POETÆ BUCOLICI ET DIDACTICI.

THEOCRITUS, BION, MOSCHUS,

RECOGNOVIT ET PRÆFATIONE CRITICA INSTRUXIT

C. FR. AMEIS.

NICANDER, OPPIANUS,

MARCELLUS SIDETA DE PISCIBUS, POETA DE HERBIS,

RECOGNOVIT

F. S. LEHRS.

PRÆFATUS EST K. LEHRS.

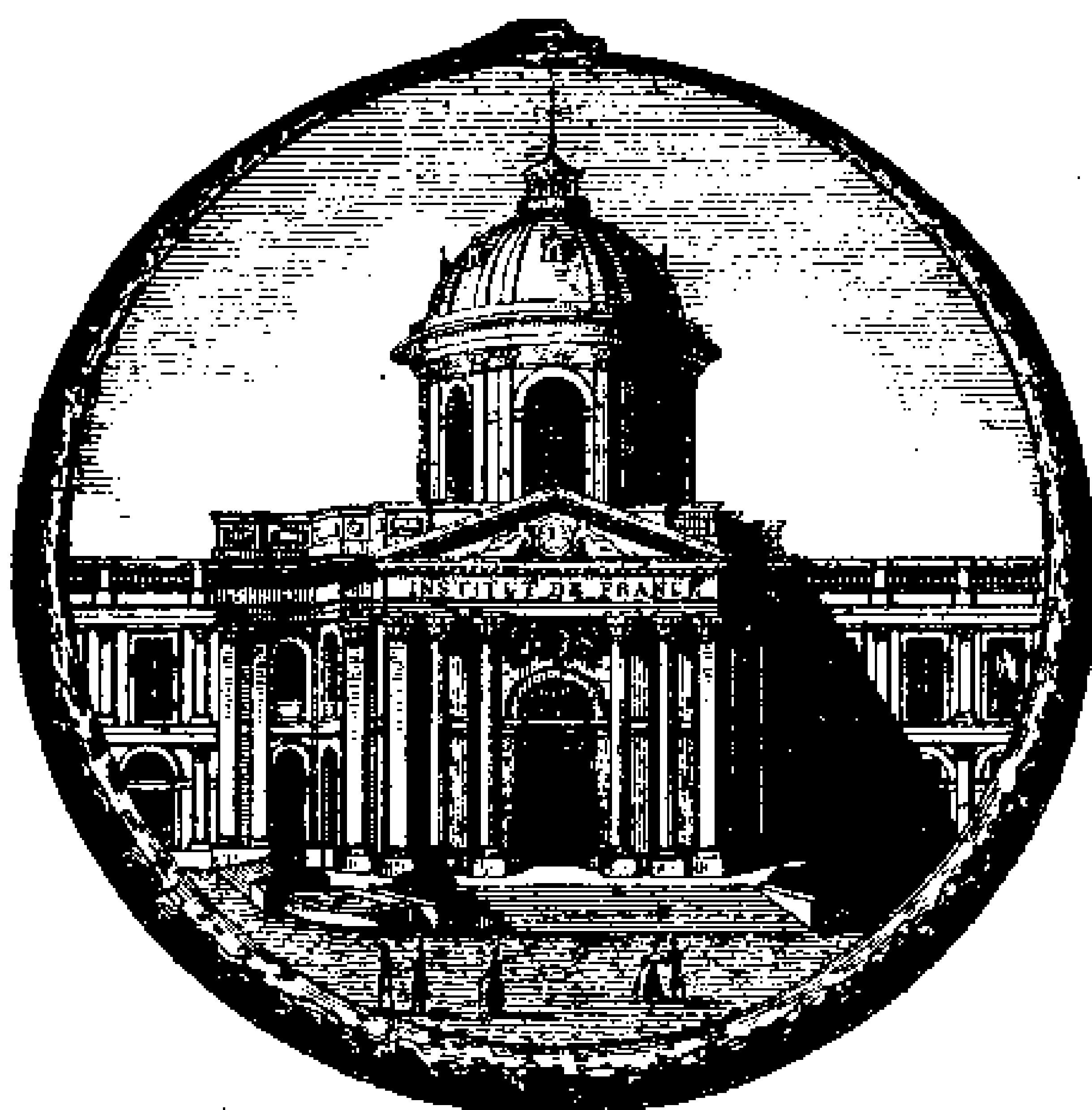
PHILE

IAMBI DE PROPRIETATE ANIMALIUM,

EX CODICIBUS EMENDARUNT

F. S. LEHRS ET FR. DÜBNER.

GRÆCE ET LATINE CUM SCHOLIIS ET INDICE LOCUPLETISSIMO.

PARISIIS,

EDITORE AMBROSIO FIRMIN DIDOT,

INSTITUTI REGII FRANCIÆ TYPOGRAPHO, VIA JACOB, 56.

M DCCC XLVI.

POETÆ
BUCOLICI ET DIDACTICI.

PARISIIS. — EXCUDEBANT FIRMIN DIDOT FRATRES, VIA JACOB, 56.

POETÆ BUCOLICI ET DIDACTICI.

THEOCRITUS, BION, MOSCHUS,

RECOGNOVIT ET PRÆFATIONE CRITICA INSTRUXIT

C. FR. AMEIS.

NICANDER, OPPIANUS,

MARCELLUS SIDETA DE PISCIBUS, POETA DE HERBIS,

RECOGNOVIT

F. S. LEHRS.

PRÆFATUS EST K. LEHRS.

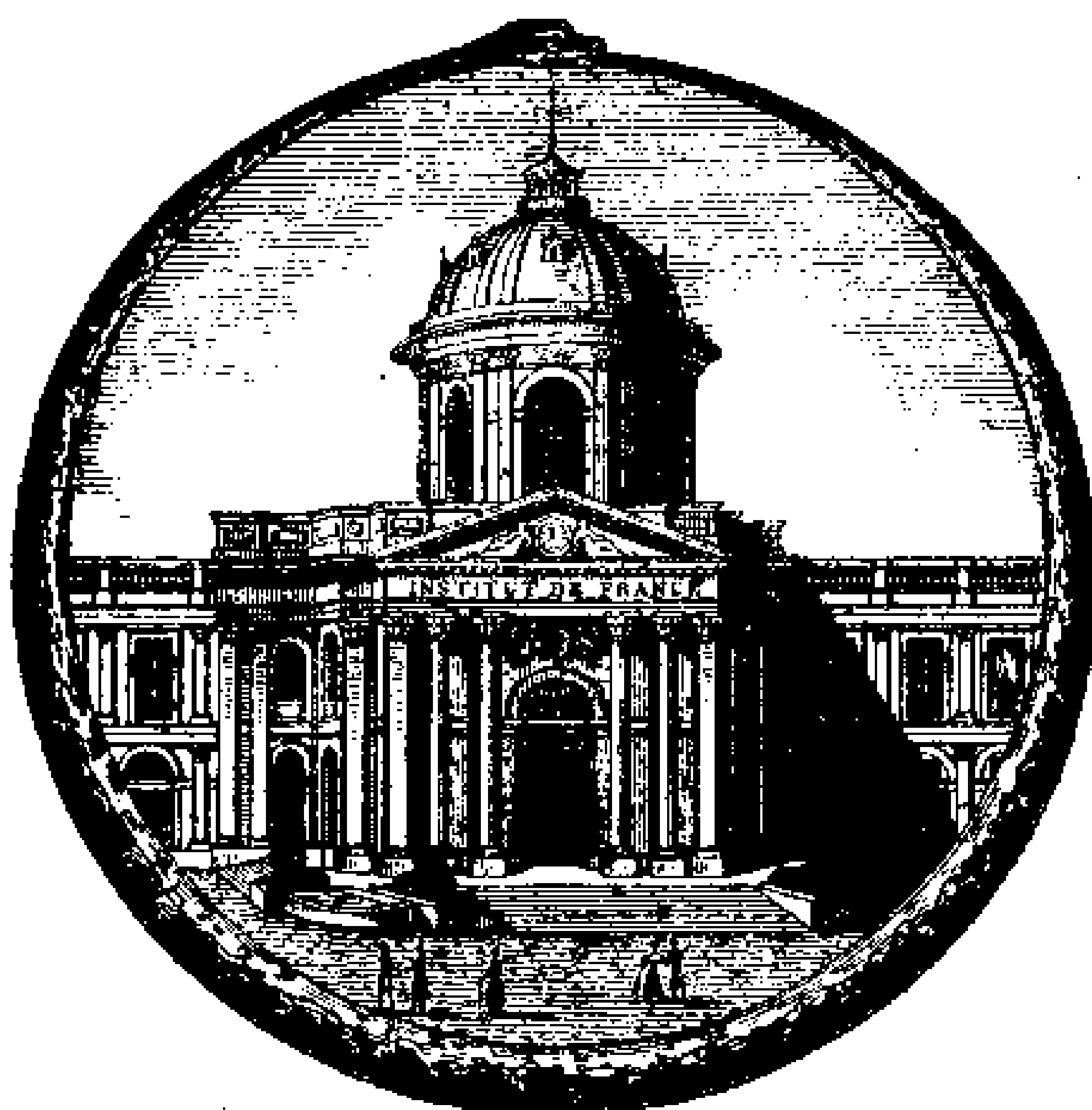
PHILE

IAMBI DE PROPRIETATE ANIMALIUM,

EX CODICIBUS EMENDARUNT

F. S. LEHRS ET FR. DÜBNER.

GRÆCE ET LATINE CUM SCHOLIIS ET INDICE LOCUPLETISSIMO.

PARISIIS,

EDITORE AMBROSIO FIRMIN DIDOT,

INSTITUTI REGII FRANCIÆ TYPOGRAPHO, VIA JACOB, 56.

M DCCC XLVI.

PRÆFATIO.

In his poetis edendis quam sim rationem secutus, etsi latere non potest qui hujus bibliothecæ consilium spectant, breviter tamen exponendum videtur. Ante omnia id pro exigua virium mearum facultate curavi, ut verba poetarum bucolicorum quantum fieri posset emendatissima exhiberentur. Quapropter quum novam recensionem constituere nec animus neque facultas esset, fundum hujus editionis feci Augusti Meinekii recognitionem, quæ Berolini a. 1836 in lucem emissa ceteris editoribus palmam præripuit. Sed quamquam Meinekium in plurimis locis sequendum putavi, tamen me non ita ei quasi in servitutem addixi, ut omnem scripturam, quam vir acutissimus in quovis loco recepit, intactam relinquerem. Meum potius judicium secutus sæpissime ab illo discessi, sive quod codices bonæ notæ aliam scripturam commendabant, sive quod alii homines docti, qui in his poetis emendandis enarrandisque suum studium posuerunt, de selectis quibusdam locis vel rectius statuisse vel viam certe monstrasse videbantur, quæ ad veram lectionem perduceret. In locis autem ita corruptis, ut nihil auxilii ex libris manu scriptis suppeteret, etiam conjecturas, quæ maxime probabiles esse viderentur, in ordinem verborum recepi. De dialecto, qua usi sunt poetæ bucolici, uberius disputare non est hujus loci, præsertim quum hæc disputatio etiamnum permultis dubitationibus obnoxia sit ideoque non queat paucis absolvi. Interim hanc mihi legem scripsi, ut, si a minutiis quibusdam ubi constans esse volui discesseris, nihil invitis codicibus loco moverem. Majora præstabit *H. L. Ahrens*, qui eximia doctrina et sagacitate de *dialectologia* jam egregie meritus est.

Hanc igitur rationem inivi in arte critica factitanda. Jam sequitur ut dicam de subsidiis meis. Præter editiones Heinsii, Sheldonii, Reiskii, Wartoni, Brunckii, Valckenarii, Harlesii, Pileneji, Strothii, Dahlii, Schæferi, Kiesslingii, Geelii, Briggsii, utriusque Jacobsii, Wüstemanni, Didoti, Boissonadi, Weisii, quas omnes accurate inspexi non sine aliquo fructu, etiamsi interdum non alius

esset nisi ut suum cuique in collectaneis meis tribuerem, ubique diligenter consului criticas copias Gaisfordianas. Iis autem adjunxi editionem, quam *Lutetiæ Parisiorum* a. 1828 duobus voluminibus emissam curavit *J. B. Gail,* et quam nullus huc usque ex editoribus, quorum opera emendatus Theocritus postea prodiit, in usum vocavit. Gailius novam et integram omnium quos servat Regia Bibliotheca Parisina codicum collationem suppeditavit, sed non addidit quid significent litteræ A. B. C. D. usque ad litteram Z., quibus singulos codices distinxit. Nam quo minus tertium volumen, in quo codicum Theocriteorum notitiam et ætatem expositurus erat, absolveret morte impeditus est. Jam vero aliquot codices qui sint et quales, facile est reperire, ubi farraginem lectionum variantium Gailianam contuleris cum apparatu Gaisfordiano. Sed de iis, quæ non aliunde cognita et ex MSS. nondum collatis deprompta continet editio Gailii, certo judicare non potui. Huc accessit quod Gailii fides et religio apud alios scriptores Græcorum in suspicionem vocata est, et quod apud Theocritum quoque nonnumquam eum lapsum esse animadverti. Ita, ut unum tantummodo specimen addam, in idyll. I. 143. affert « Δίδοι d. » quasi ex codice enotata esset scriptura. At illa littera orta ex nomine *Danielis* Heinsii apud Gaisfordium, quod Gailius perperam intellexit. Sic alios errores possem adjicere. Itaque precibus adii *Fridericum Dübnerum*, ut aliquot codices Parisinos a me indicatos denuo in meum usum conferret, quo certius judicare possem de Gailii fide et religione. Atque vir ille sollertissimus statim meis precibus annuit et postea ad me misit collationem horum codicum :

1. Apud Gaisfordium 335 [error operarum pro 3335], hodie nr. 2835 sive P. apud Gailium. sec. XIV.

2. Apud Gaisf. 1513, hodie nr. 2831 sive L. apud Gail., bombyc. sec. XIV. [Non recte Adertus codicem adscripsit seculo XIII.]

4. Apud Gaisf. 2794, hodie nr. 2726 sive D. apud Gail.

6. Apud Gaisf. Colbert. 1193, hodie nr. 2721 sive B. apud Gail. sec. XV auctore Dübnero [Adert. sec. XIV].

9. Apud Gaisf. Colbert. 6443, hodie nr. 2884 sive Q. apud Gail., bombyc. optimæ notæ sec. XIII.

10. Apud Gaisf. Regius 3378, hodie 2832 sive M. apud Gail. (Ex hoc codice descriptus est nr. 2812 sive K. apud Gail.) bombyc. optimæ notæ sec. XIII.

Optimi inter codices Parisinos sunt 9 sive Q. et 10 sive M. (*) Ex scripturæ

(*) Veram esse descriptionem, quam de his duobus codicibus dedit Sanctamandus apud Gaisfordium, mihi diserte indicavit Dübnerus.

discrepantia, quam ex his codicibus cum summa benevolentia in meum usum enotavit Dübnerus, partim intellexi, Sanctamandi collationem in aliis carminibus accuratissime institutam esse, in aliis satis festinanter, partim persuasum mihi est, quam Gailius ex codd. Parisinis collegerit lectionum farraginem non esse spernendam, etsi nonnulla scitu dignissima silentio transmissa sunt. Ego quum criticum commentarium scribere pro hujus editionis ratione non potuerim, pauca tantummodo attuli quæ aliquid facerent ad lectionem verborum receptam vindicandam. Postea mihi innotuit *Scholiorum Theocriteorum pars inedita quam ad codicis Genevensis fidem edidit F. Adert. Turici* 1843. Ibi p. VI Adertus omnes codices a Gailio collatos designavit, neque tamen addidit unde hauserit suam notitiam, num forte ipsi licuerit inspicere quæ Gailius manu scripta (Gailius enim præf. p. VIII admonuit se omnia *pæne jam confecta habere*) reliquit. Nullam ætatis notitiam dedit Adertus de sex codicibus A. B. N. R. S. Y. Itaque interrogavi Dübnerum, qui meo rogatu hos codices inspexit mihique respondit, eos omnes esse recentiores, nimirum A et B sec. XV., quattuor reliquos sec. XVI.

Porro quum evolverem scriptores, qui locos longiores brevioresque poetarum bucolicorum laudarunt, sæpe recurrendum mihi fuit potissimum apud Bionem et Moschum ad Stobæi Florilegium Gaisfordianum. Qua re permotus litteras dedi Vindobonam, num accuratam collationem egregii codicis Vindobonensis nanciscerer. Habemus de codicis ætate et scriptura Kollarii et Lambecii sententias in Lambecii ed. Koll. VII. 306. Scriptus est sec. X litteris *inclinatis*, manu *græcâ currente*. Atque *Kopitar.* eximia qua semper excellebat liberalitate statim auditis meis precibus omnes locos Theocriti, Bionis Moschique, qui apud Stobæum leguntur, ex codice Vindobonensi diligenter cum editione Gaisfordii contulit et eam collationem ad me transmisit. Quam utilis ea fuerit haud raro apud Bionem et Moschum, ex hac editione, ut arbitror, ita patebit, ut lectores illi viro egregie cordato magnam sint gratiam mecum habituri.

Lubentius transeo ad aliam rem, ad jucundum officium gratiarum agendarum viro, qui magno beneficio me sibi devinxit. *H. E. Poeschl* enim, eruditus Thusneldæ Vindobonensis editor, suasu Kopitari in meum usum accuratissime, ne minimis quidem rebus omissis, contulit quattuor codices Vindobonenses, quorum collationes jam Brunckius habuisse se affirmat in Theocr. I. 103. II. 1. Codices sunt hi:

Vindob. 289. (Vindob. a.) continet, præter alios scriptores, undecim priora idyllia Theocriti.

« Est chartaceus bonæque notæ in quarto, sed aquâ marinâ passim fœde corruptus, constatque ex foliis centum sexaginta sex. » *Nessel.*

Vindob. 200, olim 216. (Vindob. b.) continet, præter alios scriptores, tredecim priora idyllia Theocriti cum permultis scholiis marginalibus et interlinearibus; idyll. octavum bis adest. « Est chartaceus, antiquus bonæque notæ in quarto, sed in fine mutilus constatque nunc ex foliis septuaginta. » *Nessel.*

Vindob. 256. (Vindob. c.) continet, præter alios scriptores, quinque priora idyllia Theocriti cum multis scholiis marginalibus et interlinearibus. « ~~Est chartaceus~~ bonæque notæ in quarto, constatque nunc ex foliis sexaginta octo. » *Nessel.*

Vindob. 258. (Vindob. d.) continet, præter alium scriptorem, vitam Theocriti, εὕρεσιν τῶν βουκολικῶν, περὶ διαφορᾶς τῶν βουκολικῶν, quædam de dialecto Dorica et septem priora idyllia Theocriti cum innumeris scholiis marginalibus et interlinearibus. « Est chartaceus bonæque notæ in quarto constatque nunc ex foliis sexaginta septem. » *Nessel.*

Ex his codicibus pauca speciminis caussa ad primum carmen protuli. Simul Pœschlius me certiorem fecit de alio codice, qui in bibliotheca Vindobonensi nr. 127 et 128 asservatur et qui præter alios scriptores complectitur tredecim Theocriti carmina hoc ordine : VI—XIV. XVI—XVIII. XV. Qui ampliorem paraturus est editionem, qualis exspectatur a Meinekio, ei collationem horum codicum sicut duorum triumve Parisinorum, quos supra indicavi, haud inutilem fore existimo.

Denique jure auctionis inserta est meæ bibliothecæ Theocriteæ editio Heinsii a. 1604, cujus margini appicta est elegantissimis litteris ad octo priora Theocriti carmina collatio codicis senatus Lips., cod. Academiæ Lips., editionis Florent. et edit. Rom. Hæc collatio ubique amicissime conspirat cum iis, quæ ex Reiskii editione jam cognita sunt, et continet præterea quæ apud alios nondum allata inveni. Præterea diligenter in meum usum consului veteres editiones Cratandri (a. 1530), Brubach. (a. 1553), Stephan. minorem, alias. Ad hæc subsidia, quæ modo descripsi, accesserunt permulti libelli, in quibus selectorum Theocriti Bionis Moschique locorum emendationes explicationesque propositæ sunt. Quos omnes hic enumerare et longum est nec opus videtur, quum in omnibus locis, ubicumque mihi usui fuerunt, eorum auctores ut decebat cum grato animo laudaverim.

His igitur subsidiis adjutus meum opus aggressus sum, et quum jam ad finem pervenissem, in meas manus venit *Theocritus. Codicum Manuscriptorum ope recensuit et emendavit Christophorus Wordsworth. S. T. P. scholæ Harroviensis magister. Cantabrigiæ MDCCCXLIV.* Hic editor textum exhibuit Meinekianum (*)

(*) Sed prioris editionis, quæ Lipsiæ a. 1825 prodiit; nam altera recognitio Meinekii Berolini a. 1836 emissa non cognita fuit Wordsworthio.

modeste correctum ex opibus Gaisfordianis. Quod ut eo certius efficeret, denuo inspexit copias Sanctamandanas et Dorvillianas, quæ in Bibliotheca Bodlejana asservantur. Præterea aliquot codices Anglicanos primus contulit ac descripsit. Sed ex omnibus codicibus attulit (id quod dolendum est) paucas tantummodo scripturæ diversitates, quemadmodum ipse in præf. p. XIV. profitetur « annotationes suas non tam in lectionibus ex Manuscriptorum penu depromendis, quam in novis emendationibus vel proponendis vel corroborandis maximopere versari ». Ac profecto permultas in medium protulit suspiciones, quæ insignem editoris doctrinam et sagacitatem commonstrant. De iis autem conjecturis sicuti communiter quomodo in toto opere tractando versatus sit, alio loco accuratius dicam. Præter Wordsworthii studia uti mihi licuit editione quæ prodiit ita inscripta : *Theocriti Carmina. Recensuit Christophorus Ziegler. Tubingæ*, 1844. Zieglerus egregiam Theocrito operam præstitit, quod et Italicos codices denuo excussit et integram scripturæ discrepantiam ex iis collectam cum lectoribus communicavit. Hac autem supellectile instructus nec aspernatus quæ alii sobrie disputarunt, quum ipse permulta subtiliter restituit, tum aliis materiam suppeditavit, qua depravatissima hæc carmina paullatim ad saniorem formam revocarent. De quibus rebus quum alio loco sententiam meam sim fusius expositurus, sufficiet hic addidisse, me recensionibus duumvirorum Wordsworthii atque Ziegleri permotum quæ scripserim denuo examinasse, et quidquid ex utraque recensione didicerim fideliter indicavisse, ut hominem decet veritatis amantem. Et in iis quoque locis, in quibus me vel cum utroque vel cum alterutro consentientem inveni, nomina eorum fere semper honoris caussa apposui. Porro ne superflua proderem aut ab aliis jam satis explanata inutili modo repeterem, resecui aliquot adnotationes a me antea scriptas (1), quia eædem res nunc ab alterutro recte explicatæ sunt, et in earum locum paucas alias observationes substitui, quarum addendarum iidem editores mihi occasionem obtulerunt. Nam brevitatis studiosus constitui nihil monere, nisi de meo haberem quæ observatu haud prorsus indigna viderentur. Quod ut eo melius perspiciatur et cum

(1) Etiam multas lectiones, quas ex edd. Cratandri et Brub. enotaveram, rursus delevi, quia Zieglerus jam collationem edd. Camer. a. 1530 et Brub. 1545 cum lectoribus communicavit, etsi nonnulla scitu haud indigna prætermisit. Nam editio Crat. maximam partem consentit cum editione Camerarii, et ed. Brub. a. 1553 ab ea quæ prodiit a. 1545, descripta ab *A. Jacobsio* p. XXXVII sqq. nihil diversa est. Ego in hac re ut alibi plerumque eas tantummodo observationes reliqui, in quibus tacite vel supplere vel corrigere volui ab aliis adnotata.

æquitate judicetur, num emendationem et interpretationem horum carminum certe paullulum juvare potuerim, relictis rationibus, quas jam secutus sum priusquam Wordsworthii et Ziegleri recensiones in meam notitiam venerunt, hic enumerabo sub unum conspectum singulos locos, in quibus hæc editio discrepet ab recognitione Meinekiana. Tacite correxi quæ apud Meinekium operarum errore vitiata sunt, veluti Theocr. V. 118. VI. 28. X. 5. XI. 62. XV. 2. XXII. 89. XXVI. 8. Bio V. 4. Mosch. II. 22. 86. 114. III. 47. 119. VI. 6. VIII. 2. vel alias minutias quales relictæ sunt Th. X. 23 (coll. V. 79). XI. 59. XXIV. 99. XXVI. 32. Bio III. 5. Mosch. III. 93. vel puncta diæresis (in quibus ponendis secutus ego sum rationem Bekkeri) præter servatam alioquin consuetudinem relicta, veluti Th. VII. 129. XII. 11. XIII. 37. XV. 142. XXIV. 72. 73. XXV. 185. 193. XXVI. 32. XXIX. 11. Ep. XIII. 4. Bio II. 9. XII. 2. Hujus igitur generis minutissimas res non attinet commemorare. Sed ut ad locos aliquanto graviores transeamus (in quibus ubi nihil adnotatum est, ea omnia novata sunt ex libris manu scriptis), legitur

---

In Meinekii editione :	In hac editione :
I.	
V. 6. χιμάρῳ	χιμάρω
12. τᾶδε	τεῖδε (1)
13. αἴ τε	ᾇτε (2)
17. ἐντί	ἔντι (3)
V. 19. δή... ἄλγεα εἶδες	ποτε... ἄλγε' ἄειδες (4)
36. ἀλλ' ὀκὰ et γελεῦσα	ἄλλοκα et γελᾶσα (5)
48. μιν	νιν e conj.
49. ἐπὶ πήραν	ἐπὶ πήρᾳ (6)
52. ἀκριδοθήκαν	ἀκριδοθήραν

(1) Sic cod. 9 sive Q. et Colb. Cf. Ahrens De dial. Dor. p. 362.—V. 3. συρίσδες servatur etiam in Cramer. Anecd. IV. p. 412. 4. « τυρίσδες debetur sine dubio grammaticis, qui sibi ne constiterunt quidem : alioquin etiam τῦριγξ scripsissent. » *Ziegler.*, quod et ipsum observavit Pilenejus in h. l. At V. 19 τύριγγα ex duobus Vatt. apud Gaisfordium enotatur.

(2) ᾇτε voluit Meinekius quoque, ut ex ejus adnotatione apparet. Ex codd. C. Wordsworth. affert ᾇτε, ἅτε, ἄτε. Formam ἅτε dant Vindob. a. c. ἇτε Vindob. b. d. edd. Crat. Brub.

(3) Uti II. 154. V. 65. 104 et in aliis locis jam exstat. Pariter scribendum fuit V. 109. XI. 45 sqq. et XIV. 24. Ceterum in cod. Vindob, Stob. Floril. T. XX. 23 legitur ἔ σ τ ι δὲ et ποτὶ ῥινα (sic). De usu formarum ἐστί et ἐντί Theocriteo recte judicare videtur *Ch. Ziegler.* Verhandlungen deutscher Philologen und Schulmänner in Ulm 1842. p. 40 et in *Addendis* ad editionem p. 179. — κεχμαώς etiam Vindob. a. et Harlejan. apud Wordsworthium.

(4) ἄλγε' ἄειδε habent 1 sive P. 10 sive M. et qui ex posteriore descriptus est cod. nr. 2812 sive K. (apud Gailium), porro tres codd. Anglicani apud Wordsworthium et Vindob. a. c. Quam ego ex pluribus bonæ notæ codicibus (etiam Vindob. d.) reposui, eam confirmare videtur v. 24. et Virgil. V. 11. *habes laudes.* Particulam δή omittunt sex codd., ποτε recepi ex codice optimæ notæ S. apud Gaisfordium. Parenthesis signa, quibus inclusa tenebantur verba τὺ γάρ... μώσας inde a Stephano primus delevit *Groddek Commentatio in primum idyllium Theocr.* Gedani 1782. p. 12.

(5) Vulg. ἄλλοκα (etiam in omnibus codd. Parisinis, quos Gailius in h. l. jam enumeravit, et quattuor Vindob.) reduxi cum Harlesio, A. Jacobsio, Boissonado, Ziegleró. Kiesslingius quoque in adnotatione ἄλλοκα μὲν bene tuetur. — γελᾶσα ex cod. Mediceo P. apud Gaisfordium et duobus Pariss. Cf. Ahrens De dial. Dor. p. 197.

(6) Ita codd. Parisini tantum non omnes, Vindob. d. (ἐπὶ πήρα Vindob. a. c.), Lips., Heins. Brunck. Ziegler., qui ἐπὶ πήρᾳ nunc in optimis codd. Italis invenit. Ac nescio an idem legerit Scholiastes qui adnotavit : ἡ δὲ ἀλώπηξ πάντα δόλον κινοῦσα, ὅπως τὰ ἐν τῇ πήρᾳ φαγοῦσα αὐτὸν ξηρὸν ἐάσῃ καθίξαι. — V. 52. ἀκριδοθήραν (etiam in quattuor Vindob. et plurimis Pariss. et tribus Anglicanis apud Wordsworthium qui addidit : « in eo lepor est quod ὁ θηρῶν ἀκρίδας ipse a vulpe θηρεύεται. ») ego jam defendi coll. Lobeck. Parall. p. 375. — V. 51. Pro ἐπὶ ξηροῖσι Siebelis. in Pausan. IX. 3. 4. p. 12 conjecit ἐπὶ ξηροῖο.

In Meinekii editione :	In hac editione :
V. 60. κέν τυ	καί τυ (1)
66. ἧθ' et πᾷ—πᾷ	ἧσθ' et πῇ—πῇ (2)
71. ὠρύσαντο	ὠδύραντο
78. ἔρασσαι	ἐρᾶσαι (3)
81. ἀνηρώτευν	ἀνηρώταν
85. ζατοῖσ'. ἆ et ἀμά-χανος	ζατεῦσ'. ἆ (4) et ἀμή-χανος
90. γελεῦντι	γελᾶντι (5)
97. χῆπε	κεῖπε
102. φράσδει — δεδύκειν	φράσδῃ — δεδύκειν ;
105. οὖ — βωκόλος	οὐ — βωκόλος ; (6)
110. αὖτις	αὖθις (7)
123. Ἑλίκα-λίπ' ἠρίον	Ἑλίκας-λίπε ῥίον (8)
124. ἄγαστόν	ἀγατόν (9)
128. Ἄϊδος	Ἄδαν

In Meinekii editione :	In hac editione .
V. 136. ἀπεπαύσατο	ἀνεπαύσατο (10)
142. Μοίσαις et Μοῖσαι	Μώσαις et Μῶσαι Bergk.
148. πεπλύνθαι	πεπλύσθαι
II.	
2. φοινικέῳ	φοινικίῳ (1)
4. οὐδέποχ'	οὐδέποθ'
6. ἄλλα	ἀλλᾶ
14. ὀπάδη	ὀπάδει
15. ταῦθ' ἔρδοισα	ταῦτ' ἔρδοισα
20. τέτυγμαι	τέτυγμαι ; (2)
21. ὀστέα	ὀστία
24. αὐτὰ	αὐτὰ
30. χάλκεος	χάλκιος
31. ἀμετέρῃσι θύρῃσιν	ἀμετέραισι θύραισιν
33. ἐν Ἅιδα	ἐν Ἅιδα

(1) τῷ καί... ἀρεσαίμαν restitui ex optimis codicibus (etiam quattuor Vindob.), Schol., edd. Ald. Junt. Call. Crat. Brub. Nam sola optatio huic loco quam maxime convenit. Particulam καί *A. Th. A. Fritzsche*, in dissertatione accuratissime scripta *de poetis Græcorum bucolicis*, *Gissæ* 1844. p. 54 verissime ita explicavit, ut pariter atque Germanicum auch levius nec ita forti accentu pronuntiatum concludendæ quodammodo orationi in sermone quotidiano inserviat. Cf. II. 142. XXI. 61.—V. 65. ἀδέα optimi codices et Ald. (ed. Lavaniensis a. 1520, uti Dahlius refert. Brubach. habet in variis lectionibus). Stephan. Heins. Sheldon. (a. 1676). Warton. alii.

(2) ἧσθ', quod mutaverat Reiskius cui alii obsecuti sunt, recte servarunt Warton. Pilenej. Brunck. Briggs. πῇ ἧσθε librorum scriptura, quam Ahrens in πεῖ mutari vult, satis defenditur genere dicendi notissimo. Vid. Siebelis. in Pausan. vol. III. p. 233. Bæhr. in Herodot. I. 21.—V. 71. ὠδύραντο sex codices, in iisque optimus K., unus ex Schol. Ælian. H. A. XI. 13 Daphnidis canes ὀδύρασθαι dicit. Bio I, 18.

(3) ἔρᾶσαι (sic) 10 sive M. ἐρᾶσαι, quod Brunckius dedit e conjectura probata Ahrenti in Mus. Rhen. VI. 2. p. 228, quamquam idem in libello bonæ frugis plenissimo *Emendationes Theocriteæ*, *Gottingæ* 1841. p. 5. ἐράσσα mavult, nunc invenit Zieglerus in cod. Palat.

(4) Hermanni (Ephem. stud. antiq. a. 1837 p. 226) conjecturam codice Palat. 190 confirmatam distinctione interposita ζατεῦσαι· δύςερως κτλ. recepit Zieglerus. Ego in Daphnidis fabula explicanda maximam partem assentior *Dœderlinio* in *Lectt. Theocrit. Erlangæ* 1843, quamquam de versibus transponendis, id quod idem Dœderlinius suasit, non ausus sum libris invitis quidquam mutare. *F. G. Welcker.* etiamnum tueri videtur sententiam suam in *Opusc. Bonnæ* 1844. vol. I. p. 199. ζατεῦσα, δύςερως quattuor Vindob. Iidem ἀμήχανος ut duodecim Parisienses.

(5) Sic etiam 9 sive Q.—V. 97. κεῖπε etiam Vindob. b.—Versus 100. et 101 desunt in cod. Vindob. Stobæi.

(6) Ita scripsi cum Græfio et Briggsio, quum οὖ abhorreat a ratione dialecti. Tum versum 107 : ὧδε καλὸν βομβεῦντι ποτὶ σμάνεσσι μέλισσαι, quem utpote ex Idyll. V. 46. temere intrusum jam alii uncis incluserunt, ego cum Zieglero plane induxi una cum sequente versu intercalari, qui et ipse in plurimis et optimis codicibus omittitur. Neque legisse videtur posteriorem horum versuum Scholiastes, cujus apud Gailium et Adertum hæc est adnotatio »Τὸ παρὸν εἰδύλλιον σύγκειται ἐκ στίχων δακτυλικῶν ἑξαμέτρων ἀκαταλήκτων ρνα'. De sensu totius loci exposui in Fuhrii et Zimmerm. Ephem. in usum gymnasiorum editis a. 1842. p. 202. Mecum facit *F. Weissgerber*. in Germanica hujus carminis interpretatione Offenburgi a. 1842 edita p. 8. — V. 108. In vulgata scriptura θηρία τἄλλα διώκει tecte indicatur, opinor, ipsa Venus cum summa acerbitate.

(7) αὖθις etiam Vindob. b. c. d. cod. Acad. Lips. ed. Brub. Cf. Mühlmann. Leg. dial. p. 72. et Ziegler. in h. l.

(8) Hanc librorum scripturam bene tuetur Fritzschius p. 47 sq.

(9) Ex plurimis optimisque codicibus (etiam Vindob. a. b. d. ἀγειτόν Vindob. c.) Reisk. in adnot. Brunck. Kiessling. Briggs. Gail.—V. 128. ἐς ἄδαν quattuor Vindob. Iidem v. 130 ἄκανθοι et v. 132 γένοιτο.

(10) Sic legitur in bonis codicibus. Schol. : εὐφήμως τὸ ἀποθανεῖν ἀναπαύσασθαι ἔφη. « Quam veram esse lectionem indicat sequens ἀνορθῶσαι. Est enim teste Suida [p. 353 ed. Bernh.] Ἀναπαύσασθαι τὸ κατακλίνεσθαι ὡς πρὸς ὕπνον. Deinde multo παθητικώτερον est Daphnidem in articulo mortis reclinatum describere, quam simpliciter finem dicendi facientem. » *Taylor.* apud Briggsium. Nam verbum θνάσκει v. 133. sensu *perfecto* dictum esse, recte observavit Dœderlinius in Lectt. Theocr. p. 9. Alia ratio est loci Theocr. VII. 90.

Idyll. II, v. 1. φίλτρα explicat Schol. Eurip. Hec. 815.

(1) Id suppeditant septem codd. atque Athenæus XI. p. 475, E. Vide *Bergkium* (Mus. Rhen. a. 1839 p. 31.) ingeniosissime, ut solet, operta aperta reddentem. Porro in verbis ὡς.... καταθύσομαι explicandis secutus sum Siebelisium in Paus. vol. II. p. 106. atque βαρυνεῦντα pro præsente defendi posse vix puto.

(2) Signum interrogationis immutatum reliqui secutus Hermannum *Retract. adnot. in Soph. Philoct.* p. 12. Nam tales quoque locos, qualis hic est, respicere potuit Nægelsbach. excurs. II. in Hom. Iliad. p. 178 sq et p. 202. Gravius quodammodo repetitur eadem notio per καὶ τίν. Jam in *Adnot. in Theocr.* contuli III. 8. Pariter judicat Fritzschius p. 48.

In Meinekii editione :	In hac editione :
V. 34. κινήσαις ἀδ.	κινήσαις κ' ἀδ.
38 et 39. σιγᾷ	σιγῇ (1)
41. ἦμες	ἦμεν
45. Θασέα	Θησέα
48. τῷ δ' ἔπι	τῷ δ' ἐπί (2)
58. ποτὸν κακὸν	κακὸν ποτὸν (3)
62. ὀστέα	ὀστία
64. μώνα et δακρυσῶ	μούνη et δακρύσω
65. ἀρξεῦμαι	ἄρξωμαι
66. καναφόρος	κανηφόρος
74. τὰν Κλεαρίστας	τᾶς Κλεαρ.
76. μέσαν	μέσον (4)
82. ὥς μευ	ὥς μοι (5)
90. ὀστὲ'	ὀστί'
95. μᾶχος	μῆχος
101. κἤφ' et ὑφάγεο	κεἴφ' et ἀφάγεο
118. κηγών	κηγώ
122. πάντοσε πορφυρέησι	πάντοσε πορφυρέαισι
περιζώστρησιν	περιζώστραισιν
V. 126. αἴ κε	εἴ κε
127. ἄλλᾳ	ἀλλᾶ
128. πάντως	παντῶς (6)
130. ὀφεῖλεν	ὀφείλειν
133. Λιπαραίου	Λιπαραίω Brunck.
142. χὤς κά τοι	χὤς καί τοι (7)
149. κῆπέ μοι	κεἶπέ μοι
150. κῆτέ μιν	κεῖτε νιν
151. οὕνεχ' ἔρωτος	αἰὲν ἔρωτος
153. πυκάσδεν	πυκάσδειν
156. ἐτίθη	ἐτίθει
159. δ' ἔτι	δέ τι (8)
161. φάρμακα φαμὶ	φάρμακά φαμι (9)
166. εὐχήλοιο	εὐχάλοις

III.

In Meinekii editione :	In hac editione :
8. ἦμες	ἦμεν (1)

(1) Sic cum *F. Didot.* in editione quæ Parisiis a. 1833 prodiit ac multa eleganter observata continet. Codd. Pariss. σιγῇ.—V. 45. Θησέα etiam ed. Crat.

(2) Præpositionis accentum, qui in editionibus retractus est, mutavi ex antiquitatis præcepto. Idem feci I. 39. VI. 20. Cf. Lehrs. Quæst. Ep. p. 75. De ἱππομανὲς φυτόν bene disseruit *A. L. A. Fée : Flore de Théocrite*, Paris. 1832. p. 41 sq.

(3) Non intelligo cur spreverint nonnulli hunc positum verborum, ab omnibus fere codicibus datum. Infra v. 161. κακὰ φάρμακα. Similiter II. 136. IV. 47. XIV. 31. XV. 50. XVI. 85. XXV. 168. al. — V. 64. 65. De conjunctivo, quem jam Zieglerus ex optimis codd. restituit, cf. XV. 135. XVI. 11. ἄρξωμαι etiam edd. Crat. Brub. Steph. Eædem v. 64 μούνη. Ad v. 66. κανηφόρος, quod ex optimis codd. recte recepit Zieglerus, cf. XV. 6 χλαμυδηφόροι. XVI. 47 στεφανηφόροι. Mosch. VII. 2 κοτινηφόρον.—V. 67. τόκα, ut Casaubonus, Brunck., alii, Schol. Genev. apud Adertum.

(4) Ita omnes codd. Parisienses.—Versu 77. posterius nomen ex Hermanni conjectura Εὐδάμνιππον scribendum esse, demonstrare conatur *C. Keil.* Anal. Epigr. et Onom. p. 182 sq. Eidem in *Spec. Onomat. Gr.* p. 62. versu 70 præplacet forma Θευχαρίδα a Meinekio olim recepta. At in nullo ex codicibus adhuc collatis hæ formæ leguntur.

(5) Dativum jam a Brunckio receptum dant plurimi et optimi codd. Eamque esse veram lectionem exposui in Ephem. in usum gymnasiorum editis a. 1842. p. 204. Pariter VII. 25 ex optimis codd. scribendum fuit ὥς τοι. Eamdem dicendi rationem restituit ex codd. Meinekius XXV. 67. Sagaciter illustravit hunc usum Græcorum Romanorumque *F. G. Hoffmann. : Observata et monita quædam de casibus absolutis. Budissæ*, 1836. ubi auctor hujus disputationis doctissimus mihique summo opere colendus nunc summum regimen habet gymnasii in Lusatia Saxonica florentis. — V. 101. ἀφάγεο optimi codd. et Schol. apud Adertum.

(6) Ex conj. Brunckii cum Kiesslingio. Cf. Bergk. Mus. Rh. a. 1839 p. 33. Ahrens De dial. Dor. p. 32. Nihil in h. l. adnotavit Zieglerus, qui tamen videndus est ad v. 130 ὀφείλειν p. 179.

(7) Illud καὶ ex tribus codd. cum Zieglero recepi suadente Hermanno. Verbum θρυλέοιμι per unam liquidam scriptum exstat in codd. Pariss. 1. sive P. et 10. sive M. Posterior codex v. 147 habet ἔτραχον. — V. 146 probassem *Aderti* (*Théocrite, Genève*, 1843, *appendice* p. 9) distinctionem post ἁμᾶς, ut αὐλητρίδος jungeretur cum Μελιξοῦς, nisi obstaret in hac ratione collocatio voculæ ἅ τε. Sed lectio vulgata eandem sententiam præbet, dummodo τᾶς ἁμᾶς similiter intelligatur atque XI. 7. dictum est ὁ Κύκλωψ ὁ παρ' ἁμῖν, i. e. *tibicina quæ nobiscum in eodem loco habitat.* — V. 149. ἐρᾶται, ut Brunckius, cod. Lips., Vatican. 7 apud Wordsworthium, margo Palat. apud Zieglerum.—V. 151. Hunc versum distinxi ex cod. Lips. cum Boisson., Gail. et *F. Didot.*, quem vide de sensu disputantem p. 429.

(8) Sic etiam cod. 10. sive M. atque Scholiastes, qui apud Adertum explicavit : ἐὰν δέ τι λυπῇ, κρούσει τὴν Ἀΐδου πύλην, τούτεστι, κατὰχειριοῦμαι αὐτόν (i. e. *interficiam eum.* Non recte intellexit hæc verba Adert.).

(9) In inclinatione Meinekius eam sibi legem præscripsit, ut antiquitatis præcepta (de quibus videndus est *Lehrsius* in Quæst. Ep. p. 104 sqq.) accurate servaret. Sed suo proposito non ubique constans fuit. Cf. II. 34. 144. 149. 158. III. 11. V. 18. 72. 111. VI. 28. X. 32. XI. 28. XIV. 50. XIX. 5. XX. 18. XXII. 93. XXIV. 38. 40. 111. XXV. 260. 270. 276. Mosch. I. 28. II. 41. 127. IV. 52. Porro accentus sine caussa idonea relictus est in formis *verbi* φημί Theocr. VI. 26. VII. 121. VIII. 2. XV. 137. XVII. 38. XX. 30, *verbi* εἰμί IV. 30. V. 106. XVIII. 10. 37. XX. 9. 19. XXII. 170. Epigr. XXII. 2. Bio I. 53. 71. IV. 13. Mosch. II. 143. 155. IV. 50. 70. *in formis pronominum* Theocr. XVI. 12. XXV. 133. XXVII. 28. Bio I. 95. Mosch. IV. 97. Similem inconstantiæ notam impressam habet editio Ziegleri. Equidem in omnibus hujus generis minutiis studui certe constantiam servare.

(1) Ita etiam in edd. Crat. Brub. Steph. — V. 10

	In Meinekii editione :	In hac editione :
V. 16.	ἐθήλασδε et μιν	ἐθήλαζε et νιν (1)
23.	ἐμπλέξας	ἀμπλέξας (2)
25.	τῆνε	τηνῶ
27.	τεῳ	τεΐν (3)
41.	ἐν	ἐνὶ (4)
42.	ἄλλετ’	ἄλατ’ (5)
44.	ἀγχοΐνησιν	ἀγχοίναισιν Winterton.
47.	οὕτως	οὑτῶς (6)
	IV.	
3.	ἀμέλγες	ἀμέλγεις Schæfer.
7.	ὀπώπη	ὀπώπει (7)
8.	ἐρίσδεν	ἐρίσδειν
9.	εἶμεν	ἦμεν
10.	εἴχατι	εἴχοτι
16.	τὠστέα	τὠστία
17.	ἀλλ’ ὀκὰ	ἄλλοκα

	In Meinekii editione :	In hac editione :
V. 20.	αἴθε	εἴθε
32.	αἰνέω τάν τε	αἰνέω· ἅ τε (8)
40.	λελόγχη	λελόγχει
41.	θαρσῆν	θαρσεῖν (9)
46.	σίτθ’ ἁ	σίττ’ ὦ
49.	αἴθ’ ἧς μοι ῥοικὸν τὸ	εἴθ’ ἦν μοι ῥοικόν τι (10)
52.	τἀτρακτυλλίδες	ταὶ ἀτρακτυλλίδες
54.	τέ νιν	γέ νιν
60.	ἀχμάν γ’	ἀχμάν
	V.	
6.	ἐκτάσω	ἐκτάσα (1)
10.	ἐνεῦδεν	ἐνεύδειν
21.	οὖν	ὦν Brunck.
22.	ποχ’	ποτ’ (2)
27.	ἀμέλγεν	ἀμέλγειν
28.	πεποίθη	πεποίθεις (3)

τηνῶθε etiam edd. Crat. Brub. Steph. Theognostum apud Cram. Anecd. II. p. 157, 11 jam attulit Ahrens De dial. Dor. p. 375. Meinek. Del. Anth. p. 96.

(1) ἐθήλασδε cod. Par. 10 sive M. ἐθήλαξεν cod. Vindob. apud Stob. Flor. T. LXIV. 23 ἐθήλαζε 1 sive P. et 9 sive Q. Schol. Gail. — ἔτραφε 10. Vindob. Est autem ἔτραφε imperfectum (Ahrens De dial. Dor. p. 117), quod moneo propter Fritzschii adnotationem p. 59. μασδόν Schol. Eurip. Hec. 139.—νιν Vindob.

(2) Sic etiam Paris. 9 sive Q. — Ziegler adscripsit : « ἀμπλέξας prætuli propter librorum auctoritatem. Sententia eadem manet. » Non credo. Nam si ἐμπλέξας scripsisset poeta, non dativum καλύκεσσι κτέ., sed accusativum addidisset, quoniam amator se aliis *alios flores intexisse* diceret. Ergo sententia quoque flagitat ἀμπλέξας.

(3) Ita cum Græfio, Grevero, Bergkio (Ephem. stud. antiq. a. 1837. p. 444).

(4) Id prætuli ob numeros mobiliores rei narratæ accommodatos.

(5) Ex conj. Hemsterhusii. Ceterum ἄλετο, quæ forma sufficere videtur Meinekio, ex duobus codicibus enotatur apud Gailium. De ἄλατο adde Fritzschium p. 50.

(6) Cum Brunckio. Ziegler. qui idem recepit, in h. l. tacet.—V. 45. In nomine Ἀλφεσιβοίας accentus fortasse mutandus fuit secundum Lobeck. Paral. p. 465.

(7) Vide Mühlmann. Leg. dial. p. 142. Ahrens De dial. Dor. p. 329 sqq. — De ratione et consilio totius idyllii *F. G. Welcker.* in Mus. Rhen. a. 1832. p. 69 sqq. multa utiliter et eleganter observavit, quæ maximam partem jam probavit *Dœderlinius* in Opusc. p. 351 sqq. Dœderlinium secutus sum in interpretando versu undecimo.

(8) Eam scripturam ex quattuor codicibus recipere ausus sum ita distinctam atque intellectam ut interpretatione indicavi. Nominativum esse Κρότωνα monstravit Ahrens; αἰνέω prægnanter esse dictum existimo. ἅ τε Κρ. καλὰ πόλις ἅ τε Ζάκυνθος. Simile initium habes Epigr. XVII.

(9) Ita etiam cod. Vindob. Stob. Flor. et vett. editiones. — V. 46. σίττ’ ὦ Κυμαίθα optimi codices suppeditant. Recte opinor. Nam ὁ Λέπαργος propric est nomen appellativum et sustinet tantummodo proprii vices, *tu qui es* sive *vocaris Albus*, sed Κυμαίθα jam per se est nomen proprium.

(10) ῥοικόν τι ex emendatione Hermanni. Unus cod. Par. habet τοι. — V. 54 γέ νιν Steph. et margo Palat. Recte revocavit, ut puto, Zieglerus.

(1) Ita cum Casaubono, Brunckio, Wüstemanno ex tribus codicibus, probante Ahrente *Emend. Theocr.* p. 5. Eamdem formam recepit Wordsworth. — V. 9. Optimi libri ἀγκλέψας. Num forte ἀνακλέπτειν ita aliquando dictum est, ut significaret *per furtum tollere?*

(2) Retinuissem ποχ’ Ἀθαναίαν ἔριν ἤρισεν, si compertum haberem, Ἀθαναίαν dictum fuisse *adjective* de Minerva.

(3) Hæc lectio, quæ in omnibus codicibus et vett. edd. exstat, verissima est. Nam ubi sententiæ primariæ et secundariæ idem est verbum, Græci id verbum sæpenumero ad sententiam secundariam accommodarunt, et in sententia primaria formam necessariam verbi ejusdem mente addendam reliquerunt. Cf. Theogn. 541 : Δειμαίνω μὴ τήνδε πόλιν Πολυπαΐδη ὕβρις, ἥπερ Κενταύρους ὠμοφάγους ὄλεσεν, ad quem locum Schæferus in Gnom. poet. p. 42 laudavit Eurip. fragm. Inus [7 Dindorf. sive XIII. 412. p. 212 ed. *Wagner.* quem vide] et Porson. in Eurip. Orest. 1035. Adde Pindar. Olymp. I. init., porro plures locos Apollonii Rhodii, de quibus diligenter disputavit *R. Merkel.* in Bergkii et Cæsaris Museo stud. antiq. a. 1843. p. 559. Neque solutæ orationis scriptores ab hoc dicendi genere abhorruisse satis docent Poppo in Thucyd. I, 33 et 82 : ἀνεπίφθονον δὲ ὅσοι ὥσπερ καὶ ἡμεῖς ὑπ’ Ἀθηναίων ἐπιβουλευόμεθα κτέ. i. e. ὅσοι sc. ἐπιβουλεύονται, atque Bornemann. in Xenoph. Cyr. IV. 1. 3: τὰ μὲν γὰρ ἄλλα, ὅσαπερ οἶμαι καὶ πάντες ὑμεῖς ἐποιεῖτε. Similiter locuti sunt Latini, veluti *Livius* IV, 2 : « reminiscerentur quam majestatem senatus ipsi a patribus accepissent, quam liberis tradituri essent, ut *quemadmodum plebs gloriari posset* auctiorem amplioremque esse. » Ubi *Alschefski* præter necessitatem in ordinem verborum recepit *possent* ex conjectura Dukeri. Ceterum eamdem dicendi rationem Meinekius jam restituit Moscho II. 69. atque ego adjeci Mosch. IV. 45. Ordine inverso præivit Homerus Il. θ', 307 (*Lehrs.* De Arist. p. 383) et Od. λ', 415; unde ad usum, quem nos hic tractamus, quodammodo transitum facit Hesiod. Opp. 357 Gœttling. — Ita jam pridem correxeram in meo exemplo Theocriti addi-

In Meinekii editione :	In hac editione :
V. 33. τηνεῖ et πεφύκη	τουτεῖ (1) et πεφύκει
37. ποθέρπει	ποθ' ἕρπει
39. ἐγὼν	ἐγώ
47. δένδρῳ	δένδρει (2)
50. τᾷδε	τεῖδε
51. τραγῆαι	τραγεῖαι
67. τᾷδ'	τεῖδ'
68. 72. 75. ἐντί	ἐστί
77. τὺ δ' ἄγαν	τύ γε μὰν
86. εἴκατι	εἴκοτι
89. παρελεῦντα	παρελᾶντα
93. πεφύκη	πεφύκει
106. ἐντὶ	ἐστι
107. διῶχεν	διώκειν (3)
109. λωβάσησθε	λωβασεῖσθε (4)
110. ἐρεθίσδω	ἐρεθίζω
111. κὔμμες et ἐρεθίσδετε	χὔμές et ἐρεθίζετε (5)
116. ἐγών	ἐγώ
117. ποτεχιγκλίσδευ	ποτεχιγκλίζευ

In Meinekii editione :	In hac editione :
V. 118. μέμναμ' ὄκα μὰν *, τεῖνδέ τυ δάσας (6)	
119. ἐκάθηρε, χαλῷς μάλα	ἐκάθαρε χαλῶς μάλα,
122. μὲν κνίσδω	μὰν κνίζω (7)
129. σχῖνον et λέχυνται	σχοῖνον et χέονται
131. ὡς ῥοδόκισσος	ὡς ῥόδα κισσὸς
136. κίσσαν ἐρίσδεν	κίσσας ἐρίσδειν
142. κηγὼν	κηγὼ
148. αἰγᾶν et φλαξῶ	αἰγῶν et φλασσῶ
150. φλάξαιμι	φλάσσαιμι
VI.	
1. καὶ Δάφνις	χὠ Δάφνις (8)
13. φράσδεο et κνάμησιν	φράζεο et κνάμαισιν (9)
16. φρύγη	φρύγει.
20. ἀεῖδεν	ἀείδειν
25. κνίσδων	κνίζων
VII.	
1. ἐγών	ἐγώ (1)
13. μιν	νιν Ziegler.
25. ὥς τευ	ὥς τοι

deramque hanc adnotationem, quum postea eamdem personam secundam defensam esse vidi a viris duobus gravissimis, ab Ahrente De dial. Dor. p. 329 coll. Bernhardy. Synt. p. 455 atque ab *O. Schneidero* in Nov. Mus. Rhen. a. 1844. III. p. 630. Itaque eo confidentius puto me veram scripturam revocasse.

(1) Ex pluribus bonæ notæ codicibus cum Zieglero recepi monente Ahrente De dial. Dor. p. 268 et 362. Idem legisse videtur Scholiastes, cujus hæc exstat adnotatio: τὸ ΤΗΝΕΙ ἐν ἄλλοις γράφεται [inserendum cum *Geelio* p. 273 ex v. 102 : τουτεῖ] ἐπιῤῥηματικῶς ἀντὶ τοῦ ἐνταῦθα. — V. 38. Duo codd. Paris. et Stob. Floril. T. IV. p. 398 Gaisf. ed. Lips. dant ὥς τε, quod esse videtur ὡς τὲ. Vid. Meinek. in I. 5. — V. 38 καί omittitur etiam in Stob. Flor. l. l.

(2) Sic optimi códices, etiam 9 sive Q. 10 sive M. Scholiastes : καὶ δένδρεος ἡ δοτικὴ δένδρεϊ. Ac nescio an ex hoc loco Theocriti sumpserit Suidas I. p. 1205 ed. Bernh. : Δένδρει· τῷ δένδρῳ. Eamdem formam tuitus est etiam Fritzschius p. 60 sq., restituerunt Wordsworth. et Ziegler. Itaque dativum δένδρει plurimorum et optimorum codicum auctoritate firmatum ex hoc loco laudare potuerunt in Grammatis Græcis Krüger. vol. II. p. 50 et Mehlhorn. p. 222. — V. 50 τεῖδε, quam formam jam Ahrens in Zimm. Ephem. stud. antiq. a. 1840. p. 899 commendavit, habet cod. 9 sive Q.

(3) Ex codd. et vett. edd. διῶκειν (sic) ed. Crat. διώκειν edd. Ald. Junt. Brub.

(4) Ita Fritzschius p. 61 et Ziegler. ex optimo codice K., præeuntibus Koenio in Greg. Cor. Dial. Dor. § 97 atque Brunckio. Cod. 9 sive Q. habet λωβασῆσθε. Formam ἁβαί, quam ex conjectura reposuit Meinekius probante G. Dindorfio in Steph. Thes. IV. p. 86, diserte ex codicibus enotarunt Gail. et Wordsworth.

(5) ἐρεθίζω et ἐρεθίζετε etiam 1 sive P. 9 sive Q. 10 sive M. Wüstemann. In cod. Senat. Lips. exstat ἐρεθίζω et ἐρίζετε (sic), syllaba haud dubie per librarium negligenter omissa. οὕτως χὔμες 9 sive Q. Zieglerus codicum vestigiis insistens coll. Apollon. De pron. p. 379 [sive p. 119, B] atque Gregor. § 52 scripsit χὔμές, eumque secutus sum. Locus addendus erit Ahrenti De dial. Dor. p. 258.

(6) Quod ego in hoc loco dubitanter recepi, quum melius nihil suppeteret, id jam a Zieglero ex codicum scripturis compositum et in verba poetæ receptum est. Lobeck. Pathol. p. 212 conjecit ὄκα μὰν κοτίνοιό τυ δάσας. Versum sequentem scripsi ex sententia Bergkii Mus. Rhen. a. 1839. p. 33, nisi quod accentum in καλῶς intactum reliqui. Vitiose hic locus affertur in Cram. Anecd. IV. p. 390. — In cod. 10 sive M. exstat : ὄκα μὰν πόκα τᾷδε τὺ δάσας, in cod. 9 sive Q. : ὄκκα omisso ποκα. In posteriore etiam ἐκάθαρε.

(7) Sic etiam 1 sive P. — V. 126 πότορθρον una voce Salmas. Reisk. Brunck. alii. — V. 129 χέονται 1 sive P. 9 sive Q. et 10 sive M. Schol. — V. 131 ῥόδα κισσὸς Q. M. ῥόδα κισθὸς P.

(8) Id adscivi ex sex codicibus, in quibus est optimus K. De repetito articulo cf. Meinek. ad XIII. 5, ubi addi potuerunt hæc exempla : II. 74 : τὰν ξυστίδα τὰν Κλεαρίστας. III. 35 : ἁ Μέρμνωνος ἐριθακὶς ἁ μελανόχρως. IV. 20 : χὠ ταῦρος ὁ πύῤῥιχος. V. 1. 108. V. 62 : ὁ βωκόλος ὧδ' ὁ Λυκώπας. VII. 11 : τὸ σᾶμα τὸ Βρασίλα. 98 : Ὥρατος ὁ φιλαίτατος. 151. VIII. 59 : ὦ πάτερ ὦ Ζεῦ. XI. 7 : ὁ Κύκλωψ ὁ παρ' ἁμῖν. XIII. 7 : τῶ Ὕλα τῶ φορεῦντος. XV. 127 : τῷ Ἀδώνιδι τῷ καλῷ. XVI. 104 : ὦ θεαὶ ὦ φιλέοισαι. Epigr. XVII, 1 : χὠνὴρ ὁ εὑρών. Bio I. 91 : τὸν υἱέα τὸν Κινύραο. Mosch. I. 1 : τὸν Ἔρωτα τὸν υἱέα. III. 35 : τῷ μέλιτος τῶ σῶ. V. 1 : τὰν ἅλα τὰν γλαυκάν. 2 : τὰν φρένα τὰν δειλάν.

(9) φράζεο et κνάμαισιν etiam 1 sive P. 9 sive Q. 10 sive M.

(1) Etiam in Cram. Anecd. IV. p. 421. 13. Jam ubique secutus sum judicium Mühlmanni Leg. dial. p. 124. Adde Zieglerum p. 179. — V. 2 σὺν καί codices fere omnes Parisienses. Cf. *M. Hauptii Observationes crit. Lips.* 1841. p. 59 sq. Tum ἁμῖν et ἀμῖν Gailius affert ex

In Meinekii editione:	In hac editione:
V. 30. ἰσοφαρίσδεν	ἰσοφαρίσδειν
39. οὐ δᾶν	οὐ Δᾶν (2)
63. ἀνήθινον	ἀνήτινον (3)
69. μεμναμένος	μεμνημένος
73. ξενέας	Ξενέας (4)
74. ἀμφεπολεῖτο, καὶ ὡς	ἀμφεπόλει, χὡς αἱ
75. ὄχθησιν	ὄχθαισιν
79. χαχῆσιν ἀτασθαλίησιν	χαχαῖσιν ἀτασθαλίαισιν (5)
83. πεπόνθης	πεπόνθεις
86. ἐπ' ἐμεῦ	ἐπ' ἐμοὶ (6)
89. καταχέκλισο	κατεκέκλισο
90. ἀνεπαύσατο	ἀπεπαύσατο (7)
91. χηγών	χηγώ
94. γεραῖρεν	γεραίρειν
97. ἔρανται	ἐρᾶντι (8)
100. ἀεῖδεν	ἀείδειν
103. Ὁμόλας	Ὁμόλω
105. εἴτ' ἔστ' ἆρα Φιλῖνος	εἴτε Φιλῖνος ἄρ' ἐστὶν (9)
V. 106. ταὐθ' ἔρδης	ταῦτ' ἔρδης
112. ἄρκτου	ἄρκτω (10)
124. κοκκύσδων νάρκησιν ἀνιαιρῆσι	κοκκύζων νάρκαισιν ἀνιαραῖσι
125. ἐπὶ	ἀπὸ (11)
127. ἐπιφθύσδοισα	ἐπιφθύζοισα
129. ἦμες	ἦμεν
131. ἐγών	ἐγώ
133. σχίνοιο	σχοίνοιο
138. σκιεραῖς	σκιαραῖς
140. πυκινῆσι	πυκιναῖσι
144. πὰρ ποσσί et πλευρῆσι	παρὰ ποσσί et πλευραῖσι (12)
155. ἀλωάδος	ἀλωίδος
156. αὖτις	αὖθις
157. ἀμφοτέρῃσιν	ἀμφοτέραισιν
VIII.	
4. ἀεῖδεν	ἀείδειν
15. χαλεπός θ' ὁ	χαλεπὸς ὁ (1)

duobus codd. « ἆμιν vulgatam lectionem fuisse in Apollonii verbis inest. » *Lehrs.* Quæst. Ep. p. 110. — V. 15 λασίοιο Cram. Anecd. IV, p. 409.

(2) Hic et IV. 17 majusculam literam posui cum Gailio et Boissonado. Schol. recentior: Δᾶν· Δημητέρα. Cf. Ahrens De dial. Dor. p. 80.

(3) Hanc scribendi rationem ex bonis codd. et edd. Med. Call. cum Brunckio, Kiesslingio, aliis recepi. Nullam hujus vocis rationem habuit Ahrens De dial. Dor. p. 83. Idem p. 38 ex hoc carmine addere potuit nomen Ἀγεάνακτος. Porro v. 69 cum Kiessling. et aliis intactum reliqui quod omnes omnino libri præbent μεμνημένος.

(4) Meinekius proposuit in adnotatione Ξενίας, quod recepit Zieglerus. Ego cum *Doederlinio* Lect. Theocr. p. 4 scripsi Ξενέας, quod jam voluit Scholiastes in h. l.: Ὄνομα κύριον, ὡς τὸ Κινέας. Cf. C. Keil. Anal. p. 72. — Versum sequentem probabiliter emendavit Ziegler., quem secutus sum. Sæpe in codicibus Theocriti confunduntur ὡς χὡς χὠ ὁ. Cf. Ziegler. in h. l. et VIII. 51. et adde XV. 92. 128. Omnes hujus generis confusiones, quæ exstant in codicibus horum poetarum, accurate indicabo in Lexico Theocriteo Bioneo Moscheo.

(5) Has terminationes h. l. habet etiam 10 sive M. et fere ubique in hoc carmine.

(6) Hanc librorum scripturam, quam Reiskius, A. Jacobs., Boisson. jure retinuerunt, defendere conatus sum in *Adnot. in Theocr.* p. 48.

(7) Quod ex solo cod. K. enotatum est ἀνεπαύσατο, memoriæ errore irrepsisse videtur ex I. 136.

(8) Sic etiam 9 sive Q. — V. 103 Ὁμόλου etiam 9 sive Q. et 10 sive M. Ὁμόλω Brunck. et Pilenej. in adnotatione.

(9) Id recepi ex optimo cod. S, Hermanni disputationem in præf. Soph. OEd. Col. p. XV sqq. respiciens. Olim proposui: εἴτ' ἄρ' ὅγ' ἐστὶ Φιλ. Zieglerus de conjectura scripsit εἴτ' ὤν ἐστὶ Φιλῖνος, particulam ἄρα nihil esse nisi glossema suspicatus. Nullam hujus loci rationem habuerunt neque Hartungus nec Klotzius in libris de partic. Gr. linguæ conscriptis. Neque memor fuit loci Theocritei H. L. Ahrens De crasi et aphæresi p. 8, ubi locos commemorat, in quibus illud ἆρα extra Atticam dialectum reperitur. Ceterum non opus est mutatione, si credas Apollonio, quem Ahrens defendit, ἆρα non esse diversum ab ἦ ἄρα, quod cum potestate affirmativa postpositum est apud Bionem VII. 14.

(10) Id ex tribus codd. enotatum est ideoque cum Kiessling. et Boisson. adscivi. Sed reliquos locos quos Mühlmann. p. 104 mutari vult (II. 163. πώλους. V. 49. πώνους. VII. 107. ὥρους. Bio VI. 1. φθινοπώρου. Mosch. I. 16. ἄλλους) propterea intactos reliqui, quod hæc vocabula in ου sive ους exeuntia suavius cadunt in aures. Suaviori autem pronuntiationi quin aliquid certe tribuerint poetæ bucolici dubitari non potest. Cf. V. 72. Θουρίω. Ex eadem caussa XXVI. 5 cum Harles. et A. Jacobs. retinui librorum scripturam βωμούς. — Ἔβρον etiam 10 sive M. ab antiqua m. sec. et 6, Colb. margo.

(11) Ita ex tribus codd., in quibus est optimus K., et schol. quodam recentiore scribendum putavi, quia inde confusio præpositionum facilius explicari posse videtur. De usu præpositionis ἀπό notissimo cf. Hermann. in Soph. El. 65. R. Klotz. in Jahnii Annall. vol. XXXIII. fasc. 3. p. 268. Poppo in Thucyd. I. 17. Stallbaum. in Plat. Euthyd. cap. IX, p. 109 ed. Goth.

(12) πλευρῦσι etiam 1 sive P. 9 sive Q. 10 sive M.—V. 139. *Dœderlinii* (Opusc. p. 371 sqq.) ingeniosam interpretationem vocis ὀλολυγὼν quin veram habuerim, me adhuc retinuit verbum τρύζεσκεν. — V. 138 σκιαραῖς quinque codd. Cf. Ahrens De dial. Dor. p. 117.

(1) Delevi particulam, quæ in plurimis et optimis codicibus deest, et quam neque metrum nec sententia flagitat. Cf. Meinek. in VII. 84. ubi addere quis possit I. 123. XI. 10. 45. XV. 128. XVIII. 5 (si scribitur ex codd. Τυνδαρίδα). 20. XXI. 118. XXV. 10. 49. 50. 69. XXVII. 47. Epigr. I. 1. In Idyll. XVI. 62 ἢ ὕδατι νίζειν non opus est ut excusetur Homerico ὕδατι λιαρῷ. Sufficit enim illud ipsum ex Homero afferre quod jam legitur apud Spitznerum De versu Gr. her. p. 52.

	In Meinekii editione :	In hac editione :
V. 31.	ἀμοιϐαίην	ἀμοιϐαίαν
34.	πάποχ'	πήποχ' (2)
41.	νομοί	νομαί
45.	οἶς	ὄις (3)
49.	αἰγᾶν	αἰγῶν
52.	ὥς	χὠ
62.	οὕτως	οὑτῶς
63.	τῶν τοχάδων	τᾶν τοχάδων
71.	ἀεῖδεν	ἀείδειν
73.	παρελεῦντα et ἦμες	παρελᾶντα et ἦμεν (4)
77.	αἰθριοχοιτῆν	αἰθριοχοιτεῖν
82.	λεῖχεν	λείχειν
91.	Δάφνις — πρᾶτος	πρᾶτος — Δάφνις
	IX.	
3.	ἐπὶ	ὑπό (5)
6.	αὖτις	αὖθις
13.	ἐρῶντι	ἐρῶν τὸ (6)

	In Meinekii editione :	In hac editione :
V. 14.	οὔτω — οὔτω	οὑτῶς — οὑτῶς (7)
18.	πὰρ ποσὶ	πρὸς ποσὶ
19.	χορία ζέει	χόρια ζεῖ (8)
24.	αὐτοφυᾶ	αὐτοφυῆ
26.	Ὑκχαρικαῖσι	Ὑκαρίαισι (9)
29.	ποχ'	τοχ' Meinek.
32.	ἴρηχες δ' ἴρηξιν, ἐμὶν δ' ἁ	ἴρακες δ' ἴραξιν, ἐμὶν δέ τε
35.	δρεῦντι	δρῆτε
	X.	
1.	πεπόνθης	πεπόνθεις
2.	οὔτε τὸν et τοπρὶν	οὐθ' ἑὸν et τὸ πρὶν (10)
3.	λαιοτομεῖς	λᾳοτομεῖς
4.	τᾶς	ἇς
16.	ἀμώντεσσι	ἀμάντεσσι
20.	μηδὲν	μὴ δὴ
21.	λαῖον	λᾷον

(2) Cf. Ahrens De dial. Dor. p. 363. — V. 42 recipiendum videtur ex plurimis optimisque codicibus πηδῶσιν, *scaturiunt*. Nam auctor hujus carminis alia quoque sibi licere putavit.

(3) Audacissime versatur in hoc carmine mutando *C. H. Weise*, in nova editione stereotypa, Lips. 1843. Ego jam in *Adnot. in Theocr.* p. 57 exposui, de hemistichiis v. 43 et 47 transponendis propterea non cogitandum esse, quod alter de alterius amore loquatur, ita ut sensus sit Menalcæ : *ego doleo tecum qui amas pulcram puellam*, atque Daphnidis : *ego doleo tecum qui amas Milonem*. Id autem probatur etiam verbis παντᾷ δὲ γάλακτος οὔθατα πλήθουσιν (v. 41) atque ἔνθ' ὄις, ἔνθ' αἶγες (v. 45), quum Menalcas opilio, Daphnis bubulcus sit. Pariter judicat Ziegler., quamquam meum nomen non addidit. Porro v. 45 numerus singularis præferendus fuit etiam propter rationem antistrophicam; nam παντᾷ ἔαρ singularem similiter sequitur pluralis παντᾷ δὲ νομαί. De hac utriusque numeri junctura vide V. 136. XI. 10 : οὐ μάλοις οὐδὲ ῥόδῳ οὐδὲ κικίννοις. XII. 6. Mosch. III. 5. *N. Bach.* in Nicandri fragm. 3. 1. Ceterum de legibus carminis amœbæi optime exposuit *J. S. Zetzsche*, in libello scholastico Altenburgi a. 1835 edito, quamquam rationem, qua leges expositas transtulit in carmen hoc Theocriteum, probare non possum. — V. 52 χὠ scriptum est e Weisii conjectura, quam et ipsam dubitanter proposuit Ziegler. Schol. : καὶ ὁ Πρωτεὺς θεὸς ὢν φώκας ἔνεμεν. Fritzsche p. 64 non male conjecit : λέγε· Μίλων ὡς Πρωτεὺς κτλ. In codd. 9 sive Q. et 10 sive M. est μίλω. — V. 62 οὑτῶς 9 sive Q. — V. 64 μηδὲ ἀδίκης et ὁμαρτέω cod. Vindob. Stob. Flor. T. 78. 2.— V. 60 γυναικοφίλας. Similiter v. 92 ἄκρηϐος et ἀκρήϐης, φιλοθρηνής (Mosch. IV. 66) et φιλόθρηνος. Alia exempla dat *Horn.* : *Originationes Epicæ*, Rastenburgi 1839. p. 14 sqq.

(4) Utrumque ex bonis codd. — Versum 74 fortasse recte explicavit *F. Didot:* p. 449 sq.— Qui vulgo est versus 77, ἁδὺ δὲ χὠ μόσχος γαρύεται, ἁδὺ δὲ χὰ βῶς, eum jam alii uncis incluserunt, quum ex Id. IX. 7. in hunc locum temere illatus perturbet stropharum concinnitatem. Ego præeuntibus Dahlio, Boissonado, Zieglero prorsus ejeci.

(5) Ita etiam 9 sive Q. 10 sive M. Præpositio ἐπὶ ex ed. Calliergi primum recepta est in ed. Brub. a. 1545. Sed in carmine, quod Theocritum auctorem habere vix potest, satius duxi vulgatam scripturam, quam omnium fere librorum consensus confirmat, cum Stephano, Valckenario, Brunckio, Pilenejo, Dahlio, Geelio, aliis intactam servare, præsertim quum præpositione ἐπὶ recepta pro certo sumatur, quod non est exploratum, nimirum apud Græcos usitatam fuisse hujus generis constructionem. Sola præpositio quidem compositi verbi quod præcedit cum sensu compositi iterari solet, ut VIII. 56. XI. 33, sed Græci quin ad *aliam* præpositionem ex prægresso composito verbo nudum verbum seposita præpositione adjicere potuerint cogitatione, valde dubitandum est. Verbum ὑφίημι mea quidem sententia bene exposuit *Greverus* Kleine Beyträge 1830. p. 78 sq.

(6) Hæc scriptura nititur auctoritate optimi codicis K., quocum conspirant duo Parisienses; atque vestigia aliquot aliorum codicum ducunt eodem. Illud τὸ referendum est ad infinitivum ἀκούειν ac verba τὸ πατρὸς μύθων ἢ ματρὸς ἀκούειν quasi in unam coalescunt notionem, quæ redolet communem sermonem. Cf. X. 53. Mecum facit Wordsworth. Secus statuit Pilenejus, qui ad vulgatam ἐρῶντι addi vult cum scholiasta vocabulum παῖδες et usum loquendi firmavit exemplis. Sed quomodo in hoc nexu adjici possit vox παῖδες sola cogitatione, ego non video. Etiam Ziegler. secutus est Scholiasten. Vulgatum ἐρῶντι retinuerunt etiam Harles. et Gail.

(7) Etiam οὑτῶς δὲ 9 sive Q. (prius οὕτως jam apud Gaisfordium et Gailium recte indicatum est).

(8) Hanc librorum scripturam jure servarunt Harles. Pilenej. Gail. Nam in hoc quidem carmine non est curanda cæsura bucolica.

(9) Quod olim in editionibus scriptum exstabat Ἰκαρίαισι, id *Bergkius* in Zimmermanni Ephem. stud. antiq. a. 1835. p. 916. correxerat in Ὑκχαρικαῖσι, unde nunc *Meinekius* Philol. Exercit. in Athen. p. 17. Ὑκαρίαισι effinxit. Idque recepi. In idem fere incidit Ziegler. — V. 35 δρῆτε multi codd. et Schol. Idem probat Fritzschius p. 55.

(10) Οὐθ' ἑόν ex optimis codd. et cum Casaubon. Heins.

In Meinekii editione :		In hac editione :
V. [illegible].	οὔτως	οὑτῶς
28.	ἐντί	ἐστὶ
29.	στεφάνοις et λέγονται	στεφάνω et λέγοντι (1)
34.	τῶς αὐλῶς μὲν	τῶς τὺ μὲν αὐλὸς (2)
38.	ἐλελήθη	ἐλελήθει
42.	λαϊον	λᾶον
46.	βορέην	βορέαν
47.	οὔτως	οὑτῶς (3)
48.	φεῦγεν — ὕπνον	φεύγοι — ὕπνος
49.	τημόςδε	ταμόςδε Brunck.
56.	ἀεῖδεν	ἀείδειν
	XI.	
1.	πέφυκη	πεφύκει
4.	εὑρῆν	εὑρεῖν
5.	γινῶσκεν	γινώσκειν (4)
10.	οὐδ' αὖ ῥόδῳ	οὐδὲ ῥόδῳ
14.	αὐτῶ	αὐτός (5)
22.	οὔτως	οὑτῶς (6)
25.	ἔγωγε	ἔγωγα
[illegible]	[illegible]	πᾳ νῦν (7)
42.	ποτ' ἄμμε	ποθ' ἀμέ
43.	ὀρεχθῆν	ὀρεχθεῖν
47.	πολυδένδρεος	πολυδένδριος
50.	ἐγὼν	ἐγὼ
60.	αὐτόθι	αὐτόγα
62.	κατοικῆν	κατοικεῖν

In Meinekii editione :		In hac editione :
V. 64.	ἐγὼν	ἐγὼ
68.	πάποχ'	πηποχ'
79.	δηλονότ' — κἠγών — ἦμες	δῆλον ὅτ' — κἠγώ — ἦμεν
81.	ἢ χρυσὸν	ἦ εἰ χρυσὸν
	XII.	
1.	ἠοῖ	ἀοῖ (8)
3.	μῆλον	μᾶλον
4.	ἥδιον — σφετέρης λασιωτέρη	ἅδιον — σφετέρας λασιωτέρα
6.	μόσχου	μόσχων (9)
8.	εὔφρηνας σὺ — σκιερὴν — φηγόν	εὔφρανες τὺ — σκιερὰν — φαγόν
11.	ἀοιδή	ἀοιδά
13.	ὠμυχλαΐζων	ὠμυχλαΐσδων
17.	Κρονίδη	Κρονίδα
18.	γενεῇς δὲ διηκοσίῃσιν	γενεαῖς δὲ διηκοσίαισιν
23.	ἐθέλουσιν	ἐθέλοντι
24.	ἀραιῆς	ἀραιᾶς
26.	ὤνησας et ἀπῆλθον	ὤνασας et ἀπῆνθον
30.	πρώτῳ	πράτῳ
31.	ἐριδμαίνουσι	ἐριδμαίνοντι
33.	ἐὴν et ἀπῆλθον	ἐὰν et ἀπῆνθον
	XIII.	
3.	ἦμες	ἦμεν
5.	χαλκεοκάρδιος	χαλκιοκάρδιος

Warton. Brunck. Gail. — V. 3 λᾳοτομεῖς Hermann., Bergk. Mus. Rhen. a. 1839. p. 30. et Ahrens De dial. Dor. p. 142. not. 11.— ὑπολείπῃ etiam 10 sive M.

(1) Multi libri ἐν τῷ στεφάνῳ, unde ἐν τοῖς στεφάνω τὰ πρῶτα corrigendum putavit G. Hermann. Opusc. V. p. 89, quod recipere ausus sum. Vide eundem in Vig. p. 786 ed. IV. et Stallbaum. in Plat. Symp. 178, B. Aliter exposuit formulæ originem Bernhardy, Synt. p. 311. — V. 32 αἱ δέ Meinek. suasu Hermanni, qui scripsit εἰ δέ. Optandi particula αἴθε si recte se haberet, apodosin a vocula τῷ inchoatam fuisse credideris. Sed αἴθε tueri videntur loci, qualis est Odyss. δ', 341 sqq.

(2) Sic ex emendatione Hermanni. Eidem debetur v. 48 φεύγοι... ὕπνος. — V. 54. 55 ἐψῆν et διαπρίων etiam cod. Vindob. Stob. Flor. XVI. 9.

(3) Vide etiam Eustathium apud Ahrentem De dial. Dor. p. 33. not. 16, ubi adde duos codices apud Gailium. Zieglerus, qui pariter recepit, in h. l. tacet.

(4) Id etiam 10 sive M. dat. In 9 sive Q. : γινώσκει.

(5) Id ex bonis codd. recepi cum Boissonado, probante Fr. Jacobsio. Nam αὐτῶ adverbium loci, motum significans qui fit *inde ab* aliquo loco, defendi non potest, nisi cum Ahrente scripseris ἀπ' αἰόνος. — V. 16. Comparari possunt Longi I. 21 : ἀπένιψαν τὰ δήγματα, et Latinorum *ictus infixit* apud Cic. Tuscul. II. 8. v. 14, ibique *Klotz*. De interpunctione cf. II. 30. VII. 55.

(5) Ceterum αὖθ' in hoc versu mihi quidem cum Pilenejo esse videtur αὖθι (Il. λ', 48. μ', 85) et dictum ex genere dicendi notissimo. Et. M. et Gud. s. v... : τὴν εἰς τόπον σχέσιν, ἀντὶ τοῦ ἐκεῖσε. In Il. α', 202 et δ', 132 olim αὖθ' legebatur eadem notione. Etiamnum exstat apud Apoll. Rhod. II. 439 : ἡμέας αὖθι πέλασσεν.

(6) πᾳ νῦν quattuor codd., ex quibus 9 sive Q, et 10, sive M. πανῦν conjunctim. Etiam πανῦν, quod alii libri suppeditant, idem confirmat.—V. 42 ἀμέ etiam 10 sive M. — V. 60 αὐτόγα etiam 10 sive M. Κόριον ex hoc versu citatur apud Bekk. Anecd. p. 856. 23. — V. 58. Athenæus I. p. 5.—V. 66. Schol. Nicandri ad VII. 16.

(8) Meinekius distinxit hunc locum quemadmodum dubitanter proposuit Warton. p. 130. Reiskius post ἤλυθες addidit notam interrogationis. Aliter distinxerunt Schæfer. et Boissonadus.—V. 2 respicit Julian. Epist. III.

(9) Id ex septem codicibus adscivi. Alii optimæ notæ libri præbent μόσχω, ubi sequens littera ν eandem litteram prioris vocabuli absorpsisse videri potest. De utroque numero similiter juncto cf. V. 136, et quæ adscripsimus in VIII. 45.—V. 9 nescio an ex loquendi ratione in idyll. V. 28. illustrata scribendum sit ἔδραμεν, quod certe a Gaisfordio ex optimo codice K. enotatum est. Idem legisse videtur Schol. ad v. 8. Inde porro explicandum videtur, cur δὲ post σκιερὰν in multis codicibus omissum sit. Librarii nimirum quum ἔδραμεν scriptum invenissent neque illud dicendi genus perspectum haberent, particulam δὲ removendam opinati sunt. Sed quum Ziegler. in h. l. de codice K. plane taceat, ego non ausus sum quidquam novare.—V. 12 μετὰ προτέροισι est conjectura *Taylori* Briggsio probata, in quam postea suopte ingenio inciderunt Greverus et Meinekius.—V. 13 ὠμυχλαΐσδων, quod Valckenarius mutaverat, recte servarunt Harles., Pilenejus, Dahlius.—V. 16 πάλιν optimi codd. Schol. in v. 13.

In Meinekii editione :	In hac editione :
V. 10. οὐδ' εἰ	οὔτ' εἰ (1)
11. ὄκα	ὁπόχ'
19. ἐς ἀφνειὰν Ἰαωλκόν	ἀνὴρ ἐς ἀφνειὸν Ἰωλκόν (2)
40. πεφύκη	πεφύκει
48. ἀμφεδόνησεν	ἀμφεκάλυψεν
58. βαθὺς	βαρὺς (3)
69. ἐξεκάθαιρον	ἐξεπάειρον (4)
75. πεσδᾷ	πεζᾷ
XIV.	
2. τυ αὐτόν	τοὶ αὐτά (5)
6. ἧμες	ἧμεν
10. ἄσυχος	ἁσυχᾷ (6)
12. κἠγὼν	κἠγὼ
19. εἰπῆν	εἰπεῖν
21. ἔχεν	ἔχειν

In Meinekii editione :	In hac editione :
V. 27. ἄσυχον οὕτως	ἁσυχᾷ οὑτῶς (7)
33. κόλπω	κόλπων
34. ἐγὼν et ἴσης	ἐγὼ et ἴσας (8)
39. δ' οἷα	δοῖσα Wakker.
40. ἀγεῖρεν	ἀγείρειν
43. καὶ ταῦρος	κένταυρος
49. μοίρα	μοίρη
50. εἰς	ἐς
55. κἠγὼν	κἠγὼ
57. χωρῆν	χωρεῖν
58. οὕτως	οὑτῶς
60. φιλόμωσος	φιλόμουσος
69. ποιῆν	ποιεῖν
XV.	
7. ἑκαστέρω ἔμ' * ἀποιχεῖς	ἑκαστοτέρω ἔμ' ἀποιχεῖς (1)

(1) Sic scripsi ex sententia *H. Sauppii* Epist. crit. p. 109. — V. 11 ὁπόχ', quod Græfius et Meinekius jam maluerunt, confirmatur uno codice Vat., ex quo apud Gailium enotatum est οὐθ' ὁπόκ'. Ceterum verisimile est, triplicem partitionem lectam esse etiam a Scholiasta, quum adnotaverit in v. 12 : οὔτε πρωΐ, οὔτε μεσούσης τῆς ἡμέρας, οὔτε τὸν καιρὸν κτλ. atque in v. 13 : μήτε τῷ μέσῳ τοῦ ἤματος.... μήτε ὁπότε ἀνατέλλει ὁ ἥλιος..... μήτε ὁπότε ὄρνις κτλ.—V. 15. Ex multis conjecturis, quibus locum tentarunt, simplicissima videtur ea, quam protulit et suo more doctissime illustravit *R. Unger* (Electa crit. p. 27) : αὔλακα δ' εὖ ἕλκων. Sed lectio vulgata sana videtur, dummodo sequaris explicationem *Toupii* (p. 458 ed. Berol.), quam tueri conatus sum in Ephem. stud. antiq. a. 1841. p. 235.

(2) Ita Boissonadus jam in priore editione. Cf. *C. Grashof*. in Ephem. schol. a. 1831. p. 535. et qui fere eamdem affert *Bergk*. Mus. Rhen. a. 1836. p. 219 atque Act. soc. Gr. I. p. 195. Quod Meinekius aurium judicio consulto conjecit, id præoccupavit Grashof. l. l.—V. 24 post λαῖτμα jam in ed. Crat. a. 1530 positum est coli signum, quod jure tenuerunt edd. Heins. Sheldon. Reisk. Warton. Boisson. In ed. Brub. a. 1553 omnis interpunctio deest.—V. 34. Ad scripturam μέγα et distinctionem post ἔκειτο positam cf. similem orationis colorem XVII. 35. XVIII. 4.

(3) Id recepi ex optimo cod. K., cui alius accedit apud Gailium. Cf. præter tritissimum βαρὺ στενάχοντος et βαρέα στενάχοντα apud Homerum et Mosch. IV. 60, Od. ι', 257 : φθόγγον βαρύν. Æsch. Pers. 572 : βαρὺ ἀμβόασον. Soph. Phil. 208 : οὐδέ με λάθει βαρεῖα τηλόθεν αὐδὰ τρυσάνωρ. Similis confusio est Mosch. II. 120. Theocr. XV. 138.

(4) Etsi quin vere ita scripserit poeta dubitari potest, tamen hanc Græfii Hermannique conjecturam admisi, ut locus omnino intelligi possit. — V. 72. Mirum est quod fuerunt qui μακάρων construerent cum verbo ἀριθμεῖται, immo arcte cohæret genitivus cum nomine Ὕλας. Jam Heinsius Lectt. Theocr. cap. XIX (p. 361 ed. 1604) recte comparavit Horatianum : *Fies nobilium tu quoque fontium*. Pariter explicandum est XXIX. 19. Vid. de hoc genere dicendi Siebelis. in Pausan. I. 34. 3, et in Indice grammat. p. 292. qui posterior locus fugisse videtur Popponem in Thuc. VI. 3.—V. 75 πεζᾷ etiam 10, sive M.

(5) Ob hiatum intolerabilem restitui quod optimi libri suppeditant ἀλλὰ τοὶ αὐτά, quæ scriptura defendi potest. Αὐτά i. q. τὰ αὐτά, ut sæpe apud Epicos. Cf. XXII. 178. et quem Zieglerus ibi laudavit Wellauer. in Apoll. Rhod. I. 910. Similiter apud Latinos *alia*, ut sæpius apud Livium (XXI. 12 ibique *Fabri*) dicuntur *cetera*. Pronomen τεί, quod pro τύ in hunc locum inferre vult Ahrens, ab hoc carmine alienum esse judicat etiam Mehlhorn. in egregia Gr. Gr. p. 232. — Ceterum de tempore, quo scriptum sit hoc carmen, accurate disseruit *Paschke*, « Carmen Theocriteum XIV, in vernaculum sermonem conversum et annotatione illustratum. » Progr. gymn. Brandenb. 1836. Velim hic vir doctissimus de aliis Theocriti carminibus in posterum pariter sententiam suam exponat.

(6) Non aptum esse quod vulgo editur ἄσυχος ὀξύς, Paschkius sensit ideoque typis exscribendum curavit ἄσυχα ὀξύς, quod tamen rectius mutavit in ἁσυχᾷ ὀξύς Ahrens Emend. Theocr. p. 13. — V. 11 κατ' ἄκαιρον, quod ex conjectura Ahrentis commemorat Schneidewinus in Pind. Pyth. X. 4, ego quoque protuli in Zimmerm. Ephem. stud. antiq. a. 1841. p. 239. Sed non opus videri ut quidquam mutetur, ibidem simul explicavi.

(7) ποθ' ἄσυχα οὑτῶς etiam 10 sive M. et 6 Colb. sive B. — V. 33 κόλπων, ex septem codicibus petitum, exquisitius est. Vid. Villoison. in Long. Past. I. c. 26.

(8) ἴσας Ahrens De dial. Dor. p. 312 et 345. — V. 60 vulgo legitur : A. τἄλλα δ' ἀνὴρ ποῖός τις; Θ. ἐλευθέρῳ ὅςτις ἄριστος. Sed hunc versum, quo parum eleganter dispescitur orationis tenor et nimis jejuna est illa repetitio ἐλευθέρῳ ὅςτις ἄριστος, sex codices plane ignorant. Neque puto sufficere Hermanni Fritzschiique (*de poet. Gr. bucol.* p. 19) excusationem. Itaque monente Meinekio et præeunte Ziegler eum delevi. Spurium autem esse hunc versum Dahlius, Gaisfordius aliique jam judicarunt. — V. 60 φιλόμουσος etiam Stob. Flor. T. 48. 11. quod et ipsum dat cod. Vindob., qui v. 63 habet βασιλέα.

(1) Non ausim hanc omnium librorum scripturam mutare. Formam ἑκαστέρω, quam dat cod. K., facilius putaveris fluxisse ex errore scribendi. Videtur poeta consulto

	In Meinekii editione :	In hac editione :
V. 18.	ταῦτά γ' ἔχει	ταυτᾶ ἔχει
24.	κοσμῆν	κοσμεῖν
25.	εἶπας	εἶπες
28.	καθεῦδεν	καθεύδειν
32.	παῦσαι. ὁποῖα et τοι- αῦτα	παῦε. ὁκοῖα et ταυτᾷ γε
38.	ναὶ καλὸν εἶπας	τοῦτο κάλ' εἶπας (2)
41.	ὅσσ' ἐθέλεις	ὅσσα θέλεις
44.	καὶ πόκα	καί ποκα
51.	πτολεμισταί	πολεμισταί
58.	ταμάλιστα	τὰ μάλιστα
59.	ὅσος δ' ὄχλος	ὄχλος πολὺς
60.	ἐγών, ὦ τέκνα	ἐγώ, τέκνα. εἶτα (3)

	In Meinekii editione :	In hac editione :
V. 67.	πλανηθῇς	πλαναθῇς Hermann.
70.	αἴτι	εἴ τι
72.	φυλάξομαι. ἀθρόος ὄχλος	φυλαξοῦμαι. ὄχλος ἄθρως (4)
83.	τι	τοι (5)
84.	ἀργυρέω	ἀργυρέας (6)
91.	ὡς δ' εἰδῇς	ὡς εἰδῇς (7)
95.	πλὰν ἑνός· οὐχ	πλὰν ἑνὸς οὐχ (8)
96.	σίγα et ἀεῖδεν	σίγη et ἀείδειν
101.	Ἔρυκα et παίσδοισ'	Ἐρύκαν (9) et παίζοισ'
102.	ἀενάω	ἀενάου
107.	ὠνθρώπων	ἀνθρώπων (10)
112.	οἱ	θ' (11)

posuisse ἑκαστοτέρω, ut mulierculas fingeret affectasse tantummodo cultiorem sermonem. Præterea verisimile est Theocritum sumpsisse hanc formam ex Sophrone, qui (ut Etym. M. p. 774. 43 dicit, cf. Valcken. in Adoniaz. p. 200 seu 17 sq. ed. Heind.) ἑκοντὶ ἥμαρτε, τὸ ἄκακον τῆς γυναικείας ἑρμηνείας μιμησάμενος. Verbum ἀποικεῖς autem addito accusativo positum videtur prægnanter, h. e. *me reliquisti et remotius habitas*. Cf. Soph. O. R. 997 : ἡ Κόρινθος ἐξ ἐμοῦ πάλαι μακρὰν ἀπῳκεῖτο. Sed si quid mutandum, mihi quidem placeret quod protulit Wordsworth. ἄμ' ἀποικεῖς, *insuper*. — V. 18 ταῦτα γ' etiam 10 sive M. Quod ego recepi proposuit Reiskius probante Ahrente. Pariter scripsi v. 32 codicum vestigia secutus. ταύτᾳ γε jam voluit *Kœhler*. Not. et Emend. p. 58. — V. 30. πουλύ, ἄπληστε. Hiatus excusandus videtur interpunctione, præsertim quum sequatur vocativus, qui ad ipsam orationem non pertinet. — V. 25. Diligentissime refutavit aliorum sententias *J. G. Zetzsche, disputatio de Theocr. idyll. XV. 24 sqq. Altenburgi* 1843, sed quam Zetzschius proposuit rationem, eam probare ego quidem non possum (ut alio loco exponam), nec ipse fortasse probasset, si cognita habuisset quæ de hoc loco ab Hermanno, a me Fuhrioque disputata sunt (in Zimmerm. Ephem. stud. antiq. a. 1841. p. 757 sqq.). Præterea qui in particula καί postposita offendunt, iis haud dubie placebit conjectura Wordsworthii κατιδοῖσα.

(2) Id ex codicibus restituendum esse pluribus ostendisse mihi visus sum in Zimmerm. Ephem. stud. antiq. a. 1841. p. 245 sq. Nunc idem recepit Ziegler. et ex parte Wordsworth. — V. 44 καί ποκα cum Wordsworthio, quem vide in h. l. — V. 53 πύῤῥος Valcken. Gaisford. Meinek. Ziegler. Wordsworth., quamquam infra v. 130 et VI. 3 accentum non mutarunt.

(3) Id ex pluribus optimæ notæ codicibus admittendum putavi cum Brunck. J. H. Voss. Kiessling. Gail. Hermann. Boissonad. Nam eam scripturam esse a grammaticis interpolatam parum credibile est. Schol. : « ἆρα, ὦ μῆτερ, ἔστιν ἡμῖν εὐκόλως εἰςελθεῖν ἐν τῇ αὐλῇ; Illud ἐγώ, τέκνα tres codd., in iisque 10 sive M. — V. 66. Quum frigeat oratio, si θεσπέσιος ut vulgo fit tribuitur Praxinoæ, ego hanc vocem, ut locus vividior et alacrior fiat, versui præcedenti adjunxi. De verbis ὅσσος ὅμιλος θεσπέσιος conjunctis vide Hermann. in Soph. O. C. 1400. — Porro v. 72 verba ὄχλος ἄθρως — εἱμές conjuncta magis convenire videntur hospiti; nam aliquid faciunt ad eum excusandum.

(4) Ex codicibus recepi cum Boissonado et Ahrente. — V. 79. In conjecturis, quæ prolatæ et ab aliis probatæ sunt, non intelligo quid velit particula περ. Nam posse hanc voculam reddi per *certe* sive *ipsorum* vellem probassent.

(5) τοι, quod a Meinekio in Addendis probatum de conjectura proposuit Gerhard. Lectt. Apoll. p. 151, habet unus cod. apud Gailium et Schol. in Soph. Antig. 349.

(6) Si quid valet optimorum librorum auctoritas, scripsit poeta ἀργυρέας, ut significantius indicaret genitivum, structura conformata ad sensum vocabuli κλισμῷ i. e. (quod infra v. 127 posuit) κλίνας. — V. 89. Hunc et sequentes versus usque ad v. 75 Praxinoæ tribuit etiam 10 sive M. Ex tribus igitur libris id admittendum putavi cum Brunckio, probantibus Spohn. (Specim. II. p. 3) atque Bergk. (in Zimmerm. Ephem. stud. antiq. a. 1837. p. 445). Etiam in alio cod. Paris. ante v. 94 omissum esse nomen personæ testis est Gailius.

(7) Illud δέ, quod suasu Valckenarii ex uno codice inseruit Gaisford., recte ejecerunt Briggs. A. Jacobs. Gail. Wüstemann. Boisson. Nam omissa particula oratio Praxinoæ fit multo concitatior et imperiosior.

(8) Ex sententia Scaligeri, Palmerii, Sanctamandi, Toupii, Briggsii verba πλὰν ἑνὸς οὐκ ἀλέγω a prioribus separavi et arcte conjunxi, quod et ipsum sed rectius explicatum (similiter ac Palmer.) proposuit Ahrens. Post εἴη punctum in nonnullis Vatt. positum esse commemorat Gail. In ed. Crat. post εἴη commate distinguitur, sed v. 95 omnis interpunctio deest. — V. 104. Quid significent Ὧραι βάρδισται μακάρων, diligenter exposuit *Fr. Lübker*. in Fuhrii et Zimm. Diariis antiq. a. 1842. p. 305.

(9) Ex optimo cod. K., cui alius inferioris notæ adstipulatur, cum Ahrente.

(10) Cf. Pind. Ol. I. 28 (43) : καὶ βροτῶν φάτιν... ἐξαπατῶντι μῦθοι. Soph. Ant. 829 : ὡς φάτις ἀνδρῶν. Eur. Iph. Aul. 72 : ὡς ὁ μῦθος ἀνθρώπων ἔχει. Batrach. 8 : ὡς λόγος ἐν θνητοῖσιν ἔην. *Ast* in Plat. Leg. VIII. 7. Sed Græcos etiam dixisse ὁ ἀνθρώπων ὡς μῦθος, ignoro qui idoneis exemplis illustraverit.

(11) Dubitanter recepi quod scribendum suspicatus est *Sauppe*, Ep. crit. p. 109, ut dactylus certe, qui ferri non potest, removeatur. Eadem litera θ ante ἑοὶ in omnibus libris temere intrusa exstat XVII. 25. δρυὸς ἄκρα Eustath. in Iliad. ζ, p. 481. 7. — V. 118 τεῖδε πάρεστιν (litera ν adjecta) 10 sive M. Eamdem literam paragogicam in iis quoque locis, ubi a Kiesslingio et Meinekio ex conjectura

In Meinekii editione :	In hac editione :
V. 118. τᾷδε	τεῖδε
119. βρίθοισαι	βρίθοντες (1)
124. αἰετῶ—φέροντος	αἰετοὶ—φέροντες (2)
131. μὲν	μὰν
132. ἅμα	ἁμᾶ
137. ἀμιθέων	ἡμιθέων
139. γεραίτατος εἴκατι	γεραίτερος εἴκοτι (3)
141. πρότεροι	πρότερον
145. σοφώτερον. ἁ θήλεια	σοφώτερον ἁ θήλεια.(4)
147. χῆς	χεῖς
148. μηδὲ ποτένθης	μηδέποτ' ἔνθῃς (5)
149. ἀφιχνεῦ	ἀφίχευ (6)
XVI.	
3. Μῶσαι	Μοῦσαι
4. ἀείδοντι	ἀείδωμες (1)
7. ἀποπεμψεῖ	ἀποπέμψει

In Meinekii editione :	In hac editione ;
V. 9. τωθάσδοισαι—ἀλιθίαν	τωθάζοισαι (2)—ἀλιθίην
10. χηλῶ	χηλοῦ
12. ἕδρα, ἐπὰν	ἑόρτη, ἐπὴν
13. φιλασεῖ	φιλήσει
17. ἄργυρος	ἄργυρον
21. ἐμεῦ	ἐμοῦ
24. ἀοιδῶν	ἀόζων
28. ἐπὰν ἐθέλησι	ἐπὴν ἐθέλωντι (3)
36. σηκούς	σακούς (4)
42. τῆνα	κεῖνα
44. δεινὸς	κεῖνος (5)
56. Λαέρτας	Λαέρτης
63. φιλοκερδείη—παρελθεῖν	φιλοκερδείᾳ—παρενθεῖν
68. δὲ τίνι	ὅτινι (6)

adjecta est [quos locos apud Theocritum diligenter indicavit Zieglerus] ubique ex uno alterove antigrapho mihi enotatam afferre potuissem.

(1) Id ex plurimis et optimis codd. restituendum esse jam monuit Ahrens coll. Matthiæ Gr. § 436. 2. Adde Hermann. in Vig. p. 715 ed. IV.

(2) Non video idoneam caussam, cur despiciatur optimorum librorum scriptura αἰετοὶ....φέροντες, quam concinnitas quoque eleganter instituta cum præcedentibus ὦ ἔβενος ὦ χρυσός postulare videtur, etsi non ignoro quid dixerit Lobeck. in Soph. Aj. p. 418. Atque triplex, nisi fallor, via pluralis explicandi aperta est, vel ut cogitemus illi aquilæ, quæ Ganymedem portaverit, alias duas tamquam comites additas esse ornatus caussa (tale quid fortasse cogitavit Scholiastes), vel ut judicemus Theocritum secutum esse aliam narrationem (nam talia mutare solent poetæ), vel ut poetam communiter locutum esse statuamus. Aliquid huc facit Long. Past. IV. 17 extr. : ἀλλ' εἰ καὶ ἔτι μένειν ἐπὶ γῆς ἐπιτρέπουσι τοιοῦτον κάλλος, χάριν ἔχωμεν τοῖς Διὸς ἀετοῖς. Ubi videndus est Boissonadus p. 320 ed. Seiler. Adde *Spohn.* Specim. III. p. 19. — V. 127 ἄλλα, *ab alia parte*. De hac notione vocabuli ἄλλος cf. *Mehlhorn.* : De adjectiv. pro adverb. posit. Glog. 1828. p. 10 sq.

(3) γεραίτερος etiam 10 sive M. — V. 141 πρότερον, quod vix a librariis profectum est, edidi ex octo codd. cum Boissonado.

(4) Hunc versum distinxi ex sententia Heinsii Lect. Th. cap. XXI cum Reiskio, Toupio (p. 466 ed. Berol.), Wüstemanno, Weisio. Verissime enim Briggs. : « Dixerat supra Praxinoa σοφόν τοι χρῆμ' ὤνθρωπος, *sapiens res est homo*. Jam audito poetriæ carmine dicit Gorgo, τὸ χρῆμα σοφώτερον ἁ θήλεια, id est ἡ θήλεια ἄνθρωπός ἐστι χρῆμα σοφώτερον τοῦ ἄρρενος. » Pariter judicarunt Adert. *Théocrite,* append. p. 21, Ziegler., Wordsworth.

(5) Pro Casauboni conjectura μηδὲ ποτένθῃς, quam Reiskius, Valckenarius aliique receperunt, servavi quod in libris fere omnibus et vett. edd. exstat μηδέποτ' ἔνθῃς cum Warton. Pilenej. Brunck. Spohn. A. Jacobs.

(6) Hic versus, ut vulgo legitur, et eo sensu, quem inesse voluerunt interpretes, non convenit mulierculis illis, quæ tantum spectandi caussa ad sollemnem *prioris* diei pompam accesserant; potius conveniret vel poetriæ vel matronis, quæ sequente demum die simulacrum Adonidis ad mare deportaturæ sunt. Itaque cum Zieglero recepi, quod jam ab Ahrente ex conjectura commendatum suppeditant octo codices optimæ notæ (in quibus 10 sive M. sic : ἀφίχευ); quinque alii libri habent ἀφιχεῦ. Verbum χαῖρε dictum est ut XVIII. 58 χαρείης. XXIII. 62 χαίρετε. — Ibidem scripsi Ἄδων, ut jam Græfius (Ep. crit. p. 70) et Meinekius voluerunt. Idem fecit Ziegler.

(1) ἀείδωμες, quod primus ex conjectura proposuit Scaliger., dat optimus cod. K., quocum alii quinque consentiunt. Vereor ut hæc forma debeatur librario, immo ἀείδοντι mihi ortum videtur ex versus præcedentis terminatione. Itaque secutus sum Gaisfordium, qui primus ἀείδωμες ex codicibus restituit. Idem fecit Wordsworth.

(2) τωθάζοισαι etiam 10 sive M. Idem v. 10 χηλοῦ. — V. 12 ἐπὴν, quod jam Meinek. maluit, de conjectura recepi, sed v. 28 hanc formam sex codd. dant. — V. 17 ἄργυρον octo codd. et edd. Callierg. Junt. Crat. Brub. Steph. Kiessling. Gail. Inest attractio. — V. 21. ἐμοῦ edd. Crat. Brub. tres codd. Pariss. — V. 24 adscivi Hermanni conjecturam, quum ἀοιδῶν ferri omnino non possit. Poeta XVII. 111. fere simili sententia dixit ἑταίροις. — V. 27 τραπέζῃ etiam 10 sive M.

(3) Meinekius recepit Koppiersii conjecturam ἐθέλησι. Sed quum numerus pluralis ἀόζων, πολλοὺς παῶν, πολλοὺς ἄλλων ἀνθρώπων præcedat, hoc quoque loco præstare videtur pluralis, quem et codices præbent (quamquam mendose ἐθέλοντι et ἐθέλουσι) et Eustathius confirmat, quem (p. 566, 10 : ὅθεν λαβὼν Ἡρόδοτος ἔγραψε τὸ τραπέζῃ μειλίξαντα ἀποπέμψαι ἐπὰν ἐθέλωσι νέεσθαι) memoriæ errore Herodoti nomen substituisse Theocrito recte observavit Koppiers. Veram formam ἐθέλωντι primus ex Juntina edidit Stephanus in ed. maj., eumque secuti sunt Winterton. Pilenej. Brunck. Harles. Ziegler.

(4) Sic multi codices optimæ notæ. Primus eam formam recepit Dahl.

(5) Ita ex plurimis et optimis libris cum Gaisford. Briggs. Boisson. Ziegler. Idem legit Joannes Siceliota, quem laudat Ruhnken. apud Gaisford. p. 396 ed. Lips.

(6) Ὅτινι, quod ex conjectura protulit Ahrens, quum libri meliores præbeant ὤτινι, jam ex Junt. edidit Gail.,

In Meinekii editione :	In hac editione :
73. ἐμεῦ κεχάρησετ' ἀοιδῆ	ἐμοῦ κεχρήσετ' ἀοιδοῦ
92. αγελαδὸν	ἀγεληδὸν
102. μέλοι Σικελὰν	μέλει (3) Σικελὴν
103. λαοῖσι	ναοῖσι (4)
107. ἱκοίμαν	ἰοίμαν (5)
XVII.	
9. ὑλητόμος ἐλθών	ὑλατόμος ἐνθών
14. Λαγιάδας — ὅκα	Λαγείδας (6) — ὅτε
19. αἰολομίτραις	αἰολομίτρας.
28. ἴοι	ἴη
33. ἄγοντι	ἄγουσι (7)
36. κώρα	κούρα
38. γυναῖκα	γυναικῶν
39. ἐφίλασεν	ἐφίλησεν
44. ῥηίδιαι	ῥηίδιοι
45. ἀριστεύοισα	ἀριστεύουσα
57. ἀρίζαλος	ἀρίζηλος
64. ἀγαπατὸς	ἀγαπητὸς
66. χῶρε	χοῦρε
67. ἐτίμασεν	ἐτίμησεν
70. ἐφίλασεν	ἐφίλησεν
72. ὑπαὶ	ἀπὸ
74. φιλάση	φιλήση
75. ταπρῶτα	τὰ πρῶτα

In Meinekii editione :	In hac editione :
76. μὲν	δὲ
78. ὀφελλόμενον	ὀφελλόμεναι (8)
82. πτολίων	πολίων
85. ἀγάνωρ	ἀγήνωρ
88. Παμφύλοισι	Παμφυλίοισι (9)
112. ἱερούς	ἱερεύς (10)
133. Ἥρᾳ	Ἥρῃ
137. ἀρετάν	ἀρετήν
XVIII.	
1. ποχ' ἄρα	ποκα τᾶ (1)
5. Τυνδάρεω κατεκλά-ξατο	Τυνδαριδᾶν κάσιν ἄγετο (2)
6. υἱός	υἱῶν
8. περὶ	ὑπὸ (3)
9. πρώιζα	πρώιζε
12. χρήζοντα	σπεύδοντα
15. κὴς	κεὶς
17. ὅποι	ἅπερ
19. ᾤχετο	ἵκετο
20. γαῖαν Ἀχαιιάδων	Ἀχαιιάδα γαῖαν
22. ἄμμες γὰρ	ἄμμες δ' αἱ
26. διέφαινε	διέφανε
27. πότνια νὺξ ἅτε	πότνι' ἄνυξέ τε (4)
28. διεφαίνετ'	διαφαίνετ' (5)

eique assensus sum. δὲ τίνι primus reposuit Briggs., laudans Burgessium in Misc. crit. p. 394. — V. 73 ἀοιδοῦ [ῆ] (sic) nr. 2812 (sive K. apud Gail.) cum gl. ποιητοῦ. ἀοιδοῦ 10 sive M. Uterque cod. v. 83 habet ionicas formas præter ματρί.

(3) Id ex quattuor codd. petitum præferendum putavi cum Kiessling. et Bergk.

(4) Hæc elegans conjectura est Bergkii in Zimmermanni Ephem. stud. antiq. a. 1841. n. 11. p. 90. Simile vitium sustulit Heinsius VII. 152.

(5) ἰοίμαν ex plurimis et optimis libris Brunck. Ahrens. Ziegler.

(6) Hanc formam certatim commendarunt Geier., Keil. (Anal. p. 166), Bergk., Unger. (Theb. Parad. I. p. 297), L. Dindorf. (in Steph. Thes. Paris. s. v. Λᾶγος). Quod Meinekius de sua conjectura recepit Λαγιάδας, id voluit etiam Briggs. ὅτε ex conj. Ziegleri. — V. 19. αἰολομίτρας fere omnes libri, marg. ed. Crat. edd. Ald. Junt. Wintert. Boisson. in priore editione, *F. Didot.*, qui αἰολομίτρας p. 466 sq. bene defendit.

(7) Sic etiam 10 sive M. Idem cod. et nr. 2812 ionicas formas habent v. 39. 42. 45. 48. 57. 62. 65 (φίλησιν). 66. 70. 74. 75. — V. 72 ἀπαὶ supra scr. ἀπὸ 10 sive M.

(8) Inter se opponuntur ceteræ terræ (μυρίαι ἄπειροι) atque Ægyptus (χθαμαλὰ Αἴγυπτος), tum ὀφελλόμ. Διὸς ὄμβρῳ atque Νεῖλος ἀναβλύζων. Illæ quidem terræ laudantur propter fertilitatem pluvia auctam, sed Ægyptus magis fecundata esse dicitur Nilo exundante. Inde apparere opinor, præferendam esse scripturam ὀφελλόμεναι, quam præbent et plurimi et optimi codices.

(9) Servavi librorum scripturam. Nam, quod olim jam monui, non video caussam, cur non statuatur synizesis, ut v. 101 Αἰγυπτίησιν, v. 98 δηίων, quamquam de posteriore voce rectius judicare videtur Mehlhorn. in Gramm. Gr. § 16. adn. 4. not. 11. Mecum facit Ziegler.

(10) Hanc vocem ex quattuor codd., in quibus est optimus K., recipere non dubitavi. Nam sacerdotes certis quibusdam temporibus Alexandriam migrare coacti erant, atque sacerdotum quoque fuisse videtur in certaminibus prodire, id quod probatur exemplo *Philisti Bacchi sacerdotis*. Cf. Warton. in h. l. et Bernhardy. histor. litt. Gr. I. p. 366. Huc accedit quod Theocritus poetas, quos hoc quoque loco intelligi volunt, communiter commemorat demum inde a versu 115.

(1) Sic scripsi cum Weisio ex conj. Briggsii. Quam enim vim particulæ ἄρα hoc loco tribuerit Meinek. Del. Anth. p. 235, mihi non patet. Ceterum interpretes et Keil. (Anal. p. 97. not. 2) observant, ξανθότριχα Theocrito vocari ξανθὸν Μενέλαον Homeri. Sed tamen jam hic Od. ο', 133. κάρη ξανθὸς Μενέλαος præivit.

(2) Admisi conjecturam, in quam et ego incideram (in Zimm. Ephem. antiq. stud. a. 1841. p. 253), et Ahrens, quum quod vulgo hic editur ferri non possit. Eundem Ahrentem de recipiendis quibusdam codicum scripturis secutus sum.

(3) Idem legisse videtur Schol. recentior, qui explicat: ὑπὸ τῷ ᾄσματι. — V. 9. De hoc genere attractionis vide Wüstemann. in XVII. 66, et quos affert interpretes Jahn. in Virg. Æn. II. 283.

(4) Recepi quidem Ahrentis conjecturam, quippe quæ reliquis præstare videatur, sed nescio an scribendum sit πότνια νῦν ὅτε λευκὸν ἔαρ sc. ἐστί. Particulam νῦν præbet cod. S. Quodsi recte est conjectum, puellæ primo vere cantavisse putandæ sunt, id quod reliquum carmen confirmat.

(5) Ex tribus codd. Scholiastes: διαλάμπει. — V. 29

In Meinekii editione :	In hac editione :
29. μεγάλα ἅτ'	μέγα λᾶον
35. οὐκιθάραν —κροτῆσαι.	οὐδὲ λύραν—κροτᾶσαι
48. δωριστί, Σέσου	Δωριστὶ σέβου (3)
XX.	
4. ἀστυχὰ	ἀστικὰ
7. λαλέεις	καλέεις
26. τὸ στόμα δ' αὖ	καὶ στόμα δ' αὖ (4)
31. φιλεῦνθ'· ἃ δ' ἀστυχά.	φιλεῦντι· τὰ δ' ἀστικά (5)
32. κοὔποτ' ἀκούει	κοὐ ποτακούει (6)
37. ὅν τε	ὅν γε
39. εἰς ἓν — κάθευδεν	εἰς ἅμα—καθεῦδεν (7)
42. μόνα	μόνον (8)
43. ἅ τε	ἃ δὲ

In Meinekii editione :	In hac editione :
44. σὺ — ἀδέα	τὺ — Ἄρεα
45. μώνα	μούνη
XXI.	
4. ἐπιψαύσησι, τὸν ὕπνον..	ἐπιψαύσησι τὸν ὕ. (1)
10. τε λῆδα	δέλητα (2)
12. κῶάς τε	κώπα τε (3)
13. εἵματα πῖλοι	εἷμα τάπης ἦν (4)
16. πενία σφιν ἑταίρα	πενία σφας ἐτήρει (5)
17. παντᾷ	πενίᾳ (6)
23. φέρει Ζεύς	φέρουσιν
25. μὴ λαθόμην; τί	μὴ λάθε μ'; ἤ τί (7)
31. νηὸς	ναός
32. * νικαξῆ	νυσταξῆ (8)

μέγα λᾶον conjecit Eichstadius probante Ahrente.—V. 40 δρεψούμεναι sex codices habent. Recte opinor, quia præcedit ἑρψοῦμες. — V. 47 γράμματα Cramer. Anecd. IV. p. 310. 14.

(3) Ineptum esse Δωριστί cum præcedentibus junctum intellexit Wartonus, carmen ob eam caussam Theocrito abjudicans. Sed mutata interpunctione offensio removetur. Δωριστί enim pariter intelligendum est ac in idyll. XIV. 46 Θρᾳκιστί, et XV. 48 Αἰγυπτιστί, ergo *Doriensium more* i. e. *sancte, pie.* Eamdem sententiam desideravit *Bergkius* in Zimmerm. Ephem. a. 1837. p. 512 conjiciens Ἱρωστὶ σέβου. — V. 50. Λατὼ μὲν δοίη, Λατὼ κουροτρόφος. Hanc vocis iterationem non solum in votis nuncupandis sollemnem esse, quæ opinio est interpretum in h. l., sed latius patere egregie demonstravit *J. Ch. Jahn.* in Virg. Æn. XII. 858. I. 552. X. 751. et alias.

(4) Sic ex quattuor codicibus cum Boissonado.—V. 27. Mirum est quod R. Klotz., vir elegantis ingenii, in *Adnot. in Devar.* non statim posuit veram scripturam ἦ μέλι κηρῶ, quam fuerunt qui H. Stephani tempore jam reponendam putarent. Eamque jure probarunt Reisk. Toup. (Warton. qui imitatorem hujus loci Moschum III. 33. laudat) Brunck. Græf. p. 86. Briggs. Meinek. Boisson.

(5) Librorum scripturam merito retinuerunt Reisk. Warton. Pilenej. Harles. A. Jacobs. Boisson: Cf. *L. Dæderl.* Lectt. Variarum hebdomas. Erlangæ, 1836. p. 6. Mühlmann. Leg. dial. p. 140.

(6) In hoc versu nunc secutus sum Reiskii rationem, quam tuetur Schneidewin. in Zimmermanni Ephem. stud. antiq. a. 1837. p. 1108 præterquam quod illud ὁ καλὸς Διόνυσος aptius referendum mihi videtur ad v. 30, ut de pulchritudine quoque tecte se comparet bubulcus cum Baccho. Ceterum cum hoc loco conferre licet, ut mihi videtur, VIII. 52.

(7) Heinsii conjecturam, quam Valckenarius quoque illustratam probavit, præeuntibus Dahlio et Briggsio recepi; nam quæ compararunt ad vulgatam defendendam omnia disparis generis sunt. ἐμὰ habet etiam ed. Crat. ἀμὰ unus cod. Paris. Verbi κάθευδεν accentum mutavit Schæfer., cui jam Kiessling. obsecutus est.

(8) Id ex codicibus bonæ notæ adscivi cum Reiskio, probante Wartono. Nam poetæ sententia hæc est: Dii et deæ in deliciis habent bubulcos, sed Eunica *solum* bubulcum aspernatur, ἀστικὰ χείλεα θλίβει. Duplice igitur genere Eunica prægressis exemplis opposita est. Pergit bubulcus: propterea tibi, o altera Venus, nullus unquam amplius amasius neque urbanus neque rusticanus contingat! Κύπρι ad Eunicam ipsam spectare primus intellexit Casaubonus (Lect. Theocr. c. XIX. p. 132 ed. Reisk.), cui Warton. Palmer. alii assensi sunt. Idem probans Hermannus præterea pro ἀδέα eleganter conjecit (in Zimm. Diariis antiq. a. 1837. p. 231) Ἄρεα, quod admittendum putavi, præsertim quum Wordsworth. invenerit plane eamdem conjecturam atque tam docte illustraverit, ut equidem supersedere potuerim adnotatione, quam antea huic loco adscripseram. — τὺ Brunck. Ziegler.

(1) Sustuli incisionem propterea, quod nescio an scriptura vulgata ita defendi possit, ut ex vocabulo τὸν ὕπνον mente ἀπὸ κοινοῦ repetendum cogitetur τοῦ ὕπνου ad verbum ἐπιψαύσησι. Similiter XXII. 82 ita explicandum videtur, ut vocabulum φόνον bis positum esse cogitetur. σύναγον φόνον i. q. φόνον τεῦχον ἐπ' ἀλλήλοισι v. 191. Cf. Siebelis in Pausan. vol. II. p. 99.

(2) Præeuntibus Boissonado atque Ziegléro et probantibus Kieslingio atque Meinekio recepi Briggsii conjecturam δελῆτα, sed mutavi accentum.

(3) Ex Kiesslingii [Brunck. et Stroth. voluerunt κῶπαί τε] conjectura, quam suadente Ahrente jam admisit Zieglerus. κοίαι, *lapides quibus retia gravabantur*, voluit Bergk. Mus. Rhen. a. 1836. p. 221.

(4) Sic et mihi in mentem venerat et Ahrenti.

(5) Id mihi latere in scripturæ discrepantia visum est (cf. Zimmerm. a. 1841. p. 257). Eandem emendationem invenit Ahrens, præterquam quod me rectius scripsit imperfectum ἐτήρει, ubi ego volueram ἐτήρη.

(6) Id jam Portus in Dict. Dor. proposuit, postea Warton. Brunck. ex libris, qui habent πενία. — V. 18. In τρυφερὸν fortasse latet τροφερόν, novatum ex τρόφι κῦμα. — V. 19 κοὔπω, quod duo codd. suppeditant, fluxisse videtur ex VII. 10. — V. 23 malim ὅτε τ' ἅματα ex Hom. Od. σ', 367. Cf. XXII. 55.

(7) Ita Hermannus probante Meinekio. — V. 30 οὔ σε θέλω libri, a quibus discedere non opus est. Cf. Meinek. in Mosch. II. 156. ubi jam Wakefieldius recepit ὅττι θέλοιμι. Ziegler in Th. XV. 41. Ahrens De crasi et aphæresi p. 22 sq.

(8) Ita scribere ausus sum ex conjectura, quam olim proposui. Cf. Ahrens De dial. Dor. p. 89 not., ubi in Etym. M. et Ann. Oxx. exemplum νυστάξω fortasse ex hoc ipso Theocriti loco sumptum est. Nunc in idem νυσταξῆ incidisse Fritzschium quoque p. 67 cum magna lætitia animadverti.

In Meinekii editione :	In hac editione :
34. ἐντι—ποιῆν	ἐστι—ποιεῖν
36. ἄλλονος * ἐν ῥαμω;	ἀλλ' ὄνος ἐν ῥάμνῳ (4)
37. * ἄγραν	ἀγρυπνίαν (5)
48. τῶ	τῷ Briggs.
49. μὲν	μιν Brunck.
58. ἀπειρώταν	ἀπηρώταν (6)
63. μὴ τρέσσῃς	μὴ τρέσσεις; (7)
65. εἰ δ' ὕπαρ οὐ — ματεύσεις	εἰ μὲν γὰρ — ματεύεις (8)
67. χαίτοι	καὶ τοῖς (9)

XXII.

In Meinekii editione :	In hac editione :
2. ἐρεθίζεν	ἐρεθίζειν (1)
11. πρώραθεν	πρῴραθεν (2)
16. χοπτομένη	χοπτομένα
36. ὕλην	ὕλαν
55. πῶς	πως (3)
58. ἠδ' ὑπερόπτης	ἢ ὑπερόπτης;
69. * ἐων	ἑός (4)
98. πληγαῖς	πλαγαῖς
114. χροιῇ δέ τ' ἀμείνω	χροιὰ δέ τ' ἀμείνων

(4) Conjectura est Boissonadi, quam veram putavit **Hermannus.** Adertus in Theocr. append. p. 27 mavult ὡς ὄνος ἐν ῥάμνῳ verbis junctis cum præcedente καθεύδων. Sed multo vividior est oratio adscita particula ἀλλά. Præterea in talibus locis particula comparandi non ponitur. Vid. XIV. 39. 51. XV. 45. 88. XVII. 9. XVIII. 26 sqq. Cf. Stallbaum. in Plat. Symp. p. 221, E (p. 246 ed. II. Goth.).

(5) Sic Reiskius, cujus sententiam secuti sunt J. H. Voss. atque Hermann. — V. 38. Retinui quidem vulgatam, ut locus certe intelligi possit, sed corruptelam subesse apparet. Zieglerus, cujus conjecturæ viam muniverat Eldikius, proponit : ὄψιν, τὰν ἔςιδες, καὶ ἐῷ μάνυσον ἑταίρῳ. Wordsworth : ὄψιν, ἅπας, ὅσσ' εἶδε, λέγει μάνυσιν ἑταίρῳ vel λέγων μάνυσεν ἑταίρῳ, *quæcumque quis vidit, cum socio communicat,* coll. XV. 25. Mihi olim in mentem venit ὄψιν, χἄτινα σοὶ δὲ μέλει μάνυσον ἑταίρῳ, *et quæcumque tibi curæ sint indica socio.* Sed nunc malim priore parte conjecturæ Wordsworthianæ adscita : ὄψιν· ἅπας (vel ἔτης) ὅσσ' εἶδε, λέγει μανῦεν ἑταίρῳ, *dicit ut indicet sodali.* — V. 42. De notione participii βεβαῶτα vide Wunderum in Soph. OEd. Col. 52. — V. 44. In verbis τῶν τραφερῶν ὠρέξατο interpretandis sequendum putavi *Taylorum* (in Briggsii editione), cui similem sententiam protulit Fritzschius p. 67. — V. 49. Iis, quæ Meinekius in h. l. et in Addendis admonuit, accedit κλιτύς et κλιτύν, quod vocabulum ultima correpta indicavit Nækius in Opusc. II. p. 182.

(6) Videndus est Ahrens De dial. Dor. p. 159.

(7) Quum codices præbeant τρέσεις vel τρέσσεις, recepi conjecturam Fritzschii, quem vide p. 61 de hoc genere dicendi disputantem.

(8) Voculas εἰ μὲν γὰρ ex codicum vestigiis eruit Reiskius, quem secutus est J. H. Vossius Randglossen p. 190. Quomodo intellexerim verba apparebit ex interpretatione Latina. ματεύεις edidi ex codicibus et scholio Gail. ἐλπὶς τῶν ὕπνων sc. ἐστίν, i. e. splendida hujus generis somnia (τῶν ὕπνων) piscium aureorum te fallunt.

(9) Ex conjectura Scaligeri, quam ipsam admisit Wordsworth.

(1) Ex conjectura scripsi. In versu sequente ed. Ald. I habet βαρέοισιν, reliquæ veteres editiones et libri manu scripti præbent βοέεσσιν, quod Stephanus mutavit in βοέοισιν. Sed non minus verisimile est, scripsisse poetam βαρέεσσιν. Nam Græcos in legendis vocabulis βοέοισιν ἱμᾶσιν facilius credas cogitaturos fuisse de Homerico βοέοισιν ἱμᾶσιν (Iliad. ψ', 324), qui sensus ab hoc loco alienus est. Porro pro librorum scriptura μέσοις Reiskius scripsit μέσας, idque recentiores editores inde a Brunckio omnes receperunt. Nescio tamen an huic quoque loco conveniat quod a me scriptum est in idyll. XXV. 216.

(2) Cf. Lobeck. Parall. p. 215. Hermann. in Soph. Phil. 482. Schneidewin. in Pind. Pyth. IV. 22. — V. 32. In interpretanda voce ὑπήνεμον sequendum putavi Siebelisium in Pausan. vol. I. p. 255. Similiter jam statuit Pilenejus in h. l.

(3) Sic Zieglero auctore optimus Vat. A. Recte opinor. Molesta enim est particula πῶς hoc loco postposita. Itaque signum interrogandi cum Briggsio delevi, id quod concinnitas totius loci commendat. Nam Amycus non alio loco hujus colloquii respondet per interrogationem. Hic pari orationis conformatione juncta sunt θάρσει atque θαρσέω et χαῖρε atque χαίρω. Verbis χαίρω πως κτέ. dicit Amycus se gaudere spe novæ victoriæ, quandocunque in conspectum suum veniant peregrini. Porro v. 59 verba τοιόσδ' οἷον ὁρᾷς postulare videntur, ut interrogatio præcedat; quapropter servata librorum scriptura ἢ post ὑπερόπτης signum interrogandi adjeci præeunte Briggsio.

(4) Multi probarunt Reiskii conjecturam, quæ violat metrum. Codices et vett. edd. habent ἀμός, quod corruptum videtur ex ἐμός, atque inde effinxi ἑός. Cf. v. 71, unde forsitan pronomen ἐμὸς in hunc locum temere immigravit. Infra v. 173 librorum scriptura ἐμὸς ab Is. Vossio similiter mutata est in ἑός, ad quam vocem simul pertinere non immerito visa est Briggsio scripturæ discrepantia ἑών, quæ a Gaisfordio ad v. 170 ex Ald. allata est. Ceterum de hoc usu pronominis ἑός cf. V. 2. XXIV. 36. XXVII. 43. Vult dicere hoc loco Amycus : *a te ego pugil non vincar.* Et in hac quoque locutione rusticitas morum conspicua est.—V. 109. Verba ἔξω χεῖρας ἐνώμα αὐχένος non intelligere me fateor, neque qui apte explicaverit inveni. — V. 112. Meinekius in adnotatione dubitanter proposuit σάρκες τῷ μέν vel σάρκες οἷ μέν, quorum posterius admisit Zieglerus. Mihi quidem omnium librorum scriptura defendi posse ita videtur, ut σάρκες δὲ de utroque esse dictum statuamus, i. e. de Amyco et Polluce, atque ut postea poeta oratione translata a re statim ad ipsam personam utrumque distinxisse cogitetur per αἱ μέν et ὁ δέ ex illo dicendi genere, de quo quum Dissen. in Demosth. de Coron. p. 237. Nitzsch. in Odyss. μ', 73. alii exposuerunt, tum accuratissime disseruit *Mehlhorn.* De appositione in Græca lingua. Glog. 1838. Eadem hujus loci explicatio, quam modo indicavi, jam latet, ut opinor, in glossa Laurent. « αἱ μέν, γράφεται τοῦ μέν, Ἀμύκου », in qua glossa invenisse sibi visus est *Fritzschius* De poet. Gr. bucol. p. 56 genuinam poetæ scripturam. Sed mihi illud γράφεται hoc loco, ut alibi nonnunquam (cf. Bernhardy in locis a Lobeckio in Soph. Ajac. v. 616

In Meinekii editione :	In hac editione :
121. ἀπαὶ	ἀπὸ (2)
126. λαιῇ	ἄλλῃ (3)
150. ἀλλοτρίοις	ἄλλοισιν
153. τάδ' ἔειπα	στὰς εἶπα
166. νῶι	ἄμμι
178. ὦλλοι	ἄλλοι
183. εἰς	ἐς ex conj.
184. πράταν	πρώταν
187. πράτιστα	πρώτιστα
190. ἐν ἰτείνοισι	ἐνὶ δεινοῖσι (4)
191. ἄορ' ἐκ κολεοῖιν	ἄορ ἐκ κολεοῖο (5)
193. εἰς	ἐς
203. εἰς	ἐς
208. τύμβῳ	τύμβου (6)
212. οὕτω	οὕτως
220. αὐτῆς	αὐτᾶς

XXIII.

In Meinekii editione :	In hac editione :
6. χἀν	χὴν Winterton.
10. ὑποπτεύησι	ὑποπτεύῃσι (1)
12. καὶ — βλέπον, εἶχεν ἀνάγκαν	χαὶ — βλέπος εἶχον ἀνάγκας (2)
22. λυπῆν	λυπεῖν Ziegler.
23. ἀταρπόν	ἀταρπέων (3)
40. τὸ δ' αὖ	τόδ' αὖ
42. εἴγε διαλλάξας με φιλάσεις	ἤν σε διαλλάξῃς με φιλάσας (4)
50. αὐτῶν	αὐτῶ (5)
59. ἵστατ' — Ἔρως ὑδάτων	ἵπτατ' — ἐς ὕδατα· τῷ δ' (6)

XXIV.

In Meinekii editione :	In hac editione :
18. αἱμοβόρως	αἱμοβόρους ex conj.
20. ἦλθον	ἦνθον
30. σπείρησιν	σπείραισιν
36. τεοῖς	ἑοῖς
38. ἀωρί που οἶδε	ἀωρί που, οἱ δέ (7)
39. ἠριγενείης	ἠριγενείας

laudatis) interpretantis esse videtur nec plus valere quam ἀντὶ τοῦ vel ἤγουν.

(2) Ἀπό Vatt. A. C. (apud Zieglerum), Ald. Brunck. Kiessling. Gail. — V. 122. Hic versus deest in omnibus fere codicibus et veteribus editionibus, ideoque a Reiskio, Wartono, Fr. Jacobsio, Wüstemanno in suspicionem vocatus atque a Brunckio jam ejectus est. Ego eum uncis inclusi. Brunckium secutus est Ziegler.

(3) Sic correxit ex conjectura J. H. Voss. Randglossen p. 190, ex codd. ediderunt Boissonadus atque Zieglerus. λαιῇ nihil aliud esse videtur nisi glossema, quod in verba poetæ irrepsit.

(4) Hæc est omnium librorum scriptura. Epitheton sumptum est ex Hom. Il. η', 245. 266. υ', 259. ε', 739. κ', 254. 272. et optime quadrat in præcedens καρτερὸν ἔγχος. Tum præpositionis accentum retraxi ex gravissimo Aristarchi præcepto. Eandem secutus sum normam XVII. 106. XVIII. 58. XXII. 94. 159. Mosch. II. 131.

(5) Quum dualis κολεοῖιν in hoc quidem carmine etiam ob formam suspectus sit, scripsi ex optimis codicibus cum Brunckio et Boissonado κολεοῖο. Eadem est lectio Schol. apud Gailium : « Οἱ δὲ ξίφος ἐκ κολεοῦ, ἐκ τῆς θήκης ἑλκύσαντες » κτλ. Hiatus, quem in κολεοῖο ἐρυσσαμένῳ reformidasse videntur, justam habet excusationem et ob digamma æolicum et ob genitivum in οιο exeuntem. Cf. *C. A. J. Hoffmann.* Quæst. Hom. vol. I. p. 85. Omiserunt hujus generis genitivos in doctrina, quæ est de hiatu, recentissimi quoque grammatici, C. S. Krüger. vol. II. § 11. 2. adn. 2, atque Mehlhorn. § 107.

(6) Ex conjectura cum Mühlmann. Leg. dial. p. 104.

(1) Cum Græfio. Non vincet opinor Nægelsbach. Adnot. in Il. p. 246 sqq. Cf. *Grashof* in Ephem. scholiast. a. 1832. sect. II. p. 969 sqq. Conjunctivum jam ubique restituit apud Homerum I. Bekker., id quod apertius monere potuit C. G. Krüger. Gramm. vol. II. §30. adn. 5.

(2) Id proposuit in adnot. Meinek. et in idem incidit Hermann. Neque displicet quod Fritzschius p. 68 conjecit : καὶ κῶραι δεινὸν βλέπον εἴ ποκ' ἀπάντη.

(3) Id eruit Meinek. in adnot. ex librorum scriptura ἀταρπῶν. — V. 26. Hunc locum vellem respexisset R. Klotz Adnot. in Devar. I. p. 118 sqq. κε omittunt tres codd., duo habent οὐδ' οὕτω σβέσσω. — V. 30 sqq. Novum periculum hos versus emendandi fecit Hermannus in Jahnii Annall. phil. et pædag. a. 1841. vol. XXXIII. fasc. 3. p. 260 sqq. hoc modo :

Λευκὸν τὸ κρίνον ἐστί· μαραίνεται ἀνίκα, πίπτει.
ἁ δὲ χιὼν λευκά· κατατάκεται ἀνίκ', ἀπωρῆ.
καὶ τὸ θάλος καλὸν ἔστι τὸ παιδικόν, ἀλλ' ὀλίγον ζῇ.

In quibus displicet ἀνίκα postpositum, quod jam voluit Briggsius. Tum quæ Hermannus de verbis καὶ κάλλος καλόν ἐστι τὸ παιδικόν dixit, videtur ingenii sagacitate abductus argutius quam verius monuisse. Talia enim exemplis similibus defendi possunt. Mihi probatur ἀνίκα πίπτει et ἀνίκ' ἐπάχθη sive ἀνίκα πάχθη, in reliquis autem is ipse, qui hoc carmen composuit, reprehendendus videtur, neque librarii.

(4) Dubitanter recepi quod ex codicum lectione effinxit Boissonadus. Difficilem esse in hoc loco optionem jam observavit *Lobeck.* Act. soc. Gr. II. p. 295. not. 8. De verbo ζῆν, si hoc loco sanum est, vid. Nitzsch. Adnot. in Hom. Od. vol. III. p. 174 not.

(5) Ita cum Bindemanno (Adnot. in interpretationem germanicam pag. 383) et Boissonado. Idem admisit Ziegler.

(6) Jure offendit in collatione particulæ καὶ *M. Haupt.* Observ. crit. p. 65 sq. neque tamen putat hunc locum corruptum esse. Sed scripturæ discrepantiam consideranti dubium esse vix potest, quin Higtius ἵστατο recte correxerit in ἵπτατο atque Reiskius exitum versus vere restituerit. Utrumque igitur conjunctum recepi probante Hermanno in Jahnii Annall. l. l.

(7) Quod Schæfer. conjectura assecutus est atque Gaisfordius recepit, legitur in edd. Crat. et Brub. a. 1553. Nunc Ziegler. idem invenit in cod. Mediol. C. — V. 50. Adscripsi versum, qui in tribus codicibus exstat, atque cum Briggsio et Meinekio puto, inter vers. 49 et 50 aliquot versus excidisse. Nam recte Valckenarius : « illud αὐτὸς famulæ Phœnissæ potius convenit, quam ipsi *hero.* »

In Meinekii editione :	In hac editione :
42. ὤρμησε	ὥρμασε
43. κεδρίνω	κεδρίνου
46. ὄρφνης	ὄρφνας
59. λάβε	βάλε
65. χρέος	τέρας (2)
70. μάντι Εὐηρείδα,	μάντιν, Εὐηρείδα, (3)
75. νῆμα	νᾶμα
81. οἰκῆν	οἰκεῖν (4)
82. ἕξεῖ	ἕξει ex conj.
88. ἀσπαλάθω—παλιούρω	—θου—ρου ex conj.
89. βάτω	βάτου ex conj.
90. ἀγρίῃσιν—σχίζῃσι	ἀγρίαισιν—σχίζαισι
91. κανῆν	κανεῖν. ex conj.
94. νέεσθαι	νεέσθω (5)
112. εἰς γαῖαν	ἐς γαῖαν conj.
119. τροχῷ	τροχῷ
120. ἐδίδασκεν	ἐδίδαξεν
128. ἐλθών	ἐνθών
139. κνήμας	κνάμας.

XXV.

In Meinekii editione :	In hac editione :
8. οὔθ' ἕνα	οὐδ' ἕνα
12. δὴ σηκοί	δὲ σηκοί (6)
15. Πηνεοῦ	Μηνίου (7)
27. φυτοσκάφοι, οἳ	φυτοσκάφοι οἵ (8)
31. μέχρι πρὸς	μέχρις ἐπ'
33. ᾖ — ἀγροῖς	ἤ (9) — ἀγροῦ
36. ἠέ τοι Αὐγείαν	ἠὲ σύ γ' (1) Αὐγείην
38. πάντα μάλ' ἐξείποιμι	ἀτρεκέως εἴποιμι (2)
43. Αἰγείαν	Αὐγείην
46. διά τε κρίνῃσι	διὰ δὲ κρίνουσι
48. ἀγρωστῶν γεραρώτατος	ἀγρῶν τῶνδε γεραίτερος
49. μέν τ' εἴποιμι	μὲν εἴποιμι
54. Αὐγείας	Αὐγείης
56. χθιζὸς ὅδ'	χθιζὸς ὅγ' (3)
62. δέ τε πόλλ' ἐμενοίνα	δ' ὅγε πολλὰ μενοίνα
63. δρῶν	ἰδών (4)
64. μέμονεν	μεμόνει (5)
65. ὄκνῳ	ὄκνος
74. τρηχὺ	πολλὰ
81. ᾔδει	ᾔδεε Hermann.
83. τι	τε
84. τωὔλιον	ταὔλιον
90. ὅσσα	ἅσσα
94. αὖθις	αὖτις (6)
108. Αὐγείας	Αὐγείης
114. τόγε	τόδε (7)
118. τόδ'	τόγ'
122. καταφθείρουσι	καταφθίνουσι
124. γείνοντο	γίνοντο
137. λεύσσοντε	λεῦσσόν τε (8)
150. θαύμαζον	θαύμαζεν

(2) χρέος fluxisse videtur ex Id. XXV. 53.

(3) Hiatum enim tolerabilem esse haud scio qui probaverit. Præterea vatis potissimum nomen urget Alcmene. Nam hæc est sententia : Homines fatum effugere non posse, *Tibi vati*, o Tiresia, *eique doctissimo dico*, itaque noli dubitare mihi verum patefacere. Inde apparet non opus esse, post διδάσκω cum J. H. Vossio, Schæfero, Boissonado simul addere signum interrogandi.

(4) Callierg. et vett. edd. ante Stephanum. — V. 82 ἕξει etiam Ziegler. ex conj. Idem v. 91 κανεῖν.

(5) Hermann. in Vig. p. 744 ed. IV. et Meinek. in h. l. — V. 128 Ἱππαλίδας Meinek. in adnot., Boiss., Dindorf. Addenda in Steph. Thes. IV. fasc. 7.

(6) Litteræ ε ante σ productæ veniam paratam esse puto locis Homericis, veluti Il. ρ', 463. ψ', 198. Od. ι', 293. φ', 219. λ', 219. Similibus exemplis Homericis defendi posse videtur quod Brunckius apud Theocr. I. 75 ex plurimis et optimis codicibus dedit : πολλαὶ δὲ δαμάλαι.

(7) Cf. R. Unger. Theb. Parad. vol. I. p. 126 sq.

(8) Ut Meinek. ipse in adnotatione proposuit.

(9) Id restituit Briggsius suadente Tayloro, sed non recte interpretatus est. Cf. Lehrs. Quæst. Ep. p. 44 sqq. C. F. Ranke in Hesiodi Scut. Herc. 85. p. 154. Nunc Taylori conjecturam confirmat optimus cod. Vat. apud Zieglerum.

(1) Sic emendavit Hermann. in Zimmermanni Ephemer. stud. antiq. a. 1840. nr. 119. p. 973. De forma Αὐγείην cf. Mühlmann. Leg. dial. p. 95.

(2) Verba πάντα μάλα fluxisse videntur ex Hom. Il. β', 10. Od. ω', 123. 303. Codicum scripturam ἀτρεκέως εἴποιμι legit etiam Schol. recentior apud Gail.

(3) Vulgo χθιζός γ', libri χθιζὸς ὅδ', unde Brunckius effinxit quod recepi. Hermannus l. l. plena post ἀγανοῦ interpunctione posita χθιζὸς δ' εἰλήλουθεν proposuit, idque probavit Ziegler.

(4) Id scribere ex conjectura voluisse videtur Meinekius, quum dicat : « pro θηρὰς ἰδὼν libri habent χειρὸς ἑλών. »

(5) Sic primus correxit Buttmann. Gr. ampl. vol. II. p. 240. not. ed. sec. Pariter Hermann. l. l. Ceterum, id quod adscribam in transcursu, mensuram μεμᾶότος non Theocritus demum novavit (ut etiamnunc apud Buttmannum l. l. allato hujus carminis versu 105 statuitur), sed prævivit Homerus Il. β', 817. ν', 197. π', 754.

(6) Ex conj. Bergkii et Mühlmanni Leg. dial. p. 72. — V. 100. Theocritus si verbis ἀπειρεσίων περ ἐόντων significaturus fuisset innumeram pecudum multitudinem, scripsisset opinor ἀπειρεσίοις περ ἐοῦσιν, ut omnis sublata esset ambiguitas. Nunc autem et grammatica structura et verborum collocatio demonstrat, unice veram esse eorum sententiam, qui verba ad hominum multitudinem referant, ut jam Schol. recentior : πολλῶν ἀνθρώπων ὄντων. Idem recte explicat v. 90 ἅτινα et v. 103 ὥςτε ἀμέλγειν.

(7) Cum Brunckio. Libri τότε.

(8) Id primus restituit Geel. (cf. ejus edit. quæ Amstelodami a. 1820 emissa est p. 226), quem secuti sunt Boisson. Hermann. Ziegler. Eamdem scripturam præbet ed. Crat.

In Meinekii editione :	In c editione :
159. τὸν μὲν	τῆ μιν
163. ὡςεί περ	ὡς εἴ περ (1)
166. ὃς δ' ἤτοι	ὅς ῥ' ἤτοι (2)
172. ὣς κεῖνος ἀγόρευε	ὡς κεῖνός γ' ἀγόρευε
179. ἄμμιν	ἡμίν (3)
200. Φορωνήεσσιν	Φορωνείδῃσιν (4)
202. ἄμοτον	ἄμοτος (5)
203. οἷ ἔθεν	οἵ ἔθεν (6)
213. περὶ δ' ἰὸν	παρὰ δ' ἰὸν (7)
215. τί με	γ' ἐμὲ
216. οὐδ' ὅπῃ ἴχνια τοῖο	οὐδενὸς ἴχνια τοῖα (8)
228. ἐν ῥίῳ	ἐν τρίβῳ
229. εἰς	ἐς ex conj.

In Meinekii editione :	In hac editione :
236. ὅτι μοι	ὅ μοι δ (9)
242. παρ' ἰγνύησιν	περ' ἰγνύησιν (10)
249. ἐπαξονίῳ	ἐναξονίῳ (11)
252. ἀθρόος	ἄλμενος (12)
254. προσχεθόμην	προεσχεθόμην.
259. ἐν γαίῃ	ἐκ γαίης (13)
267. ἀποδρύψῃ	ἀποδρύψει' (14)
271. πελώριον	πελώριος (15)
275. ὕλη	ἄλλη

XXVI.

1. μαλοπάρηος — Ἀγαυά	μαλοπάραος — Ἀγαυά (1)
5. βωμώς	βωμούς

(1) Emendavit Hermannus coll. Hom. Il. α', 211, ὡς ἔσεταί περ.

(2) Sic Hermann., conferri jubens observ. ad Hom. h. Ven. 226. Idem v. 172, ὡς κεῖνός γ' ἀγόρευε.

(3) Libri ἡμῖν, cujus accentum mutavit Ziegler. — V. 185 ἔρνος bene defendisse mihi videntur Dahl. et Kiessling.

(4) Ex conjectura Meinekii, qui voluit Φορωνείδαισιν, cum Zieglero.

(5) Ex tribus codd., in quibus est 10 sive M. cum gl. ἀκόρεστος. Adjectivum propterea prætuli quod ἐπικλύζων ποταμός et λὶς ἄμοτος sibi quodammodo ex chiasmo respondent.

(6) Accentum in Zimmermanni Ephem. a. 2841. p. 268. mutavi coll. Spitzner. in Hom. Il. α', 114. Me secutus est Ziegler. In exitu versus edd. Crat. Brub. a. 1553 et reliquæ ante Stephanum edd. habent παθόντες ἄτλητα, unde probabiliter suspicatus est Taylorus poetam scripsisse πάσχοντες ἄτλητα, quod et sententia flagitare videtur. Idque admisi. — V. 110. Codices bonæ notæ dant πυκινοῖσιν — ῥίζαις, unde conjicias adjectivum communis generis positum esse, ut v. 228, ἐν τρίβῳ ὑλήεντι, quem usum exemplis firmarunt Bœckh. in Pindar. Explic. p. 155. Grashof. Ephem. schol. a. 1831. sect. II. p. 531 sqq. Lobeck. in Soph. Aj. v. 224. C. G. Krüger. Gr. vol. II. § 22. adnot. 1.

(7) Quum non viderim qui apte explicaverit περί, scripsi quod codices dedere παρὰ δὲ, quod adverbialiter dictum videtur fere eadem notione, qua apud Homerum in hac re legitur ἐπὶ νευρῇ et Od. φ', 138, βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ.

(8) Hanc codicum scripturam defendi in Zimmerm. Ephem. a. 1841. p. 268. coll. XXII. 200, μάχην ἐμφύλιον ἀνδρῶν. Vid. Lobeck in Aj. p. 73 sq. De Latinis *Haasius* in Reisigii scholl. de ling. Lat. Not. 522. Multa hujus rei exempla in iisque audacissima quoque congesserunt M. Axt. in Vestr. Spur. reliq. p. 17 et 144. atque J. A. Voigt. Nugarum grammat. part. I. Halis 1844. p. 29 not. sqq. Ex hoc dicendi genere fortasse defendere licet quod in idyll. XXII. 3 omnes libri habent μέσοις. Similiter explicari posse mihi videtur Theocr. XXI. 48, περικλώμενον εὗρον ἀγῶνα, ut dictum sit pro περικλωμένου ἀγῶνα (cujus rei exempla dat Wunder. in Soph. Aj. 49), *inveni certamen hominis incurvati* i. e. *tergo incurvato*.

(9) Debetur Hermanno. — V. 237 ἔδρη etiam 10 sive M.

(10) Sic Meinekius in adnotatione. Vellem hunc locum respexisset Ahrens De dial. Dor. p. 357. — V. 248. ὄρπηκας h. l. et VII. 146 jam scripsit Ziegler. coll. Spitzner. in Il. φ', 37.

(11) Ex codd. cum Brunckio. ὑπαξονίῳ conj. L. Dindorf. Steph. Thes. III. 5. p. 1427 coll. Callim. Lav. Min. 14. At loci Callim. (συρίγγων ἀίω φθόγγον ὑπαξονίων) alia ratio est; nam sonus ibi oriri solet ex iis modiolis, qui per axem *desuper gravantur*.

(12) Sic omnes omnino libri. De forma monent Hesych. et Etym. M. 69. 24. de copulatione ἄλμενος ἆλτο cf. Porson. in Eurip. Phœn. 1231, R. Klotz v. 1223. A. Matthiæ Gr. § 559. — V. 254. προεσχεθόμην. In hujus generis verborum interpretatione ubique secutus sum *E. Wentzelium*, cujus dissertatio Vratislaviæ a. 1837 edita fugit quum alios tum C. G. Krügerum in Gramm. Gr. II. p. 121.

(13) Vulgata πέσεν δ' ὅγε ἐν γαίῃ καὶ — ἔστη habet aliquid quo displiceat. Itaque recepi quod codices suppeditant ὑψόθεν ἐκ γαίης, quæ verba cum πρίν γ' ἐμ' ἱκέσθαι arcte conjuncta aptissimam præbent sententiam: *ab alto ex terra* i. e. *pedibus alte sublatis ex terra*. Ut poeta fere ubique imitando expressit potissimum Odysseam, sic hoc loco factum est. Nam in Odyssea ὑψόθεν semper ab versus initio legitur idque conjunctum cum ἐκ præpositione.

(14) Ex emendatione Hermanni; quamquam Thiersch. Gr. § 164. 4. et *Lange* Observ. crit. in Iliad. β', 4, terminationem ειε apostropho decurtari negaverunt.

(15) Ex codd. Brunck. Hermann. Ziegler. πελώριον «non esse epitheton Orci» adnotarunt interpretes. At πελώριος Ἅδης sumptus est a poeta ex Hom. Il. ε', 395. — V. 269. Malim ex Briggsii conj. μηροῖσί τε πλεύρ' ἐφύλασσον. — V. 274 sq. Non displicet vel ἐπεί ῥ' οὐκ ἔσχε μοι ὕλη τμητή ... οὐδὲ σιδήρῳ, quod dubitanter protulit Ziegler. (sed ejecta vocula ῥα quum ἐπεὶ οὐκ dixerit poeta exemplum secutus Homeri Od. ε', 364. et θ', 585) vel ἐπεὶ οὐκ ἔσκε μὲν ὕλη τμητή... οὐδὲ σιδήρῳ, in quod incidit *H. Th. Fabricius*: Beiträge zur Erklärung und Kritik des Theokritos. Dresdæ 1844. p. 20. Sed simplicior et minus audax videtur conjectura *Wordsworthii* ἄλλη, quam admisi. Idem fortasse legit Schol. apud Gail. qui adscripsit ἑτέρα.

(1) Utrumque jam Meinek. in adnot. De μαλοπάραος cf. Ahrens De dial. Dor. p. 143. qui hoc exemplum respicere potuisset. De Ἀγαυά vid. Lehrs de Arist. stud. Hom. p. 293. Gœttling. Doctr. de accent. p. 148.

In Meinekii editione :	In hac editione :
10. ἀλιβάτου	ἀλιβάτω Wintert.
13. Βάκχου	Βάκχῳ Wintert.
17. ἐπ' ἰγνύ' ἀνειρύσσα-σαι	ἐπ' ἰγνύαν ἐρύσασαι (2)
21. λεαίνης	λεαίνας Wintert.
37. Διονύσου	Διονύσω Wintert.
XXVII.	
2. ἔμ' ἅδ'	ἐλοῖσ' (3)
11. ἁδέϊ	ἡδέι
13. σαυτῶ	σαυτοῦ
16. ἄλλυτον ἔλθῃς	ἄκλιτον ἔνθῃς
18. ἄλλα	ἄλλη
19. ἀείρεις	ἄειρες (4)
21. ἔαδεν	ἀείδει
24. ὀδύναν — χορείαν	ὀδύνην — χορείην
27. Εἰλειθυίας	Εἰλειθυίης
28. τεὰ	τεή
32. ἑξεῖς	ἕξεις
33. ἀπενθῆν	ἀπενθεῖν
35, 36. θαλάμως	θαλάμους
40. μάτηρ — Νομαία	μήτηρ — Νομαίη
41. σέθεν	ἔθεν (5)

In Meinekii editione :	In hac editione :
42. οὐδ' — σοί	οἶδ' — τοι
43. ἐμοὶ σέθεν	ἐμοί ἔθεν
45. βόσκεσθε· τὰ	βόσκεσθ' ἵνα (6)
48. πρώτιστα	πράτιστα
49. τεὰν	τεὴν
56. ἀλλάλαις λαλέοντι	ἀλλήλαις λαλέουσι
57. ἐμὸν	ἐμοὶ (7)
58. ἄλλαν κτέ—δωσῶ	ἄλλην κτέ—δώσω (8)
62. ῥεξῶ	ῥέξω (9)
63. ἀφερψῶ	ἀφέρψω ex conj.
XXVIII.	
3. ὑμάρτει	ὑμάρτει
4. ὑπαπάλω	ὑπαὶ 'παλῶ (1)
9. Νικιέας	Νικιάας (2)
13. εἴνεκ'	ἔννεκ'
15. ἀέργοις	ἀέργω
16. ἁμετέρας εὖσαν	ἀμμετέρας ἔσσαν (3)
17. ποκ'	ποτ'
24. τῷ ποτιδών σ'· ἦ	τῶπος ἰδών σ'· ἦ (4)
25. ξὺν — τιμᾶντα — φί-λων	σὺν — τιματὰ — φίλω (5)

(2) Codicum vestigiis insistens emendavit et in ordinem verborum recepit Briggsius probante Meinekio. — V. 27 sqq. Ex corruptela hujus loci non video idoneum exitum. Bergk. in Zimmerm. Ephem. a. 1838. p. 32 conjecit : ἀπεχθομένου Διονύσῳ φροντίζοι· μηδ', εἰ..., εἴη ὅδ' ἐνναέτης κοινᾶς τ' ἀκάτω ἐπιβαίνοι, de qua conjectura valde dubitat Schneidewin. Conj. critt. p. 95. Alia tentarunt Briggs. et Ziegler. in h. l. Si vulgata sententiam aliquam omnino præberet, scribendum fuisset Διόνυσον, ut ἀπεχθέμεναι certe dictum esse posset pro ἔχθειν simili fere notione, qua in carmine extremo legitur : μηδεὶς τὰ θεῶν ὀ ν ό σ α ι τ ο. — δεκάτω sine iota subsc. edd. Crat. Brub. Steph.

(3) Magnopere lætatus sum quod hanc conjecturam, in quam et ipse incideram, proposuit Zieglerus ideoque recepi. Ludit enim poeta in nomine Helenæ jocose sicut : « serio Æschylus Helenam divinitus denominatam censet ὡς ἑλέναυν » *Lobeck.* in Aj. p. 257. Olim in mentem mihi venit : μᾶλλον ἐροῖς· Ἑλένα κτλ. sed non est mibi locus in promptu, quo formam ἐροῖς tueri possim. — V. 17 ἐθέλῃς codd. Cf. Hom. Il. α', 554. Od. α', 349. ζ', 189. Apoll. Rhod. I. 890.

(4) Sic cod. Par. 4 sive D. αειρες apud Gaisfordum error videtur esse operarum, quum cod. D. in reliquis locis hujus carminis plane conspiret cum Mediol. C. Itaque dubito etiam de μεῦ, quod v. 21 ex C. enotatum est.

(5) Imitatus est poeta hemistichium Homericum Il. α', 114. — V. 42. οἶδ'· ἄκρα κτλ. Hanc conjecturam primus proposuit *Briggs.*, et postea verbis poetæ interposuit; deinde in eamdem inciderunt *Fr. Jacobs* et *Gerhard.* Lectt. Apoll. p. 14. — V. 43 ἐμοὶ ἔθεν edd. Crat. Brub.

(6) Hemsterhusii emendatio est, quam Valckenar. et Meinek. assensu suo probarunt. — V. 48. Hunc versum recte explicatum esse puto in *Not. et emendat. in quædam Theocriti Idyllia* a *Chr. A. Mœbio*, Susati 1801. p. 13. cui par est explicatio Fritzschii p. 49 sq.

(7) Cum Kiesslingio, Wüstemanno, Weisio ex conj. Schæferi, cui Meinekius quoque assensus est.

(8) Ut alias in hoc carmine, ita h. l. formas vulgares habet 4 sive D. δώσω etiam edd. Crat. Brub.

(9) Sic 4 sive D. edd. Crat. Brub. Steph. Reisk. Harles. Kiessling. alii.

(1) Id primus proposuit Pilenejus, quem secuti sunt Boisson. Ziegler. — V. 3. Ex codicum scriptura θαρσοῖσ' eruendum videtur θαρσέοισ'. — Ibidem ed. Crat. ὑμάρτει, sicuti XXIX. 20 ὔμοιον.

(2) Hanc formam ex libris restituit Ahrens. Vid. De dial. Dor. p. 547 sq. Eumdem Ahrentem in aliis locis hujus et proximi carminis secutus sum. Cf. de Diall. Æoll. p. 274 sqq.

(3) Hæc participii forma, quæ nititur omnium codicum auctoritate, videtur ab ipso Theocrito formata esse hyperæolice.

(4) Sic Ahrens emendavit. τῶπος (cujus crasin idem De diall. Æoll. § 17, 2 illustravit) dictum est pari significatione in idyll. XVII. 136. XXV. 66. 77. Soph. Œd. Col. 302, τίς δ' ἔσθ' ὁ κείνῳ τοῦτο τοὔπος ἀγγελῶν; Itaque non video cur τῶπος in h. l. Zieglero displiceat. Adde Wordsworthium, qui sumpte ingenio incidit in eamdem conjecturam.

(5) Libri τίμηντα vel τίματα, cujus accentum correxit Ahrens in Zimmerm. Diariis antiq. a. 1839. p. 198: de forma τιμᾶντα adjiciens, formas hujus generis apud Æoles vel omni contractione carere vel certe more Dorico in η coalescere. Jam Wartono τιματά *hic non incommodum* visum est. Ceterum me nondum pœnituit sententiæ, quam in Zimmerm. Diar. antiq. a. 1841. p. 271 de toto hoc loco exposui. Ibidem admonui ex codicibus restituendum esse φίλω, ut nunc fecit Zieglerus. Nam haud raro singularis

In Meinekii editione:	In hac editione:
XXIX.	
7. τὺ	σὺ (1)
9. ἄρμενα τὸν—διδῶν. ἄρμενα; τὸν—δίδοις; (2)	
11. τῷ καὶ	τῷ κε
12. δενδρέῳ	δενδρίῳ
13. ὄπᾳ	ὄποι
20. ὔμοιον.	ὔμοιον
24. σιδαρέω	σιδάριον (3)
25. ἀλλ' ἀπρὶξ ἁπαλῶ	ἀλλὰ περράπαλῶ (4)

In carmine quod vulgo est tricesimum aliquot Doricas formas, quæ invitis codicibus illatæ sunt, rursus cum A. Jacobs. expuli, porro ν adjeci v. 41 in Ἔρωσι ex conj. et v. 44 in ἔδαινε ex uno cod. Par. et vett. edd. ante Steph. Reliqua intacta reliqui.

Fragm. Beren. v. 5. θαλάσσας . . . . . θαλάσσης.

—

EPIGRAMMATA.

In Meinekii editione:	In hac editione:
I.	
4. τοῦτό τοι	τοῦτό οἱ (1)
5. μαλός	μᾶλος (2)
6. ἀχρέμονα	ἀχρεμόνα (3)
II.	
4. τὴν	τὰν
IV.	
11. ἀντιαχεῦσαι	ἀντιαχεῦσιν (4)
12. μέλπουσι	μέλπουσαι
14. εὔχου ἀποστρέψαι	εὔχε' ἀποστέρξαι
15. ἀπορρέξαι	ἐπιῤῥέξειν
18. αἴοι	νεύοι
V.	
2. χἠγὼν	χἠγώ (5)
3. θελξεῖ	θέλξει
5. λασιαύχενος	λασίας δρυός
VI.	
6. ὀστέον	ὀστίον (6)
VII.	
1. Μίλατον — τῶ	Μίλητον — τοῦ
3. ἆμαρ	ἦμαρ (7)
VIII.	
1. Συρηκόσιος	Συρακόσιος
2. χειμερίης	χειμερίας
3. δὲ πολλῆς	φίλης δέ (8)
4. ὀθνείην	ὀθνείαν
IX.	
1. Ὤνθρωπε	Ἄνθρωπε
2. ἴσθ'· ὡς ἐστ'.	ἴσθι· καὶ ὡς (9)
3. εἰς λιπαρήν	ἐς λιπαρήν
XII.	
1. Δαμοτέλης	Δαμομένης

apud poetas bucolicos generaliter seu collective positus est. Cf. Th. II. 160 τὰν Ἀίδαο πύλαν (ibique Wordsworth.). VIII. 45 ὄις (et quæ ibi diximus). X. 52 βατράχω. XIII. 26 ἄρνα νέον. XIV. 17 βολβός τις κοχλίας (vel ex eleganti Wordsworthii conjectura βολβός, κτείς, κοχλίας, quam nunc velim a me receptam esse). XV. 112 δρυός (ibique Kiessling.). XVI. 72 τροχὸν ἅρματος. XVII. 78 λήιον. 80 βώλακα. XIX. 1 μέλισσα. XX. 33 πόρτιν (ibique Wüstemann.). XXI. 6 ἰχθύος. XXIII. 8 χείλεος. XXX. 4 παρειάν. Bio I. 11 χείλεος. 64 δάκρυον. III. 13 νόσον. XVII ἀνέρι. Mosch. II. 26 κύματος. 121 κῦμα. III. 5 ἀνεμώνα. 83 πόρτιν. 107 τὸν βάτραχον. V. 10 ἰχθύς.

(1) Sic codd. et apud Cramerum Anecd. Gr. III. p. 315. — V. 3 habent libri ἀκόλας et κόλας, unde conjici licet οὐκ ὅλας. — V. 8 ὄκα edd. Crat. Brub. Eædem v. 17 τῶ δ' disjunctim.

(2) Id olim proposui et jam recepit Ziegler. δίδως etiam 6 sive B. Idem cod. v. 13 habet ὅπη μηδὲν (non μὲν), v. 16 κέν σευ (encl.), v. 19 πνείειν, v. 22 δέ τοι (non τοί).

(3) Quum σιδαρίω pro genitivo materiæ sumi non possit, structura tam insolens est, ut non dubitem quin Ahrens ex quinque codicibus, in quibus est optimus K., recte receperit accusativum. Ambiguitas enim, quam ut vitarent librarii posuisse videntur genitivum, sublata est ipsa sententia.

(4) Vid. Ahrens De dial. Dor. p. 513. — στύματος ed. Crat. ἀλλὰ περὶ ἁπαλῶ στέματός (sic) σε πεδερχομαι ὀμνάσθην Par. 6 sive B. et sine lacuna et sine interpunctione, quod secutus sum, ut infinitivus ὀμνάσθην pendeat ex verbo πεδέρχομαι. Idem cod. v. 28 ῥυσοί νεώτατα δ' ἔχειν, v. 29 ἔστι—φόρει, v. 33 ὅπως, v. 24 ἀλλήλοισι— Ἀχιλήϊοι, v. 35 γε φέρειν, v. 36 ἐπιτρέποις a m. sec. Reliquæ lectiones, ut in aliis carminibus, jam recte indicatæ sunt apud Gailium. — V. 28 πέδα immutatum reliqui. Cf. *Hermann.* Ueber Herrn Prof. Böckh's Behandlung der Gr. Inschr. p. 148. not. 171. Secus judicat Ahrens De diall. Æoll. p. 10 et 18.

(1) Ita etiam 6 sive B.

(2) Id ausus sum recipere ex conj. *Bachii*: Quæst. Eleg. spec. I. Fuldæ 1839. p. 25. Quod Meinek. Del. Poet. Anth. p. 152 scribendum existimat μάχλος, id jam proposuit Reiskius.

(3) Ex cod. scripsit Meinekius l. l. — III. 1 κεκμακώς 6 sive B. — III. 6, κατανόμενον ex emendatione Hermanni in Annall. Vindob. a. 1843. vol. CIV. p. 247. Schneidewin. et Wordsworth. conjiciunt κατειβόμενον.

(4) ἀντιαχεῦσιν μέλπουσαι etiam 6 sive B.

(5) κἀγώ 6 sive B.

(6) Sic etiam cod. 6 sive B. — V. 4 codd. χαλᾶς, quod in χαλὰς mutatum recipiendum videtur.

(7) Cod. 6 sive B. Idem v. 5 Ἠετίωνι. v. 6 τέχνην.

(8) φίλης pro πολλῆς apogr. Hemsterhus. Pariter judicat Wordsworth.

(9) De sensu cf. *Geel.* in edit. p. 228. De auctore carminis Meinek. Anal. Alex. p. 237. — XI. 4 ἦν cod. 6 sive B. et δαιμονίως in margine.

In Meinekii editione :	In hac editione :
3. νίκην	νίκαν
XIII.	
2. οὐρανίαν	οὐρανίην (2)
XVII.	
3. ἀλαθινοῦ	ἀλαθινῶ (3)
5. πεδωριστᾶ	πεδωρισταὶ (4)
7. μεμναμένοι	μεμναμένους
XIX.	
4. Μοῖσαι	Μοῦσαι
XX.	
5. χῶσους	χὄσσους

In Meinekii editione :	In hac editione :
XXI.	
2. ποτέρχευ	προσέρχου
3. χρηστῶν	χρηστῶ
4. χαθίζευ	χαθίζου (5)
XXII.	
2. Συρηχοσίων	Συραχοσίων
4. ὀθνείην οὔποτ'	ὀθνείαν οὔτιν'

Tria epigrammata quæ sequuntur huc transscripta sunt ex Anth. Pal. IX, 435; VII, 202; VII, 662. Diserte Theocrito tribuuntur auctori in cod. 6 sive B; unde etiam aliquot scripturæ petitæ sunt. Alienissimam vero a poeta nostro Syringem reliquimus Anthologiæ.

(2) Cod. 6 sive B. et vett. edd. ante Steph. — XVI. 2 σπουδαῖς et v. 5 νέοις 6 sive B.

(3) Cum Wüstemanno.

(4) Ita correxit Hermannus, qui in Annall. Vindob. vol. CIV. p. 249 adjecit : « πεδωρισταὶ positum est pro μετουρισταὶ qui civitatis participes sunt. Hesychius : μεθορίζει, μετέχει. Coi, qui Syracusis in civium numero recepti sunt, populari suo hoc monumentum posuerunt. » Eamdem sententiam requisivit Wordsworth. legendum suspicatus πεδοικισταί, *coloni, inquilini.* — V. 7. Ex sex codicibus, in quibus sunt optimi Palat. et Mediol. K., admittendum putavi accusativum μεμναμένους, quippe quem tueri posse mihi videar ex usu notissimo apud Rost. Gr. Gr. § 131, 4. Nunc simul magis apparet quid velit parenthesis : σωρὸν γὰρ εἶχε ῥημάτων, i. e. Epicharmus comœdiis populares quum ad alias virtutes colendas tum ad gratum animum habendum excitaverat. — Epigr. XVIII, descriptum est ex Meinekii Delectu Anthol. p. 51.

(5) Has formas dat etiam 6 sive B.

BIO ET MOSCHUS.

Ad Bionem et Moschum *Dübnerus* in meum usum accurate inspexit hos codices Parisienses :

Nr. 2511. sec. XIV.
Nr. 2562. sec. XIV.
Nr. 2763. sec. XVI.
Nr. 2765. sec. XV.
Nr. 2833. sec. XVI.

Hi quinque codices, quos ubi inter se consentiunt simpliciter per *quinque Paris.* significavi, spectant tantummodo ad Mosch. I. Ἔρως δραπέτης. Porro

Nr. 2831. sive 2 apud Gaisford. bombyc. sec. XIV (ut jam supra indicatum est). Inest ἐπιτάφιος Βίωνος.

Nr. 2832 sive 10 apud Gaisford. (vide supra). Huc pertinent Μέγαρα, ἐπιτάφιος Βίωνος, Ἀδώνιδος ἐπιτάφιος, ἐπιθαλάμιος Ἀχιλλέως καὶ Δ. His omnibus carminibus inscriptum est nomen Θεοκρίτου.

Deinde beneficio *Poeschlii*, quem supra laudavi, accepi accuratissimam collationem codicis, quo jam usus est Brunckius,

Vindob. 311 (*Cæsar Vindob.* sive *Cæs.*). Continetur, præter alios scriptores, inde a fol. 62 incerti auctoris observatio περὶ Δωρίδος διαλέκτου. Ἡ Δωρὶς διάλεκτος ἡ ἀπὸ Δώρου τοῦ Ἕλληνος οὕτω κληθεῖσα κτλ. Inde a fol. 63 Μόσχου [ἢ a sec. m. suprascr.] Θεοκρίτου Σικελιώτου ἐπιτάφιος Βίωνος, inde a fol. 66 τοῦ αὐτοῦ Μόσχου σικελιώτο (sic) Εὐρώπη ἡ παρὰ Διὸς ἁρπαγεῖσα, inde a fol. 71 Ἔρως δραπέτης, inde a fol. 72 Μέγαρα, in cujus carminis v. 31 desinit codex relicto exiguo spatio in eadem pagina, quam tum sequuntur duo folia integra, in quibus nihil scriptum est. Ceterum hic codex « est membranaceus elegantissimus in quarto constatque ex foliis septuaginta septem, et ad Joannem Sambucum olim pertinuit. » *Nessel.*

Ego apud hos quoque poetas sicut apud Theocritum retinui sigla Gaisfordii. Nam talia mutare facile efficit confusionem. Cum his subsidiis, quæ ex antigraphis suppetebant, conjunxi veteres recentioresque editiones, in quibus poetæ bucolici vel conjunctim vel separatim emissi sunt. Ex iis in quibus Bio et Moschus seorsim prodierunt, consulere potui editiones Longopetræi, Schwebelii, Heskini, Schierii, Harlesii, Teucheri, Fr. Jacobsii, Wakefieldii, Mansonis.

Porro quum Casellis in conventu philologorum aliquando cum *Bergkio* loquerer de Bione et Moscho, eumque humanissime interrogarem, num præter emendationes ab ipso jam in medium prolatas aliquid in scriniis adhuc retineret : ille vir alacer ut est et promptus ad studia aliorum juvanda mihi sua sponte promisit, se aliquot observationes esse mecum communicaturum. Et paullo post ad me misit per epistolam egregias quasdam emendationes, quarum alias in ordinem verborum recepi (Bio I. 21. 26. 57. Mosch. I. 10), alias in adnotatione indicavi; nonnumquam vero etiam Bergkius, quæ est ejus admiranda sagacitas, in eamdem cum aliis incidit sententiam. Itaque facere non possum, quin viro excellenti pro hoc insigni benevolentiæ documento, qua meam editionem ornavit, quam maximas agam gratias.

Denique ingrati essem animi, si prætermittere possem silentio, mihi de selectis Bionis Moschique locis suavissimum epistolarum commercium fuisse cum *O. Schneidero*. Hic vir candidissimo animo et exquisita doctrina me partim a mutandi audacia revocavit, partim advertit meum animum ad ea, quæ facile me fugere potuissent, partim mecum communicavit quibus magnum editioni meæ decus paravit. Jam nihil restat nisi ut pergam eamdem rationem servare, qua apud Theocritum usus sum. Legitur igitur

In Meinekii editione :	In hac editione :
I.	
5. στάθεα	στήθεα (1)
7. ἐπ' ὤρεσι	ἐν ὤρεσι
8. ἀνιᾷ	ἀνιῇ (2)
11. χείλεος	χείλευς (3)
14. μιν	νιν ex conj.
21. νήπλεκτος	νήπεπλος (4)
25. μιν	νιν ex conj.
26. στάθεα—ὑπομαζοί	στήθεα—ὑπὸ μαζοί (5)
31. Κύπριδος αἰαῖ.	Κύπριδος. αἰαῖ (6)
33. κλαίουσι	κλαίοντι
36, 37. ἀείδει. Αἰαῖ	ἀείδει· αἰαῖ (7)
39. ἄν; αἰαῖ	ἂν αἰαῖ;
45. τὸ δ' αὖ	τόδ' αὖ

In Meinekii editione :	In hac editione :
47. ψυχῆς — χῆς	ψυχᾶς — χεῖς
55. χρείσσων	χρέσσων
56. ἀνίην	ἀνίαν
57. σὲ φοβεῦμαι	σεσόβημαι (8)
61. ἐμήναο θηρσὶ	ἔμεινας θῆρα (9)
65. γίγνεται	γίνεται (10)
74. πόθει	ποθεῖ
76. καὶ	κατ' ex conj.
77, 80. μιν	νιν ex conj.
82. ἄγε	ἆξε (11)
83. ὃς δὲ λέβητι	οἱ δὲ λέβησι
84. χρυσείῳ φορέησιν	χρυσείοις φορέουσιν (12)
86. Αὐτὰν	αἰαῖ Lennep.
90. ἢ Ὑμέναιος	αἶ Ὑμέναιον (13)

(1) Cod. 10 edd. Callierg. Crat. Brub. — V. 7 ἐν ὤρεσι scripsi ex conjectura. Præpositio ἐπί orta est ex versu præcedente.

(2) Cod. 10 diserte habet ἀνιῆ, quod jam voluit Mühlmann. Leg. dial. p. 77.

(3) Cod. 10 et edd. Ald. Call. Ursin. Crat. Brub.

(4) Conjectura est *Bergkii*. Quum πέπλος esse possit et ἐπίβλημα et χιτών (cf. *Becker*. Charid. II. p. 330), atque ἐπίβλημα etiam domi sæpissime deponi soleret, decorum non puto violari. Vult enim dicere poeta : *ruerat ex domo sua sicuti erat*, indutum habens solum χιτῶνα neque ἐπίβλημα i. e. πέπλον. — V. 24. Quod Schneidewin. Conjj. critt. p. 168 suopte ingenio invenit γοόωσα, id jam edidit de conjectura Wakefieldius. Sed non opus videtur hac mutatione, dummodo παῖδα interpreteris *delicias*, quamquam hæc vocis significatio non invenitur in Steph. Thes. ed. Paris.

(5) στήθεα cod. 10. — Vocem ὑπομαζοί omni analogiæ repugnantem deinceps emendarunt Briggs., Hermann. (in Zimmerm. Ephem. a. 1837. p. 232), O. Schneider., Bergk. Cf. Lobeck. Parall. p. 384.

(6) Hanc interpunctionem primus proposuit Wakefield., quem secutus est Boissonadus. — V. 32. Pro αἱ δρύες scribendum esse αἶ δρύες et ego conjeceram et idem mecum communicavit Bergkius, sed id recipere dubitavi ob legem apud Lobeckium in Soph. Aj. v. 370 allatam. Atque Bergkius ipse nunc improbat. De articulo ad δρύες apposito et ad ὤρεα πάντα omisso dicam accuratius alio loco.

(7) Immerito Stephanum secuti sunt, qui plena interpunctione post ἀείδει posita inde a versu 37 novam distinctionem faciendam putarent. Nam verba Ἀχὼ δ' ἀντεβόασεν κτλ. luculenter demonstrant, *certam* personam *diserte* verba præire. Id qui intellexit Heskinus commate distinxit post ἀείδει, et versus 37 et 38 arcte copulavit, ut versus 37 dictus esset ex persona Veneris dolentis. Heskini rationem jure probarunt Schier. Brunck. Wakefield. Gaisford. Briggs. Boisson. — V. 52. Ego conjeci πὰρ στυγνὸν βασιλῆα, Bergk. scribi vult ὡς, O. Schneider. τὸν στυγνόν coll. de confusione particulæ καὶ et articuli Unger. in Zimmerm. Ephemer. a. 1842. p. 1143. Adde Schubart. in Pausan. vol. II. p. XXI. In hoc ipso Bionis carmine v. 74 pro καὶ habent codd. C. 10. τόν. Sed scriptura vulgata fortassè defendi potest. Cfr. Mosch. I. 14 : χεῖς Ἀχέροντα καὶ Ἀιδέω βασιλῆα, sicut ex codd. edidi. Soph. El. 183 : Ὁ παρὰ τὸν Ἀχέροντα θεὸς ἀνάσσων. Nam duplex præpositio Acheronta et Plutonem distinguere videtur justo gravius.

(8) Corruptam esse scripturam vulgatam fere omnes consentiunt. Nam displicet et notio verbi et usus secundæ personæ σέ, quum in proximis verbis θνάσκεις ὦ τριπόθατε statim ad Adonidem oratio conversa sit. Alii alia tentarunt, ego recepi quod Bergkius mihi liberaliter suppeditavit. — V. 59 κενοὶ Ἔρωτες, quam vocem sensu carere dicit Wordsworth. in Theocrit. p. 102, ideoque mutavit in μόνοι, recte explicatam esse puto a *Lobeckio* in Soph. Aj. v. 987.

(9) ἔμεινας edd. Call. Crat. Brub. Ursin. Xyland. Brunck. Teucher. Briggs. ἔμηνας (ει) θηρι (α) 10. θῆρα C. apud Gaisf. Itaque admittendum putavi quod dubitanter jam proposuit Meinekius. Præterea *A. Kœchly* Conjj. in Apollon. et Opp. Lips. 1838. p. 9 pro τοσσοῦτον conjecit τί τοσοῦτον. In idem incidit Bergk.

(10) Ex cod. 10.—V. 74 ποθεῖ ex conj. Græfii et Hermanni. — V. 75 βάλλε ἐνὶ στεφάνοισι defendi existimo iis quæ attuli in Jahnii Annall. phil. et pædag. a. 1844. vol. XL. p. 149.

(11) Correxit Meinek. in adnot., probante Lobeckio in Buttmanni ampl. Gr. II. p. 98. Pro εὔπτερον Bergk. suspicatur ἄπτερον, quod pharetra sagittis sit vacua.

(12) λέβησι χρυσείοις dant omnes, ut videtur, codices et veteres editiones excepta ed. Flor., in qua exstare dicitur singularis. φορέοισιν codd. C. 10. Inde probabilis fit Græfii et Briggsii conjectura quam adscivi. Eamdem probavit Hermannus, ut refert Mühlmann. Leg. dial. p. 136. — V. 88 et 89 οὐκέτι conjunctim cod. 10. edd. Crat. Brub. ἀειδόμενον sc. ἐστί i. e. ἀείδεται. Cf. *Wannowski* Synt. anomal. Græc. pars, cap. V. ὑμάν est *cantus nuptialis*, ut apud Ovid. Heroid. XII. 137 : *Ut subito nostras hymen cantatus ad aures Venit*, cujus loci me admonuit O. Schneider. a mutandi libidine me avocaturus. Nam scribere volui vel quod olim mihi in mentem venit ἄειδε· μόνον μέλος ᾄδεται αἰαῖ vel quod Kœchly l. l. proposuit ἄειδεν ἑὸν μέλος, ᾄδεται αἰαῖ.

(13) Retinui codicum et veterum editionum lectionem, quum non appareat, qua re lamentatio et dolor Charitum acerbior fuerit quam Hymenæi. Aliud est infra ὀξὺ λέ-

In Meinekii editione :	In hac editione :
92. ἀλλήλησι	ἀλλήλαισι (1)
95. καί μιν	αἵ μὲν
97. τοσήμερον	τὸ σήμερον (2)

In carmine Bionis B'·[IE'] quum optio mihi data esset, utrum vitiosas librorum scripturas relinquerem intactas, id quod cautissime fecit Meinekius, an plures conjecturas easque audaciores in ordinem verborum reciperem, ego ratione hujus bibliothecæ habita posterius prætuli, non quo certas ubique haberem conjecturas receptas, sed ut legi certe posset hoc carmen elegantissimum. Itaque nil superest nisi ut indicem, a quo sint singulæ suspiciones profectæ, quamquam non ignoro, me jure insimulatum iri audaciæ. V. 3 ᾀόνι cum Brunckio et Mühlmann. p. 66. — V. 5 cum aliis ex correctione Lennepii; nisi forte pro ζαλῶ malis ζατῶ. — Versum septimum exhibui ex sententia O. Schneideri in Nov. Mus. Rh. a. 1844. III. p. 630, reliqua sic ut dubitanter constituit Hermann. — V. 11 Οἰνώνᾳ ex conjectura. — V. 14 φέρων δύστανον Ἄρηα Lennep. Bentlejus, Græf. Hermann. Participium φέρων vel sic explicandum est, ut synesis statuatur quasi præcederet ἕκαστος sive πᾶς νηυσὶν ἐν ὠκυπόροισιν ἔβαινεν, vel sic ut præcedens negatio huc quoque pertineat ex usu, quem *Poppo* Observ. crit. in Thucyd. p. 61. Gœller. in Thuc. I, 12. *Haase* Lucubr. p. 11 sq. Dissen. in Pindar. II. p. 379, alii illustrarunt. Posterius suasu O. Schneideri præfero. — V. 17 παρθενικὰν χρόχ' ἀνεῖχεν emendatio est Hermanni. — V. 20 παρθενικᾶς et καλύπτρᾳ cum Mühlmann. p. 103. — V. 24 σῶμ' ἀνὰ καλὸν ἄειρε ex conj. *Ursini* Heskin. Brunck. Harles. Teucher. Briggs. alii. De confusione vocum στόμα et σῶμα vid. Fr. Jacobs. in Achill. Tat. p. 489 sq. Ibid. δάκτυλ' ἐπήνει suspicatus est Briggs., quem secutus est Boissonadus. Sed magis jam placet quod conjecit C. Wordsworth. in Theocr. I, 136 : τὸ στόμα· καλὸν ἄειδεν, ὁ δ' ἀδέα γᾶρυν ἐπήνει, coll. Theocr. 9, 7; 11, 55; et Stat. Achill. I, 576. Itaque eam conjecturam admisi. — V. 25. Recepi quod protulit Meinekius in adnotatione. — V. 28 cum Lennepio. — V. 29 ex suspicione Hermanni, nisi forte scriptura vulgata ita defendi potest, ut sumatur σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος idque ita comparatum, ut ὅλον postpositum sit. Hæc est O. Schneideri sententia. — V. 31 Briggsius conjecit νύσσα γραῦς δολία, unde γραῦς adscivi et νύσσα ut nomen sit nutricis ego ipse tentavi. O. Schneider. suspicatus est l. l. νὺξ ἄφαρ ἁ δολία κ. τ. λ. addita hac explicatione : « Ἄφαρ significat *continuo* ut Iliad. 23, 375, et δολία νύξ est etiam apud Tryphiodor. 29, sed paulo ibi aptius positum quam nostro in loco, ubi præstare videtur ἁ δολιχά, ut Odyss. 23, 243. »

In Meinekii editione :	In hac editione :
III.	
3. ἄσσα	ὅσσα (3)
6. ἀεργείη	ἀεργείᾳ
IV.	
4. χαίρων—αὐτῷ	[χαίρων—αὐτῷ (4)
14. εἰσόκα—μιν	εἰς ὅκα—νιν ex conj.
V.	
6. Ἔρωτα δίδασκον	Ἔρωτ' ἐδίδασκον
9. μιν	νιν ex conj.
VII.	
1. πονεεσθαι,	πονέεσθαι. (5)
2. μοῦνα	μῶνα
3. τὰ — Μοῖσα	τὸ — Μοῖρα (6)
4. μοχθῆν	μοχθεῖν
9. ἐλθῆν	ἐλθεῖν

γοντι πολὺ πλέον ἢ τὺ Διώνα, ubi et Venerem et Adonidem et Hymenæum et semet ipsas deplorant. Porro verba τὸν υἱέα τὸν Κινύραο languida sunt, si ipsum Adonidis nomen præcedit.

(1) Ita cod. 10. — V. 95 scripsi ut voluit Wyngaarden., cum Jacobsio et Boissonado, quem ex parte h. l. præivit Græfius. Eamdem sententiam jam prepositam inveni in parva editione, cujus titulus est : Idyllen aus dem Griechischen des Bion und Moschus, Berlin, 1767. p. 68, præterquam quod pro αἱ μὲν proponitur καλόν.

(2) Sic 10. Wakefield. Briggs. — V. 96 οὐ μὰν οὐκ ἐθέλει jam verissime exposuit Schæferus in adnotatione editioni Mansonis adjecta p. 232 sq. et Wyttenbach. in Plat. Phædon. p. 265 ed. Lips. οὐκ ἐθέλω *recuso* etiam legitur apud Thucyd. III. 55. De colore orationis cf. Sappho 94 in Poet. Lyr. ed. Bergk. p. 621 : λελάθοντο δὲ μαλοδρόπηες, οὐ μὰν ἐκλελάθοντ', ἀλλ' οὐκ ἐδύναντ' ἐφικέσθαι.

(3) Non video idoneam caussam cur librorum scriptura necessario mutanda sit. Cf. infra V. 13. Theocr. XV. 115-118. XXIV. 110-114. — V. 4 λιμὸς ἐλαφρά fugit Ahrentem De dial. Dor. p. 386. — V. 14. Nescio an pro οὖλον scribendum sit οὐ λῶ.

(4) Non tam ob hiatum in quarto pede extremo tolerabilem (infra apud Mosch. II, 120 ex cod. N. ἄλα recepi), quem nullo jure Wakefieldius conjectura ab Briggsio recepta φαίνεται removit, sed ob cæsuras tantopere molestus est hic versus, ut non dubitem quin a grammatico quodam in margine appictus et inde in verba intrusus sit. Eum igitur uncis includere ausus sum. Bergkius mecum humaniter communicavit conj. μέγ' ἐφαίνετο τώρνεόν.

(5) Gravem interpunctionem flagitat, ut mihi videtur, sententiarum cohærentia. Ceterum pro οὐκ οἶδ' malim οὐκ ἔστ'. ex Hom. Iliad. ξ', 212. Odyss. θ', 358. — μὴ μάθωμεν Vindob.

(6) τὸ ex conjectura ; Μοῖρα omnes libri tuentur. Μοῖσα primus proposuit Longopetræus. Vid. Schwebel. p.

In Meinekii editione :	In hac editione :
VIII.	
5. * ἄροιτο	συνάροιτο (1)
IX.	
1. Ἀφρογενήας	Ἀφρογενείας
X.	
1. ἠδὲ	ἠέ (2)
3. τί νυ — τί νιν αὐτά	τί τὺ — τεὶν αὐτᾷ (3)
XI.	
2. ἐπεμώετο	ἐμεμαίετο (4)
3. ἀμβροσίη	ἀμβροσίᾳ ex conj.
XII.	
1. ἐγὼν	ἐγώ ex conj.
XV.	
1. αἰὲν ἰοίσας	αἰεναοίσας ex conj.
XVI.	
2. * τιμὰ — ποιεῖ	ποιεῖ — τιμά (5)

MOSCHUS.

In Meinekii editione :	In hac editione :
I.	
7. αὐτῷ	αὐτῶ (6)
10. χολᾷ	χολά, (7)
14. εἰς Ἀΐδεω	Ἀιδέω
16. ὡς	ὅσον (8)
19. ἐοῖ	ἀεί
22. δέ οἱ αὐτῷ	δ' ἐνιαυτῷ (9)
24. δάσας	δαμάσας (10)
27. φαρμακόεντα	φάρμακόν ἐντι (11)
28. λάβε	λαβέ
II.	
30. ἐντύναιτο	ἐντύναιντο
31. φαιδρύνοιτο	φαιδρύνοιντο
32. λείρια χέρσοι	λείρι' ἀμέρσοι (1)
47. κυανῆ	κυανέη ex conj.
60. ταρσὸν ἀναπλώσας — νηῦς	ταρσὰ δ' ἀναπλ. — νηῦς, (2)
63. ἐςήλυθον ἀνθεμόεντας	ἐπ' ἀνθ. ἵκανον (3)
67. θαλέθεσκε	πίπτεσκε (4)
79. γίγνετο	γίνετο.
82. ποίμνης	ποίμναις (5)

384 sq. — Bergkius conjicit v. 4 τί μοι πλῆον πολὺ μοχθῆν; et v. 11 καμάτω.

(1) Sic scripsi ex conjectura. Nam « sæpius hoc modo antecedens σ præpositionem σὺν absorpsit. » *Wyttenbach.* in Ep. crit. p. 260 ed. Lips. — V. 7. De notione verbi ἄμυνεν vid. Pierson. in Mœr. p. 74 ed. Koch., quamquam notione *ulciscendi* alias medium et alia verbi structura invenitur. Sed activo videtur usus esse Bio, quod ultio non tam in gratiam ipsius ultoris i. e. Achillis, sed in gratiam θνάσκοντος i. e. Patrocli facta est. In cod. Vindob. Stob. deest hoc carmen sicuti X.

(2) Codices A. B. apud Stobæum Gaisf. habent ἠέ, quod jam voluit J. H. Voss.

(3) Codices Stobæi dant τίναυτα, in quo apparet latere τὶν αὐτά sive τὶν αὐτᾷ. Idque in τεὶν αὐτᾷ mutatum recepi, quo facto νυ correxi in τύ. De sententia cf. Mosch. I. 21. ibique Boisson.

(4) Meinekius ipse in Anal. Alex. p. 134 suam sententiam retractavit.

(5) Ut metrum certe salvum esset, cum Mansone et Briggsio recepi Valckenarii conjecturam; Guyetus suspicatus est μισθὸν ἔδω· τιμᾷ κτλ., quod Grotius, Longopetræus, Schier. Brunck. Teucher. alii probarunt, J. H. Voss. μισθὸν ἕλεν, Boisson. δῶκε γέρας. Wordsworth. in Theocr. VIII. 43: ἔδωκεν, μηδὲ τὰ πράγματα κρέσσονα ποίει.

(6) Ita cod. Par. 2765, reliqui quattuor αὐτοῦ sicut Cæsar. Vindob. et edd. Crat. Brub. Steph.

(7) Ex conjectura Valckenarii, probante Bergkio. — V. 14. Præpositionem εἰς delevi ex codd. S. Υ. Cæsar. Pal. IX. 440 cum Fritzschio p. 63, qui addit: « voc. Ἀϊδέω quadrisyllabi exempla collegit Jacobsius ad Anth. VII. 624 (p. 574), de præpositione cf. Wüstemannus ad Theocr. id. I. 83. » Adde quæ in Bionis id. I. 52 adscripsi.

(8) ὅσον quinque codd. Parr. edd. Crat. Brub. Steph. Boisson. Hi poetæ quærunt numeros volubiliores et amant pronomina τόσος et ὅσος. — V. 19 ἀεί codd. S. Υ. Cæsar. Vindob.

(9) Codd. δ' ἐνὶ αὐτῷ, unde probabiliter eruit ἐνιαυτῷ Briggsius, quem vide in Addendis p. 418.

(10) Quinque codd. Pariss. Meinek. in priore editione.

(11) Iidem codd. Paris. Cæsar. ed. Crat. Brub. Steph. Dorvillius, Fritzschius p. 62 coll. Theocr. XV. 148.

(1) Ex optimis codd. cum Boissonado. λαρι' ἀμέρσοι Cæsar. Vindob. De verbi potestate cf. Leon. Tar. in Anth. Pal. VII. 657 (sive in Meinekii Delect. p. 49): εἴαρι δὲ πρώτῳ λειμώνιον ἄνθος ἀμέρσας χωρίτης στεφέτω τύμβον ἐμὸν στεφάνῳ. Præcedens pluralis, qui bonorum codicum (etiam Cæsar. Vindob.) auctoritate firmatur, jam placuit Valckenario et defendi posse mihi videtur, quum in verbo ἀμέρσοι aliud tempus sequatur idque per particulam ὁπότε, neque denuo ὅτε, introductum sit. — V. 47 κυανή Cæs. Vindob. sicuti Schæfer. — V. 57 codd. C. R. Cæsar. et edd. Ald. Crat. Brub. κεκλασμένος, quod esse videtur πεπλασμένος. Cf. Theocr. VII. 44.

(2) ταρσὰ δ' ἀναπλώσας ex conj. Schæferi. Vocula τε post ὡςεὶ copula esse non potest, quum non appareat, quomodo *remi navis* (ταρσοί cf. *Bæhr.* in Herodot. VIII. 12. et interpp. in Thucyd. VII. 40) possint περισκέπειν τὰ χείλεα. Inde consequitur, ut ὡςεί τε arcte cohæreat et post νηῦς virgula distinctionis ponenda sit. Cf. infra IV. 5. 113. et *Neuius* in Soph. Antig. 653 (647 ed. Wund.).

(3) Jam protulit Meinekius codicum vestigia secutus.

(4) Verbo θαλέθεσκε obstare adverbium ἔραζε in h. l. adnotarunt Pilenejus et Harles. — V. 79 γίνετο, quod in codicibus F. N. latet, diserte Cæsar. Vindob.

(5) Versui 82 monente Valckenario spuriæ originis notam adjecit Harles. Meinekius versus 82 et 83 uncis inclusit. Sed quum in codd. C. R. S., ut Gaisfordio videtur, et certe in Cæsar. Vindob. et edd. Call. Ald. Ursin. Crat. Brub. desint versus 81 et 82, possis etiam his versibus ejectis suspicari poetam scripsisse: οὐχ οἷος σταθμοῖς ἐνιφέρβεται, οὐδὲ μὲν οἷος αὐχέν' ὑποδμηθεὶς ἐρύει πολύ-

In Meinekii editione :	In hac editione :
94. δέρην	δέριν (6)
102. Δεῦτ'	δεῦθ'
104. νηῦς	νῆα (7)
118. ὑπ' ἐξ	ὑπὲξ (8)
120. ἀλὸς	ἅλα
136. ἀργαλέην γε πόδεσσι	ἀρπαλέην νεπόδεσσι (9)
III.	
7. τοῖς	σοῖς (1)
16. οἷαν—γῆρυν	οἷα ἐν—γῆρυς (2)
21. ἐρημαίῃσιν	ἐρημαίαισιν (3)
30. πέτρῃσιν—σιωπῇς	πέτραισιν—σιωπῇ (4)
37. εἰναλίῃσι	εἰναλίαισι (5)
49. λυπεῖσθε πελειάδες— ὑμεῖς	λυπεῖσθαι πενθάδες·—ἡμεῖς (6)
54. τεὰς ἐπιβόσκετ' ἀοιδάς	τεᾶς ἔτι βόσκετ' ἀοιδᾶς (7)
59. *παρὰ	μετὰ
63. βόας	βοᾶς ex conj.
83. ἔμελπεν	ἄμελγεν
87. κλυτὴ	κλυτά (8)
93. Μιτυλάνα	Μυτιλάνα ex conj.
96. βουκολικᾶς	βωκολικᾶς (9)
100. ἐπάν	ἐπήν ex conj.
103. καρτερικοὶ	καρτεροί, οἱ (10)
108. τῷ	τοῖς (11)
110. εἴδες*	ἀδές (12)

φορτον ἀπήνην. Ceterum in hoc loco sicuti in mira scripturæ discrepantia, quæ sæpe apud Theocritum (cf. Hermann. in Zimmerm. Ephem. a. 1840. p. 971, et Ziegler. in Addendis ad ed. p. 180) et in multis locis Bionis ac Moschi deprehenditur, nescio an insint vestigia duplicis recensionis; nisi cum Hermanno credere malis, antiquissimum codicem ex quo nostri sint libri exscripti, sæpissime, quod situ et vetustate tabidus esset, voces lectu ambiguas vel plane evanidas habuisse, quas alii scribæ aliter nunc rectius nunc pejus integraverint.

(6) Ex cod. optimo F. Hesych. δέρις· τράχηλος.

(7) Sic codd. R. S. Cæsar. et ed. Ald. νῆας C. Briggsius conjecit οἷά τ' ἐνηής, in quod Bergkius quoque incidit. A. Kœchly. l. l. p. 10, οἷα δὲ πρηΰς, πρηΰς τ' εἰςιδέειν κτλ. Sed scriptura νῆα fortasse cum Wakefieldio ita defendi potest, ut Moschus officium tauri futurum respexisse putandus sit. Mihi videtur *dorsum* tauri late patens non inepte comparari posse cum nave, quæ in æquore maris plana jacet, præsertim in fabula Europæ, in qua apud omnes scriptores comparationes petitæ sunt de navigatione. Cf. v. 60. 130. Achill. Tat. I. 1, etc. — V. 107 scribere volui ex conj. ἀμφιθέειν *mens æqua ad circumcurrendum*, sed quod vulgo editur fortasse explicari potest cum Wakefield. in h. l. vel cum Lobeck. Paralipp. p. 509 not. — V. 111 μεταστραφθεῖσα codd. R. Cæsar., quod nescio an verum sit. Cf. Theocr. VII. 131, στραφθέντες.

(8) Cum Spitzner. Exc. XVIII. p. 79. Nam ὑπὸ ad verbum ἀνέδυσαν pertinere non crediderim.

(9) Recepi conjecturam Meinekii in Anal. Alex. p. 125. Non minus fere elegans est conjectura, quam mecum humaniter communicavit Bergkius, ἁρμαλέοισι πόδεσσι. Hesych. ἁρμάλεον· ξηρόν.

(1) Codd. 2. 10. ed. Steph.— τοῖς edd. Crat. Brub.

(2) Ita ex codd. Briggs. Boisson. Hermann.— οἷαν ἐν ἡμ. ποτὶ χείλεσι γῆρυς codd. Cæsar. Vindob. Parr. 2. 10. posterior cum gl. ἡ φωνή. Locutionem γῆρυς ἄειδεν tueri videntur loci qualis est v. 108 : τὸ γὰρ μέλος οὐ καλὸν ᾄδει.

(3) Sic tres codd. apud Gaisf. porro cod. Cæsar. Vindob. Parr. 2, 10. Winterton. Brunck. Heskin. Mühlm. p. 100.— οὐκέτι bis conjunctim iidem codd. et edd. Crat. Brub. Steph.

(4) πέτραισιν, 2. 10. ubi a sec. m. η. σιωπῇ 10. σιωπῆ (superscr. ᾶ) Cæs. Vindob. 2. edd. Junt. Call. Crat. Brub. Steph. — κοὐκέτι Cæs. Vindob. codd. Parr. 2. 10.

(5) Sic Cæs. Vindob. Parr. 2. 10. edd. veteres et recentiores. — V. 40. Manso et Meinek. versum οὐδὲ τόσον γλαυκοῖς ἐνὶ κύμασι κήρυλος ᾆδεν delendum esse suspicati sunt, ego potius ab hoc loco alienum putaverim præcedentem versum, quem jam uncis inclusit *Burchard*. in Anthol. Græca Berolini 1839 edita p. 265. — V. 38 sqq. Sagaciter, ut solet, hoc loco satisfecit historiæ naturali O. Schneider., in Nov. Mus. Rhen. III. p. 631 conjiciens poetam dedisse transpositis vocibus ἐνὶ σκοπέλοισι χελιδών atque ἀν' ὤρεα μακρὰ πρὸς ἀδών, quod haud multum abfuit quin recepissem.

(6) Columbarum in luctu nullas partes esse, præter unum turturem, jam observavit Græfius; atque vocabulum πελείαδες abest a codicibus, qui fere omnes (etiam 2. 10. edd. Ald. margo Crat.) habent λυπεῖσθαι-πενθάδες· ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς. Id recipere ausus sum ita intellectum ut interpretatione indicavi. Pilenejus vulgatam tuens πελεῖσθε imperfectum esse existimat. Quod si sumitur, legi etiam possit ex aliis codicibus : ὄρνιθες. λυπεῖσθέ γε πενθάδες, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς.— V. 52 θήσει Cæs. Vindob.

(7) Quod Higtio et J. H. Vossio placuit, id cum Boissonado edidi confirmatum ex parte codicibus 2. 10. ubi legitur ἀχεδνὴ δον. τεᾶς ἔτι βόσκετ' ἀοιδᾶς superposito η. In Cæs. Vindob. exstat ἀχεδονεῖ δον., τεᾶς ἐπιβόσκετ' ἀοιδᾶσ. Inde simul defendere posse mihi videor v. 63. βοᾶς—νομεύει. — V. 59. μετὰ ex conj. Hermanni.

(8) Ex codd. 2. 10. Valcken. post Ursini coll. — V. 94-99 desunt etiam in Cæs. Vindob. in margine adscripto signo λ/πf. i. e. sine dubio λείπει, et in codd. 2. 10. non indicata lacuna. Versus autem sex qui vulgo inserti leguntur, non esse a Moscho profectos, sed a Musuro ex ingenio eleganter adjectos quum aliquot interpretes in h. l. monuerunt, tum docuit Poppo in Luciani Dial. Deor. p. 89 et omnium accuratissime demonstravit Nækius in Opusc. vol. I. p. 161 sqq. Ceterum v. 94 cod. h. apud Gaisfordium præbet Συρακοσίαισι, in quo latere Συρακόσσαισι probabiliter suspicatur Bergkius.

(9) Cod. Cæsar. Par. 10 et edd. ante Valckenarium.

(10) Etiam Parr. 2. 10. καρτερικοί, unde Briggsius eruit quod adscivi.

(11) Id apud Gaisf. enotatum ex sex codd., quibuscum conspirant Parr. 2. 10. Cf. Wüstemann. in Theocr. XXV. 121. Bernhardy. Syntax. p. 296.

(12) Quum valde dubitandum sit, num h. l. εἴδες eo sensu intelligi possit, quem Fr. Jacobs. in Anthol. tom. VII. p. 108. et t. XII. p. 428 illustravit, audacter recepi

In Meinekii editione :	In hac editione :
113. ἣ φύγεν	ἢ φυγέν (*)
115. δίχα	Δίχα (1)
118. ἦλθον	ἦνθον.
IV.	
2. οὐχ ἔτ'	οὐχέτ' (2)
15. εἵλετο	ὤλεσε
21. δέ τ' ὀδύρεται ὄρνις	δ' ὄρνις δύρηται (3)
25. γάρ οἱ	ῥά οἱ (4)
29. ὥς γ' ὄφελον	ὡς ὄφελον (5)
32. ἐν	ἐνὶ
38. Ἥρας	Ἥρης Brunck.
42. γάρ οἱ	δέ οἱ (6)
45. λείβεαι	λείβεται (7)
47. μὰν	μὴν Brunck.
48. δὴ — δόμον	ἢ — δόμων (8)
54. υἱῷ	υἱεῖ
66. γιγνομένοις	γινομένοις (9)
67. ἀριθμήσειεν	ἀριθμήσειν ἕν
68. θάρσει · οὐ	θαρσοίη · (10)
72. ὀλοφύρομαι	ἐποδύρομαι
78. εἴ πέρ	εἴπερ (11)
81. μηδ'	μή μ'
83. οὐδὲν γὰρ	οὐ γάρ θην (12)
86. Ἀϊδονῆος	Αἰδωνῆος (13)
87. ἀνέτλαν	ἀνέτλην Brunck.
89. αὖτις	αὖτον (14)
93. ἔρδῃ	ἔρδη (15)
100. οἰνοπέδοιο — ἀλωῆς	οἰνοφόροιο — ἀλωῆς
112. πρίν γ' ἐλθεῖν	πρὶν ἐλθεῖν
115. αὐτοῦ	αὔτως
119. ἀμηχανέοντας	ἀμηχανόωντας (16)

V. v. 3. Meinekius codicum lectionem cum signo corruptelæ exhibuit. Equidem puto emendationem hujus versus a Teuchero inchoatam, qui scripsit in exitu ἅ με γαλάνα, perfectam esse Hermanni conjectura : ποθέει δὲ ποτὶ πλόον ἅ με γαλάνα, præterquam quod verbum ποθέει mihi quidem haud ita placet. Apud Stobæum ed. Gaisf. hoc enotatum est : « ποθί A. (η) ποθίη (ει) Voss. ποθίη Trinc. » Cod. Vindob. habet ποθίη πολὺ πλέον μεγάλα ἅλα. In hac autem scripturæ discrepantia latere mihi visum est ποθίει, quod recepi. In eadem mecum sententia est O. Schneider. in Nov. Mus. Rh. III. p. 631, cujus auctoritate firmatus sum haud mediocriter. I. Bekker. in Homeri Iliad. ε', 880. ζ', 623. χ', 121, accentum cum Heynio Wolfio Spitznero mutavit, sed in Il. β', 752 προΐει cum Wolfio et Spitznero atque in Od. δ', 372 μεθίεις cum Wolfio immutatum reliquit. Equidem feci cum iis quos laudavit auctores Freytagius in Il. β', 752. — V. 5, ubi apud Moschum primus Vulcanius, apud Stobæum H. Grotius lacunam explevit, cod. Vindob. dat κύματα μᾶ μεμήνη. — V. 10 malim cum Briggsio et Bergkio πόρος. — V. 12 ἆχον cum Brunckio scripsi. Quum enim Dores dixerint ἀχέω, ἀχῶ, ἀχά, non intelligo, quo jure Valckenarius statuerit, formam ἆχον esse repudiandam.

VI. v. 1. Ἤρατο Πὰν dedi ex conjectura Wakefieldii, quam proposuit etiam Meinekius. Pauca de hac re monui in Jahnii Annall. philol. et pædag. a. 1845. vol. XLIII. fasc. 3. p. 257. not. — V. 2 σκιρτατᾶ cod. B. apud Stob. Cf. Theocr. I. 150 σκιρτάσητε. Cod. Vindob. Λύδαν. — V. 3. ὡς Ἀχῶς τὸν πᾶνα cod. Vindob. Idem v. 6 φιλέων ἔχθαιρε δόπασχεδ)αποις (sic).

VII. v. 6 διερχομένω ex cod. B. apud Stobæum. — V. 7 κακομήχανος quod in editione Schwe-

---

ex conjectura ἀδές. Hesych. ἀδές=ἀηδές. Cf. Buttmann. Lexil. II. p. 134. O. Schneider. dubitanter mihi proposuit ᾀδές pro ἀιδές ex analogia formæ ᾄδης. Edd. Crat. Brub. ut Cæs. Vindob. dant ἦδες. Weisius in nova ed. stereot. Lips. scripsit ἠδές, nescio ex qua auctoritate. Ibidem ἦνθε Brunck. probante Valckenario.

(*) φάρμακον ἢ φύγεν Parr. 2. 10. quod in φυγέν (i. e. φυγεῖν) mutatum edidi.

(1) Sic Eichstadius in Quæst. philol. nov. spec. Jenæ 1804. p. 28 Boisson. — V. 118. ἦνθον Brunck.

(2) Conjunctim 10. Brunck. — V. 1 μῆτερ ἐμή Cæsar. Vindob. Idem sicut Par. 10. habet v. 6 ἠτίμησαν. — V. 15 ὤλεσε codd. S. Cæsar.

(3) Id ex codicum vestigiis (cum codd. C. S. W. conspirant Par. 10. et Cæsar.) a Meinekio et Bergkio erutum ferendum esse puto in carmine epico poetæ bucolici.

(4) Meinekius in adnotatione.

(5) Ex cod. 10. In Cæsar. ὥς γ'.

(6) Emendavit Hermannus in Orph. p. 782.

(7) Ex optimo codice Medic. S. Cf. ad Theocrit. V. 28. Eumdem librum in aliis quoque locis hujus carminis secutus sum. Nonnumquam præivit jam Briggsius.

(8) Ἢ ex conjectura Hermanni.

(9) Ad codd. C. S. accedit Par. 10.

(10) Recepi quod proposuit Hermann. in Zimmerm. Ephem. a. 1837. p. 236.

(11) Εἴπερ μοι Par. 10. edd. Crat. Brub.

(12) Id proposuit Meinekius probante Hermann.

(13) Ex cod. S. Cf. Æsch. Pers. v. 650 ed. Dind. Soph. OEd. C. v. 1560 ed. Hermann.

(14) Sic codd. C. S. W. 10. edd. Ald. Call. Crat. Brub. Ursin. Sententia est : nescio num receptura sim eum ipsum i. e. *eum vivum neque cadaver vel reliquias ejus.*

(15) Ἔρδοι Par. 10. — V. 100 ἀλωήν C. 10. Spiritum lenem ubique exhibui addicentibus libris. Cf. Gœttling. Doctr. de accent. p. 140.

(16) Dat cod. S. Vid. Oppian. Hal. III. 328. et Anth. Pal. IX. 591. Hujus formæ vestigia apud Theocritum quoque in codicibus Parisinis apparent. Cf. XIV. 52, XXII. 103 Gaisf. et Gail.

bolii lectore non monito legitur, confirmat cod. Vindob. Cf. Ziegler. in Theocrit. I. 85.

Extremas particulas duas ex Anthologia huc transscripsi exemplum Wakefieldii et Briggsii secutus, etsi pro Moscho auctore certare non ausim.

Hæc hactenus de arte critica, quam factitavi. Alterum editoris officium positum fuit in interpretatione Latina. Interpretatio autem, quam dedi, non illa quidem prorsus est nova, sed multis in locis ita reficta, ut possit propemodum nova haberi. Nam præeunte *Kiesslingio*, qui jam egregie versatus est in vulgata versione prudenter castiganda, ego in eo potissimum elaboravi, primum ut vera esset interpretatio, neque aliud eloqueretur atque bucolici Græci, deinde ut poetarum sententiam non universe sed sigillatim et accurate redderet. Cujus laudis ac virtutis studiosus non anxie vitavi vocabula argenteæ, quæ dicitur, ætatis; quæ qui vitanda esse dicunt Græcorum poetas in Latinum sermonem convertentibus, næ illi sunt nimis severi et molestis ambagibus magis delectari coguntur quam considerata simplicitate. Neque captavi elegantiam quandam exquisitam, sed memor propositi mei interpretatus sum verbum de verbo, nisi aliam verborum collocationem flagitare videbatur perspicuitas. Hac igitur ratione effecisse me puto, ut Latina ubique tam verbis quam sententia cum Græcis amice conveniant. Sane quidem sensus complurium locorum incertus est atque ambiguus, sed me ab aliis non temere dissensisse apparebit ex adnotatione supra adjecta, in qua quædam spectant ad solam interpretationem. Volui enim ubique remotum me esse quantum ab affirmandi arrogantia, tantum a temeritate assentiendi. Atque in animo meo insculpta hærebat imago *Siebelisii*, olim præceptoris mihi dilectissimi, qui vir candidissimæ animæ in Pausan. vol. IV. p. XXII ingenue ita scripsit : « meminisse decet, homines nos esse, quorum studium veri investigandi nunquam quidem labore defatigari debeat, sæpe tamen a recta via soleat cupiditate abduci. Quare etiam ubi mihi visus sum certiora sequutus jure ab aliis dissentire, cavendum putavi, certe cavere volui, ne unquam effunderem ἔπος μέγα ».

Alia ad interpretationem spectantia, quæ uberiore explicatione egere viderentur, reservavi ad Lexicon Theocriteum Bioneum Moscheum, in quo condendo occupatus sum, exemplum propositum habens quod Ellendtius præivit in egregio Lexico Sophocleo. Scribebam Molhusæ in Thuringia, quæ nunc paret Borussis, Calendis Maiis, die in memoriam Christi ad Cœlites evecti celebrata a. MDCCCXLV.

ΘΥΡΣΙΣ

Η ΩΔΗ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Α΄.

ΘΥΡΣΙΣ, ΠΟΙΜΗΝ ΚΑΙ ΑΙΠΟΛΟΣ.

ΘΥΡΣΙΣ.

Ἀδύ τι τὸ ψιθύρισμα καὶ ἁ πίτυς, αἰπόλε, τήνα
ἁ ποτὶ ταῖς παγαῖσι μελίσδεται, ἁδὺ δὲ καὶ τύ
συρίσδες. μετὰ Πᾶνα τὸ δεύτερον ἆθλον ἀποισῇ.
αἴκα τῆνος ἕλῃ κεραὸν τράγον, αἶγα τὺ λαψῇ·
αἴκα δ᾽ αἶγα λάβῃ τῆνος γέρας, ἐς τὲ καταῤῥεῖ
ἁ χίμαρος· χιμάρω δὲ καλὸν κρῆς, ἔστε κ᾽ ἀμέλξῃς.

ΑΙΠΟΛΟΣ.

ἅδιον, ὦ ποιμάν, τὸ τεὸν μέλος ἢ τὸ καταχὲς
τῆν᾽ ἀπὸ τᾶς πέτρας καταλείβεται ὑψόθεν ὕδωρ.
αἴκα ταὶ Μῶσαι τὰν οἴϊδα δῶρον ἄγωνται,
ἄρνα τὺ σακίταν λαψῇ γέρας· αἰ δέ κ᾽ ἀρέσκῃ
τήναις ἄρνα λαβεῖν, τὺ δὲ τὰν ὄϊν ὕστερον ἀξῇ.

ΘΥΡΣΙΣ.

λῇς ποτὶ τᾶν Νυμφᾶν, λῇς, αἰπόλε, τεῖδε καθίξας
ὡς τὸ κάταντες τοῦτο γεώλοφον, ἇτε μυρῖκαι,
συρίσδεν; τὰς δ᾽ αἶγας ἐγὼν ἐν τῷδε νομευσῶ.

ΑΙΠΟΛΟΣ.

οὐ θέμις, ὦ ποιμάν, τὸ μεσαμβρινὸν οὐ θέμις ἄμμιν
συρίσδεν. τὸν Πᾶνα δεδοίκαμες· ἦ γὰρ ἀπ᾽ ἄγρας
τανίκα κεκμακὼς ἀμπαύεται· ἔντι δὲ πικρός,
καί οἱ ἀεὶ δριμεῖα χολὰ ποτὶ ῥινὶ κάθηται.
ἀλλὰ τὺ γάρ ποτε, Θύρσι, τὰ Δάφνιδος ἄλγε᾽ ἀείδες,
καὶ τᾶς βωκολικᾶς ἐπὶ τὸ πλέον ἵκεο μώσας,
δεῦρ᾽ ὑπὸ τὰν πτελέαν ἑσδώμεθα, τῶ τε Πριήπω
καὶ τᾶν Κρανιάδων κατεναντίον, ᾇπερ ὁ θῶκος
τῆνος ὁ ποιμενικὸς καὶ ταὶ δρύες. αἰ δέ κ᾽ ἀείσῃς,
ὡς ὄκα τὸν Λιβύαθε ποτὶ Χρόμιν ᾆσας ἐρίσδων,
αἶγά τέ τοι δωσῶ διδυματόκον ἐς τρὶς ἀμέλξαι,
ἃ δύ᾽ ἔχοισ᾽ ἐρίφως ποταμέλξεται ἐς δύο πέλλας,
καὶ βαθὺ κισσύβιον κεκλυσμένον ἁδέϊ καρῷ,
ἀμφῶες, νεοτευχές, ἔτι γλυφάνοιο ποτόσδον·
τῶ περὶ μὲν χείλη μαρύεται ὑψόθι κισσός,
κισσὸς ἑλιχρύσῳ κεκονιμένος· ἁ δὲ κατ᾽ αὐτὸν
καρπῷ ἕλιξ εἰλεῖται ἀγαλλομένα κροκόεντι.
ἔντοσθεν δὲ γυνά τι θεῶν δαίδαλμα τέτυκται,
ἀσκητὰ πέπλῳ τε καὶ ἄμπυκι· πὰρ δέ οἱ ἄνδρες
καλὸν ἐθειράζοντες ἀμοιβαδὶς ἄλλοθεν ἄλλος
νεικείουσ᾽ ἐπέεσσι· τὰ δ᾽ οὐ φρενὸς ἅπτεται αὐτᾶς·
ἄλλοκα μὲν τῆνον ποτιδέρκεται ἄνδρα γελᾶσα,
ἄλλοκα δ᾽ αὖ ποτὶ τὸν ῥιπτεῖ νόον. οἱ δ᾽ ὑπ᾽ ἔρωτος
δηθὰ κυλοιδιόωντες ἐτώσια μοχθίζοντι.
τοῖς δὲ μετὰ γριπεύς τε γέρων πέτρα τε τέτυκται
λεπράς, ἐφ᾽ ᾇ σπεύδων μέγα δίκτυον ἐς βόλον ἕλκει
ὁ πρέσβυς, κάμνοντι τὸ καρτερὸν ἀνδρὶ ἐοικώς.
φαίης κεν γυίων νιν ὅσον σθένος ἐλλοπιεύειν·
ὧδέ οἱ ᾠδήκαντι κατ᾽ αὐχένα πάντοθεν ἶνες
καὶ πολιῷ περ ἐόντι, τὸ δὲ σθένος ἄξιον ἅβας.

THYRSIS

SEU CANTIO.

IDYLLION I.

THYRSIS, PASTOR ET CAPRARIUS.

THYRSIS.

Dulcem quemdam susurrum et pinus hæc, o caprarie,
quæ est juxta fontes, resonat, dulce vero et tu
fistula canis. post Pana proximum præmium auferes.
si is ceperit cornigerum hircum, capram tu accipies;
sin capram acceperit is præmium, ad te defluet
capella; capellæ autem bona caro *est*, donec mulseris.

CAPRARIUS.

dulcius, o pastor, tuum carmen *est* quam sonora
hac de rupe defluit ex alto aqua.
si Musæ ovem præmium abducant,
agnum tu lactentem accipies pro præmio; sin placuerit
illis agnum accipere, tu tum ovem posthac abduces.

THYRSIS.

visne per Nymphas, visne, caprarie, hic assidens
ad declivem hunc collem, quam partem versus *sunt* myricæ,
fistula canere? capellas autem ego interea pascam.

CAPRARIUS.

non fas, o pastor, tempore meridiano non fas *est* nobis
fistula canere. Pana metuimus; profecto enim a venatione
tunc defatigatus requiescit; est autem amarus,
et ei semper acris bilis in naribus sedet.
sed tu enim olim, Thyrsi, Daphnidis dolores cantabas,
et in bucolico ulterius progressus es carmine,
huc *ades*, sub ulmo considamus, Priapique
et fontanarum Nympharum e regione, quam partem versus
sedes *est*] hæc pastoralis et quercus. quodsi cecineris,
ut quum Libyco cum Chromide contendens cecinisti,
capram tibi dabo gemelliparam ter mulgendam,
quæ geminos hœdos lactans duas *tamen* mulctras lacte complebit,] et profundum poculum *dabo, intus* oblitum dulci
cera,] binis ansis, recens factum, adhuc cælum redolens;
cujus circum labra serpit superne hedera,
hedera helichryso conspersa; secundum quam
claviculæ croceis corymbis gestientes volvuntur.
intus mulier, divinum opus, sculpta est,
ornata peplo et reticulo; juxta hanc viri
promissa coma *conspiciendi* vicissim, aliunde alius,
contendunt verbis: quæ non animum tangunt illius;
modo illum adspicit virum ridens,
modo ad hunc adjicit animum. illi autem præ amore
diu oculis tumentes incassum laborant.
juxta hos piscator senex et rupes fabrefacta est
aspera, in qua contendens magnum rete ad jactum trahit
senex, annitenti pro viribus homini similis.
dixeris, eum omni membrorum robore piscari:
adeo illi tument in cervice undique fibræ
quamvis jam cano, at robur *illi est* dignum juventa.

τυτθὸν δ' ὅσσον ἄπωθεν ἁλιτρύτοιο γέροντος
πυρναίαις σταφυλαῖσι καλὸν βέβριθεν ἀλωά,
τὰν ὀλίγος τις κῶρος ἐφ' αἱμασιαῖσι φυλάσσει
ἥμενος· ἀμφί δέ νιν δύ' ἀλώπεκες, ἁ μὲν ἀν' ὄρχως
φοιτῇ σινομένα τὰν τρώξιμον, ἁ δ' ἐπὶ πήρᾳ
πάντα δόλον τεύχοισα τὸ παιδίον οὐ πρὶν ἀνήσειν
φατὶ πρὶν ἢ ἀκράτιστον ἐπὶ ξηροῖσι καθίξῃ.
αὐτὰρ ὅγ' ἀνθερίκεσσι καλὰν πλέκει ἀκριδοθήραν
σχοίνῳ ἐφαρμόσδων· μέλεται δέ οἱ οὔτε τι πήρας
οὔτε φυτῶν τοσσῆνον, ὅσον περὶ πλέγματι γαθεῖ.
παντᾷ δ' ἀμφὶ δέπας περιπέπταται ὑγρὸς ἄκανθος·
Αἰολικόν τι θάημα· τέρας κέ τυ θυμὸν ἀτύξαι.
τῷ μὲν ἐγὼ πορθμεῖ Καλυδωνίῳ αἶγά τ' ἔδωκα
ὦνον καὶ τυρόεντα μέγαν λευκοῖο γάλακτος·
οὐδέ τί πα ποτὶ χεῖλος ἐμὸν θίγεν, ἀλλ' ἔτι κεῖται
ἄχραντον. τῷ καί τυ μάλα πρόφρων ἀρεσαίμαν,
αἴκα μοι τὺ φίλος τὸν ἐφίμερον ὕμνον ἀείσῃς.
κοὔτοι κερτομέω. πόταγ', ὠγαθέ· τὰν γὰρ ἀοιδὰν
οὔτι πα εἰς Ἀΐδαν γε τὸν ἐκλελάθοντα φυλαξεῖς.

ΘΥΡΣΙΣ.

ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Θύρσις ὅδ' ὡξ Αἴτνας, καὶ Θύρσιδος ἁδέα φωνά.
πῆ ποκ' ἄρ' ἦσθ', ὅκα Δάφνις ἐτάκετο, πῆ ποκα, Νύμφαι;
ἢ κατὰ Πηνειῶ καλὰ τέμπεα, ἢ κατὰ Πίνδω;
οὐ γὰρ δὴ ποταμῶ γε μέγαν ῥόον εἴχετ' Ἀνάπω,
οὐδ' Αἴτνας σκοπιάν, οὐδ' Ἄκιδος ἱερὸν ὕδωρ.
ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
τῆνον μὰν θῶες, τῆνον λύκοι ὠδύραντο,
τῆνον χὠκ δρυμοῖο λέων ἔκλαυσε θανόντα.
ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
πολλαί οἱ πὰρ ποσσὶ βόες, πολλοὶ δέ τε ταῦροι,
πολλαὶ δ' αὖ δαμάλαι καὶ πόρτιες ὠδύραντο.
ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
ἦνθ' Ἑρμᾶς πράτιστος ἀπ' ὤρεος, εἶπε δέ· Δάφνι,
τίς τυ κατατρύχει; τίνος, ὠγαθέ, τόσσον ἐρᾶσαι;
ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
ἦνθον τοὶ βῶται, τοὶ ποιμένες, ᾡπόλοι ἦνθον·
πάντες ἀνηρώταν, τί πάθοι κακόν. ἦνθ' ὁ Πρίηπος
κἤφα· Δάφνι τάλαν, τί τὺ τάκεαι; ἁ δέ τε κώρα
πάσας ἀνὰ κράνας, πάντ' ἄλσεα ποσσὶ φορεῖται,
ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
ζατεῦσ'. ἆ δύσερώς τις ἄγαν καὶ ἀμήχανός ἐσσι.
βώτας μὰν ἐλέγευ, νῦν δ' αἰπόλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.
ᾡπόλος, ὅκκ' ἐσορῇ τὰς μηκάδας οἷα βατεῦνται,
τάκεται ὀφθαλμώς, ὅτι οὐ τράγος αὐτὸς ἔγεντο.
ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
καὶ τὺ δ', ἐπεί κ' ἐσορῇς τὰς παρθένος οἷα γελᾶντι,
τάκεαι ὀφθαλμώς, ὅτι οὐ μετὰ ταῖσι χορεύεις.
τὼς δ' οὐδὲν ποτελέξαθ' ὁ βωκόλος, ἀλλὰ τὸν αὐτῶ
ἄνυε πικρὸν ἔρωτα, καὶ ἐς τέλος ἄνυε μοίρας.
ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
ἦνθέ γε μὰν ἁδεῖα καὶ ἁ Κύπρις γελάοισα,
λάθρια μὲν γελάοισα, βαρὺν δ' ἀνὰ θυμὸν ἔχοισα,
κεἶπε· τύ θην τὸν Ἔρωτα κατεύχεο, Δάφνι, λυγιξεῖν·

haud procul a sene marino-labore attrito
purpureis uvis pulcre gravata est vinea,
quam parvulus quidam puer in sepibus custodit
sedens; circa hunc autem duæ vulpes, altera per ordines vitium] incedit arrodens edules uvas, altera ob peram
omnem dolum parans puerum non prius *se* relicturam
præ se fert, quam *eum* cum jentaculo in sicco collocaverit.
sed ille ex caulibus asphodeli pulcram nectit asservandis locustis caveam] junco concinnans; curat autem ille nec peram] neque plantas tantum, quantum opere quod texit delectatur.] undique poculum ambit mollis acanthus;
Æolicum quoddam spectaculum : *quod* miraculum tuum
animum obstupefaciat.] pro hoc ego nautæ Calydonio capram dedi] pretium et magnam placentam et caseo lacte
candido factam;] neque umquam labrum meum attigit, sed
adhuc servatur] intactum. hoc te lubentissimus donare velim,] si mihi tu amicus amabile istud carmen cecineris.
nec sane *hæc* dico tui irridendi caussa. age, o bone : istud
enim carmen] nequaquam Orco oblivioso reservabis.

THYRSIS.

incipite bucolicum, Musæ caræ, incipite carmen.
Thyrsis hic *est* ab Ætna, et Thyrsidis suavis vox.
quo tandem eratis, quum Daphnis contabescebat, quo tandem, Nymphæ?] an in Penei amœna tempe, an in Pindi?
nam sane amnis quidem Anapi magnum flumen non tenebatis,
neque Ætnæ speculam, neque Acidis sacram aquam.
incipite bucolicum, Musæ caræ, incipite carmen.
eum sane thoes, eum lupi deploraverunt,
eum etiam ex silva leo flevit mortuum.
incipite bucolicum, Musæ caræ, incipite carmen.
multæ ejus ad pedes vaccæ, multi item tauri,
multæ etiam juvencæ et vitulæ luxerunt.
incipite bucolicum, Musæ caræ, incipite carmen.
venit Mercurius primus de monte, dixitque : Daphni,
quis te conficit? cujus, o bone, adeo amore captus es?
incipite bucolicum, Musæ caræ, incipite carmen.
venerunt bubulci, pastores, caprarii venerunt.
omnes interrogabant, quod pateretur malum. venit Priapus
dixitque : Daphni miser, quid tu tabescis? ipsa autem puella
omnes per fontes, omnes *per* silvas pedibus fertur,
incipite bucolicum, Musæ caræ, incipite carmen.
quærens. ah! *tu* torpidus ad amorem et ferreus animo es.
bubulcus vero vocabaris, nunc autem caprario similis es.
caprarius, quando videt capras sicuti inscenduntur,
tabescit oculis, quod non hircus ipse natus est.
incipite bucolicum, Musæ caræ, incipite carmen.
etiam tu, quando vides virgines sicuti rident,
tabescis oculis, quod non cum illis choreas ducis.
his quidem nihil respondit bubulcus, sed suum [mortem.
conficiebat acerbum amorem, et ad extremam conficiebat
incipite bucolicum, Musæ caræ, incipite carmen.
venit quidem sane læta etiam Venus ridens,
subdole quidem ridens, sed gravem iram cohibens, [turum:
et dixit : tu scilicet Amorem gloriabaris, Daphni, *te* supera-

ἦ ῥ' οὐχ αὐτὸς Ἔρωτος ὑπ' ἀργαλέω ἐλυγίχθης;
ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
τὰν δ' ἄρα χὠ Δάφνις ποταμείβετο· Κύπρι βαρεῖα,
Κύπρι νεμεσσατά, Κύπρι θνατοῖσιν ἀπεχθής·
ἤδη γὰρ φράσδῃ πάνθ' ἅλιον ἄμμι δεδύκειν;
Δάφνις κὴν Ἀΐδᾳ κακὸν ἔσσεται ἄλγος Ἔρωτι.
ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
οὐ λέγεται τὰν Κύπριν ὁ βωκόλος; ἕρπε ποτ' Ἴδαν,
ἕρπε ποτ' Ἀγχίσαν· τηνεῖ δρύες, ὧδε κύπειρος.
ὡραῖος χὤδωνις, ἐπεὶ καὶ μᾶλα νομεύει
καὶ πτῶκας βάλλει καὶ θηρία πάντα διώκει.
ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
αὖθις ὅπως στασῇ Διομήδεος ἆσσον ἰοῖσα,
καὶ λέγε· τὸν βώταν νικῶ Δάφνιν, ἀλλὰ μάχευ μοι.
ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
ὦ λύκοι, ὦ θῶες, ὦ ἀν' ὤρεα φωλάδες ἄρκτοι,
χαίρεθ'· ὁ βωκόλος ὔμμιν ἐγὼ Δάφνις οὐκέτ' ἀν' ὕλαν,
οὐκέτ' ἀνὰ δρυμώς, οὐκ ἄλσεα. χαῖρ' Ἀρέθοισα,
καὶ ποταμοί, τοὶ χεῖτε καλὸν κατὰ Θύμβριδος ὕδωρ.
ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Δάφνις ἐγὼν ὅδε τῆνος ὁ τὰς βόας ὧδε νομεύων,
Δάφνις ὁ τὼς ταύρως καὶ πόρτιας ὧδε ποτίσδων.
ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς·
ὦ Πὰν Πάν, εἴτ' ἐσσὶ κατ' ὤρεα μακρὰ Λυκαίω,
εἴτε τύγ' ἀμφιπολεῖς μέγα Μαίναλον, ἔνθ' ἐπὶ νᾶσον
τὰν Σικελάν, Ἑλίκας δὲ λίπε ῥίον αἰπύ τε σᾶμα
τῆνο Λυκαονίδαο, τὸ καὶ μακάρεσσιν ἀγατόν.
λήγετε βωκολικᾶς, Μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
ἔνθ', ὦναξ, καὶ τάνδε φέρ' εὐπάκτοιο μελίπνουν
ἐκ καρῶ σύριγγα καλάν, περὶ χεῖλος ἑλικτάν·
ἦ γὰρ ἐγὼν ὑπ' Ἔρωτος ἐς Ἅδαν ἕλκομαι ἤδη.
λήγετε βωκολικᾶς, Μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
νῦν δ' ἴα μὲν φορέοιτε βάτοι, φορέοιτε δ' ἄκανθαι,
ἁ δὲ καλὰ νάρκισσος ἐπ' ἀρκεύθοισι κομάσαι·
πάντα δ' ἔναλλα γένοιτο, καὶ ἁ πίτυς ὄχνας ἐνείκαι,
Δάφνις ἐπεὶ θνάσκει· καὶ τὼς κύνας ὤλαφος ἕλκοι,
κὴξ ὀρέων τοὶ σκῶπες ἀηδόσι γαρύσαιντο.
λήγετε βωκολικᾶς, Μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
χὢ μὲν τόσσ' εἰπὼν ἀνεπαύσατο· τὸν δ' Ἀφροδίτα
ἤθελ' ἀνορθῶσαι· τά γε μὰν λίνα πάντα λελοίπει
ἐκ Μοιρᾶν, χὠ Δάφνις ἔβα ῥόον. ἔκλυσε δίνα
τὸν Μώσαις φίλον ἄνδρα, τὸν οὐ Νύμφαισιν ἀπεχθῆ.
λήγετε βωκολικᾶς, Μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
καὶ τὺ δίδου τὰν αἶγα τό τε σκύφος, ὥς κεν ἀμέλξας
σπείσω ταῖς Μώσαις. ὦ χαίρετε πολλάκι, Μῶσαι,
χαίρετ'· ἐγὼ δ' ὔμμιν καὶ ἐς ὕστερον ἅδιον ᾀσῶ.

ΑΙΠΟΛΟΣ.

πλῆρές τοι μέλιτος τὸ καλὸν στόμα, Θύρσι, γένοιτο,
πλῆρές τοι σχαδόνων, καὶ ἀπ' Αἰγίλω ἰσχάδα τρώγοις
ἁδεῖαν, τέττιγος ἐπεὶ τύ γα φέρτερον ᾄδεις.
ἠνίδε τοι τὸ δέπας· θᾶσαι φίλος, ὡς καλὸν ὄσδει·
Ὡρᾶν πεπλύσθαι νιν ἐπὶ κράναισι δοκασεῖς.
ὧδ' ἴθι, Κισσαίθα· τὺ δ' ἄμελγέ νιν. αἱ δὲ χίμαιραι

nonne ipse ab Amore gravi superatus es?
incipite bucolicum, Musæ caræ, incipite carmen.
huic igitur Daphnis respondit: Venus gravis,
Venus odiosa, Venus mortalibus infesta:
num enim jam opinaris omnem solem nobis occidisse?
Daphnis etiam in Orco malus erit dolor Amori.
incipite bucolicum, Musæ caræ, incipite carmen.
nonne dicitur Venerem ille bubulcus? vade ad Idam,
vade ad Anchisen: illic quercus, illic cyperus *est*.
idoneus ad concubitum etiam ille Adonis *est*, postquam et
oves pascit] et lepores figit et feras omnes persequitur.
incipite bucolicum, Musæ caræ, incipite carmen.
iterum ut consistas (*quin consiste iterum*) Diomedem pro-
pius accedens,] et dic: bubulcum vici Daphnidem, age pugna
incipite bucolicum, Musæ caræ, incipite carmen. [mecum.
o lupi, o thoes, o in montium lustris degentes ursi, [*versabor*,
valete: bubulcus vobis ego Daphnis non amplius in silvis
non amplius in saltibus, non *in* nemoribus. vale Arethusa,
et *vos* fluvii, qui funditis pulcram de Thymbride aquam.
incipite bucolicum, Musæ caræ, incipite carmen.
ego hic Daphnis ille, qui boves hic pascebam,
Daphnis, qui tauros et vaccas hic potum agebam.
incipite bucolicum, Musæ caræ, incipite carmen.
o Pan, Pan, sive es in montibus late patentibus Lycæi,
sive tu lustras magnum Mænalum, veni in insulam [mentum
Siculam, Helices autem relinque tumulum et sublime monu-
illud Lycaonidæ, *quod* etiam *diis* beatis venerabile *est*.
desinite bucolicum, Musæ, agite, desinite carmen.
veni, rex, et hancce accipe e cera bene compacta dulce spi-
rantem] fistulam pulcram, circa labrum inflexam;
profecto enim ego ab Amore in Orcum jam trahor.
desinite bucolicum, Musæ, agite, desinite carmen.
nunc autem violas feratis rubi, et feratis spinæ,
et pulcra narcissus in juniperis efflorescat:
omnia contraria fiant, et pinus pira ferat,
Daphnis postquam mortuus est; et canes cervus trahat,
et ex montibus ululæ cum lusciniis cantu certent.
desinite bucolicum, Musæ, agite, desinite carmen. [Venus
atque ille quidem tantum locutus requievit; eum autem
volebat in vitam revocare: at vero fila omnia defecerant
a Parcis, et Daphnis adiit flumen *Acherontis*. obruit vortex
Musis dilectum virum, *virum* non Nymphis invisum.
desinite bucolicum, Musæ, agite, desinite carmen.
atque tu da capram et poculum, ut, *eam* ubi mulsero,
libem Musis. o salvete multum, Musæ,
salvete; ego vero vobis etiam in posterum dulcius canam.

CAPRARIUS.

plenum tibi, Thyrsi, melle pulcrum os sit,
lenum tibi favis, atque ex Ægilo ficum comedas
dulcem, quia cicada tu suavius canis.
en tibi poculum; vide amicus, ut suave olet;
Horarum in fontibus elutum esse illud putabis.
huc ades, Cissætha; jam tu mulge eam. vos autem, capellæ,

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΡΙΑΙ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Β'.

Πᾷ μοι ταὶ δάφναι; φέρε Θέστυλι· πᾷ δὲ τὰ φίλτρα;
στέψον τὰν κελέβαν φοινικίῳ οἰὸς ἀώτῳ,
ὡς τὸν ἐμὸν βαρυνεῦντα φίλον καταθύσομαι ἄνδρα,
ὅς μοι δωδεκαταῖος ἀφ' ὧ τάλας οὐδέποθ' ἵκει,
οὐδ' ἔγνω πότερον τεθνάκαμες ἢ ζοοὶ εἰμές,
οὐδὲ θύρας ἄραξεν ἀνάρσιος. ἦ ῥά οἱ ἀλλᾷ
ᾤχετ' ἔχων ὅ τ' Ἔρως ταχινὰς φρένας ἅ τ' Ἀφροδίτα;
βασεῦμαι ποτὶ τὰν Τιμαγήτοιο παλαίστραν
αὔριον, ὥς νιν ἴδω καὶ μέμψομαι οἷά με ποιεῖ.
νῦν δέ νιν ἐκ θυέων καταθύσομαι. ἀλλὰ Σελάνα,
φαῖνε καλόν· τὶν γὰρ ποταείσομαι ἅσυχα, δαῖμον,
τᾷ χθονίᾳ θ' Ἑκάτᾳ, τὰν καὶ σκύλακες τρομέοντι,
ἐρχομέναν νεκύων ἀνά τ' ἠρία καὶ μέλαν αἷμα.
χαῖρ', Ἑκάτα δασπλῆτι, καὶ ἐς τέλος ἄμμιν ὀπάδει
φάρμακα ταῦτ' ἔρδοισα χερείονα μήτε τι Κίρκας
μήτε τι Μηδείας μήτε ξανθᾶς Περιμήδας.
ἶυγξ, ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
ἄλφιτά τοι πρᾶτον πυρὶ τάκεται· ἀλλ' ἐπίπασσε,
Θέστυλι. δειλαία, πᾷ τὰς φρένας ἐκπεπότασαι;
ἦ ῥά γέ τοι μυσαρὰ καὶ τὶν ἐπίχαρμα τέτυγμαι;
πάσσ' ἅμα καὶ λέγε ταῦτα· τὰ Δέλφιδος ὀστία πάσσω.
ἶυγξ, ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
Δέλφις ἔμ' ἀνίασεν· ἐγὼ δ' ἐπὶ Δέλφιδι δάφναν
αἴθω· χὠς αὐτὰ λακεῖ μέγα καππυρίσασα
κἠξαπίνας ἅφθη, κοὐδὲ σποδὸν εἴδομες αὐτᾶς,
οὕτω τοι καὶ Δέλφις ἐνὶ φλογὶ σάρκ' ἀμαθύνοι.
ἶυγξ, ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
ὡς τοῦτον τὸν καρὸν ἐγὼ σὺν δαίμονι τάκω,
ὣς τάκοιθ' ὑπ' ἔρωτος ὁ Μύνδιος αὐτίκα Δέλφις.
χὠς δινεῖθ' ὅδε ῥόμβος ὁ χάλκιος ἐξ Ἀφροδίτας,
ὣς τῆνος δινοῖτο ποθ' ἁμετέραισι θύραισιν.
ἶυγξ, ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
νῦν θυσῶ τὰ πίτυρα· τὺ δ', Ἄρτεμι, καὶ τὸν ἐν Ἅδᾳ
κινήσαις κ' ἀδάμαντα, καὶ εἴ τί περ ἀσφαλὲς ἄλλο.
Θέστυλι, ταὶ κύνες ἄμμιν ἀνὰ πτόλιν ὠρύονται.
ἁ θεὸς ἐν τριόδοισι· τὸ χαλκίον ὡς τάχος ἄχει.
ἶυγξ, ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
ἠνίδε σιγῇ μὲν πόντος, σιγῶντι δ' ἆηται·
ἁ δ' ἐμὰ οὐ σιγῇ στέρνων ἔντοσθεν ἀνία,
ἀλλ' ἐπὶ τήνῳ πᾶσα καταίθομαι, ὅς με τάλαιναν
ἀντὶ γυναικὸς ἔθηκε κακὰν καὶ ἀπάρθενον ἦμεν.
ἶυγξ, ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
ἐς τρὶς ἀποσπένδω καὶ τρὶς τάδε, πότνια, φωνῶ·
εἴτε γυνὰ τήνῳ παρακέκλιται εἴτε καὶ ἀνήρ,
τόσσον ἔχοι λάθας, ὅσσον ποκὰ Θησέα φαντί
ἐν Δίᾳ λασθῆμεν ἐυπλοκάμω Ἀριάδνας.
ἶυγξ, ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
ἱππομανὲς φυτόν ἐστι παρ' Ἀρκάσι· τῷ δ' ἐπὶ πᾶσαι
καὶ πῶλοι μαίνονται ἀν' ὤρεα καὶ θοαὶ ἵπποι.
ὣς καὶ Δέλφιν ἴδοιμι, καὶ ἐς τόδε δῶμα περάσαι

PHARMACEUTRIÆ.

IDYLLION II.

Quo mihi *sunt* lauri? affer Thestyli; quo philtra?
cinge poculum purpurea ovis lana,
quum meum, *me* excruciare volentem, carum incantare
expertura sim virum,] qui, miser, duodecimum abhinc diem
nunquam ad me venit,] neque novit, utrum mortui an vivi
simus,] neque fores pulsavit crudelis. num illi alio
transtulit Amor mutabilem animum et Venus?
ibo ad Timageti palæstram
cras, ut eum videam et incusem, quod sic mecum agit.
nunc autem eum magicis sacris incantabo. at tu, o Luna,
splendeas pulcre; ad te enim convertam carmina clandestina,
o dea,] et ad Hecaten infernam, quam etiam canes tremiscunt,
incedentem mortuorum per busta et atrum sanguinem.
salve, Hecate dira, et ad extremum nobis ades,
venena hæc faciens *ne sint* inferiora neque Circes
neque Medeæ neque flavæ Perimedes *venenis*.
iynx, trahe tu illum meam ad domum virum.
mola quidem primum igni consumitur; age, iterum sparge,
Thestyli. infelix, quo tibi mens avolavit?
adeone, scelesta, etiam tibi ludibrio sum?
sparge simul et hæc dic: Delphidis ossa spargo.
iynx, trahe tu illum meam ad domum virum.
Delphis me cruciavit; ego autem super Delphide laurum
uro; et sicut hæc vehementer crepitat flamma correpta
et subito conflagravit, ac ne cineres quidem conspicimus
ejus,] ita etiam Delphidis caro in flamma consumatur.
iynx, trahe tu illum meam ad domum virum.
ut hanc ceram ego juvante numine liquefacio,
sic liquefiat ab amore Myndius illico Delphis.
atque ut circumagitur hicce rhombus æneus ex Venere,
sic ille circumagatur ad nostras fores.
iynx, trahe tu illum meam ad domum virum.
nunc sacrificabo furfures. tu vero, Diana, et illum in Orco
movere possis indomitum, et si quid aliud *est* firmum.
Thestyli, canes nobis per urbem ululant.
dea in triviis *adest*; cymbala quam primum pulsa.
iynx, trahe tu illum meam ad domum virum.
en silet mare, et silent flamina;
meus autem non silet in pectore dolor,
sed in illo tota ardeo, qui me miseram
pro conjuge fecit infamem et non virginem esse.
iynx, trahe tu illum meam ad domum virum.
ter libo et ter hæcce, o veneranda, dico:
sive mulier illi accubat sive etiam vir,
tantum capiat eum oblivionis quantum olim Theseum ferunt] in Dia oblitum esse pulcricomæ Ariadnes.
iynx, trahe tu illum meam ad domum virum.
hippomanes herba est apud Arcades; cujus potiundæ furore
omnes] et equulei feruntur per montes et celeres equæ.
sic etiam Delphin videam, et in hanc domum ruat

μαινομένῳ ἴκελος λιπαρᾶς ἔκτοσθε παλαίστρας.
ἴυγξ, ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
τοῦτ' ἀπὸ τᾶς χλαίνας τὸ κράσπεδον ὤλεσε Δέλφις,
ὡγὼ νῦν τίλλοισα κατ' ἀγρίῳ ἐν πυρὶ βάλλω.
αἰαῖ Ἔρως ἀνιαρέ, τί μευ μέλαν ἐκ χροὸς αἷμα
ἐμφὺς ὡς λιμνᾶτις ἅπαν ἐκ βδέλλα πέπωκας;
ἴυγξ, ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
σαύραν τοι τρίψασα κακὸν ποτὸν αὔριον οἰσῶ.
Θέστυλι, νῦν δὲ λαβοῖσα τὺ τὰ θρόνα ταῦθ' ὑπόμαξον
τᾶς τήνω φλιᾶς καθυπέρτερον, ἇς ἔτι καὶ νῦν
ἐκ θυμῶ δέδεμαι· ὁ δέ μευ λόγον οὐδένα ποιεῖ·
καὶ λέγ' ἐπιφθύζοισα· τὰ Δέλφιδος ὀστία μάσσω.
ἴυγξ, ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
νῦν δὴ μούνη ἐοῖσα πόθεν τὸν ἔρωτα δακρύσω;
ἐκ τίνος ἄρξωμαι; τίς μοι κακὸν ἄγαγε τοῦτο;
ἦνθ' ἁ τωὐβούλοιο κανηφόρος ἄμμιν Ἀναξὼ
ἄλσος ἐς Ἀρτέμιδος, τᾷ δὴ τόκα πολλὰ μὲν ἄλλα
θηρία πομπεύεσκε περισταδόν, ἐν δὲ λέαινα.
φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
καί μ' ἁ Θευμαρίδα Θρᾷσσα τροφὸς ἁ μακαρῖτις,
ἀγχίθυρος ναίοισα, κατεύξατο καὶ λιτάνευσεν
τὰν πομπὰν θάσασθαι· ἐγὼ δέ οἱ ἁ μεγάλοιτος
ὡμάρτευν βύσσοιο καλὸν σύροισα χιτῶνα,
κἀμφιστειλαμένα τὰν ξυστίδα τᾶς Κλεαρίστας.
φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
ἤδη δ' εὖσα μέσον κατ' ἀμαξιτόν, ᾇ τὰ Λύκωνος,
εἶδον Δέλφιν ὁμοῦ τε καὶ Εὐδάμιππον ἰόντας.
τοῖς δ' ἦς ξανθοτέρα μὲν ἑλιχρύσοιο γενειάς,
στήθεα δὲ στίλβοντα πολὺ πλέον ἢ τύ, Σελάνα,
ὡς ἀπὸ γυμνασίοιο καλὸν πόνον ἄρτι λιπόντων.
φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
χὡς ἴδον, ὡς ἐμάνην, ὥς μοι περὶ θυμὸς ἰάφθη
δειλαίας· τὸ δὲ κάλλος ἐτάκετο, οὐδ' ἔτι πομπᾶς
τήνας ἐφρασάμαν, οὐδ' ὡς πάλιν οἴκαδ' ἀπῆνθον
ἔγνων· ἀλλά μέ τις καπυρὰ νόσος ἐξαλάπαξεν,
κείμαν δ' ἐν κλιντῆρι δέκ' ἄματα καὶ δέκα νύκτας.
φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
καί μευ χρὼς μὲν ὁμοῖος ἐγίνετο πολλάκι θάψῳ,
ἔρρευν δ' ἐκ κεφαλᾶς πᾶσαι τρίχες, αὐτὰ δὲ λοιπὰ
ὀστί' ἔτ' ἦς καὶ δέρμα. καὶ ἐς τίνος οὐκ ἐπέρασα
ἢ ποίας ἔλιπον γραίας δόμον, ἅτις ἐπᾷδεν;
ἀλλ' ἦς οὐδὲν ἐλαφρόν· ὁ δὲ χρόνος ἄνυτο φεύγων.
φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
χοὕτω τᾷ δώλᾳ τὸν ἀλαθέα μῦθον ἔλεξα·
εἰ δ' ἄγε Θεστυλί μοι χαλεπᾶς νόσω εὑρέ τι μῆχος.
πᾶσαν ἔχει με τάλαιναν ὁ Μύνδιος· ἀλλὰ μολοῖσα
τήρησον ποτὶ τὰν Τιμαγήτοιο παλαίστραν·
τηνεῖ γὰρ φοιτῇ, τηνεῖ δέ οἱ ἁδὺ καθῆσθαι.
φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
κἠπεί κά νιν ἐόντα μάθῃς μόνον, ἅσυχα νεῦσον
κεἴφ' ὅτι Σιμαίθα τυ καλεῖ, καὶ ἀφάγεο τᾷδε.
ὣς ἐφάμαν· ἁ δ' ἦνθε καὶ ἄγαγε τὸν λιπαρόχρων
εἰς ἐμὰ δώματα Δέλφιν· ἐγὼ δέ νιν ὡς ἐνόησα
ἄρτι θύρας ὑπὲρ οὐδὸν ἀμειβόμενον ποδὶ κούφῳ,

furenti similis ex nitida palæstra.
iynx, trahe tu illum meam ad domum virum.
hanc de læna fimbriam perdidit Delphis,
quam ego nunc divellens rapidum in ignem injicio.
væ, væ, Amor gravis, quid mihi atrum e corpore sanguinem] inhærens hirudinis instar palustris omnem exsuxisti?
iynx, trahe tu illum meam ad domum virum.
lacertam tibi contritam malum potum cras feram.
Thestyli, nunc tu sumpta unguenta hæc clam illinc
illius limini superne, cui etiam nunc
ex animo sum alligata; ille autem me nihil curat;
et dic insputans: Delphidis ossa lino.
iynx, trahe tu illum meam ad domum virum.
nunc vero sola relicta unde amorem deplorem?
unde exordiar? quis mihi malum hoc attulit?
ivit nobis Eubuli filia Anaxo canistrum ferens
in lucum Dianæ, cui quidem tum multæ aliæ
feræ in pompa ducebantur circumcirca, in iis leæna.
considera meum unde amorem venerit, veneranda Luna.
atque me Theumaridæ Thressa nutrix, jam mortua,
in vicinia habitans, oravit et obsecravit
ut pompam spectarem; ego autem eam infortunatissima
sequebar ex bysso elegantem trahens tunicam,
et postquam me ornavi xystide illius Clearistæ.
considera meum amorem unde venerit, veneranda Luna.
quum jam essem media in via, quam partem versus sunt *ædes* Lyconis] vidi Delphin simul et Eudamippum incedentes.
iis autem erat flavior helichryso barbæ lanugo,
et pectora nitentia multo magis quam tu, Luna,
utpote qui gymnasii honestum laborem modo reliquissent.
considera meum amorem unde venerit, veneranda Luna.
et ut vidi, ut insanii, ut mihi penitus animus læsus est,
miseræ; venustas marcescebat, neque porro ad pompam
illam animum adverti, nec quomodo domum redierim
novi; sed me ardens quidam morbus consumpsit,
et decumbebam in lecto decem dies et decem noctes.
considera meum amorem unde venerit, veneranda Luna.
et mea cutis similis fiebat sæpe thapso,
et defluebant ex capite omnes capilli, solaque relicta
ossa adhuc erant et pellis. et ad cujus *domum* non ivi?
aut cujus prætermisi aniculæ domum quæcunque incantaret?
sed erat nullum lenimen; tempus autem celeriter præteribat.
considera meum amorem unde venerit, veneranda Luna.
atque sic ancillæ verum sermonem dixi:
age, Thestyli, mihi gravis morbi inveni aliquod remedium.
totam habet me miseram Myndius ille; ergo abi
et observa ad Timageti palæstram:
ibi enim itat, ibi ei volupe *est* versari.
considera meum amorem unde venerit, veneranda Luna.
et quum forte eum esse senseris solum, tacite innue
et dic: Simætha te vocat, et *inde* abducas huc.
sic dixi; illa abiit et adduxit nitidum
in meas ædes Delphin; at ego eum ut vidi
jam januæ limen superantem pede levi,

φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
πᾶσα μὲν ἐψύχθην χιόνος πλέον, ἐκ δὲ μετώπω
ἱδρώς μευ κοχύδεσκεν ἶσον νοτίαισιν ἐέρσαις,
οὐδέ τι φωνᾶσαι δυνάμαν, οὐδ' ὅσσον ἐν ὕπνῳ
κνυζεῦνται φωνεῦντα φίλαν ποτὶ ματέρα τέκνα·
ἀλλ' ἐπάγην δαγῦδι καλὸν χρόα πάντοθεν ἴσα.
φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
καί μ' ἐσιδὼν ὤστοργος, ἐπὶ χθονὸς ὄμματα πήξας
ἕζετ' ἐπὶ κλιντῆρι καὶ ἑζόμενος φάτο μῦθον·
ἦ ῥά με, Σιμαίθα, τόσον ἔφθασας, ὅσσον ἐγώ θην
πράν ποκα τὸν χαρίεντα τρέχων ἔφθαξα Φιλῖνον,
ἐς τὸ τεὸν καλέσασα τόδε στέγος ἤ με παρῆμεν.
φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
ἦνθον γὰρ κἠγὼ ναὶ τὸν γλυκὺν ἦνθον Ἔρωτα,
ἢ τρίτος ἠὲ τέταρτος ἐὼν φίλος αὐτίκα νυκτός,
μᾶλα μὲν ἐν κόλποισι Διωνύσοιο φυλάσσων,
κρατὶ δ' ἔχων λεύκαν, Ἡρακλέος ἱερὸν ἔρνος,
πάντοθε πορφυρέαισι περιζώστραισιν ἑλικτάν.
φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
καί μ' εἰ μέν κ' ἐδέχεσθε, τάδ' ἦς φίλα· καὶ γὰρ ἐλαφρὸς
καὶ καλὸς πάντεσσι μετ' ἠιθέοισι καλεῦμαι.
εὗδον δ' εἴκε μόνον τὸ καλὸν στόμα τεῦς ἐφίλασα·
εἰ δ' ἄλλᾳ μ' ὠθεῖτε, καὶ ἁ θύρα εἴχετο μοχλῷ,
παντῶς καὶ πελέκεις καὶ λαμπάδες ἦνθον ἐφ' ὑμέας.
φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
νῦν δὲ χάριν μὲν ἔφαν τᾷ Κύπριδι πρᾶτον ὀφείλειν,
καὶ μετὰ τὰν Κύπριν τύ με δευτέρα ἐκ πυρὸς εἵλευ,
ὦ γύναι, ἐσκαλέσασα τεὸν ποτὶ τοῦτο μέλαθρον
αὔτως ἡμίφλεκτον· Ἔρως δ' ἄρα καὶ Λιπαραίω
πολλάκις Ἁφαίστοιο σέλας φλογερώτερον αἴθει.
φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
σὺν δὲ κακαῖς μανίαις καὶ παρθένον ἐκ θαλάμοιο
καὶ νύμφαν ἐφόβησ' ἔτι δέμνια θερμὰ λιποῖσαν
ἀνέρος. ὣς ὁ μὲν εἶπεν· ἐγὼ δέ οἱ ἁ ταχυπειθὴς
χειρὸς ἐφαψαμένα μαλακῶν ἔκλιν' ἐπὶ λέκτρων·
καὶ ταχὺ χρὼς ἐπὶ χρωτὶ πεπαίνετο, καὶ τὰ πρόσωπα
θερμότερ' ἧς ἢ πρόσθε, καὶ ἐψιθυρίσδομες ἁδύ.
χὠς καί τοι μὴ μακρὰ φίλα θρυλέωμι Σελάνα,
ἐπράχθη τὰ μέγιστα, καὶ ἐς πόθον ἤνθομες ἄμφω.
κοὔτε τι τῆνος ἐμὶν ἐπεμέμψατο μέσφα τοι ἐχθές,
οὔτ' ἐγὼ αὖ τήνῳ. ἀλλ' ἦνθέ μοι ἅ τε Φιλίστας
μάτηρ τᾶς ἁμᾶς αὐλητρίδος ἅ τε Μελιξοῦς
σάμερον, ἁνίκα πέρ τε ποτ' ὠρανὸν ἔτραχον ἵπποι
Ἀῶ τὰν ῥοδόπαχυν ἀπ' Ὠκεανοῖο φέροισαι·
κεἶπέ μοι ἄλλα τε πολλὰ καὶ ὡς ἄρα Δέλφις ἐρᾶται.
κεἴτε νιν αὖτε γυναικὸς ἔχει πόθος εἴτε καὶ ἀνδρός,
οὐκ ἔφατ' ἀτρεκὲς ἴδμεν, ἀτὰρ τόσον· αἰὲν ἔρωτος
ἀκράτω ἐπεχεῖτο καὶ ἐς τέλος ᾤχετο φεύγων,
καὶ φάτο οἱ στεφάνοισι τὰ δώματα τῆνα πυκάσδειν.
ταῦτά μοι ἁ ξείνα μυθήσατο· ἔστι δ' ἀλαθής·
ἦ γάρ μοι καὶ τρὶς καὶ τετράκις ἄλλοκ' ἐφοίτη,
καὶ παρ' ἐμὶν ἐτίθει τὰν Δωρίδα πολλάκις ὄλπαν·
νῦν δέ τε δωδεκαταῖος ἀφ' ὧτέ νιν οὐδέποκ' εἶδον.
ἦ ῥ' οὐκ ἄλλο τι τερπνὸν ἔχει, ἁμῶν δὲ λέλασται;

considera meum amorem unde venerit, veneranda Luna.
tota refrixi nive magis, et ex fronte
sudor mihi abunde defluebat instar fluidi roris,
nec quicquam eloqui poteram, ne quantum quidem in somno
balbutiunt alloquentes caram matrem pueri;
sed toto corpore obrigui, ut pupa gypsea.
considera meum amorem unde venerit, veneranda Luna.
ac me intuitus ille amoris expers, oculis in terram defixis
assedit in lecto et sedens hæc verba dedit:
hercle, Simætha, tantum me prævertisti, quantum ego
nuper aliquando formosum currendo præverti Philinum,
quum in tuum tectum me vocasti, antequam ipse venirem.
considera meum amorem unde venerit, veneranda Luna.
venissem enim et ego per dulcem venissem Amorem,
aut tertius aut quartus amicus (*cum duobus tribusve amicis*) statim nocte ingruente,] mala Bacchi in sinu servans,
caput ornatus populo, Herculis sacra planta,
undique purpureis tæniis circumvoluta.
considera meum amorem unde venerit, veneranda Luna.
et me si excepissetis, id fuisset gratum; etenim agilis
et pulcer omnes inter juvenes vocor.
atque quievissem si modo pulcrum os tuum osculatus essem;
sin alio me pepulissetis et janua obfirmata fuisset pessulo,
utique et secures et faces venissent ad vos.
considera meum amorem unde venerit, veneranda Luna.
nunc autem affirmo, Veneri primæ me gratiam debere,
et post Venerem tu me secunda ex flamma eripuisti,
o mulier, quæ *me* arcessivisti in hasce tuas ædes,
sic semiustum: Amor enim etiam Liparæo
sæpe Vulcano flammam ardentiorem accendit.
considera meum amorem unde venerit, veneranda Luna.
cum malis furiis et virginem e thalamo
et nuptam exagitare solet ut torum adhuc calentem derelinquat] viri. hæc ille dixit; ego autem facile credula
manu ejus prehensa mollem reclinavi in lectum;
mox corpus corpore calefiebat, et ora
fervebant magis quam antea, et susurrabamus suaviter.
ac ne sane multa tibi garriam, cara Luna,
facta est maxima res, et voto uterque potiti sumus.
ac neque ille mihi quicquam exprobravit usque ad hesternum diem] neque ego vicissim illi. sed venit ad me Philistæ
mater nostræ tibicinæ et Melixûs
hodie, quum quidem ad cœlum adscendebant equi
Auroram roseam ex Oceano subvehentes;
quæ dixit mihi et alia multa et hoc, Delphin amare.
num autem cum mulieris desiderium teneat an viri,
id negabat *se* certo scire; sed tantum *mihi dixit*: semper
in sui amoris *honorem*] de mero sibi infundi jubebat et
postremo aufugit,] et dixit, *se* corollis ædes illas redimitum
ire.] hæc mihi amica narravit; est autem verax;
certe enim ad me et ter et quater alias commeabat,
et apud me sæpe deponebat Doricam ampullam;
nunc autem duodecimus *dies est* ex quo eum nunquam vidi.
nonne alias quasdam delicias habet, et nostri oblitus est?

νῦν μὲν τοῖς φίλτροις καταθύσομαι· αἰ δέ τι κἠμὲ
λυπῇ, τὰν Ἀΐδαο πύλαν, ναὶ Μοίρας, ἀραξεῖ.
τοῖά οἱ ἐν κίστᾳ κακὰ φάρμακά φαμι φυλάσσεν,
Ἀσσυρίω, δέσποινα, παρὰ ξείνοιο μαθοῖσα.
ἀλλὰ τὺ μὲν χαίροισα ποτ' Ὠκεανὸν τρέπε πώλους,
πότνι'· ἐγὼ δ' οἰσῶ τὸν ἐμὸν πόθον ὥσπερ ὑπέσταν.
χαῖρε, Σελαναία λιπαρόχροε, χαίρετε δ' ἄλλοι
ἀστέρες, εὐκάλοιο κατ' ἄντυγα Νυκτὸς ὀπαδοί.

ΑΙΠΟΛΟΣ

Η

ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ Η ΚΩΜΑΣΤΗΣ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Γ'.

Κωμάσδω ποτὶ τὰν Ἀμαρυλλίδα, ταὶ δέ μοι αἶγες
βόσκονται κατ' ὄρος, καὶ ὁ Τίτυρος αὐτὰς ἐλαύνει.
Τίτυρ', ἐμὶν τὸ καλὸν πεφιλαμένε, βόσκε τὰς αἶγας
καὶ ποτὶ τὰν κράναν ἄγε, Τίτυρε· καὶ τὸν ἐνόρχαν
τὸν Λιβυκὸν κνάκωνα φυλάσσεο, μή τυ κορύψῃ.
ὦ χαρίεσσ' Ἀμαρυλλί, τί μ' οὐκέτι τοῦτο κατ' ἄντρον
παρκύπτοισα καλεῖς τὸν ἐρωτύλον; ἦ ῥά με μισεῖς;
ἦ ῥά γέ τοι σιμὸς καταφαίνομαι ἐγγύθεν ἦμεν,
νύμφα, καὶ προγένειος; ἀπάγξασθαί με ποιησεῖς.
ἠνίδε τοι δέκα μᾶλα φέρω· τηνῶθε καθεῖλον,
ὧ μ' ἐκέλευ καθελεῖν τύ· καὶ αὔριον ἄλλα τοι οἰσῶ.
θᾶσαι μὰν θυμαλγὲς ἐμὶν ἄχος· αἴθε γενοίμαν
ἁ βομβεῦσα μέλισσα καὶ ἐς τεὸν ἄντρον ἱκοίμαν,
τὸν κισσὸν διαδὺς καὶ τὰν πτέριν, ᾇ τὺ πυκάσδῃ.
νῦν ἔγνων τὸν Ἔρωτα· βαρὺς θεός· ἦ ῥα λεαίνας
μασδὸν ἐθήλαζε, δρυμῷ τέ νιν ἔτραφε μάτηρ,
ὅς με κατασμύχων καὶ ἐς ὀστέον ἄχρις ἰάπτει.
ὦ τὸ καλὸν ποθορεῦσα, τὸ πᾶν λίθος· ὦ κυάνοφρυ
νύμφα, προσπτύξαί με τὸν αἰπόλον, ὥς τυ φιλάσω.
ἔστι καὶ ἐν κενεοῖσι φιλάμασιν ἁδέα τέρψις.
τὸν στέφανον τῖλαί με καταυτίκα λεπτὰ ποιησεῖς,
τόν τοι ἐγών, Ἀμαρυλλὶ φίλα, κισσοῖο φυλάσσω,
ἀμπλέξας καλύκεσσι καὶ εὐόδμοισι σελίνοις. —
ὤ μοι ἐγώ, τί πάθω; τί ὁ δύσσοος; οὐχ ὑπακούεις; —
τὰν βαίταν ἀποδὺς ἐς κύματα τηνῶ ἁλεῦμαι,
ὧπερ τὼς θύννως σκοπιάζεται Ὄλπις ὁ γριπεύς·
χαἴκα δὴ 'ποθάνω, τό γε μὰν τεὶν ἁδὺ τέτυκται.
ἔγνων πρᾶν, ὅκα μευ μεμναμένω εἰ φιλέεις με
οὐδὲ τὸ τηλέφιλον ποτιμαξάμενον πλατάγησεν,
ἀλλ' αὔτως ἁπαλῶ ποτὶ πάχεος ἐξεμαράνθη.
εἶπε καὶ Ἀγροιὼ τἀλαθέα κοσκινόμαντις,
ἁ πρὰν ποιολογεῦσα παραιβάτις, οὕνεκ' ἐγὼ μὲν
τὶν ὅλος ἔγκειμαι, τὺ δέ μευ λόγον οὐδένα ποιῇ.
ἦ μάν τοι λευκὰν διδυματόκον αἶγα φυλάσσω,
τάν με καὶ ἁ Μέρμνωνος ἐριθακὶς ἁ μελανόχρως
αἰτεῖ, καὶ δωσῶ οἱ, ἐπεὶ τύ μοι ἐνδιαθρύπτῃ.
ἅλλεται ὀφθαλμός μευ ὁ δεξιός· ἆρά γ' ἰδησῶ

nunc his philtris *eum* aggrediar; sin autem perrexerit me
dolore afficere, Orci fores, per Parcas, pulsabit.
talia ei in cista mala venena dico *me* servare,
quæ ab Assyrio, o domina, hospite didici.
at tu vale et ad Oceanum verte equos,
veneranda; ego autem feram meum desiderium sicut suscepi
vale, Luna nitida; valete et alia
sidera, *quæ estis* placidæ ad currum Noctis comites.

CAPRARIUS

VEL

AMARYLLIS VEL COMASTES.

IDYLLION III.

Vado comastes ad Amaryllida, capræ autem mihi
pascuntur in monte, et Tityrus eas agit.
Tityre, mihi multo carissime, pasce capellas
et ad fontem age, Tityre; atque illum hircum
Libycum canum cave, ne te cornu feriat.
o dulcis Amarylli, quid me non amplius in hoc antro
prospectans vocas amatorculum tuum? num forte me odisti?
num tibi simus videor ex propinquo *me* adspicienti esse,
o nympha, et barba promissa? ut suspendam me facies.
en tibi decem mala fero; illinc decerpsi,
unde me decerpere jubebas tu; et cras alia tibi feram.
vide quæso acerbum mihi dolorem; utinam fierem
illa susurrans apicula et in tuum antrum venirem,
per hederam penetrans et filicem, qua tu contegeris.
nunc novi Amorem: gravis deus; certe leænæ
mammam sugebat, inque saltibus eum educabat mater,
qui me violenter urens ad ossa adeo usque lædit.
o puella forma venusta, tota saxea; o ab nigris superciliis
decora] nympha, amplectere me caprarium, ut te osculer.
est etiam in inanibus osculis dulcis voluptas.
coronam ut continuo minute discerpam facies,
quam tibi ego, Amarylli cara, ex hedera servo,
redimitam rosis et odoro apio. —
hei mihi, quid agam? quid, miser? non auscultas? —
pellicia *læna* exuta in fluctus illinc insiliam,
unde thynnos speculatur Olpis piscator;
atque si jam moriar, id quidem certe tibi gratum factum est.
intellexi nuper, quum me percontante an amares me
neque telephilon, quod *brachio* se alleverat, clarum sonum
edidit,] sed temere molli a cubito emarcescebat.
dixit etiam Agrœo verum, cribraria vates,
quæ nuper spicas legebat messores subsequens, me
tibi totum esse deditum, te autem nihil me curare.
hercle tibi albam gemelliparam capram servo,
quam ex me etiam Mermnonis mercenaria illa nigella
petit; et dabo ei, quoniam tu mihi fastum facis.
salit mihi oculus dexter: an videbo

αὐτάν; ᾀσεῦμαι ποτὶ τὰν πίτυν ὧδ' ἀποκλινθείς,
καί κέ μ' ἴσως ποτίδοι, ἐπεὶ οὐκ ἀδαμαντίνα ἐντί.
Ἱππομένης, ὅκα δὴ τὰν παρθένον ἤθελε γᾶμαι,
μᾶλ' ἐνὶ χερσὶν ἑλὼν δρόμον ἄνυεν· ἁ δ' Ἀταλάντα
ὡς ἴδεν, ὡς ἐμάνη, ὡς ἐς βαθὺν ἅλατ' ἔρωτα.
τὰν ἀγέλαν χὠ μάντις ἀπ' Ὄθρυος ἆγε Μελάμπους
ἐς Πύλον· ἁ δὲ Βίαντος ἐν ἀγκοίναισιν ἐκλίνθη,
μάτηρ ἁ χαρίεσσα περίφρονος Ἀλφεσιβοίας.
τὰν δὲ καλὰν Κυθέρειαν ἐν ὤρεσι μᾶλα νομεύων
οὐχ οὗτος Ὤδωνις ἐπὶ πλέον ἄγαγε λύσσας,
ὥστ' οὐδὲ φθίμενόν νιν ἄτερ μασδοῖο τίθητι;
ζαλωτὸς μὲν ἐμὶν ὁ τὸν ἄτροπον ὕπνον ἰαύων
Ἐνδυμίων, ζαλῶ δέ, φίλα γύναι, Ἰασίωνα,
ὃς τοσσῆν' ἐκύρησεν, ὅσ' οὐ πευσεῖσθε βέβαλοι.
ἀλγέω τὰν κεφαλάν, τὶν δ' οὐ μέλει. οὐκέτ' ἀείδω,
κεισεῦμαι δὲ πεσών, καὶ τοὶ λύκοι ὧδέ μ' ἔδονται.
ὡς μέλι τοι γλυκὺ τοῦτο κατὰ βρόχθοιο γένοιτο.

ΝΟΜΕΙΣ.

ΒΑΤΤΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΥΔΩΝ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Δ'.

ΒΑΤΤΟΣ.
Εἰπέ μοι, ὦ Κορύδων, τίνος αἱ βόες; ἦ ῥα Φιλώνδα;
ΚΟΡΥΔΩΝ.
οὐκ, ἀλλ' Αἴγωνος· βόσκεν δέ μοι αὐτὰς ἔδωκεν.
ΒΑΤΤΟΣ.
ἦ πᾷ ψε κρύβδαν τὰ ποθέσπερα πάσας ἀμέλγεις;
ΚΟΡΥΔΩΝ.
ἀλλ' ὁ γέρων ὑφίητι τὰ μοσχία κἠμὲ φυλάσσει.
ΒΑΤΤΟΣ.
αὐτὸς δ' ἐς τίν' ἄφαντος ὁ βωκόλος ᾤχετο χώραν;
ΚΟΡΥΔΩΝ.
οὐκ ἄκουσας; ἄγων νιν ἐπ' Ἀλφεὸν ᾤχετο Μίλων.
ΒΑΤΤΟΣ.
καὶ πόκα τῆνος ἔλαιον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὀπώπει;
ΚΟΡΥΔΩΝ.
φαντί νιν Ἡρακλῆι βίην καὶ κάρτος ἐρίσδειν.
ΒΑΤΤΟΣ.
κἤμ' ἔφαθ' ἁ μάτηρ Πολυδεύκεος ἦμεν ἀμείνω.
ΚΟΡΥΔΩΝ.
κᾤχετ' ἔχων σκαπάναν τε καὶ εἴκοτι τουτόθε μᾶλα.
ΒΑΤΤΟΣ.
πείσαι τοι Μίλων καὶ τὼς λύκος αὐτίκα λυσσῆν.
ΚΟΡΥΔΩΝ.
ταὶ δαμάλαι δ' αὐτὸν μυκώμεναι αἶδε ποθεῦντι.
ΒΑΤΤΟΣ.
δειλαῖαί γ' αὗται· τὸν βωκόλον ὡς κακὸν εὗρον.
ΚΟΡΥΔΩΝ.
ἦ μὰν δειλαῖαί γε, καὶ οὐκέτι λῶντι νέμεσθαι.
ΒΑΤΤΟΣ.
τήνας μὲν δή τοι τᾶς πόρτιος αὐτὰ λέλειπται
τὠστία. μὴ πρῴκας σιτίζεται ὥσπερ ὁ τέττιξ;

eam? cantabo ad pinum hic recubans,
et forsitan me adspiciet, quoniam non adamantina est.
Hippomenes, quum jam virginem vellet ducere,
mala manibus gestans cursum peragebat; et Atalanta
ut vidit, ut insaniit, ut in profundum ruit amorem.
armentum etiam vates ab Othry *monte* egit Melampus
Pylum; illa autem in Biantis amplexus ibat,
mater formosa valde prudentis Alphesibœæ.
pulcram autem Cythercam in montibus oves pascens
non sic Adonis ad majorem concitavit furorem,
ut ne mortuum quidem eum ab amplexu dimittat?
beatum prædico illum, qui gravi somno sepultus jacet,
Endymionem, beatum, o cara mulier, Iasionem,
qui tantum est consecutus, quantum non audietis profani.
doleo capite, tibi autem non curæ est. non amplius canam,
sed jacebo prolapsus, et lupi hic me devorabunt.
dulcis mellis instar hoc tibi per guttur descenderet.

PASTORES.

BATTUS ET CORYDON.

IDYLLION IV.

BATTUS.
Dic mihi, o Corydon, cujus *sunt* hæ vaccæ? num forte [Philondæ?
CORYDON.
non, verum Ægonis; pascendas autem mihi eas dedit.
BATTUS.
num forte eas clam sub vesperum omnes emulges?
CORYDON.
imo senex submittit vitulos et me observat.
BATTUS.
ipse autem absens bubulcus in quam abiit regionem?
CORYDON.
non audivisti? eum abduxit ad Alpheum Milo.
BATTUS.
etiam quando ille oleum oculis suis vidit?
CORYDON.
aiunt eum cum Hercule viribus et robore contendere.
BATTUS.
et me dixit mater Polluce esse præstantiorem.
CORYDON.
et abiit hinc cum ligone et viginti ovibus.
BATTUS.
vellem persuaderet Milo etiam lupis, ut illico furerent
(*nunc maxime greges aggrederentur*).
CORYDON.
juvencæ autem eum mugientes hæce desiderant.
BATTUS.
miseræ quidem hæ; pastorem quam malum nactæ sunt!
CORYDON.
sane miseræ, et non amplius volunt pasci.
BATTUS.
illius quidem vitulæ sola tibi relicta sunt
ossa. num quid rore vescitur sicut cicada?

ΚΟΡΥΔΩΝ.
οὐ Δᾶν· ἄλλοκα μέν νιν ἐπ' Αἰσάροιο νομεύω
καὶ μαλακῶ χόρτοιο καλὰν κώμυθα δίδωμι,
ἄλλοκα δὲ σκαίρει τὸ βαθύσκιον ἀμφὶ Λάτυμνον.
ΒΑΤΤΟΣ.
λεπτὸς μὰν χὠ ταῦρος ὁ πύῤῥιχος. εἴθε λάχοιεν
τοὶ τῶ Λαμπριάδα τοὶ δαμόται, ὅκκα θύωντι
τᾷ Ἥρᾳ, τοιόνδε· κακοφράσμων γὰρ ὁ δᾶμος.
ΚΟΡΥΔΩΝ.
καὶ μὰν ἐς στομάλιμνον ἐλαύνεται ἔς τε τὰ Φύσκω,
καὶ ποτὶ τὸν Νήαιθον, ὅπᾳ καλὰ πάντα φύοντι,
αἰγίπυρος καὶ κνύζα καὶ εὐώδης μελίτεια.
ΒΑΤΤΟΣ.
φεῦ, φεῦ, βασεῦνται καὶ ταὶ βόες, ὦ τάλαν Αἴγων,
εἰς Ἀΐδαν, ὅκα καὶ τὺ κακᾶς ἠράσσαο νίκας,
χἀ σῦριγξ εὐρῶτι παλύνεται, ἄν ποχ' ἐπάξα.
ΚΟΡΥΔΩΝ.
οὐ τήνα γ', οὐ Νύμφας, ἐπεὶ ποτὶ Πῖσαν ἀφέρπων
δῶρον ἐμίν νιν ἔλειπεν· ἐγὼ δέ τίς εἰμι μελικτάς,
κηὖ μὲν τὰ Γλαύκας ἀγκρούομαι, εὖ δὲ τὰ Πύῤῥω.
αἰνέω· ἅ τε Κρότωνα καλὰ πόλις ἅ τε Ζάκυνθος,
καὶ τὸ ποταῷον τὸ Λακίνιον, ᾇπερ ὁ πύκτας
Αἴγων ὀγδώκοντα μόνος κατεδαίσατο μάσδας.
τηνεῖ καὶ τὸν ταῦρον ἀπ' ὤρεος ἆγε πιάξας
τᾶς ὁπλᾶς κἤδωκ' Ἀμαρυλλίδι, ταὶ δὲ γυναῖκες
μακρὸν ἀνάυσαν, χὠ βωκόλος ἐξεγέλαξεν.
ΒΑΤΤΟΣ.
ὦ χαρίεσσ' Ἀμαρυλλί, μόνας σέθεν οὐδὲ θανοίσας
λασεύμεσθ'· ὅσον αἶγες ἐμὶν φίλαι, ὅσσον ἀπέσβας.
αἰαῖ τῶ σκληρῶ μάλα δαίμονος, ὅς με λελόγχει.
ΚΟΡΥΔΩΝ.
θαρσεῖν χρή, φίλε Βάττε· τάχ' αὔριον ἔσσετ' ἄμεινον.
ἐλπίδες ἐν ζωοῖσιν, ἀνέλπιστοι δὲ θανόντες.
χὠ Ζεὺς ἄλλοκα μὲν πέλει αἴθριος, ἄλλοκα δ' ὕει.
ΒΑΤΤΟΣ.
θαρσέω. βάλλε κάτωθε τὰ μοσχία· τᾶς γὰρ ἐλαίας
τὸν θαλλὸν τρώγοντι τὰ δύσσοα. σίτθ' ὁ Λέπαργος.
ΚΟΡΥΔΩΝ.
σίτθ' ἁ Κυμαίθα ποτὶ τὸν λόφον· οὐχ ἐσακούεις;
ἡξῶ, ναὶ τὸν Πᾶνα, κακὸν τέλος αὐτίκα δωσῶν,
εἰ μὴ ἄπει τουτῶθεν. ἴδ' αὖ πάλιν ἅδε ποςθέρπει.
εἴθ' ἦν μοι ῥοικόν τι λαγωβόλον, ὥς τυ πατάξω.
ΒΑΤΤΟΣ.
θᾶσαί μ', ὦ Κορύδων, ποττῶ Διός· ἁ γὰρ ἄκανθα
ἁρμοῖ μ' ὧδ' ἐπάταξ' ὑπὸ τὸ σφυρόν. ὡς δὲ βαθεῖαι
ταὶ ἀτρακτυλλίδες ἐντί. κακῶς ἁ πόρτις ὄλοιτο.
ἐς ταύταν ἐτύπαν χασμεύμενος. ἦ ῥά γε λεύσσεις;
ΚΟΡΥΔΩΝ.
ναί, ναί, τοῖς ὀνύχεσσιν ἔχω γέ νιν· ἅδε καὶ αὐτά.
ΒΑΤΤΟΣ.
ὁσσιχόν ἐστι τὸ τύμμα καὶ ἁλίκον ἄνδρα δαμάσδει.
ΚΟΡΥΔΩΝ.
εἰς ὄρος ὄχ' ἕρπῃς, μὴ ἀνάλιπος ἔρχεο, Βάττε·
ἐν γὰρ ὄρει ῥάμνοι τε καὶ ἀσπάλαθοι κομόωντι.

CORYDON.
non per Jovem; nunc eam ad Æsarum pasco
et mollis fœni pulcrum fasciculum præbeo,
nunc exsultat umbrosum circa Latymnum.
BATTUS.
macilentus sane et taurus iste rufus *est*. utinam nanciscantur] illius Lampriadæ tribules, quando sacra faciunt
Junoni, talem; nam malo animo *est* tribus.
CORYDON.
et *is* quidem ad paludis ostium agitur et in Physcum
et ad Neæthum, in quam partem præclara nascuntur,
ægipyrus et conyza et odorata melitea.
BATTUS.
heu, heu, ibunt et boves, o miser Ægon,
ad Orcum, quando etiam tu malam appetis victoriam,
et fistula situ inducitur, quam olim compegisti.
CORYDON.
non illa, non per Nymphas, nam Pisam discedens
dono mihi eam reliquit, ego autem non ultimus sum cantor.] et bene cano *modos* Glaucæ, bene etiam Pyrrhi.
laudans cano: Croton *est* pulcra urbs et Zacynthus
et orientem versus *promontorium* Lacinium, ubi pugil
Ægon octoginta solus devoravit liba.
ibi etiam taurum a monte ducebat prehensum
ungula et donavit Amaryllidi, puellæ autem
longum acclamarunt, et pastor risit.
BATTUS.
o dulcis Amarylli, tui solius ne mortuæ quidem
obliviscemur: quantum capræ mihi *sunt* caræ, tantum *tu*
mihi cara obiisti. eheu durissimam sortem, quæ mihi obvenit.
CORYDON.
bono animo esse oportet, mi Batte: forsitan cras erit melius.
spes *est* in vivis, expertes spei *sunt* mortui.
etiam Jupiter modo serenus est, modo pluit.
BATTUS.
bono animo sum. jacta *pedo* sursum vitulos; nam oleæ
ramum rodunt perditi. apage hinc tu, Albe.
CORYDON.
apage Cymætha ad tumulum; non audis?
veniam, per Pana, malum tributum *tibi* illico daturus,
ni abis istinc. en, iterum hæcce accedit.
utinam mihi *præsto* esset curvum aliquod pedum, ut te percuterem!
BATTUS.
vide me, o Corydon, per Jovem; nam spina
modo me hic sauciavit sub malleolo. quam profundæ
atractylides sunt! male pereat vitula!
huic inhians sauciatus sum. num forte cernis?
CORYDON.
ita, ita, unguibus teneo eam; hic et ipsa *est*.
BATTUS.
quam exiguus ictus quantum virum perdomat!
CORYDON.
in montem quum abis, noli discalceatus ire, Batte;
in monte enim rhamni et genistæ alunt frondes.

ΒΑΤΤΟΣ.

ἴπ' ἄγε μ', ὦ Κορύδων, τὸ γερόντιον, ἦ ῥ' ἔτι μύλλει
τήναν τὰν κυάνοφρυν ἐρωτίδα, τᾶς ποκ' ἐκνίσθη;

ΚΟΜΑΤΑΣ.

ἀκμάν, ὦ δειλαῖε· πρώαν γε μὲν αὐτὸς ἐπενθὼν
καὶ ποτὶ τᾷ μάνδρᾳ κατελάμβανον ἆμος ἐνήργει.

ΒΑΤΤΟΣ.

εὖ γ', ὤνθρωπε φιλοῖφα. τό τοι γένος ἢ Σατυρίσκοις
ἐγγύθεν ἢ Πάνεσσι κακοκνάμοισιν ἐρίσδεις.

ΟΔΟΙΠΟΡΟΙ

Η

ΒΟΥΚΟΛΙΑΣΤΑΙ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Ε΄.

ΚΟΜΑΤΑΣ ΚΑΙ ΛΑΚΩΝ.

ΚΟΜΑΤΑΣ.

Αἶγες ἐμαί, τῆνον τὸν ποιμένα τὸν Συβαρίταν
φεύγετε τὸν Λάκωνα· τό μευ νάκος ἐχθὲς ἔκλεψεν.

ΛΑΚΩΝ.

οὐκ ἀπὸ τᾶς κράνας σίττ' ἀμνίδες; οὐκ ἐσορῆτε
τόν μευ τὰν σύριγγα πρώαν κλέψαντα Κομάταν;

ΚΟΜΑΤΑΣ.

τὰν ποίαν σύριγγα; τὺ γάρ ποκα, δῶλε Σιβύρτα,
ἐκτάσα σύριγγα; τί δ' οὐκέτι σὺν Κορύδωνι
ἀρκεῖ τοι καλάμας αὐλὸν ποππύσδεν ἔχοντι;

ΛΑΚΩΝ.

τάν μοι ἔδωκε Λύκων, ὠλεύθερε. τὶν δὲ τὸ ποῖον
Λάκων ἐκκλέψας ποκ' ἔβα νάκος; εἰπὲ Κομᾶτα·
οὐδὲ γὰρ Εὐμάρᾳ τῷ δεσπότᾳ ἦς τοι ἐνεύδειν.

ΚΟΜΑΤΑΣ.

τὸ Κροκύλος μοι ἔδωκε, τὸ ποικίλον, ἀνίκ' ἔθυσεν
ταῖς Νύμφαις τὰν αἶγα· τὺ δ', ὦ κακέ, καὶ τόκ' ἐτάκευ
βασκαίνων, καὶ νῦν με τὰ λοίσθια γυμνὸν ἔθηκας.

ΛΑΚΩΝ.

οὐ μάν, οὐ τὸν Πᾶνα τὸν ἄκτιον, οὔ σέ γε Λάκων
τὰν βαίταν ἀπέδυσ' ὁ Καλαίθιδος, ἢ κατὰ τήνας
τᾶς πέτρας, ὤνθρωπε, μανεὶς ἐς Κρᾶθιν ἁλοίμαν.

ΚΟΜΑΤΑΣ.

οὐ μάν, οὐ ταύτας τὰς λιμνάδας, ὦγαθέ, Νύμφας,
αἵτε μοι ἵλαοί τε καὶ εὐμενέες τελέθοιεν,
οὔ τευ τὰν σύριγγα λαθὼν ἔκλεψε Κομάτας.

ΛΑΚΩΝ.

αἴ τοι πιστεύσαιμι, τὰ Δάφνιδος ἄλγε' ἀροίμαν.
ἀλλ' ὦν αἴκα λῇς ἔριφον θέμεν, ἐντὶ μὲν οὐδέν
ἱερόν, ἀλλά γέ τοι διαείσομαι, ἔστε κ' ἀπείπῃς.

ΚΟΜΑΤΑΣ.

ὗς ποτ' Ἀθαναίαν ἔριν ἤρισεν. ἠνίδε κεῖται
ὥριφος· ἀλλ' ἄγε καὶ τὺ τὸν εὔβοτον ἀμνὸν ἔρειδε.

ΛΑΚΩΝ.

καὶ πῶς, ὦ κιναδεῦ, τάδε γ' ἔσσεται ἐξ ἴσου ἄμμιν;

BATTUS.

dic age mihi, o Corydon, illum senecionem, num adhuc molit] illam nigro supercilio amiculam, quam olim deperibat?

CORYDON.

etiam nunc, o bone; nuper quidem certe ipse interveniebam et ad stabulum *eum* deprehendebam quum in ipso opere esset.

BATTUS.

bene quidem, o homo lascive! tuo genere aut cum Satyriscis proxime aut cum Panibus, qui capraria crura habent, certas.

VIATORES

SEU

BUCOLIASTÆ.

IDYLLION V.

COMATAS ET LACON.

COMATAS.

Capellæ meæ, istum pastorem Sybaritam
fugite Laconem: pellem meam heri furatus est.

LACON.

quin a fonte, heus! agnæ? non videtis
illum qui mihi fistulam nuper furatus est, Comatam?

COMATAS.

qualem fistulam? tu enim umquam, serve Sibyrtæ,
tibi comparasti fistulam? quid autem non amplius cum Corydone] satis est tibi arundinis cannula sibilare?

LACON.

quam mihi dedit Lycon, o ingenue. tibi vero qualem
Lacon furatus umquam abiit pellem? dic Comata;
nam ne Eumaræ quidem hero tuo erat *pellis* in qua dormiret.

COMATAS.

quam Crocylus mihi dedit, maculosam, quum sacrificasset
Nymphis capram; tu vero, o improbe, et tunc contabescebas
livore, et nunc me denique exuisti.

LACON.

non profecto, non per Pana litoralem, non te Lacon
pelle exuit filius Calæthidis, aut de hac
rupe, o amice, furore correptus in Crathin desiliam.

COMATAS.

non profecto, non per hasce palustres, o bone, Nymphas,
quæ mihi propitiæ et benevolæ sint!
non tuam fistulam clam furatus est Comatas.

LACON.

si tibi crederem, Daphnidis dolores in me susciperem
at nunc si vis hædum deponere, (est enim nihil sacrum,) age, tecum cantando certabo, donec recusaveris victus

COMATAS.

sus cum Minerva certamen suscepit. en depositus est
hædus: age vero etiam tu pinguem agnum depone.

LACON.

et quomodo, o astute, hæc erunt ex æquo nobis?

τίς τρίχας ἀντ' ἐρίων ἐποκίξατο; τίς δὲ παρεύσας
αἰγὸς πρωτοτόκοιο κακὰν κύνα δήλετ' ἀμέλγειν;

ΚΟΜΑΤΑΣ.

ὅστις νικασεῖν τὸν πλατίον ὡς τὺ πεποίθεις,
σφὰξ βομβέων τέττιγος ἐναντίον. ἀλλὰ γὰρ οὔ τοι
ὥριφος ἰσοπαλής, τυίδ' ὁ τράγος οὗτος, ἔρισδε.

ΛΑΚΩΝ.

μὴ σπεῦδ'· οὐ γάρ τοι πυρὶ θάλπεαι. ἅδιον ᾀσῇ
τεῖδ' ὑπὸ τὰν κότινον καὶ τἄλσεα ταῦτα καθίξας.
ψυχρὸν ὕδωρ τουτεῖ καταλείβεται· ὧδε πεφύκει
ποία χἀ στιβὰς ἅδε, καὶ ἀκρίδες ὧδε λαλεῦντι.

ΚΟΜΑΤΑΣ.

ἀλλ' οὔ τι σπεύδω· μέγα δ' ἄχθομαι, εἰ τύ με τολμῇς
ὄμμασι τοῖς ὀρθοῖσι ποτιβλέπεν, ὅν ποκ' ἐόντα
παῖδ' ἔτ' ἐγὼν ἐδίδασκον. ἴδ' ἁ χάρις ἐς τί ποθ' ἕρπει.
θρέψαι καὶ λυκιδεῖς, θρέψαι κύνας, ὥς τυ φάγωντι.

ΛΑΚΩΝ.

καὶ πόκ' ἐγὼ παρὰ τεῦς τι μαθὼν καλὸν ἢ καὶ ἀκούσας
μέμναμ'; ὦ φθονερὸν τὺ καὶ ἀπρεπὲς ἀνδρίον αὔτως.

ΚΟΜΑΤΑΣ.

ἀνίκ' ἐπύγιζόν τυ, τὺ δ' ἄλγεες· αἱ δὲ χίμαιραι
αἵδε κατεβληχῶντο, καὶ ὁ τράγος αὐτὰς ἐτρύπη.

ΛΑΚΩΝ.

μὴ βάθιον τήνω πυγίσματος, ὑβέ, ταφείης.
ἀλλὰ γὰρ ἕρφ' ὧδ', ἕρπε, καὶ ὕστατα βωκολιαξῇ.

ΚΩΜΑΤΑΣ.

οὐχ ἑρψῶ τηνεῖ· τουτεῖ δρύες, ὧδε κύπειρος,
ὧδε καλὸν βομβεῦντι ποτὶ σμάνεσσι μέλισσαι·
ἔνθ' ὕδατος ψυχρῶ κρᾶναι δύο· ταὶ δ' ἐπὶ δένδρει
ὄρνιχες λαλαγεῦντι· καὶ ἁ σκιὰ οὐδὲν ὁμοία
τᾷ παρὰ τίν· βάλλει δὲ καὶ ἁ πίτυς ὑψόθε κώνους.

ΛΑΚΩΝ.

ἦ μὰν ἀρνακίδας τε καὶ εἴρια τεῖδε πατησεῖς,
αἴκ' ἔνθῃς, ὕπνω μαλακώτερα· ταὶ δὲ τραγεῖαι
ταὶ παρὰ τὶν ὄσδοντι κακώτερον ἢ τύ περ ὄσδεις.
στασῶ δὲ κρατῆρα μέγαν λευκοῖο γάλακτος
ταῖς Νύμφαις, στασῶ δὲ καὶ ἁδέος ἄλλον ἐλαίω.

ΚΟΜΑΤΑΣ.

αἱ δέ κε καὶ τὺ μόλῃς, ἁπαλὰν πτέριν ὧδε πατησεῖς
καὶ γλάχων' ἀνθεῦσαν· ὑπεσσεῖται δὲ χιμαιρᾶν
δέρματα τῶν παρὰ τὶν μαλακώτερα πολλάκις ἀρνῶν.
στασῶ δ' ὀκτὼ μὲν γαυλὼς τῷ Πανὶ γάλακτος,
ὀκτὼ δὲ σκαφίδας μέλιτος πλέα κηρί' ἐχοίσας.

ΛΑΚΩΝ.

αὐτόθε μοι ποτέρισδε καὶ αὐτόθε βωκολιάσδευ·
τὰν σαυτῶ πατέων ἔχε τὰς δρύας. ἀλλὰ τίς ἄμμε
τίς κρινεῖ; αἴθ' ἔνθοι ποθ' ὁ βωκόλος ὧδ' ὁ Λυκώπας.

ΚΟΜΑΤΑΣ.

οὐδὲν ἐγὼ τήνω ποτιδεύομαι· ἀλλὰ τὸν ἄνδρα,
αἰ λῇς, τὸν δρυτόμον βωστρήσομες, ὃς τὰς ἐρείκας
τήνας τὰς παρὰ τὶν ξυλοχίσδεται· ἔντι δὲ Μόρσων.

ΛΑΚΩΝ.

βωστρέωμες.

---

quis pilos pro lana totondit? quis, quando adest
capella primipara, turpem canem vult mulgere?

COMATAS.

quicunque *confidit se* superaturum esse alterum, ut tu confi-
dis,] vespa susurrans contra cicadam. at enim *quum* non tibi
hædus par *sit*, hic hircus iste, contende.

LACON.

ne festina; non enim sane igni ureris. suavius cantabis,
ubi hic sub oleastro in nemore hoc consederis.
gelida aqua hic defluit, hic crescit
herba et stratum hoc, et locustæ hic garriunt.

COMATAS.

atqui non festino; sed admodum moleste fero, quod tu me
audes] oculis rectis intueri, quem olim, quum esses
puer adhuc, ego docebam. en gratia quo tandem recidit!
nutri et lupos catulos, nutri canes, ut te devorent.

LACON.

et quando ego abs te boni quid didicisse vel etiam audivisse
memini? o tu tantum invide et inepte homuncio.

COMATAS.

quum prædicabam te, tuque dolebas; capellæ autem
istæ balabant, et caper eas terebrabat.

LACON.

ne profundius illa pædicatione, o gibbose, sepeliaris.
sed accede huc, accede, et postremum bucolice cantabis.

COMATAS.

non accedam istuc; hic *sunt* quercus, hic cyperus *est*,
hic suaviter susurrant circum alvearia apes;
hic aquæ gelidæ fontes duo; in arbore autem
volucres garriunt; umbra quoque nihil similis
illi apud te; dejicit vero etiam pinus ex alto nuces.

LACON.

profecto pelles agninas et lanam hic calcabis,
si veneris, somno molliorem; pelles autem hircinæ
apud te olent pejus, quam tute oles.
statuam cratera magnum candidi lactis
Nymphis, statuam etiam alterum dulcis olei.

COMATAS.

sin etiam tu veneris, teneram filicem hic calcabis
et pulegium florens; tum substernentur caprarum
pelles multo molliores istis agninis apud te.
statuam octo mulctralia Pani lactis
octoque cymbia mellis plenos favos continentia.

LACON.

istinc mecum contende et istinc carmen cane;
tuum ipsius solum calcans tene quercus. sed quis nos
quis judicabit? utinam huc accedat boum pastor ille Lycopas.

COMATAS.

nihil ego illum requiro; sed illum virum,
si vis, lignicidam advocabimus, qui ericas
istas apud te colligit: est Morson.

LACON.

vocemus.

ΚΟΜΑΤΑΣ.

τὺ καλει νιν.

ΛΑΚΩΝ.

ἴθ', ὦ ξένε, μικκὸν ἄκουσον
τεῖδ' ἐνθών· ἄμμες γὰρ ἐρίσδομες, ὅστις ἀρείων
βωκολιαστάς ἐστι. τὺ δ' ὠγαθὲ μήτ' ἐμὲ Μόρσων
ἐν χάριτι κρίνης, μήτ' ὦν τύ γα τοῦτον ὀνάσῃς.

ΚΟΜΑΤΑΣ.

ναί, ποτὶ τᾶν Νυμφᾶν, Μόρσων φίλε, μήτε Κομάτᾳ
τὸ πλέον ἰθύνῃς, μήτ' ὦν τύ γα τῷδε χαρίξῃ.
ἅδε τοι ἁ ποίμνα τῶ Θουρίω ἐστὶ Σιβύρτα,
Εὐμάρα δὲ τὰς αἶγας ὁρῇς, φίλε, τῶ Συβαρίτα.

ΛΑΚΩΝ.

μή τύ τις ἠρώτη, ποττῶ Διός, αἴτε Σιβύρτα
αἴτ' ἐμόν ἐστι, κάκιστε, τὸ ποίμνιον; ὡς λάλος ἐσσί.

ΚΟΜΑΤΑΣ.

βέντισθ' οὗτος, ἐγὼ μὲν ἀλαθέα πάντ' ἀγορεύω
κοὐδὲν καυχέομαι· τύ γε μὰν φιλοκέρτομός ἐσσι.

ΛΑΚΩΝ.

εἶα λέγ' εἴ τι λέγεις, καὶ τὸν ξένον ἐς πάλιν αὖθις
ζῶντ' ἄφες· ὦ Παιάν, ἦ στωμύλος ἦσθα, Κομάτα.

ΚΟΜΑΤΑΣ.

ταὶ Μῶσαί με φιλεῦντι πολὺ πλέον ἢ τὸν ἀοιδόν
Δάφνιν· ἐγὼ δ' αὐταῖς χιμάρως δύο πράν ποκ' ἔθυσα.

ΛΑΚΩΝ.

καὶ γὰρ ἔμ' ὡπόλλων φιλέει μέγα, καὶ καλὸν αὐτῷ
κριὸν ἐγὼ βόσκω. τὰ δὲ Κάρνεα καὶ δὴ ἐφέρπει.

ΚΟΜΑΤΑΣ.

πλὰν δύο τὰς λοιπὰς διδυματόκος αἶγας ἀμέλγω,
καί μ' ἁ παῖς ποθορεῦσα, τάλαν, λέγει, αὐτὸς ἀμέλγεις;

ΛΑΚΩΝ.

φεῦ, φεῦ, Λάκων τοι ταλάρως σχεδὸν εἴκοτι πληροῖ
τυρῶ καὶ τὸν ἄναβον ἐν ἄνθεσι παῖδα μολύνει.

ΚΟΜΑΤΩΣ.

βάλλει καὶ μάλοισι τὸν αἰπόλον ἁ Κλεαρίστα
τὰς αἶγας παρελᾶντα καὶ ἁδύ τι ποππυλιάσδει.

ΛΑΚΩΝ.

κἠμὲ γὰρ ὁ Κρατίδας τὸν ποιμένα λεῖος ὑπαντῶν
ἐκμαίνει· λιπαρὰ δὲ παρ' αὐχένα σείετ' ἔθειρα.

ΚΟΜΑΤΑΣ.

ἀλλ' οὐ σύμβλητ' ἐστὶ κυνόσβατος οὐδ' ἀνεμώνα
πρὸς ῥόδα, τῶν ἄνδηρα παρ' αἱμασιαῖσι πεφύκει.

ΛΑΚΩΝ.

οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἀκύλοις ὀρομαλίδες· αἱ μὲν ἔχοντι
λεπρὸν ἀπὸ πρίνοιο λεπύριον, αἱ δὲ μελιχραί.

ΚΟΜΑΡΑΣ.

κἠγὼ μὲν δωσῶ τᾷ παρθένῳ αὐτίκα φάσσαν
ἐκ τᾶς ἀρκεύθω καθελών· τηνεῖ γὰρ ἐφίσδει.

ΛΑΚΩΝ.

ἀλλ' ἐγὼ ἐς χλαῖναν μαλακὸν πόκον, ὁππόκα πέξω
τὰν οἶν τὰν πελλάν, Κρατίδᾳ δωρήσομαι αὐτός.

ΚΟΜΑΤΑΣ.

σίττ' ἀπὸ τᾶς κοτίνω ταὶ μηκάδες· ὧδε νέμεσθε,
ὡς τὸ κάταντες τοῦτο γεώλοφον, ἇτε μυρῖκαι.

COMATAS.

tu voca eum.

LACON.

age, amice, paulisper ausculta
huc accedens; nos enim certamus, uter melior
bucolicus cantor sit. tu autem, care Morson, neque me
per gratiam judices, neque vero hunc adjuveris.

COMATAS.

ita, per Nymphas, Morson amice, neque Comatæ
plus juris tribuas, neque vero huic gratificeris.
iste tibi ovium grex est Thurii Sibyrtæ,
Eumaræque capras vides, carissime, Sybaritæ.

LACON.

num te quis interrogabat, per Jovem, utrum Sibyrtæ
an meus esset grex, improbissime? quam garrulus es!

COMATAS.

heus tu, optime, equidem vera omnia prædico
neque me jacto; tu quidem certe mordax es.

LACON.

eia dic si quid dicis, et amicum rursus
vivum dimitte. o Apollo, profecto *jam* loquax eras, Comata.

COMATAS.

Musæ me amant multo magis quam cantorem [ctavi.
Daphnidem; ego autem iis capras duas nuper aliquando ma-

LACON.

etenim me Apollo amat magnopere, et pulcrum ei
arietem ego pasco. Carnea enim jam imminent.

COMATAS.

præter duas, reliquas capras gemelliparas mulgeo, [ges?
et me puella adspiciens, ah miser, inquit, *tu* ipse (*solus*) mul-

LACON.

ah, ah, Lacon tibi calathos ferme viginti implet
caseo et puerum impuberem in rosis in deliciis habet.

COMATAS.

petit et malis caprarium Clearista
capras præteragentem et suaviter exsibilat.

LACON.

namque me Cratidas pastorem imberbis ultro occurrens
infurorem agit; nitida autem *ei* circa collum volat cæsaries.

COMATAS.

at non potest conferri rubus caninus neque anemone
cum rosis, quarum areolæ juxta sepes nascuntur.

LACON.

neque enim cum glandibus poma montana; illæ habent
asperum ab ilice corticem, hæc *sunt* mellita.

COMATAS.

et ego quidem dabo puellæ illico palumbem
ex junipero captam; ibi enim incubat.

LACON.

at ego ad lænam mollem lanam, quando totondero
ovem fuscam, Cratidæ ipse donabo.

COMATAS.

apagite ab oleastro capellæ; hic pascimini,
ad declivem hunc collem, quam partem versus *sunt* myricæ.

ΛΑΚΩΝ.
οὐκ ἀπὸ τᾶς δρυὸς οὗτος ὁ Κώναρος ἅ τε Κυναίθα;
τουτεῖ βοσκησεῖσθε ποτ' ἀντολάς, ὡς ὁ Φάλαρος.

ΚΟΜΑΤΑΣ.
ἔντι δέ μοι γαυλὸς κυπαρίσσινος, ἔντι δὲ κρατήρ,
ἔργον Πραξιτέλευς· τᾷ παιδὶ δὲ ταῦτα φυλάσσω.

ΛΑΚΩΝ.
χἀμῖν ἐστι κύων φιλοποίμνιος, ὃς λύκος ἄγχει,
ὃν τῷ παιδὶ δίδωμι τὰ θηρία πάντα διώκειν.

ΚΟΜΑΤΑΣ.
ἀκρίδες, αἳ τὸν φραγμὸν ὑπερπαδῆτε τὸν ἁμόν,
μή μευ λωβασεῖσθε τὰς ἀμπέλος· ἔντι γὰρ ἁβαί.

ΛΑΚΩΝ.
τοὶ τέττιγες ὁρῆτε τὸν αἰπόλον ὡς ἐρεθίζω.
οὕτω χὐμές θην ἐρεθίζετε τὼς καλαμευτάς.

ΚΟΜΑΤΑΣ.
μισέω τὰς δασυκέρκος ἀλώπεκας, αἳ τὰ Μίκωνος
αἰεὶ φοιτῶσαι τὰ ποθέσπερα ῥαγίζοντι.

ΛΑΚΩΝ.
καὶ γὰρ ἐγὼ μισέω τὼς κανθάρος, οἳ τὰ Φιλώνδα
σῦκα κατατρώγοντες ὑπανέμιοι φορέονται.

ΚΟΜΑΤΑΣ.
ἦ οὐ μέμνασ' ὅκ' ἐγώ τυ κατήλασα, καὶ τὺ σεσαρώς
εὖ ποτεχιγκλίζευ καὶ τᾶς δρυὸς εἴχεο τήνας;

ΛΑΚΩΝ.
τοῦτο μὲν οὐ μέμναμαι· ὅκα μάν τεῖδέ τυ δήσας
Εὐμάρας ἐκάθαρε καλῶς μάλα, τοῦτό γ' ἴσαμι.

ΚΟΜΑΤΑΣ.
ἤδη τις, Μόρσων, πικραίνεται· ἦ οὐχὶ παρῄσθευ;
σκίλλας ἰὼν γραίας ἀπὸ σάματος αὐτίκα τίλλοις.

ΛΑΚΩΝ.
κἠγὼ μὰν κνίζω, Μόρσων, τινά· καὶ τὺ δὲ λεύσσεις.
ἐνθὼν τὰν κυκλάμινον ὄρυσσέ νιν ἐς τὸν Ἄλεντα.

ΚΟΜΑΤΑΣ.
Ἱμέρα ἀνθ' ὕδατος ῥείτω γάλα, καὶ τὺ δέ, Κρᾶθι,
οἴνῳ πορφύροις, τὰ δέ τοι σία καρπὸν ἐνείκαι.

ΛΑΚΩΝ.
ῥείτω χἀ Συβαρῖτις ἐμὶν μέλι, καὶ τὸ πότορθρον
ἁ παῖς ἀνθ' ὕδατος τᾷ κάλπιδι κηρία βάψαι.

ΚΟΜΑΤΑΣ.
ταὶ μὲν ἐμαὶ κύτισόν τε καὶ αἴγιλον αἶγες ἔδοντι,
καὶ σχοῖνον πατέοντι καὶ ἐν κομάροισι κέονται.

ΛΑΚΩΝ.
ταῖσι δ' ἐμαῖς ὀίεσσι πάρεστι μὲν ἁ μελίτεια
φέρβεσθαι, πολλὸς δὲ καὶ ὡς ῥόδα κισσὸς ἐπανθεῖ.

ΚΟΜΑΤΑΣ.
οὐκ ἔραμ' Ἀλκίππας, ὅτι με πρὰν οὐκ ἐφίλασεν
τῶν ὤτων καθελοῖσ', ὅκα οἱ τὰν φάσσαν ἔδωκα.

ΛΑΚΩΝ.
ἀλλ' ἐγὼ Εὐμήδευς ἔραμαι μέγα· καὶ γὰρ ὅκ' αὐτῷ
τὰν σύριγγ' ὤρεξα, καλόν τί με κάρτ' ἐφίλασεν.

ΚΟΜΑΤΑΣ.
οὐ θεμιτόν, Λάκων, ποτ' ἀηδόνα κίσσας ἐρίσδειν,
οὐδ' ἔποπας κύκνοισι· τὺ δ', ὦ τάλαν, ἐσσὶ φιλεχθής.

LACON.
quin a quercu heus tu Conare et Cynætha?
hic pascemini ad orientem, sicut Phalarus.

COMATAS.
est mihi mulctra cupressina, est crater,
opus Praxitelis; puellæ autem hæc asservo.

LACON.
et nobis est canis custos gregis, qui lupos strangulat,
quem puero dabo, ut omnes feras persequatur.

COMATAS.
locustæ, quæ sepem transilitis nostram,
ne mihi lædite vites; sunt enim pubescentes.

LACON.
cicadæ, videte caprarium ut irrito;
sic etiam vos scilicet irritatis messores.

COMATAS.
odi vulpes caudas villosas habentes, quæ Miconis *vineam*
semper frequentantes vesperi baccas uvarum decerpunt.

LACON.
etenim ego odi scarabæos, qui Philondæ
ficus absumentes vento sublevati feruntur.

COMATAS.
num non meministi, quum ego te percussi, tuque cum libi-
dinoso risu] pulcre lumbos movebas et quercui adhærebas [huic?

LACON.
hoc quidem non memini; quum vero hic te alligatum
Eumaras depexuit admodum pulcre, hoc quidem novi.

COMATAS.
jam quispiam stomachatur, Morson; nonne subsensisti?
abeas et scillas ex sepulcro anus *alicujus* illico evellas.

LACON.
et ego sane quempiam pungo, Morson; tu vero vides.
abi ad cyclaminum et effode eam ad Halentem.

COMATAS.
Himera pro aqua fluat lacte, tuque, o Crathi,
vino abundanter fluas, et sia fructus ferant!

LACON.
fluat et *fons* Sybaritis mihi melle, atque mane
puella pro aqua *immersa* situla favos hauriat!

COMATAS.
meæ quidem capellæ cytisum et ægilum comedunt,
et juncum calcant et in arbuteis frondibus procumbunt.

LACON.
ovibus autem meis suppetit melitea,
qua pascantur, copiosa vero etiam ut rosæ hedera efflorescit.

COMATAS.
non amo Alcippen, quod me nuper non osculata est
auribus prehensis, ubi ei palumbem dederam.

LACON.
at ego Eumedem amo magnopere; etenim ubi ei
fistulam porrexeram, bellissime me osculatus est.

COMATAS.
non fas, Lacon, cum luscinia picas contendere,
neque upupas cum cygnis; tu vero, o miser, es contentiosus.

ΜΟΡΣΩΝ.

παύσασθαι κέλομαι τὸν ποιμένα. τὶν δὲ, Κομᾶτα,
δωρεῖται Μόρσων τὰν ἀμνίδα· καὶ τὺ δὲ θύσας
ταῖς Νύμφαις Μόρσωνι καλὸν κρέας αὐτίκα πέμψον.

ΚΟΜΑΤΑΣ.

πεμψῶ, ναὶ τὸν Πᾶνα. φριμάσσεο πᾶσα τραγίσκων
νῦν ἀγέλα· κἠγὼ γὰρ ἴδ' ὡς μέγα τοῦτο καχαξῶ
καττῶ Λάκωνος τῶ ποιμένος, ὅττι ποκ' ἤδη
ἀνυσάμαν τὰν ἀμνόν· ἐς ὠρανὸν ὔμμιν ἀλεῦμαι.
αἶγες ἐμαὶ θαρσεῖτε κεροῦχίδες· αὔριον ὔμμε
πάσας ἐγὼ λουσῶ Συβαρίτιδος ἔνδοθι κράνας.
οὗτος ὁ λευκίτας ὁ κορύπτιλος, εἴ τιν' ὀχευσεῖς
τᾶν αἰγῶν, φλασσῶ τυ, πρὶν ἤ γ' ἐμὲ καλλιερῆσαι
ταῖς Νύμφαις τὰν ἀμνόν. ὅδ' αὖ πάλιν· ἀλλὰ γενοίμαν,
αἰ μή τυ φλάσσαιμι, Μελάνθιος ἀντὶ Κομάτα.

ΒΟΥΚΟΛΙΑΣΤΑΙ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ς'.

ΔΑΜΟΙΤΑΣ ΚΑΙ ΔΑΦΝΙΣ.

Δαμοίτας χὠ Δάφνις ὁ βωκόλος εἰς ἕνα χῶρον
τὰν ἀγέλαν ποκ', Ἄρατε, συνάγαγον· ἦς δ' ὁ μὲν αὐ-
πυῤῥός, ὁ δ' ἡμιγένειος· ἐπὶ κράναν δέ τιν' ἄμφω [τῶν
ἑσδόμενοι θέρεος μέσῳ ἄματι τοιάδ' ἄειδον.
πρᾶτος δ' ἄρξατο Δάφνις, ἐπεὶ καὶ πρᾶτος ἔρισδεν.

ΔΑΦΝΙΣ.

βάλλει τοι, Πολύφαμε, τὸ ποίμνιον ἁ Γαλάτεια
μάλοισιν, δυσέρωτα τὸν αἰπόλον ἄνδρα καλεῦσα·
καὶ τύ νιν οὐ ποθόρησθα τάλαν, τάλαν, ἀλλὰ κάθησαι
ἁδέα συρίσδων. πάλιν ἅδ', ἴδε, τὰν κύνα βάλλει,
ἅ τοι τᾶν οἴων ἕπεται σκοπός· ἁ δὲ βαΰσδει
εἰς ἅλα δερκομένα, τὰ δέ νιν καλὰ κύματα φαίνει
ἅσυχα καχλάζοντος ἐπ' αἰγιαλοῖο θέοισαν.
φράζεο μὴ τᾶς παιδὸς ἐπὶ κνάμαισιν ὀρούσῃ
ἐξ ἁλὸς ἐρχομένας, κατὰ δὲ χρόα καλὸν ἀμύξῃ.
ἁ δὲ καὶ αὐτόθε τοι διαθρύπτεται, ὡς ἀπ' ἀκάνθας
ταὶ καπυραὶ χαῖται, τὸ καλὸν θέρος ἁνίκα φρύγει,
καὶ φεύγει φιλέοντα καὶ οὐ φιλέοντα διώκει,
καὶ τὸν ἀπὸ γραμμᾶς κινεῖ λίθον· ἦ γὰρ ἔρωτι
πολλάκις, ὦ Πολύφαμε, τὰ μὴ καλὰ καλὰ πέφανται.
τῷ δ' ἐπὶ Δαμοίτας ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν.

ΔΑΜΟΙΤΑΣ.

εἶδον, ναὶ τὸν Πᾶνα, τὸ ποίμνιον ἁνίκ' ἔβαλλεν,
κοὔ μ' ἔλαθ', οὐ τὸν ἐμὸν τὸν ἕνα γλυκύν, ᾧ ποθόρημι
ἐς τέλος· αὐτὰρ ὁ μάντις ὁ Τήλεμος ἔχθρ' ἀγορεύων
ἐχθρὰ φέροιτο ποτ' οἶκον, ὅπως τεκέεσσι φυλάξῃ.
ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐγὼ κνίζων πάλιν οὐ ποθόρημι,
ἀλλ' ἄλλαν τινά φαμι γυναῖκ' ἔχεν· ἁ δ' ἀίοισα
ζαλοῖ μ', ὦ Παιάν, καὶ τάκεται, ἐκ δὲ θαλάσσας
οἰστρῇ παπταίνοισα ποτ' ἄντρα τε καὶ ποτὶ ποίμνας.
σίγα δ' ὑλακτεῖν νιν καὶ τᾷ κυνί· καὶ γὰρ ὅκ' ἤρων

MORSON.

cessare jubeo pastorem. tibi vero, Comata,
dat Morson agnam; tuque, ubi sacrificaveris
Nymphis, Morsoni pulcram carnem illico mittito.

COMATAS.

mittam, ita per Pana. fremito præ gaudio omnis hircorum
nunc grex; et ego vide quantum cachinnum tollam
contra Laconem pastorem, quod aliquando jam
lucratus sum agnam; ad cœlum vobis exsultabo.
capellæ meæ cornigeræ bono animo este; cras vos
omnes ego lavabo in Sybaritide fonte.
heus tu albe cornupeta, si quam aggredieris
caprarum, percutiam te, priusquam immolavero
Nymphis agnam. en! hic rursus; atqui fiam,
ni te percutiam, Melanthius pro Comata.

BUCOLICI CANTORES.

IDYLLION VI.

DAMŒTAS ET DAPHNIS.

Damœtas et ille Daphnis bubulcus in unum locum
gregem aliquando, Arate, compulerunt; erat alter eorum
flavus, alter barbatulus; et ad fontem quemdam ambo
sedentes æstate medio die talia canebant.
prior autem incepit Daphnis, quoniam et prior provocarat.

DAPHNIS.

petit tibi, Polypheme, gregem Galatea
malis, torpidum ad amorem caprarium vocans;
atque tu eam non adspicis, miser, miser, sed sedes
suaviter fistula cantans. en rursus illic canem petit,
quæ te sequitur ovium custos; quæ latrat
in mare prospectans, eamque (*canem*) pulcri fluctus osten-
dunt] leniter murmurans per litus currentem.
vide ne puellæ in crura irruat
e mari egredientis, neve corpus pulcrum lædat.
illa vero etiam sua sponte delicato corporis motu incedit,
sicut carduorum] aridi pappi, quando pulcra æstas torret,
et fugit amantem et non amantem consectatur,
et a linea movet lapidem; certe enim amori
sæpe, o Polypheme, quæ non sunt pulcra, pulcra videntur.
post hunc Damœtas exorsus est *hæc* suaviter canere:

DAMŒTAS.

vidi, per Pana, gregem quum jactu petebat, [cem, quo cerno
neque me latuit, non *latuit* hunc meum unicum oculum dul-
usque ad finem *vitæ*; at vates Telemus tristia nuntians
tristia sibi auferat domum, ut suis liberis asservet.
verum et ipse ego *eam* pungens vicissim non adspicio, [diens
sed aliam quamdam dico puellam *me* habere; quod illa au-
zelotypia propter me incensa, o Apollo, tabescit, tum e
mari] furiosa ruit oculos convertens ad antra *mea* et greges.
tacite autem *jubeo* eam allatrare etiam canem; etenim
[quum amabam

αὐτᾶς, ἐκνυζᾶτο ποτ' ἰσχία ῥύγχος ἔχοισα.
ταῦτα δ' ἴσως ἐσορεῦσα ποιεῦντά με πολλάκι πεμψεῖ
ἄγγελον. αὐτὰρ ἐγὼ κλαξῶ θύρας, ἔστε κ' ὀμόσσῃ
αὐτά μοι στορέσειν καλὰ δέμνια τᾶσδ' ἐπὶ νάσω.
καὶ γάρ θην οὐδ' εἶδος ἔχω κακόν, ὥς με λέγοντι·
ἦ γὰρ πρὰν ἐς πόντον ἐσέβλεπον, ἦς δὲ γαλάνα,
καὶ καλὰ μὲν τὰ γένεια, καλὰ δέ μοι ἁ μία κώρα,
ὡς παρ' ἐμὶν κέκριται, κατεφαίνετο, τῶν δέ τ' ὀδόντων
λευκοτέραν αὐγὰν Παρίας ὑπέφαινε λίθοιο.
ὡς μὴ βασκανθῶ δέ, τρὶς εἰς ἐμὸν ἔπτυσα κόλπον·
ταῦτα γὰρ ἁ γραία με Κοτυτταρὶς ἐξεδίδαξεν.
τόσσ' εἰπὼν τὸν Δάφνιν ὁ Δαμοίτας ἐφίλασεν,
χὠ μὲν τῷ σύριγγ', ὁ δὲ τῷ καλὸν αὐλὸν ἔδωκεν.
αὔλει Δαμοίτας, σύρισδε δὲ Δάφνις ὁ βώτας,
ὠρχεῦντ' ἐν μαλακᾷ ταὶ πόρτιες αὐτίκα ποίᾳ.
νίκη μὰν οὐδάλλος, ἀνάσσατοι δ' ἐγένοντο.

eam, ganniebat ad femora rostrum admovens.
quod quum me facere forsitan videbit, sæpe mittet
nuntium. at ego claudam fores, donec juraverit,
ipsam se mihi straturam esse pulcrum lectum in hac insula.
neque enim scilicet deformis sum, qualem me dicunt;
nam nuper in mare inspexi, (erat autem tranquillum,)
et pulcra barba, pulcra mihi unica pupula,
ut a me judicatum est, videbatur, dentumque
candidiorem nitorem Pario lapide inferne referebat.
ne vero fascino læderer, ter in meum gremium desputavi;
hoc enim vetula Cotyttaris me edocuit.
quibus dictis Daphnidem Damœtas exosculatus est,
et ille quidem huic fistulam, hic illi pulcram tibiam dedit.
tibia canebat Damœtas; canebat fistula Daphnis bubulcus,
exsultabant in molli gramine illico vitulæ.
vincebat tamen neuter, et invicti discesserunt.

ΘΑΛΥΣΙΑ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Ζ'.

Ἦς χρόνος ἁνίκ' ἐγώ τε καὶ Εὔκριτος ἐς τὸν Ἅλεντα
εἵρπομες ἐκ πόλιος, σὺν καὶ τρίτος ἄμιν Ἀμύντας·
τᾷ Δηοῖ γὰρ ἔτευχε θαλύσια καὶ Φρασίδαμος
κ' Ἀντιγένης, δύο τέκνα Λυκώπεος, εἴ τί περ ἐσθλὸν
χαῶν τῶν ἐπάνωθεν, ἀπὸ Κλυτίας τε καὶ αὐτῶ
Χάλκωνος, Βούριναν ὃς ἐκ ποδὸς ἄνυσε κράναν
εὖ γ' ἐνερεισάμενος πέτρᾳ γόνυ· ταὶ δὲ παρ' αὐτὰν
αἴγειροι πτελέαι τε εὔσκιον ἄλσος ἔφαινον,
χλωροῖσιν πετάλοισι κατηρεφέες κομόωσαι.
κοὔπω τὰν μεσάταν ὁδὸν ἄνυμες, οὐδὲ τὸ σᾶμα
ἁμῖν τὸ Βρασίλα κατεφαίνετο, καί τιν' ὁδίταν
ἐσθλὸν σὺν Μοίσαισι Κυδωνικὸν εὕρομες ἄνδρα,
οὔνομα μὲν Λυκίδαν, ἦς δ' αἰπόλος, οὐδέ κέ τίς νιν
ἠγνοίησεν ἰδών, ἐπεὶ αἰπόλῳ ἔξοχ' ἐῴκει·
ἐκ μὲν γὰρ λασίοιο δασύτριχος εἶχε τράγοιο
κνακὸν δέρμ' ὤμοισι νέας ταμίσοιο ποτόσδον,
ἀμφὶ δέ οἱ στήθεσσι γέρων ἐσφίγγετο πέπλος
ζωστῆρι πλακερῷ, ῥοικὰν δ' ἔχεν ἀγριελαίω
δεξιτερᾷ κορύναν. καί μ' ἀτρέμας εἶπε σεσαρὼς
ὄμματι μειδιόωντι, γέλως δέ οἱ εἴχετο χείλευς·
Σιμιχίδα, πᾷ δὴ τὺ μεσαμέριον πόδας ἕλκεις
ἁνίκα δὴ καὶ σαῦρος ἐν αἱμασιαῖσι καθεύδει,
οὐδ' ἐπιτυμβίδιοι κορυδαλλίδες ἠλαίνοντι;
ἦ μετὰ δαῖτα κλητὸς ἐπείγεαι; ἤ τινος ἀστῶν
λανὸν ἐπιθρώσκεις; ὥς τοι ποσὶ νισσομένοιο
πᾶσα λίθος πταίοισα ποτ' ἀρβυλίδεσσιν ἀείδει.
τὸν δ' ἐγὼ ἀμείφθην· Λυκίδα φίλε, φαντί τυ πάντες
συρικτὰν ἔμεναι μέγ' ὑπείροχον ἔν τε νομεῦσιν
ἔν τ' ἀμητήρεσσι. τὸ δὴ μάλα θυμὸν ἰαίνει
ἁμέτερον· καί τοι κατ' ἐμὸν νόον ἰσοφαρίσδειν
ἔλπομαι. ἁ δ' ὁδὸς ἅδε θαλυσιάς· ἦ γὰρ ἑταῖροι
ἀνέρες εὐπέπλῳ Δαμάτερι δαῖτα τελεῦντι

THALYSIA.

IDYLLION VII.

Erat tempus, quum ego et Eucritus ad Halentem
incedebamus ex urbe, una etiam tertius nobiscum Amyntas;
Cereri enim parabat Thalysia Phrasidamus
et Antigenes, duo filii Lycopei, *nobiles*, si quid nobile
restat] ex probis antiquis, a Clytia et ipso
Chalcone, qui (*cujus statua*) Burinam fontem ex pede *suo*
confecit] fortiter innixus in rupem genu; illæ autem juxta eum
fontem] populi ulmique umbrosum nemus ostendebant,
foliis densis in viride tectum arcuatæ.
atque nondum mediam viam emensi eramus, neque monumentum] nobis Brasilæ apparebat, quum in viatorem quem-bonum favore Musarum virum Cydonium incidimus, [dum qui nomen Lycidæ gerebat, et pastor caprarius erat; neque quisquam eum] ignorasset intuitus, quia caprario insigniter similis erat;] nam hirsuti villosique hirci habebat
flavam pellem *indutam* humeris, recens coagulum redolentem,] et circa pectus ei vetusta pænula adstricta erat
cingulo lato, curvumque gerebat ex oleastro
dextra *manu* pedum. et me labiis leniter ridendo diductis
allocutus est] oculo ridente, risus autem inhærebat ejus labiis;
Simichida, quo quæso tu meridie pedes trahis,
quum et lacerta in sepibus dormit,
neque cristatæ alaudæ vagantur?
num ad cœnam vocatus festinas? an *ad* alicujus civium
vindemiam prosilis? nam tibi pedibus euntis
ad soleas allidens omnis calculus tinnit.
huic ego respondi: Lycida care, dicunt te omnes
fistulatorem esse valde eminentem inter pastores
et messores. id jam magna lætitia animum afficit
nostrum, et tibi secundum meam sententiam *me* parem fore
spero. via autem hæc *est* ad Thalysia; nam cari
viri Cereri peplo decoræ dapem parant

ὄλβῳ ἀπαρχόμενοι· μάλα γάρ σφισι πίονι μέτρῳ
ἁ δαίμων εὔκριθον ἀνεπλήρωσεν ἀλωάν.
ἀλλ' ἄγε δή, ξυνὰ γὰρ ὁδός, ξυνὰ δὲ καὶ ἀώς,
βωκολιασδώμεσθα· τάχ' ὥτερος ἄλλον ὀνασεῖ.
καὶ γὰρ ἐγὼ Μοισᾶν καπυρὸν στόμα, κἠμὲ λέγοντι
πάντες ἀοιδὸν ἄριστον· ἐγὼ δέ τις οὐ ταχυπειθής,
οὐ Δᾶν· οὐ γάρ πω κατ' ἐμὸν νόον οὔτε τὸν ἐσθλὸν
Σικελίδαν νίκημι τὸν ἐκ Σάμω οὔτε Φιλητᾶν
ἀείδων, βάτραχος δὲ ποτ' ἀκρίδας ὥς τις ἐρίσδω.
ὣς ἐφάμαν ἐπίταδες· ὁ δ' αἰπόλος ἁδὺ γελάξας,
τάν τοι, ἔφα, κορύναν δωρύττομαι, οὕνεκεν ἐσσὶ
πᾶν ἐπ' ἀλαθείᾳ πεπλασμένον ἐκ Διὸς ἔρνος.
ὥς μοι καὶ τέκτων μέγ' ἀπέχθεται, ὅστις ἐρευνῇ
ἶσον ὄρευς κορυφᾷ τελέσαι δόμον Ὠρομέδοντος,
καὶ Μοισᾶν ὄρνιχες, ὅσοι ποτὶ Χῖον ἀοιδὸν
ἀντία κοκκύζοντες ἐτώσια μοχθίζοντι.
ἀλλ' ἄγε βωκολικᾶς ταχέως ἀρχώμεθ' ἀοιδᾶς,
Σιμιχίδα· κἠγὼ μέν, ὅρη φίλος, εἴ τοι ἀρέσκει
τοῦθ' ὅ τι πρὰν ἐν ὄρει τὸ μελύδριον ἐξεπόνασα.
ἔσσεται Ἀγεάνακτι καλὸς πλόος ἐς Μυτιλάναν,
χὤταν ἐφ' ἑσπερίοις ἐρίφοις νότος ὑγρὰ διώκῃ
κύματα, χ' Ὠρίων ὅτ' ἐπ' Ὠκεανῷ πόδας ἴσχει,
αἴκεν τὸν Λυκίδαν ὀπτευμένον ἐξ Ἀφροδίτας
ῥύηται· θερμὸς γὰρ ἔρως αὐτῶ με καταίθει.
χἀλκυόνες στορεσεῦντι τὰ κύματα τάν τε θάλασσαν,
τόν τε νότον τόν τ' εὖρον, ὃς ἔσχατα φυκία κινεῖ,
ἀλκυόνες, γλαυκαῖς Νηρηίσι ταίτε μάλιστα
ὀρνίχων ἐφίλαθεν, ὅσαις τέ περ ἐξ ἁλὸς ἄγρα.
Ἀγεάνακτι πλόον διζημένῳ ἐς Μυτιλάναν
ὥρια πάντα γένοιτο, καὶ εὔπλοον ὅρμον ἵκοιτο.
κἠγὼ τῆνο κατ' ἆμαρ ἀνήτινον ἢ ῥοδόεντα
ἢ καὶ λευκοΐων στέφανον περὶ κρατὶ φυλάσσων
τὸν Πτελεατικὸν οἶνον ἀπὸ κρατῆρος ἀφυξῶ
πὰρ πυρὶ κεκλιμένος, κύαμον δέ τις ἐν πυρὶ φρυξεῖ·
χἀ στιβὰς ἐσσεῖται πεπυκασμένα ἔστ' ἐπὶ πᾶχυν
κνύζᾳ τ' ἀσφοδέλῳ τε πολυγνάμπτῳ τε σελίνῳ.
καὶ πίομαι μαλακῶς μεμνημένος Ἀγεάνακτος
αὐταῖσιν κυλίκεσσι καὶ ἐς τρύγα χεῖλος ἐρείδων.
αὐλησεῦντι δέ μοι δύο ποιμένες, εἷς μὲν Ἀχαρνεύς,
εἷς δὲ Λυκωπίτας· ὁ δὲ Τίτυρος ἐγγύθεν ᾀσεῖ,
ὥς ποκα τᾶς Ξενέας ἠράσσατο Δάφνις ὁ βώτας,
χὠς ὄρος ἀμφεπόλει, χὠς αἱ δρύες αὐτὸν ἐθρήνευν,
Ἱμέρα αἵτε φύοντι παρ' ὄχθαισιν ποταμοῖο,
εὖτε χιὼν ὥς τις κατετάκετο μακρὸν ὑφ' Αἷμον
ἢ Ἄθω ἢ Ῥοδόπαν ἢ Καύκασον ἐσχατόωντα.
ᾀσεῖ δ', ὥς ποκ' ἔδεκτο τὸν αἰπόλον εὐρέα λάρναξ
ζωὸν ἐόντα κακαῖσιν ἀτασθαλίαισιν ἄνακτος,
ὥς τέ νιν αἱ σιμαὶ λειμωνόθε φέρβον ἰοῖσαι
κέδρον ἐς ἁδεῖαν μαλακοῖς ἄνθεσσι μέλισσαι,
οὕνεκά οἱ γλυκὺ Μοῖσα κατὰ στόματος χέε νέκταρ.
ὦ μακαριστὲ Κομᾶτα, τύ θην τάδε τερπνὰ πεπόνθεις,
καὶ τὺ κατεκλάσθης ἐς λάρνακα, καὶ τὺ μελισσᾶν
κηρία φερβόμενος ἔτος ὥριον ἐξεπόνασας.
αἴθ' ἐπ' ἐμοὶ ζωοῖς ἐναρίθμιος ὤφελες ἦμεν,

frugum primitias offerentes; admodum pingui enim iis
mensura] dea horreum frumento præstanti replevit.
sed age, nam communis est via, communis etiam aurora,
carmen pastoritium canamus; facile alter alterum delectabit.
etenim ego *sum* Musarum os facundum, et me dicunt
omnes cantu præcellere; ego autem non *sum* credulus,
non per Jovem; nequaquam enim secundum meam sententiam nec præstantem] Sicelidam Samium vinco nec Philetam
cantando, sed ut rana cum locustis contendo.
sic dixi consulto; caprarius autem dulce ridens,
hoc tibi, inquit, pedum dono, quod es
totus Jovis germen factus, nihil colens nisi veritatem.
nam mihi et architectus magnopere invisus est, qui conatur
montis instar aliquam domum Oromedonteam exstruere,
et Musarum alites, quotquot contra Chium vatem (*Homerum*)] ex adverso stridentes frustra laborant.
sed age, pastoritium carmen quam primum incipiamus,
Simichida; et ego quidem *canam* — vide amice, si tibi placet
hoc quod nuper in monte carmen breve meditatus sum.
contingat Ageanacti felix navigatio in Mytilenen,
etiam si occiduis hædis Notus humidos agitet
fluctus, et ille Orion quando in Oceano pedes sistit,
si Lycidan amore tostum ex Venere
liberet; calidus enim amor illius me urit.
atque halcyones sternant fluctus et mare,
et notum et eurum, qui extremas algas movet,
halcyones, glaucis Nereidibus quæ maxime
avium amantur, quibus quidem e mari victus *est*.
Ageanacti navigandi opportunitatem quærenti in Mytilenen
commoda omnia contingant, et in stationem navigantibus
opportunam perveniat.] et ego illo die anetinam vel rosaceam
vel etiam ex albis violis consertam coronam in capite gerens
vinum Pteleaticum ex cratere hauriam
ad ignem recubans, et fabas aliquis in igne torrebit;
et stratum erit exstructum usque ad cubitum
conyza et asphodelo et flexibili apio.
atque bibam suaviter memor Ageanactis
ipsis calicibus vel ad fæces usque labium infigens.
tum tibiis cantabunt mihi duo pastores, alter Acharnensis,
alter Lycopitas; et Tityrus ex propinquo accinet,
ut olim illam Xeneam amaverit Daphnis bubulcus,
utque montem lustraret et ut quercus eum lugerent,
quæ nascuntur juxta ripas Himeræ fluvii,
quum ille velut nix contabescebat] in late patentibus valli-
bus Hæmi] vel Atho vel Rhodopes vel Caucasi extremi.
cantabitque, ut olim exceperit pastorem ampla arca
vivum mala temeritate viri,
utque eum simæ aluerint ex pratis advolantes
cedrum ad odoram succo mollium florum apes,
quod ei dulce nectar Musa in os defuderat.
o beate Comata, tu nimirum hæc jucunda expertus es,
et tu inclusus fuisti in arcam], et tu apum
favis pastus per annum integrum pertulisti illum laborem.
utinam in mea vicinia in vivis numeratus esses,

ὥς τοι ἐγὼν ἐνόμευον ἀν' ὤρεα τὰς καλὰς αἶγας
φωνᾶς εἰσαΐων, τὺ δ' ὑπὸ δρυσὶν ἢ ὑπὸ πεύκαις
ἁδὺ μελισδόμενος κατεκέκλισο, θεῖε Κομᾶτα.
χὼ μὲν τόσσ' εἰπὼν ἀπεπαύσατο· τὸν δὲ μετ' αὖθις
κἠγὼ τοῖ' ἐφάμαν· Λυκίδα φίλε, πολλὰ μὲν ἄλλα
Νύμφαι κἠμὲ δίδαξαν ἀν' ὤρεα βωκολέοντα
ἐσθλά, τά που καὶ Ζανὸς ἐπὶ θρόνον ἄγαγε φάμα·
ἀλλὰ τόγ' ἐκ πάντων μέγ' ὑπείροχον, ᾧ τυ γεραίρειν
ἀρξεῦμ'· ἀλλ' ὑπάκουσον, ἐπεὶ φίλος ἔπλεο Μοίσαις.
Σιμιχίδᾳ μὲν Ἔρωτες ἐπέπταρον· ἦ γὰρ ὁ δειλὸς
τόσσον ἐρᾷ Μυρτοῦς, ὅσον εἴαρος αἶγες ἐρᾶντι·
Ὤρατος δ' ὁ τὰ πάντα φιλαίτατος ἀνέρι τήνῳ
παιδὸς ὑπὸ σπλάγχνοισιν ἔχει πόθον. οἶδεν Ἄριστις,
ἐσθλὸς ἀνὴρ μέγ' ἄριστος, ὃν οὐδέ κεν αὐτὸς ἀείδειν
Φοῖβος σὺν φόρμιγγι παρὰ τριπόδεσσι μεγαίροι,
ὡς ἐκ παιδὸς Ἄρατος ὑπ' ὀστέον αἴθετ' ἔρωτι.
τόν μοι, Πάν, Ὁμόλω ἐρατὸν πέδον ὅςτε λέλογχας,
ἄκλητον τήνοιο φίλας ἐς χεῖρας ἐρείσαις,
εἴτε Φιλῖνος ἄρ' ἐστὶν ὁ μαλθακὸς εἴτε τις ἄλλος.
κἢν μὲν ταῦτ' ἔρδῃς, ὦ Πὰν φίλε, μή τί τυ παῖδες
Ἀρκαδικοὶ σκίλλαισιν ὑπὸ πλευράς τε καὶ ὤμους
τανίκα μαστίσδοιεν, ὅτε κρέα τυτθὰ παρείη·
εἰ δ' ἄλλως νεύσαις, κατὰ μὲν χρόα πάντ' ὀνύχεσσιν
δακνόμενος κνάσαιο καὶ ἐν κνίδαισι καθεύδοις,
εἴης δ' Ἠδωνῶν μὲν ἐν ὤρεσι χείματι μέσσῳ
Ἕβρον πὰρ ποταμὸν τετραμμένος ἐγγύθεν ἄρκτω,
ἐν δὲ θέρει πυμάτοισι παρ' Αἰθιόπεσσι νομεύοις
πέτρᾳ ὕπο Βλεμύων, ὅθεν οὐκέτι Νεῖλος ὁρατός.
ὔμμες δ' Ὑετίδος καὶ Βυβλίδος ἁδὺ λιπόντες
νᾶμα κατοικεῦντες ξανθᾶς ἕδος αἰπὺ Διώνας,
ὦ μάλοισιν Ἔρωτες ἐρευθομένοισιν ὁμοῖοι,
βάλλετέ μοι τόξοισι τὸν ἱμερόεντα Φιλῖνον,
βάλλετ', ἐπεὶ τὸν ξεῖνον ὁ δύςμορος οὐκ ἐλεεῖ μευ.
καὶ δὴ μὰν ἀπίοιο πεπαίτερος, αἱ δὲ γυναῖκες
αἰαῖ φαντί, Φιλῖνε, τό τοι καλὸν ἄνθος ὑποῤῥεῖ.
μηκέτι τοι φρουρέωμες ἐπὶ προθύροισιν, Ἄρατε,
μηδὲ πόδας τρίβωμες· ὁ δ' ὄρθριος ἄλλον ἀλέκτωρ
κοκκύζων νάρκαισιν ἀνιαραῖσι διδοίη·
εἷς δ' ἀπὸ τᾶςδε, φέριστε, Μόλων ἄγχοιτο παλαίστρας,
ἄμμιν δ' ἁσυχία τε μέλοι γραία τε παρείη,
ἅτις ἐπιφθύζοισα τὰ μὴ καλὰ νόσφιν ἐρύκοι.
τόσσ' ἐφάμαν· ὁ δέ μοι τὸ λαγωβόλον, ἁδὺ γελάξας
ὡς πάρος, ἐκ Μοισᾶν ξεινήιον ὤπασεν ἦμεν.
χὠ μὲν ἀποκλίνας ἐπ' ἀριστερὰ τὰν ἐπὶ Πύξας
εἶρφ' ὁδόν, αὐτὰρ ἐγώ τε καὶ Εὔκριτος ἐς Φρασιδάμω
στραφθέντες χὠ καλὸς Ἀμύντιχος ἔν τε βαθείαις
ἁδείας σχοίνοιο χαμευνίσιν ἐκλίνθημες
ἔν τε νεοτμάτοισι γεγαθότες οἰναρέοισιν.
πολλαὶ δ' ἄμιν ὕπερθε κατὰ κρατὸς δονέοντο
αἴγειροι πτελέαι τε· τὸ δ' ἐγγύθεν ἱερὸν ὕδωρ
Νυμφᾶν ἐξ ἄντροιο κατειβόμενον κελάρυσδεν.
τοὶ δὲ ποτὶ σκιαραῖς ὀροδαμνίσιν αἰθαλίωνες
τέττιγες λαλαγεῦντες ἔχον πόνον· ἁ δ' ὀλολυγὼν
τηλόθεν ἐν πυκιναῖσι βάτων τρύζεσκεν ἀκάνθαις.

ut tibi ego pascerem per montes pulcras capellas
tuam vocem exaudiens? [*utque* tu sub quercubus vel pinubus] suaviter canens recubares, divine Comata!
ille hæc fatus desiit; post quem vicissim
et ego talia dixi: Lycida care, multa quidem alia
Nymphæ me quoque docuerunt in montibus boves agentem
proba, quæ, opinor, etiam ad Jovis solium pertulit fama;
sed hoc ex omnibus longe præstantissimum est, quo te ornare
incipiam; age ausculta, quoniam amicus es Musis.
Simichidæ quidem Amores sternuerunt; nam miser
tantum amat Myrtonem, quantum ver capræ amant;
Aratus autem, *qui* omnino carissimus *est* viro huic,
pueri in imis præcordiis habet desiderium. novit Aristis,
nobilis genere vir, longe optimus, quem ne ipse quidem
Phœbus improbet, si cithara apud tripodes canat,
quemadmodum Aratus per puerum *incensus* in imis medullis ardeat amore.] hunc mihi, Pan, Homoli amœnum campum qui sortitus es, non vocatum illius in caras manus sistas,
sive Philinus est ille mollis sive quis alius.
quod si feceris, o Pan care, *optamus* ne te pueri
Arcadici scillis sub latera et humeros
tum flagellent, quum nimis parcæ carnes adsint;
sin alio inclinabis, toto corpore unguibus
stimulatus te ipse frices et in urticis dormias,
degasque Edonorum in montibus hieme media
Hebrum ad fluvium versus, proximus arcto,
æstate autem apud extremos Æthiopas pascas
sub scopulo Blemyorum, unde Nilus non amplius conspici potest.] vos autem, o Amores malis rubentibus similes,
qui habitatis flavæ sedem excelsam Dionæ,
relictis Hyetidos et Byblidos dulcibus undis
ferite mihi arcu amabilem Philinum,
ferite, quoniam hospitem meum infelix non miseratur.
jam nunc profecto piro flaccidior *est*, et puellæ
heu heu clamant, Philine, tibi flos pulchritudinis sublabitur.
non igitur amplius vigilemus ad fores, Arate,
neque pedes teramus; sed matutinus gallus alium
cucuriens torporibus molestis tradat;
unusque ab hac palæstra, carissime, Molon angatur,
nobis autem tranquillitas animi sit curæ et anus adsit,
quæ desputans, minus quæ pulcra sint, procul arceat.
hæc dixi; et ille mihi pedum, suaviter ridens
ut antea, a Musis ut munus hospitale esset dedit.
tum ille deflectens ad sinistram, qua itur ad Pyxam
via pergebat, ego autem et Eucritus ubi in Phrasidami *domum*] veneramus, simulque pulcer Amyntulus in profundis
dulcis junci cubilibus recubuimus
inque recens abscissis pampinis læti.
multæ autem nobis desuper in caput agitabantur
populi ulmique; et prope sacer rivus
Nympharum ex antro defluens murmurabat.
in opacis autem ramusculis fuscæ
cicadæ garrientes continuo cantu inter se disceptabant; et
rana vidiris] e longinquo in densis ruborum spinis stridebat.

ἄειδον κόρυδοι καὶ ἀκανθίδες, ἔστενε τρυγών,
ποτῶντο ξουθαὶ περὶ πίδακας ἀμφὶ μέλισσαι·
πάντ' ὦσδεν θέρεος μάλα πίονος, ὦσδε δ' ὀπώρας.
ὄχναι μὲν παρὰ ποσσί, παρὰ πλευραῖσι δὲ μᾶλα
δαψιλέως ἁμῖν ἐκυλίνδετο· τοὶ δ' ἐκέχυντο
ὄρπακες βραβύλοισι καταβρίθοντες ἔρασδε·
τετράενες δὲ πίθων ἀπελύετο κρατὸς ἄλειφαρ.
Νύμφαι Κασταλίδες Παρνάσιον αἶπος ἔχοισαι,
ἆρά γέ πᾳ τοιόνδε Φόλω κατὰ λάινον ἄντρον
κρατῆρ' Ἡρακλῆι γέρων ἐστάσατο Χείρων;
ἆρά γε πᾳ τῆνον τὸν ποιμένα τὸν ποτ' Ἀνάπῳ
τὸν κρατερὸν Πολύφαμον, ὃς ὤρεσι νᾶας ἔβαλλεν,
τοῖον νέκταρ ἔπεισε κατ' αὔλια ποσσὶ χορεῦσαι,
οἷον δὴ τόκα πῶμα διεκρανώσατε, Νύμφαι,
βωμῷ πὰρ Δάματρος ἀλωίδος; ἇς ἐπὶ σωρῷ
αὖθις ἐγὼ πάξαιμι μέγα πτύον, ἁ δὲ γελάξαι
δράγματα καὶ μάκωνας ἐν ἀμφοτέραισιν ἔχοισα.

cantabant cassitæ et carduelis, gemebat turtur,
volitabant flavæ circumcirca fontes apes.
omnia redolebant æstatem opimam, redolebant auctumnum.
pira ad pedes, ad latera mala
largiter nobis volvebantur; et effusi erant
rami prunis gravati in terram;
quadrima a doliorum operculo relinebatur litura.
Nymphæ Castalides, quæ Parnassium cacumen tenetis,
num forte talem in Pholi saxeo antro
cratera Herculi senex statuit Chiron?
num forte pastorem illum ad Anapum
validum Polyphemum, qui totis montis partibus naves petebat,] tale nectar invitavit, ut in stabulis saltaret,
qualem tunc potum paravistis, o Nymphæ,
ad aram Cereris arealis? cujus in acervo
utinam iterum ego figam magnum ventilabrum, ipsaque
rideat] manipulos et papavera utraque *manu* tenens.

ΒΟΥΚΟΛΙΑΣΤΑΙ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Η'.

ΔΑΦΝΙΣ, ΜΕΝΑΛΚΑΣ ΚΑΙ ΑΙΠΟΛΟΣ.

Δάφνιδι τῷ χαρίεντι συνήντετο βωκολέοντι
μᾶλα νέμων, ὡς φαντι, κατ' ὤρεα μακρὰ Μενάλκας.
ἄμφω τώγ' ἤστην πυῤῥοτρίχω, ἄμφω ἀνάβω,
ἄμφω συρίσδεν δεδαημένω, ἄμφω ἀείδειν.
πρᾶτος δ' ὦν ποτὶ Δάφνιν ἰδὼν ἀγόρευε Μενάλκας.
μυκητᾶν ἐπίουρε βοῶν Δάφνι, λῇς μοι ἀεῖσαι;
φαμί τυ νικασεῖν ὅσσον θέλω αὐτὸς ἀείδων.
τὸν δ' ἄρα χὠ Δάφνις τοιῷδ' ἀπαμείβετο μύθῳ·
ποιμὰν εἰροπόκων ὀίων συρικτὰ Μενάλκα,
οὔποτε νικασεῖς μ', οὐδ' εἴ τι πάθοις, τύ γ' ἀείδων.

ΜΕΝΑΛΚΑΣ.
χρῄσδεις ὦν ἐσιδεῖν; χρῄσδεις καταθεῖναι ἄεθλον;

ΔΑΦΝΙΣ.
χρῄσδω τοῦτ' ἐσιδεῖν, χρῄσδω καταθεῖναι ἄεθλον.

ΜΕΝΑΛΚΑΣ.
καὶ τινὰ θησεύμεσθ', ὅτις ἁμῖν ἄρκιος εἴη;

ΔΑΦΝΙΣ.
μόσχον ἐγὼ θησῶ· τὺ δὲ θές γ' ἰσομάτορα ἀμνόν.

ΜΕΝΑΛΚΑΣ.
οὐ θησῶ ποκα ἀμνόν, ἐπεὶ χαλεπὸς ὁ πατήρ μευ
χἀ μάτηρ, τὰ δὲ μᾶλα ποθέσπερα πάντ' ἀριθμεῦντι.

ΔΑΦΝΙΣ.
ἀλλὰ τί μὰν θησεῖς; τί δὲ τὸ πλέον ἕξει ὁ νικῶν;

ΜΕΝΑΛΚΑΣ.
σύριγγ', ἃν ἐποίησα καλὰν ἔχω ἐννεάφωνον,
λευκὸν καρὸν ἔχοισαν, ἶσον κάτω, [illegible] ἄνωθεν·
ταύταν κατθείην, τὰ δὲ τῶ πατρὸς οὐ καταθησῶ.

ΔΑΦΝΙΣ.
ἦ μὰν τοι κἠγὼ σύριγγ' ἔχω ἐννεάφωνον,

BUCOLICI CARMINIS CANTORES.

IDYLLION VIII.

DAPHNIS, MENALCAS ET CAPRARIUS.

Daphnidi formoso occurrit boves pascenti
oves pascens, ut aiunt, in montibus late patentibus Menalcas.] ambo erant flaventes prima lanugine, ambo pueri,
ambo fistulam inflare docti, ambo cantare.
primus igitur Daphnidem intuitus ait Menalcas.
mugientium custos boum Daphni, visne mecum canendo
certare? affirmo *me* te cantu victurum esse, quantum [ipse volo.
huic tum Daphnis his verbis respondit:
pastor lanigerarum ovium, fistulator Menalca, [canendo.
numquam me vinces, ne si quidem *tibi* quid accidat, tute

MENALCAS.
visne igitur videre? visne deponere præmium?

DAPHNIS.
volo hoc videre, volo deponere præmium.

MENALCAS. [sit commodum?
atque quod *præmium* vicissim deponemus, quod nobis

DAPHNIS.
vitulum ego deponam; tu vero depone agnum æqualem matri.

MENALCAS.
numquam deponam agnum, quoniam difficilis *est* pater
meus] et mater, ovesque vespere omnes numerant.

DAPHNIS.
sed quid quæso depones? quid lucri habebit victor?

MENALCAS.
fistulam, quam feci, pulcram habeo novem vocum,
alba cera compactam, æqualem infra, æqualem supra;
hanc velim deponere, sed quæ patris sunt, ea non deponam.

DAPHNIS.
profecto et ego fistulam habeo novem vocum,

λευκὸν καρὸν ἔχοισαν, ἶσον κάτω, ἶσον ἄνωθεν.
πρώαν νιν συνέπαξ'· ἔτι καὶ τὸν δάκτυλον ἀλγέω
τοῦτον, ἐπεὶ κάλαμός με διασχισθεὶς διέτμαξεν.
ἀλλὰ τίς ἄμμε κρινεῖ; τίς ἐπάκοος ἔσσεται ἁμέων;

ΜΕΝΑΛΚΑΣ.

τῆνόν πως ἐνταῦθα τὸν αἰπόλον ἦν καλέσωμες,
ᾧ ποτὶ ταῖς ἐρίφοις ὁ κύων ὁ φάλαρος ὑλακτεῖ.
χοἰ μὲν παῖδες ἄυσαν, ὁ δ' αἰπόλος ἦνθ' ἐπακούσας·
χοἰ μὲν παῖδες ἄειδον, ὁ δ' αἰπόλος ἤθελε κρίνειν.
πρᾶτος δ' ὦν ἄειδε λαχὼν ἰυκτὰ Μενάλκας,
εἶτα δ' ἀμοιβαίαν ὑπελάμβανε Δάφνις ἀοιδὰν
βωκολικάν· οὕτω δὲ Μενάλκας ἄρξατο πρᾶτος·

ΜΕΝΑΛΚΑΣ.

ἄγκεα καὶ ποταμοί, θεῖον γένος, αἴ τι Μενάλκας
πήποχ' ὁ συρικτὰς προσφιλὲς ᾆσε μέλος,
βόσκοιτ' ἐκ ψυχᾶς τὰς ἀμνάδας, ἢν δέ ποκ' ἔνθῃ
Δάφνις ἔχων δαμάλας, μηδὲν ἔλασσον ἔχοι.

ΔΑΦΝΙΣ.

κρᾶναι καὶ βοτάναι, γλυκερὸν φυτόν, αἴπερ ὁμοῖον
μουσίσδει Δάφνις ταῖσιν ἀηδονίσιν,
τοῦτο τὸ βωκόλιον πιαίνετε· κἤν τι Μενάλκας
τεῖδ' ἀγάγῃ, χαίρων ἄφθονα πάντα νέμοι.

ΜΕΝΑΛΚΑΣ.

παντᾷ ἔαρ, παντᾷ δὲ νομαί, παντᾷ δὲ γάλακτος
οὔθατα πλήθουσιν, καὶ τὰ νέα τρέφεται,
ἔνθ' ἁ καλὰ παῖς ἐπινίσσεται· αἰ δ' ἂν ἀφέρπῃ,
χὠ ποιμὰν ξηρὸς τηνόθι χαἰ βοτάναι.

ΔΑΦΝΙΣ.

ἔνθ' ὄις, ἔνθ' αἶγες διδυματόκοι, ἔνθα μέλισσαι
σμάνεα πληροῦσιν, χαἰ δρύες ὑψίτεραι,
ἔνθ' ὁ καλὸς Μίλων βαίνει ποσίν· αἰ δ' ἂν ἀφέρπῃ,
χὠ τὰς βῶς βόσκων χαἰ βόες αὐότεραι.

ΜΕΝΑΛΚΑΣ.

ὦ τράγε, τᾶν λευκᾶν αἰγῶν ἄνερ, ὦ βάθος ὕλας
μυρίον, ὦ σιμαὶ δεῦτ' ἐφ' ὕδωρ ἔριφοι·
ἐν τήνῳ γὰρ τῆνος· ἴθ' ὦ κόλε καὶ λέγε· Μίλων,
χὠ Πρωτεὺς φώκας καὶ θεὸς ὢν ἔνεμεν.

ΔΑΦΝΙΣ.

μή μοι γᾶν Πέλοπος, μή μοι χρύσεια τάλαντα
εἴη ἔχειν, μηδὲ πρόσθε θέειν ἀνέμων·
ἀλλ' ὑπὸ τᾷ πέτρᾳ τᾷδ' ᾄσομαι ἀγκὰς ἔχων τυ,
σύννομα μᾶλ' ἐσορῶν, τὰν Σικελὰν ἐς ἅλα.

ΜΕΝΑΛΚΑΣ.

δένδρεσι μὲν χειμὼν φοβερὸν κακόν, ὕδασι δ' αὐχμός,
ὄρνισιν δ' ὕσπλαγξ, ἀγροτέροις δὲ λίνα,
ἀνδρὶ δὲ παρθενικᾶς ἁπαλᾶς πόθος. ὦ πάτερ ὦ Ζεῦ,
οὐ μόνος ἠράσθην· καὶ τὺ γυναικοφίλας.
ταῦτα μὲν ὧν δι' ἀμοιβαίων οἱ παῖδες ἄεισαν·
τὰν πυμάταν δ' ᾠδὰν οὕτως ἐξᾶρχε Μενάλκας.

ΜΕΝΑΛΚΑΣ.

φείδευ τᾶν ἐρίφων, φείδευ, λύκε, τᾶν τοκάδων μευ,
μηδ' ἀδίκει μ', ὅτι μικκὸς ἐὼν πολλαῖσιν ὁμαρτέω.
ὦ Λάμπουρε κύων, οὕτω βαθὺς ὕπνος ἔχει τυ;
οὐ χρὴ κοιμᾶσθαι βαθέως σὺν παιδὶ νέμοντα.

alba cera compactam, æqualem infra, æqualem supra.
nuper eam compegi; adhuc etiam digito doleo
hocce, quoniam calamus scissus me læsit.
sed quis nobis arbiter erit? quis nobis auscultabit?

MENALCAS.

illum forte huc caprarium si vocaverimus,
cui apud hœdos canis alba in fronte nota distinctus latrat.
pueri vocarunt, et caprarius venit voce audita;
pueri canebant, et caprarius arbiter esse certaminis volebat.
prior igitur cecinit sortitus fistulator Menalcas,
tum alternis excepit Daphnis cantilenam
bucolicam. sic Menalcas incepit prior :

MENALCAS.

saltus et fluvii, divinum genus, si quod Menalcas
umquam fistulator gratum carmen cecinit,
pascatis ex prompta animi voluntate has agnas; et si quando [venerit
Daphnis agens vitulas, nihilo minus habeat.

DAPHNIS.

fontes et herbæ, dulce germen, si æquat
cantu Daphnis luscinias,
hoc armentum saginate; et si forte Menalcas
huc compulerit *gregem suum*, lætus pingue pabulum [habeat.

MENALCAS.

ubique ver *est*, ubique pascua, ubique lacte
ubera turgent, et teneræ *pecudes* saginantur,
quo tua pulcra puella accedit; sin discesserit,
et pastor illic aret et herbæ.

DAPHNIS.

ibi ovis, ibi capræ gemelliparæ *sunt*, ibi apes
alvearia replent, et quercus *sunt* altiores,
ubi tuus pulcer Milo pedibus incedit; sin discesserit,
et qui vaccas pascit et vaccæ *ipsæ sunt* aridiores

MENALCAS.

o hirce, albarum caprarum marite, *huc ades* ubi profun- [ditas silvæ
est immensa, o simi hœdi, huc ad undam accedite;
illic (*in illa silva*) enim ille *est*; abi tu cornibus mutilate [et dic : o Milo,
etiam Proteus, quamvis deus esset, phocas pavit.

DAPHNIS.

ne mihi regnum Pelopis, ne mihi aurea talenta
contingat habere, neu cursu superare ventos,
verum sub hac rupe cantabo complexu te tenens,
oves simul pascentes videns, in Siculum mare *prospi-* [*ciens.*

MENALCAS.

arboribus hiems horrendum malum, aquis siccitas,
avibus laqueus, feris silvestribus retia,
viro teneræ puellæ desiderium. o pater o Jupiter,
non solus amavi : etiam tu mulieres amasti.
hæc quidem alternis pueri cecinerunt;
ultimum autem carmen sic exorsus est Menalcas.

MENALCAS.

parce hœdis, parce, lupe, fetis meis,
neu læde me, quod parvus quidem multas *pecudes* sequor.
o Lampure canis, tam altus somnus te tenet?
non decet alte dormire cum puero pascentem.

ταὶ δ' ὄιες μηδ' ὔμμες ὀκνεῖθ' ἁπαλᾶς κορέσασθαι
ποίας· οὔτι καμεῖσθ', ὄκκα πάλιν ἅδε φύηται.
σίττα νέμεσθε, νέμεσθε, τὰ δ' οὔθατα πλήσατε πᾶσαι,
ὡς τὸ μὲν ὥρνες ἔχωντι, τὸ δ' ἐς ταλάρως ἀπόθωμαι.
δεύτερος αὖ Δάφνις λιγυρῶς ἀνεβάλλετ' ἀείδειν.

ΔΑΦΝΙΣ.

κἠμὲ γὰρ ἐκ τὤντρω σύνοφρυς κόρα ἐχθὲς ἰδοῖσα
τὰς δαμάλας παρελᾶντα καλὸν καλὸν ἦμεν ἔφασκεν.
οὐ μὰν οὐδὲ λόγων ἐκρίθην ἄπο τὸν πικρὸν αὐτᾷ,
ἀλλὰ κάτω βλέψας τὰν ἁμετέραν ὁδὸν ερπον.
ἁδεῖ' ἁ φωνὰ τᾶς πόρτιος, ἁδὺ τὸ πνεῦμα·
ἁδὺ δὲ τῶ θέρεος παρ' ὕδωρ ῥέον αἰθριοκοιτεῖν.
τᾷ δρυῒ ταὶ βάλανοι κόσμος, τᾷ μαλίδι μᾶλα,
τᾷ βοῒ δ' ἁ μόσχος, τῷ βωκόλῳ αἱ βόες αὐταί.
ὣς οἱ παῖδες ἄεισαν, ὁ δ' αἰπόλος ὧδ' ἀγόρευεν.

ΑΙΠΟΛΟΣ.

ἁδύ τι τὸ στόμα τευ καὶ ἐφίμερος, ὦ Δάφνι, φωνά·
κρέσσον μελπομένω τευ ἀκουέμεν ἢ μέλι λείχειν.
λάσδεο τὰς σύριγγας· ἐνίκησας γὰρ ἀείδων.
αἰ δέ τι λῇς με καὶ αὐτὸν ἅμ' αἰπολέοντα διδάξαι,
τήναν τὰν μιτύλαν δωσῶ τὰ δίδακτρά τοι αἶγα,
ἅτις ὑπὲρ κεφαλᾶς αἰεὶ τὸν ἀμολγέα πληροῖ.
ὡς μὲν ὁ παῖς ἐχάρη καὶ ἀνάλατο καὶ πλατάγησεν
νικήσας, οὕτως ἐπὶ ματέρα νεβρὸς ἅλοιτο.
ὡς δὲ κατεσμύχθη καὶ ἀνετράπετο φρένα λύπᾳ
ὥτερος, οὕτω καὶ νύμφα γαμεθεῖσ' ἀχάχοιτο.
κὴκ τούτω πρᾶτος παρὰ ποιμέσι Δάφνις ἔγεντο,
καὶ νύμφαν ἄκρηβος ἐὼν ἔτι Ναΐδα γᾶμεν.

vosque oves, ne cunctamini tenera satiari
herba; nequaquam laborabitis, quando hæc iterum succreverit.] age, pascimini, pascimini, et ubera replete omnes,
ut partim agni habeant, partim in calathis reponam.
deinde vicissim Daphnis suaviter canere cœpit.

DAPHNIS.

nam me quoque puella junctis superciliis ex antro heri
prospectans] præteragentem juvencas, pulchrum, pulchrum
esse dixit.] non sane ne verbum quidem acerbum ei respondi,
sed in terram demissis oculis meam viam pergebam.
dulcis *est* vox vitulæ, dulcis ejus spiritus;
suave *est* æstate ad undam fluentem sub dio recumbere.
quercui glandes *sunt* decus, malo mala,
vaccæ vitulus, bubulco boves ipsæ.
sic pueri cecinerunt, et caprarius hæc dixit.'

CAPRARIUS.

dulce quid os tuum *est* et vox amabilis, o Daphni;
jucundius *est* canentem te audire, quam mel lingere.
cape fistulas; vicisti enim cantu.
sin quid et me ipsum capras una pascentem docere vis,
hanc cornibus mutilatam capellam pro docendi mercede
tibi dabo,] quæ super oram semper mulctram complet.
quemadmodum puer gavisus est et exsiliit et plausum dedit
victor, sic ad matrem hinnulus adsiliat.
quemadmodum indoluit animoque afflictus est
alter, sic etiam puella nuptum expetita doleat.
atque ex illo *tempore* primus inter pastores Daphnis habitus est,] et Nympham, *quamvis est* adolescentulus adhuc, Naidem uxorem duxit.

ΝΟΜΕΥΣ Η ΒΟΥΚΟΛΟΙ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Θ'.

ΔΑΦΝΙΣ ΚΑΙ ΜΕΝΑΛΚΑΣ.

Βωκολιάσδεο Δάφνι, τὺ δ' ᾠδᾶς ἄρχεο πρᾶτος,
ᾠδᾶς ἄρχεο πρᾶτος, ἐφαψάσθω δὲ Μενάλκας,
μόσχως βωσὶν ὑφέντες, ὑπὸ στείραισι δὲ ταύρως.
χοὶ μὲν ἁμᾶ βόσκοιντο καὶ ἐν φύλλοισι πλανῷντο
μηδὲν ἀτιμαγελεῦντες· ἐμὶν δὲ τὺ βωκολιάσδευ
ἔμπροθεν, ἄλλοθε δ' αὖθις ὑποκρίνοιτο Μενάλκας.

ΔΑΦΝΙΣ.

ἁδὺ μὲν ἁ μόσχος γαρύεται, ἁδὺ δὲ χἀ βῶς,
ἁδὺ δὲ χἀ σῦριγξ χὠ βωκόλος, ἁδὺ δὲ κἠγών.
ἔντι δέ μοι παρ' ὕδωρ ψυχρὸν στιβάς, ἐν δὲ νένασται
λευκᾶν ἐκ δαμαλᾶν καλὰ δέρματα, τάς μοι ἀπάσας
λὶψ κόμαρον τρωγοίσας ἀπὸ σκοπιᾶς ἐτίναξεν.
τῶ δὲ θέρευς φρύγοντος ἐγὼ τόσσον μελεδαίνω,
ὅσσον ἐρῶν τὸ πατρὸς μύθων ἢ ματρὸς ἀκούειν.
οὕτως Δάφνις ἄεισεν ἐμίν, οὕτως δὲ Μενάλκας.

ΜΕΝΑΛΚΑΣ.

Αἴτνα μᾶτερ ἐμά, κἠγὼ καλὸν ἄντρον ἐνοικέω
κοίλαις ἐν πέτραισιν· ἔχω δέ τοι ὅσσ' ἐν ὀνείρῳ

PASTOR SIVE BUBULCI.

IDYLLION IX.

DAPHNIS ET MENALCAS.

Bucolicum carmen cane, Daphni, tuque cantum incipe prior,
cantum incipe prior, deinde se adjungito Menalcas,
vitulos vaccis quando submiseritis, et non-fetis tauros.
hi quidem simul pascantur et in frondibus errent
non relinquentes gregem; mihique tu bucolicum carmen cane
prior, tum vicissim respondeat Menalcas.

DAPHNIS.

suaviter vitulus mugit, suaviter etiam vacca,
suaviter canit et fistula et bubulcus, suaviter etiam ego.
est mihi ad aquam gelidam torus, in *eo* autem constipatæ
sunt] albarum vaccarum pulcræ pelles, quas mihi omnes
africus arbutum rodentes de scopulo dejecit.
Æstatem torrentem ego tantum curo,
quantum amans *curat* patris matrisve monita audire.
sic Daphnis cecinit mihi, tum sic Menalcas.

MENALCAS.

o Ætna mater mea, et ego pulcrum antrum inhabito
cavo in saxo, et possideo tibi quantum in somnio

φαίνονται, πολλὰς μὲν ὄις, πολλὰς δὲ χιμαίρας,
ὧν μοι πρὸς κεφαλᾷ καὶ πρὸς ποσὶ κώεα κεῖται,
ἐν πυρὶ δὲ δρυΐνῳ χόρια ζεῖ, ἐν πυρὶ δ' αὖαι
φαγοὶ χειμαίνοντος· ἔχω δέ τοι οὐδ' ὅσον ὤραν
χείματος ἢ νωδὸς καρύων ἀμύλοιο παρόντος.
τοῖς μὲν ἐπεπλατάγησα καὶ αὐτίκα δῶρον ἔδωκα,
Δάφνιδι μὲν κορύναν, τάν μοι πατρὸς ἔτραφεν ἀγρός,
αὐτοφυῆ, τὰν οὐδ' ἂν ἴσως μωμάσατο τέκτων,
τήνῳ δὲ στρόμβω καλὸν ὄστρακον, οὗ κρέας αὐτός
σιτήθην πέτραισιν ἐν Ἰκαρίαισι δοκεύσας,
πέντε ταμὼν πέντ' οὖσιν· ὁ δ' ἐγκαναχήσατο κόχλῳ.
βωκολικαὶ Μῶσαι, μάλα χαίρετε, φαίνετε δ' ᾠδάν,
τάν τοκ' ἐγὼ τήνοισι παρὼν ἄεισα νομεῦσιν.
μηκέτ' ἐπὶ γλώσσας ἄκρας ὀλοφυγδόνα φύσῃς.
τέττιξ μὲν τέττιγι φίλος, μύρμακι δὲ μύρμαξ,
ἴρακες δ' ἴραξιν, ἐμὶν δέ τε Μῶσα καὶ ᾠδά.
τᾶς μοι πᾶς εἴη πλεῖος δόμος· οὔτε γὰρ ὕπνος
οὔτ' ἔαρ ἐξαπίνας γλυκερώτερον, οὔτε μελίσσαις
ἄνθεα, ὅσσον ἐμὶν Μῶσαι φίλαι· οὓς γὰρ ὁρῆτε
γαθεῦσαι, τώςδ' οὔτι ποτῷ δαλήσατο Κίρκα.

apparet, multas oves, multasque capras,
quarum mihi ad caput et ad pedes vellera jacent,
et in igne ex lignis quernis accenso exta bulliunt, igne aridæ
fagi hieme *concremantur;* curoque tibi ne tantillum qui-
dem.] hiemem quantum edentulus nuces pulte ex amylo
his applausi et statim donum dedi, [parata.
Daphnidi quidem pedum, quod mihi patris ferebat ager,
sponte natum, quod certe ne faber quidem reprehenderit,
alteri autem conchæ pulcram testam, cujus carnem ipse
comederam, in scopulis, prope Hycara captatæ,
quam in quinque *portiones* dissecueram quinque præsenti-
[bus; atque ille spiritum inflavit conchæ.
bucolicæ Musæ, multum salvete, et carmen proferte,
quod tunc ego illis præsens cecini pastoribus.
ne amplius in lingua extrema pustulam produxeris.
cicada cicadæ amica *est*, formicæ formica,
accipitres accipitribus, mihi autem Musa et carmen.
hac mihi tota sit plena domus; neque enim somnus
neque ver subitum dulcius, neque apibus
flores, quam mihi Musæ *estis* caræ; quos enim adspicitis
læto oculo, hos nihil veneno læserit Circe.

ΕΡΓΑΤΙΝΑΙ Η ΘΕΡΙΣΤΑΙ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Ι'.

ΜΙΛΩΝ ΚΑΙ ΒΑΤΤΟΣ.

ΜΙΛΩΝ.

Ἐργατίνα βουκαῖε, τί νῦν, ᾦζυρέ, πεπόνθεις;
οὔθ' ἑὸν ὄγμον ἄγειν ὀρθὸν δύνᾳ, ὡς τὸ πρὶν ἄγες,
οὔθ' ἅμα λαοτομεῖς τῷ πλατίον, ἀλλ' ὑπολείπῃ,
ὥςπερ ὄις ποίμνας, ἇς τὸν πόδα κάκτος ἔτυψεν.
ποῖός τις δειλαῖε τύ γ' ἐκ μέσω ἄματος ἐσσῇ,
ὃς νῦν ἀρχόμενος τᾶς αὔλακος οὐκ ἀποτρώγεις;

ΒΑΤΤΟΣ.

Μίλων ὀψαμᾶτα, πέτρας ἀπόκομμ' ἀτεράμνω,
οὐδαμά τοι συνέβα ποθέσαι τινὰ τῶν ἀπεόντων;

ΜΙΛΩΝ.

οὐδαμά. τίς δὲ πόθος τῶν ἔκτοθεν ἐργάτᾳ ἀνδρί;

ΒΑΤΤΟΣ.

οὐδαμά νυν συνέβα τοι ἀγρυπνῆσαι δι' ἔρωτα;

ΜΙΛΩΝ.

μηδέ γε συμβαίη· χαλεπὸν χορίω κύνα γεῦσαι.

ΒΑΤΤΟΣ.

ἀλλ' ἐγώ, ὦ Μίλων, ἔραμαι σχεδὸν ἐνδεκαταῖος.

ΜΙΛΩΝ.

ἐκ πίθω ἀντλεῖς δῆλον· ἐγὼ δ' ἔχω οὐδ' ἅλις ὄξος.

ΒΑΤΤΟΣ.

τοιγὰρ τὰ πρὸ θυρᾶν μοι ἀπὸ σπόρω ἄσκαλα πάντα.

ΜΙΛΩΝ.

τίς δέ τυ τᾶν παίδων λυμαίνεται;

ΒΑΤΤΟΣ.

ἁ Πολυβώτα,
ἃ πρὰν ἀμάντεσσι παρ' Ἱπποκίωνι ποταύλει.

OPERARII SIVE MESSORES.

IDYLLION X.

MILO ET BATTUS.

MILO.

Operarie arator, quid nunc, o miser, laboras?
neque tuum sulcum ducere rectum potes, ut ante ducebas,
neque pariter cum altero segetem secas, sed relinqueris,
sicuti ovis ex grege, cujus pedem spina sauciavit.
qualis tu, miser, post meridiem eris,
qui nunc incipiens sulcum non voras?

BATTUS.

Milo, messor indefesse, rupis duræ fragmentum,
numquamne tibi accidit, ut desiderares aliquem absentium?

MILO.

numquam. et quod desiderium rerum alienarum *sit* opera-
[rio homini?

BATTUS.

numquamne quæso tibi accidit ut vigilares propter amo-
[rem?

MILO.

neque etiam accidat; periculosum *est*, si cani corium gu-
[standum dederis.

BATTUS.

verum ego, o Milo, amo propemodum undecimum diem.

MILO.

e dolio hauris manifesto; ego vero ne aceti quidem satis ha-
[beo.

BATTUS.

itaque quæ ante fores meas sunt mihi a semente neglecta ja-
[cent omnia.

MILO.

quæ vero puella te cruciat?

BATTUS.

filia Polybotæ,
quæ nuper metentibus ad Hippocionem tibia canebat.

ΜΙΛΩΝ.

εὗρε θεὸς τὸν ἀλιτρόν· ἔχεις πάλαι ὧν ἐπεθύμεις.
μάντις τοι τὰν νύκτα χροϊξεῖται καλαμαία.

ΒΑΤΤΟΣ.

μωμᾶσθαί μ' ἄρχῃ τύ· τυφλὸς δ' οὐκ αὐτὸς ὁ Πλοῦτος,
ἀλλὰ καὶ ὡφρόντιστος Ἔρως. μὴ δὴ μέγα μυθεῦ.

ΜΙΛΩΝ.

οὐ μέγα μυθεῦμαι· τὺ μόνον κατάβαλλε τὸ λᾶον,
καί τι κόρας φιλικὸν μέλος ἀμβάλευ· ἅδιον οὕτως
ἐργαξῇ· καὶ μὰν πρότερόν ποκα μουσικὸς ἦσθα.

ΒΑΤΤΟΣ.

Μῶσαι Πιερίδες, συναείσατε τὰν ῥαδινάν μοι
παῖδ'· ὧν γάρ χ' ἅψησθε, θεαί, καλὰ πάντα ποιεῖτε.
Βομβύκα χαρίεσσα, Σύραν καλέοντί τυ πάντες,
ἰσχνάν, ἁλιόκαυστον, ἐγὼ δὲ μόνος μελίχλωρον.
καὶ τὸ ἴον μέλαν ἐστὶ καὶ ἁ γραπτὰ ὑάκινθος,
ἀλλ' ἔμπας ἐν τοῖς στεφάνοις τὰ πρᾶτα λέγοντι.
ἁ αἲξ τὸν κύτισον, ὁ λύκος τὰν αἶγα διώκει,
ἁ γέρανος τὤροτρον, ἐγὼ δ' ἐπὶ τὶν μεμάνημαι.
αἴθε μοι ἦς ὅσσα Κροῖσόν ποκά φαντι πεπᾶσθαι,
χρύσεοι ἀμφότεροί κ' ἀνεκείμεθα τᾷ Ἀφροδίτᾳ,
τὼς τὺ μὲν αὐλὼς ἔχοισα καὶ ἢ ῥόδον ἢ τύγε μᾶλον,
σχῆμα δ' ἐγὼ καὶ καινὰς ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἀμύκλας.
Βομβύκα χαρίεσσ', οἱ μὲν πόδες ἀστράγαλοι τεῦς,
ἁ φωνὰ δὲ τρύχνος· τὸν μὰν τρόπον οὐκ ἔχω εἰπεῖν.

ΜΙΛΩΝ.

ἦ καλὰς ἄμμι ποιῶν ἐλελήθει βῶχος ἀοιδάς.
ὡς εὖ τὰν ἰδέαν τᾶς ἁρμονίας ἐμέτρησεν.
ὤμοι τῶ πώγωνος, ὃν ἀλιθίως ἀνέφυσα.
θᾶσαι δὴ καὶ ταῦτα τὰ τῶ θείω Λυτιέρσα.
Δάματερ πολύκαρπε πολύσταχυ, τοῦτο τὸ λᾶον
εὔεργόν τ' εἴη καὶ κάρπιμον ὅττι μάλιστα.
σφίγγετ', ἀμαλλοδέται, τὰ δράγματα, μὴ παριών τις
εἴπῃ, σύκινοι ἄνδρες, ἀπώλετο χοὗτος ὁ μισθός.
ἐς βορέαν ἄνεμον τᾶς κόρθυος ἁ τομὰ ὔμμιν
ἢ ζέφυρον βλεπέτω· πιαίνεται ὁ στάχυς οὕτως.
σῖτον ἀλοιῶντας φεύγοι τὸ μεσαμβρινὸν ὕπνος·
ἐκ καλάμας ἄχυρον τελέθει ταμόσδε μάλιστα.
ἄρχεσθ' ἀμῶντας ἐγειρομένω κορυδαλλῶ,
καὶ λήγειν εὕδοντος, ἐλινῦσαι δὲ τὸ καῦμα.
εὐκτὸς ὁ τῶ βατράχω, παῖδες, βίος· οὐ μελεδαίνει
τὸν τὸ πιεῖν ἐγχεῦντα· πάρεστι γὰρ ἄφθονον αὐτῷ.
κάλλιον, ὠπιμελητὰ φιλάργυρε, τὸν φακὸν ἕψειν·
μὴ 'πιτάμῃς τὰν χεῖρα καταπρίων τὸ κύμινον.
ταῦτα χρὴ μοχθεῦντας ἐν ἁλίῳ ἄνδρας ἀείδειν.
τὸν δὲ τεόν, βουκαῖε, πρέπει λιμηρὸν ἔρωτα
μυθίσδεν τᾷ ματρὶ κατ' εὐνὰν ὀρθρευοίσᾳ.

MILO.

invenit deus sontem; habes quod dudum cupiebas
mantis culmaria (*locusta*) tibi noctem illuminabit.

BATTUS.

irridere me incipis tu; cæcus autem non solus *est* Plutus,
sed etiam improvidus Amor. noli jam te jactare.

MILO.

non me jacto; tu modo dejice segetem,
et amatorium aliquod de puella carmen exordire; jucun-
dius ita] opus facies; et profecto olim canendi artifex eras.

BATTUS.

Musæ Pierides, canite mecum gracilem [ditis.
puellam; nam quæ vos, deæ, attigeritis, pulcra omnia red-
Bombyca venusta, Syram vocant te omnes, [loris.
macilentam, sole adustam, ego solus melleam (*mellei co-*
et viola nigra est et inscriptus hyacinthus,
nihilo tamen minus prima coronæ nominant.
capra cytisum, lupus capram sequitur,
grus aratrum, at ego tui amore insanio.
utinam mihi esset quantum Crœsum olim aiunt possedisse,
aurei ambo staremus Veneri consecrati,
tu quidem tibias habens et vel rosam vel malum,
at ego gestum saltantis et novos calceos in *pede* utroque
Bombyca venusta, pedes tui *sunt* tali,
vox dulcis; mores vero tui qui sint non habeo dicere.

MILO.

profecto pulcras nobis clam fecit bubulcus cantiones.
quam scite numerorum rationem dimensus est!
heu mihi ob barbam meam, quam frustra alui!
audi jam etiam hæc quæ sunt divini Lytiersæ.
Ceres frugifera, spicifera, hæc seges [grana.
commodam se præbeat metentibus, et det quam plurima
constringite, collectores, manipulos, ne quis præteriens
dicat: ficulnei homines, periit etiam hæc merces.
ad boream ventum acervi sectura vobis
vel Zephyrum, spectet: pinguescit sic arista.
qui triturant frumentum, *eos* fugiat meridie somnus:
ex culmo paleæ fiunt tunc facillime.
incipere *oportet* messores, quum galerita excitatur,
et desinere quum *illa* dormit, quiescere medio æstu.
optabilis *est* ranæ vita, pueri: non curat,
qui potum infundat; nam affatim ei suppetit.
age, o villice avare, jam lentes coque;
vide ne vulneres manum diffindens cyminum.
hæc decet viros in solis æstu laborantes cantare
tuum autem, arator, famelicum amorem decet
narrare matri in lecto mane vigilanti.

ΚΥΚΛΩΨ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΙΑ'.

Οὐδὲν ποττὸν ἔρωτα πεφύκει φάρμακον ἄλλο,
Νικία, οὔτ' ἔγχριστον, ἐμὶν δοκεῖ, οὔτ' ἐπίπαστον,
ἢ ταὶ Πιερίδες· κοῦφον δέ τι τοῦτο καὶ ἀδύ
γίνετ' ἐπ' ἀνθρώποις, εὑρεῖν δ' οὐ ῥᾴδιόν ἐντι.
γινώσκειν δ' οἶμαί τυ καλῶς ἰατρὸν ἐόντα
καὶ ταῖς ἐννέα δὴ πεφιλαμένον ἔξοχα Μοίσαις.
οὕτω γοῦν ῥᾷστα διᾶγ' ὁ Κύκλωψ ὁ παρ' ἁμῖν,
ὡρχαῖος Πολύφαμος, ὅκ' ἤρατο τᾶς Γαλατείας,
ἄρτι γενειάσδων περὶ τὸ στόμα τὼς κροτάφως τε
ἤρατο δ' οὐ μάλοις οὐδὲ ῥόδῳ οὐδὲ κικίννοις,
ἀλλ' ὀρθαῖς μανίαις, ἁγεῖτο δὲ πάντα πάρεργα.
πολλάκι ταὶ ὄιες ποτὶ τωὔλιον αὐταὶ ἀπῆνθον
χλωρᾶς ἐκ βοτάνας· ὁ δὲ τὰν Γαλάτειαν ἀείδων
αὐτὸς ἐπ' ἀιόνος κατετάκετο φυκιοέσσας
ἐξ ἀοῦς, ἔχθιστον ἔχων ὑποκάρδιον ἕλκος
Κύπριδος ἐκ μεγάλας, τό οἱ ἥπατι πᾶξε βέλεμνον.
ἀλλὰ τὸ φάρμακον εὗρε, καθεζόμενος δ' ἐπὶ πέτρας
ὑψηλᾶς ἐς πόντον ὁρῶν ἄειδε τοιαῦτα.
ὦ λευκὰ Γαλάτεια, τί τὸν φιλέοντ' ἀποβάλλῃ;
λευκοτέρα πακτᾶς ποτιδεῖν, ἁπαλωτέρα ἀρνός,
μόσχω γαυροτέρα, φιαρωτέρα ὄμφακος ὠμᾶς.
φοιτῇς δ' αὖθ' οὕτως, ὅκκα γλυκὺς ὕπνος ἔχῃ με,
οἴχῃ δ' εὐθὺς ἰοῖσ', ὅκκα γλυκὺς ὕπνος ἀνῇ με,
φεύγεις δ' ὥσπερ ὄις πολιὸν λύκον ἀθρήσασα.
ἠράσθην μὲν ἔγωγα τεοῦς, κόρα, ἁνίκα πρᾶτον
ἦνθες ἐμᾷ σὺν ματρὶ θέλοισ' ὑακίνθινα φύλλα
ἐξ ὄρεος δρέψασθαι, ἐγὼ δ' ὁδὸν ἁγεμόνευον.
παύσασθαι δ' ἐσιδών τυ καὶ ὕστερον οὐδέ τί πα νῦν
ἐκ τήνω δύναμαι· τὶν δ' οὐ μέλει οὐ μὰ Δί' οὐδέν.
γινώσκω, χαρίεσσα κόρα, τίνος οὕνεκα φεύγεις·
οὕνεκά μοι λασία μὲν ὀφρὺς ἐπὶ παντὶ μετώπῳ
ἐξ ὠτὸς τέταται ποτὶ θὤτερον ὡς μία μακρά,
εἷς δ' ὀφθαλμὸς ἔπεστι, πλατεῖα δὲ ῥὶς ἐπὶ χείλει.
ἀλλ' ωὑτὸς τοιοῦτος ἐὼν βοτὰ χίλια βόσκω,
κἠκ τούτων τὸ κράτιστον ἀμελγόμενος γάλα πίνω·
τυρὸς δ' οὐ λείπει μ' οὔτ' ἐν θέρει οὔτ' ἐν ὀπώρᾳ,
οὐ χειμῶνος ἄκρω· ταρσοὶ δ' ὑπεραχθέες αἰεί.
συρίσδεν δ' ὡς οὔτις ἐπίσταμαι ὧδε Κυκλώπων,
τίν, τὸ φίλον γλυκύμαλον, ἁμᾶ κἠμαυτὸν ἀείδων
πολλάκι νυκτὸς ἀωρί. τρέφω δέ τοι ἕνδεκα νεβρώς
πάσας μαννοφόρως, καὶ σκύμνως τέσσαρας ἄρκτων.
ἀλλ' ἀφίκευ τὺ ποθ' ἁμέ, καὶ ἑξεῖς οὐδὲν ἔλασσον,
τὰν γλαυκὰν δὲ θάλασσαν ἔα ποτὶ χέρσον ὀρεχθεῖν.
ἅδιον ἐν τὤντρῳ παρ' ἐμὶν τὰν νύκτα διαξεῖς·
ἐντὶ δάφναι τηνεῖ, ἐντὶ ῥαδιναὶ κυπάρισσοι,
ἔντι μέλας κισσός, ἔντ' ἄμπελος ἁ γλυκύκαρπος,
ἔντι ψυχρὸν ὕδωρ, τό μοι ἁ πολυδένδριος Αἴτνα
λευκᾶς ἐκ χιόνος ποτὸν ἀμβρόσιον προΐητι.
τίς κἂν τῶνδε θάλασσαν ἔχειν ἢ κύμαθ' ἕλοιτο·
αἰ δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ δοκέω λασιώτερος ἦμεν,

CYCLOPS.

IDYLLION XI.

Nullum amoris exstat remedium aliud,
Nicia, neque quod inungi possit, *ut* mihi videtur, neque
quod adspergi,] nisi Musæ; leneque hoc et jucundum
est in potestate hominum, inventu autem facile non est.
nosse *id* puto te probe, medicus quum sis,
et novem sane eximie dilectus Musis.
sic quidem commodissime degebat Cyclops nostras,
antiquus ille Polyphemus, quum amabat Galateam,
modo pubescens circa os et tempora.
amabat autem non malis neque rosa neque cincinnis,
sed nullis ambagibus utente furore, ducebatque omnia post-habenda.] sæpe oves ad ovile ipsæ redierunt
viridi ex gramine; ille autem Galateam cantu celebrans
ipse (*solus*) in litore algoso contabescebat
inde ab aurora, infestissimum habens sub pectore vulnus
Venere ex potenti, quod *vulnus* ei in hepate infixerat telum
illius.] sed remedium invenit, sedensque in rupe
præcelsa, in mare prospectans, talia canebat.
o candida Galatea, quid amantem a te rejicis?
candidior lacte coacto adspectu, tenerior agno,
vitulo lascivior, splendidior uva immatura.
venis sic huc, quum dulcis somnus me tenet,
abis statim, quum dulcis somnus me relinquit,
fugisque sicut ovis canum lupum conspicata.
amore ego captus sum tui, puella, quum primum
venisti mea cum matre, ut hyacinthina folia
ex monte decerperes, atque ego viæ dux eram.
desinere autem, ubi te vidi, et postea et ne nunc quidem
ab illo *tempore* possum; tu vero non curas, per Jovem, non
tantillum.] scio, formosa puella, quam ob rem *me* fugias:
quod mihi hirsutum supercilium per totam frontem [gum,
ab aure altera protensum est ad alteram *aurem* unum lon-
unusque oculus *fronti* inest, et latus nasus supra labrum.
verum ego idem, qui talis sum, oves mille pasco,
et ex his lac optimum, quod mihi mulgeo, bibo;
caseus non deficit me neque æstate neque auctumno,
non hieme summa; fiscellæque *sunt* semper prægravatæ.
fistula canere ut nullus hic Cyclopum scio,
te, o carum pomum dulce, simul et me cantu celebrans
sæpe nocte intempesta. alo tibi undecim capreolos,
omnes monilibus ornatos, et catulos quattuor ursarum.
age veni tu ad nos, neque deteriore eris condicione,
glaucumque mare sine ad litus intumescere.
suavius in antro apud me noctem transiges;
sunt lauri ibi, sunt proceræ cupressi,
est nigra hedera, est vitis dulces fructus ferens,
est gelida aqua, quam mihi nemorosa Ætna
candida ex nive, potum ambrosium, mittit.
quis in mari seu fluctibus vivere malit, quum his frui possit?
sed si tibi ipse ego videar hirsutior esse,

ἔντι δρυὸς ξύλα μοι καὶ ὑπὸ σποδῷ ἀκάματον πῦρ·
καιόμενος δ' ὑπὸ τεῦς καὶ τὰν ψυχὰν ἀνεχοίμαν
καὶ τὸν ἕν' ὀφθαλμόν, τῶ μοι γλυκερώτερον οὐδέν.
ὤμοι, ὅτ' οὐκ ἔτεκέν μ' ἁ μάτηρ βράγχι' ἔχοντα,
ὡς κατέδυν ποτὶ τὶν καὶ τὰν χέρα τεῦς ἐφίλασα,
αἰ μὴ τὸ στόμα λῇς, ἔφερον δέ τοι ἢ κρίνα λευκά
ἢ μάκων' ἁπαλὰν ἐρυθρὰ πλαταγώνι' ἔχοισαν.
ἀλλὰ τὰ μὲν θέρεος, τὰ δὲ γίνεται ἐν χειμῶνι,
ὥςτ' οὐκ ἄν τοι ταῦτα φέρειν ἅμα πάντ' ἐδυνάθην.
νῦν μάν, ὦ κόριον, νῦν αὐτόγα νεῖν γε μαθεῦμαι,
αἴκα τις σὺν ναΐ πλέων ξένος ὧδ' ἀφίκηται,
ὡς εἰδῶ, τί ποθ' ἁδὺ κατοικεῖν τὸν βυθὸν ὔμμιν.
ἐξένθοις, Γαλάτεια, καὶ ἐξενθοῖσα λάθοιο,
ὥςπερ ἐγὼ νῦν ὧδε καθήμενος, οἴκαδ' ἀπενθεῖν·
ποιμαίνειν δ' ἐθέλοις σὺν ἐμὶν ἅμα καὶ γάλ' ἀμέλγειν,
καὶ τυρὸν πᾶξαι τάμισον δριμεῖαν ἐνεῖσα.
ἁ μάτηρ ἀδικεῖ με μόνα, καὶ μέμφομαι αὐτᾷ·
οὐδὲν πήποχ' ὅλως ποτὶ τὶν φίλον εἶπεν ὑπέρ μευ,
καὶ ταῦτ' ἆμαρ ἐπ' ἆμαρ ὁρεῦσά με λεπτὸν ἐόντα.
φασῶ τὰν κεφαλὰν καὶ τὼς πόδας ἀμφοτέρως μευ
σφύσδειν, ὡς ἀνιαθῇ, ἐπεὶ κἠγὼν ἀνιῶμαι.
ὦ Κύκλωψ, Κύκλωψ, πᾷ τὰς φρένας ἐκπεπότασαι;
αἴκ' ἐνθὼν ταλάρως τε πλέκοις καὶ θαλλὸν ἀμάσας
ταῖς ἄρνεσσι φέροις, τάχα καὶ πολὺ μᾶλλον ἔχοις νοῦν.
τὰν παρεοῖσαν ἄμελγε· τί τὸν φεύγοντα διώκεις;
εὑρήσεις Γαλάτειαν ἴσως καὶ καλλίον' ἄλλαν.
πολλαὶ συμπαῖσδέν με κόραι τὰν νύκτα κέλονται,
κιχλίσδοντι δὲ πᾶσαι, ἐπεί κ' αὐταῖς ὑπακούσω.
δῆλον ὅτ' ἐν τᾷ γᾷ κἠγώ τις φαίνομαι ἦμεν.
οὕτω τοι Πολύφαμος ἐποίμαινεν τὸν ἔρωτα
μουσίσδων, ῥᾶον δὲ διᾶγ' ἢ εἰ χρυσὸν ἔδωκεν.

sunt querna ligna mihi et sub cinere inexstinctus ignis;
exurique abs te vel animam *meam* paterer
atque unicum oculum, quo mihi dulcius nihil.
hei mihi, quod non peperit me mater cum branchiis,
ut subirem *undas* ad te ac manum tuam oscularer,
si os nolles, et ferrem tibi vel lilia candida
vel papaver tenerum, quod rubra crepitacula habet.
at illa quidem æstate, hæc nascuntur hieme,
ut non tibi hæc afferre simul omnia potuissem.
nunc profecto, o puella, nunc extemplo natare discam,
si quis hospes nave vectus huc advenerit,
ut sciam, quæ tandem voluptas *sit* vobis habitare in profundo.] egrediaris, Galatea, et egressa obliviscaris,
sicut ego nunc hic sedens, domum redire;
et pascere velis mecum simul et lac mulgere,
et caseum premere coagulo acri immisso.
mater sola me injuria afficit, et incuso eam;
nihil *illa* umquam omnino amabile tibi dixit de me,
idque in dies videns me macie tenuatum.
dicam caput et pedes ambos meos
graviter dolere, ut crucietur, quoniam et ego crucior.
o Cyclops, Cyclops, quo mens tibi avolavit?
si e vestigio calathos texeres et frondes desectas
agnis ferres, forsitan etiam multo magis saperes.
præsentem mulge; quid fugientem persequeris?
invenies Galateam forsitan etiam pulcriorem aliam.
multæ puellæ, ut *secum* noctem colludam, invitant,
et effuse rident omnes, quum iis auscultaverim.
nimirum in terra et ego aliquis videor esse.
sic Polyphemus pascebat amorem
cantillando, commodius que degebat quam si aurum dedisset.

ΑΪΤΗΣ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΙΒ'.

Ἤλυθες, ὦ φίλε κοῦρε, τρίτῃ σὺν νυκτὶ καὶ ἀοῖ;
ἤλυθες· οἱ δὲ ποθεῦντες ἐν ἤματι γηράσκουσιν.
ὅσσον ἔαρ χειμῶνος, ὅσον μᾶλον βραβύλοιο
ἅδιον, ὅσσον ὄις σφετέρας λασιωτέρα ἀρνός,
ὅσσον παρθενικὴ προφέρει τριγάμοιο γυναικός,
ὅσσον ἐλαφροτέρη μόσχων νεβρός, ὅσσον ἀηδὼν
συμπάντων λιγύφωνος ἀοιδοτάτη πετεηνῶν,
τόσσον ἔμ' εὔφρανας τὺ φανείς, σκιερὰν δ' ὑπὸ φαγὸν
ἀελίου φρύγοντος ὁδοιπόρος ἔδραμον ὥς τις.
εἴθ' ὁμαλοὶ πνεύσειαν ἐπ' ἀμφοτέροισιν Ἔρωτες
νῶιν, ἐπεσσομένοις δὲ γενοίμεθα πᾶσιν ἀοιδά·
« οἵω δή τινε τώδε μετὰ προτέροισι γενέσθην
« φωθ', ὁ μὲν εἴςπνηλος, φαίη χ' ὡμυκλαΐσδων,
« τὸν δ' ἕτερον πάλιν ὥς κεν ὁ Θεσσαλὸς εἴποι ἀΐταν.
« ἀλλήλους δ' ἐφίλησαν ἴσῳ ζυγῷ. ἦ ῥα τότ' ἔσσαν
« χρύσειοι πάλιν ἄνδρες, ὅτ' ἀντεφίλησ' ὁ φιληθείς. »
εἰ γὰρ τοῦτο, πάτερ Κρονίδα, πέλοι, εἰ γάρ, ἀγήρῳ

AITES.

IDYLLION XII.

Venisti, care puer, tertiam post noctem et auroram?
venisti: qui desiderio flagrant, uno die senescunt.
quanto ver hieme, quanto malum pruno
suavius, quanto ovis suo agno villosior *est*,
quanto virgo præstat ter nuptæ mulieri,
quanto velocior vitulis hinnulus, quantum luscinia
canora cantu omnes volucres superat,
tantum me exhilarasti tu, quum venisti, et sub umbrosam fagum] sole torrente sicut viator properavi.
utinam concordes adspirent utrique Amores
nostrûm, et posteris omnibus fiamus cantilena:
« quale illud fuit inter priores homines [lingua loquens,
« amicorum par! alter εἴςπνηλος (*amans*) dixerit Amyclæa
« alterum contra Thessalus vocaverit ἀΐταν (*amasium*).
« mutuo *illi* sese amarunt pari jugo. profecto tum fuerunt
« aurei iterum homines, quum vicissim amavit amatus. »
utinam hoc, o pater Jupiter, fiat, utinam, o dii senii expertes

ἀθάνατοι, γενεαῖς δὲ διηκοσίαισιν ἔπειτα
ἀγγείλειεν ἐμοί τις ἀνέξοδον εἰς Ἀχέροντα·
« ἡ σὴ νῦν φιλότης καὶ τοῦ χαρίεντος ἀΐτεω
« πᾶσι διὰ στόματος, μετὰ δ' ἠιθέοισι μάλιστα. »
ἀλλ' ἤτοι τούτων μὲν ὑπέρτεροι οὐρανίωνες
ἔσσονθ' ὡς ἐθέλοντι· ἐγὼ δὲ σὲ τὸν καλὸν αἰνέων
ψεύδεα ῥινὸς ὕπερθεν ἀραιᾶς οὐκ ἀναφύσω.
ἢν γάρ καί τι δάκης, τὸ μὲν ἀβλαβὲς εὐθὺς ἔθηκας,
διπλάσιον δ' ὤνασας, ἔχων δ' ἐπίμετρον ἀπῆνθον.
Νισαῖοι Μεγαρῆες ἀριστεύοντες ἐρετμοῖς,
ὄλβιοι οἰκείοιτε, τὸν Ἀττικὸν ὡς περίαλλα
ξεῖνον ἐτιμήσασθε Διοκλέα τὸν φιλόπαιδα.
αἰεί οἱ περὶ τύμβον ἀολλέες εἴαρι πράτῳ
κοῦροι ἐριδμαίνοντι φιλήματος ἄκρα φέρεσθαι.
ὃς δέ κε προςμάξῃ γλυκερώτερα χείλεσι χείλη,
βριθόμενος στεφάνοισιν ἑὰν ἐς ματέρ' ἀπῆνθεν.
ὄλβιος, ὅςτις παισὶ φιλήματα κεῖνα διαιτᾷ.
ἦ που τὸν χαροπὸν Γανυμήδεα πόλλ' ἐπιβωτᾷ
Λυδίῃ ἶσον ἔχειν πέτρῃ στόμα, χρυσὸν ὁποίῃ
πεύθονται μὴ φαῦλος ἐτήτυμον ἀργυραμοιβοί.

immortales, et post ducenta sæcula denique
nuntium hunc mihi ferat aliquis irremeabilem ad Acherontem :] « tuus nunc amor et venusti amasii
« omnibus *est* in ore, et maxime juvenibus. »
verum harum rerum domini cœlicolæ
erunt sicuti volent ; ego autem te formosum laudibus celebrans] mendacii signa super nasum tenerum non proferam.
Nam etsi aliqua in re *me* læseris, illud innoxium statim [reddidisti,] et duplo juvisti, et cum incremento *amoris* discessi.
Nisæi Megarenses, qui arte remigandi præstatis,
felices habitetis, illum Atticum quod eximie
hospitem honore ornastis Dioclem puerorum amatorem.
semper circa illius tumulum congregati vere primo
pueri certant osculi præmia reportare.
qui autem applicuerit dulcius labris labra,
oneratus coronis suam ad matrem revertitur.
beatus ille, qui pueris de osculis illis arbiter est.
sane, opinor, cæsium Ganymedem multum invocat,
ut Lydio lapidi par os habeat, quo *lapide* aurum,
num vitiatum sit, vere explorant argentarii.

ΥΛΑΣ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΙΓ'.

Οὐχ ἁμῖν τὸν Ἔρωτα μόνοις ἔτεχ', ὡς ἐδοκεῦμες,
Νικία, ᾧ τινι τοῦτο θεῶν ποκα τέκνον ἔγεντο·
οὐχ ἁμῖν τὰ καλὰ πράτοις καλὰ φαίνεται ἦμεν,
οἳ θνατοὶ πελόμεσθα, τὸ δ' αὔριον οὐκ ἐσορῶμες·
ἀλλὰ καὶ Ὡμφιτρύωνος ὁ χαλκιοκάρδιος υἱός,
ὃς τὸν λῖν ὑπέμεινε τὸν ἄγριον, ἤρατο παιδός,
τῶ χαρίεντος Ὕλα, τῶ τὰν πλοκαμῖδα φορεῦντος,
καί νιν πάντ' ἐδίδαξε, πατὴρ ὡςεὶ φίλον υἷα,
ὅσσα μαθὼν ἀγαθὸς καὶ ἀοίδιμος αὐτὸς ἔγεντο·
χωρὶς δ' οὐδέποκ' ἦς, οὔτ' εἰ μέσον ἆμαρ ὄροιτο,
οὔθ' ὁπόχ' ἁ λεύκιππος ἀνατρέχοι ἐς Διὸς Ἀώς,
οὔθ' ὁπόκ' ὀρτάλιχοι μινυροὶ ποτὶ κοῖτον ὁρῷεν,
σεισαμένας πτερὰ ματρὸς ἐπ' αἰθαλόεντι πετεύρῳ,
ὡς αὐτῷ κατὰ θυμὸν ὁ παῖς πεποναμένος εἴη,
αὐτῷ δ' εὖ ἕλκων ἐς ἀλαθινὸν ἄνδρ' ἀποβαίη.
ἀλλ' ὅτε τὸ χρύσειον ἔπλει μετὰ κῶας Ἰήσων
Αἰσονίδας, οἱ δ' αὐτῷ ἀριστῆες συνέποντο,
πασᾶν ἐκ πολίων προλελεγμένοι, ὧν ὄφελός τι,
ἵκετο χὠ ταλαεργὸς ἀνὴρ ἐς ἀφνειὸν Ἰωλκόν
Ἀλκμήνας υἱὸς Μιδεάτιδος ἡρωίνας,
σὺν δ' αὐτῷ κατέβαινεν Ὕλας εὔεδρον ἐς Ἀργώ,
ἅτις Κυανεᾶν οὐχ ἥψατο συνδρομάδων ναῦς,
ἀλλὰ διεξάιξε, βαθὺν δ' εἰςέδραμε Φᾶσιν,
αἰετὸς ὣς μέγα λαῖτμα· ἀφ' ὧ τότε χοιράδες ἔσταν.
ἆμος δ' ἀντέλλοντι Πελειάδες, ἐσχατιαὶ δέ
ἄρνα νέον βόσκοντι, τετραμμένω εἴαρος ἤδη,
τᾶμος ναυτιλίας μιμνάσκετο θεῖος ἄωτος
ἡρώων, κοίλαν δὲ καθιδρυνθέντες ἐς Ἀργώ

HYLAS.

IDYLLION XIII.

Non nobis solis Amorem peperit, ut arbitrabamur,
Nicia, cuicunque tandem deorum hic puer natus est ;
non nobis pulcra primis pulcra videntur esse,
qui mortales sumus et crastinum non videmus ;
sed etiam Amphitryonis æneï pectoris filius,
qui sævum leonem sustinuit, amavit puerum,
formosum Hylan, capillos in cincinnum nexos gestantem,
et eum omnia edocuit, sicut pater carum filium,
quibus perceptis *vir* bonus et celebris ipse effectus erat ;
numquam ab eo discedebat, neque si medius dies surgeret,
nec quum albis quadrigis Aurora in Jovis *ædes* adscenderet,
nec quum pulli avium pipientes ad nidum respicerent,
quatiente alas matre in fuliginosa trabe,
ut sibi ex sententia puer elaboratus esset,
sibique recte trahens *(pari fortitudine)* vir verus evaderet.
sed quum ad aureum vellus petendum navigaret Iason
Æsonides, ipsumque principes viri sequerentur,
omnibus ex urbibus secundum ordinem electi, qui virtute præstarent,] venit etiam laborum patiens vir in divitem Iolcum] Alcmenæ filius Mideatidis heroinæ ;
cum eoque conscendit Hylas firmam Argo,
quæ navis Cyaneas concurrentes non attigit,
sed perrupit, et in profundum ingressa est Phasin,
tamquam aquila *per* magnos fluctus ; ex quo tum petræ constitere.] quum autem Pleiades oriuntur, et extremi agri
agnos juvenculos pascunt, vertente jam vere,
tum navigationis meminerat divinus flos
heroum, cavaque in Argo collocati

Ἑλλάσποντον ἵκοντο νότῳ τρίτον ἆμαρ ἀέντι,
εἴσω δ' ὅρμον ἔθεντο Προποντίδος, ἔνθα Κιανῶν
αὔλακας εὐρύνοντι βόες τρίβοντες ἄροτρον.
ἐκβάντες δ' ἐπὶ θῖνα κατὰ ζυγὰ δαῖτα πένοντο
δειελινόν, πολλοὶ δὲ μίαν στορέσαντο χαμεύναν.
λειμὼν γάρ σφιν ἔκειτο, μέγα στιβάδεσσιν ὄνειαρ,
ἔνθεν βούτομον ὀξὺ βαθύν τ' ἐτάμοντο κύπειρον.
κᾤχεθ' Ὕλας ὁ ξανθὸς ὕδωρ ἐπιδόρπιον οἰσῶν
αὐτῷ θ' Ἡρακλῆϊ καὶ ἀστεμφεῖ Τελαμῶνι,
οἳ μίαν ἄμφω ἑταῖροι ἀεὶ δαίνυντο τράπεζαν,
χάλκεον ἄγγος ἔχων. τάχα δὲ κράναν ἐνόησεν
ἡμένῳ ἐν χώρῳ· περὶ δὲ θρύα πολλὰ πεφύκει,
κυάνεόν τε χελιδόνιον χλοερόν τ' ἀδίαντον
καὶ θάλλοντα σέλινα καὶ εἰλιτενὴς ἄγρωστις.
ὕδατι δ' ἐν μέσσῳ Νύμφαι χορὸν ἀρτίζοντο,
Νύμφαι ἀκοίμητοι, δειναὶ θεαὶ ἀγροιώταις,
Εὐνείκα καὶ Μαλὶς ἔαρ θ' ὁρόωσα Νυχεία.
ἤτοι ὁ κοῦρος ἐπεῖχε ποτῷ πολυχανδέα κρωσσὸν
βάψαι ἐπειγόμενος, ταὶ δ' ἐν χερὶ πᾶσαι ἔφυσαν·
πασάων γὰρ ἔρως ἁπαλὰς φρένας ἀμφεκάλυψεν
Ἀργείῳ ἐπὶ παιδί· κατήριπε δ' ἐς μέλαν ὕδωρ
ἀθρόος, ὡς ὅτε πυρσὸς ἀπ' οὐρανοῦ ἤριπεν ἀστὴρ
ἀθρόος ἐν πόντῳ, ναύταις δέ τις εἶπεν ἑταίροις·
« κουφότερ' ὦ παῖδες, ποιεῖσθ' ὅπλα, πλευστικὸς οὖρος. »
Νύμφαι μὲν σφετέροις ἐπὶ γούνασι κοῦρον ἔχοισαι
δακρυόεντ' ἀγανοῖσι παρεψύχοντ' ἐπέεσσιν.
Ἀμφιτρυωνιάδας δὲ ταρασσόμενος περὶ παιδὶ
ᾤχετο, Μαιωτιστὶ λαβὼν εὐκαμπέα τόξα
καὶ ῥόπαλον, τό οἱ αἰὲν ἐχάνδανε δεξιτερὰ χείρ.
τρὶς μὲν Ὕλαν ἄυσεν, ὅσον βαρὺς ἤρυγε λαιμός·
τρὶς δ' ἄρ' ὁ παῖς ὑπάκουσεν, ἀραιὰ δ' ἵκετο φωνὰ
ἐξ ὕδατος, παρεὼν δὲ μάλα σχεδὸν εἴδετο πόρρω.
ὡς δ' ὁπότ' ἠυγένειος ἀπόπροθι λὶς ἐσακούσας
νεβρῶ φθεγξαμένας τις ἐν ὤρεσιν ὠμοφάγος λὶς
ἐξ εὐνᾶς ἔσπευσεν ἑτοιμοτάταν ἐπὶ δαῖτα,
Ἡρακλέης τοιοῦτος ἐν ἀτρίπτοισιν ἀκάνθαις
παῖδα ποθῶν δεδόνατο, πολὺν δ' ἐπελάμβανε χῶρον.
σχέτλιοι οἱ φιλέοντες· ἀλώμενος ὅσσ' ἐμόγησεν
ὤρεα καὶ δρυμώς, τὰ δ' Ἰάσονος ὕστερα πάντ' ἦς.
ναῦς γέμεν ἄρμεν' ἔχοισα μετάρσια τῶν παρεόντων,
ἱστία δ' ἠΐθεοι μεσονύκτιον ἐξεπάειρον
Ἡρακλῆα μένοντες. ὁ δ' ᾇ πόδες ἆγον ἐχώρει
μαινόμενος· χαλεπὰ γὰρ ἔσω θεὸς ἧπαρ ἄμυσσεν.
οὕτω μὲν κάλλιστος Ὕλας μακάρων ἀριθμεῖται·
Ἡρακλέην δ' ἥρωες ἐκερτόμεον λιποναύταν,
οὕνεκεν ἠρώησε τριακοντάζυγον Ἀργώ,
πεζᾷ δ' ἐς Κόλχως τε καὶ ἄξενον ἵκετο Φᾶσιν.

in Hellespontum venerunt Noto tertium diem flante,
et subierunt stationem navalem intra Propontidem, ubi
Cianorum] sulcos latos ducunt boves terentes aratra.
egressi in littus secundum transtra cœnam sibi parabant
vespertinam multique unum straverunt sibi torum.
pratum enim iis patebat, magnum toris commodum;
unde butomum acutum densumque sibi resecuerunt cype-
rum.] et abiit Hylas flavus aquam ad cœnam allaturus
ipsique Herculi et constanti Telamoni,
qui uni ambo socii semper accumbebant mensæ,
æneum vas habens. mox autem fontem vidit
in depresso septo; circum autem ulvæ multæ natæ erant,
cæruleumque chelidonium virideque adiantum
et virens apium et late serpens agrostis.
in media autem aqua Nymphæ chorum instituebant,
Nymphæ pervigiles, metuendæ rusticis deæ,
Eunica et Malis verque oculis suis referens Nychea.
sane quidem puer admovit aquæ potabili urnam valde capa-
cem,] immergere *eam* cupiens, sed illæ omnes manui *ejus*
adhæserunt;] omnium enim teneras mentes amor occuparat
in conspectu Argivi pueri; *hic* autem delapsus est in undas
nigrantes] præceps, ut quum rutilans de cœlo decidit stella
præceps in mari, et inter nautas socios alius alii dicit:
« leviora, o pueri, vobis facite armamenta: secundus *erit*
« ventus. »] Nymphæ suo in gremio puerum tenentes
lacrimantem blandis consolabantur verbis:
Amphitryoniades autem *animo* perturbatus ob puerum,
abiit, sumpto arcu more Scytharum sinuato,
et *sumpta* clava, quam semper dextra ejus manus capiebat.
ter Hylan clamavit, quantum grave guttur valebat,
et ter puer auscultavit, exilisque venit vox
ex undis, et quum proxime adesset, procul abesse videba-
tur.] veluti quum bene barbatus leo, procul audito
hinnuli clamore, *quum* leo cruentus in montibus
ex cubili ruit paratissimam ad cœnam,
talis Hercules per invios sentes [obtinebat.
pueri desiderio agitatus erat, multamque regionem *errando*
miseri *sunt* amantes! quantum ille toleravit errans
per montes et saltus! Iasonisque res prorsus posthabuit.
navis, omni apparatu instructa, plena erat iis qui aderant;
velaque juvenes dederunt, quum usque ad mediam noctem
Herculem exspectassent. at hic quo pedes ferebant pergebat
furibundus; nam sæva dea intus *ei* jecur laniabat.
sic pulcerrimus Hylas *deorum* beatorum aliquis numeratur,
Herculem autem heroes criminabantur, ut navis desertorem,
quod retardaverat Argo triginta transtris instructam, [venit.
et pedestri itinere ad Colchos et inhospitalem Phasin per-

ΚΥΝΙΣΚΑΣ ΕΡΩΣ

Η

ΘΥΩΝΙΧΟΣ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΙΔ'.

ΑΙΣΧΙΝΗΣ ΚΑΙ ΘΥΩΝΙΧΟΣ.

ΑΙΣΧΙΝΗΣ.

Χαίρεν πολλὰ τὸν ἄνδρα Θυώνιχον.

ΘΥΩΝΙΧΟΣ.

ἄλλά τοι αὐτά,
Αἰσχίνα.

ΑΙΣΧΙΝΗΣ.

ὡς χρόνιος.

ΘΥΩΝΙΧΟΣ.

χρόνιος; τί δέ τοι τὸ μέλημα;

ΑΙΣΧΙΝΗΣ.

πράσσομες οὐχ ὡς λῷστα, Θυώνιχε.

ΘΥΩΝΙΧΟΣ.

ταῦτ' ἄρα λεπτός,
χὡ μύσταξ πολὺς οὗτος, αὐσταλέοι δὲ κίκιννοι.
τοιοῦτος πρώαν τις ἀφίκετο Πυθαγορικτάς,
ὠχρὸς κἀνυπόδατος· Ἀθηναῖος δ' ἔφατ' ἦμεν.
ἤρατο μὰν καὶ τῆνος, ἐμὶν δοκεῖ, ὀπτῶ ἀλεύρω.

ΑΙΣΧΙΝΗΣ.

παίσδεις, ὦγαθ', ἔχων· ἐμὲ δ' ἁ χαρίεσσα Κυνίσκα
ὑβρίσδει· λασῶ δὲ μανείς ποκα, θρὶξ ἀνὰ μέσσον.

ΘΥΩΝΙΧΟΣ.

τοιοῦτος μὲν ἀεὶ τύ, φίλ' Αἰσχίνα, ἀσυχῇ ὀξύς,
πάντ' ἐθέλων κατὰ καιρόν· ὅμως δ' εἶπον, τί τὸ καινόν;

ΑΙΣΧΙΝΗΣ.

Ὠργεῖος κἠγὼ καὶ ὁ Θεσσαλὸς ἱπποδιώκτας
Ἄπις καὶ Κλεύνικος ἐπίνομες ὁ στρατιώτας
ἐν χώρῳ παρ' ἐμίν. δύο μὲν κατέκοψα νεοσσώς
θηλάζοντά τε χοῖρον, ἀνῷξα δὲ Βύβλινον αὐτοῖς
εὐώδη, τετόρων ἐτέων, σχεδὸν ὡς ἀπὸ λανῶ.
βολβός, κτείς, κοχλίας ἐξηρέθη· ἦς πότος ἀδύς.
ἤδη δὲ προϊόντος, ἔδοξ' ἐπιχεῖσθαι ἄκρατον
ὧτινος ἤθελ' ἕκαστος· ἔδει μόνον ὧτινος εἰπεῖν.
ἄμμες μὲν φωνεῦντες ἐπίνομες, ὡς ἐδέδοκτο·
ἁ δ' οὐδέν, παρεόντος ἐμεῦ. τίν' ἔχειν με δοκεῖς νοῦν;
οὐ φθεγξῇ; λύκον εἶδες, ἔπαιξέ τις. ὡς σοφός, εἶπεν
κἠφᾶπτ'· εὐμαρέως κεν ἀπ' αὐτᾶς καὶ λύχνον ἅψας.
ἔντι Λύκος, Λύκος ἐντί, Λάβα τῶ γείτονος υἱός,
εὐμάκης, ἁπαλός, πολλοῖς δοκέων καλὸς ἦμεν·
τούτω τὸν κλύμενον κατετάκετο τῆνον ἔρωτα·
χἀμῖν τοῦτο δι' ὠτὸς ἐγεντό ποχ' ἀσυχᾷ οὕτως,
οὐ μὰν ἐξήταξα μάταν εἰς ἄνδρα γενειῶν.
ἤδη δ' ὦν πόσιος τοὶ τέτταρες ἐν βάθει ἦμες,
χὡ Λαρισσαῖος τὸν ἐμὸν Λύκον ᾆδεν ἀπ' ἀρχᾶς,
Θεσσαλικόν τι μέλισμα, κακαὶ φρένες· ἁ δὲ Κυνίσκα
ἔκλαεν ἐξαπίνας θαλερώτερον ἢ παρὰ ματρί
παρθένος ἑξάετις κόλπων ἐπιθυμήσασα.

CYNISCÆ AMOR

SEU

THYONICHUS.

IDYLLION XIV.

ÆSCHINES ET THYONICHUS.

ÆSCHINES.

Eccum quem exspectabam Thyonichum salvere multum [jubeo.

THYONICHUS.

ego vero tibi eadem *opto*
o Æschines.

ÆSCHINES.

Quam serus!

THYONICHUS.

Serus? quæ *est* ista tua sollicitudo?

ÆSCHINES.

non optime nobiscum agitur, Thyoniche.

THYONICHUS.

propterea igitur macer *es*,
et ista barba inculta horret, squalidique capilli.
talis nuper huc venit Pythagoricus quidam,
pallidus et discalceatus; Atheniensem *se* esse dicebat.
appetebat sane et ille, *ut* mihi videtur, tostam farinam.

ÆSCHINES.

jocandi, o bone, tu semper materiam habes; me vero for- [mosa scilicet Cynisca
contumeliose fastidit; clam aliquando in insaniam incidam, [crinis in medio.

THYONICHUS.

talis tu semper *es*, care Æschines, paululum iracundus,
omnia volens *tibi* commoda esse; dic tamen, quid istud no- [vum?

ÆSCHINES.

Argivus ille et ego et Thessalus ille equitandi artifex
Apis et Cleonicus miles potabamus
domi apud me. duos mactaveram pullos gallinaceos
lactentemque porcellum, et Byblinum *vinum* iis aperueram
odorum, quattuor annorum, prope tanquam a torculari.
bulbi, pectines, cochleæ apponebantur. erat compotatio dulcis.] jam progressa compotatione visum est infundi merum] in cujuscunque *honorem* quisque vellet; oportebat modo dicere, in cujus.] nos quidem nomina edentes bibebamus, ut visum erat;] illa autem nullum *edidit*, licet ego adessem. quo animo id accepisse me putas?] non loqueris? lupum vidisti, jocatus est aliquis. quam *tu* sapiens! inquit *Cynisca*] et erubuit; facile ex ea vel lucernam accendere potuisses.] est Lycus, Lycus est, Labæ vicini filius
procerus, mollis, qui multis videtur pulcer esse;
hujus præclaro isto amore contabescebat;
idque nobis aliquando sic clanculum ad aures pervenit,
non tamen *rem* exploravi, frustra usque ad virilem ætatem barbam alens.] jam igitur *nos* quattuor probe poti eramus,
et Larissæus istum meum Lycum denuo repetebat,
Thessalicum quoddam scomma! malignus iste homo! Cynisca autem] flebat subito profusius quam apud matrem
puella sex annorum, gremium *matris* appetens.

τᾶμος ἐγώ, τὸν ἴσας τύ, Θυώνιχε, πὺξ ἐπὶ κόρρας
ἤλασα, κἄλλαν αὖθις· ἀνειρύσσασα δὲ πέπλως
ἔξω ἀπῴχετο θᾶσσον. ἐμὸν κακόν, οὔ τοι ἀρέσκω;
ἄλλος τοι γλυκίων ὑποκόλπιος; ἄλλον ἰοῖσα
θάλπε φίλον· τήνῳ τὰ σὰ δάκρυα μᾶλα ῥέοντι.
μάστακα δοῖσα τέκνοισιν ὑπωροφίοισι χελιδών
ἄψοῤῥον ταχινὰ πέτεται, βίον ἄλλον ἀγείρειν·
ὠκυτέρα μαλακᾶς ἀπὸ δίφρακος ἔδραμε τήνα
ἰθὺ δι' ἀμφιθύρου καὶ δικλίδος, ᾇ πόδες ἆγον.
αἶνός θην λέγεταί τις, ἔβα κένταυρος ἀν' ὕλαν.
εἴκατι, ταίδ' ὀκτώ, ταίδ' ἐννέα, ταίδε δέκ' ἄλλαι,
σάμερον ἑνδεκάτα, ποτίθες δύο, καὶ δύο μᾶνες,
ἐξ ὧ ἀπ' ἀλλάλων, οὐδὲ Θρᾳκιστὶ κέκαρμαι.
οἷ δὲ Λύκος νῦν πάντα, Λύκῳ καὶ νυκτὸς ἀνῷκται·
ἄμμες δ' οὔτε λόγω τινὸς ἄξιοι οὔτ' ἀριθματοί,
δύστανοι Μεγαρῆες ἀτιμοτάτῃ ἐνὶ μοίρῃ.
κεἰ μὲν ἀποστέρξαιμι, τὰ πάντα κεν ἐς δέον ἕρποι·
νῦν δὲ πόθεν; μῦς, φαντί, Θυώνιχε, γεύμεθα πίσσας.
χὤτι τὸ φάρμακόν ἐστιν ἀμηχανέοντος ἔρωτος,
οὐκ οἶδα. πλὰν Σῖμος, ὁ τᾶς Ἐπιχάλκω ἐρασθείς,
ἐκπλεύσας ὑγιὴς ἐπανῆλθ', ἐμὸς ἁλικιώτας.
πλευσοῦμαι κἠγὼ διαπόντιος, οὔτε κάκιστος
οὔτε πρᾶτος ἴσως, ὁμαλὸς δέ τις, ὁ στρατιώτας.

ΘΥΩΝΙΧΟΣ.

ὤφελε μὰν χωρεῖν κατὰ νοῦν τεὸν ὧν ἐπιθυμεῖς,
Αἰσχίνα. εἰ δ' οὕτως ἄρα σοὶ δοκεῖ ὥστ' ἀποδαμεῖν,
μισθοδότας Πτολεμαῖος ἐλευθέρῳ οἷος ἄριστος,
εὐγνώμων, φιλόμουσος, ἐρωτικός, εἰς ἄκρον ἁδύς,
εἰδὼς τὸν φιλέοντα, τὸν οὐ φιλέοντ' ἔτι μᾶλλον,
πολλοῖς πολλὰ διδούς, αἰτεύμενος οὐκ ἀνανεύων,
οἷα χρὴ βασιλῆ'· αἰτεῖν δὲ δεῖ οὐκ ἐπὶ παντί,
Αἰσχίνα. ὥστ' εἴ τοι κατὰ δεξιὸν ὦμον ἀρέσκει
λῶπος ἄκρον περονᾶσθαι, ἐπ' ἀμφοτέροις δὲ βεβακὼς
τολμασεῖς ἐπιόντα μένειν θρασὺν ἀσπιδιώταν,
ᾇ τάχος εἰς Αἴγυπτον. ἀπὸ κροτάφων πελόμεσθα
πάντες γηραλέοι, καὶ ἐπισχερὼ ἐς γένυν ἕρπει
λευκαίνων ὁ χρόνος. ποιεῖν τι δεῖ, ἇς γόνυ χλωρόν.

tum ego, quem nosti tu, Thyoniche, pugnum ei in os
impegi, et iterum; atque illa succinctis vestibus
foras abiit ocius. mea pestis, non tibi placeo?
alius tibi dulcior in gremio? alium age
fove amicum; ille est cui destillantes lacrimæ tuæ poma
sunt.] alimento dato pullis sub tecto hirundo
ultro citroque celeriter volat, aliud *atque aliud* pabulum
collectura:] celerior illa e molli sella cucurrit
recta per vestibulum et fores extimas, quo pedes ferebant.
in proverbio quidem est: abiit centaurus in silvam.
viginti sunt *dies*, huc octo, huc novem, huc decem alii,
hodie undecimus *est*, adde duos, et duo menses *sunt*,
ex quo disjuncti sumus, neque Thracico more tonsus sum.
illi nunc Lycus instar omnium est, Lyco etiam nocte *porta*
patet;] nos autem nullo neque respectu neque numero digni
habemur,] miseri Megarenses in contemtissima condicione.
et si amorem exuere possem, omnia recte cederent;
nunc autem unde? mus, ut aiunt, Thyoniche, gustavimus
picem] quodque remedium sit invicti amoris,
non scio. præterquam Simus, qui Epichalci *filiam* amabat,
quum navigasset, sanus rediit, meus æqualis.
navigabo ego quoque per mare, nec pessimus
nec primus fortasse, sed tamen mediocris quidam, *ego* hicce
[*jam* miles *factus*.

THYONICHUS.

utinam tibi ex animo succedant, quæ cupis,
Æschines! si igitur sic tibi placet, ut peregre abeas,
stipendia præbet Ptolemæus *homini* libero ut *vir* optimus,
humanus, musarum amicus, amori deditus, ad summum
suavis,] qui novit amantem, non amantem etiam magis,
multis multa largiens, rogatus non abnuens,
qualia decet a rege *petere*; petere autem non oportet propter
quamque caussam,] Æschines. quare si tibi placet in dextro humero] sagum summum fibula constringere, et in
utroque *pede* consistens] audebis sustinere ferocem *hostem*
scutatum, si irruat,] quam celerrime in Ægyptum *eundum*
tibi est. inde a temporibus fieri incipimus
omnes senes et deinceps in genam serpit
ætas canos reddens. gerere aliquid oportet, dum genua virent.

ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΑΙ

Η

ΑΔΩΝΙΑΖΟΥΣΑΙ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΙΕ'.

ΓΟΡΓΩ, ΠΡΑΞΙΝΟΑ, ΓΡΑΥΣ, ΞΕΝΟΣ.

[ΕΤΕΡΟΣ ΞΕΝΟΣ, ΓΥΝΗ ΑΟΙΔΟΣ.]

ΓΟΡΓΩ.

Ἔνδοῖ Πραξινόα;

ΠΡΑΞΙΝΟΑ.

Γοργοῖ φίλα, ὡς χρόνῳ· ἔνδοῖ.
θαῦμ' ὅτι καὶ νῦν ἦνθες. ὅρη δίφρον, Εὐνόα, αὐτᾷ.
ἔμβαλε καὶ ποτίκρανον.

ΓΟΡΓΩ.

ἔχει κάλλιστα.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ.

καθίζευ.

ΓΟΡΓΩ.

ὢ τᾶς ἀλεμάτω ψυχᾶς· μόλις ὔμμιν ἐσώθην,
Πραξινόα, πολλῶ μὲν ὄχλω, πολλῶν δὲ τεθρίππων.
παντᾷ κρηπῖδες, παντᾷ χλαμυδηφόροι ἄνδρες·
ἁ δ' ὁδὸς ἄτρυτος, τὺ δ' ἑκαστοτέρω ἔμ' ἀποικεῖς.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ.

ταῦθ' ὁ πάραρος τῆνος ἐπ' ἔσχατα γᾶς ἔλαβ' ἐνθὼν
ἰλεόν, οὐκ οἴκησιν, ὅπως μὴ γείτονες ὦμες
ἀλλάλαις, ποτ' ἔριν, φθονερὸν κακόν, αἰὲν ὁμοῖος.

ΓΟΡΓΩ.

μὴ λέγε τὸν τεὸν ἄνδρα, φίλα, Δίνωνα τοιαῦτα
τῶ μικκῶ παρεόντος· ὅρη, γύναι, ὡς ποθορῇ τυ.
θάρσει, Ζωπυρίων, γλυκερὸν τέκος· οὐ λέγει ἀπφύν.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ.

ἰσθάνεται τὸ βρέφος, ναὶ τὰν πότνιαν.

ΓΟΡΓΩ.

καλὸς ἀπφύς.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ.

ἀπφὺς μὰν τῆνος πρώαν (λέγομες τὰ πρώαν θην
πάντα) νίτρον καὶ φῦκος ἀπὸ σκανᾶς ἀγοράσδων
κῆνθε φέρων ἅλας ἄμμιν, ἀνὴρ τρισκαιδεκάπαχυς.

ΓΟΡΓΩ.

χὠμὸς ταυτᾷ ἔχει, φθόρος ἀργυρίω, Διοκλείδας·
ἑπταδράχμως κυνάδας, γραιᾶν ἀποτίλματα πηρᾶν,
πέντε πόκως ἔλαβ' ἐχθές, ἅπαν ῥύπον, ἔργον ἐπ' ἔργῳ.
ἀλλ' ἴθι, τὠμπέχονον καὶ τὰν περονατρίδα λάζευ.
βᾶμες τῶ βασιλῆος ἐς ἀφνειῶ Πτολεμαίω,
θασόμεναι τὸν Ἄδωνιν· ἀκούω χρῆμα καλόν τι
κοσμεῖν τὰν βασίλισσαν.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ.

ἐν ὀλβίω ὄλβια πάντα.

ΓΟΡΓΩ.

ὧν ἴδες, ὧν εἶπες καὶ ἰδοῖσα τὺ τῷ μὴ ἰδόντι.
ἕρπειν ὥρα κ' εἴη.

SYRACUSIÆ

SIVE

ADONIDIS FESTUM CELEBRANTES.

IDYLLION XV.

GORGO, PRAXINOA, ANUS, HOSPES.

[ALTER HOSPES, CANTRIX.]

GORGO.

Intusne *est* Praxinoa?

PRAXINOA.

Gorgo cara, quam longum post tempus *ades!* intus *est*.
mirum *est*, te vel nunc venisse. circumspice sellam, Eunoa,
ipsi.] injice etiam pulvinum.

GORGO.

jam habet optime.

PRAXINOA.

conside.

GORGO.

o vanam animam! vix vobis salva evasi,
Praxinoa, ex magna turba multisque quadrigis.
ubique *sunt* ocreæ, ubique chlamydati viri;
via teri vix potest, tu autem remotius a me habitas.

PRAXIONA.

propterea delirus iste in extrema terræ profectus conduxit
ferarum speluncam, non habitationem, *ut* ne vicinæ essemus
inter nos, ad rixam, invidiosum scelus, semper sibi constans

GORGO.

noli dicere de tuo marito Dinone, o cara, talia
coram parvulo filio; vide, carissima, ut adspicit te.
bono animo es, Zopyrio, mellite puer; non dicit papam.

PRAXINOA.

sentit puer, per venerandam (*Proserpinam*).

GORGO.

bellus *est* papa.

PRAXINOA.

papa sane iste nuper (dicimus nupera scilicet
omnia) natrum et fucum ex taberna emens
etiam rediit salem nobis afferens, homo tredecim cubitorum.

GORGO.

etiam meus sic est, pecuniæ pernicies, Dioclides:
septem drachmarum pilos caninos, vetularum vellumina pe-
rarum,] quinque vellera emit heri, meras sordes, laborem
super laborem.] sed age, pallium et tunicam fibulatam cape.
eamus ad *aulam* regis divitis Ptolemæi,
spectaturæ Adonidem; audio rem pulcram
ornare reginam.

PRAXINOA.

in opulenti *ædibus* opulenta omnia.

GORGO.

quæ vidisti, ea potes narrare tu conspicata etiam ei qui non
vidit.] eundi tempus fuerit.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ.

ἀεργοῖς αἰὲν ἑορτά.
Εὐνόα, αἶρε τὸ νᾶμα καὶ ἐς μέσον, αἰνόθρυπτε,
θὲς πάλιν· αἱ γαλέαι μαλακῶς χρήσδοντι καθεύδειν·
κινεῦ δή, φέρε θᾶσσον ὕδωρ. ὕδατος πρότερον δεῖ·
ἃ δὲ σμᾶμα φέρει. δὸς ὅμως· μὴ πουλύ, ἄπληστε,
ἔγχει ὕδωρ· δύστανε, τί μευ τὸ χιτώνιον ἄρδεις;
παῦε. ὁκοῖα θεοῖς ἐδόκει, ταυτᾷ γε νένιμμαι.
ἁ κλὰξ τᾶς μεγάλας πᾷ λάρνακος; ὧδε φέρ' αὐτάν.

ΓΟΡΓΩ.

Πραξινόα, μάλα τοι τὸ καταπτυχὲς ἐμπερόναμα
τοῦτο πρέπει· λέγε μοι, πόσσω κατέβα τοι ἀφ' ἱστῶ;

ΠΡΑΞΙΝΟΑ.

μὴ μνάσῃς, Γοργοῖ· πλέον ἀργυρίω καθαρῶ μνᾶν
ἢ δύο· τοῖς δ' ἔργοις καὶ τὰν ψυχὰν ποτέθηκα.

ΓΟΡΓΩ.

ἀλλὰ κατὰ γνώμαν ἀπέβα τοι.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ.

τοῦτο καλ' εἶπας.
τὠμπέχονον φέρε μοι καὶ τὰν θολίαν κατὰ κόσμον
ἀμφίθες. οὐκ ἀξῶ τυ, τέκνον· μορμώ, δάκνει ἵππος.
δάκρυ' ὅσσα θέλεις· χωλὸν δ' οὐ δεῖ τυ γενέσθαι.
ἕρπωμες. Φρυγία, τὸν μικκὸν παῖσδε λαβοῖσα,
τὰν κύν' ἔσω κάλεσον, τὰν αὐλείαν ἀπόκλαξον.
ὦ θεοί, ὅσσος ὄχλος. πῶς καί ποκα τοῦτο περᾶσαι
χρὴ τὸ κακόν; μύρμακες ἀνάριθμοι καὶ ἄμετροι.
πολλά τοι, ὦ Πτολεμαῖε, πεποίηται καλὰ ἔργα,
ἐξ ὧ ἐν ἀθανάτοις ὁ τεκών· οὐδεὶς κακοεργός
δαλεῖται τὸν ἰόντα παρέρπων Αἰγυπτιστί,
οἷα πρὶν ἐξ ἀπάτας κεκροταμένοι ἄνδρες ἔπαισδον,
ἀλλάλοις ὁμαλοί, κακὰ παίγνια, πάντες ἐρειοί.
ἁδίστα Γοργοῖ, τί γενώμεθα; τοὶ πολεμισταὶ
ἵπποι τῶ βασιλῆος. ἄνερ φίλε, μή με πατήσῃς.
ὀρθὸς ἀνέστα ὁ πυρρός. ἴδ' ὡς ἄγριος· κυνοθαρσὴς
Εὐνόα, οὐ φευξῇ; διαχρησεῖται τὸν ἄγοντα.
ὠνάθην μεγάλως, ὅτι μοι τὸ βρέφος μένει ἔνδον.

ΓΟΡΓΩ.

θάρσει, Πραξινόα· καὶ δὴ γεγενήμεθ' ὄπισθεν,
τοὶ δ' ἔβαν ἐς χώραν.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ.

καὐτὰ συναγείρομαι ἤδη.
ἵππον καὶ τὸν ψυχρὸν ὄφιν τὰ μάλιστα δεδοίκω
ἐκ παιδός. σπεύδωμες· ὄχλος πολὺς ἄμμιν ἐπιρρεῖ.

ΓΟΡΓΩ.

ἐξ αὐλᾶς, ὦ μᾶτερ;

ΓΡΑΥΣ.

ἐγώ, τέκνα.

ΓΟΡΓΩ.

εἶτα παρενθεῖν
εὐμαρές;

ΓΡΑΥΣ.

ἐς Τροίαν πειρώμενοι ἦνθον Ἀχαιοί,
καλλίστα παίδων· πείρᾳ θην πάντα τελεῖται.

PRAXINOA.

otiosis semper *sunt* feriæ.
Eunoa, aufer stamina, et in medio, tu perdite delicata,
ne pone iterum; feles molliter cubare cupiunt;
jam move te, fer ocius aquam. aqua prius opus est,
hæc vero saponem affert. da tamen; ne multum autem, o
immoderata,] infunde aquam; infelix, quid mihi tunicam
commadefacis?] desiste. sicut diis visum est, ita lota sum.
clavis magnæ cistæ quo *est*? huc eam affer.

GORGO.

Praxinoa, valde tibi sinuosa vestis fibulata
ista sedet; dic mihi, quanto *pretio* descendit tibi de tela?

PRAXINOA.

noli *de hac re* meminisse, Gorgo; plus quam duabus minis argenti puri;] operique vel animam impendi.

GORGO.

at ex sententia tibi successit.

PRAXINOA.

hocce recte dixisti.
pallium affer mihi et petasum decenter
circumda. non *mecum* abducam te, fili; mormo, mordet
equus.] lacrimare quantum vis; claudum fieri te non oportet.
eamus. Phrygia, *tu* parvulum assume et lude *cum eo*,
canem intro voca, portam aulæ claude.
o dii, quanta turba! quomodo tandem penetrare
licet *per* hunc strepitum? formicæ innumeræ et immensæ.
multa abs te, o Ptolemæe, facta sunt præclara opera,
ex quo in *deos* immortales *relatus est* pater; nemo maleficus
lædit viatorem clam accedens more Ægyptio (*fraudulenter*),
quemadmodum antea ex fallaciis conflati homines ludebant,
inter se similes, vafre ludificantes, omnes nequam.
dulcissima Gorgo, quid fiet de nobis? in pompa spectabiles
equi regis *adsunt!* vir amice, ne me conculces.
erectus constitit hic rufus. en quam sævus! o temeraria
Eunoa, non fugies? perimet ductorem.
o bene factum, quod filiolus a me domi relictus est!

GORGO.

bono animo es, Praxinoa; jam pone *eos* sumus,
illi autem in suum ordinem recesserunt.

PRAXINOA.

et ipsa jam me colligo.
equum et frigidum anguem maxime metuo
a pueritia. festinemus; turba magna nobis affluit.

GORGO.

ex aula *venis* o mater?

ANUS.

ego, filiæ.

GORGO.

ergo intrare
facile *est*?

ANUS.

Trojam tentando venerunt Achæi,
pulcerrimæ filiarum; tentando sane omnia perficiuntur.

ΓΟΡΓΩ.

χρησμὼς ἁ πρεσβῦτις ἀπῴχετο θεσπίξασα.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ.

πάντα γυναῖκες ἴσαντι, καὶ ὡς Ζεὺς ἀγάγεθ' Ἥραν.

ΓΟΡΓΩ.

θᾶσαι, Πραξινόα, περὶ τὰς θύρας ὅσσος ὅμιλος
θεσπέσιος.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ.

Γοργοῖ, δὸς τὰν χέρα μοι· λαβὲ καὶ τύ,
Εὐνόα, Εὐτυχίδος· πότεχ' αὐτᾷ, μήτι πλαναθῇς.
πᾶσαι ἅμ' εἰσένθωμες· ἀπρὶξ ἔχευ, Εὐνόα, ἁμῶν.
οἴμοι δειλαία, δίχα μευ τὸ θερίστριον ἤδη
ἔσχισται, Γοργοῖ. ποττῶ Διός, εἴ τι γένοιο
εὐδαίμων, ὤνθρωπε, φυλάσσεο τὠμπέχονόν μευ.

ΞΕΝΟΣ.

οὐκ ἐπ' ἐμὶν μέν, ὅμως δὲ φυλαξοῦμαι.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ.

ὄχλος ἄθρως.
ὠθεῦνθ' ὥσπερ ὕες.

ΞΕΝΟΣ.

θάρσει, γύναι· ἐν καλῷ εἰμές.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ.

κεἰς ὥρας κἤπειτα, φίλ' ἀνδρῶν, ἐν καλῷ εἴης,
ἄμμε περιστέλλων. χρηστῶ κὠκτίρμονος ἀνδρός.
φλίβεται Εὐνόα ἅμμιν· ἄγ', ὦ δειλὰ τύ, βιάζευ.
κάλλιστ'· ἔνδοι πᾶσαι, ὁ τὰν νυὸν εἶπ' ἀποκλάξας.

ΓΟΡΓΩ.

Πραξινόα, πόταγ' ὧδε. τὰ ποικίλα πρᾶτον ἄθρησον,
λεπτὰ καὶ ὡς χαρίεντα· θεῶν περονάματα φασεῖς.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ.

πότνι' Ἀθαναία, ποῖαί σφ' ἐπόνασαν ἔριθοι,
ποῖοι ζωογράφοι τἀκριβέα γράμματ' ἔγραψαν.
ὡς ἔτυμ' ἑστάκαντι, καὶ ὡς ἔτυμ' ἐνδινεῦντι,
ἔμψυχ', οὐκ ἐνυφαντά. σοφόν τοι χρῆμ' ὤνθρωπος.
αὐτὸς δ' ὡς θαητὸς ἐπ' ἀργυρέας κατάκειται
κλισμῶ, πρᾶτον ἴουλον ἀπὸ κροτάφων καταβάλλων,
ὁ τριφίλατος Ἄδωνις, ὃ κἠν Ἀχέροντι φιλεῖται.

ΞΕΝΟΣ.

παύσασθ', ὦ δύστανοι, ἀνάνυτα κωτίλλοισαι
τρυγόνες. ἐκκναισεῦντι πλατειάσδοισαι ἅπαντα.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ.

μᾶ, πόθεν ὤνθρωπος; τί δὲ τίν, εἰ κωτίλαι εἰμές;
πασάμενος ἐπίτασσε· Συρακοσίαις ἐπιτάσσεις;
ὡς εἰδῇς καὶ τοῦτο, Κορίνθιαι εἰμὲς ἄνωθεν,
ὡς καὶ ὁ Βελλεροφῶν· Πελοποννασιστὶ λαλεῦμες.
δωρίσδεν δ' ἔξεστι, δοκῶ, τοῖς Δωριέεσσιν.
μὴ φύη, Μελιτῶδες, ὃς ἁμῶν καρτερὸς εἴη.
πλὰν ἑνὸς οὐκ ἀλέγω. μή μοι κενεὰν ἀπομάξῃς.

ΓΟΡΓΩ.

σίγη, Πραξινόα· μέλλει τὸν Ἄδωνιν ἀείδειν
ἁ τᾶς Ἀργείας θυγάτηρ πολύιδρις ἀοιδός,
ἅτις καὶ Σπέρχιν τὸν ἰάλεμον ἀρίστευσεν.
φθεγξεῖταί τι, σάφ' οἶδα, καλόν· διαθρύπτεται ἤδη.

GORGO.

oracula abiit anus vaticinata.

PRAXINOA.

omnia mulieres norunt, etiam quomodo Jupiter Junonem [duxerit.

GORGO.

vide, Praxinoa, circa fores *regias* quanta turba
immensa!

PRAXINOA.

Gorgo, porrige manum mihi; prehende et tu,
Eunoa, Eutychidem; attende ad eam, ne forte aberres.
omnes simul intremus; firmiter adhæreto, Eunoa, nobis.
o me miseram, pallium mihi jam
discissum est, Gorgo. per Jovem, si fieri vis
felix, o homo, cave pallium meum.

HOSPES.

non penes me *est;* tamen cavebo.

PRAXINOA.

turba conferta!
se trudunt sicuti sues.

HOSPES.

bono animo es, mulier; salvi sumus.

PRAXINOA.

et in sequentem annum et in posterum, amice virorum,
salvus sis,] qui nos cures. o virum probum et misericordem!
premitur nobis Eunoa; age, o timida tu, vi perrumpe.
optime; intus omnes, qui sponsam inclusit, ait.

GORGO.

Praxinoa, accede huc. hæc varia texta primum considera,
quam tenuia et venusta; deorum vestimenta dixeris.

PRAXINOA.

veneranda Minerva, quales lanificæ illa elaborarunt,
quales pictores tam exactas picturas designarunt!
quam vere adstant, et quam vere moventur,
animatæ, non per texturam expressæ! docta sane res *est*
homo.] ipse vero quam admirabilis in argenteo jacet
toro, primam lanuginem a temporibus demittens,
ter amatus Adonis, qui etiam apud inferos amatur.

HOSPES.

desinite, o miseræ, infinita garrientes
turtures! enecabunt omnia patulo ore.

PRAXINOA.

vah! unde iste homo? et quid ad te, si garrulæ sumus?
quarum dominus es, *iis* impera; Syracusiis imperas?
ut scias et hoc, Corinthiæ sumus ab origine,
sicut etiam Bellerophon; Peloponnesiace loquimur;
et dorissare licet, puto, Doriensibus.
ne oriatur, Mellilla [*Proserpina*], qui nobis imperet.
insuper unum non curo. noli mihi inanem *modium* deter- [gere.

GORGO.

tace Praxinoa; cantatura est Adonidem,
illa Argivæ filia docta cantatrix,
quæ etiam Sperchin, lugubre carmen, canens primas tulit
cantabit, probe scio, pulcrum quiddam; jam delicato cor- [poris motu incedit.

ΓΥΝΗ ΑΟΙΔΟΣ.

δέσποιν', ἃ Γολγώς τε καὶ Ἰδάλιον ἐφίλασας
αἰπεινάν τ' Ἔρυκαν, χρυσῷ παίζοισ' Ἀφροδίτα,
οἷόν τοι τὸν Ἄδωνιν ἀπ' ἀενάου Ἀχέροντος
μηνὶ δυωδεκάτῳ μαλακαίποδες ἄγαγον Ὧραι.
βάρδισται μακάρων Ὧραι φίλαι, ἀλλὰ ποθειναί
ἔρχονται πάντεσσι βροτοῖς αἰεί τι φεροῖσαι.
Κύπρι Διωναία, τὺ μὲν ἀθανάταν ἀπὸ θνατᾶς,
ἀνθρώπων ὡς μῦθος, ἐποίησας Βερενίκαν,
ἀμβροσίαν ἐς στῆθος ἀποστάξασα γυναικός·
τὶν δὲ χαριζομένα, πολυώνυμε καὶ πολύναε,
ἁ Βερενικεία θυγάτηρ Ἑλένᾳ εἰκυῖα
Ἀρσινόα πάντεσσι καλοῖς ἀτιτάλλει Ἄδωνιν.
πὰρ μέν θ' ὥρια κεῖται ὅσα δρυὸς ἄκρα φέρονται,
πὰρ δ' ἁπαλοὶ κᾶποι πεφυλαγμένοι ἐν ταλαρίσκοις
ἀργυρέοις, Συρίω δὲ μύρω χρύσει' ἀλάβαστρα,
εἴδατά θ' ὅσσα γυναῖκες ἐπὶ πλαθάνῳ πονέονται
ἄνθεα μίσγοισαι λευκῷ παντοῖ' ἅμ' ἀλεύρῳ,
ὅσσα τ' ἀπὸ γλυκερῶ μέλιτος τά τ' ἐν ὑγρῷ ἐλαίῳ,
πάντ' αὐτῷ πετεηνὰ καὶ ἑρπετὰ τεῖδε πάρεστιν.
χλωραὶ δὲ σκιάδες μαλακῷ βρίθοντες ἀνήθῳ
δέδμανθ'· οἱ δέ τε κῶροι ὑπερπωτῶνται Ἔρωτες,
οἷοι ἀηδονιδῆες ἀεξομένων ἐπὶ δένδρων
πωτῶνται πτερύγων πειρώμενοι ὄζον ἀπ' ὄζω.
ὢ ἔβενος, ὢ χρυσός, ὢ ἐκ λευκῶ ἐλέφαντος
αἰετοὶ οἰνοχόον Κρονίδᾳ Διὶ παῖδα φέροντες.
πορφύρεοι δὲ τάπητες ἄνω, μαλακώτεροι ὕπνω,
ἁ Μίλατος ἐρεῖ χὠ τὰν Σαμίαν καταβόσκων,
ἔστρωται κλίνα τῷ Ἀδώνιδι τῷ καλῷ ἄλλα·
τὰν μὲν Κύπρις ἔχει, τὰν δ' ὁ ῥοδόπαχυς Ἄδωνις,
ὀκτωκαιδεκέτης ἢ ἐννεακαίδεχ' ὁ γαμβρός.
οὐ κεντεῖ τὸ φίλαμ', ἔτι οἱ περὶ χείλεα πυῤῥά.
νῦν μὰν Κύπρις ἔχοισα τὸν αὐτᾶς χαιρέτω ἄνδρα·
ἀῶθεν δ' ἄμμες νιν ἅμα δρόσῳ ἀθρόαι ἔξω
οἰσεῦμες ποτὶ κύματ' ἐπ' αἰόνι πτύοντα,
λύσασαι δὲ κόμαν καὶ ἐπὶ σφυρὰ κόλπον ἀνεῖσαι
στήθεσι φαινομένοις λιγυρᾶς ἀρξώμεθ' ἀοιδᾶς.
ἕρπεις, ὦ φίλ' Ἄδωνι, καὶ ἐνθάδε κεἰς Ἀχέροντα
ἡμιθέων, ὡς φαντι, μονώτατος. οὔτ' Ἀγαμέμνων
τοῦτ' ἔπαθ', οὔτ' Αἴας ὁ μέγας βαρυμάνιος ἥρως,
οὔθ' Ἕκτωρ Ἑκάβας ὁ γεραίτερος εἴκοτι παίδων,
οὐ Πατροκλῆς, οὐ Πύῤῥος ἀπὸ Τροίας ἐπανελθών,
οὔθ' οἱ ἔτι πρότερον Λαπίθαι καὶ Δευκαλίωνες,
οὐ Πελοπηιαδᾶν τε καὶ Ἄργεος ἄκρα Πελασγοί.
ἵλαθι νῦν, φίλ' Ἄδωνι, καὶ ἐς νέωτ' εὐθυμήσαις.
καὶ νῦν ἦνθες, Ἄδωνι, καὶ ὅκκ' ἀφίκῃ, φίλος ἡξεῖς.

ΓΟΡΓΩ.

Πραξινόα, τὸ χρῆμα σοφώτερον ἁ θήλεια.
ὀλβία, ὅσσα ἴσατι, πανολβία, ὡς γλυκὺ φωνεῖ.
ὥρα ὅμως κεἰς οἶκον. ἀνάριστος Διοκλείδας.
χὠνὴρ ὄξος ἅπαν, πεινᾶντι δὲ μηδέποτ' ἔνθῃς.
χαῖρε, Ἄδων ἀγαπατέ, καὶ ἐς χαίροντας ἀφίκευ.

CANTRIX.

domina, quæ Golgos et Idalium amasti
sublimemque Erycem, auro ludens Venus,
qualem tibi Adonidem ex perenni Acheronte
mense duodecimo mollipedes Horæ reduxerunt.
tardissimæ dearum Horæ caræ, sed exoptatæ
veniunt omnibus hominibus semper aliquid apportantes.
Cypria, Dionæ filia, tu immortalem ex mortali,
hominum ut fama *est*, fecisti Berenicen,
ambrosia in pectus mulieris destillata;
quare tibi gratificans, o multis nominibus et delubris celebrata,] Berenices filia, Helenæ similis,
Arsinoa omnibus decoribus ornat Adonidem.
juxta *eum* enim maturi jacent quotquot arborum fructus nascuntur,] juxta molles horti, inclusi calathis
argenteis, et aurea alabastra Syrii unguenti *plena*,
et placentæ quotquot mulieres in sartagine sibi parant,
succum florum miscentes omnis generis cum alba farina,
et quotquot ex dulci melle et in liquido oleo,
omnes *hæ placentæ* ipsi (*Adonidi*) hic adsunt in aves et quadrupedes formatæ] viridia autem umbracula, molli tecta anetho,] constructa sunt; ac pueri Amores supervolitant,
quales lusciniarum pulli in *cito* crescentibus *Adonidis* arboribus] volitant, alarum periculum facientes, de ramo in ramum.] o ebenum, o aurum, o ex candido ebore
aquilæ pocillatorem Jovi Saturnidæ puerum ferentes!
purpurea autem stragula superne, molliora somno,
ut Miletus dicet et qui Samum depascit,
strata sunt ad lectum Adonidi pulcro ab alia parte;
cujus lecti unam partem Cypria tenet, alteram roseus Adonis,] decem et octo, aut decem et novem annorum sponsus.
non pungit osculum, adhuc labia ei circumcirca flava *sunt*] nunc sane Cypria virum suum tenens lætetur;
sub auroram nos eum cum rore frequentes foras
efferemus ad fluctus in litore spumantes,
passisque crinibus et sinu ad talos demisso
pectoribus apertis sonorum incipiamus carmen.
commeas, o care Adoni, et huc et ad inferos
ex heroibus, ut dicunt, omnibus solus. neque Agamemnoni] hoc contigit, neque Ajaci magno graviter furenti heroi
neque Hectori honoratissimo viginti liberorum Hecubæ,
non Patroclo, non Pyrrho a Troja reverso,
neque iis qui priores etiam fuerunt, Lapithis et Deucalionibus,] non Pelopidarum et Argorum primoribus, Pelasgis.
sis jam propitius, care Adoni, et in proximum annum læto animo sis.] et nunc *amicus* venisti, Adoni, et quando redieris, amicus venies.

GORGO.

Praxinoa, res doctior *est viro* femina! [canit.
beata *est*, quod tantum novit, beatissima, quod ita suaviter
tempus tamen *est* domum *redeundi*. impransus *adhuc est* Dioclidas.] ac vir *est* merum acetum, et esurientem ne umquam adieris.] lætare, Adoni dilecte, etiam ad lætos advenisti.

ΧΑΡΙΤΕΣ Η ΙΕΡΩΝ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Ιϛ'.

Αἰεὶ τοῦτο Διὸς κούραις μέλει, αἰὲν ἀοιδοῖς,
ὑμνεῖν ἀθανάτους, ὑμνεῖν ἀγαθῶν κλέα ἀνδρῶν.
Μοῦσαι μὲν θεαί ἐντι, θεοὺς θεαὶ ἀείδοντι·
ἄμμες δὲ βροτοί, οἱ δὲ βροτοὺς βροτοὶ ἀείδωμες.
τίς γὰρ τῶν ὁπόσοι γλαυκὰν ναίουσιν ὑπ' ἀῶ,
ἡμετέρας Χάριτας πετάσας ὑποδέξεται οἴκῳ
ἀσπασίως, οὐδ' αὖθις ἀδωρήτους ἀποπέμψει;
αἱ δὲ σκυζόμεναι γυμνοῖς ποσὶν οἴκαδ' ἴασιν,
πολλά με τωθάζοισαι, ὅτ' ἀλιθίην ὁδὸν ἦνθον,
ὀκνηραὶ δὲ πάλιν κενεᾶς ἐν πυθμένι χηλοῦ
ψυχροῖς ἐν γονάτεσσι κάρη μίμνοντι βαλοῖσαι,
ἔνθ' αἰεί σφισιν ἕδρη, ἐπὴν ἄπρακτοι ἵκωνται.
τίς τῶν νῦν τοιόσδε; τίς εὖ εἰπόντα φιλήσει; [ἐσθλοῖς
οὐκ οἶδ'· οὐ γὰρ ἔτ' ἄνδρες ἐπ' ἔργμασιν, ὡς πάρος,
αἰνεῖσθαι σπεύδοντι, νενίκηνται δ' ὑπὸ κερδέων.
πᾶς δ' ὑπὸ κόλπου χεῖρας ἔχων πόθεν αὔξεται ἀθρεῖ
ἄργυρον, οὐδέ κεν ἰὸν ἀποτρίψας τινὶ δοίη,
ἀλλ' εὐθὺς μυθεῖται, ἀπωτέρω ἢ γόνυ κνήμα
αὐτῷ μοί τι γένοιτο· θεοὶ τιμῶσιν ἀοιδούς·
τίς δέ κεν ἄλλου ἀκοῦσαι; ἅλις πάντεσσιν Ὅμηρος·
οὗτος ἀοιδῶν λῷστος, ὃς ἐξ ἐμοῦ οἴσεται οὐδέν.
δαιμόνιοι, τί δὲ κέρδος ὁ μυρίος ἔνδοθι χρυσός
κείμενος; οὐχ ὧδε πλούτου φρονέουσιν ὄνασις,
ἀλλὰ τὸ μὲν ψυχᾷ, τὸ δὲ καί τινι δοῦναι ἀοιδῶν,
πολλοὺς δ' εὖ ἔρξαι πηῶν, πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλων
ἀνθρώπων, αἰεὶ δὲ θεοῖς ἐπιβώμια ῥέζειν,
μηδὲ ξεινοδόκον κακὸν ἔμμεναι, ἀλλὰ τραπέζῃ
μειλίξαντ' ἀποπέμψαι, ἐπὴν ἐθέλωντι νέεσθαι,
Μουσάων δὲ μάλιστα τίειν ἱεροὺς ὑποφήτας,
ὄφρα καὶ εἰν Ἀΐδαο κεκρυμμένος ἐσθλὸς ἀκούσῃς,
μηδ' ἀκλεὴς μύρηαι ἐπὶ ψυχροῦ Ἀχέροντος,
ὡσεί τις μακέλῃ τετυλωμένος ἔνδοθι χεῖρας
ἀχὴν ἐκ πατέρων πενίην ἀκτήμονα κλαίων.
πολλοὶ ἐν Ἀντιόχοιο δόμοις καὶ ἄνακτος Ἀλεύα
ἁρμαλιὴν ἔμμηνον ἐμετρήσαντο πενέσται·
πολλοὶ δὲ Σκοπάδῃσιν ἐλαυνόμενοι ποτὶ σακούς
μόσχοι σὺν κεραῇσιν ἐμυκήσαντο βόεσσιν·
μυρία δ' ἀμπεδίον Κραννώνιον ἐνδιάασκον
ποιμένες ἔκκριτα μῆλα φιλοξείνοισι Κρεώνδαις·
ἀλλ' οὔ σφιν τῶν ἦδος, ἐπεὶ γλυκὺν ἐξεκένωσαν
θυμὸν ἐξ εὐρεῖαν σχεδίαν στυγνοῦ Ἀχέροντος,
ἄμναστοι δὲ τὰ πολλὰ καὶ ὄλβια κεῖνα λιπόντες
δειλοῖς ἐν νεκύεσσι μακροὺς αἰῶνας ἔκειντο,
εἰ μὴ κεῖνος ἀοιδὸς ὁ Κήιος αἰόλα φωνέων
βάρβιτον ἐς πολύχορδον ἐν ἀνδράσι θῆκ' ὀνομαστούς
ὁπλοτέροις· τιμᾶς δὲ καὶ ὠκέες ἔλλαχον ἵπποι,
οἵ σφισιν ἐξ ἱερῶν στεφανηφόροι ἦνθον ἀγώνων.
τίς δ' ἂν ἀριστῆας Λυκίων ποτέ, τίς κομόωντας
Πριαμίδας ἢ θῆλυν ἀπὸ χροιᾶς Κύκνον ἔγνω,
εἰ μὴ φυλόπιδας προτέρων ὕμνησαν ἀοιδοί;

CHARITES SIVE HIERON.

IDYLLION XVI.

Semper hoc Jovis filiabus curæ est, semper vatibus,
celebrare *deos* immortales, celebrare præstantium laudes
virorum.] Musæ quidem deæ sunt, deos deæ canunt; [mus.
nos autem mortales *sumus*, mortalesque mortales cana-
quisnam eorum quotquot sub cærulea aurora habitant,
nostras Gratias foribus apertis recipiet domo
benigne, neque retro indonatas remittet?
illæ autem indignantes nudis pedibus domum redeunt,
multum me incusantes, quando frustra viam confecerunt,
tristesque rursus in fundo vacuæ cistæ
in frigidis genibus capite deposito manent,
ubi semper iis *est* sedes, quando re infecta redierunt. [bit?
quis horum hominum talis est? quis bene dicentem ama-
nescio; non enim amplius homines propter præstantia facta,
ut ante,] laudari cupiunt, sed lucro victi sunt. [augeatur
quilibet autem sub sinu manum tenens circumspectat unde
argentum, neque detersam æruginem cuiquam dederit,
sed statim dicit: longius *a me* remota *est* tibia quam genu;
ipsi mihi aliquid sit! dii honorant poetas;
et quis alium audiat? satis *est* omnibus Homerus;
hic poetarum *est* optimus, qui nihil a me auferet.
insani, quid prodest immensum domi aurum
reconditum? non sic divitiarum usus *est* sapientibus,
sed partim dare *decet* genio, partim etiam alicui ministro-
rum,] multisque affinibus bene facere, multis etiam aliis
hominibus, ac semper diis sacra facere,
neque malignum esse hospitem, sed mensa
benigne exceptos dimittere, quum volunt redire,
Musarum autem maxime honorare sacros interpretes,
ut etiam in Plutonis *domo* occultatus bene audias,
neque inglorius lugeas apud frigidum Acherontem,
sicut aliquis, qui a ligone intus manus callo obductas habet,
pauper a majoribus *acceptam* paupertatem inopem deplo-
rans,] multi in Antiochi domo et regis Aleuæ
demensum menstruum acceperunt famuli;
multi Scopadis ad stabula acti
vituli cum cornutis bobus mugierunt;
innumeras per campos Crannonios sub dio pascebant
pastores eximias oves hospitalibus Creondis:
sed nulla iis inde *erat* voluptas, postquam dulcem evacua-
runt] animam in latam cymbam tristis Acherontis,
et ignoti, relictis multis illis opibus,
inter miseros mortuos *per* longa sæcula jacebant,
nisi ille vates Ceius (*Simonides*), varia canens [disset
ad barbitum multis fidibus instructam, *eos* claros reddi-
inter posteros; honoris vero etiam celeres equi compotes
facti sunt,] qui iis ex sacris certaminibus coronati redierunt.
quis umquam principes Lyciorum, quis comatos
Priamidas vel Cycnum colore muliebri nosset,
nisi bella priorum cecinissent poetæ?

οὐδ' Ὀδυσεὺς ἑκατόν τε καὶ εἴκοσι μῆνας ἀλαθείς
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, Ἀΐδαν τ' εἰς ἔσχατον ἐνθὼν
ζωός, καὶ σπήλυγγα φυγὼν ὀλοοῖο Κύκλωπος,
δηναιὸν κλέος ἔσχεν, ἐσιγάθη δ' ὁ συφορβός
Εὔμαιος, καὶ βουσὶ Φιλοίτιος ἀμφ' ἀγελαίαις
ἔργον ἔχων, αὐτός τε περίσπλαγχνος Λαέρτης,
εἰ μή σφας ὤνασαν Ἰάονος ἀνδρὸς ἀοιδαί.
ἐκ Μοισᾶν ἀγαθὸν κλέος ἔρχεται ἀνθρώποισιν·
χρήματα δὲ ζώοντες ἀμαλδύνουσι θανόντων.
ἀλλ' ἶσος γὰρ ὁ μόχθος ἐπ' ἀόνι κύματα μετρεῖν,
ὅσσ' ἄνεμος χέρσονδε μετὰ γλαυκᾶς ἁλὸς ὠθεῖ,
ἢ ὕδατι νίζειν θολερὰν διαειδέϊ πλίνθον,
καὶ φιλοκερδείᾳ βεβλαμμένον ἄνδρα παρελθεῖν.
χαιρέτω ὅς τοιοῦτος, ἀνήριθμος δέ οἱ εἴη
ἄργυρος, αἰεὶ δὲ πλεόνων ἔχοι ἵμερος αὐτόν.
αὐτὰρ ἐγὼ τιμήν τε καὶ ἀνθρώπων φιλότητα
πολλῶν ἡμιόνων τε καὶ ἵππων πρόσθεν ἑλοίμαν.
δίζημαι δ' ὅτινι θνατῶν κεχαρισμένος ἔνθω
σὺν Μοίσαις· χαλεπαὶ γὰρ ὁδοὶ τελέθουσιν ἀοιδοῖς
κουράων ἀπάνευθε Διὸς μέγα βουλεύοντος.
οὔπω μῆνας ἄγων ἔκαμ' οὐρανὸς οὐδ' ἐνιαυτούς·
πολλοὶ κινήσουσιν ἔτι τροχὸν ἅρματος ἵπποι·
ἔσσεται οὗτος ἀνήρ, ὃς ἐμοῦ κεχρήσετ' ἀοιδοῦ
ῥέξας ἢ Ἀχιλεὺς ὅσσον μέγας ἢ βαρὺς Αἴας
ἐν πεδίῳ Σιμόεντος, ὅθι Φρυγὸς ἠρίον Ἴλου.
ἤδη νῦν Φοίνικες ὑπ' ἠελίῳ δύνοντι
οἰκεῦντες Λιβύας ἄκρον σφυρὸν ἐῤῥίγασιν.
ἤδη βαστάζουσι Συρακόσιοι μέσα δοῦρα
ἀχθόμενοι σακέεσσι βραχίονας ἰτεΐνοισιν·
ἐν δ' αὐτοῖς Ἱέρων προτέροις ἴσος ἡρώεσσιν
ζώννυται, ἵππειαι δὲ κόρυν σκεπάουσιν ἔθειραι.
αἲ γάρ, Ζεῦ κύδιστε πάτερ καὶ πότνι' Ἀθάνα
κούρη θ', ἣ σὺν ματρὶ πολυκλήρων Ἐφυραίων
εἴληχας μέγα ἄστυ παρ' ὕδασι Λυσιμελείας,
ἐχθροὺς ἐκ νάσοιο κακὰ πέμψειεν ἀνάγκα
Σαρδόνιον κατὰ κῦμα, φίλων μόρον ἀγγελέοντας
τέκνοις ἠδ' ἀλόχοισιν, ἀριθματοὺς ἀπὸ πολλῶν.
ἄστεα δὲ προτέροισι πάλιν ναίοιτο πολίταις,
δυσμενέων ὅσα χεῖρες ἐλωβήσαντο κατ' ἄκρας.
ἀγροὺς δ' ἐργάζοιντο τεθαλότας· αἵ τ' ἀνάριθμοι
μήλων χιλιάδες βοτάνᾳ διαπιανθεῖσαι
ἀμπεδίον βληχοῖντο, βόες δ' ἀγεληδὸν ἐς αὖλιν
ἐρχόμεναι σκνιπαῖον ἐπισπεύδοιεν ὁδίταν·
νειοὶ δ' ἐκπονέοιντο ποτὶ σπόρον, ἡνίκα τέττιξ
ποιμένας ἐνδίους πεφυλαγμένος ἔνδοθι δένδρων
ἀχεῖ ἐν ἀκρεμόνεσσιν· ἀράχνια δ' εἰς ὅπλ' ἀράχναι
λεπτὰ διαστήσαιντο, βοᾶς δ' ἔτι μηδ' ὄνομ' εἴη.
ὑψηλὸν δ' Ἱέρωνι κλέος φορέοιεν ἀοιδοί
καὶ πόντου Σκυθικοῖο πέραν καὶ ὅθι πλατὺ τεῖχος
ἀσφάλτῳ δήσασα Σεμίραμις ἐμβασίλευεν.
εἷς μὲν ἐγώ, πολλοὺς δὲ Διὸς φιλέοντι καὶ ἄλλους
θυγατέρες, τοῖς πᾶσι μέλει Σικελὴν Ἀρέθοισαν
ὑμνεῖν σὺν ναοῖσι, καὶ αἰχματὰν Ἱέρωνα.
ὦ Ἐτεόκλειοι θύγατρες θεαί, ὦ Μινύειον

neque Ulysses, qui centum et viginti menses vagatus est
omnes per homines, et ad extremum Orcum pervenit
vivus, et ex antro perniciosi Cyclopis evasit,
diuturnam famam obtinuerat, silentioque obrutus erat su-
bulcus] Eumæus, et Philœtius circa boves armentales
opus habens, ipseque morosus Laertes,
nisi eos juvissent Ionici vatis carmina.
a Musis illustris fama venit hominibus;
pecuniam autem mortuorum consumunt viventes.
at enim par *est* labor, in litore undas numerare,
quotquot ventus ad terram cum cæruleo mari pellit,
aut in aqua pura lavare impurum laterem,
atque hominem avaritia obcæcatum fallere.
valeto qui talis *est*, et innumerum ei sit
argentum, semperque plus habendi amore teneatur.
verum ego honorem et hominum caritatem
multis mulis et equis præferam.
quæro autem cui mortalium gratus veniam
cum Musis; difficiles enim sunt viæ vatibus
absque filiabus Jovis magni consilii auctoris.
nondum menses ducere defecit cœlum neque annos;
multi movebunt adhuc rotam currus equi:
exorietur ille, qui me indigebit vate
post gestas res quantas vel magnus Achilles vel gravis Ajax
gessit] in campo Simoentis, ubi sepulcrum *est* Phrygis Ili.
jam nunc Carthaginienses, sub sole occiduo
habitantes Libyæ extremam oram, horruerunt;
jam gestant Syracusii medias hastas,
et brachia onusta habent salignis scutis;
interque eos Hiero, prioribus par heroibus,
arma capit, et equinæ jubæ galeam inumbrant.
utinam, Jupiter auguste pater, et veneranda Minerva,
tuque Proserpina, quæ cum matre opulentorum Ephyren-
sium] sortita es magnam urbem ad undas Lysimeliæ,
hostes ex insula mala ejiciat necessitas
Sardonium per mare, amicorum cladem nunciaturos
liberis et uxoribus, numerabiles ex multis.
et oppida a prioribus civibus rursus habitentur,
quotquot hostium manus funditus everterunt.
agrosque colant virentes; atque illa innumera
ovium millia, gramine saginata,
per campos balent; et boves gregatim ad stabula
redeuntes tardum urgeant viatorem;
novalia autem offringantur ad sementem, quando cicada,
pastores sub dio observans in arboribus
resonat in summis ramis; telas super arma araneæ
tenues expandant, bellique jam nec nomen audiatur
excelsam vero Hieroni gloriam ferant poetæ
et ultra Scythicum pontum et ubi lata mœnia
bitumine quæ conglutinavit Semiramis regnabat.
unus ego *sum*, verum et alios multos Jovis amant
filiæ, quibus omnibus curæ est Siculam Arethusam
celebrare cum templis, et bellicosum Hieronem.
o Eteocleæ filiæ deæ, o quæ Minyeum

Ὀρχομενὸν φιλέοισαι ἀπεχθόμενόν ποτε Θήβαις,
ἄκλητος μὲν ἔγωγε μένοιμί κεν, ἐς δὲ καλεύντων
θαρσήσας Μοίσαισι σὺν ἁμετέραισιν ἰοίμαν·
καλλείψω δ' οὐδ' ὔμμε· τί γὰρ Χαρίτων ἀγαπατόν
ἀνθρώποις ἀπάνευθεν; ἀεὶ Χαρίτεσσιν ἅμ' εἴην.

Orchomenum amatis, invisum olim Thebis,
non vocatus ego quidem manebo, at in *ædes* vocantium
confidenti animo cum Musis nostris festinabo;
nec vos relinquam; quid enim amabile hominibus *potest*
esse] sine Gratiis? utinam semper cum Gratiis verser!

ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΝ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΙΖʹ.

Ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα καὶ ἐς Δία λήγετε Μοῖσαι,
ἀθανάτων τὸν ἄριστον ἐπὴν ᾄδωμεν ἀοιδαῖς·
ἀνδρῶν δ' αὖ Πτολεμαῖος ἐνὶ πρώτοισι λεγέσθω
καὶ πύματος καὶ μέσσος· ὁ γὰρ προφερέστατος ἀνδρῶν.
ἥρωες, τοὶ πρόσθεν ἀφ' ἡμιθέων ἐγένοντο,
ῥέξαντες καλὰ ἔργα σοφῶν ἐκύρησαν ἀοιδῶν·
αὐτὰρ ἐγὼ Πτολεμαῖον ἐπιστάμενος καλὰ εἰπεῖν
ὑμνήσαιμ'· ὕμνοι δὲ καὶ ἀθανάτων γέρας αὐτῶν.
Ἴδαν ἐς πολύδενδρον ἀνὴρ ὑλατόμος ἐνθὼν
παπταίνει παρεόντος ἅδην πόθεν ἄρξεται ἔργου.
τί πρῶτον καταλέξω; ἐπεὶ πάρα μυρία εἰπεῖν,
οἷσι θεοὶ τὸν ἄριστον ἐτίμησαν βασιλήων.
ἐκ πατέρων οἷος μὲν ἔην τελέσαι μέγα ἔργον
Λαγείδας Πτολεμαῖος, ὅτε φρεσὶν ἐγκατάθοιτο
βουλάν, ἂν οὐκ ἄλλος ἀνὴρ οἷός τε νοῆσαι.
τῆνον καὶ μακάρεσσι πατὴρ ὁμότιμον ἔθηκεν
ἀθανάτοις, καί οἱ χρύσεος δόμος ἐν Διὸς οἴκῳ
δέδμηται· παρὰ δ' αὐτὸν Ἀλέξανδρος φίλα εἰδὼς
ἑδριάει, Πέρσαισι βαρὺς θεὸς αἰολομίτρας.
ἀντία δ' Ἡρακλῆος ἕδρα κενταυροφόνοιο
ἵδρυται, στερεοῖο τετυγμένα ἐξ ἀδάμαντος·
ἔνθα σὺν ἄλλοισιν θαλίας ἔχει οὐρανίδαισιν,
χαίρων υἱωνῶν περιώσιον υἱωνοῖσιν,
ὅττι σφέων Κρονίδας μελέων ἐξείλετο γῆρας,
ἀθάνατοι δὲ καλεῦνται ἑοὶ νέποδες γεγαῶτες.
ἄμφω γὰρ πρόγονός σφιν ὁ καρτερὸς Ἡρακλείδας,
ἀμφότεροι δ' ἀριθμεῦνται ἐς ἔσχατον Ἡρακλῆα·
τῷ καὶ ἐπεὶ δαίτηθεν ἴῃ κεκορημένος ἤδη
νέκταρος εὐόδμοιο φίλας ἐς δῶμ' ἀλόχοιο,
τῷ μὲν τόξον ἔδωκεν ὑπωλένιόν τε φαρέτραν,
τῷ δὲ σιδάρειον σκύταλον κεχαραγμένον ὄζοις.
οἱ δ' εἰς ἀμβρόσιον θάλαμον λευκοσφύρου Ἥβας
ὅπλα καὶ αὐτὸν ἄγουσι γενειήταν Διὸς υἱόν.
οἷα δ' ἐν πινυταῖσι περικλειτὰ Βερενίκα
ἔπρεπε θηλυτέραις, ὄφελος μέγα γειναμένοισιν.
τᾷ μὲν Κύπρον ἔχοισα Διώνας πότνια κούρα
κόλπον ἐς εὐώδη ῥαδινὰς ἐσεμάξατο χεῖρας.
τῷ οὔπω τινὰ φαντὶ ἁδεῖν τόσον ἀνδρὶ γυναικῶν,
ὅσσον περ Πτολεμαῖος ἑὴν ἐφίλησεν ἄκοιτιν.
ἦ μὰν ἀντεφιλεῖτο πολὺ πλέον· ὧδέ κε παισὶν
θαρσήσας σφετέροισιν ἐπιτρέποι οἶκον ἅπαντα,

LAUDATIO PTOLEMÆI.

IDYLLION XVII.

A Jove principium faciamus et in Jovem desinite, Musæ,
immortalium *deorum* optimum quum celebramus carminibus;] hominum contra Ptolemæus in primis dicitor
et postremus et medius; hic enim præstantissimus *est* hominum.] heroes, qui olim ex semideis nati sunt,
rebus magnis gestis, doctos nacti sunt vates;
verum ego Ptolemæum, bene dicendi peritus,
carmine celebrabo; carmina vero etiam immortalium ipsorum honor *sunt*.] Idam in nemorosam lignator quum venit,
circumspicit, quum affatim *materiæ* adsit, unde incipiat
opus.] quid primum recenseam? nam adsunt innumera dicenda,] quibus dii optimum honoraverunt regum.
a parentibus qualis erat ad magnum opus perficiendum
Lagides Ptolemæus, quoties animo conceperat
consilium, quod non alius vir excogitare poterat!
illum etiam *diis* beatis pater æqualem honore fecit
immortalibus, et ei aureum cubiculum in Jovis domo
exstructum est; juxta eum autem Alexander amicus
sedem habet, Persis gravis deus picta mitra redimitus.
e regione autem sedes Herculis centauricidæ
posita est, ex firmo adamante facta;
ubi cum aliis cœlicolis convivia agitat,
gaudens eximie nepotum nepotibus,
quod *ex* eorum membris Jupiter exemit senectam,
et immortales vocantur sua stirpe prognati.
ambobus enim iis generis auctor *est* fortis Heraclides,
et ambo genus referunt ad ultimum Herculem;
quare quoties *Hercules* ex epulo redit satiatus jam
nectare odorato ad cubiculum caræ conjugis,
alteri arcum tradit et quæ sub axilla gestatur pharetram,
alteri ferratam clavam, signatam nodis.
atque hi in ambrosium thalamum candidos talos habentis Hebes] arma *ferunt* ipsumque ducunt barbatum Jovis filium.
qualis vero inter prudentes inclyta Berenice
excellebat feminas, magna voluptas parentibus!
cui Cyprum tenens Dionæ veneranda filia
gremium in odoratum graciles manus immissas detersit.
itaque nullam dum mulierum viro tantum placuisse aiunt,
quantum Ptolemæus suam amavit conjugem.
atque profecto redamabatur multo magis; sic liberis
confidens suis committere poterat domum totam,

ὁππότε κεν φιλέων βαίνῃ λέχος ἐς φιλεούσης.
ἀστόργου δὲ γυναικὸς ἐπ' ἀλλοτρίῳ νόος αἰεί,
ῥηΐδιοι δὲ γοναί, τέκνα δ' οὐ ποτεοικότα πατρί.
κάλλει ἀριστεύουσα θεάων πότν' Ἀφροδίτα,
σοὶ τῆνα μεμέλητο· σέθεν δ' ἕνεκεν Βερενίκα
εὐειδὴς Ἀχέροντα πολύστονον οὐκ ἐπέρασεν,
ἀλλά μιν ἁρπάξασα, πάροιθ' ἐπὶ νῆα κατενθεῖν
κυανέαν καὶ στυγνὸν ἀεὶ πορθμῆα καμόντων,
ἐς ναὸν κατέθηκας, ἑᾶς δ' ἀπεδάσσαο τιμᾶς.
πᾶσιν δ' ἤπιος ἥδε βροτοῖς μαλακοὺς μὲν ἔρωτας
προςπνείει, κούφας δὲ διδοῖ ποθέοντι μερίμνας.
Ἀργεία κυάνοφρυ, σὺ λαοφόνον Διομήδεα
μισγομένα Τυδῆϊ τέκες Καλυδώνιον ἄνδρα,
ἀλλὰ Θέτις βαθύκολπος ἀκοντιστὰν Ἀχιλῆα
Αἰακίδᾳ Πηλῆϊ, σὲ δ', αἰχμητὰ Πτολεμαῖε,
αἰχμητᾷ Πτολεμαίῳ ἀρίζηλος Βερενίκα.
καί σε Κόως ἀτίταλλε βρέφος νεογιλὸν ἐόντα,
δεξαμένα παρὰ ματρός, ὅτε πρώταν ἴδες ἀῶ.
ἔνθα γὰρ Εἰλήθυιαν ἐβώσατο λυσίζωνον
Ἀντιγόνας θυγάτηρ βεβαρημένα ὠδίνεσσιν·
ἁ δέ οἱ εὐμενέουσα παρίστατο, κὰδ δ' ἄρα πάντων
νωδυνίαν κατέχευε μελῶν· ὁ δὲ πατρὶ ἐοικώς
παῖς ἀγαπητὸς ἔγεντο. Κόως δ' ὀλόλυξεν ἰδοῖσα,
φᾶ δὲ καθαπτομένα βρέφεος χείρεσσι φίλῃσιν·
« ὄλβιε κοῦρε γένοιο, τίοις δέ με τόσσον, ὅσον περ
Δᾶλον ἐτίμησεν κυανάμπυκα Φοῖβος Ἀπόλλων·
ἐν δὲ μιᾷ τιμᾷ Τρίοπος καταθεῖο κολώναν,
ἶσον Δωριέεσσι νέμων γέρας ἐγγὺς ἐοῦσιν,
ὅσσον καὶ Ῥήναιαν ἄναξ ἐφίλησεν Ἀπόλλων. »
ὣς ἄρα νᾶσος ἔειπεν· ὁ δ' ὑψόθεν ἔκλαγε φωνᾷ
ἐς τρὶς ἀπὸ νεφέων μέγας αἰετὸς αἴσιος ὄρνις.
Ζηνός που τόδε σᾶμα. Διὶ Κρονίωνι μέλοντι
αἰδοῖοι βασιλῆες· ὁ δ' ἔξοχος, ὅν κε φιλήσῃ
γεινόμενον τὰ πρῶτα· πολὺς δέ οἱ ὄλβος ὀπηδεῖ.
πολλᾶς δὲ κρατέει γαίας, πολλᾶς δὲ θαλάσσας.
μυρίαι ἄπειροί τε καὶ ἔθνεα μυρία φωτῶν
λήιον ἀλδήσκουσιν ὀφελλόμεναι Διὸς ὄμβρῳ·
ἀλλ' οὔτις τόσα φύει, ὅσα χθαμαλὰ Αἴγυπτος,
Νεῖλος ἀναβλύζων διερὰν ὅτε βώλακα θρύπτει.
οὐδέ τις ἄστεα τόσσα βροτῶν ἔχει ἔργα δαέντων.
τρεῖς μέν οἱ πολίων ἑκατοντάδες ἐνδέδμηνται,
τρεῖς δ' ἄρα χιλιάδες τρισσαῖς ἐπὶ μυριάδεσσιν,
δοιαὶ δὲ τριάδες, μετὰ δέ σφισιν ἐννεάδες τρεῖς·
τῶν πάντων Πτολεμαῖος ἀγήνωρ ἐμβασιλεύει.
καὶ μὴν Φοινίκας ἀποτέμνεται Ἀρραβίας τε
καὶ Συρίας Λιβύας τε κελαινῶν τ' Αἰθιοπήων.
Παμφύλιοισί τε πᾶσι καὶ αἰχμηταῖς Κιλίκεσσιν
σαμαίνει, Λυκίοις τε φιλοπτολέμοισί τε Καρσίν,
καὶ νάσοις Κυκλάδεσσιν, ἐπεί οἱ νᾶες ἄρισται
πόντον ἐπιπλώοντι, θάλασσα δὲ πᾶσα καὶ αἶα
καὶ ποταμοὶ κελάδοντες ἀνάσσονται Πτολεμαίῳ.
πολλοὶ δ' ἱππῆες, πολλοὶ δέ μιν ἀσπιδιῶται
χαλκῷ μαρμαίροντι σεσαγμένοι ἀμφαγέρονται.
ὄλβῳ μὲν πάντας κε καταβρίθοι βασιλῆας·

quoties amans amantis in torum adscenderet.
impiæ vero mulieris animus semper *est* in *viris* alienis,
faciles quidem *sunt* partus, sed liberi non similes patri.
pulchritudinè excellens inter deas veneranda Venus,
tibi illa curæ erat, et per te Berenice
formosa Acherontem luctuosum non trajecit,
sed *tu* eam abreptam, priusquam ad navem devenisset
fuscam et tristem semper portitorem defunctorum,
in templo collocasti, propriique honoris participem fecisti.
omnibus illa propitia mortalibus molles amores
adspirat, levesque dat amanti curas.
Argiva nigris superciliis insignis, tu homicidam Diomedem
mixta Tydeo peperisti, Calydonium virum;
sed Thetis profundos sinus habens jaculatorem Achillem
Æacidæ Peleo, te autem, bellicose Ptolemæe,
bellicoso Ptolemæo eximia Berenice *peperit*.
atque te Cos nutriebat infantem recens natum,
acceptum a matre, ubi primam vidisti auroram.
ibi enim Lucinam invocavit solventem zonas *parturientibus*,] Antigones filia gravata doloribus partus;
quæ ei benevola aderat, perque omnia
membra indolentiam defundebat; sic patri similis
puer amabilis natus est. quem Cos conspicata jubilavit,
dixitque contingens puerum manibus caris:
« beatus sis, puer, et me tanto honore afficias, quanto
Delum affecit cæruleo redimiculo ornatam Phœbus Apollo;
et eodem honore condecores collem Triopis,
parem Doriensibus vicinis tribuens honorem,
quantum etiam Rhenæam rex Apollo coluit. »
sic insula dixit; atque ex alto insonuit voce
ter inde a nubibus magna aquila fausta ales.
Jovis, opinor, hoc signum. Jovi Saturnio curæ sunt
venerandi reges; is autem excellit, quem dilexerit
jam primum nascentem, multaque eum felicitas comitatur.
multam quidem tenet terram, multumque mare.
Mille regiones et mille hominum gentes
segetem augent fecundatæ Jovis imbre;
sed nulla *regio* tam multa gignit, quam humilis Ægyptus,
quum Nilus exundans humidas glebas comminuit.
neque ulla tam multas urbes hominum sollertium continet.
tres enim ibi urbium centuriæ exstructæ sunt,
triaque millia super triginta millia,
duo item terniones, et præter hos ter novem:
quorum omnium Ptolemæus magnanimus rex est.
et vero Phœnices partem possidet Arabiæque
et Syriæ Libyæque nigrorumque Æthiopum.
Pamphyliisque omnibus et bellicosis Cilicibus
imperat, Lyciisque et pugnacibus Caribus,
et insulis Cycladibus; nam ei naves optimæ
pontum pervehuntur, mareque totum et terra
et fluvii resonantes Ptolemæi imperio subjecti sunt.
multi etiam equites, multique milites scutati,
ære fulgente instructi, circa eum colliguntur.
opulentia quidem omnes superare possit reges;

τόσσον ἐπ' ἆμαρ ἕκαστον ἐς ἀφνεὸν ἔρχεται οἶκον
πάντοθε. λαοὶ δ' ἔργα περιστέλλουσιν ἕκηλοι.
οὐ γάρ τις δηίων πολυκήτεα Νεῖλον ὑπερβάς
πεζὸς ἐν ἀλλοτρίαισι βοὰν ἐστάσατο κώμαις,
οὐδέ τις αἰγιαλόνδε θοᾶς ἐξάλατο ναός
θωρηχθεὶς ἐπὶ βουσὶν ἀνάρσιος Αἰγυπτίῃσιν·
τοῖος ἀνὴρ πλατέεσσιν ἐνίδρυται πεδίοισιν
ξανθοκόμας Πτολεμαῖος, ἐπιστάμενος δόρυ πάλλειν,
ᾧ ἐπίπαγχυ μέλει πατρώια πάντα φυλάσσειν,
οἷ' ἀγαθῷ βασιλῆι, τὰ δὲ κτεατίζεται αὐτός.
οὐ μὰν ἀχρεῖός γε δόμῳ ἔνι πίονι χρυσός
μυρμάκων ἅτε πλοῦτος ἀεὶ κέχυται μογεόντων·
ἀλλὰ πολὺν μὲν ἔχοντι θεῶν ἐρικυδέες οἶκοι,
αἰὲν ἀπαρχομένοιο, σὺν ἄλλοισιν γεράεσσιν,
πολλὸν δ' ἰφθίμοισι δεδώρηται βασιλεῦσιν,
πολλὸν δὲ πτολίεσσι, πολὺν δ' ἀγαθοῖσιν ἑταίροις.
οὐδὲ Διωνύσου τις ἀνὴρ ἱερεὺς κατ' ἀγῶνας
ἵκετ' ἐπιστάμενος λιγυρὰν ἀναμέλψαι ἀοιδάν,
ᾧ οὐ δωτίναν ἀντάξιον ὤπασε τέχνας.
Μουσάων δ' ὑποφῆται ἀείδοντι Πτολεμαῖον
ἀντ' εὐεργεσίας. τί δὲ κάλλιον ἀνδρί κεν εἴη
ὀλβίῳ ἢ κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἀρέσθαι;
τοῦτο καὶ Ἀτρείδαισι μένει· τὰ δὲ μυρία τῆνα,
ὅσσα μέγαν Πριάμοιο δόμον κτεάτισσαν ἑλόντες,
ἀέρι πᾳ κέκρυπται, ὅθεν πάλιν οὐκέτι νόστος.
μοῦνος ὅδε προτέρων τε καὶ ὧν ἔτι θερμὰ κονία
στειβομένα καθύπερθε ποδῶν ἐκμάσσεται ἴχνη,
ματρὶ φίλᾳ καὶ πατρὶ θυώδεας εἵσατο ναούς·
ἐν δ' αὐτοὺς χρυσῷ περικαλλέας ἠδ' ἐλέφαντι
ἵδρυσεν, πάντεσσιν ἐπιχθονίοισιν ἀρωγούς.
πολλὰ δὲ πιανθέντα βοῶν ὅγε μηρία καίει
μασὶ περιπλομένοισιν ἐρευθομένων ἐπὶ βωμῶν,
αὐτός τ' ἰφθίμα τ' ἄλοχος, τᾶς οὔτις ἀρείων
νυμφίον ἐν μεγάροισι γυνὰ περιβάλλετ' ἀγοστῷ,
ἐκ θυμοῦ στέργοισα κασίγνητόν τε πόσιν τε.
ὧδε καὶ ἀθανάτων ἱερὸς γάμος ἐξετελέσθη,
οὓς τέκετο κρείοισα Ῥέα βασιλῆας Ὀλύμπου·
ἐν δὲ λέχος στόρνυσιν ἰαύειν Ζηνὶ καὶ Ἥρῃ
χεῖρας φοιβήσασα μύροις ἔτι παρθένος Ἶρις.
χαῖρε ἄναξ Πτολεμαῖε· σέθεν δ' ἐγὼ ἶσα καὶ ἄλλων
μνάσομαι ἡμιθέων, δοκέω δ' ἔπος οὐκ ἀπόβλητον
φθέγξομαι ἐσσομένοις· ἀρετήν γε μὲν ἐκ Διὸς ἕξεις.

---

tantum in dies *opum* in divitem domum congeritur
undecunque. populi autem opus suum curant securi.
neque enim quisquam hostium, belluosum Nilum transgressus,] pedes in alienis vicis tumultum bellicum ciet,
neque quisquam in litus ex nave veloci exsiliit
armatus, ut vaccas Ægyptias hostiliter capiat:
talis vir latis in campis sedem fixit
flavicomus Ptolemæus, sciens hastam vibrare,
cui omnino curæ est paterna omnia tueri,
ut bono regi, alia vero acquirit ipse.
non tamen inutile in domo opima aurum
ceu formicarum opulentia semper jacet laborantium;
sed multum *inde* habent inclyta deorum delubra,
semper primitias *eo* solvente, cum aliis donis,
ac multum fortibus dedit regibus,
multum civitatibus, multum bonis amicis.
neque ullus sacerdos ad Bacchi certamina
venit, sciens dulcem cantum modulari,
cui non præmium dignum arte dederit.
Musarum autem interpretes canunt Ptolemæum
pro beneficio. et quid præclarius homini contingere possit
diviti, quam ut gloriam illustrem inter homines consequatur?
hoc etiam Atridis manet; illæ autem infinitæ opes,
quas capta magna Priami domo acquisiverunt,
caligine mersæ alicubi jacent, unde reditus non amplius *patet*.] solus hic majorum ac quorum adhuc calida pulvis
injectus desuper exprimit pedum vestigia,
matri caræ et patri odorata exstruxit templa;
inque iis ipsos ex auro insignes et ebore
statuit, omnibus mortalibus servatores.
ac multa pinguia boum femora hic incendit
menses quum volvuntur, in aris sanguine imbutis,
et ipse et honoratissima conjux, qua nulla præstantior
sponsum domi mulier amplectitur ulnis,
ex animo diligens fratremque maritumque.
sic etiam deorum sacræ nuptiæ peractæ sunt,
quos peperit regina Rhea reges Olympi;
atque lectum sternit, cui indormiant, Jovi et Junoni
manibus unguento nitidis adhuc virgo Iris.

salve rex Ptolemæe; te ego pariter atque alios
memorabo heroas, atque, *ut* opinor, verbum non aspernandum] dicam posteris; virtutem certe quidem a Jove habebis.

ΕΛΕΝΗΣ ΕΠΙΘΑΛΑΜΙΟΣ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΙΗ'.

Ἔν ποκα τᾷ Σπάρτᾳ ξανθότριχι πὰρ Μενελάῳ
παρθενικαὶ θάλλονθ' ὑακίνθω χόσμον ἔχοισαι
πρόσθε νεογράπτω θαλάμω χορὸν ἐστάσαντο,
δώδεκα ταὶ πρᾶται πόλιος, μέγα χρῆμα Λακαινᾶν,
ἁνίκα Τυνδαριδᾶν κάσιν ἄγετο τὰν ἀγαπατὰν
μναστεύσας Ἑλέναν ὁ νεώτερος Ἀτρέος υἱῶν.
ἄειδον δ' ἄρα πᾶσαι ἐς ἓν μέλος ἐγκροτέοισαι
ποσσὶ περιπλίκτοις, ὑπὸ δ' ἴαχε δῶμ' ὑμεναίῳ.
οὕτω δὴ πρώιζε κατέδραθες, ὦ φίλε γαμβρέ;
ἦ ῥά τίς ἐσσι λίαν βαρυγούνατος; ἦ ῥα φίλυπνος;
ἦ ῥα πολύν τιν' ἔπινες, ὅτ' εἰς εὐνὰν κατεβάλλευ;
εὕδειν μὰν σπεύδοντα καθ' ὥραν αὐτὸν ἐχρῆν τυ,
παῖδα δ' ἐᾶν σὺν παισὶ φιλοστόργῳ παρὰ ματρὶ
παίσδειν ἐς βαθὺν ὄρθρον, ἐπεὶ καὶ ἔνας καὶ ἐς ἀῶ
κεὶς ἔτος ἐξ ἔτεος, Μενέλαε, τεὰ νυὸς ἅδε.
ὄλβιε γάμβρ', ἀγαθός τις ἐπέπταρεν ἐρχομένῳ τοι
ἐς Σπάρταν, ἅπερ ὦλλοι ἀριστέες, ὡς ἀνύσαιο.
μοῦνος ἐν ἀμιθέοις Κρονίδαν Δία πενθερὸν ἑξεῖς.
Ζανός τοι θυγάτηρ ὑπὸ τὰν μίαν ἵκετο χλαῖναν,
οἵα Ἀχαιιάδα γαῖαν πατεῖ οὐδεμί' ἄλλα.
ἦ μέγα κέν τι τέκοιτ', εἰ ματέρι τίκτοι ὁμοῖον.
ἄμμες δ' αἱ πᾶσαι συνομάλικες, αἷς δρόμος ωὑτός
χρισαμέναις ἀνδριστὶ παρ' Εὐρώταο λοετροῖς,
τετράκις ἑξήκοντα κόραι, θῆλυς νεολαία,
τᾶν οὐδ' ἄν τις ἄμωμος, ἐπεί χ' Ἑλένᾳ παρισωθῇ.
Ἀὼς ἀντέλλοισα καλὸν διέφανε πρόσωπον
πότνι' ἄνυξέ τε λευκὸν ἔαρ χειμῶνος ἀνέντος·
ὧδε καὶ ἁ χρυσέα Ἑλένα διαφαίνετ' ἐν ἁμῖν.
πιείρᾳ μέγα λᾶον ἀνέδραμε κόσμος ἀρούρᾳ
ἢ κάπῳ κυπάρισσος ἢ ἅρματι Θεσσαλὸς ἵππος·
ὧδε καὶ ἁ ῥοδόχρως Ἑλένα Λακεδαίμονι κόσμος.
οὔτε τις ἐκ ταλάρω πανίσδεται ἔργα τοιαῦτα,
οὔτ' ἐνὶ δαιδαλέῳ πυκινώτερον ἄτριον ἱστῷ
κερκίδι συμπλέξασα μακρῶν ἔταμ' ἐκ κελεόντων.
οὐ μὰν οὐδὲ λύραν τις ἐπίσταται ὧδε κροτᾶσαι
Ἄρτεμιν ἀείδοισα καὶ εὐρύστερνον Ἀθάναν,
ὡς Ἑλένα, τᾶς πάντες ἐπ' ὄμμασιν ἵμεροί ἐντι.
ὦ καλά, ὦ χαρίεσσα κόρα, τὺ μὲν οἰκέτις ἤδη,
ἄμμες δ' ἐς δρόμον ἦρι καὶ ἐς λειμώνια φύλλα
ἐρψοῦμες στεφάνως δρεψεύμεναι ἁδὺ πνέοντας,
πολλὰ τεοῦς, Ἑλένα, μεμναμέναι ὡς γαλαθηναί
ἄρνες γειναμένας ὄιος μαστὸν ποθέοισαι.
πρᾶταί τοι στέφανον λωτῶ χαμαὶ αὐξομένοιο
πλέξασαι σκιερὰν καταθήσομες ἐς πλατάνιστον,
πρᾶταί δ' ἀργυρέας ἐξ ὄλπιδος ὑγρὸν ἄλειφαρ
λαζύμεναι σταξεῦμες ὑπὸ σκιερὰν πλατάνιστον·
γράμματα δ' ἐν φλοιῷ γεγράψεται, ὡς παριών τις
ἀννείμῃ, Δωριστὶ σέβου μ'· Ἑλένας φυτὸν εἰμί.
χαίροις, ὦ νύμφα, χαίροις, εὐπένθερε γαμβρέ.
Λατὼ μὲν δοίη Λατὼ κουροτρόφος ὔμμιν

HELENÆ EPITHALAMION.

IDYLLION XVIII.

In illa Sparta olim apud flavicomum Menelaum
virgines florentem hyacinthi ornatum gerentes
ante recens pictum thalamum chorum instituerunt,
duodecim primariæ urbis, magnum decus Lacænarum,
quum Tyndaridarum sororem amabilem duxisset
sponsam Helenam minor filiorum Atrei.
canebant igitur omnes in unum modum applaudentes [næo.
pedibus alternatim explicitis, atque resonuit domus hyme-
sic jam mature obdormivisti, o care sponse?
num forte tibi prægravia sunt membra? num forte somnicu
losus *es*?] num forte multum bibebas, quod in lectum conji-
ciebaris?] dormire si profecto tempestive festinabas, te solum
oportebat,] puellam autem sinere cum puellis apud caram
matrem] ludere ad altum diluculum, quoniam et perendie et
cras,] et in annum ex anno, Menelae, tua hæc sponsa *erit*.
beate sponse, faustus tibi quispiam adsternutavit profici-
scenti] Spartam, sicut ceteri principes, ut voto potireris.
solus ex semideis Jovem Saturnium socerum habebis.
Jovis filia sub unum tecum stragulum venit,
qualis nulla alia *mulierum* Græcum solum calcat.
profecto præclaram sobolem pariet, si matri similem pariat.
nos autem omnes æquales, quæ cursu eodem,
oleo perunctæ virorum more ad Eurotæ lavacra *exercemur*,] quater sexaginta puellæ, muliebris juventa,
quarum ne ulla quidem vitio caret, quando cum Helena
confertur.] Aurora exoriens pulcrum ostendit os
veneranda perficitque nitidum ver hieme soluta :
sic etiam aurea Helena elucet inter nos.
pingui arvo magna seges exsurgit decus
aut horto cupressus, aut currui Thessalus equus :
sic etiam rosea Helena Lacedæmoni *est* decus.
neque ulla ex quasillo filis deductis construit opera talia,
neque in jugo artificioso densiorem telam
radio contextam de longis pedibus *mali textorii* secat.
neque sane ulla sic lyram scit pulsare,
Dianam canens et Minervam lato pectore,
ut Helena, cujus circa oculos sunt omnes Amores.
o pulcra, o venusta puella, tu jam matrona *es*,
nos autem ad cursum mane et ad pratenses flores
ibimus serta decerpturæ suaviter redolentia,
multum tui, o Helena, memores, sicut lactentes
agnæ matris ovis ubera desiderantes.
primæ tibi coronam ex humili loto
nexam suspendemus de umbrosa platano;
et primæ *tibi* ex argentea pyxide liquidum oleum
sumtum stillabimus sub umbrosam platanum;
carmenque in cortice scriptum manebit, ut prætereuntes
legant : *Dorico more venerare me, Helenæ arbor sum.*
salve, o sponsa; salve, socero felix gener.
Latona det, Latona juventutis nutrix, vobis

εὐτεκνίαν, Κύπρις δὲ θεὰ Κύπρις ἶσον ἔρασθαι
ἀλλάλων, Ζεὺς δὲ Κρονίδας Ζεὺς ἄφθιτον ὄλβον,
ὡς ἐξ εὐπατριδᾶν εἰς εὐπατρίδας πάλιν ἔνθῃ.
εὕδετ' ἐς ἀλλάλων στέρνον φιλότητα πνέοντες
καὶ πόθον, ἔγρεσθαι δὲ πρὸς ἀῶ μὴ 'πιλάθησθε.
νεύμεθα κἄμμες ἐς ὄρθρον, ἐπεί κα πρᾶτος ἀοιδὸς
ἐξ εὐνᾶς κελαδήσῃ ἀνασχὼν εὔτριχα δειράν.
Ὑμάν, ὦ Ὑμέναιε, γάμῳ ἔπι τῷδε χαρείης.

ΚΗΡΙΟΚΛΕΠΤΗΣ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΙΘ'.

Τὸν κλέπταν ποτ' Ἔρωτα κακὰ κέντασε μέλισσα
κηρίον ἐκ σίμβλων συλεύμενον, ἄκρα δὲ χειρῶν
δάκτυλα πάνθ' ὑπένυξεν. ὁ δ' ἄλγεε καὶ χέρ' ἐφύση
καὶ τὰν γᾶν ἐπάταξε καὶ ἅλατο, τᾷ δ' Ἀφροδίτᾳ
δεῖξεν τὰν ὀδύναν καὶ μέμφετο, ὅττι γε τυτθὸν
θηρίον ἐντὶ μέλισσα, καὶ ἁλίκα τραύματα ποιεῖ.
χἀ μάτηρ γελάσασα· τὺ δ' οὐκ ἶσον ἐσσὶ μελίσσαις;
χὠ τυτθὸς μὲν ἔης, τὰ δὲ τραύματα ἁλίκα ποιεῖς.

ΒΟΥΚΟΛΙΣΚΟΣ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Κ'.

Εὐνείκα μ' ἐγέλαξε θέλοντά μιν ἁδὺ φιλᾶσαι,
καί μ' ἐπικερτομέοισα τάδ' ἔννεπεν· ἔρρ' ἀπ' ἐμεῖο·
βωκόλος ὢν ἐθέλεις με κύσαι, τάλαν; οὐ μεμάθηκα
ἀγροίκως φιλέειν, ἀλλ' ἀστικὰ χείλεα θλίβειν.
μὴ τύ γέ μευ κύσσῃς τὸ καλὸν στόμα μηδ' ἐν ὀνείροις.
οἷα βλέπεις, ὁπποῖα λαλεῖς, ὡς ἄγρια παίσδεις,
ὡς τρυφερὸν καλέεις, ὡς κωτίλα ῥήματα φράσδεις·
ὡς μαλακὸν τὸ γένειον ἔχεις, ὡς ἁδέα χαίταν.
χείλεά τοι νοσέοντι, χέρες δέ τοί ἐντι μέλαιναι,
καὶ κακὸν ἐξόσδεις. ἀπ' ἐμεῦ φύγε, μή με μολύνῃς.
τοιάδε μυθίζοισα τρὶς εἰς ἑὸν ἔπτυσε κόλπον,
καί μ' ἀπὸ τᾶς κεφαλᾶς ποτὶ τὼ πόδε συνεχὲς εἶδεν
χείλεσι μυχθίζοισα καὶ ὄμμασι λοξὰ βλέποισα,
καὶ πολὺ τᾷ μορφᾷ θηλύνετο, καί τι σεσαρὸς
καὶ σοβαρόν μ' ἐγέλαξεν. ἐμοὶ [illegible] ἄφαρ ἔζεσεν αἷμα,
καὶ χρόα φοινίχθην ὑ[illegible] τὤλγεος ὡς ῥόδον ἔρσᾳ.
χἀ μὲν ἔβα με λιποῖσα· φέρω δ' ὑποκάρδιον ὀργάν,
ὅττι με τὸν χαρίεντα κακὰ μωμήσαθ' ἑταίρα.
ποιμένες, εἴπατέ μοι τὸ κρήγυον· οὐ καλὸς ἐμμί;
ἆρά τις ἐξαπίνας με θεὸς βροτὸν ἄλλον ἔτευξεν;
καὶ γὰρ ἐμοὶ τὸ πάροιθεν ἐπάνθεεν ἁδύ τι κάλλος
ὡς κισσὸς ποτὶ πρέμνον, ἐμὰν δ' ἐπύκαζεν ὑπήναν,
χαῖται δ' οἷα σέλινα περὶ κροτάφοισι κέχυντο,
καὶ λευκὸν τὸ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι λάμπε μελαίναις,
ὄμματά μοι γλαυκᾶς χαροπώτερα πολλὸν Ἀθάνας,
καὶ στόμα δ' αὖ πακτᾶς γλυκερώτερον, ἐκ στομάτων δὲ

largam sobolem; Venus, diva Venus, ut pariter vos amore amplectamini; Jupiter, Saturnius Jupiter, sempiternas divitias,] ut a nobilibus ad nobiles rursus perveniant.*
dormite in pectus mutuo amorem inspirantes
et desiderium, et expergisci sub auroram ne obliviscamini.
redibimus et nos sub diluculum, ubi primus cantor
ex *suo* cubili insonuerit sublata pulcre cristata cervice.
Hymen, o Hymenæe, his nuptiis gaudeas.

FAVORUM FUR.

IDYLLION XIX.

Furem quondam Amorem mala pupugit apicula,
favos ex alveariibus auferentem, et extremos manuum
digitos omnes aculeo feriit. at ille dolebat manusque sufflabat] et terram pulsavit et exsiliit, atque Veneri
ostendit dolorem et querebatur, quod tantula
bestiola esset apis, et quanta vulnera facit!
tum mater ridens: tu vero, *inquit*, nonne similis es apibus?
etiam parvulus semper eras (*dicebaris*,) at quanta vulnera [facis!

BUBULCUS.

IDYLLION XX.

Eunica me irrisit volentem ipsam suaviter osculari,
et convicians mihi hæc dixit: abi in malam rem;
bubulcus quum sis, vis me osculari, miser? non didici
rusticos osculari, sed urbana labra premere.
ne tu mihi osculatus fueris pulcrum os, ne per somnium [quidem.
quali vultu es! quomodo loqueris! quam rustice jocaris!
quam delicate *me* vocas! quam blanda verba profers!
quam mollem barbam habes! quam nitidam cæsariem!
labra tibi ægrotant, manusque sunt nigræ,
et male oles. facesse hinc, ne me contamines.
hæc dicens ter in suum despuit sinum,
et me a capite ad pedes continuo adspexit
labris subsannans oculisque oblique tuens,
atque multum propter formam deliciabatur, et ore diducto
et superbe me derisit. mihi statim ferbuit sanguis,
et ore traxi ruborem a dolore sicut rosa a rore.
tum illa quidem me relicto abiit; geroque sub pectore iram,
quod me venustum turpis meretricula irrisit.
pastores, dicite mihi verum: non pulcer sum?
num quis subito me deus alium hominem fecit?
etenim me antea ornabat gratus quidam decor
sicut hedera stipitem amplexa, meamque vestiebat genam
capilli autem velut apium circa tempora fusi erant,
et candida frons splendebat super nigra supercilia,
oculi mihi *erant* multo magis splendentes, quam fulgidæ
Minervæ,] et os vero dulcius lacte concreto, et ex ore

ἔῤῥεέ μοι φωνὰ γλυκερωτέρα ἢ μέλι κηρῶ.
ἁδὺ δέ μοι τὸ μέλισμα, καὶ ἢν σύριγγι μελίσδω
κἢν αὐλῷ λαλέω κἢν δώνακι κἢν πλαγιαύλῳ.
καὶ πᾶσαι καλόν με κατ' ὤρεά φαντι γυναῖκες,
καὶ πᾶσαί με φιλεῦντι· τὰ δ' ἀστικά μ' οὐκ ἐφίλασεν,
ἀλλ' ὅτι βωκόλος ἐμμὶ παρέδραμε, κοὔ ποτακούει·
χὠ καλὸς Διόνυσος ἐν ἄγκεσι πόρτιν ἐλαύνει.
οὐκ ἔγνω δ', ὅτι Κύπρις ἐπ' ἀνέρι μήνατο βώτᾳ
καὶ Φρυγίοις ἐνόμευσεν ἐν ὤρεσι, καὶ τὸν Ἄδωνιν
ἐν δρυμοῖσι φίλασε καὶ ἐν δρυμοῖσιν ἔκλαυσεν.
Ἐνδυμίων δὲ τίς ἦν; οὐ βωκόλος; ὅν γε Σελάνα
βωκολέοντα φίλασεν, ἀπ' Οὐλύμπω δὲ μολοῖσα
Λάτμιον ἀννάπος ἦλθε καὶ εἰς ἅμα παιδὶ καθεῦδεν.
καὶ τύ, Ῥέα, κλαίεις τὸν βωκόλον. οὐχὶ δὲ καὶ τύ,
ὦ Κρονίδα, διὰ παῖδα βοηνόμον ὄρνις ἐπλάγχθης;
Εὐνείκα δὲ μόνον τὸν βωκόλον οὐκ ἐφίλασεν,
ἁ Κυβέλας κρέσσων καὶ Κύπριδος, ἁ δὲ Σελάνας.
μηκέτι μηδὲ τύ, Κύπρι, τὸν Ἄρεα μήτε κατ' ἄστυ
μήτ' ἐν ὄρει φιλέοις, μούνη δ' ἀνὰ νύκτα καθεύδοις.

fluebat mihi vox dulcior, quam mel ex cera.
dulce meum *est* carmen, sive fistula modulor
sive tibia cano sive arundine seu obliqua tibia.
et omnes me pulcrum vocant in montibus puellæ,
et omnes me osculantur; ista vero urbana me non osculata [est,
verum, quod bubulcus sum, prætercurrit, nec *me* audit *vociferantem*:] etiam pulcer Bacchus in vallibus vitulas pascit.
non autem cognovit, Venerem bubulci amore insaniisse
et Phrygiis in montibus pascentem gregem servasse, et Adonidem] in saltibus osculatam esse et in saltibus deplorasse.
Endymion autem quis erat? non bubulcus? quem quidem
boves pascentem osculata est, deque Olympo delapsa
Luna] Latmium in nemus venit et una cum puero dormivit.
etiam tu, Rhea, deploras bubulcum. nonne vero etiam tu,
o Saturnie, ob puerum boum pastorem ales vagatus es?
Eunica vero solum bubulcum non osculata est,
ista *Eunica* Cybele melior et Venere atque Luna.
ne amplius et tu, *altera* Venus, *tuum* Martem neque in urbe] neque in monte osculeris, et sola noctu dormias.

ΑΛΙΕΙΣ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΚΑ'.

ΑΣΦΑΛΙΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΟΣ.

Ἁ πενία, Διόφαντε, μόνα τὰς τέχνας ἐγείρει,
αὐτὰ τῶ μόχθοιο διδάσκαλος· οὐδὲ γὰρ εὕδειν
ἀνδράσιν ἐργατίναισι κακαὶ παρέχοντι μέριμναι.
κἢν ὀλίγον νυκτός τις ἐπιψαύσῃσι τὸν ὕπνον
αἰφνίδιον θορυβεῦσιν ἐφιστάμεναι μελεδῶναι.
ἰχθύος ἀγρευτῆρες ὁμῶς δύο κεῖντο γέροντες,
στρωσάμενοι βρύον αὖον ὑπὸ πλεκταῖς καλύβαισιν,
κεκλιμένοι τοίχῳ τῷ φυλλίνῳ· ἐγγύθι δ' αὐτοῖν
κεῖτο τὰ ταῖν χειροῖν ἀθλήματα, τοὶ καλαθίσκοι,
τοὶ κάλαμοι, τἄγκιστρα, τὰ φυκιόεντα δέλητα,
ὁρμιαὶ κύρτοι τε καὶ ἐκ σχοίνων λαβύρινθοι,
μήρινθοι κώπα τε γέρων τ' ἐπ' ἐρείσμασι λέμβος,
νέρθεν τᾶς κεφαλᾶς φορμὸς βραχύς, εἷμα τάπης ἦν.
οὗτος τοῖς ἁλιεῦσιν ὁ πᾶς πόνος, οὗτος ὁ πλοῦτος.
οὐδὸς δ' οὐχὶ θύραν εἶχ', οὐ κύνα· πάντα περισσά,
πάντ' ἐδόκει τήνοις· ἁ γὰρ πενία σφας ἐτήρει.
οὐδεὶς δ' ἐν μέσσῳ γείτων· πενίᾳ δὲ παρ' αὐτὰν
θλιβομέναν καλύβαν τρυφερὸν προσέναχε θάλασσα.
οὔπω τὸν μέσατον δρόμον ἄνυεν ἅρμα Σελάνας,
τοὺς δ' ἁλιεῖς ἤγειρε φίλος πόνος, ἐκ βλεφάρων δὲ
ὕπνον ἀπωσάμενοι σφετέραις φρεσὶν ἤρεθον ᾠδάν.

ΑΣΦΑΛΙΩΝ.

ψεύδοντ', ὦ φίλε, πάντες ὅσοι τὰς νύκτας ἔφασκον
τῶ θέρεος μινύθειν, ὅτε τἄματα μακρὰ φέρουσιν.
ἤδη μυρί' ἐσεῖδον ὀνείρατα, κοὐδέπω ἀώς.
μὴ λάθε μ'; ἢ τί τὸ χρῆμα; χρόνον δ' αἱ νύκτες ἔχοντι.

ΕΤΑΙΡΟΣ.

Ἀσφαλίων, μέμφῃ τὸ καλὸν θέρος; οὐ γὰρ ὁ καιρός

PISCATORES.

IDYLLION XXI.

ASPHALION ET SODALIS.

Paupertas, o Diophante, sola artes excitat,
ipsa laboris magistra *est*; neque enim dormire
hominibus operariis malæ permittunt curæ.
quumque paulum noctu quis *somnum* carpserit, somnum
subito turbant instantes curæ.
piscium venatores una duo cubabant senes,
qui sibi straverant fucum aridum sub textili tugurio,
reclinati ad parietem foliaceum, et prope eos
posita erant manuum opera, calathisci,
arundines, hami, fucosa esca,
funiculi, nassæ, et juncei labyrinthi,
fila et remi vetustaque super phalangas cymba,
sub capite storea brevis, vestis pro stragulo erat.
hic *erat* piscatoribus omnis labor, hæ divitiæ.
limen *casæ* neque januam habebat, neque canem; omnia *hæc* superflua] omnia illis videbantur: nam paupertas eos custodiebat.] nullus aderat vicinus; ad ipsam autem paupertate] pressam casulam leniter adnatabat mare.
nondum medium cursum confecerat currus Lunæ,
quum piscatores excitabat amicus labor, et e palpebris
somno excusso suis cogitationibus incitabant vocem.

ASPHALION.

mentiebantur, o amice, omnes quicumque noctes dicebant
æstate breviores fieri, quando *noctes* dies longos afferunt
jam innumera vidi somnia, et nondum aurora *est*.
num me latuit *aurora*? aut quid hoc rei? spatium longum [etiam noctes habent.

SODALIS.

Asphalion, accusas pulcram æstatem? non enim tempus

αὐτομάτως παρέβα τὸν ἑὸν δρόμον· ἀλλὰ τὸν ὕπνον
ἁ φροντὶς κόπτοισα μακρὰν τὰν νύκτα ποιεῖ τοι.

ΑΣΦΑΛΙΩΝ.

ἆρ' ἔμαθες κρίνειν πόκ' ἐνύπνια; χρηστὰ γὰρ εἶδον·
οὔ σε θέλω τὤμῶ φαντάσματος ἦμεν ἄμοιρον,
ὡς καὶ τὰν ἄγραν, τὠνείρατα πάντα μερίζευ.
οὐ γὰρ νυσταξῇ κατὰ τὸν νόον· οὗτος ἄριστος
ἐστιν ὀνειροκρίτας, ὁ διδάσκαλός ἐστι παρ' ᾧ νοῦς.
ἄλλως καὶ σχολά ἐστι· τί γὰρ ποιεῖν ἂν ἔχοι τις
κείμενος ἐν φύλλοις ποτὶ κύματι, μηδὲ καθεύδων;
ἀλλ' ὄνος ἐν ῥάμνῳ, τὸ δὲ λύχνιον ἐν πρυτανείῳ·
φαντὶ γὰρ ἀγρυπνίαν τόδ' ἔχειν.

ΕΤΑΙΡΟΣ.

λέγε μοί ποτε νυκτός
ὄψιν, πάντα τεῷ δὲ λέγων μάνυσον ἑταίρῳ.

ΑΣΦΑΛΙΩΝ.

δειλινὸν ὡς κατέδαρθον ἐν εἰναλίοισι πόνοισιν
(οὐχ ἦν μὰν πολύσιτος, ἐπεὶ δειπνεῦντες ἐν ὥρᾳ,
εἰ μέμνῃ, τᾶς γαστρὸς ἐφειδόμεθ'), εἶδον ἐμαυτόν
ἐν πέτρᾳ βεβαῶτα, καθεζόμενος δ' ἐδόκευον
ἰχθύας, ἐκ καλάμων δὲ πλάνον κατέσειον ἐδωδάν.
καί τις τῶν τραφερῶν ὠρέξατο· καὶ γὰρ ἐν ὕπνοις
πᾶσα κύων ἄρτον μαντεύεται, ἰχθύα κἠγών.
χὠ μὲν τὠγκίστρῳ ποτεφύετο, καὶ ῥέεν αἷμα·
τὸν κάλαμον δ' ὑπὸ τῶ κινήματος ἀγκύλον εἶχον.
τῷ χέρε τεινόμενος περικλώμενον εὗρον ἀγῶνα,
πῶς μιν ἕλω μέγαν ἰχθὺν ἀφαυροτέροισι σιδάροις.
εἶθ' ὑπομιμνάσκων τῶ τρώματος ἠρέμ' ἔνυξα,
καὶ νύξας ἐχάλαξα καὶ οὐ φεύγοντος ἔτεινα.
ἤνυσα δ' ὦν τὸν ἄεθλον, ἀνείλκυσα χρύσεον ἰχθύν,
παντᾷ τε χρυσῷ πεπυκασμένον. εἶχε δὲ δεῖμα,
μή τι Ποσειδάωνι πέλοι πεφιλαμένος ἰχθύς
ἢ τάχα τᾶς γλαυκᾶς κειμήλιον Ἀμφιτρίτας.
ἠρέμα δ' αὐτὸν ἐγὼν ἐκ τὠγκίστρω ἀπέλυσα,
μή ποτε τῶ στόματος τἀγκίστρια χρυσὸν ἔχοιεν.
καὶ τὸν μὲν πίστευσα καὶ ἄγαγον ἀπηρώταν·
ὤμοσα δ' οὐκέτι λοιπὸν ὑπὲρ πελάγους πόδα θεῖναι,
ἀλλὰ μενεῖν ἐπὶ γᾶς καὶ τῶ χρυσῶ βασιλεύσειν.
ταῦτά με κἀξήγειρε. τὺ δ', ὦ ξένε, λοιπὸν ἔρειδε
τὰν γνώμαν· ὅρκον γὰρ ἐγὼ τὸν ἐπώμοσα ταρβῶ.

ΕΤΑΙΡΟΣ.

καὶ σύ γε μὴ τρέσσεις; οὐκ ὤμοσας· οὐδὲ γὰρ ἰχθύν
χρύσεον ὡς ἴδες εὗρες· ἴσαι δὲ ψεύδεσιν ὄψεις.
εἰ μὲν γὰρ κνώσσων τὺ τὰ χωρία ταῦτα ματεύεις,
ἐλπὶς τῶν ὕπνων. ζάτει τὸν σάρκινον ἰχθύν,
μὴ σὺ θάνῃς λιμῷ καὶ τοῖς χρυσοῖσιν ὀνείροις.

sponte transgreditur suum cursum; sed somnum
cura excutiens longam tibi noctem efficit.

ASPHALION.

num forte didicisti interpretari somnia? bona enim vidi.
nolo te visi mei esse expertem,
ut etiam *piscium* prædam, *sic* somnia in omni re communia mecum habe.] non enim dormitabis tuo ingenio. ille
optimus] est somniorum interpres, cui pro suo magistro
adest ingenium.] præterea etiam otium est; quid enim facere
quis possit] jacens in foliis ad mare, neque dormiens?
sed asinus in spinis; hoc vero *est* lucerna in Prytaneo;
aiunt enim hanc pervigilium agere.

SODALIS.

dic mihi tandem noctis
visum, et omnia accurate exponens indica tuo sodali.

ASPHALION.

vespere ut obdormivi in marinis laboribus
(non sane eram multo cibo repletus, quoniam tempestive
cœnantes,] si meministi, ventri parcebamus), videbam me
ipsum] in rupe versantem, sedensque observabam
pisces, et ex arundine fallacem quatiebam escam.
atque quidam *piscis* hæc alimenta appetiit; etenim in somnis] quilibet canis offam auguratur, piscem et ego.
et ille quidem hamo adhærescebat, et fluebat sanguis;
arundinemque a motu curvatam tenebam.
quare ambas manus extendens tergo incurvato inveni certamen], quomodo eum extraham magnum piscem infirmiore
ferro.] tum admonens *piscem* de vulnere leniter pupugi,
et quum pupugissem remisi, quumque non fugeret intendi.
confeci igitur certamen, attraxi aureum piscem,
undique auro obductum. tenebat autem *me* timor,
ne forte Neptuno dilectus esset piscis,
aut forte fulgidæ deliciæ Amphitrites.
placide eum ego hamo exsolvi,
ne forte hamus auri quid ex ore retineret.
atque hunc sic fidenter extraxeram in littus;
juravi autem, *me* posthac numquam in mari pedem esse positurum,] sed in terra mansurum et auro imperaturum.
hæc me excitarunt. at tu, amice, jam intende
tuam mentem; jusjurandum enim ego, quod juravi, timeo.

SODALIS.

et tu quidem numne timebis? non jurasti; nec enim piscem
aureum, sicut vidisti, invenisti; similia *sunt* mendaciis visa.
nam si sane *tantummodo* dormiens tu in istis regionibus
investigas,] *tum* spes *est* talium somniorum. quære carneum
piscem,] ne tu moriaris fame etiam in tuis aureis somniis.

ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΚΒ'.

Ὑμνέομεν Λήδας τε καὶ αἰγιόχου Διὸς υἱώ,
Κάστορα καὶ φοβερὸν Πολυδεύκεα πὺξ ἐρεθίζειν,
χεῖρας ἐπιζεύξαντα μέσας βοέοισιν ἱμᾶσιν.
ὑμνέομεν καὶ δὶς καὶ τὸ τρίτον ἄρσενα τέκνα
κούρης Θεστιάδος, Λακεδαιμονίους δύ' ἀδελφούς,
ἀνθρώπων σωτῆρας ἐπὶ ξυροῦ ἤδη ἐόντων,
ἵππων θ' αἱματόεντα ταρασσομένων καθ' ὅμιλον,
ναῶν θ', αἳ δύνοντα καὶ οὐρανοῦ ἐξανιόντα
ἄστρα βιαζόμεναι χαλεποῖς ἐνέκυρσαν ἀήταις.
οἱ δὲ σφέων κατὰ πρύμναν ἀείραντες μέγα κῦμα,
ἠὲ καὶ ἐκ πρῴραθεν, ἢ ὅππῃ θυμὸς ἑκάστου,
ἐς κοίλαν ἔρριψαν, ἀνέρρηξαν δ' ἄρα τοίχους
ἀμφοτέρους· κρέμαται δὲ σὺν ἱστίῳ ἄρμενα πάντα
εἰκῇ ἀποκλασθέντα· πολὺς δ' ἐξ οὐρανοῦ ὄμβρος
νυκτὸς ἐφερποίσας· παταγεῖ δ' εὐρεῖα θάλασσα,
κοπτομένα πνοιαῖς τε καὶ ἀῤῥήκτοισι χαλάζαις.
ἀλλ' ἔμπας ὑμεῖς γε καὶ ἐκ βυθοῦ ἕλκετε νᾶας
αὐτοῖσιν ναύτῃσιν ὀιομένοις θανέεσθαι.
αἶψα δ' ἀπολήγουσ' ἄνεμοι, λιπαρὰ δὲ γαλάνα
ἀμπέλαγος· νεφέλαι δὲ διέδραμον ἄλλυδις ἄλλαι·
ἐκ δ' ἄρκτοι τ' ἐφάνησαν, ὄνων τ' ἀνὰ μέσσον ἀμαυρὴ
φάτνη σημαίνοισα τὰ πρὸς πλόον εὔδια πάντα.
ὦ ἄμφω θνατοῖσι βοηθόοι, ὦ φίλοι ἄμφω,
ἱππῆες, κιθαρισταί, ἀεθλητῆρες, ἀοιδοί.
Κάστορος ἢ πρώτου Πολυδεύκεος ἄρξομ' ἀείδειν;
ἀμφοτέρω ὑμνέων, Πολυδεύκεα πρῶτον ἀείσω.
ἡ μὲν ἄρα προφυγοῦσα πέτρας εἰς ἓν ξυνιούσας
Ἀργὼ καὶ νιφόεντος ἀταρτηρὸν στόμα Πόντου,
Βέβρυκας εἰσαφίκανε θεῶν φίλα τέκνα φέροισα.
ἔνθα μιᾶς πολλοὶ κατὰ κλίμακος ἀμφοτέρων ἐξ
τοίχων ἄνδρες ἔβαινον Ἰησονίης ἀπὸ ναός.
ἐκβάντες δ' ἐπὶ θῖνα βαθὺν καὶ ὑπήνεμον ἀκτήν
εὐνάς τ' ἐστόρνυντο πυρειά τε χερσὶν ἐνώμων.
Κάστωρ δ' αἰολόπωλος ὅ τ' οἰνωπὸς Πολυδεύκης,
ἄμφω ἐρημάζεσκον ἀποπλαγχθέντες ἑταίρων,
παντοίην ἐν ὄρει θηεύμενοι ἄγριον ὕλαν.
εὗρον δ' ἀέναον κράναν ὑπὸ λισσάδι πέτρῃ
ὕδατι πεπληθυῖαν ἀκηράτῳ· αἱ δ' ὑπένερθεν
λάλλαι κρυστάλλῳ ἠδ' ἀργύρῳ ἰνδάλλοντο
ἐκ βυθοῦ· ὑψηλαὶ δὲ πεφύκεσαν ἀγχόθι πεῦκαι
λεῦκαί τε πλάτανοί τε καὶ ἀκρόκομοι κυπάρισσοι,
ἄνθεά τ' εὐώδη, λασίαις φίλα ἔργα μελίσσαις,
ὅσσ' ἔαρος λήγοντος ἐπιβρύει ἂν λειμῶνας.
ἔνθα δ' ἀνὴρ ὑπέροπλος ἐνήμενος ἐνδιάασκεν,
δεινὸς ἰδεῖν, σκληραῖσι τεθλασμένος οὔατα πυγμαῖς·
στήθεα δ' ἐσφαίρωτο πελώρια καὶ πλατὺ νῶτον
σαρκὶ σιδαρείῃ, σφυρήλατος οἷα κολοσσός.
ἐν δὲ μύες στερεοῖσι βραχίοσιν ἄκρον ὑπ' ὦμον
ἕστασαν ἠΰτε πέτροι ὀλοίτροχοι, οὕστε κυλίνδων
χειμάρρους ποταμὸς μεγάλαις περιέξεσε δίναις·

GEMINI.

IDYLLION XXII.

Cantu celebramus Ledæ et ægidem tenentis Jovis filios,
Castorem et terribilem in pugilatu Pollucem,
quum manus innexuit medias bubulis loris.
celebramus bisque terque masculos liberos
filiæ Thestii, Lacedæmonios geminos fratres,
hominum servatores in *acie* novaculæ jam versantium,
equorumque turbatorum in cruento *hominum* tumultu,
naviumque, quæ occidentibus et cœlo exorientibus
astris reluctantes in gravia inciderunt ventorum flamina.
hi a puppi earum sublato magno fluctu,
vel etiam a prora, vel qua cuilibet impetus *est*,
in alveum irruerunt, fregeruntque latus
utrumque; pendent cum velo rudentes omnes
temere disrupti; plurimus cœlitus imber *est*
nocte ingruente; murmuratque latum mare,
pulsatum flatibus *ventorum* et indomita grandine.
attamen vos vel ex profundo retrahitis naves
cum ipsis nautis, jamjam morituros *se* esse putantibus.
subito desinunt venti, et nitida serenitas *fulget*
per mare; nubila diffugere alia alio;
rursusque apparent ursæ, asellosque inter medios obscurum
præsepe significans omnia ad navigandum *constare* cœlo
sereno] o *vos* ambo mortalibus auxiliatores, o amici ambo,
equites, citharistæ, pugnatores, cantores!
a Castore an a Polluce primo incipiam canere?
utrumque celebrans, Pollucem primum cantabo.
navis quidem quum effugisset petras in unum concurren-
tes] Argo et nivosi sævum os Ponti,
ad Bebrycas pervenit, deorum caros liberos vehens.
ibi per unam scalam multi ex utroque
pariete viri descendebant de nave Iasonia.
egressi autem in littus profundum et ventis expositam pe-
ninsulam] toros sibi sternebant, lignaque ignis excitandi
caussa manibus terebant.] Castor autem velox equo et ro-
seus Pollux,] ambo ibant soli deerrantes a sociis,
copiosam *et* horridam in monte spectantes silvam.
invenerunt autem perennem fontem sub glabra rupe
aqua plenum liquida; atque subtus
lapilli crystallo et argento similes refulgebant
e fundo; sublimes autem prope natæ erant tædæ
populique platanique et frondosæ cupressi,
floresque odoriferi, hirtis grata opera apiculis,
quotquot vere vergente pullulant in pratis.
ibi vir immanis sedem habens sub dio manebat,
sævus adspectu, duris fractas aures habens cæstibus;
pectora eminebant in globum conformata, et latum dorsum
carne ferrea, malleis fabricati instar colossi.
musculi vero in validis brachiis summo sub humero
exstabant ceu scopuli rotundi, quos volvens
torrens magnis circumcirca polivit gurgitibus;

αὐτὰρ ὑπὲρ νώτοιο καὶ αὐχένος ᾐωρεῖτο
ἄκρων δέρμα λέοντος ἀφημμένον ἐκ ποδεώνων.
τὸν πρότερος προςέειπεν ἀεθλοφόρος Πολυδεύκης.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ.

χαῖρε ξεῖν', ὅτις ἐσσί. τίνες βροτοί, ὧν ὅδε χῶρος;

ΑΜΥΚΟΣ.

χαίρω πως, ὅτε τ' ἄνδρας ὁρῶ, τοὺς μήποτ' ὄπωπα.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ.

θάρσει. μήτ' ἀδίκους μήτ' ἐξ ἀδίκων φάθι λεύσσειν.

ΑΜΥΚΟΣ.

θαρσέω, κοὐκ ἐκ σοῦ με διδάσκεσθαι τόδ' ἔοικεν.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ.

ἄγριος εἶ, πρὸς πάντα παλίγκοτος ἢ ὑπερόπτης;

ΑΜΥΚΟΣ.

τοιόςδ' οἷον ὁρᾷς· τῆς σῆς γε μὲν οὐκ ἐπιβαίνω.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ.

ἔλθοις καὶ ξενίων γε τυχὼν πάλιν οἴκαδ' ἱκάνοις.

ΑΜΥΚΟΣ.

μήτε σύ με ξείνιζε, τά τ' ἐξ ἐμεῦ οὐκ ἐν ἑτοίμῳ.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ.

δαιμόνι', οὐδ' ἂν τοῦδε πιεῖν ὕδατος σύ γε δοίης;

ΑΜΥΚΟΣ.

γνώσεαι, εἴ σου δίψος ἀνειμένα χείλεα τέρσει.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ.

ἄργυρος ἤ τίς ὁ μισθός, ἐρεῖς, ᾧ κέν σε πίθοιμεν;

ΑΜΥΚΟΣ.

εἷς ἑνὶ χεῖρας ἄειρον ἐναντίος ἀνδρὶ καταστάς.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ.

πυγμάχος ἢ καὶ ποσσὶ θένων σκέλος, ὄμματα δ' ὀρθός;

ΑΜΥΚΟΣ.

πὺξ διατεινάμενος σφετέρης μὴ φείδεο τέχνης.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ.

τίς γάρ, ὅτῳ χεῖρας καὶ ἐμοὺς συνερείσω ἱμάντας;

ΑΜΥΚΟΣ.

ἐγγὺς ὁρᾷς· οὐ γύννις ἐὼς κεκλήσεθ' ὁ πύκτης.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ.

ἦ καὶ ἄεθλον ἑτοῖμον, ἐφ' ᾧ δηρισόμεθ' ἄμφω.

ΑΜΥΚΟΣ.

σὸς μὲν ἐγώ, σὺ δ' ἐμὸς κεκλήσεαι, αἴκε κρατήσω.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ.

Ορνίχων φοινικολόφων τοιοίδε κυδοιμοί.

ΑΜΥΚΟΣ.

εἴτ' οὖν ὀρνίχεσσιν ἐοικότες εἴτε λέουσιν
γινόμεθ', οὐκ ἄλλῳ γε μαχησαίμεσθ' ἐπ' ἀέθλῳ·
ἦ ῥ' Ἄμυκος καὶ κόχλον ἑλὼν μυκάσατο κοῖλον.
οἱ δὲ θοῶς συνάγερθεν ὑπὸ σκιερὰς πλατανίστους
κόχλου φυσαθέντος ἀεὶ Βέβρυκες κομόωντες.
ὣς δ' αὔτως ἥρωας ἰὼν ἐκαλέσσατο πάντας
Μαγνήσσης ἀπὸ ναὸς ὑπείροχος ἐν δαῒ Κάστωρ.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σπείραισιν ἐκαρτύναντο βοείαις
χεῖρας καὶ περὶ γυῖα μακροὺς εἵλιξαν ἱμάντας,
ἐς μέσσον σύναγον φόνον ἀλλάλοισι πνέοντες.
ἔνθα πολύς σφισι μόχθος ἐπειγομένοισιν ἐτύχθη,
ὁππότερος κατὰ νῶτα λάβῃ φάος ἠελίοιο·

at per dorsum et collum pendebat
pellis leonis ab extremis connexa pedibus.
eum prior allocutus est certaminum præmiis ornatus Pollux.

POLLUX.

salve amice, quicunque es. quinam *sunt* homines, quorum hæc *est* regio?

AMYCUS.

salveo quodammodo, quando homines video quos numquam vidi.

POLLUX.

bono animo es. neque injustos, neque ex injustis *natos* videre *te* existima.

AMYCUS.

bono animo sum; neque ex te me discere hoc oportet.

POLLUX.

feroxne es, ad omnia iracundus an superbus?

AMYCUS.

talis qualem vides; tuam quidem *terram* non calco.

POLLUX.

venias et donis hospitalibus remuneratus rursus domum redeas.

AMYCUS.

nec tu me hospitio excipe, et quæ a me *accipias*, non *sunt* in promptu.

POLLUX.

o bone, an ne de hac quidem aqua bibere tu concedes?

AMYCUS.

scies, si tibi sitis remissa labra arefaciet.

POLLUX.

argentum an quæ *sit* merces, dicesne, qua tibi persuadeamus?

AMYCUS.

unus contra unum manus attollito, adversus viro consistens.

POLLUX.

pugil an etiam pedibus feriens crus, oculisque rectus?

AMYCUS.

pugilice connitens vestræ noli parcere arti.

POLLUX.

quisnam ille, cum quo manus cæstusque meos confligam?

AMYCUS.

prope vides; non effœminatus tuus vocabitur iste pugil.

POLLUX.

an etiam præmium paratum, pro quo decertabimus ambo?

AMYCUS.

tuus ego, et tu meus vocaberis, si vicero.

POLLUX.

avium rubram cristam habentium talia *sunt* prœlia.

AMYCUS.

sive igitur avibus similes seu leonibus
sumus, haud alio quidem deposito præmio certabimus.
dixit Amycus, et cava concha sumpta insonuit.
tum celeriter convenerunt sub umbrosas platanos
concha continenter inflata Bebryces comam alentes.
similiter heroas abiit vocaturus omnes
Magnesia a navi præstans in pugna Castor.
illi igitur quum voluminibus munivissent bubulis
manus, et brachia longis intendissent loris,
in medium congrediebantur cædem mutuam spirantes.
ibi magnus iis nitentibus labor exstitit,
uter a tergo haberet lucem solis;

ἀλλ' ἰδρίῃ μέγαν ἄνδρα παρήλυθες, ὦ Πολύδευκες,
βάλλετο δ' ἀκτίνεσσιν ἅπαν Ἀμύκοιο πρόσωπον.
αὐτὰρ ὅγ' ἐν θυμῷ κεχολωμένος ἵετο πρόσσω,
χερσὶ τιτυσκόμενος. τοῦ δ' ἄκρον τύψε γένειον
Τυνδαρίδης ἐπιόντος· ὀρίνθη δὲ πλέον ἢ πρίν,
σὺν δὲ μάχαν ἐτίναξε, πολὺς δ' ἐπέκειτο νενευκώς
ἐς γαῖαν. Βέβρυκες δ' ἐπαΰτεον, ἐκ δ' ἑτέρωθεν
ἥρωες κρατερὸν Πολυδεύκεα θαρσύνεσκον,
δειδιότες μή πώς μιν ἐπιβρίσας δαμάσειεν
χώρῳ ἐνὶ στεινῷ Τιτυῷ ἐναλίγκιος ἀνήρ.
ἤτοι ὅγ' ἔνθα καὶ ἔνθα παριστάμενος Διὸς υἱός
ἀμφοτέραισιν ἄμυσσεν ἀμοιβαδίς, ἔσχεθε δ' ὁρμῆς
παῖδα Ποσειδάωνος ὑπερφίαλόν περ ἐόντα.
ἔστη δὲ πλαγαῖς μεθύων, ἐκ δ' ἔπτυσεν αἷμα
φοίνιον· οἱ δ' ἅμα πάντες ἀριστῆες κελάδησαν,
ὡς ἴδον ἕλκεα λυγρὰ περὶ στόμα τε γναθμούς τε·
ὄμματα δ' οἰδήσαντος ἀπεστείνωτο προσώπου.
τὸν μὲν ἄναξ ἐτάραξεν ἐτώσια χερσὶ προδεικνύς
πάντοθεν· ἀλλ' ὅτε δή μιν ἀμηχανέοντ' ἐνόησεν,
μέσσας ῥινὸς ὕπερθε κατ' ὀφρύος ἤλασε πυγμήν,
πᾶν δ' ἀπέσυρε μέτωπον ἐς ὀστέον. αὐτὰρ ὁ πλαγείς
ὕπτιος ἐν φύλλοισι τεθαλόσιν ἐξετανύσθη.
ἔνθα μάχη δριμεῖα πάλιν γένετ' ὀρθωθέντος,
ἀλλάλους δ' ὄλεκον στερεοῖς θείνοντες ἱμᾶσιν.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐς στῆθός τε καὶ ἔξω χεῖρας ἐνώμα
αὐχένος ἀρχαγὸς Βεβρύκων· ὁ δ' ἀεικέσι πλαγαῖς
πᾶν συνέφυρε πρόσωπον ἀνίκατος Πολυδεύκης.
σάρκες δ' αἱ μὲν ἱδρῶτι συνίζανον, ἐκ μεγάλου δέ
αἶψ' ὀλίγος γένετ' ἀνδρός, ὁ δ' αἰεὶ μάσσονα γυῖα
ἁπτόμενος φορέεσκε πόνου, χροιά δέ τ' ἀμείνων.
πῶς γὰρ δὴ Διὸς υἱὸς ἀδηφάγον ἄνδρα καθεῖλεν;
εἰπὲ θεά, σὺ γὰρ οἶσθα· ἐγὼ δ' ἑτέρων ὑποφήτης
φθέγξομαι ὅσσ' ἐθέλεις σὺ καὶ ὅππως τοι φίλον αὐτῇ.
ἤτοι ὅγε ῥέξαι τι λιλαιόμενος μέγα ἔργον
σκαιῇ μὲν σκαιὴν Πολυδεύκεος ἔλλαβε χεῖρα,
δοχμὸς ἀπὸ προβολῆς κλινθείς, ἑτέρᾳ δ' ἐπιβαίνων
δεξιτερῆς ἤνεγκεν ἀπὸ λαγόνος πλατὺ γυῖον.
[καί κε τυχὼν ἔβλαψεν Ἀμυκλαίων βασιλῆα·]
ἀλλ' ὅγ' ὑπεξανέδυ κεφαλῇ, στιβαρᾷ δ' ἅρα χειρί
πλᾶξεν ὑπὸ σκαιὸν κρόταφον καὶ ἐπέμπεσεν ὤμῳ·
ἐκ δ' ἐχύθη μέλαν αἷμα θοῶς κροτάφοιο χανόντος·
ἄλλῃ δὲ στόμα τύψε, πυκνοὶ δ' ἀράβησαν ὀδόντες·
αἰεὶ δ' ὀξυτέρῳ πιτύλῳ δαλεῖτο πρόσωπον,
μέχρι συνηλοίησε παρήια. πᾶς δ' ἐπὶ γαῖαν
κεῖτ' ἀλλοφρονέων καὶ ἀνέσχεθε νεῖκος ἀπαυδῶν
ἀμφοτέρας ἅμα χεῖρας, ἐπεὶ θανάτου σχεδὸν ἦεν.
τὸν μὲν ἄρα κρατέων περ ἀτάσθαλον οὐδὲν ἔρεξας,
ὦ πύκτα Πολύδευκες· ὄμοσσε δέ τοι μέγαν ὅρκον,
ὃν πατέρ' ἐκ πόντοιο Ποσειδάωνα κικλήσκων,
μήποτ' ἔτι ξείνοισιν ἑκὼν ἀνιηρὸς ἔσεσθαι.
καὶ σὲ μὲν ὕμνησ', ὦ φίλ' ἄναξ. σὲ δέ, Κάστορ, ἀείσω,
Τυνδαρίδα, ταχύπωλε, δορυσσόε, χαλκεοθώραξ.
τὼ μὲν ἀναρπάξαντε δύω φερέτην Διὸς υἱώ
δοιὰς Λευκίπποιο κόρας· δοιὼ δ' ἄρα τώγε

sed astutia magnum virum fefellisti, o Pollux,
et feriebatur radiis *solis* totus Amyci vultus.
at ille animo iratus progrediebatur,
manibus ictum dirigens. ejus autem summum percussit [mentum
Tyndarides irruentis; quo commotus est magis quam antea,
pugnamque concitavit, et magna vi incumbebat (*in Pollucem*) proclinatus] ad terram. tum Bebryces acclamabant,
ex altera autem parte] heroes fortem Pollucem confirmabant,
metuentes ne qua eum magno pondere irruens domaret
loco in angusto Tityo similis vir.
itaque ille hinc et inde instans Jovis filius
ambabus *manibus* laniabat alternis, et ab impetu prohibitum retinebat] filium Neptuni, quantumvis immanem.
stabat *is* plagis ebrius, et exspuebat sanguinem
puniceum; atque una omnes principes exclamaverunt,
ut vulnera dira viderunt in ore et genis;
oculique in tumido vultu arctiores facti erant.
eum rex conturbavit, incassum manibus emicans
undique; verum ubi jam confusum esse sensit,
supra nasum de medio supercilio impegit ictum,
totamque avulsit frontem usque ad ossa. at ille ictus
supinus in foliis virentibus extensus jacuit.
hic pugna aspera iterum excitata est, quum se erexisset,
mutuoque se perdebant duris cædentes cæstibus.
sed ille in pectus manus jactabat et extra
cervicem princeps Bebrycum; hic autem fœdis plagis
totam faciem deturpabat invictus Pollux.
carnes autem—alterius *carnes* sudore subsidebant, et e
magno] continuo parvus factus est vir, at ille semper majora
membra] laborem sustinens gerebat, et color melior *erat*.
quomodo enim tandem Jovis filius voracem virum dejecit?
dic, dea; tu enim nosti; ego autem, aliorum interpres,
loquar quæ tu vis et ut tibi gratum *est*.
scilicet ille perficere cupiens magnum aliquod opus
sinistra sinistram Pollucis apprehendit manum,
oblique a statu *suo* declinans, altera autem *manu adversarium* petens. dextro a latere tulit latum pugnum.
[atque assecutus læsisset Amyclæorum regem;]
at hic subter elapsus capite emersit, tumque valida manu
percussit *eum* sub lævum tempus et humero incidit;
quo effusus est statim ater sanguis ex hiante tempore;
alteraque *manu* os percussit, et crebri increpuerunt dentes;
semperque acriore ictuum ingeminatione lædebat faciem,
donec contudit genas. jam ille totus stratus humi
jacebat alia cogitans, et pugnæ renuntians porrectas habebat
ambas simul manus, quoniam morti proximus erat.
huic quidem *tu*, victor licet, indignum nihil fecisti,
o pugil Pollux; juravitque *ille* tibi magnum jusjurandum,
suum patrem Neptunum e mari vocans,
se jam non amplius hospitibus volentem molestum fore.
atque te quidem celebravi, o care rex. te vero, Castor, [canam,
Tyndarida, velox equo, acer bello, æreo thorace indute.
raptas abducebant duo filii Jovis
duas Leucippi filias; duo tum hosce

ἐσσυμένως ἐδίωκον ἀδελφεὼ υἷ' Ἀφαρῆος,
γαμβρὼ μελλογάμω, Λυγκεὺς καὶ ὁ καρτερὸς Ἴδας.
ἀλλ' ὅτε τύμβον ἵκανον ἀποφθιμένου Ἀφαρῆος,
ἐκ δίφρων ἄρα πάντες ἐπ' ἀλλάλοισιν ὄρουσαν,
ἔγχεσι καὶ κοίλοισι βαρυνόμενοι σακέεσσιν.
Λυγκεὺς δ' ἄρ μετέειπεν ὑπὲκ κόρυθος μέγ' ἀύσας.
δαιμόνιοι, τί μάχης ἱμείρετε; πῶς δ' ἐπὶ νύμφαις
ἀλλοτρίαις χαλεποί, γυμναὶ δ' ἐν χερσὶ μάχαιραι;
ἀμῖν τοι Λεύκιππος ἑὰς ἔδνωσε θύγατρας
τάσδε πολὺ προτέροις, ἀμῖν γάμος οὗτος ἐν ὅρκῳ·
ὑμεῖς δ' οὐ κατὰ κόσμον ἐπ' ἀλλοτρίοις λεχέεσσιν,
βουσὶ καὶ ἡμιόνοισι καὶ ἄλλοισιν κτεάτεσσιν
ἄνδρα παρετρέψασθε, γάμον δ' ἐκλέψατε δώροις.
ἦ μὰν πολλάκις ὔμμιν ἐνώπιος ἀμφοτέροισιν
αὐτὸς ἐγὼ στὰς εἶπα καὶ οὐ πολύμυθος ἐών περ.
« οὐχ οὕτω, φίλοι ἄνδρες, ἀριστήεσσιν ἔοικεν
μναστεύειν ἀλόχους, αἷς νυμφίοι ἤδη ἑτοῖμοι.
πολλά τοι Σπάρτα, πολλὰ δ' ἱππήλατος Ἆλις,
Ἀρκαδία τ' εὔμαλος Ἀχαιῶν τε πτολίεθρα,
Μεσσάνα τε καὶ Ἄργος, ἅπασά τε Σισυφὶς ἀκτά·
ἔνθα κόραι τοκέεσσιν ὕπο σφετέροισι τρέφονται
μυρίαι, οὔτε φυῆς ἐπιδευέες οὔτε νόοιο.
τάων εὐμαρὲς ὔμμιν ὀπυίειν ἅς κ' ἐθέλητε·
ὡς ἀγαθοῖς πολέες βούλοιντό κε πενθεροὶ εἶναι·
ὔμμες δ' ἐν πάντεσσι διάκριτοι ἡρώεσσιν,
καὶ πατέρες καὶ ἄνωθεν ἅπαν πατρώιον αἷμα.
ἀλλά, φίλοι, τοῦτον μὲν ἐάσετε πρὸς τέλος ἐλθεῖν
ἄμμι γάμον· σφῷν δ' ἄλλον ἐπιφραζώμεθα πάντες. »
ἴσχον τοιάδε πολλά, τὰ δ' εἰς ὑγρὸν ᾤχετο κῦμα
πνοιὴ ἔχοισ' ἀνέμοιο, χάρις δ' οὐχ ἕσπετο μύθοις.
σφὼ γὰρ ἀκηλήτω καὶ ἀπηνέες. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
πείθεσθ'· ἄμφω δ' ἄμμιν ἀνεψιὼ ἐκ πατρός ἐστον.
εἰ δ' ὑμῖν κραδία πόλεμον ποθεῖ, αἵματι δὲ χρὴ
νεῖκος ἀναρρήξαντας ὁμοίιον ἔγχεα λοῦσαι,
Ἴδας μὲν καὶ ὅμαιμος ἑὸς κρατερὸς Πολυδεύκης
χεῖρας ἐρωήσουσιν ἀποσχομένω ὑσμίνης,
νῶι δ' ἐγὼ Κάστωρ τε διακρινώμεθ' ἄρηι,
ὁπλοτέρω γεγαῶτε. γονεῦσι δὲ μὴ πολὺ πένθος
ἁμετέροισι λίπωμεν. ἅλις νέκυς ἐξ ἑνὸς οἴκου
εἷς· ἀτὰρ ἄλλοι πάντας εὐφρανέουσιν ἑταίρους
νυμφίοι ἀντὶ νεκρῶν, ὑμεναιώσουσι δὲ κούρας
τάσδ'. ὀλίγῳ τοι ἔοικε κακῷ μέγα νεῖκος ἀναιρεῖν.
εἶπε, τὰ δ' οὐκ ἄρ' ἔμελλε θεὸς μεταμώνια θήσειν.
τὼ μὲν γὰρ ποτὶ γαῖαν ἀπ' ὤμων τεύχε' ἔθεντο,
τοὶ γενεᾷ προφέρεσκον· ὁ δ' εἰς μέσον ἤλυθε Λυγκεύς,
σείων καρτερὸν ἔγχος ὑπ' ἀσπίδος ἄντυγα πρώταν·
ὣς δ' αὔτως ἄκρας ἐτινάξατο δούρατος ἀκμὰς
Κάστωρ. ἀμφοτέροις δὲ λόφων ἐπένευον ἔθειραι.
ἔγχεσι μὲν πρώτιστα τιτυσκόμενοι πόνον εἶχον
ἀλλάλων, εἴ πού τι χροὸς γυμνωθὲν ἴδοιεν.
ἀλλ' ἤτοι τὰ μὲν ἄκρα, πάρος τινὰ δηλήσασθαι,
δοῦρ' ἐάγη, σακέεσσιν ἐνὶ δεινοῖσι παγέντα.
τὼ δ' ἄορ ἐκ κολεοῖο ἐρυσσαμένω φόνον αὖτις
τεῦχον ἐπ' ἀλλάλοισι· μάχας δ' οὐ γίνετ' ἐρωή.

cum impetu persequebantur fratres, filii Apharei,
generi futuri, Lynceus et fortis Idas.
verum quum ad tumulum pervenissent mortui Apharei,
tum de curribus omnes contra se invicem ruerunt,
hastis et cavis scutis gravati.
Lynceus igitur dixit e galea alte clamans :
miseri, quid pugnam appetitis? quomodo propter sponsas
alienas molesti *estis*, strictique *sunt* in manibus enses?
nobis sane Leucippus suas despondit filias
hasce longe prioribus, nobis hæ nuptiæ juratæ *sunt* :
at vos non sicut decet, quum agatur de alienis toris,
bobus et mulis et aliis opibus,
viro mentem vertistis, et nuptias muneribus furati estis.
profecto sæpe vobis coram ambobus
ipse ego stans *hæc* dixi, etsi homo non verbosus sum :
« non sic, amici, principes decet
ambire uxores, quibus sponsi jam *sunt* parati.
magna sane *est* Sparta, magna equestris Elis,
Arcadiaque pecorosa, Achæorumque oppida,
Messene et Argos, totaque Sisyphis acta (*Corinthia*);
ubi puellæ a parentibus suis educantur
permultæ, neque formæ gratia destitutæ neque ingenio.
ex his facile vobis *erit* ducere, quascunque volueritis;
nam bonis multi volent soceri esse;
vos autem inter omnes heroes excellitis,
et patres *vestri* et inde a majoribus tota paterna stirps.
age, amici, has sinite ad finem procedere
nobis nuptias; vobis alias inveniemus omnes. »
dicebam talia multa, quæ in humidos fluctus
flatus venti abstulit, neque gratia secuta est dicta.
vos enim immites *estis* et sævi. sed etiam nunc
obtemperate; ambo enim nobis fratres patrueles e patre estis.
sin autem vobis animus bellum appetit, et sanguine oportet
certamine communi prorupto hastas lavare,
Idas quidem et consanguineus suus fortis Pollux
manus continebunt abstinentes a pugna,
nos autem, ego et Castor, decertemus prœlio
minores natu qui sumus. neque parentibus magnum luctum
nostris reliquerimus. satis *est* mortuus ex una domo
unus; verum ceteri amicos omnes lætitia afficient
sponsi pro mortuis, ducentque virgines
hasce. parvo quidem malo par est magnum dissidium dirimere.
dixit, dictaque deus non irrita facturus erat.
illi enim in humum ab humeris arma deposuerunt,
qui ætate anteibant; Lynceus autem in medium processit
quatiens validam hastam sub scuti ora summa;
pariterque summam vibravit hastæ cuspidem
Castor; et utrique in cono galearum nutabant cristæ.
hastas primum dirigentes laborabant
alter in alterum, si qua corporis partem nudam viderent.
sed cuspides, priusquam alterutrum læderent,
hastarum fractæ sunt, scutis ingentibus infixæ.
tum ense e vagina extracto cædem rursus

πολλὰ μὲν εἰς σάκος εὐρὺ καὶ ἱππόκομον τρυφάλειαν
Κάστωρ, πολλὰ δ' ἔνυξεν ἀκριβὴς ὄμμασι Λυγκεύς
τοῖο σάκος, φοίνικα δ' ὅσον λόφον ἵκετ' ἀκωκή.
τοῦ μὲν ἄκραν ἐκόλουσεν ἐπὶ σκαιὸν γόνυ χεῖρα
φάσγανον ὀξὺ φέροντος ὑπεξαναβὰς ποδὶ Κάστωρ
σκαιῷ· ὁ δὲ πλαγεὶς ξίφος ἔκβαλεν, αἶψα δὲ φεύγειν
ὡρμάθη ποτὶ σᾶμα πατρός, τόθι καρτερὸς Ἴδας
κεκλιμένος θαεῖτο μάχην ἐμφύλιον ἀνδρῶν.
ἀλλὰ μεταΐξας πλατὺ φάσγανον ὦσε διαπρὸ
Τυνδαρίδας λαγόνος τε καὶ ὀμφαλοῦ· ἔγκατα δ' εἴσω
χαλκὸς ἄφαρ διέχευεν· ὁ δ' εἰς χθόνα κεῖτο νενευκὼς
Λυγκεύς, κὰδδ' ἄρα οἱ βλεφάρων βαρὺς ἔδραμεν ὕπνος.
οὐ μὰν οὐδὲ τὸν ἄλλον ἐφ' ἑστίῃ εἶδε πατρῴῃ
παίδων Λαοκόωσα φίλον γάμον ἐκτελέσαντα.
ἦ γὰρ ὅγε στάλαν Ἀφαρηΐου ἐξανέχουσαν
τύμβου ἀναρρήξας ταχέως Μεσσάνιος Ἴδας
μέλλε κασιγνήτοιο βαλεῖν σφετέροιο φονῆα·
ἀλλὰ Ζεὺς ἐπάμυνε, χερῶν δέ οἱ ἔκβαλε τυκτὰν
μάρμαρον, αὐτὸν δὲ φλογέῳ συνέφλεξε κεραυνῷ.
οὕτως Τυνδαρίδαις πολεμιζέμεν οὐκ ἐν ἐλαφρῷ.
αὐτοί τε κρατέοντε, καὶ ἐκ κρατέοντος ἔφυσαν.
χαίρετε Λήδας τέκνα, καὶ ἁμετέροις κλέος ὕμνοις
ἐσθλὸν ἀεὶ πέμποιτε. φίλοι δέ τε πάντες ἀοιδοὶ
Τυνδαρίδαις Ἑλένᾳ τε καὶ ἄλλοις ἡρώεσσιν,
Ἴλιον οἳ διέπερσαν ἀρήγοντες Μενελάῳ.
ὑμῖν κῦδος, ἄνακτες, ἐμήσατο Χῖος ἀοιδός,
ὑμνήσας Πριάμοιο πόλιν καὶ νῆας Ἀχαιῶν
Ἰλιάδας τε μάχας Ἀχιλῆά τε πύργον ἀυτᾶς·
ὑμῖν δ' αὖ καὶ ἐγὼ λιγεῶν μειλίγματα Μουσῶν,
οἷ' αὐταὶ παρέχουσι καὶ ὡς ἐμὸς οἶκος ὑπάρχει,
τοῖα φέρω. γεράων δὲ θεοῖς κάλλιστον ἀοιδή.

multum scutum latum et comantem galeam
Castor, multum percussit acer oculis Lynceus [*gladii* acies
hujus scutum, sed tantum puniceam ad cristam pervenit
huic quidem summam mutilavit manum in lævum genu
acutum ensem ferenti recedens Castor ex ictu sublato pede
lævo; ille vero ictus abjecit ensem, statimque fuga
contendit ad patris sepulcrum, ubi fortis Idas
reclinatus spectabat pugnam domesticam virorum.
sed irruens latum ensem adegit penitus
Tyndarides per ilia et umbilicum; intestina intus
ferrum statim disjecit; et ille humi stratus jacebat
Lynceus, oculosque ejus gravis occupavit somnus.]
quid, quod ne alterum quidem in domo paterna vidit
ex filiis Laocoosa gratas nuptias perficientem.
nam profecto ille columnam, ex Apharei exstantem
sepulcro, defractam celeriter Messenius Idas
conjecturus erat in fratris sui interfectorem;
sed Jupiter arcuit, manibusque ejus excussit fabrefactum
marmor, ipsumque flammanti combussit fulmine.
sic cum Tyndaridis pugnare non leve *est*.
nam et ipsi sunt fortes, et ex forti nati.
salvete, filii Ledæ, et nostris famam carminibus
bonam semper mittite. cari enim *sunt* omnes poetæ
Tyndaridis et Helenæ et aliis heroibus,
qui Trojam everterunt auxilium ferentes Menelao.
vobis gloriam, reges, peperit Chius vates,
qui carmine celebravit Priami urbem et naves Achæorum
Iliacasque pugnas Achillemque turrim belli;
vobis autem et ego canorarum lenimina Musarum,
qualia ipsæ præbent et quantæ nostræ sunt facultates,
talia fero. munerum autem gratissimum diis *est* cantus.

ΕΡΑΣΤΗΣ Η ΔΥΣΕΡΩΣ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΚΓ'.

Ἀνήρ τις πολύφιλτρος ἀπηνέος ἤρατ' ἐφάβω,
τὰν μορφὰν ἀγαθῶ, τὸν δὲ τρόπον οὐκέθ' ὁμοίω.
μίσει τὸν φιλέοντα καὶ οὐδὲ ἓν ἅμερον εἶχεν·
κοὐκ ᾔδει τὸν Ἔρωτα, τίς ἦν θεός, ἡλίκα τόξα
χερσὶ κρατεῖ, πῶς πικρὰ βέλη ποτὶ παιδίᾳ βάλλει·
πάντα δὲ κὴν μύθοισι καὶ ἐν προσόδοισιν ἀτειρής.
οὐδέ τι τῶν πυρσῶν παραμύθιον, οὐχ ἀμάρυγμα
χείλεος, οὐχ ὄσσων λιπαρὸν σέλας, οὐ ῥοδόμαλον,
οὐ λόγος, οὐχὶ φίλαμα, τὸ κουφίζει τὸν ἔρωτα.
οἷα δὲ θὴρ ὑλαῖος ὑποπτεύῃσι κυναγώς,
οὕτω πάντ' ἐποίει ποτὶ τὸν βροτόν· ἄγρια δ' αὐτῷ
χείλεα, καὶ κῶραι δεινὸν βλέπος εἶχον ἀνάγκας·
τᾷ δὲ χολᾷ τὸ πρόσωπον ἀμείβετο, φεῦγε δ' ἀπὸ χρὼς
ὕβριν τᾶς ὀργᾶς περικείμενος. ἀλλὰ καὶ οὕτως
ἦν καλός· ἐξ ὀργᾶς ἐρεθίζετο μᾶλλον ἐραστάς.
λοίσθιον οὐκ ἤνεικε τόσαν φλόγα τᾶς Κυθερείας,

AMATOR VEL INFELIX AMATOR.

IDYLLION XXIII.

Vir quidam amori valde indulgens crudelem amabat adolescentem,] forma quidem bonum, sed moribus non pariter similem.] oderat amantem, nec quicquam mansuetudinis habebat;] nec norat Amorem, quis esset deus, qualem arcum manibus teneat, quam acerba tela in pueros mittat; omnino et in verbis et in congressibus indomitus.
neque ullum flammæ solatium *erat*, non micans motus
labiorum, non oculorum lucidus conjectus, non roseæ genæ,
non oratio, non osculum, quod levat amorem.
sed veluti fera silvestris observat venatores,
ita omnia faciebat adversus miserum; sæva illi *erant*
labra, et oculi torvum adspectum habebant ferocitatis;
bile facies mutabatur, fugiebat enim inde color,
contumeliosa ira circumfusus. at etiam sic
erat pulcer; ex ira incitabatur magis amator.
denique non tulit tantum æstum Veneris,

ἀλλ' ἐνθὼν ἔκλαιε ποτὶ στυγνοῖσι μελάθροις,
καὶ κύσε τὰν φλιάν, οὕτω δ' ἀνενείκατο φωνάν·
ἄγριε παῖ καὶ στυγνέ, κακᾶς ἀνάθρεμμα λεαίνας,
λάινε παῖ καὶ ἔρωτος ἀνάξιε, δῶρά τοι ἦνθον
λοίσθια ταῦτα φέρων, τὸν ἐμὸν βρόχον· οὐκέτι γάρ σε,
κῶρ', ἐθέλω λυπεῖν κεχολωμένον, ἀλλὰ βαδίζω
ἔνθα τύ μευ κατέκρινας, ὅπη λόγος ἦμεν ἀταρπέων
ξυνὸν τοῖσιν ἐρῶσι τὸ φάρμακον, ἔνθα τὸ λᾶθος.
ἀλλὰ καὶ ἢν ὅλον αὐτὸ λαβὼν ποτὶ χεῖλος ἀμέλξω,
οὐδέ κε τὼς σβέσσω τὸν ἐμὸν πόθον. ἄρτι δὲ χαίρειν
τοῖσι τεοῖς προθύροις ἐπιβάλλομαι. οἶδα τὸ μέλλον.
καὶ τὸ ῥόδον καλόν ἐστι, καὶ ὁ χρόνος αὐτὸ μαραίνει.
καὶ τὸ ἴον καλόν ἐστιν ἐν εἴαρι, καὶ ταχὺ γηρᾷ.
λευκὸν τὸ κρίνον ἐστί, μαραίνεται ἁνίκα πίπτῃ·
ἁ δὲ χιὼν λευκά, καὶ τάκεται ἁνίκα παχθῇ.
καὶ κάλλος καλόν ἐστι τὸ παιδικόν, ἀλλ' ὀλίγον ζῇ.
ἥξει καιρὸς ἐκεῖνος, ὁπανίκα καὶ τὺ φιλάσεις,
ἁνίκα τὰν κραδίαν ὀπτεύμενος ἁλμυρὰ κλαύσεις.
ἀλλὰ τύ, παῖ, κἂν τοῦτο πανύστατον ἁδύ τι ῥέξον·
ὁππόταν ἐξενθὼν ἠρτημένον ἐν προθύροισιν
τοῖσι τεοῖσιν ἴδῃς τὸν τλάμονα, μή με παρένθῃς,
στᾶθι δὲ καὶ βραχὺ κλαῦσον, ἐπισπείσας δὲ τὸ δάκρυ
λῦσον τῶ σχοίνω με καὶ ἀμφίθες ἐκ ῥεθέων σῶν
εἵματα καὶ κρύψον με, τόδ' αὖ πύματόν με φίλασον,
κἂν νεκρῷ χάρισαι τὰ σὰ χείλεα. μή με φοβαθῇς·
οὐ δύναμαι ζῆν, ἤν σε διαλλάξῃς με φιλάσας·
χῶμα δέ μοι κοίλανον, ὅ μευ κρύψει τὸν ἔρωτα.
[43] κἢν ἀπίῃς, τόδε μοι τρὶς ἐπάπυσον· ὦ φίλε, κεῖσαι.
ἢν δέ γε λῇς, καὶ τοῦτο· καλὸς δέ μοι ὤλεθ' ἑταῖρος.
γράψον καὶ τόδε γράμμα, τὸ σοῖς τοίχοισι χαράξω·
« τοῦτον ἔρως ἔκτεινεν· ὁδοιπόρε, μὴ παροδεύσῃς,
ἀλλὰ στὰς τόδε λέξον· ἀπηνέα εἶχεν ἑταῖρον ».
ὧδ' εἰπὼν λίθον εἷλεν, ἐρεισάμενος δ' ἐπὶ τοίχῳ
ἄχρι μέσων οὐδῶν φοβερὸν λίθον, ἧπτεν ἀπ' αὐτῶ
τὰν λεπτὰν σχοινῖδα, βρόχον δ' ἔμβαλλε τραχήλῳ,
τὰν ἕδραν δ' ἐκύλισεν ὑπὲκ ποδός, ἠδ' ἐκρεμάσθη
νεκρός. ὁ δ' αὖτ' ὤιξε θύρας καὶ τὸν νεκρὸν εἶδεν
αὐλᾶς ἐξ ἰδίας ἠρτημένον, οὐδ' ἐλυγίχθη
τὰν ψυχάν, οὐ κλαῦσε νέον φόνον, ἀλλ' ἐπὶ νεκρῷ
εἵματα πάντ' ἐμίανεν ἐφαβικά, βαῖνε δ' ἐς ἄθλως
γυμναστῶν, καὶ τῆλε φίλων ἐπεμαίετο λουτρῶν,
καὶ ποτὶ τὸν θεὸν ἦνθε, τὸν ὕβρισε· λαϊνέας δέ
ἵπτατ' ἀπὸ κρηπῖδος ἐς ὕδατα· τῷ δ' ἐφύπερθεν
ἅλατο καὶ τὤγαλμα, κακὸν δ' ἔκτεινεν ἔφαβον.
νᾶμα δ' ἐφοινίχθη· παιδὸς δ' ἐπενάχετο φωνά·
« χαίρετε τοὶ φιλέοντες· ὁ γὰρ μισῶν ἐφονεύθη.
στέργετε δ' ὕμμες ἀῖται· ὁ γὰρ θεὸς οἶδε δικάζειν. »

sed veniens ad tristem domum flebat,
et osculatus est limen, hancque extulit vocem :
sæve puer et tristis, malæ proles leænæ,
saxee puer et amore indigne, dona tibi veni
ultima hæc ferens, laqueum meum; non enim amplius te,
puer, volo molestia afficere iratum, sed abeo
quo *abire* tu me condemnasti, quo dicunt esse malorum
commune amantibus remedium, ubi oblivio.
at etiamsi eam totam ori admotam exhausero,
ne sic quidem restinxero meum desiderium. jam vero ut *ultimum* vale dicam] tuo vestibulo me admoveo. novi, quod
futurum est.] et rosa pulcra est, et tempus eam flaccidam
reddit.] et viola pulcra est in vere, et cito senescit.
candidum est lilium, flaccescit quum decidit;
nix quoque candida *est*, et liquitur quum congelata fuit.
et forma puerilis pulcra est, sed breve *tempus* durat.
veniet tempus illud, quando etiam tu amabis,
quando tosto corde amare flebis.
sed tu, puer, hoc extremum certe mihi gratificare;
quando egressus suspensum in vestibulo
hocce tuo videris *me* miserum, ne me prætereas,
sed consiste et paulum lacrimare, libataque lacrima
solve me laqueo et circumda de membris tuis
vestimenta et me tege, et nunc postremum me osculare,
atque mortuo certe indulge tua labia. ne me metueris;
non possum vivus esse, si te mutaveris me osculatus;
tumulum vero mihi excava, qui meum contegat amorem.
quumque abieris, hoc mihi ter acclama : o amice, molliter
hic cubas.] si volueris, etiam hoc *adde* : pulcer mihi periit
sodalis.] inscribe et hoc carmen, quod tuis parietibus insculpam :] « hunc amor occidit; viator, ne transeas,
sed consistens hoc dicito : crudelem habuit sodalem. »
sic locutus sumsit lapidem, et quum advolvisset ad parietem
usque ad medium limen horribilem lapidem, annexuit
inde] tenuem restim, laqueumque injecit collo,
et sedem devolvit a pedibus, atque pependit
mortuus. tum ille aperuit fores et mortuum vidit
aula ex sua suspensum, neque fractus est
animo, non deflevit juvenilem necem, sed in mortuo
vestimenta omnia polluit puerilia, ibatque ad certamina
gymnasii, et procul grata requirebat lavacra,
et ad deum venit, quem læserat; jam ex lapidea
crepidine ruebat in aquas; tum vero desuper
exsiliit etiam simulacrum et improbum occidit adolescentem;] unda cruentata irrubuit, puerique innatabat vox :
« gaudete amantes; nam qui oderat interfectus est.
vosque diligite, amasii; nam deus novit judicare. »

ΗΡΑΚΛΙΣΚΟΣ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΚΔ΄.

Ἡρακλέα δεκάμηνον ἐόντα ποχ᾽ ἁ Μιδεᾶτις
Ἀλκμήνα καὶ νυκτὶ νεώτερον Ἰφικλῆα,
ἀμφοτέρους λούσασα καὶ ἐμπλήσασα γάλακτος,
χαλκείαν κατέθηκεν ἐς ἀσπίδα, τὰν Πτερελάου
Ἀμφιτρύων καλὸν ὅπλον ἀπεσκύλευσε πεσόντος.
ἁπτομένα δὲ γυνὰ κεφαλᾶς μυθήσατο παίδων·
εὕδετ᾽, ἐμὰ βρέφεα, γλυκερὸν καὶ ἐγέρσιμον ὕπνον,
εὕδετ᾽, ἐμὰ ψυχά, δύ᾽ ἀδελφεώ, εὔσοα τέκνα·
ὄλβιοι εὐνάζοισθε καὶ ὄλβιοι ἀῶ ἵκοισθε.
ὣς φαμένα δίνασε σάκος μέγα· τοὺς δ᾽ ἕλαβ᾽ ὕπνος.
ἆμος δὲ στρέφεται μεσονύκτιον ἐς δύσιν ἄρκτος
Ὠρίωνα κατ᾽ αὐτόν, ὁ δ᾽ ἀμφαίνει μέγαν ὦμον,
τᾶμος ἄρ᾽ αἰνὰ πέλωρα δύω πολυμήχανος Ἥρη
κυανέαις φρίσσοντας ὑπὸ σπείραισι δράκοντας
ὦρσεν ἐπὶ πλατὺν οὐδόν, ὅθι σταθμὰ κοῖλα θυράων
οἴκου, ἀπειλήσασα φαγεῖν βρέφος Ἡρακλῆα.
τὼ δ᾽ ἐξειλυσθέντες ἐπὶ χθονὶ γαστέρας ἄμφω
αἱμοβόρους ἐκύλιον· ἀπ᾽ ὀφθαλμῶν δὲ κακὸν πῦρ
ἐρχομένοις λάμπεσκε, βαρὺν δ᾽ ἐξέπτυον ἰόν.
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ παίδων λιχμώμενοι ἐγγύθεν ἦνθον,
καὶ τότ᾽ ἄρ᾽ ἐξέγροντο, Διὸς νοέοντος ἅπαντα,
Ἀλκμήνας φίλα τέκνα, φάος δ᾽ ἀνὰ οἶκον ἐτύχθη.
ἤτοι ὅγ᾽ εὐθὺς ἄυσεν, ὅπως κακὰ θηρί᾽ ἀνέγνω
κοίλου ὑπὲρ σάκεος καὶ ἀναιδέας εἶδεν ὀδόντας,
Ἰφικλέης, οὔλαν δὲ ποσὶν διελάκτισε χλαῖναν,
φευγέμεν ὁρμαίνων· ὁ δ᾽ ἐναντίος εἴχετο χερσίν
Ἡρακλέης, ἄμφω δὲ βαρεῖ ἐνεδήσατο δεσμῷ,
δραξάμενος φάρυγος, τόθι φάρμακα λυγρὰ τέτυκται
οὐλομένοις ὀφίεσσι, τὰ καὶ θεοὶ ἐχθαίροντι.
τὼ δ᾽ αὖτε σπείραισιν ἑλισσέσθην περὶ παῖδα
ὀψίγονον, γαλαθηνόν, ὑπὸ τροφῷ αἰὲν ἄδακρυν·
ἂψ δὲ πάλιν διέλυον, ἐπεὶ μογέοιεν ἀκάνθας,
δεσμοῦ ἀναγκαίου πειρώμενοι ἔκλυσιν εὑρεῖν.
Ἀλκμήνα δ᾽ ἐσάκουσε βοᾶς καὶ ἐπέγρετο πράτα.
ἄνσταθ᾽ Ἀμφιτρύων· ἐμὲ γὰρ δέος ἴσχει ὀκνηρόν·
ἄνστα, μηδὲ πόδεσσσιν ἑοῖς ὑπὸ σάνδαλα θείης.
οὐκ ἀίεις, παίδων ὁ νεώτερος ὅσσον ἀϋτεῖ;
ἢ οὐ νοέεις, ὅτι νυκτὸς ἀωρί που, οἱ δέ τε τοῖχοι
πάντες ἀριφραδέες, καθαρᾶς ἅτερ ἠριγενείας;
ἔστι τί μοι κατὰ δῶμα νεώτερον, ἔστι, φίλ᾽ ἀνδρῶν.
ὣς φάθ᾽. ὁ δ᾽ ἐξ εὐνᾶς ἀλόχῳ κατέβαινε πιθήσας·
δαιδάλεον δ᾽ ὥρμασε μετὰ ξίφος, ὅ οἱ ὕπερθεν
κλιντῆρος κεδρίνου περὶ πασσάλῳ αἰὲν ἄωρτο.
ἤτοι ὅγ᾽ ὠριγνᾶτο νεοκλώστου τελαμῶνος,
κουφίζων ἑτέρᾳ κολεὸν μέγα, λώτινον ἔργον.
ἀμφιλαφὴς δ᾽ ἄρα παστὰς ἐνεπλήσθη πάλιν ὄρφνας·
δμῶας δὴ τότ᾽ ἄυσεν ὕπνον βαρὺν ἐκφυσῶντας·
οἴσετε πῦρ ὅτι θᾶσσον ἀπ᾽ ἐσχαρεῶνος ἑλόντες,
δμῶες ἐμοί, στιβαροὺς δὲ θυρᾶν ἀνακόψατ᾽ ὀχῆας.
ἄνστατε, δμῶες ταλασίφρονες· αὐτὸς ἀυτεῖ.

HERACLISCUS.

IDYLLION XXIV.

Herculem, decem menses natum, quondam Mideatis
Alcmena et nocte minorem Iphiclum,
quum ambos lavisset et lacte replevisset,
deposuit in scuto æreo, quod Pterelao
Amphitryo pulcrum spolium abstulerat interemto.
tangens mulier puerorum caput dixit:
« capite, mei pueri, dulcem et excitabilem somnum,
dormite, mei animi, duo fratres, incolumes liberi;
felices quiescatis, et felices ad auroram perveniatis. »
sic fata movit scutum magnum, illosque occupavit somnus.
quum autem vertitur media nocte ad occasum ursa
e regione Orionis ipsius, hicque latum ostendit humerum;
tum dira monstra duo insidiosa Juno
cæruleis horrentes spiris dracones
misit ad latum limen, ubi *sunt* cavi postes januæ
cubiculi, minata ut devorarent infantem Herculem.
illi autem evoluti in terra ventres ambo
sanguivoros provolvebant; ex oculis malus ignis
euntibus elucebat, et grave exspuebant venenum.
verum ubi jam ora lambentes ad pueros pervenerunt,
tum expergefacti sunt, Jove vidente omnia,
Alcmenes cari liberi, luxque in cubiculo effulsit.
alter quidem statim exclamavit, ubi malas bestias sensit
cavum super scutum et improbos vidit dentes,
Iphiclus, crispamque pedibus calcitrando disjecit lænam,
fugere nitens; alter autem obluctans *draconibus* adhære-
scebat manibus] Hercules, ambosque gravi innexuit vinculo,
prehensos gula, ubi venenorum malorum sedes est
perniciosis serpentibus, quæ etiam dii aversantur.
illi contra spiris volvebantur circa puerum
sero natum, lactentem, sub nutrice numquam vagientem;
rursus autem *spiras* solvebant, quum defatigati essent spinis
dorsi,] vinculi ineluctabilis conantes solutionem invenire.
Alcmene audivit clamorem et prima expergefacta est.
surge, Amphitryo; me enim metus tenet pavidus;
surge, neu pedibus tuis sandalia subjicias.
non audis, filiorum minor quantum clamat?
non vides noctem intempestivam et hosce parietes
omnes collucentes *esse,* absque pellucida aurora?
est mihi novi aliquid in domo, est, care virorum.
sic ait; atque ille e lecto descendit conjugi obtemperans;
et affabre factum ad ensem properavit, qui illi super
lectum cedrinum e clavo semper suspensus erat.
jamque ille petebat recens contextum lorum,
levans altera *manu* vaginam magnam, lotinum opus.
amplus tum thalamus impletus est rursus caligine;
famulos igitur clamore vocavit, gravem somnum efflantes:
afferte ignem quam citissime e foco arreptum,
famuli mei, et firma forium removete repagula.
surgite, famuli intrepidum-animum-habentes; ipse clamat.

[ἦ ῥα γυνὴ Φοίνισσα μύλαις ἔπι κοῖτον ἔχουσα.]
οἱ δ' αἶψα προγένοντο λύχνοις ἅμα δαιομένοισιν
δμῶες· ἐνεπλήσθη δὲ δόμος σπεύδοντος ἑκάστου.
ἤτοι ἄρ' ὡς εἴδοντ' ἐπιτίτθιον Ἡρακλῆα
θῆρε δύω χείρεσσιν ἀπρὶξ ἁπαλαῖσιν ἔχοντα,
συμπλήγδην ἰάχησαν· ὁ δ' ἐς πατέρ' Ἀμφιτρύωνα
ἑρπετὰ δεικανάασκεν, ἐπάλλετο δ' ὑψόθι χαίρων
κωροσύνᾳ, γελάσας δὲ πάρος κατέθηκε ποδοῖιν
πατρὸς ἑοῦ θανάτῳ κεχαρωμένα δεινὰ πέλωρα.
Ἀλκμήνα μὲν ἔπειτα ποτὶ σφέτερον βάλε κόλπον
ξηρὸν ὑπαὶ δείους ἀκράχολον Ἰφικλῆα·
Ἀμφιτρύων δὲ τὸν ἄλλον ὑπ' ἀμνείαν θέτο χλαῖναν
παῖδα, πάλιν δ' ἐς λέκτρον ἰὼν ἐμνάσατο κοίτου.
ὄρνιθες τρίτον ἄρτι τὸν ἔσχατον ὄρθρον ἄειδον·
Τειρεσίαν τόκα μάντιν, ἀλαθέα πάντα λέγοντα,
Ἀλκμήνα καλέσασα τέρας κατέλεξε νεοχμόν,
καί νιν ὑποκρίνεσθαι, ὅπως τελέεσθαι ἔμελλεν,
ἠνώγει. μηδ', εἴ τι θεοὶ νοέοντι πονηρόν,
αἰδόμενός με κρύπτε· καὶ ὡς οὐκ ἔστιν ἀλύξαι
ἀνθρώποις ὅ τι Μοῖρα κατὰ κλωστῆρος ἐπείγει,
μάντιν, Εὐηρείδα, μάλα σε φρονέοντα διδάσκω.
τῶς ἔλεγεν βασίλεια· ὁ δ' ἀνταμείβετο τοίως·
θάρσει, ἀριστοτόκεια γύναι, Περσήιον αἷμα.
θάρσει· μελλόντων δὲ τὸ λώιον ἐν φρεσὶ θέσθαι·
ναὶ γὰρ ἐμὸν γλυκὺ φέγγος ἀποιχόμενον πάλαι ὄσσων,
πολλαὶ Ἀχαιιάδων μαλακὸν περὶ γούνατι νᾶμα
χειρὶ κατατρίψοντι, ἀκρέσπερον ἀείδοισαι
Ἀλκμήναν ὀνομαστί, σέβας δ' ἔσῃ Ἀργείαισιν.
τοῖος ἀνὴρ ὅδε μέλλει ἐς οὐρανὸν ἄστρα φέροντα
ἀμβαίνειν τεὸς υἱός, ἀπὸ στέρνων πλατὺς ἥρως,
οὗ καὶ θηρία πάντα καὶ ἀνέρες ἥσσονες ἄλλοι.
δώδεκά οἱ τελέσαντι πεπρωμένον ἐν Διὸς οἰκεῖν
μόχθους, θνητὰ δὲ πάντα πυρὰ Τραχίνιος ἕξει·
γαμβρὸς δ' ἀθανάτων κεκλήσεται, οἳ τάδ' ἐπῶρσαν
κνώδαλα φωλεύοντα βρέφος διαδηλήσασθαι.
ἔσται δὴ τοῦτ' ἆμαρ, ὁπηνίκα νεβρὸν ἐν εὐνᾷ
καρχαρόδων σίνεσθαι ἰδὼν λύκος οὐκ ἐθελήσει.
ἀλλά, γύναι, πῦρ μέν τοι ὑπὸ σποδῷ εὔτυκον ἔστω,
κάγκανα δ' ἀσπαλάθου ξύλ' ἑτοιμάσατ' ἢ παλιούρου
ἢ βάτου ἢ ἀνέμῳ δεδονημένον αὖον ἄχερδον·
καῖε δὲ τώδ' ἀγρίαισιν ἐπὶ σχίζαισι δράκοντε
νυκτὶ μέσᾳ, ὅκα παῖδα κανεῖν τεὸν ἤθελον αὐτοί.
ἦρι δὲ συλλέξασα κόνιν πυρὸς ἀμφιπόλων τις
ῥιψάτω εὖ μάλα πᾶσαν ὑπὲρ ποταμοῖο φέροισα
ῥωγάδας ἐς πέτρας ὑπερούριον, ἂψ δὲ νεέσθω
ἄστρεπτος· καθαρῷ δὲ πυρώσατε δῶμα θεείῳ
πρᾶτον, ἔπειτα δ' ἅλεσσι μεμιγμένον, ὡς νενόμισται,
θαλλῷ ἐπιρραίνειν ἐστεμμένον ἀβλαβὲς ὕδωρ·
Ζηνὶ δ' ἐπιρρέξαι καθυπερτέρῳ ἄρσενα χοῖρον,
δυσμενέων αἰεὶ καθυπέρτεροι ὡς τελέθοιτε.
φᾶ καὶ ἐρωήσας ἐλεφάντινον ᾤχετο δίφρον
Τειρεσίας, πολλοῖσι βαρύς περ ἐὼν ἐνιαυτοῖς.
Ἡρακλέης δ' ὑπὸ ματρί, νέον φυτὸν ὡς ἐν ἀλωᾷ,
ἐτρέφετ' Ἀργείου κεκλημένος Ἀμφιτρύωνος.

[dixit mulier Phœnissa ad molam cubile habens.]
illi statim aderant cum lychnis ardentibus
famuli, et cubiculum repletum est, quolibet festinante.
hi igitur ut viderunt Herculem subrumum
belluas duas tenaciter manibus teneris tenentem,
complosis manibus exclamarunt; ille autem ad patrem Amphitryonem] serpentes porrigebat, alteque exsultabat lætitia
puerili, et ridens deposuit ante pedes
patris sui morte sopita horrenda monstra.
Alcmene deinde ad suum celeriter admovit gremium
exsanguem præ metu attonitum Iphiclum;
Amphitryo autem alterum sub agninam posuit lænam
puerum, et ad lectum reversus somno se dedit.
galli tertio jam cantu ultimum diluculum indicabant;
Tiresiam tum vatem, omnia vera dicentem,
Alcmene quum vocasset miraculum exposuit novum,
eumque respondere, quis exitus futurus esset,
jussit: neu, *inquit*, si quid dii adversi agitant,
reverens me cela; atque effugere non licere
hominibus, quidquid Parca de fuso devolvat,
vatem, Euerida, admodum sapientem te doceo.
sic dixit regina; tum ille ita respondit:
bono animo es, parens optimæ prolis, Persei sanguis.
bono animo es, et ex iis quæ futura sunt optimum in animo
fige.] nam per meum dulce lumen, quod olim ab oculis *meis*
recessit,] multæ Achæiadum mollia fila circa genu
manibus versabunt, summo vespere canentes
Alcmenes nomen, et in veneratione eris apud *mulieres* Argivas.] talis hic vir in cœlum astriferum
adscensurus est tuus filius, lato pectore heros,
a quo et belluæ omnes et alii viri superabuntur.
post duodecim labores peractos in fatis est, ut in Jovis *domo*
habitet, et quidquid mortale habet, pyra Trachinia absumet;
atque gener immortalium vocabitur, qui hæc excitarunt
monstra speluncis abdita, ut puerum læderent.
erit sane illud tempus, quum hinnulum in lustro
lupus serratis dentibus conspectum lædere nolet.
age, domina, fac ut ignis tibi sub cinere paratus sit,
lignaque arida aspalathi paretis vel paliuri
vel rubi vel vento agitatam siccam acherdum;
combure autem in silvestribus lignis sectis hosce dracones
media nocte, quando puerum tuum occidere volebant ipsi.
sub auroram autem collectum ignis cinerem ex ancillis aliqua
projicito caute omnem super flumen ferens.
præruptas in rupes ultra terminos, revertitorque
non respiciens; tum puro lustrate domum sulphure
primum, deinde sale mixtam, ut consuetum est,
ramo virenti inspergite coronatam puram aquam;
Jovique mactate supremo masculum suem,
ut hostibus semper superiores evadatis.
dixit remotaque eburnea sella abiit
Tiresias, multis quidem annis gravis.
Hercules autem sub matre, sicut tenera planta in arbusto,
alebatur Argivi dictus *filius* Amphitryonis.

γράμματα μὲν τὸν παῖδα γέρων Λίνος ἐξεδίδαξεν,
υἱὸς Ἀπόλλωνος μελεδωνεὺς ἄγρυπνος ἥρως,
τόξον δ' ἐντανύσαι καὶ ἐπίσκοπον εἶναι ὀιστῶν
Εὔρυτος ἐκ πατέρων μεγάλαις ἀφνειὸς ἀρούραις.
αὐτὰρ ἀοιδὸν ἔθηκε καὶ ἄμφω χεῖρας ἔπλασσεν
πυξίνᾳ ἐν φόρμιγγι Φιλαμμονίδας Εὔμολπος.
ὅσσα δ' ἀπὸ σκελέων ἑδροστρόφοι Ἀργόθεν ἄνδρες
ἀλλάλους σφάλλοντι παλαίσμασιν, ὅσσα τε πύκται
δεινοὶ ἐν ἱμάντεσσιν, ἅ τ' ἐς γαῖαν προπεσόντες
παμμάχοι ἐξεύροντο παλαίσματα σύμφορα τέχνᾳ,
πάντ' ἔμαθ' Ἑρμείαο διδασκόμενος παρὰ παιδὶ
Ἁρπαλύκῳ Φανοτῆϊ, τὸν οὐδ' ἂν τηλόθι λεύσσων
θαρσαλέως τις ἔμεινεν ἀεθλεύοντ' ἐν ἀγῶνι·
τοῖον ἐπισκύνιον βλοσυρῷ ἐπέκειτο προσώπῳ.
ἵππους δ' ἐξελάσασθαι ὑφ' ἅρματι, καὶ περὶ νύσσαν
ἀσφαλέως κάμπτοντα τροχῷ σύριγγα φυλάξαι,
Ἀμφιτρύων ὃν παῖδα φίλα φρονέων ἐδίδαξεν
αὐτός, ἐπεὶ μάλα πολλὰ θοῶν ἐξήρατ' ἀγώνων
Ἄργει ἐν ἱπποβότῳ κειμήλια, καί οἱ ἀαγεῖς
δίφροι, ἐφ' ὧν ἐπέβαινε, χρόνῳ διέλυσαν ἱμάντας.
δούρατι δὲ προβολαίῳ ὑπ' ἀσπίδι νῶτον ἔχοντα
ἀνδρὸς ὀρέξασθαι ξιφέων τ' ἀνέχεσθαι ἀμυχμόν,
κοσμῆσαί τε φάλαγγα λόχον τ' ἀναμετρήσασθαι
δυσμενέων ἐπιόντα καὶ ἱππήεσσι κελεῦσαι
Κάστωρ Ἱππαλίδας ἔδαεν, φυγὰς Ἄργεος ἐνθών,
ὁππόκα κλᾶρον ἅπαντα καὶ οἰνόπεδον μέγα Τυδεύς
ναῖε παρ' Ἀδρήστοιο λαβὼν ἱππήλατον Ἄργος.
Κάστορι δ' οὔτις ὁμοῖος ἐν ἁμιθέοις πολεμιστής
ἄλλος ἔην, πρὶν γῆρας ἀποτρῖψαι νεότητα.
ὧδε μὲν Ἡρακλῆα φίλα παιδεύσατο μάτηρ.
εὐνὰ δ' ἦς τῷ παιδὶ τετυγμένα ἀγχόθι πατρός
δέρμα λεόντειον μάλα οἱ κεχαρισμένον αὐτῷ,
δεῖπνον δὲ κρέα τ' ὀπτὰ καὶ ἐν κανέῳ μέγας ἄρτος
Δωρικός, ἀσφαλέως κε φυτοσκάφον ἄνδρα κορέσσαι.
αὐτὰρ ἐπ' ἄματι τυννὸν ἄνευ πυρὸς αἴνυτο δόρπον.
εἵματα δ' οὐκ ἀσκητὰ μέσας ὑπὲρ ἕννυτο κνάμας.

literas quidem puerum senex Linus docuit,
filius Apollinis, curator diligens, heros,
arcum autem tendere, et certum esse sagittarum jaculato-
rem] Eurytus, a majoribus magnis locuples arvis.
at cantorem *eum* fecit ambasque manus formavit
in buxea cithara Philammonides Eumolpus.
tum quidquid ope crurum podicem versantes Argivi viri
mutuo sese supplantantes faciunt luctando; et quidquid pu-
giles] terribiles in cæstibus, et quæ in terram prolapsi
pancratiastæ invenerunt certamina commoda arti,
omnia *hæc* didicit edoctus a filio Mercurii [ciens
Harpalyco Phanoteo, quem ne e longinquo quidem prospi-
æquo animo sustinuisset aliquis pugnantem in certamine;
tale supercilium terribili imminebat faciei.
porro equos currui junctos agitare et circa metam
tuto flectendo rotæ modiolum salvum conservare,
Amphitryo suum filium benevolo animo docuit
ipse, quoniam permulta ex velocibus reportarat certaminibus
in equestribus Argis pretiosa dona, et ei infracti
currus, quibus vehebatur, tempore demum dissolverant lo-
ra.] at hasta protenta, tergo sub scuto latente,
virum petere gladiorumque vulnera sustinere
et instruere aciem et insidias præmeditari
hostiles in impetu faciendo et equites hortari [venisset,
hæc eum docuit Castor Hippalides, quum profugus Argis
quo tempore regnum totum et vineam magnam Tydeus
tenebat, quum ab Adrasto accepisset Argos equis aptum.
Castori autem non similis in semideis bellator
alius erat, priusquam senium aboleret juventam.
sic Herculem cara mater edocendum curavit.
lectus erat puero instructus prope patrem,
exuviæ leonis perquam ipsi gratæ,
prandium autem et carnes assatæ et grandis in canistro panis
Doricus, qui haud dubie etiam fossorem satiare posset.
verum quotidie exiguam absque igne sumebat cœnam.
vestes autem non arte factas induebat super mediam suram.

ΗΡΑΚΛΗΣ ΛΕΟΝΤΟΦΟΝΟΣ

Η

ΑΥΓΕΙΟΥ ΚΛΗΡΟΣ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΚΕ΄.

* * * * * *

Τὸν δ' ὁ γέρων προςέειπε, φυτῶν ἐπίουρος ἀροτρεύς,
παυσάμενος ἔργοιο, τό οἱ μετὰ χερσὶν ἔκειτο·
ἔκ τοι, ξεῖνε, πρόφρων μυθήσομαι ὅσσ' ἐρεείνεις,
Ἑρμέω ἁζόμενος δεινὴν ὄπιν εἰνοδίοιο·
τὸν γάρ φασι μέγιστον ἐπουρανίων κεχολῶσθαι,
εἴ κεν ὁδοῦ ζαχρεῖον ἀνήνηταί τις ὁδίτην.
ποῖμναι μὲν βασιλῆος ἐΰφρονος Αὐγείαο
οὐ πᾶσαι βόσκονται ἴαν βόσιν οὐδ' ἕνα χῶρον·
ἀλλ' αἱ μέν ῥα νέμονται ἐπ' ὄχθαις ἀμφ' Ἐλισοῦντος,
αἱ δ' ἱερὸν θείοιο παρὰ ῥόον Ἀλφειοῖο,
αἱ δ' ἐπὶ Βουπρασίου πολυβότρυος, αἱ δὲ καὶ ὧδε.
χωρὶς δὲ σηκοί σφι τετυγμένοι εἰσὶν ἑκάσταις.
αὐτὰρ βουκολίοισι περιπλήθουσί περ ἔμπης
πάντεσσιν νομοὶ ὧδε τεθηλότες αἰὲν ἔασιν,
Μηνίου ἀμμέγα τῖφος, ἐπεὶ μελιηδέα ποίην
λειμῶνες θαλέθουσιν ὑπόδροσοι εἰαμεναί τε
εἰς ἅλις, ἥ ῥα βόεσσι μένος κεραῇσιν ἀέξει.
αὖλις δέ σφισιν ἥδε τεῆς ἐπὶ δεξιὰ χειρός
φαίνεται εὖ μάλα πᾶσα πέρην ποταμοῖο ῥέοντος,
κείνῃ ὅθι πλατάνιστοι ἐπηεταναὶ πεφύασιν,
χλωρή τ' ἀγριέλαιος, Ἀπόλλωνος νομίοιο
ἱερὸν ἁγνόν, ξεῖνε, τελειοτάτοιο θεοῖο.
εὐθὺς δὲ σταθμοὶ περιμήκεες ἀγροιώταις
δέδμηνθ', οἳ βασιλῆι πολὺν καὶ ἀθέσφατον ὄλβον
ῥυόμεθ' ἐνδυκέως, τριπόλοις σπόρον ἐν νειοῖσιν
ἔσθ' ὅτε βάλλοντες καὶ τετραπόλοισιν ὁμοίως.
οὔρους μὴν ἴσασι φυτοσκάφοι οἱ πολυεργοί,
ἐς ληνοὺς δ' ἱκνεῦνται, ἐπὴν θέρος ὥριον ἔλθῃ.
πᾶν γὰρ δὴ πεδίον τόδ' ἐπίφρονος Αὐγείαο,
πυροφόροι τε γύαι καὶ ἀλωαὶ δενδρήεσσαι,
μέχρις ἐπ' ἐσχατιὰς πολυπίδακος ἀκρωρείης,
ἃς ἡμεῖς ἔργοισιν ἐποιχόμεθα πρόπαν ἦμαρ,
ἣ δίκη οἰκήων, οἷσιν βίος ἔπλετ' ἐπ' ἀγροῦ.
ἀλλὰ σύ πέρ μοι ἔνισπε, τό τοι καὶ κέρδιον αὐτῷ
ἔσσεται, οὗ τινος ὧδε κεχρημένος εἰλήλουθας,
ἠὲ σύ γ' Αὐγείην ἢ καὶ δμώων τινὰ κείνου
δίζεαι, οἵ οἱ ἔασιν. ἐγὼ δέ κέ τοι σάφα εἰδὼς
ἀτρεκέως εἴποιμ', ἐπεὶ οὔ σέ γέ φημι κακῶν ἒξ
ἔμμεναι οὐδὲ κακοῖσιν ἐοικότα φύμεναι αὐτόν,
οἷόν τοι μέγα εἶδος ἐπιπρέπει. ἦ ῥά νυ παῖδες
ἀθανάτων τοιοίδε μετὰ θνητοῖσιν ἔασιν.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Διὸς ἄλκιμος υἱός·
ναί, γέρον, Αὐγείην ἐθέλοιμί κεν ἀρχὸν Ἐπειῶν
εἰςιδέειν· τοῦ γάρ με καὶ ἤγαγεν ἐνθάδε χρειώ.
εἰ δ' ὁ μὲν ἄρ κατὰ ἄστυ μένει παρὰ οἷσι πολίταις,
δήμου κηδόμενος, διὰ δὲ κρίνουσι θέμιστας,
δμώων δή τινα, πρέσβυ, σύ μοι φράσον ἡγεμονεύσας,

HERCULES LEONIS INTERFECTOR

VEL

AUGIÆ OPULENTIA.

IDYLLION XXV.

* * * * * *

Hunc senex allocutus est cultorum custos arator,
omisso opere, quod ei in manibus erat:
lubens tibi, amice, quod scitaris dicam,
Mercurii reverens gravem iram vialis;
hunc enim aiunt maxime cœlicolarum iratum esse,
si quis via indigentem aspernetur viatorem.
greges quidem regis læti Augiæ
non omnes pascuntur in iisdem pascuis neque uno in loco;
sed alii versantur ad ripas circum Elisuntem *fluvium*,
alii juxta sacra fluenta divini Alphei,
alii ad Buprasium vitiferum, alii etiam hic.
separatim autem stabula iis exstructa sunt singulis.
sed armentis, quantumvis numerosis, tamen
omnibus pascua hic virentia semper sufficiunt,
Menii per magna palustria, nam dulces herbas
prata progerminantes habent irrigua locaque depressiora
affatim, quæ quidem bobus cornutis robur augent.
stabulum illorum hicce ad dextram tuam manum
apparet clare totum trans amnem fluentem,
illic ubi platani perennes natæ sunt,
viridisque oleaster, Apollinis pastoris
nemus sanctum, amice, perfectissimi dei.
proxime stabula perlonga agricolis
ædificata sunt, qui regi magnas et immensas opes
custodimus diligenter, in ter subactis novalibus sementem
nonnunquam spargentes, et *in* quater subactis similiter.
limites vero norunt plantarum fossores laboriosi,
ad torcularia autem veniunt, quum æstas summa adest.
omnis enim hic campus *est* prudentis Augiæ,
et jugera tritici feracia et horti arboribus consiti,
usque ad extrema montium juga fontibus amœna,
quæ loca nos opus facientes obimus toto die,
sicut mos *est* famulorum, quorum vita addicta est agro
at tu mihi dic, quod et tibi ipsi utilius
erit, cujus rei indignus huc veneris,
utrum tu quidem Augiam an aliquem famulorum illius
quæras, quos habet. ego autem, qui certo scio, tibi
hæc vere dicam; non enim te aio ex malis
esse natum, neque malis similem esse te ipsum,
prout forma præstanti conspiciendus es. certe filii
immortalium tales inter mortales versantur.
huic respondens dixit Jovis fortis filius:
sane senex, Augiam Epeorum principem velim
coram intueri; ejus enim causa etiam huc veni.
qui si in urbe moratur apud suos cives,
populum curans, et jus exercent,
ex famulis jam aliquem, senex, tu mihi indica ducens,

ὅστις ἐπ' ἀγρῶν τῶνδε γεραίτερος αἰσυμνήτης,
ᾧ κε τὸ μὲν εἴποιμι, τὸ δ' ἐκ φαμένοιο πυθοίμην.
ἄλλου δ' ἄλλον ἔθηκε θεὸς ἐπιδευέα φωτῶν.
τὸν δ' ὁ γέρων ἐξαῦτις ἀμείβετο, δῖος ἀροτρεύς·
ἀθανάτων, ὦ ξεῖνε, φραδῇ τινὸς ἐνθάδ' ἱκάνεις·
ὥς τοι πᾶν ὃ θέλεις αἶψα χρέος ἐκτετέλεσται.
ὧδε γὰρ Αὐγείης υἱὸς φίλος Ἠελίοιο,
σφωιτέρῳ σὺν παιδί, βίῃ Φυλῆος ἀγαυοῦ,
χθιζὸς ὅγ' εἰλήλουθεν ἀπ' ἄστεος, ἤμασι πολλοῖς
κτῆσιν ἐποψόμενος, ἥ οἱ νήριθμος ἐπ' ἀγρῶν·
ὥς που καὶ βασιλεῦσιν ἐείδεται ἐν φρεσὶν ᾗσιν
αὐτοῖς κηδομένοισι σαώτερος ἔμμεναι οἶκος.
ἀλλ' ἴομεν μάλα πρός μιν· ἐγὼ δέ τοι ἡγεμονεύσω
αὖλιν ἐφ' ἡμετέρην, ἵνα κεν τέτμοιμεν ἄνακτα.
ὣς εἰπὼν ἡγεῖτο, νόῳ δ' ὅγε πολλὰ μενοίνα,
δέρμα τε θηρὸς ἰδὼν χειροπληθῆ τε κορύνην,
ὁππόθεν ὁ ξεῖνος· μεμόνει δέ μιν αἰὲν ἐρέσθαι·
ἂψ δ' ὄκνος ποτὶ χεῖλος ἐλάμβανε μῦθον ἰόντα,
μή τί οἱ οὐ κατὰ καιρὸν ἔπος ποτιμυθήσαιτο,
σπερχομένου· χαλεπὸν δ' ἑτέρου νόον ἴδμεναι ἀνδρός.
τοὺς δὲ κύνες προσιόντας ἀπόπροθεν αἶψ' ἐνόησαν,
ἀμφότερον, ὀδμῇ τε χροὸς δούπῳ τε ποδοῖιν.
θεσπέσιον δ' ὑλάοντες ἐπέδραμον ἄλλοθεν ἄλλος
Ἀμφιτρυωνιάδῃ Ἡρακλέϊ· τὸν δὲ γέροντα
ἀχρεῖον κλάζον τε περίσσαινόν θ' ἑτέρωθεν.
τοὺς μὲν ὅγε λάεσσιν ἀπὸ χθονὸς ἆσσον ἀείρων
φευγέμεν ἂψ ὀπίσω δειδίσσετο, πολλὰ δὲ φωνῇ
ἠπείλει μάλα πᾶσιν, ἐρητύσασκε δ' ὑλαγμοῦ,
χαίρων ἐν φρεσὶν ᾗσιν, ὁθούνεκεν αὖλιν ἔρυντο
αὐτοῦ γ' οὐ παρεόντος· ἔπος δ' ὅγε τοῖον ἔειπεν·
ὢ πόποι, οἷον τοῦτο θεοὶ ποίησαν ἄνακτες
θηρίον ἀνθρώποισι μετέμμεναι, ὡς ἐπιμηθές.
εἴ οἱ καὶ φρένες ὧδε νοήμονες ἔνδοθεν ἦσαν,
ᾔδεε δ', ᾧτε χρὴ χαλεπαινέμεν ᾧτε καὶ οὐχί,
οὐκ ἄν οἱ θηρῶν τις ἐδήρισεν περὶ τιμῆς·
νῦν δὲ λίην ζάκοτόν τε καὶ ἀῤῥηνὲς γένετ' αὔτως.
ἦ ῥα καὶ ἐσσυμένως ποτὶ ταὔλιον ἷξον ἰόντες.
* * * * *

Ἠέλιος μὲν ἔπειτα ποτὶ ζόφον ἔτραπεν ἵππους,
δείελον ἦμαρ ἄγων· τὰ δ' ἐπήλυθε πίονα μῆλα
ἐκ βοτάνης ἀνιόντα μετ' αὔλιά τε σηκούς τε.
αὐτὰρ ἔπειτα βόες μάλα μυρίαι ἄλλαι ἐπ' ἄλλαις
ἐρχόμεναι φαίνονθ' ὡςεὶ νέφη ὑδατόεντα,
ἅσσα τ' ἐν οὐρανῷ εἶσιν ἐλαυνόμενα προτέρωσε
ἠὲ νότοιο βίῃ ἠὲ Θρῃκὸς βορέαο·
τῶν μέν τ' οὔτις ἀριθμὸς ἐν ἠέρι γίνετ' ἰόντων
οὐδ' ἄνυσις· τόσα γάρ τε μετὰ προτέροισι κυλίνδει
ἲς ἀνέμου, τὰ δέ τ' ἄλλα κορύσσεται αὖτις ἐπ' ἄλλοις·
τόσσ' αἰεὶ μετόπισθε βοῶν ἐπὶ βουκόλι' ᾔει.
πᾶν δ' ἄρ' ἐνεπλήσθη πεδίον, πᾶσαι δὲ κέλευθοι,
ληΐδος ἐρχομένης, στείνοντο δὲ πίονες ἀγροὶ
μυκηθμῷ· σηκοὶ δὲ βοῶν ῥεῖα πλήσθησαν
εἰλιπόδων, ὄιες δὲ κατ' αὐλὰς ηὐλίζοντο.
ἔνθα μὲν οὔτις ἔκηλος, ἀπειρεσίων περ ἐόντων,

qui ruri hic honoratior villicus *est*,
cui rem meam exponam, et ab eo vicissim aliquid audiam.
nam alium alio indigere deus voluit.
huic senex vicissim respondit, divinus arator :
alicujus ex *diis* immortalibus consilio huc venisti, amice;
nam tibi omne negotium, quod vis, statim confectum est.
huc enim Augias, carus Solis filius,
suo cum filio, præclaro Phyleo,
heri is quidem venit ex urbe, diebus multis
inspecturus opes, quas innumeras ruri habet;
ita, opinor, etiam regibus videtur in animis suis,
quum ipsi curant, domus magis salva esse.
sed, age, eamus ad eum, egoque tibi dux ero
stabulum ad nostrum, ubi inveniemus regem.
sic locutus præibat, animo autem multa cogitabat,
exuvias feræ conspicatus clavamque manum implentem,
unde hospes *veniret*; cupiebatque semper eum interrogare,
sed hæsitatio reprimebat ad labia prodeuntem vocem,
ne quod ei verbum non opportune diceret,
quum properaret; difficile enim *est* alterius mentem nosse.
hos vero accedentes canes procul statim animadverterunt
utroque modo, et odore corporis et strepitu peditum.
ingentique latratu incurrerunt aliunde alius
in Amphitryoniaden Herculem; sed senem
blande allatrabant et circum-adulabantur ab altera parte.
quos ille lapidibus a terra propius sublatis
in fugam retro vertebat territatos, multumque voce
minabatur omnibus, et prohibuit latratu,
animo suo gaudens, quod stabulum custodirent
ipso absente; et hanc vocem edidit :
papæ, quale dii reges fecerunt hoc
animal, ut cum hominibus versetur! quam prudens!
si ei et mens ita intelligens in pectore esset,
et nosset, cui irasci deberet, cuique minus,
nullum tum animal cum eo certare posset de honore;
nunc nimis iracundum et sævum est temere.
sic dixit et celeriter ad stabulum pervenerunt.
* * * * *

Sol tum ad occasum vertit equos,
vespertinum diem adducens; et advenerunt pingues pecudes
ex pascuis redeuntes ad caulas et stabula.
sed deinde boves innumeræ, aliæ post alias
venientes conspiciebantur sicut nubes pluviosæ,
quæcunque in cœlo eunt actæ prorsus
vel noti vi vel Threicii boreæ;
harum quidem non numerus est in aere euntium
neque modus : tot enim prioribus agglomerat
vis venti, et aliæ assurgunt rursus super alias :
tot semper post boum armenta *alia alia* superveniebant.
omnis igitur campus impletus est, omnesque viæ,
pecore incedente; et referti erant pingues agri
mugitu (*mugientibus*); tum stabula boum facile repleta sunt
bobus flexipedibus, ovesque in caulis stabulabantur.
ibi nemo, quamvis innumeri essent, otiosus

εἱστήκει παρὰ βουσὶν ἀνὴρ κεχρημένος ἔργου·
ἀλλ' ὁ μὲν ἀμφὶ πόδεσσιν ἐυτμήτοισιν ἱμᾶσιν
καλοπέδιλ' ἀράρισκε, παρασταδὸν ἐγγὺς ἀμέλγειν,
ἄλλος δ' αὖ φίλα τέκνα φίλαις ὑπὸ μητράσιν ἵει
πινέμεναι λαροῖο μεμαότα πάγχυ γάλακτος,
ἄλλος ἀμόλγιον εἶχ', ἄλλος τρέφε πίονα τυρόν,
ἄλλος ἐσῆγεν ἔσω ταύρους δίχα θηλειάων.
Αὐγείης δ' ἐπὶ πάντας ἰὼν θηεῖτο βοαύλους,
ἥντινά οἱ κτεάνων κομιδὴν ἐτίθεντο νομῆες·
σὺν δ' υἱός τε βίη τε βαρύφρονος Ἡρακλῆος
ὡμάρτευν βασιλῆι διερχομένῳ μέγαν ὄλβον.
ἔνθα καὶ ἄρρηκτόν περ ἔχων ἐν στήθεσι θυμὸν
Ἀμφιτρυωνιάδης καὶ ἀρηρότα νωλεμὲς αἰεὶ
ἐκπάγλως θαύμαζε βοῶν τόδε μυρίον ἔθνος
εἰσορόων. οὐ γάρ κεν ἔφασκέ τις οὐδὲ ἐώλπει
ἀνδρὸς ληίδ' ἑνὸς τόσσην ἔμεν οὐδὲ δέκ' ἄλλων,
οἵτε πολύρρηνες πάντων ἔσαν ἐκ βασιλήων.
Ἠέλιος δ' ᾧ παιδὶ τόγ' ἔξοχον ὤπασε δῶρον,
ἀφνειὸν μήλοις περὶ πάντων ἔμμεναι ἀνδρῶν,
καί ῥά οἱ αὐτὸς ὄφελλε διαμπερέως βοτὰ πάντα
ἐς τέλος· οὐ μὲν γάρ τις ἐπήλυθε νοῦσος ἐκείνου
βουκολίοις, αἵτ' ἔργα καταφθίνουσι νομήων,
αἰεὶ δὲ πλέονες κεραοὶ βόες, αἰὲν ἀμείνους
ἐξ ἔτεος γίνοντο μάλ' εἰς ἔτος· ἦ γὰρ ἅπασαι
ζωοτόκοι τ' ἦσαν περιώσια θηλυτόκοι τε.
ταῖς δὲ τριηκόσιοι ταῦροι σύναμ' ἐστιχόωντο
κνήμαργοί θ' ἕλικές τε, διηκόσιοί γε μὲν ἄλλοι
φοίνικες· πάντες δ' ἐπιβήτορες οἵγ' ἔσαν ἤδη.
ἄλλοι δ' αὖ μετὰ τοῖσι δυώδεκα βουκολέοντο
ἱεροὶ Ἠελίου· χροιὴν δ' ἔσαν ἠύτε κύκνοι
ἀργησταί, πᾶσιν δὲ μετέπρεπον εἰλιπόδεσσιν·
οἳ καὶ ἀτιμαγέλαι βόσκοντ' ἐριθηλέα ποίην
ἐν νομῷ· ὧδ' ἔκπαγλον ἐπί σφισι γαυριόωντο.
καί ῥ' ὁπότ' ἐκ λασίοιο θοοὶ προγενοίατο θῆρες
ἐς πεδίον δρυμοῖο βοῶν ἕνεκ' ἀγροτεράων,
πρῶτοι τοίγε μάχηνδε κατὰ χροὸς ἤεσαν ὀδμήν,
δεινὸν δ' ἐβρυχῶντο φόνον λεῦσσόν τε προσώπῳ.
τῶν μέν τε προφέρεσκε βίηφί τε καὶ σθένεϊ ᾧ
ἠδ' ὑπεροπλίῃ Φαέθων μέγας, ὅν ῥα βοτῆρες
ἀστέρι πάντες ἔισκον, ὀθούνεκα πολλὸν ἐν ἄλλοις
βουσὶν ἰὼν λάμπεσκεν, ἀρίζηλος δ' ἐτέτυκτο.
ὃς δ' ἤτοι σκύλος αὖον ἰδὼν χαροποῖο λέοντος
αὐτῷ ἔπειτ' ἐπόρουσεν ἐυσκόπῳ Ἡρακλῆι
χρίμψασθαι ποτὶ πλευρὰ κάρη στιβαρόν τε μέτωπον.
τοῦ μὲν ἄναξ προσιόντος ἐδράξατο χειρὶ παχείῃ
σκαιοῦ ἄφαρ κέραος, κατὰ δ' αὐχένα νέρθ' ἐπὶ γαίης
κλάσσε βαρύν περ ἐόντα, πάλιν δέ μιν ὦσεν ὀπίσσω
ὤμῳ ἐπιβρίσας· ὁ δέ οἱ περὶ νεῦρα τανυσθεὶς
μυὼν ἐξ ὑπάτοιο βραχίονος ὀρθὸς ἀνέστη.
θαύμαζεν δ' αὐτός τε ἄναξ υἱός τε δαΐφρων
Φυλεὺς οἵ τ' ἐπὶ βουσὶ κορωνίσι βουκόλοι ἄνδρες,
Ἀμφιτρυωνιάδαο βίην ὑπέροπλον ἰδόντες.
τὼ δ' εἰς ἄστυ λιπόντε καταυτόθι πίονας ἀγροὺς
ἐστιχέτην, Φυλεύς τε βίη θ' Ἡρακληείη.

stabat apud boves operis indigens;
sed alius pedibus loris bene incisis
ligneas sculponeas adaptabat, ut proxime adstans mulgeret;
alius autem caros fœtus caris matribus submittebat
tepidi lactis bibendi appetentissimos;
alius mulctram tenebat, alius condensabat pinguem caseum,
alius introducebat tauros, sejunctos a vaccis.
Augias vero omnia boum stabula obiens spectabat,
quem sibi opum proventum reposuissent pastores;
et una filius et gravia-meditans Hercules
comitabantur regem perlustrantem magnas divitias.
ibi, immotum quamvis gerens in pectore animum
Amphitryoniades semperque firmum, [multitudinem
vehementer *tamen* mirabatur boum hancce innumeram
intuens. non enim dixerit aliquis neque crediderit,
virum unum tantum pecoris possidere neque decem alios,
qui ex omnibus regibus maxime abundarent pecore.
Sol autem filio suo eximium illud donum præbuerat,
ut pecore abundaret præ omnibus hominibus,
eique ipse continenter augebat armenta omnia
ad summum; non enim morbus invasit illius
armenta, qui *morbi* perdunt pastorum labores,
sed semper plures cornutæ boves, semper meliores
ex anno in annum nascebantur; omnes enim
vivos fœtus maximo numero et femellas pariebant.
cum illis trecenti tauri una incedebant,
cruribus albis, incurvis cornibus, et ducenti alii
rufi, qui omnes jam vaccas inscendebant.
alii rursus inter hos duodecim pascebantur,
sacri Soli, qui erant colore veluti cycni
candidi, et inter omnes boves excellebant,
iidemque sejuncti ab armento pascebant virentem herbam
in pascuis; ibi vehementer sua virtute exsultabant.
quumque ex densis celeri impetu proveniebant feræ
saltibus in campum propter boves agrestes,
hi primi ad pugnam cutis odorem secuti ruebant,
horrendamque cædem fremitu et vultu prodebant.
ex his excellebat viribus et robore suo
animoque elato Phaethon ingens, quem quidem pastores
stellæ omnes comparabant, propterea quod multum in aliis
bobus incedens lucebat, insigniterque conspicuus erat.
qui quum aridam pellem leonis torvi conspexisset,
in ipsum tum irruit speculatorem Herculem,
ut impingeret lateribus caput validamque frontem.
hujus quidem accedentis heros prehendit manu robusta
sinistrum statim cornu, et deorsum cervicem in terram
inflexit, quamvis duram, tum taurum repulit retrorsum
humero connitens; atque ei circa nervos extensus
musculus ex summo brachio rectus exstabat.
mirabantur et ipse rex et bellicosus filius
Phyleus quique apud cornutas boves pastores erant,
Amphitryonidæ vim immanem conspicati.
tum illi relictis ibi pinguibus arvis in urbem
ibant Phyleus et Hercules validus.

λαοφόρου δ' ἐπέβησαν ὅθι πρώτιστα κελεύθου,
λεπτὴν καρπαλίμοισι τρίβον ποσὶν ἐξανύσαντες,
ἥ ῥα δι' ἀμπελεῶνος ἀπὸ σταθμῶν τετάνυστο
οὔτι λίην ἀρίσημος ἐν ὕλῃ χλωρᾷ θεούσῃ·
τῇ μὲν ἄρα προςέειπε Διὸς γόνον ὑψίστοιο
Αὐγείω φίλος υἱὸς ἕθεν μετόπισθεν ἰόντα,
ἦκα παρακλίνας κεφαλὴν κατὰ δεξιὸν ὦμον·
ξεῖνε, πάλαι τινὰ πάγχυ σέθεν πέρι μῦθον ἀκούσας,
ὥς εἴ περ, σφετέρῃσιν ἐνὶ φρεσὶ βάλλομαι ἄρτι.
ἤλυθε γὰρ στείχων τις ἀπ' Ἄργεος ὡς μέσος ἀκμῆς
ἐνθάδ' Ἀχαιὸς ἀνὴρ Ἑλίκης ἐξ ἀγχιάλοιο·
ὅς ῥ' ἤτοι μυθεῖτο καὶ ἐν πλεόνεσσιν Ἐπειῶν,
οὕνεκεν Ἀργείων τις ἕθεν παρεόντος ὄλεσσεν
θηρίον, αἰνολέοντα, κακὸν τέρας ἀγροιώταις,
κοίλην αὖλιν ἔχοντα Διὸς Νεμέοιο παρ' ἄλσος,
οὐκ οἶδ' ἀτρεκέως, ἢ Ἄργεος ἐξ ἱεροῖο
αὐτόθεν ἢ Τίρυνθα νέμων πόλιν ἠὲ Μυκήνην,
ὥς κεῖνός γ' ἀγόρευε· γένος δέ μιν εἶναι ἔφασκεν,
εἰ ἐτεόν περ ἐγὼ μιμνήσκομαι, ἐκ Περσῆος.
ἔλπομαι οὐχ ἕτερον τόδε τλήμεναι Αἰγιαλήων
ἠὲ σέ, δέρμα δὲ θηρὸς ἀριφραδέως ἀγορεύει
χειρῶν καρτερὸν ἔργον, ὅ τοι περὶ πλευρὰ καλύπτει.
εἴπ' ἄγε νῦν μοι πρῶτον, ἵνα γνώω κατὰ θυμόν,
ἥρως, εἴτ' ἐτύμως μαντεύομαι εἴτε καὶ οὐχί,
εἰ σύ γ' ἐκεῖνος, ὃν ἧμιν ἀκουόντεσσιν ἔειπεν
οὑξ Ἑλίκηθεν Ἀχαιός, ἐγὼ δέ σε φράζομαι ὀρθῶς.
εἰπὲ δ', ὅπως ὀλοὸν τόδε θηρίον αὐτὸς ἔπεφνες,
ὅππως τ' εὔυδρον Νεμέης εἰςήλυθε χῶρον·
οὐ μὲν γάρ κε τοσόνδε κατ' Ἀπίδα κνώδαλον εὕροις
ἱμείρων ἰδέειν, ἐπεὶ οὐ μάλα τηλίκα βόσκει,
ἀλλ' ἄρκτους τε σύας τε λύκων τ' ὀλοφώιον ἔρνος.
τῷ καὶ θαυμάζεσκον ἀκούοντες τότε μῦθον·
οἱ δέ νυ καὶ ψεύδεσθαι ὁδοιπόρον ἀνέρ' ἔφαντο
γλώσσης μαψιδίοιο χαριζόμενον παρεοῦσιν.
ὣς εἰπὼν μέσσης ἐξηρώησε κελεύθου
Φυλεύς, ὄφρα κιοῦσιν ἅμα σφίσιν ἄρκιος εἴη,
καί ῥά τε ῥηίτερον φαμένου κλύοι Ἡρακλῆος,
ὅς μιν ὁμαρτήσας τοίῳ προςελέξατο μύθῳ·
ὦ Αὐγηιάδη, τὸ μὲν ὅττι με πρῶτον ἀνήρευ,
αὐτὸς καὶ μάλα ῥεῖα κατὰ στάθμην ἐνόησας.
ἀμφὶ δέ σοι τὰ ἕκαστα λέγοιμί κε τοῦδε πελώρου,
ὅππως ἐκράανθεν, ἐπεὶ λελίησαι ἀκούειν,
νόσφιν γ' ἢ ὅθεν ἦλθε· τὸ γάρ, πολέων περ ἐόντων
Ἀργείων, οὐδείς κεν ἔχοι σάφα μυθήσασθαι·
οἶον δ' ἀθανάτων τιν' ἐίσκομεν ἀνδράσι πῆμα
ἱρῶν μηνίσαντα Φορωνείδῃσιν ἐφεῖναι.
πάντας γὰρ πεδιῆας ἐπικλύζων ποταμὸς ὣς
λῖς ἄμοτος κεράιζε, μάλιστα δὲ Βεμβιναίους,
οἳ ἕθεν ἀγχίμολοι ναῖον πάσχοντες ἄτλητα.
τὸν μὲν ἐμοὶ πρώτιστα τελεῖν ἐπέταξεν ἄεθλον
Εὐρυσθεύς, κτεῖναι δέ μ' ἐφίετο θηρίον αἰνόν.
αὐτὰρ ἐγὼ κέρας ὑγρὸν ἑλὼν κοίλην τε φαρέτρην
ἰῶν ἔμπλείην νεόμην, ἑτέρηφι δὲ βάκτρον
εὐπαγές, αὐτόφλοιον ἐπηρεφέος κοτίνοιο

viam autem publicam ubi primum ingressi erant,
angusta semita velocibus pedibus confecta,
quæ per vineta a stabulis porrecta erat
non admodum conspicua in silva viriditate cincta;
ibi igitur Jovis altissimi filium allocutus est
Augiæ dilectus filius post se incedentem,
paululum inclinato capite in dextrum humerum;
amice, jam olim omnino de te famam auditam,
utcumque sis, nunc animo meo recolo.
venit enim aliquis profectus ab Argis in medio ætatis flore
huc Achæus ex Helice maritima;
qui quidem sane narrabat etiam coram pluribus Epeis,
Argivum quendam ipso præsente interfecisse
feram, sævum leonem, triste monstrum agricolis,
cavum lustrum habentem in nemore Jovis Nemei,
non certo scio, utrum ex Argo sacro
indidem *ortum eum diceret,* an Tirynthe habitantem an
Mycenis,] ut ille quidem dicebat; genereque eum esse aiebat,
si recte quidem ego memini, ex Perseo.
arbitror non alium hoc ausum esse Ægialensium
quam te; nam pellis belluæ manifesto indicat
manuum forte opus, quæ tibi latera contegit.
dic age nunc mihi primum, (ut animo cognoscam,
o heros, utrum verum augurer an non,)
tune ille es, de quo nobis audientibus referebat
ille ex Helice Achæus, egoque recte te conjecto
narra, quomodo exitialem hanc feram ipse occideris,
et quomodo in aquosam Nemeæ pervenerit regionem;
non enim sane talem in Peloponneso belluam invenire possis,
si videre cupias, quandoquidem non tales alit,
sed ursos et apros et perniciosum luporum semen.
quapropter etiam mirabantur, qui *illum* tum sermonem audiebant;]
aliqui etiam mentiri viatorem dicebant,
qui vana lingua gratificaretur præsentibus.
sic locutus e media excessit via
Phyleus, ut ambobus simul incedentibus commoda esset,
et facilius Herculem loquentem exaudiret,
qui eum secutus his verbis allocutus est:
o Augiada, quod me primum interrogabas,
hoc ipse perquam facile ad amussim perpendisti.
dicam vero tibi singula de hoc monstro,
quomodo peracta sint, quoniam cupis audire,
præterquam unde venerit; hoc enim, quamvis multi sint,
Argivorum nemo possit certo dicere;
tantummodo deorum aliquem conjicimus malum
propter sacra iratum Phoronensibus immisisse.
omnes enim planitiei incolas ceu inundans fluvius
leo insatiabilis vastabat, maximeque Bembinæos,
qui prope eum habitabant intolerabilia perferentes.
hoc mihi primum certamen perficiendum mandaverat
Eurystheus, et interficere me jussit sævam bestiam.
itaque ego sumpto flexibili arcu cavaque pharetra
sagittis plena abibam, alteraque *manu gerebam* clavam
solidam una cum suo cortice ex flexo oleastro,

ἔμμητρον, τὸ μὲν αὐτὸς ὑπὸ ζαθέῳ Ἑλικῶνι
εὑρὼν σὺν πυκινῇσιν ὁλοσχερὲς ἔσπασα ῥίζαις.
αὐτὰρ ἐπεὶ τὸν χῶρον ὅθι λὶς ἦεν ἵκανον,
δὴ τότε τόξον ἑλὼν στρεπτῇ ἐπέλασσα κορώνῃ
νευρειήν, πεῖρα δ' ἰὸν ἐχέστονον εἶθαρ ἔθησα.
πάντῃ δ' ὄσσε φέρων ὀλοὸν τέρας ἐσκοπίαζον,
εἴ μιν ἐσαθρήσαιμι, πάρος γ' ἐμὲ κεῖνον ἰδέσθαι
ἤματος ἦν τὸ μεσηγύ, καὶ οὐδενὸς ἴχνια τοῖα
φρασθῆναι δυνάμην, οὐδ' ὠρυγμοῖο πυθέσθαι.
οὐδὲ μὲν ἀνθρώπων τις ἔην ἐπὶ βουσὶ καὶ ἔργοις
φαινόμενος σπορίμοιο δι' αὔλακος, ὅντιν' ἐροίμην
ἀλλὰ κατὰ σταθμοὺς χλωρὸν δέος εἶχεν ἕκαστον.
οὐ μὴν πρὶν πόδας ἔσχον ὄρος τανύφυλλον ἐρευνῶν,
πρίν γ' ἰδέειν ἀλκῆς τε παραυτίκα πειρηθῆναι.
ἤτοι ὁ μὲν σήραγγα προδείελος ἔστιχεν εἰς ἥν,
βεβρωκὼς κρειῶν τε καὶ αἵματος, ἀμφὶ δὲ χαίτας
αὐχμηρὰς πεπάλακτο φόνῳ χαροπόν τε πρόςωπον
στήθεά τε, γλώσσῃ δὲ περιλιχμᾶτο γένειον.
αὐτὰρ ἐγὼ θάμνοισιν ἄφαρ σκιεροῖσιν ἐκρύφθην,
ἐν τρίβῳ ὑλήεντι δεδεγμένος ὁππόθ' ἵκοιτο,
καὶ βάλον ἆσσον ἰόντος ἀριστερὸν ἐς κενεῶνα
τηΰσίως· οὐ γάρ τι βέλος διὰ σαρκὸς ὄλισθεν
ὀκριόεν, χλωρῇ δὲ παλίσσυτον ἔμπεσε ποίῃ.
αὐτὰρ ὁ κρᾶτα δαφοινὸν ἀπὸ χθονὸς ὦκ' ἐπάειρεν
θαμβήσας, πάντῃ δὲ διέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν
σκεπτόμενος, λαμυροὺς δὲ χανὼν ὑπ' ὀδόντας ἔφηνεν.
τῷ δ' ἐγὼ ἄλλον ὀιστὸν ἀπὸ νευρῆς προΐαλλον
ἀσχαλόων, ὅ μοι ὁ πρὶν ἐτώσιος ἔφυγε χειρός·
μεσσηγὺς δ' ἔβαλον στηθέων, ὅθι πνεύμονος ἕδρη.
ἀλλ' οὐδ' ὣς ὑπὸ βύρσαν ἔδυ πολυώδυνος ἰός,
ἀλλ' ἔπεσε προπάροιθε ποδῶν ἀνεμώλιος αὔτως.
τὸ τρίτον αὖ μέλλεσκον ἀσώμενος ἐν φρεσὶν αἰνῶς
αὖ ἐρύειν· ὁ δέ μ' εἶδε περιγληνώμενος ὄσσοις,
θὴρ ἄμοτος, μακρὴν δὲ περ' ἰγνύῃσιν ἔλιξεν
κέρκον, ἄφαρ δὲ μάχης ἐμνήσατο· πᾶς δέ οἱ αὐχὴν
θυμοῦ ἐνεπλήσθη, πυρσαὶ δ' ἔφριξαν ἔθειραι
σκυζομένῳ, κυρτὴ δὲ ῥάχις γένετ' ἠύτε τόξον,
πάντοθεν εἰληθέντος ὑπὸ λαγόνας τε καὶ ἰξύν.
ὡς δ' ὅταν ἁρματοπηγὸς ἀνήρ, πολέων ἴδρις ἔργων,
ὅρπηκας κάμπτῃσιν ἐρινεοῦ εὐκεάτοιο,
θάλψας ἐν πυρὶ πρῶτον, ἐναξονίῳ κύκλα δίφρῳ·
τοῦ μὲν ὑπ' ἐκ χειρῶν ἔφυγεν τανύφλοιος ἐρινεός
καμπτόμενος, τηλοῦ δὲ μιῇ πήδησε σὺν ὁρμῇ·
ὣς ἐπ' ἐμοὶ λὶς αἰνὸς ἀπόπροθεν ἄλμενος ἆλτο
μαιμώων χροὸς ἆσαι, ἐγὼ δ' ἑτέρηφι βέλεμνα
χειρὶ προεσχεθόμην καὶ ἀπ' ὤμων δίπλακα λώπην,
τῇ δ' ἑτέρῃ ῥόπαλον κόρσης ὕπερ αὖον ἀείρας
ἤλασα κακκεφαλῆς, διὰ δ' ἄνδιχα τρηχὺν ἔαξα
αὐτοῦ ἐπὶ λασίοιο καρήατος ἀγριέλαιον
θηρὸς ἀμαιμακέτοιο· πέσεν δ' ὅγε, πρίν γ' ἔμ' ἱκέσθαι
ὑψόθεν ἐκ γαίης, καὶ ἐπὶ τρομεροῖς ποσὶν ἔστη
νευστάζων κεφαλῇ· περὶ γὰρ σκότος ὄσσε οἱ ἄμφω
ἦλθε, βίῃ σεισθέντος ἐν ὀστέῳ ἐγκεφάλοιο.
τὸν μὲν ἐγὼν ὀδύνῃσι παραφρονέοντα βαρείαις

medulla plenam, quam ipse sub sacro Helicone
inventam cum densis radicibus integram evelli.
verum ubi ad locum, in quo leo erat, perveni,
tum arcu sumpto ad inflexum apicem applicui
nervum, et prope ad eum sagittam acerbam statim imposui.
undique oculos circumferens perniciosum monstrum specu-
labar,] si conspicerem, priusquam illud me videret.
diei medium erat, neque ullius vestigia ejusmodi *monstri*
animadvertere poteram, nec rugitum exaudire.
neque hominum quisquam apud boves aut opus faciens
conspiciebatur in arvis, quem interrogarem;
sed in stabulis pallidus metus quemque tenebat.
non sane prius pedes continui montem frondosum perquirens,
quam viderem, viresque illico experirer.
atque ille quidem in specum suum ante vesperam ibat,
pastus carnibus et cruore, circumque jubas
squalidas fœdatas habebat cæde torvamque faciem
et pectus, linguaque circumlingebat barbam.
at ego fruticibus illico umbrosis me occultavi,
in semita silvosa excipiens quando veniret,
et misi *sagittam* in sinistrum propius accedentis ile
frustra; non enim sagitta per carnem penetravit
acuta, sed repulsa in virides herbas incidit.
at ille caput fulvum a terra cito sustulit
obstupefactus, et quaquaversum circumspexit oculis
observans, hiansque impudentes dentes inferne ostendit.
in hunc ego aliam sagittam a nervo misi
ægre ferens, quod mihi prior frustra e manu effugisset;
mediumque ici pectus ubi pulmonis *est* sedes.
sed ne sic quidem sub corium descendit luctuosa sagitta,
sed delapsa est ante pedes sic irrita.
tertium parabam graviter animo commotus
tendere *arcum*, quum ille me vidit circumspectans oculis,
bellua insatiabilis, longamque circa poplites volvit
caudam, statimque pugnam meditatus est; atque totum ei
collum] ira impletum est, rufæque horruerunt comæ
irascenti, ac spina dorsi curvata est sicut arcus,
quum undique contractus esset sub ilia et lumbos.
sicuti quum carpentarius, multorum operum gnarus,
ramos inflectit caprifici sectilis,
calefactos igne prius, orbes *futuros* currûs sellæ axi impo-
sitæ;] illius e manu elabitur caprificus procera,
quum flectitur, et procul exsilit uno cum impetu:
sic in me leo sævus e longinquo saltu irruit
gestiens corpus lædere, at ego altera sagittas
manu prætentas tenebam et ab humeris duplex vestimentum,
alteraque clavam aridam super *bestiæ* tempora elatam
impegi in caput, ictuque diffregi asperam
in ipso hirsuto capite silvestrem oleam
belluæ indomitæ; atque concidit illa, antequam me asseque-
retur] alte ex terra, et tremulis pedibus constitit
nutans capite; nam caligo ei oculos ambos
occupavit, quum vi concussum esset in ossibus cerebrum.
atque hanc ego dolore attonitam gravi

νωσάμενος, πρίν γ' αὖτις ὑπότροπον ἀμπνυνθῆναι,
αὐχένος ἀῤῥήκτοιο παρ' ἰνίον ἔφλασα προφθάς,
ῥίψας τόξον ἔραζε πολύῤῥαπτόν τε φαρέτρην·
ἦγχον δ' ἐγκρατέως, στιβαρὰς σὺν χεῖρας ἐρείσας,
ἐξόπιθεν, μὴ σάρκας ἀποδρύψει' ὀνύχεσσιν,
πρὸς δ' οὖδας πτέρνῃσι πόδας στερεῶς ἐπίεζον
οὐραίους ἐπιβάς, πλευροῖσί τε μῆρ' ἐφύλασσον,
μέχρι οἱ ἐξετάνυσσα βραχίονας, ὀρθὸν ἀείρας
ἄπνευστον· ψυχὴν δὲ πελώριος ἔλλαχεν Ἅδης.
καὶ τότε δὴ βούλευον, ὅπως λασιαύχενα βύρσαν
θηρὸς τεθνειῶτος ἀπὸ μελέων ἐρυσαίμην,
ἀργαλέον μάλα μόχθον, ἐπεὶ οὐκ ἔσκε σιδήρῳ
τμητὴ οὐδὲ λίθοις πειρωμένῳ, οὐδὲ μὲν ἄλλῃ.
ἔνθα μοι ἀθανάτων τις ἐπὶ φρεσὶ θῆκε νοῆσαι
αὐτοῖς δέρμα λέοντος ἀνασχίζειν ὀνύχεσσιν.
τοῖσι θοῶς ἀπέδειρα, καὶ ἀμφεθέμην μελέεσσιν,
ἕρκος ἐνυαλίου ταμεσίχροος ἰωχμοῖο.
οὗτός τοι Νεμέου γένετ', ὦ φίλε, θηρὸς ὄλεθρος,
πολλὰ πάρος μήλοις τε καὶ ἀνδράσι κήδεα θέντος.

quum viderem, priusquam rursus se recollegisset,
cervicis invictæ ad tendinem contudi prævertens,
abjecto humi arcu et sutili pharetra;
angebamque firmiter manibus robustis inhærens
a tergo, ne carnem *mihi* laniaret unguibus,
inque terram calcaneis *meis* pedes fortiter deprimebam
posteriores, iis insistens, et *leonis* lateribus femora *mea*
muniebam,] donec illi extendi armos, alte elevato
sine respiratione; animam autem ingens excepit Pluto.
atque tum quidem deliberabam, quomodo hirsutam pellem
belluæ exstinctæ a membris detraherem,
difficilem sane laborem, nam non ferro licebat
scindi nec lapide, quum experirer, neque profecto alia ratione.] ibi deorum aliquis mihi subjecit, ut cogitarem
ipsis leonis unguibus pellem scindere.
his celeriter pellem detraxi, quam membris indui,
ut munimentum *mihi esset* in turba belli corpus laniantis.
hoc fuit, o amice, Nemeæ belluæ exitium,
quæ multas clades antea pecudibus virisque intulerat.

ΛΗΝΑΙ Η ΒΑΚΧΑΙ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΚϚʹ.

Ἰνὼ κ' Αὐτονόα χ' ἁ μαλοπάραος Ἀγαυὰ
τρεῖς θιάσως ἐς ὄρος τρεῖς ἄγαγον αὐταὶ ἐοῖσαι.
χαἱ μὲν ἀμερξάμεναι λασίας δρυὸς ἄγρια φύλλα
κισσόν τε ζώοντα καὶ ἀσφόδελον τὸν ὑπὲρ γᾶς,
ἐν καθαρῷ λειμῶνι κάμον δυοκαίδεκα βωμούς,
τὼς τρεῖς τᾷ Σεμέλᾳ, τὼς ἐννέα τῷ Διονύσῳ.
ἱερὰ δ' ἐκ κίστας πεποναμένα χερσὶν ἑλοῖσαι
εὐφάμως κατέθεντο νεοδρέπτων ἐπὶ βωμῶν,
ὡς ἐδίδασχ', ὡς αὐτὸς ἐθυμάρει Διόνυσος.
Πενθεὺς δ' ἀλιβάτω πέτρας ἄπο πάντ' ἐθεώρει,
σχῖνον ἐς ἀρχαίαν καταδύς, ἐπιχώριον ἔρνος.
Αὐτονόα πράτα νιν ἀνέκραγε δεινὸν ἰδοῖσα,
σὺν δ' ἐτάραξε ποσὶν μανιώδεος ὄργια Βάκχω
ἐξαπίνας ἐπιοῖσα, τὰ δ' οὐχ ὁρέοντι βέβαλοι.
μαίνετο μέν τ' αὐτά, μαίνοντο δ' ἄρ' εὐθὺ καὶ ἄλλαι.
Πενθεὺς μὲν φεῦγεν πεφοβημένος, αἱ δ' ἐδίωκον,
πέπλως ἐκ ζωστῆρος ἐπ' ἰγνύαν ἐρύσασαι.
Πενθεὺς μὲν τόδ' ἔειπε « τίνος κέχρησθε, γυναῖκες; »
Αὐτονόα δὲ τόδ' εἶπε « τάχα γνώσῃ, πρὶν ἀκοῦσαι. »
μάτηρ μὲν κεφαλὰν μυκήσατο παιδὸς ἑλοῖσα,
ὅσσον περ τοκάδος τελέθει μύκημα λεαίνας·
Ἰνὼ δ' ἐξέῤῥηξε σὺν ὠμοπλάτᾳ μέγαν ὦμον
λὰξ ἐπὶ γαστέρα βᾶσα, καὶ Αὐτονόας ῥυθμὸς ωὑτός·
αἱ δ' ἄλλαι τὰ περισσὰ κρεανομέοντο γυναῖκες.
ἐς Θήβας δ' ἀφίκοντο πεφυρμέναι αἵματι πᾶσαι
ἐξ ὄρεος πένθημα καὶ οὐ Πενθῆα φέροισαι.
οὐκ ἀλέγω· μηδ' ἄλλος ἀπεχθομέναι Διονύσῳ
φροντίζοι, μηδ' εἰ χαλεπώτερα τῶνδ' ἐμόγησεν,

LENÆ SEU BACCHÆ.

IDYLLION XXVI.

Ino et Autonoe et pomicolor Agave
tres thiasos in montem tres ipsæ duxerunt.
quæ quum decerpsissent hirsutæ quercus silvestres frondes
et hederam viridem et asphodelum humi nascentem,
in puro prato exstruxerunt duodecim aras,
tres illas Semelæ, reliquas novem Dionyso.
tum sacra elaborata e cista manibus deprompta
linguis faventes imposuerunt in aris ex recenti fronde structis,] sicut docebat, sicut ipse probabat Bacchus.
atque Pentheus ex alta rupe omnia spectabat,
vetusta lentisco abditus, vernaculo frutice.
Autonoe prima eum conspicata horrendum exclamavit,
conturbavitque pedibus orgia insani Bacchi,
subito incurrens, quæ non spectant profani.
furebat et ipsa, furebant statim et aliæ.
Pentheus quidem fugiebat territus, et illæ persequebantur,
peplis e cingulo ad poplitem attractis.
Pentheus quidem hoc dixit: « quid vobis vultis, mulieres? »
Autonoeque hoc dixit: « mox senties, priusquam audiveris. »] atque mater immugiit capite filii correpto,
quantus est fetæ leænæ mugitus;
Ino autem avulsit cum scapula magnum humerum
pedibus ventrem calcans, et Autonoes modus idem *erat;*
ceteræ reliquas carnes distribuebant mulieres.
sic Thebas redierunt contaminatæ sanguine omnes
ex monte luctum, non Penthea, referentes.
non curo; neque alius infensus esse Baccho
in animum inducat, ne si atrociora quidem hisce *quis* passus fuerit,

εἴη δ' ἐνναέτης ἢ καὶ δεκάτω ἐπιβαίνοι·
αὐτὸς δ' εὐαγέοιμι καὶ εὐαγέεσσιν ἅδοιμι.
ἐκ Διὸς αἰγιόχω τιμὰν ἔχει αἰετὸς οὗτος·
εὐσεβέων παίδεσσι τὰ λώϊα, δυςσεβέων δ' οὔ.
χαίροι μὲν Διόνυσος, ὃν ἐν Δρακάνῳ νιφόεντι
Ζεὺς ὕπατος μεγάλαν ἐπιγουνίδα κάτθετο λύσας·
χαίροι δ' εὐειδὴς Σεμέλα καὶ ἀδελφεαὶ αὐτᾶς
Καδμεῖαι πολλαῖς μεμελημέναι ἡρωίναις,
αἳ τόδε ἔργον ἔρεξαν ὀρίναντος Διονύσω
οὐκ ἐπιμωματόν. μηδεὶς τὰ θεῶν ὀνόσαιτο.

ΟΑΡΙΣΤΥΣ

ΔΑΦΝΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΗΣ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΚΖ'.

ΚΟΡΗ.
Τὰν πινυτὰν Ἑλέναν Πάρις ἥρπασε βωκόλος ἄλλος.
ΔΑΦΝΙΣ.
μᾶλλον ἑλοῖσ' Ἑλένα τὸν βωκόλον ἐστὶ φιλεῦσα.
ΚΟΡΗ.
μὴ καυχῶ, σατυρίσκε· κενὸν τὸ φίλαμα λέγουσιν.
ΔΑΦΝΙΣ.
ἔστι καὶ ἐν κενεοῖσι φιλάμασιν ἁδέα τέρψις.
ΚΟΡΗ.
τὸ στόμα μευ πλύνω καὶ ἀποπτύω τὸ φίλαμα.
ΔΑΦΝΙΣ.
πλύνεις χείλεα σεῖο; δίδου πάλιν ὄφρα φιλάσω.
ΚΟΡΗ.
καλόν σοι δαμάλας φιλέειν, οὐκ ἄζυγα κώραν.
ΔΑΦΝΙΣ.
μὴ καυχῶ· τάχα γάρ σε παρέρχεται ὡς ὄναρ ἥβη.
ΚΟΡΗ.
ἁ σταφυλὶς σταφίς ἐστι καὶ οὐ ῥόδον αὖον ὀλεῖται.
ΔΑΦΝΙΣ.
δεῦρ' ὑπὸ τὰς κοτίνους, ἵνα σοί τινα μῦθον ἐνίψω.
ΚΟΡΗ.
οὐκ ἐθέλω· καὶ πρίν με παρήπαφες ἁδέϊ μύθῳ.
ΔΑΦΝΙΣ.
δεῦρ' ὑπὸ τὰς πτελέας, ἵν' ἐμᾶς σύριγγος ἀκούσῃς.
ΚΟΡΗ.
τὰν σαυτοῦ φρένα τέρψον· οἴζυον οὐδὲν ἀρέσκει.
ΔΑΦΝΙΣ.
φεῦ, φεῦ, τᾶς Παφίας χόλον ἅζεο καὶ σύ γε κώρα.
ΚΟΡΗ.
χαιρέτω ἁ Παφία· μόνον ἵλαος Ἄρτεμις εἴη.
ΔΑΦΝΙΣ.
μὴ λέγε, μὴ βάλλῃ σε καὶ ἐς λίνον ἄκλιτον ἔνθῃς.
ΚΟΡΗ.
βαλλέτω ὡς ἐθέλῃς· πάλιν Ἄρτεμις ἄμμιν ἀρήγει.
ΔΑΦΝΙΣ.
οὐ φεύγεις τὸν Ἔρωτα, τὸν οὐ φύγε παρθένος ἄλλη.

sitque novem annorum decimumve ingrediatur *annum;*
ipse autem sancte vivam et sancte viventibus placeam.
ex Jove ægidem tenente honorem sortitur hoc augurium:
piorum liberis bona *contingunt*, impiorum non *item*.
salveat Bacchus, quem in Dracano nivoso
Jupiter summus magno femore soluto deposuit;
salveat formosa Semele et sorores ejus
Cadmeæ, a multis celebratæ heroinis,
quæ hoc factum patraverunt incitante Baccho
non reprehendendum. nemo facta deorum vituperet.

COLLOQUIUM

DAPHNIDIS ET PUELLÆ.

IDYLLION XXVII.

PUELLA.
Illam prudentem Helenam Paris rapuit bubulcus alius.
DAPHNIS.
immo rapiens Helena bubulcum est osculata.
PUELLA.
ne gloriare, Satyrisce: inane osculum *esse* dicunt.
DAPHNIS.
est etiam in inanibus osculis dulcis voluptas.
PUELLA.
os meum lavo et despuo osculum.
DAPHNIS.
lavas labia tua? da mihi iterum ut osculer.
PUELLA.
decet te vitulas osculari, non innuptam puellam.
DAPHNIS.
ne gloriare; cito enim tibi sublabitur sicut somnium flos ætatis.
PUELLA.
uva matura est racemus passus et rosa arida non peribit.
DAPHNIS.
huc *veni* sub oleastros, ut tibi aliquid dicam.
PUELLA.
non volo; etiam antea me fefellisti dulci sermone.
DAPHNIS.
huc *veni* sub ulmos, ut meam fistulam audias.
PUELLA.
tuum tibi animum oblecta; lamentabile nihil placet.
DAPHNIS.
heu, heu, Paphiæ iram reverere et tu quidem, puella.
PUELLA.
valeat Paphia; modo Diana sit *mihi* propitia.
DAPHNIS.
noli *hoc* dicere, ne feriat te et in rete inevitabile incidas.
PUELLA.
feriat ut velis; rursus Diana nobis opitulatur.
DAPHNIS.
non effugis amorem, quem non effugit puella alia.

ΚΟΡΗ.
φεύγω, ναὶ τὸν Πᾶνα· σὺ δὲ ζυγὸν αἰὲν ἄειρες.
ΔΑΦΝΙΣ.
δειμαίνω, μὴ δή σε κακωτέρῳ ἀνέρι δώσει.
ΚΟΡΗ.
πολλοί μ' ἐμνώοντο, νόον δ' ἐμὸν οὔτις ἀείδει.
ΔΑΦΝΙΣ.
εἷς καὶ ἐγὼ πολλῶν μνηστὴρ τεὸς ἐνθάδ' ἱκάνω.
ΚΟΡΗ.
καὶ τί, φίλος, ῥέξαιμι; γάμοι πλήθουσιν ἀνίας.
ΔΑΦΝΙΣ.
οὐκ ὀδύνην, οὐκ ἄλγος ἔχει γάμος, ἀλλὰ χορείην.
ΚΟΡΗ.
ναὶ μάν φασι γυναῖκας ἑοὺς τρομέειν παρακοίτας.
ΔΑΦΝΙΣ.
μᾶλλον ἀεὶ κρατέουσι· τίνα τρομέουσι γυναῖκες;
ΚΟΡΗ.
ὠδίνειν τρομέω· χαλεπὸν βέλος Εἰλειθυίης.
ΔΑΦΝΙΣ.
ἀλλὰ τεὴ βασίλεια μογοστόκος Ἄρτεμίς ἐστιν.
ΚΟΡΗ.
ἀλλὰ τεκεῖν τρομέω, μὴ καὶ χρόα καλὸν ὀλέσσω.
ΔΑΦΝΙΣ.
ἢν δὲ τέκῃς φίλα τέκνα, νέον φάος ὄψεαι υἷας.
ΚΟΡΗ.
καὶ τί μοι ἕδνον ἄγεις γάμου ἄξιον, ἢν ἐπινεύσω;
ΔΑΦΝΙΣ.
πᾶσαν τὰν ἀγέλαν, πάντ' ἄλσεα καὶ νόμον ἕξεις.
ΚΟΡΗ.
ὄμνυε, μὴ μετὰ λέκτρα λιπὼν ἀέκουσαν ἀπενθεῖν.
ΔΑΦΝΙΣ.
οὐ μάν, οὐ τὸν Πᾶνα, καὶ ἤν κ' ἐθέλῃς με διῶξαι.
ΚΟΡΗ.
τεύχεις μοι θαλάμους, τεύχεις καὶ δῶμα καὶ αὐλάς;
ΔΑΦΝΙΣ.
τεύχω σοι θαλάμους, τὰ δὲ πώεα καλὰ νομεύω.
ΚΟΡΗ.
πατρὶ δὲ γηραλέῳ τίνα κεν τίνα μῦθον ἐνίψω;
ΔΑΦΝΙΣ.
αἰνήσει σέο λέκτρον, ἐπὴν ἐμὸν οὔνομ' ἀκούσῃ.
ΚΟΡΗ.
οὔνομα σὸν λέγε τῆνο· καὶ οὔνομα πολλάκι τέρπει.
ΔΑΦΝΙΣ.
Δάφνις ἐγώ, Λυκίδας δὲ πατήρ, μήτηρ δὲ Νομαίη.
ΚΟΡΗ.
ἐξ εὐηγενέων· ἀλλ' οὐ ἔθεν εἰμὶ χερείων.
ΔΑΦΝΙΣ.
οἶδ'· ἄκρα τιμήεσσα· πατὴρ δέ τοί ἐστι Μενάλκας.
ΚΟΡΗ.
δεῖξον ἐμοί ἔθεν ἄλσος, ὅπῃ σέθεν ἵσταται αὖλις.
ΔΑΦΝΙΣ.
δεῦρ' ἴδε, πῶς ἀνθεῦσιν ἐμαὶ ῥαδιναὶ κυπάρισσοι.
ΚΟΡΗ.
αἶγες ἐμαί, βόσκεσθ', ἵνα βωκόλω ἔργα νοήσω.

PUELLA.
effugio, per Pana; tu autem jugum semper gerebas.
DAPHNIS.
metuo, ne adeo pejori te viro tradat *Amor*.
PUELLA.
multi me nuptum ambibant, sed mentem meam nemo celebrat.
DAPHNIS.
unus et ego ex multis procus tuus huc veni.
PUELLA.
et quid, amice, facerem? nuptiæ plenæ sunt molestiæ.
DAPHNIS.
non dolorem, non tristitiam habent nuptiæ, sed choream.
PUELLA.
sane vero dicunt, mulieres suos tremere maritos.
DAPHNIS.
potius semper dominantur; quas res tremunt mulieres?
PUELLA.
tremo partus dolores; grave *est* telum Lucinæ.
DAPHNIS.
sed tua domina Diana obstetrix est.
PUELLA.
sed parere tremo, ne mihi etiam forma pereat.
DAPHNIS.
quodsi pepereris dulces liberos, novam lucem videbis filios.
PUELLA.
et quam mihi dotem fers nuptiis dignam, si annuero?
DAPHNIS.
omnem gregem, omnia nemora et pascua habebis.
PUELLA.
jura, nolle te post nuptias abire me invita relicta.
DAPHNIS.
non profecto, non, per Pana, etiamsi me velis abigere.
PUELLA.
parasne mihi thalamos, parasne et domum et stabula?
DAPHNIS.
paro tibi thalamos, hosque greges belle pasco.
PUELLA.
patri vero seni quidnam, quid dicam?
DAPHNIS.
probabit tuum connubium, ubi meum nomen audiverit.
PUELLA.
nomen tuum dic istud; etiam nomen sæpe delectat.
DAPHNIS.
Daphnis ego *vocor*, Lycidas pater, et mater Nomæa.
PUELLA.
ex nobilibus *ortus es;* at non te sum deterior.
DAPHNIS.
scio; valde *es* honorata; pater enim tibi est Menalcas.
PUELLA.
ostende mihi tuum nemus, quam regionem versus situm sit stabulum.
DAPHNIS.
huc vide, ut florent meæ proceræ cupressi!
PUELLA.
capellæ meæ, pascimini, ut bubulci opera inspiciam.

ΔΑΦΝΙΣ.
ταῦροι, καλὰ νέμεσθ', ἵνα παρθένῳ ἄλσεα δείξω.
ΚΟΡΗ.
τί ῥέζεις, σατυρίσκε; τί δ' ἔνδοθεν ἅψαο μαζῶν;
ΔΑΦΝΙΣ.
μᾶλα τεὰ πράτιστα τάδε χνοάοντα διδάξω.
ΚΟΡΗ.
ναρκῶ, ναὶ τὸν Πᾶνα. τεὴν πάλιν ἔξελε χεῖρα.
ΔΑΦΝΙΣ.
θάρσει, κῶρα φίλα. τί μοι ἔτρεμες; ὡς μάλα δειλά.
ΚΟΡΗ.
βάλλεις εἰς ἀμάραν με καὶ εἵματα καλὰ μιαίνεις.
ΔΑΦΝΙΣ.
ἀλλ' ὑπὸ σοὺς πέπλους ἁπαλὸν νάκος ἠνίδε βάλλω.
ΚΟΡΗ.
φεῦ, φεῦ, καὶ τὰν μίτραν ἀπέσχισας· ἐς τί δ' ἔλυσας;
ΔΑΦΝΙΣ.
τᾷ Παφίᾳ πράτιστον ἐγὼ τόδε δῶρον ὀπάζω.
ΚΟΡΗ.
μίμνε, τάλαν· τάχα τίς τοι ἐπέρχεται· ἦχον ἀκούω.
ΔΑΦΝΙΣ.
ἀλλήλαις λαλέουσι τεὸν γάμον αἱ κυπάρισσοι.
ΚΟΡΗ.
τὠμπέχονον ποίησας ἐμοὶ ῥάκος· εἰμὶ δὲ γυμνά.
ΔΑΦΝΙΣ.
ἄλλην ἀμπεχόνην τῆς σῆς τοι μείζονα δώσω.
ΚΟΡΗ.
φῄς μοι πάντα δόμεν· τάχα δ' ὕστερον οὐδ' ἅλα δοίης.
ΔΑΦΝΙΣ.
αἴθ' αὐτὰν δυνάμαν καὶ τὰν ψυχὰν ἐπιβάλλειν.
ΚΟΡΗ.
Ἄρτεμι, μὴ νεμέσα· σὴ ἐρημιὰς οὐκέτι πιστή.
ΔΑΦΝΙΣ.
ῥέξω πόρτιν Ἔρωτι καὶ αὐτᾷ βῶν Ἀφροδίτᾳ.
ΚΟΡΗ.
παρθένος ἔνθα βέβηκα, γυνὴ δ' εἰς οἶκον ἀφέρψω.
ΔΑΦΝΙΣ.
ἀλλὰ γυνὴ μήτηρ, τεκέων τροφός, οὐκέτι κώρα.
ὣς οἱ μὲν χλοεροῖσιν ἰαινόμενοι μελέεσσιν
ἀλλήλοις ψιθύριζον. ἀνίστατο φώριος εὐνή.
χἡ μὲν ἀνεγρομένη γε διέστιχε μᾶλα νομεύειν
ὄμμασιν αἰδομένη, κραδίη δέ οἱ ἔνδον ἰάνθη,
ὃς δ' ἐπὶ ταυρείας ἀγέλας κεχαρημένος εὐνᾶς.

DAPHNIS.
tauri, belle pascimini, ut virgini nemora ostendam.
PUELLA.
quid facis, Satyrisce? quid intus tetigisti mamillas?
DAPHNIS.
mala tua primum hæcce florescentia docebo.
PUELLA.
torpeo, per Pana. tuam rursus extrahe manum.
DAPHNIS.
bono animo, es, cara puella. quid mihi tremebas? quam timida!
PUELLA.
jacis me in fossam et vestes pulcras contaminas.
DAPHNIS.
at tuis vestibus mollem pellem, en! substerno.
PUELLA.
heu, heu, etiam mitram abscidisti; quare solvisti?
DAPHNIS.
Paphiæ primum ego hoc donum offero.
PUELLA.
mane dum, miser; forte aliquis supervenit: strepitum audio.
DAPHNIS.
inter se loquuntur nuptias tuas cupressi.
PUELLA.
amiculum fecisti mihi lacerum, sumque nuda.
DAPHNIS.
aliud amiculum tuo tibi majus dabo.
PUELLA.
ais *te* mihi omnia daturum, et fortasse posthac ne salem quidem dederis.
DAPHNIS.
utinam possem et ipsam animam *meam tibi* adjicere!
PUELLA.
o Diana, ne succense; tua solitudo non amplius me fideliter custodit.
DAPHNIS.
mactabo vitulam Amori, et vaccam ipsi Veneri.
PUELLA.
virgo huc veni, et mulier domum abibo.
DAPHNIS.
at mulier mater, liberorum nutrix, non amplius puella.
sic illi florentibus fruentes membris
inter se susurrabant. surgebat furtivum cubile.
illa quum surrexisset, abibat ad capellas pascendas
oculis pudore suffusis, pectusque illi imum gestiebat,
hic autem ad armenta boum lætus concubitu.

ΗΛΑΚΑΤΑ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΚΗ'.

Γλαυκᾶς, ὦ φιλέριθ' ἀλακάτα, δῶρον Ἀθανάας
γυναιξίν, νόος οἰκωφελίας αἷσιν ἐπάβολος,
θαρσεῦσ' ἄμμιν ὑμάρτη πόλιν ἐς Νείλεω ἀγλαάν,
ὅπᾳ Κύπριδος ἱρὸν καλάμω χλωρὸν ὑπαὶ 'παλῷ.
τυίδε γὰρ πλόον εὐάνεμον αἰτήμεθα πὰρ Διός,
ὅπως ξεῖνον ἐμὸν τέρψομ' ἰδὼν κἀντιφιλήσομαι
Νικίαν, Χαρίτων ἱμεροφώνων ἱερὸν φυτόν,
καὶ σὲ τὰν ἐλέφαντος πολυμόχθω γεγενημέναν
δῶρον Νικιάας εἰς ἀλόχω χέρρας ὀπάσσομεν,
σὺν τᾷ πολλὰ μὲν ἔργ' ἐκτελέσεις ἀνδρείοις πέπλοις,
πολλὰ δ' οἷα γυναῖκες φορέοισ' ὑδάτινα βράκη.
δὶς γὰρ ματέρες ἀρνῶν μαλακοὶς ἐν βοτάνᾳ πόκοις
πέξαιντ' αὐτοενεί, Θευγενίδος γ' ἔννεκ' εὐσφύρω·
οὕτως ἀνυσίεργος, φιλέει δ' ὅσσα σαόφρονες.
οὐ γὰρ εἰς ἀκίρας οὐδ' ἐς ἀέργω κεν ἐβολλόμαν
ὀπάσαι σε δόμοις ἀμμετέρας ἔσσαν ἀπὸ χθονός.
καὶ γάρ σοι πατρίς, ἃν ὠξ Ἐφύρας κτίσσε ποτ' Ἀρχίας,
νάσω Τριναχρίας μυελόν, ἀνδρῶν δοκίμων πόλιν.
νῦν μὰν οἶκον ἔχοισ' ἀνέρος, ὃς πόλλ' ἐδάη σοφά
ἀνθρώποισι νόσοις φάρμακα λυγραὶς ἀπαλαλκέμεν,
οἰκήσεις κατὰ Μίλλατον ἐραννὰν μετ' Ἰαόνων,
ὡς εὐαλάκατος Θευγενὶς ἐν δαμότισιν πέλῃ,
καί οἱ μνᾶστιν ἀεὶ τῶ φιλαοίδω παρέχῃς ξένω.
κεῖνο γάρ τις ἐρεῖ τὦπος ἰδών σ'· ἦ μεγάλα χάρις
δώρῳ σὺν ὀλίγῳ· πάντα δὲ τιματὰ τὰ πὰρ φίλω.

COLUS.

IDYLLION XXVIII.

Glaucæ, o amica lanificii colus, donum Minervæ matronis, quibus mens *est* utilitati domesticæ dedita, confidens nos sequere in Nelei urbem illustrem, ubi Veneris templum viride in arundineto tenero. eo enim navigationem prosperam petimus a Jove, ut hospite meo præsens oblecter, et vicissim amer, Nicia, Gratiarum suave loquentium sacro germine, et *ut* te, multa arte ex ebore factam, munus in conjugis Niciæ manus tradamus, cum qua (*conjuge*) multa opera perficies, viriles vestes, multas quoque, quas mulieres gestant, thalassinas (*undulatas*).] bis enim matres agnorum mollia in pascuis vellera tondenda præbeant eodem anno, propter Theugenidem pulcris talis :] adeo *est* operosa; amatque quæ *amant matronæ* honestæ.] non enim in inutilis et desidiosæ *mulieris* domum vellem te dare, ortam ex nostra terra. [Archias, etenim tibi patria *est*, quam ille ex Ephyra condidit olim insulæ Trinacriæ medullam, probatorum virorum urbem. nunc sane domum tenens viri, qui multa novit salutaria remedia arcendorum ab hominibus tristium morborum, habitabis Miletum amabilem cum Ionibus, ut pulcra colo Theugenis inter populares versetur, et illi memoriam hospitis carminum amantis semper renoves. hoc enim alter alteri dicet verbum te visa : profecto magna gratia] exiguo dono adest; omnia enim *sunt* in honore, quæ [*proficiscuntur* ab amico.

ΠΑΙΔΙΚΑ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΚΘ'.

Οἶνος, ὦ φίλε παῖ, λέγεται, καὶ ἀλάθεα·
κἄμμε χρὴ μεθύοντας ἀλαθέας ἔμμεναι.
κἠγὼ μὲν τὰ φρενῶν ἐρέω κέατ' ἐν μυχῷ.
οὐχ ὅλας φιλέειν μ' ἐθέλησθ' ἀπὸ καρδίας.
γινώσκω· τὸ γὰρ ἅμισυ τᾶς ζοίας ἔχω
ζᾷ τὰν σὰν ἰδέαν, τὸ δὲ λοιπὸν ἀπώλετο.
χὤταν μὲν σὺ θέλῃς, μακάρεσσιν ἴσαν ἄγω
ἁμέραν, ὅκα δ' οὐκ ἐθέλῃς τύ, μάλ' ἐν σκότῳ.
πῶς ταῦτ' ἄρμενα; τὸν φιλέοντ' ἀνίαις δίδοις;
ἀλλ' εἴ μοί τι πίθοιο νέος προγενεστέρῳ,
τῷ κε λώιον αὐτὸς ἔχων ἔμ' ἐπαινέσαις.
ποίησαι καλιὰν μίαν εἰν ἐνὶ δενδρίῳ,
ὅποι μηδὲν ἀπίξεται ἄγριον ὄρπετον.
νῦν δὲ τῶδε μὲν ἄματος ἄλλον ἔχεις κλάδον,
ἄλλον δ' αὔριον, ἐξ ἑτέρω δ' ἕτερον μάτης.
καὶ κέν σευ τὸ καλόν τις ἰδὼν ῥέθος αἰνέσαι,
τῷ δ' εὐθὺς πλέον ἢ τριέτης ἐγένευ φίλος,
τὸν πρᾶτον δὲ φιλεῦντα τριταῖον ἐθήκαο.
ἀνδρῶν τῶν ὑπερανορέων δοκέεις πνέειν.
φίλη δ', ἇς κε ζόῃς, τὸν ὕμοιον ἔχειν ἀεί.

AMORES.

IDYLLION XXIX.

Vinum, o care puer, dicunt, et veritas;
et nos ebrios oportet veraces esse.
et ego dicam, quæ in pectoris recessu recondita sunt.
non toto me animo vis amare.
intelligo; dimidium enim vitæ *meæ* habeo
per tuum adspectum, reliquum periit.
et quando tu volueris, immortalibus similem ago
vitam, quando non volueris tu, *ago* densis in tenebris.
quomodo hæc justa *sunt*? amantem ærumnis tradis?
at si quid mihi obtemperes juvenis seniori,
tum, quando tibi ipsi melius erit, me laudaveris.
fac tibi nidum unum in una arbore,
quo nulla perveniet sæva bellua.
nunc autem hoc die alium tenes ramum,
alium cras, alterumque post alterum quæris.
quod si quis tuam pulcram faciem conspectam laudaverit,
huic statim plus quam triennis factus es amicus,
primum vero amantem tibi reddidisti amicum trium dierum.
virorum superborum *aliquis tu* videris cum magno spiritu
at ama, quoad vives, consimilem semper habere. [vivere.

αἰ γάρ ὧδε ποιῇς, ἀγαθὸς μὲν ἀκούσεαι
ἐξ ἀστῶν· ὁ δέ τοί κ' Ἔρος οὐ χαλεπῶς ἔχοι,
ὃς ἀνδρῶν φρένας εὐμαρέως ὑποδάμναται,
κἠμὲ μαλθακὸν ἐξεποίησε σιδάριον.
ἀλλὰ περρ' ἀπαλῶ στύματός σε πεδέρχομαι
ὀμνάσθην, ὅτι πέρυσιν ἦσθα νεώτερος
χὤτι γηραλέοι πέλομες πρὶν ἀποπτύσαι,
καὶ ῥυσοί, νεότατα δ' ἔχειν παλινάγρετον
οὐκ ἔστι· πτέρυγας γὰρ ἐπωμαδίαις φορεῖ,
κἄμμες βαρδύτεροι τὰ ποτήμενα συλλαβεῖν.
ταῦτα χρὴ νοέοντα πέλειν ποτιμώτερον,
καί μοι τὠραμένῳ συνερᾶν ἀδόλως σέθεν,
ὅπως, ἀνίκα τὰν γένυν ἀνδρείαν ἔχῃς,
ἀλλάλοισι πελώμεθ' Ἀχιλλέιοι φίλοι.
αἰ δὲ ταῦτα φέρειν ἀνέμοισιν ἐπιτρέπεις,
ἐν θυμῷ δὲ λέγεις· « τί με, δαιμόνι' ἐννοχλεῖς; »
νῦν μὲν κἠπὶ τὰ χρύσεα μᾶλ' ἕνεκεν σέθεν
βαίην καὶ φύλακον νεκύων πέδα Κέρβερον,
τόκα δ' οὐδὲ καλεῦντος ἐπ' αὐλείαις θύραις
προμόλοιμί κε παυσάμενος χαλεπῶ πόθω.

ΕΙΣ ΝΕΚΡΟΝ ΑΔΩΝΙΝ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Λ'.

Ἄδωνιν ἡ Κυθήρη
ὡς εἶδε νεκρὸν ἤδη,
στυγνὰν ἔχοντα χαίταν
ὠχράν τε τὰν παρειάν,
ἄγειν τὸν ὗν πρὸς αὐτὰν
ἔταξε τὼς Ἔρωτας.
οἱ δ' εὐθέως ποτανοὶ
πᾶσαν δραμόντες ὕλαν
στυγνὸν τὸν ὗν ἀνεῦρον
δῆσάν τε κἀπέδησαν.
χὠ μὲν βρόχῳ καθάψας
ἔσυρεν αἰχμάλωτον,
ὁ δ' ἐξόπισθ' ἐλαύνων
ἔτυπτε τοῖσι τόξοις.
ὁ θὴρ δ' ἔβαινε δειλῶς·
φοβεῖτο γὰρ Κυθήρην.
τῷ δ' εἶπεν Ἀφροδίτα·
πάντων κάκιστε θηρῶν,
σὺ τόνδε μηρὸν ἴψω;
σύ μευ τὸν ἄνδρ' ἔτυψας;
ὁ θὴρ δ' ἔλεξεν ὧδε·
ὄμνυμί σοι, Κυθήρη,
αὐτάν σε καὶ τὸν ἄνδρα
καὶ ταῦτά μευ τὰ δεσμὰ
καὶ τώςδε τὼς κυναγώς,
τὸν ἄνδρα τὸν καλόν σευ
οὐκ ἤθελον πατάξαι·
ἀλλ' ὡς ἄγαλμ' ἐσεῖδον,

nam si sic feceris, bene audies
apud cives, et Amor tibi non gravis erit,
qui virorum mentes facile superat,
et me mollem fecit qui ferreus eram.
at per molle *tuum* os te obsecro
ut memor sis, te anno superiore fuisse juniorem
nosque ante senescere quam exspuas,
et rugas contrahere, juventamque revocari
non licere; alas enim in humeris gestat,
et nos tardiores *sumus*, *quam ut* volatica prehendamus.
hæc oportet *te* reputantem esse molliorem,
et me tui sincere amantem mutuo amare,
ut, quum mentum virile habebis,
inter nos simus Achillei amici.
quodsi hæc ventis ferenda tradis,
apud animum (*clam*) autem dicis : » quid mihi, o bone, molestus es? »] *scito* : nunc quidem etiam ad aurea mala
tua causa] ire velim et ad custodem defunctorum Cerberum,
tum autem ne te vocante quidem ad aulicas fores
prodirem liberatus sævo desiderio.

IN MORTUUM ADONIDEM.

IDYLLION XXX.

Adonidem Cytherea
ut vidit jam mortuum,
squalidam comam habentem
et pallidas genas,
ducere aprum ad se
jussit Amores.
atque illi statim volucres
omnem silvam pervagati
dirum aprum invenerunt
et iterum iterumque ligaverunt.
tum alter fune adstrictum
trahebat captivum,
alter a tergo agens
percutiebat arcu.
fera autem incedebat timide;
metuebat enim Cytheream.
quam sic allocuta est Venus :
omnium pessima ferarum,
tune istud femur læsisti?
tune meum virum percussisti?
cui fera respondit :
juro tibi, Venus,
per ipsam te et virum
et hæc mea vincula
et hosce venatores :
tuum formosum virum
nolebam ferire;
sed ut simulacrum adspexi,

καὶ μὴ φέρων τὸ καῦμα
γυμνὸν τὸν εἶχε μηρόν
ἐμαινόμαν φιλᾶσαι·
καί μευ σίναζε χραντήρ.
τούτους λαβοῦσα, Κύπρι,
τούτους κόλαζε, τέμνε·
τί γὰρ φέρω περισσούς;
ἐρωτικοὺς ὀδόντας·
εἰ δ' οὐχί σοι τάδ' ἀρκεῖ,
καὶ ταῦτ' ἐμοῦ τὰ χείλη.
τί γὰρ φιλεῖν ἐτόλμων;
τὸν δ' ἠλέησε Κύπρις
εἶπέν τε τοῖς Ἔρωσιν
τὰ δεσμά οἱ 'πιλῦσαι.
ἐκ τῶδ' ἐπηκολούθει
κἠς ὕλαν οὐκ ἔβαινεν·
καὶ τῷ πυρὶ προςελθών
ἔκαιε τὼς ἔρωτας.

et, non ferens æstum amoris,
femur quod nudum habebat
insano furore volebam osculari;
et dens meus læsit.
hos igitur sumptos, Venus,
hos puni, excide;
quid enim gero supervacaneos?
amatorios dentes:
quod si tibi non satis est,
etiam hæc mea labra *excide*.
quid enim osculari audebam?
hujus tum miserta est Venus
dixitque Amoribus
ut vincula ei solverent.
ex eo tempore *Venerem* sequebatur,
neque in silvam redibat;
et ad ignem accedens
exurebat *dentes* amatorios.

ΕΚ ΤΗΣ ΒΕΡΕΝΙΚΗΣ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΟΝ.

Καί τις ἀνὴρ αἰτεῖται ἐπαγροσύνην τε καὶ ὄλβον,
ἐξ ἁλὸς ᾧ ζωή, τὰ δὲ δίκτυα κείνῳ ἄροτρα,
σφάζων ἀκρόνυχος ταύτῃ θεῷ ἱερὸν ἰχθύν,
ὃν λεῦκον καλέουσιν, ὁ γὰρ φιερώτατος ἄλλων·
καί κε λίνα στήσαιτο καὶ ἐξερύσαιτο θαλάσσης
ἔμπλεα.

EX BERENICE

FRAGMENTUM.

Et si quis precibus flagitat *a Berenice* felicem capturam et divitias,] cui ex mari victus *est*, et cui retia *sunt* pro aratro is mactet prima nocte huic deæ sacrum piscem, quem λεῦκον [*album*] appellant, *est* enim nitidissimus ceterorum;] tum retia demittet et ex mari extrahet plena *piscibus*.

ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ

ΤΟΥ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΟΥ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ.

THEOCRITI

SYRACUSII

EPIGRAMMATA.

Α'.

Τὰ ῥόδα τὰ δροσόεντα καὶ ἡ κατάπυκνος ἐκείνα
ἕρπυλλος κεῖται ταῖς Ἑλικωνιάσιν.
ταὶ δὲ μελάμφυλλοι δάφναι τίν, Πύθιε Παιάν,
Δελφὶς ἐπεὶ πέτρα τοῦτό οἱ ἀγλάισεν.
βωμὸν δ' αἱμάξει κεραὸς τράγος οὗτος ὁ μᾶλος,
τερμίνθου τρώγων ἔσχατον ἀκρεμόνα.

I.

Rosæ illæ roscidæ et densum illud
serpyllum dedicata sunt Heliconiadibus (*Musis*).
sed lauri nigro folio tibi, Pythie Pæan,
quod Delphica rupes hunc nitorem tibi præbuit.
aram autem sanguine imbuet cornutus hircus iste dux pecoris,
terebinthi comedens extremum ramum.

Β'.

Δάφνις ὁ λευκόχρως, ὁ καλᾷ σύριγγι μελίσδων
βουκολικοὺς ὕμνους, ἄνθετο Πανὶ τάδε·
τοὺς τρητοὺς δόνακας, τὸ λαγωβόλον, ὀξὺν ἄκοντα,
νεβρίδα, τὰν πήραν, ᾇ ποκ' ἐμαλοφόρει.

II.

Daphnis ille candidus, qui pulcra fistula modulabatur
bucolicos hymnos, dedicavit Pani hæcce:
perforatas arundines, pedum, acutum jaculum,
pellem cervinam, peram, qua olim poma gestabat.

Γ'.

Εὕδεις φυλλοστρῶτι πέδῳ, Δάφνι, σῶμα κεκμακός

III.

Dormis in solo foliis constrato, Daphni, corpus defessum

ἀμπαύων· στάλικες δ' ἀρτιπαγεῖς ἀν' ὄρη.
ἀγρεύει δέ τυ Πὰν καὶ ὁ τὸν κροκόεντα Πρίηπος
κισσὸν ἐφ' ἱμερτῷ κρατὶ καθαπτόμενος,
ἄντρον ἔσω στείχοντες ὁμόῤῥοθοι. ἀλλὰ τὺ φεῦγε,
φεῦγε μεθεὶς ὕπνου κῶμα κατανόμενον.

recreans; et furculæ recens defixæ *stant* in montibus.
at venantur te Pan et Priapus crocea
hedera venustum caput cinctus,
antrum ingredientes simul. tu vero fuge,
fuge excusso somni sopore qui consumitur.

Δ'.

Τήναν τὰν λαύραν, τόθι ταὶ δρύες, αἰπόλε, κάμψας
σύκινον εὑρήσεις ἀρτιγλυφὲς ξόανον,
τρισκελές, αὐτόφλοιον, ἀνούατον, ἀλλὰ φάλητι
παιδογόνῳ δυνατὸν Κύπριδος ἔργα τελεῖν.
ἕρκος δ' ἐνθ' ἱερὸν περιδέδρομεν, ἀέναον δὲ
ῥεῖθρον ἀπὸ σπιλάδων πάντοσε τηλεθάει
δάφναις καὶ μύρτοισι καὶ εὐώδει κυπαρίσσῳ
ἔνθα πέριξ κέχυται βοτρυόπαις ἕλικι
ἄμπελος, εἰαρινοὶ δὲ λιγυφθόγγοισιν ἀοιδαῖς
κόσσυφοι ἀχεῦσιν ποικιλότραυλα μέλη.
ξουθαὶ δ' ἀδονίδες μινυρίσμασιν ἀντιαχεῦσιν
μέλπουσαι στόμασιν τὰν μελίγηρυν ὄπα.
ἕζεο δὴ τηνεῖ καὶ τῷ χαρίεντι Πριήπῳ
εὔχε' ἀποστέρξαι τοὺς Δάφνιδός με πόθους,
κεὐθὺς ἐπιῤῥέξειν χίμαρον καλόν. ἢν δ' ἀνανεύσῃ,
τοῦδε τυχὼν ἐθέλω τρισσὰ θύη τελέσαι·
ῥέξω γὰρ δαμάλαν, λάσιον τράγον, ἄρνα τὸν ἴσχω
σακίταν. νεύοι δ' εὐμενέως ὁ θεός.

IV.

In illum vicum, ubi quercus *sunt*, caprarie, ubi deflexeris,
ficulneam invenies recens sculptam statuam,
tripedem, cum ipso cortice, sine auribus, sed phallo
genitricis potentem Veneris opera perficere.
septum ibi sacrum circumcurrit, perennisque
rivus e rupibus undique viret
lauris et myrtis et odora cupresso;
ubi circumcirca diffusa est per capreolos uvifera
vitis, canoraque voce vernæ
merulæ modulantur varia carmina.
flavæ autem lusciniæ querelis respondent
edentes voce suavem illum sonum.
conside igitur illic et amabilem Priapum
precare, ut mihi liceat deponere Daphnidis amores,
et illico *dic me* mactaturum pulcrum caprum. sin abnuerit,
hujusce compos factus volo tres victimas offerre. [habeo
mactabo enim juvencam, hirsutum hircum, agnum, quem
in stabulo. adnuat autem benevole deus.

E'.

Λῆς, ποτὶ τᾶν Μοισᾶν, διδύμοις αὐλοῖσιν ἀεῖσαι
ἁδύ τί μοι; κἠγὼ πακτίδ' ἀειράμενος
ἄρξευμαί τι κρέκειν, ὁ δὲ βουκόλος ἄμμιγα θέλξει
Δάφνις, κηροδέτῳ πνεύματι μελπόμενος.
ἐγγὺς δὲ στάντες λασίας δρυὸς ἄντρου ὄπισθεν
Πᾶνα τὸν αἰγιβάταν ὀρφανίσωμες ὕπνου.

V.

Visne, per Musas, duplicibus tibiis canere
suave aliquid mihi? et ego pectidem sumptam
plectro pulsabo; bubulcus autem simul aures mulcebit
Daphnis, cera compacta fistula modulans.
prope autem hirsutam quercum stantes pone antrum
Pana capripedem excutiamus somno.

ς'.

Ἆ δείλαιε τὺ Θύρσι, τί τοι πλέον, εἰ καταταξεῖς
δάκρυσι διγλήνους ὦπας ὀδυρόμενος;
οἴχεται ἁ χίμαρος, τὸ καλὸν τέκος, οἴχετ' ἐς Ἅδαν·
τραχὺς γὰρ χαλαῖς ἀμφεπίαξε λύκος.
αἱ δὲ κύνες κλαγγεῦντι· τί τοι πλέον, ἁνίκα τήνας
ὀστίον οὐδὲ τέφρα λείπεται οἰχομένας;

VI.

Ah, miser tu Thyrsi, quid tibi proderit, si contabefacies
lacrimis geminos oculos lamentando?
abiit capella, præclara suboles, abiit ad inferos;
asper enim ungulis *eam* corripuit lupus.
canes autem latrant; quid tibi prodest, quum
neque ossa nec cinis relictus sit illius *capellæ* quæ abiit?

ΕΙΣ ΑΓΑΛΜΑ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ. Ζ'.

Ἦλθε καὶ ἐς Μίλητον ὁ τοῦ Παιήονος υἱός,
ἰητῆρι νόσων ἀνδρὶ συνοισόμενος,
Νικίᾳ, ὅς μιν ἐπ' ἦμαρ ἀεὶ θυέεσσιν ἱκνεῖται,
καὶ τόδ' ἀπ' εὐώδους γλύψατ' ἄγαλμα κέδρου,
Ἠετίωνι χάριν γλαφυρᾶς χερὸς ἄκρον ὑποστάς
μισθόν· ὁ δ' εἰς ἔργον πᾶσαν ἀφῆκε τέχνην.

IN STATUAM ÆSCULAPII. VII.

Venit et Miletum Pæanis filius,
cum viro docto depellere morbos conversaturus,
Nicia, qui eum in dies semper sacrificiis adit,
et hoc ex odora sculpi curavit simulacrum cedro,
Eetioni scitæ manus gratia summum pollicitus
præmium; is vero ad opus omnem contulit artem.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΝ ΟΡΘΩΝΟΣ. Η'.

Ξεῖνε, Συρακόσιός τοι ἀνὴρ τόδ' ἐφίεται Ὄρθων,
χειμερίας μεθύων μηδαμὰ νυκτὸς ἴῃς·
καὶ γὰρ ἐγὼ τοιοῦτον ἔχω πότμον· ἀντὶ φίλης δὲ
πατρίδος ὀθνείαν κεῖμαι ἐφεσσάμενος.

EPITAPHIUM ORTHONIS. VIII.

Amice, Syracusius Orthon hoc tibi præcipit,
hiberna nocte ebrius ne qua iter facias.
etenim ego tali utor fato: et pro cara
patria peregrina *terra* jaceo coopertus.

Θ'.

Ἄνθρωπε, ζωῆς περιφείδεο, μηδὲ παρ' ὥρην
ναυτίλος ἴσθι· καὶ ὣς οὐ πολὺς ἀνδρὶ βίος.
δείλαιε Κλεόνικε, σὺ δ' ἐς λιπαρὴν Θάσον ἐλθεῖν
ἠπείγευ κοίλης ἔμπορος ἐκ Συρίης,
ἔμπορος, ὦ Κλεόνικε· δύσιν δ' ὑπὸ Πλειάδος αὐτήν
ποντοπορῶν αὐτῇ Πλειάδι συγκατέδυς.

IX.

Homo, vitæ parce, neque tempore alieno
nauta esto; etiam sic *est* non longa homini vita.
miser Cleonice, tu in opimam Thasum venire
properabas mercator e Cœlesyria,
mercator, o Cleonice; et sub ipsum Pleiadis occasum
mare transiens cum ipsa Pleiade simul occidisti

ΕΙΣ ΑΓΑΛΜΑ ΜΟΥΣΩΝ. Ι'.

Ὑμῖν τοῦτο, θεαί, κεχαρισμένον ἐννέα πάσαις
τὤγαλμα Ξενοκλῆς θῆκε τὸ μαρμάρινον,
μουσικός· οὐχ ἑτέρως τις ἐρεῖ. σοφίῃ δ' ἐπὶ τῇδε
αἶνον ἔχων Μουσέων οὐκ ἐπιλανθάνεται.

IN SIMULACRUM MUSARUM. X.

Vobis hoc, deæ, gratum novem omnibus
simulacrum Xenocles posuit marmoreum, tiam
musicus; non aliter quispiam dicet. et propter hanc peri-
bene audiens Musarum non obliviscitur.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΝ ΕΥΣΘΕΝΟΥΣ ΤΟΥ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΟΝΟΣ. ΙΑ'.

Εὐσθένεος τὸ μνῆμα· φυσιγνώμων ὁ σοφιστής,
δεινὸς ἀπ' ὀφθαλμοῦ καὶ τὸ νόημα μαθεῖν.
εὖ μιν ἔθαψαν ἑταῖροι ἐπὶ ξείνης ξένον ὄντα·
χὑμνοθέτης αὐτοῖς δαιμονίως φίλος ἦν.
πάντων ὧν ἐπέοιχεν ἔχει τεθνεὼς ὁ σοφιστής·
καίπερ ἄκικυς ἐὼν εἶχ' ἄρα κηδεμόνας.

EPITAPHIUM EUSTHENIS PHYSIOGNOMONIS. XI.

Eusthenis hoc *est* monumentum; physiognomon sophista,
erat doctus ex oculo etiam mentem cognoscere. [num;
honeste eum sepeliverunt amici in peregrina *terra* peregri-
etiam vates ipsis mire carus erat.
omnia quæ decuit consecutus est defunctus sophista;
quamvis nihil valeret, invenit tamen, qui sui curam ge-
[rerent.

ΕΙΣ ΤΡΙΠΟΔΑ ΤΩΙ ΔΙΟΝΥΣΩΙ ΑΠΟ ΔΗΜΟΜΕΝΟΥΣ. ΙΒ'.

Δαμομένης ὁ χορηγὸς ὁ τὸν τρίποδ', ὦ Διόνυσε,
καὶ σὲ τὸν ἥδιστον θεῶν μακάρων ἀναθείς,
μέτριος ἦν ἐν πᾶσι, χορῷ δ' ἐκτήσατο νίκαν
ἀνδρῶν, καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ προσῆκον ὁρῶν.

IN TRIPODEM BACCHO DEDICATUM A DEMOMENE. XII.

Demomenes choragus, qui tripodem, o Bacche,
et te suavissimum deorum consecravit, [riam
mediocris erat in omnibus; in chorea autem obtinuit victo-
virorum, *simul* et pulcrum et decorum respiciens.

ΕΙΣ ΑΓΑΛΜΑ ΤΗΣ ΟΥΡΑΝΙΑΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ. ΙΓ'.

Ἡ Κύπρις οὐ πάνδημος. ἱλάσκεο τὴν θεὸν εἰπών
οὐρανίην, ἁγνᾶς ἄνθεμα Χρυσογόνας
οἴκῳ ἐν Ἀμφικλέους, ᾧ καὶ τέκνα καὶ βίον εἶχεν
ξυνόν· ἀεὶ δέ σφιν λώιον εἰς ἔτος ἦν
ἐκ σέθεν ἀρχομένοις, ὦ πότνια· κηδόμενοι γάρ
ἀθανάτων αὐτοὶ πλεῖον ἔχουσι βροτοί.

IN SIMULACRUM CŒLESTIS VENERIS. XIII.

Venus hæc non *est* vulgivaga. propitiam redde deam vo-
cœligenam, castæ donarium Chrysogonæ [catam
in domo Amphiclis, cum quo et libertos et vitam habebat
communem; semper autem iis melius in annum erat
a te auspicantibus, o veneranda. curantes enim
immortales ipsi plus habent mortales.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΝ ΕΥΡΥΜΕΔΟΝΤΟΣ. ΙΔ'.

Νήπιον υἱὸν ἔλειπες, ἐν ἁλικίᾳ δὲ καὶ αὐτός,
Εὐρύμεδον, τύμβου τοῦδε θανὼν ἔτυχες.

EPITAPHIUM EURYMEDONTIS. XIV.

Parvulum filium relinquebas, et in ætatis flore etiam *tu*
Eurymedon, hoc sepulcrum mortuus nactus es. [ipse,

σοὶ μὲν ἕδρα θείοισι μετ' ἀνδράσι, τὸν δὲ πολῖται
  τιμασεῦντι, πατρὸς μνώμενοι ὡς ἀγαθοῦ.

ΕΙΣ ΤΟ ΑΥΤΟ. ΙΕ'.

Γνώσομαι, εἴ τι νέμεις ἀγαθοῖς πλέον ἢ καὶ ὁ δειλὸς
  ἐκ σέθεν ὡςαύτως ἶσον, ὁδοιπόρ', ἔχει.
χαιρέτω οὗτος ὁ τύμβος, ἐρεῖς, ἐπεὶ Εὐρυμέδοντος
  κεῖται τῆς ἱερῆς κοῦφος ὑπὲρ κεφαλῆς.

ΕΙΣ ΑΝΑΚΡΕΟΝΤΟΣ ΑΝΔΡΙΑΝΤΑ. ΙϚ'.

Θᾶσαι τὸν ἀνδριάντα τοῦτον, ὦ ξένε,
  σπουδᾷ καὶ λέγ', ἐπὴν ἐς οἶκον ἔνθῃς·
Ἀνακρέοντος εἰκόν' εἶδον ἐν Τέῳ,
  τῶν πρόσθ' εἴ τι περισσὸν ᾠδοποιῶν.
προςθεὶς δὲ χὤτι τοῖς νέοισιν ἅδετο,
  ἐρεῖς ἀτρεκέως ὅλον τὸν ἄνδρα.

ΕΙΣ ΕΠΙΧΑΡΜΟΝ. ΙΖ'.

Ἅ τε φωνὰ Δώριος χὡνὴρ ὁ τὰν κωμῳδίαν
  εὑρὼν Ἐπίχαρμος.
ὦ Βάκχε, χάλκεόν νιν ἀντ' ἀλαθινῶ
  τὶν ὧδ' ἀνέθηκαν
οἳ Συρακόσσαις ἐνίδρυνται πεδωρισταὶ πόλει,
  αἷ' ἀνδρὶ πολίτᾳ
σωρὸν γὰρ εἶχε ῥημάτων μεμναμένους
  τελεῖν ἐπίχειρα.
πολλὰ γὰρ ποττὰν ζόαν τοῖς πᾶσιν εἶπε χρήσιμα.
  μεγάλα χάρις αὐτῷ.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΝ ΚΛΕΙΤΑΣ ΤΡΟΦΟΥ ΜΗΔΕΙΟΥ. ΙΗ'.

Ὁ μικκὸς τόδ' ἔτευξε τᾷ Θρείσσᾳ
Μήδειος τὸ μνᾶμ' ἐπὶ τᾷ ὁδῷ κἠπέγραψε Κλείτας.
  ἕξει τὰν χάριν ἁ γυνὰ ἀντ' ἐκείνων
ὧν τὸν κῶρον ἔθρεψε. τί μάν; ὅτι χρησίμα τελευτᾷ.

ΕΙΣ ΑΡΧΙΛΟΧΟΝ. ΙΘ'.

Ἀρχίλοχον καὶ στᾶθι καὶ εἴςιδε τὸν πάλαι ποιητὰν
  τὸν τῶν ἰάμβων, οὗ τὸ μυρίον κλέος
  διῆλθε κἠπὶ νύκτα καὶ πρὸς ἀῶ.
ἦ ῥά νιν αἱ Μοῦσαι καὶ ὁ Δάλιος ἠγάπευν Ἀπόλλων,
  ὡς ἐμμελής τ' ἔγεντο κἠπιδέξιος
  ἔπεά τε ποιεῖν πρὸς λύραν τ' ἀείδειν.

ΕΙΣ ΑΝΔΡΙΑΝΤΑ ΠΕΙΣΑΝΔΡΟΥ ΤΟΥ ΤΗΝ ΗΡΑΚΛΕΙΑΝ ΠΟΙΗΣΑΝΤΟΣ. Κ'.

Τὸν τῶ Ζανὸς ὅδ' ὔμμιν υἱὸν ὡνήρ,
  τὸν λειοντομάχαν, τὸν ὀξύχειρα,
  πρᾶτος τῶν ἐπάνωθε μουσοποιῶν
  Πείσανδρος συνέγραψεν ὡκ Καμείρου

tibi quidem sedes *est* inter divinos viros, hunc autem filium [cives
  colent, patris memores ut boni *viri*.

IN IDEM. XV.

Intelligam, utrum tribuas bonis plus, an et ipse improbus
  a te, viator, similiter idem obtineat.
salveto hic tumulus, inquies, nam Eurymedontis
  jacet sacrum levis super caput.

IN ANACREONTIS STATUAM. XVI.

Contemplare statuam hanc, o hospes,
  studiose et dic, quum domum redieris:
Anacreontis imaginem vidi in Teo,
  antiquorum poetarum, si quis alius, excellentis.
si addideris, juvenibus eum delectatum fuisse,
  depinges accurate totum virum.

IN EPICHARMUM. XVII.

Hæc vox *est* Dorica, et vir qui comœdiam
  invenit Epicharmus.
o Bacche, æneum eum pro vero
  tibi hic dicarunt
qui in urbe Syracusarum habitant civitatis participes,
  utpote qui viro populari,
(thesauros enim habebat præceptorum,) memores essent
  rependendi mercedem.
multa enim ad vitam omnes docuit utilia.
  magna illi gratia *debetur*.

EPITAPHIUM CLITÆ, NUTRICIS MEDEI. XVIII.

Parvulus istud struxit Threissæ
Medeus monumentum juxta viam et inscripsit CLITÆ.
  habebit gratiam mulier propterea
quod puerum nutrivit. cur vero *hoc præmium reportavit?*
quia ad mortem usque utilis esse perstitit.

IN ARCHILOCHUM. XIX.

Archilochum consiste et adspice veterem poetam
  iambographum, cujus ingens gloria
  penetravit et ad occasum et ad orientem.
sane eum Musæ et Delius amabant Apollo;
  quod suavis fuit et doctus
  carmina pangere et ad lyram cantare.

IN STATUAM PISANDRI, QUI HERACLEAM CONDIDIT. XX.

Jovis hic vobis filium vir,
leonis domitorem, celerem manu,
primus superiorum poetarum
Pisander scripsit ex Camiro,

τοῦτον δ' αὐτὸν ὁ δᾶμος, ὡς σάφ' εἰδῇς,
ἔστασ' ἐνθάδε χάλκεον ποιήσας
πολλοῖς μασὶν ὄπισθε κἠνιαυτοῖς

hunc autem ipsum populus, ut probe scias,
statuit hic factum ex ære
multis mensibus post et annis.

ΕΙΣ ΙΠΠΩΝΑΚΤΑ. ΚΑ'.

Ὁ μουσοποιὸς ἐνθάδ' Ἱππῶναξ κεῖται.
εἰ μὲν πονηρός, μὴ προσέρχου τῷ τύμβῳ·
εἰ δ' ἐσσὶ κρήγυός τε καὶ παρὰ χρηστῶν,
θαρσέων καθίζου, κἢν θέλῃς ἀπόδριξον.

IN HIPPONACTEM. XXI.

iambographus hic Hipponax jacet.
si improbus *es*, noli accedere ad tumulum;
sin bonus es et ex probo *natus*,
bono animo conside, et si volueris somno indulge.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΑΥΤΟΥ ΒΙΒΛΟΝ. ΚΒ'.

Ἄλλος ὁ Χῖος· ἐγὼ δὲ Θεόκριτος ὃς τάδ' ἔγραψα,
εἷς ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰμι Συρακοσίων,
υἱὸς Πραξαγόραο περικλειτῆς τε Φιλίννης·
Μοῦσαν δ' ὀθνείαν οὔτιν' ἐφελκυσάμην.

THEOCRITI IN SUUM IPSIUS LIBRUM. XXII.

Alius est *Theocritus* Chius; ego autem Theocritus qui [hæc scripsi,
unus ex multis sum Syracusiis,
filius Praxagoræ inclytæque Philinnæ;
Musam autem alienam nullam ad me attraxi.

ΕΙΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΗΝ ΚΑΙΚΟΝ. ΚΓ'.

Ἀστοῖς καὶ ξείνοισιν ἴσον νέμει ἥδε τράπεζα
θεὶς ἀνελοῦ, ψήφου πρὸς λόγον ἐρχομένης.
ἄλλος τις πρόφασιν λεγέτω· τὰ δ' ὀθνεῖα Κάικος
χρήματα καὶ νυκτὸς βουλομένοις ἀριθμεῖ.

IN TRAPEZITAM CAICUM. XXIII.

Civibus et peregrinis idem tribuit hæc mensa;
si quid *ibi* deposueris, tolle rationibus recte subductis.
alius quis causam prætexat; sed Caicus alienam
pecuniam vel noctu volentibus numerat.

ΚΔ'.

Αὐδήσει τὸ γράμμα, τί σῆμά τε καὶ τίς ὑπ' αὐτῷ·
Γλαύκης εἰμὶ τάφος τῆς ὀνομαζομένης.

XXIV.

Dicet inscriptio, quod monumentum *sit* et quis sub eo [*quiescat*:
Glauces sum tumulus quæ nominatur.

ΚΕ'.

Ἡ παῖς ᾤχετ' ἄωρος ἐν ἑβδόμῳ ἤδ' ἐνιαυτῷ
εἰς Ἀίδην πολλῆς ἡλικίης προτέρη,
δειλαίη, ποθέουσα τὸν εἰκοσάμηνον ἀδελφόν
νήπιον, ἀστόργου γευσάμενον θανάτου·
αἰαῖ, λυγρὰ παθοῦσα Περιστερί, ὡς ἐν ἑτοίμῳ
ἀνθρώποις δαίμων θῆκε τὰ δεινότατα.

XXV.

Puella hæcce discessit immatura septimo anno
ad Plutonem multis æqualibus prior,
misera, desiderans viginti mensium fratrem
juvenilem, qui inamabilem gustaverat mortem;
cheu, miserabilia passa Peristeris, quantopere in promptu
hominibus deus posuit durissima!

ΒΙΩΝΟΣ ΤΟΥ ΣΜΥΡΝΑΙΟΥ

ΒΟΥΚΟΛΙΚΑ.

BIONIS SMYRNÆI

BUCOLICA.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΑΔΩΝΙΔΟΣ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Α'.

Αἰάζω τὸν Ἄδωνιν· ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις.
ὤλετο καλὸς Ἄδωνις, ἐπαιάζουσιν Ἔρωτες.
μηκέτι πορφυρέοις ἐνὶ φάρεσι, Κύπρι, κάθευδε·
ἔγρεο δειλαία κυανοστόλε καὶ πλατάγησον
στήθεα καὶ λέγε πᾶσιν· ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις.
αἰάζω τὸν Ἄδωνιν· ἐπαιάζουσιν Ἔρωτες.
κεῖται καλὸς Ἄδωνις ἐν ὤρεσι, μηρὸν ὀδόντι
λευκῷ λευκὸν ὀδόντι τυπείς, καὶ Κύπριν ἀνιῇ
λεπτὸν ἀποψύχων· τὸ δέ οἱ μέλαν εἴβεται αἷμα
χιονέας κατὰ σαρκός, ὑπ' ὀφρύσι δ' ὄμματα ναρκῇ,
καὶ τὸ ῥόδον φεύγει τῶ χείλευς· ἀμφὶ δὲ τήνῳ
θνάσκει καὶ τὸ φίλαμα, τὸ μήποτε Κύπρις ἀφήσει.
Κύπριδι μὲν τὸ φίλαμα καὶ οὐ ζώοντος ἀρέσκει,
ἀλλ' οὐκ οἶδεν Ἄδωνις, ὅ νιν θνάσκοντ' ἐφίλασεν.
αἰάζω τὸν Ἄδωνιν· ἐπαιάζουσιν Ἔρωτες.
ἄγριον ἄγριον ἕλκος ἔχει κατὰ μηρὸν Ἄδωνις·
μεῖζον δ' ἁ Κυθέρεια φέρει ποτικάρδιον ἕλκος.
κεῖνον μὲν περὶ παῖδα φίλοι κύνες ὠδύραντο,
καὶ Νύμφαι κλαίουσιν ὀρειάδες· ἁ δ' Ἀφροδίτα
λυσαμένα πλοκαμῖδας ἀνὰ δρυμὼς ἀλάληται
πενθαλέα νήπεπλος ἀσάνδαλος, αἱ δὲ βάτοι νιν
ἐρχομέναν κείροντι καὶ ἱερὸν αἷμα δρέπονται·
ὀξὺ δὲ κωκύουσα δι' ἄγκεα μακρὰ φορεῖται,
Ἀσσύριον βοόωσα πόσιν καὶ παῖδα καλεῦσα.
ἀμφὶ δέ νιν μέλαν αἷμα παρ' ὀμφαλὸν ᾐωρεῖτο,
στήθεα δ' ἐκ μηρῶν φοινίσσετο, οἱ δ' ὑπὸ μαζοὶ
χιόνεοι τὸ πάροιθεν Ἀδώνιδι πορφύροντο.
αἰαῖ τὰν Κυθέρειαν, ἐπαιάζουσιν Ἔρωτες.
ὤλεσε τὸν καλὸν ἄνδρα, συνώλεσεν ἱερὸν εἶδος.
Κύπριδι μὲν καλὸν εἶδος, ὅτε ζώεσκεν Ἄδωνις·
κάτθανε δ' ἁ μορφὰ σὺν Ἀδώνιδι Κύπριδος. αἰαῖ
ὤρεα πάντα λέγοντι καὶ αἱ δρύες, αἲ τὸν Ἄδωνιν,
καὶ ποταμοὶ κλαίοντι τὰ πένθεα τᾶς Ἀφροδίτας,
καὶ παγαὶ τὸν Ἄδωνιν ἐν ὤρεσι δακρύοντι,
ἄνθεα δ' ἐξ ὀδύνας ἐρυθαίνεται· ἁ δὲ Κυθήρα
πάντας ἀνὰ κναμώς, ἀνὰ πᾶν νάπος οἰκτρὸν ἀείδει·
αἰαῖ τὰν Κυθέρειαν, ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις.
Ἀχὼ δ' ἀντεβόασεν, ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις.
Κύπριδος αἰνὸν ἔρωτα τίς οὐκ ἔκλαυσεν ἂν αἰαῖ;
ὡς ἴδεν, ὡς ἐνόησεν Ἀδώνιδος ἄσχετον ἕλκος,
ὡς ἴδε φοίνιον αἷμα μαραινομένῳ περὶ μηρῷ,
πάχεας ἀμπετάσασα κινύρετο· μεῖνον Ἄδωνι,
δύσποτμε μεῖνον Ἄδωνι, πανύστατον ὥς σε κιχείω,
ὥς σε περιπτύξω καὶ χείλεα χείλεσι μίξω.
ἔγρεο τυτθόν, Ἄδωνι, τὸ δ' αὖ πύματόν με φίλασον.
τοσσοῦτόν με φίλασον ὅσον ζώει τὸ φίλαμα,
ἄχρις ἀπὸ ψυχᾶς ἐς ἐμὸν στόμα κεἰς ἐμὸν ἧπαρ
πνεῦμα τεὸν ῥεύσῃ, τὸ δέ σευ γλυκὺ φίλτρον ἀμέλξω,
ἐκ δὲ πίω τὸν ἔρωτα· φίλαμα δὲ τοῦτο φυλάξω
ὡς αὐτὸν τὸν Ἄδωνιν, ἐπεὶ σύ με, δύσμορε, φεύγεις.

EPITAPHIUM ADONIDIS.

IDYLLION I.

Lamentor Adonidem : interiit formosus Adonis.
periit formosus Adonis, adlamentantur Amores.
ne amplius purpureis in vestibus, Venus, dormias·
surge misera pullata et plange
pectora et dic omnibus : periit formosus Adonis.
lamentor Adonidem; adlamentantur Amores.
jacet formosus Adonis in montibus, femur dente
candido candidum dente percussus, et Venerem dolore afficit] leniter exspirans; ater vero ei cruor manat
niveam per carnem, sub superciliis autem oculi torpent,
et rosa (*i. e. roseus color*) fugit labrorum; atque circa illa
moritur et osculum, quod numquam Venus relinquet.
Veneri quidem osculum etiam non *amplius* viventis placet,
sed non scit Adonis, eam ipsum mortuum osculatam esse.
lamentor Adonidem; adlamentantur Amores.
atrox, atrox vulnus habet in femore Adonis;
majus autem Venus habet cordi inflictum vulnus.
circa illas delicias cari canes deploraverunt,
et Nymphæ plorant Oreades; ipsaque Venus
cincinnis capillorum solutis per nemora errat
lugens sine pallio nudis pedibus, et rubi eam
incedentem lacerant ac sacrum sanguinem carpunt;
et acuta voce ejulans per valles late patentes fertur,
Assyrium clamans maritum et delicias *suas* vocans.
circa eum autem ater sanguis ad umbilicum prosiliebat,
pectusque ex femore cruentabatur, subter autem mammæ
niveæ prius Adonidi purpureo colore inficiebantur.
heu, heu Venerem, adlamentantur Amores.
amisit formosum illum virum, unaque amisit sacram formam.] Veneri enim pulcra forma *fuit* quando vivebat Adonis,
mortua autem cum Adonide est et forma Veneris. heu, heu!
montes omnes dicunt et quercus, heu Adonidem!
et fluvii deflent luctus Veneris,
et fontes Adonidem in montibus deplorant,
flores autem præ dolore rubefiunt; Venus vero
omnes per colles, per omnem vallem flebiliter canit:
heu, heu Venerem! periit formosus Adonis.
Echo autem respondet : periit formosus Adonis.
Veneris gravem amorem quis non deplorasset heu, heu?
ut vidit, ut cognovit Adonidis intolerabile vulnus,
ut vidit purpureum sanguinem in marcescente femore,
brachiis expansis querula voce dicebat : mane Adoni,
infelix mane Adoni, ut te ultimum comprehendam,
ut te amplectar et labra labris misceam.
expergiscere paulisper, Adoni, et nunc postremum me osculare.] tantillum me osculare quamdiu vivit osculum,
donec ab anima *tua* in meum os et in meum jecur
spiritus tuus fluxerit, et tuum dulce osculum exhausero,
et ebibero amorem; osculum autem hoc asservabo
tamquam ipsum Adonidem, quia tu, infelix, me fugis.

φεύγεις μακρόν, Ἄδωνι, καὶ ἔρχεαι εἰς Ἀχέροντα
καὶ στυγνὸν βασιλῆα καὶ ἄγριον· ἁ δὲ τάλαινα
ζώω καὶ θεός ἐμμι, καὶ οὐ δύναμαί σε διώκειν.
λάμβανε, Περσεφόνα, τὸν ἐμὸν πόσιν· ἐσσὶ γὰρ αὐτά
πολλὸν ἐμεῦ κρέσσων, τὸ δὲ πᾶν καλὸν ἐς σὲ καταρρεῖ.
εἰμὶ δ' ἐγὼ πανάποτμος, ἔχω δ' ἀκόρεστον ἀνίαν,
καὶ κλαίω τὸν Ἄδωνιν, ὅ μοι θάνε, καὶ σεσόβημαι.
θνάσκεις, ὦ τριπόθατε· πόθος δέ μοι ὡς ὄναρ ἔπτη.
χήρα δ' ἁ Κυθέρεια, κενοὶ δ' ἀνὰ δώματ' Ἔρωτες.
σοὶ δ' ἅμα κεστὸς ὄλωλε· τί γάρ, τολμηρέ, κυνάγεις;
καλὸς ἐὼν τοσσοῦτον ἔμεινας θῆρα παλαίειν;
ὧδ' ὀλοφύρατο Κύπρις· ἐπαιάζουσιν Ἔρωτες
 αἰαῖ τὰν Κυθέρειαν, ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις.
δάκρυον ἁ Παφία τόσσον χέει, ὅσσον Ἄδωνις
αἷμα χέει· τὰ δὲ πάντα ποτὶ χθονὶ γίνεται ἄνθη.
αἷμα ῥόδον τίκτει, τὰ δὲ δάκρυα τὰν ἀνεμώναν.
 αἰάζω τὸν Ἄδωνιν· ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις.
μηκέτ' ἐνὶ δρυμοῖσι τὸν ἀνέρα μύρεο, Κύπρι.
ἔστ' ἀγαθὰ στιβάς, ἔστιν Ἀδώνιδι φυλλὰς ἑτοίμα·
λέκτρον ἔχει, Κυθέρεια, τὸ σόν· σὺ δὲ νεκρός, Ἄδωνι.
καὶ νέκυς ὢν καλός ἐσσι, καλὸς νέκυς, οἷα καθεύδων.
κάτθεό νιν μαλακοῖς ἐνὶ φάρεσιν, οἷς ἐνίαυεν,
οἷς μετὰ σεῦ ἀνὰ νύκτα τὸν ἱερὸν ὕπνον ἐμόχθει,
παγχρύσῳ κλιντῆρι· ποθεῖ καὶ στυγνὸν Ἄδωνιν.
βάλλε δ' ἐνὶ στεφάνοισι καὶ ἄνθεσι· πάντα σὺν αὐτῷ,
ὡς τῆνος τέθνακε, κατ' ἄνθεα πάντ' ἐμαράνθη.
ῥαῖνε δέ νιν καλοῖσιν ἀλείφασι, ῥαῖνε μύροισιν.
ὀλλύσθω μύρα πάντα· τὸ σὸν μύρον ὤλετ' Ἄδωνις.
κέκλιται ἁβρὸς Ἄδωνις ἐν εἵμασι πορφυρέοισιν·
ἀμφὶ δέ νιν κλαίοντες ἀναστενάχουσιν Ἔρωτες,
κειράμενοι χαίτας ἐπ' Ἀδώνιδι· χὼ μὲν ὀϊστώς,
ὃς δ' ἐπὶ τόξον ἔβαιν', ὃς δ' εὔπτερον ἆξε φαρέτραν,
χὼ μὲν ἔλυσε πέδιλον Ἀδώνιδος, οἱ δὲ λέβησι
χρυσείοις φορέουσιν ὕδωρ, ὁ δὲ μηρία λούει,
ὃς δ' ὄπιθεν πτερύγεσσιν ἀναψύχει τὸν Ἄδωνιν.
 αἰαῖ τὰν Κυθέρειαν, ἐπαιάζουσιν Ἔρωτες.
ἔσβεσε λαμπάδα πᾶσαν ἐπὶ φλιαῖς Ὑμέναιος,
καὶ στέφος ἐξεπέτασσε γαμήλιον. οὐκέτι δ' ὑμάν,
ὑμὰν οὐκέτ' ἀειδόμενον μέλος, ᾄδεται αἰαῖ.
 αἰαῖ καὶ τὸν Ἄδωνιν, ἔτι πλέον αἲ Ὑμέναιον.
αἱ Χάριτες κλαίοντι τὸν υἱέα τὸν Κινύραο,
ὤλετο καλὸς Ἄδωνις, ἐν ἀλλήλαισι λέγοισαι.
αὐταὶ δ' ὀξὺ λέγοντι πολὺ πλέον ἢ τύ, Διώνα·
καὶ Μοῖσαι τὸν Ἄδωνιν ἀνακλαίουσιν· Ἄδωνιν
αἱ μὲν ἐπαείδουσι, ὁ δέ σφισιν οὐχ ἐπακούει.
οὐ μὰν οὐχ ἐθέλει, Κώρα δέ νιν οὐχ ἀπολύει.
 λῆγε γόων, Κυθέρεια, τὸ σήμερον ἴσχεο κομμῶν.
δεῖ σε πάλιν κλαῦσαι, πάλιν εἰς ἔτος ἄλλο δακρῦσαι.

fugis longe, Adoni, et abis ad Acherontem
et horribilem regem ac ferum; infelix autem *ego*
vivo et dea sum, neque te possum persequi.
accipe, Proserpina, meum maritum; es enim ipsa
me multo potentior, et quicquid pulcrum est, ad te defluit.
sum autem ego infelicissima, habeoque insatiabilem dolo-
rem,] et ploro Adonidem, quod mihi mortuus est, et per-
turbata sum.] moreris, o ter desiderate; desiderium autem
mihi sicut somnium avolavit.] vidua nunc Venus *est*; et orbi
sunt in domo Cupidines.] tecum vero una cingulum periit;
quid enim, audax, venaris?] pulcer sicuti eras tantam feram
sustinuisti ad pugnam?] sic lugebat Venus: adlamentan-
 heu, heu Venerem! obiit formosus Adonis. [tur Amores
lacrimarum Venus tantum fundit, quantum Adonis
sanguinis fundit, hæc vero omnia in terra mutantur in flo-
res.] sanguis rosam gignit, sed lacrimæ anemonen.
 lamentor Adonidem; interiit formosus Adonis.
ne amplius in silvis virum deplora, o Venus.
est bonus torus, est Adonidi lectus paratus;
lectum habet, Venus, tuum; tu autem mortuus *es*, o Adoni.
atque etiam mortuus pulcer es, pulcer mortuus, velut dor-
miens.] depone eum in mollibus vestibus, in quibus cubabat,
in quibus tecum per noctem divinum somnum elaborabat,
in aureo lecto; desiderat *lectus* etiam squalidum Adonidem.
jaciendo cinge *eum* coronis et floribus; omnes cum eo,
ut ille mortuus est, flores omnes plane marcuerunt.
perfunde autem eum pulcris olei generibus, perfunde un-
guentis.] pereant unguenta omnia; tuum unguentum periit
Adonis.] recubat tener Adonis in vestibus purpureis;
circa eum autem plorantes ingemunt Cupidines,
tonsi capillos propter Adonidem; *eorum* alius quidem sa-
gittas,] alius vero arcum calcat, alius pennatam frangit pharе-
tram,] alius solvit calceamentum Adonidis, alii in lebetibus
aureis ferunt aquam, alius femora lavat,
alius retro alis refrigerat Adonidem.
 heu, heu Cytheream, adlamentantur Amores.
exstinxit totam facem in limine Hymenæus, [Hymen,
et coronam dissolutam explicuit nuptialem. non amplius
Hymen non amplius cantatur cantilena, cantatur heu heu!
 heu, heu Adonidem! etiam magis heu Hymenæum!
Gratiæ deplorant filium Cinyræ,
periit formosus Adonis, inter se dicentes.
ipsæ autem *id* voce clariore dicunt, quam tu, Dione;
et Musæ Adonidem deplorant; Adonidem
illæ quidem cantu advocant, at ille iis non attendit.
neque vero recusat *Adonis iis attendere*, at Proserpina
[eum non dimittit.
desine luctus, Cytherea, hodie abstine a planctibus. [mari.
oportet te rursus lugere, rursus in proximum annum lacri-

ΕΠΙΘΑΛΑΜΙΟΣ
ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΚΑΙ ΔΗΙΔΑΜΕΙΑΣ.
ΜΥΡΣΩΝ. ΛΥΚΙΔΑΣ.
ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Β'. [ΙΕ'.]

ΜΥΡΣΩΝ.

Λῇς νύ τί μοι, Λυκίδα, Σικελὸν μέλος ἀδὺ λιγαίνειν,
ἱμερόεν γλυκύθυμον ἐρωτικόν, οἷον ὁ Κύκλωψ
ἄεισεν Πολύφαμος ἐπ' ᾀόνι τᾷ Γαλατείᾳ;

ΛΥΚΙΔΑΣ.

κἠμοὶ συρίσδεν, Μύρσων, φίλον· ἀλλὰ τί μέλψω;

ΜΥΡΣΩΝ.

Σκύριον, ὦ Λυκίδα, ζαλῶ μέλος, ἀδὺν ἔρωτα,
λάθρια Πηλείδαο φιλάματα, λάθριον εὐνάν,
πῶς παῖς ἕσσατ' ἄφαρος, ὅπως δ' ἐψεύσατο μορφὰν
τῆνος, ὅτ' ἐν κώραις Λυκομηδίσιν ἆπτ' ἀλέγοισα
δηθύνοντ' ἀσπαστὸν Ἀχιλλέα Δηιδάμεια.

ΛΥΚΙΔΑΣ.

ἅρπασε τὰν Ἑλέναν πόθ' ὁ βωκόλος, ἆγε δ' ἐς Ἴδαν,
Οἰνώνᾳ κακὸν ἄλγος, ἐχώσατο δ' ἁ Λακεδαίμων,
πάντα δὲ λαὸν ἄγειρεν Ἀχαϊκόν. οὐδέ τις Ἕλλην,
οὔτε Μυκηναίων οὔτ' Ἤλιδος οὔτε Λακώνων,
μεῖνεν ἑὸν κατὰ δῶμά φέρων δύστανον Ἄρηα.
λάνθανε δ' ἐν κώραις Λυκομηδίσι μοῦνος Ἀχιλλεύς,
εἴρια δ' ἀνθ' ὅπλων ἐδιδάσκετο, καὶ χερὶ λευκᾷ
παρθενικὰν κρόκ' ἀνεῖχεν, ἐφαίνετο δ' ἠύτε κώρα·
καὶ γὰρ ἴσον τήναις θηλύνετο, καὶ τόσον ἄνθος
χιονέαις πόρφυρε παρηίσι, καὶ τὸ βάδισμα
παρθενικᾶς ἐβάδιζε, κόμας δ' ἐπύκαζε καλύπτρᾳ·
θυμὸν δ' ἀνέρος εἶχε· καὶ ἀνέρος εἶχεν ἔρωτα.
ἐξ ἀοῦς δ' ἐπὶ νύκτα παρίζετο Δηιδαμείᾳ,
καὶ ποτὲ μὲν τήνας ἐφίλει χέρα, πολλάκι δ' αὐτᾶς
τὸ στόμα· καλὸν ἄειδεν, ὁ δ' ἁδέα γᾶρυν ἐπῄνει.
ἤσθη δ' οὐκ ἄλλᾳ συνομάλικι, πάντα δ' ἐποίει
σπεύδων κοινὸν ἐς ὕπνον. ἔλεξέ νυ καὶ λόγον αὐτᾷ·
ἄλλαι μὲν κνώσσουσι σὺν ἀλλήλαισιν ἀδελφαί,
αὐτὰρ ἐγὼ μούνα, μούνα δὲ σύ, νύμφα, καθεύδεις.
οὐ δύο παρθενικαὶ συνομάλικες; οὐ δύο καλαί;
ἀλλὰ μόναι κατὰ λέκτρα καθεύδομες, ἁ δὲ πονηρὰ
Νύσσα, γραῦς δολία, με κακῶς ἀπὸ σεῖο μερίσδει.
οὐ γὰρ ἐγὼ σέο . . . . .

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Γ'. [ϛ'.]

ΚΛΕΟΔΑΜΟΣ.

Εἴαρος, ὦ Μύρσων, ἢ χείματος ἢ φθινοπώρου
ἢ θέρεος, τί τοι ἀδύ; τί δὲ πλέον εὔχεαι ἐλθεῖν;
ἢ θέρος, ἁνίκα πάντα τελείεται ὅσσα μογεῦμες;
ἢ γλυκερὸν φθινόπωρον, ὅτ' ἀνδράσι λιμὸς ἐλαφρά;
ἢ καὶ χεῖμα δύσεργον; ἐπεὶ καὶ χείματι πολλοί
θαλπόμενοι θέλγονται ἀεργείᾳ τε καὶ ὄκνῳ.
ἢ τοι καλὸν ἔαρ πλέον εὔαδεν; εἰπὲ τί τοι φρήν
αἱρεῖται; λαλέειν γὰρ ἐπέτραπεν ἁ σχολὰ ἄμμιν.

ΜΥΡΣΩΝ.

κρίνειν οὐκ ἐπέοικε θεήια ἔργα βροτοῖσιν·

EPITHALAMIUM
ACHILLIS ET DEIDAMIÆ.
MYRSON. LYCIDAS.
IDYLLION II. [XV.]

MYRSON.

Visne jam mihi, Lycida, quoddam Siculum carmen suave canere,] desiderabile, animum mulcens, amatorium, quale Cyclops] cantavit Polyphemus in littore *sedens* Galateæ?

LYCIDAS.

et mihi canere, o Myrson, placet; quid vero canam?

MYRSON.

Scyrium, o Lycida, magni æstimo canticum, dulcem amorem] furtiva Pelidæ oscula, furtivum concubitum,
quomodo puer vestitus fuerit ita ut sine pallio esset et quomodo mentitus sit sexum *suum*] ille, quum inter virgines Lycomedis amore incendebat sedulo curans] commorantem grate Achillem Deidamia.]

LYCIDAS.

rapuit Helenam quondam pastor, duxitque ad Idam,
Œnonæ atrocem dolorem; irata est autem Lacedæmon,
totumque populum concitavit Achaicum. neque quisquam
Græcus,] neque Mycenæorum neque Elidos neque Laconum,
mansit suam apud domum *non* inferens ærumnosum bellum.
latebat autem inter puellas Lycomedis solus Achilles,
et lanas pro armis tractare edocebatur, et manu candida
virgineum subtemen sursum tenebat, et se ostentabat sicut
virgo;] etenim pariter atque illæ deliciabatur, et æqualis flos
niveis rubebat in genis, et gressum
virginis gradiebatur, comasque tegebat calyptra;
sed animum viri habebat, et viri habebat amorem.
atque ab aurora usque ad noctem assidebat Deidamiæ,
et nonnumquam illius osculabatur manum, et sæpe ejus
os; pulcre *illa* canebat, et hic suavem vocem laudabat;
delectatus est autem nulla alia æquali puella, omniaque
faciebat] festinans ad communem somnum. tum dixit etiam
hæc ipsi:] aliæ quidem cum aliis dormiunt sorores,
at ego sola, sola et tu, sponsa, dormis.
nonne *sumus* duæ virgines æquales? nonne duæ pulcræ?
at solæ in diversis lectis dormimus, ista autem improba
Nyssa, anus dolosa, me malevole a te dividit.
non enim ego a te. . . . .

IDYLLION III. [VI.]

CLEODAMUS.

Vere, o Myrson, vel hieme vel auctumno
vel æstate, quid tibi gratum? et quodnam *horum anni temporum* magis optas advenire?] num æstatem, quum
omnia maturescunt quot cum labore colebamus?
an dulcem auctumnum, quando hominibus fames levis *est*?
an vero hiemem ignavam? nam etiam hieme multi
dum se calefaciunt oblectantur otio et pigritia.
an tibi pulcrum ver magis placet? dic quid tuus animus
præoptet. loqui enim permisit otium nobis.

MYRSON.

judicare non decet mortales divina opera;

πάντα γὰρ ἱερὰ ταῦτα καὶ ἁδέα· σεῦ δὲ ἕκατι
ἐξερέω, Κλεόδαμε, τό μοι πέλεν ἅδιον ἄλλων.
οὐκ ἐθέλω θέρος ἦμεν, ἐπεὶ τόκα μ' ἅλιος ὀπτῇ.
οὐκ ἐθέλω φθινόπωρον, ἐπεὶ νόσον ὥρια τίκτει.
οὖλον χεῖμα φέρειν νιφετὸν κρυμούς τε φοβεῦμαι.
εἶαρ ἐμοὶ τριπόθατον ὅλῳ λυκάβαντι παρείη,
ἁνίκα μήτε κρύος μήθ' ἅλιος ἄμμε βαρύνει.
εἴαρι πάντα κύει, πάντ' εἴαρος ἁδέα βλαστεῖ.
χά νὺξ ἀνθρώποισιν ἴσα καὶ ὁμοίιος ἀώς.

omnia enim hæc sancta *sunt* et jucunda; tua autem voluntate] eloquar, Cleodame, quod mihi sit jucundius ceteris.
nolo æstatem esse, quoniam tunc me sol torret.
nolo auctumnum, quoniam morbum fructus tempestatis pariunt.] ad hiemem ferendam perniciosas nives frigoraque timeo.] ver mihi ter desideratum toto anno adsit,
quum neque frigus neque sol nos gravat.
vere omnia fœcunda sunt, omnia vere suavia germinant,
et nox hominibus par et par dies *est*.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Δ'. [Β'.]

Ἰξευτὰς ἔτι κῶρος ἐν ἄλσεϊ δενδράεντι
ὄρνεα θηρεύων τὸν ἀπότροπον εἶδεν Ἔρωτα
ἑσδόμενον πύξοιο ποτὶ κλάδον· ὡς δ' ἐνόασεν,
[χαίρων ὥνεκα δὴ μέγα φαίνετο ὄρνεον αὐτῷ,]
τοὺς καλάμως ἅμα πάντας ἐπ' ἀλλάλοισι συνάπτων
τᾷ καὶ τᾷ τὸν Ἔρωτα μετάλμενον ἀμφεδόκευεν.
χὼ παῖς ἀσχαλόων, ὅκα οἱ τέλος οὐδὲν ἀπάντη,
τὼς καλάμως ῥίψας ποτ' ἀροτρέα πρέσβυν ἵκανεν,
ὅς νιν τάνδε τέχναν ἐδιδάξατο, καὶ λέγεν αὐτῷ,
καί οἱ δεῖξεν Ἔρωτα καθήμενον. αὐτὰρ ὁ πρέσβυς
μειδιόων κίνησε κάρη καὶ ἀμείβετο παῖδα·
φείδεο τᾶς θήρας, μηδ' ἐς τόδε τὤρνεον ἔρχευ.
φεῦγε μακράν. κακόν ἐντι τὸ θηρίον. ὄλβιος ἐσσῇ,
εἰς ὅκα μή νιν ἕλῃς· ἦν δ' ἀνέρος ἐς μέτρον ἔλθῃς,
οὗτος ὁ νῦν φεύγων καὶ ἀπάλμενος αὐτὸς ἀφ' αὐτῶ
ἐλθὼν ἐξαπίνας κεφαλὰν ἐπὶ σεῖο καθιξεῖ.

IDYLLION IV. [II.]

Auceps adhuc puer in luco arborum pleno
aves venans fugitivum vidit Amorem
insidentem buxi ramo; ut autem animadvertit,
[gaudens, quoniam avis ei magna videbatur,]
calamos simul omnes inter se conjungens
huc atque illuc transilientem Amorem observabat.
et puer ægre-ferens, quod sibi nullus eventus contingebat,
arundinibus abjectis aratorem senem adiit,
qui eum hanc artem docuerat, et narravit ei *rem*,
et ei ostendit Amorem sedentem. sed senex
subridens movit caput et respondit puero:
abstine ab hac venatione, nec ad hanc avem accede.
fuge longe; mala est hæc bestia; beatus eris,
quamdiu non ceperis ipsam; at si virilem ætatem attigeris,
hic qui nunc fugit et resilit, ipse ultro
aggressus subito capiti tuo insidebit.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Ε'. [Γ'.]

Ἁ μεγάλα μοι Κύπρις ἔθ' ὑπνώοντι παρέστα,
νηπίαχον τὸν Ἔρωτα καλᾶς ἐκ χειρὸς ἄγοισα
ἐς χθόνα νευστάζοντα, τόσον δέ μοι ἔφρασε μῦθον·
μέλπειν μοι, φίλε βοῦτα, λαβὼν τὸν Ἔρωτα δίδασκε.
ὣς λέγε· χά μὲν ἀπῆλθεν, ἐγὼ δ' ὅσα βουκολίασδον
νήπιος ὡς ἐθέλοντα μαθεῖν τὸν Ἔρωτ' ἐδίδασκον,
ὡς εὗρεν πλαγίαυλον ὁ Πάν, ὡς αὐλὸν Ἀθάνα,
ὡς χέλυν Ἑρμάων, κιθάραν ὡς ἁδὺς Ἀπόλλων.
ταῦτά νιν ἐξεδίδασκον· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων,
ἀλλά μοι αὐτὸς ἄειδεν ἐρωτύλα, καί μ' ἐδίδασκεν
θνατῶν ἀθανάτων τε πόθους καὶ ματέρος ἔργα.
κἠγὼν ἐκλαθόμαν μὲν ὅσων τὸν Ἔρωτ' ἐδίδασκον,
ὅσσα δ' Ἔρως μ' ἐδίδαξεν ἐρωτύλα πάντ' ἐδιδάχθην.

IDYLLION V. [III.]

Magna mihi Venus adhuc dormienti adstitit,
infantem Amorem pulcra manu ducens
in terram oculos defixos habentem, et hoc mihi dixit:
accipe mihi, care bubulce, Amorem, et doce eum canere.
sic dixit; et illa abiit, ego autem quotquot pastoralia carmina canebam] stultus tanquam discere volentem Amorem docebam,] quomodo invenerit tibiam obliquam Pan, tibiam rectam Minerva,] testudinem Mercurius, citharam dulcis Apollo.
hæc eum edocebam; ille vero non curabat mea verba,
sed mihi ipse canebat amatoria argumenta; meque docebat
mortalium et immortalium amantium desideria et matris *suæ*
opera.] atque ego oblitus sum eorum quæ Amorem docebam,
quotquot autem Amor me docebat amatoria cuncta didici.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Ϛ'. [Δ'.]

Ταὶ Μοῖσαι τὸν Ἔρωτα τὸν ἄγριον ἢ φοβέονται,
ἢκ θυμῶ φιλέοντι καὶ ἐκ ποδὸς αὐτῷ ἕπονται.
κἢν μὲν ἄρα ψυχάν τις ἔχων ἀνέραστον ἀείδῃ,
τῆνον ὑπεκφεύγοντι καὶ οὐκ ἐθέλοντι διδάσκειν·
ἢν δὲ νόον τις Ἔρωτι δονεύμενος ἁδὺ μελίσδῃ,
ἐς τῆνον μάλα πᾶσαι ἐπειγόμεναι προρέοντι.
μάρτυς ἐγὼν ὅτι μῦθος ὅδ' ἔπλετο πᾶσιν ἀληθής.

IDYLLION VI. [IV.]

Musæ Amorem crudelem aut metuunt,
aut ex animo amant et e vestigio eum sequuntur.
atque si quis animum habens ab amore alienum canat,
illum refugiunt, et nolunt docere;
sin aliquis animum habens amore agitatum suaviter canat,
in illum omnes valde festinantes profluunt.
testis ego *sum* verbum hoc esse omnibus verum.

ἢν μὲν γὰρ βροτὸν ἄλλον ἢ ἀθάνατόν τινα μέλπω,
βαμβαίνει μοι γλῶσσα καὶ ὡς πάρος οὐκέτ' ἀείδει·
ἢν δ' αὖτ' ἐς τὸν Ἔρωτα καὶ ἐς Λυκίδαν τι μελίσδω,
καὶ τόκα μοι χαίροισα διὰ στόματος ῥέει ᾠδά.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Ζ'. [Ε'.]

Οὐκ οἶδ' οὐδ' ἐπέοικεν ἃ μὴ μάθομεν πονέεσθαι.
εἴ μοι καλὰ πέλει τὰ μελύδρια, καὶ τάδε μῶνα
κῦδος ἐμοὶ θήσοντι, τό μοι πάρος ὤπασε Μοῖρα.
εἰ δ' οὐχ ἁδέα ταῦτα, τί μοι πολὺ πλήονα μοχθεῖν;
εἰ μὲν γὰρ βιότω διπλόον χρόνον ἄμμιν ἔδωκεν
ἢ Κρονίδας ἢ Μοῖρα πολύτροπος, ὥστ' ἀνύεσθαι
τὸν μὲν ἐς εὐφροσύναν καὶ χάρματα, τὸν δ' ἐνὶ μόχθῳ,
ἦν τάχα μοχθήσαντι ποθ' ὕστερον ἐσθλὰ δέχεσθαι.
εἰ δὲ θεοὶ κατένευσαν ἕνα χρόνον ἐς βίον ἐλθεῖν
ἀνθρώποις, καὶ τόνδε βραχὺν καὶ μήονα πάντων,
ἐς πόσον, ἆ δειλοί, καμάτως κεἰς ἔργα πονεῦμες;
ψυχὰν δ' ἄχρι τίνος ποτὶ κέρδεα καὶ ποτὶ τέχνας
βάλλομες, ἱμείροντες ἀεὶ πολὺ πλήονος ὄλβω;
λαθόμεθ' ἢ ἄρα πάντες ὅτι θνατοὶ γενόμεσθα,
χὼς βραχὺν ἐκ Μοίρας λάχομεν χρόνον.

Η'.

Ὄλβιοι οἱ φιλέοντες, ἐπὴν ἴσον ἀντεράωνται.
ὄλβιος ἦν Θασεὺς τῶ Πειριθόω παρεόντος,
εἰ καὶ ἀμειλίκτοιο κατήλυθεν εἰς Ἀΐδαο.
ὄλβιος ἦν χαλεποῖσιν ἐν ἀξείνοισιν Ὀρέστας,
οὕνεκά οἱ ξυνὰς Πυλάδας συνάροιτο κελεύθους.
ἦν μάκαρ Αἰακίδας ἑτάρω ζώοντος Ἀχιλλεύς,
ὄλβιος ἦν θνάσκων, ὅτι οἱ μόρον αἰνὸν ἄμυνεν.

Θ'. [Ις'.]

Ἕσπερε, τᾶς ἐρατᾶς χρύσεον φάος Ἀφρογενείας,
Ἕσπερε κυανέας ἱερὸν φίλε νυκτὸς ἄγαλμα,
τόσσον ἀφαυρότερος μήνας, ὅσον ἔξοχος ἄστρων,
χαῖρε φίλος, καί μοι ποτὶ ποιμένα κῶμον ἄγοντι
ἀντὶ σελαναίας τὺ δίδου φάος, ὥνεκα τήνα
σάμερον ἀρχομένα τάχιον δύεν. οὐκ ἐπὶ φωράν
ἔρχομαι, οὐδ' ἵνα νυκτὸς ὁδοιπορέοντας ἐνοχλέω·
ἀλλ' ἐράω· καλὸν δέ τ' ἐρασσαμένῳ συνέρασθαι.

Ι'. [ΙΖ'.]

Ἅμερε Κυπρογένεια, Διὸς τέκος ἠὲ θαλάσσας,
τίπτε τόσον θνατοῖσι καὶ ἀθανάτοισι χαλέπτεις;
τυτθὸν ἔφαν· τί τὺ τόσσον ἀπήχθεο καὶ τεῒν αὐτᾷ,
ταλίκον ὡς πάντεσσι κακὸν τὸν Ἔρωτα τέκηαι,
ἄγριον ἄστοργον, μορφᾷ νόον οὐδὲν ὁμοῖον;
ἐς τί δέ νιν πτανὸν καὶ ἑκαβόλον ὤπασας ἦμεν,
ὡς μὴ πικρὸν ἐόντα δυναίμεθα τῆνον ἀλύξαι;

si enim hominem alium aut immortalem aliquem carmine celebro,] balbutit mihi lingua nec ut ante *solebat* amplius canit; sin contra in Amorem et in Lycidam aliquid canto, tum mihi cum lætitia ore profluit carmen.

IDYLLION VII. [V.]

Non scio neque decet *ea* quæ non didicimus laborare.
si mihi pulcra sunt carmina *mea*, etiam hæc sola
gloriam mihi parient, quam mihi antea destinavit Parca.
sin autem non suavia *sunt*, hæc quid mihi prodest multo plura labore exquirere?] si enim vitæ geminatum tempus nobis dedisset] vel Saturnius vel Parca multiplex, ita ut ageretur] alterum in lætitia et gaudio, alterum in labore, liceret fortasse laboribus perfuncto postea aliquando bona capere.] sin autem dii annuerunt ut unum *duntaxat* tempus ad vitam veniret] hominibus, idque breve et omnibus transigendis impar], quam diu, ah miseri, in labores et opera nos fatigamus?] animum autem quousque ad lucra et artes adjicimus, semper desiderantes multo majorem opulentiam?
obliti profecto sumus omnes, nos mortales esse natos,
et breve tempus a Parca sortitos esse.

VIII.

Beati *sunt* qui amant, quum pariter redamantur.
beatus erat Theseus quum Pirithous adesset,
etsi descendit in implacabilis Plutonis *domum*.
beatus erat inter asperos barbaros Orestes,
quoties cum eo communia Pylades susceperat itinera.
erat felix Æacides socio vivente Achilles,
beatus erat moriens, quod ei mortem infelicem ulciscebatur.

IX. [XVI.]

Hespere, amatæ aurea lux Veneris,
care Hespere, cæruleæ noctis sacrum decus,
tantum obscurior luna, quantum præstantior astris,
salve dilecte, et mihi, qui ad pastorem comastes vado,
loco lunæ tu præbe lucem, quoniam illa
hodie lucere incipiens citius occidit. non ad furandum
eo, neque ut noctu iter facientes infestem;
sed amo: pulcrum autem est amantem in amore adjuvare.

X. [XVII.]

O placida Venus, Jovis aut maris filia,
quid tandem tantopere hominibus et diis dura es?
parum dixi; quid tu adeo infensa eras et quidem tibimet ipsi,
ut tale malum omnibus Amorem pepereris,
ferum, immitem, ingenio formæ nihil simili?
cur vero eum ut alatus et longe jaculans esset dedisti,
ut ne molestum possemus illum effugere?

ΙΑ'. [Ζ'.]

Ἀμφασία τὸν Φοῖβον ἕλεν τόσον ἄλγος ἔχοντα.
δίζετο φάρμακα πάντα, σοφὰν δ' ἐπεμαίετο τέχναν·
χρῖεν δ' ἀμβροσίᾳ καὶ νέκταρι χρῖεν ἅπασαν
ὠτειλάν· Μοίραισι δ' ἀναλθέα φάρμακα πάντα.

ΙΒ'.

Αὐτὰρ ἐγὼ βασεῦμαι ἐμὰν ὁδὸν ἐς τὸ κάταντες
τῆνο ποτὶ ψάμαθόν τε καὶ ἠιόνα ψιθυρίσδων,
λισσόμενος Γαλάτειαν ἀπηνέα· τὰς δὲ γλυκείας
ἐλπίδας ὑστατίω μέχρι γήραος οὐκ ἀπολείψω.

ΙΓ'. [Θ'.]

Οὐ καλὸν, ὦ φίλε, πάντα λόγον ποτὶ τέκτονα φοιτῆν,
μηδ' ἐπὶ πάντ' ἄλλω χρέος ἰσχέμεν· ἀλλὰ καὶ αὐτός
τεχνᾶσθαι σύριγγα· πέλει δέ τοι εὐμαρὲς ἔργον.

ΙΔ'. [Ι'.]

Μοῖσας Ἔρως καλέοι, Μοῖσαι τὸν Ἔρωτα φέροιεν.
μολπὰν ταὶ Μοῖσαί μοι ἀεὶ ποθέοντι διδοῖεν,
τὰν γλυκερὰν μολπάν, τᾶς φάρμακον ἅδιον οὐδέν.

ΙΕ. [ΙΑ'.]

Ἐκ θαμινῆς ῥαθάμιγγος, ὅκως λόγος, αἰεναοίσας
χἀ λίθος ἐς ῥωγμὸν κοιλαίνεται.

ΙϚ'. [ΙΓ'.]

Μηδὲ λίπῃς μ' ἀγέραστον, ἐπεὶ χὠ Φοῖβος ἀείδειν
μισθὸν ἔδωκε· ποιεῖ δὲ τὰ πράγματα κρέσσονα τιμά.

ΙΖ'. [ΙΔ'.]

Μορφὰ θηλυτέρῃσι πέλει καλόν, ἀνέρι δ' ἀλκά.

XI. [VII.]

Consilii inopia Phœbum cepit in tanto dolore.
quærebat remedia omnia, et doctam experiebatur artem;
ungebat etiam ambrosia et nectare ungebat totum
vulnus; sed Parcis inefficacia *sunt* omnia medicamenta.

XII.

At ego ibo meam viam in declive
illud apud arenam atque littus fistula canens,
orans Galateam immitem; dulces autem
spes ad extremam usque senectutem non abjiciam.

XIII. [IX.]

Non *est* pulcrum, o amice, ob quamlibet caussam ad opificem ire,] neque ad omnia alterius ope indigere; sed et ipse tibi fabrica fistulam; est autem tibi facilis res.

XIV. [X.]

Musas Amor invitet, Musæ Amorem ferant.
cantum Musæ mihi semper amanti donent,
dulcem cantum, quo nulla medicina suavior *est*.

XV. [XI.]

Ex crebra gutta, ut proverbium *est*, semper fluente
etiam lapis in foramen cavatur.

XVI. [XIII.]

Neu relinquas me sine munere, quia etiam Phœbus cantum
mercedis loco dedit; facit vero res meliores honor.

XVII. [XIV.]

Forma mulieribus est res pulcra, viris autem fortitudo.

ΜΟΣΧΟΥ ΤΟΥ ΣΥΡΑΚΟΣΙΟΥ

ΕΙΔΥΛΛΙΑ.

MOSCHI SYRACUSII

IDYLLIA.

ΕΡΩΣ ΔΡΑΠΕΤΗΣ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Α'.

Ἁ Κύπρις τὸν Ἔρωτα τὸν υἱέα μακρὸν ἐβώστρει·
εἴ τις ἐνὶ τριόδοισι πλανώμενον εἶδεν Ἔρωτα,
δραπετίδας ἐμός ἐστιν· ὁ μανυτὰς γέρας ἑξεῖ.
μισθός τοι τὸ φίλαμα τὸ Κύπριδος· ἢν δ' ἀγάγῃς νιν,
οὐ γυμνὸν τὸ φίλαμα, τὺ δ', ὦ ξένε, καὶ πλέον ἑξεῖς.
ἔστι δ' ὁ παῖς περίσαμος· ἐν εἴκοσι πᾶσι μάθοις νιν.
χρῶτα μὲν οὐ λευκός, πυρὶ δ' εἴκελος· ὄμματα δ' αὐτῷ
δριμύλα καὶ φλογόεντα· κακαὶ φρένες, ἁδὺ λάλημα·
οὐ γὰρ ἴσον νοέει καὶ φθέγγεται· ὡς μέλι φωνά,
ἐν δὲ χολά, νόος ἐστὶν ἀνάμερος· ἠπεροπευτάς,
οὐδὲν ἀλαθεύων, δόλιον βρέφος, ἄγρια παίσδει.
εὐπλόκαμον τὸ κάρανον, ἔχει δ' ἰταμὸν τὸ πρόσωπον.
μικκύλα μὲν τήνῳ τὰ χερύδρια, μακρὰ δὲ βάλλει,
βάλλει κεὶς Ἀχέροντα καὶ Ἀιδέω βασιλῆα.
γυμνὸς μὲν τό γε σῶμα, νόος δέ οἱ ἐμπεπύκασται.
καὶ πτερόεις ὅσον ὄρνις ἐφίπταται ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλους
ἀνέρας ἠδὲ γυναῖκας, ἐπὶ σπλάγχνοις δὲ κάθηται.
τόξον ἔχει μάλα βαιόν, ὑπὲρ τόξῳ δὲ βέλεμνον·
τυτθὸν ἀεὶ τὸ βέλεμνον, ἐς αἰθέρα δ' ἄχρι φορεῖται.
καὶ χρύσεον περὶ νῶτα φαρέτριον, ἔνδοθι δ' ἐντί
τοὶ πικροὶ κάλαμοι, τοῖς πολλάκι κἠμὲ τιτρώσκει.
πάντα μὲν ἄγρια, πάντα· πολὺ πλεῖον δ' ἐνιαυτῷ
βαιὰ λαμπὰς ἐοῖσα τὸν Ἅλιον αὐτὸν ἀναίθει.
ἢν τύ γ' ἕλῃς τῆνον, δαμάσας ἄγε μηδ' ἐλεήσῃς.
κἢν ποτ' ἴδῃς κλαίοντα, φυλάσσεο μή σε πλανήσῃ.
κἢν γελάῃ, τύ νιν ἕλκε. καὶ ἢν ἐθέλῃ σε φιλᾶσαι,
φεῦγε· κακὸν τὸ φίλαμα, τὰ χείλεα φάρμακόν ἐντι.
ἢν δὲ λέγῃ « λαβὲ ταῦτα, χαρίζομαι ὅσσα μοι ὅπλα »,
μή τι θίγῃς πλάνα δῶρα· τὰ γὰρ πυρὶ πάντα βέβαπται.

AMOR FUGITIVUS.

IDYLLION I.

Venus Amorem suum filium magna voce inclamabat:
si quis in triviis errantem vidit Amorem,
fugitivus meus est; index præmium habebit.
merces tibi erit osculum Veneris; si vero adduxeris ipsum,
non nudum osculum, sed tu, amice, etiam plus habebis.
est autem puer insignis; inter viginti omnino noscas opinor
illum.] corpore quidem non *est* candidus, sed igni similis;
oculi autem ejus *sunt*] acres et flammantes; maligna mens,
suavis oratio;] non enim idem sentit ac loquitur; uti mel
est vox,] inest autem fel, mens est immitis; fraudulentus,
nihil veri dicens, dolosus puer, crudeliter ludit.
pulcre cincinnatum *est illi* caput, habet autem impuden-
tem vultum.] parvæ quidem illius *sunt* [illegible], sed longe
jaculatur,] jaculatur etiam in Acherontem et inferorum re-
gem.] nudus quidem corpore, at mens illi tecta est.
atque alatus sicut avis involat in alios atque alios
viros et mulieres, visceribusque insidet.
arcum habet valde exiguum, super arcu vero sagittam;
exigua semper sagitta *est*, at in cœlum usque fertur.
et aurea in tergo *est* pharetra, intus autem sunt
acerbæ sagittæ, quibus sæpe etiam me sauciat.
omnia *sunt* crudelia, omnia; multo vero magis anno vol-
vente] parva fax, quæ ei est, Solem ipsum accensum retinet.
si tu ceperis illum, vinctum duc neque miserearis.
et si quando flentem videris, cave ne te fallat.
et si rideat, tu eum trahe. atque si velit te osculari,
fuge: malum *est* osculum, labia venenum sunt. [arma, »
si vero dixerit « cape hæc, dono tibi quotquot mihi *sunt*
noli attingere fallacia dona; igne enim omnia tincta sunt.

ΕΥΡΩΠΗ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Β'.

Εὐρώπῃ ποτὲ Κύπρις ἐπὶ γλυκὺν ἧκεν ὄνειρον,
νυκτὸς ὅτε τρίτατον λάχος ἵσταται, ἐγγύθι δ' ἠώς,
ὕπνος ὅτε γλυκίων μέλιτος βλεφάροισιν ἐφίζων
λυσιμελὴς πεδάᾳ μαλακῷ κατὰ φάεα δεσμῷ,
εὖτε καὶ ἀτρεκέων ποιμαίνεται ἔθνος ὀνείρων.
τῆμος ὑπωροφίοισιν ἐνικνώσσουσα δόμοισιν
Φοίνικος θυγάτηρ ἔτι παρθένος Εὐρωπείη
ὠίσατ' ἠπείρους δοιὰς περὶ εἷο μάχεσθαι,
Ἀσίδα τ' ἀντιπέρην τε· φυὴν δ' ἔχον οἷα γυναῖκες.
τῶν δ' ἡ μὲν ξείνης μορφὴν ἔχεν, ἡ δ' ἄρ' ἐῴκει
ἐνδαπίῃ καὶ μᾶλλον ἑῆς περιίσχετο κούρης·
φάσκεν δ' ὥς μιν ἔτικτε καὶ ὡς ἀτίτηλέ μιν αὐτή.
ἡ δ' ἑτέρη κρατερῇσι βιωζομένη παλάμῃσιν
εἴρυεν οὐκ ἀέκουσαν, ἐπεὶ φάτο μόρσιμον εἶναι
ἐκ Διὸς αἰγιόχου γέρας ἔμμεναι Εὐρωπείην.

EUROPA.

IDYLLION II.

Europæ aliquando Venus immisit dulce somnium,
quum tertia pars noctis consistit, et aurora prope *est*,
quum somnus dulcior melle palpebris insidens
membra resolvens ligat miti oculos vinculo,
quando etiam veracium pascitur agmen somniorum.
tum altis dormiens in ædibus
Phœnicis filia adhuc virgo Europa
videbatur sibi videre continentes duas de se contendere,
Asiam et alteram e regione objectam; staturam autem ha-
bebant uti mulieres.] harum altera peregrinæ formam ha-
bebat, altera vero similis erat] indigenæ et magis filiam suam
complectebatur;] dicebatque se eam peperisse et nutrivisse
ipsam.] verum altera fortibus vim intendens manibus
trahebat non invitam, quia dicebat fatale esse
a Jove ægidem-tenente ut munus *sibi* esset Europa.

ἡ δ' ἀπὸ μὲν στρωτῶν λεχέων θόρε δειμαίνουσα,
παλλομένη κραδίην· τὸ γὰρ ὡς ὕπαρ εἶδεν ὄνειρον·
ἑζομένη δ' ἐπὶ δηρὸν ἀκὴν ἔχεν, ἀμφοτέρας δὲ
εἰςέτι πεπταμένοισιν ἐν ὄμμασιν εἶχε γυναῖκας.
ὀψὲ δὲ δειμαλέην ἀνενείκατο παρθένος αὐδήν·
τίς μοι τοιάδε φάσματ' ἐπουρανίων προΐηλεν;
ποῖοί με στρωτῶν λεχέων ὕπερ ἐν θαλάμοισιν
ἡδὺ μάλα κνώσσουσαν ἀνεπτοίησαν ὄνειροι;
τίς δ' ἦν ἡ ξείνη, τὴν εἴςιδον ὑπνώουσα;
ὥς μ' ἔλαβε κραδίην κείνης πόθος, ὥς με καὶ αὐτὴ
ἀσπασίως ὑπέδεκτο καὶ ὡς σφετέρην ἴδε παῖδα.
ἀλλά μοι εἰς ἀγαθὸν μάκαρες κρίνειαν ὄνειρον.
ὣς εἰποῦσ' ἀνόρουσε, φίλας δ' ἐπεδίζεθ' ἑταίρας
ἥλικας οἰέτεας θυμήρεας εὐπατερείας,
τῇσιν ἀεὶ συνάθυρεν, ὅτ' ἐς χορὸν ἐντύναιντο,
ἢ ὅτε φαιδρύνοιντο χρόα προχοῇσιν ἀναύρων
ἢ ὁπότ' ἐκ λειμῶνος εὔπνοα λείρι' ἀμέρσοι.
ταὶ δέ οἱ αἶψα φάανθεν· ἔχον δ' ἐν χερσὶν ἑκάστη
ἀνθοδόκον τάλαρον· ποτὶ δὲ λειμῶνας ἔβαινον
ἀγχιάλους, ὅθι τ' αἰὲν ὁμιλαδὸν ἠγερέθοντο
τερπόμεναι ῥοδέῃ τε φυῇ καὶ κύματος ἠχῇ.
αὐτὴ δὲ χρύσεον τάλαρον φέρεν Εὐρωπείη
θηητόν, μέγα θαῦμα, μέγαν πόνον Ἡφαίστοιο,
ὃν Λιβύῃ πόρε δῶρον, ὅτ' ἐς λέχος Ἐννοσιγαίου
ἤιεν· ἡ δὲ πόρεν περικαλλέϊ Τηλεφαάσσῃ,
ἥτε οἱ αἵματος ἔσκεν· ἀνύμφῳ δ' Εὐρωπείῃ
μήτηρ Τηλεφάασσα περικλυτὸν ὤπασε δῶρον.
ἐν τῷ δαίδαλα πολλὰ τετεύχατο μαρμαίροντα.
ἐν μὲν ἔην χρυσοῖο τετυγμένη Ἰναχὶς Ἰώ,
εἰςέτι πόρτις ἐοῦσα, φυὴν δ' οὐκ εἶχε γυναίην,
φοιταλέη δὲ πόδεσσιν ἐφ' ἁλμυρὰ βαῖνε κέλευθα,
νηχομένῃ ἰκέλη· κυανέη δ' ἐτέτυκτο θάλασσα.
δοιοὶ δ' ἕστασαν ὑψοῦ ἐπ' ὀφρύος αἰγιαλοῖο
φῶτες ἀολλήδην, θηεῦντο δὲ ποντοπόρον βοῦν.
ἐν δ' ἦν Ζεὺς Κρονίδης ἐπαφώμενος ἠρέμα χερσὶν
πόρτιος Ἰναχίης, τὴν δ' ἑπταπόρῳ παρὰ Νείλῳ
ἐκ βοὸς εὐκεράοιο πάλιν μετάμειβε γυναῖκα.
ἀργύρεος μὲν ἔην Νείλου ῥόος, ἡ δ' ἄρα πόρτις
χαλκείη, χρυσοῦ δὲ τετυγμένος αὐτὸς ἔην Ζεύς.
ἀμφὶ δὲ δινήεντος ὑπὸ στεφάνην ταλάροιο
Ἑρμείης ἤσκητο· πέλας δέ οἱ ἐκτετάνυστο
Ἄργος ἀκοιμήτοισι κεκασμένος ὀφθαλμοῖσιν.
τοῖο δὲ φοινήεντος ἀφ' αἵματος ἐξανέτελλεν
ὄρνις ἀγαλλόμενος πτερύγων πολυανθέϊ χροιῇ,
ταρσὰ δ' ἀναπλώσας, ὡσεί τέ τις ὠκύαλος νηῦς,
χρυσείου ταλάροιο περίσκεπε χείλεα ταρσοῖς.
τοῖος ἔην τάλαρος περικαλλέος Εὐρωπείης.
αἳ δ' ἐπεὶ οὖν λειμῶνας ἐπ' ἀνθεμόεντας ἵκανον,
ἄλλη ἐπ' ἀλλοίοισι τότ' ἄνθεσι θυμὸν ἔτερπον.
τῶν ἡ μὲν νάρκισσον ἐύπνοον', ἡ δ' ὑάκινθον,
ἡ δ' ἴον, ἡ δ' ἕρπυλλον ἀπαίνυτο· πολλὰ δ' ἔραζε
λειμώνων ἐαροτρεφέων πίπτεσκε πέτηλα·
αἱ δ' αὖτε ξανθοῖο κρόκου θυόεσσαν ἐθείρην
δρέπτον ἐριδμαίνουσαι· ἀτὰρ μέσσῃσιν ἄνασσα,

illa vero e strato lecto prosiliit metu perculsa,
palpitans corde; nam ut veram visionem viderat somnium;
sedens autem diu tacita erat, ambas autem
adhuc apertis in oculis habebat mulieres.
tandem vero timidam extulit virgo vocem:
quis mihi talia visa *deorum* cœlestium objecit?
qualia me super strato lecto in thalamis
suaviter admodum dormientem perterruerunt somnia?
quæ vero fuit peregrina, quam vidi dormiens?
quam cepit meum animum illius desiderium! quam me et
ipsa] amice excepit et tamquam suam adspexit filiam!
sed mihi bene dii vertant somnium.
sic loquuta exsiliit, et amicas quæsivit sodales,
æquales, ejusdem ætatis, animo caras, nobiles,
quibuscum semper ludebat, quum ad choream se pararent,
vel quum abluerent corpus in profluentibus-aquis fluminum,
vel quum e prato odorata lilia decerptura esset.
hæ autem ei statim apparuerunt, habebant autem in manibus singulæ] flores excipientem calathum; et in prata ibant
maritima, ubi semper congregari solebant
oblectantes se rosarum pulcritudine et fluctuum sono.
ipsa vero aureum calathum ferebat Europa
spectabilem, valde admirandum, magnum opus Vulcani,
quem Libyæ dederat dono, quando in lectum Neptuni
ivit; hæc vero præbuit formosæ Telephaassæ,
quæ de ipsius sanguine erat; innuptæ vero Europæ
mater Telephaassa inclytum præbuit donum.
in eo artificiosa multa fabrefacta erant resplendentia.
inerat ex auro facta Inachi filia Io,
quum adhuc juvenca esset, neque staturam haberet muliebrem,] furiosa autem pedibus super marinas ambulabat vias,
natanti similis; cæruleum autem expressum erat mare.
duo vero stabant superne in tumulo littoris
viri proxime inter se, spectabantque mare-transeuntem bovem.] inerat et Jupiter Saturnius demulcens placide manibus
vitulam Inachiam, eamque septemfluum apud Nilum
ex bove cornuta rursus convertit in mulierem.
argenteum erat Nili flumen, juvenca autem
ærea, ex auro vero factus erat ipse Jupiter.
circum vero sub corona calathi rotundi
Mercurius elaboratus erat; et prope eum prostratus jacebat
Argus, pervigilibus instructus oculis.
hujus autem purpureo ex sanguine nascebatur
avis exsultans pennarum multum-florido colore,
et alarum remos expansos habens, sicut aliqua velox navis,
aurei calathi circumtegebat extremum orbem pennis.
talis erat calathus formosæ Europæ.
illæ vero postquam ad prata florida pervenerunt,
alia aliis animum tunc floribus oblectabant.
earum alia narcissum odoratum, alia hyacinthum,
alia violam, alia serpyllum decerpebat; multa autem in terram] pratorum vere-nutritorum cadebant folia.
aliæ porro flavi croci odoratam comam
decerpebant certantes; verum in mediis regina *excellebat*,

ἀγλαΐην πυρσοῖο ῥόδου χείρεσσι λέγουσα,
οἷά περ ἐν Χαρίτεσσι διέπρεπεν Ἀφρογένεια.
οὐ μὴν δηρὸν ἔμελλεν ἐπ' ἄνθεσι θυμὸν ἰαίνειν,
οὐδ' ἄρα παρθενίην μίτρην ἄχραντον ἔρυσθαι.
ἦ γὰρ δὴ Κρονίδης ὥς μιν φράσαθ', ὥς ἐόλητο
θυμὸν ἀνωΐστοισιν ὑποδμηθεὶς βελέεσσιν
Κύπριδος, ἣ μούνη δύναται καὶ Ζῆνα δαμάσσαι.
δὴ γὰρ ἀλευόμενός τε χόλον ζηλήμονος Ἥρης,
παρθενικῆς τ' ἐθέλων ἀταλὸν νόον ἐξαπατῆσαι,
κρύψε θεὸν καὶ τρέψε δέμας καὶ γίνετο ταῦρος,
οὐχ οἷος σταθμοῖς ἐνιφέρβεται, οὐδὲ μὲν οἷος
ὦλκα διατμήγει σύρων εὐκαμπὲς ἄροτρον.
[οὐδ' οἷος ποίμναις ἐπιβόσκεται, οὐδὲ μὲν οἷος
ὅστις ὑποδμηθεὶς ἐρύει πολύφορτον ἀπήνην.]
τοῦ δ' ἤτοι τὸ μὲν ἄλλο δέμας ξανθόχροον ἔσκεν,
κύκλος δ' ἀργύφεος μέσσῳ μάρμαιρε μετώπῳ,
ὄσσε δ' ὑπογλαύσσεσκε καὶ ἵμερον ἀστράπτεσκεν,
ἶσά τ' ἐπ' ἀλλήλοισι κέρα ἀνέτελλε καρήνου,
ἄντυγος ἡμιτόμου κεραῆς ἅτε κύκλα σελήνης.
ἤλυθε δ' ἐς λειμῶνα καὶ οὐκ ἐφόβησε φαανθείς
παρθενικάς, πάσῃσι δ' ἔρως γένετ' ἐγγὺς ἱκέσθαι
ψαῦσαί θ' ἱμερτοῖο βοός· τοῦ δ' ἄμβροτος ὀδμή
τηλόθι καὶ λειμῶνος ἐκαίνυτο λαρὸν ἀυτμήν.
στῆ δὲ ποδῶν προπάροιθεν ἀμύμονος Εὐρωπείης,
καί οἱ λιχμάζεσκε δέριν, κατέθελγε δὲ κούρην.
ἡ δέ μιν ἀμφαφάασκε καὶ ἠρέμα χείρεσιν ἀφρόν
πολλὸν ἀπὸ στομάτων ἀπεμόργνυτο καὶ κύσε ταῦρον.
αὐτὰρ ὁ μειλίχιον μυκήσατο· φαῖό κεν αὐλοῦ
Μυγδονίου λιγὺν ἦχον ἀνηπύοντος ἀκούειν.
ὤκλασε δὲ πρὸ ποδοῖιν, ἐδέρκετο δ' Εὐρωπείην
αὐχέν' ἐπιστρέψας καί οἱ πλατὺ δείκνυε νῶτον.
ἡ δὲ βαθυπλοκάμοισι μετέννεπε παρθενικῇσιν·
δεῦθ' ἑτάραι φίλιαι καὶ ὁμήλικες, ὄφρ' ἐπὶ τῷδε
ἑζόμεναι ταύρῳ τερπώμεθα· δὴ γὰρ ἁπάσας
νῶτον ὑποστορέσας ἀναδέξεται οἷά τε νῆα.
πρηΰς τ' εἰσιδέειν καὶ μείλιχος, οὐδέ τι ταύροις
ἄλλοισι προσέοικε· νόος δέ οἱ ἠύτε φωτός
αἴσιμος ἀμφιθέει, μούνης δ' ἐπιδεύεται αὐδῆς.
ὣς φαμένη νώτοισιν ἐφίζανε μειδιόωσα,
αἱ δ' ἄλλαι μέλλεσκον· ἄφαρ δ' ἀνεπήλατο ταῦρος,
ἣν θέλεν ἁρπάξας· ὠκὺς δ' ἐπὶ πόντον ἵκανεν.
ἡ δὲ μεταστρεφθεῖσα φίλας καλέεσκεν ἑταίρας
χεῖρας ὀρεγνυμένη, ταὶ δ' οὐκ ἐδύναντο κιχάνειν.
ἀκτάων δ' ἐπιβὰς πρόσσω θέεν, ἠύτε δελφίς,
χηλαῖς ἀβρέκτοισιν ἐπ' εὐρέα κύματα βαίνων.
ἡ δὲ τότ' ἐρχομένοιο γαληνιάασκε θάλασσα,
κήτεα δ' ἀμφὶς ἄταλλε Διὸς προπάροιθε ποδοῖιν,
γηθόσυνος δ' ὑπὲρ οἶδμα κυβίστεε βυσσόθε δελφίς.
Νηρεΐδες δ' ἀνέδυσαν ὑπὲξ ἁλός, αἱ δ' ἄρα πᾶσαι
κητείοις νώτοισιν ἐφήμεναι ἀντοχέοντο.
καὶ δ' αὐτὸς βαρύδουπος ὑπεὶρ ἅλα Ἐννοσίγαιος
κῦμα κατιθύνων ἁλίης ἡγεῖτο κελεύθου
αὐτοκασιγνήτῳ· τοὶ δ' ἀμφί μιν ἠγερέθοντο
Τρίτωνες, πόντοιο βαρύθροοι αὐλητῆρες,

pulcritudinem rutilæ rosæ manibus legens,
sicuti inter Gratias excellit Venus.
non sane diu floribus animum oblectatura erat,
nec virginalem zonam integram servatura.
etenim jam Saturnius ut ipsam animadvertit, ut agitabatur
in-animo inopinatis domitus sagittis
Veneris, quæ sola potest etiam Jovem domare.
jam enim vitans iram zelotypæ Junonis,
puellæque volens teneram mentem fallere,
celavit deum et mutavit corpus et factus est taurus,
non qualis in stabulis pascitur, neque vero qualis
sulcum dissecat trahens curvum aratrum.
[neque qualis inter armenta pascitur, neque qualis *est* aliquis] qui domitus trahit onustum plaustrum.]
ejus igitur ceterum quidem corpus flavum erat,
circulus autem albus *in* media splendebat fronte,
oculi vero sublucebant et amore fulgebant,
et æqualia inter se cornua surgebant e capite,
sicut orbes cornutæ lunæ ambitu dimidiato.
venit autem in pratum nec perterruit visus
virgines, sed omnibus fuit cupido propius accedendi
et contrectandi amabilem bovem; ejus autem divinus odor
procul etiam prati superabat dulcem halitum.
stetit autem ante pedes præclaræ Europæ,
et ei lambebat collum, demulcebatque puellam.
illa vero eum amplectebatur et placide manibus spumam
multam ab ore detergebat et osculabatur taurum.
at ille blande mugiit; diceres tibiam
Mygdoniam canorum sonum edentem *te* audire.
flexit autem genua ante pedes, atque intuebatur Europam
cervice reflexa et illi latum ostendebat dorsum.
illa vero promissos cincinnos habentibus dixit virginibus:
huc adeste sodales caræ atque æquales, ut in hoc
considentes tauro delectemur; jam enim omnes,
dorsum quum substraverit utpote navem, recipiet.
mansuetus adspectu et blandus, neque quidquam tauris
aliis similis est; mens autem ei tamquam hominis
integra est, et sola caret voce.
sic loquuta tergo insidebat ridens,
ceteræ vero adscensuræ erant. statim autem sursum se movit taurus,] quum eam quam volebat rapuisset; ac citus ad mare pervenit.] ipsa autem retroversa caras vocabat sodales
manus protendens, at illæ non poterant *eam* assequi.
litus vero ingressus longe procurrit, sicuti delphinus,
ungulis non madefactis super amplas undas vadens.
tum autem *eo* eunte tranquillum erat mare,
et cete utrimque exsultabant ante Jovis pedes,
lætus autem supra tumidos-fluctus urinabatur ex-imo delphinus.] Nereides autem emersere sursum e mari, atque omnes] cetorum tergis insidentes ex adverso vehebantur.
et ipse graviter-sonans supra mare Neptunus
fluctus componens marini dux erat itineris
germano fratri; atque circa eum congregabantur
Tritones, maris clamosi tibicines,

κόχλοισιν ταναοῖς γάμιον μέλος ἠπύοντες.
ἡ δ' ἄρ' ἐφεζομένη Ζηνὸς βοέοις ἐπὶ νώτοις
τῇ μὲν ἔχεν ταύρου δολιχὸν κέρας, ἐν χερὶ δ' ἄλλῃ
εἴρυε πορφυρέην κόλπου πτύχα, ὄφρα κε μή μιν
δεύοι ἐφελκόμενον πολιῆς ἁλὸς ἄσπετον ὕδωρ.
κολπώθη δ' ἀνέμοισι πέπλος βαθὺς Εὐρωπείης,
ἱστίον οἷά τε νηός, ἐλαφρίζεσκε δὲ κούρην.
ἡ δ' ὅτε δὴ γαίης ἄπο πατρίδος ἦεν ἄνευθεν,
φαίνετο δ' οὔτ' ἀκτή τις ἁλίρροθος οὔτ' ὄρος αἰπύ,
ἀλλ' ἀὴρ μὲν ὕπερθεν, ἔνερθε δὲ πόντος ἀπείρων,
ἀμφί ἑ παπτήνασα τόσην ἀνενείκατο φωνήν·
πῇ με φέρεις, θεόταυρε; τίς ἔπλεο; πῶς δὲ κέλευθον
ἀρπαλέην νεπόδεσσι διέρχεαι, οὐδὲ θάλασσαν
δειμαίνεις; νηυσὶν γὰρ ἐπίδρομός ἐστι θάλασσα
ὠκυάλοις, ταῦροι δ' ἁλίην τρομέουσιν ἀταρπόν.
ποῖόν σοι ποτὸν ἡδύ; τίς ἐξ ἁλὸς ἔσσετ' ἐδωδή;
ἦ ἄρα τις θεός ἐσσι; θεοῖς δ' ἐπεοικότα ῥέζεις.
οὐδ' ἅλιοι δελφῖνες ἐπὶ χθονὸς οὔτε τι ταῦροι
ἐν πόντῳ στιχόωσι, σὺ δὲ χθόνα καὶ κατὰ πόντον
ἄτρομος ἀΐσσεις, χηλαὶ δέ τοί εἰσιν ἐρετμά.
ἦ τάχα καὶ γλαυκῆς ὑπὲρ ἠέρος ὑψόσ' ἀερθείς
εἴκελος αἰψηροῖσι ποτήσεαι οἰωνοῖσιν.
οἴμοι ἐγὼ μέγα δή τι δυσάμμορος, ἥ ῥά τε δῶμα
πατρὸς ἀποπρολιποῦσα καὶ ἑσπομένη βοῒ τῷδε
ξείνην ναυτιλίην ἐφέπω καὶ πλάζομαι οἴη.
ἀλλὰ σύ μοι, μεδέων πολιῆς ἁλὸς Ἐννοσίγαιε,
ἵλαος ἀντιάσειας, ὃν ἔλπομαι εἰσοράασθαι
τόνδε κατιθύνοντα πλόον προκέλευθον ἐμεῖο.
οὐκ ἀθεεὶ γὰρ ταῦτα διέρχομαι ὑγρὰ κέλευθα.
ὣς φάτο· τὴν δ' ὧδε προσεφώνεεν ἠΰκερως βοῦς·
θάρσει, παρθενική, μὴ δείδιθι πόντιον οἶδμα.
αὐτός τοι Ζεύς εἰμι, καὶ ἐγγύθεν εἴδομαι εἶναι
ταῦρος, ἐπεὶ δύναμαί γε φανήμεναι ὅττι θέλοιμι.
σὸς δὲ πόθος μ' ἀνέηκε τόσην ἅλα μετρήσασθαι
ταύρῳ ἐειδόμενον· Κρήτη δέ σε δέξεται ἤδη,
ἥ μ' ἔθρεψε καὶ αὐτόν, ὅπῃ νυμφήια σεῖο
ἔσσεται· ἐξ ἐμέθεν δὲ κλυτοὺς φιτύσεαι υἷας,
οἳ σκηπτοῦχοι ἅπαντες ἐπιχθονίοισιν ἔσονται.
ὣς φάτο· καὶ τετέλεστο τά περ φάτο. φαίνετο μὲν δή
Κρήτη, Ζεὺς δὲ πάλιν σφετέρην ἀνελάζετο μορφήν,
λῦσε δέ οἱ μίτρην, καί οἱ λέχος ἔντυον Ὧραι.
ἡ δὲ πάρος κούρη Ζηνὸς γένετ' αὐτίκα νύμφη,
καὶ Κρονίδῃ τέκε τέκνα καὶ αὐτίκα γίνετο μήτηρ.

conchis longis nuptiale carmen sonantes.
illa vero insidens Jovis bubulo in tergo
altera quidem *manu* tenebat tauri longum cornu, manu vero
altera] trahebat purpuream sinus plicam, ut ne illum
madefaceret attractum cani maris copiosa aqua.
sinuabatur autem ventis vestis ampla Europæ,
ceu velum navis, atque allevabat puellam.
at illa, quum jam a terra patria esset procul,
appareretque nec littus ullum a mari resonans, nec mons
altus,] sed supra aer, et infra mare immensum,
circum se spectans talem extulit vocem:
quo me fers, divine taure? qui es? quomodo autem viam
gratam piscibus percurris, neque mare
reformidas? navibus enim pervium est mare
velocibus, at tauri marinum reformidant iter.
qualis tibi potus dulcis? quis e mari cibus erit?
num forte aliquis deus es? diis enim quæ conveniunt facis.
neque marini delphini in terra neque vero tauri
in mari incedunt, tu vero per terram et mare
intrepidus ruis, ungulæ autem tibi sunt remi.
profecto mox cæruleum super aerem alte sublatus
similis velocibus volabis volucribus!
hei mihi! ego *sum* valde profecto infelix, quæ domo
patris relicta et sequuta bovem huncce
peregrinam navigationem conficio et erro sola.
sed tu mihi, gubernans canum mare Neptune,
propitius occurras, quem arbitror adspicere
huncce, qui dirigit navigationem, ducem meum.
non enim sine deo has percurro humidas vias.
sic dixit; hanc vero sic alloquutus est bene cornutus bos:
bono sis animo, virgo, ne time marinos fluctus.
ipse sane Jupiter sum, atque e propinquo videor esse
taurus, quia possum apparere quidquid velim.
tui vero amor me impulit, ut tam longum mare emetirer,
tauro assimilatum; Creta autem te jam excipiet,
quæ me nutrivit et ipsum, ubi nuptiæ tuæ
erunt; ex me autem valde inclytos paries filios,
qui reges omnes hominibus erunt.
sic dixit; et facta sunt quæ dixerat. apparuit enim
Creta, et Jupiter rursus suam resumsit formam,
solvitque ei cingulum, et illi lectum instruebant Horæ.
illa vero, quæ antea virgo, Jovis facta est statim sponsa,
et Saturnio peperit liberos statimque facta est mater.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΒΙΩΝΟΣ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Γ'.

Αἰλινά μοι στοναχεῖτε, νάπαι καὶ Δώριον ὕδωρ,
καὶ ποταμοὶ κλαίοιτε τὸν ἱμερόεντα Βίωνα.
νῦν φυτά μοι μύρεσθε, καὶ ἄλσεα νῦν γοάοισθε,
ἄνθεα νῦν στυγνοῖσιν ἀποπνείοιτε κορύμβοις,
νῦν ῥόδα φοινίσσεσθε τὰ πένθιμα, νῦν ἀνεμώνα.
νῦν ὑάκινθε λάλει τὰ σὰ γράμματα καὶ πλέον αἰαῖ
λάμβανε σοῖς πετάλοισι· καλὸς τέθνακε μελικτάς.
ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος ἄρχετε Μοῖσαι·
ἀδόνες αἱ πυκινοῖσιν ὀδυρόμεναι ποτὶ φύλλοις,
νάμασι τοῖς Σικελοῖς ἀγγείλατε τᾶς Ἀρεθοίσας,
ὅττι Βίων τέθνακεν ὁ βωκόλος, ὅττι σὺν αὐτῷ
καὶ τὸ μέλος τέθνακε καὶ ὤλετο Δωρὶς ἀοιδά.
ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος ἄρχετε Μοῖσαι.
Στρυμόνιοι μύρεσθε παρ' ὕδασιν αἴλινα κύκνοι,
καὶ γοεροῖς στομάτεσσι μελίσδετε πένθιμον ᾠδάν,
οἵα ἐν ὑμετέροις ποτὲ χείλεσι γῆρυς ἄειδεν.
εἴπατε δ' αὖ κώραις Οἰαγρίσιν, εἴπατε πάσαις
Βιστονίαις Νύμφαισιν, ἀπώλετο Δώριος Ὀρφεύς.
ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος ἄρχετε Μοῖσαι.
κεῖνος ὁ ταῖς ἀγέλαισιν ἐράσμιος οὐκέτι μέλπει,
οὐκέτ' ἐρημαίαισιν ὑπὸ δρυσὶν ἥμενος ᾄδει,
ἀλλὰ παρὰ Πλουτῆι μέλος λαθαῖον ἀείδει.
ὤρεα δ' ἐστὶν ἄφωνα, καὶ αἱ βόες αἱ ποτὶ ταύροις
πλασδόμεναι γοάοντι καὶ οὐκ ἐθέλοντι νέμεσθαι.
ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος ἄρχετε Μοῖσαι.
σεῖο, Βίων, ἔκλαυσε ταχὺν μόρον αὐτὸς Ἀπόλλων,
καὶ Σάτυροι μύροντο μελάγχλαινοί τε Πρίηποι·
καὶ Πᾶνες στοναχεῦντι τὸ σὸν μέλος, αἵ τε καθ' ὕλαν
Κρανίδες ὠδύραντο, καὶ ὕδατα δάκρυα γέντο.
Ἀχὼ δ' ἐν πέτραισιν ὀδύρεται, ὅττι σιωπῇ
κοὐκέτι μιμεῖται τὰ σὰ χείλεα. σῷ δ' ἐπ' ὀλέθρῳ
δένδρεα καρπὸν ἔριψε, τὰ δ' ἄνθεα πάντ' ἐμαράνθη.
μάλων οὐκ ἔῤῥευσε καλὸν γλάγος, οὐ μέλι σίμβλων,
κάτθανε δ' ἐν κηρῷ λυπεύμενον· οὐκέτι γὰρ δεῖ,
τῶ μέλιτος τῶ σῶ τεθνακότος, αὐτὸ τρυγᾶσθαι.
ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος ἄρχετε Μοῖσαι.
οὐ τόσον εἰναλίαισι παρ' ᾀόσι μύρατο δελφίν,
οὐδὲ τόσον ποκ' ἄεισεν ἐνὶ σκοπέλοισιν ἀηδών,
οὐδὲ τόσον θρήνησεν ἀν' ὤρεα μακρὰ χελιδών,
Ἀλκυόνος δ' οὐ τόσσον ἐπ' ἄλγεσιν ἴαχε Κῆϋξ,
οὐδὲ τόσον γλαυκοῖς ἐνὶ κύμασι κηρύλος ᾆδεν,
οὐ τόσον ἀῴοισιν ἐν ἄγκεσι παῖδα τὸν Ἀοῦς
ἱπτάμενος περὶ σᾶμα κινύρατο Μέμνονος ὄρνις,
ὅσσον ἀποφθιμένοιο κατωδύραντο Βίωνος.
ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος ἄρχετε Μοῖσαι.
ἀδονίδες πᾶσαί τε χελιδόνες, ἅς ποκ' ἔτερπεν,
ἃς λαλέειν ἐδίδασκε, καθεσδόμεναι ποτὶ πρέμνοις
ἀντίον ἀλλάλαισιν ἐκώκυον· αἱ δ' ὑπεφώνευν
ὄρνιθες λυπεῖσθαι πενθάδες· ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς.
ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος ἄρχετε Μοῖσαι.

EPITAPHIUM BIONIS.

IDYLLION III.

Lugubriter mihi ingemiscite, convalles et Dorica aqua,
et fluvii defleatis amabilem Bionem.
nunc *vos*, herbæ, mihi lugete, et nemora nunc lamentamini,
vos flores nunc tristibus animam exspiretis corymbis.
nunc rosæ rubete lugubriter, nunc anemone.
nunc hyacinthe eloquere tuas literas et amplius *solito* ai ai
accipe tuis foliis: præclarus obiit cantor.
incipite Siculæ luctum incipite Musæ.
lusciniæ, quæ densis lugetis in foliis,
undis Siculis nunciate Arethusæ,
Bionem obiisse pastorem, una cum eo
et carmen interiisse et periisse Doricum cantum.
incipite Siculæ luctum incipite Musæ.
Strymonii lugete ad aquas lugubriter cygni,
et lugubribus oribus canite lugubre carmen,
qualis ad vestras olim ripas vox sonabat;
dicite autem rursus puellis Œagriis, dicite omnibus
Bistoniis Nymphis: periit Doricus Orpheus.
incipite Siculæ luctum incipite Musæ.
ille gregibus carus non amplius canit,
non amplius solitariis sub quercubus sedens cantat,
sed apud Plutonem carmen Lethæum canit.
montes autem sunt muti, et boves, quæ apud tauros
vagantur, lamentantur et nolunt pasci.
incipite Siculæ luctum incipite Musæ.
tuam, o Bion, deflevit celerem mortem ipse Apollo,
et Satyri luxerunt et atra veste induti Priapi;
et Panes ingemiscunt tuum carmen, et per silvam
fontium Nymphæ deploraverunt, et undæ lacrimæ factæ sunt.] Echo vero in rupibus plorat, quod tacet
neque amplius imitatur tua labra. propter tuum autem interitum] arbores fructum projecere, et flores omnes marcuerunt.] ab ovibus non fluxit pulcrum lac, non mel ab alvearibus,] periit in cera contristatum; non amplius enim oportet
quum mel tuum periit, illud colligere.
incipite Siculæ luctum incipite Musæ.
non tantum marina ad littora luxit delphinus,
neque tantum unquam cecinit in rupibus luscinia,
nec tantum luxit per montes late patentes hirundo,
nec tantum propter Alcyonis dolorem clamavit Ceyx,
nec tantum cæruleis in undis Cerylus cecinit,
non tantum orientalibus in vallibus filium Auroræ
volitans circa tumulum deploravit Memnonis ales,
quantum exstinctum deploraverunt Bionem.
incipite Siculæ luctum incipite Musæ.
lusciniæ omnesque hirundines, quas olim oblectabat,
quas loqui docebat, considentes in arborum ramis
ex adverso inter se lamentabantur; illæ autem succlamando
indicabant] aves dolore *se* affici lugubriter; agite etiam nos!
incipite Siculæ luctum incipite Musæ.

τίς ποτε σᾷ σύριγγι μελίξεται, ὦ τριπόθατε;
τίς δ' ἐπὶ σοῖς καλάμοις θησεῖ στόμα; τίς θρασὺς οὕτως;
εἰσέτι γὰρ πνείει τὰ σὰ χείλεα καὶ τὸ σὸν ἆσθμα,
ἀχὼ δ' ἐν δονάκεσσι τεᾶς ἔτι βόσκετ' ἀοιδᾶς.
Πανὶ φέρω τὸ μέλιγμα; τάχ' ἂν κἀκεῖνος ἐρεῖσαι
τὸ στόμα δειμαίνοι, μὴ δεύτερα σεῖο φέρηται.
ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος ἄρχετε Μοῖσαι.
κλαίει καὶ Γαλάτεια τὸ σὸν μέλος, ἅν ποκ' ἔτερπες
ἑσδομέναν μετὰ σεῖο παρ' ἀϊόνεσσι θαλάσσας.
οὐ γὰρ ἴσον Κύκλωπι μελίσδες· τὸν μὲν ἔφευγεν
ἁ καλὰ Γαλάτεια, σὲ δ' ἅδιον ἔβλεπεν ἅλμας.
καὶ νῦν λασαμένα τῶ κύματος ἐν ψαμάθοισιν
ἕσδετ' ἐρημαίαισι, βόας δ' ἔτι σεῖο νομεύει.
ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος ἄρχετε Μοῖσαι.
πάντα τοι, ὦ βῶτα, ξυγκάτθανε, δῶρα τὰ Μοισᾶν,
παρθενικᾶν ἐρόεντα φιλάματα, χείλεα παίδων·
καὶ στυγνοὶ περὶ σᾶμα τεὸν κλαίουσιν Ἔρωτες.
ἁ Κύπρις φιλέει σε πολὺ πλέον ἢ τὸ φίλαμα,
τὸ πρώαν τὸν Ἄδωνιν ἀποθνάσκοντα φίλασεν.
ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος ἄρχετε Μοῖσαι.
τοῦτό τοι, ὦ ποταμῶν λιγυρώτατε, δεύτερον ἄλγος,
τοῦτο, Μέλη, νέον ἄλγος. ἀπώλετο πράν τοι Ὅμηρος,
τῆνο τὸ Καλλιόπας γλυκερὸν στόμα, καί σε λέγοντι
μύρεσθαι καλὸν υἷα πολυκλαύστοισι ῥεέθροις,
πᾶσαν δ' ἔπλησας φωνᾶς ἅλα· νῦν πάλιν ἄλλον
υἱέα δακρύεις, καινῷ δ' ἐπὶ πένθεϊ τάκῃ.
ἀμφότεροι παγαῖς πεφιλαμένοι, ὃς μὲν ἔπινεν
Παγασίδος κράνας, ὁ δ' ἔχεν πόμα τᾶς Ἀρεθοίσας.
χὡ μὲν Τυνδαρέοιο καλὰν ἄεισε θύγατρα
καὶ Θέτιδος μέγαν υἷα καὶ Ἀτρείδαν Μενέλαον·
κεῖνος δ' οὐ πολέμως, οὐ δάκρυα, Πᾶνα δ' ἔμελπεν,
καὶ βώτας ἐλίγαινε καὶ ἀείδων ἐνόμευεν,
καὶ σύριγγας ἔτευχε καὶ ἁδέα πόρτιν ἄμελγεν,
καὶ παίδων ἐδίδασκε φιλάματα, καὶ τὸν Ἔρωτα
ἔτρεφεν ἐν κόλποισι καὶ ἤρεθε τὰν Ἀφροδίταν.
ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος ἄρχετε Μοῖσαι.
πᾶσα, Βίων, θρηνεῖ σε κλυτὰ πόλις, ἄστεα πάντα.
Ἄσκρα μὲν γοάει σε πολὺ πλέον Ἡσιόδοιο·
Πίνδαρον οὐ ποθέοντι τόσον Βοιωτίδες ὗλαι·
οὐ τόσον Ἀλκαίῳ περιμύρατο Λέσβος ἐραννά·
οὐδὲ τόσον τὸν ἀοιδὸν ἐμύρατο Τήιον ἄστυ.
σὲ πλέον Ἀρχιλόχοιο ποθεῖ Πάρος· ἀντὶ δὲ Σαπφοῦς
εἰσέτι σευ τὸ μέλιγμα κινύρεται ἁ Μυτιλάνα·
ἐν δὲ Συρακοσίοισι Θεόκριτος· αὐτὰρ ἐγώ τοι
Αὐσονικᾶς ὀδύνας μέλπω μέλος, οὐ ξένος ᾠδᾶς
βωκολικᾶς, ἀλλ' ἅν τ' ἐδιδάξαο σεῖο μαθητάς
κλαρονόμος Μώσας τᾶς Δωρίδος· ἄμμε γεραίρων
ἄλλοις μὲν τεὸν ὄλβον, ἐμοὶ δ' ἀπέλειπες ἀοιδάν.
ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος ἄρχετε Μοῖσαι.
αἰαῖ ταὶ μαλάχαι μὲν ἐπὴν κατὰ κᾶπον ὄλωνται,
ἢ τὰ χλωρὰ σέλινα τό τ' εὐθαλὲς οὖλον ἄνηθον,
ὕστερον αὖ ζώοντι καὶ εἰς ἔτος ἄλλο φύοντι·
ἄμμες δ', οἱ μεγάλοι καὶ καρτεροί, οἱ σοφοὶ ἄνδρες,
ὁππότε πρᾶτα θάνωμες, ἀνάκοοι ἐν χθονὶ κοίλᾳ

quis umquam tua fistula canet, o desideratissime?
quis calamis tuis admovebit os? quis audax adeo?
usque adhuc enim spirant tua labra et tuus halitus,
et echo inter arundines tuo adhuc nutritur cantu.
Pani feram fistulam tuam? fortasse et ille infigere
os verebitur, ne secundas post te ferat.
incipite Siculæ luctum incipite Musæ.
deflet etiam Galatea tuum carmen, quam olim oblectabas
sedentem tecum ad ripas maris.
non enim sicut Cyclops canebas; illum quidem fugiebat
pulcra Galatea, te vero libentius adspiciebat quam mare.
et nunc oblita pelagi in arenis
sedet desertis, et voce adhuc tua vivit.
incipite Siculæ luctum incipite Musæ.
omnia tecum, o pastor, mortua sunt, dona Musarum,
virginum amabilia oscula, labra puerorum;
et tristes circa tumulum tuum plorant Amores.
Venus te amat multo magis quam illud osculum,
quo olim Adonidem mortuum osculata est.
incipite Siculæ luctum incipite Musæ.
hic tibi, o fluviorum maxime canore, alter dolor *est*,
hic, o Mele, novus dolor. interiit olim tibi Homerus,
illud Calliopes dulce os, et te aiunt
deplorare pulcrum filium lugubribus fluctibus
totumque replevisti voce mare; nunc iterum alium
filium deploras, et novo luctu contabescis.
ambo fontibus cari *erant*, ille bibebat
de Pegaseo fonte, alter autem habebat potum Arethusæ.
et alter Tyndarei formosam cecinit filiam
et Thetidis magnum filium et Atridam Menelaum;
alter vero non bella, non lacrimas, sed Pana canebat,
et pastores celebrabat et canens *pecora* pascebat,
et fistulas fabricabat et suavem vaccam mulgebat,
et puerorum docebat oscula, et Amorem
fovebat in sinu et excitabat Venerem.
incipite Siculæ luctum incipite Musæ.
quævis, o Bion, luget te præclara urbs, civitates omnes.
Ascra te deflet multo magis quam Hesiodum;
Pindarum non tantopere desiderant Bœoticæ silvæ;
non tantopere propter Alcæum flevit Lesbus amabilis,
nec tantopere vatem suum questum est Teium oppidum;
te magis quam Archilochum desiderat Parus; et pro Sapphone
usque adhuc tuum carmen lamentatur Mytilene,
inter Syracusanos autem *lamentatur* Theocritus; verum ego
tibi] Ausonici luctus carmen cano, non alienus a cantione
bucolica, sed *ejus* quam docuisti tuos discipulos,
hæres Musæ Doricæ; nos munere afficiens
aliis opes tuas, mihi vero reliquisti carmen.
incipite Siculæ luctum incipite Musæ.
heu heu malvæ quum in horto interierunt,
vel viride apium florensque crispum anethum,
postea reviviscunt et altero anno renascuntur;
nos vero, illi magni et fortes, illi sapientes viri,
ubi primum mortui fuerimus, ignobiles in terra concava

εὕδομες εὖ μάλα μακρὸν ἀτέρμονα νήγρετον ὕπνον.
καὶ σὺ μὲν ἐν σιγᾷ πεπυκασμένος ἔσσεαι ἐν γᾷ,
ταῖς νύμφαισι δ' ἔδοξεν ἀεὶ τὸν βάτραχον ᾄδειν.
τοῖς δ' ἐγὼ οὐ φθονέοιμι· τὸ γὰρ μέλος οὐ καλὸν ᾄδει.
ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος ἄρχετε Μοῖσαι.
φάρμακον ἦνθε, Βίων, ποτὶ σὸν στόμα, φάρμακον ἀδὲς
τοιούτοις χείλεσσι ποτέδραμε κοὐκ ἐγλυκάνθη;
τίς δὲ βροτὸς τοσσοῦτον ἀνάμερος ἢ κεράσαι τοι
ἢ δοῦναι λαλέοντι τὸ φάρμακον ἢ φυγὲν ᾠδάν;
ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος ἄρχετε Μοῖσαι.
ἀλλὰ Δίκα κίχε πάντας. ἐγὼ δ' ἐπὶ πένθεϊ τῷδε
δακρυχέων τεὸν οἶτον ὀδύρομαι. εἰ δυνάμαν δέ,
ὡς Ὀρφεὺς καταβὰς ποτὶ Τάρταρον, ὥς ποκ' Ὀδυσσεύς,
ὡς πάρος Ἀλκείδας, κἠγὼ τάχ' ἂν ἐς δόμον ἦνθον
Πλουτέος, ὥς κεν ἴδοιμι καὶ εἰ Πλουτῆϊ μελίσδεις,
ὡς ἂν ἀκουσαίμαν τί μελίσδεαι. ἀλλ' ἐπὶ Κώρᾳ
Σικελικόν τι λίγαινε καὶ ἁδύ τι βωκολιάσδευ.
κἠκείνα Σικελὶς καὶ ἐν Αἰτναίοισιν ἔπαιζεν
ἄγκεσι, καὶ μέλος οἶδε τὸ Δώριον· οὐκ ἀγέραστος
ἐσσεῖθ' ἁ μολπά, χὡς Ὀρφέϊ πρόσθεν ἔδωκεν
ἁδέα φορμίσδοντι παλίσσυτον Εὐρυδίκειαν,
καὶ σέ, Βίων, πεμψεῖ τοῖς ὤρεσιν. εἰ δέ τι κἠγὼν
συρίσδων δυνάμαν, παρὰ Πλουτέι χαὐτὸς ἄειδον.

dormimus valde longum infinitum inexcitabilem somnum.
et tu quidem tacite tectus eris in terra,
Nymphis autem visum est semper ranam cantare.
his autem (*ranis*) ego nolim invidere; nam carmen non suavi- [ter sonat.
incipite Siculæ luctum incipite Musæ.
venenum venit, Bion, ad tuum os, venenum insuave
ad talia labra accessit neque dulce atque innocuum evasit?
quis homo adeo immitis *fuit*, ut vel misceret tibi
vel porrigeret loquenti venenum vel fugeret cantum?
incipite Siculæ luctum incipite Musæ. [luctu
verum Justitia deprehendere solet omnes. ego autem in hoc
lacrimas fundens tuum interitum deploro. quodsi possem,
ut Orpheus qui descendit ad inferos, sicut olim Ulysses,
ut ante eum Alcides, etiam ego facile ad domum venirem
Plutonis, ut viderem an etiam Plutoni caneres,
ut audirem quid caneres. sed apud Proserpinam
Siculum aliquod carmen modulare et suave aliquod bucoli-
cum cane;] et illa Sicula *est*, et in Ætnæis ludebat
convallibus, et carmen Doricum novit; non sine munere
erit carmen, et sicut Orpheo prius dedit
suaviter cithara canenti reducem Eurydicen,
etiam te, o Bion, remittet montibus. si vero quid et ego
fistula canens possem, apud Plutonem et ipse canerem.

ΜΕΓΑΡΑ

ΓΥΝΗ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Δ'.

Μῆτερ ἐμή, τίφθ' ὧδε φίλον κατὰ θυμὸν ἰάπτεις
ἐκπάγλως ἀχέουσα, τὸ πρὶν δέ τοι οὐκέτ' ἔρευθος
σώζετ' ἐπὶ ῥεθέεσσι; τί μοι τόσον ἠνίησαι;
ἦ ῥ' ὅτι ἄλγεα πάσχει ἀπείριτα φαίδιμος υἱὸς
ἀνδρὸς ὑπ' οὐτιδανοῖο, λέων ὡσεί θ' ὑπὸ νεβροῦ;
ὤμοι ἐγώ, τί νυ δή με θεοὶ τόσον ἠτίμησαν
ἀθάνατοι; τί νύ μ' ὧδε κακῇ γονέες τέκον αἴσῃ;
δύσμορος, ἥτ' ἐπεὶ ἀνδρὸς ἀμύμονος ἐς λέχος ἦλθον,
τὸν μὲν ἐγὼ τίεσκον ἴσον φαέεσσιν ἐμοῖσιν,
ἠδ' ἔτι νῦν σέβομαί τε καὶ αἰδέομαι κατὰ θυμόν,
τοῦ δ' οὔτις γένετ' ἄλλος ἀποτμότερος ζωόντων,
οὐδὲ τόσων σφετέρησιν ἐγεύσατο φροντίσι κηδέων.
σχέτλιος, ὃς τόξοισιν, ἅ οἱ πόρεν αὐτὸς Ἀπόλλων
ἠέ τινος Κηρῶν ἢ Ἐρινύος αἰνὰ βέλεμνα,
παῖδας ἑοὺς κατέπεφνε καὶ ἐκ φίλον ὤλεσε θυμόν
μαινόμενος κατὰ οἶκον, ὁ δ' ἔμπλεος ἔσκε φόνοιο.
τοὺς μὲν ἐγὼ δύστηνος ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
βαλλομένους ὑπὸ πατρί, τὸ δ' οὐδ' ὄναρ ἤλυθεν ἄλλῳ.
οὐδέ σφιν δυνάμην ἀδινὸν καλέουσιν ἀρῆξαι
μητέρ' ἑήν, ἐπεὶ ἐγγὺς ἀνίκητον κακὸν ἦεν.
ὡς δ' ὄρνις δύρηται ἐπὶ σφετέροισι νεοσσοῖς
ὀλλυμένοις, οὕστ' αἰνὸς ὄφις ἔτι νηπιάχοντας
θάμνοις ἐν πυκινοῖσι κατεσθίει· ἡ δὲ κατ' αὐτοὺς
πωτᾶται κλάζουσα μάλα λιγὺ πότνια μήτηρ,

MEGARA

UXOR HERCULIS.

IDYLLION IV.

Mater mea, quid tandem sic animum abjicis,
horrendum gemens, pristinus vero tibi non amplius rubor
conservatur in genis? quid mihi tantopere tristis es?
an quod dolores patitur infinitos inclytus filius
ab homine nequam, tanquam leo ab hinnulo?
heu mihi! cur jam me dii tanta contumelia affecerunt
immortales? quare me tam malo parentes genuerunt fato?
infelix ego, quæ postquam viri præstantis in torum veni,
eum quidem ego colebam æque ut oculos meos,
et adhuc veneror ac revereor ex animo,
sed hoc nemo fuit alius infelicior viventium,
neque tantos suis expertus est *in* cogitationibus dolores.
miser, qui sagittis, quas illi præbuit ipse Apollo
sive alicujus ex Parcis sive Furiæ dira tela,
liberos suos interfecit et *illis* caram evertit animam
furens in domo, quæ plena erat cædis.
hos quidem ego infelix meis vidi oculis
feriri a patre, id autem ne per somnium quidem venit ad
alium.] neque ipsis poteram opem ferre crebro invocantibus
matrem suam, quia prope insuperabile malum erat.
sicuti autem queritur avis ob suos pullos
pereuntes, quos sævus anguis adhuc parvulos
arbustis in densis devorat; illa autem circum ipsos
volitat clangens admodum stridula voce pia mater,

οὐδ' ἄρ' ἔχει τέκνοισιν ἐπαρκέσαι· ἦ ῥά οἱ αὐτῇ
ἆσσον ἴμεν μέγα τάρβος ἀμειλίκτοιο πελώρου·
ὣς ἐγὼ αἰνοτόκεια φίλον γόνον αἰάζουσα
μαινομένοισι πόδεσσι δόμον κάτα πολλὸν ἐφοίτων.
ὡς ὄφελον μετὰ παισὶν ἅμα θνήσκουσα καὶ αὐτὴ
κεῖσθαι φαρμακόεντα δι' ἥπατος ἰὸν ἔχουσα,
Ἄρτεμι θηλυτέρῃσι μέγα κρείουσα γυναιξίν·
τῷ χ' ἡμᾶς κλαύσαντε φίλαις ἐνὶ χερσὶ τοκῆες
πολλοῖς σὺν κτερέεσσι πυρῆς ἐπέβησαν ὁμοίης,
καί κεν ἕνα χρύσειον ἐς ὀστέα κρωσσὸν ἁπάντων
λέξαντες κατέθαψαν ὅθι πρῶτον γενόμεσθα.
νῦν δ' οἱ μὲν Θήβην κουροτρόφον ἐνναίουσιν,
Ἀονίου πεδίοιο βαθεῖαν βῶλον ἀροῦντες·
αὐτὰρ ἐγὼ Τίρυνθα κάτα κραναὴν πόλιν Ἥρης
πολλοῖσιν δύστηνος ἰάπτομαι ἄλγεσιν ἦτορ
αἰὲν ὁμῶς· δακρύων δὲ πάρεστί μοι οὐδ' ἴ' ἐρωή.
ἀλλὰ πόσιν μὲν ὁρῶ παῦρον χρόνον ὀφθαλμοῖσιν
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ· πολέων δέ οἱ ἔργον ἑτοῖμον
μόχθων, τοὺς ἐπὶ γαῖαν ἀλώμενος ἠδὲ θάλασσαν
μοχθίζει, πέτρης ὅγ' ἔχων νόον ἠὲ σιδήρου
καρτερὸν ἐν στήθεσσι· σὺ δ' ἠΰτε λείβεται ὕδωρ
νύκτας τε κλαίουσα καὶ ἐκ Διὸς ἤματα πάντα.
ἄλλος μὴν οὐκ ἄν τις ἐυφρήναι με παραστὰς
κηδεμόνων· ἦ γάρ σφε δόμων κατὰ τοῖχος ἐέργει,
καὶ λίην πάντες γε πέρην πιτυώδεος Ἰσθμοῦ
ναίουσ', οὐδέ μοί ἐστι πρὸς ὄντινά κε βλέψασα
οἷα γυνὴ παναπότμος ἀναπτύξαιμι φίλον κῆρ,
νόσφι γε δὴ Πύῤῥης συνομαίμονος· ἡ δὲ καὶ αὐτὴ
ἀμφὶ πόσει σφετέρῳ πλέον ἄχνυται Ἰφικλῆϊ,
σῷ υἱεῖ· πάντων γὰρ διζυρώτατα τέκνα
γείνασθαί σε θεῷ τε καὶ ἀνέρι θνητῷ ἔολπα.
ὣς ἄρ' ἔφη· τὰ δέ οἱ θαλερώτερα δάκρυα μήλων
κόλπον ἐς ἱμερόεντα κατὰ βλεφάρων ἐχέοντο,
μνησαμένῃ τεκέων τε καὶ ὧν μετέπειτα τοκήων.
ὡς δ' αὔτως δακρύοισι παρήια λεύκ' ἐδίαινεν
Ἀλκμήνη· βαρὺ δ' ἦγε καὶ ἐκ θυμοῦ στενάχουσα
μύθοισιν πυκινοῖσι φίλην νυὸν ὧδε μετηύδα·
δαιμονίη παίδων, τί νύ τοι φρεσὶν ἔμπεσε τοῦτο
πευκαλίμαις; πῶς ἄμμ' ἐθέλεις ὀροθυνέμεν ἄμφω
κήδε' ἄλαστα λέγουσα; τὰ δ' οὐ νῦν πρῶτα κέκλαυται.
ἦ οὐχ ἅλις οἷς ἐχόμεσθα τὸ δεύτατον αἰὲν ἐπ' ἦμαρ
γιγνομένοις; μάλα μέν γε φιλοθρηνής κέ τις εἴη,
ὅστις ἀριθμήσειν ἓν ἐφ' ἡμετέροις ἀχέεσσιν
θαρσοίη· τοιῆσδ' ἐκυρήσαμεν ἐκ θεοῦ αἴσης.
καὶ δ' αὐτὴν ὁρόωσε, φίλον τέκος, ἀτρύτοισιν
ἄλγεσι μοχθίζουσαν· ἐπιγνώμων δέ τοί εἰμι
ἀσχαλάαν, ὅτε δή γε καὶ εὐφροσύνης κόρος ἐστίν.
καί σε μάλ' ἐκπάγλως ἐποδύρομαι ἠδ' ἐλεαίρω,
οὕνεκεν ἡμετέροιο λυγροῦ μετὰ δαίμονος ἔσχες,
ὅς θ' ἡμῖν ἐφύπερθε κάρης βαρὺς αἰωρεῖται.
ἴστω γὰρ Κούρη τε καὶ εὐέανος Δημήτηρ,
ἅς κε μέγα βλαφθείς τις ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσαι
δυσμενέων, μηδέν σε χερειότερον φρεσὶν ἧσιν
στέργειν ἢ εἴπερ μοι ὑπὲκ νηδυιόφιν ἦλθες

neque potest liberis auxiliari; profecto ei ipsi
prope accedere magnus metus *est* ad immite monstrum;
ita ego infelix mater caram prolem deplorans
furiosis pedibus per domum multum currebam.
utinam cum filiis simul mortua et ipsa
jacuissem, venenatam in jecore sagittam habens,
o Diana mollibus potenter imperans mulieribus:
tum nos deploratos suis manibus parentes
multis cum muneribus in rogo posuissent communi,
et in unam auream urnam ossa omnium
collecta sepeliissent ubi primum nati sumus.
nunc vero illi Theben juvenum altricem incolunt,
Aonii campi profundam glebam arantes;
ego vero Tirynthe in aspera urbe Junonis
multis misera afficior doloribus animo
semper æqualiter; lacrimarum autem adest mihi ne ulla
quidem cessatio.] sed maritum video per exiguum tempus
oculis] domi nostræ; multorum autem ei opus paratum est
laborum, quos per terram errans et mare
sustinet, saxi ille habens animum vel ferri
durum in pectore; tu vero *manas* sicut manat aqua
per noctes lugens et ex Jove dies omnes.
alius autem nemo exhilararit me præsens
affinium; profecto enim illos ædium paries continet,
et omnes valde procul ultra pinosum Isthmum
habitant, neque ullus mihi est, ad quem respiciens
sicut mulier infelix aperire possim carum animum,
præter Pyrrham quidem germanam; ea vero et ipsa
propter virum suum plus dolet Iphiclum,
tuum filium; omnium enim miserrimos liberos
genuisse te deo et viro mortali opinor.
sic loquuta est; ei autem largiores lacrimæ pomis
ad sinum amabilem e palpebris fundebantur,
recordanti liberorum et suorum deinde parentum.
pariter autem lacrimis genas albas rigabat
Alcmena; graviter autem hæc et ex animo ingemiscens
verbis prudentibus caram nurum sic alloquuta est:
o infelix ex liberis, quidnam tibi in mentem incidit hoc
prudentem? quomodo nos vis commovere ambas,
ærumnas ingentes commemorans? hæ autem non nunc
primum defletæ sunt.] an non sufficiunt quibus afficimur
semper in proximum quemque diem] incidentibus? admodum querelarum amicus sit,] quicunque se numeraturum
esse unum ad nostros dolores] confidat: tale sortitæ sumus
divinitus fatum.] et sane ipsam te video, cara filia, immensis
doloribus laborantem; ignosco vero tibi
quod doles, quoniam sane etiam lætitiæ satietas est.
et te valde vehementer lugeo ac miseror,
quod nostri funesti particeps fati facta es,
quod nobis supra caput grave imminet.
scito enim Proserpina et pulcre vestita Ceres,
quas mente captus aliquis sponte perjurare possit
hostium *nostrorum*, *me* non minus te in animo meo
caram habere quam si mihi subtus ex utero venisses

καί μοι τηλυγέτη ἐνὶ δώμασι παρθένος ἦσθα.
οὐδ' αὐτήν γέ νυ πάμπαν ἔολπά σε τοῦτό γε λήθειν.
τῷ μή μ' ἐξείπῃς ποτ', ἐμὸν θάλος, ὥς σευ ἀκηδέω,
μηδ' εἴ κ' ἠυκόμου Νιόβης πυκινώτερα κλαίω.
οὐ γάρ θην νεμεσητὸν ὑπὲρ τέκνου γοάασθαι
μητέρι δυσπαθέοντος· ἐπεὶ δέκα μῆνας ἔκαμνον,
πρὶν καί πέρ τ' ἰδέειν μιν, ἐμῷ ὑπὸ ἧπατ' ἔχουσα,
καί με πυλάρταο σχεδὸν ἤγαγεν Αἰδωνῆος·
ὧδέ ἑ δυστοκέουσα κακὰς ὠδῖνας ἀνέτλην.
νῦν δέ μοι οἴχεται οἶος ἐπ' ἀλλοτρίης νέον ἆθλον
ἐκτελέων· οὐδ' οἶδα δυσάμμορος, εἴτε μιν αὐτόν
ἐνθάδε νοστήσανθ' ὑποδέξομαι εἴτε καὶ οὐκί.
πρὸς δ' ἔτι μ' ἐπτοίησε διὰ γλυκὺν αἰνὸς ὄνειρος
ὕπνον· δειμαίνω δὲ παλίγκοτον ὄψιν ἰδοῦσα
ἐκπάγλως, μή μοί τι τέκνοις ἀποθύμιον ἔρξῃ.
εἴσατο γάρ μοι ἔχων μακέλην εὐεργέα χερσὶν
παῖς ἐμὸς ἀμφοτέρῃσι, βίη Ἡρακληείη·
τῇ μεγάλην ἐλάχαινε δεδεγμένος ὡς ἐπὶ μισθῷ
τάφρον τηλεθάοντος ἐπ' ἐσχατιῇ τινὸς ἀγροῦ,
γυμνὸς ἄτερ χλαίνης τε καὶ εὐμίτροιο χιτῶνος.
αὐτὰρ ἐπειδὴ παντὸς ἀφίκετο πρὸς τέλος ἔργου,
καρτερὸν οἰνοφόροιο πονεύμενος ἕρκος ἀλωῆς,
ἤτοι ὁ λίστρον ἔμελλεν ἐπὶ προύχοντος ἐρείσας
ἀνδήρου καταδῦναι ἃ καὶ πάρος εἵματα ἕστο.
ἐξαπίνης δ' ἀνέλαμψεν ὑπὲρ καπέτοιο βαθείης
πῦρ ἄμοτον, περὶ δ' αὐτὸν ἀθέσφατος εἱλεῖτο φλόξ.
αὐτὰρ ὅγ' αἰὲν ὄπισθε θοοῖς ἀνεχάζετο ποσσίν,
ἐκφυγέειν μεμαὼς ὀλοὸν βέλος Ἡφαίστοιο·
αἰεὶ δὲ προπάροιθεν ἑοῦ χροὸς ἠύτε γέρρον
νώμασκεν μακέλην· περὶ δ' ὄμμασιν ἔνθα καὶ ἔνθα
πάπταινεν, μὴ δή μιν ἐπιφλέξῃ δήιον πῦρ.
τῷ μὲν ἀοσσῆσαι λελιημένος, ὥς μοι ἔικτο,
Ἰφικλέης μεγάθυμος ἐπ' οὔδεϊ κάππεσ' ὀλισθών,
πρὶν ἐλθεῖν, οὐδ' ὀρθὸς ἀναστῆναι δύνατ' αὖτις,
ἀλλ' ἀστεμφὲς ἔκειτο, γέρων ὡσεί τ' ἀμενηνός,
ὄντε καὶ οὐκ ἐθέλοντα βιήσατο γῆρας ἀτερπὲς
καππεσέειν· κεῖται δ' ὅγ' ἐπὶ χθονὸς ἔμπεδον αὔτως,
εἰσόκε τις χειρός μιν ἀνειρύσσῃ παριόντων,
αἰδεσθεὶς ὄπιδα προτέρην πολιοῖο γενείου.
ὣς ἐν γῇ λελίαστο σακέσπαλος Ἰφικλείης·
αὐτὰρ ἐγὼ κλαίεσκον ἀμηχανόωντας ὁρῶσα
παῖδας ἐμούς, μέχρι δή μοι ἀπέσσυτο νήδυμος ὕπνος
ὀφθαλμῶν, ἠὼς δὲ παραυτίκα φαίνετο δῖα.
τοῖα, φίλη, μοι ὄνειρα διὰ φρένας ἐπτοίησαν
παννυχίη· τὰ δὲ πάντα πρὸς Εὐρυσθῆα τρέποιτο
οἴκου ἀφ' ἡμετέροιο, γένοιτο δὲ μάντις ἐκείνῳ
θυμὸς ἐμός, μηδ' ἄλλο παρὲκ τελέσειέ τι δαίμων.

et mihi sero nata in ædibus virgo esses.
neque ipsam te omnino arbitror hoc latere.
quare ne umquam de me dicas, meum germen, mihi non
curam tui esse,] ne si quidem crebrius quam pulcricoma
Niobe ploro.] non enim profecto vituperabile est propter filium lugere matri afflictum; quoniam decem menses laboravi,
priusquam vel adspicerem eum, meo sub jecore habens,
et me ad portas-munitas-habentem prope adduxit Plutonem:
sic eum difficulter enixura graves dolores pertuli.
nunc vero mihi abiit peregre solus novum certamen
perfecturus; neque scio infelix, utrum eum ipsum
huc reducem receptura sim necne.
præterea etiam me exterruit triste somnium per dulcem
somnum; metuo autem terribili visione conspecta
vehementer, ne mihi quid liberis injucundum faciat.
visus est enim mihi tenens ligonem bene factum manibus
ambabus filius meus; vis Herculea;
hoc magnam effodiebat, quasi suscepisset *hoc opus pacta*
mercede,] fossam in extrema-parte florentissimi cujusdam
agri,] nudus sine læna, et cinctili tunica.
sed postquam totius pervenerat ad finem operis,
firmum vitiferæ elaborans munimentum areæ,
tum ille defixo ligone in prominente
labro-fossæ induturus erat vestes, quibus ante indutus
fuerat.] subito autem illuxit supra fossam profundam
ignis vehemens, et circa eum ingens volvebatur flamma.
verum ille semper retro velocibus recedebat pedibus,
effugere cupiens perniciosum telum Vulcani;
semper autem ante suum corpus velut scutum
motabat ligonem; atque oculis huc illuc
circumspiciebat, ne eum adureret hostilis ignis.
huic quidem opem ferre cupiens, ut mihi videbatur,
Iphiclus magnanimus in terram cecidit lapsus,
priusquam eo venisset, neque rectus resurgere potuit rursus,
sed immotus jacebat, sicut senex imbecillis,
quem etiam invitum vi coegit senectus molesta
concidere; jacet autem ille *senex* humi sic defixus,
donec aliquis manu eum erigat prætereuntium,
reveritus adspectum senilem canæ barbæ.
ita in terra extensus jacuit scutum-vibrans Iphiclus;
at ego flebam ope destitutos videns
liberos meos, donec mihi excussus est dulcis somnus
oculis, et aurora statim apparuit divina.
talia, o cara, mihi somnia mentem perterruerunt
tota nocte; verum omnia ad Eurystheum vertantur
a domo nostra, fiatque vates illi
animus meus, neque aliud seorsum efficiat quid deus.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Ε'.

Τὰν ἅλα τὰν γλαυκὰν ὅταν ὤνεμος ἀτρέμα βάλλῃ,
τὰν φρένα τὰν δειλὰν ἐρεθίζομαι, οὐδ' ἔτι μοι γᾶ
ἐντὶ φίλα, ποθίει δὲ ποτὶ πλόον ἅ με γαλάνα.
ἀλλ' ὅταν ἀχήσῃ πολιὸς βυθός, ἁ δὲ θάλασσα

IDYLLION V.

Mare cæruleum quando ventus leniter ferit,
animo timido sollicitor, neque amplius mihi terra
est grata, sed allicit ad navigationem me maris tranquillitas.
at quando resonat canum mare, et unda marina

κυρτὸν ἐπαφρίζῃ, τὰ δὲ κύματα μακρὰ μεμήνῃ,
ἐς χθόνα παπταίνω καὶ δένδρεα, τὰν δ' ἅλα φεύγω,
γᾶ δέ μοι ἀσπαστὰ χἁ δάσκιος εὔαδεν ὕλα,
ἔνθα καὶ ἢν πνεύσῃ πολὺς ὥνεμος ἁ πίτυς ᾄδει.
ἦ κακὸν ὁ γριπεὺς ζώει βίον, ᾧ δόμος ἁ ναῦς,
καὶ πόνος ἐντὶ θάλασσα, καὶ ἰχθὺς ἁ πλάνος ἄγρα.
αὐτὰρ ἐμοὶ γλυκὺς ὕπνος ὑπὸ πλατάνῳ βαθυφύλλῳ,
καὶ παγᾶς φιλέοιμι τὸν ἐγγύθεν ἆχον ἀκούειν,
ἃ τέρπει ψοφέοισα τὸν ἄγριον, οὐχὶ ταράσσει.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Ϛ'.

Ἤρατο Πὰν Ἀχῶς τᾶς γείτονος, ἤρατο δ' Ἀχὼ
σκιρτατᾶ Σατύρω, Σάτυρος δ' ἐπεμήνατο Λύδα.
ὡς Ἀχὼ τὸν Πᾶνα, τόσον Σάτυρος φλέγεν Ἀχῶ,
καὶ Λύδα Σατυρίσκον· ἔρως δ' ἐσμύχετ' ἀμοιβᾷ.
ὅσσον γὰρ τήνων τις ἐμίσεε τὸν φιλέοντα,
τόσσον ὁμῶς φιλέων ἐχθαίρετο, πάσχε δ' ἃ ποίει.
ταῦτα λέγω πᾶσιν τὰ διδάγματα τοῖς ἀνεράστοις·
στέργετε τοὺς φιλέοντας, ἵν' ἢν φιλέητε φιλῆσθε.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Ζ'.

Ἀλφειός, μετὰ Πῖσαν ἐπὴν κατὰ πόντον ὁδεύῃ,
ἔρχεται εἰς Ἀρέθοισαν ἄγων κοτινηφόρον ὕδωρ,
ἕδνα φέρων καλὰ φύλλα καὶ ἄνθεα καὶ κόνιν ἱράν·
καὶ βαθὺς ἐμβαίνει τοῖς κύμασι, τὰν δὲ θάλασσαν
νέρθεν ὑποτροχάει, κοὐ μίγνυται ὕδασιν ὕδωρ·
ἁ δ' οὐκ οἶδε θάλασσα διερχομένω ποταμοῖο.
κῶρος δεινοθέτας, κακομήχανος, αἰνὰ διδάσκων,
καὶ ποταμὸν διὰ φίλτρον Ἔρως ἐδίδαξε κολυμβῆν.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ. Η'.

ΕΙΣ ΕΡΩΤΑ ΑΡΟΤΡΙΩΝΤΑ.

Λαμπάδα θεὶς καὶ τόξα βοηλάτιν εἵλετο ῥάβδον
οὖλος Ἔρως, πήρην δ' εἶχε κατωμαδίην,
καὶ ζεύξας ταλαεργὸν ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα ταύρων
ἔσπειρεν Δηοῦς αὔλακα πυροφόρον.
εἶπε δ' ἄνω βλέψας αὐτῷ Διί· πλῆσον ἀρούρας,
μή σε τὸν Εὐρώπης βοῦν ὑπ' ἄροτρα βάλω.

Θ'.

Αἴθε πατήρ μ' ἐδίδαξε δασύτριχα μῆλα νομεύειν,
ὥς κεν ὑπὸ πτελέῃσι καθήμενος ἢ ὑπὸ πέτραις
συρίζων καλάμοισιν ἐμὰς τέρπεσκον ἀνίας.

Ι'.

Πιερίδες, φεύγωμεν. ἐυκτιμένην πόλιν ἄλλην
πατρίδα μαστεύσωμεν· ἀπαγγελέω δ' ἄρα πᾶσιν,
ὡς ὀλοοὶ κηφῆνες ἐδηλήσαντο μελίσσας.

incurvata spumat, ac fluctus longe furunt,
ad terram oculos converto et arbores, mare autem fugio,
terra vero mihi grata *est* et opaca silva placet,
in qua etiam quando spirat vehementior ventus pinus canit.
profecto miseram piscator agit vitam, cui domus *est* navis,
et labor est mare, et piscis vaga captura.
at mihi dulcis sit somnus sub platano frondosa,
et fontis amem propinquum sonum audire,
qui oblectat strepitu agricolam, non conturbat.

IDYLLION VI.

Amabat Pan Echo vicinam, amabat autem Echo
saltantem Satyrum, Satyrus vero insane deperibat Lydam.
quantum Echo Panem, tantum Satyrus inflammabat Echo,
et Lyda Satyrum: amor autem doloribus cruciabatur vicissim.] quantum enim illorum quisque oderat amantem,
tantum simul amans odiosus erat, et patiebatur quæ faciebat.
hæc dico omnibus documenta ab amore alienis:
diligite eos qui vos amant, ut si ametis redamemini.

IDYLLION VII.

Alpheus, ubi post Pisam mare ingressus est,
venit in Arethusam ducens aquam oleastros ferentem,
dona ferens pulcras frondes floresque et sacrum pulverem;
et profundus ingreditur sub fluctibus, sub mari autem
inferius currit, nec aqua aquæ miscetur;
ceterum mare non sentit transeuntem fluvium.
puer *ille* violentus, mala machinans, dira docens,
etiam amnem per philtrum Amor docuit mare subire.

EPIGRAMMA. VIII.

IN AMOREM ARANTEM.

Face deposita et arcu boum agitatricem cepit virgam [tem,
perniciosus Amor, peramque habebat ex humeris dependen-
et quum junxisset sub jugo laborum patiens collum taurorum
consevit Cereris sulcum tritici feracem.
tum dixit sursum adspiciens ipsi Jovi: imple arva,
ne te Europæ bovem aratro subjiciam.

IX.

Utinam pater me docuisset villosas oves pascere,
quantopere, sub ulmis considens vel sub saxis
fistula canens, calamis meos delenirem mœrores!

X.

O Pierides, fugiamus. bene conditam urbem aliam
patriam quæramus; nuntiabo autem omnibus,
perniciosos fucos læsisse apes.

ΟΠΠΙΑΝΟΥ
ΚΑΙ ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

OPPIANI ET NICANDRI

QUÆ SUPERSUNT.

MARCELLI SIDETÆ FRAGMENTUM DE PISCIBUS,

POETA DE VIRIBUS HERBARUM,

GRÆCE ET LATINE

EDIDIT

F. S. LEHRS.

PRÆFATUS EST K. LEHRS.

PRÆFATIO.

Frater meus acerbo fato oppressus (*), cum diem supremum obiit, hoc alterum Epicorum volumen, cui jam funesto morbo conflictans operam suam impendere non destiterat, pæne ad finem perductum atque in typis maximam partem reliquit. Et Philen quidem absolvendi subsidiaque, quibus emendatior prodit, explicandi curam suscepit Fr. Dübnerus, in eadem, quam viventi et ægrotanti præstiterat, amicitia perseverans : de reliqua parte didacticorum mihi cessit negotium ut referrem. Faciam id ita ut de Oppiano quidem singulatim recenseam, quibus locis in hac editione a novissima Schneideri discessum sit, eo modo, quem defunctus ipse in Præfatione ad Quintum et in schedis mihi transmissis prædicandæ diligentiæ testibus præivit. Longe plurima cui debentur est Arminius Kœchly, cujus emendationes ex « Conjectaneis in Apollonium et Oppianum » (Lips. 1838) petitas littera K significabimus, littera L nostras Quæstiones epicas.

(1) Annum agens tricesimum septimum phthisi succubuit, 13 april. 1843.

In editione Schneideri a. 1813.	In hac editione.
CYNEGETICA.	
L. I v. 16 ἐγὼ	ἐγών L. 317. K. 35.
v. 32 μόθοις	πόθοις K. ib.
v. 147 καὶ μὴν	ναὶ μὴν L. 323.
v. 164 ὄπα,	ὄπα ut κρυερὴν ad ὄπα referatur.
v. 197 προπάροιθε	πρόπαρ οἶτε K. 36.
v. 208 ἀσκαρδαμύκτοισιν	ἀταρμύκτοισι Bentl. L. 315.
v. 214 ὑπόπτερον	ὑπὲρ τρίβον K. 37.
v. 238 μυσῶν	μυσέων.
v. 370 ἀγρευτῆσι	ἀγρευτῆρσι ut fere omnes.
v. 426 δίενται	δίονται plurimorum codd. cf. Lobeck. Buttm. 146 [1].
v. 464 ὀσμὴν πρεσβύτειραν (id quidem pro πρεσβεύτ. errore typ.).	ὀδμὴν πρεσβεύτειραν. v. K. 38.
v. 469 ἔμμεν'	ἄμμιν K. 39.
v. 523 ἦν	εἰ K. 40.
v. 524 ὀνύχεσσι	στονύχεσσι Hermann. Orph. 712.
v. 525 ἀντιάσειεν	ἀντία σεῖο Lob. Phryn. 586.
L. II v. 16 βελέεσσιν	ἵπποισιν ex plurimis. cf. K. 41.
v. 136 ὁ δ' ἔβραχε πόντος ἔπειτα	ὁ δ' ἔβραχεν ἠπύτα πόντος Guieti (ex eo quod plurimorum libr. est ὁ δ' ἔβρ. αἰπύτα π.), cf. K. 42.
v. 254 οὐλόμενος	οὐλομένων K. 43.
v. 260 ἐπιτρέψαντε κάρηνα	ἐπιθρέξαντε κάρηνον (singul. in plurimis libris) K. 43 [2].
v. 281 πλευρῇσι θλίβει	πλευραῖς (cod. Ven.) θλῖβει. v. K. 43 [3].
v. 282 ἔπι	ἔτι ut alii.

(1) 454 pro corrupto πανίχνια putes παρ' ἴχνια. Sed pulchram Lobeckii habeo conjecturam : μάλ' ἴχνια, ex v. 480.
(2) 274 οὐδὲν ἀλευόμενον. Vulgo ἀλευόμενος. Formula hic quod videam aliena aliunde translata videtur, ut IV, 209. Hic οἶτον ἀλευόμενος requiras.
(3) Sed sic certe πάλιν in χόλον mutandum erit.

	In editione Schneideri a. 1813.	In hac editione :
	v. 288 πικράων—κηρῶν	φριχαλέων — θηρῶν (θηρῶν omnes libri) K. 44.
	v. 327 πολλῷ τούτων	πολλὸν (hoc in omnibus libris) τιθασῶν. K. 44.
	v. 393 θάμβος ἔφυ τόδε ; θάμβος	θάμβος, ἔφυ τ. θ.
	v. 400 ἐν	σὺν Herm. Orph. 731.
	v. 403 ὑψόθι	βυσσόθι L. 309.
	v. 414 ἤλθες ἐς αἰθέρα· ἔδδεισεν δέ σε. μακρὸς Ὄλυμπος	ἤλθες ἐς αἰθέρα δῖον, ἔδεισε δὲ μακρὸς Ὄλ. Gerhard. Lect. Ap. 216.
	v. 427	Post 427 lacunæ signa posita. K, 45.
	v. 472. 473.	Hi versus transpositi. K. 46.
	v. 481	Post hunc signum lacunæ. K. 47.
	v. 541 τονθορύζοντες	τονθρύζοντες ut plurimi. cf. L. 315.
	v. 566 ἤδη	ἢ δὴ K. 47.
L. III	v. 37 ἐπιδέδρομεν αἴγλη	ἐπιδέδρομε χαίτῃ K. 47.
	v. 151 λυγκῶν	λυγρῶν K. 48.
	v. 169 τονθορύζωσι	τονθρύζωσι, cf. supra.
	v. 199 τόκον	κόπον Jacobs. Pal. III p. 546, coll. Hecker. Call. 98.
	v. 214 μαζῶν	μαζὸν K. 48.
	v. 248 τε	καί, cf. Herm. Orph. 712.
	v. 278 τε	τι K. 49.
	v. 295 μάλα	μέλε Lobeckii conj. Pathol. 249 [1].
	v. 307 χροιὴ δ' ἀργυφέη.	χροιῇ δ' ἀργυφέῃ K. 49.
	v. 339	Post hunc v. lacuna K. 49 [2].
	v. 432 ἀμφὶς	ἄχρις K. 49.
	v. 448 θανάτοιο φίλον, ζαμενῆ χόλον, ἰόν.	θανάτοιο βέλος, ζαμενῆ χόλον ἰοῦ. L. 308.
	v. 459 δὴ τότε δὴ καὶ θηρσὶ πικρὴν ἐπὶ μῆτιν ὑφαίνει	δὴ τότε καὶ θήρης π. cett., cf. var. 1.
	v. 514 μολόνται·	μολόντες Lob. ap. Buttm. Gr. 131.
L. IV	v. 134 ἀσκαρδαμύκτοισιν	ἀταρμύκτοισιν, v. I, 208.
	v. 177 μεγαθύμων	μεγασθενέων Brunckii.
	v. 229 ἐπέρασσε	ἐπέλασσε vetus lectio.
	v. 248 κλαυθμυρισμῶν	κλαυθμυγμῶν L. 315.
	v. 253 μέλλε γὰρ ἤδη, μέλλεν	μέλλε γάρ, ἤδη μέλλεν ut Ballu.
	v. 262 ὡραίη ἔλινος	ὡραίη τ' ἔλινος. cf. L. 317.
	v. 407 μάλα, πάμπαν	μάλα πάμπαν ut priores [3].
	v. 436 ἐλαφροὶ ῥεῖα ἐπιθρώσκουσιν	ἐλαφροί, ῥεῖα δ' ἐπιθρώσκουσιν schol.
	v. 439 ἦν ποτ' ἐλῆς	ἦν ἐλάης

HALIEUTICA.

	In editione Schneideri a. 1813.	In hac editione :
L. I	v. 24 χλοάουσι	χλόαι εἰσὶ K. 11.
	v. 149 παρὰ μυχὸν	παραὶ μυχὸν ut plurimi.
	v. 227 ἐπειγομένη	ἐπειγομένῃ K. 12.
	v. 243 τοίην	τοίων K. 12.
	v. 255 αἷμα	εἷμα K. 12.
	v. 295	Post hunc lacuna. K. 13. [4]
	v. 319 ῥίψει συμφυέες τε πάλιν ζωοί τε νέμονται	ῥίψῃ συμφυέες τε παλινζωοί τε πέλονται K. 13. Partim vetus lectio restituta.
	v. 327 ὃν	ὃ Rittersh., K. 14.
	v. 349 πομποί τ'	πόμπιμοι.
	v. 414 δὲ ἕκαστα	δέ θ' ἑνάσσας· L. 309.
	v. 432 οὐδέ κεν ὄρνιν ὀΐσσεαι, οὐδέ κεν ἰχθὺν	ἤ τέ κεν ὄρνιν ὀΐσσεαι, οὐδὲ μὲν ἰχθὺν K. 16.
	v. 438 ἰχθύσιν· οἱ δέ θ'	ἰχθύσιν, οἵδε θ' K. 16.
	v. 508 ὁμοῦ γάμῳ εὕρατο νίκην,	ὁμοῦ γάμον εὕρατο νίκῃ. v. K. 18.
	v. 559 τῇ ἔνι	τῇ δ' ἔνι ut libri. v. L. 317.
	v. 561 ὄλβον	ὅπλον L. 308.
	v. 778 παλιῤῥοίης τε	παλιῤῥοίῃσι K. 19 [5].
	v. 780 σπερχομένης	σπερχομένου ut omnes fere libri. cf. K. 19.
	v. 782 ἐξαυτῆς	ἐξαῦτις K. 19.
L. II	v. 17 ἀλλοίοισιν ἐπώνυμος	ἀλλοίων ἐπιήρανος K. 20.
	v. 18 ἔργοις — ἐπήρατον	ἔργων — ἐπίσκοπον K. 20.
	v. 66 ἦκα	ὦκα K. ib.
	v. 148 ἐπιτέρπεται.	μέγα τέρπεται ut fere omnes.
	v. 194 ἔνδον ἐφράσσατο	ἔνδοθεν ἐφράσατ', vulgata
	v. 206 ἀτεκμάρτοιο	ἀειμάργοιο K. 21.
	v. 214 θήρης ἀποπειρήσαιτο	ξηρῆς ἔπι πειρήσαιτο K. 22.
	v. 257 ἐνεπλήσατο	ἐμπλήσατο, cf. L. 315.
	v. 262 γηθομένη	γηθοσύνῃ, vulg., v. Peyron. 79.
	v. 297 ποτ'	καὶ K. 23.
	v. 299 οὐδ' ὣς	ἀλλ' οὐ ut libri. K. 23.
	v. 306 ἦν	εἰ ex plurimis libris. K. 23.
	v. 308 ἐνιπλήξασα	ἐνιπρίσασα K. 23.
	v. 342 χαλκείη ὥστε πυράγρη	χαλκείης ὥστε πυράγρης
	v. 357 χόλοι	τέλος K. 24.
	v. 377 χόλου	χόλῳ
	v. 392 καὶ ἥμενον	καθήμενον K. 24.
	v. 401 ἑ	κε.
	v. 408 ἐνεπλήσατο	ἐμπλήσατο, cf. v. 257.
	v. 438 μαῦνοι	οὗτοι K. 17.
	v. 450 μυῖαι	μυίαις K. 24.
	v. 495 νούσῳ, πρῶτον	νούσῳ πρῶτον, v. L. 320.
	v. 599 διεράς τε γονάς	διερὰς γενεὰς K. 25.
	v. 606 ποτ'	πρὶν K. 25.
	v. 653 ἀνέχουσιν	ἀπέχουσι Rittersh., K. 26.
	v. 667 θοῦρος	ἑταῖρος K. 26 [6].
	v. 678 πόρον	χορὸν K. 26 [7].
L. III	v. 2 φράζεν	φράζοιο vetus lectio.
	v. 202 δὲ	δ' ἐν K. 27.
	v. 207 ἄκρης	ἀκτῆς ut libri omnes. cf. Peyron 79.

(1) Addidi unum et alterum ex libris quibusdam recentissimis.
(2) Memorandum quod de v. 399 dixit Lobeck. Paral. 265, qui pro ὀξυπέτησιν mavult ὀξυβελέσσιν.
(3) V. 434 ἐν δ' ἄρα τῇσι γεωμορίῃσιν ἐλαύνειν. Potius ἐν δ' ἀρότοισι γεωμορίῃσί τ' ἐλαύνειν. Certe articulus corruptionis indicium.
(4) Sed contra stat Ælianus IX, 43 : in hoc capite et item in hoc versu ad verbum pæne cum nostro conspirans.
(5) Non placebit Lobeckio, v. Paralip. 465.
(6) V. 670 πολέες. An πρυλέες? Ut hoc usus sit pro prœliatoribus in universum
(7) Facilius etiam videtur σπόρον.

In editione Schneideri a. 1813.	In hac editione :
v. 266 ἔλειπεν	ἔρυκεν K. 28.
v. 272 σμαραγὴν ἀΐωσι	σμαραγῆς ἀΐσωσι, v. var. l.
v. 339 ἀγρώσσει — οἱ	ἀγρώσσειν — τοὶ (hoc libri quidam) L. 316.
v. 433 ἄσιν	ἄσην Herm. Orph. 711.
v. 461 ὅθι	τόθι.
v. 512 ἐούσης	ἰούσης, Mosqu.
v. 513-15 ἄλλου, ψαῦσαι μὲν τρομέει, μητρὸς χόλον, οὐδ' ἀναδῦναι ἐλδομένη	ἄλλου ψαῦσαι, ἅμα τρομέει μητρὸς χόλον ἠδ' ἀναδῦναι ἐλπομένη.
L. IV v. 58 τειρόμενον	τειρομένου Brunck., K. 31.
v. 109 καὶ ὕστατον	πανύστατον K. 30.
v. 193 ἀμφιπεριτρομέων	ἀμφιπεριδρομέων Hermann. Orph. 739.
v. 331 εἰναλίων ἄδδην	εἰναλίων μὲν ἄδην ex codd., K. 30.
v. 332 αἰ	ἄψ K. ib.
v. 411 ἑσπόμεναι	ἐσσύμεναι K. 31. (?)

In editione Schneideri a. 1813.	In hac editione :
v. 490 κεἰνῆσιν	κεινῆσιν K. 32.
v. 651 αἰχίησιν	ἀϊχῆσιν Fix. in Thes.
L. V v. 11 ὑπείξομεν	ὑπείχομεν K. 32.
v. 159 βυσσὸν	βύσσαν Lœbe spec. 27.
v. 280 πευκεδανὸν στάζουσ'· ἡ δ' ἕλκεσι μισγομένη ἅλς ἠΰτε πυρκαϊὴ ὀλοώτατον ἧψεν ὄλεθρον·	πευκεδανὸς στάζουσ'· ἡ δ' ἕλκεσι μίσγεται ἅλμη ἠΰτε πῦρ, καὶ θηρὶ θοώτατον ἧψεν ὄλεθρον. K. 33. L. 307.
v. 282 βαλεῖ	λάβῃ K. 34.
v. 285 δίοισιν	δεινοῖσιν ex codd.
v. 322 αὐτοῖσιν	αἰνοῖσιν K. 34.
v. 342 ἁλὸς	ἅλις Piersoni [1].
v. 394 τάων	τὰς δ' οὖν K. 34.
v. 485 ἀνὰ et παρενείρων	πάρα et ἀναείρων ut Brunck. ex codd.
v. 528 ἐπὶ	καὶ ut fere omnes codd.
v. 534 γηθόσυνοι, χρίμπτοντες	γηθόσυνοι χρίμπτοντες,

(1) 348 ἀχέων. Requiritur potius δακέων.

Tantum rara profecto solertia huic scriptori præstitit Arminius Kœchly. Haud pauca eximia : nonnulla, etiam non satis certa jure nunc admissa : quædam tamen, quæ vir egregius tentaverat, haud dubie excludenda erant. E. g. Hal. I, 394 :

Ἔστι δ' ἀμειλίκτοις ἐνὶ κήτεσιν, ὅσσα καὶ ἅλμης
ἐκτὸς ἐπὶ τραφερῆς φυσίζοον ἔρχεται αἶαν.

Ineptum dicit vir doctissimus : « sunt inter cete *quot* — » requiritque ἄσσα. Mihi contra nescio quid importunum sonat illud ἔστιν ἄσσα. Sed hoc utut est meminimus Oppianum scripsisse v. 761 : Ἔστι δ' ὅσ' οὔτε γάμοισι φυτεύεται οὔτε γόνοισι τίκτεται αὐτοτέλεστα καὶ αὐτόρρεκτα γένεθλα. — Hal. II, 613 :

αἰχμάζων γενέεσσι, παθῶν δ' ἀπετίσατο λώβην.

Hoc loco παθέων requirit : confirmari hoc ex cod. Palat., in quo sit παθῶν, et scholiaste Sylburgii, qui ἕνεκα adscripsit. At epicorum mos postulat παθέων tribus syllabis distractis : nec synizesis in hoc genitivo concessa nisi in vocibus aliter hexametro non aptis ut στηθέων, κερδέων, ἀλσέων, οὐρέων Apollon. III, 162 : non semper quidem, sed tamen sæpius admittuntur ad normam contractionum aut in arsi aut in ultima thesi. Illud παθέων non magis ferri potest quam e. g. quod Gerhardus olim Homero dari voluit (Lectt. Apoll. 112) χειρὸς ἕλοῦσ' · αὐτὴ δὲ βελέων...

Dubitat V. D. de Hal. III, v. 17, Ζηνὸς μὲν ῥυτῆρα, Τυφαόνιον δ' ὀλετῆρα · insolenter dictum esse Τυφαόνιον ὀλετῆρα : vultque scribi Τυφάωνος δ' ὀλετῆρα : genitivum magis etiam requiri propter oppositionem. Hoc ultimum infirmum. Insolens illud quidem, attamen quæsivere insolentiam poetæ nostri in adje-

ctivorum usu pro genitivis objectivis. Polypodes, qui arborum amore ducuntur, dixere πόθῳ δενδρήεντι ἕλκεσθαι Hal. IV, 270, quæ arbores cum sint ἐλαῖαι, eodem modo ἐλαιηρὸς πόθος iis tribuitur, ib. 299. Et 308 σάργοι δ' αἰγείοισι πόθοις ἐπὶ θυμὸν ἔχουσιν, αἰγῶν δ' ἱμείρουσιν. V, 43 κήτειος μόθος, Cyn. IV, 106 θήρειος μῶλος. Ἀνδρόμεοι φόνοι Hal. V, 420; θήρη ἰχθυόεσσα I, 666; ἄγρη ἰχθυόεσσα V, 372. Cantus de feris θήρειος ἀοιδὴ Cyn. II, 158; ὡς ἐφάμην καὶ πρόσθεν ἐν ἱππαλέῃσιν ἀοιδαῖς ib. IV, 163. Sic, opinor « hordea qui dixit superest ut tritica dicat ». Similiter judicamus de emendatione Hal. IV, 402 :

Τοῖα μὲν ἐν νεπόδεσσιν ἔρως ἐστήσατ' ἄεθλα,
τοίαις δ' ἐξαπάτῃσιν ἐρωμανέεσσιν ὄλοντο.

« Insidiæ, inquit vir doctissimus, quibus capiuntur sargi libidine obcæcati vix ipsæ dici poterant ἐρωμανέες » : quare, cum in codd. Pal. 1 (cum glossemate ἔρωσι) Paris. 1 et Mosqu. legatur ἐρωμανίῃσιν, scribendum arbitratur

τοίαις δ' ἐξαπάτης (—ταις?) ἐν ἐρωμανίῃσιν ὄλοντο.

Nobis id admodum dubitabile cum liberrimum usum adjectivorum in his carminibus, minime illo, quod tetigimus, genere contineri reputantibus — nonne portentosæ fere σιδήρειαι ὀδύναι Hal. IV, 548? — tum hunc locum comparantibus, qui est in initio libri quarti :

Ἄλλους δ' ἀγρευτῆρσιν ὑπήγαγε ληΐδα θήρης
ὑγρὸς ἔρως· ὀλοῶν δὲ γάμων, ὀλοῆς τ' ἀφροδίτης
ἠντίασαν, σπεύδοντες ἑὴν φιλοτήσιον ἄτην.

Item I, 546. Quantum enim distat φιλοτήσιος ἄτη, pernicies per amorem contracta, et ἐξαπάται ἐρωμανέες « insidiæ per furias amoris contractæ »? ἐξαπάτας potius cogitem quas subierunt quam quæ iis struuntur. Sed ut ad Τυφαόνιον ὀλετῆρα redeam, an recte dicitur correpta prima Τυφάωνος?

Cyn. II, 414 V. D. emendatio ἦλθες ἐς αἰθέρ', ἔδεισε δ' ὅτ' οἶδέ σε μακρὸς Ὄλυμπος jam propter versus scabritiem admitti non poterat : sed Gerhardi potior visa. Sed quod apud Schneiderum legebatur ἦλθες ἐς αἰθέρα, ἔδδεισεν δέ σε — admonet nos (nam de hiatu jam nota res est) de hac cæsura haudquaquam tolerabili. Eam ut Schneiderus hic intulit, sic tulit vel intulit Cyn. IV, 407 ἀμφίβολος μάλα, πάμπαν ἀτυζομένη πεφόρηται. Qui comma illud non habent ex antiquioribus, ut Schneider. ipse in priore ed. et Rittershusius, fortasse tamen non recte intellexerant : quod certe ex Rittershusii interpretatione latina intelligitur. Sed μάλα πάμπαν conjungenda sunt : Homerus μάλα πάγχυ, Halieuticorum scriptor μάλα πάντες IV, 421 et, qui versus illum struenti obversatus est, IV, 333 ἀχνύμενοι

μάλα πάντες ἀολλέες ἐγγὺς ἕπονται. Usus illo μάλα πάμπαν etiam Quintus V, 505. Quod I, 306 est ἵππων ἄρμενα πολλὰ ab aliis scriptum, ab aliis ἵππων ἄρμενα, πολλὰ neutra ratione intelligi potest, sive deest versus sive alia eget emendatione (an τοῖα sufficit pro πολλά?). IV, 253 μέλλε γάρ, ἤδη μέλλεν ἀνήμερος ἡ πρὶν ἐοῦσα γαῖα φυτηκομέειν editum, non ut in secunda Schneiderus μέλλε γὰρ ἤδη, μέλλεν ... Qua interpunctione item opus est in Nonni versu XXI, 51, μίμνε μοι, αὐτόθι, μίμνε pro eo, quod nunc legimus, μίμνε μοι αὐτόθι, μίμνε. — IV, 393, θάμβος, ἔφυ τόδε θάμβος ἀθέσφατον, non, ut legebatur, θάμβος ἔφυ τόδε, θάμβος ἀθέσφατον. — V, 226 ἔδραμε, καὶ θόρεν οὔ τιν' ὀϊσαμένη δόλον εἶναι scite legendo leniendum erit: nisi dicas (ego vereor ne non recte) id ad rem rhythmo exprimendam quæsitum esse. Quod fortasse ad illud quoque erit qui transferri velit, quod restat, III, 369, κατὰ δ' αὐχένος ὀρθαὶ φρίσσουσι τρίχες, οἷα περισσολόφων πηλήκων. Mihi potius quærendum videtur an scripserit κατὰ δ' αὐχέν' ἔθειραι φρίσσουσι, τρίχες οἷα περισσολόφων αἰζηῶν (cf. v. 335). — Falsæ conjecturæ debetur hæc cæsura apud Manethonem: πέντε δ' ἄρ' ἀστέρες, οἳ δὴ ἀγαυοτάτου διὰ κύκλου, II, 14: ducimur potius ad πέντε δ' ἄρ' ἀστέρες αἰὲν —.

Hal. I, 349. Variarum, quæ feruntur, lectionum sane et propter sensum et propter metrum nulla ferri potest, nec πομποί τ' et πομποὶ δ' nec πομποί. Aliud tentatum in hac editione. Nam quod Kœchly ipse suasit πομπέες, etiamsi sententiæ satisfieret, jam propter formam rejiciendum erat. Debebat enim πομπῆες. Non sane tantum sibi indulsit in hoc genere Oppianus quantum Manethoniani, quos decebat vel dedecebat βαφέας I, 80, φθορέας III, 195, ὑδρέας IV, 251, γλυφέας VI, 344, γραμματέας IV, 428, κλιβανέας I, 80, ἀπαγγελέες I, 263. Nam τοκέων, quod sæpius occurrit, τοκέεσσι VI, 99, γονέων I, 168. 342; IV, 375, γονέας III, 276, non dicemus, quorum τοκέων Homericam auctoritatem habuit, γονέων mox illi applicatum est, H. Cer. 241: quibus deinde liberior aditus permissus, ut γονέες Callim. Cer. Cal. 73, Mosch. IV, 7, τοκέεσσι Nonn. XXII, 159 et ipse Nonni imitator Musæus 180. Quintus Smyrnæus, quod meminerim, solis utitur τοκέων III, 206; V, 518. 540; X, 409, τοκέεσσι I, 108. 328; V. 446; VI, 13; et ἀριστέες XII, 28, ἀριστέας XII, 71. 268; XIII, 517: hoc, ut conjicere licet, ex ea, quæ apud quosdam ferebatur, lectione Il. I, 89 Ἀτρείδης δὲ γέροντας ἀριστέας (pro ἀολλέας) ἦγεν Ἀχαιῶν. Præter illa unum alterumve præterea irrepsit, maxime ut videtur apud eos, qui heroicos spiritus non sumserunt, quorum sunt didactici. Sed vel inter hos parcissimus reperitur Oppianus:

qui, ut his utar, nec νομέες habet vel δελαστρέες, quæ Nicander Ther. 48. 793, nec qualia Cynegeticorum scriptor γριπέας IV, 259, στιβέας IV, 360, στιβέεσσι I, 463. Nam ἀτταγέες II, 427, ἀτταγέων 405 ex eo genere sunt, quod solum sibi concessit Halieuticus, bestiarum nomina dico fixa ac fere necessaria et ad propriorum naturam proxime accedentia. In his autem etiam necessitatis fines transgrediebantur. Dixit igitur κεστρέες I. 111, κεστρέα II, 642; III, 193 (*) (κεστρῆι, ῆα, ῆες, εῦσι III, 507. 482; II, 644; III, 523), χαλκέα I, 133, et fortasse eodem pertinet ἀνθιέων III, 205. 215. 271; III, 248. 254 : quamquam nec si quis in eodem genere præter regulam genitivum primæ dictum putabit, magnopere repugnabo. Ἀνθιεύς, quod exemplo caret in lexicis, est in glossis vel ut rectius dicemus in paraphrasi Halieuticorum, v. ad v. 263. 265. 268. Atque etiam si ἀνθιεύς non dictum esset, tamen opinor licuit ei in hanc non dicam declinationem sed in hanc declinationis formam transire in hoc genitivo nisi quid liberius admittatur metro excluso : ut quod huic compar est apud Cynegeticum ἀτταγέες et ἀτταγέων : nam de nominativo ἀτταγεύς non constat. Magis offendit, si quid ἐκ περιουσίας fictum est, ut habemus ἀπαγγελέες Manethonis (nam ἀπαγγελεύς dici potuisse quis non dubitabit? προάγγελος Nonno familiare); et fortasse eodem pertinet ὀρφέες Marc. Sid. 33 : in ὀρφός enim cum suis alii substiterunt, ut Oppianus et Archestratus : si fuit omnino ὀρφεύς nominativus, quem nescimus, tamen epicis declinatum invenimus (**). Πομπὸς præter declinationem suam formationem πομπῆος fixam et multo usu stabilem habet inde ab Homero: πομπῆες Hal. I, 99, Apollon. II, 422. Nonnus πομπῆα I, 578; IV, 212; VIII, 313, item πομπὸν sæpius a nominativo, qui solus est πομπός III, 97; V, 588; VI, 48; XIII, 113. Est enim ex genere eorum, quæ ex breviore nominativo, qui vel omnino dici non potuit vel ab epicis non solitus dici, in longiores formas transeunt. Ejus generis duæ classes sunt, una eorum, quæ in ῆος transeunt (cf. Lob. Paral. 234), altera eorum, quæ ex ης primæ producantur in ῆρος. Sic ὠμηστής, ῆρος, de quo dixi Quæst. ep. 306; γενετῆρος, γενετῆρι, γενετῆρα Hal. IV, 154; V, 84, 99, Cyn. III, 10, 329. 354. 5. Nominativus γενέτης Cyn. II, 345. 372, unde γενέταο ib. 371. Sic apud Nonnum eosdem longiores casus frequenter legimus, sed nominativum γενέτης, ut XLVI, 226. 295; XLVII, 160. 163. 196. 201. 441; XLVIII, 207 : unde γενέτην XLV, 56; XLVII, 185, γενέταο XLVII, 249; XLVIII,

(*) Archestrat. Ath. 314, 307.

(**) Ille Marcellus nec contractiones vitavit : non tantum σκιαδεῖς v. 10, sed etiam κεστρεῖς 13.

215. Item nihil frequentius apud Nonnum quam ναετῆρες cum suis, ut XXIII, 96; XXIV, 76. 96; XXVI, 69; XXVII, 241. 280. 325. 331; XXVIII, 157; XXIX, 357; XXXI, 177. 247, cet., at nominativum nunquam dixit ναετήρ, sed ναέτης, ut XIX, 70. 79. 185; XXXIX, 213; XXXVII, 152. 322, unde ναέτην XXVII, 110, et ναέται, ita enim pro νάσται restituendum XIII, 235. Apud nostros item aliquoties ναετῆρες et ἐνναετῆρες, ἐνναέται Hal. III, 628 (*). Τοξευτῆρα Cyn. III, 296, Arat. 399. 505. 683, Lith. 493: τοξευτής Callim. fr. CXXX, Dion. Per. 751, idem Aratus 305, 546. Sed hæc pauca de multis (**) excitare hac occasione data denuo voluimus, quæ longe accuratius quam adhuc factum et conquiri et perquiri opus est. Quod si quis susceperit, plenum opus aleæ habebit dativos pluralis: ὠμηστῆσι apud nostros et Apollonium verius videri debebat (Quæst. ep. l. l.): ναετῆρσι legitur Nonn. XXXV, 151; at reliquis locis ναέτῃσι, v. XXIII, 92; XXXVI, 443; XXXIX, 205, ἐνναέτῃσι XLIV, 188. Idem ἐνναέτῃσι Halieut. V, 469. Τοξευτῆσι Iliad. Ψ, 850. Sic φαρμακτῆσι Hal. IV, 693, quamquam Juntina tantum et Reg. 1 nititur, tutius videtur, quamquam φαρμακτῆρες dixit II, 483: φαρμακταῖς IV, 648. Sed quod Schneiderus in altera editione Cyn. I, 370 ex Veneto ἀγρευτῆρσι mutavit in ἀγρευτῆσι, parum considerate factum: nam reliquis locis (in his dico scriptoribus) ἀγρευτῆρσι est, Hal. I, 717; IV, 1. 172; V, 150, Cyn. III, 363. 456; IV, 353: et nominativus ἀγρευτήρ Hal. IV, 634.

Sed lubet ponere quæ ex altero genere in nostris carminibus reperiuntur. Et primum ex tertia: φυλακῆες Cyn. IV, 295, σκυλακῆος et σκυλακήων IV, 227; I, 481. Nam δονακήων calamos scriptorios significans apud Paul. Sil. ep. L recte ad δόναξ refertur, verum δονακῆας Hal. IV, 507 jure, ut in Thesauro factum, ad δονακεύς, cujus certa exempla habeo ex Nonno XXVI, 87. 226; XXVII, 162; XXXI, 207: etenim quæ ibi leguntur δονακῆος et δονακῆα aperte non arundinem significant, sed arundinetum, quæ item significatio ut in Oppiani loco sic apud Nonnum percommoda ubi plurali usus est, XXIII, 266; XXXIII, 5; XLIV, 234, contra δόναξ, δόνακες, ut XXIV, 33. 35; XLVII, 23. — Αἰθιοπήων Cyn. III, 251; IV, 147. Et ut videtur (v. Dind. Thes.) Γηρυονῆϊ II, 111 (***), ἡγεμονῆα Cyn. I, 224; II, 48, et ἡγεμονῆες II, 30. 229, Hal. I, 16; II, 542 (Apollon. II, 1194: ut

(*) Ναετὴρ Κολοφῶνος Antip. Thess. 24.

(**) Ex aliis poetis satis memorabile ὑποκριτῆρες, iambogr. Athen. 563.

(***) Dubitat Dindorf., schol. Apoll. IV, 1399, Γηρυονεὺς scripsisse: at certe τῶν τοῦ Γηρυονέως βοῶν habemus ap. schol. Pind. Nem. IV, 82.

κηδεμονῆες apud eundem et Quintum). Ex secunda notum ἡνιοχῆα Cyn., θηροφονῆα Cyn. I, 538, ὠοτοκῆες Hal. I, 750. Et eodem referentur ex analogia usuque prævalente ἰχθυβολῆες Cyn. I, 74 (Nic., Callim.) et αἰγονομῆες Hal. IV, 313 (Nic.). Denique πομπῆες, quod jam supra memoratum. Vulgari formæ declinationis primæ quod adjaceat hi nullum habent : et sunt minus multa, quamquam priscum auctorem habentia illum Ἀντιφατῆα : Nonnus in amplo carmine duo exhibet, item propria, Δηριαδῆος, ῆι, ῆα, cum nominativus ubique sit Δηριάδης (formas ex regula factas item omnes habet, Δηριάδαο, η, ην, η voc.), et Βορῆος, ῆϊ, ῆα (Arat.) (*). Sed ad hæc delati, moneamus verbo atque caveamus de abnormi forma ἐνηῆες, quæ legitur Cyn. II, 89, ὅττι βροτοὶ δ' ἐνέπουσιν, ἐνηῆες ἀνέχονται. Hoc esset ut δυσαήων (cf. quæ nuper cognovimus ταχῆος, τεμένῆος Epim. H. 342). At versus hoc modo integer non est propter productam ultimam in ἐνηῆες. Vocabulum ipsum quamquam in plurimis corruptum fertur in νενηνίαι et νενηνέαι, verum videtur, forma autem, quam quod videam Belino de Ballu debemus, eo minus certa, cum plerique εἰσανέχονται præbeant, quo ferri videaris ad ὅττι βροτοὶ δ' ἐνέπουσιν, ἐνηέες οὓς ἀνέχονται.

Hal. II, 262 vulgata erat lectio ἀσπασίην ἐπὶ θήρην Ἔσσυτο γηθοσύνη vel γηθοσύνῃ : Brunckius, cui obtemperavit Schneiderus, ex Par. 1 induxit γηθομένη. Reprehendit factum Peyron p. 79, jure, ut videtur, sed infirmis argumentis, quippe ne ex hoc quidem scriptore petitis. Utitur Halieuticorum scriptor

(*) Thes. « constans apud epicos scriptura est βορέης ». Cyn. IV, 74, scribitur ἐς δὲ Βορῆν. — Sed cætera Nonni stringemus. Primum notabile Βριαρῆος XXXIX, 291; XLIII, 361. A Callimacho, Del. 143. Non dubium quin in propriis et gentiliciis plus libertatis habuerint, quæ vix in certas classes describi poterunt. Apud Nonnum ex hoc genere præter ea quæ modo attuli eaque quæ supra occurrerunt (Γηρυονῆος et Αἰθιοπῆα, ήων) sunt Αὐσονιήων (Dion.), Αἰγοκερῆος (quod præter alios Aratus habet per omnes casus, at nominativum Αἰγόκερας idem 286, 547), Ὑδροχοῆι (Arat. 388, idem —χόοιο et —χόου, nom. χόος 547). Sed hoc transitus fit ad ea, quæ ordinem faciunt, composita cum verbis ut vocalis sit ο, partim quorum simplicia sunt in εύς, partim quorum non sunt : ex his apud Nonnum sunt παιδοφονῆα (Quint.), ἡνιοχῆος cett., ἰχθυβολῆας in Paraphr. In quo genere quo quid magis a substantiva significatione alienum est, eo mihi insolentius accidit (ut ὠμοβορῆϊ Nicandri Ther. 739 et ἀριστοπονῆες Manethonis IV, 512, insolentius utrumque quàm ὠοτοκῆες eo connexu, quo in Hal. dictum est). Unum non compositum (certe aliud nunc non memini) πομπῆος. Porro in ων (μων) : recurrit apud Nonnum eorum, quorum supra mentio injecta, ἡγεμονῆος, ῆι, ῆα, ῆες : accedit δαιτυμονῆι Par., ῆας, ήων. Deinde in αξ, quorum ex Nonno nullum notatum habeo. Attamen perruperunt hos terminos, uti jam ab initio, ubi de formatione in εὸς dictum, indicavimus : nunc trium admonebo : πρεσβῆες Hesiodi Scut., ὀρταλιχῆα et ἐχιῆες Nicandri Alex. 228, Ther. 133. Nam ἐχιεύς fuisse, significans ἐχίδνιον, sine certa causa sumtum videtur.

substantivis in ύνη his : primum ex vulgatissimo genere ἀφροσύνη III, 268, εὐφροσύνη IV, 324, σαοφροσύνη III, 359, κακοφροσύνη I, 757; III, 363, ὁμοφροσύνη ter, φιλοφροσύνη quater, ἐπιφροσύνη septies, deinde δαημοσύνη II, 327, ἰδμοσύνη IV, 607, παλαισμοσύνη II, 277, 283; III, 258, ἀπημοσύνη II, 647; IV, 418, λαβροσύνη II, 130; V, 366, μαργοσύνη V, 51, βριθοσύνη V, 49, γηθοσύνη IV, 327 : πολλῇ γηθοσύνῃ τε φιλοφροσύνῃ τε δέχονται. Nam II, 74 (cf. Lob. Path. 233) ἡ δὲ θοῶς ἀνόρουσε καὶ οὐ κραιπνή περ ἐοῦσα Γηθοσύνη, non dubitandum quin γηθοσύνη adjectivum esse voluerit : etenim si hic ei placuit γηθοσύνη, cur minus IV, 320, ubi dedit : πάντες ὁμαρτῇ Καὶ νωθεῖς περ ἐόντες ἐπειγόμενοι φορέονται Σαργοὶ καὶ θρώσκουσιν ἐπ' ἀνδήροισι θαλάσσης Γηθόσυνοι? item V, 300, Δυσμενέας ποτὶ χέρσον ἐπειγόμενοι κατάγωσι Γηθόσυνοι, et reliquis locis, quibus pausa quidem post adjectivum non est, quod vix intelligi poterit quid differat : III, 246, 250; V, 291, 304, 534 : qui locus si nihil corruptum est in hoc versu non poterit aliter interpungi quam editum est : γηθόσυνοι χρίμπτοντες, ἑὸν χαίροντες ὄλεθρον, i. e. perniciem sibi gaudentes, perniciosum sibi gaudium gaudentes. Denique in pede secundo οὓς ὅγε γηθόσυνος—IV, 296. Adjectivo hoc solo, ut alii, usus Oppianus, Cynegeticorum auctor nec hoc [Nonnus semel XV, 161] et substantivis multo parcius, sed in paucis quibusdam exquisitioribus : exhibet enim hæc : ἐπιφροσύνη II, 401; IV, 449, δουλοσύνη III, 257, μαχλοσύνη III, 158, 524, θηροσύνη IV, 43, ἀγερμοσύνη IV, 251. (Vocabulo θηροσύνη Nonnus, modicus in vocabulis in ύνη exeuntibus, non eo tantum loco usus, qui in Thesauro indicatus est XVI, 134, sed præterea V, 432; XXIV, 134.) De utriusque carminis discrepantia olim tantum expromsimus quantum partim ad muniendam rem ipsam satis videbatur partim ad leges quasdam epici sermonis latius patentes fructuosius. Non desunt alia. Velut id, quod modo casu admoneor : nomina cum παν composita uterque amat (*), πανείκελος, πανίλαος, alia, πανεπίκλοπος (**) : Cynegeticorum auctor paulo quidem largius : sed, quod magis insignitum, talia, in quibus παν præpositum est adjectivis cum α privativo compositivis, solus : παναμείλιχος, παναμείλικτος, παναπείριτος, παναμείδητος, πανάποτμος, πανάθεσμος.

Hæc de Oppiano. Nicandrum minus doctorum hominum curas post Schneideri editionem expertum et ipsum haud paulo emendatiorem leges, adhibitis et

(*) In Manethonianis libri quarti auctor in hoc quoque genere insignis.

(**) In uno alterove vocabulo Thesaurum inspicienti occurrunt quæ notatu digna videantur. Sic παμβασιλῆος apud auctorem Halieuticorum esse (I, 78), πανεπίκλοπος non tantum in Cynegeticis II, 28, sed etiam Hal. III, 481; IV, 615; πανομοίιος in Cynegeticis III, 89; IV, 173.

Curis Schneideri posterioribus et si quæ aptæ nec nimium incertæ erant conjecturæ, ut Lobeckii, Meinekii, Nækii. Paulo quidem comtiorem ipsum Marcellum Sideten invenies. Sed ad Nicandrum cum descriptam habeam duorum Codicum collationem ex schedis Dietzianis, idoneus videtur hic locus, quo publici juris fiant. Vellemus tantum eorum pretium esset, quantum in paraphrasi Eutecnii Escurialensis esse intelligimus ex particula, quam idem Dietzius inde descripsit (*). Illi igitur Codices Veneti sunt, membranacei, 480. fol. (a) et 477. 4° Νίκανδρον τὸν ἄοιδον ἔχει παιήονα βίβλος (b). Contulit cum Schneideri editionibus Ther. 1816. Al. 1792.

(*) Descripsit eam particulam, quæ primum a Bandinio omissa erat (Ther. 187—258), deinde hanc lacunam ex cod. Laur. suppletam esse illic in librorum penuria non memor.

p. 3 Φαληρίτης a.
περὶ ποιητῶν a. b.
τὴν ἱερωσύνην δεξάμ. a. b.
τέλει τοῦ βιβλίου a. b.
ἔστι τόπος a.
Δαμαίου a Δημαίου b et in versu post.
αἰνήσεις a — αις b.
κατὰ τὸν Ἄτταλόν a. b. Ald.
που om. a. b. Ald.
τευθρανίδη a —ην b.
ᾧ κλῆρον a. b.
ἴσχων a. b.
ἐπίκλυον a.
λυσιδίκης a sol.
ἱπποδάμει' ἐφύτ'—a. δαμεῖ ἐφύ—b.
ἤρετο b.
p. 4 τῶν ἐκεῖσε a. τε om. a.
εἴδη
v. 1 μορφὰς b.
συγγενέστατε συγγενῶν
3 κηδέστατε b. παῶν b.
ου ἰωνικόν
κήδεος b.
η
6 βάλοι a βάλοις b.
8 ἀνυγροὺς a. b. hoc accentu.
βάρη
9 ἄχθεα b.
ἄρτεμις
13 τιτηνὶς b.
ἐπῆλθεν
14 ἐπέχρα b.
15 ὠαρίονος b.
18 τυχήσας a. b. ut Ricard.
ἀμολύντων b.
ἀχράντων b.
ἔλαβε
ἐδράξατο b.
ἰσχυροῦ
στιβαροῖο b.
19 ἐν ἄστροις ἀπλανὲς a.
ἀεὶ φανερόν
20 ἀείδελον b.
σχεδίου καὶ εὐτελοῦς
23 αὐτοπόν—b.
κλιναρίου
χαμευν—b.
ξηροῦ
24 αὐαλέου b.
πνοὴν
ἀϋτμὴν b.
καθεύδης
25 εὕδης b.
26 πάρ' ἐκλόφον a.
πέδῳ κινούμενα
27 κινώπετα b.
δασεῖς
28 λασιῶντας b. (Hipp. ὑδερεῶνας?)
ποιμενικὰς
ἀμορβαίους b.
αι
29 παρεξ a.
ὁμαλὸν
λιστρωτὸν b.
τῆς ἄλω
ἄλω b.
κύουσα
30 κυϊσκομ—.
συμφύτους καὶ καθύγρους τόπους.
ἰάμνους.
31 φολίδων a. b. Ald.
33 ἐνήχυτος ὄρπηξ.
θερμὴν ὀξεῖαν b.
35 θιβρὴν a. b.
—άγιδα as.
37 καίων ἐγγαγίδα a. b.
39 περιβάλλεο a.
χάρτην a.
40 καχριόεσσαν a. κακιχρυόεσσαν b.
ῥίζαν a. b.
46 ἡ δ' ὕδατι a.
βρεχθεῖσα γρ. ῥανθεῖσα a. mg.
47 ὀδμήσαιτο a.
55 χηραμὰ b.
58 ἀνύσαι a. b.
61 γὰρ λιβάδεσσι παραύξεται a. sch.
63 ἤ σύ γ' a.
ὑποστερέσαιο a.
65 ὡς δ' αὔτως (ὧς — sch.) a.
67 ἑρπύλοιο a. b.
75 σκυρόωσι a. b.
79 χελείαις a. b.
87 τρίψαις a. sch.
88 κηπαίην a. b.
ἐπιχλωρηΐδα junct. a. b. ut Salmas.
90 ἀναίμακτος κεν a. b.
ια b.
92 ἐν μεθ' (μένθ' b) ἀβροτό— a. b.
99 ἐνθρόνα a. b.
εὑρήσεις
100 δείης a. δήεις b. recte.
101 νεοσφαγέος a. b.
115 ἐνδακέεσσιν junct. a. b.
119 πλειοτέρη δὲ καὶ a. b.
25 ἰαύοι a. sch.
27 ὑπνώσσουσα a. b.
28 τύχοις a. b.
36 vers. deest a. schol.
39 ὀχθῇσι schol.
40 ἐνὶ σκήψη a. sch.
42 ἀνιχλείουσι a. sch.
πάντη a.
45 ὄρθρυς a. sch.
46 φάραξ a. φάλαγξ b.
49 χηραμὰ a. b.
52 δῆγμα a. b.
κακῖδὲς a. κακηθὲς b.
54 δ' ἐχλοάουσα (δὲ χλ.? sch.) a.
δὴ χλοάζουσα b.
56 λεπτύνονται a. sch.
57 ἐπιφρικτήν (*sic*) a. b. Περὶ ἀσπίδος a ora.
58. 62. 63. 59. 60. 61 hic ordo a. b.
65 ἀπαὶ ῥέθεος a. ἀπὸ ῥέθ— b.
70 αἰγανέης a. b.
72 ψαφαροῖς a. b. Ald.
81 ἐπιζαμενὲς junct. a. Ald. b.
83 ἐρρίζονται a. sch.
85 ἐξερεύγεται sch.
86 ἐμπελάσει ε ν a. sch.
87 δῆγμα a. b.

190 Περὶ ἰχνεύμονος b. ora.
91 ἡ μὲν a.
96 κατοικιδίοισι a. sch.
97 πεταύρῳν a. b. Ald.
98 τεύξονται ἐπ' ἰκρίῳ a. b.
201 deest a. sch.
4 ἄλιν—a. b.
6 κάρην a. sch.
λικμήρεος a. sch.
ἐρπήσταο a. —ύσταο b.
209 Περὶ ἐχίδνης a. ora.
ϐ
14 Παμμώνια sic a. πεμβώ—.
16 ὀργυόεντα a.
ἑσπλέον a.
ὁλκῷ spir. len. semper a.
23 μηκει a. sch.
25 ἐφ' ὁλκ— a. ἐφ' ὁλκέη b.
27 τετρυμένη a. υμμ— b.
28 τεθοωμένος ὀξέα. δικρῇ a. sch.
29 σκωλύπεται a. sch.
30 ἐπικλύουσιν a sol.
34 ἐπιφράσαιο a sol.
36 τοτὲ δ' ἄχρους a. b. Ald.
37 βαρεῖαν ἀναδέδρ— a sol. versus disturb.
39 θαμιναί a. b.
ὡςεί sch.
40—λογες. τὼς εἴτε πυρὶ a. τωσεί τε b. ult. verb.
42 ἄτερθεν a. b.
47 εἰλιγγοις a sol.
50 δίχει a sol. φάρυγγα a. b.
54 ὀχθαίνων δέμας a sol. (ὠχραίνων b)
ὁ δ' ἐννοτέων a sol.
56 μολίβδου a. b.
57 ἠερόεσσαν. ὅτ' a. σσαν τἄνθεσι b.
58 Περὶ κεράστου a.
62 λεπτύνεται a. λεπρύν.—b.
63 ἅμα τροχιῇσιν a. ἁμαξοτροχιῇσι b.
68 ἀκάτῳ a. b. rec. Ald. (καμάτῳ sch.)
69 ἀήτου a. ἀήταο b.
74 δῆγμα πέριξ a. b.
ἐς ὠπὴν a. b. Ald.
77 ἐνὶ χραύσῃ a sol.
79 ἐνὶ τρέφεται a. Ald. ἐνιστρέ— b.
82 Περὶ αἱμοῤῥόου a.
84 ὑπάρπεζον a. Ald. ὑπέρπεζον b.
87 τέτρυπται a. τέθρυπται b. Ald.
90 ζαχραὲς a. ζαχρηὲς b. ει Ald.
θλιβεῖσα a sol. (—φθ—b. Ald.)
302 πηδύεται a. πιδ— Ald. b.
5 Περὶ αἶμα | ῥοίδος a. mg.
8 ἀναπρίουσιν a. b. Ald.
10 αἰνελένη a. ἀνελένη b.
αἰνελένη Ald.
περὶ a. Ald. παρὰ b.
13 ψαμάθοισιν a. Ald.
14 ἀποθλιβεῖσα a. b. Ald.
16 ἀνέκλασε a. ἐνέκλ. b. Ald.
18 ἐξόθεν a. b. Ald.
20 π. σηπεδόνος a.
23 λασίῳ περιδέδρ. a. b.
—ης περιδ— Ald.
27 μέγας ὀλοφώνιος a.
μέγας a. b. Ald.
29 λήρεια a. γήρεια b. Ald.

καταιψηχθέντος a.
καταψυχθέντος b. Ald.
331 ῥώονται a sol. bene.
33 λεῦκαι τ' a. b. Ald.
34 Περὶ διψάδος a.
ἐχίδνης a.
35 παυροτέρη a. b.
36 οἷσιν ἐνὶ σκίμψῃ a. ἐνισκήψῃ b. Ald.
338 δήγματι δ' ἐνφλ. a. δήγματι b.
39 αν sch. [sic]
44 πρεσβύτατος υἱός a. b. Ald. (—ύστ. — Ald.)
51 γωλέοισι a. Ald. b.
53 ὁ βρῖθος a. ὁ δὴ βρῖθος δὴρ' ἄν. b.
55 γηραλαῖον a.
59 Περὶ χερσαΐδρου a.
66 δῆτοι a. b. Ald.
69 ψαφαρά a.
72 καὶ om. (spondiacus) a. b.
καὶ Ald.
73 γλήνεσσιν a. b. (Ald. αισιν).
76 ἔρφος a.
79 ὅτι a. b.
80 βοῆς τέττιγος a. b. Ald.
84 Περὶ σκυτάλης.
85 πάχεός τε καὶ a sol. τοι Ald.
87 πάχεος a.
92 ἐπ' ἠελίοιο a. ὑπ' b.
ἀπ' Ald.
94 φωλεύει a. b.—είει Ald.
96 Περὶ βασιλίσκου.
402 μείρωνται a sol.
φύξῃ a sol. δὲ om. a. b.
4 ἀποῤῥαίουσι a. b.
5 τείνει a sol.
6 αἰγύπτιος a. b.
9 πελάσσῃ a.
11 Περὶ δρυΐνου.
20 ἁρπαδὲς a sol.
23 γναμπνόμενοι a.
24 ἴχνεσι a.
36 Περὶ δράκοντος.
41 ἄγραυλος a. ἀγλαυρὸς b.
εἴδεται a sol.
42 τρίστιχοι a. b.
43 ὑπόθματα a. b.
44 ἀνθερεῶνα a. b.
χολοιβάφος a. b.
45 ἐχρίψας a.
46 νυχηβόρου a. b.
50 ὅτ' ἀμβλώσκοντα a sol.
53 ὅ a. b.
59 βήσεται a sol.
60 βέβληνται a. b. Ald.
63 κεγχρίνεω a.
65 πολύστροφον a. b. Ald.
66 αἴ τ' ἐπί a.
67 αἰεὶ a sol.
68 κατὰ μέσ'. ὀμφ. Ald. a. b
70 ἐπινείσσεται a. (Med.)
72 ἠὲ Σάου a. b.
73 νομήων a. b. Ald.
75 καταφλέξῃ — ἀνάγκη a.
—η b.
76 πάντοθι a. b. Ald.
79 δεσμούς.
80 καμπτῆσι a.

481 δέδεκτο.
90 ἔλοπας τε vers. turb. a.
μυάγρους a.
91 σὺν θ' ὅσοι a. σὺν θ' ἔσσοι b.
516 χρειῇ a.
520 τριόφυλλον a. b.
21 τρύχοντι a sol.
23 ῥητῷ μὴν εἴκελον a sol.
25 ἀπορεύγεται a sol.
26 σπέρμα θ' a.
31 θύμβρῳ a.
33 ἑρπύλοιο—ῥάδικας a. b.
36 πολλάκι δὲ καὶ a. δ' οἱ καὶ b.
37 κλυβάτην a. κλύβαστιν b.
38 ὕδατι a. b.
κ' ἀεὶ a.
39 πῖνε δέ τ' ἐν τρί— a. πίνειν δ' ἐντρ. b.
κοτυλήρρυτον a.
40 ἀλύξειν a. b.
41 ἐσθλόν a sol.
46 περί a. b.
47 ἀνέπν— a. b.
ὁ γαίης a. b.
49 κάμβαλεν a.
μετὰ τῆς ἐπιμολῆς b.
59 πολὺ κνήμου div. a. πολύκνημον b.
60 κέρσαι a. b.
67 οὐρούρησιν a.
68 εἰλυόεντα a.
70 λείπει βυθὸν a. b. Ald.
72 ἄπο προταμών.
78 ἠὲ νέβροιο a sol.
ἀπολύμματα a. ἀπὸ λύματι b.
79 νηδύν· τὸ μὲν ἄρ καλ— a. b.
83 πηρῆνα a sol. Ponitur post 86 a. b.
85 ἄρκευθος a. b.
σφαῖρα a. b.
ει
87 ἀλθήσῃ a.
89 κουλυβάτειαν a. κουλυβότειαν b.
91 παλαισταγέος τ' οἴνοιο a.
—έος οἴνοιο b.
95 ἀπὸμ μέσον a sol.
601 κέρσαιο a. κέρσεο b.
3 χύδηνν a.
4 εὐσταθέος a. b.
7 ὄχθαι a. b.
13 ἦεν 'Απ— a.
16 πτερὰ a. b.
17 σαμψύχου a. b.
18 δοχαῖες a.
20 καναχῇ a.
26 ἠμυόεντα a. b.
υ
27 Ἡράκλειον a.
28 πετόλειον
29 στρομβεῖα. ψύχοιο a.
32 φιλέταιριν a. b. Ald.
34 κύρβιν b.
37 τοῖς δὲ τὸ
38 πετάλειον a. b.
39 ἐπεὶ τιτυόν τε a sol.
41 πορφύρεται ἄνθει a. b.
43 ἄπαν δρακάδα —
χραισμεῖν a.
44 ῥαγάδι a.
45 Οὐδέ γε ἠρύγγοιο a sol.

647 και om. a. b.
49 σπεράδος a sol.
50 ἀννίσσοιο.
52 μίξοις sol.
54 δήγματ' a. b. φάλαγγας a.
58 τροχέην (περιφερῆ in ora a).
60 φιξήλιος a.
62 κεφαλῆ a.
64 ἀναίνετο a.
67 δράχμα a. b.
δ' ἐν νέκταρι a.
70 ἀμυκλαίῃσι a. Ald. —αίοισι b.
71 οὖλον ἐποίει θυμολ— a sol.
73 ἐχίδνη a.
74 ἀφ' ἑκὰς a.
81 αὔτως δὴ sol. a.
82 παισὶ χίμετλα a sol.
85 Φλεγύϊον a sol.
87 Ἀμφιτρυονίδαο a. b.
ἑλ—
ἔρνος a. ἔρκος b.
90 πρόςπαιον a. b.
ἀγρεύσαις a. εις b.
94 μή τι a. b.
96 διακνῆστι a. b.
97 περὶ ξηροῖο a.
98 ἄλλων a. b.
701 δήγματος — εἶλας a. b.
8 οὖρον ἀπηθῆσα πλαδάον εὐέργεῖ a. πλαδόων λαέργεῖ b.
9 διαδρυφὲς a. διατρυφθέν b.
11 ἀγροτέροιο a. b.
15 Περὶ λαγγίου ῥωγὸς a.
σύντω περιφράζοιμι a.
715-810 incl. desunt b.
16 βρυχμαῖοι a.
24 ἐνισκήπτουσα a.
25 Περὶ ἀστερίου a.
27 βρίξαντος a.
28 γούνων δ' ὑπέ— a.
29 Περὶ κυανέου.
34 Π. ἀγρώστου.
38 Π. σφηκός.
ἔπουσι a.
46 παυστηρόν γ' ὕπνον a.
47 Περὶ μυρμηκείου.
49 πάντοχεν a.
περιστυγές.
55 δίηνται a.
56 δῆγμα a.
57 φλύταιναι a.
61 δειπνηστής a.
παιφάσσοντας a.
62 ἔγχλοα a. κονίλης a.
64 τῷ a. Περσεῖος a.
— ἴκελον a.
66 κέντρῳ a.
69 Περὶ σκορπίου.
73 ἀνδράσι δ' αἰθ—' a.
77 γυῖα ἀρ— a.
79 ἐμπλάουσα ἄζη.
86 Περὶ ἑτέρου σκορπίου.
87 ῥόθον a.
92 91 hic ordo a.
92 λευκά (pro λεπτά).
πολυρρίζοιο.
800 799 hic ordo a.
799 παρὰ σχεδόν.
805 τοῖο βολ—.
6 βέμβρικος a sol.
8 σίμβλοιο a.
9 ἐμματπέουσα.
7 deest a.
14 νήιά θ' ὡς ὑπέρχονται a.
17 Περὶ σηπός.
17 ἀλύξαις a.
20 ἄκμηνος a. b.
22 μὴν ἤδ' ὅσα a.
26 εἴ γ' ἔτυμον a. b.
28 Περὶ τρυγόνος.
29 οὐδ' ἀπαξαλέασθαι, φορ. a sol.
30 ὁλκάμισιν.
31 πρέπνοισι a.
32 τελέθησιν a. τελέθησι b.
38 ἀγχούση a. —ηΐδα a. b.
44 σπέρματα. τερμίνθοιο νέον a sol.
50 χαχροφ— a sol.
λιβανώτιδα a sol.
51 πουλυβάτεια a. b.
55 ἀνυδοίοντες a.
57 αἰγίλιπος a. b.
58 ἢ καὶ a. b.
67 ἐμβρίθουσαν a. —ύθ—b.
99 σὺν δὲ ἀκ — a.
78 σαῶσαι a. b.
81 σκίλλης a. b. — οἷα τε a sol.
85 ἔχλοα ῥ— a.
87 ἅς τρέφει αἶα a. b.
89 σχοινῆος στερέος αν a sol.
92 ὁρμήνοιο a.
95 χλοεροῖο a.
97 μελιλλώτ. a.
98 καταψύχουσι a. b.
99 ἐρευθήεις a.
ἐρευθίοεὶς b.
99 λεπτὸν ἀεὶ σπ. a. b.
901 ὑπόμησον a.
3 ἀεκούσιον a. ος b.
4 λαβὼν a. b.
6 ἤρραξε a.
16 νύχμα a. b. κατασπέρχει a.
17 ποτὴν a. b.
18 βαστάζειν a. μασ— b.
19 ἀπολύματα.
30 τύμμαδι a. (—τι?)
35 πεπείθοις a.
43 ἶσα δὲ a. b.
44 σπέρματα a.
κατακνήθην a.
45 ἵππειον a.
47 βάλοισθα a.
53 ἐφ' αὐαλέοισι a.
54 ἄμμιγα συμφύρσαιο desunt hæc 2 verba. lacuna a. sunt b.
57 καί κεν Ὁμήροιο a sol.
p. 43 Schneid. cod. a. Ὅμηρος δὲ ὀλοφώνια λέγει.

ALEXIPHARM.

1 τεύχεα a. τείχεα b.
4 ζεῖ καί τοι a.
5 ἐνὶ χριμφθέντα a. junct. b.
6 ἤ γαρ a.
13 Ἀχερωνίδες a sol.
ἄδου b schol.
14 εὔβουλ.
15 καταστριφθέντα a. —υφθ— b.
26 ἔνερθεν χαμμέσον a.—θεν ὑπὲρ μέσον b.
32 ἐπ' ἀφρίζοντι a.
34 νοσσαίην a. b. — κλειτὸν a. sol.
36 κλύουσι a sol. μέντοι b.
μύας
37 ἠρήμωσεν a. b. ὕρακας b.
38 ἐπὶ a sol.
29 τε om. a. b.
40 βήσσης a
43 ἔσσεται ἄρκης a sol. ἄλκαρ b.
44 ὀτενευχταρεύτριαι κιῤῥὸν a.
ὅτε νέκταρ εὔτριβι b.
45 πέλει a. b.
46 ἀποκαυλέα a. b.
47 ἢ χλοεροῦ a. b.
ὀδεῦσι a sol. (ὑδ—b).
50 τ' om. a sol.
51 σιδηρίεσσαν a.
56 χαδεῖς a sol.
59 ἴσχεις a. ἴσχοις b.
62 περιφλυδόοντος a sol.
67 νευροῦ a.
68 πυετίαν a sol.
71 ἐνὶ ψηθέντα a. ἐνὶψη—b.
74 ἐχθρὰν a. — ὴν b.
75 ψιμμιθίου a. ψιμμυθίου b.
76 οἰδήνατο a sol.
79 ἐμπάσσεται a sol.
80 δ' om. a sol.
81 ἐπιλλύζων a—ιλλίζων b.
χελλύσσεται a. χελύσσεται b.
82 κεῖνο a sol.
ὃ a. b.
83 ναυτιόεις a. b.
84 ἄλλην a. b.— δέα βλέπων a sol.
λεύσσων b.
88 ἠέτι—ὀρέξῃς a.
οις
91 ῥεῖα φέρεις a sol. πόρου b.
92 καὶ σὺ δέ γ' ἢ a. ἠδὲ σύ γ' ἢ b.
95 τέφρην a. b.
99 περσήεις a sol.
102 ἀρούρης a. b.
4 ὑπαὶ a. b.
ἔνθα τέμφη a sol.
6 ὀπταλέοισιν a sol.
9 ἀεὶ καλλείπεται a sol.
10 χλιόεντι a sol.
τῆξον a sol.
14 ἀλκέα a sol.
15 σιτηφάγου a sol.
25 ἀελπτέα a sol.
28 ποταμίοισι νάμασιν a.
—ησι νύμφαις b.
29 ἐν κύβεσι τεύξας a.
λαιμὸν b.
30 δειοῦς a. 31 λευκανίην b.
παιγνίοις
32 ὑπαὶ a. ἀθύροισι b.
34 ἀμμίνδην a. σποράδ — a. b.

137 ἐς a.
βράσσοις a. b.
40 κενώσεις vers. turb. a. κεινώσειας b.
45 ῥίζεα a. b. in quo ε in ras.
46 πόα a sol.
50 αἴης a. b.
53 σηραίοισι a. σειραίοιο b.
56 ἐρινέῳ a sol.
62 τῷ μήτ' a sol.
66 ἀφρὸν ἐγκεράσαιο a sol.
θοῦ a. οἰωνοῦ
κίφου b.
68 κακοφθορέα a sol.
70 θάλουσαν a sol.
73 δὴ τὸ πνοαῖς—ἐχθρᾶς a sol.
75 φιλοργὸς a sol.
76 ἐμφορέων a. b.
πείπειρον
81 ῥυσαλε— a. ῥυσσ— b.
82 θλίβουσι—ῥιζηδὰ a.
83 πεμφραδῶν a sol.
84 ἐπιῤῥαγέεσι a. b.
85 κακὰς a. Καλλίμαχος κακάδι
σὺν γλώσσῃ a.
89 ἐμπάζοντες a sol.
92 ἄκρα δέ τοι ψύχει a sol.
βλέπει ἢ ἕλκει
93 ἀτύζει a. ἀτίζει b.
97 ἠὲ κλυστῆρος a.
99 ἢ δ' αὐχμοῖο a. ἢ δαυχμοῖο b.
ϊ
201 μέγα a. μίγα b.
6 θάλψαι om. a.
πολλάκι
15 δαχθόμενος a. δηθάκι b.
α
18 λειοφόρουσι a. λειο— b.
19 γλώσσῃ a. b.
21 βρυχανάαται a. βραυκανάαται b.
22 ὠρηδὸν a.
24 πολυπλέκτοισι πιέξας a.
πιέσας b.
26 βιασάμε— a. b.
36 ἐν ἀολλ— a. ἄλις καὶ ἀ— b.
38 ἐν ὄμηρ— a. βάλοιο συνομήρεα b.
39 σύ γε ῥοδ. a sol. ῥοδέοις a. b.
41 δέ κε a. b.
42 ἴηλαι a. ἴῆλαι b.
43 ἔχον a sol.
ὰ
46 τὰ δὲ a. τὸ δὲ b.
47 δ' ὑποσήπεται a sol. ὕδρης a. b.—βόσκεται b.
50 κεῖνο ποτὸν δέξηται a sol.—παρὰ a. οὐ π lac. χείλη b.
56 ἀναρεπτό— a. b. ἀναρευγόμενον sch. b.
63 ἐρύξει a. b.
οι
64 ἀρήξει a.
67 κολούθαις a sol.
69 κασ τηνοῦ a. b.—ταχυφλ— a. δασυφλ— b.
70 νειραίαν a. b.
73 Πρ. κλοπὴν ἀν. φώρης a. b.
ϊ
75 εὐφήμου a. η b.

277 μίγδην a.
κορπίου ἀμμίγδην (hoc in ras.) b.
78 ἐπὶ στ— a.
87 ὄγμῳ a sol.
88 δ' ἐν βρον— a. b.
89 τότε δ' a. b.
94 αἰχμήτοισιν a sol.
ὄρταλις a. b.
96 deest a.
300 καὶ δ' ἀπὸ ῥη— a.
ῥητίνης b.
3 ἀπαιάζ— a sol.
4 οἴη a sol.
6 ἀναμέργεο a.
7 ἄπο a. b.
9 ἄλλοτ' ὄλιζον ἀποτμ— a. b.
22 κατεχθέος a sol.
25 τότε δ' ἂν σύ a. b.
33 καί τε πηγ — a sol.
34 διαθρύψας a sol.
ἑστηυῖαν a. b.
35 ἀπαλγό— a.
38 ἐμβριχθ— a.
42 ἀμφυσγετὸς a.
ιηῃ a.
44 δαμάλαις a sol.
45 θηρᾷν a.
πίμπραται ἐσχατίῃσιν ὅταν καυλεῖα φάγωσιν b.
47 εὐκραδέης a. b.
50 πορέειν) πυρετῶν a. πορέειν b.
55 μυρσίνης a. μυρτήνης b.
56 καὶ θαλῆ a. ἐμπαλοίατο a.
μαστοῦ
θηλῆς b.
58 οὔθατα a sol.
60 πόσεος a sol.
61 ἐς a. b.
63 ἐπιγνάψαιο a. στρεβλὸν b.
67 ὕπο σύρεο a. b.
70 δὲ θρύπτειραν a. b. κονίλην a. b.
74 μίνθας a sol.
76 φράζεο a.
78 τῷ δ' ἤδηλ — a. b.
80 μὲν γὰρ δαῖτ' ἄπερ— a sol.
87 νηδύων a b.
86 ῥεῖ γλυ a sol.
87 φιαρῷ πυρὶ a sol.
90 ῥόχθησι a sol.
αἰγιαλοὺς sch.
91 ἀγμοὺς a.
400 δὲ deest a.
4 πρηόνες a. b.
5 εὔτριβές αἴνυσο δ' a. b.
6 ἴειδα a sol.
10 deest a. b.
11 θάλψεις a sol.
ἄχυρα
12 ἤϊα b
Post 12 sequitur 10 a. b.
20 κακανθήσαντας a sol.
23 τῷ δ' ὅτε μὲν καθ'— a sol.
24 σιταγόνου a. σιτηγόνου b
25 εὐκαμποῖς a sol.
ω
28 ὠμόβροτον a. b. φύλλα τ' a.
ελ
ἀμέρξας b.

430 νάπειαν a. b.
η
31 γαθυλλίδας a. γαθ— b.
δ' αὔτην a sol.
33 σὺ δὲ a sol.
34 ἄκρῶν a sol.
43 ὅσσα a sol.
45 διαθρύπτοιο a. b.
46 ὑμμηττιδος a sol.
48 ἐκτήσαντο a sol.
49 θαλάμους a. b.
51 ποδὶ θῦμα a sol.
52 εὔτριχι λίνῳ a. b.
53 χαλινοῖς a. b.
54 κεκορεσμένοι a sol.
57 μαλάσσων a. παλ— b.
62 δ' om. a sol. ἐμβάλλεο a sol.
63 ἐπαιονάασθαι a. b. λουτροῖς a.
λοετροῖς b.
65 εἰ δήεις a.
κακοφθορέα a sol.
69 καὶ ἀπλύντων a. ἀῤῥύπων b.
λεπὶς a sol.
70 μὴν ὑπὸ στλίγγεσιν a sol.
θριξὶ sch.
—εσσιν b.
73 ἀγρώστερος a sol.
74 ἐπίχλοος a. b.
77 πίμπραντ'' ἀμφὶ a sol.
78 κοιλιδιόωντος a sol.
79 ὀλιγοτέρῃ a. b.
83 τῶν μὲν a. b. φοινήεσσαν a. b.
91 αἰγινῆτιν ὅσαι τὰ σκληρέα a.
94 ὥςπερ νοττεύουσαν a. ὥςπερεὶ νοττεύουσαν b.
99 προὔτυχε a sol.
507 πύλαισιν a sol.
11 καὶ σὺ ποτ' a. b.
13 χρυσταίλοιο a. —άλοιο b.
17 ἐν πυρὶ a. b.
20 μίξει a.
23 ἐπιφωλ— a. b.
25 κεῖνο ποτὸν a. b.
ῥυδέουσι a. ῥ' ἴδέουσῃ b. (sic, deleto ο ante ἴ).
27 σπειρώδη a. b.
29 —γότας a.
31 πυρίτιδα a. — δι b.
η
33 σίνηπι a. σίνηπι b.
36 κῆραν a.
Post 36 sequitur 50 a. b.
57 ἐπιτροχόωσιν a. b.
58 στάζουσαι δαιομ— a sol.
59 δάκρυα μέρξας a. —υ ἀμόρξας b.
62 καθεψιήσειας a. b.
ὅσους ἐψήσατο a sol.
66 ἀέοντα a sol.
68 θριβρὰ a sol.
569 om. a et uncis inclusus est solus. In b. duo versus incipientes ab ἀλδαίνει
72 κυτησινόμου a. b.
— ἀάκητοι a sol.
73 ἔθηκαν a sol.
74 ἑρμήεις a sol.
ἀπ' οὐνόσφισε a. b.
75 παρετείνατο a. —ετο b.

577 ἢ ῥυγγίδας a. b.
82 ἔρσιν a sol.
94 θαμινότεροι a. —μινώτεροι b.
98 πελάζεις a sol.
99 ἐναλθῆ a. b.
601 αὖ ξηρῶν a sol.
κόψας a. b.
604 φιλοζώοιο a. b.
7 ἀλγυνόεσσα a sol.
11 ἄνδρας ἀπροςφά. ἐνιπλήσσων a. b.
12 τῶν γ' οὔρων a. b. οὐ μὴν b.

613 μολίβδῳ εἰδύνατο a.
—ϐδου εἰδάνατο b.
18 ὧ θ' ὑπὸ a. b.
21 οἴνῳ δ' ἐντρίψαιο a. b.
23 κυτίνοιο a. b.
25 —κλαύτοιο a. b.
27 —οίη a. sol. παρὰ χρ. a. b.
28 ἴσθμια καὶ φάρυγγος a. b.
Post 628 sequitur 537-49 a. b.
537 ἐγκάτθ'— a. b.
α
38 μύκητος a. —ος b.

539 σοι a. b. —τεᾶς a sol.
40 ἰμϐρασίας μούνης sol. a.
41 ἠερέθησαν a. ἠρέθισαν b.
45 λειήνας a. b.
ω
40 πόμα a. πόμα b.
τότε γὰρ a. b.
ἦκε πίησθα a sol.
Post 49 duo versus postremi a. b.
Subscr. b. ἐγράφη Νίκανδρος χειρὶ πέτρου ταπεινοῦ.

Regimontii, mense Septembri MDCCCXLIII.

K. LEHRS.

ΟΠΠΙΑΝΟΥ

ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Σοὶ, Μάκαρ, ἀείδω, γαίης ἐρικυδὲς ἔρεισμα,
φέγγος ἐνυαλίων πολυήρατον Αἰνεαδάων,
Αὐσονίου Ζηνὸς γλυκερὸν θάλος, Ἀντωνῖνε·
τὸν μεγάλη μεγάλῳ φιτύσατο Δόμνα Σεβήρῳ
ὀλβίῳ εὐνηθεῖσα, καὶ ὄλβιον ὠδίνασα,
νύμφη ἀριστοπόσεια, λεχὼ δέ τε καλλιτόκεια,
Ἀσσυρίη Κυθέρεια, καὶ οὐ λείπουσα Σελήνη,
οὐδὲν ἀφαυρότερον Ζηνὸς Κρονίδαο γενέθλης·
εὐμενέοι Τιτὰν Φαέθων καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων.
Τῷ ῥα πατὴρ κρατερῇσι πονησάμενος παλάμῃσι
δῶκεν ἔχειν πᾶσαν τραφερὴν, πᾶσαν δὲ καὶ ὑγρήν.
Σοὶ μὲν γὰρ θαλέθουσα χύει πάνδωρος ἄρουρα,
καὶ πάλιν εὐδιόωσα τρέφει κλυτὰ φῦλα θάλασσα·
σοὶ δέ τε πάντα νάουσιν ἀπ' Ὠκεανοῖο ῥέεθρα,
φαιδρά τε μειδιόωσα θέει κλυτὸς Ἠριγένεια.
Τοιγὰρ ἐγὼν ἔραμαι θήρης κλυτὰ δήνε' ἀεῖσαι.
Τοῦτό με Καλλιόπη κέλεται, τοῦτ' Ἄρτεμις αὐτή.
Ἔκλυον, ᾗ θέμις ἐστὶ, θεείης ἔκλυον ἠχῆς,
καὶ θεὸν ἠμείφθην· πρώτη δέ με τοιάδ' ἔνισπεν·
Α. Ἔγρεο, καὶ τρηχεῖαν ἐπιστείβωμεν ἀταρπὸν,
τὴν μερόπων οὔπω τις ἑῆς ἐπάτησεν ἀοιδαῖς. [νᾶς,
Ο. Ἵλαθι, πότνια δῖα, τὰ δ' ἐν φρεσὶ σῇσι μενοι-
ἄμμες ὑφ' ἡμετέρῃ μεροπηΐδι λέξομεν ἠχῇ.
Α. Οὐκ ἐθέλω τριετῆ σε τανῦν ὀρίβακχον ἀείδειν,
οὐ χορὸν Ἀονίου παρὰ βένθεσιν Ἀσωποῖο. [σθλα·
Ο. Λείψομεν, ὡς κέλεαι, τὰ Σαβάζια νύκτερα θύ-
δηθάκις ἀμφεχόρευσα Θυωναίῳ Διονύσῳ.
Α. Μὴ γένος ἡρώων εἴπῃς, μὴ ναυτίλον Ἀργὼ,
μηδὲ μόθους μερόπων, μή μοι βροτολοιγὸν ἀείδῃς.
Ο. Οὐκ ἐρέω πολέμους, οὐκ Ἄρεος ἔργα κάκιστα·
ἐφρασάμην Πάρθων τε δύας καὶ Κτησιφόωντα.
Α. Ἀμφὶ πόθοις ὀλοοῖσιν ἀκὴν ἔχε, λεῖπέ τε κεστούς·
ἐχθαίρω τὰ λέγουσιν ἀθύρματα ποντογενείης.
Ο. Ἐκλυόμέν σε, Μάκαιρα, γάμων ἀμύητον ἐοῦσαν.
Α. Μέλπε μόθους θηρῶν τε καὶ ἀνδρῶν ἀγρευτήρων·
μέλπε γένη σκυλάκων τε καὶ ἵππων αἰόλα φῦλα·
βουλὰς ὠκυνόους, στιβίης εὐκερδέος ἔργα·
ἔχθεά μοι θήρεια λέγειν, φιλότητας ἀείδειν,
καὶ θαλάμους ἐν ὄρεσσιν ἀδακρύτοιο κυθείρης,
καὶ τοκετοὺς ἐνὶ θηρσὶν ἀμαιεύτοιο λοχείης.
Τοῖαι συνθεσίαι Ζηνὸς μεγάλοιο θυγατρός.
Ἔκλυον, ἀείδω· βάλλοιμι δ' ἐπίσκοπον ἠχήν.
Ἀλλὰ σύ γ', ἀντολίηθεν ἐπ' ὠκεανὸν βασιλεύων,
εὔδιον ἀμβροσίῃσιν ὑπ' ὀφρύσι σῇσι γεγηθὼς,
δεξιτερὴν ὀπάσαιο πανίλαον, ὀλβοδότειραν

OPPIANI

DE VENATIONE

LIBER PRIMUS.

Tibi, o beate, canò, terræ inclytum fulcrum,
lumen bellicosorum amabile Æneadarum,
Ausonii Jovis dulce germen, Antonine :
quem magna magno peperit Domna Severo,
beato nupta, et beatum enixa,
sponsa optimi-mariti, puerperaque formosi-filii,
Assyria Venus, et non delinquens Luna,
nulla-parte deteriorem Jovis Saturnidæ sobole :
(propitii *este*, Titan Phaethon et Phœbe Apollo.)
Cui quidem pater validis subactam manibus
dedit habere universam terram, universum adeo mare ;
Tibi namque florida parturit alma tellus,
itemque tranquillum nutrit inclyta genera mare ;
tibique omnia fluunt ab Oceano flumina,
læteque ridens currit insignis Aurora.
Itaque ego aveo venationis nobiles artes canere.
Hoc mihi Calliope imperat, hoc Diana ipsa.
Audivi, uti fas est, divinam audivi vocem,
et deæ respondi : prior vero me talibus allocuta est :
D. Surge, et asperam ingrediamur viam,
quam hominum nondum quisquam trivit carminibus.
O. Fave, o veneranda Diva; quæ apud animum tuum cogitas,
ea nos nostra humana eloquemur oratione.
D. Nolo trietericum te nunc montanum-Bacchum canere,
nolo choreas Bœotici ad fluenta Asopi.
O. Missa-faciemus, ut jubes, Sabazia nocturna sacra ;
sæpenumero choreas-duxi-circa Semeles-filium Bacchum.
D. Ne genus heroum dicas, ne nauticam Argo,
neve pugnas hominum, ne mihi homicidam (*Martem*) canas.
O. Non dicam bella, non Martis opera pessima ;
novi Parthorumque strages et Ctesiphontem.
D. De amoribus funestis taceto, et relinque cestos (*amores*) ;
odi, quæ vocant ludicra ponto-generatæ (*Veneris*).
O. Audivimus te, Diva, nuptiarum expertem esse.
D. Cane certamina et ferarum et venatorum ;
cane genera canum, et equorum varia genera,
vaframenta solertia, indaginis lucrosæ opera ;
inimicitias mihi ferinas dicito, amores canito,
et conjugia in montibus lacrimarum-expertis Veneris,
et partus inter feras obstetrice-carentis nixus.
Talia mandata *erant* Jovis magni filiæ.
Audivi, cano. Utinam vero jaculer scopum-ferientem vocem.
At tu, qui ab Oriente ad-usque Oceanum regnas,
serenum ambrosiis superciliis tuis renidens,
dextram præbeas clementem, munifica

γαίῃ καὶ πολίεσσι, καὶ εὐθήροισιν ἀοιδαῖς.
Τριχθαδίην θήρην θεὸς ὤπασεν ἀνθρώποισιν,
ἠερίην χθονίην τε καὶ εἰναλίην ἐρατεινήν·
ἀλλ' οὐχ ἶσος ἄεθλος· ἐπεὶ πόθεν ἶσα τέτυκται,
ἰχθὺν ἀσπαίροντα βυθῶν ἀπομηρύσασθαι
καὶ ταναοὺς ὄρνιθας ἀπ' ἠέρος εἰρύσασθαι,
ἢ θηρσὶ φονίοισιν ἐν οὔρεσι δηρίσασθαι!
Οὐ μὲν ἄρ' οὐδ' ἁλιῆϊ, καὶ οὐχ, ἐτὸς, ἰξευτῆρι
ἄγρη νόσφι πόνοιο· πόνῳ δ' ἅμα τέρψις ὀπηδεῖ
μούνη, καὶ φόνος οὔτις· ἀναίμακτοι δὲ πέλονται.
Ἤτοι ὁ μὲν πέτρῃσιν ἐφήμενος ἀγχιάλοισι,
γυραλέοις δονάκεσσι καὶ ἀγκίστροισι δαφοινοῖς
ἄτρομος ἀσπαλιεὺς ἐπεδήσατο δαίδαλον ἰχθύν·
τερπωλὴ δ', ὅτε χαλκοῦ ὕπαι γενύεσσι τορήσας
ὕψι μάλα θρώσκοντα βυθῶν ὕπερ ἀσπαίροντα
εἰνάλιον φορέῃσι δι' ἠέρος ὀρχηστῆρα.
Ναὶ μὴν ἰξευτῆρι πόνος γλυκύς· ἢ γὰρ ἐπ' ἄγρην
οὐκ ἄορ, οὐ δρεπάνην, οὐ χάλκεα δοῦρα φέρονται,
ἀλλ' αὐτοῖς ἐπὶ δρυμὰ συνέμπορος ἕσπετο κίρκος,
καὶ δολιχαὶ θώμιγγες, ὑγρός τε μελίχροος ἰξός,
οἵ τε διηερίην δόνακες πατέουσιν ἀταρπόν.
Τίς τάδε τολμήσειεν ἀείδειν ἰσοτάλαντα;
ἢ βασιλῆϊ λέοντι τίς αἰετὸν ἀντιβάλοιτο;
ἰῷ πορδαλίων δὲ τίς ἂν μύραιναν ἐΐσκοι;
ἢ θῶας κίρκοις, ἢ ῥινοκέρωτας ἐχίνοις;
ἢ λάρον αἰγάγροις, ἢ κήτεα πάντ' ἐλέφαντι;
Θηρητῆρε λύκους ὄλεσαν, θύννους ἁλιῆες·
ἀγρευτῆρες ὄϊς, τρήρωνας ἕλον δονακῆες·
ἄρκτον ἐπακτῆρες, καὶ μορμύλον ἀσπαλιῆες·
τίγριν δ' ἱππῆες, καὶ τριγλίδας ἰχθυβολῆες·
κάπριον ἰχνευτῆρες, ἀηδόνας ἰξευτῆρες.
Ἀλλὰ σύ μοι, Νηρεῦ, καὶ δαίμονες Ἀμφιτρίτης,
ἠδὲ φιλορνίθων Δρυάδων χορὸς, ἱλήκοιτε·
δὴ γὰρ ἐπιστροφάδην με φίλαι καλέουσιν ἀοιδαί·
δαίμοσι θηροφόνοισι παλίντροπος ἔρχομ' ἀείσων.
Πρῶτα μὲν αἰζηοὶ μή μοι μάλα πίονες ἔστων·
ἢ γάρ τοι σκοπέλοισι θορεῖν μὲν ὑπείροχον ἵππον
χρειὼ ἀναγκαίη, χρειὼ δ' ἄρα τάφρον ἀλέσθαι.
Δηθάκι δ' ἐν δρυμοῖσιν ἀνάγκη θῆρα δίεσθαι
ποσσὶν ἐλαφρίζοντα καὶ εὐφόρτοις μελέεσσι.
Τῷ μὴ πιαλέοι θήρης ἐπὶ μῶλον ἴοιεν,
μηδ' ἔτι λεπταλέοι· καὶ γάρ ποτε δηρίσασθαι
θηρσὶν ἐνυαλίοισι χρεὼ πολυαγρέα φῶτα.
Τοὔνεκά μοι δέμας ὧδε κερασσάμενοι φορέοιεν,
ἀμφότερον κραιπνόν τε θέειν σθεναρόν τε μάχεσθαι.
Καὶ δ' ἄρα δεξιτερῇ μὲν ἐπικραδάοιεν ἄκοντας
ἀμφιδύμους, ταναούς, δρεπάνην δ' ἐπὶ μεσσόθι ζώνης·
καὶ γὰρ καὶ θήρεσσι πικρὸν φόνον ἐντύνοιντο,
καί τε κακῶν φορέοιεν ἀλεξητήρια φωτῶν.
Λαιῇ δὲ πεζὸς μὲν ἄγοι κύνας, ἱππελάτης δὲ
ἵππων ἰθύνειε κυβερνητῆρα χαλινόν.
Εὐσταλέως δὲ χιτῶνα καὶ εἰς ἐπιγουνίδα πήξας
ἑλκέσθω, σφίγγοιτο δ' ἐπημοιβοῖς τελαμῶσι.
Αὐχένος αὖθ' ἑκάτερθε παρήορον ἐκ παλαμάων

terræ et urbibus, etiam venatoriis carminibus.
Triplicem venationem Deus largitus-est hominibus,
aeriam, terrestremque et marinam jucundam.
Verum non *est* æqualis labor. Nam quo-pacto paria essent,
piscem palpitantem de-gurgitibus protrahere,
et extensas aves ex aere capere,
aut cum-feris trucibus in montibus decertare!
Verumtamen neque piscatori, neque, revera, aucupi
venatio *est* absque labore; labori autem simul voluptas comitatur] sola, et cædes nulla; incruentæ vero sunt.
Nimirum scopulis insidens litoralibus,
curvis arundinibus et hamis cruentis
intrepidus piscator ligat dædalum piscem;
voluptas autem *est*, cum ferri super genis (*hamo*) confixum
alte admodum salientem super profunda, palpitantem,
marinum rapit per aerem saltatorem (*piscem*).
Certe etiam aucupi labor jucundus *est;* profecto enim ad venationem] non ensem, non falcem, non ænea venabula ferunt,
sed ipsos in silvas comes sequitur accipiter,
et longi laquei, humidumque et flavum viscum,
quæque per-aeriam arundines ambulant viam.
Quis hæc ausit canere æqualia,
aut regi leoni quis aquilam componat,
cum veneno autem pardorum quis murænam contendat,
aut thoes cum-accipitribus, aut rhinocerotes cum-echinis,
aut larum cum-capris-silvestribus, aut cete omnia cum elephante?] Venatores lupos perimunt, thunnos autem piscatores,] captores oves, columbas capiunt qui-arundinibus-aucupantur,] ursum consectatores, et mormyrum hamiotæ;
tigridem vero equites, et mullos jaculatores:
aprum vestigatores, luscinias qui-visco-aucupantur.
Sed tu mihi, Nereu, et numina maris,
et aves-amantium Dryadum cœtus, propitii-este;
jam enim aliorsum me grata vocant carmina,
diis fericidis reversus venio cantatum.

Principio quidem juvenes ne mihi valde obesi sint:
namque in scopulis insilire eximium equum
oportet necessario, oportet vero etiam fossam saltu-superare.] Sæpe quoque in saltibus necesse-est feram persequi,
pedibus expeditum et agilibus membris.
Quapropter ne obesi venationis pugnam adeant,
neque etiam macilenti; nam interdum decertare
cum-feris martiis oportet venationis-studiosum virum.
Itaque mihi corpus ita temperati ferant,
simul et agile ad-currendum et robustum ad-dimicandum.
Et sane dextra quidem vibrent sagittas
geminas, longas, falcemque in medio zonæ *habeant;*
etenim *ita* et feris acerbam mortem paraverint,
et adversus-improbos gestarint arma-defensoria viros.
Sinistra vero pedes quidem ducat canes, eques autem
equorum gubernet moderatrices habenas.
Apte quoque tunicam et ad-genua-usque succinctam
trahat, coerceatque alternantibus loris.
Colli porro ab-utraque-parte suspensam manibus

εἷμα περιστέλλοιτ' ὀπίσω σθεναρῶν. ὑπὲρ ὤμων
ῥήϊον ἐς κάματον· γυμνοῖσι δὲ ποσσὶν ὁδεύειν
κείνους, τοῖσιν ἴχνη μέλεται δυσδερκέα θηρῶν,
ὄφρα κε μὴ θήρεσσιν ἀπ' ὄμματος ὕπνον ἕλοιτο
ἠχὴ τριβομένων λιπαροῖς ὑπὸ ποσσὶ πεδίλων.
Μηδ' ἄρα λῶπος ἔχειν μάλα λώϊον· οὕνεκεν εἷμα
πολλάκι κινύμενον πνοιῇ κελάδοντος ἀήτου
θῆρας ἀνεπτοίησεν, ἀνήϊξεν δὲ φέβεσθαι.
Ὧδε μὲν εὖ στέλλοιντο θοὸν δέμας ἀγρευτῆρες·
τοίους γὰρ φιλέει Λητωϊὰς ἰοχέαιρα.
Ἄλλοτε δ' ἀλλοίην ὥρην ἐπὶ θῆρας ἰόντων,
ἤματος ἱσταμένοιο, καὶ ἤματος ἀνομένοιο,
καὶ μεσάτου, ποτὲ δ' ἑσπερίου· ποτὲ δ' αὖτε καὶ ὄρφνῃ
θῆρας ὑπ' ἀκτίνεσσι σεληναίης ἐδάμασσαν.
Ἠὼς μὲν τέταται περιδέξιος ἀγρευτῆρι
πᾶσα, γαληνιόωσα πανημερίοισι δρόμοισιν,
εἴαρι φυλλοτόκῳ καὶ φυλλορόῳ φθινοπώρῳ·
ἔξοχα γὰρ τελέθουσι καὶ ἵπποις καὶ μερόπεσσι
καὶ κυσὶν ὠμηστῇσι θέειν εὐκραέες ὧραι
εἴαρι χρυσείῳ, κρυερῶν νεφέων ἐλατῆρι,
ὁππότε ποντοπόροισι βατὴ πλώουσι θάλασσα
ἄργυφα τειναμένοισι λινοπτερύγων ὅπλα νηῶν,
ὁππότε γαῖα βροτοῖσι φυτηκομέουσι γέγηθεν,
ὁππότε καὶ καλύκεσσι καὶ ἄνθεσιν ἅμματα λύει.
Ἢ πάλιν ἐσχατιῇσιν ὀπωρινῇσι τροπῇσιν,
ἡνίκα δῶμα τέθηλεν ὀπωρολόγοιο γεωργοῦ,
καρπὸς Ἀθηναίης λιπαρὴν ὅτε γαυλίδα πλήθει,
καὶ βότρυν ἡμερίδων θλίβων ἐπιλήνια χαίρει,
σίμβλα μελισσάων ὅτε λείρια κηρία βρίθει.
Χείματι δ' ἐν μεσάτῳ μέσου ἤματος ἀγρώσσοιεν,
εὖτέ τις ἐν δρυμοῖσιν ὑπὸ σπήλυγγι λιασθεὶς,
κάρφεα λεξάμενός τε καὶ ὠκύμορον φλόγα νήσας,
ἄγχι πυρὸς κλινθεὶς ὁπλίσσατο δόρπον ἀμορβός.
Ἐν δὲ θέρει χρειὼ φυγέειν φλογόεσσαν ἐνιπὴν
ἄζαν τ' ἠελίου· κέλομαι δ' ἐπ' ἄεθλον ἱκάνειν
πρώτῃ ὑπ' ἀμφιλύκῃ, ὅθ' ἑωθινὸν ἀγροιῶται
ἱστοβοῆος ἔνερθεν ὑπ' εὐποίητον ἐχέτλην
γειοτόμον δαμάλῃσιν ἐπιθύνουσιν ἄροτρον·
ἢ πάλιν ἑσπερίῃσιν ὅτ' ἠέλιος ζυγὰ κλίνει,
ὁππότε σημαίνουσιν ἑαῖς ἀγέλῃσι νομῆες,
εὖτε καταστείχουσι ποτὶ σφετέρους πάλι σηκοὺς,
βριθόμεναι μαζούς τε, καὶ οὔθατα κυμαίνουσαι·
οἱ δ' ἀπὸ λαϊνέων ἄμοτον προθορόντες ἐναύλων
πάντες ἑαῖσι φίλῃσι περισκαίρουσι τεκούσαις,
ἀμφὶ μὲν εὐγλήνους δαμάλας βλοσυρῶπες μόσχοι,
αὐτὰρ εὐκραίρῳ ὄϊας περὶ βληχάδας ἀμνοὶ,
μηκάδας αὖτ' ἔριφοι καὶ φορβάδας ὠκέε πῶλοι.
Ναὶ μὴν τόσσα φέροιντο ποτὶ κνημοὺς ξυλόχους τε
ἐργοπόνοι κρατεροὶ θήρης ἐρικυδέος ὅπλα
ἔντεά τ' εὐθήροιο μέγα πνείοντα φόνοιο,
δίκτυά τε σχαλίδας τε βρόχων τε πολύστονα δεσμὰ,
ἄρκυας εὐστρεφέας τε λύγους τανaόν τε πάναγρον,
αἰχμὴν τριγλώχινα, σιγύνην εὐρυκάρηνον,
ἁρπάλαγον κάμακάς τε καὶ εὔπτερον ὠκὺν ὀϊστὸν,

vestem aptet a-tergo, robustos supra humeros
expeditum ad laborem; nudis vero pedibus incedant
illi, quibus vestigia curæ-sunt obscura ferarum,
ut ne forte feris ab oculis somnum abigat
strepitus tritarum pinguibus sub pedibus solearum.
Neque vero pallium habere valde conducit, quia *hæc* vestis
sæpe agitata flatu stridentis venti
feras exterret, excitatque ad-fugiendum.
Ita quidem bene componant agile corpus venatores:
tales enim amat Latonæ-filia sagittis-gaudens.
Alias vero alia hora *diei* in feras pergant,
die ineunte, et die decedente,
et medio, interdum vespertino; interdum vero etiam noctu
feras sub radiis lunæ subegerunt.
Aurora quidem extensa-est peropportuna venatori
tota, tranquilla ad-totius-diei cursus,
vere frondoso et, ubi-folia-defluunt, autumno:
eximie namque sunt et equis et hominibus
et canibus crudivoris ad-currendum bene temperatæ horæ
vere aureo, frigidarum nubium expulsore,
quando pontigradis facile *est* navigantibus mare,
candida expandentibus velivolarum armamenta navium,
quando tellus hominibus plantationis-studiosis gaudet,
quando et calycibus et floribus vincula solvit.
Aut rursum extremis autumnalibus conversionibus,
cum domus floret fruges-colligentis agricolæ,
fructus Palladis pingue quando vas-olearium implet,
et uvam vitium premens prelis gaudet,
alvearia apum quando floridi favi stipant.
Hieme autem media meridie venatum-proficiscantur,
cum quis in saltibus sub antro projectus,
sarmentisque collectis et cito-emorienti flamma extructa,
propter ignem reclinatus instruit prandium rusticus.
Æstate autem oportet evitare flammeam injuriam
ardoremque solis: jubeo igitur in certamen descendere
primum sub crepusculum, quando primo-mane agricolæ
subtus temonem sub concinna stiva
terram-proscindens juvencis accommodant aratrum;
aut rursum vespertinis *horis* quando sol juga inclinat;
quando signum-dant suis gregibus pastores,
cum tendunt-ordine ad sua rursum stabula,
gravati mammas, et ubera turgentes;
a lapideis autem incessanter prosilientes stabulis
omnes suas dilectas circumsiliunt matres,
circa vaccas quidem formosis-oculis torvum-videntes vituli,
at cornigeri circa oves balantes agni,
circum capras vero hœdi et *circum* equas pernices pulli.
Sane igitur tot gestent ad saltus silvasque
venatores validi venationis gloriosæ instrumenta
armaque venaticam valde spirantia cædem,
retiaque furculasque funiumque suspiriosa vincula,
casses, beneque-plexa vimina, longumque panthera,
cuspidem trisulcam, jaculum lati-capitis,
harpalagon fustesque et alatam, velocem sagittam,

φάσγανα βουπλῆγάς τε λαγωοφόνον τε τρίαιναν,
ἀγκυλίδας σκολιὰς μολιβοσφιγγέας τε κορώνας,
σπαρτόδετον μήρινθον ἐΰπλεκτόν τε ποδάγρην,
ἅμματά τε στάλικάς τε πολύγληνόν τε σαγήνην.
Ἵππους δ' εἰς θήρην μέγα κυδήεντας ἀγέσθων
ἄρσενας· οὐ μόνον ὅττι χερείονές εἰσι πόδεσσι
θηλύτεραι τελέειν δολιχὸν δρόμον ἐν ξυλόχοισιν,
ἀλλ' ὅτ' ἀλεύασθαι χρειὼ φιλοδέμνιον ἦτορ
ἵππων ὠκυπόδων· ἀπὸ δ' ἱππάδα τηλόσ' ἐρύκειν,
ὄφρα κε μὴ χρεμέθωσι λιλαιόμενοι φιλότητος,
καί τ' ἀΐοντες ὄπα κρυερὴν φύζανδε νέωνται
νεβροὶ δορκαλίδες τε θοαὶ καὶ δειμαλέος πτώξ.
Ἵππων δ' αἰόλα φῦλα· τόσ' ἔθνεα μυρία πώλων,
ὅσσα βροτοῖσι γένεθλα δεδασμένα σῖτον ἔδουσιν·
ἀλλ' ἔμπης ἐρέω, τόσσοι μετὰ πᾶσι κραταιοί,
ὅσσοι θ' ἱππαλέοισιν ἀριστεύουσιν ὁμίλοις.
Τυρσηνοί, Σικελοί, Κρῆτες, Μάζικες, Ἀχαιοί,
Καππαδόκαι, Μαῦροι, Σκυθικοί, Μάγνητες, Ἐπειοί,
Ἴονες, Ἀρμένιοι, Λίβυες, Θρήϊκες, Ἐρεμβοί.
Ἵππον δ' ἐν πάντεσσι πανέξοχον ἐφράσσαντο
ἴδμονες ἱπποδρόμων καὶ βουκολίων ἐπίουροι,
175 εἴδεσιν ὃς τοίοισιν ὅλον δέμας ἐστεφάνωται·
178 βαιὸν ὑπὲρ δειρῆφι μετήορον ὕψι κάρηνον
179 ἀείροι, μέγας αὐτὸς ἐὼν περιηγέα γυῖα·
180 ὕψι κάρα, νεάτην δὲ γένυν ποτὶ δειράδα νεύοι·
181 εὐρὺ πέλοι φαιδρόν τε μεσόφρυον· ἐκ δ' ἄρα κόρσης
182 ἀμφὶ μέτωπα τριχῶν πυκινοὶ σείοιντο κόρυμβοι·
183 ὄμμα τορόν, πυρσωπόν, ἐπισκυνίοισι δαφοινόν,
184 εὐρεῖαι ῥῖνες, στόμα δ' ἄρκιον, οὔατα βαιά,
176 γυραλέη δειρὴ τελέθοι λασιαύχενος ἵππου,
177 ὡς ὅτε χαιτήεσσα λόφον νεύει τρυφάλεια·
185 πουλὺ πέλοι στέρνον, δολιχὸν δέμας, εὐρέα νῶτα,
καὶ ῥάχις ἀμφίδυμος μέσον ἰσχία πιαίνουσα·
ἐκ δὲ θέοι πολλὴ μετόπισθε τανύτριχος οὐρή·
μηροὶ δ' εὐπαγέες, μυώδεες, αὐτὰρ ἔνερθεν
ὀρθοτενεῖς δολιχοί τε ποδῶν περιηγέες αὐλοί
καὶ μάλα λεπταλέοι, καὶ σαρκὶ λελειμμένα κῶλα,
οἷα τανυκραίροισιν ἀελλοπόδεσσ' ἐλάφοισι·
καὶ σφυρὸν ἀγκλίνοιτο, θέοι δὲ περίδρομος ὁπλὴ
ὕψι μάλ' ἐκ γαίης, πυκινή, κερόεσσα, κραταιή.
Τοῖός μοι βαίνοι κρατερὴν θήρειον ἐνυὼ
θυμαίνων, συνάεθλος, ἀρήϊος, ὄμβριμος ἵππος.
Τύρσηνοί τοιοίδε καὶ Ἀρμένιοι καὶ Ἀχαιοί,
Καππαδόκαι τε κλυτοί, Ταύρου πρόπαρ οἵτε νέμονται.
Θαῦμα δὲ Καππαδόκεσσι μέγ' ἔδρακον ὠκυπόδεσσι·
εἰσόκε μὲν νεογιλὸν ὑπὸ στομάτεσσιν ὀδόντα
καὶ γλαγερὸν φορέουσι δέμας, τελέθουσ' ἀμενηνοί·
κραιπνότεροι δὲ πέλουσιν, ὅσῳ μάλα γηράσκουσι.
Κείνους εἰς πόλεμον μεγαλήτορα θωρήσσοιο
αἴθωνάς τ' ἐπὶ θῆρας· ἐπεὶ μάλα θαρσήεντες
ὅπλοις ἀντιάαν, πυκινὴν ῥῆξαί τε φάλαγγα,
θηρσί τ' ἐνυαλίοισιν ἐναντία δηρίσασθαι.
Πῶς μὲν γάρ τε μάχαισιν ἀρήϊος ἔκλυεν ἵππος
ἦχον ἐγερσίμοθον δολιχῶν πολεμήϊον αὐλῶν,

gladios securesque et leporicidam tridentem,
uncinos incurvos, plumboque-præfixas clavas,
e-sparto-tortum funiculum et bene-plexam pedicam,
et ligamenta vallosque multiforamque sagenam.
Equos autem venatum valde generosos ducant
mares; non solum quia deteriores sunt pedibus
feminæ ad-conficiendum prolixum cursum in silvis,
sed *etiam* quia declinare necesse-est coitum-appetens cor
equorum celeripedum; equam igitur procul arceas;
ne forte hinniant desiderantes concubitum,
atque inaudientes hinnitum horridum fugam arripiant
hinnuli capreæque pernices et trepidus lepus.
Equorum vero varia *sunt* genera, tot gentes innumeræ
pullorum,] quot inter-mortales nationes diversæ frumentum
edunt;] veruntamen edisseram, quotquot inter omnes *sint*
optimi,] quique in-equestribus antistent cœtibus.
Tyrrheni, Siculi, Cretenses, Mazaces, Achivi,
Cappadoces, Mauri, Scythici, Magnesii, Thessalici,
Ionici, Armenii, Africani, Thracenses, Arabici.
Equum autem inter omnes præstantissimum observarunt
gnari equestrium-cursuum et armentorum magistri,
formis qui talibus toto corpore cinctus-sit:
gracile supra cervicem, arduum caput alte
erigat, magnus ipse teretibus membris;
in-altum capite, extrema autem maxilla ad collum nutet;
amplum sit lætumque intercilium; ex capite autem
circa frontem capillorum densi quatiantur cincinni;
oculus torvus, flammeus, superciliis truculentus,
latæ nares, os autem satis-amplum, aures breves,
reflexum collum sit cervices-hirsutas-habentis equi,
perinde acsi comans cristam motat galea;
latum sit pectus, oblongum corpus, lata terga,
et spina gemina in-medio coxas pinguefaciens;
procurrat vero densa a-tergo et prolixa cauda;
femora autem bene-compacta, musculosa, at inferne
rectæ prolixæque *sint* pedum teretes tibiæ
et valde graciles, et carne destituta crura,
qualia *sunt* longa-cornua-habentibus, pernicibus cervis;
et talum inclinet, currat vero rotunda ungula
alte admodum a terra, densa, cornea, firma.
Talis mihi pergat ad-acre ferinum prœlium,
animosus, socius-laborum, martius, strenuus equus.
Tyrrheni tales atque Armenii et Achivi,
Cappadocesque inclyti, ante Taurum qui pascuntur.
Miraculum vero in Cappadocibus ingens vidi celeripedibus:
quoad quidem tenellum in ore dentem
et lacteum ferunt corpus, sunt imbecilli;
celeriores autem sunt, quanto magis senescunt.
Illos ad bellum magnanimum armaveris
fervidasque in feras, quia admodum *sunt* audaces
ad armis occursandum, confectamque perrumpendam cohortem,] atque adversum feras bellaces depugnandum.
Quo-modo enim in-pugnis martius audit equus
sonum classicum longarum bellicosum tubarum,

ἢ πῶς ἄντα δέδορκεν ἀταρμύκτοισιν ὀπωπαῖς
αἰζηοῖσι λόχον πεπυκασμένον ὁπλίτῃσι
καὶ χαλκὸν σελαγεῦντα καὶ ἀστράπτοντα σίδηρον!
Καὶ μάθεν, εὖτε μένειν χρειώ, πότε δ' αὖτις ὀρούειν,
καὶ μάθεν εἰσαΐειν κρατερῶν σύνθημα λοχαγῶν·
πολλάκι καὶ δηΐων ἀνδρῶν ἐπελάσσατο πύργοις
ἤρεμος ἀσπιδόεσσαν ὑπὲρ τρίβον, εὖτε βροτοῖσιν
ἀσπὶς ὑπὲρ κεφαλῆς ἐπικάρσιον ἀσπίδ' ἐρείδει,
ὁππότ' ἐέλδονται δηΐων πόλιν ἐξαλαπάξαι,
καὶ πεδίον τεύχουσι μετήορον, ἑπταβόειον,
δαιδαλέον, πυκινόν, πολυόμφαλον, ἀντία δ' αἴγλη
χαλκοῦ ἀποθρώσκει φαεθοντιάς, αἶψα δ' ὀπίσσω
κλινομένης ἀκτῖνος ἀπαστράπτει πολὺς αἰθήρ.
Ἵπποις μὲν περίαλλα φύσις πόρε τεχνήεσσα
ἡμερίων κραδίην καὶ στήθεσιν αἰόλον ἦτορ·
αἰὲν γινώσκουσιν ἑὸν φίλον ἡνιοχῆα,
καὶ χρεμέθουσιν ἰδόντες ἀγακλυτὸν ἡγεμονῆα,
καὶ πολέμοισι πεσόντα μέγα στενάχουσιν ἑταῖρον.
Ἵππος ἐν ὑσμίνῃ ῥῆξεν ποτὲ δεσμὰ σιωπῆς,
καὶ φύσιος θεσμοὺς ὑπερέδραμε καὶ λάβεν ἠχὴν
ἀνδρομέην καὶ γλῶσσαν ὁμοΐιον ἀνθρώποισιν.
Ἵππος ἐνυάλιος δὲ Μακηδονίου βασιλῆος
Βουκεφάλας ὁπλῆσιν ἐναντία δηριάασκεν.
Ἵππος ἐπ' ἀνθερίκων ἔθεεν κούφοισι πόδεσσιν,
ἄλλος ὑπὲρ πόντοιο, καὶ οὐ στεφάνην ἐδίηνεν.
Ἵππος ὑπὲρ νεφέων Χιμαροκτόνον ἤγαγε φῶτα·
καὶ χρεμέθων ποτὲ πῶλος ὑφ' ἡνιόχοιο δόλοισι
θῆκατε τῶν Περσῶν Ἀσιηγενέων βασιλῆα.
Ἔξοχα δ' αὖ τίουσι φύσιν· τὸ δὲ πάμπαν ἄπυστον
ἐς φιλότητα μολεῖν, τὴν οὐ θέμις· ἀλλὰ μένουσιν
ἄχραντοι μυσέων καθαρῆς τ' ἐράουσι κυθείρης.
Ἔκλυον, ὡς προπάροιθε πολυκτεάνων τις ἀνάκτων
καλὸν ἔχε πεδίοις ἵππων ἀγελαῖον ὅμιλον·
τοὺς πάντας μετέπειτα δαμασσαμένη προθελύμνους
ἱππαλέη νοῦσος πρόλιπεν δύο, μητέρα μούνην
καὶ μητρὸς φιλίης ὑπομάζιον εἰσέτι πῶλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ μέγας ἦν, πειρᾶτο σχέτλιος ἀνὴρ
μητέρα παιδὸς ἑοῖο παρ' ἀγκοίνῃσι βαλέσθαι.
Τοὺς δ' ὡς οὖν ἐνόησεν ἀναινομένους φιλότητα
καὶ γάμον ἀμφοτέροισιν ἀπώμοτον, αὐτίκ' ἔπειτα
αἰνὰ τιτυσκόμενος δολίην ἐπὶ μῆτιν ὕφαινεν,
ἐλπόμενος καλέειν γένος ἵπποισιν παλίνορσον.
Ἄμφω μὲν πρώτιστα καλύψατο βυσσοδομεύων
ἄλλοισι ῥινοῖς, μετέπειτα δὲ χρῖσεν ἐλαίῳ
πᾶν δέμας εὐώδει, κηώδεϊ· ἔλπετο γὰρ δὴ
ὀδμὴν ἡγήτειραν ἀμαλδῦναι φιλότητος·
καὶ λάθεν, ὦ μάκαρες, ῥέζων κακά· καὶ τετέλεστο
ξεῖνος, ἀπόπτυστος θάλαμος, στυγερώτατος ἵπποις,
οἷος ἐν ἀνθρώποισιν ἐνυμφεύθη προπάροιθε
Καδμεῖος γάμος αἰνὸς ἀλήμονος Οἰδιπόδαο.
Οἱ δ' ὅτε γυμνωθέντες ἑὴν ἄτην ἐνόησαν,
λοξῇσίν τ' ἄθρησαν ἀνιάζοντες ὀπωπαῖς
ἡ μὲν ἄρα τλήμων ἄγονον γόνον, αὐτὰρ ὅγ' αἶψα
αἰνόγαμος, κακόλεκτρος ἀμήτορα μητέρα δειλήν,

aut quo-modo ex-adverso adspicit intrepidis oculis
juvenibus cohortem densatam armatis
et æs fulgidum et scintillans ferrum!
Et novit, quando manere necèsse *sit*, et quando iterum impetum facere,] et scit exaudire fortium tesseram ducum;
sæpe etiam hostilium virorum fertur in-munitiones
quietus scutatam supra viam, quando hominibus
clypeus supra caput æquilibrem clypeum fulcit,
ubi inducunt-animum hostilem urbem excindere,
et campum extruunt sublimem, septem-boum tergoribus,
dædalum, confertum, umbonibus-plenum, ex-adverso autem
splendor] ab-ære resultat solaris, e-vestigio autem retro
reflexo radio fulgurat multus æther.
Equis quidem eximie natura largita-est artificiosa
mortalium cor et in-pectoribus varium animum:
semper agnoscunt suum amicum gubernatorem,
et hinniunt intuiti inclytum rectorem,
et in-prœliis occumbentem valde gemunt socium.
Equus in pugna rupit olim vincula silentii,
et naturæ leges transiliit et cepit sonum
humanum et linguam similem hominibus.
Equus vero martius Macedonis regis
Bucephalus ungulis adversus dimicabat.
Equus supra aristas cucurrit levibus pedibus,
alius supra mare, neque ungulam madefecit.
Equus supra nubes Chimæricidam vexit virum;
et hinniens quondam pullus gubernatoris dolis
constituit Persarum Asianorum regem.
Præcipue porro venerantur naturam; id vero prorsus inauditum] *est*, *ad* coitum *eos* convenisse, *ad* quem nefas *sit*:
verum manent] integri scelerum castamque amant venerem.
Audivi, quo-pacto olim locupletum quidam regum
præstans habuerit in-campis equorum gregale armentum.
Quos omnes deinde cum-abolesset stirpitus
equestris morbus, reliquit duos, matrem solam
et matris caræ subrumum etiamnum pullum.
Sed postquam grandis fuit, conabatur improbus vir
matrem filii in complexum admittere.
Illos autem ubi animadvertit renuere coitum
et nuptias ambobus detestabiles, illico postea
nefaria struens dolosum vaframentum texuit,
sperans se-revocaturum genus equis redivivum.
Ambos quidem primum obtexit in-imo-pectore-machinans
aliis pellibus, postea vero perunxit oleo
totum corpus odoro, fragranti; sperabat enim
odorem ducem se-aboliturum concubitus,
et ignorabat, proh Dii! se-patrare nefaria; et factum-est
peregrinum, execrandum conjugium, invisissimum equis,
quale inter homines celebratum-est olim
Cadmeum connubium incestum vagi Œdipi.
Ipsi vero *equi* ubi nudati suam noxam cognovere,
et obliquis intuiti-sunt dolentes oculis,
illa quidem misera non-filium filium, sed ipse repente
infelix-maritus, incestus, non-matrem matrem miseram,

ὕψι μάλ' ἠέρθησαν, ἀμείλιχα φυσιόωντες,
δεσμά τ' ἀποῤῥήξαντες ἴτην μεγάλα χρεμέθοντες,
οἷά θεοὺς μάκαρας μαρτυρόμενοι κακότητος
ἀράς τ' εὐχόμενοι πολυπήμονι νυμφευτῆρι·
ὀψὲ δὲ μυρόμενοί τε καὶ ἄσχετον ἀΐσσοντες,
ἀντιπέρην πέτρῃσιν ἑὰς κεφαλὰς ἐλόωντες,
ὀστὰ συνηλοίησαν, ἑὸν δ' ἀπὸ φέγγος ἄμερσαν
αὐτοφόνοι, κλίναντες ἐπ' ἀλλήλοισι κάρηνα.
Ὧδε φάτις προτέροις κλέος ἵπποισιν μέγ' ἀείδει.
Ἵππων δ', ὅσσα γένεθλ' ἀτιτήλατο μυρίος αἶα,
ὠκύτατοι Σικελοὶ, Λιλυβήϊον οἵτε νέμονται
καὶ τρικάρηνον ὄρος, ὅθι τοι σκέπας Ἐγκελάδοιο,
πυρσοῖς αἰθερίοισιν ἐρευγομένοιο κεραυνοῦ,
Σικελικῆς Αἴτνης ἀνεκάχλασεν ἀέναον πῦρ.
Κραιπνότεροι Σικελῶν δὲ παρ' Εὐφρήταο ῥέεθρα
Ἀρμένιοι Πάρθοι τε βαθυπλόκαμοι τελέθουσιν.
Ἀλλ' ἄρα καὶ Πάρθοισι μέγα προφέρουσιν Ἴβηρες,
ὠκυτέροισι πόδεσσι κροαίνοντες πεδίοιο.
Κείνοισιν τάχα μοῦνος ἐναντίον ἰσοφαρίζοι
αἰετὸς αἰθερίοισιν ἐπιθύων γυάλοισιν,
ἢ κίρκος ταναῇσι τινασσόμενος πτερύγεσσιν,
ἢ δελφὶς πολιοῖσιν ὀλισθαίνων ῥοθίοισι.
Τόσσον Ἴβηρες ἔασι θοοὶ πόδας ἠνεμόεντας·
ἀλλ' ὀλίγοι βαιοί τε μένος καὶ ἀνάλκιδες ἦτορ,
καὶ δρόμον ἐν παύροισιν ἐλεγχόμενοι σταδίοισιν·
εἴδεα δ' ἀγλαόμορφα κλυτὸν δέμας ἀμφιέσαντο,
ὁπλὴν δ' οὐ κρατερὴν, πηλότροφον, εὐρυπέδιλον.
Μαύρων δ' αἰόλα φῦλα πολὺ προφέρουσιν ἁπάντων
ἀμφὶ δρόμους ταναούς τε καὶ ἀμφὶ πόνους ἀλεγεινούς.
Καὶ Λίβυες μετὰ τοὺς δολιχὸν δρόμον ἐκτελέουσιν,
ὅσσοι Κυρήνην πουλυψηφῖδα νέμονται.
Εἴδεα δ' ἀμφοτέροισιν ὁμοίϊα, πλὴν ὅσον αὖτε
μείζονες εἰσιδέειν Λίβυες κρατεροὶ γεγάασιν,
ἀλλὰ δέμας δολιχοί· πλευρῇσι γὰρ ἀμφὶς ἔχουσι
τῶν ἄλλων πλέονα σπαθίης κτένα· τοὔνεκέν εἰσι
πάσσονες εἰσιδέειν καὶ κρείσσονες ἰθὺς ὀρούειν,
ἐσθλοὶ δ' ἠελίου φορέειν πυρόεσσαν ἐρωὴν,
καί τε μεσημβρινὴν δίψους δριμεῖαν ἐνιπήν.
Ἵπποι Τυρσηνοὶ δὲ καὶ ἄπλετα Κρήσια φῦλα
ἀμφότερον κραιπνοί τε θέειν δολιχοί τε πέλονται.
Μαύρων δ' ὠκύτεροι Σικελοὶ, Σικελῶν δέ τε Πάρθοι
καὶ χαροποὶ τελέθουσι καὶ ἔξοχον αἰγλήεντες,
καὶ μοῦνοι μίμνουσι μέγα βρύχημα λέοντος.
Ἦ γάρ τοι θήρεσσιν ἐπ' ἄλλοις ἄλλα γένεθλα
ἵππων ἄρμενα, πολλὰ τά τοι φράζουσιν ὀπωπαί.
Στικτοπόδεσσ' ἐλάφοις κυανώπεας ὁπλίζοιο,
ἄρκτοισι γλαυκοὺς, καὶ πορδαλίεσσι δαφοινοὺς,
αἴθωνας δ' ἵππους πυριλαμπέας ἀμφὶ σύεσσιν,
αὐτὰρ ἐριγλήνους χαροποὺς χαροποῖσι λέουσι.
Κάλλεϊ δ' ἐν πάντεσσι πέλει πανυπείροχος ἵππος
Νισαῖος, τὸν ἄγουσιν ἐρικτέανοι βασιλῆες·
καλὸς ἰδεῖν, ἀταλός τε φέρειν εὐπειθεῖ δεσμῷ·
βαιὸς μὲν κεφαλὴν, πολλὸς δὲ βαθύτριχα δειρὴν
κυδιόων ἑκάτερθε μελιχρύσοισιν ἐθείραις.

alte admodum sublati-sunt, implacabiliter spirantes,
vinculisque abruptis ferebantur vehementer hinnientes,
tanquam Deos beatos testantes flagitii-causa,
dirasque imprecantes pernicioso pronubo.
Tandem vero lugentesque et violenter irruentes,
adversum scopulos sua capita affligentes,
ossa confregerunt, suumque lumen *vitale* peremerunt,
ipsi-sibi-necis-auctores, inclinatis in-se mutuo capitibus.
Sic fama priscis gloriam equis ingentem canit.
Equorum vero, quotquot genera educavit immensa tellus,
velocissimi *sunt* Siculi, Lilybeum qui depascuntur
et tricipitem montem, ubi tegumentum Enceladi,
flammis ætheriis eructantis fulminis,
Siculæ Ætnæ bullit sempiternus ignis.
Velociores autem Siculis propter Euphratis fluenta
Armenii Parthique demissa-juba sunt.
Veruntamen etiam Parthis longe antistant Iberi,
pernicioribus pedibus quadrupedantes per-campum.
Illis fortasse sola ex-adverso contendere-queat
aquila ætherias ruens per plagas,
aut accipiter passis extensus alis,
aut delphin canis labens in fluentis.
Adeo Iberi sunt celeres pedibus ventosis,
sed exigui invalidique viribus et imbelles animo,
et cursu in paucis victi stadiis;
formam vero splendidam illustri corpore induerunt,
sed ungulam male firmam, luti-alumnam, latam.
Maurorum autem varia genera multum antistant omnibus,
et quoad cursus longos, et quoad labores graves.
Et Libyci post hos longinquum cursum conficiunt,
quotquot Cyrenen calculis-abundantem depascunt.
Figuræ autem utrisque similes, præter quod tamen
majores aspectu Libyci robusti sunt,
sed corpore oblongi; lateribus namque amplectuntur
aliis ampliorem costarum pectinem; quare sunt
pinguiores aspectu et meliores rectum ad-arripiendum-cursum :] boni quoque solis tolerare igneum impetum,
et meridianam sitis acrem vim.
Equi autem Tyrrheni et ingentia Cretica genera
simul et veloces ad currendum et longi sunt.
Mauris vero celeriores Siculi, Siculis autem Parthi,
et læto-visu sunt et eximie splendidi,
et soli sustinent ingentem rugitum leonis.
Etenim in feras alias alia genera
equorum convenientia *sunt*, quorum multa indicant oculi.
Contra-varios-pedibus cervos nigricantes-oculis armes,
contra-ursos cæsios, et contra pardos cruentos,
fulvos vero equos, igne-fulgentes, in apros,
verum magnis-oculis-præditos, cæsios, in-cæsios leones.
Pulchritudine vero inter omnes est excellentissimus equus
Nisæus, quem equitant opulenti reges;
pulcher aspectu, mollisque ad-portandum facili habena,
gracili quidem capite, amplo autem promissa-juba collo;
exultans utrinque melli-et-auro-concoloribus comis.

Ναὶ μὴν ἄλλο γένεθλον ἐπήρατον ὠπήσαιο
στικτὸν, ἀρίζηλον, τοὺς ὤρυγγας καλέουσιν,
ἢ ὅτι καλλικόμοισιν ἐν οὔρεσιν ἀλδήσκουσιν,
ἢ ὅτι πάγχυ θέλουσ' ἐπὶ θηλυτέρῃσιν ὀρούειν.
Δοιὰ δ' ἐπ' ὠρύγγων τελέθει πολυανθέα κάλλη·
τοὶ μὲν γὰρ δειρὴν καλλίτριχά τ' εὐρέα νῶτα
γεγράφαται δολιχῇσιν ἐπήτριμα ταινίῃσι,
τίγριες οἷα θοοὶ, κραιπνοῦ Ζεφύροιο γενέθλη·
τοὶ δ' ἄρ' εὐτροχάλοισι περίδρομα δαιδάλλονται
σφραγῖσι πυκινῇσιν ὁμοίϊα πορδαλίεσσι·
τοὺς ἔτι νηπιάχους γράψαν τεχνήμονες ἄνδρες
αἰθομένῳ χαλκῷ τανα ὴν τρίχα πυρσεύοντες.
Δηθάκι δ' ἄλλα βροτοὶ πανεπίφρονα μητίσαντο,
πῶλον ἐπιγράψαι κἀν νηδύϊ μητρὸς ἐόντα.
Ὦ πόσση κραδίη, πόσση μερόπεσσι πέλει φρήν!
Ἔρξαν ὅπως ἐθέλουσι· θέσαν πολυειδέας ἵππους
μητρὸς ἔτι γλαγερῇσι περισχομένους λαγόνεσσι.
Ὁππότε θηλυτέρην γὰρ ἕλῃ φιλοτήσιος ὁρμὴ,
ἵππον τ' ἐγγὺς ἰόντα κλυτὸν μεγαλήτορα μίμνῃ,
δὴ τότε δαιδάλλουσι πόσιν καλόν, ἀμφὶ δὲ πάντῃ
πᾶν δέμας εὐστίκτοισι περὶ χροιῇσι γράφουσι
καὶ ποτὶ λέκτρον ἄγουσιν ἐπ' ἀγλαΐῃ κομόωντα.
Ὡς δέ τις ἠϊθέων ὑπὸ νυμφοκόμοισι γυναιξὶν
εἵμασιν ἀργεννοῖσι καὶ ἄνθεσι πορφυρέοισι
στεψάμενος, πνείων τε Παλαιστίνοιο μύροιο,
ἐς θάλαμον βαίνῃσι ὑμὴν ὑμέναιον ἀείδων·
ὣς ἵππον σπέρχοντα γαμήλιά τε χρεμέθοντα,
πρόσθεν ἑῆς ἀλόχοιο, κλυτὸν πόσιν, ἀφριόωντα
δηρὸν ἐρητύουσι φίλης λελιημένον εὐνῆς·
ὀψὲ δέ τοι μεθιᾶσιν ἐπήρατον ἐς φιλότητα·
ἡ δ' ὑποκυσαμένη πολυανθέα γείνατο παῖδα,
νηδύϊ μὲν πόσιος γόνιμον θορὸν ἀείρασα,
δεξαμένη μορφὴν δὲ πολύχροον ὀφθαλμοῖσι.
Τοῖά νυ κἀκεῖνοι, τοῖσιν δόνακες μεμέληνται
μησάσθην πυκινοῖσι νοήμασιν ἰξευτῆρες,
ὁππότε δαιδάλλουσι πελῃϊάδεσσι νεοσσούς·
εὖτε γὰρ ἐς φιλότητα θοαὶ τρήρωνες ἴωσι,
μιγνύμεναι στομάτεσσι βαρυφθόγγοις ἀλόχοισι,
δὴ τότε μῆτιν ὕφαινε κλυτὴν τιθασοτρόφος ἀνὴρ,
ἄγχι δὲ θηλυτέρῃσιν ἐθήκατο δαίδαλα πολλὰ
εἵματα πορφύρεα· ταὶ δὲ κλιδὸν ὄσσε βαλοῦσαι
θυμὸν ἰαινόμεναι τίκτουσ' ἁλιπόρφυρα τέκνα.
Ναὶ μὴν ὧδε Λάκωνες ἐπίφρονα μητίσαντο
αἷσι φίλαις ἀλόχοις, ὅτε γαστέρα κυμαίνουσι·
γράψαντες πινάκεσσι πέλας θέσαν ἀγλαὰ κάλλη,
τοὺς πάρος ἀστράψαντας ἐν ἡμερίοισιν ἐφήβους,
Νιρέα καὶ Νάρκισσον ἐύμμελίην θ' Ὑάκινθον, [κην,
Κάστορά τ' εὐκόρυθον καὶ Ἀμυκοφόνον Πολυδεύ-
ἠϊθέους τε νέους, τοίτ' ἐν μακάρεσσιν ἀγητοὶ,
Φοῖβον δαφνοκόμην καὶ κισσοφόρον Διόνυσον·
αἳ δ' ἐπιτέρπονται πολυήρατον εἶδος ἰδοῦσαι,
τίκτουσίν τε καλοὺς ἐπὶ κάλλεϊ πεπτηυῖαι. [φρήν,
Τόσσα μὲν ἀμφ' ἵπποισιν· ἀτὰρ κατάβηθι, φίλη

Quin et aliud genus decorum videas,
maculosum, insigne, quos Orynges nominant,
sive quod frondosis in montibus proveniunt,
sive quod vehementer cupiunt in feminas salire.
Duplicia vero Oryngum sunt florida genera:
alii namque collum et pulchricoma lata terga
insigniti-sunt longis confertim fasciis,
velut tigrides veloces, pernicis Zephyri soboles;
alii contra rotundis orbiculatim variantur
notis densis, similiter pardis,
quos adhuc pullos-tenellos pinxerunt sollertes viri
candenti ære longum pilum inurentes.
Sæpe vero alia homines ingeniosissima excogitarunt,
pullum ut-stigmatizent, etiam-in alvo matris latentem.
Proh quantum ingenium, quanta hominibus inest sollertia!
Faciunt quomodocumque volunt, faciunt versicolores equos
matris etiamnum lacteis comprehensos lumbis.
Ubi enim equam corripuit amatorius impetus,
et equum propinquantem inclytum, animosum expectat,
tunc sane pingunt maritum formosum, et usquequaque
totum corpus variis coloribus insigniunt
et ad coitum ducunt forma se-efferentem.
Quemadmodum vero aliquis juvenum a pronubis mulieribus
vestibus candidis et floribus purpureis
redimitus, spiransque Palæstinum unguentum,
in thalamum tendit hymen hymenæum cantillans;
sic equum festinantem nuptialiaque hinnientem,
ante suam conjugem, præclarum maritum, spumantem,
diu arcent, gratum desiderantem conjugium,
tandem vero admittunt amabilem ad concubitum.
Illa autem gravida-facta floridum parit filium,
utero quidem mariti fecundo semine excepto,
recepta vero forma versicolori oculis.
Talia sane et-illi, quibus arundines curæ-sunt,
excogitarunt sollerti ingenio aucupes,
cum varie-pingunt columbis pullos;
quando enim in coitum celeres columbæ conveniunt,
mixtæ rostris gravisonis conjugibus,
tunc equidem artificium texit insigne columbarius vir,
et propter feminas collocat dædala multa
vestimenta purpurea, illæ vero limis oculis conjectis
animo oblectatæ pariunt purpureos pullos.
Profecto hoc-pacto Lacones ingeniosa commenti-sunt
in-suas caras uxores, cum utero turgent;
pingentes in-tabulis prope constituunt splendidas formas,
eos, qui olim emicuerunt inter homines, adolescentes,
Nireum, et Narcissum, venustumque Hyacinthum,
Castoremque insignem-galea et Amyci-interfectorem Pol-
lucem,] semideosque juvenes, quique inter Deos spectabiles
sunt,] Apollinem laurea-redimitum et hederam-gestantem
Bacchum;] illæ vero oblectantur amabilem formam intuitæ,
pariuntque formosos, forma obstupefactæ.
Tantum quidem de equis. Sed descende, mi anime,

ἔξοχ' ἀρίζηλοι, μάλα τ' ἀγρευτῆρσι μέλονται,
Παίονες, Αὐσόνιοι, Κᾶρες, Θρήϊκες, Ἴβηρες,
Ἀρκάδες, Ἀργεῖοι, Λακεδαιμόνιοι, Τεγεῆται,
Σαυρομάται, Κελτοί, Κρῆτες, Μάγνητες, Ἀμοργοί,
ὅσσοι τ' Αἰγύπτοιο πολυψαμάθοισιν ἐπ' ὄχθαις
βουκολίων οὖροι, Λοκροί, χαροποί τε Μολοσσοί.
Εἰ δέ νύ τοι κεράσαι φίλον ἔπλετο δοιὰ γένεθλα,
εἴαρι μὲν πρώτιστα λέχος πόρσυνε κύνεσσιν·
εἴαρι γὰρ μᾶλλον φιλοτήσια μέμβλεται ἔργα
θηρσί τε καὶ σκυλάκεσσι καὶ οὐλομένοισι δράκουσιν,
ἠερίοις τ' ὄρνισι καὶ εἰναλίοις νεπόδεσσιν.
Εἴαρι μὲν χολόεντος ἔχις πεφορυγμένος ἰοῦ
ἵκτο λέχος ποτὶ θῖνα θαλασσαίης ἀλόχοιο·
εἴαρι πόντος ὅλος δὲ περισμαραγεῖ κυθερείῃ,
καὶ νέποδες γαμέοντες ἐπιφρίσσουσι γαλήνῃ·
εἴαρι καὶ τρήρωνες ἐπιθύουσι πελείαις,
ἵπποι δ' ἀγραύλοις ἐπὶ φορβάσιν ὁπλίζονται,
ταῦροι δ' ἀγροτέρας ἐπὶ πόρτιας ὁρμαίνουσι,
καὶ κτίλοι εἱλικόεντες ἐν εἴαρι μηλοβατεῦσι,
καὶ κάπροι πυρόεντες ἐπαιχμάζουσι σύεσσι,
καὶ χίμαροι λασίῃσιν ἐφιππεύουσι χιμαίραις·
καὶ δ' αὐτοῖς μερόπεσσιν ἐν εἴαρι μᾶλλον ἔρωτες·
εἴαρι γὰρ πάνδημος ἐπιβρίθει κυθέρεια.
Ἔθνεα σοὶ δὲ κυνῶν θαλαμηπολέοντι μελέσθω,
ἄρμενά τ' ἀλλήλοισιν ἐοικότα τ' ἔξοχα φῦλα.
Ἀρκάδας Ἠλείοις ἐπιμίσγεο, Παίοσι Κρῆτας,
Κᾶρας Θρηϊκίοις, Τυρσηνὰ γένεθλα Λάκωσι,
Σαρματικὸν τε πόσιν φορέοις πρὸς Ἰβηρίδα νύμφην·
ὧδε μὲν εὖ κεράσειας· ἀτὰρ πολὺ φέρτατα πάντων
φῦλα μένειν μονόφυλα, τά τ' ἔξοχα τεκμήραντο
ἄνδρες ἐπακτῆρες· τὰ δὲ μυρία φῦλα πέλονται,
τῶν ἁμόθεν μορφαί τε καὶ εἴδεα τοῖα πελέσθω.
Μηκεδανὸν, κρατερὸν δέμας, ἄρκιον, ἠδὲ κάρηνον
κοῦφον, ἐΰγληνον· κυαναὶ στίλβοιεν ὀπωπαί·
κάρχαρον, ἐκτάδιον τελέθοι στόμα· βαιὰ δ' ὕπερθεν
οὔατα λεπταλέοισι περιστέλλοιθ' ὑμένεσσι·
δειρὴ μηκεδανή, καὶ στήθεα νέρθε κραταιά,
εὐρέα· τοὶ πρόσθεν δέ τ' ὀλιζότεροι πόδες ἔστων·
ὀρθοτενεῖς κώλων ταναοὶ δολιχήρεες ἱστοί·
εὐρέες ὠμοπλάται, πλευρῶν ἐπικάρσια ταρσά·
ὀσφύες εὔσαρκοι, μὴ πίονες· αὐτὰρ ὄπισθε
στρυφνή τ' ἐκτάδιός τε πέλοι δολιχόσκιος οὐρή.
Τοῖοι μὲν ταναοῖσιν ἐφοπλίζοιντο δρόμοισι
δόρκοις ἠδ' ἐλάφοισιν ἀελλοπόδῃ τε λαγωῷ.
Θοῦροι δ' αὖθ' ἕτεροι, τοῖσιν μενεδήϊος ἀλκή,
ὅσσοι καὶ ταύροισιν ἐπέχραον ἠϋγενείοις,
καὶ σύας ὑβριστῆρας ἐπαΐξαντες ὄλεσσαν·
ὅσσοι μηδὲ λέοντας ἑοὺς τρείουσιν ἄνακτας,
ζατρεφέες, πρώνεσσιν ἐοικότες ἀκρολόφοισι·
σιμότεροι μὲν ἔασι προσώπατα, δεινὰ δ' ὕπερθε
νεύει ἐπισκυνίοισι μεσόφρυα, καὶ πυρόεντες
ὀφθαλμοὶ χαροποῖσιν ὑποστίλβοντες ὀπωπαῖς·
ῥινὸς ἅπας λάσιος· κρατερὸν δέμας· εὐρέα νῶτα·
κραιπνοὶ δ' οὐ τελέθουσιν, ἀτὰρ μένος ἔνδοθι πολλὸν,

præcipue insignes *sunt*, maximeque a-venatoribus curantur;
Pæones, Ausonii, Cares, Thraces, Iberi,
Arcades, Argivi, Laconici, Tegealæ,
Sauromatæ, Celtici, Cretenses, Magnetes, Amorgi,
et quotquot Ægypti arenosas ad ripas
armentorum custodes *sunt*, Locri, glaucique Molossi.
Si vero tibi miscere gratum est duo genera,
vere quidem ante-omnia cubile para canibus;
vere enim magis venerea curæ-sunt opera
ferisque et canibus et perniciosis draconibus,
aeriisque volucribus et marinis piscibus.
Vere quidem bilioso serpens suffusus veneno
convenit ad-coitum, juxta littus, marinæ uxoris;
vere autem mare totum resonat venere,
et pisces nupturientes fluctuant in-tranquillitate-maris;
vere etiam palumbes saliunt columbas,
equi vero armentales in equas armantur,
tauri autem agrestes in vaccas ruunt,
et arietes flexuosis-cornibus vere scandunt-oves,
et apri ignei irrumpunt suibus,
et hirci hirsutis inequitant capris;
quin etiam ipsis hominibus vere magis *fervent* amores;
vere namque vulgivaga ingruit venus.
Nationes porro tibi canum, conjugium-paranti, curæ-sint,
convenientesque inter-se similesque eximie stirpes.
Arcades cum-Eleis commisce, cum-Pæonibus Cretenses,
Cares cum-Thracibus, Tyrrhena genera cum-Laconibus,
Sarmaticumque maritum ducas ad Hispanicam sponsam.
Ita quidem recte miscueris; verum præstantissima omnium
genera maneant simplicia, quæ accurate observarunt
venatores. Ea autem infinita genera sunt,
quorum, undecunque-sint, et formæ et figuræ tales sunto:
longum, validum corpus, amplum, et caput
leve, bene-oculatum, cærulei radient oculi,
dentibus-acutis-munitum, oblongum sit os, breves autem
desuper] aures tenuibus obducantur membranis,
collum longum, et pectora inferne robusta,
lata, anteriores vero breviores pedes sunto,
rectæ crurum prolixæ, productæ tibiæ,
ampli armi, costarum obliqui ordines,
coxæ carnosæ, non pingues, at a-tergo
fortisque prolixaque sit longam-umbram-faciens cauda.
Tales quidem ad-longinquos adornentur cursus
in-damas et cervos velocemque leporem.
Impetuosi rursum alii, quibus hostem-sustinens robur *est*,
qui etiam tauros adoriuntur pulchris-palearibus-præditos
et apros violentos impetu-facto interimunt,
qui ne-quidem leones suos horrent reges,
bene-nutriti, tumulis similes altijugis;
depressiore quidem sunt facie, truculenta vero superne
nutant supra-palpebras intercilia, et ignei
oculi vivido scintillantes obtutu;
pellis tota hispida, validum corpus, lata dorsa,
celeres vero non sunt, sed robur inest *eis* multum,

καὶ σθένος ἄφραστον, καθαρὸν, καὶ θυμὸς ἀναιδής.
Ἐς μὲν νυν θήρην ὁπλίζεο τοῖα γένεθλα
αἰχμητῶν σκυλάκων, τοὶ κνώδαλα πάντα δίονται.
Χροιαὶ δ' ἀργενναί τε κακαὶ μάλα κυάνεαί τε·
οὔτε γὰρ ἠελίοιο φέρειν μένος ὦκα δύνανται
οὔτε νιφοβλήτοιο μένος πολυχειμέρου ὥρης.
Κεῖνοι δ' ἐν πάντεσσιν ἀριστεύουσι κύνεσσι,
τοῖς ἴκελαι μορφαὶ μάλα θήρεσιν ὠμηστῆσι,
μηλοφόνοισι λύκοις ἢ τίγρεσιν ἠνεμοέσσαις,
ἢ καὶ ἀλωπήκεσσι θοαῖσί τε πορδαλίεσσιν,
ἢ ὁπόσοι δήμητρι πανείκελον εἶδος ἔχουσι
σιτόχροοι· μάλα γάρ τε θοοὶ κρατεροί τε πέλονται.
Εἰ δέ νύ τοι πινυτὴ σκυλακοτροφίη μεμέληται,
μήποτ' ἀμέλγεσθαι σκύλακας νεοθηλέϊ μαζῷ
αἰγῶν ἢ προβάτων, μηδ' οἰκιδίῃσι κύνεσσιν·
ἢ γάρ τοι νωθροί τε καὶ οὐτιδανοὶ βαρύθοιεν·
ἀλλ' ἐλάφων ἢ που μαζῷ τιθασοῖο λεαίνης,
ἤ που δορκαλίδων ἢ νυκτιπόροιο λυκαίνης·
ὧδε γὰρ ἂν κρατερούς τε καὶ ὠκέας ἔξοχα θείης,
εἰδομένους αὐτῇσι γαλακτοφόροισι τιθήναις.
Αὐτὰρ νηπιάχοισιν ἐπ' οὐνόματα σκυλάκεσσι
βαιὰ τίθει, θοὰ πάντα, θοὴν ἵνα βάξιν ἀκούῃ.
Ἵπποισι κρατεροῖσι δ' ὁμήθεες ἀγρευτῆρσιν
ἐξέτι νηπιάχων ἔστων, μερόπεσσί τε πᾶσιν
ἠθάδιοι φίλιοί τε, μόνοισι δὲ θήρεσιν ἐχθροί.
Μηδ' ὑλάαν ἐθέλοιεν· ἐπεὶ μάλα θηρευτῆρσι
σιγὴ τέθμιός ἐστι, πανέξοχα δ' ἰχνευτῆρσιν.
Εἴδεα δὲ στιβίης δυσδερκέος ἔπλετο δισσὰ,
ἀνδρῶν ἠδὲ κυνῶν· μέροπες μὲν ἄρ' αἰολόβουλοι
ὄμμασι τεκμήραντο καὶ ἐφράσσαντο κέλευθα·
μυξωτῆρσι κύνες δὲ πανίχνια σημήναντο.
Ναὶ μὴν ἀνθρώποισι πέλει περιδέξιος ὥρη
χειμερίη, στείβουσι δ' ἀμοχθήτοισιν ὀπωπαῖς·
οὕνεκα καὶ νιφετοῖσι γεγραμμένα πάνθ' ἅμ' ὁρᾶται,
καὶ πηλοῖσι μένει τετυπασμένα εἴκελα ταρσῷ.
Ἐχθρὸν ἔαρ δὲ κύνεσσι, φίλον δὲ πέλει φθινόπωρον·
εἴαρι γὰρ βοτάνῃσιν ἅδην ποιοτρόφος αἶα
ἄνθεσι πληθύει τε πολύπνοος, ἀμφὶ δὲ πάντῃ
εὐστέφανοι λειμῶνες ἀνήροτα πορφύρουσι,
καὶ πᾶσαν στιβέεσσιν εὐῤῥίνοισι κύνεσσιν
ὀδμὴν πρεσβεύτειραν ἀμαλδύνουσιν ἄρουραι·
αὐτὰρ ἐν εὐκάρπῳ γλυκεροσταφύλῳ φθινοπώρῳ
ποῖαι καὶ βοτάναι καί τ' ἄνθεα γηράσκουσι,
γυμνὴ δὲ σκυλάκεσσι μένει θήρειος ἀϋτμή.
Ἔστι δέ τι σκυλάκων γένος ἄλκιμον ἰχνευτήρων,
βαιὸν, ἀτὰρ μεγάλης ἀντάξιον ἄμμιν ἀοιδῆς·
τοὺς τράφεν ἄγρια φῦλα Βρετανῶν αἰολονώτων·
αὐτὰρ ἐπικλήδην σφὰς Ἀγασσαίους ὀνόμηναν.
Τῶν ἤτοι μέγεθος μὲν ὁμοίϊον οὐτιδανοῖσι
λίχνοις οἰκιδίοισι τραπεζήεσσι κύνεσσι,
γυρὸν, ἀσαρκότατον, λασιότριχον, ὄμμασι νωθὲς,
ἀλλ' ὀνύχεσσι πόδας κεχορυθμένον ἀργαλέοισι,
καὶ θαμινοῖς κυνόδουσιν ἀκαχμένον ἰοφόροισι·
ῥίνεσι δ' αὖτε μάλιστα πανέξοχός ἐστιν Ἀγασσεύς,

et vires incredibiles, ingenuæ, et animus imperterritus.
Ad venatum quidem igitur armabis talia genera
bellicosorum canum, qui feras quaslibet persequuntur.
Colores vero candidique mali admodum *sunt* nigrique;
neque enim solis tolerare violentiam facile possunt
neque nives-fundentis vim hiberni temporis
Illi autem inter omnes antistant canes,
quibus similes formæ *sunt* quam-maxime feris crudivoris,
ovicidis lupis aut tigribus rapidis,
aut etiam vulpibus pernicibusque pardis,
aut qui frumento simillimam speciem habent,
triticicolores; valde enim et expediti et strenui sunt.
Quod si tibi sollers educatio-catulorum curæ-est,
ne-unquam lac-sugere-sinito catulos è-recenti mamma
caprarum aut ovium, neque e-domesticis canibus,
(namque sane segnes et inertes ac-tardi-evaderent),
verum cervarum aut forte ubere cicuris leænæ,
aut caprearum aut noctivagæ lupæ;
ita enim robustosque et celeres admodum effeceris,
similes ipsis lactiferis nutricibus.
Cæterum parvulis nomina catulis
brevia inde, expedita omnia, velocem ut appellationem
exaudiant.] Equis porro validis assueti venaticis
inde-a teneris sunto, hominibusque omnibus
familiares amicique, solis autem feris inimici.
Neve latrare velint, quia valde venatoribus
silentium conveniens est, imprimis autem vestigatoribus.
Species porro vestigationis obscuræ sunt duæ,
virorum et canum; et homines quidem versuti
oculis lustrant et observant vias,
naribus autem canes quævis-vestigia designant.
Jam vero hominibus est peropportunum tempus
hibernum, inceduntque minime-laborantibus oculis,
propterea-quod et nivibus impressa omnia simul conspiciuntur,] et in-luto manent efformata similia pedis-plantæ.
Inimicum autem ver canibus, sed amicus est autumnus;
vere enim plantis affatim herbidum solum
floribusque refertum est fragrans, undique autem passim
formosa prata absque-aratione purpurascunt,
et omnem indagatoribus sagacibus canibus
odorem nuncium abolent arva;
verum frugifero et dulcibus-uvis-abundante autumno
herbæ et plantæ et flores senescunt,
nudus vero canibus manet ferinus odor.
Est porro quoddam canum genus robustum vestigatorum,
parvum, tamen magna dignum nobis prædicatione;
quos educarunt feræ gentes Britannorum terga-pictorum;
at cognomento ipsos Agassæos appellant.
Quorum quidem magnitudo æqualis *est* exiguis
liguritoribus domesticis, mensæ-assuetis canibus,
curvum *genus*, macilentum, hispidum, oculis pigrum,
at unguibus pedes armatum asperis,
et confertis dentibus munitum, venenatis;
naribus autem longe præstantissimus est Agasseus,

καὶ στιβίῃ πανάριστος· ἐπεὶ καὶ γαῖαν ἰόντων
ἴχνιον εὑρέμεναι μέγα δὴ σοφὸς, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν
ἴδμων ἠερίην μάλα σημήνασθαι ἀϋτμήν.
Καί τις ἐπακτήρων πειρηθῆναι σκυλακήων
ἱμείρων, προπάροιθε πυλάων αἰπεινάων
ἢ νέκυν ἢ ζώοντα φέρει παλάμῃσι λαγωόν·
ἑρπύζει δὲ πάροιθε παραιβαδὸν ἀτραπιτοῖο,
πρῶτα μὲν ἰθεῖαν, μετέπειτα δὲ δοχμὸν ἐλαύνων,
λαιῇ, δεξιτερῇ, σκολιὴν ὁδὸν ἀμφὶς ἑλίσσων·
ἀλλ' ὅτε δὴ μάλα πολλὸν ἀπ' ἄστεος ἠδὲ πυλάων
ἔλθῃ, δὴ τότε βόθρον ὀρυξάμενος κατέθαψε·
νοστήσας δ' ἐπὶ ἄστυ παλίσσυτος αὐτίκ' ἀγινεῖ
ἀτραπιτοῖο πέλας κύνα μέρμερον· αὐτὰρ ὅγ' αἶψα
ὠρίνθη, φριμάᾳ τε λαγωείης ὑπ' ἀϋτμῆς·
ἴχνια μαστεύει δὲ κατὰ χθονὸς, οὐδὲ μάλ' εὑρεῖν
ἱμείρων δύναται· μάλα δ' ἀσχαλόων ἀλάληται.
Ὡς δ' ὅτε τις κούρη δέκατον περὶ μῆνα σελήνης
πρωτοτόκος λοχίῃσιν ὑπ' ὠδίνεσσι τυπεῖσα,
λύσατο μὲν πλοκάμους, λῦσεν δ' ἀπὸ δαίδαλα μαζῶν,
ἠδ' ἀχίτων δειλή τε καὶ ἀκρήδεμνος ἐοῦσα,
στρωφᾶται πάντῃ κατὰ δώματα, καὶ μογέουσα
ἄλλοτε μὲν πρόδομον μετανίσσεται, ἄλλοτε δ' αὖτε
ἐς λέχος ἰθύει, ποτὲ δ' ἐν κονίῃσι ῥιφεῖσα
κωκύει ῥοδαλῇσιν ἐπισμήχουσα παρειαῖς·
ὣς ὅγε, θυμοβόροισιν ἀνιάζων ὀδύνῃσι,
τῇ καὶ τῇ θύει τε καὶ ἑξείης ἐρεείνει
πάντα λίθον καὶ πάντα λόφον καὶ πᾶσαν ἀταρπὸν,
δένδρεά θ' ἡμερίδας τε καὶ αἱμασιὰς καὶ ἀλωάς.
Ἀλλ' ὁπότ' ἴχνεος ὀψὲ διηερίοιο τυχήσῃ,
καγχαλάᾳ κνυζεῖ τε κεχαρμένος, οἷά τε τυτθαὶ
σκιρτεῦσι δαμάλαι περὶ πόρτιας οὐθατοέσσας·
ὣς καὶ τῷ μάλα θυμὸς ἐχήρατο· σευόμενος δὲ
εἰλεῖται σκολιοῖσιν ἐπεμβεβαὼς πεδίοισιν·
οὐδ' ἀπό μιν πλάγξαις, οὐδ' εἰ μάλα τηλόθ' ἐλαύνοις·
ἰθύει δ' ἀπρὶξ γλυκερῆς δεδραγμένος ὀδμῆς,
εἰσόκε τέρμα πόνοιο καὶ εἰς βαλβῖδα περήσῃ.
Εἰ δέ μιν ὁπλίσσειας ἀθηρήτοισι λαγωοῖς,
λάθρῃ μὲν πελάει, κατὰ δ' ἴχνιον ἴχνος ἐρείδει,
βαιὸς ὑφ' ἡμερίσιν κεκαλυμμένος ἢ καλάμῃσιν,
οἷά τε ληϊστὴρ ἐρίφων κλόπος, ὅστε, νομῆα
ὑπνώοντα πέλας δεδοκημένος, ἤρεμος ἕρπει.
Ἀλλ' ὅτε δὴ λόχμῃσι λαγωείῃσι πελάσσῃ,
ῥίμφ' ἔθορε, τόξῳ ἐναλίγκιος ἠὲ δράκοντι
συρικτῇ, τὸν ὄρινεν ἑῆς πάρος ἀτρεμέοντα
ἰοδόκου χειῆς ἀμαλητόμος ἤ τις ἀροτρεύς.
Ὡς ὅγε καγχαλόων ὠκὺς θόρεν· εἰ δὲ τυχήσῃ,
ῥεῖα μὲν ὀξυτέροισι δαμασσάμενος στονύχεσσι
καὶ γενύεσσιν ἑλὼν φόρτον μέγαν ἀντία σεῖο
ὦκα φέρει, μογέων δὲ βαρυνόμενός τε πελάζει.
Οἵη δ' ἐκ ληΐοιο φέρει θέρος ἀμητοῖο,
βριθομένη πυρῷ τε μετ' αὔλιον εἶσιν ἀπήνη,
τὴν δ' ἐσιδόντες ὄρουσαν ἀολλέες ἀγροιῶται,
πρόπροθι δ' ἀντήσαντες ὁ μὲν κύκλοισιν ἐρείδει,
ἄλλος ὑπερτερίην, ὁ δ' ἄρ' ἄξονα βουσὶν ἀρήγει·

et vestigatione optimus : quoniam et terram permeantium
vestigium invenire valde catus *est*, quin etiam ipsum
peritus aerium exacte designare odorem.
Atque aliquis venatorum, periculum-facere catulorum
cupiens, extra portas sublimes
aut mortuum aut vivum fert manibus leporem,
serpit autem prorsum præter semitam,
primum quidem directam, dein vero obliquam ducens,
sinistra, dextra, anfractuosam viam circum volvens;
at ubi jam valde procul ab urbe ac portis
processit, tunc sane fovea fossa sepelit *leporem;*
reversus autem in urbem redux, statim adducit
prope viam canem sagacem; at ille e-vestigio
incitatur fremitque leporino ab halitu,
vestigiaque anquirit per terram, neque facile invenire,
cupiens, potest; valde autem indignabundus errat.
Ut autem cum qua puella decimum circa mensem lunæ
primipara, partionis doloribus percussa,
et solvit capillos, et disrumpit ornamenta ab uberibus,
ac discincta miseraque et absque-calantica
discurrit passim per ædes, et afflicta-labore
modo ad vestibulum tendit, modo iterum
in cubile pergit, nonnumquam etiam in pulvere projecta
ejulat, roseis illinens (*pulverem*) genis :
ita ille animi-edacibus cruciatus doloribus
huc et illuc fertur, et ordine perscrutatur
omnem lapidem et omnem collem et omnem semitam,
arboresque vitesque et sepes et areas.
At quando vestigium tandem aerium assecutus-est,
exultat gannitque gaudibundus, perinde tenelli
lasciviunt vituli circum vaccas mammosas;
ita et huic valde animus lætatur, ruens autem
volvitur, obliquis ingrediens campis;
neque ipsum aberrare-feceris, ne-quidem si longissime
abspellas;] sed pergit-recta pertinaciter suavis tenax odoris,
donec ad-finem laboris et ad metam penetrarit.
Quod si ipsum armes in-nondum-captos lepores,
furtim quidem accedit, et vestigium prope vestigium figit,
parvus sub vitibus tectus aut arundinibus,
velut prædo, hœdorum fur, qui, pastorem
dormitantem prope observans, tacitus arrepit.
At ubi jam latibula leporina propinquavit,
celeriter prosilit, jaculo similis aut draconi
sibilanti, quem commovit e sua, antea quiescentem,
veneni-receptrice caverna messor aut aliquis arator.
Ita ille exultans citus prosilit; si vero assecutus-fuerit,
facile quidem acutis subacto *eo* unguibus
et malis correpto, onus ingens te versus
cito affert, laborans autem onustusque accedit.
Quale autem ex arvo vehit fruges messis,
onustumque tritico ad villam procedit plaustrum,
eo autem conspecto procurrunt frequentes agricolæ,
prorsum vero occurrentes, alius quidem rotis acclinatur,
alius ad-superiorem-partem, alius ad-axem, bobus opitu-

εἰς αὖλιν δὲ μολόντες ἐλύσανθ' ἱστοβοῆα·
ταῦροι δ' ἱδρώοντες ἀνέπνευσαν καμάτοιο·
θυμὸς δ' ἠπεδανοῦ μέγ' ἐχήρατο βουπελάταο·
ὣς ὁ μὲν ἵκνεῖται φόρτον γενύεσσιν ἀγινῶν.
Αὐτὰρ ὅγ' ἀντιάᾳ κεχαρημένος ὠκὺς ἐπακτὴρ,
ἄμφω δ' ἀείρας ἀπὸ μητέρος ὑψόθι γαίης,
κόλποισιν θέτο θῆρα καὶ αὐτὸν θηροφονῆα.

latur,] in villam vero ubi pervenerunt, solvunt temonem,
taurique sudantes respirant a-labore,
animus autem defessi valde gaudet aurigæ:
sic ille quidem (*canis*) venit, onus malis portans;
verum ex-adverso-occurrit lætabundus agilis venator,
ambos autem sublatos de matre in-sublime terra,
in-gremio reponit, feram et ipsum fericidam.

ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Νῦν δ' ἄγε μοι, Ζηνὸς θύγατερ, καλλίσφυρε Φοίβη,
παρθένε χρυσομίτρη, δίδυμον γένος Ἀπόλλωνι,
εἰπέμεναι, μερόπων τίς ἀγασθενέων θ' ἡρώων
σῆς ἀπὸ χειρὸς ἄειρε μεγαλέα δήνεα θήρης.
Ἀμφὶ πόδας Φολόης ἀνεμώδεος ἄγρια φῦλα
θηρομιγῆ, μερόπων μὲν ἐπ' ἰξύας, ἰξυόθεν δὲ
ἵππων ἡμιβρότων, ἐπιδόρπιον εὕρετο θήρην.
Ἐν μερόπεσσι δὲ πρῶτος ὁ Γοργόνος αὐχέν' ἀμέρσας
Ζηνὸς χρυσείοιο πάϊς κλυτὸς, εὕρετο Περσεύς·
ἀλλὰ ποδῶν κραιπνῇσιν ἀειρόμενος πτερύγεσσι
καὶ πτῶκας καὶ θῶας ἐλάζυτο, καὶ γένος αἰγῶν
ἀγροτέρων, δόρκους τε θοοὺς, ὀνάγρων τε γένεθλα
ἠδ' αὐτῶν ἐλάφων στικτῶν αἰπεινὰ κάρηνα.
Ἱππαλέην δ' ἄγρην ὁ φαεσφόρος εὕρετο Κάστωρ·
καὶ τοὺς μὲν κατέπεφνεν ἐπίσκοπον ἰθὺς ἄκοντι
βαλλόμενος, τοὺς δ' αὖτε θοοῖς ἵπποισιν ἐλαύνων
θῆρας ἕλε ξυνοχῇσι μεσημβρίνοιο δρόμοιο.
Πρὸς δὲ μόθους θηρῶν κύνας ὥπλισε καρχαρόδοντας
Διογενὴς πρῶτος Λακεδαιμόνιος Πολυδεύκης·
καὶ γὰρ πυγμαχίῃσι λυγροὺς ἐναρίζατο φῶτας,
καὶ σκυλάκεσσι θοαῖς βαλίους ἐδαμάσσατο θῆρας.
Ἔξοχα δ' ἐν σταδίοισιν ὀρειοτέροισι μόθοισιν
Οἰνείδης ἤστραψεν ἐνυάλιος Μελέαγρος.
Ἄρκυας αὖτε βρόχους τε καὶ ἀγκύλα δίκτυα πρῶτος
Ἱππόλυτος μερόπεσσιν ἐπακτήρεσσιν ἔφηνε,
Σχοινῆος πρώτη δὲ κλυτὴ θυγάτηρ Ἀταλάντη
θηρσὶ φόνον πτερόεντα συηβόλος εὕρετο κούρη.
Νυκτερίους δὲ δόλους, νυχίην πανεπίκλοπον ἄγρην,
Ὠρίων πρώτιστος ἐμήσατο κερδαλεόφρων.
Τόσσοι μὲν θήρης κρατεροὶ πάρος ἡγεμονῆες.
Πολλοὺς δ' αὖ μετόπισθεν ἔρως ἐδαμάσσατο δριμύς·
οὐ γάρ τις κέντροισι δαμεὶς ἄγρης ἐρατεινῆς
αὖθις ἑκὼν λείψειεν· ἔχει δέ μιν ἄσπετα δεσμά.
Οἷος μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπ' ἄνθεσιν εἴαρος ὥρῃ,
οἵη δ' αὖτε θέρευς γλυκερὴ σπήλυγγι χαμεύνη,
οἵη δ' ἐν σκοπέλοισιν ἐπακτήρεσσι πάσασθαι
τερπωλή· πόσση δὲ χάρις κείνοισιν ὀπηδεῖ
δρεψαμένοις αὐτοῖσι μελιχρῆς ἄνθος ὀπώρης·
ψυχρὸν δ' ἐξ ἄντροιο προχεύμενον ἄργυφον ὕδωρ
οἷον κεκμηῶσι ποτὸν γλυκερόν τε λοετρόν·

DE VENATIONE

LIBER SECUNDUS.

Nunc age mihi, Jovis filia, pulchris-pedibus Diana,
virgo aurea-redimita-zona, gemina soboles Apollini,
edissere, hominum quisnam fortiumque heroum
tua de manu acceperit illustres artes venationis.
Circum radices Pholoes ventosæ sæva genera
mista-e-feris, hominum quidem ad lumbos, a-lumbis autem
equorum semi-hominum, vespertinam invenerunt venationem.] Inter homines vero primus, qui Gorgonis cervicem
abstulit,] Jovis aurei filius inclytus, invenit Perseus;
sed pedum velocibus sublatus alis,
et lepores et thoes cepit, et genus caprarum
silvestrium, dorcadasque pernices, onagrorumque genera
atque ipsorum cervorum maculosorum celsa capita.
Equestrem vero venationem lucifer invenit Castor;
et alias quidem interemit ad-scopum recta jaculum
mittens, alias vero velocibus equis agitans
feras cepit in-congressu meridiani cursus.
Verum ad prœlia ferarum canes armavit asperis-dentibus-præditos] Jove-genitus primus Lacedæmonius Pollux;
etenim pugilatu nefarios occidit viros,
et canibus rapidis pernices domuit feras.
Eximie deinde in statariis montanis prœliis
Œnei-filius emicuit martius Meleager.
Casses porroque laqueos et sinuosa retia primus
Hippolytus [hominibus] venatoribus monstravit,
Schœnei vero prima generosa filia Atalanta
feris cædem alatam apri-interfectrix reperit puella.
Nocturnos denique dolos, nocturnam prorsus-furtivam venationem] Orion primus excogitavit callidus.
Tot quidem venationis præstantes olim duces *extiterunt*.
Multos vero etiam postea amor domuit vehemens;
non enim quisquam stimulis subactus venationis amabilis,
iterum lubens *eam* deseruerit, sed tenent ipsum firma vincula.
Quam scilicet dulcis *est* somnus in floribus veris tempore,
quam item rursum æstate dulcis in-antro cubatio-humi,
qualis porro in scopulis venatoribus cibum-capere
voluptas; quanta etiam delectatio illos comitatur;
qui-decerpunt ipsi melliti florem autumni;
frigida denique ex antro profusa pellucida aqua
qualis *est* fatigatis potus dulceque lavacrum;

οἷα δ' ἐνὶ ξυλόχοις κεχαρισμένα δῶρα φέρουσιν
ἐν γλυκεροῖς ταλάροισι παρ' αἰπολίοισι νομῆες!
Ἀλλ' ἄγε δὴ ταύρων ζηλήμονα πάγχυ γενέθλην
πρῶτον ἀείδωμεν, καὶ μυρίον ἔξοχα νεῖκος
οἷον ὑπὲρ θαλάμοιο πανάγρια δηρίσαντο.
Εἷς βασιλεὺς ἀγέληφι τυραννεύων ὄχ' ἄριστος
βαιοτέροις ταύροις καὶ θηλυτέρῃσιν ἀνάσσει·
πέφρικεν δ' ἀγέλη κεραὸν μέγαν ἡγεμονῆα·
αἱ δ' αὖτε τρομέουσιν ἑὸν πόσιν ἀγριόωντα,
ὁππότε μυκήσητ' ἄγριον, βόες· ἀλλ' ὅτ' ἀπ' ἄλλης
ταῦρος ἀποκρινθεὶς ἀγέλης, πλατὺν αὐχένα τείνας,
οἶος ἴῃ, κἀκεῖνος ἄναξ σφετέροισιν ἀνάσσων,
δὴ τότ' ἐπ' ἀμφοτέροισιν ὑπέρβιος ἵστατ' ἐνυώ.
Πρῶτα μὲν ἀντίπρωροι ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες
ἄγρια θυμαίνοντι χόλῳ μέγα παιφάσσουσι,
καὶ πυρόεν πνείουσι, καὶ ἀμῶνται ποσὶ γαῖαν,
οἷα κονιόμενοι· προκαλίζονται δ' ἑκάτερθεν,
ὀξέα κεκλήγοντες ἐνυαλίῃσιν ἀϋταῖς·
αὐτὰρ ἐπεὶ σάλπιγξαν ἐφ' ὑσμίνην ἀλεγεινήν,
ἄσχετον ἀΐσσουσιν, ἑοῖσι δ' ἄφαρ κεράεσσι
πᾶν δέμας ἀλλήλοισιν ἀμοιβαδὶς οὐτάζουσιν.
Οἷα δ' ἐνὶ πτολέμῳ βυθίῳ, ὅτε ναυμάχος Ἄρης
δῆριν ἀείρηται, δοιαὶ πανυπείροχα νῆες
στράπτουσαι θαμινοῖσιν ἐναντίον ὁπλίτῃσιν,
ἀντίβιον πρώρῃσι μετωπαδὸν ἐγχρίμπτονται,
σπερχόμεναι πνοιῇ τε λάβρῳ παλάμῃφι τε ναυτῶν·
ἔντεσι χαλκείοις δὲ περιβρέμεται κτύπος ἀνδρῶν,
νηῶν τ' ἀγνυμένων· στένεται δ' ὅλος οἴδματι Νη-
τοῖος καὶ ταύροισιν ἐς αἰθέρα δοῦπος ἱκάνει, [ρεύς·
θεινόντων ἄμοτον καὶ θεινομένων κεράεσσιν·
εἰσόκε δή τις ἕλῃσι φίλην ἑτεραλκέα νίκην.
Αὐτὰρ ὅγ' οὔτι φέρει δοῦλον ζυγόν· αἰδόμενος δὲ
καὶ βαρέα στενάχων ἐπὶ δάσκιον ἤλυθεν ὕλην·
οἷος δ' ἐν σκοπέλοισι περιπλαμένων ἐνιαυτῶν
φέρβετ', ὀρειαύλοισιν ἀποσταδὸν ἐν ξυλόχοισιν,
οἷά τις ἀθλεύων· βριαρὸν δ' ὅτε κάρτος ἴδηται
καὶ σθένος ἀμφήριστον, ἀνέκραγεν αὐτίκ' ὄρεσφιν·
αὐτὰρ ὅγ' ἀντήϋσεν· ἐπεσμαράγησε δὲ δρυμών·
ἀλλ' ὅτε θαρσήσειε κραταιοτέρῃσιν ἀϋταῖς,
δή ῥα τότ' ἐξ ὀρέων ἐπὶ δήϊον εὐθὺς ἱκάνει,
ῥεῖα δ' ἕλε· φορβαῖς γὰρ ἑὸν δέμας ἐξήσκησε
τηλόθ' ἐνὶ δρυμοῖσι σθενοβλαβέος κυθερείης.
Εἴδεα πολλὰ πέλει δὲ καὶ ἤθεα μυρία ταύροις.
Αἰγύπτιοι μὲν ἔασι παρ' ὄχθαις ἀγλαοκάρποις
Νείλου πυροφόροιο, πολυσχιδέος ποταμοῖο,
χιόνεοι χροιήν, μέγεθος πάντων ὄχ' ἄριστοι·
φαίης κεν κατὰ γαῖαν ἴμεν βαθυτέρμονα νῆα·
ἤπια δὲ φρονέουσι καὶ ἠθάλεοι μερόπεσσιν,
ὅττι βροτοὶ δ' ἐνέπουσιν, ἐνηέες ἀνέχονται.
Οἱ Φρύγιοι χροιὴν μὲν ἀριπρεπέες τελέθουσι,
ξανθοί τε φλογεροί τε· βαθεῖαι δ' αὐχένι σάρκες,
σφαιρωτὸς δ' ἐφύπερθε μετήορος ὕψι κόρυμβος.
Ξείνη δ' ἐν κεράεσσι φύσις κείνοισι τέτυκται·
οὐ γάρ τοι κρατερῇφι ὑπὲρ κεφαλῇφι πέπηγε,

quam item in sylvis grata dona ferunt
in dulcibus calathis ad greges-caprarum pastores!
Verum age, taurorum rivalis-impatientem omnino nationem
primo canamus, et magnam admodum contentionem
quomodo de concubitu sævissime *inter se* decertent.
Unus rex armento imperans, longe præstantissimus,
in-minores tauros et feminas dominatum-exercet;
formidat autem armentum cornutum *et* magnum ducem:
ipsæ vero rursum horrent suum maritum efferatum,
quando mugit ferociter, vaccæ; verum ubi ab alio
taurus segregatus armento, latam cervicem protendens
solus advenit, etiam-ille rex suis imperans;
tum sane utrique ingens instat certamen.
Primum quidem frontibus adversis alter-alterum intuentes
acerbe æstuante indignatione vehementer ruunt,
et igneum spirant, et metunt pedibus terram,
veluti qui-pulvere-consperguntur; provocantur vero alter
ab-altero-] acute frementes martiis flatibus;
verum ubi classicum-cecinerunt ad pugnam tristem,
indomito-impetu irruunt, suis autem illico cornibus
totum corpus sibi-invicem alternis vicibus sauciant.
Quemadmodum autem in prœlio navali, cum navalis Mars
pugnam excitat, duæ naves excellenter
fulgentes confertis ex-adverso militibus,
violento-impetu proris in-frontem colliduntur,
festinantes ventoque vehementi manibusque nautarum;
armis vero æneis circumstrepit fragor virorum,
naviumque fractarum, gemit vero totum fluctu mare:
talis etiam tauris in cœlum strepitus penetrat
percutientibus incessanter et percussis cornibus,
donec alteruter obtineat dulcem ancipitem victoriam.
At alter neutiquam fert servile jugum; sed pudore-affectus
et graviter gemens in opacam abit silvam,
solusque in scopulis volventibus annis
pascitur, montanis separatim in saltibus,
veluti aliquis athleticam-exercens; validum vero ubi robur
videt] et vires ancipites, mugit illico in montibus;
sed ille remugit, fremitque silva.
At simulac fretus-est fortioribus flatibus,
tunc sane de montibus in hostem statim descendit,
facile vero *eum* vincit; pabulo namque suum corpus corro-
boravit] procul in silvis vires-affligente a-venere.
Formæ multæ sunt et mores innumeri tauris.
Ægyptii quidem sunt ad ripas fertiles
Nili frugiferi, multifidi fluminis,
nivei colore, magnitudine omnium longe præstantissimi;
diceres per terram incedere profundam navem;
miti autem sunt-animo et mansueti hominibus;
quicquid autem mortales præcipiunt, *id* dociles sustinent.
Phrygii colore quidem insignes sunt,
flavique, flammeique; amplæ vero in cervicibus pulpæ,
et rotundum superne sublime in-alto tuber.
Mira autem in cornibus natura illis est;
non enim firmis super capitibus fixa sunt,

κλίνουσι δὲ κέρατα καὶ ἀγκλίνουσ' ἑκάτερθε.
Μώνυχες Ἀόνιοι, στικτὸν γένος, οἰοκέρωτες,
ἔκ τε μέσου κέρας αἰνὸν ἐπαντέλλουσι μετώπου.
Ἀρμενίοις δίδυμον μὲν, ἀτὰρ κέρας εἰλικόμορφον,
αἰχμῇσι, μέγα πῆμα, παλίστροφον ἠέρτηται.
Οἱ Σύριοι ταῦροι δὲ, Χερροννήσοιο γένεθλα,
αἰπεινὴν τοὶ Πέλλαν ἐΰκτιτον ἀμφινέμονται,
αἴθωνες, κρατεροὶ, μεγαλήτορες, εὐρυμέτωποι,
ἄγραυλοι, σθεναροὶ, κεραλκέες, ἀγριόθυμοι,
μυκηταὶ, βλοσυροὶ, ζηλήμονες, εὐρυγένειοι·
ἀλλ' οὐ πιαλέοι δέμας ἀμφιλαφὲς βαρύθουσιν,
οὐδὲ πάλιν λιπόσαρκοι ἑὸν δέμας ἀδρανέουσιν·
ὧδε θεῶν κλυτὰ δῶρα κερασσάμενοι φορέουσιν,
ἀμφότερον κραιπνοί τε θέειν σθεναροί τε μάχεσθαι.
Κεῖνοι, τοὺς φάτις ἔσκε Διὸς γόνον Ἡρακλῆα
καρτερὸν, ἀθλεύοντ' ἀγέμεν πάρος ἐξ Ἐρυθείης,
ὁππότ' ἐπ' ὠκεανῷ δηρίσατο Γηρυονῆϊ,
καὶ κτάνεν ἐν σκοπιῇσιν· ἐπεὶ πόνον ἄλλον ἔμελλεν
οὐχ Ἥρῃ τελέειν οὐδ' Εὐρυσθῆος ἐνιπαῖς,
Ἀρχίππῳ δ' ἑτάρῳ, Πέλλης ἡγήτορι δίῃς.
Ἦ γάρ τοι προπάροιθε παραὶ πόδας Ἐμβλωνοῖο
πᾶν πεδίον πελάγιζεν· ἐπεὶ πολὺς αἰὲν Ὀρόντης
ἵετ' ἐπειγόμενος, χαροποῦ δ' ἐπελήθετο πόντου,
δαιόμενος Νύμφης κυανώπιδος Ὠκεανίνης·
δήθυνεν δὲ πάγοισι, κάλυπτε δ' ἐρίσπορον αἶαν
οὔτι θέλων προλιπεῖν δυσέρωτα πόθον Μελιβοίης.
Οὔρεσί τ' ἀμφοτέρωθε περίδρομος ἐστεφάνωτο
τειναμένοις ἑκάτερθεν ἐπ' ἀλλήλοισι κάρηνα·
ᾔειν ἀντολίηθε Διόκλειον δέμας αἰπὺ,
ἐκ δ' ἄρα δυσμάων λαιὸν κέρας Ἐμβλωνοῖο,
αὐτὸς δ' ἐν μεσάτοισιν ἐπαιγίζων πεδίοισι,
αἰὲν ἀεξόμενος καὶ τείχεος ἐγγὺς ὁδεύων,
χέρσον ὁμοῦ καὶ νῆσον, ἐμὴν πόλιν, ὕδατι χεύων.
Τοὔνεκεν αὐτίκ' ἔμελλε Διὸς γόνος ἀμφοτέροισι
νάματα μετρήσειν ῥοπάλῳ καὶ χερσὶ κραταιαῖς,
ὕδατα δ' ἐκ πεδίοιο διακριδὸν ἰθύνεσθαι
εὐπλοκάμου λίμνης ἠδ' εὐτροχάλου ποταμοῖο.
Ἔρξε δὲ πουλὺν ἄεθλον, ἐπεὶ στεφάνην διέκερσε
ἀμφιβόλων ὀρέων, λῦσεν δ' ἄπο λάϊνα δεσμὰ,
καὶ ποταμὸν προέηκεν ἐρευγόμενον προμολῇσιν,
ἄσχετα κυμαίνοντα καὶ ἄγρια μορμύροντα,
ἴθυνεν δ' ἐπὶ θῖνας· ὁ δ' ἔβραχεν ἠπύτα πόντος,
καὶ Συρίου κονάβησε μέλαν δέμας αἰγιαλοῖο.
Οὐ τοίω γ' ἑκάτερθε πολυσμαράγοιο θαλάσσης
ἀντιπόρω ποταμὼ καταβαίνετον ὕδατι λάβρῳ,
ἔνθεν μὲν βορέαο ταμὼν ἀργῆντα χαλινὰ,
ἂν Σκυθίην Ἴστρος λέλακε μέγα πάντοθε πάντῃ,
συρόμενος κρημνοῖσι καὶ ὑδατοπλήγεσιν ἄκραις·
τῇ δ' αὖτ' ἐκ Λιβύης ἱερὸν ῥόον Αἰγύπτοιο
ἀμφί ἑ ῥηγνύμενον τρομέει ταναηχέα πόντος.
Ὣς ποταμὸς κελάρυζε μέγας περὶ θῖνας Ὀρόντης
σμερδαλέον μύκημα· πελώρια δ' ἴαχον ἀκταὶ
δεχνύμεναι κόλποισι νεήλυδος οἶδμα θαλάσσης·
γαῖα δ' ἀνέπνευσεν μελανόχροος, οὐθατόεσσα,

sed movent cornua et inclinant utrinque.
Solidunguli *sunt* Bœotii, maculosum genus, unicornes:
eque media cornu perniciosum producunt fronte.
Armeniis geminum quidem, sed cornu flexuosum,
cuspidibus (magna noxa) retortum sublime-attollitur.
Syriaci autem tauri, Chersonesi soboles,
qui circa excelsam Pellam, bene-munitam, pascuntur,
nigri *sunt*, robusti, magnanimi, lata-fronte,
in-agris-stabulantes, fortes, validis-cornibus, feroces,
mugitores, torvi, æmuli, latis-maxillis;
sed non obesi corpore amplo tardi-sunt
neque contra macilenti suo corpore imbelles-sunt:
sic deorum inclyta dona temperata-habentes ferunt,
simul et veloces ad-currendum, et robusti ad-pugnandum.
Illi, quos fama est Jovis filium Herculem
fortem, luctantem abegisse olim ex Erythea,
quando ad Oceanum bellum-gessit cum-Geryoneo,
et interemit *eum* in speculis; quum ærumnam aliam esset
non Junoni obiturus, neque Eurysthei imperiis,
sed Archippo socio, Pellæ principi divinæ.
Etenim antea ad pedes Embloni
omnis campus stagnabat, quando exundans semper Orontes
ferebatur rapidus, cæruleique obliviscebatur maris,
ardens Nympha nigrocula Oceani-filia;
morabatur autem in-montibus, occulebatque largiter-obsitum
solum,] nullo-pacto volens dimittere perditum amorem Meli-
bœæ.] Montibusque utrinque circumdatus cingebatur
erigentibus-ab-utraque-parte contra se-invicem vertices;
ibat ab-ortu Diocleum corpus arduum,
verum ab occasu lævum cornu Embloni,
ipse autem in mediis cum-impetu-labens campis,
semper crescens et prope mœnia accedens,
continentem simul et insulam, meam patriam, undis rigans.
Itaque mox erat Jovis filius duabus-rebus
fluenta *ejus* coerciturus, clava et manibus robustis,
aquas autem e campo separatim directurus
pulchricomi stagni et rapidi fluminis.
Perfecit autem magnum laborem, quoniam verticem disrupit
circumjectorum montium, dissolvitque saxea vincula,
et fluvium emisit eructantem per-supercilia-montium,
vehementer æstuantem et immaniter murmurantem,
direxitque ad litora; fremuit autem sonorum mare,
et Syriaci sonuit nigrum corpus littoris.
Non tales utrinque streperi maris
adversi duo-fluvii delabuntur aqua impetuosa,
hinc quidem Boreæ secans candida frena
per Scythiam Ister strepit vehementer undique passim,
labens per-præcipitia et undis-verberata promontoria;
illic rursum ex Africa sacrum flumen Ægypti
circum sese fractum horret procul-resonans pontus.
Sic fluvius strepens-edebat magnus circa littora Orontes
horrendum mugitum; vehementer autem resonabant actæ,
recipientes sinu recens-advenientis tumorem maris;
terra autem respiravit nigra, fecunda,

κύματος ἐξαναδῦσα, νέον πέδον Ἡρακλῆος.
Πάντη δ' εἰσέτι νῦν σταχυηκομόωσιν ἄρουραι,
πάντη δ' ἔργα βοῶν θαλερὰς βέβριθεν ἀλωὰς
Μεμνόνιον περὶ νηὸν, ὅθ' Ἀσσύριοι ναετῆρες
Μέμνονα κωκύουσι, κλυτὸν γόνον Ἠριγενείης·
ὅν ποτε Πριαμίδῃσιν ἀμυνέμεναι πελάσαντα
θαρσαλέος πόσις ὦκα δαμάσσατο Δηϊδαμείης.
Ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ κόσμον ἀείσομεν εὐρέα κάλλη
πάτρης ἡμετέρης ἐρατῇ Πιμπληΐδι μολπῇ·
νῦν δὲ παλίντροπος εἶμι κλυτὴν θήρειον ἀοιδήν.
Ἔστιν ἀμαιμάκετον φονίοις ταύροισι γένεθλον,
τοὺς καλέουσι Βίσωνας· ἐπεὶ πάτρης τελέθουσι
Βιστονίδος Θρῄκης· ἀτὰρ ἔλλαχον εἴδεα τοῖα·
φρικαλέην χαίτην μὲν ἐπωμαδὸν αἰθύσσουσιν
αὐχέσι πιαλέοισι καὶ ἀμφ' ἀταλοῖσι γενείοις·
οἷά τε λαχνήεντες ἀριπρεπὲς εἶδος ἔχουσι
ξανθοκόμαι, βλοσυροὶ, θηρῶν μεδέοντε λέοντες·
ὀξεῖαι κεράων δὲ περιγλώχινες ἀκωκαὶ
χαλκείοις γναμπτοῖσιν ἐπείκελοι ἀγκίστροισιν·
ἀλλ' οὐχ ὡς ἑτέροισιν ἐναντίον ἀλλήλοισι
νεύουσι στυγερῶν κεράων ἐπικάρσιον αἰχμήν·
ὕπτια δ' εἰσορόωσι πρὸς αἰθέρα φοίνια κέντρα.
Τοὔνεκεν, ὁππότε δή τιν' ἐπιχρίμψωσι κιχόντες
ἢ βροτὸν ἤ τινα θῆρα, μετήορον ἀείρουσι.
Γλῶσσα δὲ τοῖς στεινὴ μὲν ἀτὰρ τρηχεῖα μάλιστα,
οἷα σιδηροβόρδιο πέλει τέχνασμα σιδήρου·
γλώσσῃ δ' αἱμάσσοντες ἀπὸ χρόα λιχμάζουσι.
Ναὶ μὴν ὠκυπόδων ἐλάφων γένος ἔτραφεν αἶα
εὐκέραον, μεγαλωπὸν, ἀριπρεπὲς, αἰολόνωτον,
στικτὸν, ἀρίζηλον, ποταμηπόρον, ὑψικάρηνον,
πιαλέον νώτοις, καὶ λεπταλέον κώλοισιν·
οὐτιδανὴ δειρὴ καὶ βαιοτάτη πάλιν οὐρή·
τετράδυμοι ῥῖνες, πίσυρες πνοιῇσι δίαυλοι·
ἀβληχρὴ κραδίη καὶ θυμὸς ἔσωθεν ἄναλκις,
καὶ κωφαὶ κεράων αἰχμαὶ τόσον ἀντέλλουσιν·
οὔ ποτε γὰρ κεφαλῆφιν ἐναντία δηρίσαιντο,
οὐ θηρσὶ κρατεροῖς, οὐκ ἀργαλέοισι κύνεσσιν,
οὐδ' αὐτοῖς δειλοῖς λασιοκνήμοισι λαγωοῖς.
Τρηχὺς δ' εἶν ἐλάφοισιν ἔρως, πολλή τ' Ἀφροδίτη,
καὶ θυμὸς ποτὶ λέκτρον ἀναιθόμενος πρόπαν ἦμαρ,
οἷον ἀειθούροισιν ἀλεκτρυόνεσσι μαχηταῖς,
πᾶσίν τ' ἀνθοκόμοις πτεροείμοσιν οἰωνοῖσι.
Κεύθουσιν λαγόνεσσι δ' ὑπ' αὐτὴν ἔνδοθι νηδὺν
ἀμφιδύμους ὀλκούς· τοὺς εἴ κέ τις ἀμήσειεν,
αὐτίκα θῆλυν ἔθηκε, πρόπαν δ' ἀπέρευσε καρήνων
ὀξύκομον κεράων πολυδαίδαλον αἰόλον ἔρνος.
Οὐ μὲν ἄρ' εἰς εὐνὴν γάμιος νόμος οἷά τε θηρσὶ
τοῖς ἄλλοις· ξεῖνοι δὲ πόθοι κείνοισι μέλονται·
οὔτε γὰρ ἑσταότες παρὰ τέμπεσιν ἀγρονόμοισιν,
οὔτ' ἄρα κεκλιμένοι χθαμαλοῖσιν ἐπ' ἄνθεσι ποίης
θηλυτέραις ἐλάφοισιν ὁμιλαδὸν εὐνάζονται,
ἀλλὰ ποσὶ κραιπνοῖσι θέων ἐκίχανε θέουσαν,
φεύγουσαν μάρπτει δὲ καὶ ἀγκὰς ἔχει παράκοιτιν·
ἀλλ' οὐδ' ὣς παρέπεισε· φέρουσα πόσιν δ' ἐπὶ νώτου

ab-inundatione emersa, novum solum Herculis.
Ubique vero etiam nunc spicis-ornata-sunt arva,
et ubique opera boum florentes onerant areas
Memnonium circa fanum, ubi Assyrii incolæ
Memnonem deflent, illustrem filium Auroræ,
quem quondam Priamidis auxiliatum profectum
animosus maritus celeriter interfecit Deidamiæ.
Sed has quidem pro dignitate canemus amplas decoras-res
patriæ nostræ amabili Pimpleio carmine;
nunc autem reversus redeo ad-inclytum venatorium carmen.
Est indomitum inter-cruentos tauros genus,
quos vocant Bisones, quoniam e-patria sunt
Bistonide Thracia; verum sortiti-sunt formas hujuscemodi:
horridam jubam quidem supra-armos quatiunt
cervicibus pinguibus et circum mollia palearia;
ac velut jubati insignem formam habent
fulvicomi, truces, ferarum domini leones;
acutæ porro *sunt* cornuum valde-acuminatæ cuspides,
æneis reflexis similes hamis;
sed non, ut in-alios, contra se-mutuo
convertunt infestorum cornuum obliquam aciem,
verum resupini spectant in cœlum funesti stimuli.
Quocirca, si quem forte invaserint assecuti
aut hominem aut aliquam feram, sublimem attollunt.
Lingua vero eis angusta quidem *est*, sed aspera maxime,
veluti ferrivori est instrumentum ferri (*limæ*);
lingua porro cruentantes cutem lingunt.
Quin etiam velocium cervorum genus alit terra
cornutum, magnis-oculis, insigne, terga-pictum,
maculosum, excellens, flumina-trajiciens, arduo-capite,
pinguibus tergis et gracilibus cruribus;
minuta *est ipsis* cervix et minima item cauda,
quadrifidæ nares, quadruplices ad-respirationem canales;
timidum cor et animus intus imbellis,
et inutiles cornuum acies tantum exoriuntur;
numquam enim capitibus ex-adverso decertarint,
non cum-feris robustis, non cum-acribus canibus,
neque cum-ipsis timidis et crura-hirsutis leporibus.
Vehemens vero in cervis amor, copiosaque Venus *est*,
et animus ad concubitum ardens totum diem,
veluti semper-impetuosis gallis-gallinaceis bellatoribus,
omnibusque floridis et pennatis avibus.
Occulunt autem in-lumbis sub ipso intus ventre
geminos canales, quos si quis demessuerit,
illico feminam efficit, totumque defluit e-capitibus
acutum cornuum *et* elegantissimum, varium ramale.
Neque vero sane ad concubitum conjugalis lex sicut feris
cæteris, *est ipsis*, sed peregrini amores illis curæ-sunt;
neque enim stantes in silvis pascuis,
neque etiam inclinati humilibus in floribus graminis
cum-feminis cervis una concumbunt,
sed pedibus velocibus currens assequitur currentem,
fugientemque apprehendit et ulnis complectitur conjugem;
at ne sic quidem movet; gestans vero *illa* maritum in tergo

ἐμμενέως φεύγει, παναμείλιχον ἦτορ ἔχουσα·
αὐτὰρ ὅγε σπόμενος δισσοῖς λαιψηρὰ πόδεσσιν
οὐ μεθίησι πόθον, γαμίους δ' ἐτελέσσατο θεσμούς.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μετόπισθε περιπλομένῃσι σελήναις
θηλυτέρη τίκτει, τρίβον ἀνθρώπων ἀλεείνει,
οὕνεκεν ἀτραπιτοὶ μερόπων θήρεσσι βέβηλοι.
Ἔξοχα δ' ἐν θήρεσσιν ἐπ' ἀγλαΐῃ κομόωσιν
ἄρσενες εὐκέραοι, πολυδαίδαλον ἔρνος ἔχοντες·
ἢ γὰρ εὐσχιδέων κεράων ὥρῃσι πεσόντων,
βόθρον μὲν κατὰ γαῖαν ὀρυξάμενοι κατέθαψαν,
ὄφρα κε μή τις ἕλῃσιν ἐπ' αὔλακος ἀντιβολήσας·
κεύθονται δ' αὐτοὶ πυμάτοις λασίοισί τε θάμνοις,
αἰδόμενοι θήρεσσι καρήατα τοῖα φανῆναι,
γυμνά, τά τοι προπάροιθε μετήορον ἀείροντο.
Ἀμφίβιοι δ' ἔλαφοι· καὶ γὰρ τραφερὴν πατέουσι
καὶ πόντον περόωσιν, ὁμόστολον ἀλλήλοισι
ναυτιλίην πλώοντες, ὅτ' ἐξανύουσι θάλασσαν·
πρόσθε μὲν εἷς ἐλάφοισιν ἐπὶ στίχας ἡγεμονεύει,
οἷα κυβερνητὴρ μεθέπων οἰήϊα νηός·
τῷ δ' ἕτερος κατὰ νῶτον ἐρειδόμενος μετόπισθε
δειρὴν ἠδὲ κάρηνον ὁμαρτεῖ ποντοπορεύων·
ἄλλος δ' ἄλλον ἔπειτα φέρων τέμνουσι θάλασσαν.
Ἀλλ' ὅτε νηχόμενον κάματος πρώτιστον ἕλῃσι,
στοῖχον ὁ μὲν προλιπὼν ἔμολεν ποτὶ τέρμα φάλαγγος,
παύσατο δ' ἀγκλινθεὶς ἑτέρῳ βαιὸν καμάτοιο·
ἄλλος δ' αὖτ' οἴηκας ἔχων ἐπὶ πόντον ὁδεύει·
πάντες δὲ πλώοντες, ἀμοιβαδὶς ἡγεμονῆες,
ποσσὶ μὲν οἷα πλάταισιν ἐρέσσουσιν μέλαν ὕδωρ,
ὕψι δ' ἀνίσχονται κεράων πολυήρατον εἶδος,
οἷά τε λαίφεα νηὸς ἐπιτρέψαντες ἀήταις.
Ἔχθος δ' ἀλλήλοισιν ἀνάρσιον αἰὲν ἔχουσι
πᾶν ὀφίων ἐλάφων τε γένος, πάντῃ δ' ἐρεείνει
οὔρεος ἐν βήσσῃς ἔλαφος θρασὺν ἑρπυστῆρα.
Ἀλλ' ὅτ' ἴδῃ στροφάλιγξιν ὑφαινόμενον δολιχῇσιν
ἴχνος ὀφιόνεον, μέγα καγχαλόων ἀφικάνει
ἆσσον φωλειοῦ, ῥῖνας δ' ἐπεθήκατο χειῇ,
πνοιῇσι λάβροισιν ἐφελκόμενος ποτὶ δῆριν
ἑρπετὸν οὐλόμενον· τὸν δ' οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι
ἆσθμα βιησάμενον μυχάτης ἐξείρυσεν εὐνῆς·
αἶψα γὰρ εἴσιδεν ἐχθρὸν, ἐς αἰθέρα θ' ὑψόσ' ἀείρει
λευγαλέην δειρήν· λευκοὺς δ' ὑπέσηρεν ὀδόντας,
ὀξέα πεφρίκοντας· ἐπικροτέει δὲ γένειον
πυκνοῖς φυσιόων συρίγμασιν ἰοφόρος θήρ.
Αὐτίκα δ' αὖτ' ἔλαφος, καὶ μειδιόωντι ἐοικὼς,
δαιτρεύει στομάτεσσιν ἐτώσια δηριόωντα,
καί μιν ἑλισσόμενον περὶ γούνασιν ἀμφί τε δειρὴν
ἐμμενέως δάπτει· κατὰ δὲ χθονὶ πολλὰ κέχυνται
λείψανα παιφάσσοντα καὶ ἀσπαίροντα φόνοισι.
Καί κε τάχ' οἰκτείρειας ἀπηνέα περ μάλ' ἐόντα
ὠμηστῆρα ῥιφέντα πολυτμήτοισι φόνοισι.
Ἱπποβότου Λιβύης δ' ἐπὶ τέρμασι πουλὺς ἀλᾶται
ἄσπετος οὐλομένων στρατὸς αἰόλος ἑρπυστήρων·
ἀλλ' ὅτε δὴ κλινθεὶς ἔλαφος ψαμαθώδεσιν ἄκραις
οἶος ἔῃ, τῷ δ' αὐτίκ' ἐπέσσυτο πάντοθεν ἐχθρὸς

perseveranter fugit, implacabile cor habens;
verum ille sequens duobus celeriter pedibus,
non remittit libidinem, sed nuptiales perficit leges.
Cæterum ubi postea volventibus mensibus
femina parit, semitam hominum devitat,
propterea-quod viæ hominum feris *sunt* frequentatæ.
Eximie vero inter feras pulchritudine superbiunt
masculi cornuti, dædalum ramale habentes;
namque pulchrifida cornua statis temporibus ubi deciderunt,
fossa quidem humi egesta sepeliunt *ea*,
ut ne quis forte auferat, cum-in sulco *in ea* inciderit;
latitant vero ipsi in-penitis densisque fruticibus,
cum-pudeat-eos, feris capita talia apparere,
nuda, quæ quidem ante alte erigebant.
Amphibii autem *sunt* cervi; nam et terram peragrant,
et mare permeant, congregem inter-se-mutuo
navigationem exercentes, cum trajiciunt mare:
anterius quidem unus cervis ad seriem præit-dux,
veluti gubernator tractans guberna navis;
illum vero alius, a tergo innitens pone
cervicibus et capite, sequitur per-mare-tendens;
alius vero alium deinceps gestans secant mare.
At ubi natantem defatigatio primum occupat,
statione ille relicta transit ad finem cohortis,
et requiescit, reclinatus in alium, paullum a labore;
alius autem vicissim guberna tenens per mare incedit;
omnes vero natantes, alternis-vicibus ductores,
pedibus quidem velut remis verrunt nigram aquam,
alte vero extollunt cornuum amabilem formam,
tanquam vela navis permittentes flatibus.
Odium autem inter-se perniciale semper exercent
omne serpentum cervorumque genus, passim vero anquirit
montis in convallibus cervus audacem serpentem.
Verum ubi viderit voluminibus contortum longis
vestigium anguinum, admodum exultans accedit
prope lustrum, naresque applicat latibulo,
flatibus violentis attrahens ad pugnam
serpentem exitiosum; eum vero nolentem pugnare
halitus cogens intimo extrahit e-cubili;
illico enim intuetur hostem, et ad cœlum alte attollit
funestam cervicem, candidosque expedit dentes,
acute rigentes, colliditque malas
frequentibus spirans sibilis venenata bestia.
Extemplo autem contra cervus, etiam ridenti similis,
conficit ore frustra reluctantem,
et ipsum implicatum genibus circumque cervices
assidue mandit; humi vero multæ jacent-effusæ
reliquiæ trementes et palpitantes cædibus.
Et fortasse misereris, quantumvis valde crudelem,
crudivorum (*serpentem*) disjectum multifidis cædibus.
Equiferæ vero Libyæ in finibus copiosus oberrat,
immensus, pernicialium exercitus varius serpentum;
at cum projectus cervus arenosis in-collibus
solus est, in-eum celeriter irruit undique

ἑσμὸς ἀπειρεσίων ὀφίων στυγεραί τε φάλαγγες
ἰοτόκοι· ῥινῷ δὲ πικροὺς ἐνέρεισαν ὀδόντας,
ἅψεα πάντ' ἐλάφοιο περισταδὸν ἀμφιχυθέντες·
οἱ μὲν γάρ τ', ἐφύπερθεν ἐπιθρέξαντε κάρηνον,
ὀφρύας ἠδὲ μέτωπον ἐνιπρίουσι γένυσσιν,
οἱ δ' ἄρα λεπταλέην δειρὴν καὶ στέρνον ἔνερθε
καὶ λαγόνας νηδύν τε διὰ στόμα δαιτρεύουσιν·
ἄλλοι δ' αὖθ' ἑκάτερθε περὶ πλευρῇσιν ἔχονται·
μηροὺς δ' αὖθ' ἕτεροι καὶ νῶτον ὕπερθε νέμονται·
ἄλλος δ' ἄλλοθεν ἐχθρὰ πεπαρμένος ᾐώρηται.
Αὐτὰρ ὃ παντοίῃσι περιπληθὴς ὀδύνῃσι
πρῶτα μὲν ἐκφυγέειν ἐθέλει κραιπνοῖσι πόδεσσιν,
ἀλλ' οὐ κάρτος ἔχει· τοῖός μιν ἀθέσφατος ὄχλος
αἰόλος ἀμφιέπει δυσπαίπαλος ἑρπυστήρων.
Δὴ τότε δὴ βαρύθων ἔστη κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης,
δάπτει δὲ στομάτεσσιν ἀπείριτα δήϊα φῦλα
βεβρυχὼς ὀδύνῃσιν· ἐπιστροφάδην δ' ἑκάτερθεν
οὐδὲν ἀλευόμενον γένος ἑρπετόεν κεραΐζει.
Κεῖνοι δ' οὐ μεθιᾶσι, διολλύμενοι δὲ μένουσιν,
ἄτροπον ἦτορ ἔχοντες ἀναιδείῃσι νόοιο·
καὶ τοὺς μὲν γενύεσσι διέσχισε, τοὺς δὲ πόδεσσι
καὶ χηλῇσιν ὄλεσσε, ῥέει δ' ἐπὶ γαῖαν ἀτέρμων
ἰχὼρ αἱματόεις ὀφίων ἄπο· γυῖα δὲ θηρῶν
ἅψεά θ' ἡμίβρωτα κατὰ χθονὸς ἀσπαίρουσιν·
ἄλλα δ' ἐνὶ πλευραῖς θλίβει πάλιν ἡμιδάϊκτα·
καὶ φθίμενοι γὰρ ἔχουσιν ἔτι κρατεροῖσιν ὀδοῦσι,
ῥινῷ δ' ἐμπεφυῶτα καρήατα μοῦνα μέμυκεν.
Αὐτὰρ ὃ γινώσκων θεόθεν τόπερ ἔλλαχε δῶρον,
πάντῃ μαστεύει δνοφερὸν ποταμοῖο ῥέεθρον·
κεῖθεν καρκινάδας δὲ φίλαις γενύεσσι δαμάσσας,
φάρμακον αὐτοδίδακτον ἔχει πολυπήμονος ἄτης·
αἶψα δὲ φρικαλέων μὲν ἐπὶ χθόνα λείψανα θηρῶν
ἐξέπεσε ῥινοῖο παραὶ πόδας αὐτοκύλιστα,
ὠτειλαὶ δ' ἑκάτερθεν ἐπιμύουσιν ὀδόντων.
Ζώει δ' αὖτ' ἔλαφος δηρὸν χρόνον· ἀτρεκέως δὲ
ἀνθρώπων γενεή μιν ἐφήμισε τετρακόρωνον.
Ἄλλους δ' αὖ καλέουσι βροτοὶ πάλιν εὐρυκέρωτας·
πάντ' ἔλαφοι τελέθουσι, φύσιν κεράων δ' ἐφύπερθεν,
οἵην τοὔνομα θηρσὶ κατηγορέει, φορέουσι.
Τοὺς δ' ἄρα κικλήσκουσιν ἐνὶ ξυλόχοισιν ἴορκους·
κἀκείνοις ἐλάφοιο δέμας, ῥινὸν δ' ἐπὶ νώτῳ
στικτὸν ἅπαντα φέρουσι παναίολον, οἷά τε θηρῶν
πορδαλίων σφραγῖδες ἐπὶ χροῒ μαρμαίρουσι.
Βούβαλος αὖτε πέλει μείων δέμας εὐρυκέρωτος·
μείων εὐρυκέρωτος, ἀτὰρ δόρκου μέγ' ἀρείων·
ὄμμασιν αἰγλήεις, ἐρατὸς χρόα, φαιδρὸς ἰδέσθαι·
καὶ κεράων ὀρθαὶ μὲν ἀπὸ κρατὸς πεφύασιν
ἀκρέμονες προτενεῖς, ὑψοῦ δ' αὖθις ποτὶ νῶτον
ἄψορρον νεύουσι παλιγνάμπτοισιν ἀκωκαῖς.
Ἔξοχα δ' αὖ τόδε φῦλον ἑὸν δόμον ἀμφαγαπάζει
ἠθαλέας τ' εὐνὰς φίλιόν τε νάπαισι μέλαθρον·
εἰ δέ τέ μιν στρεπτῇσι πεδήσαντες βροχίδεσσιν
ἀγρευτῆρες ἄγοιεν ἐπ' ἄλλους αὐτίκα χώρους,
τηλόθι δ' ἐν βήσσῃσιν ἐλεύθερον αὖθι λίποιεν,

caterva infinitorum serpentum, inimicæque cohortes
venenatæ, cutique amaros infigunt dentes,
membris omnibus cervi usquequaque circumfusæ;
nam alii quidem superne irruentes caput,
supercilia et frontem lacerant maxillis,
alii vero gracile collum et pectus inferne
et lumbos ventremque ore laniant;
alii rursum utrinque circum latera adhærent;
femora porro alii et tergum superne depascuntur,
alius vero aliunde hostiliter infixus pendet.
At ille omnigenis plenus doloribus
primum quidem effugere conatur velocibus pedibus,
sed non habet vires; talis ipsum infinita turba
et varia detinet *atque* ineluctabilis serpentum.
Tunc sane gravatus subsistit valida subactus necessitate,
manditque ore innumera hostilia genera
gemens præ-doloribus, se-versando utrinque
neutiquam effugiens genus reptile comminuit.
Illi autem non remittunt, sed *etiam* pereuntes manent,
intrepidum pectus habentes impudentia animi;
et alios quidem genis discindit, alios vero pedibus
et ungulis perdit, fluitque in terram infinita
sanies cruenta a serpentibus; membra autem ferarum
frustaque semesa in terra palpitant;
alia vero in lateribus premunt item semilacera;
namque etiam pereuntes perseverant firmis dentibus,
cuti vero inhærentia capita sola latent.
At ipse sciens, quod divinitus adeptus-sit donum,
passim anquirit obscurum fluvii gurgitem,
et inde *arreptos* cancros suis malis vorans,
remedium quod-a-semet-ipso-didicit habet damnosæ noxæ;
mox autem horrendarum quidem in terram frusta bestiarum
excidunt e cute *cervi* ad pedes sponte-provoluta,
vulnera vero utrinque connivent dentium (*a dentibus facta*).
Vivit porro cervus longum tempus, vereque
hominum genus ipsum celebravit, quod-quatuor-cornicum
ætates æquet.] Alios autem vocant homines rursum eurycerotes (*laticornes*);] per-omnia cervi sunt, sed naturam cornuum superne] *talem,* qualem nomen feris attribuit, gestant.
Alios autem nominant in silvis damas;
et illis cervi corpus *est*, pellem vero in dorso
maculosam totam ferunt, pervariam, ac veluti ferarum
pantherarum notæ in pelle splendent.
Bubalus rursum est minor corpore eurycerote,
minor *quidem* eurycerote, at caprea multo præstantior;
oculis *est* splendidus, amabilis colore, lætus aspectu;
et cornuum quidem erecti e capite prognati-sunt
rami protensi, in-summo autem rursum ad tergum
retrorsum vergunt flexuosis cuspidibus.
Præcipue autem hoc genus suam domum diligit,
consuetaque cubilia amicumque in-saltibus tectum;
si vero ipsum tortis ligatum funibus
venatores abducant in peregrina loca,
proculque in saltibus liberum iterum dimittant,

ῥεῖα ποτὶ γλυκερὸν δόμον ἤλυθεν, ἧχι ναίεσκεν,
οὐδ' ἔτλη ξεῖνός τις ἐπ' ἀλλοδαποῖσιν ἀλᾶσθαι.
Οὐκ ἄρα τοι μούνοισι φίλη πάτρη μερόπεσσι·
καὶ βαλιῶν δὲ πόθος τις ἐνέστακται φρεσὶ θηρῶν.
Ναὶ μὴν ὠκυτάτων δόρκων ἀρίδηλα γένεθλα
μορφήν τ' ἴδμεν ἅπαντες, ὁμῶς μέγεθός τε καὶ ἀλκήν.
Πέρδικες θοῦροι δὲ πυρώπεες, αἰολόδειροι,
δόρκοισι φιλίην παρὰ τέμπεσιν ἐσπείσαντο,
ἠθαλέοι τε πέλουσι καὶ ἀλλήλοισιν ὅμαυλοι,
εὐνάς τ' ἐγγὺς ἔχουσι, καὶ οὐχ ἀπάνευθε νέμονται.
Ἦ μάλα δὴ μετόπισθεν ἑταιρείης τάχα πικρῆς
καὶ φιλίης ἀπέλαυσαν ἀμειδέος, ὁππότε φῶτες
κερδαλέοι δειλοῖσιν ἐπίφρονα μητίσαιντο,
πέρδικας δόρκοισι φίλοις ἀπατήλια θέντες,
ἔμπαλι δ' αὖ δόρκους ἑτάροις ἴσα περδίκεσσιν.
Αἰγῶν δ' αὖτε πέλει προβάτων τε πανάγρια φῦλα,
οὐ πολλὸν τιθασῶν οἴων λασίων τε χιμαιρῶν
μείζονες, ἀλλὰ θέειν κραιπνοὶ σθεναροί τε μάχεσθαι,
στρεπτοῖσι κεφαλῆφι κορυσσόμενοι κεράεσσι.
Κάρτος δ' αὖτ' οἴεσσιν ἐν ἀργαλέοισι μετώποις·
πολλάκι δ' ὁρμηθέντες ἐνὶ ξυλόχοισιν ἔθηκαν
καὶ σύας αἰθυκτῆρας ἐπὶ χθονὸς ἀσπαίροντας.
Ἔστι δ' ὅτ' ἀλλήλοισιν ἐναντίον ἀΐξαντες
μάρνανται· κρατερὸς δὲ πρὸς αἰθέρα δοῦπος ἱκάνει·
οὐδέ τ' ἀλεύασθαι θέμις ἔπλετο δήϊον αὐτοῖς,
νίκην δ' ἀλλήλοις φορέειν ἀτίνακτος ἀνάγκη
ἠὲ νέκυν κεῖσθαι· τοῖον σφίσι νεῖκος ὄρωρεν.
Αἰγάγροις δέ τίς ἐστι δι' αὐτῶν αὐλὸς ὀδόντων
λεπταλέος πνοιῆς, κεράων μέσον, ἔνθεν ἔπειτα
αὐτὴν ἐς κραδίην καὶ πνεύμονας εὐθὺς ἱκάνει·
εἰ δέ τις αἰγάγρου κηρὸν κέρασιν περιχεύοι,
ζωῆς ἐξέκλεισεν ὁδοὺς πνοιῆς τε διαύλους.
Ἔξοχα δ' αὖ μήτηρ ἀταλοὺς ἔτι νηπιάχοντας
οὓς παῖδας κομέει· γήρᾳ δ' ἔνι μητέρα παῖδες.
Ὡς δὲ βροτοὶ γενέτην πεπεδημένον ἀργαλέοισι
γήραος ἐν δεσμοῖσι, πόδας βαρύν, ἅψεα ῥικνόν,
ἀβληχρὸν παλάμας, τρομερὸν δέμας, ὄψιν ἀμαυρόν,
ἀμφαγαπαζόμενοι περὶ δὴ περὶ πάμπαν ἔχουσι,
τινύμενοι κομιδὴν παιδοτροφίης ἀλεγεινῆς·
ὣς αἰγῶν κοῦροι φιλίους κομέουσι τοκῆας
γηραλέους, ὅτε δεσμὰ πολύστονα γυῖα πεδήσῃ·
βρώμην μέν τ' ὀρέγουσιν εὔδροσον ἀνθεμόεσσαν,
δρεψάμενοι στομάτεσσι· ποτὸν δ' ἄρα χείλεσιν ἄκροις
ἐκ ποταμοῦ φορέουσιν ἀφυσσάμενοι μέλαν ὕδωρ·
γλώσσῃ δ' ἀμφιέποντες ὅλον χρόα φαιδρύνουσιν.
Εἰ δέ νύ τοι βροχίδεσσι μόνην γενέτειραν ἀείραις,
αὐτίκα καὶ παλάμηφιν ἕλοις νεοθηλέας ἀμνούς·
τὴν μὲν γὰρ δοκέοις παῖδας μύθοισι δίεσθαι,
λισσομένην τοίοισιν ἀπόπροθι μηκηθμοῖσι·
Φεύγετέ μοι, φίλα τέκνα, δυσαντέας ἀγρευτῆρας,
μή με λυγρὴν δμηθέντες ἀμήτορα μητέρα θῆτε.
Τοῖα φάμεν δοκέοις· τοὺς δ' ἑσταότας προπάροιθε
πρῶτα μὲν ἀείδειν στονόεν μέλος ἀμφὶ τεκούσῃ,
αὐτὰρ ἔπειτ' ἐνέπειν φαίης μεροπήϊον ἠχήν,

facile ad dulce domicilium revertitur, ubi habitavit,
neque sustinet, hospes aliquis, inter exteros oberrare.
Non igitur solis cara *est* patria hominibus,
sed etiam rapidarum desiderium quoddam instillatum-est
animis ferarum.] Certe quidem velocissimarum damarum
insignia genera] formamque novimus omnes, simul magnitudinemque et robur.] Perdices vero pugnaces, igneæ, collo-versicolores,] cum-damis amicitiam in saltibus sanxerunt,
familiaresque sunt et sibi-mutuo contubernales,
cubiliaque vicina habent, neque seorsum pascuntur.
Profecto postea societatem illico amaram
et amicitiam experiûntur injucundam, quando homines
astuti in-miseros callida-vaframenta excogitant,
perdices in-damas amicas insidias ponentes,
et contra damas in socias similiter perdices.
Caprarum vero etiam sunt oviumque admodum-fera genera,] non multum domesticis ovibus hirsutisque capris
majores, sed ad-currendum pernices validæque ad-pugnandum,] flexuosis in-capite armatæ cornibus.
Robur porro ovibus *est* in duris frontibus;
sæpe vero impetu-facto in silvis postraverunt
etiam apros violentos in terra palpitantes.
Interdum vero in-sese-invicem ex-adverso irruentes
certant; ingens vero ad cœlum fragor penetrat.
Neque evitare fas est hostem illis,
sed victoriam alterum-alteri concedere immota *est* necessitas,] aut mortuum jacere; talis ipsis contentio coorta-est.
Silvestribus vero-capris est quidam per ipsos canalis dentes
tenuis respirationis, cornuum in-medio, unde deinde
ad ipsum cor et pulmones recta pervenit;
quod si quis capræ-silvestris cornibus ceram circumfuderit,
is vitæ intercluserit vias respirationisque meatus.
Eximie vero mater teneros adhuc infantes
suos liberos curat, in senio contra matrem liberi.
Quemadmodum autem homines patrem præpeditum molestis
senectutis vinculis, pedibus gravem, artubus curvum,
debilem manibus, tremulum corpore, visu caligantem,
pietate-prosequentes summo omnino amore-amplectuntur,
pensantes curam puerilis-nutricationis molestæ;
sic caprarum liberi caros fovent parentes
senes, quando vincula suspiriosa artus constringun
cibum quidem præbent roscidum, floridum,
decerptum ore, potum vero labiis supremis
ex flumine ferunt, hausta nigra aqua,
lingua vero ambientes totum corpus splendidant.
Quod si laqueis solam matrem ceperis,
illico etiam manibus ceperis teneros-agnos;
illam enim putes liberos verbis fugare,
supplicantem talibus eminus balatibus:
Fugite mihi, cari liberi, hostiles venatores,
ne me miseram domiti orbam matrem efficiatis.
Talia *ipsam* loqui existimes; hos autem stantes coram
primum quidem canere flebile carmen circa matrem,
sed postea profari dixeris humanam vocem,

ῥηξαμένους βληχὴν, στομάτων τ' ἄπο τοῖον ἀϋτεῖν,
φθεγγομένοις ἰκέλους καὶ λισσομένοισιν ὁμοίους·
Πρός σε Διὸς λιτόμεσθα, πρὸς αὐτῆς Ἰοχεαίρης,
λύσεο μητέρα μοι φιλίην, τὰ δ' ἄποινα δέδεξο,
ὅσσα φέρειν δυνάμεσθα λυγροὶ περὶ μητέρι δειλῇ,
ἡμέας αἰνομόρους· γνάμψον τεὸν ἄγριον ἦτορ
αἰδόμενος μακάρων τε θέμιν γενέταό τε γῆρας,
εἴ ῥά νύ τοι γενέτης λιπαρὸν κατὰ δῶμα λέλειπται.
Τοῖά τις ἂν δόξειε λιταζομένους ἀγορεύειν.
Ἀλλ' ὅτε τευ κραδίην παναμείλιχον ἀθρήσωσιν,
(αἰδὼς ὦ πόσση, πόσσος πόθος ἐστὶ τοκήων!)
αὐτόδετοι βαίνουσι καὶ αὐτόμολοι περόωσι.
Εἰσὶ δ' ὄϊς ξανθοὶ πυμάτης ἐνὶ τέρμασι Κρήτης,
ἐν χθαμαλῇ γαίῃ Γορτυνίδι τετρακέρωτες·
λάχνη πορφυρόεσσα δ' ἐπὶ χροὸς ἐστεφάνωται
πολλή τ' οὐκ ἀταλή τε· τάχ' αἰγὸς ἂν ἰσοφερίζοι
τρηχυτάτῃ χαίτῃ δυσπαίπαλος, οὐκ ὀΐεσσι.
Τοίην που καὶ Σοῦβος ἔχει ξανθωπὸν ἰδέσθαι
χροιὴν μαρμαίρων, ἀτὰρ οὐκ ἔτι λαχνήεσσαν,
οὐδὲ πάλιν πισύρεσσιν ἀρηραμένην κεράεσσι,
ἀλλὰ δυσὶ κρατεροῖς ὑπὲρ εὐρυτάτοιο μετώπου.
Ἀμφίβιος καὶ σοῦβος, ἐπεὶ κἀκεῖνος ὁδεύει·
ὁππότε δ' ἂρ ποτὶ βυσσὸν ἴῃ θοὰ κύματα τέμνων,
δὴ τότε πουλὺς ὅμιλος ὁμαρτῇ ποντοπορεύων
ἰχθυόεις ἕπεται, κατὰ δ' ἅψεα λιχμάζονται,
τερπόμενοι κερόεντι φίλῳ, τερενόχροϊ σούβῳ.
Ἔξοχα δ' αὖ φάγροι τε καὶ οὐτιδανοὶ μελάνουροι
καὶ ῥαφίδες τρίγλαι τε καὶ ἀστακοὶ ἀμφὶς ἕπονται.
Θάμβος, ἔφυ τόδε, θάμβος ἀθέσφατον, ὁππότε θῆρας
ἀλλοδαποὶ τείρουσι πόθοι καὶ ὑπείροχα φίλτρα.
Οὐ γὰρ ἐπ' ἀλλήλοισι μόνον φιλότητος ἐΐσης
θεσμὸν ἀναγκαῖον δῶκεν θεὸς, οὐδ' ὅσον αὐτῶν
φῦλον ἀναλδήσκειν αἰειγενέος βιότοιο·
(θαῦμα μὲν οὖν κἀκεῖνο δαμήμεναι ἄφρονα φῦλα
ἅμμασιν ἱμερτοῖς καὶ ὁμόγνια φίλτρα δαῆναι,
καὶ πόθον οὐ νοέοντα σὺν ἀλλήλοισι κεράσσαι,
οἷάπερ ἀνθρώποισιν ἐπιφροσύνη τε νόος τε
ὀφθαλμοὺς ἐπέτασσεν, ἔρον θ' ὑπεδέξατο θυμῷ·)
ἀλλὰ καὶ ὀθνείοις ἐπεμήνατο βυσσόθι φίλτροις·
οἷος μὲν πόθος ἐστὶν ἀριζήλοις ἐλάφοισι
ἀτταγέων· ὅσσος δὲ τανυκραίροις ἐπὶ δόρκοις
περδίκων. πῶς δ' αὖτε θοοῖς χαίρουσιν ἐφ' ἵπποις
ὠτίδες, αἷσι τέθηλεν ἀεὶ λασιώτατον οὖας·
ψιττακὸς αὖτε λύκος τε σὺν ἀλλήλοισι νέμονται·
αἰεὶ γὰρ ποθέουσι λύκοι ποεσίχροον ὄρνιν.
Ὄβριμ' Ἔρως, πόσος ἐσσὶ, πόση σέθεν ἄπλετος ἀλκὴ,
πόσσα νοεῖς, πόσα κοιρανέεις, πόσα, δαῖμον, ἀθύρεις!
Γαῖα πέλει σταθερὴ, βελέεσσι δὲ σοῖσι δονεῖται·
ἄστατος ἔπλετο πόντος, ἀτὰρ σύγε καὶ τὸν ἔπηξας·
ἦλθες ἐς αἰθέρα δῖον· ἔδεισε δὲ μακρὸς Ὄλυμπος·
δειμαίνει δέ σε πάντα, καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθε,
γαίης ὅσσα τ' ἔνερθε, καὶ ἔθνεα λυγρὰ καμόντων,
οἳ Λήθης μὲν ἄφυσσαν ὑπὸ στόμα νηπαθὲς ὕδωρ,
καὶ φύγον ἄλγεα πάντα· σὲ δ' εἰσέτι πεφρίκασι.

rupto balatu, atque ex ore talem clamorem edere,
loquentibus similes et orantibus pares :
Per Jovem te obsecramus, per ipsam Dianam,
libera matrem mihi caram, præmiaque redemtionis cape,
quæcunque ferre possumus miseri pro matre ærumnosa,
nos infelici-fato-natos; flecte tuum ferum cor,
veritus deorumque justitiam patrisque senectutem,
si forte tibi pater locuplete in domo est-relictus.
Talia quis putarit supplicantes loqui.
Verum ubi alicujus cor prorsus-implacabile vident,
(proh quanta reverentia, quantus amor est parentum!)
sponte-vincti vadunt, et voluntarii transeunt.
Sunt autem oves rufæ extremæ in finibus Cretæ,
in humili terra Gortynide,-quadricornes;
lana autem purpurea pelli circumdata-est,
densaque, nec tenera; capræ fere similis-sit
asperrimo villo rigida, non ovibus.
Talem fere etiam Subus habet rufam aspectu
cutem splendens, sed non amplius villosam,
neque item quatuor firmatam cornibus,
sed duobus robustis in latissima fronte.
Amphibius etiam subus *est*, quoniam ipse quoque-ambulat;
cum vero in profundum tendit celeres fluctus secans,
tunc sane magnum agmen una per-mare-iter-faciens
pisculentum sectatur, membra vero *ejus* lingunt,
delectati cornuto amico, tenera-cute-prædito subo.
Imprimis autem pagrique et minuti melanuri,
et acus mullique et astaci utrinque comitantur.
Stupendum, est hoc stupendum maxime, quando feras
peregrini angunt amores et modum-excedentes illecebræ.
Non enim *ipsis* inter-se solum amicitiæ æqualis
legem necessariam dedit deus, neque tantum, ut earum
genus propagetur semper-pullulante vita :
(mirum quidem etiam-hoc *est*, subigi bruta genera
nexibus amatoriis et congeneres illecebras nosse,
et cupidinem non intelligentem inter sese miscere,
quemadmodum hominibus intelligentiaque mensque
oculos aperuit, amoremque recepit animo :)
sed etiam peregrinis furunt in-gurgite amoribus;
qualis quidem amor est insignibus cervis
attagenum, quantus item cornutas erga damas
perdicum, quomodo autem rursum velocibus gaudent equis
otides, quibus floret semper maxime-hirsuta auris;
psittacus item lupusque conjunctim pascuntur.
Semper enim appetunt lupi herbicolorem avem.
Valide Amor, quantus es! quanta *est* tua infinita potestas!
quanta cogitas, quanta regis, quanta, dive, ludis!
Terra est stabilis, telis autem tuis concutitur;
inquies erat mare, at tu etiam illud fixisti;
penetrasti in cœlum divinum, atque metuit magnus Olympus;] pertimescunt autem te omnia, et cœlum spatiosum superne,] et infra terram quæcunque *sunt*, et genera tristia defunctorum,] qui Lethes quidem hauserunt ore miserias abolentem aquam,] et evaserunt dolores omnes; te autem

Σῷ δὲ μένει καὶ τῆλε περᾷς, ὅσον οὔποτε λεύσσει
ἠέλιος φαέθων· σῷ δ' αὖ πυρὶ καὶ φάος εἴκει
δειμαῖνον, καὶ Ζηνὸς ὁμῶς εἴκουσι κεραυνοί.
Τοίους, ἄγριε δαῖμον, ἔχεις πυρόεντας ὀϊστούς,
πευκεδανούς, μαλερούς, φθισόφρονας, οἰστρήεντας,
τηκεδόνα πνείοντας, ἀναλθέας, οἷσι καὶ αὐτοὺς
θῆρας ἀνεπτοίησας ἐπ' ἀζεύκτοισι πόθοισι.
Θάμβος, ὅταν κερόεσσαν ἀχαιΐνέην πτερόεντες
ἀτταγέες νώτοισιν ἐπὶ στικτοῖσι θορόντες,
* * * * * * * * * * * *
ἢ δόρκοις πέρδικες ἐπὶ πτερὰ πυκνὰ βαλόντες
ἱδρῶ ἀποψύχωσι, παρηγορέωσί τε θυμὸν
καύματος ἀζαλέοιο, λατυσσόμενοι πτερύγεσσιν·
ἢ ὁπότε προπάροιθεν ἴῃ καναχήποδος ἵππου
ὠτὶς ὀλισθαίνουσα δι' ἠέρος ἱμερόεσσα,
σαργοὶ δ' αἰπολίοισιν ἐπέγχραον· ἀμφὶ δὲ σούβῳ
φῦλον ἅπαν νεπόδων τὸ πολύπλανον ἐπτοίηται,
ἕσπονται δ' ἅμα πάντες, ὅτ' ἄγρια κύματα τέμνει,
στείνονταί θ' ἑκάτερθε γεγηθότες, ἀμφὶ δὲ πόντος
ἀφριάᾳ λευκῇσι τινασσόμενος πτερύγεσσιν·
αὐτὰρ ὅγ' οὐκ ἀλέγων ξείνης φιλίης πανάθεσμος,
εἰναλίους ἑτάρους δάπτει στομάτεσσι δαφοινοῖς
δαινύμενος· τοὶ δ' αἶσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντες,
οὐδ' ὧς ἐχθαίρουσι καὶ οὐ λείπουσι φονῆα.
Σοῦβε τάλαν, κακοεργέ, καὶ αὐτῷ σοὶ μετόπισθε
πόντιοι ἀγρευτῆρες ἐπαρτυνέουσιν ὄλεθρον
καὶ δολερῷ περ ἐόντι καὶ ἰχθυφόνῳ τελέθοντι.
Ἔστι δέ τις δρυμοῖσι παρέστιος ὀξύκερως θήρ,
ἀγριόθυμος ὄρυξ, κρυερὸς θήρεσσι μάλιστα·
τοῦ δ' ἤτοι χροιὴ μὲν ἅτ' εἰαρινοῖο γάλακτος,
μούναις ἀμφὶ πρόσωπα μελαινομένῃσι παρειαῖς·
διπλὰ δέ οἱ μετόπισθε μετάφρενα πίονα δημῷ·
ὀξεῖαι κεράων δὲ μετήοροι ἀντέλλουσιν
αἰχμαὶ πευκεδαναί, μελανόχροον εἶδος ἔχουσαι,
καὶ χαλκοῦ θηκτοῖο σιδήρου τε κρυεροῖο
πέτρου τ' ὀκριόεντος ἀρειότεραι πεφύασιν·
ἰοφόρον κείνοις δὲ φύσιν κεράεσσι λέγουσι.
Θυμὸς δ' αὖτ' ὀρύγεσσιν ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής·
οὔτε γὰρ εὐρίνοιο κυνὸς τρομέουσιν ὕλαγμα,
οὐ συὸς ἀγραύλοιο παρὰ σκοπέλοισι φρύαγμα,
οὐδὲ μὲν οὐ ταύρου κρατερὸν μύκημα φέβονται,
πορδαλίων δ' οὐ γῆρυν ἀμειδέα πεφρίκασιν,
οὐδ' αὐτοῦ φεύγουσι μέγα βρύχημα λέοντος,
οὐδὲ βροτῶν ἀλέγουσιν ἀναιδείῃσι νόοιο·
πολλάκι δ' ἐν κρημνοῖσιν ἀπέφθιτο καρτερὸς ἀνὴρ
θηρητὴρ ὀρύγεσσι δαφοινοῖς ἀντιβολήσας.
Ὁππότε δ' ἀθρήσειεν ὄρυξ κρατερόφρονα θῆρα,
ἢ σῦν χαυλιόδοντ' ἢ καρχαρόδοντα λέοντα,
ἢ κρυερῶν ἄρκτων ὀλοὸν θράσος, αὐτίκ' ἄρ' αἴῃ
νευστάζων, κεφαλήν τε μέτωπά τε πάμπαν ἐρείδει
τεινάμενος, πήξας τε παρὰ χθονὶ πικρὰ βέλεμνα,
ἐσσύμενον μίμνει, τὸν δ' ὤλεσε πρῶτος ἐναίρων·
δόχμια γὰρ κλίνας βαιὸν κερόεντα μέτωπα,
τεύχεσιν ὀξυτέροις δεδοκημένος ἔμπεσε θηρί,

etiamnum formidant.] Tua autem potentia etiam procul penetras, quantum nunquam videt] sol lucidus; tuo denique igni etiam lumen cedit] metuens, et Jovis una cedunt fulmina.
Tales, o crudelis deus, tenes ignitas sagittas,
acerbas, violentas, rationis-corruptrices, furibundas,
tabem spirantes, immedicabiles, quibus etiam ipsas
feras perculisti ad non-copulandos amores.
Stupendum *est*, quando cornutam cervam alati
attagenes tergis maculosis insilientes,
* * * * * * * * * * * * * * *
aut damis perdices alas frequenter vibrantes
sudorem refrigerant, recreantque animum
ab-æstu torrido, agitatis alis;
aut quando anteit sonipedem equum
tarda lapsa per aerem amabilis,
sargi vero ad caprarum-greges accedunt, circa subum autem
genus omne piscium errabundum stupet,
sectantur vero una omnes, cum sævos fluctus secat,
stipantque utrinque gaudentes, circum autem mare
spumat candidis verberatum pinnis;
at ille non curans peregrinam amicitiam plane-nefarius,
marinos socios mandit ore cruento
epulans; illi autem mortem oculis cernentes,
ne sic quidem aversantur neque deserunt interfectorem.
Sube infelix, malefice, etiam tibimet ipsi postea
marini piscatores intentabunt perniciem,
quamvis astutus sis et piscium interfector existas.
Est porro quædam saltibus familiaris acuto-cornu fera,
sævus Oryx, horrendus feris vel maxime;
hujus vero color quidem *est* tanquam verni lactis,
solis circa faciem nigricantibus genis;
gemina vero ipsi pone dorsa *sunt* pinguia adipe,
acutæ autem cornuum sublimes surgunt
cuspides, funestæ, nigram speciem habentes,
et ære acuto ferroque rigido
saxoque aspero duriores sunt;
venenatam vero illis naturam cornibus *inesse* perhibent.
Animus porro orygibus ferox et immanis *est;*
neque enim sagacis canis pertimescunt latratum,
non suis silvestris juxta scopulos grunnitum,
ac ne quidem tauri validum mugitum fugiunt,
neque pardorum vocem crudelem perhorrescunt,
neque ipsius fugiunt magnum rugitum leonis,
neque homines curant, immanitate animi;
sæpenumero autem in præcipitiis interiit fortis (vir)
venator, orygibus cruentis obviam-factus.
Ubi autem conspicit oryx intrepidam feram,
aut aprum exertis-dentibus aut asperis-dentibus leonem,
aut horrendorum ursorum exitialem audaciam, mox ad terram] inclinatus, caputque faciemque prorsus affigit
protensam, fixisque in terram amaris telis
irruentem manet, illum autem interimit primus perfodiens,
oblique namque inclinans paullum cornutam frontem,
armis acutioribus excipiens irruit in-feram,

ὀξέσι πεφρικὼς συνερειδόμενος σκολόπεσσιν·
αὐτὰρ ὅγ' οὐκ ἀλέγει, κατὰ δ' ἄσχετον ἰθὺς ὀρούει.
Ὡς δ' ὅτ' ἐνὶ ξυλόχοισιν ἐπεσσυμένοιο λέοντος,
Ἀρτέμιδος δώροισι κεκασμένος ἄλκιμος ἀνὴρ,
αἰχμὴν ἀστράπτουσαν ἔχων κρατερῇς παλάμῃσιν,
εὖ διαβὰς μίμνῃ, τὸν δ' ἄγρια θυμαίνοντα
δέξηται προβλῆτα φέρων ἀμφήκεα χαλκόν·
ὣς ὄρυγες μίμνουσιν ἐπεσσυμένους τότε θῆρας,
αὐτοφόνους σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσι δαμέντας·
ῥεῖα γὰρ ἐν στέρνοισιν ὀλισθαίνουσιν ἀκωκαί·
* * * * * * * * * * * *
πολλὸν δ' αἷμα κελαινὸν ἀπ' ὠτειλῶν ἑκάτερθεν
ἐκχύμενον γλώσσῃσιν ἑὸν τάχα λιχμάζουσιν·
οὐδὲ μὲν ἐκφυγέειν οὐδ' ἱεμένοισι πάρεστιν·
ἀλλήλους δ' ὀλέκουσιν ἀμοιβαίοισι φόνοισι.
Καί κέ τις ἀγρονόμων ἢ βουκόλος ἤ τις ἀροτρεὺς,
ἀμφιδύμοις νεκύεσσι παραὶ ποσὶν ἀντιβολήσας,
ἄγρην εὐάντητον ἔχει μεγαθαμβέϊ θυμῷ.
Ἑξείης ἐνὶ θηρσὶ κερατοφόροισι γένεθλα
ἀείδειν ἐπέοικεν ἀπειρεσίων ἐλεφάντων·
κεῖνα γὰρ ἐν γενύεσσιν ὑπέρβια τεύχεα δοιὰ,
εἴκελα χαυλιόδουσιν ἐπ' οὐρανὸν ἀντέλλοντα,
ἄλλοι μὲν πλήθους ὀλοοὺς ἐνέπουσιν ὀδόντας
πλαζόμενοι, νῶϊν δὲ κεράατα μυθήσασθαι
εὔαδεν· ὧδε γὰρ ἄμμι φύσις κεράων ἀγορεύει.
Σήματα δ' οὐκ ἀΐδηλα διακριδὰ τεκμήρασθαι·
θηρσὶ γὰρ ἐκφύσιες γενύων ἀπὸ τῶν ἐφύπερθεν,
ὅσσαι μὲν κερόεσσαι, ἀνωφερὲς ἀΐσσουσιν·
εἰ δὲ κάτω νεύοιεν, ἀτεχνῶς εἰσὶν ὀδόντες.
Κείνοισιν δὲ διπλοῖς ἐλεφαντείοις κεράεσσι
ῥίζαι μὲν πρώτιστον ἀπὸ κρατὸς πεφύασιν
ἐκ μεγάλου μεγάλαι, φηγῶν ἅτε· νέρθε δ' ἔπειτα
κρυπτόμεναι ῥινοῖσιν ὁμιλοῦσαι κροτάφοισιν
ἐς γένυν ὠθεῦνται· γενύων δ' ἀπογυμνωθεῖσαι
ψευδέα τοῖς πολλοῖσι δόκησιν ὄπασσαν ὀδόντων.
Ναὶ μὴν ἄλλο βροτοῖσιν ἀριφραδὲς ἔπλετο σῆμα·
πάντες γὰρ θήρεσσιν ἀκαμπέες εἰσὶν ὀδόντες,
οὐδὲ τέχναις εἴκουσιν, ἀμείλεκτοι δὲ μένουσι·
τοὺς σοφίῃ τεῦξαι κεραοξόος ἢν ἐθέλῃσιν
εὐρέας, ἀντιλέγουσιν ἀπηλεγές· ἢν δὲ βιῶνται,
ἄγνυνται καυληδὸν ἀπειθέες· ἐκ δὲ κεράων
τόξα τε κυκλοτερῆ καὶ μυρία τεύχεται ἔργα·
ὣς δὲ κεράατα κεῖνα, τά τοι καλέουσιν ὀδόντας,
γνάμπτειν εὐρύνειν τ' ἐλεφαντοτόμοις ὑποείκει.
Θηρσὶ δὲ τοῖς μέγεθος μὲν ὅσον μήπω κατὰ γαίης
ἄλλος θὴρ φορέει· φαίης κεν ἰδὼν ἐλέφαντα,
ἢ κορυφὴν ὄρεος παναπείριτον ἢ νέφος αἰνὸν
χεῖμα φέρον δειλοῖσι βροτῶν ἐπὶ χέρσον ὁδεύειν.
Ἴφθιμον δὲ κάρηνον ἐπ' οὔασι βαιοτέροισι,
κοίλοισι, ξεστοῖς· ἀτὰρ ὀφθαλμοὶ τελέθουσι
μείονες ἢ κατ' ἐκεῖνο δέμας, μεγάλοι περ ἐόντες.
Τῶν δ' ἤτοι μεσσηγὺς ὑπεκπροθέει μεγάλη ῥὶς,
λεπτή τε σκολιή τε, προβοσκίδα τὴν καλέουσι.
Κείνη θηρὸς ἔφυ παλάμη· κείνῃ τὰ θέλουσι

acutis horridus concurrens cuspidibus;
at ille nihil curat, verum ex-adverso indomite recta fertur.
Sicuti quando in silvis irruente leone
Dianæ donis præditus robustus vir,
hastam fulgidam tenens validis manibus,
firmiter consistens manet, hunc autem efferate sævientem
excipit, objectum ferens anceps æs;
ita oryges sustinent irruentes tunc feras
seipsas interficientes *et* proprio furore domitas;
facile namque in pectoribus penetrant cuspides;
* * * * * * * * * * * * * * * * * *
copiosum vero sanguinem atrum de vulneribus utrinque
effusum linguis suum illico lingunt,
neque vero effugere, quantumlibet cupidis, licet,
sed sese-mutuo perimunt mutuis cædibus.
Et aliquis rusticorum, aut bubulcus aut aliquis arator,
geminis cadaveribus ante pedes *jacentibus* incidens,
prædam felicem occupat valde-attonito animo.
Deinceps inter feras cornutas genera
celebrare convenit ingentium elephantorum:
illa enim in malis validissima arma gemina,
similia exertis-dentibus, cœlum versus porrecta,
alii quidem e-vulgo exitiosos nominant dentes
per-errorem, nobis autem cornua vocare
visum-est; sic enim nobis natura cornuum dictat.
Argumenta autem *sunt* non obscura ad certo colligendum:
feris enim germina e malis superioribus,
quæcunque quidem cornuta *sunt*, sursum-versus tendunt;
sin autem deorsum inclinaverint, vere sunt dentes.
Illis autem geminis elephantinis cornibus
radices quidem primum e capite prognatæ-sunt,
ex ingenti ingentes, fagorum instar; inferne autem deinde
occultatæ pellibus, conjunctæ cum-temporibus
in malam impelluntur; genis vero denudatæ
falsam vulgo opinionem præbuerunt dentium.
Certe etiam aliud mortalibus illustre est documentum:
omnes enim feris rigidi sunt dentes,
neque artificiis cedunt, sed intractabiles manent;
quos arte elaborare artifex-cornuarius si voluerit
latos, refragantur inique; sin autem violenter-tractentur,
franguntur instar-caulis contumaces; at e cornibus
arcusque rotundi et innumera fabricantur opera;
sic etiam cornua hæc, quos vocant dentes,
ad-flectendum et extendendum artificibus-eborariis cedunt.
Feris autem his magnitudo *tanta est,* quantam nunquam
in terra] alia fera gestat; diceres conspecto elephante
aut verticem montis immensum aut nubem gravem
tempestatem afferentem miseris mortalibus in terra incedere.] Robustum vero caput *ei est* cum auribus tenuioribus,
cavis, politis; sed oculi sunt
minores quam pro illo corpore, quamvis magni sint.
Horum autem in-medio exilit magnus nasus,
tenuisque curvusque, proboscidem quem nominant.
Illa feræ est manus, illa quæcunque volunt *elephanti*

ῥηϊδίως ἔρδουσι· ποδῶν γε μὲν οὐχ ἴσα μέτρα·
ὑψόθι γάρ οἱ πρόσθε πολὺ πλέον ἀείρονται.
Ῥινὸς δ' αὖ τὸ δέμας δυσπαίπαλος ἀμφιβέβηκε,
ἄσχιστος κρατερός τε, τὸν οὐ κε μάλ' οὐδὲ κραταιὸς,
θηκτὸς πανδαμάτωρ τε διατμήξειε σίδηρος.
Θυμὸς ἀπειρέσιος πέλεται κατὰ δάσκιον ὕλην
ἄγριος· ἐν δὲ βροτοῖς τιθασὸς μερόπεσσιν ἐνηής.
Ἐν μὲν ἄρα χλοερῇσι πολυκνήμοισί τε βήσσαις
καὶ φηγοὺς κοτίνους τε καὶ ὑψικάρηνα γένεθλα
φοινίκων πρόῤῥιζα κατὰ χθονὸς ἐξετάνυσσεν,
ἐγχρίμψας θηκτῇσιν ἀπειρεσίαις γενύεσσιν·
ὁππότε δ' ἐν μερόπων βριαρῇσι πέλει παλάμῃσι,
λήθετο μὲν θυμοῖο, λίπεν δέ μιν ἄγριον ἦτορ·
ἔτλη καὶ ζεύγλην, καὶ χείλεσι δέκτο χαλινὰ,
καὶ παῖδας νώτοισι φέρει σημάντορας ἔργων.
Φήμη δ', ὡς ἐλέφαντες ἐπ' ἀλλήλοις λαλέουσι,
φθογγὴν ἐκ στομάτων μεροπηΐδα τονθρύζοντες·
ἀλλ' οὐ πᾶσιν ἀκουστὸς ἔφυ θήρειος αὐτή·
κείνης δ' εἰσαΐουσι μόνον τιθασεύτορες ἄνδρες.
Θαῦμα δὲ καὶ τόδ' ἄκουσα, κραταιοτάτους ἐλέφαντας
μαντικὸν ἐν στήθεσσιν ἔχειν κέαρ, ἀμφὶ δὲ θυμῷ
γινώσκειν σφετέροιο μόρου παριοῦσαν ἀνάγκην.
Οὐκ ἄρα τοι μούνοισιν ἐν ὀρνίθεσσιν ἔασι
κύκνοι μαντιπόλοι γόον ὕστατον ἀείδοντες,
ἀλλὰ καὶ ἐν θήρεσσιν ἑὴν θανάτοιο τελευτὴν
φρασσάμενοι τόδε φῦλον ἰήλεμον ἐντύνουσι.
Ῥινοκέρως δ' ὄρυγος μὲν ἔφυ δέμας αἰθυκτῆρος
οὐ πολλῷ μείζων, ὀλίγον δ' ὑπὲρ ἄκρια ῥινὸς
ἀντέλλει κέρας αἰνὸν, ἀκαχμένον, ἄγριον ἆορ·
κείνῳ μὲν χαλκόν τε διατρήσειεν ὀρούσας,
οὐτήσας βριαρήν τε διατμήξειε χαράδρην.
Κεῖνος καὶ σθεναρῷ περ ἐφορμηθεὶς ἐλέφαντι
πολλάκις ἐν κονίῃσι νέκυν τοιοῦτον ἔθηκεν·
ἠρέμα δὲ ξανθοῖς ἐπὶ καλλικόμοισι μετώποις
καὶ νώτῳ ῥαθάμιγγες ἐπήτριμα πορφύρουσι.
Πάντες δ' ἄῤῥενές εἰσι, καὶ οὔποτε θῆλυς ὁρᾶται·
καὶ πόθεν, οὐκ ἐδάην· φράζω δ' οὐχ, ὡς δεδάηκα,
εἴτ' οὖν ἐκ πέτρης ὀλοὸν τόδε φῦλον ἐπῆλθεν,
εἴτ' αὐτόχθονές εἰσιν, ἐπαντέλλουσι δὲ γαίης,
εἴτε πρὸς ἀλλήλων τέρας ἄγριον ἐκφύονται
νόσφι πόθων καὶ νόσφι γάμων καὶ νόσφι τόκοιο.
Ἦ δὴ καὶ διεροῖσιν ἐν ὑγροπόροιο θαλάσσης
βένθεσιν αὐτόῤῥεκτα φύει καὶ ἀμήτορα φῦλα,
ὄστρεά τ', ἠπεδαναί τ' ἀφύαι, κόχλων τε γένεθλα,
ὄστρακά τε στρόμβοι τε, τά τε ψαμάθοισι φύονται.
Μοῦσα φίλη, βαιῶν οὔ μοι θέμις ἀμφὶς ἀείδειν·
οὐτιδανοὺς λίπε θῆρας, ὅσοις μὴ κάρτος ὀπηδεῖ,
πάνθηρας χαροποὺς ἠδ' αἰλούρους κακοεργοὺς,
τοί τε κατοικιδίῃσιν ἐφωπλίσσαντο καλιαῖς,
καὶ τυτθοὺς, ἀταλοὺς, ὀλιγοδρανέας τε μυωξούς·
τοὶ δ' ἤτοι σύμπασαν ἐπιμύουσι μένοντες
χειμερίην ὥρην, δέμας ὕπνοισιν μεθύοντες·
δύσμοροι, οὔτε βορὴν ἑλέειν, οὐ φέγγος ἰδέσθαι!
φωλειοῖσι δ' ἑοῖς ὕπνον τοσσοῦτόν ἔχοντες

facile expediunt; pedum quidem non *sunt* æquales mensuræ :] alte namque anteriores multo magis attolluntur.
Cutis porro corpus rigidissima ambit,
densissima firmaque, quam neutiquam ne-quidem validum,
acutum, omniaque-domans dissecuerit ferrum.
Animus *ipsis* indomitus est in opaca silva,
ferus; inter homines vero mansuetus hominibus mitis*que*.
Et quidem in floridis saltuosisque pascuis
et fagos oleastrosque et excelsa genera
palmarum radicitus in terram prosternit,
incidens acutis, ingentibus malis.
Quando autem in hominum validis est manibus,
obliviscitur quidem iræ, deserit vero eum sævum cor;
sustinet quoque jugum, et labiis recipit frenos,
et pueros dorso gestat monstratores operum.
Fama autem *est*, quod elephanti inter se colloquantur,
vocem ex ore articulatam barrientes;
verum non omnibus auditu-facilis est ferina vox,
sed illam exaudiunt solummodo cicuratores (viri).
Miraculum porro etiam hoc audivi, robustissimos elephantos
fatidicum in pectoribus habere cor, et apud animum
cognoscere suæ mortis adventantem necessitatem.
Non ergo solis in avibus sunt
cycni vates luctum ultimum canentes,
sed etiam inter feras suum mortis eventum
animadvertentes hoc genus lessum faciunt.
Rhinoceros autem oryge quidem est corpore impetuoso
non multo major, exiguum vero supra summitatem nasi
surgit cornu, grave, acutum, sævum telum;
illo quidem ferrumque trajecerit impetu-facto,
vulneransque firmum dissecuerit saxum.
Ille quamvis validum irruens in-elephantum,
sæpe in pulveribus mortuum talem prosternit.
Sensim vero in rufa pulchricoma fronte
et *in* dorso maculæ confertim purpurascunt.
Omnes vero mares sunt, nec unquam femina conspicitur,
et unde *oriantur*, non novi, neque dico me scire,
sive ex petra exitiosum hoc genus prodierit,
sive terrigenæ sint, existantque e-tellure,
sive a sese-mutuo (monstrum horrendum) procreentur
sine amoribus et sine nuptiis et sine partione.
Sane etiam in humidis undosi maris
gurgitibus a-seipsis-factæ nascuntur sine-matre stirpes,
ostreaque imbellesque apuæ cochlearumque genera,
testaceaque conchyliaque et quæ arenis nascuntur.
Musa amica, de parvis me non decet canere;
minutas missas-fac bestias, quas robur non comitatur,
pantheras truces et mustelas maleficas,
quæ domesticos armantur adversum-nidos,
et parvos, teneros, imbellesque glires,
qui sane totum connivent perpetuo
hibernum tempus, corpore somno ebrii;
(infelices, neque cibum capere, neque lumen intueri!)
sed in latebris suis somnum tam-longum ducentes

ὡς νέκυες κεῖνται, δυσχείμερον οἶτον ἑλόντες.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἔαρος πρῶται γελάσωσιν ὀπωπαὶ,
ἄνθεά τ' ἐν λειμῶσι νέον γε μὲν ἡβήσειαν,
νωθρὸν κινήσαντο δέμας μυχάτης ἀπὸ λόχμης,
φαεά τ' ἀμπετάσαντο, καὶ ἔδρακον ἠελίου φῶς,
καὶ γλυκερῆς νεοτερπὲς ἐδητύος ἐμνήσαντο,
αὖθις δὲ ζωοί τε πάλιν τ' ἐγένοντο μυοξοί.
Λείπω καὶ λάσιον γένος οὐτιδανοῖο σκιούρου,
ὅς ῥά νύ τοι θέρεος μεσάτου φλογερῇσιν ἐν ὥραις
οὐρὴν ἀντέλλει σκέπας αὐτορόφοιο μελάθρου.
Οἷον δή νυ ταῶνες ἑὸν δέμας ἀγλαόμορφον
γραπτὸν ἐπισκιάουσιν ἀριπρεπὲς αἰολόνωτον,
τῶν οὐδὲν μερόπεσσι Διὸς τεχνήσατο μῆτις
τερπνότερον φαιδροῖσιν ἐν ὄμμασιν εἰσοράασθαι,
οὐδ' ὅσα πανδώτειραν ἐπὶ χθόνα μητέρα βαίνει,
οὐδ' ὁπόσα πτερύγεσσιν ἐπ' ἠέρα πουλὺν ὁδεύει,
οὐδὲ μὲν ὅσσα βυθοῖσιν ἐπ' ἄγρια κύματα τέμνει.
Τοῖον ἐπ' ὀρνίθεσσιν ἀριζήλοις ἀμαρύσσει
χρυσῷ πορφύροντι μεμιγμένον αἰθόμενον πῦρ.
Οὐχ ἐρέω χρυερὸν γένος ὀκριόεντος ἐχίνου
μείονος· ἀμφίδυμοι γὰρ ἐχίνοις ὀξυκόμοισιν
ἀργαλέαι μορφαὶ, χρυερόν τε περίδρομον ἕρκος·
οἱ μὲν γὰρ βαιοί τε καὶ οὐτιδανοὶ τελέθουσι,
τυτθῇσι φρίσσοντες ἐπὶ προβλῆσιν ἀκάνθαις·
οἱ δ' ἄρα καὶ μεγέθει πολὺ μείζονες, ἠδ' ἑκάτερθεν
ὀξέα πεφρίκασιν ἀρειοτέρῃσιν ἀκωκαῖς.
Λείπω τρισσὰ γένεθλα, κακὸν μίμημα, πιθήκων·
τίς γὰρ ἂν οὐ στυγέῃ τοῖον γένος, ἐχθρὸν ἰδέσθαι,
ἀβληχρὸν, στυγερὸν, δυσδέρκετον, αἰολόβουλον;
Κεῖνοι καὶ φίλα τέκνα δυσειδέα δοιὰ τεκόντες,
οὐκ ἀμφοῖν ἀτάλαντον ἑὴν μερίσαντο ποθητὺν,
ἀλλὰ τὸ μὲν φιλέουσι, τὸ δ' ἐχθαίρουσι χόλοισιν·
αὐτὸς δ' ἀγκαλίδεσσιν ἑῶν ἔκτεινε τοκήων.
Οὐ μὲν θὴν οὐδ' ἀσπαλάκων αὐτόχθονα φῦλα
ποιοφάγων, ἀλαῶν, μέλπειν ἐθέλουσιν ἀοιδαὶ,
εἰ καὶ βάξις ἄπιστος ἐπ' ἀνθρώπους ἐπέρησεν,
ἀσπάλακας βασιλῆος ἀφ' αἵματος εὐχετάασθαι
Φινέος, ὅν ῥ' ἀτίτηλε κλυτὴ Θρῄισσα κολώνη·
Φινεῖ γάρ ποτε δὴ Φαέθων ἐκοτέσσατο Τιτὰν,
μαντιπόλου Φοίβοιο χολωσάμενος περὶ νίκης,
καί οἱ φέγγος ἄμερσεν, ἀναιδέα φῦλα δ' ἔπεμψεν
ἁρπυίας, πτερόεντα παρέστια πικρὰ γένεθλα.
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν περόωντο μετὰ χρύσειον ἄεθλον
Ἀργῴης ἐπὶ νηὸς Ἰήσονι συμπονέοντες
παῖδε Βορειόνεω Ζήτης Κάλαΐς τε κλεεννὼ,
οἰκτείραντε γέροντα κατέκτειναν τότε φῦλα,
καὶ γλυκερὴν μελέοισι δόσαν στομάτεσσιν ἐδητύν.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς Φαέθων χόλον εὔνασεν, ἀλλά μιν αἶψα
ἀσπαλάκων ποίησε γένος μὴ πρόσθεν ἐόντων·
τοὔνεκα νῦν ἀλαόν τε μένει καὶ λάβρον ἐδωδαῖς.

ut mortui jacent, triste-hibernum fatum sortiti.
At ubi veris primi rident aspectus,
floresque in pratis recens pubescere-cœperunt,
pigrum movent corpus intimo ex latibulo,
luminaque aperiunt, et intuentur solis lumen,
et dulcis novo-gaudio cibi recordantur,
rursum vero vivi denuoque fiunt glires.
Relinquo etiam hirsutum genus imbellis sciuri,
qui sane æstatis mediæ ardentibus horis
caudam erigit, tegmen nativi tecti.
Veluti pavones suum corpus splendidæ-formæ
pictum obumbrant, illustre, variato-tergo,
quibus nihil hominibus Jovis fabricavit consilium
pulchrius lætis oculis ad-videndum,
neque *eorum*, quæ alma in terra matre ingrediuntur,
neque *eorum*, quæ alis per aerem immensum tendunt,
neque etiam *eorum*, quæ in gurgitibus sævos fluctus secant.
Talis in pavonibus insignibus fulget
auro rubenti permixtus ardens ignis.
Non dicam horridum genus asperi echini
minoris; geminæ enim echinis rigidis
difficiles *sunt* formæ horridumque circumcingens septum:
nam alii quidem parvique et imbelles sunt,
exiguis horrentes in dorso spinis;
alii vero etiam magnitudine multo majores *sunt*, et utrinque
acute rigent validioribus cuspidibus.
Prætermitto triplicia genera, malam imitationem, simiarum;] quis enim non odisset tale genus, ingratum aspectu,
imbecillum, odiosum, deforme, versutum?
Illæ etiam caros catulos, turpes, geminos enixæ
non ambobus æqualiter suum partiuntur amorem;
sed alterum quidem amant, alterum vero inimica persequuntur ira,] ipseque (*mas*) in ulnis interficit matrum.
Neque vero etiam talparum terrigena genera
herbivororum, cæcorum, canere volunt camœnæ,
quamvis fama incredibilis inter homines pervagata-sit,
talpas regis ex sanguine gloriari *se oriundos esse*
Phinei, quem nutriit inclyta Thracia terra.
Phineo namque olim Phaethon iratus-fuit Titan,
fatidici Apollinis indignatus ob victoriam,
et ipsum lumine orbavit, impudentia vero genera *ei* immisit,] Harpyias, alata, assidua, acerba genera.
Verum cum transirent ad aureum præmium
Argoa in navi Iasoni opitulantes
filii-duo Boreæ, Zetes Calaisque inclyti,
miserati senem occiderunt tunc *ista* genera,
et dulcem misero dederunt ori cibum.
Verum ne sic quidem Phaethon iram sedavit, sed ipsum ocyus] talparum fecit genus prius non existentium;
propterea etiamnunc et cæcum manet et vorax ciborum.

ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Ἀλλ' ὅτε δὴ κεραῶν ἠείσαμεν ἔθνεα θηρῶν,
ταύρους ἠδ' ἐλάφους ἠδ' εὐρυκέρωτας ἀγαυούς,
καὶ δόρκους ὄρυγάς τε καὶ αἰγλήεντας ἴορκους,
ἄλλα θ', ὅσοισιν ὕπερθε καρήατα τευχήεντα,
νῦν ἄγε καρχαρόδοντα, θεά, φραζώμεν ὅμιλον
σαρκοφάγων θηρῶν καὶ χαυλιόδοντα γένεθλα.
Πρωτίστην δὲ λέοντι κλυτὴν ἀναθώμεθα μολπήν.
Ζηνὸς ἔσαν θρεπτῆρες ὑπερμενέος Κρονίδαο
νηπιάχου Κούρητες, ὅτ' ἀρτίγονόν μιν ἐόντα
ἀραμένη γενετῆρος ἀμειλίκτοιο Κρόνοιο
κλεψιτόκος Ῥείη κόλποις ἐνικάτθετο Κρήτης.
Οὐρανίδης δ' ἐσιδὼν κρατερὸν νεοθηλέα παῖδα,
πρώτους ἀμφήλλαξε Διὸς ῥυτῆρας ἀγαυούς,
καὶ θῆρας ποίησεν ἀμειψάμενος Κούρητας.
Οἱ δ' ἄρ', ἐπεὶ βουλῇσι θεοῦ μεροπηΐδα μορφὴν
ἀμφεβάλοντο Κρόνοιο καὶ ἀμφιέσαντο λέοντας,
δώροισιν μετόπισθε Διὸς μέγα κοιρανέουσι
θηρσὶν ὀρειαύλοις, καὶ ῥιγεδανὸν θοὸν ἅρμα
Ῥείης εὐώδινος ὑπὸ ζεύγλῃσιν ἄγουσιν.
Αἰόλα φῦλα δὲ τοῖσι, καὶ εἴδεα θηρσὶν ἑκάστοις.
Τοὺς μὲν νυν προχοῇσι πολυρραθάγου ποταμοῖο,
Τίγρει ἐπ' εὐρυρέοντι κυήσατο τοξεύτειρα
Ἀρμενίη Πάρθων τε πολύσπορος εὔβοτος αἶα,
ξανθοκόμαι τελέθουσι, καὶ οὐ τόσον ἀλκήεντες.
Πάσσονα μὲν φορέουσι δέρην, μεγάλην δέ τε κόρσην,
ὄμματα δ' αἰγλήεντα καὶ ὀφρύας ὕψι βαθείας,
ἀμφιλαφεῖς ἐπὶ ῥῖνα, κατηφέας· ἐκ δ' ἄρα δειρῆς
καὶ γενύων ἑκάτερθε θοαὶ κομόωσιν ἔθειραι.
Τοὺς δὲ τρέφει μεγάδωρος Ἐρεμβῶν αὖθις ἄρουρα,
τὴν ἔθνη μερόπων εὐδαίμονα κικλήσκουσι·
δειραὶ κἀκείνοις καὶ στήθεα λαχνήεντα,
καὶ πυρὸς ἀστράπτουσιν ἀπ' ὀφθαλμῶν ἀμαρυγαί,
ἔξοχα δ' ἐν πάντεσσιν ἀρίζηλοι τελέθουσιν·
ἀλλ' ὀλίγον τούτων γένος ἔλλαχε μυρίος αἶα.
Πουλὺς δ' ἐν Λιβύῃ ἐριβώλακι διψάδι γαίῃ
ὄχλος ἐπιβρομέει βριαρὸν βρύχημα λεόντων,
οὐκέτι λαχνήεις, ὀλίγη δ' ἐπιδέδρομε χαίτη·
σμερδαλέος δὲ πρόσωπα καὶ αὐχένα· πᾶσι δὲ γυίοις
ἦκα μέλαν κυάνοιο φέρει μεμορυγμένον ἄνθος·
ἀλκὴ δ' ἐν μελέεσσιν ἀπείριτος, ἠδὲ λεόντων
κοιρανικῶν Λίβυες μέγα κοιρανέουσι λέοντες.
Ἐκ δέ ποτ' Αἰθιόπων Λιβύην ἠμείψατο γαῖαν
θαῦμα μέγ' εἰσιδέειν, μελανόχροος ἠΰκομος λῖς,
εὐρὺς ὕπερθε κάρηνα, πόδας δασύς, ὄμμασιν αἶθοψ,
μούνοισι ξανθοῖς φοινισσόμενος στομάτεσσιν.
Ἔδρακον, οὐ πυθόμην, κεῖνόν ποτε θῆρα δαφοινόν,
κοιρανικοῖς τ' ἔμολε διαπόμπιμος ὀφθαλμοῖσιν.
Φορβῆς οὐ χατέει πάντ' ἤματα φῦλα λεόντων,
ἀλλὰ τὸ μὲν δόρποισι μέλει, τὸ δέ τ' αὖτε πόνοισιν·
οὐδ' ὕπνον μυχάτοισιν ἔχει παρὰ τέρμασι πέτρης,

DE VENATIONE

LIBER TERTIUS.

Sed postquam jam cornutarum cecinimus stirpes ferarum,
tauros et cervos atque eurycerotas splendidos,
et damas orygesque et insignes capreas,
cæteraque, quibus superne capita *sunt* armata:
nunc agesis asperum-dentibus, diva, exponamus cœtum
carnivorarum ferarum et exertis-dentibus-prædita genera.
Primum vero leoni celebre consecremus carmen.
Jovis erant nutritores præpotentis Saturnidæ
infantuli Curetes, quando recens-editum ipsum
sublatum a-patre crudeli Saturno
clam-enixa Rhea sinibus imposuit Cretæ.
Saturnus autem conspicatus validum recens-natum filium,
primos transformavit Jovis servatores inclytos,
et leones fecit, vices-rependens, Curetes
Ipsi autem sane postquam consiliis dei humanam formam
mutarunt Saturni et induerunt leones,
muneribus postmodo Jovis potenter imperant
feris montivagis, et terribilem, celerem currum
Rheæ fecundæ sub jugis trahunt.
Varia autem genera illis, et formæ leonibus singulis.
Quos quidem propter ostia multistrepi fluminis,
ad Tigrim late-fluentem produxit jaculatrix
Armenia Parthorumque fertilis, fœta tellus,
hi flavicomi sunt, et non adeo robusti.
Amplum quidem gestant collum, magnum vero caput,
oculos autem fulgidos et supercilia superne promissa,
utrinque-dependentia ad nasum, tristia; porro autem de collo
atque genis utrinque prolixæ luxuriant jubæ.
Alios vero educat fertilis Arabum rursus terra,
quam gentes hominum Felicem nominant.
Colla etiam-illis et pectora hirta *sunt*,
et ignis effulgurant ab oculis scintillæ,
eximie vero inter omnes præstantes sunt;
sed exiguum horum numerum nacta-est immensa tellus.
Magna vero in Libya, fecunda, siticulosa terra,
turba rugit fortem rugitum leonum,
non-amplius hirta, exigua vero ambit juba;
terribilis autem *est* facie et cervice; omnibus autem membris] subnigrum fusco fert temperatum colorem;
robur vero *est* in membris immane, atque inter-leones
regios Libyci potenter dominantur leones.
Cæterum aliquando ex Æthiopibus in Libyam venit terram
(mirabile admodum visu) nigricolor, barbatus leo,
lato superne capite, pedes hirtus, oculis ardens,
solo rubicundo purpurascens ore.
Vidi, non fando-audivi, illam aliquando feram cruentam,
imperatoriisque venit transmissa oculis.
Cibo non indigent omnibus diebus genera leonum,
sed alium quidem cœnæ impendunt, alium contra laboribus;
nec somnum extremos capit *leo* propter terminos scopuli,

ἀμφαδὸν ὑπνώει δὲ, θρασύφρονα θυμὸν ἑλίσσων,
εὕδει δ', ἔνθα κίχησιν ὑπείροχος ἑσπερίη νύξ.
Ἔκλυον αὖ κἀκεῖνο λεοντοκόμων αἰζηῶν,
δεξιτερὴν ὑπὸ χεῖρα φέρειν αἴθωνα λέοντα
νάρκα θοήν, τῇ πάντα λύειν ὑπὸ γούνατα θηρῶν.
Πεντάκι θηλυτέρη δὲ τόκων ἀπελύσατο ζώνην·
βάξις δ' ἀτρεκέως ἀνεμώλιος, ὡς ἕνα τίκτει.
Πέντε φέρει πρώτιστον· ἀτὰρ πίσυρας μετέπειτα
ὠδίνει σκύμνους, κατὰ θ' ἑξείης ὑπένερθε
νηδύος ἐκ τριτάτης τρεῖς ἔκθορον· ἐκ δὲ τετάρτης
ἀμφίδυμοι παῖδες· πύματον δ' ἕνα γείνατο μήτηρ
γαστρὸς ἀριστοτόκοιο κλυτὸν βασιλῆα λέοντα.
Πορδάλιες δ' ὀλοαὶ, δίδυμον γένος· αἱ μὲν ἔασι
μείζους εἰσιδέειν, καὶ πάσσονες εὐρέα νῶτα,
αἱ δέ τ' ὀλιζότεραι μὲν, ἀτὰρ μένος οὔτι χερείους·
εἴδεα δ' ἀμφοτέρῃσιν ὁμοίϊα δαιδάλλονται,
νόσφι μόνης οὐρῆς· ἡ δ' ἔμπαλιν εἰσοράαται·
μείοσι μὲν μείζων τελέθει, μεγάλῃσι δὲ μείων.
Εὐπαγέες μηροὶ, δολιχὸν δέμας, ὄμμα φαεινόν·
γλαυκιόωσι κόραι βλεφάροις ὕπο μαρμαίρουσαι,
γλαυκιόωσιν ὁμοῦ τε καὶ ἔνδοθι φοινίσσονται,
αἰθομέναις ἴκελαι, πυριλαμπέες· αὐτὰρ ἔνερθεν
ὠχροί τ' ἰοτόκοι τε περὶ στομάτεσσιν ὀδόντες.
Ῥινὸς δαιδαλέος, χροιῇ τ' ἐπὶ παμφανοώσῃ
ἠερόεις πυκινῇσι μελαινομένῃσιν ὀπωπαῖς.
Ὠκύτατόν τε θέει καί τ' ἄλκιμον ἰθὺς ὀρούει·
φαίης, ὁππότ' ἴδοιο, διηερίην φορέεσθαι.
Ἔμπης καὶ τόδε φῦλον ἐπικλείουσιν ἀοιδοὶ
πρόσθ' ἔμεναι Βάκχοιο φερεσταφύλοιο τιθήνας·
τοὔνεκεν εἰσέτι νῦν οἴνῳ μέγα καγχαλόωσι,
δεχνύμεναι στομάτεσσι Διωνύσου μέγα δῶρον.
Τί χρέος ἐκ μερόπων δὲ κλυτὰς ἤμειψε γυναῖκας
ἐς τόδε πορδαλίων γένος ἄγριον, αὖθις ἀείσω.
Ναὶ μὴν ἄλλο θοὸν διφυὲς γένος ὠπήσαιο,
λύγκας ἀριζήλους· αἱ μὲν γὰρ ἔασιν ἰδέσθαι
τυτθαὶ, βαιοτέροισί τ' ἐφωπλίσσαντο λαγωοῖς·
ταὶ δ' ἄρα μείζονές εἰσιν, ἐπιθρώσκουσι δὲ ῥεῖα
εὐκεράοις ἐλάφοισι καὶ ὀξυκέροις ὀρύγεσσι.
Μορφὴν δ' ἀμφίδυμοι πανομοίϊον ἀμφιέσαντο·
ἶσαι μὲν βλεφάροισιν ἀπ' ὀφθαλμῶν ἀμαρυγαὶ
ἱμερόεν στράπτουσι· προσώπατα δ' ἀμφοτέρῃσι
φαιδρὰ πέλει, βαιόν τε κάρη καὶ καμπύλον οὖας·
μούνη δ' εἰσιδέειν ἀνομοίϊος ἔπλετο χροιή·
μείοσι μὲν λυγκῶν ἐπιδέδρομε ῥινὸς ἐρευθὴς,
μείζοσι δὲ κροκόεν τε θεείῳ τ' εἴκελον ἄνθος.
Ἔξοχα δ' αὖ τάδε φῦλα φίλην ἀγάσαντο γενέθλην
εὔγληνοι λύγκες τε πυρίγληνοί τε λέοντες,
πορδάλιές τ' ὀλοαὶ καὶ τίγριες ἠνεμόεσσαι.
Τῶν δ' ὁπότε σκύμνους νεοθηλέας ἐν ξυλόχοισι
λάθρη συλήσωσιν ἀταρβέες ἀγρευτῆρες,
αἱ δ' ἄρ' ἔπειτ' ὀπίσω πάλι νεύμεναι ἀθρήσωσιν
ἐξαπίνης κενεούς τε δόμους καὶ ἔρημα μέλαθρα,
μύρονται λιγέως ἀδινὸν γόον, ἐκ δ' ἄρα τηλοῦ
κωκυτὸν προϊᾶσι πολύστονον, οἷά τε πάτρης

sed aperte dormit, audacem animum versans,
dormit autem, ubi *eum* deprehenderit suprema, vespertina
nox.] Audivi porro et-hoc ex-mansuetariis-leonum juvenibus
dextra sub manu gestare fulvum leonem
torpedinem celerem, qua omnia solvat genua ferarum.
Quinquies autem femina partionis solvit zonam;
fama igitur revera inanis *est*, quod unum pariat.
Quinque fert prima-vice, sed quatuor postea
parit catulos, et deinceps subtus
alvo ex tertia tres prosiliunt, at e quarta
gemini catuli, postremo autem unum profert mater
utero optimæ-prolis-parenti inclytum regem leonem.
Pantheræ autem perniciosæ duplex genus, aliæ quidem
sunt] majores aspectu et ampliores lata dorsa,
aliæ vero minores quidem, verum robore neutiquam deteriores;] formæ autem utrisque similes variegantur,
præter solam caudam; hæc verò versa-vice conspicitur:
minoribus quidem major est, magnis autem minor.
Bene-compacta femora, oblongum corpus, visus splendidus;
cæsiæ-sunt pupillæ sub palpebris fulgentes,
cæsiæ-sunt simul et intus purpurascunt,
ardentibus similes, flammantes; sed inferne
pallidique venenatique in ore dentes.
Cutis dædala, inque colore fulgido
obscura densis nigricantibus oculis.
Celerrime currit et fortiter recta irruit;
diceres, ubi videres, aeriam *eam* ferri.
Cæterum et hoc genus celebrant poetæ
antea fuisse Bacchi uviferi nutrices;
qua-causa etiam nunc vino admodum exultant,
mulieres] capientes ore Bacchi magnum munus.
Quæ autem necessitas ex hominibus inclytas transmutarit
mulieres] in hoc pantherarum genus sævum, iterum canam.
Porro aliud velox geminum genus videas,
lynces illustres: aliæ namque sunt aspectu
exiguæ, minoresque armantur in-lepores;
aliæ autem majores sunt, insiliuntque facile
pulchricornibus cervis et acricornibus orygibus.
Formam vero utræque persimilem induerunt:
æquales quidem in-palpebris ab oculis fulgores
blande fulgurant, facies autem utrisque
hilaris est, breveque caput et curva auris;
solus autem aspectu diversus est color:
minores quidem lynces cingit pellis rubra,
majoribus autem croceusque sulphurique similis *est* color.
Eximie vero hæc genera caram amant sobolem,
et perspicaces lynces et oculis-flammantes leones,
pantheræque exitiosæ et tigrides rapidæ.
Harum autem quando catulos novellos in silvis
furtim rapuerunt intrepidi venatores,
illæ vero postea retro iterum revertentes viderunt
subito vacuasque domos et desolata habitacula,
lugent clare ingentem luctum, et sane procul
ejulatum edunt suspiriosum, veluti patria

περθομένης ὑπὸ δουρὶ καὶ αἰθομένης πυρὶ λάβρῳ,
πεπτάμεναι περὶ τέκνα μέγα κλαίουσι γυναῖκες.
Ἦ ῥα τόσον τεκέων τε καὶ ἀρτιγόνοιο γενέθλης
φίλτρον ἐνὶ κραδίῃ στάξεν θεός· οὐδ' ἄρα μούνοις
ἀνθρώποις, οἳ πάντα νοήμασι μητίσαντο,
ἀλλὰ καὶ ἑρπυστῆρσι καὶ ἰχθύσιν ἠδὲ καὶ αὐτοῖς
θήρεσιν ὠμηστῆσι καὶ ὑψιπόλοις ἀγέλαισιν
οἰωνῶν· τόσσον ῥα φύσις κρατερώτατον ἄλλων!
Οἵην μὲν κομιδὴν τεκέων ἐνὶ κύμασι δελφὶς
αἰὲν ἔχει, γλαυκός τε χάροψ, φωκή τε δυσαής!
Πῶς δ' ἄρ' ἐν οἰωνοῖσι ποθὴν ἀλίαστον ἔχουσιν
ὧν τεκέων φῆναί τε βαρύφθογγοί τε πέλειαι,
αἰετόεντά τε φῦλα πολύκρωζοί τε κορῶναι!
Πῶς δ' ὄρνις κατὰ δῶμα συνέστιος ἀνθρώποισιν,
ἀρτιτόκος, νεαροῖσι περισκαίρουσα νεοσσοῖς,
κίρκον ὑπὲρ τέγεος κατεπάλμενον ἀθρήσασα,
ὀξὺ μὲν ἔκλαγεν αἶψα καὶ ἄνθορεν ὀξὺ λακοῦσα,
αὐχένα δ' ὑψόσ' ἄειρεν ἐς ἠέρα γυρώσασα,
καὶ πάσαις ἑκάτερθε θοῶς ἔφριξεν ἐθείραις, [δειλοὶ
καὶ πτερὰ πάντ' ἐχάλασσε ποτὶ χθόνα· τοὶ δ' ἄρα
τεῖχος ὑπ' εὐπτέρυγον πρυλέες τρύζουσι νεοσσοί·
ἡ δὲ καὶ ἂψ ἐφόβησε καὶ ἤλασεν ὄρνιν ἀναιδῆ,
εἰρυμένη φίλα τέκνα, τά τ' εἰσέτι νήπια φέρβει,
ἄπτερα λυσιτόκων θαλάμων ἀπολύμενα δεσμοῦ.
Ὣς δὲ καὶ ἐν θήρεσσιν ἐρίβρυχοί τε λέαιναι
πορδάλιές τε θοαὶ καὶ τίγριες αἰολόνωτοι
παισὶ πέρι προβεβᾶσι καὶ ἀγρευτῆρσι μάχονται,
καί τε περὶ σφετέρων τεκέων τετλᾶσι δαμῆναι,
ἀντίον αἰχμητῆσι συνιστάμεναι μερόπεσσιν·
οὐδέ ποτ' ἐρρίγασιν ἑῆς ἐν ἀγῶνι γενέθλης
οὐ πληθὺν ἐπιοῦσαν ἀκοντοβόλων αἰζηῶν,
οὐ χαλκὸν σελαγεῦντα καὶ ἀστράπτοντα σίδηρον,
οὐδὲ βολὰς βελέων τε θοὰς μυλάκων τε θαμειάς·
σπεύδουσι δ' ἢ πρόσθε θανεῖν ἢ τέκνα σαῶσαι.
Ἄρκτοι δ' ἀγριάδες, φόνιον γένος, αἰολόβουλον,
λάχνην μὲν πυκινὴν δυσπαίπαλον ἀμφιέσαντο,
μορφὴν δ' οὐκ ἀγανὴν παναμειδήτοισι προσώποις·
κάρχαρον, οὐλόμενον, ταναὸν στόμα, κυανέη ῥίς,
ὄμμα θοόν, σφυρὸν ὠκύ, τορὸν δέμας, εὐρὺ κάρηνον,
χεῖρες χερσὶ βροτῶν ἴκελαι, πόδες αὖτε πόδεσσι,
σμερδαλέη βρυχή, δολερὸν κέαρ, ἄγριον ἦτορ,
καὶ πολλὴ κυθέρεια καὶ οὐ κατὰ κόσμον ἰοῦσα·
ἤματα γὰρ καὶ νύκτας ἐελδόμεναι φιλότητος
αὐταὶ θηλύτεραι μάλ' ἐπ' ἄρσεσιν ὁρμαίνουσι,
παῦρα μεθιέμεναι γαμίης παντερπέος εὐνῆς,
τέκνα κυϊσκόμεναι νηδὺν ὅτε κυμαίνουσι.
Οὐ γάρ τοι θήρεσσι νόμος, γαστὴρ ὅτε πλήθει,
ἐς λέχος ἐρχομένοις τελέειν φιλοτήσιον ἔργον,
νόσφι μόνων λυγρῶν ὀλιγοδρανέων τε λαγωῶν.
Ἄρκτος δ' ἱμείρουσα γάμου, στυγέουσά τε λέκτρον
χῆρον ἔχειν, τόσα παισὶ ταλάσσατο μητίσασθαι,
πρὶν τοκετοῖο μολεῖν ὥρην, πρὶν κύριον ἦμαρ·
νηδὺν ἐξέθλιψε, βιάσσατο τ' εἰλειθυίας.
Τόσση μαχλοσύνη, τόσσος δρόμος εἰς ἀφροδίτην!

excisa sub hasta et ardente igne edaci,
volitantes circum liberos valde plorant mulieres.
Videlicet tantum liberorumque et recens-editæ sobolis
amorem in corde instillavit Deus, neque sane solis
hominibus, qui cuncta ratione invenerunt,
verum etiam reptilibus et piscibus atque etiam ipsis
feris crudivoris et in-sublimi-degentibus gregibus
avium. Tanto igitur natura fortior *est* aliis *rebus!*
Qualem quidem curam liberorum in fluctibus delphin
semper agit, glaucusque cæsius, phocaque olida!
Quomodo etiam inter aves amorem perpetuum habent
suorum liberorum ossifragæque querulæque columbæ,
aquilinaque genera crocitantesque cornices!
Quomodo item gallina per ædes familiaris hominibus,
quæ-nuper-peperit, implumes circumsiliens pullos,
accipitrem supra tectum desilientem conspicata,
acute quidem glocitat statim et subsilit clare strepens,
cervices autem alte erigit in aerem contorquens-in-gyrum
et omnibus utrinque celeriter inhorrescit comis (*plumis*),
et alas omnes demittit ad terram; at meticulosi
sub tegmine bene-alato pulli pipiunt teneri;
ipsa vero et retro fugat et aspellit avem impudentem,
muniens caros pullos, quos etiamnum parvulos pascit,
implumes, fetus-edentium cellarum (*ovorum*) liberatos vin-
culo.] Ita autem etiam inter feras et valde rugientes leænæ
pantheræque celeres et tigrides pictis-tergis
pro liberis prodeunt-in-aciem et cum-venatoribus pugnant,
quin etiam pro sua prole sustinent domari,
ex-adverso bellatorum consistentes hominum;
nec unquam horrent suæ in certamine sobolis,
non turbam invadentem sagittariorum juvenum,
non æs micans et fulgens ferrum,
neque jactus telorumque celeres lapidumque confertos;
conantur autem vel prius mori vel liberos eripere.
Ursi vero silvestres, funestum genus, versutum,
lanuginem quidem densam *et* asperam induerunt,
formam vero minime blandam torvis aspectibus;
asperum, exitiosum, extensum os *ipsis est,* niger nasus,
visus acris, talus celer, robustum corpus, latum caput,
manus manibus hominum similes, pedes item pedibus,
terrificus fremitus, dolosum cor, sævum pectus,
et multa libido et non decenter incedens:
dies enim ac noctes appetentes coitus
ipsæ feminæ cupide in mares irrunt,
paullum intermittentes nuptialem voluptarium lectum,
fetus gestantes alvo quando turgent.
Non enim *est* feris consuetudo, venter cum plenus-est,
cubile ineuntibus perficere venereum opus,
præter solos miseros imbecillosque lepores.
Ursa autem expetens coitum, cum oderit lectum
viduum habere, tanta catulis *edendis* sustinuit excogitare,
priusquam partionis venerit tempus, priusquam stata dies;
ventrem exprimit, violenterque-accersit Lucinam.
Tanta libido, tantus *est* cursus in Venerem!

Τίκτει δ' ἡμιτέλεστα καὶ οὐ μεμελισμένα τέκνα,
σάρκα δ' ἄσημον, ἄναρθρον, ἀείδελον ὠπήσασθαι,
ἀμφότερον δὲ γάμῳ παιδοτροφίῃ τε μέμηλεν·
ἀρτιτόκος δ' ἔτ' ἐοῦσα μετ' ἄρσενος εὐθὺς ἰαύει.
Λιχμᾶται γλώσσῃ τε φίλον γόνον, οἷά τε μόσχοι
λιχμῶνται γλώσσῃσιν ἀμοιβαδὶς, ἀλλήλοισι
τερπόμενοι· γάνυται δὲ βοὸς χροῒ καλλίκερως βοῦς·
οὐδ' ἀποπλάζονται, πρὶν ἀπὸ γλυκὺν ἵμερον εἶναι·
θυμὸν δ' ἑσπομένοιο συγιαίνουσι νομῆος.
Ὡς ἄρκτος λιχμῶσα φίλους ἀνεπλάσσατο παῖδας,
εἰσόκε κνυζηθμοῖσιν ἀναιδέα τονθρύζωσι.
Ναὶ μὴν χειμερίην πανυπέιροχα δείδιεν ὁρμὴν
καὶ λασίη περ ἐοῦσα· χιὼν δ' ὅτε πάντα παλύνει,
ἑσπερίου ζεφύρου πανεπήτριμα χειαμένοιο,
κεύθετ' ἐνὶ σπήλυγγι, τόθι σκέπας ἄρκιον, εὐρὺ,
καὶ βόσιος χατέουσα πόδας χεῖράς τε λιχμαίνει
οἷά τ' ἀμελγομένη, καὶ γαστρὸς ἔκλεψεν ἐρωήν.
Τοῖά νύ που βένθεσσιν ἐν εὐρυπόροιο θαλάσσης
πουλύποδες σκολιοὶ παρὰ κύμασι μητίσαντο,
χείματος οἳ μεσάτου κρυερὴν τρείοντες ἐνιπὴν
κεύθονται πλαταμῶσιν ἑὰς πλοχαμῖδας ἔδοντες·
αὐτὰρ ἐπὴν ἔαρ ὑγρὸν εὔτροφον ἀνθήσῃσιν,
ἀκρέμονες σφίσιν ὦκα νέοι πάλιν ἀλδήσκουσι,
καὶ πάλιν εὐπλόκαμοι δολιχὴν πλώουσι θάλασσαν.
Ἑξείης ἐνέπωμεν εὔσφυρον, ἠερόεντα, [γρον·
κραιπνὸν, ἀελλοπόδην, κρατερώνυχον, αἰπὺν ὄνα-
ὅσσε πέλει φαιδρὸς, δέμας ἄρκιος, εὐρὺς ἰδέσθαι,
ἀργύρεος χροιὴν, δολιχούατος, ὀξύτατος θεῖν·
ταινίη δὲ μέλαινα μέσην ῥάχιν ἀμφιβέβηκε,
χιονέης ἑκάτερθε περισχομένη στεφάνῃσι.
Χιλὸν ἔδει, φέρβει μιν ἄδην ποεσιτρόφος αἶα,
ἀλλ' αὐτὸς κρατεροῖς ἀγαθὴ βόσις ἔπλετο θηρσί.
Φῦλα δ' ἀελλοπόδων ζηλήμονα πάμπαν ὀνάγρων,
πολλαῖσίν τ' ἀλόχοισιν ἀγαλλόμενοι κομόωσι·
θηλύτεραι δ' ἕσπονθ', ὅθι τοι πόσις ἡγεμονεύει·
πρὸς νομὸν ἰθύνουσιν, ἐπὴν ἐθέλωσιν ἀνώγειν,
πρὸς πηγὰς ποταμῶν, θηρῶν μέθυ, καὶ πάλιν αἶψα
πρὸς λασίους οἴκους, ὅταν ἕσπερος ὕπνον ἄγῃσι.
Ζῆλον δ' ἄρσεσι πᾶσιν ἐπὶ σφετέροισιν ὀρίνει
υἱάσι νηπιάχοισι πανάγριος οἶστρος ἀναιδής·
ὁππότε θηλυτέρη γὰρ ἔχει κόπον εἰλειθυίης,
ἄγχι μάλ' ἑζόμενος σφέτερον γόνον ἄντα δοκεύει·
καί ῥ' ὅτε νηπίαχον μητρὸς παρὰ ποσσὶ πέσῃσιν,
εἰ μὲν θῆλυ πέλει, ποθέει τέκος, ἠδ' ἑκάτερθε
γλώσσῃ λιχμάζων φίλιον γόνον ἀμφαγαπάζει·
ἄρσενα δ' εἴ μιν ἴδοι, τότε δὴ τότε θυμὸν ὀρίνει
λευγαλέῳ ζήλῳ περὶ μητέρι μαινόμενος θήρ·
ἐκ δ' ἔθορεν μεμαὼς παιδὸς γενύεσσι ταμέσθαι
μήδεα, μὴ μετόπισθε νεόν γένος ἡβήσειεν.
Ἡ δὲ λεχώ περ ἐοῦσα καὶ ἀσθενέουσα τόκοισι,
παιδὶ λυγρῷ πολεμιζομένῳ μήτηρ ἐπαμύνει.
Ὡς δ' ὁπότ' ἐν πολέμῳ πολυκηδεῖ μητέρος ἄντην
νηπίαχον κτείνωσιν ἀπηνέες αἰχμητῆρες,
αὐτήν τ' αὖ ἐρύωσιν ἔτι σπαίροντι φόνοισιν

Parit igitur semiperfectos et non dearticulatos fetus,
carnemque rudem, indigestam, deformem aspectu;
simul autem conjugio et liberorum-nutricationi dat operam;
recens vero-puerpera adhuc quando-est, cum masculo mox
dormit.] Lambitque lingua carum fetum, sicut vituli
lingunt linguis alternatim, se-invicem
oblectantes; lætatur vero bovis cute pulchricornis bos;
neque discedunt, priusquam dulce desiderium abierit;
animum vero comitantis una-oblectant pastoris.
Sic ursa lingens caros refingit catulos,
dum vagitibus impudenter fremant.
Sane quidem hibernum vehementer pertimescit impetum,
quantumvis hirsuta sit; nix autem quando cuncta aspergit,
occiduo Zephyro dense-admodum *eam* fundente,
occultatur in spelunca, ubi tegmen latum, amplum *est*,
et cibo carens pedes manusque lingit
quasi mulgens, et ventris fallit desiderium.
Talia fere in gurgitibus vasti maris
polypi obliqui in undis excogitarunt,
hiemis qui mediæ horridam trementes injuriam
latitant in-scopulis sua flagella comedentes;
at ubi ver humidum, fecundum floruerit,
brachia ipsis celeriter nova iterum succrescunt,
et rursum flagellis-instructi longum navigant mare.
Deinceps dicamus pulchripedem, aërium,
velocem, rapidum, validis-ungulis, procerum onagrum:
oculis est lætus, corpore latus, amplus aspectu,
argenteus colore, longis-auribus, velocissimus currendo;
linea autem nigra mediam spinam-dorsi cingit,
niveis utrinque distincta coronis.
Graminibus vescitur, pascit eum copiose herbida tellus,
at ipse robustis bonum pabulum est feris.
Genera porro rapidorum æmula admodum *sunt* onagrorum,
multisque uxoribus exultantes superbiunt;
feminæ vero comitantur, quo maritus ducit:
ad pascua ducunt, quando volunt imperare,
ad fontes fluviorum, ferarum vinum, et iterum mox
ad densa stabula, cum vesper somnum inducit.
Zelum vero masculis omnibus in suos excitat
filios tenellos efferatus furor, immanis;
cum enim femina sustinet laborem Lucinæ,
prope admodum assidens suum fetum coram contemplatur;
et sane ubi catulus matris ad pedes cecidit,
si quidem femina est, diligit prolem, et utrinque
lingua lingens caram sobolem amore-amplectitur;
masculum autem si eum viderit; tunc sane, tunc animum
concitat] funesto zelo circa matrem crudelis fera;
prosilit vero cupiens filii genis secare
verenda, ne postea nova soboles pubescat.
Ipsa vero, quamvis puerpera sit et infirma a-partione,
filio misero, qui-bello-invaditur, mater opitulatur.
Quemadmodum autem quando in bello luctuoso matris in
conspectu] infantem trucidant crudeles bellatores,
ipsamque trahunt, adhuc palpitanti cæde

υἱέϊ πλεγνυμένην, στονόεν μέγα κωκύουσαν,
δρυπτομένην ἁπαλήν τε παρηΐδα, νέρθε τε μαζὸν
αἵματι δευομένην θερμῷ λιαρῷ τε γάλακτι·
ὡς καὶ θῆλυς ὄναγρος ἐφ' υἱέϊ πάμπαν ἔοικεν
οἰκτρὰ κινυρομένῃ καὶ δύσμορα κωκυούσῃ.
Φαίης κεν πανάποτμον, ἑὸν πάϊν ἀμφιβεβῶσαν,
μείλιχα μυθεῖσθαι καὶ λισσομένην ἀγορεύειν·
Ἄνερ, ἄνερ, τί νυ σεῖο προσώπατα τρηχύνονται,
ὄμματα φοινίχθη δὲ, τὰ τ' ἦν πάρος αἰγλήεντα;
Οὐχὶ μέτωπον ἀθρεῖς λιθοεργέος ἄγχι Μεδούσης,
οὐ γόνον ἰοφόρον παναμειλίκτοιο δρακαίνης,
οὐ σκύμνον πανάθεσμον ὀριπλάγκτοιο λεαίνης.
Παῖδα λυγρὴ τὸν ἔτικτον, ὃν ἀρώμεσθα θεοῖσι,
παῖδα τεὸν γενύεσσι τεῇς οὐκ ἄρσενα θήσεις;
Ἴσχε, φίλος, μὴ τάμνε· τί μοι τάμες; οἷον ἔρεξας;
παῖδα τὸ μηδὲν ἔθηκας, ὅλον δέμας ἐξαλαώσας.
Δειλὴ ἐγὼ, πανάποτμος ἀωροτάτοιο λοχείης!
Καὶ σὺ τέκος πάνδειλον ἀλιτροτάτοιο τοκῆος!
δειλὴ ἐγὼ, τριτάλαινα, κενὸν τόκον ὠδίνασα!
Καὶ σὺ τέκος, τμηθεὶς οὐχὶ στονύχεσσι λεόντων,
ἀλλ' ἐχθραῖς γενύεσσι λεοντείῃσι τοκῆος!
Τοῖά τις ἂν πανάποτμον ἑὸν περὶ νήπιον υἷα
μυθεῖσθαι φαίη· τὸν δ' οὐκ ἀλέγοντα δαφοινοῖς
δαίνυσθαι στομάτεσσιν ἀμειδέα παιδὸς ἐδητύν.
Ζεῦ πάτερ, ὅσσον ἔφυ ζήλοιο πανάγριον ἦτορ!
Κεῖνον καὶ φύσιος κρατερώτερον εἰσοράασθαι
θῆκας, ἄναξ, δῶκας δὲ πυρὸς δριμεῖαν ἐρωὴν,
δεξιτερῇ δὲ φέρειν ἀδαμάντινον ὤπασας ἄορ.
Οὐ παῖδας τήρησε φίλους γλυκεροῖσι τοκεῦσιν,
οὐχ ἑτάρους πηούς τε μολὼν, οὐκ οἶδεν ὁμαίμους,
ὁππόταν ἀργαλέος τε καὶ ἄσπετος ἀντιβολήσῃ.
Κεῖνος καὶ προπάροιθεν ἑοῖσιν ἐφώπλισε παισὶν
αὐτοὺς ἡμιθέους καὶ ἀμύμονας ἡμιθεαίνας,
Αἰγείδην Θησῆα καὶ Αἰολίδην Ἀθάμαντα,
Ἀτθίδα καὶ Πρόκνην, καὶ Θρηϊκίην Φιλομήλην,
Κολχίδα τε Μήδειαν, ἀρίζηλόν τε Θεμιστώ.
Ἀλλ' ἔμπης μετὰ φῦλον ἐφημερίων ἀλεγεινῶν
θηρσὶ Θυεστείην ὀλοὴν παρέθηκε τράπεζαν.
Ἔστι δ' εὐκρήμνοις ἐπὶ τέρμασιν Αἰθιοπήων
Ἱππάγρων πολὺ φῦλον, ἀκαχμένον ἰοφόροισι
δοιοῖς χαυλιόδουσι· ποδῶν γε μὲν οὐ μίαν ὁπλὴν,
χηλὴν δὲ φορέουσι διπλῆν, ἰκέλην ἐλάφοισι·
χαίτη δ' αὐχενίη μεσάτην ῥάχιν ἀμφιβεβῶσα
οὐρὴν ἐς νεάτην μετανίσσεται· οὐδὲ βροτείην
δουλοσύνην ἔτλη ποθ' ὑπερφίαλον γένος αἰνόν·
ἀλλ' εἰ καὶ ποθ' ἕλοιεν ἐϋστρέπτοισι βρόχοισιν
ἵππαγρον δολίοισι λόχοις μελανόχροες Ἰνδοὶ,
οὔτε βορὴν ἐθέλει μετὰ χείλεσιν αἶψα πάσασθαι
οὔτε πιεῖν, ὀλοὸς δὲ φέρειν ζυγὸν ἔπλετο δοῦλον.
Φράζεο καὶ δύο φῦλα δυσάντεα, καρχαρόδοντα,
μηλοφόνον τε λύκον, δυσδερκέα τ' αὖθις ὕαιναν,
τὸν μὲν ποιμενίων τε καὶ αἰπολίων ὀλετῆρα,
τὴν δ' ἐχθρὴν σκυλάκεσσιν ἀρειοτέροις τε κύνεσσι·
τὸν μὲν νυκτερινὸν διὰ γαστρὸς ἄφυκτον ἐρωὴν

filio implicitam, lugubriter admodum ejulantem,
laniantem teneram genam, subtusque ubera
sanguine madentem calido tepidoque lacte:
ita etiam femina onager super filio prorsus similis-est
misere quiritanti et miserabiliter ejulanti.
Diceres miserrimam, suum filium circumplexam
blanda dicere et supplicantem fari *talia:*
Mi-vir, mi-vir, quare tui vultus exasperantur,
oculi rubescunt, qui prius erant splendidi?
Non faciem intueris saxificæ prope Medusæ,
non prolem venenatam crudelis draconis,
non catulum sævum montivagæ leænæ.
Filium quem misera enixa-sum, quem exoravimus a diis,
filium tuum maxillis tuis eviratum facies?
Cohibe-te, amice, ne reseca: quid mihi resecuisti? quid fecisti?] filium nihili fecisti, toto corpore mutilato.
Misera ego, ærumnosa, maxime-intempestivum ob-partum!
Et tu, mi-fili, miserrime sceleratissimi parentis-causa!
misera ego, ter-infelix, inanem fetum enixa!
Et tu, fili, exectus non unguibus leonum,
sed infestis genis leoninis parentis!
Talia aliquis miserrimam circa suum tenerum filium
loqui dixerit; hunc autem nihil curantem cruento
vorare ore crudelem filii escam.
Juppiter pater, quam est zeli sævum cor!
Illum etiam natura fortiorem videri
fecisti, o-rex, dedistique *ei* ignis acutum impetum,
dextra autem ferre adamantinum tribuisti gladium.
Non liberos *ille* servat caros dulcibus parentibus,
non sodales affinesque, ubi-invasit, non novit consanguineos,
quando difficilis et impetuosus ingruit.
Ille etiam quondam in suos armavit liberos
ipsos semideos et laudatas heroidas,
Ægidem Theseum et Æolidem Athamantem,
Atticamque Procnen et Threiciam Philomelam,
Colchicamque Medeam insignemque Themistonem.
Verumtamen post genus hominum ærumnosorum
feris quoque Thyesteam pernicialem apposuit mensam.
Est porro scopulosis in finibus Æthiopum
equorum-silvestrium copiosum genus, instructum virulentis
duobus exertis-dentibus; [pedum quidem non solidam ungulam,] sed ungulam gerunt fissam, similem cervis;
juba autem cervicalis mediam spinam-dorsi circumtegens
caudam ad extremam pergit; neque hominum
servitutem tolerat unquam superbum genus, sævum;
sed etiamsi quando ceperint firmiter-flexis laqueis
equum-ferum dolosis insidiis nigricolores Indi,
neque cibum vult labiis statim capere
neque bibere, sed perniciosus est ad-ferendum jugum servile.
Considera etiam duo genera infesta, asperis-dentibus,
ovicidamque lupum, cæcutientemque rursus hyænam,
illum quidem ovilium atque caprilium vastatorem,
hanc autem infestam catulis majoribusque canibus,
illum quidem nocturnum propter ventris inevitabilem im-

ἀρνειῶν ἐρίφων τε πολυπλόκον ἁρπακτῆρα,
τὴν δ' αὖ νυκτιπόρον καὶ νυκτιπλανῆτιν ἐοῦσαν,
οὕνεκά οἱ διὰ νύκτα φάος, σκότος αὖτε μετ' ἠῶ.
Εἴδεα δ' ἀμφοτέροις ἀνομοίϊα θηρσὶ δαφοινοῖς·
τὸν μὲν γάρ τε κύνεσσι πανείκελον ὠπήσαιο
μείζοσι ποιμενικοῖς, λασίη δ' ἐπιέσπεται οὐρή·
ἡ δέ τε κυρτοῦται μεσάτην ῥάχιν, ἀμφὶ δὲ πάντη
λαχνήεσσα κυρεῖ, κατὰ δ' ἔγραπται δέμας αἰνὸν
κυανέης ἑκάτερθεν ἐπήτριμα ταινίῃσι·
στεινὴ δ' ἐκτάδιός τε πέλει κατὰ νῶτα καὶ οὐρήν·
ῥινὸν δ' ἀμφοτέροισιν ἐπικλείουσιν ἀοιδοὶ
ῥιγεδανόν· τοῦ μέν τι διατμήξας περὶ ποσσὶν
εἰ φορέοις, φορέοις σκυλάκων μέγα δεῖμα κραταιῶν,
καί σε κύνες κείνοισιν ἐπεμβεβαῶτα πεδίλοις
ἀντίον οὐχ ὑλάουσι, πάρος γε μὲν ὑλακόωντες.
Εἰ δὲ λύκον δείρας ῥινῶν ἄπο τεκτήναιο
τύμπανον εὐκέλαδον, Διδυμήϊον, ὠλεσίκαρπον,
μοῦνόν τοι μετὰ πᾶσι βαρύβρομον ἔκλαγεν ἠχήν,
καὶ μοῦνον παταγεῖ, τὰ δ' εὔθροα πρόσθεν ἐόντα
τύμπανα σιγάζει, κώφησέ τε πᾶσαν ἰωήν.
Καὶ φθίμεναι γὰρ ὄϊς φθίμενον λύκον ἐῤῥίγασι.
Θαῦμα δὲ καὶ τόδ' ἄκουσα περὶ στικτῇσιν ὑαίναις,
ἄρσενα καὶ θήλειαν ἀμείβεσθαι λυκάβαντι,
καί ποτε μὲν τελέθειν δυσδερκέα νυμφευτῆρα,
νωλεμὲς ἱμείροντα γάμων, ποτὲ δ' αὖθις ὁρᾶσθαι
θηλυτέρην νύμφην, λοχίην καὶ μητέρα κεδνήν.
Ἀλλὰ λύκων τελέθει πολιότριχα πέντε γένεθλα,
εἴδεα δ' ἀλλήλοις ἀνομοίϊα τεκμήραντο
φῶτες ἀμορβῆες, τοῖσιν μέλε δήϊα φῦλα.
Πρῶτα μὲν ὃν καλέουσι θρασύφρονα τοξευτῆρα·
ξουθὸς μὲν πρόπαν εἶδος, ἀτὰρ περιηγέα γυῖα
καὶ κεφαλὴν φορέει πολὺ μείζονα καὶ θοὰ κῶλα·
γαστέρα δ' ἀργαίνουσαν ἔχει πολιῇ ῥαθάμιγγι·
σμερδαλέον δ' ἰάχει τε καὶ ὑψόθι πάμπαν ὀρούει,
αἰὲν ἐπισσείων κεφαλὴν πυρόεν τε δεδορκώς.
Ἄλλος δ' αὖ μέγεθος μὲν ὑπέρτερος, ἅψεα δ' αὖτε
μηκεδανὸς, πάντεσσι θοώτερος ὦκα λύκοισι·
τὸν μέροπες κίρκον τε καὶ ἅρπαγα κικλήσκουσι.
Πολλῷ σὺν ῥοίζῳ δὲ μάλ' ὄρθριος εἶσιν ἐπ' ἄγρην
πρώτη ὑπ' ἀμφιλύκη· ῥέα γάρ τ' ἐπιδεύετ' ἐδωδῆς.
Χροιῇ δ' ἀργυφέῃ σελαγεῖ πλευράς τε καὶ οὐρήν·
ναίει δ' οὔρεα μακρά· τὰ δ' ὁππότε χείματος ὥρῃ
ἐκ νεφέων προχυθεῖσα χιὼν κρυόεσσα καλύψῃ,
δὴ τότε καὶ πόλιος πέλας ἵκετο θὴρ ὀλοόφρων,
πᾶσαν ἀναιδείην ἐπιειμένος εἵνεκ' ἐδωδῆς,
λάθρῃ τ' ἐμπελάει μάλα τ' ἤρεμος, εἰσόκεν ἄγρῃ
ἐγχρίμψῃ· τὴν δ' αἶψα θοοῖς ὀνύχεσσι ἔμαρψεν.
Ἔστι δέ τις Ταύροιο νιφοβλήτους ὑπὲρ ἄκρας
ἐνδιάων Κιλικάς τε πάγους καὶ πρῶνας Ἀμανοῦ,
καλὸς ἰδεῖν, θήρεσσι πανέξοχος, ὅντε καλεῦσι
χρύσεον, ἀστράπτοντα περισσοκόμοισιν ἐθείραις·
οὐ λύκος, ἀλλὰ λύκου προφερέστατος αἰπύτατος θήρ,
χείλεσι χαλκείοισι τεθηγμένος, ἄσπετος ἀλκήν.
Πολλάκι τοι καὶ χαλκὸν ἀτειρέα, πολλάκι λᾶαν

petum] arietum hœdorumque astutum raptorem,
hanc vero noctigradam et noctivagam,
quia ipsi per noctem lumen *est*, caligo contra post auroram.
Formæ vero utrisque dissimiles *sunt* feris cruentis:
nam illum quidem canibus persimilem videas
majoribus, pastoralibus, hirta vero *eum* sequitur cauda;
hæc autem inflectitur-in-gibbum media spina-dorsi, undique
vero] hirsuta est; compunctum vero est corpus sævum
nigris utrinque dense lineis;
angusta vero oblongaque est, quod-attinet-ad dorsum et caudam;] cutem vero utrisque cognominant poetæ
terribilem; cujus quidem *particulam* resectam circa pedes
si gestes, gestabis canum magnum terriculamentum robustorum,] et te canes illis incedentem soleis
non allatrant, prius quidem quamvis latrantes.
Sin autem lupo excoriato ex pellibus confeceris
tympanum sonorum, Didymeum, sterile,
solum sane inter omnia gravem edit sonitum,
et solum perstrepit; quæ autem sonora antea fuerant
tympana, *ea* conticescere-facit, obtunditque omnem strepitum.] Etenim mortuæ quoque oves mortuum lupum perhorrescunt.] Miraculum etiam hoc audivi de maculosis hyænis,
marem et feminam mutari quotannis,
et alias quidem esse tetrum sponsum,
perpetuo appetentem concubitus, alias vero contra videri
feminam, sponsam, puerperam et matrem sedulam.
Sed luporum sunt incana quinque genera,
formas vero inter-illa dispares observarunt
(viri) pastores, quibus curæ fuere hostilia genera.
Primum quidem, quem nominant ferocem jaculatorem:
flavus quidem *est* tota forma, sed rotunda membra
et caput fert longe majus et velocia crura,
ventrem vero albicantem habet cana macula;
horribiliter vero ululat et ex-alto prorsus irruit,
semper quatiens caput, flammeumque videns.
Alius rursum magnitudine quidem superior, membris autem
longus, inter-omnes celerior velocitate lupos;
quem homines circum et raptorem nominant.
Magno autem cum stridore valde matutinus tendit ad prædam,
primum sub crepusculum, facile enim indiget cibo.
Colore autem candido lucet in-lateribus et cauda;
incolit autem montes longos; hos vero ubi hiemis tempore
e nubibus effusa nix gelida occuluit,
tunc sane ad-urbem prope accedit fera perniciosa-meditans,
omnem impudentiam induta ob cibum,
furtimque propinquat valde tacita, donec prædam
comprehenderit; hanc autem mox acutis unguibus corripit.
Est vero quidam *lupus* Tauri nivosa supra juga
degens Cilicesque colles et vertices Amani,
pulcher aspectu, inter-feras prorsus-eximius, quem vocant
aureum, fulgentem condensis comis;
non lupus *hic est*, sed lupo præstantior excelsa fera,
labiis æneis acuta, insuperabilis robore.
Sæpe quidem et æs firmum, sæpe lapidem

ἐμμενέως ἐτόρησε καὶ αἰχμήεντα σίδηρον.
Καὶ κύνα σείριον οἶδε, καὶ ἀντέλλοντα φοβεῖται·
αὐτίκα δὴ ῥωχμὸν καταδύεται εὐρέος αἴης,
ἠὲ κατὰ σπήλυγγος ἀφεγγέος, εἰσόκεν ἄζης
ἠέλιος παύσαιτο καὶ οὐλομένου κυνὸς ἀστήρ.
Ἄκμονες αὖ δοιοὶ, φόνιον γένος, αὐχένα βαιοὶ,
εὐρύτατοι νώτοισιν, ἀτὰρ λασιότριχε μηροὺς
καὶ πόδας ἠδὲ πρόσωπον ὀλίζονες, ὄμμασι βαιοί.
Τῶν ὁ μὲν ἀργυφέοις νώτοις καὶ γαστέρι λευκῇ
παμφαίνει, δνοφερὸς δὲ μόνων ἄκρα νείατα ταρσῶν·
ὅν τινες ἰκτῖνον πολιότριχα φῶτες ἔλεξαν.
Αὐτὰρ ὅγε χροιῇσι μελαινομένῃσι πέφανται,
μείων μὲν προτέροιο, τὸ δὲ σθένος οὐκ ἐπιδευής.
Θηρεύει δ' ἔκπαγλον ἐπὶ πτώκεσσιν ὀρούων·
πᾶσαί τ' ἐκ μελέων ὀρθαὶ φρίσσουσιν ἔθειραι.
Δηθάκι δ' αὖτε λύκοι καὶ πορδαλίεσσι διαφοιναῖς
εἰς εὐνὴν ἐπέλασσαν, ὅθεν κρατερόφρονα φῦλα,
θῶες· ὁμοῦ δὲ φέρουσι διπλοῦν μεμορυγμένον ἄνθος,
μητέρα μὲν ῥινοῖσι, προσώποις δ' αὖ γενετῆρα
* * * * * * * * * * * *

Τίγριδος αὖ μετέπειτα κλυτὸν δέμας ἀείδωμεν,
τῆς οὐ τερπνότερον φύσις ὤπασε τεχνήεσσα
ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν θηρῶν μετὰ πουλὺν ὅμιλον.
Τόσσον δ' ἐν θήρεσσι μέγ' ἔξοχος ἔπλετο τίγρις,
ὅσσον ἐν ἠερίοισι ταὼς καλὸς οἰωνοῖσι.
Πάντα μιν ἀθρήσειας ὀρέσβιον οἷα λέαιναν,
νόσφι μόνου ῥινοῖο, τὸν αἰόλον ἐστεφάνωται,
δαίδαλα πορφύροντα καὶ ἄνθεσι μαρμαίροντα.
Τοίην μὲν πυρόεσσαν ὑπὸ βλεφάροισιν ὀπωπαὶ
μαρμαρυγὴν στράπτουσιν· ἀτὰρ δέμας ἔπλετο τοῖον,
καρτερὸν, εὔσαρκον· τοίη δολιχόσκιος οὐρή·
τοῖα περὶ στομάτεσσι προσώπατα· τοῖον ὕπερθε
νεύει ἐπισκύνιον· τοῖοι σελαγεῦσιν ὀδόντες.
Ὠκυτέρη τελέθει δὲ θοῶν πανυπείροχα θηρῶν·
αὐτῷ γάρ τε θέειν ἰκέλη Ζεφύρῳ γενετῆρι·
οὔτι γε μὴν γενετῆρι· τίς ἂν τάδε πιστώσαιτο,
θῆρες ὅτι δμηθεῖεν ὑπ' ἠέρι νυμφευτῆρι;
Ἔπλετο γὰρ κείνη κενεὴ φάτις, ὡς τόδε φῦλον
θῆλυ πρόπαν τελέθει καὶ ἀδέμνιον ἄρσενός ἐστι·
δηθάκι γάρ κεν ἴδοις πολυανθέα καλὸν ἀκοίτην·
ῥεῖα δέ γ' οὐκ ἂν ἕλοις· δὴ γάρ τε λιπὼν ἑὰ τέκνα
ἐμμενέως φεύγει, θηρήτορας εὖτ' ἂν ἴδηται·
ἡ δ' ἕπεται σκύμνοισιν ἀνιάζουσά τε θυμὸν,
χάρμα μέγ' ἀγρευτῆρσι, πρὸς ἄρκυας ἰθὺς ἱκάνει.
Κάπρος ἐνυαλίοις δὲ μέγ' ἔξοχος ἐν θήρεσσιν,
εὐνὰς μὲν ποθέει πυμάτοις ἐνὶ βένθεσι κρημνῶν,
ἔξοχα δὲ στυγέει δοῦπον πολυηχέα θηρῶν.
Θηλυτέρῃ δ' ἀλίαστος ἐφορμαίνων ἀλάληται,
καὶ μάλ' ἐρωμανέων σφριγᾷ· κατὰ δ' αὐχένος ὀρθαὶ
φρίσσουσι τρίχες οἷα περισσολόφων πηλήκων.
Ἀφρὸν ἀποσταλάει δὲ κατὰ χθονός· αὐτὰρ ὀδόντων
ἕρκος ἐπικροτέει λευκόχροον ἄσθματι θερμῷ·
καὶ χόλος ἀμφὶ γάμοισι πολὺ πλέον, ἠέπερ αἰδώς.
Θηλυτέρη δ' εἴ μίν κεν ὑποπτήξασα μένησιν,

fortiter perfregit et acutum ferrum.
Et canem Sirium novit, et exorientem metuit;
mox enim specum subit latæ terræ,
aut speluncam caliginosam, donec ab-æstu
sol desistat et perniciosæ caniculæ stella.
Acmones porro duplices *sunt,* truculentum genus, cervici-bus breves,] latissimi tergis, sed hispidi femoribus
et pedibus ac facie minores, oculis parvi.
Horum alter quidem argenteis tergis, et ventre albo
illustris-est, obscurus autem solarum extremitatibus ultimis
plantarum,] quem quidam ictinum canum homines vocant.
Sed alter colore nigricante cernitur,
minor quidem priore, at robore non destitutus.
Venatur vero horribiliter in lepores irruens;
omnesque e membris arrecti horrent pili.
Sæpenumero autem lupi etiam cum-pantheris cruentis
in coitum conveniunt, unde robusta genera,
lupi-cervarii; simul autem ferunt duplicem, mixtum florem,
matrem quidem pellibus *referentes,* facie contra patrem
* * * * * * * * * * * * * * * * * *

Tigridis porro deinceps generosum corpus canamus,
qua non jucundius *quicquam* natura præbuit artificiosa
oculis ad-videndum ferarum inter ingentem turbam.
Tantum autem inter feras excellens est tigris,
quantum inter aerias pavo pulcher aves.
Per-omnia ipsam videas montanam veluti leænam,
præter solam pellem, qua versicolori cincta-est,
insigniter purpurascenti, et flosculis micanti.
Talem quidem igneum sub superciliis oculi
splendorem fundunt; sed corpus est tale,
robustum, carnosum; talis *est* longam-umbram-faciens cau-da;] tales circum ora vultus; tale superne
nutat supercilium, tales micant dentes.
Celerior autem est velocibus eximie feris;
ipsi enim cursu similis *est* Zephyro genitori,
nec tamen genitori; quis *enim* hæc confirmaverit,
quod feræ subigantur ab aere sponso?
Est enim illa inanis fama, quod hoc genus
femineum universum existat et expers maris sit;
sæpenumero enim conspicias floridum, pulchrum maritum,
non vero ita facile capias; nam relictis suis catulis
jugiter fugit, venatores ubi conspexit;
femina vero comitatur catulos, dolensque animo
(gaudium ingens venatoribus) ad retia recta accedit.
Aper autem martius valde excellens *est* inter feras,
concubitus quidem appetit extremis in vallibus præcipitio-rum,] valde autem odit strepitum sonorum ferarum.
In-feminam vero pertinax irruens oberrat,
et admodum amore insaniens lascivit; circa collum autem
arrectæ] horrent setæ instar cristatarum galearum.
Spumam vero destillat in terra, at dentium
septum crepat candidum anhelitu fervido,
et ira circa coitum multo major *est,* quam verecundia.
Femina vero si eum tremiscens maneat,

ἔσϐεσε πάντα χόλον, κατὰ τ' εὔνασε θηρὸς ἐρωήν·
εἰ δέ κ' ἀνηναμένη φεύγῃ φιλοτήσιον εὐνήν,
αὐτίκ' ὀρινόμενος θερμῷ πυρόεντι μύωπι
ἢ γάμον ἐξετέλεσσεν ἀνάγκῃ, ἶφι δαμάσσας,
ἢ νέκυν ἐν κονίῃσι βάλεν, γενύεσσιν ὀρούσας.
Ἔστι δέ τις κάπροιο φάτις πέρι, λευκὸν ὀδόντα
λάθριον ἐντὸς ἔχειν μαλερὴν πυρόεσσαν ἐνιπήν.
Σῆμα δ' ἐφημερίοισιν ἀριφραδὲς ἐρρίζωται·
ὁππότε γὰρ πολὺς ὄχλος ἐπήτριμος ἀγρευτήρων
σὺν κυσὶν εὐτόλμοισι ποτὶ χθόνα θῆρα βάλωνται,
αἰχμῇσι δολιχῇσιν ἐπασσυτέραις δαμάσαντες,
δὴ τότ' ἀπ' αὐχένος εἴ τις ἀειράμενος τρίχα λεπτὴν
θηρὸς ἔτ' ἀσθμαίνοντος ἐνιχρίμψειεν ὀδόντι,
αἶψα μάλα σφαιρηδὸν ἀνέδραμεν αἰθομένη θρίξ.
Καὶ δ' αὐτοῖσι κύνεσσιν ἐπὶ πλευρῇς ἑκάτερθεν,
ἔνθα συὸς γενύων πέλασαν αἴθωνες ὀδόντες,
ἴχνια πυρσευθέντα διὰ ῥινοῖο τέτανται.
Ὑστρίγγων δ' οὔπω τι πέλει κατὰ δάσκιον ὕλην
ῥίγιον εἰσιδέειν, οὔτ' ἀργαλεώτερον ἄλλο·
τῶν ἤτοι μέγεθος μὲν ὁποῖα λύκοισι δαφοινοῖς·
βαιὸν ὀλιζότερον κρατερὸν δέμας, ἀμφὶ δὲ ῥινὸς
τρηχείαις λασίαισι πέριξ πέφρικεν ἐθείραις,
ὁπποίαις θωρήσσετ' ἐχίνων αἰόλα φῦλα.
Ἀλλ' ὅτε μιν σεύωσιν ἀρείονες ἔξοχα θῆρες,
δὴ τότ' ἐμήσατο τοῖα· θοὰς ἔφριξεν ἐθείρας,
καί τ' ὀπίσω νώτοισιν ἀκαχμένον ὠκυπέτησιν
ἰθὺς ἀκοντίζει μαλερὸν βέλος· ἀμφότερον δὲ
φεύγει τ' ἐμμενέως καὶ ἀλευόμενος πολεμίζει.
Δηθάκι δ' ἔκτεινεν κύνα κάρχαρον· ὧδέ κε φαίης
αἰζηὸν τόξων δεδαηκότα τοξεύεσθαι.
Τοὔνεκεν ὁππότε μιν θηρήτορες ὠπήσωνται,
οὔτι κύνας μεθιᾶσι, δόλον δ' ἐπετεχτήναντο,
τὸν μετέπειτ' ἐρέω, θηρῶν φόνον ὁππότ' ἀείδω.
Ἰχνεύμων βαιὸς μέν, ἀτὰρ μεγάλοισιν ὁμοίως
μέλπεσθαι θήρεσσι πανάξιος εἵνεκα βουλῆς
ἀλκῆς τε κρατερῆς ὑπὸ νηπεδανοῖσι μέλεσσιν.
Ἦ γάρ τοι κέρδεσσι κατέκτανε διπλόα φῦλα,
ἑρπυστῆρας ὄφεις τε καὶ ἀργαλέους κροκοδείλους,
κείνους Νειλώους, φόνιον γένος· ὁππότε γάρ τις
θηρῶν λευγαλέων εὕδῃ τρίστοιχα πετάσσας
χείλεα καὶ χάος εὐρὺ καὶ ἄσπετον αἰόλον ἕρκος,
δὴ ῥα τότ' ἰχνεύμων δολίην ἐπὶ μῆτιν ὑφαίνων
λοξοῖς ὀφθαλμοῖσιν ἀπείρονα θῆρα δοκεύει,
εἰσόκε τοι βαθὺν ὕπνον ἐπὶ φρεσὶ πιστώσαιτο·
αἶψα δ' ἄρ' ἐν ψαμάθοισι καὶ ἐν πηλοῖσιν ἐλυσθεὶς
ῥίμφ' ἔθορεν, πυλεῶνα διαπτάμενος θανάτοιο
τολμηρῇ κραδίῃ, διὰ δ' εὐρέος ἤλυθε λαιμοῦ.
Αὐτὰρ ὅγ' ἐξ ὕπνου βαρυαέος ἔγρετο δειλός,
καὶ κακὸν ἐν λαγόνεσσι φέρων τόσον ἀπροτίελπτον,
πάντῃ μαινόμενος καὶ ἀμήχανος ἀμφαλάληται,
ἄλλοτε μὲν ποτὶ τέρματ' ἰὼν μυχάτου ποταμοῖο,
ἄλλοτε δ' ἐν ψαμάθοισι κυλινδόμενος ποτὶ χέρσον,
ἄγριον ἀσθμαίνων, στρωφώμενος ἀμφ' ὀδύνῃσιν.
Αὐτὰρ ὅγ' οὐκ ἀλέγει, γλυκερῇ δ' ἐπιτέρπετ' ἐδωδῇ,

extinguit omnem iram, consopitque feræ impetum;
sin autem aversata fugiat connubialem lectum,
illico percitus calido, igneo œstro,
aut nuptias facit vi, fortiter cogens,
aut mortuam in pulveribus abjicit, malis irruens.
Est vero quædam de apro fama, album dentem
occultam intus habere ardidam, igneam vim.
Signum autem *hujus rei* hominibus certum constat:
quando enim magna turba conferta venatorum
cum canibus audacibus humi feram prostraverunt,
hastis longis, densis domitam,
si tunc de cervicibus aliquis sublatum pilum tenuem
feræ adhuc anhelantis admoveat denti,
illico valde in-gyrum convolvitur adustus pilus.
Atque etiam in-ipsis canibus super latera utrinque,
ubi apri malarum admoti-sunt ardidi dentes,
vestigia ustulata per pellem extensa-sunt.
Hystricibus porro nusquam quicquam est per opacam silvam] horribilius aspectu, neque tetrius aliud:
quorum videlicet magnitudo quidem *est*, quanta lupis cruentis;] paullo minus *est* validum corpus, circum vero pellis
asperis, densis circumsecus horret aculeis,
qualibus armata-sunt echinorum varia genera.
Sed cum ipsum agitant robustiores eximie feræ,
tunc sane excogitat talia: acutos erigit aculeos,
atque retro dorso affixum volucri
recta ejaculatur velox telum; simul autem
et fugit constanter, et declinans prœliatur.
Sæpe autem perimit canem asperum-dentibus; sic dixeris
juvenem arcuum peritum jaculari.
Quapropter, quando eum venatores conspexerunt,
nequaquam canes dimittunt, sed dolum machinantur,
quem postea commemorabo, ferarum cædem quando canam.
Ichneumon parvus quidem *est*, sed magnis similiter
celebrari feris dignissimus ob solertiam
roburque validum sub infirmis membris.
Etenim dolis interimit duplicia genera,
reptilesque serpentes et difficiles crocodilos,
illos Niliacos, exitiale genus. Quando enim aliqua
ferarum letalium dormit triplicia aperiens
labia et rictum latum et immensum variumque septum,
tunc sane ichneumon dolosum vaframentum texens
obliquis oculis vastam feram observat,
donec profundum somnum in pectoribus confirmarit;
illico autem in arenis et in luto volutatus
facile prosilit, vestibulum penetrans mortis
audaci animo, per latum autem descendit guttur.
At ille e somno gravisono excitatur miser,
et malum in visceribus gestans tantum, insperatum,
undique furens et consilii-inops oberrat,
modo ad terminos tendens extremi fluvii,
modo in arenis rotatus ad terram,
vehementer anhelans, distortus cruciatibus.
At ipse (*ichneumon*) non curat, sed dulci oblectatur cibo;

ἥπατι δ' ἄγχι μάλιστα παρήμενος εἰλαπινάζει·
ὀψὲ δέ τοι προλιπὼν κενεὸν δέμας ἔκθορε θηρός.
Ἰχνεῦμον μεγάθυμε, μεγασθενές, αἰολόβουλε,
ὅσσην τοι κραδίῃ τόλμαν χάδεν! ὅσσον ὑπέστης,
ἀγχίμολον θανάτοιο τεὸν δέμας ἄχρις ἐρείσας!
Ἀσπίδα δ' ἰοφόρον τοίαις ἐδαμάσσατο βουλαῖς·
πᾶν δέμας ἐν ψαμάθοισι καλύψατο θῆρα δοκεύων,
νόσφι μόνης οὐρῆς τε καὶ ὀφθαλμῶν πυροέντων·
οὐρή οἱ δολιχὴ γὰρ ὀφιονέη τε τέτυκται,
ἄκροισιν κεφαληδὸν ἑλισσομένοισι κορύμβοις,
ἄντα μελαινομένη, θηρῶν φολίδεσσιν ὁμοίη.
Τὴν δ' ὅτε φυσιόωσαν ἔχιν ψολόεσσαν ἴδηται,
ἀντία γυρώσας προκαλέσσατο θῆρα δαφοινήν.
Ἀσπὶς δ' ἰοφόρον πελάσασ' ἤειρε κάρηνον,
στήθεά τ' εὔρυνε, στυφελόν θ' ὑπέσηρεν ὀδόντα,
μαρναμένη γενύεσσιν ἐτώσια λευγαλέῃσιν.
Ἀλλ' οὐχ ἰχνεύμων τότ' ἀρήϊος ἐν ψαμάθοισι
δηθύνει, πικρῶν δὲ θορὼν ἐδράξατο λαιμῶν,
δαρδάπτει τε γένυσσιν ἑλισσομένην ἑκάτερθε,
καὶ νέκυν αὐτίκ' ἔθηκ' ἀποφώλιον, ἐκπτύουσαν
πευκεδανὸν θανάτοιο βέλος, ζαμενῆ χόλον ἰοῦ.
Ναὶ μὴν αἰολόβουλος ἐπ' ἀγραύλοισι μάλιστα
θηρσὶ πέλει κερδὼ, μάλ' ἀρήϊος ἐν πραπίδεσσι·
καὶ πινυτὴ ναίει πυμάτοις ἐνὶ φωλειοῖσιν,
ἑπταπύλους οἴξασα δόμους τρητάς τε καλιὰς
τηλόθ' ἀπ' ἀλλήλων, μή μιν θηρήτορες ἄνδρες
ἀμφὶ θύρῃ λοχόωντες ὑπὸ βροχίδεσσιν ἄγωνται·
ἀργαλέη γενύεσσι καὶ ἀντία δηρίσασθαι
θηρσί τ' ἀρειοτέροισι καὶ ἀγρευτῆρσι κύνεσσιν.
Εὖτε δὲ χεῖμα πέλῃ κρυερὸν βόσιός τε χατίζῃ,
γυμναὶ δ' ἡμερίδες περὶ βότρυσιν ἰνδάλλωνται,
δὴ τότε καὶ θήρης πικρὴν ἐπὶ μῆτιν ὑφαίνει,
οἰωνούς τε δόλοισιν ἕλεν καὶ τέκνα λαγωῶν.
Ἔννεπέ μοι κἀκεῖνα, πολύθροε Μοῦσα λιγεῖα,
μικτὰ φύσιν θηρῶν, διχόθεν κεκερασμένα, φῦλα,
πόρδαλιν αἰολόνωτον ὁμοῦ ξυνήν τε κάμηλον.
Ζεῦ πάτερ, ὅσσα νόησας, ὅσ' εἴδεα νῶϊ φύτευσας,
ὅσσα βροτοῖσιν ὄπασσας, ὅσ' εἰναλίοις νεπόδεσσιν!
Ὃς τόδ' ἐμήσαο πάγχυ καμήλων αἰόλον εἶδος,
ἀμφιέσας ῥινοῖσιν ἀναιδέσι πορδαλέοισι
φαίδιμον, ἱμερόεν, τιθασὸν γένος ἀνθρώποισι:
Δειρή οἱ ταναὴ, στικτὸν δέμας, οὔατα βαιὰ,
ψιλὸν ὕπερθε κάρη, δολιχοὶ πόδες, εὐρέα ταρσὰ,
κώλων δ' οὐχ ἶσα μέτρα, πόδες τ' οὐ πάμπαν ὁμοῖοι,
ἀλλ' οἱ πρόσθεν ἔασιν ἀρείονες, ὑστάτιοι δὲ
πολλὸν ὀλιζότεροι, κατά τ' ὀκλάζουσιν ὁμοῖοι.
Ἐκ δὲ μέσης κεφαλῆς δίδυμον κέρας ἰθὺς ὀρούει,
οὔτι κέρας κερόεν, παρὰ δ' οὔατα μεσσόθι κόρσης
ἀβληχραὶ κροτάφοισιν ἐπαντέλλουσι κεραῖαι·
ἄρκιον, ὡς ἐλάφοιο, τέρεν στόμα, λεπταλέοι τε
ἐντὸς ἐρηρέδαται γλακτόχροες ἀμφὶς ὀδόντες·
αἴγλην παμφανόωσαν ἀποστράπτουσιν ὀπωπαί·

hepatique proxime assidens epulatur;
tandem vero relinquens vacuum corpus prosilit ex-fera.
O-ichneumon magnanime, valide, versute,
quantam tibi cor audaciam cepit! quantam sustinuisti,
vicinum morti tuum corpus proxime immittens!
Aspidem porro venenatam talibus domat consiliis:
totum corpus in arenis occultat bestiam observans,
præter solam caudam et oculos igneos;
cauda enim ipsi prolixa serpentinaque est,
summis capitis-instar volutis apicibus,
ex-adverso nigricans, serpentum squammis similis.
Ubi autem inflantem-se aspidem fuscam videt,
ex-adverso in-gyrum-se-contorquens provocat feram cruentam.] Aspis vero venenatum admovens attollit caput,
pectoraque dilatat, durumque denudat dentem,
pugnans malis incassum perniciosis.
Sed non ichneumon tunc pugnax in arenis
moratur, sed acerbum prosiliens comprehendit guttur
aspidis, laniatque *eam* genis volutatam utrinque,
et mortuam celeriter prosternit innoxiam, expuentem
acerbum mortis telum, vehementem bilem virulentam.
Sane astuta inter agrestes maxime
feras est vulpes, valde martia in pectoribus;
et callida habitat intimis in cavernis,
septem-portarum aperiens domos perforatosque nidos
procul a-se-invicem, ne ipsam venatores (viri)
circa ostium insidiantes in laqueos conjiciant;
aspera *est* dentibus etiam ad-depugnandum adversa-fronte
et cum-feris fortioribus et cum-venaticis canibus.
Quando autem hiems est rigida, ciboque indiget,
nudæ autem vites circum racemos apparent,
tunc sane etiam de venatione amara versutiam texit,
avesque dolis capit et catulos leporum.
Dic mihi etiam illa, o-sonora Musa *atque* canora,
mixta natura ferarum, ex-diversis confusa genera,
pantheram variam-tergo simul communemque camelum.
Juppiter pater, quot excogitasti, quot species nobis plantasti,
quot mortalibus largitus es, quot marinis piscibus!
Qui hanc excogitasti prorsus camelorum variam figuram,
dum-induisti pellibus ferocibus pantherinis
illustre, placidum, mansuetum genus hominibus.
Collum ei *est* longum, maculosum corpus, aures breves,
exile superne caput, longi pedes, latæ plantæ,
crurum vero non pares mensuræ, pedesque non prorsus
æquales,] sed anteriores sunt longiores, posteriores autem
multo breviores, et claudicantibus similes.
E medio autem capite geminum cornu recta prorumpit,
minime cornu corneum, sed prope aures in-medio capitis
molles supra-tempora exoriuntur apices;
amplum, quasi cervi, rotundum os, tenuesque
intus infixi-sunt *et* lactei circumcirca dentes;
splendorem illustrem effundunt oculi;

Ναὶ μὴν ἄλλο γένεθλον ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
ἀμφίδυμον, μέγα θαῦμα, μετὰ στρουθοῖο κάμηλον·
τὴν ἔμπης κούφοις μεταρίθμιον οἰωνοῖσι,
καὶ πτερόεσσαν ἐοῦσαν, ἐμαὶ μέλψουσιν ἀοιδαί,
οὕνεκεν ἡμετέρης μιν ἕλεν νόμος αἰόλος ἄγρης.
Οὔτε γὰρ ὀρνίθων σφε δαμάσσατο δήϊος ἰξὸς,
οὔτε διηερίην δόνακες πατέοντες ἀταρπὸν,
ἀλλ' ἵπποι σκύλακές τε θοοὶ καὶ ἀείδελα δεσμά.
Τῆς ἤτοι μέγεθος μὲν ὑπέρβιον, ὅσσον ὕπερθε
νώτοις εὐρυτάτοισι φέρειν νεοθηλέα κοῦρον·
καὶ πόδες ὑψιτενεῖς, ἴκελοι νωθροῖσι καμήλοις,
ὁπποῖον θαμινῇσιν ἀρηράμενοι φολίδεσσι
σκληρῇς ἄχρι διπλῆς ἐπιγουνίδος· ὕψι δ' ἀείρει
βαιὴν μὲν κεφαλὴν, πολλὴν δὲ τανύτριχα δειρὴν
κυανέην· κείνῃσι πολὺ πτερόν· οὐ μὲν ὕπερθεν
ἠέρος ὑψιπόροισιν ἐπιπλώουσι κελεύθοις,
ἀλλ' ἔμπης θείειν ποσσὶ κραιπνοὶ τελέθουσαι
αὐτοῖσι φορέουσιν ἴσον τάχος οἰωνοῖσιν.
Οὐδὲ μὲν ὀρνίθεσσιν ὁμοίϊος ἀμβαδὸν εὐνὴ,
Βάκτριον οἷα δὲ φῦλον ἔχουσιν ἀπόστροφα λέκτρα·
τίκτει δ' ἄπλετον ὠὸν, ὅσον χαδέειν τόσον ὄρνιν,
κυκλόσε λαϊνέοις θωρησσόμενον κελύφεσσι.
Πτῶκας ἀείδωμεν, θήρης ἐρίδωρον ὀπώρην.
Σῶμα πέλει τυτθὸν, λάσιον, δολιχώτατον οὖας,
βαιὸν ὕπερθε κάρη, βαιοὶ πόδες, οὐχ ἴσα κῶλα·
χροιὴν δ' ἀμφιέσαντ' ἀνομοιΐον· οἱ μὲν ἔασι
κυάνεοι δνοφεροί τε μελάμβωλον κατ' ἄρουραν·
ξανθοὶ δ' αὖθ' ἕτεροι πεδίων ἔπι μιλτοπαρῄων,
αὐτὰρ ἐρίγληνοι χαροπὸν στράπτουσιν ὀπωπαὶ,
κανθὸν ἀγρυπνίῃ κεκορυθμένον· οὔποτε γὰρ δὴ
ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἀποβρίξαντες ἕλοντο,
δειδιότες θηρῶν τε βίην μερόπων τε θοὸν κῆρ·
νυκτὶ δέ τ' ἐγρήσσουσι καὶ ἐς φιλότητα μόλοντες
νωλεμὲς ἱμείρουσι γάμων, ἔτι δ' ἔγκυοι οὖσαι
οὔποτ' ἀναίνονται πόσιος πολύθουρον ἐρωὴν,
οὐδ' ὅτε γαστρὶ φέρωσι πολύσπορον ὠκὺν ὀϊστόν.
Ἔξοχα γὰρ τόδε φῦλον, ὅσ' ἄπλετος ἔτραφεν αἶα,
πουλυγόνον τελέθει· τὸ μὲν ἄρ ποθι νηδύος ἐκτὸς
ἔμβρυον ἐκθρώσκει τετελεσμένον, ἄλλο δ' ἔσωθεν
νόσφι τριχὸς φορέει, τὸ δ' ἄρ' ἡμιτέλεστον ἀέξει,
ἄλλο δ' ἄναρθρον ἔχει θορόεν βρέφος ὠπήσασθαι·
ἐξείης τίκτει δὲ, καὶ οὔποτε θῆλυς ἀναιδὴς
λήθετο μαχλοσύνης· τελέει δ' ὅσα θυμὸς ἀνώγει,
οὐδ' αὐταῖς ὠδῖσιν ἀνηναμένη κυθέρειαν.

Certe et aliud genus meis vidi oculis,
geminum, magnum miraculum, cum passere camelum;
quem tamen, levibus quamvis-annumeratum avibus,
et alatum (existentem), mea canent carmina,
propterea-quod nostræ ipsum capit lex varia venationis.
Neque enim avium eum subigit hostile viscus,
neque aeriam arundines permeantes semitam,
sed equi canesque veloces et occulti laquei.
Hujus sane magnitudo quidem eximia, ut possit supra
tergum latissimum portare tenerum puerum;
et pedes alti *sunt*, similes tardis camelis,
quasi frequentibus firmati squamis
asperis ad-usque gemina genua; alte vero erigit
breve quidem caput, longum vero *ac* hirsutum collum
nigrum; illis copiosæ alæ *sunt;* non tamen superne
aeris sublimibus innatant viis,
sed tamen ad-currendum pedibus veloces cum-sint,
ipsis ferunt æqualem celeritatem avibus.
Neque quidem avibus similis in-alto concubitus,
sed Bactrium veluti genus habent aversos coitus;
parit autem immensum ovum, quod capiat tantam avem,
circumcirca lapideis munitum putaminibus.
Lepores canamus, venationis fertilem messem.
Corpus est *eis* parvum, hirsutum, longissima auris,
parvum superne caput, breves pedes, non æqualia crura;
colorem vero induerunt dissimilem: alii quidem sunt
nigri obscurique nigra-in-terra;
flavi rursum alii in campis rubicundis,
sed rotundi acriter fulgurant oculi
angulo insomnia instructo; nunquam enim
somnum in palpebris dormitantes capiunt,
metuentes ferarumque vim hominumque crudele cor;
noctu vero etiam expergiscuntur et in coitum convenientes
assidue desiderant concubitum, jam vero gravidæ factæ
nunquam respuunt mariti petulcam salacitatem,
ne-quidem cum in-utero gestant fecundam, celerem sagittam.] Eximie enim hoc genus *ex omnibus*, quæ spatiosa
educat tellus,] multiparum est; alius sane extra ventrem
fetus prosilit perfectus, alium vero intus
sine pilis gestat, alius porro semiperfectus crescit,
alium vero non-membratum habet seminalem fetum aspectu;] ordine autem parit *eos*, et nunquam femina impudens
obliviscitur libidinis, sed perficit quæcunque animus jubet,
ne-quidem in-ipsis partus-doloribus recusans Venerem.

ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Εἴδεα μὲν τόσα θηρσὶ, τόσαι τ' ἀνὰ δάσκιον ὕλην,
νυμφίδιοί φιλότητες ὁμήθειαί τε πέλονται,
ἔχθεά τε, κρυεροί τε μόθοι, νόμιοί τε χαμεῦναι.
Τλησιπόνων δ' ἀνδρῶν χρέος ἄπλετον ἀείδωμεν,

DE VENATIONE

LIBER QUARTUS.

Formæ quidem tot feris, totque per opacam silvam
sponsales amores et consuetudines sunt,
odiaque, horridaque prœlia, silvestresque concubitus
Laboriosorum autem virorum negotium ingens canamus

ἀμφότερον, κρατερόν τε μένος καὶ ἐπίφρονα βουλήν,
κέρδεά τ' αἰολόβουλα, πολυφράστοις τε δόλοισι
φραξαμένην κραδίην· ἡ γάρ τε πρὸς ἄγρια φῦλα
μάρναται, οἷσι θεὸς σθένος ὤπασε καὶ μένος ἠΰ,
καὶ φρένας οὐδ' αὐτῶν πολὺ μείονας ἀγρευτήρων.
Εἴδεα πολλὰ πέλει κλειτῆς πολυάρκυος ἄγρης,
ἄρμενα καὶ θήρεσσι καὶ ἔθνεσιν ἠδὲ χαράδραις,
μυρία· τίς κεν ἅπαντα μιῇ φρενὶ χωρήσειεν
εἰπέμεναι κατὰ μοῖραν ὑπ' εὐκελάδοισιν ἀοιδαῖς;
τίς δ' ἂν πάντ' ἐσίδοι; τίς δ' ἂν τόσον ὠπήσαιτο
θνητὸς ἐών; μοῦνοι δὲ θεοὶ ῥέα πάνθ' ὁρόωσιν.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω τά τ' ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
θήρην ἀγλαόδωρον ἐπιστείχων ξυλόχοισιν,
ὅσσα τ' ἀπ' ἀνθρώπων ἐδάην, τοῖσιν τὰ μέμηλε,
αἰόλα παντοίης ἐρατῆς μυστήρια τέχνης,
ἱμείρων τάδε πάντα Σευήρου [τοῦ] Διὸς υἱῷ
ἀείδειν· σὺ δέ, πότνα θεά, παγκοίρανε θήρης,
εὐμενέουσα θοῇ βασιληΐδι λέξον ἀκουῇ,
ὄφρα τεῶν ἔργων προμαθὼν ὀαρίσματα πάντα
θηροφονῇ, μακαριστὸς ὁμοῦ παλάμῃ καὶ ἀοιδῇ.
Θηρῶν οἱ μὲν ἔασιν ἐπίφρονες, αἰολόβουλοι,
ἀλλὰ δέμας βαιοί· τοὶ δ' ἔμπαλιν ἀλκήεντες,
βουλὴν δ' ἐν στήθεσσιν ἀνάλκιδες· οἱ δ' ἄρ' ὁμαρτῇ
καὶ κραδίην δειλοὶ καὶ γυῖα πέλουσ' ἀμενηνοί,
ἀλλὰ πόδεσσι θοοί· τοῖσιν δὲ θεὸς πόρε πάντα,
βουλὴν κερδαλέην, κρατερὸν δέμας, ὠκέα γυῖα.
Γιγνώσκουσι δ' ἕκαστος ἑῆς φύσιος κλυτὰ δῶρα,
ἔνθ' ὀλιγοδρανέες τε καὶ ἔνθα πέλουσι δαφοινοί.
Οὐκ ἔλαφος κεράεσσι θρασύς, κεράεσσι δὲ ταῦρος·
οὐ γενύεσσιν ὄρυξ κρατερός, γενύεσσι λέοντες·
οὐ ποσὶ ῥινόκερως πίσυνος, πόδες ὅπλα λαγωῶν·
πόρδαλις οἶδ' ὀλοὴ παλαμάων λοίγιον ἰόν,
καὶ σθένος αἰνὸς ὄϊς μέγα λαϊνέοιο μετώπου,
καὶ κάπρος μένος οἶδεν ἑῶν ὑπέροπλον ὀδόντων.
Ὅσσαι μέν νυν ἔασιν ἐπακτήρεσσι δαφοινοῖς
μουναδὸν ἐν σκοπέλοισι προμήθειαί τε πάγαι τε,
κεκριμένας φράσομεν θήρας ἐπὶ θηρσὶν ἑκάστοις·
ξυνὰ δέ τ' ὅσσα πέλουσιν, ὁμοίης ἔλλαχεν ᾠδῆς.
Ξυναὶ θηροσύναι δὲ λίνων, ξυναὶ δὲ ποδάγραι·
ξυνὰ δέ τ' ἀνθρώποισι ποδωκέα πάντα γένεθλα
ἵπποις ἠδὲ κύνεσσι διωκέμεν· ἄλλοτε δ' αὖτε
καὶ μούνοις ἵπποισι κυνῶν ἄτερ ἰθὺς ἐλαύνειν·
ἵπποισιν κείνοισιν, ὅσοι περὶ Μαυρίδα γαῖαν
φέρβοντ', ἢ Λιβύεσσιν· ὅσοι μὴ κάρτεϊ χειρῶν
ἄγχονται ψαλίοισι βιαζομένοιο χαλινοῦ,
πείθονται δὲ λύγοισιν, ὅπῃ βροτὸς ἡγεμονεύει.
Τοὔνεκεν ἱππελάται κείνων ἐπιβήτορες ἵππων
ἠδὲ κύνας λείπουσι φίλους, πίσυνοί τ' ἐλόωσιν
ἵπποις ἠελίου τε βολῇ, καὶ νόσφιν ἀρωγῶν.
Ξυνὸν ἀκοντίζειν δὲ καὶ ἀντία τοξάζεσθαι
θῆρας ἀρειοτέρους, τοί τ' ἀνδράσιν ἶφι μάχονται.
Ἐς δὲ λίνον χρειὼ στέλλειν οἰήϊα θήρης,
καὶ πνοιὴν ἀνέμων φεύγειν, ἄνεμόν τε δοκεύειν.
Οἷα δὲ ποντοπόρων ἀκάτων ἐπιβήτορες ἄνδρες

simul validumque robur et fraudulentas insidias,
vaframentaque callida, versutisque artibus
munitum cor; hoc enim adversus sæva genera
pugnat, quibus deus robur concessit et vires firmas,
et animos, ne ipsis quidem multo minores venatoribus.
Genera varia sunt celebris multisque-retibus-perficiendæ
venationis,] congruentia et feris et gentibus et vallibus,
innumera; quis cuncta uno pectore complectatur,
ut-memoret apte canoris carminibus?
quis vero omnia perspiciat? et quis tantum cernat,
qui-homo natus-sit? Soli autem dii facile omnia perspiciunt.
Sed ego commemorabo, quæ meis vidi oculis,
venationem splendidam obiens in-saltibus,
et quæ ex hominibus didici, quibus hæc curæ-sunt,
varia omnigenæ amabilis arcana artis,
cupiens hæc omnia Severi Jovis filio
canere; tu vero, veneranda dea, antistita venationis,
benivolens celeri *ista* regiæ dic auri,
ut tuorum operum prædoctus præcepta omnia
feras-occidat, felicissimus simul manu et camœna.
Ferarum aliæ quidem sunt versutæ, callidæ,
sed corpore parvæ, aliæ autem vice-versa robustæ,
astutia autem in pectoribus imbelles, aliæ porro simul
et corde timidæ et membris sunt debiles,
verum pedibus pernices, aliis denique deus largitus-est
omnia :] consilium vafrum, validum corpus, velocia genua.
Cognoscunt autem unaquæque suæ naturæ inclyta munera,
et qua-parte imbecillæ et qua-parte sint noxiæ.
Non cervus cornibus audax *est*, sed cornibus taurus,
non genis oryx validus, genis leones *validi sunt*,
nec pedibus rhinoceros fretus *est*, pedes arma leporum,
panthera novit perniciosa unguium letale venenum,
et robur fera ovis magnum saxeæ frontis,
et aper vim novit suorum validissimam dentium.
Quot quidem igitur sunt venatoribus cruentis
singulatim in scopulis artes et laquei,
separatas edisseremus venationes in feris singulis;
communia vero quæ sunt, simile sortita-sunt carmen.
Communes venationes retium, communesque pedicæ,
communia item hominibus velocia omnia genera
ad-persequendum equis et canibus; interdum vero contra
etiam solis equis, sine canibus, ad-agitandum recta,
equis illis, qui per Mauritaniam terram
pascuntur, aut Africanis, qui non robore manuum
cohibentur lupatis violenti freni,
sed obtemperant virgis, quoquo homo ducit.
Proinde equisones illorum conscensores equorum
et canes relinquunt amicos, et freti venantur
equis solisque radiis, et sine adjutoribus.
Commune vero *est* jaculari et ex-adverso sagittis-ferire
feras eminentiores, quæ hominibus audacter repugnant.
Porro ad rete necesse-est dirigere gubernacula venationis,
et flatum ventorum fugere, ventumque speculari.
Quomodo autem pontigradorum navigiorum conscensores

ἑζόμενοι πρύμνησι, νεῶν ἐφέποντες ὀχῆας,
ἠέρα παπταίνουσι καὶ ἀργέστῃσι νότοισι
πειθόμενοι τανύσαντο λινοπτερύγων ὅπλα νηῶν·
ὧδε καὶ ἐν τραφερῇ κέλομαι θηρήτορας ἄνδρας
παπταίνειν ἑκάτερθεν ἐπιπνείοντας ἀήτας,
ὄφρα λινοστατέωσι βοηλατέωσί τε πάντη
αὔραις ἀντιάσαντες· ἐπεὶ μάλα θήρεσι πᾶσιν
ὀξύταται ῥινῶν ὀσφρήσιες· εἰ δὲ φράσαιντο
ἢ σταλίκων ὀδμὴν ἢ πεπταμένοιο λίνοιο,
ἔμπαλιν ἰθύουσιν, ἐπιστροφάδην δὲ φέβονται
αὐτοῖς ἄντα βροτοῖσι, πόνον δ' ἅλιον θέσαν ἄγρης.
Τῷ μοι παπταίνοιεν ἐπαιγίζοντας ἀήτας
θηροφόνοι, στάλικάς τε λινοστασίην τ' ἐφέποιεν
ἀντιπέρην ἀνέμοιο βολῆς· ὄπιθεν δ' ἐλάοιεν
ἐς νότον, αἰθρήεντος ἐγειρομένου βορέαο·
ἐς δὲ βορῆν, σαλαγεῦντος ἐπὶ δνοφεροῖο νότοιο·
εὔρου δ' ἱσταμένοιο θέειν ζεφυρίτισιν αὔραις·
κινυμένου ζεφύρου δὲ θοῶς εἰς εὖρον ἐλαύνειν.
Ἀλλὰ σύ μοι πρώτιστα λεόντων ἔξοχον ἄγρην
ἐν θυμῷ βάλλοιο καὶ ἀνδρῶν ἄλκιμον ἦτορ.
Χῶρον μὲν πρώτιστον ἐπεφράσσαντο κιόντες,
ἔνθα περὶ σπήλυγγας ἐρίβρομος ἠύκομος λῖς
ἐνδιάει, μέγα δεῖμα βοῶν αὐτῶν τε νομήων·
θηρὸς δ' αὖ μετέπειτα πελώριον ὠπήσαντο
ἴχνεσι τριβομένοισιν ἀταρπιτὸν, ᾗ ἔνι πολλὸς
λαρὸν πιόμενος ποταμηπόρος ἰθὺς ὁδεύει.
Ἔνθ' ἤτοι βόθρον μὲν ἐΰδρομον ἀμφὶς ὄρυξαν,
εὐρὺν καὶ περίμετρον· ἀτὰρ μεσάτῃ ἐνὶ τάφρῳ
κίονα δειμάσθην μέγαν, ὄρθιον, ὑψικόλωνον·
τοῦ δ' ἄπο μὲν κρεμάσαντο μετήορον αὖ ἐρύσαντες
ἀρνειὸν νεογιλὸν ἀπ' ἀρτιτόκοιο τεκούσης·
ἔκτοθε δ' αὖ βόθροιο περίτροχον ἐστεφάνωσαν
αἱμασιὴν, πυκάσαντες ἐπασσυτέροις μυλάκεσσιν,
ὄφρα κε μὴ πελάσας δολερὸν χάος ἀθρήσειε.
Καί ῥ' ὁ μὲν ὑψικρεμὴς ὑπομάζιος ἀμνὸς ἀΰτεῖ·
τοῦ δέ τε πειναλέην κραδίην ἐπάταξεν ἰωή·
μαιόμενος δ' ἴθυσε, φίλον κεχαρημένος ἦτορ,
ἴχνος ἐπισπέρχων βληχῆς, ἠδ' ἔνθα καὶ ἔνθα
παπταίνων πυρόεν· τάχα δ' ἤλυθεν ἄγχι δόλοιο,
ἀμφί τε δινεῖται, κρατερὸς δέ ἑ λιμὸς ὀρίνει.
Αὐτίκα δ' αἱμασιὴν μὲν ὑπέρθορε γαστρὶ πιθήσας,
δέκτο δέ μιν χάος εὐρὺ περιστεφὲς, οὐδ' ἐνόησεν,
ὡς ἐπὶ βυσσὸν ἵκανεν ἀνωΐστοιο βερέθρου·
πάντοσε δινεῖται δὲ, παλίσσυτος αἰὲν ὀρούων,
ὁπποῖος περὶ νύσσαν ἀεθλοφόρος θοὸς ἵππος,
ἀγχόμενος παλάμῃσι καὶ ἡνιόχοιο χαλινῷ.
Οἱ δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπιῆς τηλαυγέος ἀθρήσαντες
ἀγρευτῆρες ὄρουσαν, ἐριτμήτοισι δ' ἱμᾶσι
δησάμενοι καθιᾶσιν ἐΰστροφα τυκτὰ μέλαθρα,
ὀπταλέον κἀκεῖσε δόλον κρύψαντες ἐδωδῆς·
αὐτὰρ ὅγ' ἐκ βόθροιο δοκεύμενος αὐτίκ' ἀλύξειν
ἔνθορε καγχαλόων· παρὰ δ' οὐκέτι νόστος ἑτοῖμος.
Ὧδε μὲν ἀμφὶ χυτὴν Λιβύην πολυδίψιον αἶαν.
Αὐτὰρ ἐϋρείταο παρ' ὄχθαις Εὐφρήταο

sedentes in-puppibus, navium tractantes gubernacula,
aerem observant, et candidis austris
obsequentes expandunt velivolarum carbasa navium;
sic etiam in terra jubeo venatores (viros)
observare utrinque aspirantes ventos,
ut retia-collocent et feras-agitent undique
auris occursantes, quia valde feris omnibus
acerrimi *sunt* narium olfactus; sin autem percipiant
aut vallorum odorem aut diducti retis,
retro ruunt et recessim fugiunt
ipsos adversus homines, laboremque inanem efficiunt venationis.] Quapropter mihi observent ingruentes ventos
venatores, perticasque cassiumque-seriem instruant
contra venti impetum; retro vero agitent,
versus austrum, sereno excitato Borea;
versus Boream vero, flante caliginoso austro;
euro autem incumbente occurrant Zephyri flabris;
commoto denique Zephyro celeriter versus eurum agitent.
Sed tu mihi primo leonum eximiam venationem
in animo repone et virorum forte pectus.
Locum quidem primo designant profecti *illuc*,
ubi circum speluncas graviter-rugiens bene-jubatus leo
moratur, ingens terror boum ipsorumque pastorum:
leonis vero postea ingentem speculantur
vestigiis tritis viam, qua frequens
dulce poturus ad-flumen-tendens recta commeat.
Ibi sane foveam quidem rotundam circumducunt,
latam atque amplissimam; sed media in fossa
columnam excitant magnam, erectam, arduam;
de hac vero suspendunt sublimem, abstractum
agnum subrumum a nuper-enixa matre;
porro extra foveam rotundam circulariter-extruunt
maceriam confertam condensis saxis,
ne forte accedens *leo* dolosum hiatum conspiciat.
Et sane alte-pendens subrumus agnus balat,
illius autem famelicum cor ferit balatus,
anquirens autem properat, amico exhilaratus animo,
vestigium accelerans ad balatum, et huc atque illuc
spectans igneum; statim vero accedit prope dolum,
circumque vertitur, vehemens autem eum fames stimulat.
Illico autem septum quidem transilit ventri obsecutus,
excipitque eum fovea ampla, circumsepta, neque animadvertit *ille,*] quod ad profundum venerit improvisi barathri;
usquequaque autem vertitur, reciprocus semper ruens,
qualis circa metam victoriosus, pernix equus,
repressus manibus et aurigæ freno.
At ipsi e specula edita conspicati
venatores accurrunt, beneque-sectis loris
religatam demittunt bene-flexam affabre-factam caveam,
assum etiam-illic dolum occultantes escæ;
at ille e fossa sperans mox se-evasurum,
insilit exultans; sed licet non-amplius reditus paratus.
Et ita quidem *fit* circa fusam Libycam, siticulosam terram.
Sed latiflui ad ripas Euphratis

ἵππους μὲν χαροποὺς μεγαλήτορας ἀρτύνονται
θήρειον ποτὶ μῶλον· ἐπεὶ χαροποὶ γεγάασι
κραιπνότατοι θείειν καὶ ἀναιδέες ἶφι μάχεσθαι,
καὶ μοῦνοι τετλᾶσι λεόντων ἀντία βρυχήν·
οἱ δ' ἄλλοι τρείουσι καὶ ἀγκλίνουσιν ὀπωπὰς,
δειμαίνοντες ἄνακτος ἑοῦ πυριλαμπέα κανθὸν,
ὡς ἐφάμην καὶ πρόσθεν ἐν Ἱππαλέοισιν ἀοιδαῖς.
Πεζοὶ δ' ἐκτανύσαντο λίνοιο περίδρομον ἕρκος,
ἄρκυας ἀσσυτέροις ἐπιδειμάμενοι σταλίκεσσι·
τόσσον δ' αὖθ' ἑκάτερθεν ἐπιπρονένευκε κεραίη,
ὅσσον ἐπημύει κέρας ἀρτιτόκοιο σελήνης.
Τρισσοὶ δ' αὖ λοχόωσι λίνων ἔπι θηρητῆρες,
εἷς μέσατος, δοιοὶ δ' ἄρ' ἐπ' ἀκροτάτοισι κορύμβοις,
ὁππόσον ἐκ μεσάτοιο γεγωνότος ἀμφοτέροισιν
εἰσαΐειν ἑκάτερθε διπλῶν ἀκρόπτερα φωτῶν.
Οἱ δ' ἄλλοι στήσαντο νόμῳ πολέμοιο δαφοινοῦ,
φρυκτοὺς αὐσταλέους πυριλαμπέας ἀμφὶς ἔχοντες·
ἀνδρῶν δ' αὐτὸς ἕκαστος ἔχει σάκος ἐν χερὶ λαιῇ,
(ἀσπίδος ἐν πατάγῳ θηρσὶν μέγα δεῖμα δαφοινοῖς·)
δεξιτερῇ δὲ φέρει πεύκης ἄπο δαιόμενον πῦρ·
ἔξοχα γὰρ δείδοικε πυρὸς μένος ἠΰκομος λῖς,
οὐδ' ἐσιδεῖν τέτληκεν ἀταρμύκτοισιν ὀπωπαῖς.
Οἱ δ' ὁπότ' ἀθρήσωσι λεόντων ἄλκιμον ἦτορ,
πάντες ὁμῶς ἱππῆες ἐπέσσυθεν, ἀμφὶ δὲ πεζοὶ
ἕσπονται παταγεῦντες, ἀϋτὴ δ' αἰθέρ' ἱκάνει.
Θῆρες δ' οὐ μίμνουσιν, ἐπιστροφάδην δὲ νέονται
θυμὸν ὀδὰξ πρίοντες, ἀμυνέμεν οὐκ ἐθέλοντες.
Ὡς δ' ἰχθῦς ἀνὰ νύκτα δολόφρονες ἀσπαλιῆες
πρὸς βόλον ἰθύνουσι θοαῖς ἀκάτοισι φέροντες
λαμπομένας δαΐδας· τοὶ δὲ τρείουσιν ἰδόντες
ἔλλοπες, οὐδὲ μένουσιν ἑλισσομένην ἀμαρυγήν·
ὣς καὶ θῆρες ἄνακτες ἐπιμύουσιν ὀπωπάς.
Καὶ τότε δειδιότες κτύπον ἀνδρῶν καὶ φλόγα πυρσῶν
αὐτόματοι πλεκτῇσι λίνων λαγόνεσσι πέλασσαν.
Ἔστι δέ τις θήρης τρίτατος νόμος Αἰθιοπήων
ἀκάματος, μέγα θαῦμα· τὸ δ' ἀνέρες ἀλκήεντες
Αἴθοπες ἠνορέῃ πίσυνοι πίσυρες τελέουσι.
Πλεκτὰ σάκη τεύχουσιν ἐϋστρέπτοισι λύγοισι
καρτερὰ καὶ πλευρῇσι περίδρομα, καδδὲ βοείας
ἀζαλέας τανύουσιν ἐπ' ἀσπίσιν ὀμφαλοέσσαις,
ἄλκαρ ἔμεν τ' ὀνύχων βριαρῶν γενύων τε δαφοινῶν·
αὐτοὶ δ' οἰὸς ἄωτα πρόπαν δέμας ἀμφιέσαντο,
σφιγξάμενοι καθύπερθεν ἐπασσυτέροις τελαμῶσι·
καὶ κόρυθες κρύπτουσι καρήατα· μοῦνα δ' ἀθρήσαις
χείλεά τε ῥῖνάς τε καὶ ὄμματα μαρμαίροντα.
Ἄντα δὲ θηρὸς ἴασιν ἀολλέες, εὐκελάδοισι
μάστιξιν θαμινῇσι δι' ἠέρος αἰθύσσοντες·
αὐτὰρ ὅγε σπήλυγγος ὑπεκπροθορὼν ἀλίαστος,
βρυχᾶται πετάσας φόνιον χάος ἀντία φωτῶν,
δερκόμενος χαροποῖσιν ὑπ' ὄμμασιν αἰθόμενον πῦρ,
θυμῷ παφλάζων ἴκελος δίοισι κεραυνοῖς.
Οὐ τοῖον Γάγγαο ῥόος πρόσθ' ἠελίοιο
Ἰνδὸν ὑπὲρ δάπεδον Μαρυανδέα λαὸν ἀμείβων
μυκᾶται βρύχημα πελώριον, ὁππότε κρημνῶν

equos quidem acres, magnanimos adornant
ferinum ad certamen; quia acres sunt,
expeditissimi ad-currendum et intrepidi ad fortiter dimicandum,] et soli sustinent leonum ex-adverso rugitum;
alii autem *equi* trepidant et avertunt oculos,
metuentes regis sui fulgentem aspectum,
ut dixi etiam antea in equestribus carminibus.
Pedites vero expandunt retis circumdantem sepem,
casses frequentibus affigentes furcis;
tantum vero utrinque prominet cornu,
quantum inclinatur cornu novæ lunæ.
Tres porro excubant ad retia venatores,
unus medius, duo autem ad extrema cornua,
tanto-spatio,-ut ex medio acclamante utrique
exaudire-possint utrinque geminorum extremæ-alæ virorum.
Alii autem consistunt more belli cruenti
faces siccas ignitas circum tenentes;
virorum vero unusquisque habet scutum in manu læva,
(clypei in strepitu feris magnum terriculamentum cruentis;)
dextra vero gestat de pinu flagrantem ignem;
valde enim metuit ignis vim bene-jubatus leo,
neque intueri *eum* sustinet intrepidis oculis.
Illi vero ubi conspexerunt leonum forte pectus,
omnes simul equites impetum-faciunt, circum vero pedites
sequuntur strepentes, clamor autem in-cœlum pertingit.
Leones autem non manent, sed conversim revertuntur,
animum mordicus scindentes, defendere nolentes.
Quemadmodum vero pisces per noctem dolosi piscatores
ad bolum impellunt, velocibus scaphis ferentes
lucidas faces; trepidant vero conspicati
pisces, neque sustinent agitatam flammam;
sic etiam leones reges claudunt oculos.
Et tunc metuentes strepitum virorum et flammam lampadum
ultro plexis retium lateribus accedunt.
Est porro quædam venationis tertia ratio Æthiopum,
indefessa, magnum miraculum; hoc autem viri robusti
Æthiopes robore freti quatuor perficiunt.
Plexos clypeos fabricant bene-textis ex-viminibus
firmos et latera cingentes, pellesque-bubulas
siccas extendunt super clypeos umbilicatos,
præsidium ut-sit et unguium acutorum et dentium cruentorum;] ipsi vero ovis flores (*lanam*) toto corpore induunt,
constringentes superne crebris loris,
et galeæ occulunt capita; sola vero videris
labiaque naresque et oculos micantes.
Contra feram autem pergunt conferti, sonoris
flagellis frequentibus per aerem verberantes;
at ille quidem de-spelunca prosiliens vehemens,
fremit aperto cruento rictu contra viros,
videns acribus oculis ardentem ignem,
ira æstuans, similis infestis fulminibus.
Non ita Gangis fluentum adversus solem,
Indum per solum, Maryandinum populum permeans,
mugit mugitum vastum, cum ex-præcipitiis

ἐκπροθορὼν ἐκάλυψε μέλαν δέμας αἰγιαλοῖο·
ὅστε καὶ εὐρύτατός περ ἐὼν, καί τ' εἴκοσιν ἄλλοις
κυρτοῦται ποταμοῖσι κορυσσόμενος λάβρον ὕδωρ·
οἷον ἐπισμαραγεῖ δρίος ἄσπετον ἠδὲ χαράδραι
βρυχηθμοῖς ὀλοοῖσιν, ἐπιβρέμεται δ' ὅλος αἰθήρ.
Καί ῥ' ὁ μὲν αὐτίκ' ὄρουσε λιλαιόμενος χροὸς ἆσαι,
λαίλαπι χειμερίῃ πανομοίϊος· οἱ δὲ μένουσιν
ἀστεμφεῖς πυρόεσσαν ἐπαιγίζουσαν ἐνιπήν.
Αὐτὰρ ὅγ' ἔν τ' ὀνύχεσσι γένυσσί τε λευγαλέῃσιν
ἄσχετος ὅν κεν ἕλῃσιν, ἐπαιθύσσων κεραΐζει.
Τὸν δ' ἕτερος κατόπισθε μεγασθενέων αἰζηῶν
κικλήσκει, παταγῶν τε διαπρύσιόν τε γεγωνώς.
Αἶψα δ' ἐπιστρεφθεὶς μεγαλήνωρ ἠΰκομος λῖς
ὦρτο λιπὼν ὃν ἔμαρψεν ὑπὸ στόμα· καὶ πάλιν ἄλλος
δόχμιος ἠϋγένειον ὀρίνει θῆρα κελαινόν·
ἄλλοι δ' ἀλλαχόθεν μιν ἐπασσύτεροι κλονέουσι
ῥινοῖσιν πίσυνοι σακέεσσί τε καὶ τελαμῶσι,
τοὺς οὔτε κρατεροὶ γενύων τάμνουσιν ὀδόντες,
οὔτε σιδηρείων ὀνύχων πείρουσιν ἀκωκαί.
Αὐτὰρ ὁ μαψίδιον φθινύθει πόνον, ἄκριτα θύων,
τὸν μὲν καλλείπων, τὸν δ' αἰρόμενος χθονὸς αἶψα
αὖ ἐρύων, τῷ δ' αὖτις ἀάσχετος ἰθὺς ὀρούων.
Ὡς δ' ὁπότ' ἐν πολέμοισιν ἀρήϊον ἄνδρα κραταιὸν
δήϊος ἀμφιβάλῃ στεφάνη μαλεροῖο μόθοιο,
αὐτὰρ ὅγε πνείων μένος ἄρεος ἔνθα καὶ ἔνθα
ἀΐσσει, παλάμῃ κραδάων πεφονωμένον ἔγχος,
ὀψὲ δέ μιν δάμνησιν ἐνυάλιος λόχος ἀνδρῶν,
πάντες ὁμοῦ βρίσαντες· ὁ δ' ὀκλάζει κατὰ γαίης,
βαλλόμενος πυκινῇσι τανυροίζῃσιν ἀκωκαῖς·
ὣς ὅγ' ἀνηνύστοισιν ἀπειπάμενος καμάτοισιν,
ὀψὲ βροτοῖσιν ἔδωκε βραβήϊα πάντα μόθοιο·
ἀφρὸν ἀποσταλάει δὲ ποτὶ χέρον αἱματόεντα·
εἴκελος αἰδομένῳ δὲ ποτὶ χθόνα κανθὸν ἐρείδει.
Ὡς δὲ βροτὸς πολλοῖσιν ἐρεψάμενος κοτίνοισι
πυγμαχίης ἐν ἀγῶσιν, ὑπ' ἀνέρος ἀλκήεντος
ἄντην ἀσσυτέρῃσιν ὑπ' ὠτειλῇσι δαμασθεὶς,
ἕστη μὲν πρώτιστα λελουμένος αἵματι λάβρῳ,
οἷα μεθυσφαλέων, ἑτεροκλονέων τε κάρηνον·
αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπὶ γαῖαν ὑποκλαδὸν ἐξετανύσθη·
ὣς ὅγ' ἐπὶ ψαμάθου κεχαφηότα γυῖα τάνυσσεν.
Οἱ δὲ τότ' ἐγκονέουσι πολὺ πλέον, αἶψα δ' ὕπερθε
πάντες ἐρεισάμενοι κρατεροῖσι δέουσ' ὑπὸ δεσμοῖς
οὐδὲν ἀλευόμενον, μάλα δ' ἥμενον ἀτρεμέοντα.
Ὢ μέγα τολμήεντες ὅσον χάδον, ὅσσον ἔρεξαν,
αἰνὸν κεῖνο πέλωρον ἅτε κτίλον ἀείρουσιν.
Ἔκλυον, ὡς βόθροισιν ὁμοίοισίν τε δόλοισι
θήρασσαν καὶ θῶας ἀναιδέας, ἠδὲ γένεθλα
πορδαλίων ἀπάτησαν, ἀτὰρ πολὺ μείοσι βόθροις·
κίονα δ' οὐχὶ λίθοιο, δρυὸς δ' ἐτάμοντο κεραίην·
οὐδὲ μὲν ὑψικρεμῆ χιμάρου γόνον ἠώρησαν,
ἀλλὰ κυνός· τοῦ δ' αὐτ' ἀπὸ μήδεα δῆσαν ἱμάσθλαις
λεπταλέαις· ὁ δ' ἄρ' ὦκα περισπερχὴς ὀδύνῃσιν
ὠρυθμοῖς ὑλάει καὶ πορδαλίεσσιν ἀϋτεῖ·
ἡ δὲ μάλ' ἰάνθη, διά τε δρίος ἰθὺς ὀρούει.

prosiliens occulit nigrum corpus littoris;
qui quamvis latissimus sit, etiam viginti aliis
augetur fluminibus, turbans impetuosam aquam :
quemadmodum resonat silva vehementer et valles
fremitibus tristibus ; reboat vero totus æther.
Et sane ipse quidem illico irruit cupiens corpore exsaturari,
turbini hiberno persimilis; illi vero expectant
immoti igneum irruentem impetum.
At ipse unguibus maxillisque diris
indomitus, quemquem corripit, *eum* concutiens lacerat.
Hunc vero alius pone magnanimorum juvenum
advocat, perstrepensque valideque clamans.
Mox autem conversus magnanimus, bene-jubatus leo
excitatur, relicto *eo* quem comprehenderat ore; et iterum
alius] obliquus bene-barbatum commovet leonem nigrum;
alii vero aliunde ipsum frequentes lacessunt
pellibus freti scutisque et loris,
quæ neque validi maxillarum secant dentes,
neque ferreorum unguium perforant cuspides.
At ille irritum consumit laborem, absque-delectu furens,
hunc quidem relinquens, illum autem attollens humo celeriter] resupinans, in-alium rursum indomitus recta irruens.
Ut autem quando in bello martium virum, fortem,
hostilis circumdat corona ferventis prœlii,
at ille spirans robur Martis huc et illuc
ruit, manu vibrans cruentam hastam,
tandem vero eum subigit bellatrix turba virorum,
omnes simul incumbentes; ille autem procumbit humi
percussus densis, longisonis hastis :
item ille (*leo*) infestis renuncians laboribus,
tandem hominibus concedit præmia omnia certaminis;
spumam vero destillat in solum sanguinolentum,
similisque pudibundo ad terram oculos affigit.
Sicut autem aliquis multis cumulatus oleastris
pugilatus in certaminibus, a viro robusto
ex-adverso frequentibus vulneribus domitus,
stat quidem primum perfusus sanguine copioso,
quasi per-vinum-titubans, et huc-illuc jactans caput,
sed postea humi genu-flexo extenditur :
ita ille in arena exhausta membra exporrigit.
Ipsi vero tunc urgent multo magis, mox autem superne
omnes incumbentes firmis ligant vinculis
non evitantem, sed valde placidum, quietum.
O valde audaces quanta conceperunt *animo*, quanta patrarunt,] horrendum illud monstrum quasi arietem attollunt.
Audivi, quod foveis similibusque insidiis
ceperint etiam thoes impudentes, et genera
pantherarum deceperint, sed longe minoribus foveis.
Columnam autem non-e-lapide, sed e-quercu secant palum,
neque etiam in-sublimi-pendulam capræ prolem suspendunt,
sed canis, hujus vero genitalia religant loris
tenuibus; ipse autem illico discruciatus doloribus
latratibus perstrepit et pantheras inclamat;
illa vero admodum lætatur, perque silvam recta irruit.

Ὡς δ' ὁπότ' ἰχθυβόλοι κύρτου δόλον ἐστήσαντο,
πλεξάμενοι σπάρτῳ Σαλαμινίδι, καὶ λαγόνεσσι
πούλυπον ἢ κεστρῆα πυρὶ φλεγέθοντες ἔθεντο·
ὀδμὴ δ' ἐς πλαταμῶνας ἀφίκετο, καὶ ποτὶ κύρτον
ἔλλοπας αὐτομόλους εἰσήγαγεν, οὐδὲ δύνανται
αὖτις ὑπεκδῦναι, δεινοῦ δ' ἤντησαν ὀλέθρου·
ὣς κείνη σκυλακῆος ἀπόπροθεν εἰσαΐουσα
ἔδραμε καὶ θόρεν, οὔτιν' ὀϊσσαμένη δόλον εἶναι,
γαστέρι πειθομένη δὲ μυχοὺς ἐπέλασσε βερέθρου.
Πορδάλιας καὶ δῶρα Διωνύσοιο δάμασσαν,
θηροφόνων δολερῶν δολερὴν πόσιν οἰνοχοεύντων,
οὐδὲν ἀλευομένων ζαθέοιο κότον Διονύσου.
Πορδάλιες νῦν μὲν θηρῶν γένος, ἀλλὰ πάροιθεν
οὐ θῆρες βλοσυραὶ, χαροπαὶ δ' ἐπέλοντο γυναῖκες,
οἰνάδες, ὀσχοφόροι, τριετηρίδες, ἀνθοχάρηνοι,
Βάκχου φοιταλιῆος ἐγερσιχόροιο τιθῆναι.
Νηπίαχον γὰρ Ἴακχον Ἀγηνορὶς ἔτραφεν Ἰνὼ,
μαζὸν ὀρεξαμένη πρωτόῤῥυτον υἱέϊ Ζηνός·
σὺν δ' ἄρ' ὁμῶς ἀτίτηλε καὶ Αὐτονόη καὶ Ἀγαύη·
ἀλλ' οὐκ εἰν Ἀθάμαντος ἀταρτηροῖσι δόμοισιν,
οὔρεϊ δ', ὃν τότε Μηρὸν ἐπικλήδην καλέεσκον.
Ζηνὸς γὰρ μεγάλην ἄλοχον μάλα δειμαίνουσαι
καὶ Πενθῆα τύραννον Ἐχιονίδην τρομέουσαι,
εἰλατίνῃ χηλῷ δῖον γένος ἐγκατέθεντο,
νεβρίσι δ' ἀμφεβάλοντο καὶ ἐστέψαντο κορύμβοις
ἐν σπέϊ, καὶ περὶ παῖδα τὸ μυστικὸν ὠρχήσαντο·
τύμπανα δ' ἐκτύπεον καὶ κύμβαλα χερσὶ κρόταινον,
παιδὸς κλαυθμυρμῶν προκαλύμματα· πρῶτα δ' ἔ-
[φαινον
ὄργια κευθομένῃ περὶ λάρνακι· σὺν δ' ἄρα τῇσιν
Ἀόνιαι λάθρῃ τελετῶν ἅπτοντο γυναῖκες·
ἐκ δ' ὄρεος πιστῇσιν ἀγερμοσύνην ἐτάρῃσιν
ἔντυον ἰθῦσαι Βοιωτίδος ἔκτοθε γαίης·
μέλλε γὰρ, ἤδη μέλλεν ἀνήμερος ἡ πρὶν ἐοῦσα
γαῖα φυτηκομέειν ὑπὸ λυσιπόνῳ Διονύσῳ.
Χηλὴν δ' ἀῤῥήτην ἱερὸς χορὸς ἀείρασαι,
στεψάμεναι νώτοισιν ἐπεστήριξαν ὄνοιο·
Εὐρίπου δ' ἵκανον ἐπ' ἠόνας, ἔνθα κίχανον
πρέσβυν ὁμοῦ τεκέεσσιν ἁλίπλανον· ἀμφὶ δὲ πᾶσαι
γριπέας ἐλλίσσοντο βυθοὺς ἀκάτοισι περῆσαι·
αὐτὰρ ὅγ' αἰδεσθεὶς ἱερὰς ὑπέδεκτο γυναῖκας.
Καὶ δή οἱ χλοερὴ μὲν ὑπήνθεε σέλμασι μίλαξ,
πρύμνην δ' ὡραίη τ' ἔλινος καὶ κισσὸς ἔρεπτον·
καί κεν ὑπὲρ πόντοιο κυβίστεον ἀσπαλιῆες
δείματι δαιμονίῳ πεπτηότες, ἀλλὰ πάροιθεν
ἐς γαῖαν δόρυ κέλσε· πρὸς Εὐβοίην δὲ γυναῖκες
ἠδ' ἐπ' Ἀρισταίοιο θεὸν κατάγοντο φέρουσαι,
ὅσθ' ὕπατον μὲν ἔναιεν ὄρει κεράεσσιν ὑπ' ἄντρου,
μυρία δ' ἀγραύλων βιοτὴν ἐδιδάξατο φωτῶν·
πρῶτος ποιμένιον ἱδρύσατο, πρῶτος ἐκεῖνος
καρποὺς ἀγριάδος λιπαρῆς ἔθλιψεν ἐλαίης,
καὶ ταμίσῳ πρῶτος γάλα πήξατο, καὶ ποτὶ σίμβλους
ἐκ δρυὸς ἀείρας ἀγανὰς ἐνέκλεισε μελίσσας.
Ὅς τότε καὶ Διόνυσον ἑῷ νεογιλὸν ὑπ' ἄντρῳ

Quemadmodum autem cum piscatores retis dolum statuunt
nexum e sparto Salaminio, et in-lateribus
polypum aut mugilem igne ustulantes ponunt;
nidor autem ad-scopulos penetrat, et ad nassam
pisces ultro venientes allicit, neque possunt *illi*
rursum se-emergere, sed triste incidunt in-exitium:
sic illa catulum procul inaudiens
currit et insilit, nullum suspicata dolum subesse;
ventri vero morem-gerens specus propinquat barathri.
Pantheras etiam dona Bacchi capiunt,
venatoribus dolosis dolosum potum fundentibus,
nihilque metuentibus divini indignationem Bacchi.
Pantheræ nunc quidem *sunt* ferarum genus, at olim
non feræ truces, verum formosæ erant feminæ,
vinolentæ, pampiniferæ, trietericæ, florido-capite,
Bacchi vagabundi, choreas-excitantis nutrices.
Infantem enim Bacchum Agenoris aluit Ino,
mammam præbens primifluam filio Jovis;
una vero simul educavit *eum* et Antonoe et Agave;
at non in Athamantis crudelibus ædibus,
verum in-monte, quem quondam Meron cognomento vocabant.] Jovis enim potentem uxorem valde metuentes
et Pentheum tyrannum Echionidem horrentes,
abiegna in-cista divinum genus reposuerunt,
pellibusque induerunt et circumdederunt racemis
in specu, et circum puerum mysticam choream-agitarunt,
tympanaque pulsarunt, et cymbala manibus increpuerunt,
pueri ploratuum tegumenta; prima autem exhibuerunt
orgia occultam circum arcam, cumque his sane
Bœoticæ clam mysteria attingebant feminæ;
de monte autem cum-fidelibus cœtum sociis
instituerunt, currentes extra Bœotiam terram;
fuit enim, jam fuit, quæ expers-vitium antea erat,
terra, vites-productura sub solvente-curas Baccho.
Arcam porro arcanam sacer chorus sublatam,
coronatam tergis imposuerunt asini,
Euripique venerunt ad littora, ubi offenderunt
senem cum liberis marivagum; circum vero omnes (*Bacchæ*)
piscatores rogarunt, ut-gurgitem navibus trajicerent;
at ille (*senex*) reveritus sacras excepit feminas.
Et sane ipsi viridis quidem efflorescebat in-transtris taxus,
puppim vero matura vitis et hedera implicabant;
et in mare desiliissent piscatores,
terrore divino perculsi, sed prius
ad terram navem appulit; in Eubœam vero feminæ
atque Aristæi *domum* Deum deducebant ferentes,
qui supremum quidem incolebat montem, sub cornibus antri,
infinita autem agrestium vitam docuit virorum:
primus rem-pecuariam informavit, primus ille
fructus agrestis, pinguis expressit olivæ,
et coagulo primus lac compegit, et in alvearia
de quercu exemtas dulces inclusit apes.
Qui tunc quoque Bacchum tenerum suo sub antro

Ἰνώης ἔθρεψε δεδεγμένος ἐκ χηλοῖο,
σὺν Δρυάσιν δ' ἀτίτηλε μελισσοκόμοισί τε Νύμφαις,
Εὐβοίσιν τε κόρησι καὶ Ἀονίησι γυναιξίν.
Ἤδη κουρίζων δ' ἑτάροις μετὰ παισὶν ἄθυρε,
νάρθηκα προταμὼν στυφελὰς οὐτάζετο πέτρας·
αἱ δὲ θεῷ μέθυ λάρον ἀνέβλυσαν ὠτειλάων.
Ἄλλοτε δ' ἀρνειοὺς αὐτῇς ἐδάϊζε δορῇσι,
καὶ μελεϊστὶ τάμεν, νέκυας δ' ἔρριψεν ἔραζε·
αὖτις δ' ἅψεα χερσὶν εὐσταλέως συνέβαλλεν·
οἱ δ' ἄφαρ ἔζωον χλοεροῦ θ' ἅπτοντο νομοῖο.
Ἤδη καὶ θιάσοισιν ἐμέμβλετο, καὶ κατὰ πᾶσαν
γαῖαν ἐκίδνατο δῶρα Θυωναίου Διονύσου·
πάντη δὲ θνητοῖς ἀρετὴν πωλέσκετο φαίνων.
Ὀψὲ δὲ καὶ Θήβης ἐπεβήσατο, καὶ πυρίπαιδι
πᾶσαι ὑπηντίασαν Καδμηΐδες· αὐτὰρ ὁ μάργος
Πενθεὺς οὐχὶ δετὰς παλάμας ἔδεεν Διονύσου,
καὶ θεὸν αὐτοφόνοισιν ἀπείλεε χερσὶ δαΐξαι,
οὐ Τυρίου Κάδμοιο καταιδόμενος τρίχα λευκήν,
οὐδὲ κυλινδομένην οἷσι πρὸ πόδεσσιν Ἀγαύην·
σύρειν δ' αἰνομόροισιν ἐβώστρεεν οἷς ἑτάροισι,
σύρειν τε κλείειν τε, χορόν τ' ἐλάασκε γυναικῶν.
Οἱ μέν νυν Βρόμιον Πενθηϊάδαι φυλακῆες
δεσμοῖσι δοκέοντο σιδηρείοισιν ἄγεσθαι,
ἄλλοι Καδμεῖοί τε· θεοῦ δ' οὐχ ἅπτετο δεσμά·
παχνώθη δὲ κέαρ θιασώτισι, πάντα δ' ἔραζε [ρῶν·
ῥίψαν ἀπὸ κροτάφων στεφανώματα θύσθλα τε χει-
πάσαις δ' ἐστάλαον Βρομιώτισι δάκρυ παρειαί·
αἶψα δ' ἀνηύτησαν. Ἰὼ μάκαρ, ὦ Διόνυσε,
ἅπτε σέλας φλογερὸν πατρώϊον, ἂν δ' ἐλέλιξον
γαῖαν, ἀταρτηροῦ δ' ὄπασον τίσιν ὦκα τυράννου·
θὲς δὲ παρὰ σκοπιῇσι, πυρίσπορε, Πενθέα ταῦρον,
ταῦρον μὲν Πενθῆα δυσώνυμον, ἄμμε δὲ θῆρας
ὠμοβόρους, ὀλοοῖσι κορυσσομένας ὀνύχεσσιν,
ὄφρα μιν, ὦ Διόνυσε, διὰ στόμα δαιτρεύσωμεν.
Ὣς φάσαν εὐχόμεναι· τάχα δ' ἔκλυε Νύσιος ἀρῆς·
Πενθέα μὲν δὴ ταῦρον ἐδείξατο, φοίνιον ὄμμα,
αὐχένα τ' ἠώρησε, κέρας τ' ἀνέτειλε μετώπου·
ταῖσι δὲ γλαυκιόωσαν ἐθήκατο θηρὸς ὀπωπὴν
καὶ γένυας θώρηξε, κατέγραψεν δ' ἐπὶ νώτου
ῥινὸν ὅπως νεβροῖσι καὶ ἄγρια θήκατο φῦλα.
Αἱ δὲ θεοῦ βουλῇσιν ἀμειψάμεναι χρόα καλὸν,
πορδάλιες Πενθῆα παρὰ σκοπέλοισι δάσαντο.
Τοιάδ' ἀείδοιμεν, τοῖα φρεσὶ πιστεύοιμεν·
ὅσσα Κιθαιρῶνος δὲ κατὰ πτύχας ἔργα γυναικῶν,
ἢ μυσαρὰς κείνας, τὰς ἀλλοτρίας Διονύσου,
μητέρας οὐχ ὁσίως ψευδηγορέουσιν ἀοιδοί.
Θηροφόνος δέ τις ὧδε πάγην ἑτάροισι σὺν ἄλλοις
θηρσὶ φιλακρήτοισιν ἐμήσατο πορδαλίεσσι.
Πίδακα λεξάμενοι Λιβύης ἀνὰ διψάδα γαῖαν,
ἥτ' ὀλίγη μάλα πολλὸν ἀνυδρότατον κατὰ χῶρον
ἀπροφάτως ἀΐδηλον ἀνασταλάει μέλαν ὕδωρ,
οὐδὲ πρόσω χεῖται κελαρύσμασιν, ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
βλύζει τε σταδίη τε μένει ψαμάθοισί τε δύνει·
ἔνθα τὸ πορδαλίων γένος ἄγριον εἶσι μετ' ἠῶ

Inoa aluit acceptum ex cista,
cumque Dryadibus eduxit apumque-curatricibus Nymphis,
Euboicisque cum-virginibus et Bœoticis mulieribus.
Jam vero puer *Bacchus* æqualibus cum pueris lusit,
ferulaque resecta duras vulnerabat petras;
hæ vero deo vinum dulce profuderunt e-vulneribus.
Alias vero agnos cum-ipsis discerpebat pellibus,
et membratim dissecabat, mortuosque projiciebat humi;
rursum vero membra manibus apte committebat,
ipsi vero reviviscebant virideque carpebant pabulum
Jam etiam pompis dabat-operam, et per universam
terram spargebantur dona Thyonæi Bacchi;
ubique vero *ille* mortalibus numen vagabatur ostendens.
Tandem vero etiam Thebas ingressus-est, et ignis-filio
omnes occurrerunt Cadmeides; sed insanus ille
Pentheus non ligandas manus ligabat Bacchi,
et deum propriis interminabatur manibus se-interemturum,
non Tyrii Cadmi reveritus capillum album,
neque provolutam suos ante pedes Agaven;
sed ut-raptarent *eum*, miseris acclamabat suis sociis,
ut-raptarent *eum* et includerent, chorumque expellebat fe-
minarum.] Sane quidem Bacchum Penthei satellites
vinculis existimabant ferreis duci,
aliique Thebani; deum vero non tangebant vincula,
contristabatur autem cor Bacchis, omnesque humi
projiciebant de temporibus coronas thyrsosque de-manibus,
omnibusque stillabant Bacchis lacrimam genæ,
statimque exclamarunt : Io beate, o Bacche,
accende fulmen ardidum paternum et concute
terram impiique concede *nobis* vindictam illico tyranni;
fac vero ad montes, o-igne-sate, Penthea taurum,
taurum quidem Pentheum infamem, nos autem feras
crudivoras, funestis armatas unguibus,
ut ipsum, o Bacche, ore dilaniemus.
Sic dixerunt precantes, statim autem exaudivit Nysius preces;
ac Pentheum quidem taurum fecit, sævum spectaculum,
cervicemque erexit, cornuque produxit e-fronte,
illis (*Bacchis*) autem cæsios fecit feræ oculos,
et malas armavit pinxitque in dorso
pellem sicut hinnulis et sæva effecit genera.
Ipsæ vero dei voluntate cum-mutassent corpus pulchrum,
pantheræ, Pentheum propter scopulos dilaniarunt.
Talia canamus, talia animis credamus;
quæ vero Cithæronis in angulis opera mulierum *fuerint*,
aut scelerosas illas alienas a-Baccho,
matres non sancte mentiuntur poetæ.

Venator autem aliquis ita decipulam sociis cum aliis
feris vinosis excogitavit pantheris.
Fontem eligentes Africæ per siticulosam terram,
qui parvus valde amplam, siccissimam per regionem
occulte obscuram agit *et* nigram aquam :
neque foras profunditur cum-strepitu, sed admodum diffi-
culter] scaturit et stagnans manet arenasque subit.
Quo pantherarum genus sævum tendit post auroram

πιόμενον· τοὶ δ' αἶψα κατὰ κνέφας ὁρμηθέντες
ἀγρευτῆρες ἄγουσιν ἐείκοσιν ἀμφιφορῆας
οἴνου νηδυμίοιο, τὸν ἑνδεκάτῳ λυκάβαντι
θλῖψε τις οἰνοπέδῃσι φυτηκομίῃσι μεμηλώς.
ὕδατι δ' ἐγκέρασαν λαρὸν μέθυ, καὶ προλιπόντες
πίδακα πορφυρέην, οὐ τηλόθεν εὐνάζονται,
προπροκαλυψάμενοι δέμας ἄλκιμον ἢ σισύρῃσιν
ἢ αὐτοῖσι λίνοισιν· ἐπεὶ σκέπας οὔ τι δύνανται
εὑρέμεν οὔτε λίθων οὔτ' ἠϋκόμων ἄπο δένδρων·
πᾶσα γὰρ ἐκτέταται ψαφαρὴ καὶ ἀδένδρεος αἶα.
Τὰς δ' ἄρα σειριόεντος ὑπ' ἠελίοιο τυπείσας
ἀμφότερον δίψη τε φίλη τ' ἐκάλεσσεν ἀϋτμή·
πίδακι δ' ἐμπέλασαν βρομιώτιδι καὶ μέγα χανδὸν
λάπτουσιν Διόνυσον, ἐπ' ἀλλήλῃσι δὲ πᾶσαι
σκιρτεῦσιν μὲν πρῶτα χοροιτυπέουσιν ὁμοῖαι,
εἶτα δέμας βαρύθουσι, προσώπατα δ' ἐς χθόνα δῖαν
ἠρέμα νευστάζουσι κάτω· μετέπειτα δὲ πάσας
κῶμα βιησάμενον χαμάδις βάλεν ἄλλυδις ἄλλην.
Ὡς δ' ὁπότ' εἰλαπίνῃσιν ἀφυσσάμενοι κρητήρων
ἥλικες εἰσέτι παῖδες, ἔτι χνοάοντες ἰούλους
λαρὸν ἀείδωσι, προκαλιζόμενοι μετὰ δεῖπνον
ἀλλήλους ἑκάτερθεν ἀμοιβαδίοισι κυπέλλοις,
ὀψὲ δ' ἐλώφησαν· τοὺς δ' ἔῤῥιφεν ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ
καὶ φρεσὶ καὶ βλεφάροισιν ἐπιβρίσαν μένος οἴνου·
ὣς κεῖναι μάλα θῆρες ἐπ' ἀλλήλῃσι χυθεῖσαι
νόσφι πόνου κρατεροῖσιν ὑπ' ἀγρευτῆρσι γένοντο.
Ἄρκτοισιν δὲ πονεῦσι κλυτὴν περιώσιον ἄγρην,
Τίγριν ὅσοι ναίουσι καὶ Ἀρμενίην κλυτότοξον.
Πουλὺς ὄχλος βαίνουσι τανύσκια βένθεα δρυμῶν,
ἴδριες, αὐτολύτοις σὺν εὐρίνεσσι κύνεσσιν,
ἴχνια μαστεύσοντ' ὀλοῶν πολυπλανέα θηρῶν.
Ἀλλ' ὁπότ' ἀθρήσωσι κύνες σημήϊα ταρσῶν,
ἕσπονται, στιβέας τε ποδηγετέουσιν ὁμαρτῇ,
ῥῖνας μὲν ταναὰς σχεδόθεν χέρσοιο τιθέντες·
εἰσοπίσω δ' εἴπερ τι νεώτερον ἀθρήσειαν
ἴχνος, ἐπειγόμενοι θόρον αὐτίκα καγχαλόωντες,
ληθόμενοι τοῦ πρόσθεν· ἐπὴν δ' εἰς ἄκρον ἵκωνται
εὐπλανέος στιβίης θηρός τε παναίολον εὐνήν,
αὐτίχ' ὁ μὲν θρώσκει παλάμης ἀπὸ θηρητῆρος,
οἰκτρὰ μάλ' ὑλακόων, κεχαρημένος ἔξοχα θυμόν.
Ὡς δ' ὅτε παρθενικὴ γλαγόεντος ἐν εἴαρος ὥρῃ
ἀβλαύτοισι πόδεσσιν ἀν' οὔρεα πάντ' ἀλάληται,
ἄνθεα διζομένη· τὸ δέ οἱ μάλα τηλόθ' ἐούσῃ
νηδύμιον προπάροιθεν ἴον μήνυσεν ἀϋτμή·
τῇ δὲ μάλ' ἰάνθη μείδησέ τε θυμὸς ἐλαφρὸς,
ἀμᾶται δ' ἀκόρητος, ἀναψαμένη δὲ κάρηνον,
εἶσιν ἐς ἀγραύλων δόμον ἀείδουσα τοκήων·
ὣς κυνὸς ἰάνθη θυμὸς θρασύς· αὐτὰρ ἐπακτὴρ
καὶ μάλα μιν θύνοντα βιησάμενος τελαμῶσι,
καγχαλόων παλίνορσος ἔβη μεθ' ὅμιλον ἑταίρων.
Τοῖσι δὲ καὶ δρυμὸν διεπέφραδε, θῆρά τε πικρὴν
αὐτὸς καὶ συνάεθλος ὅπου λοχόωντες ἔλειψαν.
Οἱ δ' ἄρ' ἐπειγόμενοι στάλικας στήσαντο κραταιοὺς
δίκτυά τ' ἀμπετάσαντο καὶ ἄρκυας ἀμφεβάλοντο·

poturum; at mox sub crepusculum excitati
venatores portant viginti amphoras
vini dulcis, quod undecimo *ante* anno
expressit aliquis viniferis plantationibus deditus;
aquæ autem immiscent meracum merum, ac deserto
fonte purpureo, non procul excubant,
usque-quaque-obvoluti corpus validum aut pænulis
aut ipsis retibus, quoniam tegumentum aliud nullum possunt
invenire, neque ex-lapidibus, neque pulchricomis ex arboribus;] omnis enim extensa-est arida et-sine-arboribus terra.
Has autem sane caniculari a sole percussas
simul et sitis et gratus allicit odor,
fontem autem proximant vinolentum et valde voraciter
lambunt vinum, in se-mutuo autem cunctæ
insiliunt quidem primum choreas-agitantibus similes,
deinde corpore gravantur, faciesque in terram divinam
sensim declinant deorsum, postea autem omnes
ebrietas subigens humi prosternit, alibi aliam.
Quomodo autem cum in-epulis haurientes e-crateribus
æquales adhuc adolescentes, adhuc pubescentes lanugine
suaviter cantillant, provocantes post cœnam
se-invicem utrinque mutuis proculis,
tandem autem quiescunt, eosque projicit alium supra alium
et mentem et oculos aggravans robur vini:
ita illæ quoque feræ supra se-mutuo fusæ
sine labore in-potestatem fortium venatorum rediguntur.
Ursis vero machinantur celebrem, ingentem venationem,
Tigrim quicunque accolunt et Armeniam inclytam-arcubus.
Copiosa turba abeunt in-umbrosas valles saltuum,
sollertes, cum copulatis sagacibus canibus,
vestigia anquirentes perniciosarum vaga ferarum.
Sed quando vident canes signa plantarum,
sectantur, indagatoresque ducunt simul,
nares quidem oblongas prope terram ponentes;
retro autem si quod forte novum viderint
vestigium, festinantes saliunt statim exultantes,
obliti prioris; postquam autem ad extremum pervenerunt
felicis vestigationis feræque *ad* varium cubile,
e-vestigio ille quidem salit a manu venatoris,
miserabiliter admodum latrans, exhilaratus vehementer
animo.] Ut autem cum puella lactei (in) veris tempore
nudis pedibus per montes omnes oberrat,
flores quærens; huic autem valde procul remotæ
suavem anterius violam indicat halitus,
eique valde lætatur ridetque animus levis;
decerpitque inexplebilis ac revinciens caput,
vadit in agrestium ædes cantillans parentum.
sic canis delectatur animus audax. At venator
quantumnis illum properantem vi-cohibens loris,
exultans reversus abit ad cœtum sociorum.
His vero et saltum ostendit, et feram acerbam
ipse et particeps-laboris ubi insidiantes reliquerint.
Illi autem festinantes furcas defigunt firmas,
retiaque expandunt et casses circumponunt;

ἐν δὲ δύω κλῖναν δοιαῖς ἑκάτερθε κεραίαις
ἀνέρας ἀκρολίνους ὑπὸ μειλινέοισι πάγοισιν.
Ἐκ δ' αὐτῶν κεράων τε καὶ αἰζηῶν πυλαωρῶν
λαιῇ μὲν μήρινθον ἐΰστροφον ἐκτανύουσι
μηκεδανήν, λινέην, ὀλίγον γαίης ἐφύπερθεν,
ὅσσον ἐπ' ὀμφαλὸν ἀνδρὸς ἱκανέμεναι στροφάλιγγα·
τῆς ἄπο μὲν κρέμαται περιδαίδαλα παμφανόωντα
ἄνθεα ταινιῶν πουλύχροα, δείματα θηρῶν,
ἐκ δ' ἄρ' ἀπήρτηται πτίλα μυρία παμφανόωντα,
οἰωνῶν τε διηερίων περικαλλέα ταρσά,
γυπάων πολιῶν τε κύκνων δολιχῶν τε πελαργῶν.
Δεξιτερῇ δὲ λόχους ὑπὸ ῥωπάσιν ἐστήσαντο,
ἢ χλοεροῖς πετάλοισι θοῶς πυκάσαντο μέλαθρα,
τυτθὸν ἀπ' ἀλλήλων, πίσυρας δ' ἐκάλυψαν ἑκάστῳ
ἀνέρας, ὀρπήκεσσι πρόπαν δέμας ἀμφιβαλόντες.[ται,
Αὐτὰρ ἐπὴν κατὰ κόσμον ἐπαρτέα πάντα πέλων-
σάλπιγξ μὲν κελάδησε πελώριον, ἣ δέ τε λόχμης
ὀξὺ λέληκε θοροῦσα καὶ ὀξὺ δέδορκε λακοῦσα·
αἰζηοὶ δ' ἐπόρουσαν ἀολλέες, ἐκ δ' ἑκάτερθεν
ἀντία θηρὸς ἴασι φαλαγγηδὸν κλονέοντες.
Ἡ δ', ὅμαδον προλιποῦσα καὶ ἀνέρας, ἰθὺς ὀρούει,
γυμνὸν ὅπου λεύσσει πεδίον πολύ· κεῖθεν ἔπειτα
ἑξείης κατὰ νῶτον ἐγειρόμενος λόχος ἀνδρῶν
κλαγγηδὸν παταγοῦσιν, ἐπ' ὀφρύα μηρίνθοιο
σειόμενοι καὶ δεῖμα πολύχροον· ἣ δέ τ' ἀνιγρὴ
ἀμφίβολος μάλα πάμπαν ἀτυζομένη πεφόρηται·
πάντα δ' ὁμοῦ δείδοικε, λόχον, κτύπον, αὐλόν, ἀϋτήν
δειμαλέην μήρινθον· ἐπεὶ κελάδοντος ἀήτεω
ταινίαι τ' ἐφύπερθε διηέριαι κραδάουσι,
κινύμεναι πτέρυγές τε λιγήϊα συρίζουσι.
Τοὔνεκα παπταίνουσα κατ' ἄρκυος ἀντίον ἕρπει,
ἐν δ' ἔπεσεν λινέοισι λόχοις· τοὶ δ' ἐγγὺς ἐόντες
ἀκρόλινοι θρώσκουσι, καὶ ἐγκονέοντες ὕπερθε
σπαρτόδετον τανύουσι περίδρομον· ἄλλο δ' ἐπ' ἄλλῳ
νηήσαντο λίνον· μάλα γὰρ τότε θυμαίνουσιν
ἄρκτοι καὶ γενύεσσι καὶ ἀργαλέαις παλάμῃσι·
δηθάκι δ' ἐξαυτῆς φύγον ἀνέρας ἀγρευτῆρας,
δίκτυά τ' ἐξήλυξαν, ἀΐστωσαν δέ τε θήρην.
Ἀλλὰ τότε κρατερός τις ἀνὴρ παλάμην ἐπέδησεν
ἄρκτου δεξιτερὴν χήρωσέ τε πᾶσαν ἐρωήν,
δῆσέ τ' ἐπισταμένως τάνυσέν τε ποτὶ ξύλα θῆρα,
καὶ πάλιν ἐγκατέκλεισε δρυὸς πεύκης τε μελάθρῳ,
πυκνῇσι στροφάλιγξιν ἑὸν δέμας ἀσκήσασαν.
Χρειὼ δὲ σκοπέλου μὲν ἀνάντεος ἠδὲ πάγοιο
σεύεσθαι προθέοντα ποδώκεα φῦλα λαγωῶν,
πρὸς δὲ κάταντα σοφῇσι προμηθείῃσιν ἐλαύνειν·
αὐτίκα γὰρ σκύλακάς τε καὶ ἀνέρας ἀθρήσαντες
πρὸς λόφον ἰθύουσιν· ἐπεὶ μάλα γιγνώσκουσιν,
ὅττι πάροιθεν ἔασιν ὀλιζότεροι πόδες αὐτοῖς.
Τοὔνεκα ῥηΐδιαι πτώκεσσι πέλουσι κολῶναι,
ῥηΐδιαι πτώκεσσι, δυσάντεες ἱππελάτῃσι.
Ναὶ μὴν ἀτραπιτοῖο πολυστιβέην ἀλεείνειν
καὶ πάτον, ἐν δ' ἄρα τῇσι γεωμορίῃσιν ἐλαύνειν·
κουφότεροι γὰρ ἔασι τρίβῳ, καὶ ποσσὶν ἐλαφροί,

binos vero collocant in geminis utrinque cornibus
viros ad extremitates-cassium sub fraxineis collibus.
Ex ipsis porro cornibus et juvenibus janitoribus
læva quidem funem bene-tortum extendunt,
prolixum, lineum, paullum supra terram,
ut umbilico tenus viri pertineat tortus-funis,
a quo dependeant varii, pellucidi
flores fasciarum multicolores, terriculamenta ferarum,
ab *eo* etiam suspensæ-sint pennæ innumeræ lucidæ
aviumque aeriarum formosæ alæ,
vulturum pullorumque olorum longarumque ciconiarum.
Dextra autem insidias sub arbustis collocant,
aut viridibus frondibus dense stipant tuguria,
paullum a se-invicem, quatuor autem abdunt unoquoque
viros, frondibus universum corpus involventes.
Verum ubi decenter adornata omnia sunt,
tuba quidem resonat vehementer, ipsa autem (*ursa*) ex ca-
verna] acute infremit prosiliens et torvum videt clamans;
juvenes vero irruunt conferti, et utrinque
contra feram tendunt turmatim tumultuantes.
Ipsa autem, turba relicta et viris, recta fertur,
vacuum qua videt campum latum; inde postea
ordine a tergo surgens turba virorum
cum-clamore crepant, supercilia funis
agitantes et formidinem varii-coloris; ipsa vero tristis
dubia admodum vehementer vexata fertur;
omniaque simul metuit, turbam, sonitum, tibiam, clamorem,
terribilem funem, quum sonante vento
fasciæque superne aeriæ vibrantur,
agitatæque alæ clare sibilant.
Quocirca circumspiciens ad rete ex-adverso repit,
inciditque in-lineas insidias; illi autem, prope qui-sunt
ad-extrema-retia prosiliunt, et incumbentes superne
fune-vinctam extendunt cinctam; aliud autem supra aliud
cumulant rete; præcipue enim tunc furunt
ursi et genis et asperis manibus.
Sæpe vero rursum effugerunt [viros] venatores,
retiaque declinarunt, irritumque-reddiderunt venatum.
Sed tunc robustus aliquis vir manum alligat
ursi dextram adimitque *ei* omnem impetum,
vincitque scite extenditque ad stipites feram,
et iterum includit quercus pinique domunculæ,
crebis gyris suum corpus torquentem.
Oportet porro a-scopulo quidem acclivi atque colle
agitare præcurrentia velocia genera leporum,
et ad declivem-locum callidis vaframentis impellere;
simul-atque enim canes et venatores viderint,
ad verticem tendunt, quoniam optime norunt,
quod anterius sunt breviores pedes ipsis.
Propterea facilia leporibus sunt juga-montium,
facilia leporibus, difficilia-aditu equitibus.
Cæterum viam frequentatam evitato
et tritum-iter, sed in vervactis agito;
expeditiores enim sunt in semita, et pedibus leves,

ῥεῖα δ' ἐνιθρώσκουσιν· ἀρηρομένῃ δ' ἐνὶ γαίῃ
καὶ θέρεος βαρύθουσι πόδες καὶ χείματος ὥρῃ,
ἄχρις ἐπισφυρίων δ' ὀλοὴν κρηπῖδα φέρουσιν.
Ἢν ἐλάσῃς δόρκον δὲ, φυλάσσεο, μὴ μετὰ πολλὸν
ἐκτάδιον δολιχόν τε δρόμον καὶ τέρμα πόνοιο
τυτθὸν ὑποσταίῃ, λαγόνων τ' ἀπὸ μήδεα χεύῃ·
δόρκοι γὰρ περίαλλα δρόμοις ἐνὶ μεσσατίοισι
κυστίδα χυμαίνουσιν, ἀναγκαίοισιν ὑπ' ὄμβροις
βριθόμενοι λαγόνας, ποτὶ δ' ἰσχίον ὀκλάζουσιν·
ἢν δ' ὀλίγον πνεύσωσι πολυσφαράγων ἀπὸ λαιμῶν,
πολλὸν ἀρειότεροι λαιψηρότεροί τε φέβονται
γούνασιν εὐφόρτοισι καὶ ἔγκασι κουφοτέροισι.
Κερδὼ δ' οὔτε λόχοισιν ἁλώσιμος, οὔτε βρόχοισιν,
οὔτε λίνοις· δεινὴ γὰρ ἐπιφροσύνῃσι νοῆσαι,
δεινὴ δ' αὖτε κάλωα ταμεῖν, ὑπὸ δ' ἅμματα λῦσαι,
καὶ πυκινοῖσι δόλοισιν ὀλισθῆσαι θανάτοιο.
Ἀλλὰ κύνες μιν ἄειραν ἀολλέες· οὐδ' ἄρ' ἐκεῖνοι
καὶ κρατεροί περ ἐόντες ἀναιμωτὶ δαμάσαντο.

Λείπει τὰ ἑξῆς.

ΟΠΠΙΑΝΟΥ
ΚΙΛΙΚΟΣ
ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Ἔθνεά τοι πόντοιο πολυσπερέας τε φάλαγγας
παντοίων νεπόδων, πλωτὸν γένος Ἀμφιτρίτης,
ἐξερέω, γαίης ὕπατον κράτος, Ἀντωνῖνε·
ὅσσα τε κυματόεσσαν ἔχει χύσιν, ἧχί θ' ἕκαστα
ἐννέμεται, διερούς τε γάμους διεράς τε γενέθλας,
καὶ βίον ἰχθυόεντα καὶ ἔχθεα καὶ φιλότητας,
καὶ βουλὰς ἁλίης τε πολύτροπα δήνεα τέχνης
κερδαλέης, ὅσα φῶτες ἐπ' ἰχθύσι μητίσαντο
ἀφράστοις, ἀΐδηλον ἐπιπλώουσι θάλασσαν,
τολμηρῇ κραδίῃ· κατὰ δ' ἔδρακον οὐκ ἐπίοπτα
βένθεα, καὶ τέχνῃσιν ἁλὸς διὰ μέτρα δάσαντο
δαιμόνιοι. Χλούνην μὲν ὀρίτροφον ἠδὲ καὶ ἄρκτον
θηρητὴρ ὁράᾳ τε καὶ ἀντιόωντα δοκεύει
ἀμφαδίην, ἕκαθέν τε βαλεῖν σχεδόθεν τε δαμάσσαι·
ἄμφω δ' ἀσφαλέως γαίης ἔπι θήρ τε καὶ ἀνὴρ
μάρνανται, σκύλακες δὲ συνέμποροι ἡγεμονῆες
κνώδαλα σημαίνουσι καὶ ἰθύνουσιν ἄνακτας
εὐνὴν εἰς αὐτὴν καὶ ἀρηγόνες ἐγγὺς ἕπονται.
Οὐδ' ἄρα τοῖς οὐ χεῖμα τόσον δέος, οὐ μὲν ὀπώρη
φλέγμα φέρει· πολλαὶ γὰρ ἐπακτήρων ἀλεωραί,
λόχμαι τε σκιεραὶ καὶ δειράδες ἄντρα τε πέτρης
αὐτορόφου· πολλοὶ δὲ τιταινόμενοι κατ' ὄρεσφιν
ἀργύρεοι ποταμοί, δίψης ἄκος, ἠδὲ λοετρῶν
ἀέναοι ταμίαι· παρὰ δὲ χλόαι εἰσὶ ῥεέθροις
ποῖαί τε χθαμαλαί, μαλακὴ κλίσις ὕπνον ἑλέσθαι
εὔδιον ἐκ καμάτοιο, καὶ ὥρια δόρπα πάσασθαι
ὕλης ἀγρονόμοιο, τά τ' οὔρεσι πολλὰ φύονται.

facile vero insiliunt; aptata autem in terra
et æstatis graves-sunt pedes et hiemis tempore,
ad-usque fibulas-ocreæ autem exitialem peronem ferunt.
Jam si consequeris damam, cave ne post multum,
prolixum, longumque cursum et terminum laboris
paullum subsistat et ex lumbis urinam effundat;
damæ enim præ-reliquis *feris* cursibus in mediis
vesica turgent necessariis imbribus
gravatæ lumbos, ad-usque vero coxam genua-inflectunt;
sin autem paullum respirarint sonoro e gutture,
longe meliores velocioresque fugiunt
genibus expeditioribus et intestinis levioribus.
Vulpes denique nec insidiis capi-potest, nec laqueis,
neque retibus; astuta namque *est* calliditate ad-animadvertendum;] versuta quoque ad funes dissecandos, et nexus dissolvendos,] et vafris dolis ad-evadendum e-morte.
Sed canes eam perimunt frequentes; verum ne illi quidem,
quantumvis robusti sint, sine-sanguine *eam* subigunt.

Desiderantur reliqua.

OPPIANI
CILICIS
DE PISCATIONE
LIBER PRIMUS.

Gentes tibi maris lateque-sparsas phalanges
omnigenorum piscium, natatile genus Amphitrites,
edisseram, o terræ suprema potestas, Antonine;
quæque undosum tenent fluctum, et ubi singula
pascuntur, humidaque connubia humidasque generationes,
et vitam piscariam et odia et amicitias,
et insidias marinæque versatiles astutias artis
lucrosæ, quascunque viri in pisces excogitarunt
inconspicuos, obscurum innatantes mare,
audaci corde; perspexerunt autem non perspicuos
gurgites, et artibus maris mensuras distribuerunt,
divini. Aprum quidem montanum atque etiam ursum
venator videtque et occurrentem observat
palam, ut-et eminus *illum* feriat et cominus domet;
ambo autem tuto in terra, feraque et vir,
pugnant, canes vero socii *et* ductores
belluas ostendunt et dirigunt dominos *suos*
cubile in ipsum et auxiliatores prope sequuntur.
Neque sane his vel hiems tantum metum, vel autumnus
æstum affert; multa enim venatorum *sunt* receptacula,
latebræque umbrosæ et juga antraque saxi
nativum tectum formantis; multi vero extenti per montes
argentei fluvii, sitis remedium, atque lavacrorum
perennes præbitores; gramina vero sunt propter fluenta
herbæque humiles, molle cubile ad-somnum capiendum
apricum a defatigatione et tempestivas epulas sumendas
silvæ agrestis, quales in-montibus multæ nascuntur.

Τερπωλὴ δ' ἕπεται θήρῃ πλέον ἤέπερ ἱδρώς.
Ὅσσοι δ' οἰωνοῖσιν ἐφοπλίζονται ὄλεθρον,
ῥηϊδίη καὶ τοῖσι πέλει καὶ ὑπόψιος ἄγρη·
τοὺς μὲν γὰρ κνώσσοντας ἐληΐσσαντο καλιῆς
κρύβδην· τοὺς δὲ δόναξιν ὑπέσπασαν ἰξοφόροισιν·
οἱ δὲ τανυπλέκτοισιν ἐν ἕρκεσιν ἤριπον αὐτοὶ
εὐνῆς χρηΐζοντες, ἀτερπέα δ' αὖλιν ἔκυρσαν.
Τλησιπόνοις δ' ἁλιεῦσιν ἀτέκμαρτοι μὲν ἄεθλοι,
ἐλπὶς δ' οὐ σταθερὴ σαίνει φρένας, ἠΰτ' ὄνειρος·
οὐ γὰρ ἀκινήτου γαίης ὕπερ ἀθλεύουσιν,
ἀλλ' αἰεὶ κρυερῷ τε καὶ ἄσχετα μαργαίνοντι
ὕδατι συμφορέονται, ὃ καὶ γαίηθεν ἰδέσθαι
δεῖμα φέρει, καὶ μοῦνον ἐν ὄμμασι πειρήσασθαι·
δούρασι δ' ἐν βαιοῖσιν ἀελλάων θεράποντες
πλαζόμενοι καὶ θυμὸν ἐν οἴδμασιν αἰὲν ἔχοντες,
αἰεὶ μὲν νεφέλην ἰοειδέα παπταίνουσιν,
αἰεὶ δὲ τρομέουσι μελαινόμενον πόρον ἅλμης·
οὐδέ τι φοιταλέων ἀνέμων σκέπας, οὐδέ τιν' ὄμβρων
ἀλκήν, οὐ πυρὸς ἄλκαρ ὀπωρινοῖο φέρονται.
Πρὸς δ' ἔτι καὶ βλοσυρῆς δυσδερκέα δείματα λίμνης
κήτεα πεφρίκασι, τάτε σφίσιν ἀντιόωσιν,
εὖτ' ἂν ὑποβρυχίης ἄδυτον περόωσι θαλάσσης·
οὐ μέν τις σκυλάκων ἁλίην ὁδὸν ἡγεμονεύει
ἰχθυβόλοις· ἴχνη γὰρ ἀείδελα νηχομένοισιν·
οὐδ' οἵγ' εἰσορόωσιν, ὅπη σχεδὸν ἵξεται ἄγρης
ἀντιάσας, οὐ γάρ τι μίην ὁδὸν ἔρχεται, ἰχθύς·
θριξὶ δ' ἐν ἠπεδανοῖσι παλιγνάμπτοιό τε χαλκοῦ
χείλεσι καὶ δονάκεσσι λίνοισί τε κάρτος ἔχουσιν.
Οὐ μὴν τερπωλῆς ἀπολείπεαι, αἴκ' ἐθέλησθα
τέρπεσθαι, γλυκερὴ δὲ πέλει βασιλήϊος ἄγρη.
Νῆα μὲν εὐγόμφωτον, ἐΰζυγον, ἔξοχα κούφην,
αἰζηοὶ κώπῃσιν ἐπειγομένῃς ἐλόωσι,
νῶτον ἁλὸς θείνοντες· ὁ δ' ἐν πρύμνῃσιν ἄριστος
ἰθυντὴρ ἀλίαστον ἄγει καὶ ἀμεμφέα νῆα
χῶρον ἐς εὐρύαλόν τε καὶ εὔδια πορφύροντα·
ἔνθα δὲ δαιτυμόνων νεπόδων ἀπερείσια φῦλα
φέρβεται, οὓς θεράποντες ἀεὶ κομέουσιν, ἐδωδῇ
πολλῇ πιαίνοντες, ἑτοιμότατον χορὸν ἄγρης
σοί τε, μάκαρ, καὶ παιδὶ μεγαυχεῖ, πώεα θήρης.
Αὐτίκα γὰρ χειρὸς μὲν ἐΰπλοκον εἰς ἅλα πέμπεις
ὁρμιήν, ὁ δὲ ῥίμφα γένυν κατεδέξατο χαλκοῦ
ἰχθὺς ἀντιάσας, τάχα δ' ἕλκεται ἐκ βασιλῆος
οὐκ ἀέκων, σέο δ' ἦτορ ἰαίνεται, ὄρχαμε γαίης·
πολλὴ γὰρ βλεφάροισι καὶ ἐν φρεσὶ τέρψις ἰδέσθαι
παλλόμενον καὶ ἑλισσόμενον πεπεδημένον ἰχθύν.
Ἀλλά μοι ἱλήκοις μὲν ἁλὸς πόρῳ ἐμβασιλεύων
εὐρυμέδων Κρονίδης γαιήοχος, ἠδὲ Θάλασσα
αὐτή, καὶ ναετῆρες ἐριγδούποιο θαλάσσης
δαίμονες, ὑμετέρας δ' ἀγέλας καὶ ἀλίτροφα φῦλα
εἰπέμεν αἰνήσαιτε· σὺ δ' ἰθύνειας ἕκαστα,
πότνα Θεά, καὶ πατρὶ καὶ υἱέϊ παμβασιλῆος
θυμήρη τάδε δῶρα τεῆς πόρσυνον ἀοιδῆς.
Μυρία μὲν δὴ φῦλα καὶ ἄκριτα βένθεσι πόντου
ἐμφέρεται πλώοντα· τὰ δ' οὔ κέ τις ἐξονομήναι
ἀτρεκέως· οὐ γάρ τις ἐφίκετο τέρμα θαλάσσης·

Oblectatio igitur sequitur venationem magis quam sudor.
Qui vero avibus struunt perniciem,
facilis etiam his est et conspicua captura;
nam alias quidem dormientes prædantur ex-nido
furtim, alias autem arundinibus subtrahunt viscosis,
aliæ denique plexa in septa incidunt ipsæ,
cubili indigentes, inamœnum vero domicilium nanciscuntur.
Ærumnosis vero piscatoribus improvisa quidem *sunt* certamina;] spes autem instabilis permulcet mentes, tanquam somnium;] non enim immobilem supra terram decertant,
sed semper horridaque et indomitum furenti
aqua circumaguntur, quam etiam ex-terra conspicere
terrorem affert, et tantum oculis tentare;
lignis vero in exiguis procellarum famuli
errabundi et animum in fluctibus semper habentes,
semper quidem nubem violaceam speculantur,
semper autem horrent nigricantem meatum maris;
nec ullum impetuosorum ventorum tegumentum, neque ullum imbrium] præsidium, non ignis remedium autumnalis
ferunt.] Adhæc etiam sævi deformia terricula stagni
cete pertimescunt, quæ ipsis occurrunt,
quando humidi adytum trajiciunt maris,
nec sane ullus canum marinæ viæ dux-est
piscatoribus; vestigia enim obscura natantibus (*piscibus*);
neque illi conspiciunt, ubi prope veniet ad-capturam
occurrens, non enim unam viam ingreditur, piscis;
pilis autem debilibus reflexique æris
labris et perticis retibusque vim exercent.
Non tamen voluptate destitueris, siquidem volueris
delectari, jucunda autem est regia piscatio.
Navem quidem bene-compactam, bene-junctam, eximie levem] juvenes remis festinantibus impellunt,
tergum maris verberantes; at in puppi supremus
gubernator vehementem flectit atque inculpatam navem
locum in spaciosum et tranquille purpurascentem;
illic autem epulonum piscium infinita genera
pascuntur, quos famuli semper curant, cibo
copioso pinguefacientes, promptissimum cœtum prædæ
tibique, o fortunate, et filio glorioso, greges capturæ.
Statim enim manu quidem bene-tortam in mare demittis
lineam, at mox genam recipit æris (*hamum*)
piscis occurrens, celeriterque trahitur ab imperatore
non invitus; tuum vero cor delectatur, o-princeps terræ,
multiplex enim oculis et in animis voluptas *est* videre
palpitantem et volutatum vinctum piscem.
Sed mihi quidem propitius-sis, maris meatui imperitans,
late-regnans Saturnide terram-cingens, atque Mare
ipsum, et incolæ sonori maris
dii, vestros autem greges et mari-innutrita genera
dicere concedite; tu vero dirigas singula,
veneranda Dea, et patri ac filio regis-omnium
grata hæc munera tui confice carminis.
Innumera igitur genera et confusa in-gurgitibus maris
feruntur natantia; hæc autem nemo elocutus-fuerit
recte; nemo enim pervenit ad-terminum maris;

ἀλλὰ τριηκοσίων ὀργυιῶν ἄχρι μάλιστα
ἀνέρες ἴσασίν τε καὶ ἔδρακον ἀμφιτρίτην.
Πολλὰ δ' (ἀπειρεσίη γὰρ ἀμετροβαθής τε θάλασσα,)
κέκρυπται, τά κεν οὔ τις ἀείδελα μυθήσαιτο
θνητὸς ἐών· ὀλίγος δὲ νόος μερόπεσσι καὶ ἀλκή.
Οὐ μὲν γὰρ γαίης πολυμήτορος ἔλπομαι ἅλμην
παυροτέρας ἀγέλας, οὔτ' ἔθνεα μείονα φέρβειν.
Ἀλλ' εἴτ' ἀμφήριστος ἐν ἀμφοτέρῃσι γενέθλη,
εἴθ' ἑτέρη προβέβηκε, θεοὶ σάφα τεκμαίρονται,
ἡμεῖς δ' ἀνδρομέοισι νοήμασι μέτρα φέροιμεν.
Ἰχθύσι μὲν γενεή τε καὶ ἤθεα καὶ πόρος ἅλμης
κέκριται, οὐδέ τι πᾶσι νομαὶ νεπόδεσσιν ὁμοῖαι·
οἱ μὲν γὰρ χθαμαλοῖσι παρ' αἰγιαλοῖσι νέμονται,
ψάμμον ἐρεπτόμενοι καὶ ὅσ' ἐν ψαμάθοισι φύονται,
ἵπποι κόκκυγές τε θοοὶ ξανθοί τ' ἐρυθῖνοι,
καὶ κίθαροι καὶ τρίγλα καὶ ἀδρανέες μελάνουροι,
τραχούρων τ' ἀγέλαι βούγλωσσά τε καὶ πλατύουροι,
ταινίαι ἀβληχραὶ καὶ μορμύρος, αἰόλος ἰχθύς,
σκόμβροι κυπρῖνοί τε καὶ οἳ φίλοι αἰγιαλοῖσιν.
Ἄλλοι δ' αὖ πηλοῖσι καὶ ἐν τενάγεσσι θαλάσσης
φέρβονται, βατίδες τε βοῶν θ' ὑπέροπλα γένεθλα,
τρυγών τ' ἀργαλέη καὶ ἐτήτυμον οὔνομα νάρκη,
ψῆτται, καλλαρίαι καὶ τριγλίδες ἔργα τ' ὀνίσκων,
σαῦροί τε σκέπανοί τε καὶ ὅσσ' ἐνιτέτροφε πηλοῖς.
Θῖνα δ' ἀνὰ πρασόεσσαν ὑπὸ χλοεραῖς βοτάνῃσι
βόσκονται μαινίδες ἰδὲ τράγοι ἠδ' ἀθερῖναι,
καὶ σμαρίδες καὶ βλέννος ἰδὲ σπάροι ἀμφότεροί τε
βῶκες, ὅσοις τ' ἄλλοισι φίλον πράσον ἀμφινέμεσθαι.
Κεστρέες αὖ κέφαλοί τε, δικαιότατον γένος ἅλμης,
λάβρακές τ' ἀμίαι τε θρασύφρονες ἠδὲ χρέμητες,
πηλαμύδες γόγγροι τε καί, ὃν καλέουσιν ὄλισθον,
γείτονα ναιετάουσιν ἀεὶ ποταμοῖσι θάλασσαν
ἢ λίμναις, ὅθι λαρὸν ὕδωρ μεταπαύεται ἅλμης,
πολλὴ δὲ πρόχυσις συμβάλλεται ἰλυόεσσα,
ἑλκομένη δίνῃσιν ἀπὸ χθονός· ἔνθα νέμονται
φορβὴν ἱμερτήν, γλυκερῇ δ' ἁλὶ πιαίνονται.
Λάβραξ δ' οὐδ' αὐτῶν ποταμῶν ἀπολείπεται ἔξω,
ἐκ δ' ἁλὸς ἐς προχοὰς ἀνανήχεται· ἐγχέλυες δὲ
ἐκ ποταμῶν πλαταμῶσιν ἐνιχρίμπτουσι θαλάσσης.
Πέτραι δ' ἀμφίαλοι πολυειδέες· αἱ μὲν ἔασι
φύκεσι μυδαλέαι, περὶ δὲ μνία πολλὰ πέφυκε·
τὰς ἤτοι πέρκαι καὶ ἰουλίδες ἀμφί τε χάννοι
φέρβονται σάλπαι τε μετὰ σφίσιν αἰολόνωτοι
καὶ κίχλαι ῥαδιναὶ καὶ φυκίδες, οὕσθ' ἁλιῆες
ἀνδρὸς ἐπωνυμίην θηλύφρονος ηὐδάξαντο.
Ἄλλαι δὲ χθαμαλαὶ ψαμαθώδεος ἄγχι θαλάσσης
λεπράδες, ἃς κίῤῥις τε σύαινά τε καὶ βασιλίσκοι,
ἐν δὲ μύλοι τρίγλης τε ῥοδόχροα φῦλα νέμονται.
Ἄλλαι δ' αὖ ποιῇσιν ἐπίχλοοι ὑγρὰ μέτωπα
πέτραι σαργὸν ἔχουσιν ἐφέστιον ἠδὲ σκίαιναν,
χαλκέα καὶ κορακῖνον ἐπώνυμον αἴθοπι χροιῇ
καὶ σκάρον, ὃς δὴ μοῦνος ἐν ἰχθύσι πᾶσιν ἀναύδοις
φθέγγεται ἰκμαλέην λαλαγὴν καὶ μοῦνος ἐδητὺν
ἄψοῤῥον προΐησιν ἀνὰ στόμα, δεύτερον αὖτις
δαινύμενος, μήλοισιν ἀναπτύσσων ἴσα φορβήν.

sed trecentas usque-ad ulnas cum-maxime
homines norunt et viderunt Amphitriten.
Multa autem (infinitum enim *est* immensæque-altitudinis
mare)] occulta-sunt, quæ nemo incognita eloquatur
qui-mortalis sit; exigua vero mens *est* hominibus et vis.
Non enim terra multorum-parente puto mare
pauciores greges, neque genera minora pascere.
Verum sive æqualis *sit* in utrisque soboles,
sive altera superet, dii certo perspiciunt,
nos vero humanis ingeniis mensuras feramus.
Piscibus quidem ortusque et mores et meatus maris
separata-sunt, neque omnibus pascua piscibus similia;
nam alii quidem humilia prope littora degunt,
arenam comedentes et quæcunque in arenis nascuntur:
equi cuculique celeres rubrique erythini,
et cithari et trigla et imbecilli melanuri,
trachurorumque greges buglossique et platyuri,
tæniæ molles et mormyr, maculosus piscis,
scombri cyprinique et qui amici *sunt* littoribus.
Alii autem rursus in-luto et in vadis maris
pascuntur, batidesque boumque prævalida genera,
pastinacaque difficilis et vero nomine torpedo,
passeres callariæ et triglides, negotiaque asellorum,
lacertæque umbræque et quæcunque innutriuntur luto.
Ad littus vero porrina-plenum sub viridibus herbis
pascuntur mænides et hirci atque atherinæ,
et smarides et blennus atque spari et utrique
boces, et quibuscunque aliis jucundum *est* circa porrum pasci.
Mugiles porro cephalique, justissimum genus maris,
labrique amiæque feroces atque chremetes,
pelamydes congrique et-quem vocant olisthum,
vicinum incolunt semper fluminibus mare
aut stagnis, ubi dulcis aqua desinit a-salsugine,
copiosaque alluvio congeritur cœnosa,
tracta vorticibus a terra; ibi depascuntur
pabulum gratum, dulcique mari pinguescunt.
Labrus vero nequidem ipsos fluvios egreditur extra,
ex mari autem in ostia renatat; anguillæ autem
ex fluminibus scopulis se-insinuant maris.
Scopuli vero mari-cincti multiformes: alii quidem sunt
fuco humidi, circum vero alga copiosa nata-est;
circa quas percæ et julides et hiatulæ
pascuntur salpæque cum illis pictæ-terga
et turdi delicati et phucæ, quasque piscatores
viri cognomento mulierosi appellant.
Aliæ vero humiles arenosum prope mare *sunt*
scabræ-petræ, quas cirisque suculaque et reguli,
præterea mulli triglæque rosea genera depascuntur.
Aliæ porro herbis intectæ humidas frontes
petræ sargum tenent familiarem ac sciænam,
fabrum et corvinum cognominem nigro colori
et scarum, qui solus inter pisces omnes mutos
edit humidam vocem et solus cibum
retro emittit in os, iterum rursus
manducans, ovibus similiter expuens pabulum.

Ὅσσαι δ' αὖ χήμησι περίπλεοι ἠ λεπάδεσσιν,
ἐν δέ σφιν θαλάμαι τε καὶ αὔλια δύμεναι ἰχθῦς,
τῇσι δὲ καὶ φάγροι καὶ ἀναιδέες ἀγριόφαγροι
κέρκουροί τε μένουσι καὶ ὀψοφάγοι, καὶ ἀνιγραὶ
μύραιναι σαῦροί τε καὶ ὀψιμόρων γένος ὀρφῶν,
οἳ πάντων περίαλλα κατὰ χθόνα δηθύνουσι
ζωοὶ καὶ τμηθέντες ἔτι σπαίρουσι σιδήρῳ.
Ἄλλοι δ' ἐν βένθεσσιν ὑπόβρυχα μιμνάζουσι
φωλειοῖς, πρόβατόν τε καὶ ἥπατοι ἠδὲ πρέποντες
ἴφθιμοι μεγάλοι τε φυὴν, νωθροὶ δὲ κέλευθα
εἰλεῦνται· τὸ καὶ οὔποθ' ἑὴν λείπουσι χαράδρην,
ἀλλ' αὐτοῦ λοχόωσι παραὶ μυχὸν, ὅς κε πελάσσῃ,
χειροτέροις ἀΐδηλον ἐπ' ἰχθύσι πότμον ἄγοντες·
ἐν καὶ ὄνος κείνοις ἐναρίθμιος, ὃς περὶ πάντων
πτήσσει ὀπωρινοῖο κυνὸς δριμεῖαν ὁμοκλὴν,
μίμνει δ' ἐγκαταδὺς σκότιον μυχὸν, οὐδὲ πάροιθεν
ἔρχεται, ὅσσον ἄησιν ἐπὶ χρόνον ἄγριος ἀστήρ.
Ἔστι δέ τις πέτρῃσιν ἁλικλύστοισι μεμηλὼς,
ξανθὸς ἰδεῖν, κεστρεῦσι φυὴν ἐναλίγκιος ἰχθὺς,
τὸν μερόπων ἕτεροι μὲν ἐπικλείουσιν ἄδωνιν,
ἄλλοι δ' ἐξώκοιτον ἐφήμισαν, οὕνεκα κοίτας
ἐκτὸς ἁλὸς τίθεται, μοῦνος δ' ἐπὶ χέρσον ἀμείβει,
ὅσσοι γε βράγχη, στόματος πτύχας, ἀμφὶς ἔχουσιν.
Εὖτε γὰρ εὐνήσῃ χαροπῆς ἁλὸς ἔργα γαλήνη,
αὐτὰρ ὅγ' ἐσσυμένοισι συνορμηθεὶς ῥοθίοισι,
πέτραις ἀμφιταθεὶς ἀμπαύεται εὔδιον ὕπνον·
ὀρνίθων δ' ἁλίων τρομέει γένος, οἵ οἱ ἔασι
δυσμενέες· τῶν ἤν τιν' ἐσαθρήσῃ πελάσαντα,
πάλλεται ὀρχηστῆρι πανείκελος, ὄφρα ἑ πόντου
προπροκυλινδόμενον σπιλάδων ἄπο κῦμα σαώσῃ.
Οἱ δὲ καὶ ἐν πέτρῃσι καὶ ἐν ψαμάθοισι νέμονται,
ἀγλαΐῃ χρύσοφρυς ἐπώνυμος ἠδὲ δράκοντες,
σιμοί τε γλαῦκοί τε καὶ ἀλκησταὶ συνόδοντες,
σκορπίος ἀϊκτὴρ, δίδυμον γένος, ἀμφότεραί τε
σφύραιναι δολιχαὶ ῥαφίδες θ' ἅμα τῇσιν ἀραιαί·
ἐν δὲ χάραξ, κοῦφοί τε κυβιστητῆρες ἔασι
κωβιοί, ἐν δὲ μυῶν χαλεπὸν γένος, οἳ περὶ πάντων
θαρσαλέοι νεπόδων καί τ' ἀνδράσιν ἀντιφέρονται,
οὔτι τόσοι περ ἐόντες· ἐπὶ στερεῇ δὲ μάλιστα
ῥινῷ καὶ πυκινοῖσι πεποιθότες ἔνδον ὀδοῦσι,
ἰχθύσι καὶ μερόπεσσιν ἀρειοτέροισι μάχονται.
Οἱ δ' ἐν ἀμετρήτοισιν ἄλην πελάγεσσιν ἔχουσι,
τηλοῦ ἀπὸ τραφερῆς, οὐδ' ἠόσιν εἰσὶν ἑταῖροι,
θύννοι μὲν θύνοντες, ἐν ἰχθύσιν ἔξοχοι ὁρμὴν,
κραιπνότατοι, ξιφίαι τε φερώνυμοι ἠδ' ὑπέροπλος
ὀρκύνων γενεὴ καὶ πρημάδες ἠδὲ κυβεῖαι,
καὶ κολίαι σκυτάλαι τε καὶ ἱππούροιο γένεθλα.
Ἐν τοῖς καὶ κάλλιχθυς ἐπώνυμος, ἱερὸς ἰχθύς·
ἐν κείνοις νέμεται καὶ πομπίλος, ὃν πέρι ναῦται
ἅζονται, πομπῆ δ' ἐπεφήμισαν οὔνομα νηῶν·
ἔξοχα γὰρ νήεσσι γεγηθότες ὑγρὰ θεούσαις
ἕσπονται πομπῆες ὁμόστολοι, ἄλλοθεν ἄλλος,
ἀμφιπερισκαίροντες ἐΰζυγον ἅρμα θαλάσσης,
τοίχους τ' ἀμφοτέρους, περί τε πρυμναῖα χαλινὰ
οἰήκων· ἄλλοι δὲ περὶ πρῴρην ἀγέρονται·

Quæ vero *petræ* ostreis plenæ *sunt* aut patellis,
in illis *sunt* cubilia et stabula, ut-subeant pisces,
in-his autem et phagri et immanes agriophagri
cercurique manent et opsophagi et lubricæ
murænæ scombrique et tarde-morientium genus orphorum,
qui præ omnibus in terra diu-morantur
vivi et dissecti ferro adhuc palpitant.
Alii vero in gurgitibus sub-aqua manent
in-latibulis : ovisque et hepatici atque prepontes
validi magnique natura, tardi autem per-vias
volvuntur : quocirca etiam nunquam suam relinquunt specum,] sed ibi latent in recessu, quicunque prope-accesserit,
debilioribus improvisam piscibus mortem afferentes;
in illis etiam asellus numerandus, qui præ omnibus
pertimescit autumnalis caniculæ acres minas,
manetque subiens tenebricosum angulum, neque prodit, quatum per tempus spirat sæva stella.
Est autem quidam scopulis mari-circumfluis studens,
rubicundus aspectu, mugilibus natura similis piscis,
quem hominum alii quidem vocant adonin,
alii vero exocœtum nominant, propterea-quod cubilia
extra mare ponit, solusque in terram prodit
ex omnibus qui branchias, oris plicas, utrinque habent.
Quando enim composuit glauci maris opera tranquillitas,
tunc ille cum-ruentibus una-impetum-faciens fluentis
in petris extensus dormit apricum somnum;
avium vero marinarum metuit genus, quæ ipsi sunt
inimicæ; quarum quando aliquam conspicit accedentem,
palpitat saltatori simillimus, ut ipsum maris
longius-longiusque-provolutum a scopulis fluctus servet.
Alii vero et in petris et in arenis pascuntur,
splendori aurata cognominis atque dracones,
simique glaucique et robusti dentices,
scorpius impetuosus, duplex genus, et utræque
sphyrænæ oblongæ raphidesque cum his tenues;
præterea charax, levesque saltatores sunt
gobii, itemque murium difficile genus, qui præ omnibus
sunt audaces piscibus atque etiam viris resistunt,
quamvis non sint tanti; solida autem maxime
cute et densis freti intus dentibus,
cum-piscibus et hominibus fortioribus pugnant.
Alii vero in immenso errores pelago habent,
procul a terra, nec littoribus sunt socii,
thunni quidem currentes, inter pisces excellentes impetu,
velocissimi, gladiique cognomines atque robustissimum
orcynorum genus et prenades atque cubeæ,
et scoliæ scytalæque et hippuri genera.
In his etiam pulcher-piscis cognominis, sacer piscis;
inter hos degit quoque pompilus, quem valde nautæ
venerantur, et a-comitatu navium *ipsi* imposuerunt nomen;
eximie namque navibus delectati humida percurrentibus,
sectantur deductores comites, aliunde alius,
circumsilientes bene-junctum currum maris,
lateraque utraque, circaque eos-qui-in-puppi-sunt frenos
gubernaculorum; alii autem circa proram congregantur;

οὐδέ κεν αὐτόμολον κείνων πλόον, ἀλλ' ὑπὸ δεσμῷ
φαίης εὐγόμφοισιν ἐνισχομένους πινάκεσσιν
ἑλκομένους ἀέκοντας ἀναγκαίῃσιν ἄγεσθαι.
Τόσσον ἔρως γλαφυρῇσιν ἐφ' ὁλκάσιν ἑσμὸν ἀγείρει.
Οἷον δὴ βασιλῆα φερέπτολιν ἠέ τιν' ἄνδρα
ἀθλοφόρον, θαλλοῖσι νεοστέπτοισι κομῶντα,
παῖδές τ' ἠΐθεοί τε καὶ ἀνέρες ἀμφιέποντες
ὃν δόμον εἰσανάγουσι καὶ ἀθρόοι αἰὲν ἕπονται,
εἰσόκεν εὐερκῆ μεγάρων ὑπὲρ οὐδὸν ἀμείψῃ·
ὣς οἵγ' ὠκυπόροισιν ἀεὶ νήεσσιν ἕπονται,
ὄφρ' οὔτις γαίης ἐλάει φόβος· ἀλλ' ὅτε χέρσον [ραν,)
φράσσωνται, (τραφερὴν δὲ μέγ' ἐχθαίρουσιν ἄρου-
αὖτις ἀφορμηθέντες ἀολλέες, ἠΰτε νύσσης,
πάντες ἀποθρώσκουσι καὶ οὐκέτι νηυσὶν ἕπονται.
Σῆμα τόδε πλωτῆρσιν ἐτήτυμον ἐγγύθι γαίης
ἔμμεναι, εὖτε λιπόντας ὁμοπλωτῆρας ἴδωνται.
Πομπίλε, ναυτιλίῃσι τετιμένε, σοὶ δέ τις ἀνὴρ
εὐκραεῖς ἀνέμων τεκμαίρεται ἐλθέμεν αὔρας·
εὔδια γὰρ στέλλῃ τε καὶ εὔδια σήματα φαίνεις.
Καὶ μὲν δὴ πελάγεσσιν ὁμῶς ἐχενηῒς ἑταίρη·
ἡ δ' ἤτοι ταναὴ μὲν ἰδεῖν, μῆκος δ' ἰσόπηχυς,
χροιὴ δ' αἰθαλόεσσα, φυὴ δέ οἱ ἐγχελύεσσιν
εἴδεται, ὀξὺ δέ οἱ κεφαλῆς στόμα νέρθε νένευκε
καμπύλον, ἀγκίστρου περιηγέος εἴκελον αἰχμῇ.
Θαῦμα δ' ὀλισθηρῆς ἐχενηΐδος ἐφράσσαντο
ναυτίλοι· οὐ μὲν δή τις ἐνὶ φρεσὶ πιστώσαιτο
εἰςαΐων· αἰεὶ γὰρ ἀπειρήτων νόος ἀνδρῶν
δύςμαχος, οὐδ' ἐθέλουσι καὶ ἀτρεκέεσσι πιθέσθαι·
νῆα τιταινομένην ἀνέμου ζαχρηέος ὁρμῇ,
λαίφεσι πεπταμένοισιν ἁλὸς διὰ μέτρα θέουσαν,
ἰχθὺς ἀμφιχανὼν ὀλίγον στόμα νέρθεν ἐρύκει
πᾶσαν ὑποτρόπιος βεβιημένος· οὐδ' ἔτι τέμνει
κῦμα καὶ ἱεμένη, κατὰ δ' ἔμπεδον ἐστήρικται,
ἠΰτ' ἐν ἀκλύστοισιν ἐεργομένη λιμένεσσι.
Καὶ τῆς μὲν λῖνα πάντα περὶ προτόνοισι μέμυκε,
ῥοχθεῦσιν δὲ κάλωες, ἐπημύει δὲ κεραίη,
ῥιπῇ ἐπειγομένη, πρύμνῃ δ' ἔπι πάντα χαλινὰ
ἰθυντὴρ ἀνίησιν, ἐπισπέρχων ὁδὸν ἅλμης·
ἡ δ' οὔτ' οἰήκων ἐμπάζεται, οὔτ' ἀνέμοισι
πείθεται, οὐ ῥοθίοισιν ἐλαύνεται, ἀλλὰ παγεῖσα
μίμνει τ' οὐκ ἐθέλουσα καὶ ἐσσυμένη πεπέδηται,
ἰχθύος οὐτιδανοῖο κατὰ στόμα ῥιζωθεῖσα·
ναῦται δὲ τρομέουσιν, ἀείδελα δεσμὰ θαλάσσης
δερκόμενοι, καὶ θάμβος ἴσον λεύσσοντες ὀνείρῳ.
Ὡς δ' ὅτ' ἐνὶ ξυλόχοισιν ἀνὴρ λαιψηρὰ θέουσαν
θηρητὴρ ἔλαφον δεδοκημένος, ἄκρον ὀϊστῷ
κῶλον ὑπὸ πτερόεντι βαλὼν ἐπέδησεν ἐρωῆς·
ἡ δὲ καὶ ἐσσυμένη περ ἀναγκαίῃς ὀδύνῃσιν
ἀμφιπαγεῖσ' ἀέκουσα μένει θρασὺν ἀγρευτῆρα·
τοίην νηῒ πέδην περιβάλλεται αἰόλος ἰχθὺς
ἀντιάσας· τοίων δὲ φερωνυμίην λάχεν ἔργων.
Χαλκίδες αὖ θρῖσσαι τε καὶ ἀβραμίδες φορέονται
ἀθρόαι, ἄλλοτε δ' ἄλλον ἁλὸς πόρον ἢ περὶ πέτρας
ἢ πελάγη, δολιχοῖσί τ' ἐπέδραμον αἰγιαλοῖσιν,

nec ultro-susceptam illorum natationem, sed vinculo
diceres in-bene-compactis detentos tabulis
tractos invitos per-vim duci.
Tantum amor cavas ad naves agmen congregat.
Qualiter sane regem, qui-urbem-cepit, aut aliquem virum
qui-palmam-retulit, ramis recens-cinctis superbientem,
puerique juvenesque et viri comitantes
suam domum deducunt, et frequentes semper sequuntur,
donec bene-clausum ædium limen transcendat:
sic hi veloces semper naves comitantur,
quamdiu nullus terræ *eos* repellit metus; at ubi continentem
animadverterint (siccum vero admodum oderunt solum),
rursum aversi frequentes, tanquam a-meta,
omnes resiliunt et non-amplius naves sectantur.
Indicium hoc nautis *est* certum, prope terram
quod-sint, quando relinquere *se* socios-natationis viderint.
Pompile, navigationibus venerande, a-te vero aliquis vir
temperatas ventorum conjicit venire auras;
serenum enim mittis et serena indicia ostendis.
Quin etiam altis-maribus una echeneis socia *est*;
quæ sane longa quidem *est* aspectu, longitudine vero cubitum-æquans,] color autem fuscus, natura autem ipsi anguillis
similis-est, acutum vero ipsi os sub capite nutat
curvum, hami reflexi simile acumini.
Miraculum vero lubricæ echeneidis deprehenderunt
nautæ, non sane quisquam in animo crediderit
audiens, semper enim inexpertorum mens virorum
expugnatu-difficilis, neque volunt etiam veris fidem-adhibere:
navem actam venti vehementis impetu,
velis expassis maris per mensuras currentem,
piscis amplexus parvo ore subtus inhibet
totam sub-carina vi-domans, neque amplius secat
fluctum quamvis cupiens, sed firmiter defixa-est,
tanquam in tranquillis inclusa portubus.
Et hujus quidem carbasa omnia circum rudentes strepunt,
gemuntque funes, connivetque antenna
impetu-venti concitante, inque puppi omnes habenas
gubernator relaxat, accelerans iter maris;
illa vero neque gubernacula curat, nec ventis
obsequitur, non fluentis impellitur, sed fixa
manetque nolens et eundi-cupida ligata-est,
piscis nihili in ore radicata;
nautæ vero horrent inconspicua vincula maris
animadvertentes, et miraculum par videntes somnio.
Ut autem cum in silvis aliquis celeriter currentem
venator cervam observans, extremum jaculo
membrum alato feriens sistit ab-impetu;
at illa, licet currendi-cupida, violentis cruciatibus
defixa nolens expectat audacem venatorem:
talem navi compedem circumjicit varius piscis
occurens; talibusque cognomentum sortitus-est a-factis.
Chalcides porro alosæque et abramides feruntur
cumulatim, alias vero aliam maris semitam aut circa petras
aut pelage, longaque percurrunt littora,

αἰὲν ἀμειβόμεναι ξείνην ὁδὸν, ἠΰτ' ἀλῆται.
Ἀνθιέων δὲ μάλιστα νομαὶ πέτρῃσι βαθείαις
ἔμφυλοι· ταῖς δ' οὔτι παρέστιοι αἰὲν ἔασι,
πάντῃ δὲ πλάζονται, ὅπῃ γένυς, ἔνθα κελεύει
γαστὴρ καὶ λαίμαργος ἔρως ἀκόρητος ἐδωδῆς·
ἔξοχα γὰρ παρὰ πάντας ἀδηφάγος οἶστρος ἐλαύνει
κείνους καὶ νωδόν περ ὑπὸ στόμα χῶρον ἔχοντας.
Τέσσαρα δ' ἀνθιέων μεγακήτεα φῦλα νέμονται,
ξανθοί τ', ἀργεννοί τε, τὸ δὲ τρίτον εἷμα κελαινοί·
ἄλλους δ' εὐωπούς τε καὶ αὐλωποὺς καλέουσιν,
οὕνεκα τοῖς καθύπερθεν ἑλισσομένη κατὰ κύκλον
ὀφρὺς ἠερόεσσα περίδρομος ἐστεφάνωται.
Δοιοὶ δὲ σκληροῖσιν ἀρηρότα γυῖα χιτῶσι
φραξάμενοι κόλποισιν ἐνιπλώουσι θαλάσσης,
κάραβος ὀξυπαγὴς ἠδ' ἀστακός· οἱ δὲ καὶ ἄμφω
πέτραις ἐνναίουσι καὶ ἐν πέτρῃσι νέμονται.
Ἄστακος αὖ πέρι δή τι καὶ οὐ φατὸν οἷον ἔρωτα
οἰκείης θαλάμης κεύθει φρεσὶν, οὐδέ ποτ' αὐτῆς
λείπεθ' ἑκὼν, ἀλλ' εἴ μιν ἀναγκαίῃ τις ἐρύσσας
τῆλε φέρων ἑτέρωσε πάλιν πόντονδε μεθείῃ,
αὐτὰρ ὅγ' οὐ μετὰ δηρὸν ἑὴν νόστησε χαράδρην
σπεύδων, οὐδ' ἐθέλει ξεῖνον μυχὸν ἄλλον ἑλέσθαι,
οὐδ' ἑτέρης πέτρης ἐπιβάλλεται, ἀλλὰ διώκει
καὶ δόμον, ὃν κατέλειπε, καὶ ἤθεα καὶ νομὸν ἅλμης
κείνης, ἥ μιν ἔφερβε, καὶ οὐκ ἤχθηρε θάλασσαν,
τῆς μιν ἀπεξείνωσαν ἁλίπλοοι ἀγρευτῆρες.
Ὣς ἄρα καὶ πλωτοῖσιν ἑὸς δόμος ἠδὲ θάλασσα
πατρῴη καὶ χῶρος ἐφέστιος, ἔνθ' ἐγένοντο,
στάζει ἐνὶ κραδίῃ γλυκερὸν γάνος, οὐδ' ἄρα μούνοις
πατρὶς ἐφημερίοισι πέλει γλυκερώτατον ἄλλων·
οὐδ' ἀλεγεινότερον καὶ κύντερον, ὅς κεν ἀνάγκῃ
φυξίπολιν πάτρης τελέσῃ βίον ἀλγινόεντα,
ξεῖνος ἐν ἀλλοδαποῖσιν ἀτιμίης ζυγὸν ἕλκων.
Ἐν κείνῃ γενεῇ καὶ καρκίνοι εἰσὶν ἀλῆται
καρίδων τε νομαὶ καὶ ἀναιδέα φῦλα παγούρων,
οἵτε καὶ ἀμφιβίοις ἐναρίθμιον αἶσαν ἔχουσι.
Πάντες δ' οἷσί τε κῶλον ὑπ' ὀστράκῳ ἐστήρικται,
ὄστρακον ἐκδύνουσι γεραίτερον, ἄλλο δ' ἔνερθε
σαρκὸς ὑπὲκ νεάτης ἀνατέλλεται· οἱ δὲ πάγουροι,
ἡνίκα ῥηγνυμένοιο βίην φράσσωνται ἐλύτρου,
πάντῃ μαιμώωσιν ἐδητύος ἰσχανόωντες,
ῥηϊτέρη ῥινοῖο διάκρισις ὄφρα γένηται
πλησαμένων· εὖτ' ἂν δὲ διατμαγὲν ἕρκος ὀλισθῇ,
οἱ δ' ἤτοι πρῶτον μὲν ἐπὶ ψαμάθοισι τέτανται
αὔτως, οὔτε βορῆς μεμνημένοι οὔτε τευ ἄλλου,
ἐλπόμενοι φθιμένοισι μετέμμεναι οὐδ' ἔτι θερμὸν
ἐμπνείειν, ῥινῷ δὲ περιτρομέουσιν ἀραιῇ
ἀρτιφύτῳ· μετὰ δ' αὖτις ἀγειρόμενοι νόον ἤδη,
βαιὸν θαρσήσαντες ἀπὸ ψαμάθοιο πάσαντο
* * * * * * * * * * * * * * * * * *
τόφρα δὲ θυμὸν ἔχουσιν ἀμήχανον ἀδρανέοντες,
ὄφρα περὶ μελέεσσι νέον σκέπας ἀμφιπαγείη.
Ὡς δέ τις ἰητὴρ νουσαχθέα φῶτα κομίζων
ἤμασι μὲν πρώτοισι βορῆς ἀπόπαστον ἐρύκει,

semper mutantes peregrinam viam, velut errones.
Anthiarum vero maxime pascua in-scopulis profundis
domestica *sunt;* illis autem non semper incolæ sunt,
sed usquequaque vagantur, quo maxilla, quo jubet
venter et vorax amor inexplebilis esca;
eximie namque supra omnes edax stimulus impellit
illos, quamvis edentulum sub ore locum habeant.
Quatuor autem anthiarum grandia genera pascuntur,
flavique candidique, tertium vero *genus* veste nigri;
alios denique evoposque et aulopos vocant,
propterea-quod eis superne volutum in orbem
supercilium obscurum, rotundum, circundatum-est.
Duo autem duris induta membra tunicis
munita-habentes in sinibus natant maris,
carabus aculeatus atque astacus; hi vero etiam ambo
in petris degunt et in petris pascuntur.
Astacus porro vehementem et dici non potest qualem amorem
proprii cubilis occultat animo, nec unquam illud
deserit sponte, sed si quis ipsum vi abstractum
procul portans aliorsum iterum ad-mare dimittat,
tum ille post non longum *tempus* ad-suam redit speluncam
festinans, nec vult peregrinum recessum alium capere,
neque ad-aliud saxum se-applicat, sed persequitur
et domicilium, quod reliquit, et consuetudinem et pascua
maris] illius, quod eum aluit, et non aversatur mare,
a-quo ipsum in-exilium-expulerunt marivagi piscatores.
Sic igitur etiam natantibus sua domus atque mare
patrium et locus domesticus, ubi procreati-sunt,
instillat in corde dulce gaudium, nec sane solis
patria hominibus est dulcior aliis *regionibus;*
neque miserabilius et deterius *quicquam est,* quam si quis
necessario] exulatam a-patria exigat vitam doloribus-plenam,
peregrinus inter exteros dedecoris jugum trahens.
In illo genere etiam cancri sunt errones
caridumque greges et impudentia genera pagurorum,
qui etiam amphibiis annumeratam sortem habent.
Omnes vero, quibus membrum sub testa fixum est,
testam exuunt vetustiorem, aliaque inferne
ex carne extrema renascitur; at paguri,
quando ruptæ vim animadvertunt crustæ,
usquequaque satagunt escam appetentes,
facilior cutis separatio ut fiat
impletis; ubi autem disruptum septum deciderit,
tunc illi primo quidem in arenis extenduntur
temere, neque pabuli memores nec alicujus alius-rei,
putantes se inter mortuos esse, nec amplius calidum
spirare, cuti autem metuunt teneræ
recens-natæ; postea autem rursum collecto animo jam,
paulo confidentiores-facti de arena vescuntur
* * * * * * * * * * * * * * * *
tamdiu autem animum habent impotentem imbecilli,
dum circa membra novum integumentum compactum-fuerit.
Ut autem aliquis medicus morbo-gravatum virum curans
diebus quidem primis a-cibo impastum arcet,

πήματος ἀμβλύνων μαλερὸν σθένος, αὐτὰρ ἔπειτα
τυτθὰ βορῆς ὤρεξε νοσήλια, μέχρις ἅπασαν
ἄτην γυιοβόρους τε δύας ὀδύνας τε καθήρῃ·
ὣς οἵγ' ἀρτιφύτοισιν ἀναΐσσουσιν ἐλύτροις
* * * * * * * * * * * * * * * *
δειδιότες, νούσοιο κακὰς ὑπὸ κῆρας ἀλύξαι.
Ἄλλοι δ' ἑρπυστῆρες ἁλὸς ναίουσιν ἐναύλους,
πουλύποδες σκολιοὶ καὶ κορδύλος ἠδ' ἁλιεῦσιν
ἐχθομένη σκολόπενδρα καὶ ὀσμύλος· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
ἀμφίβιοι, καί πού τις ἀνὴρ ἴδεν ἀγροιώτης
γηπόνος, ἀγχιάλοισι φυτηκομίῃσι μεμηλὼς,
ὀσμύλον εὐκάρποις ἢ πούλυπον ἀμφὶ κράδῃσι
πλεγνύμενον γλυκερόν τε φυτῶν ἀπὸ καρπὸν ἔδοντα.
Τοῖς δὲ μεθ' ἑρπυστῆρσιν ἴσον λάχεν οἶμα δολόφρων
σηπίη· ἄλλα δὲ φῦλα μετ' οἴδμασιν ὀστρακόρινα,
πολλὰ μὲν ἐν πέτρῃσι, τὰ δ' ἐν ψαμάθοισι νέμονται,
νηρῖται στρόμβων τε γένος καὶ πορφύραι αὐταὶ,
κήρυκές τε μύες τε καὶ ἀτρεκὲς οὔνομα σωλὴν,
ὄστρεά θ' ἑρσήεντα καὶ ὀκριόεντες ἐχῖνοι·
τοὺς εἴ τις καὶ τυτθὰ διατμήξας ἐνὶ πόντῳ
ῥίψῃ, συμφυέες τε παλίνζωοί τε πέλονται. [φυκεν
Καρκινάσιν δ' αὐταῖς μὲν ἐπ' ὄστρακον οὔτι πέ-
ἐκ γενετῆς, γυμναὶ δὲ καὶ ἀσκεπέες καὶ ἀφαυραὶ
τίκτονται, κτητοὺς δὲ δόμους ἐπιμηχανόωνται,
ἀβληχροῖς μελέεσσι νόθον σκέπας ἀμφιβαλοῦσαι·
εὖτε γὰρ ἀθρήσωσι λελειμμένον ὀρφανὸν αὔτως
ὄστρακον, οἰκητῆρος ἀνέστιον οἰχομένοιο,
αἳ δ' εἴσω καταδῦσαι ὑπ' ἀλλοτρίοισιν ἐλύτροις
ἑζόμεναι ναίουσι, καὶ ὃ κτήσαντο μέλαθρον,
τῷ δὲ συνερπύζουσι καὶ ἔνδοθεν ἕρκος ἄγουσιν,
εἴτε τι νηρίτης ἔλιπε σκέπας, εἴτε τι κῆρυξ
ἢ στρόμβος· στρόμβων δὲ δύσεις φιλέουσι μάλιστα,
οὕνεκεν εὐρεῖαί τε μένειν κοῦφαί τε φέρεσθαι.
Ἀλλ' ὅτ' ἀεξομένη πλήσῃ μυχὸν ἔνδον ἐοῦσα
καρκινὰς, οὐκέτι κεῖνον ἔχει δόμον, ἀλλὰ λιποῦσα
δίζεται εὐρύτερον κόχλου κύτος ἀμφιβαλέσθαι.
Πολλάκι δὲ γλαφυρῆς κύμβης πέρι καρκινάδεσσιν
ἀλκὴ καὶ μέγα νεῖκος ἐγείρεται, ἐκ δ' ἐλάσασα
κρείττων χειροτέρην δόμον ἅρμενον ἀμφέθετ' αὐτή.
Ἔστι δέ τις γλαφυρῷ κεκαλυμμένος ὀστράκῳ ἰ-
μορφὴν πουλυπόδεσσιν ἀλίγκιος, ὃν καλέουσι [χθύς,
ναυτίλον, οἰκείῃσιν ἐπικλέα ναυτιλίῃσι·
ναίει μὲν ψαμάθοις, ἀνὰ δ' ἔρχεται ἄκρον ἐς ὕδωρ
πρηνὴς, ὄφρα κε μή μιν ἐνιπλήσειε θάλασσα·
ἀλλ' ὅτ' ἀναπλώσῃ ῥοθίων ὕπερ ἀμφιτρίτης,
αἶψα μεταστρεφθεὶς ναυτίλλεται, ὥστ' ἀκάτοιο
ἴδρις ἀνήρ· δοιοὺς μὲν ἄνω πόδας ὥστε κάλωας
ἀντανύει, μέσσος δὲ διαρρέει ἠΰτε λαῖφος
λεπτὸς ὑμὴν, ἀνέμῳ δὲ τιταίνεται· αὐτὰρ ἔνερθε
δοιοὶ ἁλὸς ψαύοντες, ἐοικότες οἰήκεσσι,
πόμπιμον ἰθύνουσι δόμον, καὶ νῆα καὶ ἰχθύν.
Ἀλλ' ὅτε ταρβήσῃ σχεδόθεν κακὸν, οὐκέτ' ἀήταις
φεύγει ἐπιτρέψας, σὺν δ' ἔσπασε πάντα χαλινὰ,
ἱστία τ' οἴηκάς τε, τὸ δ' ἀθρόον ἔνδον ἔδεκτο

noxæ obtundens rapidum robur, verum postea
exigua cibi præbet frustula, donec universam
noxam membraque-devorantes dolores cruciatusque expurget;] ita illi recentibus insiliunt crustis
* * * * * * * * * * * * * * * * * *
metuentes, morbi mala fata effugere.
Alii vero reptatores maris habitant recessus,
polypi obliqui et cordylus et piscatoribus
invisa scolopendra et osmylus, qui et ipsi
amphibii *sunt;* et forte aliquis conspexit agrestis
ruricola, maritimis plantationibus occupatus,
osmylum fructiferos aut polypum circa ramos
implicitum dulcemque de plantis fructum comedentem.
Hos inter reptatores parem sortita-est impetum dolosa
sepia; alia vero genera in undis testacea,
multa quidem in scopulis, alia autem in arenis pascuntur,
neritæ stromborumque genus et purpuræ ipsæ,
cerycesque muresque et vero nomine solen,
ostreaque roscida et asperi echini;
quos si quis etiam minutim dissectos in ponto
abjiciat, concretique et iterum-vivi fiunt.
Carcinadibus autem ipsis quidem testa nulla innata-est
ab ortu *primo,* sed nudæ et non-tectæ et imbelles
procreantur, acquisitas autem domos sibi-comparant,
imbecillibus membris nothum tegmen circumdantes;
cum enim viderint desertam *et* vacuam forte
testam, incola foris defuncto,
tunc ipsæ intro subeuntes sub alienis crustis
sedentes habitant, et quam acquisiverunt domum,
cum ea reptant et, intus *dum sunt,* septum portant,
sive aliquod nerites deseruit tegmen, seu ceryx,
aut strombus; stromborum vero tegumenta amant maxime,
propterea-quod et lata *sint* ad-incolendum et levia ad-portandum.] At ubi auctus impleverit cavitatem intus degens
carcinas, non-amplius illam habet domum, sed relicta *ea*
quærit latiorem cochleæ cavitatem, quam-sibi-circumdet.
Sæpe vero de cava testa carcinadibus
pugna et magna contentio oritur expellensque
melior deteriorem, domum convenientem sibi-circumdat
ipsa.] Est autem quidam concava contectus testa piscis
forma polypis similis, quem vocant
nautilum, propriis cognominem navigationibus;
habitat quidem in arenis, prodit vero summam in aquam
pronus, ne ipsum impleat mare;
at quando natat supra fluenta Amphitrites,
statim conversus navigat, tanquam navigii
gnarus vir; geminos quidem sursum pedes velut funes
extendit, media autem diffluit tanquam velum
tenuis membrana, ventoque expanditur, sed inferne
bini *pedes* mare attingentes, similes gubernaculis,
mobilem dirigunt domum, et navem et piscem.
Verum ubi metuit ex-propinquo malum, non-amplius ventis
fugit se-committens, sed contrahit omnes frenos,
velaque gubernaculaque, copiosum vero intus recipit

κῦμα, βαρυνόμενος δὲ καθέλκεται ὕδατος ὁρμῇ.
Ὦ πόποι, ὃς πρώτιστος ὄχους ἁλὸς εὕρατο νῆας,
εἴτ' οὖν ἀθανάτων τις ἐπεφράσατ', εἴτε τις ἀνὴρ
τολμήεις πρώτιστος ἐπεύξατο κῦμα περῆσαι,
ἦ που κεῖνον ἰδὼν πλόον ἰχθύος, εἴκελον ἔργον
δουροπαγὲς τόρνωσε, τὰ μὲν πνοιῇσι πετάσσας
ἐκ προτόνων, τὰ δ' ὄπισθε χαλινωτήρια νηῶν.
Κήτεα δ' ὀβριμόγυια, πελώρια, θαύματα πόντου,
ἀλκῇ ἀμαιμακέτῳ βεβριθότα, δεῖμα μὲν ὄσσοις
εἰσιδέειν, αἰεὶ δ' ὀλοῇ κεκορυθμένα λύσσῃ,
πολλὰ μὲν εὐρυπόροισιν ἐνιστρέφεται πελάγεσσιν,
ἔνθα Ποσειδάωνος ἀτέκμαρτοι περιωπαί·
παῦρα δὲ ῥηγμίνων σχεδὸν ἔρχεται, ὅσσα φέρουσιν
ἠϊόνες βαρύθοντα, καὶ οὐκ ἀπολείπεται ἅλμης·
τῶν ἤτοι κρυερός τε λέων βλοσυρή τε ζύγαινα,
πορδάλιές τ' ὀλοαὶ καὶ φύσαλοι αἰθυκτῆρες·
ἐν δὲ μέλαν θύννων ζαμενὲς γένος, ἐν δὲ δαφοινὴ
πρῆστις, ἀταρτηρῆς τε δυσαντέα χάσματα λάμνης,
μάλθη θ' ἡ μαλακῇσιν ἐπώνυμος ἀδρανίῃσι,
κριοί τ' ἀργαλέοι καὶ ἀπαίσιον ἄχθος ὑαίνης
καὶ κύνες ἁρπακτῆρες ἀναιδέες· ἐν δὲ κύνεσσι
τριχθαδίη γενεή· τὸ μὲν ἄγριον ἐν πελάγεσσι
κήτεσι λευγαλέοις ἐναρίθμιον· ἄλλα δὲ φῦλα
διπλόα καρτίστοισι μετ' ἰχθύσι δινεύονται
πηλοῖς ἐν βαθέεσσι· τὸ μὲν κέντροισι κελαινοῖς
κεντρῖναι αὐδῶωνται ἐπώνυμοι· ἄλλο δ' ὁμαρτῇ
κλείονται γαλεοί· γαλεῶν δ' ἑτερότροπα φῦλα
σκύμνοι καὶ λεῖοι καὶ ἀκανθίαι· ἐν δ' ἄρα τοῖσι
ῥῖναι, ἀλωπεκίαι, καὶ ποικίλοι· εἴκελα δ' ἔργα
πᾶσιν ὁμοῦ φορβή τε, σὺν ἀλλήλοις τε νέμονται.
Δελφῖνες δ' ἀκταῖς τε πολυρραθάγοισι γάνυνται,
καὶ πελάγη ναίουσι, καὶ οὔποθι νόσφι θάλασσα
δελφίνων· πέρι γάρ σφε Ποσειδάων ἀγαπάζει·
οὕνεκά οἱ κούρην κυανώπιδα Νηρηΐνην
μαιομένῳ φεύγουσαν ἑὸν λέχος Ἀμφιτρίτην
φρασσάμενοι δελφῖνες ἐν Ὠκεανοῖο δόμοισι
κευθομένην ἤγγειλαν· ὁ δ' αὐτίκα κυανοχαίτης
παρθένον ἐξήρπαξεν ἀναινομένην τε δάμασσε.
Καὶ τὴν μὲν παράκοιτιν, ἁλὸς βασίλειαν, ἔθηκε,
ἀγγελίης δ' ᾔνησεν ἐνηέας οὓς θεράποντας,
κλήρῳ δ' ἐν σφετέρῳ περιώσιον ὤπασε τιμήν.
Ἔστι δ' ἀμειλίκτοις ἐνὶ κήτεσιν, ὅσσα καὶ ἅλμης
ἐκτὸς ἐπὶ τραφερῆς φυσίζοον ἔρχεται οὖδας·
δηρὸν δ' ἠϊόνεσσι καὶ ἀγχιάλοισιν ἀρούραις
μίσγοντ' ἐγχέλυές τε καὶ ἀσπιδόεσσα χελώνη,
καστορίδες τ' ὀλοαὶ δυσπενθέες, αἵτ' ἀλεγεινὴν
ὄσσαν ἐπὶ κροκάλῃσιν ἀπαίσιον ὠρύονται
ἀνδράσιν· ὃς δέ κε γῆρυν ἐν οὔασιν ἀλγινόεσσαν
δέξηται, στυγερῆς τ' ἐνοπῆς κωκυτὸν ἀκούσῃ,
οὐ τηλοῦ θανάτοιο τάχ' ἔσσεται, ἀλλά οἱ ἄτην
καὶ μόρον αἰνοτάτη κείνη μαντεύεται αὐδή.
Ναὶ μὴν καὶ φάλαιναν ἀναιδέα φασὶ θαλάσσης
ἐκβαίνειν χέρσονδε καὶ ἠελίοιο θέρεσθαι.
Φῶκαι δ' ἐννύχιαι μὲν ἀεὶ λείπουσι θάλασσαν,

fluctum, gravatusque deorsum-trahitur aquæ impetu.
O amici, qui primus vehicula maris invenit naves,
sive quis *deorum* immortalium excogitavit, seu quis homo
audax primus optavit undam trajicere,
sine dubio illa conspecta navigatione piscis, simile opus
ex-ligno-coagmentatum sculpsit, alia quidem ventis expandens] ex rudentibus, alia vero a-tergo frena navium.
Cete vero grandibus-membris, immania, miracula maris
robore indefesso pollentia, terror quidem oculis
ad-intuendum, semper autem perniciosa armata rabie,
multa quidem lato versantur-in pelago,
ubi Neptuni obscuri *sunt* prospectus;
pauca vero prope littora accedunt, quæ fuerunt
actæ ponderosa, et non deserunt mare;
ex-his enim *sunt* horridusque leo torvaque zygæna,
pardalidesque perniciosæ et physali impetuosi;
in *his* etiam *est* nigrum thunnorum *et* validum genus, itemque cruenta] pistrix, crudelisque infausti rictus lamnæ,
malthaque molli cognominis infirmitati,
arietesque difficiles et infestum pondus hyænæ
et canes, raptores impudentes; in canibus vero
triplex *est* genus : aliud quidem ferum in pelago
cetis mortiferis annumeratur, alia veró genera
duplicia robustissimos inter pisces versantur
in luto profundo, alterum quidem aculeis nigris
centrinæ appellatur deducto-nomine, alterum vero conjunctim] vocatur galei, galeorum autem diversæ *sunt* species
scymni et lei et acanthiæ, interque hos
squatinæ, vulpes, et varii, similia vero opera
omnibus simul escaque, conjunctimque inter-se pascuntur.
Delphini porro littoribus sonoris gaudent,
et pelage habitant, et nunquam *est* mare absque
delphinis; eximie namque eos Neptunus diligit,
propterea-quod ipsi puellam nigris-oculis Nerei-filiam
quærenti fugientem suum lectum Amphitriten
deprehensam delphini in Oceani domibus
latitantem nunciarunt; et statim nigricomus
virginem eripuit recusantemque domuit.
Et hanc quidem conjugem, maris reginam, constituit,
nunciique-gratia laudavit fideles suos ministros,
suaque in sorte excellentem *eis* tribuit honorem.
Sunt autem immania inter cete, quæ etiam mare
extra in terræ animalium-nutricem veniunt solum,
diuque littoribus et mari-vicinis agris
miscentur anguillæque et scutata testudo,
fibrique perniciosi, luctuosi, qui tristem
vocem in glareosis-littoribus infaustam emittunt
hominibus; qui vero sonum auribus mœstum
perceperit, execrandæque vocis ululatum audierit,
is non procul a-morte mox erit, sed ipsi noxam
et fatum horrenda illa portendit vox.
Cæterum etiam balænam immanem ajunt e-mari
prodire in-terram et in-sole apricari.
Phocæ autem noctu quidem semper deserunt mare,

πολλάκι δ' ἠμάτιαι πέτραις ἔνι καὶ ψαμάθοισιν
εὔκηλοι μίμνουσι καὶ ἔξαλον ὕπνον ἔχουσι. [ται·
Ζεῦ πάτερ, ἐς δὲ σὲ πάντα καὶ ἐκ σέθεν ἐῤῥίζων-
εἴτ' οὖν αἰθέρος οἶκον ὑπέρτατον, εἴτ' ἄρα πάντη
ναιετάεις· θνητῷ γὰρ ἀμήχανον ἐξονομῆναι.
Οἵῃ σὺν φιλότητι διακρίνας ἐκέδασσας
αἰθέρα τ' αἰγλήεντα καὶ ἠέρα καὶ χυτὸν ὕδωρ
καὶ χθόνα παμμήτειραν, ἀπ' ἀλλήλων δέ τ' ἔνασσας·
πάντα δ' ἐν ἀλλήλοισιν ὁμοφροσύνης ὑπὸ δεσμῷ
ἀῤῥήκτῳ συνέδησας, ἀναγκαίῃ δ' ἐπέρεισας
ἀστεμφῆ πάγκοινον ὑπὸ ζυγόν· οὔτε γὰρ αἰθὴρ
ἠέρος, οὔτ' ἀὴρ ἄτερ ὕδατος, οὐδὲ μὲν ὕδωρ
γαίης νόσφι τέτυκται, ἐν ἀλλήλοις δὲ φύονται·
πάντα δ' ὁδὸν μίαν εἶσι, μίαν δ' ἀνελίσσετ' ἀμοιβήν·
τοὔνεκα καὶ ξυνῇσιν ὁμηρεύουσι γενέθλαις
ἀμφιβίων· καὶ τοὶ μὲν ἀναστείχουσ' ἐπὶ γαῖαν
ποντόθεν, ἄλλοι δ' αὖτε κατ' ἠέρος Ἀμφιτρίτῃ
μίσγονται, κοῦφοί τε λάροι στονόεντά τε φῦλα
ἀλκυόνων κρατεροί θ' ἁλιαίετοι ἁρπακτῆρες,
ἄλλα θ' ὅσ' ἰχθυάᾳ διερῆς τ' ἐπιβάλλεται ἄγρης.
Ἠέρα δ' αὖ τέμνουσι καὶ εἰνάλιοί περ ἐόντες
τευθίδες ἰρήκων τε γένος βυθίη τε χελιδών·
οἳ δ' ὅτε ταρβήσωσιν ὑπέρτερον ἐγγύθεν ἰχθῦν,
ἐξ ἁλὸς ἀνθρώσκουσι καὶ ἠέριοι ποτέονται·
ἀλλ' αἱ μὲν καὶ τῆλε καὶ ὑψόθι ταρσὸν ἱεῖσι
τευθίδες· ἦ τέ κεν ὄρνιν ὀΐσσεαι, οὐδὲ μὲν ἰχθῦν
εἰσοράαν, ἀγεληδὸν ὅθ' ὁρμήσωσι πέτεσθαι.
Αἱ δ' ἄρα τῶν ὑπένερθε χελιδόνες οἶμον ἔχουσι·
ἴρηκες δ' αὐτῆς ἅλμης σχεδὸν ἠερέθονται,
ἄκρον ἐπιψαύοντες ἁλὸς πόρον, ὅσσον ἰδέσθαι
ἄμφω νηχομένοισι καὶ ἱπταμένοισιν ὁμοῖοι.
Αἵδε μὲν ὥςτε πόληες ἐν ἰχθύσιν, οἵδε θ' ὅμιλοι
κεκριμένοι γεγάασιν ἁλιπλάγκτοιο γενέθλης.
Τῶν δ' οἱ μὲν πλάζονται ἀολλέες, αἰόλα φῦλα,
πώεσιν ἢ στρατιῇσιν ἐοικότες, οἵτ' ἀγελαῖοι
κέκληνται· τοὶ δ' αὖτε κατὰ στίχας· οἱ δὲ λόχοισιν
εἴκελοι ἢ δεκάδεσσιν· ὁ δ' ἔρχεται οἶος ἀπ' ἄλλων
μουναδὸν ὁρμηθείς· περόωσι δὲ δίζυγες ἄλλοι·
οἱ δ' αὐτοῦ θαλάμῃσιν ἐν οἰκείῃσι μένουσι.
Χείματι μὲν δὴ πάντες ἀελλάων στροφάλιγγας
σμερδαλέας αὐτοῦ τε δυσηχέος οἴδματα πόντου
ἔξοχα δειμαίνουσιν· ἐπεὶ περιώσιον ἄλλων
ἰχθυόεντα γένεθλα φίλην πέφρικε θάλασσαν
μαινομένην· τότε δ' οἱ μὲν ἀμησάμενοι πτερύγεσσι
ψάμμον ὑποπτήσσουσιν ἀνάλκιδες· οἱ δ' ὑπὸ πέτραις
εἰλόμενοι δύνουσιν ἀολλέες· οἱ δὲ βάθιστα
ἐς πελάγη φεύγουσι κάτω μυχάτην ὑπὸ βυσσαν·
κεῖνα γὰρ οὔτε λίην προκυλίνδεται, οὔθ' ὑπ' ἀήταις
πρυμνόθεν εἱλεῖται, διὰ δ' ἔσσυται οὔτις ἄελλα
ῥίζαν ἁλὸς νεάτην· μέγα δέ σφισι βένθος ἐρύκει
ῥιγεδανὰς ὀδύνας καὶ ἀπηνέα χείματος ὁρμήν.
Ἀλλ' ὁπότ' ἀνθεμόεσσαι ἐπὶ χθονὸς εἴαρος ὧραι
πορφύρεον γελάσωσιν, ἀναπνεύσῃ δὲ θάλασσα
χείματος εὐδιόωσα, γαληναίη τε γένηται

sæpe vero diurnæ in scopulis et arenis
quietæ morantur et extra-mare somnum capiunt.
Juppiter pater, in te omnia et ex te radices-agunt:
sive igitur ætheris domicilium supremum, sive etiam ubique
habites; homini namque impossibile *est* effatu.
Quali cum amore secreta divisisti
ætheremque fulgidum et aerem et liquidam aquam
et terram omnium-parentem, a-se-autem invicem sedes dedisti:] omnia vero inter-se-mutuo concordiæ vinculo
irrupto colligasti, necessitate autem defixisti
immota commune sub jugum; neque enim æther
sine aere, neque aer sine aqua, neque etiam aqua
absque terra est, sed sibi-invicem inhærent;
omnia vero viam unam eunt, easdemque volvunt vices;
quocirca etiam communibus obsides-dant generibus
amphibiorum, et alii quidem prodeunt in terram
ex-mari, alii contra per aerem Amphitritæ
miscentur, levesque lari gemebundaque genera
halcyonum validæque aquilæ-marinæ rapaces
aliaque quæ piscantur humidamque irrumpunt in-prædam.
Aerem rursus secant, quamvis marini sint,
lolligines accipitrumque genus aquatilisque hirundo;
hi vero cum pertimescunt validiorem prope piscem,
ex mari subsiliunt et aerii volitant;
at quidem et procul et alte alas mittunt
lolligines, ac sane avem putares, non piscem
te-intueri, gregatim quando surgunt ad-volandum.
At infra has hirundines viam tenent;
accipitres vero ipsum prope mare volant-in-aere,
supremum attingentes maris fluxum, quantum videre-*licet*
simul natantibus et volantibus similes.
Hæ quidem quasi civitates inter pisces, et hi cœtus
diversi sunt marivagi generis.
Horum autem alii quidem errant conferti, varia genera,
gregibus aut exercitibus similes, qui gregales
vocantur; alii rursus secundum ordines, alii vero manipulis
similes aut decuriis, alius vero incedit solus ab aliis
solitarie vagans, meant autem bini alii,
alii vero eodem-loco cubilibus in propriis manent.
Hieme quidem sane omnes procellarum turbines
sævos ipsiusque sonori undas maris
admodum metuunt, quoniam præ aliis
piscaria genera carum pertimescunt mare,
quando-furit; tunc autem alii quidem metentes pinnis
arenam, horrent imbelles, alii vero sub scopulis
voluti subeunt conferti, alii denique profundissima
in maria fugiunt deorsum imum ad fundum;
illa namque nec valde agitantur, nec a ventis
funditus volvuntur; penetrat autem nulla procella
ad-radicem maris ultimam; magna autem ipsis profunditas
arcet] horridos cruciatus et inclementem hiemis impetum.
At ubi floridæ super terram veris horæ
purpureum rident, respiratque mare
ab-hieme tranquillum, serenitasque fit

ἤπια κυμαίνουσα, τότ' ἰχθύες ἄλλοθεν ἄλλοι
πανσυδίῃ φοιτῶσι γεγηθότες ἐγγύθι γαίης.
Ὡς δὲ πολυῤῥαίσταο νέφος πολέμοιο φυγοῦσα
ὀλβίη ἀθανάτοισι φίλη πόλις, ἥν ῥά τε δηρὸν
δυσμενέων πάγχαλκος ἐπεπλήμμυρε θύελλα,
ὀψὲ δ' ἀπολλήξασα καὶ ἀμπνεύσασα μόθοιο
ἀσπασίως γάνυταί τε καὶ εἰρήνης καμάτοισι
τέρπεται ἁρπαλέοισι καὶ εὔδιος εἰλαπινάζει,
ἀνδρῶν τε πλήθουσα χοροιτυπίῃς τε γυναικῶν·
ὣς οἱ λευγαλέους τε πόνους καὶ φρῖκα θαλάσσης
ἀσπασίως προφυγόντες, ὑπεὶρ ἅλα καγχαλόωντες,
θρώσκοντες θύνουσι χοροιτυπέουσιν ὁμοῖοι.
Εἴαρι δὲ γλυκὺς οἶστρος ἀναγκαίης ἀφροδίτης
καὶ γάμοι ἡβώωσι καὶ ἀλλήλων φιλότητες
πᾶσιν, ὅσοι γαῖάν τε φερέσβιον, οἵ τ' ἀνὰ κόλπους
ἠέρος, οἵ τ' ἀνὰ πόντον ἐριβρύχην δονέονται.
Εἴαρι δὲ πλεῖστον νεπόδων γένος εἰλείθυιαι
ᾠοφόρων παύουσι βαρυνομένων ὠδίνων.
Οἱ μὲν γὰρ γενεῆς κεχρημένοι ἠδὲ τόκοιο
θήλεες ἐν ψαμάθοισιν ἀποθλίβουσιν ἀραιὰς
γαστέρας· οὐ γὰρ ῥεῖα διίσταται, ἀλλ' ἐνέχονται
ᾠὰ μετ' ἀλλήλοισιν ἀρηρότα νηδύος εἴσω,
φύρδην συμπεφυῶτα· τὰ δ' ἀθρόα πῶς κε τέκοιεν;
στεινόμεναι δ' ὀδύνῃσι μόγις κρίνουσι γενέθλην.
Ὡς οὐ ῥηϊδίην γενεὴν οὐδ' ἰχθύσι Μοῖραι
ὤπασαν, οὐδ' ἄρα μοῦνον ἐπιχθονίῃσι γυναιξὶν
ἄλγεα, πάντῃ δ' εἰσὶν ἐπαχθέες εἰλείθυιαι.
Ἄρσενες αὖτ' ἄλλοι μὲν ἐπ' ἰχθύσι κῆρας ἄγοντες
δαιτυμόνες ῥηγμῖσιν ἐπειγόμενοι πελάουσιν·
ἄλλοι δ' αὖ μετόπισθε διωκόμενοι προθέουσι
θηλυτέραις ἀγέλῃσιν, ἐπεὶ φιλότητος ἔρωτι
ἑλκόμεναι σπεύδουσι μετ' ἄρσενας ἀσχέτῳ ὁρμῇ.
Ἔνθ' οἱ μὲν σφετέρας ἐπὶ γαστέρας ἀλλήλοισι
τριβόμενοι θορὸν ὑγρὸν ἀποῤῥαίνουσιν ὄπισθεν,
αἱ δ' οἴστρῳ μεμαυῖαι ἐπαΐγδην στομάτεσσι
κάπτουσι· τοίῳ δὲ γάμῳ πλήθουσι γόνοιο.
Πλεῖστος μὲν νόμος οὗτος ἐν ἰχθύσιν· οἱ δὲ καὶ εὐνὰς
καὶ θαλάμους ἀλόχους τε διακριδὸν ἀμφὶς ἔχουσι
ζευξάμενοι· πολλὴ γὰρ ἐν ἰχθύσιν ἔστ' ἀφροδίτη,
οἶστρός τε ζῆλός τε, βαρὺς θεός, ὅσσα τε τίκτει
θερμὸς Ἔρως, ὅτε λάβρον ἐνὶ φρεσὶ κῶμον ὀρίνει.
Πολλοὶ δ' ἀλλήλοισι διασταδὸν εἵνεκεν εὐνῆς
μάρνανται, μνηστῆρσιν ἐοικότες, οἳ περὶ νύμφην
πολλοὶ ἀγειρόμενοι καὶ ὁμοίιοι ἀντιφέρονται
ὄλβῳ τ' ἀγλαΐῃ τε· τὰ δ' ἰχθύσιν οὐ παρέασιν,
ἀλλ' ἀλκὴ γένυές τε καὶ ἔνδοθι κάρχαρον ἕρκος,
τοῖσιν ἀεθλεύουσι καὶ ἐς γάμον ὁπλίζονται·
τοῖσι δ' ὅκεν προβάληται, ὁμοῦ γάμον εὕρατο νίκῃ.
Καὶ τοὶ μὲν πλεόνεσσιν ὁμευναίαις ἀλόχοισι
τέρπονται, σάργων τε γένος καὶ κόσσυφος αἴθων·
τοὶ δὲ μίαν στέργουσι καὶ ἀμφιέπουσιν ἄκοιτιν,
κάνθαροι αἰτναῖοί τε, καὶ οὐ πλεόνεσσι γάνυνται.
Ἀλλ' οὐχ ἐγχελύεσσιν ὁμοῖον οὔτε χελώναις
οὔτ' οὖν πουλυπόδεσσι γάμου τέλος, οὔτε κελαινῇ
μυραίνῃ, λεχέων δὲ παράτροπον αἶσαν ἔχουσιν·

blande fluctuans, tunc pisces aliunde alii
conjunctim vadunt gaudentes prope terram.
Ut autem populabundi nubem belli quæ-effugit
felix, diis-immortalibus cara civitas, quam quidem diu
hostium tota-ænea obruerat procella,
tandem vero quieta et respirans a-certamine
lubens gaudetque et pacis operibus
delectatur attractoriis et serena epulatur,
virorum que plena tripudiis et feminarum:
sic illi funestosque labores et horrorem maris
lubenter effugientes, supra mare læti
salientes ruunt, tripudiantibus similes.
Vere autem dulcis stimulus necessariæ veneris
et nuptiæ pubescunt et mutui amores
omnibus, qui *per* terram almam, quique per sinus
aeris, quique per mare sonorum feruntur.
Vere autem plurimum piscium genus partiones
ab-oviparis liberant gravantibus doloribus.
Namque procreatione indigentes ac partu
feminæ in arenis atterunt molles
ventres; non enim facile discedunt, sed cohibentur
ova inter sese apta intra alvum,
acervatim cohærentia; ea vero conferta quomodo pariant?
Arctatæ vero cruciatibus ægre edunt partum.
Sic non facilem partum ne-quidem piscibus fata
concesserunt, neque solum terrestribus mulieribus
dolores, sed ubique sunt molestæ partiones.
Mares contra, alii quidem piscibus perniciem afferentes
epulones ad-littora festinantes accedunt,
alii vero retro dum-fugantur procurrunt
cum-femineis gregibus, quoniam concubitus amore
tractæ festinant ad mares indomito impetu.
Ibi hi quidem suos ventres inter-se-mutuo
atterentes semen humidum destillant a-tergo,
illæ vero (*feminæ*) œstro furentes cum-impetu ore
deglutiunt; tali vero conjugio implentur fetu.
Frequentissima quidem hæc lex *est* inter pisces; alii vero
etiam cubilia] et thalamos conjugesque separatim habent,
quas-sibi-junxerunt; copiosa enim inter pisces est venus
stimulusque et Zelus, gravis deus, et quæ-alia parit
calidus Amor, quando vehementem in animis lasciviam excitat.] Multi vero inter-se adversis-frontibus propter concubitum] pugnant, procis similes, qui circa sponsam
frequentes congregati et æquales concurrunt
divitiisque formaque; hæc autem piscibus non adsunt,
verum robur maxillæque et intus acutum septum *dentium*,
quibus decertant et ad conjugium armantur;
his quisquis superior-fuerit, una conjugium accipit cum-victoria.] Et alii quidem pluribus concubinis uxoribus
delectantur, sargorumque genus et cossyphus fulvus;
alii vero unam amant et sectantur uxorem,
canthari ætnæique, nec pluribus gaudent.

At non anguillis similis *est* neque testudinibus,
neque etiam polypis nuptiarum exitus, neque nigræ
murænæ, sed a-lectis alienam sortem habent;

αἱ μὲν γὰρ σπειρηδὸν ἐν ἀλλήλῃσι χυθεῖσαι
ἐγχέλυες δέμας ὑγρὸν ἀναστρωφῶσι θαμειαὶ
πλεγνύμεναι, τάων δὲ κατείβεται εἴκελος ἀφρῷ
ἰχὼρ, ἐν ψαμάθοις τε καλύπτεται· ἡ δέ μιν ἰλὺς
δεξαμένη κυέει τε καὶ ἐγχελύων τέκεν ὁλκούς.
Τοίη καὶ γόγγροισιν ὀλισθηροῖσι γενέθλη.
Αἱ δὲ μέγα τρομέουσι καὶ ἐχθαίρουσι χελῶναι
ὃν γάμον· οὐ γὰρ τῇσιν ἐφίμερος οἷα καὶ ἄλλοις
τερπωλὴ λεχέων, πολὺ δὲ πλέον ἄλγος ἔχουσι·
σκληρὸν γὰρ μάλα κέντρον ἐν ἄρσεσιν εἰς ἀφροδίτην,
ὀστέον οὐκ ἐπιεικτὸν, ἀτερπέϊ θήγεται εὐνῇ.
Τοὔνεκα μάρνανταί τε παλιγνάμπτοισί τ' ὀδοῦσιν
ἀλλήλους δάπτουσιν, ὅτε σχεδὸν ἀντιάσωσιν,
αἱ μὲν ἀλευόμεναι τρηχὺν γάμον, οἱ δ' ἀεκουσῶν
εὐνῆς ἱμείροντες ἑκούσιοι εἰσόκεν ἀλκῇ
νικήσας ζεύξῃ μιν ἀναγκαίῃ φιλότητι,
ἠΰτε ληϊδίην, πολέμου γέρας. Εἴκελα δ' εὐνῆς
ἔργα κυσὶ χθονίοισι καὶ εἰναλίῃσι χελώναις·
εἴκελα καὶ φώκῃσιν· ἐπεὶ μάλα δηρὸν ἕκαστοι
ἐξόπιθεν συνέχονται ἀρηρότες ἠΰτε δεσμῷ.
Πουλύποδος δ' ὀλοοί τε γάμοι καὶ πικρὸς ὄλεθρος
συμφέρεται, ξυνὸν δὲ τέλος θανάτοιο καὶ εὐνῆς·
οὐ γὰρ πρὶν φιλότητος ἀπίσχεται, οὐδ' ἀπολήγει,
πρίν μιν ἀπὸ μελέων προλίπῃ σθένος ἀδρανέοντα,
αὐτὸς δ' ἐν ψαμάθοισι πεσὼν ἀμενηνὸς ὄληται·
πάντες γάρ μιν ἔδουσιν, ὅσοι σχεδὸν ἀντιάσωσι,
καρκινάδες δειλαὶ καὶ καρκίνοι ἠδὲ καὶ ἄλλοι
ἰχθύες, οὓς πάρος αὐτὸς ἐδαίνυτο ῥεῖα μεθέρπων·
τοῖς ὕπο καὶ ζωός περ ἐὼν ἔτι κείμενος αὔτως,
οὐδὲν ἀμυνόμενος δαιτρεύεται, ὄφρα θάνῃσι.
Τοίῳ δυστερπεῖ φιλοτησίῳ ὄλλυτ' ὀλέθρῳ.
Ὣς δ' αὔτως καὶ θῆλυς ὑπ' ὠδίνων μογέουσα
ὄλλυται· οὐ γὰρ τῇσιν ἀποκριδὸν οἷα καὶ ἄλλοις
ᾠὰ διαθρώσκουσιν, ἀρηρότα δ' ἀλλήλοισι
βοτρυδὸν στεινοῖο μόγις διανίσσεται αὐλοῦ.
Τοὔνεκα καὶ λυκάβαντος ὑπέρτερον οὔποτε μέτρον
πουλύποδες ζώουσιν, ἀποφθινύθουσι γὰρ αἰεὶ
αἰνοτάτοισι γάμοισι καὶ αἰνοτάτοισι τόκοισιν.
Ἀμφὶ δὲ μυραίνης φάτις ἔρχεται οὐκ ἀΐδηλος,
ὥς μιν ὄφις γαμέει τε, καὶ ἐξ ἁλὸς ἔρχεται αὐτὴ
πρόφρων, ἱμείρουσα παρ' ἱμείροντα γάμοιο.
Ἤτοι ὁ μὲν φλογέῃ τεθοωμένος ἔνδοθι λύσσῃ
μαίνεται εἰς φιλότητα, καὶ ἐγγύθι σύρεται ἀκτῆς
πικρὸς ἔχις· τάχα δὲ γλαφυρὴν ἐσκέψατο πέτρην,
τῇ δ' ἔνι λοίγιον ἰὸν ἀπήμεσε, πάντα δ' ὀδόντων
ἔπτυσε πευκεδανὸν ζαμενῆ χόλον, ὅπλον ὀλέθρου,
ὄφρα γάμῳ πρηΰς τε καὶ εὔδιος ἀντιάσειε.
Στὰς δ' ἄρ' ἐπὶ ῥηγμῖνος ἑὸν νόμον ἐρροίζησε
κικλήσκων φιλότητα· θοῶς δ' ἐσάκουσε κελαινὴ
ἰυγὴν μύραινα καὶ ἔσσυτο θᾶσσον ὀϊστοῦ.
Ἡ μὲν ἄρ' ἐκ πόντοιο τιταίνεται, αὐτὰρ ὁ πόντου
ἐκ γαίης πολιοῖσιν ἐπεμβαίνει ῥοθίοισιν·
ἄμφω δ' ἀλλήλοισιν ὁμιλῆσαι μεμαῶτε
συμπεσέτην· ἔχιος δὲ κάρη κατεδέκτο χανοῦσα

namque flexuose inter se-invicem fusæ
anguillæ corpus humidum versant frequentes
implicitæ, ab-his vero destillat similis spumæ
sanies, inque arenis obruitur, eamque limus
acceptam fecundatque et anguillarum parit tractus.
Talis etiam congris lubricis procreatio *est*.
At vehementer horrent et oderunt testudines
suum coitum; non enim his expetenda *est*, uti etiam aliis
delectatio cubilium, sed multo plures dolores sustinent:
durus enim admodum stimulus in maribus in Venerem,
os non cedens, injucundo acuitur coitu.
Quocirca pugnantque, flexuosisque dentibus
sese-mutuo mordent, quando prope *sibi* occurrunt,
alteræ quidem declinantes asperas nuptias, alteræ vero nolentium] concubitum appetentes voluntarii, donec robore
victam subjuget ipsam coacto concubitu,
quasi captivam, belli præmium. Similia vero concubitus
opera *sunt* canibus terrestribus et marinis testudinibus,
similia quoque phocis, quoniam valde diu singuli
a-tergo cohærent, apti tanquam vinculo.
Polypi autem perniciosæque nuptiæ et amarus interitus
coincidit, communis vero exitus mortis et coitus;
non enim prius a-concubitu desistit, neque cessat,
quam ipsum membrorum destituant vires imbecillem,
ipseque in arenis lapsus viribus-exhaustis pereat;
omnes enim ipsum comedunt, quicunque prope accesserint,] carcinades timidæ et cancri atque etiam alii
pisces, quos antea ipse devorabat facile serpendo-assequens;
a quibus, etiamnum vivus licet, jacens temere,
nihil se-defendens arroditur, donec moriatur.
Tali injucundo amatorio perit exitio.
Similiter etiam femina a doloribus laborans
perimitur; non enim his separatim, quo modo etiam aliis
ova prosiliunt, sed cohærentia sibi-mutuo
uvæ-in-modum per-angustum ægre permeant canalem.
Quapropter etiam anno ulteriorem nunquam mensuram
polypi vivunt, pereunt enim semper
difficillimis nuptiis et difficillimis partionibus.
De muræna vero fama fertur non obscura,
quod cum-ea serpens copuletur, et ex mari prodeat ipsa
prompta, appetens prope cupientem concubitus.
Sane ipse quidem flammea exasperatus intus rabie
furit in amorem, et prope littus advolvitur
acerbus serpens; mox autem cavum speculatur saxum,
in quo exitiale virus evomit, omnemque e-dentibus
expuit acerbam, vehementem bilem, telum interitus,
dum conjugio mansuetus et serenus occurrit.
Stans autem ad littus, suum modum perstrepit
vocans concubitum; statim autem inaudit nigra
vocem muræna et ruit ocyus telo.
Illa quidem ex mari prosilit, at ipse maris
ex terra canas supergreditur undas;
ambo autem inter-se congredi cupientes
concurrunt; serpentis autem caput recipit hians

νύμφη φυσιόωσα· γάμῳ δ' ἐπιγηθήσαντες,
ἡ μὲν ἁλὸς πάλιν εἶσι μετ' ἤθεα, τὸν δ' ἐπὶ χέρσον
ὁλκὸς ἄγει, κρυερὸν δὲ πάλιν μεταχεύεται ἰὸν
λάπτων, ὃν πάρος ἧκε καὶ ἐξήφυσσεν ὀδόντων.
Ἢν δ' ἄρα μή τι χίχῃ κεῖνον χόλον, ὅνπερ ὁδίτης,
ἀτρεκέως ἐσιδών μιν, ἀπέκλυσεν ὕδατι λάβρῳ,
αὐτὰρ ὅγ' ἀσχαλόων ῥίπτει δέμας, εἰσόκε μοῖραν
λευγαλέοιο λάβῃσιν ἀνωΐστου θανάτοιο,
αἰδόμενος, ὅτ' ἄναλκις ὅπλων γένεθ', οἷς ἐπεποίθει
ἔμμεν' ὄφις, πέτρῃ δὲ συνώλεσε καὶ δέμας ἰῷ.
Δελφῖνες δ' ἄνδρεσσιν ὁμῶς γάμον ἐντύνονται,
μήδεά τ' ἀνδρομέοισι πανείκελα καρτύνονται·
οὐδ' αἰεὶ προφανὴς πόρος ἄρσενος, ἀλλά οἱ εἴσω
κέκρυπται, λεχέων δὲ κατὰ χρέος ἕλκεται ἔξω.
Τοῖαι μὲν φιλότητες ἐν ἰχθύσιν ἠδὲ καὶ εὐναί.
Ἄλλος δ' ἀλλοίῃ λεχέων ἱμείρεται ὥρῃ,
καὶ γενεὴν προφέρει· τοῖς μὲν θέρος, οἷσι δὲ χεῖμα,
τοῖς δ' ἔαρ ἢ φθινύθουσα τόκον προὔφηνεν ὀπώρη·
καὶ τοὶ μὲν λυκάβαντι μίαν μογέουσι γενέθλην
οἱ πλεῖστοι, λάβραξ δὲ δὶς ἄχθεται εἰλειθυίαις·
τρίγλαι δὲ τριγόνοισιν ἐπώνυμοί εἰσι γονῇσι·
σκορπίος αὖ τετόρεσσι φέρει βέλος ὠδίνεσσι·
πέντε δὲ κυπρίνοισι γοναὶ μούνοισιν ἔασιν·
οἴου δ' οὔποτε φασὶ γένος φράσσασθαι ὀνίσκου,
ἀλλ' ἔτι τοῦτ' ἀΐδηλον ἐν ἀνθρώποισι τέτυκται.
Εὖτ' ἂν δ' εἰαρινοῖο περιπλήθωσι γόνοιο
ἰχθύες ᾠοτόκοι, τοὶ μὲν κατὰ χῶρον ἕκαστοι
εὔκηλοι μίμνουσιν ἐνὶ σφετέροισι δόμοισι·
πολλοὶ δ' ἀγρόμενοι ξυνὴν ὁδὸν ὁρμώωνται
Εὔξεινον μετὰ πόντον, ἵν' αὐτόθι τέκνα τέκωνται.
Κεῖνος γὰρ πάσης γλυκερώτερος ἀμφιτρίτης
κόλπος, ἀπειρεσίοισι καὶ εὐύδροις ποταμοῖσιν
ἀρδόμενος· μαλακαὶ δὲ πολυψάμαθοί τ' ἐπιωγαί·
ἐν δέ οἱ εὐφυέες τε νομαὶ καὶ ἀκύμονες ἀκταί,
πέτραι τε γλαφυραὶ καὶ χηραμοὶ ἰλυόεντες,
ἄκραι τε σκιεραὶ καὶ ὅσ' ἰχθύσι φίλτατ' ἔασιν·
ἐν δέ οἱ οὔτε τι κῆτος ἀνάρσιον, οὔτε τι πῆμα
ἐντρέφεται νεπόδεσσιν ὀλέθριον, οὐδὲ μὲν ὅσσοι
δυσμενέες γεγάασιν ἐπ' ἰχθύσι βαιοτέροισιν
ὁλκοὶ πουλυπόδων, οὐδ' ἀστακοί, οὐδὲ πάγουροι·
παῦροι μὲν δελφῖνες, ἀκιδνότεροι δὲ καὶ αὐτοὶ
κητείης γενεῆς καὶ ἀκήδεες ἐννεμέθονται.
Τοὔνεκεν ἰχθύσι κεῖνο πέλει κεχαρισμένον ὕδωρ
ἐκπάγλως, καὶ πολλὸν ἐπισπεύδουσι νέεσθαι.
Στέλλονται δ' ἅμα πάντες ὁμιλαδόν, ἄλλοθεν ἄλλος
εἰς ἓν ἀγειρόμενοι, μία δέ σφισι πᾶσι κέλευθος
πομπή τε ῥιπή τε καὶ αὖ παλινόστιμος ὁρμή.
Θρηΐκιον δ' ἀνύουσι βοὸς πόρον αἰολόφυλοι
ἑσμοί, Βεβρυχίην τε παρὲξ ἅλα καὶ στόμα πόντου
στεινόν, ἀμειβόμενοι δολιχὸν δρόμον ἀμφιτρίτης.
Ὡς δ' ὅτ' ἀπ' Αἰθιόπων τε καὶ Αἰγύπτοιο ῥοάων
ὑψιπετὴς γεράνων χορὸς ἔρχεται ἠεροφώνων,
Ἄτλαντος νιφόεντα πάγον καὶ χεῖμα φυγοῦσαι,
Πυγμαίων τ' ὀλιγοδρανέων ἀμενηνὰ γένεθλα·

sponsa spirans; nuptiis autem gavisi,
illa quidem maris iterum tendit ad consuetudinem, hunc autem ad terram] tractus fert, horridum autem resorbet virus,
deglutiens, quod prius ejecerat et expuerat dentibus.
Si vero non deprehendat illam bilem, quam viator,
certo intuitus eam, abluit aqua rapida,
tum ipse indignabundus jactat corpus, donec fatum
funestæ accipiat *et* improvisæ mortis,
pudore-suffusus, quod imparatus armis sit, quibus confidebat]se-esse serpentem, ad-saxum autem una-perdit et corpus
cum veneno.] Delphini autem viris similiter concubitum
instituunt,] pudendaque humanis persimilia corroborant;
neque semper conspicuus meatus masculi, sed ipsi intus
occultatur, concubitus vero per necessitatem extrahitur foras.
Tales quidem amores inter pisces atque concubitus.
Alius vero alio coitum appetit tempore,
et generationem profert; aliis quidem æstas, aliis hiems,
aliis autem ver aut præceps partum producit autumnus,
et alii quidem anno unam pariunt sobolem,
iique plurimi, lucius autem bis gravatur partu,
triglæ autem ternis cognomines sunt generationibus,
scorpius porro quaternis sustinet telum partus-doloribus,
quinque vero cyprinis generationes solis sunt;
solius autem nunquam ajunt procretionem se-deprehendisse
aselli,] sed etiamnum illa obscura inter homines est.
Quando autem verno pleni-sunt fetu
pisces ovipari, alii quidem, in *sua* regione quisque,
quieti manent in suis domiciliis,
multi vero congregati commune iter suscipiunt
Euxinum ad pontum, ut ibi fetus procreent.
Ille enim quovis dulcior est mari
sinus, infinitis et aquosissimis fluminibus
rigatus; molles item atque arenosi portus;
inque ipso bonaque pascua et sine-fluctibus actæ,
saxaque cava et speluncæ limosæ,
promontoriaque umbrosa et quæcunque piscibus gratissima
sunt;] inque illo nec ullum cetos infestum, nec ulla noxa
nutritur piscibus perniciosa, neque quidem, qui
inimici sunt piscibus minoribus,
tractus polyporum, neque astaci, neque paguri;
pauci quidem delphini, imbecilliores autem et ipsi
cetario genere et innocui in-*eo*-degunt.
Quocirca piscibus grata est ea aqua
vehementer, et admodum festinant, ut-*eo*-abeant.
Proficiscuntur autem simul omnes gregatim, aliunde alii
in unum collecti, una vero *est* ipsis omnibus via
pompaque cursusque et rursum redux impetus.
Thracium vero transmittunt bosphorum variorum-generum
agmina, Bebrycium extra mare et ostium ponti
angustum, permeantes longum spatium maris.
Ut autem cum ab Æthiopibusque et Ægypti fluentis
alte-volans gruum cœtus proficiscitur in-aere-clangentium,
Atlantis nivosum jugum et hiemem fugientes,
Pygmæorumque imbellium infirma genera;

τῇσι δ' ἄρ' ἱπταμένῃσι κατὰ στίχας εὐρέες ἑσμοὶ
ἠέρα τε σκιάουσι καὶ ἄλλυτον ὄγμον ἔχουσιν·
ὣς τότε μυριόφυλοι ἁλὸς τέμνουσι φάλαγγες
εὔξεινον μέγα κῦμα· περιπλήθει δὲ θάλασσα
πυκνὸν ὑποφρίσσουσα λατυσσομένη πτερύγεσσιν,
εἰσόκ' ἐπειγόμενοι δολιχὸν στόλον ἀμπαύσωσι
καὶ τόκον. Ἀλλ' ὅτε μέτρα παραστείχῃσιν ὀπώρης,
νόστου μιμνήσκονται, ἐπεὶ κρυερώτερον ἄλλων
χεῖμα κατασπέρχει κείνην ἅλα δινήεσσαν·
οὐ γὰρ τηλεβαθής, ῥέα δὲ στυφελίζετ' ἀήταις,
οἵ μιν ἐπιῤῥήσσουσιν ὑπερφίαλοί τ' ὀλοοί τε.
Τοὔνεκ' ἀλυσκάζοντες Ἀμαζονίης ἀπὸ λίμνης
αὖτις ὁμοῦ τεκέεσσιν ὑποτροπάδην φορέονται,
κίδνανται δ' ἀνὰ πόντον, ὅπῃ θρέψονται ἕκαστοι.
Ἀλλ' ὅσα μὲν μαλάκεια φατίζεται, οἷσί τ' ἀναί-
ἐστὶ φυὴ μελέων καὶ ἀνόστεος, ὅσσα τε φῦλα [μων
ἢ λεπίσι πυκινῇσι καλύπτεται, ἢ φολίδεσσι
φρακτά, τὰ δ' ᾠοφόροισιν ὁμῶς ὠδῖσι μέλονται.
Ἐκ δὲ κυνὸς λάβροιο καὶ αἰετοῦ, ὅσσα τε φῦλα
κλῄζονται σελάχεια, καὶ ἰχθυνόμων βασιλήων
δελφίνων, φώκης τε βοώπιδος αὐτίκα παῖδες
ἐκ γενετῆς ἀνέχουσιν ἐοικότες οἷσι τοκεῦσιν.
Οἵδ' ἤτοι πάντες μὲν, ὅσοι ναίουσι θάλασσαν
ζωοτόκοι, φιλέουσι καὶ ἀμφιέπουσι γενέθλην,
δελφίνων δ' οὔπω τι θεώτερον ἄλλο τέτυκται.
Ὡς ἐτεὸν καὶ φῶτες ἔσαν πάρος ἠδὲ πόληας
ναῖον ὁμοῦ μερόπεσσι, Διωνύσοιο δὲ βουλῇ
πόντον ὑπημείψαντο καὶ ἰχθύας ἀμφεβάλοντο
γυίοις· ἀλλ' ἄρα θυμὸς ἐναίσιμος εἰσέτι φωτῶν
ῥύεται ἀνδρομέην ἡμὲν φρόνιν ἠδὲ καὶ ἔργα.
Εὖτε γὰρ ὠδίνων δίδυμον γένος ἐς φάος ἔλθῃ,
αὐτίχ' ὁμοῦ τ' ἐγένοντο, περὶ σφετέρην τε τεκοῦσαν
νηχόμενοι σκαίρουσι καὶ ἐνδύνουσιν ὀδόντων
εἴσω καὶ μητρῷον ὑπὸ στόμα δηθύνουσιν·
ἡ δὲ φιλοφροσύνῃσιν ἀνίσχεται, ἀμφί τε παισὶ
στρωφᾶται γανόωσα καὶ ἔξοχα καγχαλόωσα.
Μαζὸν δ' ἀμφοτέροισι παρίσχεται, οἷον ἑκάστῳ,
θήσασθαι γάλα λαρόν· ἐπεί ῥά οἱ ὤπασε δαίμων
καὶ γάλα καὶ μαζῶν ἰκέλην φύσιν οἷα γυναικῶν.
Τόφρα μὲν οὖν τοίῃσι τιθηνείῃσι μέμηλεν·
ἀλλ' ὅτε κουρίζωσιν ἑὸν σθένος, αὐτίκα τοῖσι
μήτηρ ἡγήτειρα κατέρχεται εἰς ὁδὸν ἄγρης
ἱεμένοις, θήρην τε διδάσκεται ἰχθυόεσσαν·
οὐδὲ πάρος τεκέων ἑκὰς ἵσταται, οὐδ' ἀπολείπει,
πρίν γ' ὅταν ἡβήσωσι τελεσφόρα γυῖα καὶ ἀλκήν,
ἀλλ' αἰεὶ ῥυτῆρες ἐπίσκοποι ἐγγὺς ἕπονται.
Οἷον δὴ τότε θαῦμα μετὰ φρεσὶ θήσαιο,
τερπωλήν τ' ἐρόεσσαν, ὅτε πλώων ἐσίδηαι
αὔρῃ ἐν εὐκραεῖ δεδοκημένος ἠὲ γαλήνῃ
δελφίνων ἀγέλας εὐειδέας, ἵμερον ἅλμης·
οἱ μὲν γὰρ προπάροιθεν ἀολλέες ἠΰτε κοῦροι
ἤϊθεοι στείχουσι, νέον γένος, ὥστε χοροῖο
κύκλον ἀμειβόμενοι πολυειδέα ποικιλοδίνην·
τοὶ δ' ὄπιθεν μεγάλοι τε καὶ ἔξοχοι, οὐδ' ἀπάτερθεν

his autem volantibus per seriem longa agmina
aeremque inumbrant et insolubilem ordinem servant :
ita tum infinitorum-generum maris secant phalanges
Euxinum magnum fluctum; plenum-est autem mare
dense horrescens, pulsatum pinnis,
donec festinantes longum iter perfecerint
et partum. At ubi mensuræ advenerunt autumni,
reditus meminerunt, quoniam rigidior aliis
tempestas turbat illud mare vorticosum;
non enim valde profundum *est*, sed facile concutitur ven-
tis,] qui illud verberant temerarii et perniciosi.
Quapropter recedentes Amazonio a stagno
rursum cum sobole recessim feruntur,
dispergunturque per mare eo-ubi nutriuntur singuli.
Sed quæcunque quidem mollia vocantur, et quibus exan-
guis] est natura membrorum et exos, quæque genera
aut squamis densis operiuntur, aut testis
munita *sunt*, ea oviparis simul nixibus dant-operam.
Ex cane autem voraci et aquila, et quæcunque genera
vocantur cartilaginea, et piscibus-imperantibus regibus
delphinis phocaque bovinis-oculis statim fetus
ab ortu existunt similes suis parentibus.
Illi sane omnes, quicunque habitant mare
vivipari, amant ac tuentur sobolem,
delphinis autem nunquam quicquam divinius aliud est.
Ut revera etiam homines fuerunt olim atque urbes
incoluerunt simul cum-hominibus, Bacchi autem consilio
mare commutarunt *cum terra* et pisces induerunt
membris; sed sane animus moderatus adhuc virorum
servat hominum et prudentiam et opera.
Ubi enim ex partus-doloribus gemella proles in luce venit,
statim una commorantur, circaque suam genitricem
natantes saliunt et subeunt dentes
intra et materno sub ore morantur;
illa vero cum-benevolentia recipit *eos*, circaque liberos
versatur gaudens et eximie exultans.
Mammamque ambobus præbet, utram utrique,
ut-sugant lac dulce, quoniam ipsi tribuit deus
et lac et uberum similem naturam, qualia *sunt* mulierum.
Tam-diu igitur tali educationi studet;
verum ubi juvenantur suo robore, statim eis
mater ductrix antecedit ad viam prædæ
festinantibus, capturamque *eos* docet piscariam,
nec prius a-natis absistit, neque *eos* relinquit,
quam pubescant adultis membris et viribus,
sed semper servatrices *et* inspectrices prope sequuntur.
Quale tunc miraculum animo contempleris,
delectationemque amabilem, ubi navigans intuitus-fueris
in aura temperata observans aut tranquillitate
delphinorum greges formosos, desiderium maris;
nam alii quidem ante frequentes tamquam pueri
adolescentes incedunt, novella soboles, velut chori
circulum obeuntes multiformem, varios-giros-agitantem;
alii vero a-tergo magni atque eximii, neque seorsum

ἔρχονται τεκέων, φρουρὸς στρατὸς, ὥσθ' ἁπαλοῖσι
φερβομένοις ἕπονται ἐν εἴαρι ποιμένες ἀμνοῖς.
Ὡς δ' ὅτε μουσοπόλων ἔργων ἄπο παῖδες ἴωσιν
ἀθρόοι, οἱ δ' ἄρ' ὄπισθεν ἐπίσκοποι ἐγγὺς ἕπονται,
αἰδοῦς τε πραπίδων τε νόου τ' ἐπιτιμητῆρες
πρεσβύτεροι· γῆρας γὰρ ἐναίσιμον ἄνδρα τίθησιν·
ὣς ἄρα καὶ δελφῖνες ἑοῖς παίδεσσι τοκῆες
ἕσπονται, μή τί σφιν ἀνάρσιον ἀντιβολήσῃ.
Ναὶ μὴν καὶ φώκη κομέει γένος οὔτι χέρειον·
καὶ γὰρ τῇ μαζοί τε καὶ ἐν μαζοῖσι γάλακτος
εἰσὶ ῥοαί· τῇ δ' οὔτι μετ' οἴδμασιν, ἀλλ' ἐπὶ χέρσου
λύετ' ἀνερχομένῃ γαστρὸς μόγος, ὥριος ὠδίς·
μίμνει δ' ἤματα πάντα δυώδεκα σὺν τεκέεσσιν
αὐτοῦ ἐνὶ τραφερῇ· τρισκαιδεκάτῃ δὲ σὺν ἠοῖ
σκύμνους ἀγκὰς ἔχουσα νεαλδέας εἰς ἅλα δύνει,
παισὶν ἀγαλλομένη, πάτρην ἅτε σημαίνουσα.
Ὡς δὲ γυνὴ ξείνης γαίης ἔπι παῖδα τεκοῦσα
ἀσπασίως πάτρην τε καὶ ὃν δόμον εἰσαφικάνει,
παῖδα δ' ἐν ἀγκοίνῃσι πανημερίη φορέουσα,
δώματα δεικνυμένη, μητρὸς νομὸν, ἀμφαγαπάζει,
τερπωλὴν ἀκόρεστον· ὁ δ' οὐ φρονέων περ ἕκαστα
παπταίνει, μέγαρόν τε καὶ ἤθεα πάντα τοκήων·
ὣς ἄρα καὶ κείνη σφέτερον γένος εἰναλίη θὴρ
ἐς πόντον προφέρει, καὶ δείκνυται ἔργα θαλάσσης.
Δαίμονες, οὐκ ἄρα μοῦνον ἐν ἀνδράσι τέκνα πέλονται
φίλτατα καὶ φάεος γλυκερώτερα καὶ βιότοιο,
ἀλλὰ καὶ οἰωνοῖσιν ἀμειλίκτοισί τε θηρσὶν
ἰχθύσι τ' ὠμηστῇσιν ἀμήχανος, αὐτοδίδακτος
ἐντρέφεται τεκέων δριμὺς πόθος· ἀμφὶ δὲ παισὶ
καὶ θανέειν καὶ πᾶσαν ὀϊζυρὴν κακότητα
πρόφρονες οὐκ ἀέκοντες ἀναπλῆσαι μεμάασιν.
Ἤδη τις κατ' ὄρεσφιν ἐριβρύχην ἐνόησε
θηρητὴρ τεκέεσσιν ὑπερβεβαῶτα λέοντα,
μαρνάμενον σφετέρης γενεῆς ὕπερ· οὐδ' ὅγε πυκνῆς
χερμάδος ἱπταμένης οὐδ' αἰγανέης ἀλεγίζει,
ἀλλ' αὔτως ἄτρεστον ἔχει θάρσος τε μένος τε,
βαλλόμενος καὶ ἐρεικόμενος πάσῃσι βολῇσιν·
οὐδ' ὅγε πρὶν θανέειν ἀναδύεται, ἀλλ' ἐπὶ παισὶν
ἡμιθανὴς προβέβηκε, μέλει δέ οἱ οὔτι μόροιο
τόσσον, ὅσον μὴ παῖδας ὑπ' ἀγρευτῆρσιν ἰδέσθαι
ἐρχθέντας θήρειον ὑπ' αὐτοκμῆτα χαλινήν.
Ἤδη δ' ἀρτιτόκοιο κυνὸς σκυλακοτρόφῳ εὐνῇ
ποιμὴν ἐγχρίμψας, εἰ καὶ πάρος ἦεν ἑταῖρος,
χάσσατο, ταρβήσας μητρὸς χόλον ὑλακόεντα,
οἷον ὑπὲρ τεκέων προφυλάσσεται, οὐδέ τιν' αἰδῶ
γιγνώσκει, πᾶσιν δὲ πέλει κρυόεσσα πελάσσαι.
Οἷον δ' ἑλκομένας περὶ πόρτιας ἀσχαλόωσαι
μητέρες οὐκ ἀπάτερθε γυναικείων στενάχουσι
κωκυτῶν, αὐτοὺς δὲ συναλγύνουσι νομῆας!
Καὶ μέν τις φήνης ἀδινὸν γόον ἔκλυεν ἀνὴρ
ὄρθριον ἀμφὶ τέκεσσ', ἢ ἀηδόνος αἰολοφώνου,
ἠὲ καὶ εἰ[redacted]ῇσι χελιδόσιν ἐγγὺς ἔκυρσε
μυρομέναι[redacted] ἑὰ τέκνα, τά τε σφίσι ληΐσσαντο
ἐξ εὐνῆς ἢ φῶτες ἀπηνέες ἠὲ δράκοντες.

incedunt a-liberis, excubitor exercitus, ut teneros
pascentes sectantur (in) vere opiliones agnos.
Ut autem quando scholasticis ab operibus pueri redeunt
frequentes, eosque a-tergo inspectores prope sequuntur,
pudorisque ingeniique mentisque moderatores
senes; senectus enim justum virum reddit:
ita sane etiam delphini suos liberos parentes
comitantur, ne quid ipsis inimicum occurrat.
Cæterum etiam phoca curat sobolem nihilo secius;
nam et huic uberaque et in uberibus lactis
sunt fluenta; huic autem non in aquis, sed in terram
progressæ solvitur ventris labor, tempestivus partus;
manet autem dies totos duodecim cum natis
ibidem in terra, tertia-decima vero cum aurora
catulos in-amplexibus tenens recens-natos in mare subit,
liberis exultans, patriam quasi demonstrans.
Ut autem mulier peregrina in terra puero parto
lubens inque patriam et suam domum pervenit,
puerum vero in ulnis totum-diem gestans,
domos commonstrans, matris domicilium, diligit
voluptate inexplebili; ipse vero licet non intelligens singula
contemplatur, domumque et consuetudines omnes parentum:]
ita sane etiam illa suam prolem marina bellua
in mare gestat, et monstrat opera maris.
O-dii! Non igitur solum inter homines liberi sunt
carissimi et lumine dulciores ac vita,
verum etiam avibus sævisque feris
piscibusque crudivoris invictus et nativus
insidet liberorum acer amor; pro liberis autem
et mori et quantamlibet miserabilem ærumnam
prompti, minime inviti, perficere cupiunt.
Jam aliquis in montibus valde-rugientem deprehendit
venator catulos protegentem leonem,
pugnantem pro sua prole; neque ille solidum
lapidem volantem neque jaculum curat,
sed vel-sic intrepidam servat audaciam et vim,
ictus et laniatus omnibus jactibus,
nec ille, priusquam moriatur, recedit, sed super liberis
semimortuus procumbit; curæ autem-est ipsi non mors
tantæ, quantæ *illud*, ne catulos a venatoribus videat
inclusos in ferinam sponte factam caveam.
Jam etiam recens-enixæ canis catulorum-nutricium ad-cubile]
pastor accedens, quamquam antea erat familiaris
recedit, pertimescens matris bilem latrabilem,
quali *illa* pro catulis excubat, neque ullam verecundiam
novit, sed omnibus est horribilis accessu.
Quomodo autem abstractas circa vitulas indignantes
matres non secus ac mulieribus gemunt
ejulatibus, ipsosque una-dolore-afficiunt pastores!
Et quidem aliquis ossifragæ immodicum luctum audivit vir
matutinum circa pullos, aut lusciniæ variam-vocem-habentis]
aut etiam vernis hirundinibus prope occurrit
lugentibus suos pullos, quos ipsis deprædati-sunt
ex nido aut homines immisericordes aut dracones.

Ἰχθύσι δ' αὖ δελφὶς μὲν ἀριστεύει φιλότητι
παίδων, ὣς δὲ καὶ ἄλλοι ἑὸν γένος ἀμφιέπουσι.
Θαῦμα δ' ἁλιπλάγκτοιο κυνὸς τόδε· τῇ γὰρ ἕπονται
τέκνα νεοβλαστῆ, καί σφιν σάκος ἔπλετο μήτηρ·
ἀλλ' ὅτε ταρβήσωσι τά τ' ἄσπετα δείματ' ἔασιν
ἐν πόντῳ, τότε παῖδας ἔσω λαγόνεσσιν ἔδεκτο
αὐτὴν εἰσίθμην, αὐτὴν ὁδὸν, ἔνθεν ὄλισθον
γεινόμενοι· τοῖον δὲ πόνον μογέουσά περ ἔμπης
ἀσπασίως τέτληκε, πάλιν δ' ὑπεχεύατο παῖδας
σπλάγχνοις, ἂψ δ' ἀνέηκεν, ὅτ' ἀμπνεύσωσι φόβοιο·
Τοίην καὶ ῥίνη τεκέων πορσύνεται ἀλκὴν,
ἀλλ' οὐχ εἰς νηδὺν κείνῃ δύσις, οἷα κύνεσσιν,
ἀλλά οἱ ἐν πλευρῇσι διασφάγες ἀμφοτέρωθεν
εἰσὶν ὑπὸ πτερύγων, οἵη γένυς ἰχθύσιν ἄλλοις,
τῇσιν ἀτυζομένων τέκνων φόβον ἀμφικαλύπτει.
Ἄλλοι δ' αὖθ' ἑὰ τέκνα διὰ στόμα ταρβήσαντα
δεξάμενοι ῥύονται ἅτ' ἐς δόμον ἠὲ καλιήν·
οἷον δὴ καὶ γλαῦκος, ὃς ἔξοχα τέκν' ἀγαπάζει
πάντων, ὅσσοι ἔασιν ἐν ἰχθύσιν ᾠοτοκῆες·
κεῖνος γὰρ μίμνει τε παρήμενος, ὄφρα γένωνται
παῖδες ὑπωάδιοι, καί σφιν παρανήχεται αἰεί·
τοὺς δ' ὅτε κεν τρομέοντας ἴδῃ κρατερώτερον ἰχθὺν,
ἀμφιχανὼν κατέδεκτο διὰ στόμα, μέσφα κε δεῖμα
χάσσηται, τότε δ' αὖτις ἀνέπτυσε λευκανίηθεν.
Θύννης δ' οὔτιν' ἔγωγ' ἀθεμίστερον ἔλπομαι ἰχθὺν
οὐδὲ κακοφροσύνῃ προβεβηκότα ναιέμεν ἅλμην·
ὠὰ γὰρ εὖτε τέκῃσι, φύγῃ δ' ὠδῖνα βαρεῖαν,
αὐτὴ γειναμένη καταδαίνυται ὅσσα κίχῃσι,
νηλὴς, ἦθ' ἑὰ τέκνα φυγῆς ἔτι νήϊδ' ἐόντα
ἐσθίει, οὐδέ μιν οἶκτος ἐσέρχεται οἷο τόκοιο.
Ἔστι δ' ὅσ' οὔτε γάμοισι φυτεύεται οὔτε γονῇσι
τίκτεται, αὐτοτέλεστα καὶ αὐτόρρεκτα γένεθλα,
ὄστρεα δὴ σύμπαντα, τάγ' ἰλύϊ τίκτεται αὐτῇ·
κείνων δ' οὔτε τι θῆλυ πέλει γένος, οὔτ' ἐπ' ἀμοιβῆς
ἄρσενες, ἀλλ' ὁμόφυλα καὶ εἴκελα πάντα τέτυκται.
Ὣς δὲ καὶ ἠπεδανῆς ἀφύης ὀλιγηπελὲς ἔθνος
οὔτινος ἐκγεγάασιν ἀφ' αἵματος οὐδὲ τοκήων·
εὖτε γὰρ ἐκ νεφέων Ζηνὸς νόος ὄμβρον ἀφύξῃ
λάβρον ὑπὲρ πόντοιο καὶ ἄσχετον, αὐτίκα πᾶσα
μισγομένη δίνῃσι παλιμπνοίῃσι θάλασσα
σίζει τ' ἀφριάᾳ τε καὶ ἵσταται οἰδαίνουσα,
αἱ δ' ἐν ἀτεκμάρτοισι καὶ ἀσκέπτοισι γάμοισιν
ἀθρόαι ἔκ τ' ἐγένοντο καὶ ἔτραφον ἔκ τ' ἐφάνησαν
μυρίαι, ἀβληχραὶ, πολιὸν γένος· ἐκ δὲ γενέθλης
οὔνομ' ἐπικλήδην ἀφρίτιδες αὐδώωνται.
Ἄλλαι δ' ἰλυόεντος ὑπὲκ φλοίσβοιο φύονται·
εὖτε γὰρ ἐν δίνῃσι παλιρροίῃσι θαλάσσης
βράσσηται πάμφυρτος ἀφυσγετὸς ἐξ ἀνέμοιο
σπερχομένου, τότε πᾶσα συνίσταται εἰς ἓν ἰοῦσα
ἰλὺς εὐρώεσσα, γαληναίης δὲ ταθείσης
ἐξαῦτις, ψάμαθός τε καὶ ἄσπετα φύρματα πόντου
πύθεται, ἐκ δὲ φύονται ἀθέσφατοι, εἴκελοι εὐλαῖς.
Οὐ μέν πού τι τέτυκται ἀκιδνότερον γένος ἄλλο
δειλαίης ἀφύης· νεπόδεσσι δὲ πᾶσιν ἔασι

Inter-pisces vero delphin quidem excellit amore
liberorum, sic vero etiam alii suam sobolem tuentur.
Miraculum autem marivagæ canis *est* istud : eam enim sectantur] catuli recens-nati, et ipsis scutum est mater;
sed quando formidant quæ maxima monstra sunt
in mari, tunc liberos intra lumbos recipit
per-eundem meatum, eandem viam, unde ceciderunt
nascentes; talem autem laborem, quamvis afflicta, tamen
libenter sustinet, rursumque infundit liberos
visceribus, statim autem remittit cum respirant a-timore.
Talem etiam squatina liberorum præstat defensionem,
at non in ventrem illi *est* submersio, ut canibus,
verum ipsi in lateribus cavitates utrinque
sunt sub pinnis, qualis maxilla *est* piscibus aliis :
quibus afflictorum liberorum metum protegit.
Alii vero rursum suos liberos per os trepidantes
receptos servant, tanquam in domum aut nidum;
quomodo sane etiam glaucus, qui eximie liberos diligit
ex-omnibus, quotquot sunt in piscibus ovipari;
ille enim manetque assidens, donec nascantur
liberi sub-ovis, et ipsis adnatat semper;
hos autem, quando trementes videt validiorem piscem,
rictu-amplexus recipit in os, donec terror
abscesserit, tunc vero rursus respuit *eos* ex-gula.
Thunno autem nullum equidem injustiorem puto piscem,
neque malevolentia superiorem habitare mare;
ova enim postquam peperit fugitque dolorem gravem,
ipsa quæ-peperit, devorat, quotquot nacta-fuerit,
immanis, quæ suos fetus fugæ adhuc ignaros
comedit, neque illam miseratio subit proprii partus.
Sunt autem, quæ neque nuptiis procreantur nec e-semine
nascuntur, sponte-producta et sponte-nata genera,
ostrea videlicet omnia, quæ limo procreantur ipso;
horum autem neque ullus femineus est sexus, neque contra
mares, sed uniusmodi et similia omnia sunt.
Sic vero etiam infirmæ apuæ impotens gens
nullo prognatum-est ex sanguine neque a-parentibus;
cum enim ex nubibus Jovis mens imbrem profundit
vehementem supra mare et indomitum, statim totum
mixtum vorticibus reciprocis mare
stridetque spumatque et stat tumidum,
illæ autem inconspicuis et obscuris nuptiis
frequentes enascuntur et educantur et apparent
infinitæ, imbecilles, canum genus; atque ab ortu
appellatione cognomini aphritides vocantur.
Aliæ vero limosa ex alluvie nascuntur;
cum enim in vorticibus reciprocis maris
prosubigitur promiscuus limus ex vento
rapido, tunc omnis consolidatur in unum coiens
limus mucidus, tranquillitate autem constituta
rursus, arenaque et infinitæ sordes-miscellæ maris
putrefiunt, et inde enascuntur innumerabiles *apuæ*, similes vermibus.] Non sane ullum est imbecillius genus aliud
misera apua; piscibus autem omnibus sunt

δαὶς ἀγαθή· κεῖναι δὲ δέμας περιλιχμάζουσιν
ἀλλήλων· τόγε δέ σφι βορὴ βίοτός τε τέτυκται·
κεῖναι δ' εὖτε θάλασσαν ἀολλήδην ἐφέπωσιν,
ἠέ νύ που πέτρην ἀμφίσκιον ἠὲ θαλάσσης
διζόμεναι κευθμῶνας ὑποβρυχίην τ' ἀλεωρήν,
πᾶσα τότε γλαυκὴ λευκαίνεται ἀμφιτρίτη.
Ὡς δ' ὁπότ' εὐρύπεδον σκιάσῃ νιφάδεσσιν ἀλωὴν
ἑσπερίου ζεφύροιο θοὸν μένος, οὐδέ τι γαίης
κυανέης ἰδέειν ὑποφαίνεται, ἀλλ' ἄρα πᾶσα
ἀργεννὴ χιόνεσσιν ἐπασσυτέραις κεκάλυπται·
ὣς τότ' ἀπειρεσίῃσι περιπληθὴς ἀγέλῃσι
φαίνεται ἀργινόεσσα Ποσειδάωνος ἀλωή.

cibus bonus; ipsæ vero corpus circumlingunt
sibi-invicem; hoc autem eis pabulum victusque est;
illæ autem ubi mare agminatim occupant,
aut alicubi forte scopulum umbrosum aut maris
quærentes latibula humidumque perfugium,
totum tunc cæruleum albescit mare.
Ut autem quando spatiosum obtegit nivibus campum
occidui Zephyri velox robur, neque aliquid terræ
nigræ conspectui apparet, verum tota
candida nivibus densis cooperta-est;
ita tunc infinitis plenus gregibus
apparet albicans Neptuni campus (*mare*).

ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ὧδε μὲν ἰχθυβοτοί τε νομαὶ, καὶ φῦλα θαλάσσης
πλάζονται· τοιῷδε γάμῳ, τοιῇδε γενέθλῃ
τέρπονται· τὰ δέ πού τις ἐπιχθονίοισιν ἅπαντα
ἀθανάτων σήμηνε· τί γὰρ μερόπεσσιν ἄνυστὸν
νόσφι θεῶν; οὐδ' ὅσσον ὑπὲκ ποδὸς ἴχνος ἀεῖραι,
οὐδ' ὅσον ἀμπετάσαι βλεφάρων περιφαέα κύκλα·
ἀλλ' αὐτοὶ κρατέουσι καὶ ἰθύνουσιν ἕκαστα,
τηλόθεν ἐγγὺς ἐόντες. ἀναγκαίῃ δ' ἀτίνακτος
πείθεσθαι· τὴν δ' οὔτι πέλει σθένος οὐδέ τις ἀλκὴ
τρηχείαις γενύεσσιν ὑπερφιάλως ἐρύσαντα
ἐκφυγέειν, ἅτε πῶλον ἀποπτυστῆρα χαλινῶν·
ἀλλ' αἰεὶ μάκαρες πανυπέρτατοι ἡνία πάντῃ
κλίνουσ', ᾗ κ' ἐθέλωσιν, ὁ δ' ἕσπεται ὅστε σαόφρων,
πρὶν χαλεπῇ μάστιγι καὶ οὐκ ἐθέλων ἐλάηται.
Κεῖνοι καὶ τέχνας πολυκερδέας ἀνθρώποισιν
δῶκαν ἔχειν, καὶ πᾶσαν ἐπιφροσύνην ἐνέηκαν.
Ἄλλος δ' ἀλλοίων ἐπιήρανος ἔπλετο δαίμων
ἔργων οἷσιν ἕκαστος ἐπίσκοπον ἤρατο τιμήν.
Δηὼ μὲν ζεύγλης τε βοῶν ἀρότοιό τε γαίης,
πυρῶν τ' εὐκάρποιο φέρει γέρας ἀμητοῖο.
Δοῦρα δὲ τεκτήνασθαι ἀναστῆσαί τε μέλαθρα,
φάρεά τ' ἀσκῆσαι μήλων εὐανθέϊ καρπῷ
Παλλὰς ἐπιχθονίους ἐδιδάξατο· δῶρα δ' Ἄρηος
φάσγανα χάλκειοί τε περὶ μελέεσσι χιτῶνες,
καὶ κόρυθες καὶ δοῦρα καὶ οἷς ἐπιτέρπετ' ἐνυώ.
Δῶρα δὲ Μουσάων τε καὶ Ἀπόλλωνος ἀοιδαί.
Ἑρμείης δ' ἀγορήν τε καὶ ἀλκήεντας ἀέθλους
ὤπασεν. Ἡφαίστῳ δὲ μέλει ῥαιστήριος ἱδρώς.
Καὶ τάδε τις πόντοιο νοήματα καὶ τέλος ἄγρης,
πληθύν θ' ὑγροπόρων θεὸς ὤπασε τεκμήρασθαι
ἀνδράσιν, ὅς καὶ πρῶτα μεσορραγέας κενεῶνας
γαίης ἀγρομένοισιν ἐνιπλήσας ποταμοῖσι
πευκεδανὴν ἀνέχευε καὶ ἐξέστεψε θάλασσαν,
ὀφρύσι καὶ ῥηγμῖσι περίδρομον ἀμφιπεδήσας,
εἴτε μιν εὐρυμέδοντα Ποσειδάωνα καλέσσαι,
εἴτ' ἄρα καὶ Νηρῆα παλαίφατον, εἴτ' ἄρα Φόρκυν

DE PISCATIONE
LIBER SECUNDUS.

Ita quidem piscariæque pabulationes, et genera maris
vagantur; tali conjugio, tali partu
delectantur; hæc vero forte aliquis hominibus omnia
immortalium ostendit. Quid enim hominibus perfici potest
absque diis? Ne quidem pedis plantam tollere,
ne quidem aperire palpebrarum circumspicientes circulos.
Sed ipsi gubernant et dirigunt singula,
procul, prope præsentes; necessitas vero *est* immota
obtemperare *illis;* hanc autem nullum est robur, neque
ulla vis,] asperis maxillis superbe reluctantem
effugere, velut pullum respuentem frenos;
sed semper dii omnium-supremi habenas ubique
inflectunt, quoquo voluerint; ille vero sequitur, quicunque
sanus *est*,] priusquam aspero flagello etiam invitus compellatur.] Illi etiam artes lucrosas hominibus
dederunt habere, et omnem solertiam immiserunt.
Alius vero aliis præpositus est dæmon
operibus, quibus quisque præsidem sortitus-est honorem.
Ceres quidem jugique boum arationisque terræ,
triticique fertilis fert honorem messis.
Ligna vero fabricari excitareque ædificia,
telasque elaborare ex ovium florido fructu
Pallas homines docuit; munera vero Martis
gladii sunt æneæque circa membra tunicæ,
et galeæ et hastæ et quibus *præterea* gaudet Bellona.
Dona vero Musarumque et Apollinis *sunt* carmina.
Mercurius autem concionem et fortia certamina
tribuit. Vulcano autem curæ-est fabrilis sudor.
Etiam hæc quispiam maris inventa et finem capturæ,
turbamque in-humido-natantium deus indulsit observare
hominibus, qui etiam primo in-medio-disruptas cavitates
terræ congregatis postquam-implevit fluminibus,
amarum effudit atque coronavit mare
superciliis et littoribus cinctum circumligans,
sive eum late-regnantem Neptunum nominare,
sive etiam Nereum vetustum, sive sane Phorcyn

βέλτερον, εἴτε τιν' ἄλλον ἁλὸς θεὸν ἰθυντῆρα.
Ἀλλ' οἱ μὲν μάλα πάντες, ὅσοι τ' Οὔλυμπον ἔχουσι,
δαίμονες, οἵ τε θάλασσαν, ὅσοι τ' εὔδωρον ἄρουραν
ἠέρα τ' ἐνναίουσι, πανίλαον ἦτορ ἔχοιεν
σοί τε, μάκαρ σκηπτοῦχε, καὶ ἀγλαόπαιδι γενέθλῃ
καὶ λαοῖς σύμπασι καὶ ἡμετέρῃσιν ἀοιδαῖς.
Ἰχθύσι δ' οὔτε δίκη μεταρίθμιος οὔτε τις αἰδὼς,
οὐ φιλότης· πάντες γὰρ ἀνάρσιοι ἀλλήλοισι
δυσμενέες πλώουσιν· ὁ δὲ κρατερώτερος αἰεὶ
δαίνυτ' ἀφαυροτέρους, ἄλλῳ δ' ἐπινήχεται· ἄλλος
πότμον ἄγων, ἕτερος δ' ἑτέρῳ πόρσυνεν ἐδωδήν.
Οἱ μὲν γὰρ γενύεσσι καὶ ἠνορέῃ βιόωνται
χειροτέρους· τοῖς δ' ἰὸν ἔχει στόμα· τοῖσι δ' ἄκανθαι
τύμμασι λευγαλέοισιν ἀμυνέμεναι πεφύασι,
πικραί τ' ὀξεῖαί τε χόλου πυρόεντος ἀκωκαί.
Ὅσσοις δ' οὔτε βίην θεὸς ὤπασεν, οὔτε τι κέντρον
θήγεται ἐκ μελέων, τοῖς δ' ἐκ φρενὸς ὅπλον ἔφυσε
βουλὴν κερδαλέην, πολυμήχανον, οἵτε δόλοισι
πολλάκι καὶ κρατερὸν καὶ ὑπέρτερον ὤλεσαν ἰχθύν.
Οἷον καὶ νάρκῃ τερενόχροϊ φάρμακον ἀλκῆς
ἕσπεται αὐτοδίδακτον ἐν οἰκείοισι μέλεσσιν.
Ἡ μὲν γὰρ μαλακή τε δέμας καὶ πᾶσ' ἀμενηνὴ,
νωθής τε βραδυτῆτι βαρύνεται, οὐδέ κε φαίης
νηχομένην ὁράαν· μάλα γὰρ δύσφραστα κέλευθα
εἰλεῖται πολιοῖο δι' ὕδατος ἑρπύζουσα·
ἀλλά οἱ ἐν λαγόνεσσιν ἀναλκείης δόλος ἀλκή·
κερκίδες ἐμπεφύασι παρὰ πλευραῖς ἑκάτερθεν
ἀμφίδυμοι· τῶν εἴ τις ἐπιψαύσειε πελάσσας,
αὐτίκα οἱ μελέων σθένος ἔσβεσεν, ἐν δέ οἱ αἷμα
πήγνυται, οὐδ' ἔτι γυῖα φέρειν δύνατ', ἀλλά οἱ ἀλκὴ
ὦκα μαραινομένοιο παρίεται ἄφρονι νάρκῃ.
Ἡ δ' εὖ γινώσκουσα θεοῦ γέρας οἷον ἔδεκτο,
ὕπτιον ἀγκλίνασα μένει δέμας ἐν ψαμάθοισι·
κεῖται δ' ἀστεμφὴς οἵη νέκυς· ὃς δέ κεν ἰχθὺς
ἐγχρίμψῃ λαγόνεσσιν, ὁ μὲν λύτο, κάππεσε δ' αὔτως
ἀδρανίης βαθὺν ὕπνον, ἀμηχανίῃσι πεδηθείς·
ἡ δὲ θοῶς ἀνόρουσε καὶ οὐ κραιπνή περ ἐοῦσα,
γηθοσύνῃ, ζωὸν δὲ κατεσθίει ἶσα θανόντι.
Πολλάκι καὶ κατὰ λαῖτμα μετ' ἰχθύσιν ἀντιάσασα
νηχομένοις, κραιπνὴν μὲν ἐπειγομένων σβέσεν ὁρ-
μὴν ἐγγὺς ἐπιψαύσασα, καὶ ἐσσυμένους ἐπέδησεν· [μὴν
ἔσταν δ' αὐαλέοι καὶ ἀμήχανοι, οὔτε κελεύθων
δύσμοροι οὔτε φυγῆς μεμνημένοι· ἡ δὲ μένουσα
οὐδὲν ἀμυνομένους καταδαίνυται οὐδ' ἀΐοντας.
Οἷον δ' ὀρφναίοισιν ἐν εἰδώλοισιν ὀνείρων
ἀνδρὸς ἀτυζομένοιο καὶ ἱεμένοιο φέβεσθαι
ῥώσκει μὲν κραδίη, τὰ δὲ γούνατα παλλομένοιο
ἀστεμφὴς ἅτε δεσμὸς ἐπειγομένοιο βαρύνει·
τοίην γυιοπέδην τεχνάζεται ἰχθύσι νάρκη.
Βάτραχος αὖ νωθὴς μὲν ὁμῶς καὶ μαλθακὸς ἰχθὺς,
αἴσχιστος δ' ἰδέειν· στόμα δ' οἴγεται εὐρὺ μάλιστα·
ἀλλ' ἄρα καὶ τῷ μῆτις ἀνεύρατο γαστέρι φορβήν.
Αὐτὸς μὲν πηλοῖο κατ' εὐρώεντος ἐλυσθεὶς
κέκλιται ἀτρεμέων, ὀλίγην δ' ἀνὰ σάρκα τιταίνει,

melius *est*, sive quem alium deum maris gubernatorem.
Sed illi quidem admodum omnes, et qui Olympum habent,
dii, et qui mare et qui liberalem tellurem
aeremque incolunt, propitium animum habeant,
tibique, o-beate sceptrifer, et illustri soboli
et populis omnibus et nostris carminibus.
Piscibus autem neque justitia attribui-potest, neque ullus pudor,] non amicitia; omnes enim infesti sibi-invicem
hostes natant; robustior vero semper
vorat imbecilliores, alii vero obviam-natat alius
mortem afferens, alterque alteri præbet escam.
Nam alii quidem maxillis et robore vim-faciunt
debilioribus, aliis vero venenum habet os, aliis vero spinæ,
ab-ictibus mortiferis ut-se-defendant, natæ-sunt,
amarique acutique iræ igneæ mucrones.
Quibus autem neque vim deus tribuit, neque aliquis aculeus
acuitur ex membris, his ex animo arma insevit
insidias callidas, versutas, illique dolis
sæpe etiam fortiorem et validiorem perimunt piscem.
Quale etiam torpedini rotundæ remedium roboris
comitatur nativum in propriis membris.
Illa enim mollisque *est* corpore et tota imbellis,
pigraque tarditate gravatur, neque diceres
natantem *illam* te-videre; valde enim obscuras per-vias
volvitur, canam per aquam serpens;
verum ipsi in lumbis imbecillitatis dolus *est* subsidium,
radji innati-sunt juxta latera utrinque
gemini; quos si quis attingat accedens,
statim ipsi membrorum robur extinguitur, eique sanguis
congelascit, neque amplius membra ferre potest, sed ipsius
robur] statim tabescentis transmittitur stolidæ torpedini.
Illa vero gnara, a-deo quale munus acceperit,
supinum reclinans manet corpus in arenis,
jacet autem immota quasi mortua, quisquis autem piscis
inciderit in-lumbos, ille quidem resolvitur, inciditque temere
imbecillitatis in-profundum somnum, impotentia ligatus;
ipsa vero celeriter exilit, etiamsi non sit velox,
læta, vivumque devorat tanquam mortuum.
Sæpe etiam in profundo piscibus occurrens
natantibus, celerem quidem festinantium extinguit impetum,] prope attingens et irruentes ligat;
stant autem aridi et impotentes, neque viarum,
miseri, neque fugæ memores; illa vero manens
nihil repugnantes devorat neque animadvertentes.
Qualiter autem obscuris in simulacris somniorum
viri dolentis et cupientis fugere
salit quidem cor, genua vero trementis
firmum quasi vinculum festinantis*que* gravat:
talem compedem fabricatur piscibus torpedo.
Rana porro piger quidem simul et mollis piscis *est*,
turpissimusque aspectu; os vero aperitur *ei* latum maxime;
attamen etiam huic calliditas reperit ventri escam.
Ipsa quidem per limum mucidum voluta
reclinata-est intrepida, parvam autem carunculam extendit,

ἥ ῥά οἱ ἐκ γένυος νεάτης ὑπένερθε πέφυκε
λεπτή τ' ἀργεννή τε, κακὴ δέ οἱ ἐστὶν ἀϋτμή·
τὴν θαμὰ δινεύει, δόλον ἰχθύσι βαιοτέροισιν·
οἵ ῥά μιν εἰσορόωντες ἐφορμώωσι λαβέσθαι·
αὐτὰρ ὅ τὴν ἂψ αὖτις ἐφέλκεται ἀτρέμας εἴσω,
ἦκα μάλ' ἀσπαίρουσαν ὑπὸ στόμα, τοὶ δ' ἐφέπονται
οὐδὲν ὀϊόμενοι κρυπτὸν δόλον, ὄφρα λάθωσι
βατράχου εὐρείῃσιν ἔσω γενύεσσι μιγέντες.
Ὡς δ' ὅτε τις κούφοισι πάγην ὄρνισι τιτύσκων
πυροὺς τοὺς μὲν ἔρηνε δόλου προπάροιθε πυλάων,
ἄλλους δ' ἔνδον ἔθηκεν, ὑπεστήριξε δὲ τέχνην·
τοὺς δὲ λιλαιομένους ἕλκει πόθος ὀξὺς ἐδωδῆς,
εἴσω δὲ προγένοντο, καὶ οὐκέτι νόστος ἑτοῖμος
ἐκδῦναι, δαιτὸς δὲ κακὴν εὕραντο τελευτήν·
ὣς κείνους ἀμενηνὸς ἐπέσπασεν ἠπεροπεύσας
βάτραχος, οὐδ' ἐνόησαν ἑὸν σπεύδοντες ὄλεθρον.
Τοῖα καὶ ἀγκυλόμητιν ἐπέκλυον ἐντύνασθαι
κερδώ· ὅτ' οἰωνῶν ἀγέλην πλήθουσαν ἴδηται,
δοχμίη ἀγκλινθεῖσα, τανυσσαμένη θοὰ κῶλα,
ὄμματ' ἐπιμύει, σὺν δὲ στόμα πάμπαν ἐρείδει·
φαίης κ' εἰσορόων ἤ μιν βαθὺν ὕπνον ἰαύειν,
ἠὲ καὶ ἀτρεκέως κεῖσθαι νέκυν· ὧδε γὰρ ἄπνους
αἰόλα βουλεύουσα παραβλήδην τετάνυσται·
οἱ δέ μιν εἰσορόωντες ἀολλέες ἰθὺς ἵενται
ὄρνιθες, λάχνην δὲ διαψαίρουσι πόδεσσιν,
ἠΰτε κερτομέοντες· ἐπὴν δέ οἱ ἐγγὺς ὀδόντων
ἔλθωσιν, τότ' ἔπειτα δόλου πετάσασα θύρετρα,
ἐξαπίνης συνέμαρψε καὶ ἔσπασεν εὐρὺ χανοῦσα
ἄγρην κερδαλέην, ὅσσην ἕλεν οἰμήσασα.
Καὶ μὲν δὴ δολόμητις ἐπίκλοπον εὕρατο θήρην
σηπίη· ἐκ γάρ οἱ κεφαλῆς πεφύασιν ἀραιοὶ
ἀκρέμονες προτενεῖς, ὥστε πλόκοι, οἷσι καὶ αὐτὴ
ὥστε περ ὁρμιῇσιν ἐφέλκεται ἰχθύας ἄγρῃ,
πρηνὴς ἐν ψαμάθοισιν ὑπ' ὀστράκῳ εἰλυθεῖσα.
Κείναις δὲ πλοκαμῖσι καὶ ἡνίκα κύματα θύει
χείματι πετράων ἀντίσχεται, ἠΰτε τις νηῦς
πείσματ' ἐπ' ἀκταίῃσιν ἀναψαμένη σπιλάδεσσι.
Καρίδες δ' ὀλίγαι μὲν ἰδεῖν, ἴση δὲ καὶ ἀλκὴ
γυίοις, ἀλλὰ δόλοισι καὶ ἄλκιμον ὤλεσαν ἰχθὺν,
λάβρακα, σφετέρῃσιν ἐπικλέα λαβροσύνῃσιν.
Οἳ μὲν γὰρ σπεύδουσι καὶ ἰθύουσι λαβέσθαι
καρίδων, ταῖς δ' οὔτε φυγεῖν σθένος οὔτε μάχεσθαι,
ὀλλύμεναι δ' ὀλέκουσι, καὶ οὓς πέφνουσι φονῆας.
Εὖτε γὰρ ἀμφιχανόντες ἔσω μάρψωσιν ὀδόντων,
αἵδε θαμὰ θρώσκουσι καὶ ἐς μεσάτην ὑπερῴην
ὀξὺ κέρας χρίμπτουσι, τό τε σφίσι τέλλεται ἄκρης
ἐκ κεφαλῆς· λάβραξ δὲ φίλης κεκορημένος ἄγρης
νύγματος οὐκ ἀλέγει· τὸ δέ μιν νέμεταί τε καὶ ἕρπει,
εἰσόκε τρυχόμενόν μιν ἕλῃ μόρος ἐξ ὀδυνάων·
ὀψὲ δὲ γινώσκει νέκυος δεδαϊγμένος αἰχμῇ.
Ἔστι δέ τις πηλοῖσιν ἐφέστιος ὠμοφάγος βοῦς,
εὐρύτατος πάντεσσι μετ' ἰχθύσιν· ἦ γάρ οἱ εὖρος
πολλάκις ἑνδεκάπηχυ δυωδεκάπηχύ τ' ἐτύχθη·
οὐτιδανὸς δὲ βίην, καί οἱ δέμας ἄμμορον ἀλκῆς,

quæ quidem ipsi e maxilla ima inferne enata-est
tenuisque candidaque, malus vero ipsi est odor;
hanc crebro motat, dolum piscibus minutioribus,
qui quidem ipsam intuentes conantur arripere;
at illa eam rursum attrahit sensim introrsum,
admodum modice palpitantem sub ore; illi vero sequuntur,
nihil suspicantes occultam fraudem, donec non-animadvertentes] ranæ latas intra maxillas misceantur.
Ut autem cum quis levibus decipulam avibus struens
triticum aliud quidem spargit decipulæ ante portas,
aliud autem intus ponit, fulcitque artificium;
has autem cupidas trahit desiderium vehemens escæ,
intro autem progrediuntur, et non-amplius reditus promtus *est*] ad-exeundum, convivii vero infelicem reperiunt finem:
sic illos imbecilla attrahit deceptos
rana, neque animadvertunt ad-suam se-properare perniciem.
Talia etiam versutam audivi instruere
vulpem; quando avium gregem copiosum viderit,
in-latere procumbens, extensa-habens velocia crura,
oculos claudit, et os totum cohibet;
diceres intuens aut ipsam profundum somnum dormire,
aut etiam vere jacere mortuam; sic enim carens-spiritu
varia agitans prostrata porrecta-est;
itaque eam intuentes copiosæ recta veniunt
aves, lanuginemque scalpunt pedibus,
tanquam insultantes; ubi vero ipsi prope dentes
venerint, tunc postea doli aperiens ostia,
confestim corripit et trahit late hians
prædam lucrosam, quantam capit impetu-facto
Atque etiam fraudulenta furtivam reperit capturam
sepia; huic enim e capite enati-sunt tenues
rami extensi, tanquam funes, quibus etiam ipsa
quasi lineis attrahit pisces in-prædam,
prona in arenis sub testa voluta.
Illis vero capillis etiam quando fluctus æstuant
tempestate, petris adhæret, tanquam quædam navis
rudentes littoralibus religatos-habens scopulis.
Carides vero parvæ quidem aspectu, par vero etiam robur membris *est*, sed dolis etiam validum perimunt piscem,
labracem, suæ cognominem voracitati.
Illi enim festinant, et conantur capere
carides, his autem nec ad-fugiendum *est* robur, nec ad-pugnandum,] pereuntes vero perimunt et suos occidunt interfectores.] Postquam enim inhiantes corripuerunt intra dentes,] illæ crebro saliunt et in medium palatum
acutum cornu infigunt, quod ipsis oritur summo
ex capite; labrax vero amica satiatus præda
punctionem non curat, quæ tamen ipsum pasciturque et serpit,] donec attritum ipsum occupet mors ex doloribus;
sero autem cognoscit, mortuæ vulneratum-se-esse cuspide.
Est autem quidam in-luto degens crudivorus bos,
latissimus omnes inter pisces; certe-enim ipsi latitudo
sæpe undecim duodecimque-ulnarum est;
imbecillis autem robore *est*, et ipsi corpus expers virium,

μαλθακόν· ἐν δέ οἱ εἰσὶν ἀείδελοι ἔνδον ὀδόντες
βαιοί τ' οὐ κρατεροί τε· βίῃ δέ κεν οὔτι δαμάσσαι,
ἀλλὰ δόλῳ καὶ φῶτας ἐπίφρονας εἷλε πεδήσας·
δαιτὶ γὰρ ἀνδρομέῃ μέγα τέρπεται, ἔξοχα δ' αὐτῷ
ἀνθρώπων κρέα τερπνὰ καὶ εὐάντητος ἐδωδή.
Εὖτέ τιν' ἀθρήσῃ νεάτην ὑπὸ βύσσαν ἰόντα
ἀνθρώπων, ὅσσοισιν ὑποβρύχιος πόνος ἅλμης
μέμβλεται, αὐτὰρ ὁ κοῦφος ὑπὲρ κεφαλῆφιν ἀερθεὶς
νήχεται ἀστεμφὴς, μεγάρων ὀρόφοισιν ἐοικὼς,
ἄτροπος ἀμφιταθεὶς, σὺν δ' ἔρχεται, ᾗ κεν ἴῃσι
δειλὸς ἀνὴρ, μίμνοντι δ' ἐφίσταται ἠύτε πῶμα.
Ὡς δὲ πάϊς δολόεντα μόρον λίχνοισι μύεσσιν
ἔστησεν· τὸν δ' οὔτι πάγης λόχον ὁρμαίνοντα
γαστὴρ ἔνδον ἔλασσε, θοῶς δέ οἱ ἄγγος ὕπερθε
κοῖλον ἐπεσμαράγησεν, ὁ δ' οὐκέτι πολλὰ μενοινῶν
ἐκφυγέειν δύναται στιβαρὸν σκέπας, ὄφρα ἑ κοῦρος
μάρψῃ τε κτείνῃ τε, γέλων δ' ἐπιθήσεται ἄγρῃ·
ὣς ὅγ' ὑπὲρ κεφαλῆς βροτέης ὀλοφώϊος ἰχθὺς
πέπτατ' ἐρητύων ἀναδύμεναι, εἰσόκ' ἀϋτμὴ
φῶτα λίπῃ, ψυχὴν δὲ μετεκπνεύσῃ ῥοθίοισιν·
ἔνθα ἑ τεθνηῶτα δυσώνυμος ἀμφιέπει βοῦς
δαινύμενος, τέχνῃσιν ἑλὼν δυσμήχανον ἄγρην.
Καὶ μέν τις μνιαροῖσιν ἐπὶ πλαταμῶσι νοήσας
καρκίνον αἰνήσει καὶ ἀγάσσεται εἵνεκα τέχνης
κερδαλέης· καὶ τῷ γὰρ ἐπιφροσύνην πόρε δαίμων
ὄστρεα φέρβεσθαι, γλυκερὴν καὶ ἄμοχθον ἐδωδήν.
Ὄστρεα μὲν κληῖδας ἀναπτύξαντα θυρέτρων,
ἰλὺν λιχμάζουσι, καὶ ὕδατος ἰσχανόωντα
πέπταται, ἀγκοίνῃσιν ἐφήμενα πετραίῃσι·
καρκίνος αὖ ψηφῖδα παρὰ ῥηγμῖνος ἀείρας
λέχριος ὀξείῃσι φέρει χηλῇσι μεμαρπὼς,
λάθρῃ δ' ἐμπελάει, μέσσῳ δ' ἐνεθήκατο λᾶαν
ὀστρέῳ· ἔνθεν ἔπειτα παρήμενος εἰλαπινάζει
δαῖτα φίλην· τὸ δ' ἄρ' οὔτι καὶ ἱέμενόν περ ἐρεῖσαι
ἀμφιδύμους πλάστιγγας ἔχει σθένος, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγ-
οἴγεται, ὄφρα θάνῃ τε καὶ ἀγρευτῆρα κορέσσῃ. [κης
Τῷ δ' ἴσα τεχνάζουσι καὶ ἀστέρες ἑρπυστῆρες
εἰνάλιοι· καὶ τοῖς γὰρ ἐπ' ὄστρεα μῆτις ὀπηδεῖ·
ἀλλ' οὐ λᾶαν ἄγουσι συνέμπορον οὐδ' ἐπίκουρον
κεῖνοι, τρηχὺ δὲ κῶλον ἐνηρείσαντο μέσοισι
πεπταμένοις· τὰ μὲν ὧδε πιέζεται, οἱ δὲ νέμονται.
Ὄστρακον αὖ βυθίας μὲν ἔχει πλάκας, ἐν δέ οἱ
πίννη ναιετάει κεκλημένος· ἡ μὲν ἄναλκις [ἰχθὺς
οὔτε τι μητίσασθαι ἐπίσταται οὔτε τι ῥέξαι,
ἀλλ' ἄρα οἱ ξυνόν τε δόμον ξυνήν τε καλύπτρην
καρκίνος ἐνναίει, φέρβει δέ μιν ἠδὲ φυλάσσει·
τῷ καὶ πιννοφύλαξ κικλήσκεται· ἀλλ' ὅτε κόχλου
ἰχθὺς ἔνδον ἵκηται, ὁ δ' οὐ φρονέουσαν ἀμύξας
δήγματι κερδαλέῳ πίννην ἕλεν· ἡ δ' ὀδύνῃσιν
ὄστρακα συμπλατάγησε καὶ ἔνδοθεν ἐφράσατ' ἄγρην
αὐτῇ τ' ἠδ' ἑτάρῳ, ξυνόν θ' ἅμα δεῖπνον ἕλοντο.
Ὣς ἄρα καὶ πλωτῆρσιν ἐν ὑγροπόροισιν ἔασι
τοὶ μὲν κερδαλέοι, τοὶ δ' ἄφρονες, οἷα καὶ ἡμῖν
ἀνδράσιν, οὐδέ τι πᾶσιν ἐναίσιμόν ἐστι νόημα.

molle; at ipsi sunt inconspicui intus dentes
parvique et non validi; vi autem neutiquam domuerit,
sed fraude etiam viros sollertes capit ligatos;
epulo enim humano delectatur, eximieque ipsi
hominum carnes dulces *sunt* et grata esca.
Quando aliquem vidit imum sub gurgitem venientem
hominum, quibus subaquaneus labor maris
curæ-est, tum levis supra caput sublatus
natat fortiter, domuum tectis similis,
immobilis circum-extensus; una vero it, quocunque procedit] miser vir, manenti vero insistit tanquam operculum.
Ut autem puer fraudulentam perniciem gulosis muribus
collocat; illum vero neutiquam decipulæ insidias cogitantem
venter intus impellit, mox autem ipsi vas superne
cavum superstrepit, ipse vero non-amplius, multa licet-volvens,] effugere potest firmum tegumentum, donec ipsum
puer] rapiatque occidatque; risum vero addit capturæ:
ita ille supra caput humanum perniciosus piscis
extenditur, prohibens emergere, donec spiritus
virum deficiat, animamque exhalet in-undis,
ibi ipsum mortuum infestus complectitur bos,
comedens, astu capta difficili præda.
Et quidem aliquis muscosis sub saxis animadversum
cancrum laudabit et admirabitur ob artem
lucrosam; nam huic quoque calliditatem tribuit deus,
ut-ostrea depascatur, dulcem et laboris-expertem escam.
Ostrea quidem claustris expassis ostiorum
limum lingunt, et aquam cupientia
extenduntur, brachiis insidentia scopulorum;
cancer vero calculum ex littore sublatum
obliquus acutis fert forcipibus comprehensum,
clam autem appropinquat, medioque imponit lapillum
ostreo; deinde postea assidens epulatur
dapem amicam; illud autem *(ostreum)* neutiquam, quam
vis cupiens, claudere] geminas lances valet, sed necessario
hiat, donec moriatur et prædonem satiet.
Huic paria struunt etiam stellæ reptiles
marinæ; nam has quoque adversus ostrea consilium sequitur;] verum non lapidem ferunt comitem, neque adjutorem
illæ, sed asperum membrum infigunt mediis
apertis; illa quidem sic premuntur, ipsæ vero pascuntur.
Concha porro profundas quidem habet planities, in ipsa autem piscis] pinna habitat, quæ-dicitur, ipsa quidem imbecilla,
neque quicquam excogitare scit, neque quicquam facere,
sed cum-ipsa communem domum communeque tegmen
cancer incolit, alitque eam atque tuetur,
unde etiam pinnophylax vocatur; verum ubi in-testam
piscis intus venerit, is non animadvertentem vellicans
morsu lucroso pinnam prehendit; illa vero præ-doloribus
conchas collidit et intus excogitat capturam
sibique et socio, communemque simul cœnam capiunt.
Sic sane et inter natatores in-humido-vagantes sunt
alii quidem astuti, alii vero stolidi, ut etiam *inter* nos
homines, neque omnibus dextrum est ingenium.

Φράζεο δ' ἀφραδίῃ προφερέστατον ἡμεροκοίτην
ἰχθὺν, ὃν παρὰ πάντας ἀεργότατον τέκεν ἅλμη.
Τοῦ δ' ἤτοι κεφαλῆς μὲν ἄνω τέτραπται ὕπερθεν
ὄμματα, καὶ στόμα λάβρον ἐν ὀφθαλμοῖσι μέσοι-
αἰεὶ δ' ἐν ψαμάθοισι πανημέριος τετάνυσται [σιν·
εὕδων, νυκτὶ δὲ μοῦνον ἀνέγρεται ἠδ' ἀλάληται·
τοὔνεκα κέκληται καὶ νυκτερίς· ἀλλά μιν ἄτη
γαστρὸς ἀειμάργοιο κακὴ λάχεν· οὐ γὰρ ἐδωδῆς
ἢ κόρον ἠέ τι μέτρον ἐπίσταται, ἀλλ' ἀτέλεστον
λυσσομανῆ βούβρωστιν ἀναιδέϊ γαστρὶ φυλάσσει·
οὐδέ ποτ' ἂν λήξειεν ἐδητύος ἐγγὺς ἐούσης,
εἰσόκεν οἱ νηδύς τε μέση διὰ πᾶσα ῥαγείη,
αὐτός τε προταθεὶς πέσῃ ὕπτιος, ἠέ τις ἄλλος
πέφνῃ μιν νεπόδων πυμάτης ἔμφορτον ἐδωδῆς.
Σῆμα δέ τοι τόδε γαστρὸς ἀειμάργοιο πιφαύσκω·
εἰ γάρ τίς μιν ἑλὼν ξηρῆς ἔπι πειρήσαιτο
χειρὶ βορὴν ὀρέγων, ὅδε δέξεται, εἰσόκεν αὐτοῦ
λαβροτάτου στόματος νήσεται ἄχρις ἐδωδή.
Κλῦτε, γοναὶ μερόπων, οἷον τέλος ἀφραδίῃσι
λαιμάργοις, ὅσον ἄλγος ἀδηφαγίῃσιν ὀπηδεῖ!
Τῷ τις ἀεργίην δυστερπέα τῆλε διώκοι
καὶ κραδίης καὶ χειρὸς, ἔχοι δέ τι μέτρον ἐδωδῆς·
μηδ' ἐπὶ πανθοίνοισι νόον τέρποιτο τραπέζαις·
πολλοὶ γὰρ τοῖοι καὶ ἐν ἀνδράσιν, οἷσι λέλυνται
ἡνία, γαστρὶ δὲ πάντας ἐπιτρωπῶσι χάλωας·
ἀλλά τις εἰσορόων φεύγοι τέλος ἡμεροκοίτου.

Ἔστι καὶ ὀξυκόμοισι νόος καὶ μῆτις ἐχίνοις,
οἵτ' ἀνέμων ἴσασι βίας ζαμενεῖς τε θυέλλας
ὀρνυμένας, νώτοισι δ' ἀνοχλίζουσιν ἕκαστος
λᾶαν, ὅσον βαρύθοντα περὶ σφετέρῃσιν ἀκάνθαις
ῥηϊδίως φορέοιεν, ἵν' ἀντία κύματος ὁρμῇ
βριθόμενοι μίμνωσι· τὸ γὰρ τρομέουσι μάλιστα,
μή σφας ἐπ' ἠϊόνεσσι χυχώμενον οἶδμα κυλίσσῃ.

Πουλυπόδων δ' οὔπω τιν' ὀΐομαι ἔμμεν' ἄπυστον
τέχνης, οἳ πέτρῃσιν ὁμοίϊοι ἰνδάλλονται,
τήν κε ποτιπτύξωσι, περὶ σπείρῃς τε βάλωνται.
Ἄνδρας δ' ἀγρευτῆρας ὁμῶς καὶ κρέσσονας ἰχθῦς
ῥηϊδίως ἀπάτῃσι παραπλάγξαντες ἄλυξαν.
Ἀλλ' ὅτε χειρότερός τις ἐπισχεδὸν ἀντιβολήσῃ,
αὐτίκα πουλύποδές τε καὶ ἰχθύες ἐξεφάνησαν,
μορφῆς πετραίης ἐξάλμενοι, ἐκ δὲ δόλοιο
φορβήν τ' ἐφράσσαντο καὶ ἐξήλυξαν ὄλεθρον.
Χείματι δ' οὔποτε φασὶν ἐπιστείχειν ἁλὸς ὕδωρ
πουλύποδας· ζαμενεῖς γὰρ ὑποτρομέουσιν ἀέλλας·
ἀλλ' οἵγε γλαφυρῇσιν ἐνιζόμενοι θαλάμῃσι
πτήξαντες δαίνυνται ἑοὺς πόδας, ἠΰτε σάρκας
ἀλλοτρίας· οἱ δ' αὖτις ἑοὺς χορέσαντες ἄνακτας
φύονται· τόδε πού σφι Ποσειδάων ἐπένευσε.
Τοῖον καὶ βλοσυρῇσιν ἀειμάργοισι νόημα
ἄρκτοις· χειμερίην γὰρ ἀλυσκάζουσαι ὁμοκλὴν,
δῦσαι φωλειοῖο μυχὸν κατὰ πετρήεντα,
ὃν πόδα λιχμάζουσιν, ἐδητύος ἔργον ἄπαστον,
μαιόμεναι δαίτην ἀνεμώλιον, οὐδ' ἐθέλουσι
προβλώσκειν, εὐκραὲς ἕως ἔαρ ἡβήσειεν.

Specta vero stoliditate excellentissimam hemerocœten
piscem, quem supra omnes inertissimum procreavit mare.
Hujus igitur in capitis superiore-parte versi-sunt sursum
oculi, et os vorax inter oculos medios;
semper autem in arenis totum-diem extenditur
dormiens, nocteque solum excitatur et oberrat;
quapropter vocatur etiam vespertilio; sed ipsum noxa
ventris semper-avidi mala sortitur, neque enim cibi
aut satietatem aut ullum modum novit, sed inexpletam
et rabiosam voracitatem impudenti ventre servat,
neque unquam desiverit esca præsenti,
donec ipsi alvusque media tota disrumpatur,
ipseque extentus cadat supinus, aut quis alius
occidat ipsum ex-piscibus extrema saburratum esca.
Signum vero tibi istud ventris semper-avidi dico:
si quis enim ipsum captum in continenti tentaverit,
manu cibum præbens, ille accipiet, donec ipsum
vocarissimum ad-os redeat usque cibus.
Audite, genera hominum, qualis exitus *sit* stultitiæ
gulosæ, quantus dolor voracitatem sequatur!
Quocirca quis inertiam injucundam procul arceat
et a-corde et a-manu, servetque aliquam mensuram cibi,
neque luxuriosis animo delectetur mensis;
multi enim *sunt* tales etiam inter homines, quibus solutæ
sunt] habenæ, ventrique omnes indulgent funes;
sed aliquis intuens fugiat exitum hemerocœtæ.

Est etiam setosis mens et consilium echinis,
qui ventorum norunt impetus validasque procellas
ingruentes, tergisque excipiunt unusquisque
lapidem, quantum gravantem circa suas spinas
facile portent, ut contra fluctus impetum
onusti consistant; hoc enim metuunt maxime,
ne ipsos ad littora turbatus fluctus volvat.

Polyporum neminem arbitror esse qui-non-audierit
astutiam, qui scopulis similes finguntur,
quemcunque amplexi-fuerint flagellisque circumdederint;
viros autem piscatores simul et robustiores pisces
facile fraudibus deceptos effugiunt.
Verum ubi imbecillior aliquis prope accesserit,
statim polypique et pisces apparent,
ex-forma saxea prosilientes, eque dolo
et pabulum deprehendunt et effugiunt interitum.
Hieme autem nunquam ajunt incedere maris per-aquam
polypos; validas enim metuunt procellas;
sed ipsi quidem cavis insidentes cubilibus
trepidi depascuntur suos pedes, tanquam carnes
alienas; illi vero rursum, suos postquam satiarunt dominos,
crescunt; hoc vero fortasse ipsis Neptunus tribuit.
Talis etiam torvis, semper-ferocibus indoles *est*
ursis; hibernas enim fugientes injurias,
subeuntes latibuli recessum scopulosum,
suum pedem lambunt, cibi opus jejunum,
appetentes escam inanem, neque volunt
prorepere, bene temperatum donec ver pubescat.

Ἔξοχα δ᾽ ἀλλήλοισιν ἀνάρσιον ἔχθος ἔχουσι
κάραβος ἀΐκτηρ μύραινά τε πουλύποδές τε·
ἀλλήλους δ᾽ ὀλέκουσιν ἀμοιβαίοισι φόνοισιν.
Αἰεὶ δ᾽ ἰχθυόεσσα μετὰ σφίσιν ἵστατ᾽ ἐνυὼ
καὶ μόθος, ἄλλου δ᾽ ἄλλος ἑὴν ἐμπλήσατο νηδύν.
Ἡ μὲν ὑπὲκ πέτρης ἁλιμυρέος ὁρμηθεῖσα
φοιταλέη μύραινα διέσσυται οἴδματα πόντου,
φορβὴν μαιομένη, τάχα δ᾽ εἴσιδε πούλυπον ἀκτῆς
ἄκρα διερπύζοντα, καὶ ἀσπασίην ἐπὶ θήρην
ἔσσυτο γηθοσύνῃ· τὸν δ᾽ οὐ λάθεν ἐγγὺς ἐοῦσα·
ἀλλ᾽ ἤτοι πρῶτον μὲν ἀτυζόμενος δεδόνηται
ἐς φόβον, οὐδ᾽ ἄρα μῆχος ἔχει μύραιναν ἀλύξαι
ἕρπων νηχομένην τε καὶ ἄσχετα μαιμώωσαν.
Αἶψα δέ μιν κατέμαρψε, γένυν δ᾽ ἐνέρεισε δαφοινήν·
πούλυπος αὖτ᾽ ἀέκων ὀλοῆς ὑπὸ μάρνατ᾽ ἀνάγκης,
ἀμφὶ δέ οἱ μελέεσσιν ἑλίσσεται, ἄλλοτε ἄλλας
παντοίας στροφάλιγγας ὑπὸ σκολιοῖσιν ἱμᾶσι
τεχνάζων, εἴ πώς μιν ἐρητύσειε βρόχοισιν
ἀμφιβαλών· ἀλλ᾽ οὔτι κακῶν ἄκος οὔτ᾽ ἀλεωρή·
ῥεῖα γὰρ ἀμφιπεσόντος ὀλισθηροῖς μελέεσσιν
ὀτραλέη μύραινα διαῤῥέει οἷάπερ ὕδωρ·
αὐτὰρ ὅγ᾽ ἄλλοτε νῶτα πάναιόλα, ἄλλοτε δειρὴν
οὐρήν τ᾽ ἀκροτάτην περιβάλλεται, ἄλλοτε δ᾽ αὖτε
ἐμπίπτει στόματός τε πύλαις γενύων τε μυχοῖσιν.
Ὡς δὲ παλαισμοσύνης γυιαλκέος ἴδμονες ἄνδρες
δηρὸν ἐπ᾽ ἀλλήλοισιν ἑὴν ἀναφαίνετον ἀλκήν·
ἤδη δ᾽ ἐκ μελέων λιαρὸς καὶ ἀθέσφατος ἱδρὼς
χεύεται ἀμφοτέροισι· τὰ δ᾽ αἰόλα κέρδεα τέχνης
πλάζονται, χεῖρές τε περὶ χροῒ κυμαίνονται·
ὣς καὶ πουλύποδος κοτυληδόνες οὐ κατὰ κόσμον
πλαζόμεναι κενεῇσι παλαισμοσύναις μογέουσιν.
Ἡ δέ μιν ὀξυτόμοισιν ὑπὸ ῥιπῇσιν ὀδόντων
δαρδάπτει· μελέων δὲ τὰ μὲν κατεδέξατο γαστήρ,
ἄλλα δ᾽ ἔτ᾽ ἐν γενύεσσι θοοὶ τρίβουσιν ὀδόντες,
ἄλλα δέ τ᾽ ἀσπαίρει καὶ ἑλίσσεται ἡμιδάϊκτα,
εἰσέτι παιφάσσοντα καὶ ἐκφυγέειν ἐθέλοντα.
Ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἀνὰ ξυλόχους ὀφίων στίβον ἐξερεείνων
βριθόκερως ἔλαφος ῥινήλατον ἴχνος ἀνεῦρε,
χειὴν δ᾽ εἰσαφίκανε καὶ ἑρπετὸν εἴρυσεν ἔξω,
δάπτει τ᾽ ἐμμενέως· ὁ δ᾽ ἑλίσσεται ἀμφί τε γοῦνα,
δειρήν τε στέρνον τε· τὰ δ᾽ ἡμίβρωτα κέχυνται
ἄψεα, πολλὰ δ᾽ ὀδόντες ὑπὸ στόμα δαιτρεύουσιν·
ὣς καὶ πουλύποδος δνοπαλίζεται αἰόλα γυῖα
δυσμόρου· οὐδέ ἑ μῆτις ἐπιφροσύνης ἐσάωσε
πετραίης· εἰ γὰρ καὶ ἀλευόμενος περὶ πέτρην
πλέξηται χροιήν τε πανείκελον ἀμφιέσηται,
ἀλλ᾽ οὐ μυραίνης ἔλαθε κέαρ, ἀλλά ἑ μούνη
φράζεται, ἄπρηκτον δὲ πέλει κείνοιο νόημα.
Ἔνθα μιν οἰκτείρειας ἀκοσμοτάτοιο μόροιο,
ὡς ὁ μὲν ἐν πέτρῃσιν ὑφέζεται, ἡ δέ οἱ ἄγχι
ἠΰτ᾽ ἐπεγγελόωσα παρίσταται· ὧδέ κε φαίης
μυθεῖσθαι μύραιναν ἀπηνέα κερτομέουσαν·
Τί πτώσσεις δολομῆτα; τίν᾽ ἔλπεαι ἠπεροπεύειν;
Ἦ τάχα καὶ πέτρης πειρήσομαι, εἴ σε καὶ εἴσω

Præcipue vero inter sese infestum odium exercent
carabus impetuosus murænaque polypique;
mutuo autem sese perimunt alternis cædibus.
Semper vero piscaria inter ipsos stat pugna
et certamen, altero autem alter suum implet ventrem.
Et quidem de scopulo marino ruens
impetuosa muræna fertur per fluctus maris,
escam appetens, mox autem cernit polypum, littoris
suprema perreptantem, et gratam ad prædam
ruit gaudens; hunc autem non latet prope existens,
sed sane primo quidem tristis percellitur
in timorem, neque facultatem habet murænam effugiendi
repens natantem et vehementer ruentem.
Statim autem ipsum corripit, maxillamque infigit cruentam;
polypus rursum invitus exitiali subigitur necessitate,
circa ipsius vero membra implicatur, alias alios
omnis-generis flexus obliquis flagellis
efficiens, si quo-pacto ipsam arceat laqueis
complexus, sed nullum malorum remedium *est* neque effugium;] facile enim circumlapso lubricis membris
velox muræna effluit, tanquam aqua;
at ille modo terga maculosa, modo collum
caudamque extremam circumdat, interdum vero rursum
illabitur orisque foribus maxillarumque recessibus.
Ut autem luctæ validæ gnari viri
diu adversus se mutuo suum ostendunt robur;
jamque e membris calidus et immensus sudor
funditur utrique, varia autem lucra artis
errant, manusque circa corpus fluctuant;
sic etiam polypi acetabula non decenter
errantia inanibus luctis laborant.
Illa vero eum acutis sub ictibus dentium
vorat, membrorumque alia quidem recipit venter,
alia vero adhuc in maxillis celeres atterunt dentes,
alia denique palpitant et volvuntur semesa,
adhuc trepidantia et effugere cupientia.
Ut autem cum per silvas serpentum viam exquirens
cornutus cervus naribus-indagatum vestigium invenit,
ad latibulum vero pervenit et serpentem extrahit foras,
voratque indesinenter; ille vero implicatur circa genua
collumque pectusque, at semesa funduntur
frusta, multa autem dentes sub ore manducant:
sic etiam polypi discutiuntur varia membra,
miseri: neque ipsum consilium astutiæ servat
ad petram-attinentis; etiamsi enim effugiens circa petram
plicetur coloremque persimilem induat,
non tamen murænæ latet cor, sed eum sola
deprehendit, infecta autem est illius calliditas.
Ibi eum misereris maxime-informis mortis *causa*,
ut ipse quidem in petris insidet, illa vero ei prope
tanquam irridens assistit; sic diceres
loqui murænam crudelem insultantem *polypo*:
Quid trepidas, dolose? quem speras te-decepturum?
Certe mox etiam saxum experiar, si te etiam intro

δέξηται σπιλὰς ἠδὲ καὶ ἠμύσασα καλύψη.
Αὐτίκα δ' ἀγκύλον ἕρκος ἐνιπρίσασα λαφύσσει,
χοιράδος αὖ ἐρύουσα περίτρομον· αὐτὰρ ὅγ' οὔτι,
οὐδὲ δαϊζόμενος, λείπει πάγον, οὐδ' ἀνίησιν,
ἀλλ' ἔχεται πέτρης εἱλιγμένος, εἰσόκεν αὐταὶ
λείπωνται μοῦναι κοτυληδόνες ἐμπεφυυῖαι.
Ὡς δ' ὅτε περθομένης δηΐων ὑπὸ χερσὶ πόληος,
ἑλκομένων παίδων τε δορυκτήτων τε γυναικῶν,
κοῦρον ἀνὴρ δειρῇ τε καὶ ἀγκάσιν ἐμπεφυῶτα
γειναμένης ἐρύσῃ πολέμου νόμῳ, αὐτὰρ ὁ χεῖρας
πλέγδην οὐκ ἀνίησιν ἀπ' αὐχένος, οὐδέ ἑ μήτηρ
κωκυτῷ προΐησιν, ὁμοῦ δέ οἱ ἕλκεται αὐτή·
ὣς καὶ πουλύποδος δειλὸν δέμας ἑλκομένοιο
λισσάδι μυδαλέῃ περιφύεται, οὐδ' ἀνίησι.
Κάραβος αὖ μύραιναν ἀπηνέα περ μάλ' ἐοῦσαν
ἐσθίει, αὐτοφόνοισιν ἀγηνορίῃσι δαμεῖσαν.
Ἦ γὰρ ὁ μὲν πέτρης σχεδὸν ἵσταται, ᾗ ἔνι ναίει
ὀτραλέη μύραινα· δοιὼ δ' ἀνὰ κέντρα τιτήνας
δήϊα φυσιόων προκαλίζεται ἐς μόθον ἐλθεῖν,
ἶσος ἀριστῆϊ προμάχῳ στρατοῦ, ὅς ῥά τε χειρῶν
ἠνορέῃ πολέμου τε δαημοσύνῃσι πεποιθὼς
ἔντεσι καρτύνας βριαρὸν δέμας, ὀξέα πάλλων
ἔγχεα, δυσμενέων προκαλίζεται ὅς κ' ἐθέλῃσιν
ἀντιάαν· τάχα δ' ἄλλον ἀριστήων ὀροθύνει·
ὣς ὅγε μυραίνης θήγει φρένας, οὐδ' ἐπὶ μῶλον
δηθύνει, θαλάμης δὲ διαΐξασα κελαινή,
αὐχένα γυρώσασα, χόλῳ μέγα παιφάσσουσα
ἀντιάα· τὸν δ' οὔτι περισπέρχουσά περ αἰνῶς
βλάπτει τρηχὺν ἐόντα, γένυν δ' ἀνεμώλιον αὔτως
ἐγχρίμπτει, στερεοῖσι δ' ἐτώσια μαίνετ' ὀδοῦσιν·
οἱ δὲ πάλιν γενύεσσιν ἀπηνέος ὡς ἀπὸ πέτρης
παλλόμενοι κάμνουσι καὶ ἀμβλύνονται ἐρωῆς.
Τῆς δὲ μέγα φλεγέθει καὶ ὀρίνεται ἄγριον ἦτορ,
εἰσόκε μιν χηλῇσιν ἐπαΐξας δολιχῇσιν
κάραβος αὐχενίοιο λάβῃ μέσσοιο τένοντος·
ἴσχει δ' ἐμπεφυὼς χαλκείης ὥστε πυράγρης
νωλεμὲς, οὐδ' ἀνίησι καὶ ἐσσυμένην περ ἀλύξαι·
ἡ δὲ βίῃ μογέουσα καὶ ἀσχαλόωσ' ὀδύνῃσι
πάντῃ δινεύει σκολιὸν δέμας, αἶψα δὲ νῶτα
καράβου ὀξυβελῆ περιβάλλεται ἀμφιχυθεῖσα,
ἐν δ' ἐπάγη σκώλοισι καὶ ὀξείῃσιν ἀκωκαῖς
ὀστράκου, ὠτειλαῖς δὲ περιπλήθουσα θαμειαῖς
ὄλλυται αὐτοδάϊκτος, ὑπ' ἀφραδίῃσι θανοῦσα.
Ὡς δ' ὅτε θηροφόνων τις ἀνὴρ δεδαημένος ἔργων,
λαῶν ἀμφιδόμοισιν ἐναγρομένων ἀγορῇσι,
πόρδαλιν οἰστρηθεῖσαν ἐνὶ ῥοίζοισιν ἱμάσθλης
ἐγχείῃ δέχεται ταναήκεϊ δοχμὸς ὑποστάς·
ἡ δὲ καὶ εἰσορόωσα γένυν θηκτοῖο σιδήρου
ἄγρια κυμαίνουσα κορύσσεται, ἐν δ' ἄρα λαιμῷ
ἠΰτε δουροδόκῃ χαλκήλατον ἔσπασεν αἰχμήν·
ὣς ἄρα καὶ μύραιναν ἕλεν τέλος ἀφραδίῃσι
δύσμορον, αὐτοτύποισιν ὑπ' ὠτειλῇσι δαμεῖσαν.
Τοίην που τραφερῆς γαίης ἔπι δῆριν ἔθεντο
ἄμφω ἐνὶ ξυλόχοισιν ὄφις καὶ τρηχὺς ἐχῖνος

receperit hic scopulus et inclinatus occultet.
Statim vero curvum septum *dentium* injiciens heluatur,
a-scopulo abstrahens valde trementem; at ille neutiquam,
ne-quidem vulneratus, relinquit rupem, neque remittit,
sed tenet petræ implicitus, donec ipsa
relinquantur sola acetabula infixa.
Ut autem quando vastata hostium manibus urbe,
tractis liberisque et captivis mulieribus,
puerum vir colloque et ulnis inhærentem
genitricis abripit belli more, at ille manus
implicatas non remittit a cervice, neque ipsum mater
præ-ejulatu dimittit, una autem cum-eo trahitur ipsa;
sic et polypi miserum corpus tracti
scopulo humido adhæret, neque remittit.
Carabus rursum murænam, licet perquam crudelem,
devorat, propria-funesta superbia domitam.
Nam ille quidem prope petram consistit, in qua habitat
agilis muræna; duos autem aculeos extendens,
hostilia spirans, provocat in pugnam ut-veniat,
similis duci antesignano exercitus, qui quidem manuum
robore bellique peritia fretus,
armis munito valido corpore, acutas vibrans
hastas, ex-hostibus provocat, quisquis voluerit
occurrere; mox autem alium ex-ducibus excitat:
ita hic murænæ acuit animos, neque *illa* ad prælium *prodire*
cunctatur, sed cubili prorumpens nigra,
cervicem incurvans, præ-ira vehementer palpitans
obviat; illum vero neutiquam, circumfurens licet graviter,
lædit, cum-sit asper, maxillam vero vanam frustra
infigit, solidis autem incassum furit dentibus;
illi vero rursum maxillis, crudeli tanquam a saxo,
perculsi laborant et retunduntur ab-impetu.
Hujus vero valde ardet et excitatur ferum pectus,
donec ipsum forcipibus irruens longis
carabus cervicali comprehendat medio tendine,
tenetque inhærens æneis tanquam forcipibus
perpetuo, neque remittit, quantumlibet cupientem effugere;
illa vero vi laborans et afflicta doloribus,
in-omnes-partes volvit obliquum corpus, statim vero tergum
carabi aculeatum circumdat circumfusa,
infigiturque cuspidibus et acutis acuminibus
conchæ, vulneribus autem undique-plena frequentibus
perit a-seipsa-vulnerata, stultitia mortua.
Ut autem venatoriorum aliquis vir peritus operum,
populis in-domibus-cincto congregatis foro
pardalim, efferatam strepitu scuticæ,
hasta excipit longam-cuspidem-habente, curvus subsistens;
illa vero etiam intuens maxillam acuti ferri,
efferate fluctuans armatur, rictu autem
tanquam theca ex-ære-ductam trahit cuspidem:
sic sane etiam murænam capit mors per-stultitiam,
miseram, a-se-ipsa-inflictis vulneribus domitam.
Talem fere almam super terram pugnam instituunt
ambo in silvis serpens et asper echinus

ἀντόμενοι· καὶ τοῖς γὰρ ἀνάρσιος αἶσα μέμηλεν.
Ἤτοι ὁ μὲν προϊδὼν ὀλοφώϊον ἑρπυστῆρα,
φραξάμενος πυκινῇσιν ὑπὸ προβλῆσιν ἀκάνθαις
εἰλεῖται σφαιρηδὸν, ὑφ' ἕρκεϊ γυῖα φυλάσσων,
ἔνδοθεν ἑρπύζων· ὁ δέ οἱ σχεδὸν αὐτίκα θύνων
πρῶτα μὲν ἰοτόκοισιν ἐπισπέρχει γενύεσσιν,
ἀλλ' αὔτως μογέει κενεὸν πόνον· οὐ γὰρ ἱκάνει
χρωτὸς ἔσω μαλεροῖσι καὶ ἱέμενός περ ὀδοῦσι·
τοίη μιν λάχνη δυσπαίπαλος ἀμφιβέβηκεν·
αὐτὰρ ὁ κυκλοτερὴς ὀλοοίτροχος αἰόλα γυῖα
δινεύων, πυκινῇσι κυλινδόμενος στροφάλιγξιν,
ἐμπίπτει σπείρῃσι καὶ οὐτάζει βελέεσσι
χαίτης ὀξυτόμοισιν· ὁ δ' ἄλλοθεν εἴβεται ἄλλος
ἰχὼρ αἱματόεις, τὸν δ' ἕλκεα πόλλ' ἀνιάζει.
Ἔνθα μιν ἀμφιβαλὼν περιηγέϊ πάντοθεν ὁλκῷ
ὑγρὸς ὄφις χαλεποῖσι περιπλέγδην ὑπὸ δεσμοῖς
ἴσχει τ' ἐμπρίει τε χόλου τ' ἐνερείδεται ἀλκήν.
Τοῦ δ' εἴσω τάχα πᾶσαι ὀλισθαίνουσιν ἄκανθαι
ὀξέα πεφρικυῖαι· ὁ δ' ἐν σκολόπεσσι πεπηγὼς
οὔτε βίην ἀνίησι, καὶ οὐκ ἐθέλων πεπέδηται,
ἀλλὰ μένει γόμφοισιν ἅτε κρατεροῖσιν ἀρηρὼς,
ὄφρα θάνῃ, σὺν δ' αὐτὸν ἀπέφθισε θῆρα πιέζων
πολλάκις, ἀλλήλοις δὲ μόρος καὶ πῆμα γένοντο·
πολλάκι δ' ἐξήλυξε καὶ ἔκφυγε δεινὸς ἐχῖνος
ἐκδὺς ἑρπυστῆρος ἀλυκτοπέδης τε κελαινῆς,
εἰσέτι τεθνηῶτος ἔχων περὶ σάρκας ἀκάνθαις.
Τοίη καὶ μύραινα κακόφρονι δάμναται ἄτῃ,
καράβῳ ἁρπαλέῃ τε καὶ εὐάντητος ἐδωδῇ. [όντα
Κάραβον αὖ καὶ τρηχὺν ὁμῶς καὶ κραιπνὸν ἐ-
δαίνυτ' ἀφαυρότερός περ ἐὼν καὶ νωθρὸς ἐρωὴν
πούλυπος· ἡνίκα γάρ μιν ὑπὸ σπιλάδεσσι νοήσῃ
αὔτως ἀτρεμέοντα καθήμενον, αὐτὰρ ὁ λάθρῃ
νῶτον ἐπαΐξας, περιβάλλεται αἰόλα δεσμὰ,
ἰφθίμων δολιχῇσι ποδῶν σειρῇσι πιέζων,
σὺν δέ οἱ ἀκραίῃς κοτυληδόσι θερμὸν ἐρείδει
αὐλὸν ἐπισφίγγων στόματος μέσον, οὐδ' ἀνίησι
πνοιὴν ἠερίην οὔτ' ἔνδοθεν οὔθ' ἑτέρωθεν·
(καὶ γὰρ καὶ νεπόδεσσι παλίρροος ἕλκεται ἀήρ·)
ἀλλ' ἔχει ἀμφιπεσών· ὁ δὲ νήχεται, ἄλλοτε μίμνει,
ἄλλοτε δ' ἀσπαίρει, ποτὲ δὲ προβλῆσιν ὑπ' ἄκραις
ῥήγνυται· αὐτὰρ ὅγ' οὔτι βίης μεθίησιν ἄεθλον,
ὄφρα κε τεθνηῶτα λίπῃ ψυχή τε καὶ ἀλκή.
Δὴ τότε μιν προπεσόντα παρήμενος ἐν ψαμάθοισι
δαίνυται, ἠΰτε κοῦρος ὑπὲκ μαζοῖο τιθήνης
χείλεσιν αὖ ἐρύει λαρὸν γλάγος· ὣς ὅγε σάρκας
λάπτων ὀξυπόροιο κατέσπασεν ἄγγεος ἔξω
μυζήσας, γλυκερῆς δὲ βορῆς ἐμπλήσατο νηδύν.
Ὡς δέ τις ἡμερόκοιτος ἀνὴρ ληΐστορι τέχνῃ
ὁρμαίνων ἀΐδηλα, δίκης σέβας οὔποτ' ἀέξων,
ἑσπέριος στεινῇσι καταπτήξας ἐν ἀγυιαῖς,
ἄνδρα παραστείχοντα μετ' εἰλαπίνην ἐλόχησε·
καί ῥ' ὁ μὲν οἰνοβαρὴς ἕρπει πάρος, ὑγρὸν ἀείδων,
οὐ μάλα νηφάλιον κλάζων μέλος· αὐτὰρ ὁ λάθρῃ
ἐξόπιθε προὔτυψε, καὶ αὐχένα χερσὶ δαφοιναῖς

concurrentes; nam his quoque inimica sors curæ-est.
Ille videlicet præviso pernicioso serpente,
munitus densis prominentibus spinis
volvitur sphera-in-modum, sub septo membra custodiens,
intus reptans; hic autem eum prope statim properans,
primo quidem veneniparis circumfurit maxillis;
verum frustra exercet vanum laborem, non enim pertingit
intra corpus, violentis quantumvis satagens dentibus;
talis ipsum pilus asper circuit;
at ille, rotundus molaris, varia membra
rotans, crebris volutus vertiginibus
incidit voluminibus et vulnerat jaculis
pilorum acutis; aliunde autem stillat alia
sanies cruenta, ipsum vero vulnera multa cruciant.
Ibi eum circumdans circumducto undique tractu
lubricus serpens, difficilibus implicatum vinculis
tenetque inciditque veneni que infigit robur.
In ipsum vero mox omnes se-insinuant spinæ
acutum horrentes; ille autem in acuminibus fixus
neque vim remittit, et invitus ligatus-est,
sed manet, clavis tanquam firmis aptus,
donec moriatur, una vero ipsam occidit feram *(echinum)*
premendo] sæpe, sibique-invicem mors et pernicies sunt;
sæpe vero effugit et evadit miser echinus
emergens-se a-serpente compedeque nigra,
etiamnum mortui habens carnes circa spinas.
Talis etiam muræna inimica domatur noxa,
carabo rapaxque et feliciter-oblata esca.
Carabum rursus et asperum simul et celerem
comedit quamvis imbecillior et tardus impetu
polypus; quando enim ipsum sub scopulis animadvertit
temere secure sedentem, tunc ipse clam
tergum irruens, circumjicit varia vincula,
validorum longis pedum catenis premens,
una vero ipsi extremis acetabulis calidum figit
canalem constringens oris medium, neque remittit
spiritum aerium, neque interius, neque alia-ex-parte,
(etenim etiam piscibus reciprocus trahitur aer,)
sed tenet *eum* circumlapsus; ille vero natat, interdum manet,
interdum vero palpitat, nonnunquam vero prominentibus in
promontoriis] rumpitur; at hic neutiquam violentiæ remit-
tit certamen,] donec mortuum deserat animaque et robur.
Tunc sane ipsum prolapsum assidens in arenis
depascitur, tanquam puellus ex ubere nutricis
labris trahit dulce lac; ita hic carnes
sorbens acuto extrahit ex vase
sugens, dulcique pabulo implet ventrem.
Ut autem aliquis interdiu-dormiens vir *(latro)* prædatoria ar-
te] cogitans perniciosa, justitiæ cultum nunquam fovens,
vespertinus angustis perculsum in viis
virum prætereuntem ab epulo insidiis-excipit;
et ille quidem vino-gravis reptat ante, humidum recinens
non bene sobrium resonans carmen; at hic clam
a-tergo procutit *eum* et collum manibus cruentis

εἷλεν ἐπιβρίσας, κλῖνέν τέ μιν ἄγριον ὕπνον
οὐ τηλοῦ θανάτοιο, καὶ εἵματα πάντ' ἐναρίξας
ᾤχετο, δυσκερδῆ τε φέρων καὶ ἀνέστιον ἄγρην·
τοιάδε καὶ πινυτοῖσι νοήματα πουλυπόδεσσιν.
Οἵδε μὲν ἀντίβιοι καὶ ἀνάρσιοι ἔξοχ' ἔασιν
εἰναλίων· οὗτοι δὲ μετ' ἰχθύσιν αἰολοφύλοις
ποινητῆρες ἔασι καὶ ἀλλήλων ὀλετῆρες.
Ἄλλοι δ' ἰοφόροι νεπόδων, στομάτεσσι δ' ἀεικὴς
ἰὸς ἐνιτρέφεται στυγερός τ' ἐπὶ δήγμασιν ἕρπει.
Τοῖον καὶ σκολόπενδρα, δυσώνυμον ἑρπετὸν ἅλμης,
ἶσον ἐπιχθονίῳ δέμας ἑρπετῷ· ἀλλὰ τόγ' ἄτην
κύντερον· εἰ γάρ οἵ τις ἐπιψαύσειε πελάσσας,
αὐτίκα οἱ κνῆστις μὲν ἐπὶ χροῒ θερμὸν ἔρευθος
φοινίσσει, σμῶδιξ δὲ διατρέχει ἠΰτε ποίης,
τὴν κνίδα κικλήσκουσιν ἐπωνυμίην ὀδυνάων.
Ἐχθρὴ δὲ σκολόπενδρα πανέξοχον ἀσπαλιεῦσι
ἐμπελάαν· εἰ γάρ ποτ' ἐπιψαύσειε δελέτρου,
οὐκ ἄν τις νεπόδων κείνου πέλας ἀγκίστροιο
ἔλθοι· τοῖον γάρ οἱ ἀπεχθέα μίσγεται ἰόν.
Τοίη καὶ βαλιῇσιν ἰουλίσι τέτροφεν ἄτη
ἂν στόμα· τὰς δὲ μάλιστα βυθῶν διφήτορες ἄνδρες,
δύπται σπογγοτόμοι τε δυηπαθέες στυγέουσιν·
εὖτε γὰρ ἀθρήσωσιν ἐρευνητῆρα θαλάσσης
σπερχόμενον ποτὶ βυσσὸν ὑποβρυχίοισι πόνοισιν,
αἵδ' ἀπὸ πετράων μάλα μυρίαι ὁρμηθεῖσαι
ἄνδρα περιπροθέουσι, καὶ ἀθρόαι ἀμφιχέονται,
καί μιν ὁδοῦ βλάπτουσι πονεύμενον, ἄλλοθεν ἄλλαι
κνίζουσαι στομάτεσσιν ἀναιδέσιν· αὐτὰρ ὁ κάμνει
ὕδατι καὶ στυγερῇσιν ἰουλίσιν ἀντιβολήσας,
χερσὶ δ', ὅσον σθένος ἐστὶν, ἐπειγομένοις τε πόδεσσι
σεύει ἀμυνόμενος διερὸν στρατόν· αἱ δ' ἐφέπονται
ἀστεμφεῖς, μυίαις ἐναλίγκιοι, αἵ ῥά τ' ἐπ' ἔργοις
ἀνέρας ἀμητῆρας ὀπωρινὸν μογέοντας
πάντοσ' ἀνιηραὶ θέρεος στίχες ἀμφιπέτονται.
Οἱ δ' ἅμα μὲν καμάτῳ τε καὶ ἀκρήτοισι βολῇσιν
ἠέρος ἱδρώουσιν, ἀνιάζουσί τε μυίαις
ἐκπάγλως· αἱ δ' οὐδὲν ἀναιδείης χαλόωσι,
πρὶν θανέειν ἢ ξουθὸν ἀπ' ἀνέρος αἷμα πάσασθαι.
Τόσσος ἔρως καὶ τοῖσιν ἐν ἰχθύσιν αἵματος ἀνδρῶν.
Οὐ μὴν θὴν ἀβληχρὸν ἔχει δάκος εὖτε χαράξῃ
πουλύπος ἑρπυστὴρ ἢ σηπίη, ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς
ἐντρέφεται βαιὸς μὲν ἀτὰρ βλαπτήριος ἰχώρ.
Κέντρα δὲ πευκήεντα μετ' ἰχθύσιν ὡπλίσσαντο
κωβιὸς, ὃς ψαμάθοισι, καὶ ὃς πέτρῃσι γέγηθε
σκορπίος, ὠκεῖαί τε χελιδόνες ἠδὲ δράκοντες,
καὶ κύνες, οἳ κέντροισιν ἐπώνυμοι ἀργαλέοισι,
πάντες ἀταρτηροῖς ὑπὸ νύγμασιν ἰὸν ἱέντες.
Τρυγόνι δὲ ξιφίῃ τε θεὸς κρατερώτατα δῶρα
γυίοις ἐγκατέθηκεν, ὑπέρβιον ὅπλον ἑκάστῳ
χαρτύνας· καὶ τῷ μὲν ὑπὲρ γένυν ἐστήριξεν
ὄρθιον, αὐτόρριζον, ἀκαχμένον, οὔτι σιδήρου
φάσγανον, ἀλλ' ἀδάμαντος ἰσόσθενες ὄβριμον ἄορ.
Οὐ κείνου χρυόεσσαν ἐπιβρίσαντος ἀκωκὴν
οὐδὲ μάλα στερεὴ τλαίη λίθος οὐτηθεῖσα·

rapit insuper-urgens, declinatque eum in-ferum somnum
non procul a morte, et vestimenta omnia deprædatus
abit, maleque-lucrosam gestans et illicitam prædam:
tales etiam versutis machinationes *sunt* polypis.
Hi quidem inimici atque infesti præcipue sunt
inter-marinos (*pisces*); hi autem piscibus variorum-generum] vindices sunt et sibi-mutuo interfectores.
Alii autem venenati *sunt* inter-pisces, ori autem turpe
virus inest, inimicumque in morsibus serpit.
Tale etiam scolopendra, infaustum reptile maris,
par terrestri corpus reptili, sed hoc noxa
periculosius; si enim eam quis attingat accedens,
statim ei prurigo quidem in cute, calidus rubor,
purpurat, vibex vero percurrit, tanquam ab-herba,
quam urticam vocant cognomento dolorum.
Inimica etiam *est* scolopendra præcipue piscatoribus
accessu; si enim forte attingat escam,
non quisquam ex-piscibus illum prope hamum
veniat; tale enim ei infestum miscet virus.
Talis etiam maculosis iulidibus ingenerata-est noxa
per os; has vero maxime profundorum scrutatores viri,
urinatores spongisecæque molestiarum-patientes, oderunt;
ubi enim conspexerunt investigatorem maris
satagentem in profundo submarinis laboribus,
ipsæ a scopulis admodum innumeræ impetu-facto
virum circumcurrunt, et densæ circumfunduntur,
et ipsi in-via nocent laboranti, aliunde aliæ
morsicantes oribus impudentibus; at ille affligitur
aqua et infestis iulidibus implicatus,
manibus vero, quantum potest, festinantibusque pedibus
quatit propulsans humidum exercitum, illæ vero sectantur
immotæ, muscis similes, quæ quidem in operibus
viros messores autumnali tempore laborantes
undequaque molestæ ætatis acies circumvolitant.
Illi vero simul quidem laboreque et intemperatis ictibus
aeris sudant, cruncianturque muscis
mirum-in-modum; illæ vero nihil ab-impudentia remittunt,
priusquam moriantur aut rubrum viri sanguinem consumpserint.] Tantus amor etiam his inest piscibus sanguinis virorum.] Non tamen sane imbecillum habet morsum, quando pungit,] polypus reptilis aut sepia, sed etiam ipsis
inest exiguus quidem, verum noxius liquor.
Aculeos autem letales inter pisces exerunt
gobius, qui arenis, et qui scopulis gaudet,
scorpius celeresque hirundines atque dracones
et canes, qui aculeis cognomines *sunt* difficilibus,
omnes exitiosis punctionibus venenum immittentes.
Pastinacæ vero xiphiæque deus robustissima dona
membris indidit, violentissima arma unicuique
roborans; et huic quidem supra maxillam infixit
erectum, sponte-enatum, acutum, non ex-ferro
gladium, sed adamanti parem-robore validum ensem.
Non illius horridam incumbentis aciem
ne-quidem valde firmus sustinuerit lapis percussus;

τοίη οἱ ζαμενής τε πέλει πυρόεσσά τ' ἐρωή.
Τρυγόνι δ' ἐκ νεάτης ἀνατέλλεται ἄγριον οὐρῆς
κέντρον ὁμοῦ χαλεπόν τε βίῃ καὶ ὀλέθριον ἰῷ.
Οὐδέ κεν οὐ ξιφίαι, οὐ τρυγόνες ἐν γενύεσσι
φορβὴν πρόσθε πάσαιντο, πάρος βελέεσσι δαφοινοῖς
οὐτῆσαι ζωόν τε καὶ ἄπνοον ὅ, ττι παρείη.
Ἀλλ' ἤτοι ξιφίην μὲν ἐπὴν προλίπησιν ἀϋτμή,
αὐτίκα οἱ κἀκεῖνο συνέφθιτο καρτερὸν ἄορ,
αὐτῷ δ' ὅπλον ἄνακτι συνέσβετο, καδδὲ λέλειπται
ὀστέον οὐδενόσωρον, ἀμήχανον ὅσσον ἰδέσθαι
φάσγανον· οὐδέ κεν ἄν τι καὶ ἱέμενος τελέσειας.
Τρυγονίου δ' οὔπω τι κακώτερον ἔπλετο πῆμα
τρώματος, οὐδ' ὅσα χεῖρες ἀρήϊα τεχνήσαντο
χαλκήων, οὐδ' ὅσσα φερεπτερύγων ἐπ' ὀϊστῶν
Πέρσαι φαρμακτῆρες ὀλέθρια μητίσαντο·
τρυγόνι γὰρ ζωῇ τε βέλος ῥίγιστον ὀπηδεῖ
ζαφλεγές, οἷόν πού τις ἀνὴρ πέφρικεν ἀκούων,
ζώει τε φθιμένης καὶ ἀτειρέα ῥύεται ἀλκὴν
ἄτροπον· οὐδ' ἄρα μοῦνον ἐνὶ ζώοις ἀΐδηλον
ἄτην, ὅσσα βάλησιν, ἐρεύγεται, ἀλλὰ καὶ ἔρνος
καὶ πέτρην ἐκάκωσε, καὶ εἴ ποθι κεῖνο πελάσσῃ.
Εἰ γάρ τίς κ' ἐριθηλὲς ἀεξόμενον φυτὸν ὥραις,
θαλλοῖς τ' εὐφυέεσσι καὶ εὐκάρποισι γονῇσι,
νέρθεν ὑπὸ ῥίζῃσιν ἀναιδέϊ τύμματι κείνῳ
οὐτήσῃ, τὸ δ' ἔπειτα κακῇ βεβολημένον ἄτῃ
λήγει μὲν πετάλων, κατὰ δὲ ῥέει ἠΰτε νούσῳ
πρῶτον, ἀπ' ἀγλαΐης δὲ μαραίνεται, οὐδέ τι τηλοῦ
αὖόν τ' οὐτιδανόν τε καὶ ἄχλοον ὄψεαι ἔρνος.
Κεῖνό ποτ' αἰγανέῃ δολιχήρεϊ κωπηέσσῃ
Κίρκη Τηλεγόνῳ πολυφάρμακος ὤπασε μήτηρ,
αἰχμάζειν δηΐοις ἅλιον μόρον· αὐτὰρ ὁ νήσῳ
αἰγιβότῳ προσέκελσε, καὶ οὐ μάθε πώεα πέρθων
πατρὸς ἑοῦ, γεραρῷ δὲ βοηδρομέοντι τοκῆϊ
αὐτῷ, τὸν μάστευε, κακὴν ἐνεμάξατο κῆρα.
Ἔνθα τὸν αἰολόμητιν Ὀδυσσέα, μυρία πόντου
ἄλγεα μετρήσαντα πολυκμήτοισιν ἀέθλοις,
τρυγὼν ἀλγινόεσσα μιῇ κατενήρατο ῥιπῇ.
Θύννῳ δὲ ξιφίῃ τε συνέμπορον αἰὲν ὀπηδεῖ
πῆμα· τὸ δ' οὔποτ' ἔχουσιν ἀπότροπον οὔτε μεθέσθαι
οὔτε φυγεῖν, πτερύγεσσιν ἐνήμενον ἄγριον οἶστρον,
ὅς σφισι, καυστηροῖο κυνὸς νέον ἱσταμένοιο,
κέντρου πευκεδανοῖο θοὴν ἐνερείδεται ἀλκήν,
ὀξὺ μάλ' ἐγχρίμπτων, χαλεπὴν δ' ἐπὶ λύσσαν ὀρίνει,
θωρήξας ὀδύνῃσιν· ἐπισπέρχει δ' ἀέκοντας
φοιταλέῃ μάστιγι χορευέμεν· οἱ δὲ κελαινῷ
τύμματι παιφάσσουσι μεμηνότες, ἄλλοτε δ' ἄλλῃ
κῦμα καθιππεύουσιν, ἀνήνυτον ἄλγος ἔχοντες.
Πολλάκι καὶ νήεσσιν ἐϋκραίροις ἐνόρουσαν
ῥιπῇ ἐλαυνόμενοι δυσκραεῖ· πολλάκι δ' ἅλμης
ἔκθορον, ἐς γαῖάν τε κατέδραμον ἀσπαίροντες,
καὶ μόρον ἠμείψαντο πολυκμήτων ὀδυνάων·
τοῖον γὰρ δάκος αἰνὸν ἐπιρρέπει, οὐδ' ἀνίησι.
Καὶ γάρ τοι καὶ βουσὶν ἀνάρσιος εὖτε πελάσσῃ
οἶστρος, ἐνιχρίμψῃ δὲ βέλος λαγόνεσσιν ἀραιαῖς,

talis ei robustusque inest igneusque impetus.
Pastinacæ vero ex ima oritur ferus cauda
aculeus, simul et difficilis violentia et perniciosus veneno.
Neque xiphiæ neque pastinacæ in maxillis
escam prius comederint, quam telis cruentis
vulnerarint, sive vivum sive inanimum quicquid præsto
fuerit.] Verum tamen xiphiam quidem ubi reliquerit spiritus,] statim ipsi etiam-ille commoritur validus gladius,
ipsoque arma cum domino extinguuntur, et relinquitur
os inutile, quod non-potest *amplius* videri
gladius, neque quicquam, ut maxime cupias, effeceris *eo*.
Pastinaceo vero nullum perniciosius est nocumentum
ictu, neque *eorum,* quæ manus militaria fabricatæ-sunt
fabrorum, neque *eorum,* quæ alatis super jaculis
Persæ venenarii exitialia excogitarunt;
pastinacam enim et vivam telum horridissimum comitatur
valde-ardidum, quale forte aliquis cohorrescat audiens,
et vivit peremta *ipsa* et indomitum induit robur
immutabile; neque solum in animantibus perniciosam
noxam, quæcunque percusserit, eructat, sed etiam fruticem
et petram corrumpit, et quocunque illud accesserit.
Si quis enim floridam, crescentem plantam tempore,
ramisque bene-natis et fructuosis seminibus,
inferne sub radicibus impudenti ictu illo
vulneraverit, hæc postea perniciosa percussa noxa
cessat quidem a-frondibus defluitque tanquam ex-morbo
primum, a nitore autem destituitur, neque diu-post
aridumque nihilique et nudum-foliis cernes ramum.
Hoc olim ad-jaculum longum manubriatum
Circe Telegono abundans-veneficiis tradidit mater,
ut-strueret hostibus marinam mortem; at ille ad-insulam
capras-pascentem appulsus-est, et ignoravit greges se vastare
patris sui, venerando autem succurrenti genitori
ipsi, quem quærebat, malam attulit necem.
Ibi illum versutum Ulyssem, innumeras maris
ærumnas emensum laboriosis certaminibus,
pastinaca dolorifica uno interemit ictu.
Thunno autem xiphiæque comes semper adhæret
noxa; hanc autem nunquam possunt aversam nec dimittere,
neque effugere; *nimirum* pinnis insidentem ferum asilum,
qui ipsis, ardido cane recens exorto,
aculei perniciosi velox infigit robur,
acute admodum imprimens, gravem autem rabiem excitat
implicans *eos* doloribus, impellit vero invitos
impetuoso flagello ut-saltent; illi vero atro
ictu tumultuantur furentes, alias vero alia-parte
fluctum inequitant, incessabilem dolorem habentes.
Sæpe etiam navibus bene-rostratis insiliunt
ictu agitati immodico, sæpe vero ex-mari
prosiliunt, in terramque percurrunt palpitantes,
et cum-morte permutant ærumnosos cruciatus;
talis enim morsus gravis invadit *eos,* nec remittit.
Quin etiam boves infestus ubi propinquavit
asilus, infixitque aculeum lumbis mollibus,

οὔτε τι βουφόρβων μέλεται σέβας, οὔτε νομοῖο,
οὔτ' ἀγέλης, ποίην δὲ καὶ αὔλια πάντα λιπόντες
σεύονται λύσσῃ τεθοωμένοι· οὐδέ τις αὐτοῖς
οὐ ποταμῶν, οὐ πόντος ἀνέμβατος, οὐδὲ χαράδραι
ῥωγάδες, οὐ πέτρη τις ἀφοίτητος κατερύκει
ῥιπὴν ταυρείην, ὅτ' ἐπιζέσῃ ὀξὺ κελεύων
βουτύπος, ὀτρηρῇσιν ἐπισπέρχων ὀδύνῃσι·
πάντῃ δὲ βρυχή, πάντῃ δέ οἱ ἅλματα χηλῆς
εἰλεῖται· τοίη μιν ἄγει δριμεῖα θύελλα.
Καὶ τὸ μὲν ἰχθύσιν ἄλγος ὁμοίιον ἠδὲ βόεσσι.
Δελφῖνες δ' ἀγέλῃσιν ἁλὸς μέγα κοιρανέουσιν,
ἔξοχον ἠνορέῃ τε καὶ ἀγλαΐῃ κομόωντες
ῥιπῇ τ' ὠκυάλῳ· διὰ γὰρ βέλος ὥστε θάλασσαν
ἵπτανται· φλογόεν δὲ σέλας πέμπουσιν ὀπωπαῖς
ὀξύτατον· καί πού τιν' ὑποπτήσσοντα χαράδραις
καί τιν' ὑπὸ ψαμάθοις εἰλυμένον ἔδρακον ἰχθύν.
Ὅσσον γὰρ κούφοισι μετ' οἰωνοῖσιν ἄνακτες
αἰετοὶ ἢ θήρεσσι μετ' ὠμηστῇσι λέοντες,
ὅσσον ἀριστεύουσιν ἐν ἑρπυστῆρσι δράκοντες,
τόσσον καὶ δελφῖνες ἐν ἰχθύσιν ἡγεμονῆες.
Τοῖς δ' οὔτ' ἐρχομένοις πελάσαι σχεδόν, οὔτε τις ἄντην
ὄσσε βαλεῖν τέτληκεν, ὑποπτώσσουσι δ' ἄνακτος
τηλόθεν ἅλματα δεινὰ καὶ ἄσθματα φυσιόωντος.
Οἳ δ' ὁπότ' ἰθύσωσι λιλαιόμενοι μετὰ φορβήν,
πάντ' ἄμυδις κλονέουσιν ἀθέσφατα πώεα λίμνης,
παμφύγδην ἐλόωντες· ἐνέπλησαν δὲ φόβοιο
πάντα πόρον· σκιεροὶ δὲ μυχοὶ χθαμαλαί τε χαράδραι
στείνονται λιμένες τε καὶ ἠϊόνων ἐπιωγαὶ
πάντοθεν εἰλομένων· ὁ δὲ δαίνυται ὅν κ' ἐθέλῃσι,
κρινάμενος τὸν ἄριστον ἀπειρεσίων παρεόντων.
Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσιν ἀνάρσιοι ἀντιφέρονται
ἰχθύες, οὓς ἀμίας κικλήσκομεν· οὐδ' ἀλέγουσι
δελφίνων, μοῦναι δὲ κατ' ἀντία δηριόωνται.
Ταῖς μὲν ἀφαυρότερον θύννων δέμας, ἀμφὶ δὲ σάρκες
ἀβληχραί, θαμέες δὲ διὰ στόμα λάβρον ὀδόντες
ὀξέα πεφρίκασι· τὸ καὶ μέγα θάρσος ἔχουσιν,
οὐδὲ καταπτώσσουσιν ὑπέρβιον ἡγητῆρα.
Εὖτε γὰρ ἀθρήσωσιν ἀπόσσυτον οἶον ἀπ' ἄλλων
δελφίνων ἀγέλης, αἱ δ' ἀθρόαι ἄλλοθεν ἄλλαι,
ἠΰθ' ὑπ' ἀγγελίης στρατὸς ἄσπετος, εἰς ἓν ἰοῦσαι
στέλλονται ποτὶ μῶλον ἀθαμβέες, ὥστ' ἐπὶ πύργον
δυσμενέων θύνοντες ἀρήϊοι ἀσπιστῆρες.
Δελφὶς δ' ἠϋγένειος ὑπαντιόωντος ὁμίλου
πρῶτα μὲν οὐκ ἀλέγει, μετὰ δ' ἔσσυται, ἄλλοτε ἄλλην
ἁρπάγδην ἐρύων, μενοεικέα δαῖτα κιχήσας·
ἀλλ' ὅτε μιν πολέμοιο περιστέψωσι φάλαγγες
πάντοθεν, ἀμφὶ δέ μιν στῖφος μέγα κυκλώσωνται,
δὴ τότε οἱ καὶ μόχθος ὑπὸ φρένα δύεται ἤδη·
ἔγνω δ' αἰπὺν ὄλεθρον ἀπειρεσίοις ἐνὶ μοῦνος
ἐρχθεὶς δυσμενέεσσι· πόνος δ' ἀναφαίνεται ἀλκῆς.
Αἳ μὲν γὰρ λυσσηδὸν ἀολλέες ἀμφιχυθεῖσαι
δελφῖνος μελέεσσι, βίην ἐνέρεισαν ὀδόντων·
πάντῃ δὲ πρίουσι καὶ ἄτροποι ἐμπεφύασι,
πολλαὶ μὲν κεφαλῆς δεδραγμέναι, αἱ δὲ γενείων

neque bubulcorum *ab eis* colitur auctoritas, neque pastoris
neque armenti, prato autem et stabulis omnibus relictis
agitantur rabie perciti, neque ullus ipsi
fluviorum; nec mare impervium, neque speluncæ
abruptæ, nec scopulus ullus invius arcet
impetum taurinum, quando fervet acute impellens
stimulus, acribus adigens doloribus;
ubique enim mugitus, ubique item ipsi saltus ungulæ
volvuntur; talis ipsum fert acerba procella.
Et hic quidem piscibus cruciatus similis *est* atque bobus.
Delphini autem in-gregibus maris valde dominantur,
eximie viribusque et formæ-splendore superbientes,
impulsuque celeri; nam teli instar per mare
volant, flammeumque lumen emittunt oculis
acutissimum, et alicubi aliquem trepidantem-sub-foveis,
et aliquem sub arenis volutatum cernunt piscem.
Quantum enim leves inter aves *sunt* reges
aquilæ aut feras inter crudivoras leones,
quantum excellunt in reptilibus dracones,
tantum etiam delphini inter pisces *sunt* principes.
His autem ne venientibus accedere prope, nec quisquam ex-ad-
verso] oculos *in eos* conjicere sustinet, sed pertimescunt regis
procul saltus potentes et spiritus anhelantis.
Illi vero quando ruunt cupidi ad escam,
omnes una percellunt innumeros greges stagni,
universos-in-fugam agentes, implentque timore
omnem viam, umbrosique recessus humilesque latebræ
arctantur portusque et littorum anfractus
undequaque coactis; ille vero epulatur quemcunque vult,
eligens optimum quemque ex infinitis præsentibus.
Veruntamen etiam his inimici obviam-feruntur
pisces, quos amias vocamus, neque curant
delphinos, solæ autem contra pugnant.
Illis quidem minus *est* quam-thunnis corpus, circum autem
carnes] tenues, sed densi per os rapidum dentes
acute rigent; quocirca etiam magnam audaciam habent,
neque metuunt validum ducem (*delphinum*).
Quando enim conspiciunt properantem solum ab aliorum
delphinorum grege, *tum* hæ frequentes aliunde aliæ,
tanquam nuncio exercitus infinitus, in unum conventu-facto
feruntur ad prœlium interriti, velut ad turrim
hostium furentes martii *milites* scutati.
Delphinus vero bene-barbatus occursantem turbam
principio quidem non curat, sed irruit, alias aliam
raptim trahens, gratam prædam adeptus;
sed postquam eum belli cinxerunt acies
undique, atque ipsum caterva magna circumdederunt,
tunc sane ei etiam labor animum subit jam;
animadvertitque profundum exitium infinitos inter solus
conclusus hostes, labor autem ostenditur roboris.
Hæ enim rabiose frequentes circumfusæ
delphini membris, vim infigunt dentium;
undique vero lacerant et intrepidi inhærent,
multæ quidem capite apprehenso, aliæ vero genis

γλαυκῶν, αἱ δ' αὐτῇσιν ἐνὶ πτερύγεσσιν ἔχονται·
πολλαὶ δ' ἐν λαγόνεσσι γένυν πήξαντο δαφοινήν·
ἄλλαι δ' ἀκροτάτην οὐρὴν ἕλον, αἱ δ' ὑπένερθε
νηδὺν, αἱ δ' ἄρ' ὕπερθεν ὑπὲρ νώτοιο νέμονται·
ἄλλαι δ' ἐκ λοφιῆς, αἱ δ' αὐχένος ἠώρηνται.
Αὐτὰρ ὁ παντοίοισι περιπληθὴς καμάτοισι
πόντον ἐπαιγίζει, σφακέλῳ δέ οἱ ἔνδον ὀρεχθεῖ
μαινομένη κραδίη, φλεγέθει δέ οἱ ἦτορ ἀνίῃ·
πάντη δὲ θρώσκει καὶ ἑλίσσεται ἄκριτα θύων,
παφλάζων ὀδύνῃσι· κυβιστητῆρι δ' ἐοικὼς
ἄλλοτε μὲν βαθὺ κῦμα διατρόχει ἠΰτε λαῖλαψ,
ἄλλοτε δ' ἐς νεάτην φέρεται βρύχα, πολλάκι δ' ἅλμης
ἀφρὸν ὑπερθρώσκων ἀναπάλλεται, εἴ ἑ μεθείη
ἑσμὸς ὑπερφιάλων νεπόδων θρασύς· αἱ δ' ἀλίαστοι
οὔτι βίης μεθιᾶσιν, ὁμῶς δέ οἱ ἐμπεφύασι,
καί οἱ δυομένῳ τε μίαν δύνουσι κέλευθον,
αὖτις δ' ἀνθρώσκοντι σὺν ἔξαλοι ἀΐσσουσιν
ἑλκόμεναι· φαίης κε νέον τέρας Ἐννοσιγαίῳ
τίκτεσθαι δελφῖσι μεμιγμένον ἠδ' ἀμίῃσιν·
ὧδε γὰρ ἀργαλέῃ ξυνοχῇ πεπέδηται ὀδόντων.
Ὡς δ' ὅταν ἰητὴρ πολυμήχανος ἕλκος ἀφύσσων
οἰδαλέον, τῷ πολλὸν ἀνάρσιον ἔνδοθεν αἷμα
ἐντρέφεται, διερὰς γενεὰς, κυανόχροα λίμνης
ἑρπετὰ, τειρομένοιο κατὰ χροὸς ἐστήριξε,
δαίνυσθαι μέλαν αἷμα· τὰ δ' αὐτίκα γυρωθέντα
κυρτοῦται καὶ λύθρον ἐφέλκεται, οὐδ' ἀνίησιν,
εἰσόκεν αἱμοβαρῆ ζωρὸν πότον αὖ ἐρύσαντα
ἐκ χροὸς αὐτοκύλιστα πέσῃ μεθύουσιν ὁμοῖα·
ὣς ἀμίαις οὐ πρόσθε χαλᾷ μένος, εἰσόκε σάρκα
κείνην, ἣν πρὶν ἔμαρψαν, ὑπὸ στόμα δαιτρεύσωνται.
Ἀλλ' ὅτε μιν προλίπωσιν, ἀναπνεύσῃ δὲ πόνοιο
δελφὶς, δὴ τότε λύσσαν ἐσόψεαι ἡγητῆρος
χωομένου· κρυερὴ δ' ἀμίαις ἀναφαίνεται ἄτη.
Αἱ μὲν γὰρ φεύγουσιν, ὁ δ' ἐξόπιθεν κεραΐζων,
εἰδόμενος πρηστῆρι δυσηχέϊ, πάντ' ἀμαθύνει,
δάπνων ἐμμενέως, κατὰ δ' αἵματι πόντον ἐρεύθει
αἰχμάζων γενύεσσι, παθὼν δ' ἀπετίσατο λώβην.
Ὧδε καὶ ἐν ξυλόχοισιν ἔχει φάτις ἀγρευτήρων
θῶας ὑπερφιάλους ἔλαφον πέρι ποιπνύεσθαι
ἀγρομένους· οἱ μὲν γὰρ ἐπαΐγδην γενύεσσι
σάρκας ἀφαρπάζουσι καὶ ἀρτιχύτοιο φόνοιο
θερμὸν ἔαρ λάπτουσιν· ὁ δ' αἱμάσσων ὀδύνῃσι,
βεβρυχὼς ὀλοῇσι περίπλεος ὠτειλῇσιν,
ἄλλοτ' ἐπ' ἀλλοίων ὀρέων διαπάλλεται ἄκρας·
οἱ δέ μιν οὐ λείπουσιν, ἀεὶ δέ οἱ ἐγγὺς ἕπονται
ὠμησταὶ, ζωὸν δὲ διαρταμέοντες ὀδοῦσι
ῥινὸν ἀποσχίζουσι, πάρος θανάτοιο κυρῆσαι,
δαῖτα κελαινοτάτην τε καὶ ἀλγίστην πονέοντες.
Ἀλλ' ἤτοι θῶες μὲν ἀναιδέες οὔτιν' ἔτισαν
ποινὴν, ἐκ δ' ἐγέλασσαν ἐπὶ φθιμένοις ἐλάφοισιν,
θαρσαλέαι δ' ἀμίαι τάχα κύντερα δηρίσαντο.
Δελφίνων κἀκεῖνο πανέξοχον ἔργον ἀκούων
ἠγασάμην· τοῖς εὖτ' ἂν ὀλέθριος ἐγγὺς ἵκηται
νοῦσος ἀταρτηρὴ, τοὺς δ' οὐ λάθεν, ἀλλ' ἐδάησαν

cæruleis, aliæ vero ipsis pinnis inhærent,
multæ autem in lumbis maxillam infigunt cruentam
aliæ vero extremam caudam arripiunt, aliæ vero infra
ventrem, aliæ vero superne supra tergum pascuntur,
aliæ autem ex juba, aliæ vero ex-cervice pendent.
At ille omnigenis plenus ærumnis
pontum perfurit, cruciatuque ei intus palpitat
insaniens cor, ardetque ei pectus afflictatione;
usquequaque vero salit et volvitur infanda furens,
æstuans doloribus; saltatori vero similis
alias quidem altum fluctum percurrit tanquam turbo,
alias autem in imum fertur fundum, sæpe vero maris
spumam supersiliens subsultat, si-forte eum remittat
agmen impudentium piscium audax; illæ vero inseparabiles
nihil de-vi remittunt, pertinaciter vero ei inhærent:
et cum-ipso subeunte eandem subeunt viam,
rursumque cum subsultante extra-mare siliunt
tractæ; diceres novum monstrum Neptuno
gigni delphinis permixtum atque amiis;
ita enim difficili coarctatione ligatur dentium.
Ut autem quando medicus ingeniosus ulcus exhauriens
tumidum, in-quo copiosus impurus intus sanguis
alitur, humida genera, nigra stagni
reptilia, afflictam ad cutem figit,
ut-depascantur atrum cruorem; illa vero statim rotundata
gibbosa-fiunt et saniem attrahunt, neque remittunt,
donec sanguine-gravata meracum potum educentia
de cute sponte-voluta cadant ebriis similia:
sic amiis non ante remittit vis, quam carnem
illam, quam antea corripuerunt, sub ore conficiant.
Verum ubi eum relinquunt, respiratque a-defatigatione
delphin, tunc sane rabiem cerneres ducis
irati, horrendaque amiis apparet noxa.
Nam illæ quidem fugiunt, ipse autem a-tergo populans,
similis presteri gravisono, omnia vastat
vorans perpetuo, sanguine vero mare rubefacit
infestans maxillis, perpessus vero vindicat injuriam.
Sic etiam in silvis habet sermo venatorum
thoes crudeles circa cervum satagere
congregatos; nam hi quidem impetu-facto maxillis
carnes abripiunt et recens-fusi sanguinis
calidum succum lingunt; ille vero cruentus doloribus,
rugiens, exitialibus plenus-undique vulneribus
alias ad aliorum montium fertur juga;
hi vero eum non relinquunt, sed semper eum prope sequun-
tur] crudivori, vivum autem discerpentes dentibus
pellem deripiunt, priusquam ad-mortem perveniat,
epulum maxime-infelix et miserabile perficientes.
Veruntamen thoes quidem immanes nullam luunt
pœnam, sed derident interemtos cervos,
audaces autem amiæ statim asperrime prœliantur.
Delphinorum hoc-quoque præclarum facinus audiens
miratus-sum: his ubi letalis prope advenerit
morbus gravis, eos non latet, sed norunt

τέρμα βίου· πέλαγος δὲ καὶ εὐρέα βένθεα λίμνης
φεύγοντες κούφοισιν ἐπ' αἰγιαλοῖσιν ἔκελσαν·
ἔνθα δ' ἀποπνείουσι καὶ ἐν χθονὶ μοῖραν ἕλοντο,
ὄφρα τις ἢ μερόπων ἱερὸν τρόχιν Ἐννοσιγαίου
κείμενον αἰδέσσαιτο, χυτῇ τ' ἐπὶ θινὶ καλύψαι,
μνησάμενος φιλότητος ἐνηέος, ἠὲ καὶ αὐτὴ
βρασσομένη ψαμάθοισι δέμας κρύψειε θάλασσα,
μηδέ τις εἰναλίων ἐσίδοι νέκυν ἡγητῆρα,
μηδέ τις οἰχομένῳ περ ἐνὶ χροῒ λωβήσαιτο
δυσμενέων· ἀρετὴ δὲ καὶ ὀλλυμένοισιν ὀπηδεῖ
καὶ κράτος, οὐδ' ᾔσχυναν ἑὸν κλέος οὐδὲ θανόντες.

Κεστρέα δ' ἐν πάντεσσιν ἁλὸς νεπόδεσσιν ἀκούω
φέρβειν πρηΰτατόν τε δικαιότατόν τε νόημα·
μοῦνοι γὰρ κεστρῆες ἐνηέες οὔθ' ὁμόφυλον
οὔτε τιν' ἀλλοίης γενεῆς ἄπο πημαίνουσιν·
οὐδέ ποτε ψαύουσιν ὑπὸ στόμα σαρκὸς ἐδωδῆς,
οὐδὲ φόνου λάπτουσιν, ἀπημοσύνῃ δὲ νέμονται,
αἵματος ἄχραντοι καὶ ἀκηδέες, ἁγνὰ γένεθλα·
φέρβονται δ' ἢ χλωρὸν ἁλὸς μνίον, ἠὲ καὶ αὐτὴν
ἰλύν, ἀλλήλων τε δέμας περιλιχμάζουσι.
Τοὔνεκα καί τιν' ἔχουσι μετ' ἰχθύσι τίμιον αἰδῶ·
οὐ γάρ τις κείνων νεαρὸν τόκον οἷα καὶ ἄλλων
σίνεται, ὠμοφάγων δὲ βίην ἀπέχουσιν ὀδόντων.
Ὣς αἰεὶ μετὰ πᾶσι δίκης πρεσβήϊα κεῖται,
αἰδοίης, πάντῃ δὲ γεράσμιον ἤρατο τιμήν.
Οἱ δ' ἄλλοι μάλα πάντες ὀλέθριοι ἀλλήλοισιν
ἔρχονται· τὸ καὶ οὔποτ' ἐσόψεαι ὑπνώοντας
ἔλλοπας, ἀλλ' ἄρα τοῖσι καὶ ὄμματα καὶ νόος αἰὲν
ἐγρήσσει πανάϋπνος· ἐπεὶ τρομέουσι μὲν αἰεὶ
φέρτερον ἀντιόωντα, χερειότερον δ' ὀλέκουσι.
Μοῦνον δ' οὔποτε φασὶν ἀνὰ κνέφας ἀσπαλιῆες
εἰς ἄγρην πεσέειν ἁπαλὸν σκάρον, ἀλλά που ὕπνον
ἐννύχιον κοίλοισιν ὑπὸ κευθμῶσιν ἰαύειν.

Οὐ μέντοι τόγε θαῦμα δίκην ἀπάτερθε θαλάσσης
ναιετάειν· οὐ γάρ τι πάλαι πρέσβειρα θεάων
οὐδὲ μετὰ θνητοῖσιν ἔχε θρόνον, ἀλλὰ κυδοιμοὶ
δυσκέλαδοι καὶ ἑταῖρος Ἄρης φθισήνορος ἄτης,
μαῖά τ' ἐρικλαύστων πολέμων Ἔρις ἀλγεσίδωρος
ἔφλεγον ἡμερίων δειλὸν γένος· οὐδέ τι θηρῶν
κεκριμένοι πολέες μερόπων ἔσαν, ἀλλὰ λεόντων
αἰνότεροι πύργους τ' εὐτείχεας ἠδὲ μέλαθρα
νηούς τ' ἀθανάτων εὐώδεας αἵματι φωτῶν
καπνῷ τ' αἰθαλόεντι κατεῖνυον Ἡφαίστοιο,
εἰσόκε ῥαιομένην γενεὴν ᾤκτειρε Κρονίων,
ὑμῖν δ' Αἰνεάδῃσιν ἐπέτραπε γαῖαν ἀνάψας.
Ἀλλ' ἔτι καὶ προτέροισιν ἐν Αὐσονίων βασιλεῦσι
θῦνεν Ἄρης, Κελτούς τε καὶ αὐχήεντας Ἴβηρας
θωρήσσων Λιβύης τε πολὺν χορὸν ἔργα τε Ῥήνου,
Ἴστρον τ' Εὐφρήτην τε· τί μοι τάδε δούρατος ἔργα
μεμνῆσθαι; νῦν γάρ σε, Δίκη θρέπτειρα πολήων,
γινώσκω μερόπεσσι συνέστιον ἠδὲ σύνοικον,
ἐξ οὗ μοι κραίνουσι μέγαν θρόνον ἐμβεβαῶτες
ἄμφω, θεσπέσιός τε πατὴρ καὶ φαίδιμος ὄρπηξ·
ἐκ τῶν μοι γλυκὺς ὅρμος ἀνακτορίης πεπέτασται.

finem vitæ; pelagus autem et lata profunda stagni
fugientes mollia ad littora appelluntur;
ibi vero expirant et in terra mortem oppetunt,
ut aut aliquis ex-hominibus sacrum cursorem Neptuni
jacentem revereatur superfusoque in littore tegat
memor amicitiæ jucundæ, aut etiam ipsum
allisum arenis corpus occultet mare,
neve quisquam piscium conspiciat mortuum principem,
neve aliquis, defuncto licet, in corpore noceat
inimicus; virtus autem etiam pereuntes comitatur
et robur, nec deturpant suam laudem, nequidem mortui.

Mugilem vero inter omnes maris pisces audio
alere mitissimumque justissimumque ingenium;
soli enim mugiles mansueti neque congenerem *piscem*,
neque quemquam alius generis lædunt,
nec unquam attingunt ore carnis escam,
neque cruorem lambunt, sed innocenter pascuntur,
sanguine impolluti et innoxii, sancta genera;
depascuntur autem vel viridem maris algam vel etiam
ipsum] limum, sibique-invicem corpus circumlingunt.
Quapropter etiam quandam obtinent inter pisces honorificam
venerationem;] non enim quisquam illorum novellam sobolem, ut aliorum,] lædit, sed crudivororum vim abstinent dentium.] Sic semper inter omnes justitiæ præmia proposita-sunt
venerandæ, ubique vero venerabilem sortitur honorem.
At alii ad-unum omnes exitiales sibi-mutuo
veniunt; quocirca etiam nunquam conspexeris dormientes
pisces, sed ipsis et oculi et animus semper
excubat pervigil, quoniam horrent semper quidem
robustiorem occurrentem, imbecilliorem autem perimunt.
Solum vero nunquam ajunt piscatores per caliginem
in capturam incidere mollem scarum, sed alicubi somnum
nocturnum cavis sub latebris capere.

Nec tamen hoc *est* miraculum justitiam procul a-mari
habitare, non enim jam-pridem antiquissima dearum
ne-quidem inter homines habebat sedem, sed prœlia
horrisona et socius Mars homines-perimentis noxæ
nutrixque lacrimosorum bellorum Discordia, dolorum-largitrix,] urebant hominum miserum genus, neque quicquam
a-belluis] distincti multi hominum erant, sed leonibus
crudeliores turresque bene-munitas atque domos
fanaque immortalium bene-fragratia sanguine virorum
fumoque atro obtegebant Vulcani,
donec perditum genus miseratus-est Juppiter,
vobisque Æneadis commisit terram *a vobis* suspendens.
Sed adhuc etiam prioribus sub Romanorum imperatoribus
furebat Mars, Gallosque et superbos Hispanos
armans Libyæque copiosum chorum operaque Rheni,
Istrumque, Euphratemque. Quid mihi hæc hastæ facinora
commemoranda? Nunc enim te, Justitia nutrix urbium,
cognosco hominibus familiarem atque cohabitatricem,
ex quo mihi imperant excelso solio conscenso
uterque, divinusque pater et illustris suboles,
ex quibus mihi dulcis portus imperii apertus-est

Τούς μοι καὶ ῥύοισθε, καὶ ἔμπεδον ἰθύνοιτε
πολλαῖς ἐν δεκάδεσσιν ἑλισσομένων ἐνιαυτῶν,
Ζεῦ τε καὶ Οὐρανίδαι, Ζηνὸς χορὸς, εἴ τις ἀμοιβὴ
εὐσεβίης· σκήπτρῳ δὲ τελεσφόρον ὄλβον ἄγοιτε.

ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Νῦν δ' ἄγε μοι, σκηπτοῦχε, παναίολα δήνεα τέχνης
ἰχθυβόλου φράζοιο καὶ ἀγρευτῆρας ἀέθλους,
θεσμόν τ' εἰνάλιον ξυμβάλλεο, τέρπεο δ' οἴμῃ
ἡμετέρῃ· σοῖς μὲν γὰρ ὑπὸ σκήπτροισι θάλασσα
εἰλεῖται καὶ φῦλα Ποσειδάωνος ἐναύλων·
ἔργα δέ τοι ξύμπαντα μετ' ἀνδράσι πορσύνονται·
σοὶ δ' ἐμὲ τερπωλήν τε καὶ ὑμνητῆρ' ἀνέηκαν
δαίμονες ἐν Κιλίκεσσιν ὑφ' Ἑρμαίοις ἀδύτοισι.
Ἑρμεία σὺ δέ μοι πατρώϊε, φέρτατε παίδων
Αἰγιόχου, κέρδιστον ἐν ἀθανάτοισι νόημα
φαῖνέ τε καὶ σήμαινε, καὶ ἄρχεο, νύσσαν ἀοιδῆς
ἰθύνων· βουλὰς δὲ περισσονόων ἁλιήων
αὐτὸς ἄναξ πρώτιστος ἐμήσαο, καὶ τέλος ἄγρης
παντοίης ἀνέφηνας, ἐπ' ἰχθύσι κῆρας ὑφαίνων.
Πανὶ δὲ Κωρυκίῳ βυθίην παρακάτθεο τέχνην,
παιδὶ τεῷ, τὸν φασὶ Διὸς ῥυτῆρα γενέσθαι,
Ζηνὸς μὲν ῥυτῆρα, Τυφαόνιον δ' ὀλετῆρα.
Κεῖνος γὰρ δείπνοισιν ἐπ' ἰχθυβόλοισι δολώσας
σμερδαλέον Τυφῶνα παρήπαφεν, ἔκ τε βερέθρου
δύμεναι εὐρωποῖο καὶ εἰς ἁλὸς ἐλθέμεν ἀκτήν·
ἔνθα μιν ὀξεῖαι στεροπαὶ ῥιπαί τε κεραυνῶν
ζαφλεγέες πρήνιξαν· ὁ δ' αἰθόμενος πυρὸς ὄμβροις
κρᾶθ' ἑκατὸν πέτρῃσι περιστυφελίζετο πάντῃ
ξαινόμενος· ξανθαὶ δὲ παρ' ἠϊόνεσσιν ἔτ' ὄχθαι
λύθρῳ ἐρευθιόωσι Τυφαονίων ἀλαλητῶν.
Ἑρμεία κλυτόβουλε, σὲ δ' ἔξοχον ἱλάσκονται
ἰχθυβόλοι· τῷ καί σε σὺν ἀγραίοισιν ἀΰσας
δαίμοσιν εὐθήροιο μετὰ κλέος ἔρχομαι οἴμης.
Πρῶτα μὲν ἀσπαλιῆϊ δέμας καὶ γυῖα παρείη
ἀμφότερον καὶ κραιπνὰ καὶ ἄλκιμα, μήτε τι λίην
πίονα, μήτε τι σαρκὶ λελειμμένα· δὴ γὰρ ἀνάγκη
πολλάκι μιν κρατεροῖσιν ἀνελκομένοισι μάχεσθαι
ἰχθύσιν, οἷς ὑπέροπλον ἔνι σθένος, εἰσόκεν ἅλμης
μητρὸς ἐν ἀγκοίνῃσιν ἑλισσόμενοι δονέονται.
Χρειὼ δ' ἐκ πέτρης τε θορεῖν πέτρην τ' ἀνορούσαι
ῥηϊδίως· χρειὼ δὲ πόνου βυθίοιο ταθέντος
ῥίμφα διϊχνεῦσαι δολιχὸν πόρον, ἔς τε βάθιστα
δῦναι, καὶ μίμνοντα μετ' οἴδμασιν ὡς ἐπὶ γαίης
δηθύνειν ἔργοισι πονεύμενον, οἷς ἐνὶ πόντῳ
ἄνδρες ἀεθλεύουσι ταλάφρονα θυμὸν ἔχοντες.
Ψυχὴν δ' ἀσπαλιεὺς πολυπαίπαλος ἠδὲ νοήμων
εἴη· ἐπεὶ μάλα πολλὰ καὶ αἰόλα μηχανόωνται
ἰχθύες ἐγκύρσαντες ἀνωΐστοισι δόλοισι.
Τολμήεις δὲ μάλιστα καὶ ἄτρομος ἠδὲ σαόφρων

Quos mihi etiam servetis, et perpetuo dirigatis
multas per decades volventium annorum,
o-Juppiter et Cœlites, Jovis cœtus, si qua retributio *est*
pietatis; sceptro autem salutarem felicitatem conferatis.

DE PISCATIONE

LIBER TERTIUS.

Nunc vero age mihi, o sceptrifer, varia consilia artis
piscatoriæ considera et piscatoria certamina,
legemque marinam attende, delectare vero cantu
nostro; tuis enim sub sceptris mare
volvitur et genera Neptuni incolarum;
opera autem tibi omnia inter homines parantur;
tibi vero me oblectamentum et poetam miserunt
dii in Cilicibus sub Mercurialibus adytis.
Mercuri vero tu mihi paterne, præstantissime filiorum
Jovis, lucrosissimum inter homines ingenium
ostende et indica, et duc *me*, metam carminis
dirigens. Insidias autem sollertium piscatorum
ipse rex primus excogitasti, et finem capturæ
omnis-generis ostendisti, in pisces mortem texens.
Pani autem Corycio profundam tradidisti artem,
filio tuo, quem ajunt Jovis servatorem fuisse,
Jovis quidem servatorem, Typhaonium vero interfectorem.
Ille enim in cœnis piscatoriis deceptum
horrendum Typhaonem circumvenit, ut ex barathro
emergeret spatioso et in maris veniret actam;
ubi ipsum acuta fulgura ictusque fulminum
valde-urentes præcipitarunt; ille vero flagrans ignis imbribus] capita centum petris affligebat ubique
laceratus; flavi vero juxta littora etiamnum margines
cruore rubent a Typhaoniis certaminibus.
Mercuri ingeniose, te vero præcipuum placant
piscatores, quapropter etiam te cum piscatoriis invocato
numinibus venatorii persequor celebrationem carminis.
Principio quidem piscatori corpus et membra adsint
juxta et velocia et robusta, neque nimis
obesa, neque etiam carne destituta; namque necesse *est*
sæpe ipsum validis protractis decertare
piscibus, quibus immane inest robur, quamdiu maris
genitricis *suæ* in ulnis volutati agitantur.
Necesse vero *est* et de petra desilire et petram insilire
facile, necesse item *est* labore marino vigente
celeriter permeare longam viam inque profundissima
subire, et manentem in fluctibus tanquam in terra
morari, laboribus occupatum, quibus in mari
viri certant tolerantem animum habentes.
Quod-ad-animum-attinet autem, piscator callidissimus et
prudens] sit, quoniam valde multa et varia machinantur
pisces, cum-inciderint in-irremeabiles dolos.
Audax vero maxime et imperterritus atque temperans

εἴη, μηδ' ὕπνου φιλέοι κόρον· ὀξὺ δὲ λεύσσοι
ἐγρήσσων κραδίῃ τε καὶ ὄμμασι πεπταμένοισιν.
Εὖ δὲ φέροι καὶ χεῖμα Διὸς καὶ δίψιον ὥρην
σειρίου· ἱμείροι δὲ πόνων, ἐράοι δὲ θαλάσσης·
ὧδε γὰρ εὐάγρης τε καὶ Ἑρμείᾳ φίλος εἴη.
Θήρη δ' ἑσπερίη μὲν ὀπωρινῇσιν ἐν ὥραις
καρτίστη τελέθει, καὶ ἑωσφόρος εὖτ' ἀνατέλλῃ·
χείματι δ' ἠελίοιο βολαῖς ἅμα κιδναμένῃσι
στέλλεσθαι· πᾶν δ' ἦμαρ ἐν εἴαρι τηλεθόωντι
ἄγραις παντοίῃσιν ὀφέλλεται, ἦμος ἅπαντες
ἔλλοπες ἠϊόνεσσιν ἐφέστιοι ἐγγύθι γαίης
ἕλκονται τοκετῶν τε μόγῳ δίψῃ τ' ἀφροδίτης.
Αἰεὶ δ' εἰς ἄνεμον παπταινέμεν, ὅς κεν ἄῃσιν
ἤπιος, εὐδιόων, μαλακὴν ἅλα κοῦφα κυλίνδων·
λάβρους γὰρ τρομέουσι καὶ ἐχθαίρουσιν ἀήτας
ἰχθύες, οὐδ' ἐθέλουσιν ὑπεὶρ ἅλα δινεύεσθαι·
εὐκραεῖ δ' ἀνέμῳ περιδέξιος ἵσταται ἄγρη.
Πάντες δὲ πνοιῇσιν ἐναντία καὶ ῥοθίοισι
πλῶτες ἁλὸς θύνουσιν, ἐπεὶ σφίσιν ὧδε κέλευθος
ῥηϊτέρη στείχουσιν ἐπ' ἠόνας, οὐδ' ὑπ' ἀνάγκης
ἐξόπιθε ῥιπῇσιν ἐλαυνόμενοι μογέουσιν.
Ἀλλ' ἁλιεὺς στέλλοιτο λίνον πνοιῇσι πετάσσας
οὔριον, ἐς βορέην μέν, ἐπὴν νότος ὑγρὸς ἄῃσιν·
ἐς νοτίην δὲ θάλασσαν ἐπειγομένου βορέαο·
εὔρου δ' ἱσταμένοιο ποτὶ ζεφύροιο κέλευθα·
πρὸς δ' εὖρον ζέφυρος φορέοι σκάφος· ὧδε γὰρ ἑσμοὶ
ἄσπετοι ἀντήσουσι, καὶ εὔβολος ἔσσεται ἄγρη.
Τέτραχα δ' εἰναλίης θήρης νόμον ἐφράσσαντο
ἰχθυβόλοι· καὶ τοὶ μὲν ἐπ' ἀγκίστροισι γάνυνται,
τῶν δ' οἱ μὲν δονάκεσσιν ἀναψάμενοι δολιχοῖσιν
ὁρμιὴν ἵππειον εὔπλοκον ἀγρώσσουσιν·
οἱ δ' αὔτως θώμιγγα λινόστροφον ἐκ παλαμάων
δησάμενοι πέμπουσιν· ὁ δ' ἢ καθέτοισι γέγηθεν
ἢ πολυαγκίστροισιν ἀγάλλεται ὁρμιῇσι.
Δίκτυα δ' αὖτ' ἄλλοισι μέλει πλέον ἐντύνεσθαι·
τῶν τὰ μὲν ἀμφίβληστρα, τὰ δὲ γρῖφοι καλέονται,
γάγγαμά τ' ἠδ' ὑποχαὶ περιηγέες ἠδὲ σαγῆναι·
ἄλλα δὲ κικλήσκουσι καλύμματα, σὺν δὲ σαγήναις
πέζας καὶ σφαιρῶνας ὁμοῦ σκολιόν τε πάναγρον.
Μυρία δ' αἰόλα τοῖα δολοῤῥαφέων λίνα κόλπων.
Ἄλλοι δ' αὖ κύρτοισιν ἐπὶ φρένα μᾶλλον ἔχουσι,
κύρτοις, οἳ κνώσσοντας ἑοὺς ηὔφρηναν ἄνακτας,
εὐκήλους· βαιῷ δὲ πόνῳ μέγα κέρδος ὀπηδεῖ.
Ἄλλοι δ' οὐτάζουσι τανυγλώχινι τριαίνῃ
ἔλλοπας ἐκ χέρσου τε καὶ ἐκ νεὸς, ὡς ἐθέλουσι.
Τῶν πάντων καὶ μέτρον ὅσον καὶ κόσμον ἑκάστου
ἀτρεκέως ἴσασιν, ὅσοι τάδε τεκταίνονται.
Ἰχθύσι δ' οὐκ ἄρα μοῦνον ἐπ' ἀλλήλοισι νόημα
πυκνὸν ἔην καὶ μῆτις ἐπίκλοπος, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς
πολλάκις ἐξεπάφησαν ἐπίφρονας ἀγρευτῆρας,
καὶ φύγον ἀγκίστρων τε βίας λαγόνας τε πανάγρων,
ἤδη ἐνισχόμενοι, παρὰ δὲ φρένας ἔδραμον ἀνδρῶν,
βουλῇ νικήσαντες, ἄχος δ' ἁλιεῦσι γένοντο.
Κεστρεὺς μὲν πλεκτῇσιν ἐν ἀγκοίνῃσι λίνοιο

sit, neque somni amet satietatem; acute vero videat,
vigilans et corde et oculis apertis.
Bene autem ferat et hiemem Jovis et siticulosum tempus
Sirii, desideret vero labores ametque mare:
sic enim felix-in-captura et Mercurio carus erit.
Piscatio autem vespertina quidem autumnalibus temporibus] optima est, et lucifer quando oritur:
hieme vero una-cum solis radiis sparsis
accinge-te; totus autem dies in vere florido
capturis quibuscunque commodus-est, quando omnes
pisces littoribus vicini prope terram
trahuntur partusque labore sitique Veneris.
Semper autem ventum speculare, qui flaverit
benignus, serenans, tranquillum mare leniter movens;
vehementes enim horrent et oderunt ventos
pisces, neque volunt supra mare morari,
temperato autem vento felicissima est captura.
Omnes vero adversus ventos et fluxum
natatores maris currunt, quoniam ipsis sic via
facilior tendentibus ad littora, neque a violentia
retro ictibus impulsi laborant.
Sed piscator instruat rete flabris-ventorum expandens
secundum, versus boream quidem, ubi auster humidus flaverit,] ad australe vero mare incumbente borea,
euro autem flante ad zephyri vias,
versus eurum autem zephyrus ferat scapham; sic enim examina] infinita occurrent, et felix erit captura.
Quadrifariam marinæ piscationis legem distinxerunt
piscatores; et hi quidem hamis gaudent,
horum autem alii quidem virgis aptantes longis
lineam e-cauda-equina bene-tortam captant,
alii vero quoquomodo funiculum ex-lino-tortum de manibus
revinctum mittunt, alius vero aut uncis-demissis delectatur,
aut multorum-hamorum gaudet lineis.
Retia rursus aliis magis curæ-est apparare;
quorum alia quidem retia-jacula, alia vero griphi vocantur
gangamaque atque hypochæ rotundæ atque sagenæ,
alia vero appellant velamina, cum sagenis vero
pezas et sphereones simul obliquumque panagrum.
Infinita vero varia hujusmodi dolo-consutorum lina sinuum.
Alii vero rursum nassis animum potius adhibent,
nassis, quæ dormientes suos exhilarant dominos,
otiosos; parvo autem labori magnum lucrum comitatur.
Alii vero vulnerant acutæ-cuspidis tridente
pisces e terraque et ex navi, uti volunt.
Quorum omnium et mensuram, quanta *sit*, et mundum uniuscujusque] accurate norunt, quicunque talia tractant.
Piscibus autem non tantum inter-sese calliditas
solers est et consilium fraudulentum, verum etiam ipsos
sæpe decipiunt prudentes piscatores,
et effugiunt hamorumque vim lateraque retium,
jam implicati, et ingenium antevertunt virorum,
calliditate vincentes, dolorque piscatoribus fiunt.
Mugil quidem plexis in ulnis retis

ἑλκόμενος δόλον οὔτι περίδρομον ἠγνοίησεν,
ὕψι δ' ἀναθρώσκει, λελιημένος ὕδατος ἄκρου,
ὀρθὸς ἄνω σπεύδων ὅσσον σθένος ἅλματι κούφῳ
ὁρμῆσαι, βουλῆς δὲ σαόφρονος οὐκ ἐμάτησε·
πολλάκι γὰρ ῥιπῇσι καὶ ὕστατα πείσματα φελλῶν
ῥηϊδίως ὑπερᾶλτο καὶ ἐξήλυξε μόροιο.
Ἢν δ' ὅγ' ἀνορμηθεὶς πρῶτον στόλον αὖτις ὀλισθῇ
ἐς βρόχον, οὐκέτ' ἔπειτα βιάζεται, οὐδ' ἀνορούει
ἀχνύμενος· πείρῃ δὲ μαθὼν ἀποπαύεται ὁρμῆς.
Ὡς δ' ὅτε τις νούσῳ πολυκηδέϊ δηρὸν ἀλύων
πρῶτα μὲν ἱμείρων τε καὶ ἱέμενος βιότοιο
πάντα μάλ' ἰητῆρσιν ἐφέσπεται, ὅσσα κέλονται,
ῥέζων· ἀλλ' ὅτε κῆρες ἐπικρατέωσιν ἄφυκτοι
ἄϊδος, οὐκέτ' ἔπειτα μέλει βίου, ἀλλὰ τανυσθεὶς
κεῖται ἐπιτρέψας θανάτῳ κεκαφηότα γυῖα,
ἤδη λοίσθιον ἦμαρ δρώμενος ἐγγύθι πότμου·
ὣς ἄρα καὶ κεστρεὺς ἐδάη τέλος οἷον ἱκάνει,
κεῖται δὲ προπεσὼν, μίμνων μόρον ἀγρευτῆρος.
Μύραιναι δ' ὅτε κέν ποτ' ἐνιπλήξωσι λίνοισι,
διζόμεναι βρόχον εὐρὺν ἐν ἕρκεϊ δινεύονται,
τοῦ δὲ διαΐγδην ὀφίων νόμον ὁρμηθεῖσαι
πᾶσαι ὀλισθηροῖσι διεξέπεσον μελέεσσι.
Λάβραξ δὲ πτερύγεσσι διὰ ψαμάθοιο λαχήνας
βόθρον ὅσον δέξασθαι ἑὸν δέμας, ἠΰτ' ἐς εὐνὴν
ἐκλίνθη· καὶ τοὶ μὲν ἐπ' ἠϊόνας κατάγουσι
δίκτυον ἀσπαλιῆες, ὁ δ' ἰλύϊ κείμενος αὔτως
ἀσπασίως ἤλυξε καὶ ἔκφυγεν ἄρκυν ὀλέθρου.
Τοῖα δὲ τεχνάζει καὶ μορμύρος, εὖτ' ἂν ἐς ἄγρην
φράσσηται προπεσών· ὁ δὲ δύεται ἐν ψαμάθοισι.
Λάβραξ δ' ἀγκίστροιο τυπεὶς εὐκαμπέος αἰχμῇ
ὑψόσ' ἀναθρώσκων κεφαλὴν ἀζηχὲς ἐρείδει
αὐτῇ ἐν ὁρμιῇ βεβιημένος, ὄφρα οἱ ἕλκος
εὐρύτερόν τε γένοιτο καὶ ἐκφυγέῃσιν ὄλεθρον.
Τοῖα καὶ ὄρκυνοι μεγακήτεες ἐφράσσαντο·
εὖτε γὰρ ἁρπάξωσι γένυν γναμπτοῖο δόλοιο,
ῥίμφα τιταινόμενοι νεάτην ὑπὸ βύσσαν ἵενται,
χεῖρα βιαζόμενοι θηρήτορος· ἢν δ' ἀνύσωσιν
ἐς πέδον, αὐτίκ' ἔπειτα κάρη θείνοντες ἐς οὖδας
ὠτειλὴν ἔῤῥηξαν, ἀποπτύουσι δ' ἀκωκήν.
Ἀλλ' ὁπόταν καθέτοισι πελώριοι ἀμφιχάνωσιν
ἰχθύες, οἷα βοῶν τε πέλει προβάτων τε γένεθλα,
ἢ βατὶς ἢ καὶ ὄνων νωθρὸν γένος, οὐκ ἐθέλουσιν
ἕσπεσθαι, ψαμάθοισι δ' ἐπὶ πλατὺ σῶμα βαλόντες
ἀθρόοι ἐμβαρύθουσι, μόγον θ' ἁλιεῦσιν ἔθηκαν.
Πολλάκι δ' ἐξώλισθον ἀπ' ἀγκίστροιο λυθέντες.
Λαιψηραὶ δ' ἀμίαι καὶ ἀλώπεκες εὖτ' ἂν ἔχωνται,
εὐθὺς ἄνω σπεύδουσιν ὑποφθαδὸν, αἶψα δὲ μέσσην
ὁρμιὴν ὑπ' ὀδοῦσι διέτμαγον, ἠὲ καὶ ἄκρας
χαίτας· τοὔνεκα τῇσιν ἐχαλκεύσανθ' ἁλιῆες
καυλὸν ἐπ' ἀγκίστρῳ δολιχώτερον, ἄρκος ὀδόντων.
Ναὶ μὴν καὶ νάρκη σφέτερον νόον οὐκ ἀπολείπει
πληγῇ ἀνιάζουσα· τιταινομένη δ' ὀδύνῃσιν
ὁρμιῇ λαγόνας προσπτύσσεται· αἶψα δὲ χαίτης
ἱππείης δόνακός τε διέδραμεν ἔς θ' ἁλιῆος

tractus dolum rotundum neutiquam ignorat
in-altum vero exilit, appetens aquam summam,
rectus sursum studens omnibus viribus saltu levi
ruere, insidiis autem solertibus non est-frustratus;
sæpe enim impetu etiam ultimos fines corticum
facile transilit et evadit mortem.
Si vero hic sublatus primo saltu rursum cadat
in laqueum, non-amplius postea vi-agit, neque subsilit
dolens, sed experientia doctus quiescit ab-impetu.
Ut autem cum quis morbo luctuoso diu afflictus
primo quidem cupidus et appetens vitæ
per-omnia valde medicis obsequens-est, quæcunque jubent,
faciens; verum ubi fata prævalent inevitabilia
inferni, non-amplius deinde curæ-est vita, sed extensus
cubat permittens morti exhausta membra,
jam extremum diem videns prope mortis;
sic sane etiam mugil novit, ad-qualem exitum pervenerit;
jacet autem prolapsus, expectans necem a-piscatore.
Murænæ autem siquando inciderint in-retia,
quærentes laqueum latum in septo morantur,
ex-hoc autem cum-impetu serpentum in-morem impulsæ
omnes lubricis excidunt membris.
Lucius vero pinnis per arenam sortitus
foveam, quanta capiat ipsius corpus, tanquam in cubile
recumbit; et ipsi quidem ad littora deducunt
rete piscatores, ille vero in-limo jacens temere
libenter evadit et effugit rete exitiale.
Talia struit etiam mormyr, cum in capturam
sentit se-incidisse; ea vero mergitur in arenis.
Lucius vero hami percussus recurvi acie
in-altum subsiliens caput indesinenter infigit
in ipsa linea, vim-faciens, ut ipsi vulnus
latius fiat, et effugiat interitum.
Talia etiam orcyni, grandia-cete, moliuntur;
ubi namque arripuerunt maxillam reflexi doli (*hamum*),
statim extensi extremum sub profundum feruntur
manum vi-trahentes piscatoris, postquam vero pervenerunt
ad solum, statim deinde caput illidentes in terram
vulnus rumpunt expuuntque cuspidem.
Verum ubi uncos grandes amplectuntur
pisces, qualia boum sunt oviumque genera,
aut batis aut etiam asinorum pigrum genus, nolunt
sequi, in-arena autem latum corpus projicientes
conferti graves-inhærent laboremque piscatoribus creant.
Sæpe etiam elabuntur ab hamo soluti.
Leves vero amiæ et vulpes cum tenentur,
statim sursum festinant præveniendi-studio, celeriterque
mediam lineam sub dentibus disrumpunt, sive etiam summos
pilos; quapropter his ex-ære-fabricantur piscatores
filum in hamo longius, præsidium contra-dentes.
Certe etiam torpedo suam astutiam non relinquit,
ictu dolens; percussa vero cruciatibus
lineæ lumbos applicat, statim vero per-pilos
equinos virgamque percurrit inque piscatoris

δεξιτερὴν ἔσκηψε φερώνυμον ἰχθύος ἄλγος·
πολλάκι δ' ἐκ παλάμης κάλαμος φύγεν ὅπλα τε θήρης.
Τοῖος γὰρ κρύσταλλος ἐνίζεται αὐτίκα χειρί.
Σηπίαι αὖ τοίῃσι δολοφροσύνῃσι μέλονται.
Ἔστι τις ἐν μήκωσι θολὸς κείνῃσι πεπηγὼς
κυάνεος, πίσσης δνοφερώτερος, ἀχλύος ὑγρῆς
φάρμακον ἀπροτίοπτον, ὅ τε σφίσιν ἄλκαρ ὀλέθρου
ἐντρέφεται· τὰς δ' εὖτ' ἂν ἕλῃ φόβος, αὐτίκα κείνου
ὀρφναίας ῥαθάμιγγας ἀνήμεσαν, ἀμφὶ δὲ πόντου
πάντα πέριξ ἐμίηνε, καὶ ἠμάλδυνε κέλευθα
ἰχὼρ ἀχλυόεις, ἀνὰ δ' ἔτραπε πᾶσαν ὀπωπήν·
αἱ δὲ διὰ θολόεντος ἄφαρ φεύγουσι πόροιο
ῥηϊδίως καὶ φῶτα καὶ εἴ ποθι φέρτερον ἰχθύν.
Ταῖς δ' ἶσα τεχνάζουσι καὶ ἠερόφοιτα γένεθλα
τευθίδες· οὐδ' ἄρα τῇσι μέλας θολὸς ἀλλ' ὑπερευθὴς
ἐντρέφεται, μῆτιν δὲ πανείκελον ἐντύνονται.
Τοίοις μὲν φρονέουσι νοήμασιν· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
ὄλλυνται πυκινῇσιν ἐπιφροσύναις ἁλιήων.
Τοὺς μὲν δὴ πελάγεσσιν ἐν ἠλιβάτοισι θέοντας
ῥηϊδίως ἐρύουσιν· ἐπεὶ σφίσιν οὔτι νόημα
ποικίλον· ἤδη γάρ τις ἐπέσπασε καὶ κρομύοισι
γυμνοῖς τ' ἀγκίστροισιν ἑλὼν πελαγοστρόφον ἰχθύν.
Ὅσσοι δ' αὖ γαίης ἁλιερκέος ἄγχι νέμονται,
τοῖσι μὲν ὀξύτερος πέλεται νόος, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν
βαιοὶ μὲν καρῖσιν ἀφαυροτέραις ἐρύονται,
πουλυπόδων θυσάνοις ἢ καρκίνῳ ἀμφιχανόντες,
καρκινάσι τ' ὀλίγῃσι, καὶ εἰ κρέας ἁλμυρὸν ἅπτοις,
πετραίαις θ' ἕλμισι καὶ ὅ,ττι τοι ἄγχι παρείη
ἰχθυόεν· βαιοὺς δ' ἐπὶ μείζοσιν ὁπλίζοιο·
δείπνοις γὰρ γελόωντες ἐπισπεύδουσιν ὄλεθρον.
Ἦ γὰρ ἀεὶ πλωτῶν σιφλὸν γένος ὑγρὰ θεόντων!
θύννον μὲν κορακῖνος ἄγει, λάβρακα δὲ καρὶς
πιαλέη, χάννος δὲ φίλον φάγροισι δέλετρον,
καὶ βῶκες συνόδοντι καὶ ἱππούροισιν ἴουλοι·
τρίγλη δ' ὀρφὸν ἔπεφνε, καὶ ἔσπασε κιρρίδα πέρκη,
μαινίδι δὲ χρύσοφρυς ἀνέλκεται· αὐτὰρ ἀνιγραὶ
μύραιναι μετὰ σάρκας ἐπειγόμεναι φορέονται
πουλυπόδων· ὅσσοι δὲ δέμας περίμετρον ἔχουσι,
θύννῳ μὲν καλλιχθὺς ἰαίνεται, αὐτὰρ ὀνίσκοις
ὄρκυνος, λάβρακα δ' ἐπ' ἀνθίῃ ὁπλίζοιο·
ἵππουρον ξιφίῃ, γλαύκῳ δ' ἔπι κεστρέα πείροις·
ἄλλῳ δ' ἀλλοίην γενεὴν ἐπιτεχνάζοιο,
κρέσσονι χειροτέρην· ἐπειὴ μάλα πάντες ἔασιν
ἀλλήλοις φορβή τε φίλη καὶ λίχνος ὄλεθρος.
Ὡς οὐδὲν λιμοῖο κακώτερον οὐδὲ βαρείης
γαστέρος, ἣ κρατέει μὲν ἐν ἀνθρώποισιν ἀπηνής,
καὶ χαλεπὴ δέσποινα συνέστιος, οὔποτε δασμῶν
ληθομένη, πολλοὺς δὲ παρασφήλασα νόοιο
εἰς ἄτην ἐνέηκε καὶ αἴσχεσιν ἐγκατέδησε·
γαστὴρ δ' ἐν θήρεσσι καὶ ἑρπυστῇσιν ἀνάσσει
ἠερίῃς τ' ἀγέλῃσι, τὸ δὲ πλέον ἐν νεπόδεσσι
κάρτος ἔχει· κείνοις γὰρ ἀεὶ μόρος ἔπλετο γαστήρ.
Ἀνθιέων δὲ πρῶτα περίφρονα πεύθεο θήρην,
οἵην ἡμετέρης ἐρικυδέος ἐντύνονται

dextram infigit cognominem pisci dolorem (*torporem*);
sæpe autem ex manu arundo elabuntur instrumentaque piscationis;] tale enim frigus insidet statim manui.
Sepiæ porro talibus versutiis dant-operam.
Est quidam in alvo succus illis infixus
niger, pice magis-ater, caliginis humidæ
remedium obscurum, quique ipsis præsidium interitus
innutritur; eas vero ubi occupat metus, statim illius
atras guttas evomunt, circum vero per-mare
omnia passim polluit, et obscurat vias
liquor tenebricosus, et evertit omnem conspectum;
ipsæ vero per succosam statim fugiunt viam
facile et virum et sicubi robustiorem piscem.
His autem paria struunt etiam in-obscuro-vagantia genera
lolligines; neque sane his ater liquor, verum subruber
innutritur, fraudem vero prorsus similem instruunt.
Talibus quidem sapiunt vaframentis, sed tamen etiam
pereunt solertibus astutiis piscatorum.
Illos quidem, qui-in mari alto currunt,
facile extrahunt, quoniam ipsis nullum *est* ingenium
versutum; jam enim aliquis attraxit etiam cepis
nudisque hamis captum marivagum piscem.
Quicunque vero contra prope terram mari-coercitam pascuntur,] his acutior est mens, verum et ex illis
parvi quidem squillis vilioribus trahuntur,
polyporum fimbriis aut cancro circumhiantes:
carcinadibusque parvis, si etiam carnem salitam annectas,
et ad-saxa-degentibus lumbricis, et quicquid prope adfuerit
pisculentum; parvos vero in majores instruas,
cœnis enim arridentes festinant ad interitum.
Certe enim semper natantium genus vorax *est*, humida currentium!] Thunnum quidem coracinus ducit, labracem vero
caris] pinguis, hiatula vero phagris amica illecebra *est*,
et boces synodonti et hippuris iuli;
mullus vero orphum occidit, et attrahit cirradem perca,
a-mænide autem chrysophrys extrahitur, verum molestæ
murænæ ad carnes properæ feruntur
polyporum; quique corpus grande habent,
thunno quidem piscis-pulcher delectatur, verum asellis
orcynus, labracem vero in anthiam instruas;
hippurum xiphiæ, in glaucum vero mugilem configas;
in-alium vero aliud genus adornes,
robustiori inferiorem, quoniam admodum omnes sunt
sibi-mutuo escaque grata et vorax-interitus.
Sic nihil est fame deterius neque gravi
ventre, qui imperat sane inter homines crudelis,
et molestus dominus cohabitator, nunquam distributionum
obliviscens, multos vero deturbatos mente
in noxam conjecit et probris implicuit;
venter vero inter feras et reptilia regnat
aeriosque greges, majus autem in piscibus
robur habet, illis enim semper exitium est venter.
Anthiarum vero primum solertem audi capturam,
qualem nostræ gloriosæ instituunt

πάτρης ἐνναετῆρες ὑπὲρ Σαρπηδόνος ἀκτῆς,
ὅσσοι θ' Ἑρμείαο πόλιν, ναυσίκλυτον ἄστυ
Κωρύκιον, ναίουσι καὶ ἀμφιρύτην Ἐλεοῦσαν.
Πέτρας μὲν κείνας τεκμαίρεται ἐγγύθι γαίης
ἴδρις ἀνὴρ, οἴῃσιν ὑπ' ἀνθίαι αὐλίζονται
ἀντροφυεῖς, κευθμῶσι διαῤῥῶγας θαμέεσσι·
δουρὶ δ' ἀναπλώσας πινάκων ἐριηχέα τεύχει
δοῦπον ἐπικροτέων· πατάγῳ δ' ἐπιτέρπεται ἦτορ
ἀνθιέων· καί πού τις ἀνέδραμεν αὐτίκα λίμνης,
παπταίνων ἄκατόν τε καὶ ἀνέρα· τῷ δ' ἄρ' ἑτοίμας
πέρκας εὐθὺς ἵησιν ἐν οἴδμασιν ἢ κορακίνους
ἀσπαλιεὺς, πρώτης ὀρέγων ξεινήϊα φορβῆς.
Αὐτὰρ ὅγ' ἁρπάγδην κεχαρημένος εἰλαπινάζει
δαῖτα φίλην, σαίνει τε δολόφρονα θηρητῆρα.
Ὡς δὲ φιλοξείνοιο μετ' ἀνέρος οἰκία κέλσει
κλεινὸς ἀνὴρ ἢ χειρὸς ἐν ἔργμασιν ἠὲ νόοιο,
ἀσπασίως δ' ὅ μιν εἶδεν ἐφέστιον, εὖ δέ ἑ δώροις,
εὖ τέ μιν εἰλαπίναις τε φιλοφροσύναις τ' ἀγαπάζει
παντοίαις· ἄμφω δὲ γεγηθότες ἀμφὶ τραπέζῃ
τέρπονται κρητῆρος ἀμοιβαίοις δεπάεσσιν·
ὣς ὁ μὲν ἀσπαλιεὺς κεχαρημένος ἐλπωρῇσι
μειδιάᾳ, δείπνοις δὲ νέοις ἐπιτέρπεται ἰχθύς.
Ἔνθεν ἔπειθ' ὁ μὲν αἰὲν ἐπημάτιος ποτὶ πέτρην
στέλλεται, οὐδ' ἀνίησιν ἑὸν πόνον, οὐδ' ἀπολείπει
δαῖτα φέρων· οἱ δ' αὐτίκ' ἀολλέες ἀμφαγέρονται
δαιτυμόνες κατὰ χῶρον, ἅτε κλητῆρος ἄγοντος.
Αἰεὶ δὲ πλεόνεσσιν ἑτοιμοτέροις τε παρίσχει
φορβὴν ἁρπαλέην· οὐδέ σφισιν ἄλλα κέλευθα,
οὐδ' ἄλλοι κευθμῶνες ἐνὶ φρεσὶν, ἀλλὰ μένοντες
αὐτοῦ δηθύνουσιν, ἅτε σταθμοῖσι νομήων
πώεα χειμερίοισιν ἐν ἤμασιν αὐλίζονται,
οὐδ' ὀλίγον σηκοῖο λιλαιόμενα προνέεσθαι.
Οἱ δ' ὅτ' ἐσαθρήσωσιν ἀειρομένην ἀπὸ χέρσου [τες
σπερχομένην τ' ἐλάταις ἄκατον τρόφον, αὐτίκα πάν-
ὀρθοὶ, καγχαλόωντες ὑπεὶρ ἅλα δινεύοντες
ἱμερόεν παίζουσι καὶ ἀντιόωσι τιθήνῃ.
Ὡς δ' ὁπότ' ἀπτήνεσσι φόρῃ βόσιν ὀρταλίχοισι
μήτηρ, εἰαρινοῦ ζεφύρου πρωτάγγελος ὄρνις,
οἱ δ' ἁπαλὸν τρύζοντες ἐπιθρώσκουσι καλιῇ
γηθόσυνοι περὶ μητρὶ καὶ ἱμείροντες ἐδωδῆς
χεῖλος ἀναπτύσσουσιν, ἅπαν δ' ἐπὶ δῶμα λέληκεν
ἀνδρὸς ξεινοδόκοιο λίγα κλάζουσι νεοσσοῖς·
ὣς οἵγε θρεπτῆρος ἐναντίον ἐρχομένοιο
γηθόσυνοι θρώσκουσι, χοροιτύπον ὥστ' ἀνὰ κύκλον.
Τοὺς δ' ἁλιεὺς βρώμῃσιν ἐπασσυτέρῃσι λιπαίνων,
χειρί τ' ἐπιψαύων, χειρός τ' ἄπο δῶρα τιταίνων,
πρηΰνει φίλον ἦτορ· ἄφαρ δέ οἱ ἠΰτ' ἄνακτι
πείθονται, καὶ χειρὸς ὅπῃ νεύσειε μύωπι,
ῥίμφα διαΐσσουσιν· ὁ δ' ἄλλοτε νηὸς ὄπισθεν,
ἄλλοτε δὲ πρόσσω, ποτὲ δὲ σχεδὸν ἠπείροιο
πέμπει δεξιτερήν· τοὺς δ' ὄψεαι ἠΰτε παῖδας
ἀνδρὸς ἐπιφροσύνῃσι παλαισμοσύνης ἀνὰ χῶρον
τῇ καὶ τῇ θύνοντας, ἐπίσκοπος ἔνθα κελεύει.
Ἀλλ' ὅτε οἱ κομιδῆς μὲν ἅλις, θήρη δὲ μέληται,

patriæ incolæ supra Sarpedonis actam,
quique Mercurii oppidum, navibus-celebrem urbem
Corycium, habitant et circumfluam Eleusam.
Petras quidem illas observat prope terram
catus vir, sub quibus anthiæ stabulantur
in-cavernis-natæ, latebris scissas frequentibus;
ligno (*navicula*) autem adnavigans, tabularum sonorum
excitat] strepitum pulsans; fragore autem delectatur animus
anthiarum; et forte aliquis procurrit statim ex-mari
spectans scaphamque et virum; huic autem paratas
percas illico objicit inter fluctus aut corvos
piscator, primæ præbens xenia escæ.
At ille raptim lætabundus epulatur
epulum gratum, adulatque fraudulentum piscatorem.
Qualiter autem hospitalis viri domum appellit
clarus vir vel manus operibus vel animi,
libenterque ille ipsum videt hospitem, beneque eum muneri-
bus,] bene etiam eum epulis et benevolentia excipit
omnis-generis, ambo autem gaudentes circa mensam
oblectantur crateræ mutuis poculis;
sic piscator quidem gavisus spe
ridet, cœnis autem novis delectatur piscis.
Hinc deinde ille quidem semper totum-diem ad petram
se-confert, neque remittit suum laborem, neque desinit
epulas ferre; illi vero mox frequentes circum-congregantur
convivæ prope locum, tanquam vocatore *eos* ducente.
Semper vero pluribus promptioribusque præbet
escam rapiendam; neque illis aliæ viæ,
neque alia latibula in animis *obversantur*, sed manentes
ibi commorantur, quasi stabulis pastorum
oves hibernis diebus morantur,
ne pauxillum quidem stabulo cupientes egredi.
Illi vero ubi intuiti-sunt sublatam a terra
acceleratamque remis scapham nutricem, statim omnes
erecti, exultantes, supra mare versantes
amicabiliter ludunt et occurrunt nutrici.
Ut autem quando implumibus fert pabulum pullis
mater, verni zephyri prima-nuncia avis (*hirundo*),
illi vero leviter pipientes saliunt-in nido,
gaudentes circa matrem et desiderantes escam
rostrum aperiunt, tota vero domus perstrepit
viri hospites-recipientis acute stridentibus pullis;
sic hi nutricio obviam veniente
læti exiliunt saltatorio quasi in circulo.
Illos autem piscator cibis copiosioribus pinguefaciens,
manuque palpans, manuque dona porrigens,
cicurat amicum animum; continuo autem ipsi tanquam regi
obediunt, et manus quocunque annuit vibratione,
eo celeriter ruunt; ille vero modo post navem,
modo ante, interdum vero prope continentem
mittit dextram; hos autem videas tanquam pueros
viri institutione palæstræ in loco
huc et illuc currentes, inspector quo jusserit.
At ubi ipsi curationis quidem satis, captura autem cordi

δή ῥα τόθ' ὁρμιὴν μὲν ἀναψάμενος χερὶ λαιῇ
ἕζεται, ἀγκίστρου δὲ βέλος κρατερόν τε θοόν τε
ὁπλίζει, καὶ τοὺς μὲν ἀπέτραπε χειρὶ κελεύων
πάντας ὁμῶς, ἢ λᾶαν ἑλὼν ἔρριψε καθ' ὕδωρ·
οἱ δ' ἐπὶ τῷ δύνουσιν, ὀϊόμενοι βόσιν εἶναι·
τῶν δ' ἕνα μοῦνον ἔρυκεν ἀπόκριτον, ὅν κ' ἐθέλῃσι,
δύσμορον, ὑστατίοισι κεχαρμένον ἐν δείπνοισι·
ἄγκιστρον μὲν ὄρεξεν ὑπεὶρ ἁλός· αὐτὰρ ὅγ' ἄτην
καρπαλίμως ἥρπαξεν, ὁ δ' ἔσπασεν ἀμφοτέρῃσι
θερμὸς ἀνὴρ, ὠκεῖαν ἑλὼν καὶ ἐπίκλοπον ἄγρην·
λήθει δ' ἀνθιέων ἄλλον χορόν· ἢν γὰρ ἴδωνται,
ἢ σμαραγῆς αἴσωσι δυσαγρέος ἑλκομένοιο,
οὐκέτι οἱ τόσα δεῖπνα παρέσσεται, ὥς κεν ἵκοιντο
αὖτις ὑποτροπάδην, ἀπὸ δ' ἔπτυσαν ἐχθήραντες
καὶ κομιδὴν καὶ χῶρον ὀλέθριον· ἀλλά τις εἴη
ἴφθιμος, κρατερῶς δὲ βιησάμενός μιν ἀνέλκοι,
ἢ καὶ δεύτερος ἄλλος ἐφαπτέσθω καμάτοιο·
ὧδε γὰρ οὐ φρονέοντες ἑὴν δολομήχανον ἄτην,
αὐτοὶ πιανθέντες ἐοικότα πιαίνουσιν·
αἰεὶ δ', εὖτ' ἐθέλῃσθα, παρέσσεται εὔστοχος ἄγρη.
Ἄλλοι δ' ἰφθίμῳ τε βίῃ καὶ κάρτεϊ γυίων
πειθόμενοι μέγαν ἆθλον ἐπ' ἀνθίῃ ὁπλίζονται,
οὐ φιλίην, οὐ σῖτα πονεύμενοι, ἀλλ' ἐς ἀκωκὴν
ἀγκίστρου σπεύδουσι καὶ ἠνορέῃ βιόωνται.
Χαλκοῦ μὲν σκληροῖο τετυγμένον ἠὲ σιδήρου
ἄγκιστρον πέλεται, δίχα δὲ γλωχῖνες ἔχουσιν [τῷ
ἀμφίδυμοι μέγα πεῖσμα λινόστροφον· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐ-
λάβρακα ζώοντα παρήλασαν, εἴ σφι παρείη·
εἰ δὲ θάνοι, τάχα οἵ τις ὑπὸ στόμα θῆκε μόλιβδον,
δελφῖν' ὃν καλέουσιν· ὁ δὲ βρίθοντι μολίβδῳ
κλίνει τ' ἀγκλίνει τε κάρη ζώοντι ἐοικώς.
Θῶμιξ δὲ κρατερή τε καὶ εὔπλοκος· ἀλλ' ὅτε δοῦπον
ἀνθίαι εἰσαΐοντες ἀναθρώξωσι θαλάσσης,
ἄλλοις μὲν μέλεται κώπης πόνος, αὐτὰρ ὅγ' ἄκρης
ἐκ πρύμνης ἁλιεὺς δόλον ἀγκύλον εἰς ἅλα πέμπει,
ἦκ' ἀναδινεύων· οἱ δ' αὐτίκα πάντες ἕπονται
νηΐ τε, καὶ φεύγοντι δεδορκότες εἴκελον ἰχθὺν,
σπεύδοντες μετὰ δαῖτα παραφθαδὸν ἀΐσσουσιν
ἀλλήλων· φαίης κεν ἐπ' ἀνέρα δήϊον ἄνδρα
γούνατ' ἐλαφρίζειν πεφοβημένον· οἱ δ' ἄρα νίκης
ἐσθλῆς ἱμείρουσιν· ὁ δ' ἔξοχον ὅν κεν ἴδηται
ἀσπαλιεὺς, τῷ δαῖτα παρέσχεθεν· αὐτὰρ ὁ λάβρως
δῶρα χανὼν δύσδωρα μετέδραμεν· ἔνθεν ἔπειτα
ἀλκὴν ἀμφοτέρων θηήσεαι, οἷος ἄεθλος
μαρναμένων ἀνδρός τε καὶ ἰχθύος ἑλκομένοιο·
τοῦ μὲν γὰρ σθεναροί τε βραχίονες ἠδὲ μέτωπα
ὦμοί τ' αὐχένιοί τε παρασφύριοί τε τένοντες
ἀλκῇ κυμαίνουσι καὶ ἠνορέῃ τανύονται·
αὐτὰρ ὅγ' ἀσχαλόων ὀδύνης ὕπο μάρναται ἰχθὺς,
ἕλκων αὖ ἐρύοντα, βιώμενος εἰς ἅλα δῦναι,
ἄσχετα μαιμώων· ὁ δὲ κέκλεται ἄνδρας ἑταίρους
ἐμπίπτειν ἐλάτῃσι· διωκομένης δ' ἀκάτοιο
ἔμπαλιν ἐκ πρύμνης ὅλος ἕλκεται ἰχθύος ὁρμῇ·
κλάζει δ' ὁρμιὴ, χειρὸς δ' ἀπολείβεται αἷμα

-est,] sane tunc lineam quidem religatam-habens ad-manum
lævam] sedet, hami vero telum validumque veloxque
instruit, et illos quidem avertit manu jubens
omnes simul, aut lapidem sublatum projicit in aquam;
illi vero hujus causa submerguntur, putantes pabulum esse;
ipsorum autem unum tantum trahit separatum, quemcunque
vult,] miserum, supremis gavisum epulis;
hamum quidem porrigit supra mare, at ille noxam
confestim arripit, ille vero trahit ambabus *manibus*
calidus vir, celerem capiens et furtivam prædam;
latet autem anthiarum reliquum cœtum; si namque viderint,
aut strepitum audiverint impedientem-capturam ejus-qui
-trahitur,] non-amplius ipsi tanta fercula aderunt, ut veniant
iterum retrograde, respuunt autem odio-habentes
et curam et locum perniciosum; sed aliquis sit
robustus, valideque vi-adhibita ipsum extrahat,
vel etiam secundus quispiam attingat laborem;
sic enim non sentientes suam dolosam noxam
ipsi pinguefacti, ut-decet, pinguefaciunt;
semper vero, ubi volueris, aderit felix captura.
Alii vero validaque vi et robore membrorum
freti magnum certamen in anthiam instituunt,
non amicitiam, non cibos conficientes, sed ad aciem
hami festinant et fortitudine vim-moliuntur.
Ex-ære quidem duro fabricatus aut ferro
hamus est, dupliciter vero cuspides habent
gemini magnum rudentem ex-lino-tortum, circa ipsum vero
labracem vivum adigunt, si ipsis præsto-fuerit;
si vero mortuus-fuerit, celeriter ipsi aliquis sub os ponit plum-
bum,] delphinum quem vocant: ille vero deprimente plumbo
flectitque reflectitque caput, viventi similis.
Funis vero validusque et bene-plexus *est*: verum ubi so-
nitum] anthiæ inaudientes prosiliunt ex-mari,
aliis quidem est-curæ remigii labor, at ipse summa
ex puppi piscator dolum curvum in mare demittit,
sensim retrahens; ipsi vero statim omnes sequuntur
navem, et fugienti videntes similem piscem,
festinantes ad escam præveniendi-studio ruunt
inter-se-mutuo; diceres in virum hostilem virum
genua celeriter-movere in-fugam-versum; illi vero victoriam
bonam expetunt; at quem eximium viderit
piscator, huic cibum præbet; at ille rapide
donis devoratis infelicibus recurrit. Inde postea
robur utriusque contemplabere, quale certamen *sit*
pugnantium, virique et piscis tracti;
illius enim robustaque brachia atque frons
humerique cervicalesque et cruribus-adjuncti tendines
robore turgent et violentia intenduntur;
at ipse indignans præ dolore furit piscis,
trahens resupinantem, vi-nitens in mare subire,
indomitum cupiens; ille vero hortatur viros socios
ut-incumbant abietibus; persequente vero scapha
rursus ex puppi totus trahitur piscis impetu;
stridet vero linea, manuque destillat sanguis

πριομένης· ὁ δ' ἄρ' οὔτι βαρὺν μεθίησιν ἀγῶνα.
Ὡς δὲ δύω μεμαῶτες ὑπέρβιοι ἀνέρες ἀλκὴν
ἅμματ' ἐπ' ἀλλήλοισι τιταινόμενοι βιόωνται
ἑλκῦσαι, ῥιπῇσιν ὀπισθοφόροις ἐρύοντες,
δηρόν τ' ἀμφότεροι καμάτων ἶσα μέτρα φέροντες
ἐμμενέως ἕλκουσι καὶ ἐμμενέως ἐρύονται·
ὣς τοῖς, ἰχθυβόλῳ τε καὶ ἰχθύϊ, νεῖκος ὄρωρε,
τοῦ μὲν ἀπαῖξαι, τοῦ δ' ἑλκέμεν ἱμείροντος.
Οὐ μέν μιν λείπουσιν ἐν ἄλγεσιν ἰχθύες ἄλλοι,
ἀνθίαι, ἀλλ' ἐθέλουσιν ἀμυνέμεν, ἐν δέ οἱ αὐτῷ
νῶτα βίῃ χρίμπτουσι, καὶ ἐμπίπτουσιν ἕκαστος,
ἄφρονες, οὐδ' ἐνόησαν ἑὸν τείροντες ἑταῖρον.
Πολλάκι καὶ θώμιγγα λιλαιόμενοι γενύεσσι
ῥῆξαι ἀμηχανόωσιν, ἐπεὶ στόμα τοῖσιν ἄοπλον.
Ὀψὲ δέ μιν καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι μοχθίζοντα,
πυκναῖς τ' εἰρεσίῃσι βιώμενος ἔσπασεν ἀνήρ·
εἰ δ' ἄρα οἱ καὶ τυτθὸν ὑπείξεται, οὔ μιν ἔπειτα
ἑλκύσει· τοῖον γὰρ ὑπερφίαλον σθένος αὐτῷ.
Πολλάκι δ' ὀξύπρωρον ὑπὲρ ῥάχιν ἔτμαγε δάψας
ὁρμιήν, ἀπὸ δ' ἦξε λιπὼν κενὸν ἀγρευτῆρα.
Τοῖον καὶ κάλλιχθυς ἔχει σθένος, ἠδὲ γενέθλη
ὀρκύνων, ὅσσοι τε δέμας κητώδεες ἄλλοι
πλάζονται· τοίοις δὲ βραχίοσιν ἀγρώσσονται.
Ἄλλους δ' αὖ βρώμῃσι καὶ εἰλαπίνῃσι δολώσας
ἀγρώσσειν ἁλιεύς· ἀγαθὸς δέ τοι ἔσσεται ἰχθὺς
κάνθαρος, ὃς πέτρῃσιν ἀεὶ λεπρῇσι γέγηθε.
Κύρτον δὲ πλέξαιο περίδρομον ὅττι μέγιστον,
τεύχων ἢ σπάρτοισιν Ἰβηρίσιν ἠὲ λύγοισι,
ῥάβδους ἀμφιβαλών· λευρὴ δέ οἱ εἴσοδος ἔστω
γαστήρ τ' εὐρυχανής· δέλεαρ δέ οἱ ἔνδον ἐνείης
πούλυπον ἑρπυστὴν ἢ κάραβον, ἐκ πυρὸς ἄμφω
ὀπταλέους· κνίσση γὰρ ἐφέλκεται ἰχθύας εἴσω.
Ὧδε μὲν ἐντύνας πλεκτὸν δόλον ἐγγύθι πέτρης
δόχμιον ἀγκλίνοις, ὕφαλον λόχον· αὐτίκα δ' ὀδμὴ
κάνθαρον ὀτρυνέει τε, καὶ ἵξεται ἔνδοθι κύρτου,
οὐ μάλα θαρσαλέος πρώτην ὁδόν, ἀλλὰ τάχιστα
δαισάμενος παλίνορσος ἀπέδραμεν· ἔνθεν ἔπειτα
κυρτεὺς μὲν κείνοισιν ἀεὶ νεοτερπέα φορβὴν
ἐντίθεται· τοὺς δ' αἶψα δυσώνυμος ἐντὸς ἀγείρει
γαστήρ· ἄλλον δ' ἄλλος ἄγει σύνδορπον ἑταῖρον.
Ἤδη δ' ἀτρομέοντες ἀολλέες ἔνδοθι κύρτου
ἀγρόμενοι πρόπαν ἦμαρ ἐνήμενοι, ὥστε μέλαθρον
κτησάμενοι, μίμνουσι, κακὴν δ' εὕραντο καλιήν.
Ὡς δ' ὁπότ' ὀρφανικοῖο μετ' ἠϊθέοιο μέλαθρον
οὔτι σαοφροσύνῃσι μεμηλότες ἥλικες ἄλλοι
κλητοί τ' αὐτόμολοί τε πανήμεροι ἠγερέθωνται,
κτῆσιν ἀεὶ κείροντες ἀσημάντοιο δόμοιο,
οἷα νέους ἀνίησι χαλίφρονας ἄκριτος ἥβη,
ἐν δὲ κακοφροσύνῃσι κακὴν εὕραντο τελευτήν·
ὣς τοῖς ἀγρομένοισι παρασχεδὸν ἵσταται ἄτη.
Ἡνίκα γὰρ πολλοί τε καὶ εὐλιπέες τελέθωσι,
δὴ τότ' ἀνὴρ κύρτοιο περὶ στόμα πῶμα καλύπτει
εὖ ἀραρός· τοὺς δ' ἔνδον ἐν ἕρκεϊ πεπτηῶτας
ὑστάτιον κνώσσοντας ἀνείρυσεν· ὀψὲ δ' ὄλεθρον

dissecta; ipse vero neutiquam gravem remittit luctam.
Ut autem duo adnixi prævalidi viri robore
vincula inter se-mutuo extensi vi-conantur
trahere, momentis retro-tendentibus trahentes,
diuque ambo laborum pares mensuras sustinentes
assidue trahunt et assidue trahuntur;
sic illis, piscatorique et pisci, contentio existit,
altero quidem evadere, altero autem trahere satagente.
Non quidem ipsum deserunt in doloribus pisces cæteri,
anthiæ, sed student defendere, in ipsomet autem
terga vi figunt, et irruunt unusquisque
stolidi, neque animadvertunt suum se-affligere sodalem.
Sæpe etiam funem cupientes maxillis
rumpere non-possunt, quia os *est* ipsis inerme.
Tandem vero ipsum defatigatione et doloribus laborantem] crebrisque remigiis adigens trahit vir;
si vero ipsi vel paululum cesserit, non ipsum postea
trahet; tam enim enorme robur ipsi *est*.
Sæpe vero acutam supra spinam dissecat admorsam
lineam, refugitque relicto vacuo piscatore.
Tale etiam pulcher-piscis habet robur, atque genus
orcynorum, et quicunque corpore cetosi alii
errant; talibus vero brachiis capiuntur.
Alios autem porro escis et epulio deceptos
capito piscator; commodus vero tibi erit piscis
cantharus, qui petris semper asperis delectatur.
Nassam vero plectas rotundam, quam maximam,
fabricans aut ex-spartis Iberis aut viminibus,
baculos circumdans; facilis vero ipsi aditus esto
venterque capax, illecebram vero ipsi intus immittas
polypum reptilem aut carabum, ab igni ambos
assos; nidor enim attrahit pisces intro.
Ita quidem ubi-instruxeris plexum dolum, prope petram
obliquum reclines, submarinas insidias; mox vero odor
cantharum impellit, et perveniet *ille* intra nassam,
non admodum confidenter prima via, sed celerrime
epulatus retrogradus recurrit; inde postea
nassæ-curator quidem illis semper novum pabulum
indit, ipsos autem mox infelix intus congregat
venter, alium vero alius adducit convivam sodalem.
Jam vero intrepidi frequentes in nassa
collecti totum diem in-*ea*-sedentes, quasi domicilium
nacti, manent, malum vero inveniunt nidum.
Quemadmodum vero pupilli adolescentis ad domum
neutiquam modestiæ studiosi æquales alii
vocatique et ultro-venientes per-totum-diem congregantur,
possessionem semper tondentes gubernatore-destitutæ domus,] qualiter juvenes relaxat dissolutos incerta pubertas:
in temeritate autem malum inveniunt exitum:
sic illis collectis prope adstat noxa.
Quando enim multique et bene-pingues sunt,
tunc vir nassæ ori operculum obdit
bene aptum; illos autem intus in septo trepidantes
supremum dormitantes extrahit; sero autem exitium

φρασσάμενοι σπαίρουσι καὶ ἐκδῦναι μεμάασι,
νήπιοι, οὐδ' ἔτι κύρτον ὁμῶς εὔοικον ἔχουσιν.
Ἄδμωσι δ' ἐπὶ κύρτον ὀπωρινὸν ὁπλίζονται
οἰσύϊνον, μέσσοισι δ' ἐν οἴδμασιν ὁρμίζουσι,
νέρθεν ἀναψάμενοι τρητὸν λίθον εὐναστῆρα·
φελλοὶ δ' ὀχμάζουσιν ἄνω δόλον· ἐν δέ οἱ αἰεὶ
τέσσαρας ἀκταίους διεροὺς κάχληκας ἱεῖσι·
τοῖς δὲ διαινομένοισι περιτρέφεται γλαγόεσσα
μύξα θαλασσαίη, τῆς ἵμερος ἰχθύας ἕλκει
βαιούς, οὐτιδανούς, λίχνον γένος· οἱ δ' ἀγέρονται
κύρτον ἐπιπροθέοντες, ἐν ἀγκοίνῃς τε μένουσιν.
Ἄδμωες δ' ὁρόωντες ἔσω κοίλοιο μυχοῖο
ἀγρομένους, τάχα πάντες ἐπὶ σφισιν ὡρμήθησαν,
δαιτὸς ἐελδόμενοι· τοὺς δ' οὐ κίχον, ἀλλ' ὑπόλισθον
ῥηϊδίως· οἳ δ' οὔτι καὶ ἱέμενοί περ ἔχουσιν
αὖτις ὑπεκδῦναι πλεκτὸν λόχον, ἀλλ' ἑτέροισι
πήματα πορσύνοντες ἐπὶ σφισιν εὗρον ὄλεθρον.
Ὡς δέ τις ἐν ξυλόχοισιν ὀρέστερος ἀγροιώτης
θηρὶ πάγην ἤρτυνεν, ἀπηνέϊ δ' ἔνδοθι θυμῷ
δῆσε κυνὸς σφίγγων ἄπο μήδεα· τοῦ δ' ὀδύνῃσιν
ἠχήεις ὀρυμαγδὸς ἀπόπροθι τειρομένοιο
ἔρχεται, ἀμφὶ δέ οἱ στένεται δρίος· ἡ δ' ἀΐουσα
πόρδαλις ἰάνθη τε καὶ ἔσσυται, ἴχνος ἀϋτῆς
μαιομένη· τάχα δ' ἷξε καὶ ἔνθορε· τὸν μὲν ἔπειτα
ὑψόσ' ἀναρπάζει κρυπτὸς δόλος, ἡ δ' ἐνὶ βόθρῳ
εἰλεῖται προπεσοῦσα, μέλει δέ οἱ οὐκέτι δαιτός,
ἀλλὰ φόβου· τῇ δ' οὔτις ὑπέκδυσίς ἐστιν ἑτοίμη·
τοῖα καὶ ἄδμωες δειλοὶ πάθον, ἀντὶ δὲ φορβῆς
πότμον ἐφωρμήσαντο, καὶ Ἄϊδος ἕρκος ἄφυκτον.
Καὶ μέν τις θρίσσῃσιν ὁμῶς καὶ χαλκίσιν ἄγρην
φράσσατ' ὀπωρινήν, καὶ λαρινὸν εἷλε καὶ ἔθνη
τραχούρων, κύρτον μὲν ὑπὸ σπάρτοισιν ὑφήνας
εὐπαγέως, φρυκτῶν δ' ὀρόβων ἐνεθήκατο μάζαν,
οἴνῳ μυδαλέην εὐώδεϊ, μῖξε δὲ κούρης
δάκρυον Ἀσσυρίης Θειαντίδος, ἥν ποτέ φασι
πατρὸς ἐρασσαμένην δυσμήχανον ἔργον ἀνύσσαι,
ἐλθεῖν τ' ἐς φιλότητα, χολωσαμένης Ἀφροδίτης·
ἀλλ' ὅτε μιν καὶ δένδρον ἐπώνυμον ἐρρίζωσεν
αἶσα θεῶν, γοάει τε καὶ ἣν ὀλοφύρεται ἄτην,
δάκρυσι δευομένη λέκτρου χάριν· ἧς ἐνιμίσγων
θεῖον ὀπὸν, κύρτον μὲν ἐνορμίζει ῥοθίοισιν,
ὀδμὴ δ' αἶψα θάλασσαν ἐπέδραμε λειριόεσσα,
κικλήσκουσ' ἀγέλας πολυειδέας· οἱ δ' ἐφέπονται
πνοιῇ νηδυμίῃ δεδονημένοι, ὦκα δὲ κύρτος
πίμπλαται, ἀγρευτῆρι φέρων εὔθηρον ἀμοιβήν.
Σάλπαι δ' ἰκμαλέοις μὲν ἀεὶ φύκεσσι μάλιστα
τέρπονται, κείνῃ δὲ καὶ ἀγρώσσονται ἐδωδῇ.
Πλώει μὲν προτέροισιν ἐν ἤμασιν εἰς ἕνα χῶρον
ἀσπαλιεὺς, αἰεὶ δὲ μετ' οἴδμασι λᾶας ἵησι
χερμάδας, ἁψάμενος πέρι φύκια τηλεθόωντα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πέμπτη μὲν ἴδῃ πόνον ἠριγένεια,
σάλπαι δ' ἀγρόμεναι κεῖνον πόρον ἀμφινέμωνται,
τῆμος ἐπεντύνει κύρτου δόλον· ἐν δέ οἱ εἴσω
φύκεσιν εἰλομένους λᾶας βάλεν, ἀμφὶ δὲ ποίας

animadvertentes palpitant et emergere cupiunt,
stolidi, neque amplius nassam æque hospitalem habent.
Adversus admones vero nassam autumnalem adornant,
vimineam, mediis vero in aquis impellunt,
inferne revincentes perforatum lapidem sedatorem;
cortices vero portant sursum dolum, ipsi (*nassæ*) vero semper
quatuor littorales humidos calculos immittunt;
illis vero madefactis circumcrescit lacteus
mucus marinus, cujus desiderium pisces trahit
parvos, imbelles, vorax genus; illi vero congregantur,
ad-nassam procurrentes, in complexibusque manent.
Admones vero videntes intra cavum recessum
collectos, mox omnes in ipsos irruunt
escam cupientes; illos autem non capiunt, sed subterfugiunt
facile; ipsi vero neutiquam, ut maxime cupientes, possunt
iterum emergere e-plexis insidiis, sed aliis
nocumenta parantes sibi-ipsis inveniunt exitium.
Ut autem in silvis aliquis montanus venator
feræ decipulam struit, crudelique intus animo
ligat canis constringens genitalia; hujus vero doloribus
sonorus strepitus procul afflicti
penetrat, circa ipsum vero remugit silva; at audiens
pardalis gaudet et currit, vestigium clamoris
indagans, statim autem venit et insilit; hunc quidem postea
sursum rapit occultus dolus, illa vero in fovea
volutatur illapsa, cordi autem ipsi-est non-amplius esca,
sed timor; ipsi autem nullum effugium est paratum:
talia etiam admones imbelles perpetiuntur, pro cibo autem
in mortem irruunt, et inferni septum inevitabile.
Et quidem aliquis alosis simul et chalcidibus capturam
excogitat autumnalem, et lamyrum capit et gentes
trachurorum, nassam quidem ex spartis texens
affabre, frictorum ervorum indit massam,
vino madefactam bene-odorato, miscetque puellæ
lacrimam Assyriæ Theantidis, (quam olim dicunt,
patrem cum-adamasset, infandum facinus perpetrasse,
venisseque in concubitum, irata Venere;
sed postquam ipsam etiam arborem cognominem [radicibus
fixit] fatum deorum, lugetque et suam deflet noxam,
lacrimis humectata concubitus gratia;) cujus immiscens
divinam guttam, nassam quidem collocat-in fluctibus,
odor autem statim mare percurrit fragrans,
advocans greges multiformes; illi vero *eum* sequuntur
afflatu suavi perculsi, statim vero nassa
repletur, piscatori ferens felicem compensationem.
Salpæ autem humidis quidem semper algis maxime
delectantur, illa vero etiam capiuntur esca.
Navigat quidem prioribus diebus in unum locum
piscator, semper vero per undas lapides mittit,
parva-saxa, revinciens circum algas virentes.
Verum ubi jam quinta videt laborem Aurora,
salpæ vero collectæ circa illum locum pascuntur,
tunc instruit nassæ dolum; intra ipsam vero
algis involutos lapides mittit, circa vero herbas

εἰναλίας στομίοισιν ἐδήσατο, τῇσι γάνυνται
σάλπαι τ' ἠδ' ὅσσοι βοτανηφάγοι ἰχθύες ἄλλοι·
οἳ τότ' ἀγειρόμενοι ποίας φάγον, αὐτὰρ ἔπειτα
ἐς μυχὸν ἠΐχθησαν· ὁ δ' αὐτίκα κύρτον ἀνέλκει
ῥίμφα μεταπλώσας· σιγῇ δέ οἱ ἄνυται ἔργον,
ἀνδράσι τ' ἀφθόγγοισι καὶ ἀσμαράγοις ἐλάτῃσι·
σιγὴ γὰρ πάσαις μὲν ὀφέλσιμος ἔπλετο θήραις,
ἔξοχα δ' ἐν σάλπῃσιν· ἐπεὶ μάλα τῇσι νόημα
πτοιαλέον· πτοίη δὲ πόνον δύσθηρον ἔθηκε.
Τρίγλης δ' οὔτινα φημὶ χερειοτέρῃσιν ἐδωδαῖς
τέρπεσθαι· πᾶσαν γὰρ ἄσην ἁλὸς, ἥν κε κίχῃσι,
φέρβεται· ἱμείρει δὲ δυσαέος ἔξοχα δαιτός·
σώμασι δ' ἐκπάγλως ἐπιτέρπεται ἀνδρομέοισι
πυθομένοις, εὖτ' ἄν τιν' ἕλῃ στονόεσσα θάλασσα.
Τῷ καί μιν δελέασσιν ἀποπνείουσιν ἀϋτμὴν
ῥηϊδίως ἕλκουσιν, ὅσα πνέει ἐχθρὸν ἄημα.
Εἴκελα δὲ τρίγλῃσιν ὕεσσί τε φημὶ τετύχθαι
ἤθεα, φυρομένοισιν ἀεὶ περὶ γαστέρος ὁρμήν·
ἄμφω δ' αἱ μὲν ἔασι διάκριτοι ἐν νεπόδεσσιν,
οἱ δ' ἐνὶ χερσαίῃσιν ἀριστεύουσ' ἀγέλῃσιν.
Οὐ μὲν δὴ μελάνουρον ἀποίσεαι οὔτ' ἐνὶ κύρτῳ
ῥηϊδίως ἀπαφῶν οὔτ' ἐν λινοεργέϊ κύκλῳ·
ἔξοχα γὰρ μελάνουρος ἐν ἰχθύσιν ἠμὲν ἄναλκις
ἠδὲ σαοφρονέων, λίχνη δέ οἱ οὔποτ' ἐδωδὴ
θυμήρης· αἰεὶ δὲ γαληναίης μὲν ἐούσης
κέκλιται ἐν ψαμάθοισι, καὶ οὐκ ἀναδύεται ἅλμης·
ἀλλ' ὅτε κυμαίνουσα περιστέρχῃσι θάλασσα
λάβρων ἐξ ἀνέμων, τότε δὴ μοῦνοι μελάνουροι
κῦμα διαΐσσουσιν ἀολλέες, οὔτε τιν' ἀνδρῶν
οὔτε τιν' εἰναλίων πεφρικότες· οἱ μὲν ἅπαντες
ἐς νεάτην κρηπῖδα φόβῳ δύνουσι θαλάσσης,
οἱ δὲ τότ' ἠϊόνας τε πολυφλοίσβους ἐφέπουσι,
πέτραις τ' ἐμπελάουσιν ἀλήμονες, εἴ τιν' ἐδητὺν
κοπτομένη δείξειεν ὑπὸ ῥιπῇσι θάλασσα·
νήπιοι, οὐδ' ἐδάησαν, ὅσον πινυτώτεροι ἄνδρες,
οἳ κείνους καὶ πάμπαν ἀλευομένους ἕλον ἄγρῃ.
Χειμερίη πλημμυρὶς ὅταν ζέῃ ἀμφιτρίτης,
ἵστατ' ἐπὶ προὔχουσαν ἀνὴρ ἁλιηγέα πέτρην,
ὀξύτατον τόθι κῦμα περὶ σπιλάδεσσι μέμυκεν·
εἴδατα δ' ἀγνυμένοισιν ἐπισπείρει ῥοθίοισι,
τυρὸν ὁμοῦ δήμητρι μεμιγμένον· οἱ δ' ἐπὶ φορβὴν
ἀσπασίην θρώσκουσιν ἐπειγόμενοι μελάνουροι.
Ἀλλ' ὅτε οἱ παρέασιν ἀολλέες ἐς βόλον ἄγρης,
αὐτὸς μὲν τρέπεται λοξὸν δέμας, ὄφρα οἱ ὕδωρ
μήτι κατασκιάοιτο, καὶ ἰχθύσι τάρβος ἐνείη·
ἔστι δέ οἱ λεπτός τε δόναξ μετὰ χερσὶν ἑτοῖμος,
λεπτή θ' ὁρμιὴ κούφης τριχὸς, ἄπλοκος αὔτως·
λεπτοῖς δ' ἀγκίστροισιν ἀναπλέκεται θαμέεσσι·
τοῖς ἐπέθηκε δέλετρον, ὃ καὶ πάρος ἧκε καθ' ὕδωρ·
πέμπει δ' ἐς βαθὺ κῦμα κυκώμενον· οἱ δ' ὁρόωντες
αὐτίκ' ἐπιθρώσκουσι καὶ ἁρπάζουσιν ὄλεθρον.
Οὐδ' ἁλιεὺς εὔκηλον ἔχει χέρα, πυκνὰ δ' ἀνέλκει
ἐκ δίνης ἄγκιστρα, καὶ εἰ κενὰ πολλάκις εἴη·
οὐ γὰρ βρασσομένης κεν ἐπιφράσσαιτο θαλάσσης

marinas ostiis religat, quibus gaudent
salpæque et quotquot plantivori pisces *sunt* alii;
qui tunc collecti herbis vescuntur, sed postea
in recessum irruunt; ipse vero statim nassam sursum-trahit,
celeriter retro-navigans; silentio vero ipsi perficitur opus,
virisque tacitis et strepitu-carentibus remis;
silentium enim omnibus quidem conducibile est capturis,
maxime vero in salpis, quoniam admodum his ingenium *est*
meticulosum, metus vero laborem capturæ-infelicem reddit.
Mullo autem nullum *piscem* ajo deterioribus cibis
delectari; omnem enim limum maris, quemcunque deprehendit,] pascitur; desiderat autem fœtidam præcipue escam;
corporibus autem mirum-in-modum delectatur humanis
putrescentibus, ubi quem ceperit lugubre mare.
Quocirca etiam ipsum illecebris exhalantibus odorem
facile trahunt, quæcunque spirant inimicum halitum.
Similes vero mullis porcisque dico esse
mores, inquinatis semper circa ventris appetitum;
ambo autem, hi quidem eximii sunt inter pisces,
illi vero in terrestribus excellunt gregibus.
Non sane melanurum abstuleris, neque in nassa
facile deceptum, neque in circulo ex-lino-facto (*reti*);
eximie namque melanurus inter pisces et imbecillus
et temperans, delicata autem ei nunquam esca
grata *est;* semper vero tranquillitate quidem existente
cubat in arenis, et non emergit ex-mari;
verum ubi fluctuans turbatur mare
impetuosis a ventis, tunc sane soli melanuri
fluctum percurrunt frequentes, neque ullum virorum
neque ullum marinorum (*piscium*) pertimescentes; illi quidem omnes] in imum fundamentum præ-metu subeunt maris,
hi vero tunc littoraque obstrepera sectantur,
petrasque propinquant errabundi, si quam escam
pulsatum ostendat ab ictibus-ventorum mare;
stolidi, neque norunt, quanto callidiores *sint* viri,
qui illos etiam omnino vitantes capiant piscatione.
Hiberna exundatio cum fervet Amphitritæ,
consistit supra eminentem vir mari-reductam petram,
vehementissimus ubi fluctus circa scopulos occultat;
escas vero fractis inspergit fluentis,
caseum cum cerere mixtum; ipsi vero ad pabulum
gratum saliunt festinantes melanuri.
At quando ipsi adsunt conferti ad jactum capturæ,
ipse quidem vertit curvum corpus, ne sibi aqua
quidquam umbræ-exhibeat, et piscibus timor injiciatur;
est autem ipsi tenuisque virga in manibus parata,
tenuisque linea e-levi pilo *facta*, non-plexa temere,
parvis vero hamis implectitur confertis;
his imponit illecebram, quam etiam ante projecit in aquam;
mittit autem in profundum fluctum turbatum; illi vero videntes] statim adsiliunt, et rapiunt perniciem.
Neque piscator quietam tenet manum, sed crebro sursum trahit] ex vortice hamos, etsi vacui sæpe sint;
non enim fervente mari intelligere-queat

ἀτρεκέως, εἴτ' οὖν τις ἐνίσχεται, εἴτε μιν αὔτως
κύματ' ἀνακλονέουσιν· ἐπὴν δέ τις ἀμφιχάνησι,
ῥίμφα μιν ἐξείρυσσε, πάρος δόλον ἐν φρεσὶ θέσθαι,
πρὶν φόβον οὐτιδανοῖσιν ἐνιπλῆξαι μελανούροις.
Τοίην χειμερίην πανεπίκλοπον ἤνυσεν ἄγρην.
Ναὶ μὴν καὶ κεστρῆα, καὶ οὐ λίχνον περ ἐόντα,
ἤπαφον, ἀγκίστροισι περὶ στεινοῖσιν ἕσαντες
εἶδαρ ὁμοῦ δήμητρι μεμιγμένον ἠδὲ γάλακτος
πηκτοῖσι δώροισιν· ἐφυρήσαντο δὲ ποίην
τοῖσιν ὁμοῦ μίνθην εὐώδεα, τήν ποτε κούρην
φασὶν ὑπουδαίην ἔμεναι, Κωκυτίδα Νύμφην·
κλίνατο δ' εἰς εὐνὴν Ἀϊδωνέος· ἀλλ' ὅτε κούρην
Περσεφόνην ἥρπαξεν ἀπ' Αἰτναίοιο πάγοιο,
δὴ τότε μιν κλάζουσαν ὑπερφιάλοις ἐπέεσσι,
ζήλῳ μαργαίνουσαν ἀτάσθαλα, μηνίσασα
Δημήτηρ ἀμάθυνεν ἐπεμβαίνουσα πεδίλοις·
φῆ γὰρ ἀγαυοτέρη τε φυὴν καὶ κάλλος ἀμείνων
Περσεφόνης ἔμεναι κυανώπιδος, ἐς δέ μιν αὐτὴν
εὔξατο νοστήσειν Ἀϊδωνέα, τὴν δὲ μελάθρων
ἐξελάσειν· τοίη οἱ ἐπὶ γλώσσης θόρεν ἄτη.
Ποίη δ' οὐτιδανὴ καὶ ἐπώνυμος ἔκθορε γαίης,
τὴν ἐνιφυρήσαντες ἐπ' ἀγκίστροισι βάλοντο.
Κεστρεὺς δ' οὐ μετὰ δηρὸν, ἐπεί ῥά μιν ἵξεν ἀϋτμὴ,
ἀντιάσας πρῶτον μὲν ἀποσταδὸν ἀγκίστροιο,
λοξὸν, ὑπ' ὀφθαλμοῖς ὁράᾳ δόλον, εἴκελος ἀνδρὶ
ξείνῳ, ὅς ἐν τριόδοισι πολυτρίπτοισι κυρήσας
ἔστη ἐφορμαίνων, κραδίη τέ οἱ ἄλλοτε λαιὴν
ἄλλοτε δεξιτερὴν ἐπιβάλλεται ἀτραπὸν ἐλθεῖν·
παπταίνει δ' ἑκάτερθε, νόος δέ οἱ ἠΰτε κῦμα
εἱλεῖται, μάλα δ' ὀψὲ μιῆς ὠρέξατο βουλῆς·
ὣς ἄρα καὶ κεστρῆϊ παναίολα μερμηρίζει
θυμὸς, ὀϊομένῳ τε δόλον καὶ ἀπήμονα φορβήν·
ὀψὲ δέ μιν νόος ὦρσε καὶ ἤγαγεν ἐγγύθι πότμου·
αὐτίκα δὲ τρέσσας ἀνεχάσσατο· πολλάκι δ' ἤδη
εἷλε φόβος ψαύοντα καὶ ἔμπαλιν ἔτραπεν ὁρμήν.
Ὡς δ' ὅτε νηπίαχος κούρη παῖς, ἐκτὸς ἰούσης
μητέρος, ἢ βρώμης λελιημένη ἠέ τευ ἄλλου
ψαῦσαι, ἅμα τρομέει μητρὸς χόλον ἠδ' ἀναδῦναι
ἐλπομένη τέτληκεν· ἐφερπύζουσα δὲ λάθρῃ
αὖτις ὑποτρέπεται, κραδίῃ δέ οἱ ἄλλοτε θάρσος,
ἄλλοτε δ' ἐμπίπτει δεινὸς φόβος· ὄμματα δ' αἰὲν
ὀξέα παπταίνοντα ποτὶ προθύροισι τέτανται·
ὣς τότ' ἐπεμβαίνων ἀνελίσσεται ἤπιος ἰχθύς.
Ἀλλ' ὅτε θαρσήσας πελάσῃ σχεδὸν, οὐ μάλ' ἑτοίμως
ψαῦσε βορῆς, οὐρῇ δὲ πάρος μάστιξεν ἐγείρων
ἄγκιστρον, μήπου τις ἐνὶ χροῒ θέρμετ' ἀϋτμή·
ζωοῦ γὰρ κεστρεῦσιν ἀπώμοτόν ἐστι πάσασθαι.
Ἔνθεν ἔπειτ' ἄκροισι διακνίζει στομάτεσσι
δαῖτα περιξύων· ἁλιεὺς δέ μιν αὐτίκα χαλκῷ
πεῖρεν ἀνακρούων, ὥστε θρασὺν ἵππον ἐέργων
ἡνίοχος σκληρῇσιν ἀναγκαίῃσι χαλινοῦ,
ἂν δ' ἔρυσε, σπαίροντα δ' ἐπὶ χθονὶ κάββαλεν ἐχθρῇ.
Καὶ ξιφίην ὀλοοῖσι παρήπαφον ἀγκίστροισιν.
Ἀλλ' οὐ μὲν ξιφίῃ τοῖος μόρος, οὐδ' ἴσος ἄλλοις·

certo, num aliquis teneatur-infixus, an eum (*hamum*) temere] fluctus commoveant; ubi vero quis implicatus-fuerit,
statim ipsum extrahit, priusquam dolum animadvertat,
priusquam terrorem imbellibus incutiat melanuris.
Talem hibernam, omnino-furtivam perficit capturam.
Certe etiam mugilem, etiamsi non sit vorax,
decipiunt, hamis angustis circumdantes
cibum una cereri permistum et lactis
coagulatis muneribus; subigunt autem herbam
cum-his simul mintham odoram, quam olim puellam
perhibent subterraneam fuisse, Cocytidem nympham;
recubuit vero in lectum Plutonis, sed cum filiam
Proserpinam raperet ab Ætneo monte,
tunc sane ipsam strepentem superbis dictis,
æmulatione insanientem proterve, irata
Ceres obtrivit conculcans plantis;
dicebat enim, illustrioremque genere et forma præstantiorem
Proserpina se-esse nigrocula, ad se vero ipsam
gloriabatur rediturum Plutonem, hanc vero ex-ædibus
exacturum. Talis ipsi in linguam insiliit noxa.
Herba vero nihili et cognominis exsiliit e-terra,
quam subigentes hamis induunt.
Mugil vero paulo post, ubi quidem ipsum attigit halitus,
occurrens primo quidem remotus ab-hamo,
oblique oculis cernit dolum, similis viro
peregrino, qui in triviis multum-tritis, cum-in-ea-inciderit,
stat meditabundus, corque ipsi nunc lævam,
nunc dextram cogitat in-viam procedere;
spectat vero in-utramque-partem, animus autem ipsi velut
fluctus] volvitur; admodum autem sero unum appetit consilium :] ita sane etiam mugili varia cogitat
animus, suspicantique dolum et innocuam escam;
tandem vero ipsum animus impellit et adducit prope mortem;] statim vero trepidans recedit, sæpeque jam
occupat timor attingentem *escam* et retro avertit impetum.
Ut autem cum infans puella, foras exeunte
matre, vel cibum desiderans vel quid aliud
tangere, simul metuit matris iram ac receptum
sperans audet, arrepens vero clanculum
rursum avertitur, cordi autem ipsius nunc audacia,
nunc illabitur miser metus, oculi vero semper
acute spectantes ad vestibulum directi-sunt;
ita tum ingrediens revolvitur mitis piscis.
Verum ubi confisus accesserit prope, non admodum prompte
attingit escam, cauda vero prius verberat excitans
hamum, ne-forte aliquis in corpore caleat halitus;
vivum enim *quippiam* mugilibus religio est comedere.
Deinde postea extremo discindit ore
cibum arrodens; piscator vero ipsum statim ære
configit impellens, tanquam ferocem equum coercens
auriga duris necessitatibus freni,
extrahitque et palpitantem in terram projicit inimicam.
Etiam xiphiam perniciosis decipiunt hamis.
Verum non *est* xiphiæ talis mors, neque par aliis;

οὐ γὰρ ἐπ' ἀγκίστροισι κατεντύνουσιν ἐδωδὴν,
ἀλλὰ τὸ μὲν γυμνόν τε καὶ ἄκλοπον ἠώρηται
μηρίνθου, διπλῇσιν ἀκαχμένον ἔμπαλιν αἰχμαῖς·
τοῦ δ' ὅσσον τριπάλαιστον ἀναψάμενοι καθύπερθε
μαλθακὸν ἀργεννῶν νεπόδων ἕνα χείλεος ἄκρου
δῆσαν ἐπισταμένως· ξιφίης δ' ὅτε θοῦρος ἵκηται,
αὐτίκα δαιτρεύει δέμας ἰχθύος ἄορι λάβρῳ·
τοῦ δὲ δαϊζομένοιο καταῤῥέει ἅψεα δεσμοῦ,
χυταῖς δ' ἀγκίστροιο περιστρέφεται γενύεσσιν·
αὐτὰρ ὅγ' οὐκ ἐδάη γναμπτὸν δόλον, ἀλλὰ βαρεῖαν
δαῖτα χανὼν ἀγρευτὸς ἀνέλκεται ἀνέρος ἀλκῇ.
Πολλὰ δ' ἐπὶ ξιφίῃ θηρήτορες ὁπλίζονται,
ἔξοχα δ' οἳ Τυρσηνὸν ἁλὸς πόρον ἀγρώσσουσιν,
ἀμφί τε Μασσαλίην, ἱερὴν πόλιν, ἀμφί τε Κελτούς·
κεῖθι γὰρ ἔκπαγλοί τε καὶ ἰχθύσιν οὐδὲν ὁμοῖοι
ἄπλατοι ξιφίαι μεγακήτεες ἐννεμέθονται.
Οἱ δ' ἀκάτους αὐτοῖσιν ἐϊσκομένας ξιφίῃσι
καὶ δέμας ἰχθυόεν καὶ φάσγανα τεκτήναντες,
ἀντίον ἰθύνουσι· ὁ δ' οὐκ ἀναδύεται ἄγρην,
ἐλπόμενος μὴ νῆας ἐϋσέλμους δράασθαι,
ἀλλ' ἑτέρους ξιφίας, ξυνὸν γένος, ὄφρα μιν ἄνδρες
πάντη κυκλώσωνται· ὁ δ' ἐφράσαθ' ὕστερον ἄτην,
αἰχμῇ τριγλώχινι πεπαρμένος, οὐδέ οἱ ἀλκὴ
φεύγειν ἱεμένῳ περ, ἀναγκαίη δὲ δαμῆναι.
Πολλάκι μὲν καὶ νηὸς ἀμυνόμενος κενεῶνα
φασγάνῳ ἀντετόρησε διαμπερὲς ἄλκιμος ἰχθύς,
οἱ δὲ θοῶς βουπλῆγος ὑπ' εὐχάλκοιο τυπῇσιν
ἐκ γενύων ἤραξαν ἅπαν ξίφος· ἐν δ' ἄρα νηὸς
ἕλκεϊ γόμφος ἄρηρεν· ὁ δ' ἕλκεται ὀρφανὸς ἀλκῆς.
Ὡς δ' ὅτε δυσμενέεσσι δόλον τεύχοντες ἄρηος,
ἱέμενοι πύργων τε καὶ ἄστεος ἔνδον ἱκέσθαι,
ἔντεα συλήσαντες ἀρηϊφάτων ἀπὸ νεκρῶν
αὐτοὶ θωρήξαντο καὶ ἔδραμον ἄγχι πυλάων·
οἱ δ' ὥστε σφετέροισιν ἐπειγομένοις πολιήταις
ἀγκλίνουσι θύρετρα καὶ οὐ γήθησαν ἑταίροις·
ὣς ἄρα καὶ ξιφίην ἴκελον δέμας ἤπαφε νηῶν.
Καὶ μὲν δὴ σκολιῇσιν ἐν ἀγκοίνῃσι λίνοιο
κυκλωθεὶς ξιφίης μέγα νήπιος ἀφροσύνῃσιν
ὄλλυται, ὃς θρώσκει μὲν ὑπεκδῦναι μενεαίνων,
ἐγγύθι δὲ τρομέων πλεκτὸν δόλον αὖτις ὀπίσσω
χάζεται· οὐδέ οἱ ὅπλον ἐνὶ φρεσὶν, οἷον ἄρηρεν
ἐκ γενύων, δειλὸς δὲ μένει κεκαφηότι θυμῷ,
ὄφρα μιν ἐξερύσωσιν ἐπ' ἠόνας· ἔνθα δὲ δούροις
ἄνδρες ἐπασσυτέροισι καταΐγδην ἐλόωντες
κρᾶτα συνηλοίησαν, ὁ δ' ὄλλυται ἄφρονι πότμῳ.
Ἀφροσύνη καὶ σκόμβρον ἕλε καὶ πίονα θύννον,
καὶ ῥαφίδας καὶ φῦλα πολυσπερέων συνοδόντων.
Σκόμβροι μὲν λεύσσοντες ἐν ἕρκεϊ πεπτηῶτας
ἄλλους, ἠράσσαντο λίνου πολύωπον ὄλεθρον
ἐσδῦναι, (τοίη τις ἐσέρχεται εἰσορόωντας
τερπωλή·) παίδεσσιν ἀπειρήτοισιν ὁμοῖοι,
οἵτε πυρὸς λεύσσοντες ἀναιθομένοιο φαεινὴν
μαρμαρυγὴν, ἀκτῖσιν ἰαινόμενοι γελόωσι
ψαῦσαί θ' ἱμείρουσι καὶ ἐς φλόγα χεῖρ' ὀρέγουσι

non enim hamis aptant escam,
sed ille (*hamus*) quidem nudusque et non-occultatus pendet
e-laqueo, duplicibus præfixus retro cuspidibus;
ab-hoc tripalmarem religatum superne
mollem candidorum piscium unum labro summo
revinciunt scite; xiphias vero ubi impetuosus venit,
statim depascitur corpus piscis gladio vehementi;
hoc vero lacerato defluunt ligamenta vinculi,
ipsis autem hami circumvolvitur maxillis;
at ille non animadvertit incurvum dolum, sed gravem
escam inhians captus attrahitur viri robore.
Multa vero in xiphiam piscatores instruunt,
præcipue autem, qui *circa* Tyrrhenum maris tractum piscantur] circaque Massiliam, sacram urbem, circaque Celtas;
ibi enim stupendique et piscibus nulla-re similes
inaccessi xiphiæ vegrandes degunt.
Illi vero scaphas ipsis conformes xiphiis
et corpore pisculento, et gladiis fabricantes,
exaduersum dirigunt; ipse vero non subit capturam,
putans non naves pulchris-transtris-præditas se-videre,
verum alios xiphias, commune genus, donec ipsum viri
undequaque circumdent; ipse vero animadvertit posterius
noxam,] acie tricuspide confixus, neque ipsi robur *suppetit*
ad-fugiendum quantumvis cupienti, necesse vero *est* domari
eum.] Sæpe quidem etiam ulciscens navis cavitatem
gladio perforat indesinenter robustus piscis,
illi vero celeriter stimuli-boum ferrei ictibus
ex maxillis amputant totum gladium, in navis autem
septo clavus impactus-hæret; ipse autem trahitur orbatus
robore.] Ut autem quando hostibus dolum struentes Martis,
qui-cupiunt intra turresque et urbem penetrare,
arma deprædati marte-peremptis cadaveribus
ipsi armantur et currunt ad portas;
illi autem tanquam suis festinantibus civibus
aperiunt portas et non gaudent sociis:
sic sane etiam xiphiam simile corpus decipit navium.
Et quidem obliquis in complexibus retis
circumdatus xiphias admodum fatuus stoliditate
perit, qui salit quidem emergere satagens,
prope vero pertimescens plexum dolum, statim retro
cedit; neque ipsi telum in animo *est*, quale instructum-est
e maxillis, sed timidus manet exhausto animo,
donec ipsum extrahant ad littora; ibi vero hastis
viri condensis cum-impetu impellentes
caput percutiunt, ille autem perit stupida morte.
Stoliditas etiam scombrum capit et pinguem thunnum,
et raphides et genera multiplicium synodontum.
Scombri quidem cernentes in septo subsultantes
alios, adamant retis multiforatile exitium
introire, (talis quædam subit intuentes
delectatio), pueris inexpertis similes,
qui ignis cernentes flagrantis splendidum
fulgorem, radiis delectati rident
et attingere cupiunt et in flammam manum extendunt

νηπιέην· τάχα δέ σφιν ἀνάρσιον ἐξεφάνη πῦρ·
ὣς οἵγ' ἱμείρουσιν ἀνοστήτοιο λόχοιο
ἐσπεσέειν κευθμῶνα, κακοῦ δ' ἤντησαν ἔρωτος.
Ἔνθ' οἱ μὲν κέλσαντες ἐν εὐρυτέροισι βρόχοισι
ἔκθορον, οἱ δ' ἐρχθέντες ἐνὶ στεινοῖσι πόροισι
πικρὸν ἀνέτλησαν σφιγκτὸν μόρον ἐξανύσαντες.
Πολλοὺς δ' ἠϊόνεσσιν ἐφελκομένοιο λίνοιο
ὄψεαι ἀμφοτέρωθεν ἀρηρότας ἠΰτε γόμφοις,
τοὺς μὲν ἔτι φρονέοντας ἐσελθέμεν ἄρκυν ὀλέθρου,
τοὺς δ' ἤδη μεμαῶτας ὑπεκδῦναι κακότητος,
ἔνδοθεν ἰκμαλέῃσιν ἐνισχομένους βροχίδεσσι.
Θύννοι δ' αὖ σκόμβροις μὲν ἴσον πόνον ἀθλεύουσιν
ἀφροσύνῃ· καὶ τοῖς γὰρ ὁμοίϊος ἵμερος ἄτης
ἐμπίπτει δολίοιο λίνου λαγόνεσσι μιγῆναι,
ἀλλ' οὐ μὲν κείνοισιν ὑπόβρυχα γαστέρος εἴσω
ἐσδύνειν, σκολιοῖσι δ' ἐπαΐσσουσιν ὀδοῦσι,
σώματι μηδόμενοι πόρον ἄρκιον· ἐν δ' ἄρ' ὀδοῦσιν
ὑγρὸν ἐρειδομένοις τέταται λίνον· οὐδέ τι μῆχος
ἐκφυγέειν, δεσμῷ δὲ περιστομίῳ μογέοντες
ἕλκονται ποτὶ χέρσον ὑπ' ἀφραδίῃσιν ἁλόντες.
Καὶ μὲν δὴ ῥαφίδων τοῖος νόος· αἳ δ' ὅτε κόλπον
δικτύου ἐκπροφύγωσι, πόνου δ' ἔκτοσθε γένωνται,
αὖτις ἐπιστρωφῶσι, λίνῳ δ' ἐπιμηνίουσαι
δήγματ' ἐνιπρίουσι· τὸ δέ σφισι δύεται εἴσω,
ἴσχει τ' ἐμμενέως πυκινοὺς ἔντοσθεν ὀδόντας.
Αὐτὰρ τοὶ συνόδοντες ἴσοι στείχουσι λόχοισι
κεχριμένοι· τοῖς δ' εὖτ' ἂν ἀνὴρ ἄγκιστρον ἐφείῃ,
οἱ μὲν ἀποτροπάδην λοξὸν φάος ἀλλήλοισι
πάντες ἐπικλίνουσι καὶ οὐκ ἐθέλουσι πελάσσαι·
ἀλλ' ὅτε τις προθορὼν ἑτέρης στιχὸς αἶψα δέλετρον
ἁρπάξῃ, τότε καί τις ἐνὶ φρεσὶ θάρσος ἔδεκτο
ἀγκίστρῳ τ' ἐπέλασσε καὶ ἕλκεται· οἱ δ' ὁρόωντες
ἀλλήλους, περὶ δαιτὶ γεγηθότες, ἰαίνονται
ἑλκόμενοι, σπεύδουσι δ' ὑποφθαδὸν, ὅς κε θάνῃσι
πρῶτος ἁλοὺς, ἅτε παῖδες ἀθύρμασι καγχαλόωντες.
Θύννων δ' αὖ γενεὴ μὲν ἀπ' εὐρυπόροιο τέτυκται
ὠκεανοῦ· στείχουσι δ' ἐς ἡμετέρης ἁλὸς ἔργα,
εἰαρινοῦ μετὰ λύσσαν ὅτ' οἰστρήσωσι γάμοιο.
Τοὺς δ' ἤτοι πρῶτον μὲν Ἰβηρίδος ἔνδοθεν ἅλμης
ἀνέρες ἀγρώσσουσι βίῃ κομόωντες Ἴβηρες·
δεύτερα δὲ Ῥοδανοῖο παρὰ στόμα θηρητῆρες
Κελτοὶ Φωκαίης τε παλαίφατοι ἐνναετῆρες·
τὸ τρίτον ἀγρώσσουσιν ὅσοι Τριναχρίδι νήσῳ
ἐνναέται, πόντου τε παρ' οἴδμασι Τυρσηνοῖο.
Ἔνθεν ἀπειρεσίοις ἐνὶ βένθεσιν ἄλλοθεν ἄλλος
κίδνανται καὶ πᾶσαν ἐπιπλώουσι θάλασσαν.
Πολλὴ δ' ἔκπαγλός τε παρίσταται ἰχθυβόλοισιν
ἄγρη, ὅτ' εἰαρινὸς θύννων στρατὸς ὁρμήσωνται.
Χῶρον μὲν πάμπρωτον ἐπεφράσσαντο θαλάσσης
οὔτε λίην στεινωπὸν ἐπηρεφέεσσιν ὑπ' ὄχθαις,
οὔτε λίην ἀνέμοισιν ἐπίδρομον, ἀλλὰ καὶ αἴθρῃ
καὶ σκεπανοῖς κευθμῶσιν ἐναίσιμα μέτρα φέροντα.
Ἔνθ' ἤτοι πρῶτον μὲν ἐπ' ὄρθιον ὕψι κολωνὸν
ἴδρις ἐπαμβαίνει θυννοσκόπος, ὅστε κιούσας

puerilem; mox autem ipsis inimicus apparet ignis:
sic illi cupiunt irremeabilium insidiarum
irruere latibulum, in-miserum vero incidunt amorem.
Ibi alii quidem appulsi in latiores laqueos
exiliunt, alii vero coerciti in angustioribus foraminibus
amaram sustinent constringendo mortem perficientes.
Multos autem ad-littora pertracto reti
videas utrinque compactos tanquam clavis,
alios quidem etiamnum cogitantes ingredi rete perniciei,
alios vero jam cupientes emergere ex-miseria,
intus humidis detentos in-laqueis.
Thunni porro scombris parem laborem exercent
per-stultitiam; nam his quoque simile desiderium noxæ
incidit, dolosi retis lumbis misceri,
sed non quidem illis sub-aquas intra ventrem *retis*
subire, sed obliquis irruunt dentibus,
corpori meditantes semitam sufficientem; in dentibus vero
humidum infixis inhæret rete, neque ulla ratio
effugiendi, vinculo autem ori-indito laborantes
trahuntur ad terram, a stultitia capti.
Et sane etiam raphidum talis animus *est;* quæ ubi sinum
retis effugerunt, et extra laborem sunt,
iterum revertuntur, reti vero iratæ
morsus infigunt; illud autem ipsis subit intro,
tenetque firmiter confertos intus dentes.
Verum synodontes æquales vadunt manipulis
separati; his autem ubi vir hamum immisit,
ipsi quidem recessim retortum visum in-se-invicem
omnes inflectunt et nolunt propinquare;
verum ubi quis prosiliens ex-altera serie illecebram celeriter] rapuit, tunc etiam aliquis in animo confidentiam
sumit] hamumque proximat et trahitur; illi vero videntes
se-invicem, circa cibum gavisi delectantur,
dum-trahuntur, festinant vero antevertendi-studio, quis
moriatur] primus captus, velut pueri lusibus exultantes.
Thunnorum autem porro genus quidem ex lato est
oceano; vadunt autem in nostri maris opera,
vernarum post rabiem ubi stimulo-perciti-sunt nuptiarum.
Hos enim primum quidem Ibericum intra mare
viri capiunt vi superbientes Hispani;
deinde vero ad Rhodani ostium piscatores
Celtæ, Phocææque prisci incolæ;
tertio capiunt *eos* quicunque Trinacridi insulæ *sunt*
inhabitatores, marisque juxta fluctus Tyrrheni.
Inde immensa per profunda aliunde alius
disperguntur et universum implent mare.
Copiosa autem immensaque præsto-est piscatoribus
præda, quando vernus thunnorum exercitus irruit.
Locum quidem primo-omnium designant maris,
neque valde angustum prona ad littora,
neque admodum ventis expositum, sed tum æthra
tum opacis latebris mediocres mensuras habentem.
Ibi igitur primum quidem supra arduum in-alto collem
catus ascendit thunnispex, qui venientes

παντοίας ἀγέλας τεκμαίρεται, αἵτε καὶ ὅσσαι,
πιφαύσκει δ' ἑτάροισι· τὰ δ' αὐτίκα δίκτυα πάντα
ὥστε πόλις προβέβηκεν ἐν οἴδμασιν· ἐν δὲ πυλωροὶ
δικτύῳ, ἐν δὲ πύλαι μύχατοί τ' αὐλῶνες ἔασιν.
Οἱ δὲ θοῶς σεύονται ἐπὶ στίχας, ὥστε φάλαγγες
ἀνδρῶν ἐρχομένων καταφυλαδόν· οἱ μὲν ἔασιν
ὁπλότεροι, τοὶ δ' εἰσὶ γεραίτεροι, οἱ δ' ἐνὶ μέσσῃ
ὥρῃ· ἀπειρέσιοι δὲ λίνων ἔντοσθε ῥέουσιν,
εἰσόκεν ἱμείρωσι καὶ ἀγρομένους ἀνέληται
δίκτυον· ἀφνειὴ δὲ καὶ ἔξοχος ἵσταται ἄγρη.

omnigenos greges anquirit, quales et quanti *sint*,
nunciatque sociis; mox vero retia cuncta
tamquam urbs procedunt in fluctibus, vestibula enim in
reti et ostia intimaque atria sunt.
Illi vero celeriter feruntur turmatim, tanquam catervæ
virorum proficiscentium tributim; alii quidem sunt
juniores, alii vero sunt seniores, alii denique in media
ætate; infiniti autem intra retia fluunt,
quamdiu cupiunt, et congregatos recipit
rete; locuples autem et eximia constat captura.

ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Ἄλλους δ' ἀγρευτῆρσιν ὑπήγαγε ληΐδα θήρης
ὑγρὸς ἔρως· ὀλοῶν δὲ γάμων ὀλοῆς τ' ἀφροδίτης
ἠντίασαν σπεύδοντες ἑὴν φιλοτήσιον ἄτην.
Ἀλλὰ σύ μοι, κάρτιστε πολισσούχων βασιλήων,
αὐτός τ', Ἀντωνῖνε, καὶ υἱέος ἠγάθεον κῆρ,
πρόφρονες εἰσαΐοιτε καὶ εἰναλίῃσι γάνυσθε
τερπωλαῖς, οἵῃσιν ἐμὸν νόον ἠπιόδωροι
Μοῦσαι κοσμήσαντο καὶ ἐξέστεψαν ἀοιδῆς
δώρῳ θεσπεσίῳ καί μοι πόρον ὑμετέροισι
χίρνασθαι γλυκὺ νᾶμα καὶ οὔασι καὶ πραπίδεσσι.
Σχέτλι' Ἔρως, δολομῆτα, θεῶν κάλλιστε μὲν εἰσιδέειν, ἄλγιστε δ', ὅτε κραδίην ὀροθύνεις, [ὅσσοις
ἐμπίπτων ἀδόκητος, ὑπὸ φρένα δ' ὥστε θύελλα
μίσγεαι, ἀσθμαίνεις δὲ πυρὸς δριμεῖαν ὀμοκλήν,
παφλάζων ὀδύνῃσι καὶ ἀκρήτοισιν ἀνίαις·
δάκρυ δέ σοι προβαλεῖν λαρὸν γάνος, ἠδ' ἐσακοῦσαι
βυσσόθεν οἰμωγήν, σπλάγχνοις θ' ὑπὸ θερμὸν ἔρευθος
φοινίξαι, χρωτός τε παράτροπον ἄνθος ἀμέρσαι,
ὄσσε τε κοιλῆναι, παρά τε φρένα πᾶσαν ἀεῖραι
μαινομένην· πολλοὺς δὲ καὶ ἐς μόρον ἐξεκύλισας,
ὅσσοις χειμέριός τε καὶ ἄγριος ἀντεβόλησας
λύσσαν ἄγων· τοίαις γὰρ ἀγάλλεαι εἰλαπίνῃσιν.
Εἴτ' οὖν ἐν μακάρεσσι παλαίτατος ἐσσὶ γενέθλῃ,
ἐκ χάεος δ' ἀνέτειλας ἀμειδέος, ὀξέϊ πυρσῷ
λαμπόμενος· πρῶτος δὲ γάμων ἐζεύξαο θεσμούς,
πρῶτος δ' εὐναίοις ἀρότοις ἐπεθήκαο τέκμωρ·
εἴτε σε καὶ πτερύγεσσιν ἀειρόμενον θεὸν ὄρνιν
τίκτε Πάφου μεδέουσα πολυφράδμων Ἀφροδίτη,
εὐμενέοις, πρηΰς τε καὶ εὔδιος ἄμμιν ἱκάνοις
μέτρον ἄγων· οὐ γάρ τις ἀναίνεται ἔργον ἔρωτος.
Πάντῃ μὲν κρατέεις, πάντῃ δέ σε καὶ ποθέουσι
καὶ μέγα πεφρίκασιν· ὁ δ' ὄλβιος, ὅστις ἔρωτα
εὐκραῆ κομέει τε καὶ ἐν στέρνοισι φυλάσσει·
σοὶ δ' οὔτ' οὐρανίης γενεῆς ἅλις, οὔτε τι φύτλης
ἀνδρομέης· οὐ θῆρας ἀναίνεαι, οὐδ' ὅσα βόσκει
ἀὴρ ἀτρύγετος, νεάτης δ' ὑπὸ κεύθεσι λίμνης
δύνεις, ὁπλίζῃ δὲ καὶ ἐν νεπόδεσσι κελαινοὺς
ἀτράκτους, ὡς μή τι τεῆς ἀδίδακτον ἀνάγκης

DE PISCATIONE

LIBER QUARTUS.

Alios vero piscatoribus subjecit prædam venationis
humidus amor; exitialibus enim conjugiis perniciosæque
veneri] occurrunt festinantes ad-suam amatoriam noxam.
Sed tu mihi, potentissime urbes-tenentium regum,
ipseque, o-Antonine, et filii divinum cor,
benevoli auscultetis et marinis gaudeatis
oblectationibus, qualibus meam mentem munificæ
Musæ ornarunt et coronarunt carminis
munere divino et mihi præbuerunt vestris
miscere dulcem liquorem et auribus et animis.
Perniciose Amor, fraudulente, deorum pulcherrime oculis] ad-intuendum, dolorificentissime vero, cum cor perturbas] illabens improvisus, sub pectus vero tanquam procella
misceris, efflas autem ignis acerbam vim,
æstuans doloribus et immodicis cruciatibus;
lacrimas autem tibi emittere profusum gaudium *est* et audire] ex-imo ejulatum, et sub visceribus calidum ruborem
purpurare, et cutis mutatum florem abolere,
oculosque cavare, mentemque omnem evertere
furibundam; multos vero etiam in mortem provolvisti,
quibuscunque impetuosus et efferatus occurristi,
rabiem afferens; talibus enim exultas epulis.
Sive itaque inter deos antiquissimus es ortu,
ex Chao autem emersisti informi, acuta face
splendens; primus autem conjugiorum junxisti leges,
primus item cubiculariis arationibus imposuisti finem;
sive te etiam alis sublatum deum volucrem
peperit Paphi regina ingeniosa Venus,
benevolens-sis, mitisque et serenus nobis venias
mensuram ferens; non enim quisquam recusat opus amoris.
Ubique quidem imperas, ubique vero te etiam expetunt
et valde pertimescunt; is vero beatus *est*, qui amorem
temperatum fovet et in præcordiis custodit;
tibi vero neque cœlestis gens satis est, neque genus
humanum; non feras renuis, nec quæcunque pascit
aer infructuosus; intimi vero sub latebras stagni
mergeris, expedis vero etiam in pisces fuscas
sagittas, ut ne quicquam tuæ indoctum necessitatis

λείπηται, μηδ' ὅστις ὑπόβρυχα νήχεται ἰχθύς.
Οἵην μὲν φιλότητα μετ' ἀλλήλοισι ῥύονται
καὶ πόθον ὀξυβελῆ στικτοὶ σκάροι, οὐδ' ἐνὶ μόχθοις
ἀλλήλους λείπουσιν, ἀλεξητῆρι δὲ θυμῷ
πολλάκι μὲν πληγέντος ὑπ' ἀγκίστροιο δαφοινοῦ
ἄλλος ἐπαΐξας πρόμαχος σκάρος ἰχθὺς ὀδοῦσιν
ὁρμιὴν ἀπέκερσε καὶ ἐξεσάωσεν ἑταῖρον,
καὶ δόλον ἠμάλδυνε καὶ ἀσπαλιῆ' ἀκάχησεν.
Ἤδη δ' ἐν κύρτοισι παλιμπλεκέεσσιν ἁλόντα
ἄλλος ὑπεξέκλεψε καὶ ἐξείρυσσεν ὀλέθρου·
εὖτε γὰρ ἐς κύρτοιο πέσῃ λόχον αἰόλος ἰχθὺς,
αὐτίκ' ἐπεφράσθη τε καὶ ἐκδῦναι κακότητος
πειρᾶται, τρέψας δὲ κάτω κεφαλήν τε καὶ ὄσσε,
ἔμπαλιν εἰς οὐρὴν ἀνανήχεται ἕρκος ἀμείβων·
ταρβεῖ γὰρ σχοίνους τανακηκέας, αἳ πυλεῶνι
ἀμφιπεριφρίσσουσι καὶ οὐτάζουσιν ὀπωπὰς
ἀντίον ἐρχομένοιο, φυλακτήρεσσιν ὁμοῖαι.
Οἱ δέ μιν εἰσορόωντες ἀμήχανα δινεύοντα
ἔκτοθεν ἀντιόωσιν ἀρηγόνες, οὐδ' ἐλίποντο
τειρομένου· καί πού τις ἑὴν ὤρεξε διασχὼν
οὐρὴν ἠΰτε χεῖρα λαβεῖν ἔντοσθεν ἑταίρῳ·
αὐτὰρ ὁ δὰξ μὲν ἔρεισεν, ὁ δ' ἔσπασεν ἄϊδος ἔξω
οὐρὴν ἡγήτειραν ὑπὸ στόμα δεσμὸν ἔχοντα.
Πολλάκι δὲ προβαλόντος ἑὴν ἔντοσθεν ἁλόντος
οὐρὴν ἄλλος ἔμαρψε καὶ ἐξείρυσσε θύραζε
ἑσπόμενον· τοιοῖσδε νοήμασι πότμον ἄλυξαν.
Ὡς δ' ὅτε παιπαλόεσσαν ἀναστείχωσι κολώνην
φῶτες ὑπὸ σκιερῆς νυκτὸς κνέφας, ἡνίκα μήνη
κέκρυπται, νεφέων δὲ κελαινιόωσι καλύπτραι,
οἱ δ' ὄρφνῃ μογέουσι καὶ ἀτρίπτοισι κελεύθοις
πλαζόμενοι, χεῖράς τε μετ' ἀλλήλοισιν ἔχουσιν,
ἑλκόμενοί θ' ἕλκουσι, πόνων ἐπίκουρον ἀμοιβήν·
ὣς οἵγ' ἀλλήλοισιν ἀμοιβαίῃ φιλότητι
ἀλκτῆρες γεγάασι· τὸ δέ σφισι μήσατ' ὄλεθρον
δειλαίοις, ὀλοοῦ δὲ καὶ ἀλγινόεντος ἔρωτος
ἠντίασαν, βλαφθέντες ἐπιφροσύναις ἁλιήων.
Τέσσαρες ἐμβεβάασι θοὸν σκάφος ἀγρευτῆρες,
τῶν ἤτοι δοιοὶ μὲν ἐπηρετμοισι πόνοισι
μέμβλονται, τρίτατος δὲ δολόφρονα μῆτιν ὑφαίνει.
Θῆλυν ἀναψάμενος σύρει σκάρον ἀκροτάτοιο
χείλεος ἐν δίνῃσι λινοζεύκτῳ ὑπὸ δεσμῷ·
ζωὴν μὲν κέρδιστον ἀνελκέμεν· ἣν δὲ θάνῃσι,
δελφῖνος μολίβοιο μετὰ στόμα δέξατο τέχνην.
Μηρίνθου δ' ἑτέρωθεν ἐλήλαται ἄλλος ὄπισθεν
δινωτὸς μολίβοιο βαρὺς κύβος ἅμματος ἄκρου·
καί ῥ' ἡ μὲν ζωῇ ἐναλίγκιος ἐν ῥοθίοισιν
ἑλκομένη θήλεια τιταίνεται ἐξ ἁλιῆος.
Τέτρατος αὖ κύρτοιο βαθὺν δόλον ἀντίον ἕλκει
ἐγγύθεν· οἱ δ' ὁρόωντες ἀολλέες ἰθὺς ἵενται
κραιπνὸν ἐπειγόμενοι βαλιοὶ σκάροι, ὄφρα ῥύωνται
ἑλκομένην, ἀπάτην δὲ περιπροθέουσιν ἁπάντη,
οἴστρῳ θηλυμανεῖ βεβιημένοι· οἱ δ' ἐλάτῃσι
νῆα κατασπέρχουσιν ὅσον σθένος· οἱ δ' ἐφέπονται
ἐσσυμένως· τάχα δέ σφι πανύστατος ἔπλετ' ἀρωγή.

relinquatur, ne quidem qui humida natat piscis.
Qualem quidem amorem inter se-mutuo observant,
et desiderium vehemens varii scari, ne-quidem in laboribus] sese-mutuo deserunt, auxiliatore autem animo
sæpe quidem percussi ab hamo cruento
alius assiliens defensor scarus piscis dentibus
lineam detondet et eripit salvum socium,
et dolum irritum-facit et piscatorem dolore-afficit.
Jam vero in nassis reflexis captum
alius subtrahit et conservat-ex interitu;
ubi enim in nassæ incidit insidias versicolor piscis,
statim considerat et emergere ex-pernicie
conatur, convertens autem deorsum caputque et oculos,
retro caudam versus renatat, claustrum transiliens;
metuit enim funes longis aciebus-munitos, qui ostio
circum-horrent et vulnerant oculos
ex-adverso venientis, custodibus similes.
Illi vero eum conspicientes inexplicabiliter se-torquentem,
exterius occurrunt opitulatores, neque recedunt
a-presso; et interdum aliquis suam porrigit distendens
caudam, tanquam manum apprehendendam intus socio;
at hic quidem mordicus infigitur, ille vero extrahit *eum* ex
inferno,] caudam ducem sub ore vinculum habentem.
Sæpe exerente suam eo-qui intus captus-est
caudam, alius corripit et extrahit foras
sequentem; talibus vaframentis mortem evitant.
Ut autem cum asperum ascendunt collem
viri sub umbrosæ noctis caliginem, quando luna
occultata-est, nubium vero obscurant *eam* velamina,
illi vero in-caligine laborant, et non-tritis viis
errabundi, manusque inter sese *consertas* habent,
tractique trahunt, laborum auxiliari vicissitudine:
sic illi sibi-invicem mutua amicitia
sospitatores sunt; hoc autem ipsis machinatur interitum
miseris, pernicioso autem et dolorifico amori
occurrunt, læsi insidiis piscatorum.
Quatuor conscendunt velocem scapham piscatores,
quorum videlicet duo quidem remigii laboribus
occupantur, tertius vero fraudulentum consilium texit.
Femininum alligans trahit scarum summo
labio in aquis linteo sub vinculo;
vivam quidem utilissimum *est* attrahere, si vero mortua
fuerit] delphini (*ponderis*) plumbei per os recipit artem.
Ex-linea vero altrinsecus demissus-est alius retro
volutus plumbi gravis cubus nexu summo;
et hæc quidem vivæ similis in fluentis
tracta femina emittitur a piscatore.
Quartus rursum nassæ profundum dolum ex-adverso trahit
prope; ipsi vero videntes densi recta appetunt
velociter festinantes, picti scari, ut liberent
tractam, scapham autem circumcurrunt omni-ex-parte,
œstro mulieroso adacti; hi vero remis
navem accelerant, quantum possunt, illi vero sequuntur,
cum-impetu; celeriter autem ipsis extremum est auxilium.

Εὖτε γὰρ ἀγρομένους τε καὶ ἄσχετα μαιμώοντας
θηλείης ἐπὶ λύσσαν ἴδῃ νόος ἀσπαλιῆος,
ἐν κύρτῳ κατέθηκεν ὁμοῦ λίνον ἠδὲ μόλιβδον,
ὃς σκάρον ἐμβαρύθων εἴσω σπάσεν· οἱ δ' ἄρ' ὁμαρτῇ,
ὡς ἴδον, ὡς ἐκέχυντο παραφθαδὸν ἄϊδος ἕρκος
πλεκτὸν ἐπισπεύδοντες, ἐπειγομένοις δὲ λόχοισι
στείνονται προβολαί τε λύγων καὶ χάσμα πυλάων
ἀργαλέον· τοῖοι γὰρ ἐπισπέρχουσι μύωπες.
Ὡς δὲ ποδωκείης μεμελημένοι ἄνδρες ἀέθλων,
στάθμης ὁρμηθέντες ἀπόσσυτοι, ὠκέα γυῖα
προπροτιταινόμενοι, δολιχὸν τέλος ἐγκονέουσιν
ἐξανύσαι· πᾶσι δὲ πόθος νύσσῃ τε πελάσσαι,
νίκης τε γλυκύδωρον ἑλεῖν κράτος, ἔς τε θύρετρα
ἀΐξαι, καὶ κάρτος ἀέθλιον ἀμφιβαλέσθαι·
τόσσος ἔρως καὶ τοῖσιν ἐς ἄϊδος ἡγεμονεύει
ἐσθορέειν κευθμῶνας ἀνοστήτοιο λόχοιο.
Κύντατα δ' ἐς φιλότητα πανύστατον οἶστρον ἔχοντες
αὐτόμολοι πιμπλᾶσιν ἐφίμερον ἀνδράσιν ἄγρην.
Ἄλλοι δ' αὖ θήλειαν ἔσω κύρτοιο κελαινοῦ
ζωὴν ἐγκαθιέντες ὑπὸ σπιλάδεσσι τίθενται
κείναις, ᾗσι μέλει γλαγόεις σκάρος· οἱ δ' ὑπ' ἔρωτος
αὔρῃ θελγόμενοι φιλοτησίῃ ἀμφαγέρονται,
ἀμφί τε λιχμάζουσι καὶ ἐξερέουσιν ἁπάντη
μαιόμενοι κύρτοιο κατήλυσιν· αἶψα δ' ἵκοντο
εἰσίθμην εὐρεῖαν ἀνέκβατον ἕρκος ἔχουσαν,
ἐς δ' ἔπεσον ἅμα πάντες ὁμιλαδὸν, οὐδέ τι μῆχος
ἐκδῦναι, στυγερὴν δὲ πόθων εὕραντο τελευτήν.
Ὡς δέ τις οἰωνοῖσι μόρον δολόεντα φυτεύων
θήλειαν θάμνοισι κατακρύπτει λασίοισιν
ὄρνιν, ὁμογλώσσοιο συνέμπορον ἠθάδα θήρης·
ἡ δὲ λίγα κλάζει ξουθὸν μέλος, οἱ δ' ἀΐοντες
πάντες ἐπισπέρχουσι καὶ ἐς βρόχον αὐτοὶ ἵενται,
θηλυτέρης ἐνοπῇσι παραπλαγχθέντες ἰωῆς·
τοῖς κεῖνοι κύρτοιο πέσον λαγόνεσσιν ὁμοῖοι.
Τοίην δ' αὖ κεφάλοισιν ἔρως περιβάλλεται ἄτην·
καὶ γὰρ τοὺς θήλεια παρήπαφεν ἐν ῥοθίοισιν
ἑλκομένη· θαλερὴ δὲ πέλοι λιπόωσά τε γυῖα·
ὧδε γὰρ εἰσορόωντες ἀπείρονες ἀμφαγέρονται·
κάλλεϊ δ' ἐκπάγλως βεβιημένοι οὐκ ἐθέλουσι
λείπεσθαι· πάντη δὲ πόθων ἴϋγγες ἄγουσι
θαλπομένους, εἰ καί σφιν ἀνάρσιον ἡγεμονεύοις
χέρσον ὑπεξερύων θῆλυν δόλον· οἱ δ' ἐφέπονται
ἀθρόοι, οὔτε δόλων μεμνημένοι οὔθ' ἁλιήων·
ἀλλ' ὥστ' ἠΐθεοι περικαλλέος ὄμμα γυναικὸς
φρασσάμενοι πρῶτον μὲν ἀποσταδὸν αὐγάζονται,
εἶδος ἀγαιόμενοι πολυήρατον, ἄγχι δ' ἔπειτα
ἤλυθον, ἐκ δ' ἐλάθοντο καὶ οὐκέτι κεῖνα κέλευθα
ἔρχονται τὰ πάροιθεν, ἐφεσπόμενοι δὲ γάνυνται
θελγόμενοι λιαρῇσιν ὑπὸ ῥιπῇς Ἀφροδίτης·
ὣς κείνων οἰστρηδὸν ἐπόψεαι ὑγρὸν ὅμιλον
εἱλομένων· τάχα δέ σφιν ἀπεχθέες ἦλθον ἔρωτες·
αἶψα γὰρ ἀμφίβληστρον ἀνὴρ εὐεργὲς ἀείρας,
κόλπον ἐπιπροέηκε καὶ ἄσπετον ἔσπασε θήρην,
ῥηϊδίως ἀψῖσι περίσχετον ἀμφικαλύψας.

Quando enim congregatosque et effuse ruentes
feminæ in rabiem videt animus piscatoris,
in nassa reponit simul linum atque plumbum,
quod scarum aggravans intro trahit; illi vero conjunctim,
ut vidère, ut infusi-sunt certatim ad-inferni septum
plexum properantes, frequentatis autem manipulis
arctantur et ostia viminum et hiatus portarum
difficilis; tales enim irruunt stimuli.
Ut autem pernicitati-pedum studentes viri in-certaminibus
carceribus elapsi, ruentes, velocia genua
assidue-ulterius-protendentes, longum stadium satagunt
conficere; omnibus autem desiderium metamque propin-
quandi] victoriæque dulcem auferendi excellentiam, inque
fores] ruendi et præstantiam certaminis sibi-conciliandi:
tantus amor etiam his in inferni *domum* dux-est,
ut-insiliant latebras irremeabilium insidiarum.
Impudentissime vero in amorem extremum stimulum
habentes] spontanei implent desiderabilem viris capturam.
Alii vero rursum feminam intra nassam obscuram
vivam indentes sub scopulis ponunt
illis, quibus studet lacteus scarus; illi vero præ amore
aura demulsi amatoria circum-congregantur,
circumque lambunt et exquirunt undique
indagantes nassæ descensum; statim vero perveniunt
ad-introitum latum, ineluctabile septum habentem,
irruunt autem simul omnes cumulatim, neque ulla ratio
est emergendi, odiosum vero amorum invenerunt finem.
Ut autem aliquis avibus mortem dolosam serens
feminam fruticibus occultat densis;
avem, æquisoni comitem consuetum aucupii;
hæc autem suaviter cantillat argutum carmen, illæ vero
audientes] omnes approperant et in laqueum ipsæ immittun-
tur,] femininæ sonis seductæ vocis:
his illi nassæ illabuntur lateribus similes.
Talem vero etiam cephalis amor conciliat noxam;
nam et hos femina decipit in aquis
tracta; florida vero sit pinguisque membra:
sic enim conspicientes *ipsam* infiniti circum-colliguntur,
pulchritudine vero mirum-in-modum subacti nolunt
deserere; quovis autem desideriorum illecebræ ducunt
calefactos, etiamsi ipsos infestam ducas
in-terram, extrahens femineam fraudem; illi vero sequuntur
densi, neque fraudium recordati neque piscatorum;
sed tanquam juvenes perpulchræ vultum mulieris
spectantes, primo quidem eminus contemplantur,
formam mirantes peramabilem, prope vero postea
accedunt, et obliviscuntur, et non-amplius per illas vias
incedunt, per-quas antea, sectantes autem lætantur
deliniti suavibus motibus Veneris:
sic illorum œstri-ictu videas humidum cœtum
volutorum; mox autem ipsis invisi veniunt amores;
statim enim verriculum vir affabre-factum elevans
sinum projicit et copiosam attrahit capturam,
facile maculis-retis comprehensam circumtegens.

Σηπίαι αὖ δυσέρωτες ἐπὶ πλέον ἔδραμον ἄτης·
οὐ γὰρ τοῖς οὐ κύρτον ὀλέθριον οὔτε λίνοιο
ἀμφιβολὰς ἐφέηκαν ἁλίστονοι ἀγρευτῆρες,
ἀλλ' αὔτως ἐρύουσιν ἀναψάμενοι μίαν οἴην
ἐν ῥοθίοις· αἱ δ' εὖτ' ἂν ἀπόπροθεν ἀθρήσωσιν,
αἶψα μάλ' ἀντιόωσι, περιπλέγδην δ' ἐνέχονται
ἐμφύμεναι σπείρῃσιν, ἅτε ξείνηθεν ἰδοῦσαι
παρθενικαὶ δηναιὸν ἀδελφεὸν ἢ γενετῆρα
ἤπιον ἐν μεγάροισιν ἀπήμονα νοστήσαντα·
ἠὲ νέον ζεύγλῃσιν ὑπ' εὐναίης ἀφροδίτης
κούρη ληϊσθεῖσα γάμων εὐαγρέϊ δεσμῷ
νυμφίον ἀμφέπλεξεν, ἐπ' αὐχένι πάννυχα δεσμὰ
ἀργεννοῖς ἑκάτερθε βραχίοσι γυρώσασα·
ὣς τότε κερδαλέαι περὶ σηπίαι εἱλίσσονται
ἀλλήλαις· οὐδέ σφι μεθίεται ἔργον ἔρωτος,
εἰσόκεν ἐξερύσωσιν ἐπὶ σκάφος ἀσπαλιῆες·
αἱ δ' ἔτι συμπεφύασι, πόθῳ δ' ἅμα πότμον ἕλοντο.
Τὰς μὲν καὶ κύρτοισι παρήπαφον εἴαρος ὥρῃ·
κύρτους γὰρ σκιάσαντες ὑπὸ πτόρθοισι μυρίκης
ἢ κομάρου πετάλοισι τεθηλόσιν ἠὲ καὶ ἄλλῃ
λάχνῃ, ἐπ' ἠϊόνεσσι πολυψαμάθοισιν ἔθηκαν·
αἱ δ' ἅμα μὲν γενεῆς κεχρημέναι ἠδὲ καὶ εὐνῆς
κύρτον ἔσω σπεύδουσι, καὶ ἥμεναι ἐν πετάλοισιν
αὐτοῦ μὲν παύσαντο πόθου, παύσαντο δὲ δειλῆς
ζωῆς, ἀγρευτῆρσιν ἀνελκόμεναι πινυτοῖσιν.
Ἔξοχα δ' ἐκ πάντων νεπόδων ἀλγεινὸν ἔρωτα
κόσσυφος ἀθλεύει, κίχλης δ' ἐπιδαίεται ἦτορ,
οἴστρῳ τε ζήλῳ τε, βαρύφρονι δαίμονι, θύων.
Κοσσύφῳ οὔτ' εὐνὴ μία σύννομος, οὐ δάμαρ οἴη,
οὐ θάλαμος, πολλαὶ δ' ἄλοχοι, πολλαὶ δὲ χαράδραι
κεκριμέναι κεύθουσιν ἐφέστια λέκτρα γυναικῶν·
τῇσιν ἀεὶ πᾶν ἦμαρ ὑπὸ γλαφυροῖσι μυχοῖσι
κίχλαι ναιετάουσιν, ἀλίγκιαι ἀρτιγάμοισι
νύμφαις, ἃς οὐκ ἄν τις ἴδοι θαλάμοιο πάροιθεν
ἐρχομένας· ἐν δέ σφι γαμήλιος αἴθεται αἰδώς·
ὣς αἵγ' ἐνδόμυχοι θαλάμων ἔντοσθεν ἑκάστη
αἰεὶ δηθύνουσιν, ὅπῃ πόσις αὐτὸς ἀνώγει.
Κόσσυφος αὖ πέτρῃσι παρήμενος οὔποτε λείπει,
αἰὲν ἔχων φυλακὴν λεχέων ὕπερ, οὐδέ ποτ' ἄλλῃ
τέτραπται, πᾶν δ' ἦμαρ ἑλίσσεται, ἄλλοτε δ' ἄλλους
παπταίνει θαλάμους, καί οἱ νόος οὔτ' ἐπὶ φορβὴν
στέλλεται, οὔτε τιν' ἄλλον ἔχει πόνον, ἀλλ' ἐπὶ νύμ-
μοχθίζει δύσζηλος ἀειφρούροισι πόνοισι· [φαις
νυκτὶ δέ οἱ βρώμης τε μέλει, καὶ παύεται ἔργων
τυτθὸν ὅσον φυλακῆς ἀζηχέος· ἀλλ' ὅτε κίχλαι
ὃν τόκον ὠδίνωσιν, ὁ δ' ἄσχετα τῆμος ἀΐσσει
ἀμφιπεριδρομέων, ἐπὶ δ' ἔρχεται ἄλλοτε ἄλλην
εἰς ἄλοχον, μέγα δή τι περιτρομέοντι ἐοικώς
ὠδίνων. Οἷον δὲ μετὰ φρεσὶν ἄχθος ἀλύει
μήτηρ, τηλυγέτοιο θοὴν ὠδῖνα θυγατρὸς [κῶν·
πρωτολεχοῦς φρίσσουσα· τὸ γὰρ μέγα δεῖμα γυναι-
αὐτὴν δ' οὔτι χέρειον ἱκάνεται εἰλειθυίης
κῦμα πόνων, πάντῃ δὲ διὲκ θαλάμων δεδόνηται
εὐχομένη, στενάγουσα, μετήορον ἦτορ ἔχουσα,

Sepiæ porro perdite-amantes ad majorem currunt noxam;
non enim his neque nassam exitialem, neque lini
circumvolutiones immittunt in-mari-laborantes piscatores,
sed facili-negocio attrahunt alligantes unam solam
in aquis; illæ vero ubi eminus viderunt,
celeriter admodum accurrunt, circumplicatæque inhærent
impactæ gyris, tanquam peregre videntes
virgines diu-absentem fratrem aut genitorem
mitem domum incolumem reversum;
aut recens jugis cubiculariæ veneris
puella capta nuptiarum felici vinculo
sponsum amplectitur, collo per-totam-noctem vincula
candidis utrinque brachiis circumdans:
ita tunc astutæ sepiæ circumvolvuntur
inter-sese; non enim ipsis remittitur opus amoris,
donec extrahant *eas* in scapham piscatores;
illæ vero adhuc cohærent, cum-amore vero simul mortem
oppetunt.] Has quidem etiam nassis decipiunt veris tem-
pore;] nassas enim obumbrantes sub ramis myricæ
aut oleastri frondibus floridis aut etiam alia
lanugine, in littoribus arenosis ponunt;
illæ vero simul quidem generationis appetentes atque con-
cubitus,] nassam intra festinant, et sedentes in frondibus
ibi quidem desinunt ab-amore, desinunt vero-etiam a-misera
vita, a-piscatoribus extractæ solertibus.

Eximie vero ex omnibus piscibus tristem amorem
merulus exercet, in turdos autem flagrat pectore,
œstroque Zeloque, gravi deo, æstuans.
Merulo neque cubile unum sociale, non conjux una,
non thalamus, multæ vero uxores, multæque speluncæ
separatæ occultant domestica cubicula feminarum;
his semper per-totum diem sub cavis latebris
turdi habitant, similes recens-nuptis
sponsis; quas non quisquam viderit extra thalamum
progredientes; in ipsis vero nuptialis flagrat pudor;
sic hæ quoque abditæ intra thalamos unaquæque
semper commorantur, ubi maritus ipse jubet.
Merulus rursum petris assidens nunquam relinquit *eas*,
semper agens excubias pro lectis, nec unquam alio
vertitur, toto vero die versatur *ibi*, alias autem alios
observat thalamos, et ipsi animus neque ad pabulum
mittitur, nec ullum alium habet laborem, sed super sponsis
sollicitus-est male-æmulus pervigilibus laboribus;
noctu autem ipsi et esca curæ-est, et quiescit ab-operibus
pauxillum quantum custodiæ continuæ; sed quum turdi
suum partum edunt, tum hic indomitus fertur
circumcursitans, venit autem alias aliam
ad uxorem, valde sane trepidanti similis
dolorum-partus-causa. Qualem vero in animo dolorem susti-
net] mater, unicæ celerem partionem filiæ
primiparæ horrens; hic enim magnus metus *est* mulierum;
ipsam vero nihilo minor attingit partûs
laborum fluctus, ubique vero extra thalamum circumagitur
vota-faciens, suspirans, suspensum animum habens,

εἰσόκε λυσιπόνοιο βοῆς ἔντοσθεν ἀκούσῃ·
ὣς ὃ περιτρομέων ἀλόχοις μέγα δαίεται ἦτορ.
Τοῖόν που λεχέων ἀΐω νόμον ἐντύνεσθαι
Ἀσσυρίους, οἳ Τίγριν ὑπὲρ πόρον ἄστε' ἔχουσι,
Βάκτρων τ' ἐνναετῆρας, ἑκηβόλον ἔθνος ὀϊστῶν·
καὶ γὰρ τοῖς πλέονές τε γαμήλια λέκτρα γυναῖκες
κεκριμέναι μεθέπουσι, καὶ εὐνάζονται ἅπασαι
νύκτας ἀμειβόμεναι· μετὰ δέ σφισι κέντρον ὀπηδεῖ
ζήλου ἀνιαροῖο, περὶ ζήλῳ δ' ὀλέκονται,
αἰὲν ἐπ' ἀλλήλοισι βαρὺν θήγοντες ἄρηα.
Ὣς οὐδὲν ζήλοιο κακώτερον ἀνδράσιν ἄλγος
ἐντρέφεται, πολλοὺς δὲ γόους, πολλὰς δὲ τίθησιν
οἰμωγάς· λύσσης γὰρ ἀναιδέος ἐστὶν ἑταῖρος·
λύσσῃ δ' ἀσπασίως ἐπιμίσγεται, ἐς δὲ βαρεῖαν
ἄτην ἐξεχόρευσε, τέλος δέ οἱ ἔπλετ' ὄλεθρος.
Ὅς καὶ τὸν δύστηνον ὑπήγαγε κόσσυφον ἄτῃ
δμηθῆναι, χαλεπῆς δὲ γάμων ἤντησεν ἀμοιβῆς.
Εὖτε γὰρ ἀθρήσῃ σπιλάδων ἔπι δινεύοντα
ἰχθὺν ἀσπαλιεύς, ἀλόχοις πέρι μόχθον ἔχοντα,
ἀγκίστρῳ κρατερῷ περιβάλλεται ὅττι τάχιστα
καρῖδα ζώουσαν, ἐπ' ἀγκίστροιο δ' ὕπερθε
βριθὺς ἀνήρτηται μολίβου κύβος· αὐτὰρ ὃ λάθρῃ
πρὸς πέτραις ἀφέηκε βαρὺν δόλον, ἐγγύθι δ' αὐτῶν
δινεύει θαλάμων· ὃ δ' ἐσέδρακεν, αἶψα δ' ὀρινθεὶς
ὡρμήθη, καρῖδα δόμων ἔντοσθεν ἱκάνειν
ἐλπόμενος λεχέεσσιν ἀνάρσιον ἠδ' ἀλόχοισιν·
αἶψα δ' ἐπιθύσας ὃ μὲν ἔλπεται ἐν γενύεσσι
τίνυσθαι καρῖδος ἐπήλυσιν, οὐδ' ἐνόησεν
ὃν μόρον ἀμφιχανών· ἁλιεὺς δέ μιν αἶψα δοκεύσας
χαλκείαις ξυνέπειρεν ἀνακρούων γενύεσσιν,
εἴρυσέ τ' ἀσχαλόωντα καὶ ὕστατον ἀσπαίροντα,
καί πού μιν τοίοισιν ἐνίπαπε κερτομίοισι·
Νῦν δή, νῦν ἀλόχους τε περιφρούρευε φυλάσσων,
ὦ τάλαν, ἐν θαλάμοις τε μένων ἐπιτέρπεο νύμφαις·
οὐ γάρ τοι μία κύπρις ἐφήνδανεν οὐδὲ μί' εὐνή,
ἀλλὰ μάλ' ἐν τόσσῃσιν ἀγάλλεο μοῦνος ἀκοίτης
εὐναῖς· ἀλλ' ἴθι δεῦρο, γάμος δέ τοί ἐστιν ἑτοῖμος,
νυμφίε, χερσαίοιο πυρὸς λευκάμπυχος αὐγή.
Τοιάδε που νείκεσσε καὶ οὐκ ἀΐοντι πιφαύσκων.
Κίχλαι δ', εὖτε θάνῃ φρουρὸς πόσις, ἐκτὸς ἰοῦσαι
πλάζονται θαλάμων, ξυνὸν δ' ἕλον ἀνέρι πότμον.
Καὶ μὴν δὴ φιλότητι καὶ ἀλλήλων ἐπαρωγῇ
ὄλλυνται γαλεοί τε κύνες καὶ φῦλα κελαινῶν
κεντροφόρων· λευκὸς μὲν ἐπ' ἀγκίστρῳ πεπέδηται
ἰχθύς, ἀσπαλιεὺς δὲ κιών, ὅθι πηλὸς ἀϊδνὴς
ἐμβύθιος δολιχῇσιν ὑφίζεται ὀργυιῇσιν,
ἄγκιστρον καθέηκε, θοῶς δέ τις ἔσπασεν ἄτην
ἀντιάσας· ὃ μὲν αὐτίκ' ἀνέλκεται, οἱ δέ μιν ἄλλοι
φρασσάμενοι μάλα πάντες ἀολλέες ἐγγὺς ἕπονται,
ὄφρ' αὐτὴν ἐπὶ νῆα καὶ ἀγρευτῆρας ἵκωνται.
Δὴ τότε τοὺς μὲν ἕλοις ὑποχῆς περιηγέϊ κύκλῳ,
τοὺς δὲ σιδηρείοισι καταΐγδην στυφελίζων
αἰχμαῖς τριγλώχισι καὶ ἀλλοίοισι δόλοισιν·
οὐ γὰρ πρὶν φεύγουσιν ἀπότροποι, εἰσόκ' ἑταῖρον

donec vocem quæ-laborem-solvat intus audiverit:
sic ille trepidans circum uxores vehementer cruciatur animo.
Talem alicubi cubilium audio legem instituisse
Assyrios, qui Tigrim supra flumen urbes habent,
Bactrorumque incolas, jaculatricem sagittarum nationem;
etenim his pluresque connubiales lectos uxores
distinctæ curant, et concumbunt omnes
noctes alternantes, at ipsos stimulus comitatur
zeli cruciabilis, zelo autem pereunt,
semper in-se-mutuo gravem acuentes martem.
Sic nullus zelotypia pejor hominibus dolor
inest, multos vero luctus multosque affert
ejulatus; furoris enim impudentis est socia;
furori autem libenter commiscetur, inque gravem
noxam evadit, finis vero ei est exitium.
Quæ etiam miserum inducit merulum noxa
domari, in difficiles autem nuptiarum incidit vices.
Quando enim videt ad scopulos commorantem
piscem piscator, pro uxoribus laborem sustinentem,
hamo firmo circumdat quam celerrime
caridem vivam, supra hamum vero
gravis aptus-est plumbi cubus; at ipse clam
ad rupes demittit gravem dolum, prope vero ipsos
versatur thalamos; ille autem conspicit, statimque excitatus
fertur-cum-impetu, caridem intra domos venturam
sperans, lectis inimicam et uxoribus;
statim vero irruens ille quidem sperat maxillis
ulturum-se caridis adventum, neque animadvertit
suæ morti se-inhiasse; piscator vero ipsum statim observans
æneis configit impellens genis,
trahitque ægre-ferentem et extremum palpitantem,
et forte ipsum talibus increpat insultationibus:
Nunc jam, nunc circum uxores excuba custodiens,
o miser, in thalamisque manens oblectare sponsis;
non enim tibi una venus placuit, neque unum cubile,
sed valde tot gaudes solus uxoris
lectis; verum-age, veni huc, nuptiæ vero tibi sunt paratæ,
sponse, terrestris ignis illustris splendor.
Talia quædam exprobrat etiam non audienti dicens.
Turdi vero, quando mortuus-est custos maritus, extra procedentes] thalamos errant communemque oppetunt cum viro mortem.] Et profecto amore et mutuo auxilio
pereunt galeique canes et genera nigrorum
centrophororum; albus quidem supra hamum ligatus-est
piscis, piscator autem profectus *eo*, ubi lutum obscurum
in-profundo longis insidet ulnis,
hamum demittit, celeriter autem aliquis attrahit noxam
qui-inciderit; ille quidem mox attrahitur, at ipsum alii
observantes admodum omnes frequentes prope sequuntur,
donec ipsam ad navem et piscatores venerint.
Tum sane alios quidem ceperis retis rotundo circulo,
alios vero ferreis cum-impetu percutiens
cuspidibus triplicibus et aliis dolis;
non enim prius fugiunt retrogradi, quam socium

ἑλκόμενον λεύσσωσιν, ὁμοῦ δ' ἐθέλουσιν ὀλέσθαι.
Οἷον δ' ἀρτιφάτου παιδὸς νέκυν ἐκ μεγάροιο
τύμβον ἐς ἀμφίκλαυτον ἑοὶ στέλλουσι τοκῆες
τηλυγέτου, τῷ πολλὰ μάτην περιμοχθήσωσι·
δρυπτόμενοι δ' ὀδύνῃσι τέκος περικωκύοντες
ἠρίῳ ἐμπεφύασι καὶ οὐκ ἐθέλουσι μέλαθρα
νοστῆσαι, ξυνῇ δὲ θανεῖν δυσπενθέϊ νεκρῷ·
ὡς οἵγ' οὐκ ἐθέλουσιν ἀνελκομένοιο λιπέσθαι,
εἰσόκεν αὐτὸν ὄλεθρον ὑπ' ἀγρευτῆρσιν ὄλωνται.
Ἄλλους δὲ ξεῖνός τε καὶ οὐκ ἐνδήμιος ἅλμης
εἷλεν ἔρως, χερσαῖον ἐπ' ἰχθύσιν οἶστρον ἐγείρων
ἔξαλον· ἀλλοδαπῆς φιλίης βέλος οἷον ἱκάνει
πουλύποδας σαργῶν τε γένος πέτρῃσιν ἑταῖρον.
Ἤτοι πουλύποδες μὲν Ἀθηναίης φιλέουσιν
ἔρνεα καὶ θαλλοῖσιν ἐπὶ γλαυκοῖσιν ἔρωτα
ἔσπασαν· ἦ μέγα θαῦμα πόθῳ φρένα δενδρήεντι
ἕλκεσθαι, λιπαροῦ τε φυτοῦ πτόρθοισι γάνυσθαι.
Ἔνθα γὰρ ἀγλαόκαρπος ἁλὸς σχεδόν-ἐστιν ἐλαίη,
γείτοσιν ἐν γουνοῖσιν ἐπακταίη τεθαλυῖα,
κεῖθι δὲ πουλύποδος νόος ἕλκεται, ἠΰτ' ἐπ' ἴχνος
Κνωσίου εὐρίνοιο κυνὸς μένος, ὅστ' ἐν ὄρεσσι
θηρὸς ἀνιχνεύει σκολιὴν βάσιν ἐξερεείνων
ῥινὸς ὑπ' ἀγγελίῃ νημερτέϊ, καί τέ μιν ὦκα
μάρψε, καὶ οὐκ ἐμάτησεν, ἑὸν δ' ἐπέλασσεν ἄνακτα·
ὣς καὶ τηλεθόωσαν ἄφαρ μάθεν ἐγγὺς ἐλαίην
πούλυπος, ἐκδύνει δὲ βυθῶν, καὶ γαῖαν ἀνέρπει
καγχαλόων, πρέμνοισι δ' Ἀθηναίης ἐπέλασσεν·
ἔνθ' ἤτοι πρῶτον μὲν ἀγαλλόμενος περὶ ῥίζης
πυθμένας εἱλεῖται στρωφώμενος, ἠΰτε κοῦρος,
ὅστε νέον προμολοῦσαν ἑὴν τροφὸν ἀμφαγαπάζει,
ἀμφὶ δέ οἱ πλέκεται, κόλποις δ' ἐπὶ χεῖρας ἀείρει,
ἱμείρων δειρήν τε καὶ αὐχένα πηχύνασθαι·
ὣς ὅ περὶ πρέμνοισιν ἑλίσσεται, ἔρνεϊ χαίρων.
Ἔνθεν ἔπειτ' ἄκρῃσιν ἐρειδόμενος κοτύλῃσιν
ὑψόσ' ἀνερπύζει λελιημένος, ἀμφὶ δὲ χαίτας
πτύσσεται, ἄλλοτε ἄλλον ἔχων κλάδον, οἷά τις ἀνὴρ
νοστήσας ξείνηθεν ἑοὺς ἀσπάζεθ' ἑταίρους
ἀθρόον ἀντιόωντας, ἑλισσόμενος περὶ δειρήν·
ἤ ὥστε βλωθρῇσιν ἑλίσσεται ἀμφ' ἐλάτῃσιν
ὑγρὸς ἕλιξ κισσοῖο, τιταινόμενος δ' ἀπὸ ῥίζης
ἑρπύζει, πάντῃ δὲ περιῤῥέει ἀκρεμόνεσσιν·
ὣς ὅγε γηθόσυνος λιπαροὺς περιβάλλετ' ἐλαίης
ὅρπηκας, κυνέοντι πανείκελος· ἀλλ' ὅτ' ἔρωτος
λωφήσῃ, πάλιν αὖτις ἁλὸς μετὰ κόλπον ἀφέρπει,
πλησάμενος φιλότητος ἐλαιηροῦ τε πόθοιο.
Τοῦ δή μιν καὶ ἔρωτος ἕλε δόλος, ὡς ἐδάησαν
ἰχθυβόλοι· θαλλοὺς γὰρ ὁμοῦ δήσαντες ἐλαίης
ὅττι μάλ' εὐφυέας, μόλιβον μέσον ἐγκατέθηκαν,
ἐκ δ' ἀκάτου σύρουσιν· ὁ δ' οὐκ ἀμέλησε νοήσας
πούλυπος, ἀλλ' ἤϊξε καὶ ἀμφέπλεξεν ἑταίρους
πτόρθους· οὐδ' ἔτ' ἔπειτα καὶ ἑλκόμενός περ ἐς ἄγρην
δεσμὰ πόθων ἀνίησιν, ἕως ἔντοσθε γένηται
νηός. ὁ δ' οὐκ ἤχθηρε καὶ ὀλλύμενός περ ἐλαίην.
Σαργοὶ δ' αἰγείοισι πόθοις ἐπὶ θυμὸν ἔχουσιν,

tractum viderint, simul vero cupiunt perire.
Qualiter autem nuper-mortui filii cadaver ex ædibus
sepulcrum ad lacrimabile sui prosequuntur parentes
unici, circa quem plurimum frustra se-affligunt;
se-lacerantes vero præ-doloribus, circa filium ejulantes
tumulo inhærent et nolunt domum
reverti, sed una mori cum luctuoso mortuo:
sic hi nolunt ab-attracto separari,
donec eodem exitio a piscatoribus interimantur.
Alios vero peregrinus et non intestinus maris
cepit amor, terrestrem in piscibus stimulum excitans,
extramarinum; extraneæ amicitiæ quale telum attingit
polypos sargorumque genus petris amicum.
Videlicet polypi quidem Minervæ (*oleæ*) amant
ramos et termitibus in glaucis amorem
trahunt; profecto magnum miraculum *est* desiderio nientem
arboreo] trahi, pinguisque stirpis ramis gaudere.
Ubi enim fructuosa prope mare est olea,
vicinis in agris littoralis florens,
illuc polypi mens trahitur, velut ad vestigium
Cnosii sagacis canis vis, qui in montibus
feræ investigat obliquum gressum perscrutans
naris ex nuncio certo, et illam cito
comprehendit, neque frustratus-est, ad-suum vero accedit
dominum:] sic etiam virentem statim deprehendit prope o-
leam] polypus, emergit vero e-profundis et in-terram proserpit
lætabundus, termitibus vero Mfinervæ accedit;
ibi sane primo quidem exultans, circa radicic
fundum versatus volutatur, tanquam puer,
qui recens advenientem suam nutricem amplexatur;
circa illam vero implicatur, ad sinumque manus attollit,
cupiens collumque et cervices circumdare:
sic ille circa ramos volvitur, termite gaudens.
Inde postea extremis affixus acetabulis
sursum serpit cupidus circa comasque
implicatur, alias alium tenens ramum, quemadmodum ali-
quis vir] reversus peregre suos salutat amicos
frequenter occurrentes, volutus circa collum;
aut sicut altas implicatur circum abietes
humida circumvolutio hederæ, extensa autem a radice
serpit, usquequaque vero circumfluit ramis:
sic ille gaudens pingues amplectitur oleæ
termites, osculabundo plane-similis; sed quum ab-auıere
cessat, iterum retro maris in sinum repit,
expletus amore oleagineoque desiderio.
Cujus sane etiam ipsum amoris capit dolus, ut norunt
piscatores; ramis enim colligatis oleæ
quam maxime generosis plumbum medium inserunt,
atque ex scapha trahunt, sed non negligit animadvertens
polypus, verum invadit et amplexatur amicos
ramos, neque amplius postea, licet tractus in capturam,
vincula amorum remittit, donec intea redigatur
navem; ille vero non odit, etiamsi periens, oleam.
Sargi vero caprinis in amoribus animum habent *occupa-*

αἰγῶν δ' ἱμείρουσιν, ὀρειαύλοις δὲ βοτοῖσιν
ἐκπάγλως χαίρουσι καὶ εἰνάλιοί περ ἐόντες.
Ἦ σέβας οὐκ ἐπίελπτον, ὁμόφρονα φῦλα τεκέσθαι
ἀλλήλοις ὀρέων τε πάγους χαροπήν τε θάλασσαν.
Εὖτε γὰρ αἰγονομῆες ἐπὶ ῥηγμῖνος ἄγωσι
μηκάδας, ἐν δίνῃσι λοεσσομένας ἁλίῃσιν
ἐνδίους, ὅτε θερμὸς ὀλύμπιος ἵσταται ἀστὴρ,
οἵ δὲ τότε βληχήν τε παρακταίην αἴοντες
αὐδήν τ' αἰπολίων βαρυηχέα, πάντες ὁμαρτῇ
καὶ νωθεῖς περ ἐόντες ἐπειγόμενοι φορέονται
σαργοὶ καὶ θρώσκουσιν ἐπ' ἀνδήροισι θαλάσσης,
γηθόσυνοι, κεραὸν δὲ περισαίνουσιν ὅμιλον
ἀμφί τε λιχμάζουσι καὶ ἀθρόοι ἀμφιχέονται
πυκνὰ κατασκαίροντες· ἔχει δ' ἄρα θαῦμα νομῆας
πρωτοδαεῖς· αἶγες δὲ φίλον χορὸν οὐκ ἀέκουσαι
δέχνυνται· τοὺς δ' οὔτις ἔχει κόρος εὐφροσυνάων.
Οὐ τόσον ἐν σταθμοῖσι κατηρεφέεσσι νομήων
μητέρας ἐκ βοτάνης ἔριφοι περικαγχαλόωντες
πολλῇ γηθοσύνῃ τε φιλοφροσύνῃ τε δέχονται,
ἦμος ἅπας περὶ χῶρος ἀγαλλομένῃσιν ἰωῇς
νηπιάχων κέκληγε, νόος δ' ἐγέλασσε βοτήρων,
ὡς κεῖνοι κεραῇσι περισπέρχουσ' ἀγέλῃσιν.
Εὖτ' ἂν δ' εἰναλίων μὲν ἅδην ἴσχωσι λοετρῶν,
ἂψ δὲ πάλιν στείχωσιν ἐς αὔλια, δὴ τότε σαργοὶ
ἀχνύμενοι μάλα πάντες ἀολλέες ἐγγὺς ἕπονται,
κύματος ἀκροτάτοιο γέλως ὅτι χέρσον ἀμείβει.
Ὡς δ' ὅτε τηλύγετον μήτηρ γόνον, ἢ καὶ ἀκοίτην
εὐνέτις, ἀλλοδαπὴν τηλέχθονα γαῖαν ἰόντα
ἀχνυμένη στέλλῃσι, νόος δέ οἱ ἔνδον ἀλύει,
ὅσση οἱ μεσσηγὺς ἁλὸς χύσις ὅσσα τε κύκλα
μηνῶν· ἀκροτάτοισι δ' ἐπεμβαίνουσα θαλάσσης
κύμασι δακρυόεσσαν ὑπὸ στόμα γῆρυν ἵησι,
σπεύδειν λισσομένη, καί μιν πόδες οὐκέτ' ὀπίσσω
ἱεμένην φορέουσιν, ἔχει δ' ἐπὶ πόντον ὀπωπάς·
ὣς κείνους καί κέν τις ὑπ' ὄμμασι δάκρυα φαίη
στάζειν οἰωθέντας ἐλαυνομένων πάλιν αἰγῶν.
Σαργὲ τάλαν· τάχα γάρ σε κακὸν πόθον αἰπολίοισι
φημὶ συνοίσεσθαι· τοῖος νόος ἀσπαλιήων
εἰς ἀπάτην καὶ κῆρα τεοὺς ἔτρεψεν ἔρωτας.
Πέτρας μὲν κείνας τεκμαίρεται ἐγγύθι γαίης
πρῶτον ἀνὴρ διδύμοισιν ἀνισταμένας κροτάφοισιν
ἐγγύθεν, αἳ στεινωπὸν ἁλὸς διὰ χῶρον ἔχουσιν,
αἰθέρος ἀκτίνεσσι διαυγέας, αἷς ἔνι σαργοὶ
πολλοὶ ναιετάουσιν, ὁμόκτιτον αὖλιν ἔχοντες·
ἔξοχα γὰρ πυρσοῖσιν ἐπ' ἠελίοιο γάνυνται.
Ἐνθάδ' ἀνὴρ μελέεσσιν ἐφεσσάμενος δέρος αἰγὸς,
δοιὰ κέρα κροτάφοισι περὶ σφετέροισιν ἀνάψας,
στέλλεται ὁρμαίνων νόμιον δόλον, ἐς δ' ἅλα βάλλει
κρείασιν αἰγείοισιν ὁμοῦ κνίσσῃ τε λιπῆνας
ἄλφιτα· τοὺς δ' ὀδμή τε φίλη δολόεσσά τ' ἐσωπὴ
φορβή τ' εὐδώρητος ἐφέλκεται, οὐδέ τιν' ἄτην
ἐν φρεσὶν ὁρμαίνουσιν, ἀγαλλόμενοι δὲ μένουσιν
αἰγὶ περισαίνοντες ἐοικότα δήϊον ἄνδρα·
δύσμοροι, ὡς ὀλοοῖο τάχ' ἀντιόωσιν ἑταίρου,

tum], capras vero desiderant, monticolisque pecudibus
mirum-in-modum gaudent, licet marini sint.
Certe miraculum non speratum, concordia genera peperisse
inter-sese montiumque juga ceruleumque mare.
Quando enim caprarum-pastores ad littora agunt
capellas, in vorticibus lotas marinis
apricas, quando calidum cœleste stat astrum (*Sirius*);
tunc illi et balatum ad-littus audientes,
vocemque pastorum sonoram, omnes gregatim,
quamvis tardi sint, festinantes feruntur
sargi et saliunt ad littora maris
lætantes, cornutumque adulant gregem
circumque lambunt et densi circumfunduntur
crebro subsultantes; occupat autem admiratio pastores
primum-cognoscentes; capræ vero amicum cœtum non invitæ
excipiunt; hos autem nulla capit satietas lætitiæ.
Non tantopere in stabulis umbrosis pastorum
matres ex prato hœdi circumsaltantes
multo cum-gaudio et benivolentia excipiunt,
quando universa circum regio exultantibus clamoribus
parvulorum resonat, animus autem ridet pastorum,
sic illi cornutos circumsiliunt greges.
Quando autem marinorum satietatem habet lavacrorum,
retro vero rursum vadunt ad stabula; tunc sane sargi
dolentes admodum omnes densi pone sequuntur,
fluctus extremi risus ubi terram attingit.
Ut autem cum dilectum mater filium, aut etiam maritum
uxor, peregrinam remotam in-terram proficiscentem
dolens dimittit, animus autem ei intus tristitia-afficitur,
quanta ei interjecta maris effusio *sit* quantique circuli
mensium; extremis autem supergrediens maris
fluctibus lacrimabilem ab ore vocem emittit,
festinare *eum* rogans et ipsam pedes non amplius retro
cupidam ferunt, sed habet in mare *conversos* oculos :
sic illos etiam aliquis sub oculis lacrimas diceret
stillare solos-relictos depulsis rursum capris.
Sarge infelix! Mox enim te malum desiderium gregibus
ajo objecturum; talis mens piscatorum,
in fraudem et mortem tuos convertit amores.
Petras quidem illas observat prope terram
primo vir geminis surgentes capitibus
prope, quæ angustum maris locum includunt,
ætheris radiis conspicuas, in quibus sargi
multi habitant, communem mansionem tenentes;
præcipue enim facibus solis gaudent.
Eo vir membris indutus pellem capræ,
geminis cornibus circum tempora sua revinctis
se-confert meditans pascuum dolum, in mare vero jacit
carnibus caprinis simul nidoreque pinguefactam
farinam; hos autem odorque amicus fraudulentaque facies
pabulumque benigne-præbitum attrahit, neque ullam noxam
in animis cogitant, sed exultantes manent,
capræ adulantes assimulatum hostilem virum.
Miseri! quàm perniciosum mox incidunt in-sodalem,

οὐ φρεσὶν αἰγείῃσιν ἀρηρότος· αὐτίκα γάρ σφιν
ῥάβδον τε κραναὴν ὁπλίζεται ἠδὲ λίνοιο
ὁρμιὴν πολιοῖο, βάλε δ' ὑπὲρ ἀγκίστροιο
χηλῆς αἰγείης κρέας ἔμφυτον· οἱ μὲν ἐδωδὴν
ἐσσυμένως ἥρπαξαν, ὁ δ' ἔσπασε χειρὶ παχείῃ
αὖ ἐρύων· εἰ γάρ τις ὀίσεται ἔργα δόλοιο,
οὐκ ἂν ἔτ' ἐμπελάσειε, καὶ εἰ λασιότριχας αὐτὰς
αἶγας ἄγοι, φεύγουσι δ' ἀποστύξαντες ὁμαρτῇ
καὶ μορφὴν καὶ δαῖτα καὶ αὐτῆς ἔνδια πέτρης·
εἰ δὲ λάθοι καὶ κραιπνὸν ἔχοι πόνον, οὔ κέ τις ἄγρης
ληφθείη, πάντας δὲ δαμάσσεται αἰγὸς ὀπωπή.
Ἄλλος δ' αὖ σαργοῖσι μέλει πόθος εἴαρος ὥρῃ
ἀλλήλων, εὐνῆς δὲ γάμων πέρι δηριόωνται·
πολλαῖς δ' εἷς ἀλόχοις πέρι μάρναται· ὅς δέ κεν ἀλκῇ
νικήσῃ, πάσῃσιν ἐπάρκιος ἔπλετ' ἀκοίτης,
πέτρας δ' εἰσελάει θῆλυν στόλον· ἔνθ' ἁλιῆες
κύρτον ἐτεχνήσαντο βαθύν, περιηγέα πάντῃ·
τὸν δὲ φυτῶν λάχνῃσι περὶ στόμα πάντα πύκασσαν,
μύρτων ἢ δάφνης εὐώδεος ἠέ τευ ἄλλου
πτόρθοισι θαλεροῖσιν ἐπισταμένως σκιάσαντες.
Τοὺς δ' οἶστρος ποτὶ μῶλον ἐπώρορεν εὐνητῆρας
μάρνασθαι, πολλὴ δὲ γαμήλιος ἵστατ' ἐνυώ.
Ἀλλ' ὅτ' ἀριστεύσας τις ἕλῃ κράτος, αὐτίκα πέτρην
παπταίνει γλαφυρήν, ἀλόχοις δόμον, ἐς δ' ἴδε κύρτον
κείμενον, εὐφύλλοισιν ἐπηρεφέ' ἀκρεμόνεσσιν,
ἔνθ' ἐλάει νυμφεῖον ἑὸν χορόν· αἳ μὲν ἔπειτα
κύρτον ἔσω δύνουσιν, ὁ δ' ἔκτοθι πάντας ἐρύκει
ἄρσενας, οὐδέ τιν' ἄλλον ἐᾷ νύμφῃσι πελάσσαι.
Ἀλλ' ὅταν ἐμπλήσῃ πλεκτὸν δόλον, ὕστατος αὐτὸς
ἐς θάλαμον προὔτυψεν, ἀνέκβατον ἄϊδος εὐνήν.
Ὡς δ' ὅτε μηλονόμος τις ἀνὴρ βοτάνηθεν ἐλαύνων
εἰροπόκους ἀγέλας ἀνάγει πάλιν, ἐν δὲ θυρέτροις
ἱστάμενος σταθμοῖο νόῳ πεμπάζεται οἰῶν
πληθύν, εὖ διέπων, εἴ οἱ σόα πάντα πέλονται,
πώεσι δ' εἰλομένοισι περιπλήθουσα μὲν αὐλὴ
στείνεται, ὑστάτιος δὲ μετά σφισιν ἔσσυτο ποιμήν·
ὣς αἱ μὲν προπάροιθεν ἔσω κοίλοιο μυχοῖο
θηλύτεραι κατέδυσαν, ὁ δ' ὕστερος ἔνθορ' ἀκοίτης,
δειλαίῃς ἅμα δειλὸς ἐπισπεύδων ἀλόχοισι.
Τοῖα μὲν ἐν νεπόδεσσιν ἔρως ἐστήσατ' ἄεθλα,
τοίαις δ' ἐξαπάτῃσιν ἐρωμανέεσσιν ὄλοντο!
Ἵππουροι δ' ὅτε κέν τι μετ' οἴδμασιν ἀθρήσωσι
πλαζόμενον, τῷ πάντες ἀολλέες ἐγγὺς ἕπονται·
ἔξοχα δ', ὁππότε νῆα διαραισθεῖσαν ἀέλλαις,
αἰνὰ Ποσειδάωνος ἀμειλίκτοιο τυχοῦσαν,
δασσάμενον μέγα κῦμα διακριδὸν ἄλλοθεν ἄλλα
δοῦρα φέρῃ λώβῃσι πολυσχιδέεσσι λυθέντα.
Τῆμος δ' ἱππούρων ἀγέλαι πινάκεσσι θεούσαις
ἐσσύμεναι μεθέπουσιν· ὁ δ' ἐγκύρσας ἁλιήων
πολλὴν ῥηϊδίως ἄγρην ἕλεν ἠδ' ἀμέγαρτον.
Ἀλλὰ τὸ μὲν ναύτῃσιν ἀλεξήσειε Κρονίων
ἐμβύθιος, νῆες δὲ διὰ πλατὺ κῦμα θέοιεν
αὔραις εὐκήλοισιν ἀπήμονες ἠδ' ἀτίνακτοι,
φόρτον ἀμοιβαίοισι μετερχόμεναι καμάτοισιν,

cum-animis caprinis non convenientem! Statim enim in ipsos
virgamque asperam expedit et lini
lineam albi, mittitque super hamum
labri caprini carnem insitam; illi quidem cibum
cupide rapiunt, ipse vero trahit manu robusta
resupinans; si enim quis intelliget opera fraudulenta,
non amplius accesserit, etiam si hirsutas ipsas
capreas adducat, fugiunt autem trepidantes una
et formam et cibum et ipsius aprica petræ;
si vero lateat et velocem habeat laborem, nullus a-captura
relinquetur, sed omnes domabit capræ aspectus.
Aliud vero etiam sargis cordi-est desiderium veris tempore
inter-se-invicem, de concubitu vero nuptiarum dimicant,
de multis vero unus uxoribus pugnat; qui vero robore
vicerit, omnibus sufficiens est maritus;
ad petras vero compellit femineum agmen, ubi piscatores
nassam fabricarunt profundam, rotundam undequaque;
hanc vero plantarum foliis circum os totam stiparunt,
myrtorum aut lauri odoræ aut alius alicujus
ramis viridibus scite inumbrantes.
Hos vero stimulus ad certamen incitat concubitores
ut-pugnent, vehemens vero nuptialis existit dimicatio.
Verum ubi quis re-bene-gesta adeptus-est victoriam, statim
petram] circumspicit cavam, uxoribus domicilium, conspicitque nassam] jacentem, formosis tectam frondibus,
illuc compellit sponsalem suum cœtum; illæ quidem deinde
intra nassam subeunt; ipse vero exterius omnes arcet
mares, neque ullum alium patitur sponsis appropinquare.
Sed quando implevit plexilem dolum, postremus ipse
in thalamum prorumpit, irremeabile inferni cubile.
Ut autem cum opilio aliquis ex-pascuis minans
lanigeros greges reducit iterum, inque ostiis
stans stabuli animo numerat ovium
multitudinem, bene recensens, an ipsi salva omnia sint,
ovibus vero coactis impletum quidem stabulum
arctatur, ultimus vero post ipsas insilit pastor:
sic ipsæ quidem prius intra cavum recessum
feminæ succedunt, at posterior insilit maritus
cum-miseris una miser festinans uxoribus.
Talia quidem in piscibus amor instituit certamina,
talibus vero fraudibus amatoriis pereunt!
Hippuri autem ubi quippiam in undis viderint
fluctuans, hoc omnes frequentes prope sectantur;
præcipue vero, quando navem disruptam procellis,
miserabiliter Neptunum immitem expertam,
divisit magnus fluctus-et separatim aliunde alia
ligna agitat noxis multifidis soluta.
Tunc autem hippurorum greges tabulas currentes
festinantes sequuntur; qui vero inciderit ex-piscatoribus,
copiosam facile prædam capit et sine-invidia.
Sed hoc quidem a-nautis prohibeat Saturnius
marinus, naves autem per latum mare currant
auris levibus illæsæ et inconcussæ,
onus vicissitudinariis transvehentes laboribus,

ἱππούροις δ' ἀλλοῖα νοήματα τεχνήσασθαι
ἔστιν, ἀπημοσύνῃ δὲ νεῶν μεταβαινέμεν ἄγρην.
Συμφερτοὺς δονάκων φακέλους ἅμα γυρώσαντες
δίναις ἐγκατέθηκαν, ἔνερθε δὲ λᾶαν ἔδησαν
βριθὺν ὑφορμιστῆρα· τὰ μὲν μάλα πάντα καθ' ὕδωρ
ἀτρέμα δινεύουσι· φιλόσκια δ' αὐτίκα φῦλα
ἱππούρων ἀγεληδὸν ἀγείρεται, ἀμφὶ δὲ νῶτα
τερπόμενοι δονάκεσσιν ἀνατρίβουσι μένοντες·
τοῖς δὲ τότ' ἀσπαλιῆες ἐπιπλώουσιν ἑτοίμην
εἰς ἄγρην, ἄγκιστρα δ' ὑπ' εἴδασιν ὁπλίσσαντες
πέμπουσ', οἱ δ' ἐρύουσιν ἅμα σπεύδοντες ὄλεθρον.
Ὡς δὲ κύνας βρώμῃσιν ἀνὴρ ἐπὶ μῶλον ὀρίνει
δινεύων μέσσοισιν ἑλώρια, τοὶ δ' ἐπὶ γαστρὶ
ἔξοχα μαργαίνοντες, ὑποφθαδὸν ἅρπαγι λύσσῃ
ἀλλήλους προθέουσι καὶ ἐς χέρα παπταίνουσιν
ἀνδρὸς, ὅπῃ ῥίψειεν, ἔρις δ' ἀναφαίνετ' ὀδόντων·
ὣς οἵγ' ἀγκίστροισιν ἐπαΐσσουσιν ἑτοίμως.
Ῥηϊδίως δ' ἀγρευτὸν ἐρύσσεαι ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ
κραιπνὸς ἐών· αὐτοὶ γὰρ ἐπισπεύδουσ' ἁλιήων
μᾶλλον, ὑπ' ἀφραδίῃσιν ἑὸν μόρον ἐγκονέοντες.
Τοίῃ ἐπιφροσύνῃ καὶ πομπίλοι ἀγρώσσονται·
καὶ γὰρ τοῖς ἶσον ἦτορ ἐπὶ σκιεροῖσι πόθοισι.
Τευθίσι δ' ἄτρακτόν τις ἀνὴρ ἐπιμηχανόῳτο
ἐντύνων κλωστῆρι πανείκελον· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ
πυκνὰ καταζεύξειεν ἀνακλίνων γενύεσσιν
ἄγκιστρ' ἀλλήλοισι παρασχεδὸν, οἷς ἔπι σῶμα
ποικίλον ἐμπείρειεν ἰουλίδος, ὕπτια χαλκοῦ
δήγματ' ἐπικρύπτων, γλαυκοῖς δ' ἐνὶ βένθεσι λίμνης
τοῖον ἀναψάμενος σύροι δόλον· ἡ δ' ἐσιδοῦσα
τευθὶς ἐφωρμήθη τε καὶ ἀμφιέπουσα πιέζει
ἰκμαλέοις θυσάνοις, ἐπάγη δ' ἐνὶ χείλεσι χαλκοῦ·
οὐδ' ἔτι καὶ μεμαυῖα λιπεῖν δύνατ', ἀλλ' ἀέκουσα
ἕλκεται, αὐτόπλεκτον ἑὸν δέμας ἀμφιβαλοῦσα.
Καὶ μέν τις λιμένεσσι παρ' ἀκλύστοισι θαλάσσης
ἄγρην ἐγχελύων τεχνήσατο κοῦρος ἀθύρων.
Ἔντερον οἰὸς ἑλὼν περιμήκετον ἧκε καθ' ὕδωρ
ἐκτάδιον, δολιχῇσιν ἀλίγκιον ὁρμιῇσιν·
ἡ δ' ἐσιδοῦσ' ἐπόρουσε καὶ ἔσπασε· τὴν δὲ χανοῦσαν
ἔγνω, καὶ μήλειον ἄφαρ κύρτωσεν ἀϋτμῇ
ἔγκατον ἐμπνείων· τὸ δ' ἀνίσταται ἄσθματι λάβρῳ
οἰδαλέον, πλῆσε δὲ τιταινόμενον στόμα δειλῆς
ἐγχέλυος· πνοιῇ δὲ περιστένεται μογέουσα
ἀνδρομέῃ, δέδεται δὲ καὶ ἱεμένη περ ἀλύξαι,
εἰσόκεν οἰδαίνουσα καὶ ἄσχετον ἀσθμαίνουσα
ὑψόσ' ἀναπλώσῃ καὶ ὑπ' ἀγρευτῆρι γένηται.
Ὡς δ' ὅτε τις πλείου πειρώμενος ἀμφιφορῆος
αὐλὸν ἔχων ἤρεισεν ὑπὸ στόμα φυσητῆρα,
ἄσθματι δ' αὖ ἐρύει μέθυος ποτὸν ἔμπαλιν ἕλκων
χείλεσιν ἀκροτάτοις· τὸ δ' ἀνατρέχει ἀνδρὸς ἀϋτμῇ·
ὣς αἵγ' ἐγχέλυες πνοιῆς ὕπο κυμαίνουσαι
ἕλκονται δολίοιο ποτὶ στόμα φυσητῆρος.
Ἔστι δέ τις νεπόδων δειλὸς καὶ ἄκικυς ὅμιλος,
ἀβληχρῆς ἀφύης ἀδινὸν γένος, αἳ καλέονται
ἐγγραύλεις· ἀγαθὴ δὲ βόσις πάντεσσιν ἔασιν

hippuris vero alias machinas fabricare
licet, incolumitateque navium *servata* exercere capturam.
Densos arundinum fasciculos simul torquentes
vorticibus imponunt, inferius autem lapidem ligant
gravem, qui-deorsum-trahat; quæ quidem admodum omnia
sub aqua] modice agitantur: umbræ vero-amantia statim ge-
nera] hippurorum gregatim colliguntur, circa autem terga
delectati arundinibus atterunt commorantes;
his vero tum piscatores adnavigant promptam
ad capturam, hamos vero sub cibis instructos
mittunt, illi vero trahunt simul festinantes interitum.
Quemadmodum autem canes cibis aliquis ad pugnam incitat
rotans in-medios *eos* prædam illi vero ventris caussa
admodum insanientes, certatim rapaci furore
alter-alterum præcurrunt et in manum respiciunt
viri, quocunque projecerit, contentio autem apparet dentium:
sic hi hamis irruunt prompte.
Facile autem captum extrahes alium super alium,
si velox fueris; ipsi enim festinant quam-piscatores
magis, per stultitiam mortem suam properantes.
Tali astutia etiam pompili capiuntur;
etenim his similis *est* animus ad umbratica desideria.
Loliginibus autem arundinem aliquis vir machinetur
intendens fuso simillimam; circa ipsam vero
crebro jungat reflectens maxillis
hamos sibi-invicem propinque, quibus corpus
maculosum infigat julidis, recurvas æris
cuspides occultans, cæruleis vero super gurgitibus maris
talem religatum-habens trahat dolum; at intuita
loligo irruit et sequens premit
humidas fimbrias, infigiturque labris æris,
neque amplius, quantumvis satagens, relinquere potest, sed
invita] trahitur, sponte-implicatum suum corpus postquam
-circumdedit.] Et quidem aliquis juxta portus tranquillos
maris] capturam anguillarum instruit puer ludens.
Intestinum ovis capit prælongum, et mittit in aquam,
extensum, longis simile lineis;
illa vero conspicata irruit et attahit *illud;* ipsam vero de-
glutientem,] sentit, et ovillum statim rotundat spiritu
intestinum inflans; istud autem assurgit flatu vehementi
tumidum impletque dilatatum os miseræ
anguillæ, spiritu autem angustatur afflicta
humano et ligata-est quamvis cupiens effugere,
donec tumens et indomitum suspirans
sursum emergat et in-potestatem piscatoris redigatur.
Ut autem cum quis plenum explorans vas,
canalem habens infigit ori siphonem,
anhelitu autem extrahit vini haustum rursum trahens
labris extremis; illud autem recurrit-ad viri spiritum:
sic hæ anguillæ a flatu fluctuantes,
trahuntur fraudulenti ad os inflatoris.
Est etiam quædam piscium timida et imbecillis turba,
infirmæ apuæ imbelle genus, quæ vocantur
engraules; bonum autem pabulum omnibus sunt

ἰχθύσιν· αἰεὶ δέ σφιν ἐνὶ φρεσὶ φῦζα δέδηε·
πάντα δ' ὑποτρομέουσι, σὺν ἀλλήλαις δὲ χυθεῖσαι
σωρηδὸν μίμνουσι καὶ ἀθρόαι ἐμπεφύασιν,
ἠΰτ' ἀναγκαίοιο βίην δεσμοῖο φέρουσαι·
οὐδέ κε μητίσαιο διάκρισιν εὐρέος ἑσμοῦ
οὐδὲ λύσιν· τοῖον γὰρ ἐν ἀλλήλῃσιν ἔχονται.
Πολλάκι μὲν καὶ νῆες ἐν ἕρμασιν ἠΰτ' ἔκελσαν
κείναις· πολλάκι δέ σφιν ἐνιπλήσσουσιν ἐρετμοῖς
κληΐδων ἐλατῆρες, ἐνέσχετο δ' ἱεμένη περ
κώπη, πετραίης ἅτε χοιράδος ἀντιτυχοῦσα·
καί πού τις βουπλῆγα βαρύστομον ἰθὺς ἀείρας
ἐγγραύλεις ἐτίναξε καὶ οὐ διέκερσε σιδήρῳ
στῖφος ἅπαν, βαιὴν δ' ἀγέλης ἀπεδάσσατο μοῖραν·
καὶ τῆς μὲν κεφαλὴν πέλεκυς τάμε, τὴν δ' ἐκόλουσεν
οὐρῆς, τὴν δ' ἤμησε μέσην, τὴν δ' εἷλεν ἅπασαν.
Οἰκτρὸν ἰδεῖν μογεροῖσιν ἐοικότα σώματα νεκροῖς.
Αἳ δ' οὐδ' ὣς ἐλάθοντο καὶ οὐχ ἀνέηκαν ἔχουσαι
δεσμὸν ἑόν· τοῖός τις ἐπί σφισι γόμφος ἄρηρε.
Καί κέν τις παλάμῃσιν ἅτε ψαμάθοιο βαθείης
ἀντιάσας κεινῇσιν ἐπ' ἰχθύσιν ἀμήσαιτο.
Τὰς δ' ὁπότε φράσσωνται ἐπί σφισι πεπτηυίας
ἰχθυβόλοι, κοίλῃσι περιπτύσσουσι σαγήναις
ἀσπασίως, πολλὴν δὲ ποτὶ ῥηγμῖνας ἄγουσιν
ἄγρην νόσφι πόνοιο, καὶ ἄγγεα πάντ' ἀφύῃσιν
ἔν τ' ἀκάτους ἔπλησαν, ἐπ' ἠϊόσι δὲ βαθείαις
θημῶνας νήησαν, ἀπειρεσίην χύσιν ἄγρης.
Οἷον δ' ἐργατῖναι Δηοῦς πόνον ἐκτελέσαντες,
πνοιῇς χερσαίοις τε διακρίναντες ἐρετμοῖς
καρπὸν, ἐϋτροχάλοιο μέσον κατὰ χῶρον ἀλωῆς
πολλὸν ἐνηήσαντο, περιπλήθουσα δὲ πάντῃ
πυροδόκος στεφάνη λευκαίνεται ἔνδον ἀλωῆς·
ὣς τότ' ἀπειρεσίῃσι περιπληθὴς ἀφύῃσιν
ὀφρὺς ἀγχιάλου λευκαίνεται αἰγιαλοῖο.
Φῦλα δὲ πηλαμύδων ἐκ μὲν γένος εἰσὶ θαλάσσης
Εὐξείνου, θύννης δὲ βαρύφρονος εἰλείθυιαι·
κεῖναι γὰρ, Μαιῶτις ὅπη ξυμβάλλεται ἅλμῃ,
ἀγρόμεναι λιμναῖον ὑπὸ στόμα καὶ δονακῆας
ὑδρηλοὺς ὠδῖνος ἐπαλγέος ἐμνήσαντο·
καὶ τὰ μὲν ὅσσα κίχωσι μεταδρομάδην κατέδουσιν
ὠὰ, τὰ δ' ἐν δονάκεσσι καὶ ἐν σχοίνοισι μένοντα
πηλαμύδων ἀγέλας ὥρῃ τέκεν· αἳ δ' ὅτε κῦμα
πρῶτον ἐπιψαίρωσι πόροιο τε πειρήσωνται,
ξεῖνον ἁλὸς σπεύδουσι μετὰ πλόον, οὐδ' ἐθέλουσι
μίμνειν, ἔνθ' ἐγένοντο, καὶ ἠβαιαί περ ἐοῦσαι.
Θρηΐκιος δέ τίς ἐστιν ἁλὸς πόρος, ὅντε βάθιστον
φασὶ Ποσειδάωνος ἐνὶ κλήροισι τετύχθαι·
ἐκ τοῦ καί τε Μέλας κικλήσκεται, οὐδέ ἑ λάβροι
λίην οὐδ' ὑπέροπλοι ἐπιθρώσκουσιν ἀῆται·
ἐν δ' ἄρα οἱ κευθμῶνες ὑποβρύχιοι πεφύασι
κοῖλοι, πηλώεντες, ἀθέσφατοι, οἷς ἔνι πολλὰ
τίκτεται, ἠβαιοῖσιν ὅσ' ἰχθύσι δαῖτας ὀφέλλει.
Ἔνθα καὶ ἀρτιγόνοισι πέλει πρώτιστα κέλευθα
πηλαμύδων ἑσμοῖσιν, ἐπεὶ περιώσιον ἄλλων
εἰναλίων φρίσσουσι δυσαέα χείματος ὁρμήν·

piscibus; semper autem ipsis in animis fuga cogitatur,
omniaque pertimescunt, inter se vero confusæ
acervatim manent et frequentes cohærent
tanquam necessarii vim vinculi sustinentes,
neque invenias discretionem lati cœtus,
neque solutionem; sic enim inter se-mutuo continentur.
Sæpe quidem etiam naves quasi in fulcris appellunt
ad-illas; sæpe vero in-ipsas implicantur remis
transtrorum impulsores, inhibetur autem quantumlibet festinans] remus, tanquam in-saxeum scopulum incidisset;
et forte quis securi acuta recte sublata
engraules percutit et non discutit ferro
agmen omne, sed parvam cohortis abscindit partem;
et alius quidem caput securis amputat, aliam vero mutilat
cauda, aliam vero metit mediam, aliam denique aufert totam.
Miserabile visu tristibus similia corpora cadaveribus.
Hæ vero ne sic quidem obliviscuntur, nec remittunt tenentes
vinculum suum; talis quidam in ipsis clavus infixus-est.
Et aliquis manibus quasi in arenam profundam
incidens vacuis in piscibus messem-exerceat.
Has autem ubi intelligunt in sese irruere
piscatores, cavis implicant sagenis
libenter, copiosam vero ad littora agunt
prædam, absque labore, et vasa omnia apuis
atque naves complent, ad littora autem profunda
cumulos extruunt, infinitam profusionem capturæ.
Quemadmodum vero agricolæ, Cereris labore perfecto,
flabris terrenisque discriminantes remis (*ventilabris*)
frumentum, rotundæ medio in loco areæ
copiosum extruunt, abundans vero undique
triticum-recipiens corona albicat intra aream:
ita tunc infinitis usquequaque-plenum-apuis
supercilium marini albicat littoris.
Genera vero pelamydum soboles quidem sunt maris
Euxini, thunnæ vero morosæ partus;
illæ enim, Mæotis qua conjungitur mari,
congregatæ palustre sub ostium et arundineta
aquatica partionem dolorificam obeunt;
et alia quidem, quæcunque apprehendunt, in-cursu devorant
ova, alia vero in arundinibus et in juncis remanentia
pelamydum greges tempori gignunt; hæ vero postquam fluctum] primum attigerunt et mare tentarunt,
ad peregrinam maris festinant natationem, neque volunt
manere, ubi natæ-sunt, ut maxime sint parvæ.
Thracius vero quidam est maris recessus, quem etiam profundissimum] perhibent Neptuni in sortibus esse;
ex quo etiam Niger appellatur, neque ipsum impetuosi
admodum, neque validi invadunt venti;
in ipso autem latibula submarina sunt
cava, lutosa, immensa, in quibus multa
generantur, exiguis quæ piscibus cibos præbent.
Ibi etiam recens-natis sunt primæ viæ
pelamydum cœtibus, quoniam vehementer præ-cæteris
marinis horrent difficilem hiemis impetum;

χεῖμα δὲ πηλαμύδεσσιν ἀπαμβλύνει φάος ὄσσων.
Ἔνθα δ' ἐν εὐρωποῖσιν ἁλὸς λαγόνεσσι πεσοῦσαι
αὔτως δηθύνουσιν, ἀεξόμεναι δὲ μένουσι
λαρὸν ἔαρ· τῇ δέ σφι καὶ ἵμερος ἄνεται εὐνῆς·
πλησάμεναι δὲ τόκοιο παλίμποροι αὖτις ἵενται
πατρῷον μετὰ κῦμα, μόγον δ' ἀπὸ γαστρὸς ἔθεντο.
Τὰς δ' ἤτοι Μέλανος μὲν ὑπὲρ βαθὺ λαῖτμα πόροιο
Θρήϊκες ἀγρώσσουσιν ἀπηνέϊ χείματος ὥρῃ,
θήρην ἀργαλέην καὶ ἀτερπέα, δηϊοτῆτος
θεσμὸν ὑφ' αἱματόεντα καὶ ἄγριον αἶσαν ὀλέθρου.
Ἔστι τις οὐ δολιχὴ μέν, ἀτὰρ πάχος ὅττι μεγίστη,
μῆκος ὅσον πῆχυς, στιβαρὴ δοκίς· ἐν δέ οἱ ἄκρῃ
πολλὴ μὲν μολίβοιο χύσις, πολλαὶ δὲ σιδήρου
αἰχμαὶ τριγλώχινες ἐπασσύτεραι πεφύασι·
πεῖσμα δέ μιν περίμηκες ἐΰπλοκον ἀμφιβέβηκε.
Δουρὶ δ' ἀναπλώσαντες, ἁλὸς πόρος ἔνθα βάθιστος,
ἐς βυθὸν ἠερόεντα περικρεμὲς ἧκαν ἔνερθε
πυθμένος εἰλατίνου κρατερὸν σθένος· αἶψα δὲ ῥιπῇ
σπερχόμενον, μολίβῳ τε καταῤῥεπὲς ἠδὲ σιδήρῳ,
σεύεται ἐς νεάτας ῥίζας ἁλός, ἔνθ' ἀμενηναῖς
πηλαμύσι προὔτυψεν ἐν ἰλύσι πεπτηυίαις·
σὺν δ' ἕλε σύν τ' ἐτόρησεν ὅσον κίχε δειλὸν ὅμιλον.
Οἱ δὲ θοῶς ἀνέρυσσαν ἐληλαμένας περὶ χαλκῷ
παλλομένας ἐλεεινὰ σιδηρείῃς ὀδύνῃσι.
Τὰς δέ τις εἰσορόων καί κεν θρασυκάρδιος ἀνὴρ
οἰκτείραι θήρης τε δυσαγρέος ἠδὲ μόροιο·
τῆς μὲν γὰρ λαγόνεσσιν ἐλήλατο δουρὸς ἀκωκή,
τῆς δὲ κάρη ξυνέπειρε θοὸν βέλος, ἡ δ' ὑπὲρ οὐρὴν
οὔτασται, νηδὺν δ' ἑτέρης, ἄλλης δ' ἕλε νῶτα
δριμὺς ἄρης, ἄλλη δὲ μέσον κενεῶνα πέπαρται.
Ὡς δ' ὁπότε, κρινθέντος ἐνυαλίοιο κυδοιμοῦ,
δουριφάτους κονίης τε καὶ αἵματος ἐξανελόντες
εὐνὴν ἐς πυρόεσσαν ἑοὶ στέλλωσιν ἑταῖροι
μυρόμενοι· τὰ δὲ πολλὰ καὶ αἰόλα σώμασι νεκρῶν
ἕλκεα παντοῖαί τε βολαὶ πλήθουσιν ἄρηος·
ὣς καὶ πηλαμύδεσσιν ἐπιπρέπει ἕλκεα πάντη,
εἴδωλον πολέμοιο, φίλον γε μὲν ἀσπαλιεῦσιν.
Ἄλλοι δ' αὖ κούφοισι λίνοις ἕλον ἔθνε' ἀφαυρῶν
πηλαμύδων· αἰεὶ γὰρ ἀνὰ κνέφας, ὅ, ττι κεν ἅλμῃ
ἐμπίπτῃ, τρομέουσι, φόβον δ' ὀρφναῖον ἔχουσιν·
ὄρφνῃ δ' ἀγρώσσονται, ἀτυζόμεναι κατὰ βένθος.
Δίκτυα γὰρ μάλα κοῦφα λίνων στήσαντες ἐλαφρῶν
κυκλόσε δινεύουσι, βίῃ θείνοντες ἐρετμοῖς
νῶτον ἁλός, κοντοῖς τε καταΐγδην κτυπέουσιν·
αἱ δ' ὑπὸ μαρμαρυγῆς ταχυήρεος ἠδ' ὁμάδοιο
φυζαλέαι θρώσκουσι, λίνου δ' εἰς κόλπον ἵενται
ἀτρέμας ἑστηῶτος, ὀϊόμεναι σκέπας εἶναι,
νήπιαι, αἳ δούποιο φόβῳ μόρον εἰσεπέρησαν.
Ἔνθ' οἱ μὲν σχοίνοισιν ἐπισπέρχουσ' ἑκάτερθε
δίκτυον ἐξερύοντες ἐπ' ἠόνας· αἱ δ' ὁρόωσαι
σχοίνους κινυμένας, ἀνεμώλια δείματ' ἔχουσαι,
εἰλόμεναι πτήσσουσι καὶ ἀθρόαι ἐσπείρηνται.
Πολλά κεν ἀγραίοισι τότ' ἀρήσαιτο θεοῖσι
δικτυβόλος, μήτ' οὖν τι θορεῖν ἔκτοσθε λίνοιο,

hiems autem pelamydibus hebetat lumen oculorum.
Ibi vero in spatiosis maris cavitatibus irruentes
temere commorantur, crescentes vero expectant
dulce ver; hic vero ipsis etiam appetitus perficitur concubitus;] impletæ vero fetu reduces iterum proficiscuntur
paternum ad mare, laboremque ventris deponunt.
Has vero sane Nigri quidem supra profundum fluctum maris] Thraces capiunt inclementi hiemis tempore,
captura difficili et injucunda, hostilitatis
lege cruenta et immani fato exitii.
Est quædam non longa quidem, at crassitie quam maxima,
longitudine *tanta* quantus cubitus, firma trabs; in illa vero summa] multa quidem plumbi profusio, multæque ferri
cuspides tricipites densæ inhærent;
funis autem ipsam prælongus apte-nexus circumdat.
Ligno autem navigantes, maris via ubi *est* profundissima,
in gurgitem obscurum suspensum demittunt inferne
fundi abiegni validum robur; statim autem impulsu
festinans, plumboque deorsum-vergens atque ferro,
fertur in ultimas radices maris, ubi infirmis
pelamydibus illiditur in limo volutatis:
corripitque et configit, quantum deprehendit, miserum cœtum.] Illi vero celeriter extrahunt agitatas circa ferrum
percussas miserabiliter ferreis doloribus.
Has vero aliquis intuens etiam ferox vir
miseretur capturæque infelicis et mortis *gratia;*
nam alius quidem lateribus adactus-est hastæ mucro,
alius vero caput confixit velox telum, alia vero supra caudam] vulnerata-est, ventrem vero alius, alius vero hausit
terga] acerbus Mars, alia vero per-media ilia confossa-est.
Ut autem quando, inclinato martio prœlio
hasta-cæsos et ex-pulvere et e-sanguine ereptos
in lectum igneum ipsorum componunt socii
lugentes; multa vero et varia in-corporibus mortuorum
vulnera et omnis-generis ictus abundant Martis;
sic et in-pelemydibus apparent vulnera usquequaque,
simulacrum pugnæ, amicum tamen piscatoribus.
Alii contra levibus retibus capiunt genera imbecillium
pelamydum; semper enim sub crepusculum, quicquid in mare] inciderit, tremunt, timoremque tenebricosum habent;
in-caligine autem capiuntur, afflictæ in profundo.
Retia enim valde levia linorum constituta levium
in-orbem agitant, vi pulsantes remis
tergum maris, contisque cum-impetu strepunt;
illæ vero a tremore veloci-remorum atque tumultu
fugitivæ saliunt, linique in sinum feruntur
firmiter consistentis, arbitrantes propugnaculum esse,
stultæ, quæ strepitus timore in-mortem incidunt.
Ibi alii quidem funibus festinant utrinque
rete extrahentes ad littora; illæ vero videntes
funes agitatos, vanos metus habentes,
stipatæ trepidant et frequentes convolvuntur.
Multa piscatoriis tum vota-faciat diis
piscator-rete-jaciens, ne quicquam saliat extra linum,

μήτε τι κινύμενον δεῖξαι πόρον· ἢν γὰρ ἴδωνται
πηλαμύδες, τάχα πᾶσαι ὑπὲρ κούφοιο λίνοιο
ἐς βυθὸν ἀΐσσουσι καὶ ἄπρηκτον λίπον ἄγρην.
Εἰ δ' οὔ σφι μακάρων τις ἁλιπλάγκτων νεμεσήσει,
πολλάκι καὶ τραφερῆς ὑπὲρ ἠόνος ἑλκυσθεῖσαι
ἔξαλοι, οὐκ ἐθέλουσι λιπεῖν λίνον, ἀλλ' ἐνέχονται,
αὐτὴν μήρινθον πολυδινέα πεφρικυῖαι.
Ὧδε καὶ ἐν ξυλόχοισιν ὀρέστεροι ἀγρευτῆρες
εἷλον ἀναλκείην ἐλάφων εὐαγρέϊ τέχνῃ,
μηρίνθῳ στέψαντες ἅπαν δρίος· ἀμφὶ δὲ κούφων
ὀρνίθων δήσαντο θοὰ πτερά· ταὶ δ' ἐσορῶσαι
ἠλέματα πτώσσουσι κενὸν φόβον, οὐδὲ πελάσσαι
μαψιδίως πτερύγεσσιν ἀτυζόμεναι μεμάασιν,
εἰσόκε θηρητῆρες ἐπαΐξαντες ἕλωσι.
Καὶ μέν τις δύπτης ἁλίων εὐμήχανος ἔργων
νόσφι δόλου παλάμῃσιν ἐπαΐξας ἕλεν αὐταῖς
ἰχθῦς, ἠΰτε χέρσον ἀμειβόμενος πόρον ἅλμης,
σαργόν τε τρέσσαντα φόβῳ δειλήν τε σκίαιναν.
Σαργοὶ μὲν δείσαντες ἀολλέες ἐς μυχὸν ἅλμης
εἰλόμενοι πτήσσουσιν, ἐπ' ἀλλήλοις δὲ χέονται,
δόχμιοι ἀμφιπεσόντες, ἀναφρίσσουσι δ' ἀκάνθαις
νῶτα μετακλίνοντες, ἅτε σκολόπεσσιν ἁπάντῃ
φραξάμενοι πυκινῇσι περίδρομον ἕρκος ἀλωῆς
ἀγρονόμοι, σίντῃσι μέγαν πόνον· οὐδέ κεν ἄν τις
ἐσβαίη· σκῶλοι γὰρ ἐρητύουσι κέλευθα·
ὣς κείνοις οὐκ ἄν τις ἐνιχρίμψειεν ἑτοίμως,
οὐδ' ἐπὶ χεῖρα βάλοι· περὶ γὰρ φρίσσουσι κελαιναὶ
πρόκροσσαι πυκινῇσιν ὑπὸ σταλίκεσσιν ἄκανθαι.
Ἀλλά τις ἰδμοσύνῃσιν ἀνὴρ ὑπὸ κεύθεα πόντου
ἐσσυμένως δύοιτο, περιφράζοιτο δὲ πάντῃ
σαργούς, ἔνθα κάρη τε καὶ οὐραίη κλίσις αὐτῶν·
χεῖρα δ' ὑπὲρ κεφαλῇσι βαλὼν καθύπερθεν ἀκάνθας
ἦκα καταρρέξειεν ἐπικλίνοι τε πιέζων·
οἱ δ' αὔτως μίμνουσιν ἀρηρότες ἀλλήλοισιν
ἀστεμφεῖς, προβολῇσι πεποιθότες ὀξείῃσιν·
ἔνθα δύω παλάμῃσιν ἀνὴρ ἑκάτερθεν ἀείρας
αὖτις ἀναπλώει τελέσας πανεπίκλοπον ἔργον.
Πετραίην δὲ σκίαιναν ἐπὴν φόβος ἦτορ ἵκηται,
ἐσσυμένως σπιλάδεσσιν ἐπέσσυτο καί τινα κοίλην
χειὴν εἰσεπέρησε περίδρομον ἠὲ χαράδρην,
ἢ ποίαις ἁλίῃσιν ὑπέδραμεν ἠὲ καὶ ὑγροῖς
φύκεσιν· οὐ γάρ οἱ τι μέλει σκέπας, οἷον ἅπασαν
δεξάμενον ῥύσαιτο, κάρη δ' ἄρα δίζεται οἷον
φράξασθαι, κεφαλὴν δὲ κατακρύψασα καὶ ὄσσε
ἔλπεται οὐχ ὁρόωσα λαθεῖν ὁρόωντος ἐφορμήν.
Ὡς δέ τις ὠμηστῆρος ἐπεσσυμένοιο λέοντος
βουβαλὶς ἐν λόχμῃσι κάτω τρέψασα κάρηνον,
μαψιδίην φυλακὴν προτιβάλλεται, οὐδ' ὁράασθαι
ἔλπεται, εἰσόκε δή μιν ἐπαΐξας ὀλοὸς θὴρ
δαρδάψῃ· τῆς δ' ἦτορ ὁμοῖιον, οὐδὲ κάρηνον
ἀγκλίνει, δοκέει δὲ καὶ ὀλλυμένη περ ἀλύξαι.
Τοῖα δὲ καὶ Λιβύης πτερόεν βοτὸν ἀγκυλόδειρον
νήπια τεχνάζει· μελέη δέ οἱ ἔπλετο τέχνη·
ὡς ἀταλὴ μελέῃσιν ὑπ' ἐλπωρῇσι σκίαινα

neve aliquid commotum ostendat viam; si enim viderint
pelamydes, celeriter omnes supra leve linum
in profundum saliunt et infectam relinquunt piscationem.
Nisi vero ipsis deorum aliquis marinorum irascatur,
sæpe etiam terrestre supra littus tractæ
extra-mare, nolunt relinquere linum, sed inhærent
ipsum funem tortuosum pertimescentes.
Sic etiam in silvis montani venatores
capiunt timiditatem cervorum felici arte,
fune coronantes totum quercetum; circum autem levium
avium ligant veloces pennas; hi vero videntes
incassum trepidant vano metu, neque propinquare,
frustra alis territæ, audent,
donec venatores irruentes *eos* capiant.
Et quidem aliquis urinator marinorum bene-gnarus operum] absque dolo manibus insiliens capit ipsis
pisces, tanquam terram perambulans semitam maris,
sargumque trepidantem metu timidamque sciænam.
Sargi quidem metuentes densi in recessum maris
stipati*que* trepidant, supra se-invicem vero funduntur,
obliqui circumlapsi, horrescunt vero spinis
terga declinantes, veluti sudibus usquequaque
munientes frequentibus rotundum septum horti
agricolæ, latronibus magnum laborem; neque aliquis
ingrediatur; valli enim impediunt vias :
sic in-illos nemo inciderit facile,
neque manum injecerit; circum enim rigent nigræ
pinnarum-instar densis acuminibus spinæ.
Sed aliquis vir perite sub latibula maris
cum-impetu mergatur, circumspiciat vero undique
sargos, ubinam et caput et caudæ flexus ipsorum *sit;*
manum vero capitibus superjaciens super spinas
sensim conficiat et inflectat premens *eos;*
at illi temere manent infixi sibi-mutuo
immobiles, munimentis confisi acutis;
ibi duos manibus vir utrinque levans
rursus sursum-natat perfecta vaferrima captura.
Saxatilem vero umbram ubi timor in-animo attigit,
cupide ad-scopulos fertur et in-aliquam cavam
latebram transilit rotundam aut fissuram,
aut sub herbas marinas currit aut etiam humidas
algas; neque enim illi aliquod curæ-est tegumentum, quod
totam] acceptam conservet, caput autem quærit solum
munire, capite vero occultatis et oculis
putat non videntem se-latere videntis impetum.
Ut autem aliquis crudivoro irruente leone
bubalus in latebris deorsum vertens caput,
frustraneam custodiam objicit, neque conspici-se
putat, donec sane ipsum invadens perniciosa fera
dilaniet; hujus vero animus *est* ejusmodi, neque caput
reflectit, putatque, etiam dum-perit, se-evasurum.
Talia vero etiam Africæ alatum pecus curvicervicum
puerilia exercet; vana autem ipsi est ars :
sic tenera inani spe umbra

κέκρυπται· τάχα γάρ μιν ἐρυσσάμενος παλάμῃσιν
ἀγρευτὴρ ἀνέδυ τε καὶ ἀφραίνουσαν ἔφηνε.
Τόσσα μὲν ἰχθυβόλων ἐδάην ἁλιεργέα τέχνης
δήνεα καὶ τόσσοισιν ἐπ' ἰχθύσι πικρὸν ὄλεθρον·
τοὺς δ' ἄλλους ξύμπαντας ὁμοίϊος αἶσα κιχάνει
κύρτων τ' ἀγκίστρων τε βαθυπλεκέος τε λίνοιο
ῥιπῆς τε τριόδοντος, ὅσ' ἀνδράσιν ἔντεα τέχνης.
Τοὺς μὲν ὑπηματίους, τοὺς δ' ἕσπερος εἷλε δαμέντας,
εὖτ' ἂν ὑπὸ πρῶτον νυκτὸς κνέφας ἀσπαλιῆες
πυρσὸν ἀναψάμενοι, γλαφυρὸν σκάφος ἰθύνοντες,
ἰχθύσιν ἀτρεμέουσιν ἀείδελον αἶσαν ἄγωσιν.
Ἔνθ' οἱ μὲν πεύκης λιπαρῇ φλογὶ καγχαλόωντες
ἀμφ' ἀκάτῳ θύνουσι, κακὸν δ' ἴδον ἑσπέριον πῦρ,
ῥιπῆς τριγλώχινος ἀμειλίκτοιο τυχόντες.
Ἔστι δέ τις θήρης ἕτερος νόμος ἰχθυβόλοισι
φαρμάκταις, οἳ λυγρὸν ἐπ' ἰχθύσι μητίσαντο
φάρμακον, ὠκύμορον δὲ τέλος νεπόδεσσιν ἔθηκαν.
Οἳ δ' ἤτοι πρῶτον μὲν ἐπασσυτέραις βολίδεσσι
κοντῶν τε ῥιπῇσι καὶ ἀϊκῇσιν ἐρετμῶν
εἰλεῦσι νεπόδων δειλὰς στίχας εἰς ἕνα χῶρον
κοιλοφυῆ, κευθμῶσιν ὑπαγνύμενον θαμέεσσιν·
ἔνθ' οἱ μὲν δύνουσιν ὑπὸ γλαφυρῆς σπιλάδεσσι,
τοὶ δὲ περιστήσαντο λίνων εὐερκέα πάντη
δίκτυα κυκλώσαντες, ἅτ' ἀνδράσι δυσμενέεσσι
διπλὰ περιπροβαλόντες ἀνάρσια τείχεα πέτρης.
Καὶ τότ' ἀνὴρ ἄργιλον ὁμοῦ πίειραν ἀείρας
ῥίζαν θ', ἣν κυκλάμινον ἐφήμισαν ἰητῆρες,
μίξας ἐν παλάμῃσι, δύω φυρήσατο μάζας·
πόντῳ δ' ἐγκατέπαλτο λίνων ὕπερ· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐταῖς
κοιλάσι καὶ θαλάμῃσι δυσαέα φάρμακ' ἄλειψε
χρίσματος ἐχθοδοποῖο καὶ ἐξεμίηνε θάλασσαν.
Καὶ τὸν μὲν παλίνορσον ὀλέθρια φαρμάξαντα
δέξατο νηῦς· τοὺς δ' αἶψα κακὴ καὶ ἀνάρσιος ὀδμὴ
πρῶτα μὲν ἐν θαλάμῃσιν ἱκάνεται· ἀχλύϊ δ' ὄσσε
καὶ κεφαλὴ καὶ γυῖα βαρύνεται, οὐδὲ δύνανται
μίμνειν ἐν κευθμῶσιν, ἀτυζόμενοι δὲ χέονται
ἐκτὸς ἀπὸ σπιλάδων· ἡ δέ σφισι πουλὺ θάλασσα
πικροτέρη· τοῖον γὰρ ἐν οἴδμασι πῆμα πέφυρται.
Οἳ δ' ὥστ' οἰνοβαρεῖς, ὀλοῇ μεθύοντες ἀϋτμῇ,
πάντῃ δινεύουσι καὶ οὔποθι χῶρον ἔχουσι
λειπόμενον κακότητος, ἐπαΐγδην δὲ λίνοισι
σπερχόμενοι πίπτουσι, διεκθορέειν μεμαῶτες·
ἀλλ' οὔ τις χαλεπῆς ἄτης λύσις, οὐδ' ἀλεωρή·
πολλῇ δὲ ῥιπῇ τε καὶ ἅλματι κυμαίνονται
τειρόμενοι· τὸ δὲ πολλὸν ἐπιτρέχει ἀμφιτρίτῃ
ὀλλυμένων φύσημα, τό τ' ἰχθύσιν ἔπλετο δειλοῖς
οἰμωγή· τοὶ δ' ἐκτὸς ἐπ' ἄλγεσιν ἀσπαλιῆες
τερπόμενοι μίμνουσιν ἀκηδέες, εἰσόκε σιγὴ
πόντον ἕλῃ, φλοίσβου δὲ καὶ ἀργαλέοιο κυδοιμοῦ
παύσωνται, στονόεσσαν ἀποπνεύσαντες ἀϋτμήν.
Καὶ τότ' ἀπειρέσιον νεκύων ἐρύουσιν ὅμιλον
ξυνῷ τεθνηῶτας ὁμοῦ λωβήτορι πότμῳ.

occultatur; mox enim ipsam extrahens manibus
piscator emergit et stolidam ostendit.
Talia quidem piscatorum novi in-mari-occupata artis
consilia et tot in pisces tristem interitum;
reliquos vero cunctos simile fatum apprehendit
nassarumque hamorumque et late-plexi lini
ictusque tridentis, quæ viris instrumenta artis *sunt*.
Alios quidem diurnos, alios vero vespera capit domitos,
quando sub primum noctis crepusculum piscatores
face accensa cavam scapham gubernantes,
piscibus securis obscuram mortem afferunt.
Ibi illi quidem piceæ pingui flamma lætantes
circa navem currunt, malumque vident vespertinum ignem,
ictui tricuspidi crudeli occurrentes.
Est porro quædam capturæ alia ratio piscatoribus
venenariis, qui exitiale in pisces excogitarunt
venenum velocemque finem piscibus imponunt.
Illi igitur primum quidem densioribus jaculis
contorumque impulsu et impetu remorum
cogunt piscium timidos greges in unum locum
concavum, latibulis infractum frequentibus;
ibi alii quidem subeunt cavos scopulos,
alii autem circumstant linorum bene-septa undequaque
retia cingentes, quasi viris hostilibus
duplices circumobjicientes infestos muros scopuli.
Et tunc vir argillam simul pinguem accipiens
radicemque, quam cyclaminum appellant medici,
miscens manibus, duas subigit placentas;
mari autem insilit super lina, circum ipsas autem
cavitates et latebras graveolentia pharmaca ungit
unguenti infesti, et polluit mare.
Et hunc quidem reducem, perniciosa postquam-venena-para-
vit,] recipit navis, illos autem statim malus et inimicus odor
primo quidem in latibulis attingit; caligine vero oculi
et caput et membra gravantur, neque possunt
manere in latebris, afflicti autem funduntur
extra e scopulis; at ipsis multo *est* mare
amarius; talis enim in aquis noxa mixta-est.
Illi autem tanquam vino-gravati, pernicioso ebrii halitu,
usquequaque versantur, et nusquam locum habent
relictum ab-afflictione, cum-impetu vero linis
festinantes incidunt, transilire cupientes,
sed nulla est a-difficili noxa liberatio, neque effugium *ullum*;
frequenti vero impetu et saltu fluctuant
cruciati, multus vero currit-super mare
pereuntium anhelitus, quæ piscibus est miseris
ejulatio; at exterius super doloribus piscatores
delectati manent læti, donec silentium
mare teneat, et a-strepitu ac difficili prœlio *pisces*
desinant, suspiriosum efflantes anhelitum.
Et tunc infinitam cadaverum extrahunt turbam,
communi defunctos una noxio fato.

πήματα βουλεύοντες ἐπὶ σφισιν, ἀλλὰ καὶ ὕδωρ
χρηνάων φάρμαξαν ὀλέθριον· οἱ δ' ἐπὶ πύργοις
λιμῷ τ' ἀργαλέῳ καὶ ὀϊζύϊ μοχθίζοντες
ὕδατί τ' ἐχθοδοπῷ, στυγερὸν καὶ ἀεικέα πότμον
ὄλλυνται, νεκύων δὲ πόλις πέπληθεν ἅπασα·
ὣς οἱ λευγαλέῳ τε μόρῳ καὶ ἀδευκέϊ πότμῳ
ἀνδράσι φαρμάκτῃσιν ὑποδμηθέντες ὄλοντο.

ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Ἔνθεν ἔπειτ' ἀΐων τεκμαίρεο, κοίρανε γαίης,
ὡς οὐδὲν μερόπεσσιν ἀμήχανον, οὐχ ἐνὶ γαίῃ
μητρὶ καμεῖν, οὐ κόλπον ἀν' εὐρώεντα θαλάσσης·
ἀλλά τις ἀτρεκέως ἰκέλην μακάρεσσι γενέθλην
ἀνθρώπους ἀνέφυσε, χερείονα δ' ὤπασεν ἀλκήν,
εἴτ' οὖν Ἰαπετοῖο γένος, πολυμῆτα Προμηθεύς,
ἀντωπὸν μακάρεσσι κάμε γένος, ὕδατι γαῖαν
ξυνώσας, κραδίην δὲ θεῶν ἔχρισεν ἀλοιφῇ·
εἴτ' ἄρα καὶ λύθροιο θεοῤῥύτου ἐκγενόμεσθα
Τιτήνων· οὐ γάρ τι πέλει καθυπέρτερον ἀνδρῶν,
νόσφι θεῶν· μούνοισι δ' ὑπείκομεν ἀθανάτοισιν.
Ὅσσους μὲν κατ' ὄρεσφι βίην ἄτρεστον ἔχοντας
θῆρας ὑπερφιάλους βροτὸς ἔσβεσεν; ὅσσα δὲ φῦλα
οἰωνῶν νεφέλῃσι καὶ ἠέρι δινεύοντα
εἷλε, χαμαίζηλόν περ ἔχων δέμας; οὐδὲ λέοντα
ῥύσατ' ἀγηνορίη δμηθήμεναι· οὐδ' ἐσάωσεν
αἰετὸν ἠνεμόεις πτερύγων ῥόθος, ἀλλὰ καὶ Ἰνδὸν
θῆρα κελαινόρινον ὑπέρβιον ἄχθος ἀνάγκῃ
κλῖναν ἐπιβρίσαντες, ὑπὸ ζεύγλῃσι δ' ἔθηκαν
οὐρήων ταλαεργὸν ἔχειν πόνον ἑλκυστῆρα.
Κήτεα δ' ὅσσα πέλωρα Ποσειδάωνος ἐναύλοις
ἐντρέφεται, τὰ μὲν οὔτι χερείονα φημὶ θάλασσαν
τίκτειν ὠμοφάγων τεκέων χθονός, ἀλλὰ καὶ ἀλκὴν
καὶ μέγεθος προβέβηκεν ἀναιδέα δείματα πόντου.
Ἔστιν ἐν ἠπείρῳ χελύων γένος, οὐδέ τιν' ἀλκὴν
οὐδ' ἄτην ἴσασι· θαλασσαίῃ δὲ χελώνῃ
οὐ μάλα θαρσαλέος τις ἐν οἴδμασιν ἀντιβολήσει.
Εἰσὶ δ' ἐνὶ τραφερῇ λάβροι κύνες, ἀλλὰ κύνεσσιν
εἰναλίοις οὐκ ἄν τις ἀναιδείην ἐρίσειε.
Πορδαλίων γαίης ὀλοὸν δάκος· ἀλλὰ θαλάσσης
αἰνότερον. Χέρσον μὲν ἐπιστείχουσιν ὕαιναι,
πολλῷ δ' ἐν ῥοθίοις κρυερώτεραι. Οἱ μὲν ἔασι
κριοὶ μηλονόμων τιθασὸν βοτόν, οὐ δὲ θαλάσσης
κριοῖς μειλιχίοισι συνοίσεται, ὅς κε πελάσσῃ.
Τίς δὲ τόσον χλούνης φορέει σθένος, ὅσσον ἄαπτοι
λάμναι; τίς δὲ λέοντος ἐνὶ φρεσὶν αἴθεται ἀλκή,
ὅσση ῥιγεδανῇσιν ἀνισώσαιτο ζυγαίναις;
Φώκην δὲ βλοσυρὴν καὶ ἐπὶ χθονὶ χαιτήεσσαι
ἄρκτοι πεφρίκασι καὶ ἐς μόθον ἀντιόωσαι
δάμνανται. Τοίοισι μέλει θήρεσσι θάλασσα.

damna excogitare adversus ipsos, quin et aquam
fontium venenant perniciosam; illi vero in turribus
fameque difficili et ærumna laborantes
aquaque hostili, odiosa et informi morte
pereunt, cadaveribus autem urbs redundat tota:
sic hi tristique morte et acerbo fato
a-viris veneuariis domiti pereunt.

DE PISCATIONE

LIBER QUINTUS.

Hinc deinceps audiens considera, domine orbis,
quam nihil *sit* hominibus nimis-difficile neque in terra
matre effectu, neque per sinum latum maris;
sed aliquis revera similem superis progeniem
homines produxit, imbecillius vero attribuit robur,
sive Iapeti proles, multi-consilii Prometheus,
comparandum diis elaboravit genus, aqua terram
jungens, cor autem deorum illevit unguento,
sive etiam cruore divinifluo prognati-sumus
Titanum; non enim quicquam est superius hominibus,
exceptis diis; solis autem concedimus immortalibus.
Quot quidem in montibus vim imperterritam habentes
feras animosas homo extinxit? quot autem genera
avium in-nubibus et aere commorantia
cepit, humile licet habens corpus? neque leonem
liberavit animus-elatus quo-minus domaretur; neque servavit
aquilam ventosus alarum motus, sed etiam Indam
belluam nigra-cute-præditam, vastam molem, vi
flexerunt onerantes, sub jugis autem posuerunt,
ut-mulorum operæ-patiens sustineret laborem vector.
Cete vero quæcunque grandia Neptuni in-habitationibus
innutriuntur, ea quidem neutiquam inferiora ajo mare
parere crudivoris liberis terræ, sed et robore
et magnitudine antecedunt immania monstra ponti.
Est in continente testudinum genus, neque ullum robur,
neque noxam norunt; marinæ autem testudini
non admodum confidens aliquis in fluctibus occurret.
Sunt vero in terra mordaces canes, sed canibus
marinis non quisquam immanitate certaverit.
Pantherarum terræ perniciosus morsus *est*, sed maris *pantherarum*] gravior. Terram quidem inambulant hyænæ,
multo vero in fluctibus horribiliores. Sunt quidem
arietes opilionum mansuetum pecus, non autem maris
arietibus blandis utetur, quisquis *eos* propinquaverit.
Quis autem tantum apri fert robur, quantum exitiales
lamiæ? quæ autem leonis in præcordiis ardet vis
tanta-ut horridis comparari-queat zygænis?
Phocam vero crudelem etiam in terra setosi
ursi horrent et in pugnam occurrentes
domantur. Talibus curæ-est belluis mare.

Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσιν ἐπεφράσσαντο βαρεῖαν
ἄτην ἡμερίων ἄμαχον γένος· ἐκ δ' ἁλιήων
ὄλλυνται, κήτειον ὅτ' ἐς μόθον ὁρμήσωνται.
Τῶν ἐρέω θήρης βριθὺν πόνον· ἀλλ' ἀΐοιτε
εὐμενέται βασιλῆες, ὀλύμπια τείχεα γαίης.
Κήτεα μεσσοπόροις μὲν ἐνιτρέφεται πελάγεσσι
πλεῖστά τε καὶ περίμετρα· τὰ δ' οὐκ ἀναδύεται ἅλμης
δηθάκις, ἀλλ' ὑπένερθεν ἔχει κρηπῖδα θαλάσσης
βριθοσύνῃ, μαιμᾷ δὲ βορῆς ἀζηχέϊ λύσσῃ
αἰεὶ πεινώοντα καὶ οὔποτε νηδύος αἰνῆς
μαργοσύνην ἀνιέντα· τί γὰρ τόσον ἔσσεται εἶδαρ,
ὅσσον ἐνιπλῆσαι γαστρὸς χάος, ὅσσον ἄαπτον
ἐς κόρον ἀμπαῦσαι κείνων γένυν; οἳ δὲ καὶ αὐτοὶ
ἀλλήλους ὀλέκουσι, χερείονα φέρτερος ἀλκῇ
πέφνων, ἀλλήλοις δὲ βορὴ καὶ δαῖτες ἔασι.
Πολλάκι καὶ νήεσσιν ἄγει δέος ἀντιόωντα
ἑσπέριον κατὰ πόντον Ἰβηρικὸν, ἔνθα μάλιστα
γείτονος Ὠκεανοῖο λελοιπότ' ἀθέσφατον ὕδωρ
εἱλεῖται, νήεσσιν ἐεικοσόροισιν ὁμοῖα.
Πολλάκι δὲ πλαγχθέντα καὶ ἠόνος ἐγγὺς ἱκάνει
ἀγχιβαθοῦς, ὅτε κέν τις ἐπὶ σφισιν ὁπλίζοιτο.
Πᾶσι δ' ὑπερφυέεσσι πέλει θήρεσσι θαλάσσης
νόσφι κυνῶν βαρύγυια καὶ οὐκ εὔπρηκτα κέλευθα·
οὔτε γὰρ εἰσορόωσιν ἀπόπροθεν, οὔτε θάλασσαν
πᾶσαν ἐπιστείχουσι βαρυνόμενοι μελέεσσιν
ἠλιβάτοις, μάλα δ' ὀψὲ κυλινδόμενοι φορέονται.
Τοὔνεκα καὶ πάντεσσιν ὁμόστολος ἔρχεται ἰχθὺς
φαιὸς ἰδεῖν, δολιχός τε δέμας, λεπτὴ δέ οἱ οὐρὴ,
ἔξοχος ὃς προπάροιθεν ἁλὸς πόρον ἡγεμονεύει
σημαίνων· τῷ καί μιν ἐφήμισαν ἡγητῆρα.
Κήτει δ' ἐκπάγλως κεχαρισμένος ἐστὶν ἑταῖρος,
πομπός τε φρουρός τε· φέρει δέ μιν ᾗ κ' ἐθέλῃσι
ῥηϊδίως· κείνῳ γὰρ ἐφέσπεται ἰχθύϊ μούνῳ
πιστῷ, πιστὸν ἔχων αἰεὶ νόον· ἐγγύθι δ' αὐτοῦ
στρωφᾶται, τανύει δὲ παρασχεδὸν ὀφθαλμοῖσιν
οὐρὴν, ᾗ οἱ ἕκαστα πιφαύσκεται, εἴτε τιν' ἄγρην
ἐστὶν ἑλεῖν, εἴτ' οὖν τι κορύσσεται ἐγγύθι πῆμα,
εἴτ' ὀλίγη πόντοιο πέλει χύσις, ἣν ἀλεείνειν
βέλτερον· αὐδήεσσά δ' ὅπως ἐνδείκνυται οὐρὴ
πάντα μάλ' ἀτρεκέως· τὸ δὲ πείθεται ὕδατος ἄχθος·
κεῖνος γὰρ πρόμαχός τε καὶ οὔατα καὶ φάος ἰχθὺς
θηρὶ πέλει· κείνῳ δ' ἀΐει, κείνῳ δὲ δέδορκεν,
ἡνί' ἐπιτρέψας σφετέρου βιότοιο φυλάσσειν.
Ὡς δὲ πάϊς γενετῆρα παλαίτερον ἀμφαγαπάζει,
φροντίσι γηροκόμοισιν ἀπὸ θρεπτήρια τίνων,
τὸν δ' ἤδη μελέεσσι καὶ ὄμμασιν ἀδρανέοντα
ἐνδυκέως μεθέπων προσπτύσσεται, ἔν τε κελεύθοις
χεῖρ' ὀρέγων καὶ πᾶσιν ἐν ἔργμασιν αὐτὸς ἀμύνων·
πατρὶ δὲ γηράσκοντι νέον σθένος υἷες ἔασιν·
ὣς κεῖνος φιλότητι περιπτύσσει δάκος ἅλμης
ἰχθὺς, ἠΰτε νῆα νέμων οἴηκι χαλινῷ.
Ἦ πού οἱ γενεῆς πρώτης ἄπο σύμφυτον αἷμα
ἔλλαχεν, ἠέ μιν αὐτὸς ἑλὼν ἑταρίσσατο θυμῷ.
Ὣς οὔτ' ἠνορίης οὔτ' εἴδεος ἔπλετ' ὄνειαρ

Sed tamen etiam adversus has excogitarunt gravem
noxam hominum inexpugnabile genus; a piscatoribus autem
perimuntur, ceteam quando in pugnam feruntur.
Quorum dicam capturæ gravem laborem. Sed auscultate
benevoli, o-reges, cœlestes muri terræ.
Cete medio quidem degunt-in mari-alto
plurimaque et vegrandia; hæc vero non emergunt-se salo
sæpe, sed inferne occupant fundum maris
ob-gravitatem, appetunt vero pabulum perpetua rabie
semper famelica et nunquam ventris difficilis
voracitatem remittentia; quæ enim tanta erit esca,
quæ impleat ventris cavum, quæ crudelem
ad satietatem componat ipsorum maxillam? illi vero etiam
ipsi] se-metuo perdunt, imbecilliorem præstantior viribus
occidens, sibi-invicem vero pabulum et epulum sunt.
Sæpe etiam navibus inferunt metum occurrentia
occiduum per mare Ibericum, ubi maxime
vicini Oceani relicta immensa aqua
volvuntur, navibus vigintiremibus similia.
Sæpe vero errantia etiam prope littus perveniunt
profundo-vicinum, ubi quis in ipsa armatur.
Omnibus autem vegrandibus sunt belluis maris,
exceptis canibus, difficiles et non bene-conficiendi meatus;
neque enim vident procul, neque mare
omne permeant gravatæ membris
vastis, valde autem tarde volutæ feruntur.
Quocirca etiam omnibus comes venit piscis
albus aspectu, longusque corpore, tenuis vero ipsi *est*
cauda,] eximius, qui ante maris viam ducit
ostendens; quare etiam ipsum appellarunt Hegetera (*ducem*).
Ceto autem supra-modum gratus est sodalis,
duxque custosque; fert autem illum, quocunque voluerit,
facile; illum enim sectatur piscem solum
fidum, fidum habens semper animum; prope vero ipsum
versatur; extendit autem propter oculos
caudam, quæ ipsi singula nunciat, sive aliqua præda
est capienda, sive aliquod paratur prope nocumentum,
sive exigua maris est profunditas, quam declinare
satius *est*; quasi vocalis autem monstrat cauda
omnia valde certo, obtemperat autem aquæ pondus;
ille enim antesignanusque et aures et lumen piscis
belluæ est; per-illum vero audit, per illumque videt,
habenis commissis *ipsi* suæ vitæ custodiendis.
Ut autem filius patrem seniorem diligit,
curis senem-foventibus educationis-præmia *ei* persolvens,
hunc autem jam membris et oculis imbecillum
assidue comitans *ei* adhæret, inque viis
manum præbens et omnibus in rebus ipse *eum* defendens;
patri vero senescenti novum robur filii sunt:
sic ille amore implicat belluam maris
piscis, tanquam navem gubernans clavo, freno.
Profecto ipsi ab ortu primo cognatus sanguis
obtigit, aut ipsum ille eligens sociavit animo.
Sic neque roboris, neque formæ est utilitas

τόσσον, ὅσον πραπίδων· ἀλκὴ δ' ἀνεμώλιος ἄφρων·
καί τε μέγα βριάοντα κατέσβεσεν ἠδ' ἐσάωσε
βαιὸς ἀνὴρ εὐμήτις· ἐπεὶ καὶ κῆτος ἄαπτον
ἀπλάτων μελέων ὀλίγον προτιβάλλεται ἰχθύν.
Τοὔνεκά τις πάμπρωτον ἕλοι σκοπὸν ἡγητῆρα
κεῖνον, ὑπ' ἀγκίστροιο βίῃ καὶ δαιτὶ δολώσας·
οὐ γάρ κε ζώοντος ἐπιβρίσας δαμάσαιο
κνώδαλον· οἰχομένου δὲ θοώτερος ἔσσετ' ὄλεθρος.
Οὐ γὰρ ἔτ' οὐθ' ἅλμης ἰοειδέος οἶδε κέλευθα
ἀτρεκέως, οὐ πῆμα παρασχεδὸν ἐξαλέασθαι,
ἀλλ' αὔτως, ἅτε φορτὶς ὀλωλότος ἰθυντῆρος,
πλάζεται ἀπροφύλακτον, ἀμήχανον, ᾗ κεν ἄγῃσι
γλαυκὸν ὕδωρ, σκοτίοις δὲ καὶ ἀφράστοισι πόροισιν
ἐμφέρεται, χηρωθὲν ἀρηγόνος ἡνιόχοιο.
Πολλάκι καὶ πέτρῃσι καὶ ἠϊόνεσσιν ἔκελσε
πλαζόμενον· τοίη οἱ ἐπ' ὄμμασι πέπταται ἀχλύς.
Δή ῥα τότ' ὀτρηροῖσι νοήμασιν ἐς πόνον ἄγρης
ἰχθυβόλοι σπεύδουσιν, ἐπευξάμενοι μακάρεσσι
κητοφόνοις, ἀλεγεινὸν ἑλεῖν τέρας ἀμφιτρίτης.
Ὡς δ' ὅτε δυσμενέων βριαρὸς λόχος ἀντιβίοισι
λάθριος ἐμπελάσῃ, μεσάτην ἐπὶ νύκτα δοκεύσας,
εὕδοντας δ' ἐκίχησε φυλακτῆρας πρὸ πυλάων,
Ἄρεος εὐμενέοντος, ἐνιπλήξας δ' ἐδάμασσεν·
ἔνθεν ἔπειτ' ἄκρην τε πόλιν καὶ τύρσιν ἐπ' αὐτὴν
θαρσαλέοι σπεύδουσι, πυρὸς βέλος, ἄστεος ἄτην,
δαλὸν ἐϋδμήτων μεγάρων ῥαιστῆρα φέροντες·
ὣς τότε θαρσαλέως ἁλιεὺς στρατὸς ἐγκονέουσιν
ἄφρακτον μετὰ θῆρα, πεφασμένου ἰθυντῆρος.
Τοῦ δ' ἤτοι πρῶτον μὲν ἐνὶ φρεσὶ τεκμαίρονται
ἄχθος ὅσον μέγεθός τε· τὰ δ' ἔπλετο σήματα γυίων·
εἰ μὲν γὰρ πόντοιο κυλινδόμενον μετὰ δίναις
βαιὸν ὑπερτέλλοιτο ῥάχιν λοφιήν τε φαεινὸν
ἄκρην, ἦ μέγα κεῖνο καὶ ἔξοχον· οὐδὲ γὰρ αὐτὴ
ῥηϊδίως φορέει μιν ἀνοχλίζουσα θάλασσα·
εἰ δέ τι καὶ νώτοιο φαείνεται, οὐ τόσον ἄχθος
ἀγγέλλει· κοῦφαι γὰρ ἀφαυροτέροισι κέλευθοι.
Τοῖσιν δ' ὁρμιὴ μὲν ἐπασσυτέραις ἀραρυῖα
θωμίγγων ξυνοχῇσι πολυστρεφέεσσι τέτυκται,
ὅσσος τε πρότονος νηὸς πέλει οὔτε βαθείης
οὔτ' ὀλίγης· μῆκος δὲ τιταίνεται ἄρκιον ἄγρῃ·
ἄγκιστρον δ' εὐεργὲς ἐπημοιβαῖς κεχάρακται
γλωχίνων προβολῇσιν ἀκαχμένον ἀμφοτέρωθεν,
οἷον καὶ πέτρην ἑλέειν καὶ ῥωγάδα πεῖραι,
τόσσον ἴτυν κρυερήν, ὅσσον περὶ χάσμα καλύψαι.
Δινωτὴ δ' ἅλυσις περιβάλλεται ἄκρα κελαινοῦ
ἀγκίστρου, στιβαρή, χαλκήλατος, ἥ κεν ὀδόντων
λευγαλέην ἀνέχοιτο βίην καὶ χάσματος αἰχμάς·
δεσμῷ δ' ἐν μεσάτῳ τροχοειδέα κύκλα τέτυκται,
πυκνὰ παρ' ἀλλήλοισιν, ἅ κεν στροφάλιγγας ἐρύκοι
φοιταλέας, μηδ' ἰθὺς ἀποῤῥήξειε σίδηρον
αἱμάσσων, ὀλοῇσι περισπερχὴς ὀδύνῃσιν,
ἀλλὰ περιστροφάδην πλαγκτὸν δρόμον εἱλίσσοιτο.
Δαῖτα δ' ἐπ' ἀγκίστρῳ δυστερπέα πορσύνουσι
ταύρειον μέλαν ἧπαρ ἀπόκριτον, ἠὲ καὶ ὦμον

tanta, quanta animi; vis autem stolida *est* inanis;
quin etiam admodum potentem extinxit et servavit
exiguus homo valens-consilio; quando etiam cetus immanis
vastis membris parvum præmittit piscem.
Quapropter aliquis omnium-primo capiat speculatorem du-
cem] illum, sub hamo vi et esca deceptum;
non enim vivo *hoc* impetu-facto domueris
belluam, sublato autem *eo* velocior erit interitus.
Non enim amplius maris purpurei novit vias
certo, non noxam propinquam evitare *novit*,
sed temere, tanquam navis-oneraria peremto gubernatore,
oberrat incustodita, impos, quocunque tulerit
cærulea aqua, tenebrosis autem et non-munitis viis
infertur, viduata auxiliatore auriga.
Sæpe et petris et littoribus appellitur
errans; talis ipsi ob oculos volat caligo.
Tunc sane velocibus cogitationibus ad laborem capturæ
piscatores festinant, precati superos
ceticidas, dolorificum ut-capiant monstrum maris.
Quemadmodum autem quum hostium fortis manipulus ho-
stibus] clandestinus propinquat, mediam noctem observans,
dormientes autem deprehendit vigiles pro portis,
Marte propitio, percussos vero domat;
inde deinceps summamque ad-urbem et munitionem in ipsam
audentes properant, ignis jaculum, urbis perniciem,
torrem pulchrorum domiciliorum vastatorem ferentes:
ita tunc confidenter piscatorius exercitus festinant
incustoditam ad belluam, occiso rectore.
Hujus vero primum quidem in animis considerant
pondus quantum *sit* et magnitudo; sunt autem hæc signa
membrorum:] si quidem enim maris voluta per vortices
paullum se-extendat, spinam verticemque monstrans
extremam, certe ingens illud et eximium *est*, neque enim
ipsum] facile fert illam submovens mare;
si vero quid etiam dorsi apparet, *id* non tantum onus
nunciat; faciles enim minoribus *sunt* viæ.
His vero funis quidem frequentioribus consertus
funiculorum nodis tortuosis factus-est,
quantus rudens navis est, neque magnæ
neque parvæ; longitudo autem protenditur sufficiens ca-
pturæ;] hamus autem affabre-factus reciprocis sculptus-est
cuspidum eminentiis, acutus utrinque,
ut-possit et petram rapere et saxum transfodere,
tanto circuitu horrido, quantus rictum circumtegat.
Torta vero catena circumjicitur extremitatibus nigri
hami, firma, ex-ære-facta, quæ dentium
perniciosam sustineat vim et rictus cuspides;
vinculo autem in medio rotundi circuli fabricati-sunt,
densi inter se-mutuo, qui vertigines prohibeant
errabundas, ne recta abrumpat ferrum
cruentans, præ-exitialibus huc-illuc-properans doloribus,
sed in-torquendo errabundo cursui implicetur.
Escam vero in hamo injucundam exhibent,
taurinum nigrum hepar, exquisitum, aut etiam humerum

ταύρειον γενύεσσιν ἐοικότα δαινυμένοιο.
Πολλαὶ δ' ἀγρευτῆρσιν ὁμόστολοι ὥστ' ἐς ἄρηα
θήγονται κρατεραί τ' ἀκίδες στιβαραί τε τρίαιναι,
ἅρπαι, βουπλῆγές τε βαρύστομοι, ὅσσα τε τοῖα
ἄκμοσι δυσκελάδοις ῥαιστήρια χαλκεύονται·
ἐσσυμένως δ' ἀκάτοισιν ἐϋσέλμοις ἐπιβάντες,
σιγῇ νευστάζοντες ὅ τι χρέος ἀλλήλοισι,
στέλλονται· κώπῃσι δ' ὑπ' εὐκήλοισι θάλασσαν
ἀτρέμα λευκαίνουσι, φυλασσόμενοι μάλα δοῦπον,
μή τι μάθοι μέγα κῆτος, ἀλευόμενόν τε νέοιτο
βυσσὸν ὑποβρυχίην, ἅλιον δέ κε μόχθον ἄροιντο.
Ἀλλ' ὅτε οἱ πελάσωσιν ὁμαιχμήσωσί τ' ἀέθλῳ,
δὴ τότε θαρσαλέως πρῴρης ἄπο θηρὶ πελώρῳ
πῆμα δόλου προὔθηκαν· ὁ δ' ὡς ἴδε δαῖτα βαρεῖαν,
ἆλτο καὶ οὐκ ἀμέλησεν ἀναιδέϊ γαστρὶ πιθήσας·
μάρψε δ' ἐπιθύσας γναμπτὸν μόρον, αὐτίκα δ' εἴσω
ἄγκιστρον κατέδυ τεθοωμένον εὐρέϊ λαιμῷ,
ἐν δ' ἐπάγη γλωχῖσιν· ὁ δ' ἕλκεϊ θυμὸν ὀρινθεὶς,
πρῶτα μὲν ἀσχαλόων ὀλοὴν γένυν ἀντία πάλλει,
χαλκείην θώμιγγα διαραῖσαι μενεαίνων·
ἀλλ' ἄρα οἱ κενεὸς τέταται πόνος· ἔνθεν ἔπειτα
σπερχόμενος φλογέῃσιν ἐποχθίζων ὀδύνῃσι,
δύεται ἐν κόλποισιν ὑποβρυχίοισι θαλάσσης·
τῷ δὲ τάχ' ἀσπαλιῆες ἐπιτρωπῶσιν ἅπασαν
ὁρμιήν· οὐ μὲν γὰρ ἔνι σθένος ἀνθρώποισιν,
ὅσσον τ' αὖ ἐρύσαι καὶ ἀναινόμενον δαμάσασθαι
βριθὺ πέλωρ· ῥέα γάρ σφε σὺν αὐτοῖς σέλμασι νηῶν
ἑλκύσει ποτὶ βυσσὸν, ὅθ' ὁρμήσειε φέρεσθαι.
Οἱ δέ οἱ ὁρμιῇ προσαρηρότας εὐρέας ἀσκοὺς
πνοιῆς ἀνδρομέης πεπληθότας εὐθὺς ἐς ὕδωρ
δυομένῳ πέμπουσιν· ὁ δ' ὀχθίζων ὀδύνῃσι
ῥινῶν οὐκ ἀλέγει, κατὰ δ' ἔσπασεν οὐκ ἐθέλοντας
ῥηϊδίως ἄκροιο λιλαιομένους ἁλὸς ἀφροῦ.
Ἀλλ' ὁπότ' ἐς δάπεδον πελάσῃ μεμογηότι θυμῷ,
στῆ ῥα μέγ' ἀφριόων, τετιημένος· ὡς δέ τις ἵππος
ἱδρῶτ' ἐξανύσας καματώδεα τέρματος ἄκρου,
ἀφρῷ ὑφ' αἱματόεντι γένυν σκολιοῖσι χαλινοῖς
ἐμπρίει, θερμὸν δὲ διὰ στόμα κίδναται ἆσθμα·
ὣς ὅ μέγ' ἀσθμαίνων ἀμπαύεται, οὐδέ οἱ ἀσκοὶ
μίμνειν ἱεμένῳ περ ἐπιτρωπῶσιν ἔνερθεν·
αἶψα δ' ἄνω σπεύδουσι καὶ ἔξαλοι ἀΐσσουσι
πνοιῇ ἀειρόμενοι· τῷ δ' ἵσταται ἄλλος ἄεθλος.
Ἔνθ' ἤτοι πρῶτον μὲν ἐπαΐσσει γενύεσσι
ῥιπὴν μαψιδίην, λελιημένος αὖ ἐρύοντα
δέρματ' ἀμύνεσθαι· τὰ δ' ἀνίπταται, οὐδέ ἑ μίμνει,
φεύγει δὲ ζωοῖσιν ἀλευομένοισιν ὁμοῖα·
αὐτὰρ ὅγ' ἀσχαλόων μυχάτην πάλιν ἵεται ἅλμην,
πολλὰς δὲ στροφάλιγγας ἑλίσσεται, ἄλλοτ' ἀνάγκῃ,
ἄλλοθ' ἑκὼν, ἕλκων τε καὶ ἑλκόμενος παλίνορσος.
Ὡς δ' ὅτε δουροτόμοι ξυνὸν πόνον ἀθλεύωσι
πρίονος ἐγκονέοντες, ὅτε τρόπιν ἠέ τιν' ἄλλην
χρειὼ πλωτήρεσσιν ἐπισπεύδουσι τελέσσαι·
ἄμφω δὲ τρηχεῖαν ἐρειδομένοιο σιδήρου
ἀλκὴν αὖ ἐρύουσι, καὶ οὔποτε ταρσὸς ὀδόντων

taurinum, maxillis convenientia vorantis.
Multæ vero piscatoribus comitantes tanquam in prœlium
acuuntur validæque lanceæ firmæque tridentes,
harpæ, stimulique-boum acuti, quæque talia
incudibus sonoris ferramenta fabricantur;
cupide autem lembis bona-transtra-habentibus conscensis,
tacite annuentes, quicquid opus *fuerit*, sibi-mutuo,
proficiscuntur; remis autem sub quietis mare
sensim albant, caventes studiose strepitum,
ne quid animadvertat magnus cetus fugiensque redeat
ad-profundum humidum, cassum autem laborem suscipiant.
Sed quando ipsum propius-accesserunt et congressi-sunt certamine,] tunc sane confidenter de prora belluæ immani
noxam dolosam proponunt; illa vero ut vidit escam gravem,
subsilit et non negligit, impudenti ventri obsecuta;
corripit autem impetu-facto flexum exitium, statim autem
intra] hamus subit adactus lato gutturi,
infixusque est cuspidibus; illa vero vulnere animum concitata] primum quidem indignans perniciosam maxillam adversum vibrat,] æneam restem disrumpere cogitans;
sed ipsi inanis extenditur labor; deinde postea
festinans ardentibus oppressa doloribus,
subit sinus humidos maris;
huic autem celeriter piscatores permittunt universam
lineam; non enim inest robur hominibus
tantum-ut-possint resupinare et invitum domare
grande monstrum; facile enim eos una cum ipsis transtris
navium] traheret ad profundum, quando cum-impetu fertur.
Hi vero ipsi lineæ annexos amplos utres
spiritu humano repletos statim in aquam
subeunti mittunt; at ille (*cetus*) oppressus doloribus
pelles nihili facit, attrahit vero nolentes
facile, summam desiderantes maris spumam.
At quando ad solum propinquavit afflicto animo,
stat sane valde spumans, dolens; ut autem aliquis equus,
sudore confecto laborioso metæ extremæ,
spuma sub cruenta maxillam curvis frenis
infigit, calidus autem per os spargitur anhelitus:
sic ille vehementer suspirans requiescit, neque ipsi utres
manere quantumvis volenti permittunt inferius;
statim vero sursum properant et ex-mari saliunt
flatu sublati; huic autem instat aliud certamen.
Ibi enim primum quidem impetum-facit maxillis
impulsu frustraneo, satagens retrahentes
pelles ulcisci: hæ autem avolant, neque ipsum expectant;
fugiunt autem vivis fugientibus similes;
at ille fremens ad-intimum rursus fertur mare,
multis autem turbinibus volvitur, interdum necessario,
interdum volens, trahensque et tractus reciprocus.
Ut vero cum lignatores communem laborem exercent
serræ festinantes, quando carinam aut aliquam aliam
rem-necesariam nautis satagunt conficere;
ambo autem asperam infixi ferri
vim retrahunt, et nunquam series dentium

τέτραπται μίαν οἶμον, ἐπειγόμενος δ' ἑκάτερθεν
κλάζει τε πρίει τε καὶ ἔμπαλιν ἕλκεται αἰεί·
τοῖον καὶ ῥινοῖσι πέλει καὶ θηρὶ δαφοινῷ
νεῖκος ἀνελκομένῳ τε βιαζομένοις θ' ἑτέρωθεν.
Πολλὴν δ' αἱματόεσσαν ὑπεὶρ ἁλὸς ἔπτυσεν ἄχνην
παφλάζων ὀδύνῃσιν, ὑποβρύχιον δὲ μέμυκε
μαινομένου φύσημα· περιστένεται δέ οἱ ὕδωρ
ἀμβολάδην· φαίης κεν ὑπ' οἴδμασι πᾶσαν ἀϋτμὴν
κευθομένην βορέαο δυσαέος αὐλίζεσθαι.
Τόσσον ἀνασθμαίνει λάβρον μένος· ἀμφὶ δὲ πυκναὶ
δίναις οἰδαλέῃσιν ἑλισσόμεναι στροφάλιγγες
ἴδματα κοιλαίνουσι διϊσταμένοιο πόροιο.
Οἷον δ' Ἰονίοιο παρὰ στόμα καὶ κελάδοντος
Τυρσηνοῦ πόντοιο μέσῃ πορθμοῖο διαῤῥὼξ
εἱλεῖται, λάβροισιν ὑπ' ἄσθμασι Τυφάωνος
μαινομένη, δειναὶ δὲ τιταινόμεναι στροφάλιγγες
κῦμα θοὸν κάμπτουσι, περιστρέφεται δὲ κελαινὴ
ἑλκομένη δίνῃσι παλιῤῥοίβδοισι Χάρυβδις·
ὣς τότε κητείοισιν ὑπ' ἄσθμασι χῶρος ἀπάντῃ
ξαινόμενος βέμβικας ἑλίσσεται ἀμφιτρίτης.
Ἔνθα τις ἰχθυβόλων γλαφυρὸν σκάφος ὠκὺς ἐρέσσων
ἐς χέρσον κατάγοιτο καὶ ἀκταίης ἀπὸ πέτρης
ὁρμιὴν ἅψαιτο καὶ αὐτίκα νοστήσειε,
πρυμναίοις ἅτε νῆα κατοχμάσας ὑπὸ δεσμοῖς.
Τὸν δ' ὅτε παιφάσσοντα λάβῃ κόρος, ἐκ δ' ὀδυνάων
θὴρ ὀλοὸς μεθύῃ, καμάτῳ δέ οἱ ἄγριον ἦτορ
κλίνηται, ῥέψῃ δὲ μόρου στυγεροῖο τάλαντα,
ἀσκὸς μὲν πρώτιστος ἀνέδραμε πείρατα νίκης
ἀγγέλλων, μέγα δ' ἦτορ ἐν ἀγρευτῆρσιν ἄειρεν.
Οἷον δ' ἀλγινόεντος ἀνερχόμενον πολέμοιο
κήρυκ' ἀργυφέοισιν ἐν εἵμασιν ἠδὲ προσώπῳ
φαιδρῷ καγχαλόωντες ἑοὶ μεθέπουσιν ἑταῖροι,
αἴσιον ἀγγελίην ποτιδεγμένοι αὐτίκ' ἀκοῦσαι·
ὣς οἳ καρχαλόωσιν ἐσαθρήσαντες ἔνερθε
ῥινὸν ἀνερχομένην εὐάγγελον· αὐτίκα δ' ἄλλοι
ἀσκοὶ ἐπαντέλλουσι καὶ ἀνδύνουσι θαλάσσης,
βριθὺ πέλωρ σύροντες· ὁ δ' ἕλκεται οὐλόμενος θὴρ
οὐκ ἐθέλων, μόχθῳ τε καὶ ἕλκεϊ θυμὸν ἀλύων.
Ἔνθα τότ' ἰχθυβόλων θράσος ἔγρεται, ἄγχι δὲ νῆας
εὐκώπους ἐλόωσιν ἐπειγομένοισιν ἐρετμοῖς·
πολλὴ δὲ σμαραγή, πολλὴ δ' ἀνὰ πόντον ἀϋτὴ
σπερχομένων τέτρηγε καὶ ἀλλήλους ἐς ἄεθλον
κεκλομένων· φαίης κεν ἐνυάλιον πόνον ἀνδρῶν
δέρκεσθαι· τοίη γὰρ ἐνὶ φρεσὶν ἵσταται ἀλκή,
τόσσος δὲ φλοῖσβός τε καὶ ἵμερος ἰωχμοῖο.
Τῶν μέν τις καὶ τῆλε δυσηχέα δοῦπον ἀκούσας
αἰπόλος ἢ βαθύμαλλον ἐν ἄγκεσι πῶϋ κομίζων,
ἢ δρυτόμος πεύκης ὀλετήρ, ἢ θῆρας ἐναίρων,
θαμβήσας πόντου τε καὶ ἠόνος ἐγγὺς ἱκάνει,
στὰς δὲ κατὰ προβλῆτος ὑπερφίαλον πόνον ἀνδρῶν
φυλόπιδος βυθίης θηήσατο καὶ τέλος ἄγρης
ἐκπάγλου· τοὺς δ' ὑγρὸς Ἄρης ἄσβεστος ὀρίνει.
Ἔνθ' ὁ μὲν ἐν παλάμῃσι τανυγλώχινα τρίαιναν
πάλλει, ὁ δ' ὀξείης ἀκίδος βέλος, οἱ δὲ φέρουσιν

vertitur una via, incumbens vero utrinque
frangitque secatque et rursum trahitur semper :
talis etiam pellibus existit et feræ crudeli
contentio, retractæque coactisque utrinque.
Multam vero sanguinolentam supra mare expuit spumam
æstuans doloribus, humidus vero mugit
furentis spiritus; circumgemit vero ipsi aqua
cumulatim; diceres sub fluctibus universum flatum
latentem Boreæ impetuosi commorari.
Tanta respirat valida vis; circum vero crebri
vorticibus tumidis volutati flexus
undas cavant, dissiliente semita.
Qualiter autem Ionii juxta ostium et sonantis
Tyrrheni maris media freti ruptura
volvitur, vehementibus flatibus Typhonis
pulsata, graves autem extensi flexus
fluctum velocem contorquent, circumvolvitur autem nigra
tracta vorticibus æstuantibus Charybdis :
sic tum ceteis sub flatibus locus undequaque
agitatus vertigines volvit maris.
Ibi aliquis piscatorum cavam scapham celeriter remigans
in terram subducat et littorali a petra
lineam aptet et statim revertatur,
a-puppe tanquam navem religaret vinculis.
Hanc autem ubi tumultuantem ceperit satias, eque doloribus
fera perniciosa ebria-fuerit, labore autem ipsi ferum cor
inflexum-fuerit, inclinaverint vero mortis odiosæ bilances,
uter quidem primus recurrit fines victoriæ
nuncians, magnum autem animum in piscatoribus excitat.
Qualem vero e-dolorifico redeuntem bello
præconem candidis in vestibus atque facie
hilari exultantes sui sequuntur sodales,
faustum nuncium expectantes statim audire;
sic illi lætantur conspicati ab-imo
pellem redeuntem, læta-nunciantem; statim vero alii
utres exoriuntur et emergunt mari,
grave monstrum trahentes; at trahitur perniciosa fera
nolens, laboreque et vulnere in-animo languens.
Ibi tum piscatorum audacia excitatur, prope autem naves
bonis-remis-instructas impellunt festinantibus remigiis;
multus vero strepitus multusque per pontum clamor
properantium stridet et se-mutuo ad certamen
exhortantium; diceres bellicum laborem virorum
te-videre; talis enim in præcordiis stat virtus :
tantus autem sonitusque et desiderium pugnæ.
Horum quidem aliquis etiam procul male-sonantem strepi-
tum audiens] pastor-caprarum, vel villosum in vallibus pe-
cus pascens,] vel lignator piceæ excisor, vel feras perimens,
stupefactus mareque et littus prope accedit,
stans autem in-præcipitio, strenuum laborem virorum
pugnæ maritimæ speculatur et finem capturæ
stupendæ; illos autem humidus Mars inextinguibilis incitat.
Ibi alius quidem in manibus longæ-cuspidis tridentem
vibrat, alius vero acutæ hastæ telum, alii vero ferunt

εὐκαμπῆ δρεπάνην, ὁ δέ τις βουπλῆγα τιταίνει
ἀμφιτόμον· πᾶσι δὲ πόνος, πᾶσι δὲ σιδήρου
χεῖρας ἐφοπλίζει βριαρὴ γένυς· ἄγχι δὲ θῆρα
βάλλουσ', οὐτάζουσι, καταΐγδην ἐλόωντες.
Αὐτὰρ ὅγ' ἠνορέης μὲν ὑπερφιάλοιο λέλησται,
οὐδ' ἔτ' ἔχει γενύεσσι καὶ ἱέμενός περ ἐρύκειν
νῆας ἐπεσσυμένας, πτερύγων δ' ὑπεραχθέϊ ῥιπῇ
ἄκρῃ τ' ἀλκαίῃ βύθιον διὰ κῦμα λαχαίνων,
ἔμπαλιν ἐς πρύμνας ὠθεῖ νέας, ἔργα δ' ἐρετμῶν
ἀνδρῶν τ' ἠνορέην γνάμπτει πάλιν, ἠΰτ' ἀήτης
ἀντίβιος πρώρῃσιν ἐναντία κῦμα κυλίνδων·
τῶν δ' ἐνοπὴ κέκληγεν ἐφιεμένων πονέεσθαι,
κῦμα δ' ἅπαν λύθροιο φορύσσεται ἐκχυμένοιο
ὠτειλαῖς ὀλοῇσι· τὸ δὲ ζέει ἄπλετον ὕδωρ
αἵματι κητείῳ, γλαυκὴ δ' ἐρυθαίνεται ἅλμη.
Ὡς δ' ὅτε, χειμερίοιο κατερχομένου ποταμοῖο
κόλπον ἐς οἰδματόεντα λόφων ἀπὸ μιλτοκαρήνων,
ἰλὺς αἱματόεσσα κυλίνδεται ὕδατος ὁρμῇ,
κιρναμένη δίνῃσιν· ἐκὰς δ' ἐρυθαίνεται ὕδωρ
ξανθῆς ἐκ κονίης, λύθρος δ' ἔχει ὥστε θάλασσαν·
ὣς τότε κητείοιο πόρος λύθροιο πέφυρται
φοίνιος ἐν προχοῇσι δαϊζομένου βελέεσσιν.
Ἐν δέ οἱ ὠτειλῇσιν ἀφυσσάμενοι ῥόον ἄντλου
πευκεδανὸν στάζουσ'· ἡ δ' ἕλκεσι μίσγεται ἅλμη
ἠΰτε πῦρ, καὶ θηρὶ θοώτατον ἤψεν ὄλεθρον.
Ὡς δὲ Διὸς μάστιγι λάβῃ τρόπιν αἰθέριον πῦρ
πόντον ἀμειβομένην, νέμεται δέ μιν αἰθαλόεσσα
ῥιπή, τὴν δ' ἔτι μᾶλλον ἐποτρύνουσα κορύσσει
μισγομένη δεινοῖσιν ὁμοῦ πυρσοῖσι θάλασσα·
ὣς κείνου χαλεπάς τε βολὰς ὀδύνας τε κορύσσει
ἄντλου πυθομένοιο δυσαέος ἄγριον ὕδωρ.
Ἀλλ' ὅτε μιν δμηθέντα πολυτμήτοις ὀδύνῃσιν
ἤδη λευγαλέοιο παρὰ προθύροις θανάτοιο
μοῖρα φέρῃ, τότε δή μιν ἀναψάμενοι ποτὶ χέρσον
γηθόσυνοι σύρουσιν· ὁ δ' ἕλκεται οὐκ ἐθέλων περ
πολλῇσι γλωχῖσι πεπαρμένος, ἠΰτε γόμφοις,
νευστάζων ὀλοοῖο μόρου τέλος οἰνοβαρείων·
οἱ δὲ μέγαν νίκης παιήονα κυδαίνοντες,
εἰρεσίῃ σπέρχοντες ἐπικλάζουσι θαλάσσῃ,
ὀξὺν ἐπειγομέναις ἐλάταις νόμον ἀείδοντες.
Ὡς δ' ὁπότ', εἰναλίοιο διακρινθέντος ἄρηος,
νῆας ἀναψάμενοι, νηῶν ἐπιβήτορας ἄνδρας
δυσμενέας ποτὶ χέρσον ἐπειγόμενοι κατάγωσι
γηθόσυνοι, νίκης δὲ διαπρύσιον βοόωσι
ναυμάχον εἰρεσίης παιήονα· τοὶ δ' ἀέκοντες
ἀχνύμενοι δηΐοισιν ἀναγκαίῃ ξυνέπονται·
ὣς οἵγ' αἰνοπέλωρον ἀναψάμενοι δάκος ἅλμης
γηθόσυνοι κατάγουσιν ἐπ' ἠόνας· ἀλλ' ὅτε χέρσῳ
ἐμπελάσῃ, τότε δή μιν ἐτήτυμος ὦρσεν ὄλεθρος
λοίσθιος, ἀσπαίρει τε διαξαίνει τε θάλασσαν
σμερδαλέαις πτερύγεσσιν, ἅτ' εὐτύκτῳ περὶ βωμῷ
ὄρνις ἑλισσομένη θανάτου στροφάλιγγι κελαινῇ·
δύσμορος· ἦ μάλα πολλὰ λιλαίεται οἴδμαθ' ἱκέσθαι,
ἀλλά οἱ ἠνορέης λέλυται σθένος, οὐδέ τι γυῖα

curvam falcem, alius vero quispiam stimulum-boum intentat
ancipitem; omnibus vero labor, omnibus vero ferreas
manus armat firma maxilla; prope autem feram
jaciunt, vulnerant, cum-impetu impellentes.
At illa roboris quidem enormis oblita-est,
nec amplius potest maxillis, ut maxime cupiens, aspellere
naves irruentes, pinnarum autem prævalido impulsu
extremaque cauda marinum per fluctum sulcans,
rursum in puppes trudit naves, opera vero remorum
virorumque virtutem inflectit iterum, tanquam ventus
contrarius adversus proras fluctum volvens;
horum autem clamor perstrepit, satagentium laborare;
fluctus autem universus cruore polluitur effuso
vulneribus perniciosis; fervet vero immensa aqua
sanguine ceteo, cæruleum autem rubescit mare.
Ut autem cum, hiberno delabente flumine
sinum in tumidum de collibus vertices-mineos-habentibus
lutum cruentum volvitur aquæ impetu,
mistum fluctibus; late vero rubescit aqua
flavo ex pulvere, et quasi cruor occupat mare:
ita tunc céteo semita sanguine miscetur
purpurea effusionibus, vulnerato *ceto* jaculis.
In vulneribus autem ipsi haurientes fluxum sentinæ
acrem instillant; at vulneribus miscetur salsugo
tanquam ignis, et belluæ celerrimum conciliat interitum.
Quomodo autem Jovis verbere corripit carinam ætherius i-
gnis] mare transmittentem, populatur autem ipsam ardidus
ictus, hanc vero adhuc magis impellens armat
mistum sævis simul ignibus mare;
sic illius gravesque ictus doloresque armat
sentinæ putrescentis, fœtidæ, fera aqua.
Sed quando ipsam domitam multisecis doloribus
jam exitialis juxta vestibulum mortis
Parca adduxit, tunc sane ipsam religatam ad terram
gaudentes pertrahunt; at illa trahitur invita licet,
multis cuspidibus confixa, tanquam clavis,
titubans perniciosæ mortis fine inebriata;
illi vero magnum victoriæ pæana celebrantes,
remigio properantes exultant in mari,
vivacem accelerantibus remis modum canentes.
Ut vero cum, maritimo diremto prœlio,
navibus revinctis, navium conscensores viros
hostiles ad terram festinantes subducunt
læti, Victoriæ autem sonorum clamant
navalem remigiis pæana; illi autem inviti,
dolentes, hostes necessitate subsequuntur:
ita hi immane religatum monstrum maris
gaudentes subducunt ad littora; at postquam terræ
appropinquarunt, tunc sane ipsum vera invadit pernicies
extrema, palpitatque dirimitque mare
horrendis pinnis, velut affabre-factam circa aram
avis volutata mortis vertigine nigra;
miserum! certe valde multum cupit in-mare pervenire,
sed ipsi fortitudinis soluta-est vis, neque amplius membra

πείθεται, ἐς χέρσον δὲ καθέλκεται αἰνὸν ἀίσθων,
φορτὶς ὅπως εὐρεῖα πολύζυγος, ἥν τε θαλάσσης
ἀνέρες ἐξερύουσιν ἐπὶ τραφερὴν ἀνάγοντες
χείματος ἱσταμένοιο, μεταπνεῦσαι καμάτοιο
ποντοπόρου· βριθὺς δὲ πόνος ναύτῃσι μέμηλεν·
ὣς οἵγ' ὀβριμόγυιον ἐπὶ χθόνα κῆτος ἄγουσι·
πλῆσεν δ' ἠόνα πᾶσαν ὑπ' ἀπλάτοις μελέεσσι
κεκλιμένοις, τέταται δὲ νέκυς ῥίγιστος ἰδέσθαι.
Τοῦ μέν τις φθιμένοιο καὶ ἐν χθονὶ πεπταμένοιο
εἰσέτι δειμαίνει πελάσαι δυσδερκέϊ νεκρῷ,
ταρβεῖ τ' οὐκέτ' ἐόντα, καὶ οἰχομένοιό περ ἔμπης
πεφρικὼς αἰνοῖσιν ἐνὶ γναθμοῖσιν ὀδόντας.
Ὀψὲ δὲ θαρσήσαντες ἀολλέες ἀμφαγέρονται,
θάμβεϊ παπταίνοντες ἐρείπιον ὠμηστῆρος.
Ἔνθ' οἱ μὲν γενύων ὀλοὰς στίχας ἠγάσσαντο,
δεινοὺς χαυλιόδοντας ἀναιδέας, ἠΰτ' ἄκοντας
τριστοιχεὶ πεφυῶτας ἐπασσυτέρῃσιν ἀκωκαῖς·
ἄλλοι δ' ὠτειλὰς πολυδηρίτοιο πελώρου
χαλκοτόρους ἀφόωσιν. ὁ δ' ὀξύπρωρον ἄκανθαν
θηεῖται σμερδνοῖσιν ἀνισταμένην σκολόπεσσιν·
ἄλλοι δ' ἀλκαίην, ἕτεροι πολυχανδέα νηδὺν
καὶ κεφαλὴν ἀπέλεθρον ὁρώμενοι ἠγάσσαντο.
Καί τις ἀνὴρ ὁρόων βλοσυρὸν δάκος ἀμφιτρίτης
ἤθεσιν ἐν τραφεροῖσι πολὺ πλέον ἠὲ νέεσσι
δηθύνων ἑτάροισι μετέννεπεν ἐγγὺς ἐοῦσι·
Γαῖα, φίλη θρέπτειρα, σὺ μὲν τέκες ἠδ' ἐκόμισσας
φορβῇ χερσαίῃ· κόλποις δ' ἐνὶ σεῖο θάνοιμι,
ἦμαρ ὅτ' ἀντήσειε τὸ μόρσιμον· ἔργα δὲ πόντου
εὐμενέοι, χέρσῳ δὲ Ποσειδάωνα σέβοιμι·
μηδέ μ' ἐν ἀργαλέοις ὀλίγον δόρυ κύμασι πέμποι,
μηδ' ἀνέμους νεφέλας τε κατ' ἠέρα παπταίνοιμι·
οὐ γὰρ ἅλις ῥοθίων τόσσος φόβος, οὐδ' ἀλεγεινῆς
ἀνδράσι ναυτιλίης καὶ ὀϊζύος, ἣν μογέουσιν
αἰεὶ δυσκελάδοισι συνιππεύοντες ἀέλλαις,
οὐδ' ἅλις ὀλλυμένοις διερὸς μόρος· ἀλλ' ἔτι τοίους
δαιτυμόνας μίμνουσιν· ἀτυμβεύτου δὲ τάφοιο,
θηρείου λαιμοῖο μυχοὺς πλήσαντο, τυχόντες·
δειμαίνω τοίων ἀχέων τροφόν· ἀλλά, θάλασσα,
χαῖρέ μοι ἐκ γαίης, ἕκαθεν δ' ἐμοὶ ἤπιος εἴης.
Κήτεα μὲν τοίοισιν ἐδηώσαντο πόνοισιν·
ὅσσα δέμας προβέβηκεν ὑπερφυές, ἄχθεα πόντου·
ὅσσα δὲ βαιοτέρων μελέων λάχε, τοῖσι καὶ ἄγρη
βαιοτέρη, θήρεσσι δ' ἐοικότα τεύχε' ἔασι,
μείονες ὁρμιαί, μείων γένυς ἀγκίστροιο,
φορβὴ παυροτέρη, γενύων δόλος, ἀντὶ δὲ ῥινῶν
αἰγοδόρων ἀψῖδες ἀναπτόμεναι κολοκύντης
ἀζαλέης θήρειον ἄνω δέμας αὖ ἐρύουσι.
Λάμνης δὲ σκύμνοισιν ὅτ' ἀντήσωσ' ἁλιῆες,
πολλάκι καὶ τροπὸν αὐτόν, ἐπαρτέα δεσμὸν ἐρετμοῦ,
λυσάμενοι προὔτειναν ἐν οἴδμασιν· ἡ δ' ἐσιδοῦσα
ἔσσυτο καὶ γενύων προΐει μένος, αἶψα δὲ σειρῇ
ἐνσχόμενοι μίμνουσιν ἅτ' ἐν δεσμοῖσιν ὀδόντες
ἀγκύλοι· ἔνθεν ἔπειτα πόνος ῥήϊστος ὀλέσσαι
λάμνην τριγλώχινος ὑπὸ ῥιπῇσι σιδήρου.

obtemperant, in terram vero pertrahitur graviter spirans,
velut navis-oneraria lata, multijuga, quamque mari
viri extrahunt in terram subducentes
hieme instante, ut-respirent a-labore
pontigrado; gravis autem labor nautis incumbit:
sic hi validis-membris-præditum in terram cetum trahunt;
complent autem littus universum immensis membris
reclinatis, extenditur autem mortuus maxime-horrendus aspectu.] Hujus quidem aliquis occisi et in terra exporrecti
adhuc reformidat accedere deformi cadaveri,
horretque non-amplius superstitem, defuncti licet tamen
metuens sævis in maxillis dentes.
Tandem autem confisi frequentes congregantur
cum-stupore inspectantes cadaver crudivoræ-belluæ.
Ibi alii quidem maxillarum perniciosas series mirantur,
sævos exertos-dentes, immanes, tanquam hastas
triplici-serie inhærentes densis cuspidibus;
alii vero vulnera sæpe-hostiliter-petiti monstri
ferro-facta contrectant; alius autem acutam spinam
contemplatur, horrendis surgentem acuminibus;
alii vero caudam, alii valde-capacem ventrem
et caput immensum intuentes mirantur.
Et aliquis vir cernens crudelem belluam maris,
moribus in terrestribus multo plus quam navibus
immorans, inter socios loquitur prope assistentes:
Terra, cara nutrix, tu quidem peperisti atque educasti me
victu terrestri, finibus autem in tuis moriar,
dies quando occurrit fatalis; opera autem maris
propitia-sint *mihi*: in-terra autem Neptunum venerer;
neque me in periculosis parvum lignum fluctibus mittat,
neque ventos nubesque in aere conspiciam;
non enim satis est fluctuum tantus metus, nec molestæ
hominibus navigationis et calamitatis, qua laborant
semper gravisonis coequitantes procellis,
neque satis *est* pereuntibus humida mors; sed adhuc tales
convivatores expectant; insepultum vero sepulcrum
sortiti, ferini rictus latebras implent;
horresco talium dolorum nutricium; sed *tu*, mare,
salve mihi ex terra, procul autem mihi mite sis.
Cete quidem talibus subigunt laboribus,
quæcunque corpore antecellunt vegrandi, onera maris;
quæ autem minora membra sortita-sunt, his etiam captura
facilior, feris autem convenientia arma sunt,
minores lineæ, minor gena hami,
esca minor, genarum dolus, pro utribus autem
e-pellibus-caprinis globi revincti cucurbitæ
aridæ ferinum sursum corpus extrahunt.
Lamiæ vero catulis quando occurrunt piscatores,
sæpe etiam lorum ipsum, nexum vinculum remi,
solutum obtendunt in fluctibus; illa vero intuita
irrumpit et maxillarum emittit robur, statim autem catenæ
infixi manent, tanquam in vinculis, dentes
curvi; hinc postea labor facillimus interimendi
lamiam tricuspidis ictibus ferri.

Ἔξοχα δ' ἐχθοδοποῖς ἐνὶ κήτεσι μαργαίνουσι
λαιμῷ λαβροσύνῃ τε κυνῶν ὑπέροπλα γένεθλα·
ἔξοχα δ' ὑβρισταὶ καὶ ἀγήνορες, οὐδέ κεν ἄν τι
ἀντόμενοι τρέσσειαν, ἀναιδείην δ' ἀχάλινον,
αἰεὶ κυμαίνουσαν ἐπὶ φρεσὶ λύσσαν ἔχοντες,
πολλάκι δ' ἰχθυβόλοισι καὶ ἐς λίνον ἀΐξαντες
κύρτοις τ' ἐμπελάσαντες ἐδηλήσανθ' ἁλιεῦσιν
ἄγρην ἰχθυόεσσαν, ἑὴν φρένα πιαίνοντες.
Τοὺς δέ τις ἀσπαλιεὺς δεδοκημένος ἰχθύσιν αὐτοῖς,
πείρας ἀγκίστρῳ, μενοεικέα ληΐδα θήρης,
ῥηϊδίως ἐρύσει περὶ γαστέρα μαιμώοντας. [χμὴ
Φώκῃ δ' οὐκ ἄγκιστρα τετεύχαται, οὔτε τις αἰ-
τρίγλυφος, ἥ κεν ἕλοι κείνης δέμας· ἔξοχα γάρ μιν
ῥινὸς ὑπὲρ μελέων στερεὴ λάχεν, ὄβριμον ἕρκος·
ἀλλ' ὅτ' ἐϋπλεκέεσσι λίνοις περικυκλώσωνται
φώκην ἀσπαλιῆες ἐν ἰχθύσιν οὐκ ἐθέλοντες,
δὴ τότε τοῖς κραιπνοί τε πόνοι σπουδή τε καθέλκειν
δίκτυον ἐς ῥηγμῖνας, ἐπεὶ φώκην μεμαυῖαν
οὐκ ἂν ἐρητύσειε, καὶ εἰ μάλα πολλὰ παρείη
δίκτυα, ῥηϊδίως δὲ βίῃ τ' ὀνύχων θ' ὑπ' ἀκωκαῖς
ῥήξει τ' ἀΐξει τε καὶ ἔσσεται ἰχθύσιν ἄλκαρ
εἰλομένοις, μέγα δ' ἄλγος ἐνὶ φρεσὶν ἀσπαλιήων.
Ἀλλ' ἤν μιν καθέλωσιν ὑποφθαδὸν ἐγγύθι γαίης,
ἔνθα δὲ καὶ τριόδοντι καὶ ἰφθίμοις ῥοπάλοισι
δούρασί τε στιβαροῖσι καταΐγδην ἐλόωντες
ἐς κροτάφους πέφνουσιν· ἐπεὶ φώκῃσιν ὄλεθρος
ὀξύτατος κεφαλῆφιν ἱκάνεται οὐταμένῃσι.
Ναὶ μὴν καὶ χέλυες μάλα πολλάκις ἀντιόωσαι
θήρην λωβήσαντο καὶ ἀνδράσι πῆμα γένοντο.
Τὰς δ' οὖν ἔπλετο μόχθος ἑλεῖν ῥήϊστος ἁπάντων
ἀνέρι θαρσαλέῳ καὶ ἀταρβέα θυμὸν ἔχοντι·
εἰ γάρ τις καταδὺς κραναὴν χέλυν ἐν ῥοθίοισιν
ὕπτιον ἀνστρέψειεν ἐπ' ὄστρακον, οὐκέτι κείνη
πολλὰ καὶ ἱεμένη δύναται μόρον ἐξαλεείνειν·
ὕψι δ' ἀναπλώει κοῦφον πλόον ἀσπαίρουσα
ποσσίν, ἁλὸς μεμαυῖα· γέλως δ' ἔχει ἀγρευτῆρας.
Τὴν δ' ὁτὲ μὲν θείνουσι σιδηρείῃσι βολῇσιν,
ἄλλοτε δ' ἐν βροχίδεσσιν ἀναψάμενοι μεθέπουσιν.
Ὡς δ' ὅτε νηπίαχα φρονέων πάϊς οὐρεσίφοιτον
ἀνστρέψῃ τρηχεῖαν ἑλὼν χέλυν, ἡ δ' ἐπὶ νῶτα
κεκλιμένη μάλα πολλὰ λιλαίεται οὖδας ἱκέσθαι,
ῥικνὰ ποδῶν σείουσα καὶ ἀγκύλα γούνατα, μόχθῳ
πυκνὸν ἐπασπαίρουσα, γέλως δ' ἔχει ὅς κεν ἴδηται·
ὣς κείνης ὁμόφυλον ἁλὸς δάκος ὕπτιον ἅλμῃ
ἐμφέρεται λωβητὸν ὑπ' ἀνδράσιν ἰχθυβόλοισι. [λάων
Πολλάκι δ' ἐς τραφερὴν ἀνανίσσεται, ἐκ δὲ βο-
ηελίου φολίδας περιδαίεται, αὖα δὲ γυῖα
ἐς πόντον φορέει, τὴν δ' οὐκέτι καὶ μεμαυῖαν
κῦμα μέλαν δέχεται, φορέει δέ μιν ἠδὲ κυλίνδει
ὕψι μάλ' ἱεμένην νεάτης ἁλός· οἱ δ' ἐσιδόντες
ἰχθυβόλοι μάλα ῥεῖα καὶ ἀσπασίως ἐδάμασσαν.
Δελφίνων δ' ἄγρη μὲν ἀπότροπος, οὐδὲ θεοῖσι
κεῖνος ἔτ' ἐμπελάσειε θυτὴρ φίλος, οὐδὲ κε βωμῶν
εὐαγέως ψαύσειεν, ὁμωροφίους δὲ μιαίνει,

Eximie vero hostilia inter cete insaniunt
rictu voracitateque canum temeraria genera;
supra-modum vero *sunt* injurii et superbi, neque quicquam
occurrentes contremiscant, impudentiam autem effrenam,
semper exundantem in præcordiis rabiem habentes,
sæpe vero piscatoribus etiam in linum irruentes
nassisque incidentes perdiderunt piscatoribus
capturam pisculentam, suum animum pascentes.
Hos autem aliquis piscator observans cum piscibus ipsis,
configens hamo, ingentem prædam capturæ,
facile trahet, propter ventrem insanientes.
Phocæ vero non hami parati sunt, neque aliqua cuspis
trifida, quæ hauriat illius corpus; eximie enim ipsam
pellis supra membra dura amplectitur, validum sepimentum;
at quando bene-plexis retibus cingunt
phocam piscatores inter pisces inviti,
tunc sane his veloxque labor studiumque *est* pertrahendi
rete in littora, quoniam phocam furentem
non pertraxerint, etiamsi valde multa adessent
retia, facile vero vique unguiumque cuspidibus
rumpetque impelletque et erit piscibus auxilium
inclusis, magnus vero dolor in animis piscatorum.
Sed si ipsum pertraxerint præveniendo prope terram,
ibi et tridente et validis fustibus
contisque firmis impetuose pulsantes
in tempora occidunt, quoniam phocis interitus
celerrimus in-capite contingit vulneratis.
Certe etiam testudines admodum sæpe occurrentes
piscationem lædunt et viris nocumentum existunt.
Harum vero est labor capiendarum facillimus omnium
viro audaci et intrepidum animum habenti;
si enim quis subiens asperam testudinem in fluentis
supinam inverterit in testam, non-amplius illa,
valde licet cupiens, potest mortem effugere;
in-alto autem sursum-natat levi natatione, palpitans
pedibus, mare appetens; risus autem occupat piscatores.
Illam vero interdum quidem occidunt ferreis ictibus,
alias vero in laqueis religatam persequuntur.
Quomodo autem cum puerilia sapiens puer montigradam
invertit asperam captam testudinem, at illa in tergum
inclinata valde multum satagit ad-solum pervenire,
rugosa pedum quatiens et curva genua, labore
crebro palpitans, risus autem habet quisquis videt:
sic illius congrex maris bellua supina in-mari
portatur, lædenda a viris piscatoribus.
Sæpe vero in terram emergit, sed radiis
solis squammas aduritur, sicca vero membra
in mare fert, hanc vero non-amplius, etiamsi cupientem,
fluctus niger accipit, sed fert illam ac volvit
superne, valde desiderantem imum mare; at intuentes
piscatores perfacile et libenter *eam* domant.
Delphinum vero captura abominanda, neque diis
ille amplius propinquaverit sacrificator amicus, neque aras
caste attigerit, contubernales autem polluit,

ὅς κεν ἑκὼν δελφῖσιν ἐπιφράσσηται ὄλεθρον.
Ἶσα γὰρ ἀνδρομέοισιν ἀπεχθαίρουσι φόνοισι
δαίμονες εἰναλίων ὀλοὸν μόρον ἡγητήρων·
ἶσα γὰρ ἀνθρώποισι νοήματα καὶ προπόλοισι
Ζηνὸς ἁλιγδούποιο· τὸ καὶ φιλότητι γενέθλης
κέχρηνται, μέγα δ' εἰσὶ συνάρθμιοι ἀλλήλοισιν.
Ἤδη γὰρ δελφῖνες ἐνηέες ἀνδράσιν οἵην
ἄγρην εὐθήρητον ἐπ' ἰχθύσιν ὡπλίσσαντο
νήσῳ ἐν Εὐβοίῃ μετὰ κύμασιν Αἰγαίοισιν·
εὖτε γὰρ ἑσπερίης θήρης πόνον ἐγκονέωσιν
ἰχθυβόλοι, νεπόδεσσι πυρὸς φορέοντες ὁμοκλὴν,
ἰπνοῦ χαλκείοιο θοὸν σέλας, οἱ δ' ἐφέπονται
δελφῖνες, σύνθηρον ἐπισπεύδοντες ὄλεθρον.
Ἔνθ' οἱ μὲν τρομέοντες ἀποτροπάδην ἀλέονται
ἰχθύες, οἱ δ' ἔκτοσθεν ἐπαΐσσοντες ὁμαρτῇ
δελφῖνες φοβέουσι καὶ ἱεμένους ἐπὶ βύσσαν
τρωπᾶσθαι ποτὶ χέρσον ἀνάρσιον ἐξελόωσι,
πυκνὸν ἐπιθρώσκοντες, ἅτ' ἀνδράσι θηρητῆρσι
θῆρα κύνες σεύοντες ἀμοιβαίῃς ὑλακῇσι.
Τοὺς δ' ἀγχοῦ ποτὶ χέρσον ἀτυζομένους ἁλιῆες
ῥηϊδίως βάλλουσιν εὐγλώχινι τριαίνῃ·
τοῖσι δ' ἄφυκτα κέλευθα, διορχεῦνται δ' ἐνὶ πόντῳ,
καὶ πυρὶ καὶ δελφῖσιν ἐλαυνόμενοι βασιλεῦσιν.
Ἀλλ' ὁπόταν θήρης εὐαγρέος ἔργον ἄνηται,
δὴ τότ' ἀπαιτίζουσι παρασχεδὸν ἐμπελάσαντες
μισθὸν ὁμοφροσύνης, θήρης ἀποδάσμιον αἶσαν·
οἱ δ' οὐκ ἠνήναντο, πόρον δ' εὐαγρέα μοῖραν
ἀσπασίως· ἢν γάρ τις ὑπερφιάλως ἀλίτηται,
οὐκέτι οἱ δελφῖνες ἀρηγόνες εἰσὶν ἐπ' ἄγρην.
Καὶ μέν τις Λέσβοιο παλαίφατον ἔργον ἀοιδοῦ
ἔκλυεν, ὡς δελφῖνος ὀχησάμενος περὶ νώτῳ
κῦμα μέλαν περάασκε καθήμενος, ἄτρομος ἦτορ,
ἀείδων, καὶ πότμον ὑπέκφυγε ληϊστήρων,
Ταιναρίῃ τ' ἐπέλασσεν ἐπὶ προβολῇσι Λακώνων.
Καί πού τις Λίβυος κούρου πόθον οἶδεν ἀκούων,
τοῦ ποτὲ ποιμαίνοντος ἐράσσατο θερμὸν ἔρωτα
δελφὶς, σὺν δ' ἤθυρε παρ' ἠόσι, καὶ κελαδεινῇ
τερπόμενος σύριγγι λιλαίετο πώεσιν αὐτοῖς
μίσγεσθαι πόντον τε λιπεῖν ξυλόχους τ' ἀφικέσθαι.
Ἀλλ' οὐδ' ἠϊθέοιο πόθους ἐπὶ πᾶσα λέλησται
Αἰολίς· οὔτι παλαιὸν, ἐφ' ἡμετέρῃ δὲ γενέθλῃ·
δελφὶς ὥς ποτε παιδὸς ἐράσσατο νησαίοιο·
νήσῳ δ' ἐνναίεσκεν, ἀεὶ δ' ἔχε ναύλοχον ὅρμον,
ἀστὸς ὅπως, ἕταρον δὲ λιπεῖν ἠναίνετο θυμῷ,
ἀλλ' αὐτοῦ μίμναζε παρέστιος ἐξέτι τυτθοῦ,
σκύμνος ἀεξηθεὶς, ὀλίγον βρέφος, ἤθεσι παιδὸς
σύντροφος· ἀλλ' ὅθ' ἵκοντο τέλος γυιαλκέος ἥβης,
καί ῥ' ὁ μὲν ἠϊθέοισι μετέπρεπεν, αὐτὰρ ὁ πόντῳ
ὠκύτατος δελφὶς ἑτέρων προφερέστατος ἦεν,
δὴ ῥα τότ' ἔκπαγλόν τε καὶ οὐ φατὸν οὐδ' ἐπίελπτον
θάμβος ἔην ξείνοισι καὶ ἐνναέτῃσιν ἰδέσθαι·
πολλοὺς δ' ὤρορε φῆμις ἰδεῖν σέβας ὁρμηθέντας
ἠΐθεον δελφῖνι συνηβώοντας ἑταίρους·
πολλαὶ δ' ἠϊόνων ἀγοραὶ πέλας ἦμαρ ἐπ' ἦμαρ

qui de-industria delphinis machinatus-est interitum.
Æque enim cum-humanis abhorrent cædibus
dii marinorum exitialem necem ducum;
similes enim *sunt* hominibus cogitationes et ministris
Jovis in-mari-sonantis; quocirca etiam amore generis *sui*
utuntur, valde autem sunt conjuncti sibi-mutuo.
Jam enim delphines mites hominibus qualem
capturam facilem in pisces instruunt
insula in Eubœa in fluctibus Ægæis!
Cum enim vespertinæ piscationis labore occupantur
piscatores, piscibus ignis ferentes terriculamentum,
lampadis æneæ velox lumen; tunc sectantur *eos*
delphines, ad-sociam-piscationem festinantes perniciosam.
Ibi quidem trementes recessim declinant
pisces, at exterius irruentes conjunctim
delphines fugant *eos* et cupientes ad profundum
verti ad terram exosam impellunt,
crebro insilientes, velut viris venatoribus
feram canes agitantes alternis latratibus.
Hos vero prope ad terram perterritos piscatores
facile configunt acuto tridente;
his autem interclusæ *sunt* viæ, saliunt autem in mari
et ab-igne et a-delphinis impulsi regibus.
Sed postquam piscationis felicis opus confectum-est,
tunc sane exigunt prope accedentes
mercedem societatis, piscationis divisam portionem;
at illi non abnuunt, sed præbent bonæ-capturæ partem
libenter; si enim quis impie violarit *eos*,
non-amplius ipsi delphines auxiliatores sunt ad capturam.
Et quidem aliquis Lesbii antiquum casum cantoris
audivit, quomodo delphini vectus tergo
fluctum nigrum trajecerit sedens, interritus in-pectore,
canens, et necem subterfugerit latronum,
Tænariamque propinquarit ad littora Lacenum.
Et aliquando quis Libyci pueri amorem cognovit fando,
quem quondam pascentem amavit calido amore
delphin, et collusit *ei* juxta littora, et sonora
delectatus fistula cupiebat pecudibus ipsis
misceri mareque relinquere et ad silvam venire.
Sed ne quidem adolescentis amorem universa oblita-est
Æolis, (nequaquam olim, sed nostra ætate),
delphin ut aliquando puerum amarit insulanum
insulam autem incolebat semperque tenebat navalem portum] tanquam civis, sodalem vero relinquere recusabat animo,] sed ipsius manebat convictor inde-usque a-parvo,
catulus adultus, parvus infans, moribus pueri
assuefactus; at postquam attigerunt finem robustæ pubertatis,] et hic quidem inter adolescentes excellebat, sed ille in mari] celerrimus delphin aliis præstantior erat,
tunc sane stupendum et ineffabile et insperatum
miraculum erat peregrinis et incolis visu;
multos autem excitabat fama ad-videndam pietatem impulsos,] adolescentem cum-delphine una-pubescentes sodales;
multæ vero prope littora catervæ in dies singulos

ἱεμένων ἵσταντο σέϐας μέγα θηήσασθαι.
Ἔνθ' ὁ μὲν ἐμϐεϐαὼς ἄκατον κοίλοιο πάροιθεν
ὅρμου ἀναπλώεσκε, κάλει δέ μιν οὔνομ' ἀΰσας
κεῖνο, τό μιν φήμιξεν ἔτι πρώτης ἀπὸ φύτλης·
δελφὶς δ' ἠΰτ' ὀϊστὸς, ἐπεὶ κλύε παιδὸς ἰωὴν,
κραιπνὰ θέων ἀκάτοιο φίλης ἄγχιστος ἵκανε,
σαίνων τ' οὐραίῃ, κεφαλήν τ' ἀνὰ γαῦρος ἀείρων,
παιδὸς ἐπιψαῦσαι λελιημένος· αὐτὰρ ὁ χερσὶν
ἦκα καταρέζεσκε, φιλοφροσύνῃσιν ἑταῖρον
ἀμφαγαπαζόμενος, τοῦ δ' ἵετο θυμὸς ἱκέσθαι·
αὐτὴν εἰς ἄκατον παιδὸς πέλας· ἀλλ' ὅτ' ἐς ἅλμην
κοῦφα κυϐιστήσειεν, ὁ δ' ἐγγύθι νήχετο κούρου,
αὐτῇσι πλευρῇσι πάρα πλευρὰς ἀναείρων
αὐτῇσι γενύεσσι πέλας γένυν, ἠδὲ καρήνῳ
ἐγχρίμπτων κεφαλήν· φαίης κέ μιν ἱμείροντα
κύσσαι καὶ στέρνοισι περιπτύξαι μενεαίνειν
ἠΐθεον· τοίῃ γὰρ ὀπάονι νήχετο ῥιπῇ.
Ἀλλ' ὅτε καὶ πελάσειε παρ' ἠόσιν, αὐτίκα κοῦρος
ἁψάμενος λοφιῆς διερῶν ἐπεϐήσατο νώτων·
αὐτὰρ ὅγ' ἀσπασίως παιδὸς δέμας ἔμφρονι θυμῷ
δεξάμενος φοίτασκεν, ὅπῃ νόος ἠϊθέοιο
ἤλαεν, εἴτ' ἄρα πόντον ἐπ' εὐρέα τῆλε κελεύοι
στέλλεσθ', εἴθ' αὔτως λιμένος διὰ χῶρον ἀμείϐειν,
ἢ χέρσῳ πελάειν, ὁ δ' ἐπείθετο πᾶσαν ἐφετμήν.
Οὔτε τις ἡνιόχῳ πῶλος τόσον ἐν γενύεσσι
μαλθακὸς εὐγνάμπτοισιν ἐφέσπεται ὧδε χαλινοῖς·
οὔτε τις ἀγρευτῆρι κύων ἐθὰς ὀτρύνοντι
τόσσον ὑπεικαθέων ἐπιπείθεται, ᾗ κεν ἄγῃσιν·
οὔτ' ἔτι κεκλομένοιο τόσον θεράποντες ἄνακτος
πειθόμενοι ῥέζουσιν ἑκούσιον ἔργον ἑκόντες,
ὅσσον ὑπ' ἠϊθέῳ δελφὶς φίλος ὀτρύνοντι
πείθετ' ἄνευ ζεύγλης τε βιαζομένων τε χαλινῶν.
Οὐ μέν μιν μοῦνον φορέειν θέλεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλῳ
πείθετο, τῷ μιν ἄνωγεν ἄναξ ἑὸς, ἀν δ' ἐκόμιζε
νώτοις, οὔτινα μόχθον ἀναινόμενος φιλότητι.
Τοίη μὲν ζωῷ φιλίη πέλεν· ἀλλ' ὅτε παῖδα
πότμος ἕλε, πρῶτον μὲν ὀδυρομένῳ ἀτάλαντος
δελφὶς ἠϊόνεσσιν ἐπέδραμεν, ἥλικα κοῦρον
μαστεύων· φαίης κεν ἐτήτυμον ὄσσαν ἀκούειν
μυρομένου· τοῖόν μιν ἀμήχανον ἄμπεχε πένθος·
οὐδ' ἔτι κικλήσκουσιν ἐπείθετο πολλάκις ἀστοῖς
νησαίοις, οὐ βρῶσιν ὀρεγνυμένην ἐθέλεσκε
δέχνυσθαι, μάλα δ' αἶψα καὶ ἐξ ἁλὸς ἔπλετ' ἄϊστος
κείνης, οὐδέ τις αὐτὸν ἐπεφράσατ', οὐδ' ἔτι χῶρον
ἵκετο· τὸν μέν που παιδὸς πόθος οἰχομένοιο
ἔσϐεσε, σὺν δὲ θανόντι θανεῖν ἔσπευσεν ἑταίρῳ.
Ἀλλ' ἔμπης καὶ τόσσον ἐνηείῃ προφέροντας
καὶ τόσον ἀνθρώποισιν ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντας
Θρήϊκες ὑϐρισταὶ, καὶ ὅσοι Βύζαντος ἔχουσιν
ἄστυ, σιδηρείοισι νοήμασιν ἀγρώσσουσιν·
ἦ μέγ' ἀταρτηροὶ καὶ ἀτάσθαλοι· οὐδέ κε παίδων,
οὐ πατέρων φείσαιντο, κασιγνήτους δ' ὀλέκοιεν
ῥηϊδίως· τοῖος δὲ νόμος δυστερπέος ἄγρης.
Μητρὶ μὲν αἰνοτόκῳ δίδυμον γένος ἐγγὺς ὀπηδεῖ

cupientium stabant pietatem insignem contemplari.
Ibi ille quidem conscenso navigio cavum ante
portum navigabat, vocabatque ipsum, nomen exclamans
illud, quo ipsum appellaverat adhuc prima ab ætate;
delphin autem tanquam sagitta, postquam audivit pueri clamorem,] velociter currens ad scapham amicam proximus
venit,] blandiensque cauda, caputque superbus attollens,
puerum attingere cupiens; at ille manibus
sensim demulcebat cum benevolentia socium
amplectens, hujus vero cupiebat animus pervenire
ipsam in scapham puerum prope; verum quum in mare
leviter saliisset, ille prope natabat adolescentem,
ad ipsa latera latera attollens,
ipsis genis prope genam, atque capiti
adfigens caput; diceres ipsum cupere
osculari, et pectore amplecti velle
adolescentem; tali enim socio natabat impulsu.
Sed quando etiam propius accesserat ad littora, statim puer
tangens collum *ejus* humida conscendit terga;
at ille libenter pueri corpus sapiente animo
recipiens ibat, quocunque mens adolescentis
impellebat, sive mare in spatiosum procul juberet
vehi, sive temere portus locum legere,
aut terræ accedere; ille vero auscultabat omnem jussum.
Neque ullus aurigæ equus tam in maxillis
mollis flexibilibus obsequitur ita frenis,
neque ullus venatori canis assuetus incitanti
tantum cedens obtemperat, quocunque duxerit,
neque adhuc vocante tantum ministri rege
obtemperantes peragunt voluntarium opus volentes,
quantum adolescenti delphin amicus incitanti
obediebat absque jugo cogentibusque frenis.
Non quidem ipsum solum gestare cupiebat, sed etiam alii
obsequebatur, cui ipsum jubebat rex ejus, portabatque *eum*
tergis, nullum laborem renuens præ amore.
Talis quidem vivo amicitia fuit; verum ubi puerum
mors rapuit, primum quidem lugenti similis
delphin littoribus accurrebat, æqualem adolescentem
quærens; diceres veram vocem te audire
ejulantis; talis ipsum inevitabilis occupaverat luctus;
neque amplius vocantibus obtemperabat sæpius civibus
insulanis, nec cibum præbitum volebat
capere, paulo autem mox etiam ex mari fuit fugitivus
illo, neque quisquam ipsum animadvertit, nec amplius locum *illum*] deveniebat; illum quidem alicubi pueri desiderium defuncti] extinxit, et mortuo commori festinavit sodali.

Verum tamen etiam tantum mansuetudine excellentes
et tam hominibus consentientem animum habentes *delphinos*] Thraces injuriosi, et quicunque Byzantii habitant
urbem, ferreis consiliis capiunt;
certe valde noxii et improbi; neque liberis,
neque parentibus parcerent, fratresque occiderent
facile; talis vero lex *est* crudelis capturæ.
Matrem quidem miseri-partus gemella soboles prope sequitur

δελφίνων, ἀταλοῖσιν ἀλίγκιον ἠϊθέοισι·
Θρήϊκες αὖ καὶ τοῖσιν ἀπηνέες ἐντύνονται,
στειλάμενοι δόρυ κοῦφον ἀτάσθαλον ἐς πόνον ἄγρης.
Οἳ μὲν δὴ λεύσσοντες ἐπειγόμενον σκάφος ἄντην
ἀτρεμέες μίμνουσι καὶ ἐς φόβον οὐχ ὁρόωσιν,
οὔ τιν' ὀϊόμενοι μερόπων δόλον, οὐδέ τιν' ἄτην
ἵξεσθαι, σαίνουσι δ' ἐνηέας ἠΰθ' ἑταίρους
γηθόσυνοι χρίμπτοντες ἑὸν χαίροντες ὄλεθρον.
Οἱ δὲ θοῶς ἐλάσαντες ἀκοντιστῆρι τριαίνῃ,
τήν τ' ἀκίδα κλείουσι, βέλος κρυερώτατον ἄγρης,
δελφίνων ἕνα κοῦρον ἀνωΐστῳ βάλον ἄτῃ·
αὐτὰρ ὅγ' ἰδνωθεὶς, ὀδύνης ὕπο πικρὸν ἀχεύων,
αὐτίχ' ὑποβρυχίης εἴσω καταδύεται ἅλμης,
ὀχθίζων σφακέλῳ τε καὶ ἀργαλέῃσιν ἀνίαις·
οἱ δέ μιν οὐχ ἐρύουσι βιώμενοι· ἦ γὰρ ἂν ἄγρης
μαψιδίως ἅλιον καὶ ἐτώσιον ἔργον ἄροιντο·
ἀλλά οἱ ἱεμένῳ δολιχὴν ἐφιᾶσιν ἄγεσθαι
μήρινθον καὶ νῆα κατασπέρχουσιν ἐρετμοῖς,
ἑσπόμενοι δελφῖνος ἀτυζομένοιο κελεύθοις.
Ἀλλ' ὅτε λευγαλέῃσι κακηπελέων ὀδύνῃσι
κάμνῃ καὶ γλωχῖσι περισκαίρῃσι σιδήρου,
δή ῥα τότ' ἀδρανέων ἀναδύεται, ἄλκιμα γυῖα
κεκμηκὼς, κούφοισιν ἀειρόμενος ῥοθίοισιν,
ὕστατα φυσιόων· μήτηρ δέ μιν οὔποτε λείπει,
ἀλλ' αἰεὶ μογέοντι συνέσπεται ἔκ τ' ἀνιόντι
βυσσόθεν, ἀχνυμένῃ τε καὶ αἰνότατον στεναχούσῃ
εἰδομένη· φαίης κεν ὀδυρομένην ὁράασθαι
μητέρα, περθομένης πόλιος περὶ δυσμενέεσσι
παίδων θ' ἑλκομένων ὑπὸ ληΐδα δουρὸς ἀνάγκῃ·
ὣς ἥγ' αἰν' ἀχέουσα δαϊζομένῳ περὶ παιδὶ,
ὥστ' αὐτὴ μογέουσα καὶ οὐτηθεῖσα σιδήρῳ,
δινεύει· τὸν δ' ἄλλον ἑῆς ἀπὸ παῖδα κελεύθου
στέλλει ἐπεμπίπτουσα καὶ ὀτρύνουσα διώκει·
Φεῦγε, τέκος· μέροπες γὰρ ἀνάρσιοι οὐκέθ' ἑταῖροι
ἡμῖν, ἀλλὰ σίδηρον ἐφοπλίζουσι καὶ ἄγρην·
ἤδη καὶ δελφῖσιν ἐπεντύνουσιν ἄρηα,
σπονδάς τ' ἀθανάτων καὶ ὁμοφροσύνην ἀλιτόντες
ἡμετέρην, τὴν πρόσθεν ἐπ' ἀλλήλοις ἐθέμεσθα.
Τοῖα καὶ ἄφθογγός περ ὅμως τεκέεσσιν ἑοῖσι
μυθεῖται, καὶ τὸν μὲν ἀπέτρεπε τῆλε φέβεσθαι,
τῷ δ' ἑτέρῳ κρυερῶς μεμογηότι συμμογέουσα
αὐτῆς ἄγχ' ἀκάτοιο συνέσπεται, οὐδ' ἀπολείπει·
οὐδέ τις ἱέμενός περ ἀποτρέψειε τεκοῦσαν
οὔτε βαλὼν, οὔτ' ἄλλο φέρων δέος· ἀλλ' ἅμα παιδὶ
ἑλκομένῳ δύστηνος ἀνέλκεται, ὄφρα πελάσσῃ
δυσμενέων ὑπὸ χεῖρας· ἀνάρσιοι, ἦ μέγ' ἀλιτροὶ
οἵδ', οὔτ' οἰκτείρουσιν ἀτυζομένην ὁρόωντες,
οὔτε νόον γνάμπτουσι σιδήρεον, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν
χαλκείαις ἀκίδεσσι καταΐγδην ἐλάσαντες,
παῖδά τε καὶ γενέτειραν ὁμῇ συναπέφθισαν ἄτῃ·
ἔφθισαν οὐκ ἀέκουσαν, ἐπεὶ περὶ παιδὶ θανόντι
μήτηρ καὶ φρονέουσα καὶ ἱεμένη δεδάϊκται.
Ὡς δ' ὁπότ' ὀρταλίχοισι χελιδόσι νηπιάχοισι
νέρθεν ὑπὲξ ὀρόφοιο τυχὼν ὄφις ἄγχι πελάσσῃ

delphinum, teneris similis adolescentibus;
Thraces iterum etiam his crudeles imminent,
mittentes hastam levem improbum ad laborem capturæ.
Hi quidem sane videntes festinantem scapham exadversum
intrepidi manent et in periculum non respiciunt,
nullum putantes ab hominibus dolum, neque ullam noxam
venturam, adulant vero benignos quasi sodales
læti occurrentes, suo gaudentes exitio.
Illi vero celeriter ferientes jaculatore tridente,
quem acida vocant, telum maxime-horribile capturæ,
ex-delphinis unum parvum extrema percutiunt noxa;
at hic convolutus, a cruciatu acerbe dolens,
statim humidum intra submergitur mare;
æstuans et ex-vulnere et ex-gravibus cruciatibus;
illi vero ipsum non trahunt violenti; profecto enim capturæ
frustra vanum et inanem laborem susciperent;
sed ipsi cupienti longam permittunt auferendam
lineam et navem accelerant remis,
sequentes delphini afflicti vias.
Verum ubi horrendis laborans doloribus
defecerit et cuspidibus circumpalpitaverit ferri,
sane tunc defectus-viribus emergit, robustis membris
exhaustus, levibus sublatus fluentis,
extremum spirans; mater vero ipsum nunquam deserit,
sed semper laborantem comitatur et redeuntem
ex-profundo, dolentique et gravissime suspiranti
similis; diceres ejulantem videri
matrem, vastata urbe ab hostibus
liberisque tractis sub prædam hastæ necessitate:
sic illa graviter dolens vulneratam circa sobolem,
quasi ipsa laborans et vulnerata ferro,
versatur, at alterum fœtum sua de via
ablegat irruens *in ipsum*, et impellens persequitur:
Fuge, *mea* proles; homines enim impii non-amplius socii
sunt] nobis, sed ferrum adversum-*nos*-instruunt et capturam;] jam etiam delphinis intentant bellum,
fœderaque immortalium et concordiam violantes
nostram, quam antea inter nos-mutuo constitueramus.
Talia, etiamsi muta, tamen liberis suis
loquitur, et hunc quidem avertit procul ut-fugiat,
sed alterum horribiliter afflictum coafflicta
ipsam prope scapham sectatur, neque deserit;
nec quisquam, cupiens licet, avertat matrem,
neque percutiens *eam*, neque alium ullum afferens metum;
sed una cum-prole]tracta misera attrahitur, ut accedat-prope
hostium sub manus; impii, profecto valde scelerati
isti, neque miserantur afflictam cernentes,
neque animum flectunt ferreum, verum et ipsam
æneis lanceis impetuose impellentes
prolemque et matrem eodem simul-occidunt exitio;
occidunt non invitam, quoniam circa prolem mortuam
mater et sciens et cupiens vulneratur.
Ut autem cum in-implumes hirundines tenellas
inferne sub tecto incidens serpens prope accesserit,

καὶ τοὺς μὲν κατέπεφνε, καὶ ἔσπασεν ἔνδον ὀδόντων,
μήτηρ δὲ πρῶτον μὲν ἀτυζομένη δεδόνηται
λοίγια τετριγυῖα φόνου γόον· ἀλλ' ὅτε παῖδας
ἀθρήσῃ φθιμένους, ἡ δ' οὐκέτι φύξιν ὀλέθρου
δίζεται, ἀλλ' αὐτῇσιν ὑπαὶ γενύεσσι δράκοντος
εἱλεῖται, μέσφ' ὄρνιν ἕλῃ παιδοκτόνος ἄτη·
ὣς ἄρα καὶ δελφῖνι νέῳ συναπέφθιτο μήτηρ,
χεῖρας ἐς ἰχθυβόλων αὐτάγρετος ἀντήσασα.
Ἔθνεα δ' ὀστρακόρινα, τά θ' ἑρπύζουσι θαλάσσῃ,
πάντα φάτις μήνης μὲν ἀεξομένης κατὰ κύκλον
σαρκὶ περιπλήθειν καὶ πίονα ναιέμεν οἶκον·
φθινούσης δ' ἐξαῦτις ἀφαυροτέροις μελέεσσι
ῥικνοῦσθαι· τοίη τις ἐνί σφισιν ἔστιν ἀνάγκη.
Τῶν δὲ τὰ μὲν δύνοντες ὑπόβρυχα χερσὶ λέγονται
ἀνέρες ἐκ ψαμάθοιο, τὰ δ' ἐκ σπιλάδων ἐρύουσι
νωλεμὲς ἐμπεφυῶτα, τὰ δ' ᾐόσιν ἔπτυσαν αὐταῖς
κύματα καὶ βόθροισι λαχαινομένης ψαμάθοιο.
Πορφύραι αὖ πέρι δή τι μετ' ὀστρείοισιν ἔασι
λίχναι· τοίη δέ σφιν ἐτήτυμος ἵσταται ἄγρη.
Κυρτίδες ἠβαιαὶ ταλάροις γεγάασιν ὁμοῖαι,
πυκνῇσι σχοίνοισι τετυγμέναι· ἐν δ' ἄρα τῇσι
στρόμβους συγκέλσαντες ὁμοῦ χήμῃσι τίθενται·
αἳ δ' ὅταν ἐμπελάσωσι βορῆς μεθύουσαι ἔρωτι,
γλῶσσαν ὑπὲκ θαλάμης δολιχὴν βάλον· ἡ δὲ τέτυκται
λεπτή τ' ὀξείη τε, διὰ σχοίνων δ' ἐτάνυσσαν
φορβῆς ἱέμεναι, χαλεπῆς δ' ἤντησαν ἐδωδῆς·
γλῶσσα γὰρ ἐν σχοίνοισιν ἐρειδομένη πυκινῇσιν
οἰδάνεται, στείνει δὲ λύγων βρόχος, οὐδ' ἔτ' ὀπίσσω
ἀνδύνει μεμαυῖα, μένει δ' ὀδύνῃσι ταθεῖσα
εἰσόκεν αὖ ἐρύσωσι περὶ γλώσσῃ μεμαυίας,
πορφυρέοις κάλλιστον ὑφάσμασιν ἄνθος ἄγοντες.
Σπογγοτόμων δ' οὔ φημι κακώτερον ἄλλον ἄεθλον
ἔμμεναι, οὐδ' ἄνδρεσσιν ὀϊζυρώτερον ἔργον.
Οἳ δ' ἤτοι πρῶτον μέν, ὅτ' ἐς πόνον ὁπλίζωνται,
βρώμῃ τ' ἠδὲ ποτοῖσιν ἀφαυροτέροισι μέλονται,
ὕπνῳ τ' οὐχ ἁλιεῦσιν ἐοικότι μαλθάσσονται.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ εὔγηρυν ἐφοπλίζῃτ' ἐς ἀγῶνα
μολπῆς εὐφόρμιγγος ἔχων Φοιβήϊον εὖχος,
πᾶσα δέ οἱ μέλεται κομιδή, πάντῃ δὲ φυλάσσει,
πιαίνων ἐς ἄεθλα λιγυφθόγγου μέλος αὐδῆς·
ὣς οἵγ' ἐνδυκέως κομιδὴν εὔφρουρον ἔχουσι,
ὄφρα σφι πνοιή τε μένῃ ποτὶ βυσσὸν ἰοῦσιν
ἀσκηθής, προτέροιο δ' ἀναψύξωσι πόνοιο.
Ἀλλ' ὅτ' ἀεθλεύωσι μέγαν πόνον ἐξανύοντες,
εὐχόμενοι μακάρεσσιν ἁλὸς μεδέουσι βαθείης
ἀρῶνται κήτειον ἀλεξῆσαί σφισι πῆμα,
μήτε τιν' ἀντιάσαι λώβην ἁλός· ἢν δ' ἐσίδωνται
καλλίχθυν, τότε δή σφι νόον μέγα θάρσος ἱκάνει·
οὐ γάρ πω κείνῃσι νομαῖς ἔνι κῆτος ἄαπτον,
οὐ δάκος, οὐδέ τι πῆμα θαλάσσιον ἄλλο φαάνθη,
ἀλλ' αἰεὶ καθαροῖσιν ἀπημάντοις τε πόροισι
τέρπονται· τῷ καί μιν ἐφήμισαν ἱερὸν ἰχθύν.
Τῷ δ' ἐπιγηθήσαντες ἐπισπεύδουσι πόνοισι.
Πείσματι μηκεδανῷ μεσάτης ὑπὲρ ἰξύος ἀνὴρ

et has quidem occidit, et abstrahit intra dentes,
mater vero primum quidem afflicta volitat
miserabiliter stridens cædis luctum; verum ubi pullos
viderit necatos, illa non-amplius fugam exitii
quærit, sed ipsis sub maxillis draconis
volvitur, donec avem rapiat pullicida noxa:
sic etiam delphino juveni commoritur mater,
in manus piscatorum sponte-capta occurrens.
Genera vero ostracea, quæ serpunt in mari,
omnia rumor *est* luna quidem augescente secundum orbem
carne repleta-esse et pinguem habitare domum,
decrescente vero rursum tenuioribus membris
corrugari; talis quædam in ipsis est necessitas.
Horum autem alia quidem subeuntes humida manibus legunt
viri ex arena, alia vero a scopulis abstrahunt
firmiter inhærentia, alia denique in-littora expuunt ipsa
fluctus et in-foveas effossæ arenæ.
Purpuræ porro admodum sane inter ostrea sunt
voraces; talis autem ipsis vera constat captura.
Nassæ parvæ calathis fiunt similes,
densis funibus confectæ; in his vero
strombos complicatos cum foraminibus ponunt;
hæ vero cum accesserint cibi inebriatæ amore,
linguam subtus-e testa longam emittunt; illa vero est
tenuisque acutaque, per funes vero extendunt *eam*
cibum desiderantes, molestæ vero occurrunt escæ;
lingua enim in funibus infixa densis
intumescit, angustat vero viminum laqueus, neque amplius
retro] emergit quamvis-cupiens, manet vero doloribus ex-
tensa] donec extrahant *eas* circa linguam satagentes,
purpureis pulcherrimum telis florem ferentes.
Quam-spongiariorum autem nego pejorem alium laborem
esse, neque viris miserabilius opus.
Qui sane primo quidem, quando ad laborem instruuntur,
ciboque et potu pauciore aluntur,
somnoque piscatoribus non conveniente effeminantur.
Ut autem cum quis dulcisonum instruitur in certamen
cantus suavis habens Phœbeam gloriam,
omnis autem illi cordi est cura, ubique vero cautionem-ad-
hibet,] pinguefaciens in certamina acutæ carmen vocis:
sic illi sedulo curam diligentem habent,
ut ipsis spiritusque maneat ad profundum vergentibus
illæsus, priorique refocillentur a-labore.
Sed cum exercentur magnum laborem perficientes,
vota facientes superis mari imperantibus profundo
precantur, ceteum ut prohibeant ab-ipsis nocumentum,
neve *ipsi* in-ullam incurrant noxam maris; ubi vero intuiti
-fuerint] piscem-pulchrum, tunc sane ipsis in-animum ma-
gna audacia venit;] non enim unquam illis in regionibus
cetus crudelis,] non bestia, neque ullum nocumentum mari-
num aliud conspectum-est;] sed semper puris, innoxiisque
viis] delectantur; unde etiam ipsum appellarunt sacrum pi-
scem.] Hoc lætati *piscatores* festinant-ad labores.
Fune longo mediam supra coxam vir

ἔζωσται, παλάμῃσι δ' ἐν ἀμφοτέρῃσιν ἀείρει
τῇ μὲν ἐριβριθῆ μολίβου χύσιν ἀμφιμεμαρπώς,
δεξιτερῇ δ' ἅρπην εὐήκεα χειρὶ τιταίνει·
φρουρεῖ δ' ἐν γενύεσσιν ὑπὸ στόμα λευκὸν ἄλειφαρ·
στὰς δ' ἄρ' ὑπὲρ πρώρης ἐσκέψατο πόντιον οἶδμα,
ὁρμαίνων βριθύν τε πόνον καὶ ἀθέσφατον ὕδωρ.
Οἱ δέ μιν ὀτρύνουσιν ἐπισπέρχουσί τε μύθοις
θαρσαλέοις ἐπὶ μόχθον, ἅτ' ἐν νύσσῃ βεβαῶτα
ἄνδρα ποδωκείης δεδαημένον· ἀλλ' ὅτε θυμῷ
θαρσήσῃ, δίναις μὲν ἐνήλατο, τὸν δὲ καθέλκει
ἱέμενον πολιοῦ μολίβου βεβριθότος ὁρμή.
Αὐτὰρ ὅγ' ἐς βυσσὸν προμολὼν ἐξέπτυσ' ἀλοιφήν·
ἡ δὲ μέγα στίλβει τε καὶ ὕδατι μίσγεται αὐγή,
ὄρφνης ἠΰτε πυρσὸς ἀνὰ κνέφας ὄμμα φαείνων·
πέτραις δ' ἐμπελάσας σπόγγους ἴδεν· οἱ δὲ φύονται
ἐν νεάτοις πλαταμῶσιν, ἀρηρότες ἐν σπιλάδεσσι·
καί σφισι καὶ πνοιὴν φάτις ἔμμεναι, οἷα καὶ ἄλλοις,
ὅσσα πολυραθάγοισιν ἐνὶ σπιλάδεσσι φύονται.
Αἶψα δ' ἐπαΐξας δρεπάνῃ τάμε χειρὶ παχείῃ
ὥστε τις ἀμητὴρ σπόγγων δέμας, οὐδέ τι μέλλει
δηθύνων, σχοῖνον δὲ θοῶς κίνησεν, ἑταίροις
σημαίνων κραιπνῶς μιν ἀνελκέμεν· αἷμα γὰρ ἐχθρὸν
αὐτίκ' ἀπὸ σπόγγων ῥαθαμίζεται, ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀνδρὶ
εἰλεῖται, πνοιῇ δὲ δυσαέϊ πολλάκι φῶτα
ἔσβεσε μυκτήρεσσιν ἐνισχόμενος βαρὺς ἰχώρ.
Τοὔνεκα λαιψηρῶς ἀναδύεται ὥστε νόημα
ἑλκόμενος· τὸν μέν τις ἰδὼν προφυγόντα θαλάσσης
ἄμφω γηθήσειε καὶ οἰκτείρων ἀκάχοιτο·
ὧδε γὰρ ἠπεδανοῖσι παριεμένου μελέεσσι
δείματι καὶ καμάτῳ θυμαλγέϊ γυῖα λέλυνται.
Πολλάκι δ' ἐχθίστης τε τυχὼν καὶ ἀπηνέος ἄγρης
ἅλμενος ἐς πόντοιο βαθὺν πόρον οὐκέτ' ἀνέσχε,
δύσμορος, ἀντιάσας δυσδερκέϊ θηρὶ πελώρῳ·
καί ῥ' ὁ μὲν οἷς ἑτάροισιν ἐπισείων θαμὰ δεσμὸν
κέκλεται αὖ ἐρύειν, τὸ δέ οἱ δέμας ἡμιδάϊκτον
κητείῃ τε βίῃ καὶ ὁμάστολοι ἔσπασαν ἄνδρες,
οἰκτρὸν ἰδεῖν, ἔτι νηὸς ἐφιέμενον καὶ ἑταίρων
οἱ δὲ θοῶς κεῖνόν τε πόρον καὶ λυγρὸν ἄεθλον
ἀχνύμενοι λείπουσι καὶ ἐς χέρσον κατάγονται
λείψανα δυστήνοιο περικλαίοντες ἑταίρου.
Τόσσ' ἐδάην, σκηπτοῦχε διοτρεφές, ἔργα θαλάσσης·
σοὶ δ' αἰεὶ νῆες μὲν ἀπήμονες ἰθύνοιντο,
πεμπόμεναι λιαροῖσι καὶ ἰθυπόροισιν ἀήταις,
αἰεὶ δ' ἰχθυόεσσα περιπλήθοιτο θάλασσα·
γαίης δ' ἀστυφέλικτα Ποσειδάων ἐρύοιτο
ἀσφάλιος ῥιζοῦχα θεμείλια νέρθε φυλάσσων.

cinctus-est, manibus vero in ambabus sumit,
altera quidem (*lœva*) prægravem plumbi massam correptam,
dextra autem falcem bene-acutam manu protendit;
continet autem in maxillis sub ore candidum unguentum;
stans autem super proram spectat marinum fluctum,
versans-animo gravemque laborem et immensam aquam.
Hi vero (*socii*) ipsum incitant impelluntque cohortationibus
confirmantibus ad laborem, velut in carceribus incedentem
virum velocitatis-pedum peritum; verum ubi animo
confisus-fuerit, vorticibus quidem insilit, illum vero attrahit
cupientem cani plumbi aggravantis impetus.
At ille in profundum profectus expuit unguentum;
hoc autem valde radiat, et aquæ miscetur splendor,
caliginis velut fax per obscuritatem visum illustrans;
petris vero appropinquans spongias videt; hæ vero nascun-
tur] in extremis lapidibus, fixæ in scopulis;
et ipsis etiam odorem fama *est* esse, qualis etiam aliis,
quæcunque streperis in scopulis nascuntur.
Statim vero irruens falce secat manu crassa,
quasi quidam messor, spongiarum corpus, neque quicquam
cunctatur] moras-nectens, funem vero celeriter movet, sociis
signum-dans, velociter ipsum ut-extrahant; sanguis enim
noxius] statim a spongiis stillat, circaque virum
volvitur, odore vero putido sæpe virum
extinxit naribus inhærens gravis sanies.
Quapropter celeriter emergit, tanquam cogitatio,
extractus; quem quidem aliquis conspicatus elapsum ex mari,
utrumque, et gaudeat et miserans doleat;
sic enim debilibus resoluti membris
timore et labore dolorifico membra soluta-sunt.
Sæpe vero in-odiosissimam incidens et crudelem capturam,
saliens in maris profundam semitam, non-amplius sustinet,
infelix, occurrens deformi belluæ vastæ;
et ipse quidem suos socios quatiens crebro vinculum
jubet retrahere, at ejus corpus semilacerum
ceteaque vis et comites trahunt viri,
miserabile visu, adhuc navis appetentem et sociorum;
hi vero celeriter illamque viam et triste certamen
dolentes relinquunt et in terram subducunt
reliquias miseri circumflentes socii.
Tot novi, o-sceptrifer a-Jove-nutrite, opera maris;
tibi vero semper naves quidem innocuæ dirigantur,
delatæ mollibus et rectigradis ventis,
semper autem piscosum usquequaque-compleatur mare,
terræque inconcussa Neptunus servet
tutor radicata fundamenta inferne custodiens.

POETÆ BUCOLICI ET DIDACTICI.

POETÆ BUCOLICI ET DIDACTICI.

THEOCRITUS, BION, MOSCHUS,

RECOGNOVIT ET PRÆFATUS EST C. FR. AMEIS;

NICANDER, OPPIANUS,

MARCELLUS DE PISCIBUS, POETA DE HERBIS,
EDIDIT F. S. LEHRS;

PHILE DE ANIMALIBUS, ELEPHANTE, PLANTIS, ETC.

EDIDIT FR. DÜBNER;

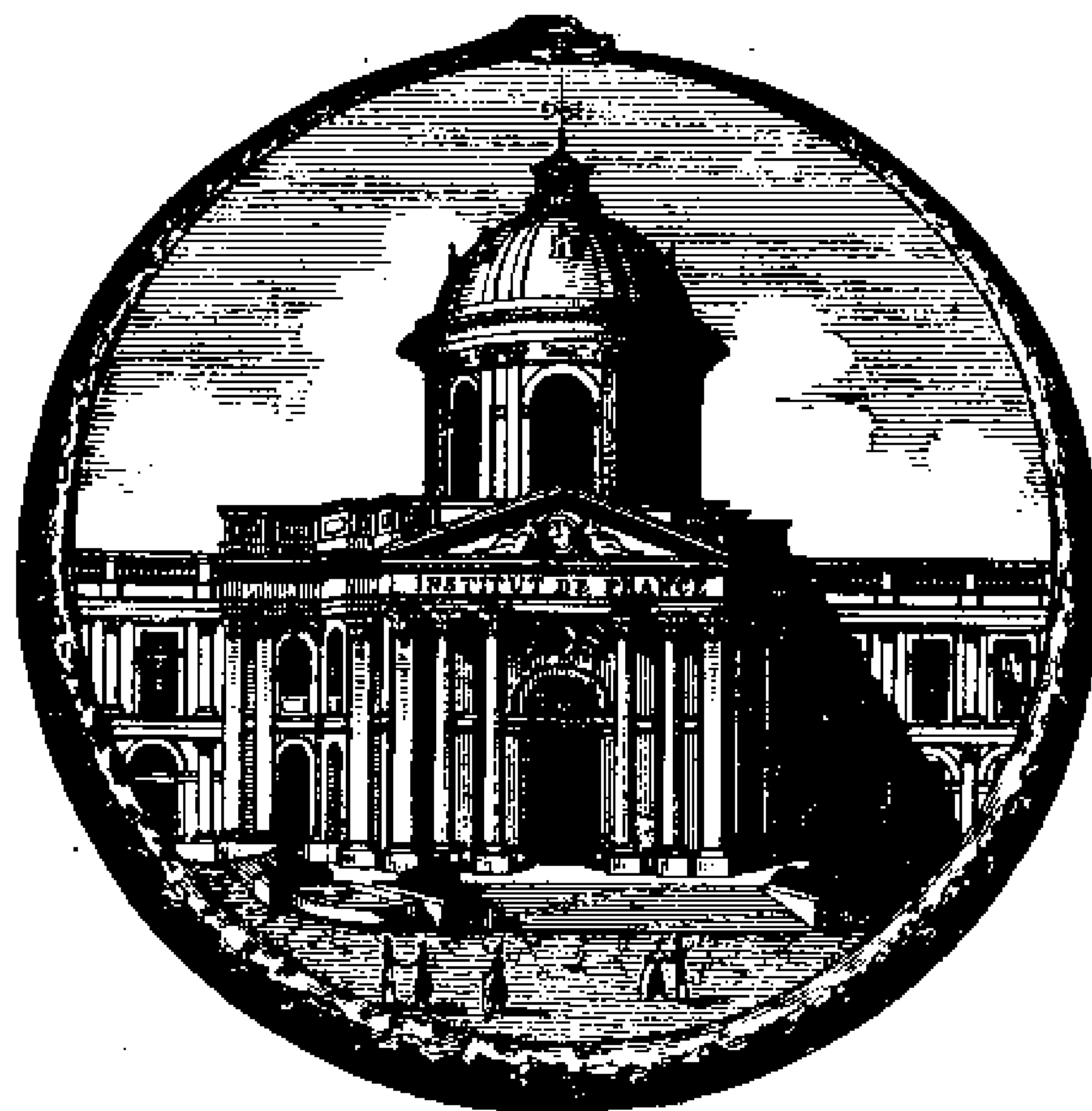
POETARUM DE RE PHYSICA ET MEDICA RELIQUIAS

COLLEGIT U. CATS BUSSEMAKER.

ARATUS,

MANETHONIS, MAXIMI ET ALIORUM ASTROLOGICA
RECENSUIT ET DISSERTATIONE INSTRUXIT
ARMINIUS KOECHLY.

GRÆCE ET LATINE.

PARISIIS,
EDITORE AMBROSIO FIRMIN DIDOT,
INSTITUTI FRANCIÆ TYPOGRAPHO.
M DCCC LI.

PRÆFATIO.

Ante hosce quinque annos in lucem prodierunt, curante doct. F. S. Lehrs, inter alia Marcelli Sidetæ fragmentum de medicina e piscibus et libb. III de avibus qui vulgo pro paraphrasi carminis Oppianei de aucupio habentur. Postea doct. Miller, hujus editionis merita expendens (*Journal des savants, Juillet, Août et Septembre* 1850), monuit 1° in Biblioth. olim regia exstare duos codices, qui Marcelli fragmentum exhiberent nonnullis in locis contextu edito emendatius, 2° anno 1839 doct. Cramer typis mandasse duos priores libros de avibus multis supplementis locupletiores (Anecdota græca e codd. mss. Biblioth. reg. Paris. t. I, p. 21-42); exscripserat nimirum hos libros e cod. Paris. 1843, nondum editos esse arbitratus. Subjicit doct. Miller, non adeo accurate omnes hujus codicis lectiones investigasse doct. Cramerum, ut futuro editori nihil reliquerit faciendum. His rebus auditis, strenuus hujus bibliothecæ dispensator confestim duo supra dicta opuscula denuo prelo subjicere decrevit, ne scilicet lectores fructibus defraudarentur quos forsitan e codicibus a doct. Millero indicatis decerpere liceret; placuit autem viro erudito mihi demandare provinciam hujus novæ editionis curandæ. Restat igitur, ut lectoribus exponam, quomodo hoc munere functus sim.

Marcelli codd. evolvens, mox animadverti, alterum (2633) ex altero (2408) esse transcriptum. Constitit præterea, alterutrum horum codicum fuisse prototypum editionis antiquissimæ quam Morellio debemus. Itaque in edenda denuo eadem hac carminis lacinia eum mihi finem proposui, ut omnibus locis quos olim male legerat Morellius, vel præpostere immutaverat sive idem vir doctus, sive editores recentiores, e codd. veram lectionem restituerem. Unico tantum in loco cum a codd. tum ab editis recessi, vs. 30 nimirum pro καὶ ἀνθήεσσα metro id exigente, legi κἀνθήεσσα.

De inscriptione hujus fragmenti quam exhibent cum. codd. Parisienses, tum apographum Gudianum cod. Medicei a Fabricio (Bibl. Græc. ed. vet. t. I, p. 14 sqq.) excussum, Μαρκέλλου Σιδήτου σχόλια Χείρωνος περὶ ἰχθύων τὸ πρῶτον διὰ στίχων ἡρωϊκῶν ἰατρικά, erudite disseruerunt Schneider (in sua Marcelli editione ad calcem Plutarchi de liberis educandis Argentorati 1775. 8° p. 92) et doct. Miller (*l. l. septembre* p. 569). Lectores tandem latere nolo, titulum qui in editis inter vss. 46 et 47 legitur in nostris codd. deesse, loco vero alterius inter vss. 43 et 44 inveniundi codd. Parisienses exhibere περὶ τρίγλης θέσεως (ἐπὶ) ἄνθρακος καὶ πληγῆς θαλασσίου δράκοντος.

Quod ad libros de avibus attinet, si præfatio eorum cum clausula lib. III conferatur, procul omni dubio affirmare licet carmen, quod in pedestrem orationem ab ignoto quodam grammatico traductum exhibemus, non Oppianum, verum Dionysium quendam habuisse auctorem. Fuit autem hicce Dionysius, si Eustathio (Epist. ad Joannem Ducam Comment. in Dionysium Periegetem præmissa versus fin.) credamus, Philadelphensis, vir aliunde plane incognitus; nam recte doct. Miller (*l. l. Août*, p. 483) explosit conjecturam Fabricii (t. II, p. 800), verbo Φιλαδελφέα hic designari Dionysium, quem a Ptolemæo Philadelpho in Indiam missum esse, refert Plinius (VI, 17). Accurato autem examini submisso cod. Parisiensi, certior factus sum, eum præter supplementa ubique fere suppeditare lectiones contextui Windingiano vel Schneideriano longe anteponendas, quibus novam hanc editionem exornare non dubitavi; dolendum igitur quam maxime hunc cod. in medio capite lib. II ultimo voce γλυκύτερον subsistere. Jam monitos esse volo lectores, me tribus tantum in locis conjecturæ ope Dionysium nostrum emendare conatum esse : 1° primus invenitur cap. 23, lib. I ubi legi θηλυδριῶν βακχευταί, cod. exhibente θηλυδρίαι βακχεύειν· præterea duce Millero (l. l. p. 485) pro τελευτῆς l. τελετῆς. 2° Lib. I, cap. 29 legi ζηλευθείη, ubi cod. habet ζηλεύσειεν. 3° Lib. II, cap. 17 legi ἐξεώσασαι, ubi cum cod., tum edita suppeditant ἐξεῶσαι. Libenter etiam lib. I, cap. 28 pro διατεταγμένοις legissem διατεταμένοις, ita ut hoc participium non ad oculos in cauda pavonis pictos, sed ad veros hujus avis oculos referatur; sic etiam vel legisse vel emendasse videtur Gesnerus, ubi vertit *oculis lustrans*. Inveni præterea in nostro cod. lectiones aliquas

quarum dictio adeo erat insolita, ut eas in editionem nostram recipere non ausus sim, licet forsitan vel ipsius Dionysii vel saltem paraphrastæ genuina verba exhibeant: sic præf. legitur ὑπὸ τὰς θάμνους, lib. eod. cap. 2: Διὸς σκήπτροις ἀγχοῦ τὸν κέραυνον ἐπικαθῆσθαι, et cap. 30 πότερον εἰ εἰς ὕδ. ἐμπεπτ. κ. δ. πτ. μ.· εἰ δὲ κατὰ τ. γ. ἐν., καιρὸς, κ. τ. λ.

Supplementa, e cod. Paris. desumta nova versione latina instruxi: versionem Gesnerianam, licet satis elegantem, ubi non amplius cum græcis consentire videbatur, hinc inde ad hanc normam exigere conatus sum. Monendum tamen, hanc versionem quam duce cod. Veneto contexuerat vir doctissimus (*Biblioth.* in Oppiano), sæpius magis cum nostro codice quam cum contextu Windingiano consentire. Futuro nostri Dionysii editori incumbet cura excutiendi cum cod. Vindob. cujus meminit Lambecius (Comment. de illustr. Bibl. Cæs. VI, II, cod. 5), tum cod. Escorialensem, de quo vide doct. Miller (*Manuscrits grecs de l'Escurial, Paris,* 1848, 4to, p. 188). E verbis quæ nostrum Dionysium in hoc cod. inchoant (οἱ ἀετοὶ πλεῖστον) conjicere licet, eum supplementis carere quæ e cod. Paris. exhibemus. Adnitendum denique erit, ut denuo reperiantur cod. Venetus, quo usus est Gesnerus et cod. Vaticanus, cujus apographum in condenda editione sua adhibuit Windingius (1): frustra tamen de his codd. aliquid certi expiscari conatus sum.

Scripsi Nonis Februariis 1851.

(1) E quonam cod. transcriptum esset alterum apographum cui editionem suam superstruxit, dicere neglexit vir doctus.

ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΣ

ΤΩΝ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

ΟΡΝΙΘΙΑΚΩΝ.

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

I. Ἐπειδή σοι τῆς γῆς ἁπάσης ἔχοντι καὶ τοῦ πελάγους τοὺς οἴακας σοφῷ τε εἶναι καὶ φιλομαθεῖ δέδωκεν εὖ ποιῶν ὁ Θεὸς, καὶ τοῖς πολλοῖς ἐθέλεις ἅπερ οἶσθα προσθεῖναι πάνθ' ὅσα περὶ πτηνῶν τῷ ποιητῇ Διονυσίῳ συγγέγραπται, φέρε δὴ καὶ ταύτην σοι τὴν ὑπουργίαν ἐκπληρώσομεν, ὡς ἂν τῶν ὀρνίθων εἰδείης τούς τε ὑγρᾶς τροφῆς ἔρωτι ποταμοῖς ἢ λίμναις ἢ καὶ τῇ θαλάσσῃ χαίροντας καὶ τοὺς τοῖς ὄρεσιν ἢ τοῖς πεδίοις ἐφιπταμένους, ὀνομάζειν τε ἔχοις ἕκαστον, ἤθη καὶ τέχνας καὶ ἰσχὺν καὶ πόθους αὐτῶν, καὶ τοὺς τῆς ἄγρας τρόπους ἐξεπιστάμενος. Τερπνὴ δέ τις καὶ οὐκ ἄχαρις θέα ταχὺν ὄρνιν ἰδεῖν αἱρεθέντα βρόχου δεσμοῖς ἢ δένδρου μέν τινος ἐφιζήσαντα κλάδῳ, καλάμῳ δὲ, ὃν ἰξῷ τις ἐπαλείψας θηρατὴς ἀνατείνει, συγκολλώμενόν τε καὶ καθελκόμενον, ἢ πρὸς θάμνους μέν τινας ὑπὲρ διαναπαύσεως ἀφικόμενον, τοῖς δὲ πολυτρήτοις κόλποις ἐνσχεθέντα τῶν λίνων, ὥστε ὀλέθριον καὶ τελευταίαν αὐτῷ γενέσθαι τὴν διανάπαυσιν. Καὶ μὴν κἀκεῖνο σοφὸν καὶ χαρίεν τὸ ἐπιτήδευμα· τῆς ὥρας ἤδη τῆς χειμερινῆς ἐπελθούσης, δένδρον τι κλάδοις τε καὶ φύλλοις ἀλλοτρίοις ἐπικαλύψαντες καί τινας μεταξὺ τῶν κλάδων ῥάβδους ἐνθέντες ἐπιχρισθείσας ἰξῷ κατὰ τῶν πεδίων ἱστῶσι, κλωβοὺς ἀπαρτήσαντες· τοῖσδε ὄρνεις ἔνεισιν οἱ πρὸς τὴν ἄγραν τοῖς θηραταῖς ἀναγκαῖοι· τοὺς γὰρ λοιποὺς ταῖς ᾠδαῖς ἀναπείθουσι πλησιάσαντας τοῖς κλάδοις ἐπικαθῆσθαι τοῖς νόθοις· τοῖσδε ἅμα τῷ ξυνιζῆσαι καὶ τότε θηρᾶσθαι συμβαίνει. Καὶ μὴν καὶ πάγαις ἔστιν ἰδεῖν τῶν πτηνῶν πλεῖστα θηρώμενα, τιθέναι δ' αὐτὰς τροφήν τινα ἐμβαλόντες ὑπὸ τοὺς θάμνους εἰώθασιν. Καὶ καθ' ἑτέρους ἁλίσκονται τρόπους· γνώσῃ δ' ἕκαστον, εἴπερ ἵλεως ἀκούοις, ἐν τάξει. Γένη μὲν δὴ πλεῖστα πτηνῶν τὸν ὑγρὸν ἀέρα διίπταται.

II. Πάντων δὲ χρὴ προκρίνειν τοὺς ἀετοὺς, ἐπεὶ μηδὲν ὑπὲρ γρυπῶν σαφὲς ἔστιν εἰπεῖν, οὕς φασιν ἐν τοῖς τῶν πλουσίων Ἀριμασπῶν ἕλεσι τρεφομένους χρυσὸν ἐκ τῆς γῆς ἀγείρειν ὀρύσσοντας, τοὺς Ἀριμάσπας δὲ τούτους οὐχὶ δύο τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀλλ' ἕνα ἕκαστον ἔχειν φασίν.

III. Τῶν ἀετῶν δὲ τὸ γένος καὶ τὴν ἰσχὺν ἐπιστάμεθα, καὶ ὅσον τῶν λοιπῶν ὑπερτεροῦσι ὀρνέων, ὡς καὶ τοῖς τοῦ Διὸς σκήπτροις ἀγχοῦ τῶν κεραυνῶν ἐπικαθῆσθαι πιστεύεσθαι. Ἵπτανταί γε μὴν ὑπὲρ τὸν

PARAPHRASIS

LIBRORUM

DIONYSII

DE AVIBUS.

LIBER PRIMUS.

I. In te telluris totius et æquoris gubernacula tenentem cum Deus beneficium contulit, ut sapiens esses et discendi cupidus, cumque rebus numerosis quas jam cognovisti, addere velis quæcunque de avibus conscripsit Dionysius vates, ecce tibi hoc quoque officium præstabimus, ut cognoscas aves cum humidi alimenti amore fluminibus et lacubus, vel etiam mari gaudentes, tum montes et campos volatu petentes, nominareque queas unamquamque, perspectis moribus, artibus, viribus, amoribus et rationibus quibus capiuntur. Lepidum sane nec injucundum est spectaculum, celerem avem laquei vinculis captam videre, aut arboris insidentem ramo et calamo, quem visco oblitum protendit venator, agglutinatam et detractam, aut ad frutices aliquos quiescendi causa advenientem, sed lacunoso linorum sinu irretitam, ita ut perniciosa et ultima ei hæc requies evadat. Profecto hoc quoque solers nec ingratum est inventum : hyeme jam instante, arborem quandam ramis et foliis alienis obtectam, ramis intersertis virgis quibusdam visco oblitis, in campo statuunt, suspensis ab ea caveis quibus insunt aves venationis gratia cum aucupibus familiaritate conjunctæ; reliquis enim avibus accedentibus, cantu persuadent ut ramis insidant simulatis; his autem, simulac consesserunt, contingit ut capiantur. Profecto decipulis quoque permultas volucres captas videre licet; has autem, injecto aliquo cibo, fruticibus supponere solent. Aliis etiam rationibus capiuntur; disces autem omnes deinceps, si propitias mihi aures præbere velis. Plurima quidem avium genera humidum aerem volando permeant.

II. Omnibus autem præferri debent aquilæ, quoniam de gryphis nihil certi dicere licet, qui in divitum Arimasparum paludibus enutriti aurum fodiendo e tellure colligere dicuntur; horum autem Arimasparum unumquemque non duobus, sed uno oculo instructum esse ferunt.

III. Aquilarum autem genus et vires novimus, et quantum reliquis avibus præstent, adeo ut Jovis sceptro juxta fulmina insidere perhibeantur. Aerem volatu superant et sublimius ad ipsum ætherem evadunt; visu acerrimo va-

ἀέρα καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν αἰθέρα εὐκόλως, καὶ ὀξὺ δεδόρκασι μέχρι τῆς γῆς, ἢ τάχα καὶ δι' αὐτῆς, ὡς μηδὲ τὰ μικρὰ ζωΰφια λανθάνειν αὐτοὺς τροφῆς χρήζοντας, κἂν εἰ θάμνοις ἐπικαλύπτοιντο. Ἀρνῶν δὲ καὶ νεβρῶν καὶ τῶν ταχυτάτων λαγωῶν σαρξὶν ἥδονται, καὶ νεκρὸν οὐκ ἂν φάγοιεν, εἰ μὴ παρ' αὐτῶν τι ζῶον ἀποκτάνθῃ ληφθέν. Ἐς δὲ τὸ ταῖς νόσοις ἄκος τὰς χελώνας ἐσθίουσι, καὶ ὅσα γε εἰς ποτὸν, ἀπόχρη τὸ τῶν θηρωμένων αἷμα ζῴων αὐτοῖς, ὥστε οὐκ ἂν ὕδωρ πίοιεν. Καὶ τὰς ἄκρας οἰκοῦσι τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι περιφανεῖς τε καὶ ὑψηλὰς, εἴτε ἀναπαύλης δέοιντο μετὰ θήραν, εἴτε τοῖς τέκνοις οἰκοδομεῖν βούλοιντο καλιὰς, ὥστε ὀλιγάκις ἐπὶ τὰ πεδία φέρεσθαι τῶν πετρῶν ἀφιπτάμενοι, τὰ πολλὰ δὲ αὐτῶν ἐγγύθεν βλέπειν τὸν οὐρανόν. Ἢν δὲ ἀποτεκεῖν δέῃ, κομίσαντές τινα λίθον ταῖς κοίλαις ἐντιθέασι καλιαῖς, ἵνα ἐν καιρῷ τίκτωσι, καὶ μὴ τὸ τικτόμενον πρὸ τῆς ὥρας ἀτέλεστον ὠθοῖτο ὑπ' ἰσχύος. Οὐ μὴν ἔστι τι σαφὲς περὶ τοῦ λίθου τούτου γινώσκειν, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτὸν ἀπὸ τῶν Καυκασίων ὀρῶν, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς τοῦ ὠκεανοῦ ὄχθης φασὶ κομίζεσθαι, λευκὸν ὑπερφυῶς ὄντα καὶ μεστὸν ἔνδοθεν πνεύματος, ὡς καὶ ἦχον ἀποτελεῖν, εἰ κινοῖτο. Τικτούσῃ δ' εἴ τις αὐτὸν γυναικὶ περιάψειε, ὀλισθαίνειν διακωλύσει τὸ βρέφος. Κἂν ἐν λέβητι παφλάζοντος ὕδατος ἐπιψαύσῃ, τὴν τοῦ πυρὸς νικήσει πάντως ἰσχύν. Καὶ γνησιότητος δὲ τῶν τέκνων μέλει σφόδρα αὐτοῖς, καὶ πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἐναντία πτήσει κρίνουσι τὰ τεχθέντα, καὶ τὸ νικηθὲν ὑπὸ τῆς αὐγῆς ἢ καταμῦσαν οὐκ ἂν γνήσιον νομισθείη, νόθον δὲ, καὶ τῆς καλιᾶς ἐξελαύνεται, καὶ τῶν ἄλλων ὀρνίθων οἶκτος αὐτῷ τροφὴν χορηγεῖ, ὡς τοὺς παῖδας τρέφειν τοὺς ὀρφανοὺς τοῖς αὐτῶν περιττοῖς (οἱ) γειτνιῶντες εἰώθασι, τήν τε πενίας ἀνάγκην ἰώμενοι καὶ τὴν χρείαν· οὐ μὴν ἡ τοιάδε τροφὴ τοὺς νεοττούς ποτε ἤγαγεν εἰς τὴν τῶν πατέρων ἀλκήν.

IV. Τὰς ἅρπας δὲ οὐδὲ ἰδεῖν συνεχῶς τοῖς ἀνθρώποις ἔστιν· τὰς τραχυτάτας γὰρ οἰκοῦσι πέτρας καὶ τοῖς νεοττοῖς ἐπὶ ταῖς ὑψηλαῖς φάραγξι ποιοῦσι τὰς καλιὰς, τοῖς κρημνοῖς ἀντὶ πρέμνων ἢ κλάδων ἐπικαθήμεναι. Φιλοῦσι δὲ τὰ τέκνα ὑπερφυῶς, καὶ εἰ λαθών τις ἀγροῖκος ἅρπης νεοττὸν ἀποκλέψειεν, ὑπερόψεται μὲν θρηνοῦσα τροφῆς, οὐκ ἀποπτήσεται δέ που τῆς καλιᾶς, ὀδυρμῶν δὲ πάντα ἐμπλήσει, καὶ γυναῖκά τις εἴποι θρηνεῖν καὶ δακρύων ἐπιρροῇ τὰς παρειὰς αὐτῆς ἐπικλύζειν. Πτερῶν δὲ αὐταῖς εἰσιν αἵ τε παρειαὶ καὶ ὁ ἀνθερεὼν μεστὸς, ὥστε τι γένειον μέχρι τῆς δειρῆς ἐπιδεικνύναι. Καὶ τοῦτο ταῖς ἅρπαις ἴδιον σημεῖόν ἐστιν· μόναι δὴ ὀρνίθων λίθοις τρέφονται καὶ τοῖς τῶν πάλαι τεθνηκότων θηρίων ὀστέοις, εἰ μὲν καταπιεῖν δύναιντο, ἡδέως ἅμα τὸ προστυχὸν παραπέμπουσαι, τὰ μείζονα δὲ τοῖς ποσὶ συλλαμβάνουσαί τε καὶ ἀνιπτάμεναι καὶ κατὰ τῶν πετρῶν ἀφιεῖσαι πολλάκις, ὥστε συντριβέντα ἐσθίειν. Ἀρρωστεῖν δὲ αὐτὰς ὁ μέλας βρωθεὶς ἀποκωλύει κισσός.

V. Οἱ γῦπες δὲ μίγνυνται μὲν ἐπεμβάντες ἀλλή-

lent eoque ad terram usque, vel fortasse etiam trans eam penetrant, ita ut ne parva quidem animantia, etiamsi inter frutices latitantia, eos latere possint, cum fames eos exstimulat. Delectantur agnina, hinnulorum et celerrimorum leporum pulpis. Cadaver nullum attingunt, nisi forte ab ipsis capti et interfecti animalis. Testudines pro medicamento vorant. Quod ad potum, sanguis animalium, quæ ceperint, eis sufficit, aquam vero non gustant. Montium vertices editos et conspicuos incolunt, sive cum a venatu ad quietem se recipiunt, sive soboli nidos parant; et raro sane ad campos, rupibus relictis, descendunt, sed ut plurimum e propinquo cœlum prospectant. Cum parturiunt, lapidem nidis imponunt, ut tempestive pariant, neque, per vim pulso fetu immaturo, abortiant. Non constat autem de hoc lapide: sunt qui de montibus Caucasiis, alii ab Oceani littore peti tradunt, colore candidissimo, spiritu gravidum, qui etiam ex agitatione sonum edit. Feminæ prægnanti alligatus abortum amolietur; contacta aqua in lebete fervente ignis vim penitus domabit. Maxime curant aquilæ, ut genuinos fœtus alant, quare pullos volatu adversus solem orientem probant, et nimio splendori cedentem aut oculis conniventem pro spurio rejiciunt nidoque pellunt. Ejecto reliquarum avium misericordia alimentum suppeditat, ita ut orbos cibi sui reliquiis alere soleant aves vicinæ, simul et suæ paupertatis necessitudini et pullorum indigentiæ occurrentes. Sed hujusmodi victus nunquam pullis vires impertiit paternis æquales.

IV. Harpæ conspectui hominum raro se offerunt, rupium asperrimarum incolæ; nidos enim pullis struunt in altis montium hiatibus; præcipitiis, ut reliquæ volucres truncis ac ramis, insident. Pullos amore miro prosequuntur, adeo ut, si quis rusticus pullos harpæ latenter suffuratus fuerit, illa nidum deinceps, cibo neglecto, non relinquat lugens et locum omnem gemitu lugentis instar mulieris impleat et lacrymarum defluxu genas madefacientis. Vestiuntur autem eis maxillæ et mentum tam frequentibus plumis, ut barbæ quandam speciem ad collum demissæ repræsentent. Hæc quoque eis nota peculiaris est: lapidibus inter omnes aves solæ vescuntur et pridem mortuorum animalium ossibus. Quodsi deglutire possint, avide quodcunque obtigerit ingerunt; majora vero pedibus apprehensa in sublime volantes per saxa dejiciunt sæpius, donec frangantur edendoque sint. Morbos hedera nigra arcent comesa.

V. Vultures autem se invicem inscendentes coeunt,

λοις, μάτην δὲ, καὶ οὐκ ἄν ποτε συνουσιάζοντες οὕτω παιδοποιήσαιεν, ἀλλ' ἡνίκα ἂν σχοῖεν πρὸς τὸν τῶν ᾠῶν τόκον ἐπιτηδείως, κατὰ τὰ θηρία τὰς τίγρεις τὴν αἰδῶ πρὸς τὸν ζέφυρον ἀποστρέψαντες ὑπὸ τῇ πνοῇ γαμοῦνται, καί φασιν ἐντεῦθεν αὐτοῖς ταχείας εἶναι τὰς κατὰ τὴν ὀσμὴν ἀντιλήψεις, εἰ καὶ πόρρω που τελευτήσειέ τι ζῷον. Καὶ ἀκόρεστοι δὲ τροφῆς ὑπὲρ τοὺς λοιποὺς πάντας ὄρνεις εἰσὶν, ὡς καὶ πολεμεῖν ὑπὲρ αὐτῆς πρὸς ἀλλήλους, καὶ τὸν ἰσχύϊ κρείσσονα τοὺς ἄλλους ἀποδιώκειν, τὴν μὲν τῶν πτερύγων προβαλλόμενον ἅτε ἀσπίδα, τῇ δὲ τοὺς λοιποὺς ἀπελαύνοντα· οἱ δὲ, ἣν κορεσθεὶς οὗτος ἀποχωρήσῃ, κοινῇ ταῖς τροφαῖς ἐφορμῶσι, μέχρις ἂν τις αὐτῶν τοὺς ἀσθενεστέρους ἀποδιώξῃ. Ῥᾳδίως δὲ οὐδεὶς ἂν εὕροι γυπῶν καλιάς· γίνονται γὰρ ἐν τόποις εἰς οὓς ἐλθεῖν ἀμηχανώτατόν ἐστιν. Τῇ δὲ τῶν τεθνηκότων ὑπερχαίροντες δυσοδμίᾳ, τοσοῦτον ἀπεχθάνονται πρὸς τὰ μύρα, ὥστε οὐδ' ἂν κτήνους ἅψαιντο τεθνεῶτος, εἴ τις αὐτοῦ τὰς σάρκας ἐπαλείψειε μύρῳ.

VI. Ἱεράκων δὲ γένη πλείω καὶ ταχεῖς μὲν ἄλλοι πρὸς θήραν, περιστεραῖς μάλιστα καὶ φάσσαις ὀλέθριοι· οἱ δὲ τὰς ὄρνεις τὰς ἐλάσσους αἱροῦσιν, ἕτεροι δὲ ἀργότατοι καὶ πρὸς τὰς πτήσεις ὀκνώδεις, ὥστε τρέφεσθαι παρ' ἑτέρων ἐθέλειν καὶ ὀψὲ τοῦ καιροῦ πρὸς ἄγραν ὁρμᾷν καὶ βατράχοις ἐπιτίθεσθαι μόνοις. Καὶ τοῖς ἀνθρώποις δ' ἄλλοι κοινωνοῦσι τῆς θήρας, δεσμοῖς τ' ἐχόμενοι καὶ τὰ θηρώμενα τῶν ὀρνέων φοβοῦντες· κορυδοῖς δ' εἰσὶν οὗτοι καὶ χελιδόσι πολέμιοι, καὶ ταύτῃ γε αὐτοὺς συγγενεῖς ἄν τις εἴποι Τηρέως. Καὶ ἀμβλυώττουσιν ὑπὲρ πᾶν ἕτερον γένος ὀρνέων, ὡς καὶ θεραπείαν τοῦ πάθους ἐπίστασθαι· γάλα δ' ἐστὶ θριδακίνης ἀγρίας, ἣν ἀποτέμνειν τοῖς ἱέραξιν ἔθος ὑπὲρ ἰάσεως.

VII. Τῶν ἰκτίνων δ' οὐδὲν ἄν τις ἀναιδέστερον εἴποι· ὁρμῶσι γὰρ πολλάκις καὶ ἐπ' αὐτὰς τῶν ἀνθρώπων τὰς χεῖρας, καὶ διαφθείρουσι τῶν κατοικιδίων ὀρνίθων τοὺς νεοττοὺς καὶ λυποῦσι μάλιστα τὰς γυναῖκας. Τίνουσι μέντοι τὴν προσήκουσαν δίκην, τοὺς πόδας ἐν ῥητῷ τινι τοῦ ἔτους καιρῷ σφόδρα ἀθλίως ἀλγοῦντες. Φασὶ δ' αὐτοὺς μηδὲ τῇ ῥοιᾷ ποτε ἐπικαθῆσθαι τῶν δένδρων, μηδὲ ὁρᾷν ἐθέλειν αὐτό. Καὶ ἄπιστος μὲν, κρατεῖ δὲ λόγος περὶ αὐτῶν, ὅτι γαμετήν τις ἀποβαλὼν ἀνὴρ, θυγατέρα τ' ἐξ αὐτῆς ἔχων, ὄνομα Σίδην, εἶδεν εἰς τὴν κόρην αἰσχρῶς, ὥστε τοῦ πατρὸς τὴν μίξιν ἐκείνην ἐκκλίνουσαν τῷ τῆς μητρὸς ἑαυτὴν ἐπισφάξαι τάφῳ· εἶτα τῶν θεῶν, φασὶ, τὸ πάθος ἐλεησάντων, ἀνῆκεν ἐκ τοῦ αἵματος τὸ δένδρον ἡ γῆ, τὸν δὲ πατέρα γεγονότα ἰκτῖνον φεύγειν ἅποθέν φασι τὰς τῆς συμφορᾶς ὑπομνήσεις, καὶ οὐκ ἐθέλειν ἐπικαθῆσθαι τῷ δένδρῳ.

VIII. Οἱ δὲ ὄρνεις οἱ μέμνονες γένος μὲν τῶν μελαντάτων Αἰθιόπων εἰσὶ, τὴν δὲ Αἰθιοπίαν καταλιπόντες, ὡς πρὸς γονὴν αὐτοῖς δι' ὑπερβολὴν θέρμης ἀχρείαν, καὶ οὐδὲ θέλοντες ἐν αὐτῇ ποιεῖν καλιάς· τὰ γὰρ ᾠὰ πάντως εὐθὺς ὁ ἥλιος καταφλέγει· πρὸς τὸν βορρᾶν καὶ τὴν Θρᾴκην ὁρμῶσιν· εἰς δὲ τὸν Ἑλ-

sed frustra, neque umquam e tali coitu liberos procreabunt, verum ubi ovis excludendis parati sunt, eodem quo feræ tigrides modo, naturalibus Favonio obversis, vento gravidantur; hinc, ut perhibent, odores prompte percipiunt, si animal quiddam, etiamsi procul, alicubi mortuum fuerit. Præ omnibus aliis avibus cibo satiari vix possunt, ita ut de eo quoque inter se decertent, atque viribus præstans reliquos fuget, altera quidem ala tamquam scuto prætensa, altera vero reliquos propellens. Hi autem, cum ille satiatus abiit, omnes simul in cibum irruunt, donec aliquis eorum ceteros fugaverit. Vulturum autem nidos nemo facile inveniet; fiunt enim in locis quam maxime inaccessis. Cadaverum fœtore magnopere delectantur et adeo aversantur unguenta, ut ne armenta quidem mortua, quorum carnes unguento illitæ fuerint, attingant.

VI. Accipitrum plura exstant genera, atque alii quidem ad venandum alacres sunt, columbis inprimis palumbisque perniciem inferentes, alii vero minores aves perdunt, alii porro adeo ignavi et ad volandum pigri sunt, ut ab aliis nutriri malint et sero tandem venatum profecti ranas tantum aggrediantur; alii tandem, fœdere cum hominibus inito, venationi student, vinculis impediti avibusque quas homines venantur metum incutientes; hi autem sæpius alaudas et hirundines infestant; quamobrem cognatos Tereo eos dixeris. Oculorum hebetudini præ omnibus aliis avibus ita obnoxii sunt, ut etiam curationem hujus ægritudinis noverint: lactucæ nempe agrestis, quam medicinæ gratia rescindere solent, liquorem lacteum.

VII. Impudentissimi omnium milvi sunt, qui etiam sæpe ad hominum manus provolant gallinarumque cohortalium pullos occidunt et mulieres inprimis mœrore afficiunt; justas tamen pœnas luunt, cum certo anni tempore immanem pedibus dolorem patiuntur. Inter omnes arbores punicæ malo numquam eos insidere ferunt et ne aspectum quidem ejus sustinere. Fertur autem, si credere dignum est, virum quendam, amissa uxore, ex qua filiam nomine Siden susceperat, libidinis affectu in filiam exarsisse, illam vero, ne a parente contaminaretur, super materno tumulo sese jugulasse, postea vero, diis hunc casum miseratis, terram de sanguine arborem produxisse, et patrem mutatum in milvum calamitatis suæ monumenta procul refugere, nec insidere huic arbori velle.

VIII. Memnones aves genus a nigerrimis Æthiopibus ducunt; sed Æthiopia relicta, ut quæ nimio calore fœturam impediat, ne nidos quidem in ea struere volunt, (sol enim statim ova omnia comburit) et Aquilonem versus ac Thraciam feruntur. Cum autem ad Hellespontum et Trojam

λήσποντον ἀφικόμενοι καὶ τὴν Τροίαν, ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Μέμνονος ἀγωνίζονται πρὸς ἀλλήλους, καὶ τὸν ἀπὸ τῶν πτερύγων ἦχον ἀσπίδων ἄν τις ἀπεικάσειε κτύπῳ. Εἶτα τῆς μάχης λήξαντες περὶ τὸν ῥόον τοῦ Αἰσήπου ἀπολούονται κονίζονταί τε ἐπὶ τῆς ψάμμου περιστρεφόμενοι, καὶ τῷ τάφῳ τοῦ Μέμνονος ἐφιζήσαντες ταῖς ἡλιακαῖς ἀκτῖσι ξηραίνουσι τὰς πτέρυγας, τήν τε ἐν αὐταῖς κόνιν ἐπὶ τῷ τοῦ Μέμνονος σπείρουσι τάφῳ, δεικνύντες, οἶμαι, κἀντεῦθεν, ὡς ἐξ ἀνδρῶν μεταβληθέντες εἰς ὄρνεις οὔτε τῆς βασιλικῆς τιμῆς, οὔτε τῆς πολεμικῆς ὀλιγωροῦσι μελέτης.

IX. Ὑπὲρ δὲ τῶν κοράκων ἡμῖν ταῦτα ἰστέον, ὡς ἐκ πάντων ὀρνέων μόνοι τοῖς παισὶ ποτὸν οὐ χορηγοῦσι, ῥηγνυμένου τοῦ ἀνθερεῶνος εὐθὺς μετὰ τὴν μῖξιν αὐτοῖς. Τιμωρίαν τοῦτο παλαιᾶς τινές φασιν ἁμαρτάδος· ὕδωρ γὰρ ἐνεγκεῖν κελευσθεὶς, ἡνίκα ἐν Τρίκκῃ τὸν Ἀσκληπιὸν ἔτικτε Κορωνὶς, τοῦ κελευσθέντος ὑπεριδὼν ἐλαγνεύετο, καὶ διὰ τοῦτο μῆνις Ἀπόλλωνος εἰς ὄρνιν τ' αὐτὸν μέλανα τρέπει καὶ δίχα ποτοῦ ποιεῖ τὰς ῥῖνας αὐξάνεσθαι, κἀντεῦθεν εἶναι τοῖς νεοττοῖς λυπηρότατον. Καινόν γε μὴν καὶ τοῦτο ἐπὶ τῶν κοράκων ἐστίν· οὐ μίγνυνται πρίν τινα ταῖς θηλείαις ᾠδὴν ὥσπερ γαμήλιον περικράξαι· αἱ δὲ πεισθεῖσαι οὕτω συνουσιάζονται.

X. Ταῖς κορώναις οὐδὲ, κατὰ τὰ λοιπὰ πάντα πτηνὰ, τῶν ᾠῶν ῥαγέντων, ἔμπροσθεν ἐπὶ τὸ στόμα, ἀλλ' ἐξόπισθεν, πρῶτον προβάλλοντες τὰ σκέλη, προΐασιν οἱ νεοττοί.

XI. Τῶν ἐλάφων οἱ πέρδικες ἐρῶσιν ὑπερφυῶς, συννέμεσθαί τ' αὐτοῖς, καὶ οὐδὲ ἀποφοιτᾶν που βούλονται, παρομαρτοῦσι δὲ καὶ συνθέουσι καὶ τοῖς νώτοις ἐπικαθήμενοι διαξαίνουσι τὰς τρίχας αὐτῶν, ὡς καὶ ἁλίσκεσθαι προσιόντες ἀσμένως, ἢν εἰκόνα ἐλάφου δείξειεν ἀγρευτής. Ὑπὲρ ἀφροδισίων δὲ ἀγωνίζονται πρὸς ἀλλήλους, καὶ πρὸς μὲν τὰς μίξεις αὐτοὺς παροτρύνει τὸ ἔαρ· νεμόμενοι δ' ἐν ταῖς ὕλαις ἀγεληδὸν, εἰ φανείη θήλεια, διΐστανται καὶ πολεμοῦσιν ἀλλήλοις, καὶ γίνεται τοῦ κεκρατηκότος ἡ θήλεια· ὁ δὲ ἀναβοᾷ, καὶ γέγηθεν, ὥσπερ χρυσὸν ἢ κόρην ἤ τι γέρας ἕτερον ἐκ πολέμου λαβὼν ἀριστεύς. Ἀλλ' οὐδὲ θάλπειν τὰ ᾠὰ ταῖς θηλείαις ἐπιτρέπουσιν καὶ ὑποκλέπτουσι δ' αὐτὰ πρὸς τὴν μῖξιν σπεύδοντες· καίτοι κἀκεῖναι πολλάκις, ὡς ἀσελγεῖς, ὀλιγωροῦσι παιδοτροφίας. Καὶ δολερὸν τὸ γένος ἐστὶν, ὡς καὶ τοὺς νεοττοὺς γινώσκειν, ὅπως ἄνδρα χρὴ προσιόντα ἐξαπατᾶν, φύλλοις ἢ βώλοις ἤ τινι τῶν προστυχόντων καλυψαμένους· ὃ καὶ τοῖς ἁλιεῦσι ποιοῦσιν οἱ πολύποδες, αἷς ἂν προσερείσωνται πέτραις ἀφομοιούμενοι.

XII. Πλέον δὲ, ἤπερ φιλοῦσι τοὺς ἐλάφους οἱ πέρδικες, μισοῦσι τοὺς ὄνους οἱ αἴγινθοι, κἂν ἐπὶ φυτοῦ καλιᾶς οὔσης αἰγίνθου τρέφωνται νεοττοὶ, τῷ δένδρῳ πλησιάσας ὄνος ἀναιρεῖ πάντως αὐτοὺς, καὶ ὀγκησάμενος τὴν κύουσαν αἴγινθον ἀμβλῶσαι ποιεῖ.

XIII. Ὁ κόκκυξ δὲ, ὁ πρῶτος τῶν λοιπῶν πτηνῶν

pervenerunt, super Memnonis sepulcro inter se tanta prœlia miscent, ut strepitus alarum scuta resonantia repræsentet. Deinde cum desitum est pugnari, circa fluvium Æsepum se lavant, et in arena se volutantes pulvere sparguntur, ac super Memnonis sepulcro sedentes alas ad solis radios siccant, collectumque pennis pulverem monumento inspergunt, vel hoc argumento, ni fallor, ex humana in avium formam se transiisse, et neque regium honorem, neque belli meditationem a se negligi declarantes.

IX. De corvis hoc nos scire oportet quod inter omnes aves soli pullis suis potum non ministrant, mento eis statim a coitu dehiscente, quod veteris quidam peccati culpa eis accidere fama est; nam cum Coronis in Tricca Æsculapium pareret, Corax aquari jussus, re neglecta, veneri vacabat; quamobrem iratus Apollo convertit eum in avem atram, et absque potu rostrum ei excrescere fecit, quæ res pullis est molestissima. Etiam hoc in eis insolens, quod corvi mares non coeunt cum feminis, priusquam cantum quemdam ceu nuptialem ante eas crocitaverint; hæ vero mares ita conciliatæ admittunt.

X. Cornicum pulli ovis non ad caput ruptis, ut ceterarum avium omnium, sed retrorsum, pedibus primum prolatis, excluduntur.

XI. Perdices mirifice cervos amant et pasci cum eis gestiunt, nec usquam discedere volunt, sed comitantur et una currunt et dorsis insidentes pilos eorum vellicant, quare etiam ultro obviam euntes capiuntur ab aucupe, qui cervi imaginem eis ostenderit. Depugnant inter se propter venerem, ad quam tempore veris moventur, et cum gregatim per nemora pascentibus eis femina se offert, dissidium pugnamque cient; cedit autem femina victori. Hic protinus, tanquam præclarus aliquis bellator, auro aut puella aut alio honorario munere donatus, exclamat. Ne ova quidem feminis incubare permittunt eaque ob novum veneris desiderium suffurantur, quanquam et ipsæ matres sæpe præ libidine liberos educare negligant. Dolosæ autem sunt adeo, ut pulli quoque accedentem aucupem decipere calleant, frondibus aut gleba aut quacunque re obvia se occultantes: quem dolum etiam adversus piscatores adhibent polypi, saxi, cui se applicaverint, colorem simulantes.

XII. Perdices non tam cervos amant, ac ægintli asinos oderunt, quorum pullos, etiamsi nidulo plantæ affixo hærentes, accedens asinus utique interficit, rudendoque ova ægintli per abortum abigit.

XIII. Cuculus primus avium verni temporis nuncius est.

ἡμῖν τὸ ἔαρ ἀγγέλλων, αὐτὸς μὲν καλιὰν οὐ ποιεῖ, τὰ δὲ τῶν ἑτέρων ὀρνίθων ᾠὰ κατεσθίει καὶ ἐν ἀλλοτρίᾳ τεκὼν ἀφίσταται καλιᾷ, καὶ θάλπει μὲν ἕτερος δι' ἄγνοιαν τὰ τεχθέντα, μέχρις ἂν τῶν ᾠῶν ἴδῃ προκύψαντα, τῆς δὲ ἀπάτης αἰσθόμενος ἀπολείπει. τ' αὐτὰ καὶ ἑτέραν ποιεῖται καλιάν· ὁ δὲ κόκκυξ ἐλθὼν τροφὴν τότε τοῖς ἑαυτοῦ δίδωσι νεοττοῖς.

XIV. Τοῖς δρυοκόλαψι δὲ καινόν τι παρὰ τῶν θεῶν δέδοται δῶρον· εἰ καλιάν τις αὐτῶν ἐπιφράξειε λίθοις ἢ ξύλοις, πόαν τινὰ πρὸς τοῦτο ἐγνωσμένην αὐτοῖς ἀνελόμενοι, καὶ τῷ τῆς καλιᾶς προσαγαγόντες στόματι, ἀνοίγουσί τ' αὐτὴν καὶ πάντας ἀποκινοῦσι τοὺς σφῆνας. Καὶ τὰς κλεῖς δὲ τῶν θυρῶν εὐμαρῶς ὁ τὴν πόαν ἐκείνην ἐπιστάμενος διαλύει.

XII. Τοὺς αἰγιθαλοὺς οἱ ποιμένες μισοῦσιν ὅτι τῶν αἰγῶν, ἃς ἂν τεκούσας ἴδοιεν, ταῖς θηλαῖς ὑπερχαίρουσι, τό τε γάλα αὐτῶν, ὥσπερ ἔριφοι, προσιόντες ἐξέλκουσι, καὶ πρὸς τὸν τόκον αὐτὰς εἰς τὸν ἑξῆς βλάπτουσι χρόνον.

XVI. Αἵ γε μὴν γλαῦκες ἐπὶ τῶν προβάτων δρῶσαι ταὐτὸν οὐδεμίαν φέρουσι βλάβην. Ἀλλ' ἐκεῖνο ἰστέον περὶ αὐτῶν, ὅτι τοὺς μύρμηκας ἀποκωλύειν βουλόμεναι τῶν ἰδίων νεοττῶν, ἐν τῇ καλιᾷ καρδίαν ἔχουσι νυκτερίδος, ὡς τῶν μυρμήκων ἀπολείπειν καὶ τοὺς ἑαυτῶν φωλεοὺς αἱρουμένων, εἰ νυκτερίδος τις ἐπ' αὐτοῖς θείη καρδίαν.

XVII. Ἴκτερός τις ὄρνις ἀπὸ τῆς χροιᾶς ὀνομάζεται, ὃν εἰ τῷ πάθει τούτῳ τις ἀνὴρ ἐχόμενος ἴδοι, φεύξεται πᾶσαν αὐτίκα τὴν νόσον.

XVIII. Τὰ δὲ τῆς κίσσης πρὸς τὰς τῶν φωνῶν μιμήσεις πῶς ἄν τις εἴποι πλεονεκτήματα καὶ πόσα ἂν εἶναι ζῷα δόξειε φθεγγομένη; μηκᾶσθαι ἔριφόν ποτε κίσσης ἀκούων ᾠήθην, καὶ ὡς τῆς μητρὸς χωρισθέντα περὶ τὸ δένδρον ἐζήτουν, ἐφ' οὗ καθῆστο κίσσα βοῶσα· μυκηθμὸν (ος cod.) εὐθὺς καὶ μόσχου ᾤμην· εἶτα ὡς πρόβατον ἐβληχᾶτο, καὶ τὸν τοῦ ποιμένος τέλος ἐμιμήσατο συριγμόν, ᾧ μετὰ τὴν νομὴν ἐπὶ ποτὸν ἄγει τὰ πρόβατα, ὥστε ὀψέ ποτε ἐπὶ τῶν κλάδων ἰδὼν μεθαλλομένην αὐτήν, ἀπεθαύμασα πηλίκα μέχρι καὶ τῶν ὀρνέων ἐστὶ τὰ θεῖα δωρήματα.

XIX. Τοῖς ψιττακοῖς δέ, οὓς οὐκ ἐν ξυλίνοις κλωβοῖς, ἀλλ' ἐν σιδηροῖς φρουρεῖν ἀναγκαῖον, μέχρι καὶ τῆς ἡμετέρας γλώσσης ὡδήγησε τὰς μιμήσεις ἡ φύσις.

XX. Καὶ ταῖς ἀηδόσι θαυμαστήν τινα ᾠδῆς δέδωκεν ἁρμονίαν, αἳ καὶ τοὺς νεοττοὺς ᾠδαῖς μᾶλλον ἢ τροφαῖς ἄλλαις ἐκτρέφουσι, γνησίους μὲν τοὺς εὐφθόγγους ἡγούμεναι καὶ θεραπείας ἀξιοῦσαι παντοίας, ἀποκτείνουσι δὲ τοὺς ἀφθόγγους, ὡς οὐκ ἀξίαν γενεὰν τῶν Ἀττικῶν ἀηδόνων, ὃ δὴ καὶ τῆς ἐλευθερίας αὐταῖς ἔρωτα τοσοῦτον ἐντίθησιν, ὡς εἰ ληφθεῖεν, μήτε ᾄδειν ἐθέλειν, καὶ τὴν γλῶσσαν ἀποτέμνειν εὐθύς.

XXI. Συνήθεις μάλιστα καὶ ὁμωρόφιοι τοῖς ἀνθρώποις αἱ χελιδόνες εἰσίν, εἰς μὲν ὄρνιθας ἀμειφθεῖσαι, ἡνίκα ἦν ἀνὴρ ὁ Θρᾷξ ἔτι Τηρεύς· ὡς δὲ μεταβαλόντα κἀκεῖνον εἶδον εἰς ὄρνιν, τὰ πτηνὰ φυγοῦσαι πρὸς τὴν

Nidum non facit ipse, ceterarum vero avium devoratis ovis et suis suppositis discedit. Foventur ea ab aliena matre, donec, exclusis pullis, fraus detegatur, qua cognita eos relinquit et alium nidum struit, et ita demum cuculus accedens pullos nutricatur.

XIV. Picus martius singulare a diis beneficium habet. Si quis lapide aut ligno nidum obstruxerit, herbam sibi cognitam affert, eaque orificio opposita nidulum aperit omnesque cuneos removebit. Hanc herbam qui norit, nullo negotio januarum etiam seras resolvit.

XV. Caprimulgos oderunt pastores, quoniam caprarum, quascumque fœtus exclusisse viderint, mamillis impense delectantur, et lac earum accedentes tamquam hœdi exsugunt atque sic in posterum partum earum impediunt.

XVI. Noctuæ tamen, quæ eodem modo oves tractant, nullam iis inferunt noxam, verum hoc de noctuis scire oportet quod, cum formicas a suis pullis abigere cupiunt, vespertilionis cor in nido habent, quia scilicet formicæ sua etiam latibula deserere gestiunt, si quis cor vespertilionis imposuerit.

XVII. Icterus avis quædam a colore nominatur, quam si quis hujus nominis morbo detentus adspexerit, mox integre a morbo liberabitur.

XVIII. Picæ in vocis imitatione singularem naturam, et quam diversa animalia repræsentet, quomodo facile quis dixerit? Ego aliquando picam audiens hœdi vocem arbitrabar a matre separati, atque circa arborem eam exquirebam, cui pica clamans insidebat. Et iterum mugitum vituli audire putabam, deinde ovis instar balabat, postremo sibilum pastoris imitabatur, quo post pascua oves ad potum ducit. Vix vero tandem, pica per ramos saliente conspecta, miratus sum quanta etiam avibus dona largiti sint superi.

XIX. Psittacos non ligneis, sed ferreis caveis servare oportet; eos natura voces etiam humanas imitari docuit.

XX. Dedit et lusciniis natura miram concentus suavitatem. Hæ quoque pullos suos cantu potius quam aliis alimentis educant, et genuinos habentes quicumque pulcra voce instructi sunt omni diligentia curant, mutos autem occidunt, tanquam indignam Atticis lusciniis sobolem. Id etiam libertatis amorem tantum pullis instillat, ut si capiantur, cantum recusent et linguam resecent illico.

XXI. Hirundines hominibus inprimis contubernales sunt. In aves mutatæ sunt, cum vir adhuc esset Thrax Tereus; postquam vero et illum mutatum viderunt in avem, relicto

τῶν ἀνθρώπων ἦλθον οἰκήσεις. Ἀλλ' οὐδὲ τοῦ βορρᾶ, οὐδὲ ἄλλων τῶν ἐκ Θράκης ἀνέμων στέργουσι τὴν πνοὴν, καὶ τὰς καλιὰς ἐκ τῶν τοιούτων πνευμάτων οἰκοδομοῦσιν ἀπεστραμμένας. Τοὺς νεοττοὺς δὲ τρέφουσιν οὕτως ἐν τάξει, ὥστε, εἰ δεξάμενός τις τροφὴν μεταβάλοι τὸν τόπον, οὐκ ἂν δοῖεν αὖθις, πρὶν ἀναδράμοι. Εἴ γε μήν τις αὐτῶν τὰ τέκνα ἀποτυφλώσειε, τὴν χελιδονίαν βοτάνην κατατεμοῦσαι τῷ στόματι καὶ τὸν ἐξ αὐτῆς χυλὸν ἐπιβαλοῦσαι τοῖς ὄμμασι τῆς πηρώσεως ἀπωθοῦνται τὴν βλάβην.

XXII. Πολυβορώτατον ὄρνεον ἡ σελευκὶς καὶ μετὰ πλείστης εὐχῆς ἀφικνούμενον τοῖς ἀγροίκοις, ἣν τοὺς καρποὺς ἀκρίδων ἔδηται πλῆθος· ὅτι τὰς μὲν φαγοῦσαι, τὰς δὲ καὶ ἀπὸ μόνης τῆς σκιᾶς ἀναιροῦσαι, ἐκκρίνουσιν ἃς ἂν καταφάγωσι ῥᾳδίως αὐτίκα, καὶ πορθουμένοις ἀνδράσι ξενικὴν ἄν τις εἴποι συμμαχίαν ἐληλυθέναι. Ἀλλ' εἰ τῆς χάριτός τις τοὺς ὄρνεις ἀποστερήσειε, διαφθείρουσιν αὗται τὸν σωθέντα καρπόν· κἂν ἀποκτείνῃ τις σελευκίδα φρενοβλαβὴς, οὐκέτ' ἂν, ὑπ' ἀκρίδων τῶν καρπῶν χειρουμένων, εἰς τὴν χώραν ἐκείνην ἔλθοιεν βοηθοί.

XXIII. Αἱ δὲ ταῖς φαρμακίσι γυναιξὶ προσφιλεῖς ἴυγγες τροφῆς ὧδε μεταλαμβάνουσιν· τὰς μακρὰς γλώσσας, ὥσπερ οἱ ἁλιεῖς, ἐκτείνασαι καὶ εἰς ἀτραπόν τινα ἐμβαλοῦσαι μυρμήκων, ὡς ἐπὶ βρῶσιν σπεύδοντας ὑποδέχονται ἀκριβῶς, εἶτα τὴν γλῶσσαν κατὰ μικρὸν ἕλκουσαι τοὺς ἁλόντας ἐσθίουσιν. Συνεχῶς δὲ τοὺς τραχήλους κινοῦσιν, ὡς οἱ τῶν ἀνδρῶν διαδεχόμενοί τε καὶ θηλυδριῶν βακχευταὶ ἐπὶ τῆς τελετῆς τῆς Ῥέας εἰώθασιν.

XXIV. Σωφρονοῦσιν ὑπὲρ πᾶν ὄρνεον αἱ τρυγόνες, καὶ γάμον στέργουσιν ἕνα· καὶ τελευτησάσης τῆς ὁμόζυγος, οὐκ ἄν ποτε ὁ περιὼν ἑτέρᾳ μιχθείη.

XXV. Ταῖς περιστεραῖς δὲ γάμος εἰς ἀπόχρη· μιχθεῖεν δ' ἂν ἄλλῃ, τῆς προτέρας τελευτησάσης, καὶ συνουσίας δ' ἀρχὴν ποιοῦνται τὸ φίλημα· καὶ πρεσβυτέρα μὲν οὐκ ἂν πρὸ τῆς τῶν χειλῶν ἐμβολῆς ἀνάσχοιτο μίξεως· αἱ δὲ νέαι πολλάκις πρὸς τὴν συνουσίαν καὶ δίχα τῶν φιλημάτων ὁρμῶσιν. Εἰ δὲ μὴ παρεῖεν θήλειαι, παρὰ τὸν κοινὸν τῶν ὀρνέων νόμον ἐπιβαίνουσιν ἀλλήλοις οἱ ἄῤῥενες καὶ ᾠὰ τίκτουσιν, οὐδὲν πρὸς νεοττῶν γονὴν ἐπιτήδεια.

XXVI. Καὶ τὰς κατοικιδίους ὄρνιθας ἴσμεν ἀλεκτρυόνων χωρὶς καὶ ἐν ταῖς τῶν γυναικῶν χερσὶ θερμαινομένας τίκτειν ᾠά. Πρὸς εὐτοκίαν δὲ αὐταῖς, ἣν ὠδινῶνται, χρήσιμον ἐκ τῆς γῆς τῷ στόματι κάρφος λαβεῖν, καὶ ἐπιτιθέναι τοῖς νώτοις. Ὑπὲρ πάντα δὲ τὰ πτηνὰ τοὺς ἀλεκτρυόνας ἴσμεν χαίροντας μάχαις καὶ συνουσίαις. Φωτὶ δὲ μάλιστα χαίρουσι καὶ προαγγέλλουσι τὴν ἡμέραν ὡς ἡλίῳ κεχαρισμένοι, καὶ τὰς τῶν γαμετῶν ὠδῖνας παρηγοροῦσι τῇ κοινωνίᾳ τῶν πόνων, ὥστε ἠρεμαῖόν τι καὶ λεπτὸν ᾄδειν εἰς παραμυθίαν αὐταῖς.

XXVII. Πρὸ δὲ τῶν λοιπῶν πάντων ὀρνίθων, ἔτι

Quin etiam neque Boreæ, neque aliorum ventorum, qui e Thracia spirant, flatus amant, et nidos inde aversos collocant. Pullos suos hoc ordine pascunt, ut qui, cibo accepto, locum mutaverit, huic nihil amplius largiantur, donec ad pristinum suum locum redierit. Si quis earum pullos excœcaverit, hirundinariæ herbæ rostro demorsæ liquorem oculis infundunt et noxam cœcitatis amoliuntur.

XXII. Voracissima avis est seleucis et ab agricolis adveniens multis precibus salutatur, cum fruges locustarum multitudine devorantur, quas partim deglutiunt, partim vel umbra sua enecant, ingestasque nullo negotio confestim excernunt. Adventum sane ipsarum peregrinorum militum subsidio civitati quam populantur hostes occurrenti recte comparaverit aliquis. Nisi tamen gratitudinis aliquod specimen in ipsas mutuo referatur, conservatas a se fruges populantur. Jam si quis mentis parum compos seleucidem interfecerit, reliquæ ad defendendas a locustarum injuria fruges in regionem non revertentur opem ferentes.

XXIII. Illecebræ a veneficis mulieribus exquiruntur. Cibum vero hoc modo capiunt: linguas prælongas, ut piscatores lineas, protendentes, in formicarum aliquam semitam injiciunt. Accelerant illæ tanquam ad escam, illecebræ vero studiose admittunt, ac postea, paulatim lingua retracta, captas devorant. Indesinenter autem collum movent, quemadmodum facere solent viri et spadones se invicem bacchando excipientes, ubi Rheæ sacra celebrant.

XXIV. Turtures præ ceteris avibus omnibus casti sunt, atque singulares diligunt nuptias; quodsi vero fato occubuerit conjunx, numquam superstes cum alia venerem exercebit.

XXV. Columbis vero singulares sufficiunt nuptiæ, attamen priore mortua uxore, cum alia coire non recusant, atque oscula, antequam procreandæ soboli indulgeant, permiscent, idque inter eas, quæ provectiores ætate sunt, perpetuum est: juniores vero non raro absque osculis id faciunt. Quodsi femina desit, præter communem avium morem se invicem inscendunt mares, et ova, sed plane infœcunda, progenerant.

XXVI. Novimus altiles gallinas sine maris opera, mulierum tantum manibus confotas, ova parere. Facilius pariunt, si parturientes festucam e terra ore apprehensam dorso imposuerint. Galli præ omnibus avibus pugnaces et libidinosos esse novimus. Luce inprimis gaudent, diemque, quasi solis præsentia læti, annunciant. Partus conjugum levant et dolores participatione solantur, dum placida et exili voce eis accinunt.

XXVII. Merulæ prius quam reliquæ aves omnes ante

χειμῶνος ὄντος, ὁ κόσσυφος ἀποτίκτει, καὶ χαίρει μύρτοις καὶ δάφναις καὶ κυπαρίσσων ἄλσεσι καὶ ταῖς εὐθαλέσι λεύκαις, πεύκαις τε καὶ πλατάνοις καὶ ταῖς διπλόθριξι πίτυσι, καὶ κισσοῖς. Δύο δ' ἐστὶ γένη κοσσύφων· καὶ οἱ μὲν πάντη μέλανες, οἱ δὲ κηρῷ τὰ χείλη προσεοικότες, καὶ τῶν ἑτέρων μᾶλλον πρὸς τὰς ᾠδὰς ἐπιτήδειοι.

XXVIII. Τὸ κάλλος δὲ ὁ ταὼς τὸ οἰκεῖον τεθαύμακε, καὶ εἴ καλόν τις αὐτὸν ὀνομάσειεν, εὐθὺς τῶν πτερῶν τὰ ἄνθη μεμιγμένα χρυσῷ, ὥσπερ τινὰ λειμῶνα, δείκνυσιν ἀναστήσας, περιάγων εἰς κύκλον αὐτὰ διατεταγμένοις ὄμμασιν· τὰ δὴ κατὰ τῆς οὐρᾶς λάμπουσιν ὥσπερ ἀστέρες αὐτῷ. Καὶ εἰ προσιδών τις ἐπαινέσειεν ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ διὰ τῆς φωνῆς φιλοτιμήσεται· σκώψαντος δέ τινος, τὴν οὐρὰν κατακρύψει, μισῶν ὥσπερ τὸν φιλολοίδορον. Φρουρὸς οὗτος ἦν τῆς Ἰοῦς, ἡνίκα Ἥρα κατ' αὐτῆς ἐχαλέπαινεν· Ἑρμῆς δ' ἀνεῖλεν αὐτὸν, καὶ τελευτήσαντος, ἀνῆκεν ὄρνιν ἡ γῆ τῶν ὀφθαλμῶν ἔχοντα τὰ σημεῖα τῶν πρόσθεν.

XXIX. Ἔστι τι πορφυρίων ἀπὸ τῆς χροιᾶς λεγόμενον ὄρνεον· ἐρυθρὸν αὐτῷ τὸ ῥάμφος ἐστὶ, καὶ κατὰ κεφαλῆς ὥσπερ τινὰ πῖλον ἔχει, ὁποίους οἱ τοξόται Πέρσαι φέρουσιν· τοῖς κατοικιδίοις ὄρνισιν ἴσος εἰς μέγεθος, πλὴν ὅτι χρῆται σκέλεσι μακροτέροις. Οὗτος οὐκ ἄν ποτε εἰς μίξιν ἔλθοι, παρόντος καὶ ὁρῶντος ἀνδρός· φύσει δὲ σώφρων ἐστὶ, καὶ εἰ ζηλευθείη, ἀνιᾶται, ὡς μηδὲ ὁρᾶν ἄνδρα θέλειν τῇ ἑαυτοῦ γαμετῇ προσιόντα· εἰ δὲ μοιχείας αἴσθοιτο, ἀθυμεῖ τοσοῦτον, ὡς διαφθείρεσθαι.

XXX. Οἱ δὲ ὄρτυγες, ἣν τὰς νομὰς τὰς προτέρας ἀπολιμπάνωσιν, συνίπτανταί τ' ἀλλήλοις καὶ μιᾷ τὴν θάλασσαν ὁρμῇ παραμείβουσι, πτηνῶν ὄντες ὀξύτατοι, καὶ δειλοὶ τοσοῦτον, ὥστε φρίττειν τοῦ πελάγους τὴν ὄψιν καὶ τὰ βλέφαρα ἐπιμύειν, καὶ τοῖς ἱστίοις πολλάκις τῶν νεῶν περιῤῥήγνυσθαι καὶ τοῦτον παρὰ τῶν ναυτῶν θηρᾶσθαι τρόπον. Ὡς δ' ἂν εἰδεῖεν, πότερον διεληλύθασιν, ἢ οὔπω, τὸ πέλαγος, πείρας αὐτοῖς τοιόσδε τρόπος ἐξηύρηται. Τρεῖς ἕκαστος λίθους βραχεῖς ἐπὶ τοῦ στόματος φέρει, καθ' ἕνα τε ἀφίησιν, ἀκροώμενος πότερον ἢ εἰς ὕδωρ ἐμπέπτωκεν, καὶ δεῖ πτήσεως μακροτέρας, ἢ κατὰ τῆς γῆς ἐνήνεκται, καὶ καιρὸς ἥκει διαναπαύσεως.

XXXI. Μεθίστανται δὲ ὀρνέων γένη πολλὰ, ὥστε αὐτῶν τά τε τῆς ἐκδημίας καὶ τὰ τῆς ὁδοιπορίας μέτρα γινώσκεσθαι, πλὴν μόνον τῶν πελαργῶν, ὑπὲρ ὧν οὐκ ἄν τις ἀκριβῶς εἰδὼς εἴποι, πόθεν ἥκουσιν, ἢ ποῦ πάλιν ἐπανίασιν· οἱ μὲν γὰρ ἐκ Λυκίας αὐτοὺς, οἱ δὲ ἔρχεσθαι ἐξ Αἰθιοπίας φασὶν, ὅθεν τὸ μυρίον ὕδωρ τοῦ Νείλου τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ καρποὺς ποιεῖ πλατυνόμενον. Θαυμαστοὶ δὲ καὶ ἀγχίνοοί εἰσιν, ἥν τε φυλάξασθαι βλάβην, ἥν τε ἐκτῖσαι δέῃ χάριν εὐεργεσίας. Καί τι περὶ αὐτῶν τοιόνδε ἀκήκοα· λίθῳ τις σκέλος ἔκλασε πελαργοῦ· ὁ δ' ἀπὸ τῆς αὐτοῦ πλάγιος ἔπεσε καλιᾶς, εἶτα γυναῖκες ἀσθενοῦντα αὐτὸν καὶ σκάζοντα θεα-

exactam hyemem fœtificant. Myrtis, lauris et cupresso consitis nemoribus gaudet, et læta populo, picea ac platano pinuque bis quotannis pilos producenti, denique hedera se oblectant. Duo earum genera sunt, quarum alterum undequaque nigrum (fuscum), alterum vero rostro cereo, idemque magis canorum.

XXVIII. Pavo suam ipse miratur pulchritudinem, et si quis eum formosum appellaverit, mox floridas auricomasque pennas expandit et veluti pratum erigens ostentat et oculis interspersas in orbem circumducit. A parte caudæ stellæ enitere videntur, ac si quis eum laudaverit de pulchritudine conspicatus, confestim vocis ope etiam laudes ambibit: si quis vero reprehenderit, cauda recondita, quasi calumniatorem odio sibi esse testabitur. Pavo quondam Ius erat custos, ubi in Junonis iram incurrerat, a Mercurio demum interfectus: ex cujus cadavere tellus avem protulit, in qua etiamnum signa, quos habuit, oculorum apparent.

XXIX. Exstat porphyrio quædam avis, cui a colore nomen; rostrum habet rubicundum et super capite veluti cristam, pileo similem quem gestant sagittiferi Persæ; par magnitudine gallinis altilibus, sed crura ei longiora. In hominum conspectu nunquam conjugi suæ miscetur: natura enim castus est, atque, si invideatur, ægre fert, ita ut viri etiam ad conjugem accedentis adspectum tolerare nolit. Si vero adulterium deprehenderit, nimio dolore contabescit.

XXX. Coturnices, pascuis prioribus relictis, gregatim volitant, et maris spatium volatu non intermisso, ceu avium celerrimæ, superant, tam timidæ interim, ut maris aspectum exhorreant et oculis conniveant, unde sæpe velis illisæ navium a nautis capiuntur. Ut autem intelligant, an superatum jam ipsis mare sit, necne, hoc experimentum commentæ sunt: unaquæque ternos ore lapillos fert, quorum singulos per intervalla demittunt, auscultantes, utrum in mare deciderit, ulteriusque volandum sit, an vero super terra feratur et tempus advenerit quiescendi.

XXXI. Avium multa genera locum ita mutant, ut certum sit, unde et quo se recipiant; ciconiæ vero solæ unde veniant, ac quo revertantur, non satis constat. Quidam ex Lycia volare aiunt, alii ex Æthiopia, quo loco, inchoata Nili exundatione, fœcundatur Ægyptus. Mirabilis omnino et solertis ingenii sunt, sive injuria cavenda, sive gratitudinis edendum aliquod signum fuerit. Hujusmodi autem de iis accepi fere narratiunculam; cum quidam ciconiæ crus lapide confregisset, eaque e nido transversa delapsa esset, a mulieribus, quæ claudicantem viderant, excepta et curata est ægrota; dein, sanato jam morbo, progressa cum ceteris avolavit. Sequentis deinde anni vere ad eandem

σάμεναι, ἰάσαντο λαβοῦσαι· καὶ βαδίζων, ἤδη νικηθέντος τοῦ πάθους, σὺν τοῖς λοιποῖς ἀπέπτη, καὶ πάλιν, ἐπιόντος ἔαρος, εἰς τὴν αὐτὴν ὥρμησεν οἰκίαν, ὡς γνωσθῆναι μὲν ἀπὸ τῶν τῆς χωλείας σημείων, ἡσθῆναι δὲ τὰς γυναῖκας, ὅτι παρ' αὐτὰς ἧκεν ἄσμενος. Τοῖς μακροῖς δὲ χείλεσιν ἐπικύψας ἐκεῖνος λίθον τῶν τιμίων περικαλλέστατον πρὸς τοῖς ποσὶν ἤμεσε τῶν γυναικῶν· αἱ δ' ἔγνωσαν, ὡς εἰς χάριτος ἀμοιβὴν καὶ ἀνδρῶν πολλάκις εἰσὶν οἱ πελαργοὶ προθυμότεροι. Ἐν Ἰταλίᾳ δέ τι λέγεται συμβῆναι τοιοῦτον· νεοττούς τινῶν πελαργῶν ὄφις ἀπὸ τῆς γῆς κατήσθιεν ἀνερπύζων, καὶ πάλιν εἰς τὸ δεύτερον ἔτος τὸν ἕτερον τοῖς αὐτοῖς διέφθειρε τόκον. Οἱ δὲ στειλάμενοι πρὸς τὴν ξένην καὶ τὸ τρίτον ἥκοντες καινόν τινα ὄρνιν καὶ οὐχ ὀφθέντα πρότερον ἐπηγάγοντο, βραχύτερον μὲν αὐτῶν, ῥάμφος δὲ, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ὀξὺ καὶ μέγιστον ὥς τι προβαλλόμενον ξίφος. Πῶς ἄρα τῶν νεοττῶν αὐτῶν τὴν δυσποτμίαν ἀγγείλαντες, τίσι δὲ πρὸς τὴν ἐπικουρίαν ἐλθεῖν πείσαντες ἐπαγγελίαις ἢ λόγοις; εἰ μὴ ἄρα τις ἄγνωστα ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους φθέγγεσθαι λέγοι τούς τε ὄρνεις καὶ τὰ θηρία. Ὁ δὲ, τέκνων μὲν οὐκ ὄντων ἔτι τοῖς πελαργοῖς, ἐπὶ τὰς αὐτὰς νομὰς ᾔει τοῖς κεκληκόσιν· νεοττευσάντων δὲ, τοὺς μὲν ἀφίπτασθαι πόῤῥω καὶ τροφὰς κομίζειν ἔδει τοῖς νεοττοῖς καὶ τῷ φύλακι, τὸν δ' ἐπὶ τῆς καλιᾶς μένειν ἐπιόντα τὸν ὄφιν. Καὶ μικρὸν ὕστερον ἐκ τοῦ φωλεοῦ προελθὼν ἀνεσόβει τοὺς νεοττοὺς, ὧν ὁ σύμμαχος προεστήκει, καὶ παίει δὴ τῷ ῥάμφει τὸν ὄφιν· ὁ δ' οὐχ ὑπείξας, ἀλλὰ καὶ τὸν ὁλκὸν ἀναστήσας πρός τε τὴν οὐρὰν ἐρεισάμενος ἀντετάττετο, καὶ πληγὴν πάλιν δεξάμενος, εἶτα ἀντιταχθεὶς ταῖς σπείραις περιβαλεῖν τὸν ὄρνιν ἐπείγετο, μάτην πλείστοις χρώμενος ἑλιγμοῖς· ὁ γὰρ ὄρνις ὑπέφευγε ῥᾳδίως, τοῖς πτεροῖς κουφιζόμενος· καὶ τοὺς νεοττοὺς ὁ μὲν ἀνελεῖν ἔσπευδεν, ὁ δὲ σῶσαι, μέχρι πρὸς τὸ τῶν τραυμάτων πλῆθος ὁ ὄφις ἀπειπὼν διεφθάρη, δακών γε μὴν τὸν ὄρνιν ἐν τῇ συμπλοκῇ καὶ τὸν ἰὸν αὐτῷ τῶν ὀδόντων ἐγχέας, ὡς καὶ τὰ πτερὰ πάντα αὐτῷ διαῤῥεῦσαι. Τοῦ καιροῦ δὲ τῆς ἀναστροφῆς ἥκοντος, οἱ μὲν λοιποὶ πάντες ἀφίπταντο πελαργοί· οἷς δὲ τῆς πρὸς τὸν σεσωκότα τοὺς νεοττοὺς ἔμελεν ἀμοιβῆς, σὺν αὐτοῖς ἔμενον τοῖς νεοττοῖς, μέχρις ἐκείνῳ νέα περιφῦναι πτερὰ, καὶ συναπελθεῖν ὑπῆρξεν αὐτοῖς.

XXXII. Ἀκήκοα δὲ, ὡς παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς ὄρνις εἴη γονέων ἄτερ καὶ μίξεως χωρὶς ὑφιστάμενος, φοίνιξ τοὔνομα, καὶ βιοῦν φασιν ἐπὶ πλεῖστον καὶ μετὰ πάσης ἀφοβίας αὐτὸν, ὡς οὔτε τόξοις, οὔτε λίθοις, οὔτε καλάμοις, ἢ πάγαις τῶν ἀνδρῶν τι κατ' αὐτῶν ποιεῖν πειρωμένων. Ὁ δὲ θάνατος αὐτῷ τὴν ἀρχὴν ποιεῖ τῆς ζωῆς· ἢν γάρ ποτε γηράσας πρὸς τὰς πτήσεις ἑαυτὸν ἴδῃ νωθέστερον, ἢ τὰς αὐγὰς τῶν ὀμμάτων ἐλασσουμένας, ἐφ' ὑψηλῆς πέτρας κάρφη συλλέξας, πυράν τινα τῆς τελευτῆς, ἢ καλιὰν συντίθησι τῆς ζωῆς, ἥν, ἐν μέσῳ καθημένου τοῦ φοίνικος, ἡ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων καταφλέγει θερμότης· οὕτω δὲ διαφθαρέντος

domum reversa, agnoscebatur ex claudicationis signo, et mulieres conspectu, ceu quæ libenter apud ipsas diverteteret, exhilarabat. Illa vero e rostro oblongo egregiam et pretiosam gemmam ad pedes mulierum evomuit. Hæ autem animadverterunt, ciconias sæpe etiam viris ad gratiam rependendam promtiores esse. In Italia, ut fertur, cum serpens e terra prorepens ciconiarum quarumdam pullos devorasset et alteram sequentis anni fœturam similiter perdidisset, ciconiæ, confecta peregrinatione, tertio demum anno reversæ novam quandam avem et prius non visam, quæ brevior quidem ciconiis erat, sed rostrum maximum et acutum ensis instar e capite exerebat, secum adduxere, indicata nimirum ei nescio quo modo fœtus calamitate sui, sive pollicitationibus ullis sive verbis, ut opem ferret, incitatam, nisi forsitan aliquis aves et animantes alias suum inter se colloquium nobis ignotum miscere perhibeat. Avis hæc, nondum absoluto ciconiarum fœtu, ad pascua hospites sequebatur; pullis autem jam exclusis, parentes ad comparandum illis avique custodi victum longius avolare, ipsa vero, nido non relicto, adventum serpentis exspectare debebat. Serpens igitur paulo post progressus e latibulo pullos aggreditur, et licet ab ave custode rostro impeteretur, non statim recessit, sed erectus corpore caudæque innitens se opponebat, atque jam ictus vicissim spiris involvere custodem frustra moliebatur, utcunque plurimis se flexibus insinuaret; nam facile evadebat avis, in sublime se recipiens. Sic ille perdere, hæc servare pullos annitebantur, donec tandem ille plurimis vulneribus confossus occubuit, at non impune; avem enim in conflictu momordit venenumque dentium vulneri infudit, ita ut omnes ei pennæ defluerent. Cum vero revertendi tempus appetiisset, ac reliquæ ciconiæ jam avolarent, parentes cum pullis servatis, ut beneficii memores se declararent, tantisper mansere, donec novis ei pennis renatis, simul avolare posset.

XXXII. Apud Indos, ut perhibent, exstat avis sine parentibus vel coitu nata; huic nomen est phœnici; longissimam et securam omnino ei vitam contingere ferunt, cum nullis hominum insidiis petatur, non sagittis, non lapidibus, non calamis, non denique decipulis. Mors ei initium vitæ; nam ubi jam per ætatem ad volatum torpidiorem se, aut aciem oculorum obtusam senserit, collectis in excelsa rupe cremiis, rogum sibi mortalem, vitalem autem novæ proli nidum construit, qui a solaribus radiis, insidente in medio ave, incensus conflagrat. Sic, illo consumto, alter

αὐτοῦ, νέος ἐκ τῆς τέφρας αὖθις ἕτερος γίνεται φοίνιξ καὶ τοῖς πατρῴοις ἔθεσι χρῆται, ὥστε ὑπὸ τῆς ἡλιακῆς μόνον αὐγῆς, πατρός τε καὶ μητρὸς χωρὶς, τὸν ὄρνιν γίνεσθαι τοῦτον.

rursus novus phœnix e cinere surgit et iisdem quibus pater moribus utitur, ita ut sine genitore, sine genitrice, solo splendore Phœbeo avis hæc procreetur.

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

I. Λεκτέον δὲ καὶ περὶ τῶν ἀμφιβίων ὀρνίθων, ὅσαι τῇ θαλάσσῃ χαίρουσι καὶ ταῖς ἀκταῖς ἐφιζάνουσι καὶ πρὸς τοῖς αἰγιαλοῖς ποιοῦνται τὰς καλιὰς, ὧν ἔστι γένη πλείω τε καὶ ποικίλα· οὐ γὰρ ἐλάττους τρέφει τῆς γῆς ὄρνεις ἡ θάλασσα. Οὐ μὴν μία φύσις τούτοις τε καὶ τοῖς χερσαίοις ἐστίν· ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐπὶ ταῖς σαρξὶν ἀραιότερα κεῖται πτερὰ καὶ πρὸς τὴν ταχεῖαν χρήσιμα πτῆσιν· πυκνὰ δὲ καὶ οὐδαμῶς πεφυκότα βρέχεσθαι περισκέπει τοὺς ἀμφιβίους, ὥστε νήχεσθαι αὐτοῖς ἀδιαβρόχοις ἐξεῖναι. Καὶ πόρους ἔχουσιν ἐπὶ τῶν στομάτων πλατεῖς, δι' ὧν τὸν ληφθέντα ἰχθὺν παραπέμπουσιν εἰς τὴν γαστέρα εὐκόλως. Ἀλλὰ καὶ στεγανοὶ τοῖς πλείστοις πόδες εἰσὶν, οἷς ἐπὶ τῶν ὑδάτων οἷα κώπαις χρῶνται νηχόμενοι. Καὶ φύσις μὲν αὐτοῖς ἥδε κοινή· δυνάμει δ' ὑπερβάλλουσι τοὺς λοιποὺς πάντας οἱ ἁλιαίετοι, τὸ μὲν εἶδος τοῖς χερσαίοις ἀετοῖς ἐοικότες, βορᾷ δὲ χρώμενοι θαλαττίᾳ, καὶ τοὺς ἰχθῦς μάλιστα θηρῶντες ἐκείνους, οἳ πλεῖν δοκοῦσιν, ἐπὶ ἄκρων ὑδάτων νηχόμενοι, ὥστε καὶ μέρος αὐτοῖς ἐκφανὲς εἶναι τοῦ σώματος. Οὐ μὴν ἀεὶ χρηστὸν αὐτοῖς τὸ τῆς ἄγρας τέλος ἐστίν· τοῖς γὰρ μείζοσι πολλάκις ἰχθύσι τὰς καμπύλας τῶν ὀνύχων ἐπιβάλλοντες ἀκμὰς, πρὸς μὲν τὸν ἀέρα αὐτοὺς οὐχ ἰσχύουσιν ὡς βαρεῖς ἀνασπᾶσαι, καθελκόμενοι δ' αὐτοὶ διαφθείρονται θᾶττον ἢ διαφθείρουσι, πρὸς τὸν τῆς θαλάσσης πυθμένα τῆς ὀδύνης τοὺς ἰχθῦς ἐπειγούσης, τῶν δ' οὐχ ἰσχυόντων διαπαρέντας ἅπαξ ὑπεκλῦσαι τοὺς ὄνυχας. Τούτους φασὶ νόθους παῖδας ἀετῶν εἶναι χερσαίων, καὶ τῶν πατρῴων καλιῶν διὰ τοῦτο ἐξεληλάσθαι, εἶτα ὑπό τισι τραφέντας ἄλλοις ὀρνέοις, τὰς ἐπὶ τῆς γῆς ἐκκλίνειν διατριβὰς καὶ τοῖς πελάγεσιν ὑπερχαίρειν. Οἱ ἁλιεῖς δ' αὐτοὺς ὡς εὐκτήν τινα καὶ αἴσιον ὄψιν ἀσπάζονται.

II. Ὄρνις δέ τις ἔστιν, ὡς οἱ τῶν λάρων ἐλάσσονες, ἰσχυρὸς δὲ καὶ τὴν χροιὰν λευκὸς καὶ τοῖς τὰς φάσσας ἀναιροῦσιν ἱέραξι προσόμοιος, ὃς ὀνομάζεται καταῤῥάκτης· τῶν νηχομένων γάρ τινας τηρήσας ἰχθύων, ὁρᾷ δὲ καὶ μέχρι τοῦ τῆς θαλάττης βυθοῦ, πρὸς ὕψος ἑαυτὸν αἴρει, καὶ τὰ πτερὰ πάντα συστείλας εἰς τὸν πόντον, οἷα πίπτων, ἵεται, διατεμὼν τὸν ἀέρα, παντὸς ἂν εἴποι τις βέλους ὀξύτερον, καὶ καταδύεται μέχρις ὀργυιᾶς, ἢ καὶ πλέον· ἔσθ' ὅτε συλλαβών τε τὸν ἰχθὺν ἀνασπᾷ καὶ ἱπτάμενος ἔτι πάλλοντα κατεσθίει. Τοῖς σκοπέλοις δὲ καὶ τοῖς αἰγιαλοῖς ἐφιζάνει καὶ ταῖς χοιράσι πέτραις, αἳ μικρὸν ὑπερκύπτουσι τῆς θαλάσσης, καὶ πρὸς ποτὸν οὐ κατὰ τοὺς ἄλλους ὄρνεις χρῆται ποταμοῖς ἢ πηγαῖς, ἀλλ' ὕδατι θαλασσίῳ· καὶ βρύα

LIBER SECUNDUS.

I. Dicendum etiam de avibus, quas amphibias vocant, quæ mari gaudent littoribusque immorantur atque in oris maritimis nidos construunt. Plura earum sunt genera eaque varia; neque enim mare pauciores quam tellus aves alit; at natura non eadem aquaticis, quæ terrestribus est; his enim caro rarioribus tegitur pennis, quibus celerius volent; aquaticæ vero plumis spissioribus, quæ numquam madefieri possunt, defenduntur, adeo ut siccis eis natare liceat. Meatus rostri diductiores quoque habent, quo piscem captum nullo negotio in ventrem demittant. Palmipedes sunt pleræque adeoque pedibus remorum instar in aquis utuntur. Hæc quidem universis communia sunt; robore vero inter reliquas aquila marina præstantissima est; specie quidem terrestribus non dissimilis, sed e mari victitat, et piscium præda, illorum maxime, qui fluitare videntur, in superficie aquæ natantes, ita ut corporis ipsorum pars aliqua sub conspectum veniat. At non perpetuus ei successus est; interdum enim, cum in majores pisces aduncos unguium mucrones infixere, nec in altum levare possunt, pondere victi una cum piscibus pessum eunt et perduntur magis quam perdant, ad imum pelagi fundum tracti, quo pisces urgente dolore se recipiunt, ungues transfixos quoniam expedire non valent. Hos aiunt spurium esse fœtum terrestrium aquilarum, ideoque a paternis nidis repelli, deinde per alios quosdam alites educatos, neglecta terra, alto mari impense oblectari. Quamobrem conspectu ipsorum exoptatus bonique ominis apud piscatores habetur.

II. Avis quædam exstat ad instar lari minoris, sed robusta et colore candido, accipitri palumbario similis; vocatur autem catarrhactes; ubi enim pisces aliquot natantes viderit (perspicacissimus autem est vel ad fundum usque maris), altius volat, et, pennis omnibus contractis, in mare tanquam delapsus, per medium aeris intervallum quovis telo celerius fertur, et ad passus spatium vel etiam ultra immergitur; interdum comprehensum piscem extrahit, quem mox evolans palpitantem adhuc devorat. Scopulis ac littoribus et petris parum supra aquam eminentibus insidet; in potu marina aqua, non, ut ceteræ aves, fluviatili, aut fontana utitur. Fucum aut algam ovis super petram substernunt, neque fovent, sed ventis semper exposita relinquunt, etiamsi sic etiam tractent ova sua: mas ova,

ἐπὶ τῶν πετρῶν τοῖς ᾠοῖς ὑποστρώννυσιν, οὔτε θάλπων, καὶ τοῖς ἀνέμοις αὐτὰ διὰ παντὸς ἐπιτρέπων, καίτοι καὶ ἐπὶ τοῖς ᾠοῖς τοιόνδε τι δρῶσιν οἱ καταῤῥάκται· οἱ μὲν ἄρσενες ἀναλαβόντες οἷς ἔνεστιν ἄρσενα, αἱ θήλειαι δ' ὁμοίως τὰ θήλεα, καὶ τοῖς ποσὶν ἐπισφίγξαντες, πρὸς τὸν ἀέρα ἀνίπτανται καὶ κατὰ τοῦ πελάγους φέρεσθαι ἀφιᾶσιν, εἶτα πρὸς τὸ ὕδωρ ἑπόμενοι θᾶττον ἐξαρπάζουσι τοῦ πελάγους αὐτὰ, συνεχῶς τοῦτο ἔν τισι ποιοῦντες ἡμέραις, οὕτω θ' ἡ φορὰ θερμήνασα τῶν ᾠῶν προφέρει τοὺς νεοττούς· οἱ δὲ τὸ φῶς ἰδόντες εὐθὺς ἐπὶ τῶν καλιῶν οὐκ ἀνέχονται διατρίβειν, ἀλλὰ τῇ τῶν τεκόντων ἕπεσθαι πτήσει φιλονεικοῦσιν· εἶτα οἱ γονεῖς ὑπολαβόντες αὐτοὺς πάλιν εἰς τὸν βυθὸν ἀφιᾶσι, καὶ πάλιν ἁρπάζουσιν ἠπειγμένως, ἐλαφρίζοντες τὸν πόνον αὐτοῖς· οὕτω γὰρ ἂν θᾶττον τῆς πατρῴας θήρας τὸν τρόπον ἐκδιδαχθεῖεν, καί τις ἂν αὐτοὺς εἰκάσειε παισὶν ἐπὶ γεωργίαν ἑπομένοις γεγηρακότι πατρὶ, ὧν ὁ μὲν ἐπιθεὶς βουσὶν ἄροτρον ἀνατέμνει τὴν γῆν, ὁ δ' ἡγεῖται, σῖτον ἐπὶ σπόρον ἐκχέων· ἐργαζομένοις δ' ὁ πατὴρ ἐφέστηκε, διδάσκων ἅμα καὶ γεγηθώς. Οἱ καταῤῥάκται δὲ νέοι μὲν ὄντες ἔτι τοὺς βραχεῖς ἁρπάζουσι τῶν ἰχθύων καὶ οὐδὲ τῶν ἀκτῶν ἵπτασθαι πόῤῥω θαῤῥοῦσιν, αὐξηθέντες δὲ τοῖς μείζοσιν ἐφοπλίζονται. Καὶ τῶν ἀμφιβίων πάντων κάκιον τελευτῶσιν ὀρνέων· ὑπὸ γήρως γὰρ αὐτοῖς τῆς ὄψεως ἀμβλυνθείσης, ἡγοῦνται μὲν ἐπὶ τὸ πέλαγος φέρεσθαι, τῆς ἄγρας ἐφιέμενοι τῆς συνήθους, πέτραις δὲ καὶ κρημνοῖς περιῤῥηγνύμενοι διαφθείρονται.

III. Καὶ οἱ τροχίλοι δὲ τῶν ἀμφιβίων ὀρνέων εἰσὶ, καὶ πρὸς τοῖς αἰγιαλοῖς τρέχουσιν οὕτω πολλάκις, ὡς ὀξύτερον αὐτῶν τῆς πτήσεως εἶναι τὸν δρόμον· ἔχουσι γὰρ καὶ τὴν προσηγορίαν ἐντεῦθεν. Τοῖς μεγάλοις δ' οὐκ ἐπιχειροῦσιν ἰχθύσιν, ἀλλ' ἀπόχρη θήρα καρκινάδος αὐτοῖς, ἢ συλλαβεῖν ἄλλο τι τῶν ὁπόσα πρὸς τοὺς αἰγιαλοὺς ἐκφέρει τὰ κύματα. Νέμονται δ' οἱ ἄρσενες μετ' ἀλλήλων, καὶ χωρὶς πάλιν αἱ θήλειαι, καὶ τοῦ ἔαρος ἐπιστάντος, ἐπειγόμεναι πρὸς συνουσίαν αἱ θήλειαι πρότεραι τοῖς ἄῤῥεσιν ἐφορμῶσι, καὶ μικρόν τι παρ' αὐτοῖς οἷον ᾄδουσι τετριγυῖαι, οὕτω τε ἐκκαλοῦνται πρὸς μίξιν, καὶ τῇ προτροπῇ μόλις ἐνδόντες οἱ ἄῤῥενες μίγνυνται, μέχρις ἂν πέντε πεποιηκέναι ᾠὰ διὰ τῆς μίξεως οἰηθῶσι, καὶ πρὸς τὰς αὐτῶν πάλιν ἕκαστοι χωροῦσι νομὰς, τῶν ἀῤῥένων μὲν οὐδὲ μικρὸν ἔτι λόγον τῆς τῶν παίδων ἐκτροφῆς ποιουμένων, οὐδὲ τῆς μίξεως μνήμην, τῶν θηλειῶν δ' ἐπὶ τοῖς νεοττοῖς καμνουσῶν καὶ πρὸς ἀλλήλας τὴν σπουδὴν νεμομένων· αἱ μὲν γὰρ τὰ ᾠὰ θάλπουσαι μένουσιν ἐν ταῖς καλιαῖς, αἱ δὲ τροφὴν συγκομίζουσι ταῖς θαλπούσαις, καὶ δρῶσι τοῦτο ἀμοιβαδὸν, τὰ ᾠὰ τῇ τῶν πτερῶν θερμαίνουσαι παραψαύσει· εἶτα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν τοὺς νεοττοὺς ἄγουσιν αὐξηθέντας, ἐν ᾧ τοῖς ἄῤῥεσι νέμεσθαι φίλον, καὶ μερισθέντες οὕτως ἕπονται τοῖς τε ἄῤῥεσι καὶ ταῖς θηλείαις οἱ παῖδες; ὥστε ἐοικέναι προβάτοις ὑπὸ τῶν ποιμένων μετὰ

unde marem procreandum conjicit, femina, unde feminam, in sublime ferunt pedibus comprehensa, inde dimittunt ut super pelago ferantur, dein ipsi versus maris superficiem insecuti, ocyus mari subripiunt, atque hoc subinde repetunt certis quibusdam diebus. Sic motu concalefactis ovis, pulli excluduntur. Pulli mox, ut lucem aspexerint, nulla in nidis mora parentes volatu sequi contendunt; a parentibus autem suscepti in mare demittuntur et rursus illico extrahuntur, ut sic facilius auxilio parentum hoc genus exercitii ipsis reddatur paternæque citius venationis rationem discant; comparaveris autem eos filiis agricolæ, gravem annis patrem sequentibus, quorum alter, imposito bubus aratro, terram proscindit, præit alter et sulcis semina committit; operantibus pater docens simul et gaudens assistit. Teneri adhuc pisciculos tantum captant, longius a littoribus volatu discedere non ausi; adultiores deinde majores invadunt. Mors illis gravior, quam ulli ambiguæ vitæ avium contingit; acies enim oculorum senio confectis obtusa in causa est, ut in mare se præcipites ferri arbitrantes, solitam prædam persecuturi, scopulis ac præcipitiis illidantur et pereant.

III. Sunt etiam ex amphibiis avibus trochili; hi per littora discurrunt tanta sæpius celeritate, ut cursus eorum volatu etiam pernicior sit, atque hinc nomen eis apud Græcos impositum. Pisces magnos non aggrediuntur, cancellis, et si quæ fluctibus ad littora propellantur, contenti. Mares seorsum a feminis, feminæ a maribus pascuntur. Ineunte vere priores feminæ coitum expetentes sollicitant mares ad venerem et prope eos levi quodam cantu veluti strident, quo ad coitum provocant mares, qui vix tandem huic invitationi cedentes veneri indulgent, donec coitum ad quinque ova procreanda sufficere arbitrantur. Mox iterum ad sua sexus uterque pascua seorsum revertitur; tunc mares omnem fœturæ et veneris curam relinquunt, feminis labor pullorum curandorum solis incumbit, eumque illæ inter se partiuntur; aliæ enim ova in nidis fovent, aliæ foventibus cibum congerunt, atque hoc alternis vicibus faciunt, ova sua plumarum contactu calefacientes. Pullos jam adultos ad littus producunt, ubi mares versari solent; ibi separatim sui sexus parentes quique pulli sequuntur, ita ut similes sint pecoribus quæ pastores, postquam in pascuis coiere, a se in-

IV. Οἱ λάροι τοῖς ἀνθρώποις εἰσὶ προσφιλέστατοι καὶ πλησίον αὐτῶν οἰκοῦσιν ὡς συνηθέστατοι· καὶ εἰ θεάσαιντο σαγήνην ἁλιέας ἐξέλκοντας, ὡς κοινωνοὶ τῆς ἄγρας πλησιάζουσιν ταῖς ἀκάτοις, καὶ περὶ τὰ δίκτυα κεκραγότες μοῖραν ἀπαιτοῦσι τῆς θήρας, καὶ παρέχουσιν οἱ γριπεῖς κατὰ τῆς θαλάττης ῥιπτοῦντες τῶν ἰχθύων τινὰς, οἱ δὲ τούς τε ῥιπτουμένους ἐπιδραμόντες ἐσθίουσι, καὶ εἴ τινες διεκφύγοιεν ἄλλοι τῶν λίνων, ἐκδέχονται μάλα ἑτοίμως αὐτοὺς, ὥστε εἶναι δόξαν, ὅτι ποτὲ γεγονότες ἄνδρες καὶ πρῶτοι θήραν τὴν θαλασσίαν εὑράμενοι καὶ θεῶν βουλήσει μεταμειφθέντες εἰς ὄρνεις, τῆς παλαιᾶς ἔτι μέμνηνται ἐπιστήμης, οὐ πόῤῥω τῶν πόλεων καὶ τῶν λιμένων ἱπτάμενοι. Πλείω δ' ἐστὶ γένη τῶν λάρων· καὶ οἱ μὲν αὐτῶν λευκοί τ' εἰσὶ καὶ ὡς αἱ περιστεραὶ βραχεῖς· οἱ δὲ τούτων μέν εἰσι μείζονες καὶ ἰσχυρότεροι, πυκνοτάτοις δὲ πτεροῖς περισκέπονται, καί τινες ἔτι καὶ τούτων εὐμεγεθέστεροι. Λευκὰ δ' ἐστὶ καὶ τούτοις πτερὰ, πλὴν ὅσον ἐπὶ ταῖς ἀκροτάταις πτέρυξι καὶ τοῖς τραχήλοις μελαίνονται. Καὶ τούτοις ἅπαντες οἱ λοιποὶ λάροι νομῆς τε καὶ ἕδρας παραχωροῦσι καὶ ὡς βασιλεῦσιν ὑπείκουσι, καὶ γηράσκουσι δ' αὐτοῖς κυάνεα γίνεται πτερὰ, καὶ κατὰ τῶν πετρῶν, ἐν αἷς μάλιστα ὕδωρ τῆς γῆς πότιμον ἀποῤῥεῖ, νεοττεύουσιν, ὥστε τοὺς παῖδας θαλασσίᾳ μὲν τροφῇ, γλυκεῖ δ' ὕδατι χρῆσθαι, μέχρις ἂν αὐξηθέντες ἰσχύσωσιν ἀφίπτασθαι τῶν καλιῶν, τότε δὲ καὶ τροφῇ καὶ ποτῷ χρήσονται θαλασσίῳ. Πρὸς δὲ νήξεως τάχος οὐκ ἂν ὄρνις ἕτερος ἐρίσειε λάρῳ.

V. Αἱ δ' αἴθυιαι τροφῆς μὲν ἀεὶ πλείστης ὀρέγονται καὶ οὐκ ἄν ποτε λιμώττουσαι κορεσθεῖεν, τοὺς δ' ἐσθιομένους ἰχθύας εὐθὺς διὰ τῆς ἕδρας ἐκκρίνουσιν, ὡς καὶ ζῶντας ἀποπέμπειν ἔσθ' ὅτε. Καὶ μόναι τῶν ἀμφιβίων ὀρνίθων κατὰ ταὐτὸν θηρῶσί τε καὶ ἵπτανται, καὶ ἐσθίουσι καὶ μάλιστα τοὺς γόγγρους καὶ τὰς ἐγχέλεις καὶ τοὺς ἄλλους δ' ἰχθύας, οἷς ὀλισθηρὸν σῶμα ἐστιν. Ἀλλὰ καὶ μένουσιν ἐπὶ πλεῖστον ὑποβρύχιοι καταδῦσαι, καὶ τοὺς ἰχθύας διώκουσιν, ὡς δελφῖνες ἢ κύνες. Ἀλλὰ καὶ οὐκ ἐν τοῖς πελάγεσι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς λίμναις εἰσὶ, μάλιστα ἐὰν ζάλη τις ὑπ' ἀνέμων ἔχη τὴν θάλασσαν· τότε γὰρ οὐκ ἐθέλουσιν ἐνδιατρίβειν αὐτῇ. Καὶ μόνας ταύτας ἐκ πάντων φασὶ τῶν πτηνῶν μήτε ἀφιέναι φωνὴν, μήτε ἀκούειν δύνασθαι.

VI. Καὶ τοὺς πελεκίνους, οἷς εἰσιν οἱ τράχηλοι μήκιστοι, τροφῆς ἔχει πόθος οὐ μείων, ἀλλ' οὐ παντὶ κατὰ τὰς αἰθυίας τῷ σώματι καταδύνουσιν, ὡς οἱ κυβιστῶντες δὲ τοὺς μὲν τραχήλους συνεχῶς καθιᾶσιν, οἷς ἐστι μῆκος ὀργυιᾶς, τὰ νῶτα δ' ὑπὲρ τῆς θαλάσσης δεικνύουσι καὶ τοὺς ἀπαντῶντας κατεσθίουσι πάντας ἰχθύας, μεγίστῳ χάσματι προσδεξάμενοι. Καί τις κόλπος αὐτοῖς ἐξήρτηται πρὸ τῶν στέρνων, εἰς ὃν ἅπασαν τὴν τροφὴν ἐπειγόμενοι τέως ἐμβάλλουσιν, οὔτε τῶν κτενῶν οὔτε τῶν σκληρῶν μυῶν ἀπεχόμενοι, σὺν δ' αὐταῖς ταῖς σκέπαις τέως τὸ προστυχὸν παραπέμ-

IV. Lari hominum amantissimi sunt et prope eos tanquam maxime familiares versantur, ac, ubi viderint piscatores extrahere sua retia, ceu prædæ participes, adjungunt se naviculis et clamore partem aliquam sibi postulant; illi pisces aliquot projiciunt super mare, quos lari statim vorant irruentes, et si qui alii forte sagenas subterfugerint, promte excipiunt. Itaque vulgo celebratur opinio, laros olim homines fuisse, qui primi venationem marinam invenerint, deinde, sic volentibus diis, in aves mutatos, juxta urbes et portus volitantes veteris etiamnum artis meminisse. Plura autem eorum sunt genera: albi sunt quidam et parvis columbis similes; his alii majores et robustiores sunt ac pennis densissimis vestiti; his rursus tertium genus majus est, albis itidem pennis, extremis tantum alis et collo nigricans, iisque ceteri omnes lari de pascuis et sede tanquam regibus subducunt sese atque cedunt. Senescentibus pennas cæruleus color inficit. Fœtificant in petris, præcipue a quibus potabilis aqua manat, ut fœtus eorum victu quidem marino, aqua vero dulci utantur, donec adulti nidos relinquere possint, quo tempore jam cibo simul ac potu ex mari utuntur. Quod ad natandi velocitatem, vix avis ulla laro contenderit.

V. Mergi semper maximam cibi copiam expetunt nec esurientes unquam satiari possunt. Pisces ingestos mox alvo reddunt, atque etiam vivos nonnumquam. Soli inter amphibias aves volitando piscantur ita, ut simul utrumque faciant. Congros inprimis, anguillas et reliquos lubricos pisces deglutiunt. Urinantur et sub aqua manent diutissime, atque pisces delphinorum et canicularum instar persequuntur. Non in pelago solum, sed paludibus etiam versantur, tum maxime, cum vis aliqua ventorum mare infestat; tunc enim immorari in eo nolunt. Has in avium genere solas vocem emittere aut percipere negant.

VI. Pelecini, qui longissimum habent collum, non minus quam mergi voraces, non toto tamen corpore merguntur, sed ut solent qui se in caput præcipites volvunt, colla, quibus ulnæ proceritas est, subinde demittunt, dorsis interim supra mare prominentibus. Piscem obvium quemque amplissimis faucibus exceptum devorant. Sinus quidam ante pectus dependet, in quem cibum omnem festinantes aliquantisper recondunt, neque pectinibus, nec durissimis mitulis abstinent, sed una cum testis primum quod se obtu-

ποντες, εἶτα ἀνεμούμενοι πάλιν ἅπαντα τεθνεῶτα, καὶ οὕτω τὰς μὲν σάρκας ἐσθίοντες, τὰ δ' ὄστρακα πόῤῥω ῥιπτοῦντες· μεμυκότα γὰρ ἐν τῷ ζῆν, μετὰ τὴν τελευτὴν ἀνοίγνυται καὶ διίσταται.

VII. Τῶν ἀλκυόνων δ' οὐκ ἂν εἴποι τις εἰς φωνὴν ὄρνεον ἥδιον, οὐδὲ τοῖς θεοῖς τοῖς θαλαττίοις προσφιλέστερον, οἳ καὶ γαλήνην αὐταῖς, τὰ κύματα παύοντες, καὶ ἄπνοιαν παντελῆ περὶ τὸν καιρὸν χαρίζονται τῶν ὠδίνων, ἐν ἡμέραις ἐφεξῆς ἑπτὰ τικτούσαις τε καὶ ἐκτρεφούσαις τοὺς νεοττούς. Νηρηΐδων δ' εἶναι τοῦτο δῶρον ἐπὶ φιλανδρίᾳ πιστεύεται, ὅτι τὸν αὐτῆς ἄνδρα Κήϋκα ἐν τῷ πελάγει διαφθαρέντα θρηνοῦσά ποτε ἀσχέτως ἡ Ἀλκυὼν μετεβλήθη μὲν εἰς ὄρνεον, τοῦ δὲ πάθους οὐκ ἐπιλέλησται. Φιλοῦσι δ' οὕτω τὴν θάλασσαν, ὡς παρ' αὐτοῖς τοῖς κύμασι τιθέναι τὰς καλιὰς καὶ τὰ μὲν στέρνα βρέχειν, τὴν οὐρὰν δ' ἐπιτιθέναι τῇ χέρσῳ. Ἀλλ' οὐδὲ κάρφη τῆς γῆς κατὰ τοὺς λοιποὺς ὄρνεις, βρύα δὲ καὶ ἀμπελίδας καὶ βοστρυχας καὶ ὠτακίδας καὶ βοτάνας ἑτέρας ἐκ τοῦ πελάγους συλλέξασαι ποιοῦνται τὰς καλιάς. Καὶ εἰ τὸν ἄῤῥενα τελευτῆσαι συμβαίη, βορᾶς ἀπεχόμεναι καὶ ποτοῦ παντὸς ἐπὶ πολὺ θρηνοῦσι καὶ διαφθείρονται, καὶ τὰς ᾠδὰς δ' εἰ καταπαύειν μέλλοιεν, κηῢξ κηῢξ συνεχῶς ἐπειποῦσαι σιγῶσιν. Κήϋκος δὲ φωνῆς μήτ' ἐγὼ, μήτ' ἄλλος ἀκοῦσαί τις· φροντίδας γὰρ καὶ τελευτὰς σημαίνει καὶ δυστυχήματα· διόπερ αὐτοὺς ἐν νυκτὶ νέμεσθαι καὶ περὶ τὰ μέρη τῶν λιμνῶν καὶ τῶν ποταμῶν διάγειν τὰ ἐρημότατα πεποίηκεν ὁ Ζεὺς, ὡς ἂν μὴ τοῖς ἀνδράσι διενοχλοῖεν.

VIII. Φίλτατοι δ' εἰσὶν οἱ ἐρωδιοὶ τοῖς ἀνθρώποις καὶ προσημαίνουσι θήραν τε καὶ χειμῶνα, μάλιστα πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅθεν ἂν μέλλῃ σφοδρότατος ἄνεμος πνεῖν, ἐπὶ τοῖς στήθεσι τὰς κεφαλὰς κατακλίνοντες. Ναύτης γοῦν οὐκ ἄν ποτε ἐρωδιὸν ἀποκτείνειεν, ἐπειδὴ πιστεύονται τοῖς ἁλιεῦσιν ἐν τῇ θαλάττῃ σημαίνειν, ὁπόσα τοῖς θηραταῖς ἐπὶ τῆς γῆς οἱ ἱέρακες. Φασὶ δ' αὐτοὺς, καὶ ἡνίκα μία τροφὴ πᾶσιν ἦν τοῖς ὀρνέοις, πρώτους βορὰν ἐκ τῶν ὑδάτων εὑρεῖν, καὶ παρ' αὐτῶν τοὺς λοιποὺς πάντας ἐκδιδαχθῆναι· ἐπὶ δὲ τῇ τέχνῃ μεγαλαυχήσαντας καὶ οὐδ' αὐτὸν εἰπόντας ὑπὲρ νήξεως ἐρίζειν δύνασθαί σφισι τὸν Ποσειδῶνα, τὴν ἐπιστήμην ἀποβαλεῖν, τοῦ θεοῦ μηνίσαντος· ὃ καὶ τῷ Θαμύριδί φασι μέγα ἐπὶ ταῖς ᾠδαῖς φρονοῦντι πεποιηκέναι τὰς Μούσας. Ἐντεῦθεν οὖν οἱ μὲν λοιποὶ πάντες ὄρνεις εἰς τὸ ὕδωρ δύναντες θηρεύουσι τοὺς ἰχθύας, οἱ δ' ἐρωδιοὶ τοῦ νήχεσθαι στερηθέντες, ἐπὶ τοῖς αἰγιαλοῖς ἑστῶτες ἀγρεύουσι, σοφόν τι μηχανώμενοι καὶ χαρίεν πρὸς τὴν τῶν ἰχθύων ἀπάτην· ἵστανται γὰρ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἀπεναντίον, ὡς μὴ τὴν σκιὰν αὐτῶν τοὺς ἰχθύας ὁρῶντας ἐκκλίνειν. Καὶ ἔστιν αὐτῶν γένη μυρία· οἱ μὲν γὰρ βραχεῖς τ' εἰσὶ καὶ λευκοὶ, ἄλλοι δὲ ποικίλοι καὶ μείζονες, μέσοι δ' ἕτεροι, καὶ τοῖς μὲν οὐκ ἔστιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πλόκαμος, ἄλλοις δ' ὥσπερ τις βό-

lerit deglutiunt, deinde mortuos in os revomunt et, rejectis testis, pulpam vorant, nam quæ, dum viverent, occlusæ erant conchæ, vita spoliatæ aperiuntur et dehiscunt.

VII. Aves, quæ suavius quam alcyones cantillent, nemo ullus dixerit; nulla quoque diis marinis dilectior, quippe qui tranquillitatem, maris fluctibus et ventis omnibus compositis, sub partus tempora eis concesserint; pariunt autem septem deinceps diebus et totidem educant fœtum. Fertur autem beneficium hoc Nereidas in eas contulisse propter insignem Alcyones in maritum Ceyca pietatem, quem fluctibus maris absumptum cum incontinenter lugeret, in avem mutata fuit, nec etiamnum calamitatis suæ obliviscitur. Mare adeo amant, ut prope fluctus nidificent, pectus aquis aspergant, caudam vero terræ imponant. Nidos ut sibi struant alcyones, non, ut ceteræ aves, festucas e terra colligunt, sed marinas aliquot herbas, quales algæ, ampelides (*uvæ marinæ*), bostryches (*capilli marini*), otacides et aliæ. A maritorum obitu multo tempore lugent et pereunt, ab omni cibo ac potu abstinentes; desituræ canere ceyx ceyx sæpius repetunt atque ita cessant. Porro ceycis vocem nunquam vel mihi, vel aliis, audiendam optarim; curas enim et mortes et infortunia significat; quamobrem Jupiter eas noctu pasci voluit et locis circa stagna fluviosque maxime desertis, ne quid hominibus molestæ forent.

VIII. Ardeæ hominibus carissimæ sunt quoniam prædam et tempestatem præsagiunt; capita nempe pectori imponunt, eoque maxime inclinant, unde concitatissimus ventus exspectari debet. Nauta numquam ultro occiderit ardeam, nam quod accipitres in terra venatoribus, hoc in mari piscatoribus ardeæ significare creduntur. Ab ardeis victum ex aquis primum inventum aiunt, reliquas ab eis didicisse, cum victus unus initio omnibus esset avibus; deinde cum gloriarentur hoc invento, et ne ipsum quidem Neptunum natando cum eis contendere posse jactarent, hanc artem, irato deo, amisisse; quod etiam Thamyridi cantu superbienti ex Musis contigisse aiunt. Hinc adeo reliquæ omnes aves captandis piscibus merguntur in aquam; ardeæ natandi facultatis expertes in littoribus stantes venantur, solertem quendam ac lepidum dolum ad pisces decipiendos commentæ; consistunt enim radiorum solis e regione, ne pisces, visa ipsarum umbra, refugiant. Genera ardearum infinita sunt: aliæ enim breves et albæ sunt, quædam majores eæque colore vario, aliæ mediocres. Sunt quibus a capite cincinnus quidam nutet, aliæ hoc cincinno carent. Licet omnes ex mari vivant, in

IX. Αἱ δ' ἱμαντόποδες λεπτοῖς μὲν σκέλεσι χρῶνται καὶ ἔχουσι τὴν προσηγορίαν ἐκ τούτου. Καινὸν δ' ἐπ' αὐτῶν ἐστιν, ὅτι τὴν κάτωθεν γένυν ἔχοντες πεπηγυῖαν, μόνην κινοῦσι τὴν ἄνωθεν.

X. Κέπφον δ' ἕτερον ὄρνεον ἐκ τῆς κουφότητος οἱ ἁλιεῖς ὀνομάζουσιν· τὸ γὰρ ὕδωρ ἄκρον τοῖς ποσὶν ἐπιτρέχει καὶ σημαίνει τοῖς ἁλιεῦσιν ἐπιτυχίαν. Διατρίβουσι δὲ, ἔνθα ἀμείνους τῶν ἰχθύων ὦσιν ἀγέλαι, καὶ μάλιστα τοῖς θύννοις ἕπονται, ὅτι τοὺς βραχυτέρους οὗτοι κατατέμνοντες τοῖς ὀδοῦσιν ἰχθύας, σάρκας τινὰς, οἷς οἱ κέπφοι τρέφονται, καταλιμπάνουσιν ἐν τοῖς ὕδασιν. Καὶ μὴν καὶ δελφῖσιν ἀκολουθοῦσι, τροφὴν τὸ αἷμα ποιούμενοι τῶν ἰχθύων, οὓς ἂν ἀποκτείνωσιν οἱ δελφῖνες. Καὶ αὐτὴν δὲ τὴν τῆς θαλάσσης ἄχνην ἐσθίουσι, καὶ οὐκ ἄν τις τοὺς κέπφους ἀργοῦντας ἢ καθεύδοντας, οὔτ' ἐπὶ τῆς γῆς ῥαδίως, οὔτ' ἐπὶ τῆς θαλάσσης θεάσαιτο, ἀλλ' ἢ θηρῶσιν ἢ πέτανται. Καὶ τὰς βροντὰς οὕτω δεδίασιν, ὥστε, εἰ βροντῆς ἀκούσαιεν, ἐκ τοῦ ἀέρος πίπτειν εἰς θάλασσαν, εἴτε παρ' αὐτῆς, εἴτε παρὰ τοῦ ἀέρος τίκτονται· καὶ γὰρ ἡ γῆ τινας καρποὺς ἐπὶ ταῖς βρονταῖς ἀνίησιν αὐτομάτους.

XI. Ἐλαφὶς δ' ὄρνεόν ἐστι τὰ πτερὰ πάντα ἐπὶ τοῖς νώτοις ἐλάφων ἔχον ἐοικότα θριξὶ, καὶ τρέφεται κατὰ τοὺς χερσαίους ἴυγγας, τὴν γλῶσσαν μηκίστην οὖσαν ὥσπερ ὁρμιὰν εἰς τὸ ὕδωρ ἐπὶ πολὺ καθιεῖσα, οὕτω τε κατὰ μικρὸν ἐπὶ τὸν λαιμὸν ἀνέλκουσα τὸν ἰχθὺν ἀπατηθέντα καὶ ἐπιψαύσαντα. Καὶ πρὸς ταύτην μοι δοκοῦσι ἰδόντες πρῶτον οἱ ἁλιεῖς τῶν μακρῶν καλάμων ἀπαρτῆσαι τρίχας ἱππείας.

XII. Τοῖς κολύμβοις ἐστὶν ἀεὶ τὸ νήχεσθαι φίλον, καὶ οὐδ' ἂν ὕπνου χάριν ἢ τροφῆς ἐπὶ τὴν γῆν ἔλθοιεν, οὐδὲ χειμὼν αὐτοὺς, ἢ νὺξ τοῦτο συναναγκάζει, ἀλλ' ἐπὶ τῶν κυμάτων εἰσὶ, τὸ κρύος μὴ δεδοικότες, καὶ νήχονται τῶν ἀνέμων ἀπεναντίον, ὡς ἂν μὴ τῇ σφοδρότητι βιασθέντες ἐπὶ τὴν γῆν ποτε καὶ παρὰ γνώμην ἐξενεχθεῖεν.

XIII. Ταὐτὸν δὲ καὶ οἱ θρᾶκες ὀνομαζόμενοι καὶ οἱ δυτῖνοι ποιοῦσιν ὄρνεις, ἐπὶ τὴν γῆν μόνον, ὡς πιστοτέραν, ἡνίκα ἂν τίκτωσιν, ἐξιόντες.

XIV. Ἡ δὲ κιῤῥὶς ἀξίαν τῶν ἀσεβημάτων δίδωσι δίκην, ὅτι τοῦ Μίνωος ἐρασθεῖσα καὶ τὸν πορφυροῦν τοῦ πατρὸς πλόκαμον ἐκτεμοῦσα τὴν πατρίδα εἵλετο προδοῦναι τῷ Μίνωϊ· ὁ δὲ τὴν προδοσίαν καὶ μετὰ τὴν νίκην μεμφάμενος, ἀπέδησέ τ' αὐτὴν νεὼς καὶ κατὰ τῆς θαλάττης εἴασε φέρεσθαι. Καὶ μεταβέβληται μὲν οὕτως εἰς ὄρνεον αὕτη, μισεῖται δὲ παρὰ πάντων ὀρνέων, κἂν ἁλιαίετος αὐτὴν θεάσηται πλανωμένην, εὐθὺς ἐπιθέμενος διαφθείρει.

XV. Εἷς τῶν ἀμφιβίων ὀρνίθων ἐστὶ καὶ ὁ θεόκρονος, ὃς ἐξ ἀετῶν εἶναι νόθος καὶ ἱεράκων πιστεύεται. Τὴν γονὴν δ' αὐτοῦ τοιάνδε παλαιός τις εἶναι βούλεται λόγος· ἔστι τι γένος οὕτω μάχλον ἱέρακος, ὡς ἐν ταῖς ἐαριναῖς ὥραις πᾶσαν ἀποτίθεσθαι τὴν ἰσχὺν καὶ παρὰ τῶν βραχυτάτων στρουθῶν καταδάκνεσθαι· τοῦ

IX. Himantopodes nomen a crurum tenuitate habent; hoc novum in eis, quod maxilla inferiore fixa, superior solum ipsis moveatur.

X. Ab his differt cepphus avis qui a levitate nomen tulit apud piscatores; currit namque per summam aquam et prosperum piscatoribus successum promittit; versantur enim locis, in quibus meliores piscium greges fuerint, atque thunnos maxime comitantur, quod ab iis pisciculorum, quos dentibus suis discerpunt, carunculæ aliquot in aquis relinquuntur, quibus aluntur cepphi. Sequuntur etiam delphinos et piscium ab illis occisorum sanguine pascuntur. Sed maris quoque spumam ingerunt. Nunquam sane otiosos aut dormientes cepphos terra marive aliquis facile deprehenderit; semper enim venantur aut volitant. Ad tonitua adeo timidi sunt, ut, eorum sonitu exaudito, ex aere in mare decidant, sive ex hoc procreantur, sive ex aere; nam terra etiam, quum tonuerit, fructus quosdam sua sponte emittit.

XI. Elaphis avis est quæ pennas in dorso omnes cervinis pilis similes habet. Pascitur autem hæc, sicut illecebræ in terra; linguam nempe longissimam lineæ instar in aquam procul extendit, atque ita sensim ad fauces deceptum piscem, qui linguam contigerit, attrahit. Ad hujus imitationem nimirum piscatores olim ad longam arundinem ex pilis equinis lineam suspendisse arbitror.

XII. Colymbi semper natare amant, et ne somni quidem aut cibi gratia in continentem exibunt, nec nox eos, neque tempestas hoc facere cogit, sed fluctibus portantur, frigus non veriti. Ventis adversi natant, ne illorum vi aliquando inviti in terram extrudantur.

XIII. Quod thraces etiam ac dytini dictæ aves faciunt, quippe in terram tamquam securiorem tunc solum exeuntes, quando pariunt.

XIV. Cirrhis dignam crimine pœnam luit, quod Minois amore adducta purpureum patris cincinnum abscindere patriamque Minoi prodere decreverit; ille vero, victoria potitus et proditionem detestatus, ad navigium ipsam religavit ac fluctibus permisit; atque ita in avem mutata ab omnibus avibus odio nunc habetur, et, si aquila marina ipsam oberrantem viderit, mox eam adoritur et perdit.

XV. Inter amphibias quoque aves theocronus est, spuria accipitris et aquilæ progenies, ut fertur. Generationem ejus vetus fabula ita tradit: genus quoddam accipitris adeo in libidinem profusum est, ut verno tempore, omni robore amisso, minorum etiam avicularum morsibus obno-

θέρους δ' ἐπελθόντος, καὶ τὸν ἀέρα τοῦ σειρίου φλέγοντος, ἀναλαμβάνει τὴν δύναμιν καὶ τοὺς μὲν στρουθοὺς κρίζων φοβεῖ καὶ συλλαμβάνων ἐσθίει καὶ δοκεῖ πως αὐτοῖς τὰς ὕβρεις ἐγκαλεῖν τὰς προτέρας. Εἰ δ' ἀετοῦ θηλείας ἀκούσειε, προσίπταται αὐτῇ καὶ μίγνυται πολλάκις ἐξαπατήσας· ἡ δ' ὑπὸ τοῦ χείρονος ὄρνιθος εἰς τὸ κύειν ἐλθοῦσα, οὔτε θάλπειν ἀξιοῖ τὰ τεχθέντα ᾠὰ, καὶ ὡς ἂν λάθῃ, πόῤῥω που τῶν ἀετῶν ἵπταται τῶν ἀῤῥένων· εἰ γὰρ αἴσθοιντο, διαφθείρουσιν ἐξελαύνοντες ἐπὶ τῇ μοιχείᾳ πάντως αὐτήν. Τῶν ἡλιακῶν δ' ἀκτίνων θερμαινουσῶν τὰ ᾠὰ, οἱ νεοττοὶ προκύψαντες τοῖς ἀμφιβίοις εἰσὶν ἰχθύσιν ὀλέθριοι.

XVI. Καὶ γύγης ὄρνις ἐστὶν, ἀναβοᾶν ἀεὶ καὶ ᾄδειν τοῦτο δοκῶν καὶ τὴν προσηγορίαν ἔχειν ἐντεῦθεν, ὃς τοὺς ὄρνεις ἐν νυκτὶ κατεσθίει τοὺς ἀμφιβίους. Τὴν ἐκείνου γλῶσσαν εἴ τις ἀποτέμοι χαλκῷ καὶ φαγεῖν δοίη τῷ μήπω λαλοῦντι παιδίῳ, πάντως αὐτοῦ ταχέως λύσει τὴν σιωπήν.

XVII. Σοφὰ δὲ πλεῖστά ἐστι τῶν μέγιστα κλαγγανόντων γεράνων βουλεύματα, καὶ τοῦτο ἰστέον περὶ αὐτῶν· συλλεχθείσας ἁπάσας, ὅταν μέλλωσιν ἀπολιμπάνειν τὴν Θράκην, ἁγνίζει μία καὶ ἀνακράζει, οὕτω τε ἀφίπτανται πᾶσαι, τῆς μιᾶς μενούσης, ἥ περ αὐτὰς ἥγνισεν ἀθροισθείσας· τὰς πρεσβυτέρας δ' ἐν τῇ πτήσει τάττουσι πρώτας, ὡς ἂν μὴ κάμνοιεν, ἀκολουθεῖν ταῖς νέαις ἀναγκαζόμεναι. Καὶ κραυγὴν ἀφιᾶσιν ὑπὲρ τοῦ μὴ ἀπ' ἀλλήλων χωρίζεσθαι, καὶ εἴ τινος καμνούσης αἴσθοιντο, δύο τὴν κεκμηκυῖαν ἑκατέρωθεν ταῖς πτέρυξι λαβοῦσαι ὑποκουφίζουσιν, ἢ καὶ ἐπὶ τῶν νώτων φέρουσι, τὸν τῆς ὁδοιπορίας παραμυθούμεναι πόνον· κατὰ τάξιν δ' ὡς ἀνδρῶν ἐπὶ πόλεμον ὡρμημένων ἵπτανται στῖφος, καὶ οὕτω ἀθροισθεῖσαι καὶ ἀποτείνασαι πάλιν εἰς μῆκος λίθους φέρουσιν, οὓς ἐξεώσασαι γινώσκουσιν, εἴτ' ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτ' ἐπὶ τῆς θαλάσσης αὐταῖς ἡ πτῆσις ἀνύεται, καὶ χαίρουσι ταῖς εὐδίαις. Κἂν χείμῶνα αἴσθοιντο, τῇ γῇ προσορμίζονται μέχρι σταθερᾶς πάλιν εὐδίας, καὶ νυκτὸς ἐπιλαβούσης, ἐπὶ τοὺς ποταμοὺς σπεύδουσι καθέζονταί τ' ἐν μέσοις τοῖς ἐκείνων γηλόφοις, οὓς ὥσπερ τινὰς νήσους περιῤῥεῖ τὸ ὕδωρ περισχιζόμενον. Καὶ ποιοῦσι τοῦτο φόβῳ τῶν ἐπιβουλευόντων θηρίων, ὡς ἢ διελθεῖν τὸ ὕδωρ οὐκ ἰσχυόντων ἤ τινα ποιούντων ἦχον, ὃς ἐξαναστήσει καὶ εἰς φυγὴν τρέψει πάντως αὐτάς. Καθεύδουσί τ' ἐφ' ἑνὸς σκέλους ἑστῶσαι καὶ τὰς κεφαλὰς ταῖς πτέρυξι ἐπικαλύπτουσιν. Φύλακες δ' εἰσὶν αὐταῖς πάντως καὶ ἡγεμόνες οἱ περινοστοῦντες· καὶ εἴτ' ἀνδρὸς αἴσθοιντο προσιόντος, εἴτε θηρίου, βοῶσι μέγα καὶ τὴν ἔφοδον σημαίνουσιν, ὡς ἂν φθάσαιεν ἀποδρᾶσαι.

XVIII. Καὶ οἱ χῆνες δ' ὁμοίως ἔχουσι τῆς τε πτήσεως ἡγεμόνας καὶ τοῦ ὕπνου φρουροὺς ἀναβοῶντας ἀεί· καὶ γὰρ ἀτερπεστάτῃ φωνῇ χρώμενοι, σφόδρα ὀλιγάκις σιγῶσιν, ὡς καὶ λίθους ἐνθέναι τοῖς στόμασιν, ὅταν δέῃ σιγῆς, ὡς οὐχ ἑτέρως καρτεροῦντες αὐτήν· ποιοῦσι δὲ τοῦτο φόβῳ τῶν ἀετῶν, ἡνίκα ἂν

xium sit; deinde, adulta æstate et sub canicula, viribus recuperatis, aviculas stridens persequitur correptasque devorat, ac videtur quodammodo prægressas iis objicere injurias. Quodsi aquilæ feminæ vocem audiverit, advolans sæpe per fraudem cum ea miscetur; illa vero cum ex ignobiliori ave conceperit, ova edita ne incubare quidem dignatur, et ut aquilas mares lateat, procul ab eis avolat: nam illi, quam adulterio corruptam senserint, omnino perdunt et abigunt. Pulli tandem ovis solis radiis concalefactis exclusi amphibiorum piscium captura victitant.

XVI. Gyges avis est qui semper hoc ipsum vocabulum clamare et canere videtur, unde et nomen ei impositum. Hæc aves amphibias noctu devorat. Linguam ejusære exsectam si quis infanti, qui nondum loquitur, edendam dederit, mox omnino silentium ejus solvetur.

XVII. Prudentia sunt permulta acutissime clamantium gruum consilia, atque hoc etiam de iis nosse prodest; quum Thraciam relicturæ sunt, una reliquas omnes collectas lustrat et crocitat; tum omnes avolant, ea, quæ congregatas aves lustraverat, sola remanente. Provectiores ætate in primum ordinem volando collocant, ne se fatigent nimium, sequi juniores coactæ. Clamorem etiam edunt, ne separentur nimium aliæ ab aliis. Si quam sensere defessam, duæ utrinque alis sublevant arreptam, aut etiam super dorsis portant, itineris laborem demulcentes; ordine autem volant, tamquam virorum in militiam profectorum agmen; sic autem congregatæ, acie rursus producta, lapides ferunt, quibus projectis agnoscunt, an super mari iis peragatur volatus, an super terra. Delectantur quoque cœlo sereno. Si vero tempestatem præsenserint, ad terram appellunt, donec iterum certa affulserit serenitas. Nocte superveniente ad fluvios festinant, et in mediis illorum collibus, quos amnis insularum instar circumfluit diductus, consident, atque hoc ad insidias cavendas faciunt, quod insidiosæ feræ aut trajicere flumen non possint, aut trajiciendo saltem strepitum cieant, quo ipsæ excitæ aufugiant prorsus. Uno crure innixæ dormiunt et caput alis obvelant. Custodes semper ac duces circumeunt, ac sive hominem sive feram accedentem animadvertant, exclamant altaque voce insidias indicant, ut reliquæ in tempore fuga sibi consulant.

XVIII. Anseres, similiter ut grues, tum volandi duces, tum somni custodes habent, nunquam sine clamore; vox enim eis odiosissima, silentium perquam rarum, quod ubi necessarium videtur, lapide ori immisso, vocem continent, tamquam non aliter sibi temperaturi; hoc autem faciunt

τὸ ὄρος δέῃ διαπτῆναι τὸν Ταῦρον. Καὶ ταῦτα μὲν εἰσι συνετώτατοι, πρὸς δὲ τὰς νομὰς ἄφρονες· τῶν τόπων γὰρ, εἰ καὶ καλλίστης ἐν αὐτοῖς νομῆς τύχοιεν, ῥᾷστα ἐπιλανθάνονται καὶ διὰ τοῦτό εἰσιν ἐν πλάναις ἀεὶ, καίτοι κέρδος αὐτοῖς ἐκ τῆς τοιαύτης πλάνης ἐστίν· οὐ γὰρ ἁλίσκονται ῥᾳδίως παρὰ τῶν τηρεῖν τὰς τῶν ὀρνέων διατριβὰς καὶ ῥίπτειν ἐπὶ τούτῳ σπέρματα εἰωθότων, ὡς διὰ τὴν λήθην ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους οὐκ ἀφικνούμενοι.

XIX. Οἱ κύκνοι δ' ἐπὶ τοῖς λειμῶσι καὶ ταῖς ἀκταῖς τρέφονται καὶ ταῖς λίμναις, καὶ ἀντηχοῦσιν αὐτοῖς ᾄδουσιν οἵ τε σκόπελοι καὶ αἱ φάραγγες, καὶ μουσικωτάτους πάντων τούτους ἴσμεν ὀρνίθων, καὶ ἱεροὺς καλοῦμεν Ἀπόλλωνος. Ἄδουσι δ' οὐχὶ θρηνῶδες, ὥσπερ αἱ ἀλκυόνες, ἀλλ' ἡδύ τι καὶ μελιχρὸν, καὶ οἷον αὐλοῖς ἢ κιθάραις χρώμενοι. Καὶ εὐσθενεῖς δ' εἰσὶ καὶ πρὸς τὰ ὕψη πολλάκις ἱπτάμενοι πρὸς τοὺς ἀετοὺς μάχονται, εἴτ' αὐτοῖς ἐπιχειροῖεν, εἴτε τοῖς νεοσσοῖς· οὐ μὴν ἄρχονται μάχης, ἀλλὰ τὴν εἰρήνην στέργουσι, μέχρις ἂν ᾄδειν ἐξῇ· τοῦτο γὰρ καὶ τροφῆς ἡγοῦνται γλυκύτερον. Ἄδουσι δὲ πρὶν ἀνίσχειν ἥλιον, ὡς ἐν ἐρημίᾳ τότε μᾶλλον ἐξάκουστα βοησάμενοι, καὶ ἐπὶ ταῖς τοῦ πελάγους ἀκταῖς, εἰ μὴ χειμὼν εἴη καὶ ὁ τῶν κυμάτων κτύπος ᾄδειν αὐτοὺς ἀποτρέποι, ὡς τῶν ᾀσμάτων τῶν ἰδίων οὐκ ἐπαΐσοντας. Καὶ τῆς ᾠδῆς, κἂν ἐπὶ τελευτὴν αὐτοὺς τὸ γῆρας ἄγῃ, μεμνήσονται· ἡ δ' ἥττων μέν ἐστιν, ἤπερ νεάζουσιν, ὡς οὔτε ἀνατείνειν τὸν τράχηλον, οὔτε πλατύνειν τὰ πτερὰ δυναμένων αὐτῶν, τῷ ζεφύρῳ δὲ πρὸς τὸ εὐμελὲς χρῶνται, νωθρῶν μὲν ἤδη τῶν σκελῶν, τῶν μελῶν δ' αὐτοῖς ὄντων ἀσθενεστέρων. Καὶ πρός τινα ὁ μέλλων τελευτᾶν τόπον ἀποχωρεῖ, ἔνθα αὐτοῦ μηδεὶς ἕτερος ὄρνις ᾄδοντος ἀκούσεται, κύκνος δ' ἄλλος οὐκ ἐνοχλεῖ τῷ ᾄδοντι, καὶ, εἰ πλησίον ὢν τύχοι, τὴν αὐτὴν εἰδὼς καὶ αὐτῷ συμβήσεσθαι τελευτήν.

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

I. Τῶν δ' ἑξῆς ἀκούσας γνώσῃ, κράτιστε βασιλεῦ, ὡς οὐ μόνης τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης κατατολμῶσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὸν ἤδη τείνονται τὸν ἀέρα, τοῖς πολυπλανέσιν ἐπιχειροῦντες ὀρνέοις. Θηραταῖς μὲν δὴ καὶ ἁλιεῦσι πλείων ἀπαντᾷ πολλάκις φόβος, ἢ τέρψις, εἴτε τοὺς ἀνέμους σκοποίη τις ἐν τῷ πελάγει, [ἀφ' ὧν] διαῤῥήγνυνται τὰ σκάφη, εἴτε τῶν κητῶν τὴν ἰσχὺν, ἀφ' ἧς τάχιστα διαφθείρονται, εἴτε τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι φωλεοὺς τῶν θηρίων, ἀφ' ὧν τοῖς κυνηγέταις ἐπιτίθενται πολλάκις οὐ προοφθέντες, ὡς μήτ' ἀντίσχειν δύνασθαι, μήτ' ἐκκλῖναι, καὶ πολεμοῦντες τοῖς θηρίοις καταβάλλονται πολλάκις καὶ διαφθείρονται καὶ ἀπὸ τῶν κρημνῶν ἐν ταῖς δυσχωρίαις ἄσωστα ἀποπίπτουσιν· τοῖς ἰξευταῖς δ' οὐδεὶς ἀπὸ τῶν ὀρνίθων ἢ τῆς τοιαύτης κίνδυνος θήρης, ὡς οὔτε πρὸς τοὺς τῶν ὀρῶν λόφους ἀναγ-

ob metum aquilarum, Taurum montem superaturi. Hac igitur in re prudentissimi sunt; quod vero ad pascua attinet, stolidi; locorum enim, etiamsi lætissima in iis pascua nacti fuerint, facillime obliviscuntur, ideoque semper vagantur, quamquam lucri nonnihil ex his erroribus eis accidit, quod non facile capiuntur ab aucupibus, qui familiares avibus locos observare eosque hunc in finem seminibus conspergere solent; anseres enim propter oblivionis vitium locos eosdem non repetunt.

XIX. Cygni in pratis, littoribus et stagnis aluntur. Canentibus scopuli et valles respondent; omnium sane avium inprimis musicos esse novimus, quo nomine Apollini consecrantur. Canunt autem non lugubri, ut alcedines, sed suavi et mellito cantu, veluti tibiis aut citharis adhibitis. Robustæ sunt aves, adeo ut etiam sæpe altius volando evecti aquilas impugnent, si quid in ipsos, aut pullos eorum mali moliantur; non tamen incipiunt pugnam, sed pacem, quoad canere licet, diligunt et placidam vitam alimentis etiam dulciorem esse ducunt. Diluculo canunt ante solis ortum, tamquam in aere vacuo per id tempus audiendi clarius. Canunt etiam in maris littoribus, nisi tempestas et procellarum sonus cantum dissuadeant; hoc enim vigente, ne suis quidem ipsi cantilenis satis perfrui possent. Sed ne in senecta quidem morti vicini cantus obliviscuntur, qui tamen eis in illa ætate remissior est quam in juventa, quum neque cervicem amplius erigere, neque pennas extendere queant; Favonium tunc ad exornandum cantum adsciscunt, ignavi jam cruribus et membrorum viribus defecti. Moriturus secedit aliquo, ubi nulla alia avis canentem audiat; nullus autem olor alius canentem interpellat, sciens sibi eandem imminere mortem, si forte prope adesset.

LIBER TERTIUS.

I. Jam vero ex iis, quæ dicemus, intelliges, potentissime imperator, mortales non terræ solum marisque pericula contemnere, sed ipsum etiam aerem audacia sua petere et multivagis avibus insidias struere. Venatorum quidem et piscatorum major sæpe metus est, quam delectatio, sive ventos spectaveris, cujus sæpe impetu cymbæ in mari confringuntur, seu robur cetorum, cui facillime succumbunt, sive consideres ferarum lustra montana, unde sæpe venatores imprudentes adoriuntur, ut resistere nequeant, neque impetum ipsarum evitare, sed sæpius prosternantur pugnantes et pereant, et a summis præcipitiis per angustias locorum sine salutis spe deturbentur; aucupibus vero nihil vel ab avibus ipsis, vel ab hujusmodi venatione periculi

καίως ἰοῦσιν, οὔτε πρὸς τὰς χαράδρας· ἐπὶ γὰρ τῶν πεδίων καὶ τῶν ἀλσῶν καὶ τῶν λειμώνων αὐτοῖς ἀπόχρη πλανᾶσθαι τερπομένοις, καὶ φωνῆς ἀκούειν τῶν ᾀδόντων ἡδείας, οὐ ξίφεσι χρωμένοις, οὐ ῥοπάλοις ἢ δόρασιν, ἢ δίκτυα καὶ κύνας ἐπαγομένοις, ἀλλ' ἰξὸν καὶ καλάμους, δι' ὧν αὐτοῖς ἡ πρὸς τὸν ἀέρα τῆς θήρας ἐστὶν ὁδὸς, καὶ λεπτὰ λίνα καὶ κύρτους φέρειν ὑπὸ μάλης ἐλαφροτάτους. Ἔστι δ' ὅτε καὶ φυτὸν, ἀλλοτρίους αὐτῷ περιθέντες κλάδους, ἐπικομίζονται καὶ χειροήθεις ὄρνιθας ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ τῆς ἄγρας. Εἶναι δ' αὐτοὺς ταχεῖς προσήκει καὶ εὐχείρας, καὶ ὁρᾶν ὀξὺ καὶ πρὸς τὰς ἐπινοίας πεφυκέναι τε, ὡς καὶ ὀρνίθων εἰδέναι μιμεῖσθαι φθογγὴν, ἵνα καὶ μεθαλλομένους ἐν τοῖς πρέμνοις δρῶντες ἕπωνται. Δεῖ γοῦν πρὸς τὴν χρείαν τὰ ἔργα διαιρεῖσθαι τῆς ἄγρας, ἰξῷ χρωμένοις, ἢ θριξὶν ἱππείαις, ἢ λίνοις, ἢ καὶ πάγαις, ἢ καὶ πηκτίσιν, ἢ τροφῇ δελεάζουσιν, ἢ τὸν σύμφυλον ὄρνιν ἐπιδεικνύουσιν.

II. Καὶ ἰξῷ μὲν αἱροῦνται κορυδαλὸς καὶ οἱ ταχεῖς ἀστραγαλῖνοι οἵ τε ἀμπελίωνες οἱ κουφότατοι καὶ οἱ ἀσθενεῖς βουδῦται οἵ τε βαρῖται καὶ αἱ σῶδες καὶ σπῖνοι καὶ τρυγόνες καὶ ἀστέρες, οἷς ἐρυθρός τε κύκλος ἐστὶν, ὥσπερ ἀστὴρ, ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς. Καὶ οὗτοι μὲν ἅμα τοῖς ἄλλοις στρουθίοις τοῖς κατὰ τὸν βοῤῥᾶν ἐπιδημοῦσι τοῦ ἔαρος ἰξῷ θηρῶνται, τοῖς καλάμοις ἐπικαθίσαντες.

III. Ἄλλοι δέ τινες στρουθοὶ καὶ ἐν τῇ θαλάμῃ δι' ἐπινοίας τοιαύτης ἀγρεύονται· μυῤῥίνης συνδήσαντες δύο κλάδους ἀλλήλοις εἰς τὸ κάτω συγκάμπτουσιν, ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου λεπτῆς μηρίνθου βρόχον ἐξάψαντες, ἄγουσι διὰ τοῦ ἑτέρου κλάδου τὴν μήρινθον μικρῷ τε ἐπισφίγγουσι πασσάλῳ στεῤῥῷ· ἕδρας δ' οὗτος τοῖς στρουθίοις παρέχεται χρείαν· καὶ εἰ χρήζοντες ὕπνου καθίσαιεν, ὀλισθαίνει μὲν ἐκ τῆς ὀπῆς τοῦ κλάδου ῥᾳδίως ὁ πάσσαλος, περιστραφεὶς δ' ὁ βρόχος τοῖς ποσὶ τοῦ στρουθίου συμπλέκεται.

IV. Οἱ δὲ σπῖνοι καὶ αἱ τρυγόνες ὑπὸ δένδρῳ θηρῶνται, εἰ σύμφυλον ὄρνιν ἐπὶ τοῖς τοῦ δένδρου στελέχεσιν ἴδοιεν καθεζόμενον. Οὐκ ἀεὶ δὲ χρηστέον ταύτῃ τῇ ἄγρᾳ, ἀλλ' ἐν νιφετοῖς καὶ χειμῶνι, γυμνῶν ἤδη τῶν φυτῶν ὄντων καὶ ἐκβαλόντων τὰ φύλλα· τότε γὰρ ἕδρας τε καὶ σκέπης χρήζοντες οἱ στρουθοὶ ταῖς νόθοις τε καὶ σεσοφισμένοις τούτοις κλάδοις ὡς ἀληθέσι προσίπτανται. Θεαμάτων δ' ἥδιστον στρουθοὺς ὁρᾶν ἰξῷ πεπεδημένους καὶ καταπίπτοντας.

V. Ναὶ μὴν κἀκεῖνό ἐστι χαριέστατον, ἐὰν ἐπάγηταί τις ἱέρακα, περὶ πρέμνον φυτοῦ κατατιθῇ τε, καὶ οἱ στρουθοὶ δείσαντες πειρώμενοί τε λαθεῖν, ὑπὸ τοῖς φύλλοις κρύπτωνται, λοξὰ πρὸς τὸν ἱέρακα βλέποντες καὶ ὑπὸ τοῦ φόβου πεπεδημένοι, ὡς οἱ λῃστήν τινα ἐξαπίνης ὀφθέντα ἀγωνιῶντες ὁδῖται, καὶ μετὰ τὴν φρικτὴν θέαν οὔτε ἀναδραμεῖν, οὔτε προβῆναι θαῤῥοῦντες· τοσοῦτος ἔχει φόβος καὶ τοὺς στρουθοὺς εἰς τὸν ἱέρακα βλέποντας. Ὁ δ' ἀγρευτὴς πρὸς τὸν ἐπιδειχθέντα φόβον

imminet, quippe qui non opus habeant montium vertices conscendere, vel in voragines se demittere; satis enim iis est per campos, lucos et prata non sine voluptate quadam vagari suavesque avium concentus audire. Non gladiis, clavis hastisve utuntur, non canes secum ducunt, nec retia ferunt; verum viscum et arundines, quarum ope ad aerem venando via patet, linaque tenuia et levissimas nassas, quas sub ala gestent. Interdum etiam stirpem, alienis ramis circumpositis, secum ferunt et cicures aves, quæ in venandi societatem veniant. Oportet autem celeres et manibus expeditos esse, visu perspicaces, ingenio versutos, ut avium imitari voces possint et ipsas per ramos saltantes insequi. Opera igitur venandi ad singulos usus distribuenda est, sive visco, seu setis equinis, vel filis, vel transennis, compage etiam, aut escæ vel avis congeneris illicio res agenda sit.

II. Visco igitur capiuntur alaudæ, celeres astragalini (*cardueles,*) leves ampeliones, debiles budytæ, baritæ, sodes, fringillæ, turtures, asteres (i. e. stellæ), quibus rubicundus circulus stellæ instar in capite fulget. Atque hæ quidem omnes cum reliquis aviculis, quæ verno tempore cum Borea vento adveniunt, visco capiuntur, dum arundinibus insident.

III. Aliæ quædam aviculæ etiam in cubilibus suis hoc artificio capiuntur; connectuntur duo myrti ramusculi, quos deorsum incurvant, atque ex alterutro laqueum funis tenuissimi suspendunt, fune per alterum ramusculum transmisso, quem robusto parvoque paxillo arctius insuper astringunt; huic paxillo aviculæ insident, dumque ad dormiendum se componunt, excidit facile ex ramusculi foramine paxillus, laqueus vero circumversus pedibus aviculæ circumfunditur.

IV. Fringillæ et turtures sub arboribus capiuntur, si congenerem avem arboris ramis insidentem conspexerint. Neque tamen hac captura semper, sed hiberno et nivoso tempore uti satius fuerit; tum enim, foliis arborum decussis, aviculæ, statione et latibulo indigentes, ad fictos subornatosque ramusculos tamquam veros advolant. Visu admodum jucundum est, cum aviculæ visco irretitæ decidunt.

V. At non minus jucundum spectaculum est, cum auceps accipitrem secum allatum circa aliquem arboris truncum deponit, atque hujus conspecti metu aviculæ sub frondibus latere conantur, et quo modo homines in itinere anxii, cum subito apparuit latro, post adspectum formidabilem nec regredi nec progredi audent, oblique usque accipitrem intuentur; tantus aviculas terror pervadit accepitrem con-

συντεταραγμένους αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ δένδρου κατὰ σχολὴν καθελκύσει.

VI. Ἀλλὰ καὶ τοῖς πλεκτοῖς τινες ἐπὶ τῶν δασειῶν ἀρουρῶν, ὕπνου χρῄζοντες, περιπίπτουσι λίνοις, ὅταν, ἡλίου δύοντος, ὁ νυκτερινὸς ἐπίῃ καιρός.

VII. Οἱ πέρδικες θηρῶνται λίνοις τε καὶ πηκτίσιν, ἢ φωνῇ πέρδικος, ἢ παροξυνθέντες εἰς μάχην, ἢ ἐλάφου δορᾷ· τὸ γὰρ ζῷον τοῦτο φιλοῦντες ὑπερφυῶς ἐξαπατῶνται, εἴ τις ἀνὴρ δέρμα περιθέμενος ἐλάφου καὶ ἐπιθεὶς τῷ μετώπῳ κέρατα προσίοι λανθάνων αὐτοῖς, καὶ ἀληθῶς εἶναι ἔλαφον οἰηθέντες περιέπουσί τ' αὐτὸν καὶ πλησιάζοντι χαίρουσι καὶ οὐδ' ἀφίστασθαι βούλονται, ὥς τινα συνήθη καὶ ὁμήλικα νέον μετὰ μακρὰν ἀποδημίαν θεώμενοι. Τοῦ δ' ἔρωτος αὐτοῖς ὁ καρπὸς βρόχοις τε περιπεσεῖν, ἢ τοῖς τὰς πυκνὰς μολυβδαίνας ἔχουσι λίνοις, καὶ τότε ἀντ' ἐλάφου τόν τ' ἀγρευτὴν καὶ τὴν ἀπάτην ἰδεῖν.

VIII. Ὃν δ' ἐπὶ τοῖς ἐλάφοις ἔχουσιν οἱ πέρδικες ἔρωτα, τοῦτον ἐπὶ τοῖς ἵπποις αἱ ὠτίδες, καί τις ἐκ τούτου κατ' αὐτοὺς ἐπινενόηται τρόπος· λίνα τις ποταμοῦ πλησίον ἢ λίμνης ἐπιτηδείῳ στήσας χωρίῳ καὶ μικράν τινα ἐν μέσοις αὐτοῖς καταλιπὼν δίοδον, ὥσθ' ἕνα δύνασθαι ἱππέα διεξελθεῖν, ταῖς ὠτίσιν ἐπιδεικνύει τὸν ἵππον· αἱ δ' ἕπονται προθύμως αὐτῷ, τὰ πτερὰ πάντα ἁπλώσασαι, μέχρις ἂν ὁ μὲν δι' ἐκείνου τοῦ στενοῦ διεκδράμῃ χωρίου, αἱ δ' ὠτίδες πᾶσαι περιπλακῶσι τοῖς λίνοις.

IX. Οἱ δ' ὄρτυγες ἐν νυκτὶ νεφέλαις θηρῶνται, παλαιοτέρων ἄλλων ἀνακραζόντων ὀρτύγων· τῇ φωνῇ γὰρ ἐπιδραμόντες περιπίπτουσι ταῖς σαγήναις. Ἔστι δέ τις αὐτῶν ἄγρα τοιήδε καὶ μεθ' ἡμέραν· ἐπὶ τῆς γῆς λίνον τις ἁπλώσας τό θ' ἱμάτιον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ἀνατείνας τὸ ἑαυτοῦ καὶ καλάμοις ἑκατέρωθεν ἀνέχων, κινεῖ αὐτὸ, κατὰ μικρὸν προβαίνων· αὐτοῖς δ' ἔπεισι δέος πρὸς σκιὰν τῆς ἐντεῦθεν κἀκεῖθεν ἐπινευούσης ἐσθῆτος, μέχρις ἂν ἐκείνην φεύγοντες περιπέσωσι ταῖς τῶν λίνων ἁψῖσιν.

X. Καὶ τοὺς ἀτταγῆνας κατὰ τοῦτόν τις αἱρήσει τὸν τρόπον· τῷ τάχει γὰρ τῶν ποδῶν πλέον ἢ τῇ πτήσει θαῤῥοῦντας αὐτοὺς, ὡς λαγωοὺς, θηρατὴς ἐπαγόμενος κύνας θηρεύσει.

XI. Αἱ δὲ γέρανοι καθ' ἑτέρους ἁλίσκονται τρόπους, καὶ εἰ κολοκύνθης ξηρᾶς τὸν τράχηλον ἐκτεμών τις καὶ κοίλην ποιήσας αὐτὴν ἰξῷ τε ἔνδοθεν καταχρίσας ἐμβάλλοι κάνθαρον· ὁ μὲν ἔνδοθεν διεξελθεῖν ἐθέλων ἠχήσει, τῷ κτύπῳ δ' ἡ γέρανος προσδραμοῦσα τήν τε κεφαλὴν καθεῖσα καὶ ἑλοῦσα τὸν κάνθαρον, καὶ αὐτὸ τὸ κύτος τῆς κολοκύνθης συναρπάσει περὶ τῷ μετώπῳ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς κείμενον καὶ ἐπὶ τοῖς πτεροῖς κολληθὲν, ὡς μήθ' ὁρᾶν, μήτε προβαίνειν δύνασθαι, ἀτρεμεῖν δὲ καὶ ἑστάναι, μέχρις ἂν αὐτὴν ταῖς χερσὶ συλλάβηται πλησιάσας. Καὶ κρομμύου δὲ φύλλον, εἰ μὴ παρείη κάνθαρος, ἐμβαλεῖν ἀπόχρη τῷ τῆς κολοκύνθης κοιλώματι. Καὶ παγίσι δ' αἱρεῖται ῥᾳδίως, εἰ ταμών τις

spicatas Tum auceps sic perturbatas et attonitas facili negotiio ab arbore detrahit.

VI. Quædam etiam, dum, nocte ingruente, in arvis densioribus ad somnum se componunt, linis impliciti capiuntur.

VII. Perdices capiuntur retibus, aut compage, aut voce perdicis, aut provocatæ ad pugnam, aut cervina pelle; vehementer enim cervos amant, et pelle decipiuntur hoc modo: si quis pelle cervi indutus cornua capiti imponat et furtim accedat, illæ verum cervum esse ratæ suspiciunt coluntque eum, et accedente gaudent adeo, ut discedere ab eo nolint, ac si familiarem aliquem et coætaneum adolescentem a longa peregrinatione viderent. Hac benevolentia et amore nihil quam laqueos aut plumbata retia lucrantur, ac ut tunc demum pro cervo venatorem, detecta fraude, aspiciant.

VIII. Qui perdicum in cervos, idem in equos otidum amor est; quamobrem hujusmodi industria falluntur; retia aliquis prope fluvium aut stagnum idoneo loco erigit, angustoque per medium transitu relicto, quo eques unus transire possit, equum avibus ostendit; sequuntur illæ statim, pennis omnibus expansis, donec eques ex loco illo angusto recedat, ipsæ vero inclusæ omnes irretiantur.

IX. Coturnices noctu retibus, quæ nebulas vocant, capiuntur, clamitantibus aliis natu majoribus (illicibus,) ad quarum vocem dum accurrunt, in sagenas incidunt. Interdiu etiam in terra hoc modo capiuntur: reti extenso super terra, aliquis tunicam supra caput erectam utrinque calamis sustinens movet, paulatim progrediens; metuunt illæ sibi, et dum vestis huc illuc nutantis umbram fugiunt, retium vinculis involvuntur.

X. Attagenes hoc modo capere licet; pedum enim celeritate magis quam volatu fretos venator, canibus immissis, tamquam lepores, eos venabitur.

XI. Grues cum aliis modis, tum ita capiuntur: cucurbita sicca et decollata excavatur, visco intus illinitur, injicitur scarabeus, qui exitum quærens immurmurabit; eo sonitu excitata grus accurret, et capite inserto captoque scarabeo, ipsum etiam cucurbitæ vas attrahet atque oculis capitique ac pennis agglutinabit, ut jam neque visu, neque progressu uti valeat, sed uno in loco consistat, donec ab aucupe manibus capiatur. Si desit scarabeus, cepæ folium injecisse in alvum

κάλαμον καὶ ἐπὶ ταῖς δυσὶ τρήσας ἀρχαῖς, ἐνθείη κάρφη λεπτὰ, διπλᾶς αὐτοῖς ποιήσας γλωχῖνας, δι' ὧν κυκλώσει τὸν βρόχον, λίθον κάτωθεν τρητὸν ἀπαρτήσας καὶ κατὰ μέσον τοῦ καλάμου λεπτήν τινα περόνην σιδηρᾶν ἐμβαλὼν κύαμόν τε ἐπιπήξας αὐτῇ, πρὸς ὃν ἡ γέρανος βλέπουσα τῷ βρόχῳ τὴν κεφαλὴν ἐμβάλλει, καὶ τοῦ μὲν κυάμου δράξεται, ἀνανεῦσαι δὲ βουληθεῖσα, περὶ τῷ τραχήλῳ ταθέντα ἀνασπάσει τὸν βρόχον, εἶτα αἰσθομένη τοῦ δόλου, ἀναπτῆναι μὲν πειράσεται πολλάκις, πρὸς δὲ τὸ ἄχθος τοῦ λίθου καθελκυσθήσεται, μέχρις ἂν αὐτῆς ὁ θηρατὴς ἐπιλάβηται.

XII. Φάσσας δ' ἑλεῖν ἐστι δυσμηχανώτατον· τῶν θηρατῶν γὰρ αἰσθόμεναι τάχιστα ἀποφεύγουσιν, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ νικῶνται δόλῳ· θεασάμενος γὰρ ὁ θηρατὴς ἐπὶ δένδρου καθημένας αὐτὰς, ἁπλοῖ κατὰ τοῦ ἐδάφους τὸ δίκτυον, λεπτὸν ἐπιβάλλων ἄχυρον, ὥστε κρύπτειν αὐτὸ, φάσσας θ' ἑτέρας ἐφίστησι τῶν πάλαι ᾑρημένων, τυφλώσας καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν λεπταῖς ἀποδήσας σπάρτοις, δι' ὧν αὐτὰς κινῶν συναναγκάσει τινάσσεσθαι. Τοῦ κτύπου δ' ἀκούσασαι προστρέχουσιν αἱ λοιπαὶ, τήν τε νομὴν καὶ τὰ δένδρα ἀπολιποῦσαι· εἶτα ἐκεῖνος ὑπό τινι καλύβῃ κρυπτόμενος πολλῇ ἰσχύϊ τὴν τῶν λίνων μήρινθον ἐπιτείνει, καὶ πάντας ὁμοῦ τοὺς στάλικας ἀναστήσας αἱρεῖται τὰς φάσσας τοῖς τοῦ λίνου κόλποις ἐμπεπτωκυίας. Τοιούτοις δὲ καὶ τὰς περιστερὰς ἐπισπάστροις αἱροῦσιν, ἀλλὰ καὶ εὐχολώτερον αὐτὰς θηρεύσει τις βρόχῳ.

XIII. Τοὺς κοσσύφους δὲ καὶ τὰς εὐφώνους ἀηδόνας ἔστιν ἑλεῖν ἐν τοῖς συνεχέσι θάμνοις στήσαντα πάγην, ἧς δύο μὲν κυκλοτερεῖς εἰσιν ἄντυγες, ὑπὸ τοῖς στρεπτοῖς τοῦ λίνου κόλποις κρυπτόμεναι καὶ ταῖς ὑποχαῖς ἐοικυῖαι ταῖς θαλασσίαις· νεῦρα δὲ βοὸς ἐπιτείνονται, μηκίστης ἐν τῷ μέσῳ ῥάβδου κειμένης· ἀπαρτῶσι δ' αὐτῶν μήρινθόν τε καὶ ὕσπληγγα, καὶ ἔτι δέλεαρ ἐντιθέασιν, οἷον μύρμηκα ἢ γῆς ἔντερον, ᾧ δελεασθὲν τὸ ὄρνεον ἐπιψαύει τῆς πάγης καὶ ἐνσχεθήσεται, περιστραφέντων ἐκείνων, ὁπόσα τ' ὦσιν ἐπὶ τῇ θήρᾳ συντεταγμένα. Κατὰ τοῦ κοσσύφου δὲ καὶ τοιοῦτόν τι τοῖς μειρακίοις ἐπινενόηται· περὶ τὸν τοῦ χειμῶνος καιρὸν, ὅτε τροφῆς μάλιστα τὸ ὄρνεον ἀπορεῖ, βόθρον ὀρύξαντες ἐλαίας, ἐμβάλλουσι κόκκον, ἢ δάφνης, καὶ παριστῶσί τι κεράμου κλάσμα μικρόν· εἶτ' ἐπ' ἐκείνῳ πάσσαλον ἐντιθέασι καὶ τῷ πασσάλῳ κεράμους τείνουσι δύο, οἷς καὶ ὕσπληγγι ἄλλο ὄρνεον ἐπίκειται. Πλησιάζων δὲ πάντως ὁ κόσσυφος ὁ τροφῆς δεόμενος ἐν τῷ βόθρῳ, καὶ πεσόντος ἐξαπίνης τοῦ ὀστράκου ἐγκλεισθήσεται. Κατὰ τοῦτον αἱροῦνται τὸν τρόπον καὶ αἱ κίχλαι καὶ αἱ πύῤῥαι.

XIV. Ὁ δ' αἴγινθος θηρᾶται κλωβῷ, ἐν ᾧ πάλαι θηραθεὶς ἕτερος ἐπὶ τὸ βοᾶν κατακλείεται, θυρῶν οὐσῶν ἑκατέρωθεν δύο· καὶ δέλεάρ ἐστι κάρυον, ἢ σκώληξ, ἤ τι τοιοῦτον, ᾧ τὸ ὄρνεον ὑπὸ τῆς φωνῆς προστραπὲν ἐφορμήσει. Ἀλλ' ὕσπληγξ καὶ ταύτας περιστρέφει τὰς θύρας, ὥστ' εἰσελθόντα τὸν αἴγινθον οὐκ ἔχειν ἐκπτῆναι.

cucurbitæ sat fuerit. Transennis etiam facile capitur, si quis arundinem sectam utrinque perforet et exiles festucas imponat, ejusque per duos mucrones laqueum tendat, perforatum lapidem ab arundine suspendens, in media autem arundine ferream aciculam figens et fabam ei inserens, quam grus respiciens laqueo caput insinuet; hac arrepta, jam retractura caput collum illaqueatum sentiet, perceptoque dolo sursum evolare nitetur, sed lapidis pondus obsistet, donec ab aucupe comprehendatur.

XII. Palumbi difficillime capiuntur; statim enim, visis aucupibus, procul avolant, vincuntur tamen et ipsæ dolo; nam auceps arbori insidentes conspicatus rete in solo extendit ac tenues paleas inspergit, ut lateat, et palumbos alios olim captos excœcatosque imponit et pedibus tenues illigat funiculos, quibus commotis sese concutere et strepitum edere palumbos cogit. Eo percepto, ceteri, pascuis et arbustis relictis, advolant; dein auceps in attegia conditus, quantum potest, retium funem adtrahit, et amitibus simul omnibus erectis, palumbos retium sinibus intricatos capit. Ejusmodi retibus columbæ etiam capiuntur, sed facilius laqueis.

XIII. Merulas et canoras luscinias capere licebit, transenna inter densa fruteta collocata, quam bini orbes constituant, sibi intortis sinibus retis latentes et marinis retibus, quæ hypochas vocant, similes. Intenduntur etiam nervi bubuli, longissima posita in medio virga; a nervis funiculus et repagulum suspenduntur. Adhæc esca imponitur formica aliquis aut lumbricus, qua inescata avis transennam perstringat, et omnibus illis, quæ ad capturam destinata erant, circumactis detineatur. Ceterum in merulas alium etiam captionis modum adolescentes excogitarunt: scrobem hyeme fodiunt, cum avis maxime cibi inops est, et olivæ aut lauri baccam injiciunt, ac prope testæ fragmentum ponunt minutum; dein scrobi paxillum inserunt, quo testas binas intendunt, quibus rapaguli ope alia avis imponitur. Sic omnino merula famelica advolabit et scrobem subibit, ubi, subito incidentibus tegulis, includetur. Sic etiam turdi et pyrrhæ capiuntur.

XIV. Æginthus (*ægithus*) capitur cavea, cui alius pridem captus ad alliciendum voce includitur. Fores utrinque binæ, esca nux ponitur, aut vermiculus, aut aliquid ejusmodi, cui voce illecta avis advolet. Has quidem fores repagulum circumagit, ne ingressus æginthus iterum evolet.

XV. Κάλανδρον δ' οὐκ ἄν τις ἕλοι ῥᾳδίως, εἰ μὴ πλησίον ὕδατος θείη τὸ λίνον· ὁ μὲν γὰρ τοῦ ποτοῦ χρῄζων προσίπταται, ὁ δ' ἀγρευτὴς τέως ἐν καλύβῃ λανθάνων καὶ ἐπιτείνων νεύρῳ τὸ δίκτυον, πίνοντα καλύψει τὸν κάλανδρον.

XVI. Θηρῶνται δ' καὶ τρυγόνες, δίψης αὐτὰς ἀγούσης ἐπὶ πηγὴν, ἧς καὶ πλησίον ὁ θηρατὴς κάλαμον ἵστησι, πτερὰ ἀπ' ἄκρου προσδήσας, ὧν ἡ κίνησις διώκει τε καὶ φοβεῖ πλεῖστον αὐτάς· ἀλλ' ἑτέραν τινὰ πρότερον εἰλημμένην κατατίθεται πλησίον τρυγόνα, ἣν θεασάμεναι καὶ προσπτᾶσαι καθέζονται, οὕτω τ' ἐφελκυσθέντος αἱροῦνται τοῦ λίνου.

XVII. Γλαυκὶ δὲ αἱ κορυδαλίδες ἀγρεύονται, ἣν ὁ θηρατὴς ἐπί τινος χαλκῆς στήσας ἀψῖδος τινάσσει, σπάρτα συνεχῶς ἐπιτείνων καὶ περιθεὶς κύκλῳ ῥαβδία προχρισθέντα ἰξῷ. Τὴν γλαῦκα τὸ νυκτερινὸν ὄρνεον σπεύδουσιν αἱ κορυδαλίδες ἑλεῖν, τῷ τ' ἰξῷ καὶ ταῖς ῥάβδοις ἁλίσκονται.

XVIII. Ἐπὶ δὲ τοὺς ὀξυβόας κολοιοὺς τοιαύτη τις ἄγρα παρασκευάζεται· ῥάβδον ἐπὶ τῇ γῇ δεῖ πῆξαι μακρὰν, ἐκ μηρίνθου δ' αὐτῇ προσάψαι βρόχον, μέσῳ θ' ὕσπληγγα, τοὺς ἑκατέρωθεν λύγους τῇ περιστροφῇ καλύπτοντα· ἐπ' ἄκρου δ' αὐτῆς κείσεται καρπὸς ἐλαίας, κατευθὺ τεταγμένου τοῦ βρόχου, οὗ εἰ ἐπιψαύσουσιν οἱ κολοιοὶ, ἡ μὲν ὕσπληγξ κατολισθαίνει, ἐνειλιχθεῖσα δ' ἡ ῥάβδος ὀρθοῦται καὶ τὸν βρόχον οὕτως ἐφέλκεται, ὥστε τῶν κολοιῶν τοὺς τραχήλους ληφθῆναι. Καὶ τὰς κίσσας δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον αἱροῦσιν οἱ ἰξευταί.

XIX. Καὶ ἄλλος κολοιῶν [ἄγρας] τρόπος ἐστίν· ἐλαίου τις ἄγγος ἐμπλήσας τίθησιν, ὥστε τοὺς κολοιοὺς ὁρᾷν εἰς αὐτό· οἱ δ' ὁρῶντες ἐν τῷ ἄγγει τὰς ἑαυτῶν [εἰκόνας], κολοιοὺς ἑτέρους νομίζουσι, καὶ εἰς τὸ ἔλαιον καταπτάντες ἐμπηδῶσιν εὐθὺς, εἶθ' οὕτω καὶ τὰ πτερὰ καὶ τὰ μέλη βαρύνονται τῷ ἐλαίῳ βραχέντες, ὡς μὴ δύνασθαι ἀποπτῆναι, καὶ κατὰ τοῦτον εὐθὺς αἱροῦνται τὸν τρόπον.

XX. Αἰγίθαλον δ' εἴ τις ἀγρεῦσαι βούλοιτο, θηλὴν αἰγὸς πάντοθεν ἰξῷ καταχρίει· ὁ δὲ γάλα τῆς αἰγὸς πιεῖν ἐπειγόμενος, ὑπερίπταται μὲν τὰ θριγκία, πρὸς δὲ τὴν μάνδραν ἐλθὼν τὸ ῥάμφος ἐπὶ τὸν τῆς αἰγὸς ἐρείδει μαζὸν, καὶ τοῦ ἰξοῦ μέχρι ταρσῶν αὐτοῦ διαχυθέντος, ἁλίσκεται.

XXI. Πρὸς δὲ τὴν τοῦ πορφυρίωνος ἄγραν οὔτε ἰξοῦ τις, οὔτε λίνων δεήσεται, ἀλλ' εἰ μόνον που καθήμενον ἐπιτηρήσας αὐτὸν, ὀρχούμενος κατὰ μικρὸν πλησιάζοι· τῷ δ' οὕτως ἐστὶν ἡ τῆς ὀρχήσεως ὄψις ἡδεῖα, ὥστ' οὐκ ἀποπτήσεται, καίπερ ὁρῶν προσιόντα τὸν ἄνδρα, κινήσει δὲ καὶ αὐτὸς ὀρχούμενος τὰ μέλη τὰ ἑαυτοῦ, τὴν ἄγραν ἑλόμενος διὰ τὴν ὄρχησιν.

XXII. Σανίσιν εἰκόνας ἐπιγράψαντες ἰχθύων θηρῶσι τοὺς καταῤῥάκτας· σὺν ὁρμῇ γὰρ ὡς ἐπί τινα καταπτάντες ἰχθὺν περιῤῥήγνυνται ταῖς σανίσι καὶ διαφθείρονται. Καὶ ὄρνεις δ' ἄλλους καὶ οὐκ ὀλίγους λίνοις τε καὶ πάγαις αἱροῦσι νηχομένους, ἢ καὶ πρός τινας διεξ-

XV. Calandrum nemo facile ceperit, nisi reti juxta aquam extenso ab aucupe juxta in tugurio latitante, qui avem ad potum hauriendum accedentem funiculo retis attracto involvat.

XVI. Turtures quoque capiuntur, cum siticulosi ad fontem accesserint, prope quem venator arundinem erigit, pennis ad summam alligatis, quarum motus turtures admodum terret fugatque. Sed alius turtur jam pridem captus in propinquo ponitur, quo conspecto ceteri advolitantes considunt et retis tractu obtecti capiuntur.

XVII. Alaudæ capiuntur ope noctuæ, quam auceps expositam in apside aliqua ærea adsidue concutit, funiculum attrahens, circumpositis antea undique virgulis visco illitis. Tum alaudæ ad noctuam capiendam properantes inviscantur.

XVIII. Adversus clamosos graculos venatio talis instituitur : virga oblonga terræ infigitur, cui laqueus funiculi ope adnectitur et in medio repagulum, quod circumactu suo vimina utrinque sita contegat. In summum repagulum oleæ bacca imponitur, cui e regione laqueus pendet, quem ubi contigere graculi, repagulum delabitur, et virga antea involuta nunc erigitur atque laqueum attrahit, ita ut avium cervices inhæreant. Similiter etiam picis insidiantur aucupes.

XIX. Est et alius dolus graculis capiendis accommodatus : vas oleo plenum eo in loco exponitur, ubi conspiciatur a graculis; illi suas in vase imagines intuiti aliosque graculos esse rati in oleum devolant confestim; dein oleo madidi ita pennis et membris gravantur, ut avolare nequeant eoque statim modo capiuntur.

XX. Caprimulgum capturus capræ papillam visco circumlinat; avis autem caprinum lac haustura, cum sepes transgressa in stabulum pervolaverit et sugere capram inceperit, effuso ei ad pedes usque visco, capitur.

XXI. Porphyrioni capiendo neque viscum, neque retia adhiberi opus est, sed tantummodo, ubinam consideat, observare et saltando paulatim accedere; saltationis enim spectaculo tantopere delectatur, ut licet accedentem hominem viderit, non tamen avolet, sed ipse etiam se moveat et ad saltandum membra componat, propter saltationem aucupi ultro sese offerens.

XXII. Catarrhactas imaginibus piscium super tabulas pictis capiunt, nam dum impetu in illas ceu vivos pisces feruntur, illisi pereunt. Multas etiam alias aves retibus et decipulis capiunt vel inter natandum, vel cum ad littora progrediuntur

ιόντας ἀκτὰς, ἐν αἷς τὰ πτερὰ ψύχειν, ἢ καθεύδειν, ἢ μετὰ χόρον εἰώθασιν οἱ ὄρνεις διαναπαύεσθαι.

XXIII. Καὶ παγίσι μὲν καὶ βρόχοις αἱ νῆσσαι θηρῶνται καὶ οἱ λινουργοὶ καὶ οἱ κεγχρῖται καὶ ἄλλα γένη χηνῶν καὶ οἱ ταχεῖς φελλῖναι καὶ αἱ φαλαρίδες καὶ πλεῖστα ἕτερα τῶν ἀμφιβίων ὀρνίθων, ἀπατηθέντα τροφῇ· πρὸς γὰρ τοῖς τῶν λιμνῶν ἢ τῶν ποταμῶν χείλεσι κριθὰς κατασπείρουσιν, ἢ ὀλύρας, ἢ κέγχρον. Κατὰ δὲ τῶν χηνῶν καὶ ἄλλο τι μεμηχάνεται· ξύλινόν τις χῆνα ποιήσας σχοίνῳ τ' ἐπιδήσας αὐτὸν, κατάμονον τῆς λίμνης ἀφίησι, καὶ περὶ τοῦτον συνίασιν οἱ χῆνες τύπτουσί τ' αὐτὸν, ὡς ἀλλότριον τῆς αὐτῶν ἀγέλης διώκοντες· ὁ θηρατὴς δ' ἐν καλύβῃ κρυπτόμενος καὶ λεπτήν τινα κατέχων μήρινθον, ἐπὶ τὴν γῆν ἕλκει τὸν ξύλινον χῆνα· οἱ δὲ φεύγειν αὐτὸν οἰηθέντες, ἀκολουθοῦσι, κἂν εἴσω γένωνται τῶν λίνων διώκοντες· τότε τοὺς χάμακας ἐπισπασάμενος ὁ θηρευτὴς καὶ τὸ δίκτυον ἀναστήσας, κοινῇ πάντας περικαλύπτει τοὺς χῆνας περὶ τὸν ξύλινον νηχομένους.

XXIV. Ἀλλ' οὐδ' οἱ καλούμενοι θρᾷκες ὄρνεις, οὐδ' οἱ δυτῖνοι καὶ οἱ κόλυμβοι τοὺς θηρατὰς διαφεύγουσι, κἂν πανημέριον νήχωνται, δόλῳ δὲ κἀκείνους ἀγρεύουσιν. Ὅταν ἀκίνητον ᾖ διὰ γαλήνην τὸ πέλαγος, εἰς ἄκωπον σκάφος ἐμβάντες πρὸς μικρὸν πλέουσιν, ὡς ἂν μὴ τῆς εἰρεσίας τοὺς ὄρνεις ὁ κτύπος ἀποδιώξειεν, εἶθ' εἷς μὲν ἐπὶ τῆς πρύμνης ἕστηκε λίνον ἐπιφερόμενος, ἕτερος δ' ἐπὶ τῆς πρώρας τῷ πηδαλίῳ κατὰ μικρὸν προάγων τὸ σκάφος καὶ λύχνον ἐν κεράμῳ φέρων, οἷον ἐπιδείκνυσιν, ὅταν πλησιάζῃ τοῖς ὄρνισιν· οἱ δ' οὐ λύχνον, ἀλλ' ἀστέρα δοκοῦντες ὁρᾷν, προσιοῦσαν δέχονται τὴν πορθμίδα, γενομένης δ' ἐγγὺς, κρύπτει μὲν ἐν τῷ κοίλῳ τῆς νεὼς τὴν λαμπάδα ὁ θηρευτὴς, ἵνα μὴ γνωσθῇ τοῖς ὄρνισιν ὁ δόλος· ὁ δὲ μακρὸν αὐτοῖς ἐπιῤῥίπτει λίνον ἁπλώσας, καὶ πολλοὺς καλύψας ἐξέλκει.

Τοσαῦτά μοι, κράτιστε βασιλεῦ, περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς ἄγρας τῶν ὀρνίθων ἐστὶν εἰπεῖν, Διονύσιος δ' αὐτὰ παρὰ τοῦ τῆς Λητοῦς Ἀπόλλωνος διδαχθῆναί φησιν.

ubi vel pennas exsiccare, vel dormire, vel post pastum quiescere consueverunt.

XXIII. Decipulis et retibus anates capiuntur et linurgi et cenchritæ et alia genera anserum et celeres phellinæ et phalarides et plurimæ aliæ aves amphibiæ, cibo deceptæ; nam ad ripas lacuum aut fluviorum hordeum, far, aut milium spargunt. Anseribus capiendis etiam alius dolus excogitatus est: ligno anserem fabricatur auceps, quem fune alligatum in palude immotum continet; hunc circa congregantur anseres impugnantesque rostro veluti alienum a grege abigunt. Auceps in attegia conditus tenui funiculo ad terram ligneum anserem trahit; illi vero fugientem quasi insequuntur, et ubi intra retia persequendo devenerint, perticas auceps attrahit, erectumque rete omnes simul anseres circum ligneum natantes obvolvit.

XXIV. Quamvis thraces dictæ aves, dytini et colymbi per totum diem natare soleant, non tamen effugiunt venatores, sed dolo etiam capiuntur; ubi enim tranquillum immotumque est mare, naviculam ingressi remis carentem, ne aves remigii strepitu terreantur, aliquousque navigant; tum alius rete ferens puppi insistit, alius vero proræ, paulatim naviculam gubernaculo promovens, qui et lucernam in testa gerit, quam avibus ostendit, cum jam prope fuerit; aves stellam, non vero lucernam, se videre putantes, naviculam propius accedere patiuntur; tum auceps, lucerna intra navis cavum occultata, ne aves dolum intelligant, rete extensum eis injicit multosque ita obvolutos e mari protrahit.

Atque hæc, potentissime Cæsar, de victu et captura avium dicenda habui; hæc vero Dionysius ab Apolline Latonæ filio se edoctum profitetur.

ΕΥΤΕΚΝΙΟΥ

ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΣ

ΤΩΝ

ΟΠΠΙΑΝΟΥ

ΙΞΕΥΤΙΚΩΝ.

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Οἱ ἀετοὶ πλεῖστον ὑπερτεροῦσι τῶν ὀρνέων, ὡς καὶ τοῖς τοῦ Διὸς σκήπτροις ἄγχι τῶν κεραυνῶν ἐπικαθῆσθαι πιστεύεσθαι. Ἵπτανταί γε μὴν ὑπὲρ τὸν ἀέρα καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν αἰθέρα εὐμαρῶς καὶ ὀξὺ δεδόρκασι μέχρι τῆς γῆς, ὡς μηδὲ τὰ μικρὰ ζωΰφια λανθάνειν αὐτοὺς τροφῆς χρῄζοντας, κἂν εἰς θάμνους ἐπικαλύπτοιντο. Ἀρνῶν δὲ καὶ νεβρῶν καὶ τῶν ταχυτάτων λαγωῶν σαρξὶν ἥδονται, καὶ νεκρὸν οὐκ ἂν φάγοιεν, εἰ μὴ παρ' αὐτῶν τι ζῶον καταληφθείη. Ἐς δὲ τὸ τῶν νόσων ἄκος τὰς χελώνας ἐσθίουσι, καὶ ὅσα ἐς ποτὸν, ἀπόχρη τὸ τῶν θηρωμένων αἷμα ζώων αὐτοῖς, ὥστε οὐκ ἂν ὕδωρ πίοιεν. Καὶ τὰς ἄκρας οἰκοῦσι τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι περιφανεῖς τε καὶ ὑψηλὰς, εἴτε ἀναπαύλης δέοιντο μετὰ θήραν, εἴτε τοῖς τέκνοις οἰκοδομεῖν βούλοιντο καλιὰς, ὥστε ὀλιγάκις ἐπὶ τὰ πεδία φέρεσθαι τῶν πετρῶν ἀφιπταμένους, τὰ πολλὰ δὲ αὐτῶν ἐκεῖθεν βλέπειν τὸν οὐρανόν. Ἢν δὲ ἀποτεκεῖν δέῃ, κομίσαντές τινα λίθον ταῖς κοίλαις ἐντιθέασι καλιαῖς, ἵνα ἐν καιρῷ τίκτωσι, καὶ μὴ τὸ τικτόμενον πρὸ τῆς ὥρας ἀτέλεστον ὠθῆται ὑπ' ἰσχύος. Οὐ μήν ἐστι σαφὲς περὶ τοῦ λίθου τούτου γινώσκειν, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτὸν ἀπὸ τῶν Καυκασίων ὀρῶν, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς τοῦ ὠκεανοῦ ὄχθης φασὶ κομίζεσθαι, λευκὸν ὑπερφυῶς ὄντα καὶ μεστὸν ἔνδοθεν πνεύματος, ὡς καὶ ἦχον ἀποτελεῖν εἰ κινοῖτο. Τικτούσῃ δ' αὐτὸν εἴ τις γυναικὶ περιάψειε, ὀλισθαίνειν διακωλύει τὸ βρέφος. Ἐὰν ἐν λέβητι παφλάζοντος ὕδατος ἐπιψαύσῃ, τὴν τοῦ πυρὸς νικήσει πάντως ἰσχύν. Καὶ γνησιότητος δὲ τῶν τέκνων σφόδρα μέλει αὐτοῖς, καὶ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ἐναντίᾳ πτήσει κρίνουσι τὰ τεχθέντα, καὶ τὸ νικηθὲν ὑπὸ τῆς αὐγῆς ἢ καταμῦσαν οὐκ ἂν γνήσιον νομισθείη, νόθον δὲ, καὶ τῆς καλιᾶς ἀπελαύνεται.

II. Τὰς ἅρπας δὲ οὐδὲ ἰδεῖν συνεχῶς τοῖς ἀνθρώποις ἐστί· τὰς τραχυτάτας γὰρ οἰκοῦσι πέτρας καὶ τοῖς νεοττοῖς ἐπὶ ταῖς ὑψηλαῖς φάραγξι ποιοῦσι τὰς καλιὰς, τοῖς κρημνοῖς ἀντὶ πρέμνων ἢ καὶ κλάδων ἐπικαθήμεναι. Φιλοῦσι δὲ τὰ τέκνα ὑπερφυῶς, καὶ εἰ λαθών τις ἀγροῖκος ἅρπης νεοττοὺς ὑποκλέπτει, ὑπερόψεται μὲν τῆς τροφῆς, οὐκ ἀποπτήσεται δέ που τῆς καλιᾶς, ὀδυρμῶν δὲ πάντα ἐμπλήσει, καὶ γυναῖκά τις εἴποι θρηνεῖν καὶ

EUTECNII

PARAPHRASIS

LIBRORUM

OPPIANI

DE AUCUPIO.

LIBER PRIMUS.

Aquilæ multum reliquis avibus præstant, adeo ut Jovis sceptro juxta fulmina insidere perhibeantur. Aerem volatu superant et sublimius ad ipsum ætherem evadunt; visu acerrimo valent, ut quamvis parva animantia per terram reptantia aut inter frutices latitantia prospiciant, cum fames eos exstimulat. Delectantur agnina, hinnulorum et leporum pulpis. Cadaver nullum attingunt, nisi forte ab ipsis deprehensi animalis. Testudines pro medicamento vorant. Quod ad potum, sanguis animalium, quæ ceperint, eis sufficit, aquam vero non gustant. Montium vertices editos et conspicuos incolunt, sive cum a venatu ad quietem se recipiunt, sive soboli nidos parant; et raro sane ad campos rupibus relictis descendunt, sed ut plurimum e speculis suis cœlum prospectant. Cum parturiunt, lapidem nidis imponunt, ut tempestive pariant, neque per vim pulso fetu immaturo abortiant. Non constat autem de hoc lapide: sunt qui de montibus Caucasiis, alii ab Oceani littore peti tradunt, colore candidissimo, spiritu gravidum, qui etiam ex agitatione sonum edat, ita potentem, ut aquæ bullientis in lebete fervorem extinguat. Feminæ prægnanti alligatus abortum amolitur. Maxime curant aquilæ, ut generosos fetus alant, quare pullos volatu adversus solem probant, et nimio splendori cedentem aut oculis conniventem pro spurio rejiciunt nidoque pellunt.

II. Harpæ conspectui raro se offerunt, rupium asperrimarum incolæ. Nidos enim pullis struunt in altis montium hiatibus; præcipitiis, ut reliquæ volucres truncis ac ramis, insidunt. Pullos amore miro prosequuntur, adeo ut, si quis rusticus pullum harpæ latenter suffuratus fuerit, illa nidum deinceps cibo neglecto non relinquat et locum omnem gemitu plorantis instar mulieris impleat et lacrymarum de-

δακρύων ἐπιῤῥοῇ τὰς παρειὰς αὐτῆς ἐπικλύζειν. Πτερῶν δὲ αὐταῖς εἰσιν αἵ τε παρειαὶ καὶ ὁ ἀνθερεὼν μεστὸς, ὥστε τι γένειον μέχρι τῆς δειρῆς ἀποδεικνύναι. Καὶ τοῦτο ταῖς ἅρπαις ἴδιον σημεῖον· μόναι τῶν ὀρνίθων λίθοις τρέφονται καὶ τοῖς τῶν πάλαι τεθνηκότων θηρίων ὀστέοις. Εἰ μὲν καταπιεῖν δύναιντο, ἡδέως ἅμα τὸ προστυχὸν περιπέμπουσιν· τὰ μείζονα δὲ τοῖς ποσὶ συλλαμβάνουσί τε καὶ ἀνιπτάμεναι κατὰ τῶν πετρῶν ἀφιᾶσι πολλάκις, ὥστε συντριβέντα ἐσθίειν. Ἀῤῥωστεῖν δὲ αὐτὰς ὁ μέλας βρωθεὶς ἀποκωλύει κισσός.

III. Οἱ γῦπες τῇ τῶν τεθνηκότων ὑπερχαίροντες δυσοσμίᾳ, τοσοῦτον ἀπεχθαίνονται πρὸς τὰ μύρα, ὥστε οὐδ' ἂν κτήνους ἅψαιντο τεθνηκότος, εἴ τις αὐτοῦ τὰς σάρκας ἐπαλείψειε μύρῳ.

IV. Τινὲς τῶν ἱεράκων ἀργότατοι καὶ πρὸς τὰς πτήσεις ὀκνώδεις, ὥστε τρέφεσθαι παρ' ἑτέρων ἐθέλειν καὶ ὀψὲ τοῦ καιροῦ πρὸς ἄγραν ὁρμᾷν καὶ βατράχοις ἐπιτίθεσθαι μόνοις. Ἄλλοι δὲ πολέμιοι κορυδαλοῖς καὶ χελιδόσι, καὶ ταύτῃ γε αὐτοὺς συγγενεῖς ἄν τις εἴποι τοῦ Τηρέως. Καὶ ἀμβλυώττουσιν ὑπὲρ πᾶν γένος ὀρνέων ἕτερον, ὡς καὶ θεραπείαν τοῦ πάθους ἐπίστασθαι· γάλα δέ ἐστι θριδακίνης ἀγρίας, ἣν ἀποτέμνειν τοῖς ἱέραξιν ἔθος ὑπὲρ ἰάσεως.

V. Τῶν ἰκτίνων δ' οὐκ ἄν τις ἀναιδέστερον εἴποι· καὶ ἐπὶ αὐτὰς ὁρμῶσι τῶν ἀνθρώπων τὰς χεῖρας. Τίουσι μέν τοι τὴν προσήκουσαν δίκην, τοὺς πόδας ἐν ῥητῷ τινι τοῦ ἔτους καιρῷ σφόδρα ἀθλίως ἀλγοῦντες. Φασὶ δὲ αὐτοὺς μηδὲ τῇ ῥοιᾷ ποτε ἐπικαθῆσθαι τῶν δένδρων, μηδὲ ὁρᾶν ἐθέλειν αὐτήν. Καὶ ἄπιστον μὲν, κρατεῖ δὲ λόγος περὶ αὐτῶν, ὅτι γαμετήν τις ἀποβαλὼν ἀνὴρ, θυγατέρα τε ἐξ αὐτῆς ἔχων, ὄνομα Σίδην, εἶδεν αἰσχρῶς εἰς τὴν κόρην, ὥστε τοῦ πατρὸς τὴν μίξιν ἐκκλίνουσαν τῷ τῆς μητρὸς ἑαυτὴν ἐπισφάξαι τάφῳ· εἶτα θεῶν, φασὶ, τὸ πάθος ἐλεησάντων, ἀνῆκεν ἐκ τοῦ αἵματος τὸ δένδρον ἡ γῆ, τὸν δὲ πατέρα γεγονότα ἰκτῖνον φεύγειν ἄποθέν φασι τὰς τῆς συμφορᾶς ὑπομνήσεις, καὶ οὐκ ἐπικαθῆσθαι τῷ δένδρῳ.

VI. Οἱ δὲ ὄρνεις οἱ μέμνονες γένος μὲν μελαντάτων Αἰθιόπων εἰσί· τὴν δὲ Αἰθιοπίαν καταλιπόντες, ὡς πρὸς γονὴν αὐτοῖς δι' ὑπερβολὴν θέρμης ἀχρείαν, καὶ οὐδὲ θέλοντες ἐν αὐτῇ ποιεῖν καλιὰς, τὰ γὰρ ᾠὰ εὐθὺς πάντως ὁ ἥλιος καταφλέγει, πρὸς τὸν βοῤῥᾶν καὶ τὴν Θρᾴκην ὁρμῶσιν· ἐς δὲ τὸν Ἑλλήσποντον ἀφικόμενοι καὶ τὴν Τροίαν, ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Μέμνονος ἀγωνίζονται πρὸς ἀλλήλους, καὶ τὸν ἀπὸ πτερύγων ἦχον ἀσπίδων ἄν τις ἀπεικάσειε κτύπους εἶναι. Εἶτα τῆς μάχης λήξαντες περὶ τὸν ῥόον τοῦ Αἰσήπου ἀπολούονται κονίζονταί τε ἐπὶ τῆς ψάμμου περιστρεφόμενοι, καὶ τῷ τάφῳ τοῦ Μέμνονος ἐφιζήσαντες ταῖς ἡλιακαῖς ἀκτῖσι ξηραίνουσι τὰς πτέρυγας· τήν τε ἐν αὐταῖς κόνιν σπείρουσιν ἐπὶ τῷ τοῦ Μέμνονος τάφῳ, δεικνύντες, οἶμαι, κἀντεῦθεν, ὡς ἐξ ἀνθρώπων μεταβληθέντες εἰς ὄρνεις οὔτε τῆς βασιλικῆς τιμῆς, οὔτε τῆς πολεμικῆς ὀλιγωροῦσι μελέτης.

fluxu genas madefacientis. Vestiuntur autem eis maxillæ et mentum tam frequentibus plumis, ut barbæ quandam speciem ad collum demissam repræsentent, et hæc eis inter omnes aves nota peculiaris est. Lapidibus vescuntur et pridem mortuorum animalium ossibus. Quod si deglutire possint, avide quod obtigerit ingerunt; majora vero unguibus apprehensa in sublime volantes per saxa dejiciunt toties, donec frangantur edendoque sint. Morbos hedera nigra sanant aut præveniunt.

III. Vultures cadaverum fœtore gaudent et tantopere aversantur unguenta, ut ne armenta quidem mortua, quorum carnes unguento illita fuerint, attingant.

IV. Accipitres quidam adeo ignavi et ad volandum pigri sunt, ut ab aliis nutriri malint et sero tandem venatum profecti ranas tantum aggrediantur. Alii alaudas et hirundines infestant; quamobrem cognatos Tereo eos dixeris. Oculorum hebetudini præ ceteris avibus ita obnoxii sunt, ut etiam curationem hujus ægritudinis in promtu habeant, lactucæ scilicet agrestis, quam medicinæ gratia rescindunt, liquorem lacteum.

V. Impudentissimi omnium milvi sunt, qui etiam ad hominum usque manus provolant. Justas igitur pœnas luunt, cum certo anni tempore magnum in pedibus dolorem patiuntur. Punicæ malo numquam eos insidere ferunt et ne aspectum quidem ejus sustinere. Fertur autem, si credere dignum est, virum quendam amissa uxore, ex qua filiam nomine Siden susceperat, libidinis affectu in filiam exarsisse. Illam vero ne a parente contaminaretur, super materno tumulo sese jugulasse, postea vero diis hunc casum miseratis, terram de sanguine arborem produxisse, et patrem mutatum in milvum calamitatis suæ monumenta refugere, nec insidere huic arbori.

VI. Memnones aves genus a nigerrimis Æthiopibus ducunt; sed Æthiopia relicta, ut quæ nimio calore feturam impediat, ne nidos quidem in ea struunt, (sol enim statim ova omnia combureret) et Aquilonem versus ac Thraciam feruntur. Cum autem ad Hellespontum et Trojam pervenerunt, super Memnonis sepulcro inter se tanta prœlia miscent, ut strepitus alarum scuta resonantia repræsentet. Deinde cum desitum est pugnari, circa fluvium Æsepum se lavant, et in arena se volutantes pulvere sparguntur, ac super Memnonis sepulcro alas ad solem siccant, collectumque pennis pulverem monumento inspergunt, vel hoc argumento, ni fallor, ex humana in avium formam se transiisse, et neque regium honorem, neque belli meditationem a se negligi declarantes.

VII. Ὑπὲρ δὲ τῶν κοράκων ἡμῖν ταῦτα ἰστέον, ὡς ἐκ πάντων τῶν ὀρνέων μόνοι τοῖς παισὶ ποτὸν οὐ χορηγοῦσι, ῥηγνυμένου τοῦ ἀνθερεῶνος εὐθὺς μετὰ τὴν μίξιν αὐτοῖς. Τιμώρημα τοῦτο παλαιᾶς τινος φασὶν ἁμαρτάδος· ὕδωρ γὰρ ἐνεγκεῖν κελευσθεὶς, ἡνίκα ἐν Τρίκκῃ τὸν Ἀσκληπιὸν ἔτικτε Κορωνὶς, τοῦ κελευσθέντος ὑπεριδὼν ἐλαγνεύετο, καὶ διὰ τοῦτο μῆνις Ἀπόλλωνος εἰς ὄρνιν αὐτὸν μέλανα τρέπει καὶ δίχα ποτοῦ τὰς ῥῖνας ποιεῖ αὔξάνεσθαι, κἀντεῦθεν εἶναι τοῖς νεοττοῖς λυπηρότατον. Καινόν γε μὴν καὶ τοῦτο ἐπὶ τῶν κοράκων ἐστίν· οὐ μίγνυνται πρίν τινα ταῖς θηλείαις ᾠδὴν ὥσπερ γαμήλια περικράξαι· αἱ δὲ πεισθεῖσαι οὕτω συνουσιάζουσι.

VIII. Ταῖς κορώναις οὐδὲ, κατὰ τὰ λοιπὰ πτηνὰ, τῶν ᾠῶν ῥαγέντων, ἔμπροσθεν ἐπὶ τὸ στόμα, ἀλλ' ἐξόπισθεν, πρῶτα προβάλλοντες τὰ σκέλη, προΐασιν οἱ νεοττοί.

IX. Τῶν ἐλάφων οἱ πέρδικες ἐρῶσιν ὑπερφυῶς, συννέμεσθαί τε αὐτοῖς, καὶ οὐδὲ ἀποφοιτᾷν που βούλονται, παρομαρτοῦσι δὲ καὶ συνθέουσι καὶ τοῖς νώτοις ἐπικαθήμενοι διαξαίνουσι τὰς τρίχας αὐτῶν, ὡς καὶ ἁλίσκεσθαι προσιόντας ἀσμένως, ἣν εἰκόνα ἐλάφου δείξειεν ἀγρευτής. Ὑπ' ἀφροδισίων δὲ ἀγωνίζονται πρὸς ἀλλήλους, καὶ πρὸς μὲν τὰς μίξεις αὐτοὺς παροτρύνει τὸ ἔαρ· νεμόμενοι δ' ἐν ταῖς ὕλαις ἀγεληδὸν, εἰ φανείη θήλεια, διΐστανται καὶ πολεμοῦσιν ἀλλήλοις, καὶ γίνεται τοῦ κεκρατηκότος ἡ θήλεια· ὁ δὲ ἀναβοᾷ, καὶ γέγηθεν, ὥσπερ χρυσὸν ἢ κόρην ἤ τι γέρας ἕτερον ἐκ πολέμου λαβὼν ἀριστεύς. Ἀλλ' οὐδὲ θάλπειν τὰ ᾠὰ ταῖς θηλείαις ἐπιτρέπουσιν καὶ ὑποκλέπτουσιν αὐτὰ πρὸς τὴν μίξιν σπεύδοντες· καί τοι κἀκεῖναι πολλάκις, ὡς ἀσελγεῖς, ὀλιγωροῦσι παιδοτροφίας. Καὶ δολερὸν τὸ γένος ἐστὶν, ὡς αὐτοὺς νεοττοὺς γινώσκειν, ὅπως ἄνδρα χρὴ προσιόντα ἐξαπατᾷν, φύλλοις ἢ κλάδοις ἤ τινι τῶν προστυχόντων καλυψαμένους· ὃ καὶ τοῖς ἁλιεῦσι ποιοῦσιν οἱ πολύποδες, αἷς ἂν προαιρήσωνται πέτραις ἀφομοιούμενοι.

X. Πλέον δὲ, ἤπερ φιλοῦσι τοὺς ἐλάφους οἱ πέρδικες, μισοῦσι τοὺς ὄνους οἱ αἴγινθοι, κἂν ἐπὶ φυτοῦ καλιᾶς οὔσης αἰγίνθου τρέφωνται νεοττοὶ, τῷ δένδρῳ πλησιάσας ὄνος ἀναιρεῖ πάντας αὐτοὺς καὶ ὀγκησάμενος τὴν κύουσαν αἴγινθον ἀμβλῶσαι ποιεῖ.

XI. Ὁ κόκκυξ δὲ, ὁ πρῶτος τῶν λοιπῶν πτηνῶν ἡμῖν τὸ ἔαρ ἀγγέλλων, αὐτὸς μὲν καλιὰν οὐ ποιεῖ, τὰ δὲ τῶν ἑτέρων ὀρνίθων ᾠὰ κατεσθίει καὶ ἐν ἀλλοτρίᾳ τεκὼν ἀφίσταται καλιᾷ, καὶ θάλπει μὲν ἕτερος δι' ἀγνοιαν τὰ τεχθέντα, μέχρις ἂν τὰ τῶν ᾠῶν ἴδῃ προκύψαντα, τῆς δὲ ἀπάτης αἰσθόμενος ἀπολείπει τε αὐτὰ καὶ ἑτέραν ποιεῖ καλιάν· ὁ δὲ κόκκυξ ἐλθὼν τροφὴν τότε τοῖς ἑαυτοῦ δίδωσι νεοττοῖς.

XII. Τοῖς δρυοκόλαψι καινόν τι παρὰ τῶν θεῶν δέδοται δῶρον· εἰ καλιάν τις αὐτῶν ἐπιφράξειε λίθοις ἢ ξύλοις, πόαν τινὰ πρὸς τοῦτο ἐγνωσμένην αὐτοῖς ἀνελόμενοι, καὶ τῷ τῆς καλιᾶς προσαγαγόντες στόματι,

VII. Corvi soli pullis suis potum non ministrant, gutture eis statim a coitu dehiscente, quod veteris cujusdam peccati culpa eis accidere fama est. Nam cum Coronis in Tricca Æsculapium pareret, Corax aquari jussus re neglecta alicubi se oblectabat; quamobrem iratus Apollo convertit eum in avem atram, et absque potu rostrum ei excrescere fecit, quæ res pullis est molestissima. Etiam hoc in eis insolens, quod corvi mares non coeunt cum feminis, priusquam cantu quodam ceu nuptiali et hymenæo eas demulserint; hæ vero mares ita conciliatæ admittunt.

VIII. Cornicum pulli ovis non ad caput ruptis, ut celerarum avium, sed retrorsum, pedibus primum prolatis, excluduntur.

IX. Perdices mirifice cervos amant et pasci cum eis gestiunt, nec usquam discedere volunt, sed comitantur et una currunt et dorsis insidentes pilos eorum vellicant, qua re etiam facile capiuntur ab aucupe, qui cervi imaginem eis ostenderit. Depugnant inter se propter venerem, ad quam tempore veris præcipue moventur, et cum gregatim per nemora pascentibus eis femina se offert, dissidium pugnamque cient; cedit autem femina victori. Ille protinus tanquam præclarus aliquis bellator, auro aut puella aut alio honorario munere donatus, exclamat. Ova feminis incubare non permittunt eaque ob novum veneris desiderium suffurantur, quanquam et ipsæ matres nonnunquam præ libidine negligant. In universum autem dolosæ sunt adeo, ut pulli quoque accedentem aucupem decipere calleant, frondibus aut ramis aut alia materia se occultantes: qui dolus etiam polyporum est, proximæ cujusque petræ colorem simulantium.

X. Perdices non tam cervos amant, ac ægiothi asinos oderunt, quorum pullos nidulo spinetis affixo hærentes accedens asinus deturbat, rudendoque ova ægithi per abortum abigit.

XI. Cuculus primus avium verni temporis nuncius est. Nidum non facit ipse, aliarum vero avium devoratis ovis et suis suppositis discedit. Foventur ea per alienam matrem, donec exclusis pullis fraus detegatur, qua cognita eos relinquit et alium nidum struit, et ita demum cuculus accedens pullos nutricatur.

XII. Picus martius singulare a natura beneficium habet. Si quis lapide aut ligno immisso ei foramen nidi obstruxerit, ille herbam sibi cognitam affert, eoque orificio opposito ni-

ἀνοίγουσί τε αὐτὴν καὶ πάντας ἀποκλείουσι τοὺς σφῆνας. Καὶ τὰς κλεῖς δὲ τῶν θυρῶν εὐμαρῶς ὁ τὴν πόαν ἐκείνην ἐπιστάμενος λύει.

dulum aperit omnesque cuneos removet. Hanc herbam qui norit, nullo negotio januarum etiam seras resolvet.

XIII. Αἶγε μὲν γλαῦκες ἐπὶ τῶν προβάτων δρῶσαι ταὐτὸν οὐδεμίαν φέρουσι βλάβην. Ἀλλ' ἐκεῖνο ἰστέον περὶ αὐτῶν, ὅτι τοὺς μύρμηκας ἀποχρούειν βουλόμεναι νεοττῶν, ἐν τῇ καλιᾷ καρδίαν ἔχουσι νυκτερίδος, ὡς τῶν μυρμήκων ἀπολείπειν καὶ τοὺς ἑαυτῶν φωλεοὺς αἱρουμένων, εἰ νυκτερίδος τις ἐν αὐτοῖς θείη καρδίαν.

XIII. [Noctuæ oves infestant et oderunt.] Cum formicas a suis pullis abigere cupiunt, vespertilionis cor in nido habent, tanquam formicis sua etiam latibula deserentibus, si quis cor vespertilionis imposuerit.

XIV. Ἰκτερός τις ἀπὸ τῆς χροιᾶς ὀνομάζεται, ὃν εἰ τῷ πάθει τούτῳ τις ἀνὴρ ἐχόμενος ἴδῃ, φευξεῖται πᾶσαν αὐτίκα νόσον.

XIV. Icterus avis quædam a colore nominatur, quam si quis hujus nominis morbo detentus inspexerit, mox integre a morbo liberabitur.

XV. Τὰ δὲ τῆς κίσσης πρὸς τὰς τῶν φωνῶν μιμήσεις πῶς ἄν τις εἴποι πλεονεκτήματα καὶ πόσα ἂν εἶναι ζῷα δόξειε; Φθεγγομένης ποτὲ κίσσης, μηκᾶσθαι ἔριφον ᾠήθην ἀκοῦσαι, καὶ ὡς τῆς μητρὸς χωρισθέντα παρὰ τὸ δένδρον ἐζήτουν, ἐφ' οὗ καθῆστο κίσσα βοῶσα· ἐμυκᾶτο εὐθὺς, καὶ μόσχον ᾠόμην· εἶτα ὡς πρόβατον ἐβληχᾶτο, καὶ τὸν τοῦ ποιμένος τέλος ἐμιμήσατο συριγμὸν, ᾧ μετὰ τὴν νομὴν ἐπὶ-ποτὸν ἄγει τὰ πρόβατα, ὥστε ὀψέ ποτε ἐπὶ τῶν κλάδων ἰδὼν μεθαλλομένην αὐτὴν, ἀπεθαύμασα τηλίκα μέχρι καὶ τῶν ὀρνέων εἶναι τὰ θεῖα δωρήματα.

XV. Picæ in vocis imitatione singularem naturam, et quam diversa animalia repræsentet, quis facile dixerit? Ego aliquando garrientem picam audiens hœdi vocem arbitrabar, qui a matre separatus juxta arborem eam requireret, cui pica clamans insidebat. Et iterum edito mugitu vitulum referebat, deinde ovis instar balabat, postremo fistulam sive sibilum pastoris imitabatur, quo ille post pascua oves ad potum ducit. Vix vero tandem pica per ramos saliente conspecta, miratus sum tanta cum in ceteris rebus tum in avibus divinæ largitatis dona splendere.

XVI. Τοὺς ψιττακοὺς δὲ, οὓς οὐκ ἐν ξυλίνοις κλωβοῖς, ἀλλ' ἐν σιδηροῖς φρουρεῖν ἀναγκαῖον, μέχρι πρὸς τῆς ἡμετέρης γλώσσης ὡδήγησε τὰς μιμήσεις ἡ φύσις.

XVI. Psittacos non in ligneis, sed ferreis caveis servare oportet; eos natura voces etiam humanas imitari docuit.

XVII. Καὶ ταῖς ἀηδόσι θαυμαστήν τινα ᾠδῆς δέδωκεν ἁρμονίαν, αἳ καὶ τοὺς νεοττοὺς ᾠδαῖς μᾶλλον ἢ τροφαῖς ἄλλως ἐκτρέφουσιν. Γνησίους μὲν τοὺς εὐφθόγγους ἡγούμεναι θεραπείας ἀξιοῦσι παντοίας, ἀποκτιννύουσι δὲ τοὺς ἀφθόγγους, ὡς οὐκ ἀξίαν γενεὰν τῶν Ἀττικῶν ἀηδόνων. Τὸν δὲ καὶ τῆς ἐλευθερίας αὐτοῖς ἔρωτα τοσοῦτον ἐντιθεῖσιν, ὡς εἰ ληφθεῖεν, μήτε ᾄδειν ἐθέλειν, καὶ τὴν γλῶσσαν ἀποτέμνειν εὐθύς.

XVII. Dedit et lusciniis natura miram concentus suavitatem. Hæ pullos suos ad cantum potius quam alimentis temere educant, et quorum putaverint esse genuinos cantus, illos omni diligentia curant, mutos autem occidunt, tanquam indignam Atticis lusciniis sobolem. Quin etiam libertatis amorem tantum pullis suis instillant, ut si capiantur, cantum omnino recusent et elingues fiant.

XVIII. Συνήθεις μάλιστα καὶ ὁμότροφοι τοῖς ἀνθρώποις αἱ χελιδόνες εἰσὶν, εἰς μὲν ὄρνιθας ληφθεῖσαι, ἡνίκα ἦν ἀνὴρ ἔτι ὁ Θρᾷξ Τηρεύς· ὡς δὲ μεταβαλόντα κἀκεῖνον εἶδον εἰς ὄρνιν, τὰ πτηνὰ ἔφυγον πρὸς τὰς τῶν ἀνθρώπων οἰκήσεις. Ἀλλ' οὐδὲ τὸν βορρᾶν, οὐδὲ τῶν ἐκ τῆς Θράκης ἀνέμων στέργουσι τὴν πνοὴν, καὶ τὰς καλιὰς ἐκ τῶν τοιούτων πνευμάτων οἰκοδομοῦσιν ἀπεστραμμένας. Τοὺς νεοττοὺς δὲ τρέφουσιν οὕτως ἐν τάξει, ὥστε εἰ δεξάμενός τις τὴν τροφὴν μεταβαίη τὸν τόπον, οὐκ ἂν δοῖεν αὖθις, πρὶν ἀναδράμῃ. Εἰ δὲ μήν τις αὐτῶν τὰ τέκνα ἀποτυφλώσειε, τὴν χελιδονίαν βοτάνην κατατέμνουσαι τῷ στόματι καὶ τὸν ἐξ αὐτῆς χυλὸν ἐπιβάλλουσαι τοῖς ὄμμασι τῆς πηρώσεως ἀπωθοῦνται τὴν βλάβην.

XVIII. Hirundines hominibus maxime familiares et contubernales sunt. In aves mutatæ sunt, cum vir adhuc esset Thracius ille Tereus; postquam vero et illum mutatum viderunt in avem, relicto omni avium consortio ad hominum domicilia confugerunt. Quin etiam neque Boream, neque ventorum, qui e Thracia spirant, flatus amant, et nidos inde aversos collocant. Pullos suos hoc ordine pascunt, ut illi, qui cibo accepto locum mutaverit, nihil amplius largiantur, donec ad pristinum suum locum redierit. Si quis earum pullos excæcaverit, hirundinariæ herbæ rostro demorsæ liquorem oculis infundunt et noxam cæcitatis amoliuntur.

XIX. Πολυβορώτατον ὄρνεον ἡ σελευκὶς καὶ μετὰ πλείστης εὐχῆς ἀφικνούμενον τοῖς ἀγροίκοις, ἢν τοῖς καρποῖς ἀκρίδων ἐγγένηται πλῆθος· ὅτι τὰς μὲν φάγουσι, τὰς δὲ καὶ μόνῃ σκιᾷ ἀναιροῦσιν. Ἐκκρίνουσιν ἃς ἂν καταφάγωσι ῥᾳδίως αὐτίκα, καὶ πορθουμένοις ἀνδράσι ξενικὴν ἄν τις εἴποι συμμαχίαν ἐληλυθέναι.

XIX. Voracissima avis est seleucis et agricolis maxime exoptata, cum fruges locustis infestantur. Has enim partim devorant, partim vel umbra sua enecant. Ingestas nullo negotio per alvum excernunt. Adventum sane ipsarum peregrinorum militum subsidio recte comparaverit aliquis,

Ἀλλ' εἰ τῆς χάριτός τις τοὺς ὄρνεις ἀποστερήσειε, διαφθείρουσιν αὗται τὸν σωθέντα καρπόν· κἂν ἀποκτείνῃ τις σελευκίδα φρενοβλαβής, οὐκέτ' ἄν, ὑπ' ἀκρίδων τῶν καρπῶν κειρομένων, εἰς τὴν χώραν ἐκείνῳ ἔλθοιεν βοηθοί.

XX. Ταῖς φαρμακίσι γυναιξὶ προσφιλεῖς ἴυγγες· τροφῆς δὲ ὧδε μεταλαμβάνουσι. Τὰς μακρὰς γλώσσας, ὥσπερ οἱ ἁλιεῖς ὁρμιάν, ἐκτείνασαι καὶ εἰς ἀτραπόν τινα ἐμβαλοῦσαι, μύρμηκας ὡς ἐπὶ βρῶσιν σπεύδοντας ὑποδέχονται ἀκριβῶς, εἶτα τὴν γλῶσσαν κατὰ μικρὸν ἕλκουσαι τοὺς ἁλόντας ἐσθίουσι.

XXI. Σωφρονοῦσιν ὑπὲρ πᾶν ὄρνεον αἱ τρυγόνες, καὶ συνουσίας δὲ ἀρχὴν ποιεῖται τὸ φίλημα· καὶ πρεσβυτέρα μὲν οὐκ ἂν ἀνέχοιτο, πρὸ τῆς τῶν χειλέων συμβολῆς, μίξεως· αἱ δὲ νέαι πολλάκις πρὸς τὴν συνουσίαν καὶ δίχα τῶν φιλημάτων ὁρμῶσιν. Εἰ δὲ μὴ παρείη ἄῤῥην, παρὰ τὸν κοινὸν τῶν ὀρνέων νόμον ἐπιβαίνουσιν ἀλλήλαις αἱ θήλειαι καὶ ᾠὰ τίκτουσιν, οὐ δὲ πρὸς νεοττῶν γονὴν ἐπιτήδεια.

XXII. Καὶ τὰς κατοικιδίους ὄρνιθας ἴσμεν ἀλεκτρυόνων χωρὶς καὶ ἐν ταῖς χερσὶ τῶν γυναικῶν θερμαινομένας τίκτειν ᾠά. Πρὸς εὐτοχίαν δὲ αὐταῖς, ἣν ὠδινῶνται, χρήσιμον ἐκ τῆς γῆς τῷ στόματι κάρφος λαβεῖν, καὶ ἐπιτιθέναι τοῖς νώτοις. Ὑπὲρ δὲ πάντα τὰ πτηνὰ τοὺς ἀλεκτρυόνας πολλαῖς ἴσμεν χαίροντας μάχαις καὶ συνουσίαις. Φωτὶ δὲ μάλιστα χαίρουσι καὶ προαγγέλλουσι τὴν ἡμέραν ὡς ἡλίῳ κεχαρισμένοι, καὶ τὰς τῶν γαμετῶν ὠδῖνας παρηγοροῦσι τῇ κοινωνίᾳ τῶν πόνων, ὥστε ἠρεμαῖόν τε καὶ λεπτὸν ᾄδειν εἰς παραμυθίαν αὐταῖς.

XXIII. Πρὸ δὲ τῶν λοιπῶν πάντων ὀρνίθων, ἔτι χειμῶνος ὄντος, ὁ κόσσυφος ἀποτίκτει, καὶ χαίρει μύρτοις καὶ δάφναις, κυπαρίσσων ἄλσεσι καὶ ταῖς εὐθαλέσι λεύκαις, πεύκαις τε καὶ πλατάνοις καὶ ταῖς διπλόθριξι πίτυσι, καὶ κισσοῖς. Δύο δέ ἐστι γένη κοσσύφων· καὶ οἱ μὲν πάντη μέλανες, οἱ δὲ κηρῷ τὰ χείλη προσεοικότες, καὶ τῶν ἑτέρων μᾶλλον πρὸς τὰς ᾠδὰς ἐπιτήδειοι.

XXIV. Τὸ κάλλος δὲ ὁ ταὼς τὸ οἰκεῖον τεθαύμακεν, καὶ εἰ καλόν τις αὐτὸν ὀνομάσειεν, εὐθὺς τῶν πτερῶν τὰ ἄνθη μεμιγμένα χρυσῷ ὥσπερ τινὰ λειμῶνα δείκνυσιν ἀναστήσας, περιάγων εἰς κύκλον αὐτὰ διατεταγμένοις ὄμμασιν· τὰ δὲ κατὰ τῆς οὐρᾶς λάμπουσιν ὥσπερ ἀστέρες. Καὶ εἰ κατιδών τις ἐπαινέσειεν ἐπὶ τῷ κάλλει, αὐτίκα φιλοτιμηθήσεται· σκώψαντος δέ τινος, τὴν οὐρὰν ἀποκρύψει μισῶν ὥσπερ τὸν φιλολοίδορον. Φρουρὸς οὗτος ἦν τῆς Ἰοῦς, ἡνίκα Ἥρα ἐπὶ αὐτῇ ἐχαλέπαινεν· Ἑρμῆς δὲ ἀνεῖλεν αὐτόν, καὶ τελευτήσαντος, ἀνῆκεν ἡ γῆ ὄρνιν τῶν ὀφθαλμῶν ἔχοντα τὰ σημεῖα τὰ πρόσθεν.

XXV. Ἔστι δὲ καὶ πορφυρίων ἀπὸ τῆς χροιᾶς καλούμενον ὄρνεον· ἐρυθρὸν αὐτῷ τὸ ῥάμφος ἐστί, καὶ κατὰ κεφαλῆς ἔχει ὥσπερ τινὰ πῖλον, ὁποίους οἱ τοξόται Περσικοὶ φοροῦσι· τοῖς κατοικιδίοις ὄρνισιν ἴσος εἰς μέ-

Nisi tamen gratitudinis aliquod specimen in ipsas mutuo referatur, conservatas á se fruges populantur. Jam si quis mentis parum compos seleucidem interfecerit, reliquæ ad defendendas a locustarum injuria fruges in regionem non revertuntur.

XX. Jynges a mulieribus ad veneficia quæruntur. Cibum vero hoc modo capiunt. Linguas prælongas, ut piscatores lineas extendunt, qua formicæ transeunt. Accelerant illa tanquam ad escam, et ubi jam plures insederint, paulatim jynges lingua refracta captas devorant.

XXI. Turtures præ ceteris avibus castæ sunt et pudicæ. Oscula, antequam procreandæ soboli indulgeant, permiscent, idque inter eas, quæ provectiores ætate sunt, perpetuum est : juniores non raro absque osculis id faciunt. Quodsi mas desit, feminæ præter communem avium legem se invicem conscendunt, et ova, sed infecunda, progenerant.

XXII. Novimus altiles gallinas sine maris opera, mulierum tantum manibus confotas, ova peperisse. Facilius pariunt, si festucam e terra ore apprehensam dorso imposuerint. Galli præ omnibus avibus pugnaces et libidinosi sunt. Luce inprimis gaudent, diemque quasi solis præsentia læti annunciant. Partus conjugum levare et dolores participatione solari videntur, dum placida et exili voce eis accinunt.

XXIII. Merulæ prius quam reliquæ aves ante exactam hiemem fetificant. Myrtis, lauris et cupresso consitis nemoribus gaudet, et læta populo, picea pinuque frondosa, denique hedera se oblectant. Duo earum genera sunt, quarum alterum undequaque nigrum (fuscum,) alterum rostro cereo, idemque magis canorum.

XXIV. Pavo suam ipse miratur pulchritudinem; et si quis eum formosum appellaverit, mox floridas auricomasque pennas expandit et veluti pratum floribus refertum erigens ostentat et oculis ipse lustrans in orbem circumducit. Adeo cauda ei tanquam stellata nitet, ac si quis eum laudaverit de pulchritudine, ambitiosius se geret : si vero reprehenderit, cauda recondita quasi calumniatorem odio sibi esse testabitur. Pavo quondam Argus erat, qui conversam Io in vaccam Junonis ira custodiebat, a Mercurio demum interfectus : ex cujus cadavere tellus avem protulit, in qua etiamnum signa centum, quos habuit, oculorum apparent.

XXV. Porphyrio, cui a colore nomen, rostrum habet rubicundum et in capite veluti cristam, qualem faciunt et gestant sagittiferi Persæ, par magnitudine gallinis altilibus, sed crura ei longiora. In hominum conspectu nun-

γεθος, πλὴν ὅτι χρῆται σκέλεσι μακροτέροις. Οὗτος οὐκ ἄν ποτε εἰς μίξιν ἔλθοι, ὁρῶντος καὶ παρόντος ἀνδρός· φύσει δὲ σώφρων ἐστὶ, ὡς μηδὲ ὁρᾷν ἄνδρα θέλειν ἑαυτοῦ γαμετῇ συνόντα· εἰ δὲ μοιχείας αἴσθοιτο, ἀθυμεῖ τοσοῦτον, ὡς διαφθείρεσθαι.

XXVI. Οἱ δὲ ὄρτυγες, ἂν τὰς προτέρας νομὰς ἀπολιμπάνωσιν, συνίπτανταί τε ἀλλήλοις καὶ μιᾷ τὴν θάλασσαν ὁρμῇ παραμείβουσι, πτηνῶν ὄντες ὀξύτατοι, καὶ δειλοὶ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε φρίττειν τοῦ πελάγους τὴν ὄψιν καὶ τὰ βλέφαρα ἐπιμύειν, καὶ τοῖς ἱστίοις πολλάκις τῶν νεῶν περιῤῥήγνυσθαι καὶ τοῦτον παρὰ τῶν ναυτῶν θηρᾶσθαι τὸν τρόπον. Ὡς δ' ἂν εἰδεῖεν, πότερον διεληλύθασιν, ἢ οὔπω, τὸ πέλαγος, πείρας αὐτοῖς τοιόσδε τρόπος ἐξεύρηται. Τρεῖς ἕκαστος λίθους βραχεῖς ἐπὶ τοῦ στόματος φέρει, καθ' ἕνα τε ἀφίησιν, ἀκροώμενος πότερον ἢ εἰς ὕδωρ ἐμπέπτωκεν, καὶ δεῖ πτήσεως μακροτέρας, ἢ ἐπὶ τῆς γῆς ἐνήνεκται, καὶ καιρὸς ἥκει ἀναπαύσεως.

XXVII. Μεθίστανται δὲ ὀρνίθων γένη πολλὰ, ὥστε αὐτῶν τῆς τε ἐκδημίας καὶ τῆς ὁδοιπορίας μέτρα γίνεσθαι, πλὴν μόνον τῶν πελαργῶν, ὑπὲρ ὧν οὐκ ἄν τις ἀκριβῶς εἰδὼς εἴποι, πόθεν ἥκουσιν ἢ τοὔμπαλιν ἀπιᾶσιν. Οἱ μὲν ἐκ Λυκίας αὐτοὺς, οἱ δὲ ἐξ Αἰθιοπίας ἔρχεσθαί φασιν, ὅθεν τὸ μυρίον ὕδωρ τοῦ Νείλου τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ ποιεῖ καρποὺς πλατυνόμενον. Θαυμαστοὶ δὲ καὶ ἀγχίνοοί εἰσι, ἥν τε φυλάξασθαι βλάβην, ἥν τε ἐκτίσαι δέῃ χάριν εὐεργεσίας. Καί τι περὶ αὐτῶν τοιόνδε ἀκήκοα. Λίθῳ τις σκέλος ἔκλασε πελαργοῦ· ὁ δὲ ἀπὸ τῆς αὐτοῦ πλάγιος ἔπεσε καλιᾶς. Εἶτα γυναῖκες αὐτὸν σκάζοντα θεασάμεναι, ἰάσαντο λαβοῦσαι· καὶ βαδίζων ἤδη νικηθέντος τοῦ πάθους σὺν τοῖς λοιποῖς ἀπέστη, καὶ πάλιν ἐπιόντος ἔαρος εἰς τὴν αὐτὴν ὥρμησεν οἰκίαν, καὶ ἐγνώσθη μὲν ἀπὸ τῶν τῆς χωλείας σημείων, ἦσε δὲ τὰς γυναῖκας, ὅτι παρ' αὐτὰς ἧκεν ἀσμένως. Τοῖς μακροῖς δὲ χείλεσιν ἐκεῖνος λίθον τῶν τιμίων περικαλλέστατον πρὸς τοῖς ποσὶν ἤμεσε γυναικῶν· αἱ δὲ ἔγνωσαν, ὡς εἰς χάριτος ἀμοιβὴν καὶ ἀνδρῶν πολλάκις εἰσὶν οἱ πελαργοὶ προθυμότεροι. Ἐν Ἰταλίᾳ δέ τι λέγεται συμβῆναι τοιοῦτον. Νεοττούς τινῶν πελαργῶν ὄφις ἀπὸ τῆς γῆς κατήσθιεν ἀνερπύζων, καὶ εἰς τὸ ἕτερον πάλιν ἔτος τὸν ἕτερον τοῖς αὐτοῖς διέφθειρε τόκον. Οἱ δὲ στειλάμενοι πρὸς τὴν ξένην καὶ τρίτῳ ἥκοντες καινόν τινα ὄρνιν οὐκ ὀφθέντα πρότερον ἐπηγάγοντο, βραχύτερον μὲν αὐτῶν, ῥάμφος δὲ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ὀξὺ καὶ μέγιστον ὥς τι προβαλλόμενον ξίφος. Πῶς ἄρα τῶν νεοττῶν αὐτῶν τὴν δυσποτμίαν ἀγγείλαντες, πεῖσαι δὲ πρὸς τὴν ἐπικουρίαν ἐλθεῖν πείσαντες ἐπαγγελίαις ἢ λόγοις; εἰ μὴ ἄρα τις ἄγνωστα ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους φθέγγεσθαι λέγοι τούς τε ὄρνεις καὶ τὰ θηρία. Ὁ δὲ, τέκνων μὲν οὐκ ὄντων ἔτι τοῖς πελαργοῖς, ἐπὶ τὰς αὐτὰς νομείας ἧκε τοῖς κεκληκόσι· νεοττεύσαντας δὲ ἀφίστασθαι μὲν πόῤῥω καὶ τροφὰς κομίζειν ἔδει τοῖς τε νεοττοῖς καὶ τῷ φύλακι, τὸν δὲ ἐπὶ τῆς καλιᾶς μένειν ἐπιόντα τὸν ὄφιν. Καὶ μικρὸν ὕστερον ἐκ τοῦ φωλεοῦ

quam conjugi suæ miscetur : natura enim adeo castus est, ut ne maritum quidem uxori concumbentem sustineat, et si adulterium deprehenderit, nimio dolore contabescat.

XXVI. Coturnices pascuis prioribus relictis gregatim volitant, et maris spatium volatu non intermisso ceu avium celerrimæ superant, tam timidæ interim, ut maris aspectum exhorreant et oculis conniveant, unde aliquando velis illisæ navium a nautis capiuntur. Ut autem intelligant, an superatum jam ipsis mare sit necne, singulæ ternos ore lapillos ferunt, quorum singulos per intervalla demittunt, et diligenter observant, utrum in mare lapillus quisque deciderit, ulteriusque volandum sit, an in terram, et tempus jam adsit quiescendi.

XXVII. Avium multa genera locum ita mutant, ut certum sit, unde et quo se recipiant; ciconiæ vero unde veniant, quo revertantur, non satis constat. Quidam ex Lycia volare ajunt, alii ex Æthiopia, quo loco inchoata Nili exundatione fecundatur Ægyptus. Mirabilis omnino et solertis ingenii sunt, sive injuria cavenda, sive gratitudinis edendum aliquod signum fuerit. Nam et hoc accidisse ferunt. Cum quidam ciconiæ crus lapide confregisset, eaque in nidum transversa, ut poterat, se reciperet, a mulieribus, quæ claudicantem viderant, restituta est et cum ceteris avolavit. Sequentis deinde anni vere cum rediisset ad eundem locum, agnoscebatur autem ex claudicationis signo, et mulieres conspectu, ceu quæ libenter apud ipsas diverteteret, exhilarasset, mox e rostro oblongo egregiam et pretiosam gemmam ad pedes mulierum evomuit, quod quidem illæ gratitudinis ergo fieri intellexerunt. In Italia, ut fertur, cum serpens quidam ad nidum prorepens ciconiarum pullos devorasset et alteram sequentis anni feturam similiter perdidisset, ciconiæ tertio demum anno reversæ novam quandam avem et prius non visam, quæ brevior quidem ciconiis erat, sed rostrum magnum et acutum ensis instar e capite exerebat, secum adduxere, indicata nimirum ei fetus calamitate sui, sive pollicitationibus ullis sive verbis, ut opem ferret, incitatam. Nam utrum aves et animantes alii suum inter se colloquium nobis ignotum misceant, in dubium vocari potest. Avis hæc nondum obsoluto ciconiarum fetu, ad pascua eas sequebatur; pullis vero jam exclusis, cum parentes ad comparandum pullis avique custodi victum longius avolarent, ipsa nidum non deseruit, ut serpenti obsisteret. Serpens igitur paulo post progressus e latibulo

προελθὼν ἀνεσόβει τοὺς νεοττοὺς, ὧν ὁ σύμμαχος προεστήκει, καὶ παίει δὴ τῷ ῥάμφει τὸν ὄφιν· ὁ δὲ οὐχ ὑπείξας, ἀλλὰ καὶ τὸν ὁλκὸν ἀναστήσας πρός τε τὴν οὐρὰν ἐρεισάμενος ἀντετάττετο, καὶ πληγὴν πάλιν δεξάμενος, εἶτα ἀντιταχθεὶς ταῖς σπείραις περιβαλεῖν τὸν ὄρνιν ἐπείγετο, μάτην πλείστοις χρώμενος ἑλιγμοῖς. Ὁ γὰρ ὄρνις ὑπέφευγε ῥᾳδίως τοῖς πτεροῖς κουφιζόμενος· καὶ τοὺς νεοττοὺς ὁ μὲν ἀνελεῖν ἔσπευδεν, ὁ δὲ σῶσαι, μέχρι πρὸς τὸ τῶν τραυμάτων πλῆθος ὁ ὄφις ἀπειπὼν διεφθάρη, δακὼν γε μὲν τὸν ὄρνιν ἐν τῇ συμπλοκῇ καὶ τὸν ἰὸν αὐτῷ τῶν ὀδόντων ἐγχέας, ὡς καὶ τὰ πτερὰ αὐτοῦ πάντα διαῤῥεῦσαι. Τοῦ καιροῦ δὲ τῆς ἀναστροφῆς ἥκοντος, οἱ μὲν λοιποὶ πάντες ἀφίπταντο πελαργοί· οἷς δὲ πρὸς τὸν σεσωκότα τοὺς νεοττοὺς ἔμελεν ἀμοιβῆς, σὺν αὐτοῖς ἔμενον τοῖς νεοττοῖς, μέχρις ἐκείνῳ νέα περιφῦναι πτερὰ, καὶ συναπελθεῖν ὑπῆρξεν αὐτοῖς.

XXVIII. Ἀκήκοα δὲ παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς ὡς ὄρνις εἴη γονῆς ἄτερ, φοῖνιξ τοὔνομα· καὶ μίξεων χωρὶς ὑφεστάναι, καὶ βιοῦν φασιν ἐπὶ πλεῖστον καὶ μετὰ πάσης ἀφοβίας αὐτὸν, ὡς οὔτε τόξοις, οὔτε λίθοις, ἢ καλάμοις, ἢ πάγαις τῶν ἀνδρῶν τι πρὸς αὐτὸν ποιεῖν πειρωμένων. Ὁ δὲ θάνατος αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν ποιεῖται τῆς ζωῆς· ἣν γάρ ποτε γηράσκων πρὸς τὰς πτήσεις ἑαυτὸν ἴδοι νωθέστερον ἢ τὰς αὐγὰς τῶν ὀμμάτων ἐλαττουμένας, ἐφ' ὑψηλῆς πέτρας κάρφη συλλέξας, πυράν τινα τῆς τελευτῆς, ἢ καλιὰν συντίθησι τῆς ζωῆς, ἣν, ἐν μέσῳ καθημένου τοῦ φοίνικος, ἡ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐκφλέγει θερμότης· οὕτως δὲ διαφθαρέντος αὐτοῦ, νέος ἐκ τῆς τέφρας αὖθις ἕτερος γίνεται φοῖνιξ καὶ τοῖς πατρῴοις ἔθεσι χρῆται, ὥστε ὑπὸ τῆς ἡλιακῆς μόνον αὐγῆς, πατρός τε καὶ μητρὸς χωρὶς, τὸν ὄρνιν γίνεσθαι τοῦτον.

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Λεκτέον δὲ καὶ περὶ τῶν ἀμφιβίων ὀρνίθων, ὅσαι τῇ θαλάσσῃ χαίρουσι καὶ ταῖς ἀκταῖς ἐφιζάνουσι καὶ πρὸς τοῖς αἰγιαλοῖς ποιοῦνται τὰς καλιὰς, ὧν ἐστι γένη πλείω καὶ ποικίλα· οὐ γὰρ ἐλάττους τρέφει τῆς γῆς ὄρνιθας ἡ θάλασσα. Οὐ μὴν μία φύσις τούτοις τε καὶ χερσαίοις ἐστίν· ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐπὶ ταῖς σαρξὶν ἀραιότερα κεῖνται πτερὰ καὶ πρὸς τὴν ταχεῖαν χρήσιμα πτῆσιν· πυκνὰ δὲ καὶ οὐδαμῶς πεφυκότα βρέχεσθαι ἐπισκέπει τοὺς ἀμφιβίους, ὥστε νήχεσθαι αὐτοῖς ἀδιαβρόχοις ἐξεῖναι. Καὶ πόρους ἔχουσιν ἐπὶ τῶν στομάτων πλατεῖς, δι' ὧν τὸν ληφθέντα ἰχθὺν παραπέμπουσιν εἰς τὴν γαστέρα εὐκόλως. Ἀλλὰ καὶ στεγανοὶ τοῖς πλείστοις πόδες εἰσὶν, οἷς ἐφ' ὑδάτων οἷα κώπαις χρώμενοι νήχονται. Καὶ φύσις μὲν αὐτοῖς ἥδε κοινή· δυνάμει δὲ ὑπερβάλλουσι τοὺς λοιποὺς οἱ ἁλιαίετοι, τὸ μὲν εἶδος τοῖς χερσαίοις ἀετοῖς ἐοικότες, βορᾷ δὲ χρώμενοι θαλαττία, καὶ τοὺς ἰχθῦς μάλιστα θηρῶντες ἐκείνους, οἳ πλεῖν δοκοῦσιν ἐπὶ ἄκρων τῶν ὑδάτων νηχόμενοι, ὥστε καὶ μέρος αὐτοῖς ἐκφανὲς εἶναι τοῦ σώματος. Οὐ μὴν ἀεὶ

pullos aggreditur, et licet ab ave custode rostro impeteretur, non statim recessit, sed erectus corpore caudæque innitens se opponebat, et secundo jam ictus spiris involvere custodem frustra moliebatur, utcunque plurimis se flexibus insinuaret. Nam facile evadebat avis in sublime se recipiens. Sic dum ille perdere, hæc servare pullos annituntur, plurimis tandem ille vulneribus confossus jacuit, at non impune. Avem enim in conflictu dentibus venenatis adeo læsit, ut omnes ei pennæ defluerent. Cum vero revertendi tempus appetiisset, ac reliquæ ciconiæ jam avolassent, parentes cum pullis servatis, ut beneficii memores se declararent, tantisper mansere, donec novis ei pennis renatis simul avolarent.

XXVIII. Phœnici apud Indos, ut perhibent, longissima et secura vita contigit, cum nullis hominum insidiis petatur, non sagittis, non lapidibus, non calamis, non denique laqueis. Mors ei initium vitæ. Nam ubi jam per ætatem ad volatum debiliorem se aut aciem oculorum obtusam senserit, collectis in excelsa rupe cremiis et festucis rogum sibi mortalem, vitalem autem novæ proli nidum construit, qui a solaribus radiis, insidente ave, incensus conflagrat. Sic illa consumta, altera nova phœnix e cinere surgit et pro more patris iisdem in locis vitam degit. Res mira sine genitore, sine genetrice, solo splendore Phœbeo avem hanc procreari.

LIBER SECUNDUS.

Dicendum etiam de avibus, quas amphibias vocant, quæ mari gaudent littoribusque immorantur atque in oris maritimis nidos construunt. Plura earum sunt genera eaque varia. Neque enim mare pauciores quam tellus aves alit; at natura non eadem aquaticis, quæ terrestribus est. His enim corpus rarioribus tegitur pennis, quibus celerius volent; aquaticæ vero plumas crebriores et spissiores, quæ non temere madefiant, habent, adeo ut siccis eis usquequaque volare liceat. Meatus rostri diductiores quoque habent, quo piscem arreptum nullo negotio in ventrem demittant. Palmipedes sunt adeoque pedibus remorum instar in aquis utuntur. Hæc quidem universis communia sunt. Robore vero inter reliquas aquaticas aves aquila marina præstantissima est; specie quidem terrestribus non dissimilis, sed e mari victitat, et piscium præda, illorum maxime, qui sublimius et in superficie aquæ natant, ita ut corporis ipso-

χρηστὸν τὸ τῆς ἄγρας τέλος ἐστί· τοῖς γὰρ μείζοσιν ἰχθύσι πολλάκις τὰς καμπύλας τῶν ὀνύχων ἐπιβάλλοντές ἀκμάς, πρὸς μὲν τὸν ἀέρα αὐτοὺς οὐκ ἰσχύουσιν ὡς βαρεῖς ἀνασπᾶσαι, κατερχόμενοι δὲ αὐτοὶ διαφθείρονται θᾶττον ἢ διαφθείρουσι, πρὸς τὸν τῆς θαλάσσης πυθμένα τῆς ὀδύνης τοὺς ἰχθῦς ἐπαγούσης, τῶν δὲ οὐκ ἰσχυόντων διαπαρέντας ἅπαξ ὑπεκλῦσαι τοὺς ὄνυχας. Τούτους φασὶ νόθους παῖδας ἀετῶν εἶναι χερσαίων, καὶ τῶν πατρῴων καλιῶν διὰ τοῦτο ἐξεληλάσθαι, εἶτα ὑπό τισι τραφέντας ἄλλοις ὀρνέοις, τὰς ἐπὶ τῆς γῆς ἐκκλίνειν διατριβὰς καὶ τοῖς πελάγεσιν ὑπερχαίρειν. Οἱ γοῦν ἁλιεῖς αὐτοὺς ὡς εὐχτήν τινα καὶ αἴσιον ὄψιν ἀσπάζονται.

II. Ἄλλος δέ τις ὄρνις ἐστίν, ὡς οἱ τῶν λάρων ἐλάσσονες, ἰσχυρὸς δὲ καὶ τὴν χροιὰν λευκὸς καὶ τοῖς τὰς φάσσας ἀναιροῦσιν ἱέραξι προσόμοιος, ὃς ὀνομάζεται καταῤῥάκτης· τῶν νηχομένων γάρ τινας τηρήσας ἰχθύων, ὁρᾷ δὲ καὶ μέχρι τοῦ τῆς θαλάσσης βυθοῦ, πρὸς ὕψος ἑαυτὸν αἴρει, καὶ τὰ πτερὰ πάντα συστείλας εἰς τὸν πόντον, οἷα πίπτων, οἴσεται, διατεμὼν τὸν ἀέρα, παντὸς ἂν εἴποις βέλους ὀξύτερον, καὶ καταδύεται μέχρι ὀργυιᾶς ἢ καὶ πλέον, ἔσθ' ὅτε συλλαβὼν τὸν ἰχθὺν ἀνασπᾷ καὶ ἀνιπτάμενος ἔτι πάλλοντα κατεσθίει. Τοῖς σκοπέλοις δὲ καὶ τοῖς αἰγιαλοῖς ἐφιζάνει καὶ ταῖς χοιράσι πέτραις, αἳ μικρὸν ὑπερκύπτουσι τῆς θαλάσσης, καὶ πρὸς τὸν ποτὸν οὐ κατὰ τοὺς ἄλλους ὄρνεις χρῆται ποταμοῖς ἢ πηγαῖς, ἀλλ' ὕδατι θαλασσίῳ· καὶ βρύα ἐπὶ τῶν πετρῶν τοῖς ᾠοῖς ἐπιστρώννυσιν, οὔτε θάλπων καὶ τοῖς ἀνέμοις αὐτὰ διὰ παντὸς ἐπιτρέπων. Καὶ ἐπὶ τοῖς ᾠοῖς τοιόνδε τι δρῶσιν οἱ καταῤῥάκται· οἱ μὲν ἄρσενες καταλαβόντες, οἷς ἔνεστιν ἄρσεν, αἱ θήλειαι δὲ ὁμοίως τὰ θήλεα, καὶ τοῖς ποσὶν ἐπισφίγξαντες πρὸς τὸν ἀέρα ἀνίπτανται καὶ κατὰ πελάγους φέρεσθαι ἀφιᾶσιν, εἶτα πρὸς τὸ ὕδωρ ἑπόμενοι θᾶττον ἁρπάζουσι τοῦ πελάγους αὐτά, συνεχῶς τοῦτο ἔν τισι ποιοῦντες ἡμέραις. Οὕτως ἡ φορὰ θερμήνασα τῶν ᾠῶν προφέρει τοὺς νεοττούς· οἱ δὲ τὸ φῶς ἰδόντες εὐθὺς ἐπὶ τῶν καλιῶν οὐκ ἀνέχονται διατρίβειν, ἀλλὰ τῇ τῶν τεκόντων ἕπεσθαι πτήσει φιλονεικοῦσιν· εἶτα οἱ γονεῖς ὑπολαβόντες αὐτοὺς ἀφιᾶσι πάλιν εἰς τὸν βυθόν, καὶ πάλιν ἁρπάζουσιν ἠπειγμένως, ἐλαφρίζοντες τὸν πόνον αὐτοῖς· οὕτω γὰρ ἂν εἰκάσειας αὐτοὺς παισὶν ἐπὶ γεωργίαν ἑπομένοις γεγηρακότι πατρί, ὧν ὁ μὲν ἐπιθεὶς βουσὶν ἄροτρον ἀνατέμνει τὴν γῆν, ὁ δὲ ἡγεῖται, σῖτον ἐπὶ σπόρον ἐκχέων· ἐργαζομένοις δὲ ὁ πατὴρ ἐφέστηκε, διδάσκων ἅμα καὶ γεγηθώς. Οἱ καταῤῥάκται δὲ νέοι μὲν ὄντες τοὺς βραχεῖς ἁρπάζουσι τῶν ἰχθύων καὶ οὐδὲ τῶν ἀκτῶν ἵπτασθαι πόῤῥω θαῤῥοῦσιν, αὐξηθέντες δὲ τοῖς μείζοσιν ἐφοπλίζονται· καὶ τῶν ἀμφιβίων πάντων κάκιον τελευτῶσιν ὀρνέων. Ὑπὸ γήρως γὰρ αὐτοῖς τῆς ὄψεως ἀμβλυνθείσης, ἡγοῦνται μὲν ἐπὶ τὸ πέλαγος φέρεσθαι, τῆς ἄγρας ἐφιέμενοι τῆς συνήθους, πέτραις δὲ ἢ κρημνοῖς περιῤῥηγνύμενοι διαφθείρονται.

rum pars aliqua sub conspectum veniat. At non perpetuus ei successus est. Interdum enim cum in majores pisces aduncos ungium mucrones infixere, nec in altum levare possunt, pondere victi una cum piscibus pessum eunt et perduntur magis quam perdant, ad imum pelagi fundum tracti, quo pisces urgente dolore se recipiunt. Hos ajunt spurium esse fetum terrestrium aquilarum, ideoque a paternis nidis repelli, deinde per alios quosdam alites educatos neglecta terra maritimum victum amplecti. Quamobrem conspectus ipsorum exoptatus bonique indicii (nimirum copiæ piscium) apud piscatores habetur.

II. Cataractes avis instar lari minoris est, robustior et colore candido, accipitri palumbario similis. Ubi enim pisces aliquot natantes viderit, perspicacissimus autem est vel ad fundum usque maris, altius volat, et pennis omnibus contractis, in mare tanquam delapsus per medium aeris intervallum quovis telo celerius fertur et ad passus spatium immergitur, donec comprehensum piscem extraxerit, quem mox evolans palpitantem adhuc devorat. Scopulosis littoribus et petris supra aquam eminentibus insidet; in potu marina aqua, non ut ceteræ aves fluviatili aut fontanâ utitur. Fucum aut algam ovis super petram insternunt, nec aliter fovent, sed ventis semper exposita relinquunt. Præterea sic etiam tractant ova sua. Mas illa, unde marem procreandum conjicit, femina, unde feminam, in sublime ferunt unguibus comprehensa, inde mittunt in pelagus, atque hoc subinde repetunt per dies aliquot. Hoc motu concalefactis ovis pulli excluduntur. Pulli mox ut lucem aspexerint, nulla in nidis mora parentes volatu sequi contendunt, a parentibus autem suscepti in mare demittuntur et rursus illico extrahuntur, ut sic facilius auxilio parentum hoc genus exercitii ipsis reddatur. Itaque non inepte comparaveris eos filiis agricolæ alicujus, gravem annis patrem sequentibus, quorum alter imposito bubus aratro terram proscindit, præit alter et sulcis semina committit; operantibus pater docens simul et gaudens assistit. Teneri adhuc pisciculos tantum captant; adultiores deinde majores invadunt. Mors illis gravior, quam ulli ambiguæ vitæ avium contingit. Acies enim oculorum senio confectis obtusa in causa est, ut in mare se præcipites ferri ad piscium prædam arbitrantes, scopulis ac præcipitiis illidantur et pereant.

III. **Καὶ οἱ** τρόχιλοι δὲ τῶν ἀμφιβίων ὀρνέων εἰσὶ, **καὶ πρὸς τοῖς αἰγιαλοῖς** τρέχουσιν οὕτω πολλάκις, ὡς **ὀξύτερον αὐτῶν** τῆς πτήσεως εἶναι τὸν δρόμον. Ἔχουσι γοῦν καὶ τὴν προσηγορίαν ἐντεῦθεν. Τοῖς μεγάλοις δὲ οὐκ ἐπιχειροῦσιν ἰχθύσιν, ἀλλ' ἀπόχρη θήρα καρκινάδος αὐτοῖς, ἢ συλλαβεῖν ἄλλο τι τῶν ὁπόσα πρὸς τοὺς αἰγιαλοὺς ἐκφέρει τὰ κύματα. Νέμονται δὲ οἱ ἄρσενες μετ' ἀλλήλων, καὶ χωρὶς πάλιν αἱ θήλειαι, καὶ τοῦ ἔαρος ἐπιστάντος ἑπόμεναι πρὸς συνουσίαν αἱ θήλειαι πρότερον τοῖς ἄῤῥεσιν ἐφορμῶσι, μικρόν τι παρ' αὐτοῖς οἷον ᾄδουσι, τετριγυῖαι, οὕτω τε ἐκκαλοῦνται πρὸς μίξιν, καὶ τῇ προπομπῇ μόλις ἀκούοντες οἱ ἄῤῥενες μίγνυνται, μέχρις ἂν πεποιηκέναι ᾠὰ διὰ τῆς μίξεως οἰηθῶσι, καὶ πρὸς αὐτῶν πάλιν ἕκαστοι χωροῦσι νομὰς, τῶν ἀῤῥένων μὲν οὐδὲ μικρὸν ἔτι λόγον τῆς τῶν παίδων ἐκτροφῆς ποιουμένων, οὐδὲ τῆς μίξεως μνήμην. Τῶν θηλειῶν δὲ ἐπὶ τοῖς νεωτοῖς καμνουσῶν καὶ πρὸς ἀλλήλας τὴν σπουδὴν νεμομένων αἱ μὲν τὰ ᾠὰ θάλπουσαι μένουσιν ἐν ταῖς χαλιαῖς, αἱ δὲ τροφὴν συγκομίζουσι ταῖς θαλπούσαις, καὶ δρῶσι τοῦτο ἀμοιβαδὸν, τὰ ᾠὰ τῇ τῶν πτερῶν θερμαίνουσαι ψαύσει· εἶτα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν τοὺς νεοττοὺς ἄγουσιν αὐξηθέντας, ἐν ᾧ τοῖς ἄῤῥεσι νέμεσθαι φίλον, καὶ μερισθέντες οὕτως ἕπονται τοῖς ἄῤῥεσι καὶ ταῖς θηλείαις οἱ παῖδες, ὥστε ἐοικέναι προβάτοις ἀπὸ τῶν ποιμένων μετὰ τὰς ἐν ταῖς νομαῖς συμμίξεις χωριζομένοις.

IV. Οἱ λάροι τοῖς ἀνθρώποις εἰσὶ προσφιλέστατοι καὶ πλησίον αὐτῶν οἰκοῦσιν ὡς συνηθέστατοι· καὶ εἰ θεάσαιντο ἁλιέας σαγήνην ἐξέλκοντας, ὡς κοινωνοὶ τῆς ἄγρας πλησιάζουσι τοῖς ἀκάτοις, καὶ περὶ τὰ δίκτυα κεκραγότες μοῖραν ἀπαιτοῦσι τῆς θήρας, καὶ παρέχουσιν οἱ γριπεῖς μὲν κατὰ θαλάσσης ῥιπτοῦντες τῶν ἰχθύων τινὰς, οἱ δὲ τούς τε ῥιπτουμένους ἐπιδραμόντες ἐσθίουσι, καὶ εἴ τινες διεκφύγοιεν ἄλλοι τῶν λίνων, ἐκδέχονται καὶ μάλα ἑτοίμως αὐτοὺς, ὥστε εἶναι δόξαν, ὅτι ποτὲ γεγονότες ἄνδρες καὶ πρῶτοι θήραν τὴν θαλασσίαν εὑράμενοι καὶ θεῶν βουλῇ μεταμειφθέντες εἰς ὄρνεις, τῆς παλαιᾶς ἔτι μέμνηνται ἐπιστήμης, οὐ πόῤῥω τῶν πόλεων καὶ τῶν λιμένων ἱπτάμενοι. Πλείω δέ ἐστι γένη τῶν λάρων· καὶ οἱ μὲν αὐτῶν λευκοί τε εἰσὶ καὶ ὡς αἱ περιστεραὶ βραχεῖς· οἱ δὲ τούτων μὲν εἰσι μείζονες καὶ ἰσχυρότεροι, πυκνοτάτοις δὲ πτεροῖς περισκέπονται, καί τινες ἔτι τούτων εὐμεγεθέστεροι. Λευκὰ δέ ἐστι καὶ τούτοις πτερὰ, πλὴν ὅσον ἐπὶ τοῖς ἀκροτάτοις ὄνυξι καὶ τοῖς τραχήλοις μελαίνονται. Καὶ τούτοις ἅπαντες οἱ λοιποὶ λάροι νομῆς τε καὶ ἕδρας ὡς βασιλεῦσιν ὑπείκουσι, καὶ γηράσκουσι δὲ αὐτοῖς κυάνεα γίνεται τὰ πτερὰ, καὶ κατὰ τῶν πετρῶν, ἐν αἷς μάλιστα ὕδωρ τῆς γῆς πότιμον ἀποῤῥεῖ, νεοττεύουσιν, ὥστε τοὺς παῖδας θαλασσίᾳ μὲν τροφῇ, γλυκεῖ δὲ ὕδατι χρῆσθαι, μέχρις ἂν αὐξηθέντες ἰσχύσωσιν ἀφίπτασθαι τῶν καλιῶν, τότε δὲ καὶ τροφῇ καὶ ποτῷ χρῆσθαι θαλασσίῳ. Πρὸς δὲ τῆς νήξεως τάχος οὐκ ἂν ὄρνις ἕτερος ἐρίσειε λάρῳ.

III. Sunt etiam ex amphibiis avibus trochili dicti. Hi per littora discurrunt tanta sæpius celeritate, ut cursus eorum volatu etiam pernicior sit. Atque hinc nomen eis apud Græcos merito impositum. Pisces magnos non aggrediuntur, cancellis, et si quæ fluctibus ad littora propelluntur, contenti. Mares seorsim a feminis, feminæ a maribus pascuntur. Ineunte vere priores feminæ solicitant mares ad coitum. Sequuntur enim et prope eos peculiari quodam cantu strident, quo ad coitum provocant mares, qui vix tandem audita illarum voce accedunt. Mox iterum fetu procreato separantur, et ad sua sexus uterque pascua seorsim revertitur. Tunc mares omnem feturæ et veneris curam relinquunt, feminis labor pullorum curandorum solis incumbit, cumque illæ inter se partiuntur. Jam aliæ ova in nidis fovent, aliæ foventibus cibum congerunt, et sic alternis ova sua plumis concalefacere pergunt. Pullos jam adultos ad littus producunt, ubi mares versari solent; ibi femellæ etiam ex pullis cum sexu suo remanent, masculi vero separantur. Sic oves inter pascendum mixtæ a pastoribus secernuntur.

IV. Lari hominum amantissimi sunt et prope eos tanquam maxime familiares versantur, ac ubi viderint piscatores extrahere sua retia, ceu prædæ participes adjungunt se naviculis et clamore partem aliquam sibi postulant. Illi pisces aliquot projiciunt, quos lari statim vorant, et si qui alii forte sagenas subterfugerint, promte excipiunt. Vulgo celebratur opinio laros olim homines fuisse, qui primi venationem et prædam marinam exercuerint. Deinde, sic volentibus diis, in aves mutatos, juxta urbes et portus volitantes veteris etiamnum artis meminisse. Plura autem eorum sunt genera. Albi sunt quidam et minoribus columbis similes. His alii majores et robustiores sunt ac pennis densis vestiti. His rursus tertium genus majus est, albis itidem pennis, extremis tantum unguibus et collo nigricans, iisque ceteri omnes lari de pascuis et sede tanquam regibus concedunt. Senescentibus pennas cæruleus color inficit. Fetificant in petris, præcipue a quibus potabilis aqua manat, ut fetus eorum victu quidem marino, aqua vero (in potu) dulci utantur, donec adulti nidos relinquant, quo tempore jam cibo simul ac potu ex mari utuntur. Quod ad natandi velocitatem, vix avis ulla laro contenderit.

V. Αἱ δὲ αἴθυιαι τροφῆς μὲν πλείστης ὀρέγονται καὶ οὐκ ἄν ποτε λιμώττουσαι κορεσθεῖεν, τοὺς δὲ ἐσθιομένους ἰχθύας εὐθὺς διὰ τῆς ἕδρας ἐκκρίνουσιν, ὡς καὶ ζῶντας ἀποπέμπειν ἔσθ' ὅτε. Καὶ μόναι τῶν ἀμφιβίων κατὰ ταὐτὸν θηρῶσί τε καὶ ἵπτανται· καὶ ἐσθίουσι τοὺς γόγγρους καὶ τοὺς ἐγχέλεις καὶ τοὺς ἄλλους δὲ ἰχθύας, οἷς ὀλισθηρὸν σῶμά ἐστιν. Ἀλλὰ καὶ μένουσιν ἐπὶ πλεῖστον ὑποβρύχιοι καταδύντες, καὶ τοὺς ἄλλους δὲ ἰχθύας καταδιώκουσιν, ὡς δελφῖνες ἢ κύνες. Καὶ οὐκ ἐν τοῖς πελάγεσι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς λίμναις εἰσί, μάλιστα ἐὰν ζάλη τις ὑπ' ἀνέμων ἔχη τὴν θάλασσαν· τότε γὰρ οὐκ ἐθέλουσιν ἐνδιατρίβειν αὐτῇ. Καὶ μόνας ταύτας φασὶν ἐκ πάντων τῶν πτηνῶν μήτε ἀφιέναι φωνήν, μήτε ἀκούειν δύνασθαι.

VI. Καὶ τοὺς πελεκίνους, οἷς εἰσιν οἱ τράχηλοι μήκιστοι, τροφῆς ἔχει πόθος οὐ μείων, ἀλλὰ πάντη κατὰ τὰς αἰθυίας τὸ σῶμα οὐ καταδύνουσιν, ὡς οἱ κυβιστῶντες δὲ τοὺς μὲν τραχήλους συνεχῶς καθιᾶσιν, οἷς ἐστι μῆκος ὀργυιᾶς, τὰ νῶτα δὲ ὑπὲρ τῆς θαλάσσης δεικνύουσι καὶ τοὺς ἀπαντῶντας κατεσθίουσι πάντας ἰχθύας μεγίστῳ χάσματι προσδεξάμενοι. Καί τις κόλπος αὐτοῖς ἐξήρτηται πρὸ τῶν στέρνων, εἰς ὃν ἅπασαν τὴν τροφὴν ἐπειγόμενοι τέως ἐμβάλλουσιν, οὔτε τηθῶν οὔτε σκληρῶν μυῶν ἀπεχόμενοι. Σὺν δὲ αὐταῖς ταῖς σκέπαις τέως τὸ προστυχὸν περιπέμποντες, εἶτα ἀνεμούμενοι πάλιν ἅπαντα τὰ τεθνεῶτα, οὕτω τὰς μὲν σάρκας ἐσθίουσι, τὰ δὲ ὄστρακα πόρρω ῥίπτουσι· μεμυκότα γὰρ ἐν τῷ ζῆν, μετὰ τὴν τελευτὴν ἀνοίγονται καὶ διΐστανται.

VII. Τῶν ἀλκυόνων οὐκ ἂν εἴποι τις εἰς φωνὴν ὄρνεις ἡδίους, οὐδὲ τοῖς θεοῖς τοῖς θαλαττίοις προσφιλεστέρας, οἳ καὶ γαλήνην αὐταῖς, τὰ κύματα παύοντες, καὶ ἄπνοιαν παντελῶς περὶ τὸν καιρὸν χαρίζονται τῶν ὠδίνων. Ἐν ἡμέραις ἐφεξῆς ἑπτὰ τίκτουσί τε καὶ ἐκτρέφουσι τοὺς νεοττούς. Νηρηΐδων δὲ εἶναι τοῦτο δῶρον ἐπὶ φιλανδρίᾳ πιστεύεται, ὅτι τὸν αὐτῆς ἄνδρα Κήϋκα ἐν τῷ πελάγει διαφθαρέντα θρηνοῦσά ποτε ἀσχέτως ἡ Ἀλκυὼν μετεβλήθη μὲν εἰς ὄρνεον, τοῦ δὲ πάθους οὐκ ἐπιλέλησται. Φιλοῦσι δὲ οὕτως τὴν θάλασσαν ὡς παρὰ τοῖς κύμασι τιθέναι τὰς καλιὰς καὶ τὰ μὲν στέρνα βρέχειν, τὴν οὐρὰν δὲ ἐπιτιθέναι τῇ χέρσῳ. Ἀλλ' οὐδὲ κάρφη τῆς γῆς κατὰ τοὺς λοιποὺς ὄρνεις, βρύα δὲ καὶ ἀμπελίδας καὶ βόστρυχας καὶ ὠτακίδας καὶ βοτάνας ἑτέρας ἐκ τοῦ πελάγους συλλέξασαι ποιοῦνται τὰς καλιάς. Καὶ εἰ τὸν ἄρσενα τελευτῆσαι συμβαίη, βορᾶς ἀπεχόμεναι καὶ ποτοῦ παντὸς ἐπὶ πολὺ θρηνοῦσι καὶ διαφθείρονται, καὶ τὰς ᾠδὰς δὲ εἰ καταπαύειν μέλλοιεν, κήϋξ, κήϋξ, συνεχῶς ἐπειποῦσαι σιγῶσι. Κήϋκος δὲ φωνῆς μήτ' ἐγώ, μήτ' ἄλλος τις ἀκούσαι· φροντίδας γὰρ καὶ τελευτὰς σημαίνει καὶ δυστυχήματα. Διόπερ αὐτοὺς ἐν νυκτὶ νέμεσθαι καὶ περὶ τὰ μέρη τῶν λιμνῶν καὶ ποταμῶν διάγειν τὰ ἐρημότατα πεποίηκεν ὁ Ζεύς, ὡς ἂν μὴ τοῖς ἀνδράσι διενοχλοῖεν.

VIII. Φίλτατοι δέ εἰσιν οἱ ἐρωδιοὶ τοῖς ἀνθρώποις

V. Mergi avidissimi victus copiosi, insatiabiles sunt et maxime voraces. Pisces ingestos mox alvo reddunt, atque etiam vivos nonnunquam. Soli inter amphibias aves volitando piscantur ita, ut simul utrumque faciant. Congros, anguillas et alios lubricos lævesque pisces deglutiunt. Urinantur et sub aqua manent diutissime. Alios quoque pisces delphinorum et canicularum instar persequuntur. Non in pelago solum, sed paludibus etiam versantur, tum maxime, cum vis aliqua ventorum mare infestat; tunc enim immorari in eo non solent. Has in avium genere solas vocem emittere aut percipere negant.

VI. Pelecini, non minus quam lari (*mergi*) voraces, non toto tamen corpore merguntur, sed ut solent qui se in caput præcipites volvunt; colla, quibus ulnæ proceritas est, subinde demittunt, dorsis interim supra mare prominentibus. Piscem obvium quemque amplissimis faucibus exceptum devorant. Sinus quidam ante pectus dependet, in quem cibum omnem tuburcinantes aliquantisper recondunt, et ne tethyis quidem nec durissimis mitulis abstinent, sed una cum testis primum quod se obtulerit deglutiunt; deinde mortua in os revocant et rejectis testis pulpam vorant. Nam quæ, dum viverent, occlusæ erant conchæ, vita spoliatæ aperiuntur et dehiscunt.

VII. Aves, quæ suavius quam alcyones cantillent, nemo ullus dixerit, nulla quoque diis marinis dilectior, quippe qui tranquillitatem maris fluctibus et ventis omnibus compositis sub partus tempora eis concesserint. Pariunt septem ordine diebus et educant fetum. Fertur autem beneficium hoc Nereidas in eas contulisse propter insignem Alcyones in maritum Ceyca pietatem, quem fluctibus maris absumptum cum incontinenter lugeret, in avem mutata fuit, nec etiamnum calamitatis suæ obliviscitur. Mare adeo amant, ut prope fluctus nidificent, pectus aquis aspergant, caudam in terra sicca imponant. Nidos ut sibi struant alcyones, non ut ceteræ aves festucas e terra colligunt, sed marinas aliquot herbas, quales sunt fuci, algæ, ampelides (*uvæ marinæ*), bostryches (*capilli marini*), otacides et aliæ. A maritorum obitu multo tempore lugent et se disperdunt, desituræ canere, ceyx, ceyx, aliquoties repetunt atque ita cessant. Porro ceycis vocem nunquam vel mihi vel aliis audiendam optarim; curas enim et mortes et infortunia significat; quamobrem Juppiter eas noctu pasci voluit et locis circa stagna fluviosque maxime desertis, ne quid hominibus molestæ forent.

VIII. Ardeæ hominibus carissimæ sunt et æstatis læ-

καὶ προσημαίνουσι θέρους τε καὶ χειμῶνος καιρὸν, μάλιστα πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅθεν ἂν μέλλῃ ὁ σφοδρότατος ἄνεμος πνεῖν, ἐπὶ τοῖς στήθεσι τὰς κεφαλὰς κατακλίνοντες. Ναύτης γὰρ ἐρωδιὸν οὐκ ἄν ποτε ἀποκτείνειεν, ἐπεὶ πιστεύονται τοῖς ἁλιεῦσιν ἐν τῇ θαλάσσῃ σημαίνειν, ὁπόσα τοῖς θηραταῖς ἐπὶ τῆς γῆς ἱέρακες. Φασὶ δὲ αὐτοὺς, καὶ ἡνίκα μία τροφὴ πᾶσιν ἦν τοῖς ὀρνέοις, πρώτους βορὰν ἐκ τῶν ὑδάτων εὑρεῖν, καὶ παρ' αὐτῶν τοὺς λοιποὺς πάντας ἐκδιδαχθῆναι· ἐπὶ δὲ τῇ τέχνῃ μεγαλαυχήσαντας καὶ οὐδὲ αὐτὸν εἰπόντας ὑπὲρ νήξεως ἐρίζειν δύνασθαί σφισι τὸν Ποσειδῶνα, τὴν ἐπιστήμην ἀποβαλεῖν, τοῦ θεοῦ μηνίσαντος· ὃ καὶ τῷ Θαμύριδί φασιν ἐπὶ ταῖς ᾠδαῖς μεγαλοφρονοῦντι πεποιηκέναι τὰς Μούσας. Ἐντεῦθεν οὖν οἱ μὲν λοιποὶ πάντες ὄρνιθες τὸ ὕδωρ δύναντες θηρεύουσι τοὺς ἰχθύας, οἱ δὲ ἐρωδιοὶ τοῦ νήχεσθαι στερηθέντες, ἐπὶ τοῖς αἰγιαλοῖς ἑστῶτες θηρεύουσι, σοφόν τι μηχανώμενοι καὶ χαρίεν πρὸς τὴν τῶν ἰχθύων ἀπάτην. Ἵστανται γὰρ ἔναντι τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ὡς μὴ τὴν σκιὰν αὐτῶν τοὺς ἰχθύας ὁρῶντας ἐκκλίνειν. Καὶ ἔστιν αὐτῶν γένη μυρία· οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν βραχεῖς τε εἰσὶ καὶ λευκοὶ, ἄλλοι δὲ ποικίλοι καὶ μείζονες, μέσοι δὲ ἕτεροι. Καὶ τοῖς μὲν οὐκ ἔστιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πλόκαμος, ἄλλοις δὲ ὥσπερ τις βόστρυχος ἀπῃώρηται. Καὶ ζῶντες ἅπαντες ἐκ θαλάσσης, ἐπὶ τῆς γῆς ποιοῦνται καλιάς.

misque tempus præsagiunt, capita scilicet pectori imponunt, eoque maxime inclinant, unde concitatissimus ventus expectari debet. Nauta nunquam occiderit ardeam. Nam quod accipitres in terra venatoribus, hoc in mari piscatoribus ardeæ significare creduntur. Ab ardeis victum ex aquis primum inventum ajunt, reliquas ab eis didicisse, cum victus unus initio omnibus esset avibus; deinde cum gloriarentur hoc invento, et ne ipsum quidem Neptunum natando cum eis contendere posse jactarent, hanc artem irato deo amisisse; quod etiam Thamyridi superbo cantori ex Musis contigisse ajunt. Hinc adeo reliquæ omnes aves captandis piscibus merguntur in aquam; ardeæ natandi facultatis expertes in littoribus stantes venantur. Pisces captant industrie sane et dolose; nempe solis radios ita excipiunt, ne pisces visa ipsarum umbra refugiant. Genera ardearum infinita sunt. Aliæ enim breves et albæ sunt, quædam majores eæque colore vario, aliæ mediocres. Sunt quibus a capite ceu crista quædam nutet, aliæ cristatæ non sunt. Licet omnes ex mari vivant, in terra tamen nidificant.

IX. Οἱ ἱμαντόποδες λεπτοῖς μὲν σκέλεσι χρῶνται καὶ ἔχουσι τὴν προσηγορίαν ἐκ τούτου. Καινὸν δὲ ἐπ' αὐτοῖς ἐστιν, ὅτι τὴν κάτωθεν γένυν ἔχοντες πεπηγυῖαν, μόνην κινοῦσι τὴν ἄνωθεν.

IX. Imantopodes aves nomen a crurum tenuitate habent; hoc novum in eis, quod maxilla inferiore fixa superior solum ipsis moveatur.

X. Κέπφον δὲ ἕτερον ὄρνεον ἐκ τῆς κουφότητος οἱ ἁλιεῖς ὀνομάζουσι· τὸ γὰρ ὕδωρ ἄκρον τοῖς ποσὶν ἐπιτρέχει καὶ σημαίνει τοῖς ἁλιεῦσιν εὐτυχίαν. Διατρίβουσι δὲ, ἔνθα ἀμείνους τῶν ἰχθύων ἀγέλαι εἰσὶ, καὶ μάλιστα τοῖς θύννοις ἕπονται, ὅτι τῶν βραχυτέρων οὗτοι κατατέμνοντες τοῖς ὀδοῦσιν ἰχθύων σάρκας ἢ ἶνας, αἷς οἱ κέπφοι τρέφονται, καταλιμπάνουσιν ἐν τοῖς ὕδασιν. Καὶ μὴν καὶ δελφῖσιν ἀκολουθοῦσι, τροφὴν τὸ αἷμα ποιούμενοι τῶν ἰχθύων, οὓς ἂν ἀποκτείνωσιν οἱ δελφῖνες· καὶ αὐτὴν δὲ τὴν τῆς θαλάσσης ἄχνην ἐσθίουσι, καὶ οὐκ ἄν τις κέπφους ἢ ἀργοῦντας ἢ καθεύδοντας, οὔτε ἐπὶ τῆς γῆς ῥᾳδίως, οὔτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης θεάσαιτο, ἀλλ' ἢ θηρῶσιν ἢ πέτονται. Καὶ τὰς βροντὰς δὲ οὕτω δεδίασιν, ὥστε, εἰ βροντῆς ἀκούσαιεν, ἐκ τοῦ ἀέρος πίπτειν εἰς θάλασσαν. * * * * * * εἴτε παρ' αὐτῶν, εἴτε παρὰ τοῦ ἀέρος τίκτονται· καὶ γὰρ ἡ γῆ τινας καρποὺς ἐπὶ ταῖς βρονταῖς ἀνίησιν αὐτομάτους.

X. Cepphus avis a levitate nomen tulit apud piscatores. Currit enim per summam aquam et prosperum piscatoribus successum promittit; versari enim his in locis gaudent, in quibus meliores piscium greges fuerint; thunnos maxime comitantur, quod ab iis pisciculorum, quos dentibus suis discerpunt, caruncula aliquot in aquis relinquuntur, quas cepphi statim ingurgitant. Sequuntur etiam delphinos et piscium ab illis occisorum sanguine pascuntur. Sed maris quoque spumam ingerunt. Nunquam sane otiosos aut dormientes cepphos terra marive aliquis facile deprehenderit, semper enim venantur aut volitant. Ad tonitrua adeo timidi sunt, ut eorum sonitu exaudito ex aere in mare decidant. Generatio quidem eorum ex marine an ex aere sit, *non constat*. Nam terra etiam, cum tonuerit, fructus quosdam (*fungos etc.*) facile emittit.

XI. Ἐλαφὶς δὲ ὄρνεόν ἐστι τὰ πτερὰ πάντα ἐπὶ τοῖς νώτοις ἐλάφων ἔχουσα ἐοικότα θριξὶ, καὶ τρέφεται κατὰ τοὺς χερσαίους ἴυγγας, τὴν γλῶσσαν μεγίστην οὖσαν ὥσπερ ὁρμιὰν εἰς τὸ ὕδωρ ἐπὶ πολὺ καθιεῖσα, οὕτως τε κατὰ μικρὸν ἐπὶ τὸν λαιμὸν ἀνέλκουσα τὸν ἰχθὺν τὸν ἀπατηθέντα, ὡς ἐπιψαύσαντα ἴδοι. Καὶ πρὸς ταύτην μοι δοκοῦσι πρότερον οἱ ἁλιεῖς τῶν μακρῶν καλάμων ἀπαρτῆσαι τρίχας ἱππείας.

XI. Elaphis pennas in dorso omnes cervinæ pelli colore similes habet. Pascitur autem hæc in aquis, sicut jynges in terra; linguam nempe longissimam lineæ aut funiculi instar in aquam procul extendit, et sensim ad fauces deceptum aliquem piscem, qui ad conspectam adnataverit linguam, allicit. Ad hujus imitationem nimirum piscatores olim ad longam arundinem ex pilis equinis lineam suspenderunt.

XII. Τοῖς κολύμβοις ἐστὶ τὸ νήχεσθαι φίλον, καὶ οὐδ' ἂν ὕπνου χάριν ἢ τροφῆς ἐπὶ τὴν γῆν ἔλθοιεν, οὐδὲ εἰ χειμὼν αὐτούς, ἢ νὺξ τοῦτο συναναγκάσειεν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν κυμάτων εἰσί, τὸ κρύος μὴ δεδοικότες, καὶ νήχονται τῶν ἀνέμων ἀπεναντίον, ὡς ἂν μὴ τῇ σφοδρότητι βιασθέντες ἐπὶ τὴν γῆν ποτε καὶ παρὰ γνώμην ἐξενεχθεῖεν.

XIII. Ταὐτὸν δὲ καὶ οἱ θρᾶκες ὀνομαζόμενοι καὶ οἱ δυτῖνοι ποιοῦσιν ὄρνεις, ἐπὶ τὴν γῆν μόνον ὡς πιστοτέραν, ἡνίκα ἂν τίκτωσιν, ἐξιόντες.

XIV. Ἡ δὲ κιῤῥὶς ἀξίαν τῶν ἀσεβηθέντων δίδωσι δίκην, ὅτι τοῦ **Μίνωος** ἐρασθεῖσα καὶ τὸν πορφυροῦν πλόκαμον τοῦ πατρὸς ἐκτεμοῦσα τὴν πατρίδα εἵλετο προδοῦναι τῷ **Μίνωϊ**· ὁ δὲ τῇ προδοσίᾳ καὶ μετὰ τὴν νίκην μεμψάμενος, ἀπέδησέ τε αὐτὴν νεὸς καὶ κατὰ τὴν θάλασσαν εἴασε φέρεσθαι. Καὶ μεταβέβληται μὲν οὕτως εἰς ὄρνεον, μισοῦται δὲ καὶ παρὰ πάντων ὀρνέων, κἂν ἁλιαίετος θεάσαιτο αὐτὴν πλανωμένην, εὐθὺς ἐπιθέμενος διαφθείρει.

XV. Εἷς τῶν ἀμφιβίων ὀρνέων ἐστὶ καὶ ὁ θεόκρονος, ὃς ἐξ ἀετῶν εἶναι νόθος καὶ ἱεράκων πιστεύεται. Τὴν γονὴν δὲ αὐτοῦ τοιάνδε παλαιὸς εἶναι βούλεται λόγος. Ἔστι γένος οὕτω μάχλον ἱεράκων, ὡς ἐν ταῖς εἰαριναῖς ὥραις πᾶσαν ἀποτίθεσθαι τὴν ἰσχὺν καὶ παρὰ τῶν βραχυτάτων στρουθῶν καταδάκνεσθαι· τοῦ θέρους δὲ ἐπελθόντος, καὶ τὸν ἀέρα τοῦ σειρίου φλέγοντος, ἀναλαμβάνει τὴν δύναμιν καὶ τοὺς μὲν στρουθοὺς κρώζων ἀνακλεῖ καὶ συλλαμβάνων ἐσθίει καὶ δοκεῖ πως αὐτοῖς τὰς ὕβρεις ἐγκαλεῖν τὰς προτέρας. Εἰ δὲ ἀετοῦ θηλείας ἀκούσειε, προσίπταται αὐτῇ καὶ μίγνυται πολλάκις ἐξαπατήσας· ἡ δὲ ὑπὸ τοῦ χείρονος ὄρνιθος εἰς τὸ κύειν ἐλθοῦσα, οὔτε θάλπειν ἀξιοῖ τὰ τεχθέντα ὠά, καὶ ὡς ἂν λάθῃ, πόῤῥω που τῶν ἀετῶν ἵπταται τῶν ἀῤῥένων· εἰ γὰρ αἴσθοιντο, διαφθείρουσιν ἐξελαύνοντες ἐπὶ τῇ μοιχείᾳ πάντως αὐτήν. Τῶν ὠῶν δὲ ὑπὸ ταῖς ἡλιακαῖς θερμαινομένων ἀκτῖσιν, οἱ νεοττοὶ προκύψαντες ἀμφίβιοί εἰσι καὶ τοῖς ἰχθύσιν ὀλέθριοι.

XVI. Καὶ γύγης ὄρνις ἐστὶν ἀναβοᾶν ἀεὶ καὶ ᾄδειν δοκῶν καὶ τὴν προσηγορίαν ἐντεῦθεν ἔχων, ὃς τοὺς ὄρνεις ἐν νυκτὶ κατεσθίει τοὺς ἀμφιβίους. Τὴν ἐκείνου γλῶτταν εἴ τις ἀποτέμοι χαλκῷ καὶ φαγεῖν δοίη τῷ μήπω λαλοῦντι παιδίῳ, πάντως αὐτοῦ ταχέως λύσει τὴν σιωπήν.

XVII. Καὶ τοῦτο ἰστέον περὶ γεράνων. Συλλεχθείσας ἁπάσας, ὅταν μέλλωσιν ἀπολιμπάνειν τὴν Θρᾴκην, ἁγνίζει μία καὶ ἀνακράζει· οὕτω τε ἀφίπτανται πᾶσαι, τῆς μιᾶς μενούσης, ἥ τις αὐτὰς ἥγνισεν ἀθροισθείσας· τὰς πρεσβυτέρας δὲ τάττειν πρώτας ἐν τῇ πτήσει, ὡς ἂν μὴ κάμνοιεν, ἀκολουθεῖν ταῖς νέαις ἀναγκαζόμεναι. Καὶ κραυγὴν ἀφιᾶσιν ὑπὲρ τοῦ μὴ ἀπ' ἀλλήλων χωρίζεσθαι, καὶ εἴ τινος καμνούσης αἴσθοιντο, δύο τὴν κεχηνυῖαν ἑκατέρωθεν ταῖς πτέρυξι λαβοῦσαι ὑποκουφίζουσιν ἢ καὶ ἐπὶ νώτων ἐπιφέρουσι τοῖς ποσίν, οὓς ἐξεῶσαι γινώσκουσι ταῖς εὐδίαις. Κἂν χειμῶνος αἴ-

XII. Colymbi semper natant et ne somni quidem aut cibi gratia in continentem exeunt, ne noctu quidem, neque tempestatis metu aut frigoris, sed solo partus tempore. Ventis adversi natant, ne illorum vi aliquando inviti in terram extrudantur.

XIII. Quod thraces etiam ac dytini faciunt, quippe in terram tanquam securiorem tunc solum exeuntes, quando pariunt.

XIV. Cirrhis dignam crimine pœnam luit, quod Minois amore adducta purpureum patris capillum absciderit patriamque Minoi prodiderit. Ille vero victoria potitus et proditionem detestatus, ad navigium ipsam religavit ac fluctibus permisit; atque ita in avem mutata ab omnibus avibus odio nunc habetur, et si aquila marina ipsam oberrantem viderit, mox per insidias eam adoritur et perdit.

XV. Inter amphibias quoque theocronus notha avis est, accipitre patre et aquila matre progenitus, ut fertur. Generationem ejus vetus fabula ita tradit. Genus quoddam accipitris adeo in libidinem profusum est, ut verno tempore omni robore amisso minorum etiam avicularum morsibus obnoxium sit. Deinde adulta æstate, et sub canicula viribus recuperatis injuriarum, quas antea acceperat, bene memor de aviculis sese ulciscitur, et quascunque assecutus fuerit, devorat. Quodsi aquilæ feminæ vocem audiverit, advolans cum ea miscetur. Illa, quæ ex ignobiliore ave conceperit, ova ne incubare quidem dignatur, et ut aquilas mares lateat, procul ab eis avolat. Nam illi, quam adulterio corruptam senserint, omnino ulciscuntur et abigunt. Pulli tandem ovis sole concalefactis exclusi amphibii sunt et piscium captura victitant.

XVI. Gyges avis est semper clamosa et canora, unde et nomen ei impositum. Hæc aves amphibias noctu devorat. Linguam ejus ære exsectam si quis infanti, qui tardius loqui incipiat, edendam dederit, mox silentium ejus solvetur, ut fari incipiat.

XVII. De gruibus hoc memorandum est. Cum Thraciam relicturæ sunt, una reliquas omnes lustrat et exclamat; tum ceteræ avolant, ea, quæ collectas aves lustraverat, sola remanente. Provectiores ætate in primum ordinem volando collocant, ne scilicet se fatigent nimium sequendo, si juniores præcederent. Clamorem etiam edunt, ne separentur nimium aliæ ab aliis. Si quam sensere defessam, aliæ duæ utrinque alis sublevant, aut etiam super dorsis et pedibus ferunt. Retrorsum enim cœlo sereno pedes extendere solent. Si vero tempestatem præsenserint, terram petunt,

σθοιντο, τῇ γῇ προσορμίζονται, μέχρι σταθηρᾶς πάλιν εὐδίας, καὶ νυκτὸς ἐπιλαβούσης ἐπὶ τοὺς ποταμοὺς σπεύδουσι· καθίζονταί τε ἐν μέσοις τοῖς ἐκείνων γηλόφοις, οὓς ὥσπερ τινὰς νήσους περιῤῥεῖ τὸ ὕδωρ περισχιζόμενον. Καὶ ποιοῦσι τοῦτο φόβῳ τῶν ἐπιβουλευόντων θηρίων, ὡς ἢ διελθεῖν τὸ ὕδωρ οὐκ ἰσχυόντων ἤ τινα ποιούντων ἦχον, ὃς ἐξαναστήσειε καὶ εἰς φυγὴν πάντως τρέψειεν αὐτάς. Καθεύδουσί τε ἐφ' ἑνὸς σκέλους αἱ πᾶσαι καὶ τὰς κεφαλὰς ταῖς πτέρυξι περικαλύπτουσι. Φύλακες δέ εἰσι πάντως καὶ ἡγεμόνες οἱ περινοστοῦντες· κἂν εἴτε ἀνδρὸς αἴσθωνται προσιόντος, εἴτε θηρίου, προβοῶσι μέγα καὶ τὴν ἔφοδον σημαίνουσιν, ὡς ἂν φθάσειαν ἀποδρᾶσαι.

donec certa affulserit serenitas. Nocte superveniente ad fluvios festinant, et in mediis illorum collibus, quos amnis insularum instar circumfluit, resident, atque hoc ad insidias cavendas faciunt, quod insidiosæ feræ aut trajicere flumen non possint, aut trajiciendo saltem strepitum cieant, quo ipsæ a somno excitæ aufugiant. Omnes uno crure innixæ dormiunt et capita alis obvelant. Custodes semper ac duces circumeunt, sive homo sive fera accedat, exclamant altaque voce insidias indicant, ut reliquæ in tempore fuga sibi consulant.

XVIII. Καὶ οἱ χῆνες δὲ ὁμοίως ἔχουσι τῆς πτήσεως ἡγεμόνας καὶ τοῦ ὕπνου φρουροὺς ἀναβοῶντας ἀεί· καὶ γὰρ ἀτερπεστάτῃ φωνῇ χρώμενοι, σφόδρα ὀλιγάκις σιγῶσι, καὶ λίθον ἐντιθέντες τοῖς στόμασιν, ὅταν δέῃ σιγᾶν, ὡς οὐδ' ἑτέρως καρτεροῦντες αὐτήν· καὶ ποιοῦσι τοῦτο φόβῳ τῶν ἀετῶν, ἡνίκα ἂν τὸ ὄρος δέῃ διαπτῆναι τὸν Ταῦρον. Πρὸς δὲ τὰς νομὰς, τῶν τόπων, εἰ καλλίστης νομῆς ἐν αὐτοῖς τύχοιεν, ῥᾶστα ἐπιλανθάνονται καὶ διὰ τοῦτό εἰσιν ἐν πλάναις ἀεί. Καί τι κέρδος αὐτοῖς ἐκ τῆς τοιαύτης βλάβης ἐστίν. οὐ γὰρ ἁλίσκονται ῥᾳδίως παρὰ τῶν τηρεῖν τὰς τῶν ὀρνέων διατριβὰς καὶ ῥίπτειν ἐπὶ τοῦτο σπέρματα εἰωθότων, ὡς διὰ τὴν λήθην ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους οὐκ ἀφικνούμενοι.

XVIII. Anseres similiter ut grues tum volandi duces, tum somni custodes habent, nunquam sine clamore. Vox eis absurda, silentium rarum, quod ubi necessarium videtur, lapillo ori immisso vocem continent, tanquam non aliter sibi temperaturi. Hoc autem faciunt ob metum aquilarum. Nam Taurum montem superaturi, ubi aquilas timent, lapillos rostris ferunt ad coercendam linguam. Ceterum pascua locorum, etiamsi lætissima nacti fuerint, facile obliviscuntur, ideoque semper oberrant et vagantur. Sed lucri nonnihil ex hoc malo eis accedit; quod non facile capiantur ab aucupibus, qui familiares avibus locos observant, et quo ire redireque solent, semina ad illiciendum projiciunt; anseres vero propter oblivionis vitium locos eosdem non repetunt.

XIX. Οἱ κύκνοι δὲ ἐπὶ τοῖς λειμῶσι καὶ ταῖς ἀκταῖς τρέφονται καὶ ταῖς λίμναις, καὶ ἀντηχοῦσιν αὐτοῖς ᾄδουσιν οἵ τε σκόπελοι καὶ αἱ φάραγγες, καὶ μουσικωτάτους πάντων τούτους ὀρνίθων ἴσμεν, καὶ ἱεροὺς καλοῦμεν Ἀπόλλωνος. Ἄδουσι δὲ οὐχὶ θρηνῶδες, ὥσπερ ἀλκυόνες, ἀλλ' ἡδύ τι καὶ μελιχρὸν, καὶ οἷον αὐλοῖς ἢ κιθάραις χρώμενοι. Καὶ εὐθενεῖς δέ εἰσι καὶ πρὸς τὰ ὕψη πολλάκις ἱπτάμενοι πρὸς τοὺς ἀετοὺς μάχονται, εἴτε αὐτοῖς ἐπιχειροῖεν, εἴτε νεοττοῖς· οὐ μὴν ἄρχονται μάχης, ἀλλὰ τὴν εἰρήνην στέργουσι, μέχρις ἂν ἄγειν ἐξῇ· τοῦτο γὰρ καὶ τροφῆς ἡγοῦνται γλυκύτερον. Ἄδουσι δὲ πρὶν ἀνίσχειν ἥλιον, ὡς ἐν ἐρημίᾳ τότε μᾶλλον ἐξάκουστα βοησάμενοι, καὶ ἐπὶ ταῖς τοῦ πελάγους ἀκταῖς, εἰ μὴ χειμὼν εἴη, καὶ ὁ τῶν κυμάτων κτύπος ᾄδειν αὐτοὺς ἀποτρέπῃ, ὡς τῶν ᾀσμάτων τῶν ἰδίων οὐκ ἐπαΐσοντας. Καὶ τῆς ᾠδῆς, κἂν ἐπὶ τελευτὴν αὐτοὺς τὸ γῆρας ἄγῃ, μεμνήσονται· ἡ δὲ ἧττων μέν ἐστιν, ἤπερ νεάζουσιν, ὡς οὔτε ἀνατείνειν τὸν τράχηλον, οὔτε πλατύνειν τὰ πτερὰ δυναμένων αὐτῶν. Τῷ ζεφύρῳ δὲ πρὸς τὸ εὐμελὲς χρῶνται, νωθρῶν μὲν ἤδη τῶν σκελῶν, τῶν μελῶν δὲ αὐτοῖς ὄντων ἀσθενεστέρων. Καὶ πρός τινα ὁ μέλλων τελευτᾶν τόπον ἀποχωρεῖ, ἔνθα αὐτοῦ μηδεὶς ἕτερος ὄρνις ᾄδοντος ἀκούσεται, κύκνος δὲ ἄλλος οὐκ ἐνοχλεῖ τῷ ᾄδοντι, καὶ εἰ πλησίον ὢν τύχοι, τὴν αὐτὴν εἰδὼς καὶ αὐτῷ συμβήσεσθαι τελευτήν.

XIX. Cygni in pratis, littoribus et stagnis aluntur. Canentibus scopuli et valles respondent; omnium sane avium inprimis musici feruntur, quo nomine Apollini consecrantur. Canunt autem non lugubri, ut alcedines, sed suavi et mellito cantu, veluti tibiis aut citharis adhibitis. Robustæ sunt aves, adeo, ut etiam sæpe altius volando evecti aquilas impugnent, si quid illæ in ipsos aut pullos eorum mali moliantur; non tamen incipiunt pugnam, sed pacem, quoad licet, conservant et placidam vitam alimentis etiam anteponunt. Diluculo canunt ante solis ortum, tanquam in aere vacuo per id tempus audiendi clarius. Canunt etiam in maris littoribus, nisi tempestas et procellarum sonus cantum dissuadeant. Hoc enim vigente ne suis quidem ipsi cantilenis satis perfrui possent. Sed ne in senecta quidem morti vicini cantus obliviscuntur, qui tamen eis in illa ætate remissior est quam in juventa, quum neque cervicem amplius erigere, neque pennas extendere queant. Favonium tunc ad canendi societatem observant, ignavi jam cruribus et membrorum viribus defecti. Moriturus secedit aliquo, ubi nulla avis canentem audiat, nec olores alii luctuose interpellent, si qui forte adessent, qui similem vitæ exitum sibi imminere intelligerent.

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Τῶν δὲ ἑξῆς ἀκούσας γνώσῃ, κράτιστε βασιλεῦ, ὡς οὐ μόνης τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης κατατολμῶσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὸν ἤδη τείνονται τὸν ἀέρα, τοῖς πολυπλανέσιν ἐπιχειροῦντες ὀρνέοις. Θηραταῖς μὲν δὴ καὶ ἁλιεῦσι πλείων ἀπαντᾷ πολλάκις φόβος, ἢ τέρψις· εἴτε τοὺς ἀνέμους σκοποίη τις ἐν τῷ πελάγει, [ἀφ' ὧν] διαῤῥήγνυνται τὰ σκάφη· εἴτε τῶν κητῶν τὴν ἰσχύν, ἀφ' ἧς τάχιστα διαφθείρονται· εἴτε τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι φωλεοὺς τῶν θηρίων, ἀφ' ὧν τοῖς κυνηγέταις ἐπιτίθενται πολλάκις οὐ προοφθέντες, ὡς μήτε ἀντίσχειν δύνασθαι, μήτε ἐκκλῖναι, καὶ πολεμοῦντες τοῖς θηρίοις καταβάλλονται πολλάκις καὶ διαφθείρονται. καὶ ἀπὸ τῶν κρημνῶν ἐν ταῖς δυσχωρίαις ἄσωστα ἀποπίπτουσι. Τοῖς ἰξευταῖς δὲ οὐδεὶς ἀπὸ τῶν ὀρνίθων ἢ τῆς τοιαύτης κίνδυνος θήρης, ὡς οὔτε πρὸς τοὺς τῶν ὀρῶν λόφους ἀναγκαίως ἴουσιν, οὔτε πρὸς τὰς χαράδρας· ἐπὶ γὰρ τῶν πεδίων καὶ τῶν ἀλσῶν καὶ τῶν λειμώνων αὐτοῖς ἀπόχρη πλανᾶσθαι τερπομένοις, καὶ φωνῆς ἀκούειν τῶν ᾀδόντων ἡδείας, οὐ ξίφεσι χρωμένοις, οὐ ῥοπάλοις ἢ δόρασιν, ἢ δίκτυα καὶ κύνας ἐπαγομένοις, ἀλλ' ἰξὸν καὶ καλάμους, δι' ὧν αὐτοῖς ἡ πρὸς τὸν ἀέρα τῆς θήρας ἐστὶν ὁδὸς, καὶ λεπτὰ λίνα καὶ κύρτους φέρειν ὑπὸ μάλης ἐλαφροτάτους. Ἔστι δὲ ὅτε καὶ φυτὸν, ἀλλοτρίους αὐτῷ περιθέντες κλάδους, ἐπικομίζονται καὶ χειροήθεις ὄρνιθας ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ τῆς ἄγρας. Εἶναι δὲ αὐτοὺς ταχεῖς προσήκει καὶ εὔχειρας, καὶ ὁρᾶν ὀξὺ καὶ πρὸς τὰς ἐπινοίας πεφυκέναι τε, ὡς καὶ ὀρνίθων εἰδέναι μιμεῖσθαι φθογγὴν, ἵνα καὶ μεθαλλομένους ἐν τοῖς πρέμνοις δρῶντες ἕπωνται. Δεῖ γοῦν πρὸς τὴν χρείαν τὰ ἔργα διαιρεῖσθαι τῆς ἄγρας, ἰξῷ χρωμένοις ἢ θριξὶν ἱππείαις ἢ λίνοις ἢ πάγαις ἢ καὶ πηκτίσιν, ἢ τροφῇ δελεάζουσιν ἢ τὸν σύμφυλον ὄρνιν ἐπιδεικνύουσι.

II. Καὶ ἰξῷ μὲν αἱροῦνται κορυδαλὸς καὶ οἱ ταχεῖς ἀστραγαλῖνοι οἵ τε ἀμπελίωνες οἱ κουφότατοι καὶ οἱ ἀσθενεῖς βουδῦται οἵ τε βαρῖται καὶ αἱ σῶδες καὶ σπῖνοι καὶ τρυγόνες καὶ ἀστέρες, οἷς ἐρυθρός τε κύκλος ἐστὶν ὥσπερ ἀστὴρ ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς. Καὶ οὗτοι μὲν ἅμα τοῖς ἄλλοις στρουθίοις, τοῖς κατὰ τὸν βοῤῥᾶν ἐπιδημοῦσι τοῦ ἔαρος, ἰξῷ θηρῶνται, τοῖς καλάμοις ἐπικαθίσαντες.

III. Ἄλλοι δέ τινες στρουθοὶ καὶ ἐν τῇ θαλάμῃ δι' ἐπινοίας τοιαύτης ἀγρεύονται. Μυρίνης συνδήσαντες δύο κλάδους ἀλλήλοις εἰς τὸ κάτω συγκάμπτουσιν, ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου λεπτῆς μηρίνθου βρόχον ἐξάψαντες, ἄγουσι διὰ τοῦ ἑτέρου κλάδου τὴν μήρινθον μικρῷ τε ἐπισφίγγουσι πασσάλῳ στεῤῥῷ. Ἕδρας δὲ οὗτος τοῖς στρουθίοις παρέχεται χρείαν· καὶ εἰ χρήζοντες ὕπνου καθίσαιεν, ὀλισθαίνει μὲν ἐκ τῆς ὀπῆς τοῦ κλάδου ῥᾳδίως ὁ πάσσαλος, περιστραφεὶς δὲ ὁ βρόχος τοῖς ποσὶ τοῦ στρουθίου συμπλέκεται.

IV. Οἱ δὲ σπῖνοι καὶ αἱ τρυγόνες ὑπὸ δένδρῳ θη-

LIBER TERTIUS.

Jam vero ex iis, quæ dicemus, intelliges, potentissime imperator, mortales non terræ solum marisque pericula contemnere, sed ipsum etiam aerem audacia sua petunt et multigavis avibus insidias struunt. Venatorum quidem et piscatorum major sæpe metus est, quam delectatio, sive ventos spectaveris, cujus sæpe impetu cymbæ in mari confringuntur, seu robur cetorum, cui facile succumbunt; sive consideres ferarum lustra montana, unde sæpe venatores imprudentes adoriuntur, ut resistere nequeant, neque impetum ipsorum evitare, sed sæpius prosternantur et pereant, et a summis præcipitiis per angustias locorum deturbentur. Aucupibus vero nihil vel ab avibus ipsis, vel a venatione periculi imminet, quippe qui non opus habeant montium vertices conscendere, vel in voragines se demittere. Satis enim iis est per campos, lucos et prata non sine voluptate quadam vagari suavesque avium concentus audire. Non gladiis, clavis hastisve utuntur, non canes secum ducunt, nec retia ferunt; verum visco saltem opus est et arundinibus, quarum ope ad aerem venando via patet, linisque tenuibus et levibus retibus, quæ sub ala gestent. Interdum etiam stirpem, alienis ramis circumpositis, secum ferunt et cicures aves, quæ ad venandi societatem veniant. Oportet autem celeres et manibus expeditos esse, visu perspicaces, ingenio versutos, ut avium imitari voces possint et ipsas per ramos saltantes insequi. Opera igitur venandi ad singulos usus distribuenda est, sive visco, seu setis equinis, vel filis vel laqueis, compage etiam, aut escæ vel avis illicio res agenda sit.

II. Visco igitur capiuntur alaudæ, celeres astragalini (*carducles*,) leves ampeliones, debiles budytæ, baritæ, sodes, spini (*fringillæ*,) turtures, asteres (i. e. stellæ), quibus rubicundus circulus stellæ instar in capite fulget. Atque hæ quidem aves omnes cum reliquis passeribus, qui verna æstate cum Borea vento adveniunt, visco capiuntur, dum arundinibus insident.

III. Aliæ quædam aviculæ etiam in cubilibus suis hoc artificio capiuntur. Connectuntur duo myrti ramusculi, quos deorsum incurvant, atque ex alterutro laqueum fili tenuissimi suspendunt, filo per alterum ramusculum transmisso, quod parvo paxillo arctius insuper astringunt. Huic paxillo aviculæ insident, dumque ad dormiendum se componunt, excidit facillime ex ramusculi foramine paxillus, laqueus vero circumversus pedibus insidentis aviculæ circumfunditur.

IV. Spini et turtures sub arboribus capiuntur, si conge-

ρῶνται, εἰ σύμφυλον ὄρνιν ἐπὶ τοῖς τοῦ δένδρου στελέχεσιν ἴδοιεν καθεζόμενον. Οὐχ ἀεὶ δὲ χρηστέον ταύτῃ τῇ ἄγρᾳ, ἀλλ' ἐν νιφετοῖς καὶ χειμῶνι, γυμνῶν ἤδη τῶν φυτῶν ὄντων καὶ ἐκβαλόντων τὰ φύλλα· τότε γὰρ ἕδρας τε καὶ σκέπης χρῄζοντες οἱ στρουθοὶ τοῖς νόθοις τε καὶ σεσοφισμένοις τούτοις κλάδοις ὡς ἀληθέσι προσίπτανται. Θεαμάτων δὲ ἥδιστον στρουθοὺς ὁρᾷν ἰξῷ πεπεδημένους καὶ καταπίπτοντας.

V. Ναὶ μὴν κἀκεῖνό ἐστι χαριέστατον, ἐὰν ἐπάγηταί τις ἱέρακα, περὶ πρέμνον φυτοῦ κατατιθῇ τε, καὶ οἱ στρουθοὶ δείσαντες πειρώμενοί τε λαθεῖν, ὑπὸ τοῖς φύλλοις κρύπτωνται, λοξὰ πρὸς τὸν ἱέρακα βλέποντες καὶ ὑπὸ τοῦ φόβου πεπεδημένοι, ὡς οἱ λῃστήν τινα ἐξαπίνης ὀφθέντα ἀγωνιῶντες ὁδῖται, καὶ μετὰ τὴν φρικτὴν θέαν οὔτε ἀναδραμεῖν οὔτε προβῆναι θαῤῥοῦντες· τοσοῦτος ἔχει φόβος καὶ τοὺς στρουθοὺς εἰς τὸν ἱέρακα βλέποντας. Ὁ δὲ ἀγρευτὴς πρὸς τὸν ἐπιδειχθέντα φόβον συντεταραγμένους αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ δένδρου κατὰ σχολὴν καθελκύσει.

VI. Ἀλλὰ καὶ τοῖς πλεκτοῖς τινες ἐπὶ τῶν δασειῶν ἀρουρῶν, ὕπνου χρῄζοντες, περιπίπτουσι λίνοις, ὅταν ἡλίου δύοντος ὁ νυκτερινὸς ἐπίῃ καιρός.

VII. Οἱ πέρδικες θηρῶνται λίνοις τε καὶ πηκτίσιν, ἢ φωνῇ πέρδικος, ἢ παροξυνθέντες εἰς μάχην, ἢ ἐλάφου δορᾷ. Τὸ γὰρ ζῶον τοῦτο φιλοῦντες ὑπερφυῶς ἐξαπατῶνται, εἴ τις ἀνὴρ δέρμα περιθέμενος ἐλάφου καὶ ἐπιθεὶς τῷ μετώπῳ κέρατα, προσίοι λανθάνων αὐτοῖς, καὶ ἀληθῶς εἶναι ἔλαφον οἰηθέντες περιέπουσί τε αὐτὸν καὶ πλησιάζοντι χαίρουσι καὶ οὐδὲ ἀφίστασθαι βούλονται, ὥς τινα συνήθη καὶ ὁμήλικα νέον μετὰ μακρὰν ἀποδημίαν θεώμενοι. Τοῦ δὲ ἔρωτος αὐτοῖς ὁ καρπὸς, βρόχοις τε περιπεσεῖν, ἢ τοῖς τὰς πυκνὰς μολιβδαίνας ἔχουσι λίνοις, καὶ τοτε ἀντ' ἐλάφου τόν τε ἀγρευτὴν καὶ τὴν ἀπάτην ἰδεῖν.

VIII. Ὃν δὲ ἐπὶ τοῖς ἐλάφοις ἔχουσιν οἱ πέρδικες ἔρωτα, τοῦτον ἐπὶ τοῖς ἵπποις αἱ ὠτίδες· καί τις ἐκ τούτου κατ' αὐτοὺς ἐπινενόηται τρόπος. Λίνα τις ποταμοῦ πλησίον ἢ λίμνης ἐπιτηδείῳ στήσας χωρίῳ καὶ μικράν τινα ἐν μέσοις αὐτοῖς καταλιπὼν δίοδον, ὥστε ἕνα δύνασθαι ἱππέα διεξελθεῖν, ταῖς ὠτίσιν ἐπιδεικνύει τὸν ἵππον· αἱ δὲ ἕπονται προθύμως αὐτῷ, τὰ πτερὰ πάντα ἁπλώσασαι, μέχρις ἂν ὁ μὲν δι' ἐκείνου τοῦ στενοῦ διεκδράμῃ χωρίου, αἱ δὲ ὠτίδες πᾶσαι περιπλακῶσι τοῖς λίνοις.

IX. Οἱ δὲ ὄρτυγες ἐν νυκτὶ νεφέλαις θηρῶνται, παλαιοτέρων ἄλλων ἀνακραζόντων ὀρτύγων· τῇ φωνῇ γὰρ ἐπιδραμόντες περιπίπτουσι ταῖς σαγήναις. Ἔστι δέ τις αὐτῶν ἄγρα τοιήδε καὶ μεθ' ἡμέραν. Ἐπὶ τῆς γῆς λίνον τις ἁπλώσας τό τε ἱμάτιον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ἀνατείνας τὸ ἑαυτοῦ καὶ καλάμοις ἑκατέρωθεν ἀνέχων, κινεῖ αὐτὸ κατὰ μικρὸν προβαίνων· αὐτοῖς δὲ ἔπεισι δέος πρὸς σκιὰν τῆς ἐντεῦθεν κἀκεῖθεν ἐπινευούσης ἐσθῆτος, μέχρις ἂν ἐκείνην φεύγοντες περιπέσωσι ταῖς τῶν λίνων ἄψισι.

nerem avem arboris ramis insidentem conspexerint. Neque tamen hac captura semper, sed hiberno et nivoso tempore uti satius fuerit. Tum enim, foliis arborum decussis, aviculæ statione et latibulo indigentes in fictos subornatosque ramusculos tanquam veros advolant. Visu admodum jucundum est, cum aviculæ visco irretitæ decidunt.

V. At non minus jucundum spectaculum est, cum auceps accipitrem circa aliquem arboris truncum deponit. Hujus conspecti metu aviculæ sub frondibus se occultant, et timore astricti, tanquam homines in itinere anxii, cum subito apparuit latro, post adspectum formidabilem nullam in partem provolare audent, sed oblique usque accipitrem intuentur. Tum auceps sic perturbatas et attonitas paulatim ab arbore detrahit.

VI. Quædam etiam, dum nocte ingruente in arvis densioribus ad somnum se componunt, linis impliciti capiuntur.

VII. Perdices capiuntur retibus aut compage aut voce perdicis, aut provocatæ ad pugnam, aut cervina pelle. Vehementer enim cervos amant et pelle decipiuntur hoc modo. Si quis pellem cervi indutus cornua capiti imponat et furtim accedat, illæ verum cervum esse ratæ suspiciunt coluntque eum, et accedente gaudent adeo, ut discedere ab eo nolint, ac si familiarem aliquem et coætaneum adolescentem a longa peregrinatione viderent. Hac benevolentia et amore nihil quam laqueos aut plumbata retia lucrantur, ac ut pro cervo venatorem detecta fraude aspiciant.

VIII. Qui perdicum in cervos, idem in equos otidum amor est; quamobrem hujusmodi industria falluntur. Retia aliquis prope fluvium aut stagnum idoneo loco erigit, angustoque per medium transitu relicto, quo eques unus transire possit, equum avibus ostendit. Sequuntur illæ statim pennis omnibus expansis, donec equus ex loco illo angusto recedat, ipsæ vero inclusæ omnes irretiantur.

IX. Coturnices noctu retibus, quæ nebulas vocant, capiuntur, clamitantibus aliis natu majoribus (illicibus,) ad quarum vocem dum accurrunt, in sagenas incidunt. Interdiu etiam in terra hoc modo capiuntur. Reti extenso aliquis tunicam supra caput erectam utrinque calamis sustinens movet, paulatim progrediens. Metuunt illæ sibi, et dum vestis huc illuc nutantis umbram fugiunt, retium laqueis involvuntur.

X. Καὶ τοὺς ἀτταγῆνας κατὰ τοῦτόν τις αἱρήσει τὸν τρόπον. Τῷ τάχει γὰρ τῶν ποδῶν πλέον ἢ τῇ πτήσει θαῤῥοῦντας αὐτοὺς, ὡς λαγωοὺς, θηρατὴς ἐπαγόμενος κύνας θηρεύσει.

XI. Αἱ δὲ γέρανοι καθ' ἑτέρους ἁλίσκονται τρόπους. Καὶ εἰ κολοκύνθης ξηρᾶς τὸν τράχηλον ἐκτεμών τις καὶ κοίλην ποιήσας αὐτὴν ἔξω τε ἔνδοθεν καταχρίσας ἐμβάλλοι κάνθαρον, ὁ μὲν ἔνδοθεν διεξελθεῖν ἐθέλων ἠχήσει, τῷ κτύπῳ δὲ ἡ γέρανος προσδραμοῦσα τήν τε κεφαλὴν καθεῖσα καὶ ἑλοῦσα τὸν κάνθαρον, καὶ αὐτὸ τὸ κύτος τῆς κολοκύνθης συναρπάσει περὶ τῷ μετώπῳ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς κείμενον καὶ ἐπὶ τοῖς πτεροῖς κολληθὲν, ὡς μήτε ὁρᾷν μήτε προβαίνειν δύνασθαι, ἀτρεμεῖν δὲ καὶ ἑστάναι, μέχρις ἂν αὐτὴν ταῖς χερσὶ συλλάβηται πλησιάσας. Καὶ κρομμύου δὲ φύλλον, εἰ μὴ παρείη κάνθαρος, ἐμβαλεῖν ἀπόχρη τῷ τῆς κολοκύνθης κοιλώματι. Καὶ παγίσι δὲ αἱρεῖται ῥᾳδίως, εἰ ταμών τις κάλαμον καὶ ἐπὶ ταῖς δυσὶ τρήσας ἀρχαῖς, ἐνθείη κάρφη λεπτὰ, διπλᾶς αὐτοῖς ποιήσας γλωχῖνας, δι' ὧν κυκλώσει τὸν βρόχον, λίθον κάτωθεν τρητὸν ἀπαρτήσας καὶ κατὰ μέσον τοῦ καλάμου λεπτήν τινα περόνην σιδηρᾶν ἐμβαλὼν κύαμόν τε ἐπιπήξας αὐτῇ, πρὸς ὃν ἡ γέρανος βλέπουσα τῷ βρόχῳ τὴν κεφαλὴν ἐμβάλλει καὶ τοῦ μὲν κυάμου δράξεται, ἀνανεῦσαι δὲ βουληθεῖσα, περὶ τῷ τραχήλῳ ταθέντα ἀνασπάσει τὸν βρόχον, εἶτα αἰσθομένη τοῦ δόλου, ἀναπτῆναι μὲν πειράσεται πολλάκις, πρὸς δὲ τὸ ἄχθος τοῦ λίθου καθελκυσθήσεται, μέχρις ἂν αὐτῆς ὁ θηρατὴς ἐπιλάβηται.

XII. Φάσσας δὲ ἑλεῖν ἐστι δυσμηχανώτατον· τῶν θηρατῶν γὰρ αἰσθόμεναι τάχιστα ἀποφεύγουσιν· ἀλλὰ καὶ αὗται νικῶνται δόλῳ. Θεασάμενος γὰρ ὁ θηρατὴς ἐπὶ δένδρου καθημένας αὐτὰς, ἁπλοῖ κατὰ τοῦ ἐδάφους τὸ δίκτυον, λεπτὸν ἐπιβάλλων ἄχυρον, ὥστε κρύπτειν αὐτὸ, φάσσας τε ἑτέρας ἐφίστησι τῶν πάλαι ᾑρημένων, τυφλώσας καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν λεπταῖς ἀποδήσας σπάρτοις, δι' ὧν αὐτὰς κινῶν συναναγκάσει τινάσσεσθαι. Τοῦ κτύπου δὲ ἀκούσασαι προστρέχουσιν αἱ λοιπαὶ, τήν τε νομὴν καὶ τὰ δένδρα ἀπολιποῦσαι· εἶτα ἐκεῖνος ὑπό τινι καλύβῃ κρυπτόμενος πολλῇ ἰσχύϊ τὴν τῶν λίνων μήρινθον ἐπιτείνει, καὶ πάντας ὁμοῦ τοὺς στάλικας ἀναστήσας αἱρεῖται τὰς φάσσας τοῖς τοῦ λίνου κόλποις ἐμπεπτωκυίας. Τοιούτοις δὲ καὶ τὰς περιστερὰς ἐπισπάστροις αἱροῦσιν· ἀλλὰ καὶ εὐχολώτερον αὐτὰς θηρεύσει τις βρόχῳ.

XIII. Τοὺς κοσσύφους δὲ καὶ τὰς εὐφώνους ἀηδόνας ἐστὶν ἑλεῖν ἐν τοῖς συνεχέσι θάμνοις στήσαντα πάγην, ἧς δύο μὲν κυκλοτερεῖς εἰσιν ἄντυγες, ὑπὸ τοῖς στρεπτοῖς τοῦ λίνου κόλποις κρυπτόμεναι καὶ ταῖς ὑποχαῖς ἐοικυῖαι ταῖς θαλασσίαις· νεῦρα δὲ βοὸς ἐπιτείνονται, μηκίστης ἐν τῷ μέσῳ ῥάβδου κειμένης· ἀπαρτῶσι δὲ αὐτῶν μήρινθόν τε καὶ ὕσπληγγα, καὶ ἔτι δέλεαρ ἐντιθέασιν, οἷον μύρμηκα ἢ γῆς ἔντερον, ᾧ δελεασθὲν τὸ ὄρνεον ἐπιψαύει τῆς πάγης καὶ ἐνσχεθήσεται, περιστραφέντων ἐκείνων, ὁπόσα τε ὦσιν ἐπὶ τῇ

X. Attagenes hoc modo capere licet. Pedum enim celeritate magis quam volatu fretos venator canibus immissis, tanquam lepores eos venabitur.

XI. Grues cum aliis modis, tum ita capiuntur. Cucurbita sicca et decollata excavatur, visco intus illinitur, injicitur scarabeus, qui exitum quærens immurmurabit. Eo sonitu excitata grus accurret, et capite inserto captoque scarabeo, ipsum etiam cucurbitæ vas oculis capitique agglutinabit, ut eo pennis hærente jam neque visu neque progressu uti valeat, sed uno in loco consistat, donec ab aucupe manibus capiatur. Si desit scarabeus, cepæ folium injecisse in alvum cucurbitæ sat fuerit. Laqueis etiam facile capietur, si quis arundinem sectam utrinque perforet et exiles festucas imponat, quarum per duos mucrones laqueum tendat rotundum, ac perforatum lapidem ab arundine suspendat, in media autem arundine ferream acum figat et fabam ei inserat, quam grus respiciens laqueo caput insinuet. Hac arrepta, jam retractura caput collum illaqueatum sentiet, perceptoque dolo sursum evolare nitetur, sed lapidis pondus obsistet, donec ab accurrente aucupe comprehendatur.

XII. Palumbi difficillime capiuntur; statim enim visis aucupibus procul avolant. Vincuntur tamen et ipsæ dolo. Nam auceps arbori insidentes conspicatus rete in solo extendit ac tenues paleas inspergit, ut lateat, et palumbos alios olim captos excæcatosque imponit et pedibus funiculum illigat, quo commoto sese concutere et strepitum edere palumbos cogit. Eo percepto ceteri pascuis et arbustis relictis advolant. Auceps in attegia conditus, quantum potest, retium funem adtrahit, et perticis (*amitibus*) simul omnibus eversis, palumbos retium sinibus intricatos capit. Ejusmodi retibus columbæ etiam comprehenduntur, sed multo facilius laqueis.

XIII. Merulas et canoras luscinias capere licebit laqueo (*reti*, *transenna*), inter densa fruteta collocato, quem bini orbes constituant, sibi intortis sinibus retis latentes et marinis retibus, quæ hypochas vocant, similes. Intenduntur etiam nervi bubuli, longissima posita in medio virga; a nervis funiculus et laqueus suspenduntur. Adhæc esca imponitur vermiculus aliquis aut lumbricus, qua inescata avis illaqueatur, et omnibus illis, quæ ad capturam destinata

θήρᾳ συντεταγμένα. Κατὰ τοῦ κοσσύφου δὲ καὶ τοιοῦτόν τι τοῖς μειρακίοις ἐπινενόηται. Περὶ τὸν τοῦ χειμῶνος καιρὸν, ὅτε τροφῆς μάλιστα τὸ ὄρνεον ἀπορεῖ, βόθρον ὀρύξαντες ἐλαίας ἐμβάλλουσι κόκκον ἢ δάφνης καὶ παριστῶσί τι κεράμου κλάσμα μικρόν· εἶτ' ἐπ' ἐκείνῳ πάσσαλον ἐντιθέασι καὶ τῷ πασσάλῳ κεράμους τείνουσι δύο, οἷς καὶ ὕσπληγξι ἄλλο ὄρνεον ἐπίκειται. Πλησιάζων δὲ πάντως ὁ κόσσυφος ὁ τροφῆς δεόμενος ἐν τῷ βάθρῳ, καὶ πεσόντος ἐξαπίνης τοῦ ὀστράκου ἐγκλεισθήσεται. Κατὰ τοῦτον αἱροῦνται τὸν τρόπον καὶ αἱ κίχλαι καὶ αἱ πύρραι.

XIV. Ὁ δὲ αἴγινθος θηρᾶται κλωβῷ, ἐν ᾧ πάλαι θηραθεὶς ἕτερος ἐπὶ τὸ βοᾶν κατακλείεται, θυρῶν οὐσῶν ἑκατέρωθεν δύο· καὶ δέλεάρ ἐστι κάρυον ἢ σκώληξ ἤ τι τοιοῦτον, ᾧ τὸ ὄρνεον ὑπὸ τῆς φωνῆς προστραπὲν ἐφορμήσει. Ἀλλ' ὕσπληγξ καὶ ταύτας περιστρέφει τὰς θύρας, ὥστε εἰσελθόντα τὸν αἴγινθον οὐκ ἔχειν ἐκπτῆναι.

XV. Κάλανδρον δὲ οὐκ ἄν τις ἕλοι ῥᾳδίως, εἰ μὴ πλησίον ὕδατος θείη τὸ λίνον· ὁ μὲν γὰρ τοῦ ποτοῦ χρῄζων προσίπταται, ὁ δὲ ἀγρευτὴς τέως ἐν καλύβῃ λανθάνων καὶ ἐπιτείνων νεύρῳ τὸ δίκτυον, πίνοντα καλύψει τὸν κάλανδρον.

XVI. Θηρῶνται δὲ καὶ τρυγόνες, δίψης αὐτὰς ἀγούσης ἐπὶ πηγὴν, ἧς καὶ πλησίον ὁ θηρατὴς κάλαμον ἵστησι, πτερὰ ἀπ' ἄκρου προσδήσας, ὧν ἡ κίνησις διώκει τε καὶ φοβεῖ πλεῖστον αὐτάς· ἀλλ' ἑτέραν τινὰ πρότερον εἰλημμένην κατατίθεται πλησίον τρυγόνα, ἣν θεασάμεναι καὶ προσπτᾶσαι καθέζονται, οὕτως τε ἐφελκυσθέντος αἱροῦνται τοῦ λίνου.

XVII. Γλαυκὶ δὲ αἱ κορυδαλίδες ἀγρεύονται, ἣν ὁ θηρατὴς ἐπί τινος χαλκῆς στήσας ἀψῖδος τινάσσει, σπάρτα συνεχῶς ἐπιτείνων καὶ περιθεὶς κύκλῳ ῥαβδία προχρισθέντα ἰξῷ. Τὴν γλαῦκα τὸ νυκτερινὸν ὄρνεον σπεύδουσιν αἱ κορυδαλίδες ἑλεῖν, τῷ τε ἰξῷ καὶ ταῖς ῥάβδοις ἁλίσκονται.

XVIII. Ἐπὶ δὲ τοὺς ὀξυβόας κολοιοὺς τοιαύτη τις ἄγρα παρασκευάζεται. Ῥάβδον ἐπὶ τῇ γῇ δεῖ πῆξαι μακρὰν, ἐκ μηρίνθου δὲ αὐτῇ προσάψαι βρόχον, μέσῳ τε ὕσπληγγα, τοὺς ἑκατέρωθεν λύγους τῇ περιστροφῇ καλύπτοντα· ἐπ' ἄκρου δὲ αὐτῆς κείσεται καρπὸς ἐλαίας, κατευθὺ τεταγμένου τοῦ βρόχου, οὗ εἰ ἐπιψαύσουσιν οἱ κολοιοὶ, ἡ μὲν ὕσπληγξ κατολισθαίνει, ἐνειλιχθεῖσα δὲ ἡ ῥάβδος ὀρθοῦται καὶ τὸν βρόχον οὕτως ἐφέλκεται, ὥστε τῶν κολοιῶν τοὺς τραχήλους ληφθῆναι. Καὶ τὰς κίσσας δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον αἱροῦσιν οἱ ἰξευταί.

XIX. Καὶ ἄλλος κολοιῶν [ἄγρας] τρόπος ἐστίν. Ἐλαίου τις ἄγγος ἐμπλήσας τίθησιν, ὥστε τοὺς κολοιοὺς ὁρᾷν εἰς αὐτό· οἱ δὲ ὁρῶντες ἐν τῷ ἄγγει τὰς ἑαυτῶν [εἰκόνας], κολοιοὺς ἑτέρους νομίζουσι, καὶ εἰς τὸ ἔλαιον καταπτάντες ἐμπηδῶσιν εὐθὺς, εἶτα οὕτως καὶ τὰ πτερὰ καὶ τὰ μέλη βαρύνονται τῷ ἐλαίῳ βραχέντες, ὡς μὴ

erant, circumactis detinentur. Ceterum in merulas alium etiam captionis modum adolescentes excogitarunt. Scrobem hieme fodiunt, cum avis maxime cibi inops est, et olivæ aut lauri baccam injiciunt, ac prope testæ fragmentum vel lateris ponunt. Scrobi item paxillum inserunt, quo testas binas intendunt. Apponitur et altera avis laqueis ligata. Sic omnino merula famelica advolabit et scrobem subibit, ubi subito incidentibus tegulis includetur. Sic etiam turdi et pyrrhæ capiuntur.

XIV. Æginthus (*ægithus*) capitur cavea, cui alius pridem captus ad alliciendum voce includitur. Fores utrinque binæ, esca nux ponitur aut vermiculus aut aliquid aliud, cui voce illecta avis advolet. Has quidem fores laqueus (*repagulum*) ambiat (*circumagat*), ne ingressus ægithus iterum evolet.

XV. Calandrum nemo facile ceperit, nisi reti juxta aquam extenso ab aucupe juxta in tugurio latitante, qui avem ad potum hauriendum accedentem funiculo retis attracto involvat.

XVI. Turtures capiuntur, cum siticulosæ ad fontem accesserint, prope quem venator arundinem erigit, pennis ad summum alligatis, quarum motus turtures admodum terret fugatque. Sed alia turtur jam pridem capta in propinquo ponitur, qua conspecta ceteræ advolitant et retis tractu obteguntur.

XVII. Alaudæ capiuntur ope noctuæ, qua auceps exposita in apside aliqua ærea, subinde funiculum attrahit et virgulas undique circumpositas visco illinit. Tum alaudæ ad noctuam capiendam properantes inviscantur.

XVIII. Adversus clamosos graculos venatio talis instituitur. Virga oblonga terræ infigitur, cui laqueus ad funiculum additur et in medio tendicula, quæ circumactu suo vimina utrinque sita contegat. In summum virgam oleæ bacca imponitur, cui e regione laqueus pendet, quem ubi contigere graculi, tendicula delabitur, et virga erecta laqueus ita attrahitur, ut avium cervices inhæreant. Similiter etiam picis insidiantur aucupes.

XIX. Est et alius dolus graculis capiendis accommodatus. Vas oleo plenum eo in loco exponitur, ubi conspiciatur a graculis. Illi suas in vase imagines intuiti aliosque graculos esse rati in oleum devolant, et licet statim resiliant, madidi tamen oleo ita pennis et membris omnibus gravantur,

δύνασθαι ἀποπτῆναι, καὶ κατὰ τοῦτον εὐθὺς αἱροῦνται τὸν τρόπον.

XX. Αἰγίθαλον δὲ εἴ τις ἀγρεῦσαι βούλοιτο, θηλὴν αἰγὸς πάντοθεν ἰξῷ καταχρίει· ὁ δὲ γάλα τῆς αἰγὸς πιεῖν ἐπειγόμενος, ὑπερίπταται μὲν τὰ θριγκία, πρὸς δὲ τὴν μάνδραν ἐλθὼν τὸ ῥάμφος ἐπὶ τὸν τῆς αἰγὸς ἐρείδει μαζὸν, καὶ τοῦ ἰξοῦ μέχρι ταρσῶν αὐτοῦ διαχυθέντος, ἁλίσκεται.

XXI. Πρὸς δὲ τὴν τοῦ πορφυρίωνος ἄγραν οὔτε ἰξοῦ τις, οὔτε λίνων δεήσεται, ἀλλ' εἰ μόνον που καθήμενον ἐπιτηρήσας αὐτὸν, ὀρχούμενος κατὰ μικρὸν πλησιάζοι. Τῷ δὲ οὕτως ἐστὶν ἡ τῆς ὀρχήσεως ὄψις ἡδεῖα, ὥστε οὐκ ἀποπτήσεται, καίπερ ὁρῶν προσιόντα τὸν ἄνδρα, κινήσει δὲ καὶ αὐτὸς ὀρχούμενος τὰ μέλη τὰ ἑαυτοῦ, τὴν ἄγραν ἑλόμενος διὰ τὴν ὄρχησιν.

XXII. Σανίσιν εἰκόνας ἐπιγράψαντες ἰχθύων θηρῶσι τοὺς καταῤῥάκτας· σὺν ὁρμῇ γὰρ ὡς ἐπί τινα καταπτάντες ἰχθὺν περιῤῥήγνυνται ταῖς σανίσι καὶ διαφθείρονται. Καὶ ὄρνεις δὲ ἄλλους καὶ οὐκ ὀλίγους λίνοις τε καὶ πάγαις αἱροῦσι νηχομένους, ἢ καὶ πρός τινας διεξιόντας ἀκτὰς, ἐν αἷς τὰ πτερὰ ψύχειν ἢ καθεύδειν ἢ μετὰ χόρον εἰώθασιν οἱ ὄρνεις διαναπαύεσθαι.

XXIII. Καὶ παγίσι μὲν καὶ βρόχοις αἱ νῆσσαι θηρῶνται καὶ οἱ λινουργοὶ καὶ οἱ κεγχρῖται καὶ ἄλλα γένη χηνῶν καὶ οἱ ταχεῖς φελλῖναι καὶ αἱ φαλαρίδες καὶ πλεῖστα ἕτερα τῶν ἀμφιβίων ὀρνίθων, ἀπατηθέντα τροφῇ. Πρὸς γὰρ τοῖς τῶν λιμνῶν ἢ τῶν ποταμῶν χείλεσι κριθὰς κατασπείρουσιν ἢ ὀλύρας ἢ κέγχρον. Κατὰ δὲ τῶν χηνῶν καὶ ἄλλο τι μεμηχάνηται. Ξύλινόν τις χῆνα ποιήσας σχοίνῳ τε ἐπιδήσας αὐτὸν, καταμόνον τῆς λίμνης ἀφίησι, καὶ περὶ τοῦτον συνίασιν οἱ χῆνες τύπτουσί τε αὐτὸν, ὡς ἀλλότριον τῆς αὐτῶν ἀγέλης διώκοντες· ὁ θηρατὴς δὲ ἐν καλύβῃ κρυπτόμενος καὶ λεπτήν τινα κατέχων μήρινθον, ἐπὶ τὴν γῆν ἕλκει τὸν ξύλινον χῆνα· οἱ δὲ φεύγειν αὐτὸν οἰηθέντες ἀκολουθοῦσι, κἂν εἴσω γένωνται τῶν λίνων διώκοντες, τότε τοὺς χάμακας ἐπισπασάμενος ὁ θηρευτὴς καὶ τὸ δίκτυον ἀναστήσας, κοινῇ πάντας περικαλύπτει τοὺς χῆνας περὶ τὸν ξύλινον νηχομένους.

XXIV. Ἀλλ' οὐδὲ οἱ καλούμενοι θρᾶκες ὄρνεις, οὐδὲ οἱ δυτῖνοι καὶ οἱ κόλυμβοι τοὺς θηρατὰς διαφεύγουσι, κἂν πανημέριον νήχωνται, δόλῳ δὲ κἀκείνους ἀγρεύουσιν. Ὅταν ἀκίνητον ᾖ διὰ γαλήνην τὸ πέλαγος, εἰς ἄκωπον σκάφος ἐμβάντες πρὸς μικρὸν πλέουσιν, ὡς ἂν μὴ τῆς εἰρεσίας τοὺς ὄρνεις ὁ κτύπος ἀποδιώξειεν. Εἶτα εἷς μὲν ἐπὶ τῆς πρύμνης ἕστηκε λίνον ἐπιφερόμενος, ἕτερος δὲ ἐπὶ τῆς πρώρας τῷ πηδαλίῳ κατὰ μικρὸν προάγων τὸ σκάφος καὶ λύχνον ἐν κεράμῳ φέρων, οἷον ἐπιδείκνυσιν, ὅταν πλησιάζῃ τοῖς ὄρνισιν. Οἱ δὲ οὐ λύχνον, ἀλλ' ἀστέρα δοκοῦντές ὁρᾷν, προσιοῦσαν δέχονται τὴν πορθμίδα, γενομένης δὲ ἐγγύς, κρύπτει μὲν ἐν τῷ κοίλῳ τῆς νεὸς τὴν λαμπάδα ὁ θηρευτής, ἵνα μὴ γνωσθῇ τοῖς ὄρνισιν ὁ δόλος· ὁ δὲ μακρὸν

ut avolare nequeant eoque statim in loco comprehenduntur.

XX. Ægithalum (*caprimulgum*) capturus capræ papillam visco circumlinat. Ceterum avis caprinum lac haustura, cum ultra sæpes in stabulum pervolaverit et sugere capram inceperit, effuso ei ad pedes usque visco deprehenditur.

XXI. Porphyrioni capiendo neque viscum neque retia adhiberi opus est, sed ubinam solus consideat, observare et saltando paulatim accedere. Saltationis enim spectaculo tantopere delectatur, ut licet accedentem magis magisque hominem viderit, non tamen avolet, sed ipse etiam se moveat et ad saltandum membra componat, donec capiatur.

XXII. Catarractas imaginibus piscium super tabulas pictis capiunt. Nam dum impetu in illas ceu vivos pisces feruntur, illisi pereunt. Plures etiam alias aves retibus et laqueis capiunt vel inter natandum, vel ubi in littora progrediuntur ubi vel pennas exsiccare vel dormire vel post pastum quiescere consueverunt.

XXIII. Laqueis et retibus anates capiuntur et linurgi et cenchritæ et alia genera anserum et celeres phellinæ et phalarides et plurimæ aliæ aves amphibiæ, cibo deceptæ. Nam ad ripas lacuum aut fluviorum hordeum, siliginem aut milium spargunt. Anseribus capiendis etiam alius dolus excogitatus est. E ligno anserem fabricatur auceps, quem fune alligatum in palude immotum continet; hunc circa congregantur anseres impugnantesque rostro veluti alienum a grege abigunt. Auceps in attegia conditus tenui funiculo ad terram propius ligneum anserem trahit. Illi vero fugientem quasi insequuntur, et ubi intra retia persequendo devenerint, perticas auceps contrahit, erectumque rete omnes simul anseres circum ligneum natantes obvolvit.

XXIV. Quamvis thraces aves, dytini et colymbi omni tempore natare soleant, non tamen effugiunt venatores, qui, cum tranquillum est mare, naviculam ingressi aliquo usque navigant, quatenus aves remigii strepitu non terrentur. Tum is, qui rete fert, puppi insistit, alter vero proræ, paulatim naviculam temone promovens, qui et lucernam in testa gerit, quam avibus ostendit, cum jam prope fuerint. Aves stellam se videre putantes naviculam propius accedere patiuntur.* Tum auceps lucerna navi occultata, ne

αὐτοῖς ἐπιῤῥίπτει λίνον ἁπλώσας, καὶ πολλοὺς καλύψας ἐξέλκει.

Τοσαῦτά μοι, κράτιστε βασιλεῦ, περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς ἄγρας τῶν ὀρνίθων ἐστὶν εἰπεῖν. Διονύσιος δὲ αὐτὰ παρὰ τοῦ τῆς Λητοῦς Ἀπόλλωνος διδαχθῆναί φησι.

aves dolum intelligant, rete extensum eis injicit multosque ita obvolutos capit.

Atque hæc, potentissime Cæsar, de natura et captura avium dicenda habui. Hanc vero Dionysius ab Apolline Latonæ filio se edoctum profitetur.

ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ

ΘΗΡΙΑΚΑ.

Ῥεῖά κέ τοι μορφάς τε σίνη τ' ὀλοφώϊα θηρῶν
ἀπροϊδῆ τύψαντα λύσιν θ' ἑτεραλκέα κήδευς,
φίλ' Ἑρμησιάναξ, πολέων κυδίστατε παῶν,
ἔμπεδα φωνήσαιμι· σὲ δ' ἂν πολυεργὸς ἀροτρεὺς
βουκαῖός τ' ἀλέγοι καὶ ὀροιτύπος, εὖτε καθ' ὕλην
ἢ καὶ ἀροτρεύοντι βάλῃ ἔπι λοιγὸν ὀδόντα,
τοῖα περιφρασθέντος ἀλεξητήρια νούσων.
Ἀλλ' ἤτοι κακοεργὰ φαλάγγια, σὺν καὶ ἀνίγρους
ἑρπηστὰς ἔχιάς τε καὶ ἄχθεα μυρία γαίης
Τιτήνων ἐνέπουσιν ἀφ' αἵματος, εἰ ἐτεόν περ
Ἀσκραῖος μυχάτοιο μελισσήεντος ἐν ὄχθαις
Ἡσίοδος κατέλεξε παρ' ὕδασι Περμησοῖο.
Τὸν δὲ χαλαζήεντα κόρη Τιτηνὶς ἀνῆκε
σκορπίον, ἐκ κέντροιο τεθηγμένον, ἦμος ἐπέχρα
Βοιωτῷ τεύχουσα κακὸν μόρον Ὠαρίωνι,
ἀχράντων ὅτε χερσὶ θεῆς ἐδράξατο πέπλων.
Αὐτὰρ ὅγε στιβαροῖο κατὰ σφυρὸν ἤλασεν ἴχνευς
σκορπίος ἀπροϊδὴς, ὀλίγῳ ὑπὸ λᾶϊ λοχήσας.
Τοῦ δὲ τέρας περίσημον ἐν ἄστρασιν ἀπλανὲς αὔτως
οἷα κυνηλατέοντος ἀείδελον ἐστήρικται.
Ἀλλὰ σύ γε σταθμοῦ τε καὶ αὐλίου ἑρπετὰ φύγδην
ῥηϊδίως ἐκ πάντα διώξεαι, ἢ ἀπ' ἐρίπνης,
ἠὲ καὶ αὐτοπόνοιο χαμευνάδος, ἦμος ἀν' ἀγροὺς
φεύγων αὐαλέου θέρεος πυρόεσσαν ἀϋτμὴν,
αἴθριος ἐν καλάμῃ στορέσας ἀκρέσπερος εὕδῃς,
ἢ καὶ ἀν' ὑλήεντα παρὲκ λόφον, ἢ ἀνὰ βήσσης
ἐσχατιὴν, ὅθι πλεῖστα κινώπετὰ βόσκεται ὕλην,
δρυμοὺς καὶ λασιῶνας ἀμορβαίους τε χαράδρας·
καί τε παρὲκ λιστρωτὸν ἅλω δρόμον, ἠδ' ἵνα ποίη
πρῶτα κυϊσκομένη σκιάει χλοάοντας ἰάμνους,
τῆμος ὅτ' αὐαλέον φολίδων ἀπεδύσατο γῆρας
μῶλυς ἐπιστείχων, ὅτε φωλεὸν εἴαρι φεύγων
ὄμμασιν ἀμβλώσσει· μαράθου δέ ἑ νήχυτος ὄρπηξ
βοσκηθεὶς ὠκύν τε καὶ αὐγήεντα τίθησι.
Θιμβρὴν δ' ἐξελάσεις ὀφίων ἐπιλωβέα κῆρα,
καπνείων ἐλάφοιο πολυγλώχινα κεραίην,
ἄλλοτε δ' ἀζαλέην δαίων Γαγγίτιδα πέτρην,
ἣν οὐδὲ κρατεροῖο πυρὸς περικαίνυται ὁρμή·
ἐν δὲ πολυσχιδέος βλήτρου πυρὶ βάλλεο χαίτην·
ἢ σύ γε καχρυόεσσαν ἑλὼν περιθαλπέα ῥίζαν,
καρδάμῳ ἀμμίξας ἰσοελκέϊ· μίσγε δ' ἔνοδμον
ζορκὸς ἐνὶ πλάστιγγι νέον κέρας ἀσκελὲς ἱστὰς,
καί τε μελανθίου βαρυαέος, ἄλλοτε θείου,
ἄλλοτε δ' ἀσφάλτοιο φέρων ἰσοελκέα μοῖραν·
ἠὲ σύ γε Θρηΐσσαν ἐνιφλέξας πυρὶ λᾶαν,
ἥ θ' ὕδατι βρεχθεῖσα σελάσσεται· ἔσβεσε δ' αὐτὴν,
τυτθὸν ὅτ' ὀδμήσηται ἐπιῤῥανθέντος, ἔλαιον.

NICANDRI

THERIACA.

Et varias formas et diro dente ferarum
incautos morsus, tum quo medicamine noxam
depellas, reliquis major mihi sanguine junctis
care Hermesianax, facili tibi carmine dicam.
Te modo, sive metunt, aut terram vomere versant
seu ligna exscindunt, percussi dente maligno
agricolæ observent hæc amuleta docentem.
Serpentes sævos tætroque phalangia morsu
vipereumque genus terræque incommoda mille
Titanum fama est fuso exsiliisse cruore,
vera Melissæo si quondam Ascræus in antro
Hesiodus cecinit Permessi ad fluminis undas.
At vero algificum Titania virgo creavit
scorpion, armatum stimulo caudaque tremendum,
Bœoto pœnas ex Oarione reposcens,
sacram auso manibus vestem temerare Dianæ.
Qui latitans parvi cæco sub fornice saxi,
duram improviso violavit vulnere calcem.
Cujus ob id tamquam venantis in astra relatum
sidus, et immotum magno fulgore coruscat.
Sed cuncta e stabulo longe septisque fugabis,
si libet aut ima lectum consternere terra,
sive alto pendere loco, quum Sirius agros
urit, et ardorem, stipula projectus inani,
declinans dormis, dum temperet aera vesper,
seu prope frondosum tumulum, seu valle sub ima,
multus ubi silvas atque horrida pascitur anguis
arbusta et dumos et fossas luce carentes :
seu te ampla æquato spatio tenet area, molli
sive jaces, campos ubi primum contegit, herba,
quando senectutem et squalentia tergora serpens
exuit egressus latebris, et corpore tardus
luminibusque gravis conquirit vere marathrum,
quo vigor atque acies redeant in lumina pasto.
Nam potes ardentes pestes depellere, cervi
ramoso si vis suffire cubilia cornu,
aut flammis etiam petram mandare gagatis
arentem, rapido quæ non consumitur igne,
multifidæve comas filicis accendere flamma.
Acrem quin etiam radicem canchry ferentem
delige, et æquali nasturcia lance remiscens
urito, vel juvenis simul arida cornua damæ
in trutina statues, paribusque melanthion addes
ponderibus vel sulphur olens atrumve bitumen.
Threicium pariter Vulcano trade lapillum,
qui lymphis madidus flamma colluçet, at idem
protinus affuso flammam restinguit olivo.

Τὴν ἀπὸ Θρηϊκίου νομέες ποταμοῖο φέρονται,
ὃν πόντον καλέουσι· τόθι Θρήϊκες ἀμορβοὶ
κρειοφάγοι μήλοισιν ἀεργηλοῖσιν ἕπονται.
Ναὶ μὴν καὶ βαρύοδμος ἐπὶ φλογὶ μοιρηθεῖσα
χαλβάνη ἀκνηστίς τε καὶ ἡ πριόνεσσι τομαίη
κέδρος, πουλυόδουσι καταψηχθεῖσα γενείοις,
ἐν φλογιῇ καπνηλὸν ἄγει καὶ φύξιμον ὀδμήν.
Τοῖς δὴ χηραμὰ κοῖλα καὶ ὑληώρεας εὐνὰς
κεινώσεις, δαπέδῳ δὲ πεσὼν ὕπνοιο κορέσσῃ.
Εἰ δὲ τὰ μὲν καμάτου ἐπιδεύεται, ἄγχι δέ τοι νὺξ
αὖλιν ἄγει, κοίτου δὲ λιλαίεαι ἔργον ἀνύσσας,
τῆμος δὴ ποταμοῖο πολυρραγέος κατὰ δίνας
ὑδρηλὴν καλάμινθον ὀπάζεο χαιτήεσσαν·
πολλὴ γὰρ λιβάσιν παραέξεται, ἀμφί τε χείλη
ἕρσεται, ἀγραύλοισιν ἀγαλλομένη ποταμοῖσιν.
Ἠ σύ γ' ὑποστορέσαιο λύγον πολυανθέα κόψας
ἢ πολιὸν βαρύοδμον, ὃ δὴ ῥίγιστον ὄδωδεν·
ὣς δ' αὔτως ἐχίειον, ὀριγανόεσσά τε χαίτη,
ναὶ μὴν ἀβροτόνοιο, τό τ' ἄγριον οὔρεσι θάλλει
ἀργεννὴν ὑπὸ βῆσσαν, ἢ ἑρπύλλοιο νομαίου,
ὅς τε φιλόζωος νοτερὴν ἐπιβόσκεται αἶαν
ῥιζοβόλος λασίοισιν ἀεὶ φύλλοισι κατήρης.
Φράζεσθαι δ' ἐπέοικε χαμαιζήλοιο κονύζης
ἄγνου τε βρύα λευκὰ καὶ ἐμπρίοντ' ὀνόγυρον·
αὔτως τε τρήχοντα ταμὼν ἀπὸ κλήματα σίδης,
ἠὲ καὶ ἀσφοδέλοιο νέον πολυαυξέα μόσχον [την,
στρύχνον τε σκύρα τ' ἐχθρὰ, τά τ' εἴαρι σίνατο βού-
ῆμος ὅταν σκιρόωσι βόες καυλεῖα φαγοῦσαι.
Ναὶ μὴν πευκεδάνοιο βαρυπνόου, οὗ τε καὶ ὀδμὴ
θηρί' ἀποσσεύει τε καὶ ἀντιόωντα διώκει.
Καὶ τὰ μὲν εἰκαίῃ παράθου καὶ ἀγραυλέϊ κοίτῃ,
ἄλλα δὲ φωλειοῖσι, τὰ δ' ἐμφράξαιο χεείαις.
Εἴ γε μὲν ἐς τεῦχος κεραμήϊον ἠὲ καὶ ὄλπην
κεδρίδας ἐνθρύπτων λιπόοις εὐήρεα γυῖα,
ἢ καὶ πευκεδάνοιο βαρυπνόου, ἄλλοτ' ὀρείου
αὖα καταψήχοιο λίπει ἐνὶ φύλλα κονύζης·
αὔτως δ' ἀλθήεντ' ἐλελίσφακον, ἐν δέ τε ῥίζαν
σιλφίου, ἣν κνηστῆρι κατατρίψειαν ὀδόντες.
Πολλάκι καὶ βροτέων σιάλων ὑποέτρεσαν ὀδμήν.
Εἰ δὲ σύ γε τρίψας ὀλίγῳ ἐνὶ βάμματι κάμπην
κηπείην δροσόεσσαν, ἐπὶ χλωρηΐδα νώτῳ,
ἠὲ καὶ ἀγριάδος μαλάχης ἐγκύμονα καρπὸν
γυῖα πέριξ λιπάσειας, ἀναίμακτός κεν ἰαύοις.
Ψήχεο δ' ἐν στέρνῳ προβαλὼν μυλόεντι θυείης
ἐσθλοῦ ἀβροτόνοιο δύω κομόωντας ὀράμνους
καρδάμῳ ἀμμίγδην· ὀδελοῦ δέ οἱ αἴσιος ὁλκή·
ἐν δὲ χεροπληθῆ καρπὸν νεοθηλέα δαύκου
λειαίνειν τριπτῆρι· τὰ δὲ τροχοειδέα πλάσσων,
τέρσαι ὑπὸ σκιόεντι βαλὼν ἀνεμώδεϊ χώρῳ·
αὖα δ' ἐν ὄλπῃ θρύπτε, καὶ αὐτίκα γυῖα λιπαίνοις.
Εἴ γε μὲν ἐκ τριόδοιο μεμιγμένα κνώδαλα χύτρῳ
ζωὰ νέον θορνύντα, καὶ ἔνθρονα τοιάδε βάλλοις,
δήεις οὐλομένῃσιν ἀλεξητήριον ἄταις·
ἐν μὲν γὰρ μυελοῖο νεοσφαγέος ἐλάφοιο

Illum carnivori, pecudes dum rure sequuntur,
pastores ad nos primum vexere repertum
flumine Threicio, quem Pontum nomine dicunt.
Quin et galbaneos ferulæ succendere odores,
et juvat urticam, tum serræ pectine aheno
derasam cedrum : late hæc suffimina fundit,
et procul exagitat tætro nidore chelydros.
Sic spelæa illi fugient latebrisque recedent,
tuque solo recubans placido satiabere somno.
Si gravis hic labor est, et nox jam proxima suadet
fessa opere exacto gratæ dare membra quieti,
insignem foliis calaminthem ad fluminis oras
vestiga rapidi : liquidis uberrima crescit
illa locis, et aquæ magna dulcedine capta
luxuriat ramis, fluviosque et littora cingit.
Viticis aut longæ sectis molire cubile
caudicibus, poliive olidis insternere ramis.
Carpe echium pariter vel origanon abrotonique
agrestem sobolem, quæ montis valle sub ima
candicat, et ramos serpylli inquire per arva
serpentis, quod humo natum uda repit agensque
radices foliis multa propagine vivit.
Candentes agni flores humilisque conyzæ
lustra oculis fruticem spinisque onogyron acutis.
Aspera puniceæ pariter lege germina mali,
asphodelique novos florentis collige ramos
strychnumque et duris scyra detestanda bubulcis,
in venerem pastu rapientia vere juvencas.
Necnon peucedanum, cujus gravis aera complens
pellit odor colubros hominumque occursibus arcet.
Hæc strato raptim per agros compone cubili,
sed partem curvis etiam superinjice lustris.
Sin cedri baccas figlino vase vel olla
triveris, atque agiles humore perunxeris artus,
peucedanive comas gravis, aut silvestris olivo
cæsariem arentem libet intrivisse conyzæ,
aut quas pestiferi morsus fert salvia vindex,
detritam aut lima radicem laseris addas.
Sæpe etiam humanæ terrentur odore salivæ.
Sive oleo intusam, quæ roscida degit in hortis,
erucam viridi maculatam terga colore,
aut malvæ agrestis cymam caulesque tenellos
artubus obducas, duces sine vulnere noctem.
Et pilæ in gremio factæ de marmore binos
nobilis abrotoni frondentes intere ramos;
queis admisce obolum pendentia cardama, et una,
quantum dextra capit, pertunde recentia dauci
semina pistillo, et formati rite per orbes
pastilli vento exposita siccentur in umbra:
hos in vase teras, mox obline membra liquatis.
E triviis captos, dum commiscentur amore,
si concluseris his olla angues cum speciebus,
disces, quo valeas medicamine tollere pestes :
his vero cervi, quam cingunt ossa, medullæ

δραχμάων τριφατον δεκάδος καταβάλλεο βρῖθος,
ἐν δὲ τρίτην μοῖραν ῥοδέου χοὸς, ἥν γε θυωροὶ
πρώτην μεσσατίην τε πολύτριπτον καλέουσιν·
ἰσόμορον δ' ὠμοῖο χέειν ἀργῆτος ἐλαίου,
τετράμορον κηροῖο· τὰ δ' ἐν περιηγέϊ γάστρῃ
θάλπε κατασπέρχων, ἔστ' ἂν περὶ σάρκες ἀκάνθης
μελδόμεναι θρύπτωνται· ἔπειτα δὲ λάζεο τυκτὴν
εὐεργῆ λάκτιν, τὰ δὲ μυρία πάντα ταράσσειν
συμφύρδην ὀφίεσσιν· ἑκὰς δ' ἀπόερσον ἀκάνθας·
καὶ γὰρ ταῖς κακοεργὸς ὁμῶς ἐνιτέτροφεν ἰός·
γυῖα δὲ πάντα λίπαζε καὶ εἰς ὁδὸν, ἢ ἐπὶ κοῖτον,
ἢ ὅταν αὐαλέου θέρεος μεθ' ἀλώϊα ἔργα
ζωσάμενος θρίναξι βαθὺν διακρίνεαι ἄντλον.
Εἰ δέ που ἐν δακέεσσιν ἀφαρμάκτῳ χροῒ κύρσῃς
ἄκμηνος σίτων, ὅτε δὴ κακὸν ἄνδρας ἰάπτει,
αἶψά κεν ἡμετέρῃσιν ἐρωήσειας ἐφετμαῖς.
Τῶν ἤτοι θήλεια παλίγκοτος ἀντομένοισι,
δάγματι πλειοτέρῃ καὶ ὁλκαίην ἐπὶ σειρήν·
τοὔνεκα καὶ θανάτοιο θοώτερος ἵξεται αἶσα.
Ἀλλ' ἤτοι θέρεος βλαβερὸν δάκος ἐξαλέασθαι,
Πληϊάδων φάσιας δεδοκημένος, αἵ θ' ὑπὸ ταύρου
ὁλκαίην ψαίρουσαι ὀλιζότεραι φορέονται·
ἢ ὅτε σὺν τέκνοισι θερειομένοισιν ἄβοσκης
φωλειοῦ λοχάδην ὑπὸ γωλεὰ δίψας ἰαύει·
ἢ ὅτε λίπτησι μεθ' ἑὸν νομὸν, ἢ ἐπὶ κοῖτον
ἐκ νομοῦ ὑπνώσουσα κίῃ κεκορημένη ὕλης,
μή σύ γ' ἐνὶ τριόδοισι τύχῃς, ὅτε δάγμα πεφυζὼς
περκνὸς ἔχις θύῃσι τυπὴν ψολόεντος ἐχίδνης·
ἡνίκα, θορνυμένου ἔχιος, θολερῷ κυνόδοντι
θουρὰς ὀδὰξ ἐμφῦσα κάρην ἀπέκοψεν ὁμεύνου·
οἱ δὲ πατρὸς λώβην μετεκίαθον αὐτίκα τυτθοὶ
γεινόμενοι ἐχιῆες, ἐπεὶ διὰ μητρὸς ἀραιὴν
γαστέρ' ἀναβρώσαντες ἀμήτορες ἐξεγένοντο·
οἴη γὰρ βαρύθει ὑπὸ κύματι· τοὶ δὲ καθ' ὕλην
ᾠοτόκοι ὄφιες λεπυρὴν θάλπουσι γενέθλην.
Μηδ' ὅτε ῥικνῆεν φολίδων ἀπὸ γῆρας ἀμέρσας
ἂψ ἀναφοιτήσῃ νεαρῇ κεχαρημένος ἥβῃ·
ἢ ὁπότε σκαρθμοὺς ἐλάφων ὀχεῆσιν ἀλύξας·
ἀνδράσ' ἐνισκήψῃ χολόων θυμοφθόρον ἰόν·
ἔξοχα γὰρ δολιχοῖσι κινωπισταῖς κοτέουσι
νεβροτόκοι καὶ ζόρκες· ἀνιχνεύουσι δὲ πάντα
τρόχμαλά θ' αἱμασιάς τε καὶ εἰλυοὺς ἐρέοντες,
σμερδαλέῃ μυκτῆρος ἐπισπέρχοντες ἀϋτμῇ.
Ναὶ μὴν καὶ νιφόεσσα φέρει δυσπαίπαλος Ὄθρυς
φοινὰ δάκη, κοίλη τε φάραγξ καὶ τρηχέες ἀγμοὶ
καὶ λέπας ὑλῆεν, τόθι δίψιος ἐμβατέει σήψ.
Χροιὴν δ' ἀλλόφατόν τε καὶ οὐ μίαν οἰαδὸν ἴσχει,
αἰὲν ἐειδόμενος χώρῳ, ἵνα χηραμὰ τεύχει.
Τῶν οἱ μὲν λίθακάς τε καὶ ἕρμακας ἐνναίοντες
παυρότεροι, τρηχεῖς δὲ καὶ ἔμπυροι· οὐ μὲν ἐκείνων
ἀνδράσι δάγμα πέλοι μεταμώνιον, ἀλλὰ κακηθές.
Ἄλλος δ' αὖ κόχλοισι δομὴν ἰνδάλλεται αἴης·
ἄλλῳ δ' ἐγχλοάουσα λεπὶς περιμήκεα κύκλον
ποικίλον αἰόλλει· πολέες δ' ἀμάθοισι μιγέντες

haud veteris junges terdenas pondere drachmas,
congii et addatur rhodini pars tertia, primum
quem vocat et medium unguentarius et polytripton;
par pondus crudi purique accedat olivi,
et ceræ quadrans : hæc amplo vase coquantur
confusa, e spinis donec caro tabida circum
concussu exciderit facili : mox accipe factum
affabre cochlear, cumque ipsis anguibus una
cuncta teras, sed enim spinas auferre memento,
ingestum his quoniam sidit crudele venenum.
Hoc, seu dormis iterve facis, circumline corpus,
seu post demessas fruges æstate calenti
succinctus furca segetum purgabis acervos.
Sin nullo occurras serpentibus unguine tutus
atque cibi vacuus, gravis est quum noxa ferarum,
vitabis morsus, animo hæc præcepta recondens.
Femina præcipiti ante omnes agitata furore
occurrit rictu patulo caudaque tumente :
inde ferit fati multo graviore periclo.
Et vitare feras debes æstate nocentes,
Pleiadum observans ortus, quæ corpore Tauri
extremo adfixæ non omnes æthera tranant;
aut ubi cum pullis per aprica jacentibus antra
dormit in insidiis sitiens impastaque serpens;
aut avida ad pastum properat, vel lumina somno
condens, a pastu petit exsaturata cubile.
Heu triviis absiste, metu dum vipera livens
effugit atroces furibundæ conjugis iras,
turgida dum secum coeunti mordicus hæret,
et dente impuro rescindit colla mariti.
At pœnas repetunt natæ pro cæde paterna
viperulæ ultrices, perque intestina parentis
rosa alvo emergunt in lucem matre carentes.
Sola etenim fetu gravida est, quum cetera in altis
ovipara excludant testâcea pignora silvis.
Nec quum deposita squamis horrente senecta
progreditur lætus juvenili tergore serpens,
aut ubi cervorum vitans spiramina lustris
exsilit inque hominem vibrat letale venenum.
Nam valde longis labentes orbibus angues
oderunt capreæ et cervi; perque aspera saxa
vestigant, sepesque hirtas rimantur et antra,
et flatu exagitant naris, mirabile dictu.
Quin et serpentes atros nimbosus et asper
Othrys habet, vallesque cavæ abruptæque salebræ
et silvis juga densa, ubi seps sitibundus oberrat.
Qui cute diversa, nunquam unicolore, videtur
assimilis semper sedi, quam legit in arvis.
Rupibus et lapidum parvi stabulantur acervis,
asperi et ardentes, quorum haud impune viator
immiti tulerit crudelia vulnera morsu.
Ille refert cochleas terrestres, ille virentes
indutus squamas immensa volumina torquet
atque sinus ducit varios, multorum ab arenis,

σπείρῃ λεπρύνονται ἐειδόμενοι ψαμάθοισι.
Φράζεο δ' αὐαλέῃσιν ἐπιφρικτὴν φολίδεσσιν
ἀσπίδα φοινήεσσαν, ἀμυδρότατον δάκος ἄλλων.
[Τῇ μὲν γάρ τε κέλευθος ὁμῶς κατ' ἐναντίον ἕρπει
ἀτραπὸν ὁλκαίην δολιχῷ μηρύγματι γαστρός.]
Ἦ καὶ σμερδαλέον μὲν ἔχει δέμας· ἐν δὲ κελεύθῳ
νωχελὲς ἐξ ὁλκοῖο φέρει βάρος· ὑπναλέοις δὲ
αἰὲν ἐπιλλίζουσα φαείνεται ἐνδυχὲς ὄσσοις.
Ἀλλ' ὅταν ἢ δοῦπον νέον οὔασιν ἠέ τιν' αὐγὴν
ἀθρήσῃ, νωθρὸν μὲν ἀπὸ ῥέθεος βάλεν ὕπνον,
ὁλκῷ δὲ τροχόεσσαν ἅλων εἱλίξατο γαίῃ,
σμερδαλέον δ' ἀνὰ μέσσα κάρη πεφρικὸς ἀείρει.
Τῆς ἤτοι μῆκος μέν, ὃ χύντατον ἔτρεφεν αἶα,
ὀργυιῇ μετρητόν· ἀτὰρ περιβάλλεται εὖρος,
ὅσσον τ' αἰγανέης δορατοξόος ἤνυσε τέκτων
εἰς ἐνοπὴν ταύρων τε βαρυφθόγγων τε λεόντων.
Χροιὴ δ' ἄλλοτε μὲν ψαφαρὴ ἐπιδέδρομε νώτοις,
ἄλλοτε μηλινόεσσα καὶ αἰόλος, ἄλλοτε τεφρή,
πολλάκι δ' αἰθαλόεσσα μελαινομένη ὑπὸ βώλῳ
Αἰθιόπων, οἵην τε πολύστομος εἰς ἅλα Νεῖλος
πλησάμενος κατέχευεν ἄσιν, προύτυψε δὲ πόντῳ.
Δοιοὶ δ' ἐν σκυνίοισιν ὑπερφαίνουσι μετώπου
οἷα τύλοι· τὸ δ' ἔνερθεν ὑπαιφοινίσσεται ὄθμα [χὴν
πολλὸν ὑπὸ σπείρης· ψαφαρὸς δ' ἀναπίμπραται αὐ-
ἄκριτα ποιφύσσοντος, ὅτ' ἀντομένοισιν ὁδίταις
ἄϊδα προσμάξηται, ἐπὶ ζαμενὲς κοτέουσα.
Τῆς ἤτοι πίσυρες κοῖλοι ὑπένερθεν ὀδόντες
ἀγκύλοι ἐν γναθμοῖς δολιχήρεες ἐῤῥίζωνται
ἰοδόκοι· μύχατος δὲ χιτὼν ὑμένεσσι καλύπτει·
ἔνθεν ἀμείλικτον γυίοις ἐνερεύγεται ἰόν.
Ἐχθρῶν που τέρα κεῖνα καρήασιν ἐμπελάσειε·
σαρκὶ γὰρ οὔτε τι δάγμα φαείνεται, οὔτε δυσαλγὲς
οἶδος ἐπιφλέγεται· καμάτου δ' ἄτερ ὄλλυται ἀνήρ·
ὑπνηλὸν δ' ἐπὶ νῶκαρ ἄγει βιότοιο τελευτήν.
Ἰχνεύμων δ' ἄρα μοῦνος ἀκήριος ἀσπίδος ὁρμήν,
ἠμὲν ὅτ' ἐς μόθον εἶσιν, ἀλεύεται, ἠδ' ὅτε λυγρὰ
θαλπούσης ὄφιος χηροτρόφου ὠεὰ γαίῃ
πάντα διεσκήνιψε, καὶ ἐξ ὑμένων ἐτίναξε
δαρδάπτων, ὀλοοῖς δὲ συνεῤῥαθάγησεν ὀδοῦσι.
Μορφὴ δ' ἰχνεύταο κινωπέτου οἷον ἀμυδρῆς
ἴκτιδος, ἥ τ' ὄρνισι κατοικιδίῃσιν ὄλεθρον
μαίεται, ἐξ ὕπνοιο καθαρπάζουσα πετεύρων·
ἔνθα λέχος τεύχονται ἐπ' ἴκριον, ἢ καὶ ἀφαυρὰ
τέκνα τιθαιβώσσουσιν ὑπὸ πλευρῇσι θέρουσαι.
Ἀλλ' ὅταν Αἰγύπτοιο παρὰ θρυόεντας ἰάμνους
ἀσπίσι μῶλον ἄγῃσιν ἀθέσφατον εἱλικοέσσαις,
αὐτίκ' ὁ μὲν ποταμόνδε καθήλατο, τύψε δὲ κώλοις
τάρταρον ἰλυόεσσαν, ἄφαρ δ' ἐφορύξατο γυῖα
πηλῷ, ἀλινδηθεὶς ὀλίγον δέμας, εἰσόκε λάχνην
Σείριος ἀζήνῃ, τεύξῃ δ' ἄγναμπτον ὀδόντι.
Τῆμος δ' ἠὲ κάρη λιχμήρεος ἑρπηστᾶο
σμερδαλέης ἔβρυξεν ἐπάλμενος, ἠὲ καὶ οὐρῆς
ἁρπάξας βρυόεντος ἔσω ποταμοῖο κύλισσεν.
Εὖ δ' ἂν ἐχιδνήεσσαν ἴδοις πολυδερκέα μορφήν,

queis permiscentur, squamæ traxere colorem.
Funestam et squamis arentibus aspida diram
observa, qua non monstrum est ignavius ullum.
[Illa viam recta repens insistit et alvum
longam adversa trahens directo tramite fertur.]
Terrificum visu corpus, quod tarda per ipsum
volvit iter tractu pigro, semperque putatur
nictans clausa gravi concedere lumina somno.
At simulac vocem vigilantibus auribus hausit,
aut lucem vidit, torpenti excussa veterno
contortum corpus sinuosum versat in orbem,
horridaque in medio dirum caput exerit alte.
Longa quidem est ulnæ spatio, quo pejus in ullis
haud videas natum terris, sed lata tumescit
quantum fabrili tornatum hastile dolabra
taurorum ad pugnam truculentorumque leonum.
Illa cute interdum obscura, cinerisve colore
fraxineove nitet, maculis quandoque notatur,
aut fuliginea est persæpe, simillima nigro
Æthiopum limo, vasto quem murmure Nilus
volvit et in pelagus septena per ostia fundit.
Huic summa veluti tubercula fronte gemella
a ciliis exstant, sinibusque rubentia subter
lumina conduntur; quum vero incanduit ira
et letum minitans venientibus obvia sævit,
squalida colla tument, et lato sibilat ore.
Quattuor illi intus dentes curvique cavique
et longi maxillæ altis radicibus hærent;
hi virus capiunt, tunica super undique tecti,
indomitum, quod et inde virûm jaculatur in artus.
Hostibus occurrant tam sæva pericula nostris.
Nulla cute inflicti vestigia vulneris, ardor
atque tumor nullus, sensusve in morte doloris,
membra gravi tantum pereunt torpentia somno.
Solus at Ichneumon innoxius aspidis ictus
declinat tantos, seu quum movet aspera bella,
seu quum, fatiferis dum partubus incubat anguis,
omnia dispergit per humum tunicisque soluta
devorat atque oris magno terit ova fragore.
Mustelæ hic parvæ, vero quam nomine dicunt
ictida, persimilis, quæ villæ in corte volucres
somno irretitas tabulata per ardua rimans,
dum recubant tepidoque fovent sub pectore pullos,
e nidis raptas scelerata fraude trucidat.
Ast ubi in Ægypti juncetis cum aspide pugnam
instaurat magnoque parat decernere bello,
se subito in fluvium saltu dedit et quatit artus
gurgite cænoso corpusque per atra volutum
conspurcat fœdatque luto, dum Sirius ardens
loricam faciat, quæ dentes perferat uncos.
Inde feræ caput erodit lambentis in imas
insiliens fauces, aut in muscosa fluenta
præcipitat cauda raptam mergitque sub undis
Tu modo vipeream speciem variasque figuras

ἄλλοτε μὲν δολιχὴν, ὁτὲ παυράδα· τοῖον ἀέξει
Εὐρώπη τ' Ἀσίη τε· τὰ δ' οὐκ ἐπιείκελα δήεις.
Ἤτοι ἀν' Εὐρώπην μὲν ὀλίζονα, καί θ' ὑπὲρ ἄκρους
ῥώθωνας κεραοί τε καὶ ἀργίλιπες τελέθουσιν,
οἱ μὲν ὑπὸ Σκείρωνος ὄρη Παμμώνιά τ' αἴπη,
Ῥυπαῖον, Κόρακός τε πάγον, πολιόν τ' Ἀσέληνον.
Ἀσὶς δ' ὀργυιόεντα καὶ ἐς πλέον ἑρπετὰ βόσκει,
οἷά περ ἣ τρηχὺς Βουκάρτερος, ἣ καὶ ἐρυμνὸς
Αἰσαγέης πρηὼν, καὶ Κέρκαφος ἐντὸς ἐέργει.
Τῶν ἤτοι βρεχμοὶ μὲν ἐπὶ πλάτος, ἡ δ' ὑπὲρ ἄκρον
ὁλκαῖον σπείρη κολοβὴν ἐπελίσσεται οὐρὴν,
ἀργαλέαις φρίσσουσαν ἐπηετανὸν φολίδεσσι.
Νωθεῖ δ' ἔνθα καὶ ἔνθα διὰ δρυμὰ νίσσεται ὁλκῷ.
Πᾶς δέ τοι ὀξυκάρηνος ἰδεῖν ἔχις, ἄλλοτε μῆκος
μάσσων, ἄλλοτε παῦρος· ἀκιδνότερος δὲ κατ' εὖρος
νηδύος· ἡ δὲ μύουρος ὑφ' ὁλκαίη τετάνυσται,
ἴσως μὲν πεδανὴ δολιχοῦ ὑπὸ πείρασιν ὁλκοῦ,
ἴσως δ' ἐκ φολίδων τετριμμένη· αὐτὰρ ἐνωπῆς
γλήνεα φοινίσσει τεθοωμένος· ὀξὺ δὲ δικρῇ
γλώσσῃ λιχμάζων νεάτην σκωλύπτεται οὐρήν.
[Κωκυτὸν δ' ἐχιναῖον ἐπικλείουσιν ὁδῖται.]
Τοῦ μὲν ὑπὲρ κυνόδοντε δύω χροῒ τεκμαίρονται
ἰὸν ἐρευγόμενοι· πλέονες δέ τοι αἰὲν ἐχίδνης.
Οὔλῳ γὰρ στομίῳ ἐμφύεται· ἀμφὶ δὲ σαρκὶ
ῥεῖά κεν εὐρυνθέντας ἐπιφράσσαιο χαλινούς.
Τῆς καὶ ἀπὸ πληγῆς φέρεται λίπει ἴκελος ἰχὼρ,
ἄλλοτε δ' αἱματόεις, ποτὲ δ' ἄχροος· ἡ δ' ἐπί οἱ σὰρξ
πολλάκι μὲν χλοάουσα βαρεῖ ἀναδέδρομεν οἴδει,
ἄλλοτε φοινίσσουσα, τότ' εἴδεται ἄντα πελιδνή·
ἄλλοτε δ' ὑδατόεν χυέει βάρος· αἱ δὲ θαμειαὶ,
πομφόλυγες τὼς, ἔν γε πυρὶ φλύκταιναι ἀραιαὶ
οἷα πυρικμήτοιο χροὸς πλαδόωσιν ὕπερθεν.
Σηπεδόνες δέ οἱ ἀμφὶς ἐπίδρομοι, αἱ μὲν ἔνερθεν,
Αἱ δὲ κατὰ πληγὴν ἰωδέα λοιγὸν ἱεῖσαι.
Πᾶν δ' ἐπί οἱ δριμεῖα δέμας καταβόσκεται ἄτη
ὀξέα πυρπολέουσα· κατ' ἀσφάραγον δέ τε λυγμοὶ
κιόνά τε ξυνιόντες ἐπασσύτεροι κλονέουσιν.
Ἀμφὶ καὶ ἰλίγγοις δέμας ἄχθεται· αἶψα δὲ γυίοις
ἀδρανίη βαρύθουσα καὶ ἰξύϊ μέρμερος ἵζει·
ἐν δὲ κάρῃ σκοτόεν βάρος ἵσταται· αὐτὰρ ὁ κάμνων
ἄλλοτε μὲν δίψῃ φάρυγα ξηραίνεται αὖον·
πολλάκι δ' ἐξ ὀνύχων ἴσχει κρύος· ἀμφὶ δὲ γυίοις
χειμερίη ζαλόωσα πέριξ βέβριθε χάλαζα.
Πολλάκι δ' αὖ χολόεντας ἀπήρυγε νηδύος ὄγκους
ὠχραίνων δέμας ἀμφίς· ὁ δ' αὖ νοτέων περὶ γυίοις
ψυχρότερος νιφετοῖο βολῆς περιχεύεται ἱδρώς.
Χροιὴν δ' ἄλλοτε μὲν μολίβου ζοφοειδέος ἴσχει,
ἄλλοτε δ' ἠερόεντα, τότ' ἄνθεσιν εἴσατο χαλκοῦ.
Εὖ δ' ἂν καὶ δολόεντα μάθοις ἐπιόντα κεράστην,
ἠύτ' ἔχιν· τῷ γάρ τε δομὴν ἰνδάλλεται ἴσην·
ἤτοι ὁ μὲν κόλος ἐστίν· ὁ δ' αὖ κεράεσσι πεποιθὼς,
ἄλλοτε μὲν πισύρεσσι, τότ' ἐν δοιοῖσι κεράστης.
Χροιῇ δ' ἐν ψαφαρῇ λεπρύνεται· ἐν δ' ἀμάθοισιν
ἢ καὶ ἁματροχιῇσι παρὰ στίβον ἐνδυκὲς αὔει.

adspice, longa illa est, brevis hæc, discrimine tanto
fert Asia atque Europa, paresque haud videris usquam.
Namque per Europam curtæ, queis tubera summis
naribus exsistunt, albæque et cornua gestant:
hæc Scironia saxa colunt Pammoniaque alta,
Rhypæum, Coracisque pagum canumque Aselenum.
Ast Asia unam aut plus surgentes pascit in ulnam,
quales saxosum Bucarteron Æsageesque
culmina celsa tenent, et Cercaphus educat ingens.
Latior est harum vertex, tractuque supremo
corporis exiguæ non longa volumina caudæ,
squamarum serie assidua nexuque rigentis,
et piger incessus dumeta per hirta vagantum.
At mas hic longus, brevis ille, sed omnis acuto
vertice conspicuus, gracilique adstrictior alvo;
cauda quoque in nodos sensim tenuata minores
porrigitur, longo pendens de corpore parva
squamisque attritis; quod si furor aggerat iras,
lumina rubra micant, et linguis ora bisulcis
lambens extremum caudæ finem asperat imæ.
Vipereum proprio Cocytum nomine dicunt.
Huic gemini apparent dentes in carne venenum
fundentes; verubus sed femina pluribus atrox.
Ore etenim toto mordens illa hæret, et icta
in cute gingivæ lato signantur hiatu.
Pingui inde haud dispar sanies emanat olivo,
sanguinea interdum vel pallida, tum caro sese
attollens viridi rubrove infecta colore,
aut livente, gravem dat magna mole tumorem;
hic modo turget aqua plenus, bullæque frequentes,
quales ignis edax ambusto in corpore tollit,
erumpunt sparsim fœdoque humore redundant.
Putria mox plagam circumstant ulcera et ipsam
depascunt, sanie tetroque fluentia tabo.
Flagrat et ardenti corpus consumitur igni,
et denso crebri singultus agmine guttur
concutiunt sonitusque cient per colla ruentes.
Membra rotant cæca vertigine, robore nullo
stant lumbi, magnoque artus languore fatiscunt,
caligat premiturque caput gravitate, sitisque
interdum fauces arentes aspera torret,
sæpe rigent ungues, atque æger corpore toto
horrescit, gelido ceu grandinis obrutus imbre.
Sæpe etiam in stomacho collectos bilis acervos
pallidus ore vomit, sudor fluit undique vivis
frigidior nivibus, quas cœli nubila fundunt.
Nigricat ipsa cutis, plumbi modo fusca colore,
cærulea interdum est, ærisve simillima flori.

Nunc facile agnoscas instructum fraude cerastem:
viperea hic forma est et imagine cretus eadem;
sed tamen hæc mutila est, is fretus sæpe quaternis
cornibus, aut binis, atque hoc discrimine notus.
Albescit squalore color, sulcisque rotarum
conditus ipse viæ medias jacet inter arenas.

Τῶν ἤτοι σπείρῃσιν ὁ μὲν θοὸς ἀντία θύνει
ἀτραπὸν ἰθεῖαν δολιχῷ μηρύγματι γαστρός·
αὐτὰρ ὅγε σκαιὸς μεσάτῳ ἐπαλίνδεται ὁλκῷ,
οἶμον ὁδοιπλανέων σκολιὴν τετρηχότι νώτῳ,
τράμπιος ὁλκαίης καμάτῳ ἴσος, ἥ τε δι' ἅλμης
πλευρὸν ὅλον βάπτουσα, κακοσταθέοντος ἀήτεω,
εἰς ἄνεμον βεβίηται ἀπόκρουστος λιβὸς οὔρῳ.
Τοῦ μὲν, ὅταν βρύξῃσιν, ἀεικέλιον περὶ νύγμα,
ἥλῳ ἐειδόμενον, τυλόεν πέλει· αἱ δὲ πελιδναὶ
φλύκταιναι, πέμφιξιν ἐειδόμεναι ὑετοῖο,
δάγμα πέρι πλάζονται, ἀμυδρήεσσαι ἐσωπήν.
Ἤτοι ἀφαυρότερον τελέει πόνον· ἐννέα δ' αὐγὰς
ἠελίου μογέων ἐπιόσσεται, ᾧ γε κεράστης
οὐλόμενος, κακοεργὸν ἐνιχραύσῃ κυνόδοντα.
Διπλοῖς δ' ἐν βουβῶσι καὶ ἰγνύσιν ἀσκελὲς αὔτως
μόχθος ἐνιστρέφεται· πελιὸς δέ οἱ ἐμφέρεται χρώς·
τῶν δέ τε καμνόντων ὀλίγος περὶ ἅψεα θυμὸς
λείπεται ἐκ καμάτοιο· μόγις γε μὲν ἔκφυγον αἶσαν.
Σῆμα δέ τοι δάκεος αἱμοῤῥόου αὐτίκ' ἐνίσπω,
ὅς τε κατ' εἰλυθμοὺς πετρώδεας ἐνδυκὲς αὔει,
τρηχὺν ὑπ' ἅρπεζαν θαλάμην ὀλιγήρεα τεύχων·
ἔνθ' εἰλυθμὸν ἔχεσκεν, ἐπεί τ' ἐκορέσσατο φορβῆς.
Μήκει μὲν ποδὸς ἴχνος ἰσάζεται, αὐτὰρ ἐπ' εὖρος
τέτριπται μείουρος ἀπὸ φλογέοιο καρήνου·
ἄλλοτε μὲν χροιῇ ψολόεις, ὁτὲ δ' ἔμπαλιν αἰθός.
Δειρὴν δ' ἐσφήκωται ἅλις· πεδανὴ δέ οἱ οὐρὴ
ζαχρειὲς θλιφθεῖσα κατομφάλιος τετάνυσται.
Τοῦ μὲν ὑπὲρ νιφόεντα κεράατα δοιὰ μετώπῳ
ἔγκειται, πάρνοψι φάη λογάδας τε προσεικής·
σμερδαλέον δ' ἐπί οἱ λαμυρὸν πέφρικε κάρηνον.
Δοχμὰ δ' ἐπισκάζων ὀλίγον δέμας οἷα κεράστης
μέσσου ὅγ' ἐκ νώτου βαιὸν πλόον αἰὲν ὀκέλλει,
γαίῃ ὑποθλίβων νηδύν· φολίσιν δὲ καὶ οἴμῳ
παῦρον ὑποψοφέων καλάμης χύσιν οἷα διέρπει.
Νύγματι δ' ἀρχομένῳ μὲν ἐπιτρέχει ἄχροον οἶδος
κυάνεον· κραδίην δὲ κακὸν περιτέτροφεν ἄλγος·
γαστὴρ δ' ὑδατόεσσα διέσσυτο· νυκτὶ δὲ πρώτῃ
αἷμα διὲκ ῥινῶν τε καὶ αὐχένος ἠδὲ καὶ ὤτων
πιδύεται, χολόεντι νέον πεφορυγμένον ἰῷ·
οὖρα δὲ φοινίσσοντα κατέδραμεν· αἱ δ' ὑπὸ γυιοις
ὠτειλαὶ ῥήγνυνται, ἐπειγόμεναι χροὸς ἄζῃ.
Μή ποτέ τοι θήλει' αἱμοῤῥοὶς ἰὸν ἐνείη·
τῆς γὰρ ὀδαξαμένης, τὰ μὲν ἀθρόα πίμπραται οὖλα,
ῥιζόθεν ἐξ ὀνύχων δὲ κατείβεται ἀσταγὲς αἷμα·
οἱ δὲ φόνῳ μυδόωντες ἀναπλείουσιν ὀδόντες.
Εἴ γ' ἔτυμον, Τροίηθεν ἰοῦσ' ἐχαλέψατο φύλοις
αἴν' Ἑλένη, ὅτε νῆα πολύστροιβον περὶ Νεῖλον
ἔστησαν, βορέαο κακὴν προφυγόντες ὁμοκλήν·
ἦμος ἀναψύχοντα κυβερνητῆρα Κάνωβον
Θώνιος ἐν ψαμάθοις ἀθρήσατο· τύψε γὰρ αὐτὸν
αὐχέν' ἀποθλιφθεῖσα, καὶ ἐν βαρὺν ἤρυγεν ἰὸν
αἱμοροὶς θήλεια, κακὸν δέ οἱ ἔχραε κοῖτον. [κάνθης
Τῶν δ' Ἑλένη μέσον ὁλκὸν ἐνέκλασε, θραῦσε δ' ἀ-

Quumque adversa trahens ingentes vipera gyros
et recta, pariter librato corpore, serpat,
ille viam, dorso et squamis crepitantibus, asper
oblique ingreditur, recto de tramite cedens :
haud secus ac navis, rapido quæ flamine venti
in latus inclinans demersaque pæne sub undis,
in ventos agitur flatuque repellitur Euri.
Si dentem impressit, mox vulnere durus in ipso
clavi instar callus, tum plurima pustula circum
livescit, fugiens obscuro lumina visu,
par levibus bullis pluvio nascentibus imbre.
Nec tamen excruciat magni vis ulla doloris,
sed superat, nono dum sol radiaverit ortu,
impegit diro cui vulnera dente cerastes.
Insidet inguinibus geminis et vexat acerbus
genua labor, propriumque cutis livente colorem
mutat, et ærumnis tandem compage soluta
deficiens animo vix se miser eripit Orco.
Jam quibus agnoscas hæmorrhoon accipe signa :
ille sibi sedem saxosis semper in antris
figit et exiguo stratus duroque cubili,
e pastu campis rediens satur, otia ducit.
Æqualis mensura pedi est, et in arcta reductum
sensim a flammato tenuatur vertice corpus;
splendidus interdum color est, contrave perustus.
stringitur angusto collo, compressaque cauda
sparsa solo media multum gracilescit ab alvo.
Cornua bina gerit sublimi candida fronte,
lucentes similis orbes oculosque locustæ;
terrificum squamisque rigens caput horret, et ipse
exiguum corpus curvi de more cerastæ
obliquans, medio dorso breve promovet agmen,
ventre solum radens, squamisque sonorus in ipso
dat strepitum exilem gressu, ceu stramina calcans.
Protinus incusso caro vulnere fœda colorem
cæruleum ducit, dolor est in corde, citatur
præliquidus venter, primaque in nocte per aures,
per colla et nares virosa bile remistus
sanguineus scaturit rivisque effunditur humor.
Inde urina rubet, per corpus denique totum
ulcera rupta patent, et agit cutis arida rimas.
Sed cave ne membris hæmorrhois aspera virus
affundat morsu : totis furit ignea labes
gingivis, ungues summa ab radice cruorem
stillant, labuntur rorantes sanguine dentes.
Huic Helene, Troja, si vera est fama, revertens,
quum pelago classem rapidis Aquilonibus actam
vix tandem undosi Nili statuisset in oris,
nauarchi interitu graviter succensa Canobi,
quem mox ut fessas revocantem in littore vires
Thonius adspexit, pressus cervice, venenum
artubus adspersit, duro stravitque cubili,
abrupit medium corpus, connexaque dorsi

δεσμὰ πέριξ νωταῖα, ῥάχις δ' ἐξέδραμε γυίων.
Ἐξ ὅθεν αἱμορόοι σκολιοπλανέες τε κεράσται
οἷοι χωλεύουσι κακηπελίῃ βαρύθοντες.
Εὖ δ' ἂν σηπεδόνος γνοίης δέμας· ἀλλ' ὁ μὲν εἴδει
αἱμορόῳ σύμμορφος, ἀτὰρ στίβον ἀντί' ὀκέλλει,
καὶ κεράων ἔμπλην δέμας ἄμμορον· ἡ δέ νυ χροιὴ
οἵηπερ δάπιδος λασίῳ ἐπιδέδρομε τέρφει·
κράατι δ' ἐμβαρύθει· ἐλάχεια δὲ φαίνεται οὐρὴ
ἐσσυμένης· σκολιὴν γὰρ ὁμῶς ἐπιτείνεται ἄκρην.
Τῆς δ' ἤτοι ὀλοὸν καὶ ἐπώδυνον ἔπλετο ἕλκος
σηπεδόνος· νέμεται δὲ μέλας ὀλοφώϊος ἰὸς
πᾶν δέμας· αὐαλέη δὲ περὶ χροῒ καρφομένη θρὶξ
σκίδναται, ὡς γήρεια καταψηχθέντος ἀκάνθης·
ἐκ μὲν γὰρ κεφαλῆς τε καὶ ὀφρύος ἀνδρὶ τυπέντι
ῥαίονται, βλεφάρων δὲ μέλαιν' ἐξέφθιτο λάχνη·
ἅψεα δὲ τροχόεντες ἐπιστίζουσι μὲν ἀλφοί,
λεῦκαι δ' ἀργινόεσσαν ἐπισσεύονται ἔφηλιν.
Ναὶ μὴν διψάδος εἶδος ὁμώσεται αἰὲν ἐχίδνῃ
παυροτέρης, θανάτου δὲ θοώτερος ἵξεται αἶσα,
οἷσιν ἐνιχρίμψῃ βλοσυρὸν δάκος· ἤτοι ἀραιὴ
αἰὲν ὑποζοφόωσα μελαίνεται ἄκροθεν οὐρή· [καύσῳ
δάγματι δ' ἐμφλέγεται κραδίη πρόπαν· ἀμφὶ δὲ
χείλη ὑπ' ἀζαλέης αὐαίνεται ἄβροχα δίψης·
αὐτὰρ ὅγ' ἠΰτε ταῦρος ὑπὲρ ποταμοῖο νενευκὼς,
χανδὸν ἀμέτρητον δέχεται ποτὸν, εἰσόκε νηδὺς
ὀμφαλὸν ἐκρήξειε, χέοι δ' ὑπεραχθέα φόρτον.
Ὠγύγιος δ' ἄρα μῦθος ἐν αἰζηοῖσι φορεῖται,
ὡς ὁπότ' οὐρανὸν ἔσχε Κρόνου πρεσβίστατον αἷμα
νειμάμενος κασίεσσιν ἑκὰς περικυδέας ἀρχὰς
ἰδμοσύνῃ, νεότητα γέρας πόρεν ἡμερίοισι
κυδαίνων· δὴ γάρ ῥα πυρὸς ληΐστορ' ἔνιπτον
ἄφρονες· οὐ μὲν τῆς γε κακοφραδίης ἀπόναντο.
Νωθεῖ γὰρ κάμνοντες ἀμορβεύοντο λεπάργῳ
δῶρα· πολύσκαρθμος δὲ κεκαυμένος αὐχένα δίψῃ
ῥώετο· φωλειοῖσι δ' ἰδὼν ὁλκήρεα θῆρα
οὐλοὸν, ἐλλιτάνευε κακῇ ἐπαλαλκέμεν ἄτῃ
σαίνων· αὐτὰρ ὁ βρῖθος, ὃ δή ῥ' ἀνεδέξατο νώτοις,
ᾔτεεν ἄφρονα δῶρον· ὁ δ' οὐκ ἀπανήνατο χρειοῖ.
Ἐξότε γηραλέον μὲν ἀπὸ φλόον ἑρπετὰ βάλλει
ὁλκήρη, θνητοὺς δὲ κακὸν περὶ γῆρας ὀπάζει·
νοῦσον δ' ἀργαλέην βρωμήτορος οὐλομένη θὴρ
δέξατο καί τε τυπῇσιν ἀμυδροτέρῃσιν ἰάπτει.
Νῦν δ' ἄγε χερσύδροιο καὶ ἀσπίδος εἴρεο μορφὰς
ἰσαίας· πληγῇ δὲ κακήθεα σήμαθ' ὁμαρτεῖ·
πᾶσα γὰρ αὐαλέη ῥινὸς περὶ σάρκα μυσαχθῇ
νειόθι πιτναμένη μυδόεν τεκμήρατο νύγμα,
σηπεδόσι φλιδόωσα· τὰ δ' ἄλγεα φῶτα δαμάζει
μυρία πυρπολέοντα· θοῶς δ' ἐπὶ γυῖα χέονται
πρηδόνες, ἄλλοθεν ἄλλαι ἐπημοιβοὶ κλονέουσαι.
Ὃς δ' ἤτοι τὸ πρὶν μὲν ἐπὶ βροχθώδεϊ λίμνῃ
ἄσπειστον βατράχοισι φέρει κότον· ἀλλ' ὅταν ὕδωρ
Σείριος αζήνησι, τρύγῃ δ' ἐνὶ πυθμένι λίμνης,
καὶ τόθ' ὅγ' ἐν χέρσῳ τελέθει ψαφαρός τε καὶ ἄχρους,
θάλπων ἠελίῳ βλοσυρὸν δέμας· ἐν δὲ κελεύθοις

vertibula et spinæ nodos et vincla resolvit.
Ex illo hæmorrhi elumbes tortique cerastæ
ceu claudi incedunt, pœnas pro fraude luentes.
Nunc tibi sepedonos clare notescet imago:
hic forma hæmorrho similis, sed corpore gressum
dirigit adverso, frons nullo turgida cornu,
et cutis in morem villosi picta tapetis;
mole caput magnum, sed cauda apparet euntis
exigua, in multos quod flexam torqueat orbes.
Letifer huic morsus plenusque doloris acerbi,
et corpus totum labes inimica veneni
pascitur, et sicca pilus e cute decidit omnis,
(ita leves trito pappi labuntur acantho,)
namque superciliis et glabro vertice crines,
palpebrisque fluunt accepto vulnere villi;
articulos teretes vitiligo signat, et albam
artubus inducit leuce deformis ephelin.
At vero dipsas sub viperæ imagine nota
parva quidem, sed quem rabido violaverit ore,
fata cito eripiunt, et cauda adstrictior atrum
induit extremis nodis obscura colorem.
Cor totum a morsu flamma æstuat, arida causo
uruntur nulloque madent humore labella;
ipse autem e fluvio magno ceu taurus hiatu
pronus aquas potat, dum rupto abdomine venter
dissiliat, pondusque solo profundat iniquum.
Prisca inter juvenes narratur fabula, cœlum
quum major natu pulso genitore teneret
Juppiter et fratres regnorum in parte locasset,
munere magnifico viridis donasse juventæ
mortales, jam tum damnantes furta Promethei,
nec tamen hoc umquam stolidos potuisse potiri.
Imposuere gravi tam præstans munus asello
defessi, ille sitim sicco, dum vadit onustus,
gutture collegit, stantemque ad lustra ferocem
anguem oravit, opem quo rebus ferret egenis,
quumque hic mercedem pandi gestamina dorsi
posceret, oppressus casu non abnuit amens.
Inde feri senium serpentes pubere tergo
commutant, hominesque premit grandæva senectus,
et tristem ex illo morbum rabiemque rudentis
traxerunt diroque truces dant vulnera dente.
Nunc age chersydrum discas, cui forma tremendæ
aspidis et morsus atrocia signa maligni:
sicca cutis tætrum redolens distentaque ab imo
et rimis, putri concepto humore, dehiscens
virosos prodit morsus, miserumque dolores
igniti absumunt hominem, subitæque vagantur
et toto alternis discurrunt corpore flammæ.
Ille colens primum liquentia stagna, perenni
exercet ranas odio, sed Sirius omnem
ut bibit humorem, superestque in gurgite limus,
exsilit in siccum squalensque et decolor artus
sole fovet tætros, et linguis sibila vibrat

γλώσσῃ ποιφύγδην νέμεται διψήρεας ὄγμους.
Τὸν δὲ μέτ' ἀμφίσβαιναν ὀλίζονα καὶ μινύθουσαν
δήεις ἀμφικάρηνον, ἀεὶ γλήναισιν ἀμυδρήν·
ἀμβλὺ γὰρ ἀμφοτέρωθεν ἐπιπρονένευκε γένειον
νόσφιν ἀπ' ἀλλήλων· χροιή γε μὲν ἠΰτε γαίης,
ῥωμαλέον φορέουσα περιστιγὲς αἰόλον ἔρφος.
Τὴν μὲν, ὅθ' ἁδρύνηται, δροιτύποι, οἷα βατῆρα
κόψαντες ῥάδικα πολυστεφέος κοτίνοιο,
δέρματος ἐσκύλευσαν, ὅτε πρώτιστα πέφανται,
πρόσθε βοῆς κόκκυγος ἐαρτέρου· ἡ δ' ὀνίνησι
ῥινῷ δυσπαθέοντας, ὅτ' ἐν παλάμῃσιν ἀεργοῖς
μάλκαι ἐπιπροθέωσιν ὑπὸ κρυμοῖο δαμέντων,
ἠδ' ὁπόταν νεύρων ξανάᾳ κεχαλασμένα δεσμά.
Δήεις καὶ σκυτάλην ἐναλίγκιον ἀμφισβαίνῃ
εἶδος, ἀτὰρ πάχετόν τε καὶ οὐτιδανὴν ἐπὶ σειρὴν
πάσσον'. ἐπεὶ σκυτάλης μὲν ὅσον σμινύοιο τέτυκται
στειλειῆς πάχετος, τῆς δ' ἕλμινθος πέλει ὄγκος,
ἠὲ καὶ ἔντερα γῆς οἷα τρέφει ὄμβριμος αἶα.
Οὐ γὰρ, ὅταν χαράδρεια λίπῃ καὶ ῥωγάδα πέτρην
ἦρος ἀεξομένου, ὁπόθ' ἑρπετὰ γαῖα φαείνει,
ἀκρέμονος μαράθοιο χυτὸν περιβόσκεται ἔρνος,
εὖτ' ἂν ὑπ' ἠελίοιο περὶ φλόον ἄψεα βάλλῃ,
ἀλλ' ἥγ' ἀρπέζαις τε καὶ ἐν νεμέεσσι πεσοῦσα
φωλειεῖ βαθυΰπνος, ἀπ' εἰχαίης δὲ βοτεῖται
γαίης, οὐδ' ἀπὸ δίψος ἀλέξεται ἱεμένη περ. [ἄλλων
Τεκμαίρου δ' ὀλίγον μὲν, ἀτὰρ προφερέστατον
ἑρπηστῶν βασιλῆα· τὸ μὲν δέμας ὀξυκάρηνος,
ξανθὸς, ἐπὶ τρία δῶρα φέρων μῆκός τε καὶ ἰθύν.
Οὐχ ἄρα δὴ κείνου σπειραχθέα κνώδαλα γαίης
ἰυγὴν μίμνουσιν, ὅτ' ἐς νομὸν ἠὲ καὶ ὕλην,
ἠὲ καὶ ἀρδηθμοῖο μεσημβρινὸν ἀΐξαντες
μείρονται· φύζῃ δὲ παλιντροπέες φορέονται.
Τύμματι δ' ἐπρήσθη φωτὸς δέμας· αἱ δ' ἀπὸ γυίων
σάρκες ἀποῤῥείουσι πελιδναί τε ζοφεραί τε·
οὐδέ τις οὐδ' οἰωνὸς ὑπὲρ νέκυν ἴχνια τείνας,
αἰγυπιοὶ γῦπές τε κόραξ τ' ὀμβρήρεα κρώζων,
οὐδὲ μὲν ὅσσα τε φῦλ' ὀνομάζεται οὔρεσι θηρῶν
δαίνυνται· τοῖόν περ ἀϋτμένα δεινὸν ἐφείη.
Εἰ δ' ὀλοὴ βούβρωστις ἀϊδρείῃφι πελάσσῃ,
αὐτοῦ οἱ θάνατός τε καὶ ὠκέα μοῖρα τέτυκται.
Κῆρα δέ τοι δρυΐναο πιφαύσκεο, τόν τε χέλυδρον
ἐξέτεροι καλέουσιν· ὁ δ' ἐν δρυσὶν οἰκία τεύξας
ἢ ὅγε που φηγοῖσιν, ὀρεσκεύει περὶ βήσσας.
Ὕδρον μιν καλέουσι, μετεξέτεροι δὲ χέλυδρον·
ὅστε βρύα προλιπὼν καὶ ἕλος καὶ ὁμήθεα λίμνην,
ἀγρώσσων λειμῶσι μολουρίδας ἢ βατραχῖδας,
σπέρχεται ἐκ μύωπος ἀήθεα δέγμενος ὁρμήν.
Ἔνθα κατὰ πρέμνον κοίλης ὑπεδύσατο φηγοῦ
ὀξὺς ἀλεὶς, κοῖτον δὲ βαθεῖ ἐνεδείματο θάμνῳ·
αἰθαλόεις μὲν νῶτα, κάρη γε μὲν ἀρπεδὲς αὔτως
ὕδρῳ εἰσκόμενος· τὸ δ' ἀπὸ χροὸς ἐχθρὸν ἄηται,
οἷον ὅτε πλαδόωντα περὶ σκῦλα καὶ δέρη ἵππων
γναμπτόμενοι μυδόωσιν ὑπ' ἀρβήλοισι λάθαργοι.
Ἤτοι ὅτ' ἐν κώληπος ἢ ἐν ποδὸς ἴχνεϊ τύψῃ,

perque vias sulcos depascitur ille rotarum.
Hunc caput in geminum vergentem corpore parvo
nosce amphisbænam, cui languent luminis orbes,
protensis utrinque genis spatioque relicto
disjunctis, hebetes; illam cutis æmula terræ
et robusta tegit variisque interlita guttis.
Hanc, ubi speluncis primum processit, adultam
lignator rapiens, ramo silvestris olivæ
exciso, nondum verno clamante cuculo,
tergore direpto spoliat; sic pluribus illa
pelle sua prodest, Boreæ quum flamine segnes
obriguere manus et victæ frigore torpent,
aut laxa molles nervi compage laborant.
Forma amphisbænæ scytalen spectabis eandem,
ongior est tamen et tumet illa crassior ante
exilem caudam; capulis par namque ligonum
est scytale, illa autem lumbrici mole rotundi,
atque intestini, quod terra erumpit ab alma.
Vere novo campis quum serpens exit apertis
et rupes linquens caveasque per arva vagatur,
non hæc florentis carpit virgulta marathri
exuviis puber positis, renitensque juventa,
sed per convalles densisque in saltibus alto
vincta latet somno, tellus ibi pabula large
sufficit, unda siti non quæritur ulla levandæ.
Contemplator item exiguum, sed robore cunctis
præstantem regem, cui vertice corpus acuto
atque color rutilus, mensura modusque tripalmis.
Non quisquam illius terrentia sibila serpens
pertulerit, cunctos late seu prata capessunt,
sive sitim medio properant compescere sole,
summovet atque fugæ cogit dare terga timentes.
In membra a morsu flammæ grassantur, et atræ
liventesque fluunt putri de corpore carnes;
non aquila aut vultur, non quæ nigra crocitat ales
nuncia venturæ pluviæ, non turba ferarum
cetera per silvas, ausit gustare cadaver,
quod semel insultans impuro adflaverit ore.
Sin vesana fames ignaram huc vertere morsus
compulerit, subita certaque in morte tenetur.
Iam dryinæ ausculta pestes, qui sæpe cavatis
roboris in truncis rimosa cubilia ponit
aut latitat veteris suffosso cortice fagi.
Hydrum alii hunc vocitant, alii dixere chelydrum.
Ipse lacus postquam solitos algasque palustres
liquit, et in pratis ranas volucresque locustas
venatur, rapidi mucrone petitus asili
effugit, et præceps veloci fagina saltu
antra subit truncique cava se condit in alvo.
Illi nigra cutis vertexque simillimus hydro,
et pariter latus; tætrum sed corpus odorem
non aliter spirat, quam qui nascuntur equorum
tergore de putri vermes, scalproque secantur.
Si talum aut summæ pressit vestigia calcis,

χρωτὸς ἀπὸ πνιγόεσσα κεδαιομένη φέρετ' ὀδμή·
Τοῦ δή τοι περὶ τύμμα μέλαν κορθύεται οἶδος·
ἐν δὲ νόον πεδόωσιν ἀλυσθαίνοντος ἀνῖαι
ἐχθόμεναι· χροιὴ δὲ μόγῳ αὐαίνεται ἀνδρός·
ῥινοὶ δὲ πλαδόωσιν ἐπὶ χροΐ· τοῖά μιν ἰὸς
ὀξὺς ἀεὶ νεμέθων ἐπιβόσκεται· ἀμφὶ καὶ ἀχλὺς
ὄσσε καταχρύπτουσα κακοσταθέοντα δαμάζει·
οἱ δέ τε μυκάουσι περιπνιγέες τε πέλονται·
οὖρα δ' ἀπέστυπται· τοτὲ δ' ἔμπαλιν ὑπνώοντες
ῥέγχουσιν, λυγμοῖσι βαρυνόμενοι θαμέεσσιν,
ἢ ἀπερευγόμενοι ἔμετον χολοειδέα δειρῆς,
ἄλλοτε δ' αἱματόεντα· κακὴ δ' ἐπιδίψιος ἄτη
ἐσχατιῇ μογέουσι τρόμον κατεχεύατο γυίοις.
Φράζεο δὲ χλοάοντα δαεὶς κυανόν τε δράκοντα,
ὅν ποτε Παιήων λασίῃ ἐνιθρέψατο φηγῷ
Πηλίῳ ἐν νιφόεντι Πελεθρόνιον κατὰ βῆσσαν.
Ἤτοι ὅγ' ἄγλαυλος μὲν ἐείδεται, ἐν δὲ γενείῳ
τρίστοιχοι ἑκάτερθε περιστιχόωσιν ὀδόντες·
πίονα δ' ἐν σκυνίοισιν ὑπ' ὄθματα· νέρθε δὲ πώγων
αἰὲν ὑπ' ἀνθερεῶνι χολοίβαφος· οὐ μὲν ὅγ' αὔτως
ἐγχρίμψας ἤλγυνε, καὶ ἣν ἔκπαγλα χαλεφθῇ·
βληχρὸν γὰρ μυὸς οἷα μυχηβόρου ἐν χροῒ νύγμα
εἴδεται αἱμαχθέντος ὑπὸ κραντῆρος ἀραιοῦ.
Τῷ μέν τ' ἔκπαγλον κοτέων βασιλήϊος ὄρνις
αἰετὸς ἐκ παλαχῆς ἐπαέξεται, ἀντία δ' ἐχθρὴν
δῆριν ἄγει γενύεσσιν, ὅταν βλώσκοντα καθ' ὕλην
δέρκηται· πάσας γὰρ ὅγ' ἠρήμωσε καλιάς,
αὔτως ὀρνίθων τε τόκον κτίλα τ' ὠεὰ βρύκων.
Αὐτὰρ ὁ τοῦ καὶ ῥῆνα καὶ ἠνεμόεντα λαγωὸν
ῥεῖα δράκων ἤμερσε νέον μάρψαντος ὄνυξι
θάμνου ὑπαΐξας· ὁ δ' ἀλεύεται· ἀμφὶ δὲ δαιτὸς
μάρνανθ'· ἱπτάμενον δὲ πέριξ ἀτέλεστα διώκει
σπειρηθεὶς καὶ λοξὸν ὑποδρὰξ ὄμμασι λεύσσων.
Εἴ γε μὲν Ἡφαίστοιο χαλαίποδος ἐν πτυχὶ νήσου
βήσεαι ἠὲ Σάμου δυσχειμέρου, αἵ τ' ἐνὶ κόλπῳ
Θρηϊκίῳ βέβληνται, ἑκὰς Ῥησκυνθίδος Ἥρης,
Ἕβρος ἵνα Ζωναῖά τ' ὄρη χιόνεσσι φάληρα,
καὶ δρύες Οἰαγρίδαο, τό τε Ζηρύνθιον ἄντρον,
δήεις κεγχρίνεω δολιχὸν τέρας, ὅν τε λέοντα
αἰόλον αὐδάξαντο, περίστικτον φολίδεσσι·
τοῦ πάχετος μῆκός τε πολύτροπον· αἶψα δὲ σαρκὶ
πυθεδόνας κατέχευε δυσαλθέας· αἱ δ' ἐπὶ γυίοις
ἰοβόροι βόσκονται· ἀεὶ δ' ὑπὸ νηδύσιν ὕδρωψ
ἄλγεσιν ἐμβαρύθουσα κατ' ὀμφάλιον μέσον ἵζει.
Ἤτοι ὅτ' ἠελίοιο θερειτάτη ἵσταται ἀκτίς,
οὔρεα μαιμώσσων ἐπινίσσεται ὀκριόεντα,
αἵματος ἰσχανόων, καὶ ἐπὶ κτίλα μῆλα δοκεύων,
ἢ Σάου ἠὲ Μοσύχλου ὅτ' ἀμφ' ἐλάτῃσι μακεδναῖς
ἄγραυλοι ψύχωσι, λελοιπότες ἔργα νομάων,
μή σύ γε θαρσαλέος περ ἐὼν θέλε βήμεναι ἄντην
μαινομένου· μή δή σε καταπλέξῃ καὶ ἀνάγχῃ
πάντοθε μαστίζων οὐρῇ δέμας, ἐν δὲ καὶ αἷμα
λαιφάζῃ, κληῖδας ἀναρρήξας ἑκάτερθεν.
Φεῦγε δ' ἀεὶ σκολιήν τε καὶ οὐ μίαν ἀτραπὸν ἴλλων,

halitus inde gravis circum vitalia fusus
angit, et in nigros assurgit plaga tumores;
infesti languentem animum mœstumque dolores
exagitant, aret crudeli vulnere corpus
fœtentem vibrans animam; depascitur artus
virus edax, lateque simul contagia serpunt,
et densa instabiles caligo involvit ocellos;
balatus edunt alii strictisque premuntur
faucibus, urinæ restant, hos stertere contra
perfusos somno videas, concussaque crebro
ilia singultu, vomitusque per ora citatos
sanguinis aut bilis; tandem sitiente veneno
diffusus per membra tremor languentia currit.
Nec vero auratum cœlique nitore draconem
transierim, quem fago aluit Phœbeia proles
valle Pelethronia gelidumque ad Pelion, anguem
præstanti forma, cui dentes agmine juncti
tergemino, malis utraque ex parte cohærent;
magna superciliis conduntur lumina crassis,
barbaque rugoso promittitur aurea mento;
ille vel attollens iras frendensque dolorem
non dederit tantum; spectatur dente pusillo
vulnus hebes murisque patet non amplius ictu.
Armiger hunc contra primo Jovis ales ab ortu
aspera bella movet rostroque infensa recurvo
instat, ubi mediis gradientem adspexerit agris;
ille domos siquidem nidosque propagine dulci
vastat, et ova vorans, orbata cubilia linquit.
Quin et ovem leporemque citum per inania raptum
e dumo insiliens; aquilæ mox eripit ungue
illa fugit, certant de præda; hinc inde volantem
insequitur frustra sinuosa volumina ducens
suspiciensque oculis abeuntem in sidera torvis.
Hibernam si quando Samum, claramque ruina
Mulciberi si Lemnon adis, quæ proxima Thracum
littoribus Junone procul Rhescynthide distant,
Hebrus ubi et niveo Zonæi vertice montes,
atque altæ Œagridæ quercus Zerynthiaque antra,
horrenda invenies cenchrenem mole, coloni
quem vocitant varium squamis punctisque leonem.
Corporis haud unus monstro modus: omnia late
occupat et nulla medicabilis arte putredo
membra cito peredit, gravidoque in ventre dolorem
semper agens alvi nodum premit improbus hydrops.
Ille ubi sol radiis terras ferventibus urit,
ecce subit clivos nemorosique aspera montis,
sanguinis impense sitiens, pecudesque Mosychli
atque Sai petit insidiis, dum frigora pastor
abiete sub patula securus et otia captat;
te nulla irato coram fiducia sistat
tollentique minas, ne flammas corpore toto
spargat et implexum connexis undique nodis
verberet ac rupto sugat thorace cruorem.
At fuge, non recta, sed obliquo tramite currens,

δοχμὸς ἀνακρούων θηρὸς πάτον· ἦ γὰρ ὁ δεσμοὺς
βλάπτεται ἐν καμπῇσι πολυστρέπτοισιν ἀκάνθης,
ἰθεῖαν δ' ὤκιστος ἐπιδρομάδην στίβον ἕρπει.
Τοῖος Θρηϊκίῃσιν ὄφις νήσοισι πελάζει.
Ἔνθα καὶ οὐτιδανοῦ περ ἀπεχθέα βρύγματ' ἔασιν
ἀσκαλάβου· τὸν μέν τ' ἐρέει φάτις οὕνεκ' Ἀχαιὴ
Δημήτηρ ἔβλαψεν, ὅθ' ἅψεα σίνατο παιδὸς
Καλλίχορον περὶ φρεῖαρ, ὅτ' ἐν Κελεοῖο θεράπναις
ἀρχαίη Μετάνειρα θεὴν δείδεκτο περίφρων.
Ἀλλά γε μὴν ἄβλαπτα κινώπετα βόσκεται ὕλην,
δρυμοὺς καὶ λασιῶνας ἀμορβαίους τε χαράδρας,
οὓς ἔλοπας λίβυάς τε πολυστεφέας τε μυαγροὺς
φράζονται, σύν τ' ὅσσοι ἀκοντίαι ἠδὲ μόλουροι,
ἠδ' ἔτι που τυφλῶπες ἀπήμαντοι φορέονται. [σων,
Τῶν μὲν ἐγὼ θρόνα πάντα καὶ ἀλθεστήρια νού-
φύλλα τε ῥιζοτόμον τε διείσομαι ἀνδράσιν ὥρην,
πάντα διαμπερέως καὶ ἀπηλεγές, οἷσιν ἀρήγων
ἀλθήσῃ νούσοιο κατασπέρχουσαν ἀϋτήν.
Τὰς μὲν ἔτι βλύζοντι φόνῳ περιαλγέϊ ποίας
δρέψασθαι νεόκμητα, (τὸ γὰρ προφερέστατον ἄλλων,)
χώρῳ ἵνα κνῶπες θαλερὴν βόσκονται ἀν' ὕλην.
Πρώτην μὲν Χείρωνος ἐπαλθέα ῥίζαν ἑλέσθαι,
Κενταύρου Κρονίδαο φερώνυμον, ἥν ποτε Χείρων
Πηλίου ἐν νιφόεντι κιχὼν ἐφράσσατο δειρῇ·
τῆς μὲν ἀμαρακόεσσα χυτὴ περιδέδρομε χαίτη,
ἄνθεα δὲ χρύσεια φαείνεται· ἡ δ' ὑπὲρ αἴης
ῥίζα καὶ οὐ βυθόωσα Πελεθρόνιον νάπος ἴσχει.
Ἣν σὺ καὶ αὐαλέην, ὁτὲ δ' ἔγχλοον ὅλμῳ ἀράξας,
φυρσάμενος κοτύλῃ πιέειν μενοεικέος οἴνης·
παντὶ γὰρ ἄρκιός ἐστι· τό μιν πανάκειον ἔπουσιν.
Ἤτοι ἀριστολόχεια παλίσκιος ἐνδατέοιτο,
φύλλα τε κισσήεντα περικλυμένοιο φέρουσα·
ἄνθεα δ' ὑσγίνῳ ἐνερεύθεται· ἡ δέ οἱ ὀδμὴ
σκίδναται ἐμβαρύθουσα· μέσον δ' ὡς ἀχράδα καρπὸν
μυρτάδος ἐξ ὄχνης ἐπιόψεαι ἢ σύ γε βάκχης·
ῥίζα δὲ θηλυτέρης μὲν ἐπιστρογγύλλεται ὄγκῳ,
ἄρσενι δ' αὖ δολιχή τε καὶ ἂμ πυγόνος βάθος ἴσχει,
πύξου δὲ χροιῇ προσαλίγκιος Ὠρικίοιο.
Τὴν ἤτοι ἔχιος τε καὶ αἰνοπλῆγος ἐχίδνης
ἀγρήσεις ὄφελος περιώσιον· ἔνθεν ἀποῤῥὼξ
δραχμαίη μίσγοιτο ποτῷ ἐνὶ κιῤῥάδος οἴνης.
Ναὶ μὴν καὶ τρίσφυλλον ὀπάζεο κνωψὶν ἀρωγήν,
ἠέ που ἐν τρήχοντι πάγῳ ἢ ἀποσφάγι βήσσῃ,
τὴν ἤτοι μινυανθὲς, ὁ δὲ τριπέτηλον ἐνίσπει,
χαίτην μὲν λωτῷ, ῥυτῇ γε μὲν εἴκελον ὀδμήν.
Ἤτοι ὅτ' ἄνθεα πάντα καὶ ἐκ πτίλα ποικίλα χεύῃ,
οἷόν τ' ἀσφάλτου ἀπερεύγεται· ἔνθα κολούσας
σπέρμαθ' ὅσον κύμβοιο τραπεζήεντος ἑλέσθαι
καρδόπῳ ἐντρίψας πιέειν ὀφίεσσιν ἀρωγήν.
Νῦν δ' ἄγε τοι ἐπίμικτα νόσων ἀλκτήρια λέξω.
Θριναχίην μὲν ῥίζαν ἕλευ γυιαλθέα θάψου
σμώξας, ἐν δὲ σπέρμα χυτὸν λευκανθέος ἄγνου,
νῆριν, πηγάνιόν τε περίβρυες, ἐν δέ τε θύμβρης
δρεψάμενος βλαστὸν χαμαιευνάδος, ἥτε καθ' ὕλην

scinde viam et frustrare feræ compendia; nectunt
spinea vincla moras, hæretque offensa salebris,
quum recto planoque ruat rapidissima campo.
Talis Threiciis effert se tractibus anguis.
Hic et vilis agit crudeles stellio morsus.
Illum quare Ceres quondam violarit Achæa
fama refert, quando puerilia membra resolvit
Callichorum ad puteum, pia quum Metanira senexque
hospitio Celei divam excepisset amici.
Præterea et silvas haud noxia turba ferarum
pascitur et dumos atque obsita lustra tenebris;
has elopes libyasque coronatosque myagros
appellant, jaculos etiam mitesque moluros,
quique errant nulla typhlopes peste nocentes.
Ast ego jam flores pictos horumque medelas
morborum et folia et radicibus apta legendis
tempora, quo possis grassanti occurrere pesti,
expediam, facili complectens omnia versu.
Principio in silvis, ubi sævæ pascua carpunt
læta feræ, stillat dum plaga cruore, recentes
herbas carpe, solent tales præstare vetustis.
Radicem ante omnes Chironis nomine claram
Centauri legito, quam primum Pelio in alto
Phyllirides Chiron reperit lustrans juga montis.
Ambit amaracino folio coma pendula caulem;
auratique micant flores, radixque superne
sparsa Pelethronio saltu, per summa vagatur.
Hanc tu vel siccam, vel pila tunde virentem,
et vini cotyla mistam largire meraci;
subvenit hæc cunctis, et ob id panacea vocatur.
Aut umbrosa colens et aristolochia terenda,
illa periclymeni foliis hederæque propinquis,
floribus hysgino rubris et odore molesto,
in medio cujus fructum pendere pyrastri,
myrtea qualem fert ochne vel baccha, videbis;
femina tuberibus radicum nixa rotundis
germinat, at maribus longæ cubitoque sub alma
defossæ terra; buxi color intus utrique.
Haud temere invenias medicamen morsibus ullum
vipereis prodesse magis, si frustula drachmæ
pondere flaventi libeat miscere falerno.
Nec minus has contra pestes decerpe triphyllon,
seu juga celsa tenet seu per declivia surgit;
hic minyanthes, at ille vocat tripetelon; agresti
crine refert lotum rutæque offundit odorem;
quum vero totos floresque comasque decoras
extulit, asphalto fragrat gravis: inde revellens
semina quanta capit vinaria cymba, terensque
omnia pistillo, potu medicabere virus.
Nunc age mista canam tantas pellentia pestes.
Radicem imprimis thapsi compone salubrem
trinacrii atque alba lectum de vitice semen,
nerinque et late ducentem germina rutam;
surculus addatur thymbræ, quæ gaudet in agris

οἵας θ' ἑρπύλλοιο περὶ ῥαδῖκας ἀέξει.
Ἄγρει δ' ἀσφοδέλοιο διανθέος ἄλλοτε ῥίζαν,
ἄλλοτε καὶ καυλεῖον ὑπέρτερον ἀνθερίκοιο·
πολλάκι δ' ἐν καὶ σπέρμα, τό τε λοβὸς ἀμφὶς ἀέξει·
ἠὲ καὶ ἑλξίνην, τήν τε κλύβατιν καλέουσιν,
ὕδασι τερπομένην καὶ ἀεὶ θάλλουσαν ἰάμνοις·
πῖνε δ' ἐνιτρίψας κοτυλήρυτον ὄξος ἀφύσσων
ἢ οἴνης· ῥέα δ' αὖτε καὶ ὕδατι χῆρας ἀλύξαις.
Ἐσθλὴν δ' Ἀλκιβίου ἔχιος περιφράζεο ῥίζαν,
τῆς καὶ ἀκανθοβόλος μὲν ἀεὶ περιτέτροφε χαίτη,
λείρια δ' ὡς ἴα τοῖα περιστέφει· ἡ δὲ βαθεῖα
καὶ ῥαδινὴ ὑπένερθεν ἀέξεται οὐδεῖ ῥίζα.
Τὸν μὲν ἔχις βουβῶνος ὑπὲρ νεάτοιο χαράξας
ἄντλῳ ἐνυπνώοντα χυτῆς παρὰ τέλσον ἀλωῆς
εἶθαρ ἀφύπνισσεν καμάτου βίῃ· αὐτὰρ ὁ γαίης
ῥίζαν ἐρυσσάμενος τὸ μὲν ἕρκεϊ θρύψεν ὀδόντων
θηλάζων, τὸ δὲ πέσκος ἑῷ ἐνὶ κάββαλεν ἕλκει.
Ἦ μὴν καὶ πρασίοιο χλοανθέος ἔρνος ὀλόψας
χραισμήσαις ὀφίεσσι, πιὼν ἀργῆτι σὺν οἴνῳ·
ἥ τε καὶ ἀστόργοιο κατείρυσεν οὔθατα μόσχου
πρωτογόνου, στέργει δὲ περισφαραγεῦσα γάλακτι·
τὴν ἤτοι μελίφυλλον ἐπικλείουσι βοτῆρες,
οἱ δὲ μελίκταιναν· τῆς γὰρ περὶ φύλλα μέλισσαι
ὀδμῇ θελγόμεναι μέλιτος ῥοιζηδὸν ἵενται.
Ἠὲ σύ γ' ἐγκεφάλοιο πέριξ μήνιγγας ἀραιὰς
ὄρνιθος λάζοιο κατοικίδος· ἄλλοτ' ὀμόρξεις
ψῆγμα πολυκνήμου, καὶ ὀρείγανον, ἢ ἀπὸ κάπρου
ἥπατος ἀκρότατον κέρσας λοβὸν, ὅς τε τραπέζης
ἐκφυέται, νεύει δὲ χολῆς σχεδὸν ἠδὲ πυλάων·
καὶ τὰ μὲν ἂρ σύμμικτα πιεῖν ἢ ἄνδιχα κόψας
ὄξεος ἢ οἴνης· πλεῖον δ' ἄκος ἕψεται οἴνης.
Ἐν δὲ φόβην ἐρύσασθαι ἀειθαλέος κυπαρίσσου
ἐς ποτὸν ἢ πάνακες ἢ κάστορος οὐλοὸν ὄρχιν
ἢ ἵππου, τὸν Νεῖλος ὑπὲρ Σάϊν αἰθαλόεσσαν
βόσκει, ἀρούρῃσιν δὲ κακὴν ἐπιβάλλεται ἅρπην·
ὅς τε καὶ ἐκ ποταμοῖο λιπὼν ζάλον ἰλυόεντα,
χιλοὶ ὅτε χλοάουσι, νέον δ' ἀπεχεύατο ποίην,
τόσσον ἐπιστείβων λείπει βάθος, ὁσσάτιόν περ
ἐκνέμεται γενύεσσι παλίσσυτον ὄγμον ἐλαύνων.
Τοῦ μὲν ἀποπροταμὼν δραχμῆς βάρος ἰσοφαρίζειν,
ὕδατι δ' ἐμπίσαιο, χύτει ἐναολλέα κόψας.
Μηδὲ σύ γ' ἀβροτόνου ἐπιλήθεο, μηδέ τι δάφνης
καρπὸν ἀραιοτέρης· μάλα δ' ἂν καὶ ἀμάρακος εἴη
χραισμήεις πρασιῇς τε καὶ ἀνδήροισι χλοάζων·
ἐν δὲ τίθει τάμισον σκίναχος νεαροῖο λαγωοῦ,
ἢ προκὸς ἢ νεβροῖο, πάροιθ' ἀπὸ λύματα κόψας
ἢ ἐλάφου νηδὺν, τὴν δὴ καλέουσιν ἐχῖνον,
ἄλλοι δ' ἐγκατόεντα κεκρύφαλον· ὧν ἀπερύσσας
δραχμάων ὅσσον τε δύω καταβάλλεο μοίρας
τέτρασιν ἐν κυάθοις μέθυος πολιοῦ ἐπιμίξας.
ἠὲ καὶ ἐξ ἐλάφοιο ταμὼν πηρῖνα θοραίην.
Μηδέ σέ γε χραίσμη πολίου λάθοι ἠὲ κέδροιο
ἀρκευθὶς, σφαίρη τε θερειλεχέος πλατάνοιο,
σπέρματα βουπλεύρου τε καὶ Ἰδαίης κυπαρίσσου·

sparsa solo similes serpylio effundere ramos.
Tu quoque florentis radicem velle rotundam
asphodeli, aut tollentem alte fastigia caulem,
vel quæ distincto clauduntur semina folle;
atque etiam helxinen, clybatin plerique vocarunt;
gaudet aquis et fronde jugi per culta virescit.
Cuncta tere et cotyla vini aut mordentis aceti
mista bibas: potes et lymphis avertere pestem.
Alcibii radicem echii pariter lege, semper
aspera cæsaries cui spinis horret acutis,
purpurei circum flores, radixque profunda
et gracilis terram sese dimittit in imam.
Alcibio, dum somnum in stramine stratus iniret
areæ ad extremum, percusserat inguina morsu
vipera et extemplo hunc expergerat atra dolore:
ille solo vulsam radicem mandit et omnem
exsuxit crudumque obduxit magmate vulnus.
Quin et marrubii viridantia germina tundens
profueris, si mista mero simul hauseris albo;
tum soboli infensam, dum mammas sugit inanes,
compositis odiis quæ replet lacte juvencam,
agrestes meliphyllon eam dixere bubulci,
sive melictænam, quod captæ mellis odore
stridere apes circum soleant et sidere ramis.
Quæque cohortalis gallinæ parva cerebrum
membrana involvit, necnon quandoque legenda
frusta polycnemique et origanon, aut cape summam
aprugni fibram jecoris, quæ nata trapeza
vergitur ad bilis follem portisque propinquat:
hæc tusa et misto diluta bibantur aceto
aut vino, virtus sed longe maxima vino.
Et folium viridis potu concede cupressi
aut panaces, miserum vel castoris accipe testem
aut pascentis equi per Nili magna Saitæ
flumina, et ore malo terræ quoque farra metentis;
qui fluvio egrediens et turpis gurgite cœni,
dum floret seges atque herbam mutavit aristis,
procedit, quantum satis est, ut læta capessat
pabula et in fluctus possit remeare relictos.
Ex illo reseca quod drachmæ pondus adæquet,
et cuncta affusis in pila contere lymphis.
Nec vero abrotoni fructusve oblivio lauri
te capiat tenuis, confert et amaracus areas
hortorum complens et ripas fronde virenti;
his rapidi leporis timidive coagula damæ
vel capræ admisce, sed fæcibus ante revulsis,
aut cervi ventrem, quem multi nomine echinum
reticulumque vocant, alto sub ventre latentem.
Exempta hæc præbe drachmarum pondere binum
antiqui cyathis temeti mista quaternis,
aut rescissum etiam cervi penem genitalem.
Sed nec opem polii vel cedri juniperumve
ignora, et pilulam platani ne spreveris amplæ,
bupleuri quoque semen et Idææ cyparissi;

πάντα γὰρ ἀλθήσει καὶ ἀθέσφατον ἐκ μόγον ὤσει.
Τὴν δὲ μετεξετέρην θανάτου φύξιν τε καὶ ἀλκὴν
φράζεο· κολλυβάτειαν ἑλὼν τροχαλῷ ἐνὶ λίγδῳ
σώχειν· ἐν δέ τέ οἱ κοτύλην πτισάνοιο χέασθαι,
ἐν δὲ δύω κυάθεια παλαισταγέος οἴνοιο,
ἐν δὲ καὶ ἀργέσταο λίπευς ἰσόμοιρον ἐλαίου,
φύρσας δὲ πληγῆσι χολοιβόρον ἰὸν ἐρύξεις.
Ἄγρει δ' ἑξάμορον κοτύλης εὐώδεα πίσσαν,
καὶ χλοεροῦ νάρθηκος ἀπὸ μέσον ἦτρον ὀλόψας
ἠὲ καὶ ἱππείου μαράθου πολυαυξέα ῥίζαν,
κεδρίσιν ἐντρίψας ἐλεοθρέπτου τε σελίνου
σπέρματα, μεστωθὲν δὲ χάδοι βάθος ὀξυβάφοιο.
Ἔνθα καὶ ἱππείου προταμὼν σπερμεῖα σελίνου,
δραχμάων δὲ δύω σμύρνης ἐχεπευκέος ἄχθη,
ἐν δὲ θερειγενέος καρπὸν κεράσαιο κυμίνου
στήσας, ἠὲ χύδην τε καὶ ἄστατον ἀμφιχυχήσας·
πῖνε δὲ μιξάμενος κυάθῳ τρὶς ἀφύξιμον οἴνην.
Νάρδου τ' εὐστάχυος δραχμήϊον ἄχθος ἑλέσθαι,
σὺν δὲ καὶ ὀκταπόδην ποταμοῦ ἀποσυληθέντα
καρκίνον ἐνθρύψαιο νεοβδάλτοιο γάλακτος,
ἶρίν θ', ἣν ἔθρεψε Δρίλων καὶ Νάρονος ὄχθη,
Σιδονίου Κάδμοιο θεμείλιον Ἁρμονίης τε·
ἔνθα δύω δασπλῆτε νομὸν στείβουσι δράκοντε.
Λάζεο δ' ἀνθεμόεσσαν ἄφαρ τανύφυλλον ἐρείκην,
ἥν τε μελισσαῖος περιβόσκεται οὐλαμὸς ἕρπων·
καὶ μυρίκης λάζοιο νέον παναγκαρπέα θάμνον,
μάντιν ἐνὶ ζωοῖσι γεράσμιον· ᾗ ἐν Ἀπόλλων
μαντοσύνας Κοροπαῖος ἐθήκατο καὶ θέμιν ἀνδρῶν·
μὶξ δὲ κονυζῆεν φυτὸν ἔγχλοον, ἠδὲ καὶ ἀκτῆς
καυλοὺς ἠνεμόεντας, ἰδὲ πτίλα πολλὰ καὶ ἄνθη
σαμψύχου κύτισόν τε καὶ εὐγλαγέας τιθυμάλλους·
πάντα δὲ λίγδῳ θρύπτε, καὶ ἐν σκαφίδεσσι δοχαίαις
φαρμάσσων μέθυ κεῖνο χοὸς δεκάτῃ ἐνὶ μοίρῃ.
Ἀλλ' ἤτοι γερύνων καναχοὶ περίαλλα τοκῆες
βάτραχοι ἐν χύτρῃσι καθεψηθέντες ἄριστοι
βάμματι· πολλάκι δ' ἧπαρ ἐνὶ σχεδίῃ ποθὲν οἴνῃ,
ἢ αὐτοῦ σίνταο κάρη κακὸν ἄλλοτε νύμφαις
ἐμπισθέν, τοτὲ δ' οἴνου ἐνὶ σταγόνεσσιν ἀρήξει.
Μὴ σύ γ' ἑλιχρύσοιο λιπεῖν πολυδεύκεος ἄνθην,
κόρκορον ἢ μύοντα, πανάκτειόν τε κονίλην,
ἥν τε καὶ Ἡράκλειον καὶ ὀρείγανον ἀμφενέπουσι·
σὺν καὶ ὄνου πετάλειον ὀρείγανον, αὖά τε θύμβρης
στρομβεῖα ψώχοιο, κακῆς ἐμφόρβια νούσου.
Ἄγρει μὰν ὀλίγαις μηκωνίσι ῥάμνον ἐΐσην
ἐρσομένην, ἀργῆτι δ' ἀεὶ περιτέτροφεν ἄνθει·
τὴν ἤτοι φιλέταιρον ἐπίκλησιν καλέουσιν
ἀνέρες, οἳ Τμώλοιο παραὶ Γύγαό τε σῆμα
Παρθένιον ναίουσι λέπας, τόθι Κίλβιν ἀεργοὶ
ἵπποι χιλεύουσι, καὶ ἀντολαί εἰσι Καΰστρου.
Νῦν δ' ἄγε τοι ῥίζας ἐρέω ὀφίεσσιν ἀρωγούς.
Ἔνθα δύω ἐχίεια πιφαύσκεο· τῆς δὲ τὸ μέν που
ἀγχούσῃ προσέοικεν ἀκανθῆεν πεταλεῖον·
παῦρον ἐπεὶ τυτθόν τε καὶ ἐν χθονὶ πυθμένα τείνει.
Ἡ δ' ἑτέρη πετάλοισι καὶ ἐν καλύκεσσι θάλεια

mam cuncta auxilio subeunt superantque laborem.
Nunc alias artes, alias nunc disce fugandæ
mortis opes, pilæque cavo tere collybateam,
heminam adfundens ptisanæ geminosque falerni
adiungens cyathos prisco jam consule nati,
et pinguis tantum succi qui fluxit oliva;
hæc confusa trahent rodentem e vulnere bilem
Quin olidæ largire picis sescunciam et una
internam viridis ferulæ concede medullam,
aut magnas grandis radices hippomarathri
intritas cedri baccis apiique palustris
seminia : oxybaphi plenus modus omnibus esto.
Adde illis apii concisum semen equini,
et piceam drachmæ geminato pondere myrrham,
æstivique simul fructum superadde cumini
appensum, temere aut sumptum, non pondere certo.
confundas, cyathisque meri tribus ebibe mista.
Tum nardi drachmam pulcrà nitentis arista
accipe et octipedem raptum de flumine cancrum
lacte novo terito, tum natum Naronis irin
marginibus, quaque Illyricis Drilo perfluit agris
Armoniæque et Sidonii fundamina Cadmi,
pascua ubi gemini serpunt per rura dracones.
Quin et florentem prompte frondentis erices
tolle comam, hanc pascunt volitantque examina circum;
protinus et sterilis myrices virgulta legantur,
fatidicum vatum numen, quo reddere sortes
et responsa dedit fari Coropæus Apollo;
his olidæ virides ramos adjunge conyzæ
sambucumque levem floresque comasque frequentes
sampsuci cytisumque et lactosos tithymallos;
hæc terito et testa vino diluta capaci
excipito, decies capiat quod congius unus.
Et gerynon etiam querulos in vase parentes
palladio in primis iuvat incoxisse liquori;
sæpe jecur vino quod sors tibi cumque pararit,
aut caput exitiale feræ, seu fluminis unda,
sive mero epotum pestem discussit acerbam.
Sed nec helichrysus dulcis, non corcorus absit
fronde jacens humili, non panactea conila,
quam quidam Heraclion origanon indigitarunt,
quodque asini pascuntur origanon, et tere thymbræ
sicca simul capitella gravem exstirpantia morbum.
Parva etiam pingui referente papavera rhamno
utere, quam circum flos cano vestit amictu
candidior, philetærin eam cognomine dicunt,
qui Tmolum Gygisque colunt monumenta jugumque
Parthenii, pecori pastus ubi Cilbis equino
præbet, et effusi se pandunt ora Caystri.
Nunc age radices adversas anguibus audi,
quas inter duplex echium spectabis, acutis
unum horrens spinis, anchusæ fronde, nec alta
defossum terra, tenui radice brevique.
Ast aliud calyce et folio majore, pusillo

ὑψηλή· ὀλίγῳ δὲ πέριξ χαλχαίνεται ἄνθει·
βλάστη δ' ὡς ἔχιος, σφεδανὸν δ' ἐφύπερθε κάρηνον.
Τῶν μὲν ἀπ' ἀνδραχάδα προταμὼν ἰσήρεα χραισμεῖν,
ἢ σφελᾳ ἢ ὅλμῳ κεάσας ἢ ῥωγάδι πέτρῃ.
Ἠὲ σύ γ' ἠρύγγοιο καὶ ἀλθήεντος ἀκάνθου
ῥίζαν λειήναιο, φέροις δ' ἰσοῤῥεπὲς ἄχθος
ἀμφοῖν καὶ κλώθοντος ἐν ἀρπέζαισιν ἐρίνου.
Λάζεο δ' εὐκνήμοιο κόμην βρίθουσαν ὀρείης,
καὶ σπέραδος Νεμεαῖον ἀειφύλλοιο σελίνου,
σὺν δὲ καὶ ἀννήσοιο τὸ διπλόον ἄχθος, ἀείρας
ῥίζαις ὁλκήεσσαν ὑπὸ πλάστιγγα πεσοῦσαν·
καὶ τὰ μὲν ὀργάζοιο, καὶ εἰν ἑνὶ τεύχεϊ μίξας,
ἄλλοτε μέν τ' ἐχίων ὀλοὸν σίνος, ἄλλοτε τύμμα
σκορπιόεν, τοτὲ δάγματ' ἐπαλθήσαιο φάλαγγος,
τριπλόον ἐνθρύπτων ὀδελοῦ βάρος ἔνδοθεν οἴνης.

Φράζεο δ' αἰγλήεντα χαμαίλεον ἠδὲ καὶ ὀρφνόν·
δοιοὶ δ' ἀμφὶς ἔασιν· ὁ μὲν ζοφοείδελος ὠπὴν
ἤϊκται σκολύμῳ, τροχεὴν δ' ἀπεχεύατο χαίτην·
ῥίζα δέ οἱ βριαρή τε καὶ αἴθαλος, ἠδ' ὑπὸ κνημοῖς
σκαιοῖς ἐντελέθει φυξήλιος ἐν νεμέεσσι.
Τὸν δ' ἕτερον δήεις αἰεὶ πετάλοισιν ἀγαυρόν·
μέσσῃ δ' ἐν κεφαλῇ φύεται πεδόεσσα μολοβρή·
ῥίζα δ' ὑπαργήεσσα, μελίζωρος δὲ πάσασθαι.
Τῶν δὴ κυάνεον μὲν ἀναίνεο· τῆς δ' ἀπὸ φάρσος
δραχμαῖον ποταμοῖο πιεῖν ὑδάτεσσι ταράξας.

Ἄλλην δ' Ἀλκιβίοιο φερώνυμον αἴρεο ποίην,
δράγμα χερὸς πλήσας, παύρῳ δ' ἐνὶ νέκταρι πίνοις.
Τὴν μὲν ἐπὶ σκοπέλοισι Φαλακραίοισιν ἐπακτὴρ
Κρύμνης ἂμ πεδίον καὶ ἀνὰ Γράσον, ἠδ' ἵνα θ' ἵππου
λειμῶνες, σκυλάκεσσιν Ἀμυκλαίοισι κελεύων·
κνυζηθμῷ κυνὸς οὖλον ἐπῄϊσε θυμολέοντος,
ὅς τε μεταλλεύων αἰγὸς ῥόθον ἐν στίβῳ ὕλης
χανθῷ ἐνὶ ῥαντῆρι τυπὴν ἀνεδέξατ' ἐχίδνης·
καὶ τὴν μὲν κλάγξας ἀφεκὰς βάλε, ῥεῖα δὲ ποίης
φύλλα κατέβρυξεν, καὶ ἀλεύατο φοινὸν ὄλεθρον.

Λάζεο δ' ἔγχλοα φλοιὸν ἐλαιήεντα κρότωνος
συμμίγδην πετάλοισι μελισσοβότοιο δασείης,
ἠὲ καὶ ἠελίοιο τροπαῖς ἰσώνυμον ἔρνος,
ἥ θ' Ὑπεριονίδαο παλιστρέπτοιο κελεύθους
τεκμαίρει γλαυκοῖσιν ἴσον πετάλοισιν ἐλαίης.
Αὔτως δὲ ῥίζαν κοτυληδόνος, ἥ τ' ἀνὰ κρυμὸν
ῥηγνυμένοις ὀλοφυδνὰ διήφυσε ποσσὶ χίμετλα.
Δή ποτε δ' ἢ βλωθροῖο πυρίτιδος ἔγχλοα φύλλα,
ἢ σκολοπενδρείοιο φέρειν ἀπὸ καυλὸν ἀμήσας.
Ἄγρει καὶ πάνακες Φλεγυήϊον, ὄφρα τε πρῶτος
Παιήων Μέλανος ποταμοῦ παρὰ χεῖλος ἄμερσεν,
Ἀμφιτρυωνιάδαο θέρων Ἰφικλέος ἕλκος,
εὖτε σὺν Ἡρακλῆϊ κακὴν ἐπυράκτεεν ὕδρην.

Εἰ δὲ σύ γε σκύλακας γαλέης ἢ μητέρα λαιδρὴν
ἀγρεύσαις πρόσπαιον, ἀποσκύλαιο δὲ λάχνην
καρφαλέου καθύπερθε πυρὸς σελάοντος ἀϋτμῇς,
τῆς δ' ἐξ ἔγκατα πάντα βαλὼν καὶ ἀφόρδια γαστρὸς
φύρσον ἁλὸς θείοιο καὶ ἠελίου δίχα τέρσον,

purpureoque viret redimitum flore, superne
vipereum gestans adstricto vertice semen.
Amborum aequalis sectorum portio confert
lignosa in pila saxove intrita cavato.
Ipsam etiam eryngi longamque salubris acanthi
radicem, paribus trutinæ sed lancibus ambas
intere, et in madidis qui vallibus exit, erinum;
accipe et eucnemi folium silvestris et ipsum
junge apii semen Nemeæum fronde perennis,
adde et aniceti duplum, sursumque reducas
depressam primum radicum pondere lancem:
hæc secum miscens testaque subacta reponens
vipereas pestes prompte medicaberis, et quas
scorpius inflixit plagas, dirive phalanges,
si libeat ternos obolos mollire Lyæo.

Nigrantem discerne notaque chamæleon alba;
nam venit ambiguus, fusco niger ille colore,
nec scolymo absimilis, diffundit caule rotundam
cæsariem, crassa nixus radice nigraque,
et solem vitans rigidis in saltibus exit.
Hic folio lætus tumet asperiore caputque
sessile demittit medio de pectore natum,
albaque mellito radix condita sapore est.
Sed nigrum moneo fugias, pondoque recisam
alterius drachmam fluviali dilue lympha.

Est alia Alcibii cognomine planta, maniplum
cujus in exiguo propina nectare tusum.
Hanc Phalacræ in scopulis reperit venator, apertis
dum Crymnes spatiatur agris Grasumque sacrique
prata pererrat equi, canibusque celeusmate vires
addit Amyclæis acuitque latratibus iras.
Nam capreæ dum cæca canis vestigia lustrat,
vipereo morsu lacrimosum læsus ad hirquum,
viperam ubi excussit clamans, exilia mandit
germina, sic mortem fatumque avertit acerbum.

Pinguia quin etiam dentur virgulta ricini,
mista melissoboti foliis hirtoque capillo,
aut cui summa dedit solis conversio nomen
herba, revertentis prædicere gnara meatus
Titanis, glaucarum oleæ de more comarum.
Et radix pariter cotyledonis, illa tumores
discutit in talis glaciali frigore ruptis.
Crescentis viridem nonnumquam carpe pyrethri
cæsariem aut messum scolopendri porrige caulem.
Necnon et panaces Phlegyæum sume repertum
Phœbigenæ, primumque Melæ quod nactus ad oras
Amphitryoniadæ vulnus sanavit Iphicli,
quum comes Alcidæ diram dedit ignibus hydram.

Si tibi mustelæ catulos ipsamve rapacem
venari matrem curæ est, hanc vellere primum
exspolia flammisque pilos ardentibus ure;
inde intestinis vacuum illuvieque cadaver
et sale conditum molli siccabis in umbra,

μή τοι ἐνισκήλῃ νεαρὸν σκίναρ ὠκὺς ἀΐξας.
Ἀλλ' ὁπόταν χρειώ σε κατεμπάζῃ μογέοντα,
σῶχε δία κνῆστι σκελετὸν δάκος, οἷά τ' ἀφαυρὸν
σίλφιον ἢ στροφάλιγγα περιξήροιο γάλακτος,
οἴνῳ ἐπικνήθων· τὸ δέ τοι προφερέστατον ἄλκαρ
ἐσσεῖται· πάσας γὰρ ὁμῶς ἀπὸ κῆρας ἀλέξει.
Πεύθεο δ' εἰναλίης χέλυος κρατέουσαν ἀρωγὴν
δάγματος εἶαρ ἔμεν δολιχῶν ὅσα φῶτας ἀνιγροὺς
ἑρπετὰ σίνονται· τὸ δέ τοι μέγ' ἀλέξιμον εἴη.
Ἤτοι ὅταν βροτολοιγὸν ὑπὲρ πόντοιο χελώνην
αἰγιαλῶν ἐρύσωσιν.ἐπὶ ξερὸν ἀσπαλιῆες,
τήνδ' ἀνακυπώσας, κεφαλῆς ἀπὸ θυμὸν ἀράξαι
μαυλίδι χαλκείῃ, βλοσυρὸν δ' ἐξ αἷμα χέασθαι
ἐν κεράμῳ νεοκμῆτι καμινόθεν· ἐκ δὲ πελιδνὸν
οὖρον ἀπηθῆσαι πλαδόωντ' εὐεργέϊ μάκτρῃ·
ἧς ἐπεὶ οὖν τέρσαιο, διατρυφὲν αἷμα κεάσσας
δραχμάων πισύρων μίσγειν βάρος· ἐν δὲ κυμίνου
δοιὰς ἀγροτέρου, καὶ ἐκ ταμίσοιο λαγωοῦ
τετράμορον δραχμῇσι δύω κατάβαλλεο βρῖθος·
ἔνθεν ἀποτμήγων πιέειν δραχμαῖον ἐν οἴνῃ.
Καὶ τάδε μέν τ' ὀφίεσσιν ἀλεξητήρια δήεις.
Ἔργα δέ τοι σίνταο περιφράζοιο φάλαγγος
σήματά τ' ἐν βρυγμοῖσιν· ἐπεί ῥ' ὁ μὲν αἰθαλόεις ῥὼξ
κέκληται, πισσῆεν, ἐπασσυτέροις ποσὶν ἕρπων·
γαστέρι δ' ἐν μεσάτῃ ὀλοοῖς ἔσκληκεν ὀδοῦσι.
Τοῦ δὲ καὶ ἐγχρίμψαντος, ἀνουτήτῳ ἴκελος χρὼς
μίμνει ὅμως, τὰ δ' ἔνερθε φάη ὑποφοινίσσονται·
φρίκη δ' ἐν ῥέθεϊ σκηρίπτεται· αὐτίκα δὲ χρὼς
μέζεά τ' ἀνδρὸς ὕπερθε τιταίνεται· ἐν δέ τε καυλὸς
φύρματι μυδαλέος προϊάπτεται· ἰσχία δ' αὔτως
μάλκη ἐνισκίμπτουσα κατήριπεν ἔχματα γούνων.
Ἀστέριον δέ φιν ἄλλο πιφαύσκεο· τεῦ δ' ἐπὶ νώτῳ
λεγνωταὶ στίλβουσι διαυγέες ἐν χροῒ ῥάβδοι·
βρύξαντος δ' ἀΐδηλος ἐπέδραμεν ἀνέρι φρίκη·
ἐν δὲ κάρος κεφαλῇ· γούνων δέ θ' ὑπέκλασε δεσμά.
Κυάνεον δέ τοι ἄλλο πεδήορον ἀμφὶς ἀΐσσει
λαχνῆεν· δεινὸν δὲ φέρει καὶ ἐπὶ χροῒ νύγμα,
ὅντινα γυιώσῃ· κραδίη δέ οἱ ἐν βάρος ἴσχει·
νὺξ δὲ περὶ κροτάφοις· ἔμετον δ' ἐξήρυγε δειρῆς,
λοιγὸν ἀραχνήεντα· νέμει δέ οἱ ἐγγὺς ὄλεθρον.
Ἀγρώστης γε μὲν ἄλλος, ὃ δὴ λύκου εἴσατο μορφῇ
μυιάων ὀλετῆρος· ὀπιπτεύει δὲ μελίσσας,
ψῆνας μύωπάς τε καὶ ὅσσ' ἐπὶ δεσμὸν ἵκηται.
Ἄχμητον δ' ἐπὶ τύμμα φέρει μεταμώνιον ἀνδρί.
Ἄλλο γε μὴν δύσδηρι, τὸ δὲ σφήκειον ἔπουσι,
πυρσὸν ἅλις, σφηκὶ προσαλίγκιον ὠμοβορῆϊ,
ὅς δὴ θαρσαλέην γενεὴν ἐκμάσσεται ἵππου·
ἵπποι γὰρ σφηκῶν γένεσις, ταῦροι δὲ μελισσῶν,
σκήνεσι πυθομένοισι λυκοσπάδες ἐξεγένοντο.
Τοῦ δὲ καὶ οὐτήσαντος ἐπὶ κρατερὸν θέει οἶδος,
νοῦσοί τ' ἐξέτεραι, μετὰ γούνασιν ἄλλοτε παλμὸς,
ἄλλοτε δ' ἀδρανίη· μινύθοντα δὲ τόνδε δαμάζει
ἐσχάτιον κακοεργὸν ἄγον παυστήριον ὕπνον.
Εἰ δ' ἄγε μυρμήκειον, ὃ δὴ μύρμηξιν ἔϊκται

ne caro ferventi tabescat sole tenella.
Quumque malum virus poscet medicaminis usum,
ut laser tenerum vel lactis dura coacti
pondera, membra feræ cultello arentia rade
et confunde mero; non hoc præstantius ullum
auxilium omnigenas poterit depellere pestes.
Nunc age, opem et medicas testudinis accipe vires
æquoreæ, si quando virum truculentior anguis
læserit, auxilium sceleratis morsibus ingens.
Hanc ubi damnosam pelago piscator ab alto
traxit et in siccam reti subduxit arenam,
protinus invertens resupinæ exstantia ferro
colla seca tætrumque novis infunde cruorem
fictilibus, memor inde serum quod diffluet omne
atque redundantem saniem transmittere colo;
quumque ibi siccaris concretum in frusta, quaternis
sanguinis in drachmis binas adjunge cumini
agrestis leporique exempta coagula drachmæ
pondere dimidiæ, quodque unam pendeat ipsa
detractum massa, lenæo combibe miti.
Hæc tibi sint morsus, hæc amuleta ferarum.
Nunc attende notas et vulnera dira phalangis
pestiferi: piceo distinguitur ille colore,
qui Rhox nomen habet, pedibusque frequentibus; alvo
os illi in media duro exitiabile dente.
Si morsum impressit, vestigia nulla cruenti
vulneris, ardescunt subtus perfusa rubore
lumina, membra rigor quatit, extemploque pudendum
et corpus sursum convellitur, arrigit ipse
semine sordescens penis, coxæque premuntur
frigore, genua labant laxatis languida vinclis.
At vero asterion dorsi fulgore coruscum
virgatis splendet maculis, alboque relucet;
mox rigor a morsu pertentat membra, caputque
dente soporatur, collapsaque genua fatiscunt.
Cæruleus graditur pedibus sublimior alter,
villoque hirsutus; dant tristia funera morsus,
si quemquam oppressit, luctantur corda dolore,
tempora caligant, et qualis aranea, lentus
ore redit vomitus, propereque in fata vocantur.
Est etiam agrostes, cui muscas fraude necantis
forma lupi; hic culices et apes explorat et œstris
collocat insidias contextaque retia ponit;
sed facilis nullo vanescit plaga dolore.
Est et sphecion vespæ cognomine, vulgus
dysderi appellat, rufum, vespæque feroci
adsimile, audaces animos quæ præstat avorum;
namque ut apes tauro veniunt, sic putribus acres
carnibus alipedum vespæ nascuntur equorum.
Si ferit, ecce tumor circumstat vulnera magnus,
tum varii emergunt morbi, vel genua tremiscunt,
vel resoluta labant, defectis robore tandem
obrepit somnus, requies et meta laborum.
Formicæ observa parilem myrmecion, illi

δειρῇ μὲν πυρόεν, ἄζῃ γε μὲν εἴσατο μορφήν,
πάντοθεν ἀστερόεντι περιστιγὲς εὐρέϊ νώτῳ·
αἰθαλέῃ δ' ἐπὶ τυτθὸν ἀείρεται αὐχένα κόρσῃ·
ἄλγεα δὲ προτέροισιν ἶσα κνώπεσσι πελάζει.
Χειροδρόποι δ' ἵνα φῶτες ἄτερ δρεπάνοιο λέγονται
ὄσπρια χέδροπά τ' ἄλλα μεσοχλόου ἐντὸς ἀρούρης,
ἐνθάδ' ἐπασσύτερα φλογερῇ εἰλυμένα χροιῇ
εἴκελα κανθαρίδεσσι φαλάγγια τυτθὰ δίενται.
Τοῦ μὲν ὁμῶς ἔμμοχθον ἀεὶ περὶ δάγμα χέονται
φλύκταιναι· κραδίη δὲ παραπλάζουσα μέμηνε·
γλῶσσα δ' ἄτακτα λέληκε· παρέστραπται δὲ καὶ ὄσσε.
Φράζεο δ' Αἰγύπτοιο τά τε τρέφει οὐλοὸς αἶα
κνώδαλα, φαλαίνῃ ἐναλίγκια, τὴν περὶ λύχνους
ἀκρόνυχος δειπνητὸς ἐπήλασε παιφάσσουσαν·
στεγνὰ δέ οἱ πτερὰ πάντα καὶ ἔγχνοα, τοῖα κονίης
ἢ καὶ ἀπὸ σπληδοῖο φαείνεται, ὅςτις ἐπαύρῃ·
τῇ ἴκελος Περσῆος ὑποτρέφεται πετάλοισι·
τοῦ καὶ σμερδαλέον νεύει κάρη αἰὲν ὑποδρὰξ
ἐσκληκὸς, νηδὺς δὲ βαρύνεται· αὐτὰρ ὁ κέντρον
αὐχένι τ' ἀκροτάτῳ κεφαλῇ τ' ἐνεμάξατο φωτός·
ῥεῖα δέ κεν θανάτοιο καὶ αὐτίκα μοῖραν ἐφείη.
Εἰ δ' ἄγε καὶ κέντρῳ κεκορυθμένον ἀλγινόεντι
σκορπίον αὐδήσω, καὶ ἀεικέα τοῖο γενέθλην.
Τῶν ἤτοι λευκὸς μὲν ἀκήριος οὐδ' ἐπιλωβής.
Πυρσὸς δ' ἐν γενύεσσι θοὸν προσεμάξατο καῦσον
ἀνδράσιν αἰθαλόεντα· περισπαίρουσι δὲ λώβῃ
οἷα πυρίβλητοι· κρατερὸν δ' ἐπὶ δίψος ὄρωρεν.
Αὐτὰρ ὅ γε ζοφόεις ἄραδον κακὸν ὤπασε τύψας
ἀνδρί· παραπλῆγες δὲ καὶ ἄφραστοι γελόωσιν.
Ἄλλος δὲ χλοάων τε, καὶ ὁππότε γυῖον ἀράξῃ,
φρῖκος ἐπιπροΐησι· κακὴ δ' ἐπὶ τοῖσι χάλαζα
εἴδεται ἐμπλάζουσα, καὶ εἰ μέγα Σείριος ἄζει.
Τοίη οἱ κέντροιο κόπις, τοιῷ δ' ἐπὶ κέντρῳ
σφόνδυλοι ἐννεάδεσμοι ὑπερτείνουσι κεραίης.
Ἄλλος δ' ἐμπέλιος· φορέει δέ τε βοσκάδα νηδὺν
εὐρεῖαν· δὴ γάρ τε ποηφάγος, αἰὲν ἄητος,
γυιοφάγος, βουβῶσι τυπὴν ἀλίαστον ἰάπτει.
Τοίη οἱ βούβρωστις ἐνέσκληκεν γενύεσσι.
Τὸν δ' ἕτερον δήεις ἐναλίγκιον αἰγιαλῆϊ
καρκίνῳ, ὃς μνία λευκὰ ῥόον τ' ἐπιβόσκεται ἅλμης.
Ἄλλοι δ' αὖ ῥαιβοῖσιν ἰσήρεες ἄντα παγούροις
γυῖα βαρύνονται· βορεαὶ δ' ἐσκλήκασι χηλαὶ,
οἷά τε πετραίοισιν ἐποκριόωσι παγούροις·
τῶν δὴ καὶ γενεὴν ἐξέμμορον, εὖτε λίπωσι
πέτρας καὶ βρύα λεπτὰ πολυρροίζοιο θαλάσσης,
τοὺς ἁλὸς ἐξερύουσι δελαστρέες ἰχθυβολῆες·
αὐτίκα δ' ἀγρευθέντες ἐνὶ γρώνῃσιν ἔδυσαν
μυοδόκοις, ἵνα τέκνα κακόφθορα τῶνδε θανόντων
σκορπίοι ἐξεγένοντο καθ' ἕρκεα λωβητῆρες.
Τὸν δὲ μελίχλωρον· τοῦ γὰρ προμελαίνεται ἄκρη
σφόνδυλος· ἄσβεστον δὲ νέμει πολυκήριον ἄτην
ἀνδράσι, νηπιάχοις δὲ παρασχεδὸν ἤγαγεν αἶσαν.
Ἔχθιστος δ' ὅγε ῥαιβὰ φέρει φλογὶ εἴκελα γυῖα·
οἷς δὴ καὶ νώτοισι περὶ πτερὰ πυκνὰ χέονται

flava quidem cervix, reliquum fuliginis atræ
corpus habet speciem, stellatis undique guttis
terga micant, nigrumque caput cervicibus exstat.
Huic primis morsusque dolorque phalangibus idem.
Agricolam, si quando manu Cerealia carpit
semina et e terra sine falce legumina vellit,
parva petunt cæco deprensa phalangia morsu;
cantharidum his forma est rutilique coloris amictus.
Mox hinc inde frequens accepto vulnere bullat
pustula, et insanum vexat dementia pectus;
fanda nefanda refert, perversaque lumina torquet.
Nunc quas Ægypti gignit plaga noxia pestes
contemplare, quibus phalænæ forma, ruentem
quam circum lychnos abigunt qui vespere cœnant
Pennis non fissis lanugo pulveris instar
insidet aut sicci cineris, si tangere tentes;
arbore non dispar degit Perseide pestis,
cui caput edurum nutat torvumque tuetur,
et gravis est alvus, si quando hæc cuspide virus
cervici summæ capitique adsperserit atrum,
nec mora percussos immiti damnat Averno.
Jam vero armatum caudæ mucrone cruento
scorpion, et diræ referam discrimina gentis.
Innocuus stimulis et fati candidus insons.
Sed flammis homines rufo spectabilis ore
absumit subitis, ipsi, ceu febribus acti,
uno stare loco nequeunt, sitis improba sævit.
Qui niger est, ciet instabiles in corpore motus
et facit amentem, qui risus edit ineptos.
At viridis, si quos petiit mucrone, repente
horror, et hiberna ceu nimbi grandine densi
corporibus crepitant, vel si canis ardeat æstu.
Talis ei stimulus, quem vinclis pluribus aptæ
vertebræ reddunt magis ima *parte nocentem*.
Lividus est alius, latum trahit heluo ventrem,
esurit et semper nulla satiabilis herba;
si ferit inguinibus non evitabile vulnus
ingeritur, tanta ingluvies consistit in ore.
Cancro alius similis, qui degens littore, et algas
pascitur, et pelagi quæcumque refuderit æstus.
Corpore sunt alii magno durisque rapaces
forcipibus; testa simul asperiore, paguris
persimiles varis, qui lævia saxa frequentant.
Quorum etiam hi soboles sunt pessima, quando sonantis
liquerunt ponti scopulos muscumque virentem;
nam quum deceptos esca piscator ab alto
traxit, et in prædam capti cessere, latebris
condunt se minimis, ubi cæca morte perempti
crudeles putri natos e sanguine tollunt.
Adde melichlorum, cui cauda nodus in ima
nigricat; hic flammis, quas non restinguere possis,
pestis acerba virum, pueros mox funere mergit.
Infestus varis pedibus, velut igne coruscis,
incedit; dorso densis compagibus alæ

μάσταχι σιτοφάγῳ ἐναλίγκια, τοί θ' ὑπὲρ ἄκρων
ἱπτάμενοι ἀθέρων λεπυρὸν στάχυν ἐκβόσκονται,
Πήδασα καὶ Κισσοῖο κατὰ πτύχας ἐμβατέοντες.
Οἶδά γε μὴν φράσασθαι ἀλέξια τοῖσι βολάων,
οἷά περ ἐκ βέμβικος ὀρεστέρου ἠὲ μελίσσης,
ἧ τε καὶ ἐκ κέντρου θάνατος πέλει, εὖτε χαράξῃ
ἄνδρα πέριξ σίμβλοισι πονεύμενον ἠὲ καὶ ἀγροῖς·
κέντρον γὰρ πληγῇ περικάλλιπεν ἐμμαπέουσα·
κέντρον δὲ ζωήν τε φέρει θάνατόν τε μελίσσαις.
Οἶδά γε μὴν καὶ ἴουλος ἃ μήδεται ἠδ' ὀλοὸς σφὴξ,
πεμφρηδών ὀλίγη τε καὶ ἀμφικαρὴς σκολόπενδρα,
ἥ τε καὶ ἀμφοτέρωθεν ὀπάζεται ἀνδράσι κῆρα·
νηΐά θ' ὡς σπέρχονται ὑπὸ πτερὰ θηρὶ κιούσῃ.
Τυφλήν τε σμερδνήν τε βροτοῖς ἐπὶ λοιγὸν ἄγουσαν
μυγαλέην, τροχιῇσιν ἐνιθνήσκουσαν ἁμάξης.
Σῆπά γε μὴν πεδανοῖσιν ὁμὴν σαύροισιν ἀλύξεις,
καὶ σαλαμάνδρειον δόλιον δάκος αἰὲν ἀπεχθὲς,
ἥ τε καὶ ἀσβέστοιο διὲκ πυρὸς οἶμον ἔχουσα
ἔσσυται ἄκμητος καὶ ἀνώδυνος· οὐδέ τί οἱ φλὸξ
σίνεται ἀσβέστη ῥαγόεν δέρος ἄκρα τε γυίων.
Ναὶ μὴν οἶδ' ὅσα πόντος ἁλὸς ῥοθίοισιν ἑλίσσει,
μυραίνης δ' ἔκπαγλον· ἐπεὶ μογεροὺς ἁλιῆας
πολλάκις ἐμβρύξασα κατεπρήνιξεν ἐπάκτρων,
εἰς ἅλα φυζηθέντας, ἐχετλίου ἐξαναδῦσα.
Εἴ γ' ἔτυμον, κείνην γε σὺν ἰοβόλοις ἐχίεσσι
θόρνυσθαι, προλιποῦσαν ἁλὸς νομὸν, ἠπείροισι.
Τρυγόνα μὴν ὀλοεργὸν, ἁλιρραίστην τε δράκοντα
οἶδ' ἀπαλέξασθαι· φορέει γε μὲν ἄλγεα τρυγὼν,
ἦμος ἐν ὁλκαίοισι λίνοις μεμογηότα κέντρῳ
ἐργοπόνον τύψῃσιν, ἢ ἐν πρέμνοισι παγείῃ
δενδρείου, τό γε πολλὸν ἀγαυρότερον θαλέθῃσι·
τοῦ μὲν ὑπὸ πληγῇσιν ἅτ' ἠελίοιο δαμέντος
ῥίζαι, σὺν δέ τε φυλλὰς ἀποφθίνει· ἀνδρὶ δὲ σάρκες
πυθόμεναι μινύθουσι· λόγος γε μὲν, ὥς ποτ' Ὀδυσσεὺς
ἔφθιτο λευγαλέοιο τυπεὶς ἁλίου ὑπὸ κέντρου.
Οἷσιν ἐγὼ τὰ ἕκαστα διείσομαι ἄρκια νούσων.
Δὴ γὰρ ὅτ' ἀγχούσης θριδακηΐδα λάζεο χαίτην,
ἄλλοτε πενταπέτηλον, ὅτ' ἄνθεα φοινὰ βάτοιο,
ἄρκτιον, ὀξαλίδας τε καὶ ὁρμενόεντα λύκαψον,
κίκαμά τ' ὄρδειλόν τε περιβρυὲς, ἐν δὲ χαμηλὴν
ῥεῖα πίτυν, φηγοῦ τε βαθὺν περὶ φλοιὸν ἀράξας,
σὺν δ' ἄρα καυκαλίδας τε καὶ ἐκ σταφυλίνου ἀμήσας
σπέρματα καὶ τρεμίθοιο νέον πολυειδέα καρπόν·
ἢ ἔτι καὶ φοινίσσον ἁλὸς καταβάλλεο φῦκος,
ἀχραές τ' ἀδίαντον, ἵν' οὐχ ὄμβροιο ῥαγέντος
λεπταλέη πίπτουσα νοτὶς πετάλοισιν ἐφίζει.
Εἰ δ' ἄγε καὶ σμυρνεῖον ἀειβρυὲς ἢ σύ γε ποίης
λευκάδος ἠρύγγου τε τάμοις ἀθερηΐδα ῥίζαν,
ἄμμιγα καγχρυφόρῳ λιβανώτιδι· μηδ' ἀπαρίνη
μηδ' ἔτι κολλυβάτεια περιβρίθουσά τε μήκων
θυλακὶς ἢ ἐπιτηλὶς ἐπὶ χραίσμησιν ἀπείη.
Σὺν δὲ κράδης κυέουσαν ἀποτμήξαιο κορύνην,
ἢ αὐτοὺς κόκκυγας ἐρινάδος, οἵ τε πρὸ ἄλλης

aptantur, qualesque licet spectare locustæ,
dum segeti advolitat, flavasque absumit aristas,
montis Pedasei specuumque est incola Cissi.
At vero istorum medicari spicula novi,
et silvestris item bembicis apisque malignæ,
cui tamen a stimulo mors imminet atra, labori
si quando intentos in agris alvearia circum
fixi, et ardentes stimulos in vulnere liquit;
ipsi adeo præstant apibus vitamque necemque.
Et novi quid vespa ferox, quid patret iulus
parvaque pempuredo, tum quid dubio scolopendra
vertice, fine utroque movens lacrimabile fatum,
et gressu impulsam remis imitata carinam.
Et scio quam diro metuendus araneus ore,
cæcus, et immoriens sulcis quos orbita findit.
Sepaque quadrupedi similem vitare lacertæ,
infestosque dolos salamandræ et noxia semper
vulnera, quæ rapidos gradiens intacta per ignes
non cute rimosa, pedibus non denique summis
uritur, aut flammis patitur circumflua magnis.
Sed neque me fugiunt, quæ volvit gurgite pontus,
non muræna ferox, quæ cella sæpius ima
exsiliens fremit ore truci, cymbisque relictis
piscantes miseros pelago se credere cogit.
Vipereos, undis, si vera est fama, recedens,
fertur in amplexus et virus concipit alvo.
Nec me pastinacæ, populantis et alta draconis
amuleta latent : magnos ciet illa dolores,
si piscatorem prædamque et rara trahentem
retia perstrinxit radio, telumve feracis
arboris impegit trunco, nam flaccida languet,
vulnereque accepto, ceu tabida solibus, arbos
radice arescit, foliis inhonora caducis;
at putres homini carnes liquuntur, Ulyssem
sic perhibent punctum radio cecidisse marino.
Nunc ego, quæ contra valeant, medicamina dicam.
Aut folia anchusæ lactucis æmula sume,
aut pentaphyllon, vel florida serta ruborum,
arction, oxalidasque, et longo caule lycapson,
cicamaque ordilumque virens, tundatur et una
ajuga et interno fagi de corpore cortex,
his et caucalidas demessaque semina agrestis
pastinacæ et fructum terebinthi adjunge recentem,
puniceumve etiam, qui nascitur æquore, fucum;
et numquam madidum Veneris compone capillum,
cui non insidunt effusi nubibus imbres.
Smyrniumque virens semper vel leucadis herbæ,
aut etiam eryngi tundatur spicea radix,
addere ne dubites libanotida canchry ferentem,
sed neque collybatea soporferumque papaver,
thylacis aut epitelis ab his seclusa recedant.
Indomitæ decerpe simul nova germina fici,
aut grossos etiam, quas parturit illa rotundas,

Λάζεο καὶ πυράκανθαν, ἰδὲ φλόμου ἄῤῥενος ἄνθην,
ἄμμιγα δ' αἰγίλοπός τε χελιδονίου τε πέτηλα,
δαύκειον, ῥίζας τε βρυώνιδος, ἥ καὶ ἔφηλιν
θηλυτέρων, ἐχθρήν τε χροὸς ὠμόρξατο λεύκην.
Ἐν δὲ περιστερόεντα κατασμώξαιο πέτηλα,
ἢ καὶ ἀλεξιάρης πτόρθους ἀπαμέργεο ῥάμνου·
μούνη γὰρ νήστειρα βροτῶν ἀπὸ κῆρας ἐρύκει.
Ναὶ μὴν παρθενίοιο νεοδρέπτους ὀροδάμνους,
κόρκορον ἢ πεταλῖτιν, ἀμέργεο πολλάκι μίλτου
Λημνίδος, ἣ πάσῃσι πέλει θελκτήριον ἄτης.
Δήποτε καὶ σικύοιο τάμοις ἐχεπευκέα ῥίζαν
ἀγροτέρου· νηδὺν δὲ καὶ ἐμβρίθουσαν ἀνίῃς
ἤμυνεν καὶ καρπὸς εὐῤῥήχου παλιούρου·
σὺν καὶ ἀκανθοβόλος χαίτη νεαλεῖς τ' ὀροβάγχοι·
σίδης θ' ὑσγινόεντας ἐπημύοντας ὀλόσχους
αὐχενίους, ἵνα λεπτὰ πέριξ ἐνερεύθεται ἄνθη·
ἄλλοτε δ' ὕσσωπός τε καὶ ἡ πολύγουνος ὄνωνις,
φύλλα τε τηλεφίοιο, νέον τ' ἐν βότρυσι κλῆμα·
ἀγλῖθες, καὶ καρπὸς ὀρειγενέος κορίοιο·
ἢ καὶ λεπτοθρίοιο πολύθρονα φύλλα κονύζης.
Πολλάκι δ' ἢ πέπεριν κόψας νέον, ἢ ἀπὸ Μήδων
κάρδαμον ἐμπίσαιο· σὲ δ' ἂν πολυανθέα γλήχων
στρύχνον τ' ἠδὲ σίνηπι καχηπελέοντα σαώσαι.
Ἄγρει καὶ πρασιῆς χλοερὸν πράσον· ἄλλοτε δ' αὐτῆς
σπέρμ' ὀλοὸν κνίδης, ἥ θ' ἑψίη ἔπλετο κούροις·
σὺν καί που νιφόεν σκίλλης κάρη, αὖά τε βολβῶν
σπείρεα, καὶ καυλεῖον δμοκλήτοιο δράκοντος·
ῥάμνου τ' ἀσπαράγους θαμνίτιδος· ἠδ' ὅσα πεῦκαι
ἀγρότεραι στρόμβοισιν ὑπεθρέψαντο ναπαίοις.
Εἰ δὲ σύ γ' ἐκ ποίης ἀβληχρέος ἔγχλοα ῥίζαν
θηρὸς ἰσαζομένην τμήξαις ἰωδέϊ κέντρῳ
σκορπίου, ἢ σίδας Ψαμαθηΐδας, ἅς τε Τράφεια
Κῶπαί τε λιμναῖον ὑπεθρέψαντο παρ' ὕδωρ,
ἧπερ Σχοινῆός τε ῥόος Κνώποιό τε βάλλει.
Ὅσσα θ' ὑπ' Ἰνδὸν χεῦμα πολυφλοίσβοιο Χοάσπου
πιστάκι' ἀκρεμόνεσσιν ἀμυγδαλόεντα πέφανται·
καυκαλίδας, σὺν δ' αἰθὰ βάλοις φιμώδεα μύρτα,
χάρφεά θ' ὁρμίνοιο καὶ ἐκ μαράθου βρυόεντος·
εἰρύσιμόν τε καὶ ἀγροτέρου σπερμεῖ' ἐρεβίνθου,
σὺν χλοεροῖς θάμνοισι βάλοις βαρυώδεα ποίην.
Ναὶ μὴν καὶ σίσυμβρα πέλει μειλίγματα νούσων,
σὺν δὲ μελιλώτοιο νέον στέφος, ἠδ' ὅσα χαύνης
οἰνάνθης βρύα λευκὰ καταψήχουσι νομῆες,
ὅσσα τε λυχνὶς ἔνερθεν ἐρευθήεις τε θρυαλλίς
καὶ ῥόδον ἠδ' ἴα, λεπτὸν ὅσα σπερμεῖον ἀέξει.
Ἠ καὶ πουλύγονον λασίων ὑπάμησον ἰάμνων,
ψίλωθρον καρπόν τε πολυθρήνου ὑακίνθου,
ὃν Φοῖβος θρήνησεν, ἐπεί ῥ' ἀεκούσιος ἔκτα
παῖδα, βαλὼν προπάροιθεν Ἀμυκλαίου ποταμοῖο,
πρωθήβην Ὑάκινθον, ἐπεὶ σόλος ἔμπεσε κόρσῃ
πέτρου ἀφαλλόμενος, νέατον δ' ἤραξε κάλυμμα.
Σὺν δέ τε καὶ τριπέτηλον ὀποῖό τε δάκρυα βάλλοις
τρισσοῖς ὁλκήεσσιν ἰσοζυγέων ὀδελοῖσιν·
ἠὲ σύ γ' ἕρπυλλον κεροειδέα, πολλάκι κρῆθμον,

Et pyracanthan habe, necnon maris injice flores
verbasci et folia ægilopisque chelidoniæque,
et daucum atque albæ radicem denique vitis,
femineo invisam quæ corpore delet ephelin.
Adde comas herbæ sacræ gratæque columbis,
accipe vel ramos arcentis noxia rhamni,
quæ vel sola truci jejunos subtrahit Orco.
Quin et parthenii viridis decerpe flagella,
corcoron aut petalitin, et hæc simul intere rubro
Lemniaco, cui pestem omnem mulcere facultas.
Et resecanda, ferus quam terra condit amaram
radicem cucumis; paliuri et fructus acuti
concepto solvit turgentia viscera morbo;
spinosæ pariter frondes tenerique orobanchi;
rubraque puniceæ nec hiantia germina mali,
qua flos purpureo gracilis velamine cingit;
hyssopus nodisque frequentibus aspera ononis,
telephiique comæ atque recens in palmite botrus,
alliaque et corii, quod montibus exit in altis,
semina, vel florens minimæ coma parva conyzæ.
Sæpe recens etiam piper aut nasturcia tunde
Medica, sed jamjam grassanti peste vietum,
puleium et strychnum mordaxque sinapi levabit,
et viride ex horto porrum urticæque nocentis
semina, qua secum juvenes colludere sueti;
adde caput scyllæ niveum, simul arida bulbi
semina cauliculumque draconis nomine dictum
et rhamni asparagos fruticosæ, quæque profundos
per nemorum saltus nucibus sunt condita pini.
Sin viridem lenis radicem legeris herbæ,
pestifero æqualem stimulo quem scorpius atrox
exerit, aut sidas, Psamathus quas atque Traphia
limosoque lacus producunt margine Copæ,
qua fusis Schœnus Cnopusque illabitur undis,
pistaciumque Indi quod fluminis ora Choaspis
gignit amygdalina pendens ex arbore forma,
caucalidas, myrtumque simul miscebis acerbam,
hirtasque hormini frondes florensque marathrum,
erysimon cicerisque agrestis semen, et ipsam
cum ramis indes graviter redolentibus herbam.
His etiam sisymbra malis sunt mite levamen,
atque meliloti flores, albæque tenella
labruscæ, in silvis quæ tundit germina pastor,
lycnideque inferna rubraque thryallide natum
atque rosæ aut violæ crescens in vertice semen.
Necnon pulygonum per consita rura legendum,
psilothrumque et flos hyacinthi flebilis, acres
qui Phœbo movit gemitus lacrimasque dolenti,
postquam apud Eurotæ mactavit flumina nolens
Tænaridem impubem, cerebrumque et mollia saxo
forte repercussus perrupit tempora discus.
Adde triphyllon et his manantem et lasere succum,
tres utriusque obolos æquali lance rependens;
cornigerumve teras serpyllum, humilemve cupressum,

ἢ ποίην κυπάρισσον ἀμέργεο, σὺν δὲ καὶ αὐτοῖς
ἄννησον Λιβυκάς τε ποτῷ ἐνικνήθεο ῥίζας·
ὧν σὺ τοτ' ἀμμίγδην, τοτὲ δ' ἄνδιχα πίνεο θρύψας
ἐν κελέβῃ, κεράσαι δὲ σὺν ὄξεϊ, πολλάκι δ' οἴνῃ
ἢ ὕδατι· χραισμεῖ δὲ καὶ ἐνθρυφθέντα γάλακτι.
Ἢν δέ σ' ὁδοιπλανέοντα καὶ ἐν νεμέεσσιν ἀνύδροις
νύγμα κατασπέρχῃ βεβαρημένον, αὐτίκα ῥίζας
ἢ ποίας ἢ σπέρμα παρ' ἀτραπιτοῖσι χλοάζον
μαστάξειν γενύεσσιν, ἀμελγόμενος δ' ἀπὸ χυλὸν
τύμμασιν, ἡμίβρωτα βάλοις ἀπὸ λύματα δαιτὸς,
ὄφρα δύην καὶ κῆρα κατασπέρχουσαν ἀλύξῃς.
Ναὶ μὴν καὶ σικύην χαλκήρεα λοιγέϊ τύψει
προσμάξας ἰόν τε καὶ ἀθρόον αἷμα κενώσεις,
ἠὲ κράδης γλαγόεντα χέας ὀπὸν, ἠὲ σίδηρον
καυστείρης θαλφθεῖσαν ὑπὸ στέρνοισι καμίνου.
Ἄλλοτε φορβάδος αἰγὸς ἐνίπλειον δέρος οἴνης
χραισμήσει τημοῦτος, ἐπὴν σφυρὸν ἢ χέρα κόψῃ,
ἀσκοῦ ἔσω βαρύθοντα μέσον διὰ πῆχυν ἐρείσας
ἢ σφυρὸν, ἀσκοδέταις δὲ πέριξ βουβῶνας ἑλίξεις,
εἰσόκε τοι μένος οἴνου ἀπὸ χροὸς ἄλγος ἐρύξῃ. [σχων,
Δή ποτε καὶ βδέλλας κορέσαις ἐπὶ τύμμασι βό-
ἢ ἀπὸ κρομνυόφιν στάζειν ὀπὸν, ἄλλοτε δ' οἴνης
μίγδην ἐν πυράθοισι χέας τρύγα φυρήσασθαι
ἢ ὄξους, νεαλεῖ δὲ πάτῳ περὶ τύψιν ἑλίξαις.
Ὄφρα δὲ καὶ πάσῃσιν ἀλεξητήριον ἄταις
τευξάμενος πεπύθοιο, τό τοι μέγα χρήγυον ἔσται,
ἦμος ὅτε θρόνα πάντα μιῇ ὑπὸ χειρὶ ταράξῃς.
Ἐν μὲν ἀριστολόχεια καὶ ἴριδος, ἐν δέ τε νάρδου
ῥίζαι, χαλβανίδες τε σὺν αὐαλέοις τε πυρέθροις
εἶεν, δαυκείου τε πανάλθεος, ἐν δὲ βρυώνης,
σὺν δέ τε ῥιζία χαῦνα νεωρυχέος γλυκυσίδης,
κάρφεά τ' ἐλλεβόρου μελανόχροος, ἄμμιγα δ' ἀφρὸς
νίτρου, σὺν δὲ κύμινα χέαις βλαστόν τε κονύζης·
ἄμμιγα δ' ἀγροτέρης σταφίδος λέπος, ἶσά τε δάφνης
σπερμεῖον κύτισόν τε, καταχνήθειν τε χαμηλὴν
ἱππεῖον λειχῆνα, καὶ ἐν κυκλάμινον ἀγείρας.
Ἐν καὶ μήκωνος φιαρῆς ὀπὸν, ἀμφὶ καὶ ἄγνου
σπερμεῖα βλάσαμόν τε καὶ ἐν κινάμοιο βαλέσθαι,
σὺν καὶ σφονδύλειον, ἁλός τ' ἐμπληθέα κύμβην,
ἄμμιγα καὶ τάμισον καὶ καρκίνον· ἀλλ' ὁ μὲν εἴη
πτωχὸς, ὁ δ' ἐν ποταμοῖσι πολυστείοισι νομάζων.
Καὶ τὰ μὲν ἐν στύπεϊ προβαλὼν πολυχανδέος ὅλμου
μάξαι, λαϊνέοισιν ἐπιπλήσσων ὑπέροισιν·
αἶψα δ' ἐπ' αὐαλέοισι χέας ἀπαρινέα χυλὸν,
ἄμμιγα συμφύρσαιο· καταρτίζοιο δὲ κύκλους
δραχμαίους, πλάστιγγι διακριδὸν ἄχθος ἐρύξας,
οἴνης δ' ἐν δοιῇσι χαδεῖν κοτύλῃσι ταράξας.
Καί κεν Ὁμηρείοιο καὶ εἰσέτι Νικάνδροιο [χνη.
μνῆστιν ἔχοις, τὸν ἔθρεψε Κλάρου νιφόεσσα πολί-

sæpe etiam crethmon, miscebis anison, et una
radices Libycas medicata in pocula rades;
ex his multa simul, vel singula tunsa seorsum
in phiala vino vel aceto mista vel undis
propina, sed et ipsa juvat dissolvere lacte.
Sin te forte malus silvis sitientibus anguis
errantem oppressit morsu, mox tramite in ipso
radices natas semenve herbamve virentem
mandito, et appresso cum succum mulxeris ore,
retrimenta adhibe plagæ semesa recenti,
quo angores valeas vitare necemque minantem.
Ærea quinetiam suffixa cucurbita virus
attrahet et largum fœdata e carne cruorem;
aut succum instilla fici lactentis, et ardens
ferrum adige in vulnus raptum fervente camino.
Et caprinus uter Lenæo munere plenus
auxilio est, si dente manus violata pedesve
tabifico, mersi medio teneantur in illo,
atque arcte utrinis constrinxeris inguina vinclis,
dum vino cedat pestis scelerata trahenti.
Vulnereque ex ipso sugens saturetur hirudo,
aut succum cepis expressum infunde, fimumve
caprillum vini vel aceti fæce solutum
circumpone, novoque obducito stercore vulnus.
Jam tibi quo valeas cunctas depellere pestes
egregium hoc medicamen erit, cui fidere possis,
pharmaca si in solidam glomeraveris omnia massam.
Iridis hæc inter radix et aristolochia
nardusque et siccis sint galbana mista pyrethris,
et daucus multisque bryonia clara medelis,
et parva haud pridem glycysides eruta radix,
aridaque hellebori nigri coma spumaque nitri;
adde cumina simul stirpemque adjunge conygæ,
agrestis staphidis cum cortice et ignea lauri
pondere grana pari, cytisum, jungas cyclaminum
lichenemque humilem tritum, cui nomen equini est.
Succus ad hæc opii pinguis, tum semina castæ
viticis accedant et cinnamon atque sabæa
balsama spondylionque, salis quoque concha marini;
una etiam leporis compone coagula, et undis
dulcibus innantem cancrum fluviosque colentem.
Arboris hæc duræ trunco congesta cavato
intere pistillis lævi de marmore cæsis;
quumque simul subiges, aparines sæpe liquorem
instilla siccis et drachmæ pondere panes
fingito, suspendens æquato examine lances,
et vini heminis infusos solve duabus.
Tu jam Nicandri vivas memor usque poetæ,
hibernà Clarii genitrix quem sustulit urbe.

ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ

ΑΛΕΞΙΦΑΡΜΑΚΑ.

Εἰ καὶ μὴ σύγκληρα κατ' Ἀσίδα τείχεα δῆμοι
τύρσεσιν ἐστήσαντο, τέων ἀνεδέγμεθα βλάστας
Πρωταγόρη, δολιχὸς δὲ διάπροθι χῶρος ἐέργει,
ῥειά κέ τοι ποσίεσσιν ἀλέξια φαρμακοέσσαις
αὐδήσαιμ', ἅτε φῶτας ἐνιχριμφθέντα δαμάζει.
Ἢ γὰρ δὴ σὺ μὲν ἄγχι πολυστροίβοιο θαλάσσης
ἄρκτον ὑπ' ὀμφαλόεσσαν ἐνάσσαο, ἧχί τε Ῥείης
Λοβρίνης θαλάμαι τε καὶ ὀργαστήριον Ἄττεω·
αὐτὰρ ἐγὼ τόθι παῖδες εὐζήλοιο Κρεούσης
πιοτάτην ἐδάσαντο γεωμορίην ἠπείρου,
ἑζόμενοι τριπόδεσσι παρὰ Κλαρίοις Ἑκάτοιο.
Ἀλλ' ἤτοι χολόεν μὲν ἴδε στομίοισι δυσαλθὲς
πνυθείης ἀκόνιτον, ὃ δή ῥ' Ἀχερωΐδες ὄχθαι
φύουσιν, τόθι χάσμα δυσέκδρομον Εὐβουλῆος,
ἄστυρά τε Πριολάο καταστρεφθέντα δέδουπε.
Τοῖο δὲ πάντα χαλινὰ καὶ οὐρανόεσσαν ὑπήνην
οὖλά θ' ὑποστύφει χολόεν ποτόν· ἀμφὶ δὲ πρώτοις
εἰλύεται στέρνοισι, κακῇ ἀλάλυγγι βαρῦνον
φῶτ' ἐπικαρδιόωντα· δύῃ δ' ἐπιδάκνεται ἄκρον
νειαίρης ἄκλειστον ἀειρόμενον στόμα γαστρὸς,
τεύχεος ἣν κραδίην ἐπιδόρπιον, οἱ δὲ δοχαίην
κλείουσι στομάχοιο· πύλη δ' ἐπικέκλιται ἀρχαῖς
πρῶτα κόλων, ὅθι πᾶσα βροτῶν ἅλις ἐμφέρεται δαίς.
Αἰεὶ δ' ἐκ φαέων νοτέων ὑπολείβεται ἰδρώς·
ἡ δὲ ταρασσομένη τὰ μὲν ἔβρασεν ἤλιθα νηδὺς
πνεύματα, πολλὰ δ' ἔνερθε κατὰ μέσον ὀμφαλὸν ἵζει·
κράατι δ' ἐν βάρος ἐχθρὸν, ὑπὸ κροτάφοισι δὲ παλμὸς
πυκνὸς ἐπεμφέρεται· τὰ δὲ διπλόα δέρκεται ὄσσοις,
οἷα χαλικραίῃ νύχιος δεδαμασμένος οἴνῃ.
Ὡς δ' ὁπότ' ἀγριόεσσαν ὑποθλίψαντες ὀπώρην
Σιληνοὶ κεραοῖο Διωνύσοιο τιθηνοὶ
πρῶτον ἐπαφρίζοντι ποτῷ φρένα θωρηχθέντες,
ὄθμασι δινήθησαν, ἐπὶ σφαλεροῖσι δὲ κώλοις
Νυσαίην ἀνὰ κλιτὺν ὑπέδραμον ἀφραίνοντες·
ὣς οἵγε σκοτόωσι κακῇ βεβαρηότες ἄτῃ.
Τὴν μέν τε κλείουσι μυοκτόνον· ἣ γὰρ ἀνιγροὺς
παμπήδην ὕρακας λιχμήρεας ἠρήμωσεν·
οἱ δέ τε πορδαλιαγχὲς, ἐπεὶ θήρεσσι πελώροις
πότμον βουπελάται τε καὶ αἰγονομῆες ἔθεντο
Ἴδης ἐν κνημοῖσι, Φαλακραίης ἐνὶ βήσσαις·
πολλάκι θηλυφόνον καὶ κάμμορον· ἐν δ' ἀκοναίοις
θηλείην ἀκόνιτον ἀνεβλάστησεν ὀρόγκοις.
Τῷ καί που τιτάνοιο χερὸς βάρος ἔσσεται ἄρκος
πιμπλαμένης, ὅτε νέκταρ ἐνὶ τρυβὶ κιρρὸν ἀφύσσῃς
μετρηδόν· κοτύλη δὲ πέλοι καταμέστιος οἴνης·
σὺν δὲ καὶ ἀβροτόνοιο ταμὼν ἀπὸ καυλέα θαμνοῦ
καὶ χλοεροῦ πρασίοιο, τὸ δὴ μελίφυλλον ὑδεῦσι·

NICANDRI

ALEXIPHARMACA.

Sint quamvis Asiæ procul a se dissita latæ
mœnia, queis urbes nostri cinxere parentes,
Protagora, atque illas spatium disterminet ingens,
at facile ipse tibi poti amuleta veneni,
quo miseri pereunt mortales, carmine dicam.
Tu prope ventosum pelagus mediaque sub Arcto
Cyzicios, ubi sacra Rheæ specus, incolis agros,
infelixque Attes magna Jovis occidit ira;
ast ego, ubi Epiri pinguissima rura Creusæ
progenies partita fuit, Phœboque sacratos
fatidicos habito ad tripodas Clariique lacunam.
Fellea sed primum rarisque evicta medelis
cognoscas aconita, cavo quæ littore sævus
fert Acheron, Priolai ubi diruta mœnia quondam
constiterant, vastoque patet via Ditis hiatu.
Illa quidem os totum gingivarumque locellos
et testudineum constringunt hausta palatum,
grassantur circum præcordia summa, gravique
errore infestant: morsus in corde molestos
oreque ventriculi pariunt sublata patenti,
quod cor ventriculi quidam cellamque vocarunt;
crassaque clauduntur magno intestina dolore,
in quæ præcipites potusque cibique feruntur.
Perpetuo ex oculis madidus delabitur humor,
ipse etiam venter flatus modo ructat ab ore
innumeros, media clausos modo detinet alvo;
est capitis gravitas, tempus vehementer utrumque
palpitat, apparet geminum quodcunque videtur,
sicut nocte solent, qui vina bibere meraca.
Aut veluti expressis Sileni agrestibus uvis,
cornibus insignem qui nutrivere Lyæum,
postquam tentarunt spumantia pocula mentem,
primum oculis variant, titubantes inde per imas
incedunt Nyssæ malefidis gressibus oras:
talis eos premit epoto vertigo veneno.
Hoc etiam quidam dixere myoctonon, omnes
quod perimat, qui sint ausi delingere, mures;
pardalianches et huic nomen posuere, quod illo
pastorum insidiis infecta carne veneno
pantheræ pereant celsis in collibus Idæ;
thelyphononque vocant et cammoron; ast aconiton
cautibus in duris per montes nascitur altos.
Accipe sed calcem, quantum comprendere pugno
ipse potes, fulvi cotulamque infunde falerni:
sic mortem effugies diræque medebere pesti;
nec minus abrotoni ramosum abscindito thyrsum,
marrubiique, meliphyllon dixere, virentis;

καί τε σὺ ποιήεντος ἀειθαλέος χαμελαίης
βλάστην, πηγάνιόν τε πίοις ἐνὶ βάμμασι σίμβλων·
σβεννύς τ' αἰθαλόεντα μύδρον γενύεσσι πυράγρης,
ἠὲ σιδηρήεσσαν ἀπὸ τρύγα, τήντε καμίνων
ἔντοσθεν χοάνοιο διχῆ πυρὸς ἤλασε λιγνὺς,
ἄλλοτε δὲ χρυσοῖο νέον βάρος ἐν πυρὶ θάλψας,
ἠὲ καὶ ἀργύρεον, θολερῷ ἐνὶ πώματι βάπτοις.
Πολλάκι δ' ἡμιδαὲς χειρὸς βάρος αἴνυσο θρίων
παῦρα χαμαιπίτυος, τότ' ὀνίτιδος αὖον ὀρείης,
ἠὲ νέον ῥάδικα πολυκνήμοιο κολούσας
τέτρασιν ἐν κυάθοισι χαδεῖν μελιηδέος οἴνου·
ἠέ τι μυελόεντα χαλικρότερον ποτὸν ἴσχοις
ὄρνιθος στρουθοῖο κατοικάδος, εὖθ' ὑπὸ χύτρῳ
γυῖα καταθρύπτησι βιαζομένης πυρὸς αὐγῆς·
καί τε βοὸς νέα γέντα περιφλιδόωντος ἀλοιφῇ
τηξάμενος, κορέσαιο ποτῷ εὐχανδέα νηδύν·
ναὶ μὴν καὶ βλασάμοιο τότ' ἐν σταγόνεσσι γάλακτος
θηλυτέρης πώλοιο χέας ὀπὸν, ἄλλοτε νύμφαις,
εὖτ' ἂν ὑπὲκ φάρυγος χεύῃ παναεργέα δόρπον.
Πολλάκι δὲ σκίνακος δερκευνέος, ἢ ἀπὸ νεβροῦ
πυετίην τμήξαιο, πόροις δ' ἐνὶ νέκταρι φύρσας·
ἄλλοτε καὶ μορέης ἀπὸ ῥιζία φοινικοέσσης
ὅλμου ἐνὶ στύπεϊ προβαλὼν καὶ ὁμήρεα κόψας
οἴνῳ, ἐνεψηθέντα πόροις καμάτοισι μελίσσης·
καί κεν ἐπικρατέουσαν ἐπαχθέα νοῦσον ἀλάλκοις
φωτὸς, ὁ δ' ἀσφαλέεσσι πάλιν μετὰ ποσσὶν ὁδεύοι.
Δεύτερα δ' αἰγλήεντος ἐπιφράζευ πόσιν ἐχθρὴν
χιρναμένην ὀλοοῦ ψιμυθίου, ἥτε γάλακτι
πάντοθεν ἀφρίζοντι νέην εἰδήνατο χροιὴν
πελλίσιν ἐν γρώνῃσιν, ὅτ' εἴαρι πῖον ἀμέλξαις.
Τοῦ μὲν ὑπὲρ γένυάς τε, καὶ ᾗ ῥυσσαίνεται οὖλα
ἀφρὸς ἐπιστύφων ἐμπλάσσεται· ἀμφὶ καὶ ὁλκὸς
τέτρηχε γλώσσης, νέατος δ' ὑποκάρφεται ἰσθμός·
ξηρὰ δ' ἐπιλύζων ὀλοῇ χελλύσεται ἄτῃ·
ἀβλεμὲς ἦ γὰρ ἐκεῖνο πέλει βάρος· αὐτὰρ ὁ θυμῷ
ναυσιόεις ὀλοοῖσιν ὑποτρύει καμάτοισι·
πολλάκι δ' ἐν φαέεσσιν ἄλην ἑτερειδέα λεύσσων,
ἄλλοτε δ' ὑπναλέος ψύχει δέμας· οὐδέ τι γυῖα
ὡς τὸ πάρος δονέει, καμάτῳ δ' ὑποδάμναται εἴκων.
Τῷ καὶ πρημαδίης ἢ ὀρχάδος εἶαρ ἐλαίης
ἢ ἔτι μυρτίνης σχεδίην δεπάεσσιν ὀρέξαις,
ὄφρ' ἂν ὀλισθήνασα χέῃ κακὰ φάρμακα νηδύς·
ἠὲ σύ γ' οὐθατόεντα διοιδέα μαζὸν ἀμέλξας
ῥεῖα πόροις· φιαρὴν δὲ ποτοῦ ἀποαίνυσο γρῆϋν.
Καὶ δὲ σύ γ' ἢ μαλάχης ῥαδάμνους ἢ φυλλάδα τήξας
χυλῷ ἐνὶ κλώθοντι κακηπελέοντα κορέσσαις.
Πολλάκι σήσαμα κόπτε, πόροις δ' ἐν νέκταρι καὶ τά·
ἠὲ σὺ κληματόεσσαν ἐν ὕδατι πλύνεο τέφραν
θαλπομένην, τὸ δὲ ῥύμμα νεοπλεκέος καλάθοιο
κόλποις ἰκμήνειας· ὁ γάρ τ' ἀναδέξεται ἰλύν.
Καί τε κατατριφθέντα μετ' ἀργήεντος ἐλαίου
σκλῆρ' ἀπὸ περσείης κάρυα βλάβος, οἷον ἐρύξει,
Περσεὺς ἥν ποτε ποσσὶ λιπὼν Κηφηΐδα γαῖαν,
αὐχέν' ἀποτμήξας ἅρπῃ γονόεντα Μεδούσης,

atque chamælæi fruticis frondentia semper
germina, vel rutam cum dulci combibe mulsa;
forcipibus prensum candens extinguito ferrum,
aut ferri fæcem rigidi, quam ardente camino
separat impuram pellitque acerrimus ignis;
quinetiam argenti fuit utile pondus et auri,
ignibus accensum et mersum stridentibus undis.
Quod si dimidium foliorum sumere pugnum
terrestris piceæ cupias et onitida siccam,
sive polycnemi radicem legeris; ista
profuerint cyathis cum vini exhausta quaternis;
tuque cohortali præstans medicamen habebis,
ex gallo, quem urens et aheno subditus ignis
coxerit, in tenuemque liquarit membra medullam;
pocula sint etiam quibus exsaturere, liquamen
excocti vituli atque in pinguia jura soluti;
lacte etiam liquidum, quem sudant balsama, succum
femineo aut unda fluviali dilue, postquam
compuleris vomitu crudum decedere virus.
Eximere et lepori timidove coagula damæ
expedit, et tenui resoluta bibisse falerno;
vel tu sanguineæ radices accipe mori,
ictibus et crebris in robore pinse cavato,
atque mero incoctas cum lento porrige melle.
Pellere sic poteris grassantem in viscera morbum,
quique bibit, pedibus rursum consistere firmis.
Nunc ad cerussæ lethalia pocula mentem
adverte; illa alba est niveoque simillima lacti,
quod spumam late attollit, quum tempore verno
rure revertentes implent mulctralia vaccæ.
Gingivæ rugis et totis undique malis
insidet adstringitque; hinc lingua est aspera, et isthmus
faucibus extremis aret, morboque fatiscens
æger inexpletum tussit, nec sputa sequuntur;
huic caput infirmum nutat, tum nausea tristis
urget, et extremo franguntur membra labore;
falsa modo ante oculos rerum simulacra videntur,
nunc sopor algentes multum complectitur artus,
robore defectos, nec corpus, ut ante, moventes.
At præbe subito, pinguem quem myrtea succum,
premadia, aut orchas compressa emittit oliva,
lubrica ut obscenum virus labatur ab alvo;
aut lac, quod pingui tumidoque ex ubere vaccæ
mulsisti, nudum rugis concede revulsis;
aut malvæ excoctis ramis foliisque tenellæ,
exple cerussata tenaci viscera potu;
tritaque Lenæo confundas sesama dulci;
nec non sarmenti calidis perfundito lymphis
et per vimineum cinerem colato canistrum,
ut nitida excluso fiat lixivia limo.
Tunsa quoque interdum quæ Persea protulit ossa,
palladio noxam depellent mixta liquori;
hanc olim Perseus postquam Cepheia liquit
arva et fecundæ præcidit colla Medusæ,

ῥεῖα Μυκηναίῃσιν ἐνηέξησεν ἀρούραις,
Κηφῆος νέα δῶρα, μύκης ὅθι κάππεσεν ἅρπης,
ἄκρον ὑπὸ πρηῶνα Μελανθίδος, ἔνθα τε νύμφη
Λαγγείη πόμα κεῖνο Διὸς τεκμήρατο παιδί.
Πολλάκι δ' ἐνθρύψειας ἐν ὀπταλέῃσιν ἀκοσταῖς
Γερραίης λιβάνοιο χύσιν περιπηγέα θάμνοις·
καί τε σύ γ' ἢ καρύης ἄπο δάκρυον ἢ ἀταλύμνου,
ἢ πτελέης, ὅτε πολλὸν ἀεὶ καταλείβεται ὄσχαις,
κόμμι, τὰ δὲ χλιόωντι ποτῷ ἐπαρωγέα τήξαις,
ὄφρα τὰ μέν τ' ἐρύγῃσι, τὰ δ' ἑψητοῖσι δαμασθεὶς,
ἀλθήσῃ ὑδάτεσσιν, ὅτ' ἰκμήνῃ δέμας ἱδρώς·
καί κεν ὅγ' ἄλλοτε δόρπα δεδεγμένος, ἄλλοτε δ' οἴνης
πιοτέρης κορέοιτο, καὶ ἀλκέα πότμον ἀλύξαι.
Μὴ μὲν κανθαρίδος σιτηβόρου εὖτ' ἂν ὀδώδῃ
κεῖνο ποτὸν δέξαιο χυτῇ ἐναλίγκια πίσσῃ·
πίσσης γὰρ ῥώθωσιν ἄγει βάρος, ἐν δὲ χαλινοῖς
οἷά τε δὴ καρφεῖα νέον βεβρωμένα κέδρου.
Αἳ δ' ὅτε μὲν πλαδόωντι ποτῷ ἐπὶ χείλεσι δηγμὸν
τεύχουσιν, τότε δ' αὖτε περὶ στόμα νείατα γαστρός·
ἄλλοτε καὶ μεσάτῃ ἐπιδάκνεται ἄλγεσι νηδὺς,
ἢ κύστις βρωθεῖσα· περιψαύουσι δ' ἀνίαι
θώρηκος, τόθι χόνδρος ὑπὲρ κύτος ἕζετο γαστρός·
αὐτοὶ δ' ἀσχαλόωσιν, ἄλη δέ φιν ἤθεα φωτὸς
ἄψυχος πεδάει· ὁ δ' ἀελπέα δάμναται ἄταις·
οἷά τε δὴ γήρεια νέον τεθρυμμένα πάππου
ἠέρ' ἐπιπλάζοντα διαψαίρουσιν ἀέλλαις.
Τῷ δὲ σὺ πολλάκι μὲν γληχὼ ποταμηΐσι νύμφαις
ἐμπλήδην κυκεῶνα πόροις ἐν κύμβεϊ τεύξας,
νηστείρης Δηοῦς μορόεν ποτὸν, ᾧ ποτε Δηὼ
λευκανίην ἔβρεξεν ἀν' ἄστυρον Ἱπποθόωντος,
Θρηΐσσης ἀθύροισιν ὑπὸ ῥήτρῃσιν Ἰάμβης.
Δή ποτε δ' ἢ σιάλοιο καρήατος ἠὲ καὶ ἀμνοῦ
ἀμμίγδην σπεράδεσσιν ἐϋτροχάλοιο λίνοιο·
ἠὲ νέον κορσεῖα ταμὼν κεράεντα χιμαίρης,
ἠέ τί που χηνὸς μορόεν ποτὸν αἴνυσο χύτρου,
εἰς δ' ἔμετον κορέσαιο, τὰ δ' ἀθρόα νειόθι βράσσαις
ἐμματέων ἔτ' ἄπεπτα πύλῃ μεμιασμένα δόρπα.
Πολλάκι δ' ἐν κλυστῆρι νέον γλάγος οἰὸς ἀμέλξας
κλύζε, τὰ δ' ἤλιθα γαστρὸς ἀφόρδια κεινώσειας·
ἄλλοτ' ἀλυσθαίνοντι ποθὲν γάλα πῖον ἀρήξει·
ἠὲ σύ γ' ἀμπελόεντα γλύκει ἐνὶ καυλέα κόψαις,
χλωρὰ νέον πετάλοισι περιβρίθοντα κολούσας·
ἠὲ μελισσάων καμάτῳ ἔνι παῦρα μορύξαις
σκορπιόεντα ταμὼν ψαφαρῆς ἐκ ῥίζια γαίης
αἰὲν κεντρήεντα· πόη γε μὲν ὕψι τέθηλεν,
οἵη περ μολόθουρος, ἔνισχνα δὲ καυλέα βάλλει.
Καὶ δὲ σὺ δραχμάων πισύρων βάρος αἴνυσο γαίης
Παρθενίης, ἣν Φυλλὶς ὑπὸ κνημοῖσιν ἀνῆκεν
Ἰμβρασίδος γαίης χιονώδεος, ἥντε κεράστης
ἀμνὸς Χησιάδεσσι νέον σημήνατο νύμφαις,
Κερκετέω νιφόεντος ὑπὸ σχοινώδεσιν ὄχθαις·
ἢ καὶ σιραίοιο πόσιν διπληθέα τεύξαις·
σὺν δέ τε πηγανόεντας ἐνιθρύψειας ὀράμνους,
ὀργάζων λίπεϊ ῥοδέῳ θρόνα, πολλάκι χραίνοις

Cephei nova dona, Mycenis intulit agris,
ensis ubi capulus cecidit, quem Græca Mycetem
lingua vocat, super alta Melanthidis, hunc ubi potum
Langia inventum nato monstravit Abantis.
Illam etiam in ptisana persæpe liquato, Sabæi,
quæ libani ramos concrescit lacrima circum;
aut cape gummosam, quæ stillat de nuce, guttam,
vel quæ ulmi patulis in ramis aut atalymni
plurima inest, tepidoque humore soluta juvabit,
ut partem vomitu, partemque calentibus undis
pellat, ubi expressus manarit corpore sudor;
quin satur ille cibis, hic læti munere Bacchi,
vitabit poti metuenda pericla veneni.

Heus fuge cantharidum, si quando olfeceris, haustum;
ille picis liquidæ tætrum diffundit odorem
naribus, et cedro similis versatur in ipso
ore sapor, quum quis mandit virgulta virentis.
Qui bibit hunc multo perfusum humore, molestos
in labiis morsus atque ima sentit in alvo;
nec minor exercet mediam dolor, horrida surgunt
ulcera vesicæ, compressum pectus anhelat,
qua super ossa cavo incumbunt mollissima ventri;
ira venit vehemens, mentemque tenet malus error
captam, dum virus præter spem pascitur artus;
ac veluti excussi volitant per inania pappi
et vento diversi abeunt, sic mente feruntur.
Sed tu pulejum misce fluvialibus undis,
atque imple tristi, quæ sicces, cymbia potu
jejunæ Cereris, quo quondam fertur inanem
ventriculum satiasse pii Hippothoontis in urbe,
quum de Threiciæ salibus rideret Iambes.
Pinguia nonnunquam porci cerebella vel agni
cocta diu sumas teretis cum semine lini,
tempora vel capræ, quæ vixdum cornua gessit,
divide, percoctove ex ansere confice potum;
quæ tu multa vota, dum crudo in ventre morantes
impurasque dapes cogas exire vomendo.
Sæpe etiam ventrem teneræ perfunde capellæ
lacte novo, ut sordes multas fæcemque remittat;
sin bibere hoc mavis, nihil est præstantius illo;
aut virides vitis ramos decerpe, recenter
indutos foliis, miti quos intere passo.
Asperaque et semper spinis horrentia duris
infunde in flavo radicis frustula melle,
quæ caulem in sicca sublimem tollit arena
asphodelo similem, gracilisque excrescit in altum.
Vel tu Partheniæ drachmarum pondera terræ
quatuor accipias, quam Phyllis collibus altis
Imbrasiæ profert, et quam, quæ cornua gestat,
fertur Chesiadis pecus ostendisse puellis
juxta Cercetii juncosa fluenta nivosi.
Purpureamve sapam geminato pondere sumes,
atque intrita simul miscebis germina rutæ,
sed prius irino, prius et perfusa rosato;

ἰρινέῳ, τό τε πολλὸν ἐπαλθέα νοῦσον ἔτευξεν.
Ἢν γε μὲν οὐλόμενόν γε ποτὸν κορίοιο δυσαλθὲς
ἀφραδέως δεπάεσσιν ἀπεχθομένοισι πάσηται,
οἱ μέν τ' ἀφροσύνῃ ἐμπληγέες, οἷά γε μάργοι
δήμια λαβράζουσι, παραπλῆγές θ' ἅτε Βάκχαι,
ὀξὺ μέλος βοόωσιν ἀταρμύκτῳ φρενὸς οἴστρῳ.
Τῷ μέν τ' ἐξ ἑδανοῖο πόροις δέπας ἔμπλεον οἴνης
Πράμνιον αὐτοκρηὲς, ὅπως ὑπετύψατο ληνοῦ·
ἢ νύμφαις τήξαιο βαλὼν ἁλὸς ἔμπλεα χύμβην·
πολλάκι δ' ὀρταλίχων ἁπαλὴν ὠδῖνα κενώσας
ἀφρὸν ἐπεγκεράσαιο, θοοῦ δορπήϊα κέπφου·
τῷ γὰρ δὴ ζωήν τε σαοῖ καὶ πότμον ἐπισπεῖ,
εὖτε δόλοις νήχοντα κακοφθόρα τέκν' ἁλιήων
οἰωνὸν χραίνωσιν, ὁ δ' ἐς χέρας ἔμπεσε παίδων,
θηρεύων ἀφροῖο νέην χλύδα λευκαίνουσαν.
Καί τε σύ γ' ἀγλεύκην βάψαις ἰόεντα θάλασσαν,
ἥντε καὶ ἀτμεύειν ἀνέμοις πόρεν Ἐννοσίγαιος
σὺν πυρί· καὶ γὰρ δὴ πνοιαῖς συνδάμναται ἐχθραῖς·
πῦρ μὲν ἀείζωον καὶ ἀχύνετον ἔτρεσεν ὕδωρ
ἀργέστας· καί ῥ' ἡ μὲν ἀκοσμήεσσα, φιλοργὴς,
δεσπόζει νηῶν τε καὶ ἐμφθορέων αἰζηῶν,
ὕλη δ' ἐχθομένοιο πυρὸς κατὰ θεσμὸν ἀκούει.
Ναὶ μὴν ἀτμένιόν τε κεραιόμενον λίπος οἴνῃ,
ἢ χίονι γλυκέος μίγδην πόσις ἄλγος ἐρύξει,
ἦμος ὑπὸ ζάγκλῃσι περιβρίθουσαν ὀπώρην
ῥυσσαλέην ἑδανοῖο καὶ ἐκ ψιθίης ἐλίνοιο
κείροντες θλίβωσιν, ὅτε ῥοιζηδὰ μέλισσαι,
πεμφρηδὼν, σφῆκές τε, καὶ ἐκ βέμβικες ὄρειαι
γλεῦκος ἅλις δαίνυνται ἐπὶ ῥάγεσσι πεσοῦσαι,
πιοτέρην ὅτε βότρυν ἐσίνατο κηκὰς ἀλώπηξ.
Καί τε σὺ κωνείου βλαβόεν τεκμαίρεο πῶμα·
κεῖνο ποτὸν δὴ γάρ τε καρήατι φοινὸν ἰάπτει,
νύκτα φέρον σκοτόεσσαν· ἐδίνησεν δὲ καὶ ὄσσε·
ἴχνεσι δὲ σφαλεροί τε καὶ ἐμπλάζοντες ἀγυιαῖς
χερσὶν ἐφερπύζουσι· κακὸς δ' ὑπὸ νείατα πνιγμὸς
ἴσθμια καὶ φάρυγος στεινὴν ἐμφράσσεται οἶμον·
ἄκρα δ' ἐπιψύχει, περὶ δὲ φλέβες ἔνδοθι γυίων
ῥωμαλέαι στέλλονται· ὁ δ' ἤερα παῦρον ἀτίζει,
οἷα κατηβολέων· ψυχὴ δ' ἀϊδωνέα λεύσσει.
Τὸν μέν τ' ἢ λίπεος χορέοις ἢ ἀμισγέος οἴνης,
ὄφρα κεν ἐξερύγῃσι κακὴν καὶ ἐπώδυνον ἄτην·
ἠὲ σύ γε κλυστῆρος ἐνεὶς ὁπλίζεο τεῦχος·
πολλάκι δ' ἢ οἴνης ἀμιγῆ πόσιν, ἢ ἀπὸ δάφνης
Τεμπίδος, ἢ δαύκοιο φέροις ἐκ καυλέα κόψας,
ἥ πρώτη Φοίβοιο κατέστεφε Δελφίδα χαίτην·
ἢ πέπερι κνίδης τε μέγα σπερμεῖα λεήνας
νείμειας, τοτὲ νέκταρ ὀπῷ ἐμπευκέϊ χράνας·
δή ποτε δ' ἰρινέου θυέος μετρηδὸν ὀρέξαις,
σίλφιά τ' ἐνθρυφθέντα μετ' ἀργήεντος ἐλαίου·
ἐν δὲ μελιζώρου γλυκέος πόσιν, ἐν δὲ γάλακτος
ἀφριόεν νέμε τεῦχος ὑπὲρ πυρὸς ἠρέμα θάλψας.
Καί κεν λοιγήεντι παρασχεδὸν ἄχθος ἀμύνοις
τοξικῷ, εὖτ' ἀχέεσσι βαρύνηται ποτῷ ἀνήρ·
τοῦ καὶ ἔνερθε γλῶσσα παχύνεται· ἀμφὶ δὲ χεῖλη

et morbi facilis reddetur cura maligni.
Si quisquam imprudens graviter redolentia tætri
et vix cedentis coriandri pocula cepit,
ille amens stupidusque insani more pudenda
passim deblaterat, furiali et percitus œstro
asper, acerba tonans, Baccharum imitatur Erinnyn.
At contra suavi carchesia plena falerno
exhibe, ut hoc primum fuderunt torcula purum;
aut solves massam salis humectantibus undis;
siccum etiam ovorum miscebis sæpe putamen
candenti spumæ; fulicæ gratissima longe
esca illa est, cui mortem adfert vitamque tuetur;
namque hac insidias piscator fraude volucri
molitur miseræ, quæ dum comprendere tentat
ore avido spumam fluitantem, in retia fertur.
Necnon et pelagi salsis immerge fluentis
qui corion biberit; pontum Neptunus et ignem
ventorum levibus voluit servire procellis,
in partesque rapi varias metuentia ventos;
at maris imperio tumidi longæque carinæ
et juvenes parent, qui per vada cæca feruntur,
silva inimico igni naturæ subdita lege est.
Vinum etiam liquido permistum tollet olivo
omne malum atque nivis cum musto potio dulci,
quando falce gravem et maturam vinitor uvam
incurvus resecat psithiaque e vite racemos
conculcat pedibus, quum denso examine fuci
magno cum strepitu, pemphredo, vespaque succum
crabronesque bibunt uvarum, ex monte ruentes,
atque maligna nocet plenæ vulpecula viti.
Tu quoque signa malæ jam contemplere cicutæ:
hæc primum tentat caput et caligine densa
involvit mentes, oculi vertuntur in orbem;
genua labant, quodsi cupit ocyus ire, caducum
sustentant palmæ corpus; faucesque premuntur
obsessæ, et colli tenuis præcluditur isthmus;
extremi frigent artus, latet abditus imis
in venis pulsus, nihil inspiratur ab ore;
fata instant, Ditemque miser jamjam adspicit atrum.
Ast oleo hunc satura nec vino parce meraco,
ut vomitu redeat demissum in pectora virus;
clysteremque pares, quem ventris in ima recondas;
sæpe merum per se vel caules porrige lauri,
quam Tempe gignunt, qua primum pulcer Apollo
dicitur intorta crines cinxisse decoros;
vel piperi urticæ semen miscebis acuto
et vinum succo, quem Cyrenaica mittit;
irinique parum, gratum spirantis odorem,
præbe et cum claro calidum tere laser olivo;
mulsa quoque expediet, necnon spumantia lacte
cymbia, si modico tepefacta calore bibantur.
Toxica si potu sævum fecere dolorem,
protinus immiti properes succurrere noxæ:
lingua homini inflatur, distentaque labra tumorem

οἰδαλέα βρίθοντα περὶ στομάτεσσι βαρύνει·
ξηρὰ δ' ἀναπτύει, νεόθεν δ' ἐκρήγνυνται οὖλα·
πολλάκι δ' ἐς κραδίην πτοίην βάλε, πᾶν δὲ νόημα
ἔμπληκτον μεμόρηκε κακῇ ἐσφαλμένον ἄτῃ·
αὐτὰρ ὁ μηκάζει μανίης ὕπο μυρία φλύζων·
δηθάκι δ' ἀχθόμενος βοάᾳ, ἅ τις ἐμπελάδην φὼς
ἀμφιβρότην κώδειαν ἀπὸ ξιφέεσσιν ἀμηθείς·
ἢ ἅτε κερνοφόρος ζάκορος βωμίστρια Ῥείης,
εἰνάδι λαοφόροισιν ἐνιχρίμπτουσα κελεύθοις,
μακρὸν ἐπεμβοάᾳ γλώσσης θρόον, οἱ δὲ τρέουσιν
Ἰδαίης ῥιγηλὸν ὅτ' εἰσαΐωσιν ὑλαγμόν·
ὣς ὁ νόον λύσσῃ ἐσφαλμένα βρυχανάαται
ὠρυδὸν, λοξαῖς δὲ κόραις ταυρώδεα λεύσσων,
θήγει λευκὸν ὀδόντα, παραφρίζει δὲ χαλινοῖς.
Τὸν μὲν καὶ δεσμοῖσι πολυστρέπτοισι πιέξας
νέκταρι θωρήξαιο, καὶ οὐ χατέοντα κορέσκων·
ἦκα βιησάμενος· διὰ δὲ στόμα βρυχὸν ὀχλίζοις,
ὄφρ' ἂν ὑπεξερύγῃσι δαμαζόμενος χερὶ λώβην·
ἠὲ σὺ βοσκαδίης χηνὸς νέον ὀρταλιχῆα
ὕδασιν ἐντήξαιο πυρὸς μεμορημένον αὐγαῖς·
καί τε σὺ μηλείης ῥηχώδεος ἄγρια κάρφη,
οὔρεσιν ἐνθρεφθέντα, πόροις, ἀπὸ σίνεα κόψας·
ἠέ τι καὶ κλήροισιν ἐπήβολα, τοῖά περ ὧραι
εἰαριναὶ φορέουσιν ἐνεψιήματα κούραις·
ἄλλοτε δὲ στρούθεια, τότε βλοσυροῖο Κυδῶνος
κεῖνο φυτὸν Κρήτηθεν, ὃ δή ῥ' ἐκόμισσαν ἄναυροι,
πολλάκι δὴ σφύρῃσιν ἅλις ἐναολλέα κόψας,
ὕδασιν ἐμβρέξαιο· νέην δ' ὀσμήρεα γληχὼ
σπέρμασι μηλείοισι βάλοις ἐνομήρεα φύρων·
καί τε σύ γ' ἢ ῥοδέου θυόεν μαλλοῖσιν ἀφύσσων
παῦρα λίπος στάξειας ἀνοιγομένοις στομάτεσσιν
ἠὲ καὶ ἰρινέοιο· μόγις δέ γε μυρί' ἐπιτλὰς
ἤμασιν ἐν πολέεσσιν ἀκροσφαλὲς ἴχνος ἰῆλαι
ἀσφαλέως, πτοιητὸν ἔχων ἑτεροπλανὲς ὄθμα.
Τῷ μὲν Γερραῖοι Νομάδες χαλκήρεας αἰχμὰς,
οἵτε παρ' Εὐφρήταο ῥόον πολέοντες ἀρούρας
χραίνουσιν· τὸ δὲ πολλὸν ἀναλθέα τραύματα τεύχει·
σάρκα μελαινομένην πικρὸς δ' ὑποβόσκεται ὕδρωψ,
ἰῷ σηπόμενον δὲ μύδῳ ἐκρήγνυται ἔρφος.
Ἢν δὲ τὸ Μηδείης Κολχηΐδος ἐχθόμενον πῦρ
κεῖνό τις ἐνδέξηται ἐφήμερον, οὗ περὶ χείλη
δευομένου δυσάλυκτος ἰάπτεται ἔνδοθι κνηθμός·
οἷά τ' ὀπῷ νιφόεντι κράδης ἢ τρηχέϊ κνίδῃ
χρῶτα μιαινόμενος, ἢ καὶ σπειρώδεϊ κόρσῃ
σκίλλης, ἥτ' ἔκπαγλα νέην φοινίξατο σάρκα.
Τοῦ καὶ ἐπισχομένοιο περὶ στόμαχον βάρος ἵζει
πρῶτ' ἀνερεπτόμενον, μετέπειτα δὲ λοιγέϊ συρμῷ
ῥιζόθεν ἑλκωθέντα, κακὸν δ' ἀποήρυγε δειρῆς,
ὡσεί τε κρεάων θολερὸν πλύμα χεύατο δαιτρός·
σὺν δέ τε καὶ νηδὺς μεμιασμένα λύματα βάλλει.
Ἀλλὰ σὺ πολλάκι μὲν χαίτην δρυὸς οὐλάδα κόψας,
πολλάκι καὶ φηγοῖο πόροις ἀκύλοισιν ὁμήρη·
ἠὲ σύ γε βδήλαιο νέον γλάγος ἔνδοθι πέλλης·
αὐτὰρ ὁ τοῦ κορέοιτο καὶ ἐν στομάτεσσιν ἐρύξαι.

circum ora attollunt et magna mole gravantur
ore spuit sicco, rimis gingiva fatiscit;
horror sæpe quatit trepidantia corda, furore
exundat diro mens exagitata veneno;
balantes imitatur oves, et mille furores
concipit, exclamat ferventi ut concitus ira,
cui vitale caput violentus ademerit ensis;
aut veluti, cui templa Rheæ et libamina curæ
æditua, in plateas, nona quando luna revertit,
fertur et Idæos campos ululatibus implet;
tum trepidi horrescunt audita voce bubulci:
sic miser in rabiem versus fremit ille rugitque,
et torva in morem taurorum lumina torquens
exacuit dentes et spumam fundit ab ore.
Quem primum manicis strictum vinclisque teneto,
tum vi non magna diductas nectare fauces
imple, atque immissis stridentia protinus ora
irrita digitis, vomat ut virosa coactus;
aut pullum, quem nuper edax excluserit anser,
merge in aquam et flammis elixa undantis aheni;
et virgulta rudis prosunt silvestria mali,
sed purgata prius, quæ crescunt montibus altis,
quæque per æstatem nostris nascuntur in hortis
mala, quibus ludunt delectanturque puellæ;
struthiaque interdum, vel quæ devecta Cydone
arbore in austera crescunt, edisse juvabit;
et contusa simul malorum semina sæpe
prosunt ægroto, liquidisque madentia lymphis
mistaque pulejo, gratum quod spiret odorem;
quodque rosam redolet, vel quod sapit irin, olivum
ori cum lana potes instillare recluso;
plurima sed tandem perpessus tempore longo
vix unquam poterit gressus firmare labantes,
sed trahet attonitus oculis fallentibus ævum.
Isto Gerræi Nomades populusque, rapacem
qui colit Euphraten, armant sua tela veneno;
quæ postquam hæserunt et non sanabile vulnus
inflixere, caro livet, virusque putrescit
vipereum, atque cutis se tabo feta resolvit.
Si quisquam infestos Medeæ Colchidis ignes
incautus gustarit ephemeron, ille repente
uritur internis sæva prurigine labris;
ut cui vel fici succo candente vel acri
urtica, aut scillæ perfrictum vertice corpus,
horrendum in tenera quæ tollit carne ruborem.
Hoc ubi susceptum est, stomacho grave pondus in ipso
insidet, is ructat primum, post ulcera diro
contrahit ex vomitu, fœdusque e gutture fertur,
carnibus ablutis qualem coquus abjicit, humor;
alvusque impuras effundit sordida fæces.
Sæpe salutiferam quercus fagique virentis
cæde comam glandemque simul, quæ pendet in illis;
et lac in mulctram subducito, coctaque mande,
dum stomachum saties, et pleno contine in ore.

Ἢ μὴν πουλυγόνοιο τότε βλαστήματ' ἀρήξει,
ἄλλοτε δὲ ῥιζεῖα καταψηχθέντα γάλακτι·
σὺν δὲ καὶ ἀμπελόεις ἕλικας ἐνθρύπτεο νύμφαις·
ἴσως καὶ βατόεντα περὶ πτορθεῖα κολούσας·
καί τε σὺ γυμνώσειας ἐϋτρεφέος νέα τέρφη
καστανέου καρύοιό λαχυφλοίοιο κάλυμμα,
νειαίρην τόθι σάρκα περὶ σκύλος αὖον ὀπάζει
δυσλεπέος καρύοιο, τὸ Καστανὶς ἔτρεφεν αἶα.
Ῥεῖα δὲ νάρθηκος νεάτην ἐξαίνυσο νηδὺν,
ὅστε Προμηθείοιο πυρὸς ἀνεδέξατο φωρήν·
σὺν δὲ καὶ ἑρπύλλοιο φιλοζώοιο πέτηλα,
εὐφίμου τ' ἀπὸ καρπὸν ἅλις καταβάλλεο μύρτου·
ἢ καί που σιδόεντος ἀπὸ βρέξαιο κάλυμμα
καρπείου, μιγάδην δὲ βαλὼν ἐμπίσεο μύρτοις,
ὄφρ' ἂν ἐπιστύφοντι ποτῷ νοῦσον δὲ κεδάσσαις.
Ἰξιόεν δέ σε μή τι δόλῳ παρὰ χείλεσι πῶμα
οὐλοφόνον λήσειεν, ὅτ' ὠκιμοειδὲς ὄδωδε·
τοῦ μὲν ὑπὸ γλώσσης νέατος τρηχύνεται ὁλκὸς,
νέρθεν ὑποφλεγέθων· ὁ δέ οἱ ἐμπάζεται ἦτορ
λυσσηθεὶς, γλῶσσαν δὲ καταπρίει κυνόδοντι·
δὴ γὰρ ὅ γ' ἔμπληκτος φρένα δάμναται· ἀμφὶ δὲ δοιοὺς
εἰκῇ ἐπιφράσσουσα πόρους τυφλώσατο νηδὺς
ὑγρῶν τε βρωτῶν τε, καταπνίγουσα δὲ πνεῦμα
ἐντὸς ὑποβρομέει, ὀλίγῳ δ' ἐνελίσσεται ὁλκῷ·
πολλάκι δὲ βροντῇσιν ἀνομβρήεντος ὀλύμπου
εἰδόμενος, ποτὲ δ' αὖτε κακοῖς ῥόχθοισι θαλάσσης
οἷος πετραίῃσιν ὑποβρέμεται σπιλάδεσσι.
Τῷ καὶ στρευγομένῳ περ ἀνήλυθεν ἐκ καμάτοιο
πνεῦμα μόλις, πόσιες δὲ παραυτίκα λύματ' ἔχευαν
φαρμακόεις ὠοῖσιν ἀλίγκια, τοῖά τε βοσκὰς
ὀρταλὶς, αἰχμητῇσιν ὑπευνηθεῖσα νεοσσοῖς,
ἄλλοτε μὲν πληγῇσι νέον θρομβήϊα γαστρὸς
ἔκβαλεν, ἐν μήνιγξιν ἀνοστέα, πολλάκι νούσῳ
μαρναμένη δύσπεπτον ὑπὲκ γόνον ἔχεε γαίῃ.
Τῷ μέν τ' εὐβρεχέος ἀψινθίου ἄλγος ἀρήξει
ἔνστυφον πόμα κεῖνο νεοτρίπτῳ ὑπὸ γλεύκει·
καί ποτε ῥητίνην τερμινθίδα, πολλάκι πεύκης,
πολλάκι καὶ πίτυος γοερῆς ἀπὸ δάκρυα τμῆξαι,
Μαρσύου ἧχί τε Φοῖβος ἀπὸ φλόα δύσατο γυίων·
ἡ δὲ μόρον πολύπυστον ἐπαιάζουσα κατ' ἄγκη
οἴη συννεχέως ἀδινὴν ἀναβάλλεται ἠχήν.
Ἆσαι δὴ πολίοιο μυοκτόνου ἄργεος ἄνθην,
ἠέ τι καὶ ῥυτῆς πεδανὰς ἀπαμέργεο βλάστας,
νάρδον, λιμναίου τε χαδὼν ἀπὸ κάστορος ὄρχιν·
ἢ ὀδελὸν κνηστῆρι κατατρίψαιο χαράκτρῳ
σιλφίου, ἄλλοτε δ' ἶσον ἀποτμήξειας ὀποῖο·
πολλάκι δ' ἀγροτέρης τραγοριγάνου, ἠὲ γάλακτος
πηγνυμένου κορέοιτο νεημέλκτῃ ἐνὶ πέλλῃ.
Ἢν δέ τις ἀφροσύνῃ ταύρου μέλαν αἷμα πάσηται,
στρευγεδόνι προδέδουπε δαμαζόμενος καμάτοισιν,
ἦμος πιλνάμενον στέρνοις κρυσταίνεται εἶαρ,
ῥεῖα, θρομβοῦται δὲ μέσῳ ἐνὶ τεύχεϊ γαστρός·
φράσσονται δὲ πόροι, τὸ δὲ θλίβεται ἔνδοθι πνεῦμα
αὐχένος ἐμπλασθέντος, ὁ δὲ σπαδόνεσσιν ἀλύων
δηθάκις ἐν γαίῃ σπαίρει μεμορυγμένος ἀφρῷ.

Herbæ etiam ramos, cui ductum a sanguine nomen,
vel modo radicem lacti incoxisse juvabit;
viteus et palmes tenera mollescat in unda,
atque rubi horrentis pariter virgulta terantur;
hirsutamque nucem, quæ læto provenit agris
ubere Castaneis, (hinc castaneæ inditur ipsi
nomen,) difficili detracto cortice nuda,
et cape qui carnem siccus liber implicat imam.
Exime et interno ferulæ de ventre medullam
quæ quondam furtivo incanduit igne Promethei;
et folia expedient nunquam morientia olentis
serpylli, et quas fert baccas asperrima myrtus;
Punica cum myrto quod gestant mala putamen
excoque, et infectum decocto prolue ventrem,
ut tandem austero vincas medicamine morbum.
Ne vero admotum labris fallare bibendo
viscosum ulophonon, quod præfert ocima gustu;
mox tumor et summam gravis inflammatio linguam
accendit, cordis vires animusque recedunt,
tum linguam rabido laceratam dente remordet;
et stupet attonitus, qui viscum exhausit, et ambo
in cæco obstructi connivent ventre meatus
potus atque cibi, flatus ubi carcere clausi
dant strepitum et circum spatiis volvuntur iniquis,
horrisono veluti cœlum tonat omne fragore,
aut celeres duris illisæ rupibus undæ
clamorem attollunt inter cava saxa, fremuntque.
Sic misere afflictus vix tandem ducere presso
ore potest animam, ac si quis medicata propinet
pocula, mox sordes similis profunditur ovis,
qualia concepit coitu gallina frequenti,
et pugnans crebris contuso corpore plagis
perdit humi, morbo vel conflictata molesto
abjicit, informe et crudum sine tegmine semen.
Sed tantos pellent absinthia cana dolores
et morbo expedient, musto diluta recenti;
et piceæ resina vel Oriciæ terebinthi
danda, aut quæ tristi de pinu lacrima venit,
Marsya ubi a Phœbo nudatus pelle pependit,
interitum cujus deplorans illa gemitque
perpetuo et mœstis implet juga sola querelis.
Convenit et polii redolentem mandere florem
parvaque ferventis decerpere germina rutæ,
et nardum et testem fluviali e castore cæsum;
laseris aut radix, obolum quæ pendeat unum,
secta juvat, succusve pari jam pondere dandus;
origanonque agreste hirci de nomine dictum
haustaque profuerit concreti copia lactis.
At si quis tauri nigrantem forte cruorem
sorbuit, afflictus sævo jacet ille dolore,
namque cruor subiens penetralia corporis alta
concrescit, mediaque coit glaciatus in alvo;
aeris arcta via est, presso quem gutture clausum
intus pulmo tenet; convulsus at ille frequenter
concutitur saliens et spumis oblitus ora.

Τῷ μέν τ' ἢ ὀπόεντας ἀποκραδίσειας ἐρινούς,
ὄξει δ' ἐμπίσαιο, τὸ δ' ἀθρόον ὕδασι μίξας
συγκεράων νύμφας τε καὶ ἔνστυφον ποτὸν ὄξους·
ἠὲ καὶ ἐκφλοίοιο καταχθέος ἕρματα γαστρός.
Καί τε σὺ πυετίην ὀθόνης πολυωπέϊ κόλπῳ
φύρσιμον ἠθήσαιο ποτὲ προκὸς, ἄλλοτε νεβροῦ,
ἢ ἐρίφου, τότε δ' αὖ σὺ καὶ εὐσκάρθμοιο λαγωοῦ
αἰνύμενος, μογέοντι φέροις εὐαλθέ' ἀρωγήν.
Ἠὲ νίτρου στήδην ὀδελοῦ πόρε τριπλόον ἄχθος
εὐτριβέος, χίρνα δὲ ποτῷ ἐνὶ δεύκεϊ Βάκχου·
ἐν καὶ σιλφιόεσσαν ὀποῖό τε μοιρίδα λίτρην,
καὶ σπέραδος κραμβῆεν ἅλις μεμορυγμένον ὄξει·
ἆσαι δὴ ῥάδικα κακοφλοίοιο κονύζης,
ἢ πέπεριν ἢ βλάστα κατασμώξαιο βάτοιο,
καί κεν πηγνυμένοιο χύσιν διὰ ῥεῖα κεδάσσαις,
ἠὲ διαθρύψειας ἐν ἄγγεσιν ἑστηκυῖαν.
Μὴ μὲν ἐπαλγύνουσα πόσις βουπρήστιδος ἐχθρῆς
λήσειεν, σὺ δὲ φῶτα δαμαζόμενον πεπύθοιο.
Ἡ δ' ἤτοι λίτρῳ μὲν ἐπιχρώζουσα χαλινὰ
εἴδεται ἐμβρυχθεῖσα βαρύπνοος· ἀμφὶ δὲ γαστρὸς
ἄλγεα δινεύοντα περὶ στομάτεσσιν ὄρωρεν·
οὖρα δὲ τυφλοῦται, νεάτη δ' ὑπὸ κύστις ὀρεχθεῖ·
πᾶσα δέ οἱ νηδὺς διαπίμπραται, ὡς ὁπόθ' ὕδρωψ
τυμπανόεις ἀνὰ μέσσον ἀφυσγετὸς ὀμφαλὸν ἵζει·
ἀμφὶ δέ οἱ γυίοις τετανὸν περιφαίνεται ἔρφος·
ἢ καί που δαμάλεις, ἐριγάστορας ἄλλοτε μόσχους,
πίμπραται, ὁππότε θῆρα νομαζόμενοι δατέονται·
τοὔνεκα τὴν βούπρηστιν ἐπικλείουσι νομῆες.
Τῷ καὶ εὐκραδίης τριπετῇ ἐν νέκταρι μίξαις
σύκων αὐανθεῖσαν ἅλις πόσιν ὀμφαλόεσσαν,
ἠέ τι καὶ σφύρῃ μιγάδην τεθλασμένα κόψας,
ἐν πυρὶ τηξάμενος πορέειν ἀλκτήρια νούσων·
καί κε μελιζώροιο νέον κορέσαιο ποτοῖο
ἀνέρα λαιμώσσοντα, τοτὲ γλάγος εἰν ἐνὶ χεύαις·
πολλάκι φοίνικος ψαφαρὸν καταμίσγεο καρπόν·
ἄλλοτε δ' αὐαλέης δὴν ἀχράδος, ἢ ἀπὸ βάκχης,
ἢ ἀπὸ μυρτίνης ὁτὲ μυρτίδας οἰνάδι βάλλων.
Ἤ ὅγε καὶ θηλῆς ἅτε δὴ βρέφος ἐμπελάοιτο
ἀρτιγενὲς, μαστοῦ δὲ ποτὸν μοσχηδὸν ἀμέλγοι·
οἵη τ' ἐξ ὑμένων νεαλὴς ὑπὸ οὔθατι μόσχος
βράττει ἀνακρούουσα χύσιν μενοεικέα θηλῆς.
ἄλλοτε πιαλέης πόσιος χλιαροῖο κορέσκοις,
εἰς δ' ἔμετον βιάοιο, καὶ οὐ χατέοντά περ ἔμπης
χειρὶ βιαζόμενος ἢ καὶ πτερῷ, ἢ ἀπὸ βύβλου
στρεπτὸν ἐπιγνάμψαιο κακῶν ἐρυτῆρα φάρυγγος.
Ἢν δ' ἐπιθρομβωθῇ νεαλὲς γάλα τεύχεϊ γαστρὸς,
δή ποτε τόνδε τε πνιγμὸς ἀθροιζομένοιο δαμάζει.
Τῷ δή τοι τρισσὰς πόσιας πόρε, μέσσα μὲν ὄξευς,
δοιὰς δὲ γλυκέος, στεγανὴν δ' ὑποσύρεο νηδύν·
ἠέ τι καὶ Λιβύηθε ποτῷ ἐγκνήθεο ῥίζας
σιλφίου, ἄλλοτ' ὀποῖο, νέμοις δ' ἐν βάμματι τήξας·
πολλάκι δὲ ῥύπτειραν ἐπεγχεράσαιο κονίην,
ἠὲ νέον βρυόεντα θύμου στάχυν· ἄλλοτ' ἀμύνει
βότρυς, εὐκνήμοιο μίγα βρεχθέντος ἐν οἴνῃ·

Sed tu lacte graves ficorum collige grossos,
inque mero mergas acido, mox omnia lymphis
confundes, mordax ut acetum temperet unda;
et vacua tumidum tendentia pondera ventrem.
Quinetiam capreæ imbellisve coagula damæ
aut hædi, aut agili leporis de corpore rapta
liquida per tenuis angusta foramina veli
colanda; et facilem dabit hæc tibi cura salutem.
Aut nitri dones obolorum pondera ternûm
lævis et intriti, quæ miti dilue Baccho;
laseris et justam succique fluentis ab illo
libram adde et crambes madefactum semen aceto,
tuque olidæ exsatura stomachum radice conyzæ,
cui piper et duri sint germina mixta rubeti;
sic facile incides glomeratum in frusta cruorem
atque alte medio franges in viscere fixum.
Sed neque te lateat, si quis buprestida tætram
hauserit: epotam signa haud obscura sequentur.
Illa quidem nitro simili mox ora colore
inficit, ingratamque exhalat mansa mephitin,
et stomachum tumidumque exercent tormina ventrem.
Urina adstricta est, magno vesica dolore
ingemit, et venter valde inflatus tumet omnis,
umbonem quasi tympanicus simul obsidet hydrops,
contrahitur membris distenta cuticula totis;
sæpe etiam inflantur vituli fortesque juvenci,
si forte hanc avido lacerarint ore latentem;
unde illam Grajo buprestida nomine dicunt.
Sed tamen auxilium feret is, qui nectare siccas
miscuerit trimo, ficus dederitque bibendas,
aut simul in pila tunsas qui macerat igne,
egregium adversus febres medicamen, et inde
propinat pleno mellitum gutture potum,
quique, ubi lac pendenti expresserit ubere vaccæ,
sæpe levem haud dubitat palmæ conjungere fructum,
achradis aut duræ, vel quæ pyra Bacchica multi
myrteaque appellant, Lenæo immergere dono.
Maternam ille etiam pueri de more papillam
ubraque ut vitulus sugat distenta juvencæ,
qui petulans primum ut cœpit prodire secundis,
elicit e mammis quadrantem viribus undam;
pinguis et interdum tepefacti potus olivi
provocet ad vomitum, atque immissis ora lacessens
coge recusantem digitis pennaque recurvoque
et modice intorto fauces purgante papyro.
Sin lac in grumos gravida glomeratur in alvo,
præcluditque animam, et pectus suffocat anhelum.
At potum præbe, cujus pars acris aceti
una sit, et passi geminæ; ventremque repurga
clystere, et Libycis devectum laser ab oris
intere, vel succum, dilutaque combibe posca;
sæpe etiam incidens lixivia danda thymique
semine spica gravis, sarmentosæque racemus
vitis opem tulerit Bacchi madefactus in imbre;

ἐν καί που ταμίσοιο ποτὸν διεχεύατο θρόμβους
καὶ χλοεραὶ μίνθης ἀπὸ φυλλάδες, ἠὲ μελίσσης
ἠὲ καὶ ἐν στύφοντι ποτῷ μεμορυγμέναι ὄξευς.
Ἀλλ' ἄγε δὴ φράζοιο δορύκνιον, οὔτε γάλακτι
ὠπή τε βρῶσίς τε περὶ στομάτεσσιν ἔϊκται·
τῷ δή τοι λυγμοὶ μὲν ἀηθέσσοντες ὁμαρτῇ
αὐχέν' ἀνακρούουσιν, ὁ δ' ἀχθόμενος στόμα γαστρὸς,
πολλάκι μὲν δαίτην ἀπερεύγεται αἱματόεσσαν,
ἄλλοτε νηδυΐων θολερὴν μυξώδεα χεύει,
τηνεσμῷ ὡσεί τε δυσέντερος ἀχθόμενος φώς·
δή ποτε τειρόμενος καμάτοις κάρφουσι δέδουπε
γυῖα δαμεὶς, οὐ μὲν ποθέει ξηρὸν στόμα βρέξαι.
Τῷ δὲ σὺ πολλάκι μὲν γλάγεος πόσιν, ἄλλοτε μίγδην
ῥεῖα γλυκὺ νείμειας ἀλυκρότερον δεπάεσσι·
καί τε καὶ ὄρνιθος φιαρῆς πυρὶ τηκομένη σὰρξ
θωρήκων ἤμυνεν ἐϋτρεφέων βρωθεῖσα·
ἤμυνεν καὶ χυλὸς ἅλις κύμβῃσι ῥοφηθείς·
ὅσσα τε πετρήεντος ὑπὸ ῥόχθοισι θαλάσσης
κνώδαλα φυκιόεντας ἀεὶ περιβόσκεται ἀγμοὺς,
ὧν τὰ μὲν ὠμὰ πάσαιτο, τὰ δ' ἑφθέα, πολλάκι θάλψας
ἐν φλογιῇ, στρόμβων δὲ πολὺ πλέον, ἠέ τι κάλχης,
κηραφίδος, πίννης τε καὶ αἰθήεντος ἐχίνου,
δαῖτες ἐπαλθήσουσιν, ἰδὲ κτένες· οὐδέ τι κῆρυξ
δὴν ἔσεται, τήθη τε γεραιόμενα μνίοισι.
Μηδέ σέ γ' ἐχθομένη λήθη πόσις, οὐ γὰρ ἄϊδρις,
Φαριακοῦ, γναθμοῖσιν ἐπεὶ βαρὺν ὤπασε μόχθον·
τὴν ἤτοι γευθμῷ μὲν ἰσαιομένην μάθε νάρδῳ.
Ἤνυσε δὲ σφαλεροὺς, ὁτὲ δ' ἄφρονας· ἐν δὲ μονήρει
ῥηϊδίως ἀκτῖνι βαρὺν κατεναίρεται ἄνδρα.
Ἀλλὰ σὺ πολλάκι μὲν σταδίην εὐανθέα νάρδου
ῥιζίδα θυλακόεσσαν ὀπάζεο, τήν τε Κίλισσαι
πρηδόνες ἀλδαίνουσι παρὰ πλημμυρίδα Κέστρου·
ἄλλοτε δὲ σμυρνεῖον ἐΰτριβες, ἄλλοτε δ' αὐτὴν
ἶριδα λειριόεν τε κάρη, τό τ' ἀπέστυγεν Ἀφρὼ,
οὕνεκ' ἐριδμαίνεσκε χροιῆς ὕπερ· ἐν δέ νυ θρίοις
ἀργαλέην μεσάτοισιν ὀνειδείην ἐπέλασσε,
δεινὴν βρωμήεντος ἐναλδήνασα κορύνην.
Πολλάκι δὲ σκύλαιο κάρη, περὶ δ' αἴνυσο λάχνην
κέρσας εὐήκει νεόθεν ξυρῷ· ἐν δέ νυ θάλψαις
ἠΐα κριθάων νεοηλέα, φυλλάδα τ' ἰσχνὴν
πηγάνου, ἥν τ' ὤκιστα βορῇ ἐπεσίνατο κάμπη, [σοις.
βάμματι δ' ἐνδεύσαιο, καὶ εὖ περὶ κόρσεα πλάσ-
Μὴ μὲν ὑοσκυάμῳ τις ἀϊδρήεντα κορέσκοι
νηδύν· οἷά τε πολλὰ παρασφαλέες σπέρχονται,
ἠὲ νέον σπείρημα καὶ ἀμφικάρηνα κομάων
κοῦροι ἀπειπάμενοι, ὀλοήν θ' ἑρπηδόνα γυίων,
ὀρθόποδες βαίνοντες ἄνις μογεροῖο τιθήνης.
* * * * * * * * * * * * * * * * * * * *

ἠλοσύνη βρύκωσι κακανθήεντας ὀράμνους
* * * * * * * * * * * * * * * * * * *

οἷα νέον βρωτῆρας ὑπὸ γναθμοῖσιν ὀδόντας
φαίνοντες, τότε κνηθμὸς ἐνοιδέα δάμναται οὖλα.
Τῷ δόμεναι καθαρὴν γλάγεος πόσιν ἤλιθα πίνειν·
ἄλλοτε βουκέραος χιληγόνου, ὄφρα κεραίας

pota quoque interdum solvere coagula grumos
et viridis nepetæ stillantia germina melle
aut perfusa amni linguam mordentis aceti.
Nunc age contemplare dorycnion, adspice primum
quam color et gustus niveo sunt proxima lacti;
et mox singultus nascentes colla frequenter
comprimere insuetos, stomachumque indigna ferentem
sæpe cibos vomitu, respersos sanguine, sursum
pellere, nunc infra cænosum effundere mucum:
ut quem tenasmus miserandaque tormina vexant;
qui sævo cruciatu exhaustis viribus æger
stratus humi jacet atque arentia negligit ora
colluere. At contra poti vis maxima lactis,
et tepidi si quis miscebit pocula passi;
quinetiam elixi flammis caro candida galli
profuerit, quæ armos robustaque pectora vestit,
nec minus expressum juvat absorbere liquorem,
et quotquot petras inter scopulosque sonantes
algosa et circum pascuntur littora pisces,
hos crudos, vel si prunis libet indere, tostos
mande, sed imprimis prosunt conchylia, murex
et carabi et pinnæ, dabit et rubicundus echinus
auxilium et pecten, nec postponenda medelis
buccina et in musco quæ degunt ostrea vili.
Nec mage Phariaci potus (tam certa videntur
signa) latere potest, quod sensu torquet acerbo
maxillas, nulloque sapit discrimine nardum.
Perturbat mentem tremebundaque membra resolvit,
et patitur miseros lucem non amplius unam
vivere. Sed justo radicem pondere nardi
thylacitis præbe, Cilicum quæ montibus altis
crescit, ubi undosi labuntur flumina Cestri;
smyrnion terito interdum, simul irida sumas
lirineumque caput, dea quod Cytherea perosa,
de forma quoniam secum contendere vellet,
illius in mediis, probro cessura perenni
impressit foliis pudibunda rudentis aselli.
Sæpe caput radens tonsoris detrahe cultro
ægroti crines calvoque infunde foventem,
hordea quam primum fuderunt trita, farinam,
sive comam rutæ, quam campæ rodere gaudent,
hanc acido misce gemina et line tempora circum.
Nullus hyoscyamo male prudens expleat alvum,
ut faciunt, queis cæca animum dementia versat,
aut pueri, quando lanugo vertice prima
decidit, et pedibus possunt incedere rectis
repere jam obliti, nec adhuc nutricis egentes,
* *

flore malo insignes qui gaudent mandere ramos
* *

ut modo quum primos cœperunt edere dentes,
prurituque tumens illis gingiva doleret.
At noxam exhausti curabit copia lactis,
aut vescæ siliquæ, solitæ proferre recurvos

εὐκαμπεῖς πετάλοισιν ὑπηνεμίοισιν ἀέξει,
ἀτμενίῳ μέγ' ὄνειαρ ὅτ' ἐμπλώησιν ἐλαίῳ.
Ἠὲ σύ γ' αὐαλέον κνίδης σπόρον, ἄλλοτε δ' αὐτὴν
νείμαις ὠμόβρωτον ἄδην ἀνὰ φυλλάδ' ἀμέλξαι,
κίχορα καρδαμίδας τε καὶ ἣν περσεῖον ἔπουσιν,
ἐν δέ τε νάπειον ῥάφανόν θ' ἅλις, ἐν δέ τε λεπτὰς
ἄμμιγα κρομμύων γηθυλλίδας· ἤρκεσε δ' ἄτην
εὔαγλις κώδεια νέον σκορόδοιο ποθεῖσα.
Καὶ δὲ σὺ μήκωνος κεβληγόνου ὁππότε δάκρυ
πίνωσιν πεπύθοιο καθυπνέας· ἀμφὶ γὰρ ἄκρα
γυῖα καταψύχουσι· τὰ δ' οὐκ ἀναπίτναται ὄσσε·
ἀλλ' αὔτως βλεφάροισιν ἀκινήεντα δέδηεν·
ἀμφὶ δὲ ὀδμήεις καμάτῳ περιλείβεται ἱδρὼς
ἀθρόος· ὠχραίνει δὲ ῥέθος, πίμπρησι δὲ χείλη·
δεσμὰ δ' ἐπεγχαλάουσι γενειάδος· ἐκ δέ τε παῦρον
αὐχένος ἑλκόμενον ψυχρὸν διανίσσεται ἆσθμα·
πολλάκι δ' ἠὲ πελιδνὸς ὄνυξ μόρον ἠέ τι μυκτὴρ
στρεβλὸς ἀπαγγέλλει, ὁτὲ δ' αὖ κοιλωπέες αὐγαί.
Ἄσσα σὺ μὴ δείδιθι, μέλοιο δὲ πάμπαν ἀρωγῆς,
οἰνάδι καὶ γλυκόεντι ποτῷ κεκαφηότα πιμπλὰς
τινθαλέῳ· ποτὲ δ' ἔργα διαθρύψαιο μελίσσης
ἄμμιγα ποιπνύων Ὑμήττιδος· αἵ τ' ἀπὸ μόσχου
σκήνεος ἐξεγένοντο δεδουπότος ἐν νεμέεσσιν.
Ἔνθα δὲ καὶ κοίλοιο κατὰ δρυὸς ἐκτίσσαντο
πρῶτόν που θαλάμας συνομήρεες, ἀμφὶ καὶ ἔργων
μνησάμεναι Δηοῖ πολυωπέας ὤπασαν ὄμπας,
βοσκόμεναι θύμα ποσσὶ καὶ ἀνθεμόεσσαν ἐρείκην.
Δή ποτε δ' ἢ ῥοδέοιο νέον θύος εὔτριχι λήνει
ὀχλίζων κυνόδοντα τότ' ἠμύουσι χαλινοῖς
ἐνθλίβοις, μᾶλλον δὲ βαθὺν κεχορεσμένον ἕλκοις,
ἠὲ καὶ ἰρινέου· τοτὲ δ' αὖ μορόεντος ἐλαίης.
Αἶψα δὲ τόνδ' ἑκάτερθε διὰ ῥέθος ἔγρεο πλήσσων,
ἄλλοτε δ' ἐμβοόων, ὁτὲ δὲ κνώσσοντα σαλάσσων,
ὄφρα κατηβολέων ὀλοὸν διὰ κῶμα κεδάσσῃ,
τῆμος δ' ἐξερύγῃσιν ἀλεξόμενος κακὸν ἄλγος.
Σπεῖρα δ' ἐνὶ χλοερῷ λίπεϊ, πρὸ δὲ νέκταρι, βάπτων
τρῖβε, καὶ ἐκθέρμαινε ποτῷ ἐψυγμένα γυῖα.
Ἄλλοτε δ' ἐν δροίτῃ κεράων ἐμβάπτεο σάρκα·
αἶψα δὲ τινθαλέοισιν ἐπαιονάασσο λοετροῖς,
αἷμ' ἀναλυόμενος τέτανόν τ' ἐσκληκότα ῥινόν.
Εἰδείης δὲ λαγοῖο κακοφθορέος πόσιν ἔμπης
οὐλομένην, τὸν κῦμα πολυστείοιο τέκεν ἅλμης.
Τοῦ δή τοι λοπίδων μὲν ἰδὲ πλύματος πέλει ὀδμή,
γευθμὸς δ' ἰχθυόεις νεπόδων ἅτε σαπρυνθέντων,
ἠὲ καὶ ἀῤῥύπτων, ὁπόταν λοπὶς αὐξίδα χραίνῃ.
Ὅς δή τοι ῥυπόεις μὲν ὑπ' ὀστλίγγεσσιν ἀραιαῖς
τευθίδος ἐμφέρεται νεαλὴς γόνος, ἢ ἅτε τεύθου,
ἢ ἅτε σηπιάδος φυξήλιδος, ἥτε μελαίνει
οἶδμα χολῇ, δολόεντα μαθοῦσ' ἀγρώστορος ὁρμήν.
Τῶν ἤτοι ζοφόεις μὲν ἐπὶ χλόος ἔδραμε γυίοις
ἰκτερόεις, σάρκες δὲ περιστολάδην μινύθουσι
τηκόμεναι· ὁ δὲ δόρπα κατέστυγεν· ἄλλοτε ῥινὸς
ἄκρον ἐποιδαίνων σφυρὰ πίμπραται· ἀμφὶ δὲ μήλοις
ἄνθεά τε βρύοντα κυλοιδιόωντος ἐφίζει.

sub levibus foliis referentes cornua fructus,
a magna expresso si perfundatur olivo.
Crudam etiam urticam vel semina sicca comesse,
compressum et labiis foliorum exsugere succum
convenit, intybaque et nasturcia perseaque arbos
et napy et raphanus tenuisque cacumina porri
et caput auxilio est, quod junctis ordine granis
allia compactum gestant, potuque medetur.
Fecundi lacrimam quicunque papaveris hausit,
hunc sopor altus habet, glaciali frigore summi
torpescunt artus, nec lumina cæca recludit,
commissis sed vincta genis immota tenentur;
undique permulto corpus sudore gravique
exstillat, pallet facies, sunt fervida labra;
vincula malarum solvuntur, anhelitus imo
exiguum frigensque simul spiratur ab ore.
Sæpe etiam obtortæ nares vel lividus unguis
aut oculi sunt certa cavi præsagia mortis.
Tu ne cede metu, sed curæ accingere morbi,
dulcia propinans et fervida vina trahenti
vix animam, nonnunquam et Hymettia mella remiscens
ex apium deprompta favis, quarum agmina densis
in silvis tauri liquefacto corpore nata.
Confertim sedes antiquo in robore quercus
condita legêre, atque operam navantia melli,
pasta thymum pedibus floremque virentis erices,
multifidos partus Cereri atque opsonia præbent.
Velleraque interdum redolenti imbuta rosato
instilles clauso reseratis dentibus ori,
aut satura irino fauces mittantur in imas,
vel solo interdum torta quod fluxit oliva.
Hinc atque hinc faciem palmis, clamoribus aures
tundito, dum excieas, et torpens concute corpus,
funestum ut fatis instantibus ille veternum
excutiat sumptoque vomat medicamine virus.
Tum molli madidas oleo vinoque lacernas
induat, et potu frigentia membra calescant.
Nunc tepidam affundens ægrum demergito corpus
in solium, calidisque lavetur et innatet undis;
sic densata cutis rubidusque liquabitur humor.
Disce venenatos leporis cognoscere potus
pestiferi, mediis peperit quem fluctibus æquor.
Virosi squamas et purgamenta marini
piscis olet piscemque sapit, qui putridus, et quem
non perpurgatum squamæ infecere relictæ.
Ille quidem sordens tenues lolliginis inter
defertur pendetque comas, quasi natus ab illa,
aut quæ piscantis vi pæne oppressa dolisque
diffugiens atro perturbat sepia fluctus.
His color ictericus, viridi nigroque remistis,
corpore fit toto, carnes tabescere sensim
incipiunt, odere cibos, cutis alta tumore
tollitur, inflanturque pedes, mox undique malas,
ceu flos exoriens, tumidas rubor occupat ambas.

Δὴ γὰρ ἐφωμάρτησεν ὀλιζοτέρη κρίσις οὔρων,
ἄλλοτε πορφυρέη, τότ' ἐπιπλέον αἱμάσσουσα.
Πᾶς δὲ παρὰ δρακέεσσι φανεὶς ἐχθαίρεται ἔλλοψ·
αὐτὰρ ὁ ναυσιόεις ἁλίην ἐμυδάξατο δαῖτα.
Τῷ μὲν Φωκήεσσαν ἅλις πόσιν ἐλλεβόροιο
νείμειας, τοτὲ δάκρυ νεοβλάστοιο χάμωνος,
ὄφρα ποτὸν νέποδός τε κακοῦ ἐκ φύρματα χεύῃ·
ἄλλοτε βρωμήεντος ἀμελγόμενος γάλα πίνοι·
ἠὲ χύτρῳ τήξας μαλάχης λιπόωντας ὀράμνους·
καί ποτε κεδρινέης πελάνου βάρος ἔμμορε πίσσης·
βρύκοι δ' ἄλλοτε καρπὸν ἅλις φοινώδεα σίδης
Κρησίδος οἰνωπῆς τε καὶ ἣν προμένειον ἔπουσι·
σὺν δὲ καὶ Αἰγινῖτιν, ὅσαι τ' ἐσκληκότα κάρφη
φοίνι' ἀραχνήεντι διαφράσσουσι καλύπτρῃ·
ἄλλοτε δ' οἰνοβρῶτα βορὴν ἐν κυρτίδι θλίψαις,
ὡσεί περ νοτέουσαν ὑπὸ τριπτῆρσιν ἐλαίην.
Ἢν δέ τις αὐαλέῃ πεπιεσμένος αὐχένα δίψῃ
ἐκ ποταμοῦ ταυρηδὸν ἐπιπροπεσὼν ποτὸν ἴσχῃ,
λεπτὰ διαστείλας παλάμῃ μνιώδεα θρῖα,
τοῦ μέν τε ῥοιζηδὰ φιλαίματος ἐμπελάουσα
ῥύμῃ ἅλις προὔτυψε ποτοῦ μετὰ χείλεϊ βρώμης
βδέλλα παραὶ λαπάρῃ τε καὶ ἱμείρουσα φόνοιο.
Ἢ ὅθ' ὑπὸ ζοφερῆς νυκτὸς κεκαλυμμένος αὐγὰς
ἀφραδέως κρωσσοῖο κατακλίνας ποτὸν ἴσχῃ,
χείλεσι πρὸς χείλη πιέσας, τὸ δὲ λαιμὸν ἀμείψῃ
κνώδαλον ἀκροτάτοισιν ἐπιπλῶον ὑδάτεσσιν·
τὰς μὲν ἵνα πρώτιστον ὀχλιζομένας ῥόος ὤσῃ
ἀθρόα προσφύονται ἀμελγόμεναι χροὸς αἷμα,
ἄλλοτε μέν τε πύλῃσιν ἐφήμεναι, ἔνθα τε πνεῦμα
αἰὲν ἀθροιζόμενον στεινοῦ διανίσσεται ἰσθμοῦ·
ἄλλοτε δὲ στομίοισι πέριξ ἐπενήνοθε γαστρὸς,
ἀνέρα πημαίνουσα, νέην δ' ἐπενείματο δαῖτα.
Τῷ σὺ τότ' ἐν δεπάεσσι κεραιόμενον ποτὸν ὄξευς
νείμειας, ποτὲ δαῖτα συνήρεα χιονόεσσαν,
πολλάκι κρυστάλλοιο νέον βορέῃσι παγέντος.
Ἠὲ σὺ γυρώσαιο καθαλμέα βώλακα γαίης
ναιομένην, θαλερὴν δὲ πόσιν μενοεικέα τεύξαις,
ἢ αὐτὴν ἅλα βάπτε, τότ' ἠελίοισι δαμάζων
εἶθαρ ὀπωρινοῖσι, τότ' ἠνεκὲς ἐν φλογὶ θάλψας.
Πολλάκι δ' ἢ ἅλα πηκτὸν ὁμιλαδὸν ἢ ἁλὸς ἄχνην
ἐμπίσαις, τήντ' αἰὲν ἀνὴρ ἁλοπηγὸς ἀγείρει
νειόθ' ὑφισταμένην, ὅτ' ἐν ὕδασιν ὕδατα μίξῃ.
Μὴ μὲν δὴ ζύμωμα κακὸν χθονὸς ἀνέρα κήδοι,
πολλάκι μὲν στέρνοισι ἀνοιδέον, ἄλλοτε δ' ἄγχον·
εὖτ' ἐπὶ φωλεύοντα τραφῇ βαθὺν ὁλκὸν ἐχίδνης
ἰὸν ἀποπνεῖον στομίων τ' ἀποφώλιον ἆσθμα,
κεῖνο κακὸν ζύμωμα· τὸ δή ῥ' ὑδέουσι μύκητας
παμπήδην· ἄλλῳ γὰρ ἐπ' οὔνομα κέκριται ἄλλο.
Ἀλλὰ σύ γ' ἢ ῥαφάνοιο πόροις σπειρώδεα κόρσην
ἢ ῥυτῆς κλώθοντα περὶ σπάδικα κολούσας,
πολλάκι καὶ χαλκοῖο πάλαι μεμογηότος ἄνθην·
ἄλλοτε κληματόεσσαν ἐν ὄξεϊ ῥύπτεο τέφρην·
δή ποτε ῥιζίδα τρῖβε πυρίτιδα βάμματι ῥαίνων·
ἠὲ λίτρον, τοτὲ φύλλον ἐναλδόμενον πρασιῇσι

Urinæ exiguum vesica excernit, et illa
vel modo purpurea est, vel sanguine tincta rubescit.
Omnem aversatur piscem visoque repente
nauseat atque dapes, quas mittit pontus, abhorret.
Huic vero hellebori Phocæi pocula misce,
quamve reclusa recens lacrimam scammonia fundit,
piscis ut obsceni pellatur corpore virus;
aut asini interdum mulctram bibat ipse, vel olla
incocta absumat viscosæ vimina malvæ
concretamque picem, quæ cedri caudice manat,
vel modo granati fructus Cretensis abunde
mandat et œnopes, tum quæ promenea vocantur,
quæque ferax Ægina tulit, tum cuncta, rubentes
ac duros acinos tenui quæ cortice condunt;
nunc vero in quallum conjecta prematur edulis
uva, velut prælis udæ stringuntur olivæ.
Si quisquam multum sitiens e flumine vultu
ceu taurus prone liquidas potaverit undas,
seponens manibus sordes algamque natantem,
illius in fauces accedens impete magno,
longa, fame crepitans, quæ sanguine gaudet, hirudo
in labra cum potu, post ventrem fertur in altum.
Sive sub obscura quum lumina nocte teguntur,
ora, levare sitim cupiens, male providus urnæ
admorit, fluitans tunc summa vermis in unda
irruit et fauces subiens invadit apertas;
quoque illum varie jactatum cursus aquai
pertulit, heic hæretque et combibit ore cruorem,
nunc tenet obsessos animæ vocisque canales,
aer angustum qua præterlabitur isthmum;
nunc vero medii circumsedet oscula ventris,
atque hominem excrucians ingesta cibaria pascit.
Hanc autem, urentis qui pocula miscet aceti,
quique nivem adjungit, Boreæ vel frigore duro
adstrictam præbet glaciem, decedere cogit.
Aut salsam terræ perfossam vomere glebam
accipias largoque bibas humore madentem,
mox etiam pelago ex ipso salis unda petatur
solibus autumni vel multis fervida flammis.
Effossique sales pariter vel mista juvabit
spuma salis, fundo demersam quam legit imo
confundens undis salsamentarius undas.
Ne mala te vexent terræ fermenta, caveto;
illis sæpe tument præcordia, collaque duro
ut laqueo arctantur, latebris si proxima crescunt
vipereis, tætrum quibus exit virus, et ipsum
concipiunt cæco qui mittitur halitus antro;
quisque vocat fungos, sed plurima nomina passim.
Tu contra raphani sinuosum corpus et acris
concede excisum rutæ de cespite ramum
chalcanthumque vetus, natum sutoris in usus;
vel modo clematidis cinerem miscebis aceto,
nunc vero in poscam nitrum tritamque pyrethri
radicem infundes, vel quæ nascuntur in hortis,

καρδαμίδος μῆδόν τε καὶ ἐμπρίοντα σινήπυν·
σὺν δὲ καὶ οἰνηρὴν φλογιῇ τρύγα τεφρώσαιο,
ἠὲ πάτον στρουθοῖο κατοικάδος. ἐκ δὲ βαρεῖαν
χεῖρα κατεμματέων ἐρύκοις λωβήτορα κῆρα.
Καὶ τὰ μὲν οὖν Νίκανδρος ἑῇ ἐνικάτθετο βίβλῳ
μοχθήεντα μύκητα παρ' ἀνέρι φαρμακόεντα.
Πρὸς δ' ἔτι τοι Δίκτυννα τέης ἐχθήρατο κλῶνας
Ἥρης τ' Ἰμβρασίης μούνη στέφος οὐχ ὑπέδεκτο
κάλλεος, οὕνεκα Κύπριν, ὅτ' εἰς ἔριν ἠέρθησαν
ἀθάναται, κόσμησεν ἐν Ἰδαίοισιν ὄρεσσι.
Τῆς σύ γ' ἀπ' εὐύδροιο νάπης εὐαλδὲς ὄνειαρ,
καρπὸν πορφυρόεντα συναλδέα χειμερίῃσιν
ἠελίου θαλφθέντα βολῇς, δοίδυκι λεήνας,
χυλὸν ὑπὲρ λεπτῆς ὀθόνης ἢ σχοίνιδι κύρτῃ
ἐκθλίψαντα πορεῖν κυάθου κοτυληδόνα πλήρη,
ἢ πλεῖον· πλεῖον γὰρ ὀνήϊον· οὐ γὰρ ἀνιγρὸν
πῶμα βροτοῖς· τόδε γάρ τε καὶ ἄρκιον, αἶψε πίησθα.
Ἢν δὲ λιποῤῥίνοιο ποτὸν δυσάλυκτον ἰάψῃ
φαρμακίδος σαύρης πολυκηδέος, ἣν σαλαμάνδρην
κλείουσιν, τὴν οὐδὲ πυρὸς λωβήσατο λιγνὺς,
αἶψα μὲν ἐπρήσθη γλώσσης βάθος· ἂψ δ' ὑπὸ μάλκης
δάμναται, ἐμβαρύθων δὲ κακὸς τρόμος ἅψεα λύει·
οἱ δὲ περισφαλέοντες ἅτε βρέφος ἑρπύζουσι
τετράποδες· νοεραὶ γὰρ ἀπὸ φρένες ἀμβλύνονται·
σάρκα δ' ἐπὶ τροχόεντες ἀολλέες ἄκρα πελιδναὶ
σμώδιγγες στάζουσι κεδαιομένης κακότητος.
Τῷ δὲ σὺ πολλάκι μὲν πεύκης ἀπὸ δάκρυ ὀμόρξας
τενθρήνης ἀναμίγδα πόροις ἐν πίοσιν ἔργοις·
ἠὲ χαμαιπίτυος βλαστήμονος ἄμμιγα κώνοις
φύλλα καθεψηθέντα, ὅσους ἐθρέψατο πεύκη·
ἄλλοτε δὲ σπέραδος κνίδης μυλοεργέϊ μίσγων
τερσαίνοις ὀρόβοιο παλήματι· καί ποτε κνίδην
ἐψαλέην κρίμνοισι παλυνάμενος ψαφαροῖσιν
σὺν λίπεϊ χραίνοιο, βορῆς δ' ἀέκοντα κορέσκοις.
Ναὶ μὴν ῥητίνη τε καὶ ἱερὰ ἔργα μελίσσης
ῥίζα τε χαλβανόεσσα καὶ ὠεὰ θιβρὰ χελώνης
ἀλθαίνει τότ' ἔνερθε πυρὸς ζαφελοῖο κεραίης,
(ἀλθαίνει καὶ γέντα συὸς φλιδόωντος ἀλοιφῇ·)
ἀμμίγδην ἁλίοιο καθεψηθέντα χελώνης
γυίοις, ἣ ταχινῇσι διαπλώει πτερύγεσσιν·
ἄλλοτε δ' οὐρείης κυτισηνόμου, ἥντ' ἀκάκητα
αὐδήεσσαν ἔθηκεν ἀναύδητόν περ ἐοῦσαν
Ἑρμείης· σαρκὸς γὰρ ἀπ' οὖν νόσφισσε
αἰόλον· ἀγκῶνας δὲ δύω παρετείνατο πέζαις.
Καί τε σύ γ' ἢ γερύνων λαιδροὺς δαμάσαιο τοκῆας,
ἄμμιγα δὲ ῥίζας ἠρυγγίδας· ἐν δὲ ἐπαρκὲς
θάλπε βαλὼν χύτρῳ σκαμμώνιον· οἶσι κορέσκων
ἀνέρα καὶ θανάτοιο πέλας βεβαῶτα σαώσεις.
Ἤν γε μὲν ἐκ φρύνοιο θερειομένου ποτὸν ἴσχῃς
ἤέ τι καὶ κωφοῖο λαχειδέος, ὅστ' ἐνὶ θάμνοις
εἴαρι προσφύεται μορόεις λιχμώμενος ἔρσην,
τῶν ἤτοι θερόεις μὲν ἄγει χλόον ἠΰτε θάψου,
γυῖα δὲ πίμπρησιν, τὸ δὲ συνεχὲς ἀθρόον ἆσθμα
δύσπνοον ἐκφέρεται, παρὰ χείλεσι δ' ἐχθρὸν ὄδωδεν.

cardamaque et Medum malum exurensque sinapi;
in cinerem pariter vini convertere fecem
gallinæque fimum ne spreveris, inque profundum
guttur, ut evites fatum, demittere dextram.
Ille ego Nicander, qui libro multa notavi
descripsique meo infesti medicamina fungi,
præterea moneo ramos, quos invida Pallas
odit, Junoni nec concessere coronam,
sed Venerem, quum essent formæ certamina divis,
victricem ornarunt frondosæ in collibus Idæ,
atraque stagnoso decerpere semina saltu,
cocta atque hiberno maturescentia sole,
egregium auxilium cochleari intrita levique
linteolo, aut curvo transmittere vimine succum,
et pleno expressum cyatho præbere bibendum,
aut multis, si plus cupias prodesse, (saporis
nil habet ingrati,) et certam hinc sperare salutem.
Sin quis viscosi tristisque venena lacerti
mortifera ebiberit, vero salamandra vocatur
nomine, damnosus quam non violaverit ignis,
extemplo ardentum vexant incendia linguam;
torpescunt proprioque trementia pondere membra
solvuntur, non firmi errant pedibusque quaternis
ut pueri incedunt, nam mens obtusa vacillat;
plurima perque cutem vibex livescit in orbem
et saniem exstillat, multum tardante veneno.
Huic vero lacrima celsæ medicabere pinus,
si lento cupias fusam componere melli;
necnon cum piceæ terrestris germine pini
incoque maturum, qui pendet in arbore, conum;
atque mola decussæ ervi miscere farinæ
expedit et siccare urticæ semen, et ipsam
urticam tenui conspersam polline, coctam
ex oleo edisse invitoque obtrudere ventri.
Quin resina tenax et apis fetura sacratæ
radix galbanea et tenerum testudinis ovum
cornigeræ coctum flammis ferventibus ignis,
(distentæque suum multa pinguedine carnes,)
cum curva auxilio veniunt testudine coctæ
quæ pelagi fluctus velocibus innatat alis;
aut montana etiam, cytiso quæ vescitur, et quam
reddidit e muta modulanti voce canoram
Mercurius, picto insontis qui cortice carnem
exemit geminumque ancona intendit in oris.
Dede neci turpes ranas stirpemque remisce
spinosæ erynges, simul et scammonia justo
pondere fervescat, saturumque a morte reduces
hoc potu inferni subeuntem limina Ditis.
Pocula si quisquam æstivis medicata rubetis
ebibit aut ranis, quæ mutæ hirtæque cohærent
vere novo arbustis rorantemque aera sugunt,
illa quidem thapso similem per membra virorem
molemque ingenerant, confertaque pectore anhelo
ducitur ægre anima, et fœtor gravis insidet ori.

Ἀλλὰ σὺ τῷ βατράχοιο καθεψέος ἠὲ καὶ ὀπτὴν
σάρκα πόροις, ὁτὲ πίσσαν ἐν ἡδέϊ μίγμενος οἴνῃ.
Καί τε σπλὴν ὀλοοῖο κακὸν βάρος ἤρκεσε φρύνης,
λιμναίης φρύνης πολυηχέος, ἥτ' ἐπὶ φύκει
πρῶτον ἀπαγγέλλουσα βοῇ θυμάρμενον εἶαρ.
Αὐτὰρ ὅ γ' ἄφθογγός τε καὶ ἐν δονάκεσσι θαμίζων
πολλάκι μὲν πύξοιο χλόον κατεχεύατο γυίοις,
ἄλλοτε δ' ὑγραίνει χολόεν στόμα· καί ποτε λυγμοὶ
ἀνέρα καρδιόωντα θαμειότεροι κλονέουσι.*
Δὴν δὲ κατικμάζων ἄγονον σπόρον ἄλλοτε φωτὸς,
πολλάκι θηλυτέρης, σκεδάων γυίοισι τελίσκει.
Ναὶ μὴν τοῖς ὅτε νέκταρ ἀφυσγετὸν ἐν δεπάεσσι
γεύοις, εἰς ἔμετον δὲ καὶ οὐ χατέοντα πελάζοις.
Ἠὲ πίθου φλογιῇ θάλψας κύτος αἰὲν ἀναλθῆ
ἀνέρα θερμάσαιο· χέαι δ' ἀπὸ νήχυτον ἱδρῶ.
Καί τε καὶ αὐξηρῶν δονάκων ἀπὸ ῥιζέα κόψας
οἴνῳ ἐπεγκεράσαιο, τὰ δή ῥ' ὑποτέτροφε λίμνη
οἰκείη, τόθι λεπτὰ δι' ἐκ ποσὶν ἑρπετὰ νήχει·
ἠὲ φιλοζώοιο κυπείριδος ἠὲ κυπείρου·
αὐτόν τ' ἠνεκέεσσι τρίβοις πανάπαστον ἐδωδῆς
καὶ πόσιος ξήραινε, κατατρύσαιο δὲ γυῖα.
Ἐχθομένη δέ σε μή τι λιθάργυρος ἀλγινόεσσα
λήσειεν, ὅτε γαστρὶ πέσῃ βάρος, ἀμφὶ δὲ μέσσον
πνεύματ' ἀνειλίσσοντα κατ' ὀμφάλιον βρομέῃσιν,
οἷά περ εἰλίγγοιο δυσαλθέος, ὅστε δαμάζει
ἀνέρας ἀπροφάτοισιν ἐπαΐσσων ὀδύνῃσιν.
Οὐ μὲν τῷ γ' οὔρων ἄνυται ῥύσις· ἀμφὶ δὲ γυῖα
πίμπραται· αὐτάρ που μολίβῳ εἰδήνατο χροιήν.
Τῷ δ' ὁτὲ μὲν σμύρνης ὀδελοῦ πόρε διπλόον ἄχθος,
ἄλλοτε δ' ὁρμίνοιο νέην χύσιν, ἄλλοτε κόψας
οὐρείην ὑπέρεικον, ὅθ' ὑσσώπου ὀροδάμνους.
Πολλάκι δ' ἀγριόεντα κράδην σπέραδός τε σελίνου
Ἴσθμιον· ᾧ ποτε κοῦρον ἀλίβαπτον Μελικέρτην
Σισυφίδαι κτερίσαντες ἐπηέξησαν ἀέθλους.
Ἠὲ σύ γ' ἐν πέπεριν ῥυσίμῳ ἐνομήρεα κόψας
οἴνῳ ἔνι θρύψαιο, κακῆς δ' ἀπερύκεο νούσου.
Κύπρου τε βλαστεῖα νεανθέα, πολλάκι σίδης
πρωτόγονον κυτίνοιο πόροις ἀνθήμονα καρπόν.
Μὴ μὲν δὴ σμῖλον σὺ κακὴν ἐλατηΐδα μάρψαις
Οἰταίην, θανάτοιο πολυκλαύστοιο δότειραν·
ἥντε καὶ ἐμπλείουσα χαλικροτέρη πόσις οἴνης
οἴη ἐπαλθήσειε παραχρέος, ἡνίκα φωτὸς
ἴσθμια καὶ φάρυγος στεινὴν ἐμφράσσεται οἶμον.
Καί κ' ἔνθ' ὑμνοπόλοιο καὶ εἰσέτι Νικάνδροιο
μνῆστιν ἔχοις, θεσμὸν δὲ Διὸς ξενίοιο φυλάσσοις.

Præsidio tamen est ranarum torrida flammis
aut elixa caro vel pix infusa falerno.
Letiferæque levat pondus crudele rubetæ
splan ranæ, stagni glauca quæ degit in ulva
garrulaque optatl prædicit tempora veris.
Muta autem et longa latitans sub arundine, buxi
diffundit viridem per languida membra colorem;
os quoque bile madet; morsus aliquando molesti
corda premunt, crebris singultibus ilia saltant.
Inviti stillant, tam vir quam femina, multo
semine, nec superest sobolis spes ulla futuræ.
Sed tu funde merum pateris testaque repostum
promito et ad vomitum cogas, si forte recuset.
Illum etiam in labro, quod subdita flamma fovebit,
calfacias, fusoque cutis sudore madescat.
Quin et arundineam siccam cæsamque lyæo
radicem misce, illarum quæ plurima stagnis
crescit, ubi immundas gaudent innare per undas;
vel quam juncus habet grati quadratus odoris;
assiduo vacuum potusque cibique labore
exerce tumidumque resicca et digere corpus.

Argenti vero crudelis spuma latere
te nequit, alvus si gravis est, flatusque rotati
volvuntur medioque cient umbone tumultus;
ileon infestare putes, qui cæca volutans
murmura distorquet sævis cruciatibus ægros.
Sistitur urinæ cursus, tumor undique corpus
occupat, et vultum species plumbi æmula fœdat.
Ast obolos myrrhæ binos largire Sabææ
poculaque hormini, aut crescens hypericon in altis
montibus, hyssopi vel germina cæde cilissæ.
Sæpe etiam agrestem ficum Isthmiacumque selini
semen, quod merso Melicertæ funus agentes
Sisyphidæ puero, victori præmia donant.
Rugosumque piper simul intere cumque liquore
lenæo exhauri et tristem medicabere morbum.
Germinaque interdum florentis parva ligustri
puniceique novos granati collige fructus.
Parce venenata taxo, quæ surgit in Œta
abietibus similis letoque absumit acerbo,
ni præter morem pleno cratere meraca
fundere vina pares, quum primum sentiet æger
arctari obstructas fauces animæque canalem.

Jam te Nicandri memorem precor esse poetæ,
atque Jovem jura hospitibus reverebere dantem.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ
ΤΩΝ ΛΕΙΠΟΝΤΩΝ
ΤΟΥ ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ
ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ.

ΕΚ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ.

I.

Ἐκ τοῦ α'.

Ἀλλ' ὁπότ' ἢ ἐρίφοιο νεοσφάγος ἠὲ καὶ ἀρνὸς
ἢ αὐτοῦ ὄρνιθος ἐφοπλίζηαι ἐδωδήν,
χίδρα μὲν ἐκτρίψειας ὑποτρώσας ἐνὶ κοίλοις
ἄγγεσιν, εὐώδει δὲ μιγένθ' ἅμα φύρσον ἐλαίῳ.
ζωμὸν δὲ βρομέοντα κατάντλασον, αὐτὸν ἀπ' αὐτοῦ
ἀρνύμενος, ἵνα μηδὲν ὑπερζῇ· πνῖγε δὲ πῶμα
ἀμφιβαλών· φωκτὸν γὰρ ἀνοιδαίνει βαρὺ κρῖμνον·
ἠρέμα δὲ χλιάον κοίλοις ἐξαίνυσο μύστροις.

Athen. III. p. 126. (487. S.)

II.

Ἐκ τοῦ β'.

Ἀλλὰ τὰ μὲν σπείροις τε καὶ ὡς ὡραῖα φυτεύοις
ἄνθη Ἰαονίηθε· γένη γε μὲν ἴασι δισσά,
ὠχρόν τε χρυσῷ τε φυὴν εἰς ὦπα προσειδές,
ἅσσα τ' Ἰωνιάδες νύμφαι στέφος ἁγνὸν Ἴωνι
Πισαίοις ποθέσασαι ἐνὶ κλήροισιν ὄρεξαν.
Ἤνυσε γὰρ χλούνην τε μετεσσύμενος σκυλάκεσσιν
Ἀλφειῷ καὶ λῦθρον ἑῶν ἐπλύνατο γυίων,
ἑσπέριος νύμφαισιν Ἰαονίδεσσι νυχεύσων.
Αὐτὰρ ἀκανθοβόλοιο ῥόδου κατατέμνεο βλάστας
τάφροις τ' ἐμπήξειας, ὁδὸν διπάλαιστα τελέσκων.
Πρῶτα μὲν Ὠδονίηθε Μίδης ἅπερ Ἀσίδος ἀρχὴν
λείπων, ἐν κλήροισιν ἀνέτρεφεν Ἠμαθίοισιν,
αἰὲν ἐν ἑξήκοντα πέριξ κομόωντα πετήλοις.
Δεύτερα Νισαίης Μεγαρηΐδος· οὐδὲ Φασηλὶς,
οὐδ' αὐτὴ Λεύκοφρυν ἀγασσαμένης ἐπιμεμφής,
Ληθαίου Μάγνητος ἐφ' ὕδασιν εὐθαλέουσα.
Κισσοῦ δ' ἄλλοτε κλῶνες ἐϋῤῥίζου καπέτοισι,
πολλάκι δὲ στέφος αὐτὸ κορυμβήλοιο φυτεύσαις
δάσκιον, ἀργοπόδην ἠδὲ κλαδέεσσι πλανήτην·
βλάστα δρέπου δὲ χυτοῖο καὶ εἰς μίαν ὄρσεο κόρσην,
σπεῖραν ὑπὸ σπυρίδεσσι νεοπλέκτοισι καθάπτων,
ὄφρα δύο κροκόωντες ἐπιζυγέοντε κόρυμβοι
μέσσα συνωρίζωσιν ὑπερφιάλοιο μετώπου,
χλωροῖς ἀμφοτέρωθεν ἐπηρεφέες πετάλοισιν.
Σπερματίνην κάλυκες κεφαλήγονοι ἀντέλλουσιν
ἀργήεις πετάλοισι, κρόκῳ μέσα χροϊσθεῖσαι.

* * * * * * * *

FRAGMENTA
DEPERDITORUM
NICANDRI
POEMATUM.

E GEORGICIS.

I.

E libro 1.

Sin aut hœdi recens-jugulati aut agni
aut etiam gallinæ paras edulium,
grana novellis ex spicis extrita sterne in cavis
vasis, fragranteque admixto subige oleo;
tum jusculum fervidum affunde, ipsum ex se
hauriens, ne quid efferveat; suffoca vero operculo
imposito; igni enim expositum valde intumescit hordeum;
sensim vero tepidum cavis epulare mystris.

II.

E libro 2.

Sed alios quidem severis et ut pulcros plantaveris
flores Ionica origine. Genera autem iadum (*violarum*) duo,
pallidum, et auro natura simile adspectu,
quas Ioniades nymphæ coronam castam Ioni
Pisæis in terris, amore captæ, obtulerunt.
Confecerat enim aprum, canibus persecutus,
et in Alpheo cruorem de suis abluerat membris,
noctu cum nymphis Ioniadibus cubiturus.
Porro spinis infestæ rosæ abscinde surculos,
et fossis infige, interstitium duorum palmorum faciens.
Primas quidem ex Odonia Midas, Asiæ regno
relicto, in fundis coluit Emathiis,
semper ad sexaginta circumcirca foliis comatas.
Secundæ *sunt* ex Nisæa Megarica; nec vero Phaselis,
nec ea quæ Leucophryn (*Dianam*) colit, spernenda,
Lethæi Magnetis ad undas florens.
Hederæ radicosæ interdum ramos in scrobibus,
sæpius vero coronam ipsam corymbiatæ serito,
umbrosam, lente serpentem et brachiis errabundam:
vel germina carpe diffusæ et in unam erige cristam,
sportam ex viminibus nuper textis adaptans,
sic ut duo crocei simul juncti corymbi
mediam partem conjungant erecti verticis,
utrinque virenti fastigiati fronde.
Semen calyces in apice nati producunt,
albi foliis, croco in medio tincti.

* * * * * *

Ἃ κρίνα, λείρια δ' ἄλλοι ἐπιφθέγγονται ἀοιδῶν,
οἱ δὲ καὶ ἀμβροσίην, πολέες δέ γε χάρμ' Ἀφροδίτης·
ἤρισε γὰρ χροιῇ· τὸ δέ πού ἐπὶ μέσσον ὄνειδος
ὅπλον βρωμήταο διέκτελλον πεφάτισται.
Ἶρις δ' ἐν ῥίζῃσιν ἀγαλλίδι ἠδ' ὑακίνθῳ
αἰαστῇ προσέοικε, χελιδονίοισι δὲ τέλλει
ἄνθεσιν, ἰσοδρομεῦσα χελιδόσιν· αἵ τ' ἀνὰ κόλπῳ
φυλλάδα νηλείην ἐχεύετον, ἀρτίγονοι δὲ
εἴδοντ' ἠμύουσαι ἀεὶ κάλυκες στομίοισι.
Σὺν καί περ τοξία χροιῇ λυχνὶς, οὐδὲ θρυαλλὶς,
οὐδὲ μὲν ἀνθεμίδων κενεὴ γηρύσεται ἀκμὴ,
οὐδὲ βοάνθεμα κεῖνα, τά τ' αἰπύτατον κάρη ὑψοῖ,
φλὸξ δὲ θεοῦ αὐγῇσιν ἀνερχομένης ἀνιοῦσα.
* * * * * * * * * *

Quæ crina, alii vero lilia vocant cantores,
alii item ambrosiam, multi autem oblectamentum Veneris :
contendit enim (*cum ea*) de colore : quare in medio probrum,
membrum rudentis animalis, assurgere dicitur.
Iris autem radicibus agallidi et hyacintho
Ajacis e cruore orto similis est; hirundinariis vero adsurgit
floribus, simul cum hirundinibus proveniens. Hæ e gremio
folia sæva effundunt; recens nati vero
conspiciuntur flores inclinatis semper orificiis.
Simul, quamvis venenosa colore lychnis, neque thryallis,
nec anthemidum vanus dicetur esse vigor,
nec boanthema illa, quæque altissime caput attollunt,
flammula cum dei radiis redeuntibus surgens.
* * * * * *

Ἕρπυλλον φρέατος πέλας ἐν βώλοισι φυτεύσεις,
ὄφρα κλάδοις μακροῖσιν ἐφερπύζων διάηται,
ἠὲ καταχρεμάησι ἐφιμείρων ποτὰ νυμφέων.
* * * * * * * *

Serpyllum prope puteum in glebis plantabis,
ut ramis longis serpens perfletur,
aut dependeat expetens potum nympharum.
* * * * * *

Καὶ δ' αὖ τῆς μήκωνος ἄπο πλαταγώνια βάλλοις,
ἄβρωτον κώδειαν ὄφρα κνώπεσσι φυλάξῃ·
φυλλοσινῇ γὰρ πάντα διοιγομέναισιν ἐφίζει
ἑρπετά· τὴν δὲ δρόσοισιν εἰσκομένην βοτέονται
κώδειαν, καρποῖο μελιχροτέρου πλήθουσαν.
Θρίων δ' οἰχομένων, ῥέα μὲν φλόγες, ἄλλοτε ῥιπαὶ
πλῆξαν σάρκα τυπῇσι· τὰ δ' οὐ βάσιν ἐστήριξαν,
οὔτε τί πω βρώμην ποτιδέγμενα· πολλάκι δ' ἴχνη
στιφροῖς ὠλίσθησαν ἐνιχρίμψαντα καρείοις·
ἀδρύνει δὲ βλάστα βαθεῖ ἐν τεύχεϊ καρπόν.
* * * * * * * * *

Jam vero papaveris folia abjice,
salvum ut caput a culicibus servet.
Folia enim quæ rodunt, omnia apertis insident
insecta, et roribus simile depascuntur
caput, fructu mellito repletum.
Foliis vero detractis, facile ardores (solis), subinde venti
percutiunt carnem ictibus : illa vero gradum non firmant,
nec jam quidquam cibi nanciscentia : sæpe vero vestigia
fallunt rigidis appropinquantia capitibus.
Augent vero germina profundo in (capitis) vasculo semen.
* * * * * *

Σαμψύχου λιβάνου τε νέας κλάδας, ἠδ' ὅσα κῆποι
ἀνδράσιν ἐργοπόνοις στεφάνους ἐπιπορσαίνουσιν·
ἦ γὰρ καὶ λεπταὶ πτερίδες, καὶ παιδὸς ἔρωτες
λεύκῃ ἰσαιομένοι, σὺν καὶ κρόκος εἴαρι μύων,
κύπρος τ', ὀσμηρόν τε σισύμβριον, ὅσσα τε κοίλοις
ἄσπορα ναομένοισι τόποις ἀνεθρέψατο λειμὼν
κάλλεα, βούφθαλμόν τε καὶ εὐῶδες Διὸς ἄνθος,
χάλκας, σὺν δ' ὑάκινθον, ἰωνιάδας τε χαμηλὰς,
ὀρφνοτέρας ἃς στύξε μετ' ἄνθεσι Περσεφόνεια·
σὺν δὲ καὶ ὑψήεντα πανόσμεον, ὅσσα τε τύμβοι
φάσγανα παρθενικαῖς νεοδουπέσιν ἀμφιχέονται·
αὐταί τ' ἠίθεαι ἀνεμωνίδες ἀστράπτουσαι,
τηλόθεν ὀξυτέρῃσιν ἐφελκόμεναι χροιῇσιν.
Πᾶς δέ τις ἢ ἑλένειον ἢ ἀστέρα φωτίζοντα
δρέψας εἰνοδίοισι θεῶν παρακάββαλε σηκοῖς
ἢ αὐτοῖς βρετάεσσιν, ἅτε πρώτιστον ἴδωνται·
πολλάκι θέλκια καλὰ, τό τε χρυσανθὲς ἀμέργων,
λείριά τε σχήλαισιν ἐπιφθίνοντα καμόντων,
καὶ γεραὸν πώγωνα, καὶ εὐτραπέας κυκλαμίνους,
σαύρην θ', ἣ χθονίου πέφαται στέφος Ἡγεσιλάου.

Amaraci *sere* et roris marini novos ramulos, et quotquot
horti] viris cultoribus coronas suppeditant.
Sane *huc referendæ* etiam tenues filices, et præderotes
populo similes, simul etiam crocus vere se abscondens,
et cyprus, et fragrans sisymbrium, et quoscunque cavis
sponte crescentes in locis et irriguis alit pratum
venustos flores, ut buphthalmum, et odoratum Jovis florem,
chalcas, et hyacinthum, et violas humiles,
quas obscuriores inter flores oderat Proserpina :
adhæc altum panosmium, et quos tumuli
gladiolos virginibus recens mortuis circumfundunt;
ipsæque juvenes anemonides fulgentes,
procul splendidioribus allicientes coloribus.
Quisquis vero aut helenium aut astera splendentem
colligis, triviis deorum adjice ædiculis
aut ipsis simulacris, quum primum conspexeris;
sæpe pulcra placamenta carpens, *ut* chrysanthemum,
et lilia, quæ in cippis marcescant defunctorum,
et gerontopogonem, et tortiles cyclaminos,
et sauram (*nasturtium*) quæ inferi corona dicitur Agesilai.

Athen. XV. p. 683. (490. S.)

III.

Γογγυλίδας σπείροις δὲ κυλινδρωτῆς ἐφ' ἅλωος,
ὄφρ' ἂν ἴσαι πλαθάνοισι χαμηλότεραι θαλέθωσι.

III.

Rapas vero seras in area cylindro complanata,
ut in orbem patentes humiliores progerminent.

Βουνιὰς † ἀλλ' εἴσω ῥαφάνοις εἴσω λαθαρωκοί. †
Γογγυλίδος δισσὴ γὰρ ἰδὲ ῥαφάνοιο γενέθλη
μακρή τε στιφρή τε φαείνεται ἐν πρασιῇσι.
Καὶ τὰς μέν θ' αὔηνον ἀποπλύνας βορέῃσι,
προσφιλέας χειμῶνι καὶ οἰκουροῖσιν ἀεργοῖς·
θερμοῖς δ' ἰκμανθεῖσαι ἀναζώουσ' ὑδάτεσσι.
Τμῆγε δὲ γογγυλίδος ῥίζας, καὶ ἀκαρφέα φλοιὸν
ἦκα καθηράμενος, λεπτουργέας· ἠελίῳ δὲ
αὐήνας ἐπὶ τυτθὸν, ὅτ' ἐν ζεστῷ ἀποβάπτων
ὕδατι, δριμείῃ πολέας ἐμβάπτισον ἅλμῃ·
ἄλλοτε δ' αὖ λευκὸν γλεῦκος συστάμνισον ὄξει,
ἶσον ἴσῳ, τὰς δ' ἐντὸς ἐπιστύφας ἁλὶ κρύψαις.
Πολλάκι δ' ἀσταφίδας προχέας τριπτῆρι λεήναις,
σπέρματά τ' ἐνδάκνοντα σινήπυος· † εἶν ἐνὶ δὲ τρὺξ
ὄξεος, ἰκμάζουσα καὶ ὠμοτέρην ἐπὶ χόρσην. †
Ὥριον ἁλμαίην ἄρυσαι κεχρηόσι δαίτης.

Athen. IX. p. 360 (361. S.) et IV. p. 133. (24. S.)

Bunias. . . . .
Rapæ enim duplex et raphani progenies,
oblonga et globosa, conspicitur in areolis.
Et istud quidem genus, bene lotum, sicca ad boream;
amicum hiemi famulisque *tum* otiosis:
calidis humefactum aquis reviviscit.
Seca vero rapi radices, insiccato cortice
leniter detracto, minutatim: et in sole
paululum siccatas, aut ferventi intinctas
aquæ, multas acri immerge muriæ;
aut vero album mustum confunde cum aceto
partibus æqualibus; hasque intus stipatas obtege sale.
Sæpius autem uvas passas injiciens pistillo conteras
seminaque mordacia sinapi; . . . . . .
. . . .
Tempestiva salgama haurias indigentibus cibo.

IV.

Αὐτὰς μὴν σικύας τμηγῶν ἀνὰ κλώσμασι πείραις,
ἠέρι δὲ ξήρανον, ἐπεγκρεμάσαιο δὲ καπνῷ,
χείμασιν ὄφρ' ἂν δμῶες ἅλις περιχανδέα χύτρον
πλήσαντες ῥοφέωσιν ἀεργέες· ἔνθα τε μέτρῳ
ὄσπρια πανσπερμηδὸν ἐπεγχεύησιν ἀλετρίς.
Τῇ ἔνι μὲν σικύης ὅρμους βάλον ἐκπλύναντες,
ἐν δὲ μύκην † σίρας τε πάλαι λαχάνοισι πλακείσας †
οὐλοτέροις καυλοῖς τε μιγήμεναι † εὔφα ορίζῃ. †

Athen. IX, p. 372. (376. S.)

Ipsas jam cucurbitas sectas filis transfige,
tum in aere sicca et suspende ad fumum;
ut hieme famuli satis patentem ollam
impletam sorbeant feriantes: ibique justa mensura
legumina omnis generis infundat molitrix.
In eam sicyæ monilia injiciant lota,
ac fungos. . . . .
cum crispis brassicis miscere. . . .

V.

Ἐν δέ τε καὶ μαράθου καυλὸς βαθὺς, ἐν δέ τε ῥίζαι
πετραίου, σὺν δ' αὐτὸς ὑπαυχμήεις σταφυλῖνος,
σμυρνεῖον, σόγκος τε κυνόγλωσσός τε σέρις τε·
σὺν καὶ ἄρου δριμεῖα καταψήχοιο πέτηλα
ἠδ' ὅπερ ὄρνιθος κλέεται γάλα.

Athen. IX. p. 371 (370. S.)

In his etiam fœniculi caulis crassus, in his radices
saxosi, et ipsa in arrida terra crescens pastinaca,
smyrnium, et sonchus, et cynoglossum, et cichorium.
Simul et ari acria contundas folia,
et herbæ quæ gallinæ vocatur lac.

VI.

Καί τε σύ γε θρέψαιο Δρακοντιάδας διτοκεύσας,
ἢ Σικελὰς Μεγάροιο πελειάδας· οὐδέ φιν ἅρπαι,
οὐδέ φιν ὀστράκεοι νωμήσιμοι ἐξενίπτονται.

Athen. IX. p. 395. (460. S.)

Tuque ale Dracontiadas biparas
aut Siculas Megari columbas; quibus nec falcones
nec accipitres nocere dicuntur.

VII.

Φηγοὶ, Πανὸς ἄγαλμα.

Athen. II. p. 52. (201. S.)

Fagi, Panis decus.

ΑΔΗΛΑ ΕΚ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ.

INCERTÆ SEDIS E GEORGICIS.

VIII.

Καὶ μορέης, ἣ παισὶ πέλει μείλιγμα νέοισι,
πρῶτον ἀπαγγέλλουσα βροτοῖς ἡδεῖαν ὀπώρην.

Athen. II. p. 51. (197. S.)

Et mori arboris, quæ pueri est oblectamentum tenellis,
primum annuncians mortalibus suaves autumni-fructus.

X.

'Εχθρὰ δ' ἐλαιης
ῥοιῆς τε πρίνου τε δρυός τ' ἄπο πήματα κεῖται,
οἰδαλέα, ξύγκολλα βάρη πνιγόεντα μυκήτων.
* * * * * * * * * *

Συκέης ὁπότε στέλεχος βαθὺ κόπρῳ
κακκρύψας ὑδάτεσσιν ἀειναέεσσι νοτίζοις,
φύσονται πυθμέσσιν ἀκήριοι· ὧν σὺ μύκητα
θρεπτὸν, μή τι χαμηλὸν, ἀπὸ ῥίζης προτάμοιο.
* * * * * * * * * *

Καί τε μύκητας ἀμανίτας τότ' ἐφεύσαις.

Athen. II. p. 60,61.(233,234. S.)

X.

Σπείρειας κύαμον Αἰγύπτιον, ὄφρα θερείης
ἀνθέων μὲν στεφάνους ἀνύῃς, τὰ δὲ πεπτηῶτα
ἀκμαίου καρποῖο κιβώρια δαινυμένοισιν
εἰς χέρας ἠϊθέοισι πάλαι ποθέουσιν ὀρέξῃς·
ῥίζας δ' ἐν θοίνῃσιν ἀφεψήσας προτίθημι.
* * * * * * * *

* Κυάμους λέψας κολοκάσιον ἐντμήξας τε.

Athen. III. p. 72. (284. S.)

XI.

Λείη μὲν κράμβη, ὁτὲ δ' ἀγριὰς ἐμπίπτουσα,
σπειρομένη πολύφυλλος ἐνήβησε πρασιῇσιν
ἡ οὔλη † καὶ τύριος ὁ † θαμνῖτις πετάλοισιν,
ἢ ἐπιφοινίσσουσα καὶ αὐχμηρῇσιν ὁμοίη,
βατραχέη Κύμη τε κακόχροος, ἡ μὲν ἔοικε
πέλμασιν, οἷσι πέδιλα παλίμβολα κασσύουσιν,
ἣν μάντιν λαχάνοισι παλαιογόνοι ἐνέπουσιν.

Athen. IX. p. 370. (264. S.)

XII.

Σὺν καὶ φοίνιχος παραφυιάδας ἐκκόπτοντες
ἐγκέφαλον φορέουσι νέοις ἀσπαστὸν ἔδεσμα.

Athen. II. p. 71. (275. S.)

XIII.

Κάρδαμον ἄῤῥινόν τε μελάμφυλλόν τε σίνηπυ.

Athen. IX. p. 366. (352. S.)

XIV.

Λόπιμον κάρυόν τε
Εὐβοέες, βάλανον δὲ μετεξέτεροι καλέσαντο.

Athen. II. p. 54. (208. S.)

XV.

Ἠὲ καὶ ὄστρεα τόσσα, βυθοὺς ἅτε βόσκεται ἅλμης,
νηρῖται στρόμβοι τε πελωριάδες τε μύες τε
γλίσχραι τέλλινές τε καὶ αὐτῆς φωλεὰ πίννης.

Athen. III. p. 92. (360. S.)

IX.

Inimica ab olea,
a punica, ab ilice, a quercu, mala imminent·
tumidæ, adglutinatæ moles suffocantes fungorum.
* * * * * * * *

Arboris ficus truncum multo si lætamine
obrutum aquis perennibus rigaveris,
nascentur in imo innoxii (fungi) quorum tu fungum
esculentum, minimeque spernendum, a radice præcides.
* * * * * * *

Et amanitas fungos tunc torrere licebit.

X.

Serito fabam Ægyptiam, ut æstate
ex floribus coronas facias, delapsa vero
maturi fructus ciboria convivantibus
in manus tradas juvenibus, pridem desiderantibus.
Radices equidem epulis elixas appono.
* * * * * * *

* Fabis decorticatis colocasioque conciso.

XI.

Glabra brassica, subinde silvestris occurrens,
sata multifolia pubescit in areis hortorum,
crispa . . . fruticosa foliis
aut purpurascens et squalidis similis,
ranarum colore, et cyme decolor, quæ similis est
soleis quibus calceos vetustate detritos reficiunt,
quam mantin (*vatem*) inter olera prisci vocant.

XII.

Simul et palmæ stolones excidentes,
cerebrum ferunt, exoptatum juvenibus cibum.

XIII.

Nasturtium et nares lædens nigris foliis sinapi.

XIV.

[Castaneam] lopimon ac nucem
Euboici, glandem vero alii vocabant.

XV.

Aut quotquot ostrea in profundo pascuntur mari,
neritæ turbinesque et peloriades musculique
lubricæque tellinæ et ipsius latibulum pinnæ.

ΕΚ ΤΩΝ ΟΙΤΑΙΚΩΝ.

XVI.

Ἐκ τοῦ β′.

Πομπίλος, ὃς ναύτῃσιν ἀδημονέουσι κελεύθους
μηνύσας φιλέρωσι, καὶ ἄφθογγός περ ἀμύνων.

Athen. VII. p. 282. (31. S.)

ΕΚ ΤΩΝ ΕΤΕΡΟΙΟΥΜΕΝΩΝ.

XVII.

Αὐτίχ' ὅ γ' ἢ Σιδόεντος ἠὲ Πλείστου ἀπὸ κήπων
μῆλα ταμὼν χλοάοντα τύπους μιμήσατο Κάδμου.

Athen. III. p. 82. (p. 321. S.)

XVIII.

Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος τοὺς μὲν Ἰνδοὺς κύνας ἀπογόνους φησὶν εἶναι τῶν Ἀκταίωνος κυνῶν, αἳ μετὰ τὴν λύτταν σωφρονήσασαι, διαβᾶσαι τὸν Εὐφράτην ἐπλανήθησαν εἰς Ἰνδούς, ὥσπερ τὰς Χαονίδας καὶ Μολοττίδας ἀπογόνους εἶναί φησι κυνὸς, ὃν Ἥφαιστος ἐκ χαλκοῦ Δημονησίου χαλκευσάμενος,

καὶ ψυχὴν ἐνθεὶς, δῶρον ἔδωκε Διΐ,

κἀκεῖνος Εὐρώπῃ, αὕτη δὲ Μίνῳ, καὶ Μίνως Προκρίδι, καὶ Πρόκρις Κεφάλῳ. Φύσιν δ' εἶχεν ἄφυκτος εἶναι, ὥσπερ ἡ Τευμησία ἀλώπηξ ἄληπτος· καὶ διὰ τοῦτο ἀπελιθώθησαν ἄμφω, ὁ μὲν, ἵνα μὴ λάβῃ τὴν ἄληπτον ἀλώπεκα, ἡ δὲ, ἵνα μὴ φύγῃ τὸν ἄφυκτον κύνα. Αἱ δὲ Καστορίδες Κάστορος θρέμματα, Ἀπόλλωνος τὸ δῶρον. Ταύτας δ' ὁ αὐτὸς οὗτος ποιητὴς εἶναι τὰς ἀλωπεκίδας λέγει, μιξαμένου τὸ γένος ἀλώπεκι Κάστορος. Αἱ δὲ Ἐρετρικαὶ, καὶ ταύτας Ἀπόλλων ἔδωκε· τοὺς δὲ λαβόντας καὶ θρέψαντας Εὐρυτίδας φησὶν εἶναι. Καὶ μὴν τάς γε Μενελαΐδας τὰς αὐτὰς εἶναί φησι ταῖς Ψυλλικαῖς, δύ' ἀδελφῶν κυνῶν ἐκεῖθεν ὑπὸ Μενέλεω περὶ τὴν Ἀργολικὴν τραφεισῶν. Polluc. Onom. 5. s. 38, 39, 40.

Cf. Anton. Liber. cap. 31. Huc pertinent plura ejusdem capita, quæ fabulas ex eodem Nicandri opere excerptas tradunt.

XIX.

Ἔκλυον, ὡς Λίβυες, Ψύλλων γένος, οὔτε τι θηρῶν
αὐτοὶ κάμνουσι μυδαλέαισι τυπαῖς,
οὓς Σύρτις βόσκει θηροτρόφος· εὖ δὲ καὶ ἄλλοις
ἀνδράσιν ἤμυναν, τύμμασιν ἀχθομένοις,
οὐ ῥίζαις ἔρδοντες, ἑῶν δ' ἀπὸ σύγχροα γυίων
* * * * * * * * * * * *

Ælian. de nat. an. XVI. 28.

XX.

Οὐκ ἔχις οὐδὲ φάλαγγες ἀπεχθέες οὐδὲ βαθυπλὴξ
ἄλσεσιν ἐν ζώοις σκορπίος ἐν Κλαρίοις·
Φοῖβος ἐπεί ῥ' αὐλῶνα βαθὺν μελίαισι καλύψας
ποιηρὸν δάπεδον θῆκεν ἑκὰς δακέτων.

Ælian. de nat. an. X, 49.

EX ŒTAICIS.

XVI.

E libro 2.

Pompilus, qui nautis anxiis vias [dio est
monstrat ad amorem propensis, et quamvis mutus, præsi-

EX TRANSFORMATIS.

XVII.

Statim ille ex Siduntis aut Plisti hortis
mala incidens virentia, imagines imitatur Cadmi.

XVIII.

Nicander Colophonius Indicos canes canum Actæonis posteros esse dicit, qui post rabiem cum resipuissent, Euphratem transgressi, in Indos errabundi delati sunt. Quemadmodum et Chaonides Molossicosque ejus canis posteros esse ait, quem Vulcanus, e Demonesio ære fabricatum,

anima indita, Jovi dono dedit,

hic vero Europæ, illa Minoi, Minos Procridi, Procris Cephalo. Natura autem inevitabilis erat, quemadmodum et vulpes Teumesia capi per fatum non poterat, et ob hoc ambo in lapides mutati sunt, hic quidem, ne vulpem, quam capi fata nolebant, caperet, hæc vero, ne canem effugeret inevitabilem. Castorides vero, Castoris alumni, et Apollinis donum sunt; quos idem poeta vulpinos nominat, mixto genere cum vulpe Castoris. Sed et Eretricos Apollo dedit; horum vero susceptores et educatores Eurytidas fuisse ait. Menelaides vero eosdem, quos Psyllicos esse vult, duobus scilicet canibus uterinis a Menelao in Argolide nutritis.

XIX.

Audivi Libycos Psyllos, quos aspera Syrtis
serpentumque ferax patria alit populos,
non ictu inflictum diro, morsuve venenum
lædere; quin læsis ferre et opem reliquis,
non vi radicum, proprio sed corpore juncto
* * * * * * * GESN.

XX.

In Clario luco non lædit scorpius ictu,
vipera non morsu, sed neque dira phalanx:
qua sibi fraxinea delegit Phœbus opacum,
reptilibusque procul, fronde comante locum. GESN.

XXI.

Ἠρία τ' εἰς Ἀΐδαο κατοιχομένου Κορύθοιο,
ὅντε καὶ ἁρπακτοῖσιν ὑποδμηθεῖσ' ὑμεναίοις
Τυνδαρὶς, αἰν' ἀχέουσα, κακὸν γόνον ἤρατο βούτεω.

Parthen. c. 34.

XXII.

Οἰνεὺς δ' ἐν κοίλοισιν ἀποθλίψας δεπάεσσιν
οἶνον ἔκλησε * * * *

Athen. II. p. 35. (133. S.)

XXIII.

* * * * μῆλον, ὃ κόκκυγος καλέουσι.

Athen. II. p. 49. (290. S.)

XXIV.

* * * * κύπελλα δ' ἔνειμε συβώτης.

Athen. XI. p. 483. (289. S.)

XXV.

* * * * ἐϋκτιμένην Μαραθῶνα.

Porph. quæst. homer. p. 92. ed. Barnes.

XXVI.

Ἐκ τοῦ δ'.

Ἢ σκάρον ἢ κίχλην πολυώνυμον * * * *

Athen. VII. p. 305. (117. S.)

XXVII.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ.

Ἐν γὰρ ὄρει ῥάμνοι τε καὶ ἀσπάλαθοι κομέονται.

Etymol. M. v. Ἀσπάλαθος.

ΕΚ ΠΕΜΠΤΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΕΙΑΣ.

XXVIII.

Καί τις Ἄθω τόσον ὕψος ἰδὼν Θρήϊκος ὑπ' ἄστροις
ἔκλυεν, οὐ δὴ θέντος ἀμετρήτῳ ὑπὸ λίμνῃ,
ὃς † ἀναποῦν † χείρεσσι δύο ῥίπτεσκε βέλεμνα
ἠλιβάτου προθέλυμνα Καναστραίης πάρος ἀκτῆς.

Steph. Byz. v. Ἄθως. — Schol. ad Apoll. IV, 57, ex Europæ libro II narrationem de amore Selenæ memorat; Athen. VII, pag. 296 (p. 84. Schw.) alius fabulæ mentionem facit e tertio ejusdem operis libro.

ΕΚ ΤΗΣ ΣΙΚΕΛΙΑΣ.

XXIX.

Ἐκ τοῦ ι'.

Καίτοι καὶ Ζάγκλης ἐδάη Δρεπανηΐδος ἄστυ.

Steph. Byz. v. Ζάγκλη.

XXX.

Ὄμβρῳ τε κρυμῷ τε δέματ', ὅτε δάμνατο μᾶλλον.

Schol. ad Theriac. v. 382.

XXI.

Et ad tumulos Orci descendente Corytho,
quem etiam furtivis domita nuptiis
Tyndaris, vehementer lugens, malum filium sustulit bu- [bulci.

XXII.

Œneus in cavas exprimens pateras
vinum, *vino* nomen dedit * * * *

XXIII.

* * * * quod cuculi malum vocant.

XXIV.

* * * * pocula vero distribuit subulcus.

XXV.

* * * * bene - constructam Marathonem.

XXVI.

E libro 4.

Aut scarum aut turdum multis nominibus appellatum * * * *

XXVII.

Ex eodem.

In monte enim spinæ et aspalathi proveniunt.

EX LIBRO QUINTO EUROPÆ.

XXVIII.

Et quidam, Athonis Thracii tanta altitudine visa sub astris,
ei nomen dedit, non jam siti sub immensa palude
qui. . . manibus duo jactavit jacula
prope pedem excelsi Canastræi promontorii.

EX SICILIA.

XXIX.

E libro 10.

Quamvis et Zancles Drepaneidis (*Siculæ*) combussit urbem.

XXX.

Imbreque frigoreque domabatur, postquam domitus est magis.

ΕΚ ΤΡΙΤΟΥ ΑΙΤΩΛΙΚΩΝ.

XXXI.

Καὶ Νίκανδρος ἐν τρίτῃ Αἰτωλικῶν ἐκ τῆς ἐν Αἰτωλίᾳ Ὀρτυγίας φησὶ τὴν Δῆλον ὀνομασθῆναι Ὀρτυγίαν, γράφων τάδε·

Οἱ δ' ἐξ Ὀρτυγίης Τιτηνίδος ὁρμηθέντες
οἱ μὲν τὴν Ἔφεσον,

οἱ δὲ τὴν πρότερον Δῆλον καλουμένην, ἄλλοι δὲ τὴν ὁμοτέρμονα Σικελίης

νῆσον, ὅθεν πᾶσαι * * Ὀρτυγίαι βοόωνται.

Schol. ad Apollon. I, 419. — Athen. VII. p. 296 (p. 84. Schw.) ex ejusdem operis libro primo narrationem de Glauco refert.

ΕΝ ΒΟΙΩΤΙΑΚΩι.

XXXII.

Ὡς δ' ὁπότ' ἀμφ' ἀγέλῃσι νεηγενέεσσιν ἰώπων
ἢ φάγροι ἢ σκῶπες ἀρείονες ἠέ καὶ ὀρφός.

Athen. VII. p. 329. (211. S.)

ΕΝ ΤΩι ΤΡΙΤΩι ΤΩΝ ΘΗΒΑΙΚΩΝ.

XXXIII.

Τείχεά τε προλιπόντες ὑπὲρ Παμβωνίδας ὄχθας
ἐσσύμενοι Μεγαρῆες ἐνευνάσσαντο δόμοισι.

Schol. ad Theriac. v. 214.

XXXIV.

* * * * δι' αἰπεινήν τε κολώνην
Οἰωνοῦ Ῥύπης τε πάγον καὶ Ὀνθίδα λίμνην
στείχοντο Ναύπακτον, ἐς Ἀμφιδύμην τε πέλαζον.

Schol. ad Theriac. v. 215.

XXXV.

Βουκαῖοι ζεύγεσσιν ἀμορβεύουσιν ὀρήων.

Schol. ad Theriac. v. 349.

XXXVI.

Καὶ μὲν ὑπὸ Ζωναῖον ὄρος δρύες ἀμφί τε φηγοὶ
ῥιζόθι δινήθησαν, ἀνέστησάν τε χορείαν,
οἷά τε παρθενικαί.

Schol. ad Theriac. v. 460.

ΕΝ ΤΑΙΣ ΓΛΩΣΣΑΙΣ.

XXXVII.

Πνεύματος ἀργαλέοιο πόνοιό τε μαλκείοντες.

Schol. ad Theriac. v. 382.

XXXVIII.

Βάκχοισι κεφαλὰς περιανθέσιν ἐστέψαντο.

Eudoc. Violar. p. 87. coll. Suid. v. Βάκχος, et Schol. ad Aristoph. Equitt. v. 406. p. 113.

E LIBRO TERTIO ÆTOLICORUM.

XXXI.

Ac Nicander in tertio libro Ætolicorum Delon dicit ab Ortygia Ætoliæ appellatum fuisse Ortygiam; scribit enim hæc :

At ex Ortygia Titenide prorumpentes
alii Ephesum (occuparunt),

alii insulam, quæ Delus prius nominata erat, alii vicinam Siciliæ

insulam, unde omnes * * Ortygiæ vocantur.

IN BŒOTIACO.

XXXII.

Ut cum circa greges recens natorum iopum
sive phagri, sive fortiores scopes, sive etiam orphus.

IN LIBRO TERTIO THEBAICORUM.

XXXIII.

Mœnibusque relictis super Pambonia littora
festinantes Megarenses dormiebant in domibus

XXXIV.

* * * * perque arduum collem
Œoni Rypesque rupem et Onthida paludem
ibant Naupactum, et ad Amphidymen appropinquabant,

XXXV.

Bubulci juga sequuntur mulorum.

XXXVI.

Et quidem sub Zonæo monte quercus circa fagique
in radicibus volutæ sunt instituerunique choream,
tanquam virgines.

IN LINGUIS.

XXXVII.

Spiritu difficili laboreque rigentes.

XXXVIII.

Coronis Bacchicis floridis capita ornarunt.

ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ ΣΙΔΗΤΟΥ

ΙΑΤΡΙΚΑ ΠΕΡΙ ΙΧΘΥΩΝ.

(ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ.)

Εὖ δὲ καὶ εἰναλίων ἐδάην φύσιν ἰήτειραν,
ἤμασι παντοίοισιν ἐμὸν νόον ἐξερεείνων·
ὧν τοι ἐγὼ πληθὺν ἠδ' οὔνομα πᾶν ἀγορεύω,
ὡς αὐτός τ' ἐνόησα καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουσα.
Βένθεα κητώεντα πολυσκοπέλοιο θαλάσσης
ἰχθύες ἀμφινέμονται ἀπείριτοι, ἀργινόεντες,
παμμέλανες, περκνοί τε καὶ αἰόλον εἶδος ἔχοντες.
Φάγροι τε γλαῦκοι τε, πρέποντες βούφθαλμοί τε,
καὶ κέφαλοι, θύννοι τε καὶ ἀργύφεοι λάβρακες,
θοῦροί τε σκιαδεῖς τε καὶ ἥπατοι ἀγκυλόδοντες,
καὶ σαργοὶ, γλάνιές τε καὶ ἀργινοέντες ὀνίσκοι,
χρύσαφοι ἠδ' ἔλοπες καὶ πηλαμύδες καὶ ἀχάρναι
καὶ κεστρεῖς, ἐρυθροί τε καὶ ἀκταῖοι μελάνουροι,
γόγγροι τ' ἐγχέλυές τε καὶ αἰνομόροι σμύραινοι,
βῶκες καὶ περόναι καὶ πετρήεντες ἴουλοι
καὶ πέρκαι, τρίγλαι τε πολύστικτοί τε χελῶναι,
μόρμυρος αἰγιαλεύς τε καὶ ὠκυπέτεια χελιδὼν,
κυκλοτερεῖς ῥόμβοι τε καὶ ἐκτάδιον βούγλωσσον,
καὶ σκάροι ἀνθεμοέντες ἐρευθήεσσά τε φυκὶς,
καὶ βατίδες, κίχλαι τε καὶ ἀργιόδους κορακῖνος,
ἵπποι τε βάτραχός τε καὶ ὀξύκομοι κόκκυγες,
καὶ τρυγὼν, ἅρπη τε καὶ ἠϊόεις κόλλουρος,
σκορπίοι ἠδὲ λύκοι καὶ σηπίαι ἠδὲ τραγίσκος,
καὶ σπάρος ὀξυόδους καὶ κωβιὸς ἠϋκάρηνος,
τυφλῖνοι, νάρκη τε καὶ ἠδείη ἀκαλήφη,
καὶ φθεῖρες, σμαρίδές τε καὶ ἀνθήεις βασιλίσκος,
τρηχαλέη ῥίνη τε καὶ ἀργινόεις ἁλιπνεύμων,
καὶ τυτθαὶ μαινῖδες, ἀτὰρ κύνες ἠδὲ λαγωοὶ,
καὶ κρεῖοι συνόδοντες ἰδὲ ξιφίαι θρανίαι τε,
καὶ μύες εὐθώρηκες καὶ ἀνθήεσσά τε σάλπη,
ἠδὲ λέων, τευθίς τε καὶ ἀστακοὶ ἠϋκέρωτες,
καὶ ξανθαὶ καρῖδες ἐρευθήεις τε πάγουρος,
καὶ σαῦροι, χάννοι τε καὶ ὀρφέες ἠδὲ μαρίσκοι·
κάραβος ὀκρυόεις καὶ εὐώνυχες κήρυκες,
καὶ λεπάδες, χῆμαί τε καὶ ὀξυέθειρες ἐχῖνοι,
πουλύποδές τε πολυπλόκαμοι κόχλοι τε φαεινοὶ,
ὄστρεά τε γλαφυραί τε πελωρίδες ἠδὲ γαρῖνοι,
τελλῖναι, βάλανοί τε πετρηγενέες τε μυΐσκοι,
καὶ γαῦροι δελφῖνες, ἀεὶ ναύτῃσιν ἑταῖροι,
φῶκαί τε κριοί τε καὶ αἰόλα κήτεα πόντου.
Τῶν πάντων ἰήματ' ἔχει φύσις, οὐδέ τι νούσων
ῥιγεδανῶν ἀλέγουσι βροτοὶ χραισμήϊ' ἔχοντες
ἐξ ἁλὸς, ἐκ γαίης τε καὶ ἠέρος εὐρυπόροιο.

MARCELLI SIDETÆ

MEDICINA EX PISCIBUS.

(FRAGMENTUM.)

Æquoreis didici medicam vim piscibus esse,
multas per luces scrutando pectoris ima :
quorum ergo numerum referam cum nomine vero
ut me usus docuit, simul et plerique periti.
Æquoris immensos scopulosi findere campos
innumeri fuerunt pisces splendore decoro.
Omninigri perci, varia formaque notati,
et phagri glaucique, prepontes buphthalmique,
et cephali et thunni et labraces luce micantes,
præstantes umbræ ac jecorini dentibus uncis,
sargini, glanes, miri candoris aselli,
chrysophrysque elopesque et pelamydes et acharnæ,
mugil cum rubris et littoreis melanuris,
læves congri, anguillæ murænæque feroces,
boces, pungentes et acus, et iulides acres,
et percæ et mulli una cum testudine pictæ,
littoreus murmur, pernici et hirundo volatu,
oblongi rhombi et soleæ, queis plana figura est,
florentesque scari et phucis fulgore rubenti,
et batides, turdi et coracinus dentibus albis,
ponti et equi, ranæ et cuculi pinnis peracutis,
turtur, milvago, labeo quoque littora quærens,
scorpius atque lupi, versutæ sæpiæ et hirci,
dentatus sparus et præstanti gobius ore,
typhlini, torpedo lenta, urtica feroxque,
vermiculi, smarides, basiliscus corpore amœno,
et squalens squatina et candens pulmo marinus,
vertibula et mænæ, catuli, peregrina lagois;
dein fulvi synodontes et gladii thraniæque,
et loricati mures et salpa venusta;
tum leo lolligoque et cornigero astacus ore,
squillaque flavescens, ruber, ambiguusque pagurus;
inde lacertorum species, coliæ atque marisci,
et carabus rudis et conforta buccina testa,
et lepades chemæque, et acutus et asper echinus,
polypus astutus crinali corpore, conchæ,
ostrea dura cavæque pelorides atque gerini,
tellinæ, glandes, mytuli, qui cautibus hærent,
delphini, comites nautarum, vertice curvo,
phocæque atque aries pontique ingentia cete.
Scilicet omnibus his tribuit natura medelas,
morbos ut nullos mortalia corda pavescant,
queis pelagus tellusque dedit medicamen et aer.

ΠΕΡΙ ΤΡΙΓΛΗΣ ΕΠ' ΑΝΘΡΑΚΟΣ.

Τρίγλα μὲν ἀνθεμόεσσα πυρὸς ῥιπῇσι καεῖσα
σὺν μέλιτι ξανθῷ κυαναυγέας ἄνθρακας ἕλκει
ῥιζόθεν, οἳ πνείουσι φόβον κρυεροῦ θανάτοιο.

ΠΕΡΙ ΤΡΥΓΟΝΟΣ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙ ΠΛΗΓΗΣ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΔΡΑΚΟΝΤΟΣ.

Τύμματα δειμαλέοιο πελιδνήεντα δράκοντος
τρυγόνος ὀξείης τε καὶ ἀμφιβίου σμυραίνης
ἴαται πυρσωπὸν ἀνελκόμενον χροὸς ἧπαρ·
τεύχεϊ δ' ἐν γλαφυρῷ μέθυος πλήθοντι πνιγεῖσα,
κεῖνο ποτὸν βαρύθοντα τόκον σβέννυσι γυναικῶν.
Ζωμὸς ἀποσσεύει δὲ μιαιφόνα φάρμακα φώτων
δαισαμένων, βρώμη δὲ πέλει χαριεστάτη ἄλλων
εἰναλίων μερόπεσσι μετὰ σκάρον ἰχθυμέδοντα.
Τοῦ δριμεῖα χολὴ μέλιτος μέτα φάεα θέλγει,
ὀξὺ σέλας φορέουσα λιπαυγέσιν ὀφθαλμοῖσιν.
Σπληνὶ δ' ἐπ' ὀκρυόεντι πλατυνόμενον βούγλωσσον
σφιγκτῷ σὺν τελαμῶνι, νοσηφόρον αἴνυται ἄχθος.
Δευόμενον δὲ κάρηνον ἐϋγλήνου κεφάλοιο
ἁλμυροῦ ἐν χύτρῃ κεραμηΐδι καὶ λιβάδεσσι
κιρνάμενον μέλιτος λυκαβηττίου εὔκυκλον ἕδρην
ἀλθαίνει συχῇσι περίδρομον ὀφρυοέσσαις.
Πηλαμύδος χαροπῆς τε κάρη καὲν εἴκελα τεύχει·
πέρκης δ' αὖ περὶ σαρκὶ κυλινδόμενον μελάνωπον
σηπεδόνα κρατέει, πυρὸς ἄσθματι ἰσοφαρίζον.
Σὺν χλοεροῖς λαχάνοις δὲ καθεψομένου γλαύκοιο
ζωμὸς ἄγει γάλα λευκὸν ἐελδομένῃσι τιθήναις
πινόμενος, τῆθαι δὲ φίλαι τότε νηπιάχοισι
ἕλκουσιν πόμα λαρὸν ἐϋγλαγέων ἀπὸ μαστῶν.
Ἧπαρ δ' αὖτε χολή τε φιλοσκοπέλου θύννοιο
οὐκ ἐᾷ ὄρνυσθαι θαμινὰς τρίχας ἐν βλεφάροισιν,
νυσσούσας εὖτ' ἄν κε τριχηλάβῳ ἐξερύσειας.
Εἰναλίου δ' ἵπποιο χολὴ ἀτάλαντος ὑαίνης.
Ζωοῦ δ' ἑψομένου μεγάλου ἐνὶ τεύχεϊ γόγγρου
παλλαδίου πλήθοντι πυρὸς καθύπερθεν ἐλαίου,
κεῖνο λίπος τρητοῦ διανεύμενον ἠθητῆρος
ἤν τις ἑλὼν τάξειεν ἐλευσινίου μετὰ κηροῦ,
ἐν δὲ πλάσας ὀθόνῃ μαλακῇ περὶ γαστέρα θείῃ
ἀρτιτόκοιο γυναικὸς, ἀναιδέες οὔ νύ τι ῥωχμαὶ
σάρκα διαρραίουσιν, ἀεὶ δ' ἀγανῶπιν, ἄτρωτον,
οἷά τε παρθενικὴν ἁπαλόχροον αἰνήσουσι.
Καιομένη ῥίνης δὲ δορὴ τρηχεῖα φαεινοῖς
ὕδασι λειωθεῖσα φέρει φυμάτεσσιν ἀρωγήν.
Τύμμα δ' ἀκανθήεντος ἀκέσσεαι ὦκα δράκοντος,
αὐτὸν ἀνατμηθέντα βαλὼν ἐπὶ τραύματι θερμῷ.
Φθειρὸς κυανέου δὲ χολὴ μογερῇσιν ἀκουαῖς
τειρομέναις ἴαμα φέρει προφερέστατον ἄλλων.
Τρυγόνος αὖ κέντρῳ πεφρικότος ἄλγος ὀδόντος
ἐξελάσεις, ῥίζην ὀδυνηφόρον ἀμφιχαράσσων.
Μαζοὶ δ' ἀλγεινοῖο μεμυκότες ἔκ γε τόκοιο
χριόμενοι σαύροιο χολῇ γάλα κυμαίνουσι.
Σκορπίου εἰναλίου δὲ πολυσχοίνων ἀπὸ κύρτων
αὐτίκ' ἐνὶ κρητῆρσι βεβριθόσιν ἡδέος οἴνου

DE MULLO CONTRA CARBUNCULUM.

Purpureus mullus flammis crepitantibus assus
cum flavo melle ardentes permitigat ignes
carbonum ex imo jaculantum spicula leti.

DE TRYGONE ET ALIIS CONTRA ICTUM MARINI DRACONIS.

Vulnera letiferi liventia tabe draconis
letalis trygonis, simul ambiguæ murænæ,
pectoribus jecur avulsum sanare putatur.
Despumante mero decoctum in vase patente
si bibitur, fetus exstinguit pondera in alvo.
Jus liquidum pellit de pectore dira venena
epota in cœnis, cibus est lautissimus ejus
piscibus e cunctis, si rex scarus excipiatur.
Hujus fel melli commixtum lumina mulcet
mortalesque acuit visus, tenebrasque repellit.
At solea insignis petulanti admota lieni,
vinctæ fasciolis, morbi pondus grave tollit.
Verum magnoculi cephali salsum caput olla
figlina mersum, mellisque liquore rigatum
præstantis, ficos piloso in podice natos,
et tumidas penitus poterit sanare mariscas.
Pelamydis lepidæ caput id præstabit adustum.
Offensæque adjuncta cuti cito perca coercet
nigrantem saniem, fere par afflatibus ignis.
Cærulei glauci cocti in viridantibus herbis
jus niveum cupidis auget nutricibus amnem
quum bibitur: gratasque suis ita reddit alumnis,
queis præbent dulci distentas lacte papillas.
At thunni jecur et nigrum fel saxa colentis
non sinit in ciliis superis succrescere pilos,
pungentes oculos, si forcipe vulseris ante.
Æquorei quoque equi fel felli compar hyænæ.
Ingentem congrum si vivum condis aheno
Palladio exundantem oleo, fervente sub igne
pinguis adeps cribro aut colo transmissus aperto,
dummodo Eleusinam quis ceram temperet una,
et lini superimposito velamine, ad alvum
applicet enixæ modo, nunquam membra notabunt
informes maculæ et rugæ, formaque decora
illæsa, ut fruitur quæ virginitate, manebit.
Combustum rhinæ corium splendentibus undis,
et rite appositum sanat tubercula fœda.
Ictus æquorei facile est sanare draconis,
si sectum in partes nova supra vulnera ponas.
Felque venenatum phthiris pulicisque marini
auxilium præsens cruciatis auribus adfert.
Turturis at jaculo facile est lenire dolentes
dentes, si hoc fodias causam stirpemque dolorum.
Ubera post partum fuerint si obstrusa recentem
effundent lactis rivos felle uncta lacertæ.
Scorpius æquoreus nassa conclusus in arcta,
si subito immoritur generosi in munere Bacchi,

πνιγομένου, πόμα κεῖνο πιὼν βροτὸς, οὗ μέλαν ἧπαρ
ἢ σπλὴν ἀλγύνει πολυώδυνον, ἀτρέμας ἴσχει
πᾶν δέμας, ἀχθήεντος ἀναπνεύσας καμάτοιο.
Σμάριδες αὖ λεῖαι μυρμηκώεντα κάρηνα
ῥηϊδίως θαμινάς τ' ἀκροχορδόνας ἐξακέουσι·
σὺν ῥαδινῇ χαίτῃ δὲ καθεψόμεναι μαράθοιο,
γλακτοφόρους τεύχουσι φίλην μετὰ δαῖτα τιθήνας.
Μαινίδων ἅλμη δὲ καλὸν χραισμήϊον ἄφθαις.

ΛΕΙΠΕΙ ΤΑΛΛΑ.

et bibat hunc calicem mortalis splene laborans,
aut jecore affecto, securus deinde quiescet,
libera membra dolore videns, qui torserat ante.
Callosæque cuti læves in vertice gerres,
et densis etiam verrucis rite medentur:
at si, fœniculi molli cum crine, coquantur,
post epulas lætæ nutrices lacte redundant.
Ulcera salsugo smaridum serpentia sanat.

RELIQUA DESIDERANTUR.

ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΤΑ ΠΕΡΙ ΒΟΤΑΝΩΝ.

[α'. Χαμαίμηλον.]

* *
*

Τοὺς δὲ πυρέσσοντας τὸ χαμαίμηλον θεραπεύει
σὺν ῥοδίνῳ λεῖον τετριμμένον, ὠφέλιμον δὲ
τοῖς μετριάζουσιν τὸ φυτὸν, φύεται δ' ἐπὶ θιναῖς
τὸ βραχὺ καὶ κάλλιστον, ὃ βαστάζουσιν ἰητροὶ
ἀρχομένου θέρεος, μέγας ἥλιος ἡνίχ' ὁδεύῃ,
ἕβδομον ἱππεύσας τετράζυγον ἄντυγα πώλων.

[β'] Ῥάμνος.

Ῥάμνον ἔχειν πανάκειαν ἐν οἴκοισιν πανάριστον
φυομένην φραγμοῖσιν ἄκανθαν λευκοπέτηλον.
Ὥρου δ' ἐστὶ φυτόν· τὸ δὲ σύμφορόν ἐστι βροτοῖσιν,
βαστάζειν τότε ῥάμνον, ὅταν φθίνουσα σελήνη
δέρκηται πάντεσσι βροτοῖς κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον.
Κρημναμένη δύναται γὰρ ἀποτρέψαι κακότητας
φαρμακίδων τε κακῶν καὶ βάσκανα φῦλ' ἀνθρώπων.
Πρώτη γὰρ μακάρων ἐχρήσατο τῇδε φυτείᾳ
Παλλὰς Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Πάλλαντα κτείνασα μάχαις κρατερῆφι βίηφι
τῆμος ὅτ' ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοί τε Γίγαντες
σύμβαλον εἰς ἔριδα κρατερὴν κάρτιστοι ἐόντες.
Πανδερκὴς δ' ἄρ' ἔπειτα θεὰ Νέμεσις πολύμορφος
καὶ νηοὺς ἐκάθηρε θεῶν καὶ ἀγάλματα ῥάμνῳ.
Θρέμματα γοῦν νέποδάς τε καλὸν φυτόν ἐστι φορῆ- [σαι
πρός τε πόνον κεφαλῆς καὶ δαίμονας ἠδ' ἐπιπομπάς.
Πάντα γὰρ ἰήσαιτο βροτοφθόρα φάρμακα λυγρά.

[γ'] Ἀρτεμισία μονόκλωνος.

Ἀρτέμιδος βοτάνην δὲ συνώνυμον αἶρ', ἐπιφώσκειν
ἠελίου μέλλοντος ἐπὶ χθόνα φέγγος ἐρυθρὸν,
ἥντινα τοξότιν ἄνδρες ἐφήμισαν ἢ βοτρυῖτιν,
πασιθέην δ' ἕτεροι χαρίτων στέργηθρον ἔχουσαν·
οἱ δ' ἕτεροι λυκόφρυν φιλοπάννυχον ἀγροιῶται
ἀθανάτης καλέουσι, φυτὸν μέγα δῶρον ἔχοντες.
Λύει γὰρ κόπον ἀνδρὸς ὁδοιπόρου, ὅς κ' ἐνὶ χέρσιν
τὴν μονόκλωνον ἔχῃ· περὶ δ' αὖ ποσὶν ἕρπετα πάντα
φεύγει, ἥν τις ἔχῃ ἐν ὁδῷ, καὶ φάσματα δεινά.

ANONYMI CARMEN DE HERBIS.

1. Chamæmelum.

* *
*

Febricitantes autem chamæmelum curat
cum rosaceo minutissime tritum; emolumento est
ægrotantibus planta; nascitur autem in arenosis locis
brevis et pulcerrima, quam colligunt medici
ineunte æstate, magnus sol quando incedit,
septimum agitans quadrijugum currum equorum.

2. Rhamnus.

Rhamnum habeas panaceam domi longe optimam,
nascentem sepibus spinam foliis albis.
Est autem noctis planta; prodest vero mortalibus
colligere tum rhamnum, quum luna decrescens
videtur omnibus hominibus in magno Olympo.
Suspensa enim potest avertere malignitates
veneficarum malarum et fascinantia agmina hominum.
Prima enim deorum hac usa est planta
Pallas Minerva, filia Jovis ægidem-tenentis,
Pallantem occidens in pugnis magna vi,
tum quando immortales dii mortalesque Gigantes
concurrerunt ad acerrimam contentionem fortissimi.
Omnia videns deinde dea Nemesis multiformis
et templa lustravit deorum et signa rhamno.
Pecudes ergo infantesque convenit hanc plantam portare
et contra dolorem capitis et dæmones et incantamenta.
Omnia enim sanat venena noxia hominibus ac perniciosa.

3. Artemisia monoclonos (unipetia.)

Dianæ herbam cognominem tolle, quando missurus est
sol in terram rubrum jubar,
quam quidem toxotin homines nuncupant aut botryitin,
pasitheam vero alii gratiarum philtrum habentem:
alii lycophryn pervigilia amantem rustici
deæ (*Dianæ*) appellant, plantam magnum donum qui possident.] Solvit enim lassitudinem viatoris, si in manibus
monoclonon teneat; circum pedes vero reptilia omnia
fugat, si quæ fuerint in via, et visus horridos.

ΕΡΜΗΝΕΙΑΙ ΠΑΛΑΙΑΙ.

α'.

*
* *

β'.

Τὴν ῥάμνον ἥν τις ἄρῃ ἐν λειψοσελήνῳ καὶ βαστάζῃ, ὠφελεῖ πρὸς φάρμακα καὶ πρὸς ἀνθρώπους φαύλους. Ἁρμόζει δὲ φορεῖν αὐτὴν θρέμματα καὶ πλοίοις περιτίθεσθαι. Ὠφελεῖ δὲ καὶ πρὸς πόνον κεφαλῆς καὶ δαίμονας καὶ ἐπιπομπάς.

γ'.

Ἀρτεμισίαν τὴν βοτάνην εἴ τις ἔχει ἐν ὁδῷ, λύει τὸν κάματον. Καὶ ἐν τοῖς ποσὶν εἰλουμένη θηρία διώκει καὶ δαίμονας. Αἷμα δὲ ἐπὰν περὶ τὰ ἄρθρα σκιῤῥωθῇ, κλωνία λαβὼν μῖξον μετὰ ῥοδίνου· καὶ ποιήσας ζέσαι εἰς χύτραν σύγχριε τὸν πονοῦντα ὅλον ὡς ὑπάγῃ κοιμᾶσθαι. Καὶ ὑστερικαῖς γυναιξὶ πάνυ βοηθεῖ, στραγγουρίαν παύει καὶ ὀπισθοτόνου ῥῆγμα.

Αἷμα δ' ἐπισκιῤῥωθὲν ἐπὴν ἄρθροισιν ἐλάσσῃ,
κλῶνας ἑλὼν μῖξον ῥοδίνῳ, ζέσσας ἐνὶ χύτρῃ.
Χρῖε δὲ τὸν κάμνοντα τόπον μέλλοντος ὑπνώσσειν,
κεὐθὺς ἀπαλλάξεις ἀλγήματος ἐκ μεγάλοιο.
Ὑστερικαῖς τε γυναιξὶν ἄγαν σωτήριόν ἐστιν,
στραγγουροῦντά τε παύει ὀπισθοτόνοιό τε ῥῆγμα·
πάντα δ' ἀεὶ νοσοεργὰ πάθη στέλλουσα διώκει.

Sanguis vero induratus ubi artubus agitatur,
ramulos sumptos misce rosaceo, fervefactos in olla.
Ungue autem dolentem locum dormituri,
et statim eum liberabis magno dolore.
Hystericisque mulieribus admodum auxilio est,
Stillicidio urinæ laborantem levat opisthotonique curvaturam;] omnes tandem semper morborum dolores sistens fugat.

[δ'] Πενταδάκτυλος.

4. Pentadactylus.

Αὐτίκα δ' Ἑρμείαο τὸ δάκτυλον αἶρε χλοανθὲς
πενταπετές, διόπου δόσιν Ἑρμέω πᾶσιν ἀρωγὸν,
τὴν καὶ ὀνειροδότειραν, ἐπεὶ καὶ θέσφατα πάντα
θνητοῖς ἀνθρώποισιν ὀνείρατα καλὰ προφαίνει.
Πάντα γὰρ ἀλθήσαιο πόνον φορέων περὶ σῶμα,
ὀφθαλμῶν δέ τε πᾶσαν ἅμ' ἐξοίσειας ἀνίην.
Χοιράδας, ἀντιάδας, σταφυλὴν, οἴδημ' ὑπόγλωσσον
ἄρθρα τε καὶ νεύρων ὀδύνας καὶ ἕρκος ὀδόντων
ψώραν τ' ἐξακέσαιο βροτοφθόρον ἐκ κακότητος,
καὶ λοχίων ἔμμηνα κατασπασθέντα γυναικῶν.
Ἐν δ' ὕδατι λιαρῷ προσκλυζομένη παλάμαισι
πρός τε φόβους καὶ βασκοσύνας καὶ δαίμονας ἐχθροὺς
ἔστιν ἄκος πανάριστον· ὅθεν καὶ λάμβανε ποίην
μήνης αὐξομένης φαεσιμβρότου, ἠελίου τε
ἀντέλλειν μέλλοντος ἐπὶ χθόνα φέγγος ἐρυθρόν.

Illico Mercurii dactylum tolle florentem,
pentapetes, antistitis donum Mercurii omnibus auxiliare,
quam *plantam* etiam onirodoteram *vocant*, quoniam et divina omnia] mortalibus hominibus somnia ostendit jucunda.] Omnem enim sanabis laborem ferens eam circum corpus,] oculorum vero omnem simul expelles dolorem:
strumas, tonsillas, uvam jacentem, tumorem sub lingua,
articula et nervorum dolores atque septum dentium
scabiemque sanabis homines corrumpentem ob malignitatem,
et puerperarum purgationem suppressam feminarum.
In aqua autem tepida proluta manibus
contra terrores, fascinationes et genios inimicos
est medicamentum plane optimum: quare et accipe herbam
crescente luna quæ hominibus lucet, soleque
projecturo in terram jubar rubrum.

[ε'] Περιστεραί.

5. Verbenæ.

*

* *

πρὸς τὰ Κυθήριδος ἔργα θεᾶς κυδρῆς Ἀφροδίτης.
Τρυγόνιον τόδε πάντες ἐπιχθόνιοι καλέουσιν,
ἄλλοι δ' ἀρσενικόν τ' ἰδ' ἀριστερεῶνα τὸν ὀρθὸν,
ὕπτιον αὖθ' ἕτεροι χθαμαλὴν ἐπὶ γαῖαν ἐφέρπον.
Δοιοὶ γὰρ πεφύασιν ὁμοιότατοι πετάλοισιν.
Ὀρθὸς μὲν τείνει νεύρων φύσιν εἰς Ἀφροδίτην,
ὕπτιος εὐνάζει, δύναμις δ' αὐτοῖσι μεγίστη.
Εὖ δ' ἐθέλῃς ὁπόταν πόνον ὀφθαλμῶν ἀκέσασθαι,
ἁμματίσας περὶ σῶμα περιστερεῶνα τὸν ὀρθὸν
ἠελίου κόσμον τὸν ἀτέρμονα κυκλώσαντος,
παύσεις ὀφθαλμοῖο δυσαυγέας ἀμβλυντῆρας.
Καὶ κεφαλῆς πόνος ἐν ταύτῃ παραχρῆμα μειοῦται,
καὶ κόπον ἐξελάσαι δυνατὴ τριφθεῖσα μετ' ὄξους.
Χοιράδα δ' ἀντιάδας τε καλῶς παύει παραχρῆμα,
ἔσθ' ὅτε τοι γαῦρος χαρίτων, στέργειν τε γυναῖκας
τεύχειν τ' εἰς φιλίαν, δύναμιν κοίταις παρέχουσα.
Φρικάζῃ δ' ὁπόταν τις ἀνὴρ, βοτάνης ἀπὸ ταύτης
κλῶνας ἑλὼν κάμνοντος ἐναντίος ἵστασο μοῦνον,
κεὐθὺς ἀπαλλάξεις τὸν δαίμονα μηκέτ' ἐπελθεῖν.

ad opera almæ deæ Cythereæ Veneris.
Trygonium hoc omnes terrestres vocant,
alii autem marem nuncupant, ac verbenam rectam,
supinam vero alii humilem super terram repentem.
Duo hæc genera nascuntur simillima foliis.
Recta quidem tendit nervorum naturam ad venerem,
supina sopit, virtus autem utrique maxima *inest.*
Sin autem vis morbis oculorum bene mederi,
annectens circum corpus verbenam rectam,
sole mundum infinitum cingente,
levabis oculi tenebrosam hebetationem.
Et capitis dolor hac statim minuitur,
et ad lassitudinem abigendam efficax *est*, trita cum aceto.
Strumam autem tonsillasque bene tollit subito;
interdum tibi audax ad voluptates, et ad amandas feminas
et ad parandas ad venerem, vim coitibus præstans.
Quando autem quis febre laborat, herbæ hujus
ramulos sume atque ex adverso ægroti sta modo,
et statim avertes dæmonem, ne ultra ingruat.

δ'.

Ταύτην εἴ τις φορεῖ περὶ τὸ σῶμα, ἄπονος μένει. Καὶ ὀφθαλμοὺς ὠφελεῖ, χοιράδας, ἀντιάδας, σταφυλὴν καὶ τὰ ὑπὸ τὴν γλῶσσαν, ἄρθρα τε καὶ νεύρων ὀδύνας καὶ ὀδόντας, ψώραν ἐκ λιμοκτονίας, λοχιῶν ἔμμηνα κατασπασθέντα. Ἐν ὕδατί τε χλιαρῷ προσ κλυζομένη εἰς τὰςχεῖρας, πρὸς φόβουςκαὶ βασκοσύνας καὶ δαίμονάς ἐστι καλή. Διὸ λάμβανε τὴν βοτάνην, ὅτε αὔξει ἡ σελήνη καὶ ἡλίου ἀνατέλλοντος.

ε'.

Ὁ περιστερεὼν ὁ μὲν ὀρθὸς τείνει τὸ αἰδοῖον, ὁ δὲ ὕπτιος ξηραντικός ἐστιν. Ὠφελεῖ δὲ ὁ ὀρθὸς περιαφθεὶς πρὸς πόνους ὀφθαλμῶν. Ποιεῖ πρὸς ἀμβλυωπίαν, καὶ κεφαλῆς πόνον καὶ κάματον παύει. Τριφθεῖσα μετ' ὄξους χοιράδας ἀντιάδας τε παραχρῆμα παύει. Ὅτε δέ τις φρικιᾷ, ἀπὸ ταύτης κλωνία λαβὼν κατέναντι στῆθι τοῦ φρικιῶντος μόνος καὶ εὐθὺς θεραπεύεται.

[ς'] Περὶ δικτάμνου μικροῦ.

Δίκταμνον βοτάνην αἴρειν ἐπιβάλλεο, κοῦρε,
φροντίδι, ἀθάνατοι τὴν αὐτοὶ θέσπισαν ἡμῖν,
ὡς εἰδῇς δύναμιν βοτάνης καὶ χρήσιμα ἔργα.
Δικτάμνου γὰρ ἐπὴν αὖον δέμας ἐν παλάμαισι
τρίψας ἀλφιτοειδὲς, ἐνιστάξῃς Διόνυσον
Κουρήτων μακάρων ὑπερασπίζοντα πρεπόντως,
καὶ νεβρῷ στολίσῃς, ἕξεις περὶ σῶμα προσάψας
νῖκος ἀμίμητον πρὸς κνώδαλα πάντα τὰ γαίης.
Ἰητροὶ δ' ἅμα πάντες, ὅσοις σωτήριόν ἐστι,
βαστάζοντες ἔχουσιν ἐν ἄγγεϊ πρὸς τὰ μαδαῖα
ἕλκη, καὶ μυσαρὰς δὲ νομὰς πληροῖ προκαθαῖρον.
Κἂν σκόλοπες θραυσθῶσιν ὑπ' ἴχνεσιν ἢ περὶ σῶμα,
πάντα τόπον κατάπλασσε καὶ αὐτόματος προφανεῖται,
καὶ σπληνὸς πόνος ἐνταύτῃ παραχρῆμα μειοῦται
ξηρῇ κοπτομένῃ· καταπλάσσοις δ' ἄλφιτον ὥσπερ.
Καί κεν ἐνὶ κρυφίμοισιν ἀναγκαίοις τε τόποισι
φλεγμαίνοντα πάθη καταπλάσμασι τοῖσδ' ἀκέσαιο.
Εἴαρι δ' αἶρε πόην καὶ καύματι καὶ φθινοπώρῳ.

[ζ'] Περὶ ἐλελισφάκου.

Ῥιζεῖον τόδε πάντες ἐπὶ χθόνα ναιετάοντες
ἄνθρωποι κλήζουσ' ἐλελίσφακον, οἱ δέ τε θεῖον.
Λύει γὰρ ψυγμὸν κακοτέρμονα βῆχά τ' ἀνιγρὴν,
πάντα θ' ὅσ' ἀνθρώποις πέλεθ' ἕλκεα καὶ κακοποιὰ
μιγνύμενον ῥοδίνοιο λίπει κηρῷ τε βραχέντι
ἰᾶται, σπληνός τε πόνον λειεντερίην τε
πινόμενον μέθυος πολιοῦ πρὸς ἰσοῤῥεπὲς ἄχθος.
Τοὺς δ' αἱμοπτυϊκοὺς προποτιζόμενον θεραπεύει,
πρὸς δὲ γυναικείους κόλπους καὶ πάντα λοχείης
μωλυθεῖσα πυρὶ σμαλερῷ ἔμμηνα καθαίρει.
Αἱ μυσαραὶ δὲ γυναῖκες ὅσαι κακὰ μηχανόωνται
πεσσοποιησάμεναί ἑ κακῶς εὐκύμονι ῥύσει
καρπὸν καλλιθέμεθλον ὑπέμβρυον ἐκβάλλουσιν.

[η'] Βράθυ, κυπάρισσος, χαμαικυπάρισσος.

Φράζεο καὶ βοτάνην πατρὸς Κρόνου ἀγκυλομήτεω
ἥντε χαμαικυπάρισσον ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν
ἄνθρωποι κλήζουσιν, ἐπεὶ μέγα τε σθεναρόν τέ
ἐστιν ἄκος βρόγχοιο καὶ οὔατος ἀντιάδων τε.
Τοῦτο θεὸς γὰρ ἔδωκε βροτοῖς σωτήριον εἶναι
καὶ δίδοται πρὸς ὕδρωπα καὶ ἰσχιάδας θεραπεύειν.
Τὴν βοτάνην ταύτην πολυώνυμος εὕρετ' Ὄσιρις

6. De dictamno minore.

Dictamnum herbam ut legas, habeas, puer,
curæ, quam immortales ipsi vaticinabantur nobis,
ut scias vim herbæ et utilia opera.
Dictamni enim ubi sicco corpori manibus
contrito, farinulento, instillaveris Bacchum (*vinum*)
Curetes beatos decenter protegentem,
et pelle hinnuli indutus fueris, habebis ad corpus annexum
medicamentum inimitabile contra omnes bestias noxias
terræ.] Medici vero simul omnes, quibus remedium-salutare
est,] ferentes in vase habent contra humida
ulcera, ac putres etiam nomas *illud* implet purgans.
Et ubi spicula fracta-hæreant sub vestigiis aut in corpore,
totum locum obline, et sponte proveniet *spiculum*;
et lienis morbus hac *herba* confestim minuitur
arida contusa; insperges autem farinæ instar.
Præterea in occultis obscœnisque locis
inflammationum morbos cataplasmatis his sanabis.
Vere autem lege *hanc* herbam, et æstate et autumno.

7. De elelisphaco.

Radiculam hanc omnes in terra habitantes
homines vocant elelisphacum; nonnulli vero etiam theion.
Solvit enim perfrictionem tenacem tussimque molestam,
omniaque, quæ hominibus oriuntur, vulnera ac ulcera,
mixtus cum rosaceo oleo ac cera ferventi
curat, lienisque morbum et lævitatem intestinorum,
potus cum vini vetusti æquali pondere.
Sanguinem vero vomentibus, si propinabis, medetur;
præterea muliebres sinus et omnia puerperii,
assus igne rapido, menstrua purgat.
Detestabiles vero mulieres quotquot scelera machinantur,
pessum facientes ex eo, mala arte, felici tractu
fructum pulcre inchoatum fetum ejiciunt.

8. Herba sabina, cupressus, chamæcyparissus.

Cognosce etiam herbam patris Saturni versuti,
quam chamæcyparissum in fructifera terra
homines vocant; quia magnum validumque
remedium est raucitatis et aurium tonsillarumque.
Hanc enim deus dedit hominibus ut sit saluti,
daturque ad hydropem et ischiades sanandum.
Hanc herbam multinominis invenit Osiris,

ς'.

Αὐτὴν τὴν δίκταμνον ξηράνας τρίψον ἐν ταῖς χερσί σου· καὶ ὡς ἄλφιτον ποιήσας καὶ βαλὼν σταλαγμένον οἶνον θίγε τοῦ σώματος. Πρὸς πάντα γὰρ τὰ ἑρπετὰ ἁρμόζει, ἕλκη δὲ καὶ τὰς σαπρὰς νομὰς πληροῖ προκαθαῖρον. Κἂν σκολοπισθῇ τις, προσκατάπλασσε καὶ εὐθέως ὠφελεῖ. Πρὸς σπλῆνα δὲ καὶ τὰ ἐν κρυφίοις τόποις πάθη φλεγμαίνοντα κατάπλασσε ὡς ἄλφιτον ποιήσας. Αἶρε δὲ τὴν βοτάνην ἐν ἔαρι καὶ ἐν τοῖς καύμασι καὶ ἐν τῷ φθινοπώρῳ.

ζ'.

Ἐλελίσφακον λύει ψυγμὸν καὶ βῆχα. Πρὸς πάντα δὲ τὰ κακὰ ἕλκη, σὺν ῥοδίνῳ καὶ κηρῷ λυθέντι ὠφελεῖ, σπληνὸς πόνον καὶ δυσεντερίαν θεραπεύει πινόμενον μετὰ οἴνου λευκοῦ. Ἐξ ἴσου τοὺς αἱμοπτυϊκοὺς προποτιζόμενον θεραπεύει. Καὶ πρὸς πάντα ποιεῖ λοχεῖα γυναικός. Αἱ κάκισται δὲ γυναῖκες πέσσον ἐξ αὐτοῦ ποιήσασαι προστιθέασι καὶ ἐκβάλλουσι τὰ ἔμβρυα.

η'.

Κυπάρισσος βοτάνη ὠφελεῖ πρὸς βρόγχους καὶ ὠτία καὶ ἀντιάδας καὶ ὕδρωπα καὶ ἰσχιάδας θεραπεύει.

Αἰγύπτου γαίης προκαθήμενος ἠδὲ Κανώπου,
ἐξ ἀρετῆς ἕνα πρῶτον ἐφημερίων θεραπεύσας.

[θ'] Περὶ κενταυρίου μεγάλου.

Νῦν δ' ἤτοι διερῶ μάλ' ἀριφραδὲς, οὐδέ σε κεύσω
κενταύρου Κρονίδαο φερώνυμον εὕρεμα ῥίζαν
Χείρωνος σθεναροῦ, τὴν πὰρ νάπῃ εἰνοσιφύλλῳ
Πηλίου, ἢ νιφόεντι κιχὼν ἐφράσσατο δειρῇ.
Ἣν βαθύρους Ἀχελῷος ἐγείνατο, καὶ φάτο πᾶσιν
ἐσθλὴν Παιήων Ἀσκληπιὸς ἠπιόδωρος
κικλήσκειν πανάκειαν, ἐπεὶ πάνθ' ὅσσα βροτοῖσι
φλεγμαίνοντα πάθη παύει καὶ χρούσματα πληγῶν,
ὑστερικαῖς τε γυναιξὶ λίην σωτήριόν ἐστι,
στραγγουροῦντά τε παύει ἐν ἤματι καὶ λιθιῶντας.
Ἣν κέλομαί σε λαβεῖν φαεσιμβρότου Ἠελίοιο
ἀντέλλειν μέλλοντος ἐπὶ χθόνα φέγγος ἐρυθρὸν
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ ὅτε οἱ πληροῦνται ἅπαντα·
πάντα γὰρ ἰήσαιτο πάθη πολυφάρμακος οὖσα.

[ι'] Βούφθαλμον.

Βούφθαλμον δ' αἴρειν ἐπιβάλλεο Εἰλειθυίης
μήνης αὐξομένης φαεσιμβρότου, ἀγλαὲ κοῦρε, [θροὺς
πρός τε φόβους τοὺς γινομένους καὶ δαίμονας ἐχ-
βασκοσύνας τε κακὰς μερόπων καὶ φάρμακα λυγρά.
Ταύτην τὴν βοτάνην Διὸς ὀφρύα πᾶς ὀνομάζει

* * *

χρυσωπὸν στίλβει παρυπεύκυκλος ἀνθεμὶς ἁβρή.
Τῆς βοτάνης τὴν ῥίζαν ἐπὴν ἀλγῇ τις ὀδόντα
λαμβανέτω, μούνην δὲ μασησάμενος παραχρῆμα
εὐθὺς ἀποπτυσάτω καὶ ἐλεύσεται ἔκτοθι ῥεῦμα.
Γαστέρα δ' εἴ τις ἔχει στεγνὴν καὶ ἀνέκκριτον οὖσαν
μωλυθεῖσα καθαίρει ἀνεγκλήτως καὶ ἀλύπως.

[ια'] Παιονία.

Πασάων βοτανέων βασιληΐδα δίζεο, κοῦρε,
Σειρίου ἀντέλλοντος ὅτε σκυλακόδρομος ὥρη,
νυκτιφαὴς τ' ἄστροισι θεὰ πλήθουσα σελήνη
δέρκηται, τότε δ' ἠελίῳ μέλλουσα συνάπτειν,
πασιθέην, ἣν πάντες ἐδωρήσαντο ἄνακτες
Λητοΐδῃ Παιᾶνι θεῷ κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον.
Δῶκε δὲ παιονίην καλέσας κατ' ἀπείρονα γαῖαν
παιδὶ ἑῷ πανάκειαν ἔχειν ἀκεσίμβροτον ἄνθος.
Ἣν ποτε πεντόροβον κλήζουσι Ῥέης πολιῆται
κύμβαλά τε Φρυγίης μητρὸς μακάρων βασιλείης,

Ægyptiæ terræ præsidens atque Canopo,
virtute *ejus* quendam principem hominum sanans.

9. De centaurio majore.

Nunc sane edisseram valde manifestum, neque te celabo
Centauri, Saturni filii, de ipso cognominatum inventum, ra-
dicem] Chironis validi, quam in valle frondosa
Pelii, aut in nivoso inveniens animadvertit jugo.
Quam profunde fluens Achelous genuit, et edixit omnibus
utilem Pæan Æsculapius largitor [tur,
vocandam panaceam, quod omnes, quot hominibus oriun-
inflammationes levat et vulnera plagarum,
mulieribus utero laborantibus valde salutare est,
stillicidio urinæ laborantem uno die adjuvat et calculosos.
Quam jubeo te colligere, quando sol, qui hominibus lucet,
fusurus est super terram fulgorem rubrum
tempore verno, quum eà implentur omnia.
Omnes enim sanabit morbos, multis remediis prædita.

10. Buphthalmus.

Buphthalmum legere cura Ilithyiæ
crescente luna, quæ hominibus lucem præstat, splendide
puer,] contra terrores orientes et dæmones inimicos
fascinationesque malas hominum et venena noxia.
Hanc herbam Jovis supercilium unusquisque nominat:

* * *

aureo colore fulget bene orbiculata anth.mis pulcra.
Hujus herbæ radicem, quando dolet alicui dens,
accipiat, solam autem confestim mandens
sine mora exspuat, et foras exibit fluxio.
Alvum si quis habet astrictam et suppressam,
cocta *hæc herba* purgat sine molestia ac sine dolore.

11. Pæonia.

Omnium plantarum reginam investiga, puer,
Sirio exorto quando caniculares dies,
noctivagaque cum astris dea luna plena
conspicitur, tunc quidem solem conventura,
pasitheam, quam omnes donarunt principes
Latonigenæ Pæani deo in magno Olympo.
Dedit autem pæoniam vocans super universam terram
filio suo, panaceam ut habeat mortales-sanantem florem.
Quam olim pentorobon vocarunt Rheæ cives
cymbalaque Phrygiæ matris, deorum reginæ,

θ'.

Κενταύριον ὠφελεῖ πρὸς φλεγμαίνοντα πάθη καὶ χρούσματα πληγῶν. Ὑστερικαῖς γυναιξὶ βοηθεῖ στραγγουριῶντάς τε παύει καὶ λιθιῶντας. Αἶρε δὲ τὴν βοτάνην ἐν ἔαρι ἡλίου ἀνατέλλοντος.

ι'.

Ταύτην τὴν βοτάνην σελήνης αὐξανούσης λαμβάνειν δεῖ. Ποιεῖ δὲ πρὸς φόβους καὶ δαίμονας καὶ βασκοσύνας καὶ φάρμακα κακὰ ταῦτα ἀποστρέφουσα. Καὶ ὀδόντα εἴ τίς ποτε τὴν ῥίζαν μασησάμενος εὐθὺς ἀποπτύσῃ, τὸ ῥεῦμα στέλλουσα ὠφελεῖ. Λύει δὲ καὶ γαστέρα.

ια'.

Παιονία βοτάνη αἴρεται ἐν τοῖς κυνοκαύμασι πρὸ τοῦ τὸν ἥλιον ἀνατέλλειν καὶ κρεμᾶται. Καὶ ὠφελεῖ πρὸς φάρμακα καὶ βασκοσύνας καὶ φόβους καὶ δαίμονας καὶ ἐπιπομπὰς καὶ εἰς πυρετὸν ἐκ φρικιάσεως νυκτερινόν τε καὶ ἡμερινὸν καὶ τεταρταῖον. Λέγεται δὲ ὅτι ποτὲ ἐν τῷ ὄρει, ἔνθα ἦσαν δαίμονες, φυεῖσα τούτους ἀπεδίωκε.

Κρηταέες δέ ἑ Δικταῖοι Διὸς ὑψιγενέθλου
γαμόροι ἧς κλήζουσι φερώνυμον ἀθανάτου γῆς·
ἣν πάντες καλέουσι θεοὶ μάκαρες γλυκυσίδην,
ἀμβρόσιον βλάστημα καὶ εὐανθῆ ἑκάτερθεν·
ἠελίου δ' Αἴγυπτον ὅσοι περιναιετάουσιν
ἀγλαοφώτιδα πάντες ἐπικλήζουσι βοῶντες,
φέγγεος οὕνεκα λαμπομένου πυρὸς ἄνθος ἀναίθει.
Ἣν κυνὸς ἀντέλλοντος ἀναίρεο, κοῦρε δαΐφρον,
πρὶν μέγαν ἠέλιον τὸν ἀτέρμονα κύκλον ὁδεύειν,
μή σε θεοὶ βλάψωσι νόῳ καὶ ἐχέφρονι βουλῇ
τὴν ὥρην προλιπόνθ' ἥν σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Οὐ γὰρ ἐν ἀθανάτοισιν ἀτημελίη πεφάτισται,
οὕνεκα δὴ καλέουσι κυνόσπαστον κατ' Ὄλυμπον
ἀθάνατοι μάκαρες ἐφιαλτείαν τε βοῶσιν.
Κρημναμένη δεινὴ γὰρ ἀποτρέψαι κακότητας
φαρμακίδων φοβερῶν καὶ βάσκανα φῦλ' ἀνθρώπων,
πρός τε φόβους δυνατὴ καὶ δαίμονας ἠδ' ἐπιπομπάς,
καὶ πυρετὸν φρίκαισι καταρχόμενον στυγέοντι
νυκτερινόν τε καὶ ἡμερινὸν χαλεπόν τε τέταρτον.
Ὅντινα καὶ τηροῦσι Διὸς φύλακες μεγάλοιο
ἄγγελοι ἑξήκοντα τριηκόσιοι δ' ἐπὶ τούτοις.
Ταύτην γὰρ λέγεταί ποτ' ἐν οὔρεσι ῥιζωθεῖσαν
δαίμονας ἐξελάσαι κεῖνον τόπον οἰκήσαντας.

[ιβ'] Περὶ πολίου.

Δεῖ δέ σε καὶ περὶ σῶμα φορεῖν πολίοιο κόρυμβον
πρὸς τὸν ἀπαυλισμὸν τὸν ἀπ' αἴθερος ὃν καλέουσιν
ἄνθρωποι χαλεπὴν ἱερὴν νόσον ἀμπλακιῶτιν,
οἱ δὲ σεληνιακὴν ἐπὶ σῶμα κακὴν ἐπιπομπήν·
καὶ κόπον ἐξελάσαι δυνατὴ τριφθεῖσα μετ' ὄξους
ἡ βοτάνη καταχειομένη πόδας ἀκροκορύμβους.

[ιγ'] Μῶλυ.

Μῶλυ δὲ ῥιζοτομηθὲν ἀρεῖς πρὸς φάρμακα λυγρὰ
φαρμακίδων χαλεπῶν καὶ βάσκανα φῦλ' ἀνθρώπων.
Τοῦτο γὰρ Ἑρμείας Λαερτιάδῃ Ὀδυσῆϊ
δῶκε φορεῖν περὶ σῶμα προσαψάμενον φυλάκειαν,
Αἰαίην εἰς νῆσον ὅτ' εἰς κλυτὰ δώματα Κίρκης
ἤϊε, πολλὰ δέ οἱ κραδίη φρεσὶ μερμήριζεν.
Οὐδὲ γὰρ οὓς ἑτάρους ᾔδει δυνατοὺς ὑπαλύξαι,
εἰ μὴ τοῦτό γ' ἔδωκε διάκτορος Ἀργειφόντης
ἐκ γαίης ἐρύσας ἐναλίγκιον ἄνθεϊ λευκῷ
ὡς γάλα λαμπόμενον καρποτρόφον, αὐτὰρ ἔνερθεν
ναρκίσσῳ ἴκελον, ῥίζῃ ζοφοειδὲς ἰδέσθαι.
Πάντα γὰρ ἐξακέσαιο βροτοφθόρα φάρμακα λυγρά.
Τὴν βοτάνην περὶ σῶμα φορῶν ἐχθροὺς ὑπαλύξεις.

[ιδ'] Ἐναλιδρῦς.

Αὐτὰρ ἁλὸς κόλποισι καθεζομένην ἱερὴν δρῦν,

Cretaees autem eam Dictæi, Jovis alte nati
coloni, suæ vocant cognominem immortalis terræ.
Quam omnes dii beati nuncupant glycysiden,
immortale germen ac floribus decorum utrinque;
solis vero Ægyptum qui circumhabitant,
aglaophotin omnes cognominant vocantes,
quia splendorem fulgentis ignis flos accendit.
Quam canicula oriente tolle, puer, si sapis,
antequam magnus sol infinitum circulum pervadat,
ne dii te lædant mente et prudenti consilio
tempus prætermittentem quod a te observari jubeo.
Non enim inter immortales negligentiæ conceditur,
quapropter vocant cynospaston (*canis thalamum*) in Olympo
immortales dii ephialtiamque nuncupant.
Suspensa potens *est* ad avertendas malignitates
veneficarum terribilium et fascinantia agmina hominum,
contraque terrores efficax ac dæmones et incantamenta,
et febrem horroribus incipientem peroso
nocturnam atque diurnam molestamque quartanam.
Quam etiam custodiunt Jovis custodes magni,
nuntii sexaginta trecentique insuper.
Hanc enim sermo est olim in montibus radices agentem
dæmones fugasse illum locum habitantes.

12. De polio.

Oportet vero te etiam ad corpus ferre polii corymbum
contra apaulismon morbum a cœlo *immissum*, quem vocant
homines gravem, sacrum morbum, amplaciotin,
alii vero lunarem, corpori funestum incantamentum;
et lassitudinem exigere valet trita in aceto
hæc herba, affusa pedibus summis.

13. Moly.

Moly autem radicitus evulsum sumes contra venena noxia
veneficarum atrocium ac fascinantia agmina hominum.
Hoc enim Mercurius Ulyssi Laertis filio
dedit ut portaret corpori alligatum custodiam,
Ææam in insulam quando ad famosam domum Circes
ibat, multa vero ejus cor cum animo deliberabat.
Non enim suos socios scivisset posse liberari
nisi illud dedisset nuntius Argicida,
ex terra evulsum simile flori albo,
tanquam lac, splendidum, fructiferum, sed intus
narcisso simile, radice nigra aspectu.
Omnia enim sanabis, quæ homines perdunt, venena tristia.
Hanc herbam circa corpus portans inimicos effugies.

14. Enalidrys (quercus marina).

Sed maris sinibus insidentem sacram quercum

[ιβ'.]

Αὕτη ἡ βοτάνη φορουμένη περὶ τὸ σῶμα ὠφελεῖ πρὸς σεληνιασμὸν καὶ κόπον. Δύναται δὲ τριφθεῖσα μετὰ ὄξους ἡ βοτάνη καὶ καταχεομένη πόδας ἀκροκορύμβους ὠφελεῖν.

ιγ'.

Αὕτη ἡ βοτάνη ῥιζ[οτο]μηθεῖσα καὶ περὶ τὸ [σῶ]μα φορουμένη ὠφ[ελεῖ πρὸς φάρμακα καὶ [βασ]κανίαν.

ιδ'.

Ταύτην τὴν βο[τάνην ὅταν] ἡ σελήνη λήγῃ [μῖξον] μετὰ ῥοδίνου ἐ[λαίου καὶ] χρῖσόν σου τὸ πρό[σωπον], ὅταν ἐπὶ πράγματ[α ἀπέλ]θῃς. Ζωογονεῖ δὲ [καὶ παι]δία ὑπὸ τὴν κο[ιλίαν] φορουμένη καὶ [πρὸς τοὺς] φόβους τοὺς γι[νομέ]νους ἔχε κατὰ ν[ύκτα. Καὶ] πρὸς βασκανία[ν τε] καὶ πάντα τὰ [κακὰ] ὠφελεῖ καὶ τὸ σ[ῶμα] φυλάσσει· ὅσον [γὰρ] οἱ βάσκανοι ἀφε[στί]

κύμασιν ἐν πάντεσσι τετιμένον ἔρνος ἄφυλλον
ἠδ' αὐτῷ πόντοιο Ποσειδάωνι ἄνακτι
ἀνθελετὴ, τὴν πάντες ἐπιχθόνιοι καλέουσιν,
λάμβανε τεχνήεντι νόῳ καὶ ἐχέφρονι βουλῇ,
ἣν τῆλ' Οὐλύμποιο θεὰ φθίνουσα σελήνη
δέρκηται, καὶ μίσγε ῥόδων εὐῶδες ἔλαιον,
καὶ χρίσαιο πρόσωπον ἐπὴν ἐπὶ πρᾶγμα πορεύῃ·
καὶ τότε σοι συνέριθος ἅμ' ἕψεται ἰὰ φοβεῦσα.
Τοῦτο γάρ ἐστιν ἄκος καὶ ἀλεξητήριον ἐχθρῶν
πάντων ὅσσα τε γαῖα φέρει καὶ πόντιον οἶδμα.
Ζωογονεῖ τε βρέφη [ἀλόχοις] ὑπὸ γαστρὶ φορηθέν·
πρός τε φόβους τοὺς γινομένους ἔχε μιν κατὰ νύκτα
βασκανίην τε κακὴν μερόπων καὶ πήματα λυγρὰ,
ἣ καὶ δῶμα φυλάσσει ἀπόῤῥητόν τ' ἀποπέμπει.
Ὅσσοι γὰρ φθονεροὶ μὲν ἀφεστήκασι, μέμυκεν·
ἐρχομένων δ' ἐγγὺς τούτων, τότε κάρφος ἀνοίγει.
Ταύτην παμμήτωρ φύσις εὕρετο· μηκέτι λᾶας,
μαντοσύνης ἕνεκεν δόλιχ' ἢ πτερὰ μηκύναντας
πτηνοὺς ἄνθρωποι θαυμάζετε· καὶ γὰρ ἀμείνων.

[ιε'] Χρυσάνθεμον.

Ἔνδροσον ἐκ γαίης αἴρειν χρυσάνθεμον ἁγνὸν,
πρὶν μέγαν ἠέλιον τὸν ἀτέρμονα κύκλον ὁδεύειν,
καὶ περὶ σῶμα φόρει, καὶ ἔχ' εἵματος ἐντὸς ἀείρων.
Κρημναμένη δύναται γὰρ ἀποτρέψαι κακότητας
φαρμακίδων ἀλόγων καὶ βάσκανα φῦλ' ἀνθρώπων.

[ις'] Ἐρύσιμον.

*
* *

κασιν, μέμυκ[εν· ἐρ]χομένων δὲ αὐ[τῶν ἐγ]γὺς ἀνοίγει τὸ κά[ρφος.]

ιε'.

Τοῦτο τὸ χρυσάν[θεμον εἴπερ] αἴρεις ἐκ τῆς γῆς π[ρὸ τοῦ] τὸν ἥλιον ἀνατέλλειν]καὶ περιάπτει[ς τῷ σώ]ματι καὶ ἐκ τοῦ

n aquis omnibus honorata stirps foliis expers
atque ipsi Neptuno maris regi
prælata, quam omnes terrestres vocant,
lege prudenti mente et sapienti consilio,
quando procul a cœlo dea occidens luna
conspicitur, et misce rosarum fragrans oleum,
et unguas faciem, ubi ad opus accedis;
et tunc te adjutrix simul sequetur venena timens.
Hæc enim est remedium ac præsidium infestarum rerum
omnium, quot et terra fert et marinus fluctus.
Et gignit fetus [uxoribus] sub ventre portata;
atque contra terrores obortos habeas eam per noctem
fascinationemque malam hominum et morbos tristes,
quæ etiam ædes custodit prohibitumque abigit.
Nam quot invidiosi quidem recedunt, claudit,
accedentibus autem prope his, tum calicem aperit.
Hanc omnium mater natura invenit. Ne amplius
aut augurii causa longas alas extendentes
volucres, homines, admiramini; namque *illa* præstantior.

15. Chrysanthemum.

Roscidum e terra tolle chrysanthemum sanctum,
antequam magnus sol infinitum circulum pervadat,
et ad corpus porta, et habe in vestimento ferens.
Suspensa enim *hæc herba* potest avertere malignitates
veneficarum insanarum et fascinantia agmina hominum.

16. Erysimon.

*
* *

[τρα]χήλου ἀποκρημν[ᾶς], ὠφελεῖ ἀποστρέφ[ον] τὰς φαρμακίδας γυ[ναῖκας] καὶ πάντας τοὺς βασ[κάνους].

ις'.

Ἐρύσιμον λεῖον μετ' οἴνου πρὸς κοιλίας πόνον πιέτω. Ἐὰν κόκκους ζ' εἰς οἰκίαν βάλῃς, ἀψιμαχία ἔσται.

ΜΑΝΟΥΗΛΟΥ ΤΟΥ ΦΙΛΗ

ΣΤΙΧΟΙ ΙΑΜΒΙΚΟΙ ·

ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ.

MANUELIS PHILÆ

VERSUS IAMBICI

DE PROPRIETATE ANIMALIUM.

COLLATIS CODICIBUS EMENDARUNT ET LATINE VERTERUNT,

F. S. LEHRS ET FR. DÜBNER.

PRÆFATIO.

Dilectissimum Lehrs quum fata non sivissent finem attingere Φιλῆ versuum *de animalibus* emendandorum et latine vertendorum, neque ultimam adhibere manum iis quæ scripserat morbo jam graviter affectus, licere mihi putavi ut in his retractandis paullo liberius versarer. Substitit autem opera Ejus in fine capitis *de monocerote*, in ipso versu 1000. Hanc partem libelli ea qua conspicuus erat diligentia et judicii sanitate tractavit, usus scriptura codicum quattuor et editionis principis, quam enotaverat Camus in *Notices et Extraits* vol. V, p. 623-667, et emendationibus Struvii, quas codices tantum non ubique confirmant. Ipse inspexi codicem qui nuper illatus est thesauro Regio (*Suppl.*), chart: sæc. XVI, τοῦ σοφωτάτου ... ἰδιότητος, ἤγουν φυσιολογία συγραφῆσα (sic) ἐκ χειρὸς παναγιότου (sic) παλαιολόγου, paucissima habentem sibi propria. Sed quum de optimo et poetæ ferme æquali codice bombycino, n. 1630, sæpius scrupulum injiceret Cami vel testimonium vel silentium, hunc iterum tractavi : quo eventu, cognoscetur infra; nam italico charactere voculæ *opt.* indicavi scripturas a Camo sive omissas sive falso relatas. Denique *Jacobsius* mihi concessit emendationes suas, quas de exemplo ipsius Pauwiano enotavi. Uncis inclusa sunt quæ ex aliis libris accesserunt codici Arseniano. Pauca ex his additamentis ad Philen auctorem referri possunt, debet fortasse nihil : nam alia sunt prorsus χυδαῖα, meliora imitatorem potius quam ipsum Philen sapiunt.

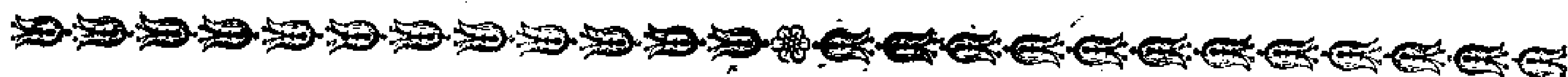
Jam igitur hos iambos *de animalium proprietate*, in Pauwiana editione multis partibus laborantes, tradimus Tibi ferme integritati restitutos scriptorum codicum beneficio. De singulis locis addo

quæ in schedis anno 1843 paullo post obitum Lehrsii exaratis inveni notata.

Versu 20 scripsi λόγῳ, ex conjectura Pauwii, pro vulg. λόγων, opt. λόγον. Jacobsius conjecit μογῶν. Idem versu 23 conjecit εὐτυχοῖς. Tenui in hoc scriptore quod dedit *opt.* εὐτυχῆς. Nimirum a pr. m. habet εὐτύχης αὐτοκράτωρ, a sec. εὐτυχῆς αὐτοκράτορ. Vulgo εὐτυχὴς αὐτ. -- V. 88 *opt.* δέρην, non δέρρην. — V. 91 *opt.* a pr. m. βλέπτοι. Suppl. solus ἀετὸν λέγει. — V. 127 codd. omnes Αἰγυπτίους, « quod fortasse restituendum, suppleto γῦπας. » *Lehrs.* — V. 161 opt. solus verum servavit. Legebatur στέργουσιν. — V. 176 in *opt.* δ' post ὅταν erasum est. — V. 300. « Libri omnes [etiam Suppl.] διαπλέκοι, quod sane mirum. » *Lehrs.* In similibus locis, si Camum audias, omnes κρίνοι v. 995, θέλοι v. 344. Sed v. 300, *opt.* indicativum habet a pr. m., v. 995 intactum, v. 344 item θέλει intactum. — V. 316 θρύβεται (non θρίβεται) omnes et ipse Arsenius. Sic v. 1307 διαθρύβει. — V. 349 *opt.* θαυμάσει, v. 398 θαυμάσεις, sed in his ob usum scriptoris subjunctivos non mutavi. Aperto iotacismo v. 366 *opt.* ἀπεπνίγει. — — V. 375 *opt.* ὅνπερ præbet, non ὅπερ quod ceteri, male defensum a Phileta (Dorvillio?) in Misc. Obss. vol. VI, p. 455. — V. 581 opt. iterum solus servavit ταῖς ῥοπαῖς, quod verum esse cognoscitur ex v. 583, οὗ μηδὲν ἀγώγιμον ἡ πλάστιγξ φέρει. Ceteri ταῖς ῥοαῖς. — Versu 596 τι καὶ mutavi in νικᾷ, cujusmodi aliquid sententia postulat : nam Arsenius et codd. habent πτερόν τι καὶ χρὼς... At latebit aliud vocabulum si librarius optimi cod. in πτερὸν δὲ καὶ χνὼς (sic Camus : sed χρὼς potius vult ille calami ductus) non aberravit ad voces his superne impositas ἐνώτιον δὲ καὶ ... : nam in hoc codice, ut in multis aliis, duarum columnarum versiculi sese excipiunt singuli, non universi. Locus haud dubie aut corrupto vocabulo aliquo aut (quod probabilius) lacuna laborat. — V. 611 ex opt. Lehrsius recepit εὐστεφής pro vulg. εὐσταθής, quod præstare videtur. Præcedens ἐρυθροβαφής puto errorem in terminatione insequentis adjectivi peperisse. — V. 624 *opt.* ἑαυτῆς. Male vulgo ἑαυτοῖς. — V. 825 *opt.* σκύλλης habet intactum. — V. 894 ῥιπτεῖ *opt.* Ceteri ῥίπτει. — V. 912 Jacobsius conjecit προβάλλει. Idem versu 950 εὖ pro οὐ, quod recepi. — V. 1159 mirum est quod legitur καὶ μητροπάτωρ οὐκ οἶδ' ὅπως γίνεται, correpto vocabulo οἶδ'. Hoc equidem excidisse puto Philæ per consuetudinem politicorum versuum, in quibus vocabula in unam phrasin arcte conjuncta uno et proprio accentu proferuntur tanquam vocabulum unum, οὐκοιδόπως. Struvii con-

jecturam Lehrsius in margine indicavit : οὐκ οἶδ' ὅπως, καὶ μητροπάτωρ γίνεται. — V. 1174 singularis error effugerat omnes : Ὕαινα δὲ τίκτουσα τὰς κύνας δόλῳ. Scripseram κτανοῦσα quum viderem in *opt.* exstare κτείνουσα.— V. 1247 recepi egregiam conjecturam Jacobsii αὖοι pro αὖθις. Οἶδεν, *solet*, pro εἶδεν idem conjecerat v. 1284, et præbuit opt. — V. 1282 ex *opt.* ὑφερπύσῃ pro vulg. ἐφερπ. — V. 1388 ἔξαμμα scripsi cum Kuhnio pro ἔξαλμα. Sic v. 1194 in omnibus, etiam opt., est ἰταλῶν pro ἰταμῶν. — V. 1414 κνησμονὴν pro κνησμὸν legendum esse viderat Jacobsius, et præbet *opt.*, cujus compendium non intellexit Camus. — V. 1428 opt. solus πικρόφυλλος, quod notandum. — V. 1433 δῆγμα, quod Bersmannus verterat, recepi ex opt. pro δεῖγμα, sed quærendum unde hæc duxerit Philes. Jacobsius δεῖμα, eo sensu quem Pauwius exponit. — V. 1441 βρόχοις ex *opt.* Vulgo male βρόχον. — V. 1461 omnes præter unum cod. 2526 μακρόπους. — V. 1543 edebatur εἰ δή τι μικρὸν καὶ καθεύδει τὴν φύσιν, sed in codicibus est καθεύδειν, apud Ælianum ὕπνου δεόμενος. Scripsi igitur εἰ δεῖ τι, et vidi δεῖ esse etiam in *opt.* — V. 1591 πραγμάτων quod conjectura assecutus fuerat Jacobsius, pro τραυμάτων, est in codd. Idem v. 1634 conjecit τῆς θύρας. — V. 1657 πεφυρμένης, quod Bersmannus expresserat, ex *opt.* Vulgo πεφρυγμένης. — V. 1664 *opt.* προσπέσοι a pr. m., προσπέσῃ a sec. — V. 1746 κλῶν scribere debebam ob auctoritatem opt. — V. 1791 *opt.* λανθάνων, non λανθάνον. — V. 1796 προκείμενος et 1798 τριβῇ ex *opt.* Sic locus sanatus. — V. 1810 codd. omnes εἰς ἕρμα, et 1872 μικροῖς. — V. 1889 ξανθοῖς πλοκαμοῖς etiam *opt.* — V. 1905 καὶ πυκνὰς ἐκ Jacobsius ad Ælian. p. 327, secundum Oppian. Hal. I, 174. Scripsi nonis Septembribus, MDCCCXLV.

FR. DÜBNER.

ΤΟΥ ΣΟΦΩΤΑΤΟΥ ΚΑΙ ΛΟΓΙΩΤΑΤΟΥ ΚΥΡΟΥ

ΜΑΝΟΥΗΛΟΥ ΤΟΥ ΦΙΛΗ

ΣΤΙΧΟΙ ΙΑΜΒΙΚΟΙ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ

ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΝ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ.

ΤΩι ΕΥΣΕΒΕΣΤΑΤΩι ΚΑΙ ΘΕΟΣΕΠΤΩι ΒΑΣΙΛΕΙ

ΚΑΡΟΛΩι ΑΡΣΕΝΙΟΣ

Ο ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ,
ΑΙΡΕΙΝ ΑΕΙ ΤΡΟΠΑΙΑ ΚΑΤΑ ΒΑΡΒΑΡΩΝ.

Ὀππιανὸς μὲν πάλαι, γαληνότατε Βασιλεῦ, Ἁλιευτικὰ καὶ Κυνηγετικὰ συγγραψάμενος, τῷ βασιλεῖ Ἀντωνίνῳ ἀφωσιώσατο· οἷς ἐκεῖνος ὑπερησθεὶς, τὸν μὲν ἐκείνου πατέρα μεγαλοπρεπῶς τε ἅμα καὶ ἐλευθερίως ἐδεξιώσατο, τὸν δὲ πάππον ἐξόριστον ὄντα, τῷ υἱῷ φίλα φέρων, τῇ πατρίδι κατήγαγε. Φιλῆς δέ τις τῶν μεταγενεστέρων, ἔν τε ἄλλοις, κἂν τῷ ἰαμβοπλοκεῖν θαυμαζόμενος, ἐν δυσὶ χιλιάσιν ἰάμβων ἐγγὺς, περὶ ζώων ἰδιότητος βιβλίον συνέθετο, ὃ δὴ Μιχαήλῳ τῷ Αὐτοκράτορι προσεφώνησε, φιλοτιμηθεὶς καὶ αὐτὸς παρὰ τοῦ βασιλέως τὰ μάλιστα. Ἀλλὰ τὰ μὲν τοῦ Ὀππιανοῦ, καὶ πρὶν τυπωθῆναι, εὑρίσκετο δήπου παρὰ πολλοῖς, τὸ τοῦ Φιλῆ δὲ τοῦτο καὶ μόνον ὡς λέγουσι τὸ πρωτότυπον παρ' ἐμοὶ, πλήν γε καταπεπατημένον καὶ εἰς πολλὰς διεῤῥηγμένον τομὰς, εἱρμὸν ἀνάρμοστον ἔχον, τῶν φύλλων μετατιθεμένων καὶ ἐναλλάγδην διεῤῥαμμένων, καὶ ὡς ἄλλος Πελίας πρὸς ἀνακαινισμὸν ἑτέρας Μηδείας δεόμενον. Ἀλλ' οὖν ἐγὼ τὸ βιβλίον ἀνατεμὼν καὶ τὰ φύλλα κατὰ τάξιν συνθείς τε καὶ ἁρμολογησάμενος, εἴς τε τὴν προτέραν ἀποκατάστασιν ἐπιμελείας ζέσει συναγαγὼν, ἔγνων ἐντυπῶσαι καὶ ἀφιερῶσαι τῇ βασιλείᾳ σου. Ὃ δὴ, συναιρομένου Θεοῦ, καὶ πεποίηκα, δῶρον ἐπωφελές τε καὶ χάριεν νομίσας προσκομίσαι τῷ κράτει σου. Ἐνταῦθα γὰρ ἂν ἴδοις τὰ ζῶα, θειότατε βασιλεῦ, ὅπως τῷ κοινῷ νόμῳ τῆς φύσεως χρώμενα, ἄνευ προσταγμάτων καὶ διαγραμμάτων βασιλικῶν τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας ἐπιμελοῦνται, καὶ προαιροῦνται μὲν τὴν ἀφωρισμένην αὐτοῖς παρὰ τῆς φύσεως δίαιταν, ἐκφεύγουσι δὲ τὰ φευκτὰ καὶ προσκολλῶνται τοῖς κρείττοσι, τῶν λογικῶν μᾶλλον, οἳ λόγῳ καὶ νόμῳ καὶ παιδείᾳ κοσμούμεθα. Θεάσῃ δ' αὖ τὴν εἰς τοὺς γονεῖς φιλοστοργίαν τῶν πελαργῶν, ὅπως τε ἐπιδημοῦσι καὶ ἀποδημοῦσιν, ὡς ἐξ ἑνὸς συνθήματος. Καὶ αὖθις τὰς κορώνας, ὅπως αὐτοῖς τὸ συμπαθὲς ἐνδεικνύμεναι, καὶ ὥσπερ τινὰ συμμαχίαν

SAPIENTISSIMI AC ERUDITISSIMI DOMINI

MANUELIS PHILÆ

VERSUS IAMBICI

AD IMPERATOREM

MICHAELEM PALÆOLOGUM

DE ANIMALIUM PROPRIETATE.

RELIGIOSISSIMO ET AUGUSTISSIMO REGI

CAROLO ARSENIUS

MONEMBASIÆ ARCHIEPISCOPUS,
TROPHÆORUM SEMPER CONTRA BARBAROS ERECTIONEM.

Oppianus quondam, Auguste Rex, Piscatoria Venatoriaque quum scripsisset, Antonino Regi dicavit; quibus ille mirum in modum delectatus, eorum quidem parentem magnifice simul ac liberaliter accepit, avum vero exulem, filio gratificatus, patriæ reddidit. At Philes posterius genitorum quidam, cum in aliis, tum in iambis texendis, admirationi habitus, ad duo fere iamborum millia, de Animalium Proprietate librum condidit. Quod Michaeli utique Imperatori nuncupavit, honoratus et ipse a Rege inprimis. Verum Oppiani quidem scripta, et priusquam imprimerentur, penes multos inveniri erat; Philæ vero id, unicumque ut perhibent, exemplar penes me, veruntamen conculcatum atque in multa fragmenta discissum, incoibili serie, foliis ab invicem dissutis, et, ut ita dixerim, velut alius Pelias ad instaurationem alia Medea indigens. Codicem igitur recidens, ac folia seriatim componens, perque artus coagmentans, in priorem statum studii ardore quum coegissem, imprimendum statui tuæque dedicandum Majestati. Quod cum Deo et feci, gratum munus atque utile ratus adferre Potentiæ Tuæ. Hic enim videas, Divine Rex, quomodo animalia communi naturæ lege utentia sine jussis et præscriptis Regiis propriam salutem curent, et appetant quidem præfixam ipsis a natura vivendi rationem, ac fugienda devitent, adhæreantque iis, quæ meliora sunt, rationalibus magis, qui sermone legeque ac disciplina ornamur. Contempleris ciconiarum in parentes charitatem, quomodoque accedant recedantque veluti ex compacto. Rursum cornices, quomodo erga illos affectum ostendentes

αὐτοῖς παρεχόμεναι πρὸς ἀλλοτρίους ὄρνιθας παραπέμπουσι. Θαυμάσῃς ἔτι τὸ προφυλακτικὸν τῶν γεράνων, ὅπερ ἔν τε τῷ καθεύδειν, κἂν τῇ πτήσει φυλάττουσιν. Ἡ μὲν γὰρ ἡγεῖται πρὸς ὥραν, εἶτα πάλιν κατόπιν ἐλθοῦσα τὴν ὁδηγίαν τῇ μεθ' ἑαυτὴν παραδίδωσι. Γνώσῃ τὴν κατὰ τοὺς σῆρας μεταβολὴν, κἀκ τούτων προσέτι μνησθεὶς τῆς ἀναστάσεως τὴν ἀσφάλειαν, καταφρονήσεις τῶν ἀθετούντων αὐτῆς τὸ ἀπόῤῥητον δόγμα. Ἀποβλέψῃς πάλιν τοὺς γύπας, πῶς ἀσυνδυάστως τίκτουσι, καὶ καταπτύσεις τῶν καταγελώντων τὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας μέγα μυστήριον, ἀδύνατον καὶ ἔξω τῆς φύσεως εἶναι ληρούντων παρθένον τεκεῖν, τῆς παρθενίας αὐτῇ φυλαττομένης ἀχράντου, ἣν Χριστιανοῖς ὑμνητέον εἶναι, ἐπαινετέον τε, καὶ δοξαστέον, μετὰ τὸν ἐξ αὐτῆς σαρκωθέντα Θεὸν ἡμῶν νενόμισται. Ἀγασθείης δὲ πάλιν τὴν τῶν ἰχθύων καὶ τῶν λοιπῶν ζώων τὴν σοφὴν καὶ εὔτακτον διακόσμησιν· πῶς τὰς μεταβολὰς τῶν καιρῶν, τῇ φυσικῇ αἰσθήσει προκατανοοῦσι καὶ προγινώσκουσιν· ὅπως τε τοῖς Ἱπποκράτους εἰπόντες χάριν ἀφορισμοῖς, ἄλλα ἄλλῳ χρώμενα τῶν φαρμάκων, ἑαυτὰ ἐξιῶνται. Καὶ ἄρκτος μὲν τῷ φλώμῳ τὰς ὠτειλὰς παραβύεται· χελώνη δὲ δι' ὀριγάνου τὴν τοῦ ἰοβόλου λύμην ἐκκρούεται· ἀλώπηξ τῷ δακρύῳ τῆς πίτυος ἑαυτὴν ἰατρεύει· ὄφις ἐμφορηθεὶς μαράθῳ τὴν ὀφθαλμίαν ἀποβάλλεται. Τούτων καὶ τῶν λοιπῶν ζώων, πτηνῶν, πεζῶν, ἑρπυστικῶν τε καὶ νηκτῶν, τῇδε θεάσῃ τὴν ἔμφυτον φύσιν καὶ ἰδιότητα. Ἥδιστον οὖν, ὡς ἔφην, καὶ ἐπωφελὲς διὰ ταῦτα νενόμικα τὸ βιβλίον γενέσθαι τῇ βασιλείᾳ σου. Πέπεισμαι δὲ τήνδε τὴν δευτέραν ἔκδοσιν τούτου τῆς προτέρας τὴν εὐδαιμονίαν γε ὑπερακοντίσασθαι, ἐπείπερ ἀνατίθεται βασιλεῖ ἅπασι τούτοις τὴν βασιλείαν κοσμοῦντι, οἷς ἐκείνη σεμνύνεται τῶν προτέρων βασιλέων ἐπέκεινα. Ἔῤῥωσο

Οὕτω σε τανῦν ἑστιῶ τὸν κράτιστον
νηκτοῖς, πετεινοῖς, κτήνεσιν, ἑρπυστοῖς τε.
Αὖθις δέ σοι τράπεζαν, εἰ δοίης, θήσω,
εἰς ἐκτύπωσιν πορισμὸν τὸν ἀρκοῦντα,
λαμπροῖς στρατηγήμασι τοῦ Πολυαίνου,
οἷς κεῖνος εἱστίασε τὼ βασιλῆε
πάλαι, τὸν Οὐῆρόν τε καὶ Ἀντωνῖνον.

Κύων ἐγὼ σὸς, καὶ γλυκὺς σὺ δεσπότης·
οὐκοῦν ὑλακτῶ, καὶ φαγεῖν ζητῶ βρῶμα.
Ἄναξ λεοντόθυμε τὸν κύνα τρέφε.
Θρέμματα γὰρ θηρᾶν σε βλέπω Βαρβάρων.

velutque subsidium quoddam ipsis præbentes adversus externas aves exeant. Mireris gruum præcautionem, quam cum inter dormiendum, tum inter volandum servant. Alia quidem ad horam præit, tum retrofacta, ducatum sequenti se tradit. Agnoscas in seribus vermiculis transmutationem, et ex iis amplius eruditus Resurrectionis certitudinem, despicies reprobantium ipsam nefarium dogma. Respicias vultures, quomodo citra copulam pariant, et despues qui derident magnum in carne dispensationis Mysterium, impossibile ac præter naturam esse nugantes, Virginem parère, virginitate ei impolluta servata, quam Christianis celebrandum esse, laudandumque et glorificandum post ex ipsa incàrnatum Deum Nostrum sancitum est. Admireris præterea piscium, aliorumque animalium sapientem compositamque dispositionem; quomodo temporum instabilitates naturali sensu præintelligant præcognoscantque; quomodoque jussis valère Hippocratis Aphorismis, alia aliis Pharmacorum usa, se ipsa curent. Et ursus quidem phlomo vulnera obturat. Testudo origano venenàti labem repellit. Vulpes pinus lacrima se ipsam medicatur. Serpens fœniculo pastus oculorum morbum excutit. Horum reliquorumque animalium, volacrium, pedestriumque, reptiliumque, et natatilium hic genuinam speculeris naturam proprietatesque. Igitur jucundissimum, ut dixi, atque utilem, ob hæc hujusmodique, arbitratus sum librum fore Imperio Tuo. Persuasus autem sum secundam hujus emissionem prioris felicitatem superaturam, quia Regi dicatur omnibus his regnum exornanti, quibus supra priores Reges honestatur. Vale.

Sic te, quod ad præsens spectat, Potentissimum pasco
Natatilibus, volucribus, jumentis, reptilibusque.
Mox tibi rursum mensam apponam, si dederis
In impressionem facultatem sufficientem,
Celebribus consiliis Polyæni,
Quibus ille reges pavit
Quondam, Verum Antoninumque.

Canis ego tuus, et dulcis tu dominus.
Igitur allatro, et comedere cibum quæro.
Rex leoninæ generositatis, canem ale.
Armenta enim venari te Barbarorum aspicio

ΦΙΛΗ

ΣΤΙΧΟΙ ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ.

Ἐχρῆν μὲν Ἀδὰμ τὸν γενάρχην τὸν μέγαν,
τὴν δεσποτικὴν ἐντολὴν δεδεγμένον,
τηρεῖν καθαρὰν τῆς ψυχῆς τὴν ἀξίαν,
καὶ θηρίων ἄρχοντα παντοίων μένειν.
Ἐπεὶ δὲ φαγὼν τοῦ ξύλου τῆς γνώσεως,
ἔγνω παρευθὺς τὴν τιμὴν καθυβρίσας,
ἤμειψε καὶ τὸ σχῆμα τῆς ἐξουσίας,
καὶ θῆρες αἰδοῦς ἀγνοήσαντες νόμους,
ὡς δυσμενῆ φεύγουσι τὸν πρὶν δεσπότην·
καὶ τὸν χαλινὸν ἐνδακόντες τοῦ κράτους,
ῥήσσουσιν οὓς ἔστεργον εὐνοίας βρόχους,
καὶ ζῶσι λοιπὸν εἰς ἐρήμους γῆς τόπους.
Ἐγὼ δέ σοι θήρατρον εὐνοίας πλέκων,
ἤνεγκα τοὺς φυγάδας ἐξ ἐρημίας.
Σοῦ γὰρ ἀνατέλλοντος ἡλίου δίκην,
ὡς εἶπε Δαυὶδ ζωγραφήσας τὴν κτίσιν,
εἰς μάνδραν ἐχρῆν συνδραμεῖν τούτους λόγων·
καὶ λίνα ῥυθμοῦ τεχνικῶς ὑφαρμόσας,
πολλῶν πετεινῶν οὐ παρέδραμον φύσεις·
καὶ πάντα βυθὸν ἐξερευνήσας λόγῳ,
συνέσχον ἰχθῦς τῇ πλοκῇ τῆς λέξεως·
ὡς ἂν ἔχοις καὶ ταῦτα, κἀκεῖνα βλέποις,
καὶ τἄλλα μαθὼν εὐτυχῆς αὐτοκράτωρ.
Ποῖος γὰρ ἄλλος προσφυὴς μᾶλλον φόρος
ἄνακτι, πατρὸς Αὐσονάρχου φιλτάτῳ;
οὗ τὴν ὑπερφυῆ τε καὶ ξένην φύσιν,
καὶ τὸν γλυκασμὸν, καὶ τὸ πρὸς πάντα κράτος,
καὶ τὸν πλατυσμὸν τῆς ψυχῆς, καὶ τὸν τρόπον,
ὀκνοῦσιν ὑμνεῖν οἱ κατ' ἄνθρωπον λόγοι.
Νικᾷ γὰρ αὐτοὺς, κἂν παρὼν φράζοι Πλάτων
ὡς αἰγυπιὸς τοῖς πτεροῖς τὰς ἐμπίδας.
Μᾶλλον δὲ κἂν ἓν εὑρεθῇ πάντα στόμα,
καὶ πρὸς λόγων ἅπασαν ἀρκέσῃ χάριν,
προσῆκον οὐδὲν τῷ τεκόντι σε φράσει.
Τῇ γὰρ σιωπῇ τοῦτον ὑμνήσει πλέον,
εἰ μὴ θρασυνθὲν εἰς κενοὺς ᾄδει κτύπους.
Πλὴν εἴ τι καινὸν ἡ διήγησις φέροι,
τῆς φύσεως καὶ τοῦτο τῆς πολυτρόπου·
ἧς οἶδε σαφῶς τοὺς ἀποκρύφους λόγους
ὁ καὶ προμηθῶς καὶ σοφῶς πάντα κτίσας.
Ὅσον γε μὴν ἔνεστι τοῖς λόγοις τέρας,
τῆς τῶν παλαιῶν τοῦτο φιλοτιμίας·
ἐξ ὧνπερ εὑρὼν τὰς ἀφορμὰς τῶν λόγων,
τὸν εἱρμὸν ὠργάνωσα τῆς εὐρυθμίας.
Ἕλλησι μὲν γὰρ τοῖς σοφοῖς, καὶ βαρβάροις,
ὡς δημιουργοῖς καὶ βραβεῦσι τῶν μύθων,
οὐ φορτικὸν τὸ ψεῦδος, ἀλλ' ἀνεύθυνον·
ἡμῖν δὲ δεινὸν τοῖς τιμῶσι τὸν λόγον,
ὅς ἐστι φῶς ἄνωθεν ὠθοῦν τὸ σκότος.

Oportebat quidem Adamum generis humani magnum satorem,
Domini mandato accepto,
servare integram animi dignitatem,
et animalium omnigenorum regem manere.
Postquam vero gustavit de arbore scientiæ
cognovitque statim honorem se suum proculcasse
mutavit etiam naturam suæ potestatis,
et feræ pudoris leges non jam agnoscentes
velut hostem fugiunt pristinum dominum;
et frenum roboris mordentes
rumpunt benevolentiæ vincula, quæ amaverant,
et vivunt in posterum in desertis terræ regionibus.
Ego autem tibi rete benevolentiæ nectens
reduxi fugaces ex deserto.
Te enim oriente solis instar,
ut dixit David pingens creationem,
in septum verborum oportebat eas concurrere:
et lina numeri affabre texens
multarum avium diligenter notavi naturam;
et totum fundum investigans mente,
pisces coegi in rete orationis:
ut habeas et hæc, et illa videas,
et reliqua per doctrinam assequaris, Imperator.
Quod enim aliud tributum magis conveniat
regi, patris in Ausonia regnantis *filio* carissimo?
cujus eximiam ac raram naturam,
et suavitatem, et omnium rerum dominationem,
et animi magnitudinem, et mores
canere humana verba dubitant.
Vincit enim ea, etiamsi præsens Plato loqueretur,
velut vultur volatu culices:
immo si vel cuncta *ora* unum esse invenirentur os,
quod ad omnem verborum gratiam sufficeret,
nihil tuo genitore dignum proferet.
Silentio enim hunc dicet melius,
si nihil canit elatum temere in vanos clamores.
Ceterum si quid novi hæc narratio ferat,
naturæ id etiam multifariæ *munus est;*
cujus occultas causas bene novit
qui et prudenter et sapienter omnia condidit.
Quantum sane miri inest his sermonibus,
id studio veterum debetur;
e quibus sumpto argumento orationis
nexum concinnavi decentis metri.
Græcis enim sapientibus, et barbaris,
ut conditoribus et arbitris fabularum,
non dedecori est mendacium, sed impunitum;
nobis autem turpe, reverentibus Verbum,
quod est lux desuper tollens caliginem.

ΠΕΡΙ ΑΕΤΩΝ.

Τοὺς ἀετοὺς, κράτιστε, τοὺς ὑψιδρόμους,
ποτοῦ θεωρῶν ἀκριβῶς ὑπερτέρους,
τέθηπα τὸν κτίσαντα τὴν τούτων φύσιν.
Ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς ὡς κρατίστους ὀρνίθων,
παθῶν ἐπαχθῶν εὑρεθῆναι κρείττονας.
Πλὴν ὀξυδερκής ἐστιν ὁ πτηνοκράτωρ,
καὶ μέχρι σητὸς, ἐκ νεφῶν πάντα βλέπει.
Τούτου δὲ καὶ τὸν ῥοῖζον ἀκούσας δράκων
ἔπτηξε παραχρῆμα, καὶ συνεστάλη,
καὶ τοὺς μυχοὺς ὑπῆλθε τοὺς ἀποκρύφους,
μὴ θᾶττον αὐτὸν συλλαβὼν διασπάσῃ.
Θηρᾷ δὲ καὶ τὸν χῆνα, καὶ τὴν δορκάδα
καὶ τὸν λαγωὸν, καὶ τὸ τῶν ταύρων γένος.
Ὃς τοὺς νεαττοὺς ὄντας ἀπτῆνας τέως
ἐπὶ ξένην βάσανον ὡς νόθους ἄγων,
ποιεῖ δικαστὴν πρακτικὸν τὸν φωσφόρον.
Ὁ μὲν γὰρ αὐτοῦ ταῖς βολαῖς ἀντιβλέπων
τῶν φιλτάτων εἷς ἐστι, καὶ τῶν ἐκκρίτων,
ὀφθεὶς καθαρὸς δυσγενοῦς ὑποψίας.
Ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν σκαρδαμύξας, εὐθέως
ἀλλοτρίου σπέρματος εὑρέθη τόκος,
καὶ τῆς καλιᾶς δυστυχῶς ἀπεκρίθη.
Εἶναι δέ που λέγει τις ἀετοῦ γένος
κρεῶν ἀφεστὸς, καὶ σιτούμενον χλόης.
Θήρας γε μὴν ἐκεῖνος ὁ κρεωβόρος
οὐκ ἂν ὅλως ἅψαιτο τῆς ἀλλοτρίας.
Ἐν ἄσθματι δὲ φυσικῆς δυσοδμίας,
τὰ τῆς τροφῆς λείψανα τηρῶν ὡς λέων,
παντὸς πετεινοῦ δυσμενοῦς εἴργει θράσος,
ὡς ἂν ἐπ' αὐτὰ δυστυχῶν ὑποστρέφοι.
Πτερὸν δὲ πᾶν ἔφθειρεν ἡ τούτου πτέρυξ,
ἂν ὁ πτερωτὴς τῶν βελῶν τοῦ τοξότου
λαθοῦσαν αὐτὴν εἰς φαρέτραν ἐμβάλῃ.
Τούτου, βασιλεῦ, τὸν πολὺν ζώοις βίον,
ἀεὶ νεουργῶν καὶ κρατύνων τὴν φύσιν.

1. DE AQUILIS.

Aquilas, Potentissime, altivolantes
videns potus planissime contemptrices,
admiror illum qui condidit harum naturam.
Oportebat enim eas, ut validissimas avium,
doloribus molestis inveniri superiores.
Præterea acri visu præditus est rex alitum,
et tinea non excepta, e nubibus omnia videt.
Ejus vero clangore tantum audito draco
statim horrescit, et refugit,
et latebras subit absconditas,
ne ocius captum se dilaceret.
Venatur vero etiam anserem, et capream,
et leporem, et taurorum genus.
Qui pullos, dum implumes sunt,
ad novam obrussam, quasi nothos, ducit
et facit judicem idoneum Luciferum (*solem*).
Is enim qui hujus radios ex adverso adspicit,
carissimorum unus est, et selectorum,
visus purus a suspicione adulterini generis.
Is autem qui adversus illum connivet, statim
alieni seminis invenitur proles,
et ex nido misere relegatur.
Esse autem uspiam, ait quidam, aquilæ genus
carne abstinens, ac se nutriens gramine.
At illa quidem carnivora pastum
omnino non tetigerit alienum.
In anhelitu naturalis fœtoris
alimenti reliquias servans, uti leo,
cujusvis avis infestæ propulsat audaciam,
ut ad ipsas infortunata revertatur.
Pennas vero omnes consumit hujus penna,
si opifex qui pennis instruit tela sagittarii,
occultam ipsam in pharetram injecerit.
Hujus, rex, longam vivas vitam,
semper renovans et confirmans naturam.

ΠΕΡΙ ΓΡΥΠΟΣ.

Γρὺψ ὁ πτερωτὸς, καὶ πολὺς, καὶ τετράπους
ὄνυχας ὀξεῖς τῶν ποδῶν ὑπεκφύει,
καὶ πορφυροῦς μέν ἐστι τοῖς ἐμπροσθίοις,
τὰ δ' ἄλλα λευκὸς, τήν γε μὴν δέρην μέλας·
καὶ πῦρ χέων ἄντικρυς ἐκ τῶν ὀμμάτων.
Οὗ τὴν κεφαλὴν, βασιλεῦ, καὶ τὸ στόμα
κἂν μακρόθεν βλέπῃ τις, ἀετός λέγει.
[Ἀσπάζεται μὲν τοὺς ἐρημαίους τόπους,
δεινοὺς ἰδεῖν τε καὶ τραχεῖς ὑπὲρ φύσιν·
οὗ καὶ χρυσοῦ μέταλλον ἡ γῆ ἐκφύει,
ἐξ οὗ ἑαυτῷ καὶ καλιὰς ἐντύνειν
ἐν ἠλιβάτοις τῶν ὀρῶν θ' ὑπερτάτοις.
Τῷ καὶ λαβεῖν τέλειον οὐκ ἔστι γρύπα,

2. DE GRYPHO.

Gryphus alatus, et magnus, et quadrupes
ungues acutos e pedibus procreat,
et purpureus quidem est in antica parte,
reliqua autem candidus, collo tamen niger;
et ignem fundens adversus ex oculis.
Cujus caput, rex, et os
si quidem procul quis spectet, aquilam *esse* dicit
[Diligit quidem locos desertos,
terribiles aspectu et asperos supra modum:
ubi et auri metallum terra emittit,
ex quo sibi et nidos parare *dicitur*
in inaccessis montiumque summis.
Quare et capere adultum non licet gryphum,

ἀλλὰ νεοσσοὺς ὄντας αἱρεῖσθαι ἔτι.
Τοῖς δ' εἰς χρυσοῦ ἄθροισιν Ἰνδοῖς αὐτόθι
δεινῶς μάχεσθαί φασι τοῖς ἀφιγμένοις,
ὑποψίᾳ γε μὴ ὑπὲρ τοῦ τὰ βρέφη
ἥκοιεν αὐτῶν συλλαβεῖν ἀμωσγέπως.
Δεδοικότες δ' οὖν τὴν ἄγαν τῶν θηρίων
ἀλκὴν, μετ' ἦμαρ ἠρεμοῦσιν ἐν λόχμαις,
νύκτωρ δ' ἐπ' αὐτὰ τοῦ χρυσοῦ τὰ χωρία
χωρεῖν μεθ' ὅπλων πλὴν ταραχῆς καὶ ψόφου.
Κἀκεῖσε φειδοῖ κατορύττοντες τάχος,
τὸ ψῆγμά γ' αὐτὸ λαμβάνουσι σὺν πόνῳ·
καὶ εἴγε πως λάθωσι τοὺς γρύπας τότε,
ὄλεθρον ὥστε τὸν πρὸς αὐτῶν ἐκφυγεῖν
καὶ κῆρα τὴν μέλαιναν, εὖγε τῆς τύχης.

sed pullos adhuc prehendere.
Cum Indis vero ibi ad auri collectionem
advenientibus acriter eos pugnare aiunt
metu quidem, ne tu pullos ipsorum
comprehendant quodammodo, accesserint.
Extimescentes igitur nimium ferarum
robur, interdiu quiescunt in dumetis,
noctu vero ad ipsa auri loca dicuntur
accedere cum armis sine tumultu et strepitu.
Et ibi cum cura fodientes celeriter,
ramentum ipsum sumunt cum labore.
Et si quidem lateant tunc gryphes,
sic ut perniciem ab illis effugiant
et mortem nigram, euge boni eventus ergo.

ΠΕΡΙ ΓΥΠΟΣ.

Ὁ γὺψ μαχητὴς τοῖς νεκροῖς ὢν τυγχάνει.
Καὶ γάρ ποτ' αὐτοὺς ᾗ τ' ἂν εὐκαίρως λάχῃ,
τρυφᾷ βεβρωκὼς ὡς βραβευτὴς γεννάδας.]
Πλὴν μαντικὴν ἔχουσιν οἱ γύπες φύσιν.
Καὶ γὰρ συνεκδημοῦσι τοῖς μαχουμένοις,
τῶν σωμάτων ἐλπίδι τῶν πεσουμένων.
Μεμήνασι δὲ τῇ βορᾷ τῶν λειψάνων,
ὡς ὀξυπεῖναι, καὶ σπαράκται, καὶ βλάκες,
οἳ τῷ μύρῳ θνήσκουσι, κανθάρων δίκην.
Θῆλυς δὲ πᾶς γὺψ, καὶ σπορᾶς ἄνευ κύει.
Χαίνων γὰρ ἀντίπρωρος ὑψοῦ πρὸς νότον,
συλλαμβάνει τὸ πνεῦμα, καὶ τρίτου χρόνου,
στρουθοὺς πτερωτοὺς ἀπὸ μήτρας ἐξάγει.
Οἳ ζῶσιν εὐθὺς ἐξ ὀνύχων ἁρπάγων,
πνίγους καλιῶν εὑρεθέντες κρείττονες.
Τοὐναντίον δέ φασι τοὺς αἰγυπιοὺς
τίκτοντας ᾠὰ τῇ σπορᾷ τῶν ἀῤῥένων,
εἰς τὰς καλιὰς τοὺς νεοττοὺς ἐκγλύφειν,
ῥώμης ἀγαθῆς καὶ πτερῶν ἀλλοτρίους
εἶναι δὲ καὶ μέλανας ὡς Αἰγυπτίους.
[Τούτων γε, φασὶ, τὸ πτερὸν θυμιάσας,
ὄφεις ἐλάσεις χωρίου οὗ ἂν θέλῃς.]

3. DE VULTURE.

Vultur pugnator est in hominum cadavera.
Etenim ea ubicunque nactus fuerit opportune,
exsultat manducans, ut victor generosus.]
Præterea divinatricem habent vultures naturam.
Etenim proficiscuntur cum pugnaturis,
spe cadaverum eorum qui occisi fuerint.
Indulgent autem pabulo reliquiarum
ut famelici, et rapaces, et ignavi,
qui unguento moriuntur, cantharorum instar.
Femininus vero quivis vultur, et sine coitu concipit.
Hians enim in alto aere adversus notum,
recipit flatum, et tertio anno
pullos plumatos ex utero emittit.
Qui vivunt statim unguibus rapacibus,
nidorum angustiarum inventi impatientes.
Contra vero dicunt ægypios (*alium vulturum speciem*)
edentes ova maris initu,
in nidis pullos excludere,
roboris boni et pennarum expertes;
nigros vero etiam esse instar Ægyptiorum.
[Horum quidem, aiunt, pennam suffiens,
serpentes abiges quo velis loco.]

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΤΡΟΥΘΟΥ.

Στρουθὸν δέ φασι τὴν μεγάλην οἱ Φρύγες,
οὖσαν πτερωτὴν, τοῖς ποσὶ χρῆσθαι πλέον.
Ὤκιστα γὰρ θέουσαν εἰς ἄρσιν μέσην
κολποῦν ἑαυτῆς τὰ πτερὰ πρὸς τοὺς δρόμους,
ὡς λαῖφος οἰδοῦν ἐκ πνοῆς πλησιστίου.
Ὠῶν δὲ συχνῶν εὑρεθεῖσαν ἐργάτιν,
τὰ μὴ καθαρὰ τῆς γονῆς ἀποκρίνειν.
Ὅσους γὰρ ἐξέλειψεν ἡ ζέσις τόκους,
ἐν τοῖς ἀποῤῥεύσασι κυλίνδροις τρέφειν·
καὶ τῶν διωκτῶν γειτνιώντων ἀθρόον,
ῥιπτεῖν κατ' αὐτῶν τοὺς ὀπισθίους λίθους

5. DE MAGNO STRUTHIONE.

Struthionem autem magnum aiunt Phryges,
quamvis pennatum, pedibus uti magis.
Celerrime enim currentem, ad sublationem mediam
sinuare alas suas ad cursum,
sicut velum tumens vento, qui carbasa implet.
Ovorum autem permultorum genitricem
ea, quæ non vacua sint fœtu, segregare.
Quotquot enim pullos excluserit calor,
ovis defluentibus (*rejectis in delectu*) nutrire;
et insectatoribus confertim appropinquantibus,
conjicere in ipsos lapides a tergo

τοῖς ἐκτιναγμοῖς τῶν ποδῶν τοῖς εὐστόχοις·
καὶ τὴν καλιὰν τοῖς ποσὶ διαγλύφειν
εἰς ἀνέχουσαν ψάμμον ἐν τῷ δαπέδῳ
Ἧς καὶ τὰ νευρὰ, βασιλεῦ, καὶ τὸ στέαρ,
πολλῶν ὀδυνῶν εὑρεθῆναι φάρμακα.
Ταύτην ἀνατεμών τις εὑρήσει λίθους,
οἳ τοὺς πόνους παύουσι τῆς ὀφθαλμίας.

jaculationibus pedum bene directis;
et nidum eos pedibus fodere
in arenam eminentem in solo.
Hujus etiam nervos, rex, et adipem
multorum dolorum inventos esse medicamina.
Hoc dissecto aliquis inveniet calculos,
qui tormenta levant infirmitatis oculorum.

ΠΕΡΙ ΕΡΩΔΙΩΝ.

Ἐρωδιοὺς νῆσός τις Ἑλληνὶς τρέφει·
οἳ τὴν ἑαυτῶν εὐγενίζοντες φύσιν,
ὅσους μὲν ἂν ἴδωσι δεῦρο βαρβάρους,
μισοῦσι καὶ φεύγουσιν ὡς πτηνὸν γένος.
Ὅταν δὲ κατάρῃ τις ἐκ τῆς Ἀτθίδος,
εἰσὶ προσηνεῖς καὶ φιλέλληνες πάλιν.
Εὐθὺς γὰρ αὐτῷ προσδραμόντες ἀθρόοι,
τείνουσι τὰς πτέρυγας, ὡς χεῖρας φίλοι.
Κἂν οὗτος αὐτοῖς ὡς ἐθὰς προσεγγίσῃ,
στέγουσιν ἀφὴν εὐμενοῦς ἀλλοτρίου.
Οὕτω πτερωτοὺς τοῦ φιλεῖν διδασκάλους
τοῖς ἀπτέροις δίδωσιν ἡ νῆσος ξένοις.

5. DE ARDEIS.

Ardeas insula quædam Græca nutrit;
quæ natura sua generosæ,
quotquot vident illuc venientes barbaros
oderunt et fugiunt ut alatum genus.
Quando autem aliquis appellit ex Attica,
rursus blandi sunt et Græcorum amici.
Statim enim ad eum accurrentes conferti,
alas tendunt, ut amici manus.
Et ubi is ipsis ut familiaris appropinquavit,
sustinent tactum benevoli peregrini.
Sic alatos amoris magistros
implumibus advenis hæc insula dat.

ΠΕΡΙ ΚΟΡΑΚΟΣ.

Διψῆν δὲ τὸν κόρακα φασὶν ἐκτόπως,
θέρους ἐν ἀκμῇ δυστυχῶς πεφρυγμένον,
ὡς καὶ τραγῳδεῖν ἐξ ἀνάγκης τὸν πόνον,
καὶ μαντικὸν τὸ φθέγμα πολλάκις ἔχειν.
Πλὴν τοῦτο πιστὸν, ὡς μελαίνει τὰς τρίχας
κόρακος ᾠὸν συντεθὲν τῇ μυρσίνῃ.
Χρὴ γοῦν, βασιλεῦ, τὸν δολοῦντα τὴν κόμην,
μύσαντα τῷ στόματι συνέχειν στέαρ,
μὴ καὶ τὸ λευκὸν τῶν ὀδόντων αὐτίκα
τραπὲν μελανθῇ, τῆς βαφῆς προηγμένης.
Κόραξ δὲ κακῶς τοὺς κακοὺς τόκους τρέφων,
οὓς αὐτὸς ἐξέλεψε τοῦ γένους χάριν,
ὅταν ἐπιστῇ καὶ βραχὺς πείνης χρόνος,
βορὰν ἑαυτὸν ταῖς γοναῖς ἀντεισφέρει.

6. DE CORVO.

Corvum erunt vehementer sitire,
æstatisque ardore summo misere torreri,
ut adeo necessitatis causa mœste canat tormentum suum
et fatidicum cantum sæpe habeat.
Præterea id certum est, quod pilos nigrat
corvi ovum unguento admixtum.
Oportet tamen, rex, qui adulterat comam,
clauso ore teneat adipem,
ne etiam dentium candor statim
mutatus nigrescat, pigmento latius serpente.
Corvus autem male malos pullos pascens,
quos ipse exclusit propaginis causa,
quando vel breve famis tempus ingruit,
pabulum se ipsum liberis contra præbet.

ΠΕΡΙ ΠΕΛΑΡΓΩΝ.

Ἀλλ' οἱ πελαργοὶ τοὺς ἑαυτῶν φιλτάτους
ἐν ἀφθόνοις τρέφουσι ταῖς χορηγίαις
καθὼς ἐρωδιοί τε καὶ πελεκάνες.
Οἱ φίλτατοι δὲ τοὺς γονεῖς μετὰ χρόνον
ἀντιτρέφουσιν αὖθις, ὡς εὐεργέτας.
Τροφὴν δὲ τὴν χθὲς ἀνεμοῦσι τήμερον,
πρόσφατον οὐκ ἔχοντες, εἰ τύχοι, τρύφος·
καὶ δευτέραν τράπεζαν ἐξερασμάτων
ἡ φύσις αὐτοῖς ἐξ ἀνάγκης ἀρτύει.

7. DE CICONIIS.

Verum ciconiæ carissimos suos *pullos*
abundantibus nutriunt alimentis,
sicut ardeæ et pelecani.
Carissimi autem *pulli* parentes postea
vicissim alunt, ut beneficos.
Victum vero hesternum vomunt hodie,
novum non habentes, si ita accidit, frustum;
ac secundam mensam vomitionum
natura illis necessitatis causa struit.

ΠΕΡΙ ΤΑΩΝΟΣ.

Πτεροῖς ὁ ταὼς γαυριῶν πολυχρόοις,
λοξῶς ἀνακλᾷ καὶ σοβεῖ τὸν αὐχένα·
καὶ τοὺς θεατὰς ἐκφοβῶν ἀκινδύνως,
κτυπεῖ μεταξὺ τοῖς πτεροῖς, ὡς ὁπλίτης,
ὅτε κρεμαστὸν γωρυτὸν φέρων τρέχει.
Καὶ πάλιν αὐτοὺς ἑστιῶν ἐκ τῆς θέας
τὴν κατόπιν πτέρωσιν ὑπανιστάνει·
ἣν σφαιροποιῶν καὶ σοφῶς ἐπικλίνων,
ἀκμὴν θερινῆς φλεγμονῆς ἀποστέγει·
καὶ πνεῦμα λεπτὸν τοῖς πτεροῖς διαῤῥέον
ἀναψύχει τὸν ὄρνιν ἐξ ὀπισθίου.
Ἀλλ', ὦ βασιλεῦ, μὴ παρέλθῃς τὴν θέαν.
Λειμὼν γάρ ἐστιν ἡ γραφὴ τῶν ἀνθέων,
χρυσὸς δὲ λεπτὸς ἐγχεθεὶς τῇ πορφύρᾳ,
σμάραγδον ἁγνὸν ἐμφυτεύει τῇ κράσει,
καὶ σύνθετον φῶς, καὶ πτερωτὴν αἰθρίαν,
ἐκ τῶν φυσικῶν μειδιῶσαν ἀκτίνων.
Τοῖς δὲ πτεροῖς καί τινας ἀθρήσεις τύπους
εἰς ὀμμάτων μίμησιν ἐκπεπταμένων·
οἷς κλέπτεται τὸ χρῶμα τῆς ποικιλίας,
κινοῦν ἑαυτὸ πρὸς λαβὰς ἰνδαλμάτων.
Συστέλλεται δὲ καὶ κατασπᾷ τὸν τύφον,
ὁρῶν δυσειδεῖς ἐκ ῥυτίδων τοὺς πόδας,
ταὼς ὁ θερμὸς καὶ θρασὺς ὄρνις τέως.
Αἰσθάνεται δὲ τῆς τιμῆς καὶ τῶν κρότων,
οὓς ἄν τις αὐτῷ προσφυῶς διαπλέκοι.
Ἔτους δὲ συντίθησι τὴν ὥραν τρίτου
τῇ καταμικρὸν τῶν πτερῶν καταστάσει.

8. DE PAVONE.

Pennis multicoloribus superbiens pavo
oblique torquet et concutit cervicem;
et spectantes exterrens sine periculo,
crepat interea alis, ut miles armatus,
ubi suspensam pharetram ferens currit.
Et denuo eos invitans post hoc spectaculum,
posticas pennas erigit,
quas in gyrum agens et prudenter reflectens
æstivi fervoris vim depellit:
ac lenis aura pennas perflans
avem a tergo refrigerat.
Verum, o rex, ne prætereas hoc spectaculum.
Pratum enim est illa pictura florum,
aurumque tenue infusum purpuræ
smaragdum purum mixturâ gignit,
et compositam lucem, et pennatum æthera
ex naturalibus radiis subridentem.
In pennis vero etiam videbis imagines quasdam
ad imitationem oculorum patentium;
a quibus arripitur color varietatis,
movens se ad prehensiones imaginum.
At animum demittit et comprimit superbiam,
pedes spectans rugis deformes,
pavo, fervida audaxque avis eatenus.
Intelligit autem laudem ac plausus
quos quis ipsi convenienter composuerit.
Tertio autem anno pulchritudinem suam colligit
pennis sensim accrescentibus.

—

ΠΕΡΙ ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ.

Κόγχην πελεκὰν ἐμβαλὼν τοῖς ἐγκάτοις,
καὶ πάλιν αὐτὴν ἐξενεγκὼν, ὀστράκοις
τὸ σαρκίον βέβρωκε ληφθὲν εὐστόχως.
Τοῦ γὰρ τόνου θλάσασα τὰς κλεῖς ἡ ζέσις
ἔλυσεν, ἃς ἔσφιγξεν ἡ κόγχη, πτύχας.
Ἐρωδιῷ δὲ κατὰ παντὸς ὀστρέου
τοῦτ' ἔργον ἐστὶ, συντελοῦν εἰς τὸν βίον.

9. DE PELECANO.

Concha pelecanus visceribus immissa
iterumque ejecta ea, ex testis
dextre sumptam carnem comedit.
Nervi enim clavibus fractis concoctio
plicas solvit, quas concha constrinxit.
Ardeæ autem in omnes ostreas
id negotii est, conferens ad victum.

—

ΠΕΡΙ ΚΥΚΝΟΥ.

Κύκνος θανατῶν ἐμμελεῖς φθόγγους πλέκει,
καὶ τῆς τελευτῆς δεξιοῦται τὸν χρόνον,
τοῦ ζῆν τὸ θανεῖν ἀσφαλέστερον κρίνων.
Ἀνίσταται γὰρ τῶν πτερῶν ἡ πυκνότης,
νευρῶν τάσιν ἔντεχνον ἐκμιμουμένη·
καὶ πλῆκτρον εὐθὺς ὁ ζέφυρος γίνεται.
Καὶ τῷ φυσικῷ τοῦ τραχήλου βαρβίτῳ
κινεῖ τὸν εἱρμὸν τῶν μελῶν ὁ τεχνίτης
πανηγυριστὴς εὑρεθεὶς τῆς ἐξόδου.

10. DE CYGNO.

Cygnus moriturus suaves cantus serit,
et vitæ finis tempus salutat,
mortem vita tutiorem judicans.
Surgit enim pennarum densitas,
chordarum intensionem artificiosam imitans:
ac zephyrus statim fit plectrum.
Et nativo colli barbito
movet modorum seriem artifex,
prædicator inventus exitus vitæ.

Βακχεύεται δὲ ταῖς ἀπίστοις ἐλπίσι,
ποθῶν ἀτεχνῶς τὴν φθορὰν ἐπιτρέχειν.
Ἄνθρωπε φιλόψυχε, τὸν κύκνον βλέπων,
πρὸς τὴν τελευτὴν, εἰ φρονεῖς, μὴ στυγνάσῃς

Bacchatur autem incerta spe,
plane cupiens in interitum incurrere.
Homo vitæ amans, cygnum adspiciens,
ad finem vitæ, si sapis, ne mœreas.

—

ΠΕΡΙ ΓΕΡΑΝΩΝ.

Τίς τὴν στρατιὰν τῶν γεράνων ὁπλίσας
θεσμοῖς φυσικοῖς, καὶ πτεροῖς ὀξυδρόμοις,
ἐπὶ τὰ κατ' Αἴγυπτον ἐξάγει μέρη,
τὸ τοῦ ψύχους φεύγουσαν εὐτέχνως βέλος;
ὃ κρύπτεται μὲν ὡς φαρέτρᾳ, τῇ Θράκῃ,
λυμαίνεται δὲ τὴν ὑπόπτερον φύσιν,
ὑπαιθρίοις πνεύμασιν ἐστομωμένον.
Τίς ἕρμα ποιεῖ ταῖς γεράνοις τὰς λίθους,
ἃς ἐγκαθειργνύουσι τοῖς παρισθμίοις,
πρὸς τὰς ὑπὲρ γῆς ἐμβολὰς τῶν πνευμάτων·
Δεδοίκασι γὰρ ἐκ τροπῆς ἀταξίαν,
ὅταν ὁ ταρσὸς τῶν πτερῶν τοῖς ὀρνέοις
ἔρημον ἰχνῶν παταγῶν τέμνῃ τρίβον,
εἰς ὁρμαθὸν τρίστοιχον ὀξυγωνίου.
Τίς αὖθις αὐτῶν ἐκδοθείσας τὰς λίθους,
ὅταν ὁ μακρὸς τοῦ πτεροῦ λήξῃ δρόμος,
ποιεῖ κριτικὰς τοῦ χρυσοῦ τοῖς ἐμπόροις;
Ὅταν δὲ καθεύδωσι ῥᾳστώνης χάριν,
ποίου στρατηγοῦ τακτικοῦ γνοῦσαι νόμους,
εἴργουσι πᾶν ἔξωθεν εἰσπῖπτον δέος
σωτῆρσι πιστοῖς καὶ σκοποῖς ἀνεσπέροις;
οὓς τίς πάλιν ἔπεισε παρ' ἄλλοις λίθοις
ἀσκωλιάζειν εἰς ἀκάματον στάσιν;

11. DE GRUIBUS.

Quis exercitum gruum armans
legibus naturalibus, et alis velocibus,
ad Ægypti regiones educit,
sollerter fugientem frigoris telum?
quod quidem reconditum est, tanquam in pharetra, in Thra-
lædit autem volatilem progeniem, [cia,
ventis acuminatum sub divo flantibus.
Quis saburram gruibus facit lapides
quos in tonsillis includunt,
contra ventorum supra terram impetus?
Metuunt enim a tergis versis perturbationem,
quandoquidem his avibus ala expansa
strepens desertam vestigiis viam cædit,
volantibus in ordinem triquetrum *qui est* acutis angulis.
Quis porro harum lapides editos,
quando longus alæ cursus finitus est,
auri judices fecit mercatoribus?
Quando autem dormiunt remissionis causa,
cujus ducis bellicæ artis periti leges edoctæ
propulsant omnem metum foris ingruentem
propugnatoribus fidelibus et speculatoribus exsomnibus?
quas quis porro docuit apud alios lapides
uni pedi inniti ad indefessum statum?

—

ΠΕΡΙ ΠΕΡΔΙΚΩΝ.

Λάγνον τὸ φιλόθηλυ περδίκων γένος·
τὰ γὰρ ἐν ᾠοῖς ὀργανούμενα βρέφη
συγκλῶν ὁ πατὴρ τῇ στροφῇ τῶν ὀστράκων,
κτείνει πρὸ καιροῦ δυσμενῶς καὶ συγχέει·
καὶ τὴν φυσικὴν ὁ φθορεὺς λύει σχέσιν,
ὡς ἂν ἐπ' αὐτῆς εὐθυμῇ τῆς συζύγου,
τὸ μητρικὸν τύρβασμα τιθεὶς ἐκ μέσου.
Εἰσὶ δὲ πολλαὶ φιλότεκνοι μητέρες,
αἳ τοὺς τόκους κλέπτουσι τοῦ γένους χάριν,
καὶ τῶν πτερῶν θάλπουσι τῇ ζέσει κρύφα,
καὶ τοὺς ἑαυτῶν εὐτυχοῦσι φιλτάτους.
Εἰ γὰρ ἐπεκράτησαν οἱ παιδοκτόνοι,
τῶν περδίκων ἔρημος ἦν ἂν ἡ κτίσις.
Εἰσὶ δὲ τινὲς καὶ γλυκεῖς φυτοσπόροι,
οἳ καὶ συνωδίνουσι ταῖς θηλυτέραις,
καὶ συνεπῳάζουσιν ἐξ εὐσπλαγχνίας,
καὶ συνδιατρίβουσιν ἐξ ἀπληστίας,
καὶ τοὺς νεοττοὺς ἑστιῶσιν ἀφθόνως,
ἂν τῶν πνιγηρῶν ἐκραγῶσιν ὀστράκων.

12. DE PERDICIBUS.

Libidinosum *est* perdicum mulierosum genus:
fetus enim in ovis qui formantur
pater confringens conversione testarum,
infeste necat ante tempus et confundit,
ac naturalem habitum corruptor solvit,
ut in ipsa delectetur conjuge,
matris impedimento ex medio sublato.
Sunt tamen multæ matres liberorum amantes,
quæ fetus subtrahunt generationis causa,
et pennarum calore clam fovent,
et pullos suos feliciter obtinent.
Nam si infanticidæ prævalerent,
perdicum procreatio deserta esset.
Sunt vero etiam quidam genitores mites,
qui et in parturitione feminas adjuvant,
et cum eis ovis incubant ex animo bene nato,
et cum eis commorantur ex amore inexplebili,
et pullos abundanter pascunt,
quando ex angustis putaminibus eruperunt.

Ἔτι δὲ καὶ πτήσσοντας ὡς μικροψύχους,
εἴ τις ὅλως θόρυβος αὐτοῖς ἐμπέσῃ,
καὶ τῷ ψύχει κάμνοντας, ὡς βραχυπτέρους,
ἁπλοῦντες εὐθὺς τὴν κατάπτερον στέγην,
σφίγγουσι καὶ θάλπουσιν ὡς ἐρασμίους.
Κἂν ὀρνιθευτὴς ἐκταράξῃ τὰ βρέφη,
τέχνῃ σοφῇ νικῶσιν οἱ φυτοσπόροι,
τῶν μητέρων τὸ φίλτρον ἐκμιμούμενοι.
Χαλῶσι μὲν γὰρ τὸ πτερὸν παραυτίκα,
εἱλούμενοι δὲ παρὰ τοὺς τούτου πόδας,
δοκοῦσι μικροῦ συμπατεῖσθαι ταῖς τρίβοις,
καὶ τὴν φυγὴν κλέπτουσι τῶν ζητουμένων,
τοὺς ἀπατηλοὺς ἐξελίττοντες δρόμους·
καὶ τοὺς ἀπαγεῖς οὐκ ἐῶσι φιλτάτους
εἰς χεῖρας ἐχθροῦ συμπεσεῖν, ὡς ἀπτέρους.
Ὁ γὰρ ἐφιστὰς εἰς κενὸν τὰς ἐλπίδας,
ἀφεὶς τὰ μικρὰ, πρὸς τὰ μείζονα τρέχει.
Μόλις γε μὴν φεύγουσι τὴν τυραννίδα,
μᾶλλον δὲ τὴν ὕποπτον ἐντεῦθεν βλάβην.
Μετὰ δὲ μικρὸν, ἐν καλῷ στάντες τόπου,
τὰ στικτὰ συλλέγουσι μακρόθεν βρέφη
τῇ τῶν ἐφολκῶν μουσικῇ προσφθεγμάτων.
Καὶ τὴν καλιὰν τὴν καλουμένην ἅλω,
πέρδιξ, βασιλεῦ, ταῖς γοναῖς διαπλέκει,
θαυμάσιόν τι χρῆμα, καὶ τέχνης γέμον.
Ξύλοις γὰρ αὐτὴν μαλθακοῖς ὑφαρμόσας,
θάλαμον ἀπέφηνε μικροῦ τὴν στέγην·
κἀνταῦθα λαβὼν ἐγκαθίζει τοὺς τόκους·
οἷς καὶ κόνιν μάλιστα λεπτὴν ἐγχέων,
τῆς φύσεως τὸ κάλλος ἀναφαιδρύνει.
Καὶ γῆν παραθεὶς πορφυρὰν πρὸ τοῦ τρύφους,
ὡς ἡ πελειὰς ἁλμυρίδα τοῖς τόκοις,
τοὺς κακοσίτους εὐσίτους εἰργάσατο.
Πλὴν οὐκ ἀναμένουσι τὰς λοχευτρίας
πρὸς τὴν ποθεινὴν ἐκγλυφὴν τὰ νήπια,
ἀλλὰ περιῤῥήσσουσι τὴν ἔξω σκέπην
ἐν τοῖς ὑποκρούμασι τῶν σφαδασμάτων.
Ἐπείγεται γὰρ ἐκδραμεῖν πρὸ τοῦ χρόνου,
καὶ μικρὸν ἐκκύπτοντα κινεῖται πλέον·
καὶ θρύβεται μὲν εὐχερῶς τὸ θριγγίον,
ἐξίπταται δὲ, καὶ βαδίζει, καὶ τρέχει
ἰσχνῶς τὰ λεπτὰ κακκαβάζοντα βρέφη.
Τῶν θήλεων δὲ μὴ παρόντων εἰς γάμον,
χωρεῖ πρὸς ὀργὴν ὁ στρατὸς τῶν ἀῤῥένων·
ἐμφύλιον δὲ συγκροτήσαντες μάχην,
οὕτως ἐνυβρίζουσι τοῖς νικωμένοις.
Ἐν ἡμέραις δέ φασιν ἑπτὰ μὲν κύειν,
καὶ τοὺς νεοττοὺς ἐν τοσαύταις ἐξάγειν,
καὶ πάλιν αὐτοὺς ἐν τοσαύταις ἐκτρέφειν,
καὶ τὴν καλιὰν ἐν τοσαύταις ἐμπλέκειν,
οἱ θηρατικοὶ τὰς γονὰς τῶν περδίκων·
εἶναι δὲ πειθοῦς δεκτικὰς χειροτρόφου,
καὶ ζῆν ἐν εἱρκταῖς, καὶ τρυφᾶν ἀφ' ἑστίας·
οὐ πείθεται δὲ συροπέρδιξ ἐνθάδε.

Adhæc eos et paventes, utpote qui pusillanimes sunt,
si quis denique tumultus ipsis ingruat,
et frigore laborantes, quippe brevibus tectos pennis,
expandentes statim alarum tegmen
amplectuntur et fovent, tanquam delicias.
Quodsi auceps exterret pullos,
arte prudenti *eum* genitores vincunt,
matrum amorem imitantes.
Laxant enim extemplo alas,
et provoluti ante illius pedes
videntur fere calcari una cum semitis;
et fugam eorum qui quæruntur occultant,
fallaces cursus volventes,
nec sinunt carissimos infirmos
in manus inimici incidere, ut implumes.
Ille enim in vanum posita spe,
relictis parvulis, ad majores currit.
Enimvero ægre effugiunt crudelitatem,
aut potius perniciem inde imminentem.
Paulo autem post, in securo loco stantes,
varios maculis pullos e longinquo colligunt
allicientium cantuum musica.
Et nidum, quam aream vocant,
perdix, rex, parvulis struit,
miram quandam rem, et artis plenam.
Lignis enim teneris illo compacto,
thalamum fere reddit hoc tectum;
ibique collocat prehensos pullos,
quibus etiam pulverem tenuissimum inspergens
nativam pulchritudinem nitidiorem reddit.
Ac terram rubram apponens ante cibum,
ut columba muriam pullis suis,
fastidiosos cibi appetentes reddit.
Præterea puerperas non exspectant
parvuli ad desideratam pullationem,
sed circum frangunt externum tegmen
percussionibus palpitationum.
Properant enim excurrere ante tempus,
et paululum prospicientes moventur amplius;
ac facile quidem frangitur murus,
prosiliunt autem, et ingrediuntur et currunt
tenuiter parvi pulli caccabantes.
Feminis autem non præsentibus ad nuptias,
in iram transit masculorum agmen:
domesticam autem ubi commiserunt pugnam,
tum exsultant insolentia contra victos.
Septem vero dies partum gestare,
et pullos totidem post dies excludere,
et porro eos per totidem dies educare,
et nidum totidem diebus construere
sobolem perdicum, aucupes tradunt;
dociles autem esse educationis domesticæ,
et in septis vivere, et opimari de foco:
nec vero syroperdix apud nos mansuefit.

Βραχύτερος γάρ ἐστι καὶ πάντως μέλας
καὶ ζῇ περιττοὺς ἐστιώμενος λίθους.
Τὸ δὲ δριμὺ σκόροδον εἰ πέρδιξ φάγοι,
βιβρώσκεται μὲν παρὰ τοῖς βορωτέροις,
νοσεῖν δὲ ποιεῖ ναυτιῶσαν τὴν φύσιν.
Ἄῤῥην δὲ πέρδιξ τὴν ὁμόζυγον βλέπων
ἑστῶσαν ἀγχοῦ τοῦ θεάτρου τῆς μάχης,
ὅταν ἐναθλῇ, συντονώτερος μένει·
αἰσχύνεται γὰρ μὴ κρατῶν, ὡς αὐθάδης.

Brevior enim est et prorsus niger,
et abundantes lapillos comedens vivit.
Sin autem perdix acre allium comedat,
gustatur quidem a voracioribus,
ægrotare autem facit nauseantem naturam.
Masculus vero perdix conjugem conspiciens
stantem prope spectaculum pugnæ,
quando certat, majore contentione sustinet;
uam pudet eum non vincere, quippe ambitiosum.

ΠΕΡΙ ΑΛΕΚΤΡΥΟΝΟΣ.

Ἀλεκτρυὼν μέντοι γε νικῶν τὴν μάχην,
σφριγᾷ καθαρῶς, καὶ σοβεῖ, καὶ τέρπεται·
νικώμενος δὲ μετριάζει σωφρόνως,
καὶ ζῇ σιωπῶν εὐαρίθμητον χρόνον.
Νοσεῖ γὰρ εὐθὺς, καὶ θανεῖν θᾶσσον θέλει.
Πύλην δὲ μακρὰν αὐθαδῶς ὑποτρέχων,
αὐτοκράτορ μέγιστε, τὸν λόφον κλίνει·
δοκεῖ γὰρ αὐτὸν, εἰ προσεγγίσει μόνον,
εἰς θραῦσιν ἐλθεῖν, καὶ ῥυῆναι τὸν τύφον.

13. DE GALLINACEO.

Gallinaceus vero victor pugnæ
turget planissime, et superbit, et exsultat;
victus autem, pudenter se continet,
et silens vivit breve tempus.
Ægrotat enim confestim, et ocius mori vult.
Altam vero portam superbe subiens,
Imperator maxime, cristam inclinat;
Opinatur enim hanc, si modo appropinquasset,
fractum iri, et defluxurum sibi fastum.

ΠΕΡΙ ΝΗΤΤΗΣ.

Τίς νῆτταν ἰδὼν, βασιλεῦ, μὴ θαυμάσῃ;
ἣ νήχεται μὲν εἰς ὕδωρ πηδήσασα,
πρὶν τοῦτο μαθεῖν ἐν σχολῇ διδασκάλου·
καταδύνει δὲ καὶ πάλιν ἀναδύνει,
καὶ τὴν κεφαλὴν δαψιλῶς διαβρέχει.
Νηττοκτόνος δὲ κίρκος εἰ ταύτην ἴδοι,
κάτεισιν εὐθὺς ἐκ νεφῶν, ὡς ἁρπάσων
Ἡ δὲ σκέπην τὸ ῥεῖθρον εὑρίσκει ξένην,
καὶ γίνεται μὲν εὐφυὴς βυθοδρόμος,
τὴν ζωτικὴν εἴργουσα τῆς πνοῆς χύσιν·
ἀλλαχόθι δὲ τῆς ῥοῆς ἐκκύψασα,
πάλιν ἐκεῖνον εἶδεν, εἶτα κατέδυ.
Χρόνῳ δὲ τῆς ἐνταῦθα λυθείσης μάχης,
ὁ μὲν πάλιν ἀπῆλθεν, ἡ δὲ νήχεται,
πλουτοῦσα λουτρὸν εὐκραῶν καθαρσίων.
Ἔστι δὲ κίρκος ἄλλος, Αὐσονοκράτορ,
ὃς νῆτταν ἰδὼν, καὶ καταπτὰς ὑψόθεν,
καὶ συγκαταδὺς αὐθαδῶς, ἀπεπνίγη.

14. DE ANATE.

Quis anatem videns, rex, non miretur?
quæ quidem natat in aquam prosiliens,
antequam id didicit in magistri schola;
immergitur autem et iterum emergit,
et caput abunde permadefacit.
Anaticida autem milvus si eam conspiciat,
descendit statim e nubibus, quippe rapturus.
Illa vero novum tectum reperit fluvium,
et optima fit urinatrix,
vitalem spiritus effusionem cohibens;
alibi autem ex flumine prospiciens
iterum illum videt, tum submergitur.
Sed tempore hac ibi lucta finita,
alter quidem recedit, altera natat,
abunde utens lavacro temperatarum lotionum.
Est autem alius milvus, Ausoniæ rex,
qui anate visa, devolans ex alto,
et una se immergens temere, suffocatur.

ΠΕΡΙ ΧΗΝΟΣ.

Ὁ χὴν δὲ θερμὸς καὶ διάπυρος φύσει,
καὶ φιλόλουτρός ἐστιν ἐν ταῖς νήξεσι.
Πόας δὲ καὶ θρίδακας ὑγρὰς ἐσθίων,
ποιεῖ διαῤῥεῖν εὐμαρῶς τὴν γαστέρα.
Καὶ πλὴν ἰατρῶν καὶ διαίτης βιβλίου,
δάφνης τὸ φύλλον οὐδὲ πεινῶν ἂν φάγοι·
φθερεῖ γὰρ αὐτὸν ἡ τροφὴ παραυτίκα.

15. DE ANSERE.

Anser autem calidus et fervidus natura
et lavacrorum amans est in natationibus.
Herbas vero et lactucas humidas edens
facile fluere facit alvum.
Ac sine medicis et diætæ libro
lauri folium, ne esuriens quidem, gustarit;
hoc enim alimentum confestim eum interficiet.

Λίθον δὲ τῷ στόματι μὴ κλάγξῃ στέγων,
ὅνπερ καλοῦσι Ταῦρον, ἀμείβει πάγον.
Τοὺς ἀετοὺς γάρ φασι τοὺς χηνοσκόπους,
ἐκεῖσε δεινῶς ἐλλοχᾷν πρὸ τοῦ ψύχους.

ΠΕΡΙ ΙΒΕΩΣ.

Ἶβις ἐν ἀκταῖς τὴν τροφὴν παρεκλέγει.
Καὶ πίμπλαται μὲν ἡ στροφὴ τῶν ἐντέρων,
ἐμφράττεται δὲ τὸ στενὸν τῆς ἐξόδου.
Καὶ φρύγεται μὲν τῇ παρὰ φύσιν ζέσει,
λύει δὲ τὴν ἔμφραξιν ἐξ ὀπισθίου,
κλυστῆρα λοξὸν ὀργανοῦσα τὸ στόμα.
Ἅλμην γὰρ ἐγχέασα ῥευστὴν εἰς βάθος,
ἀφῆκεν ὑγρὰς τῆς πυγῆς τὰς ἐκκρίσεις,
καὶ πλὴν ἰατρῶν, καὶ γραῶν, καὶ φαρμάκων,
δύσοιστον ἀπέῤῥιψε κοπρίας βάρος.
Καὶ τῶν Λιβυκῶν ἐμφαγοῦσα σκορπίων,
ἀνεῖλε γοργῶς τοὺς ὑποπτέρους ὄφεις,
ἥκοντας εἰς Αἴγυπτον ἐξ Ἀραβίας.
Αὕτη νεοττεύουσα φοινίκων μέσον,
ὕποπτον ἐκπέφευγεν αἰλούρου θράσος.
Καὶ τῆς σελήνης οὐ παρῆλθε τοὺς δρόμους
μειουμένης, κράτιστε, καὶ πληρουμένης.

ΠΕΡΙ ΣΑΛΑΜΑΝΔΡΑΣ.

Τὴν σαλαμάνδραν κἂν ἀὴρ, κἂν γῆ τρέφῃ,
ἐν ὀστέοις γάρ ἐστιν ἰσχνὸν σαρκίον,
καὶ δέρμα λιτὸν, καὶ πτερῶν ἔχει σκέπην,
ἀλλ' οὖν συνιδὼν, Αὐσονάρχα, θαυμάσῃς·
τὸ πῦρ γὰρ αὐτὴν οὐ φοβεῖ τὸ παμφάγον,
ἐφίπταται δὲ, καὶ διώκει τὴν ζέσιν.
Καὶ σβέννυσι μὲν τῆς καμίνου τὴν φλόγα,
κινεῖ δὲ πυκνὴν τοῖς βαναύσοις ἀσβόλην,
ψυχρός τις αὐτοῖς ἀνθρακεὺς δεδειγμένη.
Καὶ ζῇ μεταξὺ τῆς πυρᾶς καὶ τοῦ βρόμου
καὶ σπῶσα καπνοῦ καὶ δριμύτητος πνέει,
τῆς αἰθάλης πρὸς ὕψος ἠρεθισμένης.

ΠΕΡΙ ΑΗΔΟΝΟΣ.

Ὅταν ἀηδὼν ἀκροώμενον βλέπῃ,
μελῶν ἀγαθῶν ἐξερεύγεται κτύπους.
Ἀγχίστροφον γὰρ τὴν βοὴν διαπλέκει,
καὶ γαργαλισμοὺς ὀργανοῖ κεκλασμένους
ἐκ τῆς ἐν ἀκμῇ τακερᾶς μουσουργίας.
Καὶ μακρὸν ἂν δήπουθεν εὐφραίνοι χρόνον,
εἰ μή τις αὐτὴν ἐκταράττοι συγχέων.
Ὅταν δὲ γῆν ἄβατον ἀνθρώποις ἴδοι,
τὸν φθόγγον ἁπλοῦν καὶ βραχὺν παραπτύει
Μελῶν δὲ ῥυθμοὺς ἐκδιδάσκει τὰ βρέφη,

Lapidem autem ore occultans, ne clangat,
montem, quem Taurum vocant, transmittit.
Aquilas enim ferunt, anserum speculatrices,
vehementer ibi insidiari ante hiemem.

---

16. DE IBI.

Ibis in littoribus cibum conquirit.
Et impletur quidem tortus intestinorum,
obstruuntur autem angustiæ exitus:
et torretur quidem eo qui est præter naturam calore
solvit autem obstructionem a tergo,
clysterem faciens recurvum rostrum.
Salsuginem enim liquidam infundens in profundum,
humidas ani dejectiones emittit,
ac sine medicis et aniculis et medicaminibus
intolerabile stercoris pondus abjicit.
Et Libycis vescens scorpionibus
acriter interimit alatos angues
in Ægyptum venientes ex Arabia.
Hæc fœtans inter palmas
suspectam felis audaciam effugit.
Ac lunæ cursus non negligit
decrescentis, Potentissime, et crescentis.

---

17. DE SALAMANDRA.

Salamandram sive aer, sive terra alat,
in ossibus enim est exilis caro,
et pellem tenuem et alarum habet tegmen,
sed conspectam, Ausoniæ rex, miraberis;
ignis enim omnivorus hanc non terret,
involat vero et sequitur ardorem.
Et exstinguit camini flammam,
densamque fuliginem fabris suscitat,
frigidus aliquis carbonarius ipsis facta.
Et vivit inter rogum et fremitum,
et sorbens fumum atque acrimoniam respirat,
favilla sursum excitata.

---

18. DE LUSCINIA.

Quando luscinia auscultantem conspicit,
modorum pulchrorum sonos eructat.
Versatilem enim vocem texit,
et titillationes efficit fractas
musica eximie molli.
Et per longum profecto tempus delectet,
nisi quis eam perturbet confundens.
Quando autem terram non tritam hominibus vidit,
vocem simplicem et brevem fundit.
Carminum vero numeros pullos docet,

τὸν πυκνὸν ἐγκόπτουσα τοῦ φθόγγου δρόμον.
Ἀηδόνος δέ πού τις εἰ φάγοι κρέας,
ἄγευστον ὕπνου τὴν φύσιν ἐργάζεται.
Ταύτην κατασχὼν, ἄφες ἐκπτῆναι πάλιν·
οἰχήσεται γὰρ ἐν σιγῇ παραυτίκα,
τὸν ἐκ λύπης θάνατον ἁρμοσαμένη.

crebrum vocis cursum inhibens.
Lusciniæ vero carnem si quis forte edat,
naturam somni expertem reddit.
Hanc captam evolare rursus sinas;
tabescet enim statim in silentio,
mortem præ mœrore sibi struens.

[ΠΕΡΙ ΑΚΑΝΘΙΔΟΣ Η ΑΚΑΝΘΥΛΛΙΔΟΣ.

Τέρπει δ' ἀκανθὶς ἡ πανεύμορφος μάλα
τοὺς εἰσακούειν ποικιλότραυλα μέλη
ὀρεκτικῶς ἔχοντας ᾠδῶν ὀρνέων.
Μέλπει γὰρ ἡδὺ καὶ λιγύφθογγον μέλος,
ἐπὶ τραχέσι τῶν ἀκανθῶν ἡμένη·
αἷς ἐνδιατρίβουσα τὸν βίου χρόνον,
τροφὴν παρ' αὐτῶν λαμβάνει δσημέραι.
Ὅθεν φασὶν (καὶ) τοὔνομ' ἐκ τούτου γ' ἔχειν,
τοῦ τῶν ἀκανθῶν ἐκτρέφεσθαι εἰκότως.
Ταύτης δ' ὁμοῦ τὸ αἷμα καὶ τοῦ ὀρνέου
τοῦ αἰγιθαλοῦ, φησὶν ὁ Σταγειρίτης,
εἰ μέν τις ἄμφω ταῦτα συμμίξαι θέλοι
ἐς ταὐτὸ ἀγγεῖόν τε καὶ ἓν, οὐκ ἴδοι
ὅλως ἑνοῦσθαι ταῦτά γ' εἰς κρᾶσιν μίαν·
ἀλλ' ὄψεται μὲν θάτερον τοῦ θατέρου
χωρίς θ' ὑπάρχειν καὶ μένειν ἀσυγχύτως,
λόγῳ ἀπορρήτῳ τε τῆς πολυτρόπου,
καὶ θαυματουργοῦ φύσεως τῶν πραγμάτων.]

[19. DE CARDUELE.

Carduelis autem formosissima valde delectat
eos qui multisonos modos audire
cantuum avium cupidi sunt.
Cantat enim suavem et acutum modum,
spinis carduorum insidens:
in quibus degens vitæ tempus,
cibum ex ipsis capit quotidie.
Unde dicunt etiam nomen eam ex eo habere,
quod carduis plerumque vescitur.
Hujus autem simul sanguinem et alitis
pari, ait Stagirita,
si quis ambos illos *sanguines* miscere velit
in idem vas et unum, non videat
omnino conjungi eos in unam mixturam:
sed videbit quidem alterum ab altero
sejunctim consistere et separatim manere,
ratione arcana multiplicis
et miraculosæ rerum naturæ.]

ΠΕΡΙ ΧΕΛΙΔΟΝΟΣ.

Ἔχει τι καινὸν ἡ χελιδόνος φύσις.
Εἰ γάρ τις αὐτῆς εὐπραγοῦσι τοῖς τόκοις
φθορεὺς ἀκερδὴς ἐξορύξει τὰς κόρας,
λαβοῦσα σεπτὴν ἡ σοφὴ μήτηρ πόαν,
πρὸς ἣν ἰατρῶν ἀσθενεῖ τέχνη βλέπειν,
αὖθις τὸν ἑσμὸν ὀμματοῖ τῶν φιλτάτων.
Ἃ καὶ κρόκῳ βαφέντα λευκαίνει πάλιν,
πρὸ τῆς πτερωτῆς, Αὐσονοκράτορ, σκέπης,
ἄλλῃ πόᾳ σμήχουσα τὴν ἀμορφίαν.
Πηλοῦ δὲ μὴ παρόντος εἰ κτίζειν θέλοι,
ψεκάσι πυκναῖς τὸ πτερὸν διαβρέχει,
καὶ χοῦν ἐπ' αὐτοῦ συντεθέντα λαμβάνει,
καὶ τὴν καλιὰν ὀργανοῖ πρὸ τῶν τόκων.
Ἐναντίαν δέ φασι τῇ τῶν ὀρνέων,
τὴν μίξιν αὐτῶν εὑρεθῆναι καὶ ξένην.

20 (19). DE HIRUNDINE.

Habet aliquid novi hirundinis natura.
Nam si quis pullis ejus bene habentibus
eversor noxius oculos effoderit,
prudens mater sacram capiens herbam
ad quam medicorum ars spectare non valet,
statim pullorum examen visu remuneratur.
Quos etiam croco tinctos dealbat iterum,
Ausoniæ rex, ante pennarum indutum,
alia herba abstergens deformitatem.
Luto autem non suppetente, si nidificare velit,
guttis crebris pennas madefacit
et limum in ipsis conglomeratum capit,
et nidum fabricat infantibus.
Contrarium autem ferunt avium aliarum coitui
harum coitum inveniri et mirum.

ΠΕΡΙ ΦΑΤΤΩΝ.

Σῶφρον τὸ φαττῶν, Αὐσονοκράτορ, γένος·
ἀλλότριον γάρ ἐστιν ὀθνείου λέχους.
Κἄν τις τὸ σεμνὸν τοῦ γένους ἀτιμάσῃ,
θνήσκει παρευθὺς ὑπὸ τῶν ἀνευθύνων,
αἳ ζῆν μόλις κρίνουσι τὴν μοιχαλίδα.

21 (20). DE PALUMBIBUS.

Castum, Ausoniæ rex, palumbium genus.
Alienum enim est ab adultero toro.
Sin autem quis generis integritatem maculet,
interficitur confestim ab innocentibus,
qui vivere vix sinunt adulteram.

ΠΕΡΙ ΤΡΥΓΟΝΩΝ.

Ὀρχούμενοι δέ τινες ἀπάτης χάριν,
τὰς τρυγόνας θηρῶσιν ἐκ τῶν ᾀσμάτων.
Κηλοῖ γὰρ αὐτὰς ἡδονή τις ἐνθάδε,
κἂν σωφρόνως φεύγωσι τοὺς νόθους γάμους.
Ὥστε σκοπεῖν δεῖ τὰς παρ' ἡμῖν παρθένους
μή τις μελουργὸς πορνικῶν ἐπασμάτων
εἰς ἡδονῆς θήρατρον αἰσχρῶς ἑλκύσῃ.

22 (21). DE TURTURIBUS.

Saltantes autem quidam fraudis causa,
turtures venantur cantibus.
Voluptas enim quædam eos ibi fascinat,
etiamsi caste fugiant illegitimas nuptias.
Quare observare nos oportet virgines nostras,
ne quis cantor meretriciorum carminum
in libidinis rete eas turpiter trahat.

ΠΕΡΙ ΓΛΑΥΚΟΣ.

Αἱμύλον ἡ γλαὺξ ἡ φιλέσπερος φύσει.
Σκοπεῖν γὰρ εἰκὸς τῆς πανούργου τὸν δόλον
Μωκωμένη τὰς ὄρνις ἡμέρας ὅλης,
καὶ ποικίλῃ στρέφουσα μορφῇ τὴν θέαν,
σαίνει τὰ μικρὰ τῶν ὑποπτέρων γένη;
ἃ καὶ παραμένοντα μέχρις ἑσπέρας,
ὅταν ἔχῃ τὴν ὄψιν ἀσφαλεστέραν,
τῆς νυκτερινῆς εἰσρυείσης ἰκμάδος,
θηρᾷ παρευθὺς, καὶ τρυφᾷ χωρὶς πόνων,
τὸν μισθὸν ἀπέχουσα τῶν ἀθυρμάτων.

23 (22). DE NOCTUA.

Captiosa est noctua vesperæ amans natura.
Observare enim convenit callidæ dolum.
Illudens avibus totam diem,
et varia specie mutans faciem,
permulcet parva volucrum genera:
quæ etiam commorantia usque ad vesperam,
ipsa quando visum habet certiorem,
nocturno humore ingruente,
venatur statim, et pascitur sine laboribus,
præmium suorum reportans lusuum.

ΠΕΡΙ ΚΟΚΚΥΓΟΣ.

Κόκκυξ παρελθὼν εἰς καλιὰς ὀρνέων,
οἷς ἐστιν αὐτὸς ἐμφερὴς ἐκ τῶν τόκων,
τίκτει μεταξὺ τὰς γονὰς τῶν ὀστράκων·
τῶν γὰρ καλιῶν τὰς κενὰς παρατρέχει.
Καὶ τοὺς περιττοὺς τῶν κυλίνδρων συγκλάσας,
οὓς εὗρεν αὐτοῦ συντεθέντας ὁ πλάνος,
ὡς ἂν ὁμαλῶς ἀντιτάξῃ τοὺς τόκους,
καὶ πᾶσαν αὐτῶν ἐξελὼν ὑποψίαν,
τὰς εἰσαγωγὰς τῆς κλοπῆς μὴ φαυλίσῃ,
κοῦφος λαθὼν ἔξεισι τῶν ἀλλοτρίων.
Τὸ γὰρ πετεινὸν ὡς κρυμῶδες τὴν κρᾶσιν,
νεοττοποιεῖν ἐκ πυρᾶς οὐκ ἰσχύει.
Ὅταν δὲ τὴν ἔκλεψιν ὁ χρόνος δράσῃ,
κόκκυξ ἐπελθὼν συγκομίζει τὰ βρέφη.
Τοιαῦτα φασὶ μηχανᾶσθαι τοῖς τόκοις
καὶ κίγκλον αὐτὸν, ὡς ἀνίσχυρον φύσει.

24 (23). DE CUCULO.

Cuculus clam ingressus in nidos avium,
quibus ipse similis est ovorum natura,
edit in mediis ovis ova sua:
vacuos enim nidos prætervolat.
Et *suis additis* numerum excedentia ubi fregit ova,
quæ ibi composita invenerat planus,
ut pari numero exæquet ova,
et omni suspicione illis exempta
furti illationem ne irritam reddat,
levis clam exit ex alienis *nidis*.
Hæc enim avis, utpote frigida temperatura,
fœtus excludere *suo* calore non potest.
Quando autem tempus pullationem perfecit,
cuculus accedens pullos suos abducit.
Talia dicunt machinari fœtibus
etiam cinclum ipsum, quippe infirmum natura.

ΠΕΡΙ ΠΥΡΙΓΟΝΩΝ.

Τὸ πῦρ δὲ γεννῶν τοὺς πυριγόνους τρέφει.
Οἳ κἂν μετ' αὐτὸ, βασιλεῦ, τὸ παμφάγον,
τὸν ἀέρα πνεύσωσι τὸν ζωηφόρον,
θνήσκουσιν εὐθὺς, ἐκ φθορᾶς ἀντιστρόφου.

25 (24). DE PYRIGONIS.

Ignis autem pyrigonos gignit et alit.
Qui adeo, rex, si post hunc omnivorum,
aerem spiritu ducant vitalem,
confestim moriuntur, interitu inverso.

ΠΕΡΙ ΤΕΤΤΙΓΩΝ.

Τοὺς ἄῤῥενας δὲ τῆς γονῆς τῶν τεττίγων
ποιεῖ φιλῳδοὺς ἡ μαγὰς τῆς ἰξύος.
Οἳ νυκτερινῆς ἐμφορούμενοι δρόσου,
τὸν ῥυθμὸν ἐντείνουσιν εἰς μεσημβρίαν,
ὅταν τὸ θερμὸν τὰς νοτίδας ἁρπάσῃ,
καὶ τοὺς ἀγωγοὺς τῶν μελῶν ἐξικμάσῃ.
Θῆλυς δὲ σιγῶν εὐπρεποῦς νύμφης τρόπον,
καὶ τῶν γυναικῶν σωφρονίζει τὰς λάλους,
αἰδοῦς νόμων ἄῤῥητον ὠδίνων μέλος.

26 (25). DE CICADIS.

Mares autem generis cicadarum
cantores facit lyra lumborum.
Qui nocturnum haurientes rorem
rhythmum intendunt usque ad meridiem,
quando calor humores abstulit
et carminum canales exsiccavit.
Femina autem silens modestæ sponsæ more,
etiam mulieres loquaces sapere docet,
pudoris legum tacitum carmen parturiens.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΘΡΑΚΩΝ ΘΗΡΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΝΩΔΑΛΩΝ.

Πολυπλόκους τείναντες ἐς θήραν βρόχους
Θρᾷκες μὲν ἠρεμοῦσιν, ὥστε λανθάνειν·
κίρκοι δὲ συμμαχοῦντες αὐτοῖς ὑψόθεν,
ἐκδειματοῦσι τὰ πτερωτὰ κνώδαλα·
τὰ δὲ πρὸς αὐτοὺς ὑποφεύγει τοὺς βρόχους.
Ἐν ταῖς περιβολαῖς δὲ συνωθουμένους
αἱροῦσι γοργῶς τοὺς φυγάδας ἀθρόους,
καὶ μισθὸν εἰσφέρουσι τοῖς ὑπερμάχοις,
ἐκ τῶν δι' αὐτοὺς εὐχερῶς εἰλημμένων.
Εἰ δ' οὖν, ἀγαθῶν ἐστερήθησαν φίλων,
εἰς δευτέρους ἥκοντες οἱ Θρᾷκες βρόχους.

27 (26). DE THRACUM VENATIONE ET DE BELLUIS.

Multinoda tendentes retia ad venationem
Thraces quidem silentium tenent, ut lateant;
circi autem pugnæ socii ipsis ex alto
territant volucres belluas:
hæ vero ad ipsos suffugiunt laqueos.
In retibus autem implicatos
profugos alacriter capiunt frequentes,
et præmium offerunt sociis suis
ex illis horum ope dextre captis.
Sin autem, bonis amicis privati sunt
Thraces ad secundam capturam euntes.

ΠΕΡΙ ΚΙΝΝΑΜΩΜΟΥ.

Ὄρνις ὁ κιννάμωμος ὠνομασμένος
τὸ κιννάμωμον εὗρεν ἀγνοούμενον,
ὑφ' οὗ καλιὰν ὀργανοῖ τοῖς φιλτάτοις,
μᾶλλον δὲ τοῖς μέλασιν Ἰνδοῖς, αὐτάναξ,
ἀρωματικὴν ἡδονὴν διαπλέκει.

28 (27). DE CINNAMOMO.

Avis quæ cinnamomus vocatur,
cinnamomum invenit ignotum,
quo nidum fabricat carissimis *pullis*
imo potius nigris Indis, Imperator,
fragrantes delicias texit.

ΠΕΡΙ ΜΕΛΙΣΣΩΝ.

Ἐγὼ δὲ τιμῶν τῶν μελισσῶν τοὺς νόμους
φιλῶ μὲν αὐτῶν, Αὐσονάρχα, τὴν φύσιν,
μισῶ δὲ τοὺς κηφῆνας ὡς νωθεῖς φάγους.
Μέλισσα μὲν γὰρ ἡ φιλεργὸς τεχνῖτις
ἔλυσε τὰς πτέρυγας εὐθὺς ἡμέρας
εἰς τὴν ποθεινὴν συλλογὴν τῶν ἀνθέων,
κηφὴν δὲ λαθὼν εἰς τὸ σίμβλον ἐκρύβη·
τέως γε μὴν ἔμεινεν αὐτοῦ που τρέμων,
ὁ κλὼψ ὁ δειλὸς, ὁ θρασὺς θηλυδρίας·
ἐπεὶ δὲ νὺξ ἦν καὶ βαθὺς ἤδη γνόφος,
τὴν μὲν φιλεργὸν ὕπνος εἷλε νήδυμος,
αὐτὸς δὲ τὰς σύριγγας ἐνδὺς ἀτρέμας,
ἥδιστον ἐτρύγησεν ἐκ τούτων μέλι.
Ἡ σύντομος δ' οὖν, καὶ σοφὴ, καὶ τεχνῖτις,
τὸν κρυπτὸν ὑπώπτευσεν αὐτίκα δόλον·

29 (28). DE APIBUS.

Ego autem honorans apum leges,
amo quidem earum naturam, Ausoniæ rex,
odi autem fucos, pigros edones.
Nam apis quidem, laboris amans artifex,
solvit alas simul cum aurora
ad desideratam collectionem florum;
fucus autem clam in alvearium se abdit:
aliquantum temporis sane ibi manet tremens,
fur timidus, audax effeminatus;
quando autem nox est et profunda jam caligo,
laboriosam somnus tenet suavis,
ipse autem in cellas secure ingressus
mel dulcissimum ex illis legit.
Parva vero *apis* ac prudens et artifex
occultum dolum statim suspicatur;

καὶ συλλαβοῦσα τῆς τρύγης τὸν ἐργάτην,
ἔμπικρον ἀπέφηνε τὸ βρωθὲν μέλι.
Τοῖς γὰρ πτίλοις παίσασα τῶν μεταφρένων
ἐξεῖλεν αὐτὸν τῆς κλοπῆς τετυμμένον.
Μετὰ δὲ μικρὸν εἰσρυεὶς αὖθις χρόνον,
τὴν ἐσχάτην ἔδωκεν ὁ φθορεὺς δίκην.
Ἐχρῆν γὰρ αὐτὸν, ὡς ὑπόπτερον λύκον,
τοῖς τῶν μελισσῶν ἐμπεσεῖν ἀκοντίοις·
ἢ μᾶλλον ἐχρῆν μὴ πονεῖν εἰθισμένον,
τοῖς τῶν φιλεργῶν ἐκτριβῆναι κεντρίοις.

et deprehenso messis perceptore,
amarum reddit mel comesum.
Alis enim tergi percutiens
a furto avertit illum verberatum.
Post breve autem tempus denuo irruens
extremam pœnam dat corruptor.
Oportebat enim ipsum, ut alatum lupum,
apum aculeis incidere;
aut potius oportebat eum non assuetum ad laborandum
apum laboriosarum aculeis confici.

ΠΕΡΙ ΑΡΓΩΝ ΜΕΛΙΣΣΩΝ.

Ἀργὸν δὲ ταύταις ἄλλο συμβιοῦν γένος
ἐφίπταται μὲν τῇ χλιδῇ τῶν ἀνθέων,
οὐ δύναται δὲ καὶ γλυκὺ πλάττειν μέλι.
Συναίρεται δ' οὖν ἐξ ἀμίσθου φροντίδος
τῇ τῶν φιλεργῶν πανταχῇ περιστάσει.
Ἡ μὲν γὰρ αὐτῶν ὑδραγωγὸς εὑρέθη,
τὸν αὐλὸν ἐντείνασα τοῖς παρισθμίοις,
ὡς ἂν ἐπ' αὐτῆς εὐπραγῶν τῆς παστάδος
ὁ τοῦ γένους ἔξαρχος ἀφθόνως πίνοι·
ἡ δὲ προβομβεῖ, καὶ προπέμπει τὰ στίφη,
καὶ δημαγωγεῖ τακτικῶς ἐν τοῖς πόροις.
ἡ δὲ πρὸ παντὸς εὐμαθοῦς Ἱπποκράτους,
νεκρῶν μελισσῶν ἐκκομίζει φορτία,
μήπως ἔχῃ τὰ σίμβλα τῇ σήψει φθόην.
Ἄλλη δέ τις ἄγρυπνον εἰσφέρει πόνον,
τῇ τῆς φυλακῆς ἀκριβεῖ παραστάσει·
μὴ τὰς φιλεργοὺς ἡσυχαζούσας τέως
λαθών τις ἐχθρὸς εἰσφθαρῇ πρὸς ἑσπέραν,
καὶ τὸν τοσοῦτον ὄλβον αὐτῶν ἁρπάσῃ·
Τίς οὖν, βασιλεῦ, τῆς μελίσσης τὴν φύσιν
προγνωστικὴν ἔδειξεν εἰς ὄμβρων χύσιν;
Ναρκᾶν γὰρ ἂν εἴποι τις, εἰ παρὼν βλέποι,
τὴν πρὶν φιλεργὸν τὸν κρυμὸν σκοπουμένην
ὡς καὶ γεωργοῖς, καὶ νομεῦσιν ἀγρόταις
χειμῶνα δεινὸν ζωγραφεῖν εἰς αἰθρίαν
ἐκ τῶν ἀτεχνῶς μαντικῶν πετασμάτων.
Καὶ γὰρ παρ' αὐτὸν ἐγχρονίζει τὸν πόνον,
καὶ μικρὸν ἐκκύψασα τοῦ σίμβλου χρόνον,
ὅταν ὁ καιρὸς τῆς νομῆς ἀναγκάσῃ,
πάλιν θυραυλεῖ συντεμοῦσα τὸν δρόμον.
Ἐξίπταται δὲ ταῖς πνοαῖς ἀντιστρόφως,
ὑπερφέρουσα τινὰ τοῖς ποσὶ λίθον,
ὡς ἕρμα ληφθὲν ἐμβριθῶς πρὸς τὸν πόρον,
μὴ παρασυρῇ ταῖς ῥοπαῖς ἡ λεπτότης.
Ἥκιστα γὰρ ἂν εὐπλοήσοι καὶ σκάφος,
οὗ μηδὲν ἀγώγιμον ἡ πλάστιγξ φέρει.
Καὶ ζῇ μὲν ἁγνὸν ἡ σοφὴ σχεδὸν βίον,
ἄγευστος οὖσα νεκρικῶν σπαραγμάτων.
Ζώου δὲ παντὸς οὐχ ὑποπτήσσει θράσος.
Ὁπλίζεται γὰρ ἀσφαλῶς τῷ κεντρίῳ,

30 (29). DE APIBUS INERTIBUS.

Aliud autem genus iners cum his una vivens
involat quidem splendori florum,
non potest vero etiam fingere dulce mel.
Cura tamen gratuita opitulatur
apum operosarum circumfuso agmini.
Alia enim illarum aquæ gerula invenitur,
canalem intendens glandulis,
ut in ipso thalamo bene habens
generis princeps abunde bibat.
Alia in fronte bombum facit et emittit examina,
et agmen ducit cum arte militari in itineribus.
Alia præ quovis erudito Hippocrate
mortuarum apum onera exportat,
ne alvearia tabem habeant ex putredine.
Alia vero quædam insomnem contribuit laborem,
custodiæ diligenti assiduitate,
ne laboriosas, dum dormiunt,
latens aliquis inimicus incidat de nocte,
et tantas divitias ipsarum rapiat.
Quisnam, rex, apum naturam
præsagam reddidit ad descensum imbrium
Torpere enim dicat aliquis, qui præsens viderit,
apem antea laboriosam, frigus præsentientem;
ut etiam agricolis ac pastoribus rusticis
gravem tempestatem pingat per cœli serenitatem
patefactionibus suis prorsus fatidicis.
Nam *tum* in ipso opere tarda est
et breve tempus progressa ex alveario,
quando pabuli hora coegerit,
rursus domi excubat præcidens cursum.
Evolat autem adversus ventos
portans pedibus lapillum quendam,
tanquam saburram cum pondere sumptam ad navigationem,
ne levitas sua auferatur *ventorum* momentis.
Minime enim etiam scapha bene navigarit,
cujus lanx non fert quod momentum faciat.
Et vivit quidem sapiens sanctam fere vitam,
se abstinens ab esu morticinorum.
At vivi cujuslibet fortitudinem non metuit.
Firmiter enim armatur aculeo

καὶ τῇ φυσικῇ τῆς ψυχῆς εὐτολμίᾳ.
Καὶ φιλόμουσός ἐστιν, ὡς ὄρνις τάχα·
σκιρτήσασαν γὰρ εἰς φυγὴν τὴν ἐργάτιν
ποιεῖ συριγμὸς ἐμμελὴς ὑποστρέφειν.
Θρύψις μὲν οὖν, καὶ μύρα, καὶ χλιδῶν βίος,
οὐδὲν παρ' αὐτῇ, σωφρονεῖ γὰρ ἐκ πόνων.
Ἐνώτιον δὲ καὶ λιθόστρωτον στέφος
ἐν ἱματισμῷ νυμφικῆς εὐκοσμίας,
πτερῶν νικᾷ χρώς, εἰ κονίσαλον φέροι.
Οὕτως τὸ βιοῦν εὐτελῶς ἐν τοῖς πόνοις
καὶ τῶν γυναικῶν εὐγενίζει τὸν τρόπον·
ἃς τὸ πρὸς ἁβρότητα καὶ θρύψιν βλέπειν
ἄλλως φιλεργούς, Αὐσονάρχα, δεικνύει.
Κινεῖ γὰρ αὐτὰς τὸ πτερὸν τῶν ὀμμάτων
εἰς τὴν πονηρὰν ἐκλογὴν τῶν ἀῤῥένων.
Ἐρωτικὸν δέ τινα βομβοῦσι κρότον
ἐκ τῶν μελιχρῶν τῆς βοῆς πετασμάτων,
ὅτε προσιζάνουσιν αὐτοῖς ὡς πόαις,
οἳ καὶ τὸ πικρὸν τῆς ἁμαρτίας μέλι
τρυγῶσιν αἰσχρῶς ἐλλοχῶντες τοὺς γάμους.
Πλήττουσι δ' οὖν τὰ κέντρα τοῦ συνειδότος
κηφῆνας αὐτοὺς τῇ κλοπῇ δεδειγμένους.

et naturali animi audacia.
Ac musicæ amica est, ut fere avis;
nam quæ in fugam se conjecerit operariam
fistulæ cantus sonorus reverti facit.
Ac mollities quidem, et unguenta, et luxurians vita
nihili *sunt* apud illam, modesta est enim ex laboribus.
Inaurem vero et gemmis constratam coronam
in vestiario mundi nuptialis
alarum vincit color, quando pulverem ferunt.
Ita simpliciter vivere in laboribus,
mulierum etiam illustrat mores:
quas luxuriæ ac voluptatis cura
male amantes laborum reddit, Ausoniæ rex.
Movet enim ipsas ala oculorum
ad pravam virorum optionem.
Atque amatorium quendam bombum faciunt
e vocis mellitis effusionibus,
ubi, tanquam plantis, illis assident,
qui amarum etiam culpæ mel
legunt turpiter insidiantes nuptiis.
Attamen stimuli conscientiæ pungunt
eos, quos furtum convicit esse fucos.

[ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΕΛΙΣΣΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΣ.]

Πρᾷος δέ τις ἄκεντρος, εὔζωνος, μέγας,
ἐρυθροβαφής, εὐστεφής, καὶ γεννάδας,
θεσμοῖς φυσικοῖς τὸν στρατὸν διεξάγει.
Κἂν ἀγανακτῶν πρὸς τὸν ὄχλον ἐκφύγῃ,
ῥινηλατεῖ τὸ σμῆνος αὐτοῦ τὸν δρόμον·
καὶ πάλιν αὐτοῖς εὑρεθεὶς, ὑποστρέφει,
καὶ τὴν πρὸ μικροῦ βλαπτικὴν ἀναρχίαν
λύει παρευθὺς ἐξορίζων τὴν στάσιν.
Αἱ πλάστιδες γοῦν, καὶ τὸ σειρήνων γένος
αἳ τὸ γλυκὺ κτίζουσι τοῖς σίμβλοις μέλι,
τὴν βασιλικὴν ἐξυφαίνουσι στέγην,
ἐπὶ σκοπιᾶς ὀργανοῦσαι τὰς βάσεις.
Περιβόλοις δέ τισι καὶ προαυλίοις
κοσμοῦσιν αὐτὴν ἀσφαλῶς ἡδρασμένην·
ἐν οἷς ἑαυτῆς ἐκδιώκει τοὺς πόνους
ἡ πρεσβυτικὴ πᾶσα τοῦ σμήνους φάλαγξ.
Καὶ πάλιν αὐτὴν ἄλλο κυκλοῖ θριγγίον,
ὃ τὰς ἐν ἀκμῇ καὶ πρὸ τῆς ἥβης ἔχει,
φρουροὺς ἀτεχνῶς τῶν γραῶν δορυφόρων.
Κλίνει δὲ καὶ τὸ κέντρον αἰδοῖ τοῦ κράτους,
ὅταν ἴδῃ μέλισσα τὸν βασιλέα.
Ὃς ἐν μὲν ἀκμῇ τῶν μελῶν καὶ τῶν πτίλων,
ὅταν πετασθῇ, τὰς φυλὰς συνεξάγει·
καὶ γὰρ ὁμαρτεῖ πανταχοῦ τῷ δεσπότῃ
παρεμβολή, τηροῦσα τακτικοὺς νόμους·
ἂν δὲ τρυχωθῇ τῇ παρακμῇ τοῦ χρόνου,
καὶ τοῦ πτεροῦ τριβέντος ὀκνῇ τὸν δρόμον,
τὸ σμῆνος εὐθὺς δίφρον ὀξὺ δεικνύει,
δι' οὗ φοράδην ὡς γέρων κομίζεται.

[DE APUM REGE.]

Mitis vero quidam, sine aculeo, bene cinctus, magnus,
rubro colore tinctus, bene coronatus, et generosus,
legibus naturalibus exercitum semper ducit.
Et siquando iratus in multitudinem aufugit,
examen cursum ejus odore indagat;
ac rursum repertus ab ipsis, revertitur,
imperiique absentiam, quæ modo erat, damnosam
confestim terminat, eliminans seditionem.
Jam fabricatrices et sirenum genus,
quæ dulce mel in alveariis condunt,
regium domicilium pertexunt,
in specula fundamenta fingentes.
Mœnibus vero quibusdam ac vestibulis
adornant ipsum firmiter fundatum:
in quibus suos labores persequitur
grandior tota examinis phalanx.
Ac rursus illud alius circumdat murus,
qui eas continet, quæ in juventutis flore et ante pubertatem
custodes plane senum satellitum. [sunt;
Inclinat vero etiam aculeum potestatis reverentia,
quando apis regem videt.
Qui quidem, in vigore membrorum atque alarum
quando evolat, tribus secum educit;
etenim ubique regem comitatur
exercitus, observans militares leges;
sin autem ævi infirmitate extenuatur
et tritis alis retardatur in cursu,
examen sellam agilem statim facit,
qua portatu, utpote senex, vehitur.

Ὅταν δὲ σαλπίσῃ τις ἐκ βασιλέως,
ὡς ἀπὸ συνθήματος ὑπνοῖ τὰ στίφη.
Καὶ κανόνος δέ τινος ἢ τέχνης δίχα
μέλιττα ποιεῖ γραμμικὰς διαπλάσεις.
Ταῖς γὰρ κάτω σύριγξιν ἐστηριγμέναις
ἀνωτέρας πήγνυσιν ἀντισυνθέτους.
Καὶ δημιουργεῖ τὰς ὀπὰς τὰς ἐν μέσῳ
σχήμασιν ἢ λήμμασιν ὀρθογωνίοις.
Φραγμοὺς δὲ λεπτοὺς ἐμβιβάζει τοῖς πόροις,
ὡς ἂν ὁ κηρὸς ἐγχεθεὶς ὑφιζάνῃ,
καὶ συνέχῃ τὸ ῥεῦσαν ἡ πῆξις μέλι.

Quando vero quis e regis *domo* tuba canit,
tanquam ex conventu, agmina consopit,
Verum etiam sine regula ulla aut arte
apis normales structuras facit.
Inferioribus enim cellis firmiter constitutis
superiores æqualiter compositas superstruunt.
Et spatia media ædificat
figuris vel formis æquangulis.
Septa autem tenuia interponit cellulis,
ut cera infusa subsidat,
et coagulatio mel fluens contineat.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΑ ΖΩΑ ΦΘΕΙΡΟΝΤΩΝ.

Ὄφις δὲ καὶ σφὴξ, καὶ χελιδὼν, καὶ φρύνος,
μύρμηξ τε καὶ σὴς, αἰγιθαλὴς καὶ φάλαγξ,
καὶ σαῦρος ὠχρὸς, καὶ φαγεῖν δεινὸς μέροψ,
σμήνει μελισσῶν δυσμενεῖς ὀδοστάται.
Νιφὰς δὲ πυκνὴ, καὶ πνοὴ πεφυρμένη,
δριμύς τε καπνὸς, καὶ νεφῶν ἔτι γνόφος,
σοβοῦσιν αὐτὰς ἐκτροπῇ καὶ συγχύσει.
Κίρκος δὲ, λάρος, γὺψ, τρυγὼν, καὶ κόσσυφος,
σίδην φαγόντες, εὐθὺς ἀπολώλασιν.
Θνήσκει δὲ καὶ κάνθαρος ἐγγίσας μύρῳ·
καὶ ψὰρ φαγὼν σκόροδον, οὐκέτι πνέει.
Καὶ τὸν μελαγκόρυφον ἄγνος ἐκτρίβει·
κορυδαλὸν δὲ τὸ δριμὺ φθείρει νάπυ.
Κέδρου δὲ φύλλον εἰ λαθὼν δή που φάγοι
καλαμοδύτης, οὐ βλέπει τὸν ἥλιον.
Κεῖται δὲ νεκρὰ καὶ πνοῆς ἀλλοτρία,
εἰ τῆς ὑαίνης τὴν χολὴν ἶβις πίοι.
Φθίσις δὲ τοῖς ἔποψι δορκάδων στέαρ.
Τὸν ἀετὸν δὲ τῶν ἐτῶν ὑπεξάγει
βρωθὲν παρ' αὐτοῦ δυστυχῶς τὸ σύμφυτον.
Κόραξ δὲ τὴν εὔζωμον οὐ στέγει πόαν·
καὶ τῶν κορωνῶν τὸν πολὺν τέμνει χρόνον
πτῶμα προληφθὲν εἰς βορὸν λύκου στόμα.
Πίπτει χαραδριὸς δὲ τιτάνου σπάσας·
κτείνει δὲ λιβὰς τὰς γεράνους ἀμπέλου.

31 (30). DE IIS QUÆ ANIMALIA PERDUNT.

Serpens autem, et vespa, et hirundo, et rubeta,
formicaque et tinea, parus et phalangium,
ac viridis lacerta, et merops edacissimus,
apum examini inimici insidiatores.
Nives autem densæ, et ventus turbidus,
acerque fumus, et nubium præterea caligo
fugant illas repulsu ac perturbatione.
Circus vero, larus, vultur, turtur et merula,
malo punico comeso, statim pereunt.
Moritur vero etiam scarabæus unguento propinquans;
et sturnus, allio comeso, non amplius spiritum ducit.
Et atricapillam vitex conficit;
alaudam vero acre sinapi interimit.
Cedri autem folium si forte nescius comederit
calamodytes, non respicit solem.
Jacet etiam mortua spirituque destituta,
si hyænæ fel ibis biberit.
Pernicies autem upupis *est* caprearum adeps.
Aquilam porro annis *vitæ* expellit
symphyton infeliciter ab ipsa devoratum.
Corvus erucam herbam non tolerat;
et cornicibus multum vitæ tempus præcidit
cadaver ante captum in lupi os vorax.
Cadit charadrius gypso vulso;
vitis autem gutta grues interficit.

[ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΕΝ ΑΛΛΗΛΟΙΣ ΕΧΘΡΑΣ.]

Στυγεῖ μὲν οὖν μύραινα τοὺς πολύποδας·
μεμήνασι δὲ καράβῳ πολύποδες·
ὁ κάραβος δὲ ταῖς μυραίναις ἄχθεται·
καὶ ταῖς χελώναις ἀντίκεινται πέρδικες,
καὶ τοῖς ἐχίνοις οἱ ποταμογείτονες.
Ἔχθος γε μὴν ἔχουσιν αἰθυίαις μέγα
μακροὶ πελαργοὶ, καὶ βραδύπτεροι κρέκες.
Ἐρωδιὸς μισεῖ δὲ τοὺς λευκοὺς λάρους·
κορυδαλὸς δὲ πᾶσαν ἀκανθυλίδα·
καὶ πελεκὰν ὄρτυγα, καὶ πτῶκες κύνας,
τρυγὼν δὲ πύρραν· τῆς δὲ κερδοῦς ἡ φύσις
ἐχῖνον ἐχθρὸν οἶδεν, ὃν χέρσος τρέφει.

[DE ANIMALIUM INTER SE INIMICITIA.]

Atque odit quidem muræna polypos;
sæviunt autem contra locustam polypi;
locusta contra murænis irata est;
et testudinibus perdices adversantur,
et echinis potamogitones.
Profecto magnam inimicitiam habent in mergos
longæ ciconiæ crecesque tardis alis.
Ardea autem odit laros candidos;
alauda porro quamcunque acanthylida;
et pelecanus coturnicem, et lepores canes;
turtur autem pyrrham; vulpis vero natura
echinum, quem terra nutrit, hostem novit.

Πάλιν κορῶναι δυσμενεῖς γλαυκῶν γένει.
Κόραξ δὲ μισεῖ τὴν γονὴν τῶν ἰκτίνων,
πάγρον τε βρένθος, καὶ τρυγὼν πυραλλίδα,
τὴν τρυγόνα χλωρεὺς δὲ, καὶ τοῦτον κόραξ·
δράκων δὲ κύκνον· ἀετὸν δὲ τὸν μέγαν
αἰγυπιὸς δέδοικε· τὸν δὲ, τρωγλίτης.
Κτείνει δὲ βουβαλίδα καὶ ταῦρον λέων,
ὡς Ἰνδὸν ἐλέφαντα πυρίπνους δράκων.
Ὠτὶς δὲ κυνὸς ἁρπαγὴν φυλάσσεται.
Καὶ τοὺς ὄνους αἴγιθος ἐχθροὺς ἂν κρίνοι.
Οἱ μὲν γὰρ ὠγκήσαντο, τοῦ δὲ τοὺς τόκους,
ὅσους ἐν ᾠοῖς εὗρεν ἐσπειραμένους,
ἀφῆκε νεκροὺς ἐκπεσόντας ὁ κτύπος.
Ὄφεις δὲ πεφρίκασι κέντρα σκορπίων.
Ἰχνεύμονες δὲ δειματοῦσιν ἀσπίδας,
ἀλέκτορες δὲ τῶν λεόντων τὴν φύσιν,
τούτους δὲ γαλῆ, μυγαλῆ δὲ παρδάλεις.
Πάλιν ἀλώπηξ δυσμενῆ κίρκον κρίνει,
κόρακα ταῦρος, ἵππον ἰχθὺς ἀνθίας,
δελφὶς φάλαιναν, καὶ λάβραξ τὸν κεστρέα·
μύραινα γόγγρον, ἡ δ' ὕαινα πάρδαλιν,
καὶ σκαλαβώτην ὁ φθορεὺς κλὼψ σκορπίος,
νάρκη δὲ τοῦτον, ἀστακὸς πολύποδα.
Λέων δὲ πῦρ δέδοικεν ἐκτόπως τρέμων.
Ἁλίσκεται δ' οὖν εὐχερῶς ὄϊς λύκοις,
ἔποψιν ἡ μέλιττα, καὶ χελιδόσι
τέττιξ φιλῳδὸς, ταῖς δὲ δορκάσιν ὄφις,
καὶ παρδάλει πίθηκος, ὃν μίμον βλέπεις.
Τῆς ἴβεως δὲ τὸ πτερὸν μόνον βλέπων
ἅπας ὄφις δέδοικεν· οὗπερ ἂν θίγοι,
ναρκῶν ὄφις ἐκεῖνος· ἂν δὲ καὶ φάγοι,
τέθνηκε ῥαγεὶς ὁ φθορεὺς τὴν γαστέρα.
Κύων δὲ σιγᾷ, κἂν ὑλακτῆσαι θέλοι,
δαλὸν θεωρῶν ἐκ πυρᾶς φθισιμβρότου.

Porro cornices infestæ noctuarum generi.
Corvus autem odit gentem milvorum,
pagrumque brenthus, et turtur pyralidem,
turturem autem chloreus, et hunc corvus;
draco porro cycnum; aquilam autem magnam
vultur metuit, hunc troglites.
Interficit vero bubalidem taurumque leo,
ut Indicum elephantum ignivomus draco.
Tarda autem canis capturam cavet.
Et asinos ægithus hostes judicaverit.
Illi enim rudunt, hujus autem fœtus,
quotquot in ovis invenit satos,
sonitus ille mortuos ejectos dimittit.
Angues autem scorpiorum aculeos exhorrescunt.
Ichneumones etiam perterrent aspidas,
galli autem leonum naturam,
hos vero mustela, et mus araneus pardales.
Porro vulpes circum sibi inimicum judicarit,
corvum taurus, equum piscis anthias,
delphin balænam, et lupus marinus mugilem;
muræna congrum, at hyæna pardalin,
et stellionem scorpius, corruptor furtivus,
torpedo autem hunc, astacus polypum.
Leo autem ignem timet vehementer tremens.
Jam vero ovis facile capitur a lupis,
ab upupis apis, et ab hirundinibus
cicada canora, et a capreis anguis,
et a pardali simia, quam imitatricem vides.
Ibis autem alam conspiciens tantum
unusquisque anguis horret; quam si attigerit,
torpore anguis ille *moritur;* sin autem adeo comedet,
ventre dirupto moritur pestis.
Canis vero, etiamsi latrare velit, tacet
conspiciens torrem ex rogo mortifero.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΛΕΞΗΤΗΡΙΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΒΑΣΚΑΝΙΑΣ.

Ἀνθίσταται δὲ πρὸς τὸ βάσκανον πάθος
δάφνην φαγοῦσα φάττα, κίρκος πικρίδα,
πέρδιξ καλάμου, κίχλα μυρσίνης κόμην,
ἐρωδιὸς καρκῖνον, ἄγρωστιν ἔποψ,
φύλλα δρυὸς κόρυδος, ἴκτινος θρύον,
ῥάμνον κορώνη, κίρκος ἀνθοῦντα κρόκον,
ἄγνον κόραξ ἔγκαρπον, ἡ τρυγὼν ἶριν.
Λίνον δὲ ταὼς τοῖς πτεροῖς βύσας φέρει,
ἅρπη δὲ κιττὸν, καὶ πελαργὸς πλάτανον·
ᾧ μᾶλλόν ἐστι δυσμενὴς ἡ νυκτάλωψ·
καὶ γὰρ ἐν ᾠοῖς τὴν σπορὰν πεπηγμένην
ποιεῖ διαῤῥεῖν, κἂν πτεροῖς ἄκροις θίγοι·
ἡ πλάτανος δὲ τὴν φιλέσπερον πάλιν
εἴργει πρὸ καιροῦ προσπελάζειν τοῖς τόκοις·
ναρκᾷ γὰρ εὐθὺς ἐμπεσοῦσα τῷ κλάδῳ.
Φθορᾶς δὲ τηρεῖ τὰς γονὰς ὑπερτέρας

DE REMEDIIS CONTRA FASCINATIONES.

Resistit vero fascinationis malo
laurum comedens palumbes, circus cichorium
perdix arundinis, turdus myrti comam,
ardea cancrum, gramen upupa,
quercus folia alauda cristata, milvus juncum,
rhamnum cornix, circus florentem crocum,
viticem fructiferam corvus, turtur irim.
Linum autem pennis infarctum pavo fert,
harpe vero hederam, et ciconia platanum;
cui magis inimicus est vespertilio:
etenim fœturam in ovis conditam
effluere facit, si vel extremis pennis contingat;
platanus autem vesperæ amicum contra
ante tempus prohibet ad fœtus appropinquare;
torpet enim confestim ramo incidens.
Contra perniciem pullos præstantiores tuetur

εἰς τὴν καλιὰν ἀετὸς κρύψας λίθον,
ὡς ἡ χελιδὼν τοῦ σελίνου τὴν κόμην.
Ἐξάψασα δὲ τοῦ τραχήλου τὸν λίθον
κύουσα γυνὴ κερδανεῖ ζῶν τὸ βρέφος.

aquila lapidem in nido occultans,
sicut hirundo apii comam.
Ex collo vero suspensum portans lapidem illum
mulier gravida vivum consequetur partum.

ΠΕΡΙ ΜΥΙΑΣ.

Μυῖαν δὲ λαβὼν ἐκ ῥοῆς πεπνιγμένην,
καὶ τέφραν αὐτῆς ἐκ πυρᾶς ὑπερχέας,
τὸν νεκρὸν ὑπόθαλψον αὐγαῖς ἡλίου·
καὶ γὰρ ἀναζῇ, καὶ τροφαῖς ἐπιτρέχει.

DE MUSCA.

Musca suffocata ex aqua retracta
et cinere ex ipso foco insperso,
cadaver solis radiis calefacias;
etenim reviviscit et ad pabulum accurrit.

ΠΕΡΙ ΦΡΥΝΗΣ.

Φρύνην δέ τις, κράτιστε, τὸ ζῶον βλέπων,
κἂν ἡ φύσις ἔγραψεν αὐτὸν ὡς ῥόδον,
καθάπερ ἀλγῶν ὠχριᾷ πλεῖν ἰκτέρου.
Χαραδριῷ δὲ τῷ Γαληνῷ προσβλέπων,
αὖθις νεουργεῖ τοῦ προσώπου τὴν χρόαν.
Ἐκτρίβεται γὰρ τῆς βαφῆς ἡ πυκνότης,
ὡς τοῦ νόθου φθίνοντος ἠρέμα κρόκου.
Ὄντοιν δὲ δυοῖν τῇ φρύνῃ τοῖν ἡπάτοιν,
τὸ μὲν φθορὰν ἤνεγκε τοῖς γεγευμένοις,
τὸ δὲ ξένον φάρμακον αὐτοῖς εὑρέθη.
[Ἀλλ' εἴ τις αὖ μιν τὴν ἐπάρατον λάβοι
καὶ συνθλάσειεν, ὥς φασι, τρίψας μάλα,
εἶτ' ἀπομάξας, ἐκβάλοι τ' εὐφυέως
ταύτης τὸ αἷμα καὶ δόσειέ τω λάθρα
πίνειν ἐν οἴνῳ ἤτ' ἐν ἄλλῳ τῳ πόμα,
παρευθὺς ἀπέκτεινε τὸν πεπωκότα.]

32 (31). DE RUBETA.

Rubetam vero animal adspiciens aliquis, Potentissime,
etiamsi natura ut rosam eum pinxit,
quasi morbo correptus pallescit plus ictero.
Charadrium autem *tanquam* Galenum *medicum* intuens
denuo restituit vultus colorem.
Extergetur enim tincturæ densitas,
tanquam adulterino croco sensim evanescente.
Duobus autem jecoribus rubetæ datis,
alterum interitum affert gustantibus,
alterum mirum medicamen ipsis inventum est.
[Sed si quis detestatam illam capiat
et contundat, ut ferunt, bene co.terens,
tum abstergens, ejiciatque dextre
ex eo sanguinem, et clam præbeat alicui
bibendum in vino vel in alio quo *tanquam* potum,
confestim interficit eum qui biberit.]

[ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΡΝΙΘΟΣ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥΜΕΝΟΥ ΔΙΚΑΙΡΟΥ.]

[Γένος τί φασιν ὀρνέων βραχυτάτων
εἶναι παρ' Ἰνδοῖς· μεῖζον οὐκ ἄν τις λέγοι
πέρδικος ᾠοῦ, οὐδ' ἔλαττον αὖ πάλιν·
καί οἱ τὸ χρῶμα οἷάπερ σανδαράκη,
ἐν τοῖς πάγοις δὲ τοῖς ὑπερτέροις λίαν,
καὶ ταῖς γε πέτραις, ἃς καλοῦσι λισσάδας,
φιλεῖ νεοττοῖς τὰς καλιὰς ἐμπλέκειν.
Δίκαιρον Ἰνδοὺς αὐτό φασι καλέειν,
Ἕλληνας αὖθις, ὡς ἔγωγ' ἐπυθόμην,
δίκαιον αὐδᾶν τῇ γε οἰκείᾳ φράσει.
Τούτου τὸ ἀφόδευμα ὅστις ἂν λάβῃ
ἅπαξ, βασιλεῦ, ὅσσον ἂν κέγχρου βάρος,
πόσεσσι λυθὲν τεχνηέντως ᾗ δέον,
οὐκ εἰς μακρὰν τέθνηκεν αὐτὸς ἡδέως,
[ἄνευ πόνου τε καὶ λύπης βροτοκτόνου,
ὡς ἂν ὕπνον νήδυμον εἴη καθεύδων]].
Τῷ καὶ φιλοῦσι καὶ σέβονται ἐκτόπως
Ἰνδῶν ἄνακτες, εὐγενεῖς καὶ σατράπαι

[33 (32). DE AVE DICTA DICÆRO.]

[Genus quoddam aiunt avium minimarum
esse apud Indos : majus nemo quis dixerit
perdicis ovo, neque rursum minus;
et illi color *est* qualis sandaraca,
in collibus autem excelsis admodum,
et petris quidem, quas vocant læves,
amat pullis nidos suos contexere.
Dicærum Indos id perhibent vocare,
Græcos rursus, ut ego audivi,
Dicæum appellare domestica dictione.
Hujus stercus quicumque ceperit
semel, o rex, quantum est milii pondus,
potione dissolutum sollerter ut oportet,
non diu post moritur ille suaviter,
[sine tormento ac mœrore mortifero,
ac si somnum dulcem dormiret]].
Quare et amant et venerantur mirum in modum
Indorum reges *illud*, nobiles et satrapæ

Περσῶν τε Μήδων θ', ὡς κακῶν ἀνιάτων
πεφυκὸς ἀντίπαλον οἰκτίστου βίου.
Εἰ γὰρ ἀνάγκη τῷ θανεῖν τούτων βίᾳ,
εὖ γ' ἀπολύει τοῦ βίου ἄνευ λύπης.
Τῷ καί τιν' ἄλλον οὐκ ἔνεστι κατέχειν,
εἰ μὴ βασιλεῖς, τοῦτό γ' ἐν κειμηλίοις,
ὅπως ὅταν δεῖ, ἄν γε βούλωνται ῥᾷον
ταύτης λυθῆναι τῆς βίου συμφυΐας,
ἔχωσιν αὐτὸ ὡς ὑπουργὸν τοῦ πάθους.]

Persarumque Medorumque, ut malorum insanabilium
vitæ miserrim natura sua adversarium.
Si enim necessitas alicui horum *est* moriendi violenter,
pulchre discedit e vita sine dolore.
Quare et ullum alium non licet habere
nisi reges, id quidem in thesauris,
ut quando opus est, si velint facilius
solvi ex hoc vitæ vinculo,
habeant id tanquam ministrum rei patiendæ.]

ΠΕΡΙ ΛΕΟΝΤΟΣ.

Θηρῶν βασιλεὺς ὁ θρασὺς ἄναξ λέων,
ᾧ τὴν φυσικὴν μαρτυρεῖ μοναρχίαν
καὶ στέρνα, καὶ γόνατα, καὶ σφυρῶν βάσεις,
καὶ βλέμμα, καὶ θρὶξ, καὶ κατάφρακτον στόμα,
ῥώμη τε πλευρῶν, καὶ βεβηκὸς ἰσχίον,
καὶ νεῦρα πυκνὰ, καὶ ποδῶν μέγας ὄνυξ,
καὶ βῆμα, καὶ σκίρτημα, καὶ δρόμου τάχος.
Αὐχὴν δὲ παγεὶς ἐξ ἀνάρθρων ὀστέων,
πρὸς τὰς ἀγωγὰς τῶν σκελῶν οὐ κάμπτεται·
συνέλκεται γὰρ τῇ στροφῇ τῶν ἁλμάτων,
εἰ κατὰ θηρῶν γαυριῶν ἐπιτρέχει.
Καὶ κοῖλον ὀστοῦν οὐκ ἔχει τὸ θηρίον.
Ῥοφεῖ δὲ νεβρὸν εὐχερῶς ὅλον βρύχον·
ἀδδηφάγον γάρ ἐστι, κἂν ἧττον πίνοι·
καὶ θυμοειδὲς, εἰ λιμός ποτε θλίβοι.
Ἐθὰς δὲ μικροῦ τοῖς παροῦσιν εὑρέθη,
τροφῆς κορεσθεὶς δαψιλοῦς ὁ γεννάδας.
Ὅταν δὲ γηρᾷ καὶ τροφῆς χρείαν ἔχῃ,
ἐπεὶ τὸ θαρρεῖν εἰς τὸ θηρᾷν οὐκ ἔχει,
φοιτᾷ πρὸς ἀγροὺς καὶ νομὰς ἐναυλίους.

34 (33). DE LEONE.

Ferarum rex *est* audax dominus leo,
cui innatum imperium testantur
et pectus, et genua, et malleolorum fulcra,
et vultus, et juba, et armatum os,
roburque laterum, et firmus lumbus,
et nervi spissi, et pedum magnus unguis,
et gressus, et saltus, et cursus velocitas.
Cervix autem ex ossibus inarticulatis compacta,
ad crurum motus non inflectitur:
una enim trahitur cum saltuum flexu,
si in feras superbiens irruit.
Nec cavum os hæc fera habet.
Deglutit vero frendens facile hinnulum totum,
edacissima enim est, etiamsi minus bibat;
ac sæva, si forte fames eam opprimat.
Mansuetus autem propemodum erga præsentes invenitur
generosus ille, quando satiatus est copioso cibo.
Quando vero senescit, cibique inopiam habet,
quia strenuitatem ad venandum non habet,
accedit ad pascua et pastus in stabulis.

[ΠΕΡΙ ΛΕΑΙΝΗΣ.]

Λέαινα δὲ, κράτιστε, πεντάκις κύει·
καὶ πέντε μὲν τὸ πρῶτον, εἶτα δὶς δύο,
καὶ τρεῖς ἐφεξῆς, τῷ τετάρτῳ δ' αὖ δύο,
καὶ σκύμνον ἁπλοῦν εἰς τὸ πέμπτον ἐξάγει.
Καὶ τίθεται κλεὶς τῆς γονῆς ταῖς ἐξόδοις,
τῆς φύσεως τὸν ἕκτον εἰργούσης τόκον.
Δυοῖν δὲ μηνῶν τὰ βρέφη προέρχεται,
σκύλαξι τυφλοῖς ἐμφερῆ καὶ μετρίοις,
καὶ λευκὸν ἐμπίπτοντα μαστεύει γάλα·
δυοῖν δὲ μηνῶν καὶ βαδίζει, καὶ τρέχει,
καὶ τὴν γεννικὴν ἀρετὴν προδεικνύει.

[35 (34). DE LEÆNA.]

Leæna vero, Potentissime, quinquies concipit:
et quinque quidem primum, tum bis duos,
et tres deinde, quartum vero duos,
et catulum singulum quintum edit.
Et pessulus partus exitibus obditur,
natura sextum partum impediente.
Duobus autem mensibus fœtus proveniunt,
canum catulis cæcis ac modicis similes,
et irruentes album lac quærunt.
Post duos vero etiam menses et ambulant, et currunt,
et generosam virtutem produnt.

[ΠΕΡΙ ΝΑΡΚΗΣ.]

Ναρκᾷ μὲν οὖν ἄνθρωπος οὐκ ὄντος ψύχους,
νάρκην τὸν ἰχθὺν εἴπερ εἰς χεῖρας λάβοι.

[36 (35). DE TORPEDINE.]

Torpet quidem homo, quamvis frigus nullum sit,
si torpedinem piscem in manus capiat.

Καὶ πήγνυται ναῦς ἐντυχοῦσα ναυκράτῃ·
καὶ ῥοῦς θαλασσῶν, ἀλκυὼν εἴπερ τέκοι.
Ἵππον δὲ ταχὺν ἴχνος ἀμβλύνει λύκου,
καὶ δίφρον ὀξὺν τὸ σφυρὸν τούτου στρέφει.
Σκίλλης δὲ φύλλοις ἀνθυποκλάζει λύκος.
Λέων δὲ χαυνοῖ τοῦ δρόμου τὸ σύντονον,
ὢ θαῦμα καινὸν, τοῖς πετήλοις τοῦ πρίνου·
ζώων δὲ πᾶν πόῤῥωθεν ἐκφοβῶν γένος
αὐτὸς τὸ πῦρ δέδοικεν ὡς φύσει ζέων.
Κλοπῆς δὲ τηρεῖ τὰς γονὰς ἐλευθέρας
τῷ καταγωγὰς εὐτυχεῖν ἀποκρύφους.
Προέρχεται γὰρ ἐξαμείβων τὰς τρίβους
ὑπὸ τροχιαῖς καὶ στροφαῖς πεφυρμέναις,
καὶ δρῶν ἀσαφεῖς τῶν ποδῶν τὰς ἐμβάσεις
κέρκου σπαραγμοῖς ἐκ τριχῶν ἐσταλμένης,
ἣν οἶδε κινεῖν οὐ πρὸ τῆς μάχης μόνον,
τὸ θυμοειδὲς τῆς ψυχῆς παροξύνων
ἐκ τῶν κατὰ βούλησιν ἐν χρῷ μαστίγων,
ἀλλὰ τὸ καινότατον, Αὐσονοκράτορ,
εἰ καί τις αὐτὸν ὕπνος ἐκ πόνου λάβοι·
καὶ γὰρ βασιλεὺς εὑρεθεὶς θηροκράτωρ,
καὶ τοῦ καθεύδειν ὑπερόπτης γίνεται.
Θηρῶν δὲ καὶ σπῶν τῶν κρεῶν τῶν προσφάτων,
ὅταν κορεσθῇ τῆς τροφῆς τῆς ἀφθόνου,
ἐᾷ τὰ λοιπὰ νεκρικῶς ἐψυγμένα,
καὶ πνεῖ τι δεινὸν ἐγχανὼν τοῖς λειψάνοις,
καὶ γίνεται τὸ πνεῦμα φυλακὴ ξένη,
δυσωδίας χάρακας ἱδρυσαμένη·
τηρεῖ γὰρ αὐτὰ, κἂν θρασὺς θὴρ ἐγγίσῃ.
Λέων γε μὴν ἔξεισιν εἰς θήραν πάλιν,
καθάπερ εἰς πῦρ τῆς τροφῆς πεπεμμένης·
κἂν μὲν τύχῃ βρώματος ἐξ εὐερμίας,
τὸ χθὲς προληφθὲν εὐγενῶς διαπτύει·
τὸ γὰρ ὀδωδὸς οὐχ ἑκὼν ἄν τις φάγοι.
Εἰ δ' οὖν, κατ' αὐτῶν εὐδρομεῖ τῶν λειψάνων,
καὶ τὴν πάλαι τράπεζαν εὑρὼν ἐσθίει.
Πιέζεται δὲ τῷ τεταρταίῳ τρόμῳ,
νόσων ὑγιὴς εὑρεθεὶς εἰς τὸν βίον.
Εἰ μὴ γὰρ ἡ φλέγουσα μικροῦ ψυχρότης
ἐπεῖχεν αὐτοῦ τὴν φορὰν καὶ τὸ θράσος,
ὕποπτος ἂν ὄλεθρος ἡμᾶς ἐστρόβει.
Καὶ πᾶν μὲν αὐτὸν ἁρπαγὲν τέρπει κρέας,
εἰ δ' ἐσθίει κάμηλον, εὖγε τῆς τύχης.

Et navis sistitur remoræ incidens,
fluctusque marium, quando halcyon parit.
Equum autem velocem lupi vestigium languefacit,
ejusque calx currum agilem retorquet.
Scillæ autem ad folia lupus in genua concidit.
Leo vero relaxat cursus incitationem
(o novum miraculum!) foliis ilicis.
Animalium autem omne genus exterrens procul
ipse ignem timet ut natura fervens.
A furto autem defendit catulos ingenuos
eo, quod nanciscitur occulta latibula :
progreditur enim commutans semitas
per circuitus et anfractus confusos,
et obscura reddens pedum vestigia
conturbationibus caudæ pilis vestitæ,
quam movere novit non solum aute pugnam,
iracundiam animi exacuens
flagellationibus pro lubitu suo in cute,
sed, quod maxime novum est, Ausonum rex,
etiam, si quis eum somnus ex labore capiat.
Etenim rex inventus ferarum dominator,
soporis etiam contemptor est.
Venans autem et hauriens carnes recentes,
postquam pabulo copioso satiatus est,
sinit reliqua morte refrigerata,
et terribile spirat afflans reliquias,
fitque hic afflatus nova custodia,
fœtoris *tanquam* valles exstruens :
tuetur enim *hæc* illas, etiamsi audax fera appropinquarit.
Leo vero iterum ad venationem proficiscitur
tanquam ad ignem cocto cibo,
ac si casu felici in pabulum incidit,
id, quod heri ceperat, generose despicit;
fœtidum enim nemo lubens ederit.
Sin autem (*infelici venatione*), ad ipsas reliquias illas re- [currit
et priori mensa reperta vescitur.
Laborat autem quartana febri,
a *ceteris* morbis sanus inventus, dum vivit.
Nisi enim illud propemodum fervens frigus
cohiberet ejus violentiam atque audaciam,
haud dubia pernicies nos persequeretur.
Et omnis quidem caro rapta eum oblectat,
sin autem camelum comedit, o casum fortunatum!

[ΠΕΡΙ ΠΑΡΔΑΛΕΩΣ Η ΠΑΝΘΗΡΟΣ.]

[Πανοῦργον ἡ πάρδαλις ἐστὶ θηρίον,
φύσει πονηρὸν, οἷα κερδὼ, τοὺς τρόπους·
πλὴν τοῦτο φασὶν, ὥς τινα εὐοδμίαν
ὄζουσα πανθαύμαστον, ἀῤῥήτῳ λόγῳ
ἅπαντα θέλγει τοῦ δρυμοῦ τὰ θηρία·
συνήδεται γὰρ τῇ πνοῇ ταύτῃ σφόδρα.
Καὶ ταῦτ' ἀγρεύει τόνδε ῥᾷστα τὸν τρόπον·

[37 (36). DE PARDALI VEL PANTHERA.]

[Versutum pardalis est animal,
natura improbum, vulpeculæ moribus similis.
At hoc dicunt, quandam fragrantiam
spirans valde admirabilem, occulta ratione
omnes mulcere silvæ feras :
delectantur enim spiritu hoc valde.
Et has capit *illa* facillime hunc in modum :

τροφῆς ποτε χρήζουσα ἡ ἀδδηφάγος
κρύπτει ἑαυτὴν ἐν λόχμαισι συσκίοις,
ὥστ' ἐντυχεῖν ἐργῶδες αὐτῇ τυγχάνει·
κἀκεῖ λιγυρὸν ἐκπνέουσα τοῦ δόλου,
τὰ δυστυχῆ μὲν ζῶα, αἶγας ἀγρίους,
νεβροὺς, συάγρους, καὶ λαγὼς, καὶ δορκάδας,
καὶ τἄλλ', ὅσα οἱ παρέχει εὐωχίαν,
ἕλκει δι' αὐτοῦ πρός γ' ἑαυτὴν ῥᾳδίως,
καθάπερ αὐταὶ αἱ ἴυγγες τῶν μάγων
τοὺς τλήμονας σύρουσιν ἡδέως νέους
ἐς πῦρ τὸ τοῦ ἔρωτος οὐλοόφρονος·
κἀπειδὰν αὐτῇ προσπελάσσουσιν, ἄφαρ
ἡ θὴρ ἀποθρώσκουσα ἠγριωμένη,
ὡς πειρατής τις, ὡς ἀνὴρ θηροσκόπος,
[ὥσπερ κυνηγέτης τε ἄκρος τὴν τέχνην,]
θηρᾷ μὲν ἤδη καὶ τρυφᾷ χωρὶς πόνου.]

cibi aliquando indigens multivorans hæc
occultat sese in dumetis umbrosis,
adeo ut incidere difficile sit in eam
Et ibi suave illud exspirans doli,
infelicia quidem animalia, capras silvestres,
hinnulos, apros, et lepores, et capreas,
et alia, quotquot ei præbent victum,
trahit illo *suavi* facile ad se,
sicuti ipsæ illecebræ magorum
miseros trahunt suaviter juvenes
in ignem amoris animum corrumpentis:
et postquam ad eam appropinquaverint, statim
fera exsiliens efferata,
ut aliquis pirata, ut vir feris insidians,
[ut venator præcellens arte sua,]
capit *ea* protinus et vescitur sine labore.]

ΠΕΡΙ ΚΥΝΟΣ ΙΝΔΙΚΟΥ.

Παντὸς κυνὸς μέγιστος Ἰνδὸς πᾶς κύων,
ὃς οὐδὲ τὸν λέοντα παρόντα τρέμει,
ἀνθίσταται δὲ, καὶ σφριγᾷ πρὸς τὴν μάχην,
καὶ τοῖς βρυχηθμοῖς ἀνθυλακτεῖ συντόνως,
ἐγκείμενον δὲ καρτερεῖ τὸν αὐθάδη·
καὶ δάκνεται μὲν, ἀντιδάκνει δὲ πλέον.
Τέλος δὲ τοῦ τένοντος αὐτὸν ἁρπάσας,
ῥιπτεῖ κατὰ γῆς, καὶ σπαράττει, καὶ θλίβει.
Κἄν τις ἐπελθὼν ἀποκόψῃ τὸ σκέλος
τῷ τὸν μέγαν ἄγχοντι καὶ πρὶν γεννάδαν,
μόλις ὁ νεκρὸς ὑπανήσει τὸ στόμα.

38 (37). DE CANE INDICO.

Omnium canum maximus *est* Indicus quisque canis,
qui ne leonem quidem præsentem pertimescit,
sed resistit, et pugnam cupide appetit
et rugitibus cum contentione oblatrat,
urgentemque sustinet superbum;
et mordetur quidem, sed acrius mordet ipse.
Denique vero cervicis musculo arreptum eum
humum prosternit, et raptat et premit.
Et, si quis accedens crus amputarit
ei qui angit ingentem et antea superbum
vix mortuus os relaxabit.

ΠΕΡΙ ΜΑΝΤΙΧΩΡΟΥ.

Ὁ μαντιχώρας θὴρ ἐν Ἰνδοῖς εὑρέθη,
δασὺς, ἐρυθρὸς, εἶδος ἀνθρώπου φέρων,
ὄμματα πυρσοῖς ἐμφερῆ γλαυκοχρόοις,
ὀφρῦς ἱκανὰς ἐκφοβεῖν καὶ μακρόθεν,
ὦτα στεγανὰ, καὶ προμήκη μετρίως,
καὶ σφαιροειδῆ, καὶ ψιλὰ πρὸς τὰς βάσεις,
ὀδόντας ὀξεῖς, δυσθεώρητον στόμα·
τὰ δ' ἄλλα σαφῶς ἐντελὴς ὁ θὴρ λέων.
Μόνην γε μὴν ἔγκεντρον οὐρὰν ἐκφύων,
ἑκηβόλος μέν ἐστι τοξότης φύσει,
ποιεῖ δὲ νεκροὺς ταῖς βολαῖς τοὺς ὁπλίτας,
οἳ τοῦτον ὁρμαῖς ἐλλοχῶσιν ἀσχέτοις.
Κἄν τις ἀπαντῶν εὑρεθῇ κατὰ στόμα,
γοργῶς ἀνακλῶν τῶν βελῶν τὴν ἐργάτιν,
ὠθεῖ κατ' αὐτοῦ καὶ προβαίνει συντόνως.
Κινούμενον δ' οὖν, ὑπαναφύει πάλιν
καινοὺς ὀϊστοὺς καὶ τομοὺς τὸ θηρίον,
καὶ τῶν διωκτῶν ἐν βραχεῖ κατισχύει.
Ὄντων δὲ πολλῶν τῶν παρ' Ἰνδοῖς θηρίων,
καὶ πρὸς τὸ φαγεῖν ἀκρατῶν, καὶ δυσμάχων,

39 (38). DE MANTICHORA.

Mantichoras fera apud Indos invenitur,
hirsutus, ruber, faciem hominis gerens,
oculos facibus similes cæsiis,
supercilia idonea ad terrendum etiam procul,
aures pilosas, et modice prominentes,
et rotundas, et calvas versus bases,
dentes acutos, os injucundo aspectu;
cetera autem hæc fera manifesto perfectus leo est.
Solam licet caudam aculeatam procreans,
procul feriens sagittarius est natura,
et mortuos reddit telis suis milites,
qui violentibus impetibus eum aggrediuntur.
Quodsi quis occurrens a fronte inventus est,
raptim reflectens telorum fabricatricem,
urget eum et alacriter progreditur.
Jam movens sese, denuo procreat
novas acutasque sagittas hæc fera,
atque venatores brevi subigit.
Multis autem exsistentibus feris apud Indos
et vorandi incontinentibus, ac difficilibus domitu,

ἀνθρωποφάγος οὗτος ἐκλήθη μόνος.
Ἰνδὸς δὲ λαβὼν τὸ βρέφος τοῦ θηρίου,
λίθοις διαθλᾷ τὰ πρὸς ἄκρον ἰσχίον,
ὡς ἂν ἀφυὲς πρὸς τὰ κέντρα δεικνύων
ποιῇ τιθασσὸν ἐξ ἁφῆς ἀκινδύνου.

anthropophagus hic solus vocatus est.
Indus autem hujus feræ pullum nactus,
lapidibus contundit partes quæ sunt ad extremum lumbum;
ut ineptum ad creandos aculeos faciens
cicurem reddat tactu innocenti.

[ΠΕΡΙ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣ.]

[Μέγιστος ἆρ πέφυκε θὴρ ὑπὲρ φύσιν
ἐλέφας αὐτὸς, ὅς γ' ἰδεῖν τέρας πέλει
πᾶσι βροτοῖσι καὶ πᾶσ' ἄλλοις θηρίοις·
πελώριον γὰρ ἐξόχως δέμας φέρων,
ἔχει τε πάντως καὶ μέλη τεράστια,
τό τ' ἀγριωπὸν καὶ ξένον δ' ὄντως κάρα,
[σὺν τοῖς ὑπερφυέσσιν ὠσί τ' ὄμμασι,]
τούς τε στιβαροὺς καὶ προμήκεις ἐκτόπως
ὀδόντας ἀργοὺς, οἷς ἀναιρεῖ ἐν μάχαις
ταύρους ἀπηνεῖς καὶ λέοντας ἀλκίμους·
τὴν δυσπρόσιτον καὶ μακρὰν προβοσκίδα,
ᾗ τοὺς τυχόντας, χρώμενος χειρὸς δίκην,
τύπτει τ' ἀφειδῶς καὶ ῥέπει κατὰ χθόνα·
τὰ στέρνα δ' εὐρώεντα, μαζοὺς καὶ σκέλη,
ἅγ' ἡ φύσις γ' ἔτευξεν ὀγκώδη μάλα.
Ῥώμην βίαιος, ὥστε καὶ δένδρον μέγα
πρόῤῥιζον ἐξέτεινεν ἐγχρίψας μόνον.
Χαίρει δ' ἀκούων μουσικῶν τε ὀργάνων,
εὔρυθμα βαίνων πρὸς μέλος τῶν ᾀσμάτων.
Κ' εἰς μῖξιν ὀργῶν, εἴ γε τοίχῳ ἐμπέσοι,
τέως μὲν ἐτρέψατ' ἂν ἰσχύος βίῃ.
Πλὴν οὐ λάγνως μὲν πρός γε τὴν συνουσίαν
τοῦ θήλεος χώρησεν, ἀλλὰ σωφρόνως,
πόῤῥωθι τῶν ἄλλων γε αἰδοῦς οὕνεκα.
Τροφὴ μὲν αὐτοῦ, οἱ κλάδοι τῶν δενδρέων,
κισσοῦ τε φύλλα καὶ κριθὴ κατακόρως·
ὕδωρ δὲ πίνει πλῆθος ἄφθονον πάνυ,
πλὴν εὖ καθαρὸν καὶ διειδὲς οὐ θέλει,
ἀλλ' οὖν ῥυπαρὸν καὶ κατεσπιλωμένον
Αἰσθάνεται μέν θ', ὡς ἔγωγ' ἐπυθόμην,
ὀπὸς βροτείας, καὶ συνῆκε τοὺς λόγους·
καὶ πείθεται γοῦν τοῖς φιλοῦσι δεσπόταις,
ἄγουσιν αὐτὸν ῥᾷστ', ὅπῃ ἄν τις θέλῃ.
Ὀρθοστάδην δὲ καὶ καθεύδει παννύχως,
ὅτ' οὐκ ἀναστῆσαι μὲν εὐχερῶς πέλει.
Ὅταν δ' ὁ μείζων ἀστέρων φαεσφόρος
ἀνέρχεται κάτωθεν αἰγλήεις ἁλὸς,
ὁ μὲν κατευθὺ τοῦ γε τῆς λαμπηδόνος,
ὡς χεῖρ', ἀνασχὼν τὴν ἁπλὴν προβοσκίδα,
σωτῆρά γ' ὡς μὲν προσκυνεῖ τε καὶ σέβει·
τὴν δ' αὖ σελήνην, ἐκφανεῖσαν μὲν νέαν,
ἀσκαρδαμυκτί τ' εὐσεβῶς τε προσβλέπων,
ὥσπερ θεὰν φέρουσάν οἱ σέλας νέον,
ἤδη γεραίρει τήνδε ἀῤῥήτῳ τρόπῳ.
Τὰ γοῦν λόγου ἄμοιρα τῶν ζώων, ἄναξ,

[40 (39). DE ELEPHANTE.]

[Maxima utique est fera supra modum
elephas ipse, qui aspectu monstrum est
omnibus hominibus et omnibus aliis feris.
Immane enim per excellentiam corpus circumferens,
habet prorsus etiam membra monstrosa,
atrox et insuetum revera caput,
[cum immensis auribus et oculis,]
validosque et protensos mirum in modum
dentes albos, quibus interimit in pugnis
tauros sævos et leones robustos :
accessu difficilem et longam proboscidem,
qua obvios quosque, utens *ea* manus instar,
et vehementer verberat, et sternit in terram :
pectora lata, mammas, et pedes,
quos natura fabricavit crassos valde.
Viribus *est* vehemens, sic ut arborem etiam magnam
radicitus prosternat, incumbens modo.
Gaudet vero audiens musica instrumenta,
modulate incedens ad numerum cantionum.
Et ad venerem incitatus, si in parietem irruat,
tum *eum* everterit facile roboris vi.
Verum non lascive quidem ad consuetudinem
cum femina accedit, sed modeste,
procul ab aliis, pudoris causa.
Pabulum quidem ejus *sunt* rami arborum,
hederæque folia, et hordeum abunde :
aquam vero bibit copia larga valde;
sed limpidam et pellucidam non vult,
verum sordidam et turbatam.
Intelligit etiam, ut ego audivi,
vocem humanam, percipitque sermones :
et paret quidem amantibus heris,
ducentibus eum facillime, quo quis voluerit.
Stans vero et dormit per totam noctem,
quia non quidem est ut facile assurgat.
Quum vero major stellarum, quæ lucem affert,
ascendit splendens ex fundo maris,
ille quidem directe adversus splendorem,
tanquam manum, attollens porrectam proboscidem,
servatorem veluti et adorat et veneratur :
lunam autem, apparentem quidem novam,
et oculis intentis et pie intuens,
tanquam deam afferentem sibi lucem novam,
protinus honorat hanc ineffabili modo.
Ratione igitur destituta animalia, o rex,

θεοὺς σέβονται, ὡς ἔνεστιν εἰκάσαι,
οἱ δὲ ζοφώδεις τὰς φρένας τῶν πταισμάτων
ἀμφιγνοοῦσιν, εἴ τι θεῖον τυγχάνει
ἢ μὴ, βροτοὶ γεγῶτες· ὢ φεῦ τῆς πλάνης.]

deos colunt, ut licet conjectari,
caliginosi autem mentibus propter peccata
ambigunt, sitne aliquid divinum
an non, mortales nati. O qualem errorem!]

ΠΕΡΙ ΜΟΝΟΚΕΡΩΤΟΣ.

Ὁ μονόκερως θὴρ παρ' Ἰνδοῖς εὑρέθη,
δεινὸς μὲν ἰδεῖν, εἰ δὲ λὰξ ἐπεισπέσοι,
βαρὺς μαχητής. εἰ δὲ κύψας ἐνδάκοι,
μόλις ἰατρῶν εὐφυὴς χειρουργία
πείσει παρελθεῖν τὴν φορὰν τοῦ κινδύνου.
Σοβῶν δὲ πυκνὰ τὸν κορυφαῖον λόφον,
ὠθεῖ τὸ μακρὸν καὶ φθορᾶς πλῆρες κέρας,
ὃ τῶν ἀχαλῶν ἐκπηφυκὸς ὀφρύων,
οὐ κοῖλον ἐστὶν, οὐδὲ κοῦφον ὡς κέρας,
οὐδ' ἐξ ὁμαλοῦς τῆς φυῆς προηγμένον,
τραχύτερον δὲ καὶ σιδηρέας ῥίνης,
ὡς εἰς ἑλιγμοὺς προσφυεῖς κεκλωσμένον,
ὀξύτερον δὲ καὶ τεθηγμένου βέλους,
ὡς μὴ κεκυφὸς εἰς ῥοπὰς παλιντρόπους.
Μέλαν δὲ πᾶν ἐκεῖνο τῆς ἀκμῆς δίχα.
Ξανθήν γε μὴν, κράτιστε, τὴν λάχνην φέρει,
οὐρὰν δὲ συὸς, καὶ λεόντειον στόμα,
καὶ θεῖν μὲν ὀξεῖς, ἀλλ' ἀνάρθρους τοὺς πόδας.
Ἀσπάζεται δὲ τοὺς ἀπανθρώπους τόπους
καὶ ζῇ παροικῶν καὶ πλανώμενος μόνος.
Καὶ πρὸς μὲν ἀλλόφυλα θηρίων γένη
ὁ θὴρ προσηνὴς, ὡς ἐθὰς ποίμνῃ σκύλαξ·
τὸ συγγενὲς δὲ καὶ κατὰ φύσιν φίλον
ἐναντίον μάλιστα καὶ δύσνουν κρίνει.
Πραΰνεται δὲ παρὰ τὸν θῆλυν μόνον,
οἴστρου χαλινοῖς ἐκδαμάζων τὸν τύφον,
ἕως τὸ ῥευστὸν τῆς γονῆς ἀφυβρίσῃ.
[[Ἁλίσκεται δ' οὖν ὁ θρασὺς ξενοτρόπως
κόρης ἀπάτης ὄψει καὶ μελουργίᾳ.]]

41 (40). DE MONOCEROTE.

Monoceros (*unicornis*) fera apud Indos exstat,
terribilis quidem visu; si autem calce impetum facit,
gravis pugnator; at si capite inclinato momorderit,
ægre medicorum sollers tractatio
persuadebit præcipiti periculo ut missum faciat *ægrum*.
Quatiens autem frequenter verticis cristam,
jactat longum et perniciei plenum cornu,
quod inter tetra enatum supercilia
non cavum est neque leve ut cornu,
neque ex æquabili natura *læve* productum,
sed asperius etiam ferrea lima,
utpote in gyros naturales convolutum,
acutius etiam acuminato telo,
utpote quod non curvetur in flexus retrorsos.
Nigrum *est* autem omne illud præter cuspidem.
Ceterum fulvos, Potentissime, pilos gerit,
caudam vero apri, et rictum leonis,
et pedes celeres quidem ad currendum, sed sine digitis.
Amat locos ab hominibus desertos,
et vivit, tam in lustro quam vagans, solus.
Atque adversus alia bestiarum genera
hæc bellua *est* mitis, tanquam gregi assuetus catulus.
verum quod cognatum est et natura amicum,
id adversum maxime et infestum judicat.
Mitigatur autem apud feminam solam,
lasciviæ frenis domans insolentiam,
dum seminis fluxus deferbuerit.
[[Capitur ergo ferox ille mirabilem in modum
fraudis puellæ visu et modulis.]]

ΟΠΩΣ ΤΟΙΣ ΖΩΟΙΣ ΤΑ ΚΕΡΑΤΑ ΦΥΕΤΑΙ.

Τοῖς κτήνεσι δὲ πᾶσι τοῖς κερασφόροις
ἐγγάστριος μὲν ἀκριβῶς ἡ θερμότης,
ἡ τὰς τὸν ἐγκέφαλον ἀρδούσας φλέβας
χαυνοῦσα ποιεῖ συστολῆς ἐλευθέρας·
κἀκεῖ τι λεπτὸν ἐμπεφυκὸς ὀστέον
τὰς ἀναγωγὰς τῆς τροφῆς προσλαμβάνει.
Κινούμενον δὲ τῇ ῥύμῃ τοῦ πνεύματος,
τὸ τῆς χλιδῆς γόνιμον ἐκρεῖ τῶν πόρων,
ἐν οἷς τὸ μανὸν τῶν κροτάφων ὀστέον
τὰς ἐξαγωγὰς ὀργανοῖ τῶν ἰκμάδων,
τοῦ συνεχοῦς πηγνύντος αὐτὰς ἀέρος.
Τὸ γοῦν ἁπαλὸν καὶ νεώτερον κέρας
ὠθεῖ τὸ παγὲν, ἐκδραμεῖν ἠπειγμένον,

42. QUOMODO ANIMALIBUS CORNUA NASCANTUR.

Animalibus vero omnibus cornigeris
in ventre maxime *est* calor,
qui venas cerebrum irrigantes
laxans, eas a compressione liberas reddit:
atque ibi tenuissimum aliquod cornu insitum
sursum adducta alimenta accipit.
Motum autem impulsu spiritus
id quod honorem *frontis* gignit, profluit ex meatibus,
in quibus rarum (*non solidum*) os temporum
egestiones humorum fingit,
dum contiguus aer eos *emicantes* consolidat.
Jam tenerum et novissimum cornu
propellit illud quod induruit, emicare festinans et ipsum,

καὶ τοῦτο πάλιν ἄλλο κατόπιν τρέχον.
Οὐ γὰρ δυνατὸν ἀτρεμεῖν τὰς ἰκμάδας
πηγνυμένας ἔσωθεν εἰς χαύνους τόπους.

atque hoc rursus *urgetur* ab alio a tergo ipsius properante.
Non potest enim fieri ut quiescant humores
qui durescunt intus in laxis locis.

ΠΕΡΙ ΚΕΡΑΤΟΣ ΟΝΑΓΡΟΥ.

Ἰνδῶν βασιλεῦ, τῆς ἐμῆς φωνῆς σύνες,
καὶ δὸς καθαρὸν εἰς ἀπόκρισιν λόγον·
τί δή ποτ' ἐστὶν ὁ κρατὴρ, εἰς ὃν πίνεις;
καὶ γὰρ διαυγὴς καὶ προμήκης εὑρέθη,
καὶ τρεῖς ἔχει ζωστῆρας ὡς λίθου φλέβας,
λευκόν τε, καὶ μέλανα, καὶ πορφύρεον. —
Ὄναγρος ἡμῖν ἐστι (φησί) τις μέγας,
ὃς τρίχα λευκὴν εἰς τὸ πᾶν δέρας φέρων,
αὐτὴν ἐρυθρὰν τὴν κεφαλὴν δεικνύει,
ἢ τοῦτό μοι δίδωσι τὸ ξένον κέρας,
ἐκκύπτον ἁπλοῦν τῆς λαβῆς τῶν ὀφρύων. —
Ἆρ' οὖν μέθης, εἴρηκα, λαμβάνεις χάριν;
ὁρῶ γὰρ αὐτὸ καὶ κατὰ πῆχυν μέγα.
Ἢ φιλοτιμῇ, καὶ προπίνοις τὴν θέαν; —
Καὶ μὴν ἀναιρεῖ τὴν κακὴν, ἦ δ' ὃς, μέθην,
ἰοῦ τε παντὸς ἀντιφάρμακον μένον,
ἣν ἱερὰν καλοῦσι, καθαιρεῖ νόσον.
Ἀστράγαλον δὲ καὶ χολῆς κύστιν φέρων,
τῶν μωνύχων, βέλτιστε, τῶν ἄλλων μόνος,
ὁ τὸν Γαληνὸν τὸν κεράτινον φύων,
οὗ τὸ κρέας ἄβρωτον ἐξ ἀηδίας,
θεῖ μάλα γοργόν· εἰ δὲ κυρίττειν θέλοι,
φεῦγε πτερωτὸν ἐκμιμούμενος τάχος·
φονεὺς γὰρ ἐστὶ κἂν παρέλθῃ λακτίσας.

43 (41). DE CORNU ONAGRI.

Indorum rex, vocem meam ausculta
et liquidum sermonem ede quo *mihi* respondeas:
quidnam est crater ille in quo bibis?
etenim pellucidus et prælaltus est,
ac tria habet cingula tanquam lapidis pretiosi venas,
album, et nigrum, et purpureum. —
Est nobis, inquit *rex*, onager, *animal* quoddam, magnus
qui quum albos pilos in tota cute ferat,
caput tamen rubrum ostendit,
quod mihi dat hoc mirabile cornu,
singulum enascens ex contactu superciliorum. —
Tum dixi: Anne ebrietatis voluptatem captas?
video enim illud ad ulnæ mensuram magnum.
An gloriam affectas et propines (*bibendo monstrare cupis*)
Imo tollit, inquit, malam ebrietatem, [hoc spectaculum?
et veneni omnis remedium quum sit natura,
quem sacrum vocant morbum exstirpat.
Porro talum et bilis vesicam ferens,
solidipedum, optime, omnium solus,
ille qui Galenum cornutum (*medicinam ex cornu*) gignit,
cujus caro non est idonea esu ob pessimum saporem,
currit velocissime: quando autem cornu petere vult,
fuge alatorum imitans celeritatem:
nam occisor est vel si præteriens modo calcibus feriat

ΠΕΡΙ ΚΥΝΟΚΕΦΑΛΟΥ.

Οἶδα τι κυνόμορφον ἀνθρώπων γένος,
ὃ φθέγγεται μὲν οὐδὲν, ἀλλ' ὠρύεται,
παντὸς δὲ κυνὸς εὐδρομώτερον μένον,
τοὺς θῆρας αἱρεῖ, καὶ σιτεῖται τὰ κρέα
ξανθέντα καὶ φρυγέντα φωσφόρου ζέσει.
Στολίζεται δὲ τὰς δορὰς τὰς ἐκ πόνων,
καὶ ζῇ λυποῦν ἄνθρωπον ἁπλῶς οὐδένα.
Ἰνδῶν τε συνίησι φωνῆς ὀξέως·
[αἶγας δὲ καὶ οἶς τε, ὥς φασιν, ἔχον]
καὶ βοῦς, χάριν γάλακτος, ἠπίως νέμει.

44 (42). DE CYNOCEPHALO.

Novi canum speciem habens genus aliquod hominum,
quod nihil quidem loquitur, sed ululat,
et quum sit natura cane omni velocius,
feras capit, et epulatur carnes
in frusta distractas et assatas Luciferi (*solis*) ardore.
Vestitur autem pellibus labore (*venatu*) captis,
et vivit lædens hominem omnino neminem.
Et Indorum linguam acriter intelligit:
[capras vero et oves, ut dicunt, habens]
et boves, lactis gratia, mitis pascit.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΓΕΝΟΥΣ ΖΩΟΥ.

Ἡ γῆ μὲν Ἰνδῶν δένδρον εἰς ὄρος φύει·
τὸ δὲ τρέφει, κράτιστε, θηρίον πάλιν,
κανθαροειδὲς, ἐκδοθὲν τῶν ἀκρίδων.
Ἠλέκτρινον γάρ ἐστιν αὐτῷ τὸ τρύφος,
ἔχει δὲ λεπτοὺς καὶ προμήκεις τοὺς πόδας.
Καὶ τοῦτο ῥιπτῶν ὁ κναφεὺς ἐκ τῶν κλάδων

45 (43). DE ANIMALCULO IN ELECTRI (ARBORE) NASCENTE.

Regio Indorum arborem *electrinam* in monte gignit:
ea vicissim, Potentissime, alit animalculum,
canthari simile, editum locustis.
Hinc electrina ei est buccea;
habet autem graciles et prælongos pedes.
Atque hoc fullo ramis dejicit

νιφάσι πυκναῖς εὐτελῶν ἀκοντίων,
ἔκ τινὸς εὐθὺς μηχανῆς ἀποθλίβει.
Σὺ δὲ βλέπων θαύμαζε τὰς φοινικίδας,
ἃς εἷλε χερσὶ τῆς βαφῆς ὁ τεχνίτης·
ἡ γὰρ ἀποστάξασα τῇ θλίψει δρόσος
ἀνῆκεν αὐτοῖς εὐφυοῦς ῥόδου χρόαν.

densis imbribus vilium telorum,
et machina aliqua statim torculat.
At tu videns admirare purpureas vestes,
quas in manus sumpsit tingendi artifex :
nam qui pressura destillavit ros,
is illis (*tinctoribus*) pulchræ rosæ colorem præbuit.

ΠΕΡΙ ΑΝΘΡΩΠΟΜΟΡΦΟΥ ΘΗΡΙΟΥ ΗΤΟΙ ΟΝΟΚΕΝΤΑΥΡΟΥ.

Ἀνθρωπόμορφον εἶδον, Ἰνδὲ, θηρίον·
τί δήποτ' ἐστί; — Φράζε, φησὶ, τὴν πλάσιν·
πολλῶν γὰρ ἡμεῖς εὐποροῦμεν ἀγρίων. —
Πρόσωπον ἀνδρὸς εἶδον, Ἰνδὲ, καὶ κόμην,
καὶ στέρνα καὶ τράχηλον ἄχρις ἰξύος,
καὶ χεῖρας αὐτὰς ἀνδρικὰς, καὶ δακτύλους,
ἔπειτα μαζοὺς ὡς γυναικὸς ἠρμένους·
ῥάχις δὲ, πλευρὰ, λαπάραι, γαστὴρ, πόδες
ὄνον καθαρὸν ὀργανοῦσι τὴν θέαν.
Ὀξύτατον δὲ καὶ βαρύθυμον μένον,
βάδην μὲν οὐ πρόεισιν, ὡς θὴρ δὲ τρέχει·
καὶ γὰρ κινεῖ τὰς χεῖρας ὡς καὶ τοὺς πόδας,
καθήμενον δὲ πνευστιᾷ μετὰ δρόμον.
Ἐστὶ δὲ καὶ τεφρῶδες, Ἰνδὲ, τὴν χρόαν,
θνήσκει δὲ ληφθὲν ἐκ λιμοῦ, κἂν ᾖ βρέφος·
τὸ δούλιον γὰρ ἦμαρ οὐ θέλει βλέπειν. —
Ὀνοκένταυρος ἐστὶν αὐτὸς, ὡς λέγεις,
ζῷον πονηρὸν, εἶπεν Ἰνδὸς πρὸς τάδε.

46 (44). DE ANIMALI QUOD EST HUMANA SPECIE, ONOCENTAURO.

Humana specie vidi, Inde, animal :
quodnam est? — Memora, inquit, figuram ejus :
multis enim nos abundamus belluis. —
Vultum hominis vidi, Inde, et cæsariem,
et pectus et collum *humana* usque ad lumbum,
et manus adeo humanas, digitosque,
deinde mammas velut mulieris turgidas :
at dorsum, latera, ilia, venter, pedes
specie sua purum putum asinum effingunt.
Velocissimum autem et iracundum quum sit natum,
gradatim non incedit, sed velut bellua currit :
namque manus æque atque pedes movet,
et considens anhelat post cursum.
Est præterea, Inde, cinereo colore,
et captum moritur fame, etiamsi pullus sit :
nam servitutis diem non vult videre. —
Onocentaurus est hic, ut dicis,
mala bellua, dixit ad hæc Indus.

[ΠΕΡΙ ΚΑΤΩΒΛΕΠΟΣ.]

[Πέλει τι παγκάκιστον ἐν τοῖς θηρίοις,
ὃ ἡ Λίβυσσα, φασὶ, γῆ τίκτει, τέρας
ταύρῳ ἐοικὸς ἀγριωπῷ τὴν πλάσιν.
Βλέπει βλοσυρὸν, ὥσπερ αὐθάδης λέων.
Καὶ γὰρ δασείας τὰς ὀφρῦς ἔχει μάλα·
τὼ δ' ὄσσ' ἐλάττω τῶν βοείων τυγχάνει,
ἄλλως ὑφαίμω, καὶ κατ' εὐθὺ οὐδ' ὅλως
ὁρᾷν ἔνεστιν, ἀλλὰ γῆσε μὲν κάτω·
ἔνθεν κατώβλεψ καὶ κέκληται τοῖς πᾶσι.
Λόφος δ' ἄνωθεν τῆς κορυφῆς ἄρχεται,
κάτεισι δ' εἰς μέτωπον αὐτοῦ ἐκτάδην,
ἱππείᾳ χαίτῃ εἴκελος. Θάμβος δ' ἰδεῖν
τοῖς ἐντυχοῦσι, καὶ φόβος δῆθεν μέγας,
ῥίζας σιτεῖται πάνυ δηλητηρίους,
ἃς μηδὲ προσψαύσειεν ἄλλος θὴρ ἴσως
ἄνευ βλάβης πώποτε δὴ καὶ κινδύνου.
Ἐπὰν δ' ὑποβλέψειε ταυρηδὸν, ἄφαρ
ὁ θὴρ ἀνιστῶν τὸν λόφον μετάρσιον,
φρίττει φρικωδέστερον ἤπερ τὶς κάπρος.
Γυμνουμένων δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων,
ἔξεισι πνεῦμα τῆς φάρυγγος ἐκ μέσου
ὀξειοβαρὲς καὶ βρόμου πεπλησμένον·

[47 (45). DE CATOBLEPE.]

[Est aliquod longe pessimum inter fera animantia,
quod Libyca, aiunt, terra parit, monstrum
tauro simile truci figura.
Spectat terribile, ut imperiosus leo.
Etenim densa habet supercilia admodum;
oculi vero minores bovinis sunt,
ceteroquin sanguine suffusi, et recta nullo modo
tueri possunt, sed in terram quidem deorsum :
unde etiam Catobleps (*deorsum spectans*) dicitur omnibus.
Crista autem superne a vertice incipit,
ac descendit in frontem ejus late,
equinæ jubæ similis. Stupor vero aspectu
occurrentibus, et terror proinde magnus,
radices vorat plane noxias,
quas forsan ne attigerit quidem alia bestia
sine noxa unquam et periculo.
Ubi autem suspexerit tauri instar, ilico
fera erigens cristam in altum,
horret horribilius quam quisquam aper;
ut vero labra sua nudat,
exit spiritus faucium ex medio
gravissimus et fœtore plenus :

ἐν ᾧ ἀναπνέοντα ἄλλα γ' εἰ τύχοι,
δεινῶς κακοῦται, καὶ ἀφωνίαις ἅμα
σπασμοῖς τε πίπτει φθαρτικοῖς παραυτίκα.]

in quo si forte respirant alia *animantia*,
graviter affliguntur, et vocis privatione simul
ac convulsionibus cadunt exitialibus statim.]

ΠΕΡΙ ΛΥΚΩΝ.

Ὕδωρ διανέοντες ἀθρόοι λύκοι,
μή πως τὸν ἑσμὸν ἡ ῥοὴ περιτρέποι,
τὰς οὐρὰς ἐνδακόντες ἀλλήλων μόνον,
πρὸς τοὺς ἰλίγγους εὐδρομοῦσι τῶν πόρων.
Λύκος δὲ φαγὼν καὶ κορεσθεὶς, οὐ λύκος,
ἀλλ' ἀμνὸς ἂν φαίνοιτο ποιμνίων μέσον.
Οὐ δύναται γὰρ ὁ φθορεὺς ἐπεσθίειν,
ἀλλ' ἐστὶν οἰδῶν τῇ τροφῇ τὴν γαστέρα
καὶ τὴν ὑπογλωττίδα τῶν παρισθμίων.
Καὶ τοῦ κόρου πεφθέντος ἐν βραχεῖ χρόνῳ,
ὁ θὴρ πάλιν δείκνυσι τὸν πρῶτον λύκον.
Βραχὺν δὲ τὸν τράχηλον ἐκ νώτων φέρων
ἐπιστρέφει τὸ σῶμα, καὶ βάδην τρέχει.
Καὶ ταῦρον ἰδὼν ἐξελίττει τὸν δρόμον·
τὰς γὰρ ἀκωκὰς τῶν κεράτων οὐ στέγει·
καὶ τῆς γε δειρῆς τὸν τοσοῦτον ἁρπάσας,
διασπαρακτὸν ἐκλυθέντα δεικνύει.
Ὁρᾷ δὲ μακρὰν, ὀξυδερκὴς ὢν φύσει,
καὶ γλαὺξ ἀτεχνῶς ὑπὸ νύκτα καὶ σκότος.
Θνήσκει δὲ γοργῶς, μηδὲ συμβάσης νόσου,
φαγὼν πόαν, κράτιστε, τὴν λυκοκτόνον.

48 (46). DE LUPIS.

Aquam transnatantes catervatim lupi,
ne qua fluctus agmen auferat,
caudas modo suas invicem mordicus tenentes,
contra vortices transeundorum fluminum cursum peragunt.
Lupus autem pastus et satur, non lupus,
sed agnus *esse* videatur in mediis gregibus.
Non potest enim pernicies illa *tum* vesci amplius,
sed turget cibo venter
et lingua inferius tumida usque in tonsillas.
Atque pastu quo satiatus erat intra breve tempus decocto,
fera rursus ostendit priorem lupum.
Quum autem breve collum extremo dorso gerat,
inflectit corpus *ipsum*; et gradatim (*non saltu*) currit.
Ac taurum ubi conspexit, in gyros vertit cursum:
nam acumina cornuum *tauri* non sustinet.
Et cervice tantum animal ut corripuit,
prorsus dilaceratum *et* convulsum reddit.
Cernit autem procul, acutis oculis natura præditus,
et noctua *est* planissime sub noctem et tenebras.
Moritur vero celeriter, non ullo invadente morbo,
simulatque herbam, Potentissime, comedit lycoctonon.

ΠΕΡΙ ΑΡΚΟΥ.

Ἄσημον ἄρκος ἀποτίκτουσα κρέας
σοφῶς διαρθροῖ, καὶ τυποῖ, καὶ φαιδρύνει,
καὶ δημιουργεῖ πλαστικῶς τοῦτο βρέφος.
Λεάνασα δὲ μαλθακῆς γλώττης πόνῳ
καὶ λασίοις θάλψασα μηροῖς τὸν τόκον,
ἐνῆκε θηλὴν μητρικὴν τῷ φιλτάτῳ.

49 (47). DE URSA.

Informem ursa carnem partu edens
sollerter articulat, et figurat, et expolit,
et format velut figuli arte hunc pullum:
ubi autem teneræ linguæ labore polivit
et fovit intra hirsuta femora fœtum suum,
præbet ubera materna carissimo.

[ΠΕΡΙ ΑΛΩΠΕΚΟΣ.]

[Τὸ παγκάκιστον ἡ ἀλώπηξ θηρίον,
δολοπλόκος πέφυκεν ἢ τἄλλα πλέον.
Ὅταν γὰρ εὑρεῖν βρῶσιν οὐ δυναμένη,
πολλά τε δεινὰ μηχανᾶται τοῦ δόλου,
ὥστ' ἐντυχεῖν που τῇ τροφῇ τῆς γαστέρος,
καὶ δὴ τὰς ὄρνεις τεχνικῶς πλανωμένη
τοῖον ῥαδιούργημα ἐξεῦρε τρόπου·
ἁπλοῖ ἑαυτὴν ὑπτίαν ἐν ἀβάτῳ
χέρσῳ τ' ἐρήμῳ τ' ἀτριβεῖ τοῖς ἀνδράσι·
κἀκεῖθι νεκρὸν πτῶμα προσποιουμένη
κεῖτ' ἀκράδαντος, οἷαπερ θνησείδιον·
αἱ δ' ἀγνοοῦσαι τὸ κρύφιον τῆς πλάνης
ὁμοῦ καταπίπτουσι τοῦ φαγεῖν χάριν·

[50 (48). DE VULPE.

[Longe pessima vulpes fera
dolosa est natura magis quam ceteræ.
Quando enim invenire cibum non potest,
quum multa vafra struit doli,
quo assequatur alicubi nutrimenta ventris,
tum aves artificiose circumveniens
talem fallaciam comminiscitur ingenio:
extendit se supinam in invia
terraque et deserto non trito hominibus;
atque illic mortuum cadaver imitans
jacet immota, tanquam morticinum:
illæ vero ignorantes occultum fallaciæ
simul decidunt edendi causa:

ἡ δὲ τροφῆς χρῄζουσα, σὺν προθυμίᾳ
θρώσκουσ' ἐπ' αὐτὰς, θηρᾷ καὶ κατεσθίει.
Ὅταν δ' ἐχῖνος πρὸς φθορὰν ἀφιγμένην
ἀθρῇ ἑαυτοῦ, δειματούμενος τότε
αὐτὸν συνειλεῖ σφαιροειδῶς καὶ στρέφει,
καὶ τῶν ἀκανθῶν τὰς λαβὰς ἀπευθύνων
εἴργει κακῶσαι ταῖς ἀκμαῖς τῶν κεντρίων·
ἡ δ' ἐνδακεῖν μὲν τόνδε γ' εὐλαβουμένη,
ῥύγχει προσουρεῖ δεξίως, κερδὼ μάλα·
καὶ ὅς γ' ἀπνευστὶ τῷ κακῷ διαμένων
οὔρῳ παρευθὺς δυστυχῶς ἀπεπνίγη.]

at illa cibi indigens, cum alacritate
assultans in illas, venatur et devorat.
Verum echinus ubi advenientem in perniciem
videt suam', tunc metuens
sese convolvit in globum et versat,
et aculeorum extrema porrigens
prohibet inferre damnum cuspidibus spiculorum:
illa autem hunc morsu quidem prehendere vitans,
in os ejus urinam dextre mittit, vulpes maxime;
atque iste sine respiratione perseverans per malam
urinam statim infeliciter suffocatur.]

ΠΕΡΙ ΥΑΙΝΗΣ.

Ἄῤῥην μὲν ἦν ὕαινα τὸν χθές που χρόνον,
θῆλυς δὲ τὸν νῦν, δρᾷ τε καὶ πάσχει πάλιν,
καὶ μητροπάτωρ οὐκ οἶδ' ὅπως γίνεται,
κύουσα καὶ σπείρουσα τὴν διφυΐαν.
Ἂν ἐντύχῃ δέ τινι καθεύδοντί που,
ἐν ἡσύχῳ προσῆλθε πελμάτων βάσει,
καὶ τὴν ἑαυτῆς δεξιὰν ἐντείνασα
καθῆκεν εἰς τὴν ῥῖνα τοῦ κοιμωμένου·
κάρου γὰρ εἶναι φασὶν αὐτὴν ἐργάτιν·
ὀρύξασα δὲ τῇ κεφαλῇ πυθμένα,
προὔθηκε τὴν φάρυγγα γυμνὴν ὑπτίαν·
ᾗ μάλα δεινῶς τῆς φονώσης ἐμφύσης,
ὁ παῦλαν αἰτῶν δυστυχῶς ἀπεπνίγη.
Πάλιν δὲ καθεύδοντος εἴπου τις θίγοι
τῇ δεξιᾷ πτέρυγι τῆς θαλαττίας,
ἄῤῥητον εὐθὺς ἐμβαλεῖ τούτῳ φρίκην
καὶ δεῖμα πολλῶν, Αὐσονάρχα, φασμάτων.
Ὕαινα δὲ κτείνουσα τὰς κύνας δόλῳ,
τῶν θηρατικῶν ἑστιᾶται σαρκίων.
Οὔσης γὰρ αὐγῆς δαψιλοῦς ἐν ἑσπέρᾳ,
παρῆκεν αὐταῖς τὴν σκιὰν τοῦ σώματος,
τὸ κατόπιν κρύψασα τοῦ δρόμου σέλας,
καὶ κατασιγάσασα τὰς τρισαθλίας,
ὡς φαρμακὶς εὔτεχνος ἐξ ἐπασμάτων
ἀνεῖλε πικρῶς ἀγνοούσας τὸν δόλον.
[Ὕαινα φοιτᾷ τοῖς προαυλίοις νύκτωρ,
καὶ τοὺς ἐμοῦντας καθαρῶς μιμουμένη
τοὺς κύνας πλανᾷ προσιόντας αὐτίκα,
ἡ δὲ λαμβάνει καὶ κατεσθίει τάχος.]

51 (49). DE HYÆNA.

Mas quidem erat hyæna hesterno ut ita dicam anno,
femina *est* autem hodierno, et init et initur rursum,
et materpater nescio quomodo fit,
utero ferens et serens prolem ambiguam.
Si cui autem dormienti alicubi inciderit,
silenti pedum meatu accedit,
et dextram suam intendens
demittit in nares dormientis:
nam soporis eam effectricem esse dicunt:
deinde ubi suffodit *terram* qua caput nititur;
guttur proponit nudum, supinum;
cui dum cædis avida gravissime incumbit,
ille requiem appetens infeliciter suffocatur.
Rursus si quis dormientem attigerit
dextra pinna marinæ hyænæ,
infandum statim injiciet ei horrorem
et formidinem multorum, Ausonum imperator, terriculorum.
Hyæna autem occidens canes dolo,
venaticas epulatur carnes.
Nam quum *lunæ* largus splendor est vespere,
dimittit in eos umbram sui corporis,
pone cursum suum occultans fulgorem (*ita currens ut um-*
et ubi mutos reddidit infelicissimos, [*bram faciat canibus*),
tanquam venifica sollers incantamentis
occidit eos crudeliter ignorantes dolum.
[Hyæna accedit ad stabula noctu,
et vomentes exacte imitans
fallit canes, qui statim adveniunt:
ipsa autem corripit *eos* et vorat cito.]

ΠΕΡΙ ΘΩΟΣ.

Ποίους δὲ καλῶς ἐκμαθὼν αἰδοῦς νόμους
αἰσχύνεται θὼς, εἰ τὸν ἄνθρωπον βλέποι;
ποίαν δὲ τηρῶν τακτικὴν ὁμαιχμίαν
ἄληκτος ἥκει συμμάχων ἡμῖν φίλος,
ἂν ἄρα τις θὴρ δυσμενὴς ἐπιτρέχοι;

52 (50). DE THOE.

Quales autem pulchre edoctus pudoris leges
reveretur thos, si hominem aspexerit?
et quale colens fœdus socialium armorum
perpetuus venit ab nostris partibus dimicans amicus,
quando fera aliqua infesta *nos* aggreditur?

[ΠΕΡΙ ΑΙΤΝΑΙΟΥ ΙΧΘΥΟΣ.]

Πόθεν, βασιλεῦ, σωφρονεῖν πεπεισμένος
ἀλλοτρίους πέφευγεν Αἰτναῖος γάμους;
μὴ καθάπαξ ἔλεγχος εὑρεθῇ, ζέων
τῆς τῶν ἰταμῶν ἐν φθοραῖς ἀγρυπνίας.

ΠΕΡΙ ΒΟΟΣ.

Πάγχρηστον ἡ βοῦς, καὶ κομίζει φορτία,
καὶ τοὺς γεωργοὺς ὠφελεῖ πρὸς τοὺς πόνους,
καὶ γάλα ποιεῖ, καὶ τραπέζας ἀρτύει,
μετὰ τελευτὴν καὶ μελίττας ἐξάγει.

ΠΕΡΙ ΑΙΓΟΣ.

Τὴν αἶγα φασὶν ἀπὸ τῶν ὤτων πνέειν,
ἀλγοῦσαν οὐδὲν τῆς ῥινὸς πεφραγμένης.
[[Καὶ τὴν τελευτὴν οἶδεν αὐτῆς πανσόφως,
ἄγευστον τροφῆς ἑαυτὴν συντηροῦσα.]]

ΠΕΡΙ ΔΟΡΑΣ ΟΙΟΣ ΛΥΚΟΣΠΑΛΟΣ [ΚΑΙ ΛΙΘΟΥ ΚΥΝΟΔΗΚΤΟΥ].

Χιτῶνα λαβὼν ἐκ δορᾶς λυκοσπάδος,
σαυτὸν, προβατεῦ, μηδαμῶς ἐπενδύσῃς·
ποιεῖ γὰρ εὐθὺς κνησμονήν τε καὶ φρίκην,
παλμοὺς ἀτερπεῖς ἐμβαλὼν τῇ καρδίᾳ.
(5) Οἴνῳ δὲ κυνόδηκτον ὁ κρύψας λίθον
στάσιν πονηρὰν ἐξεγείρει τοῖς φίλοις.

[[ΠΕΡΙ ΚΑΝΘΑΡΩΝ.

Τοῖς κανθάροις δὲ τοῖς κακόσμοις θηρίοις
εἴ τίς γε μικρὸν τοῦ μύρου ἐπιῤῥάνοι,
οὗτοι παρευθὺς, μὴ φέροντες οὐδόλως
εὐωδίαν, θνήσκουσιν οἰκτίστῳ μόρῳ.
Οὕτω γε φασὶ καί τινας εἰωθότας
συνεκτρέφεσθαι δυσσοδεστάτ' ἀέρι,
στυγεῖν ἅπασαν τοῦ μύρου εὐωδίαν.]]

ΠΕΡΙ ΤΑΡΑΝΔΟΥ.

Ζῶον τι καὶ τάρανδος ἐν Σκύθαις μέγα.
Ταύρῳ γὰρ ἄν τις ἐμφερῆ τοῦτον κρίνοι,
τὸν ὄγκον ἀθρῶν τῶν μελῶν καὶ τὸν δρόμον.
Κλέπτων δὲ τὴν αἴσθησιν ὡς χαμαιλέων,
εἰς ποικίλα χρώματα τὴν τρίχα τρέπει.
(6) Τὸν ἄστατον γὰρ καὶ παλίμβολον βίον
καὶ τῶν πονηρῶν ζωγραφεῖ τὰς ἐμφάσεις,
οἳ παρακερδαίνουσι τοὺς ἁπλουστέρους,
πλανῶντες εἰκῆ ταῖς τροπαῖς τῆς καρδίας.
Τούτου, βασιλεῦ, τὴν δορὰν θώραξ φέρων
ὑπῆρξε παντὸς εὐτονώτερος βέλους.

[53 (51). DE ÆTNÆO PISCE.]

Unde, rex, ad castitatem instructus
externas fugit *piscis* Ætnæus nuptias?
ne manifesto probrosus inveniatur, scatens
illa libidinosorum in corruptionibus assiduitate.

---

54 (52). DE BOVE.

Utilissimum *animal est* bos: et onera vehit,
et agricolas adjuvat in laboribus,
et lac parat, et mensas instruit;
post mortem denique apes ex se gignit.

---

55 (53). DE CAPRA.

Capram aiunt *etiam* per aures spirare,
nihil dolentem naribus obduratis.
[[Et vitæ suæ finem callide novit,
a gustatu cibi sese abstinens.]]

---

56 (54). DE PELLE OVIS A LUPO DISCERPTÆ [ET LAPIDE A CANE MORSO].

Tunicam si ceperis ex pelle *ovis* a lupo discerptæ,
ne te, opilio, ea convestias:
efficit enim illico pruritum et tremorem
palpitationes molestas cordis excitans.
Qui autem lapidem a cane morsum in vino abscondit,
is seditionem malam suscitat inter amicos.

[[57. DE CANTHARIS.

Cantharis autem male olentibus bestiis
si quis pauxillum modo unguenti insperserit,
hi statim, nullo modo ferentes
fragrantiam, moriuntur miserrimo obitu.
Sic dicunt etiam quosdam solitos
innutriri pestilentissimo aeri,
ab horrere omnem unguenti fragrantiam.]]

---

58 (55). DE TARANDO.

Animal quoddam *est* etiam tarandus in Scythis magnum.
Nam tauro hunc aliquis similem judicaverit,
molem spectans membrorum et cursum.
Sed oculos fallens ut chamæleon,
in varios colores pilum suum vertit.
Nam inconstantem et variabilem vitam
et improborum velut pictura exprimit simulationes.
qui callide eludunt simpliciores
et temere fallunt versutiis animi.
Hujus, rex, pelle tecta lorica
firmior exstitit omnis teli impetu.

[ΠΕΡΙ ΕΛΑΦΟΥ.]

[Ὦ τῶν ἀγλαῶν καὶ ξένων δωρημάτων,
ἃ ἡ φύσις δίδωσιν ἀῤῥήτῳ τρόπῳ
ζώοις τε πᾶσιν ἡμέροις τε κἀγρίοις.
Καὶ γὰρ τέθηπα πῶς ἔλαφος τοὺς ὄφεις,
ἀναρσίους πέλοντας αὐτῇ ἐκτόπως,
νικᾷ κραταιᾷ ἐν μάχῃ καταχράτος
τέχνῃ φυσικῇ, ὡς ἔνεστιν εἰκάσαι.
Τῆς γὰρ βίηφι ἐξελαύσης ὄφιν,
ὅδε φρίκης τε καὶ φόβου πεπλησμένος
εἰς χηραμὸν ζοφώδη κρυφθεὶς εἰσέδυ.
Ὡς οὖν ἔλαφος ᾔσθετ' ἂν τὸ πρακτέον,
σοφῶς ἐρείσας τοὺς ἑαυτῆς μυκτῆρας
πρὸς τῇ ἐρεμνῇ εἰσδύσει τοῦ θηρίου,
εἰσπνεῖ μὲν ἡδὺ, καὶ τὸν ἐχθρὸν ἐξάγει
δίκην ἴυγγος τῇ βίᾳ τοῦ πνεύματος.
Κἀπειδὰν ἔλθῃ καὶ ἄκον τὸ θηρίον,
ἤδη προκύψαν δυσμενῶς κατεσθίει.
Καὶ ὧς πέπαυται ἡ μάχη παραυτίκα.
Πρὸς τοῖς γε φασὶ, κεἴτις τοὖδ' ἐκ τοῦ κέρως
ξέσειε λεπτῶς, εἶτα τὸ ξύσμα τόδε
αὔοι, κράτιστε, ἐμβαλὼν ἐπ' ἀνθράκων,
ὁ καπνὸς εὐθὺς ἐξελάσσει τοὺς ὄφεις,
ὀσμὴν ἐκείνην μὴ δυναμένους φέρειν.]

[ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ΤΙΝΩΝ ΚΑΘ' ΥΠΝΟΝ ΒΛΕΠΟΝΤΩΝ.]

Πῶς καὶ καθεύδει καὶ δοκεῖ πάλιν βλέπειν
ὄφις τε καὶ πτὼξ, καὶ θυμοῦ πλήρης λέων;
ἐκπέπταται γὰρ ἡ χλανὶς τῶν ὀμμάτων,
ἄλλου τινὸς χιτῶνος ἁπαλωτέρου
φρουροῦντος αὐτοῖς, ὡς διόπτρας, τὰς κόρας.

ΠΕΡΙ ΠΤΩΚΩΝ.

Πόθεν τὸν αὐτὸν οἱ ταχεῖς πτῶκες χρόνον
ἄλλους μὲν ὠδίνουσιν εἰς φῶς ἐκγόνους,
ἄλλους δὲ κατέχουσιν ὡς νωθεῖς ἔτι,
πρὸς δευτέραν γέννησιν ὀργανουμένους;
καὶ πρὶν ἐπελθεῖν τὴν γονὴν τὴν ὑστέραν,
ἄλλους πάλιν κύουσιν ἐξ ἄλλου σπόρου;

ΠΕΡΙ ΧΑΜΑΙΛΕΟΝΤΟΣ.

Χαμαιλέων, κράτιστε, τὸν χρῶτα τρέπει·
σαῦρος γὰρ ὢν ἄντικρυς οὐχ ἔχει τρίχας,
καὶ νῦν μὲν ὠχρὸς, νῦν δὲ φαιὸς γίνεται,
εἶτα πελιδνὸς, εἶτα κιῤῥὸς εἰς βάθος·
καὶ νῦν ἐρυθρὸς, καὶ παραυτίκα μέλας,
καὶ στικτὸς ἂν γένοιτο δορκάδος δίκην·
καὶ ξανθὸς ἂν φαίνοιτο καθάπερ λέων.
Οὕτω δὲ τοῦ σώματος ἀλλοιουμένου,

[59 (56). DE CERVO.]

[O eximia et miranda dona,
quæ Natura dat ineffabili modo
animantibus omnibus, et mansuetis et feris.
Namque obstupui *videns* quomodo cerva serpentes,
qui ei infesti sunt immaniter,
vincat strenuą in pugna fortiter
arte naturali, uti licet conjectari.
Illa enim vi abigente serpentem,
hic horrore et metu plenus
in lustrum caliginosum occultus se abdit.
Simulatque igitur cerva senserit quod agendum,
callide applicans suas nares
ad tenebrosum introitum feræ,
inspirat suaviter, et hostem educit
illecebræ instar vi spiritus:
et ubi advenerit etiam invita bestia,
jam emergentem hostiliter devorat.
Et sic finita est pugna illico.
Præter hæc dicunt etiam *illud:* si quis hujus ex cornu
raserit tenuiter, deinde ramentum hoc
torreat, Potentissime, conjectum in carbones,
fumus hic statim abiget serpentes,
odorem illum qui non possunt ferre.]

[60 (57). DE ANIMALIBUS QUIBUSDAM QUÆ PER SOMNUM OCULIS CERNUNT.]

Quomodo et dormit et videtur rursum cernere
serpensque et lepus, et animorum plenus leo?
Nimirum aperitur læna (*membrana exterior*) oculorum,
dum alia quædam tunica tenuior
custodit illis, ut conspicillum, pupulas.

61 (58). DE LEPORIBUS.

Unde per idem tempus celeres lepores
alios in lucem edunt pullos,
alios vero *in utero* retinent ut adhuc immaturos,
ad insequentem partum fingendos?
et *cur*, antequam fœtura transeat vulvam,
alios rursum utero ferunt ex alio satu?

62 (59). DE CHAMÆLEONTE.

Chamæleon, Potentissime, colorem mutat:
lacerta enim propalam quum sit, non habet pilos,
et nunc quidem pallidus, nunc fuscus fit,
tum lividus, tum penitus gilvus:
et nunc ruber, ac statim post niger,
atque etiam variegatus maculis, tanquam caprea, fiat:
et fulvus quoque appareat uti leo.
Hoc modo quum corpus ejus varios colores induat

τὸ λευκὸν ἠγνόησεν ἡ φύσις μόνον.
Στεῤῥὸν δὲ τῷ στόματι κατέχων ξύλον,
ὄφεις λυπεῖ σφύζοντας αὐτὸν ἐσθίειν·
καὶ γὰρ ἑαυτὸν εὐφυῶς ἐπιστρέφων,
μάτην περιχαίνοντας αὐτοὺς δεικνύει.
Κἄν τις δυνηθεὶς καὶ φορίνην ἐνδάκοι,
ποῦ τοῦτο δεινὸν τῷ τὸ κάρφος ἠρμένῳ;
καὶ γὰρ στεγανὴν ἐνδιδύσκεται σκέπην,
καὶ τῶν πονηρῶν ἐξελέγχει τὸ θράσος,
τοῦ ζῆν σοφιστὴς εὐμαθὴς ὢν αὐτόθεν.

album solum non novit ejus natura.
Rigidum autem ore suo tenens lignum,
serpentes vexat palpitantes ut ipsum devorent:
namque agiliter sese convertens
reddit eos frustra inhiantes ipsi.
Et si quis *eorum* etiam ad pellis morsum pervenire possit,
quomodo hoc timeat ille qui festucam sublatam fert?
etenim firmum indutus est tegimen,
et improborum audaciam evincit:
vivendi magister hinc apparet callidus.

ΠΕΡΙ ΣΑΥΡΟΥ.

Σαῦρον τὸν ὠχρὸν εἰ τεμὼν διασπάσεις,
ἁρμόζεται ζῶν ταῖς τομαῖς οὕτω πάλιν.
Εἰσὶ δὲ σαφῶς τῶν μερῶν αἱ συνθέσεις,
ὅταν ὁ νεκρὸς τοῖς ποσὶν ὑφερπύσῃ.

63 (60). DE LACERTA.

Lacertam viridem si sectam divides,
coalescit iterum partibus ita sectis et vivit.
Est autem exacte *facta* partium coagmentatio,
quando mortuus pedibus incedere cœperit.

[ΠΕΡΙ ΕΧΙΝΟΥ ΤΟΥ ΕΝΥΔΡΟΥ.]

Καί τις ἐχῖνον συντριβέντα σκορπίσας,
ὃν οἶδεν ἀκτῆς εὐμενὴς κόλπος τρέφειν,
τάχ' ἂν ἴδοι, κράτιστε, συντεθειμένον
καὶ ζῶντα τὸν πρὶν δυστυχῶς τεθραυσμένον.
Ὃς, εἰ πολὺς τὸ ῥεῖθρον ἐκμαίνοι κλύδων,
εἰς τὰς ἀκάνθας ἐμβριθεῖς ἄρας λίθους,
μήπως ὑπαχθεὶς ἐκκυλισθῇ τῇ ῥύμῃ,
πρὸς τὸν μυκηθμὸν καρτερεῖ τῶν βρασμάτων.

[64 (61). DE ECHINO AQUATILI.]

Etiam echinum contusum si quis abjecerit,
echinum quem nutrire solet littoris benignus sinus,
mox videat, Potentissime, coagmentatum
et viventem eum qui antea miserabiliter fractus erat.
Idem, si forte magni æquor exagitant fluctus,
in spinas suas graves attollens lapides,
ne subactus provolvatur undarum concitato impetu,
resistit æstuum mugitui.

ΠΕΡΙ ΕΧΙΝΟΥ ΤΟΥ ΧΕΡΣΑΙΟΥ.

Ἐχῖνος ἐκ γῆς οἶδεν ἀκάνθαις βρύων,
καὶ ταῖς πρασιαῖς ἐγκυλινδεῖται κρύφα,
καὶ τὰς ἐκεῖθεν ἐμπαρείσας ἰσχάδας
εἰς τοὺς ἑαυτοῦ φωλεοὺς θησαυρίσας,
οὐκ ἔσχε λιμοῦ συμφορὰν ὀλεθρίου.
Συστέλλεται δὲ, καὶ τὸ πᾶν σῶμα στρέφει,
καὶ τῶν ἀκανθῶν τὰς λαβὰς ἀπευθύνει,
τὸν θηρατὴν ἔγγιστα παρόντα βλέπων.
Δοκεῖ δὲ νεκρὸς, τὴν πνοὴν ὑποπνίγων.
Εἴπου γε μὴν θέλοι τις αὐτὸν λαμβάνειν,
εὐθὺς ἐνουρῶν τὴν δορὰν διαβρέχει·
ἀνθίσταται γὰρ χαλεπαῖς νόσων βίαις
ἂν οὐ μολυνθῇ τῇ βροχῇ τῆς αἰσχύνης.

65 (62). DE ECHINO TERRESTRI.

Echinus terrestris (Erinaceus) scit se spinis horrere,
et in areis hortorum se volutat clam,
et quum hinc *spinis* infixas ficus
in suas foveas congesserit,
non experitur famis malum exitiosæ.
Sed contrahit se *in pilæ modum*, et totum corpus volvit,
et spinarum extrema erigit,
quando venatorem proxime astantem conspicit.
Tum mortuus *esse* videtur, spiritum premens.
Quodsi tamen velit aliquis eum prehendere,
statim urinam mittens tergus suum humectat:
resistit enim *hoc tergus* gravibus morborum impetibus,
si non conspurcata est humore pudendo.

[ΠΕΡΙ ΛΥΓΓΟΣ ΟΥΡΟΥ.]

Οὖρον δὲ λυγγὸς ἐκτραχυνθὲν εἰς λίθον
στεῤῥός τίς ἐστιν ἐγκοπεὺς πρὸς τοὺς λίθους·
τῆς κύστεως δὲ τοὺς βαρεῖς ἄλλως λίθους,
εἰς πῦρ κομισθὲν καὶ ποθὲν, διαθρύβει.
Τοῦ γοῦν ἐχίνου τὴν σποδὸν κεκαυμένου,
πίττῃ νεωστὶ συντεθεῖσαν εἰς χρίσιν,

[DE LYNGURIO.]

Lyncis autem urina indurata in lapidem
firmum est cælum ad lapides *sculpendos*.
Eadem vesiçæ calculos alioqui (*sine hoc remedio*) molestos,
igni injecta et *deinde* pota, conterit.
Erinacei cinerem combusti,
cum pice recens mixtum ad unctionem

φασὶν ἰατροὶ καὶ ψιλοῖς τρίχας φύειν·
οἴνῳ δὲ λευκῷ συγκραθεῖσαν εἰς πόσιν
ἀλγοῦσι νεφροῖς εὑρεθῆναι φάρμακον,
ἧπάρ τε καμὸν ἐκ πυρᾶς ἀναψύχειν,
καὶ φλεγμονῆς οἴδημα συστέλλειν ζέον.

dicunt medici etiam calvis gignere capillos :
cum vino autem albo ad potionem temperatum
renum dolori inventum esse laborantibus remedium,
ita ut et jecur laborans ex æstu refrigeret,
et inflammationis tumorem sedet fervidum.

[ΠΕΡΙ ΙΠΠΟΚΑΜΠΟΥ.]

Φαγών τις ὀπτὴν ἱπποκάμπου γαστέρα,
λύτταν κυνικὴν εἰσφθαρεῖσαν ἐξάγει.
Οἴνῳ δὲ συζέσασαν οὐκ ἂν ἐσθίοι.
Κυκᾷ γὰρ εὐθὺς ἡ τροφὴ τὴν γαστέρα·
καὶ γίνεται λὺγξ, εἶτα βὴξ, εἶτα τρόμος,
εἶτα σπαραγμὸς καὶ μελῶν καὶ καρδίας,
καὶ πρὸς τὸν ἐγκέφαλον ὀργῶσα ζέσις,
λήθη τε, καὶ μύκημα, καὶ βαρὺς κάρος,
καὶ βλέμμα νωθρὸν, ἀλλὰ πῦρ σχεδὸν φέρον,
καὶ χύσις ὑγρῶν ἐκ ῥινὸς παχυτέρων,
καὶ δίψος ὡς φλὸξ ἐκπιέζον τὴν φύσιν·
καὶ μετρίου ῥεύσαντος ἐν τούτοις χρόνου,
πταρμῷ τιναχθὲν πᾶν τὸ σῶμα ῥήγνυται.

[66 (63). DE HIPPOCAMPO.]

Si quis hippocampi ventrem assum comederit,
rabiem caninam, qua fuerit correptus, abigit.
Sed in vino coctam edere non debet.
Nam statim hic cibus ventrem conturbat;
et oritur singultus, deinde tussis, tum tremor,
tum convulsio et membrorum et cordis;
et inflammatio cerebrum infestans,
et oblivio, et mugitus, et gravis sopor,
et visus hebes, quanquam igne propemodum flagrans,
et fluxus humorum e naribus crassiorum,
et sitis tanquam flamma urgens corpus :
ac modicum inter hæc ubi præterfluit tempus,
sternutatione concussum corpus omne rumpitur.

ΠΕΡΙ ΜΥΓΑΛΗΣ.

Ἡ μυγαλὴ δέδοικεν ἐκτόπῳ φύσει
γραμμὰς ἁμαξῶν ἐκ τροχῶν εἰργασμένας.
Ναρκᾷ γὰρ αὐταῖς ἐμπεσοῦσα, καὶ τρέμει,
βραδύνασα δὲ καὶ τελευτᾷ πολλάκις.
Καὶ τοὺς ὑπ᾽ αὐτῆς δυστυχῶς δεδηγμένους
ἐκεῖθεν ἀρθεὶς ἐξιᾶται χοῦς μόνος·
καὶ γὰρ τὸ λυποῦν εὐμαρῶς ὑπεξάγει
βραχὺς ἐπ᾽ αὐτῆς τῆς τομῆς πεπασμένος.

67 (64). DE MURE ARANEO.

Mus araneus per singularem naturam timet
orbitas rotis curruum factas :
nam torpet, quando iis incidit, et tremit,
morata autem *ibi* etiam exstinguitur sæpe.
Et qui ab eo infeliciter morsi sunt, eos
solus ex illis *orbitis* exceptus pulvis sanat :
nam doloris efficientem causam facile ejicit
ille non copiose ipsi vulneri inspersus.

ΠΕΡΙ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΟΥ.

Ὠῶν δὲ σωρὸν ὁ κροκόδειλος κύει,
μετὰ δὲ τὴν ἔκλεψιν εὐθὺς τῶν τόκων
ἔγκεντρος ἐξέρπει τὶς αὐτοῦ σκορπίος,
ὑφ᾽ οὗ τελευτᾷ πρὸς φθορὰν πεπληγμένος.

68 (65). DE CROCODILO.

Ovorum autem acervum crocodilus parit :
sed post exclusionem fœtuum statim
ex crocodilo prorepit aculeo instructus scorpio,
a quo perit *ille* letaliter ictus.

ΠΕΡΙ ΔΡΑΚΟΝΤΩΝ ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ.

Αἰθιόπων δράκοντες, εἰ θηρᾶν δέοι,
χαίνοντες ἀσθμαίνουσιν εἰς τὸν ἀέρα,
καὶ τῶν πετεινῶν τὰς κρεμαστὰς ἀγέλας,
ἴυγξι θερμῆς εἰσπνοῆς κηλουμένας
καὶ σπωμένας ἄνωθεν εἰς γῆν ἀθρόας,
ἐκ τῶν γνάθων ἕλκουσιν εἰς τὴν γαστέρα.
Θῆρας δὲ νυκτὸς ἐλλοχῶσι δυσμάχους,
καὶ βοῦς τιθασσοὺς, καὶ κριοὺς ἐξ αὐλίων,
ἄμαχον ἰσχὺν εὐτυχοῦντες, αὐτάναξ.

69 (66). DE DRACONIBUS ÆTHIOPICIS.

Æthiopum dracones, quum venandum sibi esse vident,
hiantes halant in aerem;
et volatilium suspensos greges,
illecebris calidæ spirationis delinitos
et superne deductos ad humum confertim,
per maxillas trudunt in ventrem.
Noctu autem insidiantur bestiis ferocibus,
et bubus mansuetis, et arietibus ex stabulis,
invictum robur naturæ beneficio habentes, o rex.

ΠΕΡΙ ΟΦΕΩΣ.

Δόνακι τυφθεὶς ὁ θρασὺς ἅπαξ ὄφις
κεῖται θανατῶν· ἂν δὲ τύψῃς πολλάκις,
ὀργᾷ κατὰ σοῦ, καὶ προβάλλει τὸ στόμα,
πρὸς ἀντιπαράταξιν ἠρεθισμένος.
Δακὼν ὄφις ἄνθρωπον, Αὐσονοκράτορ,
αὖθις ὑπελθεῖν τοὺς μυχοὺς οὐκ ἰσχύει,
τῆς γῆς ἀγαθὴν ἐκφερούσης τὴν δίκην·
ἐᾷ γὰρ αὐτὸν, ὡς φονευτὴν ἀγρότην,
πικρῶς διαζῆν εἰς νομὰς ὑπαιθρίους.

70. DE SERPENTE.

Arundine semel ictus serpens violentus
jacet moribundus : at si ferieris sæpe,
intumescit contra te, et rictum exserit,
ad resistendum incitatus.
Serpens ubi hominem momordit, Ausonum rex,
rursum subire cavernam non valet,
terra justam pœnam decernente :
sinit enim eum, utpote sicarium agrestem,
vivere acerbe in subdialibus pascuis.

ΠΕΡΙ ΥΣΤΡΙΧΟΣ.

Ὕστριξ δὲ τὰς ἄνωθεν ἐκπέμπει τρίχας,
ἃς ἡ φύσις ἔθηξε καὶ πρὸ τῆς μάχης·
φρίξασα γὰρ τὰ νῶτα, βάλλει τοὺς πέλας,
ὡς ἀπὸ νευρᾶς εὐστοχῶν τις τοξότης.

71. DE HYSTRICHE.

Hystrix *ut tela* dorsi setas emittit,
quas natura exacuit jam ante pugnam :
nam ubi inhorrescere fecit dorsum, petit prope stantes,
ut a nervo probe collimans sagittarius.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΗΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΑΣΠΙΔΟΣ.

Τῆς ἀσπίδος τὸ δῆγμα, δῆγμα θανάτου.
Μὴ, μὴ, Γαληνὲ, μηδὲ φάρμακον χέῃς.
Ὁ σφυγμὸς ἐξέλιπεν, ὁ ζῶν ἐῤῥύη,
καὶ σὺ τὸ θαῤῥεῖν ὡς ὀνῆσον εἰσφέρεις;
ἔα· νικᾷ τὸ δῆγμα τὴν εὐτεχνίαν.

72. DE MORSU ASPIDIS.

Aspidis morsus est morsus mortis.
Ne, ne *adsis*, Galene, neve pharmacum fundas.
Pulsus defecit, vivus excessit,
et tu tuum « Bono sis animo » affers tanquam opem laturum?
Sine! vincit morsus tuam sollertiam.

ΠΕΡΙ ΟΦΕΩΣ ΤΟΥ ΚΕΡΑΣΤΟΥ.

Λευκός τις, Ἱππόκρατες, ἀκριβῶς ὄφις,
ἐπὶ κεφαλῇ γαυριῶν κερασφόρῳ,
τὸν ἄνδρα δακὼν, τῆς πνοῆς ὑπεξάγει·
τί γοῦν ἐπ' αὐτῷ δυσφοροῦντι πρακτέον;—
Οὐκ οἶδα, φησί· πρὸς γὰρ ἄχρονον πάθος,
ὃ καθάπαξ ἔῤῥευσεν εἰς τὴν καρδίαν,
ἡ τῶν ἰατρῶν ἐκπεφαύλισται κρίσις.—
Ἆρ' ἡ νόσος παρῆλθε καὶ τοὺς σοὺς ὅρους,
τῶν ἀφορισμῶν εἰς κενὸν πεφρασμένων;
τί τοῦτο; ναρκᾷς; τὴν περίστασιν τρέμεις;
Ὦ σῶτερ, ὀκνεῖς καὶ τριβὴν ζητεῖς χρόνου;
παρὸν κατ' αὐτῆς τῆς νομῆς τῆς ἐν βάθει
ἢ δεσμὸν, ἢ σίδηρον, ἢ στέαρ φέρειν,
ἢ φαρμάκου κύλικα θερμοῦ τὴν κρᾶσιν.
Ἐγὼ δὲ λαβὼν εὐτελῆ ψύλλαν μόνην
(ἀπόκρυφον γὰρ ἐκκαλύπτω νῦν λόγον)
καὶ θεὶς ἐπ' αὐτῆς τῆς λαβῆς τοῦ δήγματος,
λύω τὸ λυποῦν, καὶ κατείργω τὴν νόσον,
καὶ τῆς τελευτῆς ἐξορίζω τὸν φόβον.

73. DE CERASTE SERPENTE.

Albissimus quidam, Hippocrates, serpens,
de capite superbiens cornigero,
hominem ubi momordit, spiritus expertem reddit :
quid igitur de laboranti faciendum? —
Nescio, inquit : nam ad momentaneum malum,
quod semel in cor influxit,
medicorum judicium vim omnino nullam habet. —
An hic morbus superat etiam tuas præscriptiones,
ut Aphorismi incassum sint scripto mandati?
Quid hoc? torpes? hunc casum extimescis?
O sospitator, cunctaris et quæris moram temporis?
quum præsto sit ut adversus ipsum malum in intimis grassans
aut deligationem, aut ferrum, aut axungiam afferas,
aut remedii poculum calidi temperatum.
At ego sumpto vili pulice solo
(nam arcanam nunc aperio rationem)
et posito in ipso labro vulneris morsu facti,
discutio malum et cohibeo morbum,
et mortis abigo metum.

ΠΕΡΙ ΟΦΕΩΣ ΤΟΥ ΙΝΔΟΥ.

Ἔστι τὶς, ὦ κράτιστε, παρ' Ἰνδοῖς ὄφις,
ᾧ σπιθαμὴ τὸ μῆκος, ἡ δέ γε χρόα

74. DE INDICO SERPENTE.

Est aliquis, o Potentissime, apud Indos serpens,
cui palmi majoris longitudo, color autem

δοκεῖ φέρειν ἔξαμμα βαθὺ πορφύρας·
καὶ πᾶσα λευκὴ τῆς κεφαλῆς ἡ πλάσις,
καθάπερ ἁπλοῦν καὶ νεόβλυτον γάλα.
Καὶ ζῶν μὲν αὐτὸς ἐνδακεῖν οὐκ ἰσχύει·
νωδὸς γάρ ἐστι, καὶ ψιλὸν χοῦν ἐσθίει·
ἁλοὺς δὲ νυκτὸς, καὶ κρεμασθεὶς ἡμέρας,
καὶ κατὰ μικρὸν τὴν πνοὴν ἀποκρίνων,
ἰχῶρα τοῦ στόματος ὑγρὸν ἐκπτύει,
καὶ πήγνυται τὸ ῥεῦσαν εἰς εἶδος μέλαν.
Ἄλλας δὲ νεκρὸς αὖθις ἐγχεῖ λιβάδας,
αἳ δακρύων ἔχουσιν ἀρκεύθου χρόαν.
Τούτων, βασιλεῦ, καὶ σταγὼν δήπου μία
νεκρὸν παρευθὺς τὸν πιόντα δεικνύει.
Ὁ μὲν γὰρ ἐγκέφαλος οὐκ ἔχων βάσιν
ἐκ τῶν ἀγωγῶν τῆς ῥινὸς διαῤῥέει·
τὸ σύντονον δὲ τῆς φθορᾶς, τῶν ὀμμάτων
πυκναῖς τὸ ληφθὲν ἐκτροπαῖς διαστρέφει,
σπασμόν τε ποιεῖ, καὶ θρασύδειλον τρόμον,
καὶ δακρύων ἄκλαυστον ἐντεῦθεν χύσιν.
Τὸ πρόδρομον δ' οὖν καὶ βαφῆς ἄνευ μέλαν,
ἀκμὰς ὀδυνῶν, καὶ χρονίζουσαν φθόην,
καὶ κνησμονὴν, καὶ βῆχα, καὶ θερμὸν κάρον,
καὶ καρδίας βρύχοντα παλμὸν εἰσφέρει.

ferre videtur saturam flammam purpuræ :
et alba est tota capitis configuratio,
tanquam merum et recens mulsum lac.
Ac dum vivit ille, morsum inferre non valet;
nam est edentulus, et nudo pulvere vescitur :
verum captus noctu, et suspensus interdiu,
et sensim spiritum dimittens,
serum ex ore liquidum eructat,
et coalescit hoc fluentum in speciem nigram.
Alias autem rursus post mortem fundit stillas,
quæ lacrimarum juniperi colorem habent.
Harum, rex, vel una videlicet gutta
mortuum illico reddit eum qui biberit.
Nam cerebrum, non *amplius* fundamentum habens,
ex canalibus narium perfluit :
intenta autem vis mali oculos
correptos frequentibus eversionibus distorquet, [tum,
et convulsiones efficit, et tremorem audacia et timore mix-
et lacrimarum ex illis sine fletu effusionem. [grum est,
Jam quod initio *e serpente* profluxerat et sine tinctura ni-
acutissimos dolores, et lentam tabem,
et pruriginem, et tussim, et febricosum soporem,
et cordis cum *dentium* stridore palpitationem infert.

—

ΠΕΡΙ ΟΦΕΩΣ ΤΟΥ ΧΕΡΣΥΔΡΟΥ.

Πατῶν δέ τις χέρσυδρον οὐκέτι πνέει·
κἂν ἄλλος εὐθὺς τοῦ παρελθόντος θίγοι,
τοῖς δακτύλοις, κράτιστε, φλυκταίνας φύει.

75. DE NATRICE.

Si quis autem natricem calcat, jam spirare cessat :
quodsi alius mortuum e vestigio tetigerit,
ei in digitis, Potentissime, pustulæ exoriuntur.

—

ΠΕΡΙ ΟΦΕΩΣ ΑΡΑΒΙΚΟΥ.

Ὄφις δέ τις ἄθυμος ἐκ γῆς Ἀράβων
κτείνει φονευθεὶς τὸν φονευτὴν ὀξέως,
πλὴν ἐν συριγμοῖς καὶ πνοῆς διεξόδοις,
ὑφ' ὧν διαῤῥεῖ καὶ χιτὼν καὶ σαρκίον.
Νωδὸς γάρ ἐστι, καὶ πατάσσει μετρίως.

76. DE ARABICO SERPENTE.

Serpens autem ignavus quidam ex Arabia
occisus interficit occisorem suum statim,
non morsu, sed sibilis et spiritus exeuntis flatibus,
per quos diffluit et amictus et caro.
Nam edentulus est *ille anguis* et ferit modice.

—

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩι ΙΝΔΩι ΠΟΤΑΜΩι ΛΙΘΩΝ.

Ἀλλ' εἰς τὸν Ἰνδὸν τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν
ἔστι τις, ὡς λέγουσι, πορφυροῦς λίθος,
ὃς καὶ φυσικῶς ἐκδιώκει τοὺς ὄφεις,
ὡς λιβανωτὶς καὶ καλαμίνθη χλόη,
καὶ πυκνόφυλλος ἄγνος ἐψεκασμένος.
Καὶ γίνεται πῦρ εἰς χεθεῖσαν ἰκμάδα·
ῥιπίζεται δὲ, καὶ τὸ θερμὸν ἀμβλύνει,
δριμύν τε καπνὸν πυρπολούμενος βρύει.
Καὶ ταῖς γυναιξὶν ἀδρανῆ δρᾷ τὰ βρέφη,
καὶ δῆγμα δεινὸν εὐμαρῶς ἀνατρέπει.

77. DE LAPIDIBUS IN INDO FLUMINE.

Verum in Indo flumine magno
est quidam, ut narrant, purpureus lapis,
qui natura sua serpentes abigit,
ut libanotis et calamintha foliis,
et vitex fronde densus *liquore* guttatim sparso.
Et ignis fit ad infusum *lapidi* humorem :
ventilatur *flabello*, et æstus restinguitur;
mordentemque fumum dum uritur scaturit.
Ac mulieribus *gravidis* infantes reddit quietos,
et morsionem vehementem facile sedat.

—

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝ ΤΩι ΑΥΤΩι ΠΟΤΑΜΩι ΣΚΩΛΗΚΟΣ.

Πλὴν εἰς τὸν Ἰνδὸν τίκτεται σκώληξ μόνος,
ὅς ἐστιν ἑπτάπηχυς εἰς ἧττον πάχος·
ζῷον δὲ πᾶν καὶ ξύλον, ἀλλὰ καὶ λίθον,
ὀδοῦσι δυσὶν, Αὐσονάρχα, συντρίβει.
Καὶ κρύπτεται μὲν, εἰ δὲ ταῖς ὄχθαις πίνοι
κάμηλος, ἢ βοῦς, ἐμφρυγεῖσα τῷ πνίγει,
ἥρπασε δὴ τὸ κτῆνος ὑπανερπύσας.
Τοῦτον δέ τις κύμβαχον ἐξάψας βρόχοις,
ὑγρὰν κατ' ἐχθρῶν εὐτυχῶν ἔγνω φλόγα·
καὶ γὰρ ὁ νεκρὸς ἀνθρακεὺς ἢ πυρφόρος
ἠλεκτροειδὲς ἐκ ῥινὸς λείβει στέαρ,
οὗ καὶ σταλαγμὸς ἐγχεθεὶς ἐπὶ ξύλων
ἔφλεξεν ὡς πῦρ, εἰς δὲ τεῖχος ἐκ λίθων
ὀξὺς κεραυνὸς καὶ νεφῶν πλὴν εὑρέθη.
Τούτῳ, βασιλεῦ, τῷ πυρὶ τῆς ἰκμάδος
Ἰνδῶν βασιλεῖς πυρπολοῦσι τὰς πόλεις,
αἳ μηδ' ὅλως εἴκουσι δασμοὺς εἰσφέρειν.

78. DE VERME IN EODEM FLUVIO.

Sed nascitur in Indo unum *pestiferum animal*, vermis,
qui septem ulnas est longus ad minorem crassitiem:
omne autem animal et lignum, atque etiam lapidem,
duobus dentibus, rex Ausonum, conterit.
Et latet quidem abditus, sed quum in ripis *stans* bibit
camelus, aut bos, tosta fervore,
jam subrepens corripit jumentum.
Hunc aliquis pronum ubi funibus suspenderat,
humidam contra hostes se nancisci cognovit flammam:
nam mortuus *factus* carbonarius aut ignifer
succini similem e naribus stillat adipem,
cujus vel gutta infusa lignis
urit tanquam ignis, et ad murum lapideum
invenitur rapidum fulmen absque nubibus.
Hoc, rex, igne humoris
Indorum reges incendunt urbes
quæ prorsus recusant tributa pendere.

ΠΕΡΙ ΦΑΛΑΓΓΙΟΥ.

Δεδηγμένος δέ πού τις ἐκ φαλαγγίου
ναρκᾷ, βασιλεῦ, καὶ κλονεῖται, καὶ τρέμει
καὶ ψύχεται μὲν τῶν μελῶν τὰς ἀκρίδας·
συστέλλεται γὰρ τῶν φλεβῶν ἡ θερμότης·
ἐμεῖ δὲ χυμοὺς, ἀλλὰ καὶ σπᾶται βρύχων·
ἔπειτα παθὼν ἰσχυρὰν ὠταλγίαν,
ὀρθοῖ τὸν αὐλὸν τῆς ψυγείσης αἰσχύνης.
Τούτου δὲ πᾶς ἄδηκτος εἰ μόνον θίγοι,
πάντων μετασχὼν τῶν παθῶν ἀποῤῥέει.

79. DE PHALANGIO.

Alicubi autem [*in Zacyntho*] morsus aliquis a phalangio
torpet, rex, et concutitur, et tremit.
Et alget quidem in extremitatibus membrorum;
nam contrahit se venarum calor; [dens :
vomit autem humores, atque spasmum etiam patitur fren-
deinde correptus violento aurium dolore
erigit canalem *quamquam* refrigerati pudendi.
Hunc *hominem* non morsus quisque si tetigerit modo,
omnium illorum dolorum particeps occidit.

ΠΕΡΙ ΖΩΟΥ ΡΑΓΟΣ.

Ἔστι δὲ καὶ ῥὰξ ἐκ γονῆς φαλαγγίων,
ῥαγὶ σταφυλῆς ἐμφερὴς, καὶ μικρόπους·
κτείνει δὲ γοργῶς, Αὐσονάρχα, τοὺς πέλας,
πλήττουσα τῷ στόματι γαστρὸς ἐκ μέσης.

80. DE RHAGE ANIMALCULO.

Est etiam Rhax *animal* e genere phalangiorum,
rhagi id est acino uvæ simile, et brevissimis pedibus:
sed occidit celerrime, rex Ausonum, eos qui prope accedunt,
ore feriens ex medio ventre *ubi os situm.*

ΠΕΡΙ ΑΡΑΧΝΩΝ.

Εὐμήχανος δὲ τῶν ἀραχνῶν ἡ φύσις
καὶ παρθένους νικῶσα λεπτοδακτύλους·
τὰς γὰρ ἀπαγεῖς ἰκμάδας τῶν ἐγκάτων
ὥσπερ μίτους νήθουσι κερκίδος δίχα·
κύκλους δὲ συνείροντες ἀλληλενδέτους,
τὰς ἀντιλαβὰς ὀργανοῦσιν ἐντόμους·
παχυτέροις δέ τισι τοὺς κύκλους βρόχοις
εἰς ἀέρα κρεμῶσιν, οὐκ οἶδα πόθεν·
ἀφίσταται γὰρ πᾶσα τοῦ μέσου βάσις
τῷ φιλοτεχνήματι συντεθειμένη·
καὶ κλέπτεται μὲν ἡ λαβὴ τῶν κλωσμάτων·

81 (67). DE ARANEIS.

Artifex est natura aranearum:
et virgines vincens *præditas* argutis digitis:
nam humores intestinorum nondum induratos
tanquam fila nent *et texunt* sine pectine:
et orbes dum serunt invicem implicatos,
adversa iis subtemina fingunt incisa *orbibus*:
crassioribus autem orbes liciis quibusdam
in aerem suspendunt nescio unde:
nam sejuncta est omnis a medio basis
quæ composita sit *fulciendo* huic operi artificioso;
et subducitur aspectui staminum *quasi* ansa:

ὑπαίθριος γὰρ ἡ τοσαύτη λεπτότης·
στηρίζεται δὲ τῆς ὑφῆς ἡ πυκνότης
εἰς τὰς ἀραιὰς τοῦ κενοῦ περικλάσεις.
Μυίαις δὲ, καὶ κώνωψι, καὶ κρυψιπτέροις
τεταμένον θήρατρον ἀράχνης φέρων,
ἐκ τοῦ παρεμπίπτοντος ἁπλῶς ἐσθίει.
Καὶ ζῇ κρεμαστὸν καὶ φιλήσυχον βίον,
τὸ κέντρον οἰκῶν, καὶ σκοπῶν τὸ δίκτυον,
μὴ νῆμα ῥαγῇ, καὶ τὰ κύκλῳ συμπέσῃ,
πνοῆς παρολκαῖς ἐκλυθέντα συντόνοις.
Ἐξ ὠδίνων δὲ γίνεται μητροκτόνος,
τοὺς τῶν ἐχιδνῶν ἐκμιμούμενος τόκους.

nam in æthra *stat* tanta subtilitas :
sed stabilitur texturæ hujus densitas
in raris vacui anfractibus.
Muscis vero, et culicibus, et *insectis* quæ alas tectas habent,
araneus extensum rete offerens,
ex omni incidente cibum capit.
Ac vivit aeriam et quietis amantem vitam,
centrum incolens, et speculans rete,
ne rumpatur tela, et quæ circa *rupturam* sunt *reliqua* concidant,
soluta venti flatibus violentis.
Post partum autem fit matris occisor,
viperarum pullos imitans.

ΠΕΡΙ ΜΥΩΝ ΤΩΝ ΚΑΝΑΤΑΝΩΝ.

Ἐκ τῶν μυῶν, κράτιστε, τῶν Κανατάνων
(οὕτω γὰρ ἐκ φάρυγγος Ἰνδὸς ἂν λέγοι)
κύουσαν εἰ τέμοι τις εἰς τὴν γαστέρα,
εὑρίσκεται ζῶν καὶ σφαδάζον τὸ βρέφος·
καὶ τοῦτο ῥαγὲν δείκνυσιν ἄλλο βρέφος
ὡς ἐκ παρασπέρματος ὠργανωμένον.

82 (68). DE MURIBUS CANATANIBUS.

E muribus, Potentissime, Canatanibus
(nam ita e gutture Indus dixerit)
gravidam si quis incidat in ventrem,
reperitur vivus et palpitans fœtus :
et hic ruptus ostendit alium fœtum
tanquam ex superfœtatione formatum.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΠΙΣΘΟΝΟΜΩΝ ΒΟΩΝ.

Ἰνδὸν, βασιλεῦ, τὸν μελάγχρουν ἠρόμην,
ἐκ Λιβύης ἥκοντα τῆς παρηλίου,
Πῶς τὴν πόαν κείρουσιν ἐξ ὀπισθίου
βόες παρ' ὑμῖν εἰς νομὰς ἠθροισμένοι; —
Ὅτι γε, φησὶν, οὐχ ὁρῶσι τὰ πρόσω·
ἐγκείμενον γὰρ τῶν κεράτων τὸ πλάτος
τὴν ὀπτικὴν δύναμιν αὐτοῖς ἀμβλύνει.

83 (69). DE BUBUS RETRORSUM PASCENTIBUS.

Indum, rex, interrogavi nigrum,
qui e Libya soli propinqua venerat,
Qui gramen tondent retrocedentes
boves apud vos in pascua collecti? —
Quoniam, inquit, non vident quæ ante se sunt :
nam incumbens *oculis* cornuum latitudo
cernendi vim iis obtundit.

ΠΕΡΙ ΕΧΕΩΣ [ΚΑΙ ΕΧΙΔΝΗΣ].

Ἔχις δὲ θερμὸς προσπλακεὶς τῇ συζύγῳ,
καὶ τὸν τέως ἥδιστον ἀνύσας γάμον,
κεῖται φονευθεὶς ὑπὸ τῆς ἐραστρίας,
τούτῳ σὺν ὀργῇ λανθανόντως ἐμφύσης,
καὶ τὸν σοβαρὸν ἐκτεμούσης αὐχένα.
Πλὴν ἀλλ' ὁ μὲν τέθνηκεν, ἡ δὲ νῦν κύει·
μετὰ δὲ μικρόν τινα τὰ βρέφη χρόνον
τὴν μητρικὴν ῥήξαντα νηδὺν ἐξέδυ.
Μὴ γοῦν τετιμώρηκε τῷ φυτοσπόρῳ;

84 (70). DE VIPERA.

Vipera mas ardens complicatur cum femina,
et postquam suavissimas aliquamdiu nuptias peregit,
jacet occisus ab amante conjuge,
ei cum iracundia clam inhærente mordicus
et superbum cervicem exsecante.
Attamen moritur quidem hic, illa autem jam gravida est :
verum post breve tempus pulli
maternum uterum rumpentia exeunt.
Nonne ulti sunt satorem suum?

[ΠΕΡΙ ΕΧΕΩΣ ΚΑΙ ΜΥΡΑΙΝΗΣ.]

Ἔχις δὲ καὶ μύραινα συνδυαζέτην,
ὁ μὲν πρὸς αὐτὴν τῆς ὀπῆς ἐξερπύσας,
ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν ἐκ ῥοῆς ἀνηγμένη.
Καὶ πρὶν, βασιλεῦ, συνδραμεῖν εἰς τὸν γάμον,
ἐμεῖ τὸν ἰὸν ὡς γλυκὺς ὁ νυμφίος,

[DE VIPERA ET MURÆNA.]

Vipera mas et muræna mutuo se jungunt amore,
ille ad hanc e latibulo proserpens,
hæc ad illum emergens e fluctibus.
Et antequam, rex, concurrant ad nuptias,
virus exspuit sponsus, ut delicatus,

καὶ τοῦ συριγμοῦ ταῖς ἴυγξιν αὐτίκα
παρακαλεῖ πρὸς λέκτρα τὴν ἐρωμένην.
Καὶ τοῦ παρ' ἀμφοῖν συντελεσθέντος γάμου,
ὁ μὲν τὸν ἰὸν αὖθις ἀνιμήσατο,
καὶ κατὰ τῆς γῆς θᾶττον ἑρπύσας ἔδυ,
ἡ δὲ πρὸς ὑγρὰς ἀπενήξατο τρίβους.

et sibilorum illecebris statim
advocat ad torum amicam.
Atque amborum nuptiis absolutis,
ille virus rursus sorbet
et sub terram ocius reptans se condit,
illa autem in humidas nando abit semitas.

ΠΕΡΙ ΚΗΤΩΝ.

Πρηστὶς, κριὸς, ζύγαινα, πάρδαλις, λέων,
καὶ φύσαλος, μέγιστα κητῶν εὑρέθη.
Εἰσὶ δὲ νωθρὰ τῷ βαρὺν ὄγκον φέρειν·
καὶ φωτὸς ἰθύνοντος ἐστερημένα,
ἡγουμένους ἔχουσιν ἰχθῦς τῶν τρίβων·
ἃ κατόπιν τέμνοντα τὸν ῥοῦν τὸν μέγαν
(πατάσσεται γὰρ τοῖς πτεροῖς τῶν συννόμων
ἡ τοῦ πρόσω κύματος ἀντιτυπία)
χαίνουσι, καὶ λάπτουσι καθάπερ κύνες,
ὡς ἂν τὸν ἑσμὸν ἐκροφῇ τῶν ἰχθύων
καὶ τὴν παρεμπίπτουσαν ἀφθόνως ὕλην.
Τούτων δὲ κἂν ἓν, ὡς Θεόφραστος λέγει,
ἀναῤῥαγῇ πρὸς ὕψος ἐκ τοῦ πυθμένος,
παπαὶ κλύδων πόῤῥωθεν, οὐκ ὄντος γνόφου,
καὶ χέρσος ὑγρὰ, καὶ κινούμενος λόφος.

85 (71). DE CETIS.

Prestis, aries, zygæna, pardalis, leo,
et physalus, cetorum maxima inventa sunt.
Sunt autem ignava, quod gravem molem *corporum* ferunt;
et lumine regente privata,
habent pisces duces itinerum.
Hæc retro secantia magnos fluctus
(nam consortium pinnis verberatur
undarum ante *cete* repercussio)
hiant et lambunt ut canes,
quo examen sorbeant piscium
et simul incidentem copiose materiam.
Horum si vel unus, ut Theophrastus dicit,
erumpat sursum e gurgite,
vah! fluctus refugiens sine *vento* turbine,
et continens humida, et mobilis mons

ΠΕΡΙ ΔΕΛΦΙΝΟΣ [ΚΑΙ ΛΕΟΝΤΟΣ].

Ἰχθὺς ὁ δελφὶς, ἀλλ' ἂν ἴδοι ναυτίλους,
σκιρτᾷ πρὸς αὐτοὺς, ἀναφυσσῶν ἀσμένως,
καὶ συμπαραπλεῖ, καὶ προπέμπει τὸ σκάφος.
Αὔραν δὲ τῷ πλῷ σωστικὴν προμηνύει
καὶ μετρίου κύματος ὑπτίαν χύσιν,
ἥδιστον ἀφρὸν ἐκδιδοὺς τῶν ἁλμάτων.
Ἔχων δὲ τὴν κίνησιν εἰς πάντα χρόνον,
εἰ δεῖ τι μικρὸν καὶ καθεύδειν τὴν φύσιν,
εὐθὺς ἀναδὺς ἐξ ἀδήλου πυθμένος,
κεῖται καθ' ὑγρῶν ἐκταθεὶς ἐπὶ στόμα·
καὶ τοῦ βάρους ἄνωθεν ὁρμῶντος κάτω,
κρουσθεὶς ὑπ' αὐτοῦ καθάπαξ τοῦ δαπέδου,
ἀνατρέχει πρὸς ὕψος ἐκ βάθους πάλιν.
Λέων μὲν οὖν πίθηκον εἰ γηρῶν φάγοι,
πρὸ τοῦ Γαληνοῦ δεξιοῦται τὴν φύσιν·
καὶ γὰρ ἀνηβᾷ καὶ σφριγᾷ τῷ φαρμάκῳ.
Δελφὶς δὲ καμὼν ἐξορίζει τὴν νόσον,
ὅταν φάγοι πίθηκον ἰχθὺν ἀφθόνως.
Τοκὰς δὲ δυοῖν εὑρεθεῖσα φιλτάτοιν
ἡ δελφὶς ἡ θήλεια, τοῦ γένους χάριν
ἔδειξε φιλόστοργον, ὡς χρὴ, τὴν φύσιν.
Προέρχεται γὰρ ἐν μεγίστοις κινδύνοις,
ἕως ἂν ᾖ δύναμις αὐτοὺς ἐξάγειν·
παρὸν δὲ βιοῦν εἰς νομὰς ἀκινδύνους,
ἥδ' εὐθὺς ἀνήρητο σὺν τῷ νηπίῳ,

86 (72). DE DELPHINO [ET LEONE].

Piscis *est* delphinus, sed quum vidit nautas,
assultat ad eos, cum lubentia *aquam* exspirans,
et a latere vehitur, et prosequitur navem.
Auram autem navigationi salutarem præsagit
et modicæ undæ supinum diffluxum,
dulcissimam spumam ciens suis saltibus.
Quum vero proprium habeat motum in omne tempus,
si pauxillum quiddam etiam dormire natura cogit,
statim emergit ex obscuro fundo et
jacet in summis aquis exporrectus in os:
ac pondere ex summo ruente deorsum,
repressus ipso plane *maris* solo
emergit rursus in summum ex profundo.
Leo quidem vetulus simiam si comedit,
præ Galeno (*præ quovis medico*) amat naturam:
namque hoc pharmaco juvenescit et vigorem recuperat.
Delphinus autem æger expellit morbum,
quando comedit simium piscem copiose.
Geminos enixa pullos ubi inventa est
delphinus femina, generis *conservandi* gratia
prolis amantem, ut oportet, monstrat naturam.
Progreditur enim in maxima pericula,
usquedum valeat eos eripere:
et quum *ei* liceat vivere tutis in pascuis,
illa statim correpta est cum suo catulo,

εἴ τις ἁλιεὺς ἢ τομὸν ῥίψας βέλος,
ἢ τρίχα πλεκτὴν, ἢ νενησμένον βρόχον,
ἀνεῖλεν αὐτὸ γειτνιῶν τῇ πορθμίδι.
Τρέφει δὲ καὶ γάλακτι λευκῷ τοὺς τόκους,
προθεῖσα μαζοὺς ὡς λεχὼ παιδοτρόφος.
Δελφὶς δὲ ληφθεὶς ἐντελὴς τῷ δικτύῳ,
τέως μὲν ἡσύχασε τὴν τύχην φέρων,
καὶ τοὺς παρεμπίπτοντας ἰχθῦς ἐσθίων·
ἐπεὶ δὲ τῆς γῆς ᾔσθετο ψαύσας μόνον,
τὸν κύρτον εὐθὺς ἐκτεμὼν ἀπηλλάγη.
Αὐλοῦ δὲ τυχὼν, καὶ στερηθεὶς βραγχίων,
ἔμεινε παντὸς ἁλτικώτερος γένους.
Πνοῆς γὰρ ὁλκὴν ἐνταθεῖσαν τοῖς πόροις
παρακρατῶν καθάπερ ἀνὴρ τοξότης,
τινάσσεται μὲν, ὡς ὑπόπτερον βέλος,
πλωτοῦ δὲ παντὸς ὑπεράλλεται σκάφους.
Καὶ φιλόμουσός ἐστιν ἡ τούτων φύσις,
καὶ θέλγεται μὲν εἴπερ ἀκούει λύρας,
βδελύττεται δὲ τοὺς κενοὺς αὖθις κτύπους.
Προνήχεται δὲ τῶν κατ' αὐτοὺς ταγμάτων
ὁ τῶν νέων ὅμιλος, αἱ δὲ μητέρες
ἑξῆς μετ' αὐτούς· πρὸς δὲ ταῖς θηλυτέραις
ἴδοι τὶς ἂν φάλαγγα πυκνὴν ἀῤῥένων,
φρουρῶν, ὀπαδῶν, οὐραγῶν, ὑπερμάχων.

si quis piscator aut acuto conjecto telo,
aut texto reti, aut torto fune,
mari eduxit illum prope accedens scapha sua.
Nutrit *illa* etiam lacte candido pullos,
præbens mammas tanquam puerpera infantum nutrix.
Delphis autem adultus quando captus est reti,
aliquamdiu quietus est fortunam ferens
et secum incidentes pisces comedens :
at quando animadvertit se attingere modo terram,
illico sagenam rupit et excessit.
Sed fistula instructus et branchiis carens,
est omni *animalium* genere ad saltum paratior.
Nam spiritus tractum in poros infusum
cohibens in se ut sagittarius *attractum arcum tenens*,
vibrat corpus tanquam sagittam alatam,
et navigantem quamvis transilit scapham.
Etiam musicæ amans est horum natura,
et delinitur quum audit lyram,
contra autem abhorret inanes sonitus.
Agminis eorum in principe loco natat
juvenum caterva, matres autem
deinceps post illos : ac prope feminas
videris phalangem densam marium,
custodum, satellitum, agmen cogentium, propugnatorum.

ΠΕΡΙ ΤΡΩΚΤΟΥ.

Τρώκτης δὲ χαλκοῦ, βασιλεῦ, παλινστόμου
σοφαῖς ἑαυτὸν μηχαναῖς ὑπεξάγει·
καὶ γὰρ ἀνωθεῖ τὴν βολὴν πρὸς τὸν βρόχον·
κἂν μὲν τὸ λυποῦν εὐχερῶς ἀποπτύσῃ,
ἰδοὺ νικητὴς, καὶ δρομεὺς, καὶ γεννάδας·
εἰ δ' οὖν, διασπᾷ τοῖς ὀδοῦσι τὴν τρίχα·
καὶ γὰρ ἔχει τὴν κλῆσιν ἐκ τῶν πραγμάτων.
Εἰ δ' οὐκ ἐφικτὸν ἐκτεμεῖν τὸ συνδέον,
τοῖς ἀνθελιγμοῖς τῆς πλοκῆς ἐσφιγμένον,
χωρεῖ πρὸς ὁρμὰς ἀκρατῶς τιναχτρίας
(φασὶ γὰρ αὐτὸν ἁλτικὴν ἔχειν φύσιν),
ἕως ὁ χαλκὸς εἰς κενὸν διεκπέσῃ,
τομῇ τὸν ἰχθὺν εὐτελεῖ παραξέσας.
Τρώκταις δὲ συχνοῖς εὐφυῶς ἠθροισμένοις
τράπεζα δελφὶς ἐκραγεὶς τῶν συννόμων.
Εὐθὺς γὰρ αὐτῷ συμπεσόντες ὡς κύνες,
ἐνῆψαν ἀπρὶξ εἰς τὸ σῶμα τὰς γένυς.
Ὁ δὲ σπαραχθεὶς ταῖς τομαῖς ἀνεῤῥάγη,
καὶ δίφρος οἰκτρὸς ἐξ ἀνάγκης εὑρέθη,
λῃστὰς κρεμαστοὺς τῇ στροφῇ συνεξάρας.
Τοῦ δὲ χρόνου λύσαντος ὀψὲ τὴν μάχην,
οἱ μὲν πάλιν ᾤχοντο ῥαστώνης χάριν·
ὁ θὴρ δὲ φυγὼν τοὺς διώκτας ἀσμένως,
οὓς αὐτὸς εἱστίασεν ἐκ τῶν σαρκίων,
πρὸς τὴν ἑαυτοῦ συμφορὰν ἀπηλλάγη.

87 (73). DE TROCTA.

Troctes (*q. d. Rosor*) autem, rex, a ferri recurva acie
callidis se machinis subducit :
namque retrudit uncum versus funem.
Ac si quidem molestum illud *æs* dextrè exspuerit,
ecce victor *est*, et cursor, et superbus :
sin autem, dirumpit dentibus lineam :
etenim nomen *rosoris* habet ex eo quod facit.
Verum si eo pervenire non potest ut scindat nexum,
contrariis voluminibus laqueorum contortum,
ad impetus progreditur valide succutientes
(nam dicunt eum habere naturam ad saltus paratam),
usquedum æs in inane *maris* decidat,
postquam piscem incisione levi strinxerit.
Troctis autem frequentibus opportune collectis
esca *est* delphinus distractus a sodalibus.
Nam statim eum aggressi confertim ut canes,
mordicus immittunt in ejus corpus maxillas.
At ille morsibus laceratus exsilit,
et necessitate fit currus miserabilis,
dum prædones pendulos eo conversu sursum secum effert.
Tandem, tempore solvente hanc pugnam,
illi redeunt quiescendi gratia;
bellua autem lubens elapsa persecutoribus,
quos ipsa suis carnibus paverat,
cum suis doloribus discedit.

ΠΕΡΙ ΣΚΑΡΩΝ.

Τίς ἀγεληδὸν συμπεσόντας τοὺς σκάρους
εἰς πλεκτὸν ἀμφίβληστρον ἐξ οἴστρου βλέπων,
ὅταν ἴδωσι θῆλυν ἁλόντα σκάρον,
ἐξὸν παρελθεῖν ὁρμιᾶς μιᾶς δόλον,
οὐχ εὗρε τοῦ ζῆν ἐγκρατῶς διδασκάλους,
ἡδὺς ἔρως ὧν ἐκπυροῖ τὴν καρδίαν
εἰς τὰς ἐν ἀκμῇ φλεγμονὰς τοῦ σαρκίου;
Τὸ σύννομον πλὴν, ἂν ἀλοὺς ἴσως λάθοι,
παρακρατοῦσιν εἰσρυέντες ἀθρόοι·
καὶ πολλάκις ἀφῆκαν αὐτοὶ τὸν φίλον,
ὀδοῦσι πυκνοῖς ἐκτραγόντες τὸν βρόχον,
καθάπερ αὐτοὺς ἱστορεῖ τοὺς ἀνθίας
ἀνήρ τις ἰδὼν τὰς νομὰς τῶν ἰχθύων.

88 (74). DE SCARIS.

Quis scaros catervatim incidentes
in textam sagenam videns propter furentem libidinem,
quando viderint feminam scarum irretitum,
quum possint præterire unius lineæ dolum,
non invenit continenter vivendi magistros esse eorum
quorum cor inflammat dulcis amor
ad juvenilem ardorem carnis?
Sed grex, si forte unus clam captus est,
eum retinent circumfusi confertim:
ac sæpe liberarunt ipsi carum sodalem
dentibus spissis incidentes laqueum,
sicuti etiam anthias *facere* narrat
vir aliquis contemplatus greges piscium.

ΠΕΡΙ ΚΕΦΑΛΟΥ.

Ποῖος δὲ τὸν κέφαλον ἰχθὺν, αὐτάναξ,
ἔνσπονδον εὑρὼν εἰς τὸ σύννομον γένος,
ἐξ οὗπερ οὐδὲν οὐδὲ φαῦλον ἂν φάγοι,
εἰ μὴ σεσηπὸς καὶ προκείμενον τύχοι,
γαστρὸς πονηρᾶς οὐ κρατεῖν ἐκμανθάνει;
σιτούμενος γὰρ τὴν διάβροχον πόαν,
ἀρκοῦν ἔχει τὸ δεῖπνον ἐκ τῶν εἰκότων.

89 (75). DE CAPITONE.

Quisnam capitonem piscem, rex, [genus,
sacra pace utentem inveniens adversus eorundem pascuorum
ex quo nihil ne vile quidem comederit
nisi computruerit et projectum sit,
malum ventrem cohibere non ediscit?
nam vescens *mari* asperso gramine,
sufficientem cœnam habet, ut credi par est.

ΠΕΡΙ ΓΛΑΥΚΟΥ.

Ὁ γλαῦκος ἰχθὺς, ὡς πατὴρ παιδοτρόφος,
ὅταν περὶ τὴν νῆξιν ὀῤῥωδοῦν ἴδοι,
ῥοφεῖ τε χανδὸν ἐκ φυγῆς τὸ σκυμνίον,
καὶ τοῦ δέους λήξαντος, ἀνεμεῖ πάλιν·
τὸ δὲ, προελθὸν τῆς πυρᾶς τῶν ἐγκάτων,
ἐκ παραγωγῆς εὐπραγεῖ ζῶν ἀσπόρου.

90 (76). DE GLAUCO.

Glaucus piscis, ut parens infantium nutritor,
quum in natatione metu percitum videt,
hiante ore absorbet e fuga parvum catulum,
et cessante formidine, rursus evomit:
ille autem, progressus e foco intestinorum,
vivens ex productione spermatis experte lætus agit.

ΠΕΡΙ ΚΥΝΟΣ.

Κύων δὲ τὸν σκύλακα, παρόντος δέους,
ἐξ αἰσχύνης ἀνεῖλεν εἰς τὴν γαστέρα·
καὶ πάλιν αὐτὸς ἀνατεχθεὶς μητρόθεν,
ἐνήξατο ζῶν εἰς τὸ σύννομον γένος.
Τρέφει δὲ κύνας γαλεὸν καὶ κεντρίτην,
ἅμα δὲ καὶ πηλαῖον ἡ θάλαττά σοι.
Οἷς τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ τῆς κέρκου μέσον,
ἑκατέραις ὥπλισεν αἰχμαῖς ἡ φύσις.
Ἀλλ' εἷς μὲν αὐτῶν ἐμπεσὼν τῷ δικτύῳ,
πρὸς τὴν τελευτὴν ἐκβιάζεται τρέχειν·
οἱ δὲ τροφὴν δοκοῦντες εὑρεῖν τὸν φίλον,
χωροῦσι κοινῇ πρὸς τὸν ἄγνωστον δόλον·
ὃν ὁ στοχαστὴς δικτυεὺς ἐξελκύσας
ὄλβον κυνικὸν συγκομίζει τῷ σκάφει.

91 (77). DE CANE MARINO.

Canis vero catulum, ingruente metu,
per pudenda tollit in ventrem:
ac rursum ille renatus ex matre
vivus natat ad propinquorum genus.
Nutrit autem canes galeum et centriten,
atque una etiam in cœno degentem, mare tibi.
His (*centritis*) caput et caudæ medium
natura cuspidibus utrimque positis armavit.
Sed unus eorum ubi in rete incidit,
ad mortem vi cogitur properare:
illi autem, putantes sodalem invenisse escam,
una eunt ad ignotum dolum:
quem rete qui ad scopum jecit piscator extrahit et
opes caninas in scapha reportat.

ΠΕΡΙ ΜΕΛΑΝΟΥΡΩΝ.

Φασὶ τὸ δειλὸν τῶν μελανούρων γένος,
ὅταν μὲν ἡ θάλαττα σωφρόνως ἔχῃ,
τοὺς θηρατικοὺς εὐφυῶς φεῦγον δόλους,
ὡς ψυχοκερδῆ τὸν βυθὸν διατρέχειν·
ὅταν δὲ χειμὼν εἰς τὸ ῥεῖθρον ἐμπέσῃ
καὶ πᾶς ἁλιεὺς δυσφορῇ πρὸς τὴν ζάλην,
ὡς ἀπὸ φελλοῦ τὰς ῥοὰς ἀνατρέχειν,
καὶ πάντα δειπνεῖν τῆς νομῆς πεφυρμένης.

92 (78). DE MELANURIS.

Aiunt timidum melanurorum genus,
quando mare temperatum modum tenet,
piscatorios dolos prudenter fugiens,
fundum percurrere tanquam vitæ lucrum afferentem :
quando autem tempestas in fluenta ingruit
et piscator omnis ægre fert procellam,
illud tanquam a subere sursum labi per fluctus
et omnibus vesci, pascuis conturbatis.

ΠΕΡΙ ΣΠΟΓΓΟΥ.

Κύημά τι, κράτιστε, θαλάττης ξένον,
ὃ σπογγιὰν καλοῦσι παῖδες ναυτίλων.
Οὐκ ἄψυχον δ' οὖν, οὐδ' ἄμοιρον αἵματος,
μανὸν δὲ, καὶ ζῶν, καὶ πολύτρητον τέρας,
ἐπηλυγασθὲν εἰς χαλινδήθραν λίθου,
πρὸς τὰς ἀγωγὰς καρτερεῖ τῶν ῥευμάτων.
Εἴ που δὲ προσπέσοι τι τῶν ἐδωδίμων,
ζῷον τι λεπτὸν ἄλλο παρὸν ὡς φύλαξ,
ταύτην προωθεῖ τὴν δυσαίσθητον φύσιν·
ἡ τὸ προσιὸν ἡσυχῇ συλλαμβάνει,
καὶ καθάπερ στόμασι, πυκνοῖς τοῖς πόροις
δειπνεῖ, βασιλεῦ, τὴν βορὰν παραυτίκα.
Ὅταν δέ τις ἄνθρωπος ἐκτέμνειν θέλῃ
τὸ ζῶν τὸ νεκρὸν τοῦ Ποσειδῶνος τέκος,
οἶδε πρὸ θυρῶν συμφορὰς ἀποκρύφους.
Τὸ μὲν γὰρ εὐθὺς τῇ βολῇ συνεστράφη,
καὶ τοὺς πόρους ἔσφιγξε, καὶ κατεστάλη,
τῇ τῆς τελευτῆς τετριγὸς περιστάσει·
ἀλγεῖ δὲ πικρῶς ὁ σφαγεὺς τὴν καρδίαν,
ἕως τὸ λυποῦν τῆς λαβῆς ἀποσπάσῃ.

93 (79). DE SPONGIA.

Fœtus quidam, Potentissime, maris *est* mirabilis,
quem spongiam vocant nautarum filii.
Non inanimatum, neque expers sanguinis,
sed rarum, et vivum, et multis partibus perforatum prodigium,
absconditum in volutabro lapideo,
resistit agitationi fluctuum.
Quodsi quid forte ei allabatur esculentum,
animalculum aliud quoddam tenue, quod ut custos adest,
hanc difficulter sentientem naturam impellit,
quæ allatum tranquille comprehendit,
et tanquam oribus, poris suis confertis
epulatur, rex, eum cibum statim.
Quando autem homo exsecare vult
vivam simul et mortuam hanc Neptuni prolem,
novit *illa* ad portas *esse* perniciem occultam.
Nam statim ad ictum *custodis animalculi* convolvitur
et poros constringit et recedit,
stridens ad mortis infortunium :
sed occisor acerbe laborat animo
usquedum dolentem partem *rupi* affixam resciderit.

ΠΕΡΙ ΔΡΑΚΟΝΤΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ.

Ἰχθὺς μὲν ὑγρὸς τῆς θαλάσσης ὁ δράκων·
τὴν δ' οὖν κεφαλὴν, τὰς φολίδας, τὰς γένυς,
καὶ τὰς διαυγεῖς ἀστραπὰς τῶν ὀμμάτων,
ἐκεῖνος αὐτὸς ἐστὶ τῆς γῆς ὁ δράκων.
Οὗ καὶ τὸ κέντρον ἡ φύσις φαρμάξασα
προσιτὸν οὐκ ἔδειξεν ἰχθυοκτόνοις.

94 (80). DE DRACONE MARINO.

Piscis *est* maris humidus draco :
is, quantum ad caput, ad squamas, ad malas,
et ad pellucida fulgura oculorum,
est ille ipse terrestris draco
Hujus spiculum natura veneno infectum
inaccessum reddidit piscium occisoribus.

ΠΕΡΙ ΦΥΣΑΛΟΥ.

Εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Ἐστὶν ἰχθὺς οὐ μέγας,
ἐγχωρίοις φύσαλος ὠνομασμένος,
ἀνείδεος μὲν τῆς κεφαλῆς τὴν πλάσιν,
ἔχων δέ τινα κόλπον εἰς τὴν γαστέρα,
σμάραγδον ἂν εἴποι τις αὐτοῦ τὴν χρόαν,
ὡς ἀπὸ πυγμῆς ἀδρανοῦς τεθλασμένου·
ἐντεῦθεν ἀθρεῖ, καὶ πλατύνει τὸ στόμα.
Φαγὼν μὲν οὖν τις τοῦτον, εὐθὺς ἐῤῥάγη·

95 (81). DE PHYSALO.

In Rubro mari est piscis haud magnus,
ab indigenis Physalus nominatus,
prorsus quidem informis figuratione capitis,
sed sinum quendam habens ad ventrem
(smaragdum aliquis dixerit colorem ejus)
tanquam a pugni ictu haud valide impressi :
ex hac parte cernit, et os aperit.
Hunc si quis comedit, illico rumpitur;

χειρὶ δὲ λαβὼν καὶ παραψαύσας μόνον,
εἰς ὄγκον ὑγρᾶς φλεγμονῆς ἐξετράπη,
καθάπερ οἰδεῖ καὶ τὸ σαρκῶδες τέρας
ῥιφὲν κατὰ γῆς οὐκ ἐχούσης ἰκμάδα.
Πλὴν ἀπολυθὲν εἰς τὸ ῥεῖθρον, αὐτάναξ,
αὖθις ἀναζῇ, καὶ προέρχεται πλέον,
ὡς πομφόλυξ, ἢ κύστις, ἢ σφαῖρα ξένη.

sed si manu prehenderit et attigerit modo,
in tumorem humidæ phlegmones conjicitur,
quemadmodum tumet etiam carnosum monstrum
excussum in terram quæ humorem nullum habet :
at remissum in fluenta, rex,
rursus reviviscit, et nando provehitur,
ut bulla, vel vesica, vel globus mirabilis.

ΠΕΡΙ ΙΧΘΥΟΣ ΙΝΔΟΥ.

Ἔστι παρ' Ἰνδοῖς καὶ βραχὺς ἰχθὺς μέλας,
ὃς κρύπτεται ζῶν εἰς τὸ τῶν ῥείθρων βάθος
ἕως τελευτῆς· τηνικαῦτα γὰρ μόνον
ὁ νεκρὸς ἀνέπλευσεν ὡς κούφη πίτυς.
Ὁ γοῦν τὸν ἰχθὺν τῆς ῥοῆς ἐξαρπάσας
παραυτίκα τέθνηκε· τί δεῖ φαρμάκων;

96. DE INDICO PISCE.

Est apud Indos parvus etiam piscis niger
qui vivens absconditur in fluentorum fundo
usque ad mortem : nam tunc solummodo
cadaver ejus emergit velut levis pinus.
Jam qui hunc piscem e fluctibus extraxit,
illico moritur : quid opus est medicamentis?

ΠΕΡΙ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΟΥ [ΚΑΙ ΤΡΟΧΙΛΟΥ ΟΡΝΙΘΟΣ].

Ὁ κροκόδειλος νήχεται μὲν εὐτόνως,
ἀνεὶς δὲ χανδὸν εἰς τὸ κῦμα τὸ στόμα,
βδελλῶν φορυτὸν ἐξ ἐκείνου συλλέγει.
Εἶτα διαβὰς εἰς τὸν ὄχθον ἐκ πόρου,
πίπτει κατὰ γῆς καὶ βλέπει τὸν ἥλιον,
καὶ παραγυμνοῖ πρὸς τὸ φῶς καὶ τὴν ζέσιν
τοὺς τῶν γνάθων, κράτιστε, κολπώδεις τόπους.
Ὄρνις δέ τις τροχίλος ὠνομασμένος,
τὸ ῥάμφος αὐτῆς εὐφυῶς ἐπεισφέρων,
τὰς αἱμοχαρεῖς καὶ θλιβούσας ἐξάγει,
τούτου πράως ἔχοντος εἰς τὸ συμφέρον·
καὶ τὴν κεφαλὴν ἀντὶ μισθοῦ λαμβάνει
μηδὲν κακὸν παθοῦσαν ἐκ τοῦ θηρίου.

97 (82). DE CROCODILO [ET TROCHILO AVE].

Crocodilus natat quidem acriter,
sed hiare in undam sinens os,
hirudinum turbam ex illa colligit.
Inde transit in ripam ex flumine, et
in terra jacet aspicitque solem,
et nudat ad lucem caloremque
faucium, Potentissime, spatia sinuosa.
Avis vero quædam trochilus dicta,
rostrum suum opportune *ori illius* inferens,
sanguinis cupidas et mordentes extrahit,
dum ille quietus manet ad rem utilem :
et *avis* caput (*vitam*) pro mercede aufert
nihil mali passum ex bellua.

[ΠΕΡΙ ΙΧΝΕΥΜΟΝΟΣ.]

Ἰχνεύμονος δὲ προσβαλεῖν ἠπειγμένου,
βοᾷ τι λαμπρὸν ὁ τροχίλος ἐνθάδε,
καὶ διανιστᾷ τὸν βραδὺν πρὸς τὴν μάχην,
παίων κατ' αὐτῆς τῆς ῥινὸς, καὶ θαῤῥύνων,
καὶ μηδὲ μικρὸν ἠρεμεῖν ἐπιτρέπων.
Ὁ δὲ πρὸς ὀργὴν ὡς τὸ πῦρ ἀναζέων,
αἱρεῖ τὸν ἐχθρὸν εὐχερῶς, καὶ συμπνίγει.
Ὅπλον γε μὴν ἕτοιμον ἰχνεύμων φέρων
χωρεῖ κατ' αὐτῆς εὐγενῶς τῆς ἀσπίδος·
πηλῷ γὰρ ὑγρῷ τὴν δορὰν καταχρίσας,
τὸ δῆγμα θαῤῥεῖ καὶ κρατεῖ προσερπύσας.
Ὕδωρ δὲ τῷ στόματι πολλάκις φέρων
ὁ κροκόδειλος οὗτος, ὃν Νεῖλος τρέφει,
ἐγχεῖ μεταξὺ λανθανόντως τῶν τρίβων,
αἷς ἂν ὀλισθάνωσι τὰ κτήνη, τρέχει
καὶ ταῦτα δειπνεῖ συμπατῶν τῷ βορβόρῳ.
Καὶ τοὺς ὕδωρ ἥκοντας ἀρύτειν θέρους

[98 (83). DE ICHNEUMONE.]

Ichneumone autem aggredi *crocodilum* properante,
tunc acutum clamorem edit trochilus,
et incitat tardum ad pugnam,
feriens ipsas ejus nares, et exsuscitans,
et ne pauxillum quidem quiescere sinens.
At ille in iram velut ignis inflammatus,
corripit hostem expedite, et suffocat.
Verum arma idonea ferens ichneumon
aggreditur ipsam animose aspidem :
nam ubi madido cœno pellem suam oblevit,
morsum spernit, adrepit et vincit.
Aquam autem in ore sæpe ferens
crocodilus hic, quem Nilus alit
effundit clam in mediis semitis :
in quibus ubi lapsa fuerint jumenta, accurrit
et hæc epulatur proterens in lutum.
Et iis, qui venerunt aquam haustum æstate,

τέχνῃ φυσικῆς ἐλλοχᾷ πανουργίας.
Καλύπτεται γὰρ εἰς φρυγανώδη σκέπην,
καὶ λανθάνων πρόεισι, καὶ διαβλέπει,
καὶ κατὰ μικρὸν γειτνιῶν συλλαμβάνει.
Πειρώμενος δ' οὖν ὁ σπορεὺς τῶν φιλτάτων
τοὺς ἅρπαγας μὲν, καὶ θρασεῖς, καὶ δυσμάχους,
εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς εὐγενεῖς δήπου κρίνει·
τοὺς δὲ πρὸς ὁρμὰς δραστικὰς νωθεστέρους,
ὡς μὴ φυσικοὺς, ἀλλ' ὑπόπτους ἐκτρίβει.
Οὗτος γέ τοι, κράτιστε, τῶν ζώων μόνος
τὴν μὲν κάτω πήγνυσι, τὴν δ' ἄνω γένυν
κινεῖ θαμινὰ, τὴν τροφὴν θλῶν ταῖς μύλαις.

artificio naturalis astutiæ insidiatur.
Absconditur enim sub virgultorum tegmine,
et clam procedit ac speculatur,
et sensim appropinquans corripit.
Idem quando prolem genuit, experimento noscit
raptores, et audaces, et feroces,
statimque ab initio hos esse ingenuo natu judicat;
at qui sunt ad violentos impetus ignaviores,
eos ut non ex se natos, sed suspectos excidit.
Hic enimvero, Potentissime, solus ex animantibus
inferiorem maxillam fixam habet, sed superiorem
movet frequenter, escam contundens molaribus.

ΠΕΡΙ ΚΟΣΣΥΦΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ.

Τοὺς κοσσύφους δέ φασι τοὺς θαλαττίους
ποθεῖν τὸν αἰσχρὸν καὶ φιλήδονον βίον,
καθάπερ ἁβροὺς καὶ σφριγῶντας βαρβάρους,
καὶ ζηλοτυπεῖν, καὶ σκοπεῖν τὰς συννόμους,
ὅταν ἐπιστὰς ὁ χρόνος τῶν ὠδίνων
εἰς φῶς προελθεῖν ἐκβιάζῃ τοὺς τόκους.
Τὰς γὰρ καθ' ὑγρῶν οὐκ ἐῶσι παστάδας
ἃς οἶδεν ἀκτῆς ἐγκοπεὺς διαγλύφειν,
τοῖς ἐκτιναγμοῖς ἐνδιδούσης τῆς λίθου.
Πλὴν καὶ παραθηρῶσιν ἐκ τῶν μετρίων
τροφὰς νεαλεῖς ταῖς λεχοῖς ἀφ' ἑστίας,
μή τις ὑπελθὼν τὰς κενὰς διεξόδους
ἢ συσκιασθῇ καὶ πτοήσῃ τὰ βρέφη,
ἢ παρασύρῃ καὶ τὰ λέκτρα συγχέῃ.

99 (84). DE MERULIS MARINIS.

Merulas autem dicunt marinas
amare turpem et voluptariam vitam,
velut delicatos et luxuriosos barbaros,
et zelotypos esse, et inspectare feminas,
quando instans tempus parturitionis
in lucem procedere cogit pullos.
Nam non relinquunt in undis *structos* toros,
quas novit littoris cælum (*vis fluctuum*) exsculpere,
concussionibus cedente saxo.
Sed subinde venantur etiam modice
cibos recentes puerperis *longius* a foco (*domo*),
modice, ne quis subiens vacuas *defensore* fores
aut per tenebras exterreat recens natos
aut abstrahat et toros confundat.

ΠΕΡΙ ΒΟΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ.

Ἔχει δὲ καὶ θάλασσα βοῦν δήπου μέγαν,
ὃς τίκτεται μὲν εἰς ἰλὺν πεφυρμένην,
ἰχθῦς δὲ θηρᾶν εἰς τροφὴν οὐκ ἰσχύων,
τὸν γοῦν φονευτὴν ἐλλοχᾷ τῶν ἰχθύων.
Ἐνάλλεται γὰρ ταῖς ῥοαῖς ἀναβράσας,
καὶ τὴν ἀδιάπνευστον ἐκτείνει στέγην,
κυρτῶν ἑαυτὸν, καὶ κατείργων τὸν ξένον·
ὃς ἄγχεται μὲν τῆς πνοῆς πεφραγμένης,
ἐᾷ δὲ νεκρῶν ἐμφορεῖσθαι λειψάνων
τὸν βοῦν τὸν ἐχθρὸν, τὸν μελάγχρουν, τὸν φάγον.

100 (85). DE BOVE MARINO.

Habet etiam mare bovem sane magnum,
qui gignitur quidem in limo conturbato,
sed pisces in cibum quum non valeat venari,
ipsi occisori piscium insidiatur.
Insilit enim *homini*, ubi per fluctus emersit,
et respirationem comprimens tectum *ei* intendit
se recurvans et coercens hospitem:
qui strangulatur præcluso spiritu,
et sinit mortuis reliquiis impleri
bovem infestum, atrum colore, voracem.

ΠΕΡΙ ΣΑΡΓΟΥ.

Ὁ σαργὸς ἰχθύς ἐστιν εἰς οἶστρον ζέων·
διψῶν τε φωτὸς, καὶ σιτούμενος πόας,
οἰκεῖ πρὸς ἀκτὰς παγγενὴς ἠθροισμένος,
ὅπου διασφὰξ ὑγρολάξευτος λίθου
τῶν ἡλιακῶν ἐμφορεῖται λαμπάδων.
Φιλεῖ δὲ καὶ τὰς αἶγας ἀρρήτῳ σχέσει·
καὶ γὰρ παραθεῖ γειτνιῶν ταῖς ἐκνόμοις.

101 (86). DE SARGO.

Sargus piscis est amoris furore ardens:
et lucem *solarem* sitiens, et gramina esitans,
habitat ad littora, tota ejus familia ibi congregata,
ubi caverna fluctuum cælo in rupe facta
impletur faculis solaribus.
Amat etiam capras infanda assiduitate:
nam prope ad illas a sua natura alienas accurrit.

ΠΕΡΙ ΠΟΛΥΠΟΔΟΣ.

Βορώτατον δὲ καὶ πανοῦργον τὴν φύσιν,
καὶ θερμὸν εἰς κίνησιν ἀφροδισίων
ἀεὶ καθ' ὑγρῶν τὸν πολύποδα βλέπων,
αὐτοκράτορ, τέθηπα τῆς ἀπληστίας.
Ὅταν γὰρ ἡ θάλαττα δεινόν τι βρύχῃ,
καὶ πνεῦμα πυκνὸν τὸν βυθὸν διατρέχον
τὸ ῥεῖθρον ὑψοῖ καὶ στροβῇ καὶ συγχέῃ,
θήρας ἄγων ἄγευστον ἐνταῦθα χρόνον,
αὐτοὺς ἑαυτοῦ τοὺς πλοκάμους ἐσθίει.
Τροφῆς δὲ τυχὼν ὁ φθορεὺς ἀλλοτρίας,
ὅταν ἔχῃ τὸ ῥεῖθρον ὑπτίαν χύσιν,
τὸ δαπανηθὲν εἰς ἀνάπλασιν φύει.
Καὶ τὸν μὲν ἐχθρὸν εὐχερῶς ἂν ἐκφύγοι,
τὴν ὄψιν αὐτῷ γειτνιῶντι λανθάνων·
δραξάμενος γὰρ τῆς προκειμένης ὕλης,
ἤμειψεν ἥνπερ εἶχε μορφὴν ἡ φύσις,
ὡς καὶ δοκεῖν ἐκεῖνο τυχὸν τὸ ξύλον
ἢ τὸν παρόντα λίθον ὀφθῆναι μόνον.
Προκείμενος δ' οὖν τῷ παρεῖσθαι τὸν τόνον
ἐκ τῆς περὶ τὸν οἶστρον ἀποπληξίας,
ἰοὺ θανατᾷ, κἂν βραχὺς τριβῇ χρόνος,
προθεὶς ἑαυτὸν, ἑστιᾷ τοὺς καρκίνους,
οὓς ἤσθιε πρὶν ἐλλοχῶν καὶ συλλέγων.
Τίκτει δὲ ῥᾷστα, καὶ βραχεῖ πλεῖστα χρόνῳ,
καὶ νήχεται ζῶν εὐαρίθμητον βίον.
Ὅταν δὲ χειμὼν καὶ δριμύτης ᾖ ψύχους,
καὶ μειδιῶσαν οὗτος αἰθρίαν ἴδοι,
τὸ ῥεῖθρον ἀφεὶς καὶ τὸ σύννομον γένος,
ἔξεισιν εἰς τὴν χέρσον ἕρπων ὡς ὄφις·
καὶ πέτραν εὑρὼν, καὶ ταθεὶς ἐπὶ στόμα,
ταῖς ἡλιακαῖς ἐγχρονίζει λαμπάσι·
δένδρου τε παντὸς ἂν ἐπιβαίνειν θέλοι,
καὶ τοῦτο τούτῳ ῥᾷστον, εἰς ἔργμα τρύγης.
Ἁψάμενον δὲ πηγάνου τὸ θηρίον
κινήσεως ἔρημον εὐθὺς εὑρέθη.

102 (87). DE POLYPO.

Voracissimum et callidum natura,
porro ardentem in motus amatorios
semper in undis polypum videns,
rex, obstupui ejus ventrem inexplebilem.
Nam quando mare terribilem in modum mugit,
et spissa procella fundum percurrens
fluenta extollit et versat et miscet,
tum ille venatus fructuum expers agens tempus,
ipsos rodit cirros suos.
Deinde cibo potitus corruptor alieno,
quando mare stratos fluctus habet,
consumptum regenerat per novam formationem.
Atque hostem facile effugerit,
appropinquanti oculos fallens:
nam arrepta quæ proxime jacet materia,
mutat natura eam quam habebat formam,
adeo ut videatur illud, forte lignum
aut adjacens saxum, conspici solum.
Porrectus autem per nervorum relaxationem
ex illa ad libidinem vesania,
væh! emoritur, et, quando breve abiit tempus,
proponens se ipsum convivium præbet carcinis,
quos devorabat antea insidians et colligens.
Parit autem *femina* facillime et plurima intra breve tempus,
et natat vivens brevem vitam.
Quando autem hiems obtinet et frigoris asperitas,
atque ille ridens serenum aliquando viderit,
fluentis dimissis et aquatilium genere,
exit in continentem serpens veluti anguis;
et petra inventa, et in os provolutus,
solaribus immoratur facibus:
atque arborem omnem escendere velit
(et *est* hoc ei facillimum) ad opus collectionis frugum.
Quando autem hoc animal rutam tetigit,
motu vacuum illico jacet.

ΠΕΡΙ ΛΑΒΡΑΚΟΣ.

Λάβραξ δὲ χανδὸν ἐκπετάσας τὸ στόμα,
καρῖδας αἱρεῖ, πρὸς τὰ κέντρα μὴ βλέπων.
Τούτοις δὲ τοῦ φάρυγγος ἐξῳδηκότος,
θνήσκει τροφῆς ὄλεθρον ὀξὺν ἁρπάσας.

103 (88). DE LUPO MARINO.

Lupus vero hiando aperiens os
squillas capit, aculeos earum non respiciens.
His autem ei fauces ubi intumuerunt,
moritur celeri pernicie cibi arrepta.

ΠΕΡΙ ΜΥΡΑΙΝΗΣ.

Ὅταν ἁλιεὺς ἐκτινάξας τὸν βόλον
ὑποσπάσῃ μύραιναν, Αὐσονοκράτορ,
εἰς πίθον ἀντλῶν ἀγνοεῖ κεκλασμένον.
Ἡ μὲν γὰρ εὐθὺς ἀπὸ μετρίου πόρου
διεξέδυ σώζουσα καὶ τὰς συννόμους·
ὁ δὲ βλέπων ἕστηκε τὸν βρόχον μάτην.

104 (89). DE MURÆNA.

Quando piscator emisso reti jaculo
attraxerit murænam, imperator Ausonum,
nescit se in fractum dolium aquam congerere.
Illa enim statim ex modico foramine
elabitur et servat etiam gregales:
at iste stat incassum aspiciens sagenam.

ΠΕΡΙ ΣΗΠΙΑΣ.

Πανοῦργος ἐστὶ τὴν φύσιν ἡ σηπία,
τῶν θηρατῶν κλέπτουσα τὴν κακουργίαν·
ἐμεῖ γὰρ ἀπόσφαγμα τοῖς ῥείθροις μέλαν,
καὶ λανθάνει τὴν ὄψιν ἐνδῦσα γνόφον,
καὶ τέρπεται θηρῶσα τὴν σωτηρίαν.
Ἀλλὰ σκόπει μὴ ζῶσαν εἰς χεῖρας λάβοις·
ἄλλος γὰρ ἂν φθάνοι τις ἐκ πείρας βλέπων
ὀδόντας ὀξεῖς εἰς ἀπόκρυφον στόμα,
καὶ δῆγμα πικρὸν ἐξ ἰοῦ προηγμένον.

ΠΕΡΙ ΤΡΥΓΟΝΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ.

Ἰοῦ δὲ μεστὰ καὶ φθορᾶς ὀξυδρόμου
τῶν τρυγόνων τὰ κέντρα τῶν θαλαττίων·
οἷς καὶ τεθηλὸς ἂν ἀμυχθῇ δενδρίον,
μαραίνεται, ζῆν οὐκέτι δυνάμενον.
[Καὶ τοὺς ἁλιεῖς φασὶν ἐκτόπως τρέμειν
τὰ δυσχερῆ μὲν ταῦτα τοῦ ζώου βέλη.
Ἂν γάρ τις αὐτοῖς τοῖς κακίστοις κεντρίοις
πληγῇ, μόλις τε τῶν ἰατρῶν ἡ τέχνη
ῥύσαιτ' ἂν αὐτὸν τῆς φορᾶς τοῦ κινδύνου.
⟦Οὕτω γε φασί· κἂν ποτε ζῶον τύχῃ
τρωθῆν ἀφειδῶς τοῖς ὅπλοις αὐτοῖς πάλιν,
οὐκ εἰς μακρὰν τέθνηκεν οἰκτίστῳ μόρῳ.⟧
Πρὸς τοῖς γε λοιπὸν καὶ πραΰνειν τοὺς πόνους
τοὺς σφοδροτάτους τῶν ὀδόντων ὀξέως,
καὶ συντρίβειν μάλιστα τοὺς βεβρωμένους
ὀδόντας αὐτούς τ' ἐξάγειν ἀνωδύνως.]

ΠΕΡΙ ΚΕΡΔΑΛΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ.

Τὴν κερδαλῆν δέ φασι τὴν θαλαττίαν,
τοῖς ἐγκάτοις ἄγκιστρον εἰσδεδεγμένην,
σοφῶς ἑαυτὴν ἀπὸ τῶν ἔνδον στρέφειν,
ὡς ἱματισμὸν σηρικῶν ὑφασμάτων·
ὡς ἂν ὁ χαλκὸς ἐμπαγεὶς διεκπέσῃ.

ΠΕΡΙ ΙΟΥΛΙΔΩΝ [ΚΑΙ ΛΑΓΩΟΥ].

Φύει μὲν ἡ θάλασσα τὰς ἰουλίδας,
ἔστι δὲ φαυλότατον ἰχθύων γένος,
καὶ τοὺς ἐν ἀκταῖς μᾶλλον οἰκοῦσι λίθους·
δειναὶ δὲ λυπεῖν τοὺς ἐν ὑδροθηρίαις,
ὅταν κατ' αὐτῶν εἰσρυῶσιν ἀθρόαι.
Γεγευμέναι δέ τινος ἰχθύος μόνον,
ἄβρωτον ἀπέφηναν αὐτὸν εὐθέως·
ἰοῦ γὰρ αὐταῖς πλῆρές ἐστι τὸ στόμα.
Κἂν τις τὸν ἰχθὺν ἀγνοῶν ἐπεσθίοι,
στροφαῖς ὀδυνῶν ἑστιᾷ τὴν γαστέρα,
ὡς καὶ λαγωὸν εἰ θαλάττιον φάγοι.
Πρὸς γὰρ τὸν ἐκ γῆς ὑπεναντίως ἔχει,

105 (90). DE SEPIA.

Callida est natura sua sepia,
piscatorum eludens malitiam:
vomit enim cruorem in undas atrum,
et effugit aspectum induta tenebras,
et lætatur captans salutem.
Sed cave ne vivam in manus sumas:
nam sic alius quis *te* prior experiendo cognoverit
dentes acutos in ore recondito
et acerbum morsum ex veneno illatum.

106 (91). DE PASTINACIS MARINIS.

Veneni autem pleni et mortis præsentissimæ
sunt pastinacarum aculei marinarum:
quibus etiam florens si saucietur arbor,
arescit, non amplius vivere valens.
[Et piscatores dicunt vehementer metuere
gravia quidem hæc animantis illius tela.
Nam si quis hisce pessimis aculeis
ictus fuerit, vix medicorum ars
liberet illum a præcipiti periculo.
⟦Sic dicunt: etiam si quando fera sit
vulnerata largiter armis illis rursum,
post brevem moram occidit miserabilissima morte.⟧
Præterea etiam *dicunt pastinacæ aculeum* mitigare dolores
vehementissimos dentium celeriter,
et conterere maxime exesos
dentes eosque ejicere sine dolore.]

107 (92). DE VULPIBUS MARINIS.

Vulpem autem narrant marinam,
hamo in visceribus recepto,
sollerter ex interaneis se invertere
ut vestem sericæ texturæ,
quo æs *intestinis* infixum excidat.

108 (93). DE IULIDIBUS [ET LEPORE].

Gignit mare iulidas;
est autem *hoc* pessimum genus piscium,
et littoralia saxa magis incolunt:
et lædere valent venatores maritimos,
quando in eos irruunt confertim.
Quum autem piscem aliquem gustarunt modo,
inhabilem eum ad edendum reddunt statim:
nam veneni ipsis plenum est os.
Et si quis talem piscem nescius comedat,
torminibus ventris laborans cibum capit,
quod etiam fit si leporem marinum edat.
Nam ad terrestrem *leporem* contrario est habitu,

καὶ γυμνὸς οὗτός ἐστι μικροῦ κοχλίας.

ΠΕΡΙ ΠΕΡΣΕΩΣ.

Ἰχθὺς ὁ περσεὺς ἐμφερὴς ταῖς ἀνθίαις,
μᾶλλον δὲ τοῖς λάβραξι τοῖς βορωτάτοις.
Ὃς ἐκ κεφαλῆς εἰς ἐρυθρὰν γαστέρα
ζώναις χρυσαῖς ἄντικρυς ἠγλαϊσμένος
υἱὸς μυθικῶς Ἀφροδίτης ἐκρίθη.
Πλωτῶν δὲ θηρῶν δυσμενῶν κατισχύει,
ὀδοῦσι μακροῖς καὶ τομοῖς πεφραγμένος.

ΠΕΡΙ ΠΙΝΗΣ.

Τῶν ὀστρέων ἕν ἐστιν ἡ πίνη γένος,
ἣ τὰς φορητὰς παρανοιγνῦσα πτύχας
κεῖται καθ' ὑγρῶν, καὶ προβάλλει σαρκίον
ἐκ τῶν ἑαυτῆς μαλθακῶν ἐντοσθίων.
Ὅταν δὲ μαινὶς ἀπατηθεῖσα δράμοι,
καρκῖνος αὐτῇ συμβιῶν προσεγγίσας
νύττει μετ' αἰδοῦς ταῖς λαβαῖς τὸ σαρκίον·
ἡ δὲ πλέον κέχηνεν, ἡ δὲ προσνέει
καὶ τοῖς λαθοῦσι διπτύχοις ἁλίσκεται.
Ὑγρὸν δὲ ῥυὲν τῷ στομάχῳ τῆς πίνης,
εἰς ἀστραπῆς ἔλλαμψιν εὑρέθη λίθος·
κινούμενον δὲ τῇ καθειρχθείσῃ ζέσει,
εἰς μαρμαρυγὴν ὀργανοῦται μαργάρου.
Πίνη δὲ ποιεῖ καὶ τριχῶν βλάστην ξένην,
ὡς ἐξ ἀραχνῶν συμφυῶν τῶν ἐγκάτων·
ἧς ἡ φεραυγὴς καὶ χλιδῶσα λεπτότης,
ξανθοῖς πλοκαμοῖς ἐνδεθεῖσα παρθένων,
σπαργῶντας αὐταῖς μαστροπεύει νυμφίους.

ΠΕΡΙ ΚΑΡΚΙΝΩΝ.

Ἐξοστρακωθὲν εἰς παρακμὴν τὸ στέγος
ἐξοστρακίζειν οἶδε καρκίνου φύσις.
Οἰστρούμενος γὰρ κνησμοναῖς ἀποκρύφοις
ἐκεῖνος ὀργᾷ πανταχῇ τροφῆς χάριν·
ὀγκούμενος δὲ πλησμονῇ τὴν γαστέρα,
σοφῶς ὑποσπᾷ τῆς καλύπρας τὰς δέσεις.
Τοῦ θρύμματος γοῦν ἐκπεσόντος αὐτίκα,
νοσῶν ὁ γυμνὸς, εὐπαθὴς γὰρ εὑρέθη,
μένει τροφῆς ἄγευστος εἰς πλεῖστον χρόνον.
Πηγνύμενος δὲ τῇ δορᾷ τῇ προσφάτῳ,
τροφὴν ἔχει τὴν ψάμμον ἣν εὗρε κλίνην.
Ὅταν δὲ καλῶς ὀστρακωθῇ τὸ στέγος,
εἰς πάντα χωρεῖ τὴν τροφὴν παρεκλέγων.

ΠΕΡΙ ΜΥΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ.

Θαλάττιος μῦς προσφυὲς φέρων δόρυ
καί τινας ἐκ στόματος ἀκμὰς ὡς βέλη,

et hic quidem nudus est pæne ut cochlea.

109 (94). DE PERSEO.

Piscis perseus similis *est* anthiis,
magis vero lupis *marinis* voracissimis.
Is a capite usque ad rubrum ventrem
cingulis plane aureis splendens
mythice pro filio Veneris habitus est.
Natatiles autem belluas infestas subigit,
dentibus longis et acutis armatus.

110 (95). DE PINNA.

Ostreorum unum est genus pinna,
quæ mobiles paullum aperiens valvas
jacet in undis, et promittit carunculam
ex suis mollibus intestinis.
Quodsi mæna decepta accurrerit,
cancer pinnæ convictor adveniens
ferit modeste digitis suis carunculam :
hinc illa magis hiat, mæna autem adnatat
et occultis valvis duplicibus capitur.
Spuma autem effusa stomacho pinnæ
ad fulguris coruscationem fit lapis :
quæ dum movetur incluso calore,
ad splendorem formatur margaritæ.
Pinna autem capillorum quoque germinationem mirabilem facit,
quasi intestina ejus ex araneis composita essent :
cujus coruscans et delicata subtilitas,
flavis cincinnis puellarum innexa,
turgidos ipsis lenocinatur procos.

111. DE CANCRIS.

Ob ætatem non amplius ostreatum satis tectum
exuere novit cancri natura.
Nam acriter exactus prurigine occulta
ille cupide usquequaque discurrit alimenti causa :
tumente autem per ingurgitationem ventre,
prudenter subtrahit vincula integumenti.
Jam frustum simulatque decidit,
laborans nudus (nam omni malo patet)
a cibo abstinet per longissimum tempus.
At nova pelle indurata munitus
cibum habet eam arenam, quam habuerat pro cubili.
Denique ubi pulchre ostreatum est tectum,
ad omnia accedit pabulum inde legens.

112 (96). DE MURE MARINO.

Mus marinus agnatam gerens hastam
et plures ex ore cuspides veluti tela,

χωρεῖ πρὸς ἰχθῦς, Αὐσονάρχα, δυσμάχους·
καὶ τοὺς σαγηνεύοντας αὐτὸν οὐ τρέμει,
γοργῶς διασπῶν τὰς πλοκὰς τῶν δικτύων,
καὶ μέμφεται μῦς τοὺς ἀνύδρους, ἐν σκότει
οἳ ζῶσι πικρῶς, κἂν συλῶσι τὰς ψίχας·
οὓς καὶ γαλῆ τρίζουσα, καὶ πλὰξ, καὶ βρόχος,
καὶ παγὶς ἐξέτριψε, καὶ βραχὺ στέαρ.

adoritur pisces, Ausonum rex, ferocissimos:
nec metuit sagena eum petentes,
acriter scindens nexus retium,
et contemnit mures terrestres, in tenebris
qui vivunt aspere, etiamsi micas surripiunt;
quas et felis stridens, et tabella *insidians*, et laqueus,
et decipula enecat, et paullulus adeps.

ΠΕΡΙ ΚΕΣΤΡΕΩΣ.

Κεστρεὺς δὲ λαμπρᾶς μειδιώσης αἰθρίας
ἔξεισιν εἰς τὴν χέρσον, ἀφεὶς τὴν χύσιν·
ἐπὶ δὲ τοῦ χώματος ὑπνῶν εἰς βάθος
ἂν ἐκταραχθῇ, πρὸς τὸ ῥεῖθρον αὖ τρέχει,
καὶ ζῇ καθαρὸς γηγενοῦς ὑποψίας,
φυγὰς ἐπ' αὐτὴν εἰσρυεὶς τὴν πατρίδα.

113 (97). DE MUGILE.

Mugil autem, quando serena ridet æthra,
exit in littus, relictis fluentis:
et in aggere profundum dormiens
si terrore excitatur, in flumen recurrit,
et vivit liber a metu insidiarum terrestrium,
exul in ipsam redux patriam.

[ΠΕΡΙ ΚΕΣΤΡΕΩΣ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥΜΕΝΟΥ ΑΔΩΝΙΔΟΣ.]

[Ἰχθύς τίς ἐστι τοῦ γένους τῶν κεστρέων,
ἐθὰς νέμεσθαι ἐν πέτραις παραλίαις·
ξανθὸς μὲν ἰδεῖν καὶ μελίχροος πέλει·
Ἄδωνιν οἱ μὲν ἴδριες θαλασσίων
καλοῦσιν αὐτὸν μυθικῶς κεκραγότες,
ἄλλοι δὲ ἐξώκοιτον ἐκ τῆς αἰτίας,
ὡς μοῦνος αὐτὸς τῆς ἁλὸς βαίνων ἄπο
πρὸς χέρσον αὐτὴν ἐκτίθησι τὰς κοίτας.
Καὶ γάρ θ' ὅταν τὸ κῦμα πραϋνθῇ σάλου,
ἐν τοῖς γαληνοῖς καὶ ὑπευδίοις τόποις
τότ' οὖν ἑαυτὸν ἐξοκέλλει ἀθρόως,
τούτου τ' ἐπ' αὐτῇ τῇ ῥύμῃ ὀχούμενος,
ῥίπτει τὸ σῶμα κατὰ πέτρων εὖ μάλα·
ἢ καὶ βαθὺν τὸν ὕπνον εὕδει ἡδέως,
πάντων ἀφροντίστως τε τῶν ἄλλων ἔχων,
ἄνευ θαλασσίων γε ὀρνίθων μόνων,
οὓς καὶ δέδοικε καὶ πέφρικεν ἐκτόπως,
εἰδὼς ὅθ' ἡ θάλασσα αὐτοὺς ἐκτρέφει
ἐκ τῶν ἑαυτῆς δαψιλῶν ἐδεσμάτων.
Τούτων τὶς αὐτῷ εἴποτ' ὀφθεὶς μακρόθεν,
εὐθύς γε πηδᾷ καὶ ἐπάλλεται δίκην
νέου χορευτοῦ ἢ κόρης ὀρχηστρίδος,
σπεύδων παρ' αὐτῶν τῶν πέτρων ἀποδρᾶσαι,
ὡς ἐμπεσὼν τάχιστα τοῖς κύμασί τε
σώσῃ ἑαυτὸν τῆς βορᾶς τῶν ὀρνέων.]

[114 (98). DE MUGILE DICTO ADONIDE.]

[Piscis est aliquis ex genere mugilum,
assuetus degere in saxis littoralibus;
flavus aspectu et mellei coloris est:
Adonin, qui quidem periti sunt rei marinæ,
eum appellant mythice loquentes,
alii vero Exocœtum (*extra-cubantem*) ex ipsa re:
nam solus ille e mari excedens
in terram ipsam, extra ponit cubilia.
Etenim quum fluctus sedatus est sali,
in tranquillis et apricis locis
tunc se emittit confestim,
et hujus *fluctus* impetu ipso vectus
jactat corpus in saxa commode admodum:
ubi etiam profundum somnum capit suaviter,
omniumque aliorum nulla cura tactus,
præterquam marinarum avium solarum,
quas et metuit et horret immaniter,
sciens quod mare eas enutrit
ex sui copiosis eduliis.
Harum si qua forte ipsi conspecta *est* e longinquo,
statim exsilit et exsultat instar
juvenis saltatoris aut puellæ saltatricis,
festinans ab ipsis petris aufugere,
ut delapsus celerrime in fluctus
servet se ab ingluvie avium.]

ΠΕΡΙ ΑΦΥΩΝ.

Μήτηρ ὁ πηλὸς καὶ πατὴρ ταῖς ἀφύαις,
αἳ νουνεχῶς οἰκοῦσι τοὺς κοίλους λίθους·
δεδοίκασι γὰρ τὰς φορὰς τῶν πνευμάτων.
Τούτων ἑκάστη καὶ τροφῆς πλὴν ἐτράφη,
τῆς συγγενοῦς τὸ σῶμα λιχμησαμένη.

115 (99). DE APUIS.

Mater et pater cœnum *est* apuis,
quæ prudenter habitant in cavis saxis:
metuunt enim impetus ventorum.
Harum quæque etiam sine cibo nutritur,
lingens corpus consortis suæ.

ΠΕΡΙ ΤΡΙΓΛΗΣ.

Τρίγλη δὲ νηκτόν ἐστι καὶ λίχνον φύσει.
Καὶ γὰρ φιληδεῖ τοῖς κακόσμοις ἐκτόπως
καὶ τοῖς ῥυπαροῖς ἐντρυφᾷ θνησειδίοις.
Ἅπαξ δὲ, καὶ δὶς, ἀλλὰ καὶ τρὶς ἂν κύοι.

ΠΕΡΙ ΝΑΥΚΡΑΤΟΥ.

Ἐστί τις ἰχθὺς εὐτελὴς μὲν, εἰ βλέποις·
εἰ δὲ κρίνοις, κράτιστος· εἰ δὲ λαμβάνοις,
νεκρὸς Γαληνὸς εἰς γονὰς ἀποστράφους.
Τὸν μὲν γὰρ εὐάγωγον ἐξ αὔρας δρόμον
εἴργει προελθεῖν ἐνδακὼν τὴν ὁλκάδα·
καὶ τοὺς τέως ᾄδοντας ἐκ θυμηδίας,
στυγνόν τι πενθεῖν ἐκβιάζει ναυτίλους.
Κἂν μή τις αὐτὸν καταδὺς θᾶττον τέμῃ,
ὁδοστατηθὲν οὐ δραμεῖται τὸ σκάφος.
Τὰς δὲ πρὸ καιροῦ συγκοπὰς τῶν ἐμβρύων
ἵστησι ληφθεὶς ταῖς κυούσαις εὐθέως.
Τοῦτον τὸν ἰχθὺν, Αὐσονάρχα, ναυκράτην
οἱ ναυτικοὶ καλοῦσιν ἐκ τοῦ πράγματος.

[ΠΕΡΙ ΠΟΡΦΥΡΑΣ.]

[Εὖτ' ἄν τις ἀνὴρ πορφυρεὺς τὴν πορφύραν
οὐκ εἰς τροφὴν δὲ θηράσῃ ἀνθρωπίνην,
ἀλλ' εἰς ἐρίων χρῶμα, εἰ μέλλει μένειν
ἡ δευσοποιὸς καὶ δυσέκνιπτος χρόα
ἀεί τε λαμπρὰ καὶ καθάρ' ἄνευ δόλου,
δέον γε μὴν λαβόντα τὸν λιναγρέτην
αὐτοῖς μὲν ὀστράκοισι θλᾶν ἐξαπίνης
λίθου βολῇ βαρείᾳ ἐν μιᾷ μόνῃ.
Ἂν γάρ τε κούφως ἡ φορὰ ἐπεισπέσῃ,
τὸ ζῶον ὥστε ἔμπνοον μένειν ἔτι,
ἀχρεῖός ἐστιν εἰς βαφὴν ἡ δευτέρα
βολὴ πετραία· καὶ γὰρ αὐτὴ τῷ πόνῳ
ἐξαφανίζει τήνδε τ' εἰς ὄγκον κρέως,
ἀναποθεῖσά γ' αὖθις ἥτ' ἄλλως τότε
καὶ ἐκρυεῖσα, εἰς ἀπώλειαν ἔβη.]

[ΠΕΡΙ ΝΑΥΤΙΛΟΥ.]

[Τίς δ' αὖ πολύπουν, ὃν καλοῦσι ναυτίλον,
σκηπτοῦχε, βλέψας μειδιώσης αἰθρίας
ὕπερθε πόντου κοσμίως πεπλευκότα,
οἷα τριήρες πλοῖον ἠγλαϊσμένον,
οὐκ ἂν γέγηθε τῇ ξένῃ ἤδη θέᾳ;
Οὗτος γὰρ ἐστὶ πουλύπους, κόγχην ἔχων
στρεπτὴν ἕλιξιν, οἷον ἔνδυμ' ἕννυται·
καὶ πλεῖ μὲν ἐς κάτω τἄνω στρέψας κύτους,
μή πως κλυδῶνος ὄντος, ἅλμης ἀρύσῃ,
κἀκεῖνον εὐθὺς τῆς στέγης ἀποσπάσῃ·

116 (100). DE MULLO.

Mullus autem est *animal* natatile et gulosum natura
Etenim immaniter delectatur male olentibus,
et in tetris luxuriatur morticinis.
Semel vero, et bis, at etiam ter *quotannis* pariat.

117 (101). DE REMORA.

Est piscis quidam, contemnendus, si aspicias;
at si cognoscas, validissimus; denique si *ore* sumas,
mortuus Galenus *(medicina)* ad fœtuum abortus.
Nam secundum ventis ferentibus cursum
prorsum peragere navem impedit morsu impacto;
et qui adhuc cecinerant ex animi lætitia
nautas mœstum lugere cogit.
Ac nisi quis eum urinator ocius secet,
in via statutum non curret navigium.
Sed ante tempus qui fiunt lapsus fœtuum
sistit sumpta a gravidis mulieribus illico.
Hunc piscem, rex Ausonum, remoram
vocant nautici ex ipsa re.

[118 (102). DE PURPURA.]

[Quum vir aliquis purpurarius purpuram
non in cibum ceperit humanum,
sed ad lanarum tincturam, si mansurus sit
constans et indelebilis color
semper splendidus et purus sine dolo,
oportet qui eam cepit piscatorem
ipsis cum testis contundere subito
lapidis uno solo ictu gravi.
Si enim leviter plaga inciderit,
ita ut animal maneat adhuc spirans,
inutilis est ad tincturam alter
ictus lapidis : etenim ipsa dolore suo
evanidam reddit hanc in massam carnis,
absorpta rursum quæ temere tunc
et effluens ad interitum abiit.]

[119 (103). DE NAUTILO.]

[Quis vero polypum, quem vocant nautilum,
o rex , contemplatus ridente serenitate
in summo maris decenter navigantem,
velut trireme navigium splendide ornatum,
non delectatus esset jam mirabili spectaculo?
Hic enim est polypus : testam habens
tortam voluminibus, *ea* veluti veste indutus est :
et navigat quidem deorsum vertens superiora cavitatis,
ne forte æstu orto salsuginem hauriat,
et *hæc* illum statim domo avellat.

ὅταν δέ γ' ἡ θάλασσα εἰρήνην ἄγῃ,
(12) θαῤῥῶν ἑαυτὸν αὖθις ὕπτιον στρέφει,
καὶ ἀσφαλῶς πλεῖ πορθμίδος τέως δίκην.
Παρεὶς γὰρ ἐντεῦθεν τε κἀκεῖθέν δύο
τῶν πλεκτανῶν, ἠρέμα τε κινεῖ τὸ σκάφος.
οἷόν γ' ἐρέττων, καὶ προωθεῖ παντόθι.
Ἀλλ' εἰ τυχὸν τὸ ῥεῖθρον ὑψοῦται λίαν,
(18) ὅταν τι πνεῦμα τὸν βυθὸν διατρέχῃ,
ἀψ τοὺς ἐρετμοὺς ὥσπερ οἴακας δ' ἔχων,
ἑκὰς μὲν αὐτοὺς τῶν μερῶν διεξάγει,
ἄλλας δ' ἐπαίρων αὖθις ὑψοῦ πλεκτάνας,
ὧν καὶ μεταξὺ ὡς ὑμήν τις μὲν πέλει
χιτών τε λεπτὸς, ᾧτινι χρᾶται τότε,
(24) ἱστῶν κατ' ὀρθότητα οἷάπερ λέφος,
ναυτίλλεται ἥδιστα τοιόνδε τρόπον.
Ἀλλ' ἣν ἰδὼν μὲν δειματούμενος τύχῃ
τι τῶν ἐπαχθῶν τῆς θαλάσσης κνωδάλων,
αὐτὸς βυθίσας αὖθις ἄντλῳ τὸ σκάφος,
ἑαυτὸν ἠφάνισεν ἐν μυχοῖς ἁλὸς,
κίνδυνον ἐχθροῦ ὡς ὑπόβρυχος φύγῃ·
παραδραμόντ' ὀλέθριον δ' ὅταν νοῇ,
(32) τότ' ἀδεῶς ἄνεισι, καὶ πάλιν πλέει.
Ἐκ τῆσδε λοιπὸν, ἄνα, τῆς συγκυρίας
οἱ ναυτικοὶ καλοῦσιν αὐτὸν ναυτίλον,
ὃν ἡ φύσις ἔτευξεν ἡδονῆς χάριν.]

Quando autem mare pacem agit,
fidens se iterum supinum vertit,
et tuto tum navigat aliquamdiu scaphæ instar.
Demittens enim hinc et illinc duos
cirrorum, tranquille movet scapham
tanquam remigans, et propellit quovis.
Sed si forte fluentum elevatur nimis,
quando flatus aliquis profundum percurrit,
retrorsum remos tanquam gubernacula habens,
longius quidem eos a suis partibus deducit,
alios vero tollens rursus in altum cirros,
inter quos etiam veluti membrana aliqua est
tunicaque tenuis, qua utitur tunc,
statuens in rectum, tanquam velum,
navigat jucundissime hunc in modum.
Verum si conspectum metuere incipiat
aliquod infestorum maris animalium,
ipse demergens iterum sentina scapham,
sese abdit cito in recessus maris,,
periculum ab hoste ut submersus effugiat:
prætervectum exitialem vero ubi senserit,
tum secure redit, et iterum navigat.
Ex hoc denique, rex, eventu
nautici appellant eum nautilum,
quem Natura fabricavit voluptatis gratia.]

ΘΕΟΚΡΙΤΟΣ.
ΒΙΩΝ. ΜΟΣΧΟΣ.

BUCOLICI POETÆ GRÆCI,
THEOCRITUS, BIO, MOSCHUS.

GRÆCE ET LATINE

CUM PRÆFATIONE CRITICA EDIDIT

CAROLUS FRIDERICUS AMEIS,

PHILOSOPHIÆ DOCTOR ET GYMNASII MOLHUSANI PRORECTOR.

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΕΚΦΡΑΣΙΣ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣ.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ.

Αὐτόκρατορ μέγιστε, τοῦ γένους λέον,
ὡς θερμὸς, ὡς ἄμαχος, ὡς βρυχητίας,
ὡς στεῤῥὸς, ὡς ἄγρυπνος, ὡς θηροκτόνος,
ὡς ὀξὺς, ὡς κράτιστος εἰς θήραν λόγων,
ὡς φρικτὸς, ὡς εὔτεκνος, ὡς ἀνακτόπαις,
ὡς ἐκ μόνης ὄνυχος ἀκμῆς μετρίας
τῶν σῶν ἐφ᾽ ἡμᾶς ἀρχικῶν σπουδασμάτων
τοῖς εὐστόχως κρίνουσι δεικνὺς τὴν φύσιν,
ἐκ τῆς ὑλακῆς τῶν ἐμῶν περιδρόμων
δέχου τὸν Ἐλέφαντα, καθάπερ φόρον,
ὃν εἰς λόγων θήρατρον ἐζώγρησά σοι,
κρυπτὴν ὑπελθὼν γνωστικῆς λοχμῆς τρίβον·
ὡς ἂν ἔχοις ἥδυσμα τὸν θῆρα ξένον,
τρυφῆς λογικῆς εὐπορῶν ἄτερ πόνων·
θέλω γὰρ εἶναι φιλοδέσποτος κύων,
ὁρῶν ἐπ᾽ αὐτὰς τῆς τραπέζης τὰς ψίχας.

ΕΚΦΡΑΣΙΣ.

Ζῷον τὸν ἐλέφαντα τετράπουν σκόπει,
εὐρὺ, σθεναρὸν, ἐμβριθὲς, μέλαν, μέγα,
κεκυφὸς, ὀξύφωνον, ἀμβλύ τι βλέπον,
ἰταμὸν, ἀπρόσιτον ἐξ ἐρημίας,
ἱλαρὸν, εὐάγωγον ἐκ παροικίας,
πολλῶν παρ᾽ Ἰνδοῖς δεκτικὸν μαθημάτων,
βουβαλίδος μίμημα, χερσαῖον τέρας
ἰλύσι καὶ τέλμασι καὶ λόχμαις φίλον,
καὶ τῇ δοκήσει τῆς φορᾶς παρειμένον.
Τοῦτο προελθὸν μητρικῶν ἐξ ὀργάνων
εἰκάζεται μὲν εὐτελεῖ μολοβρίῳ,
καὶ δελφακίζει κλαυθμυρίζον ὀξέως·
ὑπέρχεται δὲ τῆς λεχοῦς τὰς ὠλένας,
αἳ τοὺς ἀγωγοὺς τῆς τροφῆς ἔσχον μέσους·
ἡ δ᾽ εὐθὺς ἐξάρασα τοὺς ἐμπροσθίους
καὶ μικρὸν ὀκλάσασα τοὺς ὀπισθίους
οὐ κατὰ τὴν κάμηλον εἰς γόνυ κλίνει·
πῶς γὰρ, ἀνάρθρων τῶν μελῶν εἰργασμένων,
εἰ μὴ φυσικῶς ἀντικάμψοι τὸ σκέλος,
χαλῶσα λοξῶς εἰς τὰ νῶτα τὴν πλάτην,
ἑκατέραις ἔθρεψε θηλαῖς τὸ βρέφος;
Φασὶ γὰρ αὐτὴν οἱ σοφοὶ θηροτρόφοι
παρακρατοῦσαν τὴν γονὴν ὑπεξάγειν
ἕλους τοσούτου, κἂν δοκῇ τισι ξένον.

BREVIS EXPOSITIO DE ELEPHANTE.

AD IMPERATOREM.

Imperator maxime, humani generis leo,
quam fervidus es, quam insuperabilis, quam vocalis rugitibus,
quam strenuus manu, quam vigil, quantus ferarum occisor,
quam acer, quam præcellens in eruditione venanda, [pura!
quam terribilis, quam felix sobole, quam beatus paterna pur-
quam belle vel ex ungue ætatis adhuc parum provectæ
tuis erga nos imperatoriis studiis
cuique sagaciter judicanti monstrans naturam tuam,
ex latratu mearum plagarum
recipe hunc Elephantem, veluti tributum,
quem eruditionis cassibus tibi cepi vivum,
occultam semitam docti saltus ingressus;
ut tu obtineas tanquam bellarium hanc peregrinam feram,
voluptatem animi nactus sine labore.
Cupio enim canis esse heri sui amans,
oculos conjiciens in ipsas micas herilis mensæ.

EXPOSITIO.

Cerne elephantem, animal quadrupes,
corpore amplo, robustum, compactum, nigrum, prægrande,
capite prono, acuta voce, visu hebete,
ferox, in saltuosa solitudine intractabile,
sed hilare ac mansuetum, si domesticum est,
multarum capax disciplinarum apud Indos,
uri silvestris simile, terrestre monstrum,
limo et palude et densis saltubus gaudens,
et quod specie sua languidum ad impetus judices.
Id simulac ex materno prodiit utero,
parvi pulli aprini similitudinem refert,
ac porcelli in morem acute vagiens grunnit:
subit autem matris ulnas,
quæ alimenti lactei canales medios sustinent.
Mater statim attollit anteriores pedes
et posterioribus paulisper subsidit,
non tamen, uti camelus, in genua recumbit.
Quomodo enim, quum ejus membra articulis careant,
nisi naturaliter crus reflecteret,
dorsum *pulli* versus oblique laxans costam,
posset ambobus uberibus nutrire pullum?
Aiunt enim periti bestiarii, se eam
retinentem secum sobolem suam educere
ex paludibus tantis, tametsi hoc nonnullis mirum videatur.

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΕΚΦΡΑΣΙΣ
ΕΛΕΦΑΝΤΟΣ.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ.

Αὐτόκρατορ μέγιστε, τοῦ γένους λέον,
ὡς θερμὸς, ὡς ἄμαχος, ὡς βρυχητίας,
ὡς στερρὸς, ὡς ἄγρυπνος, ὡς θηροκτόνος,
ὡς ὀξὺς, ὡς κράτιστος εἰς θήραν λόγων,
ὡς φρικτὸς, ὡς εὔτεκνος, ὡς ἀνακτόπαις,
ὡς ἐκ μόνης ὄνυχος ἀκμῆς μετρίας
τῶν σῶν ἐφ' ἡμᾶς ἀρχικῶν σπουδασμάτων
τοῖς εὐστόχως κρίνουσι δεικνὺς τὴν φύσιν,
ἐκ τῆς ὑλακῆς τῶν ἐμῶν περιδρόμων
δέχου τὸν Ἐλέφαντα, καθάπερ φόρον,
ὃν εἰς λόγων θήρατρον ἐζώγρησά σοι,
κρυπτὴν ὑπελθὼν γνωστικῆς λοχμῆς τρίβον·
ὡς ἂν ἔχοις ἥδυσμα τὸν θῆρα ξένον,
τρυφῆς λογικῆς εὐπορῶν ἄτερ πόνων·
θέλω γὰρ εἶναι φιλοδέσποτος κύων,
ὁρῶν ἐπ' αὐτὰς τῆς τραπέζης τὰς ψίχας.

ΕΚΦΡΑΣΙΣ.

Ζῷον τὸν ἐλέφαντα τετράπουν σκόπει,
εὐρὺ, σθεναρὸν, ἐμβριθὲς, μέλαν, μέγα,
κεκυφὸς, ὀξύφωνον, ἀμβλύ τι βλέπον,
ἰταμὸν, ἀπρόσιτον ἐξ ἐρημίας,
ἱλαρὸν, εὐάγωγον ἐκ παροικίας,
πολλῶν παρ' Ἰνδοῖς δεκτικὸν μαθημάτων,
βουβαλίδος μίμημα, χερσαῖον τέρας
ἰλύσι καὶ τέλμασι καὶ λόχμαις φίλον,
καὶ τῇ δοκήσει τῆς φορᾶς παρειμένον.
Τοῦτο προελθὸν μητρικῶν ἐξ ὀργάνων
εἰκάζεται μὲν εὐτελεῖ μολοβρίῳ,
καὶ δελφακίζει κλαυθμυρίζον ὀξέως·
ὑπέρχεται δὲ τῆς λεχοῦς τὰς ὠλένας,
αἳ τοὺς ἀγωγοὺς τῆς τροφῆς ἔσχον μέσους·
ἡ δ' εὐθὺς ἐξάρασα τοὺς ἐμπροσθίους
καὶ μικρὸν ὀκλάσασα τοὺς ὀπισθίους
οὐ κατὰ τὴν κάμηλον εἰς γόνυ κλίνει·
πῶς γὰρ, ἀνάρθρων τῶν μελῶν εἰργασμένων,
εἰ μὴ φυσικῶς ἀντικάμψοι τὸ σκέλος,
χαλῶσα λοξῶς εἰς τὰ νῶτα τὴν πλάτην,
ἑκατέραις ἔθρεψε θηλαῖς τὸ βρέφος;
Φασὶ γὰρ αὐτὴν οἱ σοφοὶ θηροτρόφοι
παρακρατοῦσαν τὴν γονὴν ὑπεξάγειν
ἕλους τοσούτου, κἂν δοκῇ τισι ξένον.

BREVIS EXPOSITIO
DE ELEPHANTE.

AD IMPERATOREM.

Imperator maxime, humani generis leo,
quam fervidus es, quam insuperabilis, quam vocalis rugitibus,
quam strenuus manu, quam vigil, quantus ferarum occisor,
quam acer, quam præcellens in eruditione venanda, [pura !
quam terribilis, quam felix sobole, quam beatus paterna pur-
quam belle vel ex ungue ætatis adhuc parum provectæ
tuis erga nos imperatoriis studiis
cuique sagaciter judicanti monstrans naturam tuam,
ex latratu mearum plagarum
recipe hunc Elephantem, veluti tributum,
quem eruditionis cassibus tibi cepi vivum,
occultam semitam docti saltus ingressus;
ut tu obtineas tanquam bellarium hanc peregrinam feram,
voluptatem animi nactus sine labore.
Cupio enim canis esse heri sui amans,
oculos conjiciens in ipsas micas herilis mensæ.

EXPOSITIO.

Cerne elephantem, animal quadrupes,
corpore amplo, robustum, compactum, nigrum, prægrande,
capite prono, acuta voce, visu hebete,
ferox, in saltuosa solitudine intractabile,
sed hilare ac mansuetum, si domesticum est,
multarum capax disciplinarum apud Indos,
uri silvestris simile, terrestre monstrum,
limo et palude et densis saltubus gaudens,
et quod specie sua languidum ad impetus judices.
Id simulac ex materno prodiit utero,
parvi pulli aprini similitudinem refert,
ac porcelli in morem acute vagiens grunnit:
subit autem matris ulnas,
quæ alimenti lactei canales medios sustinent.
Mater statim attollit anteriores pedes
et posterioribus paulisper subsidit,
non tamen, uti camelus, in genua recumbit.
Quomodo enim, quum ejus membra articulis careant,
nisi naturaliter crus reflecteret,
dorsum *pulli* versus oblique laxans costam,
posset ambobus uberibus nutrire pullum?
Aiunt enim periti bestiarii, se eam
retinentem secum sobolem suam educere
ex paludibus tantis, tametsi hoc nonnullis mirum videatur.

Τούτῳ σίφων ἕτοιμος, εἰ θέλει θλίβειν,
οὐχ ἡ προβοσκίς ἐστιν, ἀλλὰ τὸ στόμα,
μή πως τὸ τοῦ γάλακτος ἀμβλύνῃ ζέον
ἡ πρὸς τὸν αὐλὸν ἐκδρομὴ τῶν ῥευμάτων,
μὴ καὶ τὸ πυκνὸν τῆς πνοῆς ἀντιστρέφοι
λίχνοις ἀνάγκαις πνευστιῶν τὸ σκυμνίον,
τῆς εἰσαγωγῆς ἐμφραγείσης τῶν πόρων,
ἢ τῷ διαστήματι τῶν ἔνδον δρόμων
ἡ τῆς ἀμολγῆς ἐμβραδύνοι γοργότης,
εἶργον δὲ τὴν ὄρεξιν ἢ χαῖνον μάτην
εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς δυσφορήσῃ τὸ βρέφος.
Πλὴν ἡ προβοσκὶς ἀντὶ χειρὸς εὑρέθη·
χεὶρ δὲ βρέφους κίνησιν εὐθὺς οὐκ ἔχει
πρὸς τὰς μεταξὺ τῆς τροφῆς ὑπουργίας.
Τούτῳ κεφαλὴ καὶ μέτωπα καὶ τρίχες
καὶ βλέμμα καὶ ῥίς, ἄχρι τῆς προβοσκίδος,
καὶ δέρμα καὶ τράχηλος, ἀλλὰ καὶ στόμα
σαφῆ μονιὸν ζωγραφοῦσι μακρόθεν,
ὅταν ῥεουσῶν τῶν τριχῶν ὡς ἐκ νόσου
δοκῇ σεσηρὼς τὴν δορὰν ὥσπερ γέρων,
πηλοῦ κναφευθεὶς ἐμβροχαῖς δυσεκπλύτοις.
Χαίτης γε μὴν τὸ βρέγμα καὶ λάχνης ξένον,
ὡς καὶ τὰ νῶτα μέχρι τῶν ὀπισθίων,
οἷα φαλακρὸν ἐκ πυράγρας ἀξύλου,
καὶ κωνοειδές, εἰ τὸ πᾶν σχῆμα βλέποις,
καὶ ξυντετηκὸς προσφυῶς τοῖς ὀστέοις·
τὰ δ' ὦτα λεπτὰ καὶ παρατεταμένα,
καὶ καθάπερ θώρακες ἐσφαιρωμένα,
καὶ τοῖς ὁρᾶν θέλουσιν ἀνεπτυγμένα,
καὶ τὰς βάσεις ἔχοντα χονδροσυνθέτους,
καὶ συστολὴν πάσχοντα καὶ τοὐναντίον
καὶ πρὸς μάχας βλέποντι σύντονον στάσιν.
Ἆρ' οὖν ἔδει, Κράτιστε, τῶν ἄλλων μόνον
ἄοπλον εὑρεῖν προσβαλὸν τὸ θηρίον,
ὅταν ὁ καιρὸς ἀντιτάττῃ πρὸς μάχην;
οὐκ ἔστιν εἰπεῖν. Ἡ γὰρ εὔτεχνος φύσις
λέοντι μὲν δίδωσιν, ὡς καὶ παρδάλει,
τὰς ἐξ ὀνύχων δραστικὰς ἀντισπάσεις·
τοῦτον δὲ τὸν μέγιστον ὁπλίζει ξένως
κέρασι διττοῖς, ὡς τομοῖς ἀκοντίοις,
οἳ καὶ περισφίγγουσι τὴν προβοσκίδα
κολουροειδῶς ἐν μέσῳ κεχυμένην·
τούτων τὸ μὲν δίδωσιν, ὡς τομὸν ξίφος,
ὠθεῖν κατ' ἐχθρῶν ὁ βραβεὺς τῷ γεννάδᾳ·
τὸ δὲ σκαφεύς τίς ἐστι τὸν θῆρα τρέφων
καὶ ῥιζορύκτης καὶ σπαράκτης τῶν κλάδων.
Εἴποι τις ἂν πόρρωθεν εἰς ταῦτα βλέπων
ὀδόντας ὀξεῖς εὐτυχεῖν τὸ θηρίον,
καμπυλοειδεῖς ἀντικάμψαν ἐκτάσεις·
οὐ γὰρ φύει κρόταφος, ἀλλὰ τὸ στόμα.
Καὶ θαῦμα καινόν, πῶς ὀδοὺς κέρας μένει,
κέρατος οὐκ ὀδόντος ὄντος τοῦ ξίφους.
Σκόπει δὲ καὶ τὸ σχῆμα τῆς προβοσκίδος·
αὐλός τίς ἐστιν ἐκ δορᾶς καὶ σαρκίου

Pullo autem, si lac vult exprimere, pro siphone in promptu
est, non proboscis, sed os,
ne forte lactis calorem minueret
liquoris per tibiam proboscidis decursus,
et ne crebra respiratio *ab ubere* avertat
avidæ sitis necessitate anhelantem pullum,
spiritûs per nares meatu obturato;
etiam ne tam longo intervallo intra proboscidem decursûs
nimis tarde et languide emulgeretur lac,
et sic reprimens aviditatem aut frustra hians
pullus statim ab initio male se haberet.
Verum proboscis ipsi pro manu data est:
atqui infantum manus non statim movendi se facultatem ha-
ad alimentorum redeuntes subministrationes. [bet
Hujus belluæ caput et frons et pili
et oculi et nasus, præter proboscidem,
et cutis et collum, quin et os,
e longinquo intuenti prorsus apri imaginem sistit,
quando is, excidentibus ut de morbo pilis,
cum cute rugosa appareat tanquam vetulus,
luti aspergine tenaci tinctus.
Sinciput quidem est setarum et pilorum prorsus expers,
uti et dorsum usque ad nates,
calvum quasi forcipe sine ligno vulsum,
et, si totam cernas figuram, turbinatum,
ac emaciatum ita ut ossibus pellis adhæreat.
Aures vero sunt tenues et expansæ,
et loricæ speciem *imperfecte* rotundam referentes,
expansæ et patulæ omnibus qui inspicere volunt;
habentque cartilaginosas radices,
et possunt contrahi et contra *dilatari*,
atque ad pugnam spectanti acriter arrigi.
Num vero fas fuisset, Auguste, solam hanc omnium
feram ad impetum faciendum manere inermem,
quando tempus in aciem progredi cogeret?
Non potest dici. Namque natura artifex optima
leoni quidem dedit, ut et pantheræ,
unguium vires ad discerpendum efficaces;
huic vero maximæ feræ mirabilia tribuit arma,
geminum cornu, quasi duo acuta tela,
qui *dentes* utrimque coercent proboscidem,
inter ea mediam decussatim protentam:
horum alterum, veluti acutum gladium, dedit
forti belluæ in hostes valide imprimendum Deus arbiter,
alterum *cornu* est quasi rastellum ad nutriendam belluam,
et effossor radicum et ramorum destructor.
Quodsi procul quis spectet ea cornua, dicat
feram acutis dentibus instructam esse,
reduncas eminentias recurvantem.
Namque non in fronte, sed ex ore nascuntur;
idque novum miraculum est, quomodo dens maneat cornu,
quum gladius ille sit cornu, non dens.
Porro specta formam proboscidis:
est ea tubus ex pelle et carne

καὶ σφαιρομόρφου ξυμβολῆς εἰργασμένος,
χόνδρον μαλαχθὲν εἰς τομὰς κεκλασμένας,
νεῦρον χαλασθὲν εἰς πλοκὰς ἀγχιστρόφους.
Ἑρπυστικὸς δὲ καὶ προμήκης ἐκθέων
εἰς πᾶσαν ἁπλῶς φυσικὴν ὑπουργίαν,
στενοῖ τὸν ὁλκὸν καὶ πλατύνει τὸ στόμα,
καὶ τὴν ἐδωδὴν ἐμβιβάζει ταῖς γνάθοις,
καὶ πρὸς τὸ παχὺ τὴν ὀπὴν διευρύνει,
καὶ πρὸς τὸ λεπτὸν τὴν λαβὴν συνεισάγει,
καὶ συστολὰς τίθησι καὶ παρεκτάσεις
πρὸς τὰς ἐν ὄγκοις καὶ βραχύτησι σχέσεις.
Πόδες δὲ τούτῳ θαῦμα καὶ σαφὲς τέρας,
οὓς, οὐ καθάπερ τἆλλα τῶν ζῴων γένη,
εἴωθε κινεῖν ἐξ ἀνάρθρων κλασμάτων·
καὶ γὰρ στιβαροῖς συντεθέντες ὀστέοις
καὶ τῇ πλαδαρᾷ τῶν σφυρῶν καταστάσει
καὶ τῇ πρὸς ἄρθρα τῶν σκελῶν ὑποκρίσει,
νῦν εἰς τόνους ἄγουσι, νῦν εἰς ὑφέσεις
τὰς παντοδαπὰς ἐκδρομὰς τοῦ θηρίου.
Πλὴν ἀλλὰ καθ' ἕκαστον αὐτῶν ἡ φύσις
ὡς ὑπὸ κύκλῳ τῆς ὁπλῆς τῷ χωρίῳ
τριγωνοειδεῖς πέντε δακτύλους φύει,
οἳ μακρὰς οὐκ ἔχουσι τὰς ἀποστάσεις·
ἢ γὰρ ἂν ἔπλει νηκτικῶς καὶ συντόνως
ὁ θὴρ ποταμοῖς καὶ βυθοῖς ἐντυγχάνων·
τέως δὲ τοὺς ὄνυχας ἐν τούτοις φέρει
ὥσπερ λεπίδας ὀστρακώδεις ἰχθύων.
Βραχυτέρους ὄντας δὲ τῶν ὀπισθίων
ἀναμφιλέκτως οἶδα τοὺς ἐμπροσθίους.
Τούτοις ἐλέφας ἐνταθεὶς ὥσπερ στύλοις
ὀρθοστάδην ἄκαμπτος ὑπνώττων μένει.
Διπλῆς δέ φασιν εὐπορῆσαι καρδίας·
καὶ τῇ μὲν εἶναι θυμικὸν τὸ θηρίον
εἰς ἀκρατῆ κίνησιν ἠρεθισμένον·
τῇ δὲ προσηνὲς καὶ θρασύτητος ξένον,
καὶ πῇ μὲν αὐτῶν ἀκροᾶσθαι τῶν λόγων,
οὓς ἄν τις Ἰνδὸς εὖ τιθασεύων λέγοι,
πῇ δὲ πρὸς αὐτοὺς τοὺς νομεῖς ἐπιτρέχειν
εἰς τὰς παλαιὰς ἐκτραπὲν κακουργίας.
Τούτῳ φίλη τράπεζα πᾶς ἕλους τόπος,
ἔνθα κλάδους φοίνικος ἐσθίειν ἔχει,
καὶ σχῖνον ἢ δρῦν ἢ φυτῶν ἄλλων κόμας,
ἢ κιττὸν, ἢ πέτηλον, ἢ ζῶσαν χλόην,
ἢ ῥίζαν, ἢ λάχανον, ἢ βλάστην βάτων.
Ἄρτι δὲ καὶ σταφίδες ἡμερουμένῳ
κριθῆς τε χυλὸς καὶ παρὸν χύδην μέλι
καὶ μῆλα καὶ κρόμμυα καὶ γλυκὺς πέπων
εὐωχίας ἔχουσι τῷ κτήνει χρίσιν.
Ὕδωρ δὲ πίνει συγχυθὲν πρὶν ἂν πίνοι·
τὸ γὰρ διειδὲς ἀκριβῶς διαπτύει.
Οἴνου δὲ τὸν τοσοῦτον εὐφραίνει κύλιξ,
ὃν ὁ τρυγητὴρ ἐκκενοῖ τῶν βοτρύων.
Ὀρεκτιῶν δὲ καὶ σφαδάζων εἰς μάχην
τὸν ἀπὸ λωτοῦ καὶ τὸν ἀπὸ φοινίκων

et circuliformi coagmentatione fictus;
cartilago mollita in fractas sectiones (*annulos*),
nervus laxatus in celeriter versatiles flexus.
Tortuose autem sinuatus et prælongus exsertus
ad omne omnino ministerium, quod natura requirit,
fauces claudit, et os dilatat,
et cibum in maxillas infert,
et ad crassa foramen suum ample patefacit,
vicissim ad tenuia manubrium suum in angustum contrahit,
facitque contractiones et extensiones
ad varios usus sive amplarum sive exilium rerum.
Pedes ejus sunt miraculum et prodigium manifestum,
quippe quos contra morem ceterorum animantium
sine articulatis verticulis movere solet:
namque compositi e crassis solidisque ossibus
et succulenta malleorum substantia
et cruribus articulorum indolem simulantibus,
dum se mox intendunt, mox nervos remittunt,
efficiunt varios feræ gressus et cursus.
Verumtamen in pede unoquoque Natura,
velut sub circulo, in ungulæ loco
profert quinos digitos triangulares,
qui non magna habent invicem intervalla:
alias valido natatu remigare posset
fera, quum incidit in flumina et profunda loca.
Interim in illis *digitis* gerit unguiculos
testaceis piscium squamis non dissimiles.
Anteriores vero pedes posterioribus
certo scio esse breviores.
His velut columnis firmiter insistens elephas
erecto corpore non inclinatus manet dormiens.
Aiunt gemino corde præditam esse belluam:
atque altero esse iracundam,
ad impotentem animi motum concitatam;
altero placidam esse et a ferocia alienam;
atque alias ipsis vocibus obedire,
quas Indus bene tractans et mulcens eloquatur;
alias vero in ipsos rectores suos impetum facere,
ad vetera maleficia conversam.
Huic grata mensa est quivis palustris locus,
ubi comedere potest palmarum ramos
et lentiscum et quernas aliarumve arborum frondes,
aut hederam, aut folia lata, aut viride gramen,
aut radicem, aut olera, aut ruborum fruticem.
Jam vero mansuefacto etiam uvæ
et hordei succus et præsens copia mellis
et poma et cepæ et dulcis pepo,
habentur pecori in deliciis pastûs.
Aquam autem bibit, sed antequam bibat, turbatam:
namque pellucidam penitus respuit.
Etiam poculo vini exhilaratur tanta bestia,
quod vindemiator ex uvis expresserit.
Quum vero ea prurit in pugnam pedibusque jam tumultuatur,
vinum ex loto aut ex palmis

καὶ τῆς ὀρύζης ἐκροφεῖ τῆς ἀγρίας,
ὡς ἂν ὁ θυμὸς ἀκρατῶς ὑποζέων
ἀντιστατικῶς καρδιώττειν ὀτρύνῃ.
Καὶ γὰρ τὸ θερμὸν φυσικῶς ἧττον φέρει
τῶν ἀκροθέρμων εἰς ῥοπὰς ἐναντίας
ὁ θὴρ ὁ μακρὰν εὐτυχῶν ἴσως ῥίνα.
Καὶ πάλιν ὡς ἂν εὐδρομῇ πρὸς τὴν νίκην,
ἡ κέρκος αὐτὸν μαστιγοῖ πρὸ τῆς μάχης,
ὡς ἰσχίον λέοντος ἀλκαίας τόνος,
ἡ δὲ προβοσκὶς καὶ πρὸ τῆς κέρκου θλίβει.
Καὶ σῦς γὰρ οὐκ ἂν εἰς τὸν ἔχθιστον δράμοι,
πρὶν τοὺς ὀδόντας ὑποθῆξαι τοῖς λίθοις.
Πήχεις δὲ μήκους τοῦτον αὐχεῖν ἐννέα
λέγουσιν οἱ κρίνοντες ὀρθῶς τὰς φύσεις,
καὶ πέντε, μετρεῖν εἴπερ εὖ εὖρος θέλεις.
Ἀλλὰ τοσοῦτον εὑρεθὲν τὸ θηρίον
Ἔρως ὁ δεινὸς ἀκρατῶς ὑποφλέγων
πρηστῆρα ποιεῖ τοῖς φυτοῖς κερασφόρον,
καὶ γίνεται πῦρ ἐμπεσὼν τοῖς ἀψύχοις
ὁ πρὶν γαληνὸς ἐξ ἐθῶν χειροτρόφων.
Μόνους δὲ τοὺς φοίνικας αἰδεῖται βλέπων·
φιλεῖ γὰρ ὡς ἔρωτος αὐτοὺς ἐργάτας
καὶ δημιουργοὺς τῆς τροφῆς τῶν ἀκρίδων.
Οὕτω κυρίττων καὶ σφριγῶν πρὸς τὸν γάμον
κλῶνας καθαιρεῖ καὶ πλοκὰς λόχμης λύει
καὶ τὴν περισπούδαστον ἐκζητεῖ δρόσον,
τὴν ὑποκυμαίνουσαν ὠδίνων ζέσιν.
Καινὸν γὰρ οὐδὲν, ἐκνικᾶσθαι πρὸς γάμον
τὸν ἀπὸ γάμου καὶ σπορᾶς παρηγμένον.
Πῦρ δὲ πτοεῖται καὶ κριὸν κερασφόρον,
καὶ τῶν μονιῶν τὴν βοὴν τὴν ἀθρόαν·
ἀσπάζεται δὲ τὴν χλιδὴν τῶν ἀνθέων,
καὶ θέλγεται μὲν ταῖς λιβάσι τῶν μύρων,
ὥσπερ τις ἁβρὸς εἰς τρυφὰς πολυτρόπους.
Λουτρὸν δὲ ποιεῖ τὴν σκιὰν καὶ τὴν δρόσον,
ὅταν τις ἀκτὶς ἐξ ὀπῆς ὑποδράμοι·
λυπεῖ γὰρ αὐτὸν ὁ κρυμὸς τῆς ἑσπέρας.
Αὖθις δὲ τοῦ θάλποντος ἐνστάντος θέρους,
τὸ σῶμα πηλῷ δαψιλεῖ περιχρίει,
καὶ ψυχαγωγῷ τὴν δορὰν σαίνει κρύει,
τὴν ἡλιακὴν ἀντικλῶν οὕτω φλόγα.
Ἐρᾶν δέ φασιν ἐγκρατῶς τὸ θηρίον
ὥρας γυναικὸς συμβιοῦν εἰθισμένον·
εὐθὺς γὰρ αὐτὴν μαστροπεύειν τῇ σχέσει,
καὶ καθάπερ λαβίδι τῇ προβοσκίδι
σοφῶς διασπᾶν τοῦ προσώπου τὴν χνόην
καὶ τὰς ῥυτίδας ἀσφαλῶς ἀποξέειν,
καὶ κάλλος αὐτῇ φυσικὸν μετεγγράφειν,
ὡς τεχνίτης σκάριφον εἰ θέλει γράφειν.
Διδάσκεται δὲ καὶ γραφὰς ταύτῃ γράφειν,
ὡς γραμματεύς τις εὐφυὴς τῷ καλάμῳ,
δεικνύντος Ἰνδοῦ τὰς πλοκὰς τῷ δακτύλῳ,
ὡς ἂν τάχα γράφοι τις ἐκ μελανδόχης.
Αὐλοῖς δὲ καὶ σύριγξι καὶ χειρῶν κρότοις

aut ex agresti oryza paratum exsorbet,
uti æstus animi validissime effervescens
ad virtutis sensum et ad fortiter resistendum exstimulet.
Namque naturaliter possidet minus fervoris,
quam iracundissimæ *feræ*, ad hostiles impetus
hæc fera, fortasse quia prolixissimo naso prædita.
Porro, ut ad victoriam appetendam excurrat,
cauda eam verberat ante pugnam,
sicuti caudæ flagrum leonis lumbos *stimulat* :
proboscis autem jam ante, quam cauda, eam urget.
Etenim vel aper in feram inimicissimam non facile irruet,
nisi prius dentes ad lapides acuerit.
Eam longitudine gaudere novem cubitorum
dicunt qui de natura animalium recte judicant,
et latitudine quinque cubitorum, si quis recte eam emetiatur.
At tam grandem belluam
amoris furor impotenter urit atque
efficit ut procella cornuta fiat arboribus;
fitque ignis, quando incidit inanimatis,
quæ antea moribus mansuetis fuerat placida.
Solas palmas reveretur, quum aspicit :
amat enim eas, ut amoris sui fomitem
et ut parentes surculorum, quibus vescitur.
Ita petulcus et ad coitum pruriens
tollit ramos et densitatem silvæ discutit,
et anquirit illum summo studio appetendum rorem,
interno ardore æstuans.
Neque enim mirum est, appetitione conjunctionis eum supe-
qui ipse ex coitu et satione sit ortus. [rari,
Ignis flammam vero reformidat et cornigerum arietem,
ac grunnitum aprorum frequentem;
appetit vero florum amœnitatem
et oblectatur liquoribus odoriferis,
quasi lautus aliquis homo variarum appetens deliciarum.
Balneum autem sibi parat opacum locum et rorem,
si tamen radii solares per ramorum spatia penetrare possint;
quippe vespertinum frigus eum offendit.
Vicissim quum æstatis calor imminet
corpus suum largo limo oblinit,
et cutem mulcet delectabili frigore,
ita flagrantis solis ardorem retundens.
Aiunt autem hanc feram valide amare
mulierem formosam, cum ea convivere solitum :
statim enim habitu corporis omni ei lenocinari,
et proboscide sua velut volsella
dextre abstergere a facie lanuginem
et rugas penitus expolire,
et nativam pulchritudinem in ea rursus pingere,
sicut artifex si delineationem vult adumbrare.
Eadem proboscide docetur etiam pingere literas,
non aliter ac scriba peritus calamo,
dum Indus ei ductus literarum digito monstrat,
quasi fere quis ex atramentario scriberet.
Porro ad tibias et fistulas et manuum plausus

καὶ πᾶσιν ἁπλῶς τῶν μελῶν τοῖς ὀργάνοις
ὁ θὴρ, καταστὰς εὐμαθὴς χοροστάτῃ,
ἄττει πρὸς εἱρμὸν ἐμβολῆς ἀγχιστρόφου,
καὶ πρὸς τὰς ᾠδὰς ἀντιβάλλει τὰ σκέλη,
καὶ σχηματίζει τὰς ῥοπὰς πρὸς τοὺς τόνους,
ὀρχηστρίδος λύγισμα δεικνὺς τὴν βάσιν·
καὶ πῇ μὲν ὁρμᾷ καὶ προβαίνει μετρίως,
τοῦ κιθαρῳδοῦ ταῖς λαβαῖς τῶν δακτύλων
τὸ γοργὸν ἀμβλύνοντος εὐρύθμως μέλος·
πῇ δ' εὐθὺς ἠχήσαντος ἐκ τοῦ συντόνου,
σφριγᾷ πρὸς ὀξὺν εὐπετεῖ ῥύμῃ δρόμον,
καὶ καθάπερ μάστιξιν ἠρεθισμένος
ὀκλὰξ περικλᾷ καὶ προβάλλει τοὺς πόδας
καὶ πρὸς τὸ παρὸν εὐδρομεῖ τῶν ᾀσμάτων,
καινόν τι ποιῶν ἐξ ἀνάρθρων ὀργάνων.
Τοῦτο προσηνὲς εὑρεθὲν τὸ θηρίον
ὅταν προληφθῇ καὶ μαλαχθῇ σκυμνίον
καὶ σωφρονισταῖς ἐκδοθῇ διδασκάλοις,
καὶ πρὸς τὰς ἀφὰς μετριάζειν εὖ μάθοι,
τῆς ἀντιτέχνου φλεγμονῆς κενουμένης,
κἂν μαστιγοῦν θέλῃ τις, εὐψύχως φέρει,
καὶ γίνεται παῖς σωφρονεῖν πεπεισμένος
τοῦ μυσταγωγοῦ τῷ θυμῷ καὶ τῷ ξύλῳ.
Σόλων μὲν οὖν δίδωσιν ἀνθρώποις νόμους
καὶ παιδαγωγῶν εὐγενίζει τὸν βίον,
καὶ ῥυθμὸν ἐντίθησι τῇ φύσει ξένον·
ὅταν δὲ τοῖς γέρουσι πατράσι γράφῃ
τιμὰς παρ' αὐτῶν καὶ τροφὰς τῶν φιλτάτων,
πολλοὺς ἀνιῶν εἰς κενὸν κράζει κτύπον·
μόλις γὰρ ἄν τις τοὺς τροφεῖς ἀντιτρέφοι,
τοὺς τῶν πελαργῶν εὐλαβούμενος νόμους,
οὓς ἀγράφῳ τίθησιν ἡ φύσις κρίσει·
ὁ θὴρ δὲ κοινῇ τοῦ γένους τοὺς πρεσβύτας
οἶδε πρὸ τοῦ Σόλωνος ἀρρήτως τρέφειν.
Ἤδη δὲ καὶ κάμνοντας ἐν μάχαις βλέπων,
ἐξὸν παρελθεῖν τοὺς διώκτας μακρόθεν,
τέως μὲν, ὡς δύναμις, ἀναλαμβάνει,
γοργῶς τὰς αὐτῶν ἐκδρομὰς ἀνατρέπων
καὶ τὰς μετάρσεις τῶν βελῶν καὶ τοὺς κύνας
καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς ἀντανεἰργων ὁπλίτας·
ὅταν δ' ἐπιστῇ τῆς τελευτῆς ὁ χρόνος,
κοινοῦ τέλους ἄμυναν ὁ ξένος φέρει.
Νῦν οὖν, Βασιλεῦ, δεξιῶν ἔργων φύσις,
ξένης μάχης ἄκουσον, ὡς ἔχει, τρόπον.
Ἐχθιστός ἐστιν ὁ δράκων τῷ θηρίῳ·
δράκων δ' ἐν Ἰνδοῖς θαῦμα· τίς γὰρ ἢ δράκων
ὀξὺς, πονηρὸς, ἐμβριθὴς, γλίσχρος, μέγας,
φθορεὺς, ἰταμὸς, ἀνθρακῶδες ἐμβλέπων,
ψυχρὸς, πλαδαρὸς, ἐνδακεῖν ἠπειγμένος,
ἕρπων, συρίττων, ἐξεμῶν, ἀντιπνέων,
καὶ τοῖς ἑλιγμοῖς ὡς πτεροῖς ἐπιτρέχων;
Οὗτος τὸν ἐλέφαντα μακρόθεν βλέπων
ἐπὶ τρύγην ἥκοντα λεπτῶν ἀκρίδων,
πυκνοῖς καλυφθεὶς ἐξεπίτηδες κλάδοις

et ad quævis omnino musices instrumenta,
hæc fera, magistro chori docilem se præbens,
exsilit ad seriem emboles versatilis,
et ad cantilenas apte crura agitat,
et motus suos figurat ad numeros modosque,
gressus suos saltatricis alicujus flexibus ostendens confor- [mes :
mox enim incedit ac progreditur moderate,
dum citharista digitorum pulsibus
concinne reprimit concitatos modos :
mox, si musicus sonum edit intensiorem,
prurit ad concitum cursum impetu levi faciendum,
et, quasi flagris compelleretur,
geniculans inflectit projicitque pedes
et ad præsentes carminis modos dextre ambulat,
novum quid et mirandum faciens per membra sine articulis.
Placidum esse solet hoc animal,
si tenera adhuc ætate sit exceptum et mitificatum
et magistris castigantibus commissum,
æquo animo ferre didicerit contrectationes,
arti adversario ardore ablato,
vel verbera et flagra si quis infligere vult, fert patienter :
atque tanquam puer fit sapienter ac sobrie vivere doctus
præceptoris sui animis et baculo.
Solon quidem hominibus dat leges et mores,
et vitam moderatus ad honestatem componit,
novamque concinnitatem indit naturæ :
quum autem senio confectis parentibus sancit
nutrimenta et honores ab ipsis carissimis offerendos,
tum multos offendit et surdas aures verberat.
Vix enim quisquam suos nutritores vicissim nutrire cupit,
ductus verecundia legum, quas inter ciconias,
natura sine scripta sententia fixit *de amore in parentes.*
Ista autem bellua generis sui senes communiter
vel ante Solonem norat, mirum dictu, alere.
Jam quum videt eos in pugna sauciatos,
quamvis liceret venatores persequentes e longinquo præter- [ire,
aliquamdiu tamen pro viribus *illos* reficit,
persequentium insultus mascule repellens
et telorum jactus et canes
et iis junctos armatos excipiens et arcens :
quando vero mortis tempus affuerit, *mortuo*
etiam alienus justa funebria, communi naturæ debita, per- [solvit.
Nunc, o Rex, dextrè factorum auctor,
accipe mirabilis certaminis, ut sese habeat, modum.
Serpens est isti belluæ inimicissimus : [præter serpentem
est vero serpens in Indis portentum : quæ enim alia bestia
simul celeris, maligna, torva, lubrica, grandis,
vastatrix, audax, fulgurantibus oculis,
frigida, humida, morsibus inferendis prompta,
repens, sibilans, evomens, afflans,
et suis flexibus tanquam alis irruens?
Hic, procul conspecto elephante,
qui ad vindemiam tenuium surculorum accedit,
densis ramis de industria absconditus,

χεῖται κατ' αὐτοῦ προσβαλόντος ἀθρόον,
καὶ τὰς μὲν ὄψεις ἀσφαλῶς ἀποθλίβει,
ὥσπερ τομὸν τέρετρον ὠθῶν τὸ στόμα·
οἰκτρὸν δὲ λοιπὸν εὑρεθέντα τὸν μέγαν,
καὶ πρὸς μάχην ἄτολμον ἐξ ἀβλεψίας,
σφαιρῶν τὸν ὁλκὸν ἐγκρατῶς ἀποπνίγει.
Τούτους, Βασιλεῦ, τοὺς καλοὺς θῆρας λόγος
θεσμοῖς φυσικοῖς τακτικῶς ἠθροισμένους
τηρεῖν ἀκραιφνῆ τὴν φιλάλληλον σχέσιν·
καὶ γὰρ νέοι γέροντας αἰδοῦνται βλέπειν,
καὶ συλλυποῦνται δυσπραγοῦσι τοῖς φίλοις,
εἰς ἀφρόνων ἔλεγχον ἀνθρώπων φίλων
τὸ κοινὸν εἰσφέροντες, ὡς ἅλας, τρύφος,
καὶ τοῖς ἐν ἀκμῇ συμμαχοῦσιν ἐκθύμως,
Ἰνδῶν ἐπ' αὐτοὺς δυσμενῶν πεφραγμένων
σάλπιγξι, πυρσοῖς, φασγάνοις, ἀκοντίοις,
καὶ τοῖς μεταξὺ μορμολύττουσι ψόφοις.
Ἔστι δ' ὅτε θνήσκουσιν ἀλλήλων χάριν,
καὶ μᾶλλον αὐτῶν τῆς γονῆς τῶν σκυμνίων.
Ὅταν δὲ τὴν σύρρηξιν ὁ χρόνος λύσῃ
καὶ τὰς παρ' ἀμφοῖν τῆς κονίστρας ἐνστάσεις,
σκοποῦσι τοὺς κάμνοντας ἐκ τῶν τραυμάτων,
καὶ πᾶν μὲν ἐξαίρουσι τῇ προβοσκίδι
βέλος πεπηγὸς εἰς μυχοὺς ἀποκρύφους.
Ὡς ἂν δὲ μηδεὶς φλεγμονῆς ὄγκος πάλιν
εἰς ὑποθέρμους ἐκτροπὰς ἀντισπάσῃ,
τὴν πικρὰν ἐγχέαντες ἀλόης δρόσον,
παρῆκαν αὐτοὺς εὐδρομεῖν ἀκινδύνως.
Τούτοις δὲ πᾶσαν ἡμερουμένοις νόσον
οἶνος μέλας ἔλυσεν ἀνθ' Ἱπποκράτους.
Ὦ τίς Γαληνὸς ἢ Γαληνοῦ βιβλίον
τούτους διδάσκει φαρμακεύειν τὰς νόσους;
πόθεν δὲ θηρσὶν ἡ σοφὴ χειρουργία
καὶ τὸ κρίνειν δύναμιν ἁπλοῦ φαρμάκου;
τίνας δὲ τέχνας ἀκριβοῦντες εὐστόχως
αἱμορραγούσας ἐμπεδοῦσι τὰς φλέβας;
Οὗτοι ποταμὸν ἐκπερᾶν ἠπειγμένοι
πτύσσουσι τοῖς κέρασι τὴν προβοσκίδα,
μήπως τὸ ῥεῖθρον εἰσρύῃ τοῖς ἐγκάτοις
καὶ συμποδισθῇ τὸ σφυρήλατον σκάφος
ὑγροῖς χαλασθὲν δυστυχῶς ἐφολκίοις.
Ὑπανέχειν δέ φασιν αὐτῇ τοὺς τόκους,
ἀγωνιῶντας πρὸς τὸ ῥεῦμα τοῦ πόρου.
Ὅταν δέ τις ὄρυγμα βοθρεύσας μέγα
τούτους νομίζῃ συμπεσόντας ἀσκόπως
καὶ προστριβέντας ἐν βραχεῖ συλλαμβάνειν,
ὠθοῦσι τὸν μέγιστον αὐτῶν εἰς μέσον,
καὶ καθάπερ γεφύραν εὐτυχηκότες
τὸ δυσχερὲς φεύγουσι τῆς ῥύμης βάθος.
Τὸ γὰρ κεχηνὸς τοῦ κενοῦ πληρούμενον
ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸ τῆς ὄχθης πέραν,
βάδην πατοῦντας ἐξ ἀνάγκης τὸν φίλον.
Καί τις προτείνας τὸν βαρύσφυρον πόδα
παρῆκεν αὐτῷ συμβαλεῖν εὖ τὴν ῥίνα·

subito contra illum accedentem effunditur,
ac *primum belluæ* oculos prorsus elidit,
dum os suum veluti acutam terebram intrudit;
tum quando grandis bestia miserabiliter afflicta
et præ cæcitate ad pugnam timida reddita est,
eam spiris suis implicans valide præfocat.
Has egregias belluas, o Rex, fama est
naturalibus legibus ordine constituto in unum collectas
illibatum servare humanitatis amorisque mutui sensum.
Etenim juvenes reverentur vetulorum conspectum,
et cum amicis infortunio affectis dolent,
ad pudorem hominum sine benevolentia amicitiam simulan-
communem offam afferentes, quasi salem; [tium
et una prœlium ineunt animose cum gregalibus robustis,
quum inimici Indi in eos invadunt
tubis, facibus, ensibus, hastis,
et terriculamentorum vario strepitu.
Interdum quoque unus pro altero mortem oppetit,
ac potissimum pro sua sobole pullorum.
Quando vero tandem desiit conflictus
et utrorumque in arena contrarius nisus,
spectant eos qui vulneribus laborant,
et omne telum proboscide extrahunt,
quod in penetralibus corporis hæret.
Ne vero tumor inflammationis postea
in calida puris diverticula abeat,
infundunt amarum aloæ succum, ac
tum eos sinunt periculo liberatos abire.
Iisdem vero jam mansuefactis omnem morbum
solvit vinum nigrum loco Hippocratis.
At quis Galenus aut Galeni liber
hos docet mederi suis morbis?
unde feræ consecutæ sunt illam sapientem chirurgiam,
et illam facultatem dignoscendi simplicia medicamenta?
quas illi artes tam sagaciter excoluerunt,
ut obligare norint venas sauciatas?
Iidem, quum transfretare fluvium contendunt,
cornibus suis comprimunt proboscidem
ne scilicet aqua perfluat in ventrem
et impediatur malleolo ducta cymba
humido onere infeliciter distenta.
Eadem proboscide eum sustinere dicunt pullos suos
undam fluvii transeundi perhorrescentes.
Quum vero venator ampla fovea depressa
se credit eos inconsiderate illapsos
et lapsu læsos brevi comprehensurum,
illi gregalem corporis mole maximum in mediam *foveam*
atque ita velut pontem nacti [detrudunt,
inimicam profunditatem viæ effugiunt.
Nam hiatus vacui specus ita repletus
eos in marginem alterum foveæ perducit,
necessitate coactos sodalem suum pedibus calcare.
Posthac unus eorum protendit capto ponderosum pedem
et permittit ut ei dextre implicet proboscidem:

ἄλλοι δὲ πλεῖστα συγκομίσαντες ξύλα
ῥίπτουσιν αὐτῷ δραστικῶς πρὸς τοὺς πόδας·
καὶ κατὰ μικρὸν τοῦ βάθους ᾠδηκότος
καὶ τῆς ξένης κλίμακος ἐξειργασμένης,
ὀξυδρόμως ἔξεισι πρὸς τοὺς συννόμους,
σωθεὶς ὁ σωτὴρ ὑπὸ τῶν σεσωσμένων.
Ἄξιον οὖν καὶ τοῦτο θαυμάσαντά σε
μηδὲν παρελθεῖν τοῦ προσήκοντος λόγου·
καὶ γάρ τινος βάλλοντος αὐτὸν τοξότου
καὶ τῷ στοχασμῷ συγκινοῦντος τὸν τόνον,
αὐτὸς θεωρῶν τὰς βολὰς ἀντιστρέφει
καὶ πήγνυσι τὸ σῶμα δίκην ἀσπίδος·
ἐν τῇ συνάρσει τῶν μελῶν ἐσφιγμένον.
Ἀλλ' ὦ δικαστὰ τῶν σοφῶν πάντων λόγων,
καὶ νοῦ καθαρὲ, τῶν ψυχῶν ἐπιστάτα,
καὶ τῶν ἐπὶ γῆς δυσμενῶν ἀντιστάτα,
καὶ τῶν παρ' ἡμῖν εἰσφορῶν ζυγοστάτα,
καὶ τῆς φυσικῆς μουσικῆς χοροστάτα,
καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς φύσεως πρωτοστάτα,
καὶ φῶς ἐναργῶς ἐξελέγχον τὰς φύσεις,
καὶ πῦρ δαπανῶν τῆς ψυχῆς μου τοὺς πόνους,
ὦ γλυκύτης ἄρρητε καὶ θυμηδία,
καὶ τερπνότης ἄφραστε καὶ κραταρχία
νικῶσα καὶ κρύπτουσα πᾶν λόγου σθένος,
ὦ πάντα κινοῦν εἰς Θεοῦ δόξαν στόμα
καὶ γλῶσσα λαμπρὰ καὶ θεόφθογγε φράσις,
καὶ σῶμα καινῶν δεκτικὸν χαρισμάτων,
καὶ πνεῦμα κοινὸν εἰς πνοῆς λειτουργίαν,
ὦ κόσμε τῆς γῆς, τῆς φυλῆς, τῆς ἀξίας,
τῆς πορφυρίδος, τῆς γονῆς, τῆς ἑστίας,
τῆς τοῦ στέφους χάριτος, ὡς καὶ τοῦ θρόνου,
τῆς τοῦ βίου πλάστιγγος, ὡς καὶ τοῦ τρόπου,
τῆς τοῦ λόγου σάλπιγγος, ὡς καὶ τοῦ κράτους,
σοῦ πάντες ἁπλῶς ἀγνοοῦμεν τὴν φύσιν·
τὸ γὰρ ἀκατάληπτόν ἐστί σοι φύσις
θεοῦντι μικροῦ τὴν κατ' ἄνθρωπον φύσιν.
Πῶς δ' ἂν βλέπειν γένοιτο κανθάρων γένει
τὸν αἰγυπιὸν, τὸν φρικώδη, τὸν μέγαν;
τί δ' ἂν ψοφεῖν δύναιντο καὶ πιθηκίδες,
ὅταν βρυχηθμῶν ἐξερεύγηται κτύπους
λέων ἐπ' αὐτὰς ἐκδραμὼν τῆς παστάδος;
ἢ μαινίδων ὅμιλος, εἰ κῆτος βλέπει
τέμνον τὸ ῥεῦμα τοῖς πτεροῖς τοῖς ἐνδρόσοις;
Ὁ φιλοπαίστης ψαλμικῶς ἕρπει δράκων.
Σὺ μετριάζων εὐμενῶς πάντας βλέπεις·
καὶ γίνεται τὸ βλέμμα τοῖς κακουμένοις
σαφὴς γλυκασμὸς καὶ θεόβλυστος δρόσος.
Ὅταν δὲ καὶ τὴν χεῖρα κινῇς ὀξέως
καὶ τὰς ἐν ἡμῖν συμφορὰς ἀνατρέπῃς
ἐκ τῆς ἐρυθρᾶς τῶν γραφῶν πανοπλίας,
ἐνταῦθα πολλοὺς τοὺς δορυκτήτους ἄγεις·
ὥστε πρόδηλόν ἐστι, κἂν μηδεὶς λέγοι,
κράξει δὲ πάντως, εἰ θελήσει, καὶ λίθος,
ὡς σὺ καθαρῶς πᾶσαν ἐκνικᾷς φύσιν.

ceteri congesta ligna plurima
alacriter dejiciunt sub pedes ejus :
ita paullatim specu expleto
et mirabili scala perfecta,
ille velociter exit ad gregales suos,
servator servatus ab iis, quos servaverat.
Etiam hoc dignum est quod mireris
nihil prætereundo sermonis ad rem pertinentis :
scilicet quum sagittarius in elephantem jaculatur
et, dum collineat, nervum movet,
ille prævidens sagittæ jactum, reflectit se
et corpus suum, veluti clypeum, objicit
firmiter collectis membris constrictum et compressum.
Sed tu, quorumque doctorum sermonum judex,
et pura mens, et animorum curator,
et inimicorum nostrorum in terra repulsor,
et nostrorum tributorum arbiter,
et naturalis musicæ præsultor,
et humanæ naturæ antesignane,
et lumen, quo ingenia omnia manifeste arguuntur,
et ignis, quo animi mei ærumnæ consumuntur,
o inenarrabilis dulcedo et suavitas,
o consummatissima hilaritas et potentia,
qua omnis vis orationis vincitur et debilitatur,
o sacrum os omnia movens ad Dei gloriam,
o splendidissima lingua et Deum sonans loquela,
o corpus mirificorum Dei munerum capax,
o spiritus communis ad vitam administrandam,
o ornamentum terræ, nationis, dignitatis,
purpuræ, sobolis, foci,
clementissimæ coronæ, ut et throni,
regulæ communis vitæ, ut et morum,
grandisonæ eloquentiæ, ut et majestatis;
tuam omnes omnino ignoramus naturam :
namque, quod incomprehensibilis es, id tibi natura est,
dum humanam in te naturam prope divinam reddis.
Quomodo tandem id contingeret scarabæorum generi,
ut intuerentur aquilam tremendam et magnam?
quid tandem sonare possent parvæ simiæ,
quum rugituum fragores eructat
leo e cubili suo prorumpens in eas?
aut *quid proferret* turba mænularum, si balænam videt
roscidis alis suis fluctus secantem?
Ecce arrepit serpens carmina ludens.
Tu minime superbus omnes adspicis benigne;
isque aspectus tuus afflictis fit
palam mellita quies et ros divinitus effusus.
Quum vero etiam manum tuam moves alacriter
et calamitates nostras dispellis
ex rubro (*Imperatorio*) scripturarum armario,
huc ad te multos tibi captivos et mancipatos adducis :
quod adeo, etiamsi nemo id dicat, apertum cuivis est;
quin vel lapis, si lubebit, omnino clamabit,
a te omne prorsus superari ingenium.

Ἡμεῖς δὲ παταγοῦμεν ὥσπερ ἀγέλαι
πτηνῶν, Βασιλεῦ, τοῦτο δὴ τῶν ἐμψύχων,
ὅταν ὁρῶμεν ἀπὸ γῆς μετάρσιον
ταῖς τῶν φρενῶν πτέρυξιν ἐσκευασμένον
τὸν ἀετόν σε τὸν θεόπτην τοῦ κράτους.
Ἀλλ' εἴγε φασί, Βασιλεῦ, τὸ θηρίον,
ὃ μηδὲν εἰς ὄνησιν ἀνθρώποις φέρει,
κἂν τισιν ἴσως τὴν γλυφὴν τῶν ὀστέων
πρὸς θρύψιν ἁβρότητος ἀπλήστου τρόπου,
εἰς τρὶς ἑκατὸν συντεθέντας ζῆν χρόνους,
σὺ παντὸς ἐλέφαντος ὀφθείης πλέον
βιοὺς δι' ἡμᾶς τῶν ἐτῶν σου τὸν δρόμον·
ἐχθρὸς δὲ πᾶς, ἢ δῆλος ἢ κεκρυμμένος,
πρὸ τῶν ποδῶν σου χοῦς βραχὺς γένοιτό σοι
θεοῦ τὸ σεπτὸν εὐγενίζοντος κράτος
καὶ τῆς ἀληθοῦς τοῦ θεοῦ λοχευτρίας,
ἐφ' ἣν βεβαιοῖς τῆς ψυχῆς τὰς ἐλπίδας,
Αὐτόκρατορ μέγιστε, τοῦ γένους λέον.

Nos autem circumstrepimus te more catervæ
alitum crepitantium, o Rex, id quod animantes faciunt,
quum videmus e terra sublimem attolli
sapientissimæ mentis pennis instructum
te majestatis aquilam in Deum intuentem.
Veruntamen, Rex, si ferunt istam belluam,
quæ nullam hominibus utilitatem præstat,
nisi forte nonnullis eboris sui sculpturam
ad lautitiarum intemperantem luxum,
producere vitam ad trecentos continuos annos:
tu ampliorem, quam ullus unquam elephas, cernaris
permetiri annorum vitæ cursum nostro commodo:
quilibet autem hostis, sive apertus, sive clandestinus,
in pulverem comminutus ad pedes tuos prosternatur:
sic Deus augustissimam tuam majestatem fortunet
et vera Dei genitrix,
in qua animi tui spes figis,
o Imperator maxime, humani generis leo.

EJUSDEM PHILÆ
DE PLANTIS.

ΠΕΡΙ ΣΤΑΧΥΟΣ.

Χθὲς κόκκον ἰδὼν καὶ λαβὼν τοῖς δακτύλοις,
καὶ πάλιν ἰδὼν καὶ βαλὼν εἰς τὸ στόμα,
καὶ ψηλαφητῇ συντριβῇ περισχίσας
τὸ δέρμα σαπὲν τοῦ χυλοῦ δεδευμένου,
σπορεὺς γεωργὸς οὐδαμοῦ γῆς εὑρέθην·
εὐθὺς γὰρ αὐτὸς ἐνταφεὶς τῇ καρδίᾳ,
καὶ τῶν φυσικῶν εὐπορήσας ἰκμάδων,
καὶ τοῖς λογισμοῖς ἐκραγεὶς τῶν πραγμάτων,
καὶ ταῖς καθ' εἱρμὸν ἐκφυεὶς ὑπουργίαις,
καὶ κατὰ μικρὸν ἐκτραφεὶς ὡς ἐν θέρει,
νυνὶ πρὸς ἁδρὸν ὠργανώθη μοι στάχυν·
κἀντεῦθεν ὡς ἂν μὴ ῥυῇ παρακμάσας,
θερίζεται μὲν τῇ δρεπάνῃ τῶν λόγων,
κομίζεται δὲ πρὸς τὸ σὸν δεῦρο κράτος,
ὦ καὶ Βασιλεῦ καὶ τροφεῦ τῶν Αὐσόνων,
καὶ νοῦ γεωργὲ μυστικῆς εὐκαρπίας.
Τίς οὖν θεωρῶν ἢ κατάστερον πόλον,
ἢ γῆν κρεμαστὴν εἰς ἀνέδραστον βάσιν,
ἢ ῥοῦν θαλασσῶν εἰς παλίνστροφον χύσιν,
μὴ παρενεχθῇ καὶ καλύψῃ τὴν κτίσιν,
ἢ πνεῦμα καὶ πῦρ καὶ ψυχῶν ζωσῶν γένη,
τὸν δημιουργὸν τὸν σοφὸν μὴ θαυμάσει;
Ἐπεὶ δὲ πολλὰ μὴ πρὸς ὄγκον ἠρμένα
δοκεῖ ταπεινὰ τῇ κατ' αἴσθησιν κρίσει,
τῆς ἐμφύτου χάριτος ἀγνοουμένης,
οἷον λίθοι, κώνωπες, ἐμπίδες, πόαι,
τὰ σμικρὰ καὶ μέγιστα κατ' ἄλλην κρίσιν,
προὔθηκα δὴ τὸν σῖτον ἐξητασμένον,
οὐχ ἵνα λαβῇ προστεθῇ σοι βελτίων,
κἂν εἰς τὰ φαυλότατα πολλάκις βλέποις,
τῷ σῷ, Βασιλεῦ, συμπορίζων τὰς φύσεις·
οὐδὲν γὰρ ἰκμὰς καὶ σταγὼν καὶ πομφόλυξ
πρὸς τοὺς ποταμοὺς τῆς Ἐδὲμ τῆς ὀλβίας·
ἀλλ' ἵνα πᾶς ἄνθρωπος ἐντεῦθεν μάθῃ
κἂν τοῖς ταπεινοῖς εὐλογεῖν τὸν Δεσπότην·
ὡς μικρὸν οὐδέν ἐστι τῶν παρηγμένων
ἐκ τῶν δι' ἡμᾶς ἐκφυέντων σπερμάτων.
Ὁ σῖτος ἐστὶν ὁ τροφεὺς τῶν ἐμψύχων,
ὁ κόκκος αὐτὸς τῆς πνοῆς ὁ προστάτης,
ὁ σάρκας ἰσχνοῖς ἐνστεγάζων ὀστέοις,
καὶ νεῦρα τιθεὶς καὶ φλεβῶν ὑποστάσεις,
ὁ τῆς τελευτῆς εὐσταλὴς ὁδοστάτης,
ὁ τὴν ξένην ἔγερσιν ἡμῶν δεικνύων
ἐκ τῶν κατ' αὐτὸν ἀκριβῶς διδαγμάτων·
ὃς ῥίπτεται μὲν κατὰ γῆς εἰργασμένης,

DE SPICA.

Heri quum granum viderem et digitis caperem,
iterumque contemplarer et ori insererem,
deinde per attactum *linguæ et dentium* contritione scinderem
corium emollitum succi humectati,
exstiti agricola seminans in nullo telluris loco :
nam statim granum infossum cordi meo,
et naturales nactum humores,
et per meditationem rerum erumpens *ex tunica*,
et ordine succedentibus ministeriis procrescens,
et paulatim enutritum, quippe æstatis tempore,
nunc in vegetam formatum est mihi spicam :
hinc jam ne præ maturitate decidat,
en demetitur carminis falce,
atque tuæ huc offertur majestati,
o Imperator et nutritor Romanorum,
et sator mentium mysticæ fœcunditatis.
Ecquis aut cœlum stellis præsigne spectans,
aut terram suspensam in instabili fundamento,
aut marium fluxum vicissitudine æstus temperatum,
ne videlicet sua exundantia res mundanas obruat,
aut ventum, et flammam, et animantium genera,
non admiretur Conditoris sapientiam?
Quum vero multæ res granditate nulla tumentes
sensuum arbitrio humiles judicentur,
quod innata illis gratia ignoratur,
velut lapides, culices, muscæ, germina,
quæ parvæ res, alio respectu profecto magnæ sunt,
igitur speciminis loco proposui explicationem tritici,
non ut tibi ansa præbeatur melior
et vel ad vilissima sæpe respicias,
tuo servo, o Rex, comparans naturæ munera;
nihil enim sunt vapor aut gutta aut bulla,
si cum Edenis beatissimæ fluminibus conferantur :
sed ut quivis homo inde discat
etiam in humilibus rebus prædicare laudes Domini,
quod nihil est parvum omnium quæ producta sunt
ex seminibus ad usus nostros procreatis.
Triticum est nutritor animantium,
granum ipsum est patronus vitalis animæ,
qui carnes includit inter tenuia ossa,
et nervos venarumque substantias apponit :
idem mortis viam expedite monstrat nobis,
ac docet mirabilem resurrectionem nostram
documento sui dato accurate :
quod projicitur in terram cultura præparatam,

ἐνθάπτεται δὲ τοῖς μυχοῖς τῶν αὐλάκων,
καὶ σήπεται μὲν ἐκλυθεὶς ταῖς ἰκμάσιν,
ὑφίσταται δ' οὖν ὡς ὀπὸς πεπηγμένος,
λευκαίνεται δὲ καὶ προκύπτει μετρίως,
λιπαίνεται δὲ καὶ χλοάζει καὶ βρύει
τῆς ἡλιακῆς εἰσβαλούσης λαμπάδος,
καὶ γίνεται μὲν εὐφυοῦς βλάστης πόα,
σκεδάννυται δὲ καὶ πλατύνει τὴν βάσιν,
καὶ ῥιζοποιεῖ μυστικῶς τὰς ἐκφύσεις,
τὴν συνδετικὴν ἐμβολὴν ὑποτρέφων,
ὡς ἂν τὸ βαρὺ τῆς χλιδῆς μὴ συμπέσῃ,
τῶν ἀντιλαβῶν τῆς φυῆς ἡδρασμένων·
στηρίζεται γοῦν καὶ προβάλλει τὴν κόμην
ζωστῆρσί τισιν ἐνδεθεὶς περιστρόφοις,
ἐπὰν τὸν αὖλον εὐδρομοῦντα δεικνύῃ,
μήπου χαλασθεὶς εὑρεθῇ τεθραυσμένος.
Οὕτω δὲ τῆς κρηπῖδος ἡτοιμασμένης
πρὸς τὰς ἐν ἀκμῇ τῆς φυῆς ὑπεκφύσεις,
ἐγκυμονεῖ μὲν ἡ κάλυξ τὸν ἄσταχυν,
ἐκρήγνυται δὲ καὶ προάγει τὸν τόκον,
καὶ σπαργανοῖ τὸν κόκκον, ὡς λεχὼ βρέφος,
μερίζεται δὲ τῆς χλιδῆς πᾶς ὁ σπόρος
ἐξαιρέτοις χιτῶσιν ἐνσπειραμένος,
μὴ καὶ ψεκασθεὶς ἐκτραπῇ τῇ συνθέσει·
ἁδρύνεται δὲ τοῦ κενοῦ πληρουμένου
τῇ κατὰ μικρὸν τῶν δεόντων προσθέσει·
Ἀλλ' ἵνα μηδὲν προσπεσὸν τῶν ὀρνέων
τὸ σπέρμα γυμνὸν εὑρεθὲν διαρπάσῃ,
στιχηδὸν ἀνθέρικας ὀξεῖς ἐκφύει,
λεπταῖς ἀκανθῶν ἐκβολαῖς καθοπλίσας.
Αὖθις δὲ τοῦ δέοντος ἐξικμασμένου
καὶ πρὸς παρακμὴν τῆς γονῆς ὑποστάσης,
τὸ τοῦ θέρους δρέπανον ὡς ἂν προβλέπων
εἰς γῆν ἑαυτὸν ὠχριῶν ἐπικλίνει,
μαραίνεται δὲ κλαυσιῶν ὁ πρεσβύτης,
σοβοῦντος αὐτὸν ἠρέμα τοῦ πνεύματος.
Καὶ τέμνεται μὲν τῷ προσήκοντι χρόνῳ,
καθαίρεται δὲ τῆς καλάμης ἠρμένης,
συντρίβεται δὲ ταῖς κυλίστραις τῶν λίθων
καὶ δείκνυται σταὶς ἐκλεπισθεὶς ὁ στάχυς.
Συστέλλεται δ' οὖν εἰς φυραθεῖσαν ζύμην,
πυγμαῖς περιτταῖς ὡσανεὶ τετυμμένος,
ἐκτείνεται δὲ προσλαβών τινα ζέσιν
ἐκ τῶν ἐπ' αὐτοῦ συντεθέντων ἀμφίων.
Καὶ πλάττεται μὲν εἰς τὸν ἄρτον αὐτίκα,
συντήκεται δὲ τῇ φλογὶ προσεγγίσας.
Καὶ τίς ἱκανῶς τὸν τοσοῦτον θαυμάσει,
ὅταν τὸ χαμὸν ἐκ λίμου σῶμα τρέφῃ
καὶ ζωγραφῇ τὴν ὥραν, ἐκ τῶν ἐγκάτων
εἰς τὰς παρειὰς εὐπρεπῶς ἀνατρέχων.
Ἀλλ', ὦ Βασιλεῦ, τῇ πλοκῇ τῶν νῦν λόγων
ᾐνιξάμην τὸν σῖτον, οὐκ ᾐτησάμην·
εὐμήχανον γὰρ εἰς τὸ λυποῦν ἡ φύσις.
Σὺ δ', ὡς ἔθος, τολμῶντι συγγίνωσκέ μοι.

et in latebris sulcorum sepelitur,
et putrescit, terræ vapore dissolutum :
mox speciem habens concreti lactei humoris subsistit
et albet et emicat sensim,
porro incrassescit et virescit et herbam protrudit
solis lampade incidente,
atque fit venusti germinis herba,
tum diffundit se ac fulcra sua dilatat,
ac mystice nixas radicibus spargit propagines,
intra se nutriens nisum colligandi eas,
ne luxuriei pondus concidat,
germinationis fibris stabilitis.
Exsurgit idem ac comam protrudit,
cingulis quibusdam inclusum circumjectis,
simulac se caule erexerit suo,
ne munimentis nudatum aliquando frangatur.
Ita fundamento stabilito
ad germina valida plantæ fundenda,
gravida calyx spicæ frugem parturit,
et diffissa fœtum edit,
atque, ut infantem puerpera, granum fasciis involvit;
secernitur vero omne semen ab herbascente luxurie
suis quodque tunicis circumvolutum,
ne forte rore madefactum per conjunctionem corrumpatur;
porro grandescit ad maturitatem, dum vacuum impletur,
partibus necessariis sensim accrescentibus.
Verum ne ulla irruens avicula
granum nudum diripiat,
profert acutas aristas ordine structas,
tenuibus spinarum armatas cuspidibus.
Rursus autem humore, quantum par est, exsiccato,
ubi spica adolevit et ad maturitatem pervenit plenam
tum, quasi æstivi messoris falcem prævideret,
pallescens versus terram declinat,
et marcescit crepitans vetula,
afflatu venti leniter agitata.
Tum justo tempore demetitur,
ac purgatur stipula ablata,
teriturque saxorum volutatione,
et putaminibus soluta spica fit farina.
Hæc vero in massam fermentatam compingitur,
validis pugnis tanquam fustigata;
et dilatat se, recepto quodam calore
ex pannorum ipsi injectorum fomentis.
Tum statim in panis figuram efformatur,
et admotus igni coquendo contrahit se.
Jam quis tandem ejus vim satis admirari poterit,
quum fame afflictum corpus enutrit,
et faciei pulchritudinem pingit, sursum ex intestinis
in genas venuste exsurgens.
Verumtamen, o Rex, horum verborum ambagibus
significavi quidem annonam, non efflagitavi :
natura enim in ærumnis ingeniosa est.
Tu vero audaculo mihi, pro tua consuetudine, ignoscas

ΠΕΡΙ ΒΟΤΡΥΟΣ.

Μετὰ στάχυν, Κράτιστε, καὶ βότρυν δέχου.
Τοῦ γὰρ θέρους λυθέντος ἦλθεν ἡ τρύγη·
κἀγὼ δεδοικὼς μὴ ῥυῇ παρακμάσας,
πέπειρον αὐτὸν ἐκ τομῆς ἤνεγκά σοι.
Τῶν καρπίμων ἓν ἐστὶ τὸ κλῆμα ξύλων·
ὃ μέχρι τινὸς ἠγνοεῖτο λανθάνον,
ἀφ' οὗπερ ἐκ γῆς ὁ σπορεὺς τῶν πραγμάτων
ἀνῆκεν εἰς φῶς τὰς γονὰς τῶν σπερμάτων.
Ἀλλ' οἴχεται μὲν ὁ φθορεὺς πάντων, κλύδων,
ὡς ἀπὸ νεύρας τοξικῆς ἀφυβρίσας·
τοῦ γὰρ θεοῦ τὸ τόξον, ὡς Γραφὴ λέγει,
ῥιπτεῖ κατ' αὐτοῦ τὴν βολὴν τῆς αἰθρίας·
γνωρίζεται δὲ τοῖς παροῦσι τὸ ξύλον,
οὓς ἄλλο κοινῇ συντετήρηκε ξύλον,
ὡς ἂν ἔχοι τὸν ὄλβον ἡ καινὴ κτίσις.
Ὁ πρύτανις δὲ τῆς γονῆς τῶν ἐμψύχων
καὶ μὴ προειδὼς τὰς λαβὰς τῆς ἀμπέλου
περιξέσας καθῆκεν εἰς γῆν τὸ ξύλον·
οὐκ ἦν γὰρ εἰκὸς τῆς δορᾶς πεφρυγμένης
εἰκῇ τὸ φυτὸν ἐκροφεῖν τὰς ἰκμάδας.
Τὸ δὲ στενωθὲν εἰς ταφὴν τεθλιμμένην,
ὡς ἂν τὸ θερμὸν τὰς νοτίδας ἁρπάσῃ,
καὶ δίχα μόχλων ἐξανοίγει τοὺς πόρους·
χαυνοῖ γὰρ αὐτοὺς ἡ τριβὴ τῆς ἀτμίδος,
καὶ τῆς ἐν αὐτῷ σπογγίας ἡ θερμότης
ἑλικοειδεῖς ὀργανοῦσα τὰς βάσεις
γόνασι πυκνοῖς τὰς τομὰς διαπλέκει.
Καὶ πήγνυται μὲν ἡ τοσαύτη χαυνότης,
ὑφίσταται δὲ τῆς γονῆς ἡ πυκνότης,
καὶ ζῇ τὸ νεκρὸν ἐκ ταφῆς παλιμβίου·
βλάστη δέ τις ἔνικμος ἐντεῦθεν βρύει,
τεμοῦσα τὸν χοῦν μυστικῇ παραξέσει,
καὶ συνάγει τὰ φύλλα, καθάπερ κάλυξ·
ὀκνεῖ γὰρ ὡς ἂν ἐκπλαγεῖσα τὴν κτίσιν,
ἕως ἐποφθεὶς ὁ τροφεὺς ἑωσφόρος,
καὶ τὴν περιστείλασαν ἐκθλίψας δρόσον,
χωρὶς ἀνασχεῖν τὰς λαβὰς ἀναγκάσῃ.
Μερίζεται γὰρ εἰς τὰ φύλλα τὸ ζέον,
πρὸς τὴν ὑποσμήχουσαν ὁρμῆσαν ζέσιν,
καὶ πιμελῆς δή τινος ὑγρᾶς ἁβρότης
ἐν ὀργάνῳ πρόεισι νευρώδους πάχους.
Μετὰ δὲ μικρὸν προσρυείσης τῆς δρόσου
καὶ παραφυλλὶς τῆς φυῆς ἀποτρέχει,
κηφὴν ἀτεχνῶς εὑρεθεῖσα πρὸς μέλι·
καὶ γὰρ ὑποσπᾷ τοὺς ὀποὺς ἀνηγμένους,
καὶ δημιουργεῖν οὐκ ἐᾷ τὰς ἐκφύσεις,
αἷς δεῖ συνελθεῖν τῆς γονῆς τὰς ἐμφάσεις,
πρὶν ἄν τις αὐτὴν ὡς περιττὴν ἐκσπάσῃ.
Τῆς θρύψεως δὲ προστεθείσης τῷ κλάδῳ,
καὶ τοῦ βάρους εἴργοντος ἐξῆς τὸν δρόμον,
ἀμφιστόμους ἁρπαγὰς ἡ βλάστη βρύει·
καὶ δράττεται μὲν τῆς λαβῆς τῶν ἐγγύθεν·

DE UVA.

Post spicam etiam uvam recipe, Invicte.
Finita enim messe, adest vindemia :
ego autem illius metuens exoletæ corruptionem,
statim a falce attuli tibi maturam mitemque.
Vitis inter frugifera arbusta numeratur.
Ea quondam satis diu ignorata latuerat,
inde ab eo tempore, quo ex terra sator omnium rerum
genera seminum in lucem emiserat.
Sed simulac pernicies universi, diluvium, præterierat
veluti sagittis pulsa, atque desævierat
(nam Dei arcus, ut ait Scriptura,
serenitatis radium in illud demiserat),
tum agnoscebatur hoc lignum a præsentibus,
quos aliud lignum (*Arca*) communiter servaverat,
ut recens creatura hac copia fortunaretur.
Atque auctor sobolis animantium,
qui vitis germen antea non norat,
circumrasum in terram demisit :
non enim verisimile erat, cortice torrefacto,
illam plantam frustra exsorpturam humores.
Hæc igitur in angustæ foveæ sepulcrum depressa,
ut calor attrahere ipsi succos posset,
etiam sine pessulis aperit sibi meatus :
eos enim vaporis attritus aperit,
et calor virium suarum humores imbibentium,
flexuosas formans radices,
crebris geniculis articulos passim jungit.
Tum cogitur tanta radicum laxitas,
fitque fœtus solidus,
ac mortua vitis renascitur e sepulcro;
atque ex eo succi plena planta fruticat,
terram clam abradendo perrumpens;
quæ frondes, ritu rosarum calycis, gerit clausas :
nam veluti ad vitalem auram adstupescens procrescere cunctatur,
donec Lucifer altor conspectus,
qui ambientem eam rorem detergit,
sigillatim exsurgere palmites coegerit.
Namque ita incalescens germen folia spargit,
prorumpens ad calorem sensim tepefacientem;
et adipis cujusdam liquidæ mollities
in textura surgit nervosi corporis.
Paullo post, si humor abundantior affluit,
etiam racemus a planta excurrit,
qui prorsus idem viti, quod fucus melli, esse deprehenditur :
namque subducit succos sursum tractos,
neque patitur generari malleolos,
in quibus emicare debent signa fructus,
antequam superfluus ille racemus evellatur.
Quum autem luxuries pampinorum in vitem ingruit,
eoque onere palmites, ne sursum se attollant, impediuntur,
planta protrudit ancipites claviculas,
et amplectitur proxima quæque, quæ nancisci potest,

στηρίζεται γὰρ εὐχερῶς κἂν τοῖς λίθοις·
ἐντείνεται δὲ καὶ προάγει τὴν κόμην·
καὶ γὰρ τὸ πιστὸν ἐμπεδοῖ ταῖς ἀγκύραις,
καὶ τοῖς ἐπιπνέουσιν ἀντέχει σάλοις,
ὥσπερ τις ὁλκὰς ἱδρυθεῖσα τοῖς κάλοις.
Ἐπὰν δὲ καλῶς ὀργανώσῃ τὸν κλάδον,
κινεῖ καθ' εἱρμὸν τὰς γονὰς ἡ θερμότης,
ἐξ ὧν τι λεπτὸν εἰ προκύψει σπαρτίον,
ἰδοὺ σταφυλὴ καὶ φυὴ καρποτρόφος.
Καὶ τέμνεται μὲν ἡ χλιδὴ τῶν ἀκρίδων·
οὐ δεῖ γὰρ αὐτὴν προσλαβεῖν τὰς ἰκμάδας,
ὑφ' ὧν δυνατὸν ἐκτραφῆναι τὰς ῥάγας·
προέρχεται δὲ συγγενοῦς ἄνθους χνόη,
καὶ πάλιν αὐτῆς ἐκρυείσης αὐτόθεν
ἡ κεγχροειδὴς τῶν ὀπῶν πῆξις βρύει·
σφαιροῖ γὰρ αὐτὴν τῆς πυρᾶς ἡ γοργότης·
ἐκτείνεται δὲ καὶ τὸ τῶν φύλλων δέρας,
καὶ ζῇ καθαρῶς καὶ προκόπτει τὰ βρέφη
εἰς αὐτοφυῆ σπαργανούμενα σκέπην.
Ἀνείργεται γοῦν ἡ βολὶς τοῦ φωσφόρου·
καὶ γὰρ ἀπειλεῖ τὴν βολὴν, ὡς τοξότης,
αἷμα σταφυλῆς ἐκπιεῖν ἠπειγμένος·
ἀνθίσταται δὲ τῆς χαλάζης τοῖς λίθοις
ἡ τοῦ στέγους σύμπτυξις, ἀσπίδος δίκην,
ὅταν ἐπαρθῇ τῶν νεφῶν ἡ σφενδόνη.
Τοὺς ὄμφακας δὲ κατὰ μικρὸν ἁδρύνει
ψυχρῷ τὸ θερμὸν συγκραθὲν κατὰ χρόνον·
θεὸς δὲ τηρεῖ συντεθείσας τὰς ῥάγας,
γίγαρτα πηγνὺς εὐφυῶς ἀντ' ὀστέων,
αἷς ἐστιν ἡ σὰρξ εὐπαθὴς, εἰ περκάσει.
Ὢ θαῦμα! καὶ πῶς τῇ τοσαύτῃ συνθέσει
θλιβεὶς ὁ χιτὼν οὐδαμῶς ἀπορρέει;
καὶ τίς ἀραιοῖ τῇ συνέξει τὰς ῥάγας,
ἢ τίς πάλιν πήγνυσιν εἰς διαστάσεις;
μᾶλλον δὲ πῶς κλήματος ἁπλῆ τις φύσις
ποιεῖ μερισμοὺς, ἂν μερισθῇ, βοτρύων,
καὶ τοὺς μὲν ὡς ὄνυχας ἢ ῥάμφη τρέφει,
τοὺς δὲ στεγανοὺς εἰς κυλίνδρους ἐξάγει,
ἢ κωνοειδεῖς ἢ τριγώνους δεικνύει,
καὶ τοὺς μὲν εἰς ἔρευθος ἠρέμα γράφει,
τοὺς δὲ βρύει μέλανας, ἢ τούτων μέσους,
τοὺς δ' αὐτοφυεῖς ἀκναφεύτους ἀχρόους,
ἐφ' οἷς τὸ λευκὸν ἐγκρατέστερον μένει.
Πῶς γεῦσις αὐτοῖς πᾶσιν ἁπλῶς οὐ μία;
ποικίλλεται γὰρ ἀκριβῶς πρὸς τὰς χρόας
καὶ τὴν *μεταλλεύουσαν ἀρρήτως θέσιν.
Ἀλλ' ὦ κιβωτοῦ σωστικῆς ἐπιστάτα
καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀμπελῶνος ἐργάτα
(ὁ γὰρ λόγος τὴν ὄψιν εἰς σὲ νῦν στρέφει),
σὺ μὲν φυτουργεῖς ἐν στενῷ γῆς τὸ ξύλον,
τὸ δὲ προελθὸν εἰς γονὰς πολυχρόους
εἰς μακρὸν ἐξέτεινε τὰς κληματίδας·
καὶ νῦν ἔχει τὸ κλῆμα τῆς σῆς ἀμπέλου
πᾶσα κτίσις καὶ σύμπαν ἀνθρώπων γένος

quippe quum vel ad lapides facile annitatur;
atque extendit se et comam effundit:
namque suam securitatem servat istis ancoris,
et resistit afflantibus tempestatibus,
sicuti navigium funibus innixum.
Quum vero vitis bene produxerit palmites,
calore eliciuntur fœtus baccæ suo tempore:
e quibus si prominebit tenuis cauliculus,
en adest uva et germen frugiferum.
Porro luxuries amputatur extremorum sarmentorum;
non debet enim hæc ad se trahere succum
nutriendis baccis inserviturum.
Tum cognati floris lanugo emergit;
qui si rursus inde deciderit,
protruditur gemma milio similis e consolidatis succis:
nam vigor innati coloris eam corrotundat;
etiam pampinorum ambitus se dilatat,
ac fœtus uvarum vere vivunt ac proficiunt
tegmine connato, veluti fasciolis, involuti.
Atque ita jacula Luciferi arcentur,
qui veluti sagittarius minatur jactus,
uvæ sanguinem exsorbere properans.
Resistit etiam grandinum lapidibus
hæc tegminis complexio, tanquam clypeus,
quum turbines nubium surgentes impendent.
Ac paullatim roborat uvas adhuc immaturas
alterno frigore calor temperatus;
Deus autem servat baccas rite constructas,
dum durinsculos acinos loco ossium scite ingenerat,
quibus *baccis* caro suavis est, quum colorem duxerit uva.
O rem admirabilem! et quomodo a tam variis inter se junctis [rebus
differta tunica folliculi neutiquam diffluit?
et quis conjunctas vicinasque baccas intervallis disjungit,
aut quis vicissim in disjunctura compingit?
imo vero quo pacto vitis simplex natura
in diversas abit uvarum formas, si ab se mutuo secernantur?
namque alias earum nutrit ungulæ similes, aut rostri,
alias protrudit opertas in cylindri speciem,
alias coni aut trianguli figura ornat;
porro alias leni rubore purpurat,
alias fundit nigras, alias medio horum colore,
et alias nativas, absque fullonica arte, coloris omnis exper- [tes,
in quibus manet albor superior.
Quomodo illis omnibus minime unus idemque sapor est?
hic enim plane variat secundum colores
et secundum situm infinite varium.
Sed o præfecte arcæ salutaris,
et vineæ, qua nunc fruimur, cultor
(in te enim mea oratio nunc oculos convertit),
tu quidem plantas surculum in terræ angulo,
hic vero progressus in sobolem multorum colorum
latissime extendit porrexitque palmites:
et nunc possidet vitem tuæ vineæ
omnis creatura totaque hominum universitas,

ἀναιρετικὸν συμφορῶν ἐγκαρδίων.
Τίς οὖν τοσοῦτον ὄλβον ἐγνώρισέ σοι
πῶς βότρυν ἰδὼν καὶ λαβὼν καὶ θαυμάσας
τρυγᾷς ἀμαθῶς καὶ πατεῖς καὶ συνθλίβεις;
ποιεῖς δὲ πηγὰς ἐκρεούσας τὰς ῥάγας,
καὶ δημιουργεῖς τὸ ξενόβλυτον πόμα;
πόθεν κινηθεὶς ὀργανοῖς τὰς ἀμπέλους
τομαῖς, ὀρυγαῖς, ἐκτομαῖς αὖθις κλάδων,
καὶ πᾶσιν ἁπλῶς τοῖς προσήκουσι τρόποις;
Ὢ πῶς ἀγαθὸν ἡ διδάσκαλος φύσις
πρὸς τὰς μεταξὺ συντελούσας εὑρέσεις;
Ἆρ' οὖν ὑποσχὼν εἰς τὸ ῥεῦμα τὸ στόμα
τὸ γλεῦκος αἰτεῖς καὶ τὸν ἄκρατον πίνεις
πρὸς τὴν ἀναψύχουσαν ὀργῶντα ζέσιν;
ἢ πᾶν τὸ ῥυὲν ἐγκάθειρξας τοῖς πίθοις,
ἕως πεπανθεὶς ὁ θρασὺς ἀφυβρίσῃ,
εἶτα πίνεις τὸν οἶνον; ἄγε δὴ φράσον.
« Ναί, φησίν, ἰδὼν ἀγνοούμενον ξύλον
ἑλικοειδὲς ἐν φυῇ διαστρόφῳ,
διδάσκαλον τὴν πεῖραν εὑρεῖν ἠξίουν·
ὡς μητρὶ γοῦν δίδωμι τῇ γῇ τὸ ξύλον.
Ἡ δ' ὡς ἀγαθῷ προσπλακεῖσα τεκνίῳ
παρῆχεν αὐτῷ τοὺς ὀποὺς τοῦ πυθμένος.
Τὸ δὲ ψυχὴν ἐντεῦθεν ἀναλαμβάνει
καὶ δείκνυται ζῶν τὸ σχεδὸν κεκαυμένον,
βλαστοὺς δὲ ποιεῖ, καὶ δοκεῖ φεύγειν τάχα
τὰς μητρικὰς ἀγκάλας ἐκ παροινίας.
Ἐγὼ δὲ νικῶ καὶ σπαράσσω τὴν κόμην,
ὡς ἂν ὁ φυγὰς ἐντραπεὶς ὑποστρέφῃ.
Βραχὺς ὁ καιρὸς καὶ σφριγᾷ πρὸς ἐκφύσεις·
ἃς ὡς περιττὰς ἐκτεμὼν καταφλέγω·
καὶ γίνεται τὰ φύλλα τῇ βλάστῃ σκέπη,
καὶ βότρυς εὐθὺς ὀργανοῦται τῷ κλάδῳ,
δριμὺς ἀτεχνῶς, ὀμφακίζων, ὀξίνης.
Εἶτα βλέπων πέπειρον ἐν χρῷ τὸν τόκον
καὶ τὴν σταφυλὴν εὐτρεπῆ πρὸς ἐκρύσεις,
τρυγῶ τὸ πεφθὲν ἐκ πυρᾶς ἀποκρύφου,
καὶ τὸ τρυγηθὲν τοῖς ποσὶν ἀποθλίβω·
καὶ λαμβάνων τὸν οἶνον οὐκ εὐθὺς πίνω·
πρὸς γὰρ τὸ παχὺ τῆς ῥοῆς οὐκ ἀντέχω,
κἂν ὁ γλυκασμὸς προσβαλεῖν ἀναγκάσῃ.
Πλὴν ἀλλ' ὁρῶ γίγαντα θερμὸν ἐνθάδε,
καὶ μὴ προειδὼς εὐλαβοῦμαι τὸ θράσος.
Ἐπὰν δὲ καμὼν ὁ σφριγῶν παρακμάσῃ,
ῥοφῶ τὸν ὁλκὸν ἐγκοπαῖς ἀνατρέπων·
καὶ γὰρ ἔτι δέδοικα καὶ φυλάττομαι.
Βραχὺς δὲ ληφθεὶς εὐδρομεῖ πρὸς τὴν φλέβα
ὁ θερμός, ὁ πρόχειρος εἰς θυμηδίαν·
χυθεὶς δὲ σύχνος πυρπολεῖ διατρέχων,
τῷ δὲ πλατυσμῷ προσφυεὶς τῆς καρδίας
καλλιγραφεῖ τὴν ὄψιν ἐμπύρῳ χρόᾳ.
Ἐγὼ μὲν οὖν εἴρηκα, σὺ δ' ἔγνως πάλιν,
ἤδη δὲ καὶ πρὸς ὕπνον ἐξ οἴνου βλέπω. »
Ἀλλ' ὦ φυτουργὲ τῶν καλῶν, Αὐτοκράτωρ,

medicamentum pectoribus valens ejicere ærumnas.
Quis igitur tantum bonum manifestavit tibi?
quomodo tu uvam simul visam et acceptam et probatam
sine disciplina decerpis et calcas et comprimis,
cogisque baccas ex acinis suis effundere rivos,
et conficis tibi potum mirifice liquidum?
cujus impulsu vineam colis
incisione, fossione et rursus putatione palmitum,
et omnibus omnino necessariis artibus?
O quam præclarum bonum est natura magistra,
ad utiles subinde inventiones!
Num tu igitur, supposito manantibus fluentis ore,
mustum appetis et merum statim bibis
ad fermentationem refrigerantem tendens?
an potius omne, quod inde defluit, doliis condidisti,
donec impetus meri decoctione deferbuerit,
ac bibis postea demum vinum? dic age.
« Profecto, inquit, conspecto, quem hactenus ignorabam,
flexuosis ac contortis sarmentis generato, [surculo,
putavi adsciscendam esse magistram experientiam.
Igitur velut matri reddo terræ surculum :
quæ veluti filiolum bonæ frugis complexa
præbuit ei succos ex suo fundo.
Ipse vero inde anima recepta
vivens rursus exsistit, qui prope fuerat torrefactus,
facitque germina, et videtur celeriter fugere
ex materno gremio *in aerem* præ temulentia.
Ego autem subigo et vellico comam,
ut fugitivus pudore affectus retro deducatur.
Brevi tempore post turget etiam propaginibus,
quas, ut superfluas, exscindo et comburo :
tum fiunt pampini plantæ tegmina,
et uva statim in palmite formatur,
prorsus acerba gustatu, aspera et acetosa.
Deinde quum video fœtum esse maturitati proximum,
uvamque jam promptam ad nectar emittendum,
decerpo quicquid occultis igniculis percoctum est,
et decerptum pedibus calco, *ut succus dimanet;*
atque acceptum vinum non statim bibo;
non enim sufficio adversus tam crassum liquorem,
etiamsi dulcedo me invitet ut labra admoveam.
Veruntamen video intus habitare acrem gigantem,
cujus furorem vereor, nondum expertus.
Quum vero vegetus ille æstu fatigatus consenuerit,
sorbeo, ita tamen ut canalem injectis intervallis avertam :
semper enim adhuc metuo et caveo.
Parce igitur sumptum vinum procurrit in venas
calidum, excitandæ animi lætitiæ promptum :
large autem infusum raptim percurrit et inflammat,
ac cum animi quadam dilatatione illapsus
vultum colore rutilo pingit.
Dixi hactenus; tu autem id nosti :
jam vero a vino specto somnum. »
Sed, Imperator, plantator virtutum,

καὶ ζῶν ἀτεχνῶς ἄμπελων πτωχοτρόφε,
μένοις περιὼν καὶ πλατύνοις τὸ κράτος
ἐκ τῶν λογικῶν τῆς γονῆς κληματίδων,
ἕως ἂν ἡ γῆ κλῆμα καὶ βότρυν φέροι.
Τοὺς χάρακας γὰρ εὐτυχεῖς τῶν ἐλπίδων,
οἷς φραγμὸν ὠργάνωσε Χριστὸς ὑψόθεν.

—

ΠΕΡΙ ΡΟΔΟΥ.

Λειμὼν, Βασιλεῦ, τῶν θεοῦ χαρισμάτων,
δέχου μαρασμοῦ καὶ φθορᾶς κρεῖσσον ῥόδον,
ὃ τῶν λόγων ὁ κῆπος ἐξήνεγκέ σοι,
πρόωρον εἰς εὔρυθμον ἀνθῆσαν δρόσον,
ἣν ὄρθρος ἡδὺς τεχνικῆς ὥρας χέει.
Ἕλλην μὲν οὖν εὔοσμον ἀθρήσας ῥόδον,
ὅταν ὁ καιρὸς ὀργανῶν τὰς ἐκφύσεις
κομᾶν ἀτεχνῶς ἀξιοῖ καὶ τὰς βάτους,
καὶ μῦθον εὐθὺς ἡδονῆς ἀναπλάσας
καὶ τῆς βαφῆς τὸ κάλλος αἰσχρῶς θαυμάσας,
τῆς Ἀφροδίτης, εἶπεν, ἰδοῦ πορφύρα·
κναφεύεται γὰρ ἐκ ποδὸς καλλισφύρου,
βολαῖς ἀκανθῶν εὐπρεπῶς ἡμαγμένου,
δι' ὧν τὸ συμβὰν ἡ κάλυξ αἰνίττεται,
τὴν τῶν ἐραστῶν σωφρονίζουσα τρύγην.
Ἐγὼ δὲ λαβὼν εἰς ἐμὰς χεῖρας ῥόδον
ἄρτι τρυγηθὲν ἐξ ἀκάνθης ἐνδρόσου,
τὸν δημιουργὸν τοῦ φυτοῦ κατεπλάγην,
ὃς μετρίαις ἕλιξιν ἐγκέντρων βάτων
ἀρωματικὴν ἐμφυτεύει πορφύραν.
Οὐκ ἦν γὰρ εἰκὸς εἰς βυθὸν χαρισμάτων
μὴ καὶ γεωργοῖς εὑρεθῆναι πορφύραν,
ἣν, ὡς κόρην θάλαμος, ἡ κάλυξ φέρει
καὶ κόχλον ὑγρᾶς ἐκμιμεῖται πορφύρας,
ἣν κυνὸς ἡρμήνευσεν ἀγροίκου γένυς
ἐρυθροβαφὴς εὑρεθεῖσα πρὸς βάθος.
Πῶς οὖν τὸ κλωσθὲν ἐξ ἀδήλου κερκίδος
νοτίζεται μὲν ταῖς πρὸς ὄρθρον ἰκμάσι,
πιέζεται δὲ τῇ φλογὶ τῶν ἀκτίνων,
λεπτύνεται δὲ τῇ στροφῇ τῶν πνευμάτων,
ὑφαίνεται δὲ τῇ μετάρσει τοῦ χρόνου
καὶ πέπλος ἐστὶν ἐκ βαφῆς ἀνεκπλύτου
τῇ βασιλίδι τάχα τῶν ὡρῶν πρέπων;
Ποία, Βασιλεῦ, τεχνικὴ χεὶρ ζωγράφου
τὴν ὥραν αὐτῷ δεξιῶς οὕτω γράφει;
τίς ἄνθος ὠχρὸν ἀντὶ κέντρου πηγνύων
τῆς πορφύρας τὸ σχῆμα φαιδρύνει πλέον
τῇ πρὸς τὸ κιρρὸν τῆς βαφῆς παραθέσει;
τίς κόμμι πεφθὲν ἐκ πυρᾶς ἀποκρύφου
φοινικοβαφὲς εἰς τὰ φύλλα δεικνύει;
τίς ἐμφάσεις δίδωσι τοῖς φύλλοις πόρων,
ὡς ἂν παχυνθῇ τῆς βαφῆς ἡ λεπτότης,
καὶ συσκιασθῇ τῆς ῥοῆς ἡ λευκότης;
τίς μύρον ἐγχεῖ συσταλεῖσι τοῖς πόροις,

viva prorsus spiransque vinea ad pauperes alendos,
serus intersis rebus humanis et dilates imperium
rationabilis sobolis propaginibus,
dum terra vitem uvamque feret.
Nam felices spes, veluti viviradicum fossas, possides,
quas Christus divino sepimento præmunivit.

—

DE ROSA.

Imperator, qui es pratum divinis dotibus abundans,
recipe rosam, quæ marcescere et perire nequeat,
quam literarum hortus tibi protulit,
præcocem quidem, tamen poetico rore florentem,
quem suavis aurora eruditi veris spargit.
Græcus quidem suaveolentem quum conspexit rosam,
quando anni tempestas, protrudens germina,
vel rubos jubet frondium coma ornari,
et statim fingeret fabulam quæ ipsum delectaret
et indecore admiratus coloris pulchritudinem,
exclamaret : En tibi purpuram Veneris !
tincta enim ea est pede deæ pulchras plantas habentis,
ictibus spinarum decore cruentato,
cumque casum ita significat rosæ calyx,
ut cautos faciat carpentes eam amatores.
Ego vero, sumpta in meas manus rosa
ex spina roscida modo decerpta,
conditorem hujus floris cum stupore admiror,
qui aculeatorum ruborum modicis flexibus
insevit odoriferam hanc purpuram.
Etenim par erat, in tanta divinorum munerum abysso,
etiam agricolis inveniri suam purpuram,
quam calyx, ut thalamus novam nuptam, contineat,
adumbrans marinæ purpuræ concham,
quam agrestis canis maxilla monstravit
penitissime rubore tincta.
Quomodo igitur textile hoc opus ex inconspicuo fuso ductum
humectatur matutinis humoribus,
premitur radiorum solarium flamma,
ventorum agitatione tenuatur,
temporum vicissitudine texitur,
fitque texta vestis colore tincta nunquam eluendo,
reginam fere tempestatum anni decens?
Cujus pictoris, Imperator, artificiosa manus
ejus pulchritudinem tam scite pingit?
quis flosculum pallentem pro umbilico infigens
figuram purpurei floris magis nitefacit
conjunctione ejus cum luteo colore?
quis maturatum occultis caloribus fucum
coccineum foliis ejus inducit?
quis folia distinguit conspicuis meatibus,
ut coloris tenuitas vegetior fiat,
et obscuretur liquida albedo?
quis contractis meatibus instillat balsami odores,

τὴν Ἀρραβικὴν ζωγραφῶν εὐοσμίαν;
τίς πῦρ σκαλευθὲν εἰς τὰ φύλλα μὴ σβέσας
ψυχρὰν γεωργεῖ καὶ διάβροχον φλόγα;
πῶς ἐστιν ὑγρὰ τῆς λαβῆς ἡ λεπτότης,
ἐφ' ἧς τὸ βαρὺ καὶ χλιδῶν ἄνθος βρύει;
Χιτὼν δὲ παχὺς τὴν φυὴν ἐνιδρύει
νευραῖς ἰνωδῶν συντεθεὶς ὑφασμάτων·
ὑφίσταται γὰρ τὴν ὑπαίθριον βίαν,
ἣν ὄμβρος ἢ χάλαζα καὶ πνοὴ φέρει,
καὶ θραῦσις αὐτὴν οὐ κλονεῖ σπαραγμάτων,
ταῖς ὑποταγαῖς ἐκδοθεῖσαν τῆς δίνης.
Καὶ τίς φεραυγής, ὡς τὸ πῦρ, ἄνθραξ λίθος
ἢ λυχνίτου φῶς εἰς ἀπόρρητον * στέαρ
οὕτω ψυχὴν ἔθελξεν ὡς ἀνθοῦν ῥόδον;
ὀχούμενον γὰρ εἰς τὸ φῶς τῶν ὀμμάτων
ἐμφιλοχωρεῖ δραστικῶς τῇ καρδίᾳ·
κἀκεῖθεν εὐθὺς ὡς ὁμόχρουν τὸ ζέον
ὠθοῦσα κινεῖ τῆς βαφῆς ἡ πορφύρα,
καὶ τοὺς ἀγωγοὺς τῶν φλεβῶν διατρέχει
θυμηδίαν ἄρρητον ἐγχεαμένη.
Ὦ κάλλος ἀνθοῦν, κἂν ἀπανθοῦν αὐτίκα
σοφῶς καθαιρῇ τῆς ψυχῆς μοι τὸν τύφον!
Ὦ κόσμος ἡδύς, κἂν ἀπορρέῃ τάχα,
καὶ πάλιν ἐκ γῆς εὐφυῶς ἀνατρέχῃ,
θεσμοὺς φυσικοὺς αὐθαδῶς μὴ συγχέων.
Ἀλλ' ὦ Βασιλεῦ καὶ τροφεῦ τῶν Αὐσόνων,
τὸ μὲν ῥόδον τέθηλε καὶ φθίνει πάλιν,
ὡς ἄνθος ἀγροῦ καὶ παχυνθεῖσα δρόσος·
τῆς γὰρ φυσικῆς ἐκρυείσης ἰκμάδος
ἀμήχανον ζῆν τὴν ἐφήμερον χρόαν.
Σὺ δ' ὡς κραταιὸς καὶ θεόδροσον μόνον
καὶ βασιλικὸν αὐτοπόρφυρον ῥόδον,
τὸν τοῦ κράτους λειμῶνα φαιδρὸν δεικνύοις
εἰς πάντα καιρόν, εἰς ἀείζωον βίον,
ὡς ἂν μένῃς ἄρρευστον ἀνθρώποις ἔαρ,
ἀναιρετικὸν συμφορῶν πολυτρόπων.

ΠΕΡΙ ΡΟΙΑΣ.

Ὦ τίς παρελθὼν τεχνικὸς γεωγράφος
εἰς δέρμα ῥοιᾶς κυκλικῶς ἐσφιγμένον
καθῆκε ῥυθμῷ συντεθείσας τὰς ῥάγας
ἢ τισι λεπτοῖς ἐνταθεῖσι δακτύλοις
χιτῶνας ἁπλοῖ μυστικῶς ὑφασμένας
εἰς τὰς μεταξὺ προσφυεῖς διαστάσεις,
μὴ ῥὰξ πιεσθῇ καὶ ῥυῇ τῇ συνθέσει
καὶ κατὰ μικρὸν ἐκλυθῇ τὸ συνδέον;
ἢ τίς γραφικὴ συμπαγείσας τὰς ῥάγας
ἐρυθροβαφεῖς καὶ χλιδώσας δεικνύει;
καὶ τίς ἐν ὑγρᾷ συμπλοκῆς ὑποστάσει
τοὺς ὀστινοὺς ὥπλισε μικροῦ συμμάχους,
εἴ τι στεγανὸν προσπεσὸν σῶμα θλίβοι;
καὶ τίς ἀραιοῖ τῆς καλύπτρας τοὺς πόρους

Arabicam repræsentans suaveolentiam?
quis est qui acerrimos luminis igniculos in ejus foliis non
frigentem colit humidamque flammam? [exstinguens
ac tenuis caulis quam est tener,
in quo flos gravis foliisque luxurians crescit?
Amiculum vero crassum ambit fulcitque florem,
nervosis filis textorum validorum compositum;
perdurat enim subdialem violentiam,
quam imbres grandinesque et venti afferunt,
neque ulla in frusta dilaceratio eam quassat,
quanquam turbinum injuriis expositam.
Et quæ lucida carbunculi gemma, ritu ignis fulgurans,
et quodnam lychnitæ lapidis lumen in secreto.....
sic recreare valet animam, ut florens rosa?
Hæc enim in lucem oculorum illapsa,
inde gnaviter in pectus animumque se insinuat:
unde statim fervorem veluti concolorem sanguinis
excitat commovetque purpurea tinctura,
et venarum canales pervadit
ineffabilem animo lætitiam infundens.
O pulchritudo florens, vel deflorescens statim
repurgas sapientibus monitis animum mihi ab fastu!
O suave decus, sive pereat celeriter,
sive rursus venuste ex terra resurgat,
naturæ leges neutiquam fastidiose perturbans!
Sed, Imperator nutritorque Romanorum,
rosa quidem viret et marcescit rursus,
ut flos agri et ros concretus:
nam si naturalis abiit humiditas,
Caducus color neutiquam potest vivere.
Tu vero, qui es robustus et solus divinitus irrorata
et regia rosa ipsaque purpura,
reddas imperii tui pratum splendidum
in omne tempus, in omnem vitæ humanæ ætatem,
ut maneas hominibus ver sempiternum,
multiplices calamitates usque depellens.

DE MALO PUNICO.

Quis præsens artifex descriptor
in cutem mali punici corrotundatam
immisit grana serie atque ordine constructa,
aut quibusdam tenuibus digitis insertis
expandit membranas occulto intus textas,
mediis intervallis accommodatas;
ne granum prematur, et compressione elidatur,
neve compages paullatim dissocietur?
aut quænam pictura efficit ut grana consolidata
coccineo colore tincta et nitore luxuriantia appareant?
et quis in liquido mollique vestimento
sepsit et pæne armavit osseos illos sodales,
si quod forte durius corpus incidens eos premat?
et quis relaxat meatus corticis,

ὡς ἂν τὸν ἀτμὸν ἐκδιώκῃ τῆς δρόσου,
καὶ μὴ ῥυῇ τὸ σφῖγμα πεφθὲν εἰς ῥύσιν;
πλὴν μή τις αὐτῇ βυρσοδέψης λανθάνων
ὥρας φυσικῆς ἐμφυτεύει πορφύραν.
Ὦ καρπὸς ἡδύς, ἂν πεπανθῇ τῷ χρόνῳ,
καὶ θαῦμα νικῶν τῶν λόγων τὴν δύναμιν.

ut vaporem exhalet succi,
nec vinculum tamen grana coercens, maturitate laxatum,
nisi forte quis coriarius latens [pereat?
nativæ pulchritudinis purpuram ei insevit.
O dulce pomum, si maturatum tempore fuerit,
et miraculum, quod vim dicendi superet!

ΤΟΥ ΦΙΛΗ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΕΤΑΞΟΠΟΙΟΝ ΣΚΩΛΗΚΑ.

Καὶ σηρικοῦ νήματος ὑφαίνειν λόγους
τῇ φιλίᾳ δίδωσιν ἡ Κλωθὼ τύχη,
πλὴν ὡς ὑφαντὸν καὶ κροτόπλοκον τέρας
ἀμπίσχεται καὶ τοῦτο λαμπρῶς ἡ φύσις,
ὡς νυμφίον θέλγουσα τὸν φθόρον χρόνον.
Ἐγὼ δ' ἐμαυτοῦ σωφρονέστερος μένω
ταλασίᾳ σκώληκος ἠσφαλισμένος,
εἰ σῶμα νωθρὸν καὶ περικεκλασμένον,
ἢ καὶ χαμερπὲς καὶ κατεστυγημένον,
τοσοῦτον ἔργον τῷ βίῳ χαρίζεται.
Ἐκ γὰρ ἀπαγοῦς καὶ βραχυτάτου σπόρου
θαλφθέντος εἰς πῦρ, ἢ λινοῦν ὕφασμά τι,
ἢ διφθέρας ἔλυτρον, ἢ κόλπου ζέσιν,
ῥηγνυμένου πρόεισιν ἀμβλύς τις τόκος
ὡς κάρφος ἢ θρὶξ ἤ τι λεπτὸν ἐκτόπως,
καὶ ζῇ καθ' αὑτὸν ἠρέμα κινούμενος,
καὶ βόσκεται τὰ φύλλα τῶν συκαμίνων,
τὸ τῆς τρύγης, βέλτιστε, μαστεύων γάλα.
Πλὴν ἀπολεπτύνουσι φειδοῖ τοῦ βρέφους
χεῖρες γυναικῶν τὴν τροφὴν τὴν φυλλίνην,
ἐπεὶ τὸ παχὺ καὶ τραχὺ πρὸ τοῦ χρόνου
τοῖς χρωμένοις κίρνησιν οἰκτρὰν ἀγχόνην.
Ὅταν γε μὴν αὔξησιν ἡ φύσις λάβῃ,
δεῖται τροφῆς τὸ σῶμα δαψιλεστέρας.
Κεῖται δ' ἐπ' αὐτῆς ἀτρέμας τῆς θρύψεως,
καρηβαριῶν ὑπὸ τῆς ἀπληστίας,
καὶ πᾶν τὸ σαπρὸν ταῖς τροφαῖς ἀποξύων,
δορᾶς νεαρᾶς ἐνδιδύσκεται σκέπην,
καὶ πάλιν αὐτὴν εἰ βραχὺς λύσει χρόνος
(ἐκτείνεται γὰρ τῇ τροφῇ τὴν γαστέρα),
ὥσπερ τις ἁβρὸς ἄλλο τι στολίζεται.
Πᾶσαν δὲ συντίθησι τὴν βρῶσιν κάτω,
τὸ μηκέτι χρήσιμον ἐκκρίνων μόνον·
ἂν δ' ἐκτραχυνθῇ τῆς χλιδῆς ἡ λεπτότης,
ὁ σὴς παρευθὺς τὰς τροφὰς ἀναπτύει
καὶ τὰς ἀμοιβὰς τοῖς τροφεῦσιν ἐκτίνων
διαπλέκει τὸ νῆμα τῶν ἐντοσθίων·
καὶ βουκράνου κίνησιν ἑστῶτος φέρων
ταλασιουργεῖ καὶ στιβάζει τοὺς μίτους.
Πλὴν ἀλλ' ἴδε στράτευμα συχνὸν ἐνθάδε,
καὶ τὴν φυσικὴν τακτικὴν μὴ φαυλίσῃς·
οἱ γὰρ φάγοι σκώληκες, οὓς πρὶν ἐσκόπεις
νωθεῖς ἀτεχνῶς καὶ βραδεῖς καὶ δυσκόλους,
σοβοῦσι καὶ βομβοῦσι ταγμάτων τρόπον,
εἰς τὰς κόμας τρέχοντες ἁβρῶς τῶν κλάδων.
Ποιεῖ γὰρ αὐτοὺς ἀντὶ βάθρων ὁ χρόνος
τῇ καταγωγῇ τοῦ στρατοῦ πεπηγμένους·
καί τις ἐπ' αὐτοὺς ἡγεμὼν τεταγμένος
πρὸ τοῦ στίφους ἄνεισι καὶ βλέπει κάτω,

PHILÆ

IN VERMEM QUI SERICA FINGIT.

Etiam serici staminis sermones texere
amicitiæ concedit nutrix Fortuna;
sed uti textum et *spathæ* ictu consertum miraculum
sibi induit hoc quoque splendide Natura,
tanquam sponsum demulcens destructorem Tempus.
Ego vero in summa modestia permaneo
lanificio vermis custoditus,
si corpus debile et fractum,
vel etiam humi repens et quod vulgo aversantur,
tam insigne opus vitæ largitur.
Nam ex fœdo atque exilissimo ovo
calefacto ad ignem, aut in linteo aliquo texto,
aut pellis involucro, aut sinus calore,
deinde rupto emergit languidus aliquis partus
similis stipulæ aut capillo aut alii rei tenuissimæ,
et per se vivit lente se movens,
et pascitur folia mori,
depastorum, o Bone, lac quærens.
Sed extenuant, ut parcant pusillo,
mulierum manus nutrimentum foliaceum,
quoniam crassitudo et asperitas ante tempus
utentibus affert tristem suffocationem.
Atqui incrementa quando natura ceperit,
eget alimento corpus ampliori.
Tum *vermiculus* immotus insidet ipsi luxuriæ,
ebrius per voracitatem,
et marcidum omne esu abradens,
pellis novæ induitur tegumentum,
et rursus hanc si solverit breve tempus
(nam extenditur alimentis ejus venter)
tanquam delicatulus aliquis aliâ amicitur.
Omnem autem in se deponit cibum,
id solum exernens quod prorsus inutile est;
verum ubi induruit mollitiei teneritudo,
vermis statim alimenta respuit,
et mutuum nutritoribus suis reddens
ex intestinis serit textum;
atque bucrani erecti motum exhibens
lanificio indulget et condensat fila.
Jam vero hic cernas exercitum densum,
neu tacticam artem a natura insitam despicias:
nam voraces illi vermes, quos paullo ante videbas
plane inertes et pigros et morosos,
trepidant et susurrant cohortium in modum,
in ramorum comas ingruentes delicato motu.
Facit enim ens pro basi tempus
in mansione agminis stabiles ac firmos;
atque aliquis in eos constitutus dux
ante turmam ascendit et spectat deorsum,

καὶ τὴν τελευτὴν ταῖς φυλαῖς ἐπιτρέπει·
τούτων δὲ σῆς ἕκαστος εὐθὺς ἐκπτύων
τὴν καταγωγὴν ὀργανοῖ τὴν ἐσχάτην.
Ἡ σύνθεσις γὰρ τῶν πολυστρόφων μίτων
σφαῖρα προμήκης τῷ πλέκοντι γίγνεται.
Χαίρει δὲ τοῖς τέρπουσιν ὁ σκώληξ μύροις,
καὶ τοὺς βαρεῖς ἄνωθεν οὐ στέγει ψόφους·
αἱρεῖ γὰρ αὐτὸν καὶ ψιλὴ δυσοδμία,
καὶ μῦς λαθὼν καὶ πνεῦμα καὶ βροντῆς κτύπος.
Θνήσκει δὲ τοῦ κλάοντος οὐχ ὄντος γένους,
κλεισθεὶς ἐν αὐτῇ τῆς πλοκῆς τῇ συνθέσει.
Μετὰ χρόνον δέ τινα (παπαὶ τοῦ ξένου)
ζῷον πτερωτὸν ἐκ ταφῆς ἀνηγμένος
τὴν τοῦ γένους ἔγερσιν ἡμῖν δεικνύει·
καὶ γὰρ ὁ νεκρὸς καὶ τεταριχευμένος
εἰς δεύτερον φῶς εὐπρεπῶς ἀνατρέχει.
Τούτου γε μήν, Ἥρακλες, Ἑρμῆ, τὸν τάφον
χαυνοῖ τὰ θερμὰ τοῦ λέβητος ὕδατα,
καὶ σφαῖρα καὶ χεὶρ καὶ βραχὺ τμῆμα κλάδου,
πυκναῖς ἀκανθῶν ἐξοχαῖς πεφυρμένον,
τοὺς δυσπλόκους λύουσιν εὐτέχνως μίτους·
καὶ γίγεται τὸ πλέγμα τοῦ θνησειδίου
χιτὼν ἀτεχνῶς καὶ βασιλεῦσι πρέπων.
Οὐδὲν γὰρ εἰκῇ συμπαρήχθη τῇ κτίσει,
ἂν καὶ τὰ φαυλότατα σωφρόνως βλέπῃς.
Σκώληξ μὲν οὖν ὄνειδος ἀνθρώπων γίνου,
τῷ μετρίῳ σχήματι σαυτὸν σεμνύνων·
ἑλοῦ δὲ τὸν τραχύν τε καὶ σκληρὸν βίον,
τοῖς τοῦ λόγου βρώμασι τὸ πνεῦμα τρέφων.
Ἐπὶ δὲ τοῖς τεκοῦσι μὴ φρόνει μέγα·
σκώληξ γὰρ αὐτόματος οὐ κυΐσκεται·
ὅταν δὲ καλῶς ὀργανωθῇς τῷ χρόνῳ,
τῆς ἀρετῆς τὸν οἶκον εὐτρέπιζέ μοι,
καὶ θνῆσκε νεκρῶν τῶν μελῶν σου τὸν τόνον,
ὡς ἂν λάβῃς πτέρωσιν οὐρανοδρόμον,
ὁ δὲ χρόνος τὸ νῆμα τῆς μνήμης φέρων
τὸ τῶν κρότων ὕφασμα λαμπρῶς σοι πλέκῃ.
Ἐμοὶ δὲ νυνὶ τὸν καλὸν πέπλον δίδου,
λαβὼν ἀπ' αὐτῶν εὐλαβῶς τῶν διπτύχων,
καὶ ῥᾳδίως πέραινε τὰς ὑποσχέσεις.
Οὐ γὰρ ἐπαινῶ τὰς ῥεούσας ἐλπίδας,
ἃς πολλάκις ἥρπασεν ὡς κλὼψ ὁ χρόνος.
Ἔστω δὲ μαλθακός τις, ὦ ξένη φύσις,
ἀφ' ἑστίας ὅ φασιν ἐξειργασμένος·
οἱ γὰρ παραπλέκοντες ὀθνείους μίτους
εἰς τὰς ἀγωγὰς τῆς ὑφιστώσης κρόκης
ὠνητὸν ἠσπάσαντο καὶ φαῦλον βίον,
ὁρῶντες εἰς τὸ κέρμα τῶν πλανωμένων.
Σὺ δὲ στιβαρὰν εὐτυχῶν τὴν καρδίαν
καὶ παντὸς ὢν ἄγευστος, εἴ καί τις, δόλου,
δώσεις καθαρὰν ἥνπερ ὑπέστης χάριν.
Σπόρος τίς ἐστιν ἐξ ἰπῶν ὑποπτέρων,
βραχὺς, ἁπαλὸς, ἐμβριθὴς, γλισχρὸς, μέλας,
ὃς δὴ ψυχῆς δύναμιν ὑπνοῦσαν φέρει.

ac mortem cohortibus permittit:
quarum vermes singuli statim *fila* vomentes
mansionem fingunt ultimam.
Nam compositio filorum multùm tortorum
globus fit oblongus texenti.
Gaudet autem delectabilibus vermis ungentis,
et graves ex sublimi strepitus non sustinet:
nam perdit eum vel tenuis fœtor,
et mus latens, et ventus, et tonitrui fragor.
Moritur autem sine lacrimis prosapiæ,
inclusus in ipsa texti compositione.
Post tempus vero aliquod (proh mirabile monstrum!)
ut alatum animal ex sepulcro productus
humani generis ressurrectionem nobis ostendit:
etenim mortuus et pollinctus
in alteram lucem decore exsurgit.
At hujus quidem hercle, o Mercuri, sepulcrum
laxant calidæ aheni aquæ,
et globus et manus et parvum segmentum rami
densis spinarum aculeis interceptum
valde complicata expediunt dextre fila:
atque fit contextum morticini
vestis prorsus vel reges ornans.
Nihil enim temere productum est in creatione,
si vel vilissima inspicias mente prudenti.
Jam igitur vermis sericus fias, opprobrium hominum,
modesto habitu te venerandum reddens;
atque opta tibi asperum et durum victum,
rationis et Verbi cibis animam alens.
De parentibus autem minime superbias:
vermis enim per se non editur partu:
at quando pulchre fueris efformatus tempore,
tum para mihi virtutis domicilium,
et morere mortificans membrorum tuorum nervos,
quo accipias alarum remigium cœlitus evehens,
tempus autem memoriæ filum servans
plausuum texta splendide tibi nectat.
Mihi vero nunc pulchrum peplum dona,
ex ipsis duplicibus audacter sumptum,
et alacriter perfice promissa.
Non laudo enim spes diffluentes,
quas sæpe rapuit tempus instar furis.
Esto autem mollis quidam, o rarum ingenium,
domi (quod dicunt) confectus:
nam qui furtim inserunt aliena fila
in tenorem suppositi subteminis,
emptum prætulerunt et malum victum,
intuentes in numulos defraudatorum.
Tu vero firmum possidens pectus
et, si quis est, omnis doli expers,
reddes puram quam promisisti gratiam.
Est quoddam semen ab alatis vermibus profectum,
minutum, tenerum, solidum, viscosum, nigrans,
quod vim animæ intus continet sopitam.

ΠΕΡΙ ΣΗΡΟΣΚΩΛΗΚΟΣ.

Ὅταν πυρωθῇ, ῥήγνυσι μὲν τὸν τόκον,
ποιεῖ δὲ νωθρὸν ἐκλεπισθὲν τὸ βρέφος·
ὃ καὶ τρέφει τὰ φύλλα τῶν συκαμίνων
πρὸς τὴν ἐπιπρέπουσαν ἀκμὴν τῷ χρόνῳ·
παχύνεται δὲ τοῖς ὀποῖς τοῖς ἐμφύτοις,
οἳ δρῶσιν ἁδρὰν καὶ προμήκη τὴν πλάσιν,
εἰς εὐτόμους ἕλικας ἐσπειραμένην.
Τῆς γὰρ κεφαλῆς ἠρέμα κινουμένης
πρὸς τὴν ποθεινὴν συλλογὴν τῆς βρώσεως,
κεῖται τὸ κάτω σῶμα καθάπερ λίθος,
τὰ τῆς ὕλης ἄδηλα συλλέγον βάρη.
Ὅταν δὲ καὶ τὸ φύλλον, ὃ τρέφει τέως,
ἀποτραχυνθῇ τῇ παρακμῇ τοῦ χρόνου,
καὶ τῆς χλιδῆς τὸ σῶμα τῷ κόρῳ βλύσῃ,
ὁ τρὼξ ὁ νωθὴς τοὺς χυμοὺς ἀναπτύει
καὶ τὴν κεφαλὴν ὡς ἀπὸ κάρου στρέφει·
τὸ λεπτὸν ἀπόσφαγμα συνδεῖ τοῖς κλάδοις,
καὶ γίνεται τὸ νῆμα σῆμά τι ξένον
καταπιληθὲν τῆς πλοκῆς τῇ συνθέσει,
ἐν ᾗ παρευθὺς ἀποληφθεὶς ἐκπνέει·
καὶ πάλιν εἰς φῶς ἐκ ταφῆς ἀνατρέχει,
πτεροῖς ἑαυτὸν ὁ φθαρεὶς καθοπλίσας.
Ἐξίπταται γὰρ τοῦ καθ᾿ αὑτὸν θριγγίου,
καὶ δημιουργεῖ τῷ τροφεῖ νέους σπόρους,
ἄλλῳ συναφθεὶς ἐκ πυγῆς ὑποπτέρῳ.
Ὁ δ᾿ ὑπολειφθεὶς τοῦ παλιμβίου δόμος
ἀναλυτικοῖς ἐξυφαίνεται στρόφοις·
χαυνοῖ γὰρ αὐτῷ τοὺς πιληθέντας μίτους
ἐπ᾿ ἀνθράκων νήματος ὑπτία ζέσις.
Κἀντεῦθεν ἡμῖν ἡδέως ὑφαίνεται
πέπλος καθαρὸς τεχνικῶς νενησμένος,
μᾶλλον δὲ καὶ παίδευμα σωφρόνως ἔχον,
ᾧ τὸν περιττὸν ἀποκοσμοῦμεν τῦφον,
ταλασίᾳ σκώληκος ἐγκοσμούμενοι.
Οὐκοῦν προσηνῶς τόνδε τὸν πέπλον δίδου,
χιτὼν λογικὲ πρακτικῆς ἱστουργίας,
καὶ τῶν ὅλων ἄριστε κοσμῆτορ φύλων.
Περιστελεῖς γὰρ ἄνδρα γενναῖον φίλον,
ὃν οὗτος ὁ κλὼψ ἀπεγύμνωσε χρόνος,
ὢν ὑπολῃστὴς τῷ φθορεῖ πάντων φθόρῳ.

DE VERME SERICO.

Simulac incaluit, rumpitur partu,
et putamine liberatum edit fœtum languidum,
quem folia mori alunt
ad adipiscendum vigorem tempori convenientem;
et crassescit succo insito,
quo redditur vermis validus et longus formatione
in fissiles annulos circinata.
Dum caput enim sensim se commovet
ad carpendum cibum sibi expetitum,
inferior pars corporis jacet ad instar lapidis,
silvæ onera (*folia*) latentia in se colligens.
Quum vero etiam folia, quibus hucdum fuerat nutritus,
maturitate temporis diriguerint durata,
jamque corpus ejus saturitate luxuriantis turguerit,
tum lentus vermis humores haustos exspuit
et caput agitat quasi sopore gravatum.
Hoc tenue excrementorum stamen in ramis suspendit;
idque textum fit mirabile sepulcrum,
filorum tricis contextum:
quo ille receptus statim exspirat.
Sed ex sepulcro ille rursus in lucem prodit,
alis se ipsum, qui perierat, instruens.
Evolat enim e claustro suo,
et nutritori suo procreat nova semina,
postquam se clunibus alati papilionis alius exaptavit.
Domus autem jam in vitam restituti relicta
evolvitur fusis et in fila tenuatur.
Namque laxat ei implexa et condensata fila
textilis operis reclinati super carbonibus coctio.
Atque ex hisce filis suaviter texitur nobis
purum vestimentum artificiosa tela,
sive potius præceptum modestiæ,
quo superfluum fastum exuamus,
textura vermiculi pro ornatu induti.
Igitur benigne mihi dona hoc vestimentum,
o tunica spirans et sapiens practicæ textrinæ,
et optime universarum exornator gentium.
Convesties enim bonum virum eumque amicum,
quem furax istud tempus denudavit,
latro subserviens destructori omnia vastanti (*morti*).

ΤΟΥ ΦΙΛΗ

ΠΕΡΙ ΓΥΠΩΝ.

Προγνωστικὴν ἔχουσι καὶ γῦπες φύσιν,
οὓς μίξεως πλὴν καὶ σπορᾶς λόγος κύειν
σπῶντας πνοῆς ὄλισθον ἐν τοῖς ἐγκάτοις,
ὅταν κατ' ἀνδρῶν τακτικῶς ὡπλισμένων
ἄλλους ὁ τῆς ἔριδος ὁπλίζῃ χρόνος,
σφυγμῶντος αὐτοῖς τοῦ κατ' ἀλλήλων θράσους·
ἴσασι γὰρ δὴ τὴν ἑκατέρων τύχην,
καὶ τοὺς νικητὰς πρὸ σφαγῆς ἢ τραυμάτων,
ὥσπερ πάλιν ἴσασι τοὺς θανουμένους·
καὶ τοῦτο σαφὲς ἔκ τινων γνωρισμάτων,
οἷς εὐστόχως δίδωσιν ἡ πεῖρα κρίνειν.

PHILÆ

DE VULTURIBUS.

Divinatricem etiam vultures habent naturam
(quos sine coitu et satu dicunt concipere
attrahentes venti lapsum in intestina),
quando contra viros in acie cum armis stantes
alios armat hostilis ardoris tempus ,
palpitante ipsis utrimque animorum impetu :
sciunt enim utrorumque *instantem* fortunam
et victores *qui erunt*, ante cædem aut vulnera,
sicuti rursus sciunt cladi destinatos ;
atque hoc manifestum est ex quibusdam signis,
quibus exacte hoc judicare permittit experientia.

MONITUM.

Quidquid in his versibus Philæ est emendatum (sunt autem quingenti amplius loci), id omne acceptum referas viro clarissimo E. Miller. Non solum enim Escorialensis codicis ille varietatem enotavit (in Catalogo quem edidit codicum Esc. p. 35 seqq.), sed alios quoque in aliis bibliothecis repertos excussit et, qua est in me benevolentia, schedas mecum amice communicavit. Quarum pleraque quum primo aspectu appareret Philæ manum referre, nolui recensenda Wernsdorfiana varietate, tantum non ubique vitiosa, bonam chartam inutiliter onerare. Retuli quæ res postulabat; me silente, codicum scripturam expressam esse scito. Latina indicant quæ aliter atque Wernsdorfius intellexerim.

DE ELEPHANTE. Hoc poema Millerus cum quattuor codicibus contulit, qui consentiunt in plurimis, dissensus autem unius alteriusve ita plerumque comparatus est ut dubitationem de ceterorum scriptura non possit afferre. — Vs. 25 cod. Flor. παρηγμένον. — 27 μολοβρίῳ scripsi. Ed. et codd. βολοθρίῳ, Flor. βολεθρίῳ. — 40 ἔλους scripsi; conf. 24 et 134. Ed. et codd. ἔτους. — 64 leviter Wernsdorfius : « Stulta lectio πυράγρας ἀξύλου. Repone certa emendatione ἀξύρου, *ex forcipe retusa et hebete*. » Videntur enim πυράγραι fabrorum et coquorum ligneis manubriis instructæ fuisse, ne digiti urerentur, volsellæ autem, ut apud nos, ferreæ totæ et ἄξυλοι. — 81 οἱ codices consensu; intelliguntur ὀδόντες, ut in Vaticani rubrica περὶ τῶν κεράτων ἢ ὀδόντων τούτου. Ed. ἅ. — 92 sic codd. Ed. ὀδόντος ἢ κέρατος ὄντος, sed in nota : « adest mendi suspicio. » Post hunc versum incipit cod. Escorialensis. — 100 et 261 ὅλκον (hoc accentu) editio sine varietate in Millerianis annotata; item De plantis 250. — 137 πέτηλον codices consensu. — 156 probabilissima sane est emendatio Wernsdorfii οὐ κέρκος, sed non recepi : nam quos vidi caudæ erectæ motus in elephanto currente speciem præbent flagellandis tergis concitantis sese belluæ; quo respexerit Phile. — 179 τὴν ἀγρίαν Esc. solus. — 190 seqq. respicitur ad Ælian. VII, 43 coll. I, 38. — 197 τεχνίτου σκάρυφον codd., τεχνίτου πάρυφον ed. Conjecturam Wernsdorfii τεχνίτης recipiendam esse putavi. Idem recte correxit versum 204, ubi omnes χοροστάτης. — 205 ἐμβολῆς codd. et ed.; quod quid sit, cum aliis ignoro. Post 216 versus accessit ex codd. — 240 τὰς κύνας Flor. et Vat. — 246 ἔχθιστόν Flor. solus. — 295. *Malleolo* in latinis posui, non *malleo*, ut lusum scriptoris exprimerem, de quo Wernsd. : « Apposite autem corpus prægrande natantis belluæ vocat σφυρήλατον, quasi σφυροῖς ἐλαυνόμενον σκάφος, *navigium pedum remis agitatum*, ac simul solidum nullisque rimis fatiscens. » — 311 ῥιπτοῦσιν e Flor. solo enotatum. — 333 λόγων Esc. solus. — 362 εἰ σιγήσει Vat. ex correctione. — 365 « non exspectantes videlicet donec lapides clamitent. » W.

DE PLANTIS. Hujus poematis unum modo codicem Millerus excussit, sed præstantissimum, unde initium carminis olim acephali nunc primum innotuit. Accesserunt *decem* versus primi, ut jam qui locos quærent secundum veteres numeros, δεκάδα debeant admetiri. — 27 scribendum videtur ἃ σμικρά. — 31 sine sensu legebatur τῷ σῷ βασιλεῖ. Dubitans correxi; confer v. 96 sqq. — 32 οὐδὲ legebatur. — 34 μάθοι cod. — 70 codex ζέοντος ex correctione. — 80 ex codice. In ed. male legebatur hic versus post v. 146, ubi cod. omittit. — 156 ἱδρυθεῖσα cod.; ἐνταθεῖσα edit., recte correctum ἐνσταθ. a Wernsdorfiio; non necessaria est autem hæc correctio in Eleph. v. 124, ubi ἐνταθεὶς apte dictum. — 194 ἐφ' οὓς codex. — 197 μεταλλάττουσαν scriptum fuisse videtur, et jam Wernsdorfius vertit *mirifice varium;* sed recipere non sum ausus, quod apud hunc scriptorem ὑπὸ

παντὶ λίθῳ σκορπίος εὕδει, nimirum abstrusæ quædam et perplexæ nugæ. Ed. μεταλλείουσαν, cod. μεταλλεύουσαν. — 211 ξενόδλυστον cod. ex correctione. — 221 ἀφυδρίσοι cod., — σει ed. — 246 ἀναγκάσοι, 249 παρακμάσοι cod. — 274 μῦρον codex. Mirum istud ἡδονῆς reddidi ut potui. — 310 εὐοσμίαν codex correctus, quod desiderabat Wernd. — 322 κτέαρ, *opulentia*, στέγος, σπέος tentat Wernsd. — 344 μένοις, 360 ἐκδιώκοι cod. — 365 τὴν δύναμιν codex, accentu prorsus insolito, ut haud dubie scribendum sit

καὶ θαῦμα νικῶν τὴν δύναμιν τῶν λόγων.

IN VERMEM SERICUM versus edidit J. L. Idelerus in vol. I Physicorum et Med. Græc. minorum, p. 287-9, e codice Monacensi. Millerus etiam descripserat e Florentino codice : qui libri duo prorsus gemini sunt, sed aut typographi culpa aut ejus qui codicem versaverat, nonnulla perperam expressa leguntur ap. Ideler., quæ haud dubie recte habent in cod. Monacensi. — 46, 47 non satis intelligo; et deserit apographum Florentini, ad versum 48 aberrans ποιεῖ γὰρ αὐτοὺς ἡγεμὼν τετ.

DE VERME SERICO versus ex codice Roei producti in Miscell. Observatt. vol. VI, p. 166-7. In Millerianis non vidi. Ubi codicis sive potius apographi Amstel. scripturam simpliciter indico, Wernsdorfii emendatio recepta est. — 2 μέγας cod. — 7 ἐπιτρέπουσαν ἀκὴν cod. Etiam τοῦ χρόνου probabiliter Wernsd. — 10 εἰς εὐτόμους ἕλικας ἐσπειραμένην, sic correxi quæ edebantur εἰς αὐτὸ μὲν ἑλίκας (sic) ἐπαραμένην. Similiter in *Plantis* v. 68 legebatur ἐσπαραμένος pro ἐνσπειραμένος (sic codex, non ἐσπ.). — 11 γὰρ dedi pro γε. — 14 συλλέγον scripsi quod erat συλλέγων, sic intellectum ab Editore : « ad instar lapidis, luti onera sensim colligentis. » — 17 βλίσῃ cod. — 19 ο in ἀπό non recte productum. De eadem re loquitur qua in præcedente poemate v. 38 : καὶ βουχράνου κίνησιν ἑστῶτος φέρων ταλασιουργεῖ. Ut hic facile cogites de καὶ τὴν κεφαλὴν ὡς ἀπὸ κράνου, sive ὥστε βουκράνου. (Κράνον de *capite* habet Eustathius.) Sed in his me contineam oportet, quum prorsus ignorem quæ sit forma, quis usus βουκράνου instrumenti. — 29 ὑποληφθεὶς cod. — 31 γωνοῖ et πιλνιθέντας cod. — 37 ἐγκοσμούμενος cod. — 38 προσηνῶς scripsi; πρὸς ἡμᾶς cod. — 40 φίλων cod. — 43 ὡς ὑπὸ ληστῇ τῷ φθ. πάντων φθόρων codex. Philen sapit Wernsdorfii restitutio (ut Mors sit quasi ἀρχιληστής) quam recepi; malui tamen πάντων φθόρῳ sive παντοφθόρῳ præ vulgato « qui omnia caduca vastat, » quomodo explicat φθ. πάντων φθόρων.

DE VULTURIBUS ex Monacensi cod. edidit Ideler. l. c. p. 285 : Ἔφοδος περὶ γυπῶν, i. e. ni fallor, introitus et procemium a vulturibus ductum; ut poema ipsum librarius omiserit. De re Ælianus N. A. 11, c. 46. Vitiose edebatur versu 6 καταλλήλων, 8 πρὸς σφαγῆς, 9 ὥσπερ πόλιν.

FR. DÜBNER.

FRAGMENTA

POEMATUM

REM NATURALEM VEL MEDICINAM SPECTANTIUM.

ARCHESTRATUS, NUMENIUS HERACLEOTA, PANCRATES ARCAS,
RUFUS EPHESIUS, JUSJURANDUM MEDICUM, ANONYMI THERIACA,
PHILONIUM, EUDEMI THERIACA, ANDROMACHI THERIACA,
AGLAIAS, MNESITHEUS ATHENIENSIS, SERVILIUS DAMOCRATES
PRÆCEPTA SALUBRIA ASCLEPIADI QUÆ TRIBUUNTUR.

OMNIA COLLEGIT, DENUO RECOGNOVIT; PLERAQUE FRAGMENTA MEDICINALIA
CUM CODD. COMPARAVIT; PAUCA QUÆDAM NUNC
DEMUM PRIMUM EDIDIT

U. CATS. BUSSEMAKER.

PRÆFATIO.

Rogatus ut reliquias carminum græcorum rem naturalem vel medicam spectantium colligerem, cum mente reputarem quænam his collectaneis insererem, ante omnia sese obtulerunt fragmenta carminis Archestrati Geloi vel Syracusani De opsoniis, quæ nobis servavit Athenæus. Ista autem fragmenta antea jam collegerat Schneiderus in fronte Aristotelis Hist. Anim. (T. I, p. LV-LXXV), sed nescio quo lapsu quinque omisit haud spernenda quæ reliquis addidi. Quod vero ipsum Archestratum attinet, Schneiderus (l. l. p. LIII et LXIX) sat probavit, eum Aristotelis et Demosthenis fuisse æqualem.

Archestrati fragmentis subjunxi Numenii Heracleotici quæ supersunt; fuit autem Numenius (Athen. I, p. 5 a) medicus Dieuchis discipulus, unde colligere licet, eum Alexandri Magni successoribus certe non fuisse inferiorem, quia nempe ipse Dieuches (Galenus Comm. in Hippocr. De nat. hom. T. V, p. 23, ed. Bas.) inter medicos Herophilo, qui Ptolemæi Lagi æqualis fuit, antiquiores recensetur. Scripsit Numenius 1° Περὶ δείπνων, an versibus vel pedestri oratione, non constat, quia integrum opus periit; 2° carmen De piscatu (Athen. I, p. 13 b), cujus fragmenta ab Athenæo nobis servata exhibuimus. 3° Θηριακόν, cujus tria fragmenta exstant apud Schol. Nic. Ther., infra a nobis exhibenda, quodque carmen, eodem Scholiasta testante, imitatus est Nicander.

Numenium sequitur Pancrates Arcas qui, teste eodem Athenæo (l. l.), itidem carmen conscripsit De re piscatoria, de cujus ætate tamen vel vita plane nihil constat. Fragmenta autem huc usque memorata atque maximam partem ex Athenæo desumpta, codicum nondum excussorum ope destitutus, exhibui qualia in recentissimis hujus auctoris editionibus leguntur, adoptatis virorum doctorum conjecturis quæ mihi probandæ esse videbantur; nonnulla tamen loca fœde corrupta intacta relinquere coactus sum. Addidi interpretationem Schweighæuserianam, leviter immutatam iis solummodo in locis, ubi sive quod aliam lectionem adoptaveram, sive alia quacunque denique de causa, Latina Græcis non accurate respondere mihi videbantur; duo fragmenta e Schol. Nic. desumpta ipse Latine reddere conatus sum.

Transeundum jam ad medica; horum agmen ducit jusjurandum, quod benigne mecum communicavit vir doct. Daremberg, qui id Romæ e cod. Colonnæ exscripsit apographumque dein cum Cod. Laurent. contulit. Hoc excipit initium carminis De medicamentis letalibus auctore Heliodoro Atheniensi, qui ipsum nostrum jusjurandum compilasse videtur; ætas autem vel vita hujus Heliodori plane incognita est. Post Heliodorum exhibui fragmentum Rufi Ephesii medici celeberrimi De ladano, cujus de scriptis ut disseramus non videtur hicce locus maxime idoneus; vixit autem, teste Suida (in voce), Trajano regnante. Seriem fragmentorum hexametro metro conscriptorum claudit Theriaca ignoti auctoris e Galeno desumpta.

Inter elegias primum locum tenere jussi descriptionem medicamenti a Philone Tarsensi Φιλώνείου dicti, de quo ipse Galenus (sec. loc. IX; T. II, p. 297) πρώτη μὲν οὖν, inquit, αὐτῶν (τῶν ἀνωδύνων τε καὶ κωλικῶν ὀνομαζομένων φαρμάκων), ὡς ἔοικεν, ἐν τοῖς πάλαι χρόνοις ἡ τοῦ Φίλωνος ἔνδοξος ἐγένετο. Notandum autem, Galenum raro admodum adhibere verba πάλαι vel παλαιός de temporibus Alexandro Magno multo inferioribus. Huic carmini addendum esse putavi commentarium Galeni, quippe quod per se vix intelligi quit.

Sequitur carmen, quod nobis traditum est cum inscriptione Θηριακὴ Ἀντιόχου τοῦ Φιλομήτορος παρ' Εὐδήμου ἐμμέτρως ἀναγεγραμμένη. Quæri potest, quem sensum huic titulo tribuere debeamus, an Antiochus medicamentum invenerit, cujus confectionem dein memoriæ tradiderit Eudemus, an vero Antiochus usus sit medicamento, quod olim invenerat Eudemus. Quodsi hanc adoptamus interpretationem, Eudemus, medicamenti auctor idem esse poterit ac Eudemus, Herophili

Erasistratique æqualis (Gal. Comm. VI in Aphor. T. V, p. 301). Nomen certe Antiochi Philometoris satis indicat hoc medicamentum initio secundi ante nostram æram seculi non fuisse recentius; est porro eadem theriaca quæ teste Plinio (XX, 24) lapide incisa erat versibus in limine ædis Æsculapii.

Post Theriacam Eudemi exhibuimus Theriacam Andromachi senioris celeberrimam, Neroni imperatori dedicatam, de cujus ætate igitur ut disceptemus non est opus.

Ultimum inter carmina elegiaca locum tenet medicamentum Aglaïæ adversus suffusiones incipientes. Hujus carminis primam notitiam debemus viro cl. Villoison, qui octo priores versus edidit e Cod. Veneto (Anecd. gr. T. II, p. 179); deinde ante hosce quattuor annos vir doct. Sichel primus integrum carmen in lucem protulit e Cod. Parisino in Diario *Revue de Philologie* (Vol. II, N° 1). Quodsi Alexander, cujus in medicamenti inscriptione fit mentio, fuerit Alexander Philalethes Strabonis æqualis (XII, p. 869), ipse Aglaïas, uti jam monuerat doct. Sichel, fere Andromachi habendus est æqualis, atque hæc conjectura eo fit perquam verisimilis, quod ipse Alexander, quemadmodum e Galeno (De diff. puls. IV, 5, T. III, p. 46) constat, discipulum habuit Demosthenem. Nescio tamen, quamobrem doct. Sichel confectionem tantum medicaminis tribuerit ipsi Aglaïæ, carminis vero auctorem habuerit grammaticum quemdam Byzantinum; nobis nulla causa exstare videtur, quare cum medicaminis tum carminis originem aliunde deducamus quam ab Aglaïa nostro. Huic quoque carmini subjungenda esse censuimus Scholia ex eodem Codice deprompta, quia his carenti certe intellectu non facilius inveniretur quam Philonium.

Carmina elegiaca rursus excipiunt iambi de vino auctore Mnesitheo Athemensi apud Athenæum legendi quibus addidi elegantissimam Grotii interpretationem. Quod ad Mnesithei ætatem attinet, recensetur itidem a Galeno (Comm. in Hipp. nat. hom. l. l.) inter medicos Herophilo antiquióres, citaturque præterea ab Alexi comico (ap. Athenæum X p. 419 c). In reliqua Mnesithei opera nihil est cur nunc inquiramus.

A Mnesitheo transivi ad versus iambicos, quibus Servilius Damocrates multa medicamenta descripsit quorumque separatam editionem inchoavit, sed non absolvit doct. Harles (Bonnæ 1833. 4to). Fuit autem hicce Damocratis Plinii majoris æqualis (Hist. Nat. XXIV, 7).

Medicinalia carmina omnia quæ ad hunc usque locum enumeravi, exceptis jurejurando, Aglaïæ medicamento et Mnesithei iambis, desumpta sunt e Galeni operibus, partim e Libb. De med. comp. sec. loc., partim e Libb. De med. comp. sec. gen., partim denique e Tractatu de Antid. Itaque cum omnes fere libri Galenici in hunc usque diem editi acriter manum emaculantem expectant, quam primum mihi demandatum fuit munus horum carminum edendorum, sedulo operam dedi, ut Codd. nanciscerer, quorum ope carminum textum emendare possem. Hunc in finem excussi quinque Codd. Parisinos (2155, 2156, 2158, 2164, 2173), qui opus De med. sec. loc. ejusve partem continent iique mihi haud contemnendam opem ad emendandum contextum tulerunt. Cum autem Parisiis deessent (1) Codd. Libb. De medic. comp. sec. gen., Romæ forte degens inspexi Cod. Reg. Christinæ hos libros exhibentem, unde sat magnum quoque emolumentum in editionem nostram redundavit. Libb. tandem de Antid. duo tantum Codd. Parisini (2164 et 35 Supplem. quod dicitur) mihi præsto erant iique recentissimi, attamen et his adjuto nonnulla, etiamsi pauciora, e nostris carminibus menda ejicere mihi licuit. Quum autem hujus editionis ratio vetat, quominus variæ lectiones contextui subjiciantur, ubicunque mera conjectura contextum emendare conatus sum, si aliquo modo fieri posset, verba addita uncis inclusi, vel emendata signo (?) indicavi, quo melius distinguerentur a locis, quibus vel Codd., vel passim etiam, licet raro, antiquarum editionum (Ald. et Bas.) ope pristinum nitorem restitueram. Ut porro Latine exhiberem hæc carmina, iis quæ e Libb. De med. comp. sec. loc. petita erant addidi interpretationem Jani Cornarii, carminibus vero e Libb. De med. comp. sec. gen. desumptis translationem Guinteri Andernacensis, quas nonnisi iis in locis castigare conatus sum, ubi vel propter mutatam lectionem, vel quacunque denique alia de causa, Latina Græcis non respon-

(1) In Catalogo quidem hi libri in Codd. 2156 et 2158 inveniri dicuntur, sed Libb. VI-XI De simpl. medic., qui hic sub titulo Περὶ ἁπλῶν κατ' εἶδος veneunt, auctores catalogi in errorem induxerunt.

debant. At carminum quæ in Libb. De antid. leguntur, tres inspexi interpretationes, primam Joach. Camerarii, alteram Guintheri Andernacensis, tertiam Julii Martiani Rotæ, quarum nulla ubique cum satisfacere videretur, selegi quovis loco quæ optime verba Græca Latine reddebat, in iis vero locis ubi omnes displicebant, ipse interpretationem Latinam resarcire conatus sum.

Non indigna tandem judicavi quæ his collectaneis insererentur Præcepta salubria, quorum 40 versus priores primum in programmate academico e Cod. Mosquensi edidit Gruner Ienæ 1782 4°; dein doct. Berger in *Aretin Beiträge zur Geschichte und Literatur* T. IX, p. 1001 Monach. 1807, 8° e Cod. Monacensi edidit 25 priores versus; postea Doct. Schubart totum carmen edidit e Cod Vindobonensi in Diario cui nomen est *Wiener Iahrbücher der Literatur Jahrg.* 1834 *Anzeige-Blatt für Wissenschaft und Kunst* p. 93; his tribus editionibus novam superstruxit vir doct. Rob. Ritter von Welz, quæ prodiit Wirceburgi, 1841, 8°; nobis porro ante hos sex annos Berolini inspicere licuit schedas viri Doct. Dietz, præmaturo fato abrepti, indeque excerpsimus lectiones Cod. Vat. et 3 Codd. Florent., inter quos duo saltem omnibus aliis præferendi esse videntur; benevolentiæ tandem viri doct. Daremberg debemus varias lectt. Cod. Ottoboniani, quarum ope jam quindecim versibus (40, 43 et 44, 53-56, 68-71, 91-94) auctiora prodeunt hæc præcepta; inter hos versus tamen duo (54 et 55) fœde sunt corrupti. De auctore horum præceptorum vel de ætate qua conscripta sint perquam difficile est aliquid certi statuere; nulla enim fides est habenda codd. qui versus hos modo Asclepiadibus, modo vero Asclepiadi et Dioscoridi, modo tandem Oribasio tribuunt. Ipsa jam metri ratio serioris ætatis documentum esse videtur; scripta enim sunt hæc præcepta iambis ita dictis Byzantinis quorum omne artificium eo constat quod singuli versus duodecim syllabis absolvuntur; excipiendi tamen sunt duo priores versus pentastichi quod tituli locum tenet; nam hi quattuor anapæstis cum dimetro iambico brachycatalectico constare videntur, at inveniuntur solummodo in Cod. Vind.; Cod. Ottob. omittit vs. 1, secundumque versum incipit a voce μεταδίδοσθαι et in fine versus legit ἐξορκίσας· reliqui Codd. toto pentasticho carent. Ceterum totum carmen vocibus plane barbaris caret, nisi forte excipias vs. 3, ubi omnes Codd. præter Mosquensem pro πολύμικτον legunt πολύμινσον· præterea voces κώναρος (vs. 89), κολλούριον (vs. 89 et 98), uti et genitivi σου τὸν δόμον (vs. 47) et σου τὴν στέγην (vs. 50) pro serioris ætatis argumento haberi possunt; verba porro μετὰ θεοῦ (vs. 27) vix ab alio quam a Christiano auctore profecta esse videntur, quemadmodum jam animadverterat Doct. Schubart, et totum carmen aliquo modo disciplinam monasticam redolere videtur. Non negandum tamen, auctorem horum versuum aliquo modo in lectione librorum antiquorum versatum fuisse, uti indicant voces λύθρου βλύσις (vs. 32), αἴσιον (vs. 59), κτιννύεις (vs. 90 et 91). Hujusmodi argumentis forsan solvenda erit quæstio, num hoc carmen unum auctorem habuerit, an a pluribus viris ætate inæqualibus sit conscriptum; doct. von Welz id quattuor partibus constare affirmat, quarum secunda incipit a vs. 28, tertia a vs. 45 et quarta a vs. 80, atque duas posteriores prioribus recentiores esse contendit. Huic autem opinioni aliquo modo favere videtur, quod in Codd. Vindob. et Florent. margini vs. 28 adscriptum est nomen Dioscoridis.

U. CATS BUSSEMAKER.

Scripsi Parisiis, pridie Nonas Majas 1850.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΩΝ

ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ ΤΙΝΩΝ

ΤΑ ΛΕΙΨΑΝΑ.

ΑΡΧΕΣΤΡΑΤΟΥ

ΤΟΥ ΓΕΛΩΙΟΥ Η ΣΥΡΑΚΟΣΙΟΥ,

ΕΚ ΤΗΣ ΗΔΥΠΑΘΕΙΑΣ, Η ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑΣ, Η ΓΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑΣ, Η ΔΕΙΠΝΟΛΟΓΙΑΣ, Η ΟΨΟΠΟΙΙΑΣ, Η ΟΨΟΛΟΓΙΑΣ, ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.

Ἱστορίης ἐπίδειγμα ποιούμενος Ἑλλάδι πάσῃ.

(Athen. I, p. 4 c.)

II.

ὅπου. . . . .
Ἐστὶν ἕκαστον κάλλιστον βρωτόν τε ποτόν τε.

(Ib. VII, p. 278 d.)

III.

Πρὸς δὲ μιᾷ πάντας δειπνεῖν ἁβρόδαιτι τραπέζῃ·
Ἔστωσαν δ' ἢ τρεῖς ἢ τέσσαρες οἱ ξυνάπαντες,
Ἢ τῶν πέντε γε μὴ πλείους· ἤδη γὰρ ἂν εἴη
Μισθοφόρων ἁρπαξιβίων σκηνὴ στρατιωτῶν.

(Ib. I, p. 4 e. Conf. Eustath. p. 1376, 42.)

IV.

Πρῶτα μὲν οὖν δώρων μεμνήσομαι ἠϋκόμοιο
Δήμητρος, φίλε Μόσχε· σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Ἔστι γὰρ οὖν τὰ κράτιστα λαβεῖν βέλτιστά τε πάν-[των
Εὐκάρπου κριθῆς καθαρῶς ἠσκημένα πάντα
Ἐν Λέσβῳ, κλεινῆς Ἐρέσου περικύμονι μαστῷ,
Λευκότερ' αἰθερίας χιόνος. Θεοὶ εἴπερ ἔδουσιν
Ἄλφιτ', ἐκεῖθεν ἰὼν Ἑρμῆς αὐτοῖς ἀγοράζει.
Ἔστι δὲ κἀν Θήβαις ταῖς ἑπταπύλοις ἐπιεικῆ,
Κἀν Θάσῳ, ἔν τ' ἄλλαις πόλεσίν τισιν, ἀλλὰ γίγαρτα
Φαίνονται πρὸς ἐκεῖνα· σαφεῖ τάδ' ἐπίστασο δόξῃ.
Στρογγυλοδίνητος δὲ τετριμμένος εὖ κατὰ χεῖρα
Κόλλιξ Θεσσαλικός σοι ὑπαρχέτω, ὃν καλέουσι
Κεῖνοι κριμματίαν, οἱ δ' ἄλλοι χόνδρινον ἄρτον.
Εἶτα τὸν ἐν Τεγέαις σεμιδάλεος υἱὸν ἐπαινῶ
Ἐγκρυφίαν. Τὸν δ' εἰς ἀγορὰν ποιεύμενον ἄρτον
Αἱ κλειναὶ παρέχουσι βροτοῖς κάλλιστον Ἀθῆναι.
Ἐν δὲ φερεσταφύλοις Ἐρυθραῖς ἐκ κλιβάνου ἐλθὼν
Λευκός, ἁβραῖς θάλλων ὥραις τέρψει παρὰ δεῖπνον.

(Ib. III, p. 111 f. Conf. Eustath. p. 280, l. 8.)

CARMINUM NONNULLORUM

REM NATURALEM VEL MEDICAM

SPECTANTIUM

RELIQUIÆ.

ARCHESTRATI

GELOI AUT SYRACUSII :

E CARMINE CUI TITULUS DELICIÆ, VEL VENTRIS LEGES, VEL VENTRIS DISCIPLINA, VEL DAPUM DISCIPLINA, VEL OPSONIORUM APPARATUS, VEL OPSONIORUM DISCIPLINA, QUÆ SUPERSUNT.

I.

Helladi doctrinæ specimen nunc præbeo toti.

II.

Inveniasque ubinam meliora dapemque potumque.

III.

Mensa una omnes deliciis cœnare referta;
Accumbant verum tantummodo quattuor aut tres,
Ad summum quinque et non plures : nam fuerit jam
Militis hæc nummo conducti turba rapacis.

IV.

Principio igitur munera commemorabo pulcricomæ
Cereris, care Mosche; tu vero tua mente repone.
Præstantissima hæc capere licet et optima omnium
Ex hordeo fœcundo munde omnia parata
In Lesbo, in celebris Eresi circumfluo clivo
Ætherea nive candidiora. Dii si comedant
Polentam, hinc emit illis profectus Mercurius.
Sunt vero etiam Thebis septem habentibus portas proba,
Et Thasi, aliisque nonnullis oppidis, sed vinacea
Videntur, cum illis si conferantur; hoc pro comperto habeto.
In rotundam formam tortus, manu probe subactus
Collix Thessalicus sit tibi, quem vocant
Illi crimmatian, ceteri vero panem ex alica;
Deinde Tegeatem similæ filium laudo,
Sub cinere coctum. Sed fori gratia factum panem
Pulcerrimum mortalibus offerunt illustres Athenæ.
At qui in Erythris vitiferis e clibano exit
Albus, speciosa pulcritudine nitens cœnantem oblectabit.

V.

Ἔστω δή σοι ἀνὴρ Φοίνιξ ἢ Λυδὸς ἐν οἴκῳ
Ὅστις ἐπιστήμων ἔσται σίτοιο, κατ' ἦμαρ
Παντοίας ἰδέας τεύχων, ὡς ἂν σὺ κελεύῃς.

(Ib., p. 112 c.)

Esto tibi domi Phœnix vir aut Lydus,
Qui frumenti peritus sit, quotidie
Omnifarias struens formas, prouti jusseris.

VI.

Εἶθ' ὁπόταν πλήρωμα Διὸς σωτῆρος ἕλησθε,
Ἤδη χρὴ γεραὸν, πολιὸν σφόδρα κρᾶτα φοροῦντα
Οἶνον, ὑγρὰν χαίταν λευκῷ πεπυκασμένον ἄνθει,
Πίνειν ἐκ Λέσβου περικύμονος ἐκγεγαῶτα.
Τόν τ' ἀπὸ Φοινίκης ἱερᾶς τὸν Βύβλιον αἰνῶ·
Οὐ μέντοι κείνῳ γε παρεξισῶ αὐτόν· ἐὰν γὰρ
Ἐξαίφνης αὐτοῦ γεύσῃ, μὴ πρόσθεν ἐθισθεὶς,
Εὐώδης μὲν σοι δόξει τοῦ Λεσβίου εἶναι
Μᾶλλον· ἔχει γὰρ τοῦτο χρόνου διὰ μῆκος ἄπλατον·
Πινόμενος δ' ἥσσων πολλῷ· κεῖνος δὲ δοκήσει
Οὐκ οἴνῳ σοι ἔχειν ὅμοιον γέρας, ἀμβροσίᾳ δέ.
Εἰ δέ τινες σκώπτουσιν ἀλαζονοχαυνοφλύαροι,
Ὡς ἥδιστος ἔφυ πάντων Φοινίκιος οἶνος,
Οὐ προσέχω τὸν νοῦν αὐτοῖς.
Ἔστι δὲ καὶ Θάσιος πίνειν γενναῖος, ἐὰν ᾖ
Πολλαῖς πρεσβεύων ἐτέων περικαλλέσιν ὥραις.
Οἶδα δὲ κἀξ ἄλλων πόλεων βοτρυοσταγῆ ἔρνη
Εἰπεῖν αἰνῆσαί τε, καὶ οὔ με λέληθ' ὀνομῆναι,
Ἀλλ' οὐδὲν τἄλλ' ἐστὶν ἁπλῶς πρὸς Λέσβιον οἶνον·
Ἀλλά τινες χαίρουσιν ἐπαινοῦντες τὰ παρ' αὐτοῖς.

(Ib. I, p. 29 b. Conf. Eustath., p. 1449, l. 13.)

Deinde cum complementum Jovis servatoris ceperitis,
Jam oportet vetustum, canum admodum caput gerens
Vinum, cujus uda cæsaries albo flore tecta sit,
Bibere Lesbo fluctibus cincta prognatum.
Laudo etiam Byblinum e sancta Phœnicia,
Nec tamen illi certe æquiparo hoc; nam si
Hoc subito gustaris, non prius adsuetus,
Fragrantius quidem tibi videbitur esse
Lesbio; debet enim hoc temporis spatio immenso;
At potatum inferius longe; illud vero videbitur
Non vino simile munus habere, sed ambrosiæ.
Quodsi cavillantur quidam vani tumidique nugatores,
Quasi suavissimum sit omnium vinum Phœnicium,
Iis mentem non adverto.
Est vero et Thasium potu generosum, si sit
Multis perpulcris annorum grave leporibus.
Possem et aliis ex urbibus uvas stillantes palmites
Dicere, laudareque, nec me latent eorum nomina,
Sed reliqua nihili sunt, si cum Lesbio, quid multa? conferantur,
Verum reperiuntur qui patria commendare ament.

VII.

Ῥυσαὶ καὶ δρυπεπεῖς παρακείσθωσάν σοι ἐλαῖαι.

(Ib. II, p. 56 c.)

Rugosæque et drupæ tibi inferantur olivæ.

VIII.

Βολβῶν καὶ καυλῶν χαίρειν λέγω ὀξυβάφοισι
Ταῖς τ' ἄλλαις πάσῃσι παροψίσιν.

(Ib. II, p. 64 a.)

Bulborum et caulium valere jubeo acetabula
Reliquaque omnia opsonia secundaria.

IX.

Τοῦ δὲ λαγὼ πολλοί τε τρόποι, πολλαὶ θέσιές τε
Σκευασίας εἰσίν· κεῖνος δ' οὖν ἐστιν ἄριστος,
Ἂν πεινῶσι μεταξὺ φέρῃς κρέας ὀπτὸν ἑκάστῳ,
Θερμὸν, ἁπλῶς ἁλίπαστον, ἀφαρπάζων ὀβελίσκου
Μικρὸν ἐνωμότερον. Μὴ λυπείτω δέ σ' ὁρῶντα
Ἰχῶρα στάζοντα κρεῶν, ἀλλ' ἔσθιε λάβρως.
Αἱ δ' ἄλλαι περίεργοι ἔμοιγ' εἰσὶν διὰ παντὸς
Σκευασίαι, γλοιῶν καταχύσματα, καὶ κατάτυρα,
Καὶ κατέλαια λίαν, ὥσπερ γαλῇ ὀψοποιούντων.

(Ib. IX, p. 399 d.)

Leporis parandi multæ sunt rationes
Multaque præcepta; at optimus ergo hicce est,
Cum esurientibus inferas carnem assam singulis
Calidam, simpliciter sale inspersam, e veru dereptam
Nonnihil crudiusculam. Nec te offendat videre
Saniem e carnibus stillantem, sed magna copia ede.
Reliqui, me judice, inepti sunt semper
Apparatus, si rebus viscidis perfundas, multoque caseo,
Oleove nimis inungas, quasi mustelæ opsonia condiens.

X.

Καὶ σιτευτοῦ χηνὸς ὁμοῦ σκεύαζε νεοττὸν,
Ὀπτὸν ἁπλῶς καὶ τόνδε.

(Ib., p. 384 b.)

Et anseris altilis simul para pullum
Assum, hunc quoque simpliciter.

XI.

Καὶ σελάχη μέντοι κλεινὴ Μίλητος ἄριστα
Ἐκτρέφει· ἀλλ' οὐ(?)χρὴ ῥίνης λόγον ἢ πλατυνώτου

Atque cartilagineos quidem inclyta Miletus optimos
Alit, sed non (?) oportet squatinæ aut lato dorso

Λειοβάτου ποιεῖσθαι· ὁμῶς κροκόδειλον ἂν ὀπτὸν
Δαισαίμην ἀπ' ἰπνοῦ, τερπνὸν παίδεσσιν Ἰώνων.
(Ib. VII, p. 319 e.)

Levis rajæ rationem habere; hac ratione crocodilum quoque
Cœnare possem, oblectamentum Ionum filiis.

XII.

Ἐν δὲ Τορωναίων ἄστει τοῦ καρχαρίᾳ χρὴ
Τοῦ κυνὸς ὀψωνεῖν ὑπογάστρια κοῖλα κάτωθεν·
Εἶτα κυμίνῳ αὐτὰ πάσας, ἁλὶ μὴ συχνῷ ὄπτα.
Ἄλλο δ' ἐκεῖσε, φίλη κεφαλή, μηδὲν προσενέγκῃς,
Εἰ μὴ γλαυκὸν ἔλαιον· ἐπειδὰν δ' ὀπτὰ γένηται
Ἤδη, τριμμάτιόν τε φέρειν, καὶ ἐκεῖνα μετ' αὐτοῦ.
Ὅσσα δ' ἂν ἐν λοπάδος κοίλης πλευρώματι ἕψῃς,
Μήθ' ὕδατος πηγὴν [αὐτοῖς], μήτ' οἴνινον ὄξος
Συμμίξῃς, ἀλλ' αὐτὸ μόνον κατάχευον ἔλαιον,
Αὐχμηρόν τε κύμινον, ὁμοῦ δ' εὐώδεα φύλλα.
Ἔψε δ' ἐπ' ἀνθρακιῆς, φλόγα τούτοις μὴ προσενεγ-
Καὶ κίνει πυκινῶς, μὴ προσκαυθέντα λάθῃ σε. [κὼν,
Ἀλλ' οὐ πολλοὶ ἴσασι βροτῶν τόδε θεῖον ἔδεσμα,
Οὐδ' ἔσθειν ἐθέλουσιν ὅσοι κεπφαττελεβώδη
Ψυχὴν κέκτηνται θνητῶν, εἰσίν τ' ἀπόπληκτοι,
Ὡς ἀνθρωποφάγου τοῦ θηρίου ὄντος· ἅπας δὲ
Ἰχθὺς σάρκα φιλεῖ βροτέην, ἄν που περικύρσῃ·
Ὥστε πρέπει καθαρῶς ὁπόσοι τάδε μωρολογοῦσιν
Τοῖς λαχάνοις προσάγειν, καὶ πρὸς Διόδωρον ἰόντας
Τὸν σοφὸν ἐγκρατέως μετ' ἐκείνου πυθαγορίζειν.
(Ib. VII, p. 310 c, et IV, p. 163 d.)

In Toronæorum urbe oportet carchariæ
Canis opsonari cava inferne abdomina,
Deinde assa cum cumino, conspergens sale haud nimio.
Aliud vero huc, o carum caput, haudquaquam adjicias,
Nisi glaucum oleum; ubi autem assa sunt
Jam, tunc intinctum infer, illaque simul cum hoc.
Quod ad ea vero quæ in concavæ patinæ lateribus elixas,
His neque aquæ fontem, neque e vino paratum acetum
Admisce, sed infunde nil nisi oleum ipsum
Aridumque cuminum et simul cum his folia fragrantia.
Coque autem super carbonibus, flammam iis non admovens,
Agitaque frequenter, ne inscio te adurantur.
Verumtamen pauci norunt mortales divinum hoc edulium,
Neque eo vesci volunt quicunque cepphо attelaboque simi-
Habent mentem homines suntque attoniti, [lem
Quippe scilicet humana carne vescitur animal; at quivis
Humanam amat carnem piscis, sicubi fuerit nactus.
Oportet itaque simpliciter qui inepta hæc garriunt
Ad olera adducere, sapientemque Diodorum adeuntes
Temperanter philosophiæ Pythagoricæ operam dare.

XIII.

Ἐν δὲ Ῥόδῳ γαλεὸν τὸν ἀλωπέκα· κἂν ἀποθνήσκειν
Μέλλῃς, ἂν μή σοι πωλεῖν θέλῃ, ἅρπασον αὐτὸν,
Ὃν καλέουσι Συρακόσιοι κύνα πίονα, κᾆτα
Ὕστερον ἤδη πασχ' ὅ τί σοι πεπρωμένον ἐστίν
(Ib. VII, p. 286 a, et 295 a.)

Rhodi mustelam vulpem; vel si moriendum
Esset, ni tibi vendere voluerint, furto aufer hunc,
Quem Syracusii vocant canem pinguem; ac deinde
Postmodum quod tibi fato destinatum est patere.

XIV.

Καὶ νάρκην ἑφθὴν ἐν ἐλαίῳ ἠδὲ καὶ οἴνῳ
Καὶ χλόῃ εὐώδει καὶ βαιῷ ξύσματι τυροῦ.
(Ib., p. 314 d.)

Et torpedinem elixam in oleo atque etiam vino
Cum fronde fragranti et exiguo casei ramento.

XV.

Ἀλλά μοι ὀψώνει γλαύκου κεφαλὴν ἐν Ὀλύνθῳ
Καὶ Μεγάροις· σεμνὸς γὰρ ἁλίσκεται ἐν τενάγεσσιν.
(Ib., p. 295 c.)

At glauci mihi caput opsonare Olynthi
Et Megaris; venerandus enim capitur in locis vadosis.

XVI.

Βάτραχον ἔνθ' ἂν ἴδῃς, ὀψώνει.... καὶ
Γάστριον αὐτοῦ σκεύασον.
(Ib., p. 286 d.)

Ranam, ubicunque videris, opsonare ... et
Abdomen ejus parato.

XVII.

Καὶ βατίδ' ἑφθὴν ἔσθε μέσου χειμῶνος ἐν ὥρῃ·
Καὶ ταύτῃ τυρὸν καὶ σίλφιον· ἅττα τε σάρκα
Μὴ πίειραν ἔχει πόντου τέκνα, τῷδε τρόπῳ χρὴ
Σκευάζειν· ἤδη σοι ἐγὼ τάδε δεύτερον αὐδῶ.
(Ibid.)

Elixamque rajam comede mediæ hyemis tempore;
Huic quoque caseum et laser; atque quicumque
Maris filii carnem non pinguem habent, hac ratione oportet
Condire; jam iterum tibi hoc dico.

XVIII.

Ἐν δ' Αἴνῳ καὶ τῷ Πόντῳ τὴν ὗν ἀγόραζε,
Ἣν καλέουσί τινες θνητῶν ψαμμῖτιν ὀρυκτήν·

Aeni atque in Ponto suem opsonare,
Quem mortales nonnulli vocant arenarium effossum;

Τούτου τὴν κεφαλὴν ἕψειν, μηδὲν προσενεγκὼν
Ἥδυσμ', ἀλλ' ἐς ὕδωρ μόνον ἐνθεὶς, καὶ θαμὰ κινῶν,
Ὕσσωπον παράθες τρίψας, κἂν ἄλλο τι χρήζῃς,
Δριμὺ διεὶς ὄξος· κᾆτ' ἔμβαπτ' εὖ καὶ ἐπείγου
Οὕτως, ὡς πνίγεσθαι ὑπὸ σπουδῆς καταπίνων.
Τὴν λοφιὰν δ' ὀπτᾶν αὐτῆς καὶ τἄλλα τὰ πάντα.

(Ib., p. 326 f.)

XIX.

Ἀμφὶ δὲ τὴν ἱεράν τε καὶ εὐρύχορον Σάμον ὄψει
Θύννον ἁλισκόμενον σπουδῇ μέγαν, ὃν καλέουσιν
Ὄρκυν, ἄλλοι δ' αὖ κῆτος· τούτου δὲ θεοῖς χρὴ
Ὀψωνεῖν, ἃ πρέπει ταχέως καὶ * μητέρι τιμῆς.
Ἔστι δὲ γενναῖος Βυζαντίῳ ἔν τε Καρύστῳ,
Ἐν Σικελῶν τε κλυτῇ νήσῳ Κεφαλοιδὶς ἀμείνους
Πολλῷ τῶνδε τρέφει θύννους καὶ Τυνδαρὶς ἀκτή.
Ἂν δέ ποτ' Ἰταλίας ἱερᾶς Ἱππώνιον ἔλθῃς, [των
Ἑρπετὸν * εἰς ὑδατοστεφάνους, πολὺ δὴ, πολὺ πάν-
Ἐνταῦθ' εἰσὶν ἄριστοι, ἔχουσί τε τέρματα νίκης.
Οἱ δ' ἐπὶ τῶνδε τόπων πεπλανημένοι εἰσὶν ἐκεῖθεν,
Πολλὰ περάσαντες πελάγη βρυχίου διὰ πόντου,
Ὥστ' αὐτοὺς ἡμεῖς θηρεύομεν ὄντας ἀώρους.

(Ib., p. 301 f. Conf. Eustath., p. 994, 50.)

XX.

Καὶ θύννης οὐραῖον ἔχειν, ἣν θυννίδα φωνῶ
Τὴν μεγάλην, ἧς μητρόπολις Βυζάντιόν ἐστιν·
Εἶτα τεμὼν αὐτὴν ὀρθῶς ὄπτησον ἅπασαν,
Ἁλσὶ μόνον λεπτοῖσι πάσας καὶ ἐλαίῳ ἀλείψας
Θερμά τ' ἔχειν τεμάχη, βάπτων δριμεῖαν ἐς ἅλμην.
Κἂν ξηρὰν ἐθέλῃς ἔσθειν, γενναῖαι πέλονται
Ἀθανάτοισι θεοῖσι φυὴν καὶ εἶδος ὁμοῖαι.
Ἂν δ' ὄξει ῥάνας παράθῃς, ἀπόλωλεν ἐκείνη.

(Ib., p. 303 e. Conf. Eustath., p. 1720, 61.)

XXI.

Καὶ Σικελοῦ θύννου τέμαχος...
Τμηθὲν, ὅτ' ἐν βίκοισι ταριχεύεσθαι ἔμελλεν.
Σαπέρδῃ δ' ἐνέπω κλαίειν μακρὰ, Ποντικῷ ὄψῳ,
Καὶ τοῖς κεῖνον ἐπαινοῦσιν· παῦροι γὰρ ἴσασιν
Ἀνθρώπων ὅτι φαῦλον ἔφυ καὶ ἀχιδνὸν ἔδεσμα.
Ἀλλὰ τριταῖον ἔχειν σκόμβρον, πρὶν ἐς ἁλμυρὸν
Ἐλθεῖν ἀμφορέως ἐντὸς, νέον, ἡμιτάριχον. [ὕδωρ
Ἂν δ' ἀφίκῃ κλεινοῦ Βυζαντίου εἰς πόλιν ἁγνὴν,
Ὡραίου φάγε μοι τέμαχος πάλιν· ἔστι γὰρ ἐσθλὸν
Καὶ μαλακόν.

(Ib. III, p. 116. Conf. Eustath., p. 1163, l. 29.)

XXII.

Τὴν δ' ἀμίαν φθινοπώρου, ὅταν Πλειὰς καταδύνῃ,
Πάντα τρόπον σκεύαζε. Τί σοι τάδε μυθολογεύω;
Οὐ γὰρ μὴ σὺ διαφθείρῃς γ', οὐδ' ἂν ἐπιθυμῇς.
Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ τοῦτο δαήμεναι, ὦ φίλε Μόσχε,
Ὅντινα χρή σε τρόπον κείνην διαθεῖναι ἄριστα,
Ἐν συκῆς φύλλοις καὶ ὀρειγάνῳ οὐ μάλα πολλῇ.
Μὴ τυρὸν, μὴ λῆρον. Ἁπλῶς δ' οὕτως θεραπεύσας

Hujus caput elixa, nullum adjiciens [piusque agitatum
Condimentum, sed in aquam solummodo immissum sæ-
Infer trito cum hyssopo, vel si alia qua re egeas,
Acri aceto dissolve, deindeque rite intinge et festina
Adeo, ut præ festinatione deglutiens stranguleris.
Cristam vero ejus assa reliquaque omnia.

XIX.

Circa sacram vero spatiosamque Samum videbis
Thynnum capi valde magnum, quem vocant
Orcynum, alii vero cetum; hunc autem diis oportet
Opsonari, atque id prompte facere decet, nec de pretio li-
Est autem generosus Byzantii et Carysti; [tigare (?).
In Siculorum quoque inclyta insula Cephalœdis meliores
Istis multo alit thynnos atque Tyndaris ora.
Si quando vero sacræ Italiæ oppidum Hipponium adeas,
Herpetumque (?) aqua coronatum, longe sane, longe omnium
Ibi sunt optimi habentque victoriæ culmen.
Qui vero hisce in locis, inde palantes venere,
Multis trajectis æquoribus, fremebundum per pontum,
Ita ut nos intempestivos venemur eos.

XX.

Et thynnæ habendum frustum caudale; sic thynnida voco
Magnam, cujus patria est Byzantium.
Hoc deinde concisum omne assa recte,
Contrito sale solummodo conspersum et oleo unctum,
Calidaque habe frusta, quæ in acrem muriam intingas.
Etiamque si siccam edere velis, generosa fuerit,
Immortalibus diis habitu et specie similis.
Sin aceto rigatam inferas, periit illa.

XXI.

Et Siculi thynni frustum.....
Concisum, quando in eo est ut in doliis condiatur.
Corvinum vero multum plorare jubeo, Ponticum opsonium
Quique eum laudant; pauci enim norunt
Homines, pravum esse illud et vile edulium.
Verum triduanum habeto scombrum, priusquam salsam
Ingrediatur intra amphoram, recentem, semiconditum.
Sin vero inclyti Byzantii sanctam veneris in urbem,
Æstivi mihi rursus salsamenti frustum comede; est enim
Et tenerum. [præclarum

XXII.

Amiam autem in autumno, ubi Vergiliæ occidunt,
Quovis modo para. Quare tibi has fabulas enarro?
Non enim certe ne tu eam perdas; non posses enim, etiamsi
Si vero et hoc discere velis, care Mosche, [velles quidem.
Qua ratione tu optime illam disponere debeas,
Cum ficus foliis et origano non admodum multo. [curaveris,
Ne caseum adhibeas, ne nugeris. Sed postquam simpliciter ita

Ἐν συκῆς φύλλοις σχοίνῳ κατάδησον ἄνωθεν·
Εἶθ' ὑπὸ θερμὴν ὦσον ἔσω σποδὸν, ἐν φρεσὶ καιρὸν
Γιγνώσκων, ὁπότ' ἐστ' ὀπτὴ, καὶ μὴ κατακαύσῃς.
Ἔστω δ' αὕτη σοι Βυζαντίου ἐξ ἐρατεινοῦ,
Εἴπερ ἔχειν ἀγαθὴν ἐθέλεις· κἂν ἐγγὺς ἁλῷ που
Τοῦδε τόπου, χεδνὴν λήψεις· τηλοῦ δὲ θαλάσσης
Ἑλλησποντιάδος χείρων· κἂν κλεινὸν ἀμείψῃς
Αἰγαίου πελάγους ἔναλον πόρον, οὐκ ἔθ' ὁμοία
Γίγνεται, ἀλλὰ καταισχύνει τὸν πρόσθεν ἔπαινον.

(Ib. VII, p. 278 b.)

Foliis ficus obvolutum funiculo superne obliga
Deinde sub calidum cinerem penitus subde, mente tempus
Cognitum habens, quo assa erit, neque eam exuras.
Sit autem tibi hæc ex Byzantio amœno,
Si bonam habere velis; itidem si qua capta fuerit prope
Hunc locum, bonam nancisceris; procul vero a mari
Hellespontiaco deterior est; atque ubi inclytum trajeceris
Ægæi pelagi marinum fretum, non amplius par
Est, sed pristinam dedecorat laudem.

XXIII.

Ἀλλὰ λαβὲ ξιφίου τέμαχος, Βυζάντιον ἐλθὼν,
Οὐραίου τ' αὐτὸν τὸν σφόνδυλον· ἔστι δὲ χεδνὸς
Κἂν πορθμῷ πρὸς ἄκραισι Πελωριάδος προχοαῖσιν.

(Ib., p. 314 e.)

Sed Byzantium ubi veneris, gladii cape frustum
Caudæque ipsam vertebram; est autem nobilis
Etiam in freto extremos prope Peloriadis gurgites.

XXIV.

Καὶ νεαροῦ μεγάλου τ' αὐλωπία ἐν θέρει ὠνοῦ
Κρανίον, ἂν Φαέθων πυμάτην ἁψῖδα διφρεύῃ,
Καὶ παράθες θερμὸν ταχέως καὶ τρίμμα μετ' αὐτοῦ·
Ὄπτα δ' ἀμφ' ὀβελίσκον ἑλὼν ὑπογάστριον αὐτοῦ.

(Ib., p. 326 b.)

Et recentis magni aulopiæ æstate eme
Calvariam, ubi Phaethon extremum arcum curru pervadit;
Atque infer calidum cito intritumque cum eo;
Abdomen autem elegeris, et verui circumdans assa.

XXV.

Τὸν δ' ἔλοπ' ἔσθε μάλιστα Συρακούσαις ἐνὶ κλειναῖς
Τόν γε κρατιστεύονθ'· οὗτος γὰρ αὖ ἐστιν ἐκεῖθεν
Τὴν ἀρχὴν γεγονὼς θην* κἂν ᾖ περὶ νήσους,
Ἢ περὶ τὴν ἄλλην που ἁλῷ γῆν, ἢ περὶ Κρήτην,
Λεπτὸς καὶ στερεὸς καὶ κυματοπλὴξ ἀφικνεῖται.

(Ib., p. 300 e.)

Elopem comede maxime Syracusis in celebribus
Præstantissimum utique, nam hicce rursus ibi
Olim natus est profecto; atque si circa insulas
Aut reliquam terram alicubi capiatur, vel circa Cretam,
Macer et durus et fluctibus vexatus advenit.

XXVI.

Καὶ λεβίαν λαβὲ, Μόσχε, τὸν ἥπατον ἐν περικλύστῳ
Δήλῳ καὶ Τήνῳ.

(Ib., p. 301 d.)

Lebiam vero, Mosche, qui et jecorinus, in circumflua cape
Delo aut Teno.

XXVII.

Ἵππουρος δὲ Καρύστιός ἐστιν ἄριστος·
Ἄλλως τ' εὔοψον σφόδρα χωρίον ἐστὶ Κάρυστος.

(Ib., p. 304 d.)

Hippurus vero optimus Carystius est:
Et alioquin exquisito opsonio abundat Carystus.

XXVIII.

Βοσπόρου ἐκπλεύσαντα τὰ λευκότατ', ἀλλὰ προσέστω
Μηδὲν ἐκεῖ στερεᾶς σαρκὸς Μαιώτιδι λίμνῃ
Ἰχθύος αὐξηθέντος, ὃν ἐν μέτρῳ οὐ θέμις εἰπεῖν.

(Ib., p. 284 e.)

E Bosporo evectum albissima, sed nihil adsit
Ibi rigidæ carnis piscis in Mæotide palude
Aucti, quem nominare in carmine non licet.

XXIX.

Αὐτὰρ ἐς Ἀμβρακίαν ἐλθὼν, εὐδαίμονα χώραν,
Κάπρον ἐὰν ἐσίδῃς, ὠνοῦ, καὶ μὴ κατάλειπε,
Κἂν ἰσόχρυσος ἔῃ, μή σοι νέμεσις καταπνεύσῃ
Δεινὴ ἀπ' ἀθανάτων· τὸ γάρ ἐστιν νέκταρος ἄνθος.
Τούτου οὐ θέμις ἐστὶ φαγεῖν θνητοῖσιν ἅπασιν,
Οὐδ' ἐσιδεῖν ὄσσοισιν, ὅσοι μὴ πλεκτὸν ὕφασμα
Σχοίνου ἑλειοτρόφου κοῖλον χείρεσσιν ἔχοντες
Εἰώθασι δονεῖν ψήφους αἴθωνι λογισμῷ,
Ἄρθρων μηλείων ἐπὶ γῆν δωρήματα βάλλων.

(Ib., p. 305 e. Conf. Eustath., p. 1872, l. 17.)

Sed Ambraciæ cum veneris beatam in regionem,
Aprum si conspexeris, eme nec relinque,
Etiamsi auro contra veneat, ne te vindicta affiet
Dira ab immortalibus; est enim nectaris hic flos.
Hunc edere non omnibus licet mortalibus
Et ne oculis quidem aspicere, nisi qui textam telam
E junco paludum alumno cavam manibus tenentes
Calculos agitare consueverunt acri supputatione,
Artuum ovinorum dona in terram projicientes (?).

XXX.

Καὶ σκάρον ἐν παράλῳ Καλχηδόνι τὸν μέγαν ὄπτα,
Πλύνας εὖ· χρηστὸν δὲ καὶ ἐν Βυζαντίῳ ὄψει
Καὶ μέγεθος κυκλίᾳ ἴσον ἀσπίδι νῶτα φοροῦντα.
Τοῦτον ὅλον θεράπευε τρόπον τοιόνδε· λαβών νιν,
Ἡνίκ' ἂν εὖ τυρῷ καὶ ἐλαίῳ πάντα πυκασθῇ,
Κρίβανον ἐς θερμὸν κρέμασον, κἄπειτα κατόπτα.
Πάσσειν δ' ἁλσὶ κυμινοτρίβοις καὶ γλαύκῳ ἐλαίῳ,
Ἐκ χειρὸς καταχρουνίζων θεοδέγμονα πηγήν.

(Ib., p. 320 b.)

Et scarum Chalcedone ad mare sita magnum assa
Bene lotum; præstantem vero etiam Byzantii videbis
Et magnitudine rotundæ aspidi tergum æquale ferentem.
Hunc integrum cura tali modo: cape eum,
Et postquam caseo et oleo omnia bene stiparis,
Calido in clibano suspende et posthac valide assa.
Consperge vero salibus cumino attritis et glauco oleo,
De manu infundens fontem aquæ deos excipientis.

XXXI.

Καὶ σκάρον ἐξ Ἐφέσου ζήτει· χειμῶνι δὲ τρίγλην
Ἔσθι' ἐνὶ ψαφαρῇ ληφθεῖσαν Τειχιοέσσῃ
Μιλήτου κώμῃ Καρῶν πέλας ἀγκυλοκώλων·
Κἂν Θάσῳ ὀψώνει τρίγλην, κοὐ χείρονα λήψει
Ταύτης· ἐν δὲ Τέῳ χείρω· κεδνὴ δὲ καὶ αὐτή·
Ἐν δ' Ἐρυθραῖς ἀγαθὴ θηρεύεται αἰγιαλῖτις.

(Ib., p. 320 a et 325 e.)

Atque scarum ex Epheso quære; hyeme vero mullum
Comede, in arida captum Tichiunte
Mileti vico prope Cares curvis artubus instructos.
Etiamque Thasi opsonare mullum, nec deteriorem nancisce-[ris]
Hac, Tei vero pejorem; nobilis tamen et ipsa est;
Erythris autem bonus capitur littoralis.

XXXII.

Ἐν δὲ Θάσῳ τὸν σκορπίον ὠνοῦ, ἐὰν ᾖ
Μὴ μείζων πυγόνος· μεγάλου δ' ἀπὸ χεῖρας ἴαλλε.

(Ib. p. 321 a.)

Thasi scorpium eme, si non sit
Cubito major; a magno vero abstine manum.

XXXIII.

Ἡνίκα δ' ἄν, δύνοντος ἐν οὐρανῷ Ὠρίωνος,
Μητὴρ οἰνοφόρου βότρυος χαίτην ἀποβάλλῃ,
Τῆμος ἔχειν ὀπτὸν σαργὸν τυρῷ κατάπαστον,
Εὐμεγέθη, θερμόν, δριμεῖ δεδαϊγμένον ὄξει·
Σκληρὸς γὰρ φύσει ἐστίν. Ἅπαντα δέ μοι θεράπευε
Τὸν στερεὸν τοιῷδε τρόπῳ μεμνημένος ἰχθύν·
Τὸν δ' ἀγαθὸν μαλακόν τε φύσει καὶ πίονα σάρκα
Ἁλσὶ μόνον λεπτοῖσι πάσας καὶ ἐλαίῳ ἀλείψας·
Τὴν ἀρετὴν γὰρ ἔχει τῆς τέρψιος αὐτὸς ἐν αὐτῷ.

(Ib. c.)

Quum autem, occidente in cœlo Orione,
Racemi viniferi mater abjicit comam,
Tunc habeto sargum assum, caseo conspersum,
Bene magnum, calentem, acri discerptum aceto;
Natura enim durus est. Omnem autem duriorem
Isto modo mihi curare memento piscem;
Bonum vero et natura mollem pinguemque carne
Sale solummodo contrito conspersum et oleo unctum;
Oblectandi enim virtutem habet in se ipse.

XXXIV.

Σάλπη δὲ κακὸν μὲν ἔγωγε
Ἰχθὺν εἰς αἰεὶ κρίνω· βρωτὴ δὲ μάλιστα
Ἐστὶ, θεριζομένου σίτου· λαβὲ δ' ἐν Μυτιλήνῃ
Αὐτήν.

(Ib. e.)

Salpam vero malum equidem
Semper judico piscem; esui tamen aptissima
Est, ubi metitur frumentum; cape autem Mytilenæ
Hanc.

XXXV.

Σειρίου ἀντέλλοντος [φάγρον χρὴ μόνον ἔσθειν]
Δήλῳ τ' Εἰρετρίᾳ τε κατ' εὐλιμένους ἁλὸς οἴκους.
Τὴν κεφαλὴν δ' αὐτοῦ μόνον ὠνοῦ, καὶ μετ' ἐκείνης
Οὐραῖον· τὰ δὲ λοιπὰ δόμον μηδ' ἂν ἐσενέγκῃς.

(Ib., p. 327 d.)

Oriente Sirio (pagrum unice edere oportet)
Deli Eretriæque in sedibus bonis portibus instructis.
Ejus autem caput solum eme et cum eo
Caudam; reliqua vero ne domum importes.

XXXVI.

Χρύσοφρυν ἐξ Ἐφέσου τὸν πίονα μὴ παράλειπε,
Ὃν κεῖνοι καλέουσιν ἰωνίσκον· λαβὲ δ' αὐτὸν
Θρέμμα Σελινοῦντος σεμνοῦ· πλῦνον δέ νιν ὀρθῶς,
Εἶθ' ὅλον ὀπτήσας παράθες, κἂν ᾖ δεκάπηχυς.

(Ib., p. 328 b.)

Auratam ex Epheso pinguem ne prætermittas,
Quem illi ioniscum vocant; eum autem sume
Venerandæ Selinuntis alumnum, eumque lava probe,
Deinde assatum integrum infer, si vel decem fuerit cubito-[rum.]

XXXVII.

Τὸν χρόμιν ἐν Πέλλῃ λήψει μέγαν (ἔστι δὲ πίων,
Ἂν θέρος ᾖ) καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ.

(Ib. a.)

XXXVII.

Chromin Pellæ capies magnum (est autem pinguis
Æstatis tempore) itidemque Ambraciæ.

XXXVIII.

Εἶτα λαβεῖν ψῆτταν μεγάλην, καὶ τὴν ὑπότρηχυν
Βούγλωσσον ταύτην θέρεος κατὰ Χαλκίδα κεδνήν.

(Ib., p. 288 b et 330 a.)

XXXVIII.

Dein sume passerem magnum et subasperam
Soleam illam æstate Chalcide inclyta.

XXXIX.

Τὸν ὄνον δ' Ἀνθηδὼν, τὸν καλλαρίαν καλέουσιν,
Ἐκτρέφει εὐμεγέθη, σομφὴν δὲ τρέφει τινὰ σάρκα,
Κἄλλως οὐχ ἡδεῖαν ἔμοιγ', ἄλλοι δ'.....
Αἰνοῦσιν· χαίρει γὰρ ὁ μὲν τούτοις, ὁ δ' ἐκείνοις.

(Ib., p. 316 a.)

XXXIX.

Asellum autem, quem callariam vocant, Anthedon
Alit magnitudine insignem; habet vero hic spongiosam quandam carnem,
Ceteroquin haud gratam, me judice saltem, sed alii
Laudant; gaudet enim alius his, alius illis.

XL.

Μόρμυρος αἰγιαλεὺς κακὸς ἰχθὺς, οὐδέ ποτ' ἐσθλός.

(Ib., p. 313 f.)

XL.

Mormyr littoralis pravus piscis, neque unquam bonus.

XL.

Κεστρέα τὸν θαυμαστὸν, ὅταν χειμὼν ἀφίκηται.

(Ib, p. 314 a.)

XLI.

Mugilem admirabilem, quum advenerit hyems.

XLII.

Λάμβανε δ' ἐκ Γαίσωνος, ὅταν Μίλητον ἵκηαι,
Κεστρέα τὸν κέφαλον καὶ τὸν θεόπαιδα λάβρακα·
Εἰσὶ γὰρ ἐνθάδ' ἄριστοι· ὁ γὰρ τόπος ἐστὶ τοιοῦτος·
Πιότεροι δ' ἕτεροι πολλοὶ Καλυδῶνί τε κλεινῇ,
Ἀμβρακίᾳ τ' ἐνὶ πλουτοφόρῳ, Βολβῇ τ' ἐνὶ λίμνῃ,
Ἀλλ' οὐκ εὐώδη κέκτηνται γαστρὸς ἀλοιφὴν,
Οὐδ' οὕτω δριμεῖαν· ἐκεῖνοι δ' εἰσὶν, ἑταῖρε,
Τὴν ἀρετὴν θαυμαστοί· ὅλους δ' αὐτοὺς ἀλεπίστους
Ὀπτήσας μαλακῶς, χρηστοὺς προσένεγκε δι' ἅλμης.
Μηδὲ προσέλθῃ σοι πρὸς τοὖψον τοῦτο ποιοῦντι
Μήτε Συρακόσιος μηδεὶς, μήτ' Ἰταλιώτης·
Οὐ γὰρ ἐπίστανται χρηστοὺς σκευαζέμεν ἰχθῦς,
Ἀλλὰ διαφθείρουσι, κακῶς τυροῦντες ἅπαντα
Ὄξει τε ῥαίνοντες ὑγρῷ καὶ σιλφίου ἅλμῃ·
Τῶν δὲ πετραίων ἰχθυδίων τῶν τρισκαταράτων
Πάντων εἰσὶν ἄριστοι ἐπισταμένως διαθεῖναι,
Καὶ πολλὰς ἰδέας κομψῶς παρὰ δαιτὶ δύνανται
Ὀψαρίων τεύχειν γλίσχρων ἡδυσματολήρων.

(Ib., p. 311 a.)

XLII.

Sume ex Gæsone, quum Miletum veneris,
Mugilem cephalum et deorum progeniem lupum;
Sunt enim illic optimi; nam locus sic se habet.
Sunt vero pinguiores alii multi Calydone inclyta
Ambraciæque opulentæ et Bolbe in lacu,
Sed non habent suaveolentem ventris pinguedinem,
Neque adeo acrem; isti vero sunt, amice,
Propter virtutem admirandi; integros autem eos non detractis squamis
Assa leniter, et probandos infer cum muria.
Ne vero tibi, dum hæc agis, ad opsonium accedat
Syracusius ullus, vel Italus;
Bonos enim nesciunt parare pisces,
Sed corrumpunt, male caseo conspergentes omnia
Acetoque rigantes liquido et laseris muria;
Quod vero ad saxatiles attinet pisciculos ter exsecrandos,
Hos tractare omnium optime intelligunt,
Et lepide norunt in epulis multas species
Parare opsoniorum viscidorum nugatoriis condimentis instructorum.

XLIII.

Κεστρέα δ' Αἰγίνης ἐξ ἀμφιρύτης ἀγόραζε,
Ἀνδράσι τ' ἀστείοισιν ὁμιλήσεις.

(Ib., p. 307 d.)

XLIII.

Mugilem autem ex Ægina circumflua mercare,
Et cum viris urbanis rem habebis.

XLIV.

Τὸν δὲ λάτον τὸν κλεινὸν ἐν Ἰταλίῃ πολυδένδρῳ
Ὁ Σκυλλαῖος ἔχει πορθμὸς, θαυμαστὸν ἔδεσμα.

(Ib., p. 311 f.)

XLIV.

Latum vero nobilem in Italia sylvosa
Scyllæum fretum habet, mirificum edulium.

XLV.

Κίθαρον δὲ κελεύω
Ἂν μὲν λευκὸς ἔῃ.... στερεός τε πεφύκῃ,

XLV.

Citharum autem jubeo,
Albus quidem si fuerit carneque firmiori,

Ἕψειν, εἰς ἅλμην καθαρὰν βαιὰ φύλλα καθέντα·
Ἂν δ' ᾖ πυῤῥὸς ἰδεῖν καὶ μὴ λίαν μέγας, ὀπτᾶν,
Ὀρθῇ κεντήσαντα δέμας νεοθῆγι μαχαίρᾳ.
Καὶ πολλῷ τυρῷ καὶ ἐλαίῳ τοῦτον ἄλειφε·
Χαίρει γὰρ δαπανῶντας ὁρῶν, ἐστὶν δ' ἀκόλαστος.

Elixare in muria pura, exiguis injectis foliis;
Sin vero rufus sit adspectu, neque perquam magnus, assa,
Postquam compunxeris corpus cultro recto recens exacuto.
Atque multo caseo et oleo hunc inunge;
Gaudet enim, ubi nos impensam facere videt, estque protervus.

(Ib., p. 306 b.)

XLVI.

Αὐτὰρ τὸν σινόδοντα μέν, ὃν ζήτει παχὺν εἶναι·
Ἐκ πορθμοῦ δὲ λαβεῖν πειρῶ καὶ τοῦτον, ἑταῖρε.
Ταῦτα δὲ πάντα χυρῶ φράζων καὶ πρός σε, Κλέανδρε.

Sed denticem quidem, qui ut pinguis sit operam da.
E freto autem accipere conor et hunc, amice.
Hæc autem omnia quoque invenio, tecum verba faciens, [Cleandre.

(Ib., p. 322 c.)

XLVII.

Τὴν ἀφύην μίνθου πᾶσαν, πλὴν τὴν ἐν Ἀθήναις·
Τὸν γόνον ἐξαυδῶ, τὸν ἀφρὸν καλέουσιν Ἴωνες.
Καὶ λαβὲ πρόσφατον αὐτὸν ἐν εὐκόλποισι Φαλήρου
Ἀγκῶσιν ληφθένθ' ἱεροῖς· κἂν τῇ περικλύστῳ
Ἐστὶ Ῥόδῳ γενναῖος, ἐὰν ἐπιχώριος ἔλθῃ.
Ἂν δέ που ἱμείρῃς αὐτοῦ γεύσασθαι, δμοῦ χρὴ
Κνίδας ὀψωνεῖν, τὰς ἀμφικόμους ἀκαλήφας·
Εἰς ταὐτὸν μίξας δ' αὐτὰς, ἐπὶ τηγάνου ὄπτα,
Εὐώδη τρίψας ἄνθη λαχάνων ἐν ἐλαίῳ.

Apuam pro stercore habe omnem præter Atticam;
Fœtum dico, quem *spumam* vocant Iones.
Et sume hanc recentem in sinuosis sanctisque Phaleri
Anfractibus captam; in circumflua itidem
Rhodo bona est, si indigena venerit.
Si quando vero eam gustare cupias, simul oportet
Urticas opsonari, comatas circumcirca urticas;
Has autem postquam una miscueris, assa in sartagine,
Suaveolentibus olerum floribus in oleo tritis.

(Ib., p. 285 b.)

XLVIII.

Ἰταλίας δὲ μεταξὺ κατὰ στενοχύμονα πορθμὸν
Ἡ πλωτὴ μύραινα καλουμένη ἄν ποτε ληφθῇ,
Ὠνοῦ· τοῦτο γάρ ἐστιν ἐκεῖ θαυμαστὸν ἔδεσμα.

Italiam inter in freto angustis fluctibus agitato
Si quando fluta quæ vocatur muræna capiatur,
Eme; est enim hoc ibi admirabile edulium.

(Ib, p. 313 a.)

XLIX.

Γόγγρου μὲν γὰρ ἔχεις κεφαλὴν φίλη ἐν Σικυῶνι
Πίονος, ἰσχυροῦ, μεγάλου, καὶ πάντα τὰ κοῖλα·
Εἶτα χρόνον πολὺν ἕψε χλόῃ περίπαστον ἐν ἅλμῃ.

Nam congri quidem habes caput cara in Sicyone
Pinguis, validi, magni, intestinaque omnia;
Deinde fronde undique conspersum in muria elixa diu.

(Ib., p. 293 f.)

L.

(Εἶτα περὶ τῶν κατ' Ἰταλίαν τόπων διεξιών φησιν)
Καὶ γόγγρος σπουδαῖος ἁλίσκεται, ὥστε τοσοῦτον
Τῶν ἄλλων πάντων ὄψων κρατεῖ οὗτος ὅσον περ
Θύννος ὁ πιότατος τῶν φαυλοτάτων κορακίνων.

(dein de Italicis locis disserens ait)
Et conger capitur adeo bonus, ut tantum
Omnibus aliis opsoniis antecellat, quantum
Pinguissimus thynnus vilissimis corvinis.

(Ib., p. 294 a.)

LI.

Ἔγχελυν δ' αἰνῶ μὲν πᾶσαν, πολὺ δ' ἐστὶ κρατίστη
Ῥηγίου ἀντιπέραν πορθμοῦ ληφθεῖσα θαλάσσης,
Ἔνθα σὺ τῶν ἄλλων πάντων, Μεσσήνιε, θνητῶν,
Βρῶμα τιθεὶς τοιόνδε διὰ στόματος, πλεονεκτεῖς.
Οὐ μὴν ἀλλὰ κλέος γ' ἀρετῆς μέγα κάρτα φέρουσι
Κωπαῖαι καὶ Στρυμόνιαι· μεγάλαι τε γάρ εἰσι
Καὶ τὸ πάχος θαυμασταί· ὅμως δ' οἶμαι βασιλεύει
Πάντων τῶν περὶ δαῖτα καὶ ἡδονῇ ἡγεμονεύει
Ἔγχελυς, ἣ φύσει ἐστὶν ἀπήρινος μόνος ἰχθύς.

Anguillam autem laudo omnem quidem, sed longe est optima
Quæ Rhegii e regione in maris freto capta est;
Ibi tu omnibus aliis mortalibus, Messenie,
Felicior es, tale edulium ore versans.
Verumtamen permagnam quoque virtutis gloriam reportant
Copææ et Strymoniæ; magnæ enim sunt
Et crassitudine mirabiles; attamen, me judice, regnat
Omnes inter dapes et suavitate præstat
Anguilla, qui piscis solus naturaliter genitali caret.

(Ib., p. 298 e. Conf. Eustath., p. 1240, 25.)

LII.

Ἀλλὰ παρεὶς λῆρον πολυώνυμον ἀστακὸν ὠνοῦ,
Τὸν τὰς χεῖρας ἔχοντα μακρὰς ἄλλως τε βαρείας,

At missis nugis, astacum multis nominibus instructum eme,
Manus habentem longas, ceteroquin graves,

Τοὺς δὲ πόδας μικροὺς, βραδέως δ' ἐπὶ γαῖαν ὀρούει.
Εἰσὶ δὲ πλεῖστοι μὲν πάντων ἀρετῇ τε κράτιστοι
Ἐν Λιπάραις· πολλοὺς δὲ καὶ Ἑλλήσποντος ἀθροίζει.

(Ib. III, p. 105 a.)

Pedes vero parvas tardeque humi ambulantem.
Inveniuntur autem plurimi omnibusque virtute præstantes
Liparis; multos quoque Hellespontus cogit.

LIII.

Σηπίαι Ἀβδήροις τε Μαρωνείᾳ τ' ἐνὶ μέσσῃ.

(Ib. VII, p. 324 b.)

Sepiæ Abderis et media in Maronea.

LIV.

Τευθίδες ἐν Δίῳ τῷ Πιερικῷ παρὰ χεῦμα
Βαφύρα. Καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ παμπληθέας ὄψει.

(Ib., p. 326 d.)

Loligines in Dio Pierieo ad fluentum
Baphyræ; in Ambracia quoque permultas videbis.

LV.

Πούλυποι ἔν τε Θάσῳ καὶ Καρίᾳ εἰσὶν ἄριστοι·
Καὶ Κέρκυρα τρέφει μεγάλους πολλούς τε τὸ πλῆθος.

(Ib., p. 318 f. Conf. Eustath., p. 1541, l. 29.)

Polypi et in Thaso et in Caria sunt optimi;
Etiam Corcyra magnos alit numeroque multos.

LVI.

Τοὺς μῦς Αἶνος ἔχει μεγάλους, ὄστρεια δ' Ἄβυδος,
Τὰς ἄρκτους Πάριον, τοὺς δὲ κτένας ἡ Μυτιλήνη·
Πλείστους δ' Ἀμβρακία παρέχει καὶ ἄπλατα μετ' [αὐτῶν
. . . .
Μεσσήνη δὲ πελωριάδας στενοπορθμίδι κόγχας,
Κἀν Ἐφέσῳ λήψει τὰς λείας, οὔτι πονηράς·
Τήθεα Καλχηδών· τοὺς κήρυκας δ' ἐπιτρίψαι
Ὁ Ζεὺς τούς τε θαλασσογενεῖς καὶ τοὺς ἀγοραίους
Πλὴν ἑνὸς ἀνθρώπου· κεῖνος δέ μοί ἐστιν ἑταῖρος,
Λέσβον ἐριστάφυλον ναίων· Ἀγάθων δὲ καλεῖται.

(Ib. III, p. 92 d.)

Musculos Ænus habet magnos, ostrea vero Abydus,
Ursas Parium, pectines vero Mytilene.
Plurimos autem præbet Ambracia atque immensa cum illis
. . . .
Messenæ autem ad angustum fretum sitæ peloridas chamas,
Ephesi vero læves capies, haudquaquam pravas;
Tethea Chalcedon (profert); præcones vero (buccina)
Juppiter, tam in mari genitos quam forenses, [obterat
Uno viro excepto, qui mihi est familiaris
Lesbumque incolit vitiferam; vocatur autem Agatho.

LVII.

Αἰεὶ δὲ στεφάνοισι κάρα παρὰ δαῖτα πυκάζου
Παντοδαποῖς, οἷς ἂν γαίας πέδον ὄλβιον ἀνθῇ,
Καὶ στακτοῖσι μύροις ἀγαθοῖς χαίτην θεράπευε,
Καὶ σμύρναν λίβανόν τε πυρὸς μαλακὴν ἐπὶ τέφραν
Βάλλε πανημέριος, Συρίης εὐώδεα καρπόν.
Ἐμπίνοντι δέ σοι φερέτω τοιόνδε τράγημα,
Γαστέρα καὶ μήτραν ἑφθὴν ὑὸς ἔν τε κυμίνῳ,
Ἔν τ' ὄξει δριμεῖ καὶ σιλφίῳ ἐμβεβαῶσαν,
Ὀρνίθων τ' ὀπτῶν ἁπαλὸν γένος, ὡς ἂν ὑπάρχῃ
Ὥρη. Τῶν δὲ Συρακοσίων τούτων ἀμέλησον,
Οἳ πίνουσι μόνον βατράχων τρόπον, οὐδὲν ἔδοντες,
Ἀλλὰ σὺ μὴ πείθου κείνοις, ἃ δ' ἐγὼ λέγω ἔσθε
Βρωτά· τὰ δ' ἄλλα γ' ἐκεῖνα τραγήματα πάντα πέφυκε
Πτωχείας παράδειγμα κακῆς, ἑφθοί τ' ἐρέβινθοι
Καὶ κύαμοι καὶ μῆλα καὶ ἰσχάδες. Ἀλλὰ πλακοῦντα
Αἴνει Ἀθήνῃσιν γεγενημένον· εἰ δὲ μὴ, ἄν που
Αὐτὸν ἔχῃς ἑτέρωθι, μέλι ζήτησον ἀπελθὼν
Ἀττικὸν, ὡς τοῦτ' ἐστὶν ὃ ποιεῖ κεῖνον ὑβριστήν.
Οὕτω τοι δεῖ ζῆν τὸν ἐλεύθερον, ἢ κατὰ τῆς γῆς
Καὶ κατὰ τοῦ βαράθρου καὶ ταρτάρου ἐς τὸν ὄλεθρον
Ἥκειν καὶ κατορωρύχθαι σταδίους ἀναρίθμους.

(Ib., p. 101 b. Conf. Eustath., p. 773, l. 36.)

Semper autem coronis caput inter cœnam ornato
Omnifariis, quibuscunque terræ solum floret opulentum,
Et stillatitiis bonis unguentis comam curato,
Ac myrrham et thus ignis cinerem in mollem
Injice per totum diem, Syriæ fragrantem fructum.
Potanti vero tibi inferant hujusmodi bellarium:
Ventrem et vulvam suis elixatam cumino,
Aceto acri laserique innisam,
Aviumque assatarum tenerum genus, prouti fuerit
Anni tempus. Syracusios vero hos ne cura,
Qui bibunt tantum ranarum instar, nihil edentes,
Sed tu ne crede illis, at quæ ego præcipio ede
Alimenta; alia vero omnia ista bellaria
Paupertatis malæ sunt argumenta: cicera cocta,
Et fabæ et mala et caricæ. At placentam
Lauda Athenis factam; sin vero non habeas, eamque
Aliunde qua petas, mel tamen abi quæreque
Atticum; nam hoc est quod eam reddit injuriosam.
Sic vivere decet hominem liberum, aut sub terram
Barathrumque et tartarum in exitium
Ire, atque stadiis innumeris sub humo sepeliri.

LVIII.

Κλέαρχος δ' ὁ περιπατητικὸς ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν περὶ τῆς ἀφύης φησίν· διὰ τὸ μικροῦ δεῖσθαι πυρὸς ἐν τοῖς τηγάνοις οἱ περὶ Ἀρχέστρατον ἐπιβάλλοντες κελεύουσιν ἐπὶ θερμὸν τήγανον σίζουσαν ἀφαιρεῖν· ἅμα δ' ἧπται καὶ σίζει, καθάπερ τοὔλαιον, εὐθύς· διὸ λέγεται· Ἴδε πῦρ ἀφύη.

(Ib. VII, p. 285 c.)

LVIII.

Clearchus vero Peripateticus in libris de Proverbiis de apua dicit : quia exiguo igne opus habet in sartaginibus, jubet Archestratus calidæ injectam sartagini auferre stridentem ; simul enim atque ignem tetigit, stridet quoque, sicut oleum. Itaque dici solet : Vidit ignem apua.

LIX

Ἀρχέστρατος ὁ τὸν αὐτὸν Σαρδαναπάλλῳ ζήσας βίον, περὶ τοῦ ἐν Ῥόδῳ γαλεοῦ λέγων, τὸν αὐτὸν εἶναι ἡγεῖται τῷ παρὰ Ῥωμαίοις μετ' αὐλῶν καὶ στεφάνων εἰς τὰ δεῖπνα περιφερομένῳ, ἐστεφανωμένων καὶ τῶν φερόντων αὐτόν, καλούμενόν τε ἀκκιπήσιον.

(Ib., p. 294 e.)

LIX.

Archestratus vero qui eandem ac Sardanapallus vitam egit, de galeo Rhodio loquens, eundem esse piscem censet atque eum qui apud Romanos coronis ornatus ad tibiæ cantum mensis infertur, coronatis etiam qui inferunt famulis ; quem accipenserem vocant.

LX.

Θαυμαστοὶ δ' εἰσὶ τῶν κεστρέων οἱ περὶ Ἄβδηρα ἁλισκόμενοι, ὡς καὶ Ἀρχέστρατος εἴρηκεν· δεύτεροι δ' οἱ ἐκ Σινώπης.

(Ib., p. 307 b.)

LX.

Admirabiles vero sunt qui circa Abdera capiuntur mugiles, quemadmodum et Archestratus dixit ; his proximi Sinopenses.

ΝΟΥΜΗΝΙΟΥ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΩΤΟΥ

ΤΑ ΛΕΙΨΑΝΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ.

I.

Καὶ δὲ σύ γε μνήσαιο δελείατος, ὅττι παρ' ἄκρα
Δήεις αἰγιαλοῖο γεώλοφα· τοὶ μὲν ἴουλοι
Κέκληνται, μέλανες, γαιηφάγοι, ἔντερα γαίης.
Ἠὲ καὶ ἑρπύλλας δολιχήποδας, ὅππότε πέτραι
Ἀμμώδεις κλύζονται ἐπ' ἀκρῇ κύματος ἀγῇ,
Ἔνθεν ὀρύξασθαι θέμεναί τ' εἰς ἄγγος ἀολλεῖς.

(Athen. VII, p. 305 a. Conf. Eustath. p. 1215, 7.)

II.

Ἢ λευκὴν συνόδοντα, βόηκάς τε τριγκούς τε.

(Ib., p. 286 f, et 322 b.)

III.

Ἢ βαιῇ καρῖδι, καὶ εἴ ποτε βεμβράδι· κείνῃ
Ζωὴ ἐπ' ἀγρώστοιο· τάδε σκέψαιο δέλετρα.

(Ib., p. 287 c.)

IV.

Ὕκην ἢ κάλλιχθυν, ἢ χρόμιν, ἄλλοτε δ' ὀρφὸν,
Ἢ γλαῦκον περόωντα κατὰ μνία σιγαλόεντα.

(Ib., p. 295 b, et 328 a.)

V.

Ἢ σκάρον, ἢ κῶθον τροφίην καὶ ἀναιδέα λίην,
Χάννας τ' ἐγχέλυας καὶ ἐννυχίην πίτυνον,
Ἢ μύας, ἢ ἵππους, ἠὲ γλαυκὴν κορύδυλιν.

(Ib., p. 304 e, 306 c, 309 c et 327 f.)

VI.

Κεῖνο δὲ δὴ σκέπτοιο, τό κεν καὶ ἰουλίδα μάργον
Πολλὸν ἀποτρωπῷτο καὶ ἰοβόλον σκολόπενδραν.

(Ib., p. 304 f.)

VII.

Γλαύκους, ἢ ὀρφῶν ἔναλον γένος, ἠὲ μελάγχρων
Κόσσυφον, ἢ κίχλας ἁλιειδέας, ἄλλοτέ τ' ἄλλῃ
Σαργὸν ἐπικέλσοντα, λινοπληγέστατον ἰχθύν.

(Ib., p. 305 c, 321 b et 315 b.)

VIII.

Τοῖσί κεν ἄρμενα πάντα, παροπλίσσαιο δὲ μῦρα,
Κούρυλον, ἢ πηρῖνα, ἢ εἰναλίην ἕρπυλλαν.

(Ib., p. 306 c.)

NUMENII HERACLEOTÆ

QUÆ SUPERSUNT

EX HALIEUTICO.

I.

Porro tu memento escæ, quam ad summas
Invenies littoris colles; hi quidem vocantur iuli,
Nigri, terrā vescentes, intestina terræ.
Aut cicadæ (marinæ) quoque longipedes, quum rupes
Arenosæ proluuntur summa fluctuum adlisione,
Inde effodiendæ sunt confertimque in vas reponendæ.

II.

Aut album denticem et boces trincosque.

III.

Aut exiguæ squillæ, et si quando bembradi, cui
Victus in gramine (?); has dispice escas.

IV.

Hycam, aut pulcrum piscem, aut chromin, alio vero tempore
Aut glaucum per molles incedentem algas. [orphum,

V.

Aut scarum, aut gobium altilem valdeque impudentem,
Hiatulas, anguillasque et nocturnum pitynum,
Aut mures, aut equos, aut glaucum corydylin.

VI.

Illud igitur dispice, quo Iulidem voracem [scolopendram.
Magnoque numero (irruentem) avertas et virus jaculantem

VII.

Glaucos, aut orphorum marinum genus, aut nigro corpore
Merulam, aut turdos purpureos, et modo hic modo illic
Irruiturum sargum, piscem retibus perniciosissimum.

VIII.

Adversus hæc omnia supellectilia, instrueres autem un-
[guenta,
Curylum, aut pudendum (marinum), aut marinam cicadam.

IX.

Ἄλλοτε καρχαρίην, ὁτὲ δὲ ῥόθιον ψαμαθῖδα

(Ib., p. 306 b et 327 a.)

IX.

Modo carchariam, modo vero impetuosam psamathidem.

X.

Ῥηϊδίως ἕλκοιτο καὶ αἰολίην κορακῖνον.

(Ib., p. 308 e.)

X.

Facile extraheret variegatum (?) corvinum.

XI.

Ἄλλοτ' ἐρυθρὸν
Κόκκυγα, ἢ ὀλίγας πεμφηρίδας, ἄλλοτε σαῦρον.

(Ib., p. 309 f.)

XI.

Modo rubrum
Cuculum aut exiguas pempheridas, modo lacertum.

XII.

Ἢ ψόρον, ἢ σάλπας ἢ αἰγιαλῆα δράκοντα.

(Ib., p. 313 e.)

XII.

Aut psorum aut salpas aut littoralem draconem.

XIII.

Τοῖσί κεν εὐμαρέως θαλάμης ἄπο μακρὸν ἀείροις
Σκορπίον, ἢ ὀρφὸν περιτρηχέα· τῶν γὰρ ἐπ' ἄκρης

(Ib., p. 315 b.)

XIII.

His facile e cubili grandem extràxeris
Scorpium aut orphum valde asperum; horum enim a summa.

XIV.

Ἄλλοτε δ' αὖ πέρκας, ὁτὲ δὲ στροφάδας παρὰ πέτρην
Φυκίδας ἀλφηστήν τε καὶ ἐν χροιῇσιν ἐρυθρὸν
Σκορπίον, ἢ πέρκαισι καθηγητὴν μελάνουρον.

(Ib., p. 282 a, 313 d, 319 b, 320 e.)

XIV.

Modo rursus percas, modo vero oberrantes ad rupem
Phycidas et cinædum et cute rubrum
Scorpium et percarum ducem melanurum

XV.

Τοῖσί κε θηρήσαιο λαβὼν λελιημένος ἰχθῦν,
Ἠὲ μέγαν συνόδοντα, ἢ ἀρνευτὴν ἵππουρον,
Ἠὲ φάγρον λοφίην, ὁτὲ δ' ἀγρόμενον σκιαδῆα.

(Ib., p. 304 d, 322 b et f.)

XV.

His sumptis, venaberis, si cupis, piscem;
Sive magnum denticem, sive subsultorem hippurum,
Seu alta cervice pagrum, aliquando et gregatim viventem [sciænam.

XVI.

Ἀκονίας, κίγκλους τε καὶ αὐλοπίην, τράχουρον.

(Ib., p. 326 a.)

XVI.

Aconias, cinclosque et aulopiam, trachurum.

XVII.

Κανθαρίδα προφανεῖσαν ὑαινάν τε τρίγλην τε.

(Ib, p. 326 f.)

XVII.

Cantharidem apparentem et suculam mullumque.

XVIII.

Ἢ σπάρον, ἢ ὕκας ἀγεληίδας, ἢ ἐπὶ φάγρον
Πέτρῃ ἀλώμενον.

(Ib., p. 320 d et 327 b.)

XVIII.

Aut sparum, aut hycas prædatores, aut pagrum
Ad saxa vagantem.

XIX.

Σὺ δ' ἂν καὶ χαλκίδ' ἐκείνην
Αὔτως ἀμπείρειας (?) καὶ ὀλίγην μαινῖδα.

(Ib., p. 328 d.)

XIX.

Tu autem chalcidem illam
Frustra transfixeris et parvam mænam.

XX.

Φύλλων δ' ὅσσ' ἄσπαρτα, τά τ' ἐρρίζωται ἀρούραις
Χείματος, ἠδ' ὁπόταν πολυάνθεμον εἶαρ ἵκηται,
Αὐχμηρὴν σκόλυμόν τε καὶ ἀγριάδα σταφυλῖνον,
Ῥάφυν τ' ἔμπεδον [ἠδὲ] καὶ καυλίδα τ' ἀγροιῶτιν.

(Ib. IX, p. 371 b.)

XX.

Foliorum quæcunque vel sponte crescunt, vel in arvis radices [agunt
Hyeme, aut quum floribus abundans ver advenerit,
Aridum carduum et agrestem pastinacam
Et rapam in solo fixam et rusticam cauliculam.

ΕΚ ΤΩΝ ΘΗΡΙΑΚΩΝ.

XXI.

Ὑπόχλωρον μὲν ἕλκος
Κυκλαίνει, τὸ δὲ πολλὸν ἀνέδραμεν αὐτόθεν ἕλκος.

(Schol. Nic. Ther. 237.)

XXII.

Ἄνθεσσί γε μὲν εἴδετ' ἔπ' ἰχὼρ
Ἠερόεις, τοτὲ δ' αὖ μολίβῳ ἐναλίγκιον εἶδος
Ἀμφί ἑ κυδαίνει χάλχῃ ἶσον.

(Ib. 257.)

XXIII.

Ὅτι δὲ δύο εἴδη (ἐχίου), μαρτυρεῖ καὶ Νουμήνιος ἐν Θηριακοῖς, καί φησι τὸ ἕτερον ὠφελεῖν.

(Ib. 637.)

ΠΑΓΚΡΑΤΟΥΣ ΑΡΚΑΔΟΣ

ΤΑ ΛΕΙΨΑΝΑ

ΕΚ ΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ.

I.

Οἷς ἤδη κίχλην οἰνώδεα, τὴν καλαμῆες
Σαῦρον κικλήσκουσι καὶ αἰολίην, ὀρφίσκον
Πιότατον κεφαλῇ.

(Athenæus VII, p. 305 c.)

II.

σάλπαι τ' ἰσομήκεες ἰχθῦς,
Ἅς τε βόας πορκῆες ἁλίζωοι καλέουσιν,
Οὕνεκα γαστέρι φῦκος ἀεὶ ἀλέουσιν ὀδοῦσιν.

(Ib., p. 321 f.)

III.

Πομπίλος ὃν καλέουσιν ἁλίπλοοι ἱερὸν ἰχθύν.

(Ib., p. 283 a.)

IV.

Διηγεῖται (ὁ Παγκράτης) ὡς οὐ μόνον τῷ Ποσειδῶνι ὁ πομπίλος ἐστὶ διὰ τιμῆς, ἀλλ' ὅτι καὶ τοῖς τὴν Σαμοθρᾴκην κατέχουσι θεοῖς· ἁλιέα γοῦν τινα πρεσβύτην τῷ ἰχθύϊ τούτῳ κόλασιν ὑποσχεῖν, ἔτι τοῦ χρυσοῦ γένους κατ' ἀνθρώπους ὄντος· ὄνομα δ' ἦν αὐτῷ Ἐπωπεὺς, καὶ ἐξ Ἰκάρου ἦν τῆς νήσου· καὶ τοῦτον οὖν ἅμα τῷ υἱῷ ἁλιεύοντα καὶ οὐκ εὐτυχήσαντα ἄλλων ἰχθύων ἐν τῇ ἄγρᾳ ἢ πομπίλων οὐκ ἀποσχέσθαι τῆς τούτων ἐδωδῆς, ἀλλὰ πάντας μετὰ τοῦ υἱοῦ καταθοινηθῆναι, καὶ μετ' οὐ πολὺ δίκας ἐκτῖσαι τῆς δυσσεβείας· κῆτος γὰρ ἐπελθὸν τῇ νηῒ τὸν Ἐπωπέα ἐν ὄψει τοῦ παιδὸς καταπιεῖν. Ἱστορεῖ δ' ὁ Παγκράτης, ὡς καὶ πολέμιός ἐστιν ὁ πομπίλος τῷ δελφῖνι, καὶ ὅτι οὐδ' οὗτος ἀτιμώρητος ἐκφεύγει, πομπίλου φαγών· ἀχρεῖος γοῦν γίνεται καὶ σφαδάζων, ἐπειδὰν φάγῃ, καὶ ἐπὶ τοὺς αἰγιαλοὺς ἐκκυμανθεὶς βορὰ γίνεται αἰθυίαις τε καὶ λάροις, ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ταῖς κητείαις παρεδρευόντων ἀνδρῶν παρανομεῖται.

(Ibid.)

E THERIACIS.

XXI.

Subpallidum quidem ulcus
Circumdat et pleraque pars ulceris ex eo ipso loco exsurgit.

XXII.

In floribus quidem conspicitur sanies
Tenebricosa, alias rursus plumbo similis species
Undique eum illustrat purpuram simulans.

XXIII.

Duas extare echii species testatur etiam Numenius in Theriacis alteramque juvare ait.

PANCRATIS ARCADIS

QUÆ SUPERSUNT

EX OPERIBUS MARITIMIS.

I.

Quibus jam turdum vinosum, quem piscatores
Lacertum vocant et variegatum, orphiscum
Capite pinguissimum.

II.

Et salpæ pisces pari magnitudine,
Quas boves vocant piscatores e mari viventes
Quod algam ventri semper molunt dentibus.

III.

Pompilus quem sacrum piscem vocant mare navigantes.

IV.

Narrat (Pancrates) non modo apud Neptunum in honore esse pompilum, sed etiam apud deos Samothraciam incolentes; itaque piscatorem quemdam huic pisci poenam dedisse, cum aureum adhuc seculum inter homines esset; nomen ei erat Epopeo, ex Icaro insula oriundo; hunc igitur una cum filio piscantem, infaustaque captura nullis aliis piscibus nisi pompilis potitum ab horum esu non abstinuisse, sed omnes cum filio comedisse, atque non multo post pœnas dedisse impietatis; cetum enim impetu in navim facto, Epopeum in conspectu filii devorasse. Narrat etiam Pancrates, delphino quoque infestum esse pompilum, neque illum impune abire, si pompilum comederit; iners enim fit et tremens atque a fluctibus in littus ejectus mergis et gaviis cibo inservit; interdum etiam a viris qui in salsamentariorum officinis excubias agunt contumelia afficitur.

ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ
ΤΑ ΛΕΙΨΑΝΑ.

ΟΡΚΟΣ ΙΑΤΡΙΚΟΣ.

Αὐτὸν ἐν ἀχράντοισι μέγαν θεὸν ὄμνυμι φωναῖς·
Οὔτε τινὰ ξεῖνον δηλήσομαι ἀνέρα νούσῳ,
Οὔτε τιν' ἐνδήμων, ὀλοφώϊα ἔργα τελειῶν,
Οὔτε μέ τις δώροισι παραιβασίην ἀλεγεινὴν
Ἐκτελέσειν πείσειε καὶ ἀνέρι φάρμακα δοῦναι
Λυγρὰ, τάπερ κακότητα θυμοφθόρον οἶδεν ὀπάζειν,
Οὔτε χάριν φιλίης ἑτέρῳ κατὰ νεῖμαι ὑποστῶ,
Ἀλλ' ὁσίας μὲν χεῖρας ἐς αἰθέρα λαμπρὸν ἀείρω,
Καὶ κακίης ἀμόλυντον ἔχω κατὰ πάντα λογισμόν.
Ἔρδειν κεῖνά γε μήσομ' ἅπερ σόον ἀνέρα θήσει,
Πορσυνέω δέ τε πᾶσι φίλην βιόδωρον ὑγείην.

(E. cod. Colonnæ 12 et Cod. Laurent. 3. Plut. 74.)

JUSJURANDUM MEDICUM.

Ipsum per magnum juro deum puris vocibus :
Neque hospitem virum ullum morbo lædam,
Neque civem quemquam, exitialia facinora patrans,
Neque donis me quis persuaderet delictum triste
Committere, vel viro venena dare
Perniciosa, quæ malum animum perdens norunt inferre,
Neque amicitiæ causa alii mala conciliare sustinerem,
Sed sanctas equidem manus ad splendidum cœlum attollo
Et scelere intemeratam servo prorsus mentem.
Illa facere molibor quæ salvum reddent virum
Et omnibus parabo sanitatem vita donantem.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΥ
ΤΩΝ ΑΠΟΛΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΜΑΧΟΝ Η ΑΡΧΗ.

Οὐ μὰ τὸν ἐν Τρίκκῃ πρηὺν θεὸν, οὐ μὰ τὸν ὑψοῦ
Ἠέλιον σπείροντα θεοῖς φαεσίμβροτον αἴγλην,
Οὐ μὰ θεῶν σκηπτοῦχον, ὑπερμενέα Κρονίωνα,
Οὔτε μέ τις δώροισι παρήγαγεν, οὔθ' ὑπ' ἀνάγκης,
Οὔτε χάριν φιλίης ἑτέρῳ κακὰ νεῖμαι ὑπέστην,
Ἀλλ' ὁσίας μὲν χεῖρας ἐς ἠέρα λαμπρὸν ἀείρω,
Καὶ κακίης ἀμόλυντον ἔχω κατὰ πάντα λογισμόν.

(Gal. Antid. II, P. II, p. 445.)

HELIODORI ATHENIENSIS
LETALIUM POTIONUM AD NICOMACHUM INITIUM.

Non sanctum per numen Triccæ quod venerantur,
Quique Deos late conspergit lumine Phœbum,
Sceptrigerumque Jovem Saturno rege creatum,
Muneribus quisquam, nec vi, nec gratia amoris
Adduxit aliis me propinare venena,
Sed palmas sacras splendentia ad æthera tendo,
Nullius atque mali mens est sibi conscia nostra.

ΡΟΥΦΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΟΝ ΠΕΡΙ ΛΑΔΑΝΟΥ.

Ἄλλο δέ που κατὰ γαῖαν Ἐρέμβων λήδανον εὕροις
Αἰγῶν ἀμφὶ γένεια· τὸ γὰρ καταθύμιον αἰξὶ
Κίστου ἀνθήεντος ἐπέδμεναι ἄκρα πέτηλα.
Τοῦ δ' ἀπὸ χαχνήεντος ἀνεπλήσθησαν ἀλοιφῆς
Αἶγες ὑπαὶ λασίῃσι γενειάσι πλευρά τε πάντα.
Οὐ μὲν δὴ νούσοις τόδε κάλλιον, ἀλλ' ἄρα πνοιῇ
Ἔξοχον, οὕνεκα πολλὰ μεμιγμένα φάρμακ' ἔχουσιν
Ἀμβρόσι', οἷά τε γαῖα φύει πεδίοισιν Ἐρέμβων.

(Gal., Sec. loc. I, 2, II. p. 160.)

RUFI EPHESII
FRAGMENTUM DE LADANO.

Ladanum Eremborum reperitur et alterum in arvis.
Caprarum circum barbas, nam pabula capris
Florentis cisti summæ gratissima frondes.
Istius vero lanuginis unguen inhæret
Caprarum hirsutisque genis atque undique costis.
Non adeo in morbis prodest, sed spirat odorem
Eximium, quare præstantia pharmaca miscent
Plurima, Eremborum et tellus fert qualia campis.

ΑΝΩΝΥΜΟΥ.
ΘΗΡΙΑΚΗ.

Θηριακὴν ὧδ' ἄν τις ἐπικεράσαιτο·
Δαύκου μὲν καρπὸς, πάνακός τ' ὀπὸς, ἄσφαλτός τε
Καὶ σαγαπηνὸν ἶσον, καὶ χαλβάνη, ἄμμι δὲ αὖτις,
Λεπτὴ ἀριστολόχεια, καὶ ὄρχις κάστορος εἴη,
Καὶ κενταυρείοιο κόμης ἶσον, αὖτις ἐπ' αὐτοῖς

IGNOTI AUCTORIS
THERIACA.

Theriacen ratione aliquis contemperet ista :
Dauci equidem fructus, panacis liquor, atque bitumen,
Et sagapenum itidem, tum galbana rursus, et ammi
Cum tenui terræ malo, cum castoris ipso
Testiculo, atque coma centauri pondera sument

Διπλάσιον στύρακός τε καὶ ἄμμεος, ἀννήσου τε
Καὶ φοῦ, καὶ πολίοιο κόμης, μήου τ' ἀκόρου τε
Ἠδὲ χαμαιπίτυος, καὶ φύλλα μαλαβάθροιο
Ἔστω, καὶ σφραγὶς Λήμνου ἄπο, χαλκίτεώς τε,
Χυλὸς καὶ ξανθῆς ὑποκιστίδος, αὖτις ἐπ' αὐτοῖς
Κόμμι τε καὶ νάρδος Κελτῶν ἄπο, θλάσπεος λεπτῆς
Καὶ σεσέλεως τὸ σπέρμα, καὶ ἐκ Κρήτης μαράθροιο,
Καὶ καρδαμώμου· ἀπὸ πάντων τέτταρες ἔστων
Δραχμαὶ, σμύρνης δ' αὖ καὶ στοιχάδος, ἠδὲ πρασίου,
Κόστου, δικτάμνου τε δραχμὰς ἓξ ἔμβαλ' ἑκάστου,
Καὶ μὴν καὶ πεπέρεως μακροῦ, ἑτέρην δ' ἐπὶ τῇδε
Ἀργεννὴν, ῥῆόν τε ἴσον, ξανθοῖό τε χαίτην
Κωρυκίου τε κρόκου, καὶ ῥίζαν πενταπετήλου,
Καὶ δέ νυ καὶ καλαμίνθην, ἶσα σχοίνου τ' εὐώδους,
Τερμίνθου δ' ἄπο ῥητίνην, νάρδοιο τε ῥίζαν
Ἰνδῆς, καὶ κασίης σύριγας, λιβάνοιο τ' ἀτμήτου
Χόνδρους, σπέρμα τε λεπτὸν ἐν οὔρεσιν ἀλδήσκοντος
Πετροσελίνου μίσγε δραχμὰς ἓξ, σταθμὸν ἰσάζων.
Διπλάσιον δ' ἔστω σκορδίου, γογγυλίδος τε
Σπέρματος ἀγροτέρης, ἴριδός τε, ῥόδων τε πέτηλα
Ξηρὰ, καὶ ἀγαρικὸν, ῥίζης ἐπὶ τοῖσι γλυκείης
Χυλὸς, καὶ βλασάμου ὀπὸς, [ἠδὲ] καὶ κιννάμωμον,
Καὶ δριμὺ ζιγγίβερι δραχμὰς δύο. Μάγματος ἔστω
Δὶς τόσον ἡδυχρόου πεπέρεως μέλανός τε, καὶ αὐτοὶ
Ἀρτίσκοι θηρῶν ἶσοι μήκωνος ὁποῖο
Σταθμῷ, δὶς δέ τι τόσσον ἐν ἀρτίσκοις βάρος εἴη
Πικρῆς ἐκ σκίλλης, μέλιτος δ' ἐπὶ πᾶσι χέασθαι.
Ἡδυχρόου δέ τι μάγμα μάρου μὲν ἔχει δύο δραχμὰς,
Ἴσας δ' αὖτ' ἀσάρου τε, καὶ ἀμαράκ', ἀσπαλάθου τε,
Καὶ σχοίνου, καλάμου τ' εὐώδεος, ἐκ Πόντου τε
Φοῦ, ξυλοβαλσάμου, τ' ὀποβαλσάμου δραχμὰς τρεῖς·
Καὶ κιναμώμου εἰσὶν ἶσαι, καὶ κόστου ἐπ' αὐτῷ·
Σμύρνης θ' ἓξ δραχμὰς, καὶ φύλλα μαλαβάθροιο,
Ἶσον δ' αὖτ' Ἰνδῆς νάρδου, ξανθοῦ τε κρόκοιο·
Καὶ μὴν καὶ κασίης ἶσαι, διπλαῖ δέ τ' ἀμώμου,
Λοιπὴ δ' ἐκ κραναῆς Χίου δραχμῆς βάρος εἴη
Μαστίχη· οἴνῳ δ' αὖ Φαλερίνῳ φυράσασθαι.

(Gal. Antid. I, p. 438 et 439.)

Æqua, et duplicia styracisque, ameosque, et anisi,
Phu, poliique comæ pariter, meique, acorique,
Atque chamæpityos, foliorum itidem malabathri,
Sigilli ex Lemno, mox chalciteos, hypocistis
Flaventis succi, gummi, et quam Gallia donat
Nardi, præterea tenuis thlaspi, atque perinde
Seminis e seseli, marathri quod Creta ministrat,
Et cardamomi drachmæ cujusque parantur
Quattuor, at myrrha et prasion, cum stœchade costus,
Dictamnus senas capient hæc singula drachmas,
Quin etiam piper oblongum, album, præterea rheu,
Atque crocus qui Corycio defertur ab antro,
Quinque simul folii radix et juncus odorus,
Atque nepita drachmas æquales, et terebinthi
Resina accipient, nardi simul Indica radix,
Fistula jam casiæ, insectum thus, petroselini
Montani tenuis semen sex singula drachmis,
Jungo; modo verum duplicato scordion adde,
Et rapæ semen sylvestris, et iris odoræ, et
Sicca rosæ folia, agaricum, succus glycyrrhizæ,
Balsameusque liquor, cinamomum, gingiber ardens
Binas accipient drachmas; et magmatis esto
Bis tantum hedychroi, piperisque nigri, insuper orbes
Theriaci æquabunt opium, hos bis vincere deben
Pondere scillini, et cunctis mel desuper adde.
Hedychroi vult magma mari binas sibi drachmas,
Æquales et amaraci habens, asari, aspalathique,
Et junci teretis, calami qui suavis odore est,
Phu Ponti, ligni et succi quem balsamon edit
Tres sunto drachmæ, totidem costi, cinamomi;
Myrrhæ sex alias misces, folii malabathri,
Indorum nardi, flavique croci insuper æquas,
Quinetiam casiæ totidem, sed pondus amomi
Sume duplum, drachmam Chiæ sed mastichæ habebit;
Hæc vino debent conspergi cuncta Falerno.

Η ΦΙΛΩΝΟΣ

ΑΝΤΙΔΟΤΟΣ.

Τάρσεος ἰητροῖο μέγα θνητοῖσι Φίλωνος
Εὕρεμα πρὸς πολλὰς εἰμὶ παθῶν ὀδύνας,
Εἴτε κόλον πάσχει τις, ἅπαξ δοθὲν, εἴτε τις ἧπαρ,
Εἴτε δυσουρίῃ ἴσχεται, εἴτε λίθῳ.
Ἰῶμαι καὶ σπλῆνα, καὶ ὀρθόπνοιαν ἀναιρῶ,
Καὶ φθίσιν ἰῶμαι, σπασμὸν ἐνιστάμενον,
Καὶ σφαλερὴν πλευρῖτιν· ἀποπτύων δέ τις αἷμα
Ἢ ἐμέων, ἕξει μ' ἀντίπαλον θανάτου.
Πάντα δ' ὅσα σπλάγχνοισιν ἐνίσταται ἄλγεα παύω,
Βῆχά τε καὶ πνιγμὸν, λύγγα τε καὶ κατάρουν.
Γέγραμμαι δὲ σοφοῖσι, μαθὼν δέ τις οὐ βραχύ μ' ἕξει

PHILONIS

ANTIDOTUS.

En me Tarsensis medici prægrande Philonis
Inventum, mala quod multa dolore levo,
Sive colum doleas, seu tu jecur, auxiliabor,
Seu lapis infestet, difficile aut lotium.
Et medeor spleni hinc, orthopnoeæque molestæ,
Convulsa atque tabem protinus exsupero.
Pleuritimque malam et sputum vomitumque cruoris
Evinco, mortis terror et hostis ego
Viscera tentantes omnes ego sedo dolores,
Interna et quicquid membra dolore quatit.
Tussim, singultum destillantesque fluores
Sisto, etiam si quid strangulet, excipio.
Me dedit ille auctor sapienti munera magna

Δῶρον· ἐς ἀξυνέτους δ' οὐκ ἐπόθησα περᾶν.
Ξανθὴν μὲν τρίχα βάλλε μυρίπνοον ἰσοθέοιο,
Οὗ λύθρος Ἑρμείαις λάμπεται ἐν βοτάναις,
Κρόκου δὲ σταθμὸν φρένας ἀνέρος· οὐ γὰρ ἄδηλον.
Βάλλε δὲ καὶ δραχμὴν Ναυπλίου Εὐβοέως,
Καὶ τρίτον ἐν Τρώεσσι Μενοιτιάδαο φονῆος
Δραχμὴν τὴν μήλων γαστέρι σωζομένην.
Ὁλκὰς δ' ἀργεννοῖο πυρώδεος εἴκοσι βάλλε,
Εἴκοσι καὶ κυάμου θηρὸς ἀπ' Ἀρκαδίης,
Δραχμὴν καὶ ῥίζης ψευδωνύμου, ἣν ἀνέθρεψε
Χῶρος ὁ τὸν Πίσσῃ Ζῆνα λοχευσάμενος.
Πῖον δὲ γράψας, ἄρθρον βάλε πρῶτον ἐπ' αὐτὸ
Ἄρρεν ἐνὶ δραχμαῖς πέντε δὶς ἑλκόμενον,
Νᾶμα δὲ θυγατέρων ταύρων καὶ Κεκροπίδαισι
Συγγενὲς, οἱ Τρίκκης ὡς ἐνέπουσιν ἐμοί.

(Gal. Sec. loc. IX, 4; τ. II, p. 297.)

Γαληνοῦ ἐξάπλωσις τῆς Φίλωνος ἀντιδότου.

Ἐν τούτοις τοῖς ἔπεσιν ὁ Φίλων κελεύει κρόκου μὲν <ε' ἐμβάλλεσθαι, πυρέθρου δὲ μίαν, εὐφορβίου μίαν, στάχυος νάρδου μίαν, πεπέρεως δὲ λευκοῦ καὶ ὑοσκυάμου τὸ ἴσον, ἑκατέρου <κ', ὀπίου δὲ ι'. Οἱ μὲν οὖν πρῶτοι δύο στίχοι τὸν κρόκον δηλοῦσι, ξανθὸν μὲν τῇ χρόᾳ ὄντα, τριχοειδῆ δὲ τῇ λεπτότητι. Λύθρον δὲ τοῦ κρόκου φησὶν ἐν ταῖς Ἑρμείαις, τουτέστι ταῖς τοῦ Ἑρμοῦ, λάμπεσθαι βοτάναις, ἐπειδὴ μειράκιον καλούμενον Κρόκος, ἅμα τῷ Ἑρμῇ δισκεῦον, εἶθ' ἑστὼς ἀμελέστερον, ἐμπεσόντος αὐτῷ δίσκου τῇ κεφαλῇ, συνέβη μὲν ἀποθανεῖν αὐτίκα, τοῦ δὲ αἵματος εἰς τὴν γῆν ἀναχθέντος, ἐξ αὐτοῦ φῦναι τὸν κρόκον. Λάμπεσθαι δ' εἶπε τὸν λύθρον, τουτέστι τὸν ἀπὸ τοῦ σφαγέντος αἷμα, διὰ τὸ στιλπνὸν τῆς χρόας τοῦ κρόκου. Γράφεται δὲ οὐ μόνον βοτάναις, ἀλλὰ καὶ πεδίοις ὡδί πως ὁ στίχος·

Ἑρμείοις λάμπεται ἐν πεδίοις.

Σταθμὸν δὲ ἀξιοῖ τοῦ κρόκου πέντε δραχμὰς εἶναι, φρένας ἀνέρος εἰπὼν τὰς αἰσθήσεις, οὔσας πέντε. Ὅτι δὲ δραχμὰς πέντε βούλεται εἶναι, καὶ οὔτε ὀβολοὺς, οὔτε λίτρας, οὔτε ἄλλο τι τοιοῦτον, ἐνδείκνυται διὰ τῶν ἑξῆς, πρῶτον μὲν εἰπὼν

Μίσγε δὲ καὶ δραχμὴν Ναυπλίου Εὐβοέως,

εἶθ' ἑξῆς καὶ τοῖς ἄλλοις προστιθεὶς ταὐτὸν ὄνομα τὸ τῆς δραχμῆς. Ναύπλιον μὲν οὖν Εὐβοέα τὸ πύρεθρον λέγει, διότι Ναύπλιος πυρὰς μεγάλας καύσας, ὥς φασι, κατὰ τὸν τῆς Εὐβοίας λιμένα, πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐξηπάτησεν, ὡς ἐπὶ χώραν εὐλίμενον καταίροντας ἀπολέσθαι. Ἐργάσασθαι δέ φασιν αὐτὸν τοῦτο διὰ τὸν τοῦ Παλαμήδους θάνατον. Καὶ μὴν καὶ τὸ εὐφόρβιον αἰνιγματωδῶς ὁμοίως τούτοις κέκληκεν, εἰπὼν

Καὶ τρίτον ἐν Τρώεσσι Μενοιτιάδαο φονῆος,

ἐπειδὴ ὁ ποιητὴς ἐποίησε λέγοντα τὸν Πάτροκλον (Il. π 849.)

Ἀλλά με Μοῖρ' ὀλοὴ καὶ Λητοῦς ἔκτανεν υἱὸς,
Ἀνδρῶν δ' Εὔφορβος.

Μήλων δὲ, τουτέστι προβάτων, ἐν τῇ γαστρὶ διασώζεσθαί φησι τὸ εὐφόρβιον, ὅτι μόνην ταύτην οὐ διαβιβρώσκει, καὶ διὰ τοῦτο δυνατόν ἐστιν ἀποτίθεσθαι κατ' αὐτὴν τὸ φάρμακον· ὀπὸς δ' ἐστὶ φυτοῦ τινος ἀκανθώδους ἐν τῇ τῶν Μαυρουσίων γῇ φυομένου, θερμότατος τῇ δυνάμει, καὶ γέγραπται περὶ αὐτοῦ βιβλίδιόν τι σμικρὸν Ἰόβᾳ τῷ βασιλεύσαντι τῶν Μαυρουσίων. Ἐφεξῆς δ' ὁ Φίλων φησίν·

Δραχμὰς δ' ἀργεννοῖο πυρώδεος εἴκοσι βάλλε,

ὡς λευκὸν πέπερι σημαίνων· ἔστι δὲ εὐστομαχώτερον καὶ δριμύτερον τοῦ μέλανος. Εἴκοσι δ' ἀξιοῖ δραχμὰς ἐμβάλλεσθαι σπέρματος ὑοσκυάμου, γράψας καὶ τοῦτο αἰνιγματωδῶς·

Εἴκοσι καὶ κυάμου θηρὸς ἀπ' Ἀρκαδίης,

Discipulo, stupidos nil ego curo viros.
Fragrantem fulvumque pilum pueri cape, cujus
Fulget adhuc plantis Mercurii ille cruor;
Pondus ad humanos sensus perpendito prudens.
Dein drachmæ pondo Nauplion Euboïcum,
Inde Menoetiadæ occisoris ponito drachmam
Qui pecoris densis ventribus excipitur.
Viginti et candentis drachmas indito flammæ,
Et totidem fabæ post suis Arcadicæ,
Et drachmam dictæ falso radicis ab ipsa
Terra, Pissæo quæ Jove clara manet.
Cumque *pion* scribes, voci caput amplius addes
Masculum Achivorum nominis articulum,
Indeque post drachmas expensas sumito lance
Quinque bis. Atque isthæc providus excipito
In laticem tauri natarum Cecropidarum,
Ut retulit Triccæ mi inclyta progenies.

Galeni explicatio antidoti Philonis.

In his versibus Philo jubet croci dr. quinque conjici, pyrethri unam, euphorbii unam, spicæ nardi unam, piperis autem albi et hyoscyami par pondus, utriusque dr. viginti, opii vero dr. decem. Primi quidem igitur versus crocum indicant, ut qui fulvus colore sit et tenuis ad formam pilorum. Cruorem autem croci fulgere adhuc in herbis Mercurii dicit: adolescens enim Crocus appellatus cum Mercurio disco ludens et negligentius consistens, illapso in caput ipsius disco, statim mortuus est; ex sanguine autem ipsius in terram acto crocus natus est. Fulgere vero cruorem dixit, hoc est sanguinem jam occisi propter coloris croci splendorem. Scribitur autem non solum plantis, sed et campis in versu hoc modo:

Fulget adhuc campis Mercurii ille cruor.

Ceterum pondus croci dr. quinque esse vult, quum humanos sensus perpendere jussit, qui quinque numero sunt. Se autem dr. quinque velle, et neque obolos, neque libras, neque aliud quicquam tale, per sequentia commonstrat, primum quidem quum ait:

Dein drachmæ pondo Nauplion Euboicum,

deinde vero et consequenter, cum reliquis idem dr. nomen apponit. Nauplion itaque Euboicum vocat pyrethrum propterea quod Nauplius, magnis rogis accensis, ut ajunt, circa Eubœæ portum, multos Græcos decepit, ut perirent, tamquam ad regionem portus bonos habentem applicantes. Id ipsum vero ob Palamedis necem eum fecisse tradunt. At vero et euphorbium similiter his ænigmatice indicavit, dicens,

Inde Menœtiadæ occisoris ponito drachmam,

quandoquidem poeta Patroclum sic locutum esse cecinit:

At me Parca ferox Latonæ et filius aufert,
Atque vir Euphorbus.

Pecoris autem, hoc est ovium ventribus excipi euphorbium ait propterea quod hos solos non corrodit, et ideo in his reponi hocce medicamentum potest; est autem euphorbium plantæ cujusdam spinosæ in Mauritanorum terra nascentis succus, facultate calidissimus, de quo libellum parvum conscripsit Juba Mauritanorum rex. Pergit deinde Philo:

Viginti et candentis drachmas indito flammæ,

piper album per hoc significans; est autem stomacho commodius et acrius quam nigrum. Viginti insuper dr. seminis hyoscyami injicere jubet, hunc quoque ænigmatice depingens his verbis:

Viginti et fabæ post suis Arcadicæ,

ἐπειδὴ τὸν Ἐρυμάνθιον κάπρον ὁ Ἡρακλῆς ἀποκτεῖναι λέγεται κατὰ τὴν τῶν Ἀρκάδων γῆν αὐξηθέντα. Νάρδου δὲ καὶ αὐτῆς < α' ἀξιοῖ βάλλειν, ἣν ψευδώνυμον εἴρηκε ῥίζαν, ἐπειδὴ στάχυς ὀνομάζεται νάρδου· βούλεται δ' αὐτὴν εἶναι Κρητικὴν, ἔνθα φησίν·

ἣν ἀνέθρεψε
Χῶρος ὁ τὸν Πίσσῃ Ζῆνα λοχευσάμενος,

ἐπειδὴ τὸν Δία φασὶν οἱ μυθολόγοι κατὰ τὸ Δικταῖον ὄρος ἐν Κρήτῃ τραφῆναι, κρυπτόμενον ὑπὸ τῆς μητρὸς Ῥέας, ὅπως μὴ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ Κρόνου καταποθῇ. Προσέθηκε δὲ τῷ Διὶ τὴν Πίσσαν, ὡς εἰώθασι καὶ πολλοὶ χωρὶς ποιητικῆς ἐν τῷ βίῳ λέγειν· μὰ τὸν ἐν Περγάμῳ Ἀσκληπιὸν, μὰ τὴν ἐν Ἐφέσῳ Ἄρτεμιν, μὰ τὸν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνα, μὰ τὸ ἐν Ἐλευσῖνι πῦρ. Ἔνιοι δὲ οὐ τὴν Κρητικὴν χώραν, ἀλλὰ τὴν Ἰνδικὴν εἰρῆσθαί φασιν, ἐξ ἧς ὁ ἐλέφας φέρεται· ἐκ τούτου γὰρ τὸ ἐν Πίσσῃ τοῦ Διὸς ἄγαλμα λελοχεῦσθαι, τουτέστι γεγενῆσθαι. Τούτοις ἅπασι μίγνυσθαι κελεύει τὸν τοῦ μήκωνος ὀπὸν, εἰθισμένον ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ὄπιον ἰδίως ὀνομάζεσθαι, μηδενὸς τῶν ἄλλων ὀπῶν, καίτοι παμπόλλων ὄντων, κατὰ τὸ καλούμενον οὐδέτερον γένος ὀνομαζομένων· ἐπεὶ τοίνυν τὸ ὄνομα ἐκ τῆς ο φωνῆς καὶ τῆς πῖον σύγκειται, διὰ τοῦτο ἔφη·

Πῖον δὲ γράψας ἄρθρον βάλε πρῶτον ἐπ' αὐτὸ
Ἄῤῥεν ἐνὶ δραχμαῖς πέντε δὶς ἑλκόμενον,

ὅπερ ἐστίν· ἔμβαλλε καὶ τοῦ ὀπίου < ι'. Ὑπόλοιπον δ' ἐστὶν, ᾧ πάντα ταῦτα ἀναλαμβάνεται λειωθέντα, τὸ μέλι, κεκλημένον ὑπ' αὐτοῦ συμβολικῶς νᾶμα ταύρου θυγατέρων, ἐπειδὴ σηπομένων τῶν ταύρων γεννᾶσθαί φασι τὰς μελίσσας. Ἀττικὸν δ' αὐτὸ βουλόμενος εἶναι συγγενὲς ἔφη τοῖς Κεκροπίδαις, τουτέστι τοῖς Ἀθηναίοις. Διὰ δὲ τοῦ τελευταίου τῶν ἐπῶν δηλοῖ καὶ τοὺς Ἀσκληπιάδας οὕτως ὀνομάζειν· ἐκ Τρίκκης γὰρ τὸ γένος αὐτῶν ἐστιν, ὡς καὶ ὁ ποιητής ἐστιν (φησιν) (Il. β' 729.).

quandoquidem aprum Erymanthium Hercules occidisse fertur, qui in Arcadum terra fuit enutritus. Quin et nardi ipsius dr. unam injiciendam esse censet, quam radicem falso dictam appellavit, quia spica nardi nominatur; hanc autem e Creta esse jubet his verbis :

ab ipsa
Terra, Pissæo quæ Jove clara manet,

quandoquidem fabularum scriptores Jovem in Dictæo Cretæ monte educatum ajunt, occultatum a matre Rhea, ne et ipse a patre Saturno devoraretur. Addidit autem Jovi epitheton Pissæum, quemadmodum etiam omissis carminibus in communi sermone multi dicere solent : per Æsculapium Pergamenum, per Dianam Ephesiam, per Delphicum Apollinem, per ignem Eleusinium. Quidam vero non Creticam terram, sed Indicam indicatam esse ajunt, ex qua ebur affertur : ex hoc enim statuam Jovis Pissæam progenitam, id est factam esse. His omnibus et papaveris succum admisceri jubet, qui recepto a medicis more privatim *opium* appellatur, quum nullus alius succus, quantumvis multi sint, neutro genere, opium nempe, nominetur. Itaque quoniam ipsum nomen *opion* e litera *o* et *pion* componitur, ob id sane dicit :

Cumque *pion* scribes, voci caput amplius addes
Masculum Achivorum nominis articulum.
Indeque post drachmas expensas sumito lanee
Quinque bis,

hoc est, injice et opii dr. decem. Superest quo omnia hæc trita excipiuntur, mel nempe, itidem ab eo alius rei ope designatum nomine *natarum tauri laticis*, quandoquidem e tauris putrescentibus apes generari dicuntur. Quod autem Atticum ipsum mel esse velit, ea gratia addidit *Cecropidis affine*, id est Atheniensibus. Ultimo autem versu ostendit Asclepiadas quoque hoc nomine id designare : e Tricca enim generis sui originem ducunt, uti et poeta dicit.

ΘΗΡΙΑΚΗ ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΤΟΥ ΦΙΛΟΜΗΤΟΡΟΣ.

ΠΑΡ' ΕΥΔΗΜΟΥ ΕΜΜΕΤΡΩΣ ΑΝΑΓΕΓΡΑΜΜΕΝΗ.

Ἴησιν μάθε τήνδε πρὸς ἑρπετὰ, ἣν Φιλομήτωρ
Νικήσας πείρᾳ κέκρικεν Ἀντίοχος.
Μήου ἄπο ῥίζης ὁλκὴν δίδραχμον ὀρύξας,
Σὺν τῷ δ' ἑρπύλλου κλῶνας ἰσοῤῥεπέας,
Σὺν δ' ὀπὸν ἐκ πάνακος στήσας ἴσον, ἠδὲ τριφύλλου
Καρπὸν ὅσον δραχμῆς σταθμὸν ἄγοντα δίδου,
Ἀννήσου, μαράθου τε καὶ ἄμμιος, ἠδὲ σελίνου
Ἐξ ἑνὸς ἐν πληρῶν σπέρματος ὀξύβαφον,
Σὺν δ' ὀρόβου λείου δύο ὀξύβαφ' ἔμπασ' ἀλεύρου·
Πάντα δ' ὁμοῦ Χίῳ νέκταρι συγκεράσας
Κυκλοτερεῖς ἀνάπλασσε τροχοὺς, ἰσότητι μερίζων
Ἡμιδράχμοιο ῥοπῆς, ὄφρ' ἂν ἕκαστος ἔχῃ.
Χίῳ δ' ἐγκεράσας τάδε μίγματα πικρὸν ἐχίδνης
Ἡμίσεως δραχμὴν ἰὸν ἀποσκεδάσεις·
Τῷ δὲ ποτῷ καὶ δεινὰ φαλάγγια καὶ σκολιοῖο
Σκορπίου ἐκφεύξῃ κέντρα φέροντ' ὀδύνας.

(Gal. Antid. II bis, p. 452 et 454.)

THERIACA ANTIOCHI PHILOMETORIS

AB EUDEMO VERSIBUS CONSCRIPTA.

Hoc cape præsidium ad reptilia quod Philometor
Usu præcipuum repperit Antiochus.
Meu drachmas binas radicis ponito, tantum
Germina serpylli ponderis accipiant,
Et panacis totidem drachmas liquor asserit, æque
Triffolii quantum drachmula fructus habet,
Oxybaphum marathri, nec non ameos et anisi
Atque apii sument semina quæque suum,
Ast ervi pones acetabula bina farinæ;
Omnia cum Chio nectare consocians
Orbiculos finges, justo qui singuli in illis
Drachmæ dimidium pondere constituant.
Dimidia drachma hæc miscens Chio effugies tu
Virus quod fundit vipera terribilis;
Hoc itidem fugies horrenda phalangia potu;
Scorpi etiam stimulum non vereare gravem.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΟΥ ΤΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ

ΘΗΡΙΑΚΗ ΔΙ' ΕΧΙΔΝΩΝ Η ΚΑΛΟΥΜΕΝΗ ΓΑΛΗΝΗ.

Κλῦθι πολυθρονίου βριαρὸν σθένος ἀντιδότοιο,
Καῖσαρ, ἀδειμάντου δῶτορ ἐλευθερίης,
Κλῦθι, Νέρων, Ἱλαρὴν μιν ἐπικλείουσι, Γαλήνην,
Εὔδιον, ᾗ κυανῶν οὐκ ὄθεται λιμένων.
Οὐδ' εἴ τις μήκωνος ἀπεχθέα δράγματα θλίψας,
Χανδὸν ὑπὲρ στυγνῆς χεῖλος ἔχοι κύλικος,
Οὐδ' εἰ κωνείου πλήσει γένυν, οὔτ' ἀκονίτου,
Μέμψατο, οὐ ψυχροῦ χυλοῦ ὑοσκυάμου·
Οὐ θερμὴν θάψον τε καὶ ὠκύμορον πόμα Μήδης,
Οὐδὲ μὲν αἱμηρῶν ἕλκεα κανθαρίδων,
Οὐ ζοφερῆς ἔχιός τε καὶ ἀλγεινοῖο κεράστου
Τύμματα, καὶ ξηρῆς διψάδος οὐκ ἀλέγοι.
Σκορπίος οὐκ ἐπὶ τήνδε κορύσσεται, οὐδὲ μὲν αὐτὴ
Ἀσπὶς ἀδηρίτων ἰὸν ἔχουσα γόων.
Οὐ μὲν ἀπεχθόμενος καὶ δρύας ἀντιάσειε,
Καὶ κατὰ φωλειὸν θερμὸς ἔνερθε μένοι.
Οὐκ ἀλέγοι δρυΐνα ἄν· ἀναίμακτον δ' ἔχει ἰὸν
Αἱμόῤῥους, τοίῳ δαμναμένη πόματι.
Οὐ μὲν ἀπεχθήεντα φαλάγγια σίνεται οὕτως
Ἀνέρα, φρικαλέον δ' ἄχθος ἔθηκε πόνων.
Οὐχ ὕδρος, οὐκ ἐπὶ χέρσον, ὅθ' ὕδατα καρκίνος αἴθει,
Βοσκόμενος (θερμῆς ἦρξατο πρῶτον ἅλης)
Χέρσυδρος θανάτῳ πεπαλαγμένα χείλεα σύρων
Ἀντόμενος γλυκεροῦ τέρμα φέροι βιότου.
Τῇ πίσυνος λειμῶσι θέρους ἐπιτέρπεο, Καῖσαρ,
Καὶ Λιβυκὴν στείχων οὐκ ἀλέγοις ψάμαθον·
Οὐδὲ μὲν ἀμφίσβαινα φέρει μόρον, οὐδέ τις ἤδη
Φρῦνος ἐνὶ ξηροῖς βοσκόμενος πεδίοις.
Ῥεῖα δὲ καὶ στομάχοιο φέροις ἄχος οἰδήναντος,
Καὶ θοὸν ἰήσαις ἆσθμα κυλινδόμενον·
Ἢ ὁπόταν περὶ γαστρὶ κυκώμενον ἔνδοθι πνεῦμα
Κυμαίνῃ, κωφὸν κῦμα βιαζόμενον·
Ἢ ὅτ' ἐνὶ στροφάλιγγι ἀπηνεῖ κυμήνειεν
Ἔντερον, ἢ ταναοῦ σφυγμὸν ἔχωσι κόλου·
Ἢ ὁπόταν χολόεντες ὅλον δέμας, ἔξοχα δ' ὄσσε,
Καὶ μερόπων χροιὴν πάμπαν ἀνηνάμενοι
Ἴκτερον ἀλίσκωνται (?) ἀπηνέα, μηδ' ἐπὶ θοίνας,
Εἴ καί σφιν μακρὸν Ζεὺς πετάσειε κέρας(?),
Νεύοιεν, μοῦνον δὲ κατηφέα θυμὸν ἔχοντες
Φεύγωσι σφετέρων ἤθεα κηδομένων.
Εἰ δέ που ἢ κακοεργὸν ἴδοις ἐπὶ σώμασιν ὦχρον,
Ῥύσαις ὑδρηλὴν νοῦσον ἐπεσσυμένην,
Καὶ φαέων ἀμβλεῖαν ἄφαρ λάμψειεν ὀπωπὴν
Τῷ· καὶ ἀρχομένης οὐκ ἀλέγοις φθίσιος.
Οἵη καὶ τετάνοιο καὶ ἀρχομένοιο τενόντων
Σπάσματος ἦρε βυθοῦ ἄχθος ὀπισθοτόνου·
Ἦτ' ἄρα καὶ θώρηκος ὅσην ὠτρύνατο χώρην
Λοξὸς ἀναθλίβων πνεύμονα κοῦφον ὑμήν·
Ἢ ὅτε φρικαλέην τις ἔχοι περὶ κύστιν ἀνίην

ANDROMACHI SENIORIS

THERIACA TRANQUILLITAS DICTA.

Accipe quas habeat vires, clarissime Cæsar,
Antidotus multis e medicaminibus
Conficienda, auguste Nero, quo præside sancta
Pax viget et tellus libera jura tenet;
Tranquillamque Hilaremque vocant pariterque Serenam,
Stagna Acherusiados non timet atra lacus.
Non si quis cupidis expressa papavera labris
Hauserit, exitium pocula sumpta ferent;
Non si quis gelida compleverit ora cicuta,
Sive quis altercum, sive aconita bibat,
Non si cantharides, aut præsens morte venenum
Sumat Medeæ, aut, fervida thapse, tuum.
Arida non dipsas, non clarus fraude cerastes,
Non fert impresso vipera dente necem.
Scorpius adversum hanc, itidem nil promovet aspis
Virus quæ reliquis exitiale tenet.
Non dryas audebit calido progressa cubili,
Ut prius, adversa cominus ire via;
Enervat dryinas, hæmorrhum, sanguinis expers
Ut fundat virus, hæc medicina jubet.
Claudere non cogent odiosa phalangia summum
Concussu tremulo frigoribusque diem.
Non hydrus, aut, ubi cancer aquas concalfacit, inter
Chersydrus tepidi pabula læta soli,
Quum ripas linquit viridique in gramine late
Lugubre sanguineo volvitur ore tumens.
Hac fidens æstu per rura vagabere, Cæsar,
In Libya quamvis progrediare solo.
Hæc rursus stomacho præsens medicina tumenti est,
Hæc ab anhelanti pectore tollit onus;
Aut intus toto quum spiritus undique ventre
Fluctuat et surdis viscera pulsat aquis;
Intestinaque ubi inclementia tormina vexant,
Et saliunt longi membra dolore coli;
Decolor hæc corpus suffusa bile repurgat,
Regium et ulterius non sinit ire malum,
Quum jam non homini similis cutis aurea livet,
Luridus et tinxit lumina fœda color;
Hi positas nolunt miseri contingere mensas,
Non si longum illis divum hominumque pater
Pandat cornu, animo sed tristes limina vitant
Ejus qui medicam polliceatur opem;
Si videas pallore malo candentia membra,
Tollet hydropa suis viribus antidotus;
Hinc hebetes oculi sibi pristina lumina sument;
Hac phthisis incipiens victa recedit ope;
Sive retro cervix prorsus seu flexa recessit,
Hanc per ope incipiens vulsio nulla caret;
Vel quum succingens costas membrana laborat,

Ἕλκεος, ἢ καί που δαμναμένοιο πόρου
Οὖρον ἐπιφράσσοιτο, ὅτ' ἔσχε τὸ πολλάκι καυλὸς
Ὁρμὴν, εἰς κενεὴν σεύμενος Κυθερέην.
Νεφρῶν δ' ἡνίκα φῶτα κατ' ἰξύος ἄλγος ἐπείγοι,
Θαῤῥῶν τοιαύτην ἐξελάσεις ὀδύνην.
Καὶ μογερῶν στέρνων ἀπολύσεται ἔμπυον ἰλὺν,
Πινομένη πολλοὺς μέχρις ἐπ' ἠελίους.
Ἀλθαίνει καὶ λοιμὸν ἀηδέα πᾶσαν ἐπ' ἠῶ
Δύσπνοον, ἐκ τοίης παρθέμενος πόσιος.
Καὶ κυνὸς ὑδροφόβην γενύων λυσσῶσαν ἐριννὺν
Φεύξεται εὐόδμῳ γαῦρος ἐπ' ἀντιδότῳ.
Τῆς δή τοι κυάμοιο, τὸν ἔτρεφεν εὔσκιον ὕδωρ
Τέλμασι, καὶ πολλοῖς κρυπτομένου πετάλοις,
Νειλῴου κυάμοιο διὰ βάρος ἄμμιγα χεύαις(?),
Θερμὸν ὕδωρ τρισσῶν κιρνάμενος κυάθων.
Πίνοιεν δ' ὅτε κοῖτον ἄγοι κνέφας, ἄλλοτε δ' ἠοῦς,
Ἄλλοτε καὶ διπλῆν ἐς πόσιν ὀρνύμενοι·
Ἠοῦς μὲν κεράσαιο, παρηγορέων κακοῦ ὁρμὴν,
Ὅσσοις ἀλγεινὸς λάμπεται ἠέλιος·
Νυκτὶ δ' ὁμῶς, ὅσσοις περ ἐπώδυνος ἕσπεται ὄρφνη,
Εὐνάστειραν ἔχοις τειρομένων πρόποσιν.
Ἰοβόλων δ' εἴ καί τις ὑπὸ γναμπτῆρι δαμείη,
Ἢ μογερὸν κυανοῦ πῶμα λάβοι θανάτου,
Ἴσην δ' ἐντύναιο κατ' ὀρφναίην τε καὶ ἠῶ,
Δαμναμένοις ἱλαρὴν παρθέμενος κύλικα.
Καί κεν ἀεὶ πνείοντας ἄγοις ἐπὶ κοῖτον ἑτοίμως
Γηθαλέους ταύτῃ, Καῖσαρ, ἀνωδυνίῃ.
Πρῶτα μὲν ἀγρεύσαιτο κακήθεας ἐμπέραμος φὼς,
Τολμηρῇ μάρπτων χειρὶ θοοὺς ὄφιας,
Τοὺς ἤδη κρυεροῦ ἀπὸ χείματος οὐκέτι γαίης
Κρύπτουσι στεινοὶ πάμπαν ἔνερθε μυχοὶ,
Εἰαρινὴν ἐφ' ἅλωα, χυτὸν βόσκωνται ἂν ἄλσος,
Διζόμενοι χλοεροῦ σπέρμα λαβεῖν μαράθρου,
Ὀξυτέρην τὸ τίθησιν ἐφ' ἑρπυστῆσιν ὀπωπὴν,
Πιαῖνον δειλοῖς ἄλγεα βουπελάταις.
Τῶν δ' αὐτῶν οὐράς τε καὶ ἰοβόλους ἀπὸ κόρσας
Τάμνοις, καὶ κενεὰς γαστέρας ἐξερύοις·
Οὖλα γὰρ ἀμφοτέρωθε φέρει ἐπὶ τύμμασιν ἄχθη,
Λυγρὸν ὑπ' οὐραίην ἰὸν ἔχων φολίδα·
Τοὔνεκά οἱ τμήσαιο κατ' αὐχένα ἠδὲ κατ' ἄκρα
Ὅσσον πυγμαίης χειρὸς ἔνερθε βάθος·
Λοίγια δὲ σταλάουσι σὺν αἵματι, τῶν ἄπο πέζαν
Ἐκτὸς ἔχων ἱλαρὴν δέρξεται ἀντολίην.
Ὁππότε δὴ τὰ γένοιτο, τότ' ἐν κεραμηΐδι χύτρῃ
Κατθέμενος πυρσοῦ σάρκας ἔτι φλεγέτω,
Ὕδατι ἐγχεύσας ὅσον ἄρκιον, καὶ ἀνήθου
Κλῶνας ἐχιδναίῃ σαρκὶ συνεψομένας.
Ἡνίκα δὲ σκολιαὶ μὲν ἀποῤῥείωσιν ἄκανθαι,
Καὶ κακὸν οἰδήνῃ νῶτον ὕπερθεν ἔχις,
Ἐκτὸς ἕλοις, ζείοντα καταψύχων κυκεῶνα,
Ὄφρ' ἑκὰς ἐντύναις σάρκας ἀπεχθομένας,
Ἑρπυστόν τ' ἰόεντας ἀποῤῥύψειεν ἀκάνθας,
Πάμπαν ὑπ' εὐδίφρου χειρὸς ἐλεγχομένας.
Αὐαλέου δ' ἐπὶ ταῖσι βάλοις εὐεργέος ἄρτου

Pulmones reprimens desuper, ista levat;
Hac etiam magno vesica dolore levari
Horrifici stimulis ulceris icta solet;
Ista potest clausos penis reserare meatus,
Irrita quos urit sollicitatque venus.
Cinxerunt lumbos renum quandoque dolores;
Hauriat hæc aliquis pocula; sanus erit;
Ista potest itidem multis accepta diebus
Tollere de læso pectore puris onus.
Pestiferamque luem curat quæ tempus in omne
Spiratu gravis, hoc administrata modo.
Hanc sumas quantum pondus pendet faba; Nili
Umbrosissima alit quam stagnantis aqua
Multis protectam foliis, dein accipe, ternis
Antidoto calidam consocians cyathis.
Sume capis quando somnum, vel luce reversa,
Uno vel pariter pocula bina die:
Morbi certa dabit crudi solatia, mane
Sumpta, quibus tristis lux solet esse magis;
Vespere cui magnos nox advehit atra labores
Languenti custos atque levamen erit.
Exitiale animal si læsit vulnere diro,
Sive venenatum quid poculum nocuit,
Et quum mane novum, et quum se sol abdidit undis,
Sumas ab æquali pondere, tutus eris.
Quin et perpetuo spiranti nocte quietem
Præbebis, Cæsar, hac placidam antidoto.
Principio expertus vir in arte venabitur angues
Audaci miros celeritate manu;
Hos, quum tristis hyems abiit, non amplius arctas
In terra latebras cernis habere suas;
Missis jam latebris, subeunt nemora ampla, virentis
Sedulo ut anquirant semina fœniculi;
Hoc etenim exacuens reddit vim luminis illis
Et pestem miseris educat agricolis.
Captis tunc igitur summum caput imaque cauda
Demenda, huic ventrem te removere decet;
Infert nam sævos hinc atque hinc vipera luctus
Et squamma caudæ dira venena tegit;
Cervicisque ideo tantum caudæque secabis
In pugnum quantum est ipsa reducta manus;
Sanguine sed mistum caveas stillante venenum;
Vere hilarem nam sic experiere diem.
His tibi sic factis, carnes in fictile mittens,
Una compositas igne parabis ita:
Lymphæ quod satis est infundes, germen anethi,
Cum anguina junctum carne coquens pariter.
Ast ubi spina cadit cocta de carne recurva,
Desuper atque feræ noxia terga tument,
Eximito, ut frigescant conferventia, dein
Carnes has per se te tractare decet;
Hinc spinasque nigras prudens subducito dextra,
Quas bene si tractes, sentiet apta manus.
Carnibus addas dein panis sicci et bene pisti

Ὅσσον τερσῦναι σάρκα δύναιτο, τροχοὺς
Πλάσσασθαί τ'· ὅτε μιγδα χύτει περιηγέος ὅλμου
Θλασθείη, σκιεροῦ κάτθες ὑπὲρ δαπέδου.
Αὐτίκα δὲ σκίλλην τριχώδεσιν ἄμμιγα φλοιοῖς
Σταιτὶ περιπλάσσας, θάλπε κατὰ φλογιῆς,
Ὄφρα κεν ὀπταλέην τε καὶ οὐ σκληρὴν περὶ κόρσην
Ἐντείναις, σποδιῆς ἠρέμα δαιομένης.
Καί ῥ' ὅτε θαλπομένη ῥήξῃ, σέλας ἔκτοθι πυρσοῦ
Κάτθεο, καὶ τρισσὴν σαρκὸς ἔχοις μερίδα
Ὅλμοις, καὶ στρυφνοῖο βάλοις δύω (?) ὀρόβοιο,
Εὖ δ' ὑπέρῳ μίξας, συνδονέων μυχόθεν
Αἴνυσο, καὶ δινήεντας ἀνάπλασσε τροχίσκους·
Τοὺς δ' ἐκὰς ἠελίου ψύχεο τερσομένους.
Τῶν δ' ἤτοι δραχμὰς μὲν ὑπὸ πλάστιγγος ἀφέλκοις
Δοιάς, τὴν πέμπτην παρθέμενος δεκάδα,
Ἥμισυ θηρείοιο βαλὼν τροχοειδέος ἄρτου·
Καὶ δολιχὸν σταθμῷ τόσσον ἔχοι πέπερι·
Ἶσα δ' ὀποῦ μήκωνος ἔχοι, καὶ μάγματος αὔτως,
Μάγματος ἡδυχρόου τόσσον ἐφελκομένου.
Δώδεκα δὲ ξηροῖο ῥόδου δραχμαῖσιν ἰσάζοις
Φύλλα, καὶ Ἰλλυρίην ἶριδα κατθέμενος·
Κυανέης μίξαιο μελιπτόρθου γλυκυρίζης
Τόσσον, καὶ γλυκερῆς σπέρματος βουνιάδος·
Σκόρδιον, καὶ κεῖνον ὀπὸν μίσγοιο θυώδη
Βλασάμου, Ἀσσυρίης ἔνδοθεν αἰνύμενος·
Τοῖς δ' ἔπι κιννάμωμον ἰσάζεο· μηδέ σε λήθη
Ἀγαρικὸν τούτοις ἰσοβαρὲς θέμεναι.
Ἢ ἔτι καὶ σμύρνης τε καὶ εὐόδμου κόστοιο,
Καὶ κρόκου, ὅν γ' ἄντρον θρέψατο Κωρύκιον,
Καὶ κασίην Ἰνδήν τε βάλοις εὐώδεα νάρδον·
Καὶ σχοῖνον νομάδων θῦμα φέροις Ἀράβων
Καὶ λίβανον μίσγοιο, καὶ ἀγλαΐην στήσαιο,
Ἄμμιγα κυανέῳ κατθέμενος πεπέρει
Δικτάμνου τε κλῶνας ἰδὲ χλοεροῦ πρασίοιο,
Καὶ ῥῆον· στοιχὰς δ' οὐκ ἀπάνευθε μένοι,
Οὐδέ νυ πετροσέλινον ἰδ' εὐώδης καλαμίνθη,
Δριμύ τε τερμίνθου δάκρυ Λιβυστιάδος,
Ζίγγιβερι θερμὸν κεὔχλωνον πενταπέτηλον·
Τὰς δοιὰς δραχμῶν πάντα φέροι τριάδας.
Αὐτίκα καὶ πολίου πίσυρας ὁλκὰς βαρυέσσας,
Ἠδὲ χαμαιζήλου πτόρθου ἄγοις πίτυος,
Καὶ στύρακος, μήου τε καὶ βοτρυόεντος ἀμώμου,
Καὶ νάρδου, Γαλάτης ἣν ἐκόμισσεν ἀνήρ,
Λημνιάδος μίλτου, καὶ ἐκ Πόντου παράλοιο
Φοῦ· καὶ Κρηταίης σπέρμα χαμαιδρυάδος,
Μαλαβάθρου καλὰ φύλλα, καὶ ὀπταλέην χαλκῖτιν
Μίσγεσθαι ῥίζης οὐ δίχα γεντιάδος.
Ἄννησον, χυλόν θ' ὑποκιστίδος, ἠδέ νυ καρπὸν
Βαλσάμου, λιπαρὸν κόμμι διηνάμενον,
Καὶ μαράθροιο σπέρμα, καὶ Ἰδαῖον κραδάμωμον,
Καὶ ψαφαρὸν στήσαις παρθέμενος σέσελι.
Δάκρυον εὖ μίσγοιο βαλὼν κυανωπὸν ἀκάνθης·
Θλάσπι τε σὺν τούτοις ἰσοβαρὲς τελέθοι·
Τόσσον δ' ὑπερικοῦ τόσσον δ' ἐπιμίσγεται ἄμμι·

Ut rotulæ fiant massaque ut arida sit;
Inque cava mistum postquam hæc versaveris pila,
Finge rotas, aptum det quibus umbra locum.
Inde capillato scillam cum cortice sumptam
Pulte linas medio constituasque foco;
Atque ita ferventi mergens versato favilla,
Dum caleat placido molliter igne caput;
At postquam calefacta nimis disrumpitur, ipsam
Deponas cura procul ab igne loco;
Hujus partes erunt ternæ, quibus insuper ervi
Una deficiens parte farina datur;
Quæ tereti in rotulas pistillo trita reforma;
A Phœbi et fiant arida luce procul.
His igitur lancem cumulare decebit et octo
Bisque decem drachmas indere bisque decem;
Dimidium superadde rotæ quam vipera fecit,
Et piperis longi sit quoque pondus idem;
Sitque opii tantum, tantum medicaminis ejus,
Quod grati nomen magma coloris habet.
Bis senis siccæ drachmis folia ingeris inde
Rosæ, conjunges irin et Illyricam;
Addaturque tui, radix dulcissima, succi
Et dulcis tantum seminis inde napi;
Scordion accedat (Latio est frixago palustris)
Et longe Assyrio balsama nata solo;
Istis æquali cinamonum pondere junges;
Indere tantundem sis memor agarici.
Hinc superest myrrham costum atque crocum imposuisse
Corycio ex antro maxime odoriferum;
Jam casiam et nardum quæ extremis fertur ab Indis,
Juncumque Arabibus suffimen Superis;
Inde nigrum conjunge piper thurisque nitori,
Dictamnum atque virens marrubium foliis;
Huc addatur habens Ponti cognomina rheon
Cum nepeta huicque suam Stœchas jungat opem,
Et lacrimæ, terminthe, tuæ petræque selinum
Quæque herba a foliis nomina quinque tulit;
Gingiber his calidum superaddito; bis tria drachmæ
Pondera ut ad trutinam singula pensa trahant.
Actutum polii quaternas ponite drachmas,
Tot styracis faciens atque chamæpityos;
Meu totidem drachmas, et amomi postulat uva;
Nardus quam generat Gallica terra simul,
Lemnia terra pares; phu Ponti, itidemque chamædrys
Semina Cretensis, malabathri folia,
Chalcitis assa atque anisum, succus hypocistis,
Gentiados radix hoc quoque pondus amant;
Balsameum fructum, gummi dein fœniculumque
Et cradamomum, quod ex Ida petitur,
Atque atram lacrimam Nili quam spina remittit
Admiscere jube; fragile post seseli;
Thlaspi, ammi, sagapeni, atque hyperici addito binas
Bis drachmas reliquis tunc medicaminibus.
Pondere dimidio tum quos sibi castor ad Istrum

Καὶ σαγαπηνὸν ἄγοις τετράδα τοσσατίην.
Δοιὰς δ' εἰσάξεις τά περ Ἴστριος ἔκβαλε κάστωρ
Μήδεα, καὶ λεπτὴν ῥίζαν ἀριστολόχου,
Δαύκου τε σπέρμα *, καὶ αὐαλέην ἄσφαλτον,
Ἰοβόλων κοίταις ἄντια δαιομένην·
Ἶσα δ' ὀποῦ πάνακος συμμίσγεο κενταυρείῳ,
Χαλβανίδος λιπαρῆς ἰσόμορον θέμενος.
Καὶ τὰ μὲν ἐν θυίῃ πολιῷ μαλθάσσεο οἴνῳ
Ὅσσα περ ὑγροτέροις δάκρυσιν ἐμφέρεται·
Κόψας δ' εὖ λεπτῶς τά γέ κεν ξυλοειδέα πάντα,
Ἀκταίῳ μίσγοις συγκεράσας μέλιτι.
Ἱλήκοις δς τήνδε, μάκαρ, τεκτήναο, Παίων,
Εἴτε σε Τρικκαῖοι, δαῖμον, ἔχουσι λόφοι,
Ἢ Ῥόδος, ἢ Βούριννα, καὶ ἀγχιάλη Ἐπίδαυρος,
Ἱλήκοις, ἱλαρὴν δ' αἰὲν ἄνακτι δίδου
Παῖδα τεὴν Πανάκειαν· ὁ δ' εὐαγέεσσι θυηλαῖς
Ἱλάσεται τὴν σὴν αἰὲν ἀνωδυνίην.

(Antid. I, P. II, p. 428 et 429.)

Ore secat testes imposuisse decet;
Queis nec aristolochi radix siccumque bitumen,
Anguis ab accensi cujus odore fugit,
Addere neglige, nec dauci succus panacisve
Aut centaurium et galbanidis laticem
Antiquo primum solves tamen omnia vino,
Humida quæ fuerint ut liquor et lacrimæ,
Sed lignosa minutim conteris, omnia miscens
Melle quod Actæo littore fecit apis.
Hæc qui nos primus docuisti, maxime Pæan,
Adsis, seu Triccæ te juga summa tenent,
Seu Burinna, Rhodos, mari aut propinqua Epidaurus,
Des hilarem regi perpetuo antidotum,
Nempe tuam gnatam Panaceam, namque salutem
Ille datam puro semper honore colet.

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΑΡΧΟΜΕΝΑΣ ΥΠΟΧΥΣΕΙΣ

ΑΓΛΑΙΟΥ, ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ, ΕΞ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΤΟ ΓΕΝΟΣ ΚΑΤΑΓΟΝΤΟΣ,

Ἀλεξάνδρου μαθητοῦ, συμμαθητοῦ δὲ Δημοσθένους καὶ φίλου,

ΣΤΙΧΟΙ ΗΡΩΕΛΕΓΕΙΟΙ.

Ἀγλαΐας τόδε σοι Βυζάντιος ἐσθλὸν ἰάλλω
Ἰητὴρ ἑτάρῳ δῶρον ἀοιδοπόλῳ,
Ὀφθαλμῶν μὲν ἄκος, Δημήτερα (?) τῶν ὑποχεῖσθαι
Ἀρχομένων, ὑπ' ἐμῆς δ' εὑρεθὲν εὐμογίης.
Καί σοι δ' ἔξοχον ἔσται ἐς ἄχθεα, παντί τ' ὄνειαρ
Παρμόνιμον, κάμψῃς ἄχρι κεν ἐς πλέονας.
Ὅσσα δ' ἔχει θρόνα λέξαι ἔοικε μοι, ὡς ἐπαρήγειν
Οἷς ἄν τι σθεναρὴ σύνθεσις ἥδε πέλει.
Ἄνθους μὲν χαλκοῦ πεντώβολον, ἰσοβαρὲς δὲ
Τοῦ συοδηλήτου τὴν ἀρετὴν γενέτιν·
Καὶ μεῖον τούτων ὀδολῷ στρόγγυλμα πυραιθὲς
Πρόσθες, ὃ Γαλλαϊκοῖς (?) ἀλδαίνετ' ἐν δαπέδοις·
Καὶ δύο διδράχμω, τὸ μὲν ἐκ ξανθότριχος ἄνθους,
Ἔνυμα * δ' ἐκ μηδέων θάτερον ἱπποδάμου·
Ἡμίσταθμον, ὃ τοῦ πατρὸς ψευδώνυμος, ἔστω
Ὅς γῆμαι δμωῆς υἱέϊ δῶκε κόρην·
Στῆσον δ' αὖ ἀλόϊον ἐν ἥμισυ τοῦ προτέροιο
Ἄχθος· ἄγε στάχυος Σινδογενοῦς ὀδολόν·
Διστάσιος δ' αὐτῷ πελέτω λίθος εἰαριήτης·
Διστάσιον δ' ἀφροῦ θρύμμα φακουσιακοῦ·
Σὺν δὲ τριάκοντα δραχμαῖς ἔτι καὶ δύο μίσγε
Ὁλκὰς ἐξ ἄνθους ναμασιπηγὸς ἁλός·
Καὶ Ζακορίσου * Μούσαις ἰσάριθμον ὄπισμα
Δραχμόθεν ἔστω σοι συγκαταχιρνάμενον
Τετραμόρῳ κοτύλης, ὃ τιτύσκεται οὐ διὰ χειρῶν

ADVERSUS SUFFUSIONES INCIPIENTES

AGLAIÆ, BYZANTINORUM NOBILISSIMI, AB HERCULE GENUS DEDUCENTIS,

discipuli Alexandri, Demosthenis vero condiscipuli et amici,

VERSUS HEROELEGIACI.

Aglaias hoc tibi Byzantius eximium mitto
Medicus sodali donum poetæ,
Oculorum quidem remedium, Cererem suffundi
Incipientium, mea inventum assiduitate. [hum
Tibique egregium erit contra molestias, atque cuivis auxi-
Perpetuum, donec ad plures te convertas. [opem ferat
Quot autem contineat medicamenta dicere mihi placet, ut
Quibus aliquanti æstimanda est efficax hæc confectio :
Floris æris quidem quinque obolos, eodem vero pondere
Speciem matrem a sue interfecti;
His uno obolo minus adde globi igne fulgentis
Qui Gallaico viget in solo;
Et bis duas drachmas, primum floris flavicomi, [mitoris;
Dein materiæ quæ continetur (?) naturalibus equorum do-
Dimidium pondus rei sit falso nomine nuncupatæ e patre,
Qui filiam in matrimonium locavit ancillæ filio;
Pende rursus omphacium sesquialterum præcedentis
Pondus; libra spicæ Sinda ortæ obolum;
Duplex hujus insit lapis hæmatitis;
Duplex scobs spumæ Phacusiacæ;
Cum triginta autem drachmis duas præterea misce
Drachmas floris salis in fluctibus concrescentis;
Zacorisique * succus eodem quo Musæ numero
Per drachmas tibi admisceatur
Quartæ parti cotylæ rei quam non manibus fabricantur

Ἐν δαπεδοῖς * Βάκτης, ἀλλὰ διὰ στομάτων.
Λεῖα δὲ πάντα καθ' ἓν τρίψας ἀνάμισγε σὺν ὑγροῖς,
Τημελέως τ' ἀπόθου τεῦχος ἐς ἀργύρεον.

Sichel, Revue de Philologie II, 1, p. 7 sqq.)

In Bactæ * solo, verum oribus.
Lævia autem omnia simul trita commisce liquidis,
Diligenterque repone in vas argenteum.

11. Τὸ δένδρον ἡ πεπερὶς εἴκασται τῷ παρ' Ἕλλησιν ἄγνῳ τά τε ἄλλα καὶ τὸν κόρυμβον τοῦ καρποῦ. Φύεται δ' ἔν τισι τόποις οὐκ ἐφικτοῖς τοῖς ἀνθρώποις, οὗ λέγεται πιθήκων οἰκεῖν δῆμος ἐν μυχοῖς τοῦ ὄρους· οὓς πολλοῦ ἀξίους οἱ Ἰνδοὶ νομίζοντες, ἐπειδὴ τὸ πέπερι ἀποτρυγῶσι, τοὺς λέοντας ἀπ' αὐτῶν ἐρύκουσιν ὅπλοις· ἐπιτίθεται δὲ πιθήκῳ λέων, νοσῶν μὲν ὑπὲρ φαρμάκου, γεγηρακὼς δ' ὑπὲρ σίτου. Τὰ δὲ πραττόμενα περὶ τὰς πεπερίδας ὧδε ἔχει· προσελθόντες οἱ Ἰνδοὶ τοῖς κάτω δένδρεσι, τὸν καρπὸν ἀποθερίσαντες, ἅλως ποιοῦνται μικρὰς περὶ τὰ δένδρα, καὶ τὸ πέπερι περὶ αὐτὰς συμφοροῦσιν, οἷον ῥιπτοῦντες ὡς ἄτιμόν τι καὶ μὴ ἐν σπουδῇ τοῖς ἀνθρώποις. Οἱ δὲ ἄνωθεν καὶ ἐκ τῶν ἀβάτων καθεωρακότες ταῦτα, νυκτὸς γενομένης, ὑποκρίνονται τὸ τῶν Ἰνδῶν ἔργον, καὶ τοὺς βοστρύχους τῶν δένδρων περισπῶντες ῥιπτοῦσι φέροντες εἰς τὰς ἅλως. Οἱ Ἰνδοὶ δὲ ἅμα ἡμέρᾳ σωροὺς ἀναιροῦνται τοῦ ἀρώματος, οὐδὲ πονήσαντες οὐδέν, ἀλλὰ ῥάθυμοί τε καὶ καθεύδοντες.

15. Ψευδώνυμον τὴν πικρὰν χολήν· τοιαύτη γὰρ οὖσα γλυκεῖα λέγεται.

16. Ὃς δὲ, ἤτοι ὁ Ἀλέκτωρ γαμῆσαι ἔδωκε δμωῆς υἱέϊ (δούλου υἱῷ) γενηθέντι Μενελάου παιδὶ Μεγαπένθῃ· λέγει γὰρ Ὅμηρος (Od. δ, 10?)·

ἡ γὰρ Σπάρτηθεν Ἀλέκτορι μίγη δόλῳ.

10. Τοῦ ὑπὸ συὸς διεφθαρμένου· οὗτος δέ ἐστιν ὁ Ἄδωνις. Γενέτιν, ἤγουν μητέρα· ὠνόμασται δὲ αὕτη Σμύρνα.

12. Γαλλαϊκοῖς· κατὰ τὸν Γάγγην ποταμὸν αὐξάνεται τὸν ἐν τῇ Ἰνδικῇ.

17. Ἀλόϊον ὀμφάκιον· οὕτω λέγεται παρὰ Πολυείδῃ τῷ ἰατρῷ ἐν ταῖς τῶν φαρμάκων συνωνυμίαις.

19. Εἰαριήτης· αἱματίτης λίθος· τὸ γὰρ ἔαρ Καλλίμαχος (fr. 247) αἷμα λέγει· Νίκανδρος (Alex. 87 et 314) δὲ εἶαρ.

20. Θρύμμα φακουσιακοῦ· νίτρου ἀφροῦ· φακούσιον γὰρ καλεῖται τὸ νίτρον· ὁ Πολυείδης.

22. Ναμασιπηγὸς ἁλός· ἐξ ὕδατος πεπηγότος ἁλὸς ἄχνης· οὕτω Πολυείδης.

23. Ὄπισμα· ὀποβάλσαμον· Πολύδωρος γὰρ Ζακορύτιον λέγει.

26. Ἀλλὰ διὰ στομάτων· αἱ γὰρ μέλισσαι διὰ στομάτων ἐργάζονται τὸ μέλι.

Αἱ ἑρμηνεῖαι αὗται οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἔχουσι διὰ τὸ τοῦ συγγραφέως Ἀγλαΐου εἶναι· διὰ δὲ τὸ σαφὲς καὶ ἡ συσταθμία τῆς δυνάμεως ἐγράφθη· χαλκοῦ ἄνθους — ε', σμύρνης — ε', πεπέρεως — δ', κρόκου <β', καστορίου <β', ἀλέκτορος [χολῆς] <α', ὀμφακίου <α', νάρδου Ἰνδικῆς — α'β'', αἱματίτου λίθου — β', νίτρου — β', ἁλὸς ἄχνης < λϐ', ὀποβαλσάμου <θ', μέλιτος Ἀττικοῦ κοτύλη.

11. Arbor piper vocata similis est vitici in Græcia inveniundæ, cum alioquin, tum ratione corymborum fructus. Crescit autem in locis quibusdam hominibus fere inaccessis, quæ simiarum multitudo incolere fertur in montium recessibus; quas cum multi faciunt Indi, quia nempe piper colligunt, leones ab iis telorum ope defendunt; eas enim adoritur leo ægrotus medelæ causa, senescens vero cibi. Quæ autem fiunt circa has arbores hæc sunt: Indi ad inferiores arbores aggressi, decerptis fructibus, areas struunt parvas et piper circa eas comportant, quasi abjicientes, tamquam rem vilem quam nihili faciunt homines. Simiæ autem supra e locis inaccessis hæc conspicati, simul ac nox ingruit, Indorum opus imitantur et dereptos arborum cirrhos abjiciunt, ad areas comportantes. Indi autem simul cum diluculo acervos auferunt aromatis nullo labore, sed desides ac dormientes.

15. Falso nomine nuncupata, i. e. amara bilis; talis enim cum sit, dulcis vocatur.

16. Qui autem, sive Alector in matrimonium locavit qui ex ancilla, i. e. serva, progenitus erat Megapenthi Menelai filio; dicit enim Homerus:

ex Sparta oriunda dolo cum Alectore concubuit.

10. A sue interfecti: hicce autem Adonis est. Genitricem, sive matrem; vocabatur autem hæc Myrrha.

12. Gallaïcis: circa Gangem Indiæ fluvium crescit.

17. Aloïon, omphacium: ita vocatur apud Polyidem medicum in medicaminum multiplici nomenclatura.

19 Jarietes: lapis hæmatitis; Callimachus enim sanguinem vocat *ear* (ver), Nicander vero *eiar*.

20. Scobs phacusiacæ: spuma nitri: phacusium enim vocatur nitrum: Polyides.

22. In fluctibus concrescentis: quæ in aqua concrevit salis lanugo: ita Polyides.

23. Succus: opobalsamum; Polydorus enim Zacorytium vocat.

26. Verum oribus: apes enim oribus mel fabricantur.

Hæ interpretationes nulli dubitationi ansam dare possunt, quippe ab ipso Aglaia medicamenti auctore profectæ; perspicuitatis autem gratia etiam proportio ponderum medicaminis addita est: floris æris ob. V, myrrhæ ob. V, piperis ob. IV, croci dr. II, castorii dr. II, [bilis] galli gallinacei dr. I, omphacii dr. I, nardi Indicæ ob. IS, lapidis hæmatitidis ob. II, nitri ob. II, lanuginis salis dr. XXXII, opobalsami dr. IX, mellis Attici hemina.

ΜΝΗΣΙΘΕΟΥ ΤΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΥ

ΠΕΡΙ ΟΙΝΟΥ.

Τὸν οἶνον τοὺς θεοὺς
Θνητοῖς καταδεῖξαι, τοῖς μὲν ὀρθῶς χρωμένοις
Ἀγαθὸν μέγιστον, τοῖς δ' ἀτάκτως τοὔμπαλιν·
Τροφήν τε γὰρ δίδωσι τοῖσι χρωμένοις,
Ἰσχύν τε ταῖς ψυχαῖσι καὶ τοῖς σώμασιν·

MNESITHEI ATHENIENSIS

DE VINO.

Dono Deûm
Obvenit vinum nobis, ingens his bonum
Qui recte utuntur, aliis pestis pessima;
Alimentum namque præstat recte utentibus,
Additque vires pariter animo et corpori;

Εἰς τὴν ἰατρικήν τε χρησιμώτατον·
Καὶ τοῖς ποτοῖς γὰρ φαρμάκοις κεράννυται,
Καὶ τοῖσιν ἑλκωθεῖσιν ὠφέλημ' ἔχει,
Ἐν ταῖς συνουσίαις τε ταῖς καθ' ἡμέραν
Τοῖς μὲν μέτριον πίνουσι καὶ κεκραμένον
Εὐθυμίαν· ἐὰν δ' ὑπερβάλῃς, ὕβριν·
Ἐὰν δ' ἴσον ἴσῳ προσφέρῃ, μανίαν ποιεῖ·
Ἐὰν δ' ἄκρατον, παράλυσιν τῶν σωμάτων.
Διὸ καὶ καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον πανταχοῦ
Ἰατρόν· ἡ δὲ Πυθία
Εἴρηκέ τισι Διόνυσον ὑγιάτην καλεῖν.

(Athen. II, 36 a. Conf. Eustath. p. 1624, 34.)

Sed et ad medicinam maximos usus habet,
Miscetur quippe poculentis remediis,
Opemque fert vulneribus præsentissimam.
Quotidianis hominum autem in convictibus
His qui bene temperatum nec nimium bibunt
Dat hilaritatem; ulterius insolentiam;
Si par aquæ bibatur, etiam insaniam;
Si purum, siderationem corporum.
Merito propterea Liber medici nomine
Passim indigitatur, atque eundem Pythia
Jussit vocari sispitem.

ΣΕΡΒΙΛΙΟΥ ΔΑΜΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΑ ΛΕΙΨΑΝΑ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΥΘΙΚΟΥ.

Ὀδοντοτρίμμασιν δὲ τούτοις χρώμενος,
Λευκοὺς τηρήσεις τοὺς ὀδόντας κᾀσινεῖς,
Τὰ πλαδαρά τ' οὖλα [καὶ] καταστελεῖς ἅμα,
Ἀρεῖς δὲ καὶ τὰς τῶν στομάτων δυσωδίας.
Ποιῶν τὸ μὲν ἄκρως λευκὸν οὕτω σκεύασαι·
Κέρατος ἐλαφείου τετράκις κεκαυμένου
Λίτρας [τε] τέσσαρας, λίτραν ἁλὸς μίαν,
Ἀμμωνιακοῦ ξηροῦ τε καὶ μὴ τοῦ πικροῦ,
Χόνδρου τε λίτραν μίαν, μαστίχης Χίας λίτραν,
Κόστου λίτρας τὸ τρίτον ἢ [καὶ] πλέον βραχύ,
Σχοίνου λευκῆς ταὐτὸ, καὶ λευκοῦ πεπέρεως
Οὐγγίαν μίαν, φύλλου μαλαβάθρ' οὐγγίας δύο.
Κόψας ἐν ὅλμῳ πάντα καὶ σήσας ἅμα,
Χρῆσθαι κελεύσεις, ὡς φράσω μετ' οὐ πολύ.
Εἰ δὲ ἐθελήσεις αὐτὸ σκευάσαι ποτὲ
Πρὸς φλεγμονὴν οὔλων καὶ ἔχοντα τραύματα
Σαρκῶν ἐπιφύσεις τετυλωμένας, σχιστῆς
Προσέμβαλε στυπτηρίας λίτραν μίαν.

SERVILII DAMOCRATIS

QUÆ EXSTANT.

E PYTHICO.

Si dentifriciis voles uti bonis,
Quæ candidos custodiant, atque integros
Dentes conservent oris et graveolentiam
Laxasque gingivas sedent et comprimant,
Album hoc parabis optimum sic pharmacum:
Cervi cape cornu sic quater usti quam optime
Quatuor pondo libras, salis solam libram,
Ammoniaci sicci, nec amari hinc amplius,
Alicæque, mastiches Chiæ solam libram,
Costi quadrantem aut paululum quid amplius,
Albique junci tantum, et piperis candidi
Unam unciam, folii malabathri uncias duas.
Contusa, cribrata omnia hæc mortario
Utenda præbebis modo quem dixero.
Quod si velis parare quando ad phlegmonas,
Et utile gingivis cruentis, sauciis
Carnemque callosam simul promentibus
Alun inis conjungito his scissi libram.

ΑΛΛΟ ΔΑΜΟΚΡΑΤΟΥΣ ΟΔΟΝΤΟΤΡΙΜΜΑ.

Τόδε [δὴ] οὕτω μᾶλλον γενέσθαι δυνάμενον
Μετ' εὐχερείας καὶ τὸ συμφέρον πολὺ
Ἔχον μετά τινος ἡδονῆς τῶν χρωμένων.
Χλωρὰν ἐπὶ πολὺ τὴν σιδηρῖτιν πόαν
Εἰς λοπάδα καινὴν εὐμεγέθη πολλὴν βαλὼν,
Κριθῆς παράμισγε τὸ μέτριον τῆς προσφάτου,
Καταθείς τ' ἐπ' αὐτῇ τῆς πόας δεσμίδιον,
Ἅλας περίπασσε, εἶτα τῆς πόας πάλιν,
Εἶτα πάλιν κριθὴν, εἶτα τοῦτο πολλάκις
Ποιῶν ἀποπλήρου τὸ πᾶν τῆς λωπάδος.
Ἄνωθεν δ' ἱκανὸν τῆς πόας τιθεὶς πάλιν,
Εἰς ἴπνον ἔχοντα θερμασίαν ἢ κλιβάνῳ
Θεῖναι κέλευσον νύχθ' ὅλην ἵν' ἐκφρυγῇ,
Μᾶλλον δ' ἵν' ἐκκαῇ καὶ δυνηθῇ ῥᾳδίως

ALIUD DAMOCRATIS DENTIFRICIUM.

Verum magis parabile hoc fortasse erit,
Et promptius factum minus nec commodum,
Admixta et hoc quadam simul dulcedine.
Multum sideritin viridem capito herbulam,
Magnam in novam quam tu patinam mox inditam
Miscebis hordeo recenti atque modico
Sic, hordeo ut posito sequatur fasciclus
Herbæ, sal hinc, herbæ atque iterum mox hordeum,
Fiantque tamdiu vicissim hæc omnia,
Donec patinæ omnem expleris amplitudinem,
Ut mox supernum rursus herba habeat locum.
Furnoque mox calente aut clibano indita
Torrenda per noctem sines sive potius
Urenda, quo teri queant ita promptius

Λεῖον γενέσθαι καὶ διελθεῖν κοσκίνῳ.
Εὐωδίας δέ [τε] χάριν πρόσβαλε βραχὺ
Λευκοῦ πεπέρρεως καὶ λιβάνου μὴ πολὺ,
Σχοίνου δὲ πλεῖον καὶ κυπείρου τῆς καλῆς.
Ἀφαιρῶν ταῦτα πάντα καταμίσγεις μόνον
Χίας πολὺ πλέον μαστίχης ξηρᾶς πάνυ.
Διδόναι χρὴ τοῖς θέλουσιν εἰς [τὴν] ἑσπέραν·
Ὄρθρου πάλιν δὲ τοῖς καθαρίοις ἀνδράσιν.
Ἐπιδιακλύζεσθαι μετὰ τὰ φάρμακα κρᾶμα·
Πρόσταττε, χρῆσθαι καὶ μάλιστ' εἰς ἑσπέραν
Ὄρθρου δὲ δι' ὀξυμέλιτος εὖ κεκραμένου,
Μάλιστα πρὸς τὰς τῶν στομάτων δυσωδίας

(Gal. sec. loc. V, P. II, p. 236.)

Cribroque mox, sed arctiore hinc excuti.
Odoris addes gratia his parum tamen
Albi piperis, thurisque mox item parum,
Hinc junci odori plus, cyperique optimæ.
At omnibus mixtis probe et jam repositis,
Mastiches plus aridæ Chiæ conjunxeris.
Dabis sed hinc in vesperam volentibus,
Maneque rursus maxime puris viris.
Sed colluant a medicamento mox bromium
Lymphis sociatum, et maxime hoc in vesperam,
Sed mane acetum mulsum aquosum præstitrit
Oris levandis turpibus fœtoribus.

ΕΚ ΤΟΥ ΦΙΛΙΑΤΡΟΥ.

Η ΔΙΑ ΚΩΔΥΩΝ.

Μήκωνος, ἣν λέγουσιν οἱ γεηπόνοι
Μήκωνα ἀγρίαν· οὐ γάρ πω σπείρεται·
Κεφαλὰς ἔτι χλωράς, ἃς λέγομεν καὶ κωδύας,
Τὸ σπέρμ' ἐχούσας κιῤῥὸν, οὐδέ πω μέλαν,
Τρὶς τεσσαράκοντα μετρίας τοῖς μεγέθεσι
Βάλ' εἰς χύτραν καινήν τε καὶ πλατύστομον,
Καὶ περιχέας τρεῖς ὕδατος ὀμβρίου μέτρῳ
Ξέστας ἀπόβρεξον νύκτα χἡμέραν μίαν,
Εἶτ' αὖ μίξας ἐπιπλέον οὐ λαβρῷ πυρὶ,
Ἀπόθλιβ' ἀπ' αὐτῶν ἅπαν ὕδωρ εἰς τὴν χύτραν,
Καὶ προσβαλὼν τρεῖς μέλιτος Ἀττικοῦ λίτρας,
Πάλιν ἕψε κουφοτέρᾳ καὶ μετρίῳ φλογὶ,
Καὶ ἕψ' ἕως σχῇ, μέλιτος οὐχ ὑγροῦ πάχος.
Ψύξας δ' ἀποθήσεις εἰς ἀγγεῖον ὑελοῦν.
Ἡμεῖς μὲν οὕτως· ὁ Θεμίσων δ' ὅτ' ἤρξατο
Χρῆσθαι, προσέβαλλε σμύρναν, ἀκακίαν, κρόκον,
Ὑποκιστίδος χυλόν τε· νῦν δ' οὐ βάλλεται·
Ἁπλουστέρα γὰρ οὖσα καὶ τὸ συμφέρον
Ἔχει μᾶλλον πολὺ, καὶ προσηνής ἐστ' ἄγαν.
Δίδου δὲ πλῆθος μικροτάτου μύστρου ποτὲ
Εἰς νύκτα τοῦτο, ποτὲ δ' ἔλαττον ἡμέρας,
Ἐν τῷ στόματι καὶ διακρατοῦντ' ὀλίγῳ χρόνῳ
Κέλευε τήκειν καὶ καταπίνειν ἠρέμα.
Εἰ δ' αὐτὸ βούλει κοιλίας ἐφεκτικὸν
Τῶν ῥευμάτων τε τοῦ στομάχου καὶ πνεύμονος,
Αἱμοῤῥαγιῶν τε τῶν ἄνω διαφράγματος
Ποιεῖν, Παταρικῆς ἢ τὸ κρεῖττον Ποντικῆς
Ῥοὸς καταμίξεις χυλὸν ὡς δραχμὰς δύο,
Ταὐτὸν δ' ἀκακίας τῆς καλῆς καὶ προσφάτου.
Μέλλων δ' ἀφαιρεῖν τοῦ πυρὸς τὸ φάρμακον,
Γλυκεῖ διαχέας ταῦτα [τὰ] δύο μίγματα,
Παράχει κατὰ μικρὸν τοῖς ζέουσι τῆς χύτρας·
Συνεκζέσας ἀποτίθου ὑάλῳ ψυγέν.

(Gal. sec. loc. VII, P. II, p. 261.)

E MEDICINÆ STUDIOSO.

MEDICAMENTUM E PAPAVERIS CAPITIBUS.

Papaveris, quod nominant ipsi agricolæ
Agreste, nam spontaneum est neque seritur,
Capita virentia et recentia integra,
Semen fulvum, nondum nigrum gerentia,
Centena bisque dena magnitudinis
Mediocris, in novam ollulam ore amplo indito;
Infunde tres pluvia de aqua sextarios;
Macerato in his totam diem noctem simul;
Dein coquito lento igne ac diutiuscule, et
Omnem liquorem expressum in ollulam excipe,
Et mellis Attici libras tres addito;
Coquito dein rursus leniorem ad flammulam,
Dum mellis haud fiat liquidi bona compages.
Mox frigefacta in vitreum vas condito.
Sic nos quidem. At Themison prior qui prodidit
Usum, addebat myrrham, acaciam et rubrum crocum, et
Hypocistidis succum; ast ea obsoleta jam;
Simplex enim parata commodissima est,
Jucunda valde, lenis atque viribus.
Ex hac datur mystri minuti quantitas
Aliquando sub noctem, verum ad diem minus,
Ut hanc in ore detineant ita brevi
Jussis liquentem, sensim ita ut post devorent.
Quodsi voles alvum morandi gratiā, et
Sistatur ut pulmonis et stomachi fluor,
Eruptioque sanguinis septum supra,
Facere, Pataricæ aut tu potius hinc Ponticæ
Addes rhois succi simul drachmas duas,
Tantumdem et acaciæ non veteris, sed bonæ.
Auferre jam volens ab igne pharmacum,
Vino diluta dulci ambo hæc confundito;
Paulatim adhuc in ollula ferventibus
Indito, quo ferveant simul; mox vasculo
Refrigerata indantur inde vitreo.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΛΙΝΙΚΟΥ.

(ΠΕΡΙ ΙΒΗΡΙΔΟΣ ΒΟΤΑΝΗΣ).

Φύεται δὲ πολλὴ πανταχοῦ, μάλιστα δὲ
Παρὰ τοῖς παλαιοῖς μνήμασιν τοίχοισί τε,
Ἢ ταῖς ὁδοῖσι ταῖς πάλαι τετριμμέναις,
Παρ' αἷς γεωργὸς τὰ λήϊα οὔ ποτ' ἤροσεν·
Ἀεὶ δὲ θάλλει, φύλλ' ἔχουσα καρδάμου,
Ἔαρος μὲν εὐθαλῆ τε καὶ μείζω πολύ·
Καύλῳ δὲ αὐτῆς ὄντι μῆκος πήχεως,
Μικρῷ τ' ἔλαττον καὶ πάλιν μικρῷ πλέον,
Θέρους περίκειται λεπτὰ φύλλα, μέχρι περ ἄν,
Κρύους γενομένου, φρυγανώδη τἄλλα μὲν
Τὰ φύλλα ἀποβάλλει τε καὶ μαραίνεται,
Πρὸς τῇ δὲ ῥίζῃ προσπεφύκασίν τινα.
Φέρει δ' ὁ καυλὸς ἐν θέρει λεπτὸν πάνυ
Πολύχροον ἄνθος, τῇ χρόᾳ γαλάκτινον,
Εἶτ' ἐπακολουθεῖ παντελῶς τούτῳ βραχὺ
Σπέρμα τι, ἀκριβῶς [ὡς] αὐτὸ μηδ' ὁρᾷν τινα.
Ἡ ῥίζα δὴ καὶ ὀσμὴν δριμυτάτην ἔχει,
Μάλιστα πάντων καρδάμῳ προσεμφερῆ.
Ταύτην ὀρύξας καὶ λαβὼν πλῆθος πολύ·
Θέρους μάλιστα δ' ἐστὶ πρακτικωτάτη
Καὶ πρόσφατος· ξηρὰ γὰρ ἀδρανὴς τυγχάνει·
Κόψας ἐπιμελῶς· ἔστι γὰρ καὶ δύσκοπος·
Ἀξουγγίῳ λίπανον ὀλίγῳ παντελῶς,
Εἶτα ἐπιθεὶς κοτύλῃ τε καὶ παντὶ σκέλει,
Δήσας τ' ἄφες ὥρας μὴ μένειν ἐλάττονας,
Γυναιξὶ μὲν δύ', ἀνδράσιν δὲ τεττάρων·
Εἶτ' εἰς βαλανεῖον ἐσάγων αὐτούς, μηθενὶ
Μήτε προαλείψας, μήτε χρίσας σμήγματι,
Σμικρᾶς δὲ νοτίδος γενομένης, εἰς τὴν μακρὰν
Καθεὶς κράτησον· ἐπιφέρει γὰρ πολλάκις
Δηγμὸν φέροντ' αἴσθησιν ἔνθερμόν τινα·
Μικρὸν δ' ἀποβρέξας αὐτοὺς ἔξω ἔξαγε·
Κἂν ὦσι πολλῶν χερσὶν εἰσκεκομισμένοι,
Ἰδίοις ἕκαστος ἐξελεύσεται ποσίν.
Μίξας δ' ἐλαίῳ δαψιλεῖ βραχὺν πάνυ
Οἶνον ἀνάκοπτε καὶ συνάλειφ' αὐτοὺς ὅλους,
Ἄρας τ' ὀθονίοις ἰκμάδ' ἅπασαν καὶ λίπος,
Σκέπασον τὸ κῶλον κουφοτάτοις ἐριδίοις,
Τἄλλα τε κέλευε πάντα πράττειν ὅσα θέλει
Ἐν τοῖς συνήθεσιν ὄντα καὶ τοῖς ἤδεσιν·
Τὸ γὰρ βοήθημ' αὐτοτελὲς ὂν τυγχάνει,
Οὐ χρῆζον ἄλλου συμβάλλεσθ' αὐτῷ τινος.
Κἂν μὲν δίχα πόνου διαμένωσιν, ὃ γίνεται
Τὰ πολλά, χαίρων προσκύνει τὸ ῥιζίον.
Ἂν δὲ καταλειφθῇ τοῦ πάθους ἴχνος [γ'] ἔτι,
Ἅπαν ἐπαλείψεις αὐτὸ χρίσει δευτέρᾳ,
Μέσας διαλιπὼν ἡμέρας ὡς εἴκοσιν.

(Gal. sec. loc. X, P. II, p. 310.)

E CLINICO.

(DE PLANTA IBERIDE.)

Herba hæc ubique multaque frequens nascitur
Monumenta juxta antiqua, murosque veteres,
Tritasque quondam publice pedibus vias,
Quas juxta aratrum duxit haud quis agricola.
Semper virescens frondibus nasturtii
Florentibus, vere attamen majoribus,
Caulem cubitalis longitudinis gerit,
Paulo minorem aut rursus ampliorem; ad hunc
Æstate pendent folia, donec multa hyems
Sarmentitiam deducat hæc ad imaginem et
Dejecta et exsiccata depereant gelu,
Adnata radici cernes tamen aliqua.
Æstate florem fert colore lacteo
Multum tenuem variumque valde cauliclus,
Ad quem sequitur semen penitus sic exiguum,
Visum fere ut fallens oculos quoque effugiat.
Odorem habet radix at inde acerrimum,
Vero similem quam maxime nasturtio.
Hanc erutam larga satis cape copia
Æstate, nam tunc optima et fortissima est
Adhuc recens, siccata nam fit debilior;
Tusam hinc probe, nam difficulter tunditur,
Pauca subactamque excipies axungia,
Crurique toti et maxime coxendici
Adhibebis et ligabis et sines duas
Horas mulieribus, viris sed quattuor;
Hinc balneo inductos, nec ullo ex unguine
Nec smegmate ullo pinguiore collines,
Sudore sed modico exiliente, in solium
Merges; manere coge, quoniam sæpius
Morsum caloris quempiam ac sensum afferat;
Verum hinc rigatos leniter producito;
Illati enim quamvis manibus sint plurium,
Exibit attamen suis pedibus valens.
Miscebis hinc vinum modicum multum ad oleum,
Et concuties et illines totos eo;
Ac mox madore terso et pinguitudine,
Totum teges tu crus lanis levissimis,
Jubens obire assueta vitæ munia
Quæcunque vult et non gravatim suscipit.
Hoc auxilium certum atque constans integre est
Et nullo alio adjiciendo ei simul indigum.
Expers doloris et ubi manserint, fere
Quod accidit, radiculam lætus cole.
Quodsi tamen inde affectionis vestigium
Quoddam supersit, iterum totum hoc illines,
Diebus ut multum præteritis bis decem.

ΕΞ ΑΔΗΛΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ.

ΤΑ ΥΠΟ ΔΑΜΟΚΡΑΤΟΥΣ ΜΑΛΑΓΜΑΤΑ ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΠΡΟΣ ΗΠΑΡ ΚΑΙ ΥΠΟΧΟΝΔΡΙΟΝ· ΤΙΝΑ ΔΕ ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΓΑΣΤΕΡΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΠΛΗΝΑ.

Ὑποχονδρίοις δὲ τοῖς πεπονθόσιν θέλων
Διὰ στομάχου κάκωσιν, ἢ τῆς κοιλίας,
Τῶν ἐντέρων τε καὶ κώλου τοῦ θ' ἥπατος,
Ἄλλου θ' ὁμοίως κυρίου σπλάγχνου τινὸς,
Μάλαγμ' ἐπιρίπτειν, τοῦτο, πρῶτον σκευάσας
Ἔμπροσθεν αὐτό· προσφάτως γὰρ γενόμενον
Ἔλαττον ἔσται τοῖς νοσοῦσι χρήσιμον.
Ἔστιν δὲ κηροῦ Ποντικοῦ λίτραι δύο·
Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτρα μία,
Τερμινθίνης τε τῆς πεφρυγμένης λίτρα,
Καὶ τῆς πιτυίνης τῆς κεκαυμένης λίτρα,
Λίτρας δὲ τὸ τρίτον καρδαμώμου σπέρματος,
Ξηρᾶς κυπείρου ταὐτὸν [καὶ] σμύρνης ἴσον,
Ἴσον τε ἑνὶ τούτων ἴρεως λευκῆς σταθμῷ
Κεκαθαρμένης τε Κελτικῆς οὐγγίαι δύο,
Κρόκου δὲ οὐγγίαν μίαν καὶ ἥμισυ,
[Καὶ] ἓξ δὲ μελιλώτου πρὸς αὖ γε ταῖς δύο·
Τὸ δ' Ἀττικὸν μελίλωτον αἱρετώτερον·
Κυπρίνου δ' ἐλαίου προσφάτου λίτραι δύο.
Κυπρίνον μὲν οὖν καὶ τἄλλα τηκτὰ μίγματα
Ἕψε φλογὶ τῇ κούφῃ [καὶ] εἶθ' οὕτω ξύσον.
Τὰ δὲ λοιπὰ κόψας σῆσον, εἶτ' οἴνῳ καλῷ
Φύρασον, εἶτα νύκτα χἠμέραν μίαν
Ἄφες τὸν οἶνον ἀναπιεῖν τὰ μίγματα,
Χεῖράς τ' ἀλείψας τῷ κυπρίνῳ, τὰ φάρμακα
Ἅπαντα μίξας ἐν θυείᾳ πλατυτέρᾳ,
Οὕτως ἀποτίθου, δέρμασι μαλακοῖς σκέπε.

ΑΛΛΟ ΜΑΛΑΓΜΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Πρὸς ταὐτὰ ποιοῦν ἕτερον· ἂν χρόνον λάβῃ
Τὰ πάθη φόβους ἔχοντα τοὺς καχεξίας,
Τοῦτ' ὠφελεῖ τε μᾶλλον, ὅσα μὴ πνεύμασι
Τὰ σπλάγχνα βλάπτει φλεγμοναῖς μακρωτέραις·
Πυκνῶς γὰρ ὀξύνοντα μετὰ πόνων σφοδρῶν
Καὶ σκληριῶν καὶ σκίῤῥων γε δυσλύτους φόβους·
Λύει δὲ αὐτῶν τὰς κατασκευὰς ταχύ.
Σκεύαζε δ' οὕτω· τῆς καλῆς τερμινθίνης
Λίτρας δύ' ἥμισυ, Ποντικοῦ κηροῦ ἴσον,
Κεκαθαρμένης δὲ τήλεως λίτραν μίαν,
Νίτρου τε ταὐτὸ καὶ πάνακος λίτραν μίαν,
Πάλιν (τ') ἀννήσου σπέρματος λίτραν μίαν,
Μόσχου τε λίπους κεκαθαρμένου λίτραν μίαν,
Καὶ ταὐτὸ λευκῆς ἴρεως κεκομμένης,
Ὄξους δὲ κυάθους δύο [καὶ] ἥμισυ βραχὺ,
Μέλιτος δὲ λίτρας δύ' Ἀττικοῦ τοῦ προσφάτου,

EX INCERTIS LIBRIS.

MALAGMATA A DAMOCRATE CONSCRIPTA AD HEPAR ET PRÆCORDIA; QUÆDAM EX EIS ETIAM AD TOTUM VENTREM ET SPLENEM.

Affectus si quis per stomachum præcordia,
Et per jecur, intestina per, dein per colum,
Per ventriculum aut viscus aliud quod maximi
Momenti ad corporis nostri est bonum, volet
Malagmate contegere bono et percommodo,
Primum paratum habebit hoc longe antea;
Recens enim est ægris minus firmum ac valens;
Ceræ capit quod Ponticæ libras duas,
Ammoniaci thymiamatis solam libram,
Terebinthinæ frictæ pariter solam libram,
Ustæque resinæ piceæ simul libram,
Et post trientem cardamomi seminis,
Siccæ cyperi tantumdem, item myrrhæ bonæ,
Pondusque par uni horumque iris candidæ,
Sextantem et inde Celticæ spicæ integræ,
Hinc unciam unam et dimidiam croci boni,
Et sex meliloti, item duas, bessem puto;
Verum melilotum præstiterit hic Atticum;
Recentis et cyprini libras olei duas.
Oleum cyprinum tu cum reliquis liquoribus
Et decoque lenta flammula et deradito.
Dein tusa cribrataque-reliqua vino bono
Rigata per noctem integram et totam diem,
Vinum omne donec combibant, seponito,
Unctisque post cyprino manibus hæc pharmaca
Mortario amplo sat simul committito,
Mollique pelle tecta simul reponito.

ALIUD MALAGMA EJUSDEM.

Aliud valens, ætas itidem si accesserit,
Verum hoc mage affectus, queis est habitus timor
Ne vitietur, quicunque non cum flatibus
Et phlegmonis lædunt diutioribus
Juvat; nam sæpe cum magnis doloribus
Quando augetur duritiei et scirrhi timor,
Solvit, soluta mole earum celeriter.
Paratur hoc modo ut bonæ terebinthinæ
Libras duas semis et ceræ Ponticæ
Totidem, fœni Græci unam indès puri libram,
Et de nitro atque de panace unicam libram,
Rursusque anisi seminis unicam libram;
Pinguedinis puræ vituli simul libram;
Pondusque par contusæ et albidæ iridis;
Parum de aceto, tres cyathos sine dimidio;
Mellis duas libras recentis Attici;

Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτραν μίαν
Τινὲς κατέμιξαν, ἄλλοι δ' [αὖ] λίτρας δύο.
Τὰ ξηρὰ σήσας πάντα λεπτῷ κοσκίνῳ,
Ἕψησον ὡς κατάπλασμα, προσβαλὼν μέλι,
Ὄξος τε μὴ πᾶν, καὶ ποιήσας εὐαφὲς,
Πρόσβαλε τῷ θερμῷ, παραχέων ὄξος βραχὺ
Τετηγμένῳ κηρῷ τε καὶ λιπάσματι
Τερμινθίνῃ τε, καὶ καλῶς ἐψυγμένα
Ταῖς χερσί τε ἅμα πάνθ' ἑνώσας ἐπιμελῶς
Ἐν μείζονι ἄγγει χρῆσαι μὴ παραυτίκα·
Ἀδρανέστερον γάρ ἐστιν ἄρτι γενόμενον.

Ammoniaci thymiamatis solam libram
Quidam addidere, verum alii libras duas.
Tunc sicca cribro excussaque tenuissimo
Cataplasmatis modo coque, et mel addito,
Nec omne acetum, sed quando molle fuerit,
Addas calenti exiguam aceti stillulam
Ceræ liquatæ infusamque et pinguedini et
Terebinthinæ, atque siccata egregie simul
Omnia manibus exactius committito,
Et vasculo majore derasa excipe,
Usurus haud mox; invalidum est factum recens.

ΑΛΛΟ ΔΑΜΟΚΡΑΤΟΥΣ ΜΑΛΑΓΜΑ.

Καὶ τοῦτο εὐῶδές τε καὶ τὰς ἥπατος
Αἶρον διαθέσεις τὰς νεφρῶν τε καὶ κόλου,
Τὰς τοῦ στομάχου τε χρονίας τῆς ὑστέρας·
Ἐπίβαλλε δ' αὐτὸ καὶ καχέκταις διὰ νόσους
Μακρὰς γεγονόσιν ὠχροτέροις, ὑδερώδεσι,
Καὶ τὸ βραχὺ μὴ πέττουσιν ἀνορεκτοῦσί τε.
Ἔστιν δ' ἀμώμου Σκυθικοῦ, ξυλοβαλσάμου,
Βδελλίου διαυγοῦς, καρδαμώμου σπέρματος,
Ξηρᾶς κυπείρου καὶ λιβάνου πάντων ἴσα
Τούτων ἀνὰ λίτραν, καὶ κασίας δαφνίτιδος,
Σμύρνης τε χρηστῆς καὶ κρόκου, τούτων πάλιν
Λίτρας ἑκάστου τὸ τρίτον, ἢ σμικρῷ πλέον·
Στάχυος τε νάρδου Συριακῆς δυ' οὐγγίας·
Τερμινθίνης τε τῆς καθαρᾶς λίτρας δύο·
Κηροῦ τε λευκοῦ τοῦ καθαροῦ λίτραν μίαν·
Κυπρίνου τε μύρου προσφάτου [βάλε καὶ] λίτραν [μίαν·
Οἴνου Φαλερίνου τοῦ καλοῦ ξέστην ἕνα.
Τὰ μὲν ἄλλα κόψας σῆθε λεπτῷ κοσκίνῳ,
Λίβανον δὲ καὶ βδέλλιον εἰς ὅλμον ἐμβαλὼν,
Σμύρναν τε χρηστὴν καὶ κρόκον λελεασμένον
Θραύων παράχεε κύπρινον διὰ οἴνου βραχὺ,
Εἶτ' ὁλμοκόπει ὡς μέλιτος ἔχειν ὑγροῦ πάχος,
Προσεμβαλὼν τε τἄλλα λεῖ' ἀρώματα,
Οἴνου τε τὸ λοιπὸν παραχέας, ἑνοῦ καλῶς,
Ἄφες τε συμπιεῖν ἡμέραν καὶ νύχθ' ὅλην,
Τέρμινθίνην τε καὶ κύπρινον κηρόν θ' ἅμα
Τήξας, ἔασον ἐπὶ πυρὸς κουφοτάτου,
Καὶ πάντα μίξας χερσὶ τῶν μύρων τινὶ
Λελιπασμέναις ἔασον, οὕτως ἀποτίθου,
Μετὰ χρόνον αὐτῷ, μὴ παραχρῆμα χρώμενος.
Τὰ πολλὰ μίγνυ ξυσθὲν ἐκ μέρους τινὸς,
Κηρωτάριον γενόμενον εὐαφέστερον.
Σπανίως δὲ χρῆσαι καὶ μόνῳ τῷ φαρμάκῳ.

ALIUD DAMOCRATIS MALAGMA.

Odorum et hoc tollensque mox vitia hepatis,
Affectiones renibus, colo et graves,
Colli simul uteri diutiusculas;
Idemque jam corrupto habitu superdatur,
Morboque longo pallidis, hydropicis,
Et qui minus coquunt cibum et fastidiunt.
Habet hoc amomi Scythici, xylobalsami,
Et cardamomi, bdelliique lucidi,
Siccæ cyperi, thuris boni omnium parem
Modum libram, post cassiæ daphnitidis,
Myrrhæ bonæ, croci pariter de singulis
Libræ trientem aut amplius quid paululum;
Nardi spicæ post Syriacæ uncias duas;
Terebinthinæ puræ bonæ libras duas;
Albæque ceræ perpolitæ unam libram;
Recentis unguenti cyprini libram unicam;
Vini Falerni hinc optimi sextarium.
Reliqua tunde et cribro tenui concernito;
Thus, bdellium contra in pilam conjicito,
Myrrham bonam crocumque tritum his addito,
Fractisque parum cyprini cum vino infundito;
Dein tundito, ut liquidum mel crassitudine
Æquet, mox his aromata contrita addito,
Et quod superest vinum addito, committito
Totam diem, noctem simul, quo combibant;
Terebinthinam vero, cyprinum, ceram et simul
Liquato, tunc lentissimo igni imponito,
Unctisque post manibus per unguen quodpiam,
Subacta sic committito et reponito.
Nec mox parato uti velis tu pharmaco,
Sed tempore interjecto. Et ut cerotulum
Sit mollius, rasum partim subinde tu
Misceto, solo rarius sed utitor.

ΑΛΛΟ ΔΑΜΟΚΡΑΤΟΥΣ ΜΑΛΑΓΜΑ.

Πρὸς τὰς διαθέσεις τὰς ἄγαν κεχρονισμένας
Ἕτερον μάλαγμα πρὸς ἃ προεῖπον εὔτονον.
Τοῖς σπληνικοῖς πάντων δὲ μᾶλλον ἁρμόσει,
Κἂν ὦσιν ὠχροὶ καὶ πυρέσσωσιν σφοδρῶς,
Ὕδωρ τ' ἔχωσιν ἐν ὑποχονδρίῳ βραχύ·
Πολὺ γὰρ θεραπεύειν ἀδύνατον μαλάγμασιν.
Σύκων λιπαρῶν ξηρῶν μὲν, ἔτι δὲ προσφάτων
Τὸ σπέρμ' ἀπάρας τὸ πολὺ καὶ τὸν ὀμφαλὸν,
Στῆσον δραχμὰς τρὶς πέντε καὶ ἑτέρας δέκα·
Κηροῦ τε λευκοῦ Ποντικοῦ ταύταις ἴσας·
Μυροβαλάνου τε τῆς λιπαρᾶς λίτραν μίαν·
Νίτρου θαλασσίου δὲ λίτρας ἥμισυ·
Στυπτηρίας τε σχιστῆς δραχμὰς δώδεκα,
Μιᾶς τε δραχμῆς ἥμισυ τριώβολον·
Βδέλλης ὄνυχός τε τὰς ἴσας στυπτηρίᾳ·
Ἴσον τε νίτρου τ' ἄνθους Ἀσσίου λίθου·
Ἀμμωνιακοῦ τε ταὐτὸ θυμιάματος·
Καὶ τήλεως δὲ σπέρματος καὶ καρδάμου
Καὶ καρδαμώμου καὶ καλῆς ὀρειγάνου
Ξέστου τέταρτον ἐξ ἑκάστου μίγματος·
Ἐρεγμοῦ τε τὸ μέτριον [καὶ] ἰρίνου μύρου.
Τὸ μάλαγμα δὲ σκεύαζε τοῦτον τὸν τρόπον·
Βδέλλιον οἴνῳ διάβροχον ποιῶν γλυκεῖ,
Μάλασσ' ἐν ὅλμῳ, γενομένῳ λείῳ δ' ἄγαν
Πρόσβαλλε σῦκα καὶ κόπτε πάλιν [αὖ] ἅμα·
Οἶνον παραχεών, λεῖα ποίησον καλῶς·
Προσεμπάσας δὲ τἄλλα πάντα μίγματα,
Ἐν ὕδατι θερμῷ κηρὸν ἐμβρέξας καλῶς,
Μάλασσε χερσὶ, καὶ πλατύνας πρόσβαλε
Τοῖς ὁλμοκοπουμένοις, ὑπέρῳ τε χρώμενος
Ξυλίνῳ, λιπαίνων ταῦτα συνεχῶς τῷ μύρῳ.
Καιρὸς δὲ πάντων χρήσεως μαλαγμάτων,
Ὅσα κοιλίᾳ, στομάχῳ [τε] καὶ τοῖς ἐντέροις
Ἐπιβάλλεται κάλλιστος ὁ μέχρι τῆς τροφῆς,
Ἧς ἔλαβον, ἐν τῇ γαστρὶ μὴ παρακειμένης.

(Sec. loc. VIII, P. II, p. 289 et 290.)

ALIUD DAMOCRATIS MALAGMA.

Aliud malagma ad jam relatas commodum
Affectiones, si fuerint diutinæ;
Confert lienosis, vel omnium optime,
Si palleant ac febrem patiantur gravem,
Aquamque habeant præcordiis si pauculam;
Multam nequeunt curare enim malagmata.
Ficus cape pingues sicciores, sed novas,
Et semine ejecto plurimo, et umbiliculo
Appende drachmas quinquies tres ac decem,
Albæque ceræ Ponticæ parem modum,
Myrobalani pinguis libram post integram,
Nitri marini sed libram modo dimidiam,
Aluminis scissi duas supra decem
Drachmas superque dimidiam triobolon;
Et mox onychis, quod sic vocatur, bdellii
Addes parem tu aluminis dictum modum,
Nitro parem florem lapidis sed Assii,
Ammoniaci tantumque thymiamatis,
Et seminis fœni Græci et nasturtii,
Et cardamomi, quam optimique origani,
De singulis sextarii quartam modo;
Lomentique, irini unguinis quod sufficit.
Paratur at tandem malagma in hunc modum:
Vino rigatum dulci bdellium tundito
Pila, levissimoque facto adjicito
Ficus simul, rursusque rite tundito,
Quo trita vini stillulis fiant probe;
Mixtura mox addatur inde inspersilis;
At post rigatam fervida ceram ex aqua
Mollem manibus, factamque latam adjicito,
Et tusa mox ligni radio compingito,
Guttis et unguinis frequens madefacito.
Usus malagmatum omnium quæ ventriclo
Induntur et stomacho, simul interaneis
Est tempus, in quo qui cibus congestus est
Non amplius residet in ventriculi cavo.

ΠΕΡΙ ΛΕΥΚΗΣ ΕΜΠΛΑΣΤΡΟΥ.

Δεῖ δὲ μετὰ τούτων τοὺς φιλιάτρους ἔχειν
Λευκὴν καλὴν ἔμπλαστρον εἰς ἀποσύρματα,
Καὶ τὰ πυρίκαυτα καὶ τὰ χωρὶς αἰτίας
Ἐξεπιπολῆς γινόμενα φανερᾶς ἕλκεα.
Σκευάζεται δ' οὕτως· ψιμυθίου λίτραν·
Λιθαργύρου τε τῆς τρυφερᾶς καὶ μάλιστα νῦν
Λίτραν μίαν τε καὶ μέρος λίτρας τρίτον·
Κηροῦ τε καθαροῦ Ποντικοῦ πέντ' οὐγγίας·
Τερμινθίνης τε οὐγγίαν τῆς καθαρωτάτης·
Λιβάνου δὲ μάννης, ἢ λιβάνου πεντ' οὐγγίας·
Λευκοῦ δ' ἐλαίου τοῦ καλοῦ καὶ προσφάτου

DE ALBO EMPLASTRO.

At cum his habere emplastrum medicis convenit
Album, efficax adversus avulsam cutem,
Ambusta ad ulcera, et per summa corporis
Occasionem citra manifestam edita.
Ita confit; cerussæ libra una sumitur,
Lythargyrique delicatæ postea
Libra una et pars deinde libræ tertia;
Ceræque puræ Ponticæ quinque unciæ;
Terebinthinæ pondo uncia et purissimæ,
Thurisque mannæ vel thuris quinæ unciæ,
Candidi olei boni recentis selibra

Δύ' ἥμισυ λίτρας, καὶ ὕδατος ξέστην μίαν.
Ἕψε δ' ἔλαιον, ψιμύθιον, λιθάργυρον,
Ὕδωρ πυρὶ κούφῳ, τῇ σπάθῃ κινῶν ἀεί.
Ὅταν δὲ πᾶν μὲν ἐκφρυγῇ καλῶς ὕδωρ,
Τὸ δὲ φάρμακον λευκόν τε καὶ λεῖον βλέπῃς,
Μαλακὸν ἀμόλυντον, τότε βάλλεις τερμινθίνην,
Ἔπειτα κηρὸν, εἶτα λίβανον ὕστερον·
Ἄρας τε κίνει τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρὸς,
Ὑποψυγέν τε συμμέτρως τὸ φάρμακον
Εἰς τὴν θυείαν καταχέας ἀναλάμβανε.
Ἐπί τε γυναικῶν ἢ τρυφερῶν τῶν παιδίων,
Ἐπί τε γερόντων ἢ καχεκτούντων νέων
Ταύτῃ κατάμισγε τῆς στυπτηρίας τρίτον [χὺ,
Ἣν προαποδεδώκαμεν ἔμπλαστρον ἔμπροσθεν βρά-
Καὶ χρῶ πρὸς ἅπαντα καὶ νεότρωτα τραύματα.
Κατάμισγε δ' [ἄρ'] αὐτῇ ῥόδινον τετηγμένῃ
Καὶ κηρὸν ὀλίγον, καὶ λιπαρὰν ἕξεις καλὴν,
Οἶνον παραχέας λευκὸν αὐστηρὸν βραχύ.

(Gal. sec. gen. I, P. II, p. 327.)

Binæque libræ; aquæ vero sextarius.
Oleum, cerussa, argenti spuma, aqua coquitur
Leni igne, agitatur sedulo rudicula.
Cum tota pulcre desiccata sic aqua est,
Et leve medicamentum apparet, candidum,
Et molle, nec tingens, terebinthina inditur,
Deinde cera succedet, thus postea.
Ab igne quum depones ollulam, move.
Quum modice erit refrigeratum pharmacum,
Mortario superfundas atque excipe.
In mulieribus vel delicatis puerulis,
In senibus habitu aut pravo juvenibus simul
Huic tertiam partem immisceto aluminis,
Quod prodidimus emplastrum non multum antea,
Ac utitor ad omnia recentia vulnera.
Ipsi vero rhodinon liquefacto immisceas
Paulum atque ceræ, habebis sic leve optimum,
Album vinum parum austerum si affuderis.

Η ΔΙΑ ΔΙΚΤΑΜΝΟΥ.

Τῶν περιβοήτων δ' ἐστὶν ἐμπλάστρων μία,
Μόνη τ' ἔχουσα Κρητικὸν τὸ καλούμενον
Δίκταμνον, ἰᾶται δὲ τὰς τῶν ἑρπετῶν
[Τῶν] ἰοβόλων πληγάς τε καὶ τὰ δήγματα
Πάντων τετραπόδων, κἂν λελυσσήκῃ τινὰ,
Τετυλωμένα θ' ἕλκη, τάς τε τῶν νεύρων φθορὰς,
Μυῶν τε καὶ τῶν ὀστέοις ἐπικειμένων
Χόνδρων, ἐχόντων διὰ βάθους ἤδη φθοράν·
Τά τε περὶ μαστοὺς καὶ τράχηλον καὶ ῥάχιν
Ἕλκη θεραπεύει, κἂν χρόνους πολλοὺς ἔχῃ,
Καὶ πάνθ' ὅσ' εἶπον τὴν καλουμένην ποιεῖν
Αἰγυπτίαν ἔμπλαστρον ἔμπροσθεν βραχύ.
Ταύτην ἀγαθὴν σφόδρ' οὖσαν ἔνιοι καὶ μόνην
Δοκοῦσι πασῶν τῶν καλῶν βελτίονα,
Πολλῶν διὰ πείρας οὐκ ἔχοντες φαρμάκων.
Ἔχει δὲ λιθάργυρον [μὲν] δὶς ἑκατὸν δραχμάς·
Λίτρας δ' ἐλαίου τοῦ παλαιοῦ τέσσαρας·
Τινὲς δὲ [καὶ] κοτύλας φασὶ μᾶλλον τέσσαρας·
Δὶς δ' εἴκοσι πέντε Ποντικοῦ κηροῦ δραχμάς·
Κολοφωνίας δὲ τῆς καλῆς κηροῦ διπλοῦν·
Τινὲς δὲ μᾶλλον ταὐτὸ τῆς τερμινθίνης·
Ἰοῦ δὲ χαλκοῦ καὶ ἀλόης [τῆς] Ἰνδικῆς,
Χαλκοῦ τε κεκαυμένου καὶ διφρυγοῦς καλοῦ
Δραχμὰς ἑκκαίδεκ' ἐξ ἑκάστου μίγματος·
Εἴκοσι δραχμὰς δὲ χαλβάνης καὶ τέσσαρας·
Μάννης λιβάνου τε τὰς ἴσας δὶς δώδεκα·
Ἀμμωνιακοῦ δὶς πέντε καὶ δὶς εἴκοσιν·
Ἑκκαίδεκα δραχμὰς προπόλεως τῆς Ἀττικῆς·
Ἀριστολοχίας τῆς μακρᾶς δὶς δέκα δραχμάς·
Δὶς ἓξ λεπίδος τοῦ Κυπρίου χαλκοῦ δραχμάς·

MEDICAMENTUM E DICTAMNO.

Emplastrum insignibus quod recte ascribitur
Solumque quod recipit dictamnum Creticum
Dictum. Medetur prospere reptilium
Percussibus venenatis ac morsibus
Quadrupedum cunctorum, etsi rabies quædam agat,
Juvat ulcerum callos et nervos perditos,
Et musculos et alto cartilagines
Corpore putrescentes quæ incumbunt ossibus;
Colli, mamillarum, spinæ quoque ulcera
Persanat, et diu si jam duraverint,
Ac omnia simul quæ facere paulo antea
Dixi emplastrum nomine scilicet Ægyptium.
Hoc admodum quum sit bonum, quidam omnibus
Unum bonis reputant usu præstantius,
Haudquaquam nempe experti multa pharmaca.
Lythargyri ducentas continet drachmas,
Olei vetusti pondo quattuor libras;
Magis volunt quattuor alii indere heminas;
Et quinquaginta ceræ drachmas Ponticæ,
Colophoniæ probæque plus cera duplo;
Alii malunt terebinthinæ parem modum;
Æruginis quoque, aloes nec non Indicæ,
Itemque æris combusti et diphrygis boni,
Cujusque sedecim drachmas adjicito;
Quaternas et vigenas drachmas galbani;
Thurisque mannæ porro bis duodecim,
Ammoniaci viginti bisque quinque bis;
Et sedecim jungantur propolis Atticæ;
Aristolochiæ longæ bis drachmæ decem,
Æris Cyprii squamæ drachmæ duodecim;

Καὶ γεντιανῆς ξηροτάτης ῥίζης ἴσον·
Τούτοις προσαπόδος πᾶσι δικτάμνου πόας
Ξηρᾶς ἐχούσης ἄνθος ὁλκὰς εἴκοσιν.
Λείαν λιθάργυρον δὲ μετ' ἐλαίου βαλὼν
Εἰς λοπάδα καινὴν κεραμίαν πλατύστομον
Ἕψε πυρὶ κούφῳ καὶ μαλακῷ, κινῶν σπάθῃ,
Ἕως γένηται μέλιτος Ἀττικοῦ πάχος·
Ἰόν τε καὶ τὴν λεπίδα προσβαλών, πάλιν
Ἕψει λαβρότερον· εἶτα κιῤῥοῦ γενομένου
Τοῦ φαρμάκου, πρόσβαλε χαλκὸν καὶ διφρυγές,
Ποιῶν τ' ἀμόλυντον καὶ πεπηγὸς φάρμακον,
Πρόσβαλλε κηρόν, τήν τε ῥητίνην ἅμα·
Ὧν συντακέντων, ὅταν ἴδῃς κεχραμένην
Ἔμπλαστρον, αἴρεις τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρός·
Καὶ προσβαλὼν πρόπολίν τε καὶ τὴν χαλβάνην,
Ἀμμωνιακόν, μάννην τε καὶ ἀλόην, τότε
Ψύξας τὸ πυρῶδες καὶ ζέον τοῦ φαρμάκου,
Ἀριστολοχίαν λειοτάτην προσεμπάσεις,
Καὶ γεντιανήν, τήν τε δίκταμνον πόαν·
Καὶ προσαναχόψας τῇ σπάθῃ τὸ φάρμακον,
Μάλασσε χερσὶ καὶ μαγδαλιὰς ποιῶν, ἔχε
Εἰς ἃς προεῖπον χρώμενος περιστάσεις.

(Sec. gen. V, P. II, p. 385 et 386.)

Et gentianæ radicis siccissimæ
Æquale; cunctis herbæ his dictamni quoque
Siccæ, sed habentis florem, drachmas bis decem.
Lævem lithargyrum at cum oleo demittito
Ollæ recenti, cui patulum os figulus dedit,
Pruna leni coquas, movens rudicula,
Quousque spissitudo mellis Attici
Fiat; ærugine atque æris squama inditis,
Rursus magis coquas, ac postquam pharmacum
Gilvum fuerit, æs misceas et diphryges,
Crassumque reddens pharmacum, ut non polluat,
Ceram et resinam tunc dictis adjicito:
Quibus liquatis, ubi recte coierit,
Emplastrum ab igne tolles, quumque adjeceris
Propolimque, mannamque, aloen, atque galbanum,
Ammoniacumque; tunc postquam refrixerit,
Fervorque ignitus pharmaci subsederit,
Aristolochiam lævigatam plurimum,
Et gentianam dictamnumque inspergito,
Spatha atque medicamentum agitando sedulo
Manibus subigito et magdalias effingito,
Iisque mala ad quæcunque dixi ante utitor.

ΑΙ ΥΠΟ ΔΑΜΟΚΡΑΤΟΥΣ ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑΙ ΠΟΛΥΧΡΗΣΤΟΙ.

ΤΥΡΙΑ ΑΝΕΠΙΔΕΤΟΣ.

Τούτοις ἀκολούθως βούλομ' ἐμπλάστρων φράσαι
Ἀνεπιδέτων χρήσεις τε καὶ τὰς συνθέσεις.
Ποιοῦσι πρὸς τὰς μὴ μεγάλας διαιρέσεις,
Καὶ πρὸς τὰ μείζω σαρκὸς αὐτῆς τραύματα,
Τά τ' ἐξεπιπολῆς τῶν τετραπόδων δήγματα,
Αἳ καὶ δοθιῆνας διαφοροῦσι προσφάτους·
Στομοῦσι δὲ τοὺς ἔχοντας ἤδη καὶ ὑγρόν,
Κομιζόμεναί τε τὰς ἐπ' αὐτοῖς ἐσχάρας,
Τάχιστ' ἀπουλώσουσι δίχα χειρουργίας,
Καὶ τῷ μετώπῳ δ' ἐπιτεθεῖσαι ῥεύματα
Ὀφθαλμιώντων ῥᾷστ' ἐφέξουσιν μόναι.
Τούτου δ' ἀμείνω τοῦ γένους πρώτην φράσω
Ἔμπλαστρον εὐπόριστον, εὔχρουν, δραστικήν,
Καλῶ δὲ Τυρίαν· λαμβάνει γὰρ πορφύρας
Τὸ χρῶμα Τυρίας, ἂν γένηθ' ὃν δεῖ τρόπον.
Σκεύαζε δ' οὕτω· τῆς καλῆς λιθαργύρου
Ἔμβαλλε λίτρας πέντε, καὶ κηροῦ μίαν·
Καὶ πιτυίνης τρεῖς τῆς λιπαρᾶς τῆς ἀξύλου·
Ἰοῦ δὲ χαλκοῦ τοῦ καλοῦ καὶ χαλβάνης,
Χαλκοῦ κεκαυμένου τε καὶ λεπίδος καλῆς
Τέσσαρας ἑκάστου μίγματος βάλλ' οὐγγίας·
Λιπαροῦ δ' ἐλαίου πέντε λίτρας καὶ μίαν.
Ἕψει δὲ τὴν ἔμπλαστρον οὕτως ἐπιμελῶς·

QUÆ SCRIPSIT DAMOCRATES MULTIPLICIS USUS MEDICAMENTA.

TYRIUM LIGAMENTIS NON EGENS.

Post hæc referam emplastrorum adhærescentium
Sine fasciis, quis usus et confectio.
Ad divisiones faciunt non magnas bene,
Et carnis ipsius ampliora vulnera.
Medicantur a quadrupede et morsos corpore
Summo, recentes discutiunt furunculos,
Quibusque jam pus est vapore digerunt;
Item auferendo crustas his celerrime
Cicatricem inducunt opera nulla manus;
In fronte posita fluxus quam promptissime
Lippientium cohibent, sola quamvis ceperis.
Hujus generis præstantius primum efferam
Emplastrum facile inventu, cui color bonus
Atque efficacia, Tyriam nos dicimus,
Tyriam colore referat id quod purpuram,
Si quo decet modo fiat. Sic præpara:
Sit libra injecta quinquies lithargyri
Boni, semel ceræ capiatur; insuper
Ter pityinæ pinguis lignosæ ac neutiquam,
Æruginis præstantis æris, galbani,
Ærisque combusti, pariter squamæ bonæ
Cujusque misceto quaternas uncias;
Pinguis olei sex pondo libras addito.

Βαλὼν μετ᾽ ἐλαίου λειοτάτην λιθάργυρον,
Εἰς κεραμιαίαν μείζω καὶ καινὴν χύτραν,
Ἀνάτριβε χερσὶν, εἶτα κίνει καὶ σπάθῃ,
Ἕψε δ᾽ ἐπὶ λάβρας καὶ διηνεκοῦς φλογός·
Ὅταν δὲ μέλιτος λαμβάνῃ τὴν σύστασιν,
Ἰόν τε καὶ τὴν λεπίδα προσβαλὼν ἄφες
Ἕψεσθ᾽ ἐφ᾽ ἱκανόν· εἶτα χαλκὸν πρόσβαλε·
Πάλιν δ᾽ ἔασον ἐπὶ πολὺν ἕψεσθαι χρόνον,
Ἀπόχεον ὀλίγον τῆς χύτρας τοῦ φαρμάκου,
Ψύξας τ᾽ ἀνάτριψον χερσὶ καὶ τοῖς δακτύλοις,
Εὔχρουν τ᾽ ἰδὼν καὶ σκληρὸν, οὕτως πρόσβαλε
Τὴν πιτυίνην καὶ κηρόν· εἶθ᾽ ἡνωμένων
Πάντων ἐπιμελῶς πάλιν ἀπόσταξον βραχύ·
Κἂν μὲν βλέπῃς εὔχρουν τε καὶ κεκραμένην,
Ἆρον παραχρῆμα τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρὸς,
Καὶ χαλβάνην πρόσβαλλε προμεμαλαγμένην.
Ἂν δ᾽ ᾖ παρὰ πολὺ σκληρότερον τὸ φάρμακον,
Ἔλαιον αὐτῷ πρόσβαλ᾽ εἰς εὐκρασίαν.
Οὕτω κατηθῶν εἶτ᾽ εἰς ἀγγεῖον ἕτερον,
Ψυχρὸν μάλασσε χερσὶ, χοὕτως ἀποτίθου.

Ἄλλην ὑπογράψω τῇ πρὸ ταύτης ὁμογενῆ·
Ποιεῖ δὲ πρὸς ἃ προεῖπον ἔμπροσθεν πάθη.
Πάντων ἀπουλοῖ πρῶτον αὕτη φαρμάκων
Ἕλκη δυσαλθῆ καὶ τυλώδη καὶ χρόνια.
Τἀν τῷ προσώπῳ γινόμεν᾽ ἐξανθήματα
Αὕτη θεραπεύει δίχα τινὸς δηγμοῦ κακοῦ,
Ἕδρας τ᾽ ἐχούσας ῥαγάδας καὶ σκληρίας
Τὰς κονδυλώδεις καὶ τύλους ἀποβάλλεται.
Σκεύαζε δ᾽ οὕτω· μνᾶν λιθαργύρου καλῆς
Μνᾶ δ᾽ ἐστὶ λίτρα καὶ τρίτον λίτρας μέρος·
Κηροῦ καλοῦ δὲ Ποντικοῦ μνᾶς ἥμισυ·
Ἰοῦ τέταρτον μνᾶς μέρος ξυστοῦ καλοῦ·
Χαμαιλέοντος μέλανος ὄγδοον μέρος.
Ῥίζη (?) δέ ἐστιν ἡ καλὴ ἡ Κρητικὴ
Τὸ πρῶτον, εἶτα Κιλίκιος· παλαιοτάτου (?)
Τ᾽ ἐλαίου μνᾶς ἐπιῤῥεπέστερον βραχύ·
Ἐὰν δὲ μὴ παρῇ, κέχρησο προσφάτῳ.
Ἕψει δὲ, λείαν τὴν λιθάργυρον βαλὼν
Καὶ πᾶν ἔλαιον εἰς χύτραν, κινῶν σπάθῃ.
Ὅταν δὲ συστῇ καὶ γένηται μηλίνη,
Ἰὸν παράπασον, εἶτα κηρὸν πρόσβαλε·
Τήξας δὲ τοῦτον, βαστάσας τ᾽ ἀπὸ τοῦ πυρὸς,
Χαμαιλέοντος [μέλανος] ὀλίγον παράπασον.
Ὅταν δ᾽ ἑνωθῇ πάντα καὶ ψυγῇ ποσῶς,
Κατέρασον εἰς θυείαν, οὕτω τ᾽ ἀποτίθου.

At curiose emplastrum coquito in hunc modum:
Lithargyrum mitte ex oleo lævissimam
Fictilem in ollam novam, sed hanc majusculam,
Ubi conteres manibus, movebis ac spatha;
Deinde flamma acri atque continua coquens,
Quum mellis accipit jam spissitudinem,
Ærugo et squama misceantur; incoqui
Permittito satis, dehinc æs adjungito;
Rursus coqui multo relinquens tempore,
Paulum defundens ex olla medicaminis,
Refrigeratum manibus et digitis teras;
Boni coloris atque durum ubi conspicis,
Sic pityinam ceramque reliquis indito;
Deinde cuncte rite unitis paululum,
Stillato rursus et, colorem si bonum
Et temperamentum vides, mox tollito
Ab igne fictilem, et subactum galbanum
Apponito. Si pharmacum sit durius
Multo, resolves oleo, faciens sic bonam
Temperiem. In aliud inde vas transfundito
Frigidum subactum manibus; ita reponito.

Aliud ejusdem huic generis subjiciam.
Medetur ante quos citavi affectibus,
Nec est quod ulceribus malis diutinis
Calloque pressis applices felicius;
Cicatrices, etiamque ore natas pustulas
Persanat absque rosione, rhagadas,
Ani nodosas durities, callos simul
Demit. Sic præpara: Lithargyri minam
Bonæ, at libra est cum parte tertia mina;
Minæ semis probatæ ceræ Ponticæ, et
Æruginis minæ quadrantem rasilis;
Atri chamaeleontis octavam probi
Partem; radix bona est regione Cretica
Nascens primum, Cilicia deinde; præter hanc
Olei veterrimi plus paulo quam mina;
Quodsi non fuerit, usurpato vel recens;
Lithargyrum tunc lævem itidemque oleum ollula
Totum figlina conditum rudicula
Movens coquito; ubi constiterit, et melinon
Fuerit, adjice æruginem, ceramque tunc,
Qua jam liquente ab igne tollens ollulam,
Chamæleontis paululum conspergito.
Unita quum refrigerataque quod satis,
Transfunde in mortarium, post sic reponito.

ΑΙΓΥΠΤΙΑ.

Αἰγυπτία τηροῦσα χωρὶς φλεγμονῆς
Πᾶσαν διαίρεσιν καὶ πάντα θλάσματα,
Καὶ δήγματα πάντων τετραπόδων, τῶν θ᾽ ἑρπετῶν,

ÆGYPTIUM.

Ægyptium perservans absque phlegmone
Divisa quælibet contusaque omnia,
Quadrupedum morsus cunctorum et reptilium,

Πόνους τε νεύρων καὶ μυῶν δίχ' αἰτίας.
Ταύτην ἐπαινῶν Ἀνδρόμαχος ἐν φαρμάκοις,
Ἔχων μεγίστην ἕξιν ἐδίδου τοῖς φίλοις.
Εἶναι δὲ δραχμὰς ἔλεγε μὲν λιθαργύρου
Τρὶς τεσσαράκοντα καὶ ἑτέρας δὶς δώδεκα·
Κηροῦ δὲ λευκοῦ Ποντικοῦ ταύταις ἴσας·
Ἀμμωνιακοῦ δὲ τοῦ καθαροῦ τρὶς εἴκοσι
Καὶ δώδεκ' ἄλλας, [καὶ] λιβάνου δὶς τέσσαρας·
Λεπίδος δὲ χαλκοῦ καὶ λέπιδος στομώματος,
Πάλιν δ' ἑκάστου μίγματος δὶς τέσσαρας·
Τερμινθίνης τε τῆς καθαρᾶς τρὶς δώδεκα·
Δύω δ' ἐλαίου κικίνου κοτύλας μέτρῳ·
Ἐρίων δέκ' ὀκτὼ τῶν ῥυπαρῶν κεκαυμένων.
Καίειν δ' ἔφασκεν αὐτὰ τοῦτον τὸν τρόπον·
Εἰς λοπάδα καινὴν ἢ χύτραν πλατύστομον
Ἐνθέντας ἔριον οἰσυπηρὸν δαψιλὲς,
Τὸ πῶμα προχρίσαντας γύψῳ ἢ κόνει,
Ἢ γῇ κεραμικῇ μεθ' ὕδατος μεμαλαγμένῃ,
Ἐν πυρὶ λάβρῳ καίοντας, ὅταν ᾖ ῥάδιον,
Κόψαντας σῆσαι· τότε δοκεῖ καλῶς ἔχειν.
Καίειν δ' ὁμοίως αὐτὰ κἂν τοῖς κριβάνοις,
Καὶ ἐν τοῖς ἴπνοις τοῖς ἄγαν πεπυρωμένοις,
Οὕτω τε λειῶν, λαμβάνειν ὃν δεῖ σταθμόν·
Ἕψειν δὲ κελεύει λειοτάτην λιθάργυρον,
Καὶ κίκινον πᾶν, μίξαντ' ἐν καινῇ χύτρᾳ·
Μέλιτος πάχους δὲ γενομένου τοῦ φαρμάκου,
Λεπίδα παραπάσσειν καὶ συνέψειν ἐφ' ἱκανὸν,
Ἕως ἂν γένηται ἀμόλυντον, βάλλειν τότε
Τερμινθίνην καὶ κηρόν· εἶθ' ἡνωμένοις
Ἀμμωνιακὸν μαλαχθὲν ὑπὸ τῶν δακτύλων.
Μέλλοντα δ' αἴρειν τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρὸς,
Λεῖον προσεμπάττειν λιβανὸν, βάλλειν τότε
Καὶ τῶν οἰσυπηρῶν τὴν κόνιν παρεσχάτην
Πρὸ τοῦ λιβανωτοῦ δὲ σμικρῷ [ἢ] ὕστερον.
Τινὲς δὲ τοῦτο βουλόμενοι τὸ φάρμακον
Ἴδιον λέγεσθαι, βαστάσαντες τὴν μίαν
Λεπίδος μιᾶς βάλλουσι τὰς ἑκκαίδεκα·
Χρῶνται δὲ χαλκοῦ λέπιδι, οὐ στομώματος.

Nervos dolentes citra causam et musculos.
Laudans hoc Andromachus dabat sodalibus
Suis in pharmacis peritus maxime.
Aiebat esse quadraginta ter quidem
Denarios lithargyri et duodecim
Bis alteros, ceræ quoque albæ Ponticæ
Tantumque, ammoniaci viginti ter puri
Et duodecim alios, thuris et bis quattuor;
Squami vero aeris et squamæ stomomatis,
Cujusque rursus mixturæ bis quattuor;
Puræ terebinthinæ ter addas duodecim;
Oleique ricini duas inde heminas;
Octodecim ustæ sordidæ lanæ heminas.
Docebat ipsam isto modo comburere:
Novæ patinæ vel ollæ quæ sit latior
Ore inde lanam copiose succidam;
Operculum gypso prius vel glutino,
Vel terra figulari, cui sit mixta aqua,
Illinito, sed largo igne mox comburito,
Contusam incerne cribro, ubi facile hoc erit,
Et tunc præsertim recte habere judica.
In clibanis quoque ipsa et in fornacibus
Ignitis nimium similiter comburito.
Ita capiebat lanæ tritæ, quem est par, modum.
Coquere lithargyrum jubet lævissimam,
Totumque ricinum, mixtis atque ollula
Nova, mellisque facta spissitudine,
Squamam aspergere, concoquere et quantum sufficit
Usque adeo, dum non inquinet, tunc addere
Terebinthinam et ceram; dein quum coiverint,
Ammoniacum confectum digitis mollius.
Posturus ab igne ollam, thus tritum inspergito,
Penultimum ac lanæ immundæ pulvisculum,
Atque ante thus, pauxillulo aut post tempore.
Quidam volentes istud proprio pharmacum
Dici titulo, quum depositus est caccabus,
Squamæ unius bis octo indunt denarios;
Squama autem utuntur æris, non stomomatis.

ΑΛΛΗ.

Οὐδέν τι χεῖρον τῆς προτέρας Αἰγυπτίας
Ποιοῦσα ταὐτὰ, ποτὲ δὲ καὶ κρεῖττον. Παχὺ
Ἂν σκευάσῃ τις ἐπιμελῶς τὸ φάρμακον,
Χρήσηται αὐτῷ μὴ παρέργως ταὐτὰ πρός.
Ἔχει δ' ἐλαίου πέντε λίτρας κικίνου·
Λιθαργύρου δὲ τέσσαρας χρυσίτιδος·
Λεπίδος δὲ χαλκοῦ τεσσαράκοντ' ὀκτὼ δραχμάς·
Τερμινθίνης τε τῆς καλῆς τρὶς δώδεκα·
Μάννης λιβάνου τε ταὐτὸ τῇ τερμινθίνῃ·
Ἀμμωνιακοῦ δὲ τοῦ καθαροῦ λίτρας δύο·
Κηροῦ δὲ λευκοῦ Ποντικοῦ δύ' ἥμισυ.
Ἕψει δ' ἔλαιον, λεπίδα, τὴν λιθάργυρον,

ALIUD.

Nihil priore pejus agit Ægyptio
At melius et quandoque; si confecerit
Crassum accurate medicamentum quispiam,
Utetur ad eadem ipso non improspere.
Olei autem ricinini libras quinque habet;
Chrysitidisque argenti spumæ quattuor;
Squamæ æris terque sexdecim denarios;
Terebinthinæ præstantis ter duodecim;
Mannæque thuris tantundem; pondo duo
Ammoniaci sinceri; ceræ Ponticæ
Albæ duas libras semissem et insuper.
Coquito oleum, squamam, nec non lithargyrum,

Ἕως συνέλθῃ καὶ γένητ' εὔχρους ἄγαν,
Σκληρά θ' ἱκανῶς ἔμπλαστρος· εἶθ' οὕτω βαλεῖν.
Τερμινθίνην καὶ κηρὸν, εἶτα δακτύλοις
Ἀμμωνιακὸν μαλαχθὲν, εἶτα τὴν χύτραν
Ἀπὸ τοῦ πυρὸς ζέουσαν ἄρας, βαλεῖς τότε
Τὴν μάνναν, ἤδη ψυχομένου τοῦ φαρμάκου.
Ἐποίησα ταύτην πολλάκις λιθαργύρου
Χωρὶς, μολυβδαίνης ἐμβαλὼν καλῆς ἴσον,
Ἐχρησάμην θ' ἥδιστα πρὸς ἃ προείπομεν
Πεποιημένην τε χρώματος βελτίονος.

(Sec. gen. VI, P. II, p. 401 et 402.)

Donec coierint colorque sit optimus
Fiatque satis durum emplastrum; deinde sic
Terebinthinam et ceram pones; hinc mollius
Ammoniacum digitis confectum, postea
Fervente ab igne caccabo deponito, et
Mannam injicito, jam frigerato pharmaco.
Frequenter hoc feci citra lithargyrum,
Molybdænæ bonæ pari sumpto modo,
Ususque sum ad quæ dixi jam suavissime
Probatiorisque id coloris condidi.

ΑΙ ΥΠΟ ΔΑΜΟΚΡΑΤΟΥΣ ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑΙ ΔΙΑΦΟΡΗΤΙΚΑΙ.

Ἔμπλαστρος ἀγαθὴ διαφοροῦσα μηλίνη
Τὰς μὴ παλαιὰς χοιράδας τῶν παιδίων,
Τὰς περὶ μύας τε καὶ τὸ δέρμα σκληρίας,
Καὶ τὰς μενούσας φλεγμονὰς πλέω χρόνον
Πληροῦσα σαρκοῖ καὶ ἐς ἀπούλωσίν (τ') ἄγει
Σκευάζεται δ' οὕτως· καλῆς λιθαργύρου
Τρεῖς τὸ πολὺ λίτρας, ψιμυθίου μίαν ἥμισυ·
Τούτοις προσαποδίδου λίτρας.... νέου
Λιπαροῦ τ' ἐλαίου. Τὴν λιθάργυρον βαλὼν
Ἕψε μετ' ἐλαίου, καὶ ῥυπῶδες τῷ πάχει
Ποιῶν, προσαπόδος ψιμύθιον λεῖον τότε.
Ὅταν δ' ἴδῃς ἀμόλυντον, εὔκρατόν τ' ἄγαν,
Μικρῷ τε μᾶλλον σκληροτέραν, προσέμβαλε
Κηρὸν, πιτυίνην, ὧν τακέντων, τὴν χύτραν
Ἀπὸ τοῦ πυρὸς ζέουσαν ἄρας, [καὶ] τότε
Βάλ' ἀμμωνιακὸν χερσὶ καὶ τοῖς δακτύλοις
Πλατυνθὲν, ὡς εἴωθε κηρὸς, παρὰ πυρί·
Ἔπειτα κινῶν τῇ σπάθῃ τὸ φάρμακον
Καὶ πάλιν μαλάσσων χερσὶν οὕτως ἀποτίθου.

Ἄλλη πρὸς πάντα ταῦτα· τὰς δὲ χοιράδας
Μᾶλλον διαφορεῖ, τοὺς πονοῦντας δ' ὠφελεῖ,
Ἔχοντας εὐλάβειαν εἰς ἀπόστασιν
Ὑποχονδρίων μετά τινος ὄγκου καὶ φόβου.
Μέλαινα δ' οὖσα σκευασίαν ταύτην ἔχει·
Πίσσης διαυγοῦς ξηροτάτης λίτρας δύο·
Πυκνῆς τε ὑελώδους βάλ' (?) ἀσφάλτου δύο·
Φρυκτῆς πιτυίνης τέσσαρας· κηροῦ δὲ τρεῖς·
Λιβάνου λίτραν μίαν, καὶ μιᾶς μέρος τρίτον·
Χαλκοῦ δὲ λεπίδος οὐγγίας δὶς τέσσαρας·
Κοινοῦ δ' ἐλαίου προσφάτου πέντ' οὐγγίας.
Λειοῖς λίβανόν τε καὶ λεπίδα, παρεγχέων
Ὄξους τὸ μέτριον, καὶ λεάνας ἐπιμελῶς,
Πάχος ποιήσας μέλιτος, ἕψησον τότε
Κηρόν τε καὶ τὰ λοιπὰ μετ' ἐλαίου νέου,
Οὕτω τε κατάχει θερμὰ τῶν λελεασμένων,
Μίξας τ' ἐπιμελῶς πάντα χερσὶν εὐτόνως,

DISCUSSORIA A DAMOCRATE CONSCRIPTA.

Ad digerendum melinum emplastrum efficax
Infantium strumas non veteres, insuper
Et duritias quoque musculorum, item et cutis,
Et phlegmonas quæ durant multo tempore,
Replet carne inducit cicatricemque iis.
Sic conficitur: excellentis lithargyri
Ut plurimum libram sesquilibramque insuper
Cerussæ; his adde libræ pondo..... novi
Pinguis olei. Immissa est ollæ lithargyrus,
Ex oleo coquitur; ubi jam spissitudinem
Habet sordis, lævem cerussam tum capit.
Quum non inficiens temperie et bona admodum
Pauloque durius videris, immittitur
Cera et pityina, quibus liquatis ollula
Ab igne fervens tollitur; tunc protinus
Ammoniacum, uti cera manibus assolet
Atque digitis, explanatum igni injicitur.
Postea movetur pharmacum rudicula
Rursusque mollitur manibus, sic conditur.

Aliud ad omnia hæc; strumas ipsas vero
Magis resolvit et laborantes juvat,
Præcordia ne abscessus, queiscunque est cautio
Tumore quopiam haud absque metu exerceat.
Hanc obtinet confecturam, nigrum quia est:
Picis persiceæ limpidæ libras duas;
Densique vitrei duas bituminis;
Frictæ pityinæ quattuor; ceræ capit
Tres; thuris unam libram et partem tertiam;
Squamæ æris uncias pariter bis quattuor;
Recentis olei communis quinque uncias.
Thus, squamma teritur, quibus acetum apponitur
Mensuram juxta. Ut curiose trita sunt,
Et crassitudinem mellis tenent, coques
Ceram, reliquaque tum simul oleo novo,
Rursusque lævigatis calida infundito;
Ubi diligenter manibus omnia robore

Ἀποτίθου φυλάττων, δέρματ' ἐσκεπασμένην·
Ποιεῖ γὰρ ἐπίπαγόν τε καὶ τραχύνεται.

Commiscueris, contectum pelle condito
Nam exasprantur, crustula atque obducitur.

Αἱ δι' ἁλῶν διαφορητικαὶ Δαμοκράτους.

Σκεύαζε καὶ τοῦθ', ὡς κράτιστον φάρμακον.
Καλοῦ ψιμυθίου καὶ καλῆς λιθαργύρου
Λίτρας ἑκάστου καὶ ἁλῶν δέκ' οὐγγίας·
Ἅλας δέ ἐστι πᾶν τὸ λευκὸν ἐς φάρμακον
Ἱκανῶς εὔχρηστον, ἀλλὰ βέλτιον πολὺ
Ἀμμωνιακόν τε καὶ καθαρὸν θαλάσσιον·
Καὶ τρεῖς ἐλαίου πολυετοῦς λίτρας σταθμόν.
Ἕψε δὲ ἔλαιον καὶ τὰ λοιπὰ λεῖ' ὁμῶς,
Ἕως γένηται σκληρότερα μαλάγματος·
Ἀποκείμενον γὰρ γίνεται μαλακώτερον.

Damocratis emplastra ex sale discussoria.

Hoc præparato simul, ut præstans pharmacum.
Bonæ cerussæ et argenti spumæ bonæ
Cujusque pondo, denasque salis uncias;
Omnis vero est sal albus multum pharmaco
Futuro utilis, atqui longe præstantior
Ammoniacus, confectus et purus mari;
Et tres vetusti libras olei pondere.
Oleum coquito reliqua et trita simili modo,
Quo duriora adusque sint malagmate;
Sepositum enim multo remollescit magis.

Ἄλλη ἀμείνων· διαφορεῖ γὰρ σκληρίας
Πασῶν ἄμεινον τὰς ἄγαν κεχρονισμένας,
Καὶ βρογχοκήλας καὶ μεγάλας μελικηρίδας,
Τὰς δυσμεταβόλους χοιράδας, τάς τ' ἀγκύλας.
Σκεύαζε δ' οὕτως· ἅλατος λειοτάτου λίτραν,
Μίαν τε λίτραν ψιμυθίου, καὶ χαλβάνης
Οὐγγίας δύω· τὸ δ' αὐτὸ καθαρᾶς προπόλεως·
Ἀριστολοχίας, χαλβάνης ἴσον μέρος·
Καλοῦ τ' ἐλαίου πολυετοῦς λίτρας δύο·
Ἂν δ' ᾖ παχύτατον, προσβαλεῖς ἄλλην μίαν.
Ἕψει δ' ὁμοίως, καὶ καλῶς κεχραμένην
Ἀπὸ τοῦ πυρὸς βάσταζε, καὶ λείαν τότε
Ἀριστολοχίαν παραπάσεις, προσεμβαλὼν
Μεμαλαγμένην πρόπολίν τε καὶ τὴν χαλβάνην.

Aliud melius, quoniam duritias discutit
Valentius cunctis inveteratas nimis,
Et bronchocelas et magnas meliceridas,
Et contumaces strumas, nec non ancylas.
Sic conficitur: libram salis lævissimi,
Cerussæ unam libram, atque galbani uncias
Duas, ac puræ propoleos item duas;
Aristolochiæ binas pariter uncias;
Præstantis olei libras annosi duas;
Crassissimum si fuerit, addes alteram.
Eodem coque modo atque commistum bene
Ab igne tolle, lævigatam tunc quoque
Aristolochiam insperges, injeceris ubi
Mollita, propolim scilicet atque galbanum.

Ἄλλη διαφορητικὴ Δαμοκράτους δι' ἀσβέστου
Λίαν ἀγαθή, διαπφοροῦσα (?) χοιράδας,
Στέλλουσα πᾶν οἴδημα, καὶ τὰς ἥπατος
Ἢ σπληνός γ' ὑδαρεῖς διαθέσεις ἰωμένη,
Οὔρων ἄγουσα δαψιλεῖς τὰς ἐκκρίσεις,
Τὰς ἰσχιάδας λύει τε τὰς κεχρονισμένας.
Ταύτῃ Οὐλβιάνος εὐφυὴς νεανίας
Χρώμενος ἐπιμελῶς ὠφέλει πολλοὺς πάνυ.
Ἔχει δὲ λίτραν Ποντικοῦ κηροῦ μίαν,
Μίαν τε φρυκτῆς καὶ μίαν τῆς πιτυίνης·
Ἀσβέστου τε [τιτάνου] προσφάτου οὐγγίαν μίαν·
Σχιστῆς ὁμοίως οὐγγίαν στυπτηρίας·
Ἴσον δ' ἐνὶ τούτων ἀῤῥενικοῦ τοῦ Ποντικοῦ.
Τούτοις παραχέας ὄξος εὐῶδες βραχὺ
Λέαιν' ἐφ' ἱκανὸν ἐν θυείᾳ μείζονι,
Κηρῷ τε ῥητίναις τε προσβαλὼν βραχὺ
Ἔλαιον, τήξας ἐπὶ πυρὸς λάβρου φλογός,
Μιγνύς τ' ἐπιμελῶς πάντα, καὶ μαλάγματος
Ποιῶν ἀμολύντου τὸ πάχος, ἔχ' ἀποκείμενον,
Χρώμενος ἐφ' ὧν δεῖ προσφάτῳ τῷ σπληνίῳ.
Ἔλεγε δ' ὁ κράτιστος καὶ πατὴρ τοῦ φαρμάκου
Καὶ πρὸς νόσων τε τῶν μακρῶν ἀπαλλαγὰς
Εὔχρηστον εἶναι καὶ καλὸν τὸ φάρμακον,
Ἐφ' ὧν τε χρόνιος φλεγμονὴ σπλάγχνων τινὸς

Calce ex viva aliud dissipans Damocratis
Valde bonum; strumas per halitum digerit,
Omnem tumorem reprimit, nec non hepatis
Vel splenis affectus aquosos curat, et
Excretionem urinæ valde promovet,
Et inveteratas dissolvit coxendices.
Nempe Ulpianus hoc juvenis industrius
Utens auxiliabatur ægris plurimis.
Continet autem libram unam ceræ Ponticæ,
Unamque frictæ, præterea unam pityinæ,
Calcis recentis vivæ quoque pondo unciam,
Aluminis scissi similiter unciam,
Æquale pondo item arsenicique Pontici.
His suaveolentis paulum aceti affundito;
Majore tere in mortario, dum sit satis;
Ceræque resinisque miscens paululum
Olei, liqua flamma ignis quam acerrimi,
Ac temperans omnia, faciens malagmatis
Nec pharmaci inquinantis crassitudinem,
Reponito, utensque excipe novo splenio.
Ajebat optimus medicamenti pater
Morbis diuturnis præsidium suscipi
Istud bonum, quibus item longa visceris
Cujuslibet inflammatio præcordia

Ὑποχόνδριον πεποίηκε σκληρὸν ἢ μέγα
Σφόδρ' ὠφελεῖν· ἱδρῶτάς τε γὰρ ἐπιφέρειν,
Καὶ σκληρίας λύειν τὰς τῶν ὑποχονδρίων,
Ἀπαλλαγάς τε τῶν νόσων ποιεῖν ταχύ,
Καὶ τὰς ἐποχὰς δὲ τῶν φυσικῶν καταμηνίων
Ἄγειν βραχείαις ἡμέραις ἐπικείμενον.
Ἐγὼ δ' ἀφαιρῶν τὴν τίτανον στυπτηρίαν
Διπλῆν ἔβαλλον, καὶ τὸ φάρμακον ποιοῦν
Ἄμεινον ἔγνων, οὐ ποιοῦν τὰ ψυδράκια.
(Sec. gen. VI, P. II, p. 405 et 406.)

Aut duraverit, aut auxerit citra modum,
Opitulari illud emplastrum quam maxime;
Quippe id sudores excitat, præcordiis
Duritiem tollit, morbos solvit protinus,
Retenta naturalia diu menstrua
Impositum pauculis diebus provocat.
Nos calce dempta duplum alumen indimus,
Et melius pharmacum erat, haud faciens pustulas.

ΔΑΜΟΚΡΑΤΟΥΣ ΜΑΛΑΓΜΑ.

Χρεὼ (?) δὲ πάντως καὶ μαλάγματος καλοῦ
Τοῖς σφόδρα φιλιατροῦσιν ἔσται πολλάκις
Πρὸς σπάσματα μυῶν μεγάλα καὶ πρὸς ῥήγματα,
Ἄρθρων ἔτι δὲ καὶ λυγίσματα, νεύρων [τε] παχυ-
Καὶ [τῶν] μυῶν τὰς σκληρίας μετὰ φλεγμο- [σμούς,
Πρὸς μέντοι δήγματα πρὸς ταῦτα τοῦτ' ἐστὶ [νῆς.
Δραστικώτατον· αἴρει δὲ καὶ λειχῆνας καὶ λέπρας,
Ἐπικείμενον τὸ πλεῖστον ἡμέρας δέκα,
Ἀλλαττόμενον παρὰ μίαν ἢ δύ' ἡμέρας.
Πίσσης διαυγοῦς ξηροτάτης λίτρας δύο·
Μίαν πιτυΐνης καὶ μίαν κηροῦ καλοῦ·
Ἀμμωνιακοῦ καὶ στυπτηρίας ὑγρᾶς πάλιν
Μίαν [προστίθει], ὄξους [τε] δριμυτάτου δύο
Ξέστας μετρήσας ἔχε παρεσκευασμένον.
Κατὰ τὸ σπάνιον δὲ χαλβάνης δυ' οὐγγίας
Τινὲς προσέβαλλον, βουλόμενοι τὰς σκληρίας
Θᾶσσον μαλάξαι τὰς ἐχούσας καὶ χρόνον.
Σκευάζε δ' οὕτως· ἀπολαβὼν ὄξους τρίτον
Ἀμμωνιακοῦ κατάγει τε καὶ στυπτηρίας·
Καὶ λεῖα ποιῶν ἐν θυείᾳ μείζονι,
Πάχος ποίησον μέλιτος ὑγροῦ προσφάτου·
Πίσσαν δὲ καὶ τὸ λοιπὸν ἐν καινῇ χύτρᾳ
Ἕψησον, ὡς πᾶν παρ' ἐλάχιστον ἐκφρυγῇ·
Οὕτω κατάγει τε τῶν καλῶς λελεασμένων
Ἐν τῇ θυείᾳ καὶ ἀνάκοφθ' ἕως λάβῃ
Ξανθὸν τὸ χρῶμα μηλίνῃ προσεμφερές·
Μῖξαι δὲ πάντως βουλόμενος καὶ χαλβάνην,
Μετὰ κηροῦ ταύτην πιτυΐνην τε προσβαλεῖς,
Ἄρας μετ' ὀλίγον τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρός.
Τινὲς δὲ προσβάλλουσι σταθμὸν μάννης ἴσον,
Τὴν στυπτηρίαν αἴροντες ἐκ τοῦ φαρμάκου,
Καὶ χρώμενοι πρὸς τὰ τοιαῦτα, καὶ τὰς προσφά-
Κολλῶσι ταύτῃ τῇ δυνάμει διαιρέσεις. [τους
Τούτῳ δὲ κέχρησο καὶ ἀπὸ πρώτης ἡμέρας
Ἐφ' ὧν προεῖπον, ὅταν ἔχωσιν εὐλαβῶς
Πρὸς τὰς ἀμυχάς τε καὶ τὰ ταύταις ἑπόμενα·
Τῷ σπληνίῳ δ' ἄνωθεν ὄξει διάβροχον
Σπόγγον ἐπίβαλλε καὶ ἐπίδει πεπιεσμένως.
Οὕτως ἐπιρρίψεις αὐτὸ καὶ τοῖς σπληνικοῖς.

DAMOCRATIS MALAGMA.

Opus sæpe omnino et malagmatis boni
Medicinæ strenuis erit cultoribus
Ad musculos laceros valde atque tendinum
Rupturas luxosque artus, crassitudinem
Nervorum, musculorumque absque phlegmone
Duritias. Ad morsus at hæc est maxime
Tamen efficax, tollitque lichenas, lepras,
Ut plurimum decem diebus additum;
Mutatur altero die vel tertio.
Picis nitidæ siccissimæ libras duas;
Unam pityinæ pone, unam et ceræ bonæ;
Ammoniaci rursus liquidi atque aluminis
Fac singulorum unam, duos acerrimi
Sextarios aceti. Raro galbani
Quidam uncias duas miscent, diutinas
Citius durities emollire qui expetunt.
Sic præparato; partem aceti tertiam
Ammoniaco atque alumini superaddito,
Ac lævia reddens in magno mortario,
Mellis recentis liquidi crassitudinem
Facito, picem cum cæteris in fictili
Novo incoque; ubi cuncta arefeceris fere
Infunde lævigatis in mortario,
Et rursus ipsa tunde, dum receperint
Flavum colorem, perquam similem melino.
At si statuis prorsus miscere galbanum,
Cum cera immittes et resina pityina;
Post paulo ab igne caccabum dein auferas.
Quidam contra injiciunt mannæ parem modum
Alumen auferentes ex medicamine;
Utuntur ad idem vitii genus, et glutinant
Divisiones his recentes viribus.
Tu hoc utitor vel a primo statim die
Ad affectus relatos, quum plagas timent
Et quæcumque alia plagas insequi solent;
Sed splenio madentem aceto spongiam
Desuper injicito, arcte stringens vinculo.
Sic et lienosis id recte imponitur

Ἐφ' ὧν δ' ἐπινοεῖς τὸν σκιῤῥὸν σπλάγχνῳ τινὶ
Ἐσόμενον, ἀδεῶς κέχρησο τῷ μαλάγματι

Ubi suspicaris scirrhum cuiquam visceri
Futurum, intrepidus utitor malagmate.

ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΔΙ' ΑΛΩΝ.

Ἂν δ' ἐπιμένῃ τούτων τινὶ πλείοσι χρόνοις,
Σκευάζε καὶ τοῦθ' ὡς κάλλιστον φάρμακον.

(Sec. gen : VII, P. II p. 412 et 413.)

INITIUM MEDICAMENTI E SALIBUS.

Si in horum aliquo maneat diebus plusculis,
Et hoc parato medicamentum quam optimum.

ΧΑΛΑΣΤΙΚΑΙ.

Η ΔΙΑ ΧΥΛΩΝ ΔΑΜΟΚΡΑΤΟΥΣ ΑΠΟ ΜΕΝΕΚΡΑΤΟΥΣ.

Εἰπόντες οὖν ἔμπροσθεν, πῶς τὰ τραύματα
Δίχα φλεγμονῆς μένοντα κολληθήσεται,
Ἑξῆς ἐροῦμεν, πῶς τὰ φλεγμαίνοντ' ἄγαν
Δυνατὸν θεραπεύειν φαρμάκοις ἔσται καλῶς.
Ὅταν μυὸς τρωθέντος, ἢ νεύρων πυκνῶν,
Ἢ καὶ νυγέντος ὑμένος ἐγγὺς ὀστέου,
Μετὰ τὴν τετάρτην ἡμέραν πυκνοὶ πόνοι
Καὶ φλεγμοναὶ, πυρετοί τε μετὰ συμπτωμάτων
Πολλῶν, ἀγρυπνίας, παρακοπῆς, δίψους σφοδροῦ,
Κἆτα ξηρᾶς γλώττης γένηται πρόσθεσις,
Καθ' ἡμέραν ῥέποντα πρὸς τὰ χείρονα,
Ἰχὼρ τρυγώδης, λεπτὸς, ἐρυθρὰ τραύματα,
Τά τ' ἐγγὺς αὐτῶν πάντ' ἔχοντα σώματα,
Ὀργὰς, διατάσεις, φλεγμονὰς, οἰδήματα,
Τότε μὴ κατάπλασσε ποικίλοις καταπλάσμασιν·
Ἔθος γάρ ἐστι τοῦτο ποιεῖν τοῖς νέοις,
Ἵν' ἐκφυγόντες τὰς ἀκμὰς τῶν φλεγμονῶν
Τοῖς συκοφάνταις μὴ παρέχωσιν αἰτίαν·
Δεῖ δὲ τὸν ἔχοντα τῆς ἰδίας πίστιν τριβῆς
Καὶ συγκαταβαίνειν τοῖς νοσοῦσ' εἰς τοὺς φόβους,
Μὴ περιμένοντα τὴν τυχὴν καὶ τὴν φύσιν.
Σκευάζε τοίνυν πρὸς ἃ προείρηται πάθη
Καὶ τοῖς ποδαγρικοῖς ἁρμόζον τὸ φάρμακον,
Ἐν παντὶ καιρῷ τοῖς νοσοῦσ' ἐπικείμενον·
Τοῖς γὰρ διαλείμμασιν μὲν εὐκινησίαν
Παρέχον ἑτοίμην καὶ τὸ μὴ πώροις ταχὺ
Πυκναῖς τ' ἐπιβολαῖς παρενοχλεῖσθαι ῥᾳδίως,
Ἐν ταῖς παρακμαῖς δ' οὐκ ἐῶν μεγέθη λαβεῖν,
Ἐν ταῖς ἀκμαῖς δὲ τὰς παρακμὰς ποιοῦν ταχὺ,
Ἂν μὴ μεταβαίνῃ ῥᾳδίως τις ἐφ' ἕτερα.
Τὸ δὲ φάρμακον σκευάζε τοῦτον τὸν τρόπον·
Λιθαργύρου μὲν λειοτάτης χρυσίτιδος
Λίτρας δύω βαλὼν τέσσαρας ἀξουγγίου
Ἄγαν παλαιοῦ, μίαν δὲ καὶ μιᾶς λίτρας
Τρίτον [γ'] ἐλαίου παχυτάτου καὶ πολυετοῦς
Καὶ μὴ δυσώδους, μὴ μέλανος, μὴ τραχέος·
Οὕτω γὰρ ἔσται δραστικὸν τὸ φάρμακον.
Τήξας δ' ἐπιμελῶς ἐν λοπάδι τἀξούγγιον,
Ἔπαιρ' ἀπ' αὐτοῦ τοὺς ὑμένας καὶ τοὺς ἅλας,
Ἠθμῷ διηθῶν εἰς ἑτέραν μείζω χύτραν·
Καὶ προσβαλὼν ἔλαιον ἀνάζεσον πάλιν,
Μὴ πᾶν δ' ἔλαιον, ἀλλὰ τὰ δύ' αὐτοῦ μέρη·
Τὸ τρίτον δ' ὑπολιπὼν, ἔχ' ἐν ἑτοίμῳ κείμενον,

RELAXANTIA.

DAMOCRATIS MEDIDAMENTUM E SUCCIS E MENECRATE.

Præfati igitur quo tandem pacto vulnera
A phlegmone secura recte glutines,
Posthac dicemus, quomodo cum phlegmone
Gravi occupentur, curentur medicamine.
Quum musculo læso nervis sive solidis,
Vel et propinqua quando ossi membranula
Puncta dies post quattuor frequens dolor,
Et phlegmone febresque cum symptomatis
Multis uti vigilia, delirium et sitis,
Ac lingua sicca dein, crescunt atque omnia
Quotidie et cum magis mala in pejus ruunt,
Et fœculenta sanies, tenuis, vulnera et
Rubra atque partes his vicinæ omnes habent
Distensiones, phlegmonas, œdemata,
Turgores, variis tum abstine cataplasmatis :
Quod mos juvenibus est facere, quo phlegmonum
Status effugientes non dent calumniis
Occasionem. At arti qui fidit suæ
Hunc devenire cum languentibus in metus
Oportet, haud exspectantem dum vicerit
Natura vel fortuna quædam juverit.
Ergo pares quibus consului affectibus
Quod et podagricis medicamentum convenit
Ægris in omni tempore impositum manens;
Promptam agilitatem nam intermissionibus
Id gignit corpori, cito nec permiserit
Tophis, nec facile crebris angi insultibus,
Morbum principio prohibetque increscere,
Nisi ad alia descendas facile medicamina.
Hunc pharmaci in modum fiat confectio :
Lithargyri lævissimi chrysitidis
Libras duas miscens, quatuor axungiæ
Valde vetustæ, libram vero unam et libræ
Tertiam partem olei annosi atque crassissimi,
Et non fœtentis, non nigri, non asperi;
Sic namque sumet pharmacum efficaciam.
Liquatæ diligenter patina axungiæ
Membranulas salemque mox sustollito,
In vas aliud ipsam percolans amplius;
Adjectoque oleo rursus cura ferveat,
Non omne ponens oleum, sed partes duas;
Tertia manebit in expedito condita,
Si jungere sit necesse, ne absit longius;

Ἐὰν ἐπειχθῇς προσβάλλειν, ἵνα ᾖ σοι παρόν
Ἔσται δὲ χρεία πάντως ἐν χειμῶνι γε,
Ὅταν [τ'] ᾖ γεγονὸς τῷ μακρῷ χρόνῳ παχὺ
Τὸ βαλλόμενον ἔλαιον εἰς τὸ φάρμακον·
Λιθάργυρόν τε τῶν ζεόντων κατάπασον·
Ἕψε δ' ἐπὶ μαλακῷ καὶ διηνεκεῖ πυρὶ,
Κινῶν σπάθῃ· βέλτιον, ἂν ᾖ τῇ πευκίνῃ·
Ὅταν δὲ ἐπὶ χρόνον μέτριον ἑψούμενον
Τὸ φάρμακον λάβῃ μὲν ἐμπλάστρου πάχος,
Λάβῃ δ' ὁμοίως φαρμάκου δυσωδίαν,
Ἔπαιρε ταχέως τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρὸς,
Ποιῶν βραχεῖ μὲν σκληροτέραν ἐν τῷ θέρει,
Μαλακὴν δὲ τοῦ χειμῶνος, ἀμόλυντον δ' ὅμως·
Κίνει δ' ὁμοίως ἕως μετρίως ὑποψυγῇ·
Εἶτα πάλιν χερσὶ σκληροτέραις πρόσπασσε πᾶν
Μαλαχθέν· οὕτω μεταφέρειν ἐκ τῆς χύτρας.
Ὅταν δ' ᾖ χρεία, πάλιν μαλάττειν εὐτόνως,
Μαλακῷ τ' ἐπιμελῶς ἐμπλάσαντας δέρματι,
Οὕτως ἐπιβάλλειν εὐμεγέθη τὰ σπληνιά.
Ταύτην δὲ τὴν ἔμπλαστρον εἰ βούλει ποτὲ
Μᾶλλον ποιεῖν πρὸς νεῦρα παχέα καὶ μύας,
Σκληρούς τε μασθοὺς, ἄρθρα τ' ἐξῳδηκότα,
Μαλάχης ἀγρίας τῶν ῥιζίων λίτραν βαλὼν
Καθαρῶν [καὶ] προσφάτων, καὶ [ταῦτα] συντεμὼν
Εἰς δακτυλιαίους τῷ τε μήκει καὶ πάχει
Τόμους ἐπίβαλλε τοῖς ζέουσ' ἐν τῇ χύτρᾳ·
Ὅταν δὲ πᾶσαν ἀνθρακωθέν τ' ἀποβάλῃ
Τὴν ἰκμάδα [τε] καὶ τὴν δύναμιν τὸ φάρμακον,
Ἔπαρον [τῷ] ἠθμῷ τῆς μαλάχης τὰ ῥιζία·
Λείαν δ' ἐπιπάσας τὴν λιθάργυρον, τότε
Ἕψησον, ὡς προεῖπον πρόσθεν, καὶ πάλιν
Ἀπόθου θ' ὁμοίως, καὶ τὸν αὐτὸν χρῶ τρόπον

Τοῦτο δὲ ἑκατέρας φησὶ τὰς ἀρετὰς ἔχειν
Ὁ πρῶτος εὑρὼν Μενεκράτης τὸ φάρμακον,
Ἀνὴρ κράτιστος, ἑκτικὸς πρὸς τὴν τέχνην·
Καὶ γὰρ φυλάττειν τὰ νεότρωτα τραύματα
Δίχα φλεγμονῆς, κολλᾶν τε τὰ διῃρημένα
Ἔπεισεν ἡμᾶς, καὶ τὰ φλεγμαίνοντ' ἄγαν
Ἕλκη θεραπεύειν, τούς τε τρωθέντας μύας
Δίχα τινὸς ἄλλου τῶν βοηθεῖν δυναμένων
Καταπλασμάτων, σπόγγων τε καὶ τῶν ἐμβροχῶν,
Ποιεῖν δὲ πάντα ὅσα ἔμπροσθεν εἶπον ποιεῖν
Τὴν διὰ λιθαργύρου τε καὶ ἀξουγγίου,
Εἶναι δ' ἄριστον πεσσὸν ἐν κεχρονισμέναις,
Ἐν προσφάτοις τε φλεγμοναῖς τῆς ὑστέρας,
Ἕλκη τε πληροῦν κοῖλα, διεθεῖσαν μύρῳ
Ῥοδίνῳ ἀπουλοῦν γ' ἢ καλῷ μυρσινίνῳ,
Καθόλου τε πᾶν κατάπλασμα καὶ πᾶν φάρμακον
Ἔξωθεν ἐπ' αὐτῶν φησ' ἐπιῤῥιπτούμενον
Περισσὸν εἶναι τοῖς γε ταύτῃ χρωμένοις.
Ἔστιν δ' ἀναγραφῆς ἄξιον τὸ φάρμακον·
Ἤδη δὲ πιστόν ἐστι καὶ τοῖς βασκάνοις.
Λέγει δὲ αὐτὸ ποιεῖν τοῦτον τὸν τρόπον·

Hyeme namque est necessarium, quumque inditum
Medicamini crassum oleum longo tempore
Evaserit; lithargyrum et ferventibus
Inspergito, levi igne et assidue coquas
Spatha movens, quam e tæda præstat sumere;
Quum ceperit mediocri coctum tempore
Medicamen hoc emplastri spissitudinem,
Nec non fœtorem simili pacto pharmaci,
Confestim ab igne caccabum deponito,
Faciens per æstatem pauxillo durius,
Sed hyeme mollius, non inquinans tamen;
Moveto adusque, quo modice ita refrixerit;
Sic deinde rursus manibus durioribus
Totum subactum ex olla transferri jube.
Quum poscit usus, iterum valide mollies,
Mollique diligenter pelliculæ illinens,
Permagna super accommodabis splenia.
Emplastrum vero hoc si quando efficacius
Desideres ad nervos crassos, musculos
Durasque mammas atque articulos insuper
Tumentes fieri, pondo radicum indito
Agrestis malvæ purarum ac recentium,
Sectarum in partes digiti crassitudine
Ac longitudine in olla ferventibus.
At quum madorem totum et vires pharmacum
In carbonem conversum ex igne amiserit,
Malvæ radiculas colo sustollito,
Et lævigatam inspergens tunc lithargyrum
Coque tu, quemadmodum dixi, et reponito,
Simili modo rursus eodemque ipso utitor.

Utrisque vero hoc viribus pollere ait
Primus Menecrates inventor pharmacum
Vir qui fuit habitu medicam circa artem optimo;
Recentia enim servare citra phlegmonem
Vulnera, nec non divisa glutinare item
Nobis persuasit, atque inflammata ulcera
Nimis medicari, et vulneratos musculos
Sine quopiam alio eorum quæ succurrere
Possunt cataplasmatis, fomentis, spongiis
Omniaque quæ facere confirmavi prius
Medicamen ex lithargyro et axungia
Peragere, atque optimum pessum diutinis
Novisque vulvæ esse inflammationibus,
Cava ulcera implere, solutum ac rosaceo
Vel myrteo bono cicatricem addere;
Summatim omne cataplasma nec non pharmacum
Extrinsecus quod ipsis superinjicitur
Superfluum esse dicit isto utentibus.
Profecto dignum scriptione est pharmacum
Cujus fides jam vel recepta est invidis.
Hunc in modum ipsum præparari dictitat:

Ἑπτὰ μὲν ἐλαίου τοῦ θέρους λίτρας σταθμῷ·
Ἐν ἄλλῳ εὗρον τοῦ ἐλαίου ἥμισυ,
Τοῦ [τε] λιπαροῦ καὶ προσφάτου ἀξουγγίου·
Ἐννέα δὲ τοῦ χειμῶνος, ὥς φησιν, βαλεῖς·
Ἓξ δὲ μόνον [καὶ τῆς] λειοτάτης λιθαργύρου·
Ξέστου δ' ἔφασκε τήλεως μέρος ἥμισυ·
Ταὐτὸν λινοσπέρμου τε τοῦ κεκαθαρμένου·
Μαλάχης τε ἀγρίας ἔλεγε τρεῖς λίτρας σταθμῷ
Ῥίζης ἐχούσης χυλὸν ἔτι τὸν πρόσφατον·
Ἕψειν δι' ὕδατος μὲν ξέστας ὀκτὼ μέτρῳ,
Εἰς λοπάδα καινὴν κεραμεᾶν πλατύστομον
Ῥίζας βαλόντα τῆς μαλάχης κεκαθαρμένης
Τετμημένας λεπτάς τε καὶ τεθλασμένας,
Τῆλιν πεπλυμένην, καὶ λινόσπερμον καλῶς.
Ὅταν δὲ χυλωθῇ τε καὶ πάχος λαβῇ,
Δι' ὀθονίου τὸν χύλον ἀποθλίψας ἔχε,
Στήσας τε τέσσαρας [καὶ] τὰς λίτρας σταθμῷ,
Μιγνύς τ' ἔλαιον πᾶν ἕψει ἐπ' ἀνθράκων.
Ὅταν δὲ λεπταὶ πομφόλυγες ἐκ μειζόνων
Πυκναί τε ἐπαναστῶσι τοῖς ἐν τῇ χύτρᾳ,
Πρόσπασσε λείαν τὴν λιθάργυρον, τότε
Ἕψει τε μαλακῷ καὶ διηνεκεῖ πυρὶ,
Ἕως ὅ τε χυλὸς τῷ λίπει συνεκφρυγῇ.
Τὸ φάρμακον ἔμπλαστρος ἔσται μηλίνη,
Εὔχρους, ἀμόλυντος, ἀλλὰ μὴ σκληρὰ πανύ.
Ταύτην ἐφευρὼν τοῖς παλαιοῖς φαρμάκοις
Ἔλεγε διὰ χυλῶν εὐλόγως τὸ φαρμάκον.

Septem olei libras pondo æstatis tempore
Indes; alias ejus dimidium repperi;
Pinguis, recentis tantundemque axungiæ;
Sed hyeme, uti tradidit, injeceris novem;
At sex lævissimi modo lithargyri,
Fœni græci addit dimidium sextarii,
Et seminis tantundem purgati lini,
Malvæque agrestis pondo statuebat tria
Radicis, etiamnum cui succus sit recens;
Quaternis bis coquito ex aquæ sextariis,
Patinæ orificio amplo recenti fictili
Malvæ radix purgata, concisa insuper
Et tenuis et contusa ut fuerit indita;
Mox addito fœni græci elutum probe
Linique semen. At quum succum emiserint
Coctura spissitudinemque acceperint,
Habeto succum expresseris quem linteo,
Trutina at quaternas quando expenderis libras,
Oleum misce, atque totum coque carbonibus.
Quum vero tenues bullulæ ex majoribus
Crebræ contentis caccabo prodiverint,
Lithargyrum lævem protinus aspergito,
Ignique non acri, sed assiduo coque,
Frictus sit usque succus cum pinguedine.
Erit ipsum medicamentum emplastrum melinum
Boni coloris, non inficiens, nec nimis
Durum. Post antiqua hoc qui invenit pharmaca
Vocabat ipsum jure e succis pharmacum.

Καὶ τοῦτο δ' ἐστὶν ὁμογενὲς τὸ φάρμακον,
Εἰ καὶ δι' ἑτέρων μιγμάτων σκευάζεται·
Ποιεῖ γὰρ ἀμέλει πρὸς ἃ προεῖπον πάνθ' ἁπλῶς
Τά τ' ὠμὰ καὶ δύσπεπτα καὶ δυσμετάβολα,
Τὰ κατὰ μυῶν, ὑμένων τε μεγάλα τραύματα·
Λύει γὰρ αὐτῶν τὰς ὠτειλὰς ῥᾳδίως·
Ἀρθριτικοῖς τε πᾶσ' ἐπιῤῥιπτούμενον
Παρηγορήσει τοὺς κεχρονισμένους τόπους.
Ἔχει δὲ πίσσης ξηροτάτης λίτρας δύο·
Καθαροῦ τε κηροῦ Ποντικοῦ λίτρας δύο·
Πάλιν τε καὶ τῆς μὴ καθύγρου τερμινθίνης
Λίτρας δύω· μάννης λιβάνου τ' ἀδόλου λίτραν·
Ἥμισυ δὲ λίτρας ἤ τι βραχυρεπέστερον
Λευκοῦ, λιπαροῦ μάλιστα, βουτύρου νέου.
Τὰ μὲν ἄλλ' ἐπὶ πολὺ τῆκε καὶ λάβρῳ πυρὶ
Συνεχῶς, ἐπιβλέπων, ἣν ἀμόλυντον τυγχάνῃ
Τὸ φάρμακον τριβόμενον ὑπὸ τῶν δακτύλων·
Οὗπερ γινομένου βαστάσας ἀπὸ τοῦ πυρὸς,
Τοῖς τηκομένοις τὴν μάνναν οὕτω κατάπασον
Κινῶν ἐπὶ πολὺ τῇ σπάθῃ τὸ φάρμακον,
Οὕτω ψυγέν τε καὶ μαλαχθὲν ἀποτίθου.
Ῥόδινόν τε ταύτῃ τῇ δυνάμει τὸ πρόσφατον
Πολὺ καταμίξας χρήσῃ καὶ πρὸς κοῖλ' ἄγαν,
Ἄσαρκά θ' ἕλκη καὶ τενόντων φλεγμονὰς,
Δυσμεταβόλως ἔχοντα πρὸς λευκόν θ' ὑγρόν.

(Sec. gen. VII, P. II, p. 414 et 415.

Et hoc eodem prodit genere pharmacum,
Aliis licet speciebus ipsum præparent;
Affectus ad quos rettuli prorsus facit,
Summatim omnibus et crudis et quæ concoqui
Facile et mutari nequeunt, atque ingentibus
Vulneribus musculos quæ nostros affligunt,
Aut membranas; horum nam facile subvenit
Plagis. Arthriticis injectum item omnibus
Infestatas partes mulcet diutino
Dolore. Picis assumit quam siccissimæ
Libras duas, ceræque totidem Ponticæ;
Puræ terebinthinæ nec liquidæ duas libras;
Mannæque thuris veri unam pondo libram;
At selibram vel hoc pauxillulo minus
Albi recentis butyri pinguissimi.
Reliqua diu liquato tu, et quidem igne acri,
Assidue cernens, amplius ne pharmacum
Colore inficiat digitis contritum tuis:
Quibus peractis, sublata abs igne ollula,
Mannam liquatis inde sic adspergito,
Movens medicamentum diu rudicula;
Sic frigeratum et mollitum reponito.
Huic copiosumque et recens rosaceum
Contempera, cava atque ad carnis indiga
Adeo ulcera utere tendinumque phlegmonas,
Tum quæ non facile in pus mutantur candidum.

ΑΚΟΠΩΝ ΣΚΕΥΑΣΙΑΙ.

Ὄντος δὲ πολλοῦ τοῖς φιλιάτροις λόγου
Ἀκόπων ἁπάντων χρήσεως καὶ μυρακόπων,
Φράσω, τίν' ἐστὶ ταῦτα καὶ πῶς ὠφελεῖ,
Πῶς τε καθ' ἓν αὐτῶν σκευάσαι δεῖ φάρμακον.
Ποιεῖ μὲν οὖν ἅπαντα πρὸς νεύρων πόνους,
Σαρκός τε πάσης καὶ μυῶν, ὅσων κόπος
Κατῆρξεν ἢ καὶ ψύξις, ἢ δίχ' αἰτίας
Φανερᾶς ἐγένετο· τοῖς δ' ὅμοι' ἀλγήματα
Καὶ δυσπαθείας δὲ φέρει ταῦτα πολλάκις
Τοῖς εὐαλώτοις ψύξεσίν τε καὶ κόποις,
Ἂν χρισάμενός τις πρότερον οὕτως ἐξίῃ
Ἐπὶ τὰς δι' ἀνάγκην τοῦ βίου λειτουργίας·
Σαρκοῖ τ' ἀτροφοῦντά τινα μέρη τοῦ σώματος,
Ἄν τις ἀναχρίῃ μετὰ τροφὴν τὰ πεπονθότα·
Καὶ δυσαναλήπτοις ἁρμόσει γέρουσί τε
Χειμῶνος αὐτοῖς χρωμένοις εἰς ἑσπέραν.
Ὅσα δὲ ποιεῖ τι τῶν ἀκόπων, διὰ ἑτέρων
Ἐροῦμεν, ὑποτάξαντες αὐτῶν ταῖς γραφαῖς,
Ἢ καὶ προθέντες τῆς γραφῆς τὸ χρήσιμον·
Νυνὶ δὲ φήσω πῶς τὸ πρῶτον δεῖ ποιεῖν·
Ἀμμωνιακοῦ [τε] μὲν γὰρ οὐγγίας δέκα·
Εἴτ' οὐγγίας ἐθέλει τις, εἴτ' ἄλλον σταθμόν·
Τὸ δ' αὐτὸ λιβάνου· χαλβάνης δὲ τέσσαρας·
Ἐλαφείου μυελοῦ τέσσαρας καὶ τέσσαρας·
Τῆς Ἀττικῆς πέμπουσι ταὐτὸν οἰσύπου·
Τερμινθίνης τε τῆς διαυγοῦς τέσσαρας·
Μέλιτος καλοῦ τε προσφάτου πάλιν δέκα·
Ἴσον τε τούτῳ Ποντικοῦ κηροῦ σταθμόν·
Στέατός τε χηνὸς προσφάτου μαλακοῦ δέκα·
Οἴνου Φαλερίνου πέντε κοτύλας, ἢ βραχὺ
Ἐλάττονας [γ'] ἢ καὶ βραχὺ δαψιλεστέρας·
Παλαιοῦ ἐλαίου τοῦ καλοῦ δὶς εἴκοσιν·
Πειρῶ δὲ τοῦτο μὴ δυσῶδες προσβαλεῖν·
Οὕτω γὰρ ἔσται προσφιλὲς τοῖς χρωμένοις.
Σκεύαζε δ' οὕτως· ἐν θυείᾳ μείζονι
Λίβανον κατάθλασον εἰς βραχεῖς χόνδρους πάνυ,
Ἀμμωνιακὸν παραχέων οἶνόν τ' εὐθέως,
Ἀφείς τε ταῦτα διαβραχῆναι συμμέτρως,
Λέαινε τῷ δοίδυκι, καὶ μέλιτος πάχος
Ποιῶν, ἀποδίδου τὸ μέλι καὶ τὴν οἴσυπον
Καὶ τὸν ἐλάφειον μυελόν, εἶτα ταῦθ' ἑνῶν
Ἐν τῇ θυείᾳ, τῆκε κηρὸν ἐν χύτρᾳ
Καὶ πᾶν ἔλαιον καὶ στέαρ καὶ χαλβάνην
Τερμινθίνην τέ, καὶ τακῆναι πάντ' ἀφείς,
Κατὰ τῶν ἐνόντων τῇ θυείᾳ καταχέων,
Καὶ μικρὰ δοίδυκι κινήσας, ἵν' ὑποψυγῇ,
Ταῖς χερσὶν ἀνάτριβε τότε ταῦτα πάνθ' ὁμοῦ,
Ἕως ἂν ἑνωθῇ πάντα, καὶ μέλιτος λάβῃ
Ὑγροῦ καλοῦ τε τὸ πάχος· οὕτως ἀποτίθου
Εἰς κασσιτέρινον σκεῦος ἢ καὶ πύξινον,
Χρώμενος ἐπιμελῶς ὡς κρατίστῳ φαρμάκῳ.
Ἔστιν δὲ καὶ γυναιξὶ συμφορώτατον

ACOPORUM COMPOSITIONES.

Plurima medicinæ quum studiosi dictitent
Acoporum de usu myracoporumque omnium,
Hæc, quæ sient, dicam et quo conferant modo,
Quave ratione facias quodque pharmacum.
Ergo et dolores nervorum hæc omnia levant
Carnisque cunctæ et musculorum, originem
A lassitudine aut frigore si duxerint,
Absque evidenti causa aut si inchoaverint;
Hujus generis dolores et molestias
Crebro perferre oportet hos qui obnoxii
Sunt lassitudini admodum vel frigori,
Si uncti prius ita prodeant ad munia
Vitæ necessaria obeunda; corporis
Et carne partes pabulo indigas suo
Explent, perunctis assumpto a cibo locis.
Qui convalescunt ægre, hos et senes juvant,
Ipsis per hyemem ad vesperam linentibus.
Quæ faciat quodque acopum, alio vobis loco
Exponam, eorum usum descriptionibus
Vel subjungens vel præmittens passim quoque;
Nunc referam quo primum liceat facere modo:
Namque ammoniaci bis quinas quidem uncias,
Sive uncias mavult quis, seu pondus aliud,
Idemque thuris, at quaternas galbani,
Cervi medullæ bis tantundemque, œsypi
Parem modum deinde mittunt Attici;
Terebinthinæ pellucidæ quoque bis duas;
Mellis recentis optimi rursus decem;
Æqualem tribuunt ceræ Ponticæ modum;
Adipis recentis anseris mollis decem;
Vini Falerni quinque pluresve heminas,
Aut pauciores paulo injiciunt quoque;
Itidem olei veteris bis viginti boni;
Id autem graveolens numquam commiseris:
Sic namque fiet, gratum ut sit hoc utentibus.
Paratur sic: majusculo in mortario
Ubi thus in grumos perparvos confregeris
Et ammoniacum, vinum affundens protinus,
Hæc macerari dimittens mediocriter,
Tere pistillo, atque in mellis spissitudinem
Coactis addito mel una atque œsypum,
Cervique medullam atque in mortario tere;
Ac deinde cera in ollula liquescito
Oleoque toto juncta et adipi et galbano
Terebinthinæque; hæc ut liquentur sic sinens,
Superfundens coeuntibus in mortario,
Spatha, ut refrigescant, tu paululum move;
Tum subigito tantisper hæc omnia manu,
Unita bene dum appareant, et humidi
Mellis bonique crassitudinem habuerint;
In stanneum vas condito vel buxeum,
Hoc sedulo utens optimo ceu pharmaco.

Ὅσαις ἐγένετο φλεγμονὴ τῆς ὑστέρας
Τὰς σκληρίας φέρουσα, ἢ σκίῤῥου φόβον,
Ἐφ' ὧν κέλευε πεσσαρίῳ τὸ φάρμακον
Ἐγχρισθὲν οὕτω προστιθέναι ταῖς ὑστέραις.
Ποιεῖ δὲ τοῦτο καὶ πρὸς ὠτίων πόνους
Τοὺς χωρὶς ἕλκους, τοὺς σφοδροὺς δίχα ῥεύματος.
Σεργητικοῦ δὲ μῖξον ἰρίνου μύρου
Μέρος τέταρτον ἢ τρίτον τῷ φαρμάκῳ,
Θερμῷ τε δεύσας ἔριον ἔνθες τῷ πόρῳ.

Χλωράκοπον ἄλλο καὶ τοῦτο δραστικὸν πάνυ·
Διὸ ταῖς καταρχαῖς τῶν πόνων μᾶλλον ποιεῖ,
Ἀρθριτικοῖς τε καὶ ποδαγρικοῖς συμφέρει,
Πρὸ τῶν βαλανείων τριβομένοις τῷ φαρμάκῳ
Πόδας τε καὶ τὰ νεῦρα τὰ πεπαχυσμένα·
Οὕτω γὰρ ἔγνων γενομένους ὑγιεῖς τινας.
Ἔχει δὲ λιβανωτοῦ καλοῦ λίτραν μίαν·
Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτρας δύο·
Ἀφροῦ νίτρου τε λευκοτάτου λίτραν μίαν·
Τὸ δ' αὐτὸ καθαρᾶς οἰσύπου τῆς Ἀττικῆς·
Σμύρνης τε χρηστῆς, χαλβάνης τῆς ἀξύλου,
Ὀποπάνακός τε τοῦ καθαροῦ, τούτων καθ' ἓν
Στήσας ἐπιμελῶς οὐγγίας δὶς τέσσαρας·
Εὐφορβίου τέσσαρας οὐγγίας τοῦ προσφάτου·
Ἴσας τε ταύταις τραχέος λιμνησίου·
Καλοῦσι τοῦτ' ἀδάρκην οἱ τὰ μίγματα
Ἐν Ἰταλίᾳ πωλοῦντες οἵ τ' ὠνούμενοι·
Κηροῦ σφόδρα καλοῦ Ποντικοῦ λίτρας δύο·
Τερμινθίνης τε τῆς καθαρᾶς δύ' ἥμισυ·
Δαφνίνου δ' ἐλαίου καὶ κυπρίνου καὶ γλευκίνου
Λίτραν ἑκάστου· ἰρίνου Σεργητικοῦ,
Παλαιοῦ τ' ἐλαίου, σχινίνου τε προσφάτου,
Τούτων ἑκάστου δύο πάλιν λίτρας σταθμῷ·
Ὄξους τὸ μέτριον. Τούτῳ καὶ τὰ μίγματα
Τὰ ξηρὰ τρίψας ἐπὶ τὸν αὐτάρκη χρόνον,
Λείοις ἐπιμελῶς προσβαλεῖς τήξας μύρα
Κηρόν τε χαλβάνην τε καὶ τερμινθίνην,
Ὀπόν τε πάνακος, τἄλλα θ' ὑγρὰ μίγματα·
Καὶ κατακενώσας θερμὰ καὶ ζέοντ' ἔτι
Κατὰ τῆς θυείας τῶν τ' ἐν αὐτῇ μιγμάτων,
Ἀνάτριβε τῷ δοίδυκι χειρί τ' εὐτόνως·
Καὶ πάνθ' ἑνώσας ἀποτίθου τὸ φάρμακον
Εἰς πυξίδ' οἵαν εἶπον ἔμπροσθεν βραχύ.
Θαῤῥῶν δ' ἐπὶ πάντων χρῆσαι τῶν κεχρονισμένων.

Καὶ τοῦτο δ' ἄκοπον εὐπόριστον καὶ καλὸν,
Καὶ χειμῶνος μάλιστα, ἔν τε ταῖς ὁδοῖς
Τοῖς εὐαλώτοις σφόδρα βοηθεῖν δυνάμενον.
Ἔχει δὲ καθαρᾶς χαλβάνης τρεῖς οὐγγίας·
Ὀποπάνακος δὲ προσφάτου οὐγγίαν μίαν·
Ἄνθους ἁλὸς τρεῖς· οἰσύπου δὲ τέσσαρας·
Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος καλοῦ λίτρας
Δύο κηροῦ τε λίτραν· πιτυίνης πεφρυγμένης
Τῆς μὴ δυσώδους οὐγγίας δὶς τέσσαρας·

Est commodissimum et mulieribus quoque
Queis est oborta phlegmone intus uteri,
Duritias adducens, simul et scirrhi metum;
Tunc pessulo usurpare pharmacum jube
Litum, utero quod indere hoc solent modo.
Benefacit hoc idem ad dolores aurium
Expertium ulceris sineque fluxu graves.
Sergetici autem mittis irini unguinis
Aut portionem quartam aut trinam pharmaco
Calidoque lanam intinctam indas foramini.

Viridacopon aliud efficax supra modum,
Unde et laborum exordiis facit magis,
Arthriticis, podagricis quoque efficax;
Hoc ante balneas medicamento litis
Et pedibus et nervis incrassatis simul
Plures fuisse sanatos conspeximus.
Boni thuris habet hoc unam pondo libram,
Ammoniaci guttæ pondo libras duas,
Aphronitri candidissimi solam libram,
Tantumdem puriusculi Attici œsypi,
Myrrhæque lectæ et non lignosi galbani,
Opopanacisque puri, singulûm omnium
Octo uncias exacte perpendens libra,
Quatuor euphorbii recentis uncias,
His asperi pares dato limnesii;
Hoc nominant adarcen unguentarii
In Italia institores emtoresque item;
Ceræ admodum bonæ duo pondo Ponticæ,
Terebinthinæ tot puræ, semissem insuper,
Oleique laurini, cyprinique et gleucini,
Sergetici irinique singulùm libram;
Olei veteris, recentis quoque lentiscini
Cujusque rursum horum immittes pondo duo;
Aceti modicum, quo siccas species tere
Sat longo tempore contritisque sedulo
Liquata adde unguenta et ceram, terebinthinam,
Galbanum, opopanacem, itidem reliqua quoque liquida,
Calida atque adhuc ferventia in mortarium
Super medicamina quæ vas hocce continet
Conjicias, pistillo et manibus contere
Valenter. Unita omnia sic reponito
In pyxidem qualem dixi paulo prius.
Audacter inveteratisque omnibus utitor.

Et hoc parabile passis acopon item bonum,
Potissimum per hyemem, aut si profectio
Usquam est, malo opportunis facile subvenit:
Quod puri recipit galbani tres uncias,
Sed unam opopanacis recentis unciam,
Floris salis tres et quaternas œsypi,
Ammoniaci guttæ bonæ pondo libras
Octo atque ceræ unam, pityïnæ torridæ
Non fœtidæ quaternas bis pone uncias;

Λίτραν τ' ἐλαίου τοῦ Σαβίνου δὶς τέσσαρας,
Πλεῖόν τε τοῦ χειμῶνος ὡς λίτραν βάλε·
Οἴνου Φαλερίνου μέλανος οὐγγίας δέκα.
Σκεύαζε δ' οὕτως· ἐν θυείᾳ [μείζονι]
Ἀμμωνιακὸν κατάθλασον, εἶτ' οἶνον βαλὼν,
Διάβρεξον ὀλίγον, καὶ λεάνας ἐπιμελῶς,
Πρόσβαλλ' ἁλὸς ἄνθους καὶ τὸν οἴσυπον τότε·
Εἶτ' ἐκλεαίνων καὶ μέλιτος ποιῶν πάχος,
Τὰ τηκτὰ τήξας, ὕστερον τὴν χαλβάνην
Καὶ τὸν ὀποπάνακα προσβαλὼν τῆξον πάλιν,
Κατάχει τε τῶν ἔμπροσθεν λείων γεγονότων
Ἐν τῇ θυείᾳ καὶ καλῶς ἡνωμένων,
Οὕτω τε μίξας θερμὸν ἔτι τὸ φάρμακον
Ταῖς χερσ', ἀπόθου εἰς ὑελοῦν ἀγγείδιον.

———

Ἄλλο μυράκοπον δὲ τοῦτο τῶν ἄγαν καλῶν·
Ἡδὺ γὰρ ὑπάρχει καὶ βοηθεῖ δραστικῶς
Πρὸς τοὺς πόνους, οὓς εἶπον ἔμπροσθεν βραχύ.
Στακτῆς δ' ἔχει [τε] τῆς καλῆς τρεῖς οὐγγίας·
Ὀποβαλσάμου τρεῖς, καὶ μέλιτος τρεῖς Ἀττικοῦ,
Κηροῦ τε καθαροῦ Ποντικοῦ τρεῖς· Συριακοῦ
Μύρου δὲ κροκίνου οὐγγίας [τε] τέσσαρας·
Ἀμμωνιακοῦ δὲ λευκοτάτου, λείου θ' ἁλὸς
Δύ' οὐγγίας· μίαν καὶ ἓν μέρος [τρίτον]
Τερμινθίνης λευκῆς τε καὶ κεκαθαρμένης·
Τοῦ κιναμώμου δὲ καὶ [τοῦ] μαλαβάθρου λίτραν
Μίαν προσαπόδος καὶ μέρος λίτρας τρίτον·
Ἂν μὴ πάρῃ δὲ μαλάβαθρόν σοι κατὰ τύχην,
Πρόσβαλλε νάρδου ταὐτὸν τῆς Γαγγίτιδος·
Μύρον δὲ τοῦτο τῶν μετρίως ἐστὶν καλῶν,
Ἱκανῶς δὲ φαρμακῶδες, ὡς οὐκ ἄλλο τι·
Ἢ ταὐτὸν ὁμοίως ἰρίνου Σεργητικοῦ,
Ἢ Κυζικηνοῦ, τοῦτο δ' ἀμαρακίνου μύρου·
Τούτοις δὲ χρήσῃ, μὴ παρόντος, ὡς ἔφην,
Τοῦ μαλαβάθρου· μέτριον γὰρ οἶμαι μυράκοπον,
Οὐδέν [τ'] ἔλαττον ὠφελοῦν τοὺς χρωμένους.
Σκεύαζε δ' οὕτως· ἀναλεάνας ἐπιμελῶς,
Πρόσβαλλε τὸ μέλι καὶ λεάνας συμμέτρως,
Στακτήν τε μίξας καὶ ὀποβάλσαμον πάλιν
Λέαιν' ἐπιμελῶς, καὶ καθαρὰν τέρμινθίνην,
Κηρόν τε καὶ τὸ κρόκινον εἰς διπλοῦν βαλὼν
Ἀγγεῖον, ὕδατι τῆκε τὰ προειρημένα
Πυρὶ θερμαίνων δῆλον [καὶ] ἐν ἑτέρᾳ χύτρᾳ·
Τήξας δὲ ταῦθ', [οὕτως] παρέγχει μαλάβαθρον,
Καὶ πάνθ' ἑνώσας (ἑψήσας?) συμμέτρως, ὡς μὴ ζέσαι
Βάσταζε τὸ διπλοῦν σκευάριον ἐκ τῆς χύτρας,
Ψύξας τ' ἐπιμελῶς καὶ ξύσας τὸ φάρμακον,
Προσεμβαλών τε τοῖς πρότερον εἰρημένοις
Ἐν τῇ θυίᾳ πάλιν λέαιν' ἕως καλῶς
Ἅπανθ' ἑνωθῇ καὶ γένηθ' ἓν φάρμακον.
Εἰ δέ ποτε βούλει ποιεῖν δραστικώτερον
Καὶ τοῦτο πρὸς τὰ νεῦρα τὰ κεχρονισμένα,
Καὶ τὰς διαθέσεις τάς τε τῶν μυῶν τάσεις,
Εὐφορβίου καλοῦ τε καὶ ἔτι προσφάτου

Olei Sabini bis quaternas et libras,
Sed hyeme plus ceu libram oportet indere;
Vini Falerni nigri denas uncias.
Sic præparato : ammoniacum in mortario
Contunde amplo atque deinde vinum affundito;
Paulisper macera, curiose conterens,
Salisque florem adjice tunc atque œsypum;
Terens tum ac faciens mellis spissitudinem,
Liquatis colliquandis, inde galbanum
Opopanacemque adjunge et liquefac denuo;
Medicamentis post infunde in mortario
Quæ lævigaveras antea atque univeras,
Quemadmodum decet, et manibus miscens ita
Medicamen fervens conde vase vitreo.

———

Myracopum aliud quod accensetur optimis :
Nam suavitatis plenum est; egregie juvat
Quos nominavi paulo affectus antea.
Stactæ bonæ receptat ternas uncias,
Opobalsami tres et mellis tres Attici,
Ceræque puræ Ponticæ tres, unguinis
Crocini Syriaci quoque quaternas uncias,
Ammoniaci quam albissimi et lævis salis
Sextantem, candidæ et puræ terebinthinæ
Unam unciam, atque partem ipsius tertiam,
Et cinnamomi, nec non malabathri quoque
Libram adde et partem libræ tertiam insuper;
Sin absit autem malabathrum forsan tibi,
Adjunge nardi tantundem Gangitidis;
Ad unguenta mediocria istud pertinet,
Abunde medicamentosum, ut nullum invenis
Aliud; vel irini tantum Sergetici,
Vel Cyziceni pondo, nempe amaracini;
His uteris, quum non adest quod diximus
Malabathrum; hoc arbitror moderatum myracopon,
Nihil minus sane auxilians utentibus.
Sic confit : accurate factum læve mel
Adjunge et stacten tritam modice misceas
Opobalsamumque ac rursum exacte contere,
Cera, crocino, terebinthina pura duplo
Injectis vasi, prædicta liquefacito aqua,
Igne calefaciens sed in alio caccabo,
Liquatis his malabathrum superinfundito,
Et cunctis unitis modice ut non ferveant,
Duplex depone vas protinus ex caccabo;
Exacte frigerato et raso pharmaco
Et supradictis addito, mortario
Tu lævigato denuo, donec probe
Cuncta uniantur fiantque unum pharmacum.
Voles at si ipsum reddere efficacius
Ad vitia nervorum diu durantia
Et musculorum item affectus diutinos,
Vel tensiones, euphorbi novi probi
Toti uncias duas admisce ponderi

Δύ' οὐγγίας τῷ παντὶ κατάμιξον σταθμῷ,
Τοῖς θ' ἁλσὶ καὶ τῷ μέλιτι τῷ τ' ὀποβαλσάμῳ
Συνεκλεάνας πρότερον αὐτάρκει χρόνῳ·
Οὕτω θ' ἑνώσας πάντα τὰ προειρημένα,
Εἰς πυξίδ' ἀπόθου, ἢ εἰς ἄγγος ὑελοῦν,
Ἀπὸ τῶν βαλανείων μᾶλλον αὐτῷ χρώμενος.

Βασιλεῖ δὲ ποιῶν καὶ σεβάστῳ μυράκοπον,
Σκεύαζε ῥᾷστα τοῦτο καὶ χωρὶς πυρὸς,
Ἔχον ὀποβαλσάμου μέτρον ὡς τρεῖς οὐγγίας,
Καὶ τοῦ κρατίστου δὴ μαλαβάθρου οὐγγίας
Πεντεκαίδεκα· κινναμώμου τοῦ καλοῦ ταὐτόν·
Κηροῦ δ' ἀνόσμου λευκοτάτου δραχμὰς δέκα.
Σκεύαζε δ' αὐτό (οὕτω?)· μαλαβάθρου τρίτον μέρος
Καὶ κηρὸν εἰς ἐλάχιστα κατατετμημένον
Εἰς ἀργυροῦν ἔμβαλλε λεπτὸν φιάλιον·
Τήξας ἐφ' ὕδατος θερμοτάτου, ψύξας ξύσον,
Καὶ προσβαλὼν [τὰ] λεῖ' ἐν τῷ ὀποβαλσάμῳ
Καὶ κινναμώμῳ τρῖβε πάλιν, ἑνῶν ἅπαν,
Τό τε λοιπὸν αὐτοῖς μαλάβαθρον παρεγχέας,
Τρίβων ἕνωσον χερσὶν, οὕτω τ' ἀποτίθου
Εἰς ἀργυροῦν σκευάριον ἢ παχὺ ὑελοῦν·
Οὕτω γὰρ ἕξεις ἀσφαλῶς τὸ φάρμακον.
Τρίτον δὲ λίτρας προσβαλὼν Γαγγιτικῆς
Νάρδου, ποιήσεις γλυκύτερον τὸ φάρμακον
Καὶ κρεῖσσον πρὸς τὰς διαθέσεις τὰς προσφάτους
Σύγχρισμ'. Ἂν μὴ πάρῃ κινάμωμον, οὐ βαλὼν,
Ἕξεις ἐλαχίστως μεῖον, ἀλλ' ὅμως καλὸν
Καὶ παντὸς ἄλλου μυρακόπου κρεῖσσον πολύ.
Εἰ δ' αὐτὸ βούλει ποιεῖν δραστικώτερον
Πρὸς ἃς προεῖπον διαθέσεις, Ἀτλαντικοῦ
Εὐφορβίου πρόσβαλλε δραχμὰς τέσσαρας·
Ἔσται γὰρ οὕτως ἡδὺ καὶ δραστήριον,
Κἂν ᾖ δι' ὀλίγων μιγμάτων συγκείμενον.
Τινὰς δ' ἐπέγνων στέασι πολλοῖς χρωμένους,
Μυελοῖς τε πολλοῖς καί τινων ἀρωμάτων
Ὀποῖς τε καὶ μύροισι καὶ ἑτέροις τισὶν,
Οἷς πᾶσιν ἀμέλει χρησάμενος ἔγνων ὅτι
Ἀπειροκάλων τὰ τοιαῦτα καὶ μὴ κεχρικότων
Τὰ μίγματ' ἐστὶ τάς θ' ἁπλᾶς τούτων φύσεις.

(Sec. gen. VII, P. II p. 421—423.)

Cum saleque melleque insuper opobalsamo
Elævigatas, quo satis erit tempore;
Sicque omnia dicta in unum quum redegeris,
In pyxidem aut vas vitreum reponito;
A balneis in usum potius ducito.

Cum regi facies principive myracopon,
Perfacile vel para ignis sine commercio
Mensura opobalsami inde ternas uncias,
Et optimi malabathri quindecim uncias;
Et cinnamomi tantundem boni cape,
Ceræque non olentis candidissimæ
Denarios decem. Sic ipsum præpara :
Partem malabathri tertiam et ceram quoque
Concisam multa in frustula minutissime
Argentea phiala in tenui recondito.
Aqua calente plurimum ut liquaveris,
Ipsum refrigerato, deinde radito;
Tum lævia jungens rursus in opobalsamo
Et cinnamomo, totum contere uniens,
Quodque restat ipsis suprafundens malabathrum
Terens adunito manibus; sic condito
In vas argenteum, vitrum vel crassius;
Sic namque tuto habebis semper pharmacum.
At si trientem libræ addas Gangitidis
Nardi, medicamen reddes longe suavius
Præstantiusque ad vitia adhuc recentia
Synchrisma. Cinnamomum tibi ni suppetat,
Minimo pejus quidem habebis, attamen bonum
Alio omni et multo myracopo præstantius.
At si proponas id facere efficacius
Ad quos retuli modo affectus, Atlantici
Euphorbii junges quatuor denarios;
Nam sic erit suave nec inefficax,
Etsi medicamina pauciora continet.
Cognovimus quosdam uti multis pinguibus,
Medulla item multa, succis aromatum
Quorumpiam, unguentis, aliquibus et aliis;
Quibus contra usus, cognovi esse talia
Expertium boni qui non probaverint
Medicamina aut naturas horum simplices.

Η ΘΗΡΙΑΚΗ.

Τὰς ἀντιδότους ἔχε προπαρεσκευασμένας
Πρὸς πάνθ' ἁπλῶς τὰ φαῦλα δηλητήρια,
Ὧν καὶ χάριν δοκοῦσιν εὕρεσιν λαβεῖν·
Καὶ τοῖς θανασίμοις ἀντιδώσεις φαρμάκοις,
Προδιδούς τι τοῖς ἔχουσιν ὑπόνοιάν τινα,
Μή τις κατὰ τροφὴν φάρμακον φαῦλον λάβῃ
Ἐπὶ τῇ τροφῇ τε. Προσφέρεσθαι δ', ὅταν δοκῇ
Ἀναιρετικόν τις μετὰ τροφὴν εἰληφέναι,

THERIACA.

Antidota præparata habere te decet
Contra feras omnes veneno pessimas,
Quarum reperta esse et videntur gratia:
His et venenis obvies letalibus,
Illi propinans ante cui metus subest
Ne quid veneni ceperit mistum cibis
Aut post dapes. Propinabis, hausisse ubi
Venenum post cibum malum quemquam putas,

Ἐμέσαντι πάντως τὴν προσενεχθεῖσαν τροφήν.
Καὶ δὶς δὲ διδόναι καὶ τρὶς αὐτὰς ἐπίτρεπε,
Ὅταν μένῃ σημεῖα φαύλων φαρμάκων.
Δώσεις δὲ καὶ τοῖς ἐντυχοῦσιν ἑρπετοῖς,
Τῶν ἰοβόλων τε θηρίων τοῖς δήγμασιν,
Ὕδρων, κεραστῶν, ἀσπίδων, καὶ διψάδων,
Καὶ τῶν ἐχιδνῶν, τῶν τε λυσσώντων κυνῶν·
Καὶ γὰρ τὰ τούτων ἐστὶ φαῦλα δήγματα·
Τῶν τ' ἐκ θαλάττης ἰοβόλων πάντων ἁπλῶς,
Καὶ τῶν τε λεπτῶν λεγομένων θηραφίων,
Σφηκῶν, μελιττῶν, σκορπίων, ἀνθηδόνων,
Φαλαγγίων τε θανασίμων καὶ μυγαλῆς,
Τῆς ἀντιδότου μὲν πλεῖον ἢ δραχμὴν μίαν
[Λεπτο]καρύου τὸ μέγεθος καὶ μικρῷ πλέον,
Κεκραμένων δὲ ζωρότερον κυάθων δέκα.
Οὐκ ἀρκέσει δὲ τοῖς κακῶς δεδηγμένοις
Ἅπαξ προσενεγκεῖν, ἀλλὰ διδόναι πολλάκις
Δεῖ τοὺς θέλοντας ἐξαλεῖψαι τοὺς φόβους.
Δίδου δὲ πρὸς πάντα τὰ πάθη καὶ τὰς νόσους
Ὅσαι φέρουσι τῷ χρόνῳ καχεξίας,
Τοὺς περιοδικοὺς πυρετούς τε καὶ [τὰ] ῥίγεα,
Μάλισθ' ὅσα μένει μετὰ πόνου πολὺν χρόνον,
Ἀποστάσεις φέροντα κυρίων τόπων,
Ταῖς πνευματουμέναις τε μήτραν ἢ κόλον,
Ὅσοι τε κύστιν ἢ νεφροὺς ἀλγήμασι
Χρονίοις ὀχλοῦνται, κἂν μεθ' ἑλκῶν ἢ λίθων.
Δώσεις δὲ καὶ τοῖς ἡπατικοῖς αὐτὰς καλῶς,
Ἀνάγουσί τ' ἐκ θώρακος αἷμα πολλάκις,
Καὶ τοῖς τρυγώδες ἀναφέρουσι καὶ ὑγρὸν,
Ὅθεν ἂν φέρηται τοῦτο, κἂν ἐκ πνεύμονος·
Δίδου δὲ καὶ τοῖς ῥήγματ', ἢ καὶ σπάσματα
Ἐσχηκέναι λέγουσι τῶν ἐντός τινος·
Αἴρεις γὰρ αὐτῶν τοὺς πόνους καὶ τοὺς φόβους.
Προσενεκτέον δέ τοῖς τροφὴν μὴ ῥᾳδίως
Πέττουσι, κἂν λάβωσιν ὀλίγην παντελῶς,
Ἀεὶ δ' ἀποξύνουσι καὶ παραυτίκα·
Ὅσοις τ' ἀνάγκη δι' ἀποδημίας μακρᾶς
Χρῆσθαι πάνυ φαύλοις ὕδασι, καὶ τούτοις δίδου
Τῆς ἀντιδότου μὲν ὅσον ἄγειν τριώβολον,
Ὕδατος δὲ θερμοῦ τρεῖς κυάθους ἢ τέσσαρας
Πρὸ τῆς τροφῆς ὥραισι τρισὶν, ἢ πλείοσιν·
Τοῖς δὲ περὶ κύστιν ἐκ γλυκέος κεκραμένης,
Αἱμοπτυϊκοῖς τε καὶ στόμαχον ἡλκωμένοις.
Τοῖς ῥευματιζομένοις δὲ τὸν θώραχ' ὅλον
Δώσεις, ἀφέψων εἰς ὕδωρ δεσμίδιον
Πολίου, τὸ μὲν βέλτιστον ἢ τὸ Κρητικὸν,
Ἢ Σκυθικοῦ τὸ κρεῖσσον ἢ τοῦ Ποντικοῦ·
Θᾶττον στελεῖς γὰρ τὰς φορὰς τῶν ῥευμάτων·
Ἐν τρισὶ δὲ κυάθοις, ὡς προεῖπον, πρόσφερε.
Τινὲς δὲ καὶ τοῖς σφόδρα πονοῦσιν ὠτίον,
Ἀνέντες αὐτὴν ἐν γλυκεῖ τῷ Κρητικῷ
Εἰς τοὺς πόρους ἐνέθεσαν ἔριον διάβροχον.
Ἐχέτω δ' ὁ ποιεῖν ἀντίδοτον θέλων καλὴν
Πάντα μὲν ἄκρως τὰ μίγματα τἀξηρασμένα,

Esca ingesta ejecta prius vomitus ope.
Bis illam terque præcipe ægrotis dari,
Donec veneni signa permanent mali.
Item valet antidotum reptilibus malis.
Et bestiarum virulentis morsibus,
Hydri, cerastæ, dipsadis, itidem aspidis
Et viperæ et canis quem rabies occupat;
Sunt namque morsus horum valde noxii;
Obstat marinis omnibus beluis quoque,
Et quas minutas bestias vocant, apes,
Crabrones, vespas, scorpios, araneos
Mures, et perniciem quæ dant phalangia.
Antidoti autem plus quam denarium dabis,
Nux quantum [avellana] aut parumper amplius,
Mixtis meracioribus cyathis decem.
At morsibus malignis non satis semel
Offerre antidotum, sed dabis frequentius,
Si tu metus ex toto cures tollere.
Idem propina vitia adversus omnia et
Morbos qui spatio pravum præbent corpori
Habitum, ad febres redeuntes, rigores diu
Perstantes cum doloribus, abscessibus
Originem qui dant locorum principum;
Inclusumque utero flatum vel flatum coli,
Et quos vesica torsit vel renes diu,
Sive adsit ulcus, sive torqueat lapis,
Et si jecur negotium præbet; dabis
Rite frequenter sanguinem educentibus,
Et pectore fæculentum pus reddentibus,
Feratur undecunque, sit pulmo licet;
Præbebis etiam ruptis aut vulsis quibus
Intus vulsum aut ruptum quidquam esse dicitur;
Sic cura tristis sicque pelletur dolor.
Propinabis porro ægrotis qui non coquunt
Cibum, licet pauxillulum comeserint,
Acescunt verum queis quæcunque ingesserant.
Nec non propina quos cogit profectio
Longinqua aquis uti longe deterrimis;
His antidoti quantum pendet semidrachma
Aquæ calentis cyathis tribus aut quattuor
Horis ante cibum ternis des vel pluribus;
Vesica autem læsa, e vino dulci dabis
Antidotum temperatum; item dabis quibus
Sunt sanguinolenta sputa, stomachi aut ulcera;
Et totius quos fluxiones pectoris
Vexant, fasciculum polii decoquens aqua,
(Præstiterit autem Cretici vel Scythici
Aut Pontici potius, nam sistes rheumata)
Ternis, ut ante dixi, cyathis offeres.
Quidam doloribus permagnis aurium,
Dulci subigentes Cretico, meatibus
Lanam antidoti liquore irriguam collocant.
Porro antidotum bonum qui præparare vult
Is cuncta habeat medicamina arida probe,

Τὸν λεγόμενόν τε θηριακὸν πεπονημένον
Ἀρτίσκον οὕτω γεγονόθ' ὡς ὑποδείξομεν·
Ἔστιν γὰρ οὗτος τῶν καλῶν ἐκ μιγμάτων.
Λαβὼν ἐχίδνας τὰς ἀληθεῖς τοῦ θέρους
Τὰς ἀρτιθήρους τὰς μεγάλας ὡς εἴκοσι,
Μικρῷ τε πλείους· οὐ γάρ ἐστ' αὐτῶν πολύ,
Ὃ δεῖ λαβόντας σκευάσαι τὸ φάρμακον.
Τῶν μὲν κεφαλῶν ἀπόκοψον ὡς τρεῖς δακτύλους,
Μικρῷ τε πλείους τῶν ἀπὸ τῆς οὐρᾶς μερῶν·
Πρῶτον μὲν κεφαλάς, εἶτα τὰς οὐρὰς τότε·
Τοῦτο δὲ ποιεῖν δεῖ, προσφάτων ζωσῶν τ' ἔτι·
Εἶτα περιδείρας ῥᾳδίως, ὡς ἐγχέλεις,
Ἔκβαλλέ τ' αὐτὸς καὶ τὸ λίπος αὐτῶν ἅπαν,
Πλύνας τε καθαρῶς, εἰς λοπάδιον ἐντίθει,
Ξηροῦ τ' ἀνήθου σύμμετρον δεσμίδιον,
Ὕδατος δὲ τἀρκοῦν παραχέας, ἕψει μέχρι
Ἡ σὰρξ ἀποστῇ ῥᾳδίως τῶν ὀστέων·
Τὸ λοπάδιον δὲ βαστάσας ἀπὸ τοῦ πυρός,
Τῶν ὀσταρίων τὴν σάρκα καθαρὰν ἀπόβαλε·
Στήσας ἰσοβαρῆ ταύτης ἀκριβῶς σταθμὸν
Τῆς σαρκός, ἄρτου τοῦ καθαροῦ τοῦ πυρίνου,
Πρόσμισγε καὶ λέαινε, παραχέων βραχὺ
Τοῦ ζωμαρίου, ποιῶν τε λεπτὰ πέμματα,
Ξήραινε, καὶ χρῶ θηριακοῖς ἀρτισκίοις.
Σκιλλιτικοὺς δὲ σκευάσεις οὕτω πάλιν·
Τῷ πυραμήτῳ σκίλλαν εὐμεγεθῆ λαβὼν
Λευκήν τε, κάθηρον πάντα τὸν ξηρὸν φλοιόν.
Πᾶσαν δὲ ῥίζαν τὴν ξυλώδη περίελε,
Σταιτί τε περιπλάσας ἔμβαλ' αὐτὴν εἰς ἰπνόν·
Ὅταν δὲ νομίσῃς πάνυ [εἶναι] καλῶς ὀπτήν,
Τότε στήσας αὐτῆς ὅσον ἄγει λίτρας βάρος,
Ταύτῃ κατάμισγε λεπτοτάτῃ μίαν ἥμισυ
Λίτραν ἀλεύρου γεγονότος πεφρυγμένων
Ὀρόβων ἐπ' ὀλίγον, καὶ παραχρῆμα λεοτριβῶν,
Ποίησον οὕτω λεπτὰ πάνυ κυκλίσκια,
Ξηρά τε γινόμενα στῆσον ᾗ ['στί] σοι φίλον
Βαλεῖν. Τοιοῦτον μίγμα γεγονὸς μὴ πάνυ
Τὴν θηριακήν τε λεγομένην ἀπορῇς, φράσω,
Ἧι καὶ λέγουσι τὸν Μιθριδάτην χρώμενον,
Ὅτ' ἐγένετ' αὐτῷ θανάσιμα πιεῖν φάρμακα
Ἅπασ' ἀνάγκη μετὰ τέκνων πολεμουμένῳ,
Αὐτὸν μὲν οὐ λαβεῖν τινος αἴσθησιν βλάβης,
Ξίφει δ' ἀναιρεθέντα περιγραφῆς τυχεῖν,
Τὰς δ' αὖ θυγατέρας ἀποβαλεῖν τῷ φαρμάκῳ.
Σκεύαζε δ' αὐτήν· σκιλλίνων κυκλισκίων
Δὶς εἴκοσι δραχμὰς καὶ ἑτέρας δὶς τέσσαρας·
Ἀρτισκίων δὲ θηριακῶν δὶς δώδεκα·
Μελανός τε πεπέρεως καὶ ὀπίου καὶ μάγματος
Ξηροῦ πάλαι κληθέντος ἡδυχρόου μύρου,
Τῶν τ' ἐξ ἑκάστου μίγματος δὶς δώδεκα·
Ξηροῦ γλυκυῤῥίζης χυλοῦ δραχμὰς δέκα
Καὶ δύ' ἐπὶ ταύταις, καὶ ῥοδῶν ξηρῶν ἴσας,
Καὶ κινναμώμου, καὶ ὀποβαλσάμου καλοῦ,
Ἧς τ' Ἰλλυριοὶ πέμπουσιν ἴσας ἴρεως,

Et Theriacum elaboratum (sicut vocant)
Pastillum sic confectum, ut indicabimus;
Nam fieri debet medicamentis bonis.
Æstate grandes viperas tu bis decem,
Venator captas quas recenter attulit
Sumas, vel plures; namque parva copia
Inde adhibenda est antidotum qua præpares.
Quum præparas, tres digitos amputa caput,
Pauloque caudam magis, hanc post, illud prius.
Detracta hinc cute ut anguillis facillime,
Totam eximes ipsarum pinguitudinem,
Ac postquam rite laveris, dimittito in
Patinam et mediocrem anethi fasciculum aridi,
Affuso aquæ quod ipsis sufficit, coque,
Donec caro relinquat ossa promptius;
Posthac ab igne patinam cum removeris,
Solam revulsis ossibus carnem legas;
Æquali carnem panis æquet pondere,
Panis triticeus purus ac tritus probe:
Huic paululum decoctionis jusculi
Fundens super, placentas tenues fingito;
Siccato et pastillis theriacis utitor.
At scillinos hoc rursus effinges modo:
Scillam sub messem magnitudinis bonæ
Albamque sumptam toto purga cortice,
Omnem eximens radicem lignosam undique;
In furnum pone tritici massa illitam,
Atque omnino coctam cum perfectissime
Putaveris, ejus libram unam sumito;
Huic adde sesquilibram subtilissimæ
Ervi farinæ paululum retorridi;
Tunc læviga statim, tunc perparvas rotas
Fac, quas siccatas conde quo loco libet.
Ne sit mistura ignota tam gravis tibi
Theriacam quam dicunt, audi, jam proferam.
Hac usum quoque fuisse Mithridatem ferunt,
Quum bibere medicamenta eum necessitas
Noxia omnis bellanti cum liberis fuit;
Nullius ipse noxæ sensum pertulit,
Sed ense detruncatus vitam perdidit;
Gnatæ vero potu interierunt pharmaci.
Ipsam fac sic: scilliticorumque orbium
Drachmas viginti bis, alias bis quattuor;
Theriacorum orbium viginti quattuor,
Nigrique piperis, opii et sicci magmatis,
Quod hedychroa quondam vocabant unguina,
Bis singulorum duodecim denarios;
Radiculæ dulcis succi aridæ decem
Atque insuper duas, rosæ siccæ pares,
Et cinnamomi, ad hæc opobalsami boni
Atque ireos quam profert Illyria nobis,

Λευκοῦ τ' ἀγαρικοῦ, βουνιάδος τοῦ σπέρματος,
Τούτων ἑκάστου τὰς ἴσας δυώδεκα·
Καὶ σκορδίου ἐκ Κρήτης ἑνὶ τούτων ἴσον·
Σμύρνης, κρόκου, ῥᾶ, πετροσελίνου, στοιχάδος,
Ξηρᾶς καλαμίνθης, πενταφύλλου ῥιζίων,
Καὶ τοῦ πρασίου [δὲ] σπέρματος, τῶν σφαιρίων
Λευκοῦ πεπέρεως καὶ μακροῦ, τῆς Ἰνδικῆς
Νάρδου στάχυος, λιβάνου τε καὶ τερμινθίνης,
Κόστου τε λευκοῦ καὶ ἔτι δικτάμνου πόας,
Σχοίνου τε μὴ τῶν καρφίων, τοῦ δ' ἄνθεος,
Ξηροῦ τ' ἀβρέκτου ζιγγιβέρεως τὰς ἴσας,
Κασίας μελαίνης τοῦ φλοιοῦ, τούτων πάλιν
Δὶς τρεῖς ἑκάστου μίγματος δραχμὰς σταθμῷ·
Πολίου τε καὶ φοῦ Ποντικοῦ, καὶ θλάσπεως,
Χαμαίδρυός τε καὶ στύρακος, καὶ κόμμεως,
Καὶ γεντιανῆς, καὶ ἀκόρου, μήου τ' ἔτι,
Καὶ καρδαμώμου, καὶ μαράθρου τοῦ σπέρματος,
Ὑποκιστίδος χυλοῦ τε καὶ χαλκίτιδος
Ὀπτῆς, ὑπερικοῦ σπέρματος τοῦ Κρητικοῦ,
Χυλοῦ τ' ἀκακίας τῆς καλῆς ὑγρᾶς ἔτι,
Καθαρᾶς τε νάρδου Κελτικῆς, καὶ Λημνίας,
Χαμαιπίτυός τε καὶ ἄμμεως, καὶ σεσέλεως,
Ἀνισαρίου τε σπέρματος πεφρυγμένου,
Βότρυός τ' ἀμώμου, μαλαβάθρου φύλλων ἴσας,
Πάντων δ' ἑκάστου δύο δραχμὰς β' ἐπεντίθει (?),
Καὶ βαλσάμου καρποῦ τε τὰς αὐτὰς δύο·
Τινὲς δὲ τούτων οὐ καλῶς ἀνὰ τέτταρας·
Ὀποπάνακος δὲ τοῦ δακρύου, καὶ χαλβάνης,
Δαύκου τε καθαροῦ σπέρματος τοῦ Κρητικοῦ,
Καὶ καστορίου, καὶ σαγαπηνοῦ [τοῦ] προσφάτου,
Κενταυρίου τε Κρητικοῦ μὴ προσφάτου,
Ἀριστολοχίας τε λεπτοτάτης ξηρᾶς καλῶς,
Τούτων πάλιν ἑκάστου δραχμὴν ρ' ἐπεντίθει (?)·
Ἴσον τούτων θ' ἑνὶ στῆσον ἀσφάλτου καλῆς·
Τινὲς δὲ ἀνὰ δύο φασὶν ὅπερ οὐ βούλομαι·
Πολλάκι γὰρ αὐτῶν, ὡς ἔγραψ' ἐσκεύασα·
Οἴνου Φαλερίνου τοῦ καλοῦ τὸ σύμμετρον·
Μέλιτος δέκα λίτρας Ἀττικοῦ τοῦ προσφάτου.
Τούτων δ' ἃ μέν ἐστι σπέρμαθ', ἃ δὲ χυλοί τινων,
Ἃ δ' ἐστὶ φύλλα καὶ δάκρυα καὶ ῥιζία,
Ἐλάχιστα δ' αὐτῶν κἂν μετάλλοις γίνεται.
Χυλοὺς μὲν οὖν, δάκρυά [τε] καὶ μεταλλικὰ
Οἴνῳ λέαινε, καὶ μέλιτος ποιῶν πάχος,
Τὰ λοιπ' ἀποδίδου ξηρὰ πάντα μίγματα,
Κοπέντα καὶ σηθέντα λεπτῷ κοσκίνῳ,
Μίξας τ' ἐπιμελῶς αὐτά, παράχεον τότε
Ζέσας δὶς ἢ τρὶς τὸ μέλι, καὶ δεύσας πάλιν
Ἀποτίθου, φυλάττων μὴ ξυλίνοις ἄγγεσιν,
Μᾶλλον δ' ὑαλίνοις, κερατίνοις τε χἀργυροῖς,
Καὶ κασσιτερίνοις τε καὶ τοῖς κεραμίοις πυκνοῖς·
Δίδου τε πίνειν μήτε γεγονὸς ἀρτίως
Τὸ φάρμακον, μήτε πάλιν ἐξηρασμένον,
Ὅπερ εἰ γένοιτο διὰ τὸ μῆκος τοῦ χρόνου,
Πάλιν ζέσας πρόσβαλλε μέλιτος σύμμετρον,

Æquale pondus, agarici albi, seminis
Napi, uniuscujusque drachmas duodecim,
Et scordii tantundem Cretici addito;
Myrrhæ, croci, rheu, petroselini, stoechadis,
Siccæ calaminthæ, quinquefolii præter hæc
Radiculæ atque seminis marrubii,
Globorum piperis albi et longi, atque Indicæ
Nardi spicæ, thuris, nec non terebinthinæ
Costique candidi, dictamni herbæ, insuper
Junci florum, non festucarum, his compares,
Zingiberis aridi non humidi pares,
Et casiæ corticis nigræ adde denique
Bis singulorum ternas drachmas pondere;
Poliique et Pontici phu, nec non thlaspeos,
Chamædryos, præterea styracis, et gummi
Et gentianæ et acori, meique insuper,
Et cardamomi, dein fœniculi seminis,
Hypocistidis succi, tostæ chalcitidis,
Cretensis hyperici adde seminis, bonæ
Succi acaciæ humidæ, nardique Gallicæ
Puræ, sigilli Lemnii, chamæpitys,
Ammeos, seseleos, seminis retorridi
Anisi, amomi uvæ, foliorum malabathri
Impone drachmas singulorum compares
Duas, et totidem balsami fructus quoque,
Sed non rite aliqui singulis dant quattuor;
Opopanacis lachrymæ, præterea galbani,
Daucique purgati Cretensis seminis,
Et castorei, sagapeni jungito novi
Centauriique Cretici, sed non novi,
Aristolochiæque tenuis siccæ probe,
Horum uniuscujusque fac unam drachmam;
Æquum statue pondus bituminis boni;
Duas huc quidam conferunt quod improbo;
Frequenter ipsam, veluti scriptum est, condidi;
Vini Falerni mediocrem modum boni;
Mellis recentis Attici libras decem.
Horum cum succi quædam sint, semina alia
Folia hæc, radices ista atque illa lacrymæ
Gignanturque in metallis haud compluscula,
Succos ergo cum lacrymis et metallicis
Teras vino usque ad mellis crassitudinem;
Immitte quæ supersunt arida omnia,
Postquam contusa et denso increta sunt cribro,
Mixtisque exacte addas mel quod deferbuit
Bis terve; deinde ubi rursus rigaveris,
Repone et serva vasculis non ligneis,
Sed vitreis, argenteisque et corneis
Et stanneis et fictilibus, densis tamen.
Da potioni non recens factum nimis,
Nec rursus medicamentum quod perarauit:
Sin id contingat longiorem propter moram,
Infunde mellis quod sat quodque ferbuit;

Συνεκλεάνας τ' ἐφ' ἱκανὸν τοῦτο χρόνον,
Εὔχρηστον ἕξεις τὴν ἄχρηστον τῷ χρόνῳ,
Πολλῷ δ' ἐλάττω τῆς κεκραμένης ἅπαξ.

(Antid. I, P. II, p. 437 et 438.)

Αἱ ὑπὸ Δαμοκράτους ἀντίδοτοι γεγραμμέναι.

Ἀντίδοτος ἥν φασι (?) Μιθριδάτειόν τινες
Τῶν σφόδρ' ἐπισήμων δραστικὸν [καὶ] φάρμακον
[Ὃ] πρὸς πᾶν πάθος πᾶσάν τε νόσον εἶπον ποιεῖν.
Σμύρνης Ἀραβικῆς Τρωγλοδυτίδος δέκα δραχμάς·
Κρόκου δέκ'· ἀγαρικοῦ δέκα· ζιγγιβέρεως
Δέκα· κινναμώμου δέκα [δραχμάς]· ναρδοστάχυος
Δέκα· λιβάνου δέκα· θλάσπεος [δραχμὰς] δέκα·
Καὶ σεσέλεως, ὀποβαλσάμου, σχοίνου τε καὶ
Στοιχάδος, κόστου, [καὶ] χαλβάνης, τερμινθίνης,
Μακροῦ πεπέρεως, καστορίου τε Ποντικοῦ,
Ὑποκιστίδος χυλοῦ τε καὶ στύρακος καλοῦ,
Ὀποπάνακος, καὶ μαλαβάθρου φύλλων νέου,
Πάντων ἑκάστου τὰς ἴσας δὶς τέσσαρας·
Κασίας μελαίνης ἑπτὰ [καὶ] πολίου ἑπτά·
Λευκοῦ πεπέρεως ταὐτὸ, σκορδίου τ' ἴσον·
Τοῦ Κρητικοῦ δαύκου τε ταὐτὸν σπέρματος·
Ἴσας δ' ἑνὶ τούτων βαλσάμου καρποῦ δραχμάς·
Καὶ κύφεως τὸν αὐτὸν ἑνὶ τούτων σταθμόν·
Τινὲς δὲ καὶ βδέλλιον ἐπὶ [τε] τούτοις (?) ἴσον·
Νάρδου καθαρᾶς δὲ Κελτικῆς, καὶ κόμμεως,
Καὶ πετροσελίνου, καὶ ὀπίου, μηκωνίου,
Καὶ καρδαμώμου, καὶ μαράθρου τοῦ σπέρματος,
Καὶ γεντιανῆς, καὶ ῥόδων φύλλων ἴσας
Ἀνὰ πέντε δραχμάς, μικρὸν ἐπιῤῥεπέστερον·
Τοῦ Κρητικοῦ τε ταὐτὸ δικτάμνου μέρος·
Ἀνίσου τε καὶ ἀσάρου τε τρεῖς· κενταυρίου,
Ἀκόρου τε καὶ φοῦ, καὶ σαγαπηνοῦ τὰς ἴσας·
Ἀθαμαντικοῦ μήου τε καὶ τῆς ἀκακίας,
Σκίγκου τε γαστρὸς, ὑπερικοῦ τε σπέρματος,
Τούτων ἴσα πάντων ἀνὰ δύω καὶ ἥμισυ
Ὁλκάς, οἴνου τὸ μέτριόν [τε] καὶ μέλιτος
Τὸ σύμμετρον, ὡς τάσδ' ὁμοίως οὕτως σκεύασον.
Τὸ κῦφι δ' οὐδέν ἐστιν οὐδὲ μίγμ' ἁπλοῦν,
Οὐδ' αὐτὸ γῆ φέρει τις, οὐδ' ὀπίζεται·
Αἰγύπτιοι δὲ τοῦτο τῶν θεῶν τισιν
Ἐπιθυμιῶσι, σκευάσαντες ὡς φράσω.
Λευκὴν λαβόντες σταφίδα τὴν λιπαρωτάτην,
Αἴρουσι τόν τε φλοιὸν καὶ τὸ σπέρμ' ἅπαν·
Τὴν σάρκα δ' αὐτῆς λεοτριβήσαντες καλῶς,
Ἱστᾶσι δραχμὰς Ἀττικὰς δὶς δώδεκα·
Τερμινθίνης τε ταὐτὸ τῆς κεκαθαρμένης·
Σμύρνης τε δώδεκα· κινναμώμου τέσσαρας·
Σχοίνου δυώδεκα, καὶ κρόκου μίαν· βδελλίου
Ὄνυχος δραχμὰς τρεῖς· ἀσπαλάθου δύ' ἥμισυ·
Ναρδοστάχυος τρεῖς, καὶ κασίας τρεῖς τῆς καλῆς·
Καθαρᾶς κυπείρου τρεῖς δραχμάς· ἀρκευθίδων
Ἐκ τῶν μεγίστων καὶ λιπαρῶν ταύταις ἴσας·
Ἐννέα δὲ καλάμου τοῦ μυρεψικοῦ δραχμάς·

Namque ipsum postquam sic contriveris diu,
Utile fiet tibi quod corruperat dies,
At multo pejus certe quam mistum semel.

Antidoti a Damocrate memoriæ traditæ.

Antidotus quam Mithridatium quidam vocant,
Insigne valde medicamentum et efficax
Affectus omnes morbosque, ut dixi, juvans.
Myrrhæ Arabicæ Troglodyticæ drachmas decem,
Croci decem, agarici decem, zingibereos
Bis quinque, cinnamomi bis quinque, et decem
Spicæ nardi, thuris decem, thlaspi decem,
Seseleos et junci atque succi balsami
Et stœchadis, et galbani, terebinthinæ,
Costi, piperis longi, castorii Pontici,
Hypocistidis succi, dein styracis bonæ,
Opopanacis et folii recentis malabathri,
Horum cujusque bis quatuor drachmas capit;
Casiæ vero nigræ septem, et polii septem,
Piperis albi septem, tantundem scordii,
Dauci quoque Cretici tantundem seminum;
His pendet fructus balsami drachmas pares;
Æquale pondus cyphi prædictis dabis;
Sunt qui par bdellii velint adjicere;
Et gummi, atque repurgatæ nardi Celticæ,
Et petroselini, opii, dein meconii,
Et cardamomi, et seminum fœniculi,
Et gentianæ, foliorum tantum rosæ,
Cujusque drachmæ quinque aut paululum amplius,
Et Cretici dictamni æqualis portio,
Asari, centaurii atque anisi tres drachmæ,
Acorique phuque sagapenique tres drachmæ;
Athamantici mei deindeque acaciæ
Et scinci ventris, atque seminum hyperici,
Singula pendant duas cum dimidio drachmas;
Vini mellisque adjice quantum erit satis;
Sic omnia hæc simili modo tu præpara.
Simplex tamen non est cyphi medicina, nec
Ulla fert id terra aut plantæ ullius succus est,
Sed quosdam cum deos placant Ægyptii,
Hoc incendunt parantque quo dicam modo.
Albam passam capiunt uvam pinguissimam
Et corticem semenque totum huic eximunt;
Pulpam ipsius cum rite lævigaverint,
Viginti quatuor pendent drachmas Atticas;
Tantundem injiciunt ustæ terebinthinæ,
Myrrhæque duodecim, cinamomi quattuor,
Junci duodecim, croci unam, bdellii
Tres unguinis drachmas, atque aspalathi duas
Semis, spicæ nardi tres, casiæ tres bonæ
Puræ, cyperi tres, nec non et pinguium
Baccarum grandium juniperi drachmas tres;
Calami odori denarios indes novem,

Μέλιτος τὸ μέτριον· παντελῶς οἴνου βραχύ·
Βδέλλιον, οἶνον [καὶ] σμύρναν εἰς θυείδιον
Βαλόντες, εὖ τρίβουσιν, ὡς μέλιτος πάχος
Ὑγροῦ ποιῆσαι, καὶ προσαποδόντες μέλι,
Τὴν σταφίδα συντρίβουσιν· εἶτα λεῖα δὲ
Ἅπαντα καταμίξαντες, ἐκ τούτου κύκλους
Βραχεῖς ποιοῦντες, θυμιῶσι τοῖς θεοῖς.
Ῥοῦφος μὲν οὕτω δεῖν ἔφασκε σκευάσαι,
Ἀνὴρ ἄριστος ἑκτικός τ' ἐν τῇ τέχνῃ.
Ἔνιοι δὲ κιννάμωμον οὐ σχόντες βαλεῖν,
Μίσγουσι ταὐτὸ καρδαμώμου σπέρματος·
Χρῶνται δ' ὁμοίως τῇ πρὸ ταύτης συνθέσει·
Τινὲς δὲ καὶ τοῖς ἧπαρ ἢ τὸν πνεύμονα,
Ἢ καί τί γ' ἕτερον σπλάγχνον ἐξηλκωμένοις
Πίνειν διδόασιν ὡς δραχμὴν τοῦ φαρμάκου.

Ἄλλη σφόδρα καλὴ πρὸς φθισικοὺς κεχρονισμένους,
Τούς θ' αἷμ' ἀνάγοντας, καὶ πυρέσσοντας λάθρα,
Καὶ τοὺς ἔχοντας [τὸν] θώρακα ἀσθενῆ,
Καὶ πρὸς στομαχικούς, ἡπατικούς, νεφριτικούς,
Καὶ πρὸς ἃ προεῖπον πάντα, τοῖς τρυφερωτέροις
Μᾶλλον προσηνής, ἀλλ' ἔλαττον δραστική.
Ταύτῃ λέγουσι τὸν Σεβαστὸν ἡδέως
Χρησάμενον ὑγιᾶ γεγονέναι ἐν βραχεῖ χρόνῳ,
Πλευροῖς τε καὶ θώρακι δυσχρηστούμενον.
Ἔχει δὲ ψυλλίου τε καὶ κασίας κιῤῥᾶς,
Ναρδοστάχυός τε καὶ καθαρᾶς τῆς Κελτικῆς,
Καὶ κινναμώμου, καὶ κρόκου τοῦ προσφάτου
Ἀνὰ δώδεκα δραχμάς, καὶ ὀποβαλσάμου δέκα·
Στακτῆς Ἀραβικῆς παχυτάτης ἑκκαίδεκα·
Σχοίνου τε λεπτῆς, Λημνίας τε τῆς καλῆς,
Ῥᾶ Ποντικοῦ τε, πηγάνου τε σπέρματος·
Τὸ δ' ἄγριόν ἐστι πήγανον κρεῖττον πολύ·
Καλοῦ τ' ἀμώμου, καὶ ῥόδων ξηρῶν ἴσον,
Λευκοῦ πεπέρεως, βουνιάδος τοῦ σπέρματος·
Ἔστω δὲ ἀγρίας τοῦτο, καὶ μὴ τῆς ἡμέρου·
Τούτων ἀνὰ δραχμὰς τέσσαρας· λιβάνου τε τρεῖς·
Ἴσον τε λιβάνου προσβαλεῖς τὸ Κρητικὸν
Δίκταμνον ἱκανῶς ξηρόν, ἀλλὰ πρόσφατον·
Ταὐτό τε κυμίνου Θηβαϊκοῦ τοῦ σπέρματος.
Τὰ μὲν ἄλλα κόψας σῆθε λεπτῷ κοσκίνῳ·
Τὸ ψύλλιον δὲ μόνον εἰς ὅλμον ἐμβαλὼν
Κόψον πολὺ πλέον, ἵνα λάβῃς ὅσον θέλῃς·
Ἅπαν γὰρ αὐτὸ λεπτὸν ποιεῖν ἀδύνατον.
Σκεύαζε δ' οὕτω· τὴν καλὴν στακτὴν βαλὼν
Εἰς πλατυτέραν θυείαν, οἴνου παραχέων
Λιπαροῦ Φαλερίνου τὸ μέτριον, λέαινέ τε
Ἐπ' ὀλίγον αὐτά, καὶ ὀποβάλσαμον τότε
Μιγνύς· δίυγρον τοῦτο δ' ἐστὶ χρήσιμον·
Παρεμπάσσων τε τὰ ξηρὰ πάντα μίγματα,
Ἄφες δὲ ὀλίγον συμπιεῖν τὸ φάρμακον,
Τό τε μέλι ζέσας, δὶς ἢ τρὶς αὐτῶν κατάχεαι,
Ἑνῶν τε τὴν ἀντίδοτον ἀποθήσεις τότε
Εἰς πυξίδ' οἵαν εἶπον ἔμπροσθεν βραχύ,

Mellis modicum, vini pauxillulum quoque.
Tunc bdellium, vinum, myrrham in mortarium
Demittunt, lævigant, dum spissitudinem
Mellis liquidi accipiant, melle superaddito,
Uvam comminuunt; deinde facta lævia
Hinc, ut fiant pastilli, miscent omnia,
Sed parvi, atque inde diis urunt suffimina.
Rufus vir optimus et in arte exercitus
Illo parandum sane prodidit modo.
Quidam carentes cinnamomo ejus loco
Idem indunt pondus cardamomi seminis,
Utunturque ut priori mistura quidem.
At ulceratis jecore vel pulmonibus
Aut viscere alio nonnulli dant potui
Ex antidoto quantum pendet denarius.

Bona admodum; contra diuturnam tabem
Et sanguinem educentes et cæca febri
Pressos et imbecillo afflictos pectore,
Et quos stomachus, jecur, renes habent male,
Et omnibus quæ rettuli prius valet,
Delicatioribus magis blandum, efficax
At non æque; hac libenter Augustum ferunt
Usum brevi consanuisse tempore,
Affligeretur quum lateribus atque pectore.
Hæc suscipit rubentis casiæ, psyllii,
Nardi spicæ, purgatæ nardi Celticæ,
Et cinamomi, recentis insuper croci
Drachmas duodecim, opobalsami decem,
Myrrhæ Arabicæ stactæ longe crassissimæ
Bis octo; junci comminuti, et Lemniæ
Terræ bonæ, rheu Ponticæ, atque seminis
Rutæ, quam satius multo est sylvestrem indere,
Probique amomi, siccatæ tantum rosæ,
Et candidi piperis, et napi seminis,
(Hoc autem erit sylvestris, non domestici)
Horum omnium adsumas quatuor denarios,
Thurisque ternos, dictamni tres Cretici,
Sicci sed admodum, recentis seminis,
Cumini tantum Thebaïci; tunsa reliqua
Incerne subtili cribro, sed psyllium
Pilæ solum indas et multo plus tundito
Ut quantum vis sumas; nam comminui integrum
Numquam potest. At hac ratione præpara :
Stacten bonam ampliori indes mortario,
Vini Falerni pinguis fundens desuper
Parum, atque modice lævigato; opobalsamo
Mixto (perliquidum hoc commodum est), cuncta arida
Inspergens combibere parum antidotum sinas;
Mel fervefactum bis terve superfundito;
Ac uniens antidotum conde pyxide,
Qualem superius paulo tibi recensui;

Ἄλλη σφόδρα καλὴ πρὸς ἃ προεῖπον πάνθ' ἁπλῶς·
Φασὶν δ' ἀμείνω τήνδε πρὸς τὰ πνεύματα
Πολλοῖς χρόνοις λυποῦντα τὸν στόμαχον ποιεῖν,
Καὶ βορβορυγμοῖς τοῖς ἐνοχλουμένοις ἀεὶ
Τῶν ἐντέρων, κώλου τε καὶ τῆς γαστέρος.
Ποιεῖ δὲ καὶ γέρουσιν ὀξυωπίαν.
Τοῖς θηριοδήκτοις ἐστὶ συμφορωτάτη·
Σκεύαζε δ' αὐτὴν, ταῦτ' ἔχων τὰ μίγματα·
Τοῦ Κυρηναϊκοῦ καλοῦ δραχμὴν ὀποῦ,
Ἀκόρου τε καὶ φοῦ καστορίου τε καὶ ἀσάρου,
Καὶ καρδαμώμου σπέρματος καὶ κόμμεως,
Χυλοῦ τ' ἀκακίας, τῆς ἀρίστης ἴρεως,
Καθαροῦ σαγαπηνοῦ, ὑπερικοῦ τοῦ Κρητικοῦ
Τούτων ἑκάστου δύο δραχμὰς ῥεπέστερον*.
Ὀποβαλσάμου τε τοῦ διαυγοῦς τρεῖς δραχμάς·
Ὀποβαλσάμῳ δὲ ταὐτὸν ψυλλίου βάρος·
Λευκοῦ πεπέρεως, πετροσελίνου, Κελτικῆς
Στάχυός τε νάρδου, μαλαβάθρου φύλλου νέου,
Αἰθιοπικοῦ τε καὶ κυμίνου σπέρματος,
Ἀθαμαντικοῦ μήου τε κἀμώμου καλοῦ,
Μήκωνος, ὀπίου, γεντιανῆς, βαλσάμου
Στήσας ἑκάστου δραχμὰς τέσσαρας σταθμῷ,
Στύρακος σταγόνας δὲ πέντε καὶ τριώβολον·
Κόστου δὲ λευκοῦ, σεσέλεως καὶ θλάσπεως,
Κασίας μελαίνης πένθ' ἑκάστου δύ' ὀβολούς·
Σχοίνου τε πολίου ἀνὰ πέντε καὶ τριώβολον·
Καὶ Κρητικοῦ δὲ ταὐτὸ δικτάμνου πόας·
Ταύτης ἴσον πρόσβαλλε σκορδίου σταθμόν·
Μακροῦ πεπέρεως, καὶ λιβάνου, καὶ Λημνίας,
Σμύρνης, γλυκυρίζης, χαλβάνης, τερμινθίνης,
Ξηροῦ τε νήσσης αἵματος τοῦ προσφάτου,
Ὀποπάνακός τε καὶ μαράθρου τοῦ σπέρματος,
Ξηρῶν ῥόδων φύλλων, καὶ τῆς ὑποκιστίδος
Χυλοῦ καλῶς γεγονότος ἀγαρικοῦ τ' ἴσα·
Τοῦ Κρητικοῦ δαύκου τε καθαροῦ σπέρματος,
Ἀνισαρίου τε σπέρματος, σκίγκου τ' ἴσον·
Δὶς τρὶς ἑκάστου μίγματος βαλεῖς σταθμόν·
Καὶ [τοῦ] ζιγγιβέρεώς τε τοῦ ξηροῦ καλῶς,
Καὶ κινναμώμου καὶ κρόκου δὶς τέσσαρας·
Μέλιτος τοῦ χρηστοῦ τὸν διπλοῦν πᾶσι σταθμόν·
Οἴνου τε Χίου τοῦ καλοῦ τὸ σύμμετρον,
Ἢ τοῦ Φαλερίνου ταὐτὸ τοῦ κεχρονισμένου.
Σκεύαζε δ' αὐτὴν, ὡς προεῖπον δεῖν ποιεῖν
Τὴν θηριακὴν ἀντίδοτον ἔμπροσθεν βραχὺ,
Διδόναι θ' ὁμοίως πᾶσιν, ὡς κείνην ἔφην.

Δι' αἱμάτων ἀντίδοτος, ἥν φασίν τινες
Ἄμεινον ποιεῖν πρὸς τὰ δηλητήρια.
Ἔχει δὲ χηνὸς αἵματος ξηροῦ δύο,
Καὶ τρεῖς χελώνης τῆς θαλασσίας δραχμάς·
Τὸ δ' αὐτὸ νήσσης, καὶ ἐρίφου τρεῖς τὰς ἴσας·
Νήσσης δ' ἄμεινον αἷμα θηλείας δοκεῖ·
Στακτῆς Ἀραβικῆς παχυτάτης δραχμὰς δέκα·

Alia admodum bona ad quæ prædixi omnia;
Ad flatus prædicant agere hanc diutinum
Per tempus qui infestant stomachum præstantius,
Ad strepitus intestina adsidue qui affligunt
Et colum et ventrem; visum affert senibus acrem,
Et morsis a feris est utilissima.
Antidotum his simplicibus medicamentis para:
Cyrenaïci boni succi indito drachmam,
Deinde acori, atque castorii, atque acari, atque phu,
Et cardamomi seminis atque gummeos,
Succique acaciæ, præstantissimæ iridis,
Puri sagapeni, hyperici nec non Cretici
Propensa lance injicite drachmas duas;
Opobalsami denarios tres lucidi;
Huic pondus æquale indendum etiam psyllii,
Albique piperis, petroselini, Celticæ
Nardi, et spicæ, malabathri foliorum novi,
Æthiopici nec non cumini seminis,
Meique Athamantici, atque amomi post boni,
Papaveris succi, gentianæ, balsami,
Cujusque pones drachmas pondere quattuor,
Guttarum styracis drachmas quinas et obolos
Tres, costi candidi, seseleos, thlaspeos,
Nigræque casiæ, singulorum mittito
Denarios quinque duos obolos insuper,
Junci rotundi, polii quoque denarios
Quinos tres obolos, dictamni tot Cretici;
Æquale dictis pondus optat scordii,
Longi piperis, thuris et terræ Lemniæ,
Myrrhæ, glycyrhizæ, galbani, terebinthinæ
Et sanguinis sicci anatis occisi recens,
Opopanacis, nec non fœniculi seminis,
Siccarumque rosarum foliorum, hypocistidos
Expressi pulcre succi, deinde agarici,
Daucique Cretici purgati seminis,
Anisi seminis, scinci, denarios
Medicaminis cujusque bis tres pendito;
Et zingiberis siccati rite, atque croci,
Et cinnamomi octonos fac denarios;
Mellis probati pondus duplex indito
Cunctis bonique vini Chii quod satis,
Falerni aut veteris tantundem conjungito.
At confice ipsum, ut antea prædiximus
Parandam antidotum theriacen; contra omnia
Eodem ac altera administranda est modo.

Ex sanguinibus alia quam quidam prædicant
Venena adversus efficacius dari.
Hæc recipit: anserini sicci sanguinis
Drachmas duas, marinæ tot testudinis,
Item tot anatis, nec non hœdi sanguinis
(Videtur autem melior anatis fœminæ),
Stactæ Arabicæ crassissimæ drachmas decem,

Ναρδοστάχυός τε τὰς ἴσας σμύρνῃ δραχμάς·
Καὶ κινναμώμου τοῦ καλοῦ δὶς τρεῖς δραχμάς·
Ῥόδων δὲ φύλλων ξηροτάτων δὶς τέσσαρας·
Σχοίνου, λιβάνου, κόστου μίαν ἑκάστου δραχμὴν,
Καὶ τρεῖς ἀμώμου· πεπέρεως λευκοῦ τὰς ἴσας·
Καὶ τοῦ μακροῦ δὲ πεπέρεως μίαν ἥμισυ,
Κρόκου δὲ δώδεκα, καὶ κασίας δὶς τέσσαρας·
Ῥίζης τριφύλλου πέντε· πολίου τὰς ἴσας·
Ὀποβαλσάμου τρεῖς· πετροσελίνου τέσσαρας·
Ἀρκευθίδων τῶν λιπαρῶν, καὶ ἀκόρου δύο·
Ῥᾶ Ποντικοῦ, μήου τε, δικτάμνου δύο,
Τουτέστιν ἀνὰ δύο· φοῦ τε τὰς αὐτὰς δύο·
Ἀμμωνιακοῦ θ' ὡσαύτως θυμιάματος,
Μαράθρου δραχμὰς δύ'· ἀγαρικοῦ δύ' ἥμισυ·
Τρεῖς τοῦ πετραίου πηγάνου· δαύκου δύο·
Ἀνισαρίου τε καὶ ἀσάρου μίαν ἥμισυ·
Ἴσον ἄμμεως τούτοις, [τε] καὶ τούτοις πάλιν
Ἴσον κυμίνου Θηβαϊκοῦ τοῦ σπέρματος·
Καὶ τρεῖς δραχμὰς βουνιάδος ἀγρίας σπέρματος·
Τούτοις προσαπόδος πέντε σκορδίου δραχμάς·
Τὸ Κρητικὸν δ' ἄμεινον, ὡς προείπομεν·
Μέλιτος ἅπασι τοῦ καλοῦ διπλοῦν σταθμόν.
Ἅπαντα λεπτὰ λεῖα τὰ προειρημένα,
Ἑφθῷ τε [καὶ] τῷ μέλιτι δεύσας ἀποτίθου.

Nardi spicæ pares myrrhæ et denarios,
Et cinnamomi drachmas bis ternas boni,
Rosæ foliorum siccatæ bis quattuor,
Junci rotundi, thuris, costi unam drachmam
Cujusque, amomi tres, et piperis candidi,
Verum longi piperis indas sesquidrachmam,
Croci duodecim, casiæ bis quattuor,
Quinas trifolii radicis, polii pares,
Opobalsami tres, petroselini quattuor,
Et pinguium juniperi baccarum et asari,
Rheu Pontici, meique, dictamni duas,
Hoc est cujusque binas, phu simul duas,
Ammoniaci suffiminis drachmas duas,
Fœniculi tot, agaricique sesquitertiam,
Saxatilis rutæ ternas, dauci duas,
Anisi seminis, asari sesquidrachmam,
Tantum ammeos, atque his rursus cunctis idem
Cumini seminis Thebaici injicito;
Napi sylvestris seminis tres indito;
Et scordii superaddito his quinas drachmas;
At Creticum præstat, ut supra diximus;
Mellis probati duplex pondus indito.
Contrita cuncta quæ prædiximus nuper
Et mersa cocto melle vasis condito.

Ἀντίδοτος, ἣν φασιν οἱ νεώτεροι Χάρμην·
Θεραπεύει δὲ διαθέσεις [τὰς] κεχρονισμένας,
Ἃς οὐδὲν ὠφέλησεν ἕτερα φάρμακα.
Σμύρνης ἔχει δὲ τῆς καλῆς, ὀποβαλσάμου,
Ὑποκιστίδος χυλοῦ τε καὶ λιβάνου καλοῦ,
Ὀποπάνακος καθαροῦ τε καὶ νέου κρόκου,
Τούτων ἑκάστου μίγματος δυοκαίδεκα·
Κόστου δὲ λευκοῦ, καστορίου τε Ποντικοῦ,
Τερμινθίνης τε τῆς καθαρᾶς, σχοίνου τ' ἴσον
Πάλιν ἐξ ἑκάστου μίγματος δὶς τέσσαρας·
Βότρυος ἀμώμου τέσσαρας, πολίου τ' ἴσας,
Καὶ κινναμώμου τέσσαρας πάλιν καλοῦ·
Δὶς τρεῖς δὲ δαύκου Κρητικοῦ τοῦ σπέρματος·
Τὸ δ' αὐτὸ δαύκῳ σεσέλεως τοῦ σπέρματος·
Κασίας δὲ κιῤῥᾶς τοῦ φλοιοῦ δὶς ἐννέα·
Καὶ πετροσελίνου σπέρματος ταύταις ἴσας·
Μακροῦ πεπέρεως προσφάτου δὶς δώδεκα·
Τὸ γὰρ παλαιὸν σητοκόπον εὑρίσκεται·
Λευκοῦ δέκα δραχμάς· χαλβάνης καθαρᾶς δέκα·
Ναρδοστάχυος δὲ τῆς καλῆς ἑκκαίδεκα·
Δὶς δ' εἴκοσιν καὶ πέντε Κρητικοῦ καλοῦ
Καὶ προσφάτου πρόσβαλλε σκορδίου δραχμάς·
Τριπλοῦν δὲ μέλιτος πᾶσι τοῖς ξηροῖς βάρος.
Σκεύαζε δ' αὐτὸν, ὡς προεῖπον σκευάσαι
Ἄλλας τε δυνάμεις, καὶ διδοὺς αὔτως πάλιν.
Ταύτην ἐπώλει Χαρμὶς Ἀττικῶν δραχμῶν
Δὶς πεντακοσίων, οὐδ' ὅλην λίτραν διδοὺς,
Ἐδόκει δὲ χάριτα διδόναι τοῖς ὠνουμένοις.
Τῶν δ' ἀξιοπίστων Χαρμίδος τις γνωρίμων

Antidotus quam recentiores nominant
Charmen; diutinis prodest affectibus,
Ad quos nil profuerant alia medicamina.
Myrrhæque continet bonæ, atque opobalsami,
Hypocistidis succi, nec non thuris boni,
Opopanacis purgati, item croci boni,
Cujusque istorum duodecim denarios;
Costique candidi, castorii Pontici,
Terebinthinæ puræ, junci teretis pares,
Medicaminis cujusque rursus quattuor,
Uvæque amomi quattuor, polii pares,
Et cinnamomi quattuor rursus boni,
Et Cretici dauci bis ternos seminis;
Par pondus dauco recipit seseli seminis,
Et corticis casiæ rubentis bis novem,
Et petroselini seminis drachmas pares,
Longi piperis viginti quattuor novi
(Nam quod vetustum carie absumptum repperis),
Albi decem, purgati galbani decem,
Nardi spicæ senas bonæ et drachmas decem,
At bis viginti quinos Cretici boni,
Nec non recentis scordii denarios,
Sed mellis siccis pondus triplum adde omnibus.
Para hanc quo medicamenta alia docui prius
Modo parare; eodem propina modo.
Hanc Charmes auctor bis quingentis Atticis
Vendebat drachmis, nec totam libram dabat,
Gratisque emptoribus videbatur dare.
Et Charmidis familiaris dignus fide

Ταύτην ἔφασκε τὴν γραφὴν δοκιμωτάτην.
Νάρδου δὶς ὀκτὼ στάχυος Ἰνδικῆς δραχμάς·
Σμύρνης τε χρηστῆς, καὶ ὀπίου, μηκωνίου,
Ὑποκιστίδος τε χυλοῦ, καὶ ὀποβαλσάμου,
Ὀποπάνακός τε τοῦ καθαροῦ καὶ προσφάτου,
Καὶ καστορίου [τε] καὶ λιβάνου πάντων ἴσα
Ἀνὰ δώδεκα δραχμάς· τέσσαρας δὲ χαλβάνης·
Τερμινθίνης τε πέντε· πολίου τέσσαρας·
Κασίας μελαίνης τῆς καλῆς δὶς τέσσαρας·
Λευκοῦ πεπέρεως δύο δραχμάς· μακροῦ μίαν
Καὶ δύ' ὀβολούς· κρόκου δὲ Κωρυκίου δέκα·
Μίαν δὲ πρὸς ταύταισι καὶ δὶς τέσσαρας
Σχοίνου πάνυ λεπτῆς· τοῦ τ' ἀμώμου τέσσαρας·
Δύο κινναμώμου· σεσέλεως δραχμὰς δύο·
Δαύκου δραχμὰς ἓξ σπέρματος τοῦ Κρητικοῦ·
Καὶ πετροσελίνου σπέρματος δὶς ἐννέα·
Δὶς τέσσαρας δὲ σκορδίου κόμης δραχμάς·
Βδέλλης ὄνυχός τε τῆς διαυγοῦς ὡς δραχμήν·
Μέλιτός τε λίτρας πέντε καὶ μικρῷ πλέον.
Σκεύαζε δ' οὕτως· προδιαλύσας τοὺς ὀποὺς
Τῷ μέλιτι θερμῷ, τήν τε ῥητίνην καλῶς,
Τὰ ξηρὰ πάντα παραπλάσσεις σεσησμένα.
Οὕτω δ' ἑνώσας πάντα δώσεις Ποντικοῦ
Καρύου τὸ μέγεθος τοῖς ὀφείλουσιν λαβεῖν.

Hanc scripturam dicebat præstantissimam :
Nardi spicæ Indicæ octo bis denarios,
Myrrhæ probæ nec non opii, meconii,
Hypocistidis succi, deinde opobalsami,
Opopanacis puri recentis insuper,
Et castorei atque thuris, omnium pares
Duodecim drachmas, quaternas galbani,
Terebinthinæ quinas, poliique quattuor,
Bonæ sed nigræ cassiæ bis quattuor,
At albi piperis binos, longi unam drachmam
Obolos duos, et Corycii croci decem,
Et junci perquam comminuti octo drachmas
Unamque insuper, amomi drachmas quattuor,
Duas cinamomi, seselis totidem seminis,
Sex Cretici dauci, novenas seminis
Bis petroselini, scordii bis quattuor
Drachmas comæ, atque bdellii unguis lucidi
Drachmam; mellis libras quinque et paulo magis.
Hoc pacto præpara : succos solve prius
In melle calido et resinam fusam probe;
Cribrata cuncta aliis asperges arida.
In unitatem sic coactis omnibus,
Ad magnitudinem tunc Ponticæ nucis
Hanc antidotum propinabis quibus est opus.

Ἐφεκτικὴν δ' ἀντίδοτον εἰ βούλει ποιεῖν
Αἵματος ἄνω τε καὶ κάτω πολλοῦ φορᾶς,
Ταύτην ἀκριβῶς [συ]σκευάσας ἕξεις καλήν.
Κρόκου Κιλικίου τοῦ καλοῦ καὶ προσφάτου
Δραχμὰς δὶς ὀκτὼ, καὶ ὀπίου, μηκωνίου,
Λιβάνου τ' ἀτμήτου, καὶ καθαρᾶς σμύρνης ἴσον,
Πάντων πάλιν ἑκάστου δραχμὰς ἑκκαίδεκα·
Φλοιοῦ δὲ ῥίζης μανδραγόρου δὶς τέσσαρας·
Ὑοσκυάμου δὲ σπέρματος τρὶς τέσσαρας·
Τρὶς δύο δραχμὰς μηκωναρίου τοῦ σπέρματος·
Τρεῖς κινναμώμου τοῦ καλοῦ δραχμὰς σταθμῷ·
Ῥοὸς δὲ χυλοῦ Παταρικῆς, ἢ Συριακῆς
Τρὶς εἴκοσι πέντε καὶ ἑτέρας δὶς δώδεκα·
Σκεύαζε δ' οὕτως· τὸν κρόκον κεκαθαρμένον
Ἀπόβρεχε δ' οἴνῳ Κρητικῷ λευκῷ γλυκεῖ·
Δίδου τὸ πλεῖστον ἡμέρας δύ'· ὅταν ἴδῃς
Μαλακὸν ἄγαν, εὔτριπτον, εἰς ἴγδιν βαλὼν,
Λέαινε τῷ δοίδυκι, καὶ λεῖον ποιῶν,
Πρόσβαλλε τὸν ὀπὸν τόν [τε] λίβανον τῇ σμύρνῃ·
Χυλὸν δ' ὁμοίως κατ' ἰδίαν τὸν τῆς ῥοὸς
Διάβρεχε καὶ πρόσβαλλε τοῖς εἰρημένοις·
Καὶ πάλιν ἑνώσας λεῖα καὶ σεσησμένα,
Τὰ λοιπὰ πάντα προσαποδώσεις μίγματα·
Ἑφθοῦ τε μέλιτος Ἀττικοῦ βαλὼν βραχὺ,
Πάλιν λεάνον, ὡς γενέσθ' ἓν φάρμακον.
Ἐκ τῆς θυΐδος εἰς ἀγγεῖον ὑαλοῦν
Καὶ κασσιτέρινον μετακόμιζ' ἡνωμένον.
Δίδου δὲ τοῖς μὲν ἐκ φάρυγγος καὶ γαστρὸς
Ἀνάγουσι, καὶ θώρακος, ἔτι δὲ πνεύμονος

At si voles tibi antidotum componere
Quæ sanguinis supra infraque arcet impetum,
Hanc præparato exacte; habebis optimam.
Croci Cilicii tum recentis, tum boni
Denarios bis octo, opii, meconii,
Thurisque non secti, puræ myrrhæ pares,
Cujusque rursus sedecim denarios;
At mandragoræ radicis corticis drachmas
Bis quattuor, bis sex alterci seminis,
Papaveris sex seminis denarios,
Ternas boni cinamomi drachmas pondere,
Sed succi Patarici vel Syriaci rhois
Viginti quinque ter drachmas atque insuper
Duodecim bis. Sic para : mundum crocum
Perfunde vino dulci et albo Cretico,
Duos sinens una dies ut plurimum;
Quum molle cernas et fragile, mox inditum
Mortario, pistillo subige et læviga;
Tum demum myrrhæ thus opiumque adjicito;
Rhois succum solum perfunde similiter,
Et commemoratis medicamentis addito;
At unione facta læviga et cribro
Medicamina injecta immitte reliqua omnia;
Et cocti mellis Attici pauxillulum
Injice et tere iterum, unum ut fiat pharmacum.
Contemperatum pariter ex mortario
In vas aut vitreum transfunde aut stanneum.
His subministrato qui ventre aut gutture
Rejiciunt aut pectore vel pulmonibus

Τριωβόλου τὸ πλῆθος, ἢ μικρῷ πλέον,
Ἐν τρισὶ κυάθοις [τοῦ] κράματος κεχραμένου,
Οἴνου δ' ἀπὸ μύρτων καὶ ὕδατος τοῦ παγολύτου.
Τοῖς ἀπὸ νεφρῶν οὐροῦσιν, ἢ τῆς κύστεως
Δίδου πλέον τε φαρμάκου κεχραμένου.
Ἀπὸ νήστεως τε καταφέρουσι καὶ κόλου
Λεπτῶν τε πάντων ἐντέρων τῆς θ' ὑστέρας
Τοῦ φαρμάκου δίδου μὲν ὡς δραχμὴν μίαν·
Δι' ὕδατος ὀμβρίου δὲ τοῖς πυρουμένοις·
Τοῖς ἀπυρετοῦσι δὲ καὶ διὰ κράματος δίδου,
Ἤτοι δ' ἀπὸ μύρτων, ἢ γλυκέος τοῦ Κρητικοῦ.

Quod ternos obolos pendet, aut paulo amplius,
Ex ternis cyathis vini quod contemperas
E myrteo vino et glaciem solvente aqua.
Sed qui remittunt ex vesica aut renibus,
Magis antidotum iis temperatum porrige.
Si vero sanguis e jejuno vel colo,
Aut ex utero, aut ex intestinis tenuibus,
Fluat, denarium dabis medicaminis;
Quodsi febre affligantur, e cœlesti aqua;
Si non febricitent, diluto vino dabis
Vel myrteo, vel etiam dulci Cretico.

Εἰ δέ τις ἔχειν βούλοιτο μὴ πολυμίγματον
Ἀντίδοτον, ἀλλ' ἔχουσαν ὀλίγα μίγματα,
Ταύτην ἀκριβῶς [συ]σκευάσας, ἕξει καλὴν
Πρὸς τοὺς ἀτόνους στομάχους τε καὶ ἀνωρέκτους,
Καὶ τοὺς καχέκτας, τούς τ' ἀπεπτοῦντας ταχὺ,
Πρὸς πᾶν θ' ἁπλῶς ἄλγημα κυρίου τόπου
Κεχρονισμένον τε καὶ κατασκευὴν ἔχον.
Ταύτῃ Τιβέριον τὸν Σεβαστὸν χρώμενον
Λέγουσιν, ἄλλην μὴ πεπωκέναι ποτέ.
Ἔχει δὲ μέλανος πεπέρεως πέντ' οὐγγίας,
Κροκομάγματος πεντεκαίδεκα, καὶ ῥόδων δέκα.
Σεσησμένα ταῦτα πάντα μέλιτ' ἀναλάμβανε.

Antidotum si quis non constans e pluribus,
Sed pauculis medicaminibus habere vult,
Hac præparata, exacte sentiet bonam
Stomacho infirmo, vel si cibum non appetant,
Habituique malo aut escam si sæpe non coquant,
Quid multa? si dolores principem locum
Longi vexent et qui radices fixerint.
Hac usum Tiberium imperatorem ferunt
Antidoto potasse aliam nullo tempore.
Assumit piperis nigri quinas uncias,
Crocomagmatis quinas decem, rosæ decem.
Hæc omnia cribro injecta melle assumito.

Ἄλλη ποιοῦσα ταὐτὰ τῇ προγεγραμμένῃ·
Ἔχει δὲ ῥόδων μὲν οὐγγίας δὶς τέσσαρας.
Κεκομμένα ταῦτα πάντα καὶ σεσησμένα
Ἀναλάμβαν' ἑφθῷ μέλιτι τῷ λίαν καλῷ.
Δίδου [τοῦ] καρύου τὸ μέγεθος τοῦ Ποντικοῦ
Μετ' οἰνομέλιτος, ἢ μελικράτου προσφάτου
Ἡψημένου καλῶς τε καὶ ἀπηφρισμένου.
Τοῖς θηριοδήκτοις, ἢ τὰ δηλητήρια
Πεπωκόσι προσένεγκε καρύου τὸ μέγεθος
Τοῦ βασιλικοῦ μεθ' ἑπτὰ κυάθων κράματος.

Alia antidotus idem quod prædicta faciens;
Habet rosarum quattuor bis uncias.
Hæc comminuta cuncta et increta cribro
Cocto melle excipiuntur præstantissimo.
Ad magnitudinem tunc Ponticæ nucis
Da cum mulso vel cum recenti mulsa aqua,
Quam coxeris rite et despumaris bene.
Post morsum feræ, aut si venenum absorpserint,
Ad magnitudinem tu regiæ nucis
Cum septem cyathis vini diluti exhibe.

ΡΟΔΙΔΟΣ ΣΚΕΥΗ.

Αὐτὸν δ' ἐπιμελῶς δεῖ σε προδιασκευάσαι
Οὕτως ἀκριβῶς· ῥόδα λαμβάνων τὰ πρόσφατα,
Τὸ φύλλον αὐτῶν ἐν σκιαῖς ψύξον δυσὶν
Ἢ τρισὶ τὸ πλεῖστον ἡμέραις, σήσας τε τρεῖς
Λίτρας ἀπ' αὐτῶν ὁλμοκόπησον συμμέτρως
Σχοίνου τε δραχμὰς εἴκοσιν εὖ κεκομμένης,
Σμύρνης δεκαδύο, καὶ κρόκου δὶς τέσσαρας
Προσέμπασον, καὶ κόπτε πάνθ' ὁμοῦ πάλιν·
Ποιῶν κυκλίσκους εὐμεγεθεῖς ψύξον καλῶς,
Οὕτω θ' ὅσον δεῖ λάμβαν' εἰς τὸ φάρμακον.

PASTILLI ROSACEI CONFECTIO.

Oportet sedulo hunc confecisse prius
Hoc pacto: collectis recentibus rosis,
Folia harum in umbra exsicca per dies duos
Vel tres ad plurimum, ex his cribratas libras
Tres pila tunde at cura ne tundas nimis;
Junci contusi rite drachmas bis decem,
Myrrhæ duodecim, croci bis quattuor
Insperge et rursus una contunde omnia.
Pastillos finge prægrandes, sicca bene;
Deinde quantum oportet sume in pharmacum.

ΚΡΟΚΟΜΑΓΜΑΤΟΣ ΣΚΕΥΑΣΙΑ.

Κροκόμαγμα δ' εἰ βούλοιο καλὸν ἔχειν ἄγαν,
Σκεύαζ' ἐπιμελῶς· Κιλικίου κρόκου δραχμὰς
Ἑκατὸν καταμίξεις, τῆς λιπαρᾶς σμύρνης ἅμα
Δὶς εἴκοσι πέντε, καὶ ῥόδων ξηρῶν ἴσον,
Ἀμύλου δὲ πεντήκοντα, λευκοῦ κόμμεως
Ἴσας. Ἄμυλον δὲ κόπτε σήσας ἐπιμελῶς,
Πρόσβαλλ' ἀθάλασσον οἶνον εὐώδη βραχὺν,
Δεύσας ἐπιμελῶς, κἀναπλάσας ψύξον κύκλους,
Καὶ χρῶ δεόντως, ὡς καλῷ κροκομάγματι.

Προγνωστικὴν δ' ἀντίδοτον οὕτω σκευάσεις·
Ἣν οἱ προλαβόντες ἂν λάβωσι θανάσιμον,
Ἐμέσουσιν αὐτὸν μετὰ τροφῆς παραυτίκα·
Οἱ δ' εὐλαβῶς ἔχοντες ὡς εἰληφότες
Ἂν ἐπιλάβωσιν, ἐξεμοῦσι τὴν τροφὴν
Σὺν τῷ μετ' αὐτῆς καταποθέντι φαρμάκῳ·
Ὁ δὲ μηδὲν ἄτοπον, μηδὲ δηλητήριον
Συγκαταπεπωκὼς τοῖς δοθεῖσι σιτίοις
Οὐ ναυτιάσει καὶ καθέξει τὴν τροφήν.
Ποιεῖ δὲ ταὐτὸ φάρμακον καὶ πρὸς πόνους
Πλευρῶν, μεταφρένων, κύστεως, καὶ τῶν νεφρῶν,
Ἐπέχει τ' ἀλύπως αἷμα φερόμενον πολὺ,
Ὅθεν ἂν ἐκφέρηται τοῦτο, κἂν ἐκ πνεύμονος.
Σκεύαζε δ' οὕτως· Λημνίαν ἔχων καλὴν
Ἀπαραχάρακτον τὴν νομίμως εἰρημένην,
Στήσας ἀπ' αὐτῆς δύ' ὀβολοὺς δραχμὴν μίαν,
Ἀρκευθίδων τε τῶν λιπαρῶν δραχμὰς δύο,
Λέαιν' ἐπὶ πολὺ, παραχέων χρηστὸν βραχὺ
Ἔλαιον ἱκανῶς πρόσφατόν τε καὶ γλυκύ.
Διὰ μελικράτου δ' ὡς καρύου τοῦ Ποντικοῦ
Μέγεθος προσοίσεις, οἷς ἐχρῆν σε προσφέρειν.
Ἐπέχειν δὲ πλεῖον αἷμα φερόμενον θέλων
Δι' ὀξυμέλιτος σφόδρα καθέφθου πρόσφερε.
(Antid. II, P. II, p. 441-444.)

CROCOMAGMATIS PRÆPARATIO.

Crocomagma si bonum perquam desideras,
Para studiose. Cilicii croci drachmas
Centum miscebis, myrrhæ pinguis simul
Viginti quinque bis, siccæ rosæ pares,
Amylique quinquaginta, et albi gummeos
Tot; cribratum amylum tunde curiosius;
Aquæ marinæ expertis vini paululum
Injice odori, et sedulo finge rotulas;
Sicca hinc ac utere ut bono crocomagmate.

Præsagientem antidotum sic componito :
Qua præbibita, venenum si quis sumpserit,
Id evoment confestim cum cibo simul;
At qui timent, malum ne potum ingesserint,
Hoc si superbibant, cibum cum pharmaco
Quod sumpserant, rejicient vomitus ope.
Qui vero pravum nil cum esca aut noxium
Nil una deglutiverint, hi nauseam
Non sentiunt quidem, verum cohibent dapem.
Hæc quoque medicina est ad dolores efficax
Dorsi, laterum, vesicæ, renumque insuper,
Et sanguinis copiosi cohibet impetum
Citra molestiam, ex quacunque proruat
Regione corporis, etiam ex pulmonibus.
Sic præparato : Lemniæ terræ bonæ
Cui merito signum inscriptum haud esse dixeris
Falsum, denarium pende atque obolos duos,
Et pinguium juniperi baccarum duas
Drachmas, valenter læviga, affundens boni
Olei recentis et dulcis pauxillulum.
Queis convenit præbere, Ponticæ nucis
Fac offeras ex mulsa magnitudine.
At sanguinem volens magis compescere
Ex mulso aceto valde percocto exhibe.

ΑΝΤΙΔΟΤΟΙ ΠΡΟΣ ΕΡΠΕΤΑ ΚΑΙ ΛΥΣΣΟΔΗΚΤΟΥΣ.

Νυνὶ δ' ἀποδοῦναι βούλομαι τάς τε δυνάμεις
Μόνον θεραπεύειν ἰοβόλων τὰ δήγματα,
Ἔχεων, κεραστῶν, ἀσπίδων καὶ χερσύδρων,
Πληγάς τε λεπτῶν θηρίων καὶ δήγματα,
Σφηκῶν, μελιττῶν, σκορπίων, φαλαγγίων.
Σκεύαζε δ' οὕτως· ἴρεως δὶς τέσσαρας
Τῆς Ἰλλυρικῆς· τὸ δ' αὐτὸ [καὶ] ζιγγιβέρεως·
Ὀποπάνακός τε καὶ ὀπίου, μηκωνίου,
Λιβανωτίδος ῥίζης τε καὶ τοῦ Κρητικοῦ
Πάντως τριφύλλου σπέρματος δὶς τέσσαρας·
Ἀριστολοχίας τῆς μακρᾶς, καὶ πηγάνου
Σπέρματος ἀγρίου τε τὰς ἴσας ἀνὰ δώδεκα·
Ἑκκαίδεκα ῥίζης λευκοτάτης βρυωνίας·

AD VENENOSORUM ET RABIOSORUM MORSUS ANTIDOTI.

Nunc tradere medicinas est propositum
Ferarum morsibus duntaxat quæ ferunt
Opem venenatarum, sicut aspidum,
Cerastarumque, viperarum, chersydrûm;
Puncturis quoque confert parvorum animalium,
Apum, vesparum, scorpii, phalangii.
Sic præpara : denarios bis quattuor
Ex Illyria iridos; tantum zingibereos,
Opopanacisque, opii, itidem meconii,
Roris marini radicis, tum Cretici
Ante alia trifolii quatuor bis seminis,
Longæque aristolochiæ deinde seminis,
Sylvaticæ rutæ utriusque duodecim,
Radicis albæ sedecim bryoniæ,

Ἑρπυλλαρίου δὲ τῆς πόας καὶ σμυρνίου,
Καὶ καστορίου τε Ποντικοῦ πάντων ἴσα·
Ἠρυγγίου δὲ καὶ σελίνου σπέρματος,
Αἰθιοπικοῦ μάλιστα καὶ ἔτι προσφάτου,
Δραχμὰς ἑκάστου τρὶς δύ' ἐκ πάντων σταθμόν·
Ὀρόβου τε λευκοῦ τοῦ καθαροῦ δὶς δώδεκα.
Ἅπαντα ταῦτα ξηρὰ καὶ σεσησμένα
Ἀναλάμβανε οἴνῳ, καὶ ποιήσας σφαιρία,
Ἢ καὶ τροχίσκους, δὸς δραχμὴν πιεῖν μίαν
Τοῦ φαρμάκου, κοτύλην τε μὴ κεχραμένην
Οἴνου λιπαροῦ, καλοῦ τε καὶ μὴ προσφάτου.
Ποιεῖ δὲ καὶ δι' ὕδατος ἀνεθὲν ἥμισυ
Τοῖς πνευματουμένοισι κόλον ἢ γαστέρα,
Δίχ' αἰτίας φανερᾶς τε τοῖς πονοῦσί τι.

Quatuor herbæ serpylli, nec non smyrnii,
Castorii Pontici pares horum modos,
Senecionis vero, ad hæc seminis apii
Æthiopici præsertim atque adhuc novi,
Denarii bis terni singulorum erunt,
Ervique albi purgati bis duodecim.
Hæc omnia arida et cribro increta excipe
Vino, atque finge pastillos vel globulos;
Unam drachmam propinato medicaminis
Et heminam meracis vini pinguis
Vetusti et optimi. Subactum aqua facit
Drachmæ dimidio coli aut ventris flatibus
Et citra manifestam causam dolentibus.

Ἄλλη σφόδρ' ἀγαθὴ δύναμις, ᾗ καὶ χρωμένους
Πίνοντας αὐτοὺς οἶδα δηχθέντας κακῶς
Τοῖς ἀρτιθήροις ἔχεσι τοὺς καλουμένους
Ψύλλους· [τὸ] ἔθνος δέ φασι τοῦτο δυσπαθὲς
Φύσει νενομίσθαι πρὸς [τοὺς] τῶν δακετῶν φόβους,
Ἑτέροις δὲ δόντας σφόδρα κακῶς δεδηγμένοις.
Μελισσόφυλλον μαλακὸν ἐν σκιᾷ ψυγὲν
Ξηρὸν γενόμενον κόψον, ἐκ τούτου λαβὼν
Δραχμὰς δὶς ὀκτώ, πρόσβαλλ' αὐτῷ στρογγύλης
Ἀριστολοχίας, ἢ μακρᾶς δραχμὰς δέκα
Ξηρᾶς· χαμαίδρυος δὲ τὰς αὐτὰς δέκα·
Σμύρνης χρηστῆς Τρωγλίτιδος δραχμὰς δέκα.
Ταῦθ' ὁλμοκοπήσας σῆθε λεπτῷ κοσκίνῳ,
Μέλιτός τε μέτριον προσβαλὼν αὐτοῖς ἑνοῦ,
Δίδου τε δραχμῆς πλῆθος, ἢ μικρῷ πλέον
Ἐν ζωροτέροισι κυάθοισι δέκα κράματα.
Τινὲς δὲ φύλλων τῶν μακρῶν καὶ προσφάτων
Τὸν χυλὸν ἀποθλίψαντες ἴσον αὖ τῷ καλῷ
Οἴνῳ κατέμιξαν καὶ ἔδοσαν πιεῖν αὐτίκα
Πλῆθος τὸ πᾶν δὶς πέντε κυάθους, ἢ βραχεῖ
Ἔλαττον ὂν (?) βραχεῖ τε δαψιλέστερον,
Τά τε φύλλα λεῖα κατέπλασαν τοῖς δήγμασιν.

Alia antidotus præstans usos qua novimus
In potu Psyllos quos vocant, si viperæ
Recenter captæ morsum iis inflixerint
(Hæc gens, ut prædicant, natura vix solet
Mordentium ferarum terrore affici),
Dedisseque aliis valde commorsis male.
Melissam mollem exsiccato a sole procul;
Factam aridam contundito, hinc denarios
Bis octo; aristolochiæ teretis addito, aut
Longæ aridæ drachmas decem, chamædryos,
Myrrhæ bonæ Troglodyticæ drachmas decem;
Hæc pila tusa subtili cribro excute,
Mellisque paululum injiciens his jungito;
Unam drachmam propina aut paululo amplius
Meracioris temeti in cyathis decem.
Sunt qui foliorum longorum et recentium
Succum pari expressum mensura potui
Vino bono permixtum protinus afferant;
His mensura universa esto cyathi decem,
Aut pauciores paulo, aut plures paululo;
Folia quoque contrita illeverunt morsibus.

Πρὸς θηρίων μὲν πάντων ἰὸν ἑρπετῶν,
Μάλιστα δ' ἔχεων φάρμακον δραστήριον.
Ἔχε δὲ διὰ παντὸς πυτίαν ἀποκειμένην
Νεβρῶν ἐλάφου καλῶν μὲν αὖ (?) τὴν πρόσφατον·
Τῆς γὰρ παλαιᾶς ἐστὶν εὐστομαχωτέρα.
Ταύτης δραχμὴν τὸ πλῆθος ἐν κυάθοις δυσὶν
Οἴνου Φαλερίνου καὶ ὕδατος τοῦ συμμέτρου
Κεράσας προσένεγκε τοῖς σφοδρῶς δεδηγμένοις.
Κέλευε τούτοις γρηγορεῖν καὶ περιπατεῖν,
Ἂν ἐπιτρέπωσιν οἱ δεδηγμένοι τόποι,
Εἰς τὰ βαλανεῖά τ' εἰσιέναι, χρόνους τινὰς
Μένοντας ἐν τούτοισι, καὶ μετ' οὐ πολὺ
Πάλιν, ὡς προεῖπον, λαμβάνειν τὴν πυτίαν.

Ad omnium venena pharmacum efficax
Reptilium sed viperæ potissimum.
Cervi hinnulorum tu coagulum recens
Repositum ut conserves curato sedulo
Semper, namque stomacho vetere est gratum magis.
Denarium istius cyathis binis cape
Vini Falerni, aquæ mensura mediocri
Contemperans commorsis valde porrige,
Læsisque obambulari et vigilare impera;
Quodsi locus commorsus hoc permiserit,
Et balnea ingredi, atque in his aliquandiu
Manere, nec non rursus paulo postea,
Quemadmodum dixi, sumere coagulum.

Ἐκ τοῦ γένους τε τῶν πρὸς τοὺς θανασίμους
Ἀντίδοτός ἐστι πρὸς τὰ τῶν λυσσώντων κυνῶν

Genere ex eorum prosunt quæ letalibus
Antidotus hæc est ad rabidi morsum canis

Δήγματα, φέροντα παρακοπὰς ὑλακτικὰς,
Φόβους ἀλόγους τε παντὸς ὑγροῦ καὶ ποτοῦ,
Ὡς, κἂν ἴδωσι παντελῶς ὕδωρ βραχὺ,
Τρόμοισι καὶ σπασμοῖσι κατέχοντ' αὐτίκα,
Ἐν ἀγρυπνίαις τε καὶ συνεχέσι παρακοπαῖς
Διάγοντες ἀποθνήσκουσι συντομώτατα.
Κἂν τὸ παραχρῆμα δ' ἐκφύγωσι τοὺς φόβους,
Μένει τὰ τοιαῦτα μετὰ χρόνους συμπτώματα,
Ἄφνω γενόμενα τοῖς πάλαι δεδηγμένοις.
Πρὸς τοὺς φόβους οὖν τῶν τοιούτων δηγμάτων
Ἱερὰν ἔχε πάντως ἀντίδοτον παρακειμένην·
Οἱ γὰρ πιόντες, ὡς ἐρῶ, ταύτην ἐγὼ
Εἰς οὐδὲν ἄτοπον ἐμπεσοῦνται ῥᾳδίως.
Σκεύαζε δ' αὐτήν· καρκίνους τοὺς ποταμίους
Ἐπὶ κληματίδων κατάκαιε λευκῆς ἀμπέλου,
Τήρει τε λείων ἐπιμελῶς ἐν πυξίδι,
Καὶ γεντιανῆς ῥίζαν εὖ σεσησμένην
Ἐν πυξίδ' ἑτέρᾳ. Τῆς δὲ χρείας γενομένης,
Κατάπασον οἴνου τρισὶ κυάθοις [τοῦ] ἡδέος
Μύστρα τε (?) δύο μακρὰ τῆς σποδοῦ τῶν καρκίνων,
Τῆς γεντιανῆς δ', ὡς ἔφην, λελεασμένης
Ἓν μύστρον· οὕτως ἐκπιεῖν κέλευ' ἀθροῦν,
Τρισὶν καθεξῆς ἡμέρας νήστει διδούς.
Πρώτην κατὰ τύχην δ' ὑστερήσας ἡμέραν,
Ἄλλαις δυσίν τε προσφέρων ἁπλοῦν μέτρον,
Διπλοῦν προσοίσεις δεύτερον τὸ φάρμακον (?),
Εἰς τρεῖς δὲ κυάθους, ὡς ἔφην, οἴνου βαλὼν,
Ἢ κἂν τρισίν γε τοῖς σφοδρῶς δεδηγμένοις.
Τῆς γεντιανῆς δ' αὖ μόνης τισὶν δοκεῖ
Τριωβόλου τὸ πλῆθος ὁλκῆς προσφέρειν
Λείας ἐπιμελῶς ἡμέραις δυσὶν εἴκοσιν
Ἐν ζωροτέροις κυάθοις τρισὶν, ἢ μικρῷ πλέον.

Quæ confert, latrandi inferentem amentiam
Et lymphæ et potus omnis absurdum metum
Tam vehementem ut tantillum si conspexerit
Aquæ æger, convellatur et statim tremat;
Hinc vigiliis continuis et deliriis
Vitam peragens commoriatur citissime.
Quodsi repente effugiant hos diros metus,
Manent intervallo interjecto temporis
Casus tales in quos repentino incidunt
Commorsi qui fuerint jam antea diu.
Proinde ejusmodi ut morsu te vindices,
Omnino antidotum habere oportebit sacram,
Nam hanc qui biberint, sicut nos percensebimus,
Facile in ullum vix incident incommodum.
Ipsum sic præpara: cancros fluviatiles
In candidæ vitis sarmentis urito,
Servaque diligenter tritum in pyxide;
Radicem gentianæ cribratam probe
Conde alio pyxide, atque quum res exigit,
Inspergito suavis vini cyathis tribus
Majora cineris mystra cancrorum duo,
Sed gentianæ lævigatæ, ut diximus,
Mystrum; haustu uno hoc totum absorbere præcipe,
Jejuno tres dies deinceps exhibens.
Sin forte primum prætergressus est diem,
Mensuram aliis duobus præbe simplicem,
Duplum at secundo porrige medicaminis
In vini cyathos tres mittens, ut diximus,
Per tresve dies morsu conflictatis gravi.
Tres diligenter lævigatæ porrigunt
Quidam obolos gentianæ solæ per dies
Bis undecim vini in meracioribus
Cyathis tribus vel et pauxillulo amplius.

Καὶ τοῦτο πρὸς τοὺς ὑδροφοβίαν δεδοικότας
Ἔλεγε διὰ πείρας γεγονέναι Νικήρατος
Αὐτῷ τε καὶ φίλοισι κρίνειν δυναμένοις
Τὰ τῶν παραδόξων φαρμάκων ἰδιώματα.
Λυκίου κρατίστου Παταρικοῦ τριώβολον·
Τοῦ δ' Ἰνδικοῦ βέλτιστον, ἂν ᾖ σοι παρόν·
Διδόναι προσέταττεν ἡμέρας δὶς εἴκοσι
Νήστεσι δι' ὕδατος, ὥσπερ εἶπον ἀρτίως.
Λέγεται δὲ ταῦτα ποιεῖν καὶ βρεταννικῆς
Δοθεὶς ὁμοίως χυλὸς, ὥσπερ τὸ λύκιον.
Καὶ τοῦτο δ' ἱκανῶς παρ' ἐνίοις θαυμάζεται·
Ἄρκτου χολῆς δύο μύστρα καταμίξας δυσὶν
Ὕδατος κυάθοις προσένεγκον (?) ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας
Μήπω λαβοῦσι τὴν τροφὴν ὄρθρον τ' ἄγαν.
Πρὸς λυσσοδήκτους ἔχε μάλισθ' ὅπου πολὺς
Εἰς τὸ πάθος ἐμπίπτει [τε] καὶ λυσσᾷ κύων.

Et hanc adversum eos incidere qui timent
Aquæ in metum probasse usu Niceratus
Ipsi atque amicis qui norunt medicaminum
Mirandorum facultates discernere
Dicebat: Patarici præstantisque lycii
Obolos tres, sed si subsit, præstat Indicum;
Jubebat per dies dari viginti bis
Jejuno aqua, sicut vobis dictum est modo.
Narratur hæc præstare quoque bretannicæ
Datus eodem succus atque lycium modo.
Et hoc apud nonnullos est miraculo:
Ursi bilis mystra duo binis temperans
Aquæ cyathis tribus diebus exhibe
Nondum datis cibariis diluculo
Rabiosorum ad morsus, præsertim si canes
Multi laborant affectu hoc atque rabiunt.

Ἔμπλαστρος ᾗ χρῶμαι πρὸς τὸν τῶν δηγμάτων
Ἰχῶρ'· ἄρεσκ' εἰ (?) τι πελιόν τ' ἢ καὶ μέλαν
Τοῖς τραύμασιν πρόσεστι· τοῦτο περικνίσας,
Ἐπίβαλλε τὴν ἔμπλαστρον ἐπὶ χρόνον πολὺν,

Emplastrum quo utor contra saniem morsuum;
Juvabat si quid lividum vel et nigrum
Vulneri adhæreret; quod postquam deraseris,
Longum per tempus injectum emplastrum sine;

Δι' ἡμερῶν τὸ τραῦμα πλατύτερον ποιῶν
Ἑλκοῦν δυναμένῳ φαρμάκῳ ἐσχαρωτικῷ,
Ποιοῦσαν ἀμέλει καὶ πρὸς ἄλλων θηρίων
Τῶν ἰοβόλων πληγάς τε καὶ τὰ δήγματα,
Ἀκίδων τε φαύλοις φαρμάκοις βεβαμμένων,
Καὶ πρὸς κακοήθη πάντα ἐξηλκωμένα.
Τῆς γῆς μελαίνης ἀμπελίτιδος δραχμὰς
Δὶς εἴκοσι πέντε, καὶ λιθαργύρου καλῆς
Σταθμὸν τὸν αὐτὸν, ταὐτό τ' ἀσφάλτου βάρος
Ἴσας τ' ἐλαίου τοῖς τρισὶν τούτοις δραχμάς·
Τῆς Ἀττικῆς τε προπόλεως δὶς εἴκοσιν·
Ἀριστολοχίας, συμφύτου τ' ἀνὰ τέσσαρας·
Δὶς δύο πρασίου, καὶ [τοῦ] ἑλενίου τὰς ἴσας·
Χαμαιλέοντος τέσσαρας· τρεῖς σμυρνίου·
Τὸ δ' αὐτὸ λευκῆς ἴρεως ξηρᾶς καλῆς·
Τρεῖς δ' ὀμφακίνης κηκῖδος· ἓξ στυπτηρίας·
Πολίου τε ταὐτὸ, χαλβάνης τ' ὀδολῷ (?) πλέον·
Λιβάνου τ' ἀτμήτου δώδεχ' ὁλκὰς ἥμισυ·
Χαλκίτεως ὀπτῆς τε τέσσαρας δραχμάς·
Κενταυρίου λεπτοῦ τε δραχμὰς τρὶς δύο·
Δὶς πεντεκαίδεκα μέλιτος Ἀττικοῦ νέου.
Σκεύαζε δ' αὐτὴν ἐπιμελῶς αὐτὸς παρών·
Καὶ γὰρ σφόδρ' αὔει καὶ κατακαίεται ταχύ·
Τὴν ἀμπελῖτιν καὶ λιθάργυρον βαλὼν
Εἰς λοπάδα καινὴν εὐμεγέθη, προσέμβαλε
Λεῖόν [τ'] ἔλαιον· ἕψε μαλθακῷ πυρί.
Ὅταν δ' ἴδῃς ῥυπῶδες, ἔμπασον τότε
Στυπτηρίαν, χαλκῖτιν· ἑτέραν δῆτ' ἔχων
Χύτραν τε τῆκε τὸ μέλι, καὶ τὴν χαλβάνην,
Πρόπολίν τε καὶ τὰ λοιπὰ τηκτὰ μίγματα
Κατάχει μετρίως ζέοντα τῆς λιθαργύρου,
Καὶ συζέσας ἐπ' ὀλίγον, ὅταν ἴδῃς ὅτι
Ἔμπλαστρος ἔστ' ἀμόλυντος, ἐμπάσσεις τότε
Τάς τε πόας [ἤδε] καὶ τὰ λοιπὰ ῥιζία·
Ἄρας τε ταχέως τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρὸς
Ψύξον, διακινῶν ἐπ' ὀλίγον τὸ φάρμακον.
Συνεκμαλάσσων χερσὶν εὐτονωτέραις
Ἀπόθου, φυλάττων δέρματ' ἐσκεπασμένην.

Καὶ τῶν ἀκίδων [τε] τῶν πεφαρμακευμένων
Τὰ τραύματ' ἔγνω ταὐτὰ ποιεῖν ἑρπετοῖς,
Τῶν ἰοβόλων τε θηρίων τοῖς δήγμασιν·
Διὸ καὶ θεραπείας ἐστὶν ὁμογενὴς τρόπος·
Καὶ γὰρ ἐπὶ τούτοις σάρκα τὴν τετρωμένην
Ταχέως περικόπτειν σμιλίῳ δεῖ καὶ πυρὶ,
Σικύας τ' ἐπιβάλλειν, εἰ δυνατὸν, τοῖς τραύμασι,
Τοῖς δρίμεσίν τε φαρμάκοις καὶ καυστικοῖς
Τηρεῖν τὸ τραῦμα πλείονας χρόνους πλατὺ,
Ὥσπερ ὑπέδειξα θᾶττον ἐν συντάγματι
Ἑτέρῳ, γραφέντι τοῖς θέλουσι φάρμακα
Ποιεῖν ὅσα καύσει σμιλίῳ τε γίνεται·
Χρῆσθαι δὲ καὶ τοῖς ἀντιδότοις ποτήμασι
Τοῖς ἐχιοδήκτοις, ἃς ἐκέλευσα προσφέρειν.
Καὶ πυτίας δὲ τῶν νεβρῶν αὐτοῖς δίδου,

Subinde intermissis diebus pauculis
Vulnus dilatandum est ope medicaminis
Quod ulcus facere et crustam superinducere
Quit; aliarum ferarum morsibus quoque
Venenatarum et puncturis facit fere,
Et telis immersis pravo medicamine,
Ulceribusque omnibus quæ sunt moris mali.
Terræ ampelitidis nigræ denarios
Viginti quinque bis, spumæ argenti bonæ
Idem pondus, bituminis pares quoque,
Olei denarios quot pondo horum trium,
Verum propoleos bis vicenos Atticæ,
Et quattuor aristolochiæ atque symphyti,
Et quattuor marrubii ac tot helenii,
Chamæleontis quattuor, tres smyrnii,
Tot candidæ iris aridæ drachmas bonæ,
Tres gallæ non maturæ, sex aluminis,
Poliique totidem, galbani obolo largius,
Et thuris non secti drachmas duodecim
Et dimidium, chalcitis tostæ quattuor,
Centaurii minoris drachmas ter duo,
Et mellis Attici novi bis quindecim.
Sed diligenter fac semperque ades operi;
Nam ocius siccatur atque exuritur.
Terra ampelitide injecta et lithargyro
Patinam in novam quæ magnam copiam capit,
Adjunge læve oleum mollique igne incoquas.
Quum sordidum videbis, tunc inspergito
Chalcitem, alumen; alia rursus ollula
Mel, galbanum propolim reliqua et medicamina
Liquanda tunc liqua modiceque fervida
Spumæ argenti hæc infunde desuper omnia.
His denuo coctis moderate, quum vides
Emplastrum haud inquinare dexteram amplius,
Insperge herbas reliquas tunc et radiculas,
Atque ollulam ocius deponas e foco.
Sicca tunc leniter medicamen commovens.
Palmis valentioribus permolliens
Repone et conserva atque pelle contege.

Veneno immersas telorumque cuspides
Iisdem vulneribus afficere repperi ac
Morsu venenatæ feræ et reptilia,
Unusque est idcirco amborum curæ modus;
In his enim carnem læsam statim quoque
Circumcidere scalpello et vulcano decet,
Plagis cucurbitas imponere, si licet,
Acribus et medicamentis atque urentibus
Longiore eas servans apertas tempore,
Quod indicavi prius in commentario
Alio, iis scripto qui volunt medicamina
Parare adversus quæ scalpro atque ustu fiunt;
Antidotis potulentis utere tu quoque
Quas porrigere jussi morsis a vipera.
Item coagulum ipsis offer hinnuli,

Καὶ γεντιανῆς, ὡς ἔφην δεῖν προσφέρειν
Τοῖς λυσσοδήκτοις, καὶ τὰ λοιφ' ὡς εἴπομεν
Ποιεῖν ἐπ' ἐκείνων, ταῦτα καὶ τοῖσδ' ἁρμόζει,
Ὀπόν τε Κυρηναῖον αὐτοῖς προσφέρειν,
Οὗ μὴ παρόντος δὲ, διδόναι καὶ Μηδικὸν
Ὀβολοῦ τὸ πλῆθος μεθ' ὕδατος κυάθων δυοῖν·
Τῆς γεντιανῆς δ' ὅσον ἄγει τριώβολον·
Χυλὸς δ' ἀμείνων ἐστὶ τῆς ῥίζης πολύ.

(Antid. II, P. II, p. 453 et 454.)

Et gentianam ut rabiosorum morsibus
Jussi administrare et reliqua, ut præcepimus
In illis facere, eadem apud hos quoque congruunt.
Succumque Cyrenæum ipsis et porrige;
Si desit, Medicum administrari potest
Obolus unus duobus cum cyathis aquæ,
At gentianæ quantum tres obolos trahit;
Est autem succus multo radice melior.

ΥΓΙΕΙΝΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ.

Ὑγιεινὰ παραγγέλματα σύντομα Ἀσκληπιάδους
ταῦτα] Καὶ Διοσκορίδους μεταδίδοσθαι τὴν γραφὴν.
[ἐξορκισάντων

Ἀταμιεύτως καὶ σὺν ἀφθόνῳ τρόπῳ·
Ὁ γὰρ φυλάξας καὶ κλινήρης ὢν δραμεῖ,
Καὶ ῥικνὸς ἐνδύσαιτο τῆς ἀκμῆς μέλη.

Præcepta salubria contracta Asclepiadis hæc sunt
Et Dioscoridis qui jusjurandum exegerunt, ut communic
[retur scriptu

Sine parcimonia et mente invidia carente;
Qui enim hæc servat, curret, etiamsi lecto teneretur,
Et adolescentiæ induet membra, etiamsi incurvatus.

Εὐεξίας τράπεζαν, εἰ θέλεις, μάθε·
Τῆς ἡμέρας δείπνησον εἰς ἅπαξ μόνον·
Ἁπλοῦν τὸ δεῖπνον οὐ πολύμικτον φίλει.
Πρὸ τοῦ κόρου βρῶσίν τε καὶ πόσιν φύγε.
Καὶ συμμέτρως γύμναζε σαυτὸν τοῖς πόνοις.
Ἐπὶ τὰ δεξιὰ δὲ τοῖς ὕπνοις κλίνου.
Καὶ τὰ ψυχρὰ πόματα χειμῶνος μίσει.
Τὴν κρανιακὴν τέμνε τῷ θέρει φλέβα·
Τὴν καθόλου δὲ τοῖς ψυχροῖς μᾶλλον χρόνοις·
Κἂν ᾖς ἐν ἀκμῇ, τῆς σελήνης ἐν φθίσει·
Ἂν δ' ὑπέρακμος, τῆσδε τὸ πλῆρες σκόπει,
Καὶ γαστέρος κένωσιν ἐκ τῶν σκυβάλων,
Τό τ' ἀκριβῶς ἄδιψον ἄπικρον στόμα.
Χρῶ καὶ λοετροῖς ἀσφαλεστάτῃ κρίσει,
Συχνοῖς μὲν, ἂν ἐσχήκῃς αὐχμηρὰν πλάσιν·
Ἂν δὲ πλαδῶσαν, σπάνιον καὶ σὺν χρόνῳ·
Κἂν ᾖς ἐν ἀκμῇ, τῆς σελήνης ἐν φθίσει·
Ἂν δ' ὑπέρακμος, τῆσδε τὸ πλῆρες σκόπει,
Τήρει τε γαστρὸς ἐκφόρησιν καὶ στόμα
Δίψους ἄγευστον, εἰ καὶ μή γε πικρίας.
Τὸ σῶμα θάλπε χλανίσιν ἐν τῷ ψύχει,
Καὶ τὴν κεφαλὴν, οἷς ἔθος, καὶ τοὺς πόδας,
Πλὴν τὰς σισύρας φεῦγε καὶ τούτων ζέσιν,
Καὶ μᾶλλον οἷαι λασιότριχες πλέον.
Καὶ οἰκίας ἔκκλινε δυσωδεστέρας
Ἀεί τε καὶ μάλιστα καύματος χρόνῳ·
Μετὰ θεοῦ γὰρ τούτοις ἐκφυγεῖς νόσους.
Χειμῶνι χρῆσθαι συμφέρει πολλοῖς κόποις,
Τροφαῖς τε πολλαῖς καὶ γινωσκούσαις κόρον.
Σῶμα κενοῦν ἔαρος ἐχρῆν, ὡς θέλεις,
Ἤγουν ἐμέτοις, ἤγουν γαστρὸς ἐκρύσει,
Εἴτε φλεβὸς τομῇ τε καὶ λύθρου βλύσει.

Mensam bonum habitum conciliantem si velis, audi :
Quovis die semel tantum cœna;
Simplicem cœnam, non variam ama.
Antequam satur sis, cibum ac potum fuge.
Et moderate te ipsum laboribus exerce.
Sub somno in dextro latere recumbe.
Et frigidas potiones hyeme odi.
Cephalicam venam æstate incide,
Generalem vero potius tempore frigido;
Atque si fueris in culmine vitæ, luna decrescente;
Si vero id prætergressus fueris, plenilunium dispice,
Uti et ventris vacuationem a fæcibus,
Nec non os sitis et amaroris ad amussim expers.
Utere et balneis certissimo judicio,
Crebris quidem, si habueris constitutionem aridam;
At si uvidam, raro et temporis spatio interjecto;
Atque si fueris in culmine vitæ, luna decrescente;
Si vero id prætergressus fueris, plenilunium dispice;
Serva et ventris egestionem et os
Sitis expers, si certe amarorem vitare non liceat.
Corpus fove læna tenuiori sub frigore,
Nec non caput, iis saltem qui solent, et pedes,
Verum pænulas fuge earumque calorem
Et maxime quæ hirsutiores sunt.
Domos quoque vita pejus olentes,
Semper quidem, at maxime æstus tempore;
Deo enim juvante sic effugies morbos.
Hyeme uti confert multis laboribus,
Et alimentis multis satietatemque non recusantibus
Vere corpus vacuare oportet quo modo vis,
Seu vomitu, sive ventris fluxu,
Aut venæ sectione et cruoris scaturigine.

Θέρους πόνων ἡ λῆξις ἡμῖν συμφέρει,
Ἡ τῶν τροφῶν τε βραχύτης καὶ ψυχρότης,
Καὶ τῶν ὑδάτων ἡ περίψυχρος πόσις.
Φθινοπώρῳ δὲ σὺν ἀκριβείᾳ τρέφου,
Τὰ ψυχρὰ φεῦγε, τῆς ὀπώρας τὸν κόρον·
Σύκοις δὲ συχνοῖς καὶ σταφύλαις ἐκτρέφου.
Ἰσημερίᾳ σῶμα ταχὺ ἐκκενοῦ
Μιᾷ κενώσει τῶν τριῶν, ὡς ἐγράφη.
Τοῦ δ' ἀέρος τραπέντος εἰς πλεῖον κρύους,
Χλαίναις τὸ σῶμα θάλπε, καὶ φυγεῖς νόσους.
Ἔξω τὰ πολλὰ συνετηρηθῆς νόσου,
Διψῶν ἂν ὑπνοῖς· κερδανεῖς εὐεξίαν.
Δεξιοκοίταις, ὡς ἰατρός τις λέγει,
Καὶ χλιαρὰ πίνουσι μακρὸς ὁ χρόνος.
Ἐν τῷ λιβάνῳ θυμιῶν σου τὸν δόμον
Καιροῖς θερινοῖς καὶ φθόρου λοιμοῦ χρόνῳ,
Τηρεῖς σεαυτὸν τῆς βλάβης ὑπέρτερον.
Ἐν λαδάνῳ δὲ θυμιῶν σου τὴν στέγην
Ἐν κρυερῷ τε καὶ καταῤῥοίας χρόνῳ,
Πύκνωσιν αὐτὸς καὶ κατάῤῥουν ἐκφυγεῖς.
Ψυχροστομάχου καὶ ποτοψύχρου πλέον
Λεπτὴ πτέρωσις εἰς θεραπείαν μέγα,
Πυρίδιον πλήσασα λινοῦν* ἐξύλῳ,
Καὶ τῷ στομάχῳ συνεχῶς ἐζωσμένη.
Μέλι τὸ καλὸν ἐξ ἄκρας εὐχυμίας
Τέρπει τε γεῦσιν καὶ βιοῖ πολὺν χρόνον,
Αἴσιόν ἐστι καὶ νέοις καὶ πρεσβύταις,
Αἰσθήσεων τε λαμπρύνει τὰς ἐκκρίτους,
Πλὴν ὠμὸν αὐτὸ μήτ' ἀφέψων ἐσθίῃς.
Ἰντύβιον φακῆν τε πυκνῶς ἐσθίων,
Ἀναφρόδιτον τὴν φύσιν ἐξεργάσῃ.
Ἂν μνήμονα νοῦν ἐγκαταστῆσαι θέλῃς,
Ὕδατι συνέψησον, εἴτ' οὖν ἀκράτῳ
Ὀρίγανον πρὸς ἄκραν ἐκκαύσας ζέσιν,
Καὶ κατὰ γένναν τῆς σελήνης ἐκρόφα.
Τηροῦσιν ἀμέθυσον ἄνδρα τὸν πότην
Ἀμύγδαλα Θάσια πικρίζοντά τε,
Βρωθέντα πέντε τάχα ὑπὲρ πεντάδα,
Πλὴν ἀσίτῳ φάρυγγι καὶ πρὸ τῆς μέθης.
Σπέρμα λειανθὲν τῆς θριδακίνης μέλαν
Ψυχρῷ νάματι συγκερασθὲν εἰς πόμα
Τὸ πρωϊνόν τε καὶ τὸ πρὸς τὴν ἑσπέραν
Συνουσίαν παύει τε καὶ γονὴν ψύχει.
Φθόγγον φάρυγγος οἶδεν ἀπολαμπρύνειν
Δειπνούμενον σκόροδον, ὡς αὐτὸς θέλεις,
Εἴτ' ὠμὸν ἴσως, εἴτ' ἐπ' ἀνθράκων ζέσας.
Καὶ κινάμωμον λαμπρόφωνον εὑρέθη.
Ψύλλας διώκει καὶ σὺν αὐταῖς τὰς κόρεις
Ὑποστορεσθὲν τῇ κορειτρόφῳ κλίνῃ
Ἀβρότονόν τε καὶ μάλιστ' ἀψίνθιον,
Ζωμός τε φύλλων τῆς συκῆς τῆς ἀγρίας
Ἀποφλεγέντων ἐν χύτρᾳ κατ' ἀνθράκων
Ψύλλας διώκει καταχυθεὶς ἐν δόμῳ.
Μυοκτόνος γένοιο ταχὺς, ἂν θέλῃς,

Æstate laborum vacatio nobis confert
Alimentorumque paucitas ac frigus,
Et aquæ perfrigidæ potus.
Autumno vero ad amussim nutriaris;
Frigida fuge et fructuum horæorum satietatem,
At ficis multis et uvis vescere.
Æquinoctio corpus illico vacua
Una e tribus vacuationibus quarum mentionem feci.
Aëre vero ad majus frigus converso,
Paludamentis corpus fove, atque effugies morbos.
Te ipse tuebere extra morbos plerumque,
Si sitiens dormias; habitum lucrabere bonum.
Dextro in latere recubantibus, ut quidam medicus dicit,
Et tepida bibentibus longa est ætas.
Thure suffiens domum tuam
Diebus æstivis et stragis pestis tempore
Servas te ipse calamitate superiorem.
Ladano vero suffiens tectum tuum
Tempore gelido vel destillatione regnante,
Constrictionem effugies ipse atque destillationem.
Stomachi frigore et potu frigido
Multo magis ad curandum juvat tenue fulcimentum (?),
(Quod pares) fomentum implens lineum exylo (?)
Et stomachum (hoc) perpetuo cingens.
Mel bonum summa succi sui virtute
Gustum oblectat et vitam per longum tempus protrahit;
Faustum est cum juvenibus tum senibus,
Et sensuum exhilarat excellentissimos.
Sed crudum edendum est, non decoctum.
Intybo et lente crebro vescens
Veneris expertem reddes naturam.
Si bonam memoriam inserere velis,
Cum aqua coque, vel cum mero
Origanum, ad summam ebullitionem usque calefaciens,
Et luna crescente absorbe.
Ebrietatis expertem servant virum potatorem
Amygdala Thasia amaraque
Quinque supra numerum quinarium comesa,
Verum gutture cibis vacuo et ante ebrietatem.
Semen lactucæ nigrum contritum
Undæque frigidæ commixtum ad potum
Quum matutinum tum vespertinum
Coitum sistit et semen refrigerat.
Gutturis vocem claram reddere novit
Allium comesum, ut ipse volueris,
Sive crudum forsan, sive super carbonibus coctum.
Cinnamomum quoque vocem claram reddere probatum est.
Pulices fugat et cum iis cimices
Substratum lecto cimices alenti
Abrotanum et maxime absinthium;
Jus quoque foliorum ficus sylvestris
In olla decoctorum super carbonibus
Pulices fugat in domo effusum.
Murium interfector fies celer, si velis,

Ξύσματα λεπτὰ σιδήρου συμφυράσας
Ζύμῃ τε καὶ στέατι πρὸς μίαν κρᾶσιν,
Πλάττων τε κολλούριον κωνάρων τύπον,
Τίθου τράπεζαν τοῖς μυσὶ καὶ κτιννύεις.
Ὑδράργυρος τοὺς φθεῖρας ὀξὺ κτιννύει,
Ἀναζυμωθεὶς τῷ στέατι πρὸς κρᾶσιν,
Ἐπαλειφθεὶς τε φθειριῶντι σαρκίῳ
Τηροῦντι θάλψιν ἔνδον ἐξ ἱματίων.
Ἤγουν βοτάνην τὴν μυοκτόνον λαβὲ,
Πυῤῥὰν βοτάνην καὶ χνοώδη τὴν θέαν,
Ζύμῃ τε καὶ στέατι καὶ ταύτην φυρῶν,
Ποιῶν τε κολλούρια τὰς μύας τρέφε,
Καὶ γίνεται κώνειον αὐτοῖς ἡ τροφή.
Καὶ σανδαράχη τὰ ὅμοι' οἶδε πράττειν.

Depstis tenuibus ferri ramentis
Cum fermento et sevo in unam misturam,
Atque fictum horum ope collyrium nucum pinearum ad in-
Dapem appone muribus et occides. [star
Argentum vivum pediculos cito interficit,
Subactum cum sevo in unam mixturam,
Illitumque carni pediculis infectæ,
Si calfactionem servet intus vestimentis conciliatam.
Sive plantam aconitum sume,
(Rufa est planta et lanuginosa adspectu)
Eaque cum fermento et sevo subacta
Collyriisque fictis mures ale,
Et fit cicuta iis hicce cibus.
Sandaracha quoque eadem facere novit.

ΑΡΑΤΟΥ

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΗΜΕΙΑ.

ΜΑΝΕΘΩΝΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ.

ΜΑΞΙΜΟΥ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΡΧΩΝ.

ARATI

PHÆNOMENA ET PROGNOSTICA.

PSEUDO-MANETHONIS ET MAXIMI

CARMINA ASTROLOGICA,

CUM FRAGMENTIS DOROTHEI ET ANUBIONIS.

RECENSUIT ET PRÆFATUS EST

ARMINIUS KOECHLY.

ACCEDIT PARAPHRASIS INEDITA DEPERDITORUM MAXIMI.

PRÆFATIO.

Manethonis (*) libri qui feruntur bis adhuc editi sunt, primum a *Gronovio* a. 1698, tum ab *Axtio* et *Riglero* a. 1832. Descripserat codicem Mediceum Jac. Gronovius, quum a. 1674 in Italia peregrinaretur. Sed operæ pretium est, quæ de eo codice retulit, ipsis ejus verbis ex præfatione excerptis referre. Dicit autem : — « Me quidem « ad eum perlegendum in Laurentiano isto Musæ « Mediceæ recessu stimulaverat nota memorabilis, « quam Lucas Holstenius catalogo adscripserat : « Scammo 23 inter Mathematicos Græcos præter « duo antiquissima exemplaria Euclidis et Hip- « parchum in Arati et Eudoxi phænomena a Petro « Victorio publicatum notanda sunt Cod. 27 Ma- « nethonis poetæ Apotelesmatica lib. 6 carmine « heroico scripta ad nescio quem Ptolemæum, « Ægypti regem, nisi auctor antiquitatem men- « tiatur, quod ex stylo et numeris conjicere non « levi suspicione mihi videor. Præmittitur Maximi « ibidem poetæ græci liber initio mutilus. Hunc « codicem unicum superesse existimo, quod a « nemine eorum commemoretur, qui auctorum « indices inscripsere. Exemplar minuto et diffi- « cili charactere scriptum est, ut exolescente et « fugiente ob nimiam vetustatem atramento vix « legi amplius possit. » Ipse tamen Gronovius prorsus aliam dat codicis descriptionem paullo post : « Quantum vero ad Holstenii verba attinet, « in eo describendo id expertus sum, ut nec dif- « ficilis character mihi sit visus, utpote quem « bene potui assequi, nisi in notis et figuris qui- « busdam scribendi quas habebat; nec ullius literæ « exolescens atramentum occucurrerit. — Itaque « ego quum defunctus essem labore isto, non « dubitavi, ignarus quem casum vesper ferre pos- « set, exemplari meo statim hæc subscribere : Hunc « poetam summa cum cura primum ex Ms. biblio- « thecæ Mediceæ manu mea descripsi, deinde « numerum versuum ad Ms. exegi, demum, ne « vel suspicio ulla erroris remanere posset, cum « ipso Ms. diligenter contuli omnia distincte « mihi prælegente meo anagnosta, ut sic si quid « mihi humanitus acciderit, huic exemplari non « minus secure inniti possit, si edere voluerit, ac « ipsi archetypo. Videtur autem primus scriba nul- « lam accentuum distinctionumve aut spirituum « curam gessisse, sed simpliciter formas litera- « rum uno ductu scripsisse; postea a viro docto « et manu recentiore illa omnia passim annotata « sunt, relictis tamen interdum locis obscurio- « ribus, quæ ipse plane ita sum imitatus. Erat « autem manus vetustissima et pulcerrima. »

Gronovius summa fide codicem descripsit, a quo si subinde, quamquam raro, discessit, diligenter id aut in margine aut in notis adnotavit. Sed citra hanc diligentiæ laudem labor ejus sub-

(*) Manethonem qui præcedit Aratus typis dudum exscriptus erat cum hoc præmonito Fr. Dübneri : « Præter pau- « cos locos (ut v. 192, 193, 204, 245, 362, 413, 534, 575, 693, etc.) expressimus recognitionem Bekkeri, qui rem « dextre administravit. Sed veremur ne subinde mala fide retulerit quæ in melioribus codicibus leguntur. Ex Parisino- « rum certe optimo simul et antiquissimo, n. 2841, scholia excutientes perperam relata multa ἐν παρόδῳ deprehendimus : « velut v. 13 « γένωνται D. », habet φύωνται. v. 36 « οἳ D. », habet καί. v. 49 « ἀποτείνεται D. », habet ἐπιτείνεται. « Versu 63 nulla plane scripta est varietas, quanquam non ἀγχοῦ quod exhibetur, sed αὐτοῦ legitur tam in D. quam « in A. (n. 2403) et plurimis aliis. Item v. 67 scriptura D. et plurimorum ἐπ' ἀμφοτέρων non memoratur; v. 79 « εἴ- « δονται D. », habet τελέθοιέν. v. 113 « λαῶν D. », habet δικαίων, etc. » Quod adhuc licebat, e versibus 50, 485 et 707 expuli ista ἡ-τὸ-τὰ μέν οἱ, et ἄρ' e versu 268, scribendo τὴν γάρ τ' ἔτι (coll. 443, 452) et οὔτ' ἄρ ex 805. V. 958 posui quod oportebat τείχε' pro τείχη, 1006 οἰήσαιτο cum Lobeckio ad Phryn. p. 719 pro ὠίσαιτο, 1015 ἐπιτρέχῃ pro ὑποτρ. Neque probo Vossiana in v. 192-3 sic scribendis :

οἴῃ δὲ κληῖδι θύρην ἔντοσθ' ἀραρυῖαν
δικλίδα πεπληγόντες ἀνακρούουσιν ὀχῆες.

In Bekkerianis offendunt alia, velut v. 125 καὶ δή που πόλεμοι, καὶ δὴ καὶ (quod vix unus alterve cod. agnoscit) ἀνάρσιον αἷμα scrib. καὶ δή που ἄν. 457 ἐπεὶ πάντες μετανάσται aptius est πάντως. 644 cur Ἄρτεμιν αὐτήν? imo ἁγνήν. 664 reducam ἱππότα φηρός cum Lobeckio Paralip. p. 183. V. 646 scribam ποτὶ χθονὸς ἔσχατα φεύγειν pro περί. 1003 corrigo ἐρημαῖον βοόωντες, hinc sumptum a Quinto XII, 513. Sed alias fortasse plura de Arato.

stitit; emendavit pauca, nec ea quidem omnia recte; interpretationem autem latinam confecit talem ut omnibus etiam corruptissimis quibusque ad verbum translatis miras ineptiarum ambages securissime effutierit. Quare consulto neglexi eam versionem, quam, ut ipsius utar verbis, *non additurus erat nisi efflagitasset eam mos publicus et eum patrocinans librarius.*

De verbis, quæ quidem innumeris scatebant vitiis, emendandis nemo melius meruit *Philippo Dorvillio,* qui in celeberrimis illis ad Charitonem animadversionibus magnam eorum vitiorum partem et sagaciter indagavit et feliciter sanavit. Verum de carminis unitate et continuitate, quamquam ab interpolationibus non vacuum judicat, nihil suspicionis concepisse videtur; auctorem ipse ante Manilium vixisse putat, quum Gronovius eum Ptolemæi Philadelphi temporibus audacter attribuisset.

De his rebus certatim, sed alia agentes in transcursu tantum monuerunt *Heynius*, qui (in Opuscull. acadd. tom. I, p. 95 sq.) ingentem versuum subdititiorum numerum inesse dicit, *Tyrwhittus,* qui (in præf. ad Orphei Lithica) ex locis quibusdam demonstratum ivit carmen sub imperio Romano ad occasum vergente scriptum itemque librum primum et quintum ab alia manu profectum esse, *Hermannus*, qui in celebratissima illa de Argonauticis Orphicis dissertatione Manethonem cum poeta illo de viribus herbarum agente didacticorum poetarum agmen claudere ponit. Sed de horum aliorumque sententiis accurate exposuerunt *Axtius* et *Riglerus* in commentatione præmissa c. II, p. VI-X.

Ipsi, ut jam ad eorum operam accedam his carminibus utilissimam, usi sunt alio apographo codicis Medicei, quod scriptum ab Holstenio Halis asservatur, de quo nolo repetere quæ dixerunt p. V sq. Aliud ejusdem Holstenii apographum, quod Hamburgi est, descripserunt ibid. p. IV***), cujus diligentissimam, uti videtur, collationem Kraftii beneficio post librum typis descriptum nacti in calce p. 247-252 publici juris fecerunt. Utroque apographo cum verbis Gronovianæ editionis collato, quanta cum fide Gronovius codicem suum expresserit, liquide apparet. In plerisque quidem et gravioribus editio cum utroque libro consensit; ubi aliqua deprehenditur differentia, aut codicis Medicei lectionem a Gronovio margini adnotatam Holstenius textui suo reliquit, aut, quod sæpius factum est, hic statim correctiones et certas et leves scribendo admisit. Si quæramus utrum Gronovius an Holstenius accuratius codicem expresserit; priori palmam dandam esse vel ex centum versibus comparatis facile patet. Possit quis expostulare mecum, quod et hoc singulis probare omisi, neque instituta diligenter comparatione enucleare studuerim utrum duo Holsteniana apographa ex ipso codice descripta, an aut ex alio, quod interciderit, apographo ambo derivata sint, aut alterum ex altero fluxerit. Neque ego hunc laborem quamquam tædii plenum subterfugissem, si ex eo similis in emendandum scriptorem fructus redundaturus fuisset, atque ex ejusmodi labore in Velleium Paterculum redundavit. Verum plane alia res est in Manethonianis, cujus rei causa non difficilis est perspectu. Audacter pronuntiare ausim, hoc negotio suscepto ne unius quidem in his carminibus loci emendationem suppeditatum iri.

Editores quidem, si eorum librum cum Gronoviana editione comparaveris, bene de auctore corruptissimo meruisse censendi sunt. Nam et verba, Dorvillii aliorumque opibus diligenter collectis circumspecte usi, etiam propria divinandi dote haud mediocriter adjuti, multo emendatiora ediderunt, in qua re jam accentuum interpunctionisque correctio haud exiguam requirebat attentionem, et indice verborum locupletissimo confecto non solum Manethonem legentibus, sed cuique qui abditos lexicographiæ græcæ fontes perscrutatur, egregie profuerunt. Quo magis et mirandum et dolendum est, quod tædio quodam, ut conjicere licet, laboris haud nimis grati obtusi neque opes suas satis accurate disposuerunt neque ita, uti poterant, iis usi sunt. Nam et in numeris versuum indice contentis, et in variis lectionibus adnotationi criticæ insertis magna invenitur errorum multitudo, quorum qui ad has spectant, partem tantum in *Addendis et corrigendis* (p. XXXVII-XLVIII) sustulerunt. Tum in emendando scriptore sæpius ingenium suum, quam ipsius scribendi usum atque aliorum de Epicis præcepta — caute illa Manethonianis applicanda —, quam Manethonianorum ipsorum propriam investigationem sequi maluerunt. Postremo quum tantum in *singula* oculos mentemque defigerent, viam recti de Manethonianis judicii monstrare quidem poterant aliis, sed nec ipsi senserunt, nec aliis re vera monstraverunt. Verum ut melius, quid viderint et quid non viderint editores, appareat, summam disputationis ipsis eorum verbis repetere placet (p. XXXIV) : « Ex iis, « quæ exposuimus, intelligitur, Apotelesmaticorum libros ab Alexandrinorum quopiam poeta « non esse scriptos. Æque certum est eosdem non « esse ætatis Nonnianæ. Apparet etiam, librum « quartum ceteris esse multo recentiorem. Liber

« quintus est farrago in qua alia sunt antiquiora, « alia recentiora, ut multo pejor ejus sit conditio, « quam libri primi, qui per se satis est antiquus, « sed maxime mutilatus et interpolatione depra- « vatus. Libri autem secundus, tertius et sextus « tum optime servati sunt, tum antiquissimi vi- « dentur esse et ab uno poeta, Manethone si vis, « profecti. Libri enim primus, quintus et quartus « neque unius sunt corporis, neque ejusdem « scriptoris, nedum ad libros II, III, VI perti- « neant. » De interpolatione antea p. XXIII dixe- rant « ea præter quartum vix ullum ceterorum « librorum plane vacare. »

Hoc judicio, in quo vera falsis mire sed probabiliter mixta sunt, fieri non potuit quin alii ad telæ magis etiam dissolvendæ conatum incitarentur, quod usu venisse *Bernhardyo* et *Lehrsio* videmus. Ac de hoc quidem postea accuratius dicetur. Ille vero in *Historia literarum Græcarum* vol. II, 1052 sq., postquam librum primum et quintum a quattuor reliquis et sermone græco peregrinum quiddam sonante et orationis siccitate et rhythmorum pravitate in primo libro vel pentametros admittentium mirum quantum differre dixit, reliquos quattuor, ex quibus quartus præ ceteris malus et vulgari pedestris orationis stilo compositus, sextus vero maxime concinne scriptus sit, rationis cohærentiæque defectu ita laborare, ut nil nisi diversorum poetarum opera temere confusa in iis agnoscere possis, pronuntiavit. Hîc quoque rectis prava mixta esse videas. Ita, ut pauca tantum moneam, præstantissima quædam fragmenta in primo libro inveniuntur; neque liber quartus, operosis verborum compositionibus tumidus, sed libri quinti bona pars ad prosam orationem proxime accedit. Illud vero judicium, quo librum sextum ceteris præferendum dixit, cum editoribus novissimis p. IX ab Heynio sumpsit. Quo judicio nihil vanius esse patet cuivis qui uno tenore librum secundum, tertium et sextum perlegerit.

Jam, ut quid ego in hac editione præstare et voluerim et potuerim appareat, neve quod ferre humeri recusent a me postuletur, paucis quomodo factum sit ut ad hæc carmina edenda accesserim, præmittendum videtur. Equidem jam ab eo inde tempore, quo Lipsiæ summi Hermanni auspiciis literas Græcas accuratius cognoscere cœperam, peculiare cum in ceteris Epicis recentioribus, tum in Quinto Smyrnæo studium posui, cujus edendi ante hos fere quinque annos initium feci. Magna parte typis jam descripta, aliis ego variisque negotiis, quæ suscepisse ne nunc quidem pœnitet, ut laborem illum non deponerem quidem, sed tamen seponerem et differrem coactus sum. Ex his negotiis nullum mihi antiquius fuit quam controversia illa de emendanda in Gymnasiis puerorum institutione. Pæne inscius in eam controversiam, conjunctissimam sane cum munere scholastico, incidi edito a. 1845 libello, meæ de tractandis veteribus scriptoribus sententiæ brevissimam delineationem exhibente. Motam autem controversiam deserere eo magis religio erat, quod quæ ego solo veritatis studio ductus scripseram, aliorum diversis quidem sed vivis acutisque censuris excipi et corrigi videbam, quum Saxonici præceptores, si ab uno alterove discesseris, partim tacita dedignatione ea reprimere, partim calumniis conviciisque me ipsum lacessere quam refutare et excutere mea mallent. Ita ego voce scriptisque rem susceptam strenue persequebar; et quum vel post disputationem illam Jenæ anno 1846 in philologorum præceptorumque Conventu habitam gymnasiorum Saxonicorum professores quæstionem temporum rationibus commendatissimam repudiare pergerent, societate eum ipsum in finem constituta aliorum virorum doctorum, inprimis qui naturalis scientiæ periti essent, studia adjunxi. A quibus viris lux illata est quam nos philologi afferre non potuissemus. Tandem annus quadragesimus octavus, omnium rerum in hoc orbe conversione fatalis, etiam scholasticam quæstionem egregie promovit. Etenim Saxonicorum quoque gymnasiorum præceptores suis de rebus consultaturi convenerunt: quibus in conventibus mense Julio Lipsiæ et mense Decembri Misenæ habitis ea omnia, quæ per antecedentes annos contemptim neglecta aut repudiata fuerant, plurimis suffragiis comprobabantur. Quo facto ipse cum aliis quibusdam viris a Pfordtenio, qui tum Dresdæ rerum scholasticarum gubernacula tenebat, et hæc et cetera huc pertinentia legis in formam redigere jussi sumus; qua lege omnis rerum apud nos scholasticarum ratio regeretur. Sed annus qui sequebatur multis bene inceptis funestus, etiam huic rei perniciosus exstitit. Civilis discordiæ procella Saxoniam quoque ingressa profugum me proscriptum extorremque patria ejecit. Ita Belgarum hospitalitate exceptus Bruxellis quum per aliquod tempus habitandum mihi decrevissem, Dübnero suadente oblatam edendi Manethonis Maximique provinciam prompto animo suscepi. Nam labore difficili spinosoque levaturum me sperabam curam, quæ me coquit et versat in pectore fixa, quum aut patriam cogito misere oppressam, aut amicos partim in exsilium expulsos, partim in vincula conjectos, partim morte præmatura

raptos, aut rei scholasticæ incrementa hominum, penes quos hodie potentia est, arbitrio intercepta. Nec tædebat adversariis, quos in gymnasiorum quæstione expertus eram, ostendisse, eorum armorum, quæ olim Hermanno duce tractare didiceram, usum nondum me deposuisse. Ita per quinque sexve menses, quamquam domestica insuper clade gravissime vexatus, sedulo his carminibus recensendis operam dedi : quo labore, quidquid præstare potui in hoc rerum statu, quamquam præstitisse me conscius mihi sum, tamen etiam atque etiam benevola legentium venia mihi imploranda est, quum multa a me aut prætermissa aut non recte administrata esse me non lateat. Nam ut taceam temporis angustias, ad manus mihi per majorem angusti hujus temporis partem nihil prorsus erat nisi ipse Manetho, quum libri mei ante hos demum duos menses ad me transmitti potuissent; alii autem, quibus vel maxime opus mihi fuisset, nec in meis erant, nec aliunde comparari poterant, ex quibus maxime doleo quod nec *Salmasii* liber, quem ille de *annis climactericis* scripsit, nec *Materni Firmici* Matheseos libri octo mihi patebant. Neque, quem librum ne editores (p. IX not.) quidem inspicere poterant, eum ego nactus sum, qui inscriptus est : *Ruperti et Schlichthorst Neues Magazin für Schullehrer*, 1793, II, I, p. 99 sqq. Ibi Zieglerum de Manethone scribentem Tyrwhitti vestigia secutum esse dicit Bernhardyus l. c. Quas hic illic *Letronnii* emendationes commemoravi, hausi ex exemplari editionis Gronovianæ, quod olim ejus viri eminentissimi erat, nunc est Firmini Didot. Sed jam ad rem ipsam accedo.

Atque ut primum quid judicem de Manethonianis quam brevissime comprehendam, habemus in iis primo carmen unum et continuum et (nisi forte procemii quædam perierunt) exceptis paucis quibusdam parvisque lacunis, prorsus integrum, constans illud *libris* II, III, *et* VI, quos inter se simillimos et ab uno poeta profectos quamquam recte postremi editores intellexerunt, tamen carminis perpetuum filum neque ipsi senserunt neque inesse aliis persuaserunt. Habemus deinde inclusum *libro quarto* alterum carmen, ab alio eoque recentiore auctore compositum, et quidem aut ad prioris carminis, quod probabilius putem, aut ad antiquioris cujusdam, unde illud quoque fluxit, imitationem expressum, sed illud et multis partibus mutilatum et in rerum serie locorumque ordine turbatum, fortasse etiam hic illic interpolatum. Habemus denique duas collectiones, quarum altera eaque melior *primus*, altera *quintus liber* inscribitur, a duobus hominibus et ignorantia metrorum sermonisque græci et ingenii stupore simillimis factas, quibus diversissimorum poetarum fragmenta et insulsissimorum versificatorum, quos eosdem cum excerptoribus esse putem, fœtus continentur, nullo nisi externæ cujusdam rerum nominumque similitudinis vinculo cohærentia.

Ut jam ad *prius carmen* accedam, quod jure nostro in hac editione primum locum obtinere jussimus, retentis tamen propter lectorum commoditatem veteribus librorum numeris : jam priores critici non dubito quin ad eandem nobiscum opinionem pervenissent, animum in singulorum versuum et verborum tractatione nimis defixum si ad universum carminis ambitum et argumenti continuitatem inspiciendam vel obiter convertissent. Id vitium, satis commune adhuc apud philologos ejus generis, quod *strictæ observantiæ* barbarico nomine appellari haud recusat, etiam in Manethone commissum esse eo magis mirum est, quod via quasi digito commonstrari videbatur per illa *argumenta græca*, quæ *his solis tribus libris* præfixa pro validissimo sunt argumento *externo*, eos ipsos libros jam ab antiquis librariis pro uno corpore habitos esse. Itaque eo magis gaudendum est, quod quicunque nasutulus aut ineptiens scriba pristino horum librorum ordine everso diversissima quasi ejusdem auctoris in sex libros divisit, idem tamen tantum religionis retinuit, ut argumenta illa abjicere noluerit; nam similia ceteris libris, præsertim quarto distorto, præmittere vel ingeniosissimus non valuisset.

Sed si, argumentorum vestigiis quasi insistentes, ad carmen ipsum accedimus, videmus tam aptam esse atque circumspectam rerum dispositionem, tam omnia bene cohærere, tam sollerter ad evolvendi et consulendi facilitatem singula composita esse, ut hæc res neque in fortuita variorum fragmentorum cumulatione felici casu emergere, nec prodigioso duorum vel plurium hominum consensu inveniri potuerit. Neve ullus relinquatur dubitandi prætextus, poeta ipse non solum libri tertii et sexti initio, ubi majores operis partes finitæ sunt, brevia procemia præmittit, verum etiam mediis in libris vix ad alium locum transit, quin diserte hoc ipsum indicet et ad spatii jam emensi certe postrema respiciat. Singulos locos deinde indicabimus.

Verum ne vana prædicavisse videamur, ad accuratiorem argumenti enarrationem progredimur, unde apparebit hoc carmen, ut subinde lacunis plerumque unius versus mutilatum, ita ab interpolationibus prorsus vacuum esse, ut etiam

hoc nomine integrum plane suique simile existimandum sit. Quare prorsus mihi dissentiendum est ab editoribus, qui p. XXIII præter quartum vix ullum ceterorum librorum interpolatione plane vacare dixerunt, sed non demonstrarunt.

Num primis libri *secundi* versibus : Πάντοτε μὲν κόσμοιο et quæ sequuntur, carmen inchoatum fuerit, an poeta ex popularium more Musarum aut Stellarum aut dei alicujus invocationem præmiserit, dubitari potest. Mihi quidem hoc non solum probabile est ob moris illius communem usum, qui maxime poetam decebat summa et grandissima ausum — et quis nesciat Arati et Manilii procemiorum gravitatem? — sed etiam propterea, quod ipse libri ultimi et initio, Musa, Apolline et Mercurio velut cœptorum suorum patronis nominatis, et in exitu Musis et Sideribus solemniter valedicens, ad hujuscemodi introductionem respicere videtur. Nec causa obscura, ob quam ineptus horum librorum consarcinator eam rejecerit : ne scilicet per indicium vel imperitissimo cuique perspicuum fraus et abusus pateret. Quum tamen ne sic quidem res ad liquidum perduci queat, et ad sententiam et ipsas res nihil hiet, lacunæ signa non ponenda .. tavi.

Versibus 1-140 necessariæ quædam comprehenduntur *notiones* : de Sole et Luna 1 et 2; de stellis fixis, partim lucidioribus partim obscurioribus 3-13; de quinque ceteris planetis 14-17, ubi v. 17 statim indicat, carmen suum in planetis potissimum enarrandis versaturum esse; de axibus cælestibus 18-21; de duobus polis 22-26; de orbibus cæli in universum 27-29; de novem orbibus principalibus 30-3?, et quidem de septem qui oculis non cernuntur 33-34, eorumque nominibus : de boreali 35 sq., æstivo 37, æquinoctiali 38 sq., hiberno 40, australi 41 sq.; de horizonte et meridiano 43-49; tum de duobus qui cernuntur, via lactea et zodiaco 51-56; tum postquam breviter de latentium ratione explicuit 57-63, eodem ordine omnium novem circulorum situm accuratius persequitur, sideribus, quibus singulorum situs definitur, enumeratis, 64-140. In his haud infeliciter priores poetas æmulatus esse videtur, nominatim Aratum et Manilium, apud quos similia leguntur. Nullus tamen ex his locus indicari potest, quem ille servilem in modum sit imitatus.

Jam ipsam rem aggressus *primum* docet omnes stellas (h. e. planetas, nam in horum constellatione Nostri doctrina continetur) in *suis* quamque *ædibus* faustas esse 141-47; *tum*, quod duobus versibus 148 sq. indicavit argumentum, quid quinque planetæ *alii aliorum* in domibus significent, certo ordine persequitur 150-341, quem ordinem etiam in sequentibus ubique servatum hæc tabula clarum reddet. Exponit enim quid *Saturnus* in *Jovis* ædibus faciat et *vice versa* 150-65, quid in *Martis* hinc ad 176, quid in *Veneris* — 190, quid in *Mercurii* — 209; quid *Jupiter* in *Martis* — 220, in *Veneris* — 245, in *Mercurii* — 265; quid *Mars* in *Veneris* — 290, in *Mercurii* — 312; quid *Venus* in *Mercurii* — 341. Jam ad *Solem* et *Lunam* transgressus, quos ut dominos cæli jam initio nobilitavit, eodem ordine quid *Saturnus* — 346, *Jupiter* — 352, *Mars* — 358, *Venus* — 360, *Mercurius* — 362 in Leonis signo, quod est domicilium *Solis*, et quid *Saturnus* — 367, *Jupiter* — 371, *Mars* — 378, *Venus* — 382, *Mercurius* — 386 in Cancro, quæ est *Lunæ* domus, efficiant, recenset. Postremo quid *Sol* in sua — 390, quid *Luna* in sua — 393, quid alter in alterius domo portendant, exponit, — 396.

Hîc *primam* operis partem desinere ne cui dubium relinqueretur, poeta jam 397 sq. ad ea, quæ exposuit, his verbis respicit : Τοῖα μὲν ἀλλήλων οἴκοις ὁρίοις τε παρόντες Τεύχουσ'... Versibus tribus qui sequuntur, alteram partem quæ restat operis, quatenus illud siderum a contemplatione proficiscitur, clare designat : Ἀληθείην πᾶσαν βιότοιο Σύγκρασις διέκριν' ἐπιμαρτυρίαι τε — Ἄστρων ἀλλήλοις, quæ quidem pars non solum hujus libri fine, sed toto sequente libro pertractatur. Sed ne in tanta materiæ ubertate memoria lectoris vacillet, quæ proxime explicaturus sit etiam hoc libro, v. 402 declarat :

ὅσσα δ' ἅμ' Ἠελίῳ δρῶσιν παρεόντες, ἀείσω.

Ea, post brevem explicationem de planetarum vi in ortu efficaciore, in occasu infirmiore (403-409), ordine nobis jam noto, quo *Saturnus* — 416, *Jupiter* — 420, *Mars* — 425, *Venus* — 430, *Mercurius* — 435 deinceps recensentur, proposita videbis. Jam, breviter monitis lectoribus eandem esse planetis vim, si ex adverso Solis (436-38) appareant, se de variis *Lunæ* conjunctionibus ἐν διοσσῆσιν ἀπορροίαις συναφαῖς τε præcepturum v. 438-40 promittit.

Facit id v. 441-480 et ea quidem ratione, ut obiter intuenti ab ordine illo si non prorsus recessisse, at paullulum aberravisse videatur. Sed videtur tantum. Postquam enim quid *crescens Luna Saturno* conjuncta afferat v. 441-45 docuit, quid *decrescens* a *Saturno* et tum *crescendo Jovi* aut *Veneri* juncta, 445-450, quid *Mercurio* efficiat, 451 notat. Patet consuetum ordinem retineri, nisi quod *Martis* junctura nunc demum in fine

452-59 memoratur, haud inficete, quoniam ea prorsus opposita Jovis et Veneris et Mercurii junctionibus æque perniciosa est, ac si Luna decrescens a Saturno, vacuo cursu pergat 452. Jam eodem modo, ut crescentis Lunæ cum Jove, Venere et Mercurio junctæ vim simul descripsit, etiam *decrescentis* ab iisdem stellis et Saturno aut Marti se applicantis malos effectus 460-65 conjunxit, qua in re si v. 460 Κυθέρης ἢ καὶ Ζηνὸς πολυφεγγοῦς scripsit, quum secundum suum ordinem facile hîc quoque dare posset Ζηνὸς πολυφεγγοῦς ἢ Κυθερείης, id nemini offensui erit nisi putidissimæ diligentiæ scrutatori. Jam pluribus de perniciosa Lunæ cum *Marte* conjunctione expositis (465-72) uno versu eandem esse decrescentis ab ea stella vim addit, quod tamen limitat; 474-79 fere eadem bona proferri notat, si tum *Jovi*, *Veneri* aut *Mercurio* misceatur, quam quæ supra memorata sunt de Luna eandem conjunctionem post decrescentiam a Saturno sequente. Uno versu 480 eandem esse vim Lunæ, si quinque planetis ex adverso appareat, indicat.

Jam de *Luna* cum *Sole* conjuncta 481 sq. et a Sole decrescente sed *bonis* stellis (i. e. Jovi, Veneri, Mercurio) appropinquante 483-85 pauca addit.

Quamquam quivis nobiscum laudabit poetam, quod ordini commodæ perspicuitatis causa invento non ita servum se addixit, ut ejus ordinis gratia in repetendi eadem periculum incurreret, tamen aliam etiam aperuisse causam placet, ob quam hîc quidem paullo liberius rem tractavit. Etenim noxiæ illæ Lunæ cum duobus noxiis *Saturni* et *Martis* sideribus conjunctiones inprimis credulorum discipulorum attentioni commendandæ erant. Hinc vides has conjunctiones, magnopere, ut videbimus, ab his astrologis decantatas, etiam majore versuum numero efferri. Propter eam Lunæ efficaciam duas alias tradit in fine regulas, primum, eam vacue currentem in nativitate mali ominis esse 486-88; deinde, etiam ante nativitatem et nova et plena Luna utrum cum noxiis an cum felicibus stellis congrediatur magni momenti esse — 495, quarum ex illis pessimum exemplum Mars omnibus in formis, ex his optimum Sol ex adverso positus Lunæ memoratur — 502.

Quæ hucusque explicata sunt nemo melius breviusque comprehendat ipso auctore, qui *sequentis* libri initio potissima his verbis repetit :

ὅσσα μὲν ἀλλήλων οἴκοις τελέουσι βροτοῖσιν
ἀστέρες, Ἠελίῳ τε πυριπλήθοντι συνόντες,
ὁππόσα καὶ κεραῆς συναφαῖς τεύχουσι Σελήνης,
ἐν προτέραις σελίδεσσι μάλ' ἀτρεκέως κατέλεξα.

Quid restet canendum, idem brevissime indicavit :

νῦν δ' ἐπιμαρτυρίας αὐτῶν καὶ σχήματα πάντα,
ἀλλήλων θ' ὅσα δρῶσιν ὑπ' ἀκτίνεσσιν ἐόντες,
καὶ κέντροις πισύρεσσιν ἐπεμβεβαῶτες, ἀείσω.

Priores duo versus idem innuunt, sed paullo explicatius, quod jam libro priore v. 399-401 indicavit, qui quidem locus a v. 227 hujus libri initium capit. Præmittit doctrinam de planetarum efficacia quattuor *centra* quæ dicuntur occupantium, quam doctrinam ultimo illius procemii versu promisit. Sunt ea centra sive stationes in oriente super horonomum, in occasu, in medio cœlo, sub terra. Explicat primum quid singuli planetæ, ubi in uno horum centrorum *soli* appareant, hominibus boni malive portendant, secutus eum de quo jam sæpius monuimus ordinem, ita ut res *Saturni* 8-31, *Jovis* 32-48, *Martis* 49-71, *Veneris* 72-89, *Mercurii* 90-105, *Solis* 106-119, *Lunæ* 120-130 persequatur. In enumerandis autem ipsis centris eo tantum sibi constitit, quod semper ab horonomi centro initium fecit, ceteris vario modo subjunctis.

Non sine diserta commemoratione, quæ tamen, ut infra videbimus, uno certe versu mutilata est, v. 131 ad *alteram* dogmatum centricorum partem transit, quid significent planetæ bini in adversis centris sibi invicem oppositi. Sed fecit hoc tantum in duobus centris, horonomico et dytico, eodem ordine quid *Saturnus* in altero apparens cum *Jove* 133-140, *Marte* — 146, *Venere* — 157, *Mercurio* — 162; quid *Jupiter* cum *Marte* — 175, cum *Venere* — 185, cum *Mercurio* — 193; quid *Mars* cum *Venere* — 206, cum *Mercurio* — 216 alterum occupante hominibus afferre soleant, enumerans. Quicumque jam accuratam poetæ sedulitatem hucusque persecutus fuerit, nobiscum statim animadvertet hîc quidem post v. 216 ultimam hujus loci particulam, qua de *Veneris* cum *Mercurio* rationibus agebatur, temporis injuria intercidisse. Itaque non opus est pluribus demonstrari, longioris lacunæ signa necessario hîc ponenda fuisse.

Postquam duobus versibus 217 sq. indicavit, prorsus eandem esse eorundem siderum rationem, si in duobus alteris centris, medii cœli et subterraneo, occupandis inter se alternent, duobus aliis versibus ad *reges*, Solem et Lunam, sibi parat transitum, quamquam eam rem 221-225 haud multis versibus absolvit, hîc quidem, variationis gratia opinor, de summo et infero centro explicatius dicendo, uno versiculo 226 idem in duobus alteris centris valere monuisse contentus.

Jam v. 227-33 viam sibi munit ad alteram de

testimoniis et conjunctionibus planetarum partem exponendam, quam supra v. 6 sq. indicaverat. Sobrie autem in immensa variarum formarum positionumque multitudine potissimas excerpsit, quas eodem ordine pertractare poterat, atque quem hucusque servaverat. Rursus igitur abjectis plurium planetarum compositionibus magis cumulatis et contortis, quasi simplicia tantum multiplicis doctrinæ fundamenta jacere satis habet, enumerans singula planetarum *paria*, quid hominibus prædicant aut *conjuncti* inter se aut *ex adverso* positi, aut *quadrati*, aut *trigoni*, quod postremum constellationis genus efficacissimum esse obiter v. 361 sq. monetur. Et in planetis quidem enumerandis, uti jam indicavi, a solito ordine non discessit, explicans primum de *Saturni* conjunctionibus cum *Jove* 234-43, cum *Marte* — 276, cum *Venere* — 286, cum *Mercurio* — 294; tum de *Jovis* cum *Marte* — 308, cum *Venere* — 314, cum *Mercurio* — 328; deinde de *Martis* cum *Venere* — 338, cum *Mercurio* — 345; denique de *Veneris* cum *Mercurio* — 358. Sed in recensendis illis quattuor testimoniorum generibus sibi æque non constitit atque supra in memorandis quattuor centris; ter, v. 314 apud Jovem et Venerem, v. 316 apud eundem et Mercurium, v. 334 apud Martem et Venerem, communi vocabulo ἄλλαις ἐπιμαρτυρίαις et πάντεσσι σχήμασι non nominata fœdera comprehendere satis habuit, nec dubium jam est quin ejusmodi versus etiam in Mercurii et Veneris societatibus describendis exciderit, ex quibus nunc solum v. 347 ξυνὴ ὁδός memoratur. Eum versum, qui iisdem verbis atque v. 334 conceptus esse poterat, post v. 351 excidisse loci, quem v. 334 ipse occupat, comparatio pæne necessario evincit.

Sed ne omnino ignarus videretur innumerarum illarum positionum, quibus planetæ plures alteri alteris imminere possunt, paucas quasdam maxime insignes quasi speciminis loco excerpsit et simplicibus suis parium congressibus interposuit. Ita, ubi sermo est de noxiorum illorum, Saturni et Martis, fœdere, et *Solis* accessionem, si quidem recte v. 248 constituimus, ut maxime fatalem commemorat, quæ vel miseram mortem immittere soleat, nisi (v. 253) ex *beneficis* aliqua stella inspiciat; et *Lunæ* sub radiis easdem calamitates imminere, quæ aliis *bonis* stellis in lites commutari queant (v. 266); et postquam v. 270 meliorem *trigonorum* aspectum laudavit, hic quoque bonarum malarumque stellarum, Solis atque Lunæ efficaciam animadvertere haud obliviscitur. Ita, ubi agit de Saturno Veneri appropinquante, eunuchos procreari Martis Lunæve interventu addere operæ pretium duxit v. 285 sq. Et similia exempla v. 300 sq., v. 327 sq., v. 335 sqq., v. 353 sqq., 355 sqq. deprehendas.

Jam ex more singulatim et postremo exponens de *Sole* et *Luna*, inde a v. 359 obiter quidem quattuor illas fœderis formas notat, — quarum tamen unius et quidem conjunctissimæ mentionem lacuna absumptam esse sententia alias etiam hians clamat, — accuratius locum expositurus celeberrimum de insigni *signorum* sive *masculorum* sive *femineorum*, in quibus duo lumina conspiciantur, potentia : 365-368 si Sol in masculis, Luna in femineis, — 371 si ambo in masculis; — 375, si Luna in masculis, Sol in femineis; — 379, si ambo viro nascente, et — 382 femina nascente in femineis; — 385, si ambo femina nascente in femineis, et quidem — 391 Marte et Venere et signo masculo accedentibus; — 396 si ambo viro nascente in masculis signis, Mercurio et femineo signo accedente, conspiciantur. Hic locus de noxia signorum diversi sexus vi tam gravis ei videbatur, ut duobus versibus, 397 sq., id in universum inculcaret.

Jam poeta elementa ejus rationis explanasse sibi videbatur, qua ex siderum constellatione in nativitatis hora nascentis sors fatalis describi possit — θυμὸς ἐνὶ προτέροισιν ἀεῖσαι Μῆσατ' ἀναγκαῖον χρεῖος v. 400 sq. — Unum restabat, quomodo et vitæ initium definiendum, et diuturnitas exputari posset, quod apud varios homines varie fieri debet — 405. Priorem partem 406-415 delineavit, quando a Solis — 408, quando a Lunæ parte 409, quando a stella nativitatis dominante — 413, quando ab hora initium capiendum sit — 415. Vita quam diu duratura sit quomodo computari possit v. 416-20 docuit, Saturni, Martis, interdum Solis interventum letalem esse v. 421-426 addens. Postremis duobus versibus generalem regulam, quæ in facienda ἀφέσει observanda sit, in memoriam revocat.

Quum jam cursum suum emensus esset, quatenus e *siderum* quis positionibus de sorte et vita nascentis hominis conjecturam faciat, ad alteram doctrinæ partem, qua totius disciplinæ veritas quasi in examen tentationemque vocatur, transit, ut quis ab *humanarum sortium* contemplatione egressus eas cum siderum formis comparare itaque cognoscere discat, quanam cælestium constellatione terrestrium rerum singulæ vicissitudines regantur et provocentur. Itaque initio *tertii*, qui nunc *sextus* fertur, libri novo impetu posterius operis dimidium aggressurus *Musam* et *Phœbum* et *Mercurium* invocat, ut eodem modo, quo προτέρην ἀοιδὴν inspiraverint — quo singulari duos

libros priores complectitur eodem, ut vidimus, argumenti filo decurrentes, — ita etiam ultimo libro (πυμάτῃ βίβλῳ v. 7) ei canenda dent quæ restant. Tum novem capita, in quæ hanc materiam dispescuit, diserte enumerat, bis tantum ordine mutato, et duobus, quæ essent cognati argumenti, uno nomine comprehensis. Sed ne lector hunc ordinem semel indicatum e memoria amittat, post quodque caput finitum versibus nonnullis ad id quod sequitur, lectores suos traduxit. Capita autem novem hæc sunt:

I. ἀμφὶ τροφῆς — ἠδ' ἀτροφίης βρεφέων (v. 8-10, coll. 19 et 112): 19-111.
II. ἀμφὶ γάμων (v. 11, coll. 113 et 222 sq.): 112-221.
III. ἀμφὶ τέκνων γενεῆς (v. 225, coll. 260): 227-259.
IV. περὶ ἀτέκνων καὶ ἀσπέρμων (v. 263 sq., coll. 305): 265-304.
(Hæc duo capita v. 12 his solis verbis indicavit: τέκνων γενεῆς.)
V. περὶ ἀδελφειῶν (v. 11, coll. 307 sqq. et 339): 311-337.
VI. τέχναι καὶ πρήξιες καὶ ἔργα (v. 14 sq., coll. 339 sq et 541 sqq.): 341-540.
VII. σίνη καὶ νόσοι (v. 12 sq., coll. 544 sqq. et 630 sq.): 548-629.
VIII. ἀμφὶς πενίης (v. 16 sq., coll. 632 sq. et 683): 634-82.
IX. περὶ δμώων γενέθλης (v. 18, coll. 684 sq. et 730 sq.): 686-729.

Decimum etiam caput expositurus erat v. 732 sqq., quod egisse de *regum nativitate* jure nobis conjecisse videmur, sed imperatorum iram veritus id consulto a se prætermissum monet v. 734-37.

Tum, postquam suæ ipsius nativitatis signa et constellationem explicuit (738-750), quod ipsum haud exiguum est argumentum hoc carmen unius esse auctoris, Musis et Sideribus sollemniter valedicens (751-54) carmen rite digneque concludit.

Qui nobiscum hanc carminis continuitatem severumque argumenti ordinem oculis perlustraverit, is profecto, si quidem ex hac sola re judicium facere conetur, nullo modo dubitare poterit, quin hoc carmen et ab uno profectum, et—si a lacunis quibusdam levioris momenti discesseris—integrum, et vero ab interpolationibus vacuum sit. Itaque, quo clariorem in lucem hoc gravissimum argumentum vel fugitivo oculo lustrantibus poneretur, versibus literisque per intervalla distinguendis sedulo operam dedimus. Si quis igitur hoc judicium evertere atque in his quoque libris varios variorum scriptorum fœtus commixtos esse probare voluerit, ei et ex rebus et ex sermonis proprietate versuumque ratione *plurima* et *cumulatissima argumenta* erunt afferenda, quibus quid sit cujusque auctoris clare discernat; ei porro, quomodo diversorum auctorum fragmenta in tam firmam perpetui decursus compagem conjungi potuerint, demonstrandum erit. Ex his argumentis quo solo usus est Lehrsius ad hiatum spectante, quid illud valeat, deinde videbimus: id tantum hîc jam nobis vindicare non dubitamus, solitaria ejusmodi observatione poetæ corpus tam probe compositum in membra dissolvi non posse.

Sed nos, ut jam propius poetæ nostri in cognitionem perveniamus, nunc de *rebus*, quæ apud eum commemoratæ inveniuntur, agemus, num ex iis de tempore quo ille scripserit, et de regione cujus ille fuerit, aliquid concludi possit. Protulit jam nonnulla ex eo genere *Tyrwhittus* in præfatione ad Lithica Orphei, ut probaret, hoc poema sub imperio Romano et quidem ad occasum vergente literis mandatum esse. Sed unum tantum locum, de quo infra dicetur, II, 262 sqq., ex hoc poeta, ceteros quattuor e libro I et IV desumpsit. *Heynius* l. c. duos locos memoravit, unum VI, 734 sqq., qui ad Principum edicta contra mathematicos animum revocet; alterum II, 228, de iis, *qui in templis a populo auscultentur*, quod vix nisi Christianorum ætate dictum esse possit. Idem Jablonskii attulit judicium dubitantis an Manetho Ægyptius auctor carminis habendus sit, quum Græca, non barbarica sphæra proponatur.

Ut jam ab hac observatione initium faciamus, in toto hoc carmine, si *res* spectemus, nihil est qua re auctorem aut Manethonem aut Ægyptium fuisse censeamus. Nam quo loco Heynius l. c. Alexandrinum hominem argui putabat, VI, 461 sq., ubi agitur de conditura corporum, is locus in tam vulgata ejus artis celebritate plane nihil probat. Recte igitur Tyrwhittus ad procemia respiciens solos libros primum et quintum *Manethonis personam præferre* dixit, injuste vituperatus eam ob rem a novissimis editoribus p. IX, postquam negligenter Tyrwhitti verba ita corruperunt, quasi ille solos illos libros *præfixum habere nomen Manethonis* scripsisset. Itaque vix dubitari potest, quin Manethonis nomen tum demum his quoque libris attributum sit, postquam ii cum primo et quinto, quorum de præfationibus postea scribemus, in unam farraginem commixti erant.

Contra recte quidem jam ab illis, quos nominavimus, observatum est, plurimas ad impera-

torum Romanorum tempora allusiones rebus a poeta memoratis contineri; quæ observatio satis vaga quum a nemine dum per singula esset et accuratius tractata, suo jure Bernhardyus pronuntiare potuit, nihil certi, ex quo hoc vel illud sæculum divinaretur, iis allusionibus contineri. Eo audacior igitur sed gravior erit conatus, cujus periculum vel in tantis librorum et temporis angustiis evitandum nobis non putamus, si forte ex rebus, quarum mentio fit in his libris, tempus quo fuerint conscripti, paullo accuratius enucleari possit.

Ac primum quidem, si quis morum atque rerum, quales erant apud Romanos sub imperatoribus, gnarus, sine ulla opinione præcepta hos libros perlegerit, sexcenties Martialis, Juvenalis, Plinii, Taciti aliorumque memoriam recolet, qui ea tempora vivis coloribus depinxerunt. Longum est et ab angustis hujus præfationis finibus alienum, per omnia singulatim hanc rem persequi. Quid quod singulis Pseudo-Manethonis locis singula amplissimi operis, quo antiquitates illius temporis Romanæ explicarentur, capita apte inscribere posses! Gravius etiam est propiusque accedit ad quæstionem, in qua solvenda occupati sumus, illud, quod in totis his tribus libris nihil invenitur, quod ulla vel remota ratione ad *rempublicam* ejusque vel extrema tempora vel sub primis imperatoribus durantia vestigia pertinere videatur, quod contra omnia ad id tempus animum vocant, quo infinita unius hominis dominatio omnes et res publicas et mores privatos pervaserat et tinxerat. Ita, si poeta *Plinii* temporibus scripsisset, vix dubito quin novem capitibus, quæ singulatim tertio libro exponit, decimum de *magistratibus* et *publicis muneribus* additurus fuisset, quibus — quamquam umbræ tantum erant pristinarum potestatum — haud parum gloriatos esse illius ætatis homines ex illius epistolis scimus; memorasset poeta inter beneficia cælestium posituris indicata etiam auræ popularis, tunc nondum prorsus exstinctæ, gratiam, atque magnam senatorum auctoritatem. De his aliisque rebus, quæ ad primum imperatorum sæculum pertinent, nihil prorsus invenimus.

Contra *regum* eorumque *amicorum* semper ita facit et iisdem similibusve verbis mentionem — vid. II, 151 sq.; 216 sq.; 223; 244 sq.; 350 sq.; III, 17; 35; 224 sq.; 236 sq.; 296 sq. —, ut tempora commonstrent et adsueta jam illi rerum statui, quo ab unius nutu potentia et honores et divitiæ pendent, et quibus principes in imperii consortium alios evexerunt, quorum prima sunt et illustriora exempla Lucius Verus et Antoninus Geta. Contra non vereor ne quis illud πάτρης προὔχοντας ἢ ἐν δήμοισιν ἀρίστους nobis tamquam reipublicæ magistratus oppositurus sit, quum his non difficile sit inventu quæ munera publica etiam imperatorum temporibus relicta designentur aut potuerint designari.

Inter magistratus imperatorios sæpius *procuratorum* sive *rationalium* mentio injicitur — vid. II, 153 sq.; 247 sqq.; III, 188 sq.; 317 sq.; VI, 360 —, quos constat maximi momenti fuisse sæpeque ab ejus temporis scriptoribus tangi : vid. Histor. Aug. Scriptt. Anton. Pius 6. Alb. 2. Diadum. 4. Neque oblitus est, qui ib. Macr. 7 *procuratores privatæ rei* appellantur, II, 314; VI, 358 sq. Tetigit hoc genus Manil. V, 357-63. — Tum insignis est locus III, 64 sqq. de honorifica sed periculosa *præfectorum prætorio* dignitate. — Etiam peculiare illud, quod Tiberius instituisse dicitur, *officium a voluptate* (Suet. Tib. 42), fortasse III, 38 memoratum videatur, nisi potius intelligendi sunt *ditissimi editores*, per quos sine dubio non solus Antoninus philosophus *absens populi Romani voluptates curari vehementer præcepit*, vid. Capitol. Ant. Phil. 23. Pertinet huc etiam *bellicorum ducum* mentio, de quibus unum locum II, 215 sq. citasse satis esto. — Ad aulicos purpuratos et homines imperatorum gratia *infulis* sacerdotalibus *ornatos* (cfr. Æl. Spart. Hadr. 6) pertinet versus qui bis legitur, II, 234; III, 37 : κοσμεῖ καὶ μίτρῃσι πέπλοισί τε πορφυρέοισιν.

Tum satis constat, quanto honore et præmio imperatores affecerint *bonarum artium doctores* et *professores*, cujus rei nolo amplissimum sed fortasse nimis recentem testem citare Ausonium. Sufficit hîc notasse, Antoninum Pium (teste Capitol. c. 11) « rhetoribus et philosophis per omnes provincias et honores et salaria detulisse, » et Antoninum philosophum, teste eodem c. 3, « tantum honorem magistris suis detulisse, ut imagines eorum aureas in larario haberet, ac sepulcra eorum aditu, hostiis, floribus, semper honoraret; » sufficit addidisse, de unoquoque fere imperatore, qui omnino magistros habuit, qui illi fuerint diligenter a scriptoribus memoriæ traditum esse. Jam III, 325 sq.; VI, 350-56; 394; 478 sq. eo melius intelligas. Neque Manil. IV, 189—202 de his monere omisit.

Tum plane Romanorum vitam redolet frequens *jurisperitorum litiumque forensium* commemoratio (vid. II, 257 sqq.; 296 sqq.; III, 213 sq.; 268; 341), qua tamen potius de rebus privatis, ut illud γραπτῶν ἕνεκεν indicat, accusationes, quam illa capitalia pericula reipublicæ temporibus in foro jactata satis clare innuuntur. Etiam Manil. V,

311-323; 409-415 horum meminit. Nec dubito quin etiam II, 263 sqq. verba

> ἄλλοι δ' αὖτε πέλονται ἀπαγγελέες βασιλήων,
> πίστιν τ' ἀμφὶ δίκῃσι θεμιστοπόλων ἀπ' ἀνάκτων
> ἴσχουσιν, κείνοις σφετέρῳ νόῳ ἰθύνοντες,

huc referenda sint, quæ perperam Tyrwhitt. l. c. de *Agentibus in rebus* intellexit. Nam ex plurimis ipsius Marcellini, quem ille adduxit, locis facile probari potest, eos *agentes in rebus* — quorum nomen primarium cum officio probrosissimo vel ad nostra tempora permansit — inprimis speculari debuisse, si quid novarum rerum contra Imperatoris salutem susciperetur, et eosdem ab hac muneris parte primaria etiam *Curiosorum* nomen habuisse. Sed qui a poeta memorantur ἀπαγγελέες jus dicentes apprime conveniunt *quattuor consularibus, quos per omnem Italiam judices constituit* Hadrianus secundum Æl. Spart. 22, et Jul. Capit. Anton. Pio c. 2, ad quod exemplum *datis juridicis* etiam Antoninus philosophus *Italiæ consuluit*, teste Jul. Capitol. c. 11. Hi ipsi non dubito quin intelligendi sint apud Dion. Cass. LXXVIII, 22: δικαιονόμοι οἱ τὴν Ἰταλίαν διοικοῦντες ὑπὲρ τὰ νομισθέντα ὑπὸ τοῦ Μάρκου δικάζοντες.

Jam si ad *artes* varias, quas constellationibus prædicari censet, transimus, hîc quoque ubique recentiorum Romanorum vitam in oculos incurrere plurimis demonstrari potest. Præmonendum autem, singulas quidem artes etiam ab antiquioribus temporibus minime alienas esse; sed eæ nec tanti erant momenti, utpote pleræque viris ingenuis indignæ, neque ita expolitæ, ut apotelesmata illis temporibus scripta tantam eorum multitudinem enumerassent. Sed nos ex potioribus partem indicasse satis habemus. Ita *geometræ* memorantur VI, 469; *agricolæ*, qui etiam aliorum agros mercede colunt, ibid. 489; illos memoravit Manil. IV, 205; hos ibid. 140 sqq. Memorantur *musici, comœdi, tragœdi, pyctæ* aliique *athletæ*, III, 357; VI, 374, 506 sqq., de quibus pleni sunt scriptores; nec dubito quin etiam qui VI, 375 σθεναροὶ ῥοπάλοισι γεγηθότες appellentur, gladiatores sint *rudibus* (cfr. Æl. Lamprid. Commod. c. 5) *in arena* pugnantes, quas etiam *calvas* dictas esse ex Cic. Sen. c. 16 et Veget. mil. Rom. II, 11 suspiceris. Nec Manilius IV, 227 sq. gladiatores, aut V, 324-38 musicos, aut 477 sqq. fabularum recitatores prætermisit. Memorantur *funambuli* et *peteuristæ* VI, 440 sqq., quod hominum genus quamquam ne ipsum quidem a reipublicæ temporibus alienum, ut vel prologi Hecyræ Terentianæ docent, sub imperatoribus tamen demum in majora vulgi studia pervenit, quamquam elephanti a Nerone jam (Sueton. N. 11) et Galba (id. G. 6) per funem ambulare edocti hanc artem depressisse videri possint. Nam vel *Antoninus philosophus* vilibus hominibus tantum pietatis largitus est, ut iis post puerum lapsum culcitras subjici juberet (Jul. Capitol. c. 12); et Cyziceni teste celeberrima moneta, quam Bœttigerus illustravit in Opuscull. III, p. 336 sqq., festo *Caracallæ* in honorem celebrato per funambulorum ludum majus decus fecerunt; et *Carinus*, teste Vopisco c. 18, ut novum spectaculum *neurobaten*, qui velut in ventis cothurnatus ferretur, exhibuit, de qua quidem artis perfectione noster poeta siluit, vix rem mirabilem omissurus, si modo eam novisset. Multus est etiam in his similibusque ludibriis depingendis Manilius V, 162-173; 438-445; 651-55.

Jam ut ad *opificia* transeamus luxuriæ illorum temporum inservientia, insignis est locus II, 320-27, ubi memorantur textores variis figuris vestes pingentes, encausticæ picturæ periti, sertorum nexores, purpuræ tinctores, et unguentorum coctores; quocum loco VI, 432 sqq. compares. Duo ex his genera memoravit Manil. V, 262-69. Præterea nihil addere placet, quam unum locum ex Treb. Poll. XXX Tyr. c. 14, ubi narrat Macrianæ familiæ mulieres *tunicas*, et *limbos*, et *pænulas matronales* habuisse, *quæ Alexandri effigiem de liciis variantibus monstraverint*. Quanta cura autem vel imperatores ipsi veræ purpuræ studiosi fuerint, ejus rei de Aureliano et Probo et Diocletiano exstat testimonium apud Vopisc. Aurel. 29. Huc pertinent etiam γυναικεῖα ἔργα, quibus operantes viri secundum II, 242 sq.; III, 79 sq., opes magnas sibi parant. Intellexit, opinor, inprimis *in vestes studium mercemque fugacem*, ut Manilii verbis utar IV, 252. — Tum quanto studio et aucupium et piscium captura a summis viris, quin ab ipsis Principibus fuerit tractata, optime *Oppianorum* carmina demonstrant, nec testimonia desunt, ut Capitol. Anton. Pius c. 7, ubi ejus imperatoris *mensam per proprios servos, proprios aucupes, piscatores et venatores instructam* esse narrat. Et Manilius V, 174-196 venatores et piscatores, ibid. 364-388 aucupes et avium domitores descripsit. Itaque non mirum etiam a Nostro VI, 450-455 *piscatores, aucupes* et *mansuetarios* memorari. Posterius hominum genus quam vulgatum fuerit, vel elephantorum funambulorum, quorum supra mentio facta, disciplina doceat; nec alia de aliis animalibus desunt testimonia; ut Capitolini de *Vero* imperatore c. 5, eum convivis etiam *viva animalia* donasse, *vel cicurum vel ferarum avium, vel quadrupedum, quorum cibi appositi fuerint*. Leones et leopardi mansueti a *Gor-*

diano tertio (vid. Capitol. c. 33) producuntur: de aliis bestiis cfr. Trebell. Poll. Gall. 8; Vopisc. Aurel. 33. Singulare hujusmodi facinus de *Firmo* refert Vopisc. c. 6, eum inter crocodilos, unctum crocodilorum adipibus, natasse — et sedentem ingentibus struthionibus vectum esse et quasi volitasse.

Multos etiam scriptorum Romanorum locos de *gari* atque *muriæ* paratione et usu VI, 463 sq. in memoriam revocat, quam eandem rem pluribus persecutus est Manil. V, 665 sqq. Tum inter vilissimos homines VI, 422 λοετροχόοι ὀχετηγοί memorantur, et apud Romanos constat jam antiquo tempore *aquariolos* in summo contemptu fuisse, quam ob causam *Commodus* omni vita hominum opinioni illudens, teste Lampridio c. 2, *aquam gessit, ut lenonum minister.*

Sed jam ad aliud hominum genus accedo, qui vel maxime Romam nos vocant, qui VI, 530 communi nomine νεκυοστόλοι audiunt, ibid. 496-98 in loculorum confectores, rogorum exstructores atque mortuorum planctores dividuntur. Habemus igitur omnem *libitinariorum* familiam ex pollinctoribus, vespillonibus, præficis constantem; neque dubito etiam illa mancipia innui, a quibus vilissima servorum et mendicorum cadavera sandapilis injecta in culinas quas dicebant pertrahebantur ibique plurima communi in rogo urebantur. Ex illo poetæ loco prodit, eum iis temporibus vixisse, quibus mortui non solum cremabantur, sed etiam humabantur, cujus duplicis sepulturæ promiscue usurpatæ certissima invenimus indicia apud *Appuleium*, qui Metam. IV, c. 18 (p. 277 sq.); VIII, c. 13 (p. 544); X, c. 12 (p. 699) et alibi capulorum facit mentionem, quum contra *Macrobii* ætate urendi corpora defunctorum usum nullum jam fuisse luculento ejus testimonio Sat. VII, 7 constet. Tum viros, *qui conducti mœrent in funere* (Horat. Art. poet. 431), diserte Noster memoravit. Postremo et VI, 531 et ibid. 409 homines memorantur custodiendi gratia in ipsis mortuorum monumentis habitantes. Quis non meminerit Trimalchionis *Petroniani*, qui c. 71 « ceterum erit mihi curæ, » inquit, « ut testamento caveam, ne mortuus in« juriam accipiam: præponam enim unum ex li« bertis sepulcro meo, custodiæ causa, ne in mo« numentum meum populus cacatum currat. »

Sed jam ut ad aliam rem transeamus, *mulierum* mores et vita ita apud astrologum poetam introducuntur, ut mediis in imperatorum temporibus eum legentes spirare nobis videamur. Ita quam sæpe nuptiarum aut cum potentibus et opulentis mulieribus (II, 236 sqq., 278), aut cum vilibus et malis et pauperculis (II, 178 sqq.; 275 sq.; 428; III, 157; VI, 130, 143, 149) mentio injicitur; quam sæpe mulierum magnarum amores illegitimi memorantur (II, 230, 277 sq.); nec meretricum, aut etiam tribadum (III, 390) obliviscitur. Hos locos legens sponte similes Juvenalis, Martialis, aliorum locos memoria repetas. Prorsus etiam Romanorum mores redolent quæ de *patria* potestate hic illic narrantur, ut de liberis exponendis II, 155 sq.; VI, 52, 63, 67 sq., 88, de adoptione VI, 54 sqq., de liberis a proprio patre venditis ibid. 727. Hîc quidem non abs re fuerit notare, *Valentinianum* imperatorem lege cavisse, ut unusquisque sobolem suam nutriret, quam si exponendam putavisset, eum animadversioni, quæ constituta esset, subjectum iri. Nihil ejusmodi Nostri temporibus cautum fuisse patet. Contra ex loco supra laudato patet, jus vendendi liberos nequaquam imaginarium tantum fuisse ad emancipandos certa sub formula filios, quæ fuit post alios etiam Reinii opinio in libro, quem de *privato Romanorum jure* scripsit (Lips. 1836), p. 223. Imo maxime credibile est egenos patres eo, quod vere habebant, jure quum occasio dabatur usos esse, quod jus vel hodie in Christianis, quas jactitare solemus, civitatibus parentum sordidam avaritiam interdum sibi arrogare constat. Ita his ipsis diebus in ephemeridibus legere me memini, patrem quendam filiolam funambulo vendidisse dimidio pretio, quam quo simia emi soleat! Sed si verum est, quod apud Reinium adnotatum invenio, a *Diocletiano* illud jus vendendi sublatum esse, habemus aliud de ætate Nostri negativum indicium.

Verbo libet in *morbos* attendere, quorum Noster mentionem facit. Hi quoque ejusmodi sunt, quales sæpissime his temporibus memorantur: nominatim *febres* III, 30; insania et furores, hallucinationes, VI, 569, 603; tussis, III, 276; cæcitas aliæque oculorum labes, II, 354; VI, 550, 552; quæ quam frequentes fuerint apud Romanos, hodie non solum *omnibus lippis notum;* denique *sacer morbus* celeberrimus ille Romanorum comitiis, II, 499; VI, 555, 609. Memorabiles sunt duo loci, II, 289; VI, 42, ubi infantum materno in utero dissectio, quam medici *embryotomiam* appellant, innuitur. Tum III, 291, ubi de Saturno dicitur πιναρὴν λασίην τε βροτοῖς ἐπεθρέψατο χαίτην, haud scio an illa capillorum labes intelligenda sit, quam nostrates *plicam polonicam* appellare solent. Sed hæc peritioribus relinquo.

Magnum documentum, quibus temporibus poeta vixisse censendus sit, res sunt ad *religionem* spectantes. Nam et frequens est in mysteriis, or-

giis, arcanis libris, vatibus omnis generis, sacerdotibus, neocoris, fanaticis memorandis (vid. II, 197 sqq., 204 sqq., 225 sqq., 317; VI, 378, 438, 473 sqq., 493), quo etiam *Galli* pertinent VI, 299, 538 sqq., vel ex solo Appulejo satis illustrandi; et prorsus alienus est ab immiscendis aut memorandis Christianorum moribus et dogmatis. Nam quod Heynius, ut supra vidimus, II, 228 sq.

δήμου θ' ἡγητῆρας, οἳ ἐν χείλεσσιν ἑοῖσιν
φθέγξοντ' εἰν ἱεροῖσιν ἀκουόμενοι ὑπὸ λαῶν

ad Christianos retulit, nihil ego obstare video, quominus hoc quoque ad hierophantas referatur, qui μυστήρια διηγοῦνται τοῖς ἀμυήτοις. Jam si brevissime adumbremus Christianorum sub imperatoribus vexationes, notissima est *Neronis* contra eos crudelitas ex celeberrimo Taciti loco Annall. XV, 44; notissimæ sunt *Plinii* et *Trajani* de ea re epistolæ, unde simul quam ineptæ et obscuræ de eorum vita et præceptis opiniones pervulgatæ fuerint, cognoscimus; nec latet, *Domitiani* asperitate non solum Judæos sed etiam Christianos vexatos esse. Imperatores qui Trajanum sequebantur, raro tantum et ita Christianorum rationem habuerunt, ut satis appareat opinionem eorum de illis satis vagam fuisse. Ita *Marciam* Commodi concubinam Christianis favisse scimus; ita Septimius Severus (teste Æl. Spart. c. 17) *Judæos fieri sub gravi pœna vetuit, idem etiam de Christianis sanxit;* ita Heliogabalus præter ceteras religiones etiam *Christianam devotionem* ad Heliogabali culturam *transferendam* censebat (vid. Æl. Lamprid. c. 3). Primus *Alexander Severus* et majorem et benevolentiorem attentionem in Christianos impendisse videtur, si quidem ille non solum *Christianos esse passus est* (vid. Æl. Lamprid. c. 22); non solum iis ad templum ædificandum quam popinariis locum dari maluit (vid. id. c. 49); sed etiam Christum atque Abraham inter *animas sanctiores* in larario suo habuit (vid. id. c. 29), et *Christo templum facere eumque inter Deos recipere voluit, prohibitus ab iis, qui consulentes sacra repererant omnes Christianos futuros, si id optato evenisset* (vid. id. c. 43), et secutus Christianorum atque Judæorum *in prædicandis sacerdotibus, qui ordinandi* erant, morem, procuratorum suorum nomina proponebat, ut si quis quid haberet criminis, probaret manifestis rebus (vid. id. c. 45); et vero celeberrimum illud Christi: *quod tibi fieri non vis, alteri ne feceris,* maxime dilectum et in Palatio et in publicis operibus præscribi jussit (vid. id. c. 51). Quid quod *Mammæa,* Alexandri mater, ex qua ille totus pendebat, eadem erat benevola erga Christianos curiositate, quippe quæ Antiochiam peragrans celeberrimum illum Origenem in conspectum suum et colloquium venire voluerit. Inde ex hoc maxime tempore Christiani apertius grassati in publicæ vitæ pulverem certamenque prodiisse videntur. Itaque *Alexandro* occiso cum ceteris, quibus ille faverat, *Maximini* crudelitatem experti, *Philippi* brevi gratia refecti, mox a *Decio* acerrime vexati et capitalibus pœnis affecti, neque *Valeriano* et *Aureliano* intacti, sub *Diocletiani* imperio primum florentes auctoritate et gratia, tum per *Maximiani* instinctum gravissima persecutione afflicti varias sortis vicissitudines pertulerunt, donec tandem *Constantinus* fundamenta jecit Christiani imperii a Juliano leviter tantum et obiter labefactata. Memorabile est ex his temporibus Aureliani imperatoris dictum in epistola quadam ad Senatum de libris Sibyllinis data, ex quo et Christianorum nascens auctoritas et vera imperatoris de eorum adversus gentiles religiones odio persuasio intelligi potest. *Miror vos,* inquit (teste Vopisco c. 20), *patres sancti, tamdiu de aperiendis Sibyllinis dubitasse libris; perinde quasi in Christianorum ecclesia, non in templo Deorum omnium tractaretis.* Cfr. de prioribus vexationibus Lactant. De mort. persecutorum c. 2-6, cujus libri major pars a c. 7 usque ad finem de Diocletiano et Maximianis agit. Lineas ejus rei designavit Sulpic. Sev. Hist. sacr. II, c. 28-32, quamquam fabulosa interdum admiscuit.

Jam si ex iis, quæ hucusque allata sunt, aperte apparere nobis videbatur poetam sub *primis* imperatoribus certeque *ante Hadrianum* non vixisse, ex hoc, quod postremo loco disputatum est, haud improbabiliter quis concluserit eundem *post Alexandri Severi* tempora non esse deprimendum, quoniam tum aliquam eamque inimicam fecisse Christianorum mentionem credibile est, quemadmodum fecit imitator scriptor libri *quarti* v. 560-66, quem locum jam rectissime Tyrwhittus l. c. de Christianis intellexit. Jam vero permiro profecto casu, si quidem est casus, accidit quod in Vita ejusdem *Alexandri Severi* ab Ælio Lampridio conscripta plurima memorantur momenta egregie cum nostri poetæ rebus concinentia. Ita opificiorum illorum ætatis luxui servientium bona pars memoratur duobus locis, quibus duplex imperatoris in eos cura memoratur: c. 24 « *lenonum vectigal* et *meretricum* et exoletorum in sacrum ærarium inferri vetuit, sed sumptibus publicis ad instaurationem theatri, circi, amphitheatri et ærarii deputavit ... *braccariorum, linteonum, vitreariorum, pellionum, plaustrariorum, argentariorum, aurificum et ceterarum artium vectigal* pulcherrimum instituit, » et c. 33: « *corpora omnium*

constituit, vinariorum, lupanariorum, caligariorum, et omnino omnium artium. » Ipse imperator secundum c. 29 et *piscabatur* et *venabatur;* secundum c. 30 et *palæstræ*, et *cursui*, et *luctaminibus mollioribus operam dedit;* secundum c. 42 *piscatores, fullones et balneatores nonnisi servos suos habuit.* Quod ad *purpuram* attinet, satis est adscripsisse c. 40 : « purpuræ clarissimæ non ad usum suum, « sed ad matronarum, si quæ aut possent aut « vellent, certe ad vendendum, gravissimus exa- « ctor fuit : ita ut *Alexandrina purpura* hodieque « dicatur, quæ vulgo *Probiana* dicitur, idcirco « quod Aurelius Probus baphiis præpositus id « genus muricis reperisset. » De præceptoribus bonarum artium videsis c. 44, unde eum Antoninorum liberalitatem superasse jure concludas : « rhetoribus, grammaticis, medicis, haruspi- « cibus, *mathematicis, mechanicis*, architectis sa- « laria instituit et auditoria decrevit, et discipu- « los cum annonis pauperum filios, modo inge- « nuos, dari jussit. Etiam in provinciis oratoribus « forensibus multum detulit, plerisque etiam an- « nonas dedit, quos constitisset gratis agere. » *Mechanici* diserte memorantur Nostro VI, 401 :

ὄργανα δαιδάλλοντας ἰδ' αἰόλα μηχανόωντας,

et *mechanica opera Romæ plurima instituit* Alexander secundum c. 22. — Sunt etiam quædam, quæ nondum memoravimus. Poeta II, 305 *falsarios* memorat, et VI, 500 sqq. *fures* et *latrones* gravissimo cum cruciatu enectos. Jam mirum profecto, quod magna emphasi c. 28 de Alexandro narratur : « Severissimus judex contra *fures*, appel- « lans eosdem quotidianorum scelerum reos, et « damnans acerrime, ac solos hostes inimicosque « reipublicæ vocans. Eum notarium, qui *falsum* « causæ *brevem* in consilio imperatoris retulisset, « incisis digitorum nervis, ita ut nunquam posset « scribere, deportavit. » Porro apud Nostrum III, 127, Luna in constellatione quadam δώτειρα κευθομένοιο πλούτου appellatur. Jam cognoscas imperatoris liberalitatem, qua ejusmodi Hermæa demum utilia evadebant, c. 46 : « thesauros repertos iis, qui repererant, donavit. » — Possum plura afferre, ut, quæ c. 16 de *jurisperitis* afferuntur, quorum cum consilio constitutiones suas sacraverit, et quæ c. 29 de *amicis* sanctis et fidelibus, per quos et res bellicas et civiles tractaverit, et quæ c. 35 et 36 de *procuratoribus* et *rationalibus*, quos ille severissime et elegerit et observaverit, ut meminerimus locorum supra ex poeta de his hominibus allatorum; quod c. 24 *exoletorum*, quos ille vetiturus erat, c. 45 *eunuchorum*, quos a fumo vendendo prohibuit, mentio injicitur, quos Noster III, 395 sq. et 286 commemoravit; possum multis persequi *Mammææ* infaustam optimo juveni auctoritatem, muliebris potentiæ sæpius a Nostro celebratæ insigne exemplum; sed sufficit, ipsius attulisse imperatoris imaginem c. 27 his verbis delineatam : « Facundiæ fuit Græ- « cæ magis, quam Latinæ, nec versu invenustus, « et ad musicam pronus, *matheseos peritus : et ita « quidem, ut ex ejus jussu mathematici publice « proposuerint Romæ, ac sint professi, ut docerent.* « Haruspicinæ quoque peritissimus fuit. Ὀρνεο- « σκόπος magnus, ut et Vascones Hispanorum, et « Pannoniorum augures vicerit. Geometriam fe- « cit; pinxit mire; cantavit nobiliter : sed nun- « quam alio conscio, nisi pueris suis testibus. « Vitas Principum bonorum versibus scripsit. « Lyra, tibia, organo cecinit : tuba etiam, quod « quidem imperator nunquam ostendit. Palæstes « primus fuit, in armis magnus, adeo ut multa « bella et gloriose gesserit. » En virum omnibus iis donis large ornatum, quæ ex bonis constellationibus nasci Noster variis locis enumeravit, ut facile, quamcumque dotem Alexandro adscribit Romanus historicus, eam uno aut pluribus Græci mathematici versibus exprimere possis. Et habes rationem gravissimam, quæ auctorem ad conscribendum carmen astrologicum compellere poterat. Ne autem nimis mireris, quod Oppianorum satis recens exemplum dedignatus opus suum imperatori suæ artis perito patrono dedicare noluerit — quamquam ne opus quidem est ad ejusmodi mirationem respondere —, respondet tamen historicus c. 18, quam acerbe ille, si quis *blandius aliquid dixisset*, vel adulationis umbram represserit, accurate narrans.

At enim hoc ipsum, quod modo attulimus testimonium, contrarium esse videtur ipsis poetæ verbis, quibus ille ex Heynii sententia supra allata VI, 734 sqq. ad edicta imperatorum contra Mathematicos allusisse videbatur. Consulto hunc locum accuratius tractandum huc reservavi; nam, si ex eo quoque conjecturæ nostræ de tempore, quo carmen scriptum sit, aliquid adminiculi subjici potuerit, magis etiam a temeritatis crimine remotos nos fore speramus. Ac primum quidem vellem vir summus aut eorum aliquis, qui ejus sententiam repetiverunt, clarius indicasset, ad cujusnam imperatoris edictum poetam allusisse, h. e. cujusnam imperatoris temporibus vixisse poetam censeret. Nam de *genere* illo *hominum potentibus infido, sperantibus fallace* vere evenit, quod Tacitus jam prædixit Hist. I, 22, id in *civitate* Romana et *vetitum semper* et *retentum* iri. Quid quod, ut priora edicta taceam, de quibus

vid. Lipsii excursum G ad Annal. II, 32, post *Tiberii*, qui ipse teste eodem Annal. VI, 20, 21, scientissimus mathematicæ erat, Thrasyllo usus præceptore, et *Caligulæ* et *Vitellii* edicta (Annal. II, 32; Suet. Tib. 36; Annal. XII, 52; Histor. II, 62; Suet. Vitell. 14), his ipsis temporibus, quibus assignare alias ob causas studuimus poetam, et vel usque ad Christianorum imperatorum severitatem Mathematici non solum securi, sed etiam honore et præmio ornati in Italia artem professi, eamque vel imperatoribus egregie probasse videntur. Piget exscribere eos tantum locos, quibus ex stellarum in genitura positione mathematici de futuri imperatoris sorte vaticinati sunt: sed vid. Histor. Aug. Hadrian. 2.16. Luc. Ver. 3. 4. Commod. 1. Sept. Sever. 2. 3. 4. 15. Pescenn. 9. Anton. Get. 2. 3. Diadum. 5. Alex. Sever. 5. 27, quem locum modo adscripsi, 62. Gordian. jun. 20. Consulto autem omisi hîc eos locos, ubi Chaldæi sive Mathematici simpliciter nominantur, fortasse aliis ex rebus de futuro prædicentes, ut Ant. philos. 19. Pertin. 1. Did. Jul. 7. Sever. 10. Heliog. 9; aut ubi haruspices, vel Druides, vel sortes memorantur, quamquam etiam hi loci graves sunt superstitionis testes. Jam alienissima hæc tempora videantur a Mathematicorum expulsione aut artis proscriptione, qualem olim Tiberius et Nero meditati sunt. Accedit aliud: etenim si poetæ ejusmodi edictum timendum erat, cur timendum demum, postquam omnia, ut videtur, aut certe gravissima canendo persecutus est? Et audi, sis, ipsa ejus verba, quemadmodum in nupera editione leguntur; mirabilior etiam res tibi videbitur:

> Αὐτὰρ ἐγὼ μάλα μὲν πυκιναῖς πραπίσιν δεδάηκα,
> γαστέρος ἐκπροφέρωσ' ἃ μογοστόκοι Εἰλείθυαι·
> ἀλλ' οὐκ ἀσφαλέως τις ἀείδοι τήνδε γ' ἀοιδήν·
> μαντοσύνῃσι γὰρ ἂν τοίαις χόλος ἐκ βασιλήων
> ἕσπεται, ὅν τε χρεὼ σοφὸν ἀνέρα δῆθ' ἀλεεῖναι·
> τῷ δὴ τόνδε γε μῦθον ἐγὼν ἄρρητον ἐάσω.

Si quidem Principum ira infesta erat *omnibus* vaticinationibus super infantibus ex matris utero per Ilithyias prolatis, profecto omnis ars abjicienda erat. Quin patet hîc non de universali contra omnes Mathematicos totamque eorum artem edicto, sed de singulari quadam quæstione sermonem esse. In codice autem legitur ἐκπροφέρωσι, quod mutando ex Dorvillii conjectura in ἐκπροφέρωσ' ἃ pristini editores, ut sæpius, vulnus panno obligare, quam curationi apertum tenere maluerunt. Jam, si meminerimus, extremum quod præcessit caput de *servitiis* genituræ constellatione prædictis agere, si reputaverimus, quam communis fuerit et aliena a regiæ stirpis nobilitate adipiscendi imperii spes; jam exinde probabile fit, de *futurorum regum* genitura locum consulto esse prætermissum, ut hujus fere sententiæ versus interierit:

> αὐτὰρ ἐγὼ μάλα μὲν πυκιναῖς πραπίσιν δεδάηκα
> σχήματα, τοῖσιν ἄνακτας ἰδὲ κρατεροὺς βασι- [λῆας
> γαστέρος ἐκπροφέρωσι μογοστόκοι Εἰλείθυιαι.

Hanc conjecturam satis jam firmari possis ex locis supra de Principum genitura adscriptis. Sed insigni fortuna accidit, quod de *Septimio Severo* diserte ejusmodi accusatio memoratur apud Æl. Spartian. c. 4: « In Sicilia, quasi *de imperio* vel vates vel Chaldæos consuluisset, reus factus apud præfectos prætorio, quibus audiendus datus fuerat, *jam Commodo in odium veniente*, absolutus est. » Nec ipse cujus rei ipse accusatus erat privatus, eam imperator aliis concessit, teste eodem c. 15: « multos etiam, quasi Chaldæos aut vates « *de sua salute* consuluissent, interemit: præci- « pue suspectos *unumquemque idoneum imperio*, « quum ipse parvulos adhuc filios haberet, idque « dici ab his vel crederet, vel audiret, qui *sibi* « *augurabantur imperium*. » Jam intelliges, quid sit quod Pertinacis pater, quum puerulo nato Chaldæus futura ingentia prædixisset, *stipem se perdidisse* dixit, teste Capitol. c. 1; intelliges, quid sit quod Macrinus post similem de Diadumeno suo Mathematicorum prædictionem, *Antoninum* puerulum *imperatoris nomine* vocari timuit, *quod jam rumor de vi genituræ illius emanasset*: vid. Æl. Lamprid. Diad. c. 5. Jam quam justus fuerit metus nostri poetæ disserendi de regum genituris, probe intelligitur: quæ religio eo magis commendabilis erat, quod optimus ille Alexander et juvenis adhuc erat, et quantum scimus, prole carebat. Ceterum verbo monuisse sufficiat, jam primo imperatorum sæculo certe unam hujus scrutationis partem, quæ de fine aliisque sortibus Principis institueretur, vetitam et punitam esse; vid. Tac. Annal. III, 22; XII, 22, 52: unde concludas, etiam *magorum sacra*, quæ ibid. VI, 29 Mamerco Scauro objectabantur, angustiore hoc sensu intelligenda esse.

Possem jam conjecturam de poetæ tempore aut satis jam stabilitam aut nunquam satis stabiliendam relinquere, nisi unus ex eo locus singulari præter consuetudinem vi et splendore ornatus paullisper etiam consistendum moneret. Dicit enim VI, 165 sqq., postquam constellationem accuratissime *quinque* qui præcesserunt versibus explicavit:

> δὴ τότ' ἀπ' ὠδίνων ὁπόσοι φάος ἔδρακον ἠοῦς,
> μοῖραν ἀνέπλησαν πολυπενθέος Οἰδιπόδαο·

τοῖσι δ' ἄρα στυγεροὺς Ποινὰι μέλπουσ' ὑμεναίους
νερτέριαι, χείρεσσιν ἀναψάμεναι πυρὶ πεύκας·
μητράσι γὰρ σφετέραις φιλοτήσιον ἐς λέχος ἦλθον.

Qui comparaverit solitam poetæ jejunitatem, etiam in ceteris incesti generibus servatam (v. 159, 170, 174 sq., 196, 204), in eam conjecturam facile inciderit, singulare aliquod illorum temporum facinus pluribus verbis a poeta celebratum esse. Et, ecce commode se offert *Caracalli* flagitium, qui, ut verbis utar Ælii Spartiani in *Severo* c. 21, « novercam, *matrem quin immo*, in cujus sinu Getam filium ejus occiderat, uxorem duxit. » Quam rem accurate idem enarrat in Vita ipsius *Caracalli* c. 10 : « Interest scire, quemad« modum novercam suam Juliam uxorem duxisse « dicatur. Quæ quum esset pulcherrima, et quasi « per negligentiam se maxima corporis parte nu« dasset, dixissetque Antoninus, Vellem, si lice« ret ; respondisse fertur : Si libet, licet. An ne« scis te imperatorem esse, et leges dare, non « accipere? Quo audito, *furor inconditus* ad effe« ctum criminis roboratus est, nuptiasque eas « celebravit, quas, si sciret se leges dare, vere « solus prohibere debuisset. *Matrem* enim (*non « alio dicenda erat nomine*) *duxit uxorem*; ad par« ricidium junxit *incestum;* siquidem eam matri« monio sociavit, cujus filium nuper occiderat. » Vides luculentius illud flagitium notari non potuisse : quam notam, qui hos scriptores Historiæ Augustæ noverit, ex ipsis æqualium auctorum commentariis haustam esse nihil dubitaverit, ut clarissime inde appareat, quam communis fuerit et diuturna hominum de istis nuptiis Œdipodioniis indignatio. Corollarii loco affero postremo *Heliogabali* insaniam, qui, teste Lamprid. c. 21, « leones et leopardos *exarmatos* in deliciis habe« bat, quos edoctos per *mansuetarios* subito ad se« cundam et tertiam mensam jubebat accumbe« re; » elephantorum etiam et camelorum quadrigis delectatus (cf. c. 23).

Ex his igitur, quæ hucusque disputata sunt, pro certo puto affirmandum esse hoc : poetam neque ante *Antoninos* neque post *Alexandrum Severum* vixisse, satis probabiliter vero concludi posse : eum ipso *Alexandro Severo* imperante carmen suum edidisse, quem ab anno 222 usque ad annum 235 regnasse constat.

Huic conjecturæ optime convenire poetæ sermonem atque versuum modulandorum proprietatem non opus est ut multis probetur. Nec enim quenquam exstiturum opinor, qui hinc petitis argumentis illam conjecturam labefactare aut conetur aut valeat. Tamen hujus quoque loci, qui est de dictione et versu poetæ, pauca delibanda sunt, quæ maxime pertinent ad demonstrandam etiam his in rebus trium librorum similitudinem. Observaverunt quædam novissimi editores in commentatione præmissa c. IV, p. XXIII-XXXI, sed ita, ut neque qua ratione singula elegerint satis appareat, et promiscue omnes sex libros pertractaverint.

Usus est omnino poeta sermone simplici, sicco, ne dicam jejuno, ita ut, quæ vellet, paucis iisque rem nude significantibus vocabulis plerumque expresserit. Verba ipsa magnam partem epicæ poeseos communia sunt, alia ex vulgari sermone aut ex artis terminis deprompta, quæ sunt fere ejusmodi, ut quid iis denotetur, epicis vocabulis non tam breviter et nude dici potuerit. Omnino, si a metro ipso recesseris, potius singulis, quæ poetica sunt, vocabulis, quam universo orationis colore a prosa differt. Sola, qua conspicuus est, ubertas in coacervandis similibus vocabulis continetur, quo clarius, quid quaque constellatione significetur, appareat. Perraro locos inseruit aliquo poetico ornatu instructos, quorum luculentissimum de similibus Œdipi nuptiis supra adscripsi. Etiam in verborum jungendorum et construendorum ratione simplicissimus est, ut paucissima tantum quæ notatu digna videantur, ex eo afferri possint. Ex variis membris orationis fere sola inveniuntur temporalia et conditionalia, quæ sane argumenti indole maxime requirebantur ; multo rarius per vocabula relativa, per particulas causales, consecutivas, consilium denotantes oratio continuatur. Jure igitur Bernhardyi dictum, quo ille Manethonianos libros siccos tabularum astrologicarum indices in versum redactos appellavit, etiam Nostrum in poetam referre possis. Verum tamen eam jejunitatem consulto a poeta adhibitam esse docent non solum pauci illi loci, quibus paullulum supra eam ascendit, sed maxime dicendi facilitas, cujus exempla iis versibus exhibuit, quibus ab aliis operis partibus ad alias transgreditur, quos locos supra accurate indicavi. Tum libri *secundi* initio, quo cum de aliis rebus cælestibus, tum de orbibus exposuit, haud infeliciter cum Arato certavit. Itaque consilium poetæ potius hoc fuisse videtur, ut versibus traderet materiam oblivioni admodum obnoxiam, quo facilius memoriæ mandaretur et mente teneretur, quam ut cælestium arcana poetici spiritus atque ornatus luminibus illustraret; consilium minime poeticum erat, sed ad usum spectabat; non delectare, sed tantum prodesse volebat hic poeta. Quam procul absit hæc carminis didactici forma ab altera, in qua Oppianus ὁ Ἁλιευτικός longe est princeps, indicasse sufficit. Hoc addo, jam

etiam accuratum illum semperque lectorum in animos revocatum ordinem, quem supra explanavi, ex eodem consilio fluxisse.

Est autem dictio in tribus his libris prorsus æquabilis et sui similis, ut plurima communia sint, pauciora, quæ uni alterive libro videantur peculiaria esse, et ejusdem omnia sint coloris atque indolis, et singularium locorum, in quibus inveniuntur, proprietate satis vindicentur. Itaque etiam ex dictione vel obiter legenti apparet hos tres libros ejusdem auctoris esse.

Sed, ne prorsus eum locum neglexisse videamur, singula quædam afferamus ad nostram sententiam confirmandam. Ac primum quidem enumerare placet vocabula aut prorsus singularia aut paullo rariora, quæ sive in duobus, sive in omnibus tribus libris inveniuntur. Sunt autem *nomina* hæc: ἁβροκόμος (Κυθέρη) II, 446; VI, 723. ἀγακλῆεῖς III, 324, 353; VI, 478. ἀνδροφονῆας II, 302; VI, 500. δυστεχνίην II, 80; III, 26; VI, 239, cui concinit δυσγαμίην, quod quater in secundo libro invenitur. θωή III, 162, 213; VI, 674, restitutum a me II, 312. βητάρμονας II, 335; VI, 507. αὐχμηρούς II, 169, 454; III, 57. ἀπρόκοπος II, 444; III, 23, 375. εἰκέλιος III, 237, cui concinit πανεικέλιος II, 494, unde illud etiam VI, 346 restitui. λιτός II, 488; III, 312 (invenitur etiam IV, 283 et Sibyll. orac. VII, 89) quod restitui VI, 299. His addo promiscue alia, quæ et ipsa non nimis frequentia epicis apud poetam inveniuntur: ἀστασίας III, 81; VI, 128. ἀσχολίη II, 244, 252; III, 188. βηχί III, 276; VI, 615. δρηστῆρας III, 210. εἱρκτῆσι III, 204. δώτειρα. δωτῆρες II, 447; III, 127; VI, 101. ἔκπτωσιν βίου II, 482; III, 216. ἐμπορίη III, 321; VI, 448, 486 (quod etiam IV, 88, 268 invenitur). ἰδμοσύνη III, 324; VI, 744. ἐς λίβα III, 18; VI, 381, 642. παιδείης II, 254, 432; III, 99; VI, 352. περάτης III, 176, 221; VI, 559 (περάτηθεν ibid. 60, 89). ῥητῆρας II, 259; VI, 350, 479. σπασμός II, 499; III, 55. ἐπὶ συνδέσμου II, 498; VI, 601. σύνευνος II, 279; III, 332; VI, 118, 213. συνοχή II, 282; III, 203; VI, 208, 605, 669. ἀλλοῖος, ubi alii ἄλλος suffecisset, III, 174; VI, 310 (etiam IV, 532), quod restitui II, 381. ἀναφανδά III, 331; VI, 189, 294. ἀρίγνωτος III, 108, 223, 320; VI, 77, 122. ἀστεμφής II, 19, 107, 470; III, 370. ἄτοκος II, 181; VI, 264, 285. εὐφεγγής II, 253; VI, 39, 505, 753. ἐχέφρων III, 343; VI, 261. ἠερόεντα III, 68; VI, 391. θαμινός II, 375; III, 268, 358; VI, 448, quod hinc restitui II, 297. οὐλοός II, 194, 292; VI, 464 (et sæpius ὀλοός). παμφεγγής III, 425; VI, 330, 567. κύπριν et λέχος παρέχουσα II, 179; VI, 585. πενθαλέοι τύμβοι III, 142; VI, 409. πινα-ρός II, 430; III, 153, 291; VI, 143. πυκινός II, 58, 479; III, 345; VI, 183, 732. Addo ejusdem generis verba quædam: ἀγινεῖ II, 62; VI, 633. ἀθερίζω II, 282; VI, 217. ἀλωόμενοι III, 122; VI, 445, 510 (etiam IV, 424). ἀμείβεται VI, 361 et ἀμοιβή II, 256. ἀμφέβαλε III, 88; VI, 591. ἀμφιέπω III, 189; VI, 429. ἀμφιπολεύω III, 36, 114; VI, 199, 273. δεσπόζω III, 413; VI, 172. διείργει II, 360; III, 59; et διέκρινε II, 400, 414. διόλεσσε-αν III, 10; VI, 179. ἐκέδασσεν II, 353; III, 21, 174; VI, 639. ἐπιβάλλει III, 246; VI, 573. ἔτλησαν III, 162, 337; VI, 208. θεσπίζω II, 208; III, 94; VI, 474. ἰνδάλλεσθαι III, 249, 407; VI, 331, 406. νωμᾶν ὄλβον etc., II, 154, 248, 371; III, 318, cui convenit χρεῶν νωμήτορας VI, 357. ὀπιπεύω II, 268; III, 89, 196; VI, 182, ubi omnino *tentandi* notionem habet, et ὀπιπευτήρ VI, 584. τίουσι II, 219; III, 185, 197, 311; VI, 145.

Sed hæc sufficiant. Jam aliquot vocabula et locutiones enumerare placet, quæ sæpius a Nostro frequentantur, quam ut singulos locos adscribere operæ pretium sit. Hic primum tenent locum ea vocabula, quæ ad artem explanandam omnino necessaria erant, ut planetarum nomina diversis modis variata, ex quibus unum adnotasse sufficiat, constanti usu Φαίνων de Saturno, Φαέθων de Jove, Πυρόεις de Marte, Στίλβων de Mercurio dici; tum nomina κέντρον, γενεή et γενέθλη, ὥρη, οἶκος, ὅροι et ὅρια, ἀντέλλω, δύνω et δύομαι, μέσος, μέσατος, μεσουρανέω, ὑπόγειος et ὑποχθόνιος, τρίγωνος et τετράγωνος, διάμετρος, ἀντιπέρηθεν, ξυνός, εὐεργέες, ἐσθλοδόται, οἶμος, συναφή et quæ his cognata aut derivata sunt; porro verba quædam de constellationum vi creberrime frequentata, ut τελέουσι, ἐκτελέουσι, τελέθουσι, ἐξετέλεσσαν, ἐπάγουσιν, ἔρδει, ῥέζει, ἔτευξαν, τεύχει, ἐτύχθη, ἴσχουσιν, κοσμεῖ, δρώῃ, λεύσσῃ, συνάπτῃ, ὤπασσε, ὦκε, (ἐπ)εμβεβαῶτες, ἐξανύοντες, et his similia; deinde nomina describendis hominum vel bonis vel malis destinata, qualia sunt, (ἐπι)ἵστορες, εὐκλέες, εὐκτέανος, ἱμερόεις, κρυερός, μαλερός, μάχλος, παντοῖος, ἡγητῆρες, κτεάνων, κτῆσις, σίνος, μητιόωντες, ὑποπεπτηῶτες et sexcenta alia. Nam de tritissimis, quibus opes, fortuna, lites, mortes, servitutes, amores et amicitiæ atque alia hujus generis designantur, consulto taceo. Singularis tamen videtur usus duorum vocabulorum, hac ratione a ceteris epicis alienorum, πρῆξις, quod meræ pedestris orationis proprium sæpissime occurrit aut solum aut cum ἔργα aliisve hujus similibus nominibus conjunctum, cui respondet ἄπρηκτος III, 378 (et IV, 517), et πρηκτῆρες VI, 447; πρήκτορας II, 152, et βίοτος, quod haud raro *rem familiarem* denotat. Unum insuper addere placet, Nostrum sæpius στέρνοισιν

et alias ejus vocabuli formas posuisse, nunquam στῆθος. Rem similem notavi ad Quintum Sm. II, 254.

Jam ea vocabula recensere placet, quæ singulis libris propria sunt, ut etiam inde aliquid de diversis auctoribus concludi non posse appareat. Sunt autem in *secundo* libro : ἀπαγγελέες 223, de quo jam dictum. δέσις 472. πανθαρσεῖς 171. παντόλμους 469. προτίοπτοι 31 et ἀπροτίοπτοι 19. θηροκτόνου 98. μεγαθαρσέας 372. μεγακυδέας 150. πανέξοχοι 30. πλαστογράφους 305 (etiam IV, 75, 233). πληροσέληνον 490. φαρμακίης 310. — In *tertio* : ἀνωμαλίην 306 (quod etiam I, 216 occurrit, et cf. ib. 270). ἀπόκεντρος 269 (quod etiam vide V, 134). ἐκτόλμως 231. μεγατόλμους 49. ἐρικυδέας 32. ἐρίτιμοι 324. κακοεργέα 289 (invenitur etiam in *primo* et *quarto* libro). πολυκλινέες 332. βαθυκλήροισιν ἀρούραις 239. γραπτῶν 97, 161, 214, 323, 341. πλειώνων 419. λιποφεγγής 273, 275. ναυφθορίη 255. δυσάλυκτον 247. πασιφαής 346. πρωτοτόκους et πρωτοτρόφους 9. ὑφηγητῆρας 98. φαρμακόεν 71. φθορέας 195. φιλομάντιας 293. πυρίγληνον 182. — In *sexto* libro : ἀποκλινέος 62. ἀστεφέες 517. ἀτμενίης 59. ἀτροφίης 8 et ἀτροφεῖς 25. δωμήτορας 415. ἄντλοις 424. ὥρης ἄνθος 179. θολερῶς ibid. θαυματόεντα 402. πολύλλιτος 741. πολυχρήμονος 16 (etiam IV, 25, 102). σπαναδέλφους 332 (etiam IV, 390). συμμάρτυρος 393 et 441. καθυπέρτερος 604, quod restitui 687. ἐναλλάγδην 368, 467. ἐριφεγγέα 22. λυσσήρεις 560, 599. νυκτιφαής 708. ὁμογνήτους 117. περιφεγγέα 57. πολυστεφέες 514. πουλυπόδη 748. ἀθρειομένου 60. ἑκοντήν 298.

Hæc omnia ita comparata sunt, ut ex iis singulos libros ab aliis auctoribus compositos esse justa ratione concludi nequeat, nisi quis putet hanc fuisse epicis Græcis legem, ut ne quis vocabulum quodpiam ausus sit usurpare, quod non omnibus libris aut rhapsodiis adaptare possit!

Adverbia notanda duco : ἄφνω III, 261; VI, 198, 540, 648, 719 paullo insolentius positum; δηθά et δηθάκι in tribus libris sæpius repetitum; πάλι et πάλιν, ἔμπαλι et ἔμπαλιν promiscue usurpatum; μάλα ad nauseam usque illatum; πάμπαν et πάγχυ pluries iteratum, pro quibus semel ἐπὶ πάγχυ VI, 288 (et cfr. ἐπὶ πλέον III, 169), bis ἐς πάμπαν III, 149; VI, 271 dixit; ἔξοχα etiam omnibus libris commune; denique μηδ' ὅσσον II, 159; VI, 66, 284, 715, et οὐδ' ὅσσον II, 303; III, 22, 371.

Jam ad *particulas* transimus, in quibus adhibendis nihil fere est quo poeta aut ab aliorum hujus temporis consuetudine, aut a se ipse recedat. Notanda tamen duxi ἀλλὰ γάρ VI, 222, 541 pæne eodem modo ut Latinorum *at enim* positum; γάρ et δέ post duo vocabula rejectum, de quibus locis mutandis non debebant cogitare novissimi editores p. XXVI, quamquam ex iis locis eximendus erat VI, 275, ubi γάρ prorsus inepte erat intrusum; porro cumulatas δέ τε, καὶ δέ, καί τε, ἠδὲ καί, μέν τε, similiaque, et quod insolentius etiam est, ἠέ τε. Contra ἐπεί τε II, 137, pro quo recentiores ἐπεί ῥα potius dicunt, bonæ Rigleri emendationi cedere debuit. Illud γε μέν, quod vel in Hesiodo obvium a recentioribus certatim arreptum olim Græcum esse negaverunt, II, 44; III, 308 legitur : vindicavi id et explanavi ad Quint. Sm. IV, 568. Contra γέ, in quo ponendo perquam cauti et parci fuerunt recentiores epici, plus semel expellendum fuit, ut III, 246; VI, 503, 575, 730. Recte habet σύ γε III, 415. ἄχρις θανάτοιό γ' VI, 547. Locos, ubi cum pronomine relativo connectendum est, consulto omisi. Ναὶ μὴν καί, quod nescio quo furore perciti ubique in καὶ μὴν καί detorserunt, II, 291; VI, 95, 160, 276, 558, 638, vindicavit jam Lehrs. Quæst. epp. p. 322.

Præpositionum laxior ille usus, quem recentiores sibi indulserunt, etiam apud Nostrum conspicuus est. Notandum videtur ἀπό quasi superflue additum in ὀρφανίην ἀπὸ πατρός III, 27, et VI, 248 χῆρον τεύχουσα δόμον ἀπὸ τέκνων, unde III, 166 κτεάνων τ' ἄπο et VI, 235 τεκέων ἄπο πάμπαν ἄμερσεν scribendum fuit pro novo verbo ἀπαμέρδω, quod ex h. l. notarunt editores novissimi p. XXVI; cui usui similem præpositionis ἐκ notavi ad Quint. Sm. XII, 127; item in his locutionibus δαίδαλά τ' ἐκτελέοντες ἀπὸ ἐλεφάντου VI, 421. μαντοσύνας ζαθέης φαίνοντας ἀπ' ὀμφῆς ib. 438. ἀπὸ κηροῦ μορφὰς χαρασσομένους γραφίδεσσιν ib. 524, et cf. ibid. 493, 474; II, 355, 326, 318, 207, ubi ἄπο corrigendum fuit; et hinc II, 264 ἀπ' ἀνάκτων emendandum fuit, quum illi ἀπαγγελέες non *sub* imperatoribus, sed mandato *ab* iis accepto jus exercere dicendi essent. Simili modo præpositio ἐν fere inutiliter inserta videatur II, 63 οὐρανὸς ἐν στροφάλιγγι ἑλίσσων, 325 ἐν πετάλοις στεφανώματα ποικίλλοντας (et 324, ubi ἐν γραφίοις scripsi, pro quo VI, 525 simplex γραφίδεσσιν legitur), 334 μέλποντας ἐν αὐλοῖς, 361 ἐν μύθοισι φερίστους, III, 104 ἐν πραπίδεσσιν ἀρίστους, 209 ὀξεῖς ἐν νόῳ, ubi antiquos simplici dativo usos esse constat, VI, 543 ἐν σφετέροισιν ἐμοιρήσαντο δρόμοισιν; ubi simplex dativus sufficiebat. Hinc II, 228 recte habet ἐν χείλεσσιν ἑοῖσιν Φθέγξοντ', ubi Axtius εὖ tentabat. De præpositione ἐς, quomodo apud Manethonem, Quintum ceterosque hos poetas Nonno priores semper ante consonantem scribendum est (male enim titubatum ab editoribus p. XXXII), notandum III, 206 τάδ' ὄλεσσαν ἅπαντα Ἐς γῆρας, ubi

ἐν γήρᾳ exspectes, et II, 403 ἐς νεότητα, ubi ἐν νεότητι. Præterea ἀμφίς rariore forma usus est VI, 658, 683, fortasse III, 188; et πρίν cum genitivo junxit II, 288. Adverbialiter πρὸς δ' ἔτι, et πρὸς δὲ καί posuit, simplex πρὸς δέ etiam auctor libri *quarti*, unde II, 294 idem restituere ausus sum. Denique σύν τε VI, 466, 563 posuit, quod nuper etiam Quinto vindicatum est et legitur in Manethonianis quoque I, 107, 110; V, 63. Bis editores γέ invexerant.

Paucissima sunt, quæ in verborum jungendorum ratione notanda videantur, ut *genitivus* pretii μισθοῦ II, 179; VI, 490, 585; locutio tragici coloris ἀτέκνοὺς κηδεστῶν III, 41 sq.; *accusativus* ad figuram etymologicam accedens λώβην τιν' ἀεικελίην ἀκάχησε γυναικός III, 60; accusativus aptus ex μίμνει VI, 80; insolenter positum adverbium sine participio ibid. 117 ὁμογνήτοις γενεῇ τ' ἄγχιστα συνεύνοις Ζεύγνυνται, ubi συνεύνοις cave jungas cum præcedentibus γενεῇ ἄγχιστα. Porro *attractio* pronominis relativi non nimis frequens apud epicos II, 174 οἷσί τ' ἐφορμήσωσιν ἀεὶ τέκμωρ ἐπάγοντες. II, 183 ἐπ' αἴσχεσιν, οἷς τελέουσιν. II, 307 κτεάνων πίστεις, ὧν πέρ τις ἔδωκεν —, ἠρνήσαντο. VI, 180 ἣν δ' Ἑρμῆς κέντροισιν ἐπείη, τοῖσιν ἔλεξα· et substantivi: II, 340 οἷσί τ' ἐπιθύνωσ' ἔργοις, πάντ' ἐκτελέουσιν. VI, 12 καὶ (ἀμφὶ) τέκνων γενεῆς, σινέεσσί τε τοῖσιν ἕκαστος-μεμόρηται. Denique *prolepsis* VI, 297 κέρσαντες γὰρ ἀχρεῖον ἑοῦ ἀπὸ σώματος αἰδῶ, et *zeugma* II, 371 φιλίην μεγάλων καὶ κέρδεα νωμᾶν.

Transeo ad membrorum orationis syntaxin, ex qua unum locum paucis attingere libet, qui quidem est de modis post particulas temporales et conditionales positis. Has enim conjunctiones pro argumenti indole necessario apud Nostrum regnare jam monitum est. Finalium conjunctionum ὡς, ὅπως, ἵνα, μή nunquam occurrunt, ὄφρα semel cum conjunctivo VI, 742. Consecutionem indicat ὡς (καί) cum infinitivo simplici II, 7; VI, 625; ὡς cum infinitivo et accusativo II, 295 (ὡς καὶ δ'), 416 (οὐχ ὡς); ὥστε cum infinitivo II, 5. Ἐπεί causale legitur II, 348, 501; III, 212, 361, 399, 137. — De ἤν cum optativo et de εἰ cum conjunctivo apud Manethonem, h. e. in omnibus sex libris, satis multa, nec tamen fructuosa monuerunt editores nuperrimi p. XXVII-XXIX, regulam quandam proponentes, ad quam ea insolentior struendi ratio admissa fuerit, qua regula nihil est vanius. Eam vero doctrinam absolvere non est hujus loci; itaque nonnullis in universum præmonitis rem in nostro poeta ad liquidum perducere conabor. Omnino hic de modorum apud Epicos Græcos usu et ratione locus tenebrosissimus est et salebrosissimus, neque dum quisquam peculiarem operam in eo illustrando posuit, quod sane fieri non potest nisi omnibus in quoque scriptore hujus generis locis collatis et examinatis. Itaque ego quidem jam per aliquot annos vastissimum ab Homero usque ad Nonnum ejusque sectatores comparaveram apparatum; plerosque etiam inde ab Apollonio jam eo nomine singulos pertractaveram, quum a. 1846 ad conventum philologorum Jenensem proficiscens, inepte illud: *omnia mea mecum* imitatus omnes schedulas ad eam rem pertinentes mecum traxi. Sed quid accidit? Revertenti mihi per viam ferreis laminis stratam inter Albipetram et Halas cista, cui cum aliis rebus illæ quoque tabulæ inclusæ erant, a fure sublata est, neque data opera recuperari potuit. Ita illæ quidem schedæ, quarum literatum pretium homo trium literarum vix divinaverit, jam dudum non dubito quin in fumum fimumve abierint; ego vero quum tam tædiosum laborem negotiis variis et diversis distentus de integro revolvere nec voluerim nec potuerim, veniam peto legentium, quod hîc quidem paucissimis tantum defungor iisque levissimis observationibus. Omnino autem Epici jam inde ab Alexandrinis tantum abest ut iis finibus se continuerint, qui ex nostrorum grammaticorum doctrina a ceteris scriptoribus observati sunt, ut liberius in hoc campo vagati fere singuli vel hic vel illic aliquam in modis ponendis proprietatem sibi adsumserint, quam tamen non tam tenebant data opera, sed potius sequebantur inscii. Ita tanta usque ad Nonni tempora varietas et vero turbatio exstitit, ut quum quemque poetam ejusque morem speculari et excutere debeas, perdifficile sit, ad parem similemve normam omnes revocare. Tandem *Nonnus* etiam hac in re signifer et dux novi epicæ poeseos artificii exstitit, ut quas ille sibi in Dionysiacis imposuerit leges, brevissime et certissime perscribere possis, quum in Paraphrasi per scribarum ignorantiam satis multa turbata sint. Apud poetas vero Nonnum prægressos omnino conjunctivus dominari videtur, ut fere ubique præferatur, ubi non aut metri aut alia quadam necessitate optativus postulatur. Contra optativi eas formas — maxime longiores illas in ειας, ειε, ειεν terminantes et εἴην respicio — quæ metro accommodatæ conjunctivis non poterant mutari, etiam ibi ponere non dubitaverunt, ubi ex legibus vulgo quæ feruntur, conjunctivus desiderari videtur. Itaque apud quosdam, si crassa Minerva utaris, possis eorum consuetudinem his verbis comprehendere, conjunctivum fere poni solere, ubi metri gratia possit, optativum, ubi debeat. Hinc factum ut nonnullæ optativi formæ pæne in oblivionem

abierint, ut inprimis in αις et αι terminantes, quæ jam ante Nonnum perraro tantum inveniuntur, quum earum locus a conjunctivis in ῃς et ῃ exeuntibus occupatus sit. Contra merum grammaticorum commentum est εἴῃς et εἴῃ tamquam conjunctivi forma, natum illud ex infelici regulas quæ feruntur tuendi studio. Eo studio etiam nostri editores interdum transversi acti sunt, ut VI, 110, 115, 121, 349, 604, 606, 661, quorum tribus postremis locis ne adnotaverunt quidem, apud Gronovium εἴῃ legi.

Jam, ut quæ nobis proposuimus, apud Nostrum persequamur, habet ille ἐπήν et quidem tantum cum conjunctivo: II, 213; III, 163, 211, 305; VI, 578; habet εὖτε cum conjunctivo II, 8; VI, 220, 529 (bis); habet etiam cum optativo ibid. 687, sed sacrosanctus est: καθυπέρτεροι εἶεν propter causam supra allatam, nisi forte iidem qui εἴῃς vel εἴῃ scribendo sapere sibi videntur, novum quoddam conjunctivi monstrum excogitaturi sunt. Εὖτ' ἄν, ut decet, cum conjunctivo tantum jungitur, et quidem sæpissime: refragantur duo loci III, 416, ubi εὕρῃς, et VI, 622, ubi ἕπηται ex 90, 141, 549 sine dubitatione scribendum est.— Ἦμος ἄν c. conj. VI, 666; ἦμος c. optativo ibid. 693, sed iterum tutus est, nam est necessarius: ὁρῴη. Sed ambiguus est locus ibid. 465 sq.

> ἦμος δ' Ἑρμείαο δόμοις καλὴ Κυθέρεια
> σὺν τ' αὐτῷ Στίλβοντι φαείνητ' ἠδὲ δ' ὅροισιν
> ἀλλήλων βεβαῶτες ἐναλλάγδην φορέοιντο,

ut quis haud inepte aut φαείνοιτ' aut φορέωνται scribendum censeat. Sed mutandi conatum a se defendunt formæ ipsæ, quarum φαείνηται etiam v. 623, φορέοντο III, 267; VI, 147 — hîc quidem adeo post ἦν — legitur. Magna vis est in formis verborum et terminationibus versuum, ad quas poeta hujusmodi se assuefecerit. — Ἄχρι κεν II, 367; μέχρι VI, 94, μέχρι κε ibid. 81, μέχρις ἄν κε ibid. 5, 45 (ubi Gronovius μέχρις καί præbet) cum *conjunctivo*. — Ὁπότε cum *conjunctivo* sæpe legitur, ὅτε VI, 363. Ὁππότε 698 sqq. habes sequente διέπῃ, ὁρῷτο, ἔοι; mutatio facilis est, nec tamen eam ausus sum, quia hæ optativorum terminationes alibi poetæ familiares sunt. Etiam ὅτε-ἔοι VI, 644 consulto reliqui. Ὅτ' ἄν et ὁπότ' ἄν, ut fas est, conjunctivum ubique habent. Duorum locorum qui refragabantur, unus VI, 270 etiam aliam ob causam emendandus erat, in altero ibid. 707 et 708 ἕποιτο et συνάπτοι poetæ excidere unt, quia 706 metri gratia ἐπείῃ scripserat, quod h. l. apud Gronovium ἐπείῃ male legitur.

Venimus ad εἰ et ἦν. Et hoc quidem quum sæpissime, qui ei convenit, conjunctivo jungatur, duobus locis optativum adsciscebat, quorum priore III, 124 ex VI, 244, 293, 472, 477, 648, 689 εἰ pro ἦν scribendum; altero VI, 216 πέλῃ pro πέλοι corrigendum est. Tertius enim ibid. 429 jam rectius, quod ad conjunctivi literam attinet, apud Gronovium legebatur. Contra εἰ promiscue cum optativo et conjunctivo posuit, frequentius quidem cum illo, qui, ut constat, conjunctioni proprius est, ita tamen, ut alter modus sæculi delicium fines illius jam penitus ingressus sit, quos ei Nonnus fixos erat positurus. In ejusmodi titubatione, in qua magnopere fallaris rationem aut regulam investigando, solummodo codices sequendi sunt. Quod feci. Duo tamen observare placet. Inter locos, quibus εἰ conjunctivum habet, leguntur quinque, quibus metro is exigebatur: III, 158 δύνῃσι. ibid. 329 συνίῃσιν. VI, 512 φαίνηται ἀεθλητῆρας. ibid. 611 βάλῃσιν. ibid. 651 δεκατεύωσ' ἀστέρες. Tum duo sunt, III, 300, ubi post τετύχοιεν legitur νεμεσσήσῃ, ibid. 327, ubi ἀθρήσῃ. Cur? Ut evitentur formæ supra jam notatæ νεμεσσήσαι, ἀθρήσαι, quarum fuga jam diu ante Nonnum luculenta est. Et in Manethonianis frustra ejusmodi quid quæsiveris. Sed hæc satis sunto.

Jam si ad verborum *formas* et res *orthographicas* accedimus, optime suam provinciam administraverunt nuperi editores: quod quam amplam contineat accuratæ diligentiæ laudem, patebit vel obiter inspicienti Gronoviani exemplaris Augiacas vere cloacas. Itaque in plerisque quidem eorum opera uti satis erat; restant tamen vel sic quædam notanda. In universum etiam his in rebus magnopere erraret qui apud poetas Nonni novatore ingenio priores unam eandemque normam investigare atque vindicare conaretur: hîc quoque singuli licentiæ suæ indulgere quam communibus legibus sese subjicere maluerunt. Quid quod, si hoc vel voluissent, ne potuissent id quidem, quum facile demonstrari queat ne communes quidem de istis rebus fuisse leges. Nam neque Homerica carmina, perennis ille omnium fons, vulgo ita circumferebantur, ut sibi in his minutiis constarent, et in tanta epicæ poeseos inde a primis illorum sectatoribus varietate formarum dissimilium et repugnantium auctores aderant, quos hi recentiores sequerentur, neque ab iis reconditos grammaticorum commentarios volutatos et excussos esse credibile est. Omnino non tam doctrinæ umbraticæ præcepta, sed exempli celebrati cujusdam auctoritas in ejusmodi rebus ad æquabilem rationem mediocria imitatorum ingenia rapere solet. Id vero exemplum etiam in his literarum apicibus propositum est a Nonno, cujus Dionysiaca gratulandum nobis est quod tam bene servata ad nos pervenerunt. Ante eum

alia aliis placuisse, eosdemque sibi minime constitisse, sed interdum, metri plerumque commoditate invitatos, epicas et vulgares formas promiscue admisisse videmus. Recte igitur fecerunt editores, quod hanc inæqualitatem, remotis tamen, quæ vitiosa esse gravibus rationibus demonstrari poterant, poetæ reliquerunt. In paucis tamen dissentiendum mihi fuit. Ita αὔτως restitui ex codicis auctoritate II, 61, 213; III, 199; VI, 25; pro quo αὐτῶς intulerant; ἄρσεν reposui III, 389 ex tanta aliorum locorum multitudine; ἥσσονα III, 281 ex II, 421, 435; III, 124; ubique ex codicis auctoritate δυόμενος et similia restitui, quibus editores literam ν ex activo δύνω importune intruserant: cf. Jacobs. ad Anthol. Pal. III, p. 354. Λεύσσειν et νίσσομαι ubique duplici sibila instruxi; denique ex codicis auctoritate, ubi non γείνομαι *nascendi* significatione legebatur, γίνομαι sine litera γ scripsi, quæ forma etiam Quinti carminibus restituenda multo ante Nonnum invaluisse videtur; contra unico, quo legitur loco II, 198 γιγνώσκοντας eadem litera privare non sum ausus, quæ defendi videbatur temporibus derivatis ἔγνων, ἔγνωκα, etc. Unum mirum est, editores in dissert. p. XXIX subita ira in vulgares verbi εἰμί formas exarsisse, adeoque satis magnum locorum, in quibus illæ inveniuntur, numerum conjecturis prorsus inutilibus tentasse, immemores tamen ejus loci, qui unus emendandus fuit, VI, 697. Si hoc modo ad puriorem normam revocare volebant non librarios, sed ipsum poetam, debebant etiam *crases* removere a meliorum epicorum consuetudine alienas: κἀκείνων II, 271; III, 414. χἶσα VI, 145. χἠμετέρης ibid. 739, et χἤν, quod sæpius legitur. Βοώτου ego quoque reliqui II, 68, sed prudenter editores ib. 23 Βορέω scripsere, quum Βορέαο legatur ibid. 118, 124. Contractionis exemplis, quæ editores p. XXX sq. attulerunt, hæc addo: διδοῦσι; ἰχθῦς II, 140; κρίσεις II, 315; λέχους VI, 134 et τέγους ibid. 143; μέλη II, 389; μοιρῶν III, 419; VI, 504; ὀξεῖς; πτώσεις III, 130; παρακοίτις III, 150; et possent alia addi. Sed μάντεις VI, 473 mutandum fuisse jam editores indicarunt; βρέφη VI, 41 justum est, sed II, 288 sequente vocali in βρέφε' mutandum erat. Mirum ταῖσιν VI, 304 fefellisse editorum diligentiam. Aliis ex formis adnotare placet αὐξομένη II, 442, quum alibi epicum ἀέξω habeat; αὖθις a Wernickio olim recte defensum; βαρδύτεροι II, 407; βεβῶτα et γεγῶτα etc.; δεδαῆσθαι; δμῳάδας; θεῆς, quod consulto retinui; ἱρήν; μητρῷον et πατρῷον. — Restant quædam, de quibus singulatim dicendum. Primum quidem Ἑρμείης, de qua forma subtimide sententiam dixere editores p. XXX, etiam II, 253; VI, 349 reddendum fuit ex tot locorum, quos adscribere tædet, consensu. Contra Τιτάν, Τιτῆνος etc. flexisse videtur, fortasse ad similitudinem vocabuli ἀήρ, ἠέρος; hinc VI, 200, 511 mutandum fuit. — Tum variat Noster in contrahendis verborum έω formis. Habes δινεῦνται II, 28 et δινεύμενος II, 21, 35; ὀτλεῦσι VI, 729; ὀτλεῦντες ibid. 412; habes sæpius μογεῦσι, μογεῦντες et μογεῦντας; contra habes νοοῦντας II, 479 et τελοῦσι, τελοῦντες, τελοῦντας, τελούσας persæpe, unde τελεῦσι VI, 599 mutandum fuit. Regula hæc fuisse videtur, ut verborum έω formas tum tantum contraxerit in εῦ, si etiam in εύω terminarent, id quod constat de δινέω-εύω, et ὀτλέω-εύω, nec μογεύω videtur exemplo carere, quamquam hoc tempore non succurrit. Contra quis tandem aut νοεύω aut τελεύω dixit? Hinc φράζου defenditur III, 415, σκέπτευ conjectura illatum (Gr. σκέπτευ' quasi a σκεπτεύω) II, 94 expulsum est; sed etiam φρονεῦντας II, 161 non erat tolerandum. Etiam VI, 498 ex θρηνητάς æque facile θρηνοῦντας atque θρηνεῦντας effici poterat. Contra III, 105 γηθεῦντας propius quam alterum ad γηθεύοντας, quod apud Gronovium legitur, accedere videbatur. Sed vide de his virum summum Lobeckium in Ῥηματικῷ p. 200.

De orthographicis minutiis singulatim monere supervacaneum, in quibus ubique et codicis et optimorum in his rebus auctorum rationem habui, ex quibus nominasse sufficit Bekkerum Homeri nuperrimum editorem.

Jam si ad *numeros* poetæ accedimus, brevi esse mihi licet, quum plurima accurate collegerint et dijudicaverint nuperi editores p. X-XXIII. In eo tamen iis adsentiri non possum, quod illi abusi Hermannianis quibusdam præceptis hîc quoque futiles conjecturas procudere, quam poetæ aut imperitiam aut negligentiam notare maluerunt. Huc refero ea tentamina, quibus cæsuram trochaicam sobrie proscriptam ab Hermanno ex his libris exterminare voluerunt. At in his cauta circumspectione opus est. Ita III, 39, 42; VI, 128, 330 interpunctione cavetur, ne ea cæsura in aures cadat; II, 173 ἔργα τελοῦντας, VI, 600 ὦκα θέουσα Σελήνη ad similitudinem Homerici illius ὀψὲ δύοντα Βοώτην efficta sunt, quod vel Nonnianus *Musæus* v. 213 admisit, male mutatus a Passovio.

Magis etiam mirum est editorum de correptione Attica judicium. Postquam enim ipsi p. XVI longum esse dixerunt omnia ejus rei exempla ex Manethonianis recensere, et propter eam ipsam causam tantum ex 340 uniuscujusque libri versibus ea attulerunt, quamquam ex Nicandro, Quinto, et Orphicis p. XIX sq. alia exempla allaturi erant, tamen in illis describendis subita, ut ita

dicam, mutandi prurigo eos invasit, ita ut hîc quoque p. XVI-XIX ingentem conjecturarum effuderint numerum, quas singulas refutare inutile est, quum ne una quidem ex iis admittenda sit. Dicunt quidem p. XIX, se partem earum conjecturarum non propterea proposuisse, quod censerent eas in contextum recipiendas, « sed ut ostenderent, quam facile fieri potuerit, ut *scribæ* id genus vitiorum carminibus inferrent ». At vero hoc est ludere, non exercere criticam, quem lusum tum tantum probarem, si eo ostendere voluissent, quam facile fieri potuisset, ut *poeta* ipse id genus vitiorum *vitaret*. Unde multo pronius erat ad concludendum, Atticam correptionem his poetis ita in deliciis fuisse, ut, ubicumque optio data sit, eam potius *quæsiverint*, quam *evitarint*.

Possemus hîc finire, quum etiam ejus hiatus, quem vulgo in disceptationem vocare solent, exempla p. XIV-XVI accurate collecta et disputata sint; duobus locis relictis, uno III, 277, qui facilis erat emendatu, altero II, 439 ῥέζει ἐν primo pede, quem ut ib. 349 αὐτοῦ, ὡς, 364 φθείρει Ἠελίοιο tolerandum existimo. Sed dubitationem hîc nuper movit vir summæ auctoritatis LEHRSIUS, cujus in his rebus subtilem et diligentem ἀκρίβειαν admirari facilius est quam æmulari, in *Quæst. Epicc.* p. 278-81. Etenim ex ejus hiatus, qui fit vocali longa in arsi posita, ratione et multitudine demonstratum ivit, etiam hos tres libros singulos singulis deberi auctoribus. Ut verum fatear, si quis alius hanc solam ob causam auctorem, quem unum esse tam multis validisque argumentis demonstravimus, discerpere conaretur, exspectarem, donec alia etiam afferret. Sed Lehrsii tantum apud me valet auctoritas, ut hanc quæstionem de integro repetendam censeam, ne quod ille dixit neglexisse videar. Optimum autem videtur, omnia ex his tribus libris hiatus exempla, quæ in nostra editione leguntur, juxta ponere, ordine vocalium disposita.

Ex Libro Secundo :	*Tertio :*	*Sexto :*
		45 Σεληναίη ἀτίκηται.
η sequente α vacat	206 κακῇ ἄλληκτα.	217 γυνὴ ἀθερίζει.
	405 γενέθλη ἄφεσις.	220 Σεληναίη ἀλόχοις.
» — ε 74 μοίρῃ ἔνι.	75 ᾗ ἐνὶ πάτρῃ.	606 Μήνη ἐπιμάρτυρος.
142 γενέθλῃ, ἐπεί.		
» — ο 217 ἐῇ ὀπῇ	269 κρατῇ, ὀλοός.	vacat.
» — υ 483 ἀποχαζομένη Ὑπερίονος.	vacat	561 Μήνη ὑπέρ.
		698 Σεληναίη ὑπόγειον.
		729 κακῇ ὑπᾷ.
» — ω vacat.	vacat.	556 δύνῃ, ὥρην.

His addi placet exempla hujus vocalis per perticulam ἤ facta

Ex Libro Secundo :	*Tertio :*	*Sexto :*
	424 ᾗ αὖ.	
430 ᾗ ἔτι.		55 ᾗ ἑτέρῳ.
		90 ᾗ ἑτέροισιν.
	58 ᾗ ἕνα.	
	222 ᾗ ὁ μέν.	
	235 ᾗ ὅτε.	316 ᾗ ὁπότ'.
	286 ᾗ ὅγε.	319 ᾗ ὅσσοισι.
	258 ᾗ ὑπό.	
ω sequente α : 303 χρυσερῷ ἀλέγοντες	vacat.	249 Ἠελίῳ ἅμ
	»	643 ἄρνῳ ἀπενόσφισαν.
» — ε	vacat.	35 ὡρονόμῳ ἐπιτέλλῃ.
vacat.		111 ᾧ ἔνι.
		151 χαλεπῷ ἐν.
		176 δυτικῷ ἔνι.
		224 τρέψω ἑτέρην.
		302 ζῴῳ ἐν.
		537 αἰπυτάτῳ ἐφέπωνται.
» — ι vacat.	vacat.	250 ζῴῳ ἴσχουσι.
αι — α vacat.	331 γίγνονται, ἀναφανδά.	261 καὶ ἀπό.
		266 φαίνηται, αὐτός.
ει — οι : 415 μινύθει οἶκον	vacat.	vacat.
οι — αι vacat.	308 ἀμειβόμενοι, αἰεί.	vacat.
» — ε vacat.	406 ἠοῖ ἔνι.	vacat.
» — ο vacat.	vacat.	422 λοετροχόοι, ὀχετηγοί.
ου — α vacat, nisi	145 ἀνερχομένου Ἄρεος.	297 ἑοῦ ἀπό.
344 βιότου ἅμα ex mea conjectura.		528 μεσουρανίου ἀπό.
	342 βιότου ἀνέφηνεν.	558 ἀνερχομένου ἅμα.

	Ex Libro Secundo :	Tertio :	Sexto :
ου sequente ε :	186 μάχλου ἕνεκεν. 209 βιότου ἑτέροις.	vacat.	86 ὁμοῦ ἑτέρῳ. 562 τελλομένου ἕτερον. 713 δερκομένου ἑτέροιο.
» — ο :	345 θανάτου ὀλέσει	vacat.	vacat.
» — υ	vacat.	vacat.	32 τηλοῦ Ὑπερίονος. 60 ἀθρειομένου ὕπερ.
» — η	vacat.	vacat.	657 μέσου Ὑπερίονος. 156 ὑποχθονίου ἤ.

Habes igitur hiatus in 502 versibus libri secundi *decem* vel *undecim*, in 428 libri tertii *quindecim*, quorum tamen sex ad particulam ἤ pertinent, in 754 libri sexti *triginta quinque*. Primo aspectu, si *numeres* tantum hiatus, ita sane abundare videatur liber sextus, ut, præsertim in libris jam quasi ad separandum propinatis, sane facile persuaderi tibi patiaris eos hiatus non ab eodem sparsos esse, qui eorum in secundo libro tam parcus fuerit. Sed si diligenter hos hiatus intuitus fueris, primum videbis, eandem esse plurium libri sexti atque pauciorum libri secundi et tertii rationem, neque aut illos insolentiores aut hos cautiores esse. Ita, ut unum exemplum addam, qui libro secundo ἤ ἔτι scripsit, idem ceteros ejusdem particulæ hiatus in tertio et sexto libro admittere non dubitaverit; qui χρυερῷ ἀλέγοντες dicere sustinuit, nullam causam video ex qua unum ejusdem diphthongi hiatum in sexto libro extimescere potuerit. Sed omnino omnes hi hiatus per se nihil habent offensionis; quos ut frequentiores in libro ultimo admitteret, eo adactus est poeta, quod eo libro constellationes et multo plures et multo cumulatiores nullo certo ordine exposuit, qua ipsa re inscienti et invito majorem hiatuum numerum subnasci necesse erat. Inter secundum autem et tertium librum aliquod esse hiatuum discrimen ne Lehrsio quidem concedere possum, nisi quis contendat, in pari versuum numero etiam parem hiatuum numerum inesse debere. Tum vero haud scio cur quis solis hiatibus confisus librorum compagibus parcere velit, nec potius ad eorum numerum singulas versuum centurias singulis auctoribus adscribere conetur? Tum enim quid obstat quin libri sexti v. 321—527, in quo *unus* tantum invenitur hiatus (v. 422) facile vel excusandus vel emendandus, ab alio dicas auctore conscriptos quam qui reliquam ejus libri partem scripsit hiatibus scatentem?

Sed aliud obiter memoravit vir doctissimus argumentum p. 281, versus *spondiacos*, quorum *decem* tantum teneat liber *tertius*, *triginta quattuor* liber secundus. Equidem, ut verum fatear, in illo tantum *octo*, in hoc *triginta* inveni, ex quo unus v. 468 emendandus fuit. Sed ex his, ut a libro secundo faciam initium, *septemdecim* in primis 140 versibus leguntur, quibus generalem de cœlestibus introductionem contineri vidimus, qua introductione maximam spondeorum terminantium partem ad aliorum exemplum poetarum necessario desideratam esse enumeratio simplex probat. Sunt enim hi : ἐστήρικται 3; 40; 109. αὐγάζεσθαι 5. παμφαίνοντα 54; 74; 132. ἐζώσαντο 55. ἐστηῶτες 58. χαρασσόμενον Κριοῖο 84. Ὠρίωνος 86; 126. δινεύοντα 92. Τοξευτῆρος 100; 139. διαπειραίνονται 106. Κενταύροιο 123. Jam ceteros *tredecim* adde : ὑποπεπτηῶτας 162; 168; 209; 408. τολμήεντας 171. αἰσχύνουσιν 188. θεσπίζοντας 208. ἰθύνοντας 265. ποικίλλοντας 293; 325. ἠρνήσαντο 308. δαιδάλλοντας 320. κωτίλλοντας 330. His compone *octo* libri tertii : τιμήεντας 35. ἀνθρώποισιν 44. ἠέξησεν 78. ἀντέλλησιν 106. ἰνδάλλονται 249. ἐκτήσαντο 322. ὑποπεπτηῶτας 377. ἱμείροντας 379, et videbis unam esse eandemque spondeorum rationem. Addo ex libro *sexto* exempla numero viginti et unum : μοχθίζουσιν 17. κεκληγυίης 50. ἑστηώτων 82. οἰωνοῖσιν 98. ἀκτίνεσσιν 105. φηλωθεῖσαι 183. μεσουρανίῳ δεικήλῳ 237. εὐνηθεῖσαι 310. δεικήλοιο 315. αἰγλήεντα 387. ἀθρήσειεν 395. ἰνδάλλωνται 406. μοχθίζοντες 411. ὀρνίθεσσιν 443. θεσπίζοντες 474. φοιβάζοντας 493. ἠμάλδυνεν 564. ἐπτοίηθεν 603. Εἰλείθυιαι 733; 741. διετεκμήραντο 750. Jam patet, ut II, 468 μεγαληνορίαις χαίροντας, etiam VI, 59 αἰν' ὄτλησαν mutandum fuisse. Ceterum qui vel obiter hæc percurrerit, etiam versuum spondiacorum eandem esse tribus his libris rationem fateatur necesse est. Verbum non amplius addo, sperans fore ut jam carminis ex his libris compositi integritas atque sinceritas satis firmata et contra varias dubitationum incursiones munita videatur.

Restat ut singulos locos, in quibus a novissimis editoribus recedendum fuit, indicem, et, ubi opus videtur, quam brevissime dijudicem. Ex literis, quibus usus sum, G notat textum Gronovianum, H librum Halensem, J apographum Hamburgense in Joanneo servatum, M codicem Mediceum, ubi ille, quod raro factum est, diversam a G tenere dicitur scripturam; A Axtium, R Riglerum, *ed.* textum editionis ab ambobus pa-

ratæ, *edd.*, ubi G reddunt, D Dorvillium ad Charitonem. Omnes locos, de quibus aut jam dictum est aut in quibus tantum orthographica mutata sunt, omisi; contra sæpius conjecturarum, quas rejeci, mentionem feci, ne quis eas tamquam nova inventa meis opponat.

LIBER SECUNDUS.

2. διηνεκέως τε GH, διηνεκὲς ὥστε J; διηνεκέως γε ed., fulcro male apposito. Præstat quod A conjecit διηνεκέως φορέοντα, sed propter v. 21 διηνεκὲς ὦκα prætuli.

10. ἀπλανέων ἐνὶ χώρην, τῇ δὲ GH, χώρῃ J; ἀπλανέων χώρῃ, τῇ δὴ ed., pro quo A etiam ἀπλανέων ἐνὶ χώρῃ, ὅπῃ conjecit. Sed stellæ ipsæ *fixæ* suo in loco, non *fixarum* in loco constitutæ dici debebant. Quare ἀπλανέ' ἐν χώρῃ, τῇ δὴ scripsi.

13. ἄλλως δὴ edd. — πεφορημένα* πέρθης (* suprascr. κεύθει) GH, κεύθει J; κεῖται conj. Holsten.; πεφορημέν' ὕπερθεν ed.; præterea A ὑπὲρ γῆς, R δέρχῃ conj., neutrum probabiliter. Etiam initio neque ἄλλως, neque δή probari potest. Quare αὔτως δὲ scripsi : cf. 61. Nisi hîc lacuna subest ita fere explenda :

> ἄλλα δ' ὅσ' [οὐρανὸς ἐντὸς ἀπείριτα] κεύθει ὕπερθεν
> [ἄστρα πολὺ] πλέονα σποράδην πεφορημένα κεῖται.

14. οἱ διαγαυότατοι G, οἱ διαγαν. H, οἱ δὴ ἀγαυοτάτου ed., neutrum bene. Multo melius Lehrs. in præf. ad Oppian. Didot. p. v, cæsuræ invisus, αἰὲν ἀγαυότατοι conjecit. Sed scripserat οἷοι ἀγαυότατοι, magis etiam præ ceteris stellis planetas suos ornaturus, quos per totum carmen persequi volebat. Cf. v. 130 et 481.

15 sq. κατὰ κόσμον, Ἀδίκηλ' GH; ἠδίκηλ' D 651, inepte; κατὰ κόσμου Δεικήλων ed., genitivo posteriore suspecto. Melius aliquando editores conjecerunt κατὰ κόσμον Ἂν δείκηλ', sed præpositio decurtata sine exemplo est apud Nostrum. Quare κατὰ κόσμον Καὶ δείκηλ' scripsi : vid. ad Quint. Sm. II, 181.

28. οὓς edd.; correxi. Valet hîc quoque ea lex, quam breviter Lehrs. Quæstt. epp. p. 280 *) his verbis comprehendit : « Magna lex est in hiatu epico, quod in aliis licet, non statim licere in iis, quorum duplex in promtu forma est. »

34. τε edd., nos δέ. Pejus etiam vulgatâ editores p. xxxix ἀλλήλοισι conjecerunt.

36. Alius Βορήιον ἄνδρας elegantius scripsisset. Etiam hac in sede spondei evitantur positione, quæ unius vocabuli exitu alteriusque initio continetur, effecti.

37. τροπὰς θέρεος G, τροπαὶ H, et 38 γείνονται μεσάτοι τε GH, γίνονται J. τροπαί εἰσι θέρεος et δινεῖται, μέσατός τε D 645, τροπαὶ αὖ θέρεος et γίγνονται μέσατός τε ed.; τροπικοὶ et καὶ μετὰ τόνδε τροπαὶ aliæ sunt conjecturæ Axtii. In omnibus brevitas suspecta est, in pluribus τροπαί, hîc quidem pro τροπικὸς κύκλος dictum. Itaque duce codicis lectione lacunæ signa posui. Facile hoc modo rem explanare poterat ceteris convenienter :

> τὸν δὲ μέτα τροπικὸς θέρεος πυριλαμπέος ὥρης
> γίνεται, [ἑξείης δέ, δι' οὗ κύκλου αἰθέρος οἶμοι]
> τείνονται μεσάτοιο, δι' οὗ θοὸν ἅρμα τιταίνων —

40. χειμερίης τε GH, χειμερινῆς τε ῥοπῆς J, χειμερίης γε ed., ut solent editores ista particula abuti; pejus etiam, scilicet correptioni Atticæ infesti, præf. p. XVIII χειμερίη κύκλου τροπὴ conjecerunt. Scripserat χειμερίοιο, liberiore masculini usu, de quo cf. 76 αὐχένιον χαίτην.

46. οἷον GH, αἶαν ed. e conj. D 645. Sed Ὁρίζων h. l. pro nomine proprio est nec potest cum accusativo construi, et illud αἶαν nimis nude positum esse vel v. 112, quem D adduxit, probare poterat. Alia est A conjectura ἔστιν, verbo otioso. Ego et αἰὲν et οὔνομ' ex v. 36 ἐπίκλησιν καλέουσιν conjeci, haud paullo melius. Prætuli, quo nomen *aptum* esse indicatur, ὀρθόν, quod imitator IV, 10 fortasse respexit ὀρθὰ τεκμαιρομένοισι scribendo.

57. ὧν περ edd., qui genitivus nudus ab Epicorum consuetudine alienus. Ei consuluit D 646 scribens ὧν πέρι, sed tum exspectaremus, de his septem circulis et eorum positione fusius jam explicatum esse, quæ doctrina demum v. 64 sqq. exponitur, ita ut hîc tantum addatur eos oculis cerni non posse. Itaque scripsi ὥσπερ, quia idem scilicet difficile tironum memoriæ sæpius in antecedentibus (32, 33, 50) inculcavit.

70. δ' ὑπὸ edd., θ' ὕπο nos.

74. ὀγδοάτης μοίρης ἐνὶ GH, ὀγδοάτῃ μοίρῃ ἔνι ed. Prætuli alteram A conjecturam ὀγδοάτης μοίρης ἔπι, quamquam non hiatus causa.

79. Χειρός ed. litera majuscula, retento ex G commate post βορείου, quasi sidus quoddam singulare intelligeretur. Eo transversus actus ex Manil. I, 591 (al. 608) de eodem circulo scribente : *extremamque secans Hydram mediumque sub armis Centaurum,* repositurus eram Φηρός τ' ἀγκῶνα βόρειον. Sed commode admonuit Arat. 484 sq. Ἀνδρομέδης δὲ μέσην ἀγκῶνος ὕπερθεν Δεξιτερὴν ἐπέχει, versus exitum cum sequentis initio connectendum esse. Dextram enim partem ab astronomis borealem, sinistram australem dici constat.

80. Comma, quod nos post Ἀνδρομέδης posuimus, in edd. post χερός erat. Sed vid. Arat. 483 :

λατὴ δὲ κνήμη καὶ ἀριστερὸς ὦμος ἐπ' αὐτῷ Περσέος.

82. σὺν καὶ H edd. Riglerus aliquando αὐταῖς conjecit, justo majorem vim in manuum commemoratione positurus. Prælaturus eram σὺν ἑαῖς, ut Geminorum manus opponerentur manibus Andromedæ et Persei; et cf. VI, 522, 540, ubi item, ut infra 103, possessivo pronomine facile carere possemus. Sed hîc quoque Arati vestigia legisse videtur, ex cujus ἀμφότεραι κεφαλαὶ Διδύμων v. 481 meum feci : δύο σύν.

90. διατρίβοντ' edd. Vertit G *atterentem*, significatione alias non obvia. Poterat διατμήγοντ', sed scripsit, opinor, quod propius ad vulgatam accedit, διακρίνοντ', *separantem*.

94. σκέπτευ' ἔκπερ GH, σκέπτευ ὑπὲρ ed. e conjectura D 254, qui etiam σκέπτου et σκεπτέ' (i. e. σκεπτέα — sic!) proponit. Equidem σκέπτεο πὰρ prætuli : cf. 84, 120. — γυῖα edd.; prætuli ambiguitatis vitandæ causa γοῦνα; vid. Arat. 502 : τέμνει καὶ πόδας Ὑδροχόου καὶ Κήτεος οὐρήν. Et cf. infra II, 119, 127.

100. στέρνον μέγα GH, στέρνον μέτα ed.; βίην, στέρνον μέγα conj. D 646 ex v. 139, appositionis usu insolito; βιοῦ νεῦρον μέγα vel βιοῦ κυρτώματα Axt., utrumque improbabiliter, posterius magis etiam priore. Scripsi στέρνων μέτα : cf. VI, 195, 567 et supra, quem modo tractavimus, locum v. 82.

104. ἀκροτόμοισι edd.; ἀκροτάτῃσι scripsi e conj. D 652, qui tamen masculinum præferebat. Rigl. ἀκροπόλοισι conjecit, quod ex Il. E, 523, et Od. T, 205, firmari posset; conjici etiam poterat ἀκροκόμοισι vel ἀκρολόφοισι, sed Dorvillianum et simplicissimum fuit, et nostro usitatum (67, 70, 88), et Homerico Il. N, 12, Ξ, 157 proximum.

107. ἑστᾶσι ἀ. τε καὶ G, ἑστᾶσιν H, ἑστᾶσ' etc. ed. Sed ἀστεμφεῖς ἑστᾶσι καὶ scripsi cum Jacobsio ad Anthol. Pal. p. 114.

116. βαιὸς edd.; βαιῇ, quod commendatur v. 41, e conj. Axtii scripsi.

121. τόξου edd., hiatu apud Nostrum insolito, quare τόξων scripsi. Paullo operosius editores præf. p. XIV τόξου τ' ἄγχιστα tentaverunt. Animi causa noto Gronovium deceptum forma Αἰητοῦ, quam etiam Arat. 522 habet, vertisse : *Ætan inter!* Manil. l. c. 684 : *tangit olorem-aquilamque supinam.*

122. κέντρον θηρὸς φονιοῖό τε μέσσον GH, κ. θ. φονιοῖό γε μ. ed. etiam pejus. Nec præstat quod A proponit : κέντρον τ' ἀκρότατον θ. φ. γε μ. Patet, neque κέντρον ad arcum referri, nec Scorpioni solum μέσσον relinqui, nec ἀκρότατον et μέσσον ita, ut utrumque ad κέντρον referatur, jungi posse. Ne multa : scripsit ἀκρ. νεῦρον, θ. φονίοιό τε κέντρον. Ubi primum substantivum aut corruptum erat aut extrusum, pronissimum erat stupori scribæ intrudere μέσσον et ex versu antecedente et ex multis poetæ locis, ubi (alio sane sensu, sed quid hoc ad istum hominem?) κέντρον hoc epitheto signatur. Cf. 99.

123. καὶ δὲ et ἄστρον edd. Utrumque emendavi ἠδὲ et ἄκρον scribendo.

127. ἐπὶ edd., ἔπι nos.

128. δεξιτερὴν edd., δεξιτεροῦ nos ex emend. D 646.

134. ἐνὶ edd., ἐν nos.

137. ἐπεί τ' ἐτάνυσσ' edd., ἐπεὶ τετάνυνθ' nos e conj. R.

142. ἀρείους edd., ἀρείω nos concinnitatis gratia.

146. φέρτεροι MJ ed., πολυφέρτεροι H, φέρτερον G, quod restituimus.

148. κλυτοφεγγοῖς ed. errore, quod correctum in præf. p. XXXIX.

156. ἐκθεμένους edd., quod vertit G : *aut exponere suos liberos attulit*, male quod juncturam verborum attinet, melius tamen quam D, qui 267 (non 156) σφετέροις conjectando passive illud participium intelligi voluit. Id quidem dativo efferendum erat. Quod vero AR uncis hunc et antecedentem versum incluserunt, de ea re ad v. 164 dicetur. Hîc quidem per se nihil habent offensionis hi versus, quibus novum constellationis beneficium additur probe conveniens ei, quo *alienas* divitias gubernare hominibus tunc natis portenditur.

161. ἀμφί θ' ed. e conj. Hermann. Orph. p. 749, quam puto inscienti excidisse viro, quem constat his studiis primum facem accendisse. — ἐν πελάασι GH, ἐκπεράαν τι ed. ex infelici A conj., cui si quid simile inferendum esset, ἐκτελέσαι τι, quod quis ex v. 163 stabiliri queat, scribendum foret. D 646 et ἐν πελάτῃσι et ἐν πέλας οὖσι conjecit, hoc paullo melius. Adduxit etiam imitatoris versum IV, 526 :

οἰκείων ἔργων ἐπιλήσμονας, οὐχὶ θυραίων,

quamquam ibi potius peregrina popularibus, non propria alienis opponuntur. Scripsi ὧν πέλας ὦσι.

164. Pro hoc uno versu G repetit v. 155 sq. paucis mutatis :

πολλάκι δ' ἀλλοτρίων παίδων πατέρας καλέεσθαι
δῶκεν, ἢ ἐκθεμένους ἢ καὶ σφετέρους ἀπέδωκεν.

Retinuerunt AR, scribentes παῖδας ex illo loco pro ἢ καὶ, quod sane ferri nequit. Sed versus priore loco recte legi supra observatum; post tam breve autem intervallum repeti duos versus sine exemplo apud Nostrum est; neque hoc beneficium constellationis iniquitati convenit. Itaque illati

mihi videntur pro genuino, qui et multum similitudinis cum illis habebat et necessarius erat ad illud ἀποκρύπτει κλέος ἐσθλόν, quod per se obscurum est. Jam enim omnia bene procedunt :

ὅσσα δέ τ' ἐκτελέουσιν, ἀποκρύπτει κλέος ἐσθλὸν [καν.
πολλάκις ἀλλοτρίων, οἵ καί σφισιν αἶσχε' ἔδω-

Sunt homines subtimidi, sibi parum confidentes, qui etiamsi quando aliquid laudabile fecerunt, ab aliis audacioribus et impudentioribus, qui eorum merita obscurant, justa laude fraudantur. Talia vel his ipsis diebus multa fieri vidimus.

172. δ' ἔτι ἀργαλέους G, δέ τι ἀ. H, δ' ἔτοι ἀ. J; δέ τοι ἀ. ed. ex R conjectura, qua melius Hermann. Orph. p. 749 δὲ καὶ emendaverat. Sed ipsum adjectivum male quadrat. Scribendum fuit δ' ἔτι θαρσαλέους, repetitione apud Nostrum familiari.

177. ἐπιὼν GH, γ' ἐπιὼν ed.; melius in præf. p. XII προσιὼν tentatur. Prætuli παρεὼν aliis ex locis, supra v. 157 et VI, 641.

182. ἑὰς edd., ἑαῖς nos. Alia res est infra 272.

186. οὐ μάλα γαυρουμένους GH, οὐ μάλ' ἀγαυομένους ed., οὐ μάλ' ἀγαλλομένους D 496, utrumque contra sensum. Varia tentari possunt, ut φειδομένους, (μεγάλ') αἰδομένους, alia. Sed prætuli κηδομένους secundum VI, 218 οὐδὲν ὀπιζομένη λεχέων, quod ipsum verbum nimis recedere videbatur.

193. καὶ λαλ. ἠμ. φίλ. ἢ edd., sed particulæ locum mutare debebant; cf. etiam III, 287 : γλώσσης βλάβος ἔρδει, Καὶ λαλιῆς ἐπέδησ'.

195. κρυπταδίους edd., sed dicendum erat eos *clam* perniciosa excogitare, ut infra 292 οὐλοὰ μηδομένους στέρνων ἔντοσθεν. Quare κρυπταδίως dedi.

205. ἐσθλῶν edd., ἐσθλοὺς scripsi e conj. R.

207. ἀπὸ edd., ἄπο nos. Vid. supra.

213. αὔτως H ed., αὔτως G, quod restitui.

216 sq. ἀρηρότας κατὰ GH, ἀρ. ἢ κατὰ ed. e conj. D 553. Sequens versus sine lacunæ signis in edd. Varia tentarunt viri docti. G vertit; « homines occidentes *suo conspectu et secantes.* » D l. c. homines intelligit *sua quoque voce doctos*, i. e. qui non *magistri voce*, sed *sua* quasi, omnia didicerunt. Melius A conj. οἳ κ. μ. 'Α. κλίνουσιν ἑῇ ὀπὶ καὶ μεμαῶτας, et tum pro ἑῇ ὀπὶ etiam ὑπ' ἄορι, sed tamen parum probabiliter. Audacius Lehrs. Quæstt. Ep. p. 280 hiatui etiam infestus οἳ κ. μ. 'Α. κτείνουσιν ἀγηνορίην δεδαῶτας. Mihi quidem vix dubium est quin οἳ recte sit inventum, cetera autem satis integra sint lucem habitura eo versu, qui temporis injuria periit. Eum hoc fere modo scriptum fuisse suspicor :

— — οἳ κατὰ μῶλον
ἀνθρώπους κτείνοντας ἑῇ ὀπὶ καὶ μεμαῶτας,
[ἢ χρεώ, ἔνθα καὶ ἔνθ' ἰθυνέμεν εὖ δεδάασιν.]

222. παντοίους GH, παντοίων ed. ex Holstenii c.; παντοῖον mutata interpunctione nos prætulimus. Varia ὄλβου genera sequentibus recensentur.

225. σηκῶν μακάρων ἱερούς (ἱερούς G) τε edd. R ἱερῶν τε aut ἱερούς τε πρ. τιμ. κυδαλίμους τ' ἠδ' scribendum conjecit, quorum illud sine dubio præstat; cf. 317 θεῆς ἱεροῖο προφήτορες, unde profecit imitator IV, 428 τεμενῶν τε προφήτορας. Sed prætuli propter genitivos cumulatos μακάρων ἱερεῖς σηκῶν τε προέδρους : cf. VI, 437 σηκῶν θ' ἁγίων ἱερῆας, unde ille IV, 430 σηκῶν τε νεωκορίῃσι μέλοντας. — ἐξαίτους edd.; ἐξαίτοις scripsi ex III, 354.

230. Addidi τ' post ζευγνυμένους. Locum bene illustrat, quod raro accidit, G, cujus notam appono : « Præclara sacerdotis Ægyptii nequitia, cujus sententiam ita reddidi latine, ut exprimat eos qui, dum placent uxoribus, per eas efficere conantur, ut maritis quoque probentur. Artificium nec Græcis nec Romanis ignotum. » Cf. Sall. Cat. 24 extr.

234. μίτραις edd.; correxi ex III, 37.

235. τοῖς H edd., τοὺς scripsi e conj. A.

237 sq. ὤπασεν ἐκ θαλάμου. δῶκεν δὲ λέκτρα γυναικῶν Εὐόλβων, ἐν ἑῇσι τ' ἐνὶ πολέεσσιν ἀρίστους G, sed θαλάμους MH, εὐθαλάμους J; πτόλεσσιν H, πτολεεσσιν J; ὤ. εὐθαλάμων. δ. δέ τε λ. γ. εὐ. ἰδ' ἑῇσιν ἐνὶ πτολίεσσιν ἄριστοι AR, repetitione nuptiarum prorsus intolerabili. Neque eam tollit nec quidquam boni infert quod conj. D 333 : ἐπέεσσιν ἐνὶ πτολέεσσιν. Alterum etiam est R commentum, ut ἀρίστους solo postposito retineatur, et tum κτ. δ' scribatur. Locus aut dittographia corruptus est, ut ex duplici scriptura καὶ λέκτρα γυναικῶν Εὐόλβων, θαλάμους τ' ἐν ἑαῖς πολίεσσεν ἀρίστους et θαλάμους τε γυναικῶν Ὤπασεν εὐόλβων ἐν ἑαῖς πολίεσσιν ἀρίστων commixta duo versus effecti sint, aut, quod apud Nostrum præferendum duxi, omnia vitæ bona claris verbis ex fausto matrimonio derivabantur. Id vero vix aliter, si quam proxime accedimus ad codicis scripturam, exponi poterat quam ita :

ἠδὲ γάμους δῶκεν φιλίους, καὶ λέκτρα γυναικῶν
ὤπασεν εὐθαλάμων, λέκτροις δέ τε δῶκε γυναικῶν
εὐόλβων ἐν ἑῇσιν ἔμεν πολίεσσιν ἀρίστοις,
κτήματά θ' ἕξουσιν κλεινὸν βίοτόν τε καὶ οἴκους.

Matrimonia memorantur primum uxorum amore et virtutibus, tum divitiis, quibus maritum ornant, felicia. Ἕξουσιν ut ἀρίστοις dativus est pendens a δῶκε.

240. τ' edd., δ' nos : novum enim memoratur commodum.

250. τ' edd., δ' nos eadem causa. — ἐν δ' ἑτάροισιν edd., quod falsum esse sensit A conjiciens ἐν δ' ἑτέροισιν. Utrumque ineptum. Scripsit ἐν δ' ἄρα

τοῖσιν, ut III, 319 κεκλομένους τ' ἐπὶ τοῖσιν, i. e. ἔργοις.

256. δίφρ' G, διφρεζομ. H; δίφρῳ ed. e conj. D 646. Sed illud revocant præf. p. XL, opinor, ob correptionem Atticam. Et quin defendi possit δίφρ' pro δίφρα (citant Callim. Dian. 135) non dubito, sed propter ipsam illam correptionem, et propter III, 99 τραπέζης ἀργυραμοιβοῦ Εἷσεν ὕπερ, alterum prætuli. Cf. etiam VI, 361 : ἑζομένους, ὅθι τ' αἰὲν ἀμείβεται ἀργύρου αἰγλή.

258. μετέχουσιν edd., μέγ' ἔχουσιν nos.

264. ὑπ' edd., ἀπ' nos. Vid. supra.

265. κεῖνο GH, κείνας ed. e conj. D 234; prætuli κείνοις, *illis* principibus, h. e. illorum loco judicantes.

269-72 quo ordine vulgo legantur, in textu indicavi. Quia latebat verus ordo, AR 269 τελοῦντες, 270 νυμφεύονται e conj. scripsere, nec tamen 271 habet quo apte referatur. Et νυμφεύονται de viris non recte dictum esse arguit imitatoris νυμφευθεῖσα IV, 394. Itaque ordine mutato versuum codicis scripturas revocavi. Jam κἀκείνων ad ἑταίρους spectare patet. Item patet duplex describi mœchorum genus, quorum alteri clandestino adulterio contenti sunt — 267 sq. — alteri amatarum maritis suisque uxoribus trucidatis aperta vi in matrimonia grassantur.

272. χερσὶν ὀλέκουσιν GH; χείρεσσ' ὀλέκουσιν ed. e conj. D 647. Melius etiam nostrum ὀλέκουσι χέρεσσιν. De eo substantivo fere inutiliter adjecto cf. VI, 168.

274. τε ante καί addidimus e corr. AR in præf. p. XIV.

277 sq. συνεύνοισιν GH, συνευνῶσιν ed. e conj. G. — φιλότητος Αἰὲν κλεπτομένης edd., quod explicari deberet pro genitivo qualitatis ad Latinorum usum assumpto, cujus genitivi alterum exemplum III, 113 invenire sibi quis videatur. Sed multo probabilius, facili emendatione φιλότητας κλεπτομέναις scribendum esse. Adverbii forma αἰεί omnino hîc ponenda erat. Cf. III, 333 φιλότηθ' ἑτέροις ὀρέγουσαι.

279. τοὺσ ἴους G, τοὺς ἴουσ' M, τοὺς τίουσ' HJ, τοι τίουσ' ed.; τοὺς τίουσ' etiam conj. D 647; ἑοὺς τίουσ' Jacobs. ad Anth. Pal. p. 480; τὰς ἰδίας οὐδὲν φιλ. A, κουριδίας οὐδὲν φιλ. R, male; nam hic versus ad uxores πολυμνήστους pertinet. Itaque, ut diserte indicentur, ταὶ τίουσ' scripsi, verbo per usum Nostri commendato : vid. III, 185, 197, 311; VI, 145. Aliter etiam τοὺς ἰδίους αἰδ' αὖ φ. scribi posset.

281 sq. edd.

σὺν σφετέραις ἀλόχοις, καὶ αὐτῶν εἵνεκα δηθὰ
ἐν συνοχῇσι γένοντο, καὶ ἀλλήλους ἀθέριξαν.

Sed in marg. v. 282 teste G : γρ. καὶ ἀπλήτοις ὀχέεσσι, teste H : ἀλλήλοις ἀχέεσσι; ἀλόχοισι correxerunt AR in præf. p. XIV. Sed præterea hîc aliquid intercidisse et varia codicis lectio monet et perversa sententiarum connexio, quam optime perspexeris comparata emendatione, qua ego hos versus ita restituo :

τῷ δὴ καὶ χρίσιας καὶ νείκεα πολλάκις ἔσχον
σὺν σφετέραις ἀλόχοισι καὶ ἀλλήλους ἀθέριξαν
[αἰὲν ἀτασθαλίῃσι], καὶ αὐτῶν εἵνεκα δηθὰ
ἐν συνοχῇσι γένοντο καὶ ἀπλήτοις ἀχέεσσι.

283. ἔδωκαν H edd., quod male ingeniosus Latinorum *dandi pœnas* locutione defenderit. Recte A conj. ἔνειχαν, quod recepi. Cf. VI, 208 δασμὸν ἔτλησαν.

286-90. Versus ita et hoc ordine in G leguntur :

πάγχυ δ' ἄρ' ἐς φιλότητα λύπην τοκετῶν τ' ἐποχήν τε
ὀχλήσει, καὶ δηθὰ λυγρῇ περὶ γαστρὶ μογήσει,
ἤτοι πρὶν γονίμης ὥρης βρέφη ὠμοτοκοῦσαν,
ἠὲ νεκρῶν περὶ γαστρὶ μέλη τέμνουσ' ἀπὸ τέκνων·
τὰς δ' ἄλλας ἀνδράσιν ἴσαις κάμνουσαν ἀνίαις.

Versu 286 φιλότητ' ἀλύκην τοκετῶν ed.; ego pro vocabulo, cujus Noster ignarus est, prætuli φιλότητα δύην, quod conj. D 417. — 287 ὀτλήσει ed. — 288 ὠμοτοκοῦσιν ed. e conj. D ibid. — 289 ἄπο ed. e conj. D ibid. — 290 ἄνδρεσσιν ἴσας κάμνουσιν ἀνίας ed., cui contrarium ταῖς ἄλλαις ἄνδρεσσιν ἴσαις κ. ἀνίαις conj. D ibid. — Hæc fere omnia bona, sed præterea 289 περὶ γαστρὶ mutandum fuit in ἐν γαστρὶ, ut embryotomia recte et diserte indicaretur. Quod vero majus, versuum ordo mutandus erat, ut v. 290 præponeretur, particulâ τε arctissime ad antecedentia annexus, quo versu viraginum omnis cum viris similitudo comprehenderetur, antequam singulatim femineæ earum calamitates explicarentur. Tum et hîc κάμνουσαν retinendum et v. 288 ὠμοτοκοῦσα e conj. G scribendum erat.

294. τοῖσι GH, ᾗσι ed. e conj. A, quod non sufficere videtur. Scripsi πρὸς δέ, quo magis malitiæ novum incrementum efferretur : cf. IV, 645.

297. χρίσιας εἰδίας GH, χρ. ἰδίας J, κλήσιας ἀϊδίους ed. e conj. D 647; utroque vocabulo a consuetudine Nostri alieno, quorum unum idem expellit altera conj. ἀϊδίους χρίσιας. Sed scribendum erat ex III, 268 καὶ χρίσιας θαμινάς.

300. παίδων τε καθηγητῆρες GH, π. γε καθηγητῆρες ed. solito fulcro, sed R etiam μάλα θηρητῆρες, A κυνηγητῆρες vel καταισχυντῆρες conj. Sed et hæc substantiva a stilo Nostri aliena videntur, quamquam novi quæsitum acumen V, 290 οὐχὶ μόνον ζώων θηρήτορες, ἀλλὰ γυναικῶν, neque omnino hîc tam subito et abrupte mascula Venus illata videtur. Hinc scripsi τῶνδ' ἡγητῆρες : vid. infra v. 336 : παιδευτὰς δ' ἄλλων τοίων ἔργων ἀνέφηνεν. Pro-

pius accederet ad vulgatam, sed non esset, opinor, epici sermonis : τάδε γ' ἡγητῆρες vel τάδ' ὑφηγητῆρες.

303. ὅσσον βιότῳ edd.; notat sane βιότῳ *in vita*, ut VI, 229 : sed tamen hîc propter κρυερῷ aut θυμῷ aut simile quid requiritur. Quare scripsi, quod proxime accedebat, ὅσσον τι νόῳ.

308. λάθρη edd., λάθρῃ nos.

309. πολλὰ edd., παῦρα ego scripsi, lacunæ signis ante versum positis. Sensus est, sæpius eos hominibus, qui rei angustiis premantur, paucas pecunias daturos esse, pro quibus magnum ab illis fœnus exigant. Sunt homines, quos imitator IV, 135, 330 χρεάρπαγας nominavit. Ita ceteris non egemus virorum doctorum commentis.

311. ἀνδράσιν GH, εἰδόσιν ed., ad sensum recte, sed poni debebat ἴδρισιν, vocabulum Nostro usitatum. D 647 ἀνδράσιν ἶφι μαχαίρης conjiciebat.

312. λάθραις H edd.; λαιδραῖς vel λάβροις conj. editores, sed patet substantivum deesse, non adjectivum : quod sensit Letronnius, ad marginem κερτομίῃσι adscribens. Sed vix dubito quin θωαῖς scripserit, qua voce rariore et alibi usus est : III, 162, 213; VI, 674.

314. μεγάλου edd., μεγάλων nos. Non *magnas* mulierum opes, sed *magnarum* mulierum opes administrari ab his hominibus dicendum erat. Vide modo sequentia.

316. ἐπὶ edd., ἔπι nos.

318. τιμαῖσιν G, sed τ' ἱμαῖσιν M, τ' ἱμαῖσιν H; τιμῆσιν ed., pro quò, quod aperte vitiosum, R τιμῆντες, ἀπ' αὐτοῦ vel τιμῆσι καὶ αὐτοὶ conjecit. Proximum est τιμὰς ἴδ' ἀπ' αὐτοῦ, pro qua præpositione prorsus ex poetæ more posita miror ὑπ' vel ἐπ' A desiderasse.

323 sq. Hos duos versus transposui. Causa perspicua, ut encausto pingendi ars a sequentibus melius separetur. Tum etiam v. 323 verba transposui; legebatur in edd. μορφὰς θηρῶν πάντων (παντότε καὶ J). — 324 γραφαῖς GH, γραπτοῖς ed. e conj. D 647; sed scribendum fuit γραφίοις vel γραφίσιν, quo intelliguntur *cestra* sive *vericula* (uti nunc scribit Sillig. in novissima libri XXXV Plinii editione, quæ prodiit Dresdæ 1848) apud Plin. N. H. XXXV, c. 11. sect. 41. § 149, quibus ceræ tabulis ligneis inurebantur. Ἄνθεσι κηροῦ designantur ipsi colores cerei. Cf. locum consimilem VI, 524 sq.

εὐτήκτου τ' ἀπὸ κηροῦ ἐϋξεσταῖς σανίδεσσιν
μορφὰς μιμηλῆσι χαρασσομένους γραφίδεσσιν,

ubi cave εὐτήκτου ἀπὸ κηροῦ jungas ita cum σανίδεσσιν, ut cereas tabulas intelligas. — Ad v. sequentem illustrandum optime facit *Manil.* V, 262 :

331. ἠδ' ἄρ' edd., ἢ γὰρ nos : universo genere indicato jam singulæ species hominum musicorum indicantur. Etiam τ' post μούσης addidimus.

333. μολπῆς εὐρύθμου εὕρετο GH, μολπαῖς εὐρύθμοις εὔφρονας ed.; μολπῆς εὐρύθμου εὑρετὰς vel ἴδριας D 647, quorum prius ipse reprobat 680; μολπῆς εὐρύθμου εἰδότας conj. A. Et possunt varia excogitari, ut ἵστορας, πρήκτορας. Sed proxime accedit τεύκτορας, quod habet imitator IV, 422. Intelliguntur autem qui modos musicos inveniunt et præscribunt, quos hodie *compositeurs* appellant.

334. οἱ δὲ GH, οὓς δὲ ed., ἠὲ nos.

344. μέγα edd. Poterat quidem defendi ὄλβος βιότου, sed mire dictum erat ὄλβῳ κῦδος ὀπάζει. Quare pro μέγα scripsi ἅμα : cf. III, 213 θωὴν θ' ἅμα νείκεσι πολλοῖς. Poterat etiam ὄλβοισιν ὁμοῦ vel ὄλβον καὶ ὁμοῦ μέγα scribi, sed illud ut simplicius prætuli.

360. αὖ edd., αὖτ' nos. Notavit etiam Lehrs. Quæstt. Epp. p. 280.

364. ἠελίου τε GH, Ἠελίου γε ed., Ἠελίοιο nos e conj. R.

365. τε δάμασσεν edd., εδάμασσεν J, τ' ἐδάμασσεν nos e conj. Holstenii.

371. μεγάλων φιλίην edd., φιλίην μεγάλων HJ et nos.

381. ἀλλήλοις καὶ τ' edd., ἀλλοίοις κακά τ' nos; jam A conjecit ἀλλήλοισι κάκ', sed pronomen reciprocum majoris etiam erat offensionis. Ἀλλοῖος, ut fere idem sit atque ἄλλος, etiam III, 174; VI, 310, 322 invenitur.

384. ἄλλοτέ τ' ἄλλῃ edd., ἄλλοτ' ἔτ' ἄλλης H, sed in marg. ἄλλοτέ τ' ἄλλης. ἄλλοτέ τ' ἄλλῃι J; ἄλλοτε δ' ἄλλῃ nos, oppositionis gratia, quia jam noxiam ejus constellationis vim est explicaturus.

390. ἦν τ' G, ἦν γ' ed.; particulam delevimus.

391. ὡσαύτως edd., ὥς δ' αὔτως ex II, 213; III, 190; VI, 25, 237, 272, 318 scripsimus.

394. οὐ γὰρ edd., sed contrarium dicendum erat : hinc οἱ δ' ἄρ' scripsi.

401. χώροις θ' GH, quod restituendum erat; vid. supra, ubi de argumento diximus. Male ed. χῶροί θ'. (χώνοισθ' J.)

404. ἂν edd., quod aperte falsum; ἐν nos; alius ἄρ' fortasse prætulisset, sed ὡς ἄρ' apud Nostrum præterea non invenitur.

405. ἐπ' ἀντολίης μὲν ἐόντες εἰς νεότητα GH, ἐπ' ἀντολίαις μὲν ἐόντες, ἐῇ νεότητι ed., et A præterea conj. ἐπ' ἀντολίην μὲν ἰόντες, ἐὴν νεότητα aut ἐπ' ἀντολίαις μὲν ἐόντες, ἐῇ νεότητι; nos prætulimus : ἰόντες, ἄτ' ἐς νεότητα propter oppositum v. 407 ἑσπε-

μοίρης ἔπι-παμφαίνων. 498 ἐπὶ συνδέσμου βαίνῃ. III, 90 ἐφ' ὥρης-ἀντέλλων.

406. κρατεροί περ ἐόντες edd., particula suspecta, quæ ex VI, 485 defendi nequit. Recte jam D l. c. παρεόντες, quod multi loci commendant.

407. ἑσπέριοι δὲ βραδιότεροι GHJ, ἑσπέριοι δὴ βαρδύτεροι ed., particula intolerabili, pro qua paullo melius A δέ τε conj. Sed offendebat etiam χρόνοισιν nude positum. Hinc ἑσπερίοισι δὲ βαρδύτεροι scripsi. Forma comparativi etiam Theocr. XXIX, 30 invenitur.

408. δειλοὶ δ' edd., δείελοι nos, ex optima D 334 emendatione : cf. 110 ἠώην οἶμον καὶ δείελον.

411. τελέθει ξυνὼν GH, sed ξυνῶν M, τελέθει ξυνεὼν ed., sed genitivos qui sequuntur non intelligo. Patet scribendum fuisse: πλήθει ξυνῶν; cf. VI, 660 ὄλβου καὶ κτεάνων οἶκον πλήθοντα, et III, 42 καί τ' ἐσθλὰ κακοῖσιν ἔμιξεν.

415. αὐτῶν τε edd., αὐτῶν δὲ nos.

420-425. Hi versus ordine perverso, quem numeris adscriptis indicavi, in edd. legebantur, et præterea cum his mendis : 422 ἀμείνων GH, ἀμείνον' ed. e conj. D 694. ἑσπερίῃσί τε δεινὸς GH, ἑσπερίοισι J, ἑ. τε δεινά ed. — 425 ὀλοώτερος edd. — 421 ἧσσον GH, ἥσσων ed. e conj. A. Longum est explicare, quæ in his offensui sunt. Unum affero, quod vulgari ordine *vespertinus* Jupiter bis, Mars vero omnino non memoratur. Hæc res monstrare debebat, quomodo locus constituendus esset. Nec puto quemquam de his dubitaturum :

> πολλάκι καὶ ξείνης γαίης ἔπι πήματ' ἔδωκεν,
> ἠῷος μὲν μείον', ἐφ' ἑσπερίῃσι δὲ δεινά.
> Ἄρης δ' Ἠελίῳ συνιὼν πατράσιν μὲν ἀνίας,
> γεινομένοις δ' αὐτοῖς θόρυβον καὶ πήματ' ἔδωκεν·
> τοὺς δ' ἄρα καὶ πάτρης γλυκερῆς θῆκεν μετανάστας·
> ἠματίῃ γενέθλῃ δ' ὀλοώτατος ἔπλετο πάντων,
> ἥσσων δ' ἑσπέριος γεγαὼς ἀδρανέστερα ῥέζει.

Eadem duorum versuum terminatio πήματ' ἔδωκεν confusionem procreavit. Cf. II, 143; III, 305 de μείονα, III, 281 de ἥσσων, et vid. omnino III, 123 sq. νυκτὸς μὲν ἀρίστη ἐτύχθη, Ἤματι δ' αὖθ' ἥσσων.

428. δούλαις ἢ πενιχραῖς καὶ GH, δούλῃσι πενιχραῖς ἢ καὶ ed. e conj. D 315. Sed egenas esse servas supervacaneum erat dicere, quoniam servis omnino nihil erat proprii. Itaque prætuli tripartitam malarum uxorum divisionem : πενιχραῖς ἢ δούλαις ἢ καί.

433-35 hoc modo apud G leguntur :

> ἑζομένους ποίησε βίους μάλα παναγήτους,
> ἀνέρας ἀφνειούς, μάλα δὲ δμωάσιν ἀνάσσων,
> πρῆξιν δ' ἥσσονα δῶκε καὶ ἐμ πρήξισιν ὑπ' ἄλλοις.

sed 434 δ' ἠώαισιν M, δ' ἠώαισσιν (sic, sed αι lineola transfixum) H, ἠωέσσιν J. Longum est hîc editorum commenta memorare, quorum nihil probandum est. Patet hîc quoque plura intercidisse, quæ hoc fere modo olim integre lecta fuisse facile omnibus persuadeam :

> ἑζομένους δ' ὤπασσε βίους [τέχνας τε βαναύσους
> ἀνδράσι τειρομένοις,] μάλα δ' ἠῴῃσιν ἀνάσσων
> ἀνέρας ἀφνειοὺς ποίησε πόλει παναγήτους; νων]
> [χρήμασι καὶ τέχνῃσιν, ἐν ἑσπερίῃσι δὲ βαί-
> πρῆξίν θ' ἥσσονα δῶκ', ἐν πρήξεσί τ' ἔμμεν ὑπ' ἄλλοις.

Ad ultimum versum cf. II, 162, 209. III, 328. VI, 427 sq., de supplemento primi versus III, 62. VI, 527.

438. δὲ σὺν αὐτοῖσιν GH, δ' οἷον τοῖσιν ed. e conj. R, pro qua A tentat δ' ὡς αὐτοῖσιν. Ego scripsi δ' ἃ σὺν αὐτοῖσιν. Vid. ad v. 440.

440. θνητοῖσιν μογερὸν βίοτον H edd., quod reliquerunt editores mutato v. 438. Sed quum falso indicetur argumenti, quod sequitur, summa — neque enim semper et ubique perniciosa est Luna —, R conj. μογεροῖς. Melius, opinor, supra codicis scriptura præter unam literam restituta hîc θνητοῖς ἐν μογερῷ βιότῳ scripsimus. Vid. III, 420 ὅσσους Μοῖρ' ἐπέδησε βροτῶν μογεροῦ βιότοιο. — δὴ νῦν ed. e conj. nescio quam ob causam.

448. θεμέθλων edd., quod quis defendat ex IV, 130, νηῶν τε θεμέθλοις. Sed mirum ni usitatum scripserit μελάθρων, quod etiam imitator simili loco IV, 361, δεσποτίδες μεγάλων τε βίων μελάθρων τε φανοῦνται, habet. Cf. VI, 415 ἐχυρῶν δωμήτορας οἴκων, et infra III, 239.

451. ἔμφρονας ed., sed εὔφρονας revocatur p. XL.

455. ἐπ' ἔργοισιν ἑοῖς GH, ἔργοισιν ἑοῖς ed., ἀγροῖσιν ἑοῖς D 648. Quamquam defendi potest pronomen, tamen, quod tam facile erat et multo significantius, ἔργοις κενεοῖς restitui.

456. δύναντ' GH, γε δύνανθ' ed. fulcro illo rursus illato; ἐδύνανθ' jam recte D 648.

468. μεγαληγορίαις χαίροντας edd., sed μεγαληνορίαισι MH, μεγαληνορίαισιν J. Et clausula spondiaca suspecta — vid. supra —, et quod nil nisi mala portendit Lunæ cum Marte conjunctio. Hinc μεγαληγορίῃσι χανόντας scripsi, haud veritus ne quis aoristi participio offendatur.

483. εὐθὺ edd., εὐθὺς M. Sed ex v. 474 εἶτα scribendum fuit.

487. βιότῳ edd.; βιότους ex v. 433 et concinnitatis causa scripsi. Dativus ex βίῳ sequentis versus ortus.

489. γενέθλαις edd., γενέθλης nos, uti jam Holsten. in marg. conjecit. Et haud scio an etiam προτέρην scripserit.

492. ἤτοι συντροχάουσ', ἐπεὶ GH, ἤ τοι συντροχάουσα, πρὸς ed., haud scio quam ob causam. Sed initio ἢ καὶ scribendum fuit e consuetudine Nostri.

493. πρώτως et πλήρης GH, πρώτας et πλήρεις nos. Et illud jam invenerant editores.

501. πλήρει ἐπὶ κύκλῳ GH, κύκλῳ ἐπὶ πλήρει ed., sed πλήρει ἐπεὶ κύκλῳ, quod ego reposui, ipsi editores jam proposuerunt præf. p. XII et XLI.

LIBER TERTIUS.

Argumentum : ἐν ἄλλῳ τινὶ τῶν edd., quod insolenter explicandum esset : *in alio quocumque.* Hinc dedi ἐν παντὶ τῶν ἄλλων. — τὸ τ. ἀ. ἀποτέλεσμα... ἀπαλλάκτως εὑρίσκομεν ὄντα G, πότε τ. ἀ. ἀποτελέσματα ἀ. εὑρ. ὄ. emend. AR, sed melius τὸ τ. ἀ. ἀποτέλεσμα ἀπαραλλάκτως εὑρισκόμενον, quod recepi. — Ἄρεως καὶ Σελήνης edd., contra veritatem. Scripsi Ἡλίου καὶ Σελήνης.

33. πατρῆσιν ὑπὸ GH, πάτρησιν ὑπὸ ed. e corr. D 649, qui etiam nescio cur πραπίδεσσιν ἔπι conj. Sed scribendum fuisse πάτρησί τ' ἐνὶ miror neminem vidisse : vid. 74, 109, 225. VI, 365.

36. ταῦτα edd., ταὐτὰ nos, quia non sequitur καί.

42. κηδεστὰς edd., κηδεστῶν nos, ex emend. D 315 et 649.

48. Lacunæ signa ego ante hunc versum posui, qui nude, uti legebatur, omni sensu caret. Neque enim, quid sibi velit ἐσχατίῃ γενέθλῃ, tum perspicitur, et propter antecedentia potius ἀμέρδει quis quam ὀπάζει exspectaverit. Male A ex II, 425, ut videtur, cujus loci plane alia est ratio, ἠματίῃ tentavit. Non dubito quin plures versus interciderint, quibus aliud ejus constellationis testimonium demonstraverat, quo apparente prioribus liberis omnibus absumptis aut perditis *ultimæ* tantum *proli vita et honor portenderetur.* Illud ἐσχατίῃ γενέθλῃ fortasse respexit imitator IV, 459, κούρη-τεχθήσεται ἐσχατόωσα.

50. Fortasse quis præferat θαρσαλέους τ' ἔρδει.

55. αἰεὶ δῶκεν edd., αἰὲν ἔδωκεν nos.

57. τε edd., δὲ nos.

58. πάτρ' ἐνὶμ G, πάτρ' ἐνὶ H, πατρὶ ἐν ed., hiatu apud Nostrum intolerabili, περ ἐνὶ nos e conj. A : cf. VI, 485 ἀλίπλαγκτόν περ ἔθηκεν. Præterea et R conj. πατρὸς ἐν, et tentari posset παῖδ' ἐν. Sed utrumque illi posthabuimus.

60. γυναῖκας edd., γυναικὸς nos. Sermo enim, ut ex omnibus patet, de dedecore viro a mulieris parte illato.

65. καὶ θηκτὸν edd., εὔθηκτον nos, quia hoc versu habitus σωματοφυλάκων describitur. Tum vix temperare mihi potui, quin pro ἐὸν scriberem ἀεί.

70. βίῃ edd., φίλης nos, quia hæc appositio contra Epicorum usum est. Poteram etiam βίῃ χρυέρῷ τε σιδήρῳ vel βίῃ χρυεροῖο σιδήρου; sed illud et propius erat, et commendabatur simili versus modulatione II, 193 ἢ λαλιῆς ἥμερσε φίλης. Nulla autem in eo offensio, quod præcessit φιλίης versu antecedente.

77. ταῖς δ' αὖτ' ἀλόχοις edd., τοῖς δ' αὖτ' ἀλόχων conj. AR, quam perfecimus scribendo ἐσθλῶν; neque enim *bonæ* cum uxoribus nuptiæ, sed *cum bonis* uxoribus nuptiæ dicendæ erant : cf. ad v. 178.

80. ἵδρυσε, τῶν καὶ G, ἵδρυσεν H, ἵδρυσ' ἐξ ὧν ed., pro quo A etiam ἵδρυσεν καὶ tentavit. Illud commendari videatur II, 242 sq.

ἠδὲ καὶ ἄνδρας ἔτευξε γυναικείοισιν ἐπ' ἔργοις,
ἐξ ὧν χρήματα πολλὰ καὶ εὐφροσύνην πόρεν ἐσθλήν.

Sed ex eo ipso loco patet, Nostrum merarum repetitionum non esse amantem. Hinc propius ad vulgatam ἵδρυσ', ᾧ καὶ scripsimus. — ἐπὶ edd., prorsus inepte; ἰδὲ nos.

81. ἐὼν GH, ἐῶν ed., quod non placet, etsi novi illud Quinti νηΐδας οἷο γάμοιο et alia. Videtur ἐὼν ab homine inconsiderato additum, quum genuinum excidisset, id vero ἀεὶ fuisse : vid. II, 480. III, 72, 105. VI, 114.

82. καὶ δὲ edd., καί τε H, ἠδὲ nos. — μέντοι G, μέν τοι H, μέν τε nos ex constante scriptoris usu, qui μέντοι ignorat : vid. II, 64, 150, 412. III, 61. VI, 63.

99. ἀργυραμοιβοὺς edd., quasi uni mensæ, de qua hîc sermo, etiam ad aliud munus imponi potuerint. Scribendum fuit ἀργυραμοιβοῦ : vid. supra II, 256. VI, 361.

102. σοφίην edd., σοφίης nos ex II, 296. VI, 452. — τε edd., δὲ nos, ut jam voluit Holsten.

113. ἐνὶ πάτρῃ edd., quod hîc quidem mire languet. Neque, unde apti sint genitivi, tum intelligi potest; nisi hîc quoque, ut II, 278, ad genitivos qualitatis confugias. Quod quum parum credibile sit, ἐνὶ πάτρῃ hîc quidem ex v. 109 irrepsisse credo, extruso genuino vocabulo. Id vero vix aliud esse poterat, quam ἐπινοίῃ. Usus est eo imitator IV, 262; ipse poeta autem simillime πραπίδων μανίην VI, 557, et πραπίδων νόον ibid. 564 dixit.

124. ἦν edd., εἰ nos : vid. supra. — μὲν edd., μιν H, quod recepi fuitque recipiendum, nisi velles post v. 125 quædam excidisse de noxiis stellis, quemadmodum utræque statim v. 126 et 128 opponuntur.

130. ἀφῆκεν edd., ἐφῆκεν nos.

132. Post hunc versum hujuscemodi verba excidisse :

ἀστέρες ὅσσα τελοῦσι, τάδ' αὐτίκα νῦν καταλέξω,

constans poetæ usus evincit. Vid. supra, ubi argumentum enarravi.

147. Post Παφίης inserui δ'.

161. παλαιῶν edd., ματαίων conj. A, non male. Sed μάλ' αἰνῶν magis videbatur ex poetæ consuetudine dictum esse.

169. ἐπὶ πλέον G, quod restitui; ἐπιπλέον ed., non monito lectore.

172. ἀστέργους G, sed « literam γ in verbo ἀστέργουσι alio prorsus et peregrino charactere expressam in Ms. notabam. » GRON. ἃ στέρξωσι H et in marg. : « ἀστέρξουσ' Mscr., » ἃ στέρξουσι J. Hinc ἃ στέρξουσ' scripsi, ἃ στέργουσ' ed., e conj. D 225.

178. μεγάλοις ἀλόχων edd., μεγάλαις ἀλόχοις conj. R : ita enim voluise videtur, quum in nota μεγάλοις scribatur. Et videtur sane commendari infra VI, 130 sq. :

ἤτοι ἐπ' οὐτιδαναῖς ἢ ἀνάξια μαχλοσύνῃσιν
ἔργα μετερχομέναις ζυγίοις ἡρμόσσατο λέκτροις.

Hîc tamen propter apertam sequentis versus oppositionem, quo de illegitimorum amorum bona fortuna agitur, ad normam v. 77, de quo supra dictum, scripsi μεγάλων ἀλόχων.

180. τοκέων ἄμετρον GH, τοκέων δέ τ' ἄμετρον ed., sed præf. p. XI τοκέων δ' ἔκμετρον conjecerunt. D 615 ἀμέτρητον conj., sed addit : « sed quomodo ἰδίη, si τοκέων? sensus requirit τοκέων ἀπάνευθεν ἔδωκεν : *nempe per nuptias adquirunt magnas opes a patrimonio sejunctas.* » Hic sensus, per se quidem optimus, emendationi non inest, sed potius tale quid requirit : ἰδίην τ' ἀλόχων τ' ἀμέτρητον. Sed dicendum erat propriam possessionem hereditate a parentibus traditam esse, ut supra v. 22 κλήρου παρὰ πατρός dictum erat. Hinc scripsi τοκέων ἄπ' ἄμετρον, non sollicitus de trochaica cæsura.

185. τ' ἄλοχοι τίουσ' ἅμ' ἀκοίτας GH, γ' ἄλοχοι τίουσ' ὁμοκοίτους ed., illud ex sua, hoc ex D 335 emendatione. Scribendum erat τ' ἄλοχοι τίουσί τ' ἀκοίτας.

188. τ' edd., δ' nos. Post hunc versum lacunæ signa posui, quia nullis machinis sequens ἀμφιέποντας huic versui adnecti potest. Facile autem quædam intercidere potuisse loci similes monstrant : II, 152-154, 247-249. III, 317 sq.

193. Hunc versum huc ex II, 255 intrusum arbitror.

197 sqq. καὶ δ' αὐτοὺς GH, καὶ δ' αὐτὰς ed. e conj. D 650. — 198. χορεσσάμεναι G, χορεσσάμενοι H ed. e conj. ejusd. l. c. — 199 ἄλλους GH, ἄλλας ed. e conj. ejusd. l. c. Sed si ita genera permutantur, valde dura est v. 200 subjecti mutatio : πολλάκι δ' αὐτοχερὶ σφετέρων ποσίων ἐδάμησαν. Itaque satius duxi femininis ubique restitutis v. 197 αἱ δ' scribere. Addit, ne mulieres quidem perductas corruptoribus suis fidem servare, sed et ipsas adulteria circumspicere.

216. Post hunc versus plures intercidisse jam supra monui.

225. ἢ edd., ἠὲ nos ex 298.

226. ἐῶσιν edd., ἔωσιν AR corr. in præf. p. XLI, sed scribendum erat ἔχωσιν.

235. ὅτε edd., ὅγε nos e conj. R : vid. infra 286; VI, 605.

236. ἢ ἄγαν αὔξιν G, ἢ ἄγαν αὐξεῖν MHJ, ἠέ γ' ἄναξιν ed. e conj. D. 335, contra Nostri usum, qui ἠέ τ' ἄναξιν scripsisset. Ego tamen ἢ καὶ ἄναξιν prætuli.

239. θαλάμοις, λήιοισι (non θαλάμου, ut notant AR) G, θαλάμοις, ληΐοισι ed. D 342 varia tentat : νειοῖσι pro λήιοισι, tum θαλεροῖς λήιοισι vel χθαμαλοῖς, denique *thalamos* non proprio sensu accipiendos putat, sed de *matrimoniis.* Et poterat etiam εὐκαλάμοις λήιοισι conjici. Hæc omnia vana : scripsit μελάθροις λήιοις τε, conjuncturus domorum possessionem cum agris et gregibus : cf. ad II, 448.

240. Comma in edd. post λείαις positum ante ἀγέλαις fixi. Post communem notionem singulorum enumeratio sequitur.

246. δεινὰς ἄτασγ' G, δεινὰς ἄτας γ' ed., δεινάς τ' ἄτας nos.

248. δ' εἰ κέντροισιν ἐπεμβεβαῶτες ὁρῷντο edd., nisi quod ed. ὁρῷντο. Lectio absurda e Gronovii nota emendari poterat : « In marg. γρ. δ' εἴγε σὺν ἠελίῳ ἐπεμ. » Inde aut scribendum δ' εἴ γε σὺν Ἠελίῳ βεβαῶτες aut δ' εἴ γε σὺν Ἠελίῳ κέντροισιν, ita ut ἐμβεβαῶτες ex aliis locis explicandi gratia additum sit. Posterius præferendum videatur ob III, 47 ἔξοχα δ' εἴ γε σὺν Ἠελίῳ τόδε κέντρον ὁδεύοι Sed hîc quidem de centris non est sermo, et prius diserte nota marginali innui videtur.

253. δ' interserui. Sed haud scio an scribendum sit εἰ μή τις δ'.

255-57 hoc ordine in G leguntur :

ἤτοι ναυφθορίῃ γὰρ ἢ ἐν πελάγεσσιν ἐόντες
κύμασιν ἐρρέσθησαν, ἢ ἐν πολέμῳ κρυόεντι,
ἢ ποταμῷ στυγερῷ ζωῆς χάριν αἰνὰ μογεῦντες.

In his nihil mutarunt AR, nisi quod ex emend. D 648 ἐρραίσθησαν dederunt. Sed R aliquid turbatum esse perspiciens totum locum ita constituit :

ἤτοι ναυφθορίῃ γὰρ ἢ ἐν πελάγεσσιν ἐόντες
κύμασιν ἐρραίσθησαν, ἢ ἐν ποταμῷ κρυόεντι,
ἢ πολέμῳ στυγερῷ ζωῆς χάριν αἰνὰ μογεῦντες
259 πέρνανται σφιγχθέντες ἀεικελίοις ὑπὸ δεσμοῖς,
258 ἢ ὑπὸ ληϊστῆρσιν ἢ ἐν χάρμῃ δορίληπτοι.

In his plura displicent : et quod, quum de violenta morte sermo sit, tantum de captivitate, non de

nece bellica memoratur; et quod pugnæ mentio interjectis latronibus dispescitur; neque ποταμῷ χρυόεντι magnopere arridet. Hinc locus potius ita constituendus erat :

ἤτοι ναυφθορίῃ γὰρ, ἢ ἐν πελάγεσσιν ἐόντες,
ἢ ποταμῷ στυγερῷ, ζωῆς χάριν αἰνὰ μογεῦντες
κύμασιν ἐρραίσθησαν, ἢ ἐν πολέμῳ κρυόεντι

* * * * * * *

Ζωῆς χάριν αἰνὰ μογεῦντες melius convenit iis, qui, ut imitatoris verbis utar IV, 399 sqq., πολλάκι ναυφθορίῃσιν Χείματος ὀρνυμένου βίοτον λείψουσι δι' ἅλμης, Νηχόμενοι Μοίραις βαιὸν χρόνον ἐν πελάγεσσιν, quam iis qui fortiter pugnantes occumbunt. Et quam multus est Quintus in describendo operoso Ajacis minoris obitu! Interitus autem in bellis non dubito quin pluribus fuerit expositus in tanta totius loci garrulitate.

261. ἢ ὅτ' edd., ἢ πότ' nos, ἠέ τ' conj. A. — ἠπείροισιν edd., ἠερίοισιν nos, quamquam etiam alia scribi potuerunt ut ἠλιβάτοισιν.

264. ἠδὲ καὶ ἡμερίῃ GH, ἠδὲ καὶ ἡμερίῃ ed. e conj. D 649 : *etiam hæc in die fiunt*, quod non minus falsum quam quod in marg. H adscriptum : *diurna nativitas*, hoc enim ἡματίῃ dicendum erat, ut II, 425. Sed hîc omnino de hoc discrimine non agitur. Scribendum fuit ὡς δὲ καὶ ἡμερίοις : vid. de illo III, 226. VI, 480, 556, 572, de hoc II, 7, et I, 167.

269-271, ita in G leguntur :

ἣν δ' ἀγαθὸς κέντροιο κρατῇ, ὀλοὸς δ' ἀπόκεντρος,
πρηϋτέρας δὲ τρίγωνοι ἀεὶ τελέουσιν ἀνίας
σχήματι συμφώνῳ, καμάτων τ' ἀπέλυσαν ἀπ' αἰνῶν.

Sed ad v. 270 « in ora MS. notatur hunc postponendum sequenti versui. » GRON. Et in H postpositus est versui 271 et in marg. hæc annotata : « Hi duo versus transpositi in apographo. » Hinc mireris, editores γε ante τρίγωνοι pro δὲ intrudere quam codicis notam in re aperta sequi maluisse. Præterea τ' importunum post καμάτων tollendum erat.

272. ὑποδερκόμενοι edd., ἐπιδερκόμενος nos, duplici mendo expulso : vid. VI, 66, 103, 137, et IV, 373.

276. φυγμῷ edd., ψυχμῷ nos ex II, 443.

277. ἢ edd., ἠδ' nos.

281. ἧττον edd., ἧττον' H, ἧσσον' nos.

283. ἐνὶ edd., ἐν nos.

312. γὰρ edd., falso; neque enim causa, sed potius consequens antecedentis membri adnectitur. Hinc scripsi δ' ἄρα. — αὗται edd., αὐταὶ nos; nisi forte ἄνδρας scripsit.

328. πρήξεσι δ' edd., πρήξεσιν nos ex emend. AR in præf. p. XLII.

334. καὶ τ' G, καί τ' ed., καί δ' nos.

338. κακὴ πόλιν ἔδραμεν αἰνή GH, κατὰ πτόλιν ἔδραμεν αἰνή ed., κακὴ περιδέδρομεν αἰεί nos ex II, 298 φήμη δὲ κακὴ περιδέδρομεν αὐτούς. Etiam alia tentari poterant, veluti περιδέδρομε πάντῃ vel πόλιν ἔδραμεν αὐτῶν, quamquam πόλιν non puto sanum esse.

339 sq. ἢ κατὰ χώρης, τὴν δ' αὐτὴν G, ἢ κατὰ χώρης, τὴν δ' αὐτὴν ed., disjectis, quæ conjungenda erant. Hinc scripsi ἢ κατὰ χώρην τὴν αὐτήν : cf. II, 431 κατ' ἀταρπόν, 394 sq. κατὰ κύκλον, et similia alia. — Initio Ἑρμῇ ex GH revocavi, pro quo Ἑρμῆς ed., sine causa.

351. μολπαῖς τ' G, μολπῇσιν ed., μολπῇσί τ' nos ex emend. D 314, qui tamen μολπαῖσί τ' scripserat. Quare et qualis lacuna post hunc versum sit, supra dictum. Poteris animo hîc repetere v. 334 :

εἴκελα καὶ δ' ἄλλαις ἐπιμαρτυρίαις τελέουσιν.

356. παλαισμοσύνῃσιν edd., παλαισμοσύνῃσί τ' nos e conj. AR.

357. πυγμαχίῃσι μεγασθενέες edd., πυγμαχίῃσί τ' ἀγασθενέες nos, quod prætulimus alteri, in quod quis incidat, πυγμαχίῃ τε μεγασθενέες.

360. Post hunc versum lacunam esse, jam supra dixi. Nam et σχῆμα deest quo συνόντες sunt, et quid tribus his figuris portendant, prorsus omissum, ad quod referatur v. 361 ἔξοχα δ' αὖτε τρίγωνοι.

363. εἰ δὲ κενῶς G, εἰ δ' ἔχεν ὡς J, εἰ δέ κεν ὡς H ed., paullo melius. Sed patet scribendum fuisse εἰ δὲ καὶ οἷς. — φανείειν G, φανείεν M, φανεῖεν HJ ed., φανείη nos : vid. 383.

364. φέρτερόν edd., φέρτατόν nos.

374. ἐξανύοντ' edd., ἐξανύονται nos. — μενοινά GH, μενοινῇ ed., μενοίνων nos, et ita etiam *Letronnius* conjecit.

377. δειλοὶ et ὑποπεπτηῶτες ed. propter sequentia. Sed ne sic quidem hæc bene cohærent. Patet versum excidisse, et accusativos restituendos esse.

378. ἐνὶ edd., ἔνι nos e corr. AR in præf. p. XLII.

383. ἐνὶ edd., ἐπὶ nos. Scripsisset enim ἐν.

384. ἠδ' G, ἠδ' H ed., ἠ δ' nos.

386. ὁππότε GH, ὁππότ' ἂν ed. e corr. Herm. Orph. 750, ὁππότε δ' nos.

392. θηλυτέραις δ' ὅποτ' G, sed δοτ' M et δ' ὅτ' H, δ' ὅτ' J. Hinc θηλυτέροισι δ' ὅτ', non θηλυτέροις δ' ὁπότ' scribendum erat.

400. δήσατ' edd., inepte; *adstrinxit* vertit G. Scripsi μήσατ'.

410. ἐκτὸς Φαέθων ἀποκλινθῇ edd., δεκτὸς φαέων ἀ. H, et in marg. « i. e. τῶν φαέων τὸ τῆς αἱρέσεως. » Vulgatam falsam esse facile patuisset loci argumentum accuratius examinanti : dicendum enim

erat, si et Sol et Luna extra centra essent, unde tum vitæ initium computandum esset. Ne quis autem Lunam versu sequenti emendando ἡ δ' ἄρ' — νίσσηται προθέουσα inferendam ratus, Φαέθων de Sole intelligat, tenendum eo nomine apud hunc poetam semper *Jovem* planetam, nunquam *Solem* dici. Itaque scripsi ἐκτὸς δύο φῶτ' ἀποκλινθῇ (vid. 376, 383, 398; VI, 649); pro quo si etiam ἐκτὸς δύο φάεα κλινθῇ (vid. 364; VI, 720) scriptum fuit, intelligitur, quomodo ex φάεα (superscr. ωτ') oriri potuerit Φαέθων, quo admisso δύο expelli debebat.

411. ἧτ' ἂν ἐπὶ μοίρεσσι G, ἧτ' ἂν H, ἡ δ' ἂν ἐπὶ μοίρῃσι ed., hoc e corr. Herm. Orph. 716. Ut hæc antecedentibus aptarentur, ἡδ' ἄρ' ἐπὶ μοίρῃσι scribendum erat; et ἄρ' jam conj. A.

416. εὕροις edd., εὕρῃς nos : vid. supra.

418. κείνου τε περιμοιβαῖσι δάσασθαι G, κείνους τε περὶ μοιραῖσι δ. H, κείνου τε περὶ μοίρῃσι δ. ed. e conj. Herm. Orph. 716; κείνους τέ περ ἠμοιβαῖσι D 651 barbare. Sed ne δάσασθαι quidem sensum præbet. Patet ejusdem vocabuli terminationes hîc et sequente versu commixtas esse; ibi enim importune legitur μοιρῶν τε. Hîc vero scribendum : κείνων τε περὶ μοιρῶν δεδάασθαι, h. e. *et de illorum signorum partibus observare debes*, i. e. observare, quibus in partibus singula nativitatis signa oriantur. Multus est de his partibus signorum Manilius.

419. μοιρῶν τε edd., inepte. Nam quæ partes intelligantur? Scripsi μοίρῃσι, h. e. ex partibus, in quibus signa apparent, de vitæ annorum numero conjecturam facere possis.

424. αὐτοίγε G, αὐτοί γε ed., inepte : neque enim radii ipsis stellis, sed συναντόμενοι figuris supra memoratis (τετράγωνος et κατεναντιπέρην) opponuntur. Hinc αὖ τοίγε distinxi.

LIBER SEXTUS.

4. χαίπερ θανάτῳ θυμὸν edd., mira mortis commemoratione, ad quam defendendam male adhibeas Flav. Vopisc. Florian. 3 : « hæc — credidi prælibanda — ne fatali necessitate absumptus Probo indicto deperirem; » et Prob. 1, « si vita suppetet, omnes, qui supersunt... dicturus; » et si qui sunt similes loci. Certe πέλας ὄντα seu tale quid pro μογέοντα scribendum fuit. Hinc emendavi ordine etiam verborum mutato : θυμὸν χαίπερ καμάτῳ μογέοντα. Intelligit laborem siderum cognoscendorum arduum, de quo sæpius admonuit Manilius.

25. καὶ ὅσσοις γιγνομένοισιν G (non ὅσοις, ut notant AR); καὶ ὁπόσσοις γιγνομένοισιν ed., ὅσοις ἔπι γεινομένοισιν nos.

32. ἐπέχων edd., ἀπέχων nos : abstinet procul ortum a Sole.

41. θρεφθέντ' GH, sed « MS θαιφθέντ', quibus superscr. ῥεφθέντ'. » GRON. θρυφθέντ' ed.; ῥαχθέντ' conj. D 413, ῥαισθέντ' id. 649. Mirum neminem vidisse, nihil aliud in cod. scriptura latere nisi θλιφθέντ', quo verbo etiam III, 263; VI, 612 utitur.

45. ἂν addidi.

49. ὄλοντο edd., quod non intelligo. Nam infantes, qui primis in partus doloribus moriuntur, profecto non moriuntur prope pedes matris. Nec dubitari potest, quin quæ 51-59 de expositi infantis sorte demonstrantur, ad eundem de quo hic sermo est pertineant. Jam patet eum, quum exponatur, non potuisse in ipso partu mortuum esse. Hinc ὄλισθον pro ὄλοντο scripsi.

58. ὁπαὶ GH, ἀπαὶ ed., ἀπὸ nos.

59. ἐνούλησεν GH, αἰν' ὅτλησεν ed., quod jam propter spondiacam clausulam suspectum; αἰνὰ ἔτλησεν D 672 vitioso hiatu, qui facile vitari poterat αἰν' ἀνέτλησαν scribendo.

68. δουλοσύνῃ-ὀϊζυρῇ G, οἰζυρῆς H. Restitui genitivos oriundos ex Od. X, 423, ubi Bekkerus demum δουλοσύνην scripsit, vereor ne ex sola conjectura. Certe neque ex Harlejano neque ex Vindobonensibus Alteri quidquam adnotatum video.

69. ἔοι G, quod restitui; ἔῃ ed. e conj. Holstenii.

80. βρέφος εἰς τόσσον G, quod restitui, nisi quod ἐς, ut et habent HJ, correxi; τόσσον βρέφος εἰς ed. e conj. D 672.

90. ὁ δ' G, ὅδ' H ed., ὅγ' nos : cf. 173.

98. τέ μιν edd. H, τ' ἔμεν nos e conj. A. Alius hîc quoque versum intercidisse suspicetur hoc fere modo supplendum :

> ῥίπτουσ' ἐς βαθὺ κῦμα [πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
> ἢ κατὰ κρημνοῦ] κύρμα βορήν τ' ἔμεν οἰωνοῖσιν.

99. γένονται G, γίνονται H, τοκέεσσιν ἔσονται ed.; sed γένοντο, quod tam familiare nostro est, restituendum fuisse patet.

106. φαινόντων edd., βαινόντων nos e conj. A. — ἢ ὅτε τοῖσιν GH, sed ἢ ὁτεοῖσιν M; ἠέ τε τοῖσιν ed. e conj. R, ἠέ θ' ἑοῖσιν nos : cf. v. 181.

113. ἥεις G, ἥεις H, ἥϊες ed. e conj. D 678 (non 684), ἥεισ' nos, quod etiam AR in præf. p. XXVI et XLV commendant.

120. ἐξανύωσιν GH, ἐξανύῃσιν ed.; nos illud restituimus, lacunæ signis post versum positis. In ea lacuna sermo erat de *Sole* et *Luna*, qui v. 127 indicantur. Cf. IV, 414 sqq.

122. Etiam post hunc versum lacuna est, ut hians sententia et omissum Lunæ nomen satis indicant : cf. VI, 40, 78, 495.

130. ἢ GH, quod revocavi: οὐτιδανοί enim sunt genere ignobiles (cf. 178); καὶ ed.

137. αὕτη edd., αὔτη J, αὐτὴ H et nos, et ita etiam voluerunt AR in præf. p. XLVI.

153. Post hunc v. lacunam esse recte vidit A: « Nos aliquid, quod apodosin contineret, post hunc versum excidisse sentimus. Cf. VI, 258 et 678. »

167. τοῖσιν γὰρ edd., τοῖσι δ' ἄρα nos, quoniam hîc quoque non causa, sed consequens antecedentium indicatur.

172. ἤτοι κατὰ κέντρον ὕης (sic) G, ὑής H, ἤ που κατὰ κ. ἴησιν ed.; ἤτοι κατὰ κ. ὑπείῃ conj. D 676, ἤχοι κατὰ κέντρον ὑπ' αἴης R, ἤχοι Παφίης κατὰ κέντρον Letronn. Hæc omnia tentata sunt nulla sequentium habita ratione, quæ aperte ostendunt scripsisse poetam ἤτοι κατὰ κέντρον ἐφ' ὥρης: cf. infra 380, 480.

175. πατέρων, σφετέροις τε τοκεῦσιν G, π., σ. τ. τέκεσσιν ed. e conj. D 676, quod falsum esse ipse intellexit, quoniam tum παρθενίης ζώνην λύσαντο nullo modo dici potuit. Neque vero de *avis* cogitandum, quos inferre volebat idem pro σφετέροις scribendo κείνων vel πατέρων. Non dubito, quin duobus verbis transpositis scribendum sit: κασιγνήτοις σφετέροις πατέρων τε τέκεσσιν. Illi fratres sunt ὁμογάστριοι, hi patris filii alio ex toro nati. Cf. 196, πατέρων ὀλοῇσιν Παλλακίσιν συνέμιξ' ἢ μητρυιῇσιν ἑῇσιν, et 204, αὐτοκασιγνήτων σφετέρων συνέασιν ὁμεύνοις.

180. ὑπείῃ GH, ὑπείῃ ed., de qua re supra dictum. Sed emendandum erat ἐπείῃ: vid. VI, 115, 410, 535, 706.

182. κρυπταδίοις edd., κρυπταδίως nos e conj. A. Alius scripsisset κρυπταδίοις δολεροῖσί τ'; sed Noster non amat epitheta ornantia per copulas jungere.

192. Hujus versus conjunctio per particulam γάρ confecta demonstrat hujuscemodi versum ante eum excidisse:

ἢ μάλα γεινομένοις ταραχὰς ὤπασσ' ἐπὶ λέκτροις.

Vid. supra III, 96 sq.

ἐν δὲ μεσουρανίῳ θνητοῖς ἔργ' ὤπασε κέντρῳ·
ἤτοι γὰρ σοφίης βίοτον καλάμοιό τε γραπτῶν etc.

200. Τίτην G, Τιτὴν ed., Τιτὰν nos: vid. supra.

204. συνέουσιν edd., συνέασιν nos, ut indicarunt AR in præf. p. XLVI.

205. δ' interserui.

208. γένοντο, ἰδ' GH, γένοντ', ἠδ' ed., γένονθ', οἱ δ' nos ex emend. Herm. Orph. p. 750.

209. αὐτοὶ δ' αὖ edd., quod aperte falsum est, quum nihil novi adjiciatur, sed, quæ jam dicta sunt, accuratius explicentur. Quare αὐτοί τε scripsi; de productione vid. Herm. Orph. p. 710 sq.

211. αὐτὸν conj. D 676 sq., quia sane ὡς non potest cum nominativo et infinitivo construi. Sed nec tam abrupta ex plurali in singularem transitio probari potest. A λωβήτορά γ' αὐτὸν conj., et particula importune adjecta, et pronomine non illuc, quo debet, relato. Vid. ad sq. v.

212. δέχνυσθαι ξυνίῃ στονάχῃ G, στοναχῇ H, δ. ξενίης στοναχῇ ed., quod æque non intelligo atque δ. ξυνῇ στοναχῇ propositum a D 677. Scribendum fuit δέχνυνται ξενίῃ σκοτίῃς, quorum duo priora idem l. c. jam dubitanter invenit. Postremum jam Homerico commendatur σκότιον δέ ἑ γείνατο μήτηρ Il. Z, 24; et cf. IV, 57 ἀνὴρ ὀρφνήεις. Theocr. XXVII, 66, ἀνίστατο φώριος εὐνά.

214. ζώιων ἐνὶ μήνην GH, ζώων J, ζώῳ ἔνι Μήνης ed. e conj. R. Sed vice versa ζώοιν ἔνι Μήνην scribendum fuisse monstrant v. 216, 220. Ἄμφω hîc pro genitivo, ut δύω 82, refertur ad utrumque conjugem.

216. πέλοι edd., πέλει J, πέλῃ nos. — ἀνδρὸς G, ἀνδρί ed., non monito lectore, sed rectissime.

219. ταῦτα edd., ταὐτὰ hîc quoque nos.

220. ἀλόχῳ ἐνὶ edd., ἀλόχοις ἐν nos, illud propter ἀνδρῶν versu sequenti.

223. σχήματα edd., σήματα nos ex emend. D 677.

232 sq. κατόπισθ' ἐπιόντες Δῶχαν καὶ edd., particula καὶ alieno loco posita. Itaque scripsi καὶ ὄπισθ' ἐ. δ. ἀεί.

251. λάβονται H edd., λάβοντο nos e corr. AR in præf. p. XLVI.

253. ἄλλοι δ' ἐν ζώοις δισσοὶ edd. δισσοῖς H, bene: cf. 256 et supra 233. Sed præterea quales stellæ ad hoc beneficium requirerentur, dicendum erat, et junctura amborum membrorum restituenda. Id feci scribendo καλοί, ἰδ' ἐν ζώοις δισσοῖς.

255. παῖδες edd., παιδὸς nos: cf. infra 336 sq.

261. τὸ δὴ λίπον ὦκα edd., sed τὰ δὴλιπονωκα M, τὰ δ. λ. ὦ. H, ταδηλιπόνωκα J, unde pluralem pronominis restituendum fuisse, etiam multitudine eorum quæ prætermisit commendabilem, quis non videt?

270. ἠ-δρώῃ GH, εἰ-δρώῃ ed., sed concinnitatis gratia emendavi ἠ-δρώσης.

275. οἱ γάρ του G, οἱ γάρ που H, sed cum nota « γάρ του MS »; οἱ γάρ τοι ed. Falsum esse patet; sed vario modo emendari potest, aut οἱ δ' ἄρα τοι, aut οἵγ' ἄνδρες, aut οἱ πάντως, sed prætuli οἱ μάλα τοι propter usum particulæ Nostro familiarem.

288. ἠέ γ' edd., ἤτοι nos.

295. δ' ἄρα πως ἄστρων κατ' ἀπείριτον edd., sine omni sensu. Scripsi δ' ἀγαθῶν ἄστρων παναπόστροφον, quod aliis locis hujus libri (127, 406, 650, 652)

ita firmatur, ut non opus sit pluribus probare.

299. αὐτοὶ edd., sed inepta est inter pudenda abjecta et ipsos homines mendicantes oppositio, quam nec Quinto I, 744 adhibito defendas. Quare λιτοὶ scripsi, quam vocem et ipse habet II, 488; III, 312, et imitator IV, 283.

304. ταῖσιν edd.; correxi.

305. ἐπὶ edd., περὶ nos, ex constanti usu.

312. ἀφ' edd., ἐφ' nos.

315. τ' ego addidi. Nisi potius ὁππότε δ' οὖν ὥρης etc.

321. ἀρ G, ἄρ ed., ἄρα nos.

327. Post hunc versum sine dubio lacuna est, qua de Sole et Luna sermo erat. Nunc demum intelliges, quid sibi velit v. 328 ὃς μὲν γὰρ φαίνει πατρὸς γόνον, ἡ δ' ἄρα μητρός. Jam in H ad marg. adnotatum erat : « deesse videtur aliquis versus. » Quod judicium recte probavit R, dum A scribendo ὃς μὲν δ' ἂρ medicinam quærit, illati solœcismi securus.

329. μήδ' ἥν τινι G, μηδήν H, μηδ' ἄν τινι ed.; μὴ σύν τινι conj. R, μήδ' οὖν τινι A; sed scribendum erat μὴ δή τινι. — συνάπτοι G, quod restitui; συνάπτῃ ed., non monito lectore.

346. ἠείκελα G, « superscr. ἠίκελα » GRON. ἢ ἴκελα J, ἢ ἴκελα H ed., quod ferri nequit. Poeta εἰκέλια scripserat, formam etiam alibi obviam : II, 494. III, 237.

350. σοφίης G, σοφίης ed., σοφίῃ nos. Nisi σοφίαις dederat.

355. Post hunc v. lacuna. Neque δύνοντι per se dicitur (cf. III, 18. VI, 26), sed additur κέντρῳ, et deest etiam verbum finitum.

359. καὶ δ' ἄρα κ'ἦν G, κ'ἐν H, καὶ δ' ἄρα καὶ ed.; pro quo etiam ἐν δ' ἄρα καὶ conjiciunt. Ego prætuli καὶ δὲ καὶ ἐν: — στερεοῖσιν ed., στερεοῖσι δ' nos ex emend. D 293.

362. ἐνυγροῖσι G (non ἐνύγροισι, ut AR notant et scripserunt), ἐν ὑγροῖσι H et ita D 339, quod recipiendum erat.

380. δύνοντα edd., δύνοντι nos.

389. σήμασιν edd., sed σήματος MHJ, σχήμασιν conj. D 677. Ἀμοιβαίοιο σήματος χαράκται intelligendi sunt monetæ cusores. Alius χέρματος prætulerit, sed pecuniam commercio ex aliis in alias manus transeuntem per adjectivum ἀμοιβαίοιο satis clare designari arbitror. — γε edd., κε nos.

400. δρῶντο GH, δρῶνται J ed., δρῷτο scripsi propter ῥέζει v. 403.

401. ἄλλα τε H edd., αἰόλα nos e conj. R, qui etiam ἄλλα τε hîc servatis v. sequente πολλά τε tentat. Sed cf. II, 320. VI, 522.

420. ἠέ τ' edd., ἠδέ τ' nos.

426. κείνην GH, κοινὴν ed., sed hoc, opinor, ξυνὴν dixisset. Scripsit κείνων, hoc sensu : « si *Jupiter* testis fuerit, dum illi, i. e. *Mars* et *Saturnus*, viam quadrupedum signorum persequuntur. »

427. Post Κύπρις propter productionem γ' addiderunt AR, quod sæpius jam explosimus. Illa productio habet aliquid fulcri ex interpunctione; potest vero etiam varie emendari, ut aut ἠὲ Κύπρις σφετέροις (vid. II, 219), aut ἢ Κύπρις, οὔγ' ἑτέροις, aut ἢ Κυθέρη, ἑτέροις scribatur. In re tam incerta vulgatam retinui.

429. κλείνωσ' GH, κλίνουσ' ed., errore ut puto.

430. ἀστέρες ἄλλον ὅροις G, ἀ. ἄλλου ὅ. HJ, ἀστέρος ἄλλου ὅ. ed. sine sensu, ἀστέρες ἄλλοι, ὅταν D 679, quam ultimam vocem in memoranda conjectura prætermiserunt AR. Scribendum : ἀστέρες, ἀλλ' ἐν ὅροις : illæ stellæ sunt Mars et Saturnus, et in finibus Saturni huic congredi dicitur Luna.

433. θ' ὑφανόωντας GH, quod restitui patrono Lobeckio Rhemat. p. 155, τ' εὖ ὑφόωντας ed. e conj. A, ἐξυφόωντας D 533.

434. περόνησιν edd., βελόνησιν scripsi ex emend. Lobeckii Phryn. p. 90. Acubus, non fibulis laceræ vestes sarciuntur.

444. ὑπ' edd., ἐπ' nos. Vid. D 607-609 de his artificiis exponentem. Multus est etiam Manilius de his, ex quo locos quosdam adscripsisse lubet, nostris simillimos : V, 445, *viduata volant pennis et in aere ludunt;* ibid. 439, *corpora, quæ valido saliunt excussa peteuro;* ibid. 654, *cœli meditatus iter;* ibid. 653, *certa per extensos ponet vestigia funes.*

445. Hunc versum, quum inprimis propter illud πείρασι γαίης multo melius convenire videretur *mangonibus* — hi enim sunt παίδων πρηκτῆρες, ut recte interpretatur D 679 — quam *funambulis*, post v. 447 poni jussi.

458. καθορώη edd., χαθορῴη nos.

459. μυσεραῖς edd., μυσαραῖς nos e corr. D. 659; et voluerunt jam AR in præf. p. XLVII.

470. ἐνθέντες H edd., ἀρθέντες nos ex emend. D 679 : cf. II, 479 αἰὲν ὑπὲρ θνητοὺς πυκιναῖς πραπίδεσσι νοοῦντας.

473. μάντεις edd., μάντιες nos, et voluerunt AR præf. p. XLVII. — τ' post ἀστρονόμοι addidi.

474. τ' post θυέων addidi : duplex innuitur vatum genus, extispicum, et qui ex aliis sacrificii signis, ut flamma et igne, vaticinantur.

476 sq. ἔμπαλι δ' Ἑρμοῦ κεῖνοι γ' ἀλλήλων GH, ὃς πάλι δ' Ἑ., κεῖνοί τ' ἀλλήλους ed., prius et postremum ex emend. D 679; facilius etiam, opinor, scripsimus : ἔμπαλι δ' Ἑ. κεῖνος, ἰδ' ἀλλήλους.

484. βροτοῦ edd., βροτῷ nos.

485. ἐφέσπηται, πολύπλαγκτόν G, ἐφέπηται π. HJ, ἐφέπῃ πουλύπλαγκτόν ed. e conj. D 672, forma hîc

quidem suspecta. Itaque ἐφέπηται, ἀλίπλαγκτόν prætuli.

499. κατ' αὐτὸν GH, καθ' αὐτοῦ ed. e conj. D 642, pronominis forma Nostro inaudita; κατ' αὐτὸ nos.

501. ὀλοῇσιν ἐπακταῖς G, ὀ. ἐπ' ἀκταῖς H ed. Piratas sine dubio intelligit; sed cur nautis hi in litoribus tantum, non in mari insidientur? Scripsi ὀλοαῖς ὑπ' ἰωκαῖς.

503. πρίν γε edd., πρίν τε nos.

506. ἠὲ ῥυθμοῖο H edd., εὐρύθμοιο nos e conj. A.

507. ἄνδρας ἐόντας edd., ἴδριας ὄντας nos : cf. II, 335. IV, 186.

508. θῆχαν, ἢ GH, θῆχαν, καὶ ed., θήκαντ', ἢ nos e conj. D 680. — λάλους edd., λάλοις nos.

538. ἀγείρονται edd., ἀγείροντες nos : vid. 299, 656, ne Nostrum a constanti usu defecisse putes. Et si medium recte haberet, etiam insolentiorem ferre deberemus accusativum πόλιας πλάζονται.

543. ἐν στέρνοισιν edd., quod quamquam propter τέχνας defendi potest, tamen vix sanum est. A αἰθερίοισιν vel ἀενάοισιν, R οὐρανίοισιν conj., et possunt alia tentari. Sed simplicissimum est ἐν σφετέροισιν : cf. 226 ἀλημοσύνῃσιν ἑῇσιν, et de præpositione ἐν jam supra dictum.

544. δ' ἤπειτα edd., δὴ ἔπειτα conj. AR in præf. p. XLVII; nos δ' ἄρ' ἔπειτα prætulimus.

554. Ἑρμῆν edd., Ἑρμῆς nos.

560. παραβλῆτας edd., παραπλῆγας nos ex emend. Lobeckii Parall. gr. Gr. p. 237.

563. σύν τε GH, quod restitui; σύν γε ed.

568. Errore ἐν ante κέντρῳ legitur in ed.

575. τε GH, quod restitui; γε ed. — φάει edd., φανῇ nos.

577. ὄστεα δὴ νώτοις σφετέροις φορέουσιν ἐπ' ὤμοις GH, ὤμοις J, ὀστέα δὴ νώτου σ. φ. ἐ. ὤ. ed., sensu perquam gibboso, ut ita dicam, quem tamen jam intulerat D 681 δὴ νώτων vel δὴ 'ν νώτοις (i. e. δὴ ἐν ν.!) conjiciendo. Multo melius Weigel. in Add. ad Schneideri Lexic. p. 69 δινωτοῖς conjecit. Nec tamen ossa illa placent curvis humeris imposita. Fateor plura tentari posse, ut ὕδεα vel ὕψεα vel ὄχθους δινωτοῖς etc. Sed satius duxi hîc quoque Homerum sequi, a quo Thersiten similiter describi patet : τὼ δέ οἱ ὤμω Κυρτὼ ἐπὶ στῆθος συνοχωκότε. Hinc scripsi ὀξέα δινωτοὺς στέρνοις φορέουσιν ἐπ' ὤμους, i. e. *humeros gestant acute in pectora curvatos*.

580. ἀποτμήγουσιν GH, ἀποτμήγουσ' ἰδ' ed., ἀποτμήγοντες nos, ut hæc cum sqq. et verbo finito γείνονται in unam descriptionem jungantur.

582. γείνονται GH, quod restitui; γίγνονται AR, ad quod scribendum adacti erant verbo finito ἀποτμήγουσιν supra intruso.

584. ἔτευξαν edd., ἔτευξεν nos.

592. ἀεὶ edd., ἄδεν nos, quoniam verbum desiderari videbatur. Sed haud scio an post κύπρις addendum sit ἐν.

598 sq. ἢ ἐξ ὑγρῶν H edd. Hos duos versus nullis machinis ad priora adnecti posse patet. Hinc AR utrumque uncis incluserunt. Hoc vero et facile nec probabile, quum et omnino hos libros interpolationibus prorsus vacuos viderimus, nec ulla, ob quam hîc peculiaris res interjecta sit, causa excogitari possit. Hinc puto aliam hîc memoratam fuisse constellationem, quam deprehendisse mihi videor v. 600, quem quidem his præmisi. Cf. quæ ad eum notavi. Sed quid discriminis sit inter ὑγρῶν νούσων et καθύγρων, nemo facile dixerit, et mendum subesse clamabat apostrophus ἢ 'ξ. Quare ἢ ξηρῶν scripsi. Haud scio an hæc clades V, 191 memoretur : φρυγομένων σαρκῶν ὑποτήκεται αἴθινος ἀνήρ. Sæpius autem νούσων καθύγρων mentio injicitur : II, 346, et pluribus I, 155-157. — 599 τελεῦσι edd., τελοῦσι nos.

600. τε edd., δὲ nos. Hunc versum cum sequentibus jungi non posse, abruptum demonstrat orationis filum, et particulæ quæ sequuntur ἦν δ'. Hinc v. ante 598 posui, interjectis tamen signis, unum versum periisse.

617. αὐτοῖς G, sed σὺν τοῖς MH ed., σύν τοῖς J; αὐτῷ conj. Letronn., sed scribendum erat σὺν τῷ.

621. βροτοῖς edd., βροτῷ nos : cf. 676.

622. ἕποιτο edd., ἕπηται nos.

630. νόσους edd., νόσων nos.

647. τετράγωνος G, τετράγωνοι H ed., τετραγώνου em. Letronn., quod recepi.

665. ἦν G, ἦν H, αὖ ed., ἂν nos, quod etiam commendant AR in præf. p. XLVIII.

670. γ' edd., κ' nos.

675. καλῇ G, βάλλῃ H ed., quæ est mera conjectura. Multo probabilius, præsertim in tanta loci brevitate, hîc quoque versum excidisse.

676. κατὰ H edd., quod ferri nequit; μάλα nos e conj. A.

678. ἄσπετά γ' edd., et particula suspecta, nec quo ἄσπετα referatur, perspicitur. Hinc ἄσπετος scripsi, referendum ad ὄλβος.

684. ἥεις G, sed ἥεἱς M, ἥεισ' H, quod recepi; ἧϊες ed. Cf. ad v. 112.

685. τῶς GH, τώς ed., πῶς nos e conj. A : cf. v. 307.

687. ἢ edd., καὶ nos e conj. A. — καθύπερθε ῥέοιεν G, sed καθυπερτερέοιεν M, καθυπέρτερ' ἔοιεν HJ, καθύπερτερέοιεν (sic!) ed. e sententia D 335 et 681; καθυπέρτεροι εἶεν nos ex 604.

694. γεγαῶτες ἑοῖς ἴχουσιν GH, γ. ἑ. εἴκουσιν ed., quod si verum esset, ex III, 382 explicari debe-

ret de servis, qui *cedant*, h. e. *obediant* dominis. Sed et verbum de uxoribus l. c. rite dictum non recte de servis dicatur, et omnino mira foret constellatio, servis obedientiam portendens. Hinc scripsi γεγαῶτας ἑοῖς ἰσοῦσιν, quod verbum etiam supra v. 56 certissima emendatione pro ἶσον, quod est in G, ab AR positum legitur. Æque bonum esset sed longius a codicis scriptura remotum : γεγαῶτες ἴσοι τελέθουσιν, vel ἑοῖς ἴσοι εἰσίν.

697. ἔσται edd., ἔσεται nos.

702. πέλοι edd., πέλει nos e conj. Holstenii.

707. αὖτ' ἐν κέντρῳ Κρόνος GH, αὖ Κρόνος ἐν κέντρῳ ed., αὖτε Κρόνος κέντρῳ nos ex emend. D 681.

709. ὑπ' edd., ἐπ' nos.

723. αὐλέσαντος G, « superscript. αὐλυσαντος » GRON. αὖ λύσαντος H, αὖ λεύσαντος J, et ita in M scriptum esse testatur margo H; αὖ λύσαντος ed.; αὖ λεύσσοντος nos.

730. ὅσσα γε edd., ὁππόσα nos.

733. ἐκπροφέρωσι G, quod restitui, lacunæ signis appositis; ἐκπροφέρωσ' ἃ ed. e conj. D 340. De hoc l. supra dictum.

735. μαντοσύνῃ γὰρ τοιῆς ἂν GH, μαντοσύνῃσι γὰρ ἂν τοίαις ed. e conj. R; μαντοσύνῃ τοίῃ γὰρ ἂν vel γὰρ ἂν τοίῃ D 682 conj., μαντοσύναις τοίῃσι γὰρ ἂν A. Omnes, quod mireris, ineptum ἄν relinquunt. Patet μαντοσύνῃ γὰρ τοίῃ ἀεὶ scribendum esse.

736. τήν δ' G, τήνδ' H, τήν τ' D l. c., i. e. μαντοσύνην; ᾗθ' ed. e conj. A. Scripsi τῇδ', *hac ratione*, i. e. tacendo.

737. ἄγων G, ἐγὼν H ed., et ita conj. D l. c., qui etiam ἑκὼν proposuit. Scriptum erat ἔχων : quum *habeat* materiam, consulto omittit.

747. καὶ ὥρῃ edd.; καθ' ὥρης nos : cf. 716.

753. αἰγιόχοιο edd., αἰγιόχου τε nos e conj. AR.

LIBER QUARTUS.

Transimus jam ad *alterum carmen*, quod contineri dixi *libro quarto*. Eum ab uno eoque recentiore homine compositum esse certissimo indicio est universa dictio, quæ ubique æquabilis est et sui similis. Gaudet enim verborum plurium atque variorum, sæpius idem repetentium cumulatione, quæ haud raro in inanem strepitum abit; sæpe, inprimis in describendis, quæ per constellationes portenduntur, artibus, synonyma et epitheta sine copulatione juxta ponuntur per unum pluresve versus, ut in memoriam revocent Orphicos hymnos, numina ingenti nominum et incondita multitudine invocantes. Huc maxime pertinent vocabula alibi aut nusquam aut rarissime reperta; « nam », ut verbis utar editorum præf. p. XXIV, « in uno libro quarto nova voca« bula multo plura, quam in ceteris libris cunctis « continentur. » Ea hîc sub uno obtutu ponere placet, literarum ordine servato : ἀγαλμοτυπεῖς 569. ἀγυρτῆρας 221. ἀεικώμους 301. ἀθεσμοφάγος 564. αἰγλάζοντες 264. αἰγλοβολήσῃ 188. αἰθερολαμπῆ 29. αἰθερονωμῶν 25. αἰθροβολήσῃ 224. αἰθροδόνητον 298. αἰθροπλανής 586. αἰθροτόκου 339. αἰθωπά 166. αἰπυπλανής 249. αἰσχεοκερδεῖς 314. αἰσχεόμυθος 57. αἰσχεορήμονας 445. αἰσχεόφημοι 592, quibus locis omnibus αἰσχρεο-in edd. legitur, quod mutare volebant AR in αἰσχριο-, recte mutavit in αἰσχεο- *Rost* in Lexici sui fasc. I (et unico!) p. 111. αἰσχρογέλωτας 283. αἰσχροδιδάκται 307. ἀκροβολῶσιν 354. ἀκροπολεύῃ 79. ἀκτινηβολίας ter. ἀλλοτυπώτων 75. ἀλλόφρων 563. ἀμαρησκαπτῆρας 252. ἀματροχίῃ 108. ἀμβλυόεσσαν 156. ἀμελάθρους 113. ἀμφιθοάζῃ 84. ἀμφοδικῶν 252. ἀναστροφίῃ 312. ἀνδρόστροφα 358. ἀντλούμενος 92. ἀντώπια 336. ἀξιόμορφοι 513. ἀξιοπιστοσύνῃ 505. ἀπόλιστα 282. ἀποπλάστορας 343. ἀποφθεγκτήρια 550. ἀπόφωλα 316. ἀρδευταί 258. ἀριστοπονῆες 512. ἀρσενομίκται 590. ἀσπορίῃ 585. ἀτέκμονας 584. ἀτίθηνον 368. ἀτράπεζος 563. ἀφθιτομίσους 234. ἀχθήμονας 501. βαθυχρήμων ter. βαρυδάμονος 318. βιοτέρμονος 77. βιοτοσκόπον 572. βλαβεραυγής bis. βολαυγῇ 431. βροτοκλώστειρα 11. βυρσοτόμους 320. γαλλομανεῖς 221. γνάπτορας 422. γονοπώτας 311. δεροεργέας 320. δεσπόσμασι 38. διαβλήτορας 236. διαποιμαίνοντες 419. διευθυντῆρας 106. διιθυντῆρας 40. διμορφώτοισι 452. δινήματι 553. διπολήιδι 376. διωνυμίῃ ibid. δολοεργός ter. δοξοφόροι 514. δυσπονίῃς 260. δωδεκατημορίων et -ίοισι sæpius. ἐγρεσισίκους 325. εἰαρόεντος 275. εἰκονομόρφους 343. εἰλαπινουργούς 301. ἐκθεσίην 381, 596, quod etiam 368 restituendum fuit. ἑλικάστερον 224. ἐμβασικοίτους 247. ἐμπεδολώβας 196. ἐνσινέας 113 (etiam II, 445). ἐντρυφέας 85. ἐπανοίκτορας 483. ἐπιθύμιος 565. ἐπίφοιτος bis. ἐργολάβους 330. ἑταιροτρόφους 313. εὐξοάνους 569. εὐξυλοεργούς 324. εὐτοίχων bis. ζωδιακήν 168. ζωφορίην 510. ἡγεμονηίδας 98. ἡμισύδουλοι 600. θεατρομανοῦντας 277. θεολωβήτας 234. θεομήστορα 7. θεωροσύνην 460. θηλυλάλους 322. θηλυμανοῦντας 164. θηροβόρου 614. θηροδιδασκαλίης 245. θρασυγλωσσέας 184. θρασύθυμα 529. θρηνήτορας 190. ἱερολήπτους 227. Ἰνδογενοῦς 149. ἰξοβόλους 243. ἰχθυοθηρευτάς 243. ἰχνοβλαβέας 500. καγκανέης 324. καθαρτῆρας bis. κακοεργής bis. κακομήτορες 307. καλαμογραφίης 72. καλοβάμονας 287. κανονίσματα 191. κανονισμῶν bis. καρποσπόροι 256. κατάδειπνα 200. κατονειδιστῆρας 235. κεραμουργούς 291. κερατώπιδος 91. κηδέστορες 514. κηραγγέας 342. κλαυστῆρας 192. κλεπτήρ bis. κλυτοτέρμονος 28. κολοσσοπόνους 570.

κρατοπλαγεῖς 284. κτεανισμῶν 41. κυδοσκόπον 35. Κυθερηιάς 359. κυνηγητῆρας 337. κωμάστορας 493. λαμπραυγέτις bis. λεκανοσκοπίη 213. λιθογλυφίησι 130. λιπόπαιδα 585. λογιστονόμοισιν 160. λοξεύματα 479. λυσσομανούντων 216. ματευτάς 268. μεθυχάρμονας 300. μελουργούς 185. μελπήτορας 183. μεμαχλευμένον 315. μεροποσπόρον 577. μεσοδερκέα 583. μεταβλήμασι 522. μετεωροσύνης 436. μιμήτορας 75. μιμοβίους 280. μογοστοχίη 412. μοιχευτά 350. μοιχοσύνην 394. μυθεύματα 447. μυριόδοξα 175. μυσαρωπά 316. μωλυτά 254. μωρολόγους 446. μωρόφρονας 283. ναβλιστοκτυπέας 185. ναυπηγέσι 323. ναυσιβάτας 397. νεκροδερκῆ 555. νεκρονώμας 192. νεκυισμός 213 νεολαμπέα 510. νεομορφοτύπωτοι 305. νερτερόμορφα 555. νήκτορας 397. νοσόθυμον 540. νουσομελεῖς 476. νυκτοπλανέας 484. ὀθνιοτύμβους 281. οἰκτροκελεύθους 222. οἰκτρομελάθρους 33. οἰωνοσκοπικούς 212. ὀλβήεντα 100. ὀλβομέλαθροι 504. ὀλβονομοῦντες 581. ὀλκαδοχρίστας 342. ὀνθολόγοι 259. ὀργανοπήκτορας 439. ὀργιάδεσσιν 63. ὀργιόω bis. παιδοσύνησιν 378. παμβλαβέας bis. παμπαθέας 311. παμψέκτους 316. παμψέκτωρ 58. πελεκήτορας 324. περισσομελής 464. πετευριστῆρας 278. πιστόφρονες 580. πλαστοχόμαι 304. ποθήτορας 120. πολυάστερος 26. πολυπλαγκτοσύνης 222. πολυπρήκτορας 160. πολυχρήμων bis. πονοπαίκτορας 276. πορνοσύνης 314. προσμάρτυρος 176. προφητάζοντα 217. προφήτορας bis. πρωτάρχας 399. πυριμάρμαρος bis. πυρσοβολοῦσα 214. ῥαιστοτύποις 124. σεληφόρος 333. σελασμός sæpius. σελάσματα 601. σεληνάζοντα (sic!) 81, 217. σεληνιόωντα 546. σηπεύοντας 269. σκεπτήρια 165. σκληρώδεος 325. σχολιωπά 78. σχολοπηίδα 198. σορόεργα 191. συναλώμενος 290. σφονδυλόεντα 51. σωματοφορβούς et φρουρητῆρας 232. ταμιεύτορες 580. ταριχευτῆρας 267. τεχνοσπόρον 597 (etiam VI, 540). τερμοδρομούσης 520. τεύκτορας 422. τοξελκεῖς et τροφοποιούς 244. ὑβριγέλωτας bis. ὑδρέας 251. ὑλογράφους 342. ὑπερορμαίνων 131. ὑπνοφανεῖς 364. φαινώπιδα 177. φαρμακτός bis. φεγγοβολέω sæpius. φθινοχώλους 500. φοιβητοῖς 550. φορτοστόλος 134. φρουρητῆρα 47. φυγαρσενίης 64. φυτοσπορίας 433. χερνήτορας 114. χιλιάδας 66. χρεάρπαγας 330. χρυσοστέπτορας 39. χωλόποδας 118. ψευδοκατηγορίαι 332. ψευστῆρας 119. ψηφάων 448. His addo septem adverbia in — δόν desinentia : ἀγεληδόν 424. ἀλυσηδόν 486, βασανηδόν 197, βομβηδόν 449, χαματηδόν 622, ῥομβηδόν 108, στεφανηδόν 429, στοιχηδόν 621.

Hæc quidem tam larga seges satis est ad probandam ejusdem auctoris manum, siquidem alia non obstant graviora argumenta. Ea autem neque protulit adhuc quisquam neque proferre poterit. Imo etiam versuum pangendorum ratio, accedens illa jam ad Nonni severam puritatem, unum prodit eumque satis elegantem et sollertem poetam. Eum vero post auctorem trium librorum, de quibus modo diximus, vixisse, cum verborum formandorum ratio prodit recentioribus temporibus propria, tum aperta demonstrat imitatio, qua ille fere in singulis quas enumerat constellationibus earumque efficaciis illius præcepta expressit sive potius circumscripsit. Consistit enim ea imitatio non in verbis locutionibusque illinc depromptis et simpliciter repetitis, sed in rebus et materia inde excerptis, quæ in sermonem novitium hujus et sesquipedalia verba transmittuntur. Itaque ubique jejunas simplicesque vetustioris poetæ sententias exornatas, ne dicam oneratas invenias illa dictionis abundantia, prorsus eodem modo, ut Nonnum ubique Homerica quasi in suum sanguinem et corpus transfundere videmus, easdem res verbis prorsus aliis et ambagibus dicendi latissime enarrantem.

Hinc, quum maxima hujus carminis pars enumerandis in *artibus* et *moribus* hominum versetur, fere nihil invenimus, quod non in antiquioris poetæ libris, inprimis in ultimo, commemoratum sit; ita ut quæcumque de illis rebus ad imperatorum tempora optime referendis supra diximus, eadem etiam hîc de quarto libro dici possint. Et singulos quidem locos deinde omnes componemus. Duo tamen sunt, unde haud prorsus improbabiliter de ætate hujus conjecturam capere liceat : primum infesta Christianorum mentio, injecta 561 sqq.

ἔσται μισέλλην γενέθλη, τιμήν τε θεοῖσιν
οὐχὶ νέμων, ἄνομός τε φρεσίν, πλήθοντι λογισμῷ
ἀλλόφρων, δύσμικτος, ἀμετροεπής, ἀτράπεζος,
αὐτόνομος, κακόθυμος, ἀθεσμοφάγος, δολοεργός,
ὀθνείων κτεάνων ἐπιθύμιος, ὃν διὰ παντὸς
δῆμοι μισήσουσι δι' ἀφροσύνην ἀλόγιστον.

De hoc loco jam bene admonuit Tyrwhitt. præf. ad Lith. p. LXI sq. illud, quasi *Hellenas odissent et deos contemnerent*, nullis aliis nisi Christianis exprobratum esse. Scriptum autem hoc esse aliquo tempore, quo hominum ira et odium adversus Christianos palam eruperat, satis probabile est. Jam si imperatores ab Alexandro Severo ad Constantinum usque regnantes perlustramus, uti supra jam factum est, videmus eos tantum non omnes Christianis inimicos : cf. Sulpic. Sever. Hist. sacr. II, 32 : « Sexta deinde Severo imperante Christianorum vexatio fuit. Quo tempore « Leonidas, Origenis pater, sacrum in martyrio « sanguinem fudit. Interjectis deinde annis VIII « et XXX, pax Christianis fuit : nisi quod medio « tempore Maximinus nonnullarum ecclesiarum « clericos vexavit. Mox Decio imperante jam tum « septima persecutione sævitum in Christianos.

« Inde Valerianus octavus sanctorum hostis fuit. « Post eum interjectis annis fere quinquaginta, « Diocletiano et Maximiniano imperantibus, « acerbissima persecutio exorta, quæ per X con- « tinuos annos plebem Dei depopulata est, » etc. Et consentit Lactant. De mort. persecut. c. 4 de Decio, c. 5 de Valeriano, c. 6 Aurelianum addit, tum de Diocletiano et Maximiano utroque longissimam exhibet narrationem a c. 7 fere usque ad finem. Potest igitur verisimile videri, sub uno horum imperatorum vixisse hujus libri auctorem. Sed ut verum fatear, videtur mihi tum potius *principum*, quam *civitatum* iram memoraturus fuisse. Contra et harum mentio, et epitheta Christianis attributa potius Juliani tempora redolere videntur, quem constat abfuisse quidem ipsum a violentis adversus Christianos legibus cruentisque edictis, verum et scriptis suis eorum doctrinam et mores irrisisse et vulgi odio contra impios deorumque contemptores, quales habebantur et dicebantur Christiani, in cædes et incendia erumpenti satis indulgentem judicem se præstitisse, cujus rei unum exemplum memorasse sufficiat illam terribilem Alexandrinorum seditionem, qua permulti Christiani cujusque ætatis et sexus crudelissime trucidati feruntur.

Accedit aliud momeptum. In hoc quidem libro nihil invenimus de perscecutionibus adversus astrologos et mathematicos exercitis; quales non solum libri ultimi fine, sed etiam II, 201 a vetustiore poeta innuuntur; quin 212 sq. etiam genera enumerat illi non dicta : ὑδρομάντιας, — οἷς λεχανοσκοπίη πιστεύεται ἢ νεκυϊσμός. Jam imperatores qui Alexandrum Severum secuti sunt, plus minusve scimus etiam his hominibus adversarios exstitisse; quid quod Constantinus supplicio capitis, ut alios, ita etiam Chaldæos et Magos feriri jussit; contra unus Julianus quum religionem paganam mysteriorum, oraculorum atque omni secretorum cultuum et superstitionum auxilio optime fulciri posse putabat, etiam mathematicorum studia insigni favore resuscitavit. Cujus conatus testimonium unum sufficit adscribere locum ex Mamertini Gratiar. act. ad Jul. c. 23 : « Tu philosophiam « paullo ante suspectam, ac nedum spoliatam « honoribus, sed accusatam ac ream, non modo « judicio liberasti, sed amictam purpura, auro « gemmisque redimitam, in regali solio collo- « casti. *Suspicere jam in cœlum licet et securis con-* « *templari astra luminibus*, qui paullo ante, peco- « rum atque quadrupedum animantium ritu, in « humum visus trepidos figebamus. Quis enim « spectare auderet ortum sideris, quis occasum? « ne agricolæ quidem, quorum opera ad motum « signorum cœlestium temperanda sunt, tempe- « statum præsagia rimabantur. Ipsi nautæ, qui « nocturnos cursus ad astra moderantur, stella- « rum nominibus abstinebant. Prorsus terra ma- « rique non ratione cœlesti, sed casu ac temere, « vivebatur. » Vides, non minori fuisse Juliani imperium atque Alexandri Severi invitamento, si quis de rebus astrologicis scribere averet.

Sed utut est, id quidem extra dubitationem positum videtur, his studiis atque poematis terminum positum fuisse crudelissima illa persecutione, qua Valens de insidiis sibi structis sollicitus, quæ quidem excitatæ dicebantur eo, quod nonnulli de *nomine imperaturi post Valentem* secretis artibus consuluisse arguebantur, magnam noxiorum innoxiorum multitudinem afflixit. Operæ pretium est de ea re legere Ammian. Marcell. XXIX, 1-2, vividissimis coloribus omnia depingentem. Tum enim, quum vel « incantamenta anilia » inter libros reorum aut deprehensa aut a delatoribus immixta satis essent ad crudelissimas pœnas exercendas, tantus omnes invasit terror, ut « metu similium libraria omnia exurerent. » Post illum annum igitur aut Nostrum aut alium scripsisse vix credibile est, nisi aliunde ejus ætatis vestigium probabile detegatur, quale in Lithicorum scriptore feliciter reperit Tyrwhitti sagacitas in præf. p. LVI sq.

Jam vero, postquam et unum esse libri quarti auctorem et eo, qui tres priores libros scripsit, recentiorem vidimus, antequam ad singula transeuntes et imitationem ejus persequamur et lacunas aperiamus, pauca etiam de sermone et de versibus ejus insuper addere placet.

Notanda de singulis verbis etiam hæc : μεροπήια ἔργα 215, pro quo alius μεροπήια φῦλα dixisset; ἐπιβήτορες vario modo junctum : λύπης 33. πολυπλαγκτοσύνης 222. θηροδιδασκαλίης 245. χλεύης 280. γήρως 281. αἰθροτόκου γονῆς 339. πάσης στρατιῆς 471. ξενίης 521; προκοπή 71, 471; neutra adjectivorum pluralia pro adverbiis usurpata : πλαγκτὰ διχαζόμενος 7. ὀρθὰ τεκμαιρομένοισι 10. σκολιωπὰ περῶσα 78. λοξὰ ταλαντεύουσα 92. ἀνάξια θηλυμανοῦντας 164. στρεβλὰ κολαζόμενοι 198. φιλόμοχθα θεατρομανοῦντας 277. δολοεργέα νυμφευθεῖσα 394. ἰσόμοιρα πελάζῃ 409. ἐπίψογα νύκτας ἄγουσαι 506. τετελεσμένα τερμοδρομούσης 520. θρασύθυμα μεμηνότες 529. ὁμόζυγα λατρεύοντας 602. Et ita etiam 303 explicandum : κακώτερα βλαστήσουσιν πλαστοκόμαι. Nec dissimile, quod 355 scripsi, παντοῖα μιγείσας. Quod *casus* attinet, nil memorabile inveni nisi genitivos σεληνάζων νόοιο 81, ἀλήμονας ἧς χθονός 449, et σῶμα περισσομελής 464 accusativum. Tum de præpositione εἰς vid. 72 ὅσ' εἰς μοῦσαν πεπόνηται, et

τὸ τεχνασθὲν Εἰς ἀπάτην 236 sq., παράκοιτις Εἰς ἀρετὴν νεύουσα 42 sq. et εἰς ἀτραπὸν βιότου-ἐκνεύοντες 531; de ἐν 82 ἐν σινέεσσι πεπληθώς. — Recentioris temporis indicia etiam sunt pronomen ἑαυτοῦ 16, 157, 250, 288; et articulus prorsus ad orationis pedestris usum depressus in his : ὁ-ὅρος 24. τὴν δύσιν 69. ὁ λοχευθείς 87. τὸ πλεῖστον ζωῆς 90. τὸ τεχνασθέν 236. τὸν πυρόεντα 271. ὁ βίος 285. ὁ πόρος 289. τοὺς τεχθέντας 299. σὺν τοῖσι διωγμοῖς 319. τὸν Συνετόν 362. τὰ βέβαια 498. τά γε κοινά 541. Et prorsus prosaice positum γνάπτορας-πέπλων καὶ τεύκτορας αὐτῶν 422. — Peculiaris etiam infinitivus est futuri aptus ex verbis ad constellationem pertinentibus, ut ἔσεσθαι et ἔσσεσθαι 40, 128, 174, 221, 268, 350, 229, 252, 299, 337, 398, 423, 430, 502, 521, 573; φύσεσθαι 313, 330; ἕξειν 574; ἵξεσθαι 99, 163; φανεῖσθαι 210; et ex iis verbis propria sunt αὔτεῖ 40, 428, 501. αὐδῶσιν 522. ἀγγέλλει 253, 299.

In modis purior est antiquiore poeta. Constanter enim ἥν et ἐπήν, quæ apud eum regnant, et similia cum conjunctivo componit : ut tres loci qui repugnabant (82, 147, 519) mutandi fuerint. Εἰ plane non apud eum invenitur.

Interdum nomina, quibus tamquam propriis appellari solent planetæ, adjectivorum loco retinuit et planetarum nominibus veris apposuit; ita φαέθων Jovi 36, 201, 496, unde 171 restituendum fuit; στίλβων Mercurio 69, 206; πυρόεις Marti 271, 432. Prorsus singulare est 362 τὸν Συνετόν de Mercurio, cui tantum convenit Πρέσβυς V, 249 de Saturno dictum.

In formis non multa mutanda erant. Bis ἄρσεν scripsi pro ἄρρεν (369, 458); illud remanserat recte IV, 50, 461, 509, 527. Tum codex sibi non constabat in præpositione εἰς vel ἐς ante consonantem posita, in qua re ante Nonnum multum variarunt. Apud Nostrum, quod Nonnus postea sanxerit, εἰς ex majore locorum numero — 48, 112, 159, 287, 289, 389, 443, 479 — iis, qui repugnabant, restitui. Contra poeta trium librorum alterum canonem secutus videbatur, cui, ut alios taceam, Quintus addictus fuit.

Versus bene et facile decurrit, modulatione sæpissime compositis bene cadentibus adjuta. *Productiones* pravæ jam ab AR correctæ erant; vid. præf. p. XII sq. — *Hiatus* hos adhuc invenias, qui sunt legitimi in verbo ἔργα : sic 215 μεροπήια, 279 μεμετρημένα, 358 ἀνδρόστροφα. Pro Κυθήρη Ἄρεϊ 294 confidenter Κυθηριάς scripsi. Alterius hiatus in arsi, de quo ad superiorem poetam pluribus exposui, pauca hæc exempla inveni : 126 Κυθέρη ἐπίφοιτος, 171 βλέπῃ Ἄρεος, 379 Μήνη ἰσόμοιρος, quamquam ibi cod. Μήνης; συννεύσῃ, ἔτι 392, ἔῃ ἰσόμοιρος 73 et 403, φυλασσόμενοι ἀλυσηδόν 486, Κυθέρη ἐσαθρῇ 597. Sed 368 ἐχθεσίην scribendum erat. Contra ex his etiam 95 scribendo γονίμῃ ὥρῃ hiatum inferre non dubitavi. In universum et de hoc poeta et de aliis ejusdem temporis dici potest, jam ab iis insciis volubilitatem illam liquidam feliciter tentari, quam Nonnus severa doctrina circumscriptam sectatoribus legem tradidit.

Sed si unus omnia scripsit, quæ in hoc libro leguntur, minime tamen ea integrum carmen efficiunt, ut illud, cujus filum perpetuum per libros II, III, VI persecuti sumus. Potius *fragmenta* tantum carminis, quamquam satis ampla, eo libro conjuncta, sed ex ordine suo deturbata esse, accurata singulorum contemplatio, ad quam jam sumus descensuri, facile docebit. Lectorum commoditatis gratia et singulas partes uno obtutu comprehendi, et ubicumque aut ordo disjectus aut intermedia periisse videbantur, lineolam subfigendam curavi. Facile erat neque improbabile, hic illic meliorem ordinem introducere; sed eo conatu quum nec opus lacunosum ad integritatis splendorem revocari posset, et locorum ab aliis citatorum inveniendi difficultas subnatura esset, abstinui ab ea re atque satis habui ejusmodi transpositiones notasse.

A. 1-13. *Procemium,* quo multa plura promittuntur, quam re vera præstita invenias. Nam v. 4 pro ἐξονόμηνας, quod est in G (ἐξονομῆνας H) scribendum esse ἐξονομήνω, conjunctivum adhortatorium, cuique patet, qui non ea opinime teneatur, antecedentes libros ab eodem scriptos esse. Quamquam etiam AR ἐξονόμηνα e conj. D 335. Sed idem ibid. 652-54 egregie 5-7 et copiose explanavit, ζωιδίων πόλον hic non *zodiacum* esse, sed ipsum *cælum signiferum* demonstrans. Jam si hæc simpliciter opinione nulla præoccupata perlegeris, exspectabis introductionis loco easdem fere res explicatum iri, quæ alter poeta II, 1-140, multo accuratius etiam et elegantius Manilius præmisit. Hinc sub v. 13 lineam posui. 6 ἐν ἡμιμητ' ἀποῤῥείη G, ἐνημιμητα ποῤῥείη H, ἐν ἡμιτμῆγι πορείῃ ed. ex emend. D 654, quam perfecit Lobeck. Parall. gr. Gr. p. 237 scribendo ἡμιτμῆτι, et probant allato Nonno V, 282 AR in præf. XLII. — 7. θεομήτορα edd., θεομήστορα nos ex emend. Lobeckii ibid. p. 213 not. *). — 13. Ante nunc versum lacunam esse, non solum verbi finiti defectus, sed omnino hians sententia demonstrat.

B. 14-106. Hoc fragmentum prorsus respondet iis quæ alter poeta III, 8-130 exposuit, h. e. quid *septem* planetæ *soli* in singulis quattuor centris efficiant. Etiam ordo pæne idem est : *Saturnus* 14 34 coll. III, 8-31. *Juppiter* 35-43 coll. III,

32-48. *Mars* 44-52 coll. III, 49-71. *Venus* 53-68 coll. III, 72-89. *Mercurius* 69-76 coll. III, 90-105. Jam ordine inverso prius *Luna* 77-92, quam ille III, 120-130, tum *Sol* 93-106, quem ille III, 106-119 tractavit, afferuntur. Comparantibus singula non solum apud Nostrum, quæ ille breviter dixit, multis ornata invenimus, sed etiam quædam dilatata aut adeo aliter formata, quam rem nemo mirabitur. Sed, quod gravius est, dum antiquior ubique diserte *quattuor* illas stationes enumeravit, Noster aut negligenter et imperite partem tantum centrorum, eamque non eandem apud omnes commemoravit, aut hic quoque insignem temporis vel excerptoris injuriâ jacturam passus est. Nam *Saturnus* tantum ὡρονομῶν in *sua* domo — 16 —, ὡρονομῶν et μεσουρανέων in *aliena* — 29 sq. — ; *Jupiter* ὡρονομῶν — 35 —, μεσουρανέων — 37 — et quidem in sua domo; *Mars* tantum μεσουρανέων — 45 — ; *Venus* contra δύνουσα — 53 —, ὡρονομοῦσα — 59 — et μεσουρανέουσα — 65 —; *Mercurius* δύνων — 69 —, ὡρονομῶν — 70 —, et μεσουρανέων — 70 sq. —; *Luna* sola in omnibus quattuor positionibus ὡρονομοῦσα — 77 —, ὑπόγειος — 82 —, μεσουρανέουσα — 84 —, δύνουσα — 87 —; *Sol* denique μεσουρανέων — 94 — et ὡρονομῶν — 95 — inducitur. Jam, si quærimus, utrum sua an aliena culpa poetam truncatum doctrinæ parte inveniri putemus, equidem non dubito posteriori sententiæ accedere, et propterea, quod nusquam ejusmodi materiæ imperitiam ostendit, ex qua eum tanti criminis insimulare possimus, et quod omnino in opere disjecto et mutilato versamur, et quod sane in iis, quæ sequuntur, loci quidam, ut videbimus, inveniuntur, quibus, quæ hîc desiderantur, partim certe explere possis. Verum quum incertum esset, post quos versus defectus indicia appingerem, iis hîc quidem prorsus abstinui. Sed ad singula transeo.

21. ζωιδίοις τε GH, ζώδια δ' οἷς τε ed., colo post Κρόνοιο posito; R etiam ζώοις, οἷς τε conjecit. Sed tum bis enumerandis signis præfatus esset, et hic poeta semper ζωίδιον, nunquam ζώδιον dixit. Hinc ζωίδι', οἷστε nulla litera mutata scripsi.

38. ἠὲ edd., ἠδὲ nos : ineptum enim hîc est disjunctivum membrum.

43. πολύκλεος οἴσεται οἴκους G, πολὺ κλέος οἴσεται οἴκοις H, πολυκλέας οἴ. οἴκους D 656 et Letronn. conj., πολὺ κλέος οἴσετ' ἐς οἴκους ed., πολὺ κλέος ἔσσεται οἴκου nos : vid. ad Quint. I, 329.

44. περιλαμπέος H edd., πυριλαμπέος nos ex emend. D 671.

49. κόσμῳ edd., πότμῳ nos ex emend. *Letronnii*.

52. νοσερῶς edd., νοσερὸν nos.

53. δύνουσα edd., quod D 656 synesi explicandum censet, admodum dure, et ζωιδίοις putide adjecto. Scripsit δύνουσι : cf. 538 ζωιδίῳ δύνοντι.

56. παναθέσμιος ἀνήρ edd.; non potui illud concoquere, quum alibi gravius μοιχοσύνη notetur. Hinc scripsi πανάθεσμος ἀατήρ, novo vocabulo sed probe formato. Ἄθεσμος Noster 119, 304 habet : ἀθέσμιος et παναθέσμιος alibi non inveniuntur.

60. κατὰ μόχθους H edd., καὶ ἀμόχθους nos e conj. A. Cf. 19.

65. ἦν μὲν γὰρ edd., quod ferri nullo pacto potest. Varia excogitari possunt : simplicissimum videbatur ἦν δ' ἐρατή, quod eodem modo nude de Venere dicatur, ut συνετόν de Mercurio. — μεσόεντα GH, μεσσοῦντα ed., μεσόωντα nos ex emend. Lobeckii in Ῥηματικῷ p. 182, et commendaverant jam ipsi AR in præf. p. XLII.

68. τοίης τιμῆς μυστήρια τεύχετ' ἄπιστα edd., inepte clausula v. 64 repetita, quæ sine dubio invecta est, postquam genuina perierant. Eorum fortasse leve vestigium restat in scriptura v. præcedentis, de qua ita G scribit— edidit autem ἀπλέτου κοσμήτορα κόμπον — : « Sic edidi, quum in MS. « esset ἀπλάτου διακοσμήτορα κόμπον, eique super- « scriptum ἀπλάτους διεκοσμήτορα, at in margine « γρ. θεομήτορα κόσμον, quod superius occurrit, ut « pateat locum diu fuisse ambiguum. » Hinc ad τιμῆς addidi δέ, versu lacunæ signis expleto. Qualia fere exciderint, ex III, 77 τοῖς δ' αὖτ' ἀλόχων γάμον ἐσθλῶν Ὤπασεν apparet. Hæc vero quomodo Noster expresserit, exputari non potest.

69. Post hunc versum unum excidisse facile patet reputanti ἐπὶ τὴν δύσιν non posse jungi cum ὡροσκόπον.

71. ἔκ τε GH, quod restitui; ἔκ γε ed.

72. ἐκ edd., καὶ nos; cf. III, 97 σοφίης βίοτον χαλάμοιό τε γραπτῶν.

76. τε addidi. — ἀχρήεντας ἰδέσθαι edd., quod quomodo explicandum sit, hæreo. Nam neque, quod vulgo significat, *inutiles*, neque quomodo Schneiderus in Lex. s. v. explicat, ut idem sit atque ἀχρήματος, cum sequente verbo bene quadrat. Nisi quis in alia omnia abiens consuetam loquendi rationem φαίνει τε καὶ ἀχρήεντας ἔσεσθαι scribendo hîc quoque intulerit, patet adjectivum latere externo hominis habitui describendo aptum. Id vero ἀγριόεντας esse videbatur.

78. κατὰ γῆς edd., quod sensu prorsus caret. Et ne quis hîc de ὑπογείῳ κέντρῳ sermonem fuisse putet, id infra 82 memoratur. Scripsi κρατέῃ : cf. III, 269 κέντροιο κρατῇ. V, 262 ὡρονόμου τε κρατῇσι.

81. σεληνιάζων τε νόσοισι edd., σεληνάζων em.

D 644; νόοιο nos scripsimus ex 217 νοῦν τε σεληνάζοντα, et VI, 560 νόου παραπλῆγας.

82 sq. Hi versus ita leguntur in G:

καὶ μανίης ἀνάμεστος, ἔτι σινέεσσι πεπληθώς,
δυστυχίῃ τ' ἐπίφοιτος, ἐπὴν κατὰ γῆς τε φέροιτο.

Sed εἰ δ' ἐν σιν. M, εἶθ' ἐν J, ἔτ' ἐν σιν. H, unde AR recte cum Hermanno Orph. p. 812 ἴδ' ἐν σινέεσσι scripserunt. Sed ultima turbata esse intelligentes nihil egerunt substituendo γε φέροιτο, ut tam sæpe. Patet hic hemistichia mutata esse, poetam autem ita dedisse:

καὶ μανίης ἀνάμεστος· ἐπὴν κατὰ γῆς δὲ φέρηται,
δυστυχίῃ τ' ἐπίφοιτος ἴδ' ἐν σινέεσσι πεπληθώς.

Vid. III, 129 sq. de ὑποχθονίῳ κέντρῳ Lunæ:

κρυπταδίοισι σίνεσσι καὶ ἄλγεσι φῶτα χαλέπτει·
πολλάκι καὶ πτώσεις ὀρόφων κατὰ κρατὸς ἐφῆκεν.

85. ἐνόλβους edd., sed probabilius videbatur hic quoque ἐπόλβους eum scripsisse, quod 497 et II, 413; III, 112 legitur.

86. Hic versus in G ita legitur:

θηλυγόνους δὲ τέκνοισι καὶ εὐπάτορας κ' ἀτρέπτους.

(Perperam in G κἀτρέπτουν legi notaverunt AR. qui καὶ ἀτρ. dedere.) In his singula verba corrupta esse senserunt viri docti, sed nihil effecerunt: εὐθρέπτους Holsten., εὐτέκνους conj. D 657, quorum neutrum admitti potest. Ingeniosa, nec tamen probabilis est A conjectura τηλυγέτους δὲ τοκεῦσι. Quid restituendum esset, unice docere poterat aperta ad antecedentem facta oppositio, qua *vitia* ex vita luxuriosa et opulenta oriunda enumeranda erant. Hinc scripsi:

θηλυνόους δὲ τρόποισι καὶ εὐτρέπτους καὶ ἀπρήκτους.

Vid. infra 532 sq. ἄλλοτε δ' ἀλλοίην ζωὴν εὔτρεπτον ἔχοντες, πρήξιας ἀλλάσσοντες· 517 ἄπρηκτοι καὶ ἄτολμοι· et inprimis III, 378, quem versum ante oculos habuisse videtur:

θηλύτεροι πραπίσιν, βιότῳ δ' ἐνὶ πάμπαν ἄπρηκτοι.

87. δύναντος edd., δύνοντος nos.

88. πολλὰ edd., πλαγκτὰ nos.

89. ξενίῃ τε edd., ξενίῃσιν nos.

90. τε G., quod restitui; γε AR.

95. γονίμην ὥρην edd., sed tum φέγγεσι βάλλῃ sequi debebat, ut 240. Hinc γονίμῃ ὥρῃ ex 161 dedi.

102. πλειστοτόκους edd., quod ineptum esse perspexerunt editores. A conj. παιδοτόκοις, ad γενέθλῃσιν referendum: sed ejusmodi conjunctionis desidero exemplum. Pejus R πλειστοτόκον (i. e. « plurimum fœneris parientem ») κτῆσιν proposuit. Emendatio lubrica. Simplicissimum videbatur τικτομένοις scribere, quod habet infra 463, alias γεινόμενος et φυόμενος, 154 λοχευομένοισι scribens.

104. ἕξει edd., ἄξει nos, concinnitatis gratia.

106. τ' post ἀβλαβέας ego addidi. Herm. Orph. p. 716 ἀβλαβέως, A ἀβλαβέας γ' conj.

C. 107 sqq. Priores duos versus non potuisse excipere ea, quæ de septem planetis in antecedentibus dicta sunt, facile patet. Credibile est posita fuisse post universalem introductionem, qua de cœlo ejusque sideribus exposuerat. Vid. supra ad procemium. Jam nec 109 post v. 107 et 108 sequi potuisse patet. In eo τοι scripsi, ut alias, pro σοι, quod in edd. legitur.

D. 110-164. Sequuntur novem σχήματα, quæ hoc ordine non fuisse posita a poeta videntur. Ea tamen omnia ab ejus manu esse sermo et verba, quibus usus est, facile demonstrant.

1) 110-115. Quid Luna ὡρονομοῦσα cum Marte δύνοντι efficiat. Hoc σχῆμα ejus loci videtur fuisse, quo poeta ad exemplum alterius II, 441 sqq. varias *planetarum cum Luna conjunctiones* exposuit. Nostri loci fons erat ibid. 465-72, ubi et egestatis mentio facta est et cladium atque vinculorum, quæ a Nostro adaucta esse patet. — 114. λεπτῆς edd., λιτῆς nos. — 115. ὤλετο edd., ὤλεσε nos; neque enim tam violenter subjectum mutandum erat. Cf. I, 168, 253.

2) 116-124. *Mars* in *horonomo* et *Veneris* testimonio instructus. Dubitari potest num hoc σχῆμα olim locum habuerit circa 44-52, quoniam ibi, ut vidimus, Mars tantum μεσουρανέων inductus erat, an pertinuerit ad caput περὶ νόσων, de quo præcessor scripsit VI, 548-629. Utut est, ex pluribus locus conflatus est, ut 119 cum VI, 577, 120 cum II, 306 affinitatem habet. Posterioris partis, 121-124, fundus est VI, 518 sq. Possit quis de cohærentia ambarum partium dubitare, quoniam tam diversa portendere videantur, sed junguntur *claudi pedis* mentione, quo etiam Vulcanus, fabrorum deus, laborabat. Quamquam memini, posteriorem tantum partem in I, 286-289 transiisse.

3 (125-130). 4 (131-138). 5 (139-145). 6 (146-152). Quattuor σχήματα ad caput περὶ τεχνῶν referenda, in quo apud antiquiorem poetam origines invenias, ita ad 3: VI, 465-471; ad 4: ibid. 484-486; ad 5: ibid. 487-90 coll. III, 292-94, quæ ambo peculiari artificio conjunxit; ad 6: VI, 520-525. — Ad singula transeo: 126. ἦν G, ἦν H ed., ᾗ nos, et ita jam conj. Holsten. — 127 sq. Leguntur etiam I, 292 sq. — 135. θηρήσεται edd., θ' αἱρήσεται nos e conj. A: vid. 89. — 136. ἵμε-

ρον GH, ἱμέρῳ ed. e conj. R, quam non intelligere me fateor. Melius A ἥμενος conjecit, sed scripsit auctor ἥμερον, oppositurus mitem mercatoris vitam mangonum et piratarum crudelitati. Cf. 105, ἡσυχίῃ. — 137. κοινώνὸν πάντων GH, κοινωνῶν πάντων ed.; neutrum intelligo. Scripsit κοινωνὸν πολλῶν : mercator enim commercium faciet aliorum eorumque multorum pecuniis et mercibus. Rem illustrat Plutarch. Cat. maj. c. 21 : ἐχρήσατο δὲ καὶ τῷ διαβεβλημένῳ μάλιστα τῶν δανεισμῶν ἐπὶ ναυτικοῖς τὸν τρόπον τοῦτον. Ἐκέλευε τοὺς δανειζομένους ἐπὶ κοινωνίᾳ πολλοὺς παρακαλεῖν etc. — 138. ἐκ θαλάμων edd., ἐν θαλάμῳ nos. Opponuntur justæ nuptiæ illegitimis feminarum amoribus. In utrisque inconstans et mutabilis erat. — 141 hic quidem intrusum arbitror propter verbi pluralem ex I, 303 (cf. infra 228). — 145. Hunc versum multis tentatis emendare non potui. Quare intactum reliqui. — 147. ἔχοι GH, ἔχῃ ed., recte. Locus transiit in I, 294-300.

7) 153-156 : cf. VI, 548-550; pertinet ad σίνη. — 154. Μήνη edd., nos Μήνης. — 156. κείνοισι edd., κενεοῖσι nos.

8 (157-160). 9 (161-164) : cf. VI, 484-486; pertinent ad τέχνας. — 159 κεῖνα GH, καινὰ ed.; sed cur tantum *nova* remedia? potius efficacia : hinc prætuli δεινά, quod conj. D 158 et 657.

E. 165-169. *Transitus*, qui quidem hic poni non poterat. Potius ex initio ὡράων σκεπτήρια apparet, hæc post B, ubi *singulorum* planetarum efficacia describebatur, posita fuisse, quibus tum apte locus de testimoniis mutuisque radiationibus subjungi poterat, quem signifer III, 227 sqq. exorsus est. Eum Noster conjunxisse videri potest, si quidem v. 168 γενεαὶ τέχναι τε quis ad vivum resecet, cum doctrina de nascentiis et artibus hominum, quos locos separatim libro sexto 19-111 et 341-540 ab antiquiore tractatos vidimus. Et ego huic sententiæ accederem, si in iis, quæ jam sequuntur, nihil præterea immisceretur, sed tantum περὶ γενεῶν καὶ τεχνῶν ageretur. Nunc vero alia fragmenta, ut videbimus, inveniuntur, quæ partim de *nuptiis*, et de *morbis*, et de *servitio* agunt, partim etiam ad alias partes, quales non in extremo libro tractavit antesignanus, spectant. Hinc probabile est, hic quoque multa turbata et pluribus amissis ordine suo eversa esse. Inde et post 169 et subinde alibi illas lineas figendas curavi. — 166. αἴθωπα G, αἴθρωπα MH ed., αἰθωπὰ nos.

F. 170-346. Sequuntur viginti duo σχήματα, quæ omnia de *artibus* agunt.

1) 170-175 : cf. VI, 511-514 coll. 373-75. — 171. βαλῇ, G, βάλῃ ed., βλέπῃ nos, quamquam scribi etiam βάλῃ-φαίνοντα σελασμόν poterat. — φαίνοντι edd., φαέθοντι nos ex emend. D 264. — 173. Αἰθέρος edd., Ἄρεος nos. — 175. Post hunc versum aliquid excidisse patet ex verbi defectu; et opum gloriæque mentio adjicienda erat.

2) 176-179 : cf. VI, 515-517. — 178. ἀλειπτῆρας τε edd., ἀλειπτῆράς τε corr. AR in præf. XLIII, sed scribendum fuit ἀλειπτῆρας δέ, quo hoc membrum antecedenti ἀστεφάνους opponeretur. Pro eo non debebat vel dubitanter εὐστεφάνους conjicere D 346. Alterum firmatur loco parallelo.

3) 180-186 : cf. VI, 504-510.

4) 187-192 : cf. VI, 494-498. Hinc 187 Ἄρεος scripsi pro αἰθέρος, quod legitur in edd. — 191. καινίσματ' edd., κανονίσματ' scripsi ex emend. Spitzneri v. Gr. h. 158.

5) 193-200 : cf. VI, 499-503. — 194. ἐν edd., ἐπ' nos.

6) 201-205 : cf. VI, 348-354. Translatum, sed quibusdam mutatis in I, 301-304. — 204. Post hunc v. lacunam esse quivis videt, facile supplendam ex loco parallelo. Ceterum λαμπρήν scripsi pro λαμπράν. A aliquid deesse non suspicatus, scribendo νεότητί τε λαμπρῶν loco mederi vult; sed tum patet versum sequentem plane alio modo adornandum fuisse.

7) 206-213 : cf. VI, 465-475. — 206. Κυλλήνιος edd., Κυλληνίου nos. — 210. γαιωμέτρας GH, γηωμέτρας J, γεωμέτρας ed., γαιομέτρας nos. — 211. μάντιν ἔθηκεν edd., et singulari et verbo incommodo; μ. ἔθηκαν J; scripsi μάντιας ἐσθλούς : sæpius apud Nostrum versuum clausulas vitiatas sive male suppletas, quum periissent, invenimus.

8) 214-217 : cf. VI, 376-380 coll. 436-439. 491-493. — 216. λυσσομανούντων edd., quod adjuvare volebat A scribendo ἱερέων, cui nec νεωκόρα nec totius loci nexus convenit. Scripsi λυσσομανοῦντα. — 217. σεληνάζοντα GH, quod restitui; σεληνιάζοντα ed.

9) 218-223 : cf. VI, 534-540 coll. III, 396; VI, 297. — 220. παίδων ἰσομήτορας edd., quod male mutaturus erat R in λυμάντορας vel λωβήτορας; nos μηδέων ἀπαμήτορας dedimus ex emend. A. Ne quis putet πεδίων ἰσομήτορας sufficere, id ut esset : *genitalibus partibus matrum similes*, genitivo ad exemplum ἀλήμονας ἧς χθονός posito, diserte monuisse sufficiat.

10) 224-229 : cf. supra ad σχ. 8.

11) 230-237 : cf. VI, 446-449 coll. II, 300-305, quæ conjunxit. — 230. διαλαμπάδα GH, διὰ λαμπάδας ed., διὰ λαμπάδος nos. — 231. ἢ δρόμον ἢ GH, ἠὲ δρόμον γ' ed. e conj. R., ἢ δρόμον εἰς nos.

12) 238-248 : cf. VI, 450-455 coll. 407 sq. — 239. Φαίνων edd., βαίνων nos. — 240. τοξότεώ τε βάλῃ GH, τοξότεώ γε βάλῃ ed., τοξότεω βάλλῃ nos e conj.

R, quam propter 96, 454 prætulimus alteri ab AR in præf. XLIII propositæ : τοξευτάο βάλῃ. — σελάεσσι μελάθρου edd., σελάγισμα μέλαθρον nos ; cf. 241, 367, 528, 589. — 245. τ' addidimus. — 247. τ' edd., δ' nos.

13) 249-262 : cf. VI, 422-424, 415-418 (et I, 83-88). — 254. παρανχυσίῃσι G, παραιχυσίῃσι H, παραιχυσίεσσι ed., παραγχυσίῃσι nos ex emend. D 647, qui locum optime illustravit. — 259. ἀνθολόγοι edd., ὀνθολόγοι nos ex emend. D 659, quod quum ille obscurius enuntiasset, locum emendandum ex VI, 423 dicens, ejus sententiam perverterunt AR, eum an ἐπίμοχθοι sana vox esset dubitavisse referentes. — 262. πάντ' ἐπὶ γαίης G, πάντα ἐπὶ γαίης H, γάρ vel τῆς supplet D l. c., πάντ' ἐπεὶ ἐν γαίῃ ed. e conj. R, pro qua A πάντ' ἐπειὴ γαίης vel πᾶν γὰρ ὑπαὶ γαίης tentavit. Sed longe aliud inferendum erat, quod intuli scribendo : πάντα θ' ἅτ' ἐκ γαίης, nolui inferre scribendo : πάνθ' ἅθ' ὑπαὶ γαίης.

14) 263-270 : cf. VI, 456-464. — 268. καὶ ἐμπορίης edd., κακεμπορίης scripsi ex emend. Lobeckii in Ῥηματικῷ p. 196. — 269. καὶ μυσεροὺς σηπτάς τε H edd., καὶ μυσαροὺς σηπτοῖσι nos ex D 659 conj., qui certe σηπτοῖς τε scripsit. Locum perperam interpretati sunt et Schneiderus in Lex. s. v. σηπεύω, ad veneficos referens venenis corpus putrefacientibus utentes, et ipse Lobeck. l. c. eos designari ratus, qui mortuos condiant. Sed intelligendos esse eos qui garum excoquant, parallelus locus docere poterat, ad quem jam supra Manil. V, 665 sqq. contuli. Hinc patet post hunc versum quædam intercidisse, quibus, ut alia omittam omnia, *piscium* debebat mentio fieri. Ad eos referens μυσαρούς retinui καί, pro quo Lobeck. l. c. παμμυσαρούς conjecit.

15 et 16) 271-289 : cf. VI, 439-444 (coll. V, 144-147) et vid. D 607-609, qui recte 608 ἰσχυρῶν ἔργων v. 276 refert ad ἄχθεα θαυματὰ χερσὶ καὶ ὤμοισιν φορέοντας. — 284. κρατοπαγεῖς edd., κηροπαγεῖς pessime conj. AR, κρατοπλαγεῖς scripsi ex emend. Lobeckii Parall. gr. Gr. p. 288. Equidem de κρατοπαλεῖς cogitabam, de his scurris capita ad vulgi risum effuse jactantibus. — 285. χλεύηςδμοίην edd., χλεύῃ conj. AR, sed hoc non sufficit. Hinc etiam ἑτοίμην scripsi.

17) 290-293 : cf. VI, 415-418. — 291. εὐτόλμους non debebant tentare AR. Sunt cæmentarii audacter negotio periculoso in tectis operam dantes.

18) 294-308 : cf. VI, 586-590. — 298. ἴκελον edd., ἑλικὸν scripsi e conj. A.

19) 309-316 : cf. VI, 591 sq.

20) 317-326 : cf. VI, 431-35. 415-418. — 320. δοροεργέας edd., δεροεργέας nos.

21) 327-332. Horum nihil simile in libro VI invenitur, sed alias sæpius, ut II, 153, 249, alibi.

22) 332-346 : cf. VI, 450-455. Similia jam supra in σχ. 12 legimus.

G. 347-65. Sequuntur quattuor σχήματα, quæ ad caput de *noxis* et *morbis* pertinent, ideoque et ab antecedentibus et a sequentibus separanda erant. Etiam horum fons magnam partem apud antiquiorem poetam, et quidem illo ipso in capite inveniuntur : 23) 347-353 : VI, 583-585 coll. 532 sq., quæ conjunxit ; 24) 354-358, et 25) 359-61, quibus argumentum his hominibus semper valde gratum exornatur, de suo addidit, sed non desunt similia apud antiquiorem poetam. 26) 362-365 hausit ex VI, 569—71. 601-603. — Sed jam de singulis videamus : 355. ἐφορῶσί τε τοῦτον GH, ἐφορῶσί γε τοῦτον ed., sed A conj. ἐφορῶσ' ἐπὶ τοῦτον, bene, sed dativus ponendus erat. — 356. ἠδ̓ edd., ὅς δὲ nos. — 357. μαχλάδας τεύχει τ' ἀστεῖα φυείσας edd., sed τεύχει ταστοιαφυείσας M, et ταστοῖα etiam H, τάς τοῖα J ; τεύχει μαχλάδας τ' ἀστεῖα φρονούσας conj. Herm. Orph. 716. Sed illud ἀστεῖα, quamquam affert D 660 ex Heliodoro ἑταιρίδιον ἐθελάστειον, nimis ἀστεῖον est. Non dubito quin παντοῖα μιγείσας aut παθούσας scribendum sit. Illud, quod propius etiam accedit et 360 commendatur, recepi. Nisi novo vocabulo παντοιοφυῆας scripsit. Simile est παμπαθέας 311 et παντοπαθεῖς V, 283. — 358. πόρνας καὶ τριβάδας GH, πόρνας τε τριβάδας τ' ed. e conj. Herm. Orph. l. c. Equidem mutatis vocabulis scribere πόρνας παντοῖα μιγείσας Καὶ μαχλάδας τριβάδας τ' prætuli ; ut priore versu potius quæ alienis libidinibus, sequente quæ suis serviant enumerentur. — 363. ὁρίζου G, ὁρίζει H ed., quod sensu caret, ὀρίνει nos.

H. 366-394. Sunt sex σχήματα, quæ fortasse communi nomine ad γενεάς (vid. supra v. 168) retulit, quamquam eorum fundus partim in capite περὶ τροφῆς, partim περὶ γάμου, partim περὶ δουλείας invenitur.

27) 366-378 : cf. VI, 51-59. — 368. ἔχθεσιν ἢ edd., ἔχθεσιν J, ἐκθεσίην nos. — 371. θ' ante ὑποβάλλετ' addidi. — 376. σύν τε edd., σὺν δὲ nos. — 378 χρήματι edd., χρήμασι nos.

28) 379-383 : cf. VI, 63, 702. — 381. ἔσσεται κείνων GH, sed in M superscr. ἔσσετ' ἐκείνων ; ἔσται ἐκείνων ed., perperam. Sed omnino verbum substantivum hic vix locum habeat. Quare ἔσσυτ' scripsi.

29) 384 sq. : cf. VI, 697. — ἢ πατ. μητρ. τελέουσι λοχεῖαι GH, ἐκ πατ. μητρ. τελέθουσι λοχεῖαι ed. e conj. D 660 hoc sensu : *partus a libera ma-*

tre editus erit deterior de parte paterna, sed illud ipsum, in quo cardo rei vertitur, matris ingenuitas desideratur. Sed quod AR conjecerunt : ἥσσονας ἢ πατέρων μητρὸς τελέουσι λοχείας, prorsus absonum est, quum potius contrarium, *partus a materna parte potior*, hîc commemorari debeat. Ad eum sensum ego in eo eram ut refingerem : ἥσσονες ἢ μητρὸς πατέρων τελέθουσι λοχεῖαι, sed commode memineram vocem λοχεῖαι vix de mare dici. Hinc reposui oppositione clarissime indicata : ἥσσονες ἐκ πατέρων μητρὸς θαλέθουσι λοχείαις.

30) 386-389 : cf. VI, 122-125. — τότε θνητῶν edd., θητῶν nos. — 388. ὦ πατρὶ edd., οὗ π. nos ex emend. AR.

31) 390. Hujus schematis descriptionem ampliorem periisse videbis ex VI, 329-332, qui locus ad doctrinam de fratrum multitudine pertinet. Quare initio ἔσσεται scripsi pro ἔσσεται δ', quod habent GH, et pro quo AR dederunt ἔσται δ', et in fine ἐσαθρῶν restitui, quod AR mutaverant in ἐσαθρεῖν. Lacunam hîc esse etiam Gronovii nota arguit signo * ante φάος posito : * « In MS. hæc sunt a manu secunda, quæ erasis antiquioribus hæc inscripsit. »

32) 391-394. Hanc rem aut de suo finxit, aut ex alio auctore addidit. 391 Ἄρης edd., Ἄρευς nos.

J. 33) 395-401. Unum σχῆμα, quod rursus ad artes pertinet : cf. VI, 362-365. Translatum paucis mutatis in I, 321-326. — 401. Μοίρης edd., Μοίραις nos ex emend. A.

K. 402-419. Tria σχήματα item ad γενεάς pertinentia, *primum* 402-408, quod transiit in I, 327-333, conflatum ex II, 342-346; VI, 336 sq., ibid. 634 sqq.; *alterum* 409-413 ex II, 414, 363 sq. factum est. Transiit mutatis quibusdam in I, 334-338. — 408. αὐχήσωσιν GM, αὐχήσουσιν ed., αὐξήσουσιν H, quod recepi. — 413. ἀμβλώσσοις δ' ἃ γυναιξὶ G, sed αμβλωσσους δ' αγυναιξι MH, αμβλώσσους δ' αγυναιξὶ J, ἀμβλωσμοῖς δὲ ed. e conj. R, pro qua A proposuit ἀμβλούσαις θ' ἃ γ. Sed si cod. spectamus, vix aliud poterit latere, quam ἢ διὰ νούσου Ἀμβλωσμοῦ θ', ἃ γ. — Tum Κύπρις edd., quod ad alia turpiora mala alluderet, quæ hîc non memorantur. Rectum hîc apud excerptorem I, 338 invenitur : φύσις. — Sequitur *ultimum* 414-419, quod ex VI, 115-121, ubi περὶ γάμου exponit, expressum est.

L. 420-449. Sequuntur item *quinque* σχήματα, quibus *artes* portenduntur : 37) 420-424 : cf. VI, 431-435, ex quo loco 423 ἰδὲ πλυντῆρας scripturus eram pro eo, quod in edd. legitur ἰδ' ἡγητῆρας. Sed reposui eodem sensus quod propius accedit, ἰδὲ σμητῆρας. — 38) 425-430 : cf. VI, 436-439. — 39) 431-436 : cf. VI, 487-490. — 40) 437-443 : cf. VI, 398-404. — 41) 444-449 de suo aut alio quodam fonte addidisse videtur. — 444. σὺν edd., ἐν nos.

M. 450-465 locus est qui ad infantium nascentiam pertinet, cujus primas lineas habes VI, 233, 249-51 ipso illo in capite. — 452. ἦν μὲν edd., ἠδ' ἐν nos, quod necessarium fuit.

N. 466-490. Tres insunt figuræ, quarum prima ad *artes*, altera ad *noxas*, tertia ad *utrasque* spectare videtur. — 43) 466-471, quorum similem locum apud antiquiorem non inveni. Hîc duo emendanda erant. 468. ὑπὲρ γῆν edd., ὑπουργούς nos. — 469. ἀμφὶ δὲ κόσμῳ edd., quod quis defendat ex recentiorum linguarum usu; poterat ἀμφὶ δὲ πάντῃ, sed abstinuit ab hac terminatione aliis Epicis usitata, quæ etiam hîc sequente πουλυπλανεῖς haud scio an cumulatius quiddam contineat. Quid, si scripsit ἀμφὶ δὲ μισθῷ, disertius mercenariorum ducum genus indicaturus? — 44) 472-477 : cf. VI, 613-618, unde 472 ἐς Ἄρεα scribendum erat pro ἐς αἰθέρα, quod habent edd. — 473. ἐναντίον ἄστρα edd., quod non convenit proximis; ἐναντιόωντα nos scripsimus. — 475. βιώσει sanum arbitror hoc sensu : *vivere faciet* secundum illud Homericum : σὺ γάρ μ' ἐβιώσαο, κούρη. R πᾶσα βίωσις, A πᾶσα διοίσει conj. — 45) 478-490 : cf. VI, 499-503; transiit quibusdam mutatis in I, 306 sqq., ex quo loco v. 313 hîc quoque post 485 inserendum putavi; et lectum hîc fuisse, arguit 486 εἱρκτὰς δ' in GH, quam particulam expunxerunt AR, ego jam revocavi. — 490 πικρὸν edd., λυγρὸν nos.

O. 491-507. Sequuntur *quattuor* constellationes, quæ partim ad artes, partim ad noxas referendæ sunt. Sed quamquam hi versus, si singula spectes maximeque verborum sermonisque rationem, a ceteris hujus libri partibus minime differunt, tamen duo insunt gravia momenta, quæ offendant : primum quod subito potestates describuntur *Veneris, Jovis, Saturni* ὡρονομούντων, de quibus omnibus jam supra in B expositum erat; tum, quod quæ portendi dicuntur, ea jam supra habuimus : conferas enim cum 46, 491-495 supra v. 56 sqq. et figuram 17 et 18, cum 47, 496-498 supra v. 39 sqq., cum 48, 499-502 supra v. 116-120, cum 49, 503-507 supra figuram 23 et 24. Hinc e duobus alterum sumendum est : aut hæc σχήματα aliquo modo superioribus adaptata erant—quod fieri *potuisse* nemo negabit qui meminerit illa ipsa valde lacunosa esse —, et 503-507 certe optime, utpote feminarum res continentes, post v. 34 locum habere poterant; aut hi quidem versus ab auctore ceterorum, quæ in hoc libro leguntur, non profecti erant. Quare ego,

etsi dubitanter, uncis a ceteris seclusi. — Ceterum uno in loco ab AR recessi : 507. ἀλλοτρίους θαλάμους GH, ἀλλοτρίοις θαλάμοις AR, quod antecedentibus adnectunt, ἀλλοτρίου θαλάμου nos, ex emend. D. 555.

P. 508-559 continent de *Solis* et *Lunæ* effectibus quædam, quæ, si ad signiferi exemplum etiam ordinem dispositum esse putamus, in integro carmine multo prius legebantur. Habemus enim primum (508-514, 515-518, 519-526, 527-536) *quattuor* figuras celebratissimæ illius doctrinæ de Sole et Luna in masculis sive femineis signis apparentibus, quam tractatam vidimus et ab antiquiore III, 365-396, et ab aliis I, 26-33; V, 209-216. Habemus deinde duo σχήματα 537-544, 545-551, quæ ad *duorum luminum conjunctionem* spectant et comparanda cum iis videntur, quæ II, 481 sqq. leguntur. Et quemadmodum ibi 496 sqq. Martis perniciosus cum Luna congressus memoratur, ita apud Nostrum 552-559 idem σχῆμα additur. Ceterum ad exornanda sua etiam aliis locis usum esse verbo monuisse sufficit, ut εἴδωλα 547, 558 obvia ex VI, 570, 603 petivit.

Sed jam ad singula quædam accedo : 514. ἠδὲ βίαιοι edd., ἠδὲ βέβαιοι conj. D 315 et 649, ἠδὲ δίκαιοι A, bene, sed nondum satis ; offendit enim copula, pro qua ἰθυδίκαιοι emendavi, verbo plane ad Nostri consuetudinem ex illo Hesiodeo ἰθύδικος efficto. — 516. ἐπ' ἄστροις edd., ἐν ἄστροις nos. — 519. καταντήσουσιν edd., sed καταντήσωσιν MHJ, et voluerunt etiam AR in præf. p. XLIV. — 524. Comma post ἤθεα posui, et tum τιμῇ scripsi pro τιμήν, quod habent H edd. Cf. 279 αἰθέρι καὶ γαίῃ μεμετρημένα ἔργα τελοῦντες. Sunt homines, qui honore omnia quæ agunt metiuntur. — 534. Quia nova eaque gravissima res additur, nimirum τελωνητῶν vita, ἐκ δ' scripsi pro ἔκ τ', quod est in edd. — 535. τελέουσι edd., sed dicendum erat eos domum suam administrare ex illis, quæ exercent, vectigalibus. Hinc τελέοντες scripsi. — 536. τε λόγων GH, γε λόγων ed. ; neutrum ferri potest. Scripsi τελέων, de repetitione necessaria securus. — 538. ἔσται AR non monito lectore, nescio quo fato obcæcati. — 541. ψυχὴ γάρ G, quem ordinem revocavi; γὰρ ψυχή ed. inutiliter. — 546. συνδέσμους ῥυσμοῖο edd., aperte corruptum. Scripsi συνδέσμου Κρονικοῖο. Aliam etiam stellam memoratam fuisse ex τοῖσι 552 apparet. — 548. ἀκρατόεντι H edd., ἀκρατέοντι nos ex emend. AR p. XLIV. — 549. πολλάτ', ἄ. GH, πολλὰ δ' ed., πάντα δ' nos. — καὶ ἀνθρώποις edd., μέτ' ἀ. (sic!) A, κατ' ἀνθρώπους nos. — 556. μηνίσμασι edd., μηνύμασι conj. D 303. — 557. ὀξύχολοι edd., sed potius timorem atque gemitum quam iram miseris illis spectrorum spectatoribus convenire quivis videt. Hinc scripsi ὀξύγοοι.

Q. 560-596. Hîc habemus octo constellationes, quæ ad eum locum pertinere videntur, quo enarrabantur bini planetæ e diversis centris sibi oppositi, quem locum tractavit antiquior poeta III, 133-226, plura a se prætermissa esse 217 innuens. Habemus enim hîc 57, 560 sqq. Martem δύνοντα, Saturnum μεσουρανέοντα ; 58, 567 sqq. Mercurium δύνοντα, Saturnum ὡνορομοῦντα, Lunam μεσουρανέουσαν; 59, 571 sqq. Jovem μεσουρανέοντα, Solem ὡρονομοῦντα; 60, 577 sqq. Mercurium ὡρονομοῦντα, Lunam δύνουσαν; 61, 582 sqq. Venerem ὑπόγεων, Saturnum μεσουρανέοντα, quibus Jovis et Martis testimoniis allatis duæ aliæ positiones adjunguntur 586 sqq.; 64, 593-596 Saturnum ὡρονομοῦντα, Solem δύνοντα. Vides inprimis hîc eas centrorum diversitates memorari, in quibus etiam Sol et Luna locum habent, quod quum non factum sit a duce, ex eo unus tantum arcte componi poterit locus : III, 147-157 hîc ad 582 sqq. Restat ut de singulis locis dicatur :

560. ὀφθῇ edd., ἔλθῃ nos. — 565. διὰ θυμὸν edd., quod aperte falsum. Hîc quoque clausula corrupta. Scripsit διὰ παντός, qua locutione sæpius usus est : 424, 434, 558, 607. De hoc loco ad Christianos referendo supra explicatius dictum. — 566 et 567. Hos versus transposui auctoribus AR in præf. p. XLIV. — 570. Post hunc v. hiante sententia defectus signa posui. — 575. μετ' edd., μέγ' nos. — 576. καρπώσασθαι edd., καρπώσεσθαι nos ex sollemni poetæ consuetudine. — 585. ἀσπορίῃ τέκνοισι G, ἀσπορίῃ κείνοισι ed., ἀσπορίῃ τέκνων τε conj. D. 661, sed scripsit ἀσπορίῃ τε τόκοιο. — 587. δειχθεὶς edd., εἰχθεὶς H, δερχθεὶς nos. — 588. θυραίους GH, quod restitui referendum ad παῖδας, quod in versu, qui intercidit, positum fuit; θυραίοις ed., quod ferri nequit. — 590. διδυματόκαι G, διδυματόται H, διδυμαπόται conj. A, quod me non intelligere fateor. Scripsit διδυμάστροφοι, h. e. qui *molunt per utramque cavernam.* Verbum στρέφειν in re obscœna vindicant Anthol. Gr. V, 54, 6, ἀλλὰ πρὶν στρέψας ῥοδοειδεῖ τέρπεο πυγῇ · et ib. 116, 6 sq., στρέψας Μηνοφίλην εὐίσχιον ἐν φρεσὶν ἔλπου Αὐτὸν ἔχειν κόλποις ἄρσενα Μηνόφιλον. Hinc etiam 312 ἀναστροφίῃ τ' ἐφυβρίστους lucem accipit, et patet jam 358 ἀνδρόστροφα ἔργα, quod nec Hermannus sanum putabat et Schneiderus in ἀνδρότροπα mutaturus erat, sanissimum esse. Intelligitur enim, ut Martialis verbis utar (VII, 67), altera quæ *pædicat pueros tribas Philænis.*

R. 597-612. Sequuntur tria σχήματα — et quartum fere periit — sine dubio ad δουλείαν spectan-

tia. Neque hîc, quæ suo more expressit, desiderantur; 65, 597-600 : cf. VI, 692-694. 66, 601-607 : cf. VI, 724-727. 67, 608-611 : cf. VI, 728 sq. — 598. συναίῃ G, σύνεἴῃ H, συνίῃ ed., συνέῃ nos. Post Κρόνος addidi τ', ut monuere jam AR in præf. p. XLIV. — λαμπομένῳ edd. — 604. δεσποσύνων GH, quod restitui; δεσποσυνῶν ed., cujus mutationis editores postea pœnituit : vid. præf. l. c. — 611. ἀλγεινῶν τε καὶ ἐχθρῶν GH, ἀλγεινῶν ἐχθράων AR, pro quo in præf. l. c. proponunt τε μάλ' ἀλγεινῶν τε καὶ ἐχθρῶν, pejus etiam. Melius certe Lehrs. Quæstt. epp. p. 312 ***) τε καὶ ἐχθράων ἀλεγεινῶν. Sed omnino, ubi de *servis* vinctis sermo est, nullus *inimicitiarum* locus. Scripsit : τε καὶ εἱρκτάων ἀλεγεινῶν. Rarius vocabulum ducem II, 204 secutus etiam 486 adhibuit : cf. V, 133. — 612. γένος κ. κ. ἄρξεται, ἣν δ' ἀπολήγει GH, sed ἀπολήγῃ M, quod receperunt AR. Sed nemo hæc intelligit. Scripsit :

ταὐτὸ πάθος κείνοισι καὶ ἄρξεται, ἣν ἀπολήγῃ

quorum postremum vocabulum ad Lunam pertinebat. Sed quæ sequebantur, omnia lacuna plurium versuum absumpsit. Vid. VI, 553 :

ταὐτὸ δὲ καὶ δυνούσῃ ἐπερχόμενος πάθος ἔρδει.

613-618. Concludit unum σχῆμα ad *noxas* pertinens, quod non habet antiquior, sed hausit, opinor, ex Nostro recentior etiam versificator V, 192-196. — 614. θηροβόλου θανάτου φ. χλωσθέντα βαρεῖαν GH, θηροβόρον θάνατον φ. χλ. βραβεύει AR e conj. D 540, quod verbum alibi de his rebus non inveni. Hinc lacunæ signis positis tantum χλωθῶα scripsi pro χλωσθέντα, quæ rarior forma, haud aliena a Nostri dictione, legitur in append. Epigramm. Anthol. Pal. 51, 14. Conjectura etiam loco notissimo Od. η, 197 κλῶθές τε βαρεῖαι commendatur.

619-626. *Epilogus*, qui optime præfationi conveniens et ipse probat, ab ipso poeta carmen, cujus tantum fragmenta habemus mutilata et disjecta, arte et ordine compositum, non has particulas temere undecunque excerptas et promiscue effusas esse. Sed plura emendanda erant : 620. ὡς ἂν — τέμνῃ edd., inepte; neque enim consilium indicatur, sed comparatio inchoatur : scribendum ὡς μὲν — τέμνει. — 621. δειχήλων edd., sed in aperta verborum contrariorum μιγνυμένων et ἀφισταμένων oppositione copula non poterat omitti : hinc τ' εἰδώλων dedi. — 626. ἐνμέτροις ἀγῶσι G, ἐν μέτροις αἰῶσι H, αἰῶνοι F, ἐν μέτροις ἀγνῶσι ed. e conj. D 661. Sed patet hîc notissimam illam *sæculorum* cumulationem obliterari non debuisse, porro illo ἐκμεμέτρηται, quo ad initium v. 2 reflectit, acumen quæri. Hinc ἐκμέτροις αἰῶσι scripsi : *sæculis, quæ metrum excedunt*, i. e. immensis, innumerabilibus. Ἔκμετρα γυῖα supra habuimus 464.

Quum hucusque, quantum in nobis fuit, strenue operam dederimus, ne quæ integra sint et sincera temerario dubitandi impetu attrectentur, jam non opus est ut pluribus præfemur conatum multis gravissimisque argumentis suffultum, quo librorum *primi* et *quinti* confusas telas resolvere, et singulas, ex quibus constant, lacinias separatim proponere studebimus. Duplex præterea provincia nobis administranda erit, primum, ut vinculum investigemus, quo variorum poetarum varia segmenta consarcinata sint, deinde, ut, quæ si non eandem manum, certe similem artem prodere videantur, ea sedulo indicemus. Quod ad illam rem attinet, habebit nostra opera, speramus, eo aliquid utilitatis, quod ostendet eum, quicunque disjecta dissectorum poetarum membra composuit, non solum argumenti et rerum similitudine, sed sæpe etiam eorundem aut synonymorum vocabulorum concursu et adeo literarum consensu inductum esse, quam eandem observationem jam dudum a *Welckero* in Theognideis, nuper insigni acumine a *Lehrsio* in Hesiodeis factam esse constat. Et patet sane latius, quam quis putaverit. Ita non solum hic illic in Theognideis, ex quibus v. 15-28 firmandæ suæ sententiæ attulit Lehrs. Quæstt. epp. p. 213-217, sed in tota eorum farragine hanc unam eandemque valuisse consuendi rationem liquide demonstrari potest. Sed de his quidem alias, nunc vero ad Manethoniana revertimur.

Et permirum sane est, eam rem in libro *primo* non esse animadversam, quum duo gravissima indicia quasi digito videantur eam omnibus monstrare. Ac primum quidem, quod mirifice torsit interpretes, hoc est, quod pæne viginti locis pentametros eosque plerosque bonos et rectos hexametris admixtos invenimus. De hac re editores in præf. p. XXII ita dixerunt, quasi persuasissimum iis fuisset, unum poetam eum librum fecisse, a quo minime credibile esset tam absurde numeros esse perturbatos. Hinc rem « Trimalchionis tantum Petroniani temulentiæ, aut inficeto cuidam sepulcralis inscriptionis auctori, qualis sit apud Jacobsium in Wolfii Analect., I, p. 104, » condonandam audacius quam consideratius aggressi versus illos conjecturis in hexametros mutare tentarunt, quarum ne una quidem probari potest. Tam parum « interpolationem » indagare illam curiosi erant, qua depravatum dixerunt librum primum p. XXXIV! Et tamen bona illa et plena

disticha quæ 75 sq., 98 sq., 158 sq., 208-211, 351 sq. habentur, admonere poterant etiam ceteris locis, ubi elegiaci versus confusius heroicis immixti leguntur, eandem rem usu venisse, ut etiam ex carmine de constellationibus *elegiaco* frustula ab excerptore in farraginem suam infercirentur. Et sex disticha ex Annubione quodam protulit Iriarte Codd. Matrit. p. 247, quos et ipsos infra p. 116 in hanc collectionem recepimus. Itaque de hac quidem re plane dubitari non potest.

Alterum hoc est. Libri *primi* v. 286-338 ex libri *quarti* pluribus locis excerpti sunt, uti et jam indicavimus et infra accuratius demonstrabimus, et quidem cum mutationibus quibusdam et variationibus, quales excidere solent fugitivo calamo aliquid transscribentibus. Sed, quasi ne hoc quidem satis esset ad prodendam collectoris indolem, tam inepte v. 318 et 319 ex alio loco interposuit, ut vel hinc singularem hujus laboris simillima quæque aucupantis stuporem sive negligentiam intelligere possimus. Quid vero editores? Ei quidem loco, quem modo citavimus, emendantes et transponentes mederi student, et in præf. p. XXIV bona fide vocabula Manethoniana enumerant, quæ « plurima libris primo et quarto communia sint, » neque tamen ea ipsa vocabula *omnia* in *quinquaginta tribus* illis *versibus* legi monuerunt, qui libris primo et quarto communes sunt!

Sed jam ad *singula* transimus, quæ ad majorem lectorum commoditatem et numeris omnia, et literis signisve partim instruximus. Eædem literæ notant fragmina, quæ ex eodem opere deprompta videntur; unci [ ] versus, quibus etiam singuli loci interpolati sunt; obelisci † pessimos recentissimi cujusdam versificatoris fœtus, in quibus cavendum ne plus emendemus quam ipse auctor, qui haud scio an idem etiam consarcinator fuerit, postulat; asterisci * versus a me ex indiciis vestigiisve compositos.

LIBER PRIMUS.

1-15. *Proœmium. Manethonis* nomen his sex libris præfixum non tam confictum videtur a lectore quodam hujus proœmii et illius ad quintum librum, sed potius qui hos flosculos composuit, quos Manethonis antiquo et sancto nomini adscriberet, antiquioribus proœmiis usus est, quorum hoc non dubito quin immissis versibus 4-7 et 9 sq. interpolaverit, qui et garrulitate et ineptiis quibusdam sese produnt, ut τε ante φάσεις v. 4, pro quo AR γε posuere; σπειρομένοις καὶ τικτομένοις v. 6, quum in his certe libris semper de hominum, dum nascuntur, non dum concipiuntur, nativitatibus sermo sit; ἅσπερ χάμον, ἅσπερ ἔτευξα v. 9; χαμάτων σφετέρων pro ἡμετέρων v. 10. Præter horum librorum titulum unus Suidas, quantum scio, diserte de Manethone quodam Ægyptio Apostelesmatum scriptore monuit.

1, 16 sq. Hoc egenum frustulum ipsius esse compilatoris quivis videt. Hinc in clausula Ἑρμέα, Ζῆνα (Ἕρμεα G) restitui, pro quo AR Ἑρμῆν, Ζῆνα scripsere, melius certe scripturi Ἑρμείαν, Ζῆν, quamquam etiam sic remanet falsus hiatus Ἄρεα, Ἑρμῆν.

2, 18-25. Hæc ejusdem manus sunt exceptis fortasse 20 sq., schemata *tria* ad res venereas spectantia. 20. λαφύραις GH, quod pæne adductus sum ut relinquerem, interpolatorem insolenti forma usum ratus; λάφυρα ed., χασαύραις conj. R, ad sensum bene. Sed scripserat, opinor, λαφύροις, vocabulo insolenter ad captivas servas traducto; initium prioris et clausulam posterioris versus ex 258 μίσγει γὰρ δούλῃσιν ἑταιρίσιν, et 261 κακῆς διὰ φίλτρα Κυθήρης, desumpsit.

3, 26-33. Locus est de Sole et Luna mascula femineave signa tenentibus, qui non dubito quin conjunctus olim fuerit cum 21. Vid. supra ad IV, P. Additus erat hic locus ad antecedentia, quia et ipse de rebus venereis agebat. Et similia sunt τέρπονται παίδων ἐπὶ κύπριδι 25, et ἀρσενικοῖς ἔργοισιν τέρπεσθαι 31, χαλεπῇ 25 et ἀργαλέως 33.

4, 34-36. Locus procul dubio aliunde intrusus et quidem propter *reges* v. 28 memoratos.

5, 37. Tantum pentameter legebatur, ad proxime antecedentia se applicans. Finxi hexametrum, qualem et additum et facile omissum esse credibile est, quamquam fateor aliud etiam σχῆμα illi v. 37 apponi potuisse, nempe:

θηλυτέρη Παφίη παίδων ἡγήτορας ἔρδει.

Vid. VI, 478 coll. 481 sq.

6, 38-41. Locus a malo versificatore profectus, in quo dubitanter v. 41 emendavi, ubi μόρον αἰνὸν οὐκ ἐκφεύγουσι GH, μόρον αἰνὸν ὑπεκφεύγουσι ed. et conj. D 678, quod ille explicat, pejores illos esse *iis*, qui diram mortem a dynastis intentatam *effugere conentur*. Sed patet potius eos mortem illam *non* effugere. Hinc bona versus modulatione μοῖραν δ' οὐκ ἐκφεύγουσι emendavi; haud scio tamen an malâ malus poeta scribere maluerit: μόρον αἰνὸν δ' οὐ φεύγουσι. Quamquam alia etiam excogitari posse, ut μόρον οὐδ' αἰνὸν φεύγουσι, aut etiam πόρον αἶν', οὐδ' ἐκφεύγουσι, me minime latet. Tum v. 39 χρώματος GH, σώματος vel χρήματος conj. D 641; hoc AR prætulerunt, illud nos. — Ceterum locus

additus propter δυναστῶν ad 3, 28 δυνάστας.

7, 42-49. Locus item agens de amoribus et παιδοποιΐα. Et cf. δυσγαμίην 19 et 46. Videtur ab eadem manu ut 3. — 47 κρατέουσ' edd., κατέχουσ' nos.

8, 50-57. Locus *elephantiasin* vivide describens, quales de *morbis* simillimo stili colore agentes locos infra habemus 24. 27. 32. 36, quos quum inter se comparaveris, ab eodem scriptos esse non dubitabis. Locus huc illatus propter Ζηνὸς ἄτερ 56 coll. 41, et δύσμορος—Ἀΐδόσδε κάτεισιν 52 coll. 41. Etiam *Solis* et *Lunæ* mentio ad 3, et *Saturni* ad 7, 45 eum vocare videtur. — 54. ὄχθους edd., ὄγκους nos ex emend. AR.

9, 57-61 et 10, 62-65 idem fere σχῆμα, sed diversa manu explicatum. Priorem imperiti esse, inepta arguit conjunctio Ἑρμῆς-μυστήρια δρῶσιν. Hinc dubitanter v. 60 AR emendationem propagavi, quum in G vitiose sed fortasse vere legeretur ἅπτοντ' ἢ (ἅπτονται ἢ HJ) λύρης εὐρύθμοιο. Addita autem sunt hæc σχήματα propter eosdem qui supra memorati sunt planetas, Mercurium, Lunam, Venerem, Jovem, et quidem maxime ad 6, cum quo æquale ejusdem nominis initium habent: Ἑρμ—. Ne quis hoc improbabile existimet propterea, quod tum hi duo loci statim post 6 intrusi forent, semel monuisse sufficiat, ubi ad *unum* locum *plures* — fortasse ad marginem — fuerint adscripti, eos alium post alium textui insertos necessario plus minusve a loco, quo attracti erant, separatos fuisse.

11, 66-74. Duæ constellationes, sed eadem manu factæ, ut arguit insuetus copulæ initio v. 66 et 70 defectus. Et ad *reges* pertinet, quos supra 3 et 4 habuimus (cf. etiam v. 72 ἡγεμονῆας), et verbo εὐτεχνίην v. 71 compone contrarium v. 48 sq.

12, 75 sq. Distichon a sequentibus separavi, aperte intrusum propter κέντροισιν ἐπών coll. v. 66.

13, 77-88. Horum initium, quod simile fuisse v. 75, certe et de Marte egisse et vocabulo πάντοτε incepisse etiam ex v. 83 credibile est, eam ipsam ob causam periit. Uberrimus fons depravationis in describendis ejusmodi collectaneis hic fuit, quod librarii sive negligentia sive pigritia eundem similemve versum semel, non bis posuerunt. Sine dubio locum VI, 410-430 ante oculos habuit. Ceterum hoc fragmentum ejusdem esse auctoris atque infra 28, duorum versuum aperta compositio evincit:

83 πάντοτε νυκτερινοῖσι μεσουρανέων Κρόνος αἰνός
107 Ἄρης ἡμερινοῖσι μεσουρανέων τάδε ῥέζει.

Hîc quidem adsutum est 13, ne de deperdito initio conjecturam faciamus haud improbabilem (cf. ad 12), propter μεσουρανέων v. 83 coll. v. 70. Et habemus iterum *Saturnum*. — 85. οἵτ' ἐπὶ edd., οἵθ' ὑπὸ nos. — 87. παρύγροισι edd., πανύγροισι nos e conj. A. — 88. ἰδίων edd., ἴδιον nos e conj. R, qui tamen non debebat τοι tentare pro τῶν, quod bene habet.

14, 89 et 91 distichon et 15, 89. 90. 94. 92. 93. 95 idem σχῆμα hexametris expressum et accuratius expositum. Nemo me temeritatis accusaverit, quod bis posito v. 89 et transpositione necessaria lucem in meras tenebras injeci. Additum est utrumque frustum propter Ἑρμείας initio positum coll. v. 70. 62. 58, et κεντρωθείς coll. v. 75. 66. Denique hîc quoque *Saturnum* habemus et *Lunam*. Ceterum in 15 agnoscere mihi videor illam medici poetæ diligentiam, cui ad 8, quæ certissime ejus erant, adsignavi. — 91. τ' post τεύχει addidi.

16, 96 sq. 17, 97. 114. 18, 98 sq. Tres singulæ de *Marte* sententiæ *Solis* vi mitigato. Erunt qui vituperent quod v. 114 huc traxi et cum v. 97 repetito conjunxi. Sed illic quidem pentameter ille nihil habebat quocum jungeretur, sed adscriptus videbatur ad similem, qui periit, hexametrum. Habuisse autem fere eundem hexametrum atque v. 99 valde probabile erat. Hinc ei præmisi repetitum v. 97, sed emendatum. Is quum in GH sic legeretur:

νικᾶται γὰρ Ἄρης ὑπὸ αὐγαῖς Ἠελίοιο,

putavi eum dignum esse illo misello poeta, quem jam sæpius notavimus, quique antecedentem versum mala clausula: ἀλλ' οὐχ Ἄρην finivit. Scripsi autem tum νικᾶται δ' Ἄρης αὐγῆσιν ὕπ', rejecto v. γ. Ἄ. μὲν ὑπ' αὐγ., quod e conj. Spitzneri v. Gr. her. 156 reposuerunt AR. — Illatæ autem sunt hîc hæ sententiæ primum ob *Martem* et *Solem* similiter in 13 conjunctos, tum fortasse propter πάντας collatum cum πάντοτε v. 83 et 75.

19, 100-105. Sex versus memoriales de septem planetarum potestatibus adnexi propter ῥέζει et cumulatos accusativos. — ἐλαιοφόροιο edd.

20, 106-114. Figura incestos cum matre amores portendens — cf. VI, 160-169; V, 202 sqq. — hîc illata propter συναφήν v. 108 coll. v. 74; et δυστλήμονες v. 110 coll. πολυπήμονες v. 85; et μαινόμενοι v. 111 coll. ἐμμανέας v. 91; postremo propter ἢν δ' ἀκτῖνα λάβωσιν etc., quæ proxime ad sententias 16-18 accedunt. Hinc v. 114 pro pentametro, quem supra collocavi, hexametrum posui, quem ille extrusisse videtur:

οὕνεκα τὴν προτέρην χαχίην σβέσεν Ἠελίου ἴς.

Nam causalis debet esse cum antecedentibus nexus.

Inde non probanda erat R conjectura : καὶ πρ. κ. σέλας ἔσβ. Ἠελίοιο. — 106 τε addidi.

21, 115–127 proxime juncta olim fuisse cum 3 supra jam dictum. Hîc infersit propter ἀντίον Ἠελίοιό καὶ ὡρονόμοιο — v. 116 coll. Ἠελίοιο v. 112 et κατ' ἐναντίον ὡρονόμοιο v. 90, et propter argumentum venereum. — 123 sq. εἰ δέ κεν οὕτω Μαρτυρίην τούτῳ καὶ Κρόνος ἀμφιβάλλοι edd., quem pentametrum hîc quidem emendavi, sed lectum etiam fuisse in versibus elegiacis eandem rem exprimentibus, v. 128 ostendebat. Hinc confeci infra *duo disticha*. AR εἰ δέ κεν οὕτω intactum reliquerunt, v. 124 autem αἰνὸς v. δεινὸς K. ἀμφιβάλλοιτο tentaverunt; sed nostrum χρυερὸς facilius videbatur. — ἄχνοας GH, quod restitui auctore Lobeckio Parall. gr. Gr. 174, ἄχνους ed. e conj. D 332.

22. Eadem sententia duobus distichis expressa. Vix opus ut moneatur hexametros ex 21 desumptos me tantum posuisse, ne sententia hiaret, non quod pro certo eos in carmine illo elegiaco positos fuisse sponderem (cf. de his rebus III, 285 sqq.; VI, 268–271. 281 sqq.); poterat enim hoc multis aliis modis exprimi, ut exempli gratia :

Ἄρης δ' εἰ τετράγωνον ἴδοι Κύπριν, εἰ δ' ἐπὶ τούτῳ
μαρτυρίην οὕτω καὶ Κρόνος ἀμφιβάλοι,
ῥέζει δγ' ἑρμαφρόδιτον ὁμώνυμον ἀθανάτοισιν,
δισσὰς ἀχρήστους εἰς ἓν ἔχοντα φύσεις.

23, 129–133. Admiscuit positionem prorsus alius generis, nisi quod hîc quoque ut in 21 *Saturnus* et *Mercurius* commemorantur. Sed perduxit eum duplex similitudo, primum κέντρα λαβόντες coll. v. 123 κέντρον ἔχοι, tum quæ magis sono quam sensu verborum consistit φιλέοντας ἀεὶ πρηκτῆρας ἐόντας v. 133 coll. v. 126 αἰὲν ἐόντας ἀπειρήτους φιλότητος. Hoc postremum mirum, imo incredibile videatur ei, qui talia non investigavit; nobis quidem hoc ipsum vel maximum est signum aliud in his anthologiis vinculum frustra quæri. Similia passim Lehrsius in Hesiodo notavit. Itaque pæne piget adscribere βαίνοντες ὁμοῦ v. 130 coll. ἐπεμβαίνουσα v. 115.

24, 134–138. En iterum fragmentum medicum, ut ita dicam! Delatum est in hunc locum aut propter *Martem* et *Lunam* etiam in 21, v. 115 et 119 noxios — et cf. ἔχοντι τόπον v. 135 cum ἐπεμβαίνουσα τόποισιν v. 115 — aut propter συμβάλλουσα coll. v. 130 βαίνοντες ὁμοῦ. Sed illud præfero : accedit enim v. 136 ἀμφὶ πόδας τέμνονται ὑπ' ἀνδροφόνοιο σιδήρου coll. v. 120 στάχυν ἄρσενα δεινῷ ἀποτμήξειε σιδήρῳ. Ceterum hic locus et inprimis vox μουνόποδες in memoriam revocat, quod Æl. Lamprid. c. 10 de Commodo narrat : « *Monopedios* et *Luscinios* eos, quibus aut singulos *elisisset* » [sic corrigo quod in edd. legitur *tulisset*] « oculos, aut singulos pedes fregisset, « appellabat. »

25, 139–151. Hîc vero frustulum habemus prorsus ab hujus poesis astrologicæ siccitate et accurata constellationum descriptione alienum, quod non dubito quin carminis antiquioris fuerit, quo planetarum potestates cum Deorum eorundem vulgatis virtutibus conjunctæ celebrabantur fervidiore et ad Homerica paullo magis adspirante arte. Huc pertinet etiam celebratissimi loci Il. Π, 33–35 :

νηλεές, οὐκ ἄρα σοίγε πατὴρ ἦν ἱππότα Πηλεύς,
οὐδὲ Θέτις μήτηρ· γλαυκὴ δέ σε τίκτε θάλασσα
πέτραι τ' ἠλίβατοι, ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής,

luculenta sed, ut opinor, exitu decurtata imitatio, qua cum aliis haud infeliciter certavit. Cf. intpp. ad Theocr. III, 15 sq. Virgil. Æn. IV, 365–67. Habemus autem locum prorsus ejusdem coloris infra 33, cujus extremos versus 205–207 conferas cum 140 sq. Sed quî factum, ut illud pulcerrimum fragmentum hîc importatum sit? Non solum ob *Martem* noxium omnino, quamquam is v. 134. 122. 119 partes suas explet, sed propter v. 149 :

. οὐ τέτατ' ἀνδροφόνοις περὶ δούρασιν ἠλοπαγὴς χείρ,

coll. v. 136, quem modo adscripsi. Vides : illic *pes amputabatur* ἀνδροφόνῳ *ferro*, hîc *manus affigitur* ἀνδροφόνοις *lignis*. Id satis erat consarcinatori. — 148. μεθ' ἑοῦ μόρου ἐστ. H edd., ἄλλου — μεθέπων μόρον vel μεθ' ἑὸν μόρον conj. D 381, cogitans de barbarie in cadavera sæviente. Id h. l. inferri nequit. Aut quod ego scripsi μετέωρον ἀνεσταύρωσας, aut μυσαρὸν μόρον vel tale quid inferendum fuit.

26, 152. Pentametrum superesse ex pluribus versibus elegiacis, quos similis antecedentium clausula absorbuit, jam nemo dubitabit. Poterat autem locus variis modis exornari, ut exempli causa :

Ἄρες, Ἄρες, κακοεργὲ καὶ ἀνδράσι καὶ μακάρεσσι,
νηλεές, οὐ Κρονίδης ἦν ἄρα σοίγε πατήρ,
οὐδ' Ἥρη μήτηρ, ἀλλ' οὔρεα πικρά σ' ἔτικτε
καὶ Λύσσα στυγερὴ καὶ Χάος οὐλόμενον.

27, 153–166. Iterum agnoscimus illum poetam corporis noxas tam vivide describentem. Quare jam communis cum 24 similitudo sufficere poterat ad ea hîc interponenda, sed noto insuper v. 162 κακὴν νόσον ἀνθρώποισιν coll. 135 σίνος ἀνδράσιν αὐτίκα ῥέζει, 165 ἀδρανέες μελέεσσιν coll. 137 ξύλινον προσκείμενοι ἄρθρον, 166 ἀειθανὲς ἦτορ ἔχοντες coll. 138 αἰείμνηστον ἑὸν πόδα παπταίνοντες. — 155. οἵ κεν ἔπειτα edd., particula intolerabili; οἳ καὶ ἔπειτα

nos : non statim, sed tempore procedente demum ossa hydropis aqua dissolvuntur. Nisi epitheton latet ad ipsa ossa referendum, ut κατάσηπτα. — 159. ἀνέρας ἐκτήκει πολλάκις ἐκ κρυφίμων edd., quem pentametrum infra adhibui ad 29. Hîc vero hexameter inde effingendus erat, quod feci adjutus infra 252 et I, 366 ἄλγεσι κρυπτομένοισι scribendo : ἀ. ἐ. κρυφίμων ἄπο πολλάκι νούσων. Comparandi gratia adscribo commentum R ἀ. ἐ. δὴ πολλάκις ἐκ κρυφιμαίων et A ἀ. ἐ. τότε πολλάκις ἐκ κρυφίμων γε.

28, 167-174, et 30, 176-179 duo schemata ad *Martem* ejusque damnosam apparentiam pertinentia, quibus 29 fragmenta duorum distichorum interserui, ubi idem quod 27 dicebatur. Etiam in singulis quibusdam 28 et 30 antecedentibus appropinquant : v. 174 θανάτῳ στυγεροῦ θνήσκουσι σιδήρου coll. 136, et 178 σίνος αἰνόν coll. 135, quos versus modo adscripsi; 179 πέλαγος πλώουσιν coll. 143 πελάγεσσιν ἐπιπλώουσαι. — 171 τε addidi ex em. AR præf. XXXVII. — 173 sq. hos versus transposui postulante sensu; facile intelligitur ordinem mutatum esse, si, quemadmodum conjeci, similis sequebatur hexameter, qui erat elegiaci fragmenti. — 174 στυγερῷ θν. σιδήρῳ edd., pro quo genitivos posui; dativos credibile est in altera hexametri recensione lectos fuisse, quare hinc in 29 ante v. 175 intuli. — 175. τοῦτον H edd., τούτων nos ex emend. D 332. — 179. ἢ πάθος ἠπλώουσιν G, ἢ πάθον ἢ πλώουσιν ed.; qua conjectura nihil lucramur. Patet unum versum periisse, cujus initio ἢ πάθος positum erat, tum vero ἢ πέλαγος scribendum fuisse.

31, 180-184. Una medicorum constellatio, quam non mireris post tot morbos illatam. Et cf. præterea εἰ δὲ Ζεὺς ἐσίδοι cum v. 175 Ζεὺς δ' ἐσιδών. Copulæ defectio v. 180 nobis in memoriam revocat 11. — Patet autem, hîc quoque versuum ordinem mutandum fuisse : scilicet v. 184 ad omnes pertinet ἀμύμονας ἰητῆρας, sed si Jupiter etiam adspexerit, tum inde habent secundum v. 183 *honorem et præmium*.

32, 185-195. Habemus rursus fragmentum medicum ejusdem coloris. Præterea similia vide hæc : v. 186 Μήνην φωσφορέουσαν et 187 Ἄρεϊ συμβάλλουσαν coll. 134; 194 εἰ δὲ Ζεὺς ἐσίδοι coll. 182, 175. — 188. μινυνθαδίοισι χρόνοισιν edd., sed scribendum fuisse μινυνθάδι' οἷσι χρ. monstrat 248 μινυνθάδιόν τε χρόνοισιν. — 189. αὐχήσαντα edd., αὐξήσαντα nos. — 190. ῥυζήσασαι edd., ῥοιζήσασαι nos, h. e. cum impetu ejicientes. Alius fortasse ῥυστήσασαι prætulerit.

33, 196-207. De hoc fragmento egregio jam ad 25 dic... n. — 198. ἀθανάτοισι θυήλης GH, ἀ. θυηλῆς ed. quod hîc non quadrat. Neque enim dicendum erat deos non capere fructum ex sacrificiis, sed potius homines inde nil lucrari. Hinc scripsi : ἐν ἀθανάτοιο θυηλαῖς. — 204 τε addidi. — Sed cur hîc additum? Nempe, quia antecedenti particula sermo fuerat de embryonibus immaturo partu pereuntibus, hîc vero v. 199 γένεσιν ἀνδρῶν et 200 νηπιάχοις legitur; tum, quia 195 de Jove dictum : — ἐκσώσει θανάτοιο, κακῶν δ' οὐκ ἔσσετ' ἀρωγός, hîc vero 198 sq. οὐ γὰρ ὄνειαρ — οὐ γάρ τις δύναται γένεσιν μετατρεψέμεν.

34, 208-214. Jam non veremur, ne in justam incurramus reprehensionem, quod non solum duo disticha intacta reliquimus, sed iis adeo unum et dimidiatum advindicavimus. V. 213 in GH sic legitur : ἔκφρονας αἰνομόρους ἢ νοσεροὺς τελέσειεν, ubi AR ex emend. D 406 post ἢ inseruerunt καί. Sed quanto probabilius, quum v. 212 aperte cum antecedentibus cohæreat, consueto futuro hîc quoque illato pentametrum restituere? — 214. ἑὸν edd., ἔμεν nos. Pentameter periit. — Ceterum hæc adnexa sunt propter *Lunæ* cum *Jove* conjunctionem : cfr. 194, 186. Neque negligendum νοσεροὺς 213.

35, 215-228. Hæc duo schemata ejusdem fuerunt, videnturque sese deinceps excepisse : hinc conjunxi. Conjunctio est *Jovis* primum cum *Marte*, de quo tam multa jam habuimus, deinde cum *Luna*, quæ in 34 Jovi sociata erat. Et cf. quæ v. 220 sq. Marti adscribuntur cum 177 sq.; nec negligas v. 228 jam 183 lectum esse, unde, siquidem nihil repugnet, vel eundem prodi poetam suspiceris. — Sed 215-218 turbata erant. Leguntur in G sic :

Ἄρης καὶ Φαέθων κατ' ἐναντίον ἀλλήλοισιν
ἀνθρώποις ἐπάγουσιν ἀνωμαλίην βιότοιο,
καὶ προκοπῇ στερεοῦσι καὶ ἐκ φιλίης ὑδάσουσι
ἄμφω κέντρον ἔχοντες, ἐπεὶ Διὸς ἔπλετο πλοῦτος, etc.

Hic προκοπῆς στερέουσι et ἐλάσουσιν jam recte AR illud quidem ex H, sed ordinem patet malum esse, rejecto, quod initio ponendum erat, ἄμφω κέντρον ἔχοντες in quartum versum post demonstratam constellationis efficaciam. Hinc illo statim in prius alterius versus hemistichium retracto, cetera ordinavi, ut debui. — 221 χρώματος GH, χρήματος AR, nos σώματος, ut 39. — 222 ἐν εὐπορίῃ edd., inepte : neque enim facile quis de animi paupertate mediis in opibus languescentis cogitet. Quare ἀπ' εὐπορίης scripsi : cf. infra 264. VI, 632. 668. 673. 677. Ad omnia cf. III, 306-308.

36, 229-261. Etiam has *quinque* posituras non solum unius esse auctoris, et quidem ejusdem, qui de morbis tam diligenter exposuit — nec ab his

absonus horum schematum effectus —, sed etiam hoc eodem ordine apud ipsum auctorem dispositas fuisse, et stilus docet prorsus ejusdem coloris, et constellationum series, quarum in omnibus *Saturnus* et *Mars*, et quidem in tribus cum *Luna* et *Venere*, in una cum *Luna* sola, in altera cum *Venere* sola memorantur. Patet ipsos illos *noxios*, de quibus tam multa in hoc libro cumulata videmus, in causa fuisse, ut schemata hîc intrusa sint. — 240. Post hunc versum unum intercidisse hians in descriptione amplissima sententia et constructio clamat. Ceterum valde memorabilis est hic locus vel Indicorum pœnitentium imaginem memoriæ referens. — 242. ὀλοαὶ τήρουσι GH, ὀλοὸν τηροῦσι ed., sed neque cur aut capilli aut caput pernicioso epitheto ornentur, neque quomodo capilli caput custodire possint, perspicio. Hinc οὖλαι πληροῦσι scripsi. — 256. Κρόνου μέσση G, Κρόνου μέσση H ed., sed Κρόνοιο μέση ex v. 250 revehendum erat. — 261. καὶ — λέκτρα edd., sed neque subjecti subita mutatio placet, et non tam concubitus, quam furoris mentem occæcantis mentio facienda erat. Hinc αἳ — φίλτρα dedi, hoc quidem secundum IV, 494. Poteram etiam θέλκτρα scribere, quæ vox certissime apud Apoll. Rhod. I, 515 restituenda, ubi ex codd. optimorum vestigiis τοῖόν σφιν ἐνέλλιπε θέλκτρον ἀοιδῆς scribendum esse nuper monui.

37, 262-276. Etiam hæc σχήματα videntur ejusdem esse, et certe duo priora ita alterum post alterum posita erant. Sunt ejusdem, qui 35 composuit, ut argumentum constellationumque similitudo et voces concinentes evincunt, ut ἀνωμαλίην βιότοιο v. 216 et βιότοιο δ' ἀνώμαλα ἔργα, v. 270, θόρυβοί τε μάχαι τε v. 220 coll. 265; et cf. 222 cum 264 et 269. — Addita hæc quoque antecedentibus propter *Martem* et *Saturnum*, qui etiam in his celebrantur. — 264. Ante hunc versum lacunæ signa posuimus, quoniam, ut quivis videt, hæc non quadrant: Ζεὺς ἠδ' Ἀφροδίτη — πλούσιοι etc. — 272. ἔχουσα edd., ἐοῦσα nos ex emend. A. — 273. Ἄρεος ἠδὲ GH, Ἄρεως ἠδὲ ed., Ἀρεός τ' ἠδὲ nos.

38, 277-285. Hic locus a recentiore quodam factus, cujus, si recte video, præterea nihil in hac collectione exstat. Habemus ἡ Κερόεσσα, νυκτερινοῦ et ἡμερινοῦ θέματος, et articulum in ἡ Κερόεσσα bis et τῶν ὅλοων. Additus locus et propter κερόεσσα coll. 271 et κατὰ μοῖραν ἰοῦσα coll. 272.

39, 286-338. Totus, qui sequitur, locus ex libro IV paucis quibusdam mutatis depromptus est. Ea, exceptis orthographiæ et accentuum nugis, accuratius comparare et excutere placet, quoniam inde indoles consutoris luculentissime emergit. — Primi quattuor versus 286-289 leguntur IV, 121-124 iisdem verbis, nisi quod ibi καμίνοις exstat. Adjuncti sunt antegressis propter ἡμερινῇσι λοχείαις coll. 283 ἡμερινοῦ θέματος.

Proximi quattuor versus 290-293 apertius etiam arguunt morem consarcinatoris. Nam 290 sq. invenitur IV, 139 sq., nisi quod ibi οἰκείως legitur, quod non debebant hîc quoque inferre AR; contra 291 sq. repetitum ex IV, 127 sq. Locus superiori conjunctus est propter vocem μαρτυρίῃ 291 et 286 positam.

Sequuntur v. 294-300 ex IV, 146-152 deprompti, ubi hæ lectiones variantes deprehenduntur: 146. ἦν, de qua particula dictum est. ἑλικοδρόμος. — 147 κόσμου, pro quo hîc κόσμον legebatur, jure mutatum ab AR. — 150 sq. ἐργοπόνους δείκνυσι καὶ ἐν πραπίδεσσιν ἀρίστους Ἔσσεσθαι, θριγκῶν τε καὶ εὐτοίχων καν. — Quod Noster habet, procul dubio aliunde deprompsit, neque inficete, ut scilicet sculptoribus pictores adjungerentur. Hos vero nollem putavisset A ζωγραφίῃσι μέλοντας dictos esse a Nostro, quum vulgatum illud ζωγραφίης μεδέοντας nihil habeat offensionis. Tum legitur εὐτυπέων in G, sed « superscr. εὐτυπέας » (non εὐτοπέας, ut notant AR), εὐτοπέων H, εὐτυπέας J, εὐτύκτων AR, sed debebant εὐτοίχων, si volebant ad normam fontis exigere. Equidem, ut initio εὐφυέας posuit, ita hîc εὐτυχέας voluisse puto hominem, nisi adeo novum vocabulum εὐτυπέας sibi effinxit. Ne de communi horum versuum cum antecedentium similitudine dicamus, addita videntur propter Ἑρμείαν — κατὰ κόσμου ἀταρπόν coll. 290 Ἑρμῆς — κατὰ κύκλα φαανθῇ.

Quæ deinde leguntur 301-305, mire concinnata sunt. Nam 301 sq. leguntur IV, 201 sq., unde hîc quoque Ἑρμείου AR ex F scripsere, quum in GH esset Ἑρμείᾳ, quod mihi in Ἑρμείῳ mutandum videbatur; contra 303, pro quo IV, 203 parva mutatione legitur:

ῥητορικῆς φαίνουσι τέχνης σοφίης τε κρατίστους,

ex IV, 141 integer repetitus, nisi quod propter sequens ζηλωτάς qui ibi legitur dativus σοφίῃ, in genitivum mutatus est. Tum 304 sq. rursus deprompti ex IV, 204 sq., sed ibi σχολιῶν τε λόγων, pro quo quod Noster habet τεύχει τε λόγων non potuit aliter mutari quam in τέχνης τε λόγων — nihili sunt hîc quidem editorum conjecturæ; — sed magnopere vereor ne etiam illud τεύχει sit vox, qua ineptus concinnator elapsa genuina versum explere parabat; certe a numerorum confusione nullum ei fuisse impedimentum postea videbimus. Tum in libro IV τ' ante ἄσκησιν adjicitur, defectus leve indicium, quem a nostro homine non esse

animadversum quis miretur? — Locus cur adjectus fuerit dictu facile est: compone 303 et 292, et iterum de *Mercurio* sermo et de *Jove*, et artes artibus accumulantur.

Nec minus rude suum artificium sequenti excerpto 306-320 prodidit. Hîc primum 306-317 ex IV, 478-489 exscripsit, sed his mutatis: 478. Μήνη δ' ἀμφίκερως σκολιόδρομος. 479. Ἄρεος εἰς τετράγωνα πόλου λοξεύματα βᾶσα. Sequitur tum 480, quem Noster sive errore sive consulto omisit

ἣν δ' ἐπὶ δυομένῳ κατὰ γῆς ἀπὸ τέρμονος αἴθρης;

481. ἀμφ' sine δ' quod Nostro inferciendum erat. 483. ἐκφύσει θυρέτρων ἔπαν. 484. νυκτοπλανέας τε λαθραίους. 486. ἀλυσηδὸν, et ante hunc versus deest, quem hîc quidem bonæ frugis Noster servavit:

εἰς συνοχὰς ἥξουσι σιδηρήεντά τε δεσμόν,

quem versum indicatum per δ' post εἱρκτὰς relictum suo loco reddere non dubitavi. 487. ἔν τε βιαιοτάτῳ θανάτῳ βίον ἐκλείψουσιν, pro quo quod Noster habet ἔν τε βίᾳ θάνατον λείψει κακοεργέϊ θυμῷ, potest quidem emendari, et melius quam AR fecere scribendo ἐν δὲ βίῃ θανάτου λείψει κακοεργέα θυμόν, scilicet aut ἐν δὲ βίῃ βίοτον λείψει aut ἐν δ. β. θάνατον βλέψει, sed debent illi suæ sordes relinqui. Nam quum pronissimo sive negligentiæ sive male intellectæ abbreviationis errore illud ἔν τε βιαιοτάτῳ θανάτῳ βίον depravatum esset in ἔν τε βίᾳ θάνατον, ille clausula aliunde importata — et cf. ζήλῳ κακοεργέϊ supra 259 — κακοεργέϊ θυμῷ versum integraturus ἐκλείψουσιν, siquidem reliquum erat, haud sollicitus de numero in λείψει decurtavit. — 488 φοβεροῖς (obiter addo, falso AR, deceptos de hominis stupore, δεδαϊγμένος propter antecedens λείψει scripsisse!). — 489 ἀλγινόεντα et ἐκδήσαντες. — Tum subito egregius vir, videlicet ut inventum suum λείψει tueretur, v. 318 et 319 ex IV, 50 sq. subreptos intrusit, nisi quod quum ibi recte ἐς ἰνίον legatur, ipse inepte ἢ ἰνίον scripsit. Postremo sua v. 320 rursus ex 490 repetito clausit, sed ut finis coronaret opus, quum haberet verbum finitum, illud λείψει v. 315, copulam restituit et pro πνεῦμα πικρὸν aut λυγρὸν, quod invenit, πνεῦμά θ' ἑὸν scripsit, nisi adeo quod in G legitur πνεῦμά τ' ἑὸν, cum suo vitio ei relinquendum est. Nec clausulam incorruptam describere valuit. Dedit enim: πικρᾶς μοίρας ὑπ' ἀνάγκας, *Dorice*, opinor! Hîc quidem videre licet, quantopere ludificati sint AR. Nam lucem his Ægyptiis tenebris illaturi primum hoc ordine versus collocarunt: 318, 319, 317, tum 320 scripsere πνευμάτιον, simplici hominis boni copulæ substituentes, si diis placet, Adriani imperatoris *animulam vagulam blandulam!* Sed hæc satis sunto. Jam enim, opinor, hîc quidem tenemus apertis documentis hujus libri originem, nec quisquam, nisi qui traditionum superstitione prorsus occæcatus est, jam accusabit nostram discerpendi avidam criticam. Pæne piget hîc quoque adscripsisse cur hæc potissimum antecedentibus addiderit: collatis 306 et 294, ut omnia alia taceam, patebit.

Quæ jam leguntur 321-338, ea eodem ordine IV, 395-413 videas. Hîc quoque, ubi fons discrepat, enotasse placet. 397 sq.

ναυσιβάτας φαίνει καὶ ἐν ὕδατι νήκτορας ἄνδρας
ἔσσεσθαι σκαφέων τε κυβερνητῆρας ἀΰπνους
πρωτάρχας τε νεῶν etc.

quorum ex tribus ultimis hemistichiis unum fecit: πλωτάρχας σκαφέων, quod ei reddidi. — 400. ὀρνυμένου βίοτον λείψουσι, pro quo quum in MHF ὀρνυμένοιο βίοτον σώζουσι legeretur, cum G ὀρνυμένοιο βίον σ., quam cum AR ὀρνυμένου βίοτον σ. scribere malui. — 401. Μοίραις (Μοίρῃς GH) βαιὸν χρόνον, pro quo quod Noster habet μοίρῃσιν ὑπότρομον tantum separato ultimo vocabulo retinendum erat, quamquam præter quod AR intulerunt ὕπο χρόνον, etiam ὑπότροποι aut adeo ὑπὲρ τρόπιν scribere potuisses. Sed hîc quoque valet illud: *Suum cuique*, etiam ineptum et stolidum. — 402 ὁπότ' ἂν πολιοῖο Κρόνοιο. — 403 ᾖ ἰσόμοιρος, pro quo Noster ἦν sine verbo substantivo scribere sustinuit, quum facile esset: κυανοχρόου εὖτε Κρόνοιο — ᾖ ἰσόμ. — 405 νεκυοστόλος, quod etiam Nostro obtrudere volebant AR: cf. præf. p. XXXVIII. — 406 ἐξολέσει — καὶ πολύν. — 407 καὶ δὲ κ. θανάτους, quod non debebant Nostro inferre, sine dubio θάνατον placide ferente. — 408. πλοῦτον δ' ἐκ θανάτων πολλῶν μέγαν αὐχήσουσιν, ubi αὐξήσουσιν et hîc et in Nostro scripsisse me nondum pœnituit. — 400 sq. Nostro, sed signis circumscripta intuli. Legebatur enim in G:

Μάρτυς δ' ἐπὶ τοῦτο γένηται καὶ Πυρόεις,
ἡ μήτηρ προτέρη οἴχεται εἰς ἀΐδην;

quæ AR suis conjecturis tentare quam ex vero fonte complere maluisse miratus sum. Una restat varietas: in libro IV legitur ἵξετ' ἐς Ἅδην. — 412. ἢ διά. — 413. ἀμβλώσσοις δ' ἃ γυναιξὶ (αμβλωσσους δ' αγυναιξι M), de quo supra dictum. Hîc quidem puncto post νούσου sublato integram reposui ex GH scripturam, quam in ἡμερίαις δὲ corruperant AR, quamquam postea, quid verum esset suspicati in præf. p. XXXVIII, male tamen cogitaverunt de menstruo mulierum, quum de gravidarum et parturientium hæmorrhagiis sermo sit, quæ ad abortum spectant. Consulto αἱμηραῖς δὲ scribendo conjunctionem inferre nolui.

Quæ sequuntur, 40-42 omnia communi *Satur-*

*ni Martis*que noxiorum vinculo cohærent. Et 40, 339 sq. quod obelisco notavi, nemo vituperabit. Audacius videbitur, quod ex 41. 341-352 fragmentum *elegiacum* feci. Sed nihil aliud suadere sive tolerare videbantur *quinque* pentametri—meo jure enim huc adnumero 342—in duodecim versibus occurrentes, lacunis insuper sententiarum interruptione indicatis. Quarum signa haud cunctanter posui, cetera fere nihil mutavi : 342. ἢ καὶ γονέων στερέησιν GH, στερέσειεν AR. Quanto probabilius erat deleto ἢ consuetum στερέσει reponere? — Tum ante 344 pentametrum excidisse, quo *longior* constellatio integrabatur — *Lunæ* autem mentionem factam esse conjicio — ejus rei signum est diserta demonstratio 345, τῇδε νόει ξυνέσει : ita enim pro τούσδε scribendum bene viderunt AR. — In sequentibus, ut jam de signis defectus taceam, 348

εὐτυχὲς ἐσσεῖται τοῦτο θέμ' ἐκ γενεῆς

ex emend. D. 644 scripsi, et 351 G lectionem :

Μήνη δ' ἐκ συνόδοιο Κρόνον φίλον ἀγκαλίσαιτο

restitui, pro quo AR e sua conj. dederant

Μήνην εἰ συνόδοισι Κρόνος φίλος ἀγκαλίσαιτο,

postremo 352 εὐπρήκτους pro εὐπράκτους correxi.

42, 353-358 novam esse laciniam, etiam si quæ anteeunt, non pro elegiacis habeantur, diversus stilus arguit: nota illud ἐν παρόδοισιν. Sed 356 ex emend. D 333 βλάβας τ' ἄξει scribendum erat : βλάβας ἕξει G, βλάβας θ' ἕξει AR.

359. Videtur versus esse illius imperiti, quem jam novimus. Hinc οὐράνιος neque appicto γ' fulsi, ut fecerunt AR, nec in οὐρανίων mutavi. Quid quod fortasse idem ille scripsit ἀπλανῶν τε πλανητῶν, quemadmodum in MH (πλανήτων J) legitur, mutatum a G in ἀπλανῶν τε πλάνων τε, particula τε vitiosissime posita, quod etiam a pravis quibusdam Sibyllistis factum esse negari nequit.

360 sq. Etiam hoc distichum ejusdem videtur. Id ita interpretor, se jam velle *hoc metro*, i. e. *elegiaco*, πρὸς ἔπος i. e. ad *carmen heroicum* plura etiam canendo addere. Quod utrum fecerit necne, inutile est quærere.

Postquam ita per singula nostram de hujus libri conditione sententiam persecuti sumus, paucis, quæ jam inde prodeunt, uno sub obtutu ponere placet. Vidimus igitur

primum præter v. 359-361 *quinque* fragmenta, quæ † obelo transfiximus, 1, 6, 9, 16, 40, profecta ab inepto quodam versificatore, qui fortasse idem erat cum consarcinatore;

tum *decem* fragmenta elegiaca, 5, 12, 14, 17, 18, 22, 26, 29, 34, 41, quæ litera *E* notavimus;

deinde *quinque* particulas, quibus proprio quodam graphicoque modo morbi noxæque corporum describuntur : 8, 24, 27, 32, 36; has litera *A* insignivimus;

porro *tria* segmenta, quæ et propter argumenti et propter sermonis similitudinem ejusdem esse videbantur : 3, 7, 21; et item *duo*, 13, 28.

Jam, ut hîc subsistamus et plures etiam similitudines investigemus, habemus locos 2, 11, 31, quos horum comparatio uni originem suam debere ostendit : κέντρων ὅτ' ἂν ὦσιν ἄνακτες v. 22 et 66. παρέχουσι v. 19 et 72. ῥέξουσι v. 23, 68 et 181; copulæ defectus v. 66, 70, 180.

Porro 4, 30, 42 ejusdem esse evincunt πολλῶν αἴτιός ἐστιν ἐν ἀνθρώποισιν ἀνιῶν v. 177 et ἔσσεται ἀνθρώποις πολλοῦ κακοῦ αἴτιος οὗτος 355. λύπας v. 178 et 356; ἐποπτεύων v. 34 et κατοπτεύσας 357. ἐσθλὸς ἔφυ v. 36 et 358.

Tum jungo 2 cum 3 et propter res venereas et propter τέρπονται παίδων κύπριδι v. 25 et ἀρσενικοῖς ἔργοις τέρπεσθαι v. 31 sq.; cum 7 propter δυσγαμίην v. 19 et 46;

3 cum 10 propter κερόεσσα Μήνη v. 26 et 64; cum 20 propter γυναιμανέες v. 32 et μαινόμενοι v. 111;

7 cum 20 et 31 propter πολιὸς Κρόνος v. 45, 108, et 180; cum 10 propter Μήνην εὖτ' ἂν ἴδωσι v. 43 et ἣν — Μήνην ἐσίδωνται v. 64;

10 cum 32 propter Μήνην φωσφορέουσαν v. 65 et 186;

11 cum 20 propter συναφήν v. 74 et 108;

20 cum 36 propter κακὴ κατὰ πάντα τέτυκται v. 107, 246 et 257;

31 cum 35 propter v. 183 et 228 eundem :

πλούτῳ τιμήεντας, ἀγακλέας ἀνθρώποισιν.

31 cum 32 propter εἰ δὲ Ζεὺς ἐσίδοι v. 182 et 194.

Hinc litera A insuper instruenda erant fragmenta 2, 3, 7, 10, 11, 20, 21, 27, 31, 35, 37. Ex iis, quæ restant, etiam 13 et 28 dicendi ratione non absimilia videbantur, neque 15, 23 (quod ad 10 maxime accedit). Quare et hæc eidem literæ adscripsi. Contra aperte alius prorsus artis indolisque sunt 25 et 33, de quibus supra dictum, quas litera B insignivi; neque frustula libri IV, quæ numero 39 comprehendi, ullam cum his habent cognationem. Sed etiam tria illa segmina, 4, 30, 42, ad alium poetam pertinere videntur; quare iis literam C præscripsi. Denique et versus sub 19 et 38 comprehensi tantum sui similes sunt; quare literis D et F præfixi.

LIBER V.

Similem esse libri *quinti* atque *primi* conditionem jam supra indicavi, non eandem esse nunc videbimus. In illo ostendimus variorum poetarum fragmenta contineri, eorumque quædam adeo et antiquiora et elegantiora; sed in hoc nihil invenitur, quod non recentiora tempora redoleat, multa, in quibus tam aperta deprehenduntur scabræ pravæque dictionis vestigia, ut vel apertissima vitia corrigere subinde dubites, incertus, num librariorum errores reprimas an ipsius auctoris manui vim inferas. In *duas* autem quasi partes hic liber dividitur, quarum prima post prooemia usque ad v. 108 procedens e variis poetis particulas fere minores continet, eodem sive sententiæ sive vocum similitudinis artificio consertas, quæ fere omnes in stellis *malis bonis*ve explicandis versantur; altera a v. 109 usque ad finem propagata longioribus constat fragmentis partim ad τέχνας, partim ad σίνη spectantibus, quæ sæpius bina trinave cohærere videntur, et vix ad plures quam ad duos diversos auctores referenda ultimis paganismi temporibus adscribenda sunt. Tædet dictionem bonis malis, raris vulgaribus, poeticis prosaicis varie mixtam in singulis excutere, aut formarum dialective inconditam vicissitudinem componere: sufficit singularem et non solum a bonorum Epicorum, sed etiam a libri quarti consuetudine recedentem articuli usum notasse, qui prorsus et frequentissime orationem pedestrem sapit. Compara enim mihi hos locos : 110, 113, 122, 126, 128, 150, 152, 154, 155, 165, 167, 181, 197, 207, 208, 222, 228, 234, 235, 237, 246, 247, 262, 264, 270, 272, 275, 282, 284, 285, 303, 307, 311, 315, 316, 318, 321, 331. Sed etiam in priore parte hunc usum vides 8, 13, 25, 42, 44, 47, 48, 54, 81, 84, 90.

Sed jam ad *singula* transimus. Pessima quæque hîc quoque obelo † notavi. *Procemium primum,* quod v. 11 finiendum esse recte sensit Fabricius v. 1-11 interpretando, eminet præ iis quæ sequuntur, quadam dictionis elegantia et puritate, neque quamquam tumide antiquitatem mentitur, eorundem esse videtur, qui plurima hujus libri fecerunt. — 3, 4. Hos versus transponendos fuisse, vinculum indicat non interrumpendum inter ἐχάραξε et ἀπομαξάμενος. Tum τ', quod in edd. post ἄστρων positum fuit, auctoribus AR ante illam vocem retraxi. — 5. delevi τ' post χηρῷ in edd. positum. — 6. Hic versus propterea notandus est, quod florilegium ejusmodi, quale et hoc et primo libro contineri diximus, disertis verbis promittit. — 7. ἢν δ' ἄρα GH, αἱ δ' ἄρα AR, ἂν δ' ἄρα D 301. οὐράνιον χορὸν edd.; scripsi : ἢ διὰ ν. μ. ὑπ' οὐρανίων χοροῦ, prius jam invenerat Letronnius. — 11 χάματος GH, χάματός γ' ed., χάματος δ' nos.

Sequitur *alterum procemium*, 12-24, quod ineptissime laciniis homericis *Glossarum,* quas hodie in nostratium poesi appellamus, in modum interpositis stipatum nimis toleranter antecedentibus adhuc annexum tulerunt. — 16. ἐπιγίνεται G, quod homini recenti restitui, ἐπιγίγνεται Homericum AR. — 17. ὡς edd., ὧς nos. ἡ μὲν et ἡ δ', quemadmodum hodie etiam in Homero Il. Z; 149 editur, G quod in ἡμὲν et ἡδ' mutaverant AR. — 19 τὰ πρῶτα G, quod restitui; ταπρῶτα AR. — 21. παρέθηκα γελοῖα edd.; παρέθηκ' ἀγελαῖα optime restituit Jacobsius ad Anth. Pal. p. 671. — 22 ἐπεὶ GH, quod restitui, ἔπη AR, male intellecto loco; causam enim additurus est cur suis Homerica interposuerit, idque facit comparatione facta, qua δόγματα θεῖα, quæ ipse tradit, auro confert, Homerica purpureo colori. Hinc scribendum erat : κόχλῳ χρυσὸς, pro quo in edd. κόχλος χρυσῷ legitur. Ceterum probabile est, hos quoque versus ex alio quodam poeta desumptos esse. Offendit ἁλὸς περιπορφύροντος, nisi de *colore marino* insolenter intelligas. Facile erat περιπορφυρούσαις scribere. Sed inferre nolui.

25 sq. Hos duos versus inter pessimos fœtus esse cuivis apparet. Quare etiam 26 πραπίδων χάματος ex GH revocavi, pro quo χάματος πραπίδων AR dederant.

27 sq. Hi versus ita in G leguntur :

ἢν δὲ ὥρην ψεύσηται, συνεξώλισθεν ἅπαντα.
ὥρη δ' ἀκριβοῦται βροτοῖσι τὰ δόγματα θεῖα.

Et ita H, nisi quod ἢν δ' et ὥρη δ' ἀκρ. præbet. AR ita scripserunt :

ἢν δ' ὥρη ψεύσηται, ἅμ' ἐξώλισθεν ἅπαντα.
ὥρη δ' ἀκριβοῦσα βροτοῖσι τὰ δόγματα θεῖα
31 γίγνεται αἰῶνος ῥιζίς, φύστιος πολυμόρφου.

Ultimum versum hîc collocari jam voluit Gronovius, et eum secutus D 663, qui præterea ψεύσειε, συνεξώλισθεν, melius propter v. 43, scribit et ultimo versu : γίνεται, αἰῶνός τε γένος, ῥίζα φύσεως πολυμόρφου, heptametro vitioso. Sed de hoc infra; neque enim suo loco movendus erat. Hîc vero facilius quod verisimile esset, transpositis versibus, ita restitui debebat :

ὥρη ἀκριβοῦται δὲ βροτοῖσι τὰ δόγματα θεῖα,
ἢν δ' ὥρην ψεύσῃ τι, συνεξώλισθεν ἅπαντα.

1, 29-34. Incipit locus communis de planetarum vi et præstantia, sine dubio a malo poeta confectus. — 29 ἀπ' οὐρανοῦ ἀέρι πουλὺν H edd. Nihil efficiunt viri docti, quorum D 663 sq. ἠέρι πολλῷ, ἠερέθονται et ἄχρις Ὀλύμπου, AR ἀρ' οὐρανὸν

ἀμφιπολεῦντες vel ὑπ' οὐρανῷ αἰθροπολοῦντες conjiciunt. Et alia etiam, si audaciores velimus esse, excogitari possunt, ut αἰθερόπλαγκτοι. Sed vix dubito, quin Homerica clausula abusus scripserit ἀν' οὐρανοῦ ἠέρα πουλύν. — 31 αἰῶνός τε γένος γίνεται ῥίζα φ. π. G, quod quomodo alii emendaverint, supra dictum; equidem emendavi γίνεται in καί mutato, prioribus literis ex γένος male repetitis. Cur ita planetæ dicantur, patet. — 32. σφαιρώματα edd., σφαίρωμ' ἀνα nos. Sæpius in hac sede ἀνά et κατά ab Epicis in anastrophe poni constat.

2, 35-43. Duo fragmenta ejusdem malæ farinæ, referentia de regum et imperatorum nativitate. Initio aliquid deest, absumptum, opinor, ultimo antecedentis fragmenti versu. Neque enim σύνοδος omnium planetarum intelligitur, sed aut *Martis* et *Jovis* — cf. II, 210 sqq. III, 295 sqq. — aut *Solis* et *Jovis* — cf. II, 347 sqq. — Hinc concidit conjectura A, v. 35 proponentis: παρέχουσιν ἄνακτας, ut hæc cum v. 34 cohæreant. Potius, si conjunctio cum antecedentibus necessario erat inferenda, scribi poterat: ἂν σύνοδος — παρέχει βασιλῆας. — 42. ὅτ' ἂν GH, quod restitui, de vitio apud hunc quidem securus: cf. 217; ἐπὴν AR. Tum initio apud alium emendassem τάδ' ἕκαστος, scil. ἀπέφηνε, sed hunc nolui attrectare, apud quem etiam λεύσει reliqui.

3, 44-47. Sententia communis de mutua *malarum* et *bonarum* stellarum efficacia. Eam sententiam adjectam opinor propter v. 43, ubi similem observare licet bonarum stellarum corruptionem.

4, 48-61. Longior et paullo melior, sed lacunosus, locus de *noxiis* ambobus, Marte et Saturno. — 50. τούτων edd., τούτῳ nos: ad solum Martem pertinere ex v. 54 apparet. — 51 sq. φλογεραὶ edd., μαλεραὶ conj. R, στυγεραὶ nos. Tum bis, et ante et post v. 52, lacunæ signa posui. Comparabatur enim Mars Venere visa a furore desistens cum igne, qui grassans per silvam aut torrente fluvio aut ἐκ Διὸς ὄμβρῳ subito exstinguitur; ad hunc igitur, non ad ignem pertinent verba: λάβρ' ἐπιγινομένου, quemadmodum dedi pro ἐπιγεινομένου GH, ἐπιγιγνομένου ed. — 55 sq. In G legitur:

* Ψυχρὸς γάρ τε πέλει τῇδε Κρόνοιο βολὴ
καὶ πήγνυται
Ὄψιμος· εἰ δ' ἄμφω δι' ἔριν δ' ἐπὶ κέντρον ἔχωσιν,

cum hac G nota: « Sic ordinavi, quum in MS. uno versu continuaretur, ψυχρὸς γάρ τε πέλει τῇδε χρόνοιο βολὴ καὶ πίγνυται ὄψιμος, in secundo ponerentur hæc: εἰ δ' ἄμφω διέριν δ' ἐπίκεντρον ἔχωσιν, ut versus quinque pedum. » H habet:

ψυχρὸς γάρ τε πέλει*
τῇ δὲ Κρόνοιο βολῇ καὶ πήγνυται ὄψιμος* * * *
εἰ δ' ἄμφω διέριν δ' ἐπίκεντρον ἔχωσιν,

et ad marg. « fort. πήγνυται et addendum Ἄρης. δ' (post διέριν) fortasse significat τετράγωνον. » AR reliquerunt:

ψυχρὸς γάρ τε πέλει τῇδε Κρόνοιο βολὴ καὶ πήγνυται,

et conj. ψυχρὴ γάρ τε Κρόνοιο βολὴ καὶ πήγνυται ἤδη. Nos hic quoque lacunæ signis dispositis in fine post πήγνυται addidimus αἰεί, quod facile excidere poterat. Tum δηρίν γ' ἐπίκεντρον AR ex parte secuti D 336 δηρίν γ' ἐπὶ κέντρου conjicientem; nos: δι' ἔριν περὶ κέντρον ἔωσιν. — 58. σύνοδοι edd., συνόδοις nos. — 61. ἀποθάλπεται θερμῷ GH, θάλπει ὑπὸ θερμῷ AR, pro quo etiam ψυχροτάτην δὲ K. βολὴν ὑποθάλπει ὁ θερμός conj. A.; puto θερμῷ correctionem esse, quum excidisset ob antecedentis versus clausulam Ἄρει. Nisi Κρόνοιο βολὴ ex v. 55 illatum, et scripsit poeta:

ψυχρότατος δὲ Κρόνος θερμῷ ὑποθάλπεται Ἄρει.

5, 62-65. Versus de *Jove* fautore (μειλίχιος) *Saturni* comite. — 63. κακοεργὸς edd., quod si servatur, jungi debet: Ἠελίου, κακοεργὸς Σὺν κείνῳ γὰρ ἐὼν etc. Sed multo simplicius erat κακοεργοῦ scribere, quod propter κάκιστος v. 66 et similia vicina facile in nominativum detorqueri poterat. — 65. καὶ ἐν νήεσσιν G, τε καὶ ἐν νήεσσιν ed., καὶ ἐν ὀθνείῃσιν nos. Cur enim illi φυγάδες tantum in *navibus* vagentur? Cf. II, 417-419.

6, 66-69. Ἠέλιος κάκιστος additus ad Ἠελίου κακοεργοῦ. — 67. ἐγκλήματα GH, quod restitui; ἐγκλήσιας ed., sed in fragminibus talia mutare lubricum. — 68. ἀλλοπρόσαλλον GH, quod restitui, lacunæ signis positis: patet enim substantivum, ut Κύπριν, ad ultima duo epitheta deesse; ἀλλοπρόσαλλα ed.

7, 69-71. Sententia de *Jove peregrinas* in terras mittente, addita ad 5. — 69 καὶ δύνων GH, quod restitui; ἢ δύνων ed.

8, 72 sq. De *Marte* et *Mercurio*; hic adscriptum propter τέρματος αἴης coll. cum ὑπόγειος 69, et propter θησαυρ. ἐπέδ. coll. cum εὔπορ. δηλοῖ 71.

9, 74 sq. *Mars* perniciosissimus — ὀλοώτατος — a *Jove* remotus et *Venere* fere cum omnibus cohæret, quæ jam habuimus.

10, 76 sq. Aliud σχῆμα de Marte κακῷ, sed paullo diversum, quippe *cum* Venere. — 76. ὅτ' ἂν GH, ἐπὴν ed. Sed aperte hoc schema cum antecedentibus pugnat. Hinc ὅταν δ' scripsi et post v. 77 lacunæ signa posui.

11, 78-80. Locus communis de *malis* stellis. — 78 πανείμερος GH, « superscr. πανήμερος » GRON., quod recepi: cf. 108; πανίμερος ed.

12, 81. Versus, quo alicubi *malarum* stellarum doctrina inferebatur.

13, 82 sq. R locum prorsus non intelligens « ἐν

δὲ κενῇσιν ὁδοῖς μόνοι aut ἐν κέντροισιν aut tale quid reponendum » cogitavit, sed quomodo hæc illaturus esset, dicere omisit. Locus quid sibi velit, optime intelligitur ex VI, 258 sq.

οἱ δ' ὀλοοὶ χὴν δρῶσι γονὴν τεκέων μερόπεσσιν,
ἢ πάλιν ἀψ ἀφέλοντ' ἢ ἀνάρσια θέντο τοκεῦσιν,

coll. III, 170. Præcedebat versus, quo *nihil omnino dari a noxiis stellis* explicabatur, cui deinde bene subjiciebatur : ἐν δὲ τέκνοισι μόνοις ἀγνώμονές εἰσι δοτῆρες. Jam etiam patet propter ultimam vocem ad τὰ δῶρα v. 81 hæc adscripta esse. — 83. ἐπιπένθιμον MH, ἐπὶ πένθιμον G, ἔπι πένθιμον ed., sed tum etiam γονῇ scribendum esset. Itaque prætuli ἰδὲ πένθιμον.

14, 84-92. Longius fragmentum de *Marte* et *Mercurio*, adscriptum ad 8. Quamquam propter *Saturni* accessionem v. 91 etiam omnino addi poterat collectioni de *malis* stellis institutæ. Hic locus ad libri IV stilum accedere videtur : hinc numero IV insignivi. — 90. ἠδὲ G, sed in marg. « ἦδε MS. », et « superscr. εἰδὲ » GRON., εἰ δὲ HJ, quod receperunt AR ; ἦν δὲ corr. Letronnius, quem nos secuti sumus. — 91. δεσμὸν edd., δρησμὸν nos, quod referendum ad 89.

15, 93-99. Idem σχῆμα : *Martis* et *Mercurii* conjunctio. — 94. δύναντες edd., δύνοντες nos. Post hunc v. lacunam esse hians sententia demonstrat. — 97. ἐπιγεινόμενοι GH, ἔπι γεινόμενοι ed. e corr. D 437; ἐπαειρόμενοι vel ἐπιτεινόμενοι conj. AR. — 98. φύσαντες edd.; ἐκ δ' ἄστρων φυσῶντες (*ex astris superbientes*) D 482, ἠδ' αὐτῶν φύσαντες (*eorum parentes*) id. 680 conj.; ψευσθέντες vel σφαλμῶντες seu σφαλμοῦντες A, ἐκ δ' ἄστρων πταίσαντες R. — 99. ἦλθον ἐπ' ἄφνῳ G, sed « Post hoc verbum in MS. adscribitur ἀνέλαμψαν, quasi id his adnecti deberet. » GRON. ἐπ' ἄφνω ἀνέλαμψαν J. Quod verbum male pro glossa habetur in marg. H, ubi est ἦ. ἐπ' ἄφνω, quod receperunt AR, quamquam A conj. ἦλθον ἐς ὄρφνην. Infelicissime D 482 et 680 ἧττον vel ἧττον (quod verbum esset !) ἐπ' ἄφνει vel ἐπ' ἄφνος. — Locum ex III, 67 sq. partim expressum puto :

ἐξαπίνης δ' ἔσφηλεν ἐς οὐρανὸν αἰπὺν ἀείρας
δειλαίους φῶτας ποτὶ Τάρταρον ἠερόεντα.

Tum in sequentibus non dubito, quin arguta horum hominum comparatio cum stellis crinitis subito apparentibus subito evanescentibus fuerit instituta. Hinc totum locum uno versu transposito ita constitui :

96 ὄλβῳ γὰρ πίσυνοι καὶ τεύχεσι θωρηχθέντες
ἐλπίσιν ἀπλήστοις μεγάλας ἀρχὰς μελετῶσιν,
οὐρανίοις δ' ἄστροις ἀνεπειγόμενοι ἀτῶνται,
ἠδ' ἄστρων φαύσαντες ἐὴν διὰ πίστιν ἄπιστον,
οὐρανίῃσι βολαῖς ὡς ἀστέρες ἄφνω ἔλαμψαν,
οὐρανίῃσι βολαῖς ὡς ἀστέρες ἦλθον ὑπ' ὄρφνην.

Hanc repetitionem minime inelegantem inferre non dubitavi : similem habes VI, 453 sq.

16, 100-102. *Malitia Martis* et *Veneris*.

17, 103 sq. *Venus* et Mercurius infausti. Fragmentum mutilatum esse patet. Pro γελοίων, quod habent edd., scripsi γελοίους ex em. D 666.

18, 105-107. *Malus* iterum *Mars* cum *Venere*. Fortasse hoc frustulum cum 16 cohærebat. — καὶ ego supplevi, μὲν AR. Ἄρηος conj. Gr., Ἄρης ἐστὶν D l. c.

19, 108. *Mars bonus*, et quidem cum *Jove*.

20, 109-114. Quædam de *Luna* addita, et quia de *bonitate* ejus atque *malignitate* sermo, et propter ἐπὶ τὸν Δία 110 et 108. — 110. γ' post Κρόνον add. AR, sed apud hunc malam productionem facile toleramus. Nec fulcrum illud per se placet.

21, 115-119. Item de *Luna*, adnexum antecedentibus propter πλησιφαὴς — ἀπορρείουσα Κρόνοιο coll. 113 πλησιφαὴς — ἐπὶ τὸν Κρόνον. — 117. Furorem, opinor, intelligit similem ejus, quo impium Cleomenem periisse tradit Herodot. VI, 75. Jam etiam sequentia quadrant illustranda ex VI, 624 sq.

— — — σίνεσσι δυσαλθήτοις μογέουσιν,
ὡς καὶ ἐπεσβολίῃσι θεοὺς στοβέειν ἐπὶ νούσῳ.

— 118. εἰς νόσον ὀργῇ edd., ὀργήν HJ ; hinc scripsi εἰς νόσου ὀργήν.

22, 120-126. *Lunæ* atque *Solis* conjunctio opibus fatalis. Hoc maxime ad 20, 114 appositum videtur. — 123 χείρων edd., χεῖρον' ἀπ' nos.

23, 127-129. *Lunæ* perniciosissima copulatio : σύνδεσμος 127 et συναφῇσι 120. — 128. οὗτος ἔασεν G, ἔασιν H, οὗτοι ἔασιν ed., οὗτος ἔφυσεν nos ; οὗτος scil. ὁ σύνδεσμος. — 129. Ubique nominativos pluralis restituerunt AR, mala antecedentis versus mutatione perducti.

24, 130-136. *Mars* διάμετρος *Soli*, *Lunæ*, Veneri. — 135 μιμητὰς τέχνης καμάτου edd., μιμηλὰς τέχνας, καμάτους nos.

25, 137-143. Fuit σχῆμα, opinor, cujus descriptio inchoabatur a Sole et Luna, ad quos refero φῶτα, *lumina*, quamquam Gronovius, haud dubie propter 142 et 144, id per *virum* interpretatus est. Verum ita non dicitur : ζώοις — εὑρήσῃς ποτὲ φῶτα i. e. ἄνδρα. Hinc lacunæ signa posui. — 138 sq. ita in G legitur :

Ἑρμείαν σκέπτου· θηλυνόμενος γὰρ ἐκεῖνος
σχῆμα τότε Παφίης μεθοδεύεται, καὶ τότ' ἐκεῖνος

(καί ποτ' H), in quorum postremis σχήματι τῆς Παφ. μ., ἠδέ τ' ἐκεῖνος AR scripserunt. Hæc non

sufficiunt : non dubito, quin duo hemistichia commutata sint hoc modo :

Ἑρμείαν σκέπτου, μεθοδεύεται εἴ τότ' ἐκεῖνος
σχήματι τῆς Παφίης· θηλυνόμενος γὰρ ἐκεῖνος.

Cf. III, 422 ; V, 222. — 141. ἄχρι δήμου G, sed ἄρχι δήμου MH, ἀρχιδήμου F, ἄρχει δήμου ed. ἐραστάς GH, ἀρεστός ed. Locus intelligendus haud dubie de histrionibus feminas in scena agentibus. Hinc scripsi χάρισιν δαμνᾷ — ἐραστάς ex Il. Ξ, 198 sq. Apud alium χαρίτεσσι δαμᾷ praetulissem.

26, 144-148. Similis artis figura, in qua item *Venus* conspicitur. — 146. σχοίνων δὲ ἱερόφοιτον G, σ. ἠ. ἱερόφ. HJ., σ. ἠδ' ἠεροφοιτον ed. e corr. Spitzneri v. Gr. her. 158. Sed hoc non sufficit : σχοίνων enim neque ad καλοβάτην pertinet, neque cum sequentibus jungi potest propter ἠδέ postpositum. Hinc σχοίνοισί τ' ἔπ' ἠερόφ. scripsi.

27, 149-158. Etiam artis constellatio, in qua regnat *Luna*. Videtur propter ὑγροῖς 149 et ζώοις ἐν ὀλισθηροῖσι 154 adscriptum ad 25, 137 : καμπτομένοις ζώοις, nisi jam hic aut supra cum 25 longior continuarum figurarum series inchoata est. — 151. ἀνθρώπων δύνουσαν δρᾶν, ὅτι ναύτιλοι ὑγρήν GH, ἀνθρώπων δεύουσαν δρᾷ τότε ναύτιλος ὑγρήν AR, sed neque huic emendationi sequentia conveniunt, neque quid ὑγρὴ ἀνθρώπων δεύουσα sibi velit, intelligitur. Voluitne nautas intelligi, qui tantum *hieme* mare pernavigant? Ne multa ; scribendum : ἄνθρωποι θύνουσαν δρῶνται ναυτίλοι ὑγρήν. — 156. δύνοντας καθ' ὕδωρ, δεσμευομένους ὑπὸ μ. GH, quod restitui lacunæ signis positis. Videntur enim duo urinatorum genera distingui. AR δύνων ἄρ κ. ὕ. δεσμευόμενός θ' ὑπὸ μ. scripserunt ; certe melius initio δύνων τις fuisset. — 157. δ' deleverunt antecedentis versus mutatione coacti AR.

28, 159-201. Sequuntur *novem* σχήματα, sex priora ad τέχνας, tria postrema ad σίνη spectantia ; sed omnia non solum eadem manu profecta, sed etiam, ut videtur, jam ab auctore hoc similive ordine disposita. Quare hic conjunxi. — 161. νομίαν GH, νομίῃ ed., sed propius accedit νομίῳ. — 163. κιθάρης GH, κιθάρῃ ed., κίθαρις nos. — 164. χαλκῷ τε παρέξεται πνεῦμα GH, χαλκοῖο πνεῦμα παρέξει ed., χαλκοῖο παρέξετ' ἄημα conj. A. Sed satis jam, opinor, instrumentorum musicorum flatu tractandorum. Puto jam de iis sermonem injici, quæ pulsantur. Hinc scripsi χαλκώματα πληκτὰ παρέξει. — 166. Ἑρμείαο et ἐπὶ χώρῃ GH, quod restitui ; Ἑρμείω δὲ et ἐπιχωρεῖ ed. — 167. τὴν δ' ἄλλων μορφὴν τοῖς χρώμασιν ὧδε διώκει edd. H, τὴν ἄλλων μ. τ. χ. οἶδε διώκειν D 628, δαιδάλλειν μ. τ. χ. εὖ δεδάηκεν conj. AR, δαιδάλλειν μ. ὑπὸ χρώμασι τῷδέ γ' ἔδωκεν vel τῷδε δίδωσιν R. Eum ego partim secutus αἰόλλειν μορφὰς ἢ χρώμασι τῇδέ γ' ἔδωκεν scripsi, ut τῇδέ γε ad χώρῃ referretur. — 169. μετ' Ἠελίοιο GH, μετά γ' Ἠελίοιο ed., μετὰ Ἠελίοιο nos, de hiatu apud hunc quidem securi. — 172. καὶ νεέσει σύρτῃ edd. Sed καὶ νέες εἰσύρτῃ M ; καὶ νύσσῃ σύρδην nos ex emend. D 675 ; aliæ sunt conjecturæ A : γηθήσει σύρδην, et R : διώκει, καὶ νέεται σύρδην. — 173. ὑψώματι οὖσα GH, ὑψώματ' ἰοῦσα ed., ὕψωμ' ἀνιοῦσα nos. Quamquam, ut verum fatear, dubitavi an vera sit vulgata apud hunc scriptorem. — 175. χρησαμένη τέχνη καλάμοις ἀναβαίνει edd. H, χρησαμένην τέχνην καλάμοις τ' ἀναφαίνει nos ex parte A secuti, qui conj. χρισαμένην τέχνην καλάμους ἀναφαίνει. — 181 sq. Reliqui ed. scripturam, pro qua in GH ἐπιφωλεύοντα κέντρα (τὰ add. ante κ. HJ) et τὴν πρᾶξιν Ζηνὶ (« fort. ζητῇ » margo in H) legitur, quia probabiliter locum emendare non potui. — 184. αὐτοῖς edd., αὔτως nos. — 186. δὲ καλούντων edd., καθελόντας nos. — 190. ἠελίῳ δ' G, sed ἠλίῳ δ' MH, γ' Ἡλίῳ ὢν ed., τ' Ἠελίῳ nos. — 191. ὑποσήκεται πένθιμος ἀνὴρ G, ὑποτήκεται HJ, πένθημος M, ὑποτήκει πένθιμον ἄνδρα ed. ex emend. D 667, qui etiam ὑποτήκεται vel ὑποσήπεται ἄθλιος vel αἴλινος ἀνήρ conj. Nos prætulimus ὑποτήκεται αἴθινος ἀνήρ, quum sine dubio mors intelligatur exsiccante dipsadis morsu illata. — 195. ἢ γναπτοῖς ὀνύχεσσιν λαιμὸν ἀνόρυξεν ὀρίοις G, γναμπτοῖς H, ὀρίοις HJ, ἢ λαιμὸν γναμπτοῖς ὀνύχεσσ' ἀνορύσσετ' ὀρείου ed., ἢ γ. ὀνύχεσσ' ἀνόρυξεν λαιμὸν ὀρείοις conj. D 469, quem ex parte, ex parte A secutus daturus eram ἢ γ. ὀνύχεσσ' ἀνορύχθη λαιμὸν ὀρείου, cum commode succurrit, quod nunc scripsi. — 198. συνλειβομένη G, συλλαμβανομένη H, συλλειβομένη ed., συλλαμπομένη nos. — 199 sq. μέλαθρα, πολλάκι δ' ἢ πτῶσιν, ἢ χώματι GH, μ. πολλάκις ἐν πτώσει καὶ χώματι ed. ; et A conjecit μελάθρου πολλάκις ἐμπτώσεις, ἃς χώμ. Nos dedimus : μελάθρων πολλάκις ἢ πτώσεις ἢ χώματα. Hæc χώματα sunt aggeres in variis operum terrestrium generibus cumulati, quorum ruina etiam apud nos homines opprimuntur. — 201. συνθλώμενον GH, συνθλωμένου ed., συνθλωμένῳ nos.

29, 202-208. Hic locus alius esse videtur, et quidem ejusdem, quem jam initio Ptolemæi nomine superbientem vidimus. Adjectum puto ob *Saturni* mentionem, etiam in antecedentibus figuris obviam. — 202. γ' post Κρόνος add. AR, quod rursus removi. — 203 ita legitur in GH :

τέχνων μὲν τεύχων πεδονήϊον ἠὲ Θυέστην,

pro quo D 667 conj. : τεχνοῦν μ. τ. Πελοπήϊαν ἠδὲ Θυέστην, prius receperunt AR, in posterioribus barbariem ita abstergentes : Πελοπήϊον ἠὲ Θυέστην. Perfecisse mihi videor loci emendationem scri-

bendo τέκνῳ μ. τ. Πελοπήιον ἠὲ Θ., ut τέκνῳ dicatur de *filia*, quemadmodum de filio in loco consimili Sibyll. Oracc. V, 389 : μήτηρ τέκνῳ ἀθέμιστος ἐμίχθη. — 204. ἠὲ καὶ ὡς ἄλλην ἀσεβήϊον ἢ Ἰοκάστην GH (hic quidem ἠίοκ.), ὡ. ἄ. ἀσεβηίαν ἠδ' Ἰόκαστον infelicissime conj. D l. c., neque multo melius AR ἠὲ καὶ ὃς χαλῆς ἀνέβη εὐνὴν Ἰοκάστης et præterea R ἠὲ καὶ ὡς ἄτη ἀσέβησ' εὐνῆς Ἰοκάστη, et A ἢ κοίτης ἄτην ἀσεβέστασον ὡς Ἰοκάστης, et in præf. p. XLV : ἠὲ καὶ ὡς ἄλλην ἀσεβήιον, ὡς Ἰοκάστην. Locus non tam desperatus videtur, si quidem priorem versum respicimus. Scripsit, opinor : ἠὲ καὶ εἰς ἄλλην ἀσεβῆ υἱὸν Ἰοκάστην. Consulto reliqui malam productionem etiam v. 110, 202 et alibi obviam, quæ facile evitari poterat. Nam, ut taceam de illo fulcro nimis sæpe trito : γε, etiam ἀσεβήσονθ' υἱ' Ἰ. vix magis a vulgata recedit. — 205. μητρυιῇσιν ἔμιξεν GH, μητρυιῇσιν συνέμιξεν ed., sed melius καὶ ante μ. jam add. D 668. — 207. ἔνθα δέ μοι ed. non monito lectore, ἔνθαδέ μοι G, quod accentu correcto restitui.

30, 209-216. Locus nobis jam notus de masculis femineisve signis, in quibus Sol et Luna apparent, hîc adsutus, ut videtur, propter *res venereas*. — 212. ἠδὲ edd., ἠὲ nos. — 213. ἱστοῖς ἠλ. GH, quod reduxi; ἱστῷ ἰδ' ἠλ. ed. — 214. ἐν GH, μὲν ἐν ed., εἰν nos e corr. D 668, qui non debebat etiam ἐνὶ tentare. Aliquando πάλιν conjeceram. — 216. τελοῦσαν γυναιξίν τε συνευνάζουσαν GH, ἴσαις τε σ. conj. D 481; τελοῦσι γυναιξὶ συνευνάζουσαι ed., τέλεσσε γυναιξὶ συνευνάζουσα nos propter antecedens γυναῖκα.

31, 217-221. Iterum inferuntur *Mars* et *Saturnus* noxii. — 217. ὁπόταν GH, quod reposui; μὲν ἐπὴν ed. — 218. μεσουρανέοντα ἄνωθεν GH, quod restitui; μεσουρανέοντ' ἐπάνωθεν ed. Sed in his non debemus nimis severi esse. — 221. μοίρην νευροτόμου ἐσφιγμένην ἀκρισιδήρῳ GH (nisi quod HJ νευροτόμον), μοῖραν νευροτόμῳ ἐσφιγμένου ἄκρα σιδήρῳ ed. e conjunctis conjecturis D 398 et 337. Sed hæc non quadrant. Scripsit μοίρης νευροτόμου ἐσφιγμένος ἄκρα σιδήρῳ.

32, 222-224. Adjectum ad 30 propter καὶ φυγάδας σὺ νόει 224 coll. εὐνοῦχον σὺ νόει 212. — 222. εἰ τίτανός ἐστιν ἐν GH, εἰ Τιτῆνός γ' ἐνὶ ed., quod retinui, remoto tantum γ', quamquam etiam in hoc fragmento dubitari potest, quam magna putanda sit auctoris ignorantia. — 224 καὶ φυγ. GH, quod restitui; δὴ φυγ. ed., nescio quare.

33, 225-242. *Lunæ*, *Martis* et *Saturni* mentione factum est, ut hoc fragmentum hîc legatur. Ejus verbosa garrulitas interpolationibus aucta esse videtur. Nam vix dubito, quin sine v. 231-233 ad v. 230 statim 234 adnexus olim fuerit. Neque 231 et 232 sq. ex eodem loco petita videntur. V. 231 quidem potius propter 224 et 212 adscriptus videtur. — 236. δ' inserui. — 237 ἐχθροὺς ἐκπτώσει G, ἐ. ἐκπτύσει H, ἐχθροῖς δὲ πτώξει ed.; sed quidni ἐχθροὺς δ' ἐκπτώσσει sufficiat? — 239. ἐπερείδεται ὑψόσε H edd., quod D 669 de *falsarii pœna patibuli* interpretabatur. AR pro ὑ. γαίῃς conj. αἶψα δὲ κεῖται. — 240. δίχα τοῖς ἐπὶ τέκνοις edd., δίχα τῆς ἐπὶ τ. H, μέτα. ταῖς ἐπὶ τέχναις nos, λύπην τε κακαῖς ἐπὶ τέχναις AR conj. — 241. γοναῖς edd., γραφαῖς nos. ἀλλοτρίοισι πόνοις AR conj.

34, 243-245. Additum propter εὔγραμμον, coll. 239, 241 sq. — 245. τ' ante ἶσον addidi.

35, 246-255. Iterum *Mars* et *Luna*. — 255. κατίδοι ταχινὸν G, ταχιλὸν HJ, κατίδοιτο, κυλὸν ed., κατίδοιτ', ἀλαὸν nos e conj. D 337.

36, 256-259. Additum propter ὄμμα coll. 254 ὀφθαλμόν.

37, 260-273. Locus proxime accedens ad 33, etiam interpolatus ut ille. — 261. ὑψώματι οὖσαν GH, ὑψώματ' ἰοῦσαν ed., ὕψωμ' ἀνιοῦσαν nos, ut supra. — 262. ὡρονόμον edd., ὡρονόμου nos ex emend. D 639. — 263. χαριέστατον ἦθάδ' ἐόντα edd., ἀχαρίστατον εἶδος ἔχοντα nos e conj. A. — 265-67 hîc aliunde intrusum videtur; item, sed rursus ex alio loco, 268, de quo jam AR dubitarunt. — 267. ἀπροφίδητον nec alii emendare potuerunt (tentarunt D. ἀπροφίδητον, ἀπροτίοπτον, ἐπαφρόδιτον, ἀπροσίτητον, AR ἁβρὸν ἔθηκεν), nec ego. Quare intactum reliqui. — 269. φιλοπράγμονα edd., φιλοπαίγμονα nos e conj. D 634. — 270 sq. etiam alieni videntur; hinc 271 μεθοδεύων restitui ex GH, pro quo AR μεθοδεύει scripserant, scilicet, ne nexus turbaretur. — 273. τροφαῖς ἢ ἐν ἰδίεσι μελίσσαις G (non καὶ ἐν ἰ. μ., ut referunt AR), η ενι δι εστι μελισσα (sic) H, ἐνιδιέστιμελίσσευς J, quod miror tantas turbas excitasse : D 635 ἢ ἐν ἡδείῃσι vel τροφαῖσι καὶ ἡδείῃσι μελίσσαις conj., AR longius etiam recedunt scribendo : τροφῇσιν ἐν ἡδείῃσι μελισσῶν. At quis non videt dedisse τροφαῖς ἠδ' εἰν ἰδίῃσι μελίσσαις? Et florilegia respicit ex aliorum hortis congesta, et propriæ Musæ dulcedinem.

38, 274-281. Novum schema *Mercurii*.

39, 282 sq. *Martem* amplexata Venus v. 280 adhæsisse videtur.

40, 284-299. In iis, quæ Jupiter in *Veneris* ædibus portendere dicitur, aperta video duarum recensionum vestigia, quæ toto cœlo distant, altera 286-292, quorum similia cumulatis epithetis jam habuimus, altera 293-299, quæ haud injuria obelis confiximus. — 287 ἐπαντέλλοντες GH, quod reposui; ἐπανθάλλοντες ed. — 292. φαινόμενοι πάλιν καὶ μακαριζόμενοι edd., φαινόμενον HJ, φαινόμενοι, πᾶσιν μακαριζόμενοί τε βροτοῖσιν conj. A; sed vix

puto φαινόμενοι cum antecedentibus junctum fuisse. Potius tale quid desidero : φαινόμενοι λαμπροὶ πᾶσιν μακαριζόμενοί τε. — 296. λελάληνται edd. II, sed κελαδεῦνται conj. AR; σελαγεῦνται nos. — 297. δὲ τόποισι edd., θαλάμοισι nos, et poterat etiam λέκτροισι vel μελάθροισι scribi. Ex Arato 252 πενθερίοις quis præferat, sed forma πενθερικοῖς bene formata. — 298. δισσῶν edd., quod quid sibi velit non perspicio. Scripsit, opinor, ἰδίων. Ad sententiam cf. II, 186-188 :

> οὐ μάλα κηδομένους, μάχλου ἕνεκεν φιλότητος
> οὔτε φίλων σφετέρων, οὔθ' αὖ πατέρων ἀλέγοντας·
> ἢ γὰρ δὴ κεδνῶν ἑτάρων γάμον αἰσχύνωσιν.

— 299. Versum aperte ad 293 pertinentem ante 297 transposuerant AR. Fortasse 298 sq. propter similem clausulam καθορῶνται rursus aliunde adscriptum. κ' ἦν ἄ. φαίνονται GH, quod restitui correcto κἀν; ἦν ἄ. φαίνωνται ed.

41, 300-312. — 301. πλουτεῖ καὶ G, πλουτεῖ ἠδ' ed. non monito lectore; πλουτεῖ τε καὶ nos.

42, 313-331. Supplementi gratia de feminarum nativitatibus quædam adduntur. — 315. ἄλλως δ' ὡς edd., ἀλλὰ καὶ ὧς nos. — 316. Comma post Ζηνὸς positum ante μετὰ collocavi. — 317. τ' nos addidimus. — 318. γ', quod add. AR post Κρόνος, rursus ejeci. — 319. διθύροις αἰεὶ προϊσταμένας G, ἐν διθύροισι πρ. αἰ. ed.; sed quam probabilius erat τε post αἰεί addere. — 322 sq. ἠὔτ' ἔργα ἐ. στ. αἰσχρῶς δ. κακοφήμως GH et ita ed., nisi quod κακοφήμων. Sed οἷον ἔοργεν vel ὧν ἕνεχ' ἔργων conj. A. Multo simplicius : ἠὔτ' ἐπ' ἔργοις ἐ. σ. αἰσχροῖς δ. κακοφήμως. — 325. ἢ πολλῶν — ἔστε ἄτεκνοις G (non ἔσται, ut referunt AR), ἔσται ἄτεκτος J, ἥ τε ἄτεκνος H, δὴ πολλῶν — ἔσται ἄτεκνος ed. Tum πολλῶν μήτηρ deberet esse altera Niobe, quæ multorum genitrix omnibus amissis in lacrimas effunditur. Id vero nimis breviter et obscure esset enuntiatum. Hinc scripsi : ἢ πολλοῖς — ἔστεν' ἄτεκνος. — 331. πλαστῇ GH, quod restitui; πλαστὴν ed., quod non satis intelligo. ἁγνῶς GH, quod restitui : *pure* de ea, quæ partum simulat, sed eo pura et libera est; ἁγνῶς ed.

43, 332-340. Item fragmentum de *feminis*, sed prorsus alius coloris. 335, 336 et 337 κακοπράγμονα, αὐστηράν, βληχρὰν edd., sed Ionicas formas ex 332, 334, 335, 340 reposui.

Superest, ut de tota horum sex librorum conjunctione tribus verbis moneamus, quamquam verum est, quod editores præf. p. XXXIV dixerunt : « Qui casus hos libros in unum conflarit, de hac re fingi quid potest, demonstrari nihil potest. » Hoc tamen puto ex iis, quæ disputavimus, haud temere colligi posse, tres diversos fuisse homines, quorum unus ex uno carmine librum quartum, alter e pluribus iisque partim antiquioribus partim recentioribus librum primum, tertius e duobus tribusve iisque recentissimis librum quintum consarcinaverunt. Has tres farragines qui cum integro libros secundum tertium et sextum comprehendente carmine conjuncturus erat, præmisit librum *primum proœmii* causa, qui jam propter χαίροις, magis etiam propter sequentia non poterat alio loco quam totius operis initio poni; librum *secundum* sequi jussit, quia ejus initium videbatur res continere, quæ fundamento totius doctrinæ essent, *tertium* inde collocavit, arctissimo præfationis vinculo ad illum se applicantem. Sed item postremum integri carminis librum propter exitum multo clariorem et disertiorem, quam quo liber *quartus* explicit, debebat a tertio separare, et exitum horrei sui facere, si quidem etiam librum quartum et quintum interponere parabat. Quos libros cur hoc potius ordine neque contrario collocaverit, casu factum videtur. Equidem certe causam invenire non potui. His omnibus tum *Manethonis* nomen præfixum est.

De Maximo brevi esse et licet et placet, quamquam de hoc quoque neutiquam mihi prorsus convenit cum omnibus, quæ hucusque disputata sunt. Sed quum tota de hoc poeta quæstio propter versus 422-424, 456-465, 488-496 a Tzetza tamquam Orphei citatos arctissime conjuncta sit cum Orphicorum fragmentorum dijudicatione, de quibus nuper disseruit summus *Lobeckius* in Aglaoph. I, p. 414 sqq., hanc quæstionem nunc resuscitare et suscipere, etiamsi post tantum virum auderem, non tamen possem. Constat autem, hoc carminis fragmentum ex Suidæ testimonio (Μάξιμος Ἠπειρώτης ἢ Βυζάντιος, φιλόσοφος, διδάσκαλος Ἰουλιανοῦ Καίσαρος τοῦ παραβάτου. Ἔγραψε Περὶ ἀλύτων ἀντιθέσεων, Περὶ καταρχῶν, Περὶ ἀριθμῶν, Ὑπόμνημα εἰς Ἀριστοτέλην, καὶ ἄλλα τινὰ πρὸς τὸν αὐτὸν Ἰουλιανόν) Juliani temporibus adscribi, quibus librum Manethonianorum quartum compositum esse conjecimus. In eo tantum antiquiores docti dissenserunt, utrum cum Suida Maximo *Epirotæ* vel *Byzantio* versus illos tribuerent, an alteri Maximo, *Ephesio*, multo celebriori philosopho, qui et ipse Juliani præceptor insignibus ab eo imperatore honoribus ornatus, postea, ut supra vidimus, a Valente capitali pœna affectus est. Unus Ruhnkenius a poeta Alexandrino, Callimachi et Apollonii Rhodii æquali scriptum censebat, graviter vituperatus ob id judicium ab

Hermanno Orph. 680, qui ipsa sermonis ratione evinci dicit *aliquot* post sæculis scriptum esse istud carmen. Hæc judicis harum rerum peritissimi sententia adhuc intacta mansit, nec aliter ipse Lobeckius videtur sentire, qui, refutato Wesselingio, Maximi carmen unum idemque esse cum Orphicis Georgicis putante, p. 423 ad fidem multo promtius esse dicit, Maximum complures locos ex Orpheo ad se transtulisse mutato subinde ordine. Etiam *Lenzius*, qui ante Lobeckium contra Wesselingium disputavit, diserte Juliani præceptorem quamquam dubitanter auctorem fuisse statuit, atque adeo ad Julianum ipsum quasi discipulum ab illo præcepta dirigi conjicit. Gerhardus autem, qui post Fabricium et Harlesium illius successorem a. 1820 hoc carmen edidit, verba ejus inprimis ex Dorvillii emendationibus castigare satis habuit, illa quæstione prorsus omissa(*).

Verum enim vero mihi quidem cum ex rebus a Maximo — retineamus enim nomen traditum — commemoratis, tum ex sermonis ratione in verbis et deligendis et construendis conspicua clarissime apparere videtur, hoc carmen ad imperatorum Romanorum tempora, nedum ad Juliani ætatem minime deprimendum, sed potius ad recentiorum Alexandrinorum studia referendum esse. Atque ut incipiamus a rebus, quarum mentio injicitur, nihil prorsus in iis invenitur, quod peculiariter aut Romanos mores aut imperatorum sæcula redolere videatur, ita ut, si nullo judicio præoccupatus post Manethoniana ad hujus carminis lectionem accesseris, ingentem statim ultro in sortibus recensitis deprehendas differentiam. Neque vero infitias quisquam iverit, cum alibi tum in capitibus de *nuptiis*, de *morbis*, de *vinculis* talia commemorare pronissimum fuisse. Contra vel unus ille, qui est *de agricultura* locus, comparatus cum insigni Manethonianorum in hac materia egestate — VI, 488 sq.; IV, 433 sq. — temporum discrimen indicaverit. Nec minus est discrimen sermonis, in quo et elegantem quandam in eligendis vocabulis æquabilitatem, et tutam in construendis membris volubilitatem, et omnino poeticum quendam colorem et spiritum deprehendas, quæ omnia a Manethonianis — si quædam libri primi fragmenta exceperis — alienissima sunt. Quid quod solus particularum conjunctionumque usus frequens ille et liberalis et legibus adstrictus, abhorrens a cauta posteriorum jejunitate, atque in modis optativus conjunctivo prælatus hoc carmen Alexandrinorum temporibus sed serioribus vindicaverit?

Nam, ut de hac re faciamus initium, frequentissimus est in describendis constellationum efficaciis optativo locus, vel simplici vel cum particulis ἄν aut κέ conjuncto, ubi fere semper indicativum ponere solent Manethoniani. Tum ut ex particulis nonnulla delibem, habes μὴ μέν 99, 237, 406, 556, itemque μὴ μὲν δή 133, 171, 175, 290, 429, 450, porro μοῦνον μή 193, 212, simplex denique μή vel μηδέ 74, 214 sq. 221, 238, 284, 295 cum optativo juncta (contra semel μὴ μὲν δή cum infinitivo 473), qua monendi formula oratio multo vividior exsistit. Deinde animadvertas ἧ τ' ἄν c. optat. 28, 87, 104, 128, 184, 218, 340, 395, 477, 563; ἧ γάρ sæpius; καὶ δέ κεν 330; καὶ δ' ἄν κε 38, 46, 303, 521; καὶ δ' ἄν 178; καί κεν 387. Jam hæc specimina a Manethonianis mirum quantum distant.

Tum memorabile est, quod schematum descriptiones per conditionalem semper particulam proponuntur, et quidem frequentissime per εἰ cum optat. 1, 8, 18, 54, 71, 91, 102, 123, 131, 160, 168, 180, 183, 204, 208, 253, 320, 347, 355, 389, 393, 412, 415, 425, 427, 433, 484, 509, 520, 535, 544, 567, 580, 589; rarius per ἥν cum conjunct. 61, 63, 72 sq., 129, 150, 179, 186 sq., 288, 315, 327, 337, 339 sq., 346, 368, 373, 397, 503, 577, 606. Habemus etiam sæpius εἰ cum conjunct., sed tantum cum formis ῃσι et ηται, cum illis quidem 97 ἄγῃσι, 155 βαρύθῃσιν, 174 ἀΐξῃσιν, 216 et 590 τύχῃσιν, 241 ἐκπροβάλῃσιν, 305 sq. συνίῃσι et ἐπάγῃσιν, 403 βαίνῃσιν, 434 προφύγῃσιν, 466 στείχῃσιν, 568 τροχάῃσι, 584 ἔχῃσι, 587 et 596 διίῃσι, 593 παμφαίνῃσιν, 603 ἐγχονέῃσιν; cum his contra 16 ἐντύνηται, 262 et 564 συμφορέηται, 382 φορέηται, 476 δινεύηται. Sed perquam notabiles sunt hi loci 82-85:

> εἰ δὲ κόραις Ἄτλαντος ὁμὴν ἀνύῃσι κέλευθον,
> ἢ καὶ μαινομένῃσιν ἐφ' Ὑάσιν ἰνδάλληται,
> αἴτε κατ' εὐκραίρητος ἐρυγμήλοιο φέρονται
> Σιδονίου Ταύροιο, καὶ ἐς δόμον ἀρτύνοιο etc.

et 280-283:

> εἰ μὲν ἀπ' Ὠκεάνοιο νέον προφάῃσιν ἀγαυὴ
> Πληιάσιν κερόεσσ' ἢ καὶ πανδῖα Σελήνη
> Ταύρῳ ἐπιδρομέουσα κατ' οὐρανὸν ἰνδάλληται,
> ἠὲ καὶ ὑγροφόροιο κατ' Αἰγοκερῆος ὁδεύοι,

ubi male Gerhard. ὁδεύῃ scripsit; denique 433 sq.:

> εἰ δὲ Κρόνῳ κρυόεντι συνείη δῖα Σελήνη,
> καί τε δμῶς προφύγῃσιν.

Omnino magnopere amat has formas, quas apud recentiores satis raro inveniri notum est: addo ἢν μὲν ἔῃσι 61, post ὁππότε — ἴσχῃσι 148, post ὅτε

(*) ΜΑΞΙΜΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΡΧΩΝ. Recensuit et cum annotationibus criticis edidit Eduardus Gerhardius. Lipsiæ, 1820.

—ἐπαντύνησι 376, post ὅτ' ἂν—ἐκπροθόρησιν 226, post εὖτε—ὀτρύνησιν 452; tum εἴ κεν δηθύνησι 225, ἢν δέ γε—ἔχησι 332 et 591, ἢν μὴ—τετύχησι 577, μὴ—λάβησιν 299, ὅσσα διαστείχησιν 271. Duobus locis hæ formæ constructionem continuant optativis consuetis inchoatam, 43 sq. :

εἰ δέ κε δεύτερον ἦμαρ ἄγοι, πρηεῖά κεν εἴη
καὶ πρῆξίν κε φέρησιν ἀπήμονα κερδαλέην τε,

et 448, ubi post quattuor optativos optantes infertur : ἠὲ κατ' ἰθὺν ἴησιν. — Addo duas alias formas, quæ et ipsæ recentioribus minus usitatæ sunt : προφύγοισθα 203, φύγησθα 228; et ἔχεσκον 416, φορέεσκεν 420.

Sed addamus cetera de modis a conjunctionum vi aptis. Habemus insuper εἴ κεν cum optativo 298 et 375, ubi ἀθρήσαις legitur, de qua forma supra dictum; contra cum conjunct. 136 δινεύηται, 191 συμφορέηται, 302 sq. δέξωνται; porro, ut vulgatas lectiones afferamus, εἰ δέ τε cum optat. 127, 257, cum conj. 16, 267; εἰ δέ γε cum optat. 231, 350, cum conjunct. 341; εἰ δέ κε cum optat. 43, et 11 sed ex conjectura, cum conjunct. 247 sq., cum utroque 20 sq., 26 sq.; εἰ δ' ἄν cum optat. 370, εἰ μέν γ' item 146, et εἴπερ τε 256; postremo ἢν δέ γε et ἢν δέ νυ cum conjunct. 113, 118. In his quædam turbata esse facilius est dicere quam indicare, quæ sint turbata. Itaque in tanta fragmenti brevitate codicis lectionem ubique reliqui, quamquam vix mihi temperavi, quin 231, 341, 350, restituerem εἰ δέ κε, et illud γέ etiam 146 mutarem in κε. Contra ἤν cum optativo ferendum erat 422 :

οὐδ' ἢν Ἰφίκλοιο θοώτερος αὐγάζοιο,

postquam 412, 415 εἰ prægrediebatur, propter metrum; contra 561 in εἰ mutandum, et 532 conjunctivo ob metrum inferendo sociandum.

Corollarii loco addo ὅτε cum optat. 205, cum conjunct. 528; ὁππότε cum conjunct. 81; εὖτε 120, 252 cum conj.; ὅπως ἄν cum optat. 463, item πῶς κεν 277, ἥτις ἄν 583, ὅττι κε 600; μή cum conj. 6, 52.

Prorsus etiam alienus est a Manethonianorum consuetudine infinitivus imperativi vice positus, quem vid. 61, 70, 97, 119, 149, 249, 293, 491, 498, 500, 505, 510 sq.

De *argumenti* continuitate sufficit ad fragmentum ipsum lectores ablegare, quorum commoditati hîc quoque intervallis ponendis, vocibus distracte scribendis, et indicibus, quos deleverat Gerhardus, restituendis inservivi.

Jam, ad singula accedens, ne videar nimis leviter hoc carmen antiquioribus temporibus adjudicasse, non solum locos indicabo, in quibus a *Gerhardi* recensione recessi, sed etiam quædam specimina ex dictione Maximi deprompta comparabo cum *Nicandri* carminibus, quæ quamquam ejusdem didactici generis, tamen in argumento dissimillimo versantur.

Ut autem a quibusdam incipiamus, quæ jam notata sunt, habes apud Nicandrum formas in -σι has : Ther. 126 λίπτησιν, 129 θύησι, 201 ἄγησιν, 271 βρύξησιν, 368 ἀζήνησι; Al. 61 καταθρύπτησι, 111 ἐρύγησι, 196 et 459 ἐξερύγησι, 227 ὑπεξερύγησι, 426 ἐμπλώησιν, 609 βρομέησιν; porro πίησθα Al. 549; μὴ μέν Al. 415, μὴ μὲν δή Al. 624, 521, μὴ σύγε Ther. 128, 574, 583. Longum autem est probare, eundem fere modorum apud utrumque poetam esse usum.

Litera F Fabricianam, H Harlesianam, G Gerhardum ejusque editionem significat.

1. In mediis de *Luna* in *Leone* apparente decretis fragmentum incipere monstrant μέσην μοῖραν et δευτέρῃ εἰν ἠοῖ. Itaque plena lacunæ signa posui.

3 et 4. Versuum ordinem mutari jussi. Præterea legebatur v. 3 τροχάουσα cum plena interpunctione, et v. 4 μαψίδιοί τε. Sed oppositio subjicitur illis ἀγανωτέρη ἔσσεται οἶμος; quippe præcesserat perniciosior etiam constellatio.

7. ἀρχὴν vulgo, quod sensu caret; Ἄρην emend. D 699, quem G ne commemoravit quidem. Verum de malevolis et benevolis planetis apud Maximum sermo semper est *post* zodiaci signa : ita infra v. 49 sqq. Hinc ἀκμήν prætuli, quod quid sit, v. 1 jam dictum est : μέσην κατὰ μοῖραν.

11. γλήνεσιν et 102 γλήνεσσιν, cf. Ther. 228, ibidemque 373 γλήνεσσιν pro γλήναισιν restituendum esse jam conjeceram, postquam id ipsum in codd. Venetis legi ex Lehrsii præfatione p. XI cognovi.

13. Post hunc versum lacunæ signa posui. Alioquin v. 16 post eum esset transferendus: Sed πολυπαίπαλος melius quadrat σκολιοῖσι καὶ οὐκ εὐήρεσιν ἔργοις.

15. εὐήρεσιν, et εὐήρεα γυῖα 211, 234, 266, εὐήρεα τμῆσιν 317, εὐήρεα φύξιν 404, εὐήρεϊ θυμῷ 410. Cf. Ther. 81 εὐήρεα γυῖα.

16. πολυπαίπαλος. Cf. δυσπαίπαλος Ther. 145.

17. ἦκε FH, ἢ κε G ex em. D 669. Sed ex poetæ usu scribendum erat ἤ τε, — δίχησι vulgo, δίχησιν nos. Et idem vitium 149, 239, 432, 591, itemque 61, 227, 362, 365, 477, 537 abstergendum erat. Neque enim poetam a vulgari ratione recessisse locorum evincit multitudo, in qua ν ἐφελκυστικόν ante *vocalem* legitur : 12, 13, 106, 113, 126, 127, 182, 216, 257, 273, 299, 300, 308, 361, 418, 445, 452, 454, 455, 503, 522, 547, 550, 554,

560, 583, 593, 603, et ante *consonantem* 4, 18, 96, 169, 174, 195, 226, 238, 243, 297, 347, 420, 489, 590. Consulto hæc, quæ cuipiam inutilia videantur, adscripsi. Neque enim tam certus est apud omnes poetas canon Hermannianus, ut vulgo autumant. Certe apud *Quintum* nuper ex constanti codicis Monacensis auctoritate, quam haud raro etiam Aldina adjuvabat, literam illam sequente in proximo versu consonante delevi, sequente vocali retinui. Pertinet vel hæc pusilla res ad nugas conclamatas potius quam consummatas.

24 huc statim post v. 19 posui, ne in priore decreti parte constellatio omitteretur, in posteriore bis poneretur. Tum ἐνὶ scripsi pro ἐν ex Maximi usu. Etiam hæc parva doctrina nondum ad liquidum perducta est.

53. μήνης vulgo, Μήνη nos. Nam propter verbum φέρωσιν stellarum debent esse ἀγλαὰ φάεα, non Lunæ. Error propter antecedentia proclivis.

55. Cf. Al. 443 δείδιθι et Ther. 267, 915 δδοιπλανέων. — δρόωσι vulgo, δρόων σὺ nos : cf. 498.

57. ἐπὶ ἤθεα, hiatus propter Hom. Od. ξ, 411.

58. αὐτὸς vulgo, quod miror vel a Gerhardo relictum esse. Scripsit αὖτις, sed addiderat certe unum versum, accuratius de *reditu* locuturus, ut 10, 20 sqq., 32 sqq., 39 sqq. Hinc, quod alii in mentem venire possit αὖ τοι, consulto posthabui.

67. ἤχθηρεν FH, ἤχθηρεν G, ἤχθρηνεν nos, ex emend. Jacobsii ad Anthol. Palat. III, p. 383 init.

69. οὕνεκεν vulgo, τοὔνεκεν nos, quoniam ex antecedentibus derivat præceptum.

70. εἰσῆται vulgo, εἰσῆκται conj. D 657, εἰσήγαγ' Jacobs. l. c. p. 608, illo οὕνεκεν deceptus. Dederat ex more suo εἰσῆχθαι : cf. 149 δειδίχθαι.

76. Ther. 522 planta memoratur, a nonnullis μινυανθὲς dicta.

77. λήσει vulgo, λήστει nos ex emend. D 657, quod ne commemoravit quidem Gerhardus.

80. παλινστρέπτοιο vulgo, παλιστρέπτοιο nos, et ita Ther. 679.

83. μαινομένῃσιν D 745, μαιονίῃσιν vulgo. — ἰνδάλληται et idem 282, ἰνδάλλοιτο 331, ἰνδαλθῇ 163. Cf. Ther. 153, 259 ἰνδάλλεται.

92. Ἀρσέππης cod., quod revocavit G, quum FH Ἀρσινόης intrusissent. *Gratianus de S. Bavone* sive Jo. Alberti (Misc. obss. vol. VIII, tom. II, p. 288) Ἀρσίπτης proposuit ex Hesych. Ἀρσίπτη· ἡ Ἄλκηστις. Equidem, quominus hanc obscuram glossam persequar et illustrem, librorum penuria prohibeor. Tamen comparatis Hesychii et Maximi lectionibus, non dubitavi Ἀρσίππης scribere, quæ

μετωνυμίαν potius Alexandrini hominis esse quam Juliani præceptoris quivis videt.

93. Post hunc excidisse unum versum verbi finiti defectus indicat.

99. Cf. Ther. 754 φλογερῇ χροιῇ.

101. παυφάσσουσα E, παιφάσσουσα HG, παφλάζουσα conj. D 533; sed ποιφύσσουσα ex Ther. 180 ἄκριτα ποιφύσσοντος reponendum erat, de quo verbo cf. Meinek. Anall. Alexandr. p. 127.

105. Cf. Ther. 138 νεαρῇ κεχαρημένος ἥβῃ.

107. ἀλλ' ἀεί κε vulgo, αἰεί κε conj. D 668, αἰεὶ δὲ melius Jacobs. l. c. p. 647. Verum ἀλλά non erat attrectandum, hinc ἀλλ' αἰνὰ scripsi. — ὀρσοπολεύοι vulgo, correxi : cf. Hymn. Hom. Merc. 308 et Anacr. fragm. LXXIV ed. Bergk.

108. Cf. Al. 408 ὀνειδείην ἐπέλασσε. — Etiam ἰάπτει verbum Nicandreum : proxime accedit Ther. 358 τυπῆσιν—ἰάπτει.

110. Cf. Al. 552 πυρὸς λωβήσατο λιγνύς.

111. ῥέθος vox Nicandrea.

117. Cf. Ther. 127 κεχορημένη ὕλης.

121. πολλάκις vulgo, παλλακὶς nos.

122. πάρος ἤγαγε FH, παρεςήγαγε G ex em. D 646. Sed patet λέκτρον ἀεικέλιον, cui magis favet constellatio, opponi γαμίοις θεσμοῖς. Hinc scripsi πάρος ἤραρε.

123. Cf. Ther. 13 sq. χαλαζήεντα σκορπίον.

132. ἢ FH, quod restitui, εἰ G e conj., nescio qua de causa.

135. Cf. Hermann. Orph. p. 816. Sed ὀφέλσιμος jam Callim. Hymn. Apoll. 93 legitur.

140. ἤθεα vulgo, ἤθεσι nos ex emend. D 677; ἡδέα conj. Jacobs. l. c. p. 74. — τ' εὐεργέα vulgo, quam particulæ positionem corrupto Manethonis loco excusavit D l. c. Scripsi κεὐεργέα, crasi ex v. 234 deprompta. — εὐεργῆ λάκτιν Ther. 109.

141 et 276. νῦν δ' ἄγε — cf. Ther. 359, 528, 636.

150. εἰ δέ τε οἷς κεν FH, εἰ δέ τ' ἔοις, ἣν G, melius certe quam D 677, qui ἐν δέ τε, et Herm. Orph. 749, qui ἐν δέ θ' ὅσοις κεν conjecerunt, uterque de loci nexu securi. Ipse Gerhard. olim *Lectt. Apoll.* p. 181 εἰ δὲ θέρους κεν tentaverat, quod non opus ut refellatur. Patet, ἔμπλην 152 hic ut apud Nicandr. Ther. 322, ubi cf. schol., idem esse atque χωρίς, non, ut apud Homer. Il. B, 526, Hesiod. Scut. Herc. 372 idem quod πλησίον. Jam non difficile est, quale scripserit poeta, assequi : reposui εἴθε δ' ἔοις, ἦν, sed haud scio an dederit : μοῦνον ἔοις, ut 193, 212.

154. ἀρωγήν clausula Nicandrea; ad v. 155 cf. Ther. 319 κακηπελίῃ βαρύθοντες.

158. ἀεικελίῃ ὑπὸ νούσῳ, et 269 ἀεικέα νοῦσον :

161. φυγὼν vulgo, φυγοῦσ' nos ex emend. Weseling. Probab. p. 338.

164. Cf. Ther. 770 σκορπίον αὐδήσω.

166. γε μέν, de quo dixi ad Quint. IV, 568 et ad Manethonem, etiam apud Nicandrum invenitur : Ther. 281, 375, 420, 523, 734. Al. 146.

168. ὀλοφώιον hîc et 193, 222, 320, 426. Cf. Ther. 1, 327.

170 et 228. Cf. Ther. 70 φράζεσθαι δ' ἐπέοικεν.

172. Cf. Al. 220 de ῥιγηλόν. — ὀπαζομένη FG, ἐπαζομένη H, pro quo ἐπαζομένη substituerat G. Sed quo modo mulier subjectum manere possit, non perspicio. Scribendum erat ὀπαζομένῳ, referendum ad diem fatalem : vid. Ther. 813 ὀπάζεται ἀνδράσι κῆρα.

179. Fortasse ἐπιδράμῃ. Cfr. 195.

186. υἱέα vulgo, υἷα nos. Vid. ad Quint. III, 260.

192. Cf. Al. 110 ἐπαρωγέα.

197 et 216, 277. λοιγόν. Cf. Ther. 243, 733, 815. — ἀμβλώσει vulgo, ἄμβλωσις nos, quoniam nimis longe abest ἀγαυὴ Θειαντίνη.

204. Cf. Al. 259 νηδὺς μεμιασμένα λύματα βάλλει, et Ther. 919 βάλοις ἀπὸ λύματα δαιτός.

209. ἀμυδρὴ verbum Nicandreum.

212. Cf. Ther. 319 καχηπελίῃ βαρύθοντες.

213. λαιψηρὰν ὑγείην vulgo, λαιψήρ' ἂν ὑγείην nos, quanquam forma displicet : haud scio an λαιψήρ' ὑγίειαν scripserit. Cf. v. 224.

224. ὑγίην vulgo, ὑγίειαν nos.

229. Cf. Ther. 605 ὀκταπόδην, sed de cancro.

234. καὶ εὐήρεα vulgo, κεὐήρεα nos.

236. Cf. Ther. 588 θανάτου φύξιν τε καὶ ἀλκήν.

237. ἐνὶ vulgo, περὶ nos ex emend. Herm. Orph. 749. — μογῆσαι vox Nicandrea.

238. τε vulgo, τι nos. — ἐμπελάσειεν clausula Nicandrea : Ther. 186. Verbi δαμάζω variæ formæ apud eundem obviæ.

243. Ἔμπης vid. Al. 361, 465.

248. βιήσεται. Ejusdem verbi variæ formæ apud Nicandrum.

250. τοίη vulgo, τοίην nos ex emend. Gerhardi. — μογερὴν vulgo, σμυγερὴν nos ex emend. Herm. l. c. 715. Cfr. Apoll. Rh. IV, 380.

255. Cf. Ther. 118 παλίγκοτος.

257. Cf. Al. 20 νειαίρης — στόμα γαστρός.

258. Insolens forma ὑποέκλασεν, pro qua toties apud alios ὑπέκλασεν legitur. Sed mutandi impetum refrenat ὑποέτρεσαν Ther. 86.

259 et 256. Cf. de ῥηιδίως Al. 401, Ther. 22.

274. σὺ μὴ vulgo, quod iis repugnat, quæ modo in antecedentibus dixit. Hinc σύ μοι scripsi.

279. Cf. Ther. 2 λύγιν — κήδευς.

281. Πληιάς αἰθερωσ' vulgo, ἠερόεσσ' conj. D 674, αἰθερόεσσ' G; sed patet hîc potius Lunam subjectum esse, et Pleiades plurali numero commemorandas fuisse. Non dubito quin Πληιάσιν κερόεσσ' scripserit : cf. 82 sqq.

282. ἐνιδρομέουσα vulgo, ἐπιδρομέουσα nos.

283. ὁδεύοι FH, quod revocavi, ὁδεύῃ G.

287. καὶ δ' vulgo, μὴ δ' nos.

289. καὶ λώιον vulgo, particula insolenti loco posita. Scripsi πολὺ ex 120, 294 et 447, haud veritus ne quis male acutus commate post ἀγέμεν fixo, eum infinitivum pro imperativo habeat, cui per copulam καί novum addatur membrum.

296. γε vulgo, σὺ nos. — πυρόεντι vulgo, sed *candente ferro,* quemadmodum voluit interpres, ubi tandem secantur venæ? Hinc μορόεντι dedi, vocem Nicandream. Corruptio orta ex v. 298.

301. πολλοὺς vulgo, πολλῇ nos.

304. Cf. Ther. 497 βλύζοντι φόνῳ, et de illo ἄδην, quod Quinto in deliciis esse ad eum III, 475 vidimus, Al. 428. — ἐπ' vulgo, ὑπ' nos.

312. καὶ εἰ vulgo, εἰ καὶ conj. Gerhard. *Lectt. Apoll.*, sed scribendum fuisse καὶ δ' εἰ membrorum cohærentia docere poterat.

315. συνόδοιο vulgo, συνόδοισι nos.

319. ἐφημοσύνης FH, ἐφημοσύνῃς G, sed ἐφημοσύναις recte jam conj. F.

321. οἴτε ἑοὺς vulgo, οἵ ῥά θ' ἑοὺς nos ex emend. Hermanni Orph. 749.

324. ἐφέστιον vulgo, ἐφεστίου nos e conj. Anonymi apud G.

325. Ἑρκείου, οὗ FH, ἑρκίου, οὗ G, Ἑρκείου nos e conj. G, quam debebat præferre alteri.

326. Cf. Al. 74 ἐπιφράζευ.

327. εὐσκόπου vulgo, quod est Mercurii epitheton; εὐπόκου nos ex emend. Lobeckii Parall. gr. Gr. p. 329.

334. δέ κεν vulgo, δὲ καὶ nos.

337. Ut Geminos *Amyclæos* sæpius appellavit Noster, ita Nicander ab eadem urbe Laconicos canes appellavit Ther. 670.

341. καρκίνου vulgo, Καρκίνον nos. Ipse Cancer enim est Lunæ domus, ut Leo Solis. Id ignorans G infeliciter εἰ δέ γε (subaud. ἀλεύηται), καρκίνου οἶκον ἐὰν tentavit.

342. οἰχνεύῃ vulgo, ἰχνεύῃ nos e corr. G.

343. αὖλιν de subitaneo cubili etiam Ther. 58 legitur.

345. Cf. Ther. 167 κάρη πεφρικὸς ἀείρει, 293 πέφρικε κάρηνον.

346. κατὰ ἄστρα vulgo, κατὰ δῶμα vel οἴκοισι tentabat Herm. Orph. 749; equidem κατὰ μέτρα scripsi.

348. ἐφεστίοισιν FH, ἐφ' ἑστίῃσιν G, ἐφ' ἑστίῃ οἷο nos, ἐφέστιον οἷο ex v. 363 et 373 conj. Spitzner. v. Gr. her. p. 46.

352. ναίοντος vulgo, inepte; γαίοντος scripsi, quamquam propter genitivum dubitanter.

359. δηναιὸν vulgo, δηναιὸς nos ex emend. Spitzneri l. c.

372. χρόνον vulgo, μέτρον nos. D 669 interpunctione post πολλοῦ posita, ut χρόνοιο πολλοῦ oppositio esset adverbii ὦκα, locum sanari putabat. Frustra.

377. λαιδρός hîc et 438. Cf. Ther. 689, Al. 576.

385. Post hunc versum lacunæ signa posui.

392. Cf. Ther. 415 ὁμήθεα λίμνην.

412. οὐκ ἐκίχης vulgo, οὔτι κίχοις scriptum volebat G, sed sufficiebat οὔ κε κίχοις.

413. Cf. Al. 589 λιμναίης φρύνης πολυηχέος.

415. σοι vulgo, τοι nos.

416. Cf. Ther. 285 εἰλυθμὸν ἔχεσκεν.

417. Cf. Ther. 544 ῥαδινὴ — ῥίζα, Apoll. Rhod. III, 106 ῥαδινῆς—χειρός.

424. Cf. Apoll. Rhod. II, 1101 τυτθὸν ἐπ' ἀκροτάτοισιν ἀήσυρος ἀκρεμόνεσσιν.

438. φῶρ' ἐπὶ φωρεῖ χύρσει FH, φὼρ ἐπὶ φωρεῖ κύρσει e corr. Dorvillii G, φώρεσι, si cui forma φωρεύς improba videatur, suadens. Verum etiam subita subjecti mutatio perquam inelegans est. Hinc scripsi, quod multo signatius, φῶρ' ἐπὶ φωρὶ κορύσσει.

443. Cf. de φιαρός Al. 91, 387.

448. ἐπ' ἐκδομάτοιο vulgo, ὑπὲκ δόμα τοῖο nos ex emend. D 678.

449 et 475. ὄνειαρ. Cf. Al. 426, 543.

458. ἄγοις vulgo, ἄγειν conj. G, ἄγων ex Tzetza scripsi. — κεραίας εὐκαμπεῖς Al. 425.

459. χλῆμα Ther. 72, 873.

460 et 502 ὀπώρης. Cf. Ther. 855.

464. ὄμπνια δῶρα et 528 ὄ. ἔργα. Cf. Al. 450 de favis πολυωπέας—ὄμπας, ubi vid. schol., Callim. fragm. 183 (ed. Blomfield.), ὄμπνιον ἔργον, id. fr. 123 μελιηδέας ὄμπας, id. fr. 268 ὄμπνας, quod schol. ad Nicandr. l. c. explicat πυροὺς μέλιτι δεδευμένους, Apoll. Rhod. IV, 989 στάχυν ὄμπνιον.

468. Cf. Nic. fragm. II, 67 παρακάββαλε σηκοῖς, quanquam ibi diverso significatu vox occurrit. Etiam σπέρμα vox Nicandrea.

469, 482, 508. ἀεργηλός. Cf. Ther. 50.

473. τῆμόσδε θέλειν vulgo, τῆμόσδ' ἐθέλειν nos e corr. G *Lectt. Apoll.* p. 91.

477. κούροις vulgo, κούρων nos, ut alibi semper.

481. Cf. Nic. fragm. II, 16 εὐθαλέουσα.

484. Cf. Ther. 209 πολυδερκέα μορφήν.

485. σπόρον vid. Al. 427, 595. Etiam ἔρνος, v. 490, vox Nicandrea.

491. οἴνη sæpe occurrit apud Nicandrum.

492. ἐλινοῦς vulgo, ληνοὺς Tzetza. Sed scripsi ἐλίνους ex Al. 181 ψιθίης ἐλίνοιο, quocum consentit Oppian. Cyn. IV, 262 ὡραίη τ' ἔλινος. — Cf. Al. 328 ποτῷ ἐνὶ δεύκεϊ Βάκχου, ubi alii ἐν ἀδευκέϊ legisse videntur.

499. Cf. Al. 10 γεωμορίην.

502. Cf. Ther. 67 ἀργεννὴν ὑπὸ βῆσσαν.

512. χέδροπά τ' ἄλλα Ther. 753.

513. βλωθροῖο πυρίτιδος Ther. 683.

516. πορσύναι vulgo, πορσύναις nos.

523. Ὑδροχόος τε φέρων vulgo, quod erunt qui pro nominativo absoluto habeant. Frustra. Scripsit Ὑδροχόῳ δ' ὀρόων.

525. ὑποδέξεται vulgo, ὑπαέξεται conj. G; sed apparet hoc quoque versu præceptum dandum fuisse. Inde ὑποθήσεαι scripsi.

530. Cf. Al. 517 ἠνεκές.

532. συμφορέοιτ' ἢ vulgo, συμφορέηται ἢ nos.

533. πιφάσκοις vulgo, πιφαύσκοις nos e corr. G. Πιφαύσκεο Nicandreum, æque ut μινύθουσι v. 536.

544. Cf. Apoll. Rh. I, 743 θοὸν σάκος ὀχμάζουσα.

551. ὡς δὲ καὶ hîc quoque vulgo. Sed oppositio est antecedentibus 550 πουλὺν ἐπὶ χρόνον, et 546 δηναιὴν—λύσιν. Hinc scripsi ἔμπαλι δ'. Versus initium mutilatum male ex 547 suppletum est.

554. ἡμερίοισι in clausula Ther. 346.

555. ἄψεα vulgo, ἅψεα nos, quemadmodum ut ceteri, ita etiam Nicander.

557. ἀνατλήσειεν vulgo, ἀναπλήσειεν nos ex emend. Lobeckii Parall. gr. Gr. p. 172 *).

560. Si quid mutandum, potius ex Il. N, 572 ἰλλάδας, quam cum G ἐλλάδας scripserim.

561. ἢν vulgo, εἰ nos. Fortasse vice versa 564 ἢν restituendum erat, ita ut particulæ sedem permutaverint.

566. συναπτῶι ἀδάμαντι vulgo, ἐνὶ στιβαρῷ ἀδ. D 663, ἐν ἀγνάμπτῳ ἀδ. id. 672 conj.; posterius præferendum esset, nisi ipsum illud συναπτῷ videretur sanum esse. Hinc ἀεὶ ἀδ. συναπτῷ dedi.

569. σώεται vulgo, σεύεται conj. D 663, sed quidni scripserit σώζεται?

571. οὐδέ τε vulgo, οὐδέ κε nos.

574. εἰς δεκάτην τόδε vulgo, ἐνδεκάτην τότε nos ex emend. D 663.

579. εἰ τέτμοις μὲν FH, μὲν delet G ex sententia F, sed tum sequentia non quadrant. Hinc οὐ τέτμοις scripsi.

580. αὖ vulgo, αὖτ' nos. — ἔλοιτο vulgo, ὄλοιτο nos ex emend. Lobeckii Pathol. ling. Gr. p. 421, 7).

584. Cf. Al. 323 πολυωπέϊ κόλπῳ, et 450 πολυωπέας ὄμπας.

585. σοι vulgo, τοι nos: cf. 163.

589. δήοις κ' vulgo; sed requirebatur particula adversativa. Etiam δήεις vox Nicandrea.

592. Cf. Ther. 8 ἀντιγροὺς ἑρπηστας, 701 φῶτας ἀ., Al. 36, 548.

600. εἰς vulgo, ἐς nos ex constanti hujus usu. — κεν ἕλοι vulgo, κε πέλοι nos. Locus varie tentatus. D 658 et 662 pro φῶρος conj. φώρ τις, G φωρεύς, quam formam jam ad 438 commendavit. Idem tamen rectam viam sensit, ἔλθῃ in κεν ἕλοι latere existimans. Sed particulæ cumulatæ a Nostro non abhorrere videbantur, uti etiam judicavit Hermann. ad Lith. v. 247.

603. ξυνὸν vulgo, ξυνὴν nos e corr. D 663.

605-610. Hæc in FH ita leguntur :

Ζηνὶ κελαινεφέει, κλόπιον κτέαρ ὄλλυται αὔτως
Ἢν δ' ἴσχῃ Κρονίωνα σεληναίη ἀμαδίη
Ἐν γενέθλῃ, παράδος μιν ἐπ' ἠγάθεον φαέθοντα
Οὔ τι λίην φώρεσσι δ' ἐναίσιμα γίνεται ἐσθλὰ
Τείρεα Κυπρογένεια καὶ αἰγλήεις Διὸς ἀστὴρ
Ἠδὲ καὶ ὠκυδρόμοιο φερεπτέρου Ἑρμάωνος.

G nihil mutavit, nisi quod κελαινεφέϊ et ἅμα δίῃ cum D 663 scripsit, et puncto post αὔτως, commate post φαέθοντα et colo post λίην distinxit. Oblitus autem est etiam Σεληναίῃ ex ejusdem emendatione dare. Equidem, si quid video, hîc nihil nisi meras tenebras video. Nam neque quomodo triplex Jovis memoratio explicari possit, nec quid aut ἐν γενέθλῃ apud hunc poetam, aut παράδος μιν, nec quid omnino v. 606 sq. sibi velint, perspicere valeo. Hinc hos ipsos versus uncis inclusi, quippe apertissime aliunde intrusos, et lacunæ signa post κελαινεφέϊ posui, ubi sequebatur Mercurii et Veneris commemoratio, et ante οὔτι λίην, quod finem continet admonitionis, ne *nimis* velit ob rem furto ablatam mœrori se dedere : cf. 410 sq., 579.

Scripsi Bruxellis, cal. Januar. MDCCCL.

Arminius KOECHLY.

EPIMETRUM.

Hæc jam dudum perscripta et operis tradita erant, quum tandem nactus sum *Julii Materni Firmici* Matheseos libros VIII, quos sub imperatore Constantino conscriptos esse constat. Sed operosis Quinti edendi laboribus obruto licuit tantum properante oculo vasti operis partem fere tertiam percurrere. Tamen quæ inter eum et Manethoniana intercedat ratio, paucis indicare licet. Id ex ipsius scriptoris verbis explicare possumus, qui in præfatione libri II p. 15 (ed. Hervag. Basil. 1551), postquam præter Cæsarem et Ciceronem neminem Latinorum de hac arte scripsisse dixit, ita pergit : « Unde nos *omnia*, quæ de ista arte Ægyptii Babyloniique dixerunt, docili sermonis institutione transtulimus, ut ii qui ad explicanda hominum fata formantur, pedetentim imbuti, omnem divinitatis scientiam consequantur. » Frontonem enim « nostrum » Hipparchi secutum Antiscia ita Apotelesmatum sententias protulisse, tamquam cum perfectis jam et peritis loqueretur. Eum *Frontonem* non *Cirtanum* esse, celeberrimum Marci Aurelii præceptorem, sed *Emesanum*, qui regnante Alexandro Severo floruit, ut verisimile est, ita aliquid ponderis addit nostræ de librorum II, III et VI Manethonianorum auctoris tempore conjecturæ. Cum his cfr., quæ idem in præf. libri IV, p. 84 dixit : « Omnia enim, quæ *Æsculapio* ☿ (i. e. *Mercurius*) Enichnusque tradiderunt, quæ Petosyris explicavit et Necepso, quæ Abraham, Orpheus et Critodemus ediderunt, ceterique omnes hujus artis antiscii, perlecta pariter atque collecta et contrariis sententiarum diversitatibus comparata in his perscripsimus libris, divinam hanc scientiam Romanis omnibus intimantes : ut hoc, quod quibusdam difficillimum videbatur propter Latini sermonis angustias, ostensa Romani sermonis licentia, veris ac manifestis interpretationibus explicarem. » Cum his cfr. *Maneth.* I, 11 sq., V, 2, 4, 10. Præterea aliis locis, ut II, c. 32, p. 38; præf. ad III, p. 45 sq. et horum et aliorum auctorum, ut *Ptolemæi, Antiochi, Dorothei*, meminit. Inter quos quum Manethonis nunquam mentio fiat, haud improbabilis est suspicio aut alio aut nullo nomine illa carmina Materno nota fuisse. Eum enim aut his ipsis aut simillimis, quæ perierunt, usum esse mira vel in argumenti æquabilitate multorum locorum similitudo evincit. Firmici quidem opus, quod variam pristinorum Astrologorum doctrinam in artis perpetuis præceptis ordinatæ corpus redegit, sane multo plura complectitur quam quæ in Manethonianis leguntur; sed hæc ipsa tam plene sæpiusque repetita continet, ut quamque Manethonianorum sententiam plurimis plerumque Firmici locis firmare possis. Itaque, quæ de illorum ætate ex *rebus*, quæ in iis commemorantur, disputavimus, ea ex Firmici libris tam larga exemplorum copia comprobantur, ut qui ea componere vellet omnia, librum conscribere deberet ambitu suo Manethoniana longe superantem. Nominatim quæcumque de artibus, noxis, opibus, nuptiis, liberis siderum constellatione indicatis afferuntur, simillimo modo et ad nauseam usque recocta apud Firmicum leguntur, ita ut etiam inde appareat, quantopere *Maximi* illud fragmentum ab hac ætate alienum sit.

Inter *octo* libros, quorum primus doctrinæ mathematicæ contra adversarios defensionem continet, unus est, *septimus*, qui prorsus eodem modo, atque antiquioris carminis Manethoniani *tertius* (hodie omnium sextus), non a siderum constellatione ad hominum fata sed ab hominum fatis ad siderum constellationem transit. Exponuntur ibi (ut partem afferam) deinceps expositorum vel non nutritorum, geminorum, servorum seu captivorum, libertinorum et liberorum, monstrosorum, eunuchorum et hermaphroditorum, orborum et adoptivorum filiorum, incestorum et pædiconum

et cinædorum, athletarum, causidicorum, medicorum, musicorum genituræ, fratrum cujusque numerus indicatur et quæ sunt similia.

Ex ceteris libris paucissima speciminis loco addo : I, 1, p. 3 sq. eos refutat qui ex stellarum vi deorum religionumque contemtionem derivaverunt : cf. Man. I, 196 sqq. — Ibid. 4, p. 13 inter varias mortes memoratur, qui *cadentium tectorum ruina comprimitur* : cfr. M. III, 130. V, 199 sq. — II, 10, p. 22 (ut p. 61 et alibi) *vespillones pollinctoresque* nominantur, de quibus supra dictum. — III, 3, p. 48 Saturnus — *circa aquam dabit actus*, et ibid. *ex aquaticis actibus vel ex humidis negotiis vitæ subsidia largitur :* cfr. M. I, 87 sq. — Ibid. p. 49 ex *latentibus doloribus* — deformat : cfr. M. I, 252 et alibi. — Ibid. p. 50 *philosophos capillatos* : cfr. M. III, 291. — Ibid. p. 51 benevola stella — hæc mala, quæ dicimus, ex parte aliqua mitigantur : cfr. M. III, 271. — III, 5, p. 54, « quicquid ausi fuerint, nulla potuerunt ratione complere : » cfr. M. III, 378. — Ibid. p. 55 « præsides riparum; » cfr. M. IV, 534. — Ibid. p. 56 : « aut in fluviis aut in stagnis aut in mari submergi facit aut occisos a piratis undis facit fluctibusque dispergi; » cf. M. III, 255 sqq. — Ibid. p. 57, « dæmonibus terribiles, quorum adventu pravi dæmonum spiritus fugiant » etc.; cf. M. V, 303 sq. — Ibid. p. 60, « coronarum largitur insignia ac prætexta veste decorabit » (et p. 63 « dignis infulis coronari »); cfr. M. II, 234. III, 37. — Ibid. p. 61 « hermaphroditos faciet, in quibus se duplex natura conjungat; » cfr. M. I, 128. — Ibid. « qui virilia propriis sibi amputent manibus; » cfr. M. VI, 297. — Ibid. p. 62 « hymnologos et qui deorum laudes cum jactantia et ostentatione decantent, ex quibus tamen honorem et gloriam habebunt; » cfr. M. II, 228 sqq., de quo loco supra dictum. — Ibid. p. 65 « aut abortabit frequenter — aut intra viscera ejus dilaceratum pecus a medicis proferetur; » cfr. M. II, 288. — Ibid. « faciet in templis manere sordide — et qui nunquam tondeant comam, quales solent esse in templis qui vaticinari consueverunt : » cfr. M. I, 237 sqq. — Ibid. « in palatiis regum vel potentum virorum domibus ob fabricationem harum rerum, quæ ad cultum sunt mulierum necessariæ, perseverant; » cf. M. II, 242 sq. III, 79 sq. — Ibid. p. 64 « ancillas matrimoniis sibi conjungunt, alii sibi publicas meretrices genialis tori copulatione consociant; » cf. M. II, 178 sq., 428 sqq. — Ibid. p. 67 « ex incestis amoribus gravi pulsat infamia; » cf. M. III, 338. Et sexcenta alia vel ex his paucis paginis comparari possunt. Alia quædam, quæ commode succurrunt, *sæpius repetita* per saturam brevissime adjiciam. Memorantur patrimonia amissa, βιοθάνατοι, uxoris et filiorum interemptores, paternæ et maternæ substantiæ dissipatores, tardiores in omnibus actibus, sacrilega et irreligiosa verba jactantes, stomachi dolores, magistratus majores et minores, reges et duces et quibus singularum civitatum gubernacula credantur, indignis matrimoniis copulati, vitæ inconstantes, divitiæ in senectute, nervorum dolores, ex aliorum mortibus pecuniæ, magi famosi vera et falsa prædicantes, præfecti prætorio, gibbosi et lunatici, regum administratores et rationales : sed etiam magnarum mulierum procuratores, juridici et nuntii regum, thesaurorum inventores, piscatores et venatores, rixæ et pericula, liberi expositi et adoptati, auri argentique artifices, qui magnorum virorum negotia tractant, in finibus peregrinis erratici, regum et potentium virorum amici, vulneribus aut catenis afflicti, judiciorum assessores, homicidæ, ὀλιγοχρόνιοι, bestiis præpositi, cæci et claudi, fabricationibus templorum præpositi, amabiles et honorati, fratribus majoribus orbi, literati et musici, eunuchi, cinædi, tribades et « hoc genus omne, » sacris qui præsunt et neocori, prophetæ, ex igne et ferro artes, fabricatores deorum, deliri, hydropiaci et elephantiaci, linteones et colorum inventores et tinctores, lites uxorum gratia susceptæ, sed etiam uxores morigeræ ex quibus gloria et patrimonium viris confertur, rixæ cum mulieribus agitatæ, et quæ hujus generis sunt similia. Denique *nihil est in Manethonianis, quod non plurimis ex Firmico illustrari possit.*

Sed maxime memorabile est illius opus, quoniam in eo apertum, licet non pronuntiatum animadvertimus studium doctrinam astrologicam et ab adversariorum vituperationibus atque suspicionibus vindicandi, et ad veterum religionum subsidium adhibendi. Sed de hac re, quam accuratius pervestigare eo jucundius est, quod toto libro Christianorum diserta mentio non fit, fortasse alias. Hic ex eo illum locum, quem Manetho VI, 732 sqq. prudenter evitavit, quomodo tractaverit addendum videtur. Etenim, ut impera-

toris suspicioni obviam iret, primum extremo libro *primo* p. 14 sq. ardentissimas fundit ad omnes Deos Planetas preces sic exeuntes : « Constantinum, maximum principem, et ejus invictissimos liberos, dominos et Cæsares nostros, consensu vestræ moderationis et Dei summi obsequente judicio perpetuaque eis imperia decernente, facite etiam nostris posteris et posterorum nostrorum posteris, infinitis seculorum continuationibus imperare; ut omni malorum acerbitate depulsa humanum genus quietæ felicitatis munera consequatur. » Putes nostri temporis hominem de peculio suo sollicitum nostris regibus utpote lucrificæ quietis tutoribus salutem precari ! Sed idem II, c. 33, p. 44, ubi de *mathematici* conditione agit, Lolliano suo hæc præcipit : » Cave ne quando de statu reipublicæ vel de vita Romani imperatoris aliquid interroganti respondeas : non enim oportet, nec licet, ut de statu reipublicæ aliquid nefaria curiositate dicamus. Sed et sceleratus atque omni animadversione dignus est, si quis interrogatus de fato dixerit Imperatoris; quia nec dicere poteris de eo aliquid nec invenire. Scire enim te convenit, quod et aruspices, quotiescunque a privatis interrogati de statu Imperatoris fuerint, et quærenti respondere voluerint, exta semper, quæ ad hoc fuerint destinata, ac venarum ordines involuta confusione conturbent. Sed nec aliquis mathematicus verum aliquid de fato Imperatoris definire potuit : solus enim Imperator stellarum non subjacet cursibus ; et solus est, in cujus fato stellæ decernendi non habeant potestatem. Quum enim sit totius orbis dominus, fatum ejus Dei summi judicio gubernatur; et quia totius orbis terrenum spatium Imperatoris subjacet potestatibus, etiam ipse in eorum deorum numero constitutus est, quem ad facienda et conservanda omnia divinitas statuit principalis. Hæc ratio et aruspices turbat : quodcunque enim ab iis invocatum fuerit numinum, quia minoris est potestatis, majoris potestatis, quæ est in Imperatore, non poterit explicare substantiam. Cui enim omnia ingenia, omnes ordines, omnes divites, omnes nobiles, omnes honores, omnes serviunt potestates, divini numinis et immortalis sortitus licentiæ potestatem, in principalibus Deorum ordinibus collocatur. Quare quicunque aliquid de Imperatore quæsiverit, nolo ut eum truci ac severa responsione conturbes; sed et docili sermone persuade, quod nullus possit de vita Imperatoris aliquid invenire, ut persuasionibus tuis monitus istum furorem temeritatis, correcto mentis errore, deponat. Sed nec deferre te volo, si quis aliquid male quæsiverit, ne, quum ille ob illicitas animi cupiditates capitali fuerit sententia subjugatus, morti ejus causa exstitisse videaris, quod alienum est a proposito sacerdotis. » Vides abjectam regii nominis adulationem, eo turpiorem, quoniam ad scelestissima sua mendacia religione atque Dei majestate abutitur, jam illis temporibus familiarem fuisse. Tam verum est, nihil, quod prorsus novum sit et inauditum, radiis collustrari Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.

Corollarii loco *nonaginta octo* astrologici argumenti *versus* addo, quos Iriarte *Reg. Bibl. Matrit. codd. Gr.* p. 244-46 ex binis foliis chartaceis manu recentiore exaratis, quæ codici LXVIII typis excuso inserta erant, descriptos dedit. Eorum triginta tres jam Salmasius protulerat : 1 sq. Exercitt. Plinn. II, p. 1227. — 8 præf. ad Diatrib. de ann. climacter. 22-25 E. Pl. I, 652 et A. Cl. p. 289. — 31 sq.-34. E. Pl. II, p. 1235. — 59-62 Ibid. — 63 sq. 66 sq. 69-71 A. Cl. p. 291. — 73 sq. Ibid. p. 292. — 80 E. Pl. I, p. 654. — 87-94 Ibid. p. 655.

Quæ ego in his præter accentus et interpunctionem similesque minutias emendavi, hæc sunt : **2.** ἀῤῥαϐίη c (i. e. codex). — **6** παιρεϐίων c. Παραοῦψαι sive Παραύαιοι, « de quibus Plutarchus et Stephanus Byzant. » succurrunt Iriarti. — **7** θρηκῶν c. — **10** κ. δρύες ὠγύγιαι ἀρχ. ἅ. ἔδεσχον c, initio addi volebat τῇδ' ὑπὸ Ir. Cur ὠγυγίης epitheto distinxerit quercum, disce ex Max. 490. — **11** βαθυδινής τε c. Imitatus est Il. Φ, 195 βαθυρρείταο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο. — **12** Ἀχαϊκὸν c. ἔσχε c. Olim cogitabam de ἄχρι. — **15** αὐτὸν c. — **16** Καλχηδὼν c, em. Ir.; διδοῦς δόμη θεῖα c, Διδ. καὶ δώματα θεῖα male conj. Ir. — **17** λυϐίη τ' ὑπ' ὄμμασι c. Intelligit mare Mediterraneum : cfr. 8 et 11. — **18** βαθύπλουτον c. — **19** χρονίδου διὸς τρ., ἠδέ τε μύσης c, ante τρ. Ir. inseri volebat ἡ. Scribi etiam poterat ἠχί τε νύμφης. — **21** τέτακται c. — **22** ἐτύχεν c, ἐπέχει Salmasius. — **24** τριτάτας c, τρίτατος Salm. — **25** « ad oram codicis nostri exteriorem ex adverso versus adscripta sunt manu, qua cætera, variæ lectiones, nempe ἴσας pro ἔλαχεν, et λάχε pro ἴσα, ita ut is in hunc modum sit legendus : τὰς δ' ὑπολ. ἴσας φαίνων λάχε θούρῳ. « IR. Non prætuli. — 26 τὰς

om. c, add. Ir. — 31 τριτάτας c, τριτάτη Salm. — 34 δὲ ἐξ c, καὶ ἐξ Salm. — 35 ἑρμείας c; corr. Ir. Tum haud scio an scripserit Φαέθων τὰς ἑπτά. — 37 ἐπάχει c. — 40 sqq. στίλβων ἐπὶ τοῖς μοίρας Καὶ δέκα κύπρις ἐ. φ. δ. κατ' αὐτὴν τέσσ. Ἑπτὰ δ' ἄρης c.; vocabulum μοίρας recte post ἔχει transposuit et τέσσαρας initio sequentis versus collocavit Ir.; pro ἐπὶ τοῖς legi etiam poterat ἐνὶ ταύτῃ : alterum prætuli ex v. 54. — 48 δ' αὖ c, corr. Ir. — 51 τρίτας c. — 57 δὲ om. c, add. Ir. — 55 τέσσαρα c. — ἴσας c, pro quo λάχε conj. Ir. operosius. — 60 μοίρας om. c, add. Salm. — 64 ἤματα et νύκτες c, ἤματος et νυκτὸς Salm. — 66 παρθενικῆς τε c. — 67 Ἤματα ἀφρογένη c, nostrum Salm. — 70 διδύμοισι Salm., fort. Διδύμοις δέ; sed cfr. 82. — 72 μοιράσατο c. — 74 ἤματι c, ἤματι μὲν Salm. — 76 ἐκ δ' ἄρατοι τούτων c. ἐν ὑδρηχόῳ c. — 86 ὑψώματα c. — 87 ὡρονόμου — ὥραν c, ὡρονόμον δὲ μάθῃς ὥρας Salm. Sed haud scio an scripserit : ὡρονόμον μοῖραν δὲ μάθοις. — 90 κεῖθε δὲ ἐστοιχηδὸν c, nostrum præbuit Salm. — 97 ἔχεις c.

Horum fragmentorum ex Dorotheo excerptorum collectione quantopere nostra de libris I et V Manethonianorum conjectura adjuvetur, præsertim quod illa libri I disticha attinet, sponte patet. Dorotheum illum addo a Firmico II, c. 32, p. 38 *virum* dici *prudentissimum, qui apotelesmata verissimis et disertissimis versibus scripsit.*

Scripsi die XVIII mens. Mart. MDCCCL.

ARMINIUS KOECHLY.

ARMINIO KOECHLY

S. P. D.

FREDERICUS DÜBNER.

Proficiscentem (ne dubita) cupido incessit Manethonis Tui sarcinis includendi; verum sanioribus astrologus ille scriptoribus bonas horas multas in Medicea detractum ire parabat. Quare domi reliqui quem in splendido ornatu Tuo se merito jactare sciebam, codicem tamen in terris unicum inspecturus. Vidi κειμήλιον (plut. 28, cod. 27) egregie servatum et elegantissima calligraphia nitens, ut *ne unam quidem literam* toto in opere dubiam esse posse existimem. Ipse si videres, ægerrime profecto ferres cumulum illum testimoniorum quo scatet annotatio Tua, et discordes sæpe strepitus τῶν MGHJ, simpliciter quippe, clare et distincte loquente membrana. Non memini ex Tuis *primi* libri argumenta. In codice is liber in septuaginta capita divisus, quorum argumenta, præmissa libro, suis locis breviter repetuntur in margine. Memorabilius etiam, in eodem libro tres ῥήσεις per singulos versus *asteriscis* esse distinctas; porro duas ῥήσεις in secundo, unam in sexto. Quinti libri, itidem ut primi, totum decursum prosaica paraphrasi persequitur scholiastes in margine, uncialibus literis, qui mos est codicum decimi et undecimi sæculi. Hæc, uti vides, proxime tangunt quæstiones a Te sollertissime agitatas: ut verear ne (contra ac proverbio jactatur) quattuor rotis MGHJ insistenti currui jam percupias addi quintam. At hanc Thesaurus Græcus propediem retrahet Parisios.

Maximum mihi nunquam persuadere potui esse Alexandrinorum quam dicimus ætate recentiorem: quo magis gavisus sum rerum documentis manifestis quæ profers, et Ruhnkenii, qui in his poetis habitabat, judicio quod ignorabam. Hunc in codice relegere constitueram, quum nova res se obtulit et propter Harlesii silentium prorsus inexspectata. A Bandinio enim in ejusdem plutei 28 codicum recensu indicatur vetus syntagma scriptorum astrologicorum (cod. 34), quod multis cum aliis continet paraphrasin Maximi et ipsum initium carminis his verbis conceptum:

> Εἰ δ' ἄγε μοι κούρη Πιμπληιὰς ἔννεπε Μοῦσα
> Μήνην ἠερόφοιτον, ὅπως ἄνδρεσσιν ἕκαστα
> σημαίνει σκολιωπὸν ἐπιστείχουσα κέλευθον.

[Codex v. 2 ἱερόφοιτον, 3 ἐπιστίχ.] Hos versus Bandinius exscripserat tanquam initium paraphraseos: ut plurium hinc partium carminis exspectatio mihi facile subnasceretur. Sed manuscriptus liber in illis sese continet, prosaicam paraphrasin subjiciens vehementer jejunam: quæ hoc tamen emolumenti affert, ut discamus quale fuerit *totius* carminis argumentum, et rerum tractatarum quis ordo; nam in iis quæ supersunt, paraphrastes nihil omisit.

Primum igitur, carissime amice, eorum quæ perdita sunt paraphrasin integram perscribo; deinde superstitum excerptam, additis memorabilioribus ex poetæ codice; vellem autem aliquantillum spatii concessisses codicis lectionibus ante te correctis; nunc omittendæ erant illæ quas apud Gerhardum relatas esse suspicabar. Codex 34 est sæculi XI vel XII ineuntis, magno et splendido charactere scriptus; sed nomina signorum a me posita esse scito pro siglis astrologicis quibus *ubique* utitur.

Μαξίμου περὶ καταρχῶν μεταφρασθὲν πεζῇ λέξει ἐκ τῶν ἡρωϊκῶν μέτρων.

> Εἰ δ' ἄγε μοι κούρη Πιμπληιὰς ἔννεπε Μοῦσα
> Μήνην ἠερόφοιτον, ὅπως ἄνδρεσσιν ἕκαστα
> σημαίνει σκολιωπὸν ἐπιστείχουσα κέλευθον.

Πῶς ὁ τεχθεὶς ἄνθρωπος αὐξιφωτούσης τῆς σελήνης ἔμπρακτος ἔσται καὶ κατορθωτικὸς ὢν μεταχειρίζεται πάντων; Ἐὰν παρατηρῆται ἐν ταῖς καταρχαῖς τῶν ἑαυτοῦ ἔργων τὴν σελήνην συνοδεύουσαν ἤτοι τῷ Διὶ ἢ τῇ Ἀφροδίτῃ ἢ τῷ Ἑρμῇ· ἐὰν δὲ ἀνοδεύῃ (leg. συνοδ.) ἡ σελήνη τῷ Κρόνῳ ἢ τῷ Ἄρει, μὴ καταρχέσθω ἔργου· ἀπραξία γὰρ καὶ βλάβη ἐπακολουθεῖ.

Ἡ σελήνη ἀποκαταστατικὴ καὶ ἀνταποκαταστατικὴ καὶ εἰς τὰ ἑαυτῆς τετράγωνα τὰ κατὰ γένεσιν ἐλθοῦσα, ἄπρακτος καὶ ἐπιβλαβὴς γίνεται.

Ἐάν τινος γένεσιν θεάσῃ καὶ βούλῃ αἰτήσασθαι παρ' ἐκείνου χάριν, σκεψάμενος τὴν σελήνην αὐτοῦ ἀνταποκαταστατικὴν οὖσαν, τουτέστιν ἑαυτὴν [l. ἑαυτῇ] διαμετρήσασαν, αἴτησαι τὴν χάριν, καὶ οὐ μὴ ἀστοχήσῃς τῆς αἰτήσεως.

Περὶ κτήσεως δούλων.

Τῆς σελήνης ἐν ἀνθρωποειδέσι ζῳδίοις (Διδύμοις, Παρθένῳ, Ζυγῷ, Τοξότῃ, Ὑδροχόῳ) οὔσης ἐὰν βούλῃ διακόνους εἰς τὸ ἴδιον σῶμά (sic) σου ἀγοράζειν, ἀγαθὸν καὶ ἔμπρακτον καὶ ἐπικερδές.

Τῆς σελήνης ἐν τῷ Ζυγῷ ἢ ἐν τῷ Σκορπίῳ οὔσης γεωργὸν δοῦλον ἀγόραζε.

Τῆς σελήνης οὔσης ἐν τῷ Κριῷ ἢ ἐν τῷ Λέοντι ἢ ἐν τῷ Τοξότῃ ταῖς ἐσχάταις μοίραις καὶ ἐν τῷ Αἰγοκέρωτι ταῖς πρώταις ποιμένα ἀγόραζε.

Τῆς σελήνης οὔσης ἐν τοῖς Ἰχθύσιν ἢ ἐν τῷ Ὑδροχόῳ ἢ ἐν τῷ Καρκίνῳ ἢ ἐν τῷ Αἰγοκέρωτι ταῖς ἐσχάταις μοίραις ναύτην δοῦλον καὶ ἁλιέα καὶ τὸν τοὺς χιτῶνας πλύνοντα ἀγόραζε, καὶ ἁπλῶς τὸν μεθ' ὕδατος ἐργαζόμενον.

Τῆς σελήνης ἐν τῷ Κριῷ οὔσης γναφεῖς δούλους καὶ ὑφάντας ἀγόραζε.

Τῆς σελήνης ἐν τῷ Αἰγικέρωτι (1) οὔσης σιτοποιοὺς καὶ ἀρτοκόπους δούλους ἀγόραζε.

Τῆς σελήνης ἐν τῷ Ταύρῳ οὔσης μαγείρους δούλους ἀγόραζε.

Τῆς σελήνης ἐν τῷ Ζυγῷ ἢ ἐν τοῖς Διδύμοις οὔσης καπήλους δούλους καὶ ἐμπόρους ἀγόραζε.

Περὶ πλοῦ καὶ ἐμπορίας.

Τῆς σελήνης ἐν τοῖς ἀνθρωποειδέσιν οὔσης ζῳδίοις μετὰ ἀγαθοποιοῦ Διὸς ἢ Ἀφροδίτης ἢ Ἑρμοῦ, ἐμπορεύου, ἀγόραζε, πόρθμευε, ὁδοῦ καὶ πλοῦ κατάρχου.

Τῆς σελήνης ἐν τοῖς καθύγροις ζῳδίοις οὔσης (Καρκίνῳ, Αἰγοκέρωτι [sic], Ἰχθύσιν) ἀκακώτου, τὴν σὴν ναῦν πληρώσας τῶν ἀγωγίμων φόρτων καὶ χρημάτων, κατάρχου τῆς ἐμπορίας· ὁ γὰρ πλοῦς ἀγαθὸς γίνεται, καὶ ἐπικερδὴς ὁ φόρτος.

Τῆς σελήνης οὔσης μετὰ τοῦ Κρόνου ἢ μετὰ τοῦ Ἄρεως μὴ κατάρξῃ πλοῦ μήτε φόρτου μήτε ἐμπορίας· ἀλλ' ὅμως ἐπιβλαβέστερος ὁ Κρόνος τοῖς ναυτίλοις ἤπερ ὁ Ἄρης· ὁ μὲν γὰρ Ἄρης πολλάκις ῥύεται τοὺς ναύτας ἐκ τοῦ τῆς θαλάσσης κινδύνου· ὁ δὲ Κρόνος χαλεπώτατος μάλιστα τοῖς ναύταις γίνεται.

(1) Hoc signum super alio eraso negligenter exaratum dubium est sitne hujus an Παρθένου.

Περὶ ὁδοιπορίας.

Τῆς σελήνης ἐν τῷ Κριῷ οὔσης ὁ ἀποδημήσας ταχέως ὑποστρέψει.

Τῆς σελήνης ἐν τῷ Ταύρῳ οὔσης ὁ ἀποδημήσας ἀβλαβῶς καὶ μετὰ κέρδους ὑποστρέψει.

Τῆς σελήνης ἐν τοῖς Διδύμοις οὔσης ὁ ἀποδημήσας ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν τῇ ξένῃ διατρίψει.

Τῆς σελήνης ἐν τῷ Καρκίνῳ οὔσης ὁ ἀποδημήσας ξενίσει (2) μὲν ἐν τῇ ξένῃ, χαίρων δὲ καὶ ἐνδόξως ὑποστρέψει πράξας εὐτυχῶς.

Τῆς σελήνης ἐν τῷ Λέοντι οὔσης ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ οὐ δεῖ ἀποδημεῖν· βλάβαι γὰρ καὶ φόβοι ἐξ ἀνδρῶν κακῶν ὑπαντήσουσιν· | ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ ἐν μὲν λέοντι (super siglo astrol. *Leonis* spir. lenis " positus) οὐ δεῖ ἀποδημεῖν· ἔτι δὲ ἡμέρας οὔσης ὁ ἀποδημήσας πάνυ βλάπτεται.

Carmen incipere vides ubi signum | collocavi; sed infauste accidit ut hoc loco et poetæ verba et paraphrasis sint corrupta. Egregie sane procedunt quæ apud poetam posuisti, nec dubito quin ita fuerint scripta; habes etiam *perniciosius* auspicium quod recte dixisti debuisse præcedere. Jam paraphrasin quoque Tuæ εὐστοχίᾳ commendo; diffido enim hariolationi meæ. Putabam scriptum fuisse ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ εὐμενεστέρᾳ οὔσῃ ὁ ἀποδημήσας etc. (quod poetæ est ἀγανωτέρῃ οἶμος), illud autem εὐμενεστέρᾳ οὐ depravatum in ἐν μὲν ἑσπέρᾳ οὐ produxisse duplicem sententiæ restituendæ conatum : οὐ [δεῖ ἀποδημεῖν], et (propter ἑσπέρᾳ) ἔτι δὲ ἡμέρας οὔσης. Librarius post ἐν μέν zodiaci signum pro vocabulo posuerit, quia plus centies in hac paraphrasi præpositionem ἐν siglum astrol. excipit loco nominis. Ceterum infra etiam nonnulla offendes quæ de suo appendit paraphrastes.

Vers. 11-17 negligentius paraphrastes : ... ὁ ἀποδημήσας εἰ μὲν ἐπὶ δικαίᾳ προαιρέσει, συμφέρει· εἰ δὲ ἐπὶ ἀδίκῳ, οὐ συμφέρει. Postremo versu ex codice scribendum παλιμποίνοισιν.

18-24 paraphrastes :... ὁ ἀποδημήσας ὠφεληθήσεται, καὶ κερδήσει ἐν τῇ ξένῃ· ὁ δὲ ἀρξάμενος ὑποστρέφειν οἴκαδε, ὠφεληθήσεται καὶ ταχέως τὴν ὁδὸν ἀνύσει, λαθραίως καὶ μετὰ σιγῆς ὑποστρέφων. Videtur καὶ δ' ἄν... (21) pro apodosi habuisse præcedentis εἰ δέ κεν.... Versu 24 codex ἐνὶ τῷδε, quod scripsisti; 20 idem λιλαίεαι ἀπονέεσθαι, quod reducendum pro calami lapsu αὖτι.

25 codex εἰ δ' αὖ τοξ., non εἰ δέ κε.

(1) Haud dubie corrigendum χρονίσει. Paullo post Maximi versus 8-10 ita παραφράζει : Τῆς σελήνης ἐν τῇ Παρθένῳ οὔσης ὁ ἀποδημήσας χροίσει (sic) μὲν ἐν τῇ ξένῃ, ἀβλαβῶς δὲ ὑποστρέψει.

36 cod. οἰχνεύοντα, et sic ubique præter v. 7, ubi ἤχν.

44 cod. πρῆξίν γε, supra posito κ.

49-53 sic paraphrastes : ἡ σελήνη ὑπὸ ἀγαθοποιῶν μαρτυρουμένη τετράγωνος (sic, cetera siglis) ἢ τρίπλευρος ἢ διάμετρος κακὴν (corr. καλὴν) τὴν ὁδοιπορίαν σημαίνει· ὑπὸ δὲ κακοποιῶν μαρτυρηθεῖσα τετράγωνος ἢ τρίπλευρος ἢ διάμετρος κακήν. Legit ille v. 52 quod in codice restitutum : μῆξ τρίπλ., delendo μ (sed in margine ibi ant. m. positum μὴ τρ.), et fortasse ἔχουσι... φέρουσι. Ibidem cod. ἔχωσι, paullo recentiori m. η posito super ω. 53 idem μήνη, quod restituisti, et 58. καὶ δ' ἄν τοι ἀτάρβητος πέλοι οἶμος, recte, nec quicquam omissum. Etiam paraphrasis indicat non loqui poetam de reditu.

69 super οὕνεκεν, in quo recte offendebas, mire scriptum ἡ (literæ ο impositum). Sequenti versu cod. εἴσηται sic sine accentu, quod dubitationem librarii de integritate scripturæ indicat.

75-6 paraphrasis : ἔσται ἡ γυνὴ ἀκατάστατος, παλίμβουλος.

87-8 paraphr. : ἔσται γὰρ ἡ γυνὴ μυχαλὶς (sic), πολύκοινος, ῥυπαρά. — 92 cod. Ἀρσίππης, ut excusum, non ἑ. — 93 idem ἀνέρι κοράνουσα, sic, literæ ο superposito η.

98 κομίζεις fortasse typographicum vitium : cod. κομίζοις, et paraphr. : ὁ γήμας ἐν τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ χαρήσεται.

107 codex non ἀεί κε, sed ἀεὶ καὶ παν., quo probabilius fit tuum αἰνά. — 109 idem πέλοντο, 110 λωβήσατ'.

121 παλλακίς tuum habet paraphrastes, qui de suo quædam addit :.... ἐλευθέραν οὐ δεῖ γῆμαι, ἀλλὰ δούλην παλλακίδα μᾶλλον δεῖ· καὶ γὰρ ὁ Ζυγὸς μοιχείαν ἐπιφέρει· καὶ διὰ τοῦτο εὐαπάλλακτος μὲν γίνεται ἡ παλλακὶς, δυσαπάλλακτος δὲ ἡ ἐλευθέρα, ὡς τὸ εἰκός.

127-8 paraphr. : ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ οὐ δεῖ γῆμαι ὅλως· μοιχευθήσεται γὰρ καὶ ὑπὸ δούλων ἡ γυνή.

132 paraphr. : τὸν δὲ δευτερογαμοῦντα δεῖ, καὶ μάλιστα, ἐὰν ἡ γυνὴ χήρα.

150-154 paraphr. : πλὴν τοῖς κεφαλαλγικοῖς ἀπαίσιος ὁ Κριός. Egregia emendatio tua v. 150.

155 cod. η (sine acc.) δὲ, sed paraphr. εἰ δὲ γυνὴ μέλλοι ἐκτιτρώσκειν etc., qui βαρύθησιν pro adjectivo habebat. — 161 paraphr. : ἀκινδύνως ἀπαλλαγεῖσα σωθήσεται.

162 codex μετανισσομένησ. (hic lit. erasa) που, cui vocabulo paullo recentius superpositum σοι. — 167 cod. a pr. m. ἔχει. Paraphr. : ὁ κατακλιθεὶς πάρεστιν (imo πάρεσιν) ὑπομείνας καὶ παρακύψας σωθήσεται ταχέως. — 168 ἔχοι cod. — 170 codex συνάγχης, et paraphrasis περὶ τράχηλον συναγχικὸν πάθος. — 173 cod. πέλει, quod non est cur mutetur.

186 codex υἱὰ (sic), non υἱέα. Neque v. 195 ἐπειθέρχοιτ', sed ἐπισπέρχοι. — 207 cod. ἀκεσφορίην γ' ἐπάγ. — 209 ἀμυδρή. Paraphrastes : ἐλαφρὰ καὶ ἀκίνδυνος. — 211 cod. μογέειν, 213 φέρει, ubi recte correxisse videris λαιψὴρ' ὑγίειαν.

237 codex non ἐνί, sed τημόσδε ἐπί, ut hinc quoque firmetur Hermanni emendatio περί. Item versu 250 Gerhardi τοίην, Hermanni σμυγερήν in cod. leguntur, posterius στυγερήν cum μ super litera τ, non super utraque στ, quod fefellit Fabricii ἀπογραφέα.

270 paraphr. : μετὰ οἱουδήποτε τῶν πέντε πλανωμένων βλάπτει... — 274 σύ μοι tuum in codice legitur, manu paullo recentiore superposito ἡ. Priorem scripturam paraphrastes quoque agnoscit : διὸ ἄμεινον ἐν τοῖς τοιούτοις ἄνευ ἀστέρος εἶναι τὴν σελήνην καθ' αὑτήν.

280-292 paucis verbis reddit paraphr. : ὁ ὡροσκόπος ἢ ἡ σελήνη ἐν τῷ Ταύρῳ ἢ ἐν τῷ Αἰγοκέρωτι ἢ ἐν τῇ Παρθένῳ βλάπτουσι τοὺς χειρουργουμένους.

306 cod. καί γε τομήν. — 312 paraphr. : ἡ σελήνη μετὰ Διὸς ἢ Ἀφροδίτης λειψιφωτοῦσα καὶ μᾶλλον μετὰ τὴν δευτέραν διχότομον. Neque accuratius pro versib. 318-19 : τὰ δὲ εἰρημένα πάντα κοινῶς δεῖ συνυπακούειν ἐπὶ πάσης χειρουργίας.

337 cod. ἴδοις, 340 λανθάνοι, 341 καρκίνον, quod posuisti. — 344-45 paraphr. : καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ ὑπόσπονδος εὑρεθήσεται, ὥστε μηδὲν κακὸν παθεῖν.

355 λείπει cod., supra scripto οι ead. m. — 358 paraphr. : ἐν ἀμφιλαφεῖ καὶ δασεῖ τόπῳ. — 361 cod. θαρσαλέος, 363 πρηΰνέει, 369 ἀνάγη, 370 ἦν δ', 379 τέτμοι. Paraphr. : παρὰ δημαγωγῷ ἢ στρατιώτῃ. Idem 384-5 : κινδυνεύσει ὥστε καὶ ἐγγὺς γενέσθαι θανάτου. Et 389 : χωρίς τινος ἀστέρος πλανωμένου οὖσα καθ' ἑαυτήν. 397 seqq. : ἡ σελήνη... κομίζει μὲν πόρρω τὸν φυγόντα, ποιεῖ δὲ αὐτὸν δεσμώτην κρατηθῆναι.

412 codex οὔ κε κίχῃς, cum ι. Paraphr. : οὐ μὴ εὑρεθῇ.

425-28 paraphrastes cum additamento : ... εὐθέως εὑρεθήσεται ὁ φυγών· φήμη γὰρ περὶ αὐτοῦ εὐθέως ἔρχεται μηνύουσα αὐτόν.

429-32 paraphr. : ἡ σελήνη συνοδεύουσα τῷ ἡλίῳ ἢ πανσεληνιάζουσα ἐκτοπίζει τὸν φυγόντα.

439 tit. περὶ τεχνῶν διδασκ. in cod. — 450-55 paraphr. : παρατηροῦ δὲ ἵνα μὴ ἐν τοῖς προειρημένοις οὖσα ζῳδίοις ἡ σελήνη συνοδεύσῃ τῷ ἡλίῳ ἢ διαμετρεῖ (sic).

469 paraphr. : γῆν ἀργὴν βωλοστροφεῖν καὶ ἐξημεροῦν. — 473 seq. idem : ἐργολαβίας δὲ ἢ μισθώσεως γεωργικῆς ἐπιλαβέσθαι οὐ συμφέρει. — 479 id. :

σπείρειν τε καὶ φυτεύειν. — 480 cod. δὲ pro κε.

481 paraphr. : κατωρυγιάζειν ἀργὴν γῆν ἢ μέτρουν, ut in eadem re v. 508 : συμφέρει δὲ καὶ γεωμετρεῖν, et v. 525 : συμφέρει ἀροτριᾶν, γεωμετρεῖν, φυτεύειν. — 482 cod. προμηθιόωσ, 486 ἠὲ πυρ., 489 ἐναίσιος, 492 ἐλινους (accentus ab recenti m.), 495 καὶ μὴν στυφ. Idem 497 αἰθροπολεῦσαν a sec. m., sed a prima αἰθροπολεύσης 598, ut αἰθροπολεύσης legitur 357.

515 ἢ ἐρ. cod. In sequentibus paraphr. : ἔτι δὲ ἀχυρμιὰς ποιεῖν καὶ χορτοκοπεῖν καὶ τὰ τοιαῦτα. — 521 cod. καὶ δ' ἄν κε ἐπόλια (sic, sine καί). Paraphrastes : συμφέρει πᾶσαν ἀγέλην κτηνῶν εἰς ἕτερον τόπον μεθιστάνειν, οἷα γίνεται πολλάκις διὰ χειμαδεῖα (sic) καὶ διὰ ψυχρὰ ὕδατα ἐν θέρει.

523 cod. ὑδροχόος δὲ (non τε) φέρων, 526 εὖ δ' ἀναεργηλοῖς σύνιν (sic), 533 πιφαύσκοις, ut scripsisti; 532 συμφορέοντ' (non ἑοιτ').

530-37 paraphrastes : ἡ σελήνη μετὰ μὲν Διὸς ἢ Ἀφροδίτης ἢ Ἑρμοῦ τὰ μὲν ἀγαθὰ πάντα τὰ εἰρημένα ἐπὶ ἑκάστου τῶν ζῳδίων πολλαπλασιάζει, τὰ δὲ κακὰ μειοῖ· μετὰ δὲ Κρόνου καὶ Ἄρεως ἔμπαλιν τὰ μὲν ἀγαθὰ σμικρίνοι (sic) καὶ ἀμαυροῖ, τὰ δὲ κακὰ ἐπαύξει.

544 cod. αἰχμάζ. Turbatum fuisse versu 551 etiam inde patet quod codex ἐν σκορπίῳ αἰθερίῳ, hac serie. — 552 Ταύρῳ omittit paraphr. — 561 cod. φαείνηι.

574 non debebas Dorvillii conjecturam inferre poetæ, qui dicit : *hoc*, quod monui, mente teneas *usque ad* decimam diem Tauri. Ecce paraphrasin rem explicantem : ἕως μὲν τῆς δεκάτης μοίρας τὸ κλαπὲν πρός τινα δυνάστην ἀπελθὸν δυσχόλως εὑρεθήσεται· αἱ δὲ λοιπαὶ εἴκοσι μοῖραι τοῦ Ταύρου εὕρεσιν ὑποφαίνουσι τοῦ κλαπέντος, εἰ μὴ Ἄρης συμπαρῇ τῇ σελήνῃ. — 576 cod. αἰδιτήμονα (sic).

579 cod. εἰ τέτμοις μιν, non μέν. Paraphr. : τὸ κλαπὲν εὑρεθήσεται, πλὴν μετά τινος μικρᾶς βλάβης.

585 codex οὐ μάλα, non αὖ, quod fortasse Gerhardo debetur. Codicis scripturam exprimit paraphrastes : ... τὸ κλαπὲν ἀμφισβητήσιμόν ἐστι πότερον εὑρεθήσεται ἢ οὔ.

589 cod. δήεις (sic) κ', 597 σῶσίς τε ἀπ., 600 εἰς π. κεν ἕλῃ (non ἕλοι); et κλοπείου cum recentioris m. correctione παίου.

Postremæ parti 603-11 auxilium nullum a paraphrasi quæ est talis : ἡ σελήνη μετὰ τῶν κακοποιῶν Κρόνου καὶ Ἄρεως εὕρεσιν ποιεῖ τοῦ κλαπέντος. — ἡ σελήνη μετὰ τῶν ἀγαθοποιῶν Διὸς καὶ Ἄρεως (sic lapsu posuit pro Ἀφροδίτης siglo; quod non multum differt a Martio) καὶ Ἑρμοῦ ἀνεύρετον ποιεῖ τὸ ἀπολόμενον. Sed manifestum est paraphasten non legisse versus 606 et 7, quos recte seclusisti. Videntur casu aliquo huc esse delati ex capite *primo*, ubi jam docet paraphrasis etiam de γενέσει locutum esse poetam.

Hæc habui quibus Tibi, dilectissime amice, gratum facere possem. Seposito Manethone, illud certe curavi ne quid in Maximo Tibi esset desiderandum. Superest ut his ducibus aut ipse sequaris aut indices mihi constellationem jucundissimos illos dies iterum et sæpius adducturam, quos Dresdæ olim et nuper Parisiis egimus una. Vale et me amare perge. Dedi Florentiæ, idibus januariis, MDCCCLI.

FRIDERICO DÜBNERO

S. P. D.

ARMINIUS KOECHLY.

Quæ e codicibus Florentinis excerpta ad me perscripsisti, cum heri mihi essent allata, quamquam decrescentis semestris academici crescentibus laboribus obrutus temperare tamen mihi non potui, quin statim literas ad Te darem, quibus et gratias Tibi agerem amplissimas et pauca quædam ad rem ipsam spectantia rescriberem. Sunt ea, fateor, perquam exilia, sed unde tamen cognoscere possis, quæ a Te mecum communicata sunt benignissime, summo ea studio a me esse pertractata. Ac primum quidem de *Manethonis* codice quæ narras, iis dici non potest quantos animo meo stimulos injeceris, ut, si res meo ex arbitrio penderet, sublatis quæ anno superiore commentatus sum, Florentiam profectus de integro totam retexere telam non dubitarem. Verum enim vero quibus retinear vinculis, Te non latet, et vereor magnopere, ne Hesperiæ arva, ruinas et codices non prius adire mihi liceat, quam dissociabili hoc tempore, quo vel firmissimas dissolvi societates queruntur, unum ex Sosiis socium invenero, qui currum stellatum quattuor illis rotis immotum bigis quadrigisve instruat!

Sed transgredior ad *Maximum*, de quo quæ fuit inter viros doctos controversia, haud scio an felicissimo tuo paraphraseos invento componi commodissime et possit et debeat. Nam cum Tzetzæ, ut scis, aliquot hujus carminis versus tamquam ex Orphei quodam περὶ γεωργίας carmine depromptos laudavissent, summi Lobeckii olim hæc fuit sententia, « carmen illud, quod Tzetzæ Orpheo tribuunt, a Maximo non compositum sed exscriptum multis locis et compilatum esse (*Aglaoph.* p. 424); minimam autem totius operis partem ad nostra tempora servatam esse (*ibid.* p. 421). » Contra, postquam ex paraphraste tuo curtus carminis ambitus patuit, probabilior erit suspicio ex eo poetæ Alexandrini opere — nam de ætate Te mecum consentire gaudeo — quosdam de agricultura locos subreptos esse ab hominibus Orphicis, qui post aliquot sæcula impudentissima fraude antiqui Orphei opera a se undecumque consarcinata venditabant, cujus rei simile quid et in oraculis Sibyllinis accidisse scimus et in primo atque quinto Manethonianorum libris factum esse demonstravi.

Jam ut ad singula transeam, haud pauci sunt loci, mi Dübnere, qui novis opibus Tua diligentia prolatis aut firmantur aut emendantur. Eos hic sub unum conspectum ponere haud abs re fuerit, quamquam Tu in plerisque jam rem profligasti. Ac primum quidem magnopere gavisus sum, quod quædam lectiones a me receptæ stabiliuntur, ut 24, 92, 161, 250, 274, 341, 412, 533. Contra aliis locis a me erratum esse liquido jam demonstrasti, ut 574 et 58, ubi tamen et ipse δ' ἄν τοι scripturus eram, sed lacunarum detegendarum curiositate in Quinto tantopere exercitata transversus actus sum. Accedit tertius locus 52 sq., ubi dubitari non potest, quin rectissime vestigia codicis sequendo emendaveris :

> ἠὲ τρίπλευρον ἔχουσι Σεληναίης ἀμαρυγήν,
> ἢ διάμετρα φέρουσιν ἐπ' ἀγλαὰ φάεα Μήνῃ,

ita ut 51 comma post δέρχονται tollendum sit. Sequuntur loci, in quibus aliæ vocabulorum formæ e codice inferendæ sunt : v. 17 παλιμποίνοισιν, 36 et alibi οἰχνεύοντα, 170 συνάγχῃς, 357 αἰθροπολεύσῃς et ita similiter αἰθροπολεῦσαν 497 et — πολεύσῃς 598, 600 χλοπαίου. Etiam 361 θαρσαλέος rescribendum esse ex 163 et 585 patet. Tum in modis hæc mutanda sunt : v. 98 κομίζεις in — ζοις, 173 πέλοι in πέλει, quæ ipse jam indicasti, 600 πέλοι in πέλῃ. Contra 355 λείποι retineo, nec 370 ἢν δ' ἂν ὑπερβάλλοι puto ferri posse : certo ἢν δ' ἄρ' ὑπερβάλλῃ scribendum est, nisi præferas quod posui : εἰ δ' ἂν ὑπερβάλλοι. Contra nunc 155 ἢν δὲ γυνὴ βαρύθῃσιν præfero, ut 561 emendari debet : ἢν δὲ — φαείνῃ. De λωβήσατ' 110 adhuc incertus sum. Deinde 20 ἀπονέεσθαι ponendum esse jam ipsi monuisti, nec quin 25 εἰ δ' αὖ verum sit

dubitari potest. Egregium vero 195 ἐπισπέρχοι. Utrum 260 στυγερὴν an σμυγερήν poetæ sit, vix decernere audeam : στυγερῇ ἐναλίγκιοι Ἄτῃ in epigrammate Homerico ad nautas legitur; sed alterum est vocabulum Apollonianum. Restant nonnulli loci, in quibus novas afferre placet conjecturas. Ac primum quidem 532 mecum consenties e codicis scriptura συμφορέωνται restituendum esse. Tum 69 sq. ex iis, quæ Tu attulisti, emendari rite possit :

ἤ τέ κεν ἤμασι τοῖσδε πορὼν περικαλλέα ἕδνα
κουριδίην οἴκοισιν ἑοῖς εἰσβήσαι ἀνασσάν,

ubi, ne quis ἤ νύ κ' ἐν vel ἤ τέ κ' ἐν proponat, id ἤ τ' ἂν ἐν scripsisset : sed vulgatam præfero. Porro 521 fortasse καὶ δ' ἄν κεν ἐπ' αἰπόλια scripsit, quamquam καὶ δ' ἄν κε καί etiam 303 legitur. Postremo 576 αἰδήμονα θωήν mihi jam olim suspectum fuit, adeo ut ἀχθήμονα commendaturus essem. Nunc inventa codicis scriptura poetam dedisse arbitror :

οὐδέ τ' ἀνιηρὴν ἐπάγουσ' ἀλιτήμονι θωήν.

Unus locus est, 579, quem ad liquidum perducere non potui : ibi initio τέτμοις μέν scribendum esse nunc ex paraphrasi patet, sed de sequentibus magnopere ambigo, nec receptam jam probo interpretationem. Restat ut meritis laudibus extollam sagacitatem Tuam, qua et paraphrastæ verba ad v. 1 sqq. pertinentia egregie emendasti, et v. 606 et 7 a me seclusos ad *primum* caput referendos esse acute perspexisti. His quod opponam aut addam, nihil habeo.

Sed jam ipse me revoco a tenui hoc spicilegio, cui non indulsissem, nisi cum voluptate quadam simul recoluissem illius temporis memoriam, quo Bruxellis animum ardentissimo mœrore confectum recreare mihi licuit hoc labore per Te paratissime oblato. Quare quantum in me contuleris beneficium vix quisquam, nisi qui simili atque ego fortuna jactatus fuerit, divinare poterit : mihi vero, quam gratus Tibi sim, aperte profiteri omnium est gratissimum. Itaque quæ inter nos quasi stellarum opportunissimo quodam concursu exorta est mutua benevolentia, eam et a nobis absentibus retentum iri scio, et repetito mox congressu nova incrementa capturam esse confido. Me quidem, quo me cumque fata trahent retrahentque, semper tibi amicissimum fore et deditissimum scito. Vale! Scripsi Turici, d. III m. Mart. MDCCCLI.

ΑΡΑΤΟΥ

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΔΙΟΣΗΜΕΙΑ.

ARATI

PHÆNOMENA ET PROGNOSTICA.

ACCEDUNT LATINORUM

CICERONIS ET GERMANICI

RELIQUIÆ.

ΑΡΑΤΟΥ ΣΟΛΕΩΣ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ.

Ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα, τὸν οὐδέποτ' ἄνδρες ἐῶμεν
ἄῤῥητον· μεσταὶ δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαί,
πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγοραί, μεστὴ δὲ θάλασσα
καὶ λιμένες· πάντη δὲ Διὸς κεχρήμεθα πάντες.
τοῦ γὰρ καὶ γένος εἰμέν· ὁ δ' ἤπιος ἀνθρώποισιν
δεξιὰ σημαίνει, λαοὺς δ' ἐπὶ ἔργον ἐγείρει
μιμνήσκων βιότοιο· λέγει δ' ὅτε βῶλος ἀρίστη
βουσί τε καὶ μακέλῃσι, λέγει δ' ὅτε δεξιαὶ ὧραι
καὶ φυτὰ γυρῶσαι καὶ σπέρματα πάντα βαλέσθαι.
αὐτὸς γὰρ τάγε σήματ' ἐν οὐρανῷ ἐστήριξεν
ἄστρα διακρίνας· ἐσκέψατο δ' εἰς ἐνιαυτὸν
ἀστέρας, οἵ κε μάλιστα τετυγμένα σημαίνοιεν
ἀνδράσιν ὡράων, ὄφρ' ἔμπεδα πάντα φύωνται.
τῷ μιν ἀεὶ πρῶτόν τε καὶ ὕστατον ἱλάσκονται.
χαῖρε, πάτερ, μέγα θαῦμα, μέγ' ἀνθρώποισιν ὄνειαρ,
αὐτὸς καὶ προτέρη γενεή· χαίροιτε δὲ Μοῦσαι
μειλίχιαι μάλα πᾶσιν· ἐμοί γε μὲν ἀστέρας εἰπεῖν
ᾗ θέμις εὐχομένῳ τεκμήρατε πᾶσαν ἀοιδήν.
Οἱ μὲν ὁμῶς πολέες τε καὶ ἄλλυδις ἄλλοι ἰόντες
οὐρανῷ ἕλκονται πάντ' ἤματα συνεχὲς αἰεί·
αὐτὰρ ὅγ' οὐδ' ὀλίγον μετανίσσεται, ἀλλὰ μάλ' αὔτως
ἄξων αἰὲν ἄρηρεν, ἔχει δ' ἀτάλαντον ἁπάντῃ
μεσσηγὺς γαῖαν, περὶ δ' οὐρανὸν αὐτὸν ἀγινεῖ.
καί μιν πειραίνουσι δύω πόλοι ἀμφοτέρωθεν·
ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἐπίοπτος, ὁ δ' ἀντίος ἐκ βορέαο
ὑψόθεν ὠκεανοῖο· δύω δέ μιν ἀμφὶς ἔχουσαι
Ἄρκτοι ἅμα τροχόωσι, τὸ δὴ καλέονται Ἅμαξαι.
αἱ δ' ἤτοι κεφαλὰς μὲν ἐπ' ἰξύας αἰὲν ἔχουσιν
ἀλλήλων, αἰεὶ δὲ κατωμάδιαι φορέονται,
ἔμπαλιν εἰς ὤμους τετραμμέναι. εἰ ἐτεὸν δή,
Κρήτηθεν κεῖναί γε Διὸς μεγάλου ἰότητι
οὐρανὸν εἰσανέβησαν, ὅ μιν τότε κουρίζοντα
Δίκτῳ ἐν εὐώδει, ὄρεος σχεδὸν Ἰδαίοιο,
ἄντρῳ ἐγκατέθεντο καὶ ἔτρεφον εἰς ἐνιαυτόν,
Δικταῖοι Κούρητες ὅτε Κρόνον ἐψεύδοντο.
καὶ τὴν μὲν Κυνόσουραν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
τὴν δ' ἑτέρην Ἑλίκην. Ἑλίκῃ γε μὲν ἄνδρες Ἀχαιοὶ
εἰν ἁλὶ τεκμαίρονται ἵνα χρὴ νῆας ἀγινεῖν·
τῇ δ' ἄρα Φοίνικες πίσυνοι περόωσι θάλασσαν.
ἀλλ' ἡ μὲν καθαρὴ καὶ ἐπιφράσσασθαι ἑτοίμη
πολλὴ φαινομένη Ἑλίκη πρώτης ἀπὸ νυκτός·
ἡ δ' ἑτέρη ὀλίγη μέν, ἀτὰρ ναύτῃσιν ἀρείων·
μειοτέρη γὰρ πᾶσα περιστρέφεται στροφάλιγγι·
τῇ καὶ Σιδόνιοι ἰθύντατα ναυτίλλονται.

ARATI SOLENSIS PHÆNOMENA.

Ab Jove incipiamus, quem nunquam nos homines mittamus
indictum: plena vero Jovis omnia sunt compita,
omnesque hominum cœtus, plenumque mare
et portus: ubique autem Jove indigemus omnes.
Hujus enim etiam genus sumus: et hic benevolus hominibus
dextra signa dat; populos autem ad opus excitat
commonens victus; prædicat vero quando gleba *sit* optima
bobusque et ligonibus; prædicat quando secunda tempora
et plantas scrobibus infodiendi et germina quælibet jaciendi.
Ipse enim ea signa in cœlo firmavit,
sidera dispertitus. Providit vero in annum
stellas, quæ potissimum vices indicarent
hominibus anni temporum, ut rite cuncta nascerentur.
Eo ipsum semper primumque et ultimum placant.
Salve, pater, magna admiratio, magna hominibus utilitas,
ipse et prior *deorum* generatio. Salvete vero, Musæ
suavissimæ sane omnibus; mihi quidem stellas dicere
ut fas est oranti, promite omnem cantum.
Hæ quidem simul multæque et aliæ aliter meantes
cœlo volvuntur omnibus diebus continuo per ævum:
at ne tantillum quidem circumvertitur, sed plane immobiliter
axis semper firmatus est; habetque æquilibrem undique
in medio terram et circum *se* cœlum ipsum versat.
Atque eum terminant duo poli utrimque;
verum ille quidem non conspicuus, hic vero oppositus e borea
ex alto supra Oceanum: duæ autem ipsum circa tenentes
Ursæ una currunt; eoque vocantur Plaustra.
Quæ quidem capita ad lumbos semper habent
invicem, semperque humeris admotæ feruntur,
resupinæ in humeros versæ. Si verum hoc est,
e Creta illæ Jovis magni consilio
cœlum ascenderunt; quia ipsum tunc infantem
Dicto in odora, montem prope Idæum,
in antro deposuerunt et nutriebant in annum,
Dictæi Curetes quando Saturnum fallebant.
Atque hanc quidem Cynosuram cognomine dicunt,
alteram vero Helicen. Helice quidem viri Achivi
in mari signant quo oporteat naves dirigere:
altera porro Phœnices fisi persulcant mare.
At illa quidem clara *est* ac observatu prompta
Helice, multa lucens a prima nocte:
altera vero obscura quidem, sed nautis melior;
minori enim tota circumversatur orbe:
qua etiam Sidonii rectissime navigant.

Τὰς δὲ δι' ἀμφοτέρας οἵη ποταμοῖο ἀποῤῥὼξ
εἰλεῖται μέγα θαῦμα, Δράκων, περί τ' ἀμφί τ' ἐαγὼς
μυρίος· αἱ δ' ἄρα οἱ σπείρης ἑκάτερθε φέρονται
Ἄρκτοι, κυανέου πεφυλαγμέναι ὠκεανοῖο.
αὐτὰρ ὅγ' ἄλλην μὲν νεάτῃ ἐπιτείνεται οὐρῇ,
ἄλλην δὲ σπείρῃ περιτέμνεται. ἧ γε μὲν ἄκρη
οὐρὴ πὰρ κεφαλὴν Ἑλίκης ἀποπαύεται ἄρκτου·
σπείρῃ δ' ἐν Κυνόσουρα κάρη ἔχει· ἡ δὲ κατ' αὐτὴν
εἰλεῖται κεφαλήν, καί οἱ ποδὸς ἔρχεται ἄχρις,
ἐκ δ' αὖτις παλίνορσος ἀνατρέχει. οὐ μὲν ἐκείνῃ
οἰόθεν, οὐδ' οἶος κεφαλῇ ἐπιλάμπεται ἀστήρ,
ἀλλὰ δύο κροτάφοις, δύο δ' ὄμμασιν· εἷς δ' ὑπένερθεν
ἐσχατιὴν ἐπέχει γένυος δεινοῖο πελώρου.
λοξὸν δ' ἐστὶ κάρη, νεύοντι δὲ πάμπαν ἔοικεν
ἄκρην εἰς Ἑλίκης οὐρήν· μάλα δ' ἐστὶ κατ' ἰθὺ
καὶ στόμα καὶ κροτάφοιο τὰ δεξιὰ νειάτῳ οὐρῇ.
κείνη που κεφαλὴ τῇ νίσσεται, ἧχί περ ἄκραι
μίσγονται δύσιές τε καὶ ἀντολαὶ ἀλλήλῃσιν.
Τῇς δ' ἀγχοῦ μογέοντι κυλίνδεται ἀνδρὶ ἐοικὸς
εἴδωλον. τὸ μὲν οὔτις ἐπίσταται ἀμφαδὸν εἰπεῖν,
οὐδ' ὅτινι κρέμαται κεῖνος πόνῳ, ἀλλά μιν αὔτως
Ἐγγόνασιν καλέουσι. τὸ δ' αὖτ' ἐν γούνασι κάμνον
ὀκλάζοντι ἔοικεν· ἀπ' ἀμφοτέρων δέ οἱ ὤμων
χεῖρες ἀείρονται· τάνυται γε μὲν ἄλλυδις ἄλλη
ὅσσον ἐπ' ὀργυιήν· μέσσῳ δ' ἐφύπερθε καρήνῳ
δεξιτεροῦ ποδὸς ἄκρον ἔχει σκολιοῖο Δράκοντος.
Αὐτοῦ κἀκεῖνος Στέφανος, τὸν ἀγαυὸν ἔθηκεν
σῆμ' ἔμεναι Διόνυσος ἀποιχομένης Ἀριάδνης,
νώτῳ ὑποστρέφεται κεκμηότος εἰδώλοιο.
Νώτῳ μὲν Στέφανος πελάει, κεφαλῇ γε μὲν ἄκρῃ
σκέπτεο πὰρ κεφαλὴν Ὀφιούχεον, ἐκ δ' ἄρ' ἐκείνης
αὐτὸν ἐπιφράσσαιο φαεινόμενον Ὀφιοῦχον·
τοῖοί οἱ κεφαλῇ ὑποκείμενοι ἀγλαοὶ ὦμοι
εἴδονται. κεῖνοί γε καὶ ἂν διχόμηνι σελήνῃ
εἰσωποὶ τελέθοιεν· ἀτὰρ χέρες οὐ μάλα ἶσαι·
λεπτὴ γὰρ καὶ τῇ καὶ τῇ ἐπιδέδρομεν αἴγλη.
ἀλλ' ἔμπης κἀκεῖναι ἐπόψιαι· οὐ γὰρ ἐλαφραί.
ἀμφότεραι δ' Ὄφιος πεπονείαται, ὅς ῥά τε μέσσον
δινεύει Ὀφιοῦχον· ὁ δ' ἐμμενὲς εὖ ἐπαρηρὼς
ποσσὶν ἐπιθλίβει μέγα θηρίον ἀμφοτέροισιν,
Σκορπίον, ὀφθαλμῷ τε καὶ ἐν θώρηκι βεβηκὼς
ὀρθός. ἀτάρ οἱ Ὄφις γε δύο στρέφεται μετὰ χερσίν,
δεξιτερῇ ὀλίγος, σκαιῇ γε μὲν ὑψόθι πολλός.
καὶ δή οἱ Στεφάνῳ παρακέκλιται ἄκρα γένεια·
νειόθι δὲ σπείρης μεγάλας ἐπιμαίεο Χηλάς.
ἀλλ' αἱ μὲν φαέων ἐπιδευέες οὐδὲν ἀγαυαί.
Ἐξόπιθεν δ' Ἑλίκης φέρεται ἐλάοντι ἐοικὼς
Ἀρκτοφύλαξ, τόν ῥ' ἄνδρες ἐπικλείουσι Βοώτην,
οὕνεχ' ἁμαξαίης ἐπαφώμενος εἴδεται Ἄρκτου.
καὶ μάλα πᾶς ἀρίδηλος· ὑπὸ ζώνῃ δέ οἱ αὐτὸς
ἐξ ἄλλων Ἀρκτοῦρος ἑλίσσεται ἀμφαδὸν ἀστήρ.
Ἀμφοτέροισι δὲ ποσσὶν ὑποσκέπτειο Βοώτεω
Παρθένον, ἥ ῥ' ἐν χερσὶ φέρει Στάχυν αἰγλήεντα.
εἴτ' οὖν Ἀστραίου κείνη γένος, ὅν ῥά τέ φασιν

Has vero per ambas, qualis fluvii decursus,
volutatur immane monstrum, Draco, circumcirca fractus
immensus. Verum ei ex utraque parte spiræ feruntur
Ursæ, a cæruleo sibi caventes Oceano.
Sed hic alteram quidem extrema attingit cauda,
alteram vero spira circumscribit. Ejus quidem summa
cauda ad caput Helices quiescit Ursæ; [cum ipsum
in spira vero Cynosura caput habet: hæc (*spira*) autem cir-
volvitur caput, eique ad pedem progreditur usque,
rursus vero inde retroversus recurrit. Non quidem illa
sola, neque una in capite splendet stella; [ferius
sed duæ in temporibus, duæque in oculis; unus autem in-
extremitatem occupat genæ horrendi monstri. [est
Incurvum autem est caput, et nutanti prorsus assimilatum
extremam in Helices caudam: omnino vero sunt ex directo
et os et temporum dextera extremæ caudæ;
illud ferme caput hac meat, qua extremi
miscentur occasusque et ortus sibi invicem.
Huic vero prope, laboranti volvitur viro simile
signum: quod quidem nemo scit manifesto dicere,
neque cui incumbat ille labori; sed ipsum sic
Engonasi vocant; est autem in genubus laborans
geniculanti simile; super ambobus vero ei humeris
manus elevantur; distenditur quidem altrorsum altera
quantum ad manuum passum; medio vero super capite
dextri pedis imum habet tortuosi Draconis.
Ibidem et illa Corona, quam lucidum posuit
signum ut esset Bacchus morientis Ariadnæ,
tergo subvolvitur laborantis astri.
Tergo quidem Corona vicina est, caput vero summum
juxta observa caput Serpentarii; ex illo inde
ipsum deprehendas licet splendidum Serpentarium:
tales ipsius capiti subjacentes clari humeri
apparent. Hi quidem etiam plena luna
conspicui essent; sed manus non admodum æquales:
tenuis namque hinc et inde eas percurrit splendor:
attamen etiam illæ contemplabiles; non enim *sunt* tenues.
Ambæ autem Serpente fatigantur, qui quidem medium
involvit Serpentarium; hic vero constanter apteque innixus
pedibus comprimit magnam feram ambobus,
Scorpium, oculoque et in pectore calcans
rectus. Sed ei Serpens ambas volvitur per manus,
dexteram modicus, sinistram vero superne multus.
Atque ejus Coronam attingunt supremæ genæ:
subter spiram autem magnas inquire Chelas;
sed hæ quidem luminum indigæ, nequaquam splendidæ.
At post Helicen circumfertur auriganti similis
Arctophylax, quem quidem homines cognominant Booten,
eo quod plaustrum contrectare videtur Ursæ.
Atque totus valde conspicuus *est*: sub zona vero ei ipse
præ aliis Arcturus obvolvitur, lucida stella.
Verum ambobus sub pedibus observato Bootæ
Virginem, quæ in manibus gerit Spicam splendidam.
Sive igitur Astræi illa proles, quem quidem ferunt

ἄστρων ἀρχαῖον πατέρ' ἔμμεναι, εἴτε τευ ἄλλου,
εὔκηλος φορέοιτο. λόγος γε μὲν ἐντρέχει ἄλλος
ἀνθρώποις, ὡς δῆθεν ἐπιχθονίη πάρος ἦεν,
ἤρχετο δ' ἀνθρώπων κατεναντίη, οὐδέ ποτ' ἀνδρῶν
οὐδέ ποτ' ἀρχαίων ἠνήνατο φῦλα γυναικῶν,
ἀλλ' ἀναμὶξ ἐκάθητο καὶ ἀθανάτη περ ἐοῦσα.
καί ἑ Δίκην καλέεσκον· ἀγειρομένη δὲ γέροντας
ἠέ που εἰν ἀγορῇ ἢ εὐρυχόρῳ ἐν ἀγυιῇ,
δημοτέρας ἤειδεν ἐπισπέρχουσα θέμιστας.
οὔπω λευγαλέου τότε νείκεος ἠπίσταντο,
οὐδὲ διακρίσιος περιμεμφέος, οὐδὲ κυδοιμοῦ·
αὔτως δ' ἔζωον. χαλεπὴ δ' ἀπέκειτο θάλασσα,
καὶ βίον οὔπω νῆες ἀπόπροθεν ἠγίνεσκον·
ἀλλὰ βόες καὶ ἄροτρα καὶ αὐτὴ πότνια λαῶν
μυρία πάντα παρεῖχε Δίκη, δώτειρα δικαίων.
τόφρ' ἦν ὄφρ' ἔτι γαῖα γένος χρύσειον ἔφερβεν.
ἀργυρέῳ δ' ὀλίγη τε καὶ οὐκέτι πάμπαν ὁμοίη
ὡμίλει, ποθέουσα παλαιῶν ἤθεα λαῶν.
ἀλλ' ἔμπης ἔτι κεῖνο κατ' ἀργύρεον γένος ἦεν.
ἤρχετο δ' ἐξ ὀρέων ὑποδείελος ἠχηέντων
μουνάξ· οὐδέ τεῳ ἐπεμίσγετο μειλιχίοισιν·
ἀλλ' ὁπότ' ἀνθρώπων μεγάλας πλήσαιτο κολώνας,
ἠπείλει δὴ ἔπειτα καθαπτομένη κακότητος,
οὐδ' ἔτ' ἔφη εἰσωπὸς ἐλεύσεσθαι καλέουσιν.
« οἵην χρύσειοι πατέρες γενεὴν ἐλίποντο
χειροτέρην· ὑμεῖς δὲ κακώτερα τεξείεσθε.
καὶ δή που πόλεμοι, καὶ δὴ καὶ ἀνάρσιον αἷμα
ἔσσεται ἀνθρώποισι, κακοῖς δ' ἐπικείσεται ἄλγος. »
ὣς εἰποῦσ' ὀρέων ἐπεμαίετο, τοὺς δ' ἄρα λαοὺς
εἰς αὐτὴν ἔτι πάντας ἐλίμπανε παπταίνοντας.
ἀλλ' ὅτε δὴ κἀκεῖνοι ἐτέθνασαν, οἱ δ' ἐγένοντο,
χαλκείη γενεή, προτέρων ὀλοώτεροι ἄνδρες,
οἳ πρῶτοι κακοεργὸν ἐχαλκεύσαντο μάχαιραν
εἰνοδίην, πρῶτοι δὲ βοῶν ἐπάσαντ' ἀροτήρων,
καὶ τότε μισήσασα Δίκη κείνων γένος ἀνδρῶν
ἔπταθ' ὑπουρανίη· ταύτην δ' ἄρα νάσσατο χώρην,
ἧχί περ ἐννυχίη ἔτι φαίνεται ἀνθρώποισιν
Παρθένος, ἐγγὺς ἐοῦσα πολυσκέπτοιο Βοώτεω.
Τῆς ὑπὲρ ἀμφοτέρων ὤμων εἱλίσσεται ἀστὴρ
[δεξιτερῇ πτέρυγι· Προτρυγητὴρ δ' αὖτε καλεῖται·]
τόσσος μὲν μεγέθει, τοίῃ δ' ἐγκείμενος αἴγλῃ,
οἷος καὶ μεγάλης οὐρὴν ὑποφαίνεται Ἄρκτου.
δεινὴ γὰρ κείνη, δεινοὶ δέ οἱ ἐγγύθεν εἰσὶν
ἀστέρες· οὐκ ἂν τούς γε ἰδὼν ἐπιτεκμήραιο,
οἷός οἱ πρὸ ποδῶν φέρεται καλός τε μέγας τε,
εἷς μὲν ὑπωμαίων, εἷς δ' ἰξυόθεν κατιόντων,
ἄλλος δ' οὐραίοις ὑπὸ γούνασιν. ἀλλ' ἄρα πάντες
ἁπλόοι ἄλλοθεν ἄλλος ἀνωνυμίῃ φορέονται.
Κρατὶ δέ οἱ Δίδυμοι, μέσσῃ δ' ὕπο Καρκίνος ἐστίν·
ποσσὶ δ' ὀπισθοτέροισι Λέων ὕπο καλὰ φαείνει.
ἔνθα μὲν ἠελίοιο θερείταταί εἰσι κέλευθοι·
αἱ δέ που ἀσταχύων κενεαὶ φαίνονται ἄρουραι
ἠελίου τὰ πρῶτα συνερχομένοιο Λέοντι.
τῆμος καὶ κελάδοντες ἐτησίαι εὐρέϊ πόντῳ

astrorum primævum patrem esse, sive cujuspiam alius,
secura versetur. Fabula certe fertur alia inter
homines, quod, inquam, in terra conversata quondam fuerit
veneritque hominum in conspectum, nec unquam virorum
nec unquam antiquarum recusarit cœtus mulierum;
sed permixtim consederit, quamvis immortalis esset.
Atque eam Justitiam vocabant: congregans autem senes
aut alicubi in foro, aut lato in compito,
civiles canebat studiosa leges.
Nondum perniciosam tunc litem norant,
nec disceptationem contentiosam, nec seditionem; [mare,
sed simpliciter vivebant; periculosum autem procul aberat
ac victum nondum naves e longinquo adducebant;
sed boves et aratra, et ipsa domina populorum
copiosa omnia suppeditabat Justitia, datrix justorum.
Tamdiu aderat, quamdiu terra genus aureum fovebat.
Argenteo autem raraque et non amplius omnino eodem modo
conversabatur, desiderans veterum mores populorum:
verumtamen adhuc illo argenteo seculo aderat;
veniebat autem e montibus post crepusculum sonantibus
solitaria: nec cuiquam congrediebatur blandis verbis:
verum quando hominibus magnos implerat colles,
increpabat subinde, carpens malitiam;
neque amplius, dixit, visendam se datum venire rogantibus.
« Quale aurei patres seculum reliquerunt,
deterius! vos vero pejora generabitis.
Tunc scilicet bella atque adeo seditione fusus cruor
futurus est hominibus; malis autem impendebit dolor. »
Sic locuta montes repetebat; verum populos
in ipsam adhuc omnes deserebat spectantes.
At quando etiam illi obierunt, et hi nati sunt,
ænea ætas, prioribus perniciosiores homines,
qui primi maleficum fabricarunt gladium
viatorium, primi etiam boves edere cœperunt operarios:
tunc exosa Justitia illorum genus hominum
volavit sub cælum; atque hanc occupavit regionem,
ubi nocturna adhuc cernitur hominibus
Virgo, vicina late conspicuo Bubulco.
Cujus super ambobus humeris circumvertitur stella
[ad dextram alam; Prævindemiator autem vocatur:]
tanta quidem magnitudine talique positus in splendore,
qualis etiam magnæ sub cauda lucet Ursæ.
Ardens enim illa; ardentes etiam ei cominus sunt
stellæ; nec fere hasce contuitus tibi inquisitione opus fuerit,
qualis ei *una* ante pedes feratur claraque magnaque,
una quoque sub humeris, una item a lumbo descendentium,
alia præterea posterioribus sub genubus. At hæ omnes
simplices, alibi alia, sine nomine feruntur.
Capiti autem ejus Gemini, mediæ vero Cancer subest:
at pedibus sub posterioribus Leo clare sublucet.
Ibi quidem solis ardentissimi sunt cursus:
ac fere spicarum vacua apparent arva
sole primum accedente Leonem.
Tunc etiam susurrantes Etesiæ vastum pontum

ἀθρόοι ἐμπίπτουσιν, ὁ δὲ πλόος οὐκέτι κώπαις
ὥριος. εὐρεῖαί μοι ἀρέσκοιεν τότε νῆες,
εἰς ἄνεμον δὲ τὰ πηδὰ κυβερνητῆρες ἔχοιεν.
Εἰ δέ τοι Ἡνίοχόν τε καὶ ἀστέρας Ἡνιόχοιο
σκέπτεσθαι δοκέει, καί τοι φάτις ἤλυθεν Αἰγὸς
αὐτῆς ἠδ' Ἐρίφων, οἵτ' εἰν ἁλὶ πορφυρούσῃ
πολλάκις ἐσκέψαντο κεδαιομένους ἀνθρώπους,
αὐτὸν μέν μιν ἅπαντα μέγαν Διδύμων ἐπὶ λαιὰ
κεκλιμένον δήεις· Ἑλίκης δέ οἱ ἄκρα κάρηνα
ἀντία δινεύει. σκαιῷ δ' ἐπελήλαται ὤμῳ
Αἲξ ἱερή, τὴν μέν τε λόγος Διὶ μαζὸν ἐπισχεῖν·
Ὠλενίην δέ μιν Αἶγα Διὸς καλέουσ' ὑποφῆται.
ἀλλ' ἡ μὲν πολλή τε καὶ ἀγλαή· οἱ δέ οἱ αὐτοῦ
λεπτὰ φαείνονται Ἔριφοι καρπὸν κάτα χειρός.
Πὰρ ποσὶ δ' Ἡνιόχου κεραὸν πεπτηότα Ταῦρον
μαίεσθαι· τὰ δέ οἱ μάλ' ἐοικότα σήματα κεῖται·
τοίη οἱ κεφαλὴ διακέκριται· οὐδέ τις ἄλλῳ
σήματι τεκμήραιτο κάρη βοός, οἷά μιν αὐτοὶ
ἀστέρες ἀμφοτέρωθεν ἑλισσόμενοι τυπόωσιν.
καὶ λίην κείνων ὄνομ' εἴρεται, οὐδέ τοι αὔτως
νήκουστοι Ὑάδες. ταὶ μέν ῥ' ἐπὶ παντὶ μετώπῳ
Ταύρου βεβλέαται· λαιοῦ δὲ κεράατος ἄκρον
καὶ πόδα δεξιτερὸν παρακειμένου Ἡνιόχοιο
εἷς ἀστὴρ ἐπέχει, συνεληλάμενοι δὲ φέρονται.
ἀλλ' αἰεὶ Ταῦρος προφερέστερος Ἡνιόχοιο
εἰς ἑτέρην καταβῆναι, ὁμηλυσίῃ περ ἀνελθών.
Οὐδ' ἄρα Κηφῆος μογερὸν γένος Ἰασίδαο
αὔτως ἄρρητον κατακείσεται· ἀλλ' ἄρα καὶ τῶν
οὐρανὸν εἰς ὄνομ' ἦλθεν, ἐπεὶ Διὸς ἐγγύθεν ἦσαν.
αὐτὸς μὲν κατόπισθεν ἐὼν Κυνοσουρίδος Ἄρκτου
Κηφεύς, ἀμφοτέρας χεῖρας τανύοντι ἐοικώς·
ἴση οἱ στάθμη νεάτης ἀποτείνεται οὐρῆς
ἐς πόδας ἀμφοτέρους, ὅσση ποδὸς ἐς πόδα τείνει.
αὐτὰρ ἀπὸ ζώνης ὀλίγον κε μεταβλέψειας
πρώτης ἱέμενος καμπῆς μεγάλοιο Δράκοντος.
Τοῦ δ' ἄρα δαιμονίη προκυλίνδεται οὐ μάλα πολλὴ
νυκτὶ φαεινομένη παμμήνιδι Κασσιέπεια·
οὐ γάρ μιν πολλοὶ καὶ ἐπημοιβοὶ γανόωσιν
ἀστέρες, οἵ μιν πᾶσαν ἐπιρρήδην στιχόωσιν.
οἵη δὲ κληῗδι θύρης ἔντοσθ' ἀραρυίης,
δικλίδος, ἐμπλήσσοντες ἀνακρούουσιν ὀχῆας,
τοῖοί οἱ μουνὰξ ἐπικείμενοι ἰνδάλλονται
ἀστέρες. ἡ δ' αὔτως ὀλίγων ἀποτείνεται ὤμων
ὀργυιήν· φαίης κεν ἀνιάζειν ἐπὶ παιδί.
Αὐτοῦ γὰρ κἀκεῖνο κυλίνδεται αἰνὸν ἄγαλμα
Ἀνδρομέδης ὑπὸ μητρὶ κεκασμένον. οὔ σε μάλ' οἴω
νύκτα περισκέψασθαι, ἵν' αὐτίκα μᾶλλον ἴδηαι·
τοίη οἱ κεφαλή, τοῖοι δέ οἱ ἀμφοτέρωθεν
ὦμοι καὶ πόδες ἀκρότατοι καὶ ζώματα πάντα.
ἀλλ' ἔμπης κἀκεῖθι διωλενίη τετάνυσται,
δεσμὰ δέ οἱ κεῖται καὶ ἐν οὐρανῷ· αἱ δ' ἀνέχονται
αὐτοῦ πεπταμέναι πάντ' ἤματα χεῖρες ἐκείνῃ.
Ἀλλ' ἄρα οἱ καὶ κρατὶ πέλωρ ἐπελήλαται Ἵππος
γαστέρι νειαίρῃ· ξυνὸς δ' ἐπιλάμπεται ἀστὴρ

glomerati irruunt; navigatio autem non amplius remis
tempestiva *est*. Magnæ tunc mihi placeant naves,
contra ventum vero gubernacula rectores teneant.
Porro si tibi Aurigam et stellas Aurigæ
contemplari videtur, ac tibi mentio inciderit Capræ,
ipsius atque Hœdorum, qui in mari nigrescente
sæpe contuiti sunt jactatos homines,
eum quidem ipsum totum, ingentem Geminorum sub læva
acclinatum invenies; Helices autem ei summum caput
e regione obversatur. Verum sinistro superincumbit humero
Capra sacra, quam fabula est Jovi mammam præbuisse.
Oleniam vero eam Capram Jovis vocant vates.
Atque hæc quidem multaque et splendida; verum ejus ibidem
obscure lucent Hœdi in junctura manus.
Prope pedes autem Aurigæ cornutum expansum Taurum
scrutare; atque ei valde consimilia indicia ponuntur:
tale ipsi caput interstinctum est; neque quispiam alio
signo conjectarit caput bovis, qualiter id ipsæ
stellæ utrimque circumductæ configurant.
Et crebro eorum nomen memoratur; neque adeo
incelebres Hyades; quæ quidem per totam frontem
Tauri sparsæ sunt: sinistri autem cornu summitatem
et pedem dextrum adjacentis Aurigæ
unica stella tenet, ac simul agitati feruntur.
Attamen semper Taurus pronior Aurigâ
in occasum descendere, pari ascensu alioquin exortus.
Neque porro Cephei ærumnosa familia Iasidæ
adeo ignobilis jacebit; quin etiam horum
in cœlum nomen pervenit; siquidem Jovis cognati erant.
Ipse quidem a tergo positus Cynosuræ Ursæ
Cepheus, ambas manus pandenti similis.
Æqua ei linea ab extrema tenditur cauda
in pedes ambos, quanta a pede in pedem tendit.
Ceterum a cingulo parumper respicias
primam petens flexuram magni Draconis.
Ante hunc autem infelix volvitur, non admodum multa
nocte lucens plenilunari, Cassiopea:
non enim eam multæ et frequentes illustrant
stellæ, quæ eam totam distincte componant.
Quali vero clave januæ intus munitæ,
biforis, impingentes repandunt vectes,
tales ei singulatim impositæ lucent
stellæ; atque hæc itidem modicis tendit ab humeris
manuum passum; dicéres angi propter filiam.
Ibi namque et illud obvolvitur triste simulacrum
Andromedæ, sub matre constellatum. Haud te multum opi-
noctem disquirere, quo mox magis agnoscas: [nor
tam clarum ei caput *est*, tam clari item ei utrimque
humeri et pedes extremi et cincturæ omnes.
Attamen et illic brachiis distentis propansa est,
vinculaque ei admota sunt etiam in cœlo; retinentur autem
illic expassæ omnibus diebus manus illi.
Sed enim ei etiam supra caput ingens volutatur Equus
ventre extremo; communis autem fulget stella

τοῦ μὲν ἐπ' ὀμφαλίῳ, τῆς δ' ἐσχατόωντι καρήνῳ.
οἱ δ' ἄρ' ἔτι τρεῖς ἄλλοι ἐπὶ πλευράς τε καὶ ὤμους
Ἵππου δεικανόωσι διασταδὸν ἶσα πέλεθρα,
καλοὶ καὶ μεγάλοι. κεφαλὴ δέ οἱ οὐδὲν ὁμοίη,
οὐδ' αὐχὴν δολιχός περ ἐών. ἀτὰρ ἔσχατος ἀστὴρ
αἰθομένης γένυος καί κεν προτέροις ἐρίσειεν
τέτρασιν, οἵ μιν ἔχουσι περίσκεπτοι μάλ' ἐόντες.
οὐδ' ὅγε τετράπος ἐστίν· ἀπ' ὀμφαλίοιο γὰρ ἄκρου
μεσσόθεν ἡμιτελὴς περιτέλλεται ἱερὸς Ἵππος.
κεῖνον δὴ καί φασι καθ' ὑψηλοῦ Ἑλικῶνος
καλὸν ὕδωρ ἀγαγεῖν εὐαλδέος Ἱππουκρήνης.
οὐ γάρ πω Ἑλικὼν ἄκρος κατελείβετο πηγαῖς·
ἀλλ' Ἵππος μιν ἔτυψε· τὸ δ' ἀθρόον αὐτόθεν ὕδωρ
ἐξέχυτο πληγῇ προτέρου ποδός· οἱ δὲ νομῆες
πρῶτοι κεῖνο ποτὸν διεφήμισαν Ἱππουκρήνην.
ἀλλὰ τὸ μὲν πέτρης ἀπολείβεται, οὐδέ τοι αὐτὸ
Θεσπιέων ἀνδρῶν ἑκὰς ὄψεαι· αὐτὰρ ὁ Ἵππος
ἐν Διὸς εἱλεῖται, καί τοι πάρα θηήσασθαι.
Αὐτοῦ καὶ Κριοῖο θοώταταί εἰσι κέλευθοι,
ὅς ῥά τε καὶ μήκιστα διωκόμενος περὶ κύκλα
οὐδὲν ἀφαυρότερον τροχάει Κυνοσουρίδος Ἄρκτου,
αὐτὸς μὲν νωθὴς καὶ ἀνάστερος οἷα σελήνῃ
σκέψασθαι, ζώνῃ δ' ἂν ὅμως ἐπιτεκμήραιο
Ἀνδρομέδης· ὀλίγον γὰρ ὑπ' αὐτὴν ἐστήρικται.
μεσσόθι δὲ τρίβει μέγαν οὐρανόν, ἧχί περ ἄκραι
Χηλαὶ καὶ ζώνη περιτέλλεται Ὠρίωνος.
Ἔστι δέ τοι καὶ ἔτ' ἄλλο τετυγμένον ἐγγύθι σῆμα
νειόθεν Ἀνδρομέδης, τὸ δ' ἐπὶ τρισὶν ἐστάθμηται
Δελτωτὸν πλευρῇσιν, ἰσαιομένῃσιν ἐοικὸς
ἀμφοτέρῃς· ἡ δ' οὔτι τόση, μάλα δ' ἐστὶν ἑτοίμη
εὑρέσθαι· περὶ γὰρ πολέων εὐάστερός ἐστιν.
τῶν ὀλίγον Κριοῦ νοτιώτεροι ἀστέρες εἰσίν.
Οἱ δ' ἄρ' ἔτι προτέρω, ἔτι δ' ἐν προμολῇσι νότοιο
Ἰχθύες. ἀλλ' αἰεὶ ἕτερος προφερέστερος ἄλλου,
καὶ μᾶλλον βορέαο νέον κατιόντος ἀκούει.
ἀμφοτέρων δέ σφεων ἀποτείνεται ἠΰτε δεσμὰ
οὐραίων ἑκάτερθεν ἐπισχερὼ εἰς ἓν ἰόντων.
καὶ τὰ μὲν εἷς ἀστὴρ ἐπέχει καλός τε μέγας τε,
ὅν ῥά τε καὶ σύνδεσμον ὑπουράνιον καλέουσιν.
Ἀνδρομέδης δέ τοι ὦμος ἀριστερὸς Ἰχθύος ἔστω
σῆμα βορειοτέρου· μάλα γάρ νύ οἱ ἐγγύθεν ἐστίν.
Ἀμφότεροι δὲ πόδες γαμβροῦ ἐπισημαίνοιεν
Περσέος, οἵ ῥά οἱ αἰὲν ἐπωμάδιοι φορέονται.
αὐτὰρ ὅγ' ἐν βορέῳ φέρεται περιμήκετος ἄλλων.
καί οἱ δεξιτερὴ μὲν ἐπὶ κλισμὸν τετάνυσται
πενθερίου δίφροιο· τὰ δ' ἐν ποσὶν οἷα διώκων
ἴχνια μηκύνει κεκονιμένος ἐν Διὶ πατρί.
Ἄγχι δέ οἱ σκαιῆς ἐπιγουνίδος ἤλιθα πᾶσαι
Πληιάδες φορέονται. ὁ δ' οὐ μάλα πολλὸς ἁπάσας
χῶρος ἔχει, καὶ δ' αὐταὶ ἐπισκέψασθαι ἀφαυραί.
ἑπτάποροι δὴ ταίγε μετ' ἀνθρώπους ὑδέονται,
ἓξ οἶαί περ ἐοῦσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν.
οὐ μέν πως ἀπόλωλεν ἀπευθὴς ἐκ Διὸς ἀστήρ,
ἐξ οὗ καὶ γενεῆθεν ἀκούομεν, ἀλλὰ μάλ' αὔτως

hujus quidem in umbilico, illius vero in extremo capite.
Præterea autem tres aliæ intra latera et armos
Equi signant distanter æqualia spatia,
claræ et magnæ. Verum caput ei *est* haudquaquam simile,
neque cervix, quanquam longa. At extrema stella
fulgentis genæ etiam prioribus concertaret
quattuor, quæ ipsum continent conspicuæ plane.
Nec vero hic quadrupes est; ab umbilico enim extremo
dimidio semiperfectus volvitur sacer Equus.
Hunc etiam aiunt ab excelso Helicone
pulchram aquam deduxisse almæ Hippucrenes (Equi fontis).
Nondum enim Helicon summus destillabat fontibus;
verum Equus ipsum feriit; atque copiosa inde aqua
effusa est ictu prioris pedis: pastores autem
primi hunc potum vocitarunt Equi fontem.
Atque hic quidem e rupe stillat, neque ipsum
a Thespiensibus viris longe abesse cernes: sed Equus
in cœlo obversatur, atque adest spectandus.
Illic etiam Arietis celerrimi sunt cursus:
qui sane, vel longissimos agitatus per orbes,
nihilo segnius currit Cynosuride Ursa,
ipse quidem tenuis et obscurus, tanquam luna lucente,
spectatu, verumtamen per cingulum deprehendere poteris
Andromedæ; haud longe enim sub ipsam situs est.
In medio autem terit magnum cœlum, ubi summæ
Chelæ et cingulus circumagitur Orionis.
Est vero adhuc aliud dispositum prope signum
subter Andromedam: id autem in tria dimensum est
Deltotum latera, æqualibus assimilatum
duobus: tertium vero non tantum, tamen admodum facile
est inventu; præ multis enim fulgidum est.
Quibus paullulum Arietis australiores stellæ sunt.
Verum adhuc anterius, præterea in procursibus Austri
sunt Pisces; sed semper alter spectabilior altero *est*,
atque magis Boream recenter descendentem sentit.
Ab ambobus vero ipsis tenduntur quasi vincula
e caudis utrimque deinceps in unum coeuntibus;
et hæc quidem una stella connectit, claraque magnaque,
quam utique etiam Nodum cœlestem vocant.
Porro Andromedæ humerus sinister Piscis esto
index septentrionalioris; admodum etenim ei vicinus est.
Ambo autem pedes sponsum indicare poterunt,
Perseum, qui quidem ei semper ob humeros volvuntur
Verum hic in boreali parte fertur amplus præ aliis;
atque ei dextra quidem ad lecticam protensa est
socrinæ sellæ: in pedibus autem velut persequens
gressus grandit, properans in Dio patre.
At ei prope sinistrum genu acervatim omnes
Pleiades feruntur. Nec vero adeo spatiosus universas
locus continet; atque ipsæ spectatu languidæ.
Septemgradæ autem eæ inter homines celebrantur,
sex solæ quamvis exsistant conspicuæ oculis.
Nec certe ullatenus periit ignorata ex cœlo stella,
ex quo a primordio audivimus; sed sic temere

εἴρεται. ἑπτὰ δ' ἐκεῖναι ἐπιῤῥήδην καλέονται
Ἀλκυόνη Μερόπη τε Κελαινώ τ' Ἠλέκτρη τε
καὶ Στερόπη καὶ Τηϋγέτη καὶ πότνια Μαῖα.
αἱ μὲν ὁμῶς ὀλίγαι καὶ ἀφεγγέες, ἀλλ' ὀνομασταὶ
ἦρι καὶ ἑσπέριαι, Ζεὺς δ' αἴτιος, εἱλίσσονται,
ὅ σφισι καὶ θέρεος καὶ χείματος ἀρχομένοιο
σημαίνειν ἐκέλευσεν ἐπερχομένου τ' ἀρότοιο.
Καὶ Χέλυς ἥτ' ὀλίγη. τὴν γάρ τ' ἔτι καὶ παρὰ λίκνῳ
Ἑρμείης ἐτόρησε, Λύρην δέ μιν εἶπε λέγεσθαι,
κὰδ δ' ἔθετο προπάροιθεν ἀπευθέος εἰδώλοιο
οὐρανὸν εἰσαγαγών. τὸ δ' ἐπὶ σκελέεσσι πέτηλον
γούνατί οἱ σκαιῷ πελάει· κεφαλή γε μὲν ἄκρη
ἀντιπέρην Ὄρνιθος ἑλίσσεται· ἡ δὲ μεσηγὺ
ὀρνιθέης κεφαλῆς καὶ γούνατος ἐστήρικται.
Ἤτοι γὰρ καὶ Ζηνὶ παρατρέχει αἰόλος Ὄρνις.
ἀλλ' ὁ μὲν ἠερόεις, τὰ δέ οἱ πτερὰ τετρήχυνται
ἀστράσιν οὔτι λίην μεγάλοις, ἀτὰρ οὐ μὲν ἀφαυροῖς.
αὐτὰρ ὅγ' εὐδιόωντι ποτὴν ὄρνιθι ἐοικὼς
οὔριος εἰς ἑτέρην φέρεται, κατὰ δεξιὰ χειρὸς
Κηφείης ταρσοῖο τὰ δεξιὰ πείρατα τείνων.
λαιῇ δὲ πτέρυγι σκαρθμὸς παρακέκλιται Ἵππου.
Τὸν δὲ μετασκαίροντα δύ' Ἰχθύες ἀμφινέμονται
Ἵππον· πὰρ δ' ἄρα οἱ κεφαλῇ χεὶρ Ὑδροχόοιο
δεξιτερὴ τετάνυσθ'. ὁ δ' ὀπίστερος Αἰγοκερῆος
τέλλεται· αὐτὰρ ὅγε πρότερος καὶ νειόθι μᾶλλον
κέκλιται Αἰγόκερως, ἵνα τε τρέπετ' ἠελίου ἴς.
μὴ κείνῳ ἐνὶ μηνὶ περικλύζοιο θαλάσσῃ
πεπταμένῳ πελάγει κεχρημένος. οὔτε κεν ἠοῖ
πολλὴν πειρήνειας, ἐπεὶ ταχινώταταί εἰσιν·
οὔτ' ἄν τοι νυκτὸς πεφοβημένῳ ἐγγύθεν ἠὼς
ἔλθοι καὶ μάλα πολλὰ βοωμένῳ. οἱ δ' ἀλεγεινοὶ
τῆμος ἐπιῤῥήσσουσι νότοι, ὁπότ' Αἰγοκερῆϊ
συμφέρετ' ἠέλιος· τότε δὲ κρύος ἐκ Διός ἐστιν
ναύτῃ μαλκιόωντι κακώτατον. ἀλλὰ καὶ ἔμπης
ἤδη πάντ' ἐνιαυτὸν ὑπὸ στείρῃσι θάλασσα
πορφύρει· ἴκελοι δὲ κολυμβίσιν αἰθυίῃσιν
πολλάκις ἐκ νηῶν πέλαγος περιπαπταίνοντες
ἥμεθ', ἐπ' αἰγιαλοὺς τετραμμένοι· οἱ δ' ἔτι πόρσω
κλύζονται· ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον ἄϊδ' ἐρύκει.
Καὶ δ' ἂν ἐπὶ προτέρῳ γε θαλάσσῃ πολλὰ πεπονθώς,
τόξον ὅτ' ἠέλιος καίει καὶ ῥύτορα τόξου,
ἑσπέριος κατάγοιο, πεποιθὼς οὐκέτι νυκτί.
σῆμα δέ τοι κείνης ὥρης καὶ μηνὸς ἐκείνου
Σκορπίος ἀντέλλων εἴη πυμάτης ἐπὶ νυκτός.
ἤτοι γὰρ μέγα τόξον ἀνέλκεται ἐγγύθι κέντρου
Τοξευτής· ὀλίγον δὲ παροίτερος ἵσταται αὐτοῦ
Σκορπίος ἀντέλλων, ὁ δ' ἀνέρχεται αὐτίκα μᾶλλον.
τῆμος καὶ κεφαλὴ Κυνοσουρίδος ἀκρόθι νυκτὸς
ὕψι μάλα τροχάει· ὁ δὲ δύεται ἠῶθι πρὸ
ἀθρόος Ὠρίων, Κηφεὺς δ' ἀπὸ χειρὸς ἐπ' ἰξύν.
Ἔστι δέ τις προτέρω βεβλημένος ἄλλος Ὀϊστὸς
αὐτὸς ἄτερ τόξου· ὁ δέ οἱ παραπέπταται Ὄρνις
ἀσσότερον βορέω. σχεδόθεν δέ οἱ ἄλλος ἄηται
οὐ τόσσος μεγέθει, χαλεπός γε μὲν ἐξ ἁλὸς ἐλθεῖν

dicitur. Porro septem illæ nominatim vocantur
Alcyone, Meropeque, Celænoque, Electraque,
et Sterope, et Taygeta, et veneranda Maia,
hæ quidem simul modicæ et obscuræ; tamen celebres
mane et vespertine, Jove auctore, circumaguntur,
qui eis æstatem et hiemem instantem
significare præcipit advenientemque arationem.
Præterea Testudo, quæ parva. Hanc etiamdum ad cunam
Mercurius compegit; Lyram vero eam jussit vocari;
collocavitque ante ignotum astrum
in cœlum transferens; hoc autem cruribus innixum
genu ei sinistro appropinquat; caput quidem summum
e regione Cygni volvitur; illa vero inter
Cygninum caput et genu sita est.
Quandoquidem etiam in cœlo volat micans Ales;
verum ipse quidem obscurus; alæ autem ei exasperatæ sunt
stellis non adeo magnis, tamen neque languidis.
Sed hic leni volatu labenti avi similis,
a cauda in occasum fertur, ad dexteram manum
Cephei alæ dexteras extremitates tendens.
Lævæ vero alæ ungula acclinata est Equi.
Hunc subsultantem duo Pisces circumdant,
Equum, atque ei prope caput manus Aquarii
dextera extensa est; is autem posterior Capricorno
oritur. Ceterum prior et in imo magis
inclinatus est Capricornus, ubi vertitur solis vis.
Ne illum per mensem te committas undis maris
vasto pelago usus. Neque die
multam viam confeceris, quoniam brevissimi sunt;
neque tibi noctu exterrito prope dies
venerit, etiam valde multum clamanti. Periculosi autem
tunc irrumpunt Austri, quando Capricorno
una fertur sol; tunc sane frigus ex aere est
nautæ rigenti perniciosissimum. Verumtamen
jam totum annum sub carinis mare
nigrescit: similes autem urinantibus mergis
sæpenumero e navibus mare circumspicientes
sedemus, ad littora conversi; hæc vero adhuc procul
alluuntur; modicum autem lignum mortem arcet.
At vero in priore *mense* mari multa passus,
arcum quando sol incendit et rectorem arcus,
sub vesperam navem reducito, fidens non amplius nocti.
Indicium autem tibi illius temporis et mensis illius
Scorpius exoriens esto extrema sub nocte:
quandoquidem magnum arcum attrahit prope cuspidem
Sagittarius; sed aliquantum anterior consistit ipso
Scorpius exoriens: ille vero ascendit confestim admodum.
Tunc etiam caput Cynosuræ in extremo noctis
excelse valde fertur: occidit autem ante matutinum
totus Orion, Cepheus vero a manu ad lumbum.
Est item quædam ulterius jacta alia Sagitta,
sola absque arcu; atque illi advolitat Cygnus
propius Boreæ. Vicinus autem ei alius fertur *ales*,
non tantus magnitudine, tempestuosus sane mari egrediendo,

νυκτὸς ἀπερχομένης· καί μιν καλέουσιν Ἀητόν.
Δελφὶς δ' οὐ μάλα πολλὸς ἐπιτρέχει Αἰγοκερῆϊ
μεσσόθεν ἠερόεις· τὰ δέ οἱ περὶ τέσσαρα κεῖται
γλήνεα, παρβολάδην δύο πὰρ δύο πεπτηῶτα.
Καὶ τὰ μὲν οὖν βορέω καὶ ἀλήσιος ἠελίοιο
μεσσηγὺς κέχυται· τὰ δὲ νειόθι τέλλεται ἄλλα
πολλὰ μεταξὺ νότοιο καὶ ἠελίοιο κελεύθου.
Λοξὸς μὲν Ταύροιο τομῇ ὑποκέκλιται αὐτὸς
Ὠρίων. Μὴ κεῖνον ὅτις καθαρῇ ἐνὶ νυκτὶ
ὑψοῦ πεπτηῶτα παρέρχεται, ἄλλα πεποίθοι
οὐρανὸν εἰσανιδὼν προφερέστερα θηήσασθαι.
Τοῖός οἱ καὶ φρουρὸς ἀειρομένῳ ὑπὸ νώτῳ
φαίνεται ἀμφοτέροισι Κύων ἐπὶ ποσσὶ βεβηκώς,
ποικίλος, οὐ μὲν πάντα πεφασμένος· ἀλλὰ κατ' αὐτὴν
γαστέρα κυάνεος περιτέλλεται, ἡ δέ οἱ ἄκρη
ἀστέρι βέβληται δεινῇ γένυς, ὅς ῥα μάλιστα
ὀξέα σειριάει· καί μιν καλέουσ' ἄνθρωποι
Σείριον. οὐκέτι κεῖνον ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντα
φυταλιαὶ ψεύδονται ἀναλδέα φυλλιόωσαι·
ῥεῖα γὰρ οὖν ἔκρινε διὰ στίχας ὀξὺς ἀΐξας,
καὶ τὰ μὲν ἔῤῥωσεν, τῶν δὲ φλόον ὤλεσε πάντα.
κείνου καὶ κατιόντος ἀκούομεν· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
σῆμ' ἔμεναι μελέεσσιν ἐλαφρότεροι περίκεινται.
Ποσσὶν δ' Ὠρίωνος ὑπ' ἀμφοτέροισι Λαγωὸς
ἐμμενὲς ἤματα πάντα διώκεται· αὐτὰρ ὅγ' αἰεὶ
Σείριος ἐξόπιθεν φέρεται μετιόντι ἐοικώς,
καί οἱ ἐπαντέλλει, καί μιν κατιόντα δοκεύει.
Ἡ δὲ Κυνὸς μεγάλοιο κατ' οὐρὴν ἕλκεται Ἀργὼ
πρυμνόθεν· οὐ γὰρ τῇγε κατὰ χρέος εἰσὶ κέλευθοι,
ἀλλ' ὄπιθεν φέρεται τετραμμένη, οἷα καὶ αὐταὶ
νῆες, ὅτ' ἤδη ναῦται ἐπιστρέψωσι κορώνην
ὅρμον ἐσερχόμενοι· τὴν δ' αὐτίκα πᾶς ἀνακόπτει
νῆα, παλιῤῥοθίη δὲ καθάπτεται ἠπείροιο·
ὣς ἥγε πρύμνηθεν Ἰησονὶς ἕλκεται Ἀργώ.
καὶ τὰ μὲν ἠερίη καὶ ἀνάστερος ἄχρι παρ' αὐτὸν
ἱστὸν ἀπὸ πρώρης φέρεται, τὰ δὲ πᾶσα φαεινή.
καί οἱ πηδάλιον κεχαλασμένον ἐστήρικται
ποσσὶν ὑπ' οὐραίοισι Κυνὸς προπάροιθεν ἰόντος.
Τὴν δὲ καὶ οὐκ ὀλίγον περ ἀπόπροθι πεπτηυῖαν
Ἀνδρομέδην μέγα Κῆτος ἐπερχόμενον κατεπείγει.
ἡ μὲν γὰρ Θρηΐκος ὑπὸ πνοιῇ βορέαο
κεκλιμένη φέρεται, τὸ δέ οἱ νότος ἐχθρὸν ἀγινεῖ
Κῆτος, ὑπὸ Κριῷ τε καὶ Ἰχθύσιν ἀμφοτέροισιν,
βαιὸν ὑπὲρ Ποταμοῦ βεβλημένον ἀστερόεντος.
Οἶον γὰρ κἀκεῖνο θεῶν ὑπὸ ποσσὶ φορεῖται
λείψανον Ἠριδανοῖο, πολυκλαύτου ποταμοῖο.
καὶ τὸ μὲν Ὠρίωνος ὑπὸ σκαιὸν πόδα τείνει·
δεσμοὶ δ' οὐράνιοι, τοῖς Ἰχθύες ἄκροι ἔχονται,
ἄμφω συμφορέονται ἀπ' οὐραίων κατιόντες,
κητείης δ' ὄπιθεν λοφίης ἐπιμὶξ φορέονται
εἰς ἓν ἐλαυνόμενοι· ἑνὶ δ' ἀστέρι πειραίνονται
Κήτεος, ὃς κείνου πρώτῃ ἐπίκειται ἀκάνθῃ.
Οἱ δ' ὀλίγῳ μέτρῳ, ὀλίγῃ δ' ἐγκείμενοι αἴγλῃ
μεσσόθι πηδαλίου καὶ Κήτεος εἰλίσσονται,

nocte decedente; atque eum vocant Aquilam. [Capricorno,
Delphinus autem non admodum magnus appropinquat
in medio obscurus; quattuor vero ei circumjacent
lucidæ stellæ, adjectim duæ juxta duas volantes.
Atque hæc quidem boream et vagationem solis
interfusa sunt. Verum remote oriuntur alia
multa inter Austrum et solis orbitam.
Obliquus quidem Tauri sectioni subjacet ipse
Orion. Non illum qui serena in nocte
sublime volitantem præterit, *is* alia confidat
cœlum intuens astra præstabiliora contemplari.
Talis ei custos quoque elato sub dorso
lucet ambobus Canis in pedibus stans,
varius, at non penitus illustratus; verum circa ipsum.
ventrem obscurus obversatur, atque ei summum
stellâ insignitum est fervidum mentum, quæ quidem ma-
vehementer exsiccat; atque ipsum vocant homines [xime
Sirium. Nunquam illum, cum sole orientem,
arbores fallunt sine humore frondentes:
facile siquidem discernit ordines, acutus penetrans;
et quasdam consolidat, quarumdam corticem perdit omnem.
Illum etiam occidentem sentimus; sed ceteræ,
quæ signum sint membris, languidiores circumjacent.
Pedibus autem Orionis sub ambobus Lepus
incessanter diebus omnibus fugatur; at semper
Sirius a tergo fertur, insequenti similis:
etiam ei cooritur, atque ipsum occidentem insectatur.
At Canis magni contra caudam volvitur Argo
a puppi; non enim huic ex more sunt cursus,
sed retro agitatur versa; ceu etiam ipsæ
naves, quando jam nautæ invertunt rostrum,
portum appellentes: atque subito quilibet retorquet
navem, retrograda vero attingit continentem;
sic a puppi Iasonica trahitur Argo. [ipsum
Ac quibusdam in partibus obscura et sine stellis usque ad
malum a prora fertur; in aliis vero tota splendida.
Atque ei gubernaculum remissum fultum est
pedibus sub posterioribus Canis antecedentis.
Ceterum, etsi admodum eminus volitantem,
Andromedam grandis Cetus adveniens urget.
Hæc enim Thracii sub flatu Boreæ
inclinata fertur; at ei Auster infestum agit
Cetum, sub Arieteque et Piscibus ambobus,
paullulum super Fluvio extensum stellato.
Solæ enim illæ deorum sub pedibus feruntur
reliquiæ Eridani, luctuosi fluvii.
Et hic quidem Orionis sub sinistrum pedem tendit:
Vincula autem cœlestia, quibus Pisces extremi tenentur,
ambo coeunt, a cauda descendentia,
Ceti vero post cervicem commixtim feruntur
in unum ducta, atque unica stella terminantur
Ceti, quæ ejus primæ insidet spinæ.
Quæ autem modica magnitudine, modico circumfusæ ful-
in gubernaculi medio et Ceti volvuntur, [gore

γλαυκοῦ πεπτηῶτες ὑπὸ πλευρῇσι Λαγωοῦ
νώνυμοι· οὐ γὰρ τοίγε τετυγμένου εἰδώλοιο
βεβλέαται μελέεσσιν ἐοικότες, οἷά τε πολλὰ
ἑξείης στιχόωντα παρέρχεται αὐτὰ κέλευθα
ἀνομένων ἐτέων, τά τις ἀνδρῶν οὐκέτ' ἐόντων
ἐφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν ἅπαντ' ὀνομαστὶ καλέσσαι
ἤλιθα μορφώσας· οὐ γάρ κ' ἐδυνήσατο πάντων
οἰόθι κεκριμένων ὄνομ' εἰπεῖν οὐδὲ δαῆναι·
πολλοὶ γὰρ πάντῃ, πολέων δ' ἐπὶ ἶσα πέλονται
μέτρα τε καὶ χροιή, πάντες γε μὲν ἀμφιέλικτοι.
τῷ καὶ ὁμηγερέας οἱ ἐείσατο ποιήσασθαι
ἀστέρας, ὄφρ' ἐπιτὰξ ἄλλῳ παρακείμενος ἄλλος
εἴδεα σημαίνοιεν. ἄφαρ δ' ὀνομαστὰ γένοντο
ἄστρα, καὶ οὐκέτι νῦν ὑπὸ θαύματι τέλλεται ἀστήρ·
ἀλλ' οἱ μὲν καθαροῖς ἐναρηρότες εἰδώλοισιν
φαίνονται· τὰ δ' ἔνερθε διωκομένοιο Λαγωοῦ
πάντα μάλ' ἠερόεντα καὶ οὐκ ὀνομαστὰ φέρονται.
Νειόθι δ' Αἰγοκερῆος, ὑπὸ πνοιῇσι νότοιο,
Ἰχθὺς ἐς Κῆτος τετραμμένος αἰωρεῖται
οἶος ἀπὸ προτέρων, Νότιον δέ ἑ κικλήσκουσιν.
Ἄλλοι δὲ σποράδην ὑποκείμενοι Ὑδροχοῆϊ
Κήτεος αἰθερίοιο καὶ Ἰχθύος ἠερέθονται
μέσσοι νωχελέες καὶ ἀνώνυμοι· ἐγγύθι δέ σφεων,
δεξιτερῆς ἀπὸ χειρὸς ἀγαυοῦ Ὑδροχόοιο,
οἵη τίς τ' ὀλίγη χύσις ὕδατος ἔνθα καὶ ἔνθα
σκιδναμένου, χαροποὶ καὶ ἀναλδέες εἱλίσσονται.
ἐν δέ σφιν δύο μᾶλλον ἐειδόμενοι φορέονται
ἀστέρες, οὔτε τι πολλὸν ἀπήοροι οὔτε μάλ' ἐγγύς,
εἷς μὲν ὑπ' ἀμφοτέροισι ποσὶν καλός τε μέγας τε
Ὑδροχόου, ὁ δὲ κυανέου ὑπὸ Κήτεος οὐρῇ,
τοὺς πάντας καλέουσιν Ὕδωρ. ὀλίγοι γε μὲν ἄλλοι
νειόθι Τοξευτῆρος ὑπὸ προτέροισι πόδεσσιν
ἄγνωτοι κύκλῳ περιηγέες εἱλίσσονται.
Αὐτὰρ ὑπ' αἰθομένῳ κέντρῳ τέραος μεγάλοιο
Σκορπίου, ἄγχι νότοιο, Θυτήριον αἰωρεῖται.
τοῦ δ' ἤτοι ὀλίγον μὲν ἐπὶ χρόνον ὑψόθ' ἐόντος
πεύσεαι· ἀντιπέρην γὰρ ἀείρεται Ἀρκτούροιο.
καὶ τῷ μὲν μάλα πάγχυ μετήοροί εἰσι κέλευθοι
Ἀρκτούρῳ, τὸ δὲ θᾶσσον ὑφ' ἑσπερίην ἅλα νεῖται.
ἀλλ' ἄρα καὶ περὶ κεῖνο Θυτήριον ἀρχαίη Νύξ,
ἀνθρώπων κλαίουσα πόνον, χειμῶνος ἔθηκεν
εἰναλίου μέγα σῆμα. κεδαιόμεναι γὰρ ἐκείνῃ
νῆες ἀπὸ φρενός εἰσι· τὰ δ' ἄλλοθεν ἄλλα πιφαύσκει
σήματ', ἐποικτείρουσα πολυῤῥοθίους ἀνθρώπους.
τῷ μή μοι πελάγει νεφέων εἰλυμένον ἀχλυῖ
εὔχεο μεσσόθι κεῖνο φανήμεναι οὐρανῷ ἄστρον,
αὐτὸ μὲν ἀνέφελόν τε καὶ ἀγλαόν, ὕψι δὲ μᾶλλον
κυμαίνοντι νέφει πεπιεσμένον, οἷά τε πολλὰ
θλίβετ' ἀναστέλλοντος ὀπωρινοῦ ἀνέμοιο.
πολλάκι γὰρ καὶ τοῦτο νότῳ ἔπι σῆμα τιτύσκει
νὺξ αὐτή, μογεροῖσι χαριζομένη ναύτῃσιν.
οἱ δ' εἰ μέν κε πίθωνται ἐναίσιμα σημαινούσῃ,
αἶψά τε κοῦφά τε πάντα καὶ ἄρτια ποιήσωνται,
αὐτίκ' ἐλαφρότερος πέλεται πόνος· εἰ δέ κε νηῒ

glauci volutantes sub lateribus Leporis,
ignotæ *sunt :* non enim illæ conflati simulacri
conjectæ sunt membris similes, qualia multa
ex ordine incedentia perambulant easdem semitas [stitum
completis annis : quas quis hominum non amplius super-
observavit et excogitavit universas nominatim appellare,
junctarum figuram imaginatus : non enim potuisset omnium
solarum et distinctarum nomen dicere neque discere.
Multæ namque passim, multarum insuper æquales exsistunt
magnitudinesque et color, omnes utique circumvolubiles.
Quare et simul collectas visum fuit facere
stellas, ut ordinatim alii adjacens alia
imagines effigiarent : inde nominabilia facta sunt
astra, et haud amplius nunc cum admiratione oritur stella :
sed hæ quidem concinnis infixæ imaginibus
cernuntur; quæ vero subter impetitum Leporem,
omnes plane obscuræ sunt et sine nomine feruntur.
Infra autem Capricornum sub flatibus Austri
Piscis contra Cetum versus in alto natat,
unicus præter priores; Austrinum autem eum appellant.
Aliæ item sparsim subjectæ Aquario
Cetum cœlestem et Piscem pendent
inter, languidæ et ignotæ; at juxta eas,
dextra a manu splendidi Aquarii,
qualis quædam parva fusio aquæ huc et illuc
sparsæ, lucidæ et exiguæ volvuntur.
Inter ipsas autem duæ magis splendidæ feruntur
stellæ, nec multum distantes, neque admodum vicinæ;
una quidem sub ambobus pedibus pulchraque magnaque
Aquarii, altera vero obscuri sub Ceti cauda;
quas omnes vocant Aquam. Parvæ quidem aliæ
ultra Sagittarium sub prioribus pedibus
ignobiles corona circumactæ volvuntur.
At sub flagrante aculeo monstri magni
Scorpii, prope Austrum, Ara in cœlo pendet.
Quam certe modicum quidem ad tempus in alto versantem
senties; e regione enim elevatur Arcturi.
At huic quidem admodum multum sublimes sunt viæ,
Arcturo, illa vero citius sub vespertinum mare redit.
Sed et per hanc Aram primæva Nox,
hominum deplorans calamitatem, tempestatis fecit
marinæ certum signum. Jactatæ enim illi
naves dolori sunt. Alicunde item alia docet
signa, commiserans fluctibus luctantes homines.
Idcirco ne mihi in pelago nubium obductum caligine
opta in medio hoc apparere cœlo astrum,
ipsum quidem innubilum et splendidum, sed superne magis
turbida nube pressum, sicut frequenter
urgetur, surgente autumnali vento :
sæpe namque et hoc super Austro signum submittit
Nox ipsa, miseris gratificans nautis.
Qui si quidem obsecuti fuerint certa significanti,
et statim faciliaque omnia et recte ordinata reddant,
ilico levior est labor. Sin autem navi

ὑψόθεν ἐμπλήξῃ δεινὴ ἀνέμοιο θύελλα
αὔτως ἀπρόφατος, τὰ δὲ λαίφεα πάντα ταράξῃ,
ἄλλοτε μὲν καὶ πάμπαν ὑπόβρυχα ναυτίλλονται,
ἄλλοτε δ', αἴ κε Διὸς παρανισσομένοιο τύχωσιν
εὐχόμενοι, βορέω δὲ παρατρέψῃ ἀνέμου ἴς,
πολλὰ μάλ' ὀτλήσαντες ὅμως πάλιν ἐσκέψαντο
ἀλλήλους ἐπὶ νηΐ. νότον δ' ἐπὶ σήματι τούτῳ
δείδιθι, μέχρι βορῆος ἀπαστράψαντος ἴδηαι.
εἰ δέ κεν ἑσπερίης μὲν ἁλὸς Κενταύρου ἀπείη
ὦμος ὅσον προτέρης, ὀλίγη δέ μιν εἰλύοι ἀχλὺς
αὐτόν, ἀτὰρ μετόπισθεν ἐοικότα σήματα τεύχοι
νὺξ ἐπὶ παμφανόωντι Θυτηρίῳ, οὔ σε μάλα χρὴ
ἐς νότον, ἀλλ' εὔροιο περισκοπέειν ἀνέμοιο.
Δήεις δ' ἄστρον ἐκεῖνο δύω ὑποκείμενον ἄλλοις·
τοῦ γάρ τοι τὰ μὲν ἀνδρὶ ἐοικότα νειόθι κεῖται
Σκορπίου, ἱππούραια δ' ὑπὸ σφίσι Χηλαὶ ἔχουσιν.
αὐτὰρ ὁ δεξιτερὴν αἰεὶ τανύοντι ἔοικεν
ἀντία δινωτοῖο Θυτηρίου. ἐν δέ οἱ ἀπρὶξ
ἄλλο μάλ' ἐσφήκωται, ἐληλάμενον διὰ χειρός,
Θηρίον· ὣς γάρ μιν πρότεροι διεφημίξαντο.
Ἀλλ' ἔτι γάρ τε καὶ ἄλλο περαιόθεν ἕλκεται ἄστρον·
Ὕδρην μιν καλέουσι. τὸ δὲ ζώοντι ἐοικὸς
ἠνεκὲς εἱλεῖται, καί οἱ κεφαλὴ ὑπὸ μέσσον
Καρκίνον ἱκνεῖται, σπείρῃ δ' ὑπὸ σῶμα Λέοντος·
οὐρὴ δὲ κρέμαται ὑπὲρ αὐτοῦ Κενταύροιο.
μέσσῃ δὲ σπείρῃ Κρητήρ, πυμάτῃ δ' ἐπίκειται
εἴδωλον Κόρακος σπείρην κόπτοντι ἐοικός.
Καὶ μὴν καὶ Προκύων Διδύμοις ὕπο καλὰ φαείνει.
Ταῦτά κε θηήσαιο παρερχομένων ἐνιαυτῶν
ἑξείης παλίνωρα· τὰ γὰρ καὶ πάντα μάλ' αὔτως
οὐρανῷ εὖ ἐνάρηρεν ἀγάλματα νυκτὸς ἰούσης.
Οἱ δ' ἐπιμὶξ ἄλλοι πέντ' ἀστέρες, οὐδὲν ὁμοῖοι
πάντοθεν εἰδώλων δυοκαίδεκα δινεύονται.
οὐκ ἂν ἔτ' εἰς ἄλλους ὁρόων ἐπιτεκμήραιο
κείνων, ᾗχι κέονται, ἐπεὶ πάντες μετανάσται.
μακροὶ δέ σφεων εἰσιν ἑλισσομένων ἐνιαυτοί,
μακρὰ δὲ σήματα κεῖται ἀπόπροθεν εἰς ἓν ἰόντων.
οὐκέτι θαρσαλέος κείνων ἐγὼ ἄρκιος εἴην
ἀπλανέων τά τε κύκλα τά τ' αἰθέρι σήματ' ἐνισπεῖν.
Ἤτοι μὲν τάγε κεῖται ἀλίγκια δινωτοῖσιν,
τέσσαρα, τῶν κε μάλιστα ποθὴ ὄφελός τε γένοιτο
μέτρα περισκοπέοντι κατανομένων ἐνιαυτῶν.
σήματα δ' εὖ μάλα πᾶσιν ἐπιῤῥήδην περίκειται
πολλά τε καὶ σχεδόθεν πάντῃ συνεεργμένα πάντα.
αὐτοὶ δ' ἀπλατέες καὶ ἀρηρότες ἀλλήλοισιν
πάντες· ἀτὰρ μέτρῳ γε δύω δυσὶν ἀντιφέρονται.
Εἴ ποτέ τοι νυκτὸς καθαρῆς, ὅτε πάντας ἀγαυοὺς
ἀστέρας ἀνθρώποις ἐπιδείκνυται οὐρανίη νύξ,
οὐδέ τις ἀδρανέων φέρεται διχόμηνι σελήνῃ,
ἀλλὰ τάγε κνέφαος διαφαίνεται ὀξέα πάντα, —
εἴ ποτέ τοι τῆμόσδε περὶ φρένας ἵκετο θαῦμα
σκεψαμένῳ πάντῃ κεκεασμένον εὐρέϊ κύκλῳ
οὐρανόν, ἤ καί τίς τοι ἐπιστὰς ἄλλος ἔδειξεν
κεῖνο περιγληνὲς τροχαλόν, Γάλα μιν καλέουσιν.

ex alto impegerit vehemens venti procella
sic improvisa, atque vela omnia turbaverit :
interdum quidem omnino subversim navigant,
interdum vero, modo Jovem appropinquantem nacti sint
supplices, etiam Boreæ superaverit venti vis,
multa valde passi tamen revisunt
sese super navi. Austrum autem sub signo illo
metue, donec Boream deserenantem senseris.
Si vero ab occidentali quidem mari Centauri abfuerit
humerus, quantum a priori; modica autem eum occuluerit
ipsum, insuper autem similia signa faciat [nebula
nox cum omnino lucida Ara, minime te oportet
ad Austrum, sed circa Eurum speculari ventum.
Invenies autem sidus illud duobus suppositum aliis :
hujus enim partes homini assimilatæ jacent infra
Scorpium, posteriores vero equinas sub se Chelæ habent :
at is dextram continuo pandenti similis est
contra rotundam Aram. In eo item strictim
alia valde prensa est, ducta per manum,
Fera; sic namque eam priores appellarunt.
Præterea aliud quoque eminus volvitur sidus;
Hydram eam vocant; id vero vivo simile
longissime volutatur; atque ei caput sub medium
Cancrum pergit : volumen vero sub corpus Leonis :
cauda porro pendet super ipso Centauro.
Ac medio volumini Crater, extremo autem insidet
simulacrum Corvi, spiram mordenti simile.
Porro et Procyon sub Geminis pulchre lucet.
Hæc sane speculari poteris decurrentibus annis,
ex ordine suis horis redeuntia; ea namque omnia stabiliter
cœlo apte infixa sunt simulacra, nocte labante. [miles,
At promiscue aliæ quinque stellæ, haudquaquam *illis* si-
undique per signa duodecim versantur.
Non itidem alias intuendo conjecturam facere poteris
de his, ubi sitæ sint; quoniam omnes vagabundæ sunt.
Longi autem earum sunt revolventium anni,
et sera signa posita sunt e longinquo in unum commeantium.
Minime confidens ad has *exponendas*, utinam valeam satis
fixarum et circulos et in cœlo signa referre.
Porro hi quidem ponuntur similes tornatis, [cidit
quattuor, quorum maxime desiderium commoditasque ac-
mensuras observanti complentium se annorum. [sunt
Indicia autem maxime omnibus distincte undique posita
multaque et vicina ubique conjuncta omnia.
At ipsi *circuli sunt* angusti et aptati sibi invicem
omnes : sed magnitudine duo duobus respondent.
Si quando igitur nocte clara, quum omnes lucidas
stellas hominibus ostendit ætheria nox,
neque ulla languida fertur plena luna,
verum per caliginem lucent perspicue omnia;
si quando igitur tunc in animum venerit admiratio
contemplanti totum divisum spatioso circulo
cœlum, vel si quis adstans alius monstraverit
illum constellatum orbem, Lac ipsum vocant.

τῷ δ' ἤτοι χροιὴν μὲν ἀλίγκιος οὐκέτι κύκλος
δινεῖται, τὰ δὲ μέτρα τόσοι πισύρων περ ἐόντων
οἱ δύο, τοὶ δέ σφεων μέγα μείονες εἱλίσσονται.
Τῶν ὁ μὲν ἐγγύθεν ἐστὶ κατερχομένου βορέαο.
ἐν δέ οἱ ἀμφότεραι κεφαλαὶ Διδύμων φορέονται,
ἐν δέ τε γούνατα κεῖται ἀρηρότος Ἡνιόχοιο,
λαιὴ δὲ κνήμη καὶ ἀριστερὸς ὦμος ἐπ' αὐτῷ
Περσέος, Ἀνδρομέδης δὲ μέσην ἀγκῶνος ὕπερθεν
δεξιτερὴν ἐπέχει· τό γε μὲν θέναρ ὑψόθι κεῖται
ἀσσότερον βορέαο, νότῳ δ' ἐπικέκλιται ἀγκών.
ὁπλαὶ δ' Ἵππειοι, καὶ ὑπαύχενον Ὀρνίθειον
ἄκρῃ σὺν κεφαλῇ, καλοί τ' Ὀφιούχεοι ὦμοι
αὐτὸν δινεύονται ἐληλάμενοι περὶ κύκλον.
ἡ δ' ὀλίγον φέρεται νοτιωτέρη, οὐδ' ἐπιβάλλει,
Παρθένος, ἀλλὰ Λέων καὶ Καρκίνος. οἱ μὲν ἄρ' ἄμφω
ἑξείης κέαται βεβλημένοι, αὐτὰρ ὁ κύκλος
τὸν μὲν ὑπὸ στῆθος καὶ γαστέρα μέχρι παρ' αἰδῶ
τέμνει, τὸν δὲ διηνεκέως ὑπένερθε χελείου
Καρκίνον, ἧχι μάλιστα διχαιόμενόν κε νοήσαις
ὀρθόν, ἵν' ὀφθαλμοὶ κύκλου ἑκάτερθεν ἴοιεν.
τοῦ μέν, ὅσον τε μάλιστα, δι' ὀκτὼ μετρηθέντος,
πέντε μὲν ἔνδια στρέφεται καθ' ὑπέρτερα γαίης,
τὰ τρία δ' ἐν περάτῃ· θέρεος δέ οἱ ἐν τροπαί εἰσιν.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν βορέῳ περὶ Καρκίνον ἐστήρικται.
Ἄλλος δ' ἀντιόωντι νότῳ μέσον Αἰγοκερῆα
τέμνει καὶ πόδας Ὑδροχόου καὶ Κήτεος οὐρήν·
ἐν δέ οἵ ἐστι Λαγωός· ἀτὰρ Κυνὸς οὐ μάλα πολλὴν
αἴνυται, ἀλλ' ὁπόσην ἐπέχει ποσίν· ἐν δέ οἱ Ἀργὼ
καὶ μέγα Κενταύροιο μετάφρενον, ἐν δέ τε κέντρον
Σκορπίου· ἐν καὶ τόξον ἀγαυοῦ Τοξευτῆρος,
τὸν πύματον καθαροῖο παρερχόμενος βορέαο
ἐς νότον ἠέλιος φέρεται, τρέπεταί γε μὲν αὐτοῦ
χειμέριος. καί οἱ τρία μὲν περιτέλλεται ὑψοῦ
τῶν ὀκτώ, τὰ δὲ πέντε κατώρυχα δινεύονται.
Μεσσόθι δ' ἀμφοτέρων, ὅσσος πολιοῖο γάλακτος,
γαῖαν ὑποστρέφεται κύκλος διχόωντι ἐοικώς·
ἐν δέ οἱ ἤματα νυξὶν ἰσαίεται ἀμφοτέρῃσιν,
φθίνοντος θέρεος, τοτὲ δ' εἴαρος ἱσταμένοιο.
σῆμα δέ οἱ Κριὸς Ταύροιό τε γούνατα κεῖται,
Κριὸς μὲν κατὰ μῆκος ἐληλάμενος διὰ κύκλου,
Ταύρου δὲ σκελέων ὅσση περιφαίνεται ὀκλάξ.
ἐν δέ τέ οἱ ζώνη εὐφεγγέος Ὠρίωνος
καμπή τ' αἰθομένης Ὕδρης· ἐνί οἱ καὶ ἐλαφρὸς
Κρητήρ, ἐν δὲ Κόραξ, ἐνὶ δ' ἀστέρες οὐ μάλα πολλοὶ
Χηλάων· ἐν τῷ δ' Ὀφιούχεα γοῦνα φορεῖται.
οὐ μὴν Αἰητοῦ ἀπομείρεται, ἀλλά οἱ ἐγγὺς
Ζηνὸς ἀητεῖται μέγας ἄγγελος. ἡ δὲ κατ' αὐτὸν
Ἱππείη κεφαλὴ καὶ ὑπαύχενον εἱλίσσονται.
Τοὺς μὲν παρβολάδην ὀρθοὺς περιβάλλεται ἄξων,
μεσσόθι πάντας ἔχων· ὁ δὲ τέτρατος ἐσφήκωται
λοξὸς ἐν ἀμφοτέροις, οἵ μίν ῥ' ἑκάτερθεν ἔχουσιν
ἀντιπέρην τροπικοί, μέσσος δέ ἑ μεσσόθι τέμνει.
οὔ κεν Ἀθηναίης χειρῶν δεδιδαγμένος ἀνὴρ
ἄλλῃ κολλήσαιτο κυλινδόμενα τροχάλεια

Huic sane colore similis nullus præterea circulus
volvitur; sed magnitudine tanti quattuor exsistentium
duo *sunt*, duo vero ipsis multum minores volvuntur.
Quorum unus quidem vicinus est decidenti Boreæ:
in eo autem ambo capita Geminorum feruntur,
in eodemque genua sita sunt aptati Aurigæ;
læva item tibia et sinister humerus in eo
Persei; Andromedæ autem mediam supra cubitum
dexteram continet; vola quidem superne posita est
vicinius Boreæ, Austro vero acclinatus est cubitus.
Ungulæ Equinæ et collum Cygninum
summo cum capite, clarique Serpentarii humeri
ipsum volvuntur agitati circum orbem.
Porro aliquanto fertur australior, neque attingit
Virgo, sed Leo et Cancer. Hi quidem ambo
ex ordine jacent icti; sed circulus
Leonem quidem sub pectore et ventre usque ad pudenda
secat, continue vero sub testa
Cancrum, ubi maxime in duas sectum videas
recte, ut oculi a circuli parte utraque stent.
Hoc sane, quantus quantus est, per octo partes menso,
quinque quidem diurna volvuntur in supremis terræ,
tres vero in parte inferna. Æstatis in ipso conversiones sunt.
Sed hic quidem in Borea circa Cancrum fixus est.
Alius autem in opposito Austro medium Capricornum
secat, et pedes Aquarii et Ceti caudam. [tem
Atque inest ei Lepus; ceterum Canis non valde magnam par-
aufert, sed quantam continet pedibus. Inest item ei Argo
et magna Centauri scapula; inest etiam aculeus
Scorpii; inest arcus lucidi Sagittarii,
quem ultimum ex sereno præteriens Borea
in austrum sol agitur; vertitur quidem ibi
hibernus, atque ei tres circumvolvuntur superne
partium octo, quinque vero subterraneæ versantur.
At in medio amborum, quantus *circulus* cani lactis,
subter terram volvitur circulus, bipartita forma:
in eo autem dies noctibus æquantur utrisque,
decrescente æstate, tum vero vere instante.
Sed signum ei Aries Taurique genua ponuntur:
Aries quidem secundum longitudinem deductus per circu-
Tauri vero crurum quanta apparet geniculatio. [lum,
Inest quoque ei cingulus præfulgidi Orionis,
flexuraque flagrantis Hydræ; inest ipsi et tenuis
Crater, inestque Corvus, insunt stellæ non valde multæ
Chelarum; in hoc item Serpentarii genua feruntur.
Non tamen Aquilæ quicquam intercipit, sed ei vicine
Jovis volitat magnus nuncius; etiam juxta ipsum
Equinum caput et collum volvuntur.
Hos quidem adjectim rectos circum se agit axis,
in medio omnes tenens: at quartus fixus est
obliquus in ambobus, qui quidem eum utrimque tenent
e regione tropici; medius autem ipsum in medio secat.
Haud facile Minervæ operum doctus aliquis
aliter composuerit volubiles orbes,

τοῖά τε καὶ τόσα πάντα περισφαιρηδὸν ἑλίσσων,
ὡς τάγ' ἐναιθέρια πλαγίῳ συναρηρότα κύκλῳ
ἐξ ἠοῦς ἐπὶ νύκτα διώκεται ἤματα πάντα.
καὶ τὰ μὲν ἀντέλλει καὶ ἀντία νειόθι δύνει
πάντα παραβλήδην· μία δέ σφεών ἐστιν ἑκάστου
ἑξείης ἑκάτερθε κατηλυσίη τ' ἄνοδός τε.
αὐτὰρ ὅγ' ὠκεανοῦ τόσσον παραμείβεται ὕδωρ,
ὅσσον ἀπ' Αἰγοκερῆος ἀνερχομένοιο μάλιστα
Καρκίνον εἰς ἀνιόντα κυλίνδεται. ὅσσον ἁπάντη
ἀντέλλων ἐπέχει, τόσσον γε μὲν ἄλλοθι δύνων.
ὅσσον δ' ὀφθαλμοῖο βολὶς ἀποτείνεται αὐγῇ,
ἑξάκις ἂν τόσση μιν ὑπεκδράμοι· αὐτὰρ ἑκάστη
ἴση μετρηθεῖσα δύω περιτέμνεται ἄστρα.
Ζωΐδιον δέ ἑ κύκλον ἐπίκλησιν καλέουσιν.
τῷ ἔνι Καρκίνος ἐστί, Λέων δ' ἐπὶ τῷ, καὶ ὑπ' αὐτὸν
Παρθένος· αἱ δ' ἐπί οἱ Χηλαὶ καὶ Σκορπίος αὐτὸς
Τοξευτής τε καὶ Αἰγόκερως, ἐπὶ δ' Αἰγοκερῆϊ
Ὑδροχόος· δύο δ' αὐτὸν ὕπ' Ἰχθύες ἀστερόωνται,
τοὺς δὲ μέτα Κριός, Ταῦρος δ' ἐπὶ τῷ Δίδυμοί τε.
ἐν τοῖς ἠέλιος φέρεται δυοκαίδεκα πᾶσιν
πάντ' ἐνιαυτὸν ἄγων, καί οἱ περὶ τοῦτον ἰόντι
κύκλον ἀέξονται πᾶσαι ἐπικάρπιοι ὧραι.
τοῦ δ' ὅσσον κοίλοιο κατ' ὠκεανοῖο δύηται,
τόσσον ὑπὲρ γαίης φέρεται· πάσῃ δ' ἐπὶ νυκτὶ
ἓξ αἰεὶ δύνουσι δυωδεκάδες κύκλοιο,
τόσσαι δ' ἀντέλλουσι. τόσον δ' ἐπὶ μῆκος ἑκάστη
νὺξ αἰεὶ τετάνυσται, ὅσον τέ περ ἥμισυ κύκλου
ἀρχομένης ἀπὸ νυκτὸς ἀείρεται ὑψόθι γαίης.
Οὔ κεν ἀπόβλητον δεδοκημένῳ ἤματος εἴη
μοιράων σκέπτεσθαι ὅτ' ἀντέλλῃσιν ἑκάστη·
αἰεὶ γὰρ τάωνγε μιῇ συνανέρχεται αὐτὸς
ἠέλιος. τὰς δ' ἄν κε περισκέψαιο μάλιστα
εἰς αὐτὰς ὁρόων· ἀτὰρ εἰ νεφέεσσι μέλαιναι
γίνοιντ' ἢ ὄρεος κεκρυμμέναι ἀντέλλοιεν,
σήματ' ἐπερχομένῃσιν ἀρηρότα ποιήσασθαι.
αὐτὸς δ' ἂν μάλα τοι κεράων ἑκάτερθε διδοίη
ὠκεανός, τάτε πολλὰ περιστρέφεται ἑοῖ αὐτῷ,
νειόθεν ὁππῆμος κείνων φορέῃσιν ἑκάστην.
Οὔ οἱ ἀφαυρότατοι, ὅτε Καρκίνος ἀντέλλῃσιν,
ἀστέρες ἀμφοτέρωθεν ἑλισσόμενοι περίκεινται,
τοὶ μὲν δύνοντες, τοὶ δ' ἐξ ἑτέρης ἀνιόντες.
δύνει μὲν Στέφανος, δύνει δὲ κατὰ ῥάχιν Ἰχθύς·
ἥμισυ μέν κεν ἴδοιο μετήορον, ἥμισυ δ' ἤδη
ἐσχατιαὶ βάλλουσι κατερχομένου Στεφάνοιο.
αὐτὰρ ὁ γνὺξ ὄπιθεν τετραμμένος ἄλλα μὲν οὔπω
γαστέρι νειαίρῃ, τὰ δ' ὑπέρτερα νυκτὶ φορεῖται.
τὸν δὲ καὶ εἰς ὤμους κατάγει μογερὸν Ὀφιοῦχον
Καρκίνος ἐκ γονάτων, κατάγει δ' Ὄφιν αὐχένος ἐγγύς.
οὐδ' ἂν ἔτ' Ἀρκτοφύλαξ εἴη πολὺς ἀμφοτέρωθεν,
μείων ἠμάτιος, τὸ δ' ἐπιπλέον ἔννυχος ἤδη.
τέτρασι γὰρ μοίραις ἄμυδις κατιόντα Βοώτην
ὠκεανὸς δέχεται· ὁ δ' ἐπὴν φάεος κορέσηται,
βουλυτῷ ἐπέχει πλεῖον δίχα νυκτὸς ἰούσης,
ἦμος ὅτ' ἠελίοιο κατερχομένοιο δύηται.

talesque et tantos omnes rotabiliter circumvolvens,
sicut hi in ætheria regione, obliquo coaptati circulo,
ab aurora ad noctem impelluntur diebus omnibus.
Atque ii quidem oriuntur et ex adverso inferne occidunt
omnes æquidistanter; unus autem ipsorum est cujusvis
ordinatim utrimque descensus ascensusque.
Verum obliquus orbis Oceani tantam versatur ad aquam,
quantum a Capricorno ascendente maxime
Cancrum ad ascendentem volvitur. Quantum ubilibet
exoriens continet, tantum quidem alibi occidens.
Quantum autem ocularis radius extenditur visu,
sexies tantundem eum subtermeaverit; sed quævis portio,
æqualis divisa, duo circumsecat astra.
Animalem vero circulum (*Zodiacum*) cognomento dicunt.
In hoc Cancer est, Leoque juxta ipsum, et sub eo
Virgo, atque prope eam Chelæ et Scorpius ipse,
Sagittariusque et Capricornus; at juxta Capricornum
Aquarius; duo item sub ipsum Pisces constellant;
hos autem post Aries, Taurusque juxta hunc Gemellique.
In quibus sol fertur duodecim omnibus,
totum annum deducens; atque ei circa hunc eunti
circulum augescunt omnes frugiferæ tempestates.
Hujus item quantum cavum sub Oceanum occidat,
tantum supra terram fertur: omni autem in nocte
sex semper occidunt partes duodenariæ circuli,
tot item oriuntur. Tantam autem ad longitudinem quælibet
nox semper protensa est, quam longum dimidium circuli
incipiente a nocte elevatur supra terram.
Nec sane contemnendum observanti diem fuerit
partium considerare quando oriatur quælibet;
semper enim harum uni cooritur ipse
sol. Has vero deprehenderis maxime
ipsas intuens: verum si nubibus obscuræ
fiant, vel monte occultatæ oriantur,
indicia coorientibus apta facito.
Ipse autem valde tibi a cornibus utrimque dare poterit
Oceanus, quæ multa circumvolvuntur illi ipsi,
ab infero quando illarum volvat unamquamque.
Haud ei valde obscura, quando Cancer oritur,
astra utrimque agitata circumjacent;
hæc quidem occidentia, illa vero de oriente ascendentia.
Occidit Corona, occidit et secundum scapulam Piscis;
dimidium quidem videas sublime, dimidium vero jam
extremitates submittunt descendentis Coronæ.
Sed geniculans retro versus, cetera quidem nondum
ventre extremo, at superioribus partibus nocte fertur. [rium
Quinetiam usque in humeros deducit laboriosum Serpenta-
Cancer a genubus, deducitque Serpentem circa collum.
Nec vero amplius Arctophylax fuerit multus utrimque,
minor diurnus, majore parte nocturnus jam;
quattuor enim partibus simul descendentem Booten
Oceanus excipit: at hic quando luce satiatus est,
solvendo bove obtinet plus dimidio noctis labentis,
tum quando sole descendente occidit.

κεῖναί οἱ καὶ νύκτες ἐπ' ὀψὲ δύοντι λέγονται.
ὣς οἱ μὲν δύνουσιν, ὁ δ' ἀντίος οὐδὲν ἀεικής,
ἀλλ' εὖ μὲν ζώνῃ εὖ δ' ἀμφοτέροισι φαεινὸς
ὤμοις Ὠρίων, ξίφεός γε μὲν ἶφι πεποιθώς,
πάντα φέρων Ποταμόν, κέραος παρατείνεται ἄλλου.
  Ἐρχομένῳ δὲ Λέοντι τὰ μὲν κατὰ πάντα φέρονται
Καρκίνῳ ὅσσ' ἐδύοντο, καὶ Αἰετός. αὐτὰρ ὅγε γνὺξ
ἥμενος ἄλλα μὲν ἤδη, ἀτὰρ γόνυ καὶ πόδα λαιὸν
οὔπω κυμαίνοντος ὑποστρέφει ὠκεανοῖο.
ἀντέλλει δ' Ὕδρης κεφαλὴ χαροπός τε Λαγωὸς
καὶ Προκύων πρότεροί τε πόδες Κυνὸς αἰθομένοιο.
  Οὐ μέν θην ὀλίγους γαίης ὑπὸ νείατα βάλλει
Παρθένος ἀντέλλουσα. Λύρη τότε Κυλληναίη
καὶ Δελφὶς δύνουσι καὶ εὐποίητος Ὀϊστός.
σὺν τοῖς Ὄρνιθος πρῶτα πτερὰ μέσφα παρ' αὐτὴν
οὐρὴν καὶ Ποταμοῖο παρηορίαι σκιόωνται.
δύνει δ' Ἱππείη κεφαλή, δύνει δὲ καὶ αὐχήν.
ἀντέλλει δ' Ὕδρη μὲν ἐπιπλέον ἄχρι παρ' αὐτὸν
Κρητῆρα. φθάμενος δὲ Κύων πόδας αἴνυται ἄλλους,
ἕλκων ἐξόπιθεν πρύμνην πολυτειρέος Ἀργοῦς.
ἡ δὲ θέει γαίης ἱστὸν διχόωσα κατ' αὐτόν,
Παρθένος ἦμος ἅπασα περαιόθεν ἄρτι γένηται.
  Οὐδ' ἂν ἐπερχόμεναι Χηλαὶ καὶ λεπτὰ φάουσαι
ἄφραστοι παρίοιεν, ἐπεὶ μέγα σῆμα Βοώτης
ἀθρόος ἀντέλλει βεβολημένος Ἀρκτούροιο.
Ἀργὼ δ' αὖ μάλα πᾶσα μετήορος ἵσταται ἤδη·
ἀλλ' Ὕδρη (κέχυται γὰρ ἐν οὐρανῷ ἤλιθα πολλή)
οὐρῆς ἂν δεύοιτο. μόνην δ' ἐπὶ Χηλαὶ ἄγουσιν
[δεινὸν ἐφεστηῶτ' Ὀφιούχεα· τοῦ μὲν ἔπειτα]
δεξιτερὴν κνήμην, αὐτῆς ἐπιγουνίδος ἄχρις,
αἰεὶ γνὺξ, αἰεὶ δὲ Λύρῃ παραπεπτηῶτος,
ὅντινα τοῦτον ἄϊστον ὑπουρανίων εἰδώλων,
ἀμφότερον δύνοντα καὶ ἐξ ἑτέρης ἀνιόντα
πολλάκις αὐτονυχὶ θηεύμεθα. τοῦ μὲν ἄρ' οἴη
κνήμη σὺν Χηλῇσι φαείνεται ἀμφοτέρῃσιν·
αὐτὸς δ' ἐς κεφαλὴν ἔτι που τετραμμένος ἄλλη
Σκορπίον ἀντέλλοντα μένει καὶ ῥύτορα Τόξου·
οἱ γάρ μιν φορέουσιν, ὁ μὲν μέσον ἄλλα τε πάντα,
χεῖρα δέ οἱ σκαιὴν κεφαλήν θ' ἅμα Τόξον ἀγινεῖ.
ἀλλ' ὁ μὲν ὣς τρίχα πάντα καταμελεϊστὶ φορεῖται·
ἥμισυ δὲ Στεφάνοιο καὶ αὐτὴν ἔσχατον οὐρὴν
Κενταύρου φορέουσιν ἀνερχόμεναι ἔτι Χηλαί.
τῆμος ἀποιχομένην κεφαλὴν μεταδύεται Ἵππος,
καὶ προτέρου Ὄρνιθος ἐφέλκεται ἔσχατος οὐρή.
δύνει δ' Ἀνδρομέδης κεφαλή· τὸ δέ οἱ μέγα δεῖμα
Κήτεος ἠερόεις ἐπάγει νότος· ἀντία δ' αὐτὸς
Κηφεὺς ἐκ βορέω μεγάλῃ ἀνὰ χειρὶ κελεύει.
καὶ τὸ μὲν ἐς λοφιὴν τετραμμένον ἄχρι παρ' αὐτὴν
δύνει, ἀτὰρ Κηφεὺς κεφαλῇ καὶ χειρὶ καὶ ὤμῳ.
  Καμπαὶ δ' ἂν Ποταμοῖο καὶ αὐτίκ' ἐπερχομένοιο
Σκορπίου ἐμπίπτοιεν ἐϋῤῥόου ὠκεανοῖο·
ὃς καὶ ἐπερχόμενος φοβέει μέγαν Ὠρίωνα.
Ἄρτεμις ἱλήκοι· προτέρων λόγος, οἵ μιν ἔφαντο
ἑλκῆσαι πέπλοιο, Χίῳ ὅτε θηρία πάντα

Illæ etiam noctes ab eo sero occidente dicuntur.
Sic hæc quidem occidunt; at oppositus haud illucidus,
sed pulchre quidem cingulo, pulchre vero ambobus splen-
humeris, Orion, ense quidem fortiter fisus, [didus
totum ferens Fluvium, a cornu protenditur altero.
  Orienti vero Leoni omnia quidem subterferuntur, [tim
Cancro quæ occidebant; etiam Aquila. Verum ille genicula-
sedens alias quidem partes jam, sed genu et pedem sinistrum
nondum procelloso subtervolvit Oceano.
Oritur autem Hydræ caput, lucidusque Lepus,
et Procyon, prioresque pedes Canis ardentis.
  Nec çerte pauca sidera terræ sub infima mittit
Virgo exoriens. Lyra tum Cyllenæa
et Delphinus occidunt et fabrefacta Sagitta.
Cum quibus Cygni priores pinnæ usque ad ipsam
caudam et Fluvii extremitates occultantur.
Occidit item Equinum caput, occidit etiam collum.
Oritur vero Hydra amplius usque ad ipsum
Craterem. Properans vero Canis pedes arripit ceteros,
trahens a tergo puppim stellatæ Argûs.
Hæc autem currit supra terram (?), malo dimidiata in ipso,
Virgo quando universa ab infero jam evaserit.
  Neque exorientes Chelæ et tenuiter lucentes [Bootes
haud animadversæ præterierint; quoniam, ingens signum,
totus oritur, interstinctus Arcturo.
Argo autem plane tota sublimis se erigit modo;
sed Hydra (fusa est enim in cœlo abunde multa)
cauda indiguerit. Solam Chelæ adducunt
[constanter innixum Serpentarium; ipsius quidem deinde]
dexteram tibiam, usque ad ipsum genu,
semper geniculantis, semper item Lyræ acclinati,
quem eundem ignotum inter cœlestes imagines
utrobique occidentem et ex altera parte ascendentem
sæpe eadem nocte conspicimus. Hujus quidem sola
tibia cum Chelis apparet ambabus;
ipse vero in caput adhuc aliquo versus alia
Scorpium orientem manet et tentorem Arcus: [omnia,
hi namque ipsum ferunt: Scorpius quidem medium aliaque
manum vero ei lævam caputque simul Arcus advolvit.
Atque is quidem sic trifariam per omnia membratim fertur:
dimidium vero Coronæ et ipsam extremam caudam
Centauri proferunt exorientes adhuc Chelæ.
Tunc post demersum caput occidit Equus,
et prioris Cygni attrahitur extrema cauda. [strum
Occidit item Andromedæ caput; atque ei magnum mon-
Ceti nebulosus immittit Auster; e regione vero ipse
Cepheus de septentrione ingenti manu reprimit.
Atque Cetus quidem in cervicem versus usque ad ipsum
occidit; sed Cepheus capite et manu et humero.
  At curvaturæ Fluvii, jam primum exoriente
Scorpio, inciderint latefluum Oceanum;
qui etiam exoriens terret magnum Orionem.
Diana æque ferat! veterum sermo, qui ipsum fabulati sunt
arripuisse *eam* peplo, in Chio quando feras omnes

καρτερὸς Ὠρίων στιβαρῇ ἐπέκοπτε κορύνῃ,
θήρης ἀρνύμενος κείνῳ χάριν Οἰνοπίωνι.
ἡ δέ οἱ ἐξαυτῆς ἐπετείλατο θηρίον ἄλλο,
νήσου ἀναῤῥήξασα μέσας ἑκάτερθε κολώνας,
σκορπίον, ὅς ῥά μιν οὖτα καὶ ἔκτανε πολλὸν ἐόντα
πλειότερος προφανείς, ἐπεὶ Ἄρτεμιν ἤκαχεν αὐτήν.
τοὔνεκα δὴ καί φασι περαιόθεν ἐρχομένοιο
Σκορπίου Ὠρίωνα περὶ χθονὸς ἔσχατα φεύγειν.
οὐδὲ μὲν Ἀνδρομέδης καὶ Κήτεος ὅσσ' ἐλέλειπτο
κείνου ἐπαντέλλοντος ἀπευθέες, ἀλλ' ἄρα καὶ τοὶ
πασσυδίῃ φεύγουσιν· ὁ δὲ ζώνῃ τότε Κηφεὺς
γαῖαν ἐπιξύει, τὰ μὲν ἐς κεφαλὴν μάλα πάντα
βάπτων ὠκεανοῖο, τὰ δ' οὐ θέμις, ἀλλὰ τάγ' αὐταὶ
Ἄρκτοι κωλύουσι, πόδας καὶ γοῦνα καὶ ἰξύν.
ἡ δὲ καὶ αὐτὴ παιδὸς ἐπείγεται εἰδώλοιο
δειλὴ Κασσιέπεια· τὰ δ' οὐκέτι οἱ κατὰ κόσμον
φαίνεται ἐκ δίφροιο, πόδες καὶ γούναθ' ὕπερθεν,
ἀλλ' ἥγ' ἐς κεφαλὴν ἴση δύετ' ἀρνευτῆρι
μειρομένη γονάτων, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλεν ἐκείνη
Δωρίδι καὶ Πανόπῃ μεγάλων ἄτερ ἰσώσασθαι.
ἡ μὲν ἄρ' εἰς ἑτέρην φέρεται· τὰ δὲ νειόθεν ἄλλα
οὐρανὸς ἀντιφέρει, Στεφάνοιό τε δεύτερα κύκλα
Ὕδρης τ' ἐσχατιήν· φορέει τ' ἔπι Κενταύροιο
σῶμά τε καὶ κεφαλήν, καὶ Θηρίον ὅ ῥ' ἐνὶ χειρὶ
δεξιτερῇ Κένταυρος ἔχει. τοὶ δ' αὖθι μένουσιν
Τόξον ἐπερχόμενον πρότεροι πόδες ἱπποτόφηρος.
Τόξῳ καὶ σπείρῃ Ὄφιος καὶ σῶμ' Ὀφιούχου
ἀντέλλει ἐπιόντι· καρήατα δ' αὐτὸς ἀγινεῖ
Σκορπίος ἀντέλλων, ἀνάγει δ' αὐτὰς Ὀφιούχου
χεῖρας καὶ προτέρην Ὄφιος πολυτειρέα ἀγήν.
Τοῦ γε μὲν Ἐγγόνασιν (περὶ γὰρ τετραμμένος αἰεὶ
ἀντέλλει) τότε μὲν περάτης ἐξέρχεται ἄλλα,
γυῖά τε καὶ ζώνη καὶ στήθεα πάντα καὶ ὦμος
δεξιτερῇ σὺν χειρί· κάρη δ' ἑτέρης μετὰ χειρὸς
τόξῳ ἀνέρχονται καὶ Τοξότῃ ἀντέλλοντι.
σὺν τοῖς Ἑρμαίῃ τε Λύρῃ καὶ στήθεος ἄχρις
Κηφεὺς ἠῴου παρελαύνεται ὠκεανοῖο,
ἦμος καὶ μεγάλοιο Κυνὸς πᾶσαι ἀμαρυγαὶ
δύνουσιν, καὶ πάντα κατέρχεται Ὠρίωνος,
πάντα γε μὴν ἀτέλεστα διωκομένοιο Λαγωοῦ.
ἀλλ' οὐχ Ἡνιόχῳ Ἔριφοι οὐδ' Ὠλενίη Αἴξ
εὐθὺς ἀπέρχονται· τὰ δέ οἱ μεγάλην ἀνὰ χεῖρα
λάμπονται, καί οἱ μελέων διακέκριται ἄλλων
κινῆσαι χειμῶνας, ὅτ' ἠελίῳ συνίωσιν.
Ἀλλὰ τὰ μέν, κεφαλήν τε καὶ ἄλλην χεῖρα καὶ ἰξύν,
Αἰγόκερως ἀνιὼν κατάγει· τὰ δὲ νείατα πάντα
αὐτῷ Τοξευτῆρι κατέρχεται. οὐδέ τι Περσεύς,
οὐδέ τι ἄκρα κόρυμβα μένει πολυτειρέος Ἀργοῦς·
ἀλλ' ἤτοι Περσεὺς μὲν ἄτερ γουνός τε ποδός τε
δεξιτέρου δύεται, πρύμνης δ' ὅσον ἐς περιαγήν·
αὐτὴ δ' Αἰγοκερῆϊ κατέρχεται ἀντέλλοντι,
ἦμος καὶ Προκύων δύεται, τὰ δ' ἀνέρχεται ἄλλα,
Ὄρνις τ' Αἰητός τε, τά τε πτερόεντος Ὀϊστοῦ
τείρεα, καὶ νοτίοιο Θυτηρίου ἱερὸς ἕδρη.

fortis Orion valida cædebat clava,
venationis administrans illi gratiam Œnopioni.
Illa autem ei statim immisit feram aliam,
ab insula refringens medios utrimque colles,
Scorpium, qui quidem ipsum vulneravit et occidit grandem
major præcellens, quoniam Dianam læsit ipsam.
Quare etiam aiunt, ab imo veniente
Scorpio, Orionem ad terræ extrema fugere.
Neque Andromedæ et Ceti quæcumque relicta sunt,
nec hi illius exorientis ignari; sed etiam hi
omni vi *eum* fugiunt. Cingulo item tunc Cepheus
terram adradit, quæ quidem ad caput sunt plane omnia
tingens Oceano, sed reliqua non licet : verum hæc ipsæ
Ursæ prohibent, pedes et genua et lumbum.
Sed et ipsa filiæ assequi nititur simulacrum
misera Cassiopeia; verum haud ei decore
apparent e sella pedes et genua desuper;
sed hæc in caput similis occidit urinatori,
divisa a genubus; siquidem non poterat illa
Doridi et Panopæ magnis sine *malis* conferri.
Hæc quidem in occasum fertur; sed illa alia ab imo
cœlum contra affert, Coronæque secundos orbes
Hydræque extremitatem, affertque Centauri
corpusque et caput, et Bestiam, quam in manu
dextra Centaurus tenet. At illic exspectant
Arcum suborientem priores pedes inequitantis gigantis.
Cum Arcu etiam spira Serpentis et corpus Serpentarii
oritur ascendente; capita autem ipse agitat
Scorpius exoriens, reducitque ipsas Serpentarii
manus, atque priorem Serpentis constellatum anfractum.
Ipsius quidem Engonasi (siquidem conversus semper
oritur) tunc ab imo egrediuntur alia,
membraque et cingulus et pectora tota et humeri
dextra cum manu : sed caput altera cum manu
sub arcu ascendunt et Sagittario exoriente.
Cum quibus Mercurialisque Lyra et ad pectus usque
Cepheus ab orientali agitatur Oceano,
quando etiam magni Canis omnes scintillæ
occidunt, et omnes partes descendunt Orionis;
omnes item sine fine impetiti Leporis.
At non Aurigæ Hœdi neque Olenia Capra
statim decedunt, quæ ei magnam per manum
lucent, atque ei a membris discreta sunt aliis,
ad commovendum tempestates, quando cum sole coeant.
Sed hæc quidem, caputque et alteram manum et lumbum,
Capricornus ascendens deducit, infima vero omnia
sub ipso Sagittario occidunt. Neque amplius Perseus
neque summa rostra manent stellatæ Argûs;
sed Perseus quidem, præter genuque pedemque
dextrum, occidit, puppis vero quantum ad circumactum;
ipsa denique *Argo* sub Capricorno descendit oriente,
quando etiam Procyon occidit. Sed oriuntur alia,
Cygnus, Aquilaque, alatæque Sagittæ
astra, et austrinæ Aræ sacra sedes.

Ἵππος δ' Ὑδροχόοιο μέσον περιτελλομένοιο
ποσσί τε καὶ κεφαλῇ ἀνελίσσεται· ἀντία δ' Ἵππου
ἐξ οὐρῆς Κένταυρον ἐφέλκεται ἀστερίη νύξ.
ἀλλ' οὔ οἱ δύναται κεφαλὴν οὐδ' εὐρέας ὤμους
αὐτῷ σὺν θώρηκι χαδεῖν. ἀλλ' αἴθοπος Ὕδρης
αὐχενίην κατάγει σπείρην καὶ πάντα μέτωπα.
ἡ δὲ καὶ ἐξόπιθεν πολλὴ μένει· ἀλλ' ἄρα καὶ τὴν
αὐτῷ Κενταύρῳ, ὁπότ' Ἰχθύες ἀντέλλωσιν,
ἀθρόον ἐμφέρεται. ὁ δ' ἐπ' Ἰχθύσιν ἔρχεται Ἰχθὺς
αὐτῷ κυανέῳ ὑποκείμενος Αἰγοκερῆι·
οὐ μὲν ἄδην, ὀλίγον δὲ δυωδεκάδ' ἀμμένει ἄλλην.
οὕτω καὶ μογεραὶ χεῖρες καὶ γοῦνα καὶ ὦμοι
Ἀνδρομέδης δίχα πάντα, τὰ μὲν πάρος, ἄλλα δ' ὀπίσσω
τείνεται, ὠκεανοῖο νέον ὁπότε προγένωνται
Ἰχθύες ἀμφότεροι. τά γε μὲν κατὰ δεξιὰ χειρὸς
αὐτοὶ ἐφέλκονται, τὰ δ' ἀριστερὰ νειόθεν ἕλκει
Κριὸς ἀνερχόμενος. τοῦ καὶ περιτελλομένοιο
ἑσπερόθεν κεν ἴδοιο Θυτήριον, αὐτὰρ ἐν ἄλλῃ
Περσέος ἀντέλλοντος ὅσον κεφαλήν τε καὶ ὤμους·
αὐτὴ δὲ ζώνη καί κ' ἀμφήριστα πέλοιτο
ἢ Κριῷ λήγοντι φαείνεται ἢ ἐπὶ Ταύρῳ,
σὺν τῷ πασσυδίην ἀνελίσσεται. οὐδ' ὅγε Ταύρου
λείπεται ἀντέλλοντος, ἐπεὶ μάλα οἱ συναρηρὼς
Ἡνίοχος φέρεται· μοίρῃ γε μὲν οὐκ ἐπὶ ταύτῃ
ἀθρόος ἀντέλλει, Δίδυμοι δέ μιν οὖλον ἄγουσιν.
ἀλλ' Ἔριφοι λαιοῦ τε θέναρ ποδὸς Αἰγὶ σὺν αὐτῇ
Ταύρῳ συμφορέονται, ὅτε λοφιή τε καὶ οὐρὴ
Κήτεος αἰθερίοιο περαιόθεν ἀντέλλωσιν.
δύνει δ' Ἀρκτοφύλαξ ἤδη πρώτῃ τότε μοίρῃ
τάων, αἳ πίσυρές μιν ἄτερ χειρὸς κατάγουσιν
λαιῆς· ἡ δ' αὐτοῦ μεγάλῃ ὑποτέλλεται Ἄρκτῳ.
ἀμφότεροι δὲ πόδες καταδυομένου Ὀφιούχου,
μέσφ' αὐτῶν γονάτων, Διδύμοις ἔπι σῆμα τετύχθω
ἐξ ἑτέρης ἀνιοῦσι. τότ' οὐκέτι Κήτεος οὐδὲν
ἕλκεται ἀμφοτέρωθεν, ὅλον δέ μιν ὄψεαι ἤδη.
ἤδη καὶ Ποταμοῦ πρώτην ἁλὸς ἐξανιοῦσαν
ἀγὴν ἐν καθαρῷ πελάγει σκέψαιτό κε ναύτης,
αὐτὸν ἐπ' Ὠρίωνα μένων, εἴ οἵ ποθι σῆμα
ἢ νυκτὸς μέτρων ἠὲ πλόου ἀγγείλειεν·
πάντῃ γὰρ τάγε πολλὰ θεοὶ ἄνδρεσσι λέγουσιν.

ΔΙΟΣΗΜΕΙΑ

Οὐχ ὁράᾳς; ὀλίγη μὲν ὅταν κεράεσσι σελήνη
ἑσπερόθεν φαίνηται, ἀεξομένοιο διδάσκει
μηνός· ὅτε πρώτη ἀποκίδναται αὐτόθεν αὐγή,
ὅσσον ἐπισκιάειν, ἐπὶ τέτρατον ἦμαρ ἰοῦσα·
ὀκτὼ δ' ἐν διχάσει, διχόμηνα δὲ παντὶ προσώπῳ.
αἰεὶ δ' ἄλλοθεν ἄλλα παρακλίνουσα μέτωπα
εἴρει ὁποσταίη μηνὸς περιτέλλεται ἠώς.
ἄκρα γε μὲν νυκτῶν κεῖναι δυοκαίδεκα μοῖραι
ἄρκιαι ἐξειπεῖν. τὰ δέ που μέγαν εἰς ἐνιαυτόν,

Equus autem Aquario ad medium exoriente,
pedibusque et capite sursum volvitur; e regione autem Equi
a cauda Centaurum attrahit siderea nox.
Sed non ei potest caput neque latos humeros
ipso cum thorace capere. At rutilæ Hydræ
collarem subducit spiram et omnem frontem.
Hæc autem retro multa manet: sed etiam hanc
cum ipso Centauro, quando Pisces oriuntur,
confertim aufert. At sub Pisces oritur Piscis
ipsi obscuro subjectus Capricorno;
haud quidem plene, verum parumper signum expectat aliud.
Sic etiam lassæ manus et genua et humeri
Andromedæ, dimidiatim omnia, hæc quidem ante, alia vero [post
tenduntur, ex Oceano primum quando prodeunt
Pisces ambo. Dextram quidem ei manum
hi attrahunt; at sinistram ab imo trahit
Aries ascendens. Quo etiam oriente
ab occasu conspexeris Aram; ceterum in altera parte
Persei orientis tantum caput et humeros:
ipse autem cingulus etiam ambiguum fuerit
an sub Ariete desinente luceat, an sub Tauro,
cum quo confertim advolvitur. Nec item Tauro
linquitur oriente, quoniam valde ei conjunctus
Auriga fertur; signo tamen haud sub illo
plenus oritur, sed Gemini ipsum totum proferunt.
At Hœdi, sinistrique planta pedis, Capra cum ipsa
Tauro cooriuntur, quando dorsumque et cauda
Ceti cœlestis ab imo oriuntur.
Occidit autem Arctophylax jam primo tunc signo,
quorum quattuor eum præter manum deducunt
lævam, sed hæc ibi sub magna versatur Ursa.
At ambo pedes occidentis Serpentarii
usque ad ipsa genua Geminis in signum sunto
ex altera parte orientibus. Tunc non amplius Ceti quidquam
volvitur utrimque, totum vero ipsum videbis jam.
Jam Fluvii quoque primam mari egredientem
curvaturam in sereno pelago conspexerit nauta,
ipsum Orionem exspectans, sicubi ei signum
vel noctis mensuram vel navigationis nunciare possit:
ubique enim istiusmodi multa dii hominibus prædicant.

PROGNOSTICA.

Non vides? modica quidem quando cornibus luna
ab occasu apparet, inchoantem significat
mensem: quando prima spargitur inde lux,
sic ut umbram creet, ad quartum diem tendit;
octavum indicat in dimidio, medium mensem plena facie;
semper autem alias atque alias declinans frontes
dicit, quota mensis oriatur aurora.
Terminos sane noctium illa duodecim signa
sufficientia sunt indicare. Quæ item longum in annum *sunt*

ὥρη μέν τ' ἀρόσαι νειούς, ὥρη δὲ φυτεῦσαι,
ἐκ Διὸς ἤδη πάντα πεφασμένα πάντοθι κεῖται.
καὶ μέν τις καὶ νηὶ πολυκλύστου χειμῶνος
ἐφράσατ' ἢ δεινοῦ μεμνημένος Ἀρκτούροιο
ἠέ τεων ἄλλων, οἵ τ' ὠκεανοῦ ἀρύονται
ἀστέρες ἀμφιλύκης, οἵ τε πρώτης ἐπὶ νυκτός.
ἤτοι γὰρ τοὺς πάντας ἀμείβεται εἰς ἐνιαυτὸν
ἠέλιος, μέγαν ὄγμον ἐλαύνων, ἄλλοτε δ' ἄλλῳ
ἐμπελάσει, τοτὲ μέν τ' ἀνιών, τοτὲ δ' αὐτίκα δύνων·
ἄλλος δ' ἀλλοίην ἀστὴρ ἐπιδέρκεται ἠῶ.
γινώσκεις τάδε καὶ σύ· τὰ γὰρ συναείδεται ἤδη
ἐννεακαίδεκα κύκλα φαεινοῦ ἠελίοιο,
ὅσσά τ' ἀπὸ ζώνης εἰς ἔσχατον Ὠρίωνα
νὺξ ἐπιδινεῖται, Κύνα τε θρασὺν Ὠρίωνος,
οἵ τε Ποσειδάωνος ὁρώμενοι ἢ Διὸς αὐτοῦ
ἀστέρες ἀνθρώποισι τετυγμένα σημαίνουσιν.
τῷ κείνων πεπόνησο. μέλει δέ τοι, εἴ ποτε νηὶ
πιστεύεις, εὑρεῖν ὅσα που κεχρημένα κεῖται
σήματα χειμερίοις ἀνέμοις ἢ λαίλαπι πόντου.
μόχθος μέν τ' ὀλίγος, τὸ δὲ μυρίον αὐτίκ' ὄνειαρ
γίνετ' ἐπιφροσύνης αἰεὶ πεφυλαγμένῳ ἀνδρί.
αὐτὸς μὲν τὰ πρῶτα σαώτερος, εὖ δὲ καὶ ἄλλον
παρειπὼν ὤνησεν, ὅτ' ἐγγύθεν ὤρορε χειμών.
πολλάκι γὰρ καί τίς τε γαληναίῃ ὑπὸ νυκτὶ
νῆα περιστέλλει πεφοβημένος ἦρι θαλάσσης·
ἄλλοτε δὲ τρίτον ἦμαρ ἐπιτρέχει, ἄλλοτε πέμπτον·
ἄλλοτε δ' ἀπρόφατον κακὸν ἵκετο· πάντα γὰρ οὔπω
ἐκ Διὸς ἄνθρωποι γινώσκομεν, ἀλλ' ἔτι πολλὰ
κέκρυπται, τῶν εἴ κ' ἐθέλῃ καὶ ἐσαυτίκα δώσει
Ζεύς· ὁ γὰρ οὖν γενεὴν ἀνδρῶν ἀναφανδὸν ὀφέλλει
πάντοθεν εἰδόμενος, πάντῃ δ' ὅγε σήματα φαίνων.
ἄλλα δέ τοι ἐρέει ἤ που διχόωσα σελήνη
πλήθουσ' ἀμφοτέρωθεν ἢ αὐτίκα πεπληθυῖα,
ἄλλα δ' ἀνερχόμενος, τοτὲ δ' ἄκρῃ νυκτὶ κελεύων
ἠέλιος. τὰ δέ τοι καὶ ἀπ' ἄλλων ἔσσεται ἄλλα
σήματα καὶ περὶ νυκτὶ καὶ ἤματι ποιήσασθαι.
Σκέπτεο δὲ πρῶτον κεράων ἑκάτερθε σελήνην.
ἄλλοτε γάρ τ' ἄλλῃ μιν ἐπιγράφει ἕσπερος αἴγλη,
ἄλλοτε δ' ἀλλοῖαι μορφαὶ κερόωσι σελήνην
εὐθὺς ἀεξομένην, αἱ μὲν τρίτῃ, αἱ δὲ τετάρτῃ·
τάων καὶ περὶ μηνὸς ἐφεσταότος κε πύθοιο.
λεπτὴ μὲν καθαρή τε περὶ τρίτον ἦμαρ ἐοῦσα
εὔδιός κ' εἴη, λεπτὴ δὲ καὶ εὖ μάλ' ἐρευθὴς
πνευματίη· παχίων δὲ καὶ ἀμβλείῃσι κεραίαις
τέτρατον ἐκ τριτάτοιο φόως ἀμενηνὸν ἔχουσα
ἠὲ νότῳ ἀμβλύνετ' ἢ ὕδατος ἐγγὺς ἐόντος.
εἰ δέ κ' ἀπ' ἀμφοτέρων κεράων τρίτον ἦμαρ ἄγουσα
μήτ' ἐπινευστάζῃ μήθ' ὑπτιόωσα φαείνῃ,
ἀλλ' ὀρθὰς ἑκάτερθε περιγνάμπτουσα κεραίας,
ἑσπέριοί κ' ἄνεμοι κείνην μετὰ νύκτα φέροιντο.
εἰ δ' αὔτως ὀρθὴ καὶ τέτρατον ἦμαρ ἀγινοῖ,
ἦτ' ἂν χειμῶνος συναγειρομένοιο διδάσκοι.
εἰ δέ κέ οἱ κεράων τὸ μετήορον εὖ ἐπινεύῃ,
δειδέχθαι βορέω, ὅτε δ' ὑπτιάῃσι, νότοιο.

tempus quidem arandi novales, tempus quoque plantandi,
e Jove jam omnia ostensa ubivis constant.
Atque aliquis etiam in navi pluviosam tempestatem
animadvertit, vel vehementis memor Arcturi,
vel quarumdam aliarum, quæ ab Oceano tolluntur
stellæ diluculo, quæque prima adhuc nocte.
Siquidem illas omnes transit per annum
sol, longam orbitam ductans, alias autem aliam
accedet, nunc quidem oriens, nunc vero vicissim occidens;
alia tamen aliam stella inspicit auroram.
Cognoscis hæc et tu; concinuntur enim jam
novem et decem circuli lucidi solis,
quascumque et a zona ad extremum Orionem
nox obvolvit, Canemque audacem Orionis,
quæque Neptuni conspectæ aut Jovis ipsius
stellæ hominibus eventus significant.
Idcirca illis operam da. Curæ quippe tibi est, si quando navi
te credis, deprehendere quæcumque debita ponuntur
signa hibernis ventis aut turbini maris.
Labor quidem parvus, ingens vero subinde commoditas
fit diligentiæ semper cauto viro.
Ipse quidem primum tutior, bene vero et alium
admonens juvat, quando mox irruat tempestas.
Sæpe enim etiam quispiam serena sub nocte
navem subducit, metuens mane pelagus:
alias quidem ad tertium diem durat, alias ad quintum;
quandoque improvisum malum subit. Omnia enim nondum
e Jove mortales didicimus, verum adhuc multa [dabit
occulta sunt; quorum aliqua, ubi libuerit, et in posterum
Juppiter; hic enim genus hominum aperte juvat,
undique conspectus, et passim hic signa ostendens.
Quædam autem indicabit vel alicubi dimidiata luna
augescens utrimque, vel jam aucta;
quædam item exoriens; alias ingruente nocte præcipiens
sol. Sed etiam ab aliis licebit alia
signa et per noctem et die facere.
Observa autem primum a cornibus utrimque lunam.
Alias enim alio eam depingit vesperus splendore,
alias vero aliæ facies miscent lunam
primum crescentem, hæc quidem tertio, illæ vero quarto;
quibus et de mense instante perquirere poteris.
Rara quidem puraque circa tertium diem exsistens
serena fuerit; rara vero et probe admodum rubens,
ventosa; crassa autem et obtusis cornibus,
quartum a tertio lumen debile habens,
aut Austro hebetatur, aut pluvia prope exsistente.
Sin autem ex ambobus cornibus tertium diem agens
neque huc nutet, neque resupina luceat,
sed recta utrimque inclinet cornua,
occidentales venti illam post noctem agitabuntur.
At si eodem modo recta et quartum diem agat,
certe tempestatem collectam indicat.
Sin autem ei cornuum superius apte nutet,
exspecta Boream; quum vero resupinat, Austrum.

αὐτὰρ ἐπὴν τριτόωσαν ὅλος περὶ κύκλος ἑλίσσῃ
πάντη ἐρευθόμενος, μάλα κεν τότε χείμερος εἴη·
μείζονι δ' ἂν χειμῶνι πυρώτερα φοινίσσοιτο.
Σκέπτεο δ' ἐς πληθύν τε καὶ ἀμφότερον διχόωσαν
ἠμὲν ἀεξομένην ἠδ' ἐς κέρας αὖθις ἰοῦσαν·
καί οἱ ἐπὶ χροιῇ τεκμαίρεο μηνὸς ἑκάστου.
πάντῃ γὰρ καθαρῇ κε μάλ' εὔδια τεκμήραιο·
πάντα δ' ἐρευθομένῃ δοκέειν ἀνέμοιο κελεύθους·
ἄλλοθι δ' ἄλλο μελαινομένῃ δοκέειν ὑετοῖο.
σήματα δ' οὔτ' ἄρ πᾶσιν ἐπ' ἤμασι πάντα τέτυκται·
ἀλλ' ὅσα μὲν τριτάτῃ τε τεταρταίῃ τε πέλονται
μέσφα διχαιομένης, διχάδος γε μὲν ἄχρις ἐπ' αὐτὴν
σημαίνει διχόμηνον, ἀτὰρ πάλιν ἐκ διχομήνου
ἐς διχάδα φθιμένην· ἔχεται δέ οἱ αὐτίκα τετρὰς
μηνὸς ἀποιχομένου, τῇ δὲ τριτάτῃ ἐπιόντος.
εἰ δέ κέ μιν περὶ πᾶσαν ἅλωαὶ κυκλώσωνται
ἢ τρεῖς ἠὲ δύω περικείμεναι ἠὲ μί' οἴη,
τῇ μὲν ἰῇ ἀνέμοιο γαληναίης τε δοκεύειν,
ῥηγνυμένῃ ἀνέμοιο, μαραινομένῃ δὲ γαλήνης·
ταὶ δύο δ' ἂν χειμῶνι περιτροχάοιντο σελήνην·
μείζονα δ' ἂν χειμῶνα φέροι τριέλικτος ἁλωή,
καὶ μᾶλλον μελανεῦσα, καὶ εἰ ῥηγνύατο μᾶλλον.
καὶ τὰ μὲν οὖν ἐπὶ μηνὶ σεληναίης κε πύθοιο.
Ἠελίοιο δέ τοι μελέτω ἑκάτερθεν ἰόντος·
ἠελίῳ καὶ μᾶλλον ἐοικότα σήματα κεῖται,
ἀμφότερον δύνοντι καὶ ἐκ περάτης ἀνιόντι.
μή οἱ ποικίλλοιτο νέον βάλλοντος ἀρούρας
κύκλος, ὅτ' εὐδίου κεχρημένος ἤματος εἴης,
μηδέ τι σῆμα φέροι, φαίνοιτο δὲ λιτὸς ἁπάντῃ.
εἰ δ' αὔτως καθαρόν μιν ἔχοι βουλύσιος ὥρη,
δύνοι δ' ἀνέφελος μαλακὴν ὑποδείελος αἴγλην,
καί κεν ἐπερχομένης ἠοῦς ἔθ' ὑπεύδιος εἴη.
ἀλλ' οὐχ ὁππότε κοῖλος ἐειδόμενος περιτέλλῃ,
οὐδ' ὁπότ' ἀκτίνων αἱ μὲν νότον αἱ δὲ βορῆα
σχιζόμεναι βάλλωσι, τὰ δ' αὖ περὶ μέσσα φαείνῃ·
ἀλλά που ἢ ὑετοῖο διέρχεται ἢ ἀνέμοιο.
Σκέπτεο δ', εἴ κέ τοι αὐγαὶ ὑπείκωσ' ἠελίοιο,
αὐτὸν ἐς ἠέλιον (τοῦ γὰρ σκοπιαὶ καὶ ἄρισται),
εἴ τί οἱ ἤ που ἔρευθος ἐπιτρέχει, οἷά τε πολλὰ
ἑλκομένων νεφέων ἐρυθαίνεται ἄλλοθεν ἄλλα,
ἢ εἴ που μελανεῖ· καί τοι τὰ μὲν ὕδατος ἔστω
σήματα μέλλοντος, τὰ δ' ἐρεύθεα πάντ' ἀνέμοιο.
εἴ γε μὲν ἀμφοτέρων ἄμυδις κεχρωσμένος εἴη,
καί κεν ὕδωρ φορέοι καὶ ὑπηνέμιος τανύοιτο.
εἰ δέ οἱ ἢ ἀνιόντος ἢ αὐτίκα δυομένοιο
ἀκτῖνες συνίωσι καὶ ἀμφ' ἑνὶ πεπλήθωσιν,
ἤ ποτε καὶ νεφέων πεπιεσμένος ἢ ὅγ' ἐς ἠῶ
ἔρχηται παρὰ νυκτὸς ἢ ἐξ ἠοῦς ἐπὶ νύκτα,
ὕδατί κεν κατιόντι παρατρέχοι ἤματα κεῖνα.
μηδ' ὅτε οἱ ὀλίγη νεφέλη πάρος ἀντέλλῃσιν,
τὴν δὲ μέτ' ἀκτίνων κεχρημένος αὐτὸς ἀερθῇ,
ἀμνηστεῖν ὑετοῖο. πολὺς δ' ὅτε οἱ περὶ κύκλος
οἷον τηκομένῳ ἐναλίγκιος εὐρύνηται
πρῶτον ἀνερχομένοιο καὶ ἂψ ἐπὶ μεῖον ἴῃσιν,

Verum quando triduanam totus orbis circumambiat
undique rubens, valde tunc tempestas fuerit;
majore autem tempestate rubentius colorari solet.
Aspice item ad plenamque et utrimque dimidiatam,
tum crescentem, tum ad cornu rursus euntem,
atque ejus de colore signa capesse mensis cujusque.
Omnino enim pura quum est, serenitatem observato;
omnino vero rubens, conjicito venti meatus;
alias aliter nigricans, conjicito pluviam.
Signa autem non omnibus diebus omnia eveniunt;
sed quæ quidem tertio quartoque fuerint,
usque ad dimidiatam, a dimidiata quidem usque ad ipsam
significant semimenstruam; atque rursus e semimenstrua
ad dimidiatam decrescentem; sequitur vero hanc mox quarta
mensis decedentis, post hanc autem tertia abeuntis.
Sin autem ipsam totam circi ambiant
aut tres aut duo circumjacentes, aut unus solus;
per unum quidem, ventum serenitatemque observa;
per scissum, ventum; per marcescentem vero, serenitatem.
Duo autem cum tempestate ambierint lunam;
majorem vero tempestatem afferre solet triplicatus circus,
ac magis etiam nigricans, tum si frangatur magis.
Atque hæc quidem in mense ex luna deprehenderis.
Solis vero tibi cura sit utrimque euntis:
soli magis enim certa signa ponuntur,
utrobique occidenti et ex imo ascendenti.
Ne ejus varietur primum tangentis arva
circulus, quando sereni indigus diei fueris;
neque aliquam notam ferat, sed appareat unicolor ubique.
Si item plane purum ipsum habet vespertinum tempus,
occumbatque innubilus blando postmeridianus fulgore,
equidem subsequente aurora adhuc serenus fuerit.
At non, quando cavus apparens exoriatur,
neque quando ex radiis quidam Austrum, quidam Boream
scissi tangant, media autem lucida sint:
sed tum fere vel pluviam pervadet vel ventum.
Specta etiam, si tibi radii *hoc* concedant solis,
ipsum in solem (hujus enim observationes optimæ sunt):
si quando ei vel rubor incidit, ut sæpe
attractis nubibus rubescit alicunde aliter,
aut si quando nigrescit: ac tibi hæc quidem pluviæ sunt
signa futuræ, rubea vero omnia venti.
Porro si ambobus simul coloratus fuerit,
sane pluviam ferat et ventis obnoxius pandatur.
Si vero ejus orientis aut jam aut occidentis
radii coeant, et circa unum locum crassescant,
aut quandoque nubibus pressus vel quum ad auroram
veniat a nocte, vel ab aurora ad noctem,
pluviis delabentibus peraguntur dies illi.
Nec item, quum ei modica nubes præoriatur,
post hanc vero radiis carens ipse elevatus fuerit,
immemor esto pluviæ. Magnus autem quum ejus circa orbis
fere flaccescenti similis dilatetur
primum exorientis et mox decrescat,

εὔδιός κε φέροιτο· καὶ εἴ ποτε χείματος ὥρῃ
ὠχρήσαι κατιών. ἀτὰρ ὕδατος ἡμερινοῖο
γινομένου κατόπισθε περὶ νέφεα σκοπέεσθαι
καδδὴ δυομένου τετραμμένος ἠελίοιο.
ἦν μὲν ὑποσκιάῃσι μελαινομένῃ εἰκυῖα
ἠέλιον νεφέλη, ταὶ δ' ἀμφί μιν ἔνθα καὶ ἔνθα
ἀκτῖνες μεσσηγὺς ἑλισσόμεναι διχόωνται,
ἦτ' ἂν ἔτ' εἰς ἠῶ σκέπαος κεχρημένος εἴης.
εἰ δ' ὁ μὲν ἀνέφελος βάπτοι ῥόου ἑσπερίοιο,
ταὶ δὲ κατερχομένου νεφέλαι καὶ ἀποιχομένοιο
πλησίαι ἑστήκωσιν ἐρευθέες, οὔ σε μάλα χρὴ
αὔριον οὐδ' ἐπὶ νυκτὶ περιτρομέειν ὑετοῖο,
ἀλλ' ὁπότ' ἠελίοιο μαραινομένῃσιν ὁμοῖαι
ἐξαπίνης ἀκτῖνες ἀπ' οὐρανόθεν τανύωνται,
οἷον ἀμαλδύνονται, ὅτε σκιάῃσι κατ' ἰθὺ
ἱσταμένη γαίης τε καὶ ἠελίοιο σελήνη.
οὐδ' ὅτε οἱ ἐπέχοντι φανήμεναι ἠῶθι πρὸ
φαίνονται νεφέλαι ὑπερευθέες ἄλλοθεν ἄλλαι,
ἄῤῥαντοι γίνονται ἐπ' ἤματι κείνῳ ἄρουραι.
μηδ' αὔτως, ἔτ' ἐόντι πέρην ὁπότε προταθεῖσαι
ἀκτῖνες φαίνονται ἐπίσκιοι ἠῶθι πρό,
ὕδατος ἢ ἀνέμοιο κατοισομένου λελαθέσθαι.
ἀλλ' εἰ μὲν κεῖναι μᾶλλον κνέφαος φορέοιντο
ἀκτῖνες, μᾶλλόν κεν ἐφ' ὕδατι σημαίνοιεν·
εἰ δ' ὀλίγος τανύοιτο περὶ δνόφος ἀκτίνεσσιν,
οἷόν που μαλακαὶ νεφέλαι φορέουσι μάλιστα,
ἦτ' ἂν ἐπερχομένοιο περιδνοφέοιντ' ἀνέμοιο.
οὐδὲ μὲν ἠελίου σχεδόθεν μελανεῦσαι ἀλωαὶ
εὔδιοι· ἀσσότεραι δὲ καὶ ἀστεμφὲς μελανεῦσαι
μᾶλλον χειμέριαι· δύο δ' ἂν χαλεπώταται εἶεν.
Σκέπτεο δ' ἢ ἀνιόντος ἢ αὐτίκα δυομένοιο
εἴ πού οἱ νεφέων, τὰ παρήλια κικλήσκονται,
ἢ νότου ἠὲ βορῆος ἐρεύθεται ἢ ἑκάτερθεν.
μηδ' οὕτω σκοπιὴν ταύτην ἀμενηνὰ φυλάσσειν·
οὐ γάρ, ὅτ' ἀμφοτέρωθεν ὁμοῦ περὶ μέσσον ἔχουσιν
ἠέλιον κεῖναι νεφέλαι σχεδὸν ὠκεανοῖο,
γίνεται ἀμβολίη Διόθεν χειμῶνος ἰόντος.
εἴ γε μὲν ἐκ βορέαο μί' οἴη φοινίσσοιτο,
ἐκ βορέω πνοιάς κε φέροι, νοτίη δὲ νότοιο,
ἢ καί που ῥαθάμιγγες ἐπιτροχόωσ' ὑετοῖο.
Ἑσπερίοις καὶ μᾶλλον ἐπίτρεπε σήμασι τούτοις·
ἑσπερόθεν γὰρ ὁμῶς σημαίνεται ἐμμενὲς αἰεί.
Σκέπτεο καὶ Φάτνην. ἡ μέν τ' ὀλίγῃ εἰκυῖα
ἀχλύϊ βορραίῃ ὑπὸ Καρκίνῳ ἠγηλάζει·
ἀμφὶ δέ μιν δύο λεπτὰ φαεινόμενοι φορέονται
ἀστέρες, οὔτε τι πολλὸν ἀπήοροι οὔτε μάλ' ἐγγύς,
ἀλλ' ὅσσον τε μάλιστα πυγούσιον οἰήσασθαι,
εἷς μὲν πὰρ βορέαο· νότῳ δ' ἐπικέκλιται ἄλλος.
καὶ τοὶ μὲν καλέονται Ὄνοι, μέσση δέ τε Φάτνη,
ἥτε καὶ ἐξαπίνης πάντῃ Διὸς εὐδιόωντος
γίνετ' ἄφαντος ὅλη· τοὶ δ' ἀμφοτέρωθεν ἰόντες
ἀστέρες ἀλλήλων αὐτοσχεδὸν ἰνδάλλονται·
οὐκ ὀλίγῳ χειμῶνι τότε κλύζονται ἄρουραι.
εἰ δὲ μελαίνηται, τοὶ δ' αὐτίκ' ἐοικότες ὦσιν

serenus fere agatur : etiam si quando pluviæ tempore
palluerit occumbens. At, pluvia diurna
facta, postea nubes circumspicito,
ad occidentem conversus solem.
Si quidem obscuret nigricanti similis
solem nubes, circum ipsam autem hinc et inde
radii intervoluti findantur,
certe adhuc in auroram operimento indigus fueris.
At si hic quidem innubilus se submergat fluxu occiduo,
descendenti vero nubes et abeunti
vicinæ stent rubicundæ, haud te valde oportet
cras, neque per noctem, timere de pluvia,
verum quando solis marcescentibus similes
extemplo radii de cœlo protenduntur,
sicut evanescunt, quando obumbret ex directo
stans terræque et solis luna.
Neque quando ei moranti lucere ante auroram
apparent nubes subrubeæ alibi aliæ,
sicca fiunt in die illo arva.
Neque pari modo, adhuc exsistenti inferne quando prætensi
radii apparent obscuri ante auroram,
pluviæ aut venti irruituri obliviscere.
Sed si illi magis caligine involvantur
radii, magis certe de pluvia moneant :
sin autem modica extendatur caligo circum radios,
qualem nonnumquam teneræ nubes ferunt maxime,
certe adveniente obtenebrari solent vento.
Neque quidem prope solem nigrescentes circi
sunt sereni; viciniores vero et impense nigrescentes,
magis tempestuosi : duo autem sævissimi fuerint.
Considera autem vel in oriente vel jam occidente,
sicubi ei nubes, quas Parelia (*soli vicina*) vocant,
aut ab Austro aut Borea rubescunt, aut utrimque.
Neque adeo observationem hanc frivole custodi :
non enim, quum utrimque simul medium circumdent
solem illæ nubes prope Oceanum,
fit dilatio e cœlo pluviæ venientis.
Si quidem e Borea una sola rubescat,
e Borea flatus afferre solet; austrina vero, ex Austro;
aut etiam guttæ decident pluviæ.
Occidentalibus etiam plus tribue signis his :
ab occidente namque signa sumuntur invariabiliter semper.
Intuere etiam Præsepe. Id quidem, tenui simile
nubeculæ, boreale sub Cancro versatur;
at circa ipsum duæ tenuiter lucentes feruntur
stellæ, nec multum distantes, nec valde vicinæ,
sed quam maxime cubiti spatium esse puta;
una quidem ad Boream est, Austro vero appropinquat altera.
Atque hæ quidem vocantur Asini; medium autem Præsepe
quod etiam confestim, cœlo undique sereno, [*est*,
fit evanidum totum; atque utrimque euntes
stellæ sibi invicem plane vicinæ apparent :
non modica tempestate tunc inundant arva.
Si autem nigrescat, atque eodem colore exsistant

ἀστέρες ἀμφότεροι, περί χ' ὕδατι σημαίνοιεν.
εἰ δ' ὁ μὲν ἐκ βορέω Φάτνης ἀμενηνὰ φαείνοι
λεπτὸν ἐπαχλυόων, νότιος δ' Ὄνος ἀγλαὸς εἴη,
δειδέχθαι ἀνέμοιο νότου· βορέω δὲ μάλα χρὴ
ἔμπαλιν ἀχλυόεντι φαεινομένῳ τε δοκεύειν.
Σῆμα δέ τοι ἀνέμοιο καὶ οἰδαίνουσα θάλασσα
γινέσθω, καὶ μακρὸν ἐπ' αἰγιαλοὶ βοόωντες,
ἀκταί τ' εἰνάλιοι ὁπότ' εὔδιοι ἠχήεσσαι
γίνονται, κορυφαί τε βοώμεναι οὔρεος ἄκραι.
Καὶ δ' ἂν ἐπὶ ξηρὴν ὅτ' ἐρωδιὸς οὐ κατὰ κόσμον
ἐξ ἁλὸς ἔρχηται φωνῇ περίαλλα λεληκώς,
κινυμένου κε θάλασσαν ὕπερ φορέοιτ' ἀνέμοιο.
καί ποτε καὶ κέπφοι, ὁπότ' εὔδιοι ποτέονται,
ἀντία μελλόντων ἀνέμων εἰληδὰ φέρονται.
πολλάκι δ' ἀγριάδες νῆσσαι ἢ εἰναλίδιναι
αἴθυιαι χερσαῖα τινάσσονται πτερύγεσσιν·
ἢ νεφέλη ὄρεος μηκύνεται ἐν κορυφῇσιν.
ἤδη καὶ πάπποι, λευκῆς γήρειον ἀκάνθης,
σῆμ' ἐγένοντ' ἀνέμου, κωφῆς ἁλὸς ὁππότε πολλοὶ
ἄκρον ἐπιπλείωσι, τὰ μὲν πάρος, ἄλλα δ' ὀπίσσω.
Καὶ θέρεος βρονταί τε καὶ ἀστραπαὶ ἔνθεν ἴωσιν,
ἔνθεν ἐπερχομένοιο περισκοπέειν ἀνέμοιο.
καὶ διὰ νύκτα μέλαιναν ὅτ' ἀστέρες ἀΐσσωσιν
ταρφέα, τοὶ δ' ὄπιθεν ῥυμοὶ ὑπολευκαίνωνται,
δειδέχθαι κείνοις αὐτὴν ὁδὸν ἐρχομένοιο
πνεύματος· ἢν δὲ καὶ ἄλλοι ἐναντίοι ἀΐσσωσιν,
ἄλλοι δ' ἐξ ἄλλων μερέων, τότε δὴ πεφύλαξο
παντοίων ἀνέμων, οἵ τ' ἄκριτοί εἰσι μάλιστα,
ἄκριτα δὲ πνείουσιν ἐπ' ἀνδράσι τεκμήρασθαι.
αὐτὰρ ὅτ' ἐξ εὔροιο καὶ ἐκ νότου ἀστράπτῃσιν,
ἄλλοτε δ' ἐκ ζεφύροιο καὶ ἄλλοτε πὰρ βορέαο,
δὴ τότε τις πελάγει ἔνι δείδιε ναυτίλος ἀνήρ,
μή μιν τῇ μὲν ἔχῃ πέλαγος, τῇ δ' ἐκ Διὸς ὕδωρ.
ὕδατι γὰρ τοσσαίδε περὶ στεροπαὶ φορέονται.
πολλάκι δ' ἐρχομένων ὑετῶν νέφεα προπάροιθεν
οἷα μάλιστα πόκοισιν ἐοικότες ἰνδάλλονται·
ἢ διδύμη ἔζωσε διὰ μέγαν οὐρανὸν ἶρις·
ἢ καί πού τις ἅλωα μελαινομένην ἔχει ἀστήρ.
Πολλάκι λιμναῖαι ἢ εἰνάλιαι ὄρνιθες
ἄπληστον κλύζονται ἐνιέμεναι ὑδάτεσσιν·
ἢ λίμνην πέρι δηθὰ χελιδόνες ἀΐσσονται
γαστέρι τύπτουσαι αὔτως εἰλευμένον ὕδωρ·
ἢ μᾶλλον δειλαὶ γενεαί, ὕδροισιν ὄνειαρ,
αὐτόθεν ἐξ ὕδατος πατέρες βοόωσι γυρίνων·
ἢ τρύζει ὀρθρινὸν ἐρημαίη ὀλολυγών·
ἤ που καὶ λακέρυζα παρ' ἠϊόνι προυχούσῃ
χείματος ἐρχομένου χέρσῳ ὑπέτυψε κορώνη,
ἤ που καὶ ποταμοῖο ἐβάψατο μέχρι παρ' ἄκρους
ὤμους ἐκ κεφαλῆς, ἢ καὶ μάλα πᾶσα κολυμβᾷ,
ἢ πολλὴ στρέφεται παρ' ὕδωρ παχέα κρώζουσα.
Καὶ βόες ἤδη τοι πάρος ὕδατος ἐνδίοιο
οὐρανὸν εἰσανιδόντες ἀπ' αἰθέρος ὠσφρήσαντο·
καὶ κοίλης μύρμηκες ὀχῆς ἐξ ὤεα πάντα
θᾶσσον ἀνηνέγκαντο· καὶ ἀθρόοι ὤφθεν ἴουλοι

stellæ ambæ, de pluvia sane signum dare solent.
Si vero hic, qui est e Borea Præsepis, languide splendeat
modice tenebrascens, austrinus vero Asellus lucidus sit,
exspecta ventum Austrum : Boream vero valde oportet
econtra tenebrascente lucenteque excipere.
Atqui signum venti etiam intumescens mare
esto, et late litora insonantia,
scopulique marini, quum in sereno sonantes
fiunt, cacuminaque boant montis summa.
Quin etiam ad terram quum ardeola non rite
e mari venit, voce supra modum strepens,
commoto sane super mare feratur vento.
Interdum etiam fulicæ, quando serenæ volitant,
contra futuros ventos glomeratim feruntur.
Sæpe item feræ anates, aut in mari urinatores
mergi, terras quatiunt alis;
aut nubes montis elongatur in verticibus.
Jam etiam pappi, albi senium cardui,
indicium fiunt venti, muti maris quando multi
summum supernatant, partim ante, partim post.
Etiam æstate tonitruaque et fulgura unde eant,
inde advenientem observa ventum.
Item per noctem atram quando stellæ præcipites ruunt
crebro, a tergo vero tractus subalbescunt,
percipito ex illis eadem via venientem
ventum. Sin autem aliæ contrario ruant,
aliæ ex aliis partibus, tunc utique caveto
multiplices ventos, qui confusi sunt maxime,
confusi item spirant hominibus observatu.
Ceterum quum ex Euro et ex Austro fulgurat,
tum etiam e Zephyro et interdum a Borea,
tunc certe quispiam in pelago timuerit nauta :
ne ipsum partim teneat pelagus, partim cœli pluvia.
super pluvia enim tot fulgura feruntur.
Sæpenumero item venientibus pluviis nubes prius
utplurimum velleribus similes apparent,
aut gemina circumcingit magnum cœlum Iris,
vel etiam aliqua aream nigricantem habet stella.
Sæpe palustres aut marinæ aves
insaturabiliter se mergunt immittentes aquis;
aut paludem circum diu hirundines agitantur,
ventre verberantes leviter circinantem undam;
aut magis miseræ progenies, hydris esca,
indidem ex aqua patres coaxant ranularum;
aut ululat mane solitaria acredula :
aut alicubi etiam garrula ad litus prominens
tempestate instante terræ subsidit cornix;
etiam si quando flumini se immergit usque ad summos
humeros a capite, vel etiam plane tota subternatat,
vel frequens versatur prope undam crasse crocitans.
Etiam boves jam ante pluviam cœlestem
cœlum intuiti, ex æthere olfaciunt :
etiam cavo formicæ foramine ova omnia
ocius efferunt; atque cumulatim cernuntur millipedes

τείχε' ἀνέρποντες, καὶ πλαζόμενοι σκώληκες
κεῖνοι τοὺς καλέουσι μελαίνης ἔντερα γαίης.
καὶ τιθαὶ ὄρνιθες, ταὶ ἀλέκτορος ἐξεγένοντο,
εὖ ἐφθειρίσσαντο καὶ ἔκρωξαν μάλα φωνῇ,
οἷόν τε σταλάον ψοφέει ἐπὶ ὕδατι ὕδωρ.
δή ποτε καὶ γενεαὶ κοράκων καὶ φῦλα κολοιῶν
ὕδατος ἐρχομένοιο Διὸς πάρα σῆμ' ἐγένοντο,
φαινόμενοι ἀγεληδὰ καὶ ἰρήκεσσιν ὁμοῖον
φθεγξάμενοι. καί που κόρακες δίους σταλαγμοὺς
φωνῇ ἐμιμήσαντο σὺν ὕδατος ἐρχομένοιο,
ἤ ποτε καὶ κρώξαντε βαρείῃ δισσάκι φωνῇ
μακρὸν ἐπιῤῥοιζεῦσι τιναξάμενοι πτερὰ πυκνά.
καὶ νῆσσαι οἰκουροὶ ὑπωρόφιοί τε κολοιοὶ
ἐρχόμενοι κατὰ γεῖσσα τινάσσονται πτερύγεσσιν·
ἢ ἐπὶ κῦμα διώκει ἐρωδιὸς ὀξὺ λεληκώς.
Τῶν τοι μηδὲν ἀπόβλητον πεφυλαγμένῳ ὕδωρ
γινέσθω, μηδ' εἴ κεν ἐπιπλέον ἠὲ πάροιθεν
δάκνωσιν μυῖαι καὶ ἐφ' αἵματος ἱμείρωνται,
ἢ λύχνοιο μύκητες ἀγείρωνται περὶ μύξαν
νύκτα κατὰ σκοτίην· μηδ' ἣν ὑπὸ χείματος ὥρην
λύχνων ἄλλοτε μέν τε φάος κατὰ κόσμον ὀρώρῃ,
ἄλλοτε δ' ἀίσσωσιν ἄπο φλόγες ἠΰτε κοῦφαι
πομφόλυγες· μηδ' εἴ κεν ἐπ' αὐτόφι μαρμαίρωσιν
ἀκτῖνες· μηδ' ἣν θέρεος μέγα πεπταμένοιο
νησαῖοι ὄρνιθες ἐπασσύτεροι φορέωνται.
μηδὲ σύ γ' ἢ χύτρης ἠὲ τρίποδος πυριβήτεω,
σπινθῆρες ὅτ' ἔωσι πέρι πλέονες, λελαθέσθαι,
μηδὲ κατὰ σποδιὴν ὁπότ' ἄνθρακος αἰθομένοιο
λάμπηται πέρι σήματ' ἐοικότα κεγχρείοισιν.
ἀλλ' ἐπὶ καὶ τὰ δόκευε περισκοπέων ὑετοῖο.
Εἴ γε μὲν ἠερόεσσα παρὲξ ὄρεος μεγάλοιο
πυθμένα τείνηται νεφέλη, ἄκραι δὲ κολῶναι
φαίνωνται καθαραί, μάλα κεν τόθ' ὑπεύδιος εἴης.
εὔδιός κ' εἴης καὶ ὅτε πλατέος παρὰ πόντου
φαίνηται χθαμαλὴ νεφέλη, μηδ' ὑψόθι κύρῃ,
ἀλλ' αὐτοῦ πλαταμῶνι παραθλίβηται ὁμοίη.
Σκέπτεο δ' εὔδιος μὲν ἐὼν ἐπὶ χείματι μᾶλλον,
ἐς δὲ γαληναίην χειμωνόθεν. εὖ δὲ μάλα χρὴ
ἐς Φάτνην ὁράαν, τὴν Καρκίνος ἀμφιελίσσει,
πρῶτα καθαιρομένην πάσης ὑπένερθεν ὀμίχλης·
κείνη γὰρ φθίνοντι καθαίρεται ἐν χειμῶνι.
Καὶ φλόγες ἡσύχιαι λύχνων καὶ νυκτερίη γλαὺξ
ἥσυχον ἀείδουσα μαραινομένου χειμῶνος
γινέσθω τοι σῆμα· καὶ εἰ λίγα κωτίλλουσα
ὥρῃ ἐν ἑσπερίῃ κρώζῃ πολύφωνα κορώνη·
καὶ κόρακες μοῦνοι μὲν ἐρημαῖοι βοόωντες
δισσάκις, αὐτὰρ ἔπειτα μέγ' ἀθρόα κεκλήγοντες·
πλειότεροι δ' ἀγεληδόν, ἐπὴν κοίτοιο μέδωνται,
φωνῆς ἔμπλειοι· χαίρειν κέ τις οἰήσαιτο,
οἷα τὰ μὲν βοόωσι λιγαινομένοισιν ὁμοῖα,
πολλὰ δὲ δενδρείοιο περὶ φλόον, ἄλλοτ' ἐπ' αὐτοῦ
ἧχί τε κείουσιν καὶ ὑπότροποι ἀπτερύονται.
καὶ δ' ἄν που γέρανοι μαλακῆς προπάροιθε γαλήνης
ἀσφαλέως τανύσαιεν ἕνα δρόμον ἤλιθα πᾶσαι,

muros asserpentes; atque obeuntes vermes
illi, quos vocant atræ intestina terræ (*lumbricos*).
Etiam pulli volucres, quæ gallo prognatæ sunt,
studiose pedunculos quærunt pipiuntque majore voce,
sicut stillans strepit super aquam aqua.
Quandoque etiam gentes corvorum et turmæ graculorum
pluviæ venientis e cœlo signum fiunt,
visi gregatim et accipitrum instar
garrientes. Etiam corvi quandoque cœlestes guttas
voce imitantur simul pluvia veniente;
vel quandoque etiam crocitantes gravi congemina voce
multum constrepitant, quatientes alas frequenter.
Etiam anates domestici et in tectis nidulantes graculi,
venientes super pinnacula, quatiunt alas
aut ad aquam festinat ardea, acute vociferans.
Quorum tibi nullum frivolum observanti pluviam
esto: nec item si amplius quam ante
mordeant muscæ et sanguinem desiderent:
aut lucernæ fungi congregentur circa labium
noctem per caliginosam: neque si sub hiemis tempus
lucernarum alias quidem lumen debite moveatur,
alias vero delabantur flammæ, ceu leves
ampullæ; neque si ad ipsam lucernam splendeant
radii; neque si æstate summa
insulares aves accumulatiores obversentur.
Neque tu sive ollæ sive tripodis in igne stantis,
scintillæ quum fuerint circa plures, obliviscere,
neque per cinerem quando carbone ardente
splendeant circumcirca signa, similia cenchris.
Verum ad hæc etiam spectato observans pluviam.
Ceterum si obscura per montis magni
vallem extendatur nebula, summa autem cacumina
appareant pura, valde tunc serenus fueris.
Serenus fueris etiam, quando vastum circa pontum
videatur humilis nebula neque in alto exsistat,
sed inibi planitiei maritimæ deprimatur similis.
Respice autem, serenus quum sis, ad tempestatem magis,
et ad serenitatem e tempestate. Diligenter vero te oportet
ad Præsepe respicere, quod Cancer circumvolvit,
recens purgatum ab omni subtus nebula;
illud namque abeunte purgatur in tempestate.
Etiam flammæ quietæ lucernarum et nocturna noctua
tranquille canens marcescentis tempestatis
esto tibi signum; et si argute garrula
tempore vespertino crocitet vocale cornix;
item corvi plane solitarii vociferantes
ingeminanter, at postea crebro et vehementer clamitantes;
frequentiores vero congregati, quando cubilis memores sint,
voce pleni; lætari eos quis putaverit,
quam partim vociferentur jucundantium in morem,
sæpeque arboris per ramos, quandoque super ipsam,
ubi vel cubant vel reduces alas excutiunt.
Præterea grues blandam ante serenitatem
secure pandere solent unicum volatum gregatim omnes,

οὐδὲ παλιῤῥόθιοί κεν ὑπεύδιοι φορέοιντο.
Ἦμος δ' ἀστερόθεν καθαρὸν φάος ἀμβλύνηται,
οὐδέ ποθεν νεφέλαι πεπιεσμέναι ἀντιόωσιν,
οὐδέ ποθεν ζόφος ἄλλος ἐπιτρέχῃ οὐδὲ σελήνη,
ἀλλὰ τάγ' ἐξαπίνης αὔτως ἀμενηνὰ φέρωνται,
μηκέτι τοι τόδε σῆμα γαληναίης ἐπικείσθω,
ἀλλ' ἐπὶ χεῖμα δόκευε· καὶ ὁππότε ταὶ μὲν ἔωσιν
αὐτῇ ἐνὶ χώρῃ νεφέλαι, ταὶ δ' ἄλλαι ὑπ' αὐταῖς,
ταὶ μὲν ἀμειβόμεναι, ταὶ δ' ἐξόπιθεν φορέωνται.
Καὶ χῆνες κλαγγηδὸν ἐπειγόμεναι βρωμοῖο
χειμῶνος μέγα σῆμα, καὶ ἐννεάνειρα κορώνη
νύκτερον ἀείδουσα, καὶ ὀψὲ βοῶντε κολοιοί,
καὶ σπίνος ἠῷα σπίζων, καὶ ὄρνεα πάντα
ἐκ πελάγους φεύγοντα, καὶ ὀρχίλος ἢ καὶ ἐριθεὺς
δύνων ἐς κοίλας ὀχεάς, καὶ φῦλα κολοιῶν
ἐκ νομοῦ ἐρχόμενα τραφεροῦ ἐπὶ ὄψιον αὖλιν.
οὐδ' ἂν ἔτι ξουθαὶ μεγάλου χειμῶνος ἰόντος
πρόσσω ποιήσαιντο νομὸν κηροῖο μέλισσαι,
ἀλλ' αὐτοῦ μέλιτός τε καὶ ἔργων εἱλίσσονται·
οὐδ' ὑψοῦ γεράνων μακραὶ στίχες αὐτὰ κέλευθα
τείνονται, στροφάδες δὲ παλιμπετὲς ἀπονέονται.
μηδ' ὅτε νηνεμίῃ κεν ἀράχνια λεπτὰ φέρηται
καὶ φλόγες αἰθύσσωσι μαραινομένου λύχνοιο,
ἢ πῦρ αὔηται σπουδῇ καὶ ὑπεύδια λύχνα,
πιστεύειν χειμῶνι. τί τοι λέγω ὅσσα πέλονται
σήματ' ἐπ' ἀνθρώπους; δὴ γὰρ καὶ ἀεικέϊ τέφρῃ
αὐτοῦ πηγνυμένη νιφετοῦ ἐπιτεκμήραιο·
καὶ λύχνῳ χιόνος, κέγχροις ὅτ' ἐοικότα πάντῃ
κύκλῳ σήματ' ἔχει πυριλαμπέος ἐγγύθι μύξης·
ἄνθρακι δὲ ζώοντι χαλάζης, ὁππότε λαμπρὸς
αὐτὸς ἐείδηται, μέσσῳ δέ οἱ ἠΰτε λεπτὴ
φαίνηται νεφέλη πυρὸς ἔνδοθεν αἰθομένοιο.
Πρῖνοι δ' αὖ καρποῖο καταχθέες, οὐδὲ μέλαιναι
σχῖνοι ἀπείρητοι· πάντῃ δέ τε πολλὸς ἀλωεὺς
αἰεὶ παπταίνει, μή οἱ θέρος ἐκ χερὸς ἔῤῥῃ.
πρῖνοι μὲν θαμινῆς ἀκύλου κατὰ μέτρον ἔχουσαι
χειμῶνός κε λέγοιεν ἐπιπλέον ἰσχύσοντος.
μὴ μὲν ἄδην ἔκπαγλα περιβρίθοιεν ἁπάντῃ,
τηλοτέρω δ' αὐχμοῖο συνασταχύοιεν ἄρουραι.
τριπλόα δὲ σχῖνος κυέει, τρισσαὶ δέ οἱ αὖξαι
γίνονται καρποῖο, φέρει δέ τε σήμαθ' ἑκάστη
ἑξείης ἀρότῳ. καὶ γάρ τ' ἀροτήσιον ὥρην
τριπλόα μείρονται, μέσσην καὶ ἐπ' ἀμφότερ' ἄκρα·
πρῶτος μὲν πρώτην ἄροσιν, μέσσος δέ τε μέσσην
καρπὸς ἀπαγγέλλει, πυμάτην γε μὲν ἔσχατος ἄλλων.
ὅντινα γὰρ κάλλιστα λοχαίη σχῖνος ἄρηται,
κείνῳ γ' ἐξ ἄλλων ἄροσις πολυλήϊος εἴη,
τῷ δέ γ' ἀφαυροτάτῳ ὀλίγη, μέσσῳ δέ τε μέσση.
αὔτως δ' ἀνθέρικος τριχθὰ σκίλλης ὑπερανθεῖ,
σήματ' ἐπιφράσσασθαι ὁμοιίου ἀμήτοιο.
ὅσσα δ' ἐνὶ σχίνου ἀροτὴρ ἐφράσσατο καρπῷ,
τόσσα δὲ καὶ σκίλλης τεκμαίρεται ἄνθεϊ λευκῷ.
Αὐτὰρ ὅτε σφῆκες μετοπωρινὸν ἤλιθα πολλοὶ
πάντῃ βεβρίθωσι, καὶ ἑσπερίων προπάροιθεν

neque tamen retroacti sereni ferri solent.
Quum autem e stellis lucidus fulgor hebetetur,
neque alicunde nubes pressæ obvient,
neque alicunde caligo alia occurrat, neque luna,
sed astra extemplo sic languida ferantur,
non amplius tibi hoc tanquam signum serenitatis ponatur,
sed ad tempestatem specta. Etiam quando quædam exsistant
eodem in loco nubes, aliæ vero juxta ipsas,
hæ quidem prætereuntes, illæ vero a tergo ferantur.
Etiam anseres cum clangore festinantes ad pastum
sunt tempestatis certum signum, etiam novem ætates vivens
noctu cornicans, et sero clamantes monedulæ; [cornix,
et fringilla mane pipilans, et volucres omnes
e mari fugientes, et orchilus aut etiam erithacus
subiens cava foramina : et turmæ graculorum
a pastu venientes sicco ad serotinum lustrum.
Neque sane sufflavæ, magna tempestate instante,
ante facere solent pabulum favi apes,
sed intus melleque et in structuris occupantur :
neque in alto gruum lati ordines easdem vias
tendunt, conversi vero revolantes absistunt. [ferantur,
Neque quando in ventorum tranquillitate araneæ graciles
et flammæ flagrent marcescentis lucernæ,
aut ignis accendatur ægre et serenæ lucernæ,
crede tempestati. Quid tibi refero quæcumque sunt
indicia per homines? Siquidem vel vili cinere
ipsam concreto nivem observes licet :
etiam per lucernam nivem, milio quum similes undique
circumcirca notas habet candicans prope ellychnium;
carbone autem ardente, grandinem, quando candens
ipse videatur, in medio vero ipso velut tenuis
appareat nebula, igne intus candente.
Ilices porro, fructu onustæ, neque nigræ
lentisci sine signo sunt. Passim autem frequens agricola
continuo circumspicit, ne ei æstas e manu fluat.
Ilices quidem frequentis glandis non parum ferentes,
hiemem nunciare solent haud leviter invalescentem.
Neque nimis insolenter gravida fiant undiquaque,
sed magis procul a squalore spicis compleantur arva.
Tribus vicibus vero lentiscus fœtificat, tria item incrementa
fiunt fructus; fert autem indicia quodvis
ex ordine arationi. Etenim arandi tempus
trifariam dividunt, medium et utrimque extremum :
primus quidem primam arationem, medius vero mediam
fructus denunciat, ultimam autem ultimus ceterorum.
Quem enim pulcherrime fœtificans lentiscus tulerit,
illi præ aliis aratio frugifera exstiterit;
minutissimo vero, modica; at medio, media.
Sic etiam flos trifariam scillæ efflorescit,
ut signum hoc advertamus æquæ messis.
Quæcumque vero in lentisci arator observavit fructu,
eadem etiam in scillæ deprehendit flore albo.
Sed quum vespæ autumni tempore glomeratim multæ
passim constipatæ fuerint, etiam vespertinas ante

Πληϊάδων εἴποι τις ἐπερχόμενον χειμῶνα,
οἷός ἐπὶ σφήκεσσιν ἑλίσσεται αὐτίκα δῖνος.
θήλειαι δὲ σύες, θήλεια δὲ μῆλα καὶ αἶγες
ὁππότ' ἀναστρωφῶσιν ὀχῆς, τὰ δέ γ' ἄρσενα πάντα
δεξάμεναι πάλιν αὖτις ἀναβλήδην ὀχέωνται,
αὔτως κε σφήκεσσι μέγαν χειμῶνα λέγοιεν.
ὀψὲ δὲ μισγομένων αἰγῶν μήλων τε συῶν τε
χαίρει ἄνολβος ἀνήρ, ὅ οἱ οὐ μάλα θαλπιόωντι
εὔδιον φαίνουσι βιαιόμεναι ἐνιαυτόν.

Χαίρει καὶ γεράνων ἀγέλαις ὡραῖος ἀροτρεὺς
ὥριον ἐρχομέναις, ὁ δ' ἀώριος αὐτίκα μᾶλλον·
αὔτως γὰρ χειμῶνες ἐπέρχονται γεράνοισιν,
πρώϊα μὲν καὶ μᾶλλον ὁμιλαδὸν ἐρχομένῃσιν
πρώϊον· αὐτὰρ ὅτ' ὀψὲ καὶ οὐκ ἀγεληδὰ φανεῖσαι
πλειότερον φορέονται ἐπὶ χρόνον, οὐδ' ἅμα πολλαί,
ἀμβολίῃ χειμῶνος ὀφέλλεται ὕστερα ἔργα.

Εἰ δὲ βόες καὶ μῆλα μετὰ βρίθουσαν ὀπώρην
γαῖαν ὀρύσσωσιν, κεφαλὰς δ' ἀνέμοιο βορῆος
ἀντία τείνωσιν, μάλα κεν τότε χείμερον αὐταὶ
Πληϊάδες χειμῶνα κατερχόμεναι φορέοιεν.
μὴ δὲ λίην ὀρύχοιεν, ἐπεὶ μέγας οὐ κατὰ κόσμον
γίνεται οὔτε φυτοῖς χειμὼν φίλος οὔτ' ἀρότοισιν·
ἀλλὰ χιὼν εἴη πολλὴ μεγάλαις ἐν ἀρούραις
μήπω κεκριμένῃ μηδὲ βλωθρῇ ἐπὶ ποίῃ,
ὄφρα τις εὐεστοῖ χαίρῃ ποτιδέγμενος ἀνήρ.

Οἱ δ' εἶεν καθύπερθεν ἐοικότες ἀστέρες αἰεί,
μὴ δ' εἷς μηδὲ δύω μηδὲ πλέονες κομόωντες·
πολλοὶ γὰρ κομόωσιν ἐπ' αὐχμηρῷ ἐνιαυτῷ.

Οὐδὲ μὲν ὀρνίθων ἀγέλαις ἠπειρόθεν ἀνήρ,
ἐκ νήσων ὅτε πολλαὶ ἐπιπλήσσωσιν ἀρούραις,
ἐρχομένου θέρεος χαίρει· περιδείδιε δ' αἰνῶς
ἀμητῷ, μή οἱ κενεὸς καὶ ἀχύρμιος ἔλθῃ
αὐχμῷ ἀνιηθείς. χαίρει δέ που αἰπόλος ἀνὴρ
αὐταῖς ὀρνίθεσσιν, ἐπὴν κατὰ μέτρον ἴωσιν,
ἐλπόμενος μετέπειτα πολυγλαγέος ἐνιαυτοῦ.
οὕτω γὰρ μογεροὶ καὶ ἀλήμονες ἄλλοθεν ἄλλοι
ζώομεν ἄνθρωποι· τὰ δὲ πὰρ ποσὶ πάντες ἑτοῖμοι
σήματ' ἐπιγνῶναι καὶ ἐσαυτίκα ποιήσασθαι.

Ἀρνάσι μὲν χειμῶνας ἐτεκμήραντο νομῆες,
ἐς νομὸν ὁππότε μᾶλλον ἐπειγόμενοι τροχόωσιν,
ἄλλῃ δ' ἐξ ἀγέλης κριοί, ἄλλῃ δὲ καὶ ἀμνοὶ
εἰνόδιοι παίζωσιν ἐρειδόμενοι κεράεσσιν·
ἢ ὁπότ' ἄλλοθεν ἄλλοι ἀναπλήσσωσι πόδεσσιν
τέτρασιν οἱ κοῦφοι, κεραοί γε μὲν ἀμφοτέροισιν·
ἢ καὶ ὅτ' ἐξ ἀγέλης ἀεκούσια κινήσωσιν
δείελον εἰσελάοντες ὅμως, τὰ δὲ πάντοθι ποίης
δάκνωσιν πυκινῇσι κελευόμενα λιθάκεσσιν.
ἐκ δὲ βοῶν ἐπύθοντ' ἀρόται καὶ βουκόλοι ἄνδρες
κινυμένου χειμῶνος, ἐπεὶ βόες ὁππότε χηλὰς
γλώσσῃ ὑπωμαίοιο ποδὸς περιλιχμήσωνται
ἢ κοίτῳ πλευρὰς ἐπὶ δεξιτερὰς τανύσωνται,
ἀμβολίην ἀρότοιο γέρων ἐπιέλπετ' ἀροτρεύς.
οἱ δ' ὅτε μυκηθμοῖο περίπλειοι ἀγέρωνται
ἐρχόμεναι σταθμόνδε βόες βουλύσιον ὥρην

Pleiades, dixerit quis subsecuturam hiemem,
quia talis in vespis conglomeratur subito turbo.
Feminæ item sues, feminæ oves et capræ
quum recedunt a coitu, et maribus omnibus
admissis, rursus mutuo coeunt;
eodem quo vespæ modo multam hiemem prædicere solent.
Tarde autem coeuntibus capris, ovibusque et suibus,
gaudet pauper vir, quia ei parum calenti
serenum monstrant coactæ annum.

Gaudet etiam gruum catervis tempestivus arator
tempestive venientibus; intempestivus vero etiam magis.
Pari modo enim hiemes consequuntur grues,
cito quidem et magis constipatim venientes,
mane; sed quando sero et non gregatim visæ
majus volant ad tempus, neque simul multæ,
dilatione hiemis juvantur serotina opera.

Sin autem boves et oves post frugiferum autumnum
terram cornu petant, capita vero ventum Boream
contra tendant, valde tunc tempestuosam ipsæ
Pleiades hiemem occidentes afferre solent.
Ne vero nimium fodiant, quoniam magna et immoderata
fit neque plantis hiems grata, neque arationibus;
sed nix esto multa spatiosis in arvis,
non discreta neque grandi in segete,
quo quilibet anni feracitate gaudere possit exspectans vir.

Sint vero desuper *sibi* similes stellæ semper,
neve una, vel duæ vel plures comatæ;
multæ enim comantur in arido anno.

Neque quidem volucrum agminibus in continente degens vir,
ex insulis quum multæ irruunt arva,
veniente æstate gaudet; timet vero anxie
messi, ne ei vacua et sine granis veniat,
squalore læsa. Gaudet vero opilio
ipsis volucribus, quum modicæ veniant,
spem capiens instantis lacte abundantis anni.
Sic enim ærumnosi et instabiles alibi alii
vivimus homines; atque ea, quæ ante pedes sunt, omnes parati
signa cognoscere et in posterum capere.

Agnis quidem tempestates observare soliti sunt pastores,
ad pabulum quum magis festinantes currunt,
et alibi e grege arietes, alibi item agnelli
in itinere ludant, innixi cornibus,
aut quando alibi alii referiunt pedibus
quattuor leves, cornuti vero duobus:
vel quando e grege invitos concitant
vespere ad stabulum agentes una, et undique herbam
isti arrodunt crebris impetiti lapillis.
Sed et a bobus signa capere solent agricolæ et armentarii
surgentis tempestatis, siquidem boves ubi ungulas
lingua posteriorum pedum circumlingunt,
aut in stabulo latere super dextero jacent extenti,
dilationem arationis senex expectat arator.
Etiam quando mugientes plus solito congregantur
meantes ad stabulum boves vespertino tempore,

σκυθραὶ λειμῶνος πόριες καὶ βουβοσίοιο,
αὐτίκα τεκμαίρονται ἀχείμεροι ἐμπλήσεσθαι.
οὐδ' αἶγες πρίνοιο περισπεύδουσαι ἀκάνθαις
εὔδιοι, οὐδὲ σύες φορυτῷ ἐπιμαργαίνουσαι.
Καὶ λύκος ὁππότε μακρὰ μονόλυκος ὠρύηται,
ἤ ὅτ' ἀροτρήων ὀλίγον πεφυλαγμένος ἀνδρῶν
ἔργα κατέρχηται, σκέπαος χατέοντι ἐοικώς,
ἐγγύθεν ἀνθρώπων, ἵνα οἱ λέχος αὐτόθεν εἴη,
τρὶς περιτελλομένης ἠοῦς χειμῶνα δοκεύειν.
οὕτω καὶ προτέροις ἐπὶ σήμασι τεκμήραιο
ἐσσομένων ἀνέμων ἢ χείματος ἢ ὑετοῖο,
αὐτὴν ἢ μετὰ τὴν ἢ καὶ τριτάτην ἔτ' ἐς ἠῶ.
Ἀλλὰ γὰρ οὐδὲ μύες τετριγότες εἴ ποτε μᾶλλον
εὔδιοι ἐσκίρτησαν ἐοικότες ὀρχηθμοῖσιν,
ἄσκεπτοι ἐγένοντο παλαιοτέροις ἀνθρώποις,
οὐδὲ κύνες· καὶ γάρ τε κύων ὠρύξατο ποσσὶν
ἀμφοτέροις χειμῶνος ἐπερχομένοιο δοκεύων.
[καὶ μὴν ἐξ ὕδατος καὶ καρκίνος ᾤχετο χέρσον
χειμῶνος μέλλοντος ἐπαΐσσεσθαι ὁδοῖο.
καὶ μύες ἡμέριοι ποσσὶ στιβάδα στρωφῶντες
κοίτης ἱμείρονται, ὅτ' ὄμβρου σήματα φαίνοι.
κἀκεῖνοι χειμῶνα μύες τότε μαντεύονται.]
Τῶν μηδὲν κατόνοσσο· καλὸν δ' ἐπὶ σήματι σῆμα
σκέπτεσθαι· μᾶλλον δὲ δυοῖν εἰς ταὐτὸν ἰόντων
ἐλπωρὴ τελέθει· τριτάτῳ δέ κε θαρσήσειας.
αἰεὶ δ' ἂν παριόντος ἀριθμοίης ἐνιαυτοῦ
σήματα συμβάλλων εἴ που καὶ ἐπ' ἀστέρι τοίη
ἠὼς ἀντέλλοντι φαείνεται ἢ κατιόντι,
ὁπποίην καὶ σῆμα λέγει, μάλα δ' ἄρκιον εἴη
φράζεσθαι φθίνοντος ἐπερχομένοιό τε μηνὸς
τετράδας ἀμφοτέρας· αἱ γάρ τ' ἄμυδις συνιόντων
μηνῶν πείρατ' ἔχουσιν, ὅτε σφαλερώτερος αἰθὴρ
ὀκτὼ νυξὶ πέλει χήτει χαροποῖο σελήνης.
τῶν ἄμυδις πάντων ἐσκεμμένος εἰς ἐνιαυτὸν
οὐδέποτε σχεδίως κεν ἐπ' αἰθέρι τεκμήραιο.

tristes e prato vitulæ et pastu;
tunc indicant ante tempestatem se cupere saturari.
Neque capræ, ilicis studiosæ circum ramos,
serenæ *sunt*, neque sues in luto furentes.
Item lupus, quando alte solus ab aliis ululat,
aut quando agricolarum parum cautus virorum
opera accedit, tegmine indigenti similis,
vicine hominibus, ut ei lectus ibi sit,
ad tertiam exorientem auroram tempestatem exspecta.
Sic etiam prioribus in signis conjecturam facito
futurorum ventorum, aut tempestatis aut pluviæ,
ad præsentem, aut post hanc, aut tertiam denique ad auro-[ram.
At vero neque mures vociferantes, si quando frequentius
sereni saliunt, similes tripudiantibus,
sine significatione habiti sunt veteribus hominibus,
neque canes; etenim canis fodere consuevit pedibus
ambobus, tempestatem instantem sentiens.
[Quin ex aqua etiam cancer egredi solet in terram,
tempestate futura ut accingat se itineri.
Etiam mures domestici, pedibus strata vertentes,
cubitum desiderant, quum pluviæ signa apparent;
et illi tempestatem mures tunc vaticinantur.]
Quorum nullum fastidito; bonum vero est cum signo si-[gnum
observare; magis vero duobus in unum tendentibus
spes esto; tertio autem plane confidas licet.
Semper item prætereuntis numerare poteris anni
signa, conferens, sicubi etiam sub stella talis
aurora exoriente luceat vel occidente,
quale etiam signum nunciet. Impense vero idoneum fuerit
contemplari decrescentis instantisque mensis
quartas utrasque; hæ enim simul coeuntium
mensium terminos habent, quando maxime dubius æther
octo noctibus est defectu lucidæ lunæ.
Quæ simul omnia contemplatus ad annum
haud unquam leviter super æthere conjicies.

M. TULLII CICERONIS

ARATEORUM RELIQUIÆ.

PHÆNOMENA.

1 Ab Jove Musarum primordia.

19 Cetera labuntur celeri cælestia motu,
Cum cæloque simul noctesque diesque feruntur.

24 Extremusque adeo duplici de cardine vertex
Dicitur esse Polus.

36 Ex his altera apud Graios Cynosura vocatur;
Altera dicitur esse Helice.
Quas nostri Septem soliti vocitare Triones.

39 Hac fidunt duce nocturna Phœnices in alto,
Sed prior illa magis stellis distincta refulget,
Et late prima confestim a nocte videtur.
Hæc vero parva est, sed nautis usus in hac est:
Nam cursu interiore brevi convertitur orbe.

45 Has inter, veluti rapido cum gurgite flumen,
Torvu' Draco serpit subter superaque revolvens
Sese, conficiensque sinus e corpore flexos.

55 Huic non una modo caput ornans stella relucet,
Verum tempora sunt duplici fulgore notata,
E trucibusque oculis duo fervida lumina flagrant,
Atque uno mentum radianti sidere lucet,
Obstipumque caput, tereti cervice reflexum,
Obtutum in cauda majoris figere dicas.
Hoc caput hic paullum sese subitoque recondit,
Ortus ubi atque obitus parte admiscentur in una.

63 Attingens defessa velut mœrentis imago
Vertitur.

66 Engonasin vocitant, genibus quia fixa feratur.

71 Hic illa eximio posita est fulgore Corona.

75 Quem claro perhibent Ophiuchum nomine Graii.

77 Huic superà duplices humeros affixa videtur
Stella micans tali specie talique nitore.

82 Hic pressu duplici palmarum continet Anguem,
Atque eius ipse manet religatus corpore torto.
Namque virum medium serpens sub pectora cingit,
Ille tamen nitens graviter vestigia ponit,
Atque oculos urget pedibus pectusque Nepaï.

92 Arctophylax, vulgo qui dicitur esse Bootes,
Quod quasi temone adjunctam præ se quatit Arctum.
— — — subter præcordia fixa videtur
Stella micans radiis, Arcturus nomine claro.

97 Spicum illustre tenens splendenti corpore Virgo.

109 Malebant tenui contenti vivere cultu:
Ne signare quidem aut partiri limite campum
Fas erat. In medium quærebat...

130 Ferrea tum vero proles exorta repente est,
Ausaque funestum prima est fabricarier ensem,
Et gustare manu victum domitumque juvencum.

134 Et Jovis in regno cælique in parte resedit.

145 Tertia sub caudam ad genus ipsum lumina pandit.

147 Et natos Geminos invises sub caput Arcti.
Subjectus mediæ est Cancer, pedibusque tenetur
Magnu' Leo tremulam quatiens e corpore flammam.

152 Hoc motu radiantis Etesiæ in vada ponti...

155 Navibus assumptis fluitantia quærere aplustra.

160 Sub læva Geminorum obductus parte feretur.
Adversum caput huic Helicæ truculenta tuetur,
At Capra lævum humerum clara obtinet.

165 Verum hæc est magno atque illustri prædita signo,
Contra Hædi exiguum jaciunt mortalibus ignem.

167 Corniger est valido connixus corpore Taurus.

173 Has Græci stellas Hyadas vocitare suerunt.

182 Namque ipse tergum Cynosuræ vertitur Arcti.

189 Obscura specie stellarum Cassiepea.

———

197 Hanc autem illustri versatur corpore propter
Andromede fugiens adspectum mœsta parentis.

———

205 Huic Equus ille jubas quatiens fulgore micante
Summum contingit caput alvo, stellaque jungens
Una tenet duplices communi lumine formas,
Æternum ex astris cupiens connectere nodum.

———

225 Exin contortis Aries cum cornibus hæret.

———

(*Quæ sequuntur versibus* 230 *seqq. Arat' respondentia prodierunt Venetiis a.* 1488 *valde corrupta, deinde cum ab aliis tum præsertim ab Orellio in progr.* 1837 *ex optimis codicibus sunt emendata.*)

E quibus hinc subter possis cognoscere fultum.
Nam cæli mediam partem terit, ut prius illæ
Chelæ, tum pectus quoque cernitur Orionis.
Et prope conspicies parvum sub pectore claræ
Andromedæ signum, Deltoton dicere Graii
Quod soliti, simili quia forma littera claret;
Huic spatio ductum simili latus exstat utrumque,
At non tertia pars lateris; namque est minor illis,
Sed stellis longe densis præclara relucet.
Inferior paullo est Aries, et flamen ad Austri
Inclinatior; atque etiam vehementius illi
Pisces, quorum alter paullum prælabitur ante
Et magis horrisonis Aquilonis tangitur alis.
Atque horum e caudis duplices velut ære catenæ
Discessuque diu versæ per lumina serpunt,
Atque una tamen in stella communiter hærent,
Quem veteres soliti cælestem dicere Nodum.
Andromedæ lævo ex humero si quærere perges,
Adpositum poteris superà cognoscere Piscem.
E pedibus natum summo Jove Persea vises,
Quos humeris retinet defixo corpore Perseus,
Quem summa ab regione Aquilonis flamina pulsant.
Hic dextram ad sedes intendit Cassiepeæ,
Diversosque pedes, vinctos talaribus aptis,
Pulverulentus uti de terra elapsu' repente
In cælum victor magno sub culmine portat.
At propter lævum genus omni ex parte locatas
Parvas Vergilias tenui cum luce videbis.
Hæ septem vulgo perhibentur more vetusto
Stellæ, cernuntur vero sex undique parvæ.
At non interiisse putari convenit unam,
Sed frustra temere a vulgo ratione sine ulla
Septem dicier, ut veteres statuere poetæ,
Æterno cunctas sane qui nomine signant:
Alcyone, Meropeque, Celæno, Taygeteque,
Electra, Steropeque, simul sanctissima Maia.
Hæ tenues parvo labentes lumine lucent;
At magnum nomen signi clarumque vocatur,
Propterea quod et æstatis primordia clarat,
Et post hiberni præpandens temporis ortus,
Admonet ut mandent mortales semina terris.
Inde Fides leviter posita et convexa videtur;
Mercurius parvus manibus quam dicitur olim
Infirmis fabricatus in alta sede locasse.
Hæc genus ad lævum Nixi delapsa resedit
Atque inter flexum genus et caput alitis hæsit.
Namque est ales avis, lato sub tegmine cæli
Quæ volat et serpens geminis secat aera pinnis.
Altera pars huic obscura est et luminis expers:
Altera nec parvis nec claris lucibus ardet,
Sed mediocre jacit quatiens e corpore lumen.
Hæc dextram Cephei dextro pede pellere palmam
Gestit: jam vero clinata est ungula vêmens
Fortis Equi propter pinnati corporis alam.
Ipse autem labens mutis Equus ille tenetur
Piscibus: huic cervix dextra mulcetur Aquari.
Serius hæc obitus terraï visit Equi vis,
Quam gelidum valido de pectore frigus anhelat
Corpore semifero magno Capricornus in orbe:
Quem quum perpetuo vestivit lumine Titan,
Brumali flectens contorquet tempore currum,
Hoc cave te in pontum studeas committere mense;
Nam non longinquum spatium labere diurnum,
Non hiberna cito volvetur curriculo nox.
Humida non sese vestris aurora querelis
Ocius ostendet clari prænuntia solis;
At validis æquor pulsabit viribus Auster
Tum fixum tremulo quatietur frigore corpus.
Sed tamen anni jam labuntur tempore toto,
Nec cui signorum cedunt, neque flamina vitant,
Nec metuunt canos minitanti murmure fluctus.
Atque etiam supero navi pelagoque vacato
Mense, Sagittipotens solis quum sustinet orbem:
Nam jam tum nimis exiguo lux tempore præsto est.
Hoc signum veniens poterunt prænoscere nautæ;
Jam prope præcipitante licebit visere nocte,
Ut sese emergens ostendat Scorpius alto,
Posteriore trahens flexum vi corporis Arcum.
Jam superà cernes Arcti caput esse minoris
Et magis erectum ad summum versarier orbem.
Tum sese Orion toto jam corpore condet
Extrema prope nocte et Cepheus conditur alte
Lumborum tenus a palma depulsus ad umbras.
Hic missore vacans fulgens jacet una Sagitta,
Quam propter nitens pinna convolvitur ales.
Hæc clinata magis paullo est Aquilonis ad auras.
At propter se Aquila ardenti cum corpore portat,
Igniferum mulcens tremebundis æthera pinnis
Non nimis ingenti cum corpore, sed grave mœstis
Ostendit nautis perturbans æquora signum.
Tum magni curvus Capricorni corpora propter

Delphinus jacet, haud nimio lustratu' nitore
Præter quadruplices stellas in fronte locatas,
Quas intervallum binas disterminat unum,
Cetera pars late tenui cum lumine serpit.
Illæ, quæ fulgent luces ex ore corusco,
Sunt inter partes gelidas Aquiloni' locatæ
Atque inter spatium et læti vestigia Solis.
At pars inferior Delphini fusa videtur
Inter Solis iter, simul inter flamina venti,
Viribus erumpit qua summi spiritus Austri.
Exinde Orion obliquo corpore nitens
Inferiora tenet truculenti corpora Tauri:
Quem qui suspiciens in cælum nocte serena
Late dispersum non viderit, haud ita vero
Cetera se speret cognoscere signa potesse.
Namque pedes subter rutilo cum lumine claret
Fervidus ille canis stellarum luce refulgens.
Huic tegit obscurus subter præcordia venter,
Nec vero toto spirans de corpore flammam
Æstiferos validis erumpit flatibus ignes:
Totus ab ore micans jacitur mortalibus ardor.
Hic ubi se pariter cum sole in lumina cæli
Extulit, haud patitur foliorum tegmine frustra
Suspensos animos arbusta ornata tenere:
Nam quorum stirpes tellus amplexa prehendit,
Hæc augens anima vitali flamine mulcet:
At quorum nequeunt radices findere terras,
Denudat foliis ramos et cortice truncos.
Hunc propter subterque pedes, quos diximus ante,
Orioni' jacet levipes Lepus: hic fugit ictus
Horrificos metuens rostri tremebundus acuti;
Nam Canis infesto sequitur vestigia cursu,
Præcipitantem agitans: oriens jam denique paullo
Curriculum numquam defesso corpore sedans.
At Canis ad caudam serpens prolabitur Argo,
Conversam præ se portans cum lumine puppim:
Non aliæ naves ut in alto ponere proras
Ante solent rostro Neptunia prata secantes:
Sed conversa retro cæli se per loca portat,
Sicuti quum cœptant tutos contingere portus,
Obvertunt navem magno quum pondere nautæ
Adversamque trahunt optata ad littora puppim:
Sic conversa vetus super æthera vertitur Argo
Atque usque a prora ad celsum sine lumine malum,
A malo ad puppim clara cum luce videtur.
Inde gubernaclum disperso lumine fulgens
Clari posteriora Canis vestigia condit.
Exin semotam procul in tutoque locatam
Andromedam tamen explorans fera quærere Pistrix
Pergit et usque sitam validas Aquilonis ad auras
Cærula vestigat, finita in partibus Austri.
Hanc Aries tegit et squamoso corpore Pisces,
Fluminis illustres tangentem pectore ripas.
Namque etiam Eridanum cernes in parte locatum
Cæli, funestum magnis cum viribus amnem.
Quem lacrimis mœstæ Phaethontis sæpe sorores
Sparserunt, letum mœrenti voce canentes.
Hunc Orionis sub læva cernere planta
Serpentem poteris, proceraque vincla videbis,
Quæ retinent Pisces caudarum a parte locata,
Flumine mixta retro ad Pistricis terga reverti.
Hæc una stella nectuntur, quam jacit ex se
Pistricis spina valida cum luce refulgens.
Exinde exiguæ tenui cum lumine multæ
Inter Pistricem fusæ sparsæque videntur
Atque gubernaclum stellæ, quas contigit omnis
Formidans acrem morsum Lepus: his neque nomen
Nec formam veteres certam statuisse videntur.
Nam quas sideribus claris natura polivit
Et vario pinxit distinguens lumine formas,
Has ille astrorum custos ratione notavit,
Signaque signavit cælestia nomine vero.
Has autem quæ sunt parvo cum lumine fusæ,
Consimili specie stellas parilique nitore,
Non potuit nobis nota clarare figura.
Exinde australem soliti quem dicere Piscem
Volvitur inferior Capricorno versus ad Austrum,
Pistricem observans procul illis Piscibus hærens.
At prope conspicies expertes nominis omnes
Inter Pistricem et Piscem, quem diximus Austri,
Stellas sub pedibus stratas radiantis Aquari.
Propter Aquarius obscurum dextra rigat amnem,
Exiguo qui stellarum candore nitescit.
E multis tamen his duo late lumina fulgent;
Unum sub magni pedibus cernetur Aquari:
Quod superest gelido delapsum flumine fontis,
Spinigerum subter caudam Pistricis adhæsit.
Hæ tenues stellæ perhibentur nomine Aquari.
Hic aliæ volitant parvo cum lumine claræ
Atque priora pedum subeunt vestigia magni
Arcitenentis et obscuræ sine nomine cedunt.
Inde Nepæ cernes propter fulgentis acumen
Aram, quam flatu permulcet spiritus Austri;
Exiguo superum quæ lumina tempore tranat:
Nam procul Arcturo est adversa e parte locata.
Arcturo magnum spatio superà dedit orbem
Juppiter; huic parvum inferiore in parte locavit.
Hic tamen æterno invisens loca curriculo nox
Signa dedit nautis, cuncti quæ noscere possent,
Commiserans hominum metuendos undique casus.
Nam quum fulgentem cernes sine nubibus atris
Aram sub media cæli regione locatam,
A summa parte obscura caligine tectam,
Tum validis fugito devitans viribus Austrum;
Quem si prospiciens vitaveris, omnia caute
Armamenta locans, tuto labere per undas.
Sin gravis inciderit vehementi flamine ventus,
Perfringet celsos defixo robore malos:

Ut res nulla feras possit mulcere procellas,
Ni parte ex Aquilonis opacam pellere nubem
Cœperit et subitis auris diduxerit Ara.
Sin humeros medio in cælo Centaurus habebit,
Ipseque cærulea contectus nube feretur,
Atque Aram tenui caligans vestiet umbra,
Ad signorum obitum vis est metuenda Favoni.
Ille autem Centaurus in alta sede locatus,
Qua sese clare collucens Scorpios infert,
Hunc subter partem præportans ipse virilem
Cedit, equi partes properans conjungere Chelis.
Hic dextram porgens, Quadrupes qua vasta tenetur,
Quam nemo certo donavit nomine Graiûm,
Tendit et illustrem truculentus cædit ad Aram.
Hinc sese infernis e partibus erigit Hydra,
Præcipiti lapsu flexo cum corpore serpens.
Hæc caput atque oculos torquens ad terga Nepaï,
Convexoque sinu subiens inferna Leonis,
Centaurum lævi contingit lubrica cauda:
In medioque sinu fulgens Cratera relucet;
Extremam nitens plumato corpore Corvus
Rostro tundit; et hic Geminis est ille sub ipsis
Antecanem, Graio Procyon qui nomine fertur.
Hæc sunt quæ visens nocturno tempore signa
Legitimo cernes cæli lustrantia cursu,
Æternumque volens mundi pernoscere motum.
Nam quæ per bis sex signorum labier orbem
Quinque solent stellæ, simili ratione notari
Non possunt, quia quæ faciunt vestigia cursu,
Non eodem semper spatio protrita teruntur:
Sic malunt errare vagæ per nubila cæli
Atque suos vario motu metirier orbes.
Hæ faciunt magnos longinqui temporis annos,
Quum redeunt ad idem cæli sub tegmine signum:
Quarum ego nunc nequeo tortos evolvere cursus.
Verum hæc quæ semper certo volvuntur in orbe
Fixa simul magnos edemus gentibus orbes.
Quattuor æterno lustrantes lumine mundum,
Orbes stelligeri portantes signa feruntur,
Amplexi terras cæli sub tegmine fulti:
E quibus annorum volitantia lumina nosces,
Quæ densis distincta licebit cernere signis:
Tam magnos orbes magno cum lumine latos,
Vinctos inter se et nodis cælestibus aptos,
Atque pari spatio duo cernes esse duobus.
Ac si nocturno convisens tempore cælum,
Quum neque caligans detersit sidera nubes
Nec pleno stellas superavit lumine Luna,
Vidisti magnum candentem serpere Circum:
Lacteus hic nimio fulgens candore notatur.
Is non perpetuum detexens conficit orbem,
Sed spatio multum superis præstare duobus
Dicitur et late cæli lustrare cavernas:
Quorum alter tangens Aquilonis vertitur auras,
Ora petens Geminorum illustria: tum genus ardens
In sese retinens Aurigæ portat utrumque.
Hunc sura læva Perseus humeroque sinistro
Tangit: at Andromeda hic dextra de parte tenetur,
Imponitque pedes duplices Equus, et simul Ales
Ponit avis caput et clinato corpore tergum
Anguitenens humeris connititur: illa recedens
Austrum consequitur devitans corpore Virgo.
At vero totum spatium convestiet orbis
Magnu' Leo et claro collucens lumine Cancer,
In quo consistens convertit curriculum Sol
Æstivus, medio distinguens corpore cursus:
Hic totus medius circo disjungitur; iste
Pectoribus validis atque alvo possidet orbem
Hunc octo in partes divisum noscere circum
Si potes, invenies supero convertier orbe
Quinque pari spatio, partes tres esse relictas,
Tempore nocturno quas vis inferna frequentat.
Alter ab infernis Austri convertitur auris,
* [Arcitenens humeris connititur ille recedens,]
Distribuens medium subter secat hic Capricornum
Atque pedes gelidum rivum fundentis Aquari
Cæruleamque feræ caudam Pistricis et illum
Fulgentem Leporem; inde pedes Canis et simul amplam
Argolicam retinet claro cum lumine navem;
Tergaque Centauri atque Nepaï portat acumen;
Inde Sagittari deflexum possidet arcum.
Hunc a clarisonis auris Aquilonis ad Austrum
Cedens postremum tangit rota fervida Solis:
Exinde in superas brumali tempore flexus
Se recipit sedes; huic orbi quinque tributæ
Nocturnæ partes, supera tres luce dicantur.
Hosce inter mediam partem retinere videtur
Tantus quantus erit, collucens Lacteus orbis
In quo autumnali atque iterum Sol lumine verno
Exæquat spatium lucis cum tempore noctis.
Hunc retinens Aries sublucet corpore toto,
Atque genu flexo Taurus connititur ingens:
Orion claro contingens pectore fertur:
Hydra tenet flexu, Cratera et Corvus adhæret,
Et paucæ e Chelis stellæ: simul Anguitenentis
Sunt genua et summi Jovis Ales nuntius instat;
Propter Equus capite et cervicum lumine tangit.
Hosce æquo spatio devinctos sustinet axis,
Per medios summo cæli de vertice tranans.
Ille autem claro quartus cum lumine circus
Partibus extremis extremos continet orbes,
Et simul a medio media de parte secatur,
Atque obliquus in his nitens cum lumine fertur:
Ut nemo, cui sancta manu doctissima Pallas
Sollertem ipsa dedit fabricæ rationibus artem,
Tam tornare cate contortos possiet orbes,
Quam sunt in cælo divino numine flexi,
Terram cingentes, ornantes lumine mundum,

Culmine transverso retinentes sidera fulta.
Quattuor hi motu cuncti volvuntur eodem :
Sed tantum superà terras semper tenet ille
Curriculum oblique implexus tribus orbibus unus,
Quanto est divisus Cancer spatio a Capricorno;
At subter terras spatium par esse necesse est.
Et quantos radios jacimus de lumine nostro,
Quis hunc convexum cæli contingimus orbem,
Sex tantæ poterunt sub eum succedere partes,
Bina pari spatio cælestia signa tenentes.
Zodiacum hunc Græci vocitant, nostrique Latini
Orbem Signiferum perhibebunt nomine vero;
Nam gerit hic volvens bis sex ardentia signa.
Æstifer est pandens ferventia sidera Cancer :
Hunc subter fulgens cedit vis torva Leonis,
Quem rutilo sequitur collucens corpore Virgo;
Exin prosectæ claro cum lumine Chelæ;
Ipsaque consequitur lucens vis magna Nepaï :
Inde Sagittipotens dextra flexum tenet arcum :
Post hunc ore fero Capricornus vadere pergit :
Humidus inde loci collucet Aquarius orbe;
Exin squamigeri serpentes ludere Pisces,
Quis comes est Aries obscuro lumine labens,
Inflexoque genu prosecto corpore Taurus,
Et Gemini clarum jactantes lucibus ignem.
Hæc Sol æterno convestit lumine lustrans,
Annua conficiens vertenti tempora cursu.
Hic quantum terris convexus pellitur orbis,
Tantumdem ille patens superà mortalibu' cedit.
Sex omni semper cedunt labentia nocte,
Tot cælum rursus fugientia signa revisunt.
Hoc spatium tranans cæcis nox conficit umbris,
Quod superà terras prima de nocte relictum,
Signifero ex orbe est et signorum ordine fultum.
Quod si Solis aves certos cognoscere cursus,
Ortus signorum nocturno tempore vises;
Nam semper signum exoriens Titan trahit unum.
Sin autem officiens signis mons obstruet altus,
Aut adiment lucem cæca caligine nubes,
Certas ipse notas cæli de tegmine sumens,
Ortus atque obitus omnes cognoscere possis.
Quæ simul exsistant cernes, quæ tempore eodem
Præcipitent obitum nocturno tempore nosces.
Jam simul ut supero se totum lumine Cancer
Extulit, extemplo cedit delapsa Corona
Et loca convisit cauda tenus infera Piscis :
Dimidiam retinet stellis distincta Corona.
Partem etiam supera atque alia de parte repulsa;
Quam tamen insequitur Piscis nec totus ad umbras
Tractus, sed supero contectus corpore cedit
Atque humeros usque a genibus clarumque recondit
Anguitenens validis magnum a cervicibus Anguem :
Jam vero Arctophylax non æqua parte secatur;
Nam brevior clara cæli de parte videtur,
Amplior infernas depulsus possidet umbras.
Quattuor hic obiens secum deducere signa
Signifero solet ex orbi, tum serius ipse,
Quum supera sese satiavit luce, recedit,
Post mediam labens claro cum corpore noctem.
Hæc obscura tenens convestit sidera tellus;
† [Dimidiam retinet stellis distincta Corona.]
At parte ex alia claris cum lucibus enat
Orion humeris et lato pectore fulgens
Et dextra retinens non cassum luminis ensem.
Sed quum terribilis vis est patefacta Leonis,
Omnia, quæ Cancer præclaro detulit ortu,
Cedunt obscurata, simul vis magna Aquilaï
Pellitur ac flexo considens pectore Nixus :
Jam supero ferme depulsus lumine cedit;
Sed lævum genus atque illustrem linquit in alto
Plantam : tum contra exoritur clarum caput Hydræ,
Et Lepus et Procyon, qui sese fervidus infert
Ante Canem; inde Canis vestigia prima videntur.
Non pauca e cælo depellens signa repente,
Exoritur pandens illustria lumina Virgo.
Cedit clara Fides Cyllenia, mergitur unda
Delphinus, simul obtegitur depulsa Sagitta,
Atque Avis ad summam caudam primasque recedit
Pinnas, et magnus pariter delabitur Amnis.
Hic Equus a capite et longa cervice latescit :
Longius exoritur jam claro corpore Serpens,
Crateraque tenus lucet mortalibus Hydra.
Inde pedes Canis ostendit jam posteriores,
Et post ipse trahit claro cum lumine puppim;
Insequitur labens per cæli lumina Navis,
Et quum jam toto processit corpore Virgo,
Hæc medium ostendit radiato stipite malum.
At quum procedunt obscuro corpore Chelæ,
Exsistet pariter larga cum luce Bootes,
Cujus in adversum est Arcturus corpore fixus,
Totaque jam superà fulgens prolabitur Argo
Hydraque, quod late cælo dispersa tenetur,
Nondum tota patet; nam caudam contegit umbra.
Jam dextrum genus et decoratam lumine suram
Erigit ille vacans vulgato nomine Nixus,
Quem nocte exstinctum atque exortum vidimus una
Persæpe, ut parvum tranans geminaverit orbem.
Hic genus et suram cum Chelis erigit alte;
Ipse autem præceps obscura nocte tenetur,
Dum Nepa et Arcitenens invisant lumina cæli.
Nam secum medium pandet Nepa, tollere vero
In cælum totum exoriens conabitur Arcus.
Hic tribus elatus cum signis corpore toto
Lucet; at exoritur media de parte Corona
Caudaque Centauri extremo candore refulget.
Hic se jam totum cæcas Equus abdit in umbras,
Quem rutila fulgens pluma prætervolat Ales.
Occidit Andromedæ clarum caput, et fera Pistrix

Labitur, horribiles epulas funesta requirens :
Hanc contra Cepheus non cessat tendere palmas :
Illa usque ad spinam mergens se cærula condit;
At Cepheus caput atque humeros palmasque reclinat.
Quum vero vis est vehemens exorta Nepaï,
Late fusa volat; per terras fama vagatur,
Ut quondam Orion manibus violasse Dianam
Dicitur, excelsis errans in collibus amens,
Quos tenet Ægæo defixa in gurgite Chius,
Bacchica quam viridi convestit tegmine vitis.
Ille feras væcors amenti corde necabat,
Œnopionis avens epulas ornare nitentes.
At vero pedibus subito percussa Dianæ
Insula discessit disjectaque saxa revellens
Perculit et cæcas lustravit luce lacunas;
E quibus ingenti exsistit cum corpore præ se
Scorpios infestus præportans flebile acumen.
Hic valido cupide venantem perculit ictu,
Mortiferum in venas fundens per vulnera virus;
Ille gravi moriens constravit corpore terram.
Quare quum magnis sese Nepa lucibus effert,
Orion fugiens commendat corpora terris.
Tum vero fugit Andromeda, et Neptunia Pistrix
Tota latet : cedit converso corpore Cepheus
Extremas medio contingens corpore terras.
Hic caput et superas potis est demergere partes,
Infera lumborum nunquam convestiet umbra;
Nam retinent Arctœ lustrantes lumine suras.
Labitur illa simul gnatam lacrimosa requirens
Cassiepea, neque ex cælo depulsa decore
Fertur; nam verso contingens vertice primum
Terras, post umbris eversa sede refertur.
Hanc illi tribuunt pœnam Nereides almæ,
Cum quibus, ut perhibent, ausa est contendere forma.
Hæc obit inclinata; at pars exorta Coronæ est
Altera, cum caudaque omnis jam panditur Hydra.
At caput et totum sese Centaurus opacis
Eripit e tenebris, linquens vestigia parva
Antepedum contecta; simul cum lumine pandit,
Ipse feram dextra retinens. Prolabitur inde
Anguitenens capite et manibus; profert simul Anguis
Jam caput et summum flexo de corpore lumen.
Hic ille exoritur converso corpore Nixus,
Alvum, crura, humeros, simul et præcordia lustrans
Et dextra radios læto cum lumine jactans.
Inde Sagittipotens superas quum visere luces
Institit, emergit Nixi caput et simul effert
Sede clara Fides et prodit pectore Cepheus.
Fervidus ille Canis toto cum corpore cedit,
Abditur Orion, obit et Lepus abditus umbra.
Inferiora cadunt Aurigæ lumina lapsu.
Crus dextrumque pedem linquens obit infera Perseus
In loca; tum cedens a puppi linquitur Argo.
Inde obiens Capricornus ab alto lumine pellit
Aurigam instantemque Capram, parvos simul Hædos
Et magnam antiquo depellit nomine Navem.
Obruitur Procyon; emergunt alite lapsu
E terris Volucres; exsistit clara Sagitta.
Sed quum se medium cæli in regione locavit
Magnus Aquarius et vestivit lumine terras,
Tum pedibus simul et supera cervice jubata
Cedit Equus fugiens : at contra signipotens nox
Cauda Centaurum retinens ad se rapit ipsa;
Nec potis est caput atque humeros obducere latos;
At vero serpentis Hydræ caligine cæca
Cervicem atque oculorum ardentia lumina vestit :
Hanc autem totam properant depellere Pisces.

PROGNOSTICA.

834 Ut quum Luna means Hyperionis officit orbi,
Stinguuntur radii cæca caligine tecti.

---

892 Ast autem tenui quæ candent lumine Phatnæ.

---

909 Atque etiam ventos præmonstrat sæpe futuros
Inflatum mare, quum subito penitusque tumescit,
Saxaque cana, salis niveo spumata liquore,
Tristificas certant Neptuno reddere voces;
Aut densus stridor quum celso e vertice montis
Ortus adaugescit scopulorum sæpe repulsus.
Rava fulix itidem, fugiens e gurgite ponti
Nuntiat horribiles clamans instare procellas,
Haud modicos tremulo fundens e gutture cantus.

---

946 Vos quoque signa videtis, aquaï dulcis alumnæ,
Cum clamore paratis inanes fundere voces,
Absurdoque sono fontes et stagna cietis.
Sæpe etiam pertriste canit de pectore carmen
Et matutinis acredula vocibus instat,
Vocibus instat et assiduas jacit ore querelas,
Quum primum gelidos rores Aurora remittit.
Fuscaque nonnunquam, cursans per littora, cornix
Demersit caput, et fluctum cervice recepit.
Mollipedesque boves, spectantes lumina cæli,
Naribus humiferum duxere ex aere succum.

1051 Jam vero semper viridis semperque gravata
Lentiscus, triplici solita grandescere fœtu,
Ter fruges fundens, tria tempora monstrat arandi.

INCERTÆ SEDIS.

Caprigeni pecoris custos de gurgite vasto.

Quem neque tempestas perimet, neque longa vetustas
Interimet, stinguens præclara insignia cæli.

GERMANICI CÆSARIS

ARATEA PHÆNOMENA.

Ab Jove principium magno deduxit Aratus :
Carminis at nobis, genitor, tu maximus auctor;
Te veneror, tibi sacra fero doctique laboris
Primitias. Probat ipse deûm rectorque satorque.
Quantum etenim possent anni certissima signa,
Qua Sol ardentem Cancrum rapidissimus ambit
Diversasque secat metas gelidi Capricorni,
Quave Aries et Libra æquant divortia lucis,
Si non parta quies, te præside, puppibus æquor
Cultorique daret terras, procul arma silerent?
Nunc vacat audaces ad cælum tollere vultus
Sideraque et mundi varios cognoscere motus;
Navita quid caveat; quid scitus vitet arator;
Quando ratem ventis aut credat semina terris.
Hæc ego dum Latiis conor prædicere Musis,
Pax tua tuque adsis nato numenque secundes!
Cetera, quæ toto fulgent vaga sidera mundo,
Indefessa trahit proprio cum pondere cælum.
Axis at immotus semper vestigia servat
Libratasque tenet terras et cardine firmo
Orbem agit. Extremum geminus determinat axem,
Quem Graii dixere polon; pars mersa sub undas
Oceani, pars celsa sub horrifero Aquilone.
Axem Cretææ dextra lævaque tuentur
Sive Arctœ seu Romani cognominis Ursæ
Plaustrave, quæ facies stellarum proxima vero :
Tres temone, rotisque micant sublime quaternæ.
Si melius dixisse feras, obversa refulgent
Ora feris; caput alterius super horrida terga
Alterius lucet; pronas rapit axis in ipsos
Declives humeros. Veteri si gratia famæ,
Cresia vos tellus aluit, moderator Olympi
Donavit cælo; meritum custodia fecit,
Quod fidæ comites prima incunabula magni
Foverunt Jovis, attonitæ quum furta parentis
Ærea pulsantes mendaci cymbala dextra,
Vagitus pueri patrias ne tangeret aures,
Dictæi texere adytis famuli Corybantes.
Hinc Jovis altrices Helice Cynosuraque fulgent.
Dat Graiis Helice cursum majoribus astris,
Phœnicas Cynosura regit. Sed candida tota
Et liquido splendore Helice nitet; haud prius ulla,
Quum Sol Oceano fulgentia condidit ora,
Stella micat cælo, septem quam Cresia flammis.
Certior est Cynosura tamen sulcantibus æquor :
Quippe brevis totam fido se cardine vertit
Sidoniamque ratem nunquam spectata fefellit.
Has inter medias abrupti fluminis instar
Immanis Serpens sinuosa volumina versat
Hinc atque hinc, superatque illas mirabile monstrum.
Cauda Helicen supra tendit, redit ad Cynosuram
Squamigero lapsu; qua desinit ultima cauda,
Hac caput est Helices; flexu comprenditur alto
Serpentis Cynosura; ille explicat amplius orbes
Sublatusque retro majorem respicit Arcton.
Ardent ingentes oculi, cava tempora claris
Ornantur flammis : mento sedet unicus ignis;
Tempus dexterius quæ signat stella Draconis,
Quæque sedet mento, lucetque novissima cauda,
Extremum qua Helices sidus micat. Hac radiatur
Serpentis declive caput, qua proxima signa
Occasus ortusque uno tanguntur ab orbe.
Oceani tumidis ignotæ fluctibus Arctœ,
Semper inocciduis servantes ignibus axem.
Haud procul Effigies inde est defecta labore;
Non illi nomen, non magni causa laboris :
Dextro namque genu nixus diversaque tendens
Brachia; suppliciter passis ad numina palmis,
Serpentis capiti figit vestigia læva.
Tum fessi subter costas atque ardua terga
Clara Ariadnæo sacrata est igne Corona :
Hunc illi Bacchus thalami memor addit honorem.
Terga nitent stellis : at, qua se vertice tollit,
Succiduis genibus lassum et miserabile sidus,
Hac Ophiuchus erit. Longe caput ante notabis
Et vastos humeros; tum cetera membra sequuntur.
Illis languet honos; humeris manet integer ardor,
Luna etiam pleno mensem quum dividit orbe.
Lux tenuis manibus, per quas elabitur Anguis,
Pressus utraque manu, medium cingens Ophiuchum.
Scorpios ima pedum tangit, sed planta sinistra
In tergo residet, vestigia dextera pendent.
Impar est manibus pondus; nam dextera parvam
Partem Anguis retinet, per lævam attollitur omnis,
Quantumque ab læva distantia Serta notantur,
Erigitur tantum Serpens atque ultima mento
Stella sub ætheria fulget crinita Corona :
At qua se dorso sinuabit lubricus Anguis,

Insigni cælum perfundent lumine Chelæ.
Ipsam Helicen sequitur senior baculoque minatur
Sive ille Arctophylax seu Bacchi ob munera cæsus
Icarus ereptam pensavit sidere vitam.
Non illi obscurum caput est, non tristia membra;
Sed proprio tamen una micat sub nomine flamma,
Arcturum dixere, sinus qua vincula nodant.
Virginis inde subest facies, cui plena sinistra
Fulget spica manu maturisque ardet aristis.
Quam te, diva, vocem? Tangunt mortalia si te
Carmina nec surdam præbes venerantibus aurem,
Exosa heu! mortale genus, medio mihi cursu
Stabunt quadrupedes et flexis lætus habenis
Teque tuumque canam terris venerabile numen.
Aurea pacati regeres quum secula mundi,
Justitia inviolata malis, placidissima virgo,
Sive illa Astræi genus es, quem fama parentem
Tradidit astrorum, seu vera intercidit ævo
Ortus fama tui, mediis te læta ferebas
Sublimis populis, nec dedignata subire
Tecta hominum et puros sine crimine, diva, penates,
Jura dabas cultuque novo rude vulgus in omnes
Formabas vitæ sinceris artibus usus.
Nondum vesanos rabies nudaverat enses,
Nec consanguineis fuerat discordia nota;
Ignotique maris cursus, proavitaque tellus
Grata satis; neque per dubios avidissima ventos
Spes procul amotas fabricata nave petebat
Divitias; fructusque dabat placata colono
Sponte sua tellus; nec parvi terminus agri
Præstabat dominis signo † tutissima rura.
At postquam argenti crevit deformior ætas,
Rarius invisit maculatas fraudibus urbes;
Seraque ab excelsis descendens montibus, ore
Velato tristique genas abscondita rica,
Nulliusque larem, nullos adit illa penates.
Tantum quum trepidum vulgus cœtusque notavit,
Increpat : O patrum suboles oblita priorum,
Degeneres semper semperque habitura minores,
Quid me, cujus abit usus, per vota vocatis?
Quærenda est sedes nobis nova : secula vestra
Artibus indomitis tradam scelerique cruento.
Hæc effata, super montes abit alite cursu,
Attonitos linquens populos graviora paventes.
Ærea sed postquam proles terris data nec jam
Semina virtutis vitiis demersa resistunt,
Ferrique invento mens est lætata metallo,
Polluit et taurus mensas assuetus aratro :
Deseruit propere terras justissima virgo
Et cæli est sortita locum, qua proximus illi
Tardus in occasum sequitur sua plaustra Bootes.
Virginis at placidæ præstanti lumine signat
Stella humeros; Helicen ignis non clarior ambit,
Quique micat cauda quique armum fulget ad ipsum,
Quique priora tenet vestigia quique secunda,
Clunibus hirsutis et qui sua sidera reddit :
Namque aliæ, quibus expletur cervixque caputque,
Vatibus ignotæ priscis sine honore feruntur.
Qua media est Helice, subjectum respice Cancrum
At capiti suberunt Gemini. Qua posterior pes,
Horrentesque jubas et fulvum cerne Leonem.
Hunc ubi contigerit Phœbi violentior axis,
Accensa in Cancro jam tum geminabitur æstas;
Tunc lymphæ tenues, tunc est tristissima tellus
Et densas lætus segetes bene condit arator.
Ne mihi tunc remis pulset vada cærula puppis;
Dem potius ventis excusso vela rudente,
Excipiamque sinu zephyris spirantibus auras.
Est etiam Aurigæ facies, sive Atthide terra
Natus Erichthonius, qui primus sub juga duxit
Quadrupedes, seu Myrtoas demersus in undas
Myrtilos : hunc potius species in sidere reddit;
Sic nulli currus, sic ruptis mœstus habenis
Perfidia Pelopis raptam gemit Hippodamiam.
Ipse ingens transversus abit læva Geminorum
Majorisque Ursæ contra delabitur ora.
Numina præterea secum trahit : una putatur
Nutrix esse Jovis, si vere Juppiter infans
Ubera Cretææ mulsit fidissima capræ,
Sidere quæ claro gratum testatur alumnum.
Hanc Auriga humero totam gerit; at manus Hœdos
Ostendit, nautis inimicum sidus, ubi illos
Orbis ab Oceano celsos rapit : haud semel Hœdi
Jactatam videre ratem nautasque paventes
Sparsaque per sævos morientum corpora fluctus.
Aurigæ pedibus trux adjacet ignea Taurus
Cornua fronte gerens et lucidus ore minaci.
Quamlibet ignarum cæli sua forma docebit,
Et caput et patulæ nares et cornua Tauri.
Fronte micant Hyades. Quæ cornus flamma sinistri
Summa tenet, subit hæc eadem vestigia dextra
Aurigæ mediaque ligat compagine divos.
Myrtilos exoritur summo quum fluctibus ore,
Totus cum Tauro lucet; ruit oceano Bos
Ante, super terras quum fulget Myrtilos ore.
Iasides etiam cælum cum conjuge Cepheus
Ascendit totaque domo; quia Juppiter auctor
Est generis : (prodest majestas sæpe parentis.)
Ipse brevem patulis manibus stat post Cynosuram
Diducto passu : quantum latus a pede dextro
Cepheos extremam tangit Cynosurida caudam,
Tantundem ab lævo distat; minor utraque jungit
Regula Cepheos vestigia. Balteus ambit
Qua latus ac flexum sinuosi respicit Anguis,
Cassiepea virum residet sublimis ad ipsum;
Clara, etiam pernox cælo quum Luna refulsit,
Sed brevis et paucis decorata in sidere flammis.
Qualis ferratos subicit clavicula dentes,

Succutit et foribus præducti vincula claustri :
Talis disposita est stellis ; ipsa horrida vultu
Sic tendit palmas, ceu sit planctura relictam
Andromedam, meritæ non justa piacula matris.
Nec procul Andromede, totam quam cernere posse
Obscura sub nocte licet ; sic emicat ore,
Sic magnis humeris candet nitor. Hanc media ambit
Ignea substricta lucet qua zonula palla;
Sed pœnæ facies remanet districtaque pandit
Brachia, ceu duri teneantur robore saxi.
Andromedæ capiti Sonipes supereminet ales,
Vertice et Andromedæ radiat quæ stella, sub ipsa
Alvo fulget Equi; tres armos et latera æquis
Distinguunt spatiis; capiti tristissima forma
Et cervix sine honore obscuro lumine sordet.
Spumanti mandit sed qua ferus ore lupata,
Et capite et longa cervice insignior exit
Stella nitens, armis laterique simillima magno.
Nec totam ille tamen formam per singula reddit :
Primo præstat equum, medio rupta ordine membra
Destituunt visus; rudis inde assurgit imago.
Gorgonis hic proles : in Pierio Helicone,
Vertice quum summo nondum decurreret unda,
Museos fontes dextri pedis ictibus hausit;
Inde liquor genitus nomen tenet Hippucrenes;
Fontis nomen habes : sed Pegasus æthere summo
Veloces agitat pennas et sidere gaudet.
Inde subest Aries, qui longe maxima currens
Orbe suo spatia ad finem non tardius Ursâ
Pervenit, et quanto breviore Lycaonis Arctos
Axem actu torquet, tanto pernicior ille
Distantes cornu properat contingere metas.
Clara nec est illi facies nec sidera possunt,
Officiat si Luna, sua virtute nitere.
Sed quærendus erit zonæ e regione micantis
Andromedæ; terit hic summi divortia mundi,
Ut Chelæ, candens ut balteus Orionis.
Est etiam propiore deum cognoscere signo,
Deltoton si quis — donum hoc spectabile Nili
Divitibus generatum undis — in sede notabit.
Tres illi laterum ductus : æquata duorum
Sunt spatia; unius brevior, sed clarior igne.
Hunc Aries juxta; medium Deltoton habebit
Inter Lanigeri tergum et Cepheida mœstam.
Hunc ultra gemini Pisces; quorum alter in Austros
Tendit, Threïcium Borean petit alter et audit
Stridentes auras, niveus quas procreat Hæmus.
Non illis liber cursus, sed vincula cauda
Singula utrumque tenent, uno coeuntia nodo.
Nodum stella premit. Piscis, qui respicit auras
Threïcias, dextram Andromedæ cernetur ad ulnam.
Subter utrumque pedem devotæ Virginis ales
Perseos effigies servatæ grata puellæ.
Moles ipsa viri satis est testata parentem,
Tantus ubique micat, tantum occupat ab Jove cæli.
Dextera sublatæ similis prope Cassiepeam
Sublimis fulget; pedibus properare videtur
Et velle aligeris purum æthera findere plantis.
Poplite sub lævo, Tauri certissima signa,
Pleiades suberunt; brevis et locus occupat omnes;
Nec faciles cerni, nisi quod coeuntia plura
Sidera communem ostendunt ex omnibus ignem.
Septem traduntur numero, sed carpitur una,
Deficiente oculo distinguere corpora parva;
Nomina sed cunctis servavit fida vetustas :
Electra Alcyoneque Celænoque Meropeque
Ac Sterope et Taygete et Maia parente
Cælifero genitæ; si vere sustinet Atlas
Regna Jovis superosque atque ipso pondere gaudet.
Lumine non multis Pleias certaverit astris;
Præcipuo sed honore ostendit tempora bina :
Quum primum agricolam veniens superimminet æstas,
Et quum surgit hiems ponto, fugienda peritis.
Quin etiam Lyra Mercurio dilecta, deorum
† Proli accepta pio cælo nitet ante labore
Devictam effigiem † planta qua erecta sinistra
Tempora læva premit torti subjecta Draconis.
[Summa genu subversa tenet, qua se Lyra versat.]
Contra spectat avem vel Phœbi qui fuit olim
Cycnus vel Ledæ thalamis qui illapsus adulter
Furta Jovis falsa volucer sub imagine texit.
Inter defectum sidus Cycnumque nitentem
Mercurialis habet sedem Lyrâ; multa videbis
Stellarum vacua in Cycno; multa ignea rursus
Aut medii fulgoris erunt; penna utraque læta,
Dexterior juxta regalem Cepheos ulnam,
At lævâ fugit instantem sibi Pegason ala.
Piscibus interlucet equi latus; ad caput ejus,
Dextra manus latices qua fundit, Aquarius exit.
Quo prior Ægoceros semper properare videtur
Oceano mersus sopitas condere flammas.
Tum brevis occasus ortusque intercipit hora,
Quum Sol ambierit metas gelidi Capricorni.
Nam neque perficiet cursus et vota brevis lux,
Et quum terrores auget nox atra marinos,
Multum clamatos frustra exspectaveris ortus.
Tunc rigor aut rapidus ponto tunc incubat Auster;
Pigra ministeria, et nautis tremor alligat artus.
Sed rationem animi temeraria pectora solvunt :
Nulla dies oritur, quæ jam vacua æquora cernat
Puppibus, et semper tumidis ratis innatat undis.
In terra tentare undas juvat; aspera sed quum
Assultat lateri deprensæ spuma carinæ,
Tunc alii curvos prospectant litore portus,
Inventasque alii terras pro munere narrant.
Interea exanimat pavidos instantis aquæ mons,
Ast alii procul a terra jactantur in alto;
Munit eos breve lignum et fata instantia pellit;

Nam tantum a leto, quantum rate fluctibus, absunt.
Belligeri Titan magnum quum contigit arcum
Ducentemque ferum sinuato spicula nervo,
Iam clausum ratione mare est, jam navita portu
Infestam noctem fugitat longasque tenebras.
Signum erit exoriens nobis tum nocte suprema
Scorpios; ille micat supra freta cærula cauda :
Insequitur gravis Arcus et in lucem magis exit.
Tunc alto Cynosura redit, tunc totus in undas
Mergitur Orion, humeris et vertice Cepheus.
Est etiam, incertum quo cornu missa, Sagitta,
Quam servat Jovis ales; habet miracula nulla,
Si cælum ascendit Jovis armiger; hic Catamitum
Unguibus innocuis Phrygium rapuit Ganymeden,
Et telo appositus custos, quum Juppiter arsit
In puero, luit excidio quem Troja furorem.
Delphin inde brevis lucet juxta Capricornum,
Paucis sideribus; tulit hic Atlantida Nymphen
In thalamos, Neptune, tuos, miseratus amantem.
Sidera, quæ mundi pars celsior æthere volvit
Quæque vident Borean ventis assueta serenis,
Diximus. Hinc alius declivis ducitur ordo,
Sentit et insanos obscuris flatibus austros.
Primus in obliquum rapitur sub pectore Tauri
Orion; non ulla magis vicina notabit
Stella virum, sparsæ quam toto corpore flammæ :
Tale caput, magnisque humeris sic balteus exit,
Sic vagina ensis, pernici sic pede ludit.
Talis ei custos aderit Canis ore timendo;
Ore vomit flammam; membris contemptior ignis :
Sirion hunc Graii proprio sub nomine dicunt.
Quum tetigit Solis radios, accenditur æstas;
Discernitque ortu longe sata : vivida firmat;
At quibus affectæ frondes aut languida radix,
Exanimat; nullo gaudet majusve minusve
Agricola et sidus primo speculatur ab ortu.
Auritum Leporem sequitur Canis, et fugit ille;
Sic utrumque oritur, sic occidit in freta sidus.
Tu parvum Leporem rimare sub Orione.
At qua cauda Canis languenti desinit astro,
Fulgent Argoæ stellis aplustria puppis;
Puppe etenim trahitur, non recto libera cursu
Ut quum decurrens inhibet jam navita remos,
Aversamque ratem votis damnatus ad oram
Perligat, optatam cupiens contingere terram :
Sed quæ pars violata fuit, coeuntia saxa
Numine Junonis tutus quum fugit Iason,
Hæc micat in cælo : lateri non amplior auctus,
Quam surgit malus. Qua debet reddere proram,
Intercepta perit nulla sub imagine forma;
Puppis demisso tantum stat roscida clavo.
Haud procul expositam sequitur Nereia Pistris
Andromedam; media est Solis via, quum tamen illa
Terretur monstro pelagi, gaudetque sub axe
Diverso posita et Boreæ vicina legente.
Auster Pistrin agit; duo sidera perlegit unum;
Namque Aries supra Pistrin Piscesque feruntur;
Bellua sed ponti non multum præterit Amnem,
Amnem, qui Phaethonta suas deflevit ad undas,
Postquam patris equos non æquo pondere rexit,
Vulnere reddentem flammas Jovis; hunc, nova silva,
Planxere ignotis mœstæ Phaethontides ulnis.
Eridanus medius liquidis interjacet astris.
Hujus pars undæ lævum terit Orionis
Lapsa pedem, procul ambobus qua Piscibus unus
Vincula connectit nodus, cristam super ipsam
Æquoreæ Pistris radians; sunt libera cælo
Sidera, non ullam specie reddentia formam,
Sub Leporis latus, aversam post denique puppim,
Inter et Eridani flexus clavumque carinæ;
Atque hæc ipsa nota est nullam præbere figuram :
Sunt etenim toto sparsi sine nomine mundo
Inter signa ignes; quibus etsi propria desit
Forma, per appositi noscuntur lumina signi.
Est etiam a geminis diversus Piscibus unus
Qui Borean fugitat, totus directus in Austros,
Ventre sub Ægoceri, Pistrin conversus ad imam.
Infimus Hydrochoos sed qua vestigia figit,
Sunt aliæ stellæ, qua caudam bellua flectit,
Quaque caput Piscis. Media regione locatæ
Nullum nomen habent, nec causa est nominis ulla;
Sic tenuis cunctis jam pæne evanuit ardor.
Nec procul hinc dextra defundit Aquarius undas
Atque imitata cadunt errantis signa liquoris.
E quibus una magis sub cauda flamma relucet
Squamigeræ Pistris; pedibus subit altera signi
Fundentis latices. Est et sine honore Corona
Ante Sagittiferi paullum pernicia crura.
Scorpios erecta torquet qua spicula cauda,
Thuribulum vicinum Austris sacro igne videbis
Arcturum contra; sed quanto tardius ille
Oceanum occasu tangit, tanto magis artæ
Thuribuli metæ. Vix cælum suspicit, et jam
Præcipiti tractu vastis demittitur undis.
Multa dedit natura homini rata signa salutis
Venturamque notis cladem depellere suasit.
Inter certa licet numeres sub nocte cavenda
Thuribulum; nam, si sordebunt cetera cæli
Nubibus obductis, illo splendente, timeto,
Ne pacem pelagi solvat violentior Auster.
Tunc mihi spissentur substricto cornua velo,
Et rigidi emittant flatus per inane rudentes.
Quod si deprensæ turbavit lintea puppis
Incubuitque sinu laxo, vel mergitur undis
Prona ratis sorbetque inimicum Nerea prora,
Vel si respexit servator Juppiter, ægre
Ultima persolvunt jactati vota salutis;
Nec metus ante fugit, quam pars effulserit orbis,

Quæ Borean cælum spectantibus indicet ortum.
Sunt etiam flammis commissa immania membra
Centauri, capite atque hirsuto pectore et alvo
Subter candentes hominem reddentia Chelas:
Inde per ingentes costas, per crura, per armos
Nascitur intacta sonipes sub Virgine. Dextra
Seu prædam e silvis portat seu dona propinquæ
Placatura deos, cultor Jovis, admovet Aræ:
Hic erit ille pius Chiron, justissimus omnes
Inter nubigenas et magni doctor Achillis.
Hic humero medium scindens iter ætheris alti,
Si tenuem traxit nubem stellasque recondit,
Toto clarus equo venientes nuntiat Euros.
Nec procul hinc Hydros trahitur, cui cauda superne
Centaurum lucet; tractu subit ille Leonem;
Pervenit ad Cancrum capite et tria sidera tangit.
Huic primos tortus Crater premit, ulteriores
Vocali rostro Corvus forat; omnia lucent,
Et Corvus pennis et parvo pondere Crater
Et spatio triplicis formatus sideris Hydros.
Sub Geminis Procyon fulgenti lumine surgit.
Hic cælo ornatus trahitur noctemque diemque,
Sors sua cuique data est; semel assignata tuentur
Immoti loca nec longo mutantur in ævo.
Quinque aliæ stellæ diversa lege feruntur
Et proprio motu mundo contraria volvunt
Curricula exceduntque loco et vestigia mutant.
Haud equidem possis alio contingere signo,
Quæ divis sedes. Hinc atque hinc sæpe videntur
Occasus ortusque. Neque anfractus brevis illis,
Annosasque vias tardus vix perficit orbis.
Hoc opus arcanis si credam postmodo Musis,
Tempus et ipse labor, patiantur fata, docebit.
Signorum partes, quorum prædicta figura est,
Annum expleturi præcidunt quattuor orbes.
Intervalla trium transversus colligat unus.
Nec par est illis spatium; duo namque feruntur
Inter se æquales; duo, quorum est maxima forma;
Et totidem rursum prædictis ante minores.
Hi semper distant; illos communia signa
Committunt; qua se tangunt, pars æqua rotarum
Dividitur, binos ut si qui desecet arcus.
Dissimilis quintus liquida sub nocte videtur,
Sidera quum reddunt sinceros eminus ignes.
Lactis ei color, et mediis via lucet in umbris.
Lacteus hic orbis nullo minor orbe rotatur.
Celsior ad Borean qui vergit circulus, altos
Et peragit tractus vicinis haud procul Ursis,
Per Geminos currit medios, vestigia tangit
Aurigæ plantamque terit Perseida lævam,
Transversæ Andromedæ latera utraque persecat actus
† Et totam ab humero dextram: summa ungula pulsu
† Dividit et Sagittiferi medium pernicia crura
† Acris equi ferit orbis iter: tum candidus ora
Cycnus habet juxta; cubito lucet super ipsum
Nixa genu facies et primis ignibus Anguis.
Effugit at Virgo; totus Leo, totus in ipso
Cancer; ab aversis omnem secat ille Leonem
Clunibus hirsutique jubam per pectoris exit,
Cancro qua fulgent oculi, ceu regula currat
Per medios, sic divisi latera utraque tangunt:
† [Et Geminis humeros et Tauri ungula dextra
† Radit Ophiuchi humeros vastos fulgere notabis.]
Hunc octo in partes si quis diviserit orbem,
Quinque super terras semper fulgere notabit,
Abdi tres undis levibusque latere sub umbris.
Hoc Cancrum tetigit quum Titan orbe, timeto
Æstatem rapidam et solventes corpora morbos.
Tunc habet æterni cursus fastigia summa,
Erectoque polo brevius non applicat unquam
Candentes currus. Adverso nititur orbe,
Dum tangat metas; pronus devolvitur inde.
Hic Boreæ propior; contrarius excipit Austros;
Ægoceros metas hiemis glacialibus Austris,
Æstatisque tenet flagrantia sidera Cancer.
Hoc medium sidus findit devexior orbis;
Fundentis latices genua implicat; illigat illum
Intorta Pistris cauda; velocia crura
Contingit Leporis, Canis alvum desecat imam;
Desecat et sacræ speciosa aplustria puppis
Centaurique humeros et Scorpion ultima cauda
Spicula torquentem; magnus micat arcus in illo.
Inde Austro propior Sol est Aquilone relicto
Et gelidas hiemes hebetato lumine portat.
Hujus tres cælo partes assurgere cernes,
Quinque latent undis et longa in nocte feruntur.
Hos inter medius nullo minor orbis agetur,
In quo quum Phœbus radiatos extulit ignes,
Dividit æquali spatio noctemque diemque.
Bis redit hæc facies, librato sidere, mundo,
Quum ver fecundum surgit, quum deficit æstas;
Signa Aries Taurusque æquo tanguntur ab orbe;
Sed princeps Aries totus fulgebit in illo,
Tauri armum subit et flexi duo sidera cruris.
At medium Oriona secat spiramque priorem
Hydri et Crateram lævem Corvique ferentis
Ultima, deficiunt nigra qua sidera cauda.
Illic et Chelas transverso lumine quæres
Et celsi partem Anguis et a medio Ophiuchum,
Nec procul inde Aquilam; toto capite incubat ardens
Pegasus et longæ spatio cervicis inhæret.
Hos orbes, quorum tractus et signa docemus,
Rectus per medios decurrens trajicit axis.
Tres intervallis paribus sine fine rotantur,
Nec mutare vias possunt nec jungere sulcos.
Quartus in obliquum tres unus colligat orbes:
Partibus extremis diversos implicat; unum
Inter utrumque secat medium desectus ab illo.

Non si Palladia doctus formaret ab arte,
Distantes orbes melius religasset ab uno.
Sed tribus idem ortus omni nascuntur ab ævo,
Atque eadem occasus remanent certissima signa.
Quartus ab Oceano tantum vestigia mutat,
Obliquo currens spatio, quantum Capricornus
Æstifero distat Cancro, quam latus ad auras
Ætherias surgit, tam sacris mergitur undis.
[In sex signiferum si quis diviserit orbem
Æquales partes, succumbet regula binis
Inferior signis, spatii tantumque tenebit
Una, sui lateris quantum a Tellure recedit;
Nec tamen humanos visus fugit ultimus orbis.]
Hæc via Solis erit bis senis lucida signis.
Nobilis hic Aries aurato vellere, quondam
Qui tulit in Tauros Phrixum, qui prodidit Hellen;
Quem propter fabricata ratis, quem perfida Colchis
Sopito vigile incesto donavit amori.
Corniger hic Taurus, cujus decepta figura
Europe, thalamis et virginitate relicta,
Per freta sublimis tergo, mendacia sensit
Litora, Cretæo partus enixa marito.
Sunt Gemini, quos nulla dies sub Tartara misit,
Sed cælo semper, nautis lætissima signa,
Ledæos statuit juvenes pater ipse deorum.
Te quoque, fecundam meteret quum cominus Hydram
Alcides, ausum morsu contingere chelæ,
Sidere donavit, Cancer, Saturnia Juno,
Nunquam oblita sui, nunquam secura novercæ.
Hinc Nemeæus erit juxta Leo; tum pia Virgo;
Scorpios hinc duplo quam cetera possidet orbe
Sidera, per Chelas geminato lumine fulgens,
Quem mihi Diva canet dicto prius Orione;
Inde Sagittifero tentus curvabitur arcus,
Qui, solitus Musas venerari supplice plausu,
Acceptus cælo Phœbeis ardet in armis :
Cochlidis inventor, cujus Titania flatu
Prœlia commisit divorum lætior ætas,
Bellantem comitata Jovem, pietatis honorem,
Ut fuerat geminus forma, sic sidere, cepit.
Hic, Auguste, tuum genitali corpore numen
Attonitas inter gentes patriamque paventem
In cælum tulit et maternis reddidit astris.
Proximus, infestas olim quas fugerat undas,
Deucalion parvam defundens indicat urnam.
Annua concludunt Syriæ duo numina Pisces
Tempora; tunc iterum prædictus nascitur ordo,
Lanigeri et Tauri, Geminorum, postea Cancri;
Tunc Leo, tunc Virgo, tunc Scorpios Arcitenensque
Et gelidus Capricornus et imbriferi duo Pisces :
Hujus quantum altas demergitur orbis in undas
Oceani, tantum liquidum super aera lucet;
Nullaque nox bis terna minus cælo trahit astra;
Nullaque major erit, quam quanto tempore in auras
Orbis perfecti divisus tollitur arcus.
Sæpe velis quantum superet cognoscere noctis
Et spe venturæ solari pectora lucis,
Prima tibi nota Solis erit, quo sidere currat;
Semper enim signo Phœbus radiabit in uno :
Cetera tum propriis ardentia suspice flammis,
Quod cadat aut surgat summove feratur in orbe,
Quantoque exsiliant spatio, quum cærula linquunt;
Namque aliis pernix saltus, majore trahuntur
Mole alia, Oceanum tardo linquentia passu.
Quod si nube cava Solis via forte latebit,
Occulet aut signum conscendens vertice cælum
Altus Athos vel Cyllene vel candidus Hæmus,
Gargaron aut Ide Superisve agitatus Olympus,
Tunc dextra lævaque simul redeuntia signis
Sidera si noris, nunquam te tempora noctis
Effugient, nunquam veniens Tithonius ortus.
Quum primum Cancrum Tethys emittit in auras,
Excipit Oceanus Minoæ serta coronæ,
Occidit et dorso Piscis caudaque priore :
Mergitur in totos humeros Ophiuchus et Anguis
Ultima cauda micat; tortus habet illa timendos.
Nec multo Arctophylax hinc longe subjacet astro,
Lumine qui primo quum Scorpios occidit undis,
Occulitur pedibus; durat tamen arduus ore,
Dum rigidum Ægoceri signum freta lucida terret.
Siderea vix tum satiatus luce Bootes
In terras abit et noctis plus parte relinquit.
At contra nullo defectus lumine totus
Orion humeris splendebit magnaque Divi
Vagina et claro cælatus balteus igni :
Cornua et Eridanus liquido feret utraque cælo.
At quum prima juba radiarit flamma Leonis,
Quidquid parte micat cælo, *hoc* nascente, sub undas
Omne abit atque feri venientis defugit ora.
Tota Jovis mersa est pennis stellantibus Ales;
Quique genu posito defessus conditur undis,
* Summa genu subversa tenet, qua se Lyra versat,
Crure tenus : redit in cælum vasti caput Hydri
Et pernix Lepus et Procyon et Sirius ipse
Totiusque Canis rabidi vestigia prima.
Accipe, quæ vitent exorsæ Virginis ora.
Delphinus notis jam tum deflexerit undis,
Et Lyra dulce sonans et flammis cincta Sagitta;
Et niveus Cycnus properarit tangere fluctus;
Utraque penna volans caudam vix lucet ad ipsam;
Nigrescitque Padus, terræ qui proximus amnis.
Tum caput abscondet Sonipes; tum tota latebit
Cervix; at contra sublimior Hydra feretur
Cratera tenus; et surgent aplustria puppis
Argoæ totusque Canis; sed quum pia Virgo
Nascitur, illa ratis media plus arbore lucet.
Surgentes etiam Chelas sua signa notabunt :
Exsilit Oceano nunc toto crine Bootes,

Quem claro veniens Arcturus nuntiat ore;
Celsaque Puppis habet; cauda minus attamen Hydra;
Nixa genu species flexo redit ardua crure,
Partibus haud aliis; nocte eluctata suprema
Bis solet illa una cælo se ostendere nocte;
Nam si Phœbeos currus, dum longa venit nox,
Occasu sequitur, rursus fugit Oceanum ortu,
Crure simul Chelis fulgens. Quum Scorpios exit,
Jam totis radiat membris miserabile sidus;
At quum tantus abit, quantum Lyra surgit ab undis,
Arcûs ipsa sua cælo referetur imago :
Imperfecta redit cælo tum tota Corona
Et Chiron pius ad caudam cognoscitur imam.
Pegasus abscondit toto tunc pectore pennas;
Nec lucet cauda præmersus pectore Cycnus.
Abdit et Andromede vultus; et maxima Pistris
Occasu insequitur metuentis Virginis ora :
Crista super cælo fulget, caput abditur ipsi.
Regalis Cepheus altis intactus ab undis.
Scorpios exoriens, quum clarus fugerit Amnis,
Scorpios Oriona fugat, pavet ille sequentem.
Sis vati placata, precor, Latonia virgo :
Non ego, non, primus, veteres cecinere poetæ,
Virginis intactas quondam contingere vestes
Ausum hominem, divæ sacrum temerasse pudorem
Devotus pœnæ tunc impius ille futuræ
Nudabatque feris ambusto stipite silvas
Pacatamque Chion dono dabat Œnopioni.
Haud patiens sed enim Phœbi germana repente
Numinis ultorem, media tellure revulsa,
Scorpion ingenti majorem contulit hostem.
Parcite, mortales! nunquam levis ira deorum.
Horret vulnus adhuc et spicula tincta veneno
Flebilis Orion et quamquam parte relicta
Teli pone fugit, tamen altis mergitur undis,
Scorpios ardenti quum pectore contigit ortus.
Nil super Andromedæ, nil Pistris luce fruetur.
In caput atque humeros rapit orbis Cassiepeam
Declivemque trahunt æterni pondera mundi
Corruptaque cadit forma, certaverat olim
Qua senis æquorei natis, quum litore Canchli
Doridos et Panopes spectasset stulta choreas.
Illa abit Oceano : totius serta Coronæ
In cælum redeunt; totum se liberat Hydros;
Cruribus exspectat Chiron, obscurior arcu,
Corpore jam toto vasto sub vertice clarus.
Tum fera, quam dextra portat Centaurus, in auras
Exsilit et claris aperitur flexibus Anguis :
Innixusque genu lævâ minus æquora linquit.
At quum prima subit facies remeabilis Arcus,
Jam sicca Oceano Chiron pernicia crura
Expulit et celsis Ophiuchus fulget in astris.
Nil trahit obscurum Serpens : sed trunca recepta
Desinit esse manu † mediis deformis imago :
Jam Lyra cum superis et Cycni dextera penna :
Radit tellurem rediens cum sidere Cepheus.
Tum Canis abscondit totius corporis ignes
Et latet Orion; et semper tutus in undis
Est Lepus; Argoæque ratis, qua flexile signum
In puppim formatur, adhuc aplustria lucent.
Mergitur et Perseus et Capræ nobile lumen.
Aurigam totum abscondit veniens Capricornus
Atque omnem ornatum venerandæ numine Puppis.
Tum Procyon obscurus abit; redit armiger uncis
Unguibus, ante omnes gratus tibi, Juppiter, Ales.
Omnibus et stellis Cycnus redit et leve Telum
Et parvus Delphinus et apta Altaria sacris.
[Eminus exsurgit Minoïa nota Corona.]
Hydrochoos cælum scandens simul evocat ore
Et cervice tenus fidentem Pegason alis.
Aversum Chirona trahit nox atra sub undas;
Oceanus caudam tingit, nondum capit ora,
Non vastos humeros, non pectora tristia setis;
Hydram plus mediam condit, pars tertia lucet.
Hanc Pisces addunt orti totumque Biformem.
Quum geminos Pisces Aquilonis provocat aura,
Ille etiam surgit, qui tristes respicit Austros;
Piscibus ille simul surgit, sed liberat ortus,
Quum pernix Aries in cælum cornua tollit.
Pisces educunt Cepheida; lætior illa
Nereïdas pontumque fugit cæloque refertur.
Ortus Lanigeri properabunt condere sacrum
Thuribulum; patrio fulgebit in æthere Perseus.
Persea quum pennæ reddunt, jam Pleias ab undis
Effugit et dextro Tauri cognoscitur armo.
Fixus ut in curru trahitur sine curribus ullis
Myrtilos; haud totum cernes; † cum interit ipsum
In cælum redit, et pars dextera mergitur undis :
Vertice lucebit; teneros manus efferet Hœdos
Læva Jovis nutrix humero radiabit in ipso,
Proxima telluri nascetur planta sinistra :
Cetera cum Geminis perfecto sidere surgent.
Tauro Pistricis pariter cristæque refulgent
Caudaque; vicinum terris jam cerne Booten;
Et quum se genibus demisit pars Ophiuchi,
Signum erit, Oceano Geminos remeare relicto.
Totaque jam Pistris lucebunt squamea terga;
Eridani et primos deprendet navita fontes,
Cælum conspiciens, dum claro se movet ortu
Orion; habet ille notas, quæ tempora noctis
Significent, ventosve truces fidamve quietem

EJUSDEM
PROGNOSTICORUM RELIQUIÆ.

I.

Grandine permixtas Aries nivibusque caducis
Spargit vicinas supra juga tristia nubes.
Taurus portat aquas et ventos excitat acres.
Fulmina tunc crebro jaculatur Juppiter, et tunc
Intonat emissis violentior ignibus æther.
At Geminis leviter perstridunt cærula venti,
Rarus et in terras cælo demittitur humor.
Omnia mitescunt tranquillo sidere Cancri;
Siccus erit Leo, præcipue quum pectora fervent.
Virgo refert pluvias et permovet aera ventis.
Lenius est Libræ signum; vix rorat in illo.
Scorpios assiduos cælo minitabitur ignes;
Lentior in pluvias † magis invenit arva quieta :
Atque truces venti densa nive sæpe rigebunt.
Rara Sagittifero descendunt flumina terris,
Ægoceros aliis parcit, sed frigora durat
Instabilique gelu fallit vestigia passus.
Qui fundit latices cælo quoque permovet imbres.
Omnia miscentur cum Piscibus; aspera ventis
Æquora turbatos volvunt ad sidera fluctus;
Imbribus incumbit cælum solemque recondit;
Grandine pulsatur tellus; nive mœnia durant.
Hæc ut quisque deus possedit numine signa,
Adjungunt proprias vires. Torpere videntur
Omnia Saturno; raros ille exprimit ignes
Et siccas hiemes adstrictis perficit undis;
Grandine durantur pluviæ; nive grando putrescit
Et rigor accedit ventis; mitissimus ille
* * * * * * * * * * * * * * *

II (*).

* * * * * * * * * * * * * * *

Juppiter est illo lætus magis, hic ubi Solis
Vitavit flammas, proprio bene lucidus ore.
Commissas Cereri fruges spectabis in herbis,
Pomaque purpureo primum nascentia flore;
Nec pecus in fœtu fallet : nova turba repente
Mugiet e stabulis, alto balabit ovili.
Idem, ne tellus nimium siccata repente
Destituat sata, quum tetigit fera cornua Tauri,
Dat pluvias, sorbetque datas. Cum Pliade fugit,
Atque adiit Geminos. Cancro placidissimus idem
Dat modicas vires, rabidos et temperat æstus.
Et Leo terribilis sub te, Pater, ipse repellit
Instantes morbos et Ditis limina cludit.
Incipit agricolis in Virgine solvere vota.
Jam tum maturæ segetes et spicea pendet
Ante Larem patrium perfecta messe corona.
Libra tumescentes musto bene percoquit uvas.
Scorpion ingrediens tua, Liber, munera condit.
Jamque Sagittiferum scandens sua munera reddit
Numquam lætæ hiemi; modice tamen in Capricorno.
Hydrochoon Piscesque agitat sævissimus idem,
Si statuit currus quocumque in sidere fessos.
Lanigero tonat et Pœni per terga Leonis;
Omniaque hibernis permiscet mensibus astra.
At quum Phœbeos Mavors effugerit ignes,
Sive Aries Geminique deum, sive acre Leonis
Sidus, et æquatæ librato pondere Chelæ,
Aut arcu pollens, aut imbris fusor habebit;
Siccatis cæcus nebulis hebetabitur aer,
Nullaque præcipites agitabunt æquora venti.
His idem lentos Pisces quum supprimit ignis,
Velliger et nigra cursus statione tenebit,
Tunc crebro magnus tonitru pulsabitur æther.
Tum resoluta dabit nimbos cum grandine nubes.
Sed magis, hibernæ sciderit quum sidera partis,
Effundet totas violento numine vires.
At modicos imbres, proni quum cornua Tauri
Frugiferamque deam vel brumalem Capricornum
Attigerit, liquido non sævus ab æthere fundet.
Insertus Cancro, terras quum letifer ortu
Sirius afflavit, nocituros temperat æstus.
Scorpios at primæ qua tollit acumina caudæ,
Frigidaque extremi jam claudunt sidera Pisces,
Martia non illos turbabit stella neque imbres,
Aut ulla condent nitidos caligine soles.
Sed si forte diem victus mutaverit aer,
Et ventos aut fundet aquas, gelidissimus undæ
Fit rigor, et toto Boreas dominabitur orbe.
At faciles glebas astringit frigore verno
Alma Venus, pecudis claro quum vellere fulsit
Sub lucem exoriens; eademque, ubi tempore eodem
Ætherium venit Taurum super, imbribus atris
Et tonitru crebraque abscondit grandine terras.
Temperat in Geminis annum. Nec crede sereno,

(*) In his adhibuimus codicem regiæ bibliothecæ Matritensis ap. Iriart. p. 205 seqq., qui fugerat Orellium.

Nubila nec diuturna puta, quum sidere Cancri
Fulserit ardentis; tantum hoc nil sidere certum.
Flagrantis placide lucis vis temperat annum,
Quum posuit sedem Nemeæi finibus astri.
Virgineque et Libra semper pendentia tantum
Nubila continua magis in statione manebunt.
Tunc quoque nulla fides cælo, quum Scorpion acrem
Stat super; incerta namque omnia lege feruntur:
Heu quantis terras tum Juppiter imbribus omnes
Obruet! aut glomerata cadet quam densa per æthram
Immitis grando! cælum quam sæpe sonabit!
Quum spatium attigerit tendentis spicula signi,
Non terris imbres, ponto non flamina dêrunt.
Et cæli terret sonitus mortalia corda,
Quum sedem Ægoceri Cythereius attigit ignis.
Horridus at gelidos portendit Aquarius imbres,
Hibernæque cadunt pluviæ concretaque grando,
* * * * * * * * * *
Piscibus a geminis sub prima recurrerit astra
Hesperos, hæc tibi signa dabit, quum lucifero ore
Ingreditur Venus alma polum; sed ubi Hesperos ignes
Provocat ætherios et noctem ducere terris
Incipit, exoriens ecce hæc Cytherea movebit.
Vere caveto imbres et fulgura culmine ab alto,
Phrixeum rutilo pecus ut radiaverit astro,
Nubila commixtusque fragor pluvialibus undis,
Flaminaque assiduo terris instantia pulsu
Et diræ cælo dejecti grandinis ictus.
Ver magis infidum, Tauri quum sidere fulsit,
Apportat; Geminis eadem inconstantia perstat:
Quum dederit soles, inducet nubila cælo;
Nubila quum fuerint, subitos mirabere soles;
Et modo de vento, gelido modo protinus imbre,
Lucens, alterna superabit nube serena.
Si Venus ingressa est spatiosi sidera Cancri,
Pacem mundus habet; non ulli corpora soles
Pestiferi incendunt, non sidera densa solutos
Astringunt artus alieno tempore; lenis
Omnia pacato tum sidere temperat aer.
Ac rabidis eadem ne solibus æstuet orbis
Efficiet, magni signo conspecta Leonis.
Virgine erunt pluviæ plenique in nube fragores,
Concava quos reddunt incluso nubila vento.
Detrahit autumno pluvias eademque replevit
Nubibus assiduis, cælum [ne] ob frigora prima
Extremum autumni superet glacialia terræ.
Scorpios at raris, ne quid cava terra gravetur,
Horrebit pluviis. At diris omnia nimbis
Continuisque ruent, quum per sinuosa feretur
Cornua Centauri rapide distenta Sagitta.
Ægoceros imbres et crebro fulmine ruptos
Nubibus elidet sonitus tremuloque nitore
Flagrantis teli mortalia lumina vincet.
Hæc eadem fundens prædicit Aquarius imbrem.
Extremi sævis maria increbrescere ventis
Ostendent Pisces, Veneris quos stella notarit.
Et quoniam certis satis est via cognita signis,
Accipe quid moveat mundo Cyllenius ignis,
Si modo Phœbei flammas evaserit axis,
Matutina ferens solitos per sidera cursus.
Quum pecudis villis aurati fulserit astro,
Ventorumque graves et diræ grandinis iræ
Non intermisso patiendæ tempore surgent.
Quin pluvias alias alia in regione notabis
Affore; non omni namque est tunc imber in arvo.
Ast ubi se Tauri sinuatis cornibus effert,
Grandine significat. Geminis tranquilla serenti
Et placidum nautis spondet cælumque fretumque,
Nubilaque atque imbres, æstus † ac frigora miscet.
Certus at ardor erit, quamvis juvet aura Favoni,
Quum vasti calida radiabit sede Leonis.
Templa sed Astræi simul ac possederit ignis,
Omnia mixta feret, pluvias tantummodo Libra;
Scorpio sed pluvias meditabitur; undique venti,
Undique grando venit, rumpuntur culmina nimbis.
Centauri attigerit quum jam Cyllenius arcum,
Aut ubi consurgit Capricornus et ipse biformis,
Aut subitos cælo deducet crebrius imbres,
Fulminis aut jactu magnum perrumpet Olympum.
Nulla serenato Capricornus nubila cælo
Comparat; at gelidos flatus cælique fragores
Non alio melius signo prædicere possis,
Piscibus hæc eadem quamvis cognoscere fas sit.
Quandoquidem exortus mundo Cy lenius ignis
Quid faceret primo docui cum lumine Solis:
Tempus et occasus moneat quæ discere Phœbi.
Ver erit hibernis totum exsecrabile nimbis
Et crebro tonitru ninget; florentia rura
Spesque novæ segetis quatientur grandinis ictu.
Uretur cælum, magni quum regna Tonantis
Ingrediens Pecudis conscenderit aurea terga.
Hinc et Agenorei stellantia cornua Tauri,
Quidve ferant Gemini, rapido quid sidere Cancer,
Si penitus quæres: Taurum sævire videbis
Grandine, nec contra ferri ratione probanda
Aut Cancrum aut Geminos: calidus vestigia servat
Hinc, quo ducta, Leo sævisque caloribus ardet.
Flatibus at gelidis miscet tranquilla severis
Spiciferâ dea nota manu; nec Libra metenti
Dissentit divæ; sed, ut hæc, ventura serena
Nuntiat; a ventis cessat mare, cessat et aer.
Scorpios in pluvias rarus; sed nubibus atris
Creber agit nimbos et sæva tonitrua portat,
Clara Sagittiferi tetigit quum lumina signi.
Ægocero semper cælo levis excidit imber;
Frigidus at rapidis horrebit Aquarius Euris
Brumalesque dabit pluvias atque igne perenni
Cum sonitu quatiet nubes. Si cura sagacem

Non frustrata animum certo me limite ducit,
Hæc eadem tibi signa dabunt non irrita Pisces.

III.

Una via est Solis bis senis lucida signis.
Hac rapitur Phœbe; per idem Cythereius ignis
Fertur iter, per idem cristatus vertice Mavors
Mercuriusque celer, regno cælique verendus
Juppiter et tristi Saturnus lumine tardus.
Omnibus his gemini motus; quorum alter ab ipsis
Nascitur et proprios ostendit sidere nisus;
(Tunc mundum subeunt lento pede:) concitus alter
Invitos rapit et cæli circumrotat orbem.
Annua Sol medius designat tempora, Phœbe
Menstrua; namque anno Solem remeare videbis,
Moverit unde suos currus per signa volantes.
Hoc peragit spatium breviore citatior orbe
Mensem expleturis Phœbe contenta diebus.
Annuus est Veneri cursus, neque tardior illâ
Mercurius: binos Gradivus perficit orbes.
* * * * * * * * * * * *

IV.

— Cur divite lingua
Græcia præcurrat potius quam triangula dicam...

ΜΑΝΕΘΩΝΟΣ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΩΝ
ΒΙΒΛΙΑ ΕΞ.

ΜΑΞΙΜΟΥ
ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ
ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΡΧΩΝ.

MANETHONIS ET MAXIMI
QUÆ FERUNTUR CARMINA ASTROLOGICA.
ACCEDUNT
DOROTHEI FRAGMENTA.

RECENSUIT ET PRÆFATUS EST
ARMINIUS KŒCHLY.

ΜΑΝΕΘΩΝΟΣ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ Β. [Α.]

Ἐν τῷ β' τούτῳ βιβλίῳ διέξεισιν,

Α. Περὶ τῆς θέσεως τῶν ἐν τῇ σφαίρᾳ κύκλων φαινομένων τε καὶ ἀφανῶν καὶ ἄξονος καὶ ὁρίζοντος καὶ τῆς ἐν τοῖς κύκλοις τῶν ἄστρων τε καὶ ἀστέρων θέσεως καὶ τῶν λοξῶν κύκλων.

Β. Τί ἕκαστος τῶν ἑπτὰ πλανητῶν ἐν ἰδίῳ, καὶ τί ἐν ἀλλοτρίῳ οἴκῳ φαινόμενος ἀποτελεῖ.

Γ. Τίς ἑκάστου τῶν ἑπτὰ πλανητῶν ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ τίς ἐν τῇ δύσει δύναμις.

Δ. Περὶ τῆς φάσεως τῶν ζ' πλανητῶν, καὶ τί μὲν ἕκαστος αὐτῶν τῷ ἡλίῳ συνὼν ἀποτελεῖ, καὶ τί διαμετρῶν, τί δὲ τῇ σελήνῃ καθ' ἑκάστην τῶν δύο φάσεων.

Πάντοτε μὲν κόσμοιο κατ' αἰθέρα κοιρανέοντες
Ἠέλιος Μήνη τε διηνεκὲς ὦκα φέρονται.
ἄστρα δ' ἄρ' ἤλιθα μυρί' ἀν' οὐρανῷ ἐστήρικται
μαρμαίροντ' ἐπὶ νυκτί, τὰ μὲν σελάεσσιν ἀφαυροῖς
αἰθύσσοντ', ὥσθ' ὅσσον ὑπ' ὄμμασιν αὐγάζεσθαι,
πολλοὶ δ' αὖτ' αἴγλῃσι φαεινόμενοι βλοσυρῇσιν
ἀστέρες, ὡς καὶ φέγγος ἐπὶ χθονὸς ἡμερίοισιν
φαίνειν, εὖτ' ἀσέληνον ἔχῃ δρόμον ἀμβροσίη νύξ·
καὶ μὴν δὴ τάδε πάντα δι' αἰθέρος αἰὲν ἄρηρεν
ἀπλανέ' ἐν χώρῃ, τῇ δὴ τὰ πρῶτα δέδασται,
ἑλκόμεν' ἀντολίηθεν ἐφ' ἑσπερίην δύσιν αἰεί,
παῦρ' ὑπὸ δεικήλων τεράτων τετυπωμένα μορφαῖς,
αὔτως δὲ πλέονα σποράδην πεφορημέν' ὕπερθεν.
πέντε δ' ἄρ' ἀστέρες οἶοι ἀγαυότατοι διὰ κύκλου
Ζωδιακοῦ πλάζονται ἀμειβόμενοι κατὰ κόσμον
καὶ δείκηλ', οὓς φῦλα βροτῶν ὀνόμηναν ἀλήτας,
τῶν μὲν δὴ μετόπισθε φίλῃ μεμνήσομ' ἀοιδῇ.
Μακρὸς δ' αὖ διὰ μέσσου ἐλήλαται οὐρανοῦ ἄξων,
ἀστεμφής, ὅσσοισιν ὁρωμένῳ ἀπροτίοπτος,
ὃς περὶ πᾶν γαίης τε καὶ ἀτρυγέτου διὰ πόντου
ὦκα διηνεκέως δινεύμενος οὐκ ἀπολήγει.
Τοῦ δὲ δύω πόλοι εἰσὶ καταντιπέρην ἀσάλευτοι,
ὃς μὲν ἐπὶ κρυεροῦ Βορέω πνοιῇσιν ἀρηρὼς
καὶ κεφαλῆς ἀγχοῦ βαιῆς κυνοσουρίδος Ἄρκτου,
ἄλλος δ' ἐν διερῷ Νότῳ ἵσταται· ἀλλ' ὁ μὲν ὑψοῦ
κεῖται ὑπερχθόνιος, νότιος δ' ἀίδηλος ὑπ' αἶαν.
Κύκλοι δ' αὖ πολλοὶ καὶ ἀπείριτοι οὐρανοῦ εἴσω
δινεῦνται, τοὺς αὐτὸς ἀεὶ σφαίρης στροφάλιγγι
τεύχει ἑλισσομένων ἄστρων κατ' ἀπείριτον οἶμον.
τῶν δέ τε πάντων εἰσὶ πανέξοχοι ἐννέα κύκλοι,
δοιοὶ μὲν προτίοπτοι ἰδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρητοί,
οἱ δ' ἄλλοι μήτι μερόπων πραπίσιν τε νοητοί.
ἕπτ' ἀϊδεῖς μὲν ἔασιν ἰδ' ἐν φρεσὶ μοῦνον ὁρητοί,
ἀλλήλοις δὲ παραβλήδην στρωφώμενοι αἰεί·

MANETHONIS

APOTELESMATICORUM

LIBER II. [I.]

In secundo hoc libro persequitur :

I. De positione circulorum in sphæra tam apparentium quam absconditorum, et axe, et horizonte, et de siderum et stellarum in circulis positione, et de obliquis circulis.

II. Quid quisque septem planetarum in propria, et quid in aliena domo apparens efficiat.

III. Quæ cujusque septem planetarum in ortu, et quæ in occasu potestas.

IV. De apparentia septem planetarum, et quid quisque eorum Soli conjunctus efficiat, et quid e-regione-positus, et quid Lunæ in utraque apparentia.

Ubique quidem mundi per ætherem dominantes
Sol et *Luna* continuo celeriter feruntur.
Stellæ vero admodum *multæ* in cælo fixæ sunt
fulgentes in nocte, aliæ luminibus infirmis
micantes, tantum ut oculis animadvertantur,
multæ vero radiis apparentes vehementibus
stellæ, ut etiam lumen in terra mortalibus
præbeant, quum illunem habet cursum ambrosia nox;
et sane quidem hæ omnes per ætherem semper aptæ sunt
inerrantes in regione, in qua a principio distributæ sunt,
tractæ ab ortu ad vespertinum occasum semper,
paucæ per signa figurarum expressæ formis,
temere vero plures sparsim se-volventia superne.
Quinque vero *stellæ* solæ splendidissimæ per orbem
Zodiacum vagantur alternantes per mundum
et signa, quas gentes hominum appellarunt *erraticas*,
harum quidem postea meo mentionem-faciam in-carmine.
Magnus vero per medium ductus est cælum *axis*,
immotus, oculis cernenti non-conspicuus,
qui circa totam terram et sterile per mare
celeriter continuo volvi non cessat.
Ejus autem *duo poli* sunt e-regione immoti,
unus ad frigidi Boreæ flatus aptus
et prope caput parvæ cynosuridis Ursæ,
alter autem in humido Noto stat; sed ille quidem superne
situs-est super-terram, australis autem incertus sub terram.
Orbes vero *multi* et innumeri intus cælum
volvuntur, quos ipsum (illud) semper sphæræ volutatione
facit volventium astrorum per immensam viam.
Horum vero omnium sunt maxime-insignes *novem orbes*,
duo quidem adspectabiles atque oculis conspicui, [tendi.
ceteri autem prudentia mortalium et mentibus animadver-
Septem incerti quidem sunt atque animis tantum conspi-
alter autem juxta alterum positi se-volventes semper : [cui,

ὃς μὲν γὰρ πρώτιστα πόλου δινεύμενος ὑψοῦ,
ὅντε *Βόρειον* φῶτες ἐπίκλησιν καλέουσιν·
τὸν δὲ μέτα *τροπικὸς θέρεος* πυριλαμπέος ὥρης
γίνεται· * * * * *
τείνονται *μεσάτοιο*, δι' οὗ θοὸν ἅρμα τιταίνων
ἴσην Ἠέλιος τεύχει νύκτ' ἄμβροτον ἠοῖ·
τῷ δ' ἔπι *χειμερίοιο* τροπῆς κύκλος ἐστήρικται·
ἑξείης δ' ἐπὶ τῷ *Νότιος* πέλει, οὗ ῥά τε βαιὴν
φράζεο μοῖραν ὕπερθε, τὸ γὰρ πλέον ἔσθ' ὑπὸ γαῖαν·
τοὺς δὲ μέσους τέμνουσι δύω *κύκλοι* ἄξονος αὐτοῦ
ἄκρης ἀρχόμενοι κορυφῆς· αὐτοί γε μὲν ἄμφω
ἀλλήλους ἄχρις Νοτίου τέμνουσι πόλοιο,
ὃς μὲν ἐνὶ θνητοῖσι καλούμενος ὀρθὸν *Ὁρίζων*,
ὃς δὲ *Μεσημβρινὸς* ὑψοῦ ἄκρης κυρτούμενος αἴθρης.
ἀμφότεροι δ' ἄρα τοίγε πόλων ἔντοσθεν ἐόντες
ἐντὸς ἐέργουσιν δίνην περικείμενοι ἄστρων.
οἵδε μὲν ἐν πραπίδεσσιν ἀριφραδέες τελέθουσιν
γνώσασθαι κύκλοι. τοὺς δ' αὖθ' ἑτέρους καὶ ἐπ' ὄσσοις
δερκόμεθ', εὖτ' ἂν γαῖαν ἐπιτρέχῃ ἀμβροσίη νύξ,
τὸν μὲν *ἴσον* χροιῇ λευκῷ φαίνοντα *γάλακτι*,
τὸν δ' ὑπὸ δεικήλοισι δυώδεκα παμφαίνοντα
Ζωδιακόν· λοξοὶ δ' ἐπαμοιβαδὶς ἐζώσαντο
οὐρανὸν ἀμφότεροι δίχα τέμνοντές σφεας αὐτούς.
ἑπτὰ δ' ἄρ', ὥσπερ πρόσθεν ἀείσαμεν, εἰσὶν *ἄϊστοι*
καὶ μοῦνον πυκινῇσιν ἐνὶ φρεσὶν ἑστηῶτες,
οὕνεκεν οὐ ζώων μορφαῖς ὁλκοῖς τε φαεινοῖς
οὐδὲ μὲν οὐ χροιῇσι διάκριτοι εἰσορόωνται,
ἀλλ' αὔτως δίνῃσιν ὀϊόμεθά σφεας ἄστρων
κυκλοῦσθαι, τάπερ αὐτὸς ἀτειρὴς αἰὲν ἀγινεῖ
οὐρανὸς ἐν στροφάλιγγι περὶ χθόνα δῖαν ἑλίσσων.
ἦ γὰρ δὴ τὸν μέν τε *Βορήιον* ἀστέρες Ἄρκτου
μείζονος, ἣν Ἑλίκην ναῦται νηῶν ὀνόμηναν,
ἀμφιχαράσσονται ῥοίζῳ στρωφώμενοι αἰεί,
οἵτε οἱ ἀκροτάτοισι φαείνονται περὶ ποσσίν·
ἄντυξ δ' αὖ κύκλοιο μέσην διὰ χεῖρα Βοώτου
τέμνει ὑπ' ἀγκῶνος σκαιοῦ, κεφαλῆς τε Δράκοντος
ἀκροτάτης ψαύει, στέρνον θ' ὕπο Κηφέος εἶσιν
καὶ κλεινῆς ἀλόχοιο παραὶ ποσὶ Κασσιεπείης.
κύκλος δ', ὅστε *τρέπει θέρεος* πυριλαμπέος *ὥρην*,
ἀστέρι δινεύοντι περιγράφεται κατ' Ὄλυμπον
Καρκίνου ὀγδοάτης μοίρης ἔπι παμφαίνοντι·
κεῖται δὲ τμήγων μέσσον διὰ Καρκίνον αὐτόν,
ξανθήν τ' αὐχένιον χαίτην χαροποῖο Λέοντος,
σπεῖράν τε πρώτην Ὄφιος, βριαροῦ τ' Ὀφιούχου
ὤμους, Ὄρνιθός τε δέρην τανυσιπτερύγοιο,
καὶ πόδας Ἱππείους, χειρός τ' ἀγκῶνα βορείου
Ἀνδρομέδης, καρπόν τε χερὸς λαιήν δέ τε κνήμην
Περσέος, ὑστάτιόν τε ποδὸς θέναρ Ἡνιόχοιο,
καὶ βριαρῶν Διδύμων δύο σὺν χείρεσσι κάρηνα.
αὐτὰρ *ἰσημερινόν* τις ἑῷ φράσσαιτ' ἐνὶ θυμῷ
ἀστέρος ἐκ μεσάτοιο χαρασσόμενον Κριοῖο,
κεῖθεν δ' αὖ παραμειβόμενον Ταύρου πόδας ἄκρους,
καὶ καλὴν ζώνην θηροκτόνου Ὠρίωνος,
Ὕδρης θ' ὁλκὸν ἀπειρεσίης, Κρητῆρά τε μέσσον,

unus quidem primum super polum circumactus,
quem *Borealem* viri cognomine appellant;
post hunc autem *tropicus æstatis* fervidæ tempestatis
exsistit; * * * * *
extenduntur *medium*, per quem celerem currum gubernans
parem Sol reddit noctem ambrosiam diei;
post hunc *hibernæ* versionis orbis fixus est;
deinde post hunc *Australis* est, cujus quidem parvam
animadverte partem superne, plurimum enim est sub terra;
hos autem medios secant *duo orbes* axis ipsius
a-summo incipientes vertice; ipsi quidem ambo
alter-alterum usque ad Australem secant polum,
alter inter mortales appellatus juste *Horizon*,
alter autem *Meridianus* alte in summa curvatus æthra;
ambo autem hice intra polos locati
intus continent orbem circumsiti astrorum.
Hice quidem in mentibus manifesti exsistunt
ad-cognoscendum orbes. Ceteros vero etiam oculis
cernimus, ubi terram incursaverit ambrosia nox,
unum *similem* colore apparentem candido *lacti*,
alterum signis duodecim splendentem
Zodiacum; obliqui autem alternatim cingunt
cælum ambo seorsim secantes se ipsos.
Septem vero, uti supra cecinimus, sunt *incerti*
et solum in solertibus mentibus fixi,
quoniam non signorum formis et tractibus splendidis
nec vero coloribus distincti cernuntur,
sed sic vorticibus existimamus eos stellarum
circumvolvi, quas quidem ipsum infatigatum semper movet
cælum rotatione circa terram divinam volvens.
Profecto enim *Borealem* quidem stellæ Ursæ
majoris, quam Helicen nautæ navium appellaverunt,
circum-circa-describunt impetu se-circumagentes semper,
quæ ei (Ursæ) extremos apparent circa pedes;
curvatura autem orbis mediam per manum Bootæ
secat sub cubito lævo, caputque Draconis
extremum tangit, et pectus Cephei subit
et celebris uxoris præter pedes Cassiopeiæ.
Orbis autem qui *vertit æstatis* fervidæ *tempus*,
stella se-volvente circumscribitur in Olympo
Cancri octavam ad partem splendente;
jacet autem secans medium per Cancrum ipsum,
flavamque cervicalem jubam terrifici Leonis,
et gyrum primum Serpentis, robustique Ophiuchi
humeros, et Cycni collum alis-extensi,
et pedes Equinos, et manus cubitum borealis
Andromedæ, et musculum manus atque sinistram tibiam
Persei, et extremam pedis plantam Aurigæ,
et robustorum Geminorum duo cum manibus capita.
At *Æquinoctialem* quis suo animadvertat animo
stella ex media descriptum Arietis,
inde vero prætereuntem Tauri pedes extremos,
et pulcrum cingulum ferarum-occisoris Orionis,
et Hydri tractum immensi, et medium Craterem,

ἑξῆς δ' ἀκροτάτου στολμοῦ ψαύοντ' ἐρατεινῆς
Παρθένου, ἰοβόλου τε διὲκ χηλῆς περόωντα
Σκορπίου, ἰγνύας τε διακρίνοντ' Ὀφιούχου,
καὶ χαίτης ἄκρης ἐπαφώμενον ὠκέος Ἵππου,
μέσσον τ' ἀμφοτέροισιν ἐν Ἰχθύσι δινεύοντα.
χειμερίου δὲ τροπῆς κύκλον θοοῦ Αἰγοκερῆος
σκέπτεο πὰρ μέσσοιο διεκπερόωντ' ἐπὶ γοῦνα
ἀμφότερ' Ὑδροχόου, καὶ Κήτεος εἰναλίοιο
οὐρήν, ἠδὲ Λαγωοῦ ἀπὸ στέρνων ἐπὶ μέσσα
νισσόμενον, πρώτους τε πόδας Κυνός, ἠδὲ καὶ Ἀργοῦς
ποντοπόρου τέμνοντα δι' αἰθέρος ἄκρα κόρυμβα,
Κενταύρου τ' ὤμους, νότιον κέντρον τ' ὀλοοῖο
Σκορπίου, ἠδὲ βιὸν στέρνων μέτα Τοξευτῆρος.
τὸν δ' ἄρα δὴ νότιον, μεθ' ὃν οὐκέτι φέγγος ὁρᾶται
ἄστρων ἀνθρώποις, οἳ δὴ χθόνα τήνδε νέμονται,
ὁπλῇσιν Κένταυρος ὑπὸ σφετέρῃσι χαράσσει,
πηδάλιόν τε νεός, τὴν ἀκροτάτῃσι τεμοῦσα
Πηλίου ἐν κορυφαῖς Παλλὰς θέτ' ἀν' ἀστράσιν Ἀργώ.
οἱ δὲ δύω, τοίπερ τε πόλῳ διαπειραίνονται,
ἀστεμφεῖς ἑστᾶσι καὶ ἀκλινέες περὶ κόσμον,
πάντων δεικήλων αἰεὶ ἐπαφώμενοι ὁλκοῦ·
ὃς μὲν γάρ θ' ὑψοῦ θοοῦ οὐρανοῦ ἐστήρικται
ἠώην οἶμον καὶ δείελον Ἠελίοιο
κρίνων καὶ θνητοῖσιν ἄγων βαιὴν λύσιν ἔργων·
ὃς δὲ περιστρέφεται πύματον πόντον τε καὶ αἶαν
φαίνων ἀντολίας, δυσιάς θ' ὑπὸ βένθεσι κεύθων,
ὅς ῥά θ' Ὁρίζων κύκλος ὑπ' ἀνθρώπων πεφάτισται,
οὕνεκα μηκίστην ὄσσων ἐπιτέμνει ὀπωπήν.
ὁλκὸς δ' αὖτε Γαλαξίεω βαιῇ μὲν ὁρᾶται
λαμπετόων μοίρῃ, τὸ δέ οἱ πλέον ἐστὶν ἀμαυρόν·
γυροῦται δ' ὑψοῦ μὲν ἐπὶ πνοιαῖς Βορέαο
ἐν θρόνῳ ἑζομένης γούνων ἄχρι Κασσιεπείης,
πὰρ κεφαλὴν Κηφῆος· ὁ δ' Ὄρνιθος πτερὰ τέμνει,
Αἰητοῦ τε μέσον, καὶ Τόξων ἄγχι κορώνης
ἀκρότατον νεῦρον, θηρὸς φονίοιό τε κέντρον,
ἠδὲ Θυτήριον ἄκρον ἰδ' ὁπλὰς Κενταύροιο
τέσσαρας· ἐκ δ' ἄρα κεῖθεν ἀνέρχεται ἐκ Βορέαο
ἄψορρος διὰ Νηὸς ἀμειβόμενος κατὰ πρύμνην,
καὶ κνήμας Διδύμων, κορυφῆς θ' ὕπερ Ὠρίωνος,
καὶ γόναθ' Ἡνιόχου, γουνός τ' ἔπι γοργοφόνοιο
δεξιτεροῦ Περσῆος, ὃ δὴ τέταθ' ὥστε θέοντος.
Ζωδιακὸς δ', ὅσπερ τε κατ' οὐρανὸν ἔπλετο πάντων
εὐτροχάλων κύκλων μάλ' ἀγαυότατος καὶ ὁρητός,
δώδεκ' ὑπ' εἰδώλοισι κεκασμένος εἶσι δι' αἴθρης·
ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτὸν κεῖται ὑπ' ἀστράσι παμφαίνοντα
Κριὸς καὶ Ταῦρος, Δίδυμοι δ' ἐπὶ τῷδε, μετ' αὐτοὺς
Καρκίνος ἠδὲ Λέων, στάχυάς τ' ἐν χερσὶ φέρουσα
Παρθένος ἀνθρώπων γενεὴν ποθέουσα παλαιῶν,
Χηλαί θ', ἃς καὶ δὴ μετεφήμισαν ἀνέρες ἱροὶ
καὶ Ζυγὸν ἐκλήισσαν, ἐπεὶ τετάνυνθ' ἑκάτερθεν
οἷαί περ πλάστιγγες ἐπὶ ζυγοῦ ἑλκομένοιο,
Σκόρπιός ἐστι δ' ἔπειτα, βίη τ' ἔπι Τοξευτῆρος,
καὶ δὲ καὶ Αἰγόκερως, μεθ' ὃν Ὑδροχόος τε καὶ Ἰχθῦς.
Οἴκοις μὲν δὴ πάντες ἑοῖς παρεόντες ἄριστοι

deinde extremam vestis-oram tangentem amabilis
Virginis, et venenati per chelam transmeantem
Scorpii, et poplites separantem Anguitenentis,
et jubam summam tangentem celeris Equi,
mediumque ambobus in Piscibus se-volventem.
Hiemalis autem *conversionis* orbem celeri Capricorno
speculare a medio transgredientem ad genua
ambo Aquarii, et Pistricis marinæ
caudam, atque Leporis a pectore ad media
vadentem, prioresque pedes Canis, atque Argûs
marivagæ secantem per ætherem summa aplustria,
Centaurique humeros, et australem aculeum perniciosi
Scorpii, atque nervum cum pectore Sagittarii. [cernitur
Illum vero *australem*, ultra quem non amplius lumen
stellarum hominibus, qui quidem hanc terram incolunt,
ungulis Centaurus suis signat,
et gubernaculum navis, quam summis secans
Pelii in verticibus Minerva posuit in stellis Argo.
Illi *duo*, qui quidem in-cælo terminum-efficiunt,
stant immoti et inclinabiles circa mundum,
omnium signorum semper attingentes tractum;
alter enim super citum cælum fixus est
matutinam viam et vespertinam Solis [rum;
discernens et mortalibus afferens exiguam liberationem ope-
alter autem circumvolvitur extremum mare atque terram,
ostendens ortus, et occasus sub profundis condens,
qui quidem *Horizon* orbis ab hominibus appellatur,
quoniam longissimum oculorum abscidit conspectum.
Tractus vero *Lactei* exigua quidem cernitur
splendens parte, plurimum vero ei est obscurum;
circinatur autem superne quidem ad flatus Boreæ
in solio sedentis usque ad genua Cassiopiæ,
juxta caput Cephei; idem Cycni pennas secat,
et Aquilæ medium, et Arcus prope cornu
extremum nervum, feræque perniciosæ aculeum,
atque Thuribulum summum et ungulas Centauri
quattuor; inde vero regreditur a Borea
redux per Navem transgrediens versus puppim,
et tibias Geminorum, superque verticem Orionis,
et genua Aurigæ, et ad genu Gorgonicidæ
dexterum Persei, quod intenditur instar currentis.
Zodiacus vero, qui quidem in cælo exstat omnium
rotundorum orbium longe splendidissimus et conspicuus,
duodecim simulacris ornatus incedit per æthram;
circa vero illum jacent stellis fulgentes
Aries et Taurus, Gemini post hunc, post eos
Cancer et Leo, spicasque in manibus gerens
Virgo hominum genus desiderans priscorum,
et Chelæ, quas etiam alio nomine appellarunt viri sancti
et Libram vocarunt, quum expandantur utrimque
quasi quidem lances in libra quæ-trahitur,
Scorpius autem est deinde, et post hunc vis Sagittarii,
atque etiam Capricornus, post quem Aquarius atque Pisces.
In-*domibus* quidem omnes *suis* præsentes optimæ (sunt)

ἀστέρες ἐν γενέθλῃ, ἐπεὶ ἐσθλοδόται μὲν ἀρείω
καὶ πλέον' ἐσθλὰ διδοῦσι, κακοὶ δέ τε μείονα λυγρά.
τῷ μάλα χρὴ σκέπτεσθ', ὁπόσοι σφετέροισι δόμοισιν
ἠὲ καὶ εἰν ὁρίοισιν ἑοῖς βεβαῶτες ὁρῶνται·
εἰ μὲν γὰρ πλέονες, πολὺ φέρτερον, εἰ δέ τε παῦροι,
μειότερον κῦδος βιότῳ καὶ πρῆξιν ὄπασσαν.
Ἀλλὰ καὶ ἀλλήλων ὅσ' ἀμειβόμενοι κλυτοφεγγεῖς
οἴκοις ἐκτελέουσι, μάλα χρειὼ καταλέξαι.
Φαίνων μέν τε Διὸς ζῴοις μεγακύδεας ἄνδρας
τεύχει, καὶ βασιλεῦσιν ἰδ' αὖθ' ἑτάροισιν ἀνάκτων
ἐς φιλίην ζεύγνυσι, καὶ αὐτοὺς πολλάκι δασμῶν
πρήκτορας ἐξανέφηνεν εὖ πρήσσοντας ἄναξιν,
χρήματά τ' ἐν χερσὶν δῶκεν βασιλήια νωμᾶν·
πολλάκι δ' ἀλλοτρίων τέκνων πατέρας καλέεσθαι
δῶκεν, ἢ ἐκθεμένοις παῖδας σφετέρους ἀπέδωκεν.
Ζεὺς δὲ Κρόνοιο τόποις παρεὼν βίοτον μὲν ὀπάζει,
εὐκτεάνους τε τίθησιν, ἀτὰρ πολυγηθέος ὄλβου
φειδωλούς, μηδ' ὅσσον ἑῶν κτεάνων ὀρέγοντας,
ἠπεδανὸν στέρνοισι νόον καὶ ἄναλκιν ἔχοντας,
ἀμφὶ ἕθεν πολὺ μεῖον ἢ ὧν πέλας ὦσι φρονοῦντας,
ἐν δ' ἔργοις πρήξει θ' ἑτέροις ὑποπεπτηῶτας·
ὅσσα δέ τ' ἐκτελέουσιν, ἀποκρύπτει κλέος ἐσθλὸν
+ πολλάκις ἀλλοτρίων, οἵ καί σφισιν αἴσχε' ἔδωκαν.
ἐν δ' Ἄρεως ὁρίοισιν ἢ ἐν ζῴοισι βεβηκὼς
Φαίνων νωχελέας τε καὶ ἀδρανέας μάλα ῥέξει,
δειλοὺς πανταρβεῖς τε, φρεσὶν καταπεπτηῶτας,
αὐχμηρούς, ἑὸν ἦτορ ἀεὶ βλάπτοντας ἀνίαις.
ἀλλ' Ἄρης οἴκοισι Κρόνου πολιοῖο βεβηκὼς
πανθαρσεῖς τεύχει καὶ πρήξεσι τολμήεντας,
πρὸς δ' ἔτι θαρσαλέους τε καὶ εὐτόλμους καὶ ἀτρέστους,
πρῆξιν παντοίην τε καὶ ἔργα τελοῦντας ἀμόχθως,
οἷσί τ' ἐφορμήσωσιν ἀεὶ τέκμωρ ἐπάγοντας·
φθείρει δὲ κλῆρον πατρώιον, ἠδὲ συναίμους
πρεσβυτέρους πάντας κρυερῷ ζόφῳ ἀμφικαλύπτει.
Ἀφρογενοῦς δὲ Κρόνος παρεὼν οἴκοις τάδε ποιεῖ·
πρεσβυτέραις ζεύγνυσιν ἰδὲ δμωῇσιν ἀκιδναῖς,
ἢ ξυνὴν δήμοισι κύπριν μισθοῦ παρεχούσαις.
πρὸς δ' ἔτι δυσγαμίην καὶ δυστεκνίην μάλ' ὀπάζει,
στείραις ἠδ' ἀτόκοισι συνάπτων δυσκλέα λέκτρα·
δηθάκι καὶ χείρεσσιν ἑαῖς ἀλόχους ἐδάϊξαν
ζήλῳ ἀλαστήσαντες ἐπ' αἴσχεσιν, οἷς τελέουσιν.
Ἀφρογενὴς δὲ Κρόνοιο δόμοις λεχέων ὀλετῆρας
ἀλλοτρίων ἔρρεξε, καὶ ἀσπέρμους θέτο τέκνων,
οὐ μάλα κηδομένους μάχλου ἕνεκεν φιλότητος
οὔτε φίλων σφετέρων, οὐδ' αὖ πατέρων ἀλέγοντας·
ἢ γὰρ δὴ κεδνῶν ἑτάρων γάμον αἰσχύνουσιν,
ἢ καὶ μητρυιῇσιν ἑαῖς ἢ παλλακίδεσσιν
σφωιτέρου γενετῆρος ὁμὸν λέχος εἰσανέβησαν.
ἐν δ' ἄρα χρυσοφαοῦς Ἑρμοῦ ζῴοισι βεβηκὼς
Φαίνων ὀξείας μερόπων ἤμβλυνεν ἀκουάς,
ἢ λαλιῆς ἤμερσε φίλης καὶ γλῶσσαν ἔδησεν,
δεινοὺς δ' ἐν πραπίδεσσι καὶ οὐλοὰ μητιόωντας
κρυπταδίως τεύχει, σφέτερον νόον οὔτινι θνητῶν
φαίνοντας, δακετῶν φονιώτερον ἰὸν ἔχοντας,

stellæ in nativitate, quoniam beneficæ quidem majora
et plura bona dant, malæ autem minora damna.
Quapropter admodum oportet considerare, quot suis in do-
aut etiam in terminis suis ingressæ spectentur; [mibus
si enim plures (sunt), multo amplius, sin vero paucæ,
minus decus vitæ et actionem dederunt. [*altera-alterius*
Sed etiam quæcumque alternantes præfulgidæ (stellæ)
in-domibus perficiant, admodum opus-est recensere.
Saturnus quidem *Jovis* in-signis gloriosos viros
facit, et regibus itemque amicis principum
in amicitiam jungit, et eos sæpe tributorum
exactores exhibuit bene-facientes principibus,
opesque manibus dedit regias administrandas;
sæpe autem alienorum liberorum patres appellari
dedit, aut exponentibus filios suos reddidit. [suppeditat,
Jupiter autem *Saturni* regionibus præsens victum quidem
opulentosque reddit, sed lætificarum divitiarum
parcos, nec tantillum suarum opum præbentes,
imbecillam in pectoribus mentem et ignavam habentes,
circa se multo minus quam circa-eos, quos prope sunt, sen-
in operibus autem et actione aliis subjectos; [tientes,
quæcumque autem perficiunt, (ea) obscurat fama bona
sæpe aliorum, qui etiam illis dedecora dederunt.
in *Martis* autem terminis aut in signis ingressus
Saturnus segnes et invalidos admodum facit,
ignavos et meticulosos, animis dejectos,
squalidos, suum cor semper carpentes molestiis.
sed *Mars* ædes *Saturni* cani ingressus
feroces reddit et actionibus audaces,
præterea animosos atque promptos et intrepidos, [dine,
actionem omnigenam atque opera perficientes sine sollicitu-
et quæcumque suscipiant, iis semper finem imponentes;
perdit vero patrimonium, atque fratres
natu-majores omnes frigida caligine circumdat.
Veneris autem *Saturnus* præsens ædibus hæc facit:
vetulis jungit atque famulabus vilibus,
aut communem vulgo venerem mercede præbentibus;
præterea nuptiarum et prolis infortunia admodum præbet,
sterilibus et non-parientibus jungens famosa connubia;
frequenter etiam manibus suis uxores interficiunt [ficiunt.
iracundia scelus-committentes propter turpitudines, quas per-
Venus autem *Saturni* in-ædibus conjugum corruptores
alienarum fecit, et semine privavit liberorum,
non multum curantes, libidinosum propter amorem,
aut amicos suos, nec vero patrum suorum rationem habentes;
aut enim reverendorum amicorum nuptias dehonestant,
aut etiam novercis suis aut pellicibus
sui genitoris eundem lectum conscenderunt.
Verum in aurei *Mercurii* signis ingressus
Saturnus acutas mortalium hebetavit aures,
aut loquela privavit grata et linguam ligavit,
acres autem in cogitationibus et perniciosa meditantes
occulte facit, suam mentem nemini mortalium
aperientes, anguibus nocentius virus habentes,

καὶ δὲ καὶ ἀρρήτων μύστας τελετῶν, μακάρων τε
ὄργια γιγνώσκοντας, ὅσ' ἐν βίβλοις ἐχαράχθη
κρυπταῖς, ἃς οὐ πᾶσι βροτοῖς θέμις ἐν φρεσὶν ἴδμεν·
ταύτης δ' οὐκ ἂν ὄναιντο δαημοσύνης· τάδε γάρ σφιν
ἀντ' ἀγαθῶν καὶ λυγρὰ καὶ ἀντία γίνεται αἰεί.
ταῦτα δὲ καὶ Στίλβων ῥέζει Κρόνου ἐν μεγάροισιν·
ἀλλ' ἄρα τοῖς ἦδος πέλεται σφετέρων ἀπὸ μόχθων·
τεύχει δ' οὐ μοῦνον βίβλων ἐπιίστορας ἱρῶν,
παννυχίδων τελετῶν θ' ἡγήτορας, ἀλλὰ καὶ ἐσθλοὺς
μάντιας, ἀστρονόμους καὶ ὀνειροπόλους, προπάροιθεν
ἑζομένους θυσιῶν, μακάρων ἄπο θέσφατα θνητοῖς
φαίνοντας, πτηνῶν τε ποτῆς ἄπο θεσπίζοντας,
πρήξεσι δ' ἐν βιότου ἑτέροις ὑποπεπτηῶτας.
ὁσσοις δ' αὖ Φαέθων Ἄρεως οἴκοισι βέβηκεν,
τρισμάκαρες στρατιῶν ἡγήτορες, ἔν τε βροτοῖσιν
τιόμενοι πολίων ἡγήτορες ἢ βασιλῆες.
ὣς δ' αὔτως καὶ Θοῦρος ἐπὴν Διὸς ἐς δόμον ἔλθῃ,
δωρεῖται κῦδος καὶ ἀπειρέσιον κράτος ἀνδρῶν·
τεύχει καὶ νηῶν ἠδ' ἱππήων πρυλέων τε
ἡγεμόνας βασιλεῦσιν ἀρηρότας, οἳ κατὰ μῶλον
ἀνθρώπους κτείνοντας ἑῇ ὀπὶ καὶ μεμαῶτας
* * * * * *
εἰ δ' ἄρα μὴ κέντρῳ πέλεται μηδ' ἐς τόσον εἴη
ὕψος, ἀειρόμενοι πάντων σφετέρων ὕπερ αὐτοὶ
τάττονται, κἢν δμῶες ἀεικέλιοι τελέθωσιν.
ἐν δ' ἄρα Κυπρογενοῦς ζῴοις Ζεὺς ὄλβον ὀπάζει
παντοῖον, κτεάνων τε δόμους πίμπλησι βροτοῖσιν,
αὐτοὺς δ' αὖθ' ἑτάρους ἢ καὶ συνέδρους βασιλήων
θηητοὺς λαοῖσι καὶ ἐν πολίεσσιν ἀγητοὺς
τεύχει καὶ μακάρων ἱερεῖς σηκῶν τε προέδρους,
τιμαῖς κυδαλίμους ἠδ' ἐξαίτοις γεράεσσιν,
πρήξιος ἐκ πάσης συναθροίζοντας πολὺν ὄλβον,
δήμου θ' ἡγητῆρας, οἳ ἐν χείλεσσιν ἑοῖσιν
φθέγξοντ' εἰν ἱεροῖσιν ἀκουόμενοι ὑπὸ λαῶν,
ζευγνυμένους τ' ἀνδρῶν μεγάλων φιλότητι γυναικῶν,
ὧν ἄπο κυδήεντες ἰδ' ὄλβιοι ἐξεγένοντο.
καὶ Κυθέρη Διὸς οἴκῳ ἢ εἰν ὁρίοισι φανεῖσα
εὐκλέας ἐν πολίεσσι καὶ ἐν δήμοισι τίθησιν·
κοσμεῖ καὶ μίτρῃσι πέπλοισί τε πορφυρέοισιν,
στέμμασί τε χρυσοῦ, τοὺς δ' αὖ γεράεσσ' ἱεροῖσιν·
ἠδὲ γάμους δῶκεν φιλίους, καὶ λέκτρα γυναικῶν
ὤπασεν εὐθαλάμων, λέκτροις δέ τε δῶκε γυναικῶν
εὐόλβων ἐν ἑῇσιν ἐμὲν πολίεσσιν ἀρίστοις,
κτήματά θ' ἕξουσιν κλεινὸν βίοτόν τε καὶ οἴκους·
προσφιλέας δ' ἔρδει καὶ τιμήεντας ἅπασιν,
πειθοῖ καὶ χαρίτεσσι τετιμένον ἦτορ ἔχοντας·
ἠδὲ καὶ ἄνδρας ἔτευξε γυναικείοισιν ἐπ' ἔργοις,
ἐξ ὧν χρήματα πολλὰ καὶ εὐφροσύνην πόρεν ἐσθλήν·
δηθάκι δ' αὖθ' ὑποτάσσει ὑπ' ἀσχολίῃσι τυράννων
ἢ μεγάλων ἀνδρῶν, οἷσι κράτος ἶσον ἄναξιν.
Ζεὺς δ' ἄρ' ἐν Ἑρμείαο τόποις πολύολβον ἔθηκεν,
εὐκλέ' ἐπιφροσύνης ἕνεκεν, βασιλήιον ὄλβον
νωμῶντ' ἐν χείρεσσι, καὶ ἐκ πολίων ἐθνέων τε
χρήματα καὶ δασμοὺς συναγειρόμενον βασιλεῦσιν,

atque etiam arcanorum mystas sacrorum, atque deorum
orgia edoctos, quæcumque in libris scripta sunt
occultis, quos non omnibus mortalibus fas (est) mente no-
hac vero non fruantur scientia; hæc enim iis [scere;
pro bonis et damnosa et adversa fiunt semper.
Hæc autem etiam *Mercurius* facit *Saturni* in ædibus;
at vero illis commodum fit suis ex laboribus;
reddit autem non solum librorum scrutatores sacrorum,
pervigiliorum sacrorumque antistites, sed etiam probos
vates, astronomos et somniorum interpretes, ante
sacrificia sedentes, a diis vaticinia mortalibus
aperientes, volucrumque e volatu vaticinantes,
in actionibus vitæ autem aliis subjectos.
Quibuscumque vero *Jupiter Martis* ædes ingressus sit,
ter-felices exercituum duces, et in mortalibus
culti urbium duces aut reges (fiunt).
Ita vero etiam *Mars* ubi *Jovis* in domum venerit,
donat gloriam et ingentem potentiam virorum;
facit etiam navium et equitum peditumque
duces regibus accommodatos, qui in pugna
homines occidentes sua voce et infestos
* * * * * *
sin autem non in centro sit neque in tantam eat
altitudinem, sublati supra omnes suos ipsi
collocantur, etiamsi servi viles fuerint.
In *Veneris* vero signis *Jupiter* divitias dat
omnigenas, opibusque domos implet hominibus,
ipsos vero sodales aut etiam adsessores regum
spectatos populis atque in urbibus admirabiles
facit et deorum sacerdotes fanorumque præsides,
honoribus inclytos et eximiis præmiis,
actione ex omni colligentes multas divitias,
et populi duces, qui labiis suis
prædicabunt in templis auditi a populis,
et conjunctos virorum magnorum amore mulieribus,
e quibus rebus gloriosi et fortunati exsistunt.
Et *Venus Jovis* in domo aut terminis apparens
celebratos in urbibus et in populis reddit;
ornat etiam mitris et vestibus purpureis,
vittisque auri, alios vero donis sacris;
atque connubia dedit amica, et nuptias mulierum
donavit bene-nubilium, nuptiis vero dedit mulierum
fortunatarum in suis urbibus optimis esse
et opes habituris et egregium cultum et ædes;
amabiles autem reddit et honoratos omnibus,
facundia et gratiis colendum pectus habentes;
atque etiam viros posuit muliebria ad opera,
ex quibus pecunias multas et lætitiam (iis) dedit probam;
frequenter vero subjicit sub diligentia tyrannorum
aut magnorum virorum, quibus potentia (est) par principibus.
Jupiter vero in *Mercurii* locis valde fortunatum reddidit,
celebratum prudentiæ gratia, regias opes
versantem manibus, atque ex urbibus gentibusque,
pecunias et tributa colligentem regibus,

ἐν δ' ἔργων πρήξει μέγ' ὑπείροχον, ἐν δ' ἄρα τοῖσιν
κεκλόμενον, μέγα δ' αὖτε νόῳ φρονέοντα, καὶ ἐσθλὴν
κτῆσιν ἀπ' ἀσχολίης βιότου φορέοντα πρὸς οἴκους.
ἔμπαλι δ' Ἑρμείης δόμῳ εὐφεγγοῦς Φαέθοντος
παιδείης πραπίδεσσι σοφῆς παιδεύματ' ἔχοντας,
παίδων θ' ἡγητῆρας ἢ αὐτῶν θῆκεν ἀνάκτων,
ἢ δίφρῳ ἑζομένους, ὅθι τ' ἀργύρου ἐστὶν ἀμοιβή,
ἠὲ νόμων θεσμῶν τ' ἐπιίστορας, ὧν ἕνεκ' αἰεὶ
πειθομένους κῦδός τε κατὰ πτόλιας μέγ' ἔχουσιν,
ῥητῆρας μύθων τε καὶ εἰν ἀγορῇσιν ἀρίστους
νείκεά τ' ἰθύνειν καὶ τειρομένοισιν ἀρήγειν,
ἔν τε δικασπολίῃσιν ἐριδμαίνοντας ἔπεσσιν,
ὧν ἄπο πλοῦτον ἀπειρέσιον καὶ χρήματ' ἄγειραν·
ἄλλοι δ' αὖτε πέλονται ἀπαγγελέες βασιλήων,
πίστιν τ' ἀμφὶ δίκῃσι θεμιστοπόλων ἀπ' ἀνάκτων
ἴσχουσιν, κείνοις σφετέρῳ νόῳ ἰθύνοντες.
ἐν δ' ἄρα τοι Παφίης Ἄρης οἴκοισι βεβηκὼς
ἀλλοτρίων λεχέων κρυπτοὺς λυμάντορας ἔρδει,
δώροις ἠδὲ δόλοισιν ὀπιπεύοντας ἑταίρων
εὐνέτιδας πηῶν τε, καὶ αἴσχεα μακρὰ τελοῦντας·
ἀλλ' ἄρα κἀκείνων βιότοις ὀλέθρους ἐπάγουσιν,
ἢ καὶ ἑὰς κεδνὰς ἀλόχους ὀλέκουσι χέρεσσιν,
δύσγαμα νυμφεύοντες ἀπ' ἀλλοτρίων ὑμεναίων.
ζῴοις δ' αὖ Πυρόεντος ἐπεμβεβαυῖα Κυθήρη
δυσγαμίην τεύχει τε καὶ ἐκ λεχέων μάλ' ἀνίας·
ἢ γὰρ ἄγοντ' ἀλόχους, ὧν ἄργυρον ὦνον ἔδωκαν,
δμῳάδας, αἵτ' αὐτοὺς μάχλοις ἔργοισιν ἔπεισαν,
ἠὲ πολυμνήστῃσι συνευνῶσιν φιλότητας
αἰεὶ κλεπτομέναις, ὧν εἵνεκα δηριόωσιν·
οὐ γὰρ ταὶ τίουσ' οὐδ' αὖ φιλέουσι συνεύνους·
τῷ δὴ καὶ κρίσιας καὶ νείκεα πολλάκις ἔσχον
σὺν σφετέραις ἀλόχοισι, καὶ ἀλλήλους ἀθέριξαν
* * * καὶ αὐτῶν εἵνεκα δηθὰ
ἐν συνοχῇσι γένοντο καὶ ἀπλήτοις ἀχέεσσιν,
ἠδὲ γυναικείης κεφαλῆς χάριν εἱργμὸν ἔνεικαν·
ἣν δὲ γυναικὸς ἔῃ γενέθλη, μάλ' ἀγήνορα τεύχει
καὶ γαῦρον, βουλῇσιν ἑαῖς πίσυνον καὶ ἄκαμπτον,
τάς τ' ἄλλας ἄνδρεσσιν ἴσας κάμνουσαν ἀνίας·
πάγχυ δ' ἄρ' ἐς φιλότητα δύην, τοκετῶν ἐποχήν τε
ὀτλήσει, καὶ δηθὰ λυγρῇ περὶ γαστρὶ μογήσει,
ἤτοι πρὶν γονίμης ὥρης βρέφε' ὠμοτοκοῦσα,
ἠὲ νεκρῶν ἐν γαστρὶ μέλη τέμνουσ' ἄπο τέκνων.
ναὶ μὴν καὶ Πυρόεις οἴκοις θοοῦ Ἑρμάωνος
οὐλοὰ μηδομένους στέρνων ἔντοσθεν ἔθηκεν,
ἄγριά τ' ἐν πραπίσιν βουλεύματα ποικίλλοντας,
πρὸς δὲ κακοφροσύνῃσιν ἀεὶ μερόπεσσι συνόντας,
ὡς δὴ καί τ' ἄλλοις ὑποφήτορας ἔμμεν ἀνιῶν·
καὶ δὲ δικορραφίης δεδαηκότες εἰν ἀγορῇσιν
καὶ κρίσιας θαμινὰς καὶ νείκεα πυκνὰ ἑκόντες
ἴσχουσιν, φήμη δὲ κακὴ περιδέδρομεν αὐτοὺς
καί τε δικῶν μέγα πλῆθος, ὃ δὴ μάλ' ἀχρήμονας ἔρδει·
πολλοὶ καὶ παίδων τῶνδ' ἡγητῆρες ἔασιν·
πρὸς δ' ἔτι καὶ ψεύστας, ἀθέους, ἀθεμίστια ἔργα
μηδομένους, κλῶπας, ληίστορας, ἀνδροφονῆας,

inque operum actione valde excellentem, atque in his (rebus)
celebratum, multum vero mente meditantem, et bonam
possessionem a diligentia vitæ portantem domum.
Rursus *Mercurius* in domo splendidi *Jovis*
disciplinæ sapientis in-mente præcepta habentes
et puerorum ductores aut ipsorum fecit principum,
aut sellæ insidentes, ubi argenti est mutatio,
aut legum institutorumque peritos, quarum-rerum causa
obedientes gloriamque per urbes magnam habent, [semper
oratoresque sermonum et in foris optimos
litesque dirigere et periclitantibus succurrere,
et in judiciis litigantes verbis,
e quibus-rebus divitias immensas et pecunias collegerunt;
alii vero fiunt correctores regum,
fidemque circa judicia jus-dicentibus a principibus
habent, illis (ea) sua mente exercentes.
Verum in *Veneris* ædibus *Mars* ingressus
alienarum uxorum occultos corruptores facit,
muneribus atque dolis tentantes amicorum
conjuges cognatorumque, et dedecora magna committentes;
at vero etiam illorum vitæ perniciem immittunt,
aut etiam suas reverendas uxores interficiunt manibus,
infaustas nuptias-facientes ab alienis matrimoniis.
Signis vero *Martis* ingressa *Venus* [lestias:
infaustas-nuptias facit atque e matrimoniis admodum mo-
aut enim ducunt uxores, pro-quibus argentum pretium dede-
servas, quæ eos libidinosis operibus permulserunt, [runt,
aut multum-ambitis (feminis) junguntur amores
semper furtivos-colentibus, quarum causa litigant;
neque enim illæ colunt neque vero amant maritos;
quapropter etiam lites et rixas sæpe habuerunt
cum suis uxoribus, et se-invicem repudiaverunt
* * * et earum causa frequenter
in angustias inciderunt et innumeros mœrores,
et feminei capitis gratia carcerem tulerunt;
sin *mulieris* sit nativitas, admodum virilem facit
et jactabundam, consiliis suis confisam et inflexibilem,
ceterasque viris similes perferentem molestias;
omnino vero quod ad amorem attinet damnum et partuum
moram] tolerabit, et frequenter miserum circa uterum la-
aut ante natalem horam fœtum crudum enixa, [borabit,
aut mortuorum in utero membra exsecant infantum.
Quin etiam *Mars* in domibus celeris *Mercurii*
perniciosa cogitantes intus-in pectoribus facit,
asperaque in cordibus consilia volutantes,
præterea prava-mente semper hominibus consuescentes,
adeo ut etiam aliis subornatores sint molestiarum;
atque etiam litium-impingendarum periti in foris
et controversias frequentes et rixas crebras sua sponte
habent; fama autem mala circumvenit eos [reddit;
atque judiciorum magna multitudo, quæ quidem valde inopes
multi etiam puerorum harum-rerum ductores sunt;
præterea etiam mendaces, impios, infanda opera
meditantes, fures, latrones, homicidas,

ὅρκων οὐδ' ὅσσον τι νόῳ κρυερῷ ἀλέγοντας.
ταῦτα δὲ καὶ Στίλβων Ἄρεως ἐν δώμασιν ἔρδει,
πλαστογράφους τεύχων, λυμάντορας, ἠπεροπευτάς,
ἀλλοτρίου πλούτοιο λιλαιομένους κτεάνων τε·
πολλάκι καὶ κτεάνων πίστεις, ὧνπέρ τις ἔδωκεν
λάθρῃ παρθέμενος, κακομητίῃ ἠρνήσαντο,
* * * * * *
χρήματα παῦρα διδοῦσιν, ἃ πολλῶν χρεῖος ἐτύχθη·
πρὸς δ' ἔτι φαρμακίης ὀλοῆς ἐπιίστορας ἔρδει·
ὧν ἕνεκεν πάντων καὶ ὑπ' ἴδρισιν ἶφι μάχεσθαι
θωαῖς κερτομίαις τε κατὰ πτόλιας σοβέονται.
ἐν δ' Ἑρμοῦ ζώοισι φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
θῆκε προϊσταμένους μεγάλων βιότοιο γυναικῶν,
κείνων δ' εἵνεκα δηθὰ κρίσεις καὶ νείκε' ἔχοντας,
οἷς ἔπι κῦδος ἔθηκεν ἰδ' εὐκλέα πολλάκι νίκην·
οἱ δὲ θεῆς ἱεροῖο προφήτορες εὐκτεάνοιο
γίνονται, τιμὰς ἰδ' ἀπ' αὐτοῦ πλοῦτον ἔχοντες·
τεύχει δ' ἐν τούτοισι τόποις καλὴ Κυθέρεια
αἰόλ' ὑπὸ χροιῇ ποικίλματα δαιδάλλοντας
παντοίοις ζώοισιν ἐοικότα, τοὺς μὲν ἐφ' ἱστῶν
κερκίσιν ἠδὲ χερῶν τεχνήμασιν ἀμφί τε πέπλοις,
324 τοὺς δὲ καὶ ἐν γραφίοις μελιηδέος ἄνθεσι κηροῦ
323 δεικνύντας πάντων μορφὰς θηρῶν τε καὶ ἀνδρῶν,
ἄλλους δ' ἐν πετάλοις στεφανώματα ποικίλλοντας,
οὓς δὲ καὶ ἀνθοβάφους ἁλίων ἄπο θήκατο κόχλων,
εὐόδμων τε μύρων τεῦξεν τεχνήτορας ἄνδρας.
Ἑρμῆς δ' αὖτ' οἴκοισι φανεὶς καλῆς Κυθερείης
προσφιλέας θῆκεν καὶ τιομένους μάλα πᾶσιν,
μορφῇ θ' ἱμερόεντας ἰδ' αἱμύλα κωτίλλοντας,
παντοίης μούσης τ' ἐπιίστορας· ἢ γὰρ ἀοιδοὺς
εὐκλέας, ἢ κιθάρης ὑποφήτορας ἐξετέλεσσεν,
ἠὲ μελῶν μολπῆς εὐρύθμου τεύκτορας ἄνδρας,
ἠὲ πολυτρήτοις λιγέως μέλποντας ἐν αὐλοῖς·
ἄλλους ὀρχηθμοῦ βητάρμονας ἴδριας ἔρδει·
παιδευτὰς δ' ἄλλων τοίων ἔργων ἀνέφηνεν,
ἐξ ὧν ὄλβον ἐΰκτέανον κῦδός τ' ἐνὶ δήμοις
ἄρνυνται, χαρίτεσσι κεκασμένοι εὐεπίῃ τε·
πρήξεσι δ' ἐν βιότου πάντες μακάριστοι ἔασιν,
οἷσί τ' ἐπιθύνωσ' ἔργοις, πάντ' ἐκτελέουσιν
ἧσιν ἐπιφροσύνῃσιν ἀμόχθως, ὥς κ' ἐθέλωσιν. —
ἐν δὲ Λέοντι, δόμῳ πανδερκέος Ἠελίοιο,
Φαίνων μὲν μεγάλους τε καὶ ἐκ πατέρων ἀριδήλων
τεύχει, καί τ' ὄλβῳ βιότου ἅμα κῦδος ὀπάζει,
ἀλλὰ κακῷ θανάτῳ ὀλέσει πάντως γενετῆρα
ἢ βίῃ, ἢ φθορίμων ὑγρῶν πλήθεσσι χαλέψας.
δεικήλῳ δ' ἐν τῷδε Διὸς πολυφεγγέος ἀστὴρ
ὥστ' οἴκῳ σφετέρῳ χαίρει, ἐπεί ἐστι τρίγωνον
αὐτοῦ, ὡς καὶ πρόσθεν ἀείσαμεν, Ἠελίου τε,
καὶ μεγάλους βασιλῆας ἢ ἴσους κοιρανέουσιν,
ἤ που τῶν ἑτάρους τεύχει, λαοῖσιν ἀγητούς,
πάντας δ' ἀφνειοὺς καὶ τιμήεντας ἔθηκεν.
αὐτὰρ Ἄρης ἐπὶ τῷδε πατρώια πάντ' ἐκέδασσεν,
καὶ σίνος ὀφθαλμῶν δῶκεν, βιότου δ' ἄρα πρῆξιν
πολλὴν ἀμφὶ πυρὸς πολιοῦ τ' ἄπο δῶκε σιδήρου,

juramenta ne tantillum quidem mente aspera curantes.
Hæc vero etiam *Mercurius Martis* in ædibus facit,
falsarios exhibens, perditores, deceptores,
alienarum divitiarum cupidos opumque;
sæpe etiam opum fidem, quas quis dedit
clam deponens, pravo animo negaverunt,
* * * * * * [sunt;
pecunias paucas dederunt, quæ multarum debitum factæ
præterea autem veneficii perniciosi peritos facit;
quarum causa rerum-omnium etiam a gnaris fortiter pu-
persecutionibus conviciisque per urbes pulsantur. [gnandi
Sed in *Mercurii* signis ridendi-amica *Venus*
fecit præfectos magnarum bonis mulierum,
atque illarum causa frequenter lites et rixas habentes,
quibus laudem adjunxit et gloriosam sæpe victoriam;
alii autem deæ delubri præstites opulenti
fiunt, honores atque inde divitias habentes;
facit autem in his locis pulcra Venus
varia colore artificia fingentes
omnigenis animalibus similia, alios telorum
radiis atque manuum sollertia et in peplis,
alios etiam cestris melleæ coloribus ceræ
exhibentes omnium formas ferarum atque hominum,
alios foliis coronas varias-nectentes,
alios etiam florum-pictores ex marinis fecit conchis,
et bene-olentium unguentorum reddidit artifices viros.
Mercurius autem in ædibus apparens pulcræ *Veneris*
amabiles reddidit et cultos admodum omnibus,
formaque desiderabiles et blanda garrientes,
et omnigenæ Musæ peritos; aut enim cantores
celebratos, aut citharæ cultores effecit,
aut carminum modulationis numerosæ confectores viros,
aut multiforibus argute canentes fistulis;
alios saltationis saltatores peritos facit;
ductores autem aliorum talibus in-operibus præstitit,
ex quibus-rebus divitias opulentas famamque in populis
adipiscuntur, gratiis ornati et facundia;
in actionibus autem vitæ omnes felicissimi sunt,
quæque opera suscipiunt, omnia perficiunt
sua sollertia sine-molestia, prout voluerunt. —
In *Leone* autem, *domo* omnia-videntis *Solis*,
Saturnus quidem magnos atque ex patribus pernobilibus
edit, atque opibus vitæ simul gloriam suppeditat;
sed mala morte tollet omnino genitorem [xans.
aut per vim, aut perniciosorum humorum multitudine ve-
Signo autem in hoc *Jovis* multum-splendentis stella
quasi domo sua gaudet, quoniam est triangulum
ejus, ut etiam supra cecinimus, et Solis,
et magnos reges aut pares imperitantibus,
aut horum socios facit, populis reverendos,
omnes autem divites et honoratos reddidit.
Sed *Mars* in hoc paterna-bona omnia dissipavit,
et noxam oculorum dedit, vitæ vero actionem
multam circa ignem atque a cano dedit ferro,

τοῖς δ' ἔργοις σκληρὰς καὶ ἀπηνέας ὤπασε τέχνας·
αἰεὶ δ' ἔν τε Λέοντι καὶ ἐν Μήνης δόμῳ ὀφθεὶς
ὠκυμόρους τεύχει, τοὺς δ' ἡμιβίους ἐναρίζει.
Ἀφρογενὴς δὲ Λέοντι βεβηκυῖ' οὐ μάλα χαίρει·
δυσγαμίην τεύχει, ποτὲ δ' αὖτ' ἀλόχοιο διείργει.
ἀλλ' Ἑρμῆς πινυτούς τε καὶ ἐν μύθοισι φερίστους
ἔρδει, καὶ βιότῳ προφανεῖς καὶ ἀγακλέας ἄνδρας. —
ἐν δ' οἴκῳ Μήνης Φαίνων μητρὸς βίον αἰεὶ
φθείρει Ἠελίοιο βολὰς καὶ φέγγος ὁρώσης,
αὐτοὺς δ' ἐν νούσοις δολιχαῖς ἄταις τ' ἐδάμασσεν,
ἠὲ μελαγχολίῃσι καὶ ἄλγεσι κρυπτομένοισιν,
ἄχρι κεν ἵζηνται μακάρων ἱεροῖς παρὰ βωμοῖς.
γηθεῖ δ' αὖ Φαέθων ἐν Καρκίνῳ, οὕνεκεν αὐτοῦ
ὑψοῦται, πλεόνων τε γονὴν τέκνων μάλ' ὀπάζει,
καὶ βίον ἐν μεγάροισι καὶ εὐκλέα φῆμιν ἁπάντῃ
δῶκεν, καὶ φιλίην μεγάλων καὶ κέρδεα νωμᾶν.
Ἄρης δ' ἐν Μήνης οἴκοις μεγαθαρσέας ἔρδει
καὶ μάλ' ἀγηνορίῃσι πεποιθότας, οὐκ ἀλέγοντας
οὔτε τι κινδύνων ἰδ' ὁμοκλῆς, οὔτε φόβοιο·
τῷ καὶ σφάλλονται θαμινὰ σφετέροισιν ἐπ' ἔργοις·
ἄλλοι δ' αὖ τέχνης ἐπιίστορες ἐξεγένοντο·
πάντες δ' ἀλγεινοῖσι περιπταίουσι σίνεσσιν,
τῶν πλεόνων δὲ βίῃ θάνατος καὶ μοῖρα τελεῖται.
οὐδὲ μὲν οὐδὲ Κύπρις γηθεῖ Μήνης ἐνὶ οἴκῳ·
μάχλους γὰρ τεύχει καὶ τερπομένους φιλότητι,
ἄλλα τ' ἐπ' ἀλλοίοις κακά τ' αἴσχεα πολλὰ τελοῦντας·
καὶ δ' ἑτέροις τροπικοῖς ζῴοις πάντεσσι τάδ' ἔρδει.
χρυσοφαὴς δ' Ἑρμῆς ἐν Καρκίνῳ αἰθροπολεύων
ὀξεῖς ἐν πραπίδεσσι, νοήμονας, ἄλλοτε δ' ἄλλῃ
βουλῇ τερπομένους μήτ' ἔμπεδα μητιόωντας
ῥέζει, καὶ μύθοις ἀγαθοὺς ἔργοις τε φερίστους. —
Ἠέλιος δ' αὐτὸς μὲν ὑπὲρ χαροποῖο Λέοντος
εὐκλέας ἐν βιότῳ καὶ ὑπείροχον εὖχος ἔχοντας
ῥέζει· κέντρου δ' αὖτε τυχὼν βασιλῆας ἔτευξεν,
ἣν ἐσθλῶν κοσμῆται ὑπ' ἄστρων μαρτυρίῃσιν.
ὣς δ' αὔτως καὶ Μήνη ἑὸν δόμον ἀμφιβεβῶσα
πρήξιας ἀνθρώπων ἀγαθὰς καὶ κῦδος ὀπάζει·
ἣν δὲ μεσουρανέῃ νυκτός, βασιλῆας ἔθηκεν.
οἱ δ' ἄρ' ἀμειβόμενοι ζῷ' ἀλλήλων κατὰ κύκλον,
ζῴοις δ' ἐμβεβαῶτες ἐπ' ἀλλήλων κατὰ κύκλον,
Μήνῃ μὲν Τιτάν, Μήνη δὲ γέγηθε Λέοντι.
τοῖα μὲν ἀλλήλων οἴκοις ὁρίοις τε παρόντες
τεύχουσ' ἄλλα τε πολλὰ πολυτλήτοις μερόπεσσιν.
Αὐτὰρ ἀληθείην πᾶσαν βροτέου βιότοιο
σύγκρασις διέκριν', ἐπιμαρτυρίαι τε φαεινῶν
ἄστρων ἀλλήλοις χώροις θ', ὑπὲρ ὧν γεγάασιν·
ὅσσα δ' ἅμ' Ἠελίῳ δρῶσιν παρεόντες, ἀείσω.
πάντες μὲν χαίρουσιν ἐπ' ἀντολίῃσιν ἐόντες,
ὡς ἐν ἑοῖσιν ἕκαστος ἀγαλλόμενος βασιλείοις·
καί ῥά τ' ἐπ' ἀντολίης μὲν ἰόντες ἅτ' ἐς νεότητα,
θνητοῖς πάντα τελοῦσιν ἄγαν κρατεροὶ παρεόντες·
ἑσπερίοισι δὲ βαρδύτεροι προϊοῦσι χρόνοισιν,
δείελοι αὐγῇσιν μαλεραῖς ὑποπεπτηῶτες,
ἀδρανέες τε πέλονται ἑὸν σθένος ἀμβλύνοντες.

operibus autem asperas et horridas dedit artes;
semper autem in Leone et in Lunæ domo visus
mature-morientes facit, quosdam media-in-vita necat.
Venus autem Leonem ingressa non magnopere gaudet:
infaustas-nuptias facit, interdum autem ab uxore separat.
Sed *Mercurius* prudentes atque in orationibus optimos
facit, et vita præcellentes et celeberrimos viros. —
Verum *in domo Lunæ Saturnus* matris vitam semper
perdit Solis radios et splendorem videntis,
ipsos autem morbis longis calamitatibusque domuit,
aut atra-bili et noxis absconditis,
usque dum sedeant deorum sacras ad aras.
Gaudet vero *Jupiter* in Cancro, quoniam supra eum
tollitur, pluriumque stirpem liberorum admodum suppeditat,
et vitam in domo et celebrem famam ubique
dedit, et amicitiam magnorum et reditus versare.
Mars autem in Lunæ domo animosos facit
et admodum virtuti confisos, non curantes
neque pericula et tumultum bellicum, neque metum;
propterea etiam labuntur crebro suis in operibus;
alii autem artis periti evaserunt;
omnes autem miserabilibus incidunt noxis,
plurimorum autem mors et fatum per-vim terminatur.
Neque vero *Venus* gaudet Lunæ in domo;
libidinosos enim facit et se-delectantes amore,
aliaque super alia malaque dedecora multa patrantes;
atque etiam aliis *tropicis* in *signis* omnibus hæc facit.
Auricolor autem *Mercurius* in Cancro cælum-permeans
acutos mente, prudentes, alio vero et-alio
consilio gaudentes neque firma cogitantes
facit, et orationibus bonos factisque egregios. —
Sol autem ipse super fulvum *Leonem*
celebres in vita et excellentem gloriam habentes
facit; *centrum* vero *nactus* reges protulit,
si bonorum ornetur astrorum testimoniis.
Ita etiam *Luna suam domum* circumgressa
actiones hominum bonas et gloriam suppeditat;
si vero *medium-cælum-teneat* noctu, reges efficit.
Illi autem alternantes signa mutua per circulum,
signisque ingressi alter-post-alterum per circulum,
Lunâ quidem *Sol*, *Luna* autem gaudet *Leone*.
Talia quidem *alii-aliorum domibus terminisque* præsentes
faciunt aliaque multa ærumnosis mortalibus.
At veritatem omnem mortalis vitæ
mistura dijudicat, *testimoniaque* lucidorum
astrorum sibi-invicem atque locis, super quibus apparent;
quæcumque autem simul cum *Sole* faciant præsentes, canam.
Omnes (stellæ) quidem gaudent in *ortu* apparentes,
ut in sua quæque exsultans regia;
atque ab ortu quidem procedentes quasi in juventutem,
mortalibus omnia perficiunt magnopere validæ præsentes;
vespertinis autem tardiores progrediuntur temporibus,
seræ radiis fulgentibus se-subjicientes,
infirmæque exsistunt suum robur obtundentes.

410 Φαίνων μὲν δὴ πρῶτα σὺν Ἠελίῳ κατὰ πάντων
ζωιδίων πλήθει ξυνῶν ἀγαθῶν τε κακῶν τε, [νυκτί-
κρείσσων μέν τε κατ' ἦμαρ ἐών, βλάπτων δ' ἐνὶ
τεύχει γὰρ πατέρας μὲν ἀγακλειτοὺς καὶ ἐπόλβους,
μητέρα δ' ὠκύμορον θανάτῳ διέκρινε τοκῆος,
415 αὐτῶν δὲ κτῆσιν μινύθει οἶκόν τε πατρῷον,
ἀλλ' οὐχ ὡς πενιχροὺς πάμπαν καὶ ἀχρήμονας εἶναι.
καὶ Φαέθων μετὰ Τιτῆνος πατρώια πάντα
φθείρει, παντοίαις τε βλάβαις ἄταις τ' ἐπέδησεν·
419 πολλάκι καὶ ξείνης γαίης ἔπι πήματ' ἔδωκεν,
422 ἠῷος μὲν μείον', ἐφ' ἑσπερίῃσι δὲ δεινά.
423 Ἄρης δ' Ἠελίῳ συνιὼν πατράσιν μὲν ἀνίας,
424 γεινομένοις δ' αὐτοῖς θόρυβον καὶ πήματ' ἔδωκεν·
420 τοὺς δ' ἄρα καὶ πάτρης γλυκερῆς θῆκεν μετανάστας·
425 ἠματίῃ γενέθλῃ δ' ὀλοώτατος ἔπλετο πάντων,
421 ἥσσων δ' ἑσπέριος γεγαὼς ἀδρανέστερα ῥέζει.
426 Ἀφρογενὴς δὲ συνοῦσ' Ὑπερίονι γεινομένοισιν
δυσγαμίην παρέχει καὶ δύσκλειαν περὶ λέκτρα·
ἤτοι γὰρ πενιχραῖς ἢ δούλαις ἢ καὶ ἀνάγνοις,
ἢ καὶ πρεσβυτέρῃσι συνέζευξεν μάλ' ἀεικῶς,
430 ἢ ἔτι καὶ πιναροῖσιν ἐφεζομέναις στεγέεσσιν.
Ἑρμῆς δ' Ἠελίῳ ξυνὴν βαίνων κατ' ἀταρπὸν
ἤμερσεν σοφίης καὶ παιδείης μάλα πολλῆς·
ἑζομένους δ' ὤπασσε βίους * * *
434 * * μάλα δ' ἠῴῃσιν ἀνάσσων
433 ἀνέρας ἀφνειοὺς ποίησε πόλει παναγήτους
* * * * * *
435 πρῆξίν θ' ἥσσονα δῶκ', ἐν πρήξεσί τ' ἔμμεν ὑπ' ἄλλοις.
Τόσσα μὲν Ἠελίῳ μούνῳ ξυνῇ παρεόντες
ῥέζουσ', ἶσα δὲ τοῖσι καὶ ἀντίον Ἠελίοιο
φαινόμενοι. Μήνη δ' ἃ σὺν αὐτοῖσιν παρεοῦσα
ῥέζει ἐν δισσῇσιν ἀπορροίαις συναφαῖς τε
440 θνητοῖς ἐν μογερῷ βιότῳ, καὶ νῦν ἐνέποιμι.
ἀστέρι μὲν Φαίνοντος ἐπερχομένη συναφῇσιν,
αὐγαῖς αὐξομένη κρείσσων, περὶ μητέρα δ' αἰνοὺς
ψυχμοὺς ἠδὲ νόσους παρέχει, σίνεσίν τε προσάπτει,
αὐτοὺς δ' ἀπροκόπους καὶ δειμαλέους περὶ πρῆξιν
445 ἐνσινέας τε τίθησιν. ἀπορρείουσα δὲ τούτου,
ἢν μὲν Ζηνὶ συνάπτῃ ἢ ἁβροκόμῳ Κυθερείῃ,
ἐσθλὴ καὶ δώτειρα βίου πλούτοιό τε πολλοῦ,
πυροφόρων δ' ἀγρῶν κτῆσιν κρατερῶν τε μελάθρων
δῶκεν, καὶ κῦδος φήμην τ' ἀγαθὴν παρὰ δήμοις,
450 καὶ φιλίην ἀνδρῶν, ἧσπερ χρήζουσιν, ἑταίρων·
ἢν δ' Ἑρμῇ, πινυτούς τε καὶ εὔφρονας ἐξετέλεσσεν.
ἢν δὲ Κρόνον προλιποῦσα κενὸν δρόμον ἐξανύῃ
ἢ καὶ Ἄρῃ μετέπειτα συνάπτῃ, πάγχυ κακίστη· [σιν,
αὐχμηροὺς τεύχει γὰρ ἀναγκαίου βιότοιο,
455 οἵτ' ἔργοις κενεοῖς καμάτοισί τε μοχθίζοντες
οὔποτε λιμηρὴν πενίην ἐδύνανθ' ὑπαλύξαι,
πρὸς δ' ἔτι καὶ ζωῆς τέκμωρ λυγρὸν ἐξανύοντας,
πολλάκι δ' ὠκυμόρους τε καὶ ἐν νεότητι θανόντας·
οἱ δὲ καὶ εὐτροχάλοις δειρὴν σφίγγουσι βρόχοισιν.
460 ἢν δ' ἀπὸ μὲν Κυθέρης ἢ καὶ Ζηνὸς πολυφεγγοῦς
ἢ καὶ ἀφ' Ἑρμείαο ἀπορρέῃ, ἔμπαλι δ' ἐξῆς

Saturnus quidem primum cum *Sole* in omnibus
signis abundat conjunctis bonis et malis,
melior quidem *interdiu* evadens, nocens vero *noctu;*
facit enim patres quidem illustres et fortunatos,
matrem autem mature-raptam morte separavit a-patre,
ipsorum autem possessionem minuit domumque paternam,
nec tamen ita ut egeni prorsus et inopes sint.
Et *Jupiter* cum Sole paterna bona omnia
perdit, omnigenisque damnis noxisque implicavit;
sæpe etiam peregrina in terra calamitates dedit, [bil s
matutinus quidem minores, in *vespertinis* viis autem terri-
Mars autem Soli congressus patribus quidem ægritudines,
nascentibus autem ipsis tumultum et calamitates dedit,
alios vero etiam patriæ dulcis fecit extorres;
diurnæ nativitati autem perniciosissimus exstitit omnium,
infirmior vero *vespere* factus minora facit.
Venus autem congressa Soli nascentibus
infaustas nuptias præbet et infamiam circa toros;
aut enim egenis aut servabus aut etiam impuris,
aut etiam vetulis conjunxit admodum turpiter,
aut etiam sordidis quæ-versantur in fornicibus.
Mercurius autem Soli eandem gradiens per semitam
privavit sapientia et disciplinâ admodum magna;
sedentarias autem dedit vitas * * *
* * * magnopere autem *matutinis* in viis dominans
homines divites reddidit urbi reverendissimos,
* * * * * * [esse aliis.
et actionem minórem dedit, inque actionibus subjectum-
Talia quidem *Soli* uni *junctim* præsentes
faciunt, similia autem his etiam *e-regione* Solis
apparentes. *Luna* autem quæ cum iis præsens
faciat in duabus defluxionibus conjunctionibusque
mortalibus in laboriosa vita, etiam nunc dicam.
Stellæ quidem *Saturni* appropinquans conjunctionibus,
radiis *augescens* melior, circa matrem autem terribiles
febres et morbos præbet, noxisque admovet,
ipsos autem sine-successu et timidos circa actionem [turni),
noxisque vexatos reddit. *Defluens* autem ab ea (i. e. stella Sa-
si quidem *Jovi* conjungatur aut tenericomæ *Veneri*,
bona (est) et largitrix vitæ divitiarumque multarum,
et triticiferorum agrorum possessionem validorumque ædi-
dedit, et gloriam famamque bonam apud populos, [ficiorum
et amicitiam virorum, quam expetunt, sociorum;
sin *Mercurio*, prudentes atque sapientes fecit.
Sin *Saturnum relinquens vacuum* cursum conficiat,
aut etiam *Marti* deinde conjungatur, omnino pessima (est);
sordide-indigos facit enim necessarii victus,
qui operibus vanis fatigationibusque laborantes
nunquam famelicam egestatem poterant evitare,
præterea etiam vitæ terminum tristem conficientes,
et sæpe mature-morientes atque in juventute decedentes;
nonnulli etiam flexilibus collum constringunt laqueis.
Sin a *Venere* quidem aut etiam *Jove* splendidissimo
aut etiam a *Mercurio defluat*, rursus autem deinde

ἢ Κρόνῳ ἢ Πυρόεντι συνάπτῃ, δεινὴ ἐτύχθη·
οἴκων γὰρ φθείρει κτῆσιν βιότῳ προϊοῦσιν,
καὶ χαλεπὴν πενίην γήρως ἐπὶ λυγροῦ ὀπάζει.
φαύλη καὶ κερόεσσα συνάπτουσ' Ἄρεϊ Μήνη·
κλῆρον γάρ τε δόμων πατρώιον ἐξαπόλεσσεν
καὶ μητρῷον ὁμοῦ, ποτὲ δ' αὖ καὶ μητέρας αὐτάς·
γεινομένους δ' αὐτοὺς μεγαληγορίῃσι χανόντας,
ὀξεῖς παντόλμους τε θρασεῖς τ', ἐπὶ τοῖσι βιαίους,
ἀστεμφεῖς, ὠμοὺς καὶ ἀπηνέα ἔργα τελοῦντας,
τοὔνεκα καὶ πταίοντας ἐν ἔργμασιν, ὁππόσ' ἕλωνται·
καὶ δὲ δέσιν θνητοῖσι πόρεν κείνῳ συνιοῦσα.
Ἶσα δὲ καὶ συνιούσῃ ἀπορρείουσ' ἀπὸ Θούρου.
εἰ δέ τ' ἀπορρείῃ μὲν ἀπ' Ἄρεος, εἶτα συνά-
κυδίστῳ Κρονίδῃ, πολυόλβους τῆμος ἔτευξεν [πτῃ
καὶ μακαριστοτάτους, πρήξεις τ' ἀγαθὰς τελέοντας.
ταῦτα δὲ καὶ Κυθέρῃ συναφὴν τεύχουσ' ἀπ'
[Ἄρηος
ῥέζει· πρὸς δ' Ἑρμῆν, βουλαῖς μύθοισί τ' ἀρίστους,
αἰὲν ὑπὲρ θνητοὺς πυκιναῖς πραπίδεσσι νοοῦντας.
τοῖα δὲ καὶ διάμετρος ἀεὶ πέντ' ἀστράσι τεύχει.
Ἠελίῳ δ' οἴῳ συναφὴν τεύχουσα Σελήνη
ἔκπτωσίν τε τίθησι βίου, καὶ κήδε' ὀπάζει.
ἣν δ' ἀποχαζομένη Ὑπερίονος εἶτα συνάπτῃ
ἐσθλοδόταις, ἀγαθὴ καὶ ὑπείροχα ἔργα φέρουσα
μείζονα καί τ' ἀρίδηλ' ἀγάθ' ἀνθρώποις ἀνέφηνεν.
αἰεὶ δ' ἐν γενέθλῃσι κενοδρομέουσα Σελήνη
πλαζομένους βιότους καὶ ἄλην ξείνης ἐπὶ γαίης
ῥέζει, λιτοτέρους τε βίῳ καὶ πολλὰ μογεῦντας.
χρὴ δ' αἰεὶ γενέθλης πρότερον νεοφεγγέα Μήνην,
καὶ δ' ἔτι πλησοσέληνον ἐνὶ πραπίδεσσιν δρᾶσθαι,
ὅππῃ τάσδε δύω φάσιας παρεοῦσα τέλεσσεν,
ἢ καὶ συντροχάουσ', ἐπεὶ ἐσθλοδόταις μὲν ἀρίστη
πρώτας ἀκτῖνας ξυνουμένη ἠέ τε πλήρεις,
σὺν χαλεποῖσι δ' ἐοῦσα πανεικέλιον μένος ἴσχει
κείνοισιν, λυγροῦ τε βίου πλήρωσε γενέθλην.
ἔξοχα δ' οὖν κακὰ πάντοτ' ἐπὶ θνητοῖσι κυλίνδει
ἐν φάσεσιν πάσῃσιν, ἐν αἷς Πυρόεντι συνάψῃ·
κὴν ἐπὶ συνδέσμου βαίνῃ, μανίῃσι προσάπτει,
ἢ σπασμοὺς νοῦσόν θ' ἱερὴν καὶ ἀναλθέας ἄτας.
ἄντα δ' ἄρ' Ἠελίου χαίρει τροχάουσα Σελήνη,
πλήρει ἐπεὶ κύκλῳ τότ' ἀγάλλεται αὐγάζουσα,
καί τε κλέους ὄλβου τε παραιτίη ἐστὶ βροτοῖσιν.

aut *Saturno* aut *Marti conjungatur*, noxia evasit:
domorum enim perdit possessionem vita progredientibus,
et difficilem egestatem senectute in tristi dat.
Mala etiam cornuta *congrediens Marti* Luna;
hereditatem enim domorum paternam consumsit
et maternam simul, interdum vero etiam matres ipsas;
nascentes autem ipsos magniloquentiis os-aperientes,
impetuosos audacissimosque et feroces, ad hæc violentos,
inflexibiles, atroces et immitia opera perpetrantes,
propterea etiam labentes in operibus, quæcumque suscipiant;
et etiam vincula hominibus dedit illi congrediens.
Similia autem etiam congredienti *defluens a Marte* (facit).
Sin autem *defluat* a *Marte* quidem, deinde *conjungatur*
illustri *Jovi*, felicissimos tunc fecit
et beatissimos, et actiones bonas perficientes.
Hæc autem etiam *Veneri conjunctionem faciens* a
[*Marte*
efficit; cum *Mercurio* autem, consiliis sermonibusque opti-
semper ultra mortales sapientibus mentibus cogitantes. [mos,
Hæc autem etiam ex-adverso stans semper quinque stellis
Soli autem uni *conjunctionem faciens Luna* [facit.
amissionem facit vitæ, et dolores affert.
Sin *abscedens a Sole* deinde conjungatur
beneficis-stellis, bona (est) et eminentia opera afferens
majora et conspicua bona hominibus ostendit.
Semper autem in nativitatibus *vacue-currens Luna*
erroneas vitas et jactationem peregrina in terra
efficit, et tenuiores vita et multa laborantes.
Oportet autem semper ante nativitatem *novam Lunam*
atque etiam *plenam* mente animadvertere,
ubi hasce duas apparentias *præsens* conficiat, [optima
aut etiam *congrediens*, quoniam *beneficis*-stellis quidem
primos radios consocians aut plenos,
cum *noxiis* vero præsens prorsus-similem vim habet
illis, et flebili vita complevit genituram.
Inprimis vero mala undique in mortales volutat
in apparentiis omnibus, in quibus *Marti* congrediatur;
atque si in *conjunctione* feratur, furoribus alligat,
aut nervorum distentiones morbumque sacrum et immedica-
Opposita vero *Soli* gaudet currens Luna, [biles miserias.
pleno quoniam orbe tunc exsultat radians,
atque gloriæ divitiarumque causa adest hominibus.

BIBΛΙΟΝ Γ. [B.]

Ἐν τῷ γ' βιβλίῳ φησίν·

A. Τί ἀποτελεῖ ἕκαστος τῶν ἑπτὰ πλανητῶν ὡρονομῶν ἐν ἰδίῳ οἴκῳ καὶ ἐν παντὶ τῶν ἄλλων τριῶν κέντρων μόνος εὑρισκόμενος ἐν ἰδίῳ μέντοι οἴκῳ.

B. Τί ἀποτελεῖ, ἡνίκα ἑνὸς ὡρονομοῦντος ἕτερος ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ κέντρου μόνος θεωροῖτο, καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων ἀποτέλεσμα ἀπαραλλάκτως εὑρισκόμενον, κἂν ἐπὶ τοῦ μεσουρανήματος καὶ ἀντιμεσουρανήματος εὑρεθῶσιν, ἑαυτοὺς ἀναμετροῦντες εἷς μὲν ἄνω, εἷς δὲ κάτω ὤν.

Γ. Τί ἀποτελοῦσιν οἱ συμμαρτυροῦντες ἀλλήλοις, ἢ καὶ συσχηματιζόμενοι, ἢ καὶ ἐπιβλέποντες ἑαυτούς.

Δ. Τί ἀποτελεῖται Ἡλίου καὶ Σελήνης ἑαυτοῖς συσχηματιζομένων, τοῦ μὲν ἐν ἀρσενικοῖς προσφόρως τῇ οἰκείᾳ φύσει, τῆς δὲ ἐν ζῴοις θήλεσιν εὑρισκομένης, ἢ τὸ ἀνάπαλιν, ἢ καὶ ἀμφοτέρων ἐν ἄρρεσιν, ἢ καὶ ἀμφοτέρων ἐν θήλεσιν, καὶ τί μὲν ἐπὶ ἀνδρὸς, τί δὲ ἐπὶ γυναικὸς ταῦτα ἀποτελεῖ.

E. Περὶ χρόνων ζωῆς, καὶ πῶς μὲν τούτους ἐφοδευτέον δι' ἡμέρας, πῶς δὲ νυκτός· καὶ πότε μὲν ἀπὸ τῶνδε, πότε δὲ ἀφ' ἑτέρων τούτους παραληπτέον.

Ὅσσα μὲν ἀλλήλων οἴκοις τελέουσι βροτοῖσιν
ἀστέρες, Ἠελίῳ τε πυρικλήθοντι συνόντες,
ὁππόσα καὶ κεραῆς συναφαῖς τεύχουσι Σελήνης,
ἐν προτέραις σελίδεσσι μάλ' ἀτρεκέως κατέλεξα.
νῦν δ' ἐπιμαρτυρίας αὐτῶν καὶ σχήματα πάντα,
ἀλλήλων θ' ὅσα δρῶσιν ὑπ' ἀκτίνεσσιν ἐόντες,
καὶ κέντροις πισύρεσσιν ἐπεμβεβαῶτες, ἀείσω.
Πρῶτα μὲν οὖν Φαίνων ὑπὲρ ὡρονόμοιο βεβη-
ἤτοι πρωτοτόκους καὶ πρωτοτρόφους ἀνέφηνεν, [κὼς
ἢ καὶ ἀδελφειοὺς προτέρους διόλεσσεν ἅπαντας,
τέκνων δ' αὖτ' ὀλετὴρ πέλεται, βίοτόν τε χαλέπτει
ἀλλοτρίοις οἴκοισιν ἐών· εὖτ' ἂν δ' ἐν ἑοῖσιν
ὡρονομῇ, ζῴοις δ' ἰδίοις ἐπιτέρπεται αἰεί,
Αἰγόκερῳ τε καὶ Ὑδροχόῳ βλοσυρῷ τε Λέοντι
καὶ Χηλαῖς Κριῷ τε, τότ' ἀνέρες ἐξεγένοντο
κύδιστοι, γενεῇ τε γεγηθότες, εὐκλέϊ πλούτῳ
τιμαῖς καὶ γεράεσσιν ἀγαλλόμενοι βασιλήων.
ψυχρὸν δ' ἐς λίβα νισσόμενος δῦνον περὶ κέντρον
μακροβίους, γήραι λιπαρῷ θαλέθοντας ἔθηκεν,
εὐκτεάνους, μόχθοισιν ἰαινομένους σφετέροισιν.
εἰ δὲ μεσουρανέοι, πατρῷια πάντ' ἐκέδασσεν,
δηθάκι δ' οὐδ' ὅσσον κλήρου παρὰ πατρὸς ἔνειμεν,
πρήξεις δ' ἀπροκόπους καὶ νωχελέας μάλα τεύχει,
ἔργα δὲ καὶ τέχνας χειρῶν ἐξαίνυται ἀνδρῶν
ψυχῶν θ', ἥντινα πρῆξιν ἐνὶ στέρνοισιν ἕλωνται,
δυστεκνίην δ' ὤπασσε, κασιγνήτων τ' ἀπάμερσεν.
ὀρφανίην δ' ὑπόγειος ἐὼν ἀπὸ πατρὸς ἔτευξεν
πάμπαν νηπιάχοις, κλῆρόν τ' ἔρραισεν ἀΐστως,
ὃν θνήσκων ἔλιπεν γενέτης, αὐτοὶ δ' ὑπὸ νούσου
κάμνουσ', ἔν τε κρύει πυρετῷ τ' αἴθωνι μογεῦσιν,
ἐν δ' ἀγορῇ κρίσιας καὶ νείκεα δηρὸν ὄπασσεν.
Ζεὺς δ' ὥρην ἐφέπων ἐρικυδέας ἄνδρας ἔθηκεν
ἐν δήμοις πάτρῃσί τ' ἐνὶ σφετέρῃσιν ἀγητούς,
πρὸς δ' ἔτι καὶ πρήξει μεγαλαυχέας, ἐν βιότῳ τε
ἀφνειούς, βασιλεῦσι φίλους, μάλα τιμήεντας.

LIBER III. [II.]

In tertio libro dicit:

I. Quid efficiat quisque septem planetarum, horam servans in propria domo, et in quoque ceterorum trium centrorum solus inventus, in propria scilicet domo.

II. Quid efficiat, quum uno horam servante alter in occiduo centro solus cernatur, et hominum apotelesma pariter inventum, etiamsi in medii-cæli-statione aut medii-cæli-e-regione inveniantur, se ipsos metientes, alter quidem supra, alter vero infra exsistens.

III. Quid efficiant testantes sibi invicem, aut etiam simul apparentes, aut etiam inspicientes se-invicem.

IV. Quid efficiatur Sole et Luna simul apparentibus, illo quidem in masculis convenienter propriæ naturæ, hac autem in signis femineis inventa, aut vice versa, aut etiam ambobus in masculis, aut etiam ambobus in femineis, et quid in viro, quid etiam in femina hæc efficiant.

V. De temporibus vitæ, et quomodo ea ingredi oporteat interdiu, et quomodo noctu; et quando quidem ab his, quando ab aliis hæc incipienda sint.

Quæcumque *altera-alterius in-domibus* perficiant mor-
stellæ, et *Soli* ignivomo conjunctæ, [talibus
quæcumque etiam cornutæ faciant in-conjunctionibus *Lunæ*,
in prioribus paginis admodum vere recensui.
Nunc autem *testimonia* earum et *formas* omnes,
et quæcumque faciant *aliæ-aliarum* sub *radiis* apparentes,
et *centra quattuor* ingressæ, canam.
Primum quidem *Saturnus super horonomum* ingressus
aut primogenitos et primum-eductos protulit,
aut etiam fratres priores necavit omnes;
et liberorum interfector est, vitamque vexat
alienis in-*ædibus* præsens; ubi vero in *suis*
horam-servat, *signisque propriis* delectatur semper,
Capricorno atque Aquario et tetrico Leone
et Chelis et Ariete, tunc viri exorti-sunt
clarissimi, et genere gaudentes, celebribus divitiis
honoribus et præmiis exsultantes regum.
Frigidum vero in Africum proficiscens *occiduum* circa *cen-*
longævos, senectute lauta vigentes fecit, [*trum*,
opulentos, laboribus fruentes suis.
Sin *medium-cælum-teneat*, paterna-bona omnia dissipavit,
frequenter autem ne tantillum quidem hæreditatis a patre de-
actiones autem infructuosas et infirmas admodum facit, [dit,
opera autem et artes manibus eximit virorum
mentibusque, quamcunque actionem animis elegerint,
liberorum-cladem autem dedit, et fratribus orbavit.
Orbitatem vero *subterraneus* apparens patris attulit
omnino infantibus, et hæreditatem perdidit funditus,
quam moriens reliquit genitor; ipsi autem morbo
laborant, et frigore febrique ardente jactantur,
in foro autem lites et rixas diu dedit.
Jupiter vero *horam regens* perillustres viros fecit
in populis et in patriis suis reverendos,
præterea etiam actione celebratissimos, re familiari autem
divites, regibus amicos, admodum honoratos.

ταῦτα δέ τ' ἐκτελέσει μέσον οὐρανὸν ἀμφιπο-
κοσμεῖ καὶ μίτρῃσι πέπλοισί τε πορφυρέοισιν, [λεύων·
τερπωλῆς τεύχων λαῶν ἡγήτορας ἄνδρας.
δύνων δ' εὐκτεάνους, ὀλοὸς δὲ τέκνοισιν ἐτύχθη·
θάπτει γὰρ κεδνάς τ' ἀλόχους παῖδάς τ' ἀλεγεινούς.
ἐν τροπικοῖς δ' εἴωθε τελεῖν καὶ πάμπαν ἀτέκνους
κηδεστῶν βιότου, καί τ' ἐσθλὰ κακοῖσιν ἔμιξεν·
κτῆσιν μὲν γὰρ ἔδωκε, τέκνων δ' ἐπὶ κήδεσι λυπεῖ.
δεινὸς δ' ἀντιμεσουρανέων πέλετ' ἀνθρώποισιν·
πάντων γάρ τε βροτοὺς ἰδίων κτεάνων ἀπάμερσεν,
εὐόλβους δὲ πάρος κενεοὺς οἴκους ἀπέφηνεν·
ἔξοχα δ' εἴ γε σὺν Ἠελίῳ τόδε κέντρον ὁδεύοι·
— — — — — — — —
ἐσχατίῃ γενέθλῃ βίοτον καὶ κῦδος ὀπάζει. [μους,
Ἄρης δ' ἀντολίηθεν ἀνερχόμενος μεγατόλ-
θαρσαλέους ῥέζει, ποτὲ δ' αὖ πραπίσιν μάλα δεινούς.
δύνων δ' αὖτ' ἄλγεσσι βροτοὺς ἄταις τε προσάπτει,
σύλησέν τ' ὄλβον, βιότου τ' ἀνέφην' ἐπιδευεῖς.
ἐν δ' ἄρ' ὑποχθονίῳ κέντρῳ σύνεσίν τε χαλέπτει,
αἰεί τ' ἐν θορύβοισι καὶ ἐν σινέεσσι τίθησιν,
τραύματα δ' αἰὲν ἔδωκεν, ἰδὲ σπασμοῖς καταρίπτει,
κινδύνους τ' ἐπάγει θαμέας, βιότοιό τ' ἀμέρδει
αὐχμηρούς, τέκνων δὲ γονῆς ἢ πάμπαν ἄμερσεν,
ἢ ἕνα τηλύγετόν περ ἐνὶ μεγάροισιν ἔδωκεν·
δεινὸς δ' ἀμφὶ γάμους· ἢ γὰρ θαμὰ λέκτρα διείργει,
ἢ λώβην τιν' ἀεικελίην ἀκάχησε γυναικός.
ὕψι δ' ἐπεμβεβαὼς μέσον οὐρανὸν ἄλλοτε μέν τε
τέχνας δῶκε βροτοῖσι βαναύσους ἔργα βίοιο·
ὁππότε δ' εὐεργῶν ἐπιμαρτυρίῃσι σὺν ἄστρων
δέρχηθ', ἡγεμόνας θῆκε φρουρούς τε τυράννων,
εὔθηκτον φορέοντας ἑὸν περὶ σῶμα σίδηρον,
ἐν πόλεσιν δήμοισί τ' ἀριπρεπέας πολιούχους·
ἐξαπίνης δ' ἔσφηλεν ἐς οὐρανὸν αἰπὺν ἀείρας
δειλαίους φῶτας ποτὶ Τάρταρον ἠερόεντα·
ἤτοι γὰρ φυγάδας φιλίης ἐξήλασε πάτρης,
ἢ ζωῆς ἀπάμερσε φίλης κρυόεντι σιδήρῳ,
ἢ πόμα φαρμακόεν πιέειν κατένευσεν ἐν οἴκοις.
ὡρονομοῦσα δ' ἀεὶ Κυθέρη καλοὺς μὲν ἰδέσθαι
ῥέζει, καὶ χαρίεντας ἰδ' ἱμερόεντας ἔπεσσιν,
ἀφνειοὺς βιότῳ καὶ ἀγακλέας ᾗ ἐνὶ πάτρῃ,
κυδαίνει δὲ τεκοῦσαν, ἄγαν τ' ἀρίδηλον ἔθηκεν.
καὶ δὲ μεσουρανέουσα τάδ' ἔρδει, πρὸς δὲ καὶ ἔργοις
τρισμάκαρας τεύχει, τοῖς δ' αὖτ' ἀλόχων γάμον ἐσθλῶν
ὤπασεν, ἐν δὲ δόμοις κείνων βίον ηὔξησεν·
καὶ δὲ γυναικείοισιν ἐπ' ἔργοις δηθάκις ἄνδρας
ἵδρυσ', ᾧ καὶ χρήματ' ἰδὲ κτῆσιν πόρεν ὄλβου.
ἀστασίας δ' ὑπόγειος ἀεὶ λεχέων ἐτέλεσσεν,
ἠδὲ γάμων ταραχὰς καὶ χηροσύνας, ποτὲ μέν τε
ἐν ξείνῃ ποσίων, ποτὲ δ' αὖ μεγάροισιν ἐόντων.
καὶ δ' ἔτι καὶ δύνουσα κακὴ περὶ λέκτρα γυναικῶν·
ἢ γὰρ ἀποζεύγνυσι συνεύνων, ἢ πολυκοίνους
δῶκ' ἀλόχους, ὧν δὴ θάμ' ἐπασχάλλουσιν ἐφ' ὕβρει·
καὶ δ' αὐτοὺς φήμῃσι κακαῖς νεότητος ἐν ὥραις
ἀμφέβαλεν, μάχλους τ' ἐς ἀεικέα θήκατο κύπριν·

Eadem vero perficiet *medium cælum circumgrediens* :
ornat et mitris et vestibus purpureis,
voluptatis faciens populorum antistites viros. [exstitit :
Occidens vero opulentos (facit), perniciosus autem liberis
sepelit enim et reverendas uxores et filios miseros.
In *tropicis* autem consuevit facere vel prorsus orbos
tutoribus vitæ, et bona malis miscuit : [afficit.
fortunam enim dedit, liberorum vero ob funera mœrore
Terribilis vero *e-regione-medii-cæli* exsistit hominibus :
nam omnibus homines propriis opibus privavit,
fortunatasque antea domos vacuas reddidit;
inprimis vero si quidem cum *Sole* hoc centrum obeat;
— — — — — — — —
ultimæ proli victum et gloriam præbet.
Mars autem *ab-ortu ascendens* audacissimos,
animosos facit, interdum vero mente admodum validos.
Occidens vero ærumnis homines damnisque implicat,
abstulitque divitias, et re-familiari præbuit indigos.
In *subterraneo centro* autem mentem affligit,
et semper in turbationibus atque in noxis collocat,
et vulnera semper dedit, et convulsionibus injecit,
et pericula inducit frequentia, et victu privat
squalidos, liberorum autem generatione aut prorsus orbat,
aut unum serotinum quidem in domo dedit; [toros dirimit,
terribilis vero circa connubia (est) : aut enim frequenter
aut contumeliam aliquam turpem intulit propter-mulierem.
Alte autem ingressus *medio cælo*, alias quidem
artes dedit mortalibus sellularias opera vitæ;
quando autem *beneficarum* cum testimoniis *stellarum*
adspiciatur, duces fecit custodesque tyrannorum,
bene-acutum ferentes suum circa corpus gladium,
in urbibus populisque egregios præfectos; [tulit,
subito autem præcipitavit, in cælum altum postquam-sus-
miseros viros ad Tartarum tenebricosum;
aut enim profugos cara expulit patria,
aut vita privavit cara diro ferro,
aut potionem venenatam bibere induxit domi.
Horam vero *regens Venus* semper pulcros quidem visu
facit, et gratiosos desiderabilesque verbis,
divites re-familiari et celebratos sua in patria,
nobilitat autem matrem, et magnopere splendidam fecit.
Etiam *medium-cælum-tenens* hæc facit, insuper operibus
ter-felices reddit, nonnullis vero uxorum nuptias bonarum
dedit, atque in domo eorum fortunam adauxit;
quin etiam muliebribus in operibus sæpe viros [vitiarum.
collocavit, qua-re etiam pecunias et possessionem dedit di-
Inconstantias *subterranea* semper conjugiorum perfecit,
atque matrimoniorum turbas et orbitates, modo quidem
in peregrina terra maritis, modo etiam domi versantibus.
Quin etiam *occidens* mala (est) circa toros feminarum :
aut enim disjungit (eas) a conjugibus, aut multum-communes
dedit uxores, quarum frequenter indignantur ob injuriam;
atque etiam ipsos rumoribus malis adolescentiæ temporibus
circumdedit, et libidinose-pronos in turpem reddit venerem,

ἀλλοτρίων τε μέλαθρον ὀπιπεύουσι γυναικῶν.
Ἑρμῆς δ' ἀντέλλων μὲν ἐφ' ὥρης εὐκλέας
καὶ πολλῆς σοφίης ἐπιίστορας ἐξετέλεσσεν· [ἄνδρας
πολλάκι καὶ προδαῆναι ἐνὶ πραπίδεσσι βροτοῖσιν
πείρατα μελλόντων δωρήσατο, καί θ' ἑτέροισιν
θεσπίζειν φήμησιν ὀνείρασί θ', ἅ σφισιν αὐτοὶ
ὀρφναίην κατὰ νύκτα βαθὺ κνώσσοντες ἴδωνται.
ἐν δὲ μεσουρανίῳ θνητοῖς ἔργ' ὤπασε κέντρῳ·
ἤτοι γὰρ σοφίης βίοτον καλάμοιό τε γραπτῶν
πρῆξιν ἔδωκ', ἢ παισὶν ὑφηγητῆρας ἔφηνεν
παιδείης, τοὺς δ' αὖτε τραπέζης ἀργυραμοιβοῦ
εἷσεν ὕπερ, πολέσιν δὲ τέχνας ἡρμόσσατο χειρός.
ἢν δ' ὑπόγειος ἔῃ, πινυτὸν νόον ἐξετέλεσσεν,
θῆκεν καὶ σοφίης δεδαηκότας, ἐν βιότῳ δὲ
αἰὲν ὑπ' ἀλλήκτησι μεληδόσι μητιόωντας.
δύνων δ' ἐν μύθοισι καὶ ἐν πραπίδεσσιν ἀρίστους,
καὶ πλούτῳ γηθεῦντας ἀεὶ φήμαις τ' ἀγαθῇσιν.
εὖτ' ἂν δ' ὠκεανοῖο λελουμένος ἀντέλλῃσιν
Τιτάν, ἐν δ' ὥρῃ κείνῃ βροτὸς ἐς φάος ἔλθῃ,
πατρὸς ἀριγνώτου γεγαὼς τότε φύσεται ἀνήρ,
τιμήεις δέ τ' ἄγαν καὶ ὑπείροχός ἐστ' ἐνὶ πάτρῃ,
πλούτῳ καὶ κτεάτεσσιν ὑπέρτατος ἐν μερόπεσσιν·
πολλάκι καὶ βασιλῆες ἐν ὥρῃ τῇδ' ἐγένοντο.
δύνων δ' Ἠέλιος λαμπροὺς βιότῳ καὶ ἐπόλβους
τεύχει, καὶ πραπίδων μάλ' ἀριφραδέων ἐπινοίῃ.
Τιτὰν δ' ἐν γενέθλῃ μέσον οὐρανὸν ἀμφιπολεύων,
ἢν μὲν ὑπ' ἀκτίνεσσ' ἀγαθῶν καὶ μαρτυρίῃσιν
κοσμῆται, μεγάλους τε καὶ εὐκλέα ἔργα τελοῦντας,
φαύλῃσιν δ' αὐγαῖς ὀλοῶν βεβολημένος ἄστρων
ἀκτεάνους τεύχει, λυγραῖς πενίῃσι μογεῦντας.
ἢν δ' ὑπόγειον ἔχῃ κέντρον, μινύθει πατρὸς ὄλβον.
καὶ δὲ Σεληναίη ὑπὲρ ὡρονόμοιο βεβῶσα
μητέρα κυδαίνει. δύνουσα δὲ τηλόθι πάτρης
ἀλλοτρίην κατὰ γαῖαν ἀλωομένους θαμὰ πλάζει.
ἐν δὲ μεσουρανίῳ νυκτὸς μὲν ἀρίστη ἐτύχθη,
ἤματι δ' αὖθ' ἥσσων, εἰ δ' ἐσθλοδόται μιν ὁρῷεν,
εὐκλείην πρήξεις τ' ἀγαθὰς μερόπων ἐτέλεσσεν.
ἐν δ' ἄρ' ὑποχθονίῳ κέντρῳ ἀγαθοὺς μὲν ὁρῶσα
ἀστέρας ἐσθλὴ ἔφυ δώτειρά τε κευθομένοιο
πλούτου, ἀτὰρ χαλεποὺς ἐπιμάρτυρας εὖτ' ἂν ἴδῃσιν,
κρυπταδίοισι σίνεσσι καὶ ἄλγεσι φῶτα χαλέπτει·
πολλάκι καὶ πτώσεις ὀρόφων κατὰ κρατὸς ἐφῆκεν.
μοῦνοι μὲν κέντροισι τάδ' ἐμβεβαῶτες ἔφηναν.
Ἀλλήλους δ' ὁρόωντες ὑπὲρ κέντρων κατέναντα
* * * * * *

ὡρονόμου μὲν ὕπερ Φαίνων, Φαέθων δέ τε
ὁπλοτέροισι κασιγνήτοις θάνατον τελέουσιν, [δύνων
πρὸς δ' ἔτι γεινομένοισι χρόνους νεότητος ἀνιγρούς,
ὑστάτιον δὲ χρόνον λιπαρὸν καὶ γῆρας ἐν ὄλβῳ.
ἔμπαλι δ' ἐν τούτοις κατεναντίον ὡρονομοῦντος
Ζηνὸς καὶ πολιοῖο Κρόνου δύνοντος ἔναντα,
πρεσβυτέροις μὲν πότμος ἀδελφειοῖσι τελεῖται,
εὐδαίμων δὲ φανεὶς πρόσθεν βροτὸς ὕστατα κάμνει.
εὖτ' ἂν δ' ἀντέλλῃ Φαίνων, Πυρόεις δέ τε δύνῃ,

et alienarum domum speculantur mulierum.
Mercurius oriens quidem *in hora* gloriosos viros
et multæ sapientiæ peritos effecit;
sæpe etiam prædiscere mente hominibus
exitus futurorum concessit, atque aliis
vaticinari vocibus somniisque, quæ pro illis ipsi
tenebricosam per noctem profunde dormientes viderint.
Sed in *medii-cæli-centro* mortalibus opera dedit:
aut enim sapientiæ vitam calamique scriptorum
actionem dedit, aut pueris magistros exhibuit
doctrinæ, alios vero mensæ argentariæ
præposuit, multis autem artes adaptavit manus.
Sin *subterraneus* sit, prudentem mentem perfecit,
fecit etiam sapientiam edoctos, in vita vero
semper infinitis curis meditantes.
Occidens autem sermonibus et mentibus optimos,
et divitiis gaudentes semper famaque bona.
Quum vero oceano ablutus *oritur*
Sol atque in hora illa mortalis in lucem venit,
patre percelebri natus tunc exsistet vir,
honoratus vero magnopere et præcellens est in patria,
divitiis et opibus summus in hominibus;
sæpe etiam reges in hac hora nati sunt.
Occidens autem Sol claros vita et fortunatos
reddit, et mentis admodum celebris cogitatione.
Sol autem in nativitate *medium cælum* perambulans,
si quidem radiis *bonarum* (stellarum) et testimoniis
ornetur, magnos atque gloriosa opera perficientes,
malis vero luminibus *perniciosarum* ictus *stellarum*
inopes facit, misera egestate laborantes.
Sin *subterraneum* habeat *centrum*, minuit patris domum.
Atqui *Luna super horonomum* ingressa
matrem nobilitat. *Occidens* vero procul a patria
peregrinam per terram vagantes frequenter jactat.
In *medii-cæli-centro* autem *noctu* quidem optima exsistit,
interdiu vero infirmior; sin *beneficæ* (stellæ) eam vi-
gloriam actionesque bonas hominum perfecit. [deant,
In *subterraneo centro* vero *bonas* quidem videns
stellas bona exsistit et donatrix occultarum
divitiarum, at *noxias* testes quando viderit,
secretis noxis et doloribus hominem vexat;
sæpe etiam ruinas tectorum in caput immisit.
Solæ quidem (stellæ) *centra* ingressæ hæc præbent.
Se-invicem autem videntes *in centris ex-adverso*
* * * * * *

Super horonomum quidem *Saturnus*, *Jupiter* vero *oc-*
natu-minoribus fratribus mortem afferunt, [*cidens*
præterea nascentibus tempora adolescentiæ tristia,
ultimum vero tempus splendidum et senectutem in divitiis.
Rursus in his ex-adversum *horonomum-regente*
Jove et cano *Saturno occidente* ex-adversum,
natu majoribus quidem fratribus fatum contingit,
felix autem visus antea homo postremo laborat.
Quando autem *oritur Saturnus*, *Mars* vero *occidit*,

πενθαλέοισιν ἑὴν ἄλοχον τύμβοισι καλύψας
χῆρον δηναιὸν κλαύσει κατὰ δώματα λέκτρον·
τήνδε δ' ἄρ' ἐν τροπικοῖς ζώοις θαμὰ τλήσετ' ἀνίην.
εἰ δ' ἄρ' ἀνερχομένου Ἄρεος Φαίνων πάλι δύνῃ,
δυστυχίην μάλα γεινομένοις φαίνουσι κατ' οἶκον. [μήσῃ,
δυνούσης Παφίης δ' ὁπότ' ἂν Κρόνος ὡρονο-
οὐ μόνον αἰνόγαμοι καὶ δυσκλέες εἵνεχ' ὁμευνῶν,
ἀλλ' ἔτι καὶ πατέρες παίδων ἐς πάμπαν ἄπαιδες
γίνονται· στείρας γὰρ ἢ ὠμοτόκους παρακοίτις
ἐς θαλάμους εἴρυσσαν, ἰδ' αἴσχεα πολλὰ τελούσας·
εἰ δὲ καὶ ἐν τροπικοῖσιν ἔοι ζώοις κατέναντα,
οὐχὶ μόνον πιναραῖς ἀλόχοις γάμον ἐζεύξαντο,
καὶ δ' αὐτοὶ πρήξεις κυθέρης ἀγάπησαν ἀθέσμους.
εἴκελα δ' ἀντέλλουσα πάλιν τούτοις Κυθέρεια
πρὸς δύσιν ἐρχομένοιο Κρόνου χαλεποῦ μάλ' ἐόντος,
μάχλοις πρεσβυτέραις ἢ καὶ δούλῃσι συνάπτει. [ὥρῃ,
εἰ δ' Ἑρμῆς δύνῃσι Κρόνου βεβαῶτος ἐφ'
πένθεα γεινομένοισι τελεῖ δειλοῖς ἐπὶ τέκνοις.
ἔμπαλι δ' εἰ Στίλβων μὲν ἀνέρχοιτ', αὐτὰρ ὁ δύ-
νείκεα καὶ κρίσιας γραπτῶν χάριν ἠὲ μάλ' αἰνῶν [νοι,
ἔργων ἴσχουσιν, θωὴν δ' ἐπὶ τοῖσιν ἔτλησαν.
Ζηνὸς δ' ὡρονομοῦντος, ἐπὴν Ἄρης πάλι
οὐχ ὁμαλὸν βίοτον δῶκαν· ποτὲ μὲν γὰρ ἄειραν [δύνῃ,
ὑψοῦ, κυδαλίμους τε καὶ ἀφνειοὺς μάλ' ἔθηκαν,
ἄλλοτε δ' ἔσφηλαν κτεάνων τ' ἄπο πάμπαν ἄμερσαν,
καὶ καμάτους βιότοιο χάριν μόχθους τ' ἐπάγουσιν.
ταῦτα δέ, κἢν δύνῃσι πάλιν Ζεύς, ὡρονομοῦντος
Ἄρεος ἐξετέλεσσεν ἐπὶ πλέον, οὕνεκα τῆμος
δάκρυα καὶ στοναχὰς φθιμένοις ὤπασσ' ἐπὶ τέκνοις,
καὶ δ' ἀλόχοις ἥρμοσσεν ἀεικελίαις, τέκν' ἀπ' ἄλλων
ἤδη θρεψαμέναις, ἃ στέρξουσ' αὐτοὶ ἀνάγκῃ·
πάντας δ' αὖτε κασιγνήτους φιλίης ἀπὸ πάτρης
ἄλλον ἐπ' ἀλλοίης τηλοῦ γαίης ἐκέδασσεν·
μόχθων δ' ἐς γῆρας προτέρων ἀνάπαυσιν ἔδωκεν.
ἐκ περάτης δ' ἀνιὼν Φαέθων κατέναντα Κυθήρης
ἐς δύσιν ἐρχομένης, πολυόλβους τρισμάκαράς τε
ῥέζει, καὶ μεγάλων ἀλόχων ἥρμοσσε γάμοισιν,
ῥηϊδίαις δ' ἐς κύπριν ἰδὲ ξυναῖς φιλότησιν·
κτῆσιν δ' αὖτ' ἰδίην τοκέων ἄπ' ἄμετρον ἔδωκεν.
μαρμαίρουσα δ' ἀπ' ἀντολίης ἐρατὴ Κυθέρεια
δυόμενόν τ' ἐσορῶσα πυρίγληνον Φαέθοντα,
ὄλβον κυδήεντα καὶ εὐκλέα φῆμιν ὄπασσεν,
καὶ γάμου ἱμερόεντος εὐφροσύνῃσιν ἰαίνει·
τῆμος γὰρ σεμναί τ' ἄλοχοι τίουσί τ' ἀκοίτας.
ἐξ ὥρης δ' ἐσορῶν Ζεὺς Ἑρμείην κατέναντα
κοσμεῖ μὲν πλούτῳ μύθοισί τε καὶ σοφίῃσιν,
ἀσχολίην δ' ὤπασσ' ἀφένους βασιληίου ἀμφίς,
* * * * * *

ἢ πολίων κλήρους καὶ κτήσιας ἀμφιέποντας.
ὣς δ' αὔτως Ἑρμῆς ὥρης ὕπερ ὁλκὸν ἀμείβων
τεύχει, ἐπ' ὠκεανοῖο δύσιν Φαέθοντος ἰόντος,
εὐόλβους ἔργοις τε καὶ εὐκτεάνοισι τραπέζαις
[παίδων θ' ἡγητῆρας ἢ αὐτῶν θῆκεν ἀνάκτων].
ὥρῃ δ' ἐμβεβαὼς Πυρόεις, δυτικῷ παρεούσης

lugubribus suam conjugem sepulcris occultans
orbum diu deplorabit in domo torum;
hancce vero in *tropicis signis* crebro tolerabit calamitatem.
Sin *oriente Marte Saturnus* rursus *occidat*,
infelicitatem admodum nascentibus indicant in domo.
Occidente Venere quando *Saturnus horam-gubernet*,
non solum connubiis-infelices et diffamati conjugum causa,
sed etiam patres liberis prorsus orbi
fiunt: steriles enim aut abortum-facientes uxores
in thalamos duxerunt, atque probra multa committentes;
sin etiam in *tropicis* sit *signis* ex-adverso,
non solum sordidis uxoribus nuptias junxerunt,
sed etiam ipsi actiones-veneris dilexerunt nefandas.
Similia his *oriens* rursus *Venus*
ad occasum vergente *Saturno* gravi admodum,
libidinosis vetulis aut etiam servabus conjungit. [*ram*
Sin *Mercurius occidat Saturno* ingrediente *super ho-*
luctus nascentibus dat miseris de liberis.
Rursus si *Mercurius* quidem *surgat*, at ille *occidat*,
rixas et lites scriptorum causa aut valde pravorum
operum habent, infestationemque propter ea tulerunt.
Jove autem *horam-tenente*, quum *Mars* rursus *occidit*,
non æqualem vitam dederunt: modo enim sustulerunt
in-altum, et celebres atque divites admodum reddiderunt,
modo præcipitaverunt opibusque prorsus privaverunt,
et labores rei-familiaris gratia molestiasque inducunt.
Hæc autem, etiamsi *occidat* rursus *Jupiter, horam-regente*
Marte effecit plerumque, quoniam tunc
lacrimas et gemitus attulit mortuos propter liberos,
atque etiam uxoribus junxit turpibus, infantes ab aliis
jam quæ-nutriverunt, quos fovebunt ipsi necessitate;
omnes vero fratres cara ex patria
alium in aliam procul terram dissipavit;
molestiarum autem priorum in senecta requiem dedit.
E regione autem *ascendens Jupiter* ex-adversum *Venere*
in occasum vergente, fortunatos et ter-felices
facit, et magnarum uxorum conjunxit nuptiis,
atque facilibus in venerem et communibus amoribus;
fortunam autem propriam a parentibus immensam dedit.
Fulgens autem *ab ortu* amabilis *Venus*
et *occidentem* aspiciens ignoculum *Jovem*,
divitias celebres et gloriosam famam dedit,
et connubii desiderabilis amœnitatibus oblectat;
tunc enim et sanctæ (sunt) uxores et colunt maritos
Ab hora autem adspiciens *Jupiter Mercurium ex-ad-*
ornat quidem divitiis sermonibusque et sapientia, [*versum*
diligentiam vero dedit circa opulentiam regiam,
* * * * * * *

aut urbium fortunas atque possessiones gubernantes.
Ita etiam *Mercurius super horam* tractum promovens
facit, *ad* oceani *occasum Jove* eunte,
opulentos operibus atque copiosis mensis
[puerorumque duces aut ipsorum reddidit principum].
Horæ supergrediens *Mars, occiduo* præsente

Ἀφρογενοῦς κέντρῳ, φθορέας λέκτρων ἀνέφηνεν
ἀλλοτρίων, ἀλόχους δέ τ' ὀπιπεύσαντες ἄγονται
ἐξ εὐνῆς ἑτέρων· αἱ δ' αὐτοὺς οὔτι τίουσιν,
ἀλλὰ πόθοιο κορεσσάμεναι μάχλου τε κυθήρης
αὖθις ἐπ' ἄλλα μέλαθρα καὶ ἄλλους ἦλθον ὁμεύνους,
πολλάκι δ' αὐτοχερὶ σφετέρων ποσίων ἐδάμησαν·
ζῴοις δ' ἐν τροπικοῖσι χερείονα τῶνδε τελοῦσιν.
ταῦτα δὲ καὶ Παφίη τεύχει πάλιν ὡρονομοῦσα,
εὖτ' ἂν Ἄρης δύνῃ, πλέοσιν δ' ἔτι καὶ συνοχῇσιν
εἱρκτῇσίν τ' ἐπέδησε γυναικείης ἕνεκ' ἄτης·
ὅσσα δ' ἐπεκτήσαντο νέοι, τάδ' ὄλεσσαν ἅπαντα
ἐς γῆρας, πενίῃ δὲ κακῇ ἄλληκτα μογεῦσιν.
εὖτ' ἂν δ' Ἑρμείης μὲν ἐπείγητ' ἐς δύσιν ἐλθεῖν,
ἐν δ' ὥρῃ Θοῦρος φλογὶ μαρμαίρῃ κατέναντα,
ὀξεῖς ἔν τε νόῳ καὶ μήδεσι θῆκεν ἀγητούς,
ἐσθλοὺς δ' ἐν σοφίῃσιν, ἰδὲ δρηστῆρας ἐν ἔργοις.
Ἑρμοῦ δ' ἀντέλλοντος ἐπὴν Ἄρης πάλι δύνῃ,
δεινὸν σχῆμα τέτυκται, ἐπεὶ βιότῳ μὲν ἀνίας,
ἐν δ' ἀγορῇ κρίσιας, θωήν θ' ἅμα νείκεσι πολλοῖς
ἴσχουσι γραπτῶν ἕνεκεν· Μήνην δ' ἐσορῶντες
καὶ δὲ καὶ Ἠέλιον μερόπων τεύχουσι φονῆας,
αἰεὶ δ' ἔκπτωσιν βιότου τεύχουσι πρὸς οἴκους.

— — — — — —

ταῦτα δὲ καὶ δοιοῖς ἑτέροις τεύχουσιν ἐόντες
ἀστέρες ἐν κέντροισιν, ὅσ' αὐτίκα δὴ κατέλεξα.
ὅσσα δὲ καὶ βασιλῆες ἀγακλειτοὶ τελέουσιν
Ἠέλιος Μήνη τε, τάδ' αὐτίκα νῦν καταλέξω.
ἢν ἀνίῃ περάτης Τιτάν, δύνῃ δὲ Σελήνη,
ἢ ὁ μὲν ὕψι μέσον τέμνῃ πόλον, ἡ δ' ὑπόγειον
κέντρον ἔχῃ, μάλα φῶτας ἀριγνώτους καὶ ἀγητοὺς
ῥέζουσιν, ποτὲ δ' αὖ μεγάλους βασιλῆας ἔτευξαν,
ἠὲ πάτρης προὔχοντας, ἢ ἐν δήμοισιν ἀρίστους.
ὧς δὲ καὶ ἢν τάδε κέντρα μεταλλάξαντες ἔχω- [σιν.
Ἤδη καὶ σύγκρασιν ἀείσω μαρτυρίας τε,
ἠδ' ὅσ' ἐπαντέλλοντες ἢ ἀλλήλους ὁρόωντες
ἀστέρες ἔρδουσιν· τὰ γὰρ ἀτρεκίην μάλα φαίνει.
πάντα μὲν οὖν οὐκ ἄν τις ἑῷ φράσσαιτ' ἐνὶ θυμῷ,
οὐδ' ἐνέποι· τὰ γὰρ ἄσπετ' ἀπείριτά τ' ἐστὶ κατ' αἴθρην
σχήματ' ἀμειβόντων ἄστρων πολύπλαγκτα κέλευθα·
ὅσσα δ' ἐπιλέξωσι θεοί, τάδ' ἐγὼ σάφα λέξω. [νος,
Ζηνὶ συνὼν Κρόνος αἰπὺς ἢ εἰσορόων τετράγω-
ἤ γε καὶ διάμετρος ἀπὸ πλευρῆς τε τριγώνου,
δωρεῖται φιλίην βασιλήιον ἢ καὶ ἄναξιν
εἰκελίων ἀνδρῶν, αὐτοὺς δ' ἄρα φῆμιν ἀρίστην
ἴσχοντας τεύχει, κοσμεῖ δ' ὑπ' ἀπείρονι πλούτῳ,
καὶ μελάθροις, ληίοις τε, βαθυκλήροισί τ' ἀρούραις,
λείαις παντοίαις τ', ἀγέλαις δμωσίν τ' ἀναρίθμοις·
δῶκε καὶ εἰναλίων κτῆσιν νηῶν πολυφόρτων,
καὶ πρήξεις ἀγαθάς, καὶ δ' αὖ μέγα κῦδος ἐπ' ἔργοις,
καὶ λιπαρὸν γῆρας μέχρις ὑστατίου θανάτοιο. [σας
ἀλλ' Ἄρης τετράγωνος ἢ ἀντιπέρηθεν ἀθρή-
ψυχρότατον Κρόνον ὄντα κακὸς κακοῦ ἀντίον ἑστὼς
ἢ καὶ ὁμοῦ βαίνων, δεινάς τ' ἄτας ἐπιβάλλει,
καὶ πενίην δυσάλυκτον ἄγει δειλοῖσι βροτοῖσιν,

Venere in-centro, corruptores lectorum protulit
alienorum, uxores vero speculati ducunt
e toro aliorum; hæ vero eos non colunt,
sed desiderio satiatæ et lasciva venere
rursus ad alias domos et alios venerunt conjuges,
sæpe autem ipsa-manu suorum maritorum interfectæ sunt;
signis autem in *tropicis* pejora his perficiunt.
Hæc autem etiam *Venus* facit vicissim *horam-tenens,*
quando *Mars occidit,* pluribus vero etiam angustiis
carceribusque illigavit muliebris injuriæ causa; [omnia
quæcumque autem acquisiverunt juvenes, ea perdiderunt
in senectute, inopia autem mala assidue laborant. [venire,
Quando autem *Mercurius* quidem properet *in occasum*
in hora autem *Mars* lumine splendeat ex-adverso,
acutos mente et consiliis fecit admirandos,
bonos autem sapientia, atque consummatores in operibus.
Mercurio autem *exoriente* quum *Mars* vicissim *occidit,*
mala forma est, quoniam vitæ quidem ærumnas, [multis
in foro autem judicia, infestationemque simul cum rixis
habent scriptorum causa; *Lunam* autem adspicientes
atque etiam *Solem* hominum faciunt percussores,
semper autem jacturam rei-familiaris faciunt in domibus.

— — — — — —

Hæc autem etiam *duobus aliis* faciunt præsentes
stellæ in *centris,* quæcumque nunc modo enumeravi.
Quæcumque autem etiam reges inclyti perficiant
Sol et *Luna,* hæc statim nunc enumerabo.
Si *ascendat* ex termino *Sol, occidat* autem *Luna,*
aut alter alte *medium* secet *cælum,* altera *subterraneum*
centrum habeat, admodum viros nobiles et reverendos
faciunt, interdum vero etiam magnos reges protulerunt,
aut patriæ principes, aut in populis optimos. [beant.
Ita autem etiam si hæc *centra inter-se-alternantes* ha-
Jam etiam *mixturam* canam et *testimonia,*
et quæcumque orientes aut se-invicem videntes
stellæ faciant; hæc enim veritatem admodum præbent.
Omnia quidem igitur nemo sua animadverterit mente,
neque recenseat; eæ enim immensæ et innumeræ sunt in
formæ meantium stellarum multivagas vias; [æthra
quæcumque autem suggesserint dii, hæc ego clare tradam.
Jovi congrediens Saturnus altus aut adspiciens *quadra-*
aut ille etiam *adversus* et a latere *trigono,* [*tus,*
donat amicitiam regiam aut etiam principibus
similium virorum, ipsos vero famam optimam
habentes facit, atque ornat infinitis divitiis,
et ædificiis, segetibusque et opulentis arvis,
et prædis omnigenis, gregibus servisque innumeris;
dedit etiam marinarum possessionem navium onerariarum,
et actiones bonas, atque etiam magnam gloriam ob opera,
et lautam senectutem usque-ad ultimam mortem.
Sed *Mars quadratus* aut *e-regione* adspiciens
frigidissimum *Saturnum* pravus pravo adversus stans
aut etiam *simul gradiens,* et vehementes calamitates inji-
et inopiam male-vitabilem agit miseris mortalibus, [cit,

ἔξοχα δ' εἴ γε συν Ἡελίῳ βεβαῶτες ὁρῷντο·
τῆμος γὰρ πτωχοὶ πανδήμιοι ἰνδάλλονται
ὀθνείῃσι θύρῃσιν ἐφεστηῶτες ἀνάγκῃ,
ἢ καὶ ἐφημερίης δαίτης χάριν αἰνὰ μογεῦντες,
ἄλληκτον καμάτοισιν ὀϊζυροῖς φθινύθοντες.
εἰ μή πως δ' εὐεργὸς ὁρῴη σχήματα ταῦτα,
καὶ πότμῳ στυγερῷ ζωῆς ἐπὶ τέρμαθ' ἵκοιντο·
ἤτοι ναυφθορίῃ γάρ, ἢ ἐν πελάγεσσιν ἐόντες,
ἢ ποταμῷ στυγερῷ, ζωῆς χάριν αἰνὰ μογεῦντες
κύμασιν ἐρραίσθησαν, ἢ ἐν πολέμῳ κρυόεντι
* * * * * *
ἢ ὑπὸ ληιστῆρσιν ἢ ἐν χάρμῃ δορίληπτοι
πέρνανται σφιγχθέντες ἀεικελίοις ὑπὸ δεσμοῖς,
δηθάκι καὶ θήρεσσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γένοντο,
ἢ πότ' ἐν ἠερίοισιν ἄφνω κρημνοῖσιν ὄλοντο,
ἢ βρόχον αἰπὺν ἀνῆψαν, ἢ ἐν πτώσει θαλάμοιο
ὀστέα συνθλιφθέντες ἀΐστως θυμὸν ὄλεσσαν.
ὣς δὲ καὶ ἡμερίοις τὰ τελείεται, ἢν ὀλοῇσιν
καὶ Μήνην σφετέρῃσιν ὑπ' ἀκτίνεσσι βάλωσιν.
εἰ δ' ἄρα τοι γενέθλῃ μὲν ἀρήγοιεν κλυτοὶ ἄλλοι
ἀστέρες, οἱ δ' ἄρα τοι μὴ φαίνοντες φορέοιντο,
νείκεα καὶ κρίσιας θαμινὰς ἐπάγουσι βροτοῖσιν·
ἢν δ' ἀγαθὸς κέντροιο κρατῇ, ὀλοὸς δ' ἀπόκεντρος,
σχήματι συμφώνῳ, καμάτων ἀπέλυσαν ἀπ' αἰνῶν.
πρηϋτέρας δὲ τρίγωνοι ἀεὶ τελέουσιν ἀνίας.
Ἠέλιον δ' ἐπιδερκόμενος τοίῃσιν ὑπ' αὐγαῖς
ἢ καὶ νυκτιπόλον Φαίνων λιποφεγγέα Μήνην,
ἐκ τοκέων δμώων αὐτοὺς ἔρδει θεράποντας·
πολλάκι δ' ὀφθαλμοῖσι σίνος λιποφεγγὲς ἔτευξεν,
καὶ γονέας νούσοις ψυχμῷ καὶ βηχὶ χαλέπτει. [θεν
Ἀφρογενεῖ δὲ συνὼν Φαίνων ἠδ' ἀντιπέρη-
πρεσβυτέρας στείρας τ' ἀλόχους καὶ ἀεικέας αἰνῶς
δῶκεν. καὶ τετράγωνος ἀεὶ χαλεπὸς κυθερείῃ·
δεινοὺς γάρ τε γάμους καὶ εὐφροσύνης ἄτερ ἔρδει.
λυγρὰ δ' ἄρ' ἧσσον' ἔδωκε τριγώνοις φέγγεσι λεύσσων.
σχήμασι δ' οὔποτε τοῖσι δεδορκὼς Ἀφρογένειαν
παρθενικὴν ἐπέτρεψεν ἔχειν ἐν δώμασι νύμφην·
δηθάκι δ' ἀσπέρμους αὐτοὺς καὶ ἄπαιδας ἔτευξεν.
ἢν δ' ἄρα καὶ Πυρόεντ' ἐπιμάρτυρα τοῖσδ' ἐσαθρήσῃ,
ἢ ὅγε καὶ Μήνην, εὐνούχους πάμπαν ἔθηκεν.
Ἑρμείῃ δὲ συνὼν Φαίνων γλώσσης βλάβος
καὶ λαλιῆς ἐπέδησ', ἢν περ μὴ φοίνιος Ἄρης [ἔρδει,
σύμφωνος κατιδὼν λύσῃ κακοεργέα λώβην.
καὶ δὲ δίκας τετράγωνος ἐὼν κρίσιάς τ' ἐπιπέμπει,
καὶ πιναρὴν λασίην τε βροτοῖς ἐπεθρέψατο χαίτην.
τὼς δ' ἄρα καὶ διάμετροι. ἀτὰρ χαίρουσι τρίγωνοι,
σχήμασι δ' ἐν τούτοισιν ἀεὶ φιλομάντιας ἄνδρας
καὶ βίβλων κρυφίμων μάλ' ἐφιεμένους τελέουσιν.
Ζεὺς δ' Ἄρεϊ ξυνὴν μὲν ἰὼν ὁδόν, ἠὲ τρίγωνος,
ἡγεμόνας ῥέζει στρατιῆς νηῶν τε καὶ ἵππων
καὶ πεζῶν, ποτὲ δ' αὖ μεγάλους βασιλῆας ἔτευξεν,
ἠὲ πάτρης προὔχοντας, ἢ ἐν δήμοισιν ἀρίστους.
εἰ δ' ἄρα μὴ πάμπαν μοίρης ἀγαθῆς τετύχοιεν,
ἀλλ' ἀστὴρ ἑτέρωθι νεμεσσήσῃ κακοεργός,

præsertim si cum *Sole* ingressi cernantur;
tunc enim mendici vulgares apparent
alienis januis adstantes necessitate,
aut etiam quotidiani cibi causa horrenda laborantes,
indefesse molestiis miseris languescentes;
et nisi forte *benefica* (stella) viderit has formas,
etiam fato terribili vitæ ad terminos venerint;
aut naufragio enim, vel in maribus versantes,
vel in flumine terribili, vitæ causa horrenda laborantes,
undis hausti sunt, aut in bello crudeli
* * * * * *
aut a latronibus aut in pugna capti
venduntur constricti turpibus vinculis,
frequenter etiam feris captura et præda facti sunt,
aut interdum in altis subito rupibus perierunt,
aut laqueum sublimem aptarunt, aut in ruina cubiculi
ossa contriti funditus animam perdiderunt.
Ita etiam mortalibus hæc perficiuntur, si perniciosis
etiam *Lunam* suis radiis jaciant.
Sin vero nativitati quidem succurrant *benevolæ* aliæ
stellæ, illi (Mars et Saturnus) autem non apparentes feran-
rixas et lites crebras adducunt mortalibus; [tur,
si vero *bona* (stella) centri potiatur, *mala* autem a-centro-
forma congruente, molestiis liberarunt gravibus. [absit
Mitiores autem *trigoni* semper perficiunt calamitates.
Solem autem adspiciens talibus radiis
aut etiam noctivagam *Saturnus* deficientem *Lunam*,
ex parentibus servis ipsos facit famulos;
sæpe autem oculis damnum luce spolians paravit,
et parentes morbis frigore et tussi vexat.
Veneri autem *congressus Saturnus* atque *ex-adversum*
vetulas sterilesque uxores et turpes misere
dedit; et *quadratus* semper gravis (est) veneri:
tristia enim connubia et sine amœnitate reddit.
Mala autem minora dedit *trigonis* luminibus spectans.
Formis autem nunquam his adspiciens Venerem
virginem concessit habere domi sponsam;
frequenter autem ipsos semine et prole-carentes fecit.
Sin etiam *Martem* testem his adspiciat,
aut ille etiam *Lunam*, eunuchos prorsus reddidit. [facit,
Mercurio autem *congressus Saturnus* linguæ labem
atque in-loquela impedivit, nisi quidem letifer *Mars*
concors despiciens solvat maleficam noxam.
Atque etiam lites *quadratus* judiciaque immittit,
et sordidam hispidamque mortalibus innutrivit comam.
Ita autem etiam *adversi*: at gaudent *trigoni*;
formis autem in his semper vaticinos viros
et librorum reconditorum admodum cupidos effecerunt.
Jupiter autem *Marti communem* pergens viam, aut *tri-*
duces facit exercitus et navium et equorum [*gonus*,
et peditum, interdum vero magnos reges protulit,
aut patriæ principes, aut in populis optimos.
Sin vero non prorsus sortem bonam nacti fuerint,
sed stella aliunde succenseat *malefica*,

ἢ καὶ ἀποκλίνωσιν ὑπ' αὐγὰς Ἠελίοιο,
σὺν τοίοις ἄνδρεσσιν ἀεὶ στρωφῶνται, ὑπ' αὐτοῖς
στεργόμενοι φιλίῃσιν, ὑπείροχον εὖχος ἔχοντες.
πάντες δ' εὐκτέανοι καὶ ὑπείροχον ὄλβον ἔχουσιν.
μείονα δ' ἐσθλὰ διδοῦσιν, ἐπὴν τετράγωνοι ἔωσιν.
πάγχυ δ' ἀνωμαλίην βιότου διάμετροι ἐόντες
ἀνθρώποις τεύχουσ', ὅτε μὲν πενίην, ὅτε δ' ὄλβον
πυκνὸν ἀμειβόμενοι, αἰεί γε μὲν ἄρκι' ἔνειμαν.
σὺν Διὶ δ' Ἀφρογένεια βίῳ χαίροντας ἀμόχθως
εὐπρήκτους τε τίθησιν, εὐφροσύναις τε γάμοιο
τερπομένους· τοὺς γάρ τε φίλαι τίουσιν ὄμευνοι,
ἐκ δ' ἄρα λιτοτέρων πολυόλβους αὐταὶ ἔθηκαν·
καὶ δὲ καὶ εὐτεκνίη σφιν ἐνὶ μεγάροισιν ὀπηδεῖ.
καὶ δ' ἄλλαις πρὸς Ζῆν' ἐπιμαρτυρίῃσι τάδ' ἔρδει.
ἐσθλὸς καὶ Στίλβοντι συνὼν μεγάλου Διὸς ἀστήρ,
σχήμασί τ' ἐν πάντεσσιν ὁρῶν θοὸν Ἑρμάωνα·
τρισμάκαρας τεύχει γάρ, ἀεὶ βασιλήιον ὄλβον
νωμῶντας, χρυσόν τ' ἐθνέων ἄπο δασμολογοῦντας,
κεκλομένους τ' ἐπὶ τοῖσιν, ἀκουομένους θ' ὑπὸ πολλῶν·
οἱ δέ τ' ἀριγνώτων ἀνδρῶν πλοῦτον διέπουσιν,
οἱ δ' ἄρ' ἀπ' ἐμπορίης ἐσθλῆς βίοτον συνάγειραν,
κέρδεα δὲ σφετέρων καμάτων ἅλις ἐκτήσαντο,
ἄλλοι δ' αὖ κόσμων ἐπιίστορες ἢ διὰ γραπτῶν
ἰδμοσύνης ἐρίτιμοι ἀγακληεῖς τ' ἐγένοντο,
οἱ δ' ἄρα καὶ παίδων ἡγήτορες, ἐν σοφίῃ τε
πολλὸν ἀριπρεπέες μύθων ὑποφήτορες ἐσθλῶν.
εἰ δ' ἄρα τούσδε Κρόνος μαλεραῖς ἀκτῖσιν ἀθρήσῃ,
πρήξεσιν ἐν τοίῃσιν ὑποδρήσσοντας ἔθηκεν.
εἰ δ' Ἄρης συνίῃσιν ὁμοῦ καλῇ Κυθερείῃ,
ὑβρισταὶ λεχέων τε καὶ ἀλλοτρίων ὑμεναίων
γίνονται, ἀναφανδὰ μάλ' ἐκτόλμως τάδε δρῶντες·
καὶ δὲ σύνευνοι τῶνδε πολυκλινέες τελέθουσιν,
ῥηιδίως φιλότηθ' ἑτέροις κυθέρης ὀρέγουσαι.
εἴκελα καὶ δ' ἄλλαις ἐπιμαρτυρίαις τελέουσιν.
εἰ δὲ καὶ Ἑρμείης ἐρατὸς σὺν τοῖσδε φανείη,
τῶν ἕνεκεν κρίσιές τε μάχαι τ' ἀγορῇσι πέλονται·
οἱ δὲ καὶ αἴσχρ' ἔτλησαν ἐν ἀλλοτρίοισι δόμοισιν
ληφθέντες, φήμη δὲ κακὴ περιδέδρομεν αἰεί.
ἢν δ' Ἑρμῇ τετράγωνος ἢ ἀντίος ἢ κατὰ χώρην
τὴν αὐτὴν Θοῦρος τροχάῃ, μάλα λυγρὸς ἐτύχθη·
νείκεα γὰρ γραπτῶν ἕνεκεν κρίσιάς τ' ἐπιπέμπει,
καὶ δόμον ἐξαπίνης κενεὸν βιότου ἀνέφηνεν·
δηθάκι καὶ δεσμοὺς ἐπάγουσ' ὀλοοῖσιν ἐπ' ἔργοις.
ἀλλὰ τρίγωνοι ἐόντες ἐχέφρονας ἐκτελέουσιν
καὶ πυκιναῖς πραπίδεσσιν ἐναίσιμα μητιόωντας.
φαιδρὸς δ' Ἑρμείης καὶ πασιφαὴς Ἀφροδίτη
ξυνὴν ἐξανύοντες ὁδὸν μάλ' ἄριστοι ἔασιν·
ὄλβον μὲν πρώτιστα δόσαν, μετέπειτα δὲ μύθων
πειθὼ καὶ φιλίην ἀγαθὴν τιμήν τ' ἐνὶ δήμοις·
πρὸς δ' ἔτι παντοίης μούσης ἐπιίστορας ἄνδρας
τεύχουσιν, μολπῇσί τ' ἀγαλλομένους καὶ ἀοιδῇ.
* * * * * * *
εἰ δέ κε λεύσσωσιν Μήνην καὶ Ζῆνα φέριστον,
καὶ στέφεσιν κύδηναν, ἀγακληεῖς τ' ἐνὶ λαοῖς

aut etiam declinent sub radios *Solis*,
cum talibus viris semper versantur, ab iis
dilecti amicitiis, insignem gloriam habentes.
Omnes autem opulenti et insignes divitias habent.
Minora autem bona dant, si *quadrati* fuerint.
Prorsus autem inconstantiam vitæ *ex-adversum* versantes
hominibus faciunt, alias egestatem, alias divitias
opimas alternatim-dantes, semper tamen sufficientia dederunt.
Cum Jove vero *Venus* vita gaudentes sine-labore
beneque-agentes facit, et amœnitatibus conjugii
se-delectantes; hos enim caræ colunt conjuges,
atque ex pauperioribus opulentos ipsæ fecerunt;
sed etiam liberorum-felicitas eos domi sequitur;
atque etiam *aliis* versus Jovem *testimoniis* hæc facit.
Bona etiam *Mercurio congrediens* magni *Jovis* stella,
et *formis* in *omnibus* spectans celerem Mercurium;
ter-felices enim reddit, semper regias divitias
versantes, aurumque a populis tributum-colligentes,
et celebratos propter ea, et auditos a multis;
alii autem nobilium virorum opes administrant,
alii vero a mercatura bona rem-familiarem collegerunt,
et lucra suorum laborum satis sibi-paraverunt,
alii vero ornamentorum periti aut per scriptorum
peritiam valde-honorati celebresque facti sunt,
alii vero etiam puerorum magistri, et in sapientia
multum insignes orationum recitatores bonarum.
Sin vero hosce *Saturnus* fulgidis radiis cernat,
actionibus in his ministrantes fecit.
Sin *Mars congrediatur* simul cum pulcra *Venere*,
corruptores connubiorum et alienarum nuptiarum
exsistunt, palam admodum audacter hæc agentes;
atque etiam conjuges horum cum-multis coeunt,
facile amorem aliis veneris præbentes.
Similia etiam *celeris testimoniis* perficiunt.
Sin autem etiam *Mercurius* amabilis cum hisce appareat,
harum-rerum causa lites et certamina in foris exsistunt;
nonnulli etiam turpia passi-sunt in alienis domibus
comprehensi, et mala fama circumdat (eos) semper.
Sin *Mercurio quadratus* aut *adversus* aut in *regione eadem Mars* currat, admodum tristis exstitit;
rixas enim scriptorum causa litesque immittit,
et domum subito vacuam re-familiari exhibuit;
frequenter etiam vincula adducunt noxia propter opera.
Sed *trigoni* prudentes efficiunt
et strenua mente decora cogitantes.
Lucidus autem *Mercurius* et conspicua *Venus*
communem conficientes *viam* admodum optimi sunt:
divitias quidem primum dederunt, deinde autem orationum
persuasionem et amicitiam bonam honoremque in populis;
præterea omnigenæ musæ peritos viros
faciunt, carminibus excellentes et cantu.
* * * * * * *
Sin adspiciant *Lunam* et *Jovem* maximum,
etiam coronis nobilitarunt et celebratos in populis

ἐξαιτοῖς γεράεσσιν ἀέθλων εἵνεκ' ἔθηκαν.
εἰ δ' ἔτι καὶ Πυρόεις τούτοις ἐπιμάρτυρος εἴη,
γίνονται σταδίοισι παλαισμοσύνῃσί τ' ἄριστοι,
πυγμαχίῃσί τ' ἀγασθενέες πληγῇσί τε χειρῶν,
καὶ θαμιναῖς νίκῃσιν ἀγάλλονται κατ' ἀγῶνας.
καλὴ καὶ Μήνη καὶ πανδερκὴς Ὑπερίων
ἀλλήλους ὁρόωντες ἐναντίοι ἢ τετράγωνοι,
* * * * * *
ἔξοχα δ' αὖτε τρίγωνοι, ἐπεὶ τόδε πάμπαν ἄριστον
σχῆμα πέλει φαύλοις τε καὶ ἐσθλοῖς ἀστράσι πᾶσιν.
εἰ δὲ καί, οἷς ἐπέοικεν, ἐνὶ ζώοισι φανείη
ἄμφω φάεα καλά, τὸ δ' αὖ πολὺ φέρτατόν ἐστιν.
πάντων μὲν γὰρ ἄριστον ἐνὶ ζώοισι παρεῖναι
ἄρσεσι μὲν Τιτῆν', ἐν θηλυτέροισι δὲ Μήνην·
προσφιλέες γὰρ ἀεὶ καὶ μείλιχοι ἐξεγένοντο,
ἔργα τε ῥηιδίως καὶ πρήξιας ἐξετέλεσσαν.
εἰ δέ τ' ἐν ἀρσενικοῖς ἄμφω κλυτὰ φέγγε' ὁρῷτο,
ὠμούς, ἀστεμφεῖς, ἠδ' ἀτρέπτους ἐσίδοιο
γεινομένους, οὐδ' ὅσσον ὑπείκοντας νόῳ ἄλλοις.
ὅσσοι δ' αὖ Μήνην μὲν ἐν ἄρσενι, θηλυτέρῳ δὲ
ἴσχουσ' Ἠέλιον, τοῖσιν δ' ἄρα πρήξιες ἔργων
ἄλλως ἐξανύονται ἢ ὡς φρεσὶν ᾗσι μενοίνων·
αὐτοὶ δ' ἀπρόκοποι, πάμπαν τ' ἐπαρίστεροι ἄνδρες.
θήλεσι δ' ἐν ζώοις ἄμφω κλυτὰ φῶτα φανέντα,
δειλούς, πανταρβεῖς, ἑτέροις ὑποπεπτηῶτας
* * * * * *
θηλύτεροι πραπίσιν, βιότῳ δ' ἐνὶ πάμπαν ἄπρηκτοι,
ἀλλοτρίης γαίης καὶ ἀλητύος ἱμείροντες.
ἀλλὰ τόδ' ἔμπαλιν ἐσθλὸν ἔφυ κεδνῇσι γυναιξίν·
πρηεῖαι γάρ τ' εἰσὶ νόῳ, ποσίεσσί θ' ἑοῖσιν
εἴκουσιν μάλα πειθόμεναι, στυγέουσί τε νεῖκος.
εἰ δ' ἐπὶ θηλυτέρῃ γενέθλῃ δύο φῶτα φανείη
ἄρσεσιν ἐν ζώοις, ἡ δ' αὖ μάλ' ἀγήνορι θυμῷ
δεινή τε κρυερή τε πέλει πραπίδεσσί τ' ἄκαμπτος.
ὁππότε δ' οὖν σελάων τοίοις ζώοισιν ἐπόντων
καὶ Θοῦρος πυρόεις καὶ καλλίκομος Κυθέρεια
ἄρσεσι δεικήλοισιν ἐπεμβεβαῶτες ὁρῶντο,
καὶ ζῶον πρὸς τοῖς ἄρσεν πέλοι ὡρονόμοιο,
ἧς φύσιος λήγουσι, παρὰ λεχέεσσι γυναικῶν
κλινόμεναι φιλότητι, τάτ' ἀνέρες ἐκτελέουσιν.
ἔμπαλι θηλυτέροισι δ' ὅτ' ἀνέρες ἐν ζώοισιν
ἴσχωσ' Ἠέλιον καὶ νυκτεροφεγγέα Μήνην,
θῆλυ δὲ καὶ ζῶον κατέχῃ Κυλλήνιος Ἑρμῆς,
πάσχουσ' αἴσχεα πολλὰ γυναικῶν ἔργα τελοῦντες·
δηθάκι καὶ σπορίμης αἰδοῦς ἀπὸ μήδε' ἔκειραν.
τῶς μὲν ἄρ' αἰνὰ πέλει φύσιος βροτέης κατέναντα
φῶτ' ἐνὶ δεικήλοισιν ἑὸν δρόμον ἐξανύοντα.
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν μοι θυμὸς ἐνὶ προτέροισιν ἀεῖσαι
μήσατ' ἀναγκαῖον χρεῖος, σάφα νῦν καταλέξω,
ὁππόθεν ἐν γενέθλῃσι χρεὼν ζωῆς χρόνου ἀρχὴν
ἀνθρώποις φράζεσθ' ἠδ' ἔμπαλιν, ὁππόθι λήγει.
οὐ μὲν δὴ πάντεσσιν ὁμῶς μερόπεσσιν ἔοικεν
οἵης ἐκ χώρης ἐτέων λάζυσθαι ἀριθμόν·

lectis muneribus certaminum causa reddiderunt.
Sin etiam *Mars* his testis adsit,
fiunt cursibus et luctis optimi,
pugilatibusque robustissimi et plagis manuum,
et frequentibus victoriis exsultant in certaminibus.
Pulcra etiam *Luna* et omnia-cernens *Sol*
alter-alterum videntes *adversi* aut *quadrati*,
* * * * * *
inprimis vero *trigoni*, quoniam hæc prorsus optima
forma est malis atque bonis stellis omnibus.
Sin etiam, quibus oportet, in *signis* appareant
ambo lumina pulcra, hoc vero longe optimum est.
Omnium quidem enim optimum (est) in *signis* adesse
masculis quidem *Solem*, in *femineis* autem *Lunam*;
amabiles enim semper et mites exstiterunt,
operaque facile et actiones perfecerunt.
Sin vero in *masculis ambo* clara lumina cernantur,
crudeles, immotos, et inflexibiles videas
natos, ne tantillum quidem cedentes mente aliis.
Quotcumque rursus *Lunam* quidem in *masculo*, in *fe-*
habent *Solem*, hisce vero actiones operum [*mineo* autem
aliter cedunt atque mentibus suis agitabant;
ipsi autem sine-successu, et prorsus lævi homines.
Femineis autem in *signis ambo* clara lumina apparentia
ignavos, pertimidos, aliis subjectos
* * * * * *
feminei animis, atque in vita prorsus sine-actione,
peregrinæ terræ atque errorum cupidi.
Sed hoc vicissim bonum evasit reverendis *mulieribus*;
mites enim sunt mente, et maritis suis
cedunt admodum morigeræ, et oderunt rixam.
Sin in *feminea* nativitate *duo* lumina appareant
masculis in *signis*, hæc rursus (femina) admodum virili
violentaque et dura est et mente inflexibilis. [animo
Quando igitur luminibus per hæc signa ingredientibus
etiam *Mars* igneus et pulcricoma *Venus*
masculis signis ingressi cernantur
et *signum* ad hæc *masculum* sit *horonomi*,
sua natura absistunt, in lectis feminarum
accumbentes amore, ea quæ mares perficiunt.
Vicissim *femineis* quum viri in *signis*
habent *Solem* et noctilucam *Lunam*,
et *femineum* etiam *signum* occupat Cyllenius *Mercurius*,
patiuntur fœditates multas mulierum opera perficientes;
frequenter etiam genitalium partium testiculos demesserunt.
Ita quidem terribilia exsistunt sexus humani contraria
lumina in signis suum cursum conficientia.
Sed quoniam igitur mihi animus in prioribus (libris) cantare
cogitavit necessarium fatum, clare nunc recensebo,
unde in nativitatibus oporteat *vitæ temporis initium*
hominibus destinare, et vicissim, ubi *desinat*.
Non sane omnibus eodem-modo hominibus par est
una ex regione annorum mente-comprehendere numerum:

ὅσσοις μὲν Τιτὰν ἠοῖ ἔνι γεινομένοισιν
κέντρῳ ἐπεμβεβαὼς ἰνδάλλεται, ἐξ ἄρα κείνου
μοίρης ἄρχεσθαι βιότου χρόνον ἐξαριθμοῦντας·
νυκτερινῇ γενέθλῃ δὲ Σεληναίης ἀπὸ μοίρης.
ὁππότε δ' ἂν κέντρων ἐκτὸς δύο φῶτ' ἀποκλιν-
ἠδ' ἄρ' ἐπὶ μοίρῃσι κατωφερέεσσι πόλοιο [θῇ,
νίσσηται προθέοντα, τότ' ἀστέρος ἄρχεο κείνου,
ὅς ῥά τε δεσπόζει γενέθλης, μέγα τε κράτος ἴσχει. [τρου,
εἰ δ' ἄρα κἀκεῖνον λεύσσοις κλινθέντ' ἀπὸ κέν-
ἐξ ὥρης τότ' ἔπειτα χρόνων ἄφεσιν σύ γε φράζου.
ζωῆς δ' αὖτ' ἀρχὴν εὖτ' ἂν διζήμενος εὕρῃς,
δεικήλων σκέπτοιο χρόνους, ὁπόσοις περάτηθεν
ἀντέλλει, κείνων τε περὶ μοιρῶν δεδάασθαι·
τὼς γὰρ πλειώνων ἀριθμὸν μοίρῃσι φράσαιο,
ὅσσους Μοῖρ' ἐπέδησε βροτῶν μογεροῦ βιότοιο.
ἐν δὲ μέσαις μοίρῃσιν, ἐφ' αἷς ζωὴ νέμετ' ἀνδρῶν,
ἐνδυκέως σκέπτοιο, μὴ ἀκτὶς ἢ τετράγωνος
ἠὲ καταντιπέρην ὀλοοῦ Κρόνου ἢ Πυρόεντος,
ἢ αὖ τοίγε συναντόμενοι ζωὴν διέκερσαν.
νυκτὶ δὲ γεινομένους καὶ παμφεγγὴς Ὑπερίων
δηθάκις ἀκτίνεσσιν ἑαῖς πνοιῆς ἀπάμερσεν.
πᾶσαν δ' αὖτ' ἄφεσιν πλευρὴ τετράγωνος ὁρίζει·
μήκιστον γὰρ τοῦτο βροτῶν τέλος εὔαδε Μοίραις.

Quibuscumque quidem *Sol interdiu* nascentibus
centrum ingressus apparet, ex illius igitur
parte inchoare vitæ tempus enumerantes (oportet);
nocturnæ autem genituræ *Lunæ* a parte.
Quando autem *extra centra duo lumina* declinent
atque in partibus declivibus poli
ferantur præcurrentia, tunc a *stella* inchoa illa, [habet.
quæ quidem dominatur nativitati, magnamque potentiam
Sin vero etiam *illam* videris declinatam *a centro*,
ex *hora* tunc porro temporum initium tu animadverte.
Vitæ vero initium quando investigando inveneris,
signorum observes *tempora*, in-quibus-ex-adverso
oriantur, atque illorum (signorum) circa *partes* speculeris;
ita enim annorum numerum partibus cognoscas,
quotquot (annos) Fatum alligavit hominum ærumnosæ vitæ.
In *mediis partibus* autem, quibus vita definitur hominum,
diligenter specta, ne radius aut *quadratus*
aut *ex-adverso* perniciosi *Saturni* aut *Martis*,
aut etiam hice *simul-oblati* vitam amputent.
Noctu autem nascentes etiam omnia-videns *Sol*
frequenter radiis suis vita privavit.
Omne autem initium latus *quadratum* definit;
longissimus enim hicce mortalium terminus placuit Parcis.

ΒΙΒΛΙΟΝ ϛ. [Γ.]

Ἐν ᾧ φησιν:
Α. Περὶ τροφῆς καὶ ἀτροφίας παίδων.
Β. Περὶ γάμου.
Γ. Περὶ τέκνων γονῆς.
Δ. Περὶ στείρων καὶ ἀσπέρμων.
Ε. Περὶ πλήθους τέκνων ἢ καὶ ὀλιγοπαιδίας.
ϛ. Περὶ τοῦ ποίας τέχνας ἢ ποίας πράξεις μετελεύσεται ὁ τεχθείς.
Ζ. Περὶ σίνους.
Η. Περὶ κτήσεως.
Θ. Περὶ δουλείας τύχης.

Ἐλθέ μοι, ὡς προτέρην λιγέως ἥρμοσσας ἀοιδήν,
Μοῦσα φίλη, καὶ Φοῖβε καὶ Ἑρμῆ χρυσοπέδιλε,
καὶ νῦν ἱμερόεν τέκμωρ θείητ' ἐπὶ μολπῇ·
αὐτὰρ ἐγὼ θυμὸν καίπερ καμάτῳ μογέοντα
ὀτρυνέω, μέχρις ἂν κ' ἐπὶ πείρατα νίσομαι οἴμης·
πᾶν γὰρ ἀεικέλιον, τῷ μὴ τέλος ἐσθλὸν ὀπηδεῖ.
βίβλῳ δ' ἐν πυμάτῃ τάδε μοι κατανεύσατ' ἀεῖσαι,
ἀμφὶ τροφῆς βρεφέων ἠδ' ἀτροφίης ἀλεγεινῆς,
ὅσσα τ' ἐπειγόμενοι Μοίρης ὕπο χερσὶν ἑῇσιν
αὐτοὶ ἐπ' οὐλόμενον πότμον ῥίψαντο γονῆες,
ἀμφὶ γάμων τ' ἐρατῶν καὶ ἀδελφειῶν ἐνέποιτε
καὶ τέκνων γενεῆς, σινέεσσί τε τοῖσιν ἕκαστος
ἀνθρώπων μεμόρηται ὑπ' ἀστράσι κινυμένοισιν,
καὶ τέχνας μέλποιτ' ἰδὲ πρήξιας, ἔργα θ' ὁποῖα
ἀστέρες ἀνθρώποισι δυηπαθέεσσι νέμουσιν,
ἠδ' ὡς σφαλλόμενοι πολυχρήμονος ἐκ βιότοιο

LIBER VI. [III.]

In quo dicit:
I. De nutritione et nutritionis-defectu infantium.
II. De nuptiis.
III. De liberorum generatione.
IV. De sterilibus et semine-carentibus.
V. De multitudine liberorum aut etiam paucitate.
VI. De eo, quales artes aut quales actiones persecuturus sit natus-infans.
VII. De noxa.
VIII. De possessione.
IX. De servili fortuna.

Ades mihi, sicut priorem argute aptavisti cantum,
Musa amica, et Phœbe et Mercuri aureos-calceos-habens,
et nunc desideratum finem imponite carmini;
at ego animum licet fatigatione laborantem
incitabo, donec ad terminos veniam cantus;
omne enim turpe, cui non finis justus adest.
Libro autem in ultimo hæc mihi adnuite canere:
de *nutritione infantium* et *nutritionis-defectu* miserabili,
et quos (infantes) impulsi a Parca manibus suis
ipsi in exitiosam perniciem conjecerint parentes,
et de *nuptiis* dulcibus, et *fratrum* dicite
et *liberorum generatione*, *noxis*que quibus quisque
hominum fataliter-donatus est a stellis moventibus,
et *artes* canite et *actiones opera*que, qualia
stellæ hominibus ærumnosis tribuunt,
et quemadmodum labentes opulenta ex vita

ἀνέρες ἐν πενίῃ τε καὶ ἄλγεσι μοχθίζουσιν,
καὶ δμώων ὅππως τις ἐπιφράσσαιτο γενέθλην. [σιν
Κείνοις μὲν δὴ πρῶτα τροφῆς ἐμέγηρε βρέφεσ-
Αἶσα κακή, τοῖσπέρ τ' ἀπὸ γαστέρος ὀρνυμένοισιν
Ἄρης καὶ Φαίνων ὑπὲρ ὡρονόμοιο βεβῶτες
λεύσσουσ' ἐς δύσιν ἑλκομένην ἐριφεγγέα Μήνην,
μήτε Σεληναίην μήτ' οὖν ὥρην καθορώντων
Φωσφόρου ἢ Ζηνός· τοὶ γὰρ βίου εἰσὶ δοτῆρες.
ὣς δ' αὔτως ἀτροφεῖς καὶ ὅσοις ἔπι γεινομένοισιν
ὡρονόμον διέπει Φαίνων, δῦνον δέ τε κέντρον
Ἄρης, μήθ' ὥρης ζῶον μήτ' οὖν φάος ἁγνὸν
Μήνης δερκομένου Ζηνὸς φυσιζόῳ αἴγλῃ.
καὶ δὲ καί, ὁππότ' ἂν ἠΰκερων Πυρόεις διάμετρος
ἀκτῖσιν Μήνην καθορᾷ, Φαίνων δὲ Σελήνῃ
δεξιτερὴν ἱστῆται ἐπὶ πλευρὴν τετράγωνος
ἀντολίην ἀπέχων τηλοῦ Ὑπερίονος αἴγλης,
δὴ τότ' ἀπ' ὠδίνων καὶ γαστέρος ἐκπροθορόντες
αὐτίκ' ἄρ' οἰωνοῖσιν ἕλωρ καὶ θηρσὶ γένοντο.
ἢν δὲ Σεληναίη μὲν ἐφ' ὡρονόμῳ ἐπιτέλλῃ,
ἐν προτέρῳ δ' ὥρης ζώῳ Φαίνων προθέῃσιν,
δαίμονα τόντε κακὸν πρότεροι φῶτες καλέσαντο,
Ἄρης δ' αὖτ' ἐφέπηθ' ὥρης κατόπισθε διώκων,
μήτ' οὖν Ἀφρογενοῦς μήτ' εὐφεγγοῦς Φαέθοντος
δερκομένων δείκηλον, ἐφ' ᾧ Μήνη καθορᾶται,
καὶ τότ' ἐπ' ὠδίνεσσι βρέφη θλιφθέντ' ὀλοῇσιν
νηδύος ἐξέλκουσι διαμελεϊστὶ ταμόντες.
εἰ δ' ἄρα καὶ δίχα κέντρου ἔοι ζῴοισιν ἐπ' ἄλλοις
τὼς Μήνη κερόεσσα, τόσον τεχθὲν χρόνον ἠῶ
ἀθρήσει, μέχρις ἂν κε Σεληναίη ἀφίκηται.
εἰ δ' ἄρ' ὑπὲρ κέντροιο Σεληναίη βεβαυῖα
τὴν αὐτὴν ἐπέχῃ μοῖραν πολεμοκλόνῳ Ἄρῃ,
ἢ ζῴον κατὰ ταὐτὸν ἢ ἀντιπέρηθεν ἰόντος,
αὐτίκα δὴ πρώτῃσιν ὑπ' ὠδίνεσσιν ὄλισθον
μητέρος ἄγχι ποδοῖιν ἐπ' ὀξέα κεκληγυίης.
ἢν δὲ γονῆς ἀγαθοὶ τελέθωσ' ἐπιμάρτυροι ὥρῃ,
ἔκθετον ἐκ μεγάρου τοκέων βρέφος εὐθὺς ἐτύχθη·
κὴν μὲν Ζεὺς Μήνην σφετέραις ἀκτῖσιν ἀθρήσῃ,
ἀνήρ, ὅς μιν ἀνείλεθ', ἑὸν ποιήσατο παῖδα,
ἢ ἑτέρῳ δῶκεν τεκέων τητωμένῳ ἀνδρί,
ὅς θέμενος μεγάροις ἰσοῖ γονίμοισι τέκεσσιν.
ἢν δ' ὀλοὸς Φαίνων λεύσσῃ περιφεγγέα Μήνην,
ῥιφθὲν ἀπὸ λεχέων, ἑτέρου δ' ὑπὸ χείρεσι θρεφθὲν
ἀτμενίης δούλειον ὑπὸ ζυγὸν αἰν' ἀνέτλησεν.
καὶ δὲ Κρόνου περάτηθεν ἀθρειομένου ὑπὲρ ὥρης,
δαίμονι δ' ἐν λυγρῷ Μήνης προπάροιθεν ἐούσης,
καὶ κέντρου Τιτῆνος ἀποκλινέος τελέθοντος,
ζωὴν μέν τ' ἴσχουσ', ἀτὰρ ἔκθετοι ἐκ πατρὸς οἴκων.
ὁππότε δ' αὖ Μήνης μὲν ἔχῃ συναφὴν Κρόνος
ἀντιπέρην δ' αὐτοῦ Πυρόεις αὐγῇσι βάλῃσιν, [αἰνός,
μηδ' ὅσσον Μήνην ἐπιδερκομένου Φαέθοντος,
ῥιφθέντες χώρης τηλοῦ κατ' ἐρημάδος οἰκτρῶς
δουλοσύνης θρεφθέντες ὀϊζυρῆς ἀνέχονται.
εἰ δὲ καθ' ὡρονόμου μὲν ἔοι βεβαυῖα Σελήνη,
τῇ δ' ἄρ' ἐπαντέλλῃ Ζεὺς ἑσπόμενος κατόπισθεν,

viri *paupertate* et miseriis laborent,
et quomodo *servorum* quis animadvertat nativitatem.
Illis quidem primum *nutritionem* invidit *infantibus*
Parca mala, quibus ex utero exsilientibus
Mars et *Saturnus* super horonomum ingressi
spectant versus occasum tractam valde-splendidam *Lunam*,
neque Lunam neque etiam horam adspicientibus
Lucifero vel *Jove :* hi enim vitæ sunt datores.
Ita autem nutritione carent etiam, quotquot nascentibus
horonomum regit *Saturnus*, occidens vero centrum
Mars, nec horæ signum neque etiam lumen purum
Lunæ spectante *Jove* vitali fulgore.
Quin etiam, quando cornutam *Mars* contrarius
radiis *Lunam* adspicit, *Saturnus* vero Lunæ
dextrum adstat ad latus quadratus
ortum abstinens procul a *Solis* fulgore,
tunc vero a puerperio et utero exsilientes
statim utique volucribus præda et feris fiunt.
Si vero *Luna* quidem ad horonomum oriatur,
in præcedente autem horam signo *Saturnus* procurrat,
genium quem malum priores homines vocaverunt,
Mars autem subsequatur pone horam incedens,
neque etiam *Venere* neque præfulgido *Jove*
spectantibus signum, in quo Luna conspicitur,
tunc vero in puerperio infantes confractos pernicioso
utero extrahunt membratim secantes.
Sin vero etiam sine centro sit in signis aliis
sic *Luna* cornuta, tantum natus-infans temporis auroram
adspiciet, donec Luna adveniat.
Sin vero super centrum *Luna* ingressa
eandem obtineat partem cum bellicum-strepente *Marte*,
vel idem per signum aut e-contrario meante (illo),
statim sane primis partus-doloribus exciderunt
matris prope pedes acutum clamantis.
Sin nativitatis *bona*-sidera evaserint testes horæ,
exponendus ex domo parentum infans statim exstitit;
et si quidem *Jupiter Lunam* suis radiis viderit,
vir, qui eum sustulerit, suum facit filium,
aut alteri dat liberis destituto viro,
qui receptum in ædibus similem-reddit naturalibus liberis.
Sin perniciosus *Saturnus* videat circumfulgentem *Lunam*,
abjectus a lectis, alterius vero manibus nutritus-infans
servitii famulum sub jugum terribilia toleravit.
Sed et *Saturno* ab-ortu spectato super horam,
genio autem in truci *Luna* ante-eum versante,
et a-centro *Sole* declinante,
vitam quidem habent, sed expositi ex patris ædibus.
Quando autem rursus *Lunæ* quidem habeat coitum *Sa-*
e-regione autem illius *Mars* radiis jaciat, [*turnus* gravis,
ne tantillum quidem Lunam adspiciente *Jove*,
conjecti locum procul in-desertum miserabiliter
servitutem enutriti calamitosam sustinent.
Sin ad horonomum quidem sit ingressa *Luna*,
huic autem inoriatur *Jupiter* sequens pone,

Μήνην δ' ἀκτῖσιν Φαίνων κατεναντία λεύσσῃ,
καὶ Πυρόεις ἑτέρωθεν ἄνω κέντρον καθορῴῃ,
ἐς τόσσον ῥιφθὲν μίμνει χρόνον, εἰσόκε Μήνη
ἐκπροφυγοῦσ' ὀλοῶν αὐγὰς Φαέθοντι συνάψῃ.
ὥρης δ' αὖ Τιτῆνος ὑπὲρ βροτέης τροχάοντος
αἰνοῦ τ' ἐς δύσιν ἑλκομένου κατέναντα Κρόνοιο,
καὶ δὲ Σεληναίης μετ' ἀριγνώτου Φαέθοντος
δείκηλον κατὰ ταὐτὸ καὶ οὐχ ἰσόμοιρα θεούσης,
ἐξόπιθεν δ' Ἄρεος σπομένου συναφήν τε Σελήνης
δεχνυμένου, βρέφος ἐς τόσσον πατρώιον οἶκον
μίμνει, μέχρι κε Μήνη ἐπ' Ἄρεα θοῦρον ἵκηται.
εἰ δὲ δύω σελάων κέντρων ὕπερ ἑστηώτων,
Ἠελίου μὲν ἐφ' ὡρονόμῳ, δυτικῷ δὲ Σελήνης,
ἢ κείνης μὲν ἐφ' ὥρῃ, ἀτὰρ Τιτῆνος ἔναντα,
τῷ μὲν δὴ Φαίνων, τῇ δ' αὖ Πυρόεις συνέπηται,
ἢ τῶν μὲν τροχάῃ τις ὁμοῦ ἑτέρῳ, ὁ δὲ κέντρῳ
ἄλλῳ ἐπεμβεβαὼς λεύσσῃ κείνους ἀνιόντας,
ᾗσιν ὑπαὶ παλάμαις τεχθὲν ῥίπτουσι τοκῆες.
ἢν δ' Ἄρης περάτηθεν ἀνέρχητ', αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
Φαίνων, ἢ ἑτέροισιν ὅγ' αὖ κέντροισιν ἕπηται,
Μήνη δ' ἔκτοσθεν κέντρων σὺν Ζηνὶ φέρηται,
βαιὸν δὴ τότε χάρμα βροτοῖς τεύχει περὶ τέκνων·
τόσσον γὰρ λεύσσει τεχθὲν χρόνον, ἄμβροτον ἠῶ,
Μήνη μέχρι θέουσα παραΐξῃ Φαέθοντα.
ναὶ μὴν καὶ σέλας Ἠελίου Μήνην τε καὶ ὥρην
ὁππότ' ἂν ἐσθλοδόται μὲν ἀποστρεφθέντες ἴωσιν,
οἱ δ' ὀλοοὶ λεύσσωσι, τότ' ἔκθετα τέκνα γονῆες
ῥίπτουσ' ἐς βαθὺ χῦμα βορήν τ' ἔμεν οἰωνοῖσιν.
ἔμπαλι δ' ἀρητοὶ παῖδες τοκέεσσι γένοντο
εὐτραφέες θ', ὁπόσοισιν ἀπ' ὠδίνων προθοροῦσιν
ἀστέρες ἐσθλοδόται ζωῆς δωτῆρες ἔασιν,
ἤτοι ὑπὲρ κέντρων καὶ ὁμοῦ Μήνῃ βεβαῶτες,
ἢ σελάεσσ' ἐπιδερκόμενοι Μήνην τε καὶ ὥρην,
ἢ κέντρων κατόπισθεν ἐπ' ἀμφοτέρῃσιν ἐόντων
Φαίνοντος καὶ Ἄρηος, ἀπόστροφον ἀκτίνεσσιν
βαινόντων σελάων τε καὶ ὥρης, ἠέ θ' ἑοῖσιν
σύμφωνον δρόμον ἐν ζῴοις φίλιόν τ' ἀνυόντων.
παισὶν δ' αὖ πᾶσιν, τοῖσιν ζωὴν πόρε Μοῖρα,
ἀμφὶ τροφῆς μαζοῦ καὶ νηπιέης ἀλεγεινῆς
ζῷον σημαίνει, τό κε δὴ Μήνης πέλας εἴη,
ᾧ ἔνι δὴ κείνη τριτάτην ἐπινίσσεται ἠῶ.
Τόσσα μὲν ἀμφὶ τροφῆς παίδων, πολέων ἄπο
ἤεισ'· ἑξείης δὲ γάμου πέρι νῦν ἐνέποιμι, [βαιά,
ἀστέρες οἷον ἕκαστος ἀεὶ φαίνουσι κελεύθοις.
εὖτ' ἂν γεινομένοιο βροτοῦ Μήνη μὲν ἐπείῃ
αἰπυτάτῳ κέντρῳ, Κυθέρη δ' ὑπόγειος ὁρῆται,
τῆμος ὁμογνήτοις γενεῇ τ' ἄγχιστα συνεύνοις
ζεύγνυνται, πολέσιν δ' ὁμογάστριοι ἐς λέχος ἦλθον
νύμφαι. τοῦτο δὲ δρῶσι, καὶ ὁππόταν Ἀφρογενείῃ
Ἑρμείῃ τε θοῷ ξυνὴν ὁδὸν ἐξανύωσιν
* * * * * * *
ἀκτῖσι σφετέραις, Φαίνων δ' ἐπιμάρτυρος εἴη.
ἢν δὲ πέλῃ ἰσόμοιρος ἀριγνώτῳ Φαέθοντι,

Lunam vero radiis *Saturnus* ex-adverso viderit,
et *Mars* altera-ex-parte supra centrum adspiciat,
in tantum manet abjectus-infans tempus, donec Luna
elapsa noxiorum-siderum luminibus *Soli* conjungatur.
Horam autem rursus *Sole* super humanam currente
et gravi in occasum tracto ex-adversum *Saturno*,
etiam *Luna* cum nobilissimo *Jove*
signum per idem et non æquali-parte currente,
pone autem *Marte* sequente contactumque Lunæ
excipiente, infans in tantum patriam domum
habitat, usquedum Luna ad Martem turbidum veniat.
Sin duobus luminibus super centro stantibus,
Sole quidem in horonomo, in occidentali autem *Luna*,
aut hac quidem ad horam, sed Sole ex-adversum (versante),
illum quidem *Saturnus*, hanc vero *Mars* comitetur,
aut horum currat unus cum altero, alter centro
alteri incedens videat illos adscendentes,
suis manibus natum abjiciunt parentes.
Sin *Mars* ab-ortu ascendat, sed post illum
Saturnus, aut aliis hic rursum in-centris sequatur,
Luna autem extra centra cum *Jove* feratur,
exiguum tunc sane gaudium hominibus facit circa liberos;
tantum enim adspicit natus-infans tempus æternam auro-
Luna donec currens præterierit Jovem. [ram,
Profecto etiam a lumine *Solis Lunæ*que et hora
quando *benefica*-sidera quidem aversa eant,
noxia vero (ea) spectent, tunc expositos infantes parentes
abjiciunt in profundum fluctum escaque ut sint volucribus.
Rursus vero desiderati liberi parentibus fiunt
beneque nutriti, quotquot a puerperio prosilientibus
stellæ *beneficæ* vitæ datores sunt,
sive super centra et cum *Luna* ingressæ,
sive luminibus adspicientes Lunam et horam,
sive pone centra ad utramque versantibus
Saturno et *Marte*, dum aversi luminibus
incedunt a radiis et hora, aut suis
consonum cursum in signis amicumque perficientibus.
Liberis rursum omnibus, quibus vitam dedit Parca,
de alimento, mamma atque infantia miserabili
signum indicat quod quidem *Lunam* prope fuerit,
in quo quidem illa tertiam ingreditur auroram.
Hæc quidem de *nutritione infantum*, ex multis pauca
cecini; deinde autem de *nuptiis* nunc dicam,
stellæ quales unaquæque semper declarant viis.
Ubi nascente homine *Luna* quidem immineat
altissimo centro, *Venus* autem subterranea conspiciatur,
tunc consanguineis et genere proximis uxoribus
junguntur, multis autem uterinæ in torum veniunt
sponsæ. Hoc vero faciunt etiam, quum *Veneri*
*Mercurio*que celeri communem viam perficiant,
* * * * * * *
radiis suis, *Saturnus* autem testis adsit.
Si vero sit æqualis nobilissimo *Jovi*

δείκηλον κατὰ ταυτὸν ἴῃ, γάμος ἔπλετο τῆμος
παρθενικῆς. Ἶσον δὲ καὶ εἰ Ζεὺς μαρτυρίῃσιν
Ἑρμείην λεύσσῃ πλευρὴν ἰσόμοιρον ὁδεύων.
Ἀφρογενὴς δὲ μεσουρανίου κλίνασ' ἀπὸ κέντρου
καὶ δισσοῖς σελάεσσιν ἀπόστροφον οἶμον ἰοῦσα
ἀστασίας τεύχει ταραχήν τε γάμοις μετ' ἀνίης.
Φαίνων δ' Ἑρμείῃ τε συνὼν βλοσυρῇ τε Κυθήρῃ
ἤτοι ἐπ' οὐτιδαναῖς ἢ ἀνάξια μαχλοσύνῃσιν
ἔργα μετερχομέναις ζυγίοις ἡρμόσσατο λέκτροις,
πάμπαν θ' ἡλικίῃσι νέαις ἢ πάγχυ γεραιαῖς.
ἐσθλὴν δ' αὖ φιλότητα γάμου πίστιν τε γυναικῶν
ἀχράντοιο λέχους δῶκεν καλὴ Κυθέρεια,
εὖτ' ἂν ἀπ' ἀκτίνων Ἄρεος πολιοῦ τε Κρόνοιο
μίμνῃ ἀπήμαντος, κείνων φλογέῃσιν ὑπ' αὐγαῖς
ἀλλήλους ἐπιδερκομένων, αὐτὴ δ' ἀγανῇσιν
δέρκηται κερόεσσαν ὑπ' ἀκτίνεσσι Σελήνην.
ὁππότε δ' Ἑρμείης τε καὶ Ἄρης καὶ Κυθέρεια
μέσσου ὑπὲρ κέντρου ξυνὰς ἀνύωσι κελεύθους,
τοῖσιν δ' αὖτ' ὀλοὸς Φαίνων μετόπισθεν ἕπηται
νωθρὸν ἐπαντέλλων ἢ καὶ κατέναντα δοκεύων,
ἐξ ἕδρης πιναροῖο τέγους ξυνῆς τ' ἀπὸ δήμου
εὐνῆς ἀνστήσαντες ἄγοντ' ἐς δώματα νύμφας,
κἶσα πολυμνήστῃσιν ἀεὶ τίουσ' ἀλόχοισιν.
ἢν δὲ δύω μὲν φῶτα μέσου κλίνωσ' ἀπ' Ὀλύμπου,
πάντες δ' ἀστέρες ἄλλοι ὑποχθόνιοι φορέωνται
ἔκτοσθεν κέντρων, τῆμος ξείνης ἀπὸ γαίης
ἄξεται ἀλλοτρίων φωτῶν ἀγνῶτα θύγατρα,
καὶ πάτρης ἄπο τηλοῦ ὁμῶς κείνῃ βιοτεύσει.
οἷς δ' ἄρ' ὕπερθ' ὥρης χαλεπῷ ἐν δαίμονι καλὴ
Ἀφρογενὴς φαίνῃ, τὴν δ' αὖ Κρόνος ἢ τετράγωνος
ἠὲ καταντιπέρην λεύσσῃ, κἢν λέκτρα πόρωσιν
* * * * * *
θηλυτέροις δ' εὖτ' ἂν Κύπρις κεραή τε Σελήνη
ζῴοισιν λάμπωσ', ἤτοι δυτικοῦ κατὰ κέντρου,
ἢ καὶ ὑποχθονίου, ἢ καὶ δύο κέντρ' ἐφέπωσιν,
μουνὰξ δ' ἀμφότεροι κατεναντία τῇσιν ὁρῶνται,
τῇ μὲν Ἄρης, τῇ δ' αὖτε Κρόνος, τόθ' ἑαῖς πανά- [θεσμοι
θυγατράσιν πατέρες ξυνὸν λέχος εἰσανέβησαν.
ναὶ μὴν καὶ Κρόνου εὖτ' ἂν ἐν οἴκοισιν Κυθέρεια
φαίνηται σὺν Ζηνί, Κρόνου κατόπισθεν ἰόντος,
δεχνυμένης αὐτοῦ συναφὴν καλῆς Ἀφροδίτης,
Κύπριδι μαρτυρίην Ἄρεως ἑτέρωθι φέροντος,
Μήνην δ' ἀμφότεροι Θοῦρος Φαίνων θ' ὁρόωνται,
δὴ τότ' ἀπ' ὠδίνων ὁπόσοι φάος ἔδρακον ἠοῦς,
μοῖραν ἀνέπλησαν πολυπενθέος Οἰδιπόδαο·
τοῖσι δ' ἄρα στυγεροὺς Ποιναὶ μέλπουσ' ὑμεναίους
νερτέριαι, χείρεσσιν ἀναψάμεναι πυρὶ πεύκας·
μητράσι γὰρ σφετέραις φιλοτήσιον ἐς λέχος ἦλθον.
εἰ δὲ γυναικείη γενέθλη πέλοι, ἐς πατρὸς εὐνὴν
κλίνονται. τὼς δ' αὖτε καὶ ἢν κλήροιο γάμοιο
Φαίνων δεσπόζων ἤτοι κατὰ κέντρον ἐφ' ὥρης,
ἢ ὅγε φαίνηται δύνων ὥρης κατέναντα,
λάθρῃ παρθενίης ζώνην λύσαντο τοκεῦσιν
ἠὲ κασιγνήτοις σφετέροις πατέρων τε τέκεσσιν.

signum per idem incedat, nuptiæ fiunt tunc
cum-virgine. Item etiam si *Jupiter* testimoniis
Mercurium videat latus æquale emetiens.
Venus autem medii-cœli declinans a centro
et *duobus luminibus* aversam viam incedens
turbas facit tumultumque nuptiis cum molestia.
Saturnus autem *Mercurio* congrediens torvæque *Veneri*
aut cum vilibus, aut cum indigna per-libidines
opera committentibus jugali conjunxit toro,
prorsusque ætate adolescentibus aut prorsus senibus.
Bonum contra amorem in-nuptiis fidemque mulierum
intemerati tori dedit pulcra *Venus*,
ubi a radiis *Martis* canique *Saturni*
maneat illæsa, illis flammeo jubare
se-invicem adspicientibus, ipsa vero mitibus
spectet cornutam radiis *Lunam*.
Quando *Mercurius* et *Mars* et *Venus*
medium supra centrum communes perficiant vias,
eos autem perniciosus *Saturnus* a-tergo sequatur
segniter exoriens aut etiam ex-adverso adspiciens,
a sede squalidi fornicis et a vulgato cum plebe
lecto excitas ducunt domum sponsas, [ribus.
et in-pari cum-multum-ambitis semper honore-habent uxo-
Si vero *duo* quidem *lumina* medio declinent ab Olympo,
omnes autem stellæ aliæ subterraneæ ferantur
extra centra, tunc peregrina e terra
ducet peregrinorum virorum ignotam filiam,
et a patria procul simul-cum illa vivet.
Quibus autem super horam gravi in genio pulcra
Venus appareat, eam autem *Saturnus* aut quadratus
aut contra videat, etiamsi toros dederint
* * * * * *
Femineis autem ubi *Venus* cornutaque *Luna*
signis fulgeant, aut occiduum versus centrum,
aut etiam subterraneum, aut etiam duo centra sequantur,
separatim autem ambo ex-adverso his cernantur,
huic quidem *Mars*, illi autem *Saturnus*, tunc suis impiissimi
filiabus patres communem torum conscenderunt.
Quin etiam *Saturni* ubi in domibus *Venus*
appareat cum *Jove*, Saturno a-tergo subeunte,
excipiente ejus contactum pulcra Venere,
Veneri testimonium *Marte* aliunde ferente,
Lunam autem uterque Mars Saturnusque adspiciant;
tum vero a partus-doloribus quicumque lucem viderunt
fatum impleverunt luctuosissimi Œdipi; [auroræ,
illis vero exsecrandos Furiæ canunt hymenæos
infernæ, manibus accendentes igne faces;
matribus enim suis amatorium in torum venerunt.
Si vero feminea proles fuerit, in patris lecto
recumbunt. Ita porro etiam si sortis nuptiarum
Saturnus dominus aut in centro ad horam,
aut ille appareat occidens horæ ex-adverso,
clam virginitatis zonam solverunt parentibus
aut fratribus suis et patrum filiis.

ἦν δ' ὑπογείῳ Ἄρης ἢ καὶ δυτικῷ ἐνὶ κέντρῳ
δέρκηται βεβαῶς κλήρου γάμου αὐτὸς ἀνάσσων,
αἵδε βίῃ δμώεσσιν ἢ οὐτιδανοῖς ὑπὸ φωσὶν
δμηθεῖσαι θολερῶς ὥρης ἄνθος διόλεσσαν.
ἦν δ' Ἑρμῆς κέντροισιν ἐπείη, τοῖσιν ἔλεξα,
καὶ γάμου αὐτὸς ἑοῖσιν ἐνὶ ζῴοισιν ἀνάσσων,
κρυπταδίως δολεροῖσιν ὀπιπευθεῖσαι ἔπεσσιν
καὶ πυκιναῖς ἀπάτῃσιν ἑὴν φρένα φηλωθεῖσαι
ἐξαπίνης ἐγένοντο λάθρῃ πρὸ γάμοιο γυναῖκες.
εἰ δ' ἄρα σὺν Στίλβοντι καὶ Ἄρης κέντρῳ ἐπείη,
τῆς ἕνεκεν κρίσιές τε δίκαι τ' ἀγορῇσι πέλονται.
Ζεὺς δὲ καὶ Ἑρμείης μέσσον κατὰ κέντρον ἐόντες
σὺν Παφίῃ, ζεύξαντες δμηθείῃσι γυναικῶν
ἀλλοτρίων μετέπειτα γάμους ἀναφανδὰ τελοῦσιν,
ἀλλ' ὑπὸ μαχλοσύνης καὶ τῶν λέχος αὖθι λίποντο.
εἰ δὲ μεσουράνιον κατέχῃ Φαέθων μετ' Ἄρηος
* * * * * *
ἤτοι γάρ τ' αὐτοὶ τόθ' ὁμεύνους ἥρπασαν ἄλλων,
ἢ κείνων ἀλόχους ἕτεροι βίῃ εἴρυσαν αὐτῶν.
αἰπυτάτῳ δ' ἐπὶ κέντρῳ ἐϋστέφανος Κυθέρεια
Τιτῆνος μέτα δερκομένη πατέρων ὀλοῇσιν
παλλακίσιν συνέμιξ' ἢ μητρυιῇσιν ἑῇσιν.
εἰ δέ κ' Ἄρης τούτοισιν ὁμοῦ πέλῃ, ἄχρι γάμοιο
ζευχθέντες κείνῃσιν ἄφνω πάλιν αὐτοὶ ἔλειφθεν.
Ἄρης δ' ἡνίκα μέσσον ἀν' οὐρανὸν ἀμφιπολεύῃ,
ὡρονόμον δ' ἐπέχῃ Φαέθων, Τιτὰν δέ τε δύνῃ,
τῆμος ἄρ' ἁρπαγίμους νύμφας ἐς δώματ' ἄγονται.
εἰ δὲ μεσουράνιον μὲν ἔχῃ Μήνη βλοσυρῶπις,
Κύπρις δ' αὖθ' ὑπόγειον ἴσαις μοίραις βεβαυῖα,
αὐτοκασιγνήτων σφετέρων συνέασιν ὁμεύνοις.
ἀνδρὸς γεινομένου δ' ὁπότ' ἂν Τιτάν τε καὶ Ἄρης
καὶ Κύπρις Στίλβων τε μίαν κατ' ἀταρπὸν ἴωσιν,
εἵνεκα κλεπτοσύνης εὐνῆς λαθρίης τε κυθήρης
ἐν συνοχῇσι γένονθ', οἱ δ' αὖ καὶ δεσμὸν ἔτλησαν,
αὐτοί τε μάχλοι τε καὶ ἐς φιλότητ' ἀκόρεστοι,
ἔκ τ' ἀλόχων λώβας τε καὶ ὕβριας αἰὲν ἔχοντες,
ὡς καὶ ἑοῖο γάμου λωβήτορας αὐτοὶ ἐς οἴκους
δέχνυνται ξενίῃ σκοτίης ἕνεκεν φιλότητος.
εἰ δ' ἀνδρὸς γενέθλην ἠδ' αὖ κείνοιο συνεύνου
σκεψάμενος κατίδοις ἄμφω ζῴοιν ἔνι Μήνην,
αἰὲν ὁμοφροσύνῃσιν ἰαίνοντ' ἀμφὶ γάμοισιν.
δαίμονι δ' ἦν χαλεπῷ κείνης Μήνη πέλῃ ἀνδρί,
αἰὲν ἀτασθαλίῃσι γυνὴ ἀθερίζει ἀκοίτην
οὐδὲν ὀπιζομένη λεχέων θεσμῶν τε γάμοιο.
ταὐτὰ δ' ἄρ' ἐκ ποσίων τελέθει δειλῇσι γυναιξίν,
εὖτε Σεληναίη ἀλόχοις ἐν δαίμονι λυγρῷ
ἀνδρῶν φαίνηται· δίχα γὰρ νόον αἰὲν ἔχουσιν.
Ἀλλὰ γὰρ οὔτις πάντα δυνήσεται, ὅσσα γάμοιο
σήματα φαίνουσιν θοοὶ ἀστέρες, ἐξονομῆναι·
τῷ καὶ ἐγὼ τρέψω ἑτέρην μετ' ἀταρπὸν ἀοιδὴν
ἀμφὶ τέκνων γενεῆς ἐνέπων, ἥντ' ἀστέρες αἰεὶ
ἀνθρώποισι νέμουσιν ἀλημοσύνῃσιν ἑῇσιν.
ὅσσοι δὴ χθονίῳ τε καὶ αἰπυτάτῳ περὶ κέντρῳ
ἀστέρας εὐεργοὺς φῶτες βεβαῶτας ἔχουσιν,

Sin subterraneo *Mars* aut etiam occiduo in centro
spectet ingressus sortis nuptiarum ipse dominus,
hæce vi a servis aut vilibus sub viris
domitæ sordide juventæ florem perdiderunt.
Sin *Mercurius* centris immineat, quæ dixi,
etiam nuptiarum ipse suis in signis dominus,
clanculum fraudulentis tentatæ sermonibus
et versutis dolis suam mentem deceptæ
subito fiunt clam ante nuptias mulieres.
Si vero cum Mercurio etiam *Mars* centro immineat,
illius causa judicia litesque in-foris exsistunt.
Jupiter autem et *Mercurius* medio in centro versantes
cum *Venere*, jungentes familiaritatibus mulierum
peregrinarum postea nuptias palam consummant,
sed præ libidine etiam illorum torum rursus liquerunt.
Sin medii-cæli obtineat *Jupiter* cum *Marte*
* * * * * *
aut enim ipsi tum conjuges rapuerunt aliorum,
aut illorum-ipsorum uxores alii vi abstraxerunt.
Summo autem in centro bene-coronata *Venus*
cum *Sole* spectans patrum perniciosis
pellicibus commiscuit aut novercis suis.
Sin *Mars* his simul versetur, usque ad nuptias
juncti illis subito rursus ipsi derelicti sunt.
Mars autem quando medio in cælo circumvolvatur,
horonomum autem regat *Jupiter*, *Sol* autem occidat,
tunc raptas sponsas domum ducunt.
Sin medii-cæli-regionem quidem teneat *Luna* torva,
Venus autem subterraneam paribus partibus ingressa,
germanorum-fratrum suorum coeunt uxoribus.
Viro nascente quum *Sol* et *Mars*
et *Venus Mercurius*que eandem per viam eant,
propter furtum tori clandestinamque venerem
in angustias incidunt, atque etiam vincula perferunt,
et ipsi libidinosi atque ad amorem insatiabiles,
et ex uxoribus contumelias et injurias semper habentes,
ut etiam sui conjugii violatores ipsi in domum
excipiant hospitio obscuri gratia amoris.
Sin viri nativitatem atque illius uxoris
spectans videris amborum in signis *Lunam*,
semper concordia delectantur circa nuptias.
Sin in illius (feminæ) genio, qui-malus-sit viro; *Luna*
semper pravitatibus mulier offendit maritum [versetur,
nihil curans torum legesque nuptiarum.
Eadem autem a maritorum-parte accidunt miseris feminis,
ubi *Luna* in genio uxoribus noxio [bent.
maritorum appareat; discordem enim mentem semper ha-
At enim nemo omnia poterit, quæcumque *nuptiarum*
signa monstrant veloces stellæ, enumerare;
quare et ego vertam aliam in semitam cantum
de *liberorum generatione* dicens, quam stellæ semper
hominibus attribuunt erroribus suis.
Quiqui igitur subterraneum et summum circa centrum
stellas beneficas viri ingressas habent,

οἵδε τέκνων τόσσων πατέρες βιότῳ τελέθουσιν,
ὁππόσοι ἐν τοῖσι ζῴοις καθύπερθεν ὁρῶνται,
ἢ κέντροις τούτοισι φέρουσ' ἐπιμάρτυρον αἴγλην.
παῖδας δ' ἐσθλοδόται κέντρων καὶ ὄπισθ' ἐπιόντες
δῶκαν ἀεὶ δισσούς, εὖτ' ἂν ζῴοισι δισώμοις
φαίνωνται. Τιτὰν δὲ καὶ Ἄρης εὖτ' ἂν ἐπῶσιν
τούτοισιν κέντροις, τεκέων ἄπο πάμπαν ἄμερσαν,
ἔξοχα δ' εἴ κ' ἀγαθοί σφιν ἀμάρτυροι ἀστέρες εἶεν.
ὣς δ' αὔτως κατόπισθε μεσουρανίῳ δεικήλῳ
ἠέ θ' ὑποχθονίῳ Φαίγων καὶ Ἄρης ἐπιόντες
δυστεκνίην ἢ πάμπαν ἀπαιδίην ἐπέκλωσαν. [νων
ἀλλ' Ἄρης σὺν Μήνῃ ἰδ' Ἀφρογενεῖ πάλι φαί-
δῶκε τέκνων γενεήν· Ἑρμῇ δ' ἅμα νόσφισε παίδων.
ἢν δὲ Κύπρις μὲν ἔῃ ζῴῳ Κρόνου, αὐτὰρ ὅγ'
ἔμπαλι Κυπρογενοῦς, παίδων γενεὴν τότ' ἀφαιρεῖ. [οἴκῳ
εἰ δ' ἔτι καὶ Πυρόεις Παφίην ἀκτῖσιν ὁρῴη,
ὠμοτόκοις ὠδῖσι γονὴν ἔρραισαν ἅπασαν.
εἰ δὲ μεσουρανίῳ ζῴῳ κενεῷ γεγαῶτι
Τιτὰν καὶ Πυρόεις ἄμφω κατόπισθεν ἕπωνται,
χῆρον ἀεὶ τεύχουσι δόμον γλυκερῶν ἀπὸ τέκνων.
ὅσσαι δὲ Στίλβοντι καὶ Ἠελίῳ ἅμα Μήνην
ἐν ζῴῳ ἴσχουσι μεσουρανέοντι δισώμῳ,
νηδύος εἴσω σπέρμα γονῆς διδύμοιο λάβοντο.
εἰ δὲ δυσὶν σελάεσσιν ὁμοῦ πάλιν ἀστέρες εἶεν
καλοί, ἰδ' ἐν ζῴοις δισσοῖς παρεόντες ὁρῷντο,
καὶ δὲ καὶ ὡρονόμος ζῴῳ φαίνοιτο δισώμῳ,
τῆμος ἀδελφειοὶ παιδὸς δίδυμοι προγένοντο.
εἰ δὲ πολυσπέρμοισιν ὁμοῦ ζῴοισιν ἐπεῖεν
ἀστέρες ἐσθλοδόται, παίδων πληθὺν χαρίσαντο.
οἱ δ' ὀλοοί, κἢν δῶσι γονὴν τεκέων μερόπεσσιν,
ἢ πάλιν ἂψ ἀφέλοντ' ἢ ἀνάρσια θέντο τοκεῦσιν.
Ἀμφί γε μὴν τεκέων γενεῆς ἅλις· ἦ γὰρ ἐχέφρων
ἀνὴρ καὶ ἀπὸ τῶνδε, τὰ δὴ λίπον, ὦκα φράσαιτο·
ἑξῆς δ' ἡμετέρῃσιν ἀοιδῇσιν καταλέξω,
ὅσσους ἱμερτῆς παίδων φύτλης ἀπάμερσαν
ἀστέρες, ἠδ' ὅσσας ἀτόκους τεύχουσι γυναῖκας.
ὁππότ' ἂν ἐν ζῴοισι Κρόνου καλὴ Κυθέρεια
φαίνηται, αὐτὸς δὲ Κρόνος διάμετρος ὁρῆται,
νωθροὺς ἐς φιλότητα καὶ ἀσπέρμους μάλα τεύχει.
καὶ δ' ὁπότ' ἂν Φαίνων τε καὶ Ἄρης Ἀφρογε-
οἶκον ἐπέρχωνται, Κύπριδος τετραγώνου ἐούσης, [νείης
ἢ τοὺς ἀντιπέρηθεν ἑαῖς ἀκτῖσιν ὁρώσης,
εὐνοῦχοι τελέθουσι γονῆς ἐς πάμπαν ἄμοιροι.
ὣς δ' αὔτως, κἢν Κύπρις ἐνὶ Κρόνου οἴκῳ ὁδεύῃ,
σὺν δὲ Κρόνῳ Πυρόεις κείνης δόμον ἀμφιπολεύῃ,
Ἑρμῆς δὲ ζῷον κατέχῃ Κρόνου ἠδέ τ' Ἄρηος,
εὔνιδες οἱ μάλα τοι τεκέων ἄγονοί τε πέλονται.
καὶ μὴν καὶ Στίλβων εὖτ' ἂν μεσάτῳ περὶ κέντρῳ
στείχῃ, τῷ δ' ὀλοὸς Φαίνων κατέναντ' ὑπόγειος,
ἀλλήλαις δ' αὖ Μήνη ἰδ' Ἀφρογενὴς τετράγωνοι,
καὶ τὴν μὲν Φαίνων, Μήνην δέ τ' Ἄρης δεκατεύῃ,
γείνοντ' ἠὲ γονῆς τητώμενοι, ἠὲ δίμορφοι
ἄλλα μὲν Ἑρμείῃ, τὰ δ' ἐοικότες Ἀφρογενείῃ.
εἰ δὲ Σεληναίη μὲν ἐνὶ Στίλβοντος ὅροισιν,

hice tot liberorum patres in-vita evadunt,
quot in his signis superne cernuntur,
aut centris his ferunt attestantem fulgorem.
Liberos autem *beneficæ* (stellæ) centris etiam a-tergo suc-
dant semper geminos, ubi in signis bicorporibus [cedentes
appareant. *Sol* autem et *Mars* ubi immineant
his centris, liberis prorsus spoliaverunt,
præsertim si bonæ iis non-testantes stellæ sint.
Ita etiam a-tergo medii-cæli signo
aut subterraneo *Saturnus* et *Mars* succedentes
liberorum calamitatem aut prorsus orbitatem adsignaverunt.
Sed *Mars* cum *Luna* et *Venere* rursus apparens [privavit.
dedit liberorum generationem; cum *Mercurio* vero liberis
Sin *Venus* quidem sit in-signo *Saturni*, at hic in-domo
rursus Veneris, liberorum prolem tunc adimit.
Sin insuper etiam *Mars Venerem* radiis adspiciat,
immaturis partubus sobolem perdidit omnem.
Sin medii-cæli signum vacuum factum
Sol et *Mars* uterque a-tergo sequantur,
orbam semper reddunt domum dulcibus liberis.
Quæcumque autem simul cum *Mercurio* et *Sole Lunam*
in signo habent medii-cæli bicorpore,
in utero semen prolis gemellæ concipiunt.
Sin simul cum *duobus luminibus* rursus stellæ sint
bonæ, et in signis geminis præsentes spectentur,
et etiam horonomus in-signo appareat bicorpore,
tunc fratres ante puerum gemini nascuntur.
Sin semine-plenis simul-cum signis adsint
stellæ beneficæ, liberorum multitudinem largiuntur. [bus,
perniciosæ vero etsi dederint sobolem liberorum mortali
aut rursus abstulerunt aut infestos reddiderunt parentibus.
Ac de *liberorum stirpe* satis; profecto enim prudens
vir etiam ex his, quæ quidem prætermisi, facile divinet;
deinceps autem nostris cantibus recensebo,
quoscumque desiderata *liberorum sobole orbaverint*
stellæ, et quascumque *steriles* faciant *mulieres*.
Ubi in signis *Saturni* pulcra *Venus*
appareat, ipse autem Saturnus ex-adverso cernatur,
segnes ad amorem et semine-carentes admodum reddit.
Et ubi *Saturnus* et *Mars Veneris*
domum ingrediantur, Venus quadrata dum-est,
aut illos ex-adverso suis radiis videt,
eunuchi exsistunt generandi prorsus expertes.
Ita etiam si *Venus* in *Saturni* domo ambulet,
cum Saturno autem *Mars* illius domum circumeat,
Mercurius autem signum obtineat Saturni aut Martis,
orbati hi admodum sane liberis et semine-cassi fiunt.
Quin etiam *Mercurius* ubi medium circa centrum
incedat, huic autem perniciosus *Saturnus* ex-adverso sub-
sibi-invicem vero *Luna* et *Venus* quadratæ, [terraneus,
et hanc quidem Saturnus, Lunam vero *Mars* decima-parte-
nascuntur aut semine carentes, aut bimembres [viderit,
partim quidem Mercurio, partim similes Veneri.
Sin *Luna* quidem in *Mercurii* terminis,

ἄρσενι δ' ἐν ζῴῳ Κύπρις πέλοι ἐν Κρόνου οἴκῳ,
μηδ' ὅσον ἀμφοτέρας Ζηνὸς καταδερκομένοιο,
στείρας ἠδ' ἀτόκους τῆμος θήκαντο γυναῖκας.
ὁππότε δ' αὖ Φαίνων μὲν ὑπὲρ κέντρου μεσάτοιο
ἵστηται, τῷ δ' αὖτε κατἀντιπέρην Ἀφροδίτη,
ἤτοι ἀπείρητοι τεκέων ἐπὶ πάγχυ γένοντο,
ἢ φθείρουσι γονὰς ἀπὸ γαστέρος ὠμοτοκοῦσαι.
εἰ δ' ἐσθλὸς Φαέθων τοῖσίν γ' ἐπιμάρτυρος εἴη,
ψευδέσιν ὠδίνεσσι λάθρῃ παίδων ἐγένοντο
μητέρες ἀλλοτρίων καὶ ὑποβλήδην ἐτέκοντο.
εἰ δ' ἄρα καὶ Πυρόεις μαλεραῖς ἀκτῖσιν ὁρῴη,
πάντ' ἀναφανδὰ πέλει, τάγε δὴ λάθρῃ ἐξετέλεσσαν.
εἰ δ' ἀγαθῶν ἄστρων παναπόστροφον οἶμον ἰόντων
ἀνδρὸς ἔοι γενέθλη, τότ' ἀεικέα ἔργα τελοῦσιν·
κέρσαντες γὰρ ἀχρεῖον ἑοῦ ἀπὸ σώματος αἰδῶ
καὶ κυσὶ μήδεα δόντες ἑκοντὴν ὠμὰ δάσασθαι,
λιτοὶ ἀγείροντες γαῖαν κατὰ πᾶσαν ἀλῶνται.
ὅσσαις δ' αὖτε γυναιξὶν Ἄρης Φαέθων τ' ἐπὶ κέν-
αἰπυτάτῳ βεβάωσι, Κυθήρης ἐν Κρόνου οἴκῳ [τρῳ
φαινομένης, αὐτοῦ τε Κρόνου ζῴῳ ἐν ἐκείνης
δερκομένου Φαέθοντα μεσουρανέοντα καὶ Ἄρην,
τῇσιν Μοῖρ' ὀλοὴ τέκνων στάχυν οὔποτ' ἔνειμεν.
Τόσσ' εἰπὼν ἀτέκνων τε καὶ ἀσπέρμων περὶ φω-
ἄλλα δὲ μαντιπόλοισιν ἐπιφράσσασθαι ἐάσας, [τῶν,
αὐτίκ' ἀδελφειῶν λέξω πῶς ἄν κε φράσαιο
πληθύν, ὁππόσσοι τε μιῆς ἀπὸ γαστρὸς ἔασιν
ἔκ τ' οἴων πατέρων, ὅσσους τ' ἐπιμὶξ ἐτέκοντο
μητέρες ἀλλοίοισι παρ' ἀνδράσιν εὐνηθεῖσαι.
ἐν θυμῷ δὴ πρῶτα χρεὼ φράζεσθαι ἀριθμόν,
ὅσσοι ἐφ' ὡρονόμου ζῴῳ τριτάτῳ καθορῶνται,
ἠὲ μεσουρανέοντι πόσοι βεβάασιν ὕπερθεν
ἀστέρες, ἢ σφετέραις ἐπιμάρτυροί εἰσι βολῇσιν.
ὁππότε δ' ἐξ ὥρης τριτάτου τ' ἀπὸ δεικήλοιο
ἢ ὁπότ' ἐκ κέντροιο τόδε σκέψασθαι ἄρειον,
οὐκ ἔλαθεν σοφὸν ἄνδρα καὶ ἴδμονα μαντοσυνάων.
ὡς δ' αὔτως σκέψαιο καὶ ὅσσοις ἀστράσι Μήνη
συμφέρετ', ἢ ὅσσοισι μέχρις φάσιος συνέμιξεν·
τόσσους γὰρ γνωτοὺς Μοῖρα θνητοῖσιν ὀπάζει.
εἰ δ' ἄρα μή τις Μήνῃ ὁμοῦ θέοι ἠὲ συνάπτοι,
τόσσοι ἀπ' ἀλλοίων μικτοὶ τελέθουσι τοκήων.
ἐν δὲ δισώμοις ὅσσοι ὁμοῦ Μήνῃ φορέονται,
ἢ συναφὴν δείκνυντ', ἢ μαρτυρίῃσιν ὁρῶσιν,
δισσοὺς οἵγε κασιγνήτους θνητοῖσι νέμουσιν.
εἰ δ' ἐθέλοις δεδαῆσθαι, ἀπαὶ πατέρων μὲν ὁπόσσοι,
μητρῴης δ' ἀπὸ γαστρὸς ὅσοι γεγάασιν ὅμαιμοι,
*   *   *   *   *   *
ὃς μὲν γὰρ φαίνει πατρὸς γόνον, ἡ δ' ἄρα μητρός.
εἰ δ' ἄρ' ἄχρις φάσιος μὴ δή τινι φωτὶ συνάπτοι
παμφεγγὴς Μήνη, ζῴῳ δέ τ' ὄπισθεν ἰόντι
ἢ Κρόνος ἢ Πυρόεις ἐπιμάρτυροι ἰνδάλλωνται,
ἢ παύρους θῆκαν γνωτούς, ἢ καὶ σπαναδέλφους.
ταῦτα δὲ ῥέζουσιν καὶ ὅτ' ἂν μεσάτου κατὰ κέντρου
ξυνὰ θέωσ' ἢ ὄπισθεν ἐπαντέλλοντες ὁρῶνται,
κὴν ἐκτὸς κέντροιο, κασιγνήτους ὀλέκουσιν.

masculo autem in signo *Venus* adsit in *Saturni* domo,
ne tantillum quidem utramque *Jove* adspiciente,
steriles et partus-expertes tunc effecerunt feminas.
Ubi vero *Saturnus* quidem super centrum medium
stet, illi vero ex-adverso *Venus*,
aut inexpertæ partuum prorsus fiunt,
aut perdunt fœtum ex utero abortum-facientes.
Sin bonus *Jupiter* his testis adsit,
falsis puerperiis clam liberorum factæ sunt
matres alienorum et supponendo pepererunt.
Sin etiam *Mars* fervidis radiis adspiciat,
omnia manifesta fiunt, quæ quidem clam perfecerunt.
Sin *bonis stellis* prorsus-aversam viam incedentibus
viri sit nativitas, tunc turpia opera patrant:
demetentes enim inutile suo a corpore pudendum
et canibus genitalia dantes ultro cruda devoranda,
egeni stipem-colligentes terram per omnem vagantur.
Quibuscumque vero mulieribus *Mars* et *Jupiter* in centro
summo ingressi-fuerint, *Venere* in *Saturni* domo
apparente, et ipso Saturno in signo illius (Veneris)
adspiciente Jovem medio-cælo-versantem et Martem,
illis Parca perniciosa liberorum germen nunquam tribuit.
Tantum locutus de *prole* atque *semine-carentibus viris*,
cetera autem vatibus animadvertenda relinquens,
statim *fratrum* dicam quomodo cognoscas
multitudinem, et quotcumque uno ex utero sint
et ex solis patribus, et quotcumque promiscue pariant
matres diversis cum viris concumbentes.
Animo quidem primum oportet animadvertere numerum,
quot in horonomi signo tertio conspiciantur,
aut in-medii-cæli quot incedant superne
stellæ, aut suis testes exsistant radiis.
Quando autem ex hora et a tertio signo
aut quando ex centro id observare melius sit,
non latet prudentem virum et peritum divinationum.
Ita etiam observes quot stellis *Luna*
simul-feratur, aut quot (stellis) usque-ad apparentiam con-
tot enim fratres Parca mortalibus largitur. [gressa-fuerit;
Si vero nulla (stella) *Lunæ* simul currat aut congrediatur,
tot a diversis mixti evadunt parentibus.
In bicorporibus autem quot simul-cum *Luna* ferantur,
aut contactum ostendant aut testimoniis adspiciant,
geminos istæ fratres mortalibus dant.
Sin volueris discere, a patribus quot,
et materno ex utero quot futuri sint consanguinei,
*   *   *   *   *   *
ille enim declarat patris prolem, hic vero matris.
Sin usque-ad apparentiam ne ulli quidem lumini jungatur
splendidissima *Luna*, signo vero a-tergo eunti
aut *Saturnus* aut *Mars* testantes appareant,
aut paucos reddunt fratres aut etiam fratribus-carentes.
Hæc autem faciunt etiam quum medio in centro
communiter currant aut a-tergo exorientes cernantur,
et si extra centrum, fratres interimunt.

καὶ δὲ καὶ ὡρονομῶν Φαίνων, ὁπόσοι προγένοντο
φωτὸς ἀδελφειοί, πάντας ζωῆς ἀπάμερσεν.
Πολλὰ μὲν οὖν τις τοῖσιν ἐοικότα σήματ' ἀνεύροι
εἵνεκ' ἀδελφειῶν· τέχνας δ' ἐγὼ αὐτίκα λέξω
ἔργα θ' ὁποῖα νέμουσιν ὀϊζυροῖσι βροτοῖσιν.
Φαίνων ὡρονομῶν, Ἑρμοῦ δύνοντος ἔναντα
καὶ Μήνης μεσάτοιο φαεινούσης κατὰ κέντρου,
δεικήλων ξεστῶν καὶ ἐπ' ἀνθηραῖς λιθάκεσσιν
σφρηγίδων γλυφέας τεύχει, τοὺς δ' αὖτ' ἐπὶ χαλκῷ
ἢ χρυσῷ δαιδάλματ' ἢ ἀργύρῳ ἐκτελέοντας
εἰκέλια ζώοισιν ὑπὸ γλαφυρῇσι τορείαις,
οἳ καὶ ἐπὶ σφετέρῃσι τέχναις μέγα κῦδος ἄροντο.
εὖτ' ἂν δ' ὡρονομῇ Φαίνων, ζώων δ' ἀνὰ μέσσον
Ἑρμείης ἐφέπῃ, τῷ δὲ Ζεὺς μάρτυρος εἴη,
ῥητῆρας μύθων ἀγαθοὺς σοφίῃ τε μάλ' αἰεὶ
εὐπρεπέας τελέουσι καὶ ἡγητῆρας ἀρίστους
παιδείης· τῶν δ' αὖτε καὶ ἀλλοδαπῆς ἄπο πολλοὶ
εἰσαΐουσι νέοι, ποτὲ δ' αὐτῶν παῖδες ἀνάκτων,
ὧν ἄπο χρήματα πολλὰ κλέος τ' ἄσβεστον ἕλοντο.
ἐν δ' ὥρῃ Στίλβων βεβαώς, δύνοντι δὲ Μήνη
* * * * * * *
ἀφνειοὺς γλυκερῷ τε μέγα βρίθοντας ἐν ὄλβῳ·
δυομένοισι δὲ φωσὶ χρεῶν νωμήτορας ἄνδρας,
οὓς δὲ καὶ ἀλλοτρίων κτεάνων ἰθύντορας ἔρξαν·
καὶ δὲ καὶ ἐν τροπικοῖς μὲν ἑῆς πάτρης διέποντας
χρήματ' ἰδὲ ξυνὸν πλοῦτον· στερεοῖσι δ' ἐπόντες
ἑζομένους, ὅθι τ' αἰὲν ἀμείβεται ἀργύρου αἴγλη.
εἰδώλοις δ' ἐν ὑγροῖσι Κρόνον καὶ φοίνιον Ἄρην
ξυνὴν ἐξανύοντας ὁδὸν Τιτὰν ὅτε λεύσσῃ,
πλωτῆρας νηῶν τε κυβερνητῆρας ἀρίστους
τεύχει, Ζῆνα δ' ὁρῶν, καί τ' ἀπταίστους ἐνὶ πάτρῃ.
χρυσοφαὴς δ' Ἑρμῆς καὶ παμφαίνουσ' Ἀφροδίτη
ὁππότ' ἂν ἀλλήλων οἴκοις φαίνωνται ἐπόντες
ἢ καὶ ἐναλλάγδην ὁρίων μοίρῃσι βεβῶτες,
μολπῇσιν γλυκερῇσι μεμηλότας ἄνδρας ἔτευξαν,
ἢ λιγυρῆς κιθάρης ἐπιίστορας ἠδὲ καὶ αὐλῶν.
ταῦτα δ' ἄρ' ἐκτελέουσι, καὶ ἣν ξυνὴν ἀνύωσιν
οἶμον, τοῦ μὲν ἐπόντος ὅροις, τῆς δ' αὖτε κατ' οἶκον.
μεσσοτάτῳ δ' εὖτ' ἂν κέντρῳ Θοῦρός τε καὶ Ἑρμῆς
ἕσπωνται κατόπισθε, παλαίστρης ἔργ' ἐφέποντας
ἢ σθεναροὺς ῥοπάλοισι γεγηθότας ἐξετέλεσσαν.
εὖτ' ἂν δ' ὡρονομῇ Κυθέρη, Φαέθων δέ τε δύνῃ,
ὑψιφαὴς δὲ Κρόνος κέντρῳ φαίνηθ' ὑπογείῳ,
θεσπιστὰς θεόληπτα μεμηνότας αἰὲν ἔθηκαν.
ταὐτὰ δ' ἄρ' ἐκτελέουσιν ὁμοῦ Κύπρις τε καὶ Ἄρης
κέντρῳ ὕπερθ' ὥρης ἢ καὶ δύνοντι βεβῶτες.
ἐς λίβα δερκόμενος Πυρόεις, Φαίνων δ' ὑπόγειος,
ἤν περ μὴ Φαέθοντος ὑπ' ἀκτίνεσσιν ὁρῶνται,
δηναιὸν μόχθοισιν ὑπ' ἀλγεινοῖς μογέοντας
τεύχουσ', ἀχθοφόρων ζώων βίοτον τελέοντας.
ἐν δέ τ' ἰσημεριναῖς χηλαῖς Στίλβων ἰδὲ Κριῷ
αἰπυτάτῳ κέντρῳ βεβαὼς ὀλοῷ σὺν Ἄρηι
ἐν χοάνοις χρυσόν τε καὶ ἄργυρον αἰγλήεντα
τήκοντας ῥέζει καὶ ἀμοιβαίοιο χαράκτας

Atque etiam horam-regens *Saturnus*, quotquot nascun-
virum fratres, omnes vita privat. [tur-ante
Multa quidem ergo aliquis his similia signa inveniat
circa *fratres; artes* vero ego statim dicam
*opera*que qualia attribuant miseris mortalibus.
Saturnus horam-regens, *Mercurio* occidente contra
et *Luna* medio fulgente in centro,
signorum rasorum et floridis-lapillis
sigillorum sculptores facit, alios vero in ære
aut auro artificia aut argento elaborantes
similia animalibus per scitas cælaturas
qui etiam in suis artibus magnum decus sibi-compararunt.
Quando autem horam-regat *Saturnus*, et signorum in me-
Mercurius subsequatur, huic autem *Jupiter* testis sit, [dio
oratores sermonum bonos sapientiaque admodum semper
insignes faciunt et duces optimos
disciplinæ; hos vero etiam peregrina e-terra multi
auscultant juvenes, interdum ipsorum filii principum,
a quibus opes multas famamque immortalem nanciscuntur.
In hora autem *Mercurius* ingressus, et in occiduo *Luna*
* * * * * *
locupletes dulcibusque admodum valentes in divitiis,
occidentibus autem in-luminibus fœnerum exactores viros,
alios etiam alienarum opum rectores fecerunt;
atque etiam in tropicis quidem suæ patriæ administrantes
pecunias et communem fortunam; siccis autem imminentes
sedentes, ubi semper mutatur argenti splendor.
Signis autem in humidis *Saturnum* et cruentum *Martem*
communem peragentes viam *Sol* quando viderit,
nautas naviumque gubernatores optimos
reddit, *Jovem* autem videns etiam inoffensos in patria.
Aureus autem *Mercurius* et splendidissima *Venus*
quando alter-alterius domibus appareant imminentes
aut etiam alternando terminorum partibus ingressi,
cantibus dulcibus operantes viros fecerunt
aut argutæ citharæ peritos atque etiam tibiarum.
Hæc vero perficiunt etiam si communem eant
semitam, illo imminente terminis, hac vero ædibus.
Medio vero quum in-centro *Mars* atque *Mercurius*
subsequuntur a-tergo, palæstræ operibus fungentes
aut robustos clavis gaudentes effecerunt.
Quando vero horam-regat *Venus*, *Jupiter* autem occidat,
excelsus autem *Saturnus* in-centro appareat subterraneo,
fatidicos divino-afflatu furentes semper reddiderunt.
Eadem vero perficiunt simul *Venus* atque *Mars*
centro super horam vel etiam occiduo ingressi.
Versus Africum spectans *Mars*, *Saturnus* vero subter-
siquidem non *Jovis* sub radiis cernantur, [raneus,
diu molestiis ærumnosis laborantes
faciunt, onerariorum jumentorum vitam agentes.
In æquinoctialibus vero chelis *Mercurius* et Ariete
altissimo centro ingressus pernicioso cum *Marte*
in fusoriis aurum atque argentum splendidum
conflantes facit et commutatoriæ cusores

σήματος· εἰ δέ κε τοῖσι καὶ Ἠέλιος συνέπηται,
ἀσσοτέρω μαλεροῖο πυρὸς τέχνας μογέουσιν,
χαλκὸν μαλθάσσοντες ἰδ' ἠερόεντα μόλυβδον,
ἄκμοσί τ' ἐξέλκοντες ἔτι ζείοντα σίδηρον.
εἰ δ' ἄρα καὶ Φαίνων τοῖσιν συμμάρτυρος εἴη,
ἔνδον ἐφεζομένους παίδων ἡγήτορας ἔρδει.
αὐτὸν δ' εἴ κε Κρόνον Ζεὺς ἔμπαλιν ἀθρήσειεν,
ἣν καὶ ἅμ' Ἑρμείῃ τε καὶ ἄλλοις Κύπρις ὁρῆται,
ἐξ ἔργων τοίων πλοῦτον καὶ κτῆσιν ἄροντο.
εἰ δ' ἄρ' ὑπὲρ κέντρου Μήνη Στίλβοντι συνάπτοι,
ἣν μὲν ἅμ' Ἑρμείῃ καὶ καλλίκομος Κυθέρεια
φαίνηται, καὶ Ζηνὸς ὑπ' ἀκτίνεσσιν ὁρῷτο,
ὄργανα δαιδάλλοντας ἰδ' αἰόλα μηχανόωντας
ἄλλα τε θαυματόεντ' ἔργ' οὐκ ἐπιεικτὰ βροτοῖσιν
τεύχοντας ῥέζει, καί σφιν κλέος ἐσθλὸν ὀπηδεῖ
πρήξιός ἐκ τοίης φιλίῃ τ' ἀγανῶν βασιλήων.
τοίην δ' ἣν συναφὴν Μήνης Φαίνων τε καὶ Ἄρης
δέρκωντ', ἐσθλοδόται δέ τ' ἀπόστροφοι ἰνδάλλωνται,
ποιμένας ἀγρονόμους τε βοτῶν ἀγέλας ἐλάοντας,
ἵππων τ' ὠκυπόδων σημάντορας, ἠὲ συφόρβους,
οὓς δ' ἄρα πενθαλέων τύμβων θῆκαν πυλαωρούς.
ὁππότε δ' αὖ κέντρῳ μεσάτῳ Θοῦρος μὲν ἐπείη,
Φαίνων δ' ἕσπηται, τῆμος μάλα μοχθίζοντες
ἀνέρες ἐξεγένοντο, πικρὴν ὀτλεῦντες ὀϊζύν.
ὁπποίην δὲ δύην βιότου κείνων λάχ' ἕκαστος,
ζῴδιά τοι κρίνει, τοῖς ἀστέρες ἐμβεβάασιν·
ἐν μὲν τετραπόδεσσ' ἐχυρῶν δωμήτορας οἴκων
λαοτόμους τ' ἔρδουσιν ὑπὲρ νώτων φορέοντας
ἄχθεα καὶ λᾶας βριαρούς, ποτὲ δ' ἐκτελέουσιν
ἔργων τεκτοσύνης στάθμης τ' ἐπιίστορας ἄνδρας·
ἐν δ' ἄρα χερσαίοισι λιθοξόοι ἐξεγένοντο
ἠδέ τ' ἀγάλματα καλὰ τέχναις τεύχοντες ἔῃσιν
δαίδαλά τ' ἐκτελέοντες ἀπὸ πριστοῦ ἐλέφαντος·
ζῴοις δ' ἐν πανύγροισι λοετροχόοι, ὀχετηγοί,
εἰνοδίην κόπρον τε καὶ ὄνθον δηθὰ φέροντες,
κοσμῆται κήπων ἄντλοις ὕδωρ φορέοντες·
εἰ δὲ μεσουρανίῳ κέντρῳ Ζεὺς μάρτυρος εἴη
τετραπόδων ζῴων κείνων ὁδὸν ἐξανυόντων,
ἠὲ Κύπρις, ἑτέροις ἔργα πρήσσουσιν ὕπερθεν
αὐτοὶ ἐφεστηῶτες εὐκτέανοι τελέθουσιν.
ταῦτα δ' ἄρ' ἀμφιέπουσι καὶ ἣν κλίνωσ' ἀπὸ κέντρων
ἀστέρες, ἀλλ' ἐν ὅροις Μήνη Φαίνοντι συνάπτοι.
Τιτὰν δ' αὖ Πυρόεις τε δεδορκότες Ἀφρογέ- [νειαν
ἱστουργοὺς τεύχουσιν ἐϋννήτοισι μίτοισιν
φαρεά θ' ὑφανόωντας, ἢ αὖ ῥυπόεντα πλυνοῖσιν
εἵματα καλλύνοντας, ἢ ἰσχαλέαις βελόνῃσιν
ῥωγαλέους πέπλους ἀσκηθέας ἐκτελέοντας.
ἣν δὲ Κρόνον Στίλβων ἐσίδῃ σὺν Ζηνὶ βεβῶτα,
ἀθανάτων ζακόρους σηκῶν θ' ἁγίων ἱερῆας
τεύχει, μαντοσύνας ζαθέης φαίνοντας ἀπ' ὀμφῆς.
σὺν δ' Ἄρηι Κύπρις καὶ ἅμ' Ἠελίῳ παρεοῦσα
αἰθροβάτας τεύχει, σχοίνοις τρίβον ἐξανύοντας.
ἣν δὲ καὶ Ἑρμείης τοῖσιν συμμάρτυρος εἴη,
ἄχθεα θαυματὰ χερσὶ καὶ ὤμοισιν φορέοντας

monetæ; si vero hos etiam *Sol* comitetur,
propius violenti ignis artes operantur,
æs mollientes et canum plumbum,
incudibusque extendentes adhuc fervens ferrum.
Si vero etiam *Saturnus* his simul-testis sit,
intus considentes puerorum ductores facit.
Ipsum autem si Saturnum *Jupiter* rursus adspiciat,
si etiam cum Mercurio et ceteris *Venus* cernatur,
ex operibus talibus divitias et opes sibi comparant.
Si vero super centrum *Luna Mercurio* congrediatur,
si quidem cum Mercurio etiam pulcricoma *Venus*
appareat, et *Jovis* sub radiis cernatur (Luna),
organa condentes et varia machinantes,
aliaque admiranda opera non convenientia mortalibus
facientes reddit, et eos fama bona comitatur
actione ex tali amicitiaque mitium regum.
Talem vero si conjunctionem *Lunæ Saturnus* atque *Mars*
adspiciant, *beneficæ* autem (stellæ) aversæ appareant,
pastores agricolasque armentorum greges ducentes
equorumque celeripedum ductores, aut subulcos,
alios vero luctuosorum sepulcrorum reddiderunt custodes.
Quando autem centro medio Mars quidem immineat,
Saturnus autem sequatur, tunc admodum laborantes
viri provenerunt, amaram exantlantes ærumnam.
Qualem autem molestiam vitæ illorum sortiatur unusquis-
signa sane dijudicant, quibus stellæ ingrediantur: [que,
in *quadrupedibus* quidem firmarum ædificatores domuum
lapicidasque faciunt in tergis ferentes
onera et lapides vastos, interdum autem efficiunt
operum fabricæ et amussis peritos viros;
in *terrestribus* vero lapidum-sculptores provenerunt
atque simulacra pulcra artibus facientes suis
artificiaque perficientes e secto ebore;
signis vero in *humidis* balneatores, aquarios,
viarum stercus atque fimum frequenter portantes,
ornatores hortorum antliis aquam vehentes;
sin medii-cæli centro *Jupiter* testis sit,
quadrupedum signorum viam illis (stellis) incedentibus,
aut *Venus*, aliis opera facientibus supra
ipsi impositi locupletes evadunt.
Hæc vero curant etiam si declinent a centris
stellæ, sed in terminis *Luna Saturno* congrediatur.
Sol vero et *Mars* spectantes *Venerem*
telæ-textores faciunt bene-netis filis
vestesque texentes, aut squalida lavacris
indumenta purgantes, aut tenuibus acubus
disruptas pallas integras efficientes.
Sin *Saturnum Mercurius* aspiciat cum *Jove* ingressum,
immortalium æditues fanorumque sanctorum sacerdotes
facit, vaticinia divina edentes ex voce.
Cum *Marte* autem *Venus* simulque *Sole* præsens
aere-ambulantes facit, infunibus semitam peragentes.
sin etiam *Mercurius* iis simul-testis sit,
onera mirabilia manibus et humeris ferentes

ἱπταμένους γυίοις ἐναλίγκιον ὀρνίθεσσιν,
πιλναμένους τε νέφεσσιν ἐπ' ἠνεμόεντι πετεύρῳ.
ἐν δ' ἄρα δεικήλῳ βροτοειδέϊ σὺν Πυρόεντι
Ἑρμείης βεβαὼς παίδων πρηκτῆρας ἔθηκεν
αἰὲν ἀλωομένους ξείνης ἐπὶ πείρασι γαίης,
πόντον τ' ἐξανύοντας ὑπ' ἐμπορίαις θαμινῇσιν,
ἢ παίδων φύλακας φρουρούς θ' ἥβης ἐρατεινῆς.
ἢν δ' αὐτοὺς Κρόνος αἰνὸς ἐπὶ ζώου πτερόεντος
δέρκητ', ἠὲ καὶ αὐτοὶ ἐνὶ πτερόεντι πέλωνται,
ἰχθυβόλους τεύχουσ' ἁλίων δεδαηκότας ἔργων,
ὀρνίθων τε θοῶν θηρήτορας ἠὲ τιθηνούς,
οὓς δὲ καὶ ὠμοβόρων θηρήτορας ἠὲ τιθηνούς,
δαμναμένους τιθασοῖσιν ὑπ' ἤθεσι πρηΰνοντας.
εἰ δὲ μέσον κέντρον Πυρόεις Φαίνων τ' ἐφέποιεν,
μοίραις δ', ἃς κε θέωσ' αὐτοί, ἑτέροιο τύχοιεν,
μηδέ τις εὐεργῶν κείνων χῶρον καθορῴη,
τέχνῃσιν μυσαραῖς λυγρὸν βίον ἐξανύουσιν·
ἤτοι γὰρ νέκυας μαλερῇ πνείοντας ὑπ' ὀδμῇ
γαστέρας ἀμπτύξαντες ἰδ' ἔγκατα πάντ' ἀφύσαντες
χρίουσιν κέδρου κυαναυγέος ἔνδοθι πίσσῃ,
ἢ τοίγ' εὐχανδεῖ χαλκῷ κοίλοις τε λέβησιν
πυθομένοις μέλδουσιν ἅμ' ἰχθύσιν οὐλοὴν ἅλμην.
ἦμος δ' Ἑρμείαο δόμοις καλὴ Κυθέρεια
σύν τ' αὐτῷ Στίλβοντι φαείνητ' ἠδέ θ' ὅροισιν
ἀλλήλων βεβαῶτες ἐναλλάγδην φορέοιντο,
θείῃσιν σοφίῃσι κεκασμένοι ἐξεγένοντο
ἀνέρες· ἢ γὰρ μέτρα μακρῆς χθονὸς ἐξεδάησαν
ᾗσιν ἐπιφροσύνῃσιν, ἢ ἀρθέντες πραπίδεσσιν
ἀθανάτων ἔργων φύσιος πέρι μητιόωσιν.
εἰ δ' ἄρα καὶ Φαίνων τούσδ' ἀκτίνεσσιν ὁρῴη,
μάντιες ἀστρονόμοι τ' οἰωνοπόλοι τ' ἐγένοντο
ἐκ σπλάγχνων τε βροτοῖς θυέων τ' ἄπο θεσπίζοντες,
ἢ μάγοι ἀρρήτοισι θεοὺς καλέοντες ἀοιδαῖς.
εἰ δ' Ἑρμῆς μὲν ὅροις Ζηνὸς πέλοι, ἔμπαλι δ' Ἑρ-
κεῖνος, ἰδ' ἀλλήλους φιλίαις ἀκτῖσιν ὁρῷεν, [μοῦ
παίδων ἡγητῆρας ἀγακλῆεις τ' ἐτέλεσσαν
ῥητῆρας μύθων σοφίῃσί τε πάμπαν ἀρίστους.
ὡς δὲ καί, ἢν ὥρης μὲν ἔχῃ κέντρον σοφὸς Ἑρμῆς,
αὐτὰρ ἐπαντέλλῃ Παφίη, τοίους ἀνέφηναν,
πρὸς δ' ἔτι καὶ πάσης τέχνης ἄρχοντας ἐν ἔργοις,
ὄργανα θέσκελ' ἑαῖς πολυμηχανίῃσι τελοῦντας.
Ζηνὸς δ' ἐν καθύγρῳ ζῴῳ βροτῷ ὡρονομοῦντος
ἢν Φαίνων ἐφέπηται, ἁλίπλαγκτόν περ ἔθηκαν
ἐμπορίῃ νηός θ' ἡγήτορα ποντοπόροιο.
εἰ δ' Ἑρμῆν λεύσσειε Κρόνος σφετέροις ἐν ὅροισιν
αὐτὸς ἐὼν ἢ ζῶον ἔχων ἑόν, ἐξετέλεσσαν
γειοπόνους, ξείνοισι γεγηθότας οὐχ ἰδίοισιν
μούνοισιν, μισθοῦ δὲ καὶ ἄλλων κλῆρον ἔχοντας.
ξυνὴν δ' ἐξανύοντες ὁδὸν Φαίνων Κυθέρη τε
καὶ Θοῦρος θείῃσιν ἐπιπνοιῇσι μογεῦντας
θῆχαν καὶ μανίῃ μακάρων ἄπο φοιβάζοντας.
ἀλλήλων δ' ἐπιβάντες ὅροις Φαίνων Πυρόεις τε
δείκηλον κατὰ ταὐτὸν ἢ ἀντιπέρην βεβαῶτες
θῆκας τεκταίνοντας ἀποφθιμένοισι βροτοῖσιν

volantes pedibus avium instar
appropinquantesque nubibus in ventoso petauro.
In signo vero humano cum *Marte*
Mercurius ingressus puerorum mercatores fecit
semper errantes peregrinæ ad fines terræ,
pontumque permeantes ob commercia frequentia,
aut puerorum custodes tutoresque juventæ amabilis.
Sin illos *Saturnus* dirus in signo alato
videat, aut etiam ipsi in alato versentur,
piscatores faciunt marinorum peritos operum,
aviumque celerum venatores aut mansuetarios,
alios vero etiam bestiarum venatores aut mansuetarios,
domitas mansuetis moribus mitigantes.
Sin medium centrum *Mars Saturnus*que regant
in partibus autem quas currant ipsi, alterum adipiscantur,
neque ulla beneficarum (stellarum) illorum locum adspiciat,
artibus exsecrandis miseram vitam transigunt;
aut enim mortuos violento olentes odore
ventres aperientes et viscera omnia exhaurientes
ungunt cedri nigricantis intus pice,
aut isti patulo aheno cavisque lebetibus
putrescentibus coquunt cum piscibus noxiam muriam.
Quando autem *Mercurii* ædibus pulcra Venus
cum ipso Mercurio appareat atque terminis
alter-alterius ingressi alternatim ferantur,
divinis doctrinis instructi provenerunt
viri; aut enim mensuras magnæ terræ cognoverunt
suis meditationibus, aut sublimes-elati mentibus
immortalium operum de natura cogitant.
Si vero etiam *Saturnus* hos radiis videat,
vates et astronomi et augures evadunt
et ex extis hominibus et ex sacris vaticinantes,
aut magi infandis deos vocantes incantationibus.
Sin *Mercurius* quidem in-terminis *Jovis* versetur, rursus
ille, et alter-alterum amicis radiis videant, [Mercurii
puerorum ductores inclytosque effecerunt
oratores sermonum doctrinisque omnino optimos.
Ita etiam, si horæ quidem habeat centrum sapiens *Mer-*
verum insurgat *Venus*, tales monstraverunt, [*curius,*
præterea autem etiam omnis artis principes in operibus,
organa divina suis sollertiis perficientes.
Jove autem in humido signo homini horam-regente
si *Saturnus* subsequatur, marivagum quidem fecerunt
mercatura navisque ductorem pontigradæ.
Sin *Mercurium* adspiciat *Saturnus* suis in terminis
ipse versans aut signum habens suum, effecerunt
agricolas, peregrinis (agris) gaudentes non propriis
solis, mercede vero etiam aliorum patrimonium habentes.
Communem autem peragentes viam *Saturnus* et *Venus*
et *Mars* divinis afflatibus laborantes
reddiderunt et per-furorem divinitus vaticinantes.
Alter vero alterius incedentes terminis *Saturnus* et *Mars*
signo in eodem aut e-contrario ingressi
cistas fabricantes defunctis mortalibus

ἠὲ πυραῖς μαλερῇσι νεκροὺς αἴθοντας ἔτευξαν,
ἢ θρηνοῦντας ἀεὶ κεραοῖς ἐπιτύμβιον αὐλοῖς.
εἰ δ' Ἑρμῆς τούτοις ἐπιμάρτυρος ἠὲ κατ' αὐτὸ
ζῷον ἔοι, κλῶπας, ληίστορας, ἀνδροφονῆας,
ἢ ναύταις ὀλοαῖς ὑπ' ἰωκαῖς κῆρας ἄγοντας
ῥέζει, ἀτὰρ θανάτοιο τέλος τετληότας αἰνόν,
πρίν τε θανεῖν κρυερῇσι δαϊζομένους ὀδύνῃσιν.
ὁππότε δ' αὖτ' οἴκους μοιρῶν θ' ὅρι' ἀλλάξωσιν
ἀλλήλων Κύπρις τε καὶ εὐφεγγὴς θοὸς Ἑρμῆς,
αὐλῶν ἢ κιθάρης ἢ ἀοιδῆς εὐρύθμοιο
ἠὲ καὶ ὀρχηθμοῦ βητάρμονας ἴδριας ὄντας
θῆκαντ' ἢ γλεύῃσι λάλοις μάχλοις τ' ἐπέεσσιν
τέρποντας τραγικῆς τε βαρυβρόμου ἴστορας οἴμης,
αἰὲν ἐπ' εὐρυχόροισιν ἀλωομένους θυμέλῃσιν.
εἰ δέ θ' ὅροις Ἑρμοῦ Τιτάν, αὐτός θ' ἅμ' ἐκείνῳ
Ἑρμείης φαίνηται, ἀεθλητῆρας ἔτευξεν.
κἢν μὲν δὴ τούτοισι συνῇ καλὴ Κυθέρεια,
κυδάλιμοι νίκῃσι πολυστεφέες τ' ἐγένοντο.
εἰ δὲ Κρόνος κατέναντ' ἐπιμάρτυρος ἢ τετράγωνος
ἠὲ συνὼν φαίνηται, ἐπὶ χθόνα πᾶσαν ἀλῶνται
ἀστεφέες ψαφαροί τε μάτην σταδίοισι μογεῦντες.
ὡρονόμον δ' ἀκτῖσιν ἑαῖς λεύσσουσα Κυθήρη
ἐκ πυρὸς ἢ πολιοῖο τέχνας ὤπασσε σιδήρου.
ἢν δ' Ἑρμῇ χῶρον καθ' ἑὸν βεβαῶτι συνάπτῃ
ἢ σύμφωνος ὁρῆται ὑπὸ Στίλβοντι Σελήνη,
αἰόλα δαιδάλλοντας ἑαῖς χείρεσσιν ἔφηναν
ἐκ πριστοῦ ἐλέφαντος ἢ ἐκ Λύγδοιο φαεινῆς
εὐτήκτου τ' ἀπὸ κηροῦ ἐϋξεσταῖς σανίδεσσιν
μορφὰς μιμηλῇσι χαρασσομένους γραφίδεσσιν.
μέσσῳ δ' ἐν κέντρῳ Θοῦρος σφετέροιο κατ' οἴκου
Ἑρμῇ ὁμοτροχάων τέχνας ὤπασσε βαναύσους.
εὖτε Σεληναίη δὲ μεσουρανίου ἀπὸ κέντρου
κλίνῃ, ἀτὰρ Φαίνων τε καὶ Ἄρης κέντρῳ ἐπιῶσιν,
τῆμος ὅσοι φῦσαν, νεκυοστόλοι ἐξεγένοντο,
ἢ φρουροὶ νεκύων τύμβοις ἔνι ναιετάοντες.
εἰ δὲ γυναικὸς ἔῃ γενέθλη, τοῖσιν δὲ συνείῃ
Ἀφρογενής, τεγέεσσιν ἐφήμεναι αἴσχεα δρῶσιν.
ὁππότε δ' ὡρονομῇ Στίλβων ζῷον κατὰ θῆλυ,
δεικήλῳ δ' ἐνὶ θηλυτέρῳ καὶ Μήνη ἐπείῃ,
ὡρονόμῳ δὲ Κρόνος τε καὶ Ἄρης ὁππότε κέντρῳ
αἰπυτάτῳ ἐφέπωνται, ὀϊζυροὶ γεγάασιν
φῶτες· Δινδυμίῃ γὰρ ἀγείροντες κατὰ δήμους
καὶ πόλιας πλάζονται ὁμοῦ ῥόπτροις τε καὶ αὐλοῖς,
χερσὶν ἑαῖς κόψαντες ἄφνω τεκνοσπόρον αἰδῶ.
Ἀλλὰ γὰρ οὔτις θνητὸς ἐὼν πάσας κε δύναιτο
πρήξιας ἢ τέχνας εἰπεῖν, ὅσσας μερόπεσσιν
ἀστέρες ἐν σφετέροισιν ἐμοιρήσαντο δρόμοισιν.
ἑξείης δ' ἄρ' ἔπειτα σίνη περὶ σώματα θνητοῖς
ὁππόσ' ἐπεκλώσαντο καὶ ὁπποίας κατ' ἀταρπούς,
ἐξερέω μάλα παῦρ', ἐπεὶ οὔτινα φῶτ' ἐνὶ τόσσοις
ἀσκηθῆ καὶ ἄνουσον ἄχρις θανάτοιό γ' ἐφεύροις.
εὖτ' ἂν δὴ ζῴῳ Πυρόεις ἐπιόντι βεβηκὼς
ἀμφοτέροις σελάεσσιν ὁμοῦ βεβαῶσιν ἕπηται,
ὀφθαλμῶν σέλας ἀμφοτέρων ἤμερσε βροτοῖσιν·

aut rogis violentis mortuos comburentes fecerunt,
aut lamentantes semper cornu-factis næniam tibiis.
Sin *Mercurius* his testis aut in eodem
signo sit, fures, latrones, homicidas,
aut nautis perniciosis aggressionibus interitum ferentes
facit, at mortis finem patientes dirum,
et antequam moriantur, horrendis vexatos doloribus.
Ubi vero domos partiumque terminos commutent
inter-se-invicem *Venus* et persplendidus celer *Mercurius*,
tibiarum aut citharæ aut cantus concinentis
aut etiam saltationis exsultores peritos
effecerunt aut jocis dicacibus procacibusque verbis
delectantes et tragicæ gravisonæ gnaros cantilenæ,
semper in spatiosis errantes thymelis.
Sin vero in-terminis *Mercurii Titan*, et ipse cum illo
Mercurius appareat, athletas reddidit;
et siquidem cum his sit pulcra *Venus*,
celebrati victoriis et multum-coronati facti sunt.
Sin *Saturnus* ex-adverso testis aut quadratus
aut comitans appareat, super terram totam errant
coronis-carentes infirmique frustra in-stadiis laborantes.
Horonomum autem radiis suis videns *Venus*
ex igne aut cano artes præbuit ferro.
Sin *Mercurio* regionem per suam gradienti conveniat
aut consonans cernatur a Mercurio *Luna*,
varia artificiose-elaborantes suis manibus exhibuerunt
ex secto ebore aut ex Lygdo splendente,
fusilique e cera bene-politis tabellis
formas imitatoribus insculpentes cestris.
Medio autem in centro *Mars* sua in domo
Mercurio concurrens artes dedit sedentarias.
Quando *Luna* autem medii-cæli a centro
decliniet, at *Saturnus* atque *Mars* centro immineant,
tunc quicumque nascuntur, vespillones fiunt,
aut custodes mortuorum sepulcris inhabitantes.
Sin *mulieris* sit nativitas, illis autem concurrat
Venus, fornicibus insidentes turpia committunt.
Ubi autem horam-regat *Mercurius* in signo femineo
signo autem in muliebri etiam *Luna* immineat,
horonomum autem *Saturnus* atque *Mars* ubi in-centro
altissimo subsequantur, miseri fiunt
viri; Dindymiæ enim stipem-colligentes per populos
et urbes errant simul cum rhoptris et tibiis,
manibus suis postquam-demesserunt celeriter liberos-pro-[creans membrum.
At enim nemo mortalis omnes possit
actiones aut *artes* recensere, quotquot mortalibus
stellæ in suis fataliter-assignarunt cursibus.
Deinde autem jam *noxas* circa corpora mortalibus
quascumque attribuerint et quales per semitas, [tam-multis
enumerabo admodum paucas, quum nullum hominem in
incolumem et morbis-liberum usque-ad mortem invenias.
Quando igitur signo *Mars* subsequenti ingressus
ambo lumina simul ingressa subsequatur,
oculorum lumen amborum ademit hominibus;

ἢν δὲ Σεληναίῃ μούνῃ τῆμος σέλας ἁγνὸν
ληγούσῃ, ἑτέροιο φάος χανθοῖο σινώσει·
ταὐτὸ δὲ καὶ δυνούσῃ ἐπερχόμενος πάθος ἔρδει.
ἢν δύνοντα δ' Ἄρην κατίδῃ Κρόνος ἠὲ καὶ Ἑρμῆς,
ἢ μανίην ἢ νοῦσον ὀρίνουσιν βροτῷ ἱρήν.
ὡς δὲ καί, ἢν Φαέθων δύνῃ, ὥρην δ' ἐφέπωσιν
Ἑρμῆς καὶ Πυρόεις, μανίην πραπίδων τελέουσιν.
ναὶ μὴν καὶ Τιτῆνος ἀνερχομένου ἅμα Μήνῃ,
ἐκ περάτης δύνοντες ὁμοῦ Φαίνων τε καὶ Ἄρης
λυσσήρεις πινυτοῦ τε νόου παραπλῆγας ἔτευξαν.
εἴκελα κὴν Πυρόεντος ὁμοῦ Μήνῃ ὑπὲρ ὥρης
τελλομένου ἕτερον Φαέθων δύνῃ κατὰ κέντρον.
Ἑρμῆς δ' ὡρονομῶν σύν τε Κρόνῳ ἀντιπέρηθεν
δύνοντος Ζηνὸς πραπίδων νόον ἠμάλδυνεν,
ἄφρονά τ' ἐξετέλεσσ' ἀποφώλια μητιόωντα.
Μήνης δ' ἐν φθινύθοντι φάει πρόδυσιν κατὰ πάντα
Ἠελίου μέτα παμφεγγοῦς, ἑτέρων ἐπιόντων
δυομένῳ κέντρῳ, μάλα δὴ φράζεσθαι ἄνωγα·
οἱ μὲν γάρ τ' ὀλοοὶ κῆρας καὶ δείματ' ἄγουσιν
εἰδώλων τε βροτοῖς ἰνδάλματα δαίμοσιν ἶσα,
καὶ ζαθέαις ὀμφῇσι κλεϊζομένους ἀνέφηναν.
ὡς δὲ καί, ἢν Φαέθων Ἄρην δύνοντα διώκῃ
ἐξόπιθ' ἑσπόμενος, λύσσαν μανίας τ' ἐπιβάλλει.
ὁππότε δ' ὡρονομῇ μὲν Ἄρης, δύνῃ δὲ Σελήνη
ἀμφί τε κυρτωθεῖσα φανῇ Φαίνοντος ὅροισιν,
τῆμος ἄρ' αἴσχιστοι φύντες θνητοὶ περὶ μορφὴν
ὀξέα δινωτοὺς στέρνοις φορέουσιν ἐπ' ὤμους.
σὺν δὲ Κρόνῳ βαίνουσαν ἐπὴν Κυθέρειαν ἀθρήσῃ
Ἄρης ἢ τετράγωνος ἢ ἀντιπέρηθε βεβηκώς,
μήδε' ἀποτμήγοντες ἐφημέρου εἵνεκα φορβῆς
ἀλλοτρίῃσι θύρῃσιν ἐφεστηῶτες ἀλῆται
γείνονται, πενίην αἰεὶ συνοπηδὸν ἔχοντες.
σὺν Παφίῃ δὲ Σεληναίην λεύσσων κλυτὸς Ἄρης
ἄνδρας μὲν μάχλους καὶ ὀπιπευτῆρας ἔτευξεν,
θηλυτέρας δὲ λέχος μισθοῦ δήμοις παρεχούσας.
ὁππότε δ' ἀλλήλων ὁρίοις Κύπρις τε καὶ Ἄρης
φαίνωνται ξυνὸν ζῴων δρόμον ἐξανύοντες,
ζωροπότας, κώμοισι γεγηθότας, ἔν τε μέθῃσιν
ὃν βίοτον τελέοντας, ἐπ' ἀλλοτρίαις δὲ γυναιξὶν
κρυπταδίαις τ' εὐνῇσι μεμηνότας ἄνδρας ἔτευξαν.
εἰ δὲ Κρόνος τοῖσιν μάρτυς πέλοι, αἴσχεσιν αἰνοῖς
ἀμφέβαλεν· τοῖσιν γὰρ ἅδεν κύπρις στομάτεσσιν.
εὖτ' ἂν δ' Ἠελίῳ συνίῃ κερόεσσα Σελήνη
ἀμφοτέρων μέσσοιο φαεινομένου Πυρόεντος,
τοῖσι δ' ὁμοῦ βεβαῶσι Κρόνος τετράγωνος ὁρῆται,
τῆμος ἐνὶ στέρνοισι χολὴ ζείουσα μέλαινα
ἀνθρώποις παρέπλαγξε νόον, λύσσαν τ' ἐπορίνει.
δύνοντες Τιτὰν δὲ καὶ ὦκα θέουσα Σελήνη
* * * * * * *
598 ἢ ξηρῶν νούσων θανάτου τέλος ἠὲ καθύγρων,
599 λυσσήρεις δὲ τελοῦσι, φρενοβλαβίην δ' ἐπάγουσιν.
ἢν δ' ἐπὶ συνδέσμου Μήνῃ θέῃ Ἄρεος ἄντα
ἢ τετραγώνου ἐόντος, ἀνιηροὶ τότε φῶτες
οἴστρῳ ἐπ' εἰδώλοις κενεοῖς νόον ἐπτοίηθεν.

sin *Lunæ* soli tunc lumen castum
minuenti, alterius lucem oculi exstinguet;
idem autem etiam occidenti superveniens malum facit.
Sin occidentem *Martem* adspiciat *Saturnus* aut et *Mercurius*,
aut insaniam aut morbum excitant homini sacrum.
Ita vero etiam, si *Jupiter* occidat, horam autem obtineant
Mercurius et *Mars*, insaniam mentis faciunt.
Quin etiam *Sole* oriente simul-cum *Luna*,
ex-adverso occidentes simul *Saturnus* atque *Mars*
furiosos sapientique mente captos effecerunt.
Similiter etiam si *Marte* simul-cum *Luna* super horam
ascendente alterum *Jupiter* occidat ad centrum.
Mercurius autem horam-regens cum Saturno, ex-adverso
occidente *Jove*, cogitationum mentem corrupit,
et insanum reddidit vana meditantem.
Lunæ autem in pereunte lumine occasum per omnia
cum *Sole* splendidissimo, ceteris imminentibus
occiduo centro, magnopere attendi jubeo;
illæ enim noxiæ (stellæ) mortes ac terrores ducunt
spectrorumque hominibus simulacra dæmonibus similia,
et divinis vocibus gloriantes exhibuerunt.
Ita etiam, si *Jupiter Martem* occidentem fuget
a-tergo sequens, insaniam furoresque injicit.
Quando autem horam-regat quidem *Mars*, occidat vero *Luna*
circumque curvata luceat *Saturni* terminis,
tum vero fœdissimi nati mortales circa formam
acute incurvatos in pectora ferunt humeros.
Cum *Saturno* autem ingredientem quum *Venerem* spectat
Mars aut quadratus aut ex-adverso ingressus,
pudenda abscidentes quotidiani causa victus
alienis foribus adstantes errones
nascuntur, inopiam semper comitem habentes.
Cum *Venere* autem *Lunam* spectans clarus *Mars*
viros quidem libidinosos et feminarum-speculatores effecit,
mulieres autem concubitum mercede vulgo præbentes.
Ubi autem alter-alterius terminis *Venus* atque *Mars*
appareant communem signorum cursum peragentes,
meribibos, commessationibus gaudentes, inque ebrietatibus
suam vitam transigentes, in alienas autem uxores
clandestinosque concubitus insanientes viros fecerunt.
Si vero *Saturnus* his testis sit, fœditatibus turpibus
implicuit; illis enim venus placuit oribus.
Quando autem *Soli* congrediatur cornuta *Luna*
amborum medio apparente *Marte*,
illis autem simul ingressis *Saturnus* quadratus cernatur,
tunc in pectoribus bilis fervens nigra
hominibus transversam-agit mentem, furoremque injicit.
Occidentes vero *Sol* et celeriter currens *Luna*
* * * * * *
aut ex-siccis morbis mortis finem aut ex-humidis,
et furiosos faciunt, mentisque jacturam adducunt.
Sed si in conjunctione *Luna* currat *Marte* ex-adverso
aut quadrato exsistente, miseri tunc viri
œstro ad spectra vana mentem terrefacti-sunt.

εἰ δὲ Σεληναίης Πυρόεις καθυπέρτερος εἴη,
ἤ ὅγε δὺς ὑπ' ἐκείνῃ ἔῃ, συνοχῇσιν ἔδησεν.
εὖτε δὲ καὶ Φαίνων Μήνῃ ἐπιμάρτυρος εἴη,
ὑστάτιον θανάτοιο βίῃ τέλος ἐξανύουσιν.
ἔξοχα δ' αὖτε σινοῦσι βροτοὺς πληγῇσι σιδήρου
ἢ νούσοις ἱερῇσιν Ἄρει Μήνη συνιοῦσα
τέτρασιν ἐν κέντροισι καὶ ἀντιόωσ' ἐπὶ κέντροις.
εἰ δέ τε καὶ Φαίνων ὀλοὴν ἀκτῖνα βάλῃσιν,
ἄχθεσιν ἢ λάεσσι δόμων τ' ὀροφῇσιν ἔθλιψεν.
εἰ δέ τ' ἀπ' ἀκτίνων Ἄρεος φεύγουσα Σελήνη
Φαίνοντι κρυόεντι συνάπτοι δερκομένοιο
Στίλβοντος, δειναῖς νεύρων νούσοισι χαλέπτει.
ἀργαλέοις δὲ σίνεσσι βροτοὶ κάμνουσι, καὶ Ἄρης
ὁππότε δύνῃσιν, Μήνης σὺν τῷ κατιούσης
καὶ Κρόνου αἰπυτάτοιο γονῆς ὥρην ἐφέποντος.
εἰ δέ τε Μήνην μὲν Φαίνων, Τιτῆνα δὲ Θοῦρος
λεύσσειεν κατέναντ' ἢ μαρτυρέοι τετράγωνος,
ὄσσοις ἀμφοτέροισι βροτῷ σίνος ἐκτελέουσιν.
εὖτ' ἂν δ' ὥρης μὲν Πυρόεις κατόπισθεν ἕπηται,
φῶτα δ' ἄρ' ἀλλήλοισι φαείνηται διάμετρα
ἢ τετράγωνα, σίνεσσι δυσαλθήτοις μογέουσιν,
ὡς καὶ ἐπεσβολίῃσι θεοὺς στοβέειν ἐπὶ νούσῳ.
ἀλλ' εἰ μὲν Ζεὺς τοῖσι φίλος καὶ μάρτυρος εἴη,
κινδύνων ῥύεταί τε καὶ ἐκ καμάτων ἐσάωσεν.
ἀντία δὲ Ζηνὸς λεύσσων Κρόνος ἄλγεα τεύχει
ἕξειν, καὶ πενίην τε σίνη τε χερείονα δῶκεν.
Τόσσα μὲν ἀμφὶ νόσων, ἐπὶ δ' εἴκελα τοῖσι δύναιτ'
φράζεσθαι μάλα πολλὰ νόῳ πεπνυμένος ἀνήρ· [ἂν
λέξω δ' αὖ μετέπειθ', ὡς ἐκκτεάνων τε καὶ ὄλβου
Αἶσα κακὴ κρυερὴν πενίην ἐπὶ φῶτας ἀγινεῖ.
κλήρων ἐξελάουσι βροτοὺς Φαίνων Πυρόεις τε,
ὃς μὲν πρόσθεν ἰὼν Ὑπερίονος, ὃς δέ τ' ὄπισθεν.
ταῦτα δὲ καὶ μεσάτου ῥέζει κλίνας ἀπὸ κέντρου
ἀστήρ, οὗγε δόμος κεδνὸς τόδε κέντρον ἐτύχθη.
ναὶ μὴν καὶ Πυρόεις βεβαὼς ζώῳ βιότοιο
ἐξόπιθ' ὡρονόμοιο πατρώια πάντ' ἐκέδασσεν·
ἔξοχα δ' εἴ κ' αὐτῷ συνέῃ κερόεσσα Σελήνη.
τὼς δ' ἀστὴρ παρεὼν ῥέζει σφετέροιο κατ' οἴκου,
ἐς λίβ' ὅτ' ἂν δυτικῷ κέντρῳ κατόπισθ' ἐπιδύνῃ·
καὶ δ' ἄρα καὶ κλήροιο τύχης μεδέων ἀπάμερσεν
ὄλβον, ὅτ' αὐτὸς ἔοι κλήρου βαίνων προπάροιθεν.
πρὸς δὲ μεσουρανέοντες ὁμοῦ Φαίνων τε καὶ Ἄρης
κλῆρον ἢ οὐκ ἐμέρισσαν ἢ αὖ δόντες γ' ἀπάμερσαν·
ὡς δὲ καὶ εἰ τόδε κέντρον ἀπὸ πλευρῆς τετραγώνου
ἢ διάμετροι ὁρῷεν, ἄφνω ἀπενόσφισαν ὄλβον.
ἐν πενίῃ δὲ μογεῦσι καὶ ὅσσοις φῶτα δύ' ὥρην
μὴ λεύσσῃ, πάμπαν δέ τ' ἀπόστροφον οἶμον ὁδεύῃ.
εἰ δ' ἄρα δὴ Μήνην δεκατεύωσ' ἀστέρες ἄμφω
Ἄρεος ἠδὲ Κρόνοιο, Διὸς δέ τ' ἀπόστροφος ἀστὴρ
εἴη, ὀϊζυροὶ καὶ ἀχρήμονες ἐξεγένοντο·
ἔξοχα δ' εἰ καὶ ζῷον ἐπαντέλλον μετόπισθεν
Μήνης ἐκ Ζηνὸς κενεὸν καὶ ἀμάρτυρον εἴη·
δευόμενοι βιότου γὰρ ἀγείρουσιν κατὰ ἄστυ.
εἰ δὲ Διὸς μὲν ὁρῷτο, μέσου Ὑπερίονος, αἴγλη,

Sin *Lunâ Mars* superior sit,
aut hic occidens sub illa sit, angustiis ligavit.
Quum vero etiam *Saturnus* Lunæ testis sit,
ultimum vitæ finem vi perficiunt.
Inprimis autem affligunt mortales plagis ferri
aut sacris morbis *Marti Venus* congrediens
quattuor in centris et occursans ad centra.
Si vero etiam *Saturnus* perniciosum radium jecerit,
ponderibus aut lapidibus domorumque contignationibus [obtrivit.
Sin a radiis *Martis* fugiens *Luna*
Saturno frigido congrediatur spectante
Mercurio, gravibus nervorum morbis vexat.
Molestis vero noxis mortales laborant etiam, *Mars*
quum occidat, *Lunâ* cum eo descendente
et *Saturno* altissimo nativitatis horam regente.
Si vero *Lunam* quidem *Saturnus*, *Solem* autem *Mars*
viderit ex-adverso aut testetur quadratus,
oculis ambobus homini noxam perficiunt.
Quando autem horæ quidem *Mars* a-tergo sequatur,
lumina vero sibi-invicem appareant adversa
aut quadrata, noxis immedicabilibus laborant,
ut etiam conviciis deos incessant propter morbum.
At si quidem *Jupiter* illis amicus et testis sit,
periculis liberat atque ex laboribus servat.
Contra autem *Jovem* adspiciens *Saturnus* mala efficit
ut habeant, et inopiam noxasque deteriores dedit.
Hæc quidem de *morbis*, præterea autem similia his possit
animadvertere admodum multa mente prudens vir;
dicam vero deinde, quomodo *ex opibus* atque *fortuna*
Parca mala miseram *inopiam* hominibus inducit.
Hæreditatibus expellunt mortales *Saturnus* et *Mars*,
alter quidem antecedens *Solem*, alter autem sequens.
Hæc autem etiam medio facit declinans a centro
stella, cujus quidem domus veneranda hoc centrum evasit.
Quin etiam *Mars* ingressus signo vitæ
a-tergo horonomi paterna omnia dissipavit;
præsertim si cum eo meet cornuta *Luna*.
Ita stella præsens facit sua in domo,
in Africum quando occiduo signo a-tergo occidat;
quin etiam sortis fortunæ dominans perdidit
divitias, quum ipse versetur gradiens ante sortem. [*Mars*
Præterea medium-cælum-tenentes simul *Saturnus* atque
hereditatem aut non tribuerunt aut rursus datam ademe-
ita etiam si hoc centrum a latere quadrato [runt;
aut ex-adverso videant, subito abstulerunt divitias.
In inopia autem laborant etiam quibuscumque *duo lumina*
non videant, atque prorsus aversam viam incedant. [horam
Sin vero *Lunam* decimaverint stellæ ambæ
Martis et *Saturni*, *Jovis* vero aversa stella
sit, miseri et inopes evadunt;
præsertim si etiam signum exoriens a-tergo
Lunæ ex *Jove* vacuum et intestatum sit;
egentes enim victu stipem-colligunt per urbem.
Sin *Jovis* quidem conspiciatur, dum-medius est *Sol*, splen-

κέντρον δ' ἀμφὶς ἔχωσι τόδε Κρόνος ἠδὲ καὶ Ἄρης,
ὃς μὲν ὑπερτέλλων, Ἄρης δὲ τ' ὄπισθε διώκων,
ὄλβου καὶ κτεάνων οἶκον πλήθοντα κένωσαν.
ἢν δὲ μεσουράνιον κέντρον κενεὸν Διὸς εἴη,
οἱ δ' ὀλοοὶ ἑκάτερθε φαείνωσιν, τότε θνητοὶ
οὐ μόνον ἐν πενίης κρυερῆς κάμνουσιν ἀνίαις,
ἀλλὰ καὶ ἐν δεσμοῖς θανάτου τέλος ἐξανύουσιν.
ἦμος δ' ἂν Πυρόεντος ἀπορρείουσα Σελήνη
ὥρῃ ἐφέσπηται, συναφῇ Φαίνοντι συνοῦσα,
κέντρον δ' αὖτε μεσουράνιον Φαέθων διέπῃσιν,
τερφθέντες πλούτῳ γλυκερῷ μετόπισθε πένονται,
οἱ δὲ καὶ ἐν συνοχῇσι καὶ ἐν δεσμοῖς ἐγένοντο.
εἰ δέ κ' ἐναλλάξαντες ὅρους ἢ ζῶα θέωσιν
ἀλλήλων Πυρόεις τε καὶ Ἑρμῆς χρυσοπέδιλος,
σὺν Διὶ δ' Ἠέλιος κέντρον κατέχων ὑπόγειον,
ἐκ προτέρου βιότου κτεάνων τ' ἄφαρ ἐξεκύλισσαν,
θωάς τ' ἀλλοτρίων τεχνέων ἄτας τ' ἐπάγουσιν.
εἰ δὲ μεσουρανέοντα Κρόνον καλὴ Κυθέρεια
* * * * * *
ἢ Φαέθων, πατρῷα βροτὸς μάλα πόλλ' ἀπολέσσας
αὖθις ἀπ' ἀλλοτρίων κτεατίσσεται ἄρκιον ὄλβον.
ἢν δ' Ἄρης διάμετρος ἔῃ, κἢν ἄσπετος εἴη,
ἐς κρυερὴν πενίην πάλιν ἵξεται, ἣν πρὶν ἔλειπεν.
ἢν δὲ καὶ Ἠελίῳ Μήνη συνέῃ κατὰ κέντρου
ἐκ Κυθέρης ἢ Ζηνὸς ἀμάρτυρος, ἀλγινόεσσα
πάγχυ πέλει γενέθλη προτέρου τητωμένη ὄλβου.
Παῦρα μὲν ἐκ πολέων ἀμφὶς πενίης τάδε λυγρῆς
ἤεισ'· αὐτὰρ νῦν δμώων γενέθλης πέρι λέξω
πῶς κε διακρίνειεν ἀνὴρ τάδε θέσφατα εἰδώς.
εὖτε Σεληναίης καὶ Κύπριδος ἀστέρες αἰνοὶ
Φαίνων καὶ Πυρόεις ἀμφοῖν καθυπέρτεροι εἶεν,
δμῶες καὶ δμώων τοκέων τοίγ' ἐξεγένοντο. [ρῷεν,
εἰ δ' Ἀφροδίτην μὲν Φαίνων καὶ Ἄρης καθο-
Μήνῃ δ' αὖ Φαέθων τε Κρόνος τ' ἐπιμάρτυροι εἶεν,
δουλοσύνην προφυγόντες ἐλεύθερον ἦμαρ ἴδοιεν.
ἦμος δ' Ἠέλιον Φαίνοντά τε πυρφόρος Ἄρης,
Κύπριν δ' αὖτε Κρόνος κρυεραῖς ἀκτῖσιν ὁρῴη,
ἐκ δμώων γεγαῶτας ἑοῖς ἰσοῦσιν ἄναξιν.
εἰ δὲ Κρόνῳ μὲν ἰδ' Ἠελίῳ μάρτυς πέλοι Ἄρης,
Ζεὺς δὲ Σεληναίῃ τε καὶ Ἀφρογενεῖ, θεράποντος
πατρὸς ὁ φὺς ἔσεται, μήτηρ δέ τ' ἐλευθέρη αὐτῷ.
ὁππότε δ' αὖ κερόεσσα Σεληναίη ὑπόγειον
ἢ δυτικὸν κέντρον διέπῃ, τετραγώνου ἐόντος
ἠὲ καταντιπέρην ὀλοοῦ Κρόνου, αὐτὰρ Ἄρηος
ἀστὴρ σὺν Παφίῃ ἢ καὶ διάμετρος ὁρῷτο
ἢ τετράγωνος ἔοι, μητρὸς πέλει ἀμφιπόλοιο.
ἢν δὲ Κρόνος κέντροιο λαχὼν Μήνην ἐσορῴη
ἢ Τιτῆν', ἕτερον δὲ φάος Πυρόεις καθορῆται,
ἀμφοτέρων δμώων τοκέων φράσσαιο γεγῶτα.
καὶ δὲ καὶ ὁππότ' ἂν ἐν κέντρῳ Μήνη μὲν ἐπείῃ,
ἄλλῳ δ' αὖτε Κρόνος κέντρῳ κατόπισθεν ἕποιτο,
νυκτιφαὴς δὲ Σεληναίη Πυρόεντι συνάπτοι,
δουλοσύνης ζυγὸν αἰὲν ἐπ' αὐχέσιν οἷσι φέρουσιν.
εἰ δὲ μεσουρανέοι Φαέθων, Μήνη δέ τ' ἀπ' αὐτοῦ

centrum vero id circumdent *Saturnus* atque *Mars*, [dor,
alter quidem superascendens, Mars vero a-tergo insequens,
divitiis et opibus abundantem domum vacuefecerunt.
Sin medii-cæli centrum vacuum a-*Jove* sit,
perniciosæ autem (stellæ) utrimque appareant, tum mor-
non solum ex inopia misera laborant ærumnis, [tales
sed etiam in vinculis mortis finem perficiunt.
Quando autem a *Marte* defluens *Luna*
horam subsequatur, contactu *Saturno* congressa,
centrum vero medii-cæli *Jupiter* occupet,
delectati divitiis dulcibus postea egent,
quidam etiam in angustias et in vincula inciderunt.
Sin alternantes terminos aut signa currant
alter-alterius *Mars* et *Mercurius* aureos-calceos-habens,
cum *Jove* autem *Sol* centrum obtinens subterraneum,
ex priore vita bonisque subito everterunt,
turbasque alienarum artium molestiasque adducunt.
Sin medium-cælum-tenentem *Saturnum* pulcra *Venus*,
* * * * * *
aut *Jupiter*, paterna-bona homo admodum multa postquam-
denuo ex alienis comparabit sufficientes divitias; [amisit,
sin *Mars* ex-adverso sit, etiamsi innumeræ sint,
in miseram inopiam rursus decidet, quam ante reliquit.
Sin etiam *Soli Luna* congrediatur in centro
a *Venere* et *Jove* intestata, miserum
prorsus fit genus prioribus privatum divitiis.
Pauca quidem ex multis de *inopia* hæc tristi
cecini; at nunc *servorum* de *nativitate* dicam
quomodo dijudicet vir hæc divina-signa noscens.
Quando *Luna* et *Venere* stellæ noxiæ
Saturnus et *Mars* ambobus superiores sint,
servi et servis parentibus tunc prognati sunt.
Sin *Venerem* quidem *Saturnus* et *Mars* adspiciant,
Lunæ autem *Jupiter* et *Saturnus* testes sint,
servitutem elapsi liberum diem viderint.
Ubi autem *Solem* et *Saturnum* ignifer *Mars*,
Venerem vero Saturnus noxiis radiis viderit,
e servis natos suis pares-reddunt dominis.
Sin *Saturno* quidem et *Soli* testis sit *Mars*,
Jupiter vero *Lunæ* atque *Veneri*, famulo
patre natus-infans erit, mater vero libera illi.
Quando vero cornuta *Luna* subterraneum
aut occiduum centrum obtineat, quadrato versante
aut ex-adverso pernicioso *Saturno*, at *Martis*
stella cum *Venere* aut etiam contraria spectetur
aut quadrata sit, matre nascitur famula.
Sin *Saturnus* centri potens *Lunam* adspiciat
aut *Solem*, aliud vero lumen *Mars* spectet,
ambobus servis parentibus attendas natum.
Quin etiam quando in centro *Luna* quidem immineat,
alio autem *Saturnus* in-centro a-tergo subsequatur,
noctiluca autem Luna *Marti* congrediatur,
servitii jugum semper cervicibus suis ferunt.
Sin medium-cœlum-teneat *Jupiter*, *Luna* vero ab eo

ἅρμ' ἐλάοι, κατόπισθε δ' ἐπαντέλλοντι συνάπτοι,
ἄστρων οὐλομένων ἑτέρων μαλερῇσιν ὑπ' αὐγαῖς
δερκομένου ἑτέροιο, γονὴν δούλειον ἔτευξαν.
ὁππότε δ' ἂν κέντρων ἐρατὴ κλινθεῖσα Σελήνη
εὐεργῶν μηδ' ὅσσον ἔχῃ ἐπιμάρτυρον ἄστρων,
οἱ δ' ὀλοοὶ Φαίνων τε καὶ Ἄρης ἠὲ καθ' ὥρης
ἐμβεβαῶτες ὁρῶνται ἢ ὡρονόμῳ τετράγωνοι
ἠὲ τρίγωνοι ἔωσιν, ἐλευθερίης τότε θνητοὶ
παυσάμενοι δούλειον ὑπὸ ζυγὸν ἄφνω ἄγονται.
δμῶες δ' αὖτ' ἐγένοντο, καὶ ὁππότε φάεα δοιὰ
Μήνης καὶ Τιτῆνος ἀποκλίνωσ' ἀπὸ κέντρου,
ἢ συναφὴν τεύχωσ' ὀλοεργέσιν ἀστράσιν οἵδε,
μὴ Διὸς αὖ λεύσσοντος ἢ ἁβροκόμοιο Κυθήρης.
εὖτ' ἂν δ' ὡρονόμῳ Φαίνων Κύπρις τ' ἰσόμοιροι
ἐμβεβαῶτες ὁρῶνται, ἀεὶ θεράποντας ἔθηκαν
οὐχ ἑνός, ἄλλοτε δ' ἄλλῳ ὑποδρήσσοντας ἄνακτι,
δηθάκι καὶ σφετέρου πιπρησκομένους ὑπὸ πατρός.
εἰ δὲ καὶ Ἥλιος τοῖσίν γ' ἐπιμάρτυρος εἴη,
καὶ δεσμοὺς ὀτλεῦσι κακῇ ὑπὸ δαίμονος ἄτῃ.
Ἄστρων μὲν δὴ τοῖα καὶ ὁππόσα τοῖσιν ἔοικεν
σχήματα δυσγενέων δμώων τεύχει λυγρὰ φῦλα.
Αὐτὰρ ἐγὼ μάλα μὲν πυκιναῖς πραπίσιν δεδάηκα
* * * * * *
γαστέρος ἐκπροφέρωσι μογοστόκοι Εἰλείθυιαι.
ἀλλ' οὐκ ἀσφαλέως τις ἀείδοι τήνδε γ' ἀοιδήν·
μαντοσύνῃ γὰρ τοίῃ ἀεὶ χόλος ἐκ βασιλήων
ἕσπεται, ὅντε χρεὼ σοφὸν ἀνέρα τῇδ' ἀλεεῖναι·
τῷ δὴ τόνδε γε μῦθον ἔχων ἄρρητον ἐάσω.

Αὐτὰρ νειατίην ἐλάων περὶ νύσσαν ἀοιδὴν
ἤδη χἡμετέρης γενέθλης μεμνήσομαι ἄστρων,
ᾗχι πέλε, ζῴοισί τ' ἐν οἷς ὥρη πέλ' ἐκείνη,
τῇ μ' ἀπὸ γαστρὸς ἔφηνε πολύλλιτος Εἰλείθυια,
ὄφρα καὶ ὑστατίοισι μετ' αἰώνεσσι δαέντες
πείθωνται, τάτ' ἐμοὶ δωρήσατο Μοῖρα δεδάσθαι
ἄστρων ἰδμοσύνην τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδήν.
Ἥλιος μὲν ἔην Διδύμοις, τῷ δ' αὖθ' ἅμα καλὴ
Κύπρις καὶ Φαέθων ἐρατὸς καὶ χρύσεος Ἑρμῆς,
Ὑδροχόῳ δὲ Σεληναίη Φαίνων τε καθ' ὥρης,
πουλυπόδῃ δ' Ἄρης ἐν Καρκίνῳ, ἀμφὶ δὲ μέσσον
οὐρανὸν ἐστρωφᾶτο βέλος Κένταυρος ἀνέλκων·
τὼς μὲν ἐμὴν γενέθλην Μοῖραι διετεκμήραντο.
Αὐτὰρ ἐγὼ Μούσῃσι καὶ αἰθερίοισιν ἅμ' ἄστροις
εὐξάμενος λιγὺν ὕμνον ἐμὴν καταπαύσω ἀοιδήν·
ἀστέρες εὐφεγγεῖς, Διὸς αἰγιόχου τε θύγατρες,
ἵλατε καὶ κλέος αἰὲν ἐμῇ πορσύνετ' ἀοιδῇ.

currum agat, a-tergo autem exorienti congrediatur,
stellarum perniciosarum aliarum violentis radiis
altero spectato, sobolem servilem fecerunt.
Quum vero centris amabilis declinans *Luna*
beneficarum ne tantillum quidem habeat attestans stellarum,
noxii vero *Saturnus* atque *Mars* aut ad horam
ingressi cernantur aut horonomo quadrati
aut trianguli exsistant, libertate tunc mortales
destituti servile sub jugum subito aguntur.
Servi vero nascuntur etiam ubi lumina duo
Lunæ et *Solis* declinant a centro,
aut contactum parant damnificis stellis hice,
non *Jove* spectante aut teneris-comis-ornata *Venere*.
Quando autem horonomo *Saturnus* et *Venus* æquales
ingressi cernantur, semper famulos reddiderunt
non unius, alias autem alii servientes domino,
sæpe etiam suo venditos a patre.
sin vero etiam *Sol* his attestans adsit,
et vincula ferunt mala numinis iniquitate.
Stellarum quidem tales et quæcumque illis similes sunt
formæ male-natorum *servorum* faciunt miserum genus.
At ego probe quidem prudenti mente didici
* * * * * *
ex utero protulerint partu-laborantes Ilithyiæ.
At non tuto quis canat hunc cantum;
vaticinio enim tali semper ira a regibus
imminet, quam oportet sapientem virum hac ratione vitare;
quapropter hunc quidem sermonem quum-habeam non-memoratum prætermittam.

Sed ultimam movens circa metam cantum
jam et *nostræ nativitatis* mentionem-faciam stellarum,
ubi fuerint, signisque in quibus hora fuerit illa,
qua me ex utero protulit precibus-sollicitata Ilithyia,
ut etiam ultimis in sæculis edocti
fidem-habeant (iis), quæ mihi donavit Parca cognoscenda,
stellarum scientiam atque delectabilem cantum.
Sol quidem erat in-Geminis, cum eo vero simul pulcra
Venus et *Jupiter* amabilis et aureus *Mercurius*,
Aquario autem *Luna* et *Saturnus* in hora,
multipede autem *Mars* in Cancro, circa medium autem
cælum volvebatur arcum *Centaurus* tendens;
ita quidem meam nativitatem Parcæ denotaverunt.
At ego Musis et cælestibus simul stellis
vovens argutum hymnum meum finiam carmen:
stellæ lucidæ, et Jovis ægidem-tenentis filiæ,
favete et famam semper meo date carmini.

ΒΙΒΛΙΟΝ Δ.

A Οὐρανίων ἄστρων ἀτραπούς, πλάστιγγας Ἀνάγκης,
ἧσιν ἐφημερίων μερόπων γένος ἐκμεμέτρηται
Μοιράων τε κέλευθα βροτήσια, καὶ πλάνα φέγγη
ἀπλανέων τ' αὐγὰς πυριλαμπέας ἐξονομήνω,
ζωιδίων τε πόλοιο περίδρομον, ὃς κατὰ γαῖαν
αἰθερίην τε κέλευθον ἐν ἡμιτμῆτι πορείῃ
πλαγκτὰ διχαζόμενος διέπει θεομήστορα κόσμον
ἐξ ἠοῦς ἐπὶ νύκτα καὶ ἀντολίης ἐπὶ δυσμάς.
ταῦτα γὰρ ἐξ ἱερῶν ἀδύτων φύσις αἰθερόπλαγκτος
ὀρθὰ τεκμαιρομένοισι διώρισεν ἀνδράσιν ἄστρα,
οἷς πλαγκτὴ κόσμοιο βροτοκλώστειρα χορείη
δόγματος ἐξ ἱεροῖο σαφῆ πρὸς ἔλεγχον ἰοῦσα,
* * * * * * *
ἐξ οὗ μὲν καὶ ἐς οἷον ἀμείβεται εἶδος ἕκαστον.

B Πρῶτα μὲν οὖν Τιτὰν παντὸς Κρόνος αἰθέρος ἄρχει,
ἀστήρ, ὃν Φαίνοντα θεοὶ μέροπές τε καλοῦσιν·
οὗτος, ἐπὴν οἰκεῖα φανῇ κατὰ δώμαθ' ἑαυτοῦ
γεινομένοις θνητοῖσιν ἐπίσκοπον εἰς βίου ὥρην,
εὐκτεάνους δείκνυσι καὶ ὄλβου πλείονος ἄρχειν,
εὐτυχέας ζωῇ τε καὶ εἰς τέλος αἰὲν ἀμόχθους·
ἔστι δ' ἐν οἰκείοισι τεταγμένα ταῦτα Κρόνοιο
ζωίδι', οἷστε φανεὶς τεύχει πολυχρήμονας ἄνδρας·
Ὑδροχόος, ταμίης νεφελώδεος Οὐλύμποιο,
Αἰγόκερως, γαίης τε καὶ ὕδατος ἀμφίβιος θήρ,
Κριὸς ὅ τ' οὐρανίου κορυφῆς ὅρος, εἴαρος ἀρχή,
καὶ Ζυγὸς αἰγλήεις πρὸς Σκορπίον αἰθερονωμῶν,
τετραπόδης τε Λέων, πολυάστερος ἔμπυρος οἶκος·
οὗτοι ἀεὶ τεύχουσι βροτοὺς εὐδαίμονας ἔργοις.
ἢν δέ τ' ἀνοικείοισι τόποις κλυτοτέρμονος ὥρης
φυομένοις θνητοῖς μέσον οὐρανὸν αἰθερολαμπῆ,
ἢ κείνην ὥρην πανεπίσκοπον ἀμφιπολεύῃ,
παμβλαβέας ῥέξει τε καὶ ἀκτεάνους καὶ ἀδόξους,
ἐνδεέας ζωῆς καὶ ἐφημερίης βιότητος,
καὶ πάσης λύμης ἐπιβήτορας οἰκτρομελάθρους
τεύχει, καὶ λύπης καὶ ἀλημοσύνης μετέχοντας.
Ζεὺς δ' ἐπὶ γεινομένοισιν ὅτ' ἂν κυδόσκοπον ὥρην
εἰσλεύσσῃ φαέθοντι πυρὸς θερμοῖο σελασμῷ,
ἢ μέσον οὐρανίης ἀτραποῦ δρόμῳ ἠέρα τέμνῃ,
ἠδὲ κατ' οἰκείων προφανῇ δεσπόσμασι μοιρῶν,
χρυσοστέπτορας ἄνδρας ἢ ἀρχιερῆας ἀΰτεῖ
ἔσσεσθαι, πολέων τε διιθυντῆρας ἀέθλων,
ἠδὲ μεγιστᾶνάς τε καὶ ἀλλοτρίων κτεανισμῶν
δεσποσύνους, οἷς τέκνα καὶ ὀλβίστη παράκοιτις
εἰς ἀρετὴν νεύουσα πολὺ κλέος ἔσσεται οἴκου.
ἡνίκα δ' ἂν πυρόεις Ἄρεος πυριλαμπέος ἀστὴρ
ἐν καθέτῳ κόσμου μέσον οὐρανὸν ἀμφιπολεύῃ,
τῆμος ὁ φὺς ἔσεται μὲν ἐν ἡγεμόνεσσιν ἄριστος,
φρουρητῆρα σίδηρον ἔχων, φυλακάς τε κρατούντων
πίστιν τ' ἀλκήεσσαν· ἐπὴν δ' εἰς τέρμα βίοιο
μοιριδίου θανάτοιο μόλῃ πολυπήμονι πότμῳ,

LIBER IV.

Cælestium stellarum vias, lances Necessitatis,
quibus in-diem-viventium mortalium genus emensum-est
Parcarumque viæ mortales, et erronea lumina
et fixarum-stellarum radios ignilucos canam,
et signis-distincti cæli circumvolutionem, quod per terram
ætheriamque viam semisecta orbita
divisum vage divinæ-sapientiæ-opus mundum regit
ab aurora ad noctem et ab ortu ad occasus.
Has enim ex sanctis penetralibus natura per-ætherem-vagans
recte conjectantibus definivit hominibus stellas,
quibus (hominibus) vaga mundi humana-fata-nens chorea
doctrina ex sacra claram in perscrutationem veniens
* * * * * * *
ex qua et in qualem mutetur species unaquæque.

Primum igitur Titan *Saturnus* totius ætheris dominatur,
stella, quam *Phænontem* dii hominesque appellant;
hic quando *domesticis* apparet in *ædibus suis*
nascentibus mortalibus ad speculatricem vitæ *horam,*
opulentos facit et fortunæ majoris potiri,
felices vita atque ad finem usque sine-molestia;
sunt vero in domesticis Saturni collocata hæc
signa, in-quibus apparens facit prædivites homines:
Aquarius, dispensator nebulosi Olympi,
Capricornus, terræ atque aquæ amphibium animal,
et Aries, cœlestis verticis terminus, veris initium,
et Libra splendida versus Scorpionem ætherem-regens,
et quadrupes Leo, stellata ignita domus;
hi semper faciunt homines fortunatos operibus.
Sin vero *in-non-domesticis* locis terminando-celebris horæ
nascentibus mortalibus *medium cælum* in-æthere-splendens,
aut illam *horam* omnium-speculatricem circummeet,
prorsus-calamitosos reddet et opibus gloriaque-orbos,
indigentes vitæ et quotidiani victus,
et omnis miseriæ ingressores luctuosos-domi
facit, et tristitiæ atque errationis participes.
Jupiter autem nascentibus quando gloriæ-speculatricem
inspiciat lucido ignis fervidi fulgore, [*horam*
aut *medium* cælestis viæ *aerem* cursu secet,
atque in *domesticis* appareat cum-dominatione *partibus,*
auro-coronatos viros aut pontifices clamat
fore, multorumque rectores certaminum,
atque primores et alienarum possessionum
dominos, quibus liberi et fortunatissima conjux
ad virtutem propensa magna gloria erunt domus.
Ubi autem ignea *Martis* igniluci stella
in linea mundi *medium cælum* circummeat,
tunc qui nascitur erit quidem in ducibus optimus,
satellitium ferrum habens, atque custodiam principum
fidemque validam; quum vero ad terminum vitæ
fatalis mortis venerit luctuosissima sorte,

ἢ διὰ λαιμοτόμου φάρυγος βίον αἵματι λείψει
σφονδυλόεντα τράχηλον ἐς ἰνίον ἀκροτομηθείς,
ἢ διὰ φαρμακτοῖο δόλου νοσερὸν τέλος ἕξει.
λαμπροφαὴς δ' ἀστὴρ ὁπότ' ἂν δύνουσι φανθῇ
ζωιδίοις, ὃν πάντες ἐπεφράσσαντ' Ἀφροδίτης
φωσφόρον, ἐν τούτῳ δὲ γονάς μερόπων τις ἐνέγκῃ,
ἔσσεται ἀλλοτρίων λεχέων πανάθεσμος ἀατήρ,
ὀρφνήεις, δολοεργός, ἀνέστιος, αἰσχεόμυθος,
παμψέκτωρ, ἀδίδακτος, ἀεὶ δεδιδαγμένος αἰσχροῖς·
ἢν δὲ Κύπρις μερόπων ὡροσκόπα φέγγεα λεύσσῃ,
αἱμυλίους τεύχει τε καὶ εὐμούσους καὶ ἀμόχθους,
ἔκ τε γυναικείων χαρίτων λάμποντας ἐν ὄλβοις·
τούτοις θηλειῶν πιστεύεται ὅρκια κρυπτά,
οὗτοι προστήσονται ἐν ὀργιάδεσσιν ἑορταῖς,
ἔνθα φυγαρσενίης μυστήρια τεύχετ' ἄπυστα·
ἢν δ' ἐρατὴ μεσόωντα κατ' οὐρανὸν ἀνδράσιν ὀφθῇ,
φράζει τοι βιοτὴν βαθυχρήμονα, χιλιάδας τε
ἀρχάς, καὶ δόξης ἀπλέτου κοσμήτορα κόμπον,
ἐκ τοίης τιμῆς δὲ * * *
στίλβων δ' Ἑρμείαο φανεὶς ἐπὶ τὴν δύσιν ἀστὴρ
* * * * * *
γεινομένων βρεφέων ὡροσκόπον ἢ κατὰ μέσσον
οὐρανόν, ἔκ τε λόγων τεύχει προκοπήν τινα θνητοῖς,
καὶ καλαμογραφίης, καὶ ὅσ' εἰς μοῦσαν πεπόνηται·
τούτῳ δ' ὁππότ' Ἄρηος ἔῃ ἰσόμοιρος ἀταρπός,
ἢ διαμετρήσῃ φάεσιν φάος ἀντικέλευθον,
πλαστογράφους, χειρῶν μιμήτορας ἀλλοτυπώτων
παμβλαβέας τεύχει τε καὶ ἀγριόεντας ἰδέσθαι.
ἀμφίκερως Μήνη δ' ὁπότ' ἂν βιοτέρμονος ὥρης
φωτὶ Σεληναίῳ κρατέῃ σκολιωπὰ περῶσα,
τῇ δ' Ἄρης ἰσόμοιρα δι' αἰθέρος ἀκροπολεύῃ,
τηνίκα τοι θεόληπτος ὁ φὺς ἐν σχήματι τοίῳ
γίνεται, ἔκπληκτός τε, σεληνάζων τε νόοιο,
καὶ μανίης ἀνάμεστος· ἐπὴν κατὰ γῆς δὲ φέρηται,
δυστυχίῃ τ' ἐπίφοιτος ἰδ' ἐν σινέεσσι πεπληθώς·
ἢν δὲ μετ' ἀντολίην μέσον οὐρανὸν ἀμφιθοάζῃ,
παμπλούτους τε τίθησι καὶ ἐντρυφέας καὶ ἐπόλβους,
θηλυνόους δὲ τρόποισι καὶ εὐτρέπτους καὶ ἀπρήκτους·
δύνοντος δ' ἄστροιο Σεληναίης ὁ λοχευθεὶς
ἔσσεται ἐμπορίης ἐμπείραμος, ἔργα τε πλαγκτὰ
ναυκλήρου βιοτήν θ' αἱρήσεται, ἐν ξενίῃσιν
τὸ πλεῖστον ζωῆς τε διευθύνων βιοτεύσει —
πουλυπλανὴς γὰρ ἕλιξ Μήνης κεραώπιδος αἰεὶ
λοξὰ ταλαντεύουσα — μένει δ' ἀντλούμενος ὄλβῳ.
Ἠελίου δ' ἀκάμαντος ἐπὴν πυριμάρμαρος ἀστὴρ
εἰς μέσον οὐρανίης προφανῇ πυριλαμπέος αἴθρης,
ἢ γονίμῃ ὥρῃ πανεπίσκοπα φέγγεα βάλλῃ,
Τοξότεω κατὰ χῶρον ἰδ' εὐστέρνοιο Λέοντος,
Κριοῦ τ' εὐκεράοιο, καὶ ἐν Διδύμοισι φαανθείς,
ζωιδίοις ἰδίοισιν, ἐς ἡγεμονηίδας ἀρχὰς
ἵξεσθαι καὶ σκῆπτρα βροτοῖς βασιλήια φράζει,
πλοῦτόν τ' ὀλβήεντα δόμους τ' εὐδαίμονας ἔρδει·
ἐκτὸς δ' οἰκείων μοιρῶν γενέθλῃσιν ἐφεστὼς
τικτομένοις κτῆσιν μὲν ἄγαν πολυχρήμονα τεύχει

aut per dissectum guttur vitam sanguine linquet
vertebrosam cervicem in nervum extremum-ictus,
aut per veneficam fraudem morbidum finem habebit.
Clariluca stella autem quum *occiduis* appareat
in-signis, quam omnes cognominaverunt *Veneris*
luciferam, in hoc autem ortum hominum aliquis tulerit,
erit alienorum tororum sceleratissimus corruptor,
tenebrosus, fraudulentus, foco-carens, turpiloquus,
omnium-vituperator, indoctus, semper innutritus turpibus;
sin Venus hominum *horam-speculantem* lucem viderit,
blandos facit et Musis-amicos et molestiis-liberos,
et ex muliebribus gratiis splendentes in divitiis:
his feminarum creduntur fœdera arcana,
hi præsides-erunt in orgiis festis,
ubi virifugii mysteria peraguntur nefanda;
sin amabilis (Venus) *medio* in *cælo* hominibus conspiciatur,
indicat tibi vitam opulentissimam, et mille-militum
imperia, et gloriæ ingentis ornatorem fastum,
ex tali honore autem * * *
Fulgida autem *Mercurii* apparens ad *occasum* stella
* * * * * * *
nascentium hominum *horoscopum* aut in *medio*
cælo, et ex sermonibus parat successum aliquem mortalibus,
et calamorum-scriptura, et quæcumque ad Musam elabo-
huic autem ubi *Martis* sit *pari-regione* semita, [rata-sunt;
aut *e-contrario-habens* luminibus lumen adversa-via-
falsarios, manuum imitatores alienarum [means,
pernoxios facit et feros adspectu.
Bicornuta *Luna* quando vitam-terminante *hora*
lumine lunari potiatur curvum-iter transigens,
ei autem *Mars pari-regione* per ætherem sublimis-eat,
tunc sane divinitus-captus qui-nascitur in hac forma
evadit, attonitusque, et lunatus mente,
et furore plenus; sin vero *sub terra* feratur,
calamitati obvius atque noxis obrutus;
sin post ortum *medium cælum* circumcurrat,
prædivites reddit et luxuriosos et fortunatos,
sed muliebriter-animatos moribus et flexibiles et ignavos;
occidente autem stella Lunæ natus
erit mercaturæ peritus, operaque vaga
naucleri vitamque eliget, et in peregrinis (terris)
maximam-partem vitæ regens deget —
multivaga enim circinatio Lunæ cornutæ semper
oblique suspendit — manet autem superfusus divitiis.
Solis autem indefessi quando ignivomum sidus
in *medium cælestis* progrediatur ignilucæ *æthræ*,
aut genetrici *horæ* omnium-speculatores radios immittat,
Sagittarii in regione atque pectorosi Leonis,
Arietisque cornuti, atque in Geminis apparens,
signis propriis, in principatus
pervenire et sceptra regia mortalibus indicat,
divitiasque felices domosque fortunatas reddit;
sed *extra domesticas partes* nativitati adstans [rit
nascentibus possessionem quidem abunde copiosissimam fa-

καὶ βιοτὴν πλήθουσαν ἀλύπητόν τε δίαιταν,
ἀρχὰς δ' οὐκ ἄξει βασιληΐδας οὐδὲ θρονισμούς,
ἡσυχίῃ δ' ἀφανεῖς σκήπτρων δίχα τούσδε φυλάσσει,
ἀβλαβέας τ', οἴκων τε διευθυντῆρας ἐν ὄλβῳ.

atque victum amplum doloribusque-vacuam vitam,
imperia autem non adducet regia neque solia,
sed in-tranquillitate inglorios sine sceptris hos servat
et damno-carentes, domuumque gubernatores in divitiis.

C ᾯδε μὲν ἀπλανέων τε πλανητάων τε κέλευθα
ῥομβηδὸν περὶ κόσμον ἀματροχίῃ πεφόρηται.

Ita quidem fixarum et vagarum (stellarum) viæ
in-gyrum circa mundum pari-cursu feruntur.

Ἄλλα δέ τοι λέξω πάλι σήματα θεῖα γενέθλης.

Alia autem tibi dicam rursus signa divina genituræ.

D Ἡνίκ' ἂν ὡράων πανεπίσκοπα φέγγεα Μήνης
φυομένοις μερόπεσσιν ἀν' οὐρανὸν αὐγάζηται,
ἀστὴρ δ' εἰς δυσμὰς Ἄρεος πυριλαμπέος ἔλθῃ,
ἐνσινέας τε τίθησι βροτούς, ἀβίους, ἀμελάθρους,
καὶ λιτῆς πενίης χερνήτορας, ἀκτεάνους τε·
πολλάκι καὶ θανάτῳ κακομήχανος ὤλεσε δεινῷ.

Quando *horarum* speculatores radii *Lunæ*
nascentibus mortalibus in cælo fulgeant,
stella autem in *occasum Martis* igniluci veniat,
noxis-plenos reddit homines, male-viventes, domo-carentes,
et tenuis egestatis administros, inopesque;
sæpe etiam morte malevolus (eos) interemit terribili.

---

2 Ἢν δέ τ' ἀνοικείοισι τόποις ὡροσκόπον Ἄρης
φέγγος ἐπιτρέψῃ γονίμην ἐπὶ γαστέρα θνητῶν,
χωλόποδας τεύχει τε καὶ ἀσθενέας καὶ ἀώρους,
νῶτά τε κυρτιόωντας, ἰδὲ ψευστῆρας ἀθέσμους,
καὶ παναγεῖς ὄλβου τε ποθήτορας ἀλλοτρίοιο.
ἢν δ' ἐπὶ μαρτυρίην Ἄρεως ἐλθοῦσ' Ἀφροδίτη
ὄμμα βάλῃ πανταυγὲς ἐν ἡμερινῇσι λοχείαις,
ἐκ πυρὸς αὐχήσουσι τέχνας μέλανός τε σιδήρου,
ἄκμοσι ῥαιστοτύποις μεμελημένοι ἠδὲ καμίνοις.

Sin vero *non-domesticis* locis *horam-spectantem Mars*
lucem concesserit genitalem in uterum hominum,
claudos pede facit et infirmos et immaturos,
tergaque incurvatos, et mendaces nefarios,
et prorsus-sceleratos et opum cupidos alienarum.
Sin ad testimonium *Martis* veniens *Venus*
oculum injiciat præfulgidum mortalibus puerperiis,
ex igne jactabunt artes nigroque ferro,
incudibus malleo-verberatis operati atque caminis.

---

3 Ὁππότε δ' ἂν σκοπιὴν ὡροσκόπον ὠδίνεσσιν
Ἑρμείας κατάγῃ, τῷ δ' ᾖ Κυθέρη ἐπίῤῥοιτος,
δὴ τότε ῥήτορας ἄνδρας ἰδ' ἐν σοφίῃσιν ἀρίστους
ἔσσεσθαι δείκνυσι, καὶ ἀστρολόγους θεοφήμους,
ἔν τε γεωμετρίῃσι καὶ ἐν τελετῇσιν ἀρίστους,
ἔν τε λιθογλυφίῃσι θεῶν νηῶν τε θεμέθλοις.
4 Ζεὺς δ' ὑπερορμαίνων φοράδην ὑπὲρ ἀστέρα πατρὸς
ἡνίκ' ἂν ἐν καθέτῳ κόσμου μέσον ἀμφιπολεύῃ
ζωιδίῳ, τῆμος δὲ γονὰς μερόπων τις ἐνέγκῃ,
ἔσσεται ἐμπορικοῦ πλοίου φορτοστόλος ἴδρις,
ναυκλήρου τέχνας θ' αἱρήσεται, ἐν χρέεσίν τε
ἤμερον ὠνητοῖσι βιώσεται, ἐργασίην τε
κοινωνὸν πολλῶν συστήσεται, ἄστατα δ' αὐτῷ
ἐν θαλάμῳ νυμφεῖα γενήσεται ἔν τε γυναιξίν.
5 Ἑρμῆς δ' οἰκείως ὁπότ' ἂν κατὰ κύκλα φαανθῇ,
μαρτυρίη δὲ Κρόνοιο κατ' αἰθέρα τῷδε πελάζῃ,
[ῥήτορας ἐμφαίνουσι βροτοὺς σοφίῃ τε κρατίστους,].
ἑρμηνεῖς τε τίθησι καὶ ἀστρολόγους τότε θνητούς,
χρήματα δ' ἐν χείρεσσι καὶ ὄλβου πρήξιας οἴσει
οὐ μόνον ἀλλοτρίων κτεάνων, ἰδίων δὲ μάλιστα
ὀφθῆναι, γαίης τε τεμεῖν καρπὸν παρὰ νῶτα.
6 ἢν δὲ Σεληναίης ἑλικοδρόμος ἄστατος ἀστὴρ
Ἑρμείαν σύμφωνον ἔχῃ κατὰ κόσμου ἀταρπόν,
καὶ μούνη Κυθέρεια συνῇ καλῷ Φαέθοντι,
ῥεκτῆρας χρυσοῖο καὶ Ἰνδογενοῦς ἐλέφαντος
ἐργοπόνους δείκνυσι, καὶ ἐν πραπίδεσσιν ἀρίστους
ἔσσεσθαι, θριγκῶν τε καὶ εὐτοίχων κανονισμῶν

Quando autem speculationem *horam-spectantem* partus-
Mercurius demittat, huic autem sit *Venus* comes, [doloribus
tum vero oratores viros atque in sapientia optimos
fore significat, et astrologos divinitus-loquentes,
et in geometria et in mysteriis optimos,
et in statuis-sculpendis deorum et templorum fundamentis.
Jupiter autem supergrediens propere super stellam *patris*
quando in linea mundi *medium* circummeat
in-signo, tunc vero ortum hominum aliquis ferat,
erit onerariæ navis merces-vehens gnarus,
et naucleri artes sibi-eliget, et in negotiis
placide emptitiis vivet, et quæstum
communem multorum conjunget, sed instabilia illi
in thalamo lecti-consortia erunt et in mulieribus.
Mercurius autem domestice ubi in circulis apparuerit,
et testimonium *Saturni* in æthere huic accedat,
[oratores exhibent homines et sapientia optimos,]
et interpretes facit et astrologos tunc homines,
et opes manibus et divitiarum actiones feret
non modo alienarum possessionum, maxime vero propriarum
ut-conspiciantur, et terræ secare fructum in tergis.
Sin *Lunæ* in-gyrum-currens instabilis stella
Mercurium consentientem habeat in mundi via,
et sola *Venus* adsit pulcro *Jovi*,
factores auri et Indigenæ eboris
operarios exhibet et mente optimos [marginum
fore, et cancellorum atque bene-parietibus-instructorum

κοσμήτας, μάλα τοι πεπονημένα τεχνάζοντας.

ornatores, admodum sane polita elaborantes.

---

7 Ἄρης δ' αἰγλήεις ὅτ' ἂν αὐγῶν Ἠελίοιο
νέρθε φανῇ Μήνης τε, λοχευομένοισι βροτοῖσιν
πήρωσιν στονόεσσαν ἐν ὀφθαλμοῖσι τίθησιν
ἔσσεσθαι κενεοῖσι καὶ ἀμβλυόεσσαν ὀμίχλην.

Mars autem lucidus quando radiis *Solis*
inferior appareat et *Lunâ*, partu-enixis hominibus
cæcitatem luctuosam in oculis ponit
fore vacuis et obtusam nebulam.

---

8 Ἑρμείας δ' οἰκεῖα τυχὼν κατὰ δώμαθ' ἑαυτοῦ
ἰητῆρα τίθησι βροτῶν, Παιώνιον ἄνδρα,
εἴσεσθαι μάλα δεινὰ καὶ εἰς πανάκειαν ἑτοῖμα,
ἔν τε λογιστονόμοισιν ἀεὶ πολυπρήκτορας ἔργοις.
9 Ζεὺς δ' ὅτ' ἂν Ἑρμείᾳ προσμάρτυρα φέγγεα βάλλῃ,
πουλυπλανεῖς ξενίης φαίνει μερόπεσσι κελεύθους
ἵξεσθαι, καὶ λέκτρα γυναικῶν ἥσσονα πολλῷ
θηρήσειν παρὰ κῦδος ἀνάξια θηλυμανοῦντας.

Mercurius autem *domesticis* versans in *ædibus suis*
medicum facit hominum, Pæonium virum,
scire admodum valida (remedia) et in omnem-curationem parata,
atque in rationariis semper multum-occupatos operibus.
Jupiter vero quando *Mercurio* testantes radios injicit,
multivagas peregrinæ (terræ) indicat hominibus vias
ituros, et connubia mulieribus multo inferiora
venaturos præter decus indigne feminis-furentes.

E Ταῦτα μὲν ὡράων σκεπτήρια· νῦν δέ με χρειὼ
ἀκτινηβολίας ὁρίων τ' αἴθωπα κέλευθα
δωδεκατημορίων τ' ἄστρων κυκλόεσσαν ἐνισπεῖν
Ζωδιακήν, ἐξ ὧν γενεαὶ τέχναι τε βροτοῖσιν
κλωστὴν ἐκπληροῦσι βίου θνητοῖο πορείην.

Hæc quidem *horarum* speculationes; nunc vero me oportet
radiorum-jactus terminorumque splendidas vias dicere
et duodecim-in-partes-descriptorum siderum orbicularem
Zodiacum, ex quibus *nativitates* et *artes* hominibus
fatalem explent vitæ mortalis profectionem.

F Πρῶτα μὲν οὖν Στίλβων, φανερὸς θεός, ἡνίκα καὶ Ζεὺς
εἰς ἀκτῖνα βλέπῃ Ἄρεος φαέθοντι σελασμῷ,
ἠὲ κατ' οἰκείων ὁρίων πυριλαμπέος ὀφθῇ
Ἄρεος, ἀθλητῆρας ἀελλόποδάς τε προφαίνει
στερροτάτους τ' ἔσσεσθαι, ἰδ' ἐν νίκαις ἱερῇσιν
στέμματα μυριόδοξα, καὶ εὐδοκιμοῦντας ἐν ἄθλοις
* * * * * *
2 ἄμφω δ' ἢν τούτοισι Κρόνου προσμάρτυρος ἀστὴρ
εἰν ἰδίοις ὁρίοις φαινώπιδα τάξιν ἐπίσχῃ,
ἀστεφάνους τεύχει μέν, ἀλειπτῆρας δὲ κρατίστους
παιδοτρίβας δείκνυσι διδασκαλίης τε παρέδρους.
3 ἢν δὲ καὶ ἀφρογενοῦς Κύπριδος θοὸν ἀστέρα βάλλῃ
ἀκτὶς Ἑρμάωνος, ἐναλλάγδην τε γένωνται
εἰς ἰδίων ὁρίων ἄμφω τρίβον αἰθερόπλαγκτον,
κωμῳδοὺς λυρικῶν τε μελῶν μελπήτορας ἄνδρας
δείκνυσιν, μαχλικῶν τε λόγων θρασυγλωσσέας ᾠδούς,
ναβλισταχτυπέας τε χοροῖς, κιθάρης τε μελουργούς,
ὀρχηθμῶν ἴδριάς τε, καὶ ἐν θυμέλαις προφέροντας.
4 ἡνίκα δ' ἂν Κρονικοῦ σέλας ἀστέρος Ἄρεος αἴγλην
πορφυρέαις ἀκτῖσι καταντίπερ' αἰγλοβολήσῃ,
δισσά τ' ἐν ἀλλαγμοῖσι φανῇ σελαγίσματα τῶνδε
ὧν ὁρίων, τεύχει θρηνήτορας ἄνδρας, ἀσέμνους,
κεδροχαρεῖς, σοροέργα τέχνης κανονίσματ' ἔχοντας,
νεκροτάφους, κλαυστῆρας ἀποφθιμένων, νεκρονώμας.
5 ἢν Πυρόεις δύνῃ Φαίνοντι συνὼν ἐπίκεντρος,
Ἑρμείας δ' ἰσόμοιρος ἐπ' ἀμφοτέροισι φανθῇ,
εἰν ὁρίοις καὶ κέντρῳ ἐπὴν ἴσχωσι Σελήνην,
ἀνδροφόνους δρῶσιν, ληίστορας, ἐμπεδολώβας,
κέρδεος ἐχθροτάτου θηρήτορας, οἳ βασανηδὸν
στρεβλὰ κολαζόμενοι σκολοπηίδα μοῖραν ὁρῶσιν
πικροτάτοις κέντροισι προσαρτηθέντες ἐν ἥλοις,

Primum quidem igitur *Mercurius*, manifestus deus, quando etiam *Jupiter*
radios inspiciat *Martis* splendenti lumine,
aut in domesticis ædibus igniluci cernatur
Martis, athletas et velocipedes præsignificat
et robustissimos fore, atque in victoriis sacris
coronas laudatissimas, atque bene-audientes in certaminibus
* * * * * *
Ambobus autem si his *Saturni* attestans stella
in *propriis signis* lucidam sedem teneat,
non-coronatos facit quidem, sed unctores optimos
puerorum-magistros ostendit et institutionis assessores.
Sin etiam spumigenæ *Veneris* velocem stellam jaciat
radius *Mercurii*, vicissimque veniant
in propriorum signorum ambo semitam per-ætherem-vagantem,
comœdos et lyricorum carminum modulatores viros
ostendit, et lascivorum sermonum procaces cantores,
et nabliorum-pulsatores in-choris, citharæque modulatores,
et saltationum peritos, et in thymelis excellentes.
Ubi vero *Saturniæ* splendor stellæ *Martis* nitorem
purpureis radiis ex-adverso lucide-tetigerit,
et duplicia appareant fulgetra horum in alternationibus
suorum terminorum, facit threnorum-cantores, indecoros,
cedro-gaudentes, loculos-conficientia artis opificia habentes,
vespillones, ploratores defunctorum, mortuorum-administros.
Sin *Mars* occidat *Saturno* congrediens in-centro,
Mercurius autem pari-regione ambobus appareat,
in terminis atque centro quum habent *Lunam*,
homicidas reddunt, latrones, continuo-noxios,
lucri infestissimi venatores, qui per-tormenta
distorte castigati crucifixam sortem vident
acerbissimis stimulis affixi in clavis,

οἰωνῶν κατάδειπνα, κυνῶν θ' ἑλκύσματα δεινά.
6 Ζῆνα δ' ὅτ' ἂν φαέθοντα βάλῃ λαμπραύγετις ἀκτὶς
Ἑρμείου, μίγδην τε διαλλάξωσιν ὁρισμούς,
ῥητορικῆς φαίνουσι τέχνης σοφίης τε κρατίστους
ζηλωτὰς σκολιῶν τε λόγων, νεότητά τε λαμπρὴν
* * * * * * *
γραμματικήν τ' ἄσκησιν ἐνὶ στέρνοισιν ἔχοντας.
7 στίλβων δ' Ἑρμάωνος ὅτ' ἂν Κυλληνίου ἀστὴρ
φωσφόρον ἀκτίνεσσι βάλῃ Κυθερηΐδος αἴγλης,
τάς τ' αὐγὰς ἐπέχοντες ἐν οὐρανῷ ἀστερόεντι
δωδεκατημορίων σχῶσιν βάσιν εἵλικα, θνητοὺς
γαιομέτρας δείκνυσι μαθηματικούς τε φανεῖσθαι,
ἀστρολόγους, μαγικούς τε θύτας, ἰδὲ μάντιας ἐσθλούς,
οἰωνοσκοπικούς τε, σαφεῖς θ' ὑδρομάντιας ἔρξεν,
οἷς λεκανοσκοπίη πιστεύεται ἢ νεκυϊσμός.
8 Κυπρογενὴς δ' ἀκτῖνας ἐς ἠέρα πυρσοβολοῦσα
ἄμμιγα φωτὶ Κρόνου τεύχει μεροπήϊα ἔργα
δοῦλα θεῶν ἱερῶν τε νεωκόρα λυσσομανοῦντα,
νοῦν τε σεληνάζοντα προφητάζοντά τε θνητοῖς.
9 Ἠέλιον δ' ἀκτῖσιν Ἄρης πυριλαμπέσι βάλλων,
Μήνης ὁρμώσης μίγα Κύπριδι κοινὰ σὺν αὐτοῖς,
θηλυτέρους, γονίμων μηδέων ἀπαμήτορας ἄνδρας
γαλλομανεῖς τ' ἔσσεσθαι ἀγυρτῆράς τε προφαίνει,
καὶ πολυπλαγκτοσύνης ἐπιβήτορας, οἰκτροκελεύθους,
δυστυχέας, καμάτου τε κακοῦ διαδέκτορας αἰεί.
10 ἢν δὲ Σεληναίην ἑλικάστερον αἰθροβολήσῃ
ἀκτῖσι χρυσέῃσι φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
ἢ κοινῶς ἐπὶ ταὐτὸ πόλου διὰ κύκλα περῶσιν
δωδεκατημορίοισι, προφήτορας ἱερολήπτους
ἀνέρας ἐμφαίνουσι, καὶ ἐν τελετῇσιν ἀρίστους
μυστιπόλους ῥεκτῆρας ἰδ' ὀργιόωντας ἔσεσθαι.
11 Ἄρης δ' Ἑρμείαν διὰ λαμπάδος ἀντία βάλλων,
ἢ δρόμον εἰς ἰσόμοιρον ἰὼν μετὰ τοῦδε σελασμοῦ,
σωματοφρουρητῆρας ἰδ' ἔμπαλι σωματοφόρβους,
πλαστογράφους τεύχει τε καὶ ἐν ψεύσταις προφέροντας,
καὶ θεολωβήτας, κακοεργέας, ἀφθιτομίσους
καὶ κατονειδιστῆρας ἐν ἀλλοτρίῃσι βλάβῃσιν,
ψέκτας ἀνθρώπων διαβλήτορας, οἷς τὸ τεχνασθὲν
εἰς ἀπάτην δολόεσσαν ἀληθείης πέλας ἥξει.
12 ἡνίκα δ' ἂν σὺν τοῖσι καὶ Οὐρανίδης Κρόνος ὀφθῇ
ζωιδίῳ, βαίνων τε κατ' αἰθέρα φαίνοπι ῥόμβῳ
ἢ κατὰ Τοξότεω βάλλῃ σελάγισμα μέλαθρον,
ἠὲ κατ' ἰχθυόεντα βορειοτάτην τε χορείην,
ἔνθα τε Παρθένος ἐστὶ περὶ Πλάστιγγα Λέων τε,
ἰχθυοθηρευτάς τε καὶ ἰξοβόλους δολοεργούς,
τοξελκεῖς τε τίθησι, καὶ ὀρνίθων τροφοποιούς,
θηροδιδασκαλίης τ' ἐπιβήτορας ἱμεροέσσης,
οἷς ἀγρίη γενεὴ τιθασῷ πρηΰνετ' ἀγωγῇ,
κτηνῶν δ' ἀγρονόμων σημάντορας ἐμβασικοίτους·
τούτων οὐχ ἀτυχὴς μὲν ἔφυ βίος, ἀλλ' ἐπίμοχθος.
13 αἰπυπλανὴς δὲ Κρόνος Μήνης ἀκτῖσι πελάζων
δωδεκατημορίοισιν ἐν ἀλλαγμοῖσιν ἑαυτῶν
ἀχθοφόρους ὑδρέας τε καθαρτῆρας τε κελεύθων
ἀμφοδικῶν, οἰκτρούς τ' ἀμαρησκαπτῆρας ἔσεσθαι.

avium prandia, et canum laniamenta fœda.
Jovem autem quando splendentem jaciat clare-fulgens
Mercurii, mixtimque alternent terminos, [radius
rhetoricæ ostendunt artis sapientiæque optimos
æmulatores et callidorum sermonum, et juventutem nobi-
* * * * * * * [lem
et grammaticam exercitationem in pectoribus habentes.
Micans autem *Mercurii* quum Cyllenii stella
luciferam radiis jaciat *Venerei* splendoris,
et radios injicientes in cælo stelligero [curvum, mortales
12-in-partes-descriptorum (siderum) habeant gradum in-
geometras monstrat et mathematicos evasuros,
astrologos, et magicos sacrificulos, et vates probos,
et auspices, et manifestos aquæ-interpretes fecit, [evocatio.
quibus patinarum-inspectio committitur aut mortuorum-
Venus autem radios in aerem ardenter-emittens
simul-cum lumine *Saturni* facit mortalia genera
serva deorum fanorumque æditios furore-correptos,
mentemque lunatica et vaticinantia hominibus.
Solem autem radiis *Mars* ignilucis jaciens,
Luna festinante simul-cum *Venere* eadem-via cum illis,
muliebres, genitalium partium amputatores viros
et Gallos-furentes fore et præstigiatores præsignificat,
et magnæ-errationis ingressores, miseras-vias-conficientes,
infelices, laborisque mali susceptores semper.
Sin *Lunam* oblique-stellantem in-æthere-jecerit
radiis aureis risus-amica *Venus*,
aut communiter in eadem-regione poli per orbes transeant
duodecim-in-partes-descriptis (stellis), prædictores divini-
homines ostendunt atque in initiis optimos [tus-obsessos
mystica-curantes factores et orgiis-operantes fore.
Mars autem *Mercurium* per facem ex-adverso percutiens,
aut in cursum paris-regionis ingrediens cum hoc lumine,
corporum-custodes et vicissim corporum-altores,
falsarios facit atque in mendacibus excellentes,
et deorum-conviciatores, maleficos, æterne-perosos
atque maledicos in alienis damnis,
vituperatores hominum calumniosos, quibus excogitatum
in fraudem dolosam ad veritatem prope accedet.
Quando autem cum his etiam Cæli-filius *Saturnus* cer-
in-signo, et gradiens per ætherem clara rotatione [natur
aut in Sagittarii domum mittat radios,
aut in piscosam et maxime-borealem choream,
et ubi Virgo est circa Jugum et Leo,
piscatores atque aucupes fraudulentos,
arcuum-tensoresque facit, et avium nutritores,
et ferarum-institutionis ingressores desiderabilis,
quibus ferinum genus mansueta mitigatur disciplina,
atque gregum agrestium magistros humi-cubantes;
horum non infelix quidem evadit vita, verum ærumnosa.
In-sublimi-errans *Saturnus Lunæ* radiis appropinquans
duodecim-in-partes-descriptis (in stellis) in *alternationibus*
bajulos et aquilices et purgatores semitarum [mutuis
triviarum, miserosque sulcorum-fossores fore

ἀγγέλλει, λουτρῶν τε καθαρτῆρας βαλανείων,
ἔν τε παραγχυσίῃσι μέλη μωλυτὰ καθέψει
καὶ πτηνοῖσιν ἄβρωτα καὶ ἀρνοφάγοισι λύκοισιν·
πρὸς δ' ἔτι φύσονται τούτοις καρποσπόροι ἄνδρες,
ληνῶν ἀντλητῆρες, ἐν ὕδατι γηράσκοντες,
ἀρδευταὶ φορβῆς, λαχανηφόροι, ἠδ' ἐπίμοχθοι
ὀνθολόγοι, γαίης τε μεταλλευταὶ καὶ ὑπουργοὶ
δυσπονίης, οἷς λᾶες ἀπ' οὔρεος ἀκροτομοῦνται,
χαλκὸς κασσίτερός τε κελαινόχροός τε σίδηρος,
πάντα θ' ἅτ' ἐκ γαίης μερόπων ἐπίνοια ματεύει.
14 ἢν δ' ἀκτὶς Κρονικὴ κορυφὴν ἐπ' Ἀρήιον ἔλθῃ,
φεγγοβολῶν ὀπτῆρα κακὸς κακόν, αἰγλάζοντες
ἔν θ' ὁρίοις ἰδίοισι δυωδεκατημορίοις τε
συμμίγδην ἐπιβῶσι τριγωνίζοντι σελασμῷ,
γαστροτόμους, νεκρῶν τε ταριχευτῆρας ἀπηνεῖς
ἔσσεσθαι φαίνουσι, κακεμπορίης τε ματευτάς,
καὶ μυσαροὺς σηπτοῖσι τεχνάσμασι σηπεύοντας
* * * * * *
ἔνθα δυσοσμίη τε καὶ οἰκτρότατ' ἔργα τελεῖται.
15 Ἠέλιος δ' ἀκάμας ὅτ' ἂν ἀθρῇ τὸν πυρόεντα
ἀστέρ' Ἐνυαλίοιο, θοαῖς ἀκτῖσι βολαυγῶν,
ζωιδίων τετραγώνων ἀν' οὐρανόεσσαν ἀταρπὸν
ἀμφίκερω Ταύροιο καὶ ἀσθματικοῖο Λέοντος
Κριοῦ τ' εἰαρόεντος ἐπ' ὠδίνεσσι βροτείαις,
ἰσχυρῶν ἔργων τεύχει πονοπαίκτορας ἄνδρας,
ὀχλοχαρεῖς, φιλόμοχθα θεατρομανοῦντας, ἴχνεσσιν
αἰθροβάτας, πηκτοῖσι πεταυριστῆρας ἐν ἔργοις,
αἰθέρι καὶ γαίῃ μεμετρημένα ἔργα τελοῦντας,
μιμοβίους, χλεύης τ' ἐπιβήτορας, ὑβριγέλωτας,
ἐν ξείνῃ γήρως ἐπιβήτορας, ὀθνειοτύμβους,
ὄρνεα γῆς, πόλιος πάσης ἀπόλιστα γένεθλα,
μωρόφρονας, λιτούς, ἀσχήμονας, αἰσχρογέλωτας,
κρατοπλαγεῖς, ἀχίτωνας, ἀεὶ κορυφῆσι φαλακρούς,
ὧν ὁ βίος χλεύῃ τέχνην ἀπεμάξαθ' ἑτοίμην.
16 ἢν δὲ σὺν Ἠελίῳ τε καὶ Ἄρεϊ καὶ Κύπρις ὀφθῇ,
σχοινοβάτας τεύχει, καλοβάμονας, ὑψόθεν εἰς γῆν
γειτονίῃ θανάτοιο καταρριπτοῦντας ἑαυτούς,
ὧν ὁ πόρος μόρος ἐστίν, ἐπὴν εἰς σφάλματα νεύσῃ.
17 τούτοις δ' ἄμμιγα πᾶσι Κρόνου συναλώμενος ἀστὴρ
τειχοδόμους τε τίθησι, καὶ εὐτόλμους κεραμουργοὺς
πηλαίης πλίνθου τε καὶ εὐτοίχων κανονισμῶν
θριγκῶν τ' εὐθυντῆρας, ἀεὶ καμάτοισι συνήθεις.
18 ἢν δ' ἰσόμοιρα κέλευθα Κυθηριὰς Ἄρεϊ βαίνῃ,
ἠὲ τρίγωνος ἐοῦσα κατ' ἔμβασιν ἢ τετράγωνος,
ἢ διαμετρήσῃ φάος ἄπλετον ἀστέρι κείνῳ,
ἄμφω δ' αὖτε τὸν αὐτὸν ἅμα θρώσκωσι τυχόντες
δωδεκατημορίων ἑλικὸν δρόμον αἰθροδόνητον,
τηνίκα τοὺς τεχθέντας ἀναγγέλλουσιν ἔσεσθαι
ζωροπότας οἴνου, μεθυχάρμονας, εἰλαπινουργούς,
δαιτυμόνας, θιάσοισιν ἀεικώμους, ἀκολάστους,
ἤματα νύκτας ἄγοντας ὕπνῳ μετακοσμηθέντα·
πρὸς τούτοις δ' ἔτι πουλὺ κακώτερα βλαστήσουσιν,
πλαστοκόμαι, νομίμων λεχέων κλεπτῆρες ἄθεσμοι,
μοιχευταὶ μυρόεντες ἀεί, νεομορφοτύπωτοι,

nuntiat, lavacrorumque purgatores balneariorum,
atque in æstuariis membra putrefacta coquet
et avibus non-comesa et agnivoris lupis;
præter hos etiam nascentur frugum-satores viri,
puteorum haustores, in aqua senescentes,
rigatores pabuli, olera-portantes, atque ærumnosi
stercorarii, et terræ scrutatores atque subministri
gravis-laboris, quibus lapides a monte summo-cæduntur,
æs stannumque et nigri-coloris ferrum,
omniaque quæ ex terra mortalium cura quærit.
Sin radius *Saturnius* ad verticem *Martium* venerit,
lumine-jactans inspectorem malus malum, et splendentes
in terminis propriis atque in-duodecim-partes-divisis (stellis)
mixtim incedant trigonum-exhibente fulgore,
ventrisecas, et mortuorum conditores duros
fore significant, malæque mercaturæ quæsitores,
et fastidiosos putidis artificiis putrefacientes
* * * * * *
ubi fœtor et teterrima opera patrantur.
Sol autem indefessus quum viderit igneam
stellam *Martis*, celeribus radiis jaciens,
signorum quadratam per cælestem semitam
cornuti Tauri et anhelantis Leonis
et Arietis verni in partus humanos,
robustorum operum facit laborem-ludentes viros,
vulgo-gaudentes, grato-labore in-theatris-furentes, pedibus
per-aerem-gradientes, fixis petauristas in-suggestibus,
aere et terra dimensa opera conficientes,
mimos, sannæque ingressores, contumeliose-ridiculos,
in peregrina (terra) senii ingressores, in-peregrina-terra sepul-
aviculas terræ, urbis cujusque urbe-carentes incolas, [tos,
stolida-sentientes, egenos, indecoros, turpiter-ridiculos,
caput-verberatos, vestibus-carentes, semper verticibus cal-
quorum vita ad jocum artem paratam expressit. [vos,
Sin cum *Sole* atque *Marte* etiam *Venus* conspiciatur,
funambulos facit, grallatores, superne in terram
in-vicinia mortis dejicientes sese,
quorum gradus mors est, siquidem in lapsus nutaverit.
His autem mixtim omnibus *Saturni* simul-vagans stella
murorum-fabros facit, atque audaces tegularum-tectores
luti et lateris atque bene-parietibus-instructorum marginum
cancellorumque directores, semper laboribus adsuefactos.
Sin æquales vias *Venus* cum-*Marte* ingrediatur,
aut trigona in incessu aut quadrata,
aut ex-adverso-secet lumen ingens stellæ illi,
ambo autem eundem simul persultent potiti
in-duodecim-partes-divisarum (stellarum) curvatum cursum
tunc generatos denuntiant fore [in-æthere-jactatum,
meribibulos vini, temeto-lætos, repotiorum-institutores,
epulones, thiasis semper-comissantes, intemperantes,
dies ut-noctes agentes somno transformatos;
ad hæc autem etiam multo pejora efflorescent
effingentes-comam, legitimorum tororum fures impii, [tes,
adulteri unguenta-olentes semper, novos-habitus-efforman-

μάστροπά τ' ἔργα τελοῦντες, ἀεὶ κακίῃσι γυναικῶν
σύμβουλοι, δόλιοι, κακομήτορες, αἰσχροδιδάκται,
ἴδμονες, ὧν ἄλοχοι θαλάμους πωλοῦσι συνεύνων.
19 ὁππότε δ' ἂν τούτοισι Κρόνου βλαβεραυγέος ἀστὴρ
συννεύῃ κατὰ χῶρον ἀνοικείοισι κελεύθοις,
παμπαθέας, στομάτεσσιν ὀπυιομένους, γονοπώτας,
μήδεα μασθὸν ἔχοντας, ἀναστροφίῃ τ' ἐφυβρίστους·
ἐκφαίνει φύσεσθαι, ἑταιροτρόφους τε γόητας,
πορνοσύνης ἀκρατοῦς σημάντορας, αἰσχεοκερδεῖς,
ἔχθιστον, μυσαρόν, μεμαχλευμένον ἦτορ ἔχοντας,
παμψέκτους, ἀπόφωλα βίου μυσαρωπὰ γένεθλα.
20 φαινούσαις δ' ἀκτῖσιν ὅτ' ἂν Κρόνος εἰς Ἀφροδίτην
λαμπάζῃ, σελάεσσι φλογὸς βαρυβάμονος ὁλκῷ,
Ἄρης δ' αἰθαλόεις παρέῃ σὺν τοῖσι διωγμοῖς,
βυρσοτόμους τεύχει, δεροεργέας, ἔν τε καθέδραις
σκυτείῃ τέχνῃ μεμελημένα δαιδάλλοντας,
θηλυλάλους, ῥώπου τε γυναικῶν ἴδριας αἰεί,
τεκτοσύνης τ' ἄρχοντας, ἰδ' ἐν ναυπηγέσι τέχναις
καγκανέης ὕλης πελεκήτορας εὐξυλοεργούς,
λαοτόμους τε πέτρης σκληρώδεος, ἐγρεσιοίκους,
ἠδὲ λιθοψώκτῳ καμάτῳ βίον ἰθύνοντας.
21 τούτοις δ' Ἑρμάων ἐπὶ τέρμονας ἡνίκ' ἂν ἔλθῃ
οἰκείως, εὔσχημον ἔχων φάος Ἄρεος ἄστρῳ,
πρηκτῆρας δείκνυσι, τελωνητάς τε βιαίους
φύσεσθαι, δεινούς τε χρεάρπαγας ἐργολάβους τε,
ἔνθεν ἐπήρειαί τε καὶ ἐκδύσιες τελέθουσιν,
ψευδοκατηγορίαι τε κατηγορίης τε τεχνασμοί.
22 μαρμαρυγὴν δ' ἀκτῖνος ὅτ' ἂν σεληφόρος Ἑρμῆς
ἀμφὶ Σεληναίης σκολιὸν λαβύρινθον ὀρίνῃ,
ἠὲ πέλῃ κατὰ ταὐτὸν ἐπ' αὐταῖς λαμπάσι Μήνης
δωδεκατημορίων, ἀντώπια φέγγεα κόσμου,
ἀγραυλοὺς δείκνυσι κυνηγητῆρας ἔσεσθαι
ἄρκυσι καὶ σταλίκεσσιν εὐσταθέεσσι μέλοντας,
αἰθροτόκου τε γονῆς ἐπιβήτορας ἰξευτῆρας,
ἐνδεέας τε τίθησι τροφῆς κάμνοντας ἐπ' ἔργοις·
ἢν δὲ καὶ οἰκείων ὁρίων ψαύσωσιν ἅμ' ἄμφω,
ὑλογράφους ἄνδρας, κηραγγέας, ὁλκαδοχρίστας,
ζωοτύπους, μακάρων ἀποπλάστορας, εἰκονομόρφους
θήσονται, μεθόδῳ τε λινοστολίης προφέροντας,
πευκῆέν τε λίπασμα συνασκοῦντας σὺν ἐλαίῳ,
μόχθον πισσήεντα πονήσοντας παλάμῃσιν.

G 23 Ἀκτὶς δ' αἰγλήεσσα Σεληναίης Ἀφροδίτην
φωτὶ νέῳ βάλλουσα καὶ Ἄρεϊ μαρτυρέουσα,
ἀλλοτρίων θαλάμων φαίνει ληΐστορας ἄνδρας
ἔσσεσθαι, μοιχευτὰ λέχη μελάθροισιν ἔχοντας·
θῆλυ δ' ἐὸν τὸ πεφυκὸς ἐν ἤματι τοῦδε σελασμοῦ
πάγκοινον κέρδος θηρήσεται ἀνδράσι μιχθέν,
ἔκ τε χαμαιτυπίης ἕξει βίον εὔπορον αἰεί.
24 Ἑρμείου δ' ἀκτῖνες ἐπὴν Κρόνον ἀκροβολῶσιν,
Ἀρεά τ' ἐγρεκύδοιμον ἐπὴν ἐφορῶσ' ἐπὶ τούτῳ,
ὃς δὲ Διωναίης Κύπριδος θοὸν ἀστέρα βάλλῃ,
τηνίκα δὴ πόρνας τεύχει παντοῖα μιγείσας,
καὶ μαχλάδας, τριβάδας τ' ἀνδρόστροφα ἔργα τελούσας.

et lenonia opera patrantes, semper pravitatibus mulierum
consiliarii, dolosi, mali-consultores, turpium-magistri,
scientes eorum, quibus uxores thalamos vendunt conjugum.
Quando autem his *Saturni* noxie-splendentis stella
simul-est in regione *non-domesticis* viis,
omnia-patientes, irrumatos, fellatores,
pro-pudendis mammis utentes, et inversione lascivientes
demonstrat orituros, et scorta-alentes præstigiatores,
scortationis immodicæ magistros, turpiter-quæstum-facientes,
infestissimum, abominandum, libidinosum cor habentes,
contemptissimos, vanos vitæ exsecrabiles alumnos.
Splendentibus autem radiis quum *Saturnus* in *Venerem*
lucet, luminibus flammæ graviter-meantis tractu,
Mars autem igneus adsit his persecutionibus,
pelliones facit, corii-operarios, atque in cathedris
sutoriæ artis opera varie-elaborantes,
muliebriter-loquaces, et nugarum mulierum peritos semper,
et structuræ auctores, atque in navem-texentibus artibus
ligneæ materiæ politores bene-lignum-effingentes,
et lapicidas saxi asperi, domorum-erectores,
atque lapides-lævigante labore vitam gubernantes.
His vero *Mercurius* ad terminos quando venerit
domestice, bene-positum habens lumen *Martis* stellæ,
exactores monstrat et portitores violentos
orituros, et graves debiti-raptores et capitum-exactores,
unde jacturæ atque bonorum-spoliationes exsistunt,
et falsæ-accusationes accusationisque machinæ.
Splendorem autem radii quando lucifer *Mercurius*
circa *Lunæ* obliquum labyrinthum agat,
aut adsit in eadem-regione post ipsas faces Lunæ
in-duodecim-partes-descriptarum (stellarum), adversa lumina mundi,
agrestes ostendit venatores fore
retibus et paxillis bene-firmis operantes,
et aerigenæ-generis ingressores aucupes,
et inopes facit victus laborantes in operibus;
sin etiam *domesticos terminos* tangant simul ambo,
ligni-pictores viros, picatores-vasorum, navium-unctores,
animalium-formatores, deorum effictores, simulacrûm-fabros
facient, et ratione velorum-fabricandorum excellentes,
pineumque adipem commiscentes cum oleo,
laborem piceum tractaturos manibus.

Radius autem splendidus *Lunæ Venerem*
lumine novo jaciens et *Marti* testificans,
alienorum tororum indicat corruptores viros
fore, adulterata conjugia domi habentes;
femina autem genita in die hujus radiationis
communem quæstum venabitur viris consuescens,
et ex prostitutione habebit vitam abundantem semper.
Mercurii autem radii quum *Saturnum* sublime-feriunt,
*Martem*que tumultus-excitatorem quum adspiciunt post hunc,
hic autem Dionææ *Veneris* velocem stellam jacit,
tunc vero scorta faciunt omnibus modis coeuntia,
et libidinosas, et frictrices virilia opera tractantes.

25 ἢν δ' ἰσόμοιρα φανῇ Κυθερηϊὰς Ἑρμάωνι,
ἄνδρεσσι ξείνοισι καὶ ἀλλοδαποῖσι μιγεῖσαι
δεσποτίδες μεγάλων τε βίων μελάθρων τε φανοῦνται.
26 τὸν συνετὸν κατιδὼν διὰ τετράδος ὄβριμος Ἄρης
οὐκ ἀγαθὸν τελέσει, βλαβερὸν δ' ἐπὶ πᾶσιν ὀρίνει,
σκυλμοὺς ὑπνοφανεῖς, φαντάσματά τ' ἠδ' ἐπαγωγάς·
καὶ διεγείρονται νεκύων θάμβησιν ἔχοντες.

Sin *pari regione* appareat *Venus Mercurio*,
viris hospitibus et peregrinis consuescentes
dominæ magnarum fortunarum et domuum apparebunt.
Illum sapientem adspiciens per quaternionem fortis *Mars*
non bonum faciet, sed noxium contra omnes incitat,
vexationes somno-visas, phantasmata atque spectra;
et expergiscuntur mortuorum horrorem habentes.

H 27 Αἰθαλόεις δ' ἀστὴρ Ἄρεως ἀκτῖσι Σελήνην
φεγγοβολῶν ἰσόμοιρα κατ' Οὐλύμποιο κέλευθα
ἀκροτάτοις κέντροισι, πρὸς ἔκθεσίην ἀτίθηνον
θηλυτόκων βρεφέων τε καὶ ἀρσενικῶν βίον ἕλκει·
οὐ μὴν εἰς θάνατόν γε πορεύσεται ἔκθεσις ἥδε,
ἀρνυμέναις δὲ γυναιξὶ τροφοῖς θ' ὑποβάλλετ' ὀθνείαις·
κἢν μὲν ἐπισκοπέῃ γενέθλην Κρόνος, εἰς ζυγὸν ἥξει
λατρείης πονόεντα· Διὸς δ' ἐπιδερκομένοιο,
ἦμαρ ἐλευθερίης ἕξει ποιητὸς ὀθνείων,
συληθεὶς γονέων, οὐ γνήσιος ἐν μεγάροισιν,
σὺν δὲ διωνυμίῃ τε καὶ ἐν διπολήιδι φήμῃ
ζήσεται ἀλλοτρίων γονέων, οὐχ ὧνπερ ἔβλαστεν,
χρήμασι καὶ στοργαῖς καὶ παιδοσύνῃσιν ὀθνείων.
28 αὐτὰρ ἐπήν γε Κρόνος Μήνῃ ἰσόμοιρος ὑπάρχῃ,
ἢ διάμετρα φανῇ πλαγκτῷ κόσμοιο πορείῃ,
πάμπαν ἐς ἔκθεσίην βρεφέων γένος ἔσσυτ' ἐκείνων,
ὧν γένεσις πρὸς μητρὸς ἐλέγχεται ἀνδράσι δούλη,
ἐκ γενέτου δὲ πέφυκεν ἐλεύθερα δεσποσυνάων.
29 ἢν δὲ Κύπρις τούτοις προσμαρτυρέουσα γένηται,
ἥσσονες ἐκ πατέρων μητρὸς θαλέθουσι λοχείαις.
30 ἦμος δ' Ἑρμείας Ζηνὸς φαέεσσ' ἰσόμοιρον
ὁρμήσῃ, τῆμος μὲν ὁ φυόμενος θνητῶν
σεμνοτάτων γονέων ὀφθήσεται, οὗ πατρὶ μήτηρ
παρθένος εἰς θαλάμους ζευχθήσεται ἀνδρὸς ἄπειρος,
31 — — — — — —
ἔσσεται ἐν γενέθλῃσι φάος σπανάδελφον ἐσαθρῶν. [ἀστὴρ
32 σχῆμα δ' Ἄρευς ἐπὶ τοῖσιν ὅτ' ἂν πυριμάρμαρος
Κύπριδι συννεύσῃ, ἔτι καὶ Κρόνου εἰσορόωντος,
ἢ μετὰ χηρείην μήτηρ πατρὶ τοῦδε συνήξει,
ἢ διὰ μοιχοσύνην δολοεργέα νυμφευθεῖσα.

Ignea autem stella *Martis* radiis *Lunam*
splendide-feriens *eadem-regione* in Olympi viis
summis in-centris, ad expositionem nutrice-carentem
femineorum infantum atque masculorum vitam trahit;
non sane in mortem quidem procedet expositio ista, [alienis;
verum suscipientibus feminis atque nutricibus subjicitur
atque si inspiciat nativitatem *Saturnus*, in jugum veniet
servitii ærumnosum; *Jove* autem inspectante,
diem libertatis habebit factitius alienorum,
abreptus a-parentibus, non naturalis in ædibus,
atque cum duplici-nomine et in duplicis-urbis titulo,
vivet alienorum parentum, non quibus natus-est,
opibus et amore et adoptione extraneorum.
At ubi *Saturnus Lunæ eadem-in-regione* sit,
aut *ex-adverso* appareat vago mundi itinere,
prorsus ad expositionem infantium genus ruit horum,
quorum ortus a matris-parte arguitur hominibus servilis,
a patris-parte autem nascuntur liberi a-dominiis.
Sin *Venus* his attestata fuerit,
inferiores a parte-patrum matris florent partu.
Quando autem *Mercurius Jovis* luminibus *eadem-re-*
procedat, tunc natus spectabilium [*gione*
maxime-venerabilium parentum conspicietur, cujus patri
virgo in thalamum deducetur viri expers, [mater
— — — — — —
erit in nativitatibus lumen fratribus-orbans adspiciens.
Formam autem *Martis* super his quando igniluca stella
Veneri conjungat, insuper etiam *Saturno* inspiciente,
aut post viduitatem mater cum patre hujus conveniet,
aut per adulterium fraudulentum ducta.

I 33 Ἠέλιος δὲ Κρόνοιό καὶ Ἄρεος ἀστέρας ἀθρῶν
ἀκτινηβολίῃσι φαεσφόρου Οὐλύμποιο,
ναυσιβάτας φαίνει καὶ ἐν ὕδασι νήκτορας ἄνδρας
ἔσσεσθαι, σκαφέων τε κυβερνητῆρας ἀΰπνους,
πρωτάρχας τε νεῶν, οἳ πολλάκι ναυφθορίῃσιν
χείματος ὀρνυμένου βίοτον λείψουσι δι' ἅλμης,
νηχόμενοι Μοίραις βαιὸν χρόνον ἐν πελάγεσσιν.

Sol autem *Saturni* et *Martis* stellas videns
in-radiorum-missionibus lucem-ferentis Olympi,
navigrados indicat atque in aquis natatores viros
fore, ratiumque gubernatores insomnes,
primoresque navium, qui sæpe in naufragiis
procella exoriente vitam linquent per salsum-æquor,
natantes Parcarum-vi breve tempus in pelago.

K 34 Παμφαίνων δ' ἀστὴρ ὁπότ' ἂν πολιοῖο Κρόνοιο
Ἠελίου σελάεσσιν ἀν' οὐρανὸν ᾖ ἰσόμοιρος,
τηνίκα φυομένων βρεφέων γεννήτορα πρῶτον
μητέρος εἰς Ἀΐδην πέμψει νεκυοστόλος Αἶσα,
κτήματά τ' ἐξολέσει πατρώια καὶ πολὺν ὄλβον·
καὶ δὲ κασιγνήτων θανάτους ὁρόωσι προόντων,
πλοῦτον δ' ἐκ θανάτων πολλῶν μέγαν αὐξήσουσιν.

Persplendida autem stella quando cani *Saturni*
Solis luminibus per cælum sit in-eadem-regione,
tunc natorum infantium genitorem priorem
matre in Orcum mittet mortuos-deducens Parca,
et bona perdet paterna et multas divitias;
atque etiam fratrum mortes vident ante-natorum,
et divitias ex mortibus multis magnas augebunt.

35 ἢν δὲ Σεληναίης ἀκτὶς ἰσόμοιρα πελάζῃ
φωτὶ Κρόνου, μάρτυς δ' ἐπὶ σήματι τῷδε γένηται
καὶ Πυρόεις, μήτηρ προτέρη πατρὸς ἵξετ' ἐς Ἅδην,
ἠὲ μογοστοκίῃ δεδαϊγμένη, ἢ διὰ νούσου
ἀμβλωσμοῦ θ', ἃ γυναιξὶ φύσις κρύφιμ' ἄλγε' ἔδωκεν.
36 Ζεὺς δ' ὅτ' ἂν Ἑρμείαν τε καὶ ἱμερτὴν Ἀφρο-
ἀκτῖσιν φαέθουσι βάλῃ λαμπραυγέσι κόσμου, [δίτην
αὐτοκασιγνήτας ῥέζει κείνοισι βροτοῖσιν
νύμφας συγγενικάς τε, λοχεύονται δ' ἀπὸ τούτων
ἄνδρες παιδείης ἡγήτορες, ἔν τε καθέδραις
γραμματικαῖς δήμοιο βίον διαποιμαίνοντες.

Sin *Lunæ* radius eadem-ratione appropinquet
lumini *Saturni*, testis autem in signo isto fiat
etiam *Mars*, mater prior patre veniet in Orcum,
aut partus-labore necata, aut per morbum
et abortum, quæ feminis natura secreta mala dedit.
Jupiter autem quando *Mercurium* atque desiderabilem
radiis fulgentibus jaciat clare-splendentibus mundi, [*Venerem*
sorores facit illis mortalibus
sponsas et consanguineas, et pariuntur ab his
viri doctrinæ duces, atque in cathedris
grammaticis populi vitam dirigentes.

L 37 Ἠέλιος δ' ἀκάμας ὁπότ' ἂν Κύπριν Ἄρεϊ κοινῶς
ἀκτινηβολίῃσι πυριβλήτοισι καταθρῇ,
γνάπτορας εὐσήμων πέπλων, καὶ τεύκτορας αὐτῶν
ἱστοπόνους ἔσσεσθαι, ἰδὲ σμητῆρας ἀρίστους
πρηκτῆράς τ' ἀγεληδὸν ἀλωομένους διὰ παντός.
38 Ἑρμάων δ' ὁπότ' ἂν Δία καὶ Κρόνον ἀγκυλομή-
ἀκτῖσι, στίλβουσι φλογὸς λαμπτῆρσι, πελάζῃ, [την
νηοπόλους ἱερῆας, ἰδὲ ζακόρους θεοληπτους,
γραμματέας, τεμενῶν τε προφήτορας ἄνδρας ἀϋτεῖ
μυστιπόλους, ἱερῶν τε προϊσταμένους στεφανηδὸν
ἔσσεσθαι σηκῶν τε νεωκορίῃσι μέλοντας.
39 ὁππότε δ' ἂν Κυθέρειαν ἐν ἀκτίνεσσι βολαυγῇ,
Ἀρεά τ' αὖ πυρόεντα βραδὺς Κρόνος, οἳ τότε φύντες
γειοπόνοι ζήσουσι φυτοσπορίας ἀγαπῶντες
ὀθνείης χώρης τε καὶ οἰκείης διὰ παντός·
λήψονται δὲ λέχη δίχα γράμματος, οὐχὶ νόμοισιν,
ἐκ μετεωροσύνης δὲ συναντήσαντες ὁμεύνοις.
40 Κύπριν δ' ἀφρογένειαν ἑλιξοπόρον τε Σελήνην
πυρσοβόλοις ἀκτῖσι βαλὼν τευχεσφόρος Ἄρης
μηχανικοὺς τεύχει τε καὶ ὀργανοπήκτορας ἄνδρας,
τεκτοσύνης τ' ἄρχοντας, ἰδ' αὐτοδίδακτα τέχνῃσιν
θαύματα δαιδάλλοντας, ἐν ἀλκήεντί τε θυμῷ
ἐργοπόνους παλάμῃσι καὶ ἁδροτάτους καὶ ἀρίστους
ἀχθοφόρους, καμάτων τε πόνους εἰς τέρψιν ἄγοντας.
41 τούτοις δ' Ἑρμείας φαύλοις ἐν σχήμασιν ὀφθεὶς
μυθολόγους τεύχει τε καὶ αἰσχρορήμονας ἄνδρας,
μωρολόγους, χλεύης θ' ἡγήτορας, ὑβριγέλωτας,
ἔν τ' ἀρεταλογίῃ μυθεύματα ποικίλ' ἔχοντας,
ψηφάων παίκτας τε καὶ ἐξ ὄχλοιο πορισμῶν
βομβηδὸν ζώοντας, ἀλήμονας ἧς χθονὸς αἰεί.

Sol autem indefessus quando *Venerem* cum *Marte* simul
radiorum-jactibus igniferis inspiciat,
fullones bene-distinctarum vestium, et fabricatores earum
telæ-operarios fore, atque lavatores optimos
et venditores gregatim errantes ubique.
Mercurius autem quum *Jovi* et *Saturno* versuto
radiis, nitentibus flammæ facibus, appropinquat,
templorum-custodes sacerdotes, et æditues divinitus-inspi-
scribas, et fanorum antistites proclamat [ratos,
mysteriorum-ministros, et sacris præpositos in-corona
fore, et delubrorum custodiæ operam-dantes.
Quando vero *Venerem* radiis lucis-jactu-tangat,
Martem autem igneum tardus *Saturnus*, tunc nascentes
terræ-laboratores vivent plantarum-sationem amantes
alienæ terræ atque domesticæ ubique;
accipient autem toros sine pactis, non legibus,
sed ex conniventia incidentes-in uxores.
Venerem autem spumigenam et tortuose-meantem *Lu-*
flammiferis radiis jaciens armiger *Mars* [*nam*
mechanicos facit atque tormentorum-compactores viros,
fabrilisque-artis principes, et ab-ipsis-excogitata artibus
miracula elaborantes, et valido animo
operarios manibus et robustissimos et optimos
onerum-gerulos, et laborum molestias in voluptatem tra-
His autem *Mercurius* malis in formis visus [hentes.
fabulatores facit atque turpiter-loquentes viros,
stulte-garrulos, sannæque duces, fœde-ridiculos,
atque in aretalogia fabulas varias habentes,
calculorum lusores atque ex vulgi quæstubus
susurratim viventes, erroneos suæ terræ semper.

M 42 Ἦν δὲ Κύπρις Μήνη τε σὺν Ἠελίῳ τε καὶ
μάρτυρες ἀλλήλων μέσον οὐρανὸν ἀμφιπολῶσιν, [Ἑρμῇ
ἠδ' ἐν ζωιδίοισι διμορφώτοισι πέλωνται,
Ἰχθύσιν ἢ Διδύμοισι συνωρίζουσι κατ' αἴθρην,
Τοξότεω κατὰ κύκλον ἢ ἐς σταχυηφόρον ἁγνὴν
Παρθενικήν, τῆμος διδυμάτοκα φύσεται ἀνδρῶν
σώματα καὶ τριδύμων παίδων θαυμαστὰ γένεθλα·
κἢν μὲν Ζηνὶ Κύπρις κατὰ φῶς ἰσόμοιρον ἐνεχθῇ,
ἄρσενες ἔσσονται δισσοὶ γένει, ἄμμιγα δ' αὐτοῖς
κούρη ἀπ' ὠδίνων τεχθήσεται ἐσχατόωσα·
Οὐρανίδου δὲ Κρόνοιο θεωροσύνην ἐπέχοντος,

Sin *Venus* et *Luna* cum *Sole* et *Mercurio*
testes alteri-alterorum medium cælum circumeant,
atque in signis biformibus exsistant,
Piscibus aut Geminis simul-junctis in æthere,
Sagittarii prope circulum aut spicigeram castam
Virginem, tunc duplicata nascentur virorum
corpora et triplicum fœtuum mirabiles ortus;
et si quidem *Jovi Venus* in luce eandem-regionem-tenente
masculi erunt gemini genere, mixtim autem iis [occurrat,
puella ex puerperio nascetur postrema;
Cæligena autem *Saturno* inspectionem obtinente,

θηλυγενὴς διδύμων ἔσται τόκος ἄρσενος ἐκτός·
ἐν κακοδαιμοσύνῃ δ' Ἄρεος κατεναντία Μήνης
μαρμαρυγὰς φαίνοντος, ὁ τικτόμενος τότε θνητῶν
σῶμα περισσομελὴς τεχθήσεται, ἔκμετρα γυῖα
πὰρ φύσιν ἡμερίην δεικνὺς μερόπεσσιν ἀθρῆσαι.

N 43 Ὁππότε δ' εἰν ἀγαθοῖσι τόποις στείχωσι κατ' αἴθρην
Ἄρης πυρσοτόκος θ' εἱλιξόπορός τε Σελήνη,
τεύχουσιν σοβαροὺς πολυίστορας ἄνδρας ὑπουργούς,
ἡγεμόνων φιλίῃσι γεγηθότας, ἀμφὶ δὲ μισθῷ
πουλυπλανεῖς ξενίῃσιν ἀρήια λήματ' ἔχοντας,
καὶ πάσης στρατιῆς ἐπιβήτορας ἐν προκοπῇσιν.
44 Ἢν δὲ Κρόνου βλαβεραυγὲς ἐς Ἄρεα φέγγος ἀθρή- [σῃ,
δισσὰ δ' ἐναντιόωντα φανῇ σελαγίσματα τῶνδε,
τῆμος ὅσοις γενεὴ μεροπήιος ἄρχεται ἀνδρῶν,
ἐν κακοδαιμοσύνῃ καματώδεϊ πᾶσα βιώσει,
νουσομελεῖς τεύχουσα βροτούς, ὀδύνῃσι συνήθεις,
κινδύνων βλαβερῶν τε δυσεκφεύκτων τε παρέδρους.
45 Μήνη δ' ἀμφίκερως σκολιόδρομος ἡνίκ' ἂν ὀφθῇ
Ἄρεος εἰς τετράγωνα πόλου λοξεύματα βᾶσα,
ἢν δ' ἐπὶ δυομένῳ κατὰ γῆς ἀπὸ τέρμονος αἴθρης
Στίλβων ἀμφ' αὐτοῖς ἢ καὶ διάμετρος ὁραθῇ
ζωιδίῳ κόσμοιο, κακοὺς ληίστορας ἄνδρας
ἐκφύσει, θυρέτρων ἐπανοίκτορας ὀθνειάων,
κλεπτῆρας φαύλους, νυκτοπλανέας τε λαθραίους·
οὗτοι φωρηθέντες ἐν ἀλλοτρίοισι μελάθροις
† εἰς συνοχὰς ἥξουσι σιδηρήεντά τε δεσμά,
εἱρκτὰς δ' οἰκήσουσι φυλασσόμενοι ἁλυσηδόν,
ἔν τε βιαιοτάτῳ θανάτῳ βίον ἐκλείψουσιν,
ἢ φοβεροῖς ξίφεσιν δεδαϊγμένοι ἢ πελέκεσσιν,
ἢ βρόχον ἀλγινόεντα δι' αὐχένος ἐκδήσαντες
πνεῦμα λυγρὸν λείψουσι πικρῆς Μοίρης ὑπ' ἀνάγκῃ.

O 46 [Κύπρις δ' ἀφρογένεια βροτῶν ὡροσκόπα φέγγη
δερκομένη, θήσει μὲν ἐν εἰλαπίναις φιλομούσους,
ἡδυπότας, θιάσων κωμάστορας, ἔκ τε γυναικῶν
ὀθνείων στοργῇσι κεκασμένα φίλτρα φέροντας,
μοιχείας τ' ἀγαπῶντας, ἐν αἷς ὕβρις, οὐ κύπρις ἄρχει.
47 Ζεὺς δ' ὁπότ' ἂν φαέθων ὡροσκόπον ὄμμα τιταίνῃ,
εὐμόρφους τε τίθησι καὶ εὐτυχέας καὶ ἐπόλβους,
ἔν τ' ἀρχαῖς πλειστῇσι πάτρης τὰ βέβαια φρονοῦντας.
48 τούτῳ δ' εὖτ' ἂν Ἄρης μίγδην ἰκέλῃσι πορείαις
σχηματίσῃ κατὰ κόσμον, ἰχνοβλαβέας, φθινοκώλους,
νευρονόσους, ποδαγρούς, ἀχθήμονας ἄνδρας ἀυτεῖ
ἔσσεσθαι, κατὰ μικρὰ νεκρούμενα δάκτυλ' ἔχοντας.
49 θηλυγενεῖς δὲ γυναῖκες, ἐπὴν Κρόνος ὡρονομήσῃ,
φύσονται λαμπραί, βαθυχρήμονες, ὀλβομέλαθροι,
ἀξιοπιστοσύνῃ μεμελημέναι, ἀλλὰ πρὸς ἄνδρας
παγκοίνως ζήσουσιν ἐπίψογα νύκτας ἄγουσαι,
ἀλλοτρίου θαλάμου κέρδει βίον ἰθύνουσαι.]

P 50 Ἠέλιος δ' ἀκάμας, πυρόεν σέλας, ἡνίκ' ἂν ἔλθῃ
ἀρσενικοῖς ζώοισι κατ' αἰθέρος ἠερόπλαγκτον
ζωφορίην, θήλεια δ' ἔχῃ νεολαμπέα Μήνην,

femineus geminarum erit partus sine masculo;
in malitia autem *Martis* ex-adverso *Lunæ*
splendores mittentis, qui-nascitur tunc hominum
corpore nimius nascetur, mensuram-excedentia membra
præter humanam naturam monstrans hominibus videnda.

Quum vero in bonis locis eunt per æthram
Mars flammam-pariens et contorte-means *Luna*,
faciunt feroces multum-versutos viros administros,
principum amicitiis gaudentes, atque pro mercede
multum-vagantes peregrinis-terris Martios spiritus habentes,
et omnis militiæ ingressores in quæstibus.
Sin *Saturni* damnose-fulgens lumen in *Martem* inspexe- [rit,
duo autem e-regione-posita appareant lumina horum,
tunc quibuscumque genitura humana incipit virorum,
in calamitate laboriosa omnis vivere-faciet,
morbidos-membris faciens homines, doloribus assuetos,
periculorum noxiorum et male-vitabilium adsessores.
Luna autem utrimque-cornuta oblique-currens quum
Martis in *quadratas* poli obliquitates gradiens, [cernitur
et si in occidente sub terram a termino æthræ
Mercurius circa illos aut etiam ex-adverso conspiciatur
signo mundi, malos latrones viros
efferet, januarum effractores alienarum,
fures pravos, et noctivagos secretos;
hi deprehensi in alienis ædibus
†in angustias venient et ferrea vincula,
et carceres habitabunt custoditi catenatim,
et violentissima morte vitam relinquent,
aut terrificis gladiis trucidati aut securibus,
aut laqueum miserabilem per cervicem alligantes
spiritum tristem relinquent amaræ Parcæ ex necessitate.

[*Venus* autem spumigena mortalium *horam-spectantia*
videns, faciet quidem in repotiis Musæ-amicos, [lumina
dulce-potantes, thiasorum comissatores, et ex mulieribus
alienis amoribus efficacia philtra gerentes,
et adulteria amantes, in quibus libido, non venus dominatur.
Jupiter autem ubi splendens *horam-spectantem* oculum
formosos facit et fortunatos et locupletes, [intenderit,
et in magistratibus plurimis patriæ salutaria sentientes.
Huic autem quum *Mars* mixtim similibus gressibus
figuraverit per mundum, vestigio-debiles, crure-tabidos,
nervis-infirmos, podagricos, calamitosos viros clamat
fore, sensim emorientes digitos habentes.
Feminææ autem mulieres, ubi *Saturnus* horam-rexerit,
nascentur splendidæ, opulentissimæ, felices-domi,
fidei-dignitati operam dantes, sed erga viros
communiter vivent probrose noctes transigentes,
alieni thalami lucro vitam gubernantes.]

Sol indefessus autem, igneum lumen, quando incesserit
virilibus signis per ætheris aere-vagum [nam,
Zodiacum, *feminea* autem habeant recens-splendentem *Lu-*

τῆμος ὅσοι φύσονται, ἐν ἀνθρώποισι κράτιστοι
ἄνδρες, ἀριστοπονῆες, ἐλεύθερα λήματ' ἔχοντες,
εὔσημοι γενεήν, ἀγαθοὶ φύσιν, ἀξιόμορφοι,
δοξοφόροι, πάτρης κηδέστορες ἰθυδίκαιοι.
51 ἢν δέ τ' ἐναλλάξωσι, Σεληναίη μὲν ἐπ' ἄρσεν,
Ἠέλιος δ' ἐπὶ θῆλυ πολυζώοισιν ἐν ἄστροις,
νωχελέες τε πέλουσι, καὶ ἄπρηκτοι καὶ ἄτολμοι,
πηρώσει ψυχῆς νενεφωμένα βουλεύοντες.
52 αὐτὰρ ἐπὴν εἰς θῆλυ καταντήσωσιν ἰόντες
ἀμφότεροι, Μήνης τετελεσμένα τερμοδρομούσης,
πουλυπλανεῖς, ξενίης ἐπιβήτορας ἄνδρας ἔσεσθαι
αὐδῶσιν, χαίροντας ἀεὶ μεταβλήμασι χώρης,
καὶ πόλιος σπουδαῖα πρὸς ὀθνείους φορέοντας
ἤθεα, καὶ τιμῇ μεμετρημένα πράγματ' ἔχοντας,
εἰς ἰδίην δὲ πάτρην ψογερὸν βίον ἰθύνοντας,
οἰκείων ἔργων ἐπιλήσμονας, οὐχὶ θυραίων.
53 ὁππότε δ' ἀρσενικοῖς δισσοὶ μίγα φεγγοβολῶσιν
ζωιδίοις κατὰ χῶρον ἀνάστερον, οἳ τότ' ἔσονται
τολμηροί, θρασύθυμα μεμηνότες, ἐχθροὶ ἑταίρων,
πιστοτάτης φιλίης λυμάντορες, ἀκριτόβουλοι,
οὐ μίαν εἰς ἀτραπὸν βιότου νόον ἐκνεύοντες,
ἄλλοτε δ' ἀλλοίην ζωὴν εὔτρεπτον ἔχοντες,
πρήξιας ἀλλάσσοντες ἀεὶ μεθόδους τε πορισμῶν,
ἐκ δ' ἐνύδρων μόχθων τε καὶ ἐκ παράλοιο διαίτης
δώματα ποιμαίνουσι καὶ ἐκ λιμένων τελέοντες,
δημοσίων τελέων ἐμπείραμον ἦθος ἔχοντες.
54 Μήνης δ' Ἠελίῳ σύνοδον κατὰ κόσμον ἐχούσης
ζωιδίῳ δύνοντι, βροτῶν γένος ἔσσετ' ἀμυδρόν,
ἢ καὶ λυσσαλέῃ μανίῃ δεδαμασμένον αἰεί,
φαρμακτόν, νοσόθυμον, ἀεὶ θανάτοιο πάρεδρον·
πᾶσα βροτῶν ψυχὴ γάρ, ἐπὴν τά γε κοινὰ βίοιο
μὴ φρονέῃ κατὰ θυμόν, ἀναισθήτῳ τε παλαίῃ
δυσκρασίῃ, προτέθνηκε, καὶ ἢν φάος ὄμμασι λεύσσῃ·
ψυχὴ γὰρ μερόπων ἀμαθὴς νεκύεσσιν ὁμοίη.
55 ἢν δὲ Σεληναίη κατέχῃ πάμμηνα κέλευθα
συνδέσμου Κρονικοῖο, σεληνιόωντα φανείη
φῦλα βροτῶν τάδε πάμπαν, ἰδ' εἰδώλοισιν ὅμοια,
καὶ κραδίῃ θεόληπτα, καὶ ἀκρατέοντι λογισμῷ
ἔνσοφα, πάντα δ' ἄβουλα κατ' ἀνθρώπους προλέγοντα
φοιβητοῖς μύθοισιν ἀποφθεγκτήρια κρυπτὰ
ἐσσομένων ἔργων τε βίου, ζωῆς τε κελεύθους.
56 ἢν δὲ καὶ αἰθαλόεις ἀστὴρ σὺν τοῖσι φανείη
Ἄρεος ἐν κύκλοισι θοοῦ δινήματι κόσμου,
φάσμασι δαιμονίοισι συναντήσουσιν ἐκεῖνοι,
ψυχῇ δερκόμενοι νεκροδερκῆ, νερτερόμορφα,
ἔν τε καταγγελίῃσι θεῶν μηνύμασί τ' αἰεὶ
ὀξύγοοι λυπρὸν βιότου τέλος ἀθρήσουσιν,
εἰδώλων στονόεντα τύπον διὰ παντὸς ὁρῶντες,
ὧν πλάστειρα θεὰ πικροῦ θαμβήματος ἄρχει.

Q 57 Ἀρεϊ δυομένῳ μέσον οὐρανὸν ἢν Κρόνος ἔλθῃ,
ἔσται μισέλλην γενέθλῃ, τιμήν τε θεοῖσιν
οὐχὶ νέμων, ἄνομός τε φρεσὶν πλήθοντι λογισμῷ,
ἀλλόφρων, δύσμικτος, ἀμετροεπής, ἀτράπεζος,

tunc quotquot nascentur, in hominibus optimi
viri, optime-operantes, liberos animos habentes,
insignes nobilitate, boni indole, digna-forma-instructi,
gloriosi, patriæ curatores recte-justi.
Sin vero alternent, *Luna* quidem ad *virile*,
Sol autem ad *femineum* (signum) signorum-plenis in astris,
segnes exsistunt, et inertes et timidi,
cæcitate mentis nebulosa cogitantes.
At quum in *femineum* occurrent euntes
ambo, *Luna* perfecte ad-finem-currente,
multivagos, peregrinitatis ingressores viros fore
clamant, gaudentes semper mutationibus loci,
et urbis-patriæ probas ad exteros ferentes
consuetudines, et honore mensa opera habentes,
in propria vero patria vituperabilem vitam degentes,
domesticorum operum immemores, non alienorum.
Quando autem in-*virilibus uterque* mixtim lumen jaciant
signis circa locum stellis-vacuum, qui tunc-exsistent erunt
audaces, feroci-animo furentes, inimici sociorum,
fidissimæ amicitiæ corruptores, inconsiderati,
non unam in semitam vitæ mentem dirigentes,
sed alias aliam vitam mutabilem habentes,
actiones variantes semper rationesque quæstuum,
ex aquaticis autem operibus et ex maritima vita
domos pascunt atque ex portubus tributa-dantes,
publicorum redituum peritam consuetudinem habentes.
Luna autem cum *Sole* congressum in mundo habente
in signo occidente, hominum genus erit hebes,
aut etiam furibunda insania domitum semper,
venenatum, animo-ægrum, semper morti vicinum;
omnis enim hominum mens, siquidem communia illa vitæ
non intelligat animo, et cum non-sentiente luctetur
intemperantia, prius mortua-est, etiamsi lucem oculis videat;
mens enim hominum indocta mortuis similis.
Sin *Luna* obtineat plenilunares vias
conjunctionis *Saturniæ*, lunatica appareant
genera hominum illa prorsus, et umbris similia,
et corde divinitus-icta, et ratione sui-non-compote
sapientia, omnia autem inconsulta inter homines prædicentia
inspiratis sermonibus dicta arcana
futurorum et operum vitæ, et vitæ vias.
Sin etiam fulgida stella cum his apparuerit
Martis in circulis celeris volutatione mundi,
spectris dæmoniis occurrent illi, [tia (spectra),
mente cernentes mortuam-faciem, inferam formam-haben-
et in annuntiationibus deorum et evocationibus semper
gemebundi tristem vitæ finem videbunt,
umbrarum tristem speciem ubique cernentes,
quarum formatrix dea amaræ formidinis dominatur.

Marti occidenti si medium cælum *Saturnus* adeat,
erit Græcorum-osor ortu, honoremque diis
non tribuens, impiusque mente luxuriante ratione, [convivii,
perverse-sentiens, male-tractabilis, procax-verbis, expers-

αὐτόνομος, κακόθυμος, ἀθεσμοφάγος, δολοεργός,
ὀθνείων κτεάνων ἐπιθύμιος, ὃν διὰ παντὸς
δῆμοι μισήσουσι δι' ἀφροσύνην ἀλόγιστον.
58 68 Μήνης ἐρχομένης μέσον οὐρανὸν ἐν γενέθλῃσιν,
Ἑρμείας δύνων τε καὶ ὡρονομῶν Κρόνος ἄνδρας
εὐξοάνους παλάμῃσιν ἀγαλμοτυπεῖς, θεοπλάστας,
χαλκοτύποις τέχνῃσι κολοσσοπόνους παναρίστους
* * * * * *
59 Ζεὺς δ' ὑψοῦ φοράδην νέον ἀστέρα φεγγοβολήσας,
ὥρην Ἠελίου βιοτοσκόπον αὐγάζοντος,
ἐκφαίνει γενεῆς βασιληΐδος ἄνδρας ἔσεσθαι
κοινωνοὺς μετόχους τε, καὶ ἐκ σοφίης κλέος ἕξειν,
ῥητορικοῖς τε λόγοισι μέγ' εὐτυχίης μετέχοντας
ὄλβον καὶ βιοτὴν εὐδαίμονα καρπώσεσθαι.
60 Ἑρμῆς δ' εἰς ὥρην μεροποσπόρον ἡνίκ' ἂν ἔλθῃ,
δυνούσης Μήνης ὑπὸ λοίσθια τέρματα γαίης,
ἀνέρες ἔσσονται βαθυχρήμονες, ἔν τε τραπέζαις
πιστόφρονες πόλιος ταμιεύτορες, ἔν τε τοκισμοῖς
καὶ χρείαις ζήσουσι βίον πολὺν ὀλβονομοῦντες.
61 ἢν δὲ Κύπρις κατὰ γῆς ἕλκῃ δρόμον ἀστερόεντα,
καὶ Κρόνος οὐρανίην ἀτραπὸν μεσοδερκέα βαίνῃ,
στείρας τοι δείξει καὶ ἀτέκμονας ἀνδράσι νύμφας
ἀσπορίῃ τε τόκοιο λέχη λιπόπαιδα φερούσας.
62 Ζηνὸς δ' αἰθροπλανὴς ἐπὶ τούτοις μάρτυρος ἀστὴρ
δερχθείς, ἀλλοτρίων τέκνων ὑπόβλητα γένεθλα
ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶν ὑπὸ στοργῇσι θυραίους
* * * * * *
63 ἢν δ' ἰσόμοιρος Ἄρης κατὰ σήματα τοιάδε λάμψῃ,
φύσονται μάχλοι, διδυμάστροφοι, ἀρσενομῖκται,
μεμφόμενοι φύσεως ὀρθὴν ὁδόν, ἔν τε πόλεσσιν
ἀλλοτρίαις ζήσουσιν ἀλώμενοι αἰσχεόφημοι.
64 ὁππότε δ' ἂν γενέθλην ἐφέπῃ Κρόνος ὡρονομεύων,
ἐν κακοδαιμοσύνῃ δὲ Σεληναίης φάος ὀφθῇ,
Ἠελίου δ' ἀκτῖνες ἀποκλίνωσιν Ὀλύμπου,
ἐκθεσίην ἕξουσι, τραφήσονται δ' ὑπ' ὀθνείων.

R 65 Ἡνίκα δ' ἂν Κυθέρη ἐσαθρῇ τεκνοσπόρον ὥρην
φυομένων, συνέῃ δὲ Κρόνος τ' Ἄρης τε σὺν αὐτῷ
φέγγεϊ λαμπόμενοι κακοεργεῖ, τῆμος ἔσονται
ἐξ ἀπελευθερίης βασιληΐδος ἡμισύδουλοι.
66 ἢν δ' ἰσόμοιρα Κρόνοιο σελάσματα Κύπριδος ὀφθῇ,
πανδούλους τε τίθησιν ὁμόζυγα λατρεύοντας,
οἰκέτιδος γενεῆς τε πεφυκότας ἐκ γενετήρων·
οὗτοι δεσποσύνων τε πικρὰς ἕξουσιν ἀνάγκας,
ἐξ ἑτέρων τε δόμων ἑτέροις πάλι δουλεύσουσιν,
ἑπτάκι κυρείαις καὶ πεντάκι καινισθέντες,
εἰς γῆρας δ' ἥξουσιν ἀνασσόμενοι διὰ παντός.
67 Ἠελίου δ' ἀκτῖνες ἀνοικείως ἐπὶ τούσδε
νεύουσαι δεσμούς τε κατηγορίας τε φοροῦσιν
ἀνδράσιν οἰκονόμοισι, καὶ ἔμπαλιν ἔκλυσιν ἄτης,
κινδύνων κρυερῶν τε καὶ εἱρκτάων ἀλεγεινῶν.
68 ταὐτὸ πάθος κείνοισι καὶ ἄρξεται, ἢν ἀπολήγῃ
* * * * * *

---

exlex, malignus-animo, fœdis-vescens, dolosus,
alienorum bonorum cupidus, quem ubique
populi oderunt propter stoliditatem imprudentem.
Luna permeante medium cælum in nativitatibus,
Mercurius occidens et horam-regens *Saturnus* homines
aptos-simulacris-faciendis manibus sculptores, deorum-fictores,
æris-formatricibus artibus colossorum-fabros optimos
* * * * * *
Jupiter vero *sublime* latus novam stellam lumine-feriens,
horam Sole vitæ-inspectricem collustrante,
manifestat generis regii viros fore
consortes et participes, atque ex sapientia gloriam habituros,
et rhetoricis orationibus magnopere felicitatis participes
opibus et vita felici fruituros-esse.
Mercurius in *horam* mortalium-satricem quando venerit,
occidente Luna sub infimos terminos terræ,
viri erunt ditissimi, et in mensis
fideles urbis dispensatores, et in usuris
et debitis vivent vitam multam opulente-regentes.
Sin *Venus sub terram* trahat cursum-stellatum
et *Saturnus* cælestem semitam *medio-visam* incedat,
infœcundas tibi monstrabit et partu-carentes viris nuptas
et sterilitate sobolis toros liberis-carentes afferentes.
Jovis autem in-æthere-vagans stella his testis
conspectus, alienorum liberorum suppositam prolem
viris et feminis amore extraneos
* * * * * *
Sin eadem-regione *Mars* circa signa ista fulgeat,
nascentur libidinosi, utrimque-vertentes, cum-viris-rem-habentes,
repudiantes naturæ justam viam, et in urbibus
peregrinis vivent vagantes turpiter-audientes.
Quum autem genituram regit *Saturnus horam-tenens*,
in malitia autem *Lunæ* lumen aspicitur,
Solis autem radii declinant ab Olympo,
expositionem habebunt, et nutrientur ad extraneis.

Sin vero *Venus* inspiciat infantis-satricem *horam*
nascentium, et adsit *Saturnus* atque *Mars* cum eo
lumine splendentes malefico, tunc erunt
ex libertinitate regia semiservi.
Sin eadem-regione *Saturni* splendores *Veneris* videantur,
prorsus-servos facit simili-jugo famulantes,
et servili genere natos ex parentibus;
hi et dominorum amaras habebunt necessitates,
et ex aliis domibus aliis rursus servient,
septies dominiis et quinquies novati,
atque in senectutem pervenient gubernati semper.
Solis autem radii *non-domestice* in hos
nutantes vincula et accusationes ferunt
hominibus vernis, et rursus liberationem a damno,
a periculis horridis atque tristibus a carceribus.
Idem malum illis etiam incipiet, si desinat
* * * * *

S 69 Ἀντιμεσουρανέων δ' ὁπότ' ἂν Κρόνος Ἄρεϊ λάμψῃ,
θηροβόρου θανάτου φωσὶν κλωθῶα βαρεῖαν
*   *   *   *   *   *
ὧν σάρκας δαίσονται ὀρέστεροι ἠὲ λέοντες,
ἢ σύες ἀργιόδοντες, ἢ αἱματοπώτιδες ἄρκτοι·
σχήμασι δ' ἐν ταύτοις ὁ γεγὼς καὶ πτώσιας οἴκων
ταρβείτω, καὶ σφάλματ' ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρου.

E-regione-medii-cæli quando *Saturnus Marti* splendeat,
feris-laniantibus-illatæ mortis hominibus fatum grave
*   *   *   *   *   *
quorum carnes discerpent aut montani leones,
aut sues fulmineo-dente, aut sanguinis-potatrices ursæ;
formis autem in his natus etiam ruinas ædium
horreat et lapsus ab alto ædificio.

Πάντα γὰρ ἀνθρώποισι πέλει κατὰ Μοῖραν ἄφυκτον·
ὡς μὲν ζωιδίων κύκλιος πόρος αἰθέρα τέμνει,
μιγνυμένων στοιχηδὸν ἀφισταμένων τ' εἰδώλων,
οὕτω καὶ μερόπων γενεὴ καματηδὸν ἀλᾶται,
ἢ βίον ἢ θάνατον διζημένη οὐρανόπλαγκτον.
Ταῦτά τοι οὐρανίων ἄστρων στοιχεῖα τέτυκται,
οἷς ὁ πάλαι καὶ ὁ νῦν καὶ ἐπὼν χρόνος ἐκμεμέτρηται
ἐκμέτροις αἰῶσι, καὶ εἰς αἰῶνας ὀπηδεῖ.

[vitabilem :
Omnia enim hominibus accidunt secundum Parcam ine-
prout quidem signorum orbitalis profectio ætherem secat,
miscentibus-se ex ordine et absistentibus signis,
ita etiam mortalium genus in-laboribus vagatur,
aut vitam aut mortem sequens in-cælo-vagantem.
Hæc tibi cælestium stellarum elementa exsistunt,
quibus et præteritum et præsens et futurum tempus emen-
immensis sæculis, et in sæcula comitatur. [sum est

ΒΙΒΛΙΟΝ Α. [Ε.]

LIBER I. [V.]

Χαίροις, ὦ Πτολεμαῖε, λαχὼν βασιληίδα τιμὴν
γαίης ἡμετέρης, κοσμοτρόφου Αἰγύπτοιο·
ἄξιά σοι τάδε δῶρα φέρω βασιληίδος ἀρχῆς,
[ἄστρων οὐρανίων τε φάσεις ἀπλανῶν τε πλάνων τε,
ὅσσα βροτοῖς τελέουσιν ἐπιβλέψαντες ἐν ἀρχαῖς,
σπειρομένοις καὶ τικτομένοις δειλοῖσι βροτοῖσιν,
Μοιρῶν ἀρρήκτοισι μίτοις θεσμοῖσί τ' Ἀνάγκης,]
νύκτας ἄυπνος ἐὼν καὶ ἐν ἤμασι πολλὰ μογήσας,
[ὅππως σοι βίβλους, ἅσπερ κάμον, ἅσπερ ἔτευξα,
τάς σοι ἐγὼ πέμψω καμάτων σφετέρων μέγ' ὄνειαρ,]
ὄφρα κεν, ὅσσαπερ αὐτὸς ἐπιτροχάδην Πετόσιρις
εἴρηκεν, τάδε πάντα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω
ῥυθμοῖς ἡρωικοῖσι καὶ ἑξαμέτροις ἐπέεσσιν,
ὄφρα μάθῃς, ὅτι πάντα δαήμονες ἀνέρες εἰμέν,
οἳ λάχομεν ναίειν ἱερὸν πέδον Αἰγύπτοιο.

Salve, o Ptolemæe, sortitus regium honorem
terræ nostræ, mundi-altricis Ægypti :
digna tibi hæc dona fero regis imperio,
[stellarum cælestium apparentias et fixarum et errantium,
quæcumque mortalibus perficiunt inspicientes in primordiis,
dum-seruntur et gignuntur, miseris mortalibus,
Parcarum infractis filis et legibus Necessitatis,]
noctes insomnis et in diebus multa laborans,
[ut tibi libros, quos quidem elaboravi, quos quidem paravi,
hos tibi mittam, laborum nostrûm magnum emolumentum,]
ut, quæcumque ipse obiter Petosiris
dixit, hæc omnia admodum vere edisseram
rhythmis heroicis et hexametris cantibus,
ut cognoscas, omnia edoctos viros nos-esse,
qui sortiti sumus habitare sacrum solum Ægypti.

---

1 † Ἠέλιον, Μήνην, Κρόνον, Ἄρεα, Ἑρμέα, Ζῆνα,
† Κύπριδά τ' εὐπλόκαμον καλὴ λέγε Καλλιόπεια.

† Solem, Lunam, Saturnum, Martem, Mercurium, Jovem,
† et Venerem comatam pulchra dic Calliope.

A 2 Ἢν Κρόνος Ἠέλιός τ' ἄμφω κατίδωσι Κυθήρην,
δυσγαμίην παρέχουσι καὶ ἀστασίην ἐπὶ λέκτροις·
[καὶ δούλαις μίσγουσιν ἑταιρίσιν, ἠδὲ λαφύροις
αἰσχίστως διδόασι κακῆς ἕνεκεν κυθερείης.]
Ἄρης καὶ Παφίη κέντρων δ' ἂν ὦσιν ἄνακτες·
μοιχοὺς ἁρπακτῆρας ἀεὶ ῥέζουσι γυναικῶν.
Ἑρμείας δ' ἢν τοῖσιν ἰσόρροπος ἀντήσειεν,
τέρπονται παίδων χαλεπῇ ἐπὶ κύπριδι κεῖνοι.

Si *Saturnus* et *Sol* ambo adspiciant *Venerem*,
infaustas-nuptias præbent et inconstantias in toris;
[et servabus miscent meretricibus, atque captivis-puellis
turpissime dant malæ veneris causa.]
Mars et *Venus* centrorum quando sunt domini,
mœchos raptores semper faciunt feminarum.
Mercurius autem si iis æquali-impetu occurrat,
delectantur puerorum prava venere illi.

A 3 Ἠέλιος κέντροισι παρὼν κερόεσσά τε Μήνη,
ὃς μὲν ἐν ἀρσενικοῖσι παρών, Μήνη δέ τ' ἐναλλάξ,
γεννῶσιν βασιλῆας ὑπερθύμους τε δυνάστας.
ἀμφότεροι φωστῆρες ἐν ἀρσενικοῖσιν ἐόντες
θηλυτέρης Κύπριδός τε καὶ ὡρονόμοιο κατιθύ,

Sol centris præsens et cornuta *Luna*,
ille quidem in masculis (signis) præsens, Luna vero vice-
producunt reges et superbos dynastas. [versâ,
Ambo lumina in *masculis* apparentia
femineæ *Veneris* atque horonomi e-regione,

ἀρσενικοῖς ἔργοισιν ἀναγκάζουσι γυναῖκας
τέρπεσθαι, μέγα θαῦμα· γυναιμανέες γὰρ ἐοῦσαι
ἀργαλέως γαμέουσιν ἐς ἀργαλέην φιλότητα.

masculis operibus cogunt feminas
delectari, magnum portentum; insanientes enim feminis
ærumnose nuptias-faciunt in ærumnosum amorem.

C 4 Κριὸν ἐποπτεύων Κρονίδης ἐπίκεντρος ὑπάρχων,
ἢ καὶ σκόρπειον κυανόχροον οἶκον Ἄρηος,
ἐσθλὸς ἔφυ, ῥέζει δὲ καὶ ἀνέρας ἡγεμονῆας.

Arietem inspiciens *Jupiter* in-centro versans,
vel etiam Scorpium cæruleam domum *Martis*,
bonus evasit, facit vero etiam viros duces.

E 5 * Ἐσθλὸς ἔφυ Κρονίδης, ῥέζει δὲ καὶ ἡγεμονῆας,
Κἄρχοντάς τ' ἰδίης πάντοτε πραγματίης.

* Bonus evasit *Jupiter*, facit vero etiam duces,
et dominos propriæ ubique negotiationis.

---

6 † Ἑρμείας καὶ Θοῦρος ἐπὴν τετράγωνοι ἔωσιν,
† πολλάκι κινδύνους περὶ σώματος εὑρίσκουσιν·
† ἢν δ' ἄρα καὶ δύνωσι, χακίονες οἵδε, μάλιστα
† Ζηνὸς ἄτερ, μοῖραν δ' οὐκ ἐκφεύγουσι δυναστῶν.

† *Mercurius* et *Mars* quum *quadrati* sunt,
† sæpe pericula circa corpus inveniunt;
† si vero etiam *occidant*, pejores hice, maxime
† absque *Jove*, et exitium non effugiunt principum.

A 7 Ἄρης καὶ Παφίη κοινὴν ὁδὸν ἰθύνοντες,
Μήνην εὖτ' ἂν ἴδωσι, λέχος τεύχουσ' ἀθέμιστον,
συγγενικὰς δ' αὐτοῖσιν ἐφαρμόζουσι γυναῖκας.
ἢν δὲ Κύπριν καλὴν πολιὸς Κρόνος ἀγκαλίσαιτο,
δυσγαμίην καὶ δυστοκίην ῥέζουσι γυναιξίν,
οὐδέ τι κουριδίους ἄνδρας κατέχουσ' ἄχρι γήρως,
οὐδὲ τέκνοις γλυκεροῖς ἐπὶ χείλεσι μαζὸν ἔθηκαν·
στειρώδεις γὰρ ἔασιν ἀχρήιά τ' ὠδίνουσιν.

Mars et *Venus* communem viam dirigentes,
Lunam ubi vident, torum efficiunt vetitum,
et cognatas iis conjungunt feminas.
Sin autem *Venerem* pulcram canus *Saturnus* amplectitur,
infaustum-conjugium et infaustum-partum faciunt mulieribus,
neque juvenes viros possident usque-ad senectutem,
neque infantibus dulcibus in labiis mammam posuerunt;
steriles enim sunt et inutiliter pariunt.

A 8 Ἀντίον Ἠελίοιο φάσιν λύσασα Σελήνη
μὴ Κρόνῳ ἀντήσειε· τίς ἂν τότε φῶς ἐσίδοιτο;
δύσμορος, ὃς κακὰ πολλὰ παθὼν Ἀϊδόσδε κάτεισιν·
χροιὴν μὲν φορέουσιν ἀμετροβίων ἐλεφάντων,
ὄγκους δ' ἀμφὶ δέμας κακοελκέας ἀμφιβαλοῦνται,
δάκτυλα σηπόμενοι λιποσαρκέα νηλέϊ λύθρῳ·
ταῦτα δ' ἄτερ Ζηνός τε καὶ εὐπλοκάμου Κυθερείης
ἔσσεται, ὁππότ' ἐκεῖνοι ἀπόστροφοι ὦσι Σελήνης.

Contra *Solem* apparentiam solvens *Luna*
ne *Saturno* occurrat: quis tunc lucem adspexerit?
infelix, qui mala multa passus in Orcum descendet:
colorem quidem ferunt longævorum elephantorum,
tubera autem circa-in corpore male-ulcerosa circumdantur,
digitos putrefacti carne-nudos crudeli tabo;
hæc autem sine *Jove* et bene-comata *Venere*
erunt, quando illi aversi sunt a Luna.

---

9 † Ἑρμῆς ὡρονομῶν Μήνης μέτα καὶ Κυθερείης,
† δύνοντος Κρονίδαο, θεῶν μυστήρια δρῶσιν·
† ἢ μούσης ἅπτονται ἐϋρρύθμοιο λύρης τε,
† ἠὲ πάλην φιλέουσιν ἀμύμονα παγκράτιόν τε.

† *Mercurius* horam-observans cum *Luna* et *Venere*,
† occidente *Jove*, deorum mysteria faciunt,
† aut musæ operam-dant et bene-concordanti lyræ,
† aut luctam amant egregiam et pancratium.

A 10 Ἑρμῆς καὶ Κυθέρεια σὺν ἀλλήλοισιν ἐόντες
ῥέζουσιν μούσης ἐπιίστορας εὔφρονας ἄνδρας,
ἤν πως καὶ κερόεσσαν ὁμοῦ Μήνην ἐσίδωνται,
Ἑρμῆς φωσφορέουσαν, ἀτὰρ λιποφεγγέα Κύπρις.

Mercurius et *Venus* alter-cum altera versantes
faciunt musæ peritos sapientes viros,
si forte etiam cornutam *Lunam* intueantur,
Mercurius luciferam, sed deficientem-luce Venus.

A 11. Ζεύς, Κρόνος, ἀμφότεροι κέντρων ὅτ' ἂν ὦσιν ἄνακτες,
ἀνθρώποις διδόασι τύχης πολυήρατα δῶρα,
καὶ μεγάλους ῥέζουσι, καὶ ἐς βασιληίδας αὐλὰς
πολλάκις ἤνεγκαν, τιμήν τε φέρουσι μεγίστην.
Ἑρμείας Φαέθων τε μεσουρανέοντες ἔθηκαν
ἄνδρα μέγα πλούτῳ γαυρούμενον εὐτεκνίῃ τε,
καὶ φιλίην παρέχουσι πρὸς ἀνέρας ἡγεμονῆας
καὶ δόξῃ μεγάλῃ γαυρούμενον, αἴ κεν ἴδηαι
εὐκέραον Μήνην συναφὴν τούτοις ἐπέχουσαν.

Jupiter, Saturnus, uterque centrorum quando sunt domini,
hominibus dant fortunæ multum-grata dona,
et magnos faciunt, et in regias aulas
sæpe detulerunt, honoremque ferunt maximum.
Mercurius et *Jupiter* medium-cælum-tenentes faciunt
hominem magnopere divitiis superbientem et bona sobole,
et amicitiam præbent cum principibus viris,
et gloria magna superbientem, siquidem videris
bene-cornutam *Lunam* propinquitatem his applicantem.

E 12 Πάντοτε μὲν κέντροισιν ἐπὼν κορυθαίολος Ἄρης
78 τὴν πρῆξιν παρέχων τοιάπερ ἐκτελέει·

Semper quidem centris imminens galea-nutans *Mars*
actionem præbens talia conficit :

A 13 — — — — — —
ἤτοι λαξευτὰς ἢ τέκτονας ἢ λιθοεργούς.
Ἥλιος δ' ἢν τῷδε συνῇ, πυροεργέας ἄνδρας
ῥέζει χαλκοτύπους, ἢ φυσητὰς ὑέλοιο,
80 ἢ βαφέας μογερούς, ἢ κλιβανέας σκοτοεργούς·
οὗτοι γὰρ καὶ νυκτὸς ἀγρυπνητῆρες ἐόντες
νύκτα μὲν ἐργάζονται, ἐν ἤματι δ' ὑπνώουσιν.
πάντοτε νυκτερινοῖσι μεσουρανέων Κρόνος αἰνὸς
ῥέζει κηπουροὺς ἠδ' ἀργαλέους ὑδραγωγούς,
85 ῥέζει δ' ὑδροφόρους πολυπήμονας, οἵθ' ὑπὸ γαίης
κευθμῶνας δύνουσιν ἀεικέος εἵνεκα μισθοῦ,
ἢ πανύγροισι τόποισι παρήμενοι ἐργάζονται,
μήποτε τῶν ἴδιόν τι κτώμενοι ἐκ καμάτων γε.

— — — — — —
aut lapicidas aut fabros aut lapidum-opifices.
Sol autem si huic adsit, ignifabros homines
facit æris-contusores, aut flatores vitri,
aut tinctores laboriosos, aut fornacarios in-tenebris-operantes;
hi enim etiam noctu insomnes
noctem quidem operantur, interdiu vero dormiunt.
Semper in nocturnis (signis) medium-cælum-tenens *Saturnus* terribilis] facit hortulanos atque laboriosos aquæ-ductores,
facit etiam aquarios miseros, qui sub terræ
recessus descendunt turpis gratia mercedis,
aut humidis locis adsidentes laborant,
nunquam proprium quid illis acquirentes ex laboribus.

E 14 Ἑρμείας διάμετρον ἔχων Κρόνον ἠδὲ Σελήνην
91 ἐμμανέας τεύχει τ' ἠδὲ φρενοβλαβέας.

Mercurius ex-adverso habens *Saturnum* et *Lunam*
insanos reddit atque mente captos.

A 15 Ἑρμείας διάμετρον ἔχων Κρόνον ἠδὲ Σελήνην,
90 κεντρωθεὶς δ' αὐτοῖς κατ' ἐναντίον ὡρονόμοιο,
91 καὶ φρένας ἠλλοίωσε, παρέπλαγξεν δὲ νόημα·
92 εἰ δὲ ῥοπῆς μὴ μοῖρα τύχῃ, καθέτου δ' ἀποκλίνῃ,
93 ἐσκότισεν μούνῳ κλεψίφρονι ῥεύματι κείνους·
95 ἔσθ' ὅτε σωφρονέουσι, καὶ ἔσθ' ὅτε μαργαίνουσιν.

Mercurius ex-adverso habens *Saturnum* et *Lunam*,
et in-centro-apparens iis e-regione horonomi,
et animos alienavit, et transversam-egit mentem;
sin inclinationis pars non contingat, sed a catheto declinet,
sopivit uno mentem-capiente fluxu illos :
modo sani-sunt, et modo insaniunt.

---

16 † Πάντας ἀπ' Ἠελίοιο φυγεῖν καλόν, ἀλλ' οὐχ [Ἄρην·
† νικᾶται γὰρ Ἄρης ὑπὸ αὐγαῖς Ἠελίοιο.

† Omnes a *Sole* fugere conducit, sed non Martem;
† vincitur enim *Mars* a radiis Solis.

E 17 * Νικᾶται δ' Ἄρης αὐγῇσιν ὑπ' Ἠελίοιο,
114 καὶ προτέρην κακίην ἔσβεσεν Ἠέλιος.

* Vincitur *Mars* a radiis *Solis*,
et priorem malitiam exstinxit Sol.

E 18 Αἰδεῖται δ' Ἄρης καθορῶν φάος Ἠελίοιο,
99 οὐδ' ἔτι τὴν προτέρην ἔσχε κακοφροσύνην.

Erubescit *Mars* adspiciens lumen *Solis*,
neque amplius priorem retinet malitiam.

D 19 Ζεὺς ῥέζει κρατέοντας ἐλαιορόοιο παλαίστρης,
101 Κύπρις πορφυρέοισιν ἐν εἵμασιν ἀρχιερῆας,
καὶ Κρόνος εὐδόξως ἀγορανόμον ἐστεφάνωσεν·
Ἄρης δ' εὐτόλμους στρατιῆς ἡγήτορας ἄνδρας,
Ἠέλιος δ' ὕπατον, Μήνη δέ τοι ἀρχιδικαστήν,
105 Ἑρμῆς κοσμητῆρας ἑῆς ἐποίησε πόληος.

Jupiter facit victores in oleo-fluente palæstra,
Venus purpureis in vestibus archi-sacerdotes,
et *Saturnus* gloriose ædilem coronavit;
Mars vero audaces exercitus ductores viros,
Sol consulem, *Luna* autem sane judicii-præsidem,
Mercurius gubernatores suæ fecit civitatis.

A 20 Αἰγόκερῳ Κύπρις τε καὶ Ὑδροχόῳ παρεοῦσα
σύν τε Κρόνῳ καὶ Ζηνὶ κακὴ κατὰ πάντα τέτυκται,
ἢν συναφὴν πρώτοιο λάβῃ πολιοῖο Κρόνοιο,
Ἄρεος εἰσβλέψαντος ὁμοῦ Μήνην Παφίην τε
110 σύν τε Κρόνῳ βλαβερῷ· δυστλήμονες ἀνέρες οὗτοι
μαινόμενοι βαίνουσιν ἑῆς ἐπὶ λέκτρα τεκούσης·
ἢν δ' ἀκτῖνα λάβωσι πυραυγέος Ἠελίοιο,
μητρυιαῖς μίσγοντ' ἢ παλλακίσιν γενετήρων,
* οὕνεκα τὴν προτέρην κακίην σβέσεν Ἠελίου ἴς.

Capricorno *Venus* et Aquario vicina
cum *Saturno* et *Jove* mala omnino exsistit,
si conjunctionem prioris sumpserit cani Saturni,
Marte inspiciente simul *Lunam* et Venerem
cum Saturno noxio : miserrimi hi viri
furiosi conscendunt suæ toros genitricis;
sin radium accipiant igne-fulgidi *Solis*,
novercis miscentur aut pellicibus genitorum;
* quoniam priorem malitiam exstinxit Solis vis.

A 21 Μήνη θηλυτέροισιν ἐπεμβαίνουσα τόποισιν

Luna femineis ingressa locis

ἀντίον Ἠελίοιο, καὶ ὡρονόμοιο τυχοῦσα,
ἀνέρα γεννήσει μόνον οὔνομα, πάντα δὲ θῆλυν,
πάντα γυναικὸς ἔχοντα καὶ αἴσχεα καὶ φιλότητα.
ἢν δὲ μεσουρανέῃ Φαίνων Ἄρης τε κραταιός,
καὶ στάχυν ἄρσενα δεινῷ ἀποτμήξειε σιδήρῳ.
ἢν δὲ Κύπρις διάμετρον ἔχοι Κρόνον ἠδὲ Σελήνην,
Ἄρης δ' ἢν τετράγωνον ἴδοι καλὴν Ἀφροδίτην,
Ἑρμείας δ' ἄρα κέντρον ἔχοι μέσον, ἠδὲ καὶ αὐτὸς
* μαρτυρίην τούτῳ κρυερὸς Κρόνος ἀμφιβάλοιτο,
εὐνούχους στείρους, οὔτ' ἄρσενας οὔτε γυναῖκας,
ἄχνοας, αἰὲν ἐόντας ἀπειρήτους φιλότητος,
ἔσθ' ὅτε δ' ἑρμαφρόδιτον ὁμώνυμον ἀθανάτοισιν
* * * * * *

ex-adverso *Solis*, et *horonomum* nacta,
virum procreabit tantum nomine, omnia vero feminam,
omnia feminæ habentem et dedecora et amorem.
Sin medium-cælum-teneat *Saturnus* et validus *Mars*,
et spicam virilem terribili demetat ferro.
Sin *Venus ex-adverso* habeat *Saturnum* et *Lunam*,
Mars autem si *quadratam* adspiciat pulcram Venerem,
Mercurius vero centrum habeat *medium*, atque etiam ipse
* testimonium huic frigidus Saturnus circumjiciat,
eunuchos steriles, nec viros nec feminas,
sine-lanugine, semper inexpertes amoris,
interdum etiam hermaphroditum cognominem deorum
* * * * * *

E 22 * Ἄρης δ' ἢν τετράγωνον ἴδοι καλὴν Ἀφροδίτην,
124 μαρτυρίην τούτῳ καὶ Κρόνος ἀμφιβάλοι,
* εὐνούχους στείρους ὅτε δ' ἑρμαφρόδιτον ἔτευξαν
128 δισσάς, ἀχρήστους εἰς ἓν ἔχοντα φύσεις.

* *Mars* autem si quadratam adspiciat pulcram *Venerem*,
testimonium huic etiam *Saturnus* circumjaciat,
* eunuchos steriles, interdum autem hermaphroditum fecerunt,
duplices, inutiles una habentem naturas.

A 23 Υἱὸς δ' υἱωνός τε Κρόνου Ζεὺς ἠδὲ καὶ Ἑρμῆς
ἀμφότεροι βαίνοντες ὁμοῦ καὶ κέντρα λαβόντες,
τεύχουσιν ῥητῆρας ἢ ἐκ λόγου ἢ καλάμοιο,
γραπτῆρας πινυτούς, ἢ καὶ πολυκερδέας ἄνδρας,
ἐμπορίην φιλέοντας, ἀεὶ πρηκτῆρας ἐόντας.

Filius et nepos Saturni *Jupiter* atque *Mercurius*
uterque gradientes *simul* et centra occupantes,
faciunt oratores aut sermone aut calamo,
scriptores sollertes, aut etiam multum lucripetas viros,
mercaturam amantes, semper negotiatores.

A 24 Μήνη φωσφορέουσα καὶ Ἄρεϊ συμβάλλουσα
ἕκτον ἔχοντι τόπον, σίνος ἀνδράσιν αὐτίκα ῥέζει·
ἀμφὶ πόδας τέμνονται ὑπ' ἀνδροφόνοιο σιδήρου,
χωλοί, μουνόποδες, ξύλινον προσκείμενοι ἄρθρον,
λύπην αἰείμνηστον ἑὸν πόδα παπταίνοντες.

Luna lucifera atque *Marti* congrediens
sextum habenti locum, noxam hominibus statim infert:
circa pedes secantur homicida ferro,
claudi, unipedes, ligneum induti membrum,
dolorem semper-memorem suum pedem adspicientes.

B 25 Ἄρες Ἄρες, κακοεργὲ καὶ ἀνδράσι καὶ μακάρεσσιν
καὶ πόλεσιν καὶ νηυσὶ καὶ ἠέρι καὶ πελάγεσσιν
καὶ καρποῖς γαίης τε καὶ εὐρείθροις ποταμοῖσιν·
εἵνεκα σεῦ πόλιες μὲν ὑπαὶ πυρὸς ἐμπίπρανται,
καὶ νῆες πελάγεσσιν ἐπιπλώουσαι ὄλοντο,
καὶ ποταμοὶ ξηροῖσιν ἀνύδατοι ἐν στομάτεσσιν,
δένδρεά τ' ὠλεσίκαρπα καὶ ἀνέρες αἰνογένεθλοι·
οὓς μὲν γὰρ μογερῶς πυρικαέας ὤλεσας ἄνδρας,
οὓς δὲ καὶ ὠμοβόροισιν ἕλωρ θήρεσσιν ἔδωκας,
ἄλλον δ' ἀκλειῶς μετέωρον ἀνεσταύρωσας,
οὗ τέτατ' ἀνδροφόνοις περὶ δούρασιν ἡλοπαγὴς χείρ·
νηλεές, οὐχ ἄρα σοί γε πατὴρ ἦν αἰγίοχος Ζεύς,
οὐδ' Ἥρη μήτηρ, ἀλλ' οὔρεα πικρά σ' ἔτικτεν,
* * * * * * *

Mars Mars, malefice cum hominibus tum diis
et urbibus et navibus et aëri et mari
et fructibus terræ et bene-fluentibus fluviis;
tua causa urbes quidem igne corrumpuntur,
et naves mari innavigantes pereunt,
et fluvii siccis sine-aqua in ostiis,
et arbores fructus-perdentes et homines misere-nati;
alios enim misere igne-combustos perdidisti viros,
alios etiam crudivoris prædam bestiis dedisti,
alium turpiter sublimem cruci-affixisti,
cujus expansa-est homicidis circa lignis clavo-affixa manus:
immanis, nec sane tibi pater erat ægidem-tenens Jupiter,
neque Juno mater, sed montes asperi te genuerunt,
* * * * * * *

E 26 — — — — — —
καὶ Λύσσα στυγερὴ καὶ Χάος οὐλόμενον.

— — — — — —
et Furia scelesta et Chaos perniciosum.

A 27 Εἰ δὲ Κρόνον λείψειε Σεληναίη κατὰ μοῖραν,
τεύχει ῥευματικοὺς ἠδ' ἀσθενέας κατὰ σάρκα,
τεύχει δ' ἀργαλέους ὑδρογάστορας, οἳ καὶ ἔπειτα
ὀστέα χαυνωθέντες ἀφ' ὕδατος οὐλομένοιο
ἔγκυον ὠδίνουσιν ἑὸν μόρον ἐντὸς ἔχοντες.
Ἄρεα δ' ἢν λείψασα Σεληναίη φορέοιτο,

Sin *Saturnum liquerit Luna* circa partem,
facit fluxionibus-laborantes et infirmos carne,
facit et miseros aquosos-ventre, qui etiam postea
ossa tumidi aqua perniciosa
gravidam parturiunt suam mortem intus habentes.
Martem autem si *linquens Luna* feratur,

* ἀνέρας ἐκτήκει κρυφίμων ἄπο πολλάκι νούσων,
ἥπατος ἢ σπληνὸς τρυχουμένου ἠὲ νεφροῖο,
ἢ κραδίην παρέτριψε νοήμονα, μητέρα βουλῆς,
πνεύμονά θ' ἑλκήεντα, κακὴν νόσον ἀνθρώποισιν,
οἵπερ δὴ μογέοντες ἀποπτύουσιν ὄλεθρον
βηχὸς ἀνιάτοισιν ἐλαυνόμενοι στροφάλιγξιν,
λεπταλέοι θυμοῖσι καὶ ἀδρανέες μελέεσσιν
πίνοντες καὶ ἔδοντες, ἀειθανὲς ἦτορ ἔχοντες.

* homines liquefacit ex occultis sæpe morbis,
hepate aut splene tabescente aut rene,
aut cor contrivit sapiens, matrem consilii,
et pulmonem ulcerosum, malum morbum hominibus,
qui quidem laborantes exspuunt perniciem
tussis immedicabilibus agitati vorticibus,
tenues animis et imbecilli membris
bibentes et edentes, semper-moriens cor habentes.

A 28 Ἄρης ἡμερινοῖσι μεσουρανέων τάδε ῥέζει·
πρῶτον μὲν γονέων βίον ὤλεσε, καὶ λέχος αὐτῶν
χωρίζει θανάτῳ κακῷ ἠὲ διχοστασίῃσιν·
αὐτοὺς δ' ἐν πολλοῖσιν ἐγύμνασε πήμασιν αἰεί,
θλίψεσιν οὐλομέναις τε καὶ ἀργαλέαις πενίῃσιν,
κινδύνοις, βλαβέεσσι, δανείσμασιν, ἐνδείῃσιν·
174 πολλάκι καὶ θανάτῳ στυγεροῦ θνήσκουσι σιδήρου
173 ἄστεγοι ἠδ' ἀγύναιοι ἄτεκνοί τ' ἐν νεότητι.

Mars interdiu *medium-cælum-tenens* hæc facit:
primo quidem parentum vitam perdit, et torum eorum
separat morte mala aut discordiis;
ipsos autem multis exercuit miseriis semper,
afflictionibus perniciosis et molestis egestatibus,
periculis, noxis, usuris, penuriis;
sæpe etiam morte crudelis pereunt ferri
sine-tecto et sine-uxore et sine-prole in juventute.

E 29 * * * * * *
159 ἀνέρας ἐκτήκει πολλάκις ἐκ κρυφίμων,
* πολλάκι δ' ὠκυμόρους στυγερῷ διόλεσσε σιδήρῳ·
175 Ζεὺς δ' ἐσιδὼν τούτων ἐσθλὸν ἔθηκε τέλος.

* * * * * *
homines liquefacit sæpe ex occultis,
* sæpe autem immaturos crudeli perdidit ferro;
Jupiter vero intuens horum bonum finem dedit.

C 30 Ἄρεα δ' ἣν κατέχῃ, δεινὸν θεόν, αἰθέριος λίψ,
πολλῶν αἴτιός ἐστιν ἐν ἀνθρώποισιν ἀνιῶν·
λύπας καὶ θορύβους, ἐγκλήματα καὶ σίνος αἰνόν,
ἢ πάθος * * * *
ἢ πέλαγος πλώουσιν, ἑὴν πάτρην προλιπόντες.

Martem autem si teneat, terribilem deum, ætherius *Africus*,
multarum causa est in hominibus molestiarum;
dolores et turbas, accusationes et noxam terribilem,
aut affectum * * * *
aut mare navigant, suam patriam relinquentes.

A 31 Ἑρμείας, Παφίη, πολιὸς Κρόνος ἣν μὲν ἔχωσιν
181 τὴν πρῆξιν, ῥέζουσιν ἀμύμονας ἰητῆρας,
184 ἤπια φάρμακ' ἔχοντας, ἀνώδυνα φαρμάσσοντας·
182 εἰ δὲ Ζεὺς ἐσίδοι, πολυόλβους εὐτυχέας τε,
183 πλούτῳ τιμήεντας, ἀγακλέας ἀνθρώποισιν.

Mercurius, *Venus*, canus *Saturnus* si obtineant
illam actionem, faciunt egregios medicos,
blanda medicamina habentes, non-dolorifica miscentes;
si vero *Jupiter* intueatur, locupletes et felices,
divitiis honoratos, multum-celebratos hominibus.

A 32 Ὅσσαι δ' ἂν κεν ἔχωσιν ὑπὲκ συνόδοιο φυγοῦσαν
186 Μήνην, φωσφορέουσαν ἔτ' ἔμπεδον, ὀρνυμένην τε,
Ἀρεϊ συμβάλλουσαν ἀνηλέϊ καὶ Κρόνῳ αἰνῷ,
ἔμβρυα μὲν φθείρουσι μινυνθάδι' οἷσι χρόνοισιν,
μηδὲ βροτῶν μορφὴν ἐγγάστριον αὐξήσαντα,
σαρξὶ δὲ θηρείῃσι πανείκελα ῥοιζήσασαι
ὠμοτόκοις ὠδῖσιν ἐς ἠελίου φέρον αὐγάς·
αὐταὶ δ' ἀμφὶ πόνοισιν ἀνηλέα κωκύουσαι
εἰς Ἀΐδος κατίασιν ἀνοστήτοιο μέλαθρον·
εἰ δὲ Ζεὺς ἐσίδοι, ψυχὴν μάλα πολλὰ παθοῦσαν
ἐκσώσει θανάτοιο, κακῶν δ' οὐκ ἔσσετ' ἀρωγός.

Quæcumque autem habent de conventu fugientem
Lunam, luciferam adhuc firmiter, concitatamque,
Marti congredientem immiserabili et *Saturno* terribili,
fœtus quidem perdunt immaturos suis temporibus,
neque (in) hominum formam in-utero adauctos,
carnibus autem ferinis persimiles extrudentes
crudis partubus in Solis producunt radios;
ipsæ autem circa labores miserabiliter lugentes
in Orci descendunt irremeabilis ædem;
si vero *Jupiter* intueatur, animam valde multa perpessam
servabit e morte, malorum autem non erit averruncus.

B 33 Τίπτε μάτην, ἄνθρωπε, θυηπολέεις μακάρεσσιν;
τίπτε μάτην τρισέλικτος ἀν' οὐρανὸν ἤλυθε κνῖσα;
ἴσχεο· οὐ γὰρ ὄνειαρ ἐν ἀθανάτοιο θυηλαῖς.
οὐ γάρ τις δύναται γένεσιν μετατρεψέμεν ἀνδρῶν,
ἥθ' ἅμα νηπιάχοις συγγίγνεται ἀνθρώποισιν,
εὐθύ τε Μοιράων εἱλίσσεται ἀμφὶ μίτοισιν,
κλώσμασιν ἀρρήκτοισι σιδηρείοισί τ' ἀτράκτοις.

Quid frustra, homo, *sacra facis* cælestibus?
quid frustra ter-tortus ad cælum adscendit nitor?
abstine: neque enim auxilium in Dei sacrificio;
nec enim quisquam potest nativitatem invertere virorum,
quæ simul infantibus innascitur hominibus,
statimque Parcarum volvitur circum fila,
staminibus infractis et ferreis colis.

ῥέζε Κρόνῳ καὶ Ἄρηι καὶ Ἑρμῇ καὶ Κυθερείῃ
καὶ Διὶ καὶ Μήνῃ τε καὶ Ἠελίῳ βασιλῆι·
οὗτοι γὰρ κρατέουσι θεῶν, κρατέουσι καὶ ἀνδρῶν,
πόντου καὶ ποταμῶν πάντων ῥοθίων ἀνέμων τε,
καὶ γῆς καρποφόροιο καὶ ἠέρος ἀενάοιο.

Ε 34 Πλησιφαὴς Κρονίωνι συναντήσασα Σελήνη
εὐτυχέας ῥέζει καὶ μακαριστοτάτους·
εἰ δὲ λίποι Κρονίωνα φάει πλήθουσα Σελήνη,
οὐκέτι τὴν αὐτὴν ἐντὸς ἔχει δύναμιν·
ἀλλὰ κακῶν ῥεκτεῖρα πέλει λείπουσα πρὸς αὐτόν·
ἔκφρονας, αἰνομόρους ἢ νοσεροὺς τελέσει,
ἀμβλύτερόν τ' ἐτέλεσσεν ἔμεν βίον ἐν καμάτοισιν,
* * * * * *

Α 35 Ἄρης καὶ Φαέθων κατεναντίον ἀλλήλοισιν
ἄμφω κέντρον ἔχοντες ἀνωμαλίην βιότοιο
ἀνθρώποις ἐπάγουσι, καὶ ἐκ φιλίης ἐλάσουσιν,
καὶ προκοπῆς στερέουσιν, ἐπεὶ Διὸς ἔπλετο πλοῦτος
καὶ δόξαι καὶ σωφροσύναι καὶ πίστιες ἐσθλαί,
ἐκ δ' Ἄρεος πενίη τε κακὴ θόρυβοί τε μάχαι τε,
ἐγκλήσεις μεγάλαι, περὶ σώματος ἔσθ' ὅτ' ἀγῶνες·
οὗτοι δ' εὔποροί εἰσιν, ἀπ' εὐπορίης δὲ πένονται·
ἢν δὲ μεσουρανέῃ Πυρόεις, τέλος αἰνὸν ἔχουσιν.
κέντρον ἔχων Φαέθων Μήνης μέτα καὶ Κυθε-
ἤν πως φωσφορέουσα Σελήνη τῷδε συνάπτοι, [ρείης,
ἄρχοντας μεγάλους, εὐδαίμονας, ἔμφρονας ἄνδρας,
ἐνδόξους, στροφίοισι καρήατα κοσμηθέντας,
πλούτῳ τιμήεντας, ἀγακλέας ἀνθρώποισιν.

Α 36 Ἀμφότεροι δύνοντες ὁμοῦ Κρόνος ἠδὲ καὶ Ἄρης,
Μήνης Ἠελίου τε καταντίον ἑστηώτων,
ῥέζουσ' ἐμμανέας, πάσας φρένας ἐξολέσαντες·
οἴονται δ' ὁράαν νεκύων σκιοειδέα μορφήν,
οἱ δὲ καὶ εὐφρονέοντες ἀεικέα πήματ' ἔχοντες
πίπτουσιν συνόδοισι Σεληναίης ὑπὸ ῥιπῆς. [τη,
ἢν δὲ Κρόνου μέσση τε καὶ Ἄρεος ᾖ Ἀφροδί-
καὶ Μήνην λεύσσωσι καὶ Ἑρμείαν τετράγωνον,
δρῶσιν φοιβητὰς ἢ μάντιας, οἵθ' ἱεροῖσιν
ἑζόμενοι ζώουσιν ὀνείρατα μυθίζοντες,
οἱ δὲ καὶ ἐν κατοχῇσι θεῶν πεπεδημένοι αἰεὶ
δεσμοῖσιν μὲν ἔδησαν ἑὸν δέμας ἀρρήκτοισιν,
* * * * * *
εἵματα μὲν ῥυπόωντα, τρίχες δ' οὐρῇσιν ὅμοιαι
ἵππων κηροπαγεῖς οὖλαι πληροῦσι κάρηνον·
οἱ δὲ καὶ ἀμφιτόμοισι σιδηρείοις πελέκεσσιν
ἔνθεα λυσσώοντες ἑὸν δέμας αἱμάσσουσιν.
πλησιφαὴς δ' Ἄρηι συναντήσασα Σελήνη,
Ζηνὸς ἄτερ Κύπριδός τε, κακὴ κατὰ πάντα τέτυ-
βλάπτει μὲν βίοτον καὶ πλούσιον ἄνδρα πένητα [κται·
ῥηιδίως ἔρρεξε, μινυνθάδιόν τε χρόνοισιν
ἐξαπίνης ἀπόλεσσε βίῃ κακοεργέϊ Μοίρης.
Ἄρεος ἠδὲ Κρόνοιο μέσην δείμαινε Σελήνην,
οὕνεκεν ἀργαλέη πέλεται μογερῇσι τεκούσαις·

Sacrifica Saturno et Marti et Mercurio et Veneri
et Jovi et Lunæ et Soli regi;
hi enim dominantur diis, dominantur etiam hominibus,
mari et fluviis omnibus turbidis et ventis,
et terræ frugiferæ et aeri perenni.

Pleni-lumine *Saturno occurrens Luna*
felices reddit et beatissimos;
sin *reliquerit Saturnum* lumine abundans *Luna*,
non amplius eandem intus tenet vim;
sed malorum effectrix est *deficiens* ad illum:
stolidos, fœde-morientes aut morbidos faciet,
et hebetiorem effecit esse vitam in laboribus,
* * * * * *

Mars et *Jupiter ex-adverso* sibi-invicem
ambo *centrum* habentes inconstantiam vitæ
hominibus immittunt, atque ex amicitia expellent,
et progressu privabunt, quum Jovis sint divitiæ
et honores et modestia et fides bona,
ex Marte autem paupertas mala turbæque prœliaque,
accusationes magnæ, de corpore interdum certamina;
hi divites sunt, post divitias autem egent;
sin *medium-cælum-teneat* Mars, finem terribilem habent.
Centrum tenens *Jupiter* cum *Luna* et *Venere*,
si quando lucem-ferens Luna huic congrediatur,
principes magnos, felices, sapientes viros,
gloriosos, fasciis capita ornatos,
divitiis honoratos, valde-celebratos hominibus.

Ambo *occidentes* simul *Saturnus* atque *Mars*,
Luna et *Sole ex-adverso* stantibus,
faciunt furiosos, omnem mentem deperdentes;
putant autem se-videre mortuorum umbris-similem formam,
alii etiam bona-mente-præditi turpes calamitates habentes
cadunt in-conventibus Lunæ ab impetu.
Sin inter-*Saturnum* atque *Martem media* sit *Venus*,
et *Lunam* videant et *Mercurium quadratum*,
faciunt fanaticos aut vates, qui in-templis
sedentes vivunt somnia enarrantes,
alii vero etiam afflatibus deorum vincti semper
vinculis quidem colligant suum corpus infractis,
* * * * * *
vestes quidem squalidæ, capilli autem caudis similes
equorum cera-compacti spissi complent caput;
alii vero etiam ancipitibus ferreis securibus
divinitus furentes suum corpus cruentant.
Plena vero *Marti* occurrens *Luna*,
absque *Jove* et *Venere*, mala omnino est:
affligit quidem vitam et divitem hominem pauperem
facile reddidit, et immaturum temporibus
repente exstinxit vi malefica Parcæ.
Martis et *Saturni mediam* time *Lunam*,
quoniam noxia est miseris matribus:

τρύχει γὰρ ταύτας κρυφίμων ἄπο· πολλάκι δ' αὐτοὺς
ὤλεσεν ἐν θανάτοισι βιαιοτάτοισι βαλοῦσα,
ἁψαμένους βρόχον αἰνὸν, ἢ ἀραμένους ξίφος ὀξύ,
ἢ πυρὶ δαιομένους, ἢ ἐν ὕδασι πολλὰ παθόντας.
Ἄρεος ἠδὲ Κρόνοιο μέση Κύπρις οὐ καλοεργός,
οὕνεκεν ἀνθρώποισι κακὴ κατὰ λέκτρα τέτυκται·
μίσγει γὰρ δούλῃσιν ἑταιρίσιν, ἃς φιλέοντες
ζήλῳ ἐλαύνονται κακοεργέϊ· πολλάκι δ' οὗτοι
ἀνέρες ὀργιόωντες ἀποκτείνουσι γυναῖκας,
αἳ μόρον αἰνὸν ἔχουσι κακῆς διὰ φίλτρα κυθήρης.

consumit enim illas ex occultis; et sæpe ipsos
perdidit in mortes violentissimas injiciens,
alligantes laqueum terribilem, aut tollentes gladium acutum,
aut igni combustos, aut in aquis multa passos.
Martis et *Saturni* media *Venus* non benefica,
quoniam hominibus mala in toris exsistit:
miscet enim ancillis meretricibus, quas amantes
zelo agitantur malefico; sæpe autem hi
viri irascentes interficiunt uxores, [neris.
quæ interitum terribilem habent ob malæ fascinationem ve-

A 37 Ζῴδιον ὡρονόμοιο λαχὼν Ζεὺς ἠδ' Ἀφροδίτη
Ἄρηος δύνοντος ἀνηλέος ἠδὲ Κρόνοιο,
* * * * * * *
πλούσιοι ἐν πρώτοισι καὶ ἐν πυμάτοισι πένητες,
ἀλλ' οὐκ ἐκλείπουσι μάχας θορύβους τε δίκας τε,
εἰ μή πως Φαέθων πυμάτην περὶ μοῖραν ὁδεύσῃ.
εἰ δ' Ἄρης ὥρην κατέχοι Φαίνων τε σὺν αὐτῷ,
δύνῃ δ' αὖ Φαέθων κατεναντίον ἀμφοτέροισιν,
ἐν νεότητι πένητα καὶ ἐς τέλος εὔπορον ἄνδρα
ῥέζουσιν, βιότοιο δ' ἀνώμαλα ἔργα τελοῦσιν.
εἰ δὲ Κρόνῳ καὶ Ἄρηι συνῇ κερόεσσα Σελήνη,
μοίρης ἐντὸς ἐοῦσα, συνάπτῃ δ' αὐτίκα τοῖσδε,
ἐντὸς ἔχει κακίην Ἄρεός τ' ἠδὲ Κρόνου αἰνήν,
αἰνός τ' ἀνθρώπων ἔσεται βίος ἠδ' ἐλεεινός,
καὶ πενίη καὶ μοῖρα κακή· καὶ λάτρια ἔργα
πείσονται, βιότόν τε ῥοπῇ λείψουσι πρόμοιροι.

Signum *horonomi* nactus *Jupiter* et *Venus*
Marte occidente immisericorde et *Saturno*,
* * * * * * *
divites initio et postremo pauperes,
sed non relinquunt pugnas et turbas et judicia,
nisi forte *Jupiter* ultimam circa partem meaverit.
Sin *Mars horam* teneat et *Saturnus* cum eo,
occidat autem rursus *Jupiter* ex-adverso ambobus,
in juventute pauperem et ad finem divitem hominem
faciunt, vitæ autem varia opera perficiunt.
Sin *Saturno* et *Marti* adsit cornuta *Luna*
intus partem versans, conjungatur autem statim iis,
intus habet malitiam Martis et Saturni terribilem,
et terribilis hominum erit vita et miseranda,
et paupertas et sors mala; et servilia opera
patientur, vitamque subito relinquent ante-fatum.

F 38 Ἡνίκα δ' ἡ Κερόεσσα μέσον πόλον ἀμφιβεβῶσα
νυκτερινοῦ θέματος κατὰ μοῖραν ἰοῦσα φαανθῇ,
Ἠέλιος τ' ἐπίκεντρος ἐν ἀρσενικοῖσι τόποισιν,
γεννῶσιν βασιλῆα, θεὸν βροτὸν ἀνθρώποισιν.
Ἑρμείας δὲ μεσουρανέων, Τιτὰν δὲ σὺν αὐτῷ
αὐτή θ' ἡ Κερόεσσα καθ' ὡρονόμοιο τυχοῦσα
ἡμερινοῦ θέματος, βασιληΐδος ἐστὶ γενέθλη.
ταῦτα δέ τοι τελέουσιν, ἐπὴν ἐπίκεντροι ἔωσιν,
μηδένα τῶν ὀλοῶν κατεναντίον ἐχθρὸν ἔχοντες.

Quando autem *Cornuta medium* polum circumgressa
nocturni thematis in parte incedens apparuerit,
et *Sol* in-centro in masculis locis,
generant regem, deum mortalem hominibus.
Mercurius vero *medium-cælum-tenens* et *Sol* cum illo
ipsaque *Cornuta* in *horonomo* versans
diurni thematis, reginæ est nativitas.
Hæc vero faciunt, quando in-centris sunt,
neminem e noxiis ex-adverso hostem habentes.

IV 39 Ἢν δ' ἐπὶ μαρτυρίην Ἄρεως ἐλθοῦσ' Ἀφροδίτη
ὄμμα βάλῃ πανταυγὲς ἐν ἡμερινῇσι λοχείαις,
ἐκ πυρὸς αὐχήσουσι τέχνας μελανός τε σιδήρου
ἄκμοσι ῥαιστοτύποις μεμελημένοι ἠδὲ καμίνῳ.

Sin ad testimonium *Martis* veniens *Venus*
oculum injiciat præfulgidum mortalibus puerperiis,
ex igne jactabunt artes nigroque ferro,
incudibus malleo-verberatis operati et camino.

Ἑρμῆς δ' οἰκείοις ὁπότ' ἂν κατὰ κύκλα φαανθῇ,
μαρτυρίῃ δὲ Κρόνοιο κατ' αἰθέρα τῷδε πελάζῃ,
δὴ τότε ῥήτορας ἄνδρας ἰδ' ἐν σοφίῃσιν ἀρίστους
ἔσσεσθαι δείκνυσι καὶ ἀστρολόγους θεοφήμους.

Mercurius autem in-domesticis ubi in circulis apparue-
et testimonium *Saturni* in æthere huic accedat, [rit-
tunc vero oratores viros atque in sapientia optimos
fore significat, et astrologos divinitus-loquentes.

εἰ δὲ Σεληναίης ἑλικώπιδος ἄστατος ἀστὴρ
Ἑρμείαν σύμφωνον ἔχοι κατὰ κόσμου ἀταρπόν,
καὶ μούνη Κυθέρεια συνῇ καλῷ Φαέθοντι,
ῥεκτῆρας χρυσοῖο καὶ Ἰνδογενοῦς ἐλέφαντος
ἐργοπόνους ῥέζει καὶ ζωγραφίης μεδέοντας,
εὐφυέας θριγκῶν τε καὶ εὐτυχέας κανονισμῶν

Sin *Lunæ* orbiculatæ instabilis stella
Mercurium consentientem habeat in mundi via,
et sola *Venus* adsit pulcro *Jovi*,
factores auri et Indigenæ eboris
operarios facit et picturæ principes,
sollertes cancellorum et felices marginum

κοσμήτας, μάλα τοι πεπονημένα τεχνάζοντας.

ornatores, admodum sane polita elaborantes.

Ζῆνα δ' ὅτ' ἂν φαέθοντα βάλῃ λαμπραύγετις ἀκτὶς
Ἑρμείω, μίγδην τε διαλλάξωσιν ὁρισμούς,
ῥήτορας ἐμφαίνουσι βροτοὺς σοφίης τε κρατίστους
ζηλωτάς, τεύχει τε λόγων νεότητά τε λαμπρὴν
* * * * * *
γραμματικὴν ἄσκησιν ἐνὶ στέρνοισιν ἔχοντας.
Μήνης δ' ἀμφίκερω σχολιὸς δρόμος ἡνίκ' ἂν ὀφθῇ
Ἄρεος ἀκτίνεσσι πόλου λοξεύματα βαίνων,
Στίλβων δ' ἀμφ' αὐτοῖς ἢ καὶ διάμετρος ὁραθῇ
ζωιδίῳ κόσμοιο, κακοὺς ληίστορας ἄνδρας
καὶ θυρέτρων δεινοὺς ἐπανοίκτορας ὀθνειάων,
κλεπτῆρας φαύλους νυκτοπλανέας τελέουσιν·
οὗτοι φωρηθέντες ἐν ἀλλοτρίοισι μελάθροις
εἰς συνοχὰς ἥξουσι σιδηρήεντά τε δεσμά,
εἱρκτὰς δ' οἰκήσουσι φυλασσόμενοι ἁλύσεσσιν,
ἔν τε βίᾳ θάνατον λείψει κακοεργέϊ θυμῷ,
ἢ σφαγίοις ξίφεσιν δεδαϊγμένοι ἢ πελέκεσσιν,
ἢ βρόχον ἀγχονόωντα δι' αὐχένος ἐνδήσαντες,
[ἢ διὰ λαιμοτόμου φάρυγος βίον αἵματι λείψει
σφονδυλόεντα τράχηλον ἢ ἰνίον ἀκροτομηθείς·]
πνεῦμά θ' ἑὸν λείψουσι πικρᾶς Μοίρας ὑπ' ἀνάγκας.

Jovem autem ubi splendentem tangit fulgidus radius
Mercurii, et mixtim alternant fines,
oratores producunt homines et sapientiæ optimos
æmulos, et facit sermonum et juventutem nobilem
* * * * * * *
grammaticam exercitationem in pectoribus habentes.
Lunæ autem utrinque cornutæ obliquus cursus quum
Martis radiis poli obliquitates obiens, cernitur,
Mercurius autem circa illos aut etiam ex-adverso conspicitur
signo mundi, malos latrones homines
et januarum terribiles effractores alienarum,
fures pravos noctivagos efficiunt;
hi deprehensi in alienis ædibus
in angustias venient et ferrea vincula,
et carceres habitabunt custoditi catenis,
et vi mortem relinquent malefico animo,
aut mactatoribus gladiis trucidati aut securibus,
aut laqueum suffocantem per cervicem alligantes,
[aut per dissectum guttur vitam sanguine linquet,
vertebrosam cervicem aut nervum-extremum ictus,]
et spiritum suum relinquent amaræ Parcæ ex necessitate.

Ἥλιος δὲ Κρόνοιο καὶ Ἄρεος ἀστέρας ἀθρῶν
ἀκτινηβολίῃσι φαεσφόρου Οὐλύμποιο,
ναυσιβάτας δείκνυσι καὶ ὕδατος ἵστορας ἄνδρας,
πλωτάρχας σκαφέων, οἳ πολλάκι ναυφθορίῃσιν
χείματος ὀρνυμένοιο βίον σώζουσι δι' ἅλμης
νηχόμενοι Μοίρῃσιν ὑπὸ τρόμον ἐν πελάγεσσιν.
παμφαίνων δ' ἀστὴρ κυανοχρώτοιο Κρόνοιο
Ἠελίου σελάεσσιν ἀν' οὐρανὸν ἦν ἰσόμοιρος,
τηνίκα φυομένων βρεφέων γεννήτορα πρῶτον
μητέρος εἰς Ἀΐδην πέμψει νεκυηπόλος Αἶσα,
κτήματά τ' ἐκβάλλει πατρώια καὶ μέγαν ὄλβον,
καί τε κασιγνήτων θάνατον ὁρόωσι προόντων,
κἀκ πολλῶν θανάτων πλοῦτον μέγαν αὐξήσουσιν.
ἢν δὲ Σεληναίης ἀκτὶς ἰσόμοιρα πελάζῃ
[φωτὶ Κρόνου,] μάρτυς δ' ἐπὶ [σήματι] τῷδε γένηται
καὶ Πυρόεις, μήτηρ προτέρη [πατρὸς] οἴχετ' ἐς Ἅδην,
ἠὲ μογοστοκίῃ δεδαϊγμένη, ἢ ὑπὸ νούσου
αἱμηρῆσι γυναιξὶ φύσις κρύφι' ἄλγε' ἔδωκεν.

Sol autem *Saturni* et *Martis* stellas videns
in-radiorum-missionibus lucem-ferentis Olympi,
navigrados indicat atque aquæ peritos viros,
primoresque navium, qui sæpe in-naufragiis
procella exoriente vitam servant in salso-æquore
natantes Parcarum-vi sub trepidationem in pelago.
Persplendida autem stella cærulei *Saturni*
Solis luminibus per cælum si in-eadem-regione (sit),
tunc natorum infantium genitorem priorem
matre in Orcum mittet mortuos-prosequens Parca,
et bona ejiciet paterna et magnas divitias,
atque fratrum mortem vident ante natorum,
atque ex multis mortibus divitias magnas augebunt.
Sin *Lunæ* radius eadem-ratione appropinquet
[lumini *Saturni*], testis autem in [signo] isto fiat
etiam *Mars*, mater prior [patre] abit in Orcum,
aut partus-labore necata, aut ex morbo
sanguifluis feminis natura secreta mala dedit.

---

40 † Ἢν Κρόνος ὡρονομῇ, Πυρόεις δύνῃ δὲ κατ' ἰθύν,
† αἴλινος ὅστις ἀνήρ γε βιαιότατον μόρον ἕξει.

† Sin *Saturnus* horam-teneat, sed *Mars* occidat ex-adverso,
† infelix quicumque vir violentissimum fatum habebit.

E 41 Ἠελίῳ τετράγωνος Ἄρης, Μήνῃ δέ τε Φαίνων,
δούλους ποιήσει καὶ γονέων στερέσει.
ἢν δ' ἔτι καὶ Παφίη κατεναντίον Ἄρεος ἔλθῃ,
* * * * * * *
καὶ ταύτην τετράγωνος ἴδοι Κρόνος ὑψόθεν ἑστώς,
ἐκ δούλων δούλους τῇδε νόει ξυνέσει.
ἢν Φαέθων τετράγωνον ἴδοι Κρόνον ἠὲ τρίγωνον,
* * * * * * *

Soli quadratus *Mars*, *Lunæ* autem *Saturnus*
servos faciet et parentibus orbabit.
Sin etiam *Venus* e-regione *Martis* venerit,
* * * * * * *
et eam quadratus videat *Saturnus* desuper stans,
ex servis servos hac animadverte conjunctione.
Si *Jupiter* quadratum viderit *Saturnum* aut trigonum,
* * * * * * *

Ἑρμείας δέ τ' ἐφ' ὡρονόμου Μήνη τε σὺν αὐτῷ,
εὐτυχὲς ἐσσεῖται τοῦτο θέμ' ἐκ γενεῆς,
* * * * * *
δόξῃ καὶ πλούτῳ καὶ φιλίαις μερόπων. [μῆς
καὶ Ζεὺς ὡρονομῶν Πυρόεις θ' ἅμα καὶ τρίτος Ἑρ-
* * * * *
Μήνη δ' ἐκ συνόδοιο Κρόνον φίλον ἀγκαλίσαιτο,
εὐπρήκτους ῥέζει καὶ μακαριστοτάτους.

C 42 Ἢν δὲ Κρόνος παρόδοισιν ἐπ' Ἄρηος τόπον ἔλθοι,
ψυχρὸς ἐὼν θερμοῖο, μολὼν τόπῳ οὐ καλοεργός,
ἔσσεται ἀνθρώποις πολλοῦ κακοῦ αἴτιος οὗτος·
λύπας γὰρ στονάχας τε βλάβας τ' ἄξει μερόπεσσιν.
Ἄρης δ' ἐν παρόδοισι κατοπτεύσας Κρόνον αἰνὸν
ἐσθλὸς ἔφυ· κτήσεις δ' ἀγαθῶν καὶ νῖκος ὀπάζει.

---

† Εἴρηται δρόμος οὐράνιος ἀπλανῶν τε πλάνων τε.

---

† Λοιπόν μοι Μοῦσαι δότ' ἀεῖσαι πλείονα τούτων
εἰς ἑτέραν βίβλον τῷδε μέτρῳ πρὸς ἔπος.

atque *Mercurius* in horonomo et *Luna* cum eo.
felix erit hæc positura ex nativitate,
* * * * * *
gloria et divitiis et amicitiis hominum; [rius
et *Jupiter* horam-tenens *Mars*que simul et tertius *Mercu-*
* * * * * *
Luna autem e congressu *Saturnum* amabilem amplectatur,
bene agentes facit ac felicissimos.

Sin *Saturnus* prætereundo in *Martis* locum venerit,
frigidus in calidi, means in-loco non beneficus,
erit hominibus multi mali causa hicce:
dolores enim gemitusque et noxas immittet hominibus.
Mars autem prætereundo spectans *Saturnum* terribilem
bonus est, et possessiones bonorum et victoriam dat.

---

† Dictus est cursus cælestis fixarum et errantium (stellarum).

---

† Reliquum (est), Musæ, ut-detis mihi canere plura hisce
† in alio libro hocce metro ad epos.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ε. [Ϛ.]

Ἐξ ἀδύτων ἱερῶν βίβλων, βασιλεῦ Πτολεμαῖε,
καὶ κρυφίμων στηλῶν, ἃς ηὕρατο πάνσοφος Ἑρμῆς
4 σύμβουλον πινυτῆς σοφίης Ἀσκληπιὸν εὑρών,
3 οὐρανίων τ' ἄστρων ἰδίαις ἐχάραξε προνοίαις,
ἀντιτύπῳ κηρῷ ἀπομαξάμενος, κεκόμισται
ἀνθολόγου μούσης βλύζον δώρημα μελισσῶν,
ᾗ διὰ νύκτα μέλαιναν ὑπ' οὐρανίων χοροῦ ἄστρων
μοιραίοισι μίτοισι λάλον τὸ μάθημα καθεῦρον·
οὐ γάρ τις τοίης σοφίης ἔτ' ἐμήσατο κῦδος,
ἢ μοῦνος Πετόσιρις, ἐμοὶ πολὺ φίλτατος ἀνήρ·
οὐ βαιὸς κάματος δ' οὗτος, Πτολεμαῖε, πέφυκεν.

---

† Ἀνθρώπων γενέσεις, ἃς ἤραρε μυρίος αἰών,
† ἐκ στομάτων ἱερῶν ὁ σοφώτατος εἶπεν Ὅμηρος
† χείλεσιν ἀμβροσίοις καὶ νεκταρέῃ διανοίῃ
« φύλλα, τὰ μέν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη
τηλεθόωσα φύει, ἔαρος δ' ἐπιγίνεται ὥρη·
ὣς ἀνδρῶν γενεὴ ἡ μὲν φύει, ἡ δ' ἀπολήγει ».
« μοῖραν δ' οὔτινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν,
οὐ κακόν, οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται ».
« ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός; »
† μύθοις οὐρανίοισι φέρων παρέθηκ' ἀγελαῖα,
† χάλκεα χρυσείοισιν, ἐπεὶ καὶ δόγματα θεῖα
† οἷα κόχλῳ χρυσὸς περικείμενός ἐσθ', ὁ δὲ χρυσὸς
† κοσμεῖται κοχλίδεσσιν ἁλὸς περιπορφύροντος.

---

† Ἐν πᾶσιν μύθοις καὶ τῇ ἰδίῃ διανοίῃ
† εἴρηται πραπίδων κάματος εὐσυνθέτῳ ἔργῳ.

LIBER V. [VI.]

Ex secretis sanctis libris, rex Ptolemæe,
et arcanis columnis, quas repperit sapientissimus Mercurius
consiliarium sollertis sapientiæ Æsculapium nactus,
et cælestium siderum propria insignivit providentia,
formas-exprimente cera effingens, affertur
florilegæ musæ manans donum apium,
qua per noctem nigram cælestium choro siderum
fatalibus filis loquentem hanc doctrinam inveni;
neque enim quisquam talis sapientiæ adhuc excogitavit de-
nisi solus Petosiris, mihi longe amicissimus vir; [cus,
non levis autem labor hic, Ptolemæe, est.

---

† Hominum genera, quæ nexuit infinitum ævum,
† ex ore sacro sapientissimus dixit Homerus
† labiis ambrosiis et nectarea prudentia
« folia, quæ alia ventus humum fundit, alia autem silva
florens effert; veris autem supervenit tempus;
ita hominum genus hoc quidem nascitur, illud autem desi-
« Fatum autem neminem dico evasisse hominum, [nit. »
non malum, neque vero bonum, ubi primum natus fuerit. »
« At quid mihi hæc amicus collocutus est animus? »
† verbis cælestibus ferens interposui vulgaria,
† ahenea aureis, quoniam etiam præcepta divina
† quasi conchâ aurum circumdatum est, aurum autem
† ornatur conchis maris circum-purpurascentis.

---

† In omnibus sermonibus et propria cogitatione
† exponitur mentis labor bene-composito opere.

---

† Ὥρη ἀκριβοῦται δὲ βροτοῖσι τὰ δόγματα θεῖα,
† ἢν δ' ὥρην ψεύσῃ τι, συνεξώλισθεν ἅπαντα.

† *Hora* accurate-significantur hominibus præcepta divina;
† sin horam quid fefellerit, simul evanuerunt omnia.

---

1 † Ἀστέρες ἑπτὰ θεοὶ μὲν ἀν' οὐρανοῦ ἠέρα πουλύν,
† οἳ ζώνας κατέχουσιν ἄνω τὰς ἑπτὰ πόλοιο,
† αἰῶνός τε γένος καὶ ῥίζα φύσεως πολυμόρφου,
† ζωδιακοῦ κύκλου σφαίρωμ' ἄνα καγχαλόωσιν
† εἰν ἰδίοις ὁρίοις ὑψώμασιν ἠδέ τ' ἐν οἴκοις·
† Ζεύς, Ἄρης, Παφίη, Μήνη, Κρόνος, Ἥλιος, Ἑρμῆς.

† Stellæ *septem* dii quidem per cæli aerem multum,
† quæ zonas tenent superne septem cæli,
† ævi genus et radix naturæ multiformis,
† zodiaci circuli per curvaturam superbiunt
† in propriis finibus sublimitatibus atque domibus:
† Jupiter, Mars, Venus, Luna, Saturnus, Sol, Mercurius.

---

* * * * * *

2 † ἐν συνόδῳ, βασιλεῦ, μεγάλους παρέχει βασιλῆας·
† αὐτίκα δ' ἐν συνόδῳ Μακεδὼν βασιλεὺς ἐγενήθη,
† ὃν πινυταῖς πραπίδεσσιν ὁμοῦ σκήπτροις ἀνέδειξαν·
† καὶ σὺ δέ γ' ἐν συνόδῳ, ἀλλ' οὐκ αὐτῇ ἐνὶ ὥρῃ.
† Ἥλιος σατράπας μεσσουρανέων ἐπιδείξει,
† καὶ στρατιῆς Ἄρης ἡγήτορας οἷς ἐνὶ οἴκοις,
† ἐν δ' Ἄρεως οἴκοις καὶ Ζεὺς ἀπέφηνε δικαστάς·
† καὶ τούτων δὲ ἕκαστος, ὅτ' ἂν ἐπίκεντρα τὰ φῶτα,
† ἢν δ' ἀτόνως λεύσειε, συνεξώλισθεν ἅπαντα.

* * * * * *

† in congressu, rex, magnos præbet reges;
† statim in congressu Macedo rex natus est,
† quem solterti mente simul sceptris extulerunt;
† sed et tu in congressu, sed non eadem in hora.
† *Sol* satrapas *medium-cælum-tenens* ostendet,
† et exercitus *Mars* duces suis in ædibus,
† in Martis autem ædibus etiam *Jupiter* ostendit judices;
† et horum etiam unusquisque, quando *in-centris* sunt lumina,
† sin tenuiter adspexerit, simul evanuerunt omnia.

---

3 Ὡς ὅτ' ἂν ἐν μεγάλοις τοῖς σχήμασι καλὸν ἀθρήσῃ
ἀστὴρ ἀργαλέος, ὑπὸ βασκάνῳ ὄμματι θραύει,
οὕτως ἀργαλέοις ἀστὴρ καλὸς ὄμματ' ἐποίσει
ἢ τετράγωνος ἐὼν τοῖς σχήμασιν ἢ διάμετρος.

Ut, quando in magnis positionibus *pulcram* adspexerit
stella *noxia*, fascinante oculo lædit,
ita *noxiis* stella *pulcra* oculos injiciet
aut quadrata positionibus aut ex-adverso.

---

4 Ἀντολίην ζητῶν καὶ τὴν φάσιν ἐν συναφῇσιν,
νυκτερινὸν δείμαινε Κρόνον καὶ ἑῷον Ἄρηα·
ἀρχαὶ γὰρ τούτῳ πάμπαν τελέθουσιν ἀηδεῖς.
ὡς πυρὸς αἰθομένου στυγεραὶ φλόγες εἰσὶν ἐν ὕλῃ
* * * * * *
λάβρ' ἐπιγινομένου καὶ σβέννυται εὐθὺ παρ' ἀκμήν,
* * * * * *
ἢν δ' ἐσίδῃ Παφίην, οὐ μαίνεται, ἀλλὰ κενοῦται.
τοῦ δὲ Κρόνου τάρβει αἰεὶ κατὰ πάντα τελευτήν·
ψυχρὸς γάρ τε πέλει * * *
* τῇδε Κρόνοιο βολὴ καὶ πήγνυται αἰεὶ
ὄψιμος· εἰ δ' ἄμφω δι' ἔριν περὶ κέντρον ἔωσιν,
ἔνθ' ἀκαταστασίαι καὶ πῆμ' ἐπὶ πήματι δεινῷ.
ἢν στείχωσι δ' ὁμοῦ συνόδοις ἢ εἰς ἕνα χῶρον,
εὐκρασίῃ χαίρουσι καὶ οὐκέτι δῆριν ἔχουσιν·
θερμότατος γὰρ ἐὼν ψυχρῷ ἀνακίρναται Ἄρης,
ψυχροτάτη δὲ Κρόνοιο βολὴ ὑποθάλπεται Ἄρει.

Ortum quærens et apparentiam in contactibus,
nocturnum metue *Saturnum* et matutinum *Martem*;
initia enim hujus prorsus sunt acerba.
Ut ignis ardentis terribiles flammæ sunt in silva
* * * * * *
violenter incidentis et exstinguitur statim in vigore,
* * * * * *
sin adspexerit *Venerem*, non furit, sed evacuatur.
Saturni autem metue semper in omnibus *finem*;
frigidus enim est * * *
* hoc modo Saturni ictus et languescit semper
serus; sin ambo per discordiam circa *centrum* sint,
tum seditiones et calamitas super calamitatem difficilem.
Sin *simul* incedant congressibus aut in unum locum,
bona-temperatione gaudent et non amplius controversiam habent;
fervidissimus enim frigido admiscetur Mars,
frigidissimus autem Saturni jactus calefit Marte.

---

5 Μειλίχιος Κρονίδης κατὰ πάντα Κρόνῳ συνοδεύων
σύν τ' ἄστροις πᾶσιν, πλὴν Ἠελίου κακοεργοῦ,
σὺν κείνῳ γὰρ ἐὼν λύει πατρώιον οἶκον
καὶ φυγάδας τεύχει καὶ ἐν ὀθνείῃσιν ἀλήτας.

Mitis *Jupiter* per omnia *Saturnum* comitans
et cum omnibus stellis, præter *Solem* maleficum,
cum illo enim versans solvit paternam domum
et profugos facit et in peregrinis (terris) errones.

---

6 Ἥλιος Παφίῃ κοινούμενός ἐστι κάκιστος·
ζῆλον, δυσγαμίην, ἐγκλήματα, ὕβριν, ἀνάγκην,
καὶ ψόγον ἐν λέκτροις, ἀσχήμονά τ' ἀλλοπρόσαλλον
* * * * * *

Sol Veneri conjunctus est pessimus:
zelum, malas-nuptias, accusationes, insolentiam, necessitatem,
et querelam in toris, et indecorum mutabilem
* * * * * *

---

7 Καὶ δύνων Κρονίδης ἢ καὶ ὑπόγειος ὑπάρχων
λαμπροτέρας πρήξεις εἰν ἀλλοδαποῖσι τόποισιν,
εὐπορίην δηλοῖ τε καὶ ὀψίτυχόν τινα πίστιν.

Et occidens *Saturnus* et etiam subterraneus
splendidiores actiones in peregrinis locis,
opulentiam indicat et sero-adeptam quandam fidem.

---

8 Ἢν δ' ἐσορῇ Στίλβοντ' Ἄρης ἐπὶ τέρματος αἴης,
θησαυροὺς ἐπέδειξε, καὶ ἐκ χθονὸς ὄλβον ἔδωκεν.

Sin adspexerit *Mercurium Mars* in fine terræ,
thesauros indicavit et ex terra divitias dedit.

---

9 Ἄστοργος θυμοῖσιν ἀεὶ ὀλοώτατος Ἄρης
μὴ καθορῶν Κρονίδην, μηδ' εὐπλόκαμον Κυθέρειαν.

Atrox animis semper perniciosissimus *Mars*
non adspiciens *Jovem*, neque formosam *Venerem*.

---

10 Οὗτος γὰρ κακός ἐστιν, ὅταν δ' ἐπίκεντρος ὁδεύων
ὄσσ' ἀνέχων λεύσῃ καταλαμπομένην Ἀφροδίτην,
* * * * * *

Hic enim malus est, sed quum in centro means
oculos tollens adspexerit splendentem *Venerem*,
* * * * * *

---

11 Πᾶς ἀστὴρ πέλετ' ἠὲ πανήμερος ἠὲ πονηρὸς
ἐν γενεῇ· φαῦλος δ' ὅτε οἱ παλίνορσος ἐπειχθεὶς
εἰς ἰδίην χώρην αὐτὸς κατ' ἐπέμβασιν ἔλθοι.

Omnis stella est aut *mitis* aut *prava*
in nativitate; noxia autem, quando sibi redux agitatus
in propriam regionem ipsa per adscensum veniat.

---

12 Ἀργαλέων ἄστρων δυνατῶς γίγνωσκε τὰ δῶρα.

Tristium astrorum efficaciter cognosce dona.

---

13 Ἐν δὲ τέκνοισι μόνοις ἀγνώμονές εἰσι δοτῆρες·
καὶ διδόασι γονὴν ἰδὲ πένθιμον ὄμμασι δάκρυ.

In liberis solis autem improbi sunt datores:
et dant sobolem et luctuosam oculis lacrimam.

IV. 14 Ἄρης καὶ Στίλβων, σύμφωνα τὰ κέντρα λαχόντες,
ὑψηλούς, δρήστας, μεγαλόφρονας ἠδὲ βιαίους,
πταίοντας τόλμῃ καὶ σφαλλομένους ἐπὶ δόξῃ·
ἤτοι γὰρ κολάσει συνελαυνόμενοι βεβάρηνται,
ἢ ἀλόγους μέμψεις ὑπενεγκάμενοι πεπάτηνται,
ἠὲ πάτρην φεύγουσι διωκόμενοι παρ' ἕκαστα.
ἢν δὲ Κρόνος τούτῳ τῷ σχήματι μάρτυς ἐπέλθῃ,
τὸν δρησμὸν λύσας δόξαν παλίνορσον ἔδωκεν,
καὶ χειμῶνι πικρῷ γλυκερὴν ἐπέχευε γαλήνην.

Mars et *Mercurius* consentanea centra nacti,
excelsos, promtos, magnanimos atque violentos,
offendentes audacia et labentes in gloria;
aut enim pœna coerciti gravantur,
aut iniquas criminationes passi calcantur,
aut patriam fugiunt expulsi identidem.
Sin *Saturnus* huic figuræ testis accedat,
fugam solvens gloriam reducem dedit,
et tempestati amaræ dulcem infundit serenitatem.

---

15 Ἑρμείας κακότεχνος ὁμοῦ καὶ πυρβόλος Ἄρης,
ἢ δύνοντες ὁμοῦ ἢ καὶ ὑπόγειοι ἐόντες,
* * * * * *
ὄλβῳ γὰρ πίσυνοι καὶ τεύχεσι θωρηχθέντες
ἐλπίσιν ἀπλήστοις μεγάλας ἀρχὰς μελετῶσιν·
οὐρανίοις δ' ἄστροις ἀνεπειγόμενοι ἀτῶνται,
ἠδ' ἄστρων ψαύσαντες ἑὴν διὰ πίστιν ἄπιστον
* οὐρανίῃσι βολαῖς ὡς ἀστέρες ἄφνω ἔλαμψαν,
οὐρανίῃσι βολαῖς ὡς ἀστέρες ἦλθον ὑπ' ὄρφνην.

Mercurius * malis-artibus-pollens simul et ignivomus *Mars*
aut occidentes una aut etiam subterranei,
* * * * * *
divitiis enim confisi et armis instructi
spe insatiabili magna imperia meditantur;
sed cælestibus stellis elati læduntur,
atque sidera tangentes suam per fiduciam incredibilem
cælestibus jactibus ut stellæ subito splenduerunt,
cælestibus jactibus ut stellæ venerunt sub tenebras.

---

16 Καὶ Παφίη δύνουσα κακή, ὡς λοίγιος Ἄρης·
ἀλλ' ὁ μὲν ἀλγύνει ψυχὴν καὶ σῶμα βρότειον,
ἡ Παφίη δὲ πικρὴ καὶ βάσκανός ἐστ' ἐπὶ λέκτροις.

Etiam *Venus* occidens mala, sicut noxius *Mars;*
sed hic affligit animum et corpus humanum,
Venus autem acerba et fascinans est in toris.

---

17 Ἑρμῆς καὶ Παφίη ἰδίαις μοίρῃσι ταπεινοὶ
ξυρομένους κεφαλὰς μίμους ὄχλοισι γελοίους
* * * * * *

Mercurius et *Venus* propriis partibus humiles
rasos capita mimos vulgo ridiculos
* * * * * *

---

18 Οὐ καλός ἐστιν Ἄρης καὶ ἐπεμβαίνων Ἀφροδίτῃ·
ζήλους γὰρ τεύχει φοβερούς, καὶ φάρμακα δεινά,
καὶ κρύφιμα στομάχων ἀλγήματα καὶ νόσον ἄρθρων.

Non bonus est *Mars* etiam imminens *Veneri:*
æmulationes enim facit terribiles, et venena dira,
et secretos stomachorum dolores et morbum nervorum.

19 Ἤμερός ἐστιν Ἄρης ἐπὶ τὸν Δία πάντοτ' ἄκεντρος.

Mitis est *Mars* ad *Jovem* semper sine-centro.

20 Αὐξιφαὴς δ' ἀγαθὴ κατὰ πάντα πέφυκε Σελήνη,
ἣν φεύγουσα Κρόνον ἐπὶ τὸν Δία πρῶτον ἵκηται·
καὶ λείπουσα καλή, ὁπότ' ἂν Παφίῃ συνοδεύῃ·
μεῖον δ' ἢ μεῖζον μεστὴ πρὸς Ἄρηα κακίστη.

Crescens autem bona ad omnia exsistit *Luna*,
si *fugiens Saturnum* ad *Jovem* primum veniat;
etiam *deficiens* pulcra, quum *Venerem* comitatur;
minus autem aut plus *plena* ad *Martem* pessima.

20 Πλησιφαὴς Μήνη ἐπὶ τὸν Κρόνον ἐστὶν ἀρί-
πλοῦτον γὰρ πουλὺν παρέχει, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ δόξῃ. [στη·

Pleniluca *Luna* ad *Saturnum* est optima;
divitias enim multas præbet, sed non ad gloriam.

21 Πλησιφαὴς δ' ἀκτῖσιν ἀπορρείουσα Κρόνοιο
ψυχαῖς πλαζομένους, ἐξισταμένους διανοίης,
σαρκῶν ἐξ ἰδίων ἀπογευομένους, ἱεροῖσιν
θυμῷ μορμύροντας ἐπίψογον εἰς νόσου ὀργήν,
βωμολόχους θ' ἱερεῖς, τιμαῖς θείῃσι προφήτας.

Pleniluca autem radiis defluens a-*Saturno*
mentibus vagantes, eversos cogitatione,
ex propriis carnibus degustantes, in templis
animo æstuantes in contumeliosam morbi iram,
et altarium-fures sacerdotes, honoribus divinis prophetas.

22 Ἠέλιον Μήνη ὁπότ' ἂν συναφῇσι καθεύροι,
ἀρχῇσιν πλοῦτον παρέχει πενίην ἐπάγουσα·
οὐκ ἰδικὴν γὰρ ἔχει φάσιν ἡ θεός, ἀλλά τιν' αὐγὴν
χείρον' ἀπ' Ἠελίοιο δανείζεται, οὐ μόνιμον φῶς·
Μήνη δ' ὡς σχομένη περ ἀπώλεσεν, ὅσσον ἕλῃσιν,
οὕτω καὶ πλούτῳ πενίην ἐπέθηκε φέρουσα,
ἀντιτύπῳ νεμέσει ἀποδωκαμένη τὸ δάνειον.

Solem Luna quando in-contactibus invenerit,
initiis divitias præbet paupertatem inducens:
non peculiarem enim habet apparentiam dea, sed quendam
deteriorem a Sole mutuatur, non stabile lumen; [splendorem
et Luna quomodo habens perdidit, quantum acceperit,
ita etiam divitiis inopiam imposuit ferens,
simili invidia reddens mutuum.

23 Σύνδεσμος Μήνης ὀλοώτατός ἐστι βροτοῖσιν·
κὴν λύσῃ δὲ φάσιν τὰ τελέσματά γ', οὗτος ἔφυσεν
πτωχόν, χερνήτην ταλαπείριον ἠδέ τ' ἀλήτην.

Commissura *Lunæ* perniciosissima est mortalibus;
et etiamsi solverint apparentiam constellationes, illa proge-
mendicum, operarium infelicem atque erronem. [nuit

24 Ἠελίου κέντροισιν Ἄρης διάμετρος ὑπάρχων
τέκνοις καὶ γενέτῃσι μάχας ἠδ' ἄστατον ὀργήν·
καὶ διάμετρος Ἄρης εὑρὼν μοίρῃσι Σελήνην,
δεσμά, βρόχους, εἱρκτάς, πολέμους, ἀσχήμονα ζωήν·
ἢν δ' ἀπόκεντρος Ἄρης μοιρῶν ἰδίων διάμετρος,
μιμηλὰς τέχνας, καμάτους πυρὸς ἠδὲ σιδήρου·
καὶ Παφίῃ διάμετρος Ἄρης οὐ σώφρονα μοιχόν.

Solis centris *Mars e-regione* obversans
liberis et parentibus pugnas et inconstantem iram;
et *e-regione* Mars inveniens in-partibus *Lunam*,
vincula, laqueos, carceres, bella, indecoram vitam;
sin *extra-centra* Mars partium propriarum *e-regione*,
imitatrices artes, labores ignis atque ferri;
et *Veneri* e-regione Mars non temperantem adulterum.

* * * * * *

25 Καμπτομένοις ζῴοις ὅτ' ἂν εὑρήσῃς ποτὲ φῶτα,
Ἑρμείαν σκέπτου, μεθοδεύεται εἴ τότ' ἐκεῖνος
σχήματι τῆς Παφίης, θηλυνόμενος γὰρ ἐκεῖνος
κοσμεῖτ' ἀρσενόθηλυς ἐὼν πέπλοισι γυναικῶν,
καὶ τούτων χάρισιν δαμνᾷ θυμέλῃσιν ἐραστάς·
εἰ δὲ γυναικὸς ἔῃ, πολύκοινον ἔτευξεν ἑταίρην,
μουσῳδόν, σοβαρήν, πολλοὺς τήκουσαν ἐραστάς.

* * * * * *

Conquiniscentibus in signis quando inveneris aliquando
Mercurium observa, num tunc ille excipiatur [lumina,
figurâ *Veneris*, nam effeminatus ille
ornatur vir-femineus vestibus mulierum,
et harum gratiis capit in-thymelis amatores;
sin mulieris sit, multum-vulgatam fecit meretricem,
musicam, arrogantem, multos languefacientem amatores.

26 Εἰ δ' Ἄρην ὑπόγειον ἔχων φαίνοιτό τις ἀνήρ,
καὶ σὺν τῷδε γένοιτο ἰοβλέφαρος Κυθέρεια,
καλοβάτην σχοίνοισί τ' ἐπ' ἠερόφοιτον ἔθηκαν,
Ἴκαρον αἰθέριον πτερύγων δίχα καὶ δίχα κηροῦ·
ἢν δ' ἐσίδῃ Τιτὰν φαέθων, ἐπὶ γαῖαν ἀφῆκαν.

Sin *Martem* subterraneum habens aliquis appareat vir,
et cum hoc sit nigris-superciliis *Venus*,
grallatorem et in funibus per-aerem-euntem fecerunt,
Icarum ætherium sine pennis et sine cera;
sin adspiciat *Titan* fulgens, in terram demiserunt.

27 Ἢν δ' εὕροις Μήνην αἰεὶ δύνουσαν ἐφ' ὑγροῖς,
πρὸς Κρόνον ἐρχομένην ἢ δύνουσαν τὰ βόρεια,
ἄνθρωποι θύνουσαν ὁρῶνται ναυτίλοι ὑγρήν,

Sin invenias *Lunam* semper occidentem in aquosis,
ad *Saturnum* venientem aut occidentem borealiter,
homines furens vident navigatores mare,

ὧν ὁδός ἐστιν ὕδωρ, οἱ δ' ἀστέρες εἰσὶν ὁδηγοί,
ἡνίοχοι δ' ἄνεμοι, καὶ κύματα μακρὰ κέλευθα.
ἢν δ' ἐσίδῃς ζῴοις ἐν ὀλισθηροῖσι τὰ κέντρα,
Καρκίνῳ, Ὑδροχόῳ ἠδ' Ἰχθύσι τοῖσιν ἀφώνοις,
δύνοντας καθ' ὕδωρ δεσμευομένους θ' ὑπὸ μαζῶν
* * * * *
κυανέῳ πελάγει ὑπονήχεται, ἠύτε δελφίν,
σφόγγους ἐκ βυθίων πουλυτρήτους ἀνερευνῶν.

---

28 Ἐν δ' ἰδίοις οὔσης Παφίης ἅμα Ἑρμάωνι,
ἢ τρητοῖς καλάμοις ὑπὸ πνεύμασιν ᾆσμα μελῳδεῖ,
ἢ νομίῳ σύριγγι φίλην κεφαλὴν ἐπισείει,
ἄλλῳ δ' ἐκ στομάτων κελαδεῖ μυκήματα σάλπιγξ,
ᾧ δ' ᾄσει κίθαρις νευρένδετος ἐν παλάμῃσιν,
ἄλλῳ δ' ἁρμονίην χαλκώματα πληκτὰ παρέξει.
ἀλλ' ὅτ' ἂν ἡ Παφίη Ἑρμῇ στείχουσα συνοικῇ,
Ἑρμείαο τόποισιν ἀγαλλομένη, ἐπὶ χώρῃ
αἰόλλειν μορφὰς ἢ χρώμασι τῇδέ γ' ἔδωκεν
ἢ πολλοῖσι μίτοις ἢ πλάσμασιν ἤ ποτε κηρῷ.
ἢν δ' ἐπάνω φέρεται μετὰ Ἠελίοιο Σελήνη,
ἡνίοχος καμπτῆρα διερχόμενος, φιλονείκως
ἱπταμένων ζῴων τετράζυγον ἅρμα διώκων,
καὶ νύσσῃ σύρδην ἐπινίκιον ἵππον ἐλαύνων.
ἢν δὲ Σεληναίη ὕψωμ' ἀνιοῦσα σὺν Ἑρμῇ
αὐξιφαὴς κατίδοι κλυτὸν Ἥλιον Ὠκεανίτην,
ἰξῷ χρησαμένην τέχνην καλάμοις τ' ἀναφαίνει,
καὶ ταύτην ἴρηξ ὠκύπτερος οὔ ποτε λείπει.
εἰ δ' Ἄρεα γνοίης ἀκρονύκτιον ὀβριμοεργόν,
καὶ σὺν τῷδε Κρόνον τε καὶ Ἑρμείην παρεόντα,
ἀράμενοι παλάμαις ὑπὸ τύμπανα φάσγανον ὀξὺ
μιμοῦνται δυσαγῆ Κυβελήιον ἔνθεον Ἄττιν.
ἢν δ' Ἄρης ζῴοις ἔπι φωλεύων κατὰ κέντρα
τὴν πρῆξιν ζητῇ καὶ τὸν Κρόνον ἐνθ' ὑπόγειον,
ῥιζοτόμους τεύχει, παραβαλλομένους, ἐπαοιδούς,
ζητοῦντας θάνατον κακοδαίμονα καὶ μόρον αὔτως
ἀσπίδος αἰνομανοῦς πλατυαύχενος, ἠδ' ἄρ' ἐχίδνης
διψάδος αἱμοβόρου φοβερὸν θάνατον καθελόντας,
Ταντάλικῇ κολάσει ὑπὸ γαμφηλῇσιν ὀδοῦσιν
ἰὸν ἐρευγομένης ὑποδίψιον ἄσθματι δεινῷ.
εἰ δ' αὔξουσα τύχῃ μεσσουρανέουσα Σελήνη
καὶ διάμετρος Ἄρης σύν τ' Ἠελίῳ ὑπόγειος,
φρυγομένων σαρκῶν ὑποτήκεται αἴθινος ἀνήρ.
καὶ δύνων Πυρόεις, ὁπότ' ἂν Κρόνος ὡρονομήσῃ,
σαρκοβόροις θηρσὶν παρέχει γεννώμενον ἄνδρα·
ἢ γὰρ ὑὸς καπρίοιο ὑφίσταται ἀργὸν ὀδόντα,
ἢ γναμπτοί σφ' ὄνυχες λαιμὸν διόρυξαν ὄρεσσιν
πορδάλιος στικτῆς ἠὲ βλοσυροῖο λέοντος.
ἡνίκα δ' ἡ βασίλεια μέσῃ συνέχοιτο Σελήνη
Ἄρεος ἠδὲ Κρόνου συλλαμπομένη ἰσόμοιρος,
τῷ μὲν ἔδωκε βρόχον, τῷ δ' αὖ βυθόν, ᾧ δὲ μελάθρων
πολλάκις ἢ πτώσεις ἢ χώματα προσκυλίσασα
κληίδων ἀπέρηξε βίῃ συνθλωμένῳ ὀστᾶ.

---

29 † Μὴ λαθέτω σε Κρόνος ἰσομοιρήσας Ἀφροδίτῃ,

quorum via est aqua, stellæ autem sunt duces,
aurigæ autem venti, et fluctus magni viæ.
Sin adspexeris signis in *lubricis* centra,
Cancro, Aquario et Piscibus mutis,
subeuntes sub aquam atque vinctos sub mammis
* * * * * *
cæruleo mari subnatat tanquam delphinus,
spongias ex fundo foraminosas investigans.

In propriis autem versante *Venere* cum *Mercurio*,
aut perforatis arundinibus per flatus carmen modulatur,
aut ad-pastoritiam syringem carum caput quassat,
alii autem ex oribus strepit mugitus tuba,
al autem canet cithara nervis-vincta in manibus,
alii autem concentum ærea instrumenta percussa præbebunt.
At quando *Venus Mercurio* incidens congressa fuerit,
Mercurii locis superbiens, in regione
variare formas aut coloribus hacce dedit
aut multis filis aut figlino-opere aut quando cera.
Sin sursum feratur cum *Sole Luna*,
auriga flexum transiens, certatim
volantium animalium quadrijugum currum agitans,
et metæ impetuose victorem equum appellens.
Sin *Luna* altitudinem adscendens cum *Mercurio*
crescens inspiciat inclytum *Solem* Oceaniten,
visco utentem artem et calamis ostendit,
et hanc accipiter pernix-pennis nunquam deserit.
Sin *Martem* noveris in-extrema-nocte violentum,
et cum hoc *Saturnum* ac *Mercurium* præsentem,
tollentes manibus sub tympana gladium acutum [tim.
imitantur male-sanctum Cybeleium divinitus-percitum At-
Sin *Mars* in signis insidians ad centra
actionem quærit et *Saturnum* subterraneum,
radicum-sectores facit, vita-prodigos, incantatores,
quærentes mortem infaustam et interitum temere
aspidis terribile-furentis lata-cervice, atque etiam viperæ
dipsadis sanguinem-vorantis timendam mortem tollentes,
Tantalica pœna sub maxillis dentibus
venenum eructantis siticulosum anhelitu gravi.
Sin crescens exstiterit medium-cælum tenens *Luna*
et e-regione *Mars* cum *Sole* subterraneus,
torridis carnibus liquitur igne-consumptus vir.
Etiam occidens *Mars*, quando *Saturnus* horam-gubernat,
carnivoris feris objicit nascentem virum;
aut enim suis apri sustinet candidum dentem,
aut curvi ei ungues gulam perfoderunt in-montibus
pantheræ variæ aut trucis leonis.
Quando autem regina media continetur *Luna*
inter *Martem* et *Saturnum* simul-splendens æquali-parte,
huic quidem dedit laqueum, huic vero profundum, isti autem
sæpe aut ruinas aut aggeres advolvens [ædium
claviculorum abrupit vi comminuto ossa.

---

† Ne lateat te *Saturnus* æqualis-factus *Veneri*,

† τέκνῳ μὲν τεύχων Πελοπήιον ἠὲ Θυέστην,
† ἠὲ καὶ εἰς ἄλλην ἀσεβῆ υἱὸν Ἰοκάστην,
† πολλάκι δὲ προγόνους καὶ μητρυιῇσιν ἔμιξεν,
† ἠδὲ κασιγνήτοις ἐπάγει ὁμογάστριον εὐνήν.
† ἐνθάδε μοι, βασιλεῦ, τῷ σχήματι γίγνεο μάρτυς,
† γνωρίζων γενεῇ τοὺς Ἀρσινόης ὑμεναίους.

† filiæ quidem faciens Pelopeium aut Thyestem,
† aut etiam in aliam impium filium Iocastam,
† sæpe autem privignos etiam novercis miscuit,
† atque fratribus adducit sororium torum.
† hic mihi, rex, huic figuræ sis testis,
† cognoscens nativitate Arsinoæ hymenæos.

---

30 Χαίρει τοι Τιτὰν μὲν ἐπ' ἀρσενικοῖσι τόποισιν,
γηθεῖ δ' αὖ Μήνη πάλι θηλυτέροισιν ἐν οἴκοις.
εἰ δ' ἄμφω τούτους ἐνὶ θηλυτέροισι καθεύροις,
εὐνοῦχον σὺ νόει ταλαπείριον ἠὲ κίναιδον,
ἱστοῖς, ἠλακάταις μιμούμενον ἔργα γυναικῶν.
εἰ δὲ γυναῖκα λάβοις εἶν ἀρσενικοῖσιν ἔχουσαν
Μήνην Ἠέλιόν τε, νόει τὸ σχῆμ' ὅ τι δηλοῖ·
ἀνδρῶν ἔργα τέλεσσε γυναιξὶ συνευνάζουσα.

Gaudet sane *Sol masculis* locis,
lætatur autem rursus *Luna femineis* in domibus.
Sin *ambos* hos in *femineis* reperias,
eunuchum tu animadverte miserabilem aut cinædum,
telis, colis imitantem opera mulierum.
Sin *feminam* comprehenderis in *masculis* habentem
Lunam et Solem, animadverte hæc figura quid denotet:
virorum opera perpetravit cum-mulieribus concumbens.

---

31 Νυκτερινὸς δὲ Κρόνος ὁπόταν ὑπόγειος ὑπάρχῃ,
καὶ δέ τ' Ἄρην ἐσίδοις γε μεσουρανέοντα ἄνωθεν,
ἁπλώσας παλάμῃσιν ἐπὶ ξύλου ὑψόθι σῶμα
οἰωνοῖσι βορὴν ἐπανιπταμένοις ἐπέδειξεν,
μοίρης νευροτόμου ἐσφιγμένος ἄκρα σιδήρῳ.

Nocturnus autem *Saturnus* quando subterraneus exsistit,
atque *Martem* videris medium-cælum-tenentem superne,
extendens manibus in ligno superne corpus
volucribus escam involantibus præbuit,
sortis nervos-secantis constrictus extremitates ferro.

---

32 † Τὴν Μήνην σκέπτου, εἰ Τιτῆνος ἐνὶ οἴκῳ,
† κἢν εὕρῃς τοῦτον φωλευόμενον διάμετρον,
† καὶ φυγάδας σὺ νόει καὶ ἀτίμητον διὰ πάντων.

† *Lunam* contemplare, si *Solis* sit in domo,
† et si invenias hunc latitantem ex-adverso,
† et exules tu animadverte et inhonoratum per omnia.

---

33 Αὐξιφαὴς Μήνη θερμὸν διάμετρον Ἄρηα
ἢν προφύγῃ, λίην ψυχρήν τ' ἀκτῖνα Κρόνοιο,
Ζεὺς δὲ τρίγωνος ἔῃ ἐν σχήματι τῷδέ γε μάρτυς,
τὸν βίον αὐτὸς ἔχων ἢ καὶ καθορῶν διάμετρος,
ἡλικίῃ μὲν πρῶτα μέγαν, περιμήκεα θῆκεν,
ὀφθαλμοῖσι χαρωπὸν ἰδ' ὀφρύσιν εὖ ἀραρυίαις,
[μηχανικὸν σὺ νόει τε πολύτροπον ἢ πολύτλητον,]
[οἶκον μὲν φθείροντα πατρώιον, ἠδέ τ' ἀλιτρόν,
ὃς σκεδάσας ὄλβον πενίην δαπάνῃσι διώκει,]
τὴν δ' ἰδίην ἀκμὴν φιλέοντι δίδωσιν ἐραστῇ,
τὴν δ' ἄλλου ὥρην αὐτὸς ποθέων ἀγαπήσει,
ζηλώσει δούλην δ', ἢ ψάλτριαν, ἢ πολύκοινον,
ἐχθροὺς δ' ἐκπτώσσει, τοῖς κρείττοσιν ἀντιφερίζων,
καὶ πάτρης εἴξει, ἠδ' ἐν ξείνῃ διατρίψει,
καὶ πλαστῇσι γραφαῖς ἀπεπείγεται ἄλλοσε γαίης
εἰς στεινὸν ζωῆς λύπης μέτα, ταῖς ἐπὶ τέχναις
ἀλλοτρίαις τε γραφαῖς ἐπιτέρπεται, ἢ δίχα λύπης
εὐτραπέλοισι γραφαῖς τερπνὸν βίοτον διοδεύει.

Crescens *Luna* calidum e-regione *Martem*
si profugiat, valde frigidumque radium *Saturni*,
Jupiter autem trigonus sit in figura hac testis,
vitam ipse tenens aut etiam spectans ex-adverso,
statura quidem primum magnum, grandem fecit,
oculis superbum atque superciliis probe congruentibus,
[mechanicum tu animadverte versutum aut multa-passum,]
[domum quidem perdentem paternam, atque nefarium,
qui dissipans opes paupertatem sumptibus sectatur,]
proprium autem florem ardenti dat amatori,
alterius autem juventam ipse desiderans amabit,
ardebit servam autem, aut psaltriam, aut vulgivagam;
hostes autem expavescit, potentioribus se-opponens,
et patria cedet, atque in peregrina-terra vivet,
et falsa propter-scripta expellitur aliorsum terræ
in angustias vitæ cum mærore, quibus artibus
peregrinisque scriptis delectatur; aut sine mœrore
sollertia ob-scripta hilarem vitam transigit.

---

34 Ἡνίκα δ' ἂν Μήνη Ἑρμῇ στίλβοντι συνάπτῃ,
ῥήτορα σημαίνει, καί ῥ' ἐν μελέτῃσι σοφιστήν,
εὔγραμμον πινυτόν τ', ἐν γυμνασίοις τ' ἴσον Ἑρμῇ.

Quum vero *Luna Mercurio* splendenti conjungitur,
rhetorem significat et in recitationibus sophistam,
benescribentem et prudentem et in palæstris parem Mercurio.

---

35 Σκορπίος, Αἰγόκερως καὶ Καρκίνος ἠδ' ἄρ' [οἱ Ἰχθῦς]
ἐκ φολίδων πολλῶν συγκείμενοί εἰσι τὸ σῶμα,
καὶ λεπίδων πολλῶν λεπτῶν θ' ἅμα καὶ πολυχρώμων·
ἐν τούτοισι τυχὼν Πρέσβυς καὶ λοίγιος Ἄρης
καὶ Μήνη κεραὴ καὶ γλαυκιόωσα Κυθήρη

Scorpius, Capricornus et *Cancer* atque etiam *Pisces*
ex squamis multis compositi sunt corpus,
et lamellis multis tenuibusque simul et multicoloribus;
in his versans *Senex* et terribilis *Mars*
et *Luna* cornuta et cæsia *Venus*

ψώρην καὶ λέπρην, ἀλφούς, λειχῆνας ἔτευξαν.
κεντρωθεὶς δ' Ἄρης ἤν πως φαίνοιτο σὺν Ἑρμῇ
Ἠελίου οἴκῳ καθορώμενος, ἐχθρὸς ἐπ' ἐχθρῷ,
ὀφθαλμὸν βλάπτει, εἰ μέν θ' ἕνα φωσφόρον ἀθροῖ·
εἰ δ' ἄμφω κατίδοιτ', ἀλαὸν καὶ πηρὸν ἔθηκεν.

36 Εἰ δ' ἀγαθὸς σωτὴρ φαεσίμβροτος οὐράνιος Ζεὺς
αὐξιφαοῦς Μήνης ὑποδέξεται ἱερὸν ὄμμα,
ἀρχῇ καὶ πίστει καὶ τιμαῖς ἐστεφάνωσεν,
εἵμασι πορφυρέοις τε φέρει κοσμούμενον ἄνδρα.

37 Ὁ Κρόνος Ἑρμείαν κατέχων Κριοῦ ἐνὶ οἴκῳ,
ἢν Μήνην ἐσίδῃ ὕψωμ' ἀνιοῦσαν ἑαυτῆς,
ὡρονόμου τε κρατῇσι, βραδεὺς τοῦ πνεύματος αὐτός,
τραυλὸν ἐνὶ γλώσσῃ, ἀχαρίστατον εἶδος ἔχοντα,
ταῖς ἀκοῇσι βαρὺν καὶ τοῖς ποσὶν ἠδὲ καὶ ἄρθροις,
[ἀστρολόγον πινυτὸν καὶ ῥήτορα καὶ φιλόμουσον,
ῥυθμοῖς καὶ μέτρων ποιήμασιν εὔστοχον ἄνδρα,
σχήμασιν εὐθαρσῆ καὶ χρώμασιν ἀπροφίδητον,]
[πουλύγαμον, τέκνοισιν ἐπώδυνον ἠδὲ πολύτλαν,]
εὔμουσον, λιγυρόν, φιλοπαίγμονα τῇ διανοίῃ,
[οὗ πόρος ἐστὶ φύσις, ἡ δ' αὖ φύσις ἐστὶν ὁ δαίμων,
καὶ σοφίῃσι λόγων φυσικῶν βίοτον μεθοδεύων,]
ζωῆς καὶ μούσης εὐσύνθετον εἰς τὸ νοῆσαι
ἀνθολόγοισι τροφαῖς ἠδ' εἰν ἰδίῃσι μελίσσαις.

38 Εὔσφυρος Ἑρμείης ἢν Ζηνὶ μόνῳ συνοδεύῃ,
εὔπορος ἀκριβής τε φύσει, κυκλῶν τὸ νόμισμα·
σμικρολόγος γὰρ ἐὼν πολλοῖσι τόκοις ἀναβαίνει,
φειδωλὸς ψηφῶν ὁ φιλάργυρος ἠδὲ δανειστής.
ἐν δὲ τρίταις χώρῃσιν ἀφ' ὡρονόμοιο τυχήσας
ἀγρευτῆρι λίνῳ ἀνεφέλκεται ἐξ ἁλὸς ἰχθύν.
εἰ δ' Ἄρην ἐσίδοις θυμούμενον ἐκ διαμέτρου,
καὶ δολίοισι βρόχοις ὀρεσίτροφα πάντα κυνηγεῖ.

39 Ἢν Παφίην εὕρῃς περιπλεξαμένην τὸν Ἄρηα,
μοιχοὺς καὶ λάγνους καὶ παντοπαθεῖς ἐποίησεν.

40 Ἐν Παφίης οἴκοις ὁ Ζεὺς ἐπίδοξος ὑπάρχει,
καί ῥ' οὕτως παρέχει, ἢν καὶ ἐπίδοξα τὰ φῶτα·
IV [ἀφνειοί, μεγάλοι, περικαλλέες, ὄμμασι γαῦροι,
λευκοί, καὶ ξανθοῖσιν ἐπαντέλλοντες ἰούλοις,
εὐπρόσιτοι, γλυκεροί, σοβαροί, χαρίεντες ἀοιδοί,
εὔθικτοι, πινυτοί, εὐσχήμονες, ἀρχικυνηγοί,
οὐχὶ μόνον ζώων θηρήτορες, ἀλλὰ γυναικῶν,
δισσολόγοι, δίγαμοι, δίγονοί θ' ἅμα καὶ διπολῖται,
* φαινόμενοι πᾶσιν μακαριζόμενοί τε.]
† καὶ πάτρῃ χαίρουσι, καὶ ἐν ξείνοισι βιοῦσιν·
† τιμῶνται συνεχῶς ἠδ' ἐξ ἀλόχων ἀγαπῶνται·
† αὐχοῦσιν στεφάνοις, φιλίαις γηθοῦσιν ἀνάκτων·
† μαρτυρίαις δόξῃσί τ' ἀγαλλόμενοι σελαγεῦνται,
† πενθερικοῖς θαλάμοισι διωκόμενοι καθορῶνται,
† ἢ κλοπίμως φθείρουσι λέχη ἰδίων συνεφήβων.
[κἂν ἄστει φαίνονται, ἰδ' ἐν στρατιῇσιν ὁρῶνται.]

scabiem et lepram, vitiligines, impetigines fecerunt.
In-centro-positus *Mars* si quando appareat cum *Mercurio*
Solis in-domo visus, hostis in hoste,
oculum lædit, si quidem unum phosphorum cernat;
sin ambo videat, cæcum et oculis-captum fecit.

Sed si bonus salvator mortalibus-lucens cælestis *Jupiter*
crescentis *Lunæ* excipiet sanctum oculum,
magistratu et fide et honoribus coronavit,
vestibus purpureisque fert ornatum virum.

Saturnus Mercurium continens Arietis in domo,
si *Lunam* aspiciat in-sublimitate versantem sua,
et horonomum regat, arbiter animæ ipse,
balbum lingua, turpissimam formam habentem,
auribus difficilem et pedibus et membris,
[astrologum peritum et rhetorem et Musis-amicum,
rhythmis et metrorum fœtibus aptum virum,
figuris audacem et coloribus . . . .]
[multas-nuptias-expertum, liberis luctuosum et multa per- [pessum]
musicum, argutum, joci-amantem mente,
[cujus quæstus est natura, rursus natura autem dæmon,
et sapientia sermonum physicorum vitam moderans,]
vitæ et musæ bene-compositum ad cogitandum
florilegis in-fœtibus atque propriis apibus.

Pedibus-pulcer *Mercurius* si cum solo *Jove* congrediatur,
locuples et exactus natura, circumferens nummum;
sordidus enim quum-sit multis usuris ascendit,
parcus calculator argenti-amans atque fœnerator.
Sed in tertiis locis ab horonomo versans
venatore lino attrahit ex mari piscem.
Sin *Martem* adspexeris iratum ex-adverso,
etiam dolosis laqueis monticolas (feras) omnes venatur.

Si *Venerem* reperias amplexantem *Martem*,
adulteros et impudicos et omnia-patientes fecit.

In *Veneris* ædibus *Jupiter* gloriosus exsistit,
atque ita præbet, si etiam gloriosa (sunt) lumina:
[opulenti, magni, perpulcri, oculis superbi,
albi, et flava exsurgentes lanugine,
faciles-aditu, dulces, arrogantes, venusti cantores,
urbani, prudentes, decori, principes-venatores,
non solum ferarum venatores, sed mulierum,
gemino-sermone-usi, geminis-nuptiis, et simul gemina-prole
* conspecti omnibus et pro beatis habiti.] [et gemina-urbe,
† et patria fruuntur, et in peregrinis vivunt;
† honorantur perpetuo atque ab uxoribus diliguntur;
† gloriantur coronis, amicitiis gaudent principum;
† testimoniis laudibusque exsultantes splendescunt,
† soceri in-thalamis deprehensi conspiciuntur,
† aut furtim corrumpunt uxores suorum sodalium.
[atque in urbe apparent, et in exercitibus conspiciuntur.]

41 Ἢν δέ τ' ἔχῃ σύνδεσμον ἐπ' Ἠέλιόν ποτε Μήνη,
ἐκ πενίης πλουτεῖ τε καὶ εἰς πενίην ἀνακάμπτει·
δόξαν ἔχει τέχνης Ἑκατησίου εἵνεκα κέρδους,
καὶ μαγικῇ συνέσει πέπιθεν τὰ πνεύματα φεύγειν,
καὶ κρυφίμαις βίβλοις ἐπαγαλλόμενος περιείργει·
πίστεις μὲν παρέχει σοβαραῖς μεγάλῃσι γυναιξίν,
ἐκ δὲ τύχης μικρῆς ἐπὶ μείζονα πίστιν ὁδεύει.
κἢν εὕρῃ Μήνη μετὰ τὴν λύσιν ἀστέρας ἐσθλούς,
σιτοδόται, κτίσται, μὴ φειδόμενοι φιλοτίμως
ὄλβον καὶ πλοῦτον καὶ χρήματα χρυσοφόρητα
εἰς βυθόν, εἰς ἀνέμους διαπαιζόμενοι δαπανῶσιν,
καιροῖσιν πάμπαν, τὸ πλέον δὲ περισσὰ [διδόντες]
λείπονται πάντων ἐλεούμενοι οὐδὲν ἔχοντες.

Si vero copulam habeat ad *Solem* aliquando *Luna*,
ex paupertate ditescit et in paupertatem recidit;
gloriam habet artis Hecatesiæ ob lucrum,
et magica prudentia confidit spiritus fugare,
et absconditis libris exsultans circumcludit;
fidem quidem præbet superbis magnis feminis,
atque ex parva fortuna ad majorem fidem transit.
Sin *Luna* invenerit post solutionem *stellas bonas*,
frumenti-datores, conditores, non parcentes ambitiose
opes et divitias et facultates auro-circumlatas
in profundum, in ventos ludentes dissipant,
occasionibus prorsus, plus autem supervacua dantes
deficiuntur omnibus miserati nihil habentes.

---

42 Τὰς αὐτὰς δυνάμεις εἴτ' ἀνδράσιν εἴτε γυναιξὶν
σκεπτόμενος προλέγω, ὥρη δὲ φύσιν διορίζει·
ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω τοῖς σχήμασι καὶ τὰ γυναικῶν.
σώφρονας ἡ Παφίη οἴκοις ἰδίοις, μετὰ Ζηνός
εὐμόρφους, πινυτάς τ', ἢν καὶ Στίλβοντα καθεύρῃ·
καὶ πόρνας ὁ Κρόνος ἀσχήμονα ἔργα τελούσας,
ἐν διθύροις αἰεί τε προϊσταμένας ἀναφανδόν.
τετράποσιν ζώοισιν εἰ ᾖ στείχουσα Σελήνη,
εἰ καὶ τὴν ὥρην ἐν τετραπόδεσσι καθεύροις,
ἀρρήτοις ἔργοισι μιαίνεται, ἠύτ' ἐπ' ἔργοις
ἐκ στομάτων αἰσχροῖς διαβαλλομένη κακοφήμως.
εἰ δ' Ἄρης ἠοῦς γε μεσουρανέοιτο, λογίζου,
ἦ πολλοῖς μήτηρ ἐπὶ δάκρυσιν ἔστεν' ἄτεκνος.
εἰ δὲ Κρόνος Παφίην ἰδίοις οἴκοισι καθεύροι,
κἢν φάσκῃ τίκτειν ἐκ νηδύος, οὔ ποτε τίκτει,
ψευδομένη δ' ὠδῖνας ἀνώδυνός ἐστιν ἄτεκνος,
ἀλλοτρίην τε γονὴν ὑποβαλλομένη κακοτέχνως
καὶ κλίνασα δέμας στεῖρα λοχός ἐστ' ἐπὶ κλίνης,
καὶ πλαστὴ μήτηρ ἐσκήψατο τὴν φάσιν ἁγνῶς.

Easdem potestates sive viris sive mulieribus
considerans prædico, sed hora naturam determinat;
verumtamen dicam figuris etiam qualitates mulierum.
Temperantes *Venus* ædibus in-propriis, cum *Jove*
formosas, prudentesque, si etiam *Mercurium* invenerit;
et meretrices *Saturnus*, indecora opera facientes,
et in biforibus-fornicibus semper prostantes propalam.
Quadrupedis signis si sit incedens *Luna*,
si etiam horam in quadrupedibus reperias,
infandis operibus inquinatur, quasi propter opera
ex oribus turpia accusata malo-rumore.
Sin *Mars* mane medium-cælum-teneat, cogita,
profecto multis mater lacrimis ingemuit liberis-orbata.
Sin *Saturnus Venerem* propriis ædibus inveniat,
etiamsi dicat parere ex utero, nunquam parit,
sed mentiens partus-dolores, sine dolore est, sine prole,
et alienam sobolem sibi-subjiciens mala-arte,
et inclinans corpus sterilis puerpera est in lecto,
et simulata mater consideravit apparentiam pure.

IV 43 Ἄρεα καὶ Παφίην συναφαῖς εὑροῦσα Σελήνη
Ἠελίοιο τόποις ἢ καὶ Στίλβοντος ἐν οἴκοις,
ἢν διάμετρον ἔχῃ δνοφερὴν ἀκτῖνα Κρόνοιο,
ἰσχνὴν καὶ λυπρήν, κακοπρήγμονα καὶ κακόβουλον,
αὐστηρήν, προπετῆ, πολυπρήγμονα, βάσκανον αἰεί,
εὔκνιστον, πρόλαλον καὶ βληχρὴν καὶ φιλόνεικον,
λυσσάδα, ζηλότυπον καὶ ἀγνώμονα καὶ περίεργον,
πῆμα λυγρῷ γαμέτῃ συναλιζόμενον κακοῆθες·
ἀλλ' ὑπὸ τῆς Παφίης ἀμβλυνομένη μεταβάλλει.

Martem et *Venerem* contactibus inveniens *Luna*
Solis locis aut etiam *Mercurii* in ædibus,
si adversum habeat tenebrosum radium *Saturni*,
tenuem et tristem, maleficam et malevolam,
austeram, præcipitem, multa-agentem, fascinantem semper,
bene-vellicantem, procacem et imbecillam et rixosam,
insanam, zelotypam et ingratam et curiosam,
malum misero marito congregatum malignum;
sed a *Venere* hebetata mutat.

ΜΑΞΙΜΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΡΧΩΝ.

Περὶ ξενιτείας.

εἰ δὲ Νεμειήταο μέσην κατὰ μοῖραν ὁδεύοι
δευτέρῃ εἰν ἠοῖ, ἀγανωτέρη ἔσσεται οἶμος,
4 μαψίδιοι δὲ πέλοιντο πόνοι τῆμόσδε βροτοῖσιν
3 ἤματι νυκτί τε δίῃ ἀπειρέσια τροχάουσιν
5 γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ· τῷ καὶ πεφυλαγμένος εἴης,
μή σε λάθῃ κούρης Θειαντίδος ὠκέα κύκλα
λοίγιον εἰς ἀκμὴν ἰχνευμένα θηρὸς ἐν αἴγλῃ.
εἰ δὲ κόρην αὐγῇσι περισκέπτοις ἐπιλάμποι
Ἀστραίην, δηρὸν μὲν ὁμιλήσεις ξένῃ αἴῃ,
10 ἀβλαβέως δ' οἶκόν τε φίλους τ' εἰσόψεαι αὖτις.
εἰ δέ κ' ὀπωρινοῖς ἐνὶ γλήνεσιν αὐγάζοιτο
Χηλάων, αἵτ' ἠελίῳ ἀτάλαντα φέρουσιν,
εἰ μὲν ἐπὶ πρήξει τε καὶ ἔργοις ἰθυδίκοισιν
* * * * * *
οὔτε τι χάρμα φέρει περιώσιον οὔτε τι πῆμα·
15 εἰ δέ τ' ἐπὶ σκολιοῖσι καὶ οὐκ εὐήρεσιν ἔργοις
τῆμόσδ' ἐντύνηται ὁδὸν πολυπαίπαλος ἀνήρ,
ἦ τε παλιμποίνησιν ὅγ' ἐγκύρσειε δίκῃσιν.
εἰ δὲ πέλοι Τιτηνὶς ἐν ἀστράσιν ἠερίοισιν
19 Σκορπίου αἰθερίοιο, φέροιό κεν ἐσθλὸν ὄνειαρ
24 εἰδώλῳ ἐνὶ τῷδε Σεληναίην ἐσαθρήσας.
20 εἰ δέ κεν οἰκείηνδε λιλαίεαι αὖτι νέεσθαι,
21 καὶ δ' ἂν ἐπίκρυφον οἶμον ἐπιφραδέως ἀνέλοιο,
22 δεικήλῳ δ' ἐνὶ τῷδε φάοι πανδῖα Σελήνη,
23 κερδαλέον κ' ἀνύσαιο θοῶς ἐρικυδὲς ὄνειαρ.
25 εἰ δέ κε Τοξευτῆρος ἐλαφροῦ φαίδιμον ἄστρον
Τιτηνὶς φαιδρῇσιν ἐπαυγάζῃ ἀμαρυγαῖς,
γαῖαν ἐς ἀλλοδαπὴν δ' ἐθέλοις τῆμόσδε νέεσθαι,
ἦ τ' ἂν ἔτι προτέρω δολιχὴν τελέσειας ἀταρπὸν
δηθύνων, καὶ δηρὸν ἀπέσσεαι· ἀσπασίως δὲ
30 πολλῶν ἠελίων ἀνύσας περιμήκεα κύκλα
σοὺς ἑτάρους κτῆσίν τε καὶ ἀγλαὸν ὄψεαι οἶκον.
ἐς δὲ πάτρην νόστησον ἰδὼν ἐρίωπα Σελήνην
Τοξευτῆρι θέουσαν ὁμοῦ· τῆμος γὰρ ἅπασαν
εὐφροσύνην ἕξεις ἐσιδὼν πατρώιον οὖδας.
35 μὴ μὲν ὁδοιπορίης μιμνήσκεο φάε' ἀθρήσας
Μήνης Αἰγοκερῆος ἐν ἀστράσιν ἰχνεύοντα·
ἦ γάρ σοι δολιχός τε πόρος καὶ ἄπρηκτα κέλευθα
ἔσσεῖται, καὶ δ' ἄν κε κατηφείῃσιν ἔχοιο.
πάτρην δ' εἰσανιόντι μετ' Αἰγοκερῆος ἐοῦσα
40 ὑψίκερως Μήνη πρηῢν καὶ ἀπήμονα νόστον
σημαίνει· σὺ δὲ μήτι νόῳ νοσφίζεο τῶνδε.
Ὑδροχόου δ' ἠῶ πρώτην πεφυλαγμένος ἔσσο·
εἰ δέ κε δεύτερον ἦμαρ ἄγοι, πρηεῖά κεν εἴη

MAXIMI PHILOSOPHI

DE ACTIONUM AUSPICIIS.

I. De peregrinatione.

Sin *Nemeæi* mediam per partem ingrediatur
secunda die, faustius erit iter,
vani autem fuerint labores tunc mortalibus
interdiu et nocte divina immensa currentibus
terra in peregrina; quapropter etiam caveas,
ne te lateant puellæ Theantidis celeres orbes
perniciosum in momentum gradientes feri in splendore.
Sin *virginem* luminibus conspicuis illustret
Astræam, diu quidem deges in peregrina terra,
incolumiter autem domum et amicos videbis rursus.
Sin auctumnalibus in splendoribus luceat
Chelarum, quæ Soli paria (pondera) tenent,
si quidem ad actionem atque opera bene-justa
* * * * * *
neque gaudium fert insigne neque malum;
sin ad versuta atque non recta opera
tunc suscipiat iter multum-vafer vir,
profecto vindictam-agentibus hic incurrat judiciis.
Sin sit Titanis in stellis aeriis
Scorpii ætherii, feras egregium emolumentum
simulacro in hoc Lunam adspiciens.
Sin domum cupias rursus reverti,
et secretum iter prudenter susceperis,
atque in signo hoc splendeat divina Luna,
lucrosum conficias celeriter præstans emolumentum.
Sin autem *Sagittarii* celeris splendidum sidus
Titanis splendentibus illustret fulgoribus,
et in terram peregrinam velis tunc abire,
profecto etiam ulterius longam perficias viam
tempus-ducens, et diu aberis; læte autem
multorum solum peractis magnis circulis
tuos amicos et rem-familiarem et claram adspicies domum.
In patriam autem redi videns perlucidam Lunam
Sagittario currentem simul; tunc enim omnem
lætitiam habebis adspiciens patrium solum.
Ne peregrinationis memento lumina adspiciens
Lunæ *Capricorni* in stellis incedentia;
profecto enim diuturnum iter et inanes viæ
erunt, atque etiam ægritudinibus occuperis.
Patriam autem ingredienti cum Capricorno versans
alte-cornuta Luna dulcem et incolumem reditum
designat; tu vero ne mente obliviscere horum.
Aquarii autem primam auroram caveas;
sin alterum diem agat, mitis fuerit

καὶ πρῆξίν κε φέρῃσιν ἀπήμονα κερδαλέην τε.
Ἰχθύσι δ' εἰαρινοῖσιν ἐπὶ στρατιὴν πόλεμόν τε
στειχέμεναι, καὶ δ' ἄν κε φέροι γριπεῦσιν ὄνειαρ,
ἠδὲ καὶ ὅσσοι φῶτες ἀνὰ δρυμὰ βησσήεντα
στείχοντες ταχινῇσι κυνηλασίῃσι μέλονται.
χρὴ δὲ καὶ εἰς ἑτέρους σε περιφραδέως ἐσαθρῆσαι
ἀστέρας, οἳ κεραῆς Ταυρώπιδος ἀργέτιν αἴγλην
δέρκονται τετράγωνον ἐπιστείχοντες ἀταρπόν,
μὴ τρίπλευρον ἔχωσι Σεληναίης ἀμαρυγήν,
ἢ διάμετρα φέρωσιν ἐπ' ἀγλαὰ φάεα Μήνη·
εἰ μὲν γὰρ κακοεργοὶ ἐπ' ἀκτῖνας τανύσαιντο,
δείδιθ' ὁδοιπλανίην, ἐσθλοῖς δ' ὁρόων σὺ Σελήνην
βαίνουσαν κατὰ μέτρον ἐϋσταθέων εἰδώλων,
θαρσήσας ξείνης ἐπὶ ἤθεα·καλὰ πόληος
στειχέμεναι, καὶ δ' αὖτις ἀτάρβητος πέλοι οἶμος
* * * * * * * * * *

Περὶ γάμου.

Εἰ δὲ γάμου λελίησαι ἐπαυρέμεν ἱμερόεντος,
ἐς θαλάμους δ' ἀγαγέσθαι ἐνηέα βούλεαι εὖνιν,
σκέπτεσθαι κεραὴν ἑλικόδρομον. ἢν μὲν ἔῃσιν
Τοξευτῆρα κατ' αὐτὸν ἢ Ἰχθύας ὑγροκελεύθους,
ἠὲ καὶ Ὑδροχόου περὶ τείρεσιν αὐγάζηται,
ὄλβιον ἐκτελέσεις γάμον ἠνεκές, οὔτινα λώβην
οὐδέ τ' ἐπεσβολίην δυερὴν οἴκοισι φέροντα,
οὐ μὴν νείκεα λυγρά, τὰ καὶ πινυτήν περ ἐοῦσαν
ἀνέρι καὶ ποθέοντι θοῶς ἤχθρηνεν ἄκοιτιν·
ἔσται δ' ἠπιόμυθος, ἐχέφρων, ἀγλαοεργός.
τοὔνεκεν ἤμασι τοῖσδε πορὼν περικαλλέα ἕδνα
κουριδίην οἴκοισιν ἑοῖς εἰσῆχθαι ἄνασσαν
ἀνήρ, εἰ μονίην στυγέοι καὶ ἐλεύθερον ἦμαρ.
ἢν δ' ἄρα νυκτιφαὴς ἐπέχῃ κλυτοῦ Ἀρνειοῖο
ἀστέρας, ἢ Ταύροιο κατ' εὐκεράοιο πολεύῃ,
μὴ σύγε μοι μνώοιο πολυκτεάνων ὑμεναίων·
τεύξει γὰρ φαέθουσα Σεληναίη κλυτόπωλος
τῆμος καὶ φιλίην μινυανθέα καὶ ταχύβουλον
ἀστασίην, λήστει δ' ἐρατῆς καὶ ἀκηράτου εὐνῆς
κουρίδιόν τε λέχος προλιπεῖν πόσιός τε λαθέσθαι
τεύξει ὁμοφροσύνην· τῷ σε φράζεσθαι ἄνωγα,
ὁππότ' ἐνὶ Κριοῖο παλιστρέπτοιο κελεύθῳ
αἴγλῃ ἐρευθομένην ἐσίδῃς χρυσάμπυκα Μήνην.
εἰ δὲ κόραις Ἄτλαντος ὁμὴν ἀνύησι κέλευθον,
ἢ καὶ μαινομένῃσιν ἐφ' Ὑάσιν ἰνδάλληται,
αἵτε κατ' εὐκραίρητος ἐρυγμήλαιο φέρονται
Σιδονίου Ταύροιο, καὶ ἐς δόμον ἀρτύνοιο
ἕδνοις βρίθουσαν χλιδανὴν ἑλικώπιδα νύμφην,
ἦ τ' ἂν γείτοσι χάρμα δυσηλεγέεσσιν ἄγοιο
ξυνὴν ὀθνείοισιν ἔχων δυσπέμφελον εὐνήν·
οὐ γάρ κεν στέρξειεν ἑνὸς λέχος ἤμασι τοῖσδε
γημαμένη, οὐδ' εἰ νόον αἰνετὸν Ἰκαριώνης
ἠὲ καὶ Εὐάδνης Καπανηΐδος ἐντύναιτο
ἠὲ καὶ Ἀρσίππης ἐρικυδέος, ἠὲ καὶ αὐτῆς
Λαοδάμης, ἥτ' αἰὲν ἐπ' ἀνέρι χηραίνουσα
* * * * * * * * * *

atque actionem ferat incolumem et lucrosam.
Piscibus in vernis ad exercitum bellumque
proficiscere, atque etiam ferat piscatoribus emolumentum,
atque quicumque viri per silvas saltuosas
euntes citis venationibus operam dant.
Oportet autem etiam *ceteras* te prudenter inspicere
stellas, quæ cornutæ fauriformis candidum fulgorem
vident quadratam inambulantes semitam,
ne triangularem habeant Lunæ splendorem,
aut adversa ferant splendida lumina in Lunam;
si enim *maleficæ* radios suos intendant,
metue peregrinationem, *bonis* autem videns tu Lunam
ingredientem per mensuram bene-collocatorum signorum,
confidens peregrinæ ad domicilia pulcra urbis
proficiscere, et rursus imperturbata erit via
* * * * * *

II. De nuptiis.

Sin *nuptiis* cupis frui desideratis
atque in thalamos ducere bonam vis uxorem,
observa cornutam flexuose currentem. Si quidem sit
Sagittarium circa ipsum aut *Pisces* humidis-viis-gradientes,
aut etiam *Aquarii* circa sidera si splendescat,
felices perficies nuptias continuo, nullam contumeliam
neque rixas molestas domibus inferentes,
neque jurgia tristia, quæ etiam prudentem
viro etiam amanti celeriter inimicam-reddunt uxorem;
erit autem mitis-sermone, sapiens, splendida-operibus:
quapropter diebus his præbens præpulcra dona
legitimam ædibus suis introducat dominam
vir, si solitudinem oderit et liberum diem.
Sin vero noctiluca obtineat clari *Arietis*
stellas, aut *Taurum* prope bene-cornutum incedat,
ne tu mihi cogites opulentos hymenæos;
faciet enim splendens Luna equis-clara
tunc et amicitiam breviter-florentem et præcipitis-consilii
inconstantiam, et oblivione amabilis et puri tori
connubialem lectum relinquere et mariti oblivisci
faciet concordiam; quapropter te observare jubeo,
quando in Arietis revertentis via
splendore rubentem adspicias aurea-vitta-utentem Lunam.
Sin *filiabus Atlantis* parem conficiat viam,
aut enim furibundis in *Hyadibus* appareat,
quæ ad bene-cornutum graviter-boantem feruntur
Sidonium *Taurum*, et in domum pares-ducere
donis onustam delicatam pulcram sponsam,
profecto vicinis gaudium molestis ducas
communem alienis habens perniciosam uxorem;
neque enim contenta-sit unius toro diebus hisce
in-matrimonium-ducta, nec si mentem laudatam Icariones
aut etiam Evadnæ Capaneidis instructam-gerat,
aut etiam Arsippæ inclytæ, aut etiam ipsius
Laodamæ, quæ semper ob virum se-macerans
* * * * * * * *

πάντα γὰρ ἤθεα καλὰ διασκίδνησι γυναικῶν
Ταύρῳ ἐπεμβεβαυῖα Θεαντὶς χρυσοέθειρα.
εἰ δὲ Θεραπναίοισιν ἐπορνυμένη Διδύμοισιν
δεύτερον ἦμαρ ἄγῃσι, γάμου μεμνημένος εἶναι·
οἰκοσόον γὰρ ἄκοιτιν ἐνὶ μεγάροισι κομίζεις.
μὴ μὲν ἔοι φλογερῷ ἐνὶ Καρκίνῳ· ἦ γὰρ ἂν ὦκα
ἐκπροφύγοι μεγάρων ἄλοχος πόσιν ἐχθήρασα,
ἄσπετ' ἐπεσβολέουσα καὶ ἄκριτα ποιφύσσουσα.
εἰ δὲ τύχοι γλήνεσσι Νεμειήταο Λέοντος
Θειαντὶς κούρη φορέουσ' ἐριλαμπέτιν αἴγλην,
ἦ τ' ἂν ὑπερφίαλόν τε δυσόργητόν τε γυναῖκα
τέτμοι ἀνήρ, ἀτενεῖ δὲ νόῳ κεχαρημένη εἴη·
οὐδέ κεν εὐπειθῆ μιν ἔχοι πόσις, οὔτ' ἐπέεσσιν
οὔτ' ἔργοις, ἀλλ' αἰνὰ πανήμερον ὀρσολοπεύοι
μύθῳ ὀνειδείῳ καί τε πληγῇσιν ἰάπτοι·
μαψίδιοι μῦθοι, κενὰ δ' ἔργματα τῇδε πέλοιντο,
πολλάκι καὶ χείρεσσιν ἑὸν λωβήσετ' ἀκοίτην
δρασσομένη χαίτης, ἢ καὶ ῥεθέεσσιν ἐφεῖσα
ἀτηρὰς παλάμας, ἢ ἐπιρρήσσουσα χιτῶνας.
ἢν δέ γε δῖα Θεὰ Ὑπεριονὶς ἐν σταχύεσσιν
Ἀστραίης κούρης εὐώπιδος αὐγάζηται,
χήρην μοι τῆμόσδε συνάορον ἐντύναιο,
παρθενικὴν δ' ἀλέασθαι, ἐπεὶ μογεροῦ βιότοιο
αὐτή τ' ἠδὲ πόσις κεκορήσεται ἤματα πάντα.
ἢν δέ νυ Χηλάων ἐνὶ τείρεσιν αὐγάζηται,
κουριδίην μὲν ἀεικὲς ἑὸν πρὸς δῶμ' ἀγαγέσθαι,
ὠνητὴ δ' ἂν ἔοι πολὺ φιλτέρη, εὖτε πέληται
παλλακίς· ὧδε γὰρ ἄστρον ἀναγκαίῃ ὑπὸ λυγρῇ
λέκτρον ἀεικέλιον γαμίων πάρος ἤραρε θεσμῶν.
εἰ δὲ πέλοι πανδῖα χαλαζήεντα κατ' αὐτὸν
Σκορπίον ἀλγινόεντα, τότ' ἐν πρώτῃ γαμέοιο
ἠοῖ παρθενικήν, καί κεν φρένας ἠπίη εἴη,
ἀρτίφρων, ἀγανῇσι πεποιθυῖα πραπίδεσσιν·
εἰ δέ τε δεύτερον ἦμαρ ἠὲ τρίτον ἰθύσειεν,
ἦ τ' ἂν καὶ δμώεσσι δυηπαθέεσσι μιγείη.
ἢν δὲ πελάζηται Μήνη κλυτῷ Αἰγοκερῆϊ,
πρωτογάμῳ μὲν ἄγει λύπας καὶ πήματα λυγρά·
εἰ δ' ἄρα δεύτερον ἴσχοι ἀνὴρ λέχος, ἔσσετ' ἄμεινον,
ἢ χήρην ὀπάσει παντερπέα τῷδε δάμαρτα.
μὴ μὲν δὴ συνόδοισι Σεληναίης ἀγάγοιο
εὐνέτιν ἐν μεγάροισιν, ἢ ἐν διχομήνιδι πλείῃ·
οὐ γάρ κεν γάμος εἴη ὀφέλλιμος ἤμασι τούτοις.
σκέπτεο δ' εἴ κ' ἐσθλοῖσι σὺν ἀστράσι δινεύηται,
ἢ Φαέθοντι κλυτῷ ἢ Ἑωσφόρῳ αἰγλήεντι
ἠὲ καὶ εὐπέπλου Μαίης ἐρικυδεῖ παιδί·
τεύξει γὰρ βιότῳ τε μέγα κλέος εὐφροσύνην τε
ἤθεσι, μειλιχίην τε χάριν κεὐεργέα δώσει.

omnes enim mores pulcros dissipat mulierum
Tauro ingressa Theantis auricoma.
Sin Therapnæis incedens *Geminis*
secundum diem agat, nuptiarum memor esto;
domi-sospitatricem enim uxorem domum duces.
Ne sit ardente in *Cancro;* profecto enim celeriter
effugiat domo uxor maritum exosa,
innumera convicians et turbata anhelans.
Sin tangat splendores Nemeæi *Leonis*
Theantis virgo ferens late-lucentem fulgorem,
profecto superbam atque iracundam mulierem
reperiat vir, et (quæ) obstinata mente delectetur;
neque facile-obedientem eam habeat maritus, neque verbis
neque operibus, sed terribile totum diem æstuet
verbo probroso atque verberibus incessat;
vani sermones, et inania opera illi fuerint,
sæpe etiam manibus suum mulcabit maritum
prensans comam, aut etiam genis injiciens
infestas manus, aut lacerans vestes.
Sin autem divina Dea Hyperionis in spicis
Astrææ virginis venustæ splendeat,
viduam mihi tunc uxorem pares,
virginem autem devita, quoniam molesta vita
ipsa atque maritus satiabitur quotidie.
Sin *Chelarum* in sideribus luceat,
legitimam quidem turpe suam in domum ducere,
empta autem sit multo amicior, ubi fuerit
pellex; ita enim sidus necessitate tristi
torum indecorum nuptiali prætulit fœderi.
Sin sit divina frigido in ipso
Scorpio calamitoso, tunc prima ducas
aurora virginem, atque animum mitis sit,
mente-sana, comibus confidens præcordiis;
sin secundum diem aut tertium dirigat,
profecto etiam servis miseris misceatur.
Sin appropinquet Luna inclyto *Capricorno,*
primum-matrimonium-ineunti affert tristitias atque mala tristia;
sin secundum habeat vir torum, erit melius,
aut viduam dabit jucundam huic uxorem.
Ne sane in *congressibus* Lunæ ducas
uxorem domum, aut in pleniluniis;
neque enim nuptiæ faustæ fuerint his diebus.
Considera, num *bonis* cum stellis circumvolvatur,
aut Jove celebri aut Venere splendente
aut etiam bene-vestitæ Majæ inclyto filio;
faciet enim et vitæ magnam gloriam et hilaritatem
moribus, et suavem gratiam et blandam dabit.

Περὶ νόσων.

Νῦν δ' ἄγε μοι, κούρη Πιμπληϊάς, ἔννεπε Μοῦσα,
ὅσσα φέρει νούσοισιν ἀκήματα δῖα Σελήνη,
ὅσσα τε λυγρὰ πέλονται ἐν εἰδώλοισι θεούσης
δώδεκα, τοῖς ἔνι τέρμα πολυτλήτου βιότοιο.
εἰ μέν γ' εἰαρινοῖσιν ἐν ἀστράσιν Ἀρνειοῖο

III. De morbis.

Nunc vero age mihi, puella Pimpleia, cane, Musa,
quot ferat *morbis* medicamina diva Luna,
quotque perniciosa sint in signis currente
duodecim, in quibus inest terminus multum-ærumnosæ vitæ.
Si quidem vernis in sideribus *Arietis*

πασιφαὴς εἵλοιτο βροτοῖς πανδῖα Σελήνη,
ὁππότε τις νούσῳ ἀρήμενος ἀλγινοέσσῃ
ἀργαλέην ἴσχῃσι μεληδόνα, μή νύ τι πῆμα
δειδίχθαι· Παιὼν γὰρ ἐναίσιμος ἀνθρώποισιν.
εἴθε δ' ἔοις, ἣν τοῦδε κατ' εἰδώλοιο φέρηται
εὐδερκὴς κερόεσσα Σεληναίη κλυτόπωλος,
ἔμπλην ἀργαλέων ὀδυνάων ὀξειάων,
αἵτε κάρηνον ἔχουσιν ὀϊζυροῖο βροτοῖο·
αἵδε γὰρ οὔτι ταχεῖαν ἐπαυρίσκονται ἀρωγήν.
εἰ δὲ γυνὴ βαρύθῃσιν ἐπ' ὠδίνεσσι μογεῦσα,
ἡμιτελῆ γυίων ἀποσείσεται ἀκλέα παῖδα,
πρὶν φάος ἠελίοιο φίλοις ὤπεσσιν ἀθρῆσαι.
ἤματι μὲν πρώτῳ μάλ' ἀεικελίῃ ὑπὸ νούσῳ
μοχθήσει, καί τ' ἐγγὺς ἀδευκέος ἔσσετ' ὀλέθρου·
εἰ δὲ φάος μὲν ἔχοι Κριῷ ἔπι δεύτερον ἤδη,
σώζεται ἐκ καμάτοιο φυγοῦσ' ἐριώδυνον ἄτην.
ἢν δὲ κατ' εὐκεράοιο *Βοὸς* μετανισσομένη που
ἰνδαλθῇ κερόεσσα, τότ' αὖ μέγα θαρσαλέος τοι
αὐδήσω πτοιητὸν ἐπ' ἀνέρι πορσύνουσαν
ἦτορ καὶ πραπίδων ἑτερήρεα δύσφορον ὁρμὴν
πλαζομένοιο νόοιο, πότμον γε μὲν οὔτι φέρουσαν
νοῦσον, ἔχειν δ' ὠκεῖαν ἀκεσφορίην ἐρατεινήν.
εἰ δέ τι δειρῆς ἐντὸς ἔχοις ὀλοφώιον ἄλγος,
ἧχί τε σύριγγες σφάγιαι βροτὸν ἀμφὶς ἔχουσιν,
φράζεσθαί σ' ἐπέοικε κυνάγχης λοίγιον ἄχθος.
μὴ μὲν δὴ πρώτῳ ἐνὶ ἤματι τῷδε λεχωὶς
ἀμβλώοι, ῥιγηλὸν ὀπαζομένῳ κακὸν οἶτον·
δευτέρῃ εἰν ἠοῖ δὲ πέλοι ἐλαφρότερον ἄλγος,
εἰ τόκος ἐκ μελέων ἀνεμώλιος ἀΐξῃσιν.
μὴ μὲν δὴ *Διδύμοισιν* ἐπιθρώσκουσα Σελήνη
ἰξύος ἄλγος ἄγοι, μηδ' ὤμοισιν κακότητα
ἢ πάρεσιν μελέεσσι φέροι· δύστλητα γὰρ ἔσται
κήδεα, καὶ δ' ἂν ἀκεσφορίην ἀνεμώλιον ἔλποι.
ἢν δέ τις ἄλλη νοῦσος ἐπιβρέμῃ, εἰ μὲν ἐν ἠοῖ
πρώτῃ κλινοπετῆ τεύχοι βροτόν, ἐς χρόνον ἄξει
ἴησιν, δηρὸν δ' ἂν ἐνὶ λεχέεσσι κλιθείη,
τηκόμενος δυερῇσι πανημαδὸν ἐλπωρῇσιν·
εἰ δ' ἀρχὴ καμάτοιο πέλοι ἐνὶ δευτέρῃ ἠοῖ,
ἦ τ' ἂν δγ' ὠκείῃσιν ὑπ' ἀρτεμίῃσιν ἔχοιτο,
ἤματ' ἐπὶ τρία μοῦνον ἐνὶ λέκτροισι μογήσας.
ἢν δὲ γυνὴ τῆμόσδε φέρουσ' ὑπομήτριον υἷα
ἀμβλώσῃ, ξυνήν κεν ἐς Ἀΐδα παιδὶ κέλευθον
στέλλοιτ', εἰ μή τίς μιν ἐρύσσεται ἤπιος ἀστὴρ
ἀγλαοφεγγέα δῖαν ἐσαθρήσας κερόεσσαν.
πρηΰτατος δὲ πέλει κάματος βροτῷ αὐδήεντι,
εἴ κεν συμφορέηται ἀγαυὴ Θειαντίνη
Καρκίνῳ αἰγλήεντι, θοὴν δὲ φέρει ἐπαρωγήν.
μοῦνον μὴ στέρνοισιν ἔχοι ὀλοφώιον ἄλγος·
δυσπονέως γάρ μιν Παιήονος ἔργα σαώσοι.
μηδὲ ποδὸς πληγή μιν ἐπεισέρχοιτ' ὀδύνῃσιν·
τῆμος δὴ γὰρ ἂν οὔτι μετ' ἀρτιπόδεσσι λέγοιτο.
ἄμβλωσις δ' οὔπερ τι φέρει κακόν, οὐδέ τι λοιγόν,
κούφοις δ' αἱμορύτοισιν ἐπ' ὠδίνεσσι πονοῖτο
ἡμιτελὲς ῥίψασα γυνὴ ἀνεμώλιον ἄχθος.

omnibus-lucens hominibus divina Luna,
quando quis morbo correptus doloroso
gravem habeat curam, ne quid mali
metuat; Pæon enim fautor est hominibus.
Utinam autem sis, si hoc in signo feratur
pulcre-videnda cornuta Luna equis-inclyta,
sine gravibus doloribus acutis,
qui caput occupant miseri hominis;
hi enim non promptum-inveniunt auxilium.
Sin mulier gravetur partus-doloribus laborans,
semiperfectum membris enitetur ignobilem puerum,
antequam lumen solis dulcibus oculis adspiciat.
Die quidem primo valde misero ex morbo
laborabit, atque prope aberit ab acerbo interitu;
sin lucem habeat in Ariete jam secundam,
servatur ex labore fugiens dolorosam calamitatem.
Sin ad bene-cornutum *Bovem* adveniens
apparuerit cornuta, tunc vero valde audacter tibi
dicam timidum in viro parantem
cor et præcordiorum nutantem gravem impetum
errantis mentis, interitum tamen non ferentem
morbum, habere autem celerem curationem amabilem.
Sin aliquem intra collum habeas exitialem dolorem,
ubi venæ jugulares mortalem utrimque tenent,
observare te oportet cynanches noxium onus.
Ne sane primo die hoc puerpera
abortum-faciat, tremendam afferente malam mortem;
secunda in luce autem mitior erit dolor,
si fœtus ex membris irritus prodierit.
Ne sane *Geminis* incedens Luna
lumbi dolorem afferat, neque humeris malignitatem [erunt
aut solutionem membrorum ferat; tolerata difficilia enim
mala, et curationem-allatam in-vanum sperare-faciant.
Sin quis alius morbus immineat, si quidem in luce
prima lecto-cubantem faciat hominem, in tempus extrahet
curationem, et diu in lecto recubet,
liquefactus molesta totum-diem spe;
sin initium laboris sit in secunda luce,
profecto hic celeribus sanationibus teneatur,
dies in tres solum in lecto laborans.
Sin mulier tunc ferens uterinum puerum
abortum-fecerit, communem in Orcum cum puero viam
incedat, nisi aliqua eam servaverit mitis stella
pulcre-splendentem divam adspiciens cornutam.
Mitissimus autem est labor homini vocali,
si congrediatur fulgens Theantis
Cancro splendenti, et promptum fert auxilium:
solum ne pectoribus habeat exitialem dolorem;
difficile enim eum Pæonis opera sanaverint.
neque pedis plaga eum ingrediatur cruciatibus;
tunc enim non jam inter pedibus-sanos numeretur.
Abortus vero nullum fert malum neque perniciem,
sed leviter sanguineis partus-doloribus laboraverit
imperfectum excutiens mulier inutile onus.

ναὶ μὴν ἠϋγένειον ἐπιστείχουσα Λέοντα
εἴη τοι πρηεῖα καὶ ἤπιος· οὔτι γὰρ ἐσθλὸν
ἄρξασθαι τῆμόσδε δυσηλεγέος καμάτοιο·
οὐ γάρ κεν προφύγοισθα κακὸν φλογερῶν ὀδυνάων,
εἰ μὴ γαστέρος ὦκα βάλοις ἄπο λύματα πάντα.
οὐ μὲν δὴ κυέουσαν, ὅτ' ἀμβλώσειε, γυναῖκα
ῥεῖά κεν οὐδ' αὐτὴ Παιηονὶς ἰήσαιτο
Ἠπιόνη χείρεσσιν ἀκεσφορίην ἐπάγουσα.
εἰ δ' ἄρα συμφορέοιτο Δίκῃ πανδῖα Σελήνη,
δηρὸν ἀμυδρὴ νοῦσος ἐφημερίοις κε πέλοιτο
ἀνθρώποις· πότμον δ' ὑπαλεύεται, ὅς κεν ἐν ἠοῖ
ἄρξηται κείνῃ μογέων εὐήρεα γυῖα.
μοῦνον μὴ στομάχοιο κακηπελίῃ βαρύθοιτο
ἢ πλευρῆς· οὐ γάρ τι φέροι λαιψήρ' ἂν ὑγείην.
μηδέ τις αἵματος ἀνδρὶ ῥοὴ τῆμόσδε πέλοιτο,
μηδέ τι θηλυτέρῃσιν ἑφανδάνοι ἀμβλώσεσθαι,
τηνίκα λοιγὸν ἄγει γὰρ ἀνάρσιον· εἰ δὲ τύχῃσιν
ὠδῖνα ζωοῖσιν ἐπὶ βρεφέεσσι λύεσθαι,
ἦ τ' ἂν ἐλαφρίσσαιτο πόνον στυγερῶν ὀδυνάων
Ἀστραίη κούρη σταχυηφόρος ἠπιόδωρος.
δείδιθι Χηλάων ἐνὶ τείρεσι χρυσοέθειραν
Μήνην, μηδέ τε νούσῳ ὑπ' ἀργαλέῃ μεμογηκὼς
κλινοπετὴς γίνοιο· φέρει δ' ὀλοφώιον ἄστρον
δοιῶν μοιράων ἑτέρην βροτῷ ἀλγινόεντι,
λαιψηρὴν ὑγίειαν ἢ αἰνότλητον ἀνίην,
εἴ κεν δηθύνῃσι πόνος, καὶ ἀδευκέα πότμον,
καί τε γυναιξὶν ὄλεθρον, ὅτ' ἂν βρέφος ἐκπροθόρῃσιν
ψυχολιπὲς μελέων· τὰ δέ σε φρεσὶ πευκαλίμῃσιν
φράζεσθαι ἐπέοικεν, ἵν' ἄλγεα δεινὰ φύγησθα.
ὀκταπόδην δ' ἐπὶ θῆρα φανεῖσ' εὔωπις ἄνασσα
Σκορπίον, ἐν πρώτῃ μὲν ἐναίσιμος ἠριγενείῃ·
εἰ δέ γε δεύτερον ἦμαρ ἄγοι, κίνδυνον ἰάψει.
Τοξευτῆρι δ' ἐλαφρῷ ὁμοδρομέουσα Σελήνη
μειότερον θήσει κάματον βροτῷ, ὦκα δὲ καλὴν
ἀρτεμίην ὀπάσειε φίλην κεὐήρεα γυῖα.
αὔτως δ' Αἰγοκερῆα διαστείχουσα φερίστη,
ὠκείην γυίοισιν ἄγουσ' ἐπιτάρροθον ἀλκήν.
μὴ μὲν ἔοι τῆμόσδε περὶ πλευρῇσι μογῆσαι
ἀνέρι, μηδέ τι λῦμαρ ἐν ἰσχίῳ ἐμπελάσειεν·
δηρὸν γὰρ βροτὸν ἄνδρα κακηπελίῃ δαμάσειεν.
εἰ δὲ γυνὴ μογερῶν γυίων βρέφος ἠλιτόμηνον
ἔνδοθεν ἐκπροβάλῃσιν ὑφ' αἱματόεντι μιασμῷ,
ἤματι μὲν προτέρῳ παῦρον πόνον ἐγγυαλίξει,
ἔμπης δ' Ἠελίου κεχαρήσεται ἀκτίνεσσιν,
δηρὸν ὁρῶσα φάος τερψιμβρότου Ἠελίοιο·
δευτέρῃ εἰν ἠοῖ δὲ κακώτερον ἄλγος ὀπάσσει.
Ὑδροχόον δ' ἐφέπουσα φαεσφόρος αἰγλήεσσα
ἄλλας μὲν νούσους ἰήσεται· εἰ δέ κε κρείσσων
χρειὼ ἀναγκαίη σε βιήσεται αἰνὰ παθόντα
ἀργαλέου ὑδέροιο, τότ' αὖ κακότητα φράσασθαι
δύστλητον· τοίην γὰρ ἐπὶ σμυγερὴν ἄγει ἄτην.
ἠοῖ δὲ πρώτῃ χαλεπὴ πέλει, εὖτε γυναικὶ
ἄμβλωσις γίνηται ὀϊζυροῖο τόκοιο·
εἰ δ' ἄρα δεύτερον ἦμαρ ἄγοι φαεσίμβροτος αἴγλη,

Profecto barbatum obiens *Leonem*
sit tibi jucunda et mitis; neque enim bonum
incipere tunc ærumnosum morbum;
neque enim profugeris malum ardentium dolorum,
nisi e-ventre celeriter ejicias sordes omnes.
Nec vero gravidam, si abortum-fecerit, feminam
facile vel ipsa Pæonia sanaverit
Epione manibus curationem applicans.
Sin congrediatur *Justitiæ* divina Luna,
diu obscurus morbus diurnis sit
hominibus; mortem autem evitat, qui quidem in luce
incipiat illa laborare pulcris membris:
modo ne stomachi malo-habitu gravetur
aut lateris; neque enim facile auferat sanitatem.
Neque aliqua sanguinis fluxio viro tunc accidat,
neque mulieribus placeat abortum-facere,
tunc interitum enim infert crudelem; sin contingat
partum vivente fœtu solvi,
profecto allevaverit laborem terribilium dolorum
Astræa virgo spicam-gerens munifica.
Metue *Chelarum* in signis auricomam
Lunam, neque morbo molesto afflictus
lecto-affixus fias; fert enim exitiale sidus
ex-duabus sortibus alteram homini misero,
celerem sanationem aut male-tolerandam luem,
si moretur labor, et amaram mortem,
atque mulieribus exitium, quando fœtus prosilierit
exanimatus e-membris; hæc vero te mente prudente
considerare oportet, ut dolores graves effugias.
Octipede in fera apparens pulcra regina
Scorpio, in prima quidem propitia est aurora;
si secundum diem agat, periculum afferet.
Sagittario autem celeri concurrens Luna
leviorem faciet laborem homini, celeriter autem bonam
sanationem præbeat amicam et bene-apta membra.
Pariter *Capricornum* pergradiens optima (est),
promptam membris ferens auxiliarem salutem.
Ne sane accidat tunc circa latera laborare
viro, neque aliqua noxa in lumbis resideat;
diu enim hominem malus-status domuerit.
Sin mulier miseris membris infantem immaturum
intus ejicit cruento inquinamento,
die quidem primo parvum laborem dabit,
prorsus autem Solis gaudebit radiis,
diu videns lumen homines-oblectantis Solis;
secundo vero die graviorem dolorem affert.
Aquarium autem insequens lucifera splendida
alios quidem morbos sanabit; sin autem potentior
gravis necessitas te oppresserit terribilia patientem
molestæ aquæ-intercutis, tum vero malignitatem considera
male-tolerandam; talem enim terribilem adducit noxam.
Die primo difficilis est, quum mulieri
abortus fuerit miseri partus;
sin secundum diem ducat homines-lucens splendor,

μειότερον τελέσειε πόνον λῆξίν τ' ὀδυνάων.
Ἰχθύσι δ' εἰαρινοῖσι παλίγκοτα πήματα φεύγει
ῥηιδίως, εἴπερ τε νόσῳ δέμας ἀλγυνθείη·
εἰ δέ τε νειαίρης γαστρὸς λύσις ἀντήσειεν
ἢ νεύρων, τάτε φωτὶ ποδῶν ὑποέκλασεν ἄρθρα,
οὐκ ἂν ῥηιδίως μιν ἀπήμονα πορσύνειας.
χρὴ δέ σ' ἐπίφρονα μῆτιν ἐνὶ στέρνοισιν ἔχοντα
ἴδμεναι, οὕνεκα δῖα Σεληναίη κλυτόπωλος,
εἰ μὲν συμφορέηται *ἐνηέσιν* ἀστράσι καλοῖς,
εὐδερκεῖ Φαέθοντι ἢ εὐσκόπῳ Ἑρμάωνι
ἠὲ Πάφου μεδεούσῃ ἀγαυῇ Κυπρογενείῃ,
κουφότερον τελέει πόνον *ἀνέρι*, καὶ λύσιν ἄλγους
ὦκα φέρει, πρὶν ἀϊστῶσαι εὐήρεα γυῖα·
εἰ δέ τε *λοίγιον* ἄστρον ὁμοδρομέῃ κεροέσσῃ,
ἢ Φαίνων δύστλητος, ἢ Ἄρης ἐγρεκύδοιμος,
πλειότερον κάματον τελέσει καὶ ἀεικέα νοῦσον.
Θηλυτέρῃσι δὲ *πάντα* κακώτερα φαίνεται ἄστρα,
ὅσσα διαστείχῃσιν ἀγαυὴ Θειαντίνη·
καὶ γὰρ Ζηνὶ συνοῦσα καὶ αὐτῇ Κυπρογενείῃ
ἀμβλώσεις χαλεπάς τε δυσηλεγέας τε τίθησιν.
ἀλλὰ σύ μοι μούνην πανδερκέα βούλεο Μήνην
ἔμμεναι, εὖτε γυναικὶ πέλει ἀμβλώσιμον ἦμαρ.

leviorem faciat laborem cessationemque dolorum.
Piscibus in-vernis infesta mala fugat
facile, si quidem morbo corpus afficiatur;
sin imi ventris fluxio occurrat
aut artuum, qualia homini pedum infringunt membra,
non facile eum sanum præstiteris.
Oportet autem te prudens consilium in pectore gerentem
scire, quod divina Luna equis-inclyta,
si quidem congrediatur *beneficis* stellis pulcris,
bene-conspicuo Jove aut provido Mercurio,
aut Paphi regente admirabili Venere,
mitiorem efficiet laborem *viro*, cessationemque doloris
celeriter fert, antequam exstinguantur bona membra;
sin vero *noxium* sidus simul-currat cum cornuta,
aut Saturnus male-tolerandus, aut Mars bellum-ciens,
majorem laborem perficiet et turpem morbum.
Feminis autem *omnia* pejora apparent sidera,
quæcumque permeet illustris Theantine;
etenim Jovi conjuncta et ipsi Veneri
abortus duros atque acerbos efficit.
Sed tu mihi solam omnia-videntem velis Lunam
esse, quando mulieri venit abortivus dies.

Περὶ τομῆς καὶ χειρουργίας.

Νῦν δ' ἄγε μοι κατάλεξον, ἐΰθρονε πότνια Μοῦσα,
πῶς κεν ἄνευ λοιγοῖο *τομεὺς* ἐπὶ φωτὶ *σίδηρος*
ἀρτεμίην τεύξειεν, ὑπ' ἰητῆρος ἀγαυοῦ
σώματι δυσπαθέοντι λύσιν καμάτοιο τιτύσκων.
εἰ μὲν ἀπ' Ὠκεανοῖο νέον προφάνῃσιν ἀγαυὴ
Πληιάσιν κερόεσσ', ἢ καὶ πανδῖα Σελήνη
Ταύρῳ ἐπιδρομέουσα κατ' οὐρανὸν ἰνδάλληται,
ἠὲ καὶ ὑγροφόροιο κατ' *Αἰγοκερῆος* ὁδεύοι,
φείδεό μοι χάλυβος, μηδ' ἐς χέρα τῆμος ἵκοιτο
ἀκμὴ παμφαίνοντος ἐϋσμήκτοιο σιδήρου,
μηδὲ τέμοι χρόα φωτός, ἐπεὶ μογεροῖσιν ἰάψει
ὦκα πόνοις, μὴ δ' αὖτις ἀναβλήδην γε τάμοιο.
αὔτως δ' ἢν φορέηται ἐπ' ἀστράσιν *Ἰκαριώνης*
παρθένου, ἡσυχίην ἀγέμεν πολὺ λώιον εἴη.
μὴ μὲν δὴ κελάδοντος ἀπ' Ὠκεανοῖο φέροιτο
Ἀστραίη κούρη σταχυηφόρος· ἦ γὰρ ἀνίας
τεύξει τεμνομένοισι καὶ ἄλγεα δακρυόεντα.
ὣς δ' αὔτως *τροπικοῖσιν* ἐν εἰδώλοις ἀλέασθαι
πανδῖαν στείχουσαν, ἐπεὶ πολὺ βέλτερον ἔσται
ἀτρεμίην ἐχέμεν. μηδ' ἐν *συνόδοισιν* ἐούσης
θηγαλέῳ σὺ τάμοιο δέμας μορόεντι σιδήρῳ.
αὔτως δ' αὖ *διχόμηνον* ἀλεύεσθαι ἐπέοικεν.
φράζεσθαι δ', εἴ κεν στυγερῷ *Πυρόεντι* συνείη,
μὴ θαμάκις χρειώ σε τομῆς ἐπὶ φωτὶ λάβῃσιν.
ὣς δ' αὔτως τοῖς ἐστιν *Ἄρης* ἐνὶ δεικήλοισιν
ὡρονομῶν, πολλῇ μὲν ἐφημερίους κακότητι
βλάψει, εἴ κεν ἀκμὴν χαλυβηίδα σώματος ἄγχι
δέξωνται, καὶ δ' ἄν κε καὶ αἵματος ἄσχετον ὁρμὴν
τεύξειεν βλύζοντος ἄδην στυγερῇ ὑπ' ἀκωκῇ.
εἰ δὲ *Κρόνῳ* συνίῃσι φαεσφόρος ἀργέτα Μήνη,

IV. De secando et chirurgia.

Nunc age mihi recense, pulcro-throno-insidens veneranda [Musa,
quomodo sine pernicie *secans* viro *ferrum*
sanitatem efficiat, per medicum probum
corpori graviter-patienti solutionem laboris parans.
Si quidem ab Oceano recens præfulgeat splendida
Pleiadibus cornuta, aut etiam divina Luna
Tauro incurrens per cælum appareat,
aut etiam imbrifero in *Capricorno* eat,
parce mihi chalybi, neque in manum tunc veniat
acies præfulgidi bene-detersi ferri,
neque secet cutem viri, quoniam ærumnosis incessiet
celeriter laboribus, neve rursus denuo secueris.
Æqualiter, si feratur in sideribus *Icarionæ*
virginis, quietem agere multo melius sit.
Ne sane turbido ab Oceano feratur
Astræa virgo spicam-gerens; profecto enim ærumnas
efficiet sectis et dolores lacrimosos.
Ita etiam *tropicis* in signis vitato
divinam gradientem, quoniam multo melius erit
quietem habere. Neque in *congressibus* versante,
acuto tu ferias corpus exitioso ferro.
Similiter etiam *plenilunium* vitare oportet.
Considera autem, si forte horrido *Marti* congrediatur,
ne frequenter necessitas te sectionis in homine deprehendat.
Ita etiam quibus inest *Mars* in signis
horam-regens, multa quidem mortales calamitate
lædet, si mucronem ferreum in corpus
receperint, atque etiam sanguinis irrevocabilem impetum
efficiat scaturientis abunde tristi sub mucrone.
Sin *Saturno* congrediatur lucifera candida Luna,

καί τε τομὴν ἐπάγῃσιν ἀνὴρ Παιῶνι μεμηλώς,
δηρὸν μοχθήσειε, τέλος δ' ἀναδέξεται αἰνόν,
καί τε δυσαχθέα νοῦσον ἐπ' ἀνέρι τῷδ' ὀπάσειεν.
εἰ δέ τ' ἄνευ καμάτοιο καὶ αἰνοτλήτου ἀνίης
βούλεαι ἐντύνασθαι ἀοσσητῆρα σίδηρον,
Μήνην αὐγάζοιο σὺν αἰγιόχῳ **Κρονίωνι**
ἠὲ **Διωναίῃ**, καὶ δ' εἰ φάος **ἐλλιπὲς** εἴη
λῆγον ἀπὸ διχομήνου ἐπ' εἰκάδι καὶ δ' ἔτι πρόσσω
πλὴν συνόδου· λώϊον γὰρ ἀκεστορίην ἀνύσαιο,
ἢν ἀλέῃ συνόδοισι μεμυκότα φάεα Μήνης.
ὣς δ' αὔτως συνιόντες ἀπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων
Φωσφόρος ἢ **Φαέθων** τελέουσ' εὐήρεα τμῆσιν.
αὔτως δ', εἰ φλέβα κεῖραι ὑφ' αἵματι πεπληθυῖαν
ἱμείρεις, ταύτῃσιν ἐφημοσύναις πεπίθοιο.

Περὶ δραπετῶν.

Εἰ δ' ἄρα καὶ **δμώων** ὀλοφώια ἔργα πύθοιο,
οἵ ῥά θ' ἑοὺς λείποντες ἐνὶ μεγάροισιν ἄνακτας
γαῖαν ἐς ὀθνείην ποσὶ καρπαλίμοις ἀλάληνται,
δρησταὶ ἀταρτηροί, φιλίην λείποντες ἐδητύν,
οὔτε τραπέζης μνῆστιν ἐφεστίου, οὐ Κρονίωνος
Ἑρκείου σέβας ἁγνὸν ἐνὶ πραπίδεσσι σέβοντες,
ἀλλὰ σὺ καὶ τοίων μερόπων ἐπιφράζεο μοῖραν.
ἢν μὲν ἔῃ πανδῖα μετ' εὐπόκου **Ἀρνειοῖο**,
ὦκά μιν εἰσανάγοιο· τάχ' ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ἵκοιτο
δεσπόσυνον ποτὶ δῶμ' ὑποδείελος, ἠΰτε τις φώρ,
παλλόμενος κραδίην ὑπὸ δείματι, καὶ δέ κεν ὦπας
ταρβαλέοις δακρύοισι πεφυρμένος ἰνδάλλοιτο.
ἢν δέ γε **Ταῦρον** ἔχῃσι παλίμφοιτος κερόεσσα,
ἀνέρος ἀφνειοῦ ἐνὶ δώμασιν ἠλασκάζων
δμὼς ὀλοὸς κρύπτοιτο· μόλις δὲ καὶ εἰς ἑὸν οἶκον
σπουδῇ ἀναγκαίῃ μιν ἄναξ ὑποδέξεται αὖτις,
ὀτλήσας μάλα πολλὰ καὶ ἐν πραπίδεσσι μογήσας.
ἢν δ' ἐν Ἀμυκλαίοισιν ἴδῃς κεράωπα Σελήνην
ἠιθέοις, ταχέως μιν ἑὸν δόμον εἰσανάγοιο·
ἢν δ' ἄρ' ἀλεύηται πέντ' ἤματα κρυπταδίῃ τε
λανθάνῃ, ἦ τ' ἄν μιν τρίτατον μετὰ μῆνα δέχοιο.
εἰ δέ γε **Καρκίνον** οἶκον ἑὸν βασίλεια Σελήνη
ἰχνεύῃ, τέτμοις κεν ἐν ἱερῷ ἄλσεϊ δμῶα,
ἠὲ καὶ ἐν τεμένει κρυφίην ποιεύμενον αὖλιν,
δευτέρῃ εἰν ἠοῖ· θεόθεν δ' ἱκέτην ἀνάγοιο
ὀρθῇσιν χαίτῃσι πεφρικότα βαμβαίνοντα.
ἢν δὲ Νεμειήταο πέλῃ κατὰ μέτρα **Λέοντος**,
εἰ μὲν ἐπὶ πρώτῃ ἠοῖ δρόμον ἐντύνειεν,
λήσεται, οὐδέ μιν αὖτις ἐφ' ἑστίῃ οἷο ἄνακτος
ἀθρήσαις θεράποντα φυγόπτολιν· εἰ δέ γ' ἐν ἠοῖ
δευτατίῃ αἵροιτο φυγήν, οὐ πάντα τελέσσει
δρησμοσύνης· εὕροις δ' ἂν ἐνὶ μεγάροισί μιν ἀνδρὸς
ἀφνειοῦ, γαίοντος ἀγηνορίῃσι νόοιο·
δίζεο δ' ἐν χώρῃ μιν ἢ εἰν ἐριθηλέϊ κήπῳ.
εἰ δὲ Σεληναίης ἐνὶ **Παρθένῳ** ἰχνευούσης
λείποι οἶκον ἄνακτος, ἕλοις κέ μιν ἐν πολεέσσιν
ἤμασι· δηθύνει γὰρ ἀπόκρυφος, εἴ κ' ἐνὶ τῷδε
δεικήλῳ Μήνης εὐφεγγέος αἰθροπολούσης

atque sectionem injiciat vir Pæoni operatus,
diu laboraverit, finem vero suscipiet malum,
atque male-gravem morbum viro huic induxerit.
Sin sine labore et gravi mœrore
vis dirigere sospitans ferrum,
Lunam adspicias cum ægidem-tenente *Jove*
aut *Venere*, atque etiam si lumen *deficiens* sit,
cessans a plenilunio ad vicesimam et ulterius etiam
præter congressum; melius enim sanitatem perfeceris,
si vitaveris congressibus coalescentia lumina Lunæ.
Ita etiam congredientes ab Oceani fluctibus
Venus et *Jupiter* efficiunt salutarem sectionem.
Ita, si venam incidere sanguine repletam
desideras, his mandatis obediveris.

V. De fugitivis servis.

Si vero etiam *servorum* noxia opera sciscitaris,
qui suos relinquentes in ædibus dominos
terram in externam pedibus celeribus vagantur,
famuli pravi, amicum linquentes victum,
neque mensæ memoriam domesticæ, neque Jovis
Hercei reverentiam sanctam in præcordiis colentes,
at tu etiam horum mortalium animadverte sortem.
Si quidem sit divina cum gerente-pulcrum-vellus *Ariete*,
cito eum retraxeris; celeriter autem etiam ipse venerit
herilem ad domum subtimidus, ut aliquis fur,
palpitans cor sub metu, atque etiam oculos
meticulosis lacrimis perfusus appareat.
Sin autem *Taurum* habeat redux cornuta,
viri divitis in ædibus errans
servus noxius lateat; ægre autem etiam in suas ædes
industria necessaria eum rex recipiet rursus,
perpessus admodum multa atque cogitationibus laborans.
Sin in Amyclæis videas cornutam Lunam
juvenibus, celeriter eum tuam domum introducas;
sin vero evitaverit quinque dies et occulte
lateat, profecto eum tertium post mensem recipias.
Sin *Cancrum* domum suam regina Luna
proficiscatur, invenias in sacro luco servum,
aut etiam in delubro occultam facientem casam,
secunda in luce; divinitus autem supplicem reducas
rectis crinibus horrentem blaterantem.
Sin Nemeæi sit in partibus *Leonis*,
si in prima luce cursum dirigat,
latebit, neque eum iterum ad focum domini sui
adspicias famulum urbe-extorrem; sin vero die
secunda ceperit fugam, non omnia perficiet
fugæ; atque invenias in ædibus eum viri
divitis, superbientis gestientis virili-robore animi;
quære autem in agro eum aut in florente horto.
Sin Luna in *Virgine* incedente
linquat domum heri, recipias eum in multis
diebus; moratur enim occultus, si in hoc
signo Luna bene-splendida per-ætherem-cursante

φύξιμον ἦμαρ ἕλησι, καὶ ἐν θαλεροῖσι πετήλοις
πεπτηὼς ἀλέηται ἑὸν δηναιὸς ἄνακτα.
Χηλαῖσιν δ' εἴ κεν σὺ Σεληναίην ἐσαθρήσαις,
θαρσαλέως δρήστην προτιόσσεο· δὴ γὰρ ἄνεισιν
αὐτόματος, σκέψει δὲ καὶ αἱμυλίοισι λόγοισιν
πρηϋνέειν θυμὸν δυσπέμφελον οἷο ἄνακτος.
ἢν δὲ Σκορπιόεν δέμας ἴσχῃ δῖα Σελήνη,
ἦ τ' ἂν ἔοι θεράπων ἐν ἀνακτόρῳ ἢ τεμένεσσιν
κρυπτόμενος· καὶ δ' ἄν κεν ἑκὼν οἶκόνδε νέοιτο.
εἰ δ' ἄρα Τοξευτῆρα διιχνεύοι κερόεσσα,
ἢν μὲν ἐνὶ πρώτοις πέντ' ἤμασιν αἰσυλοεργὸν
δμῶ' ἀνάγῃς, δοίη κε δίκην δρησμοῖο ταχεῖαν·
εἰ δ' ἂν ὑπερβάλλοι πέντ' ἤματα, δηρὸν ἂν αὔτως
πλάζοιτ', οὐδέ μιν ὦκα κιχήσεαι, ἀλλὰ χρόνοιο
πολλοῦ μεσσάτιον τελέει μέτρον ἠλασκάζων.
ἢν δ' ἄρ' ἐν Αἰγοκέρῳ φεύγῃ δμώς, οἷο ἄνακτος
ἐν ξείνῃ ληφθεὶς ἄγεται ποτὶ δώματα θᾶσσον.
Ὑδροχόῳ δ' εἴ κεν κεραὴν εὐῶπιν ἀθρήσαις
νισσομένην, ὅτε δρῆστιν ἐπεντύνῃσι κέλευθον
λαιδρὸς ἀνήρ, τότ' ἄνακτος ἑοῦ πάτρην ἀπολείπων
ἐν πόλει ὀθνείῃ βίον ἄρνυται, οὐδ' ἐπὶ δηρὸν
λήσεται, ἀλλά μιν ὦκα τέτμοις ἐπὶ φωτὶ κυροῦντα,
ὃς δήμου θεράπων κοινὸς πέλει, ἠὲ φερόπλῳ
ἀνέρι, τῷ στρατίαι τε βοηδρομίαι τε μέλονται.
εἰ δ' ἄρ' ἐν εἰαρινοῖσι φαεινομένη φορέηται
Ἰχθύσιν, ἠοῖ μὲν προτέρῃ κίνδυνον ἰάψει
δρήστῃ ἀταρτηρῷ, τάχα δ' ἂν καὶ ὀλέθριον ἦμαρ,
αἶψα δ' ἄρα ξίφεϊ τμηθεὶς ἀμφήκεϊ δειρὴν
* * * * * * *
δευτέρῃ εἰν ἠοῖ δὲ φυγὼν σῶός κε πέλοιτο,
καί κεν ἄνακτος ἵκοιτο δόμον περιάλλα πεπονθώς.
χρὴ δὲ περίφρονα μῆτιν ἐνὶ φρεσὶν αἶψα τίθεσθαι·
εἰ μὲν γὰρ μούνην σὺ Σεληναίην δρόωο,
οὔτι φέρει δρησμὸν βροτῷ ἀνέρι, μαψιδίην δὲ
οἴσει ἄλην τῇ καὶ τῇ ἀλυσκάζοντι κέλευθον
ἀγχόθι δεσποσύνων μεγάρων καὶ δμήθεος οἴκου.
εἰ δὲ τύχοι πανδῖα σὺν ἀστέρι δινεύουσα,
ὅντε πλάνητα λέγουσιν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων,
ἦ τ' ἂν προσσοτέρω θεράπων ὁδὸν ἐντύνοιτο,
φεύγων νείκε' ἄνακτος ὁμοκλήν τ' ἀλγινόεσσαν.
ἀλλ' ἢν μὲν Φαίνοντι συνῇ κερόεσσα Σελήνη
ἢ φλογερῷ Πυρόεντι, φυγὴν ἀνεμώλιον ἴσχει
δοῦλος ἀνὴρ κενεῇσιν ἐπ' ἐλπωρῇσι γεγηθώς·
ἦ γὰρ ἂν ἐς δόμον αἶψα λυγρῇ πεπεδημένος ἄτῃ
βαίη ἀναγκαίῃ βεβιημένος ἀλγινοέσσῃ.
εἰ δὲ Ζηνὸς ἄνακτος ἢ ἁγνῆς Ἀφρογενείης
ἴχνια βαίνῃσιν Θειαντιὰς ἀγλαόφοιτος,
ἦ τ' ἂν κρυπταδίην εὐήρεα φύξιν ἕλοιτο
ὀτρηρὸς θεράπων ποσὶ καρπαλίμοισι πιθήσας.
μὴ μὲν ἀταρτηρῇσιν ἐνὶ φρεσὶ μητίσαιτο
δεσπότεω φερέμεν κειμήλιον· ἦ γὰρ ἂν εἴη
διχθαδίη ἄτη καὶ κτήματος οἰχομένοιο
καὶ δμωὸς προφυγόντος ἀμειλίχου· ἀλλά σ' ἄνωγα
μιμνέμεν εἰν οἴκοισι φέρειν τ' εὐήρεϊ θυμῷ

fugitivum diem elegerit, atque in virentibus foliis
procumbens vitabit suum diuturnus dominum.
In *Chelis* autem si tu Lunam inspexeris,
fidenter fugitivum præsagi; jam enim redibit
sponte, et studebit etiam blandis verbis
lenire animum gravem sui domini.
Sin *Scorpii* figuram teneat alma Luna,
profecto sane sit famulus in templo aut fanis
absconditus; atque etiam sua-sponte domum revertatur
Sin autem *Sagittarium* permeet cornuta,
si quidem in primis quinque diebus nefarium
servum retrahas, dederit pœnas fugæ citas;
sin excedat quinque dies, diu temere
erraverit, neque eum cito invenies, sed temporis
multi mediam conficiet mensuram errans.
Sin autem in *Capricorno* fugiat servus, sui domini
in peregrina-terra captus ducitur domum celeriter.
In *Aquario* autem si cornutam venustam adspicias
gradientem, quando fugitivam paraverit viam
audax homo, tunc domini sui patriam relinquens
in urbe externa vitam capit, sed non diu
latebit, sed eum cito invenias apud hominem vexsantem,
qui populi minister communis est, aut apud arma-ferentem
virum, cui exercitus et auxilia sunt curæ.
sin in vernis apparens feratur
Piscibus, aurora quidem priore periculum injiciet
servo damnoso, fortasse etiam exitialem diem,
et celeriter gladio amputatus ancipiti collum
* * * * * *
secundo autem die fugiens incolumis evaserit,
et domini ingrediatur domum gravia passus.
Oportet autem prudens consilium in mente celeriter ponere;
si enim *solam* tu Lunam cernas,
non fert fugam mortali viro, sed inanem
feret vagationem huc et huc erranti viam
prope heriles ædes et consuetam domum.
Sin forte divina cum stella volvatur,
quam *errantem* nominant in terra gentes humanæ,
profecto ulterius famulus viam dirigat,
fugiens rixas domini et convicium molestum.
Sed si *Saturno* congrediatur cornuta Luna
aut ardenti *Marti*, fugam inanem habet
servus homo vana spe gaudens;
profecto enim domum cito tristi vinctus contumelia
ingrediatur necessitate coactus ærumnosa.
Sin *Jovis* regis aut castæ *Veneris*
vestigia ingrediatur Theantias claro-gradu,
profecto occultam facilem fugam capiat
velox famulus pedibus celeribus fretus.
Ne scelestis in præcordiis meditetur
domini auferre rem-pretiosam; profecto enim sit
duplex damnum et rei amissæ
et servi elapsi mali; sed te jubeo
manere domi et ferre æquo animo

φωρίδιον βλάβος αἰνόν, ἐπεὶ μετὰ ποσσὶ διώκων
οὔ κε κίχοις, οὐδ' εἰ μὲν ἔχοις πόδας Εὐφήμοιο
Εὐρωπηιάδαο, τὸν ἐν πολυηχέϊ πόντῳ
ὦκα θέειν ἐνέπουσιν ὁδῷ πεφορημένον ὑγρῇ,
οὐδ' εἴ τοι πτερύγεσσιν ἐπήρεα νῶτα γένοιτο,
οἷά γ' ἐνὶ μελέεσσι Βορήιοι υἷες ἔχεσκον,
οὓς ὑποκυσαμένη ῥαδινὴ τέκεν Ὠρείθυια,
ὁππότε μιν χορὸν ἁγνὸν ἐπ' Ἰλισσοῖο ῥοῇσιν
ἱσταμένην Βορέης ἀνερείψατο, τῆλε δὲ γαίης
Ἀτθίδος ἐν νεφέεσσι μεταχρόνιον φορέεσκεν,
μέσφ' ὅτ' ἐπὶ Θρήκης χιονώδεας ἷξεν ἐναύλους,
οὐδ' ἣν Ἰφίκλοιο θοώτερος αὐγάζοιο,
ὅστε καὶ ἀνθερίκεσσιν ἐπέτρεχεν, οὐδέ τι καρπὸν
σίνετ' ἀήσυρα γυῖα φέρων ἐπὶ λήιον αὖον.
εἰ δέ τ' ἔοι κερόεσσα σὺν εὐσκόπῳ Ἑρμάωνι,
οὔ κε φύγοι θεράπων ὀλοφώιος, ἀλλὰ τάχιστα
εὕροις, εἰ καὶ γοῦνα θοώτερα καὶ πόδας ἴσχοι
κουφοτέρους Λάδαο καὶ ὠκυδρόμοιο Φαΰλλου.
μὴ μὲν δὴ συνόδοισιν ἐπιστείχουσα Σελήνη
ἢ καὶ πλησιφαὴς εἴη δρησμοῖο τυχόντος·
ἢ γὰρ ἂν ἠλασκάζοι ἐπὶ ξείνης τότε γαίης,
ἢ δεσμοῖσιν ἔχοιτο παρ' ὀθνείοισι βροτοῖσιν.
εἰ δὲ Κρόνῳ κρυόεντι συνείη δῖα Σελήνη,
καί τε δμῶς προφύγῃσιν ἔχων κλωπήιον ἄχθος,
ἄλλοις φώρεσι κέρδος ἀποίσεται· οὐ γὰρ ὄνησιν
ἁρπακτοῖς κτεάτεσσι φέρει τηλεσκόπος ἀστήρ,
ἀλλ' ἐπάγει θεράποντι δολόφρονι πολλάκις ἄνδρα
λαιδρότερον Φαίνων καὶ φῶρ' ἐπὶ φωρὶ κορύσσει.

Περὶ παίδων διδασκαλίας.

Εἰ δὲ τέχνης ἐθέλεις δεδαηκότας ἐντύνασθαι
ἢ σοφίης υἷηας ἢ ὀτρηροὺς θεράποντας,
χρυσοφαὴς εἴη τοι ἐπ' Ἀρνειοῖο Σελήνη,
ἠὲ καὶ ὠκυπόροισιν ἐπ' Ἰχθῦσι καλὰ φαείνοι,
ἢ κούρης ἐπέχοι φιαρὸν δέμας Ἰκαριώνης,
ἠὲ καὶ αἰπυτάτῳ ἐνὶ Καρκίνῳ ἰνδάλλοιτο,
Ζηνὸς μητιέταο κεχαρμένη ἀκτίνεσσιν,
ἢ Παφίης αἴγλῃσιν ἐρευθομένη τετραγώνοις
ἠὲ τριπλεύροισιν — καί τ' ἂν πολὺ λώιον εἴη —
ἠὲ κατ' ἰθὺν ἴῃσιν ὑπὲκ δόμα τοῖο βεβῶσα
δεικήλου, καὶ γὰρ τὸ πέλει τέχνῃσιν ὄνειαρ.
μὴ μὲν δὴ σύνοδον τούτοις ἐνὶ τείρεσι θείη,
ἢ διχόμηνον ἄγοι σέλας ἔκφατον, εὖτέ σε χρειὼ
τέχνην ἢ σοφίην δεδαήμεναι ὀτρύνῃσιν·
οὐ γὰρ ἂν ἐκτελέσειας, ἃ βούλεαι, οὐδέ τιν' ἐσθλὴν
παιδὶ δαημοσύνην διχομηνιὰς ἐντύνειεν,
οὐδέ τι λειψιφαής· ἀνεμώλια δ' ἔργα τίθησιν.

Περὶ γεωργίας.

Εἰ δὲ γεωπονίης σε φιλομβρότου ἵμερος αἱρεῖ,
καί τ' ἐπὶ χρυσείης γενεῆς ἐντύνεαι ἔργα
γαῖαν ἐπὶ ζείδωρον ἄγων εὐκαμπὲς ἄροτρον,
ἢ γύροις ἔνι κλῆμα Μεθυμναίου λελίησαι
κατθέμεναι, καὶ λαρὸν ὀπώρης εἶδαρ ἑλέσθαι·

furtivum damnum terribile, quoniam pedibus persequens
non attigeris, etiamsi habeas pedes Euphemi
Europidæ, quem in multum-sonante mari
celeriter cucurrisse aiunt via dum-fertur humida,
neque si tibi alis instructa terga sint,
qualia in membris Boreæ filii habebant,
quos gravida gracilis peperit Orithyia,
postquam eam chorum castum ad Ilissi fluenta
facientem Boreas abripuit, et procul a terra
Attica in nubibus sublimem ferebat,
donec ad Thraciæ nivosa venit antra,
neque si Iphiclo velocior appareas,
qui etiam aristis incurrebat, neque fruges
lædebat levia membra ferens super siccas segetes.
Sin autem sit cornuta cum speculatore *Mercurio*,
non fugiat servus noxius, sed celerrime
invenias, etiamsi genua celeriora et pedes habeat
leviores Lada et celeripede Phayllo.
Ne sane in *conjunctionibus* incedens Luna
aut etiam *plena* sit fuga accidente:
aut enim erret peregrina tunc in terra,
aut vinculis teneatur apud peregrinos homines.
Sin *Saturno* frigido congrediatur divina Luna,
atque servus aufugerit habens furtivum onus,
aliis furibus lucrum auferet; neque enim emolumentum
raptis possessionibus fert procul-visa stella,
sed adducit famulo doloso sæpe virum
audaciorem Saturnus et furem contra furem armat.

VI. De puerorum institutione.

Sin *artis* vis doctos facere
aut *sapientiæ* filios aut veloces famulos,
auro-fulgens sit tibi in *Ariete* Luna,
aut etiam celeribus in *Piscibus* pulcre splendeat,
aut virginis immineat lucido corpori *Icarionæ*,
aut etiam summo in *Cancro* appareat,
Jovis consultoris læta radiis,
aut *Veneris* splendoribus rubens quadratis
aut trigonis — atque hoc multo melius sit —
aut recta-via eat egressa domum ejus
signi, namque hoc est artibus emolumentum.
Ne sane *conjunctionem* his in astris faciat,
aut *plenum* agat lumen perspicuum, quando te necessitas
artem aut sapientiam discere admonet;
neque enim perficias, quæ vis, neque aliquam bonam
puero doctrinam plenilunium paraverit,
neque deficiens; inania autem opera reddit.

VII. De agricultura.

Sin *agriculturæ* te hominibus-gratæ desiderium capit
atque aurei generis aggrederis opera
terra in frugifera ducens curvum aratrum,
aut in scrobibus palmitem Methymnæi (vini) cupis
deponere, et dulcem auctumni fructum tollere

ἱμείρεις, σκαπάνῃ τε λαχαινέμεν ἄμβροτον αἶαν,
αὐτίκα τοι καὶ πᾶσαν ἐτητυμίην καταλέξω,
ὅππως ἂν πανδῖα Σεληναίη πεπίθοιτο,
ὄμπνιά σοι Δήμητρος ἀερσινόοιό τε Βάκχου
δῶρ' ἀναπεμπέμεναι καὶ ἐπηετανὸν ὄλβον ὀπάζειν.
εἰ μὲν γὰρ στείχησιν ἐπ' Ἀρνειοῖο θοοῖο,
πάντα φέρει κλυτὰ ἔργα φυτευέμεν ἠδὲ βαλέσθαι
σπέρματα καὶ σηκοὺς εὐερκέας ἀμφιπένεσθαι·
καὶ δ' ἂν ἀεργηλὸν χῶρον τότε καλὰ τάμοιο
βουσί τε καὶ σμινύησιν, ἔοι δέ κε κάρπιμος ὦκα.
ὣς δ' αὔτως Ταύρῳ κεραῷ πονέοιο ἕκαστα,
ὅσσα τε γειοπόνων ἐρικυδέα φαίνεται ἔργα.
μὴ μὲν δὴ τῆμόσδ' ἐθέλειν ἐρίβωλον ἄρουραν
ἄρνυσθαι μισθῷ ἐπὶ λατρίῳ· οὐ γὰρ ἄμεινον,
οὐδὲ φέροι κεν ὄνειαρ ἐπ' ἀλλοτρίῳ μογέοντι.
εἰ δὲ Θεραπναίοισιν ἐν ἀστράσι δινεύηται
κούρων εὐεάνου Αἰτωλίδος, ἦ τ' ἂν ἐμοῖσιν
μύθοισιν πεπίθοιο, καὶ ἀρξάμενος πονέεσθαι
ἀμφὶ γεωπονίῃ τε φυτείῃ θ' ἱμεροέσσῃ
ζηλωτὸς πολλοῖς κε πέλοις ἐπὶ κέρδεϊ τῷδε.
κήπους δ' εὐθαλέας τεύξεις καὶ γῦρον ὀρύξεις,
γαῖαν ἀεργηλήν τε προμηθείως ἀνύσαιο
εὐεργόν, Μήνης ἐνὶ Καρκίνῳ αἰθροπολούσης.
εἰ φλογερῷ δὲ Λέοντι φάος πολυδερκὲς ἐφείη
ἠερόφοιτος ἄνασσα, τότε σπόρον ὁπλίσσαιο
κριθῶν ἢ πυρῶν, καί τ' ἂν πολύχοια γένοιτο.
ἄλλο δὲ μή τι βάλοιο κατ' αὔλακος· οὐ γὰρ ἄμεινον.
Ἀστραίη κούρη δὲ πέλει πρὸς ἅπαντα φερίστη
σπέρματα, καὶ δὲ φυτοῖσιν ἐναίσιμος, ἔν τε βόθροισιν
βάλλειν ἔρνεα πάντα, τάτε δρυὸς ἄκρα λέγονται.
οἴνας δ' ἐξαλέασθαι, ἐπεὶ στυγέει περίαλλα
Ἰκαρίου κούρη ἑλίνους καὶ ἀδευκέας οἴνας,
μνωομένη, ὅσα λυγρὰ Διωνύσοιο ἕκητι
Ἀκταῖοι μήσαντο μέθῃ δεδμημένοι αἰνῇ
Ἰκάριον, καί μιν στυφελαῖς κορύναις ἐδάϊξαν
σφαλλόμενοι δώροισι χοροιμανέος Ἰοβάκχου.
ἀλλὰ σὺ Χηλάων ἐνὶ τείρεσιν αἰθροπολοῦσαν
εἰσορόων κερόεσσαν ἐπιφραδέως πονέεσθαι
ἀμφὶ γεωτομίῃ· σὺ δέ κ' ἐν νειοῖσι βάλοιο
σπέρματα θαρσαλέως, θεῖναί τ' ἐπὶ κλήματα γυροῖς,
πάντα τε δένδρεα καλά, τάτ' εἴαρι τηλεθάοντα
τέρχνεσιν ἀργεννοῖσι φίλην δείκνυσιν ὀπώρην.
ἢν δὲ Σκορπιόεν δέμας αἴθριον ἐκπεράῃσιν
αἴγλαις ἀργεννῇσι κλυτὴ πανδῖα Σελήνη,
σπέρματα δάσσασθαι νειοῖς ἔνι· καὶ δέ κεν εἴη
τῆμος ἐνιβληθέντα κατ' αὐλακόεσσαν ἄρουραν
ὄμπνια Δηοῦς δῶρα καὶ ἐμπλήσειεν ἀλωήν.
καὶ δέ κ' ἀεργηλὴν γαῖαν τῆμόσδε τάμοιο.
εἰ δ' ἄρα Τοξευτῆρι φάοι ταυρῶπις ἄνασσα,
μή σύγε πυροῖσιν βαλέειν χθόνα βωτιάνειραν,
μηδὲ θέμεν κρῖ λευκὸν ἐν αὔλακι μηδέ τιν' ἄλλα
χέδροπα· πάντα γὰρ αἶψ' ἀλιώσεται, οὐδέ τι ποίη
βλωθρὴ ὑπερτείλασα πυκάσσεται οἴνοπα βῶλον.
ἀλλὰ σύ μοι τῆμόσδε βάλοις περιμήκεα σηκὸν

desideras, et ligone exercere immortalem terram,
statim tibi vel omnem veritatem dicam,
quomodo divina Luna obsequatur,
alma tibi Cereris et mentem-tollentis Bacchi
dona ut-mittat et abundantem felicitatem præbeat.
Si quidem enim incedat in *Ariete* celere,
omnia fert clara opera plantare et jacere
semina et stabula bene-munita circumducere;
etiam incultum agrum tum bene proscideris
bubus et ligonibus, atque sit fertilis celeriter.
Ita etiam *Tauro* cornuto perficias singula,
quæcumque agricolarum præclara apparent opera.
Ne sane tunc velis glebosum campum
capere mercede famulitia; neque enim melius,
neque ferat emolumentum alieno laboranti.
Sin Therapnæis in sideribus volvatur
puerorum pulcre-vestitæ Ætolidis, profecto meis
verbis obsequaris, et incipiens laborare
circa agriculturam et plantationem desiderabilem
invidendus multis fias ob hoc lucrum.
Hortos autem virentes instrues et fossam duces,
terramque incultam provide perficias
feracem, Luna in *Cancro* ætherem-permeante.
Si ardente autem in *Leone* lux multa-intuens versetur
aerem-pergrediens regina, tunc sementem pares
hordeorum aut triticorum, atque fœcunda fuerint.
Aliud autem ne quid injicias sulcis; neque enim melius.
Astræa virgo autem est ad omnia præstantissima
semina, atque etiam plantis fausta, et in sulcos
inserere germina omnia quæ « quercus summa » vocantur.
Vites vero devita; nam odit eximie
Icarii filia vineas et ingratas vites,
memor, quanta tristia Bacchi gratia
Actæi machinati sunt ebrietate domiti terribili
Icario, et eum duris clavis trucidarunt
furentes donis chorea-furentis Iobacchi.
Sed tu *Chelarum* in signis ætherem-permeantem
videns cornutam prudenter labora
circa agrum-arandum; tu vero novalibus injicias
semina confidenter, atque ponas palmites in-fossis,
et omnes arbores pulcras, quæ in-vere virentes
surculis candidis gratum ostendunt auctumnum.
Sin *Scorpii* corpus æthereum pertranseat
splendoribus candidis clara divina Luna,
semina dividas in novalia, et sint
tunc injecta in sulcatum campum
alma Cereris dona, et impleant aream.
Atque etiam incultam terram tunc scindas.
Sin in *Sagittario* splendeat taurino-vultu-instructa regina,
ne tu triticum injicias terræ homines-alenti,
neque ponas hordeum album in sulco, neque alia
legumina; omnia enim celeriter peribunt, nec ulla herba
procera progrediens densabit purpuream glebam.
Sed tu mihi tunc ponas permagnum stabulum

ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ ΣΙΔΗΤΟΥ

ΙΑΤΡΙΚΑ ΠΕΡΙ ΙΧΘΥΩΝ.

(ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ.)

Εὗ δὲ καὶ εἰναλίων ἐδάην φύσιν ἰήτειραν,
ἤμασι παντοίοισιν ἐμὸν νόον ἐξερεείνων·
ὧν τοι ἐγὼ πληθὺν ἠδ' οὔνομα πᾶν ἀγορεύσω,
ὡς αὐτός τ' ἐνόησα καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουσα.
Βένθεα κητώεντα πολυσκοπέλοιο θαλάσσης
ἰχθύες ἀμφινέμονται ἀπείριτοι, ἀργινόεντες,
παμμέλανες, περκνοί τε καὶ αἰόλον εἶδος ἔχοντες,
φάγροι τε γλαῦκοι τε, πρέποντες βούφθαλμοί τε,
καὶ κέφαλοι, θύννοι τε καὶ ἀργύφεοι λάβρακες,
θοῦροί τε σκιαδεῖς τε καὶ ἥπατοι ἀγκυλόδοντες,
καὶ σαργοὶ, γλάνιές τε καὶ ἀργινοέντες ὀνίσκοι,
χρύσαφοι ἠδ' ἔλοπες καὶ πηλαμύδες καὶ ἀχάρναι
καὶ κεστρεῖς, ἐρυθροί τε καὶ ἀκταῖοι μελάνουροι,
γόγγροι τ' ἐγχέλυές τε καὶ αἰνόμοροι σμύραινοι,
βῶκες καὶ περόναι καὶ πετρώεντες ἴουλοι
καὶ πέρκαι, τρίγλαι τε πολύστικτοί τε χελῶναι,
μόρμυρος αἰγιαλεύς τε καὶ ὠκυπέτεια χελιδὼν,
κυκλοτερεῖς ῥόμβοι τε καὶ ἐκτάδιον βούγλωσσον,
καὶ σκάροι ἀνθεμόεντες ἐρευθήεσσά τε φυκὶς,
καὶ βατίδες, κίχλαι τε καὶ ἀργιόδους κορακῖνος,
ἵπποι τε βράταχοί τε καὶ ὀξύκομοι κόκκυγες,
καὶ τρυγὼν, ἅρπη τε καὶ ἠϊόεις κόλλουρος,
σκορπίοι ἠδὲ λύκοι καὶ σηπίαι ἠδὲ τραγίσκοι,
καὶ σπάρος ὀξυόδους καὶ κωβιὸς ἠϋκάρηνος,
τυφλῖνοι, νάρκη τε καὶ ἠδείη ἀκαλήφη,
καὶ φθεῖρες, σμαρίδες τε καὶ ἀνθήεις βασιλίσκος,
τρηχαλέη ῥίνη τε καὶ ἀργινόεις ἁλιπλεύμων,
καὶ τυτθαὶ μαινῖδες, ἀτὰρ κύνες ἠδὲ λαγωοὶ,
καὶ κριοὶ συνόδοντες ἰδὲ ξιφίαι θρανίαι τε,
καὶ μύες εὐθώρηκες κἀνθήεσσά τε σάλπη,
ἠδὲ λέων, τευθίς τε καὶ ἀστακοὶ ἠϋκέρωτες,
καὶ ξανθαὶ καρῖδες ἐρευθήεις τε πάγουρος,
καὶ σαῦροι, χάνναι τε καὶ ὀρφέες ἠδὲ γαρίσκοι·
κάραβος ὀκριόεις καὶ εὐόνυχες κήρυκες,
καὶ λεπάδες, χῆμαί τε καὶ ὀξυέθειρες ἐχῖνοι,
πουλύποδές τε πολυπλόκαμοι κόχλοι τε φαεινοὶ,
ὄστρεά τε γλαφυραί τε πελωρίδες ἠδὲ γερῖνοι,
τελλῖναι, βάλανοί τε πετρηγενέες τε μυΐσκοι,
καὶ γυροὶ δελφῖνες, ἀεὶ ναύτῃσιν ἑταῖροι,
φῶκαί τε κριοί τε καὶ αἰόλα κήτεα πόντου.
Τῶν ὁπόσων ἰήματ' ἔχει φύσις, οὐδέ τι νούσων
ῥιγεδανῶν ἀλέγουσι βροτοὶ χραισμήϊ' ἔχοντες
ἐξ ἁλὸς, ἐκ γαίης τε καὶ ἠέρος εὐρυπόροιο.

MARCELLI SIDETÆ

MEDICINA EX PISCIBUS.

(FRAGMENTUM.)

Æquoreis didici medicam vim piscibus esse,
multas per luces scrutando pectoris ima :
quorum ergo numerum referam cum nomine vero,
ut me usus docuit, simul et plerique periti.
Æquoris immensos scopulosi findere campos
innumeri fuerunt pisces splendore decoro,
omninigri, perci, varia formaque notati,
et phagri glaucique, prepontes buphthalmique,
et cephali et thunni et labraces luce micantes,
præstantes umbræ ac jecorini dentibus uncis,
sargini, atque glanes, miri candoris aselli,
chrysophrysque elopesque et pelamydes et acharnæ,
mugil cum rubris et littoreis melanuris,
læves congri, anguillæ murænæque feroces,
boces, pungentes et acus, et iulides acres,
et percæ et mulli una cum testudine picta,
littoreus murmur, pernici et hirundo volatu,
oblongi rhombi et soleæ, queis plana figura est,
florentesque scari et phucis fulgore rubenti,
et batides, turdi et coracinus dentibus albis,
ponti et equi, ranæ et cuculi pinnis peracutis,
turtur, milvago, labeo quoque littora quærens,
scorpius atque lupi, versutæ sepiæ et hirci,
dentatus sparus et præstanti gobius ore,
typhlini, torpedo lenta, urtica feroxque,
vermiculi, smarides, basiliscus corpore ammno,
et squalens squatina et candens pulmo marinus,
vertibula et mænæ, catuli, peregrina lagois;
dein aries, synodontes et gladii thraniæque,
et loricati mures et salpa venusta;
tum leo lolligoque et cornigero astacus ore,
squillaque flavescens, ruber, ambiguusque pagurus;
inde lacertorum species, coliæ atque garisci,
et carabus rudis et contorta buccina testa,
et lepades chemæque, et acutus et asper echinus,
polypus astutus crinali corpore, conchæ,
ostrea dura cavæque pelorides atque gerini,
tellinæ, glandes, mytuli, qui cautibus hærent,
delphini, comites nautarum, vertice curvo,
phocæque atque aries pontique ingentia cete.
Scilicet omnibus his tribuit natura medelas,
morbos ut nullos mortalia corda pavescant,
queis pelagus tellusque dedit medicamen et aer.

ΠΕΡΙ ΤΡΙΓΛΗΣ ΕΠ' ΑΝΘΡΑΚΟΣ.

Τρίγλα μὲν ἀνθεμόεσσα πυρὸς ῥιπῇσι καεῖσα
σὺν μέλιτι ξουθῷ κυαναυγέας ἄνθρακας ἕλκει
ῥιζόθεν, οἳ πνείουσι φόβον κρυεροῦ θανάτοιο.

ΠΕΡΙ ΤΡΥΓΟΝΟΣ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙ ΠΛΗΓΗΣ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΔΡΑΚΟΝΤΟΣ.

Τύμματα δ' εἰναλίοιο πελιδνήεντα δράκοντος
τρυγόνος ὀξείης τε καὶ ἀμφιβίου σμυραίνης
ἴαται πυρσωπὸν ἀνελκόμενον χροὸς ἧπαρ·
τεύχεϊ δ' ἐν γλαφυρῷ μέθυος πλήθοντι πνιγεῖσα,
κεῖνο ποτὸν βαρύθοντα τόκον σβέννυσι γυναικῶν.
Ζωμὸς ἀποσσεύει δὲ μιαιφόνα φάρμακα φώτων
δαισαμένων, βρῶμη δὲ πέλει χαριεστάτη ἄλλων
εἰναλίων μερόπεσσι μετὰ σκάρον ἰχθυμέδοντα.
Τοῦ δριμεῖα χολὴ μέλιτος μέτα φάεα θέλγει,
ὀξὺ σέλας φορέουσα λιπαυγέσιν ὀφθαλμοῖσιν.
Σπληνὶ δ' ἐπ' ὀκρυόεντι πλατυνόμενον βούγλωσσον
σφιγκτῷ σὺν τελαμῶνι, νοσηφόρον αἴνυται ἄχθος.
Δευόμενον δὲ κάρηνον εὐγλήνου κεφάλοιο
ἁλμυροῦ ἐν χύτρῃ κεραμηΐδι καὶ λιβάδεσσι
κιρνάμενον μέλιτος λυκαβηττίου εὔκυκλον ἕδρην
ἀλθαίνει συκῇσι περίδριον ὀφρυοέσσαις.
Πηλαμύδος χαροπῆς τε κάρη καὲν εἴκελα τεύχει·
πέρκης δ' αὖ περὶ σαρκὶ κυλινδομένην μελανῶπιν
σηπεδόνα κρατέει, πυρὸς ἄσθματι ἰσοφαρίζον.
Σὺν χλοεροῖς λαχάνοις δὲ καθεψομένου γλαύκοιο
ζωμὸς ἄγει γάλα λευκὸν ἐελδομένῃσι τιθήναις
πινόμενος, τῆθαι δὲ φίλαι τότε νηπιάχοισι
ἕλκουσιν πόμα λαρὸν εὐγλαγέων ἀπὸ μαζῶν.
Ἧπαρ δ' αὖτε χολή τε φιλοσκοπέλου θύννοιο
οὐκ ἐᾷ ὄρνυσθαι θαμινὰς τρίχας ἐν βλεφάροισι,
νυσσούσας εὖτ' ἄν κε τριχηλάβῳ ἐξερύσειας.
Εἰναλίου δ' ἵπποιο χολὴ ἀτάλαντος ὑαίνης.
Ζωοῦ δ' ἑψομένου μεγάλου ἐνὶ τεύχεϊ γόγγρου
παλλαδίου πλήθοντι πυρὸς καθύπερθεν ἐλαίου,
κεῖνο λίπος τρητοῦ διανεύμενον ἠθητῆρος
ἤν τις ἑλὼν τήξειεν ἐλευσινίου μετὰ κηροῦ,
ἐν δὲ πλάσας ὀθόνῃ μαλακῇ περὶ γαστέρα θείῃ
ἀρτιτόκοιο γυναικὸς, ἀναιδέες οὔ νύ τι ῥωχμαὶ
σάρκα διαῤῥαίουσιν, ἀεὶ δ' ἀγανῶπιν, ἄτρωτον,
οἷά τε παρθενικῆς ἁπαλόχροος αἰνήσουσι.
Καιομένη ῥίνης δὲ δορὴ τρηχεῖα φαεινοῖς
ὕδασι λειωθεῖσα φέρει φυμάτεσσιν ἀρωγήν.
Τύμμα δ' ἀκανθήεντος ἀκέσσεαι ὦκα δράκοντος,
αὐτὸν ἀνατμηγέντα βαλὼν ἐπὶ τραύματι θερμῷ.
Φθειρὸς κυανέου δὲ χολὴ μογερῇσιν ἀκουαῖς
τειρομέναις ἴαμα φέρει προφερέστατον ἄλλων.
Τρυγόνος αὖ κέντρῳ πεφρικότος ἄλγος ὀδόντος
ἐξελάσεις, ῥίζην ὀδυνηφόρον ἀμφιχαράσσων.
Μαζοὶ δ' ἀλγεινοῖο μεμυκότες ἔκ γε τόκοιο
χριόμενοι σαύροιο χολῇ γάλα κυμαίνουσι.
Σκορπίου εἰναλίου δὲ πολυσχοίνων ἀπὸ κύρτων
αὐτίκ' ἐνὶ κρητῆρσι βεβριθόσιν ἡδέος οἴνου

DE MULLO CONTRA CARBUNCULUM.

Purpureus mullus flammis crepitantibus assus
cum flavo melle ardentes permitigat ignes
carbonum ex imo jaculantum spicula leti.

DE PASTINACA ET ALIIS CONTRA ICTUM MARINI DRACONIS.

Vulnera letiferi liventia tabe draconis,
letalis trygonis, simul ambiguæ murænæ
pectoribus jecur avulsum sanare putatur;
vino meraci decoctum in vase patente
si bibitur, fetus exstinguit pondera in alvo.
Jus liquidum pellit de pectore dira venena
epota in cœnis, cibus est lautissimus ejus
piscibus e cunctis, si rex scarus excipiatur.
Hujus fel melli commixtum lumina mulcet
mortalesque acuit visus, tenebrasque repellit.
At solea insignis petulanti admota lieni
vinctæ fasciolis, morbi pondus grave tollit.
Verum magnoculi cephali salsum caput olla
figlina mersum, mellisque liquore rigatum
præstantis, ficos piloso in podice natos,
et tumidas penitus poterit sanare mariscas.
Pelamydis lepidæ caput id præstabit adustum.
Offensæque adjuncta cuti cito perca coercet
nigrantem saniem, fere par afflatibus ignis.
Cærulei glauci cocti in viridantibus herbis
jus niveum cupidis auget nutricibus amnem,
quum bibitur, gratasque suis ita reddit alumnis,
queis præbent dulci distentas lacte papillas.
At thunni jecur et nigrum fel saxa colentis
non sinit in ciliis superis succrescere pilos,
pungentes oculos, si forcipe vulseris ante.
Æquorei quoque equi fel felli compar hyænæ.
Ingentem congrum si vivum condis aheno
Palladio exundante oleo, fervente sub igne
pinguis adeps cribro aut colo transmissus aperto,
dummodo Eleusinam quis ceram temperet una,
et lini superimposito velamine, ad alvum
applicet enixæ modo, nunquam membra notabunt
informes maculæ et rugæ, formaque decora
illæsa, ut fruitur quæ virginitate, manebit.
Combustum rhinæ corium, splendentibus undis
et rite appositum sanat tubercula fœda.
Ictus æquorei facile est sanare draconis,
si sectum in partes nova supra vulnera ponas.
Felque venenatum phthiris pulicisque marini
auxilium præsens cruciatis auribus adfert.
Turturis at jaculo facile est lenire dolentes
dentes, si hoc fodias causam stirpemque dolorum.
Ubera post partum fuerint si obstrusa recentem
effundent lactis rivos felle uncta lacertæ.
Scorpius æquoreus nassa conclusus in arcta,
si subito immoritur generosi in munere Bacchi,

πνιγομένου, πόμα κεῖνο πιὼν βροτὸς, ὃν μέλαν ἧπαρ
ἢ σπλὴν ἀλγύνει πολυώδυνος, ἀτρεμὲς ἴσχει
πᾶν δέμας, ἀχθήεντος ἀναπνεύσας καμάτοιο.
Σμαρίδες αὖ λεῖαι μυρμηκώεντα κάρηνα
ῥηϊδίως θαμινάς τ' ἀκροχορδόνας ἐξακέουσι·
σὺν ῥαδινῇ χαίτῃ δὲ καθεψόμεναι μαράθοιο,
γλακτοφόρους τεύχουσι φίλην μετὰ δαῖτα τιθήνας.
Μαινίδων ἅλμη δὲ καλὸν χραισμήϊον ἄφθαις.

ΛΕΙΠΕΙ ΤΑΛΛΑ.

et bibat hunc calicem mortalis splene laborans,
aut jecore affecto, securus deinde quiescet,
libera membra dolore videns, qui torserat ante.
Callosæque cuti læves in vertice gerres,
et densis etiam verrucis rite medentur:
at si fœniculi molli cum crine coquantur,
post epulas lætæ nutrices lacte redundant.
Et mænidum salsugo aphtharum est medicamen.

RELIQUA DESIDERANTUR.

ἄρνασιν ἠδ' ἐρίφοισι, βοῶν τ' εὐερκέα μάνδρην
πορσύναις, πονέοις δὲ καὶ ὠκυπόδεσσιν ἐφ' ἵπποις,
φορβήν τ' ἐντύναιο νεογλαγέας περὶ πώλους.
αὔτως δ' Αἰγοκερῆα διαστείχουσα Σελήνη
μήλοισιν σύμπασιν ἐναίσιμος ἠδὲ φερίστη,
εἴ κεν ἄγοις ἑτέρην χώρην ἐριαχθέα ποίμνην
ἠδ' ἀγέλας, καὶ δ' ἄν κε καὶ αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν
ὦκα θέοι, νομὸν ἄλλον ἐπιστείβοντα πόδεσσιν.
Ὑδροχόῳ δ' ὁρόων εὐώπιδος ἀργέτιν αἴγλην
Μήνης εὖ μὲν ἄροτρα καὶ αὔλακα πορσύνειας,
εὖ δὲ καὶ ἐν γύροις ὑποθήσεαι ἔρνεα καλά,
εὖ δ' ἐν ἀεργηλοῖσιν ὕνιν πήξειας ἀρούραις.
αὔτως δ' εἰαρινοῖσιν ἐν Ἰχθύσιν ἐστὶ φερίστη
γειοπόνοις Θειαντίς, ὅτ' ὄμπνια ἔργα πέλωνται
Δηοῦς εὐωδῖνος ἐϋστεφέος τ' Ἰοβάκχου. [λους.
σκέπτεσθαι δ' ἐπέοικε καὶ ἀστέρας ἠνεκὲς ἄλ-
ἢν μὲν γὰρ Φαέθων τε καὶ ἁγνὴ Κυπρογένεια
Μήνῃ συμφορέηται ἢ εὔπτερος Ἀργειφόντης,
πάντα τάδ' ἀλδήεντα καὶ αὔξιμα τοῖσδε πιφαύσκοις
πολλήν τ' εὐεστὼ φερέμεν καὶ θέσφατον ὄλβον.
εἰ δὲ Κρόνος κρυόεις Ἄρης τ' ὀλοφώιος εἶεν
ἀμφὶ Σεληναίῃ, μινύθουσ' ἐρικύδεα ἔργα
ἠδ' ἅλιον φαίνουσι γεωπονίην μερόπεσσιν.
τοιγὰρ ὅρα δείκηλα κατ' οὐρανὸν ἀγλαὰ πρῶτον,
οἷς κούρη Θειαντὶς ἐναίσιμα ἔργα προφαίνει,
αὖτις δ' ἀστέρα καλὸν ἐρισθενέος Κρονίωνος
ἢ Παφίης ἢ φαιδρὸν ἐΰσκοπον Ἑρμάωνα·
ξυνὴν γὰρ τούτοισι διιχνεύουσα κέλευθον
ἀρχὴν καὶ τέλος ἐσθλὸν ἄγει μερόπων ἐπὶ ἔργοις.

Περὶ τῶν ἐν δεσμοῖς.

Εἰ δ' ἄρα καὶ δεσμοῖσιν ἀεικέσιν ὀχμάζοιτο
δειλὸς ἀνήρ, Κριῷ μὲν ἔχων ἐριώπεα Μήνην
δηναιὴν εὕροι κε λύσιν δυερῶν ὀδυνάων.
ὣς δὲ καὶ ἐν θερινοῖσιν δρωμένη εἰδώλοισιν,
ἢ Διδύμοις ἢ αἰπυτάτῳ ἐνὶ Καρκίνῳ οὖσα,
ἠὲ Νεμειήταο κατ' ἀργαλέοιο Λέοντος,
πουλὺν ἐπὶ χρόνον οἴσει ἀπείρατα δεσμὰ βροτοῖσιν.
ἔμπαλι δ' αἰθερίῳ ἐν Σκορπίῳ ἠδέ τ' ἐλαφρῷ
Τοξευτῇ, Ταύρῳ τε καὶ ἐν Ζυγῷ αἰγλήεντι,
ἠδὲ καὶ Ἀστραίου σταχυηφόρῳ ἀμφὶ θυγατρὶ
δινεύουσα ταχεῖαν ἄγει λύσιν ἡμερίοισιν,
ἔκ τε πόνων ἀνέπαυσε καὶ ἅψεα κούφισεν ἀνδρός.
μὴ μὲν ἁλιπλάγκτοισιν ἐν Ἰχθύσιν αὐγάζοιτο·
ἦ γὰρ ἀναπλήσειεν ἀεικέλιον βροτὸς ἄλγος,
καὶ δὲ μόλις δεσμοῖο δυσηχέος ἄσπετον ἄχθος
ἐκπροφύγοι· πολλοὶ δὲ καὶ ἐς βιότοιο τελευτὴν
εἰλλάδας ἀργαλέας γυίων ἐφόρησαν ὕπερθεν.
εἰ δὲ σὺν ἀστέρι Μήνη ἐνηέϊ καλὰ φανείη
Ζηνὸς ἢ Ἑρμείαο ἢ εὐεάνου Ἀφροδίτης,
ἦ τ' ἂν κουφότερός τε πόνος παῦρός τε γένοιτο.
εἰ δὲ Κρόνῳ κρυερῷ ἢ Ἄρεϊ συμφορέηται,
πολλάκις ἀργαλέοιο βίῃ δεσμοῖο πονηθεὶς
μέσφα πότμου φρουρεῖται ἀεὶ ἀδάμαντι συναπτῷ.

agnis et hædis, boumque bene-septam mandram
para, et labores etiam celeripedibus in equis,
et pabulum pares circa recens-lactentes equuleos.
Ita autem *Capricornum* permeans Luna
gregibus universis utilis et optima,
si agas in-aliam terram lanatum gregem
et armenta, atque etiam greges largi caprarum
celeriter currant, pastum alium calcantes pedibus.
In *Aquario* autem videns venustæ candidum splendorem
Lunæ bene quidem aratra et sulcum tractaveris,
bene etiam fossis subdabis germina pulcra,
bene etiam incultis vomerem infigas agris.
Ita autem vernis in *Piscibus* est optima
agricolis Theantis, quando alma opera sunt
Cereris frugiferæ et coronigeri Bacchi.
Observare oportet etiam *stellas* continuo *alias* :
si quidem enim *Jupiter* atque casta *Venus*
Lunæ congrediatur aut bene-alatus *Mercurius*,
omnia hæc virentia et crescentia his dicas
et multam fertilitatem ferre et ingentes divitias.
Sin *Saturnus* frigidus et *Mars* noxius sint
circa Lunam, minuunt gloriosa opera
et inanem ostendunt agriculturam hominibus.
Igitur vide *signa* in cœlo clara primum,
in-quibus filia Theantis mitia opera profert,
rursus autem *stellam pulcram* multum-potentis Jovis
aut Veneris aut splendidum speculatorem Mercurium;
communem enim cum his permeans viam
initium et finem bonum agit hominum operibus.

VIII. De iis,qui vinculis tenentur.

Sin etiam *vinculis* turpibus teneatur
ærumnosus vir, in-*Ariete* habens venustam Lunam
diuturnam inveniat solutionem acerborum dolorum.
Ita autem etiam in *æstivis* visa signis,
aut *Geminis* aut summo in *Cancro* versans,
aut in Nemeæo terribili *Leone*,
longum in tempus afferet infinita vincula hominibus.
Contra vero ætherio in *Scorpio* atque veloci
Sagittario, et *Tauro* et *Libra* lucida,
atque etiam *Astræi* spicam-ferente in *filia*
volvens-se celerem affert solutionem mortalibus,
et ex laboribus recreavit et membra levavit viri.
Ne sane mari-vagis in *Piscibus* splendeat;
profecto enim impleat tristem homo calamitatem,
atque vix vinculi male-sonantis ingens onus
effugiat; multi autem etiam usque ad vitæ finem
compedes truces super artubus tulerunt.
Sin cum *stella* Luna benefica pulcre splendeat
Jovis aut *Mercurii* aut pulcre-vestitæ *Veneris*,
profecto leviorque labor et paucior fiat.
Sin *Saturno* rigido aut *Marti* congrediatur,
sæpe ærumnosi vi vinculi laborans
usque-ad mortem custodietur semper colligato in ferro.

Περὶ κλοπῆς.

Εἰ δέ τι κλεμμάδιον μεγάρων κειμήλιον ἔρροι,
εἰ μὲν ἐν Ἀρνειῷ κεραὴ τροχάησι Σελήνη,
σώζεται ἂψ ἐς δῶμα καὶ ἐς χέρας εἶσιν ἄνακτος.
Ταύρῳ δ' ἐμβεβαυῖα παλίμφοιτος κερόεσσα
πέμπει πρὸς σθεναρὸν κτῆμα βροτόν, οὐδέ κε ῥεῖα
αὐτὸ κίχοις, οὐδ' αὐτὸς ὀνήσεται ἠλίθιος φώρ,
κέρδεος ἁρπαλέοιο δίκην ἰθεῖαν ὑποσχών.
φράζεο δ' ἑνδεκάτην τότε μοι Ταύροιο κέλευθον·
αἱ δ' ἄλλαι καλαὶ καὶ ἀπήμονες ἀνέρι μοῖραι,
οὐδέ τ' ἀνιηρὴν ἐπάγουσ' αἰδήμονα θωήν,
ἢν μὴ Ἄρει ξυνοῖο δρόμου τετύχῃσι Σελήνη.
ἢν δέ κε δεικήλοις Διδύμων περάησιν ἄνασσα,
οὐ τέτμοις, παῦρον δὲ νόῳ νοσφίζεο πῆμα. [λοιτο
Καρκίνῳ αὖτ' ἐφέπουσα φαεσφόρος, εἰ μὲν ὄ-
ἄργυρος αἰγλήεις, ἀνάγει πάλιν ἐς τεὸν οἶκον,
χρυσόν τ' εὐλαμπῆ· κτῆσιν δ' ἀλιώσεται ἄλλην,
ἥτις ἂν ἐκ μεγάρων συλήσιος ἰχνεύσειεν.
εἰ δὲ Λέοντος ἔχῃσι μένος πολυωπέτις αἴγλη
Μήνης ἠϋκόμοιο, τότ' αὖ μάλα θαρσαλέος τοι
αὐδήσω παλίνορσον ἑλεῖν κτέαρ. εἰ δέ τε κούρην
Ἀστραίου διίῃσι κερασφόρος ἀργέτα Μήνη,
δηθύνει κλόπιον, χρόνιον δ' ἀναφαίνεται αὖτις·
δήοις δ', εἰ Χηλῇσιν ὁμοδρομέοι κερόεσσα,
εὕροις τ', εἰ καὶ ἐπ' ὀκταπόδῃ βεβαυῖα τύχῃσιν
Σκορπίῳ. ἢν δέ γε Τοξότεω δέμας αἰνὸν ἔχῃσιν,
ὄλλυται, ἑρμαῖον δὲ πέλει φώρεσσιν ἀνιγροῖς.
Αἰγόκερω δ' εἴ κεν κλυτὰ τείρεα παμφαίνῃσιν
αἴγλῃσιν φιαρῇσι παλιστρέπτοιο Σελήνης,
ἦ τ' ἂν δηναίη πέλοι εὕρεσις. εἰ δέ κεν ἄστρον
Ὑδροχόου διίῃσιν ἀγαυὴ Θειαντίνη,
ἐν δοίῃ σῶσίς τοι ἀπολλυμένου κτεάνοιο.
ὣς δὲ καὶ εἰαρινοῖσιν ἐν Ἰχθύσιν αἰθροπολούσης
εὐκεράου Μήνης, μόλις οἴσεαι, ὅττι κε φῶρος
ἐς παλάμας κε πέλοι· θαμέως δέ κεν ἀμφὶ κλοπείου
εἰσαΐοις, τὰ δὲ πολλὰ πέλοντ' ἀνεμώλιοι αὔτως
μῦθοι ἐπαγγελίῃσι κεναῖς θέλγοντες ἀκουάς.
εἰ δὲ Σεληναίη ξυνὴν τρίβον ἐγκονέῃσιν [στοις,
ἄστροις ἀργαλέοις, δήεις κτέαρ. ἢν δὲ φερί-
Ζηνὶ κελαινεφέϊ * * *
* * * κλόπιον κτέαρ ὄλλυται αὔτως.
[ἢν δ' ἴσχῃ Κρονίωνα Σεληναίη ἅμα δίῃ
ἐν γενέθλῃ, παράδος μιν ἐπ' ἠγάθεον Φαέθοντα,]
* * * * * *
οὔτι λίην· φώρεσσι δ' ἐναίσιμα γίνεται ἐσθλὰ
τείρεα Κυπρογένεια καὶ αἰγλήεις Διὸς ἀστὴρ
ἠδὲ καὶ ὠκυδρόμοιο φερεπτέρου Ἑρμάωνος.

IX. De furto.

Sin vero aliqua *furto-ablata* domo pretiosa-res evanescat,
sin in *Ariete* cornuta currat Luna,
refertur rursus in domum et in manus venit heri.
Taurum autem ingressa redux cornuta
mittit ad robustum rem hominem, neque facile
eam reperias, neque ipse lucrum habebit stolidus fur,
lucri rapacis pœnam rectam persolvens.
Considera autem undecimam tum mihi Tauri viam;
ceteræ autem pulcræ et innoxiæ viro partes,
neque gravem adducunt ignominiosum impetum,
nisi cum-Marte eundem cursum nacta fuerit Luna.
Sin in-signa *Geminorum* transit regina,
non invenias, sed parvam animo ejicias calamitatem.
Cancrum autem sequens lucifera, si quidem pereat
argentum splendidum, reducit rursus in tuam domum,
aurumque bene-fulgidum; possessionem autem dissipabit
quæcumque ex-ædibus furto-ablata exierit. [aliam,
Sin *Leonis* teneat vim multum-splendens fulgor
Lunæ crinitæ, tum vero valde confidenter tibi
dicam rursus (te) recuperaturum rem. Sin *filiam*
Astræi trajiciat cornifera candida Luna,
moratur furto-ablatum, post-tempus autem apparebit rursus;
invenias autem, si *Chelis* simul-currat cornuta;
reperiasque, si etiam in octipede ingrediatur
Scorpio; sin *Sagittarii* corpus noxium teneat,
perit, lucrum autem contingit furibus perniciosis.
Capricorni autem si inclyta sidera luceant
splendoribus fulgidis revertentis Lunæ,
profecto diuturna fuerit inventio. Sed si stellam
Aquarii pervadat illustris Theantias,
in dubio recuperatio erit tibi perditæ possessionis.
Ita etiam vernis in *Piscibus* ætherem-permeante
bene-cornuta Luna, vix referes quodcumque furis
in manus venerit; frequenter autem de ablato
audias, hæc multa autem sunt inania temere
verba nuntiis vanis mulcentia aures.
Sin Luna communem semitam festinet
cum-*sideribus malis*, recipies rem; sin cum *benignis*,
Jove nubibus-cærulis-cincto * * *
* * * furto-ablata res perit simpliciter.
[sin habeat Jovem Luna cum divina
in nativitate, permitte eum sublimi Jovi,]
* * * * * *
non nimis; furibus autem fausta sunt bona
sidera Venus et lucida Jovis stella
atque etiam velocis alati Mercurii.

ΕΚ ΤΩΝ ΔΩΡΟΘΕΟΥ.

Ἡφαιστίωνος τοῦ Θηβαίου ἐκ τοῦ πρώτου περὶ τῶν καταρχῶν : ἐκ τῶν Δωροθέου.

Κριός.

Ἀρχαίη Βαβυλὼν Τυρίου Βήλοιο πόλισμα,
ὕστατα δ' Ἀρραβίης, γείτων χθονὸς Αἰγύπτοιο.

Ταῦρος.

Θηρὶ δ' ὑπέστρωται κλίμα Μηδικὸν Ἀρραβίη τε,
ἠδὲ καὶ εὐβώλοιο καλὸν πέδον Αἰγύπτοιο.

Δίδυμοι.

Ἔστι δὲ φωνῆεν κλίμα Καππαδοκῶν ὑπὸ τῷδε,
ἠδέ τε Περραιβῶν καὶ Φοινίκων θεοτεύκτων.

Καρκίνος.

Τῷ δ' ὕπο Θρηίκων τε καὶ Αἰθιόπων κλίμα κεῖται.

Λέων.

Τῷ δ' ὑπόκειθ' Ἑλλὰς Φρυγίη δ' ἅμα καὶ στόμα Πόντου.

Παρθένος.

Τῇ δ' ὕπο πᾶσα Ῥόδος καὶ Κυκλάδες ἄμμιγα νῆσοι,
καὶ δρυὸς ὠγυγίης ἄκρ' Ἀρκάδες ἄνδρες ἔδοντες,
καὶ βαθυδινήταο μέγας ῥόος Ὠκεανοῖο,
καὶ κλίμ' Ἀχαιικὸν ἔσχε Λακωνίδος ἠδὲ Λακώνων.

Ζυγός.

* * * κλίμα Κυρήνης ὑπὸ χηλαῖς,
Ἰταλίη χώρη τε πέλει πλάστιγγας ὑπ' αὐτάς.

Σκορπίος.

* * * ὑπὸ δ' αὐτῷ ἔπλετο πᾶσα
Καρχηδὼν Τυρίης Διδοῦς ὕπο δωμηθεῖσα,
Ἄμμωνος Λιβύη, σύν τ' οἴδματι Σικελίη χθών.

Τοξότης.

Ἔστρωται δ' ὑπὸ τῷδε βαθυπλούτων κλίμα Γάλλων,
καὶ Κρήτη Κρονίδαο Διὸς τρόφός, ᾗχί τε μύστης
ἁρπαγίμης ὑμέναιος ἔφυ κρατερῆς Εὐρώπης·
τῷ δ' ὕπο Κιμμερίη τέταται χθὼν ἡ πανέρημος.

Ἐκ τῶν τοῦ αὐτοῦ Δωροθέου περὶ ὁρίων.

Κριός.

Ἓξ δ' ὁρίων ἐπέχει μοίρας Φαέθων ἐνὶ τούτῳ
τὰς πρώτας, μετέπειτα δ' ἴσας λάχεν ἡ Κυθέρεια,
ὀκτὼ δὲ Στίλβων τρίτατος, Πυρόεις δέ τε πέντε·
τὰς δ' ὑπολειπομένας ἔλαχεν Φαίνων ἴσα Θούρῳ.

Ταῦρος.

Ὀκτὼ δ' ἔλλαχε τὰς πρώτας μοίρας Κυθέρεια
ἐν τούτῳ· Στίλβων δὲ μετ' αὐτὴν ἔλλαχε μοίρας
δὶς τρεῖς, καὶ Φαέθων ἔλαχ' ὀκτώ, πέντε δὲ Φαίνων·
τὰς δ' ὑπολειπομένας ἔλαχεν Πυρόεις μετὰ τούσδε.

Δίδυμοι.

Στίλβων ἐν τούτῳ προτέρας ἓξ ἔλλαχε μοίρας,

EX DOROTHEO.

Hephæstionis Thebani, ex primo de auspiciis.: e scriptis Dorothei.

Aries.

Antiqua Babylon Tyrii Beli oppidum,
et extrema-pars Arabiæ, vicina terræ Ægyptiæ.

Taurus.

(Huic) animali subjacet tractus Medicus et Arabia,
atque glebosæ pulcrum solum Ægypti.

Gemini.

Est vocalis tractus Cappadocum sub hoc (signo),
atque Perrhæborum et Phœnicum divinitus-procreatorum.

Cancer.

Sub hoc autem Thracum atque Æthiopum tractus jacet.

Leo.

Huic autem subjacet Græcia Phrygiaque simul et os Ponti.

Virgo.

Sub hac omnis Rhodus et Cyclades promiscue insulæ,
et quercus antiquæ fructibus Arcades viri vescentes,
et profundos-vortices-agentis magnum flumen Oceani,
et tractus Achaicus est Laconidis et Laconum.

Libra.

* * * tractus Cyrenæ sub chelis,
et Italia terra est lancibus sub iisdem.

Scorpius.

* * * sub eo autem est omnis
Carthago a Tyria Didone condita,
Ammonis Libya, cumque mari Sicula tellus.

Sagittarius.

Sita est sub hoc opulentorum tractus Gallorum,
et Creta Saturnii Jovis nutrix, ubi mysticus
raptæ erat hymenæus potentis Europæ;
sub hoc autem Cimmeria extensa est tellus porsus-deserta.

Ex libris ejusdem Dorothei de finibus.

Aries.

Sex finium partes tenet Jupiter in hoc
primas, tum vero pares sortita est Venus,
octo autem Mercurius tertius, Mars vero quinque;
reliquas autem sortitus est Saturnus pariter atque Mars.

Taurus.

Octo sortita est primas partes Venus
in hoc; Mercurius autem post eam sortitus est partes
bis tres, et Jupiter sortitus est octo, quinque autem Saturnus;
reliquas autem sortitus est Mars post illos.

Gemini.

Mercurius in hoc (signo) priores sex sortitus est partes,

τὰς δ' ἴσας Φαέθων, τριτάτη Παφίη λάχε πέντε,
ἑπτὰ δὲ θοῦρος Ἄρης, ἓξ δ' αὖ Φαίνων μετέπειτα.

Καρκίνος.

Ἑπτὰ δὲ τὰς προτέρας ὁρίων μοίρας λάχε Θοῦρος
ἐν τούτῳ, μετέπειτα καὶ ἓξ λάχεν ἡ Κυθέρεια,
τὰς δ' ἴσας Ἑρμῆς, φαέθων Ζεὺς ἑπτὰ μετ' αὐτόν,
δὶς δὲ δύω πυμάτας ἔλαχε Κρόνος ἀγκυλομήτης.

Λέων.

Ἓξ δ' ἐπέχει Φαέθων προτέρας μοίρας ἐνὶ τούτῳ,
πέντε δ' ἔχει Παφίη· Φαίνων δ' ἔχει ἑπτὰ μετ' αὐτήν,
ἓξ δ' ἔχει Ἑρμείας, πυμάτας δ' ἓξ ἔλλαχεν Ἄρης.

Παρθένος.

Ἑπτὰ δὲ τὰς προτέρας ἔλαχε Στίλβων πάλι ταύτης,
καὶ δέκα Κύπρις ἔχει μοίρας, Φαέθων δὲ μετ' αὐτὴν
τέσσαρας, ἑπτὰ δ' Ἄρης· πυμάτας δύο δ' ἔλλαχε Φαί-
[νων.

Ζυγός.

Ἓξ δ' ὁρίων μοίρας ἔλαχεν Φαίνων ἐνὶ τούτῳ,
ὀκτὼ δὲ στίλβων ἀστὴρ μέγας Ἑρμάωνος,
ἑπτὰ δὲ Ζεὺς φαέθων, Παφίη δ' ἴσας λάχεν ἑπτά·
τὰς δ' ὑπολειπομένας δισσὰς λάχεν Ἄρεος ἀστήρ.

Σκορπίος.

Ἑπτὰ δέ τοι μοίρας ὁρίων Πυρόεις λάχε τούτου,
τέσσαρας αὖ Παφίη, ὀκτὼ Στίλβων, μετέπειτα
πέντε Ζεὺς φαέθων, πυμάτας δ' ἓξ ἔλλαχε Φαίνων.

Τοξότης.

Δώδεκα δὲ προτέρας Φαέθων μοίρας λάχε τούτου,
πέντε δέ τοι Παφίη· τρίτατος στίλβων μετὰ τούσδε
τέσσαρας Ἑρμείας ἔλαχεν, Φαίνων δέ τε πέντε·
τὰς δ' ὑπολειπομένας Ἄρης λάχε δὶς δύο μοίρας.

Αἰγόκερως.

Ἑπτὰ δὲ τὰς πρώτας ἔλαχε Στίλβων πάλι μοίρας,
ἑπτὰ δέ τοι Φαέθων, δὶς τέσσαρας ἡ Κυθέρεια,
Φαίνων δὶς δύ' ἔχει, πυμάτας δ' Ἄρης ἴσα τούτῳ.

Ὑδροχόος.

Ἑπτὰ δὲ τὰς προτέρας Ἑρμῆς λάχεν· εἶτα μετ' αὐτὸν
ἓξ μοίρας Κύπρις· Φαέθων μετέπειτα λάχ' ἑπτά,
πέντε δὲ θοῦρος Ἄρης, πυμάτας δὲ Κρόνος λάχε πέντε.

Ἰχθύες.

Δώδεκα δὲ προτέρας μοίρας λάχε Κύπρις ἁπάσας,
δὶς δὲ δύω Φαέθων, Στίλβων τρεῖς, ἐννέα Θοῦρος·
τὰς δ' ὑπολειπομένας δισσὰς Φαίνων λάχε μοίρας.

Δωροθέου περὶ τριγώνων.

Κριὸς χαιτήεις τε Λέων τοξοιό τε Ῥυτὴρ
ἤματος Ἠελίοιο, Διὸς δέ τε νυχτὸς ἔασιν
ἀλλάγδην· αἰνὸς δὲ Κρόνος τριτάτην λάχεν αἶσαν
Ταύρου· Παρθενικῆς δὲ καὶ Αἰγοκέρω κρατέουσιν
ἤματος Ἀφρογενής, νυκτὸς δέ τε δῖα Σελήνη,
καὶ τρίτατος μετὰ τοῖσι θεὸς πολέμοισιν ἀνάσσων·
ἐν δέ νυ Παρθενικῇ Μαίης προσλάμβανε κοῦρον.
Ἐν Διδύμοις Ζυγῷ τε καὶ Ὑδροχόῳ κρυόεντι
ἠμάτιος Φαίνων, ἀτὰρ ἔννυχος Ἀργειφόντης·
τούτων δ' ὑστατίην Κρονίδης μοιρήσατο τάξιν.

pares autem Jupiter, tertia Venus sortita est quinque,
septem autem acer Mars, sex vero Saturnus deinde.

Cancer.

Septem autem priores finium partes sortitus est Mars
in hoc (signo), deinde etiam sex sortita est Venus,
pares Mercurius, lucens Jupiter septem post eum,
bis autem duas postremas sortitus est Saturnus versutus.

Leo.

Sex tenet Jupiter priores partes in hoc,
quinque autem habet Venus; Saturnus autem habet septem [post eam,
sex habet Mercurius, postremas sex sortitus est Mars.

Virgo.

Septem autem priores sortitus est Mercurius rursus hujus,
et decem Venus habet partes, Jupiter autem post illam
quattuor, septem autem Mars; postremas duas sortitus est
[Saturnus.

Libra.

Septem finium partes sortitus est Saturnus in hac,
octo autem splendida stella magna Mercurii, [septem;
septem autem Jupiter lucens, Venus autem pares sortita est
reliquas autem duas sortita est Martis stella.

Scorpius.

Septem vero partes finium Mars sortitus est hujus,
quattuor vero Venus, octo Mercurius, postea
quinque Jupiter lucens, ultimas sex sortitus est Saturnus.

Sagittarius.

Duodecim priores Jupiter partes sortitus est hujus,
quinque vero Venus; tertius splendidus post hos
quattuor Mercurius sortitus est, Saturnus vero quinque;
reliquas autem Mars sortitus est bis duas partes.

Capricornus.

Septem autem primas sortitus est Mercurius rursus partes,
septem vero Jupiter, bis quattuor Venus,
Saturnus bis duas habet, postremas Mars pariter cum hoc.

Aquarius.

Septem autem priores Mercurius sortitus est; tum post illum
sex partes Venus; Jupiter postea sortitus est septem,
quinque autem acer Mars, postremas Saturnus sortitus est
[quinque.

Pisces.

Duodecim priores partes sortita est Venus omnes,
bis autem duas Jupiter, Mercurius tres, novem Mars;
reliquas autem duas Saturnus sortitus est partes.

Dorothei de trigonis.

Aries et jubatus Leo et Sagittarius
interdiu Solis, Jovis vero noctu sunt
vicissim; perniciosus vero Saturnus tertiam nactus est sortem
Tauri; Virginis autem et Capricorni dominantur
interdiu Venus, noctu vero divina Luna,
et tertius cum his Deus bellis potens;
in Virgine vero Majæ adsume filium.
In Geminis, Libra et Aquario frigido
diurnus Saturnus, sed nocturnus Mercurius;
horum vero extremum Jupiter sortitus est locum.

Καρκίνον αὖτε λάχεν καὶ Σκορπίον ἠδέ τε λοίσθους
Ἰχθύας ἠματίη Κύπρις, Πυρόεις δέ τε νυκτός,
καὶ μετὰ τοὺς ἑλικῶπις ἔχει βασίλισσα Σελήνη.

Τοῦ αὐτοῦ ἐν οἷς χαίρουσι τόποις οἱ ἀστέρες.

Αἱρετοὶ ἐκ τούτων μᾶλλον Κρόνος εἰν Ὑδροχῆι,
Ζεὺς δ' ἐνὶ Τοξευτῇ, καὶ Σκορπίῳ ἥδεται Ἄρης·
Κύπρις δ' ἐν Ταύρῳ γάνυται νόον, ἐν δέ νυ Κούρῃ
Ἑρμείας· εἷς δ' ἔστι δόμος φωστῆρος ἑκάστου.

Τοῦ αὐτοῦ περὶ ὑψωμάτων.

Ἥλιος Κριοῖό κατ' ἐννέα καὶ δέκα μοίρας
ὑψοῦται, Μήνη δὲ περὶ τριτάτην Ταύροιο,
εἰκοστῇ δὲ μιῇ Ζυγοῦ Κρόνος· Αἰγίοχος δὲ
Καρκίνου ἐν δεκαπέντε, καθ' ἑβδομάδας δὲ τετάρτας
Ἄρης Αἰγόκερω, περὶ δ' ἐννέα τρισσάκι Κύπρις
Ἰχθύσι, Παρθενικῆς δὲ τρίτην κατὰ πεντάδα Ἑρμῆς·
αἱ δὲ ταπεινώσεις ὑψώμασιν ἐν διαμέτρῳ.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΝΝΟΥΒΙΩΝΟΣ.

Περὶ μοίρας ὡροσκοπούσης ὡς Ἀννουβίων ἐν τοῖς ἐλεγείοις.

Ὡρονόμον δὲ μάθοις ὥρην ἄτερ ἀστράσιν ἄλλοις
σκεπτόμενος Μήνην καὶ μέγαν Ἠέλιον·
ἠμερινῇ γενέσει μὲν ἀπ' Ἠελίοιο, νοήσας
οἴκου δεσπόζων ἔνθα βέβηκε θεός·
κεῖθεν δὲ στοιχηδὸν ἀριθμηθήμεναι ἄστρα
μέχρι Σεληναίης ἀστέρος ἱσταμένου·
πάντα δ' ἀπ' Ἠελίοιο διέκβαλε τοῦτον ἀριθμόν,
εἰς ὅ τι δ' ἂν λήξῃ, κεῖθι καὶ ὡρονόμος.
χρὴ δὲ Σεληναίης προτέρης ἀνελέσθαι ἀριθμόν,
ὥρην νυκτερινὴν σκεπτόμενον θέματος·
εἰ δέ κεν Ἠέλιος ὀλίγας μοίρας ἔχῃ ἄστρων,
χρὴ τετράγωνά θ' ὁρᾶν καὶ διάμετρα τόπων.

Cancrum rursus sortitus est et Scorpium et postremos
Pisces diurna Venus, Mars vero noctu,
et post hos clare-lucens tenet regina Luna.

Ejusdem quibus in locis gaudeant stellæ.

Optabiles ex his magis Saturnus in Aquario,
Jupiter in Sagittario, et Scorpio delectatur Mars;
Venus in Tauro lætatur mente, in Virgine vero
Mercurius: una autem est domus luminis cujusque.

Ejusdem de altitudinibus.

Sol Arietis in undevicesima parte
tollitur, Luna autem circa tertiam Tauri,
in-vicesima prima autem Libræ Saturnus; Jupiter autem
Cancri in quinta decima, in vicesima octava
Mars Capricorni, circa vicesimam septimam Venus
in Piscibus, Virginis autem in decima quinta Mercurius;
humiliationes autem altitudinibus in diametro (sunt).

EX ANNUBIONE.

De parte horoscopum tenente ut Annubion docet in elegeiis.

Horonomum vero discas sine aliis stellis
considerans Lunam et magnum Solem;
diurnæ quidem nativitati a Sole, ubi animadverteris
domûs potens ubi ingressus sit deus;
inde vero deinceps numerentur stellæ
usque ad Lunæ stellam stantem;
omnem autem a Sole trajice hunc numerum,
atque in quod (astrum) hic desierit, ibi etiam horonomus.
Oportet autem Lunæ prioris suscipere numerum,
horam nocturnam considerantem positionis;
sin Sol paucas partes habuerit stellarum,
oportet quadrata videre et diametra locorum.